S. P. N.

THEOPHANIS

CHRONOGRAPHIA.

LEONIS GRAMMATICI

VITÆ RECENTIORUM IMPP.

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΑ.

SP.N. THEOPHANIS

CHRONOGRAPHIA.

LEONIS GRAMMATICI

VITÆ RECENTIORUM IMPP.

R. P. JACOBUS GOAR Ord. FF. Prædic. Congreg. S. Ludovici Vicarius Generalis Latine reddidir, THEOPHANEM Notis illustravit, Varias Lectiones multiplici Codd. collatione adjecit.

R. P. FRANCISCUS COMBEFIS *ejusdem Instituti, ac Congregationis; iterum recensuit, Notis posterioribus* THEOPHANEM; *integris*, LEONEM GRAMMATICUM *strictim discussit, exque fide Codd. auxit, emendavit.*

V E N E T I I S,

EX TYPOGRAPHIA BARTHOLOMÆI JAVARINA.

M. DCC. XXIX.

CANDIDO LECTORI

F. FRANCISCUS COMBEFIS Ordinis FF. Prædicatorum Congregationis S. Ludovici.

EN tibi diu expectatum Viri sanctissimi, nec ἀσκήσει minus ac confessione, quam scribendi industria ac labore illustris, Theophanis Chronographicum opus, ac historiam; ut cujus summariis Græcis pariter ac Latinis hactenus fruebaris, ipso nunc pleno, ac quale vel ipse edidit, vel ad nos Codicum non parva seges transmisit, abundantius delecteris. Et ea Theophanis non minima laus, quod ejus toties descripta lucubratio, ipsa brevitate cum pari perspicuitate Lectorem recreans, immensumque historiarum æquor haud ita multis versibus repræsentans: quod item si qui fere Græci, Latinique post eum eo velut charactere scripsere, ac historiarum breviaria posteris reliquere, quoad illa porrigitur, non tam suum aliquid produxerint, quam sublectum Theophanem, inque majores coactum angustias suppressis non paucis, iisque minime spernendis, alio vel idiomate, vel stylo nonnihil puriori reddiderint.

De Theophane, ejusque natalibus, ac vitæ tota institutione, necnon de illius opere hoc, ac ei coævis aliis ejusdem nominis, ac instituti; præter monumenta ipsi libri fronti præfixa, multis satis R. P. Jacobus Goar ὁ μακαρίτης, ipso statim limine earum Notarum, quas illius posthumas produxi. Jam enim Theophanis toto ipso textu, adeoque & Leonis Grammatici, exceptis fortasse pauculis foliis, typis mandato Notisque ad Theophanem dumtaxat digestis, dum absolutionem, majoraque alia vir pietati, litteris, Græciæ natus cogitat; mox Antistitis fere sanctissimi Prædicatorum Dominici ad Nonas August. anni M DC. LIII. expletis feriis, gravis accensa bile morbus invadit, ac ad Septembrem jam vergentem varie discrucians, ac corpusculum deterens, de patria, atque exitu solicitum facit; quando & pie inter fratrum manus (quin & filiorum Sodalitii totius vice Magistri Ordinis, ut vocant, Præses existens) diem obit. Statim itaque appetente invalitudine, ut nihil ea ipso exordio mitior fuit, ut quod superesset Theophani præstarem pro antiquo amicitiæ jure, ac communibus studiis etiam etiamque rogavit. Annui; nec enim vel amico aliquid, aut rem sic justam, eque re communi negarè potui. Notas itaque quales relictæ erant, prælo subjeci, ac quam potui, ut emendate prodeant, curavi. Indicem copiosissimum, quod ita commodum videretur Chronographicæ tantæ molitioni, adjeci; totumque adeo Theophanis ipsum textum, ac Leonis Grammatici, versionemque recensens, occurrerunt multa, quæ secundas curas sic spisso opere viderentur desiderare. In eam rem igitur Notas posteriores, ac emendationes strictim, peneque defunctorie instituendas putavi, ut id fere præstarem Patri Goar in Theophane, quod ille Xylandro in Regiæ editionis Cedreno. Nec enim quod Gretsero in Codino, ubi non defunctorius, sed plane exquisito opere, de Græca sequioris præsertim mediique ævi litteratura, idem laudem habet. Interim angebat animum, quod Græcum exemplar Laudationis Theophanis nusquam occurreret. Lipomanus dumtaxat, exque eo Surius ad Martii XII. Latinam repræsentaret. Ipsum quod ita Latine redditum erat, monumentum egregium indicabat, quo & Anastasius delectatus esset. Audieram sæpe querentem P. Goar, quod nusquam illius copiam nancisceretur: ipse nihilominus nihil importunitatem veritus, quam gratissimam fore noveram, pulsandas iterum Eminentissimi Cardinalis Francisci Barberini fores in eam rem decrevi. Scribo igitur, deplorato Fratris charissimi apud communem, olimque amicum funere, unum deesse, quo Theophanis pater ipse atque productor videa-

tur esse. Multum quidem in eum contulisse, quod Romæ per Buccardum domesticum Latio donatum prælo adornaverit, eamque Parisios versionem si quid usui esse posset, destinaverit; ut nempe illustrior prodiret typis Regiis, Patrisque Goar maturioribus studiis; quod item Theophanis textum cum Vaticanis uno, & altero collatum, ut inde Regius antiquissimus Theophanis textus illustrari, sarciri, ac emendari posset, transmiserit. Deesse nimirum dictum tanto Viro, sanctoque ab æquali, vel suppari Encomium. Id ut diligentia, ac auctoritate mihi obtineat, omnes in Theophane numeros implevisse: ejus editionis maximam consecutum gloriam, patronumque in cælis demeruisse potentissimum. Audit hæc nihil segni aure Eminentissimus Princeps, suos Romæ, ac aliorum frustra excutit pluteos, Syracusas, ac Siciliam vestigat, Venetias rimatur; illique tandem favente Numine thesaurus occurrit in S. Marci Bibliothecæ Codice; ex quo in nos derivatus, eaque Eminentiss. Cardinalis Barberini diligentia, Eminentissimique Collegæ Cardin. Ottoboni beneficio atque munere. Habes, Lector, quid fere præstitum in Theophane, ac qui in eo contulerint operam, dum tamen Viros clarissimos fratres Puteanos, τὸν μακαρίτην, & quem Deus diu superstitem servet, nec ipsos defuisse, ut nusquam bonis studiis desunt, quibus possint prodesse, non nesciveris. Præter enim Regium antiquissimum Codicem, in quo Syncelli Chronographiæ Theophanis textus, tumque Leonis Grammatici subnectitur, ex quo P. Goar edita omnia exscripsit, humanissime commodatum, etiam Peyrezianum eidem procurarunt, ac ejus esse voluerunt, non inutilem illum cum suo ipsum nomine, tum quia collatus cum Palatino.

Theophanem brevi sequetur Continuator ex Eminentissimi ejusdem Cardinalis Barberini Codice, ad quem Pselli bene multa historica Eminentissimi Cardinalis Mazarini Codex spississimus suggeret, justo complendo volumine. Vale. IV. Kalendas Maii M. DC. LV.

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΕΓΚΩΜΙΟΝ

ΣΥΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΠΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ,

ΤΟΥ ΚΑΙ ΙΣΑΑΚΙΟΥ.

S. P. N. THEOPHANIS

QUI ET ISAACIUS,

VITA ATQUE LAUDATIO.

Οἷον τι πάσχουσι τῶν κοσμικῶν διαπεραιούμενοι θάλατταν ἔμποροι, καὶ τὰ μακρὰ πελάγη μείζονος ἐφέσει κερδῶν διαμείβοντες, ἀπροσμάχῳ μὲν κλύδωνι, καὶ κύμασιν ἀλλεπαλλήλοις σφοδροτάτοις καταγχιζομένοις τοῖς πνεύμασι προσπαλαίοντες ζοφώδεσι καὶ θυέλλῃ, μικροῦ δεῖν αὐταῖς ἐλπίσι ναυαγήσοντες· εἰ γάρ που μικρᾶς αἰθρίας ἐπαυγασάσης, ἀστὴρ τούτοις ἐπανατείλῃ χειμαζομένοις σωτήριος, αὐτοὶ μὲν τὴν ψυχὴν λαμπρότητι τοῦ φανέντος ἄστρου καταυγαζόμενοι, τὸ πλεῖστον τῆς ἀθυμίας ἀποσκεδάζονται· τὸν δὲ τοῖς οἴαξιν ἐγκαθήμενον προθυμότερον ἔχεσθαι τούτων ἐγκελεύονται· ὁ δὲ τὸ ὄμμα τείνας μετέωρον, καὶ ὥσπερ ὁδηγῷ τῷ καταλάμποντι χρώμενος, τὸ βλοσυρὸν τοῦ κλύδωνος τέχνῃ καταπαλαίων, πρὸς εὐθείας τρίβους πηδαλιουχεῖ τὴν ὁλκάδα. τοιοῦτον τι καὶ τοῖς τὴν ποντίαν τοῦ βίου διαπεραιοῦσι θάλατταν, καὶ πρὸς τοὺς ἀκύμονας τοῦ μέλλοντος αἰῶνος ἐνορμισθῆναι λιμένας κατεπειγομένοις ἐπισυμβαίνειν εἴωθεν. ἀφράστῳ γὰρ τῶν πειρασμῶν κατακλυζομένοις κλύδωνι, καὶ βαθυτάτῳ σκότει τῶν δαιμονικῶν κατεχομένοις περιστάσεων, αἱ τῶν θεοφιλῶν ἀνδρῶν ὥσπερ ὑπ' ὄψιν πράξεις τιθέμεναι, τῇ μὲν οἰκείᾳ λαμπηδόνι τὸ ἐκείνων σκότος ἀποσκεδάζουσι, διδασκαλίαις δὲ ταῖς θεοπνεύστοις τὰ τῶν παθῶν κατασορέσασαι κλυδώνια ἡδίστης γαλήνης καταπιμπλῶσι, καὶ πρὸς τὴν ποθουμένην ῥᾷστα παραπέμπουσι κληρουχίαν, τῷ φόρτῳ τῶν ἀγωγίμων ἀγαλλομένους. ἄλλως μὲν ἄλλοις ἐμπρέποντας ἂν εὕροις τοῖς κατορθώμασι· καὶ τὸν μὲν τὸ τῆς ἐγκρατείας στερρὸν αὐτοῖς ἔργοις σαφῶς ὑπογράφοντα, τὸν δὲ τὸ τῆς σωφροσύνης λαμπρὸν, καὶ ὅπως ἡ τῆς ἀκολασίας περιγίνεται δυναστεία, μάλα νεανικῶς ἐκδιδάσκοντα· ἕτερον τῶν ἀρετῶν ὡς ἀρχετύπῳ πίνακι τὴν ἀπᾶσιν διαζωγραφοῦντα τῷ βίῳ· ἄλλον πρὸς τὴν τοῦ βίου παντὸς παιδοτριβοῦντα καταφρόνησιν, καὶ ἄλλον πρὸς τὴν τῆς κενῆς δόξης ὑπεροψίαν κραταιῶς ὑπαλείφοντα. Θεοφάνους δὲ τοῦ θειοτάτου πατρὸς προσομιλήσας ταῖς πράξεσι, πᾶσαν ἂν ἰδέαν κατίδοις καλῶν, ὡς ἐν εὐθαλεῖ παραδείσῳ φυτουργουμένην.

Ταύτας ἐγκωμίοις ὑποβαλεῖν προτραπεὶς, ἑτοίμως εἶξα τῇ παραινέσει, τὴν ἐκ τῆς ἐκείνου πρεσβείας ἐπικουρίαν καταπιστεύων θηράσασθαι· οὐ πρὸς δόξαν

Elegans similitudo.

Quæ mercatoribus, mundi pelagus, & longinqua maria majoris lucri gratia trajicientibus solent accidere, dum cum invictis fluctibus, undisque crebro se impetu atræ procellæ, ventorumque vi atque turbine validissime collidentibus luctantes, prope desperata salute, naufragium expectant: (si enim paulo sereniori cælo salutare jubar periclitantibus ipsis affulserit, ejus luce perspecta respirant, animumque recipiunt, ac rectorem navis ad gubernacula sedentem hortantur ut alacrius munere fungatur suo: ille vero, sublatis oculis splendorem intuitus, eoque tamquam duce usus, trucem procellam arte superat, & ad rectum cursum navem dirigit:) Eadem fere in hoc vitæ pelago navigantibus, & ad tutum futuri sæculi portum studiose tendentibus, contingere consueverunt. Incredibili enim tentationum æstu laborantibus, densissimisque casuum dæmoniaca arte, ac invidia res humanas excipientium tenebris circumfusis, res a sanctis viris gestæ sub aspectum velut positæ, splendore suo nebulam eam discutiunt; divinaque doctrina perturbationum feros sopientes fluctus, jucundissima implent tranquillitate; ac pretiosis mercibus onustos atque lætantes, ad optatam facile provehunt hæreditatem. Alios igitur aliis ornatos virtutibus invenies: hic abstinentiæ rigorem rebus ipsis palam facit: ille castitatis splendorem, utque incontinentiæ vis superetur, strenue admodum docet: alter virtutes velut principi tabellæ humanæ vitæ appingit: alius ad sæculi totius contemptum erudit: est denique qui ad inanem gloriam spernendam valide accenderat. At si divinissimi Patris Theophanis res gestas consideraveris, tamquam in horto florido virtutum omne genus altis in eo radicibus adultum inveneris.

Sanctorum res gestæ quid lectæ præstent.

Has ego ut laudatione prosequerer, multorum adhortatione adductus, prompto animo provinciam suscepi, illius precum auxilio fretus:

non ut viro divino ac admirando gloriam conciliarem (Quæ enim illi gloria ex oratione mea, quæ virtutibus ejus longe est inferior, acquiri potest?) sed contra potius, ut rebus ab ipso gestis commemorandis vim ipsam dicendi exornarem, & eas imitari studentibus, adjumentum maximum offerrem. Quamquam in ipso statim principio, antequam in ipsum laudationis stadium ingrediar, tanto me oneri imparem sentio. Simul enim & patria, & genus, & natura præstantior, & qua magnitudine naturam superat virtus, virum laudationis argumento propositum egregie honestant; ut cunctis exordio occurrentibus, quid horum magis congruat, haud facile quis inveniat. Patria enim tum laudationum legibus, tum parentis titulo instructa, primas sibi vendicat partes; oratque nos, atque obtestatur, ne propriis ornamentis spolietur. Parentes autem hanc cubito opposito propellunt, educatione ac disciplina ipsius gloriantes. Virtutes vero, proposito ejus ac possessione confisæ, gloriosam cervicem attollunt, magnaque voce reliquis clamant, solum illius studium, atque animum spectantes, facillime victas se illæ agnoscant. Ego itaque inter res, quæ se vinci non patiuntur, judex constitutus quid faciam? Parumper scilicet in prioribus immorabor, ut ostendam, quænam ipse Creatoris amore inflammatus contempserit, & pro nihilo duxerit; deinde pro illius propositi ratione virtutibus ejus exponendis totus insistam.

Tulit virum hunc admirabilem illa patria, quæ Imperii dignitate decorata, cæteris omnibus tantum antecellit, quantum reginam subditis præstare par est: de qua multa me dicere volentem impedit, tum quod nulla sermonis vi explicari possunt, quæ de illa sensus renuntiat; tum quod omnibus, quascunque sol aspicit, terræ partes habitantibus sunt cognitæ. Parentibus ortus est tali sobole, patriaque dignis, qui divitiis affluentes, militari gloria clari, omni virtutum choro ornati, omnium in se amorem propensissimo affectu converterant: non eorum dumtaxat qui religiosis moribus niterent, ac quibus probitas ipsa amicitiam faceret; aut qui paribus erant dignitatibus insignes, licet pessimo essent animo præditi, atque amicitiam propriis commodis metirentur: verum etiam tyrannorum, ipsorumque Imperatorum, qui ipsi virtutis eorum præstantiam reveriti, longe charissimos habebant. Isaacius & Theodota, si quid vobis etiam nomen est curæ, vocabantur. His amplissimæ hæreditatis natus est hæres ille, qui nobis in præsentia laudandus est: maternaque effusus alvo autumnali stellæ persimilis, eximia corporis pulchritudine, parem animi venustatem sub obscuris indiciis prodebat. Neque enim mortalis hominis, sed Dei filius esse videbatur, ex matris utero in Jeremiæ Prophetæ morem sanctificatus, & jam inde ab ipso ortu ad extremum usque vitæ finem virtutibus omnibus illustris ac clarus.

At pater ipsius, cum exiguo temporis spatio in majorum hac regione vitam produxisset, ea cum curis atque Præfe-

Theophanis patria.

Parentes.

A τῦ θαυμασίυ, ποῖαν γὰρ εἴσει δόξαν λόγος μακρῷ τῷ μέσῳ τῶν ἐκείνου κατορθωμάτων ἀπολειπόμενος, τοὐναντίον δὲ μᾶλλον, τῇ τούτυ μνήμῃ, καὶ λόγους αὐτοὺς κοσμῆσαι, καὶ μεγίστην ὑπόθεσιν ὠφελείας αὐτοῖς ἐκμιμεῖσθαι πειρωμένοις προτανύσαι χλιχόμενος. ἀλλὰ πρὸ τῦ κρηπῖδα τῷ λόγῳ προσήσασθαι, καὶ τοῖς ἱδρῶσιν ἐναθλῆσαι τῶν ἐγκωμίων, τῆς ἀπορίας αἰσθάνομαι. βοᾷ γὰρ τὸν εἰς εὐφημίαν προκείμενον πατρὶς καὶ γένος, καὶ νικῶσα φύσις, καὶ ταύτην ἐκ μεγέθους ἀρετὴ παρατρέχουσα, καὶ πάντων εἰς ἀρχὴν ἀγομένων, τὴν προσήκουσαν ῥᾳδίως ἐκ ἔσιν εὑρεῖν. πατρὶς μὲν γὰρ νόμοις ἐγκωμίων, καὶ τῇ τούτυ αἰτίᾳ καθοπλισθεῖσα, τὰ πρωτεῖα τῶν

B ἄλλων ἀπενέγκασθαι φιλονεικεῖ, μὴ τῦ οἰκείου τὴν στέρησιν καλλωπίσματος ὑπομεῖναι σὺν ὅρκοις καθικετεύουσα· γεννήτορες δὲ πρὸς τούτοις, παιδείᾳ τε τῇ τούτου, καὶ τροφείοις ἐναβρυνόμενοι, κατόπιν ταύτην παραγκωνίζουσαι. ἀρεταὶ δὲ τῇ ἐκείνου προθέσει, καὶ κτήσει μεγαλαυχούμεναι, αὐχένα τε γαῦρον ἐπαίρουσι, καὶ μέγα τοῖς ἄλλοις βοῶσι, πρὸς τὴν ἐκείνου μόνην ἀπιδόντες ἔφεσιν, ῥᾳστώνην ἥτταν ἐπίγνωτε. τί δῆτα δράσω κριτὴς πραγμάτων, ἥτταν οὐ δυναμένων ὑποστῆναι, γενόμενος; ἢ δῆλον, ὡς μικρὰ τοῖς προτέροις ἐνομιλήσας, τὸ δειχθῆναι χάριν ὁποίων ὑπερόπτης γεγένηται τῷ φίλτρῳ πεπεδημένος τοῦ κτίσαντος, ὅλος τῶν ἀρετῶν κατὰ τὴν ἐκείνου γενή-

C σομαι πρόθεσιν;

Ἤνεγκε τὸν θαυμάσιον πατέρα πατρὶς, ἡ βασιλείας ἐγκαλλωπιζομένη τῷ ἀξιώματι, καὶ τῶν ἄλλων ἁπασῶν ἐπὶ τοσοῦτον ἀνῳκισμένη, ὅσον εἰκὸς τῶν ἀρχομένων τὴν δεσπόζουσαν. περὶ ἧς πολλὰ λέγειν ἐθέλων, τῷ τε πάντα τὸν περὶ αὐτῆς λόγον μακρῷ τῷ μέσῳ παρατρέχειν τὴν αἴσθησιν, καὶ τῷ δῆλα πᾶσι καθεστάναι τὰ περὶ ταύτης λεγόμενα, τοῖς ἀνὰ πᾶσαν οἰκοῦσιν ὅσην ἐφορᾷ ἥλιος, ἀνακάμπτομαι. γεννήτορες δὲ οἱ τηλικαύτῃ γονῇ, καὶ πατρίδι καταξίαν ἐπιγραφόμενοι, πλούτῳ κομῶντες, στρατηγίᾳ λαμπόμενοι, ἀρεταῖς ἁπάσαις δορυφορούμενοι, τῷ φίλτρῳ πάντων μάλιστα κα-

D τεσείσαντο, οὐ τῶν θεοφιλῶν μόνον, καὶ οἷς ἡ καλοκἀγαθία τὴν φιλίαν προυξένει, οὐδὲ τῶν ἴσοις φαιδρυνομένων τοῖς ἀξιώμασιν, οἷ καὶ χειρίσκῃ συνδεθεῖσα ψυχὴ, οἷς ἡ χρεία, τῷ φίλτρῳ παρείχετο, ἀλλὰ τυράννων, καὶ βασιλέων αὐτῶν, οἳ τὸ ὑπερβάλλον τῆς ἀρετῆς ἐκείνων αἰδούμενοι, διαφερόντως τὴν φιλίαν ἠσπάζοντο. Ἰσαάκιος καὶ Θεοδότη τούτοις ὀνόματα, εἴγε καὶ ὀνόματος ὑμῖν μέλει. γίνεται τούτοις τοῦ πολλοῦ, καὶ μεγίστου κλήρου διάδοχος, ὁ νῦν ἡμῖν εἰς εὐφημίαν προκείμενος, καὶ τῆς μητρῴας νηδύος ἐκβάλλεται ἀστέρι ὀπωρινῷ ἐναλίγκιος, τὴν τῆς ψυχῆς

E ὡραιότητα, τῇ εὐπρεπείᾳ καθυποφαίνων τοῦ σώματος. οὐ γὰρ ἐῴκει ἀνδρός γε θνητοῦ παῖς ἔμμεναι, ἀλλὰ θεοῖο, ἐκ μήτρας ἡγιασμένος κατὰ τὸν προφήτην Ἱερεμίαν, καὶ πᾶσι καλοῖς ἀρχῆθεν μέχρι βίου δυσμῶν ἐλλαμπόμενος.

Ἀλλ' ὁ μὲν τούτου γενέτης τῷ χωρίῳ τῶν κακῶν βραχὺ προσβιοὺς, αὐταῖς φροντίσι καὶ στρατηγίᾳ τοῦτο λιπὼν, τὴν ὡρισμένην ὑπῆλθε πᾶσιν

ὑπο-

ἀποδημίας, τελειοῦς ἤδη τοῦ παιδὸς τυγχάνοντος ἡ δέ.......

Τοῦτον ἐκείνην ἐξεικόνιζον ἁρμονίαν, ἐν ᾗ παῖδες οἱ τρεῖς μετὰ τῆς ἁρμονίας τοῦ τυραννικοῦ προστάγματος καταπτύσαντες, ἐν μέσῳ καμίνου φλογὸς τὸν παγκόσμιον αἶνον τῷ σεσωκότι προσήγαγον. πάντες δὲ πρὸς τὸ θυμῆρες, καὶ φαιδρὸν ἀνειμένοι, τὴν ἐπιθαλάμιον ἐκείνην ἐπανηγύριζον εὐωχίαν, ἀλλ' οὐκ ἤμβλυνε ταῦτα τὸν νοῦν τοῖς θείοις ἐμμελετῶντα, καὶ τὴν προσοῦσαν πρόθεσιν ἐξανύσαι διασπουδάζοντα. νυκτὸς δὲ τῷ κοιτῶνι, τῇ συμβίῳ ἅμα προσορμισθεὶς ἐπὶ τῆς κλίνης παρακαθισάμενος, ὅλος τε τῶν θείων γενόμενος, στεναγμῷ τὸ πρᾶον τῇ ψυχῇ πάθος ὑποσημαίνων, τοιῶνδε λόγων ἀπάρχεται· ὁ μὲν παρὼν βίος, ὦ γύναι, βραχὺς, ὡς πᾶσιν εὔδηλον, καὶ ἀδηλίᾳ τοῦ μέλλοντος τέλεον κεκρατημένος· οὐ γὰρ ἐμφανὲς τινὶ τῶν πάντων καθέστηκε, πότε θάνατος ἐπελθὼν, καὶ τοῦτο χωρίσας πρὸς τὸ μέλλον παραπέμψει καὶ κοινὸν δικαστήριον, ἐτασμοῖς ἀκριβέσι τῶν πεπραγμένων ὑποβληθησόμενον. ἐντεῦθεν ἀνέτοιμον ἐνίοτε λαβὼν, καὶ πλείοσι φορτίοις ἁμαρτημάτων βαρυνόμενον, τῆς τοῦ ἀτίστου καλλοποιοῦ ὡραιότητος εἰς ἅπαν ἀλλοτριώσας, οἴμοι αἰωνίῳ καταδικάζει πυρί· μικρὰ δὲ, καὶ δοκήσει μόνῃ τὰ καλὰ κεκτημένος, ἀπείροις ἀνιαροῖς περιτειχίζεται ἰδιοποιοῦσι τὴν τελευτήν. ποῖον δὲ τῶν τοιούτων καλῶν μόνιμον ἔσται; πλοῦτος; ὁ κακίας μᾶλλον ἢ ἀρετῆς ὑπηρέτης, μὴ καλῶς κυβερνώμενος; ἀλλὰ μυρίους τοὺς ἐπιβουλεύοντας ἔχων, πρὶν κατὰ γνώμην κτηθῆναι πολλάκις διώλολε. κάλλος σώματος εὔχροιά τε, καὶ συμμετρίᾳ μελῶν προσγινόμενον; ἀλλ' ἢ χρόνῳ σβεσθὲν, ἢ νόσῳ μαρανθὲν διαρρυὲν ᾤχετο. δόξης ἀνθρωπίνης περιπέτεια; καὶ τί ταύτης ἀτελέστερον, ὦ φιλτάτη, μάλιστα πρὸς τὴν ἀΐδιον ἐκείνην, ἣν ὀφθαλμὸς οὐκ ἶδε, καὶ οὓς οὐκ ἤκουσε, παραβαλλομένης. ἣν γὰρ ὁ πρωῒ κτησάμενος οὐκ οἶδεν εἰ μέχρι δείλης ὀψίας παραμενεῖ, πῶς ἂν ταύτην ἐν καλοῖς λογίσαιτο; μικρὸν οὖν, εἰ δοκεῖ, τοῖς τῆς φύσεως λειτουργήσαντες νόμοις, ἡμῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἄνω γενώμεθα· πᾶν ὃ μὴ παραμένει τῷ μέλλοντι προσφυῶς ἀποτιναξάμενοι.

Τοιαῦτα μὲν ὁ νέος τῷ σώματι, καὶ παλαιὸς τῷ φρονήματι, καὶ πολὺ τούτων ἔλεγε πλείονα· ἡ δὲ τοῦ Χριστοῦ ἀμίαντος, καὶ ἀκεραία περιστερὰ, ἡ τρυγὼν ἡ φιλέρημος μᾶλλον ἢ φίλανδρος, ἢ φιλόγαμος, ἡ τὸ τοῦ μάρτυρος Μαρδαρίου γύναιον πολλῷ τῷ μέσῳ τὸ εἰς Χριστὸν φίλτρον παραδραμοῦσα, ὅσον τὰ χρηστὰ συμβουλεύσασα, κοινωνὸς τούτου ὑπῆρξεν ἐν ἅπασι, τοιούτοις ἀμείβεται λόγοις τὸν σύνευνον. Καὶ πόσῳ μᾶλλον δικαιότερον, ὦ φίλτατε, δι' ὅλου τὸ τῆς παρθενίας τηρῆσαι καλὸν, ἢ τῷ πλείστῳ μέρει καταρρυπῶσαι. τίς δὲ τούτων ἐγγυητὴς, ὅτι τῷ βίῳ λειτουργοῦσι, καὶ πρὸς παιδοποιΐαν ὑπαγομένοις τὸ ἄδηλον ἐκδέξεται τούτων, ἀλλὰ μὴ τῶν χρηστῶν ἐλπίδων προαναρπάσαν ματαίας * ταύτης ἐναποδείξῃ. πόσῳ δὲ εὐκλεέστερον τὸν ἐλαφρὸν τοῦ Χριστοῦ ζυγὸν ἐκ νεότητος ἄραντας, τοῦ ἑπομένου τούτῳ καταξιωθῆναι μακαρισμοῦ, ἢ πρὸς βραχὺ δεῦθεν τοῖς ματαίοις ἐνασχοληθέντας, πῆξιν ἐν τούτοις τοῦ λογισμοῦ λαβόντας, τοῖς χειρίστοις ἐναπομεῖναι. ἔκπληξις εἶχε τῶν λεγομένων τὸν νεανίαν· τὰ γὰρ παρὰ πᾶσαν προσ-

* ταύτῃ.

Theophanis Vita.

ctura relicta, præfinitæ cunctis peregrinationis terminum absolvit, cum jam puer trimulus esset. Mater autem....

Illud Canticum expresserunt, quo tres Pueri, contempto tyranni jussu, in medio camini ardentis Servatorem collaudarunt. Sed cum omnes ad hilaritatem, lætitiamque profusi, nuptiarum convivium celebrarent, mens tamen illius nihil his obtusa est, quæ divina meditaretur, animique propositum capere cuperet. Cum jam itaque appetente nocte cum sponsa cubiculi secreta petiisset, ac lecto assideret, totoque animo res divinas agitaret, suspirio indicans desiderium suum, sic eam alloqui aggressus est: Vitæ curriculum, conjux, ut omnibus patet, exiguum est, prorsusque incertum. Nemo enim mortalium novit, quando mors accessura sit, nosque hinc ad futurum illud, quod omnibus est commune, amandatura judicium, in quo rerum gestarum ratio severis quæstionibus reddenda erit. Hinc quandoque imparatos, magnisque peccatorum cumulis oneratos, a Creatoris pulchritudine, ex qua manat quod pulchrum est, penitus eatorres, æternis heu! flammis addicit: atque is, qui exigua bona, si tamen dicenda sunt bona, quæ specie tantum & opinione sunt ejusmodi, possederit, innumeris implicatur molestiis, quibus vitæ finis ægre immunis sit. Quidnam vero ex iis quæ huic suppetunt bonis, firmum ac stabile? Num divitiæ? At certe illæ, quæ vitii magis, quam virtutis ministræ sunt, non recte administratæ, ac cum multorum insidiis obnoxiæ existant, nondum ex voto partæ sæpius dilabuntur. An pulchritudo corporis, quæ ea quadam coloris suavitate, atque apta figura membrorum consistit? Verum illa aut tempore extinguitur, aut morbo deflorescit. Humanæ gloriæ ostentatio? Quid vero illa abjectius, o Conjux charissima, præsertim si cum æterna illa, quam nec oculus vidit, nec auris audivit, comparetur? Quæ enim ejusmodi est, ut cum eam mane adeptus sis, nescias an usque ad vesperam sit permansura, quid est cur in bonis numeretur? Hæc cum ita sint, si videtur, tantisper naturæ obsecuti legibus, nobis ipsi supernisque studeamus, iis omnibus opportune rejectis, quæ futuro ævo minime perseverant.

Hæc, atque alia multa ille corpore juvenis, sed prudentia senex loquebatur; cum pura, atque integra Christi columba, & turtur solitudinis, & castitatis cupidior quam nuptiarum, atque Mardarii Martyris uxoris accensum in Christum amorem longe superans, quo meliora consulens in omnibus illis viro socia extitit; verbis ejuscemodi marito respondit. Multo æquius fuerit, Sponse charissime, virginitatis pulchritudinem semper integram servare, quam maxima ex parte eam inquinare. Quis autem fore spondeat, ut qui huic sæculo serviunt, dantque liberis operam, voti compotes quandoque fiant, non maturiore prærepti fato inani spe emigrent? Quanto clarius, ut leve Christi jugum ab adolescentia tollentes, beatitudine, quæ inde sequitur, nos dignos præstemus, quam ut ad breve tempus caducis istis, ac inanibus operam ponentes, hærente illis animo, pessimis rebus jugiter insistamus? Hæc illa cum dixisset, obstu-

Desunt multa, ut & in Lipomani Cod. quem ipsum hunc Venetum arbitror, cujus apographum repræsento.

puit adolescens; quippe qui rem novam, omnique majorem expectatione audisset. Ac primum quidem humi prostratus, gratias egit Creatori; deinde lætiori vultu conjugem intuitus, ac pollicitus, se illam honestis omnibus in studiis, adeoque in futuro sæculo sociam habiturum, una præclarum opus auspicatur. Statimque monasticum institutum in seculari vita consectantes, omni virtutum genere vitam excolunt; sanctum nempe par effecti, qui spiritales sulcos scinderent, inque cælestibus horreis spiritale itidem triticum reconderent. Christi bonus odor effecti ipsum oblectabant; bonumque ejus unguentorum odorem percipientes, illius præsentiæ fruebantur.

Consentiunt in perpetuam continentiam Theophanes ac uxor.

Cum igitur pro sponsorum more sic noctem transegissent, tota domus boni odoris fragrantia repleta est, quæ longo intervallo odoris omnem consuetam suavitatem superans, Domini præsentiam indicabat. Is nempe admirabilium conjugum propositum approbans, præsentia eos sua honestavit. Se se igitur humi prosternentes, ut sibi misericordiæ fontes manarent, obsecrabant. Adeoque ubi res transacta esset, præterieratque divinæ ille conspectus præsentiæ, opes affatim effundentes, pauperum manibus contradebant, quo se ad vitam in solitudine degendam compararent. Sed communis hostis invidia, quam ipse ex rebus honestis præclarisque contrahit, adversabatur. Socerque ejus, qui omnem in ipsis solis rerum suarum spem positam habebat, consilium sic ægre tulit, ut ipsum quoque Imperatorem in magnam indignationem impulerit. Leo hic fuit Copronymi filius, ac Imperii hæres. Is adolescentis viceni dolens, propriumque amicum honorans, jurejurando comminatus est se adolescenti oculos effossurum, nisi a proposito desisteret. Misit itaque Cyzicum, munusque præclarum commisit, ut dum rebus vanis, ac quæ tempore diffluunt, ignaviter impenditur, earum quæ semper permanent, oblivisceretur. At ille tamquam oblatum, quod Urbe exeundum esset, amplexus, remque lubenter habens; dum apud Sigrianem transit, admirando seni Gregorio nomine, viro cum aliis donis, tum prophetiæ gratia illustri, occurrit. Multis enim is sudoribus animum a perturbationibus liberum, seque tum ad contemplationem rerum divinarum, tum ad eorum, quæ ventura essent, cognitionem, aptum reddiderat. Huic Theophanes animi sui propositum aperit, ac se fugam meditari subindicat. Ille sancto Spiritu, ut erat solitus, illustratus: Nihil est, inquit, o Juvenis, quamobrem de fuga cogites: paulo post enim licebit tibi, nemine prohibente, ad solitudinem te conferre. Tuus namque socer, necnon Imperator vivis exempti ad ævi futuri contubernium commigrabunt. Tum uxori, quæ comes erat, labiis ad aures susurrat, fore, ut præclarus juvenis Martyrum quoque lauream opportuno tempore reportaret.

Distribuunt facultates pauperibus.

Theophanis certamen cum Leone.

Gregorius senior Theophanem consilio dirigit.

Senioris inserviebat jumento, eoque magis, quam regio equorum ministerio gloriabatur, quo ipso ornatus erat. Senis igitur doctrinæ assiduus, ac dum visendis aliis Patribus tempus terit, domum rediturum hora tardior prohibuit; unaque cum sociis loco primum ob-

A δοκίαν παραδόξως ἀκήκοε· καὶ πρῶτα μὲν σὺν δάκρυσι πρηνὴς τῇ γῇ προσκαλιθεὶς, τὴν ὑπὲρ τούτων εὐχαριστίαν ἀντιτίθει τῷ κτίσαντι· ἔπειτα τῇ γυναικὶ προσβλέψας ἱλαρώτερον, καὶ συνθήκας πρὸς ταύτην ποιησάμενος ὡς κοινωνὸν ἐν πᾶσι καλοῖς ἕξει, καὶ εἰς αἰῶνα τὸν μέλλοντα, σὺν αὐτῇ τῆς καλῆς ἐργασίας ἀπάρχεται· καὶ παραυτίκα μονάζοντες ἦσαν ἐν κοσμικῷ πολιτεύματι, τὸν ἐκείνων βίον διακελευοῦντες· ξυνωρὶς παναγία, τὰς νοητὰς ἀνατέμνοντες αὔλακας, καὶ ταῖς οὐρανίαις σκηναῖς τὸν νοητὸν σῖτον ἐναποτιθέμενοι. ἔτερπον Χριστὸν εὐωδία τούτου γενόμενοι, καὶ τῆς ἐκείνου τῶν μύρων ὀσμῆς ἀντιλαμβανόμενοι, τὴν ἐκείνου κατεπλούτουν ἐπιδη-

B μίαν.

Τῆς συνήθους γοῦν παρ' αὐτοῖς νυκτερινῆς ἐκτελουμένης συνάξεως, εὐωδίας ὁ οἶκος πᾶς ἀναπίμπλαται, πᾶσαν συνήθη μακρῷ τῷ μέσῳ παρατρεχούσης, καὶ τὴν τοῦ δεσπότου παρουσίαν παραδηλούσης, ὃς τὴν πρόθεσιν τῶν θαυμασίων ἀποδεξάμενος, τῇ οἰκείᾳ κατηγλάισεν ἐπιδημίᾳ. ὑφαπλώσαντας οὖν ἑαυτοὺς τῷ ἐδάφει, τὰς τοῦ ἐλέους ἐπιβλύσαι τούτοις ᾔτουν πηγάς. καὶ δὴ τῆς θείας ἐμφανείας παρῳχηκυίας, τὸν πλοῦτον κενοῦντες, ταῖς τῶν δεομένων ἐνεχείρουν χερσὶ, * καὶ πρὸς τὴν ἀναχώρησιν ἐνσκευάζεσθαι. ἀντεστρατήγει δὲ τούτοις φθόνος τοῦ κοινοῦ πολεμίου πᾶσι βασκαίνων καλοῖς. καὶ κηδεστὴς ὁ τούτου ἐπ' αὐτοῖς μόνοις τὰς ἐλπίδας τοῦ βίου σαλεύων, ἐπὶ

C τοσοῦτον χαλεπήνας τῷ πράγματι, ὡς καὶ βασιλέα πρὸς μέγαν ἐξερεθίσαι θυμόν. Λέων δὲ οὗτος ἦν, ὁ τοῦ Κοπρωνύμου υἱὸς καὶ διάδοχος. ὃς τὸν νέον ὑπεραλγήσας, καὶ τὸν οἰκεῖον φίλον τιμῶν, ὀμμάτων δεῖξαι χηρεύοντα τὸν νεανίαν, εἰ μὴ τῆς ἐγχειρήσεως ἐκσταίη σὺν ὅρκοις διηπειλεῖτο· καὶ πρὸς τὴν Κύζικον ἐξαπέστειλεν, ἀξιόχρεων ἐγχειρήσας πραγμάτων διοίκησιν, ὡς ἂν τοῖς ματαίοις, καὶ τῷ χρόνῳ παραρρέουσιν ἀγεννῶς ἐνασχολούμενος, λήθῃ παραδοίη τὴν ἀεὶ ἑστῶσαν τὴν ἀγλαΐαν· ὁ δὲ ὥσπερ ἕρμαιον τὴν ἔξοδον ἀσπασάμενος, ἐπιτυγχάνει κατὰ τὴν ἐπὶ Σιγριανὴν πάροδον γέροντι τὰ πάντα θαυμασίῳ, Γρηγορίῳ τοὔνομα, εἴπερ καὶ ὀνόματος ἡμῖν μέλει, ἄλλοις

D τε κατηγλαϊσμένῳ χαρίσμασι, καὶ προφητείας χάριτι λαμπομένῳ· ὃς πολλοῖς ἱδρῶσι ἐλευθέραν τῶν παθῶν τὴν ἑαυτοῦ καρδίαν ἀπεργασάμενος, πρός τε θεοπτίαν ἐπιτήδειος, καὶ πρὸς τοῦ μέλλοντος κατανόησιν ἐγεγόνει· καὶ τὰ τῆς προθέσεως ἀνατίθησι, καὶ τὴν φυγαδείαν ἐν βουλαῖς οὖσαν ὅσον ὑποκαθυποφαίνει. ὁ δὲ συνήθως τῷ παναγίῳ καταλαμφθεὶς Πνεύματι, οὐδὲν δεῖ σοι, φησὶ, τῆς φυγαδείας, ὦ νεανία, μετ' ὀλίγου ἀκωλύτου τῆς ἀναχωρήσεως ἐσομένης. ὁ γὰρ σὸς κηδεστὴς ἅμα τῷ βασιλεύοντι τῆς παρούσης βιοτῆς ἀπαχθέντες, πρὸς τὴν ἐκεῖσε μετακομισθήσονται

E συνοικίαν. καὶ τῇ συνούσῃ ψιθύροις ἐπεφώνει τοῖς χείλεσι, ὡς ὁ καλὸς οὑτοσὶ νεανίας, καὶ μαρτύρων κομισθήσεται στέφη καιρῷ τῷ προσήκοντι.

Ἦν δὲ τῷ τοῦ γέροντος ἐξυπηρετούμενος ὑποζυγίῳ, καὶ ταύτῃ μᾶλλον ἢ τῇ βασιλείῳ τῶν ἵππων ὑπηρεσίᾳ μεγαλαυχούμενος, ἐν ᾗ καὶ διέπρεπε. τούτου τῇ διδασκαλίᾳ προσμείνας, καὶ πατέρων ἑτέρων ἐπισκέψεσι ἐμβραδύνας, ὠψίσθη τῆς οἴκαδε ὑποστροφῆς, καὶ τῷ τυχόντι χωρίῳ σὺν

* forte τῇ πρὸς τὴν.

τοῖς συνοῦσιν, ὡς εἶχε σκευῆς, ἐγκατέμεινε· καύσωνί τε πολλῷ, καὶ δίψῃ σὺν τοῖς ἀμφ' αὐτὸν συνεχόμενος, οὐ δυσχεραίνων τῷ συμβεβηκότι, οὐκ ἀπουσίᾳ τοῦ ὕδατος πρὸς μεταμέλειαν ὑποφερόμενος, οὐ * παρρησίασε τοῦ δίψους τὸν οἰκεῖον δεσπότην ἐξμειλισσόμενος. ἀλλὰ τὰς συνήθεις ἀποδοὺς τούτῳ προσευχὰς, ἐπὶ τοῦ προσόντος ἀνέκειτο τάπητος, ὕπνῳ βραχὺ παραμυθήσασθαι τὸ δίψος ἐθέλων. ἀλλ' ὁ τῶν θαυμασίων Θεὸς ἐντρυφῶντα δι' αὐτὸν τοῖς πόνοις τὸν νεανίαν ὁρῶν, μεγάλῳ τιμᾷ τερατουργήματι. ὁ γὰρ ἀγνώμονι λαῷ ἐξ ἀκροτόμου βλύσας τὰ νάματα πῶς οὐκ ἔμελλεν εὐγνώμονι νεανίᾳ τὰ τῆς χρείας παρέξεσθαι; πλησίον γοῦν οὗπερ ἐπέκειτο τάπητος, πηγάτις θείῳ προστάγματι παραδόξως ἀνέβλυσε, καὶ θίξει τῷ θεράποντι τὴν αἴσθησιν ἐμποιήσασα, πρὸς ἐπίγνωσιν αὐτῆς διήγειρε· καὶ τοὺς συνόντας προσκαλεσάμενος, τὸ θεοδώρητον ἐπιδείκνυσι τοῦ δίψους ἴαμα· καὶ κοίλαις χερσὶν ἀρυσάμενοι, τοῦ προσηνοῦς ἐκείνου, καὶ θεοσδότου κατεπήλαυον νάματος, τὴν προσήκουσαν εὐχαριστίαν τῷ δοτῆρι πάντων τῶν καλῶν, ὡς τὸ εἰκὸς, ἀναπέμποντες. τοῦ μή τινα δὲ ὑπόνοιαν ἐμποιῆσαι, ὡς ἀφανείᾳ καλυπτομένη, τύχῃ πρὸς τοὐμφανὲς ἥκει ἀθρόον ἀναφανεῖσα, διὰ νυκτὸς ἀπῴχετο, ὡς μηδὲ ἴχνος ἐς τὸ πρωῒ ταύτης ἐμφανισθῆναι. τοῦτο τῆς τοῦ θείου θεράποντος παιδόθεν πρὸς θεὸν ἀγάπης πρὸς ὑπόδειγμα, τοσοῦτον δὲ τοῦ θεόπτου Μωϋσέως παρατρέχον θαυματουργίαν, ὅσον ὁ μὲν αἰτήσας, ὁ δὲ μὴ τοῦτο πράξας ἔλαβε· καὶ ὁ μὲν ἀνάγκῃ τῶν γογγυσμῶν τῶν οἰκείων ἐξεβιάζετο δοῦναι δεσπότην· ὁ δὲ καρτερίᾳ, καὶ τῇ τῶν συνόντων εὐχαριστίᾳ τὸν ἴδιον ἐφείλκετο δοῦναι δεσπότην· καὶ οἱ μὲν τὸ δωρηθὲν, ἵνα μὴ λέγω Μωϋσέα, κατερρύπωσαν ἀμφιβολίᾳ· οἱ δὲ τὸ δοθὲν, τῇ τοῦ καλοῦ προκοπῇ κατεκόσμησαν.

Οὔπω γὰρ τριῶν παριππευσάντων ἐτῶν, κηδεστὴς ὁ τούτου ἅμα τῷ βασιλεύοντι τῆς παρούσης ἐκτμηθέντες εὐκλείας, πρὸς τὴν ὀφειλομένην παρεπέμφθησαν ἐνοικησίαν. Εἰρήνη δὲ τὸ καρτερόφρον ἐκεῖνο, καὶ θεοφόρητον γύναιον τῆς βασιλείας σὺν υἱῷ τὰς οἴακας ἐγχειρίζεται· εἴπερ χρὴ γύναιον καλεῖν τὴν κατ' ἐχθρῶν, καὶ παθῶν ἀρρενωπῷ καθωπλισμένην φρονήματι· καὶ σπένδεται φύσις βροτῶν ἀλλήλοις τε καὶ Θεῷ, πολυχρόνιον καταλυομένη τὸν πόλεμον· καὶ εἰς ἅπαν ἐκκαθαρισθείσης, πάντα πρὸς τὸ φαιδρὸν μετεβάλλετο. τότε καὶ ἥλιος ὁ πάντ' ἐφορῶν, ἡμέραν ἐπιδὼν ὁλοσχερῶς ἐλευθέριον, καὶ τὸ στυγνὸν τῆς κατηφείας, ὃ πολλοῖς περιεβέβλητο χρόνοις ἀποδυσάμενος, καθαρώτερον ἐξέλαμπε. τότε τοίνυν τῶν οἰκείων βουλευμάτων ἡ θεοκόσμητος, καὶ φίλαγνος ξυνωρὶς ἐν ἐξουσίᾳ γενομένη, τὸν προσόντα ποικίλον πλοῦτον τῆς οἰκείας ἐκφοροῦντες, πᾶσι τοῖς ἐν χρείᾳ καθεστηκόσι διένεμον· καὶ μία φιλοθέων οἰκία, πολλοῖς ὑπηρετησαμένη τὰ πρόσφορα, καὶ τῶν τῷ Θεῷ προσανεχόντων τὰ φαῦλα διαφερόντως θεραπεύσασα, τὸν τὰ ἐκείνων ἰδιοποιούμενον μεγάλως κατέτερπε.

Ταῦτα οὖν καὶ τ' ἄλλα ὅσα προσῆκε διαπραξάμενοι, ἡ μὲν τῷ κατὰ Πριγκίπου σεμνείῳ αὐτοῖς κτήμασι ἐγκατοικίζεται· ὁ δὲ πρὸς τὸν μέγαν ἐπανατρέχει Στρατήγιον, ἐν τῷ κατὰ τὴν Σιγριανὴν Πολυχρονίῳ τυγχάνοντι, ὃ πάλαι τούτῳ παρὰ

* παρρησίσ-τε.

vio cum supellectili consedit. Cumque interim ingenti æstu, sitique, ipse pariter ac comites excruciarentur, haud tamen quod acciderat indigne ferens, vel aquæ penuria eo adductus, ut se itineris pœniteret, aut ut saltem sitim depulsurus Dominum suum votis fatigaret; sed ubi solitas preces reddidisset, super tapete illic expanso recumbebat, somno paulisper sitim leniturus. At rerum mirabilium effector Deus, juvenem intuens propter se libenti animo labores ferentem, magno illum miraculo decoravit. Qui enim ingrato populo ex durissima petra latices effudit, cur probo juveni necessaria non subministraret? Probe igitur ubi is strato tapete jacebat, divino jussu fons quidam admiranda scaturigine profluxit: tactuque suo servum Dei excitans sese illi patefecit: qui sociis convocatis sitis remedium a Deo datum ostendit. Cavis igitur manibus aquam haurientes, suaves illos, divinoque munere concessos latices, debitas bonorum omnium largitori Deo gratiarum actiones reddentes, pro eo ac officii ratio petebat, perceperunt. At ne quis posset suspicari, fontem illum cum occulte lateret, repente in apertum productum erupisse, nocte sic evanuit, ut ne vestigium quidem ejus ullum mane relinqueretur. Hoc amoris, quo sanctus hic jam inde a puero Deum prosequebatur, signum fuit: tanto majus illo, quod Moyses Dei inspector edidit, quod ipse precibus rem impetravit, hic autem ne id postulans quidem. Præterea ille murmurantium suorum necessitate adductus, Dominum ad largiendum impulit: hic autem patientia, & gratiarum actione utens cum sociis suis, proprium Dominum movit? Ad hæc Judæi (ne dicam Mosem) incredulitate munus inquinarunt; hi autem concessum donum honestatis accessione honestarunt.

Aquam Deus sitientibus largitur.

Nondum anni tres præterierant, cum socer ejus, & Imperator a mundi gloria excisi, ad domicilium quod eos deceret, translati sunt. Irene autem mulier illa fortis animi, ac divino sensu prædita, cum filio Imperii gubernacula suscepit (si tamen mulier dicenda est, quæ adversum hostes, ac perturbationes virilem animum gessit.) Tumque humanum genus, quod diuturno bello laboraverat, cum secum ipsum, tum cum Deo conciliatur: prorsusque depulsis tenebris, lætiorem omnia faciem induebant. Tunc quoque sol, qui cuncta lustrat, diem ea omni parte liberum extulit, & mœrorem atque tristitiam, quæ diu ipsum occupaverat, exuens, nitidius eluxit. Tunc igitur a Deo ornatum, ac castitatis amans par illud, ejus quod animo constitutum erat, nactum potestatem, uberes domo divitias proferentes, in omnes large egenos erogabant. Adeoque una Dei amantium domus, multis, quæ victui erant necessaria subministrans, & eorum qui se Deo dediderant, pauperiem vitæque incommoda eximie sublevans, Deum ipsum, qui hæc sua fecerat, vehementer oblectabat.

Irenes & Constantini mortuo Leone Imperium.

Cum igitur hæc, & alia multa perfecissent; illa quidem in Monasterio quod in insula Principe situm est, collatis eo facultatibus suis consedit: hic autem ad magnum Strategium revertitur apud Sigrianum degentem in Monasterio, cui nomen Polychronius; quod is ab ipso otii quietisque gratia donatum acceperat:

Arripit Monachi institutum cum uxore.

illicque manibus illius detondetur; imo vero immolatur, hostia quam magnus Isaac longe sacratiore, quo præstantius sanctiusque quod ultro fit, quam quod præter voluntatem; atque id quod peractum est, eo cui finis reique absolutio defuit. Illi itaque Monasterio cum prædio totaque possessione, quæ amplissima erat, donario oblato, ejus voluntate ac consilio ad insulam, quam Calonymum vocant, se contulit; ac prædiolo, quod in ea paternum habebat ex reliquis facultatibus, in Monasterium extructo, Monachos ex Theodori, quem Monacherarium vocitant, accivit Monasterio. Quantæ autem is virtutis esset, vel vulgi proverbium facile indicat. In horum jura Monasterio concesso, omniumque probatissimo Præfecto illius constituto, obedientiæ exemplar seipsum exhibuit. Tanta præstabat humilitate, ut supra omnes miserabilem se se deploraret. Sic autem austerioris vitæ exercitiis, lectique duritie clarebat, ut longo omnes post se relinqueret intervallo. Divinorum librorum scriptioni assidue incumbebat, quorum scientiam non humana disciplinæ, sed labore continuo, & divina gratia plene callebat. Noctem precando consumens, puraque oratione in Christum cujus tenebatur desiderio, excedens, illius sibi benevolentiam conciliabat. Cumque adversus dæmones, animique ægritudines instructa ira pugnaret, cunctis lenis tamquam Moies alter apparebat. Rerum terrenarum cupiditatem sic abjecerat, ut divinis tantum vacaret. Quanta porro fortitudine eniteret, laborumque ac ærumnarum sustinentia atque contemptu, extrema ipsius tempora potissimum indicarunt.

Ejus exercitia, ac virtutes.

Sic igitur illo virtutibus florente, Monasterii Præfectus ab hac mortali vita discessit ad immortalem. Tum ad eum universorum concursu facto, cum lacrymis supplices rogant ipsis præesse velit, ac salutis ducem agere, qui vel extremum apud eos locum tenens, virtutibus vitaque agenda illis præluceret. Nihil tamen ejus animum movere potuerunt, cujus unum studium erat, ut in abjectis humilis permaneret: ac quanto sublimior virtute tollebatur, tanto his honestari amplius contendebat. Denique spretis omnibus, assumptoque in manum baculo, ac spei vi, cui quoad vixit nixus fuerat, Christum pro thorace apte induens, ad Sigrianæ montem venit; coemptoque ab agricola prædiolo, cui olim jam agri nomen erat (nempe mutuo a viris religiosis accepta pecunia, cum præter animum, vilesque pannos quibus tegebatur corpus nihil possideret) clausis sensibus, ac carne mundoque excedens, illic domicilium sibi statuit. Manuum labore, ac divinitus concessa operis industria tantum profecit, ut nondum elapso anno cum mutuo sumptam pecuniam redderet, tum victui necessaria compararet. In dies autem seipso melior evadens, & quæ retro sunt (ut Apostoli verbis utar) obliviscens, ad interiora contendebat. Neque enim profectus loco ducebat, ut in bono quod adeptus erat, consisteret; imo non mediocre damnum existimabat, nisi semper in eo proveheret. Comes autem & adjutrix omnibus in bonis illi erat gratia Dei, quæ a puero in illo conquieverat, ac jugiter lucebat.

Monasterii præfecturam fugit.

Phil. 3. v. 13.

A αὐτοῦ δεδώρηνται ῥᾳστώνης χάριν καὶ ἀναπαύσεως, κἀκεῖσε τῶν ἐκείνου χερσὶν ἀποκείρεται· μᾶλλον μὲν οὖν ἱερουργεῖται, πολλῷ τῆς τοῦ μεγάλου Ἰσαὰκ θυσίας ἱερουργίαν ἱερωτέραν, ὅσον τοῦ ἀκουσίου σεμνότερον τὸ ἑκούσιον, καὶ τοῦ μὴ πεπληρωμένου τὸ πέρας λαβόν· κἀκείνῳ τὴν μονὴν αὐτοῖς κτήμασιν ἀναθεὶς, πολλὰ γὰρ ἦν, ἃ ταύτῃ συγκαθιέρωσε· βουλήσει τούτου καὶ γνώμῃ πρὸς τὴν νῆσον ἀπαιροῦται, ἣν Καλώνυμον κικλήσκουσι, καὶ τὸ προσὸν ἐν ταύτῃ πατρόθεν κτημάτιον μοναστήριον ἐκ τῶν ὑπολειφθέντων δειμάμενος, ἐκ τῆς Θεοδώρου μονῆς ἀθροίσας μονάζοντας, ἣν Μονοχεράριον οἱ εἰδότες ὀνομάζουσι. ὅσης δὲ ἀρετῆς ὑπῆρχεν οὗτος ἀνάπλεως, καὶ B ἡ δημώδης σαφῶς παρίστησι παροιμία. τούτοις δὲ τῆς μονῆς δεσποτείαν δωρησάμενος, καὶ τὸν πάντων δοκιμώτατον ἀναδείξας ἡγούμενον, ἀρχέτυπον ὑπακοῆς τοῖς λοιποῖς ἐγνωρίζετο, ταπεινώσει μὲν τοσαύτῃ κοσμούμενος, ὡς μηδενὶ τῶν ἄλλων ἐν ἀτρεπτοῖσιν παραβάλλεσθαι· ἀσκήσει δὲ καὶ χαμευνίᾳ τηλικαύτῃ περιλαμπόμενος, ὡς παρατρέχειν πολλῷ τῷ μέσῳ τοὺς ἅπαντας. τῇ δὲ τῶν θείων βίβλων γραφῇ σχολάζων πανημέριον, ἣν οὐκ ἐκ παιδείας ἀνθρωπίνας, ἀλλὰ πόνῳ διηνεκεῖ, καὶ θείᾳ κτησάμενος χάριτι ἀκριβῶς μετήρχετο. παννύχιον τῇ καθαρᾷ προσευχῇ πρὸς Χριστὸν ἐκδημῶν τὸν ποθούμενον, τὴν εὐμένειαν ἐφείλκετο τούτου· καὶ θυμὸν δὲ κατὰ δαιμόνων στρατολογήσας καὶ παθῶν, παρὰ τοῖς πᾶσιν ἅπερ τις Μωσῆς * ἕτερος καθωρᾶτο. ἐπιθυμίαν δὲ τῶν γηΐνων ἀποC στήσας εἰς ἅπαν, μόνοις τοῖς θείοις προσείμενον. ἀνδρείᾳ δὲ καὶ καρτερίᾳ, καὶ τῇ τῶν δεινῶν ὑπεροψίᾳ ὅσῃ κατηγλαΐζετο, οἱ τελευταῖοι τούτου μάλιστα παρέδειξαν χρόνοι.

* ὑπη.

Οὕτω δὲ τούτου ταῖς ἀρεταῖς ἀπακμάζοντος, τὸν ἐπίκηρον βιοτὴν ὁ τῆς μονῆς προστάτης ἀφεὶς, πρὸς τὴν ἀγήρω μεταβιβάζεται λῆξιν· πάντων δὲ συνδρομῇ ἐπ' αὐτὸν, καὶ ἱκεσίᾳ σὺν δάκρυσι, προστῆναι τούτου ἱκετευόντων, καὶ τῆς σωτηρίας ἡγήσασθαι, ὃν καὶ τὴν ἐσχάτην τάξιν πληρῶν, ἀρεταῖς ἐφωταγώγει τούτους καὶ πράξεσι. ἀλλ' οὐκ ἔπειθον γνώμην, τοῖς ταπεινοῖς ἐμμένειν ἐμμελετήσασαν· καὶ ὅσον ἀρετὴ πρὸς ὕψος ἦγε μετέωρον, ἐπὶ τοσοῦτον τούτοις φιλονεικοῦσαν ἐγκαλλωD πίζεσθαι. ἀμέλει πάντα παρὰ φαῦλον θέμενος, τὴν ῥάβδον ἐπὶ χεῖρας λαβὼν, καὶ τῇ ἐλπίδι Χριστὸν, τὸν τοῦ βίου συνέργον παντὸς, ἀρραγῶς θωρακισάμενος, ἐπὶ τὸ τῆς Σιγριανῆς ὄρος ἀφικνεῖται. καὶ παρά τινος γεωργοῦ χωρίον ὠνησάμενος ὅπερ ἀνέκαθεν Ἀγρὸς ὠνομάζετο· ἣν δὲ παρὰ θεοφιλῶν κεκομισμένος δάνειον, οὐ γὰρ ψυχῆς ἐκέκτητό τι καὶ τοῦ περικειμένου ῥακίου τῷ σώματι, μύσας τὰς αἰσθήσεις, καὶ σαρκὸς ἔξω καὶ κόσμου γενόμενος, ἐν αὐτῷ τὴν παροικίαν ἐποιεῖτο τοῦ βίου· τῇ μὲν θεοσδότῳ τῶν χειρῶν ἐργασίᾳ ἐπὶ τοσοῦτον προσκείμενος, ὡς οὔπω παρεππεύσαντος χρόνου ἀποδοῦναι μὲν τοῖς δεδανεικόσι E τὸ ὄφλημα, ἑαυτῷ δὲ τὰ τῆς χρείας ἐκ τῶν χειρῶν πορίζεσθαι. αὐτὸς δὲ ἑαυτοῦ κρείττων ἑκάστης γενόμενος, τῶν ὄπισθεν ἐπιλανθανόμενος, ἀποστολικῶς εἰπεῖν, ἐπήυξει τοῖς ἔμπροσθεν, οὐ τὴν ἐν τῷ καλῷ μονὴν προκοπὴν ἡγούμενος, ἀλλὰ τὸ μὴ προβαίνειν ἐν τούτῳ, ζημίαν οὐ τὴν τυχοῦσαν οἰόμενος. συνεργοῦ δὲ τούτῳ χάρις ἐν πᾶσι καλοῖς, ἡ παιδόθεν ἀναπαυσαμένη τούτῳ, καὶ διηνεκῶς ἐπιλάμπουσα.

Καὶ τίς ἂν τούτου τὰς πρὸς Θεὸν δι' εὐχῶν ἐκδημίας, αἳ τῶν ἐνύλων εἰς ἅπαν ἀποκαθάρασαι ὄργανον θείων ἐνεργειῶν ἠργάσαντο, καταξίαν ἐκφράσαι δυνήσαιτο; τίς δὲ τὸ τῆς σωφροσύνης κάλλος τῆς τούτου καρδίας ἐξειπεῖν ἰσχύσειεν; ἣ τοῖς ἀσωμάτοις συνάπτουσα, καὶ Θεοῦ δοχεῖον ἐργαζομένη καθαρώτατον, πρός τε θεοπτίαν ἀνῆγε, καὶ τὸ μέλλον ὡς παρὸν ὁρᾶν παρεσκεύασε. τίς δὲ λόγος τῆς ἐκείνου πρὸς Θεὸν καὶ τὸν πλησίον ἀγάπης τρανῶσαι φιλονεικήσει τὸ ἀόριστον, κἂν πρὸς αὐτὸν αἰθέρα πτεροφυήσας ἐπαναβαίη; τῆς πίστεως τὸ στερρὸν, καὶ διπλόης ἁπάσης ἀμέτοχον. τῆς ἐλπίδος τὸ ἔρρωτον, ἣν παιδόθεν θωρακισάμενος, τὴν τε τῶν μελλόντων ἀπόλαυσιν ὡς παροῦσαν λογιζόμενος, ἐκρατύνετο; ἀλλὰ γὰρ ἀρετὴ φωτοβόλοις πυρσεύουσα χάρισι πολλοὺς ἐκάλει πρὸς μίμησιν. ἀμέλει τὸν ἤπιον Χριστοῦ ζυγὸν ὑποδύντες, παιδοτρίβην τοῦ ζῆν πρὸς ἀρετὴν ὑπαλείφοντα κατεπλούτουν. τῆς γὰρ τοῦ πλησίον ἀγάπης ἀκριβέσι θεσμοῖς τειχιζόμενος, ἐνίκα δι' αὐτῆς τὸ ταπεινὸν τοῦ φρονήματος, καὶ προστάτης τούτων ἐδείκνυτο, ὧν πολὺ πλέον τὸ ταπεινὸν τοῦ φρονήματος ἀμέλειαν τοῖς πρὸς ἀρετὴν χειραγωγουμένοις ἀπέτικτεν· ἀλλ' ἀναλογοῦσαν τῇ πρὸς αὐτοὺς στοργῇ τὴν ὑπακοὴν παρείχοντο, τὴν ἀρετὴν αἰδούμενοι.

Ὡς γε καὶ θείᾳ λαμπόμενος χάριτι, καὶ συνιδεῖν ῥᾷστα τὸ δέον οἷός τε ὤν, τοῖς κατὰ Βιθυνίαν ἐνδημῶν μοναστηρίοις, καὶ ἑτέροις ἀλλαχόθεν προσομιλῶν, τοῖς ἐκείνων τῆς ἀρετῆς λειμῶσι, τὰς ὄψεις ἐπαφεὶς, συνελέγετο ὡς ῥόδα τὰ τούτων ἀγωνίσματα, καὶ τοῖς οἰκείοις προσεκόμιζεν, ἀγάπης ἀρίστας, καὶ ὑψηλοτάτης ταπεινώσεως ἐν ἑαυτῷ περιφέρων τὰ ὑποδείγματα. ἐγκρατείᾳ δὲ διηνεκεῖ στομούμενος, ἡνίκα φίλων ἐκάλει παρουσία πρὸς μετάληψιν, τὸ τῆς ἐγκρατείας καλὸν ἐν δευτέρῳ τιθέμενος, τὴν κυρίαν προὐτίμα τῶν ἀρετῶν· χορτάζεσθαί τε, καὶ ὑστερεῖσθαι κατὰ τὸν μέγαν Παῦλον, εἰδὼς, καὶ τὰς κενὰς δόξας δραπετεύων τὴν ἐπικράτειαν. μικροῦ με τῶν ἐκείνου καλῶν διέδρα τὸ μέγιστον. τῆς γὰρ κατὰ Νίκαιαν συνόδου συστάσης τὸ δεύτερον, σὺν τοῖς ἄλλοις πατράσιν ἐπὶ αὐτὴν ἐκέκλητο. πάντων δ' ἐφ' ἵππων ἐξόχων ἀθροιζομένων, καὶ λαμπραῖς γανυμένων ἐσθῆσιν, αὐτὸς τῷ συνήθει τριχίνῳ κοσμούμενος, ὑποζυγίῳ τε ἐπιβὰς κἂν θηλείᾳ, τὴν ὁδοιπορίαν ἀσμένως ἐποιεῖτο. ὡς δ' ἴδον ἅπαντες τὸν τηλικούτῳ πλούτῳ κομῶντα τὸ πρότερον τούτοις νῦν καλλωπιζόμενον, ἐξ αὐτοῦ μᾶλλον ἢ τῶν ἄλλων δρεψάμενοι τὴν ὠφέλειαν, εὐθυμίας ἁπάσης ἀνεπίμπλαντο. ὁ δ' ἐκθύμως συναγωνίσας τῇ ἀληθείᾳ, καὶ τὴν πλάνην καταστρεψάμενος, τῇ γενικωτάτῃ τῶν ἀρετῶν καλλυνόμενος, ἐπανῄει.

Τούτου τοῖς καλοῖς οἱ τῆς κακίας γεννήτορες βασκήναντες δαίμονες, μικρὸν τῆς νυκτὸς ἀφυπνοῦντι ἀνέδην ἐπικωμάζουσι, καὶ τῆς ὅλης χειρὸς τὸν ἀντίχειρα συὸς δίκην ἀγρίου τοῖς ὀδοῦσι λαβόμενοι, δριμεῖαν τὴν ἀλγηδόνα, καὶ ἰσχυρὰν ἐνεποίησαν, τοὺς τῶν ὀδόντων τύπους ἐναφέντες τῷ μέρει τοῦ σώματος. ὁ δὲ τῷ πρὸς Θεὸν ἔρωτι καθηλούμενος, καὶ τῆς ἐκείνων μοχθηρᾶς ἐπινοίας ὑπάρχων ὑπέρτερος, οὐδ' οὐ-

Theophanis virtutes.

Quis ejus, precum vi in Deum excessus, qui a terrenis prorsus emundarum divinarum operationum organum efficiebant, pro dignitate explicare queat? Quis castimoniæ decus cordis illius enarrare possit, quæ beatis eum Spiritibus conjungebat, Deique purissimo vasculum præstabat, tumque in Dei conspectum attollebat, & ut futura tamquam præsentia essent aspectaret, efficiebat? Quænam oratio assequi valeat insatiabilem illius erga Deum atque proximum charitatem, licet vi sua æthera conscendat? Quæ fidei firmitatem, ab omni duplicitate alienam? Quæ spei constantiam, qua ille jam inde a puero instructus, ac se futuris tamquam præsentia forent potiri existimans, confirmabatur? Cæterum, viri tanta virtus lucidis irradians facibus, ad imitandum plures invitabat. Denique qui suave Christi jugum subjerant, vitæ eum institutorem, qui ad virtutem animaret, ingenii compendio habebant. Accuratis enim in proximum charitatis scitis munitus, sic humilem de se sensum vincebat, eorumque Præfectum agebat; quorum animis initiante illo ad virtutem, impensior illa submissio contemptum velut progignebat: tametsi illi ejus virtutem reveriti, pro benevolentia qua eos prosequebatur, amorisque modo, obedientiam parem rependebant.

Velut autem divina illustratus gratia, eoque ingenio præditus, ut quæ recta ac consentanea essent facile dispiceret, quæ in Bithynia, ac locis aliis Monasteria sita sunt invisens, inque eis monasticem profitentibus familiarius colloquens, conjectis in illorum virtutum prata luminibus, rosarum instar quibus prælucebant decerpebat certamina, domumque ad suos reportabat, perfectam charitatis, & sublimis humilitatis in se circumferens documenta. Jugi autem abstinentia duratus, cum amicorum invisentium præsentia ad cibum percipiendum vocaret, illius honestatem in secundis habens, virtutum dominam illi prælatam volebat: qui magni Pauli more sciret satiari, & penuriam pati, inanisque gloriæ dominatum fugeret. Pulcherrimum illius factum me pene præteriit. Cum enim Nicææ Synodus secundo coacta esset, ad eam ipse quoque cum aliis Patribus vocatus est. Cumque omnes equis præstantibus, & splendidis vestimentis ornati venirent, ipse solito cilicino sacco indutus, ac asinæ insidens, lætus iter suscepit. Sed cum omnes viderent eum, qui prius omnibus divitiarum copiis abundaverat, vili nunc habitu gloriantem, majore ex illo, quam ex reliquis percepta utilitate, ingenti lætitia repleti sunt. Ipse vero strenue propugnata veritate, ac errore everso, fide, quæ virtutum generalissima est, inclytus rediit.

Phil. 4. v. 12.
Ejus in Nicæna secunda Synodo modestia.

Verum cum militiæ auctores dæmones præclaris ipsius factis inviderent, ei nocte parumper dormienti impudenter illudere conati sunt. Manus enim ipsius pollicem, tamquam sues agrestes, dentibus corripientes, acerbum dolorem intulerunt, in eaque corporis parte luxata, dentium vestigia reliquerunt. At ille Dei amore confisus, & nequitia dæmonum animum gerens superio-

rem, ne sic quidem ea re gloriari invidos dæmones permisit. Sed quam propere licuit pretiosorum lignorum unguento manum luxatam ungens, dicto citius omni plaga liberam reddidit. O rem miram! gratia enim divina illius semper laboribus, summissique animi motibus præsens, Apostolicorum eum munerum gratia illustrabat, rerumque admirabilium effectorem præstabat. Equidem si omnia, quæ divina gratia in hoc sancto viro inhabitans elargita est, munera enumerare voluero, & laudandi leges transiliam, & oratio mea instar navigii in ingenti pelago magis dissolvetur. Quod si pauca quædam, pluribus omissis, commemorabo, & oratio tamquam littora legens in tuto versabitur, & ex iis quæ dicta fuerint, reliqua facile conjicientur.

Dæmoniacum liberat.

Cum sævi dæmonis impetu quidam illic sodalium opprimeretur, repente mentis vim amisit: carnesque proprias velut alienas lanians, cunctis adeuntibus molestus existebat. Itaque vinculis & compedibus revinctus, custodiæ plurium consilio adhibitis custodibus, traditus fuerat. At vesperæ unius fusa ad Deum supplicatio, a vexante spiritu liberatum, vinculis repente dissilientibus, ad Ecclesiam sana redeuntem mente ostendit, eum, qui prius mente captus, gravis omnibus erat ad occursum. Usuvenit, ut vir sanctus ad oppidum quoddam maritimum accerseretur: sed in medio cursu tempestas ingens oborta est, qua pelagus immane quantum intumuit; sævoque excitato fluctu insuperabile iter redeunti effecit. At vir sanctus solita fide fretus, proprium explenti ministerium ait: Conservo mari denuncia, ut frænet tempestatem, & fluctus tranquillos reddat, quo iter nostrum placide conficere valeamus. Atque ita confestim effectum est, ut Christus ac Deus noster hac item in re, quemadmodum in reliquis omnibus, vera dixisse demonstraretur, cum majora servos suos, quam ipse faceret, pollicitus est effecturos. Cæterum cum omnibus virtutibus excelleret, curandis tamen & sublevandis pauperibus majorem diligentiam adhibebat. Cum enim amore fraterno maxime teneretur, misericordiam ex eo proficiscentem in primis complectebatur. Ac sane salutarem accedentibus manum porrigens, quarto mense quod Monasterio suppetebat frumentum, modicum illud ut vix familiæ usibus sufficeret, large effundebat. Cumque minister rem ægre ferret, atque illud ne familiæ quidem satis esse jurejurando affirmaret, miti voce frumentum numerare jubet. Quod ille cum fecisset, nullum acervo modium deesse comperit. Verum facilius sit, undas maris enumerare, aut cava manu pelagus dimetiri, quam res ab illo gestas admirabiles, oratione complecti. Quamobrem aliis alia relinquentes commemoranda, quæ rei institutæ magis conveniunt, ac præcipua sunt, prosequemur.

Tempestatem sedat.

Joan.14.v.12.

Annonam in pauperum cibos multiplicat.

Ecclesiæ ager bonis omnibus abundabat. Nam & rectis institutis sanaque doctrina instructus erat, & factis congruentibus affluebat. Ac quidem religiosissimi Imperatores, pietatis studio potius, quam Imperii amplitudine gloriabantur. Porro magnus Pontifex su-

Nempe Michael Rancabus.

S. Nicephorus Patriarcha, non Leo III. Rom. Pontif. ut inspte notatum apud Surium.

A πως ἐντρυφᾷν τῷ γεγονότι τοὺς βασκάνους ἐνέδωκε δαίμονας· ἀπομυρίσματι δὲ ξύλων τιμίων, ὡς εἶχε σπουδῆς, ἐπιχρίσας χεῖρα τὴν πάσχουσαν, ἐλευθέραν παντὸς θᾶττον ἢ λόγος ἀπέδειξε μώλωπος. ὢ τοῦ θαύματος· χάρις γὰρ θεία διηνεκῶς τοῖς ἐκείνου πόνοις ἐπαναπαυομένη, καὶ τρόποις ταπεινοῦ τοῦ φρονήματος, Ἀποστολικῶν χαρίτων τῇ δωρεᾷ κατελάμπρυνε, καὶ ἐξαισίων θαυμασίων τερατουργὸν ἀπειργάσατο. εἰ μὲν οὖν πάντα λέγειν ἐθελήσω ὅσα θεία ἡ χάρις τούτῳ δεδώρητο τὴν ἐνοίκησιν ἀσπασαμένη, τούς τε τῶν ἐγκωμίων ἐπιλυμανοῦμαι νόμους, καὶ ὁ λόγος διαλυθεὶς ὡς ἐν μεγάλῳ πελάγει πλέων οἰχήσεται. εἰ δὲ τὰ πλείω παρεὶς ὀλίγων ἐπιμνησθήσομαι, καὶ ὁ B λόγος ἕξει τὸ ἀσφαλὲς, ὥσπερ ἐπὶ κρηπῖδος ἐρειδόμενος, κἀκ τῶν ῥηθέντων ἀκριβεστάτην ἕξει καὶ τὰ ὑπολειφθέντα τὴν δήλωσιν.

Ἀγρίου δαίμονος ἐπιφορᾷ τις τῶν ἐκεῖσε πολιορκούμενος, φρενῶν ἔρημος ἐξαίφνης καθίσταται· καὶ τὰς οἰκείας καταξαίνων σάρκας ὡς ἀλλοτρίας, βαρὺς ἑκάστῳ τῶν προσιόντων ἐδείκνυτο. δεσμοῖς τοῦτον περιβαλόντες πλείονες, καὶ πέδαις ἀσφαλισάμενοι φρουρᾷ παρενέβαλον, φύλακας ἐπιστήσαντες· ἀλλὰ μιᾶς ἑσπέρας πρὸς Θεὸν ἱκεσία, τοῦ παραλυποῦντος ἀποδείξασα ἐλεύθερον, τῶν πεδῶν ἐκπεσόντων ἀθρόον τοῦ σώματος, πρὸς τὸ κυριακὸν σωφρόνως ἐπανιόντα παρέδει- C ξε τὸν πρὶν παραπλῆγα, καὶ πᾶσι δυσάντητον. χρεία τις ἐκάλει τὸν ὅσιον πορευθῆναι πρὸς τὸ πολίχνιον, καὶ δὴ πορευθέντος χειμὼν ἐπιπίπτει παράδοξος· κύμασί τε πολλοῖς ἐξογκώσας τὴν θάλατταν, καὶ ἄγριον ἀνεγείρας τὸν κλύδωνα, τὴν ἐπάνοδον ἀπετείχιζεν. ὁ δὲ τῇ συνήθει κρατυνόμενος πίστει, τῷ τὴν ἰδίαν ἐκπληροῦντι διακονίαν φησὶν, ἄγγειλον τῇ συνδούλῃ χαλάσαι τὸν κλύδωνα, καὶ τὰ νῶτα ἡμῖν ὑφαπλῶσαι γαλήνια, ἵνα τὴν οἴκαδε πορείαν ἠρέμα ποιήσωμαι· καὶ θᾶττον ἢ λόγος ἐπηκολούθει τὸ ἔργον, τὸν Χριστὸν καὶ Θεὸν ἡμῶν ὡς ἐν πᾶσι κἀν τούτῳ δεικνύων ἐπαληθεύοντα, μείζονα ποιήσειν τοὺς οἰκείους θεράποντας τοῦ ἰδίου δεσπότου διατεινόμενον. πᾶσι δὲ τοῖς ἄλλοις D λαμπόμενος κατορθώμασι, τῆς τῶν πενήτων ἐπιμελείας πλείστην φροντίδα τῶν ἄλλων ἐτίθετο· φιλαδελφίᾳ δὲ πλεῖστα τῶν ἄλλων κοσμούμενος, τὸν ἐξ αὐτῆς φυόμενον ἔλεον διαφερόντως ἠσπάζετο. καὶ δὴ τοῖς προσιοῦσι χεῖρα ὀρέγων σωτήριον, μησὶ τέσσαρσι τὸν προσόντα τῇ μονῇ σῖτον, μηδὲ τοῖς οἴκοι δυνάμενον ἐπαρκεῖν, ἀφειδῶς ἐξεφόρει. τοῦ δὲ τὴν διακονίαν διέποντος ἐπὶ τούτῳ δυσχεραίνοντος, καὶ μηδὲ τοῖς οἴκοι δυνάμενον διαρκεῖν τοῦτον ἐπομνυμένου, πρᾳείᾳ φωνῇ τὸν σῖτον ἀριθμῆσαι διακελεύεται. ὁ δὲ τοῦτο διαπραξάμενος, εὗρεν ὡς πρὸ τῆς διαδόσεως, μηδενὸς μεδίμνου τὸ σύνολον ἐπιλείψαντος. ἀλλὰ γὰρ ῥᾷον κύματα θαλάττης ἐξαρι- E θμεῖν, ἢ κοτύλῃ πέλαγος ἐκμετρεῖν, ἢ τὰς ἐκείνου τῶν θαυμάτων νιφάδας ἐγκωμίων λόγοις περιλαβεῖν. διόπερ ἄλλοις ἄλλας ἐκφράζειν ἀφεὶς, ἐπὶ τὰ κυριώτερα τοῦ λόγου μετελεύσομαι.

Πᾶσι μὲν οὖν τὸ τῆς ἐκκλησίας λήϊον ἔθαλλε καλοῖς· δόγμασι μὲν ὀρθοδόξοις ὡς μάλιστα καταρδόμενον, ἀναλόγοις δὲ τούτοις πιαινόμενον πράξεσι. καὶ βασιλεῖς μὲν θεοφιλεῖς τρόποις, ἢ τῷ προσόντι τῆς βασιλείας ὄγκῳ μεγαλαυχούμενοι διεδείκνυντο. Ἀρχιερεὺς δὲ ὁ μέγας τῆς ὑψηλῆς ἐπειλημ-

μένος καθέδρας, τὰς τῆς ἀρετῆς λαμπηδόνας γῆν ἐπὶ πᾶσαν, ὅσην ἥλιος ἐφορᾷ, διεπύρσευεν· οἱ δ' ὑπ' αὐτὸν τελοῦντες ἀρχιερεῖς ἀμέμπτως τὴν οἰκείαν ἕκαστος ποίμνην οἱονεί τινα ὁλκάδα πρὸς γαληνίους λιμένας ἐπηδαλιούχει· οἱ δὲ τῶν σεμνείων προστάται, ὧν προστάτης ὑπῆρχε καὶ καθαρώτατος ἥλιος ὁ θαυμάσιος, τὴν εἰς οὐρανὸν φέρουσαν τοὺς ὑπ' αὐτοῖς ἐκδιδάσκοντες τρίβον, γυμνὸν κτημάτων ἐδείκνυον τὸν πρότερον κακῶς δυναστεύσαντα. ἀλλ' οὐκ ἠνέγκεν ὁρᾷν ὄφις ὁ βάσκανος τηλικούτοις ἐπανθεῖν τὴν ἐκκλησίαν καλοῖς, τὴν δὲ τῶν πολλῶν ἁμαρτίαν συνεργὸν προστησάμενος, συγχωρήσει θείᾳ τὸ ταύτης κάλλος ἐπιλυμήνασθαι διανίσταται. ἄνδρα γοῦν ἐπιζητῶν τῆς ἰδίας σκαιότητος ἁπάσης χωρητικὸν, ἐφευρίσκει πλέον ἢ ἐβούλετο· Λέοντα τὸν ἐξάγιστον, ὃς Ἀρμενίοις τε καὶ Ἀσσυρίοις ἐπαναφέρων τὸ γένος, τῶν μὲν ἐπλούτει τὸ ὕπουλον, καὶ κακόηθες, τῶν δὲ τὸ θηριῶδες εἰς ἅπαν ἐκμιμούμενος· μᾶλλον μὲν οὖν μακρῷ τῷ μέσῳ τούτους ὑπερβαλλόμενος, θηριωδίᾳ μὲν ἐξενίκα τὸ ὕπουλον, ὑπουλότητι δὲ τὸ θηριῶδες παρέτρεχεν· ἕτοιμος μὲν ψεύσασθαι, δεινὸς δ' ἐπιθεῖναι πίστιν τοῖς ἐψευσμένοις· ἀρετὴν ἡγούμενος τὴν ἀπάτην, καὶ ταύτῃ κατὰ τῶν οἰκειοτάτων χρώμενος. ὃς τῆς μειλιχίου, καὶ πολλὰ τιμησάσης κατεξαναστὰς βασιλείας, ἐξωθεῖ μὲν τῆς ἐκκλησίας τὸν παγκόσμιον καὶ ἄδυτον ἥλιον, συνεξωθεῖ δὲ τούτῳ τῶν ἀρχιερέων μικροῦ δεῖν τοὺς ἅπαντας· καὶ τὴν ἄνωθεν ἐξ Ἀποστόλων ταύτην παράδοσιν παρ' οὐδὲν ἡγησάμενος, ἐξορύττει μὲν Χριστοῦ τῆς θείας σαρκὸς τὸ ὁμοίωμα· συνεξορύττει δὲ τῆς τούτου μητρὸς, καὶ πάντων ἁγίων τὰ σεπτὰ εἰκονίσματα, καὶ τὴν ἐκκλησίαν ψηλαφητοῦ σκότους ἐμπίμπλησι, πολλῷ τοῦ παρ' Αἰγυπτίοις χαλεπωτέρου. ἐντεῦθεν τῇ ἐλληνικῇ βίᾳ τὴν προγονικὴν ἀναμίξας ἀπόνοιαν, ἐλάλει μὲν εἰς ὕψος ἀνομίαν τὸν παλαιὸν ἐκεῖνον Ῥαψάκην ὑπερβαλλόμενος· τὴν πόλιν δὲ Θεοῦ, τὴν ἐκκλησίαν φημὶ, πολλοῖς κατασείειν ἐπεχείρει τοῖς μηχανήμασι. πολιτεία μὲν οὖν εὐθὺς ἅπασα τῷ τῆς ἐκείνου βίας ἐναυάγει κλύδωνι, μηδ' ἀντισχεῖν ἐγχειρήσασα· οἱ δὲ τῷ ὕψει τῶν ἀρετῶν χειραγωγοῦντες τοὺς ἄλλους πρὸς τὰ οὐράνια, τοῖς τῆς πονηρίας ἐκείνου παρεσύρησαν κύμασι, εἰ καὶ μεταμελείᾳ τὴν ἧτταν ἀνεκαλέσαντο. οἱ δὲ τῶν ἐπὶ γῆς, καὶ ἑαυτῶν ἀφειδήσαντες, καὶ φρενῶν ἀγχινοίᾳ τὴν πονηρίαν ἐκνικήσαντες, οἱ μὲν λιμῷ προσεκαρτέρουν, οἱ δὲ μάστιξι ἀνηλεῶς ᾐκίζοντο· ἔθ' ὅτε καὶ νυκτὶ θαλάττῃ παραπεμπόμενοι.

Τότε δὴ τότε πρὸς πάλην καλεῖται καὶ ὁ θαυμάσιος, οὐ τυραννικῇ καὶ βιαίᾳ χειρὶ, ἀλλὰ θωπείαις τῶν ἐξ ἔθους δῆθεν ἐκμαλασσόμενος. κατ' ἐχθρῶν, φησὶν, ἐκστρατεία μοι πάρεστι, καὶ δέον ταῖς εὐχαῖς καθοπλισθέντα πρότερον, οὕτω συμμίξαι τοῖς πολεμίοις. ὁ δὲ τὸ τῶν τρόπων κακόηθες ἐπιστάμενος, νεφρῷ πολυχρονίῳ καὶ δυσουρίᾳ τρυχόμενος. ὄργανα γὰρ διὰ τοῦ φυσικοῦ ὑπονόμου τῇ κύστῃ παραπεμπόμενα, καὶ τοὺς ἐγκειμένους ἐν ταύτῃ διαθρύπτοντα λίθους, τοῖς ἐκτὸς παρεπέμποντο, τὴν ἔξοδον τῷ ὑγρῷ περιττώματι, ὡς δυνατὸν, ἀκώλυτον μηχανώμενοι. τούτοις οὖν τειχόμενος, καὶ κλινήρης διὰ βίου ὑπάρχων, ἀκατίῳ περαιωθεὶς πρὸς τὴν βασιλίδα πόλιν ἐγκαθορμίζεται. τοῦτο δὴ μαθὼν ὁ ἐξάγιστος,

A blimem cathedram consecutus, virtutis lumina per universum orbem terrarum accendebat. Qui autem sub eo erant Antistites, suos quique greges sine reprehensione tutos in portus perducebant. Monasteriorum denique Præsides, quibus tamquam sol nitidissimus, admirandus hic vir prælucebat, viam in cælum ducentem docentes discipulos, nudum opibus eum, qui male prius dominatus esset, religiosa abdicatione monstrabant. Sed invidus serpens Ecclesiam tam multis bonis florentem videre non poterat, exque plebis peccatis occasionem arripiens, ita permittente Deo, Ecclesiæ pulchritudinem pervertere aggressus est. B Verum cum propriæ perversitatis ministrum idoneum quæreret, aptiorem invenit, quam optabat: Leonem, inquam, scelestissimum hominem, qui ab Armeniis & Assyriis genus ducens, alterius gentis dolos ac morositatem, alterius feritatem numeris omnibus absoluta imitatione expresserat: imo vero longo eos intervallo superans, feritate dolos, dolis feritatem vincebat: ad mentiendum promptus, & ad persuadendum ea, quæ mentiebatur, aptissimus. Fraude, loco virtutis utebatur, eamque adversus conjunctissimos exercebat. Hic in blandum, ac qui multum ei honoris habuerat Imperatorem consurgens, ornatissimum ac qui numquam occidat Ecclesiæ solem ejicit, C ac cum illo omnes fere exturbat Antistites. Hanc itaque ab Apostolis per manus traditam institutionem spernens, divinæ carnis Christi imaginem exscindit; idemque in Matris ejus, ac Sanctorum venerandas imagines committit; ac Ecclesiæ graviores longe Ægyptiacis, densissimasque tenebras offundit. Hinc tyrannorum quos tulit Gentilitas violentiæ patrium altum admiscens, ac veterem illum Rapsacem superans, iniquitatem in sublime loquebatur; & civitatem Dei, quæ est Ecclesia, multis machinamentis dolisque concutere studebat. Statim itaque omnis respublica illius violentiæ procella naufragium facere, cum ne obniti quidem conaretur. Qui virtutum quo D præstabant merito reliquis ad cælestia duces erant, illius nequitiæ fluctibus secus agi, astuque decipi, tametsi pœnitentiæ remedio noxam resarcivere. Qui autem res terrenas, seque ipsos contemnentes mentis solertia scelus vicerant, qua fame conficiebantur, qua verberibus dire excruciabantur: nonnumquam etiam noctu conjiciebantur in mare.

Tunc igitur, tunc ad certamen vocatur etiam vir admirandus, non quidem manu tyrannica, & ut illata vi adducatur; sed ut tyranno consuetis blanditiis ac dolis ad iter inducatur. Adversus hostes, ajebat, belli mihi moles incumbit: sed antequam manus cum illis conferam, precum tuarum præsidio muniar necesse est. Theo- E phanes autem cognita hominis malitia, quamvis renum & urinæ difficultate laboraret (instrumentis enim per naturalem cuniculum in vesicam admissis, quæ lapides insitos commolirent, humidis excrementis exitum præbebat) ac cum maximis molestiis vexaretur, inque lectulo ægrotus assidue decumberet, scapha tamen ad urbem regiam trajecit. Quod cum scelestissimus ille intellexisset, sancti viri aspectum (ejus puto constantiam animo

Leo Armenus Iconomachus.

Exutus Imperio Michaele Nicephorus actus exilio.

Isai. 52. v. 2.

reputans) veritus, per unum aliquem maximæ inter illius domesticos fidei, hæc illi significat. Si venisti, ut mihi morem geras (morum enim qua præditus es lenitas, ut de te id sperem, facile suadet) scito tam multis te bonis fruiturum, quam multis eos frui par est, qui propriæ voluntati Imperatoris voluntatem, & consilium anteponunt: tumque Monasterio tuo omnis generis muneribus aucto, tum propinquis tuis maximis dignitatibus, favoreque regio condecoratis, primus apud me amicitiæ ac auctoritatis partes ipse consequeris. Sin, quod vix cogitare fas est, pervicaci animo tuo preces meas posthabueris, & consilium meum neglexeris, ac quæ tibi proponuntur, bona fueris aspernatus, invitus faciens, quæ volens, recusas, maximi tibi ipse dedecoris, ac calamitatis auctor existes.

Præclarum viri Dei ad impium Leonem responsum.

Ad hæc vir divinus, perspecta dictorum stultitia, auctoremque irridens, ita nuncio respondet. Ego nec pecuniis, nec possessionibus, aut ullis aliis vitæ hujus bonis indigeo. Quæ enim adolescens, cum iis frui possem, amore Christi inflammatus repudiavi, ea jam senex quomodo complectar, ac eum cujus desiderio teneor, contemnam? præsertim cum corpus morbis confectum sit, ut vitæ finis procul abesse non possit, & hæc inania esse constet. Quod autem ad Monasterium propinquosque pertinet, id Deo erit curæ, cui utrosque commendo: & quibus Deus melius, quam Imperatores & Principes, consulere potest. Quod si, quemadmodum pueros parum generosos Magistri scutica perterrefaciunt, ita tu me morbo & senectute confectum, minis territum iri speras, rogus accendatur, tormenta parentur, & omnia cruciatuum genera, eaque ejusmodi ut vim omnem propositi superent, artificiososque cunctos modos excedant; ut scias planissime, Christi virtutem in meis infirmitatibus perfici, Ego qui in terra gradi non valeo, valetudinis infirmitate superata, in rogum promptus insiliam.

Vincit præstigiatorem.

His auditis, turpissimus ille constantiam quidem animi fortis admiratus est; de victoria tamen spem non abjecit, hominis inter suos dolis strenuissimi fretus suadæ vi: is nempe magorum præstigiis, ac Sophistarum imposturis, Græcorumque auspiciis, atque jecinoris inspectionibus, quam disciplinis instructior erat; cumque miserum hominem in impietatis barathrum traxisset, apud eum valebat plurimum. Huic beatum tradit Theophanem, sperans illius verborum lenocinio omnino deceptum iri. Verum tamquam asinus ad lyram deprehensus est. Invictam itaque viri sancti dicendi libertatem vehementius admiratus, antequam congrederetur, se victum esse confessus est: nunciavitque Imperatori, eum præstantiorem esse, quam ut oratione, aut minis ullis superari posset: quin etiam si ibi diutius commoreretur, fore, ut aliorum animos in sententiam jamjam concessuros, a proposito absterreret. O mentem adamante firmiorem, & nullis eedentem machinis oppugnantibus veritatem! O amoris vim erga Creatorem incredibilem, quæ nullis vitæ tentationibus dissolvi potuit. Cæterum ab impugnatione non destitit homo tyrannica plenus crudelitate: sed virum sanctum in Eleu-

τοιάδε τούτῳ διά τινος τῶν οἰκειοτάτων δηλοῖ· εἰς ὄψιν ἡμῖν ἀγαγεῖν, τὸ στεῤῥὸν οἶμαι τοῦ ἀνδρὸς διατεθυμμένος, ἠρυθεία. εἰ μὲν πειθηνίως ἥκεις ταῖς ἐμαῖς ἱκεσίαις, χρηστὰς γὰρ ἡμῖν ἐλπίδας τὸ σὸν προσηνὲς ἐντίθησιν, ἴσθι τοσούτων καταπολαύων καλῶν, ὅσον εἰκὸς ἐπαπολαύειν τοὺς τῆς οἰκείας φιλονεικίας βασιλικῶν συμβουλιῶν καὶ παρακλήσειν ποιουμένους ἐπίπροσθεν· τῆς τε σῆς μονῆς παντοίοις ἐξαιρομένης χαρίσμασι, καὶ τῶν σῶν συγγενῶν τιμῆς μεγίστης, καὶ παῤῥησίας ἠξιωμένων, τὰ πρῶτα τῆς ἐμῆς φιλίας οἴσεις καὶ παῤῥησίας· εἰ δὲ ὃ μηδὲ λογίσασθαι θέμις, τὴν οἰκείαν ἔριν τῆς ἐμῆς ἱκεσίας προτιμησάμενος, ὑπερόπτης μὲν τῆς ἐμῆς συμβουλῆς, ὑπερόπτης δὲ τῶν προτεινομένων γένοιο καλῶν, ἄκων διαπραξάμενος ἅπερ ἑκὼν οὐ βούλῃ, σαυτῷ μεγίστης αἰσχύνης, καὶ δυσβουλείας ἔσῃ παραίτιος.

Ὁ δὲ θειότατος τὰς εὐηθείας τῶν λεγομένων ἐπιμειδιάσας τὸν εἰρηκότα, τοιοῖς δὲ λόγοις ἀμείβεται τὸν πεπομφότα. χρημάτων μὲν καὶ κτημάτων, καὶ ὅσα τῆς παρούσης ἐστὶ καλὰ βιοτῆς, οὐδενὸς ἐν χρείᾳ καθέστηκα· οὐ γὰρ νεάζων ἀποσεισάμην, δυνάμενος χρῆσθαι, τῷ Χριστοῦ κατατετρωμένος ἔρωτι, πῶς ἂν γηραιὸς ἐπ᾽ ἀθετήσει τοῦ ποθουμένου προσδέξομαι; καὶ ταῦτα τῶν ἐπικειμένων νοσημάτων τῷ σώματι ταχεῖαν μηνυόντων τὴν ἔξοδον, καὶ τὴν κτῆσιν τούτων ματαίαν ὑπεμφαινόντων· μονῆς δὲ, καὶ συγγενῶν Θεῷ μελήσει, ᾧ καὶ παρατίθημι τούτους, τῷ κρειττόνως ἐπικουρεῖν δυναμένῳ ἢ βασιλεῖς τε καὶ ἄρχοντες. εἰ δὲ νόσοις καὶ γήρατι θαῤῥυνόμενος, αἵ με νῦν συνέχουσι, μορμολύττειν ταῖς ἀπειλαῖς, καὶ δειματοῦν ἐθέλεις καθάπερ σκυτάλῃ τὰ ἀγεννῆ τῶν μειρακίων οἱ παιδευταί, ἁπτέσθω πυρά, ἐπιμαζέσθω στρεβλωτήρια, καὶ πρόθεσιν ἅπασαν ἐκνικῶντα, καὶ τρόπους μηχανημάτων παρατρέχοντα, ὅπως εἰδῇς ἐν ταῖς ἐμαῖς ἀσθενείαις τὴν τοῦ Χριστοῦ τελειουμένην σαφέστατα δύναμιν. αὐτὸς πρὸς τὴν πυρὰν ἐλθεῖν ἐπειχθήσομαι, ὁ γῆς ἐπιβαίνειν ὅλως οὐ δυνάμενος, τὴν ἐπικειμένην ἀσθένειαν ἐκνικήσας τῇ προθυμίᾳ.

Ταῦτα μαθὼν ὁ τρισάθλιος, κατεπλάγη μὲν οἷας τῆς γενναίου ψυχῆς τὸ παράστημα· οὐ μὴν ἀπέγνω τὴν νίκην, τῷ γενναιοτάτῳ τῶν παρ᾽ αὐτῷ θαῤῥῶν ἀθλητῶν, ὃς γοητικαῖς τῷ ὄντι καλλωπιζόμενος μαγγανείαις, καὶ σοφιστικαῖς δῆθεν ἐκαλλώπιστο τερατείαις, ταῖς Ἑλλήνων οἰωνοσκοπίαις, καὶ ταῖς δι᾽ ἥπατος μαντείαις ἐπὶ πλεῖον μεγαλαυχούμενος, ἢ τοῖς μαθήμασιν. οὗτος πρὸς τὸ τῆς ἀσεβείας ἑλκύσας τὸν δύστηνον βάραθρον, τὰ πρῶτα παρ᾽ αὐτῷ τῆς δυναστείας ἐκέκτητο. τούτῳ τὸν μακάριον ἐκδίδωσι, ἁλῶναι πάντως τῇ ἴυγγι τῶν τούτου λόγων οἰόμενος. ἀλλ᾽ ὄνος ᾄδων πρὸς λύραν ἡλίσκετο· καὶ τῇ ἀμάχῳ τοῦ ἀνδρὸς παῤῥησίᾳ τῶν λόγων καταπλαγείς, πρὸ συμπλοκῆς τὴν ἧτταν ἠσπάζετο, καὶ τῷ κρατοῦντι διήγγειλεν ὡς κρείττων παντὸς λόγου, καὶ ἀπειλῶν ὁ ἀνήρ, καὶ τοὺς ἤδη πεισθησομένους ἐπιμείνας τῷ τόπῳ ἀνακόψει τῆς ἐγχειρήσεως. ὢ γνώμης ἀδάμαντος στεῤῥοτέρας, καὶ ἀνυπείκτου πᾶσι τοῖς κατὰ τῆς ἀληθείας μηχανήμασιν. ὢ φίλτρου περὶ τὸν κτίστην ἀκόρεστον, ὑπὸ μηδενὸς τῶν τοῦ βίου πειρατηρίων διαλυόμενον. ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ὡς ἀπέληγε μάχης ὁ τυραννικῆς ὠμότητος ἔμπλεως. τοῖς τῶν Ἑλλ-

Ἐλευθερίου δὲ ἀνακτόροις ἀσφαλεστάτῃ φρουρᾷ παραδίδωσι, φύλακας ἐπιστήσας, ὅπως μήτινα τῶν εἰς αἰδῶς τὰς φύσεως πρόσεισι παραμυθίαν ἐμποιῆσαι τῷ διὰ Χριστὸν κακουμένῳ· σῶμα μὲν οὖν λιμῷ πολυχρονίῳ τηκόμενον κατὰ μέρος πρὸς φθορὰν ἐπείγετο, καὶ αὐτὴν τὴν ὀξεῖαν τελευτὴν ζημιούμενον· νόσοι δὲ τοῖς τῶν ἰατρῶν ἐπικουρίας ἐλευθερίαν δραξάμεναι, ἀλγεινότερον ἐπεκώμαζον, κατὰ πολὺ τὰς ζωῆς ἰδιοποιοῦσαι τὴν τελευτήν. ἀλλ' ἡ ἀξίωσις τοῦ πρώτου τῶν ὀρεκτῶν τοῖς παμποθήτοις ἐντρυφῶσα κάλλεσι, τὰ τοῖς ἄλλοις μὴ δ' ἀκοῇ φορητὰ ῥᾷον ἔφερεν. ἔχαιρον ἄγγελοι τὴν μακροῖς χρόνοις τῶν βροτῶν δραπετεύσασαν καρτερίαν ὀφθαλμοῖς αὖθις ἐπανελθοῦσαν ἐπιδεῖν εὐτυχήσαντες· καὶ τῇ τούτου συνηδόμενοι κατ' ἐχθρῶν ἀριστείᾳ, τὸ ἐπινίκιον ἐπανηγύριζον. ἔφριττον δαίμονες, ὧν μηδ' ἀκοῇ φέρειν ἠνείχοντο τὰ ὀνόματα, καὶ ὧν προσεπολέμουν τοῖς εἰκονίσμασι, τούτους αὖθις αὐτοῖς ἐπανατέλλοντας πράγμασι θεᾶσθαι κακοδαιμονήσαντες, καὶ βασκανίᾳ διαπριόμενοι, τοὺς ἑαυτῶν ὑπηρέτας τῆς ἀσθενείας ἐκάκιζον. Χριστὸς δὲ, τοῖς πάντα λόγον νικῶσι τὸν οἰκεῖον ἀριστέα καταλαμπρύνων χαρίσμασι, τῷ νικητηρίῳ κατηγλάιζε στέφει.

Δυσὶ γοῦν ἔτεσι τῇ ἀτληποτάτῃ προσκαρτερήσας εἱρκτῇ, τῇ Σαμοθρᾴκῃ παραπέμπεται νήσῳ· ὃ καὶ νοερῷ προϊδὼν ὀφθαλμῷ, τῷ τὴν ὑπηρεσίαν πληροῦντι προήγγειλε· καὶ τρισὶν ἡμέραις πρὸς εἴκοσι τῇ νήσῳ προσβιοὺς, ὡς εὐώδης θυσία τῷ κοινῷ δεσπότῃ προσφέρεται, καὶ ταῖς ἐκείνου χερσὶ τὸ ἱερὸν καὶ πανάγνον ἐπαφεὶς πνεῦμα, πρὸς τὴν πάλαι ποθουμένην ἐπαναφέρεται κληρουχίαν. ἀλλ' οὐδὲ τὸ νικηφόρον τούτου σῶμα, καὶ τῇ ψυχῇ σύνδρομον ἐν πᾶσι καλοῖς, τῶν κατ' ἀξίαν γερῶν ἀπελείπετο. χερσὶ μὲν θεοφιλῶν ξυλίνῃ κατατίθεται λάρνακι, καὶ ταῖς πρεπούσαις, ὡς ὁ καιρὸς ἐδίδου γεραιρόμενον ὑμνῳδίαις, ἐξαισίοις δὲ χάρισι παρὰ Θεοῦ κλεϊζόμενον. λοιμοῦ γοῦν ἐπικειμένου τοῖς κατὰ τὴν νῆσον κτήνεσι, καὶ αἰφνιδίως τῷ θανάτῳ παραπέμποντος, ἄκρῳ τῇ λάρνακι ὕδωρ ἀπομυρίσαντες, οὐ γὰρ προσψαῦσαι τοῦ θείου κατετόλμησαν σώματος, καὶ τοῖς νοσοῦσιν ἐπιῤῥάναντες, ἐλεύθερα τῆς ἐπικειμένης αὐτοῖς ἀπέδειξαν λοίμης.

Οὐ πολὺ τὸ ἐν μέσῳ, καὶ δίκην δίδωσι μίαν ἀντὶ πολλῶν τῶν ἀδικημάτων ὁ τῆς Χριστοῦ ἐκκλησίας ἄγριος μονιὸς, ἐν ἱεροῖς τόποις, εἰς οὓς κακῶς ἐνύβρισεν, ἀσχημόνως καταστρέψας τὸν βίον· καὶ τῆς παχείας ὁμίχλης ἀπὸ μέρους ἐκκαθαρθείσης, ἀχλυώδης τις ἐλευθερίας ἐπανέτειλεν ἥλιος, λεπτοτάτοις ὑπολαμπόμενος νέφεσι· τότε δὴ τότε θαῤῥήσαντες οἱ τοῦ θαυμασίου φοιτηταὶ, λέμβῳ τῇ νήσῳ προσορμίζονται, καὶ τὸ ἀοίδιμον ἐκεῖνο καὶ λαμπροτάταις ἀποστίλβον ταῖς χάρισι σῶμα, σὺν τῇ λάρνακι κομισάμενοι ἐπανάγουσιν εἴς τόπον τινὰ, σημείοις ἀπέχοντα τῆς μονῆς δύο καὶ δέκα· ὄνομα τῷ τόπῳ φασὶν Ἱέρια....

Ἀλλ' ὁ δοξάζων τοὺς αὐτὸν δοξάζοντας Κύριος, τῆς μελλούσης δόξης τούτου φανερῶν τὴν κατάστασιν, τοὺς κατὰ πᾶσαν ἐκείνην οἰκοῦντας γῆν τῶν τούτου χαρίτων μετασχεῖν ἐνεποίησεν. ἤγοντο γοῦν οἱ νόσοις ἀνηκέστοις πεπεδημένοι, κύματα θαλάττης ἀπομιμούμενοι, τῶν τούτου καλῶν εὐμοιρῆσαι διασπουδάζοντες· καὶ δαιμονῶντες μὲν βίᾳ τῷ κράτει τῆς ἐξουσίας ἑλκόμε-

A therii palatio includi jubet, adhibitis custodibus, ne quis humanitate ductus, ei propter Christum patienti consolationem ullam afferret. Itaque corpus ejus diuturna fame confectum, paulatim tabescebat; ipsumque hoc detrimenti loco erat, quod non cita morte tolleretur. Morbi porro per Medicorum curæ absentiam grassandi nacti licentiam, gravius sæviebant, & vitam reddebant morte ipsa longe acerbiorem. At ipse, ejus qui desiderabilium primatum tenet desideratissimam pulchritudinem in deliciis habens, quæ nec auditu reliquis tolerabilia sunt, patienti ac æquo animo perferebat. Gaudebant Angeli, cum tolerantiæ vim, quæ longo tempore ab humanis exulaverat, postliminio reversam felici longe spectaculo cernerent: ac viri sancti præstanti adversus hostes virtute lætantes, victoriæ præconium illi concinebant. Horrebant dæmones, quod Sanctos, quorum vel nomina audire non poterant, & imagines oppugnabant, rursum ipsis factis florentes spectare cogerentur, misereque acti invidia satellites suos, ac ministros imbecillitatis arguebant. Christus denique muneribus omnem vim dicendi superantibus, pugilem suum decoratum, victoriæ corona donavit.

Includitur fame pedoreque cruciandus.

Duos igitur annos acerbissimo defunctus carcere, in Samothracem insulam deportatur: quod ipse mentis oculo prospiciens, ei, qui sibi ministrabat, prænunciaverat. Cumque tres supra viginti illic dies egisset, tamquam suavis hostia communi Domino oblatus est: illiusque manibus sacrum, ac sanctissimum spiritum suum tradens, ad hæreditatem olim desideratam contendit. Neque vero victoriæ insignibus clarum ejus corpus, ac quod animo gerenda omni virtute socium, comesque extiterat, meritis muneribus caruit, quanta in ipsum conferre licuit. Nam piorum virorum manibus in lignea arca compositum, & convenientibus cantibus, ut tempus ferebat elatum, admirandis gratiis a Deo fuit illustratum. Cum enim lues in insulæ pecora desæviret, adeo ut mortua repente conciderent, aqua extremis illius arcæ oris delibuta, (neque enim corpus ausi erant contingere) pecora peste laborantia conspergebant, & periculo liberabant.

Moritur.

Haud multo post immitis ille Ecclesiæ Christi aper, multorum reatum scelerum uno supplicio luit; inque sacris locis, lo quæ nequiter debacchatus fuerat, turpiter vitam amisit. Quare, densa caligine paulisper disjecta, obscurus quidam libertatis sol, tenuissimis nubibus sublucens emersit. Tunc igitur sancti viri discipuli assumpta fiducia in insulam navigio advecti, præclarum illud, & splendidissimis gratiis effulgens corpus cum arca sublatum, in locum quemdam Hieria dictum asportant, duodecim stadiorum intervallo a Monasterio dissitum, inque templo S. Martyris Procopii deponunt.

Leo in templo cæsus.

Hic ille, qui eos, a quibus honoratur, honoribus afficit, ut futuræ gloriæ Sancti sui statum declararet, incolas omnes illius regionis munerum ipsius fecit esse participes. Confluebant enim, undarum instar qui morbis gravissimis, nec ullam curationem admittentibus laborantes, illius impertiri bonis satagebant; ac quidem a dæmonibus vexati, invitis, ac do-

Sancti miracula.

lorem suum clamore nimio gemituq; testantibus, cum adhibita vi huc pertraherentur, solo arcæ contactu, sive etiam aqua arcæ attactu deluta ab spirituum nequam vexatione soluti, Deo, qui per illum sanos effecisset, quas par erat gratias agentes, domum revertebantur. Qui autem clam ex peste laborabant, eadem se necessitate prodentibus dæmonibus, athletæque jussu diffugientibus, ab iis liberi reddebantur. Paralytici, qui vix in lectulis suis gestari poterant, Sancti virtute corroboratis membris, lectulos humeris reportantes, ad sua redibant. Cæci, qui omni corporis actione destituti aliorum manibus ducebantur, verosque duces lumina requirentes venerant, voti eompotes facti sine labore ita redibant, ut alienæ manus opera nulla desideraretur. Claudi, membra corporis, quibus gradi insuetum est, humi fœde trahentes, aut alienas manus ad iter mutuantes, caprearum in morem rectis tibiis saliendo discedebant. Qui aurium, aut linguæ munere fungi non poterant, miro novoque eventu aliorum fabulantium sermones audientes, pari cum eis voce gratias agebant. Fœminæ, quæ perpetuo fluxu sanguinis laborantes, insiti caloris discessu emortuo pene corpore fuerant, non Domini fimbriæ, sed servi arcæ contactu, mirabiliter exsiccato fluxu, grati probique animi monumento gratiarum actionis fontes promebant. Chirographum flagitiosis actionibus plenum, cum obsignatum arcæ admotum esset, sic omnes mundum aspexerunt, ac si nihil umquam in eo fuisset scriptum; cunctique Apostolicam potestatem ex hujus arca manantem suspexerunt. Verum, quis ea, quæ tunc ab ipso gesta sunt, singulatim valeat enarrare, cum ne genere quidem numerari facile queant? Quisve etiam, quamvis illi linguæ sint decem, oraque decem scriptis consignare?

Integrum igitur annum in templo illustris Christi Martyris Procopii commorati, ne supplices divino viri munere prohiberent, vix tandem aliquando iter ad ejus Monasterium recta contenderunt, cum ordine quadruplici circa feretrum ipsius constitissent. Medio enim inter Patres loco constituti viri nobiles in humeros sublatum, velut arcam quamdam gestabant; in qua non urna erat ingrati populi cibum conservans, non lapideæ tabulæ, non virga Aaron ..... qui virtutem omni reprehensione superiorem ostenderat, innataque tranquillitate invidiæ aculeos obtuderat; qui charitatis insigniis eximie claruerat; qui fide, cui nihil ambiguum est, in primis præstiterat, inque ea adversariorum munitiones everterat; qui spe Christi firmissima velut thorace munitus atque protectus, hostium tela prorsus inania stultaque ostenderat; qui donorum Spiritus fluvius erat; qui pectus omne quibus affluebat gratiis, exhilararet; in Ecclesiæ firmamento sol occasum nesciens, semperque lucidus esset: qui hæreticorum oculos doctrinæ splendore perstrinxerat, piorumque animos ad fidem inculpatam direxerat.

Transfertur ad suum Monasterium.

Hebr. 9.

Deest unum folium: nec minus in Lipomano, etsi illius interpres velut nulla esset lacuna cuncta connectit.

O ægrotantium medice! o peccatorum propitiatio, largire mihi celerem mearum ægritudinum curationem: ut recuperata sanitate, rursum ad te sup-

τοι, ὀλολυγμοῖς γὰρ καὶ φωναῖς ἐξαισίοις τοῦτο διεσήμαινον, τῇ θίξει μόνῃ τῆς θήκης, εἰ καὶ ἐπιμυξίσματι, τῶν ἐνοχλούντων ἀπολυόμενοι τῷ σεσωκότι δι' αὐτοῦ Θεῷ τὴν προσήκουσαν ἀναφέροντες εὐχαριστίαν ἐπανήεσαν. οἱ δὲ κρυφίως τοῖς ἐκείνου λοίμοις μετειληφότες, ταῖς αὐταῖς κατανάγκαις εἰς τὸ ἐμφανὲς ἀγομένων, τῶν ἐνοχλούντων ἐπιταγῇ τοῦ ἀθλητοῦ δραπετευόντων, ἐλευθερούμενοι διεδείκνυντο. παράλυτοι ταῖς κλίναις μόλις ἐπιφερόμενοι, τῷ τούτου σθένει τὰ μέλη σφιγγόμενοι, τοῖς ὤμοις ταύτας ἀναφέροντες σὺν εὐφημίαις ἀπῄεσαν. τυφλοὶ, τῇ παντελεῖ τοῦ σώματος * ἀπραξίᾳ πεδούμενοι, ὑφ' ἑτέρων χειραγωγούμενοι, τὸν ὄντως χειραγωγὸν ἐπιζητοῦντες ὀφθαλμὸν ἐπήρχοντο, καὶ τὸ ποθούμενον ἀμόχθως εὑρίσκοντες ἐπανήρχοντο, τοῦ χειραγωγεῖσθαι μετὰ τῆς νόσου δραπετεύσαντες. χωλοὶ τὰ μέλη τοῦ σώματος, ἃ τῇ γῇ προσβαίνειν οὐκ εἰώθεν ἐπ' ἐδάφους καθυβρίζοντες, οἱ τὰς ἑτέρων χεῖρας δανειζόμενοι πρὸς τὴν ἔλασιν, δορκάδος δίκην ἀλλόμενοι ποσὶν ἀρτίοις ἐποιοῦντο τὴν ἀναχώρησιν. ἀκοῆς δὲ, καὶ τοῦ λέγειν ἕτεροι καταδικασθέντες τὴν στέρησιν, τῆς ἑτέρων ὁμιλίας παραδόξως ἐπακούοντες, ὁμόφωνον τὴν εὐχαριστίαν ἐνήργουν. αἱμορροοῦντα γύναια τῇ διηνεκεῖ χύσει τοῦ αἵματος τοῦ ἐμφύτου θερμοῦ τῇ ἀποχωρήσει πρὸς νέκρωσιν ἀπαγόμενα, οὐ κρασπέδου δεσποτικοῦ, δούλου δὲ θήκης ἐφαπτόμενα, παραδόξως ἀναξηρανθείσης τῆς ῥύσεως, πηγὰς εὐχαριστίας ἐγνωσμένως ἀνέβλυζον. χειρόγραφον μεστὸν μοχθηρῶν πράξεων ἐσφραγισμένον τῇ θήκῃ προσανατεθὲν, ὡς μηδὲ πώποτε γραφὲν τοῖς πᾶσιν ἐγνωρίζετο, καὶ τὴν ἀποστολικὴν ἐξουσίαν ἐθαύμαζον τῆς τούτου θήκης ἀναβλύζουσαν. ἀλλὰ τίς ἂν λόγος τῶν τότε πραχθέντων τούτων τὸ πλῆθος κατὰ μέρος ἐξειπεῖν δυνήσεται, ὅπουγε καὶ κατ' εἶδος οὐκ εὐχερές. ποῖος δὲ γραφῇ παραδοῦναι, κἂν εἰ δέκα στομάτων, καὶ γλωσσῶν εὐμοιρήσειεν.

* malim ἀορασίᾳ.

Ὅλον γοῦν ἐνιαυτὸν τῷ ναῷ τοῦ καλλινίκου Προκοπίου προσκαρτερήσαντες, τοῦ μὴ τὴν θεόβρυτον χάριν τοῦ μάκαρος ἀναστεῖλαι τῶν δεομένων, ὀψὲ καὶ μόλις τὴν εὐθὺ τῆς ἐκείνου μονῆς τρίβον ᾔεσαν, τετραμερῶς σφᾶς αὐτοὺς περὶ τὴν θήκην ἐντάξαντες. μέσσον γὰρ τῶν πατέρων οἱ πρόκριτοι ὤμοισιν ἄραντες, οἷά τινα κιβωτὸν ἐκόμιζον, οὐ στάμνον ἔχουσαν ἔνδον ἀγνωμόνων τροφῆς φυλακτήριον, καὶ πλάκας λιθίνας, καὶ τὴν ῥάβδον....μων. τοῦ σώματος· ὁ μόνος δείξας ἀρετὴν ἀνωτέραν μώμου παντὸς, ἀμβλύνας τε φθόνου κέντρα τῇ φυσικῇ γαληνότητι· ὁ θεσμοῖς ἀγάπης ἐξόχως λαμπόμενος· ὁ πίστει μηδὲν ἀμφίβολον κεκτημένῃ μόνος φραξάμενος, καὶ τὰ τῶν ἐναντίων ἐν ταύτῃ καταβαλὼν ὀχυρώματα· ὁ ἐλπίδι Χριστοῦ τῇ ἐρραγεστάτῃ διὰ βίου θωρακισάμενος, καὶ τὰ τῶν πολεμίων δι' αὐτῆς βέλη κοῦφα πᾶσιν ἐναποδείξας, καὶ μάταια· ὁ ποταμὸς τῶν χαρισμάτων τοῦ πνεύματος· ὁ πάσας καρδίας ἱλαρύνων ταῖς χάρισι· ὁ τοῦ τῆς ἐκκλησίας στερεώματος ἄδυτος ἥλιος· ὁ κόρας μὲν αἱρεσιωτῶν ἀμβλύνας τῇ τῶν δογμάτων λαμπρότητι, ψυχὰς δὲ θεοφιλῶν χειραγωγήσας πρὸς πίστιν ἀμώμητον.

Τὸ τῶν ἀσθενῶν ἰατρεῖον, τῶν πταιόντων τὸ ἱλαστήριον, δίδου μοι τῶν ἐπικειμένων νοσημάτων ἐλευθερίαν τάχιστα, ἵνα ῥᾷστα φανῶ πάλιν ἱκέτης εὐχάριστος· δίδου μοι τῶν ὁσημέραι προσγινομένων πτ-

εἰσάσειν ἀπολύτρωσιν, ἵνα ταῖς καλλίσαις τῶν πράξεων ἐνδαπανήσας τὸ δύνασθαι, δημιουργὸν ἐπιγράψω τῶν κατορθωμάτων σαφέστατα. ἁμαρτιῶν ἀγνοίας, καὶ νεότητος παρὰ Θεοῦ τῶν ἐμῶν ἀποκοπὰς αἰτησάμενος, ὡς πρὶν ἐκείνου τοῦ τῇ σῇ θήκῃ τὸν χάρτην ἀναθεμένου, λαμπρὸν προστάτην τοῦ φοβεροῦ βήματος ἐναπόδειξον. τοῦ καθ' ἡμῶν κακίστου φθόνου τὰ κέντρα παραδόξως ἀμβλύνας, ἀνωτέρους τῆς τῶν βασκαίνων διατήρησον λοίμης· ὅν ἀπρόσκοπον διὰ σοῦ τὴν τῆς σωτηρίας διανύοντες τρίβον, τὸ ἐπινίκιον τῆς σῆς σεπτῆς ἀριστείας σὺν εὐθυμίᾳ πανηγυρίζωμεν, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος καί.

A plex accedam, gratique animi testimonium afferam. Libera me x periculis, quæ quotidie imminent, ut cum pulcherrimis factis pro virili mea incubuero, illorum te auctorem perspicue agnoscam. Ignorantiæ, ac juventutis delicta mea divina aboleri clementia exorans, uti quondam illius, qui tuo chartam imposuit loculo, præclarum te mihi patronum ante Judicis tremendum tribunal ostendito. Pessimæ contra nos incitatæ invidiæ tela mira dexteritate detuodens, ab invidorum peste tutos integrosque conserva; ut sine offensione præsidio tuo salutis semitam conficientes, venerandi tui certaminis trophæa lætis animis celebremus; in Christo Jesu Domino nostro: cui gloria & imperium jo sæcula sæculorum.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ιβ΄. τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Θεοφάνους τοῦ ὁμολογητοῦ τῆς Σιγγριανῆς.

Mensis Martis die 12. Sancti Patris nostri Theophanis Confessoris Singrianæ Monachi.

Ad Vesperas Versiculus. Tonus A obliquus 4.

O novum miraculum.

DIVINO sensu prædite Pater Theophanes, a Christi nomen fortitus apparitione, ejus vivifica pressisti vestigia, ac sæculi reliquisti oblectamenta, in desideratam tibi pulchritudinem animo intendens, o vir optime, divinaque in eam propensione Deitatem præclare, ac perfectissime induens.

Similis.

Divino sensu prædite Pater Theophanes, molesta exilia cum imbecillo esses B corpore fortiter sustinuisti, oblitus corpori parcere ob venerandas Imagines, vir clarissime; exilio relegatus, velut qui leoninæ feritatis viro insultares, consilia fatua ostendisti, vereque stultas cogitationes, ac mentem nequissimam.

Similis.

Vere laborum, quos posuisti, præmia bonorum tibi dator uberrime donavit, vim præbens fugandi dæmones, morbosque curandi, o ter beate. Accessit & gaudium nullis verbis explicabile, ubi Angelorum agmina choros ducunt, ipseque semper Omnipotentis vultum contemplaris.

C

Canon in S. laudem, cujus initiales stroph. litteræ e Græco hunc sensum reddunt.
Theophanes Theophanem modulis canit.

Ode 1. Tonus 4.

Maris rubrum pelagus.

Dei qui in carne apparuit vestigia secutus es, Pater pietatis luce illustris; ut inde congruam vere nominis appellationem feliciter consecutus sis, pro eo ac providentia præfinitum erat.

Dulcissimo Domini tui amore delinitus es, ut sæculi amorem contemneres: porro autem gratia imbutus, mundi dulcia nihili fecisti, perquambeatissi- D me.

Ferali modo irruens Leo tyrannus electos persecutus est, non ferens videre Christi imaginem venerationem habere: cum quibus te quoque, o Theophanes, damnavit exilio.

Ode 3. Tractus.

Non in sapientia.

Divina plenus luce Theophanes apparuisti, charitatis vi desiderato cohærens, o beate: eam ob rem gloriosam tuam memoriam veneramur.

Εἰς τὸ, Κύριε ἐκέκραξα, στίχηρον. ἦχος πλαγ. δ΄.

Ω τοῦ παραδόξου θαύματος.

ΠΑΤΕΡ θεόφρον Θεόφανες, θεοφανείας Χριστοῦ κεκλημένος ἐπώνυμος, ζωηφόροις ἴχνεσι τοῖς αὐτοῦ ἠκολούθησας, καὶ τὰ τερπνὰ τοῦ βίου κατέλιπες, ἐνατενίζων τῷ ποθουμένῳ σοι κάλλει, πανάριστε· ἐν ταῖς θείαις νεύσεσι ταῖς πρὸς αὐτὸν ἄριστα θεούμενος, καὶ τελειώτατα.

Ομοιον.

Πάτερ θεόφρον Θεόφανες ὑπερορίας πικρὰς ἀσθενῶς ἐξωρισμένος καρτερῶς ὑπήνεγκας, ἀφειδήσας τοῦ σώματος ὑπὲρ σεπτῶν εἰκόνων, πανεύφημε· θυμῷ λεόντων ἐξορισζόμενος, ὡς κατορχούμενος τὰς βουλὰς ἐμώρανας, καὶ λογισμοὺς ὄντως ματαιόφρονας, καὶ νοῦν ἀλάστορα.

Ομοιον.

Οντως ἀμοιβὰς τῶν πόνων σου τῶν ἀγαθῶν ὁ δοτὴρ δαψιλῶς σοι δεδώρηται, ἀπελαύνειν δαίμονας, θεραπεύειν νοσήματα, παρεσχηκὼς, τρισμάκαρ, τὴν δύναμιν· κατηξιώθης καὶ τῆς ἀφράστου χαρᾶς ἔνθα χορεύουσι τῶν ἀγγέλων τάγματα, διὰ παντὸς πρόσωπον θεώμενος τοῦ παντοκράτορος.

Κανὼν τοῦ Ἁγίου, οὗ ἡ ἀκροστιχίς. Θεοφάνης μέλπει τὸν Θεοφάνην.

Ωιδ. α΄. ἦχ. δ΄.

Θαλάσσης τὸ Ερυθραῖον πέλαγος.

Θεοῦ τοῦ σαρκὶ φανέντος ἴχνεσιν ἐπηκολούθησας, ἐν εὐσεβείᾳ πάτερ πυρσωθεὶς, ὡς ἐντεῦθεν τὴν κλῆσιν πλουτεῖν τὴν ἀληθῶς φερώνυμον, ὡς τῇ προνοίᾳ προτετύπωτο.

Εθέλχθης ποθεινοτάτῳ ἔρωτι τῷ τοῦ δεσπότου σου καταφρονῆσαι πόθου κοσμικοῦ· συγκραθεὶς δὲ τῇ χάριτι βιοτικὴν τερπνότητα οὐδὲν ἡγήσω, παμμακάριστε.

Ορμήσας θηριωδῶς ἐδίωξε Λέων ὁ τύραννος τοὺς ἐκλεκτοὺς, μὴ φέρων ὁρᾷν τιμωμένην εἰκόνα Χριστοῦ. μεθ' ὧν καί σε, Θεόφανες, ὑπερορίᾳ κατεδίκασεν.

Ωιδ. γ΄. Ο εἱρμος.

Οὐκ ἐν σοφίᾳ.

Φωτὸς τοῦ θείου πεπλησμένος ὠράθης Θεόφανες, δι' ἀγάπης συγκραθεὶς τῷ ποθουμένῳ μακάριε· διό σου τὴν ἔνδοξον μνήμην γεραίρομεν.

Ἀπαγορεύσας τὰ δυσσεβῆ τοῦ Λέοντος δόγματα, τοὺς θεσμοὺς πανευσεβῶς τῆς ἐκκλησίας ἐκράτυνας· διό σε τοῖς θαύμασι Χριστὸς ἐδόξασε.

Νευρουμένη τῆς ἐλπίδος καὶ πίστεως ὅσιε, τῆς σαρκὸς τὸ ἀσθενὲς ψυχὴ στερρότητι ῥώννυσι, Θεῷ οἰκειώσασα σῶμα ὁμόδουλον.

Κάθισμα. ἦχ. γ'.

Θείας πίστεως.

Ζῆλον ἔνθεον προσκεκτημένος, δόγμα ἄθεον ἀπεβδελύξω, καὶ κινδύνοις πολυτρόποις ὡμίλησας, ὑπερορίαις ἀδίκως στελλόμενος, καὶ εὐσεβῶς παμμάκαρ τελειούμενος. πάτερ Θεόφανες Χριστὸν τὸν Θεὸν ἱκέτευε δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Ὠιδ. δ'.

Ἐπαρθέντα σε ἰδοῦσα ἡ ἐκκλησία.

Ἡ οὐράνιος ἡτοίμασται βασιλεία ὡς ἀθλητῇ σοι ἔνδοξε. τῆς γὰρ ἐπιγείου χαίρων μετετέθης σκηνῆς, βοῶν τῷ δεσπότῃ σου· δόξα τῇ δυνάμει σου, Κύριε.

Στεφανηφόρος Θεόφανες ἀνεδείχθης. τὸ γὰρ σεπτὸν εἰκόνισμα Χριστοῦ, θεοφόρε μάκαρ, οὐκ ἠρνήσω τιμᾶν· διὸ καὶ ἀνέκραζες, δόξα τῇ δυνάμει σου, Κύριε.

Μεθιστάμενος προστάγματι τοῦ τυράννου τοῦ δυσσεβοῦς ὁ ὅσιος, σαρκὸς ἀσθενείας ὅλως οὐκ ἐφρόντισε, κραυγάζων τῷ κτίσαντι, δόξα τῇ δυνάμει σου, Κύριε.

Ἐμεγαλύνθης τοῖς θαύμασι, θεοφόρε. ὁ γὰρ Θεὸς ἠμείψατό σε τῆς καρτερίας· ὅθεν, καὶ ἰάματα πηγάζεις τοῖς χρήζουσιν ὥσπερ ἐκ πηγῆς, ἱερώτατε.

Ὠιδ. ε'.

Σὺ Κύριέ μου φῶς.

Λόγῳ πανευσεβεῖ ὀρθοδόξως ἐκήρυξεν ὁ ὅσιος Θεοφάνης τὸ τῆς πίστεως δόγμα, τῷ πνεύματι λαμπόμενος.

Πλοῦτον παντοδαπῆ θεοφρόνως, διένειμας, προστάγματι τοῦ δεσπότου, τοῖς πενίᾳ συζῶσιν, ἑπόμενος πανεύφημε.

Ἔχων σου τὴν ψυχὴν κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος, τὴν ἄχραντον τοῦ δεσπότου προσεκύνεις εἰκόνα, τῷ πόθῳ ἀσπαζόμενος.

Ὠιδ. ϛ'.

Θύσω σοι μετὰ φωνῆς αἰνέσεως, Κύριε.

Ἴθυνον πρὸς ἀρετὴν τὸν βίον μου, ὅσιε· τὴν τῆς ἀσκήσεως τρίβον ταῖς εὐχαῖς σου, πάτερ, ἐξομαλίσας, ἣν συντόνως εὐθυπορεῖν με μάκαρ ἀξίωσον.

Σωφρόνως σὺ τὴν ζωὴν διήνυσας ὅσιε· μετὰ φρονήσεως ἔχεις σὺν ἀνδρείᾳ γὰρ τὴν δικαιοσύνην, καὶ τῷ κύκλῳ τῶν ἀρετῶν ἐφάνης κοσμούμενος.

Εὐκλείας μαρτυρικῆς ἐπέβης Θεόφανες, τῆς θεομήτορος κόρης καὶ μαρτύρων, πάτερ, τοὺς χαρακτῆρας ὡς τιμήσας, καὶ τοῖς διώκταις ἀντιταττόμενος.

A Impia Leonis dogmata tibi interdicens, pie admodum confirmasti Ecclesiæ leges; quamobrem te Christus clarum miraculis effecit.

Roboratus, vir sancte, animus spei, atque fidei firmitate, carnis imbecillitatem roborat; utique conservum corpus Deo concilians.

Sessio. Tonus 3.

Divina fide.

Divina præditus æmulatione; impium dogma detestatus es, multisque ac variis B periculis es defunctus, injuste deportatus exilio, pieque, o beatissime, consummatus. Pater Theophanes Christo Deo supplica, ut magna nos misericordia donet.

Ode 4.

Sublimem elatum videns te Ecclesia;

Cælorum tibi regnum, vir sancte, paratum est tamquam athletæ: terreno enim tabernaculo gaudens translatus es clamans Domino, gloria potentiæ tuæ, Domine.

Triumphator Theophanes effectus es. Venerandam quippe Christi effigiem non C abnuisti colere, Deo afflate vir beate: idcirco etiam clamabas, Gloria potentiæ tuæ, Domine.

Exilio ejectus vir sanctus impii tyranni decreto, imbecillæ carnis nullam prorsus rationem habuit, clamans auctori, Gloria potentiæ tuæ, Domine.

Magnificis effulsisti miraculis, vir Deo plene: Deus namque vicem reddidit sustinentiæ; quamobrem etiam velut e fonte sanationum remedia egentibus fundis, vir sacratissime.

Ode 5.

D Tu Domine meum lumen.

Piissima doctrina orthodoxæ fidei doctrinam prædicavit sanctus Theophanes, Spiritus luce illustratus.

Uberes divitias divino sensu egenis distribuisti, Domini præcepto obsecutus, vir clarissime.

Qui ad auctoris imaginem animo conditus esses, intemeratam Domini venerabaris imaginem, desiderio exosculans.

Ode 6.

Sacrificabo tibi cum voce laudis, Domine.

E Dirige ad virtutem vitam meam, vir sancte, religiosæ institutionis semitam tuis, Pater, precibus complanans; quam roga, vir beate, ut recto tramite concite, ac contente percurram.

Sobrie casteque vitam peregisti, vir sancte: quippe cum prudentia, fortitudine, ac justitia præditus fuisti, virtutumque choro ornatus eluxisti.

Martyris claritatem Theophanes adeptus es, velut qui Dei parentis puellæ, Martyrumque imagines, o Pater, veneratus sis, ac persecutoribus resisteres.

A

Contacium. Tonus 2.

Superna quærens.

Divina e celso revelatione accepta, e mediis turbis festinus excessisti, Monachique amplexus institutum, vir sancte, operationis ac prophetiæ munus accepisti, uxore carens, atque divitiis.

Κοντάκιον. ἦχος β΄.

Τὰ ἄνω ζητῶν.

Ἐξ ὕψους λαβὼν τὴν θείαν ἀποκάλυψιν, ἐξῆλθες σπουδῇ ἐκ μέσου τοῦ θορύβου, καὶ μονάσας, ὅσιε, εἴληφας ἐνεργείας καὶ προφητείας ἀξίωμα, συμβίου καὶ πλούτου στερούμενος.

Domus.

Cum in terra nihil cuperes, vocantem Christum gaudens secutus es, ejusque jugum in humeros tuos alacri animo sustulisti, ac requiem animæ tuæ invenisti. Hanc mihi quoque pauperi, segnique mitte, qui dicam, nec prorsus efficiam, sed vacem adhuc sæculi curis; mirerque, ut cuncta effugeris, conjuge carens, atque divitiis.

B

Ὁ οἶκος.

Ἐπὶ τῆς γῆς μηδὲν προθυμήσας, ἠκολούθησας χαίρων, τῷ καλοῦντί σε Χριστῷ, καὶ τὸν ζυγὸν αὐτοῦ ἔλαβες ἐπὶ τὸν ὦμον τὸν σὸν προθύμως, καὶ ἀνάπαυσιν εὗρες τῇ ψυχῇ σου. ἣν περ κἀμοὶ τῷ πτωχῷ καὶ ῥαθύμῳ κατάπεμψον, τῷ λέγοντι, καὶ μηδόλως ἐκποιοῦντι, ἀλλ᾽ ἔτι σχολάζοντι ἐν τοῖς τοῦ βίου πράγμασι, καὶ θαυμάζοντι πῶς πάντα ἔφυγες, συμβίου καὶ πλούτου στερούμενος.

Memoria sancti Patris nostri Theophanis Confessoris Singrianæ Monachi, qui in Magno agro quiescit.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Θεοφάνους τοῦ ὁμολογητοῦ, τοῦ τῆς Σιγγειάνης, τοῦ ἐν τῷ Μεγάλῳ ἀγρῷ κειμένου.

Hic Isaacio patre natus est, matre autem Theodota. Patre mortuo, dum Ægæopelagitarum Præfecturam gerit, sua matris cura instituitur, ac educatur. Annorum factus duodecim, fœminæ desponsæ junctus, cum ea annis octo vitam socialem agit. Erant ambo opibus locupletissimi. Porro famuli cujusdam domestici consiliis inductus, ingenti desiderio tenebatur amplectendi status monastici. Matre vivis exempta, immensisque filio relictis divitiis, cogebat socer ut nuptiarum legitima impleret, uxoremque filiam duceret. Ac vero cum constituta dies advenisset, ponitur thalamus, Hymenæus occinitur, reliquaque nuptiarum solemnia peraguntur. Urgebat tempus, jamque vir beatus cum conjuge thalami secreta erat petiturus. Tum illo animi arcanum detegente, puella lubens assentitur, certoque affirmat, si quid ille velit, se quoque prompte facturam. His juvenis auditis, Deo gratias agit: exindeque ambo diu noctuque precibus assidui erant. Re cognita, Leo impius Imperator, ac viri socer, a proposito adolescentes prohibuerunt. Misit namque Imperator Cyzicum, eam in urbem suam operam collaturum: jam enim tum exstruebatur. Abiens vero præclatus juvenis, suis ipse sumptibus, quod Imperatoris jussu urbi præstandum erat, effecit. Ætatis porro illius anno vigesimo primo, cum Leo Imperator, tum viri socer vitam commutant, deincepsque nedum juvenis, sed & orbis ipse liber agit, Irene Augusta sceptra postmodum moderante. Cum itaque ex voto cuncta successissent, egenis ac pauperibus substantiam distribuit, servosque libertate donavit. Nobilissimæ autem conjugi elargitus multas pecunias, in Principis ita dicto Monasterio detondit, Megalus nomine in Irenem illi commutato. Is vero se Domino munus consecrat in Monasterio, quod in Singrianorum monte situm Polychronii nuncupationem habet. Factus Monachus, præesse nullo modo sustinuit, sed in cellula sedens, manuum la-

C

D

E

Οὗτος, πατρὸς μὲν ἔφυ Ἰσαάκ, μητρὸς δὲ Θεοδότης. τοῦ δὲ πατρὸς τελευτήσαντος ἐν τῇ ὑπ᾽ αὐτοῦ διεπομένῃ τῶν Αἰγαιοπελαγιτῶν ἀρχῇ, ἦν παρὰ τῇ μητρὶ ἀναγόμενος καὶ τρεφόμενος. γενομένου δὲ αὐτοῦ δωδεκαετοῦς, ἁρμόζεται γυναικί, καὶ αὐτῇ συνδιάγει ἦν χρόνους η΄. πλοῦτος δὲ ἦν ἀμφοτέροις πολύς. συμβούλῳ δέ τινι χρησάμενος ἰδίῳ οἰκέτῃ, πόθον εἶχε πολὺν τὸν τῶν μοναστῶν ὑπελθεῖν βίον. τῆς δὲ μητρὸς τὸν βίον ἀπολιπούσης, καὶ πλοῦτον ἄπειρον αὐτῷ καταλελοιπυίας, ὁ κηδεστὴς αὐτοῦ πληρῶσαι τὰ τῷ γάμῳ νενομισμένα τοῦτον ἐξεβιάζετο. καὶ δὴ τῆς κυρίας ἡμέρας καταλαβούσης, καὶ παστὰς ἐπήγνυτο, καὶ ὑμέναιος ᾔδετο, καὶ τὰ λοιπὰ ἐτελεῖτο. ἐπεὶ δὲ ὁ καιρὸς αὐτὸν τὸν μακάριον, καὶ τὴν σύνευνον καταμόνας γενέσθαι ἐκάλει, τὰ τῶν λογισμῶν αὐτοῦ κρύφια ἐφανέρου τῇ νεάνιδι, ἣ τις καὶ συγκατέθετο· καὶ εἴ τι δ᾽ αὖ καὶ βούληται αὐτὸς πράττειν, καὶ αὐτὴ τοῦτο μετὰ προθυμίας διεβεβαιοῦτο ποιεῖν. ὅπερ ἀκούσας, ηὐχαρίστησε τῷ Θεῷ. ἐκ τότε οὖν ἐποίουν ἀμφότεροι τὰς ἡμερινὰς καὶ νυκτερινὰς εὐχάς. ταῦτα μαθὼν Λέων ὁ δυσσεβὴς βασιλεύς, καὶ ὁ τούτου κηδεστής, διεκώλυε τοὺς νέους τοῦ σκοποῦ. ἐξαπέστειλε δὲ αὐτὸν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸ τῆς Κυζίκου κάστρον συγχειρήσοντα· ἤδη γὰρ τότε ἐκτίζετο· καὶ ἀπελθὼν ὁ τίμιος παῖς, ἐξ ἰδίων ἀναλωμάτων τὴν τοῦ κρατοῦντος δουλείαν πεποίηκε. τῷ δὲ εἰκοστῷ πρώτῳ χρόνῳ τῆς αὐτοῦ ἡλικίας, ὅ, τε δυσώνυμος βασιλεύς, καὶ ὁ πενθερὸς αὐτοῦ καταστρέφουσι τὸν βίον· καὶ λοιπὸν ἐν ἐλευθερίᾳ οὐ μόνον ὁ νέος, ἀλλὰ καὶ ἡ οἰκουμένη γίνεται, Εἰρήνης τὰ σκῆπτρα διαδεξαμένης. ἐπεὶ δὲ κατὰ νοῦν πάντα αὐτῷ γέγονε, τοῖς ἐνδεέσι καὶ πτωχοῖς τὴν οὐσίαν αὐτοῦ διεσκόρπισε, καὶ τοὺς οἰκείους ἐλευθερίᾳ τετίμηκε· τῇ δὲ τιμίᾳ αὐτοῦ συζύγῳ χρήματα πολλὰ παρασχόμενος, ἐν τῇ τοῦ Πρίγκιπος μονῇ ἀπέκειρεν, Εἰρήνην αὐτὴν ἀντὶ Μεγαλοῦς ὀνομάσας. αὐτὸς δὲ τῷ Κυρίῳ ἑαυτὸν προσφέρων ἱερουργεῖ ἐν τῇ τῶν Σιγγειανῶν ὄρει κειμένῃ μονῇ Πολυχρονίῳ λεγομένῃ. μοναχοῦ δὲ αὐτοῦ γενομένου, οὐδ᾽ ὅλως τὸ ἄρχειν κατεδέξατο. ἀλλ᾽ ἐν τῇ κέλλῃ καθεζόμενος, ἐξ οἰκείων

χειρῶν τὴν τροφὴν ἐπορίζετο, καλλιγραφῶν ἐξαετῆ χρόνον διανύσας ἐν τῇ καλουμένῃ νήσῳ τῆς Καλωνύμου, ἐν ᾗ συνεστήσατο αὐτὸς μονήν· καὶ πάλιν ἔρχεται ἐν τῷ νῦν τῆς Σιγγριανῆς ὄρει. τῷ δὲ πεντηκοστῷ τῆς ζωῆς αὐτοῦ χρόνῳ, ἀσθενείᾳ τινὶ παραδίδοται, ἥ τις ἦν λιθιάσεως κύστεως, καὶ νεφριτικῆς ἀκολουθίας σύμπτωμα· ἐκ τούτου λοιπὸν τοῦ χαλεποῦ νοσήματος ἔμεινε διὰ παντὸς τοῦ βίου κλινήρης καὶ ἀκίνητος. μετὰ ταῦτα ἐδέξατο τὰ σκῆπτρα τῆς βασιλείας Λέων ὁ Ἀρμένιος. ἀλλ' οἷα τούτῳ συμβέβηκεν, οὐδεὶς ἀγνοεῖ. πῶς δὲ ὁ ἀνόητος καὶ ἀνόσιος πέμπει πρὸς τὸν τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπον, ἐλθὲ λέγων, εὖξαι ὑπὲρ ἡμῶν, ὅτι κατὰ βαρβάρων ἀπέρχομαι. αὐτὸς δὲ διὰ τὸ ἀκίνητος εἶναι, ἐκ τῆς ἁμάξης μετετέθη εἰς πλοῖον, καὶ ἤχθη πρὸς τὴν βασιλεύουσαν· καὶ τῆς μὲν αὐτοψίας ὄψεως τοῦ τυράννου οὐκ ἔτυχε· πλὴν μηνύσει ἐχρήσατο πρὸς αὐτόν· εἰ κατανεύσεις λέγων τῇ παρακλήσει μου, καὶ σοὶ καὶ τῇ μονῇ σου ἀγαθὰ παρέξω· εἰ δὲ μή γε, ξύλῳ ἀγχόνης σε παραδειγματίσω, καὶ τῷ λοιπῷ εἰς φόβον σε προθήσω. ὁ δὲ ὁμολογητής· τῶν δωρεῶν σου ἔφη, μὴ κενώσῃς τοὺς θησαυρούς· τὸ δὲ ἀγχόνης ξύλον, ἢ καὶ τὸ πῦρ εὐτρέπισον σήμερον· τούτου γὰρ ἐφίεμαι διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ μου ἀγάπην. ταῦτα ὁ ἀναιδὴς ἀκούσας, παρέδωκεν αὐτὸν Ἰωάννῃ τῷ μάντει περὶ λόγους αὐχοῦντι, καὶ τὸ μῖσος τῶν Εἰκονομάχων ἐμπεπλησμένῳ, στρεβλότητι ἀντιπεκκλῖναι αὐτὸν ἡγούμενος. ὃς παραληφθεὶς ἐν τῇ Ὁρμίσδου μονῇ Σεργίου καὶ Βάκχου τῇ παρακειμένῃ τῷ παλατίῳ, καὶ πρὸς λόγων ἅμιλλαν τῷ μάντει συνελθών, καὶ τοῦτον ἡττήσας, καὶ τῷ περιόντι τῆς σοφίας καταβροντήσας, καὶ τὸ ἀμετάθετον ἐνδειξάμενος, τοῦτον ᾐσχυμμένον εἰς τὸν μανιώδη τύραννον ἀπέπεμψεν. ἀγροίκου μᾶλλον ἢ ῥήτορος δόξαν ὁ δείλαιος ἀπηνέγκατο. ὃς ἀπελθὼν πρὸς αὐτόν, κρεῖσσον ἔφη βασιλεῦ κηρῷ μαλάξαι σίδηρον, ἢ πεῖσαι τὸν ἄνδρα μετατεθῆναι πρὸς τὸ σοὶ ἐφετόν. τούτων ἐπακούσας ὁ τύραννος, μετάγει τοῦτον εἰς τὰ Ἐλευθερίου ἀνάκτορα, καὶ κατακλείσει αὐτὸν ἔν τινι οἰκήματι σκοτεινοτάτῳ, καταστήσας καὶ φρουροὺς ὡς μηδὲ διακονεῖσθαι αὐτὸν παρά τινος. οὕτω διετῆ χρόνον τελέσας θλίψεσι καὶ στενοχωρίαις πιεζόμενος, κατήσχυνε μὲν τούτῳ τὸν τύραννον. ἐπεὶ δὲ καθ' ἑκάστην ὑποκύψαι τῇ αὐτοῦ βουλῇ ἠναγκάζετο, μὴ εἴξας, ἐξορίζεται ἐν τῇ τῆς Σαμοθράκης νήσῳ· ἡ δὲ πρὸς τὴν ὑπερορίαν ἀπαγωγή, ταχεῖαν ἔχει τὴν ἀπὸ τοῦ σώματος ἐξαγωγήν. ἡμέραις γὰρ τρισὶ πρὸς ταῖς εἴκοσι τὴν ἐν τῇ νήσῳ ζωὴν διανύσας, ἐκεῖ κατεπαύσατο, ἀπελθὼν ἐν Κυρίῳ ὁσίως καὶ εἰρηνικῶς· τί δὲ χρὴ λέγειν ὁπόσης μὲν εὐλογίας τὸν τόπον ἐνέπλησε, καὶ ὁπόσων δὲ ἰατρείων ὁ χῶρος ἐκεῖνος εὐπόρησεν.

Ὠιδ. ζ.

Ἐν τῇ καμίνῳ.

Τὸ κατ' εἰκόνα σὺ κεκτημένος, καὶ ὁμοίωσιν βίῳ λαμπροτάτῳ πάτερ προσειληφώς, δι' ἀμφοτέρων ὑπερέλαμψας· εὐλογημένος εἶ ἐν τῷ ναῷ βοῶν τῆς δόξης σου, Κύριε.

Ὁμολογίας σου στεφάνῳ πάτερ διέπρεψας, ἔργῳ διελέγξας λόγους τῶν δυσσεβῶν, τοὺς πιστοὺς δὲ ἐβε-

bore victum parabat, scribendis codicibus se se impendens annos sex continuos in insula dicta Calonymus, in eo Monasterio quod castruaerat; iterumque revertitur ad Singrianæ montem. Ætatis autem anno quinquagesimo ægritudini corpusculum traditur, nempe vesica petrascente, ac renum molesto illi dolore. Ex illo deinceps morbo afflicta valetudine, totam vitam lecto decumbens egit, nec sibi motum imperare valens. Postea Leo Armenius Imperii sceptra capessit: verum quid illi acciderit, nemo nescit. Hactenus vero homo demens, scelestusque ad Dei virum mittit, jobetque veniat, ac sibi comprecetur, quod adversus hostes expeditionem suscepturus sit. Ille quod ægro corpore se se movere non posset, e plaustro in scapham transfertur, inque urbem regiam vehitur: nec tamen tyranno in conspectum venire concessum; sed ministro ad eum misso: Si, inquit, hortanti mihi annueris, cum tibi, tum Monasterio tuo bene faciam; sin autem, probro publico e furca laqueo suspendam, ac reliquis in terrorem exponam. Tum Confessor: Noli, inquit, tuorum munerum thesauros effundere: patibuli vero lignum, sive etiam ignem expedi hodie: id enim qua dilectione in Christum feror, desiderio cupio. His auditis, Impudens tyrannus Joanni ariolo tradidit, homini erudiri nomen ambienti, quique Ichonomachorum odio in fideles plenus esset, fore ratus ut is obliquitate in adversum viri constantiam flecteret. Assumptus ille in Hormidæ Sergii ac Bacchi Monasterio quod palatio adjacet, ac disputatione cum ariolo congressus, eoque victo, ac eximiæ sapientiæ vi perculso, præclareque constantia prodita, vir sanctus confusum eum ad insanum tyrannum ablegat; miserque rustici magis, quam oratoris sibi nomen ascivit. Ascendens itaque ad Imperatorem, Facilius, inquit, ferrum cera emollias, quam viri animum in id quod tibi collibitum est, transferas His auditis, tyrannus ad Eleutherii eum palatia traducit, inque tenebricosa quadam ædicula concludit, datis etiam custodibus, ut ne quis etiam affecto corpori ministerium impenderet. In hunc modum exacto biennio, afflictus, ac angustia confectus, vel sic tyranno pudorem incussit. Cumque quotidie vis adhiberetur, ut illius consiliis animum accommodaret, nec is quicquam e mentis firmitate remitteret, exilio relegatur in Samothracem Insulam. Eam in exilium abductionem, brevi secuta eductio e corpore. Post enim dies tres supra viginti, consummato ea in insula vitæ curriculo, illic requievit, sancte ac pacate ad Dominum commigrans. Quid autem refere dicere quanta locum benedictione impleverit, ac quanta prædium sanationum munera per illum consecutum sit?

Ode 7.

In camino.

Ut ad imaginem esses adeptus, vitaque clarissima similitudinem Pater consecutus, utroque eximie fulsisti; clamans, Benedictus es Domine in templo gloriæ tuæ.

Confessionis tuæ Pater corona claruisti; opere factisque impiorum verba confutasti, fideles vero confirmasti; clamans,

Benedictus es Domine in templo gloriæ tuæ.

Firmissimo alacrique animi proposito corporis dolores Pater fortiter pertulisti, Deo gratias agens; clamans, Benedictus es Domine in templo gloriæ tuæ.

A βαίωσας· εὐλογημένος εἶ ἐν τῷ ναῷ βοῶν τῆς δόξης σου, Κύριε.

Τῷ στερροτάτῳ ἐν προθυμίᾳ τὰς τοῦ σώματος πάτερ ἀλγηδόνας ἤνεγκας καρτερῶς, εὐχαρίστως τῷ δεσπότῃ σου· εὐλογημένος εἶ ἐν τῷ ναῷ βοῶν τῆς δόξης σου, Κύριε.

Ode 8.

Manibus expansis Daniel.

Videns vir beate, Leo tyrannus firmo te proposito illi obniti, gravissimo nequissimus damnavit exilio: tu vero lætus pertulisti, clamans; Benedicite omnia opera Domini Dominum.

Cum intelligeres honorem imaginis ad exemplar transire, ad stadium ut quam legitimus athleta cucurristi, victorque acclamatus coronam accepisti, dulcius concinens, Omnia opera laudate Dominum.

Cæleste tibi pro eo quod in terra est tabernaculum universorum Dominus contulit: arctæque custodiæ loco latitudinem exultationis in paradiso voluptatis cum Martyribus invenisti, clamans, Benedicite omnia opera Domini Dominum.

Spiritali luce illustratus es, ac divino Spiritu perfusus, vir beate Theophanes: indeque sanitates scaturis fidelibus ad te confugientibus, tuumque sanctum loculum amore venerantibus, ac clamantibus, Omnia opera laudate Dominum.

Ὠιδ. ή.

Χεῖρας ἐκπετάσας Δανιήλ.

Θεώμενος μάκαρ τὸ στερρὸν τῆς σῆς ἐνστάσεως Λέων B ὁ τύραννος, ὑπερορίᾳ σε ἔκρινε πικροτάτῃ, ὁ παμπόνηρος· ἐν εὐφροσύνῃ δὲ βοῶν ταύτην ὑπήνεγκας, εὐλογεῖτε πάντα τὰ ἔργα τοῦ Κυρίου τὸν Κύριον.

Ἐπὶ τὸ πρωτότυπον εἶδος τὴν τῆς εἰκόνος τιμὴν διαβιβάζεσθαι, ἐπὶ τὸ στάδιον ἔδραμες ἀθλητὴς ὡς ἐννομώτατος· καὶ νικητὴς ἀναδειχθεὶς στέφανον εἴληφας, ἀναμέλπων· πάντα τὰ ἔργα ἀνυμνεῖτε τὸν Κύριον.

Οὐράνιον ἀντὶ τῆς ἐν γῇ σκηνὴν σοι δέδωκε ὁ πάντων Κύριος· ἀντὶ στενώσεως εὗρες δὲ πλατυσμὸν ἀγαλλιάσεως, ἐν παραδείσῳ τῆς τρυφῆς μετὰ μαρτύρων βοῶν· εὐλογεῖτε πάντα τὰ ἔργα Κυρίου τὸν Κύριον.

Φωτὶ ἐλάμφθης νοητῷ καὶ θείῳ πνεύματι, μάκαρ Θεόφανες, ὅθεν ἰάματα βρύεις γὰρ τοῖς ἐν πίστει σοι προσC τρέχουσι, καὶ τὴν ἁγίαν σου σορὸν πόθῳ γεραίρουσι, καὶ βοῶσι, πάντα τὰ ἔργα ὑμνεῖτε τὸν Κύριον.

Ode 9.

Lapis sine manu præcisus.

Omni substantia tua in egenos distributa, vir divino sensu prædite, justitiam palam tibi orientem illius præmio retulisti: pro iis quæ sunt corruptilia, ea decerpens quæ in sæculum virescunt.

Morbos curas, vir beatissime, Paracleti potentia, dæmonesque palam illius vi abigis, vir felicissime: idcirco nos fideles te contuentes beatum prædicamus.

Lucida, divino sensu prædite, tuæ migrationis dies fideles omnes invitat, ut sanctificatione participentur: quam & nunc gaudentes peragimus, vir sacratissime.

Tribuas quæso uberem tuam gratiam illi, qui tuarum laudum carmen alacri animo texuit: iisdemque tecum moribus, uti & eodem censetur nomine, Deo gratis precibus tuis facito, vir sacratissime.

Ὠιδ. θ'.

Λίθος ἀχειρότμητος.

Ἅπαντα τὸν βίον σκορπίσας τοῖς δεομένοις, Θεοφόρε, τὴν δικαιοσύνην σαφῶς ἀντεκομίζου σοι ἀνατέλλουσαν· ἀντὶ φθαρτῶν δρεπόμενος τὰ δι' αἰῶνος ἀνατέλλοντα.

Νόσους θεραπεύεις παμμάκαρ τοῦ παρακλήτου τῇ δυνάμει· δαίμονας σαφῶς ἀπελαύνεις τῇ ἐνεργείᾳ D τούτου πανόλβιε, διὸ πιστοὶ θεώμενοι σὲ θεοφόρε μακαρίζομεν.

Ἡ σὴ φωσφόρος θεόφρον τῆς μεταστάσεως ἡμέρα πάντας προσκαλεῖται τοὺς πιστοὺς πρὸς μετουσίαν τοῦ ἁγιάσματος· ἥνπερ καὶ νῦν γηθόμενοι ἐπιτελοῦμεν ἱερώτατε.

Νέμοις τὴν σὴν ἄφθονον χάριν τῷ τὸν ἐπαίνων σου τοὺς λόγους πλέξαντι θεόφρον προθύμως· ὁμότροπον σοι ὥσπερ ὁμώνυμον τοῦτον δεικνὺς πρεσβείαις ταῖς σαῖς εὐπροσδέκτοις, ἱερώτατε.

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ

ΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΤΟΥ ΑΓΡΟΥ

ΚΑΙ ΟΜΟΛΟΓΗΤΟΥ

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΑ ΕΤΩΝ ΦΚΗ·

ΑΡΧΟΜΕΝΗ ΑΠΟ ΠΡΩΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΔΙΟΚΛΗΤΙΑΝΟΥ, ἕως δευτέρου ἔτους Μιχαὴλ καὶ Θεοφυλάκτου υἱοῦ αὐτοῦ· τοῦτ᾽ ἔστιν ἀπὸ ͵εψοζʹ. ἔτους τοῦ κόσμου ἕως ἔτους ͵στεʹ. κατὰ τοὺς Ἀλεξανδρεῖς, κατὰ δὲ Ῥωμαίους ͵στκαʹ.

S. PATRIS NOSTRI

THEOPHANIS

ABBATIS AGRI ATQUE CONFESSORIS

CHRONOGRAPHIA

annorum IↃXXIIX.

AB ANNO DIOCLETIANI PRIMO, ad Michaelis & Theophylacti ejus F. annum ſecundum: id eſt, ab anno mundi v ∞ IↃCCLXXVII, ad annum ſecundum Alexandrinos VI ∞ CCCV, ſecundum Romanos vero VI ∞ CCCXXI.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ

τῆς χρονογραφίας.

Ὁ μὲν μακαριώτατος ἀββᾶς Γεώργιος ὁ Σύγκελλος γεγονὼς Ταρασίου τοῦ ἁγιωτάτου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ἐλλόγιμος ἀνὴρ καὶ πολυμαθέστατος, ἄλλως τε χρονογράφους καὶ ἱστοριογράφους ἀναγνούς, καὶ ἀκριβῶς τούτους διεξερευνησάμενος, σύντομον χρονογραφίαν ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι Διοκλητιανοῦ τοῦ βασιλέως καὶ διώκτου τῶν Χριστιανῶν ἀκριβῶς συνεγράψατο. τούς τε χρόνους ἐν πολλῇ ἐξετάσει ἀκριβολογησάμενος, καὶ τὰς τούτων διαφωνίας συμβιβάσας, καὶ ἐπιδιορθωσάμενος καὶ συστήσας, ὡς οὐδεὶς ἄλλος τῶν πρὸ αὐτοῦ. τούς τε τῶν ἀρχαίων βασιλέων παντὸς ἔθνους πολιτείας τε· καὶ τοὺς χρόνους ἀναγρα-

PROOEMIUM

Chronographiæ.

Edit. Pariſ. pag. 1.

SANCTISSIMI Conſtantinopoleos Patriarchæ Taraſii Georgius Abbas quondam Syncellus, vir eximius & eruditiſſimus, multis Chronographorum & Hiſtoricorum libris evolutis, & non vulgari diligentia examinatis, compendiariam ab Adamo ad Imperatoris & Chriſtianorum perſequutoris Diocletiani tempora Chronographiam ſcripſit; *pag. 2.* diſcuſſiſque ſtudioſe temporum rationibus ad invicem comparavit, emendavit, ac, ut nullus ante ejus ætatem, ſolertiſſime compoſuit: Priſcorum inſuper regum & nationum univerſarum ſtatu & regimine annotato, ſingulorumque, quantum licuit, obſervatis ætatibus,

supremarum & universalium Sedium, Romæ, dico, & Constantinopolis, Alexandriæ, Antiochiæ, & Hierosolymorum, sive qui sanis dogmatibus, ceu pabulis, Ecclesiam aluerunt, sive qui per vim & latronum more principatu arrepto, hæresium pravitate gregem interfecerunt, Pontifices enumeravit, & eorum tempora & annos egregio ordine digessit. Enimvero cum vitæ termino præreptus, ad propositum finem non potuerit opus inceptum perducere, sed, ut præmonuimus, scriptis solummodo quæ Diocletiani attingunt ætatem, vitam hanc mortalem deseruit, & cum recta fide ad Dominum profectus, nobis velut sincerioribus amicis, quod fuerat molitus, opus imperfectum simul reliquit, &, ut quæ desiderantur absolveremus præbuit argumentum. Nostra vero imperitia sermonisque inopia non ignorata, onus, cui vires nostræ forent impares, sustinere detrectabamus. Ille contra plura hortatus, ut torpore omni excusso imperfectum opus non despiceremus, dedit animum, & ad illud capessendum manibus, & perficiendum coegit. Quocirca ejus monitis morem gerere compulsi, molem robore nostro longe graviorem subire, & pene dicam immensum laborem exantlare suscepimus. Multis siquidem voluminibus diligentius exquisitis, &, quantum facultas & ingenium dedit, examinatis, præsentem Chronographiam a Diocletiani temporibus, ad Michaelis & Theophylacti ejus filii Imperium, Reges insuper & Patriarchas, necnon eorum gesta & ætates, qua par fuit sedulitate, ex proprio penu nil depromentes aut conferentes, in unum congessimus: quin potius selectis ex veteribus Historicis vel Rhetoribus plerisque, singulorum acta per annos & tempora propriis quibusque locis pulchro ordine cuncta disposuimus: ut quoto quoque anno rem gestam vel facinus editum, sive in bello, sive in Ecclesia, sive in civili administratione, sive in populari statu, sive qualibet alia ratione commendandum Lector in promptu habeat, & in propatulo. Haud enim vulgare est, me quidem judice, eorum qui veterum gesta evolvunt, emolumentum. Si quis autem ex eo quem aggredimur labore fructum aliquem decerpat, debitas Deo grates referet; nobisque licet ineruditis & peccatoribus a Domino bene precabitur: si quid deesse comperiat, imperitiæ & abjecti nostri ingenii tarditati adscribat, & ex Domini charitate condonet. Id enim Deo acceptum opus, quod e facultate nostra proficiscitur.

Edit. Paris. pag. 3.

ψάμενος, καὶ κατὰ τὸ ἐφικτὸν αὐτῷ τοὺς Ἀρχιερεῖς τῶν μεγάλων καὶ οἰκουμενικῶν θρόνων, Ῥώμης τε, φημὶ, καὶ Κωνσταντινουπόλεως, Ἀλεξανδρείας τε, καὶ Ἀντιοχείας, καὶ Ἱεροσολύμων, τούς τε ὀρθοδόξως τὴν ἐκκλησίαν ποιμάναντας, καὶ τοὺς ἐν αἱρέσει λῃστρικῶς ἄρξαντας, καὶ τοὺς τούτων χρόνους ἀκριβῶς ἐπέταξεν. ἐπεὶ δὲ τὸ τέλος τοῦ βίου τοῦτον κατέλαβε, καὶ εἰς πέρας ἀγαγεῖν τὸν ἑαυτοῦ σκοπὸν οὐκ ἴσχυσεν, ἀλλὰ, καθὼς προέφημεν, μέχρι Διοκλητιανοῦ ἀναγραψάμενος, τὸν τῇδε βίον κατέλυσε, καὶ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν ἐν ὀρθοδόξῳ πίστει, ἡμῖν, ὡς γνησίοις φίλοις, τήν τε βίβλον ἣν συνέταξεν ἀτελῆ καταλέλοιπε, καὶ ἀφορμὰς παρέσχε τὰ ἐλλείποντα ἀναπληρῶσαι. ἡμεῖς δὲ τὴν ἑαυτῶν ἀμαθίαν οὐκ ἀγνοοῦντες, καὶ τὸ στενὸν τοῦ λόγου, παρῃτούμεθα τοῦτο ποιῆσαι, ὡς ὑπὲρ ἡμᾶς τὴν ἐγχείρησιν οὖσαν. αὐτὸς δὲ παρακαλέσας ἡμᾶς πολλὰ μὴ ὀκνῆσαι, καὶ ἀτέλεστον καταλιπεῖν τὸ ἔργον, ἐβιάσατο ἐπὶ τοῦτο ἐλθεῖν. διὸ ἀναγκασθέντες διὰ τὴν τούτου ὑπακοὴν, εἰς τὰ ὑπὲρ ἡμᾶς ἐγχειρήσαντες, κόπον οὐ τὸν τυχόντα κατεβαλόμεθα. πολλὰς γὰρ βίβλους καὶ ἡμεῖς ἐκζητήσαντες, καὶ κατὰ τὸ δυνατὸν ἡμῖν ἐρευνήσαντες, τόδε χρονογραφεῖον ἀπὸ Διοκλητιανοῦ μέχρι τῆς βασιλείας Μιχαὴλ καὶ Θεοφυλάκτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, τάς τε βασιλείας καὶ τοὺς πατριάρχας, καὶ τὰς τούτων πράξεις σὺν τοῖς χρόνοις κατὰ τὸ δυνατὸν ἡμῖν συνεγραψάμεθα, οὐδὲν ἀφ' ἑαυτῶν συντάξαντες· ἀλλὰ ἐκ τῶν ἀρχαίων ἱστοριογράφων τε, καὶ λογογράφων ἀναλεξάμενοι, ἐν τοῖς ἰδίοις τόποις τεταγμένον ἑκάστου χρόνου τὰς πράξεις ἀσυγχύτως κατατάττοντες· ἵνα εἰδέναι ἔχωσιν οἱ ἀναγινώσκοντες ἐν ποίῳ χρόνῳ ἑκάστου βασιλέως ποία πρᾶξις γέγονεν, ἤτε πολεμικὰ, ἤτε ἐκκλησιαστικὴ, ἤτε πολιτικὰ, ἤτε δημώδης ἤτε τις ἑτέρα. οὐ γὰρ μικρὰν ὠφέλειαν, ὡς οἶμαι, καρποῦται ὁ τὰς ἀρχαίων πράξεις ἀναγινώσκων. εἰ τι δὲ ἐν τούτῳ τῷ πονήματι ἡμῶν ὀνησιφόρον εὕροι, τὴν πρέπουσαν τῷ Θεῷ εὐχαριστίαν ἀποδώσει, καὶ ἡμῖν ἀμαθέσιν καὶ ἁμαρτωλοῖς διὰ τὸν Κύριον ὑπερεύξεται· καὶ εἴ τι ἐλλεῖπον εὕροι, τῇ ἀμαθείᾳ ἡμῶν τοῦτο λογίσεται, καὶ τῇ ἀργίᾳ τοῦ χαμερποῦς νοὸς ἡμῶν, καὶ συγγνώσεται ἡμῖν διὰ τὸν Κύριον. φίλον γὰρ τῷ Θεῷ τὸ κατὰ δύναμιν.

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΑ,

ΑΠΟ ΔΙΟΚΛΗΤΙΑΝΟΥ ΕΩΣ ΜΙΧΑΗΛ
καὶ Θεοφυλάκτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ βασιλέων.

CHRONOGRAPHIA,

A DIOCLETIANO AD MICHAELEM
& Theophylactum ejus filium Impp.

Edit. Paris. pag. 4.

Τῆς θείας σαρκ. ἔτη σοζ'.	Κόσμου ἔτη ,εψοζ'.	Ῥωμαίων βασιλεὺς Διοκλητιανὸς ἔτη κ'.	Περσῶν βασιλεὺς Ἀραράχης ἔτη ιζ'.	Ῥώμης ἐπίσκοπος Γάϊος ἔτη ιε'.	Ἱεροσολύμων ἐπίσκοπος Ὑμέναιος ἔτη κδ'.	Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος Θεωνᾶς ἔτη ιθ'.	Ἀντιοχείας ἐπίσκοπος Τύραννος ἔτη ιγ'.
		α'	ιε'	ζ'	ιγ'	ια'	β'
		β'	ιϛ'	η'	ιδ'	ιβ'	γ'
		γ'	ιζ'	θ'	ιε'	ιγ'	δ'
			Περσῶν βασιλ. Οὐαράνης ἔτος				
		δ'	α'	ι'	ιϛ'	ιδ'	ε'

Τούτῳ τῷ ἔτει Διοκλητιανὸς Μαξιμιανὸν τὸν Ἑρκούλιον κοινωνὸν ἀνεδείξατο τῆς αὐτοῦ βασιλείας τῷ τετάρτῳ αὐτοῦ χρόνῳ.

Anni mundi 5777.	Divinae Incar. anni 277.	Romanorum Imp. Diocletianus annis 20.	Persarum rex Ararauches annis 17.	Romae Episc. 28. Cajus annis 15.	Hierosolymorum Episcopus Hymenaeus annis 24.	Alexandriae Episcopus Theonas annis 19.	Antiochiae Episcopus Tyrannus annis 13.
		1	15	7	13	11	2
		2	16	8	14	12	3
		3	17	9	15	13	4
			Persarū rex Varanes āno 1.				
		4	1	10	16	14	5

Hoc mundi anno, Imperii sui quarto, Diocletianus Maximianum Herculium supremae potestatis socium renunciavit.

			Περσῶν βασ. ζ'. Ναρσῆς ἔτη η				
		ε'	α'	ια'	ιζ'	ιε'	ϛ'
		ϛ'	β'	ιβ'	ιη'	ιϛ'	ζ'

Τούτῳ τῷ ἔτει Μαξιμιανὸς ὁ Ἑρκούλιος καὶ Διοκλητιανὸς Ὀβέσιριν καὶ Κόπτων πόλεις ἐν Θήβαις τῆς Αἰγύπτου εἰς ἔδαφος κατέσκαψαν ἀποστατησάσας τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς.

			Persarū rex 7. Nasses annis 8.				
		5	1	11	17	15	6
		6	2	12	18	16	7

Hoc anno Maximianus Herculius, & Diocletianus Busitim & Coptum Thebaidis in Ægypto civitates in Romanum Imperium rebelles funditus everterunt.

		ζ'	γ'	ιγ'	ιθ'	ιζ'	η'
		η'	δ'	ιδ'	κ'	ιη'	θ'
		θ'	ε'	ιε'	κα'	ιθ'	ι'

Τούτῳ τῷ ἔτει Διοκλητιανὸς καὶ Μαξιμιανὸς ὁ Ἑρκούλιος Καίσαρας ἐποίησαν Κωνστάντιον καὶ Μαξιμιανὸν Γαλλέριον. καὶ ὁ μὲν Διοκλητιανὸς δέδωκε τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα πρὸς γάμον τῷ Γαλλερίῳ. ὁ δὲ Ἑρκούλιος Μαξιμιανὸς τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα Θεοδώραν τῷ Κωνσταντίῳ συνέζευξε· καὶ τὰς γε ἑκατέρων γαμετὰς ἐχόντων, ἃς ἀπώσαντο, διὰ τὴν εἰς τοὺς βασιλέας στοργήν.

		7	3	13	19	17	8
		8	4	14	20	18	9
		9	5	15	21	19	10

Hoc anno Diocletianus & Maximianus Herculius Constantinum & Maximianum Galerium instituerunt Cæsares. Et Diocletianus quidem filiam Galerio locavit conjugem: & Maximianus pariter suam nomine Theodoram Constaotio copulavit. Uterque vero ex observantia & in Imperatores amore, conjugem quam prius habebat, dato repudio lecti coosortio reddidit alienam.

pag. 5.

				Ῥώμης ἐπίσκοπος Μάρκελλος ἔτη β'.		Ἀλεξανδ. ἐπίσκ. Πέτρος ἱερομάρτυς ἔτη ια'.	
		ι'	ϛ'	α'	κβ'	α'	ια'

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἀλεξάνδρεια σὺν τῇ Αἰγύπτῳ εἰς ἀποστασίαν ὑπὸ Ἀχιλλέως ἀχθεῖσαι, οὐ κατέσχον Ῥωμαίων προσβολήν, καθ' ἣν πλεῖστοι ἀνῃρέθησαν, δίκην δεδωκότων τῶν τῆς ἀποστασίας αἰτίων.

Theophanis Chron.

				Romae Episcopus Marcellus annos 2.		Alexandriae Episcopus Petrus sacer Martys annis 12.	
		10	6	1	22	1	11

Hoc aono Alexandria & Ægyptus ab Achille ad defectionem concitatae, illatum a Romanis bellum sustinere non potuerunt: plurimis autem primo impetu sublatis, rebellionis auctores meritas exsolverunt pœnas.

		11	7	2	23	2	12

Hoc anno Diocletianus & Maximianus Herculius vehementi & horrenda in Christianos persecutione suscitata, & omnis generis excogitatis tormentis, plurimas Martyrum myriadas confecere: de quibus qui octo libros Ecclesiasticæ historiæ ab Eusebio compositos percurrerit, notitiam accipiet.

		ια	ζ	β	κγ	β	ιβ

Τούτῳ τῷ ἔτει Διοκλητιανὸς καὶ Μαξιμιανὸς ὁ Ἑρκούλιος διωγμὸν μέγαν καὶ φρικωδέστατον κατὰ Χριστιανῶν ἀνήγειραν, καὶ πολλὰς μυριάδας μαρτύρων ἐποίησαν, παντοίας βασάνους ἐπινοοῦντες, καὶ πολλὰ κακὰ ἐργαζόμενοι. περὶ ὧν ἐπερχόμενος τὴν ὀκτάβιβλον τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου ἴσεται.

Anni mundi 5798.	Dominicæ Incarn. ao 298.	Romanorum Imperator annis 20.	Persarum rex Narses annis 8.	Romæ Episcopus Eusebius anno uno.	Hierosolym. Episcopus Hymeneus an. 24	Alexandriæ Episcopus Petrus annis 11.	Antiochiæ Episc. Tyrannus annis 13.
		12	8	1	24	3	13

Κόσμου ἔτη ͵εψϟή.	Τῆς θείας σαρκ. σϟή.	Ρωμαίων βασιλεὺς ἔτη κ'.	Περσῶν βασιλεὺς Ναρσῆς ἔτη η'.	Ρώμης ἐπίσκοπος Εὐσέβιος ἔτος α'.	Ἱεροσολύμων ἐπίσκοπος Ὑμεναῖος ἔτη κδ'.	Ἀλεξανδρ. ἐπίσκοπος Πέτρος ἔτη ια'.	Ἀντιοχείας ἐπίσκοπος Τύραννος ἔτη ιγ'.
		ιβ'	η'	α'	κδ'.	γ'	γ'.

Hoc anno novis rebus Amandum & Ælianum in Galliis studentes Maximianus Herculius suscepta in eos profectione confecit. Crassus quoque seditionem movit, & Britanniam occupavit: quemadmodum quinque Genriani Africam, & Achilles Ægyptum invaserunt. [At Crassum quidem tribus annis Britannia potitum Asclepiodotus præfectus sustulit e medio: in Galliis autem anceps omnino dubisque belli fortuna Constantio Cæsari ex inopinato contigit. Ejusdem quippe diei sex horarum intervallo victus & & vicisse visus est. Nam effusi in Constantii exercitum Alani ad castrorum usque muros eum sunt insequuti: Ipse vero dux extremus fugientis exercitus premens vestigia se recipiebat. Obseratis vero portis cum intro non potuisset admitti, extensas ad eum comprehendendum hostium manus nusquam evasisset, nisi demissus per murum funibus ad castra fuisset subvectus. Intro receptus, verbis exercitum animat & corroborat, & impetu in Alanos facto, cæsis eorum sex millibus præclaram assequitur victoriam. Maximianus Herculius pari sorte quinque Gentianos in Africa obtinuit: & Alexandriæ Diocletianus Achillem prostravit. Socius expeditionis aderat Constantinus Constantii F. prima juventute conspicuus, & bellicorum facinorum laude jam præstans: qua Diocletianus conspecta, motus invidia, necem dolis machinabatur. Deus autem præter opinionem servavit, & patri reddidit incolumem.

Edit. Paris. pag. 6.

Τούτῳ τῷ ἔτει νεωτερισμοῦ γεγονότος ἐν Γαλλίαις ὑπὸ Ἀμάνδου καὶ Αἰλιανοῦ Μαξιμιανὸς ὁ Ἑρκούλιος διαβὰς καθεῖλεν αὐτούς. ἀλλὰ καὶ Κράσσος ἀντῆρε, καὶ Βρεττανίαν κατέσχε, καὶ οἱ πέντε Γεντιανοὶ τὴν Ἀφρικήν, καὶ Ἀχιλλεὺς τὴν Αἴγυπτον. ἀλλὰ Κράσσον μὲν ἐπὶ τρισὶν ἔτεσι τὴν Βρεττανίαν κατασχόντα Ἀσκληπιόδοτος ὁ ἔπαρχος ἀνεῖλεν. ἐν δὲ ταῖς Γαλλίαις ἀγχίστροφος ἐκ παραδόξου γέγονε Κωνσταντίῳ Καίσαρι τύχη. ἐν ὥραις γὰρ ἓξ τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἡττώμενος ὤφθη, καὶ νικῶν ἀπεδείχθη. ἄρτι μὲν γὰρ ἐπικλύσαντες οἱ Ἀλανοὶ τῷ Κωνσταντίου στρατῷ ἄχρι καὶ εἰς τὰ τείχη κατεδίωξαν. αὐτὸς δὲ ἠκολούθει τελευταῖος φεύγοντι τῷ στρατῷ. ἐπειδὴ δὲ κεκλεισμένων τῶν πυλῶν, οὐδὲ εἴσω τοῦ τείχους ἠδυνήθη εἰσελθεῖν, χεῖρας ἐξέτεινον οἱ πολέμιοι πρὸς τὸ συλλαβεῖν αὐτόν· σχοινίοις δὲ καθέντες ἀπὸ τοῦ τείχους, ἀνείλκυσαν αὐτόν. ἔσω δὲ γενόμενος, καὶ τὸν στρατὸν παραθαρρύνας, ἐπεξελθὼν τοῖς Ἀλανοῖς, νίκην ἔσχε λαμπράν, ὥστε ἑξακισχιλίους πεσεῖν. Μαξιμιανὸς δὲ ὁ Ἑρκούλιος τῶν πέντε Γεντιανῶν ἐν τῇ Ἀφρικῇ ἐκράτησε. Διοκλητιανὸς δὲ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τὸν Ἀχιλλέα καθεῖλε. συνῆν δὲ αὐτῷ ὁ Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς Κωνσταντίου κομιδῇ δὲ νέος ὑπάρχων ἀριστεύων ἐν τοῖς πολέμοις. ὃν ὁρῶν ὁ Διοκλητιανός, φθόνῳ κινηθείς, δόλῳ ἀνελεῖν ἐσπούδαζε. Θεὸς δὲ τοῦτον παραδόξως διέσωσε, καὶ τῷ πατρὶ ἀπέδωκε.

			Persarum rex Ormisdas annis 6.	Romæ Episc. Melchiades annis 4.	Hierosol. Episc. Zabdas annis 10.		Antiochiæ Episc. Vitalius annis 6.
		13	1	1	1	4	1

			Περσῶν βασιλ. Ορμίσδας ἔτη ϛ'.	Ρώμης ἐπίσκοπος Μελχιάδης ἔτη δ'.	Ἱεροσολ. ἐπίσκ. Ζαβδᾶς ἔτη ι'.		Ἀντιοχ. ἐπίσκ. Βιτάλιος ἔτη ϛ'
		ιγ'.	α'.	α'.	α'	δ'.	α'

Hoc anno Veterius magister militiæ Christianos milites moderate insectatus est: persecutione exinde in reliquos ingruente.

Τούτῳ τῷ ἔτει Οὐετούριος στρατοπεδάρχης τοὺς ἐν τῷ στρατῷ Χριστιανοὺς ἤλαυνε μετρίως, ἐκ τούτου τοῦ κατὰ πάντων ὑποτύφοντος διωγμοῦ.

		14 15 16	2 3 4	2 3 4	2 3 4	5 6 7	2 3 4

		ιδ' ιε' ιϛ'	β' γ' δ'	β' γ' δ'	β' γ' δ'	ε' ϛ' ζ'	β' γ' δ'

				Romæ Episcopus Sylvester annis 28.			
		17	5	1	5	8	5

				Ρώμης ἐπίσκ. Σίλβεστρος ἔτη κη'			
		ιζ'	ε'.	α'	ε'.	deest.	deest.

Τούτῳ τῷ ἔτει Μαξιμιανὸς Γαλλέριος κατὰ Νάρσου τοῦ τῶν Περσῶν βασιλέως τοῦ τηνικαῦτα τὴν Συρίαν καταδραμόντος καὶ λῃσαμένου ἀπεστάλη ὑπὸ Διοκλητιανοῦ. καὶ συμβαλὼν αὐτῷ κατὰ τὴν πρώτην μάχην ἡττᾶται περὶ Καλλίνικον καὶ Κάρρας. ἐπανιὼν δὲ ἐκ τῆς φυγῆς ὑπήντησε Διοκλητιανὸς ἐπ' ὄχημα καταφερόμενος. ὁ δὲ τὸν Καίσαρα μετὰ τοῦ ἰδίου σχήματος οὐ προσδεξάμενος, ἀφῆκεν ἐπὶ πλεῖστον τρέχειν καὶ προηγεῖσθαι τοῦ ὀχήματος. μετὰ δὲ ταῦτα συναχθείσης δυνάμεως πολλῆς πάλιν ὁ Μαξιμιανὸς Γαλλέριος Καῖσαρ ἐπὶ τὸν Νάρσου πόλεμον ἐκπέμπεται χρησάμενος δεξιᾷ τύχῃ, τολμήσας καὶ πράξας ἃ μηδεὶς ἕτερος. τοῦτον γὰρ Νάρσην μέχρι τῆς ἐνδοτέρας Περσίδος ἐδίωξε, καὶ κατέσφαξε πᾶν στρατόπεδον. καὶ τὰς τούτου γυναῖκας, καὶ παῖδας, καὶ ἀδελφάς. παρέλαβε καὶ πάντας ὅσα ἐκεῖνος ἐπεφέρετο, χρημάτων θησαυρούς, καὶ τοὺς ἐν Πέρσαις λαμπρούς, μεθ' ὧν ἐπανελθόντα Διοκλητιανὸς ἐν Μεσοποταμίᾳ διάγων ἀσμένως ἐδέξατο τιμήσας· καὶ ἰδίᾳ ἕκαστος καὶ κοινῇ πάντες οὗτοι πρὸς πολλοὺς τῶν βαρβάρων πολεμήσαντες, πολλὰ κατώρθωσαν. ἀρθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν πραγμάτων εὐροίας Διοκλητιανός, προσκυνεῖσθαι ὑπὸ τῶν συγκλητικῶν, καὶ οὐ προσαγορεύεσθαι κατὰ τὸ πρότερον σχῆμα ἀπῄτησεν. ἐκαλλώπισε δὲ καὶ τὸ ὑπόδημα χρυσίῳ, καὶ μαργαρίταις, καὶ λίθοις τιμίοις. Κωνσταντῖνον δὲ τὸν υἱὸν Κωνσταντίου ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ Παλαιστίνῃ διάγοντος, καὶ τὰ Χριστιανῶν φρονοῦντος, ὁρῶν τοῦτον ὁ Γαλλέριος Μαξιμιανὸς συνέσει ψυχῆς καὶ σώματος ῥώμῃ καὶ τῇ περὶ τὴν παίδευσιν εὐφυΐᾳ προσκόπτοντα, μαντευσάμενός τε τοῦτον καταλυτὴν ἔσεσθαι τῆς τυραννίδος καὶ τῶν δογμάτων αὐτοῦ, δόλῳ θανατῶσαι τοῦτον ἐσκέψατο. θείᾳ δὲ προμηθείᾳ δόλον μαθών, ὡς Δαβὶδ φεύγει, καὶ τὴν σωτηρίαν πορίζεται, καὶ πρὸς τὸν ἴδιον πατέρα διασώζεται, πολλὰ σὺν αὐτῷ τῷ Χριστῷ εὐχαριστῶν τῷ σώσαντι αὐτόν.

Hoc anno Maximianus Galerius adversus Narsen Persarum regem crebris excursionibus Syriam infestantem & depopulantem a Diocletiano missus est. Hic primo certamine ad Callinicum & Carrhas superatur: redituque fuga comparato Diocletianum curru forte vectum habuit obvium. Ille Cæsarem etiam propriis insignibus illustrem & conspicuum longo viæ spatio neglectum, currere, & currum præcedere permisit. Validiore postmodum exercitu collecto, Maximianus Galerius Cæsar bellum cum Narse restauraturus amandatur; resumptisque viribus, & prospera fortuna usus, quas nullus potuisset, res omnino præclaras gessit. Narseo etenim usque in interiorem Persiam fugientem abegit, exercitum ejus dissipavit & concidit. Uxores ejus, liberos, sorores, & quos secum vehebat pecuniarum thesauros, & Persarum nobiliores sumpsit captivos: spoliis onustum & redeuntem, Diocletianus, qui tum in Mesopotamia versabatur, cum honore lubenter excepit: & tum privatim uterque, tum communibus armis adversus Barbarorum plurimos ambo decertantes, res præclaras feliciter gesserunt. Secundo vero fortunæ successu Diocletianus elatus, a senatoriæ dignitatis viris se adorari, nec ut prius salutari, vel consueto habitu procedere cœpit: verum auro, margaritis, & pretiosis lapidibus calceamentum adornavit. Constantinum autem Constantii filium in Oriente & Palæstina tunc temporis commorantem, & de Christiana fide bene sentientem, & tum animi præstantia, tum corporis robore, tum denique ad omnem honestam disciplinam propensione in dies incrementa sumentem cernens Galerius Maximianus, cum tyrannidis & impii prophanique idolorum cultus eversorem futurum vaticiniis accepisset, dolis eum interficere meditabatur. Ille detectis insidiis, quæ fuit Dei providentia, Davidis exemplo fuga salutem parat, & ad patrem, servatori Christo debitis gratibus persolutis sospes & incolumis regreditur.

Edit. Paris. pag. 7.

			ιη'	ς'	β'	ς'	η'	ε'

			18	6	2	6	8	5

Τούτῳ τῷ ἔτει Θεοτέκνῳ γόητι πεισθάμενος ὁ Γαλλέριος Μαξιμιανὸς ἐν τῷ θύειν τοῖς δαίμοσι, καὶ λαμβάνειν χρησμούς· ὑποδὺς τῷ ἄντρῳ Θεότεκνος, χρησμὸν, κατὰ Χριστιανῶν ἐγεῖραι διωγμὸν, τούτῳ δέδωκε. τὰ δὲ ὑπομνήματα τοῦ σωτῆρος ἐπλάσατο, καὶ πανταχόσε ἐφ' ὕβρει ἀπέστειλε, καὶ τοῖς γραμματοδιδασκάλοις τοὺς παῖδας διδάσκειν προσέταξεν, ὡς διαγελᾶσθαι τὸ καθ' ἡμᾶς μυστήριον παρασκευάζων.

Hoc anno Theotecno præstigiatori morem gessit Galerius Maximianus ut dæmonibus sacra faceret, & oracula reportaret: Antrumque subiens Theotecnus, ut in Christianos persecutionem excitaret oraculum retulit. Idem Salvatoris monita confinxit, & in ejus injuriam sparsim disseminavit: & ut fidei nostræ mysterium facilius deridendum proponeret, ludimagistros ea pueros docere, edixit.

			ιθ'	Περσῶν βα. Σαβώρης ἔτη ο'. α'	γ'	ζ'	θ'	ς'

			19	Persarum rex Sapores annis 70. 1	3	7	9	6

Τούτῳ τῷ ἔτει τῷ προστάγματι τῷ βασιλικῷ ἐδόθη τὰς ἐκκλησίας οὔσας Χριστοῦ ἐδαφίζεσθαι, καὶ τὰς θείας βίβλους κατακαίεσθαι· ἱερεῖς δὲ καὶ πάντας Χριστιανοὺς βασάνοις παραδίδοσθαι, καὶ θύειν εἰδώλοις ἀναγκάζε-

Hoc anno ut Christi Ecclesiæ subverterentur, sacrique libri traderentur igni Imperiali sancitum est edicto. Sacerdotes quoque & omnes Christianos tormentis applicandos, & ut victimas idolis offer-

rent, cogendos. Horrenda præ omnibus, quæque Martyres innumeros consecravit, extitit hæc persecutio.

θαι. καὶ ἦν ἔτος ὁ διωγμὸς πάντων ἐξοχώτατος ἀναριθμήτους μάρτυρας ἀποτελέσας.

							Antiochiæ Episc. Philogenes an. 10
		20	2	4	8	10	1

							decess.
		κ'	β'.	δ'.	η'	ι'	

Hoc anno Diocletianus & Maximianus Herculius ex animi vecordia, privato habitu resumpto, deposuerunt Imperium. Et Diocletianus quidem Salonæ patria civitate Dalmatiæ privatus agit. Herculius autem Maximianus ducta prius Romæ triumphantium more victoriæ pompa, qua curruum copia, uxores, liberi, sorores Narsen captivum præcedebant, parem vivendi modum in Lycaonia elegit. Sejuncti deinceps ab invicem vitam agitabant solitarii constitutis vice sua Imperatoribus, Orientis quidem Galerio Maximiano, Occidentis vero Constantio; qui modica Imperii sorte contentus, plurima mansuetudine morumque probitate præcelluit. Nulla ei de ærario cura; quinimo thesauri loco subditos habere maluit. Adeo pecuniarum a possessione sibi temperabat, ut dies festos ludis exhibitis frequenter celebraret, & magnam amicorum partem cum honore conviviis exciperet. A Gallis morum asperitatem in Diocletiano, & in Maximiano cædium consuetudinem, (quibus malis per eum sunt erepti) condemnantibus præcipuo amore colebatur. Anno Imperii undecimo vita fungitur in Britannia. Adhuc superstes in totius populi conspectu, circumstantibus etiam reliquis ejus filiis, eodem nimirum patre cum Constantino natis, Constantio, dico, & Anaballino, qui & Dalmatius, Theodora matre Herculii filia genitis, Constantinum primogenitum declaravit Imperatorem. Hic enim Constantinus Helenæ prioris Constantii uxoris partus extitit. Eorum pater Constantius nepos Claudii Imperatoris ex filia: Galerius, filia Valeria ducta, Diocletiani gener fuit. Ea tempestate Galerius Maximianus in Italiam profectus, Cæsares duos creavit: & proprium quidem filium Maximinum Orienti præfecit, Severum autem Italiæ: Romæ milites Maxentium Maximiani Herculii nuper Imperatoris filium salutaverunt principem. Unde Herculius in spem cupiditatemque recipiendi rursus Imperii erectus, proprium filium Maxentium potestate exuere molitus est: & paribus dolis, ut Constantinum generum interficeret, animum adhibuit. Verum a noxa filio inferenda depulsus est a militibus: a funestis autem in generum conatibus, a Fausta filia denunciatus præpeditur, & ob prava facinora necatur. Eusebius Cæsariensis refert, Diocletianum mentis morbo laborantem una cum Herculio, depositis Imperii insignibus, privatam vitam resumpsisse: & hunc quidem laqueo commutasse vitam, Diocletianum vero diuturno languore consumptum penitus emarcuisse. Gelasius ejusdem Cæsareæ Antistes narrat: eos abdicati Imperii pœnitentes, & regressum ad illud molitos, publico Senatus decreto interfectos. Il-

Τούτῳ τῷ ἔτει Διοκλητιανὸς καὶ Μαξιμιανὸς ὁ Ἑρκούλιος ἐξ ἀνοίας τὴν βασιλείαν ἀπέθεντο ἰδιωτικὸν ἀναλαβόντες σχῆμα. καὶ Διοκλητιανὸς μὲν κατὰ Σάλωνα τὴν Δαλματίας τὴν ἑαυτοῦ πόλιν ἰδιωτεύων βιοῖ. Ἑρκούλιος δὲ ὁ Μαξιμιανὸς ἐν Λυκαονίᾳ, πρότερον τὴν ἐπινίκιον Ῥώμας ἐπιτελέσας πομπὴν, ἐν ᾗ προεπόμπευον μὲν Νάρσεως τῶν ὀχημάτων τὸ πλῆθος, καὶ αἱ τούτου γυναῖκες, καὶ παῖδες, καὶ ἀδελφαί· μετὰ ταῦτα δὲ ἀναχωρήσαντες διῆγον ἐφ' ἑαυτῶν, καταστήσαντες ἀντ' αὐτῶν βασιλεῖς, τῆς μὲν ἑῴας Γαλλέριον Μαξιμιανὸν, τῆς δὲ ἑσπερίας Κωνστάντιον, ὃς ὀλίγῳ μέρει τῆς ἀρχῆς ἀρκούμενος, λίαν ἦν ἥμερος καὶ ἀγαθὸς τὸν τρόπον, καὶ οὐδὲν αὐτῷ πρὸς τὸ ταμεῖον ἐσπουδάζετο· μᾶλλον δὲ τοὺς ὑπηκόους θησαυροὺς ἔχειν ἐβούλετο, καὶ τοσοῦτον ἦν ἐγκρατὴς περὶ χρημάτων κτῆσιν, ὥστε καὶ πανδήμους ἐπιτελεῖν ἑορτὰς, καὶ πολλοὺς τῶν φίλων συμποσίοις τιμᾶν· ἠγαπᾶτο πάνυ παρὰ τῶν Γάλλων τὸ πικρὸν τοῦ Διοκλητιανοῦ, καὶ τὸ φονικὸν τοῦ Μαξιμιανοῦ συγκρινόντων, ὧν ἀπηλλάγησαν δι' αὐτοῦ. οὗτος τελευτᾷ ἐν Βρεττανίαις βασιλεύσας ἔτη ια'. ἀναγορεύσας ἀντ' αὐτοῦ βασιλέα Κωνσταντῖνον τὸν πρωτότοκον υἱὸν αὐτοῦ ζῶν ἔτι ἐπ' ὄψεσι παντὸς τοῦ λαοῦ, παρόντων καὶ τῶν λοιπῶν αὐτοῦ παίδων τῶν ὁμοπατρίων Κωνσταντίνου, Κωνσταντίου φημὶ, καὶ Ἀναβαλλίνου, τοῦ καὶ Δαλματίου, γεννηθέντων ἐκ Θεοδώρας θυγατρὸς Ἑρκουλίου. ὁ γὰρ Κωνσταντῖνος ἐξ Ἑλένης ἦν τῆς προτέρας γυναικὸς Κωνσταντίου. ὁ γὰρ Κωνστάντιος ὁ τούτων πατὴρ θυγατριδοῦς ἦν Κλαυδίου τοῦ βασιλέως. Γαλλέριος δὲ γαμβρὸς Διοκλητιανοῦ ἦν ἐπὶ θυγατρὶ Βαλερίᾳ. τότε Γαλλέριος Μαξιμιανὸς ἐπὶ Ἰταλίαν ἐλθὼν, ἐχειροτόνησε Καίσαρας δύο· καὶ ἐπέστησε τὸν μὲν ἴδιον υἱὸν Μαξιμῖνον κατὰ τὴν ἑῴαν, Σεβῆρον δὲ κατὰ τὴν Ἰταλίαν. οἱ δὲ ἐν Ῥώμῃ στρατιῶται ἀνηγόρευσαν Μαξέντιον τὸν υἱὸν Μαξιμιανοῦ τοῦ Ἑρκουλίου τοῦ βασιλέως. ὅθεν ὁ Ἑρκούλιος εἰς ἐπιθυμίαν πάλιν τῆς βασιλείας ἀρθεὶς, ἐπεχείρησε μὲν ἀποδῦσαι τὸν ἴδιον υἱὸν Μαξέντιον. ἐπεχείρησε δὲ δόλῳ τὸν γαμβρὸν Κωνστάντιον ἀνελεῖν. ἀλλὰ τῆς μὲν πρὸς τὸν υἱὸν ἐπιχειρήσεως ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἀπηλάθη. ἐκ δὲ τῆς κατὰ τὸν γαμβρὸν, ὑπὸ Φαύστης τῆς θυγατρὸς καταμηνυθεὶς, ἀναιρεῖται κακῶς πράξας. Εὐσέβιος δὲ ὁ Καισαρεὺς φησὶ· Διοκλητιανὸς παράφρων γενόμενος, καὶ σὺν τῷ Ἑρκουλίῳ τὴν βασιλείαν ἀποθέμενος ἰδιωτικὸν βίον ἀνέλαβε. καὶ ὁ μὲν ἀγχόνῃ τὸν βίον μετήλλαξε, Διοκλητιανὸς δὲ νόσῳ μακρᾷ δαπανώμενος ἐμαράνθη. Γελάσιος δὲ ὁ Καισαρείας τῆς αὐτῆς ἐπίσκοπος φησίν· ὅτι μεταμεληθέντες, καὶ πάλιν βασιλεῦσαι θελήσαντες, ψήφῳ κοινῇ τῆς συγκλήτου ἀναιροῦνται. τούτων οὖν ἐκ μέσου γενομένων, καὶ τοῦ Χριστιανόφρονος Κωνσταντίνου τε-

Edit. Paris. pag. 8.

λευτήσαντος, τὴν βασιλείαν, ὡς προέφημεν, κατέσχον Κωνσταντῖνος ὁ Σεβαστὸς, καὶ Μαξιμιανὸς ὁ Γαλλέριος.

Κόσμου ἔτη ,εψϟζʹ.	Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη τζʹ.	Ῥωμαίων βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ἔτη λβʹ.	Περσῶν βασιλεὺς Σαβώρης ἔτη οʹ.	Ῥώμης ἐπίσκοπος Σίλβεστρος ἔτη κηʹ.	Ἱεροσολ. ἐπίσκ. Ζαβδᾶς ἔτη ιʹ. deest. an. 10.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Πέτρος ἱερομάρτυς ἔτη ιαʹ.	Ἀντιοχ. ἐπίσκ. Φιλογόνιος ἔτη εʹ.
		αʹ	γʹ	εʹ	θʹ	ιαʹ	αʹ

A lis igitur e medio sublatis, tum Constantio, cujus fides & religio Christiana fuit, defuncto, Constantinus Augustus & Maximianus Galerius, ut a nobis præmissum, obtinuerunt Imperium.

Anni mundi 5797.	Dominicæ Incarn. an. 307.	Rom. Imperator Constantinus annis 32.	Persarum rex Sapores annis 70.	Romæ Episcopus Sylvester annis 28.	Hierosol. Episc. Zabdas annis 10.	Alexandriæ Episc. Petrus sacer Mart. annis 11.	Antiochiæ Episc. Philogones ann. 5.
		1	3	5	9	11	1

Edit. Paris. pag. 9.

Τούτῳ τῷ ἔτει Κωνσταντῖνος ὁ θεόπτης καὶ Χριστιανικώτατος Ῥωμαίων ἐβασίλευσεν ἐν Γαλλίαις καὶ Βρεττανίᾳ. κατὰ δὲ αὐτὸν δὴ τὸν χρόνον τέσσαρες οὗτοι συνεβασίλευον αὐτῷ, Μαξιμιανὸς ὁ Γαλλέριος σὺν δυσὶ Καίσαρσι Σεβήρῳ καὶ Μαξιμίνῳ τῷ Γαλλερίου υἱῷ καὶ Μαξεντίῳ τῷ υἱῷ τοῦ Ἑρκουλίου ἐν Ῥώμῃ ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἀναγορευθέντι βασιλεῖ. οὗτοι ἀλλήλους ὑπερβάλλειν ἐσπούδαζον εἰς τὸν κατὰ Χριστιανῶν διωγμόν. Μαξέντιος δὲ ὁ τύραννος τῇ Ῥώμῃ ἀνόμως βασιλεύων πάνδεινα εἰργάσατο κακὰ, μοιχείας τῶν ἐν τέλει γυναικῶν, φόνους καὶ ἁρπαγὰς, καὶ ὅσα τούτοις ὅμοια. κατὰ δὲ τὴν ἀνατολὴν Μαξιμῖνος χείρονα διεπράττετο κακά. δύο κακῶν μεγίστων ἀνατολὴν καὶ δύσιν κληρωσαμένων, καὶ τὸν κατὰ τῶν Χριστιανῶν πόλεμον, διωγμὸν ἀναῤῥιπιζόντων. τότε καὶ Λικίνιον Καίσαρα Ῥωμαῖοι ἀνηγόρευσαν, χαριζόμενοι Κωνσταντίνῳ γαμβρῷ αὐτοῦ ὄντι εἰς ἀδελφὴν Κωνσταντίαν, καὶ ὑποκρινομένῳ ψευδῶς τὴν καθ' ἡμᾶς εὐσέβειαν, Σεβήρου δηλαδὴ τελευτήσαντος.

B Hoc anno in Galliis & Britannia sacerrimus & Christianissimus Romanorum Imperator Constantinus regnavit: cum eodem tempore quatuor isti cum illo ejusdem forent Imperii collegæ, Maximianus Galerius cum duobus Cæsaribus Severo & Maximino Galerii filio, atque etiam Maxentio Herculii filio, qui Romæ a militibus Imperator fuerat renunciatus. Isti quis alter alterum in Christianis crudelius persequendis vinceret, ad invicem contendebant. Maxentius autem tyrannus quibusvis pessundatis legibus Romæ imperans flagitiosa quæque patravit facinora, nobilium fœminarum adulteria, cædes, bonorum direptiones, & quotquot scelera his similia. Pejora per Orientem Maximinus exequebatur: duabus exitiosis pestibus Orientem Occidentemque inter se partientibus, & bellum adversus Christianos, persecutionem nimirum ubique suscitantibus. Tunc temporis Romani gratiam Constantino reposituri Licinium ob sororem Constantiam in conjugem acceptam ejus Levirum Cæsarem appellavere, Severo videlicet mortuo, familiarem nobis pietatem dolose simulantem.

C

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Πέτρος ὁ Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος ἐν φυλακῇ ὑπάρχων προστάγματι Μαξιμιανοῦ τοῦ Γαλλερίου καὶ Μαξιμίνου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν ἀποτμηθεὶς, ἐνδόξως ἐμαρτύρησεν. ὅστις τὸν Ἄρειον διάκονον ὄντα τῆς αὐτοῦ ἐκκλησίας ἀκοινώνητον ἐποίησεν. ὅστις γεγονὼς κακοδόξου αἱρέσεως προστάτης, πολλοὺς τῆς εὐσεβείας ἀπέστησε. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι ἐπὶ τούτων τῶν τυράννων τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ μαρτυρικὸν στέφανον ἀνεδήσαντο, ὧν εἰσὶ Φιλέας ἐπίσκοπος Θμούεως τῆς Αἰγύπτου, ὁ Πηλεὺς καὶ Νεῖλος ἐπίσκοποι τῆς Αἰγύπτου, Ἄνθιμος ἐπίσκοπος Νικομηδείας, Τυραννίων ἐπίσκοπος Τύρου, Σιλουανὸς ἐπίσκοπος Ἐμέσης, καὶ Σιλουανὸς ἐπίσκοπος Γάζης, Λουκιανὸς πρεσβύτερος Ἀντιοχείας, Ζηνόβιος ἐπίσκοπος Σιδῶνος, Πάμφιλος πρεσβύτερος Καισαρείας, καὶ ἄλλοι ἀναρίθμητοι. οὗτος ὁ Γαλλέριος Μαξιμιανὸς γυναικομανέστατος ἦν, τοσοῦτον, ὥστε τοὺς ὑπ' αὐτὸν πλουσίους μελετᾶν πῶς κρύψωσι τὰς ἰδίας γαμετάς. ἐκτεταμένως τῇ τῶν πολλῶν δαιμόνων ἀπάτῃ, ὡς μὴ ἀνέχεσθαι τινὸς γεύεσθαι ἄνευ μαντείας. οὗτος πανωλεθρίαν Χριστιανῶν γενέσθαι προσέταξεν, οὐ τοσοῦτον διὰ τὴν ἑαυτοῦ ἀσέβειαν, ὅσον διὰ τὴν ἁρπαγὴν ὑπαρχόντων αὐτοῖς· τούτῳ δὴ θεία δίκη ἐπῆλθε διὰ τὴν ἄμετρον ἀκολασίαν, καὶ τὴν περὶ Χριστιανοὺς ἀνύποιστον κάκωσιν. χαλεπὸν γὰρ ἕλκος κατὰ τὸ τῆς ἀκολασίας αὐτοῦ μόριον ἐκφυὲν κρεῖττον πάσης ἀνθρωπίνης βοηθείας ἐτύγχανεν, νομῆς καταλαβούσης, καὶ σκωλήκων φθορᾶς τοὺς τόπους. ἦν γὰρ καὶ πολύσαρκος. οὗτος γὰρ ὑπολαβὼν, ὡς ἄρα διὰ τοὺς ἀδίκους φόνους πέπληκται, προστάγματι κα-

Eodem etiam anno Petrus Alexandriæ Episcopus carcere detentus, Maximiani Galerii & Maximini ejus filii mandato capite truncatus gloriosum subiit martyrium. Hic Arium, dum Diaconi vices adhuc ageret, Ecclesiæ communione fecit extorrem: qui pravæ postmodum sectæ antesignanus factus, plurimos a vera religione avertit. Sub iisdem tyrannis alii plerique martyrii corona sunt redimiti, quorum in numero recensentur Phileas Thmueos Episcopus, Peleus, & Nilus

D Ægyptiaci præsules, Anthimus Nicomediæ, Tyrannion Tyri, Sylvanus Emesæ, alter Sylvanus Gazæ Antistites, Lucianus Antiochensis Presbyter, Zenobius Sidonis Episcopus, Pamphilus Cæsareæ Presbyter, & innumeri alii. Galerius iste Maximinus insano penitus & effræni mulierum amore æstuabat, adeo ut ejus potestati subditi, ubi proprias conjuges occultarent, anxie meditarentur: alioquin fallacium dæmonum fraudibus tantopere devinctus, ut absque oraculi præstigiis ne cibum quidem vellet delibare. Idem non adeo religionis impiæ cultu quam bonorum rapiendorum cupidine motus, delendos communi internecione Christia-

E nos præcepit. Eum propter immodicam & effusam petulantiam, & intolerabilem Christianorum vexationem ultio divina tandem corripuit. Grave siquidem ulcus adnatum ad libidinis membrum omni humana industria superius visum est in ejus corpore, putredine nimirum depascente, & vermibus corruptionis loca corrodentibus. Obesus enim erat, & haud leviter carnosus. Is autem ob injustas cædes plecti se arbitratus, mandata per omnes pro-

pag. 10.

vincias Christianis profutura rescripsit, Jubens agere cuncta ea animo, & pro se deprecari. Quo facto, curato præter expectationem difficili morbo, plaga tameo per inductam cicatricem viæ sanata, ad iniqua quæque repetenda facinora fervidius insaniebat. Verum derepente bellum tumultus fames pestilentiæ ariditates aeris adeo confertim ingruebant, ut sepeliendis mortuis vivi non sufficerent homines: tonitrua insuper & prodigia crebrius emissa unumquemque de se solummodo sollicitum esse, reliquaque negotiorum quasi momenti nullius infecta permanere coegerunt.

τὰ παντὸς τόπου ὑπὲρ τῶν Χριστιανῶν ἔγραψε πάντα ἀδεῶς καταθυμίως πράττειν, καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ εὔχεσθαι· οὗ γεγονότος εὐθέως τοῦ χαλεπωτάτου πάθους θεραπευθέντος παρ' ἐλπίδα, μηδέπω δὲ τοῦ τραύματος καλῶς συνουλώσαντος, μειζόνως ἐμαίνετο τῶν ἀθεμίτων πράξεων ἐχόμενος. ἀλλ' εὐθὺς πάλιν ὁ πόλεμος καὶ ἐπανάστασις, λιμοί τε καὶ λοιμοί, καὶ αὐχμοὶ ἀθρόοι ἐπέσκηπτον, ὡς μὴ ἀρκεῖν θάψαι τοὺς τεθνεῶτας οἱ ζῶντες· κεραυνοί τε καὶ φόβητρα ἐξαπεστέλλετο, ὡς ἕκαστον ἑαυτοῦ μόνον φροντίζειν, καὶ τὰ πολλὰ τῶν πραγμάτων ἄπρακτα ἐκμένειν.

		2	4	6	Hierosolym. Episc. Hermon an. 9. 1	Alexandriæ Episc. Achill. anno 1. 1	2

		β'	δ'	ς'	Ἱεροσολ. ἐπισκ. Ἑρμῶν ἔτη θ'. α'	Ἀχιλλᾶς Ἀλεξανδρείας ἐπισκ. ἔτος ἕν. α'	β'

		3 4 5	5 6 7	7 8 9	2 3 4	Alexandriæ Episc. Alexander an. 23. 1 2 3	3 4 5

		γ' δ' ε'	ε' ς' ζ'	ζ' η' θ'	β' γ' δ'	Ἀλεξ. ἐπισκ. Ἀλέξανδρος ἔτη κγ'. α' β' γ'	γ' δ' ε'

		6	8	10	Byzantii primus Episc. Metrophanes annis 10. 1	5	4	Antiochiæ Episc. Paulinus annis 5. 1

		ς'	η'	ι'	Βυζαντίου πρῶτος ἐπίσκ. Μητροφάνης ἔτη ι'. α'	ε'	δ'	Ἀντιοχείας ἐπίσκ. Παυλῖνος ἔτη ε'. α'

Hoc anno sacratissimus Constantinus ad evertendam tyrannorum potestatem se movit. Impius vero Maxentius ponte navibus instructo in Tiberi Romam præterfluente adversus Magnum Constantinum in acie constitit. Formidabat Magnus Constantinus Maxentii præstigias, qui nefandæ deditus divinationi pueros dissecare soleret. Illi propterea mentis in anxietate constituto, hora diei sexta, veneranda crux luce efformata visa est cum hac inscriptione: IN HOC VINCE. Tum in nocturna visione astans ei Dominus, inquit: Utere ostenso tibi signo: & vince. Aurea tum cruce, quæ in hanc usque diem superest, in promptu conficta, eam exercitui præferri, & in conflictu jussit se præcedere. Inito igitur certamine, victi sunt qui sub Maxentio militabant, & eorum plurimi trucidati. Maxentius fuga cum reliquis arrepta, ponte divina virtute disrupto, flumine submergitur non secus ac Pharao cum toto exercitu, ita ut tam equis quam sessoribus fluminis alveus repleretur. Romani demum victorem Constantinum, ceu ad ferendam ipsis opem expetitum Servatorem, populique liberatorem acclamatum, urbe coronata, communique tripudio exultante, improbi Maxentii tyrannide redempti cum cruce victoriarum largitrice triumphantem exceperunt.

Edit. Paris. pag. 11.

Τούτῳ τῷ ἔτει Κωνσταντῖνος ὁ θειότατος εἰς τὴν κατὰ τῶν τυράννων ἐκινεῖτο κατάλυσιν. Μαξέντιος δὲ ὁ δυσσεβὴς ναυσὶ γεφυρώσας τὸν παραῤῥέοντα τῇ πόλει Ῥώμῃ ποταμὸν παρετάξατο κατὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. ὁ δὲ μέγας Κωνσταντῖνος ἐδεδίει τὰς Μαξεντίου γοητείας, βρέφη ἀνατέμνοντος, ὡς ἐκ μαντείας ἀθεμίτου. ἐν πολλῇ δὲ ἀγωνίᾳ ὄντι ὤφθη αὐτῷ ἐν ὥρᾳ ἕκτῃ τῆς ἡμέρας ὁ τίμιος σταυρὸς ἐκ φωτὸς κατεσκευασμένος, ἔχων ἐπιγραφήν· ἐν τούτῳ νίκα. ἐπιστὰς δὲ αὐτῷ ὁ Κύριος εἶπεν ἐν ὁράματι τῆς νυκτός· χρῆσαι τῷ δειχθέντι σοι, καὶ νίκα. τότε σταυρὸν σχεδιάσας χρυσοῦν, ὅς ἐστι μέχρι τὴν σήμερον, ἐκέλευσε προάγειν αὐτῷ ἐν τῷ πολέμῳ. καὶ συμβολῆς γενομένης ἡττήθησαν οἱ περὶ τὸν Μαξέντιον, ὧν οἱ πλείους ἀνῃροῦντο. Μαξέντιος δὲ σὺν τοῖς λοιποῖς φυγὼν, τῆς γεφύρας θείᾳ δυνάμει διαῤῥηγνυμένης ἐν τῷ ποταμῷ καταποντίζεται, ὡς πάλαι Φαραὼ πανστρατὶ, ὥστε πληρωθῆναι τὸν ποταμὸν ἵππων σὺν ἀναβάταις πεπνιγμένοις. οἱ δὲ πολῖται τῆς Ῥώμης, ὡς αἰτησάμενοι αὐτὸν ἐκδυναστεῦσαι εἰς τὴν βοήθειαν αὐτῶν, λυτρωθέντες τῆς τοῦ πονηροῦ Μαξεντίου τυραννίδος τὴν πόλιν στεφανώσαντες εἰσεδέξαντο μετὰ χαρᾶς τὸν νικητὴν Κωνσταντῖνον σὺν τῷ νικοποιῷ σταυρῷ σωτῆρα αὐτὸν ἀνευφημοῦντες.

Anni mundi 5803.	Divinæ Incarn. ann. 303.	Rom. Imp. Constantinus annis 32.	Persarum rex Sapor annis 70.	Romæ Episc. Sylvest. annis 28.	Byzantii Ep. Metrophanes annis 10.	Hierosol. Episc. Hermon annis 9.	Alexan. Episc. Alexander annis 23.	Antioc. Episc. Paulinus annis 5.
		7	9	11	2	6	5	1

Κόσμου ἔτη ,εωγ'.	Τῆς θείας σαρκ. τγ'.	Ῥωμ. βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ἔτη λβ'.	Περσῶν βασ. Σαβώρος ἔτη ο'.	Ῥωμ. ἐπίσκ. Σίλβεστρος ἔτη κη'.	Βυζ. ἐπίσκ. Μητροφάνης ἔτη ι'.	Ἱεροσολ. ἐπίσκ. Ἑρμῶν ἔτη θ'.	Ἀλεξ. ἐπισκ. Ἀλέξανδρος ἔτη κγ'.	Ἀντιοχείας ἐπίσκ. Παυλῖνος ἔτη ε'.
		ζ'	θ'	ια'	β'	ς'	ε'	α'

Τούτῳ τῷ ἔτει κρατήσας τὴν Ῥώμην Κωνσταντῖνος ὁ θεοστήρικτος πρὸ πάντων τὰ λείψανα τῶν ἁγίων μαρτύρων ἐκέλευσε συλλεγέντα ὁσίᾳ ταφῇ παραδοθῆναι. καὶ ἦσαν οἱ Ῥωμαῖοι ἄγοντες ἐπινίκιον ἑορτὴν γεραίροντες τὸν κύριον, καὶ τὸν ζωοποιὸν σταυρὸν ἐπὶ ἡμέρας ἑπτὰ, καὶ Κωνσταντῖνον τὸν νικητὴν μεγαλύνοντες.

			η θ	ι ια	ιβ ιγ	γ δ	ζ η	ς ζ	γ δ

Hoc anno divino fretus auxilio Constantinus collectas sanctorum Martyrum reliquias sacræ sepulturæ mandari jussit. Romani vero festis ob partam victoriam institutis, per dies septem continuos Deum vitalemque crucem debitis prosequebantur honoribus, victoremque Constantinum summis laudibus extollebant.

			8 9	10 11	12 13	3 4	7 8	6 7	3 4

Τούτῳ τῷ ἔτει ὁ Μαξιμιανὸς ὁ υἱὸς Γαλλερίου ἐπιπηδήσας, καὶ ἑαυτῷ τὴν βασιλείαν ἐπιτρέψας, αἰσχρῶς καταλύει τὸν βίον ἐν Κιλικίᾳ. ἀκούσας δὲ Μαξιμιανὸς Γαλλέριος ὁ τούτου πατὴρ, ὅτι ὁ Μαξέντιος ὁ υἱὸς Ἑρκουλίου ἐν Ῥώμῃ ὑπὸ Κωνσταντίνου τῇ δυνάμει τοῦ σταυροῦ κατεπονήθη, φοβηθεὶς, τὸν κατὰ τῶν Χριστιανῶν ἀνῆκε διωγμόν.

			ι	ιβ	ιδ	ε	θ	η	ε

Hoc anno Maximinus Galerii filius, cum aliorum fines invaderet, & integrum sibi arrogare vellet Imperium, vitam deinde turpiter amisit in Cilicia. Maximianus vero Galerius ejus pater Maxentium Herculii filium a Constantino virtute crucis victum cum didicisset, nuncio territus accensam in Christianos persecutionem remisit.

			10	12	14	5	9	8	5

Τούτῳ τῷ ἔτει Κωνσταντῖνος ὁ θειότατος σὺν Λικινίῳ Καίσαρι ζήλῳ Θεοῦ φερόμενος, ἐπεστράτευσε κατὰ Μαξιμίνου τοῦ Γαλλερίου τὴν ἑῴαν διέποντος· κἀκεῖνος ἀντιστρατευσάμενος ἀμέτρῳ πλήθει συνέβαλεν αὐτοῖς. πεποιθὼς ὁ Μαξιμιανὸς μαντεύμασι δαιμόνων καὶ γοητικαῖς μαγγανείαις. τοῦ δὲ ζωοποιοῦ σταυροῦ προάγοντος τῷ μεγάλῳ Κωνσταντίνῳ. ἅμα τῇ προσβολῇ τραπεὶς ὁ τύραννος σὺν τῷ πλήθει κατασφαττομένῳ, τὴν βασιλικὴν ἐσθῆτα ἀπέθετο, καὶ στρατιωτικὸν περιθέμενος χῆμα μετ᾽ ὀλίγων εὐνουστάτων τε διαδρὰς, ἀπὸ κώμης εἰς κώμην ᾤχετο, καὶ τοὺς ἱερεῖς τῶν εἰδώλων καὶ μάντεις ἀθροίσας, τοὺς διαβεβοημένους ἐπὶ μαγείᾳ καὶ προφήτας αὐτοῦ ὡς ἀπατεῶνας κατέσφαξεν.

Hoc anno sacratissimus Constantinus divino religionis zelo motus in Maximinum Galerium Orientis partes moderantem bellum, opem ferente Licinio suscepit. Ille vero ingentes copias contra in aciem educens, manus cum eis conseruit. Fidebat Maximinus dæmonum oraculis, & magorum præstigiis: vivifica crux ex adverso magno Constantino præibat. Sub primo conflictu versus in fugam tyrannus, magna exercitus ejus parte cæsa, exuit Imperatoris vestem & insignia; militarique habitu sumpto, cum paucis sibi benevolis e vico in vicum fugitivus vagabatur; Idolorumque sacerdotibus & divinis congregatis, vocatis etiam cunctis in arte magica celebrioribus ac vatibus, cunctos velut seductores mactavit.

Edit. Paris. pag. 12.

							Hierosolym. Episc. 32. Macarius annis 20.		Antiochiæ Episc. 23. Eustathius ann. 18.
		11	13	15	6	1		9	1

Τούτῳ τῷ ἔτει μέλλοντα τὸν εὐσεβέστατον Κωνσταντῖνον ζῶντα χειροῦσθαι τὸν Γαλλέριον Μαξιμιανὸν, προλαβοῦσα θεία ὀργὴ κατέλαβε τοῦτον. φλὸξ γὰρ ἐκ μέσου τῶν σπλάγχνων καὶ μυελῶν αὐτοῦ ἀναφθεῖσα, μετ᾽ ὀδύνης ἀνυποίστου πρηνῆ κατ᾽ ἐδάφους ἀσθμαίνοντα διέθετο· ὡς ἀμφότερα τὰ ὄμματα ἐκπηδῆσαι, καὶ τυφλὸν καταλιπεῖν τὸν ἀνόσιον. αἱ δὲ σάρκες αὐτοῦ συσσαπεῖσαι ἀμέτρῳ ἐκκαύσει τῶν ὀστῶν ἀπέπιπτον· καὶ οὕτω κατασαπεὶς ἀπέρρηξε τὴν θεομάχον ψυχήν.

			ιβ	ιδ	ις	ζ	β	ι	β

Hoc anno Galerium Maximianum vivum jam jam in piissimi Constantini manus casurum divina præveniens ira occupavit. Ardor enim in mediis ejus visceribus & ossium medullis accensus cum intolerabili dolore & obstructo anhelitu cernuum in terram dejecit; adeo ut ambo ejus oculi exilirent e capite, & lumine privatum deserrerent impium. Carnes autem ejus immodica illa inflammatione putrescentes defluebant ossibus, atque ita totus jam in saniem & tabum resolutus infensam Deo animam evomuit.

			12	14	16	7	2	10	2

Τούτῳ τῷ ἔτει Λικινίῳ συμμαχήσαντι τῷ θείῳ Κωνσταντίνῳ καὶ ὑποκρινομένῳ δολερῶς τὸν Χριστιανισμὸν, καὶ ἀφορίσας μοῖραν τῆς Ῥωμαίων γῆς ἀπένειμε, ἀναγορεύσας αὐτὸν βασιλέα, ἀπαιτήσας αὐτὸν συνθήκας μηδὲν κατὰ Χριστιανῶν πράττειν κακόν. ἐντεῦθεν ὁ τῶν τυράννων καθ᾽ ἡμῶν χάριτι Θεοῦ πέπαυται διωγμός.

Hoc anno Licinio armorum socio, & religionem Christianam dolose simulanti sacratissimus Constantinus Romanorum ditionis partem administrandam assignavit: eodemque Imperii collega renunciato, ne quid mali adversus Christianos moliretur, fidem exegit & pacta. Ab hoc tempore tyrannorum adversum nos Dei gratia cessavit persecutio.

Anni mundi.	Divinæ Incarn.	Rom. Imp. Constantinus annis 32.	Persarum rex Sapores annis 70.	Roman. Episc. Sylvester annis 28.	Byzantii Episc. Metrophanes annis 10.	Hieros. Episc. Macarius annis 20.	Alex. Episc. Alexander annis 23.	Ant. Episc. Eustathius annis 18.
		13 14	15 16	17 18	8 9	3 4	11 12	3 4

Κόσμου ἔτη	Τῆς θείας σαρκ.	Ῥωμ. Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ἔτη λβ'.	Περσῶν βασιλ. Σαβώριος ἔτη ο'.	Ῥωμ. ἐπισκ. Σίλβεστρος ἔτη κη'.	Βυζ. ἐπισκ. α'. Μητροφάνης ἔτη ι'.	Ἱεροσ. ἐπισκ. Μακάριος ἔτ. κ'.	Ἀλεξ. ἐπισκ. Ἀλέξανδρος ἔτη κγ'.	Ἀντιοχείας ἐπισκ. Εὐστάθιος ἔτη ια'.
		ιγ' ιδ'	ιε' ιϛ'	ιζ' ιη'	η' θ'	γ' δ'	ια' ιβ'	γ' δ'

Hoc anno magnus Constantinus Romanæ ditionis compos factus, & solus Imperio potitus, curam omnem ad disponendas res divinas convertit, Ecclesias construens, ipsasque ea publico censu liberaliter largeque ditans. Hinc ad leges addidit, Crispo ejus filio una cum eo sanciente, primum, Idolorum templa viris Christo consecratis addicenda: secundum, solos Christianos in militiam adscribendos, ipsosque gentibus & exercitibus imperare: qui perstarent in idolorum cultu capite mulctarentur: Tertium, duas Paschales hebdomadas, tum quæ resurrectionem præcederet, tum quæ sequeretur, ab omni opere feriari. His ita dispositis, profunda pax & jucunda tranquillitas, gentibus cunctis in dies ad Christi fidem studiose accedentibus, & baptismo lustratis, & patria confringentibus simulachra, universum orbem occupavit. Mensuram quoque exundantis Nili, qui fluvius est in Ægypto, & aquæ ejus incrementorum, non jam amplius in Serapidos fanum, prout Ethnicis pridem more receptum, sed in Ecclesiam inferri sanxit. Licinius autem antequam insaniret penitus, Antiochiam adveniens, Theotecnum præstigiatorem una cum sociis post multos cruciatus interemit.

Edit. Paris. pag. 13.

Τούτῳ τῷ ἔτει ὁ μέγας Κωνσταντῖνος κρατήσας Ῥωμαίων γῆς, μονοκράτωρ γενόμενος, πᾶσαν εἰς τὰ θεῖα μετῆγε φροντίδα, ἐκκλησίας ἀνεγείρων, καὶ φιλοτιμίας ταύτας πλουτῶν ἐκ τοῦ δημοσίου λόγου. ὅς πρὸς τὸν νόμον ἔγραψε πρῶτον τοὺς εἰδώλων ναοὺς ἀποδίδοσθαι τοῖς τῷ Χριστῷ ἀφιερωμένοις· συνενομοθέτει δὲ αὐτῷ καὶ Κρίσπος ὁ υἱὸς αὐτοῦ. δεύτερον δὲ Χριστιανοὺς μόνους στρατεύεσθαι, ἐθνῶν τε καὶ στρατοπέδων ἄρχειν, τοὺς δὲ ἐπιμένοντας τῇ εἰδωλολατρείᾳ κεφαλικῶς τιμωρεῖσθαι. τρίτον τὰς πασχαλίους δύο ἑβδομάδας ἀπράκτους πλεῖν· τήν τε πρὸ τῆς ἀναστάσεως, καὶ τὴν μετ' αὐτήν. τούτων οὕτως ἐχόντων, εἰρήνη βαθεῖα καὶ γαλήνη κατεῖχε τὴν οἰκουμένην, καὶ ἀγαλλίασις τοὺς πιστούς, προστρεχόντων ὡς ἡμέραν πάντων τῶν ἐθνῶν τῇ πίστει τοῦ Χριστοῦ καὶ βαπτιζομένων, καὶ τὰ πατρῷα εἴδωλα συνθλαττόντων. τὸν δὲ πῆχυν τῆς ἀναβάσεως τοῦ κατὰ τὴν Αἴγυπτον ποταμοῦ τοῦ Νείλου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐνομοθέτησεν ἀναφέρεσθαι, καὶ οὐκ ἐν τῷ Σαραπείῳ, ὡς εἴθιστο τοῖς Ἕλλησι. Λικίνιος δὲ πρὸ τοῦ πλείονος μανῆναι εἰς Ἀντιόχειαν ἐλθὼν Θεότεκνον γόητα καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ μετὰ πολλὰς βασάνους ἀνεῖλε.

		15	17	19	10	5	13	5

		ιε'	ιζ'	ιθ'	ι'	ε'	ιγ'	ε'

Hoc anno persecutionem adversus Christianos movere cœpit Licinius. Et primo quidem præcedentium tyrannorum necis immemor, fœderis quoque cum magno Constantino initi oblitus, Christianos omnes palatio expulit. Circa insanos mulierum amores, tum scelera, & Christianorum cædes assidue versabatur: nec litteris magni Constantini jussus ab hacce væcordia desisteret, morem gessit. Hic Basileum Amaseæ Episcopum, & ut quidam ferunt, quadraginta Martyres, & plurimos alios tormentis consummari mandavit.

Τούτῳ τῷ ἔτει Λικίνιος ἤρξατο κατὰ Χριστιανῶν διωγμὸν κινεῖν. καὶ πρῶτον μὲν τοὺς ἐν τῷ παλατίῳ Χριστιανοὺς ἐδίωξε λήθην λαβὼν τῆς τῶν πρὸ αὐτοῦ τυράννων καθαιρέσεως, καὶ τῶν πρὸς τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον συνθηκῶν· γυναικομανῶν δὲ καὶ ἀδικῶν καὶ φονεύων Χριστιανοὺς οὐκ ἐπαύετο. τούτῳ διὰ γραμμάτων ὁ θεῖος Κωνσταντῖνος κελεύσας ἀποστῆναι τῆς μανίας οὐκ ἐπείσθη. οὗτος καὶ Βασιλέα τὸν ἐπίσκοπον Ἀμασίας, καὶ, ὥς τινες φασὶ, καὶ τοὺς τεσσαράκοντα μάρτυρας, καὶ ἄλλους πολλοὺς διὰ βασάνων τελειωθῆναι ἐποίησε.

					Byzantii Episc. Alexander annis 23.			
		16	18	20	1	6	14	6

					Βυζ. Ἀλέξανδρος ἔτη. κγ'.			
		ιϛ'	ιη'	κ'	α'	ϛ'	ιδ'	ϛ'

Hoc anno Arius ab insania nomen adeptus in publico Ecclesiæ conventu excogitatam a se hæresim prædicavit: & opitulante maligno spiritu perpetuo pacis Ecclesiasticæ adversario, schismatis auctorem se præbuit. Horrendus autem terræ motus Alexandriæ contigit, quo pleraque diruta ædificia, & innumera populi multitudo periit.

Τούτῳ τῷ ἔτει ὁ Ἄρειος τῆς μανίας ἐπώνυμος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τὴν ἑαυτοῦ αἵρεσιν ἐπ' ἐκκλησίας ἐφανέρωσε, καὶ σχίσμα εἰργάσατο, συνεργοῦντος αὐτῷ τοῦ πονηροῦ, μὴ φέροντος βλέπειν τὴν εἰρήνην τῆς ἐκκλησίας. ἐγένετο δὲ σεισμὸς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ λαβρότατος, ὥστε πεσεῖν οἰκίας πολλάς, καὶ λαὸν πολὺν ὀλέσθαι.

A

		ζ	ιθ	κα	β	ζ	ιε	ζ

Τούτῳ τῷ ἔτει μαθὼν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος τὴν τοῦ Ἀρείου κίνησιν σφόδρα λυπηθεὶς, ἔγραψεν Ἀλεξάνδρῳ καὶ Ἀρείῳ κοινὴν ἐπιστολὴν, συμβουλεύων καταλῦσαι τὴν πονηρὰν κίνησιν, καὶ εἰρηνεῦσαι εἰς ἀλλήλους. ἀπέστειλε δὲ καὶ Ὅσιον τὸν ἐπίσκοπον Κοδρούβης ἐν Ἀλεξανδρείᾳ περὶ Ἀρείου, καὶ ἐν τῇ ἀνατολῇ διορθωσόμενος τοὺς ἀνατολικοὺς ἐκ παλαιᾶς συνηθείας Ἰουδαϊκώτερον ἑορτάζοντας τὸ Πάσχα. ὑπέστρεψε δὲ ἄπρακτος πρὸς ἀμφότερα.

Τούτῳ τῷ ἔτει καὶ Κώνσταν τὸν υἱὸν αὐτοῦ Κωνσταντῖνος ὁ μέγας προεβάλλετο Καίσαρα, καὶ ἀπέστειλεν ἐν Γαλλίᾳ.

		27	19	21	2	7	15	7

Hoc anoo magnus Constantinus cum Arii motum rescivisset, & ægre ferret, ad Alexandrum & Arium, ut malignum omnem dissidii motum dissolverent, & pacem inter se agerent, communem epistolam dedit. Sed & ejusdem Arii causa Hosium Cordubensem Episcopum misit Alexandriam, & mox in Orientem, ad antiquam Orientalium consuetudinem, qua Judaico vicini ritui Pascha celebrabant, emendandam. Utraque tamen re infecta, reversus est.

Edit. Paris. pag. 14.

Hoc eodem anno magnus Constantinus filium Constantem declaravit Cæsarem, & in Galliam misit.

B

		ιη	κ	κβ	γ	η	ιϛ	η

Τούτῳ τῷ ἔτει, ὥς φασί τινες, Κωνσταντῖνος ὁ μέγας σὺν Κρίσπῳ τῷ υἱῷ αὐτοῦ ἐν Ῥώμῃ ὑπὸ Σιλβέστρου ἐβαπτίσθησαν. ὅσοι κατὰ τὴν πρεσβυτέραν Ῥώμην μέχρι σήμερον τὸν βαπτιστῆρα ἔχουσιν εἰς μαρτυρίαν, ὅτι ὑπὸ Σιλβέστρου ἐν Ῥώμῃ ἐβαπτίσθη, μετὰ τὴν ἀναίρεσιν τῶν τυράννων. οἱ δὲ κατὰ τὴν ἀνατολὴν ἐν Νικομηδείᾳ φασὶν αὐτὸν περὶ τὸν θάνατον ὑπὸ Εὐσεβίου τοῦ Νικομηδείας Ἀρειανοῦ βεβαπτίσθαι. ἔνθα καὶ ἔτυχεν αὐτὸν κοιμηθῆναι. ἀναβαλλόμενος γὰρ τὸ βάπτισμα, φασὶν, ἐλπίζων ἐν τῷ Ἰορδάνῃ βαπτισθῆναι ποταμῷ. ἐμοὶ δὲ τὸ ἀληθὲς φαίνεται, ὑπὸ Σιλβέστρου ἐν Ῥώμῃ βεβαπτίσθαι αὐτὸν, καὶ τὰς ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ φερομένας διατάξεις πρὸς Μιλτιάδην, πεπλασμένας εἶναι τοῖς Ἀρειανοῖς, δόξαν ἐντεῦθεν περιποιεῖσθαι σπουδάζουσιν ἑαυτοῖς, ἢ τὸν πανευσεβῆ βασιλέα κακίζειν ἐθέλουσιν, ἀβάπτιστον δεικνύντες ἐντεῦθεν, ὅπερ ἄτοπον καὶ ψευδές. εἰ γὰρ οὐκ ἂν βεβαπτισμένος ἐν τῇ κατὰ Νίκαιαν συνόδῳ, λοιπὸν οὐδὲ μετελάμβανε τῶν θείων μυστηρίων, οὐδὲ συνηύχετο τοῖς ἁγίοις πατράσιν, ὅπερ ἀτοπώτατόν ἐστι καὶ λέγειν, καὶ φρονεῖν. ἄλλοι δὲ Ἀρειανοὶ καὶ Ἕλληνες, ὡς νόθον, διαβάλλονται τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον· ψεύδονται δὲ καὶ οὗτοι. καὶ γὰρ ἡ γενεαλογία αὐτοῦ βασιλικὴ ὑπῆρχε, καὶ πρὸ Διοκλητιανοῦ. ὁ γὰρ πατὴρ αὐτοῦ Κωνστάντιος θυγατριδῆς ἦν Κλαυδίου τοῦ βασιλέως, καὶ Ἑλένης ἐκ τῆς πρώτης αὐτοῦ γυναικὸς ἔσχε τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον. εἶχε δὲ καὶ ἄλλους υἱοὺς ἐκ Θεοδώρας τῆς θυγατρὸς τοῦ Μαξιμιανοῦ τοῦ Ἑρκουλίου, ἀδελφῆς δὲ Μαξεντίου, τοῦ κατὰ τὴν Ῥώμην τυραννήσαντος, καὶ ἀναιρεθέντος ὑπὸ Κωνσταντίνου περὶ Μουλβίαν τὴν γέφυραν, ὅτε καὶ τὸ τοῦ σταυροῦ σημεῖον ἐθεάσατο ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ Φαύστας τῆς γαμετῆς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. καὶ μηδεὶς θαυμαζέτω, εἰ πρὸ τοῦ βαπτίσματος ἑλληνίζοντες δύο ἀδελφὰς ἔγημεν ὁ πατὴρ καὶ ὁ υἱός.

		18	20	22	3	8	16	8

Hoc anno, ut nonnulli referunt, magnus Constantinus cum Crispo filio Romæ a Sylvestro baptizatus est: prout ad hanc usque diem veteris Romæ incolæ Baptisterium ejus servant, in testimonium & fidem post tyrannorum necem eum a Sylvestro Romæ fuisse baptizatum: alii in Oriente, Nicomediæ videlicet, ab Eusebio Nicomediæ Præsule, Arianæ partis fautore, circa mortis tempus baptismo lustratum asserunt: quo loco eumdem obdormisse contigit. Differebat enim, ut

C

ajunt, Jordanis fluento se tingendum sperans. Mihi sana tamquam pro vero compertum est eum a Sylvestro Romæ baptizatum: perindeque Constitutiones ad Miltiadem ejus nomine vulgatas ab Arianis confictas apud me indubium. Hinc vel suum facere student, vel certe piissimum Imperatorem infamare conantur, absque baptismate eum decessisse declarantes, quod absurdum est, & a vero alienum. Nondum enim lustratus si Nicænæ interfuisset Synodo, sane neque divinorum mysteriorum, neque precum a sanctis Patribus factarum extitisset particeps: id vero dicere, nedum sentire iniquissimum est. Alii vero Ariani & Ethnici, velut spurium calumniantur magnum Constantinum: at

D

mentiuntur & ipsi, regia siquidem est ejus familia, & ante Diocletianum nobilis. Pater quippe Constantius Claudii Imperatoris nepos extitit, & ex priore cum Helena conjuge connubio suscepit magnum Constantinum. Habuit & alios filios ex Theodora Maximiani Herculii filia, & Maxentii, (qui diram Romæ tyrannidem exercuit, & ad Milvium pontem a Constantino fuit occisus, cum crucis signum in cælo conspexit) sorore, sorore item Faustæ magni Constantini conjugis. Nullus autem miretur patrem & filium Ethnico ritu viventes duas sorores in matrimonium sibi copulasse.

Edit. Paris. pag. 15.

Hæc vero est stirpis eorum series, prout subjicitur:

A

CONSTANTIUS MAGNUS
ex Theodora Herculii filia genuit

Constantium patrem Galli Delmatii, ex quo	Anaballianum & Gallum.	Constantiam uxorem Licinii.

Dalmatius Junior Juliani prævaricatoris P.

Ex Helena vero genuit Magnum Constantinum solum.

Magnus vero Constantinus ex Fausta Herculii filia genuit

Crispum,	Constantinum,	& Helenam uxorem Juliani prævaricatoris,	Constantinum.	Constantem.

B

Anni mundi 5816.	Divinæ incarn. 316.	Rom. Imp. Constantinus annis 32.	Persarum rex Sapores annis 70.	Romæ Episco-pus 32. Sylvester annis 28.	Byzantii 2. Episc. Alexander annis 23.	Hierosol. Ep. 32 Macarius annis 20.	Alexan. Epis. Alexander annis 23.	Antiochenus Episc. 23. Eustathius annis 18.
		19	21	21	4	9	17	9

C

Hoc anno majori cum insania Licinium adversus Christianos persecutionem moventem, & in se benefactorem molientem insidias pius Constantinus cernens, terra marique in ipsum arma parat: jamque bello civili moto, vivus in Bithynia ad Chrysopolim captus Licinius, in Constantini manus traditur. Ille innata sibi mansuetudine ductus, vitam largitur, & Thessalonicam custodiendum ablegat. Sed cum paulo post Barbaris mercede conductis rebus novis studeret: hoc prævisa clementissimus Constantinus gladio caput amputari præcepit: Hocque demum pacto perfectæ tranquillitatis Christianæ Reipublicæ status compos est effectus, sublatis per vivificæ crucis potentiam tyrannis, & adnitente Dei subsidio commissis soli Constantino totius Romani Imperii habenis. Propriis igitur filiis in Cæsares promotis, pace potitus est. Extitit vir per omnia insignis, tam animi robore, quam ingenii acumine, orationis doctrina & copia præstans, juris & æqui amator, ad beneficia promptus, facie decora cum majestate nitens, fortis & generosus in bellis, & in externis quidem adversus Barbaros moris excelsus, in domesticis vero invictus: in fide adeo stabilis & inconcussus, ut ab hostibus cunctis vel solis orationibus victoriam referret. Eam ob rem templa, quæ

D

pag. 16.

Dominica dicimus, ad Ethnicorum conversionem per loca in Dei honorem extruxit.

E

Eodem anno Martinus, exercita per tres menses tyrannide, occisus est: & Licinianus Licinii filius Cæsaris insignibus a Constantino exutus.

Eodem quoque anno Persarum regis filius Narses in Mesopotamiam excursionibus factis, urbem Amidam cœpit. Constantius Cæsar Constantini filius cum eo congreditur, & adversa suo vitio fortuna aliquantum usus, demum ita superior in pugna evasit, ut profligatum Narsem interemerit.

A

Εἰσὶ δὲ αἱ γενέσεις αὐτῶν οὕτως, ὡς ὑποτέτακται.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΣ Ο ΜΕΓΑΣ
ἐκ Θεοδώρας Ἑρκουλίου θυγατρὸς γεννᾷ.

Κωνστάντιον πατέρα Γάλλου Δαλματίου, ἐξ οὗ.	Ἀνιβαλλιανόν τε, καὶ Γάλλον,	Κωνσταντίαν γαμετὴν Λικινίου.

Δαλμάτιος ὁ νέος Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου.

Ἐκ δὲ Ἑλένης γεννᾷ Κωνσταντῖνον τὸν μέγαν καὶ μόνον.

Ὁ δὲ μέγας Κωνσταντῖνος ἐκ Φαύστας θυγατρὸς Ἑρκουλίου γεννᾷ

B

Κρίσπον,	Κωνσταντῖνον,	καὶ Ἑλένην γαμετὴν Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου.	Κωνστάντιον,	Κώνσταντα.

Κόσμου ἔτη ͵εωιϛ'.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτη τιϛ'.	Βασιλεὺς Ῥωμ. Κωνσταντῖνος ἔτη λβ'.	Περσῶν βασιλ. Σαβώριος ἔτη ο'.	Ῥωμ. ἐπίσκ. λβ'. Σίλβεστρος ἔτη κη'.	Βυζ. ἐπίσκ. Ἀλέξανδρος ἔτη κγ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. λβ'. Μακάριος ἔτ. κ'.	Ἀλεξ. ἐπισ. Ἀλέξανδρος ἔτη κγ'.	Ἀντιοχείας ἐπίσκ. κγ'. Εὐστάθιος ἔτη ιή.
		ιθ'.	κα'.	κγ'	δ'	θ'.	ζ'	θ'

C

Τούτῳ τῷ ἔτει ὁρῶν Κωνσταντῖνος ὁ εὐσεβὴς Λικίνιον μανικώτερον τῷ διωγμῷ χρώμενον, καὶ ἐπιβουλὴν κατὰ τοῦ εὐεργέτου μελετῶντα, ὁπλίζεται κατ᾽ αὐτοῦ διά τε ξηρᾶς καὶ θαλάττης. καὶ δὴ πολέμου δημοσίου κροτηθέντος κατὰ τὴν Βιθυνίαν, ζῶν συλλαμβάνεται ἐν Χρυσοπόλει, καὶ εἰς τὰς χεῖρας Κωνσταντίνου παραδίδοται. ὁ δὲ συνήθει φιλανθρωπίᾳ χρησάμενος, χαρίζεται αὐτῷ τὴν ζωήν. καὶ εἰς Θεσσαλονίκην τοῦτον ἐκπέμπει φρουρεῖσθαι. μετ᾽ οὐ πολὺ δὲ βαρβάρους μισθωσάμενος νεωτερίζειν ἤμελλεν, εἰ μὴ προγνοὺς τοῦτο ὁ πρᾳότατος Κωνσταντῖνος διὰ ξίφους τοῦτον ἀποτμηθῆναι ἐκέλευσε. ἐκ τούτου λοιπὸν τελείας ἀπήλαυσε γαλήνης τὰ πράγματα τῆς Χριστιανῶν πολιτείας τῇ δυνάμει τοῦ ζωοποιοῦ σταυροῦ, γεγονότων ἐκ ποδῶν τῶν τυράννων, καὶ μόνου κρατήσαντος τῇ Θεοῦ συνεργείᾳ τοῦ Κωνσταντίνου τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς. καταστήσας οὖν τοὺς οἰκείους παῖδας Καίσαρας ἀπήλαυσεν εἰρήνης. ἦν δὲ ὁ ἀνὴρ τὰ πάντα λαμπρὸς, δι᾽ ἀνδρείαν ψυχῆς, δι᾽ ὀξύτητα νοὸς, δι᾽ εὐπαιδευσίαν λόγων, διὰ δικαιοσύνης ὀρθότητα, δι᾽ εὐεργεσίας ἑτοιμότητα, δι᾽ ἀξιοπρέπειαν ὄψεως, διὰ τὴν ἐν πολέμοις ἀνδρείαν καὶ εὐψυχίαν. ἐν τοῖς βαρβαρικοῖς μέγας, ἐν τοῖς ἐμφυλίοις ἀήττητος, ἐν τῇ πίστει στερρὸς καὶ ἀσάλευτος. ὅθεν κατὰ πάντων τῶν πολεμίων ἀπηνέγκατο τῇ δι᾽ εὐχῆς τὴν νίκην. διὸ καὶ κυριακὰ πρὸς ἐπιστροφὴν τῶν ἐθνῶν κατὰ τόπους εἰς τιμὴν τοῦ Θεοῦ πεποίηκεν.

D

E

Τῷ δ᾽ αὐτῷ ἔτει καὶ Μαρτῖνος ἐσφάγη τυραννήσας μῆνας τρεῖς. καὶ Λικινιανὸς υἱὸς Λικινίου ὁ Καῖσαρ ἀπεδύθη ὑπὸ Κωνσταντίου.

Τῷ δ᾽ αὐτῷ ἔτει Ναρσῆς ὁ υἱὸς τοῦ τῶν Περσῶν βασιλέως κατέδραμε τὴν Μεσοποταμίαν, καὶ λαμβάνει πόλιν Ἀμίδαν. τούτῳ Κωνστάντιος ὁ Καῖσαρ Κωνσταντίνου παῖς πολεμεῖ, καὶ πταίσας ὀλίγον, τέλος οὕτω τῆς μάχης ἐκράτησεν, ὡς καὶ αὐτὸν ἀνελεῖν τὸν Ναρσῆν.

Κόσμου ἔτη ͵εωιϛ'.	Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη τιϛ'.	Ῥωμ. βασιλ. Κωνσταντίνου ἔτη λβ'.	Περσῶν βασιλ. Σαβώρης ἔτη ο'.	Ῥωμ. ἐπίσκ. Σίλβεστρος ἔτη κη'.	Βυζ. ἐπίσκ. Ἀλέξανδρος ἔτ. κγ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Μακάριος ἔτη κ'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Ἀλέξανδρος ἔτ. κγ'.	Ἀντ. ἐπίσκ. Εὐστάθιος ἔτη ιη'.
		κ'	κβ'	κδ'	ε'	ι'	ιη'	ι'.

Anni mundi 5816.	Divinæ Incarn. 316.	Rom. Imp. Constantinus annis 32.	Persarũ rex Sapores annis 70.	Roman. Episc. Sylvester annis 28.	Byzantii Episc. Alexander annis 20.	Hieros. Episc. Macarius annis 25.	Alex. Episc. Alexander annis 23.	Ant. Episc. Eustathius annis 18.
		20	22	24	5	10	18.	10

Τούτῳ τῷ ἔτει ἡ εἰκοσαετηρὶς τῆς Κωνσταντίνου Αὐγούστου βασιλείας ἐτελειώθη. Καὶ ἐγένετο ἡ ἁγία οἰκουμενικὴ πρώτη σύνοδος τῶν τιη'. πατέρων, ὧν οἱ πολλοὶ θαυματουργοί τε καὶ ἰσάγγελοι ὑπῆρχον, τὰ στίγματα τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ σώματι φέροντες ἐκ τῶν προλαβόντων διωγμῶν. ἐν οἷς Παφνούτιος, καὶ Σπυρίδων, καὶ ὁ Μακάριος, καὶ ὁ Νισιβηνὸς Ἰάκωβος, θαυματουργοὶ, καὶ νεκροὺς ἀναστήσαντες, καὶ πολλὰ παράδοξα ποιήσαντες. τῆς δὲ ἁγίας συνόδου ἐν Νικαίᾳ τῆς Βιθυνίας γενομένης, ἐξῆρχον αὐτῆς ὁ Μακάριος Ἱεροσολύμων, Ἀλέξανδρος Ἀλεξανδρείας, ὑπὲρ δὲ τοῦ Ῥώμης Βῖτος καὶ Βικέντιος παρῆσαν. τῆς δὲ Ἀντιοχέων ἐκκλησίας χηρευούσης, ἡ σύνοδος Εὐστάθιον ἐκύρωσε τὸν ἐπίσκοπον Βερροίας τῆς Συρίας. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ τοῦ Βυζαντίου οὐ παρῆν ἐν τῇ συνόδῳ διὰ γῆρας βαθύτατον, καὶ ἀσθένειαν σώματος· πρεσβύτεροι δὲ αὐτοῦ τὸν τόπον ἀνεπλήρωσαν· τότε καὶ ὁ Παῦλος ὁ Νεοκαισαρείας παρῆν τῇ συνόδῳ, καὶ ἄλλο πλῆθος ἁγίων ἀνδρῶν βίῳ καὶ λόγῳ διαπρεπόντων, περὶ ὧν μεγάλους ἐπαίνους ἐν τῷ τρίτῳ λόγῳ τῷ εἰς τὸν βασιλέα Εὐσέβιος ὁ Παμφίλου ἔγραψε· πᾶσι δὲ τὰ πρὸς τὴν χρείαν δαψιλῶς ὁ Χριστιανικώτατος βασιλεὺς ἐχορήγει· αὕτη ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ σύνοδος συνεργείᾳ τῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσίου τριάδος Ἄρειον καθεῖλε, καὶ τοὺς ὁμόφρονας αὐτοῦ· Εὐσέβιον τὸν Νικομηδείας, καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν, χωρὶς Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου συνθεμένου τῇ φωνῇ τοῦ ὁμοουσίου, πρὸς τὸ παρὸν, καὶ τούτους ἐξορίᾳ παρέπεμψε, συμπαρόντος αὐτοῖς καὶ τοῦ πανευφήμου βασιλέως Κωνσταντίνου καὶ συνεργοῦντος ἐν πᾶσι τοῖς κατὰ Θεὸν, ἄλλους τε ἀντ' αὐτῶν χειροτονηθῆναι ἐκέλευσε, πίστεώς τε ἔκθεσιν ἔγγραφον ἐξέθηκε, τὴν κατὰ πᾶσαν ἐκκλησίαν ὀρθοδόξων νῦν ἀπαγγελλομένην. τότε Ἀρείου τοῦ δυσσεβοῦς παρόντος ἐν τῇ συνόδῳ καὶ κρινομένου, Εὐσέβιος ὁ Νικομηδείας, καὶ Θεόγνις, καὶ Μάρις, καὶ Νάρκισσος, καὶ Θεοφάνης, καὶ Πατρόφιλος ἀντιποιούμενοι Ἀρείου, οἱ συντάξαντες πίστεως λόγον βλάσφημον, ἐπέδωκαν τῇ συνόδῳ. τοῦ δὲ διαρρηχθέντος, οἱ πεποιηκότες τοῦτον ἀντιστραφέντες κατεδίκασαν Ἄρειον χωρὶς Σεκούνδου Πτολεμαΐδος τῆς Αἰγύπτου, καὶ Θεωνᾶ τοῦ Μαρμαρικῆς, ὧν ἐκβληθέντων σὺν Ἀρείῳ, καὶ ἀναθεματισθέντων, τὸ ἅγιον σύμβολον τῆς πίστεως ἀνηγόρευσαν, ὑπογράψαντες ἅπαντες σὺν τῷ σεβασμίῳ βασιλεῖ, καὶ εὐφήμησαν, καὶ οὕτω διελύθη ὁ σύλλογος.

Τούτῳ τῷ ἔτει Κρίσπος ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως Χριστιανὸς ἐκοιμήθη· καὶ τὸ Βυζάντιον ἤρξατο κτίζεσθαι.

Συνέστη οὖν ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ πρώτη σύνοδος τῇ ιβ'. Ἰνδικτ. ἔτει κ'. τοῦ μεγάλου Κων-

Hoc anno vicennalia Constantini Augusti celebrata, & sancta universalis prima Synodus trecentorum decem & octo Patrum habita, quorum plurimi miraculorum patratores, & meritis Angelis æquales, ex præviis persecutionibus Christi stigmata in corpore circumferebant: inter quos præcipui Paphnutius, Spiridon, Macarius, & Nisibinus Jacobus prodigiorum opifices, qui mortuos etiam suscitarant ad vitam, aliaque id genus supra hominum fidem miranda ediderant. Sancta itaque Synodo Nicææ Bithyniæ celebrata, Præsides ejus consederunt Macarius Hierosolymorum, & Alexander Alexandriæ Antistites: vice autem Romani Vitus & Vincentius adfuere: Vidua vero Pontifice Antiochensium Ecclesia, Synodus Eustathium confirmavit BerrhϾ in Syria Episcopum. Alexander demum Byzantii Præsul ob extremam senectutem, & corporis invaletudinem Synodo non interfuit: Presbyteri tamen ipsius locum tenuerunt. Tunc etiam Paulus Neocæsareæ Episcopus venit ad Synodum, & sanctorum virorum moribus & doctrina præstantium multitudo, quorum eximias laudes tertia in Imperatorem oratione Eusebius Pamphili conscripsit: Cunctis autem quæ necessitas postulabat Christianissimus Imperator liberaliter suppeditabat. Sancta hæc & universalis Synodus sanctæ & consubstantialis Trinitatis auxilio Arium, & ejus sententiæ sectatores damnavit: Eusebium Nicomediæ, & adjunctos ei socios, dempto tamen Eusebio Pamphili, qui quoad illud tempus Homousii vocabulo præbuit assensum, communione interdictos misit in exilium, sancita cuncta laudatissimo Imperatore Constantino sua præsentia firmante, omnibusque quæ Deo forent consona opitulante: insuper alios in abdicatorum locum instituit ordinari: ac demum, quæ nunc per omnem Orthodoxorum Ecclesiam publicatur scriptis mandatam fidei expositionem evulgavit. Cum vero impius Arius ad ipsam præsens astaret & examinaretur, Eusebius Nicomediæ Theognis, & Maris, Narcissus, & Theophantus, & Patrophilus, blasphemo fidei libello composito, Synodoque tradito, partem ejus susceperc defendendam: quo in frusta conciso, ejus auctores, mutata sententia, damnaverunt Arium, excepto Secundo Ptolemaidis Ægypti, & Theona Marmarices Episcopis: quibus mox cum Ario ejectis, & anathemate percussis, una cuncti cum augustissimo Imperatore subscribentes, sanctum fidei Symbolum, felicibus etiam precationibus & acclamationibus additis, publicaverunt: atque ita conventus solutus est.

Edit. Paris. pag. 17.

Hoc anno Crispus Imperatoris filius Christianus effectus decessit: & Byzantium cœpit condi.

Coacta est sancta & universalis prima Synodus duodecima Indictione, anno

magni Constantii vigesimo, mensis Maii die pariter vigesimo. Circularem autem epistolam in Aleaandriam, Libyam & Pentapolim Synodus misit, qua Arii, secundi & Theonæ depulsionem declaravit: De Meletio item, ut se quiete in propria civitate contineret: & qui ab eo manuum impositionem acceperant, alia secretiori ordinatione confirmarentur, significavit. De Paschare præterea, ne amplius ritu Judaico celebraretur, sed jam per Italiam recepto more, Dominico magis die festive coleretur, edixit. Pari quoque modo litteras in provincias piissimus Imperator misit, quibus cuncta, quæ a S. Synodo fuerant pronunciata, probarentur, & nunciarentur exequenda. Ariumque una cum sectæ assectis ab Ecclesia proscripsit; eos Porphyrianos vocari, libros eorum igne consumi, & qui non acquiescerent, morti tradi decrevit: & super his omnibus demum Imperatorium promulgavit edictum. Instante vero sub id tempus vicennalis ejus Imperii die festo, cunctis Patribus ad epulum invitatis una & ipse accubuit: & splendide & cum honore cunctos excipiens, Paphnutii & sociorum Confessorum effossos in persecutione oculos, & mutilata membra, quasi sanctimoniam in se exinde derivaturus, exosculabatur. Cunctos deinde Episcopos hortabatur ad concordiam, & ut a proximorum criminibus deferendis absisterent: Libellos autem quos adversus invicem nonnulli dederant, igne consumpsit; hoc addito sacramento firmans, quod si adulterantem Episcopum cerneret, ipse propria purpura libenter tegeret. Donis denique immensis per omnes Ecclesias distributis, provinciarum Præsidibus, ut sacerdotes colerent, præcepit; lætos tandem omnes dimisit. Cum autem Ethnici Philosophi probris Imperatorem Byzantii onerarent, quod præter Romanorum Imperatorum mores, communi religione innovata, prave se gereret; e Philosophorum grege selectum unum cum Alexandro Episcopo in disputationis certamen committere placuit. Alexander vero vir quidem divinus erat, sed ingenio ac litteris rudis. Hic versatissimo in Dialecticæ præceptis Philosopho, linguæque lascivia laboranti, Te, inquit, in nomine Jesu Christi veri nostri Dei silere jubeo, & conticescere. Eo dicto obmutuit ille, & loquelæ factus est expers. Macario præterea Hierosolymorum Episcopo, qui Concilio interfuit, mandavit Imperator, ut reversus sanctæ Resurrectionis locum, & Calvarii Golgotham, & vivificum crucis lignum requireret. Eodem quoque anno matrem Helenam mulierem divino sensu præditam coronavit Constantinus, & ut Imperatrix monetam suo charactere cusam distribueret, donavit. Ostentum autem vidit jubens eam Hierosolymam proficisci, & divina loca sub terram ab impiis & prophanis defossa in lucem educere. Tunc ipsa filium Constantinum rogat, ut divinitus sibi imposita munera adimpleret. Ille divino nutu concitatus matri morem gessit. Pius idem Constantinus urbem suo de nomine condere volens, in planitie, quæ Ilio subjacet ad Ajacis tumulum, ubi Græcos ad Trojanam expeditionem profectos navium stationem habuisse ferunt, jussus est in somnis a Deo in Byzantii, quæ nunc Constantinopolis, illud moliretur opus. Urbe igitur præclaris ædificiis extructa, viros dignitate præcipuos ab urbe Roma,

Edit. Paris. pag. 18.

A σταντίνου, μηνὶ Μαΐῳ κʹ. ἔγραψε δὲ ἐπιστολὴν ἐγκύκλιον ἡ σύνοδος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, καὶ Λιβύῃ, καὶ Πενταπόλει, δι᾽ ἧς ἐδήλωσε τὴν ἐκβολὴν Ἀρείου, καὶ Σεκούνδου, καὶ Θεωνᾶ· ἐσήμανε δὲ καὶ περὶ Μελετίου, ὥστε ἰδιάζειν ἐν τῇ ἰδίᾳ πόλει ἡσυχάζοντα· τοὺς δὲ ὑπ᾽ αὐτοῦ χειροτονηθέντας μυστικωτέρᾳ χειροτονίᾳ βεβαιωθῆναι. ἔγραψε δὲ καὶ περὶ τοῦ Πάσχα μηκέτι μετὰ Ἰουδαίων αὐτὸ ποιεῖν, ἀλλὰ τῷ κατὰ Ἰταλίαν τύπῳ κατὰ τὴν κυριακὴν μᾶλλον ἡμέραν ἑορτάζοντας. ὁμοίως καὶ ὁ πανευσεβὴς βασιλεὺς ἐπιστολὰς ἔγραψε πανταχοῦ τὰ αὐτὰ βεβαιώσας, καὶ κελεύσας τὰ παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου ἐκφωνηθέντα, καὶ Ἄρειον ἅμα τοῖς ὁμόφροσιν αὐτοῦ ἀποκηρύττων, Πορφυριανούς τε αὐτοὺς ὀνο- B μάζεσθαι, καὶ τὰ συγγράμματα αὐτῶν κατακαίεσθαι, καὶ τοὺς μὴ τοῦτο ποιοῦντας θανατοῦσθαι· ἐξέθετο δὲ καὶ νόμον βασιλικὸν ὑπὲρ ταῦτα γίνεσθαι. τῆς δὲ ἑορτῆς ἐνστάσης κατ᾽ αὐτὸ τῆς εἰκοσαετηρίδος τῆς αὐτοῦ βασιλείας, πάντας τοὺς πατέρας εἰς ἑστίασιν προσεδέξατο, συγκατακλιθεὶς αὐτοῖς, καὶ λαμπρῶς τιμήσας αὐτούς· Παφνουτίου δὲ καὶ τῶν ὁμοίων ὁμολογητῶν τοὺς ἐξορυχθέντας ὀφθαλμοὺς, καὶ τὰ πηρωθέντα μέλη ἐν τῷ διωγμῷ κατεφίλει, ἁγιασμὸν ἐξ αὐτῶν πορίζόμενος. παρῄνει δὲ πᾶσι τοῖς ἐπισκόποις εἰρήνην ἄγειν, καὶ τῶν κατὰ τοῦ πλησίον λοιδοριῶν ἀπέχεσθαι. τοὺς δὲ λιβέλλους, οὓς κατ᾽ ἀλλήλων τινὲς ἐξεδώκασι, πυρὶ κατέκαυσεν, ὅρκῳ βεβαιῶν, ὡς εἰ ἴδοι ἐπίσκοπον μοιχεύοντα, τῇ πορφυρίδι C σκέπειν τοῦτον προθύμως. πολλὰ δὲ πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις δωρησάμενος, καὶ τοῖς ἄρχουσι τῶν ἐθνῶν τιμᾷν τοὺς ἱερεῖς παρακελευσάμενος, χαίροντας ἅπαντας ἐξαπέστειλε. τοῦ δὲ βασιλέως ἀπὸ σοφῶν Ἑλλήνων ὀνειδισθέντος ἐν Βυζαντίῳ, ὡς οὐ πράττοι καλῶς παρὰ τὰ ἔθη τῶν βασιλέων Ῥωμαίων καινουργίζων τὴν θρησκείαν. ἔδοξε τῷ βασιλεῖ ἕνα τῶν φιλοσόφων Ἀλεξάνδρῳ τῷ ἐπισκόπῳ τοῦτον πρὸς τὸ διαλεχθῆναι μετ᾽ αὐτοῦ παραπέμψαι. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος θεῖος μὲν ἦν ἀνὴρ, λόγων δὲ ἄπειρος. εἶπε δὲ τῷ διαλεκτικῷ φιλοσόφῳ γλωσσαλγοῦντι· ἐπιτάττω σοι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ ἡμῶν Θεοῦ σιωπᾷν, καὶ μὴ φθέγγεσθαι. ἅμα δὲ τῷ λόγῳ ἐφιμώθη, καὶ D γέγονεν ἄλαλος. τῷ δὲ ἐπισκόπῳ Ἱεροσολύμων Μακαρίῳ παρόντι ἐν τῇ συνόδῳ προσέταξεν ὁ βασιλεὺς ἐπανιόντι ἐρευνῆσαι τὸν τόπον τῆς ἁγίας ἀναστάσεως, καὶ τὸ τοῦ κρανίου Γολγοθᾶ, καὶ τὸ ζωοποιὸν ξύλον. τῷ δ᾽ αὐτῷ ἔτει τὴν Ἑλένην τὴν θεόφρονα αὐτοῦ μητέρα ἔστεψε, καὶ μονίταν ὡς βασιλίδι ἀπένειμεν. αὕτη δὲ ὀπτασίαν ἑώρακε κελεύουσαν αὐτὴν καταλαβεῖν τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ τοὺς ὑπὸ τῶν ἀνόμων καταχωσθέντας θείους τόπους εἰς φῶς ἀγαγεῖν. ἡ δὲ τὸν παῖδα Κωνσταντῖνον ᾐτήσατο τὰ θεόθεν αὐτῇ κελευσθέντα πληρῶσαι. ὁ δὲ τὴν ὑπακοὴν πεποίηκε, θείῳ νεύματι κινούμενος. Ὁ εὐσεβὴς Κωνσταντῖνος πό- E λιν εἰς ἴδιον ὄνομα κτίσαι βουληθεὶς ἐν τῷ πρὸ τοῦ Ἰλίου πεδίῳ, ὑπὲρ τὸν Αἴαντος τάφον, οὗ δή φασι τὸν ναύσταθμον ἐσχηκέναι τοὺς ἐπὶ Τροίαν στρατεύσαντας Ἕλληνας. Θεὸς δὲ κατ᾽ ὄναρ αὐτῷ ἐκέλευσεν ἐν τῷ Βυζαντίῳ κτίσαι τὴν νῦν Κωνσταντινούπολιν· ἣν φιλοτίμως δειμάμενος οἴκοις περιφανέσι, τοὺς ἀπὸ Ῥώμης ἀξιολόγους μετῴκισε, καὶ ἐξ ἄλλων τόπων κατὰ γένος ἐπιλεξάμενος, καὶ οἴκους

A μεγάλως αὐτοῖς χαρισάμενος, οἰκῆσαι τὴν πόλιν πεποίηκε. τότε δὲ τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Σοφίας, καὶ τῆς ἁγίας Εἰρήνης, καὶ τῶν Ἀποστόλων, καὶ τοῦ ἁγίου Μωκίου, καὶ Ἀρχαγγέλου ἐν τῷ Ἀνάπλῳ ὁ φιλόχριστος βασιλεὺς ᾠκοδόμησε. τοὺς δὲ τῶν εἰδώλων εἰδωλικοὺς ναοὺς καταλύεσθαι προσέταξε, καὶ ἐκκλησίας οἰκοδομεῖσθαι. τότε κατεσκάφη ὁ ἐν Αἴγαις Ἀσκληπιοῦ ναός, καὶ ὁ ἐν Ἀφάκοις τῆς Ἀφροδίτης, καὶ πολλοὶ ἕτεροι· καὶ τὰς τούτων προσόδους ταῖς ἐκκλησίαις ἐδωρήσατο. τότε πολλὰ ἔθνη τῷ βαπτίσματι προσῆλθον τοῖς θαύμασι τοῖς γινομένοις ὑπὸ τῶν αἰχμαλώτων τῶν ἐπὶ Γαλιήνου τοῦ βασιλέως αἰχμαλωτισθέντων ἱερέων πρότερον ἐκ τῶν ἐπιδραμόντων τοῖς Ῥωμαίοις Γότθων, καὶ Κελτῶν, καὶ Γαλατῶν τῶν ἑσπερίων. καὶ νῦν δὲ ἐπὶ τοῦ νικητοῦ Κωνσταντίνου πλεῖστα μέρη τῶν ἐθνῶν ἐφωτίσθησαν τῷ Χριστῷ, προσδραμόντων. B Ἰνδοὶ οἱ ἐνδότεροι ἐπίστευσαν τῷ Χριστῷ, Μηροπίου φιλοσόφου Τυρίου Αἰδέσιον καὶ Φρουμέντιον τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λαβόντος, καὶ εἰσελθόντος ἐκεῖ ἱστορῆσαι τοὺς τόπους, καὶ διδάξαντος αὐτοὺς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. πρῶτον ἐπίσκοπον Φρουμέντιον χειροτονεῖ Ἀθανάσιος ἐν αὐτοῖς. ὁμοίως καὶ Ἴβηρες ἐπὶ αὐτοῦ ἐπίστευσαν ὑπὸ τῆς αἰχμαλώτου γυναικὸς Χριστιανῆς ὁρῶντες γινόμενα θαύματα καὶ τὴν ἐπιπεσοῦσαν ἀχλὺν τῷ βασιλεῖ αὐτῶν κυνηγοῦντι ἰασαμένης. ταῦτα Ῥουφῖνος ἱστορεῖ παρὰ τοῦ αὐτοῦ βασιλέως τῶν Ἰβήρων Βακουρίου ἀκηκοώς. ὁμοίως καὶ Ἀρμένιοι τελείως ἐπὶ αὐτοῦ ἐπίστευσαν διὰ Τηριδάτου τοῦ βασιλέως αὐτῶν, καὶ Γρηγορίου ἐπισκόπου αὐτῶν, τὴν σωτηρίαν δεξάμενοι. τότε καὶ C Δωρόθεος ἐπίσκοπος Τύρου, ὁ ἐπὶ Διοκλητιανοῦ πολλὰ κακοπαθήσας, καὶ ἐξορίας καὶ βάσανα ὑπομείνας, ἤκμαζε, πλεῖστα συγγράμματα καταλιπών, Ῥωμαϊκὰ καὶ Ἑλληνικά, ὡς ἀμφοτέρων γλωσσῶν ἐμπειρότατος, καὶ πολυΐστωρ δι' εὐφυΐαν γενόμενος. οὗτος ἀκριβῶς καὶ περὶ τῶν ἐπισκόπων τοῦ Βυζαντίου καὶ ἄλλων πολλῶν τόπων διεξῆλθεν. αὐτὸς ἐπανελθὼν ἐκ τῆς ἐξορίας, καὶ ἐν τῇ συνόδῳ εὑρεθείς, καταλαβὼν τὴν ἰδίαν παροικίαν, διήρκεσε μέχρι Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου. καὶ ἐπειδήπερ οὐ προφανῶς, ἀλλὰ κρυπτῶς διὰ τῶν ἀρχόντων ὁ μιαρὸς ἀνὴρ εἰς τοὺς Χριστιανοὺς παρῴνει, πάλιν ὁ μακάριος Δωρόθεος κατέλαβε τὴν Ὀδυσσόπολιν, ἔνθα καὶ συσχεθεὶς ὑπὸ τῶν ἀρχόντων Ἰουλιανοῦ, καὶ πολλοὺς ὑπομείνας αἰκισμούς, ἐν βαθυτάτῳ γήρει D διὰ τὴν εἰς Χριστὸν ὁμολογίαν ταῖς βασάνοις ἐναπέθανεν ἑκατὸν ἑπτὰ ἤδη τυγχάνων ἐτῶν.

Κόσμου ἔτη ͵εωιζʹ.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτη τιζʹ.	Ῥωμ. βασιλ. Κωνσταντῖνος ἔτη λβʹ.	Περσῶν βασιλ. Σαβώρης ἔτη οʹ.	Ῥωμ. ἐπίσκ. Σίλβεστρος ἔτη κηʹ.	Κωνσταντ. ἐπίσκ. Ἀλέξανδρος ἔτ. κγʹ.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Μακάριος ἔτη κʹ.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Ἀλέξανδρος ἔτ. κγʹ.	Ἀντ. ἐπίσκ. Εὐστάθιος ἔτη ιηʹ.
		κα'	κγ'	κε'	ς'	ια	ιθ'	ιη'.

E Τούτῳ τῷ ἔτει Ἰουδαῖοί τε, καὶ Πέρσαι τὸν Χριστιανισμὸν ὁρῶντες ἀκμάζοντα κατὰ τὴν Περσίδα διαβάλλουσι Σαβώρῃ Περσῶν βασιλεῖ Συμεῶνα ἀρχιεπίσκοπον Κτησιφῶντος, καὶ τῆς Σελευκείας, ὡς φίλους τῶν Ῥωμαίων βασιλέων, καὶ μηνυτὰς τῶν Περσικῶν πραγμάτων. ὥστε μεγάλου διωγμοῦ ἐν Περσίδι κινηθέντος πλεῖστοι τῷ ὑπὲρ Χριστοῦ μαρτυρίῳ κατεκοσμήθησαν, ἐν οἷς καὶ Οὐσθαζάδης παιδαγωγὸς Σαβωρίου, καὶ Συμεὼν

A aliisque subinde locis selectos illuc transtulit, & præclaris habitationibus assignatis urbem præcepit incolere. Eo tempore sanctæ Sophiæ, sanctæ Irenes, & Apostolorum, & sancti Mocii, & Archangeli, ad locum qui Anaplus dicitur, templa, Christi amans Imperator exstruxit: profanaque idolorum fanal dejici, & Ecclesias ædificari jussit. Tunc templum Æsculapii ad Ægas, & Veneris in Aphacis, & alia plurima sunt eversa, atque illorum reditus Ecclesiæ addicti. Sub hoc idem tempus multæ Gentes ad Baptismum accesserunt, miraculis motæ editis a quibusdam Sacerdotibus, qui antea sub Galieno Imperatore a Gotthis, Celtis, & Gallis Hesperiis, qui tunc adversus Romanos incursiones faciebant, captivi ducti fuerant: nunc vero sub victore Constantino innumeræ B ex his Gentibus ad Christi cultum confugientes illuminatæ sunt. Indi præterea interiores Christi fidem susceperunt, Meropio Tyrio Philosopho Ædesium & Frumentium discipulos secum assumente, & ad ibi posita loca quæque describenda profecto, iisdemque divinum verbum prædicante: primusque Frumentius Episcopus ab Athanasio apud ipsos consecratus. Iberes similiter sub Constantino fidem acceperunt, visis a Christiana muliere captiva patratis miraculis, quæ inter cætera oculorum caliginem regi inter venandum ingruentem sanavit. Hæc Rufinus ab Iberum rege Baccurio audita narrat. Pari quoque eventu ipsius ætate Armeni Tiridatis eorum regis, & Gregorii eorum Episcopi hortatibus fidem una C cum salute susceperunt universi. Ejus quoque temporibus Dorotheus Tyri Episcopus pluribus sub Diocletiano malis exantlatis, exilium etiam & tormenta perpessus, florebat; qui, ut utriusque linguæ Græcæ pariter & Latinæ peritissimus, & tum ob ingenii felicitatem, tum ob rerum experimenta variam eruditionem adeptus, præclara nobis in utraque scripto reliquit monumenta. Hic de Byzantii, & aliorum plurium locorum Episcopis diligenter disseruit. Idem exilio revocatus interfuit Synodo, & propriæ restitutus Ecclesiæ ad prævaricatoris Juliani tempora permansit in vivis. Cum vero non aperta, sed occulta vi per Magistratus in Christianos scelestus ille debaccharetur, beatus Dorotheus Odyssopolim rursum profectus, & D a Juliani Magistratibus ibidem comprehensus, variis contusus injuriis, in extrema senectute, ob Christi confessionem, centum & septem vitæ numerans annos, in tormentis occubuit.

Edit. Paris. pag. 19.

Anni mundi 5817.	Divinæ Incarn. 317.	Romanorum Constantinus annis 32.	Persarum rex Sabores annis 70.	Romæ Episcopus Sylvester annis 28.	Constantinopolis Episc. Alexander annis 23	Hierosol. Episc. Macarius annis 20.	Alex. Episc. Alexander annis 23.	Antiochenus Episc. Eustathius annis 18.
		21	13	25	6	11	19	18

Hoc anno Judæi & Persæ, cognito fi-E dei Christianæ per totam Persiam augmento, Symeonem Ctesiphontis & alterum Seleuciæ Archiepiscopum, ceu Romanorum Imperatorum amicos, quique res Persicas eis revelarent, apud Saborem Persarum regem criminati sunt: unde horrenda in Perside persecutione commota, plurimi pro Christo Martyrii corona fuere decorati: inter quos Usthaxades Saboris Pædagogus, & Symeon Ar-

Edit. Paris. pag. 20.

chiepiscopus, & præter alios plures centum Clerici & Episcopi, & alia innumera multitudo una die Martyrii palmam adepti sunt. Ab eodem insuper infidelissimo Sabore in præcipuis urbibus nobilissimi quique ad decem & octo millia cruciatibus horrendis, & ab humana penitus alienis natura Martyres fuere consummati. Ea tempestate Apsicimas Episcopus, Æthalas presbyter, & Turbulia Symeonis Archiepiscopi soror cum plurimis aliis ejusdem sexus Martyrio afficiuntur. Quibus auditis sacratissimus Imperator Constantinus, ut Christianorum sanguini fundendo parceret, & a tanta crudelitate sibi temperaret, per litteras, additis etiam precibus, Saborem est adhortatus. Mirando ac divino stilo composita est hæc epistola: duram tamen viri mentem flectere non valuit.

Eodem anno beatam Helenam cum ingenti pecuniarum pondere, ad vivificam Domini crucem perquirendam, divinus Constantinus Hierosolymam misit. At cum debito honore Imperatrici factus obviam Macarius Hierosolymorum Patriarcha una cum ipsa semotus a comitatus tumultu, mentis dico tranquillitate, fervidis orationibus & jejuniis vacans desiderati ligni perquisitionem agebat. Quibus ita persolutis, divino tandem nutu, locus, quo Veneris impuri dæmonis templum ac simulachrum erecta fuerant, ipsi Macario manifestatus est: eumque Helena divinitus coronata Imperatrix regia potestate usa, operarum adhibita multitudine, a fundamentis effosum dejecit, rudera exportavit, & cuncta ab Ælio Adriano quondam ibi magnis sumptibus constructa demolita est & expurgavit. Confestim vero sanctum monumentum detectum, & Calvarii locus patefactus, & his proxime tres cruces ad Orientem effossæ: sed & studiosius investigantibus clavi etiam reperti. Anxiis vero cunctis, quæ utique crux Dominica foret, & beata Helena valido mœrore confecta, Macarius Episcopus proprii nominis claritudine beatus, dubium omne fide sua dissolvit. Illustrium enim fœminarum cuidam de vita desperatæ, & jam animam agenti, hujus & illarum crucium admotis lignis, Dominicam agnovit. Nam ut ad infirmam sola accessit umbra, quæ absque spiritu, & omni motu destituta jacebat, divina virtute confestim exiliit, & magna voce Deo laudem reddidit. Pientissima vero Helena cum tremore, & plurimo cordis tripudio vivifica cruce sublata, partem quidem cum clavis ad filium detulit: aliam autem argenteo loculo inclusam Macario Episcopo tradidit sequuturæ deinceps posteritati monumentum. Ecclesias quoque jussit extrui in sancto Sepulchro, in Calvario, & singularem aliam de filii sui nomine, ubi vivifica crux reperta est, in Bethleem, & in olivarum monte, quibus peractis ad illustrem Constantinum reversa est. His hilare acceptis, vitalis crucis partem auro inclusam Episcopo servandam commendavit: clavorum autem hos quidem in galeam scite composuit, alios in equi ejus frænum fabrefactos admiscuit, ut adimpleretur vaticinium Prophetæ, dicentis: *In illa die, erit in equi fræno Sanctum Domino omnipotenti.* Ipse celebratissimus Constantinus Macario, cujus viri nomen laudes etiam testatur, ut fabricam urgeret & promoveret, scripsit: ac liberali sumptu dato Præfectum operis

pag. 21.

Ἀρχιεπίσκοπος, καὶ πρὸς ἄλλοις πολλοῖς ἑκατὸν κληρικοὶ καὶ ἐπίσκοποι ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ ἐμαρτύρησαν, καὶ πολλὰ πλήθη ἀναρίθμητα. ἐν δὲ τῶν πόλεων τοὺς ἐπισήμους ὀκτωκαίδεκα χιλιάδας ἠρίθμησαν μαρτύρων βασάνοις φρικώδεσι καὶ ξένοις τῆς φύσεως τελειωθέντας ὑπὸ Σαβωρίου τοῦ ἀθεωτάτου. τότε καὶ Ἀψιαιμᾶς ἐπίσκοπος, καὶ Αἰθαλᾶς πρεσβύτερος, καὶ Τουρβουλία ἡ ἀδελφὴ Συμεὼν τοῦ ἀρχιεπισκόπου σὺν ἑτέραις πλείσταις, ἐμαρτύρησαν. Κωνσταντῖνος δὲ ὁ θειότατος βασιλεὺς Σαβωρίῳ διὰ γραμμάτων παρῄνει φείσασθαι Χριστιανῶν αἱμάτων, καὶ παύσασθαι τῆς τοσαύτης ὠμότητος· ἥ τις ἐπιστολὴ θαυμασίως συντέτακται, καὶ θειότατα· ἀλλ' οὐκ ἔπεισε.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Ἑλένην τὴν μακαρίαν μετὰ χρημάτων ἀπέστειλεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ὁ θεῖος Κωνσταντῖνος πρὸς τὸ ἀναζητῆσαι τὸν ζωοποιὸν τοῦ Κυρίου σταυρόν. Μακάριος δὲ ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων συναντήσας τῇ βασιλίδι μετὰ τῆς δεούσης τιμῆς, τὴν ζήτησιν τοῦ ποθουμένου ξύλου ἐποιεῖτο σὺν αὐτῇ, μεθ' ἡσυχίας, καὶ προσευχῶν σπουδαίων, καὶ νηστείας. τούτων δὲ γενομένων, ἐφάνη συντόμως θεόθεν ὁ τόπος τῷ αὐτῷ Μακαρίῳ δειχθείς, ἐν ᾧ ἵδρυτο τῆς ἀκαθάρτου δαίμονος Ἀφροδίτης ὁ ναός, καὶ τὸ ἄγαλμα· ὃν τῇ βασιλικῇ αὐθεντίᾳ χρωμένη συντόμως καθεῖλεν ἡ θεόστεπτος Ἑλένη διὰ πλήθους τεχνιτῶν ἐκ βάθρων κατασκάψασα, καὶ τὸν χοῦν ἀπορρίψασα, ὑπὸ Ἀδριανοῦ Αἰλίου πάλαι κτισθέντα πολυτελῶς. αὐτίκα δὲ τὸ ἅγιον μνῆμα, καὶ ὁ τόπος τοῦ κρανίου ἀνεδείχθησαν, καὶ πρὸς ἀνατολὴν σύνεγγυς τούτων τρεῖς σταυροὶ κεχωσμένοι· ἐρευνήσαντες δὲ εὗρον καὶ τοὺς ἥλους. ἀμηχανούντων δὲ πάντων ποῖος ἄρα ἐστὶν ὁ δεσποτικὸς σταυρός, καὶ σφόδρα τῆς μακαρίας Ἑλένης λυπουμένης, ὁ Μακάριος φερωνύμως ἐπίσκοπος διὰ πίστεως ἔλυσε τὸ ζητούμενον· ἀπεγνωσμένῃ γάρ τινι γυναικὶ τῶν ἐμφανῶν, καὶ σχεδὸν τεθνηκυίᾳ προσαγαγὼν ἕκαστον τῶν σταυρῶν τὰ ξύλα, τὸ δεσποτικὸν ἔγνω. μόνον γὰρ ἤγγισε τῇ ἀσθενούσῃ ἡ σκιὰ αὐτοῦ, εὐθὺς ἡ ἄπνους καὶ ἀκίνητος, θείᾳ δυνάμει παραχρῆμα ἀνεπήδησε, δοξάζουσα τὸν Θεὸν μεγάλῃ τῇ φωνῇ. ἡ δὲ πανευσεβὴς Ἑλένη μετὰ φόβου καὶ πολλῆς χαρᾶς ἀνελομένη τὸ ζωοποιὸν ξύλον, μέρος μὲν αὐτοῦ σὺν τοῖς ἥλοις ἤγαγε πρὸς τὸν παῖδα· τὸ δὲ λοιπὸν εἰς ἀργυρέαν καταθεμένη γλωσσόκομον, παρέδωκε τῷ ἐπισκόπῳ Μακαρίῳ, εἰς μνημόσυνον ταῖς μετέπειτα γενεαῖς. τότε δὲ καὶ ἐκκλησίας ἐκέλευσε κτισθῆναι ἔν τε τῷ ἁγίῳ μνήματι, καὶ ἐν τῷ κρανίῳ, καὶ ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἑαυτῆς υἱοῦ ἔνθα εὑρέθη τὸ ζωοποιὸν ξύλον, καὶ ἐν Βηθλεέμ, καὶ ἐν τῷ ὄρει τῶν ἐλαιῶν, καὶ οὕτως ἐπανῆλθε πρὸς τὸν πανεύφημον Κωνσταντῖνον. ὁ δὲ δεξάμενος αὐτὴν μετὰ χαρᾶς, τὴν μὲν τοῦ ζωοποιοῦ ξύλου μοῖραν ἐν χρυσῇ θήκῃ παρέθετο, παραδοὺς τῷ ἐπισκόπῳ εἰς τήρησιν· τῶν δὲ ἥλων τοὺς μὲν εἰς τὴν ἑαυτοῦ περικεφαλαίαν ἐχάλκευσε, τοὺς δὲ ἀνέμιξε τῷ σαλιβαρίῳ τοῦ ἵππου αὐτοῦ, ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος· ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται τὸ ἐπὶ τοῦ χαλινοῦ τοῦ ἵππου ἅγιον τῷ Κυρίῳ παντοκράτορι. ὁ δὲ αὐτὸς πανεύφημος Κωνσταντῖνος ἔγραψε τῷ Μακαρίῳ φερωνύμως ἐπισπεύδειν τῇ οἰκοδομῇ, καὶ ἄρχοντα τοῦ ἔργου ἀπέστειλε μετὰ δαψιλείας χρημάτων, ἀπ-

λύσας

λεύσας οὕτω κτισθῆναι τοὺς ἁγίους τόπους, ὡς μὴ εἶναι τοιαύτην καλλονὴν ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ, γράψας ἄγεσθαι τοὺς τῆς ἐπαρχίας συνδραμεῖν τοῖς ἔργοις σπουδαίως ἐκ τοῦ δημοσίου λόγου. ἦν δὲ ὁ βασιλεὺς φαιδρῶς ἑορτάζων καὶ εὐχαριστῶν τῷ Θεῷ τῷ ποιήσαντι τοιαῦτα ἀγαθὰ ἐν τοῖς χρόνοις αὐτοῦ.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ὁ φερώνυμος Μακάριος ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ, καὶ διεδέξατο τὸν θρόνον αὐτοῦ Μάξιμος πρᾶος ἀνὴρ καὶ ἐπίσημος, ὃς πολλὰς βασάνους ὑπέστη διὰ τὸν Θεὸν ἐν τῷ διωγμῷ, καὶ τὸν δεξιὸν ὀφθαλμὸν ἀπολέσας.

Κατ' αὐτὸν τὸν καιρὸν καὶ ἡ μακαρία Ἑλένη ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ ἐτῶν ὀγδοήκοντα, πολλὰ ἐντειλαμένη τῷ υἱῷ περὶ τῆς εἰς Χριστὸν εὐσεβείας. ἐτάφη δὲ ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὃν ἔκτισεν ὁ υἱὸς αὐτῆς Κωνσταντῖνος, εἰς τὸ θάπτεσθαι τοὺς τελευτῶντας βασιλεῖς Χριστιανούς. πρώτη δὲ ἐν αὐτῷ ἐτάφη ἡ μακαρία Ἑλένη, μνήμαις φαιδραῖς καὶ παννυχίσι τιμηθεῖσα. αἱ δὲ ἐν Ἱεροσολύμοις ἱεραὶ παρθένοι, αἷς ἑστῶσα δι' ἑαυτῆς, ὡς θεράπαινα, ταῖς τραπέζαις διηκόνει ἡ θεόφρων Ἑλένη, διὰ παντὸς θείαις μνήμαις αὐτὴν ἐμακάριζον. Εὐσεβίῳ δὲ τῷ Παμφίλου βίβλους ἱερὰς κατασκευάσαι ὁ βασιλεὺς προσέταξε λόγῳ τῶν ἐκκλησιῶν Κωνσταντινουπόλεως, παρασχὼν αὐτῷ ἐκ δημοσίου χρήματα.

Κόσμου ἔτη ͵εωιϛʹ.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτ. τιϛʹ.	Ῥωμ. βασιλ. Κωνσταντῖνος ἔτη λβʹ.	Περσῶν βασιλ. Σαβώρης ἔτη οʹ.	Ῥωμ. ἐπίσκ. Σίλβεστρος ἔτ. κηʹ.	Κωνσ. ἐπίσκ. Ἀλέξανδρος ἔτ. κγʹ.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Μακάριος ἔτη κʹ.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Ἀλέξανδρος ἔτη κγʹ.	Ἀντ. ἐπίσκ. Εὐστάθιος ἔτη ηʹ.
		κβʹ	κδʹ	κϛʹ	ζʹ	ιαʹ	κʹ	ιβʹ

Anni mundi 5816.	Divinæ Incarn. 316.	Rom. Imp. Constantinus annis 32.	Persarum rex Sabores annis 70.	Romæ Episcopus Sylvester annis 28.	Constantinopolis Alexander Episc. ann. 23.	Hierosol. Episc. Macarius ann. 20.	Alex. Episc. Alexander annis 23.	Antioc. Episc. Eustathius ann. 8.
		22	24	26	7	11	20	12

Τούτῳ τῷ ἔτει Κωνσταντῖνος ὁ μέγας κατὰ Γερμανῶν, καὶ Σαρματῶν, καὶ Γότθων στρατεύσας τὸν Δανοῦβιν περάσας γέφυραν ἐν αὐτῷ (ἔνθα ὁ μέγας Κωνσταντῖνος γέφυραν ἐν τῷ Δανουβίῳ ἔκτισε) λιθίνην κατασκευάσας, νίκην ἤρατο κραταιὰν διὰ τῆς τοῦ τιμίου σταυροῦ δυνάμεως, καὶ τούτους ἐρημώσας εἰς ἐσχάτην αὐτοὺς ἤγαγε δουλείαν.

Τῷ δ' αὐτῷ χρόνῳ καὶ Δρεπάνην ἐπικτίσας εἰς τιμὴν Λουκιανοῦ τοῦ μάρτυρος ὁμωνύμως τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἑλενούπολιν κέκληκε. τῷ συμβόλῳ τῆς ἐκτεθείσης ἐν Νικαίᾳ ὑπὸ τῶν πατέρων πίστεως πάντα ὀρθοδοξεῖν Εὐσέβιος ὁ Παμφίλου μαρτυρεῖ γράφων τοῖς ἑαυτοῦ πολίταις, καὶ ἑρμηνεύων τὰ ῥήματα πρὸς τὴν διάνοιαν. Ἀθανάσιος δὲ ἐν τῇ πρὸς Ἄφρους ἐπιστολῇ μαρτυρεῖ τῷ Παμφίλῳ εἰσδεξαμένῳ τὴν φωνὴν τοῦ ὁμοουσίου· ὁ δὲ Θεοδώρητος φησὶν ὅτι Εὐσέβιος ὁ Παμφίλου σύμφρων τῶν Ἀρειανῶν ὑπῆρχεν Εὐσεβίου τοῦ Νικομηδείας καὶ τῶν σὺν αὐτῷ. ὅθεν ἐν τῇ καθαιρέσει τοῦ θείου Εὐσταθίου Ἀντιοχείας συνέδραμεν, μεθ' ὧν καὶ τὸν βασιλέα πείσας δικαίως αὐτὸν καθαιρεῖσθαι ἐν τῷ Ἰλλυρικῷ παρεσκεύασεν αὐτὸν ἐξορισθῆναι.

		κγʹ	κεʹ	κζʹ	ηʹ	ιγʹ	καʹ	ιγʹ

Τῷ αὐτῷ ἔτει τὸ ἐν Ἀντιοχείᾳ ὀκτάγωνον κυριακὸν ἤρξατο οἰκοδομεῖσθαι.

misit, qui sancta loca ex ejus mandato curaret adeo sumptuose extrui; ut splendore pares in orbe universo non extarent ædes, etiam provinciæ Præsidibus ex ærario publico collatis expensis, ad opus inceptum absolvendum opem suppeditare Imperatoris rescripto jussis. Quibus confectis Imperator dies festos hilariter celebravit, debitasque Deo, a quo Imperii sui tempora tot bonis cumulata sunt, grates persolvit.

Eodem anno tanto nomine dignus Macarius Hierosolymorum Patriarcha quievit in pace: in cujus thronum successit Maximus vir mansuetus & eximius, qui mota propter Dei religionem persecutione, dextrum oculum amisit, & plurimos sustinuit cruciatus.

Sub idem tempus beata Helena annis vitæ octoginta numeratis, multisque Christianæ vitæ præceptis filio relictis obdormivit in Domino. Sepulta est Constantinopoli in Æde sanctorum Apostolorum, quam filius ejus Constantinus, ut Imperatores Christiani ibi post obitum humarentur, construxerat. Prima vero beata Helena in hac sepulta fuit solemnibus Ecclesiæ officiis, & nocturnis vigiliis honorata. Sacræ autem Hierosolymitanæ virgines, quibus religiose de Deo sentiens Helena servarum more stans propriis manibus ministrabat, jugi piaque recordatione nomen ejus celebrantes, æternam ei beatitudinem precabantur. Denique in Ecclesiarum Constantinopolis gratiam Eusebium Pamphili, suppeditatis ex ærario publico expensis, jussit Imperator sacros libros colligere.

Hoc anno magnus Constantinus expeditione adversus Germanos Sarmatas & Gotthos suscepta, constructo in Danubio, quem pertransivit, lapideo ponte, venerandæ crucis virtute maximam reportavit victoriam, devastatisque eorum agris extremam in eos induxit servitutem.

Edit. Paris. pag. 12.

Eodem quoque anno Drepanam in honorem Luciani ibi martyrio consummati restaurans, Helenopolim de matris nomine appellavit. Fidei in Nicæna Synodo a Patribus expositæ Eusebius Pamphili testimonium rediens, rectum & legitimum omnem sensum illud continere suis civibus scripto profitetur, & singulorum ejus verborum mentem explanat. Ad Africanos scribens Athanasius Eusebium voci Consubstantialis assensum præbuisse affirmat. Theodoretus autem Eusebium Pamphili cum Arianis, Eusebio videlicet Nicomediæ Episcopo, ejusque sectatoribus, sensisse refert: unde cum ipsis ad sanctum Eustathium Antiochiæ Præsulem dignitate deponendum concurrit: cum quibus, ejus abdicationem velut justam Imperator approbans, exilium apud Illyrios eidem paravit.

		23	25	27	8	13	21	13

Eodem anno Dominicum Octagonum Antiochiæ ædificari cœptum.

									A									
			24	26	28	9	14	22	14				κδ'	κϛ'	κη'	θ'	ιδ'	κβ'	ιδ'

Hoc anno piissimus Imperator Constantinus Danubium trajecturus lapideum pontem in eo construxit, & Scythas edomuit.

Τούτῳ τῷ ἔτει Κωνσταντῖνος ὁ εὐσεβὴς τὸν Δανούβιν περάσας, γέφυραν ἐν αὐτῷ λιθίνην πεποίηκε, καὶ τοὺς Σκύθας ὑπέταξε.

				Romae Episc. 32. Marcus an. 2.				
		25	27	1	10	15	23	15

				Ῥωμ. ἐπίσκ. λβ'. Μάρκος ἔτη β'.				
		κε'	κζ'	α'	ι'	ιε'	κγ'	ιε'

B Hoc anno pius Constantinus Constantinopolim a se constructam novam Romam sanxit appellari, & Senatum habere decrevit: atque columnam ex Porphyrite, cui propriam imposuit statuam, ea in urbis parte, qua ejus ædificia condi cœpta, ad occiduam regionem, qua Romam ituris via sternitur, erexit: urbem ipsam variis distinxit ornamentis; & si quod opus uspiam provinciarum & civitatum extitit elaboratum ac præstans inter statuas, æra, & marmora, illud omne Constantinopolim transportari curavit.

Τούτῳ τῷ ἔτει κτίζων Κωνσταντῖνος ὁ εὐσεβὴς τὴν Κωνσταντινούπολιν Ῥώμην νέαν χρηματίζειν ταύτην ἐθέσπισε, καὶ σύγκλητον ἔχειν ἐκέλευσε, στήσας καὶ πορφυροῦν κίονα, καὶ ἐπάνω αὐτοῦ ἀνδριάντα, ἀπὸ τοῦ τόπου, οὗ ἤρξατο οἰκοδομεῖν τὴν πόλιν. ἐπὶ δὲ τὸ δυτικὸν μέρος τοῦ ἐπὶ Ῥώμην ἐξιούσης πύλης, κοσμήσας τὴν πόλιν, καὶ κομίσας ἐπ' αὐτῇ ἀπὸ πάσης ἐπαρχίας καὶ πόλεως, εἴ τι ἔργον ἦν εὐκοσμίας, καὶ ἀνδριάντων, καὶ χαλκοῦ, καὶ μαρμάρου.

Edit. Paris. pag. 23.

						Alexander Episc. Athanasius annis 46.	
	26	28	2	11	16	2	16

C

						Ἀλεξ. ἐπίσκ. Ἀθανάσιος ἔτη μϛ'.	
	κϛ'	κη'	β'	ια'	ιϛ'	α'	ιϛ'

Hoc anno pius Constantius templorum pariter ac idolorum eversionem promovit, adeo ut ubique delerentur: ipsorumque redicus Dei Ecclesiis addicerentur.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπέτεινε Κωνσταντῖνος ὁ εὐσεβὴς τὴν τῶν εἰδώλων καὶ τῶν ναῶν αὐτῶν κατάλυσιν, καὶ κατὰ τόπους ἠφανίζοντο· καὶ αἱ πρόσοδοι αὐτῶν ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ Θεοῦ ἐδίδοντο.

Anni mundi 5828.	Divinæ Incarn. 328.	Rom. Imp. Constantinus annis 32.	Persarum rex Sabores annis 70.	Romæ Episco. 31. Julius annis 15.	Constantinopolis Episc. Alexander annis 23.	Hierosol. Episc. Macarius annis 20.	Alex. Episc. Athanasius annis 46.	Antioc 23. Episc. Eustathius annis 18.
		27	29	1	12	17	3	17

D

Κόσμου ἔτη ͵εωκη'.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτ. τκη'.	Ῥωμ. βασιλ. Κωνσταντῖνος ἔτη λβ'.	Περσῶν βασιλ. Σαβώριος ἔτη ο'.	Ῥωμ. ἐπίσκ. Ἰούλιος ἔτη ιε'.	Κωνστ. ἐπίσκ. Ἀλέξανδρος ἔτη κγ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Μακάριος ἔτη κ'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Ἀθανάσιος ἔτη μϛ'.	Ἀντ. ἐπίσκ. κγ'. Εὐστάθιος ἔτη ιη'.
		κζ'	κθ'	α'	ιβ'	ιζ'	γ'	ιζ'

Hoc anno Basilica Nicomediensis igne cælesti conflagravit.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἡ ἐν Νικομηδείᾳ βασιλικὴ πυρὶ θείῳ κατεφλέχθη.

		28	30	2	13	18	3	18

		κη'	λ'	β'	ιγ'	ιη'	γ'	ιη'

E Hoc anno septima Indictione imminente, fames adeo truculenta Orientem invasit, ut e pagis homines turmatim glomerati in urbem Antiochenam & Cyprum effunderentur: & primo quidem noctu urbis vias obvia quæque diripere, postremum autem de die in horrea & apothecas irrumpentes, & cuncta prædari, depopulari, & mox discedere cœperunt. Vænile tritici modius argenteis quadringenteis. Magnus autem Constantinus frumenti demensum, quod viduis, orphanis, peregrinis, pauperibus, & clericis

Τούτῳ τῷ ἔτει μελλούσης ζ'. Ινδικτ. ἐπιλαμβάνεσθαι λιμὸς ἐγένετο ἐν τῇ ἀνατολῇ ἐπικρατήσας σφοδρότερον, ὥστε κώμας ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐν ὄχλῳ πολλῷ συναγομένας ἐπὶ τῆς χώρας Ἀντιοχέων, καὶ τῆς Κύπρου ἐπέρχεσθαι κατ' ἀλλήλων, καὶ ἁρπάζειν μὲν, ὡς ἐν νυκτὶ, ταῖς ἐφόδοις. ἔσχατον δὲ ἐν ἡμέρᾳ ἐπεισιέναι εἰς τοὺς σιτοβολῶνας, καὶ ἐν τὰς ἀποθήκας, καὶ πάντα σκυλεύοντας ἁρπάζειν, καὶ ἀναχωρεῖν γενέσθαι δὲ τὸν μόδιον τοῦ σίτου τετρακοσίων ἀργυρίων. ὁ δὲ μέγας Κωνσταντῖνος σιτομέτριον ταῖς ἐκ-

κλησίαις κατὰ πόλιν ἐχαρίσατο εἰς διατροφὴν διηνεκῶς χήραις, καὶ ὀρφανοῖς, καὶ ξένοις, πένησί τε, καὶ τοῖς κληρικοῖς. ἡ δὲ ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐκκλησία ἐλάμβανε σίτου μοδίους λϛ'.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει σεισμοῦ λαβροτάτου γενομένου ἐν Κύπρῳ Σαλαμὶν ἡ πόλις κατέπεσε, καὶ ἱκανὸν πλῆθος διέφθειρεν.

								Ἀντ. ἐπίσκ. Εὐλάλιος ἔτη γ'.
		λβ'	λα'	γ'	ιδ'	ιθ'	δ'	α'

Τούτῳ τῷ ἔτει Δαλμάτιος Καῖσαρ ἀνηγορεύθη. Καλόκαιρος δὲ ἐν Κύπρῳ τῇ νήσῳ τυραννήσας, οὐ κατέσχε τῇ Ῥωμαίων προσβολῇ· καὶ ἡττηθεὶς ἅμα τοῖς αἰτίοις, ἀνῃρέθη ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικίας, καυθεὶς ζῶν ὑπὸ Δαλματίου Καίσαρος.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει καὶ Ἄρειος ἐκ τῆς ἐξορίας ἀνακληθεὶς δι' ἐπιπλάστου δῆθεν μετανοίας, καὶ εἰς Ἀλεξάνδρειαν πεμφθείς, οὐκ ἐδέχθη ὑπὸ Ἀθανασίου.

			λ'	λβ'	δ'	ιγ'	κ'	ε'	β'

Τούτῳ τῷ ἔτει Κωνσταντίνου τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ νικητοῦ ἤχθη τὰ τριακονταετηρὶς πάνυ φιλοτίμως. καὶ ἐφάνη ἀστὴρ ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ ἐν ἡμέρᾳ ἐν οὐρανῷ κατὰ τὸ ἀνατολικὸν μέρος καπνίζων σφόδρα, ὡς ἀπὸ καμίνου, ἀπὸ ὥρας τρίτης ἕως ὥρας πέμπτης. ὁ γὰρ Ἄρειος σὺν τῷ Νικομηδείας Εὐσεβίῳ, καὶ τοῖς ὁμόφροσιν αὐτοῦ διαναστήσας, μεθ' ὅρκων λιβέλλους ὀρθοδοξίας ἐπιδεδωκότες τῷ βασιλεῖ δι' αὐτῶν, ὅτι ὁμοφρονοῦσι τοῖς ἐν Νικαίᾳ πατράσι ψευδόμενοι. τούτοις παραπεισθεὶς ὁ βασιλεύς, ἠγανάκτησε κατὰ Ἀθανασίου, ἐφ' οἷς Ἄρειον καὶ Εὐζώϊον οὐκ ἐδέξατο τοὺς ὑπὸ Ἀλεξάνδρου καθαιρεθέντας, διακόνου τότε ὄντος Εὐζωΐου. ἀφορμὴν δὲ ἀφορμὴν ὁ Εὐσέβιος, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, ἠγωνίζοντο κατὰ Ἀθανασίου, ὡς προμάχου τῆς ὀρθῆς πίστεως.

Κόσμου ἔτη ϛωκζ'.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτη τκζ'.	Ῥωμ. βασ. Κωνσταντῖνος ἔτη λβ'.	Περσῶν βασ. Σαβώρης ἔτη ο'.	Ῥωμ. ἐπίσκοπος Ἰούλιος ἔτη ιε'.	Κωνστ. ἐπίσκ. Ἀλέξανδρος ἔτη κγ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Μάξιμος ἔτη κγ'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Ἀθανάσιος ἔτη μϛ'.	Ἀντ. ἐπίσκ. Εὐλάλιος ἔτη γ'.
		λα'	λγ'	ε'	ιϛ'	α'	ϛ'	γ'

Τούτῳ τῷ ἔτει τὴν ἀγανάκτησιν τοῦ βασιλέως τὴν κατὰ Ἀθανασίου γενομένην, διὰ τὸ μὴ δέξασθαι Ἄρειον καὶ Εὐζώϊον μετὰ τὴν ἐπίπλαστον δῆθεν ἐπιστροφήν, οἱ περὶ τὸν Νικομηδείας Εὐσέβιον ἅμα καὶ Μελιτιανοῖς ὄργανον κακίας εὑρόντες, τὰ κατὰ Ἀθανασίου συνεσκεύαζον· καὶ πρῶτον μὲν τὴν χειροτονίαν διέβαλλον, καίπερ Ἀπολλιναρίου τοῦ Σύρου μεγάλα τῆς περὶ Ἀθανασίου χειροτονίας μαρτυροῦντος. δεύτερον δὲ περὶ τῆς λινῆς ἐσθῆτος, ἣν οἱ ἐχθροὶ ἐπιθεῖναι τὸν ἅγιον ἐσυκοφάντουν· τρίτον περὶ Φιλουμένου, ᾧ χρυσίον πολὺ πέμψαι ἔλεγον, ψευδόμενοι, εἰς ἐπιβουλὴν τοῦ βασιλέως. μετακαλεσάμενος

Theophanis Chron.

perpetuo esset alimento, Ecclesiis per urbes largitus est. Antiochena certe Ecclesia triginta sex millia modiorum frumenti accepit.

Eodem vehementissimo terræ motu Cyprum concutiente, Salamina urbs eversa est, & in ea magna hominum multitudo oppressa.

								Antioc. Episc. Eulalius ann. 3.
		20	11	3	14	19	4	1

Hoc anno Dalmatius Cæsar est declaratus. Calocærus autem tyrannide in Cypro insula occupata, Romanorum impressionem sustinere non valuit; & cum criminis auctoribus superatus, Tarsi in Cilicia necatur, vivus a Dalmatio Cæsare igni traditus.

Edit. Paris. pag. 14.

Eodem anno Arius ob simulatam pœnitentiam exilio revocatus, & Alexandriam missus, ab Athanasio in Ecclesiasticam societatem nullatenus est admissus.

			30	32	4	13	20	5	2

Hoc anno Piissimi & Victoris Constantini tricennalia magna cum festivitate & munificentia celebrata sunt. Antiochiæ media die ad cæli partem Orientalem visa est stella, ex qua densus velut e camino fumus exhalabat a tertia ad quintam usque horam. Arius enim una cum Eusebio Nicomediensi reliquisque asseclis resumptis animis excitatus, libellos sinceræ rectæque fidei testes, additis etiam jura mentis, Imperatori obtulit, quibus, ut tum ipse, tum socii congregatis olim Nicææ patribus assentirentur dolose mentitus asseveravit. His Imperator suasus in Athanasium indignatione movetur, quod Arium & Euzojum ab Ecclesiastica quondam communione ab Alexandro rescissos, ipso Euzojo Diaconi munus tunc exercente, non recepisset. Istam vero Eusebius, & qui favebant, occasionem nacti, adversus Athanasium tamquam veræ fidei propugnatorem decertabant.

Anni mundi 5827.	Divinæ Incarn. 327.	Rom. Imp. Constantinus annis 32.	Parsarũ rex Sabores annis 70.	Roman. Episc. Julius annis 15.	Constan. Episc. Alexander annis 23	Hieros. Episc. Maximus annis 23.	Alex. Episc. Athanasius annis 46.	Ant. Episc. Eulalius annis 3.
		31	33	5	16	1	6	3

Hoc anno conceptam adversus Athanasium Imperatoris iram, quod Arium & Euzojum, post simulatam videlicet eorum conversionem, Ecclesiæ non aggregasset, qui Eusebii Nicomediensis & Meletianorum partes fovebant, velut nequitiæ commodum instrumentum adepti, plura in eum machinati sunt. Et primum quidem ordinationem ejus calumniabantur, de qua tamen Apollinarius Syrus fidem faciens grave dabat testimonium. Secundo ob lineam vestem, quam sanctum superimponere ejus adversarii criminabantur. Tertio de Philumeno, ad quem magnam auri copiam, ad parandas nimirum Imperatori insidias, eum misisse mentiebantur. Advocans autem Impera-

tor Athanasium, & cuncta mendaciis compacta reperiens, eum honore plurimo cumulatum cum litteris Alexandriam remisit.

Edit. Paris. pag. 25.

Eodem anno perniciosum Ischyræ consilium in Athanasii caput ad Mareotem conflatum est. Hic Ischyras sacerdotem se fingens Ecclesias circumibat: quod resciens Athanasius hominem a temerariis ausibus Macarii presbyteri ope prohibuit. Hic fuga saluti consulens, Eusebium Nicomediæ, structa in Athanasium accusatione, convenit; & quasi per acta sacrati Mysterii tempore sancta vasa ex altari deturbata contregisset, sacros quoque libros per Macarium combussisset, & declamatam abscidisset Arsenii manum illa magicis in operibus usurus, sanctum virum hac arte reum impudenter agebant. Cognitis in Athanasium criminationibus Imperator Dalmatio fratris filio Antiochiæ tunc commoranti horum disquisitionem committit: Postmodum vero judicium Cæsaream transtulit: quod cum propter Eusebium Pamphili recusaret Athanasius, dies ei a veritatis adversariis Tyri dicitur, ab Eusebio dico Nicomediæ Præsule fraudibus Imperatorem circumveniente, & sanctorum locorum recenter ædificatorum se desiderio teneri, atque præsentia sua dedicationem eorum cohonestare se velle prætexente. Magno itaque comitatus apparatu dimissum jubet Imperator objectas Athanasio criminationes diluere, & hoc pacto cum eo dedicationis solemnitati interesse. Iis Tyri coactis, Maximus Hierosolymorum Antistes, cui nulla paratarum Athanasio insidiarum erat notitia, advenit. Athanasius demum iniquorum consessum ingressus accusatorum calumnias aranearum instar dissolvit: adeo ut, quod in mendacio fuissent deprehensi concitati & vehementius indignati, cuncta tumultu clamoribusque complere coeperint vociferantes: Tollite præstigiatorem omnes imposturis circumvenientem & opprimentem silentio. Ac vix Dalmatius Cæsar Imperatoris nepos armata militum manu instructus Athanasium morti sibi inferendæ proximum potuit eripere. Tunc etiam Arsenius, quæ Dei fuit providentia, Tyri comparuit: & convicta criminis intentati fictione, & calumnia in Ischyræ faciem repulsa, Athanasii hostes turpiter confusi conventum dissolverunt: Athanasius quoque propter intolerandas in se paratas insidias Tyro discessit. Mox qui Arii mentem tuebantur, ex unius factionis Episcopis inito conciliabulo absentem Athanasium sua dignitate deponunt: quique Ario & Euzojo communionem impertiebant, eos Alexandriam miserunt: ac ita cruentis manibus dedicationis peregere mysteria. Omnium vero malorum princeps atque auctor extitit Eusebius Nicomediensis. Sane veritatis fama obtinuit magnum Athanasium Tyro fugientem accessisse Hierosolymam, & conceptis precibus loca orationibus, & sacrificiis destinata sancto inunxisse unguento, & ante impiorum adventum consecrasse: mox ad Imperatorem profectum omnia adversum se gesta exposuisse. Quibus ex admiratione attonitus præclarus Imperator ob adversariorum malitiam, magno auctum honore cum litteris Alexandriam remisit. Cum vero Nicomediensis Eusebius, vel contra nomen ab omni pietate alienus, & Theognis & Ur-

pag. 26.

δὲ ὁ βασιλεὺς Ἀθανάσιον, καὶ πάντα ψευδῆ εὑρὼν, μετὰ γραμμάτων καὶ τιμῆς πολλῆς εἰς Ἀλεξάνδρειαν τοῦτον ἀπέστειλεν.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει καὶ ἡ Ἰσχύρας κατὰ Ἀθανασίου ἐπιβουλὴ εὑρέθη ἐν τῷ Μαρεώτῃ. οὗτος ὁ Ἰσχύρας ἱερέα ἑαυτὸν σχηματίσας, περιῄει· ὅπερ μαθὼν Ἀθανάσιος, τοῦτον ἐκώλυε τοῦ τολμήματος, διὰ Μακαρίου πρεσβυτέρου. ὁ δὲ φυγὼν ἦλθε πρὸς Εὐσέβιον τὸν Νικομηδείας, κατηγορῶν Ἀθανασίου, ὡς καὶ ἱερὰ σκεύη τῷ καιρῷ τῆς μυσταγωγίας ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου κατεάξαντος, καὶ ἱερὰς βίβλους διὰ Μακαρίου καύσαντος· Ἀρσενίου τε τοῦ περιβόητον χεῖρα ἀποκόψαι καταψεύσαντο πρὸς μαγείαν ταύτην κεχρῆσθαι τὸν ἅγιον, οὕτως ἀναιδῶς διαβάλλοντες. γνοὺς δὲ ὁ βασιλεὺς τὰς κατὰ Ἀθανασίου διαβολὰς, Δαλματίῳ πρῶτον τῷ ἰδίῳ ἀνεψιῷ ἐπιτρέπει ζήτησιν εἰς Ἀντιόχειαν ὄντι. ὕστερον δὲ μεταφέρει τὴν δίκην εἰς Καισάρειαν, ἣν ὑπερθέμενος ὁ Ἀθανάσιος διὰ τὸν Παμφίλου Εὐσέβιον, ἐν Τύρῳ κρίνεται ὑπὸ τῶν ἀντιδίκων τῆς ἀληθείας, Εὐσεβίου δὲ, φημὶ, τοῦ Νικομηδείας ἀπατήσαντος τὸν βασιλέα, ἐπιθυμίᾳ δῆθεν τῶν οἰκοδομηθέντων ἁγίων τόπων, καὶ τοῦ εὑρεθῆναι εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν αὐτοῦ, καὶ μετὰ μεγάλης τιμῆς ἀπέλυσε, κελεύσας λυθῆναι τὰς κατὰ Ἀθανάσιον διαβολὰς, καὶ οὕτω σὺν Ἀθανασίῳ εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν ἐγκαινίων γενέσθαι. συνελθόντων αὐτῶν ἐν Τύρῳ, εὑρέθη καὶ Μάξιμος Ἱεροσολύμων ἀγνοῶν τὰς κατὰ Ἀθανασίου συσκευάς· εἰσελθὼν δὲ Ἀθανάσιος εἰς τὸ συνέδριον τῶν κακοφρόνων, ἀράχνης δίκην τὰς συκοφαντίας τῶν κατηγόρων διέλυσεν, ὥστε αὐτοὺς ἐφ' οἷς ὤφθησαν ψευδόμενοι, καὶ μανέντες, συγχεῖν ἅπαντα καὶ βοᾶν· ἄρατε τὸν γόητα ἅπαντας φιμώσαντα. Δαλμάτιος δὲ ὁ Καῖσαρ καὶ ἀνεψιὸς τοῦ βασιλέως μετὰ στρατιωτικῆς χειρὸς μόλις Ἀθανάσιον περιέσωσεν ἀναιρεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν μέλλοντα. τότε καὶ Ἀρσένιος κατὰ Θεοῦ πρόνοιαν ἐν Τύρῳ παρεγένετο, καὶ τοῦ κατ' αὐτὸν πλάσματος διελεγχθέντος, ἐπὶ τὴν κατὰ Ἰσχύραν συκοφαντίαν οἱ ἐχθροὶ ἐτρέποντο. Ἀθανάσιος δὲ διὰ τὰς ἀφορήτους κατ' αὐτοῦ ἐπιβουλὰς ὑποχωρήσας τῆς Τύρου, πρᾶξιν δὲ κατὰ μονομερίαν συστησάμενοι οἱ Ἀρειόφρονες, καθαιροῦσιν ἀπόντα τὸν Ἀθανάσιον. Ἀρείῳ δὲ καὶ Εὐζωΐῳ συγκοινωνήσαντας, εἰς Ἀλεξάνδρειαν τούτους ἐξέπεμψαν· καὶ οὕτως ἀνῆλθον ᾑμαγμέναις χερσὶν εἰς τὰ ἐγκαίνια. πάντων δὲ τῶν κακῶν ἦν ἀρχηγὸς ὁ Νικομηδείας Εὐσέβιος. λόγος δὲ ἀληθείας κρατεῖ, ὅτι ὁ μέγας Ἀθανάσιος φυγὼν ἐκ Τύρου ἀνῆλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ ποιήσας εὐχὰς, καὶ τῷ ἁγίῳ χρίσας μύρῳ, καὶ ἁγιάσας τοὺς εὐκτηρίους, πρὸ τῆς τῶν ἀσεβῶν παρουσίας, κατέλαβε τὸν βασιλέα, καὶ πάντα καθ' ἑαυτὸν ἐξηγήσατο. ὁ δὲ πανεύφημος Κωνσταντῖνος θαυμάσας τὴν τῶν ἀντιδίκων αὐτοῦ πονηρίαν, τιμῆς μεγίστης ἀξιώσας αὐτὸν, μετὰ γραμμάτων ἀπέλυσεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν. μετὰ δὲ τὴν ἐκ τῶν ἐγκαινίων ἐπάνοδον ὁ πάσης εὐσεβείας ἀλλότριος Νικομηδείας Εὐσέβιος, καὶ Θέογνις, καὶ

Οὐρσάκιος, καὶ Πατρόφιλος, καταλαβόντες τὸ Βυζάντιον, καὶ τὰς πρώτας κατὰ Ἀθανασίου διαβολὰς σιωπήσαντες, μάρτυρας ψευδεῖς προσεβάλλοντο τέσσαρας ἐπισκόπων χειροτονίας ἔχοντας· οἵ τινες μεθ' ὅρκου εἰπεῖν ἐτόλμησαν, ὅτι ἠκούσαμεν Ἀθανασίου ἀπειλοῦντος κωλύειν τὴν σιτοπομπίαν τὴν ἐρχομένην ἐξ Αἰγύπτου εἰς τὸ Βυζάντιον. ὅθεν καὶ κινήσαντες εἰς ὀργὴν τὸν φιλόχριστον βασιλέα, παρασκευάζουσιν ἐξορίσαι τὸν μέγαν Ἀθανάσιον εἰς Τίβερριν τῆς Γαλλίας. Ἀθανασίου δὲ ἐξορισθέντος, Ἄρειος πάλιν ἐτάραττε τὴν Αἴγυπτον. γνοὺς δὲ ὁ βασιλεὺς, μεταπεμψάμενος αὐτὸν, ἠρώτα εἰ τοῖς ἐν Νικαίᾳ δόγμασι συντίθεται περὶ τοῦ ὁμοουσίου. τοῦ δὲ μεθ' ὅρκου εἰπόντος συντίθεσθαι, δόλον τε νοῶ, ὡς ἀεὶ ἐργαζόμενος. δύο γὰρ χάρτας συντέθεικεν, ἕνα μὲν ὑπὲρ τοῦ ὁμοουσίου, θάτερον δὲ κατ' αὐτοῦ· ὃν καὶ δι' ἑαυτοῦ ἔγραψε, τὸν πρῶτον δι' ἑτέρου γράψας. πείθει τοίνυν τὸν βασιλέα, ὀμόσας οὕτω πιστεύειν, κελεῦσαι δεχθῆναι αὐτὸν ἐν τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ. ὅπερ μαθὼν ὁ θεῖος Ἀλέξανδρος, τῷ Θεῷ προσέκλαυσεν εἰς τὴν καλουμένην Εἰρήνην ἐκκλησίαν· καὶ λόγου θᾶττον ἡ θεία δίκη μετῆλθε τὸν Ἄρειον, ἐν τόποις ἀξίοις τῶν τῆς γλώσσης ἀμαρτημάτων, ἐκκόψασα τῆς ζωῆς, ἐν τῷ νῦν καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, τῶν σπλάγχνων αὐτοῦ κατενεχθέντων ἐν ἀμφόδοις, καθ' ἣν ὥραν ἔμελλε τῶν ἱερῶν ἀναξίως ἐπιβαίνειν περιβόλων. ταῦτα τῷ τριακοστῷ πρώτῳ ἔτει γέγονε τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, τοῦ θείου Ἀλεξάνδρου ἐπισκοποῦντος τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ οὐχ ὥς φασιν, Εὐσέβιος μόνος, ὅτι ὁ Νικομηδείας Ἀσεβὴς Εὐσέβιος, ὅτε εἰς τὰ ἐγκαίνια τὰ κατὰ Ἀθανασίου ἐσκεύαζε, τὸν Κωνσταντινουπόλεως θρόνον ἐπεῖχε. τοῦτο γὰρ καὶ ἐκ τῆς τῶν χρόνων ὁμάδος δείκνυται ψεῦδος. ἐπείπερ Κωνσταντῖνος τὰ ὅλα ἔτη τριάκοντα δύο ἐβασίλευσεν· ὃς μετὰ τὴν πρώτην δεκαετηρίδα, τῷ δεκάτῳ τρίτῳ αὐτοῦ ἔτει καταλαβὼν τὸ Βυζάντιον, Μητροφάνην τὸν πρὸ Ἀλεξάνδρου εὗρεν ἐπίσκοπον πρῶτα, εἶτα Ἀλέξανδρος ἔτη κγ'. ἐπεσκόπησεν· ὡς εἶναι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς βασιλείας τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, ἕως κοιμήσεως Ἀλεξάνδρου, ἔτη λζ'. ἅπερ Κωνσταντῖνος οὐκ ἔφθασε· καὶ οὕτω μὲν ἐκ χρονικῆς ὁμάδος δείκνυται μὴ ἄρξαι τὸν Εὐσέβιον ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ θρόνου Κωνσταντινουπόλεως. δείκνυται δὲ καὶ ἐκ τῶν εἰρημένων ἀνωτέρω περὶ Ἀρείου καὶ Ἀθανασίου. ἡ γὰρ Ἀθανασίου ἐξορία, καὶ Ἀρείου κατάλυσις, μετὰ τριακοστὸν ἔτος Κωνσταντίνου γέγονε, καὶ μετὰ τὰ ἐγκαίνια Ἱεροσολύμων· ὁ δὲ μέγας Ἀλέξανδρος ἔτι περιῆν.

							Ἀντ. ἐπίσκ. Εὐφρόνιος ἔτη ε'.
	λβ'	λδ'	ς'	ζ'	β'	ζ'	α'

Τούτῳ τῷ ἔτει Εὐστάθιος πρεσβύτερος Κωνσταντινουπόλεως ἀποστολικὸν βίον ἐπανῃρημένος, καὶ εἰς ἄκρον ἀρετῆς ἐληλακὼς, διαπρέπων

facius & Patrophilus a dedicationis solemnitate Byzantium reversi essent, præteritis prioribus adversus Athanasium structis calumniis, viros quatuor Episcopalis ordinis dignitate insignes testes falsos produxerunt: qui cum juramento asseverare ausi sunt his verbis: Audivimus Athanasium frumenti transvectionem Byzantium ex Ægypto destinatam impediturum se minitantem. Ex quo Christi amantissimo Imperatori iram concitantes, ipsum ad magnum Athanasium apud Treveros Galliarum urbem relegandum impulerunt. Athanasio igitur in exilium pulso, rursum Arius perturbabat Ægyptum. His ad se delatis, Imperator accersitum rogat Arium, num de Consubstantiali apud Nicæam sancitis dogmatibus assentiatur? Ipse cum juramento testatur assentiri, & dolos ex more comminiscitur. Duas namque schedas paratas tenuit: hanc quæ Consubstantialem profiteretur, alteram quæ foret adversa: secundam manu propria, primam alieno charactere conscriptam exhibuit. Suadet itaque Imperatori, & ita se credere juramento affirmat: & ut ejus jussibus in Ecclesiam Catholicam admittatur postulat. Quod cum divinus Alexander rescivit, eum querelis lachrymas in Ecclesia cui nomen Irene coram Deo profudit: & dicto citius in Arii linguæ turpi profluvio dignis, in publicis dico latrinis, ejus effusis visceribus, circa horam, qua sacra adyta penetraturum se confidebat indigne, truncata, de repente vita præsente, & æterna amissa, divina ultio ipsum prosequuta est. Hæc trigesimo primo Magni Constantini anno contigerunt, divino Alexandro Constantinopoli Episcopatum gerente, nec ut Eusebius ex omnibus Historicis solus narrat, Nicomediensis Irreligiosus Eusebius, cum circa Dedicationis solemnitatem periculum Athanasio pararet, Constantinopolitanam sedem obtinebat. Hoc enim vel ex temporum collectione falsi arguitur: Siquidem Constantinus annos omnino duos & triginta imperavit: qui primis decennalibus actis, tertio & decimo Imperii anno Byzantium profectus, Metrophanem, qui prior Alexandro præsulatum gessit, primum invenit. Metrophani vero successor Alexander viginti tres annos in Episcopi dignitate exegit: adeo ut ab Imperii Magni Constantini principio usque ad Alexandri obitum septem supra triginta, quos Constantinus haud attigit, numerentur anni: ac ita ex accurata temporum ratione Constantinopoleos throno Constantini ætate Eusebium non præsedisse demonstratur: quod & de Ario & Athanasio superius dictis fit manifestum. Athanasii siquidem exilium prout Arii exitium post Constantini trigesimum annum, & Hierosolymorum dedicationem accidere: quo tempore Magnus Alexander inter vivos adhuc superstes extabat.

Edit. Paris. pag. 27.

							Antiochiæ Episc. 35. Euphronius annis 8.
	32	34	6	17	2	7	1

Hoc anno Eustathius Presbyter Constantinopolitanus Apostolicam vitam ducebat, & ad virtutis culmen provectus, inter

reliquos insignis habebatur: Unaque Zenobius Architectus, qui Constantini mandato Martyrum ædem Hierosolymis ædificavit.

Eodem autem anno plures Assyriorum Persis subjecti in Mesopotamia a Saracenis vænierunt. Persæ vero Romanis bellum induxerunt: Exinde Constantinus ad Nicomediensium urbem profectus, acie jam adversus Persas instructa, morbo correptus, in pace quievit, tum primo Baptismi gratia donatus, ut quidam ea Arianorum asseclis referunt, & ab Eusebio Nicomediæ Episcopo in Constantinopolitanam sedem translato lustratus, quod falsi superius arguimus: Romæ siquidem, prout jam demonstratum, a Sylvestro baptizatus est. Vixit omnino quinque supra sexaginta annis: quorum exegit Imperator unum & triginta, & insuper menses decem. Conscripto testamento tribus liberis Constantino, Constantio, & Constanti reliquit Imperium. Religiose penitus ac clementer summa sua potestate usus: Primus Imperator, quæ circa eum fuit Dei providentia, Christianorum est appellatus. In plures Barbaros, a Britannia ad usque Persicos tractus, & in tyrannos domesticis armis sævientes vivificæ crucis signo fusis hostibus victorias reportavit. Testamentum vero Ariano cuidam sacerdoti a Constantia sorore malitiose subinducto mandans, ne cuiquam alteri quam Constantio Orientalium partium Imperatori exhiberet, consignavit. Postremo Athanasium præcepit exilio revocari. Constantius autem ex Oriente reversus, ut patris recepit corpus, in sanctorum Apostolorum templo condidit. Ac deinceps nefarius ille Arianæ sectæ Presbyter, traditis Constantio testamenti tabulis, magnam in Imperatoris palatio familiaritatem & auctoritatem est assecutus: & tum Eusebio Nicomediæ Episcopo, tum ejus discipulis opitulantibus Imperatricem ad Arianas partes transire coegit.

Edit. Paris. pag. 28.

A ἐγνωρίζετο καὶ Ζηνόβιος ὁ ἀρχιτέκτων, ὁ τὸ Μαρτύριον ἐν Ἱεροσολύμοις οἰκοδομήσας τῇ τοῦ Κωνσταντίνου ἐπιταγῇ.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει πολλοὶ τῶν ἐν Πέρσαις Ἀσσυρίων ἐν Μεσοποταμίᾳ ὑπὸ Σαρακηνῶν ἐπιπράσκοντο. Πέρσαι δὲ ἐδήλωσαν πόλεμον πρὸς Ῥωμαίους, καὶ ἐπιβὰς Κωνσταντῖνος ὁ εὐσεβὴς τῇ Νικομηδέων πόλει κατὰ Περσῶν παραταξάμενος, ἀσθενήσας ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ, ὥς τινες φασὶν Ἀρειανόφρονες, τότε ἀξιωθεὶς τοῦ βαπτίσματος ὑπὸ Εὐσεβίου τοῦ Νικομηδείας μετατεθέντος ἐν Κωνσταντινουπόλει· ὅπερ ψεῦδός ἐστιν, ὡς ἀποδέδεικται· ἐν γὰρ Ῥώμῃ ὑπὸ Σιλβέστρου ἐβαπτίσθη, ὡς προαπεδείξαμεν. ἔζησε δὲ τὰ ὅλα ἔτη τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἔτη
B ξε΄. βασιλεύσας ἔτη λα΄. καὶ μῆνας δέκα. γράψας δὲ διαθήκας τοῖς τρισὶν υἱοῖς αὐτοῦ τὴν βασιλείαν κατέλιπε Κωνσταντίνῳ, Κωνσταντίῳ, Κώνσταντι. εὐσεβῶς καὶ πράως τῇ ἀρχῇ χρησάμενος. πρῶτος βασιλεὺς Θεοῦ προνοίᾳ χρηματίσας Χριστιανῶν. πολλῶν βαρβάρων ἐκράτησεν ἀπὸ Βρεττανίας ἕως Περσικῆς, καὶ τῶν ὁμοφύλων τυράννων, τῷ σημείῳ τοῦ ζωοποιοῦ σταυροῦ τοὺς ἐχθροὺς ὀλέσας. τὰς δὲ διαθήκας αὐτοῦ Ἀρειανῷ τινι πρεσβυτέρῳ ὑπὸ Κωνσταντίας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ κακοφρόνως παρεισαχθέντι παρέθετο, ἐντειλάμενος μηδενὶ ταύτας παρασχεῖν, πλὴν Κωνσταντίῳ τῷ τῆς ἑῴας βασιλεῖ. ἐκέλευσε δὲ Ἀθανάσιον τῆς ἐξορίας ἐπανελθεῖν. Κωνστάντιος δὲ καταλαβὼν ἐκ τῆς ἑῴας τὸ τοῦ πατρὸς σῶμα, ἐν τοῖς
C Ἀποστόλοις κατέθετο. ὁ δὲ ἀνόσιος Ἀρειανὸς πρεσβύτερος ἐπιδοὺς τῷ Κωνσταντίῳ τὰς διαθήκας, πολλῆς ἔτυχε παρρησίας ἐν τοῖς βασιλείοις. καὶ αὐτὴν τὴν βασιλίδα Ἀρειανίζειν ἔπεισε συνεργὸν ἔχων Εὐσέβιον τὸν Νικομηδείας, καὶ τοὺς ὁμόφρονας αὐτοῦ.

Anni mundi 5829.	Divinæ Incarn. 329.	Rom. Imp. Constantius annis 24.	Persarum rex Sabores annis 70.	Romæ Episcopus Julius annis 15.	Constantinopolis Episc. Alexander ann. 23	Hierosol. Episc. Maximus ann. 11.	Alex. Episc. Athanasius annis 46.	Antiochiæ Euphronius ann. 18.
		1	35	7	18	3	8	2

Κόσμου ἔτη ͵εωκθ΄.	Τῆς θείας σαρκ. τκθ΄.	Ῥωμ. βασιλεὺς Κωνστάντιος ἔτη κδ΄.	Περσῶν βασ. Σαβώριος ἔτη ο΄.	Ῥώμ. ἐπίσκ. Ἰούλιος ἔτη ιε΄.	Κωνστ. ἐπίσκ. Ἀλέξανδρος ἔτη κγ΄.	Ἱεροσολ. ἐπίσκ. Μάξιμος ἔτη ια΄.	Ἀλεξ. ἐπισ. Ἀθανάσιος ἔτη μς΄	Ἀντιοχείας ἐπίσκ. Εὐφρόνιος ἔτη ιη΄.
		α΄	λε΄	ζ΄	ιη΄	γ΄	η΄	β΄

D

Hoc anno magni & sancti Constantini vita functi tres filii Romanorum Imperio sunt potiti. Constantius nimirum Orientis, Galliarum Constans, & Constantinus Italiæ. Constantius autem Athanasium ab exilio revocatum cum litteris commendatitiis Alexandriam dimisit: quem plurima cum voluptate susceperunt Alexandrini, maxime vero Clericorum collegium. Eusebius porro Pamphili primo adversus Marcellum libro, ac tertio pariter, vehementius in eos invehitur, qui Dei filium creaturam vocare non verentur: cujus dicta referens Socrates ejus defensionem instituit, & ab Ariano sensu alienum fuisse toto studio demonstrare conatur: sed contra verbis & sententiis fucum facere, & in diversas partes pro temporum varietate ipsum agitari ferique ipsa veritas declarat. Confestim vero magno Constantino defuncto, mortuus est Eusebius, & Cæsariensis Throni successorem reliquit Acacium discipulum, virum quidem eximium, at qui de variis re-

Τούτῳ τῷ ἔτει Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου καὶ ἁγίου ἀναπαυσαμένου, οἱ τρεῖς υἱοὶ ἐκράτησαν τῶν Ῥωμαίων. τῆς μὲν ἑῴας Κωνστάντιος· τῶν δὲ Γαλλιῶν Κώνστας, καὶ Κωνσταντῖνος τῆς Ἰταλίας. Κωνστάντιος δὲ Ἀθανάσιον ἐκ τῆς ἐξορίας ἀνακαλεσάμενος, μετὰ γραμμάτων συστατικῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἀπέλυσεν· ὃν μετὰ πολλῆς χαρᾶς ὑπεδέξαντο οἱ Ἀλεξανδρεῖς, καὶ μάλιστα ὁ κλῆρος. Εὐσέβιος δὲ ὁ τοῦ Παμφίλου ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ κατὰ Μαρκέλλου, καὶ ἐν τῷ τρίτῳ, σφόδρα κατηγορεῖ τῶν τολμώντων κτίσμα λέγειν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ. οὗ καὶ τὰς χρήσεις φέρων ὁ Σωκράτης ὑπεραπολογεῖται Εὐσεβίου σπουδάζων δεῖξαι, ὅτι οὐκ ἦν Ἀρειανόφρων. ἡ δὲ ἀλήθεια δείκνυσιν αὐτὸν ἀστατοῦντα τῷ λογισμῷ, καὶ ἄλλοτε ἄλλως κατὰ τοὺς καιροὺς φερόμενον. εὐθὺς δὲ μετὰ τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον ἀπέθανεν, Ἀκάκιον μαθητὴν καὶ διάδοχον τοῦ θρόνου Καισαρείας ἐάσας, ἐλλόγιμον μὲν ἄνδρα,

E

τὸν καὶ τὰ σύμμικτα συγγραψάμενον, τοῖς δὲ Ἀρειανοῖς λίαν συγκείμενον. δηλονότι τῇ πρὸς τὸν διδάσκαλον ὁμοφροσύνῃ.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Σαβώρης ὁ Περσῶν βασιλεὺς ἐπῆλθε τῇ Μεσοποταμίᾳ πορθήσων Νίσιβιν, καὶ παρεκάθισεν αὐτῇ ἡμέρας ξγ'. καὶ μὴ κατισχύσας αὐτὴν λαβεῖν, ἀνεχώρησεν. Ἰάκωβος δὲ Νισιβηνῶν ἐπίσκοπος ἐν τῷ τῆς θεοσεβείας ἤθει ἀσκημένος, εὐχαῖς τὰ κατὰ γνώμην ῥαδίως ἐξήνυσε· ὥστε καὶ τῶν Περσῶν τὴν Νίσιβιν ἐλπιζόντων καταστρέψασθαι, διημαρτηκέναι τῆς ἐλπίδος πεποίηκεν. αὐτίκα γὰρ τῆς μὲν πόλεως ὑπεχώρησαν, τῷ τῆς εὐχῆς πνεύματι διωκόμενοι, εἰς δὲ τὴν ἑαυτῶν χώραν ἐλθόντες, λιμῷ τε καὶ λοιμῷ ὑπεδέξαντο μισθὸν τῆς ἀσεβείας, ἥσπερ ἔδρων, ἀντιλαμβάνοντες. Δαλμάτιος δὲ ὁ Καῖσαρ εὐθὺς μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἀνῃρέθη, οὐ κελεύσαντος Κωνσταντίου τὴν σφαγὴν, ἀλλ' οὐ κωλύσαντος.

A bus compositis libellis, Arianis omnino partibus, pro animi in magistrum consensione addictum se testatur.

Eodem anno Sabores Persarum rex Nisibis devastationem meditatus, exercitum in Mesopotamiam intulit: positaque per tres & sexaginta dies ad urbem obsidione, cum subigere non valuisset, recessit. Jacobus porro Nisibensium Episcopus divini cultus operibus vir assuetus, omnia ea animi sententia per preces facile confecit: adeo ut, quam de subvertenda Nisibi Persæ spem conceperant, ipse frustraneam & irritam reddiderit. Extemplo quippe quasi orationis ejus flatu agitati, & retro in fugam acti ab urbe se subduxerunt, & in B propriam reversi provinciam, impietatis cujus exhibuere facinora, mercedem promeritam fame & pestilentia confecti receperunt. Cæsar autem Dalmatius statim post magni Constantini obitum, non imperante quidem, at non prohibente cædem Constantio, a militibus est interemptus.

Edit. Paris. pag. 29.

			β'	λϛ'	η'	ιθ'	δ'	θ'	γ'

			2	36	8	19	4	9	3

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει τοῦ νέου Δαλματίου ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἀναιρεθέντος, ἤμελλε συναναιρεῖσθαι Γάλλος καὶ Ἰουλιανὸς, οἱ Κωνσταντίου τοῦ ἀδελφοῦ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου παῖδες. ἀλλὰ τὸν μὲν Γάλλον νόσος, τὸν δὲ Ἰουλιανὸν νηπιότης διέσωσεν· ὀκταετὴς γὰρ ἦν. Κωνστάντιος δὲ πρότερον δεχόμενος τὸ ὁμοούσιον, ὕστερον μὲν ἔθετο κουφότητι γνώμης, καὶ ἀπάτῃ τοῦ Ἀρειανοῦ πρεσβυτέρου, καὶ Εὐσεβίου τοῦ τῶν Εὐνούχων πρωτεύοντος, καὶ τοῦ Νικομηδείας Εὐσεβίου, καὶ τῶν περὶ αὐτούς.

Hoc anno, Juniore Dalmatio militum tumultu sublato, Gallo & Juliano Constantii magni Constantini fratris liberis par interitus intentabatur, ni Gallum morbus, Julianum vero infantiæ tenerior ætas, octennis enim erat solummodo, servasset. Constantius autem Consubstantialis vocabulo C præbuit assensum, quem demum mentis levitate, tum Ariani Presbyteri fraudibus, & Eusebii Eunuchorum Præpositi, & Eusebii Nicomediensis Episcopi, & demum ejusdem opinionis consortium dolis circumventus deposuit.

Κόσμου ἔτη ͵εωλα'	Τῆς θείας σαρκ. τλα'	Ῥωμ. βασ. Κωνσταντῖνος ἔτη κα'	Περσῶν βασ. Σαβώρης ἔτη ο'	Ῥωμ. ἐπίσκοποι Ἰούλιος ἔτη ιε'	Κωνσ. ἐπίσκ. Ἀλέξανδρος ἔτη κγ'	Ἱεροσο. ἐπίσκ. Μάξιμος ἔτη ϛ'	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Ἀθανάσιος ἔτη μϛ'	Ἀντ. ἐπίσκ. Εὐφρόνιος ἔτη η'
		γ'	κζ'	θ'	κ'	ε'	ι'	δ'

Anni mundi 5831	Divinæ Incarn. 331	Rom. Imp. Constantius annis 22.	Persarum rex Sabores annis 70.	Romæ Episc. Julius annis 15.	Constan. Alexander Episc. annis 23	Hierosol. Episc. Maximus annis 6.	Alex. Episc. Athanasius annis 46.	Ant. Episc. Euphronius annis 8.
		3	37	9	20	5	10	4

D Τούτῳ τῷ ἔτει Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἐπελθὼν τοῖς Κώνσταντος τοῦ ἰδίου ἀδελφοῦ μέρεσι, καὶ συμβαλὼν πόλεμον, ἀνῃρέθη ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν· καὶ ἐκράτησε Κώνστας μόνος πάσης τῆς ἑσπερίου γῆς. Κωνστάντιος δὲ τῆς ἑῴας βασιλεύων, Γάλλον καὶ Ἰουλιανὸν παιδευθῆναι παρέδωκεν ἐν χωρίῳ Μακέλλῳ καλουμένῳ, πλησίον Καισαρείας Καππαδοκίας ὄντι. οὗτοι δύο ἀδελφοὶ ἀναγνῶσται γεγόνασι, καὶ ἐκκλησίαν κτίσαι τῷ ἁγίῳ μάρτυρι Μάμαντι προεθυμήθησαν. ἐν ᾧ δὲ μέρει κτίζειν Ἰουλιανὸς ἔλαχε, τοῦτο ἡ γῆ οὐκ ἐδέχετο. ἀποκειράμενος δὲ τὰς τρίχας μοναχικὴν ἄσκησιν ὑπεκρίνετο. Κωνστάντιος δὲ καὶ ὁ Κώνστας ἐνομοθέτησαν, Ἰουδαῖον μὴ ὠνεῖσθαι δοῦλον. ἐπεὶ ἀφαιρεῖσθαι αὐτὸν εἰς τὸν δημόσιον λόγον. εἰ δὲ καὶ περιτεμεῖν τολμήσοι δοῦλον, ξίφει τιμωρεῖσθαι, καὶ δημεύεσθαι.

Hoc anno Constantinus magni Constantini filius, assignatos Constanti proprio fratri fines invadens, & cum eo bello congressus interimitur a militibus: & universi tractus Occidentalis Imperium Constans occupat: Constantius autem totum Orientem adeptus, Gallum & Julianum loco, cui Macellum nomen Cæsareæ Cappadociæ vicino, litterarum disciplinis instituendos amandavit. Hi duo fratres Ecclesiasticis Lectoribus adlecti, sancto Martyri Mamanti Ecclesiam construere moliti sunt. Qua vero Julianum fabricare contigit, solum fabricam non admisit. Is porro capillis abrasis, monasticam vivendi rationem E simulavit. Constantius autem & Constans, ne Judæus servum sibi pretio compararet, servum alioquin in publicum censum referendum, sin servum auderet circumcidere, eum gladio puniendum, & ejus bona publicanda suis edictis caverunt.

			δ'	λη'	ι'	κα'	ϛ'	ια'	ε'

			4	38	10	21	6	11	5

Τούτῳ τῷ ἔτει Κωνστάντιος Ἀμίδαν οἰκοδομεῖ, τειχίσας γενναίως. κτίζει δὲ Κωνσταντίαν, τὴν πρώην Ἀντωνίου πόλιν λεγομένην, ἐπωνόμα-

Hoc anno Constantius Amidam validis firmatam mœnibus construxit. Constantiam quoque, Antonii urbem prius dictam, suo de nomine deinceps nuncupandam,

& ab Amida septingentis stadiis ad meridiem distitam ædificavit.

Edit. Paris. pag. 30.

Anni mundi	Divinæ Incarn.	Rom. Imp.	Pers. rex	Romæ Epis.	Const. Epis.	Hierosolym. Episc.	Alex. Epis.	Ant. Epis.
						Hierosolym. Episc. Cyrillus annis 35.		
		5	39	11	22	1	12	6

Hoc anno centum & nonaginta Episcoporum Synodo, cui Nicomediæ Antistes Eusebius præsidebat, coacta; alterum Eusebium Emesæ præsulem Alexandriæ præficiunt. Quo, ceu Sabelliano, rejecto, Gregorium quemdam Arianum cum valida militum manu, & Syriano duce, Athanasium Alexandrina sede depulsurum, vel certe interfecturum mittunt. Tunc Athanasius solerti cum Deo initu consilio, inter Catenorum turbam Ecclesia delapsus, intentato & jam imminenti sese eripuit letho. Eusebio vero etiam ab occupanda Alexandriæ sede impedito, ipsi fidei normam sibi consciscunt cives, Ario palam recepto, & conscripta post ejus mortem fidei expositione, Consubstantialis vocem omnino tacuerunt. Sub id quoque tempus Antiochenæ Ecclesiæ a magno Constantino ædificatæ celebrata sunt encænia.

Eodem pariter anno Antiochia tremendis terræ motibus quassata, tribus continuis diebus extremum subiit periculum. Sacro ritu dedicata Ecclesia rotundæ formæ fabrica præstabat: sed quidem annorum spatio condita, a magno Constantino fundata, & ab ejus filio Constantio perfecta fuit & consecrata.

Anni mundi 5834.	Divinæ Incarn. 334.	Rom. Imp. Constantius annis 21.	Persarū rex Sabores annis 70.	Romæ Epis. Julius annis 15.	Constan. Epis. Alexander annis 23	Hieros. Epis. Cyrillus annis 35.	Alex. Episc. Athanasius annis 46.	Ant. Episc. Euphronius annis 8.
		6	40	12	13	2	13	7

Hoc anno Constantius devictis Assyriis triumphavit. Sabores vero Persarum Rex pristinis sceleribus hoc adjecit, ut subditos Christianos dire persequeretur. Constans in Occidente Francos debellavit. Cæterum horrendo terræ motu in Cypro exorto urbis Salaminæ maxima pars concidit.

Anni mundi	Divinæ Incarn.	Rom. Imp.	Pers. rex	Romæ Epis.	Const. Episc.	Hieros. Epis.	Alex. Epis.	Ant. Epis.
					Const. Episc. Paulus Confessor annis 3.			
		7	41	13	1	3	14	8

pag. 31.

Hoc anno Neocæsarea terræ motu maximo absorpta est, præter Ecclesiam, Episcopi ædes, & in eis repertos devotos quosdam viros. Romani, conserto cum Persis prælio, plurimos ex eis interfecerunt.

Hoc anno Paulus Confessor Constantinopoleos ordinatur Episcopus.

A σιν ἀντικρὺ ἑαυτῆς, διεστῶσαν Ἀμίδης σταδίους ἑπτακοσίους κατὰ μεσημβρίαν.

Κόσμου ἔτη	Τῆς θείας σαρκ.	Ῥωμ. βασ.	Περσῶν βασ.	Ῥώμης ἐπίσκ.	Κωνστ. ἐπίσκ.	Ἱεροσ. ἐπίσκ.	Ἀλεξ. ἐπίσκ.	Ἀντ. ἐπίσκ.
						Ἱεροσ. ἐπίσκ. Κύριλλος ἔτη λε'.		
		ε'	λθ'	ια'	κβ'	α'	ιβ'	ς'

Τούτῳ τῷ ἔτει συνόδου γενομένης ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐπισκόπων ρϟ'. ὧν ἡγεῖτο Εὐσέβιος ὁ Νικομηδείας, προχειρίζονται Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπον Εὐσέβιον τὸν Ἐμέσης,
B οὗ μὴ δεχθέντος, καίπερ Σαβελλιανοῦ ὄντος, Γρηγόριον τὸν Ἀρειανὸν σὺν πολλῷ στρατῷ καὶ στρατηγῷ τινι Συριανῷ ἐκπέμπουσιν, ἐκδιῶξαι Ἀθανάσιον τοῦ θρόνου Ἀλεξανδρείας, ἢ καὶ ἀνελεῖν. τότε Ἀθανάσιος θεόθεν σοφῶς βουλευσάμενος, μετὰ τῶν ψαλλόντων τῆς ἐκκλησίας ἐξελθὼν, τὸν ἐπηρτημένον διέφυγε θάνατον. Εὐσέβιον δὲ τὸν μὴ δεχθέντα ὑπὸ τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τὴν πίστιν μεταποιοῦσιν οἱ αὐτοὶ, Ἄρειον μὲν φανερῶς δεξάμενοι, καὶ μετὰ θάνατον ἔκθεσιν πίστεως δευτέραν γράψαντες τὸ ὁμοούσιον παρεσιώπησαν. τότε καὶ ἐγκαίνια τῆς ἐκκλησίας Ἀντιοχείας, ἣν ἔκτισε Κωνσταντῖνος ὁ μέγας, ἐποίησαν.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Ἀντιόχεια ὑπὸ σεισμῶν μεγάλων ἐπὶ τρισὶν ἡμέραις ἐκινδύνευσεν. ἦν δὲ ἡ ἐγκαινισθεῖσα
C ἐκκλησία σφαιροειδὴς ἓξ ἔτεσι κτισθεῖσα, ὑπὸ μὲν Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου θεμελιωθεῖσα, ὑπὸ δὲ Κωνσταντίου πληρωθεῖσα, καὶ ἐγκαινισθεῖσα.

Κόσμου ἔτη ,εωλδ'.	Τῆς θείας σαρκ. τλδ'.	Ῥωμ. βασ. Κωνσταντῖνος ἔτ. κα'.	Περσῶν βασ. Σαβώρης ἔτη ο'.	Ῥώμης ἐπίσκοπος Ἰούλιος ἔτη ιε'.	Κωνστ. ἐπίσκ. Ἀλέξανδρος ἔτ. κγ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Κύριλλος ἔτη λε'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Ἀθανάσιος ἔτη μς'.	Ἀντ. ἐπίσκ. Εὐφρόνιος ἔτη η'.
		ς'	μ'	ιβ'	ιγ'	β'	ιγ'	ζ'

D

Τούτῳ τῷ ἔτει Κωνστάντιος Ἀσσυρίους νικήσας, ἐθριάμβευσε. Σαβώρης δὲ ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς πρὸς τοῖς αὐτοῦ κακοῖς, καὶ τοὺς ὑπὸ χεῖρα Χριστιανοὺς ἐδίωκε. Κώνστας δὲ ἐν τῇ δύσει Φράγκους ἐπόρθησε. σεισμοῦ δὲ γενομένου μεγάλου ἐν Κύπρῳ, Σαλαμίνης τῆς πόλεως τὰ πλεῖστα ἐξέπιπτεν.

Κόσμου ἔτη	Τῆς θείας σαρκ.	Ῥωμ. βασ.	Περσῶν βασ.	Ῥώμης ἐπίσκ.	Κωνστ. ἐπίσκ.	Ἱεροσ. ἐπίσκ.	Ἀλεξ. ἐπίσκ.	Ἀντ. ἐπίσκ.
					Κωνστ. ἐπίσκ. Παῦλος ὁ ὁμολογητὴς ἔτη γ'.			
		ζ'	μα'	ιγ'	α'	γ'	ιδ'	η'

E

Τούτῳ τῷ ἔτει σεισμοῦ μεγάλου γενομένου Νεοκαισάρεια Πόντου κατεπτώθη, πλὴν τῆς ἐκκλησίας, καὶ τοῦ ἐπισκοπείου, καὶ τῶν ἐκεῖ εὑρεθέντων ὀλίγων εὐλαβῶν ἀνδρῶν. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι συνέβαλλον πόλεμον μετὰ Περσῶν, καὶ πολλοὺς αὐτῶν ἀνεῖλον.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει καὶ Παῦλος ὁ ὁμολογητὴς χειροτονεῖται ἐπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως.

Τούτῳ

									Ἀντ. ἐπίσκοπ. Φλάκιτος ἔτ. ιβ'.
			κ'	μβ'	ιδ'	β'	δ'	ιε'	α'

A

Τούτῳ τῷ ἔτει σεισμοῦ μεγάλου γενομένου, Ῥόδος ἡ νῆσος κατέπεσεν. οἱ δὲ Ἀλεξανδρεῖς Γρηγόριον τὸν λῃστρικῶς ἐπιβάντα Ἀθανασίῳ, καὶ τὸν θρόνον κατασχόντα τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπὶ ἓξ ἔτεσιν, ἀνεῖλον. καὶ χειροτονεῖται Γεώργιος Ἀρειανὸς ὑπὸ Ἀρειανῶν, τέρας τι Καππαδόκιον.

			θ'	μγ'	ιε'	γ'	ε'	ιϛ'	β'

Τούτῳ τῷ ἔτει Δυῤῥάχιον τῆς Δαλματίας ὑπὸ σεισμοῦ διεφθάρη· καὶ Ῥώμη ἡμέρας τρεῖς ἐκινδύνευσε σειομένη· τῆς δὲ Καμπανίας ιβ. πόλεις διεφθάρησαν. Παῦλον δὲ τὸν ἐπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως ἐλθὼν Κωνστάντιος εἰς τὸ Βυζάντιον τοῦ θρόνου ἀπήλασε, καὶ τὸν ἀσεβέστατον Εὐσέβιον τὸν Νικομηδείας ἀντεισήγαγε λῃστρικῶς, καὶ ἀθέσμως, τὸ τῶν κακῶν καταγώγιον.

B

					Ρωμ. ἐπίσκ. Λιβέριος ἔτ. ιϛ'.	Κωνστ. ἐπίσκ. Εὐσέβιος Νικ. ἔτ. β'.			
			ι'	μδ'	α'	α'	ϛ'	ζ'	γ'

Τούτῳ τῷ ἔτει Κωνστάντιος τὸν ἐν Σελευκείᾳ τῆς Συρίας λιμένα πεποίηκεν, ὄρος ἐπὶ πολὺ διατεμών· καὶ τὴν πόλιν ἀνῳκοδόμησε. καὶ πόλιν ἔκτισεν ἐν τῇ Φοινίκῃ, ἣν Κωνσταντίαν κέκληκε, τὴν πρότερον καλουμένην Ἀντάραδον. Σαβώρης δὲ ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς ἐπελθὼν τῇ Μεσοποταμίᾳ, Νίσιβιν παρεκάθισεν ἡμέρας οη'. καὶ πάλιν αἰσχυνθεὶς, ἀνεχώρησεν.

C

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἔκλειψις ἡλίου ἐγένετο, ὥστε καὶ ἀστέρας φανῆναι ἐν τῷ οὐρανῷ ἐν ὥρᾳ τρίτῃ τῆς ἡμέρας, μηνὶ Δαισίῳ. καὶ Ἀθανάσιος δὲ καὶ Παῦλος, καὶ ὅσοι ὑπὲρ τοῦ ὀρθοῦ λόγου ἐξεβλήθησαν, ἐν Ῥώμῃ πρὸς Ἰούλιον κατέφυγον· καὶ τὰ καθ' ἑαυτὸν ἕκαστος Ἰούλιον ἐδίδαξεν, ὃς ἕκαστον τῇ ἰδίᾳ ἐκκλησίᾳ μετὰ γραμμάτων ἀποκατέστησεν.

D

Κόσμου ἔτη ͵εωλ'.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτ. τλ'.	Ρωμ. βασ. Κωνστάντιος ἔτ. κα'.	Περσῶν βασ. Σαβώρης ἔτη ο'.	Ρωμ. ἐπίσκοποι Λιβέριος ἔτη ϛ'.	Κωνστ. ἐπίσκ. Εὐσέβιος ἔτ. ιβ'.	Ἱεροσολ. ἐπίσκ. Κύριλλος ἔτη ιε'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Ἀθανάσιος ἔτη μϛ'.	Ἀντ. ἐπίσκ. Φλάκιτος ἔτη ιβ'.
		κα'	με'	β'	β'	ζ'	ιη'	δ'

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἀθανάσιος καὶ Παῦλος, καὶ οἱ σὺν αὐτοῖς τοῖς γράμμασιν Ἰουλίου τοῦ Πάπα Ῥώμης θαῤῥήσαντες, τοὺς ἰδίους θρόνους κατέλαβον· ὁ δὲ Κωνστάντιος ἐν Ἀντιοχείᾳ διάγων, μαθὼν ὅτι Παῦλον καὶ Ἀθανάσιον διὰ γραμμάτων Ἰούλιος τοὺς ἰδίους ἀπέδωκε θρόνους, ὀργισθεὶς, κελεύει αὐτοὺς ἀπελαθῆναι τῶν ἰδίων θρόνων. τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ὁ ἥλιος πάλιν αὐχμηρότερος γέγονεν, ἐν ὥρᾳ δευτέρᾳ τῆς κυριακῆς ἡμέρας.

E

			ιβ'	μϛ'	γ'	γ'	η'	ιθ'	ε'

Τούτῳ τῷ ἔτει σεισμοῦ γενομένου μεγάλου ἐν Βηρυτῷ τῆς Φοινίκης, τὸ πλεῖστον τῆς πόλεως πέπτωκεν· ὥστε τὸ πλῆθος τῶν ἐθνικῶν εἰσεληλυθέναι ἐκκλησίαν, ὁμοίως ἡμῖν χριστιανίζειν ἐπαγγειλάμενοι. ἐντεῦθεν νεωτερίσαντες, τοὺς τύπους τῆς ἐκκλησίας, ὥσπερ ἀποσυλήσαντες, ἐξίστασαν καὶ τόπον εὐχῆς ἐπονομάσαντες, τὸ πλῆθος ἐν αὐτῷ ὑπεδέξαντο, ἅπαντα τὰ τῆς ἐκκλησίας μιμούμενοι, tes, in eo magnam hominum turbam admiserunt:

Theophanis Chron.

								Antioch. Episc. Philaitus an. 12.
		8	42	54	2	4	55	1

Hoc anno facto terræ motu vehementi, insula Rhodus concidit. Gregorium vero, qui prædonum more in Athanasium grassatus, Alexandrinam sedem annis sex occuparerat, interfecerunt Alexandrini. Sufficitur tamen ab Arianis Georgius Arianus, portentum in Cappadocia exortum.

			9	43	15	3	5	56	2

Hoc anno Dyrrachium Dalmatiæ civitas terræ motu corruit: & Roma tribus continuis diebus pariter afflicta ultimum metuebat periculum. In Campania duodecim urbes sunt eversæ. Constantius autem Byzantium adveniens, Paulum Episcopum CP throno dejecit, & impiissimum Nicomediæ Episcopum Eusebium, velut in scelerum sentinam, prædatorie & perquam nefarie intrusit.

				Rom. Episc. Liberius annis 16.	Const. Episc. Eusebius Nicom an. 2.			
		50	44	1	5	6	57	3

Hoc anno Constantius, monte maxima ex parte præciso, Seleuciæ in Syria portum paravit, & urbem ædificiis amplificavit. Aliam quoque in Phœnice, Antaradum prius dictam, de suo nomine Constantiam vocavit. Sabores autem Persarum rex in Mesopotamiam grassatus diebus septuaginta octo Nisibin obsedit: ac nonnisi pudore reportato, abscessit.

Eodem etiam anno solis defectus contigit, quo in cælo, hora diei tertia, mense Dæsio, stellæ apparuerunt. Athanasius & Paulus, & quotquot pro sana fidei doctrina suis sedibus sunt expulsi, Romam ad Julium Pontificem confugerunt. Singulis autem de rebus ad se spectantibus Julium edocentibus, Julius singulos propriis Ecclesiis datis litteris restituit.

Edit. Paris. pag. 32.

Anni mundi 5834.	Divinæ Incarn. 334.	Rom. Imp. Constantius annis 21.	Persarum rex Sabores annis 70.	Romæ Episc. Liberius annis 6.	Constant. Episc. Eusebius annis 12.	Hierosol. Episc. Cyrillus annis 15.	Alex. Episc. Athanasius annis 46.	Ant. Episc. Stephanus annis 12.
		21	45	2	2	7	18	4

Hoc anno Athanasius & Paulus iisdem ipsis litteris Julii Romæ Pontificis confisi proprias sibi sedes receperunt. Constantius autem Antiochiæ degens, & Paulo Athanasioque Julii litteris munitis proprias sedes restitutas audiens, ita permotus iisdem eos deturbari præcepit. Hoc etiam anno hora diei Dominicæ secunda obscurior atque squallidior sol iterum factus est.

			12	46	3	3	8	19	5

Hoc anno magno Beryti in Phœnicia terræ motu exorto, plurima civitatis pars concidit: ita ut non contemnendus Gentilium numerus pari nobis ritu Christianam vitam acturum pollicitus ad Ecclesiam accederet. Inde velut abacta præda, mutatis religiosæ nostræ vitæ institutis, ac rebus novis studentes, deseruerunt Ecclesiam; locumque de Orationis nomine designantes, in eo magnam hominum turbam admiserunt: & Ecclesiasticam agendi rationem imi-

tati, nobis evaserunt quamsimillimi: quo pacto Gentilium observatis ritibus Judæorum effigiem Samaritæ nitebantur exprimere.

A παραπλήσιοι γεγονότες πρὸς ἡμᾶς· ὡς ἡ τῶν Σαμαρειτῶν πρὸς Ἰουδαίους αἵρεσις, ἐθνικῶς ζῶντες.

| | | 58 | 47 | 4 | 4 | 9 | 20 | 6 |

| | | ϛ' | μζ' | δ' | δ' | θ' | κ' | ϛ' |

Hoc anno Sabores Persarum rex Nisibis obsidione renovata, magnas urbi calamitates intulit: & elephantorum bello idoneorum comparata multitudine, & regum stipendiis conductorum auxilio, nec non omnis generis congregatis instrumentis, nisi deditionem facerent cives, urbem a fundamentis deleturum comminabatur. Nisibinis adversas vires generose proferentibus, & deditionem detrectantibus, denium ipse fluminis urbem prætermeantis vorticibus decernit obruere. At cives proprio sibi Numine reddito, precibus hostes superabant. Cum enim, quæ muros erant disjecturæ, ipsorum situi jam forent æquales aquæ, pars quidem murorum non modica, Deo ita permittente, subversa est, ut ex sequentibus manifestum fiet: illæsam tamen urbem servari, & ipsos hostes aquis inundari, & in eis plurimos absorberi & perire contigit. Qui vitæ hujuscemodi pacto fecere jacturam, iidem erant, qui per collapsi muri ruinam, admotis armatis elephantis, & omni machinarum genere parato, acies instructas bello ardentius incumbere sollicitantes, ingressum in urbem minabantur. Exinde vero urbis custodiæ deputati milites victoriam divino nutu concessam adepti sunt. Disjecti quippe muri loco omni armorum genere obstructo, elephantas, immissis in eos onagris, plures interfecerunt. Nonnulli hostium in fossarum lacunas lapsi, alii fortiter repulsi, retro versi sunt in fugam, adeo ut ex eorum armatis militibus supra decem millia cæsi desiderarentur: Reliquos fulmen cælitus immissum dispersit, & caliginosæ nubes, & effusorum imbrium diluvia, tonitruumque sonitus cunctos tanto terrore perculsit, ut eo plures exanimati vitam penitus amitterent. Talibus igitur angustiis Sabores novus Pharao constrictus, terroris sibi incussi fluctibus absorbebatur. Quocirca conjectis ad eam muri partem, quæ collapsa erat, oculis, Angelum splendido amictum ornatu summa in parte stantem, & Constantium Imperatorem manu tenentem conspicit. Quo viso conturbatus Magis mortem minatus est. Illi portenti causa cognita vim ejus majorem esse, quam quæ superari posset, regi nunciare decreverunt. Causam itaque periculi edoctus, majorique metu territus, bellicas machinas comburi, cæterumque omnem apparatum comminui, & inutilem reddi jussit. Ipse vero cum suis fuga patriam insequebatur, quo antequam pervenirent plurimi pestilentiæ morbo consumpti sunt.

Edit. Paris. pag. 33.

Τούτῳ τῷ ἔτει Σαβώρης πάλιν ὁ βασιλεὺς Περσῶν τὴν Νίσιβιν παρακαθεσθεὶς, ἱκανῶς αὐτὴν διηνώχλει, ὡς καὶ ἐλεφάντων πλῆθος ἀγαγεῖν ἐπιτηδείων πρὸς συμμαχίαν, καὶ βασιλεῖς μισθωτοὺς, μάγγανά τε παντοῖα· ὡς εἰ μὴ βούλοιντο ἐκχωρῆσαι, τὴν πόλιν ἐξαφανίζειν ἐκ βάθρων ἠπείλησε. τῶν δὲ Νισιβηνῶν ἀντισχόντων πρὸς τὴν παράδοσιν, τότε λοιπὸν ἐξυδατῶσαι ταύτην τῷ πρὸς αὐτὴν ποταμῷ διεγνώκει. οἱ δὲ B ἄνδρες ταῖς εὐχαῖς ἐνίκων τοὺς πολεμίους, ἔμβοηθὸν τὸν Θεὸν ἔχοντες. τῶν γὰρ ὑδάτων μελλόντων τὴν θέσιν τῶν τειχῶν ἐξομαλίζειν πρὸς τὴν πτῶσιν, μέρος μέντοι τοῦ τείχους ἐπεπόρθηται, καὶ τοῦτο κατὰ Θεοῦ συγχώρησιν, ὡς ἐν τοῖς ἑξῆς δηλωθήσεται. εὐθέως γὰρ γέγονε τὴν τε πόλιν φυλαχθῆναι, καὶ τοὺς πολεμίους τοῖς ὕδασι πνιγῆναι, καὶ πολλοὺς ὑπὸ τοῦ ὕδατος διαφθαρῆναι. οἱ δὲ τοῦτο πεπονθότες, ἠπείλουν διὰ αὐτοῦ καταπεσόντος τείχους εἰσελθεῖν, παραστήσαντες τοὺς ἐλέφαντας ἐνόπλους, καὶ τὸν ὄχλον εὐτρεπίσαντες, προσέχειν ἐμβριθέστερον τῷ πολέμῳ μαγγανείαις τε παντοίαις. οἱ δὲ τὴν πόλιν φρουροῦντες στρατιῶται ἐντεῦθεν τὴν νίκην τῇ τοῦ Θεοῦ προνοίᾳ ἐκτήκασι, τὸν τε τόπον ἐκπληρώσαντες C παντοίοις ὅπλοις. ὀνάγροις δὲ τοὺς πλείους ἐλέφαντας ἀπέκτειναν. ἕτεροι δὲ ἐν τοῖς καταπάλμασι τῶν τάφρων ἐνέπεσον. ἄλλοι δὲ κρουσθέντες ἀπεστράφησαν εἰς τοὐπίσω, ὧν ὑπὲρ μυρίους αὐτῶν ὁπλῖται ἀπέθανον· τοῖς δὲ λοιποῖς σκηπτὸς οὐρανόθεν ἐπέπεσε, καὶ νεφελῶν γνοφωδῶν, καὶ ὑετῶν λαύρων, καὶ βροντῶν φωναὶ ἅπαντας ἐξέπληττον, ὡς τοὺς πλείους τῷ φόβῳ διαφθαρῆναι. πάντοθεν δὲ ὁ νέος Φαραὼ Σαβώρης στενούμενος, ἡττᾶτο τοῖς τοῦ φόβου κύμασιν· ὃς ἀτενίσας τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸ κατάπτωσον τοῦ τείχους, ὁρᾷ ἄγγελον ἐπὶ τὸ ἄκρον ἑστῶτα λαμπρῶς ἐστολισμένον, καὶ παρὰ χεῖρα τὸν βασιλέα κρατοῦντα Κωνστάντιον· ὃς εὐθέως ταραχθεὶς, τοῖς μάγοις θάνατον ἠπείλει. μαθόντες δὲ τὴν αἰτίαν, διεγνώκεισαν τοῦ φανέντος D τὴν δύναμιν ἑρμηνεῦσαι τῷ βασιλεῖ, ὡς μείζων, ἢ κατ' αὐτούς. δι' ἧς ἐντεῦθεν ἐπιγνοὺς τοῦ κινδύνου τὴν αἰτίαν, καὶ ἔμφοβος γενόμενος, ἐκέλευσε πάντα μάγγανα καῆναι, καὶ ὅσα πρὸς τὴν τοῦ πολέμου παρασκευὴν κατρέπισε διαλυθῆναι. αὐτὸς δὲ σὺν τοῖς ἰδίοις φυγῇ ἐδίωκε τὴν πατρίδα..... πρότερον λοιμικῇ νόσῳ διαφθαρέντος.

| | | 14 | 48 | 5 | 5 | 10 | 21 | 7 |

| | | ιδ' | μη' | ε' | ε' | ι' | κα' | ζ' |

Hoc anno Constantius Augustus cum solus moderaretur Imperium, Gallum consobrinum Cæsarem renunciatum collegam Imperii declaravit: eidemque Constantii nomine imposito, Persis etiamnum bello provinciam adhuc vexantibus, in Orientem, versus Antiochiam misit.

E Τούτῳ τῷ ἔτει Κωνστάντιος ὁ Αὔγουστος μόνος βασιλεύων, Γάλλον ἀνεψιὸν ἴδιον κοινωνὸν τῆς ἑαυτοῦ βασιλείας Καίσαρα ἀναγορεύσας, καὶ ὀνομάσας αὐτὸν Κωνστάντιον, ἐν τῇ ἀνατολῇ ἀπέστειλε, κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν, τῶν Περσῶν ἔτι ἐπικειμένων.

		ιε'	μθ'	ς'	ς'	ια'	κβ'	η'

		15	49	6	6	11	22	8

Τούτῳ τῷ ἔτει οἱ κατὰ Παλαιστίνην Ἰουδαῖοι ἀντῆραν· καὶ πολλοὺς τῶν ἀλλοεθνῶν Ἑλλήνων τε καὶ Σαμαρειτῶν ἀνεῖλον. καὶ αὐτοὶ δὲ πανγενεὶ ὑπὸ τοῦ στρατοῦ Ρωμαίων ἀνῃρέθησαν, καὶ ἡ πόλις αὐτῶν Διοκαισάρεια ἠφανίσθη.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Κωνστάντιος Λιβερίῳ γράψαντι πρὸς αὐτὸν περὶ τοῦ ὁμοουσίου, καὶ τοῦ ἱεροῦ Ἀθανασίου, θυμωθεὶς, καὶ ἀποστείλας ἐξώρισε τοῦτον κατὰ τὴν Βέῤῥοιαν τῆς Θρᾴκης, Εὐσεβίου τοῦ πραιποσίτου τῶν εὐνούχων τοῦτο παρασκευάσαντος τοῦ Αρειόφρονος· Φήλικα δὲ ἀντ' αὐτοῦ ἐχειροτόνησεν, ὃς διάκονος μὲν τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας ἦν, τὴν δὲ ἐν Νικαίᾳ σύνοδον ἀποδεχόμενος, Αρειανοῖς δὲ κοινωνῶν ἀλόγως· τούτῳ κοινωνεῖν οἱ κατὰ τὴν Ρώμην οὐκ ἠνείχοντο· ἀλλ' ἰδίᾳ καθ' ἑαυτοὺς ἐκκλησίαζον. κατὰ δὲ κέλευσιν Κωνσταντίου συνηθροίσθη σύνοδος ἐν Μεδιολάνῳ, τριακοσίων μὲν ἐπισκόπων δυτικῶν, ἀνατολικῶν δὲ, πάνυ ὀλίγων. διελύθη δὲ ἄπρακτος, τῶν δυτικῶν μὴ καταδεξαμένων πάλιν τὰς κατὰ τοῦ ἱεροῦ Ἀθανασίου συσκευάς. τῶν δὲ Ρωμαίων αἰτησαμένων τῷ βασιλεῖ, βιασθεὶς ἀνακαλεῖται Λιβέριον, καὶ ἀποκαθιστᾷ τῷ θρόνῳ· Φήλιξ δὲ ἐξελθὼν τῆς Ρώμης, οὐκ ἔτι ἐπανῆλθεν.

Hoc anno tumultuati sunt in Palæstina Judæi, & plurimis tum Græcorum, cum etiam Samaritarum alienigenis interemptis, ipsi demum a Romano exercitu ad ultimam internecionem cæsi sunt: ipsorumque civitas Diocæsarea deleta.

Hoc eodem anno Constantius Liberio Pontifici de Consubstantialis fide deque Athanasii negotiis scribenti graviter infensus, rescriptis ad eum missis, in Thraciæ Berrhœam Eusebio Eunuchorum Præposito Arianæ sectæ fautore malum illud machinante, exulare jussit: & Felicem ejus loco ordinatum substituit. Hic Romanæ quidem Ecclesiæ Diaconus extitit, Nicænamque recepit Syndum: At communione ipsi præter rationem cum Arianis habita, huic communionis consortium præbere detrectabant Romani: sed seorsim inter se cœtus ac conventus Ecclesiasticos habebant. Jubente propterea Constantio Synodus coacta est Mediolani, trecentorum quidem ex Occidente, ex Orientis vero partibus paucorum admodum Episcoporum. At cum Occidentales prava quæque adversus Athanasium nollent confirmare sancita, nullius roboris & irrita permansit. Imperator demum Romanorum precibus coactus, Liberium exilio revocat, & in thronum restituit: Felix vero Roma decedens, nunquam reversus est.

Edit. Paris. pag. 34.

		ιϛ'	ν'	Ρωμ. ἐπίσκ. λε'. Φῆλιξ. ἔτ. α'. α'	ζ'	ιβ'	κγ'	θ'	
		ιζ' ιη'	να' νβ'	Ρωμ. ἐπίσκ. λϛ' Δάμασος ἔτ. ιη'. α' β'	η' θ'	ιγ' ιδ'	κδ' κε'	ι' ια'	

		16	50	Rom. Episc. 35. Felix an. 1. 1	7	12	23	9
		17 18	51 52	Rom. Episc. 36. Damasus annis 18. 1 2	8 9	13 14	24 25	10 11

Τούτῳ τῷ ἔτει ὁ Γάλλος Κωνστάντιος Καῖσαρ ὢν, καὶ ἐν πολέμοις ἀριστεύων, τὴν ἀπραγίαν μὴ ἐνεγκὼν, τυραννίδα μελετᾷ. κτείνει τε Δομετιανὸν ἔπαρχον τῆς ἑῴας, καὶ Μάγνον Κοιαίστωρα, μηνύσαντας Κωνσταντίῳ τὰ τῆς ἐπιβουλῆς. τοῦτον μεταπεμψάμενος ὁ Κωνστάντιος παρὰ Θαλάμωνα τὴν νῆσον ἀναιρεθῆναι ἐκέλευσεν. Ἰουλιανὸν δὲ τοῦτου ἀδελφὸν ἐν φρουρᾷ κατεῖχεν. Εὐσεβία δὲ ἡ γαμετὴ Κωνσταντίου τοῦτον ἐξαιτησαμένη, ἐν Ἀθήναις ἀπέστειλεν.

Hoc anno Gallus Constantius Cæsar prospera belli fortuna usus, propriæ felicitatis impatiens, tyrannidem meditatur: Domitianum Orientis Præfectum interficit, & Magnum Quæstorem, qui Constantium de conspiratione fecerant certiorem. Eum ad se vocatum ad insulam Thalmonem occidi jussit Imperator, & ejus fratrem Julianum sub custodia tenuit. Hunc Eusebia Constantii conjux sibi concedi deprecata Athenas amandavit.

Κόσμου ἔτη ͵εωμϛ'.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτη τμϛ'.	Ρωμ. βασ. Κωνστάντιος ἔτ. κα'. ιθ'	Περσῶν βασ. Σαβώριος ἔτη ο'. ιγ'	Ρωμ. ἐπίσκοπος Δάμασος ἔτη ιη'. γ'	Κωνστ. ἐπίσκ. Εὐσέβιος ἔτ. ιβ'. ι'	Ἱεροσολ. ἐπίσκ. Ἰλαρίων ἔτη ιβ'. α'	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Ἀθανάσιος ἔτη μϛ'. κϛ'	Ἀντ. ἐπίσκ. Φιλίκιτος ἔτη ιβ'. ιβ'

Anni mundi 5846.	Divinæ Incarn. 346.	Rom. Imp. Constantius annis 21. 19	Persarum rex Sabores annis 70. 13	Romani Episcopi Damasus annis 18. 3	Constant. Episc. Eusebius annis 12. 10	Hierosol. Episc. Hilarion ann. 12. 1	Alexander Episc. Athanasius annis 46. 26	Antioch. Episc. Philicitus ann. 12. 12

Τούτῳ τῷ ἔτει Μάξιμον τὸν Ἱεροσολύμων καθεῖλον Ἀκάκιος ὁ Καισαρείας καὶ Πατρόφιλος ὁ Σκυθοπόλεως, Αρειανοὶ ὄντες, καὶ ἀντεισήγαγον Κύριλλον, δοκοῦντες ἔχειν αὐτὸν ὁμόφρονα· ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ Κυρίλλου ἐπισκοποῦντος Ἱεροσολύμων, τὸ σημεῖον τοῦ ζωοποιοῦ σταυροῦ ἐφάνη ἐν τῷ οὐρανῷ, τῇ ἡμέρᾳ τῆς Πεν-

Theophanis Chron.

Hoc anno Maximum Hierosolymorum Episcopum Acacius Cæsareæ & Patrophilus Scythopoleos Præsules Ariana labe infecti deposuerunt: & Cyrillum, quem una secum sentire sperabant, in ejus locum suffecerunt. Sub id tempus Cyrillo Episcopum agente vivificæ crucis signum luce magna coruscans, die sacro Pente-

Edit. Parif. pag. 35.

costes, apparuit in cælo; & a Golgotha, quo loco Christus suffixus est, ad olivarum montem, quo in cælos est assumptus, pertransiit: Corona vero speciem iridis referens signum apparens circumambibat: & eodem die visio eadem Constantio manifestata fuit: de qua ad Imperatorem Constantium Cyrilli epistola, qua Piissimum eum appellat, circumfertur. Quapropter Arianæ opinionis suspectum ipsum Cyrillum calumniantur nonnulli, & Consubstantialis vocem in Catechesibus, quas ob visum vivificæ crucis portentum ad innumeræ multitudinis sacrum Baptisma postulantis utilitatem explanavit, subticuisse causantur. Falluntur autem, & judicio peccant. Oportebat enim ex animi simplicitate potius quam aperto proposito Arianorum dolis in hæresim abductum Imperatorem, Gentilitate alioquin nondum plene abolita, Piissimum nuncupare: & Consubstantialis vocem plurimorum aures adhuc offendentem, & adversariorum controversiis a sacro Baptismate deterrituram ignaros, præterire decebat, & Consubstantialis notitiam paris significatus vocabulis clarius exprimere: quod quidem a beato Cyrillo præstitum est, qui publicatam Nicææ fidei normam ad verbum interpretatus, Deum verum de Deo vero prædicavit.

A τηκοσῶς, φωτοειδὲς, μεταβαῖνον ἀπὸ τοῦ Γολγοθᾶ, ἔνθα ἐσταυρώθη ὁ Χριστὸς, ἕως τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν, ὅθεν ἀνελήφθη, κύκλῳ δὲ τοῦ φανέντος σημείου στέφανος, ὡς ἶρις, τὸ εἶδος ἔχων. καὶ τῇ αὐτῇ δὲ ἡμέρᾳ, καὶ τῷ Κωνσταντίῳ ὤφθη. περὶ τούτου δὲ φέρεται Κυρίλλου ἐπιστολὴ πρὸς τὸν βασιλέα Κωνστάντιον, ἐν ᾗ εὐσεβέστατον αὐτὸν καλεῖ. ὅθεν τινὲς Ἀρειανόφρονα διαβάλλουσι τὸν αὐτὸν Κύριλλον, λέγοντες καὶ τὴν τοῦ ὁμοουσίου φωνὴν παρασεσιγηκέναι αὐτὸν ἐν ταῖς κατηχήσεσιν, ἃς ἐξέθετο ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν ἀπείρων λαῶν τῶν τῷ θείῳ προσελθόντων βαπτίσματι διὰ τὸ θαῦμα τοῦ ζωοποιοῦ σταυροῦ. σφάλλονται δὲ, καὶ ἁμαρτάνουσιν. ἐχρῆν γὰρ καὶ τὸν βασιλέα ἐξ ἁπλότητος, καὶ οὐκ ἐκ προθέσεως τῇ κακουργίᾳ τῶν Ἀρειανῶν ἀποκλαπέντα εἰς τὴν αἵρεσιν, B καὶ τοῦ ἑλληνισμοῦ μήπω τελείως καταστραφέντος, εὐσεβέστατον λέγειν· καὶ τὴν τοῦ ὁμοουσίου φωνὴν σιγῆσαι τέως ταράττουσαν τοὺς πολλοὺς, καὶ τῇ ἀντιθέσει τῶν ἐχθρῶν ἐκκόπτουσαν τοὺς βαπτιζομένους. διὰ δὲ τῶν ἰσοδυναμούντων λέξεων τὸ τοῦ ὁμοουσίου τρανῶσαι· ὃ καὶ πεποίηκεν ὁ μακάριος Κύριλλος τὴν ἐν Νικαίᾳ πίστιν κατὰ λέξιν ἀναπτύξας, καὶ Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ κηρύξας.

							Ontiochiæ Episc. Arianus Stephanus annis 3.
	20	54	4	11	2	31	[illegible]
	01	55	5	10	3	30	[illegible]

C

								Ἀντ. ἐπίσκ. Ἀρειανὸς Στέφανος ἔτη γ'.
		α'	κδ'	δ'	ια'	ϛ'	λα'	α'
		κα'	κε'	ε'	ιβ'	ζ'	λβ'	β'

Hoc anno erepto e vivis Eusebio, qui Constantinopolitanæ sedi impie præsederat, ad Julium Papam & Constantem Imperatorem Constantii fratrem Athanasius & Paulus Romam iterum profecti sunt. Mortuo siquidem Eusebio Constantinopolitana plebs Paulum in sedem reposuit. Ariani ex adverso Macedonium ordinaverunt, adeo ut civilis belli inter utriusque partes conflictus exoriretur. Constantius, qui tunc Antiochiæ degebat, hoc audito, Hermogeni Magistro militum in Thraciam misso præcipit a suscepto itinere aliquantisper deflectere, & Paulum ab Ecclesia regenda dimovere. Hermogene munus impositum perficere satagente, populus tumultuatus domum ejus succendit, ipsumque Hermogenem interemptum in mare projecit. Hæc cum Antiochiæ rescivisset Imperator, Regiam urbem repetiit; & Paulum quidem Episcopali throno dejecit, Macedonium tamen in illum haud provexit. Tum vero ob Hermogenis cædem iratus, ex octoginta millibus panum, quos pater Constantinus singulos in dies distribui præceperat, quadraginta millibus urbem mulctavit. Tunc itaque Paulus, ut jam præmissum, Julium Romanum Episcopum convenit, & acceptis ab eo litteris Constantinopolim rediit. Quo percepto, Paulum nempe a Julio sedi suæ restitutum, Constantius Antiochiæ moram agens exarsit animis, & Paulum a Philippo Præfecto jubet expelli, & Macedonium in ejus thronum subrogari. Præfectus rerum in Hermogenem Pauli causa patratarum memor, & similes pati

pag. 36.

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἀθανάσιος καὶ Παῦλος, τελευτήσαντος Εὐσεβίου τοῦ δυσσεβῶς ἄρξαντος Κωνσταντινουπόλεως, κατῆλθον πάλιν εἰς Ῥώμην πρὸς Ἰούλιον Πάπαν, καὶ Κώνσταντα βασιλέα ἀδελφὸν Κωνσταντίου. τοῦ γὰρ Εὐσεβίου θανόντος ὁ λαὸς τὸν Παῦλον τῷ θρόνῳ Κωνσταντι- D νουπόλεως ἀπεκατέστησεν. οἱ δὲ Ἀρειανοὶ τὸν Μακεδόνιον ἀντεχειροτόνησαν, ὡς ἐντεῦθεν ἐμφύλιον γενέσθαι πόλεμον. ὅπερ μαθὼν ὁ Κωνστάντιος ἐν Ἀντιοχείᾳ διάγων, Ἑρμογένει στρατηλάτῃ κατὰ τὴν Θρᾴκην πεμφθέντι κελεύει ὁδοῦ πάρεργον ποιήσασθαι, καὶ ἐκβαλεῖν Παῦλον τῆς ἐκκλησίας· ὅπερ τοῦ Ἑρμογένους πληρῶσαι δοκιμάσαντος, ὁ δῆμος τὸν οἶκον αὐτοῦ ἐνέπρησε, καὶ αὐτὸν Ἑρμογένην ἀπέκτεινε, καὶ εἰς τὴν θάλασσαν ἔρριψε. τοῦτο οὖν ὁ βασιλεὺς μαθὼν ἐξ Ἀντιοχείας εἰς τὴν βασιλεύουσαν ἤλασε, καὶ τὸν Παῦλον τοῦ θρόνου ἐκβαλὼν, Μακεδόνιον τέως οὐκ ἐνεθρόνισε. τότε ὀργιζόμενος διὰ τὸν τοῦ Ἑρμογένους φόνον, τὴν πόλιν ἐζημίωσε τέσσαρας μυριάδας ἄρτων ἡμε- E ρησίων, ἐκ τῶν δωρηθέντων ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μυριάδων ὀκτώ. τότε οὖν ὁ Παῦλος, ὡς προείρηται, πρὸς Ἰούλιον ἦλθε Ῥώμης, καὶ ἐπανῆλθε μετὰ γραμμάτων αὐτοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει. ὁ δὲ Κωνστάντιος καὶ τότε ἐν Ἀντιοχείᾳ διάγων, μαθὼν ὅτι τὸν Παῦλον Ἰούλιος τῷ θρόνῳ ἀπεκατέστησε, καὶ ὀργισθεὶς, κελεύει Φιλίππῳ τῷ ὑπάρχῳ Παῦλον ἐκδιῶξαι, καὶ Μακεδόνιον ἀντικαταστῆσαι τῷ θρόνῳ. ὁ δὲ ὕπαρχος φόβῳ τῶν γεγονότων εἰς Ἑρμογέ-

σίω διὰ τὸν Παῦλον, εἰς τὸ κατὰ τὸ Ζεύξιππον λουτρὸν μετασειλάμενος τὸν Παῦλον διὰ θυρίδος χαλάσας, εἰς Θεσσαλονίκην ἐξώρισεν, ὅθεν καὶ ὥρμητο. Μακεδόνιον δὲ τῷ ἑαυτοῦ ὀχήματι ἀναλαβὼν, ἀπεκατέστησεν, ὡς τύραννον τῆς ἐκκλησίας λῃστρικῶς, τῶν ὀρθοδόξων ἀντισάντων ἐπὶ τοσοῦτον, ὡς ἀναιρεθῆναι ,γρν΄. ἄνδρας· καὶ οὕτω τῆς ἐκκλησίας Αρειανοὺς κρατῆσαι. τότε καὶ Ἀθανασίῳ θάνατον ἠπείλησε Κωνστάντιος, ὅνπερ φοβηθεὶς, φυγὰς αὖθις τὴν Ῥώμην κατέλαβε· παρ' αὐτὰ δὲ καὶ Παῦλος ἀπὸ Θεσσαλονίκης· οἳ καὶ προσελθόντες τῷ Κώνσταντι, τὰ κατ' αὐτοὺς διηγήσαντο. ὁ δὲ Κώνστας ἐπαλγήσας τοῖς ἁγίοις, γράφει Κωνσταντίῳ τῷ ἀδελφῷ λυπούμενος, ἀποδοῦναι Παύλῳ καὶ Ἀθανασίῳ τοὺς ἰδίους θρόνους, ἢ πόλεμον ἀπειλῶν κινεῖν κατ' αὐτοῦ. προετρέψατο δὲ αὐτὸν, καὶ τοῦ γενέσθαι σύνοδον ἐν Σαρδικῇ, ἐν ᾗ τῶν ἑσπερίων συνῆλθον ἐπίσκοποι τριακόσιοι· ἀνατολικοὶ δὲ τριάκοντα ἕξ. οὗτοι τοῖς δυτικοῖς ἀντέπιπτον, αἰτοῦντες ἐξελαθῆναι πρότερον Ἀθανάσιον καὶ Παῦλον· ὁ δὲ Ὅσιος ὁ Κουδρούβης ἐπίσκοπος καὶ Πρωτογένης ὁ Σαρδικῆς, οὐκ ἠνείχοντο μὴ παρεῖναι τοὺς ἁγίους Ἀθανάσιον καὶ Παῦλον. τότε οἱ ἀνατολικοὶ ἐν Φιλίππου πόλει γενόμενοι, ἀναιδῶς τὸ ὁμοούσιον ἀνεθεμάτισαν. οἱ δὲ ἐν Σαρδικῇ, ὀρθόδοξον τὸν ὀρθὸν τᾶς ἐν Νικαίᾳ πίστεως ὅρον ἐκύρωσαν τὸ ἀνόμοιον ἀναθεματίσαντες· ἀποδεδώκασι δὲ καὶ τοὺς θρόνους Ἀθανασίῳ, καὶ Παύλῳ, καὶ Μαρκέλλῳ τῷ Ἀγκύρας ὁμολογοῦντι τὸ ὁμοούσιον καὶ ἀπολογουμένῳ μὴ ἐννοεῖσθαι τὰ συγγραφέντα αὐτῷ τοῖς διαβάλλουσιν αὐτόν. οὕτω τῆς ἐν Σαρδικῇ συνόδου πραξάσης κατὰ τῶν ἀποσχισάντων ἀνατολικῶν καὶ κυρωσάσης τὸ ὁμοούσιον. Κωνστάντιος δῆθεν Ἀθανάσιον καὶ Παῦλον ἐντίμως ἐδέξατο καὶ τοὺς ἰδίους θρόνους ἀποδίδωσι· καὶ οὕτως Ἀθανάσιος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἦλθε, καὶ ἐδέχθη μετὰ χαρᾶς μεγάλης ἐξώσας Γεώργιον τὸν Αρειανόν.

Μαγνεντίου δὲ ἐν Γαλλίαις τυραννήσαντος, καὶ Κώνσταν τὸν εὐσεβῆ ἀνελόντος, Κωνστάντιος Αὔγουστος διατρίβων ἐν Ἀντιοχείᾳ καὶ μαθὼν, παρευθὺ τὸν Παῦλον ἀποστείλας τῆς πόλεως ἐξώρισεν ἐν Κουκουσῷ· κἀκεῖ ὑπὸ Αρειανῶν ἀναιρεῖται. καὶ τότε Μακεδόνιος τοῦ θρόνου ἀντιλαμβάνεται. Κωνστάντιος δὲ κατὰ Μαγνεντίου ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν ἐξώρμησεν. ἡ δὲ σύγκλητος ἐν Ῥώμῃ Νεποτιανὸν ἐνδύσασα κατὰ Μαγνεντίου ἀπέλυσεν. ὃς συμβαλὼν τῷ Μαγνεντίῳ ἐν Ῥώμῃ ἀναιρεῖται ὑπ' αὐτοῦ βασιλεύσας μῆνας τρεῖς πρὶν ἢ φθάσαι καὶ ἀπελθεῖν τὸν βασιλέα ἐν Ῥώμῃ. Κωνσταντίνα ἡ καὶ Ἑλένη ἡ Κωνσταντίου ἀδελφὴ ἀνηγόρευσε Βρεττανίωνα εἰς βασιλέα ἄνδρα ἔντιμον, καὶ ἀνέστησε τῷ Μαγνεντίῳ πρὸς τὴν μάχην. φθάσας δὲ Κωνστάντιος ἐν Ῥώμῃ, καὶ ἀποδεξάμενος τὸν Βρεττανίωνα μετὰ πολλῆς τιμῆς, ἐπολέμησαν ἄμφω τὸν Μαγνέντιον περὶ Μοῦρσαν. καὶ ἡττηθεὶς ὁ Μαγνέντιος ἔφυγεν ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν. πολλάκις δὲ ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν Κωνσταντίου πολεμηθεὶς, συμβάλλων τῷ Σελεύκῳ καὶ ἡττηθεὶς, ἔφυγεν εἰς Λουγδοῦνον, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ πρῶτον σφάξας, καὶ τὴν ἰδίαν μητέρα, ὕστερον καὶ ἑαυτὸν ἀνήλωσεν· καὶ Δεκέντιος Καῖσαρ ὁ τούτου ἀδελφὸς ἀγχόνῃ χρήσατο.

veritus, ad balneum Zeuxippi de nomine Paulum accersitum, & fenestra demissum, Thessalonicam, ex qua trahebat originem, in exilium imperat deportari: Macedonium curru secum una vectum violenter intrusum, velut Ecclesiæ tyrannum sede rursum locat Episcopali. Orthodoxis adeo contra resistentibus, ut ad tria millia centum & quinquaginta virorum cæsa fuerint: atque ita demum Ecclesiam obtinuerint Ariani. Eodem quoque tempore Athanasio mortem minatus est Constantius, cujus metu fugitivus iterum Romam contendit: subindeque Thessalonica eo profectus est Paulus: qui Constantem convenientes, quæ passi fuerant, narraverunt. Constans sanctorum virorum vices dolens, ut erat mœrore commotus, Paulo & Athanasio suam cuique sedem reddendam significat, aut bellum indicendum fratri minatur: quinimmo ut Concilium Sardicæ congregaretur, litteris hortatus est: ad quod ex Occiduis tercentum, ex Orientalibus triginta sex convenerunt Episcopi. Hi de Paulo & Athanasio ejiciendis facta in prioris postulatione, controversias cum Occidentalibus egere. Hosius vero Cordubensis & Protogenes Sardicensis Episcopi viros sanctos Paulum atque Athanasium Concilio non interesse minime patienter tolerabant. Tunc igitur Orientales Philippopolim secedentes, anathemate Consubstantialis vocem inpudenter damnaverunt: qui vero Sardicæ remanserunt, rectam & sanam recteque & sane prolatam Nicææ definitionem, Anomæorum repudiata sententia, firmavere: tum demum Paulo & Athanasio, nec non Marcello Ancyræ Præsuli scripta sua ab accusatoribus nusquam intellecta causanti, & Consubstantialis fidem profitenti, ablatas sedes restituerunt. Ita Sardicensis Synodus adversus Orientales, qui se separaverant, Consubstantialis firmato dogmate, sancivit. Post hoc Constantius Athanasio Pauloque cum honore susceptis proprios reddidit thronos: & in hunc modum Alexandriam repetiit Athanasius, & Georgio Ariano depulso, ipse communi civium lætantium applausu receptus est.

Edit. Paris. pag. 37

Magnentio vero tyrannidem in Galliis exercente, & Constante Religioso principe ab eo sublato, Constantius Augustus tunc temporis Antiochiæ degens de his eruditus, datis confestim litteris Paulum urbe Regia jussit Cucusum exulem agi: ubi ab Arianis mortem recepit: & mox thronum occupavit Macedonius. Constantius autem Magnentium debellaturus, in Italiam profectus est. Romanus porro Senatus Nepotianum Cæsareis insignibus ornatum in expeditionem adversus Magnentium misit. Qui cum Magnentio congressus Romæ mense Imperii tertio ab ipso interemptus est, priusquam Romam appelleret Constantius. Constantina, quæ & Helena, Constantii soror Britannionem honoratum & illustrem virum renunciavit Imperatorem: eumque in bello contra Magnentium opposuit. Constantius autem Romam ingressus, Britannionem maximis ornavit honoribus, unaque cum ipso ad Marsam Magnentium aggreditur. Victus Magnentius remeat fugitivus in Italiam. Demum repetitis præliis fatigatus & superatus renovata ad montem Seleucum pugna fractus penitus, fuga Lugdunum appulit, ibique fratre primum interfecto, & propriæ matri pari nece illata, postremo sibi ipsi conscivit lethum: tandemque Decentius Cæsar ejus frater laqueo vitam finivit.

Ea tempestate Sylvanus tyrannidem arripere molitus, a Constantii militibus neci traditur. Constantius autem ingenti cum ostentatione, & apparatu bellico Romam ingressus, laudibus supra omnes retro Imperatores cumulatus est. Una cum ipso conjux Eusebia urbem ingressa, quatuordecim in ea dies egit. Hinc ad Tribunalium campum profectus, & astante exercitu & Britannione suggestum altiorem conscendens, adlocutione ad populum & milites habita, ut Imperium colerent, ac Majestati submissi obsequerentur, suadebat: A majoribus & avis Imperatoribus potestatem acceptam sibi adesse, ab uno Principe publicas res administrari populo & communi utilitati conducere, & id genus similia. Quocirca Britannionem decem a mensibus socium Imperii factum eadem hora dignitatis insignibus exutum, convivam ad mensam excepit: quem deinde magnis honoribus, donorum amplitudine, & muneribus auctum Prusam Bithyniæ ablegavit. Cum vero Christiano ritu esset initiatus, Ecclesiarum cultui indulgebat assiduus, & erga pauperes erogatis eleemosynis liberalem, erga sacerdotes ad ultimum usque vitæ diem se se cultorem devotum exhibebat. Constantius vero Byzantium reversus, Eusebiæ conjugis precibus sollicitatus, Julianum Galli fratrem eductum e custodia Cæsarem designat, & propria sorore Helena, cui nomen etiam Constantia fuit, in matrimonium copulata, mittit in Gallias.

Edit. Paris. pag. 38.

Eodem etiam anno Julius Papa Romæ diem suum obiit: & Liberius vir per omnia mirandus, & recta in Deum fide præstans in ejus locum est promotus. Ariani porro Imperatorem in Athanasium adeo commoverunt, ut pœnam capitis in eum decerneret. At sanctus fuga tum etiam saluti consuluit.

Τούτῳ τῷ ἔτει Σιλβανὸς τυραννήσας ἐν Γαλλίαις ἀνῃρέθη ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν Κωνσταντίου. ἐλθὼν δὲ ἐν Ῥώμῃ Κωνστάντιος εἰσῆλθε μετὰ πολλῆς φαντασίας καὶ παρατάξεως, εὐφημηθεὶς ὑπὲρ τοὺς πρὸ ἑαυτοῦ βασιλεῖς. συνῆλθε δὲ αὐτῷ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Εὐσεβία, καὶ ἐποίησε δεκατέσσαρας ἡμέρας ἐν τῇ Ῥώμῃ. ἐξελθὼν δὲ ἐν τῷ Τριβουναλίῳ κάμπῳ, καὶ στὰς ἐφ' ὕψους συμπαρόντος αὐτῷ τοῦ στρατοπέδου, καὶ τοῦ Βρεττανίωνος, ἐδημηγόρει πείθων τὸν λαόν, ἀκόλουθον εἶναι τῆς βασιλείας, καὶ τὴν ἐξουσίαν ὑπάρχουσαν τὴν ἐκ προγόνων βασιλέων διαδεξαμένῳ ταύτην συμφέρειν τε τῷ λαῷ, καὶ τῷ κοινῷ ὑπὸ μίαν ἐξουσίαν διοικεῖσθαι τὰ δημόσια, καὶ τὰ τούτοις ἀκόλουθα. τότε ἀποδύσας τὸν Βρεττανίωνα βασιλεύσαντα μῆνας δέκα κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν τραπέζης αὐτῷ πρὸς ἑστίασιν ἐκοινώνησε· καὶ μετὰ πάσης τιμῆς, καὶ δωροφορίας, καὶ πολλῶν χαρισμάτων ἐν Προύσῃ τῆς Βιθυνίας ἀπέστειλε. Χριστιανὸς δὲ ὢν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐσχόλαζε, καὶ πολλὰς ἐλεημοσύνας ἐποίει εἰς τοὺς πένητας. ἐτίμα δὲ καὶ τοὺς ἱερεῖς ἕως ἡμέρας τελευτῆς αὐτοῦ. ὁ δὲ Κωνστάντιος ἐπιστρέψας εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ παρακληθεὶς ὑπὸ Εὐσεβίας τῆς ἰδίας γυναικὸς Ἰουλιανὸν τὸν ἀδελφὸν Γάλλου ἐκ τῆς φυλακῆς ἐξαγαγὼν Καίσαρα προβάλλεται, καὶ εἰς Γαλλίας ἐκπέμπει ζεύξας αὐτῷ πρὸς γάμον, καὶ τὴν ἰδίαν ἀδελφὴν Ἑλένην τὴν καὶ Κωνσταντίαν.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει καὶ Ἰούλιος ὁ Πάππας ἐν Ῥώμῃ ἐκοιμήθη, καὶ ἐχειροτονήθη ἀντ' αὐτοῦ Λιβέριος ἀνὴρ τὰ πάντα θαυμαστὸς καὶ ὀρθόδοξος. οἱ δὲ Ἀρειανοὶ τὸν βασιλέα κατὰ Ἀθανασίου παρέπεισαν ὡς κεφαλικὴν αὐτῷ τιμωρίαν ἐπιψηφίσασθαι. ἀλλὰ καὶ τότε φυγῇ ὁ ἅγιος τὴν σωτηρίαν ἐπραγματεύσατο.

Anni mundi 5850.	Divinæ Incarn. 350.	Rom. Imp. Constantius annis 24.	Persarū rex Sabores annis 70.	Romæ Episc. Damasus annis 18.	Constant. Episc. Macedonius annis 18.	Hierosol. Episc. Hilarion annis [illegible]	Alex. Episc. Athanasius annis 46.	Ant. Episc. Stephanus annis 3.
		22	58	6	1	4	52	3

Κόσμου ἔτη ͵εων'.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτ. τν'.	Ῥωμ. βασιλ. Κωνστάντιος ἔτη κδ'.	Περσῶν βασιλ. Σαβώρης ἔτη ο'.	Ῥωμ. ἐπίσκ. Δάμασος ἔτ. ιη'.	Κωνστ. ἐπίσκ. Μακεδόνιος ἔτ. ιη'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἱλαρίων ἔτ. [illegible]	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Ἀθανάσιος ἔτη μϛ'.	Ἀντ. ἐπίσκ. Στέφανος ἔτη γ'.
		κβ'	νη'	ϛ'.	α'.	δ'.	λβ'.	γ'

Hoc anno magnus terræ motus Nicomediæ exortus, hora noctis tertia urbem concussit, & numerosam populi multitudinem oppressit. Periit etiam illa communi clade civitatis Episcopus Cecropius.

Τούτῳ τῷ ἔτει σεισμοῦ μεγάλου γενομένου ἐν Νικομηδείᾳ περὶ ὥραν γ'. νυκτερινὴν τὴν πόλιν κατέλαβε καὶ πλήθη πολλὰ διέφθειρε· συναπώλετο δὲ καὶ ὁ ἐπίσκοπος τῆς πόλεως Κεκρόπιος.

		23	57	7	2	5	33	Antioch. Episc. Leontius an. [illegible] 1
		24	58	8	Const. Episc. Eudoxius annis 20. ejecto Macedonio 1	6	34	2

		κγ'	κζ'.	ζ'.	β'	ε'	λγ'	Ἀντ. ἐπίσκ. Λεόντιος ἔτη [illegible] α'
		κδ'	κη'	η'	ΚΠ. ἐπίσκ. Εὐδόξιος ἔτ. κ'. ἐκβληθέντος Μακ. α'	ϛ'	λδ'	β'

Macedonius itaque CP. sede tyrannice obtenta, magni Constantini corpus e sancto-

Μακεδονίου τοίνυν τυραννικῶς τὸν θρόνον ΚΠ. κατέχοντος, μετῆγαγε τὸ σῶμα τοῦ μεγάλου Κων-

σαντίνου εἰς τὸν ἅγιον Ἀκάκιον ἀπὸ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, A πτῶσιν προφασιζόμενος τοῦ ναοῦ. τοῦ δὲ λαοῦ κωλύοντος φόνος γέγονε πολὺς, ὥστε πληρωθῆναι τὸ φρέαρ καὶ τὴν αὐλὴν τοῦ μαρτυρείου αἱμάτων, καὶ τὰς παρακειμένας πλατείας· ὅπερ γνοὺς ὁ Κωνστάντιος, ἠγανάκτησε κατὰ Μακεδονίου, καὶ τοῦτον καθαιρεθῆναι κελεύσας, Εὐδόξιον ἀντικατέστησε, μείζονι κακῷ μέγα κακὸν ἀμειψάμενος.

Τούτῳ τῷ ἔτει Πέρσαι Βεζαυχδὲ καλούμενον κάστρον παρέλαβον· Κωνστάντιος δὲ ἀκηκοὼς, ὅτι Ἰουλιανὸς ἐν Γαλλίαις ἐν πολέμοις εὐδοκιμήσας ὑπὸ τοῦ στρατοῦ βασιλεὺς ἀνηγορεύθη, ἐν Ἀντιοχείᾳ διάγων διὰ τὸν Περσικὸν πόλεμον, ἐξώρμησε κατὰ Ἰουλιανοῦ τυράννου· καὶ ἐλθὼν ἐν Μοψουκρήνῃ, ἐν πρώτῃ μονῇ ἀπὸ Ταρσοῦ τῆς Κιλικίας ἐτελεύτησε μηνὶ Δίῳ γʹ. πολλὰ τῆς ἀνοίας αὐτοῦ καταγνούς. B ἐβαπτίσθη δὲ τότε εἰς Ἀντιόχειαν ὑπὸ Εὐζωΐου τοῦ Ἀρειανοῦ, τοῦ καθολικοῦ κόσμου ἔτους ,εωνβʹ. τῆς δὲ ἀπιελάδου φλγʹ. ἀρχομένης τῆς ιβʹ. τότε λοιπὸν Ἰουλιανὸς μονοκράτωρ γενόμενος, ἀναιδῶς ἑλλήνιζεν, αἵματι θυσιῶν τὸ ἅγιον βάπτισμα ἀποπλυνάμενος, καὶ πάντα ποιῶν ὅσα οἱ δαίμονες θεραπεύονται.

Κόσμου ἔτη	Τῆς θείας σαρκ.	Ῥωμ. Βασιλ. Ἰουλιανὸν ἔτη γʹ.	Περσῶν βασιλ. Σαβώρης ἔτη οʹ.	Ῥωμ. ἐπίσκ. Δάμασος ἔτη ιηʹ.	Κωνσ. ἐπίσκ. Εὐδόξιος ἔτη ιʹ.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἱλαρίων ἔτη ιβʹ.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Ἀθανάσιος ἔτη μϛʹ.	Ἀντ. ἐπίσκ. Εὐζώϊος ἔτη ηʹ.
		γʹ	νθʹ	θʹ	ιβʹ	ζ	λεʹ	γʹ

C

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐβασίλευσεν Ἰουλιανὸς ὁ παραβάτης, μοναρχήσας διὰ πλῆθος ἁμαρτιῶν ἡμῶν. ἐπαρθεὶς γὰρ τῇ τῶν βαρβάρων νίκῃ, ἑαυτῷ τὸ κράτος ἐπιτρέψας, καὶ διάδημα περιθέμενος, πρὸ τῆς Κωνσταντίου τελευτῆς εἰς ἑλληνισμὸν ἀναιδῶς ἐξετράπη. ἅπερ Κωνστάντιος πλεῖστα μεταμελούμενος, ἀπέδωκε τὸ πνεῦμα, ἐπί τε τῷ τοῦ γένους D φόνῳ, καὶ τῇ καινοτομίᾳ τῆς πίστεως, καὶ τῇ ἀρνήσει τοῦ Ἀποστάτου. Ἰουλιανοῦ δὲ τοῦ Ἀποστάτου θείοις κρίμασι μονοκρατορήσαντος, παντοδαποὶ θεήλατοι ὀργαὶ τὴν Ῥωμαίων γῆν κατειλήφασι, καὶ θέλων δεῖξαι τὸν Κωνστάντιον ἄδικον καὶ ἀπάνθρωπον, ὑποκρινόμενος δικαιοσύνην ὁ παράνομος, τοὺς ἐν ἐξορίᾳ ἐπισκόπους ἀνεκαλέσατο· Εὐσέβιον δὲ τὸν πρῶτον τῶν βασιλικῶν εὐνούχων ἀνεῖλεν, ὡς δῆθεν ἄδικον· ἐδίωξε δὲ καὶ τοὺς ἄλλους εὐνούχους τοῦ παλατίου, διὰ τὸ ἀποβαλεῖν τὴν γυναῖκα, ἣν συνῆψεν αὐτῷ Κωνστάντιος ἀδελφὴν ἑαυτοῦ· ὁμοίως E καὶ μαγείρους διὰ τὸ λιτὸν τῆς διαίτης, καὶ κουρέας, διὰ τὸ ἕνα πολλοῖς ἀρκεῖν, ὡς ἔλεγε. τοῦ δὲ δημοσίου τάς τε καμήλους, καὶ ὄνους, ἵππους συγχωρήσας ὑπουργεῖν διὰ φιλαργυρίαν, ἧς δοῦλος ἦν, ὡς πρὸ τῆς εἰδωλολατρείας. τότε οἱ κατὰ τὴν ἀνατολὴν Ἕλληνες ἐπαρθέντες, εὐθέως ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Γεώργιον τὸν ἐπίσκοπον σύροντες ἀνεῖλον, καὶ τὸ λείψανον αὐτοῦ ἀθλίως ἐπόμπευον διὰ τῆς πόλεως,

rum Apostorum æde, ruinam ejus caussatus, ad sancti Acacii templum transtulit. Populo vero depositionem hujusmodi prohibente, magna adeo cædes edita est, ut puteus & Martyrici templi area, adiacentesque plateæ cæsorum sanguine complerentur. Constantius, eo cognito, in Macedonium iratus, virum gradu deponi jubet: & ingens malum majori calamitate commutans, Eudoxium in ejus locum substituit.

Hoc anno Castrum, cui nomen Bedzaechdt, Persæ obtinuerunt. Constantius autem audiens Julianum bellica laude conspicuum ab exercitu Imperatorem in Galliis renunciatum, ipse moram Antiochiæ trahens, & Persicæ expeditioni intentus, in Julianum tyrannum protectionem suscepit. Cumque Mopsocrenas primam a Tarso Ciliciæ stationem attigisset, tertio Dii mensis die, propria longiori sermone damnata prius væcordia defunctus est. Ab Euzojo Ariano baptismum accepit Antiochiæ, numerato tunc temporis universi orbis anno 5852. duodecima, post undecimam exactam, annorum 532 redeunte periodo. Solus itaque Julianus Imperio potitus, impurorum sanguine sacrificiorum sancto baptismate polluto, idolis inverecunde cærimoniabatur, nec ullum, quo mulcentur dæmones, cultum volebat omitti.

Edit. Paris. pag. 39.

Anni mundi	Divinæ Incarn.	Rom. Imp. Julianus annis 3.	Persarum rex Sabores annis 70.	Romæ Episc. Damasus annis 18.	Constant. Episc. Eudoxius annis 10.	Hierosol. Episc. Hilarion annis 12.	Alexand. Episc. Athanasius annis 46.	Antioc. Episc. Euzoios annis 8.
		1	59	9	2	7	35	1

Hoc anno, ita nostrorum criminum exigente multitudine, Julianus Prævaricator tyrannidem solus arripuit. Victoriis etenim adversus Barbaros elatus, omnem sibi permisit Imperii potestatem, & imposito ante Constantii obitum diademate, deposito veræ Religionis pudore, ad prophanos Gentilium ritus animum convertit. Constantius cædium in proprium genus perpetratarum conscius, & renovatæ a Juliano superstitionis idolicæ, & initæ ab eodem a vera fide defectionis tristi nuncio perculsus, ob eidem delatum Imperii consortium pluribus lachrymis pœnitentiam testatus, spiritum emisit. Juliano igitur cælestibus decretis Imperium solo obtinente, variarum calamitatum imbres in Romanum orbem divino nutu immissi depluere cœperunt. Nimirum ille juris & æqui transgressor, juris vindicem se fingens, Constantio injustitiæ & inhumanitatis labem tentans aspergere, amandatos in exilium Episcopos sanxit revocandos. Eusebium vero regiorum Eunuchorum Principem, ceu noxium morte damnavit: sed & reliquam eviratorum turbam, uxore, quam Constantius frater tradiderat, amissa, coquos item, quod victus parcitatem & frugalitatem prosequeretur, ac tonsores demum, quod pluribus unus sufficeret, ut ajebat, Palatio expulit. A publici porro cursus consuetudine, camelis, asinis, bobus, & mulis ablegatis, adaugendæ pecuniæ, cujus etiam ante idolorum mancipabatur libidini, solos equos in ministerium adhiberi permisit. Eo tempore Gentiles Orientis incolæ resumptis animis, Georgium Alexandrinum Episcopum de repente per vim abreptum occiderunt; cadaver autem ejus ludibrius

pag. 40.

per impietatem afficiendum, ac lo civitatis vicos omnes traducendum impofuerunt camelo, & beftiarum tandem mortuarum offibus admixtum confumpferunt igne, & in ventum difperferunt reliquias. Tunc Athanafius longo temporis fpatio a quadam virgine occultatus redux recepit Ecclefiam, & Alexandriæ convocata Syoodo, fancita prius apud Nicæam fidei dogmata confirmavit. Sublato Georgio Lucium fibi præfecerunt Ariani, & in profanis ædibus conventicula celebrarunt. Gentiles etiam plurimos Chriftianorum crucibus fuffixos mactaverunt: ac fubinde Patrophili Scythopolitani Præfulis reliquias terra erutas partitim hinc & inde disjecerunt, calvariam vero contumeliofe fufpendentes ludificati funt. Gazæ vero atque Afcalone Presbyteros & virgines Deo in perpetuum facratas interemeruot, eorumque inaperta vifcera complentes hordeo porcis objecerunt difcerpenda. Ad hæc, Cyrillum Diaconum, quod fub beatæ memoriæ Conftantino evertiffet idola, Heliopolitæ in Phœnicia letho multaverunt, & ex ejus jecore ftruxerunt epulum. Qui porro Diaconum fciderat, & ex ejus delibarat jecore, hæc deinceps eft perpeffus. Linguam tabo fluentem evomuit, & expuit dentes: oculifque tandem excæcatus, ac miferandum in modum cruciatus, vitam finivit. Chriftianis infuper Cæfareæ in Cappadocia civibus plurima mala Julianus rependit. Ob illatas quippe ab ipfis fub Conftantio Gentilibus noxas, & everfum Fortunæ fanum, civitatis jus ademit, & antiquato Cæfareæ nomine, Mazocam, quæ prior erat ejus appellatio, juffit vocari. Horrenda infuper tormenta Arethufæ exercuit in Chriftianos: inter quos etiam Marcum fanctiffimum Monachum, qui ab exercitus Conftantii fobolem ad necem quærentis poteftate Julianum ipfum exemerat, iovolvit. Hujus adhuc fpirantis vifcera . . . . in magna Ecclefia Jovis idolum, antiquis ædibus everfis, erexit. Mares autem Chalcedonenfis Epifcopus Juliano ad Fortunæ fanum facrorum faciendorum gratia proficifcenti contumelias in faciem intulit: quas ille Philofophi perfonam agens fuftinuit.

λῳ ἐπιθέντες ἐνεπόμπευον διὰ τῆς πόλεως, καὶ μετὰ νεκρῶν ἀλόγων ὀστέων μίξαντες αὐτοῦ τὸ λείψανον, κατέκαυσαν, καὶ ἐσκόρπισαν. Τότε Ἀθανάσιος πρός τινα παρθένον κρυπτόμενος χρόνον πολὺν ἐξελθὼν, σύνοδον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐκρότησε, καὶ τὰ κατὰ Νίκαιαν κυρώσας δόγματα, τὴν ἐκκλησίαν ἀπέλαβεν. οἱ δὲ Ἀρειανοὶ μετὰ Γεώργιον Λούκιον προεχειρίσαντο ἑαυτοῖς, καὶ ἐν οἴκῳ κοινῷ συνήγοντο. πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους Χριστιανοὺς οἱ Ἕλληνες ἀνεσταύρωσαν, καὶ κατέσφαξαν. τοῦ δὲ Πατροφίλου τοῦ ἐν Σκυθοπόλει ἐπισκόπου λείψανα ἀνορύξαντες, τὰ μὲν ἄλλα ἐσκόρπισαν, τὸ δὲ κρανίον ἐφυβρίστως κρεμάσαντες ἐνέπαιζον. ἐν δὲ Γάζῃ καὶ Ἀσκάλωνι πρεσβυτέρους καὶ ἀειπαρθένους ἀναιροῦντες, ἀνέπτυσσον τὰ σπλάγχνα αὐτῶν, καὶ κριθῶν πληροῦντες, τοῖς χοίροις παρέβαλλον. ἐν δὲ Φοινίκῃ Κύριλλον διάκονον οἱ Ἡλιοπολῖται ἀνελόντες, τοῦ ἥπατος αὐτοῦ ἀπεγεύσαντο, ἐπειδὴ τὰ εἴδωλα αὐτῶν ἐπὶ τοῦ μακαρίου Κωνσταντίνου κατέστρεψεν. ὁ δὲ ἀνατεμὼν τὸν διάκονον, καὶ ἀπογευσάμενος τοῦ ἥπατος αὐτοῦ, πέπονθε ταῦτα. τὴν μὲν γλῶσσαν σαπεῖσαν κατέβρωσε, καὶ τοὺς ὀδόντας ἀπέβαλε, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπηρώθη, καὶ οὕτω βασανιζόμενος ἀπέθανε. τοῖς δὲ ἐν Καισαρείᾳ Καππαδοκίας Χριστιανοῖς πολλὰ κακὰ ἐνεδείξατο ὁ Ἰουλιανός. ἀφείλατο δὲ τὰ δίκαια τῆς πόλεως, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ καλεῖσθαι αὐτὴν Καισάρειαν. Μάζακαν δὲ αὐτὴν, ὡς τὸ πρὶν, ἐκέλευσε λέγεσθαι· ὅτι οἱ αὐτόθι Χριστιανοὶ ἐπὶ Κωνσταντίου πολλὰ κακὰ τοὺς Ἕλλησιν ἐποίησαν, καὶ τὸν ναὸν τῆς τύχης κατέσκαψαν. ἐν δὲ Ἀρεθούσῃ φοβερὰ κατὰ Χριστιανῶν διεπράξατο· ἐν οἷς καὶ Μάρκον τὸν ἁγιώτατον μοναχὸν τὸν σώσαντα καὶ κρύψαντα Ἰουλιανὸν, ἐν τῷ ἀναιρεῖν τὸν στρατὸν τὸ γένος Κωνσταντίου. τούτου τὰ σπλάγχνα ζῶντος * . . . . ἐν Ἐμέσῃ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ τοῦ Διὸς εἴδωλον ἵδρυσε, τὰς δὲ παλαιὰς ἐκκλησίας κατέστρεψε. Μάρις δὲ ὁ Χαλκηδόνος πολλὰς ὕβρεις τῷ Ἰουλιανῷ κατὰ πρόσωπον εἰς τὸν οἶκον τῆς τύχης ἀπιόντι, καὶ θύσοντι ἐπήγαγεν. ὁ δὲ, ὡς φιλόσοφος δῆθεν, τὰς ὕβρεις ὑπήνεγκεν.

* Deest

| | | 2 | 60 | 20 | 3 | 8 | 36 | 4 |

Edit. Parif. pag. 42.

Hoc anno impius Julianus Chriftianos ne Gentilium difciplinis acquirendis ftudium apponerent, edicto prohibuit. Eapropter Apollinarius ex divina quidem Scripturæ argumento fibi propofito, eodemque vetuftiorum, quos ioitiatus eft, dictione & charactere ornato, librum, quem, Pro veritate, infcripfit, adverfus Julianum edere molitus, Ecclefiam magnopere juvit. Magnum vero Athanafium Julianus a Gentilibus in ipfum concitatus Alexandria pelli præcepit. Ille difceffum parans, Chriftianos fui caufa lachrymis perfufos bono animo jubebat effe, dicens: Confidite, nubecula eft: commodum diffipabitur. Titum infuper facrum Boftrenfium Epifcopum ut cives urbe ejicerent, refcripto mandavit: Dorotheum quoque Tyri Præfulem multis certaminibus præclarum, variarum Ecclefiæ hiftoriarum fcriptorem, dicendi peritia præftantem, eum, inquam, qui Confefforis nomen fub Diocletiano, & Licinii rurfum temporibus fuerat adeptus, fecun-

| | | β' | ξ' | ι' | γ' | η' | λς' | δ' |

Τούτῳ τῷ ἔτει ὁ δυσσεβὴς Ἰουλιανὸς ἐνομοθέτησε μὴ μετέχειν Χριστιανοὺς Ἑλληνικῶν μαθημάτων. Ἀπολλινάριος δὲ τῇ μὲν θείᾳ γραφῇ χρησάμενος ὕλῃ, χαρακτῆρας δὲ τῶν ἀρχαίων μιμησάμενος, καὶ κατὰ τοῦ Ἰουλιανοῦ λόγον συγγράψας, ὃν ὑπὲρ ἀληθείας ὑπέγραψε, πολλὰ τὴν ἐκκλησίαν ὠφέλησεν. Ἀθανάσιον δὲ τὸν μέγαν Ἀλεξανδρείας ἐξελαθῆναι ἐκέλευσε, πολλὰ τῶν Ἑλλήνων σφοδρῶς αὐτῷ παροξυνόντων κατ' αὐτοῦ. ὁ δὲ ἐξερχόμενος, θαρρεῖν εἶπε Χριστιανοῖς τοῖς ὑπὲρ αὐτοῦ δακρύουσι, φήσας· θαρσεῖτε, νεφύδριόν ἐστι, καὶ παρέρχεται. καὶ Τίτον τὸν ἱερὸν ἐπίσκοπον Βόστρων Ἰουλιανὸς ἔγραψε Βοστρηνοῖς ἐξελάσαι τοῦτον τῆς πόλεως, Δωρόθεόν τε τὸν πολύαθλον ἐπίσκοπον Τύρου, τὸν πολλὰς ἱστορίας γράψαντα ἐκκλησιαστικὰς, καὶ ἐν λόγοις διαπρέποντα, τὸν ἐπὶ Διοκλητιανοῦ ὁμολογητὴν γεγονότα, καὶ αὖθις ἐπὶ Λικινίου ἐν γήρᾳ φθάσαντα βαθεῖ, ἐν τῷ δεύ-

τέρῳ

τέρῳ χρόνῳ τοῦ παραβάτου οἱ τούτου ἄρχοντες ἐν Ὀδυσσοπόλει τοῦτον εὑρόντες ἰδιάζοντα πολλοῖς αἰκισμοῖς διατέθεισαν εἰς Χριστὸν πίστιν ἐπάγοντες αὐτὸν ρζʹ. χρόνων ὑπάρχοντα. τὰς δὲ Χριστιανῶν εὐποιΐας ὁ ἄχρηστος καὶ παραβάτης μιμούμενος ξένοις τε καὶ πτωχοῖς τὰ πρὸς τὴν χρείαν χορηγεῖσθαι ἐκέλευσεν, ἀπατῶν τοὺς ἁπλουστέρους. ταῖς εἰκόσιν ἑαυτοῦ Δία, καὶ Ἄρεα, καὶ Ἑρμῆν συγγράφεσθαι προσέταξεν ὁ δυσσεβὴς, καὶ τοὺς λοιποὺς δαίμονας· τοὺς δὲ ἀναβαλλομένους τὴν τούτων προσκύνησιν, ὡς ἐχθροὺς τοῦ βασιλέως κολάζεσθαι. τοῦ δὲ στρατοῦ τὴν ῥόγαν διανέμων πῦρ προσετίθει, καὶ λίβανον, καὶ θυμιᾶν τὸ στράτευμα ἠνάγκαζεν· ἐν Καισαρείᾳ δὲ τῆς Φιλίππου, τῇ νῦν Πανεάδι, ὅθεν κατήγετο ἡ αἱμορροοῦσα, ἀνδριὰς ἵστατο πρὸ τοῦ οἴκου αὐτῆς τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ Θεοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃν ἐθνικῷ ἔθει εὐχαριστήριον ἀνέστησε. τοῦτον κατενεχθῆναι προσέταξεν ὁ δυσσεβὴς Ἰουλιανὸς, ὃ καὶ γέγονε. κατ' ἐμπαιγμὸν δὲ ἔθεν συράντων τῶν Ἑλλήνων τὸν ἀνδριάντα, καὶ ἀντ' αὐτοῦ ξόανον ὀνόματι Ἰουλιανοῦ στησάντων. τοῦτον δὲ λαβόντες Χριστιανοὶ τὸν ἀνδριάντα εἰς ἐκκλησίαν ἀπέθεντο· τὸ δὲ τοῦ παραβάτου ξόανον κατελθὸν πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατέφλεξε. βοτάνη δὲ ἐφύετο ὑπὸ τὴν βάσιν τοῦ ἀνδριάντος πάσης νόσου ἀλεξητήριος, ἥτις καὶ πρὸς φθόνον ἐκίνησε τὸν ἀποστάτην Ἰουλιανὸν καταστρέψαι τὸν τοῦ Κυρίου ἀνδριάντα. ἐν Νικοπόλει τῆς Παλαιστίνης τῇ λεγομένῃ τὸ πρὶν Ἐμμαοῦς πηγή ἐστιν παντοίων παθῶν ἀνθρώπων τε καὶ ἀλόγων ἰάσεις παρέχουσα. ἐν αὐτῇ γάρ, φασι, τὸν Κύριον καὶ Θεὸν ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τοὺς πόδας ἀπονίψασθαι ἐξ ὁδοιπορίας, καὶ ταύτην ὁ δυσσεβὴς καταχωσθῆναι ἐπέτρεψεν. ἐν Ἑρμουπόλει τῆς Θηβαΐδος δένδρον ἵσταται περσέα. ταύτης φύλλον καὶ κάρφος εἰ λάβοι τίς πρὸς πᾶσαν νόσον ἀνθρώπων ἐστὶν ἰάσιμον· φασὶ δὲ ἡνίκα ὁ Κύριος εἰς Αἴγυπτον ἔφυγε τὸν Ἡρώδην σὺν τῇ Θεοτόκῳ καὶ τῷ Ἰωσὴφ, κατὰ τὸν τόπον ἐκεῖνον γενόμενος, κλιθὲν τὸ δένδρον ἐπὶ τὴν γῆν προσεκύνησεν αὐτῷ, καὶ μέχρι τοῦ νῦν σώζει τὸ σχῆμα τῆς προσκυνήσεως. Ἰουλιανὸς διάγων ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ, καὶ συνεχῶς ἐν Δάφνῃ ἀνιὼν, καὶ τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος θεραπεύων εἴδωλον, οὐδεμιᾶς ἀποκρίσεως, ὡς ᾤετο, ἐτύγχανεν ἀπὸ τοῦ εἰδώλου. νοήσας δὲ ὅτι διὰ τὰ ἀποκείμενα ἐν τῇ Δάφνῃ λείψανα τοῦ ἁγίου μάρτυρος Βαβυλᾶ ἀποσιωπᾷ τὸ εἴδωλον δόγμα ἐξέπεμψε πάντα τὰ ἀποκείμενα ἐκεῖ τῶν νεκρῶν λείψανα μετατεθῆναι σὺν τοῖς τοῦ μάρτυρος. καὶ τούτου γενομένου ἀθρόως τῇ νυκτὶ κατεφλέχθη οὐρανόθεν ὁ ναός. τὸ δὲ εἴδωλον ὑπὸ κατεκάη, ὥστε μὴ ἴχνος αὐτοῦ φανῆναι. ἐλέγετο δὲ πρὸ ἐτῶν ἑστηκέναι. ὁ δὲ ναὸς ὑπὸ κατηρυπώθη, ὥστε τοὺς μετέπειτα ὁρᾷν τὴν τούτου τέφρωσιν, καὶ ἐπὶ τῷ παραδόξῳ ἐκθαμβεῖσθαι τῆς τοῦ Θεοῦ παραδοξοποιΐας. ἐπὶ τούτῳ ἔκθαμβος γενόμενος Ἰουλιανὸς ὑπονοήσας κατ' ἐπιβουλὴν τῶν Χριστιανῶν τοῦτο γενέσθαι, ἐπὶ ἐξέτασιν τῶν παραμενόντων ἱερέων ἐχώρει, καὶ παντοίαις βασάνοις αὐτοὺς ὑποβαλὼν, ὡς καὶ ἀποθανεῖν ἐξ αὐτῶν, τοῦτο μόνον ἤκουσε παρ' αὐτῶν· ὅτι οὔτε ἀπὸ Χριστιανῶν, οὔτε ὑπὸ ἀνθρωπίνης ἐπιβουλῆς τοῦτο γέγονεν· ἀλλ' ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πῦρ κατελθὸν ἐνέπρησε τὸν ναὸν, καὶ τὰ ἀγάλματα· ὥστε ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ τισὶ φανῆναι ἐν τῇ ἀγροικίᾳ τὸ πῦρ καταφερόμενον. θυμωθεὶς οὖν ὁ τύραννος βασιλεὺς, καὶ ὥσπερ τῷ Θεῷ μαχόμενος, τὴν μεγάλην ἐκκλη

do demum Imperii Prævaricatoris anno, cum Magistratus ab eo missi privatam vitam agentem Odyssipoli offendissent, centum & septem annis provectum verberibus & contumeliis ob Christi fidem obrutum letho dederunt. Christianam pietatem & beneficentiam imitatus ille nefarius & Prævaricator, peregrinis & egenis res necessarias edixit suppeditari: hinc fucus animis simplicioribus factus. Jovem, Martem, Mercurium, reliquosque dæmonas propriis appingi voluit impius imaginibus: qui adorare detrectarent, velut in Principem perduelles, puniri. Annonam exercitui distributurus, ignem & thus apponi jubebat, & milites suffire cogebat. Cæsarea Philippi, quæ nunc Paneas, & olim mulieris sanguinis profluvio laborantis, patria fuit. Ibi ante proprias ædes Domini nostri & Dei Jesu Christi statuam Gentilium morem sequuta beneficii & grati animi memor illa erexerat, quam dejici sacrilegus Julianus imperavit: quod & factum est: Gentilibus nimirum cum ludibrio imaginem trahentibus, & simulachrum Juliani nomine in ejus locum sufficientibus. Receptam Christi imaginem Christiani reposuerunt in Ecclesia: Prævaricatoris autem simulachrum ignis e cælo missus consumpsit. Ex imaginis porro basi enascebatur herba morborum omnium præsentissimum remedium, quæ ad evertendam Domini effigiem Juliano Desertori invidiæ faces subjecit. Nicopoli Palæstinæ, quæ prius Emmaus vocabatur, fons exoritur, qui omnibus tam brutorum quam hominum morbis remedium exhibet: in eo quippe Dominum & Deum nostrum Jesum Christum ex itinere reversum pedes abluisse referunt: eumdemque aggesta terra obstrui nefarius imperavit. Hermipoli in Thebaide arbor extat nomine Persica. Ejus folium vel ramusculum si quis decerpserit, omni humanæ medicabitur infirmitati. Domino cum divina Genitrice & Josepho persecutionem Herodis fugienti, cum ad arboris locum pervenissent, eam ad terram usque proclivem se se dicunt inflexisse, & usque nunc etiam adorantis speciem servare. Julianus Antiochiæ moram trahens, & repetitis vicibus in Daphnem se conferens, Apollinis simulachro cultum exhibiturus, nullius, ut sperabat, responsi gratiam ab idolo retulit. Quocirca ex repositis in Daphne sancti Martyris Babylæ reliquiis silentium idolo obvenisse suspicatus, cuncta mortuorum cadavera, ac Martyris ipsius ibi recondita jussit efferri: quo facto templum, de noctu consestim igne cælitus misso, conflagravit: adeoque consumptum est idolum, ut ne vestigium quidem illius superextiterit. Ante annos . . . . erectum ferebatur. Templum autem ita dirutum est, ut disjecta huc & illuc ejus rudera posteri conspicientes, incredibili divinorum operum admiratione percellerentur. Attonitus hac de re Julianus, & incendium Christianorum insidiis contigisse ratus, variis eosdem tormentis, adeo ut plures etiam mactarentur, subjecit: Hoc porro solum ab eis didicit: neque Christianorum, neque hominis opera id factum, sed emisso cælitus igne conflagrasse templum, & simulachra comminuta: ita ut ea nocte per agros passim quibusdam consistentibus vibrata superne fulgetra manifesto conspicerentur. Iratus itaque Imperator, velut Deo bellum indicturus, magnam clausit Eccle-

Edit. Paris. pag. 42.

siam, & omnem sacram supellectilem publicavit. Ad quam missi duo Comites Felix & Julianus Apostatæ in hæc verba eruperunt: Presentem quamdam virtutem hic inesse arbitrabamur, quæ nos prohiberet: Felix vero: Viden' quibus vasis filio Mariæ ministratur? Et paulo post, Felix quidem magnam sanguinis vim de repente ore evomens, excruciatus vitam finivit: Julianus Comes ipsa die in difficillimum morbum incidens, adeo ut ejus viscera tabo liquescerent, & excrementa ore egeret, inter dolores expiravit.

Anni mundi 5855.	Divinæ incarn. 355.	Rom. Imp. Julianus annis 3.	Persarum rex Sabores annis 70.	Romæ Episc. Damasus annis 18.	Constant. Episc. Eudoxius annis 12.	Hierosol. Episc. Hilarion annis 12.	Alexand. Episc. Athanasius annis 46.	Antioc. Episc. Leontius annis 8.
		6	61.	1	4	2	37	5

Hoc anno plures virorum militiæ adscriptorum ad defectionem a vera fide sollicitati seducti sunt, hi quidem donorum & honorum pollicitis, alii vero necessitate a propriis Ducibus imposita coacti. Theotecnus quoq; presbyter, cui in Antiochensi suburbio Ecclesia fuerat credita, promissorum blanditiis deceptus, ad idolorum cultum sponte defecit: eumque divina statim insectata est vindicta. Vermibus siquidem depastus, amissis luminibus, linguam corrosit, & efflavit animam. Heron etiam Thebaidos Episcopus nullo cogente in Antiochensi civitate fidem desertor abnegavit: quem mox Deus ad exemplum & terrorem cæterorum ultus est. Ille namque dissolutis ex putredine membris, in plateam projectus sub omnium oculis expiravit. Alii ex adverso his angustiis pressi Christianæ fidei confessione clarissimi evasere. Valentinianus Tribunus Legionis Coronatorum, quibus Numerus nomen, non modo dignitate semet exuit, sed & exilio damnatus est: qui demum temporis processu Imperator a Deo est renunciatus. Pari animi vigore cingulum militare solvit Jovianus clamans: Christianus sum. Hunc cum Magistri militum officio fungeretur, ceu bene meritum, ne quid adversi pateretur, populus sibi concedi expetiit: isque idem extincto Juliano adeptus est Imperium. Artemius item Diœceseos Ægypti Dux, datis sub Constantio, quo ferebatur in idola, aversi animi indiciis, Alexandriæ in publicum raptus capite truncatur. Æmilianus insuper Dorostoli, quæ Thracica urbs est, a Capetuliano vir emeritæ militiæ igni traditus fuit: aliique quamplurimi Christiana confessione per varia loca celebres effecti sunt. Ex adverso Thalassius quidam perdito luxu atque libidine famosus, qui propriam filiam ad turpia officia producebat, ceu Extispex Imperatori Juliano charus habebatur, & juxta Palatium Antiochiæ sedem obtinuit. Collapsis autem in eum ædibus, solus cum Eunucho, quem forte complexu stringebat, periisse repertus est, cunctis ejus domesticis, ipsa etiam uxore, & ejus comitibus, Christiana fide insignitis, incolumibus omnino servatis. Inter quos vix annorum septem puelius salvus a ruina collectus, qui lethum evasisset interrogatus, Ab Angelo deportatus, respondit. Julianus porro vir execrandi nominis, quasi Dei

Edit. Parif. pag. 43.

σίαν ἀπέκλεισε, καὶ πάντα τὰ ἱερὰ ἐδήμευσε. τῶν δὲ ἀποσταλέντων Κομήτων δύο Φήλικος καὶ Ἰουλιανοῦ ἀποστατῶν, ἔλεγον ταῦτα. ἐνομίζομεν ἐποπτικήν τινα εἶναι δύναμιν τὴν ὀφείλουσαν ἡμᾶς κωλῦσαι· ὁ δὲ Φῆλιξ· ἴδε εἰς ποταπὰ σκεύη ὑπηρετεῖται ὁ υἱὸς τῆς Μαρίας. καὶ μετ' ὀλίγον ὁ μὲν Φῆλιξ ἀθρόως διὰ στόματος αἷμα ἀναγαγὼν, βασανιζόμενος ἀπέσβεσε τὸν βίον. Ἰουλιανὸς δὲ ὁ Κόμης κατὰ τὴν ἡμέραν νόσῳ περιπεσὼν χαλεπωτάτῃ, ὡς καὶ τὰ ἐντὸς αὐτοῦ διαφθαρῆναι, καὶ κόπρον διὰ στόματος ἀγαγεῖν, βασανιζόμενος ἀπέθανεν.

Κόσμου ἔτη ͵εωνεʹ.	Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη τνεʹ.	Ῥωμ. βασιλ. Ἰουλιανὸς ἔτη γʹ.	Περσῶν βασιλ. Σαβώρης ἔτη οʹ.	Ῥωμ. ἐπίσκ. Δάμασος ἔτη ιηʹ.	Κωνστ. ἐπίσκ. Εὐδόξιος ἔτη ιβʹ.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἱλαρίων ἔτη ιβʹ.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Ἀθανάσιος ἔτη μςʹ.	Ἀντ. ἐπίσκ. Λεόντιος ἔτη ηʹ.
		γʹ	ξαʹ	αʹ	δʹ	βʹ	λζʹ	εʹ

Τούτῳ τῷ ἔτει τινὲς ἀπατήθησαν τῶν ἐν στρατείαις ἐξεταζομένων πρὸς ἀποστασίαν, οἱ μὲν ἐπαγγελίαις δόσεων καὶ ἀξιωμάτων, οἱ δὲ ἀνάγκαις ἐπιτιθεμέναις ὑπὸ τῶν ἰδίων ἀρχόντων. καὶ Θεότεκνος πρεσβύτερος ἐν προαστείῳ Ἀντιοχείας ἐκκλησίαν πεπιστευμένος ἐξ ὑποσχέσεως ἀπατηθεὶς, αὐτομάτως ἐπὶ τὴν εἰδωλολατρείαν ἐχώρησεν· ὃν ὁ Θεὸς ἐτιμωρήσατο παραχρῆμα. σκωληκόβρωτος γὰρ γενόμενος, καὶ τὰς ὄψεις ἀποβαλὼν, τὴν γλῶσσαν ἐσθίων, ἀπέθανε. καὶ Ἥρων ἐπίσκοπος Θηβαΐδος αὐτομάτως ἀπεστάτησε τῇ Ἀντιοχέων πόλει, ὃν ὁ Θεὸς παραδοθεὶς εἰς παράδειγμα καὶ φόβον πολλῶν ἐτιμωρήσατο. οὗτος σηπεδόνος νοσήματι διαλυθέντων αὐτοῦ τῶν μελῶν ἐν τῇ πλατείᾳ ἐρριμμένος, ἐν ὀφθαλμοῖς πάντων ἐξέψυξεν. ἄλλοι δὲ ἐν τούτοις διέπρεψαν ὁμολογίᾳ τῇ εἰς Χριστόν. Οὐαλεντινιανὸς Τριβοῦνος τότε ὢν τάγματος Κορωνάτων λεγομένων νουμέρου, οὐ μόνον τοῦ ἀξιώματος καταφρονήσας, ἀλλὰ καὶ ἐξορίᾳ ὑποβληθεὶς, ὅστις μετὰ ταῦτα ὑπὸ Θεοῦ βασιλεὺς ἀνεδείχθη. ὁμοίως καὶ Ἰωβιανὸς τὴν ζώνην ἔλυσε κράζων· Χριστιανός εἰμι· ὃν ὁ λαὸς ἀγαπῶν στρατοπεδάρχην ὄντα ἐξητήσατο τὸν βασιλέα, μὴ ἀδικεῖσθαι αὐτόν· ὅς τις καὶ βασιλεὺς μετὰ Ἰουλιανὸν ἀνεδείχθη. Ἀρτέμιός τε ὁ Δοὺξ τῆς κατ' Αἴγυπτον διοικήσεως, ἐπειδήπερ ἐπὶ Κωνσταντίου ζῆλον πολλὴν κατὰ τῶν εἰδώλων ἐνεδείξατο ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἐδημεύθη, τὴν κεφαλὴν ἀποτμηθείς, ἐμαρτύρησε δὲ καὶ ἐν Δωροστόλῳ τῆς Θρᾴκης καὶ Αἰμιλιανὸς ἀπὸ στρατιωτῶν, πυρὶ παραδοθεὶς ὑπὸ Καπιτωλιανοῦ· καὶ πολλοὶ ἄλλοι κατὰ διαφόρους τόπους διέπρεψαν ἐν τῇ εἰς Χριστὸν ὁμολογίᾳ· Θαλάσσιος δέ τις ἐπ' ἀσελγείαις καὶ ἀσωτείαις ἐπίσημος, ὁ καὶ τὰς ἑαυτοῦ θυγατρὸς ἐπ' αἰσχρουργίᾳ προαγωγεὺς, ἐτιμᾶτο ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ὡς σπλαγχνοσκόπος οἰκῶν ἐν Ἀντιοχείᾳ πλησίον τοῦ παλατίου. συμπεσόντος οὖν αὐτῷ τοῦ οἴκου μόνος ἀπώλετο μεθ' ἑνὸς εὐνούχου, ᾧ καὶ συμπεπλεγμένος εὑρέθη. ἐσώθησαν δὲ πάντες οἱ ἴδιοι αὐτοῦ Χριστιανοὶ ὄντες, ἥτε τούτου γυνὴ, καὶ οἱ σὺν αὐτῇ. παιδίον δὲ ἕως τῶν ἑπτὰ χρόνων ἐκεῖ εὑρεθὲν καὶ σωθὲν, ἐρωτώμενον πῶς ἐσώθη; εἴρηκεν ὡς ὑπ' ἀγγέλου

βασαχθέν. ὁ δὲ δυσώνυμος Ἰουλιανὸς ἐπ' ἀνατροπῇ τῆς θείας ἀποφάσεως τὸν τῶν Ἰουδαίων ναὸν οἰκοδομηθῆναι προσέταξεν, Ἀλύπιον Ἕλληνά τινα σπουδαῖον κατὰ Χριστοῦ προστησάμενος τοῦ ἔργου. τοῦ δὲ καὶ τὰ ἀφανῆ τῶν θεμελίων κατορύξαντος, διὰ τὸν ἐγχωσμὸν ἄνεμος βιαιότατος ἐπιπνεύσας σὺν λαίλαπι τὴν παρασκευασμένην ἄσβεστον ἐξηφάνισε, μοδίων μυριάδων εἴκοσιν οὖσαν· ἐπιμενόντων δὲ τῶν Ἰουδαίων τῇ ἐγχειρήσει τοῦ ἔργου, πῦρ ἐξελθὸν τούτους κατέφλεξε, καὶ οὕτως ἐπαύσαντο τῆς τόλμης. ἀνατροπὴν δὲ Ἰουλιανὸς ὁ δυσσεβὴς ἔγραψε τῶν θείων εὐαγγελίων, ἣν ὁ μέγας Κύριλλος Ἀλεξανδρείας ἐν ἐξαιρέτῳ πραγματείᾳ λαμπρῶς ἐπανέτρεψε. Πορφύριος δὲ ὁ καθ' ἡμῶν λυττήσας, Τύριος μὲν ἦν τῷ γένει, Χριστιανὸς δὲ τὸ πρὶν ὁ ἄθλιος· τυφθεὶς δὲ ὑπὸ Χριστιανῶν ἐν Καισαρείᾳ τῆς Παλαιστίνης, κατ' ὀργὴν μετῆλθεν εἰς τὸν ἑλληνισμὸν, καὶ τότε γράψαι κατὰ τῆς ἀληθείας ὁ κύων ἐτόλμησεν. ἐπὶ τούτοις ὤφθη ὁ θεῖος σταυρὸς ἐν τῷ οὐρανῷ φωτοειδὴς κυκλούμενος ὑπὸ στεφάνου φωτὸς, ἀπὸ τοῦ Γολγοθᾶ ἕως τοῦ ἁγίου ὄρους τῶν ἐλαιῶν, λαμπρότερος μᾶλλον ἢ ἐπὶ Κωνσταντίου. αὐτομάτως τε τοῖς ἁπλώμασι τῶν θυσιαστηρίων, καὶ βίβλοις, καὶ ἄλλοις ἐνδύμασι τῶν ἐκκλησιῶν, καὶ ἐν ἱματίοις, οὐ μόνον Χριστιανῶν, ἀλλὰ καὶ Ἰουδαίων ἐπεπόλαζε τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, οὐ μόνον ἐν Ἱεροσολύμοις, ἀλλὰ καὶ ἐν Ἀντιοχείᾳ, καὶ ἄλλαις πόλεσι· καὶ ἐν ἀναισχύντως ἠπίστουν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ Ἕλληνες εὕρισκον τὰ ἱμάτια ἑαυτῶν πεπληρωμένα σταυρῶν. ἐν τισὶ δὲ ἐμελάνιζον. Ἰουλιανὸς δὲ πολλοὺς ἐν διαφόροις τόποις ἀπέστειλεν, εἰς τὰ μαντεῖα καὶ χρηστήρια, ὅπως ἂν δόξῃ μετ' ἐπιτροπῆς τῶν δαιμόνων ἐπὶ Πέρσας πόλεμον ἐγχειρεῖν. καὶ πολλῶν ἐκ διαφόρων κομισθέντων αὐτῷ χρησμῶν, ἑνὸς ἐπιμνησθήσομαι. ἔχει δὲ οὕτω· νῦν πάντες ὡρμήθημεν θεοὶ νίκης τρόπαια κομίσασθαι παρὰ θηρὶ ποταμῷ, τῶν δὲ ἐγὼ ἡγεμονεύσω θοῦρος πολεμόκλονος Ἄρης. τούτοις βεβαιωθεὶς, πρὸς τὸν κατὰ Περσῶν ὡπλίζετο πόλεμον, πολλὰ χρήματα τοὺς Χριστιανοὺς ζημιώσας. ἐν Ἀντιοχείᾳ δὲ γενόμενος, προφάσει τῶν ὠνίων, ὑβρίσθη σφοδρῶς παρὰ τῶν Ἀντιοχέων, ὅτε καὶ τὸν Μισοπώγωνα λόγον Ἀντιοχικὸν, πρὸς ἄμυναν δῆθεν, ἐπόνησε· Θεόδωρον δέ τινα νεανίαν προκατάρξαντα τῶν κατ' αὐτοῦ ὕβρεων πικρῶς ᾐκίσατο. πολλὰ δὲ καὶ μεγάλα κατὰ Χριστιανῶν ποιήσας, καὶ πλείονα ποιεῖν μετὰ τὸν Περσικὸν πόλεμον ἐπαγγειλάμενος, κακῶς τὸν παμμίαρον αὐτοῦ βίον ἐν αὐτῷ πεπλήρωκεν. ὑπερόριος γὰρ δίκῃ θείᾳ ἀνῃρέθη τούτῳ τῷ ἔτει, βασιλεύσας ἔτη δύο καὶ μῆνας ἐννέα, κατὰ τὴν Περσικὴν θεοπάτακτος γέγονεν ἐν τῇ κϛ΄. τοῦ Ἰανουαρίου μηνὸς Ἰνδικτιῶνος ϛ΄. ἐτῶν ὑπάρχων τριάκοντα ἑνός. ἐγένετο δὲ τὸ σημεῖον ὄντος αὐτοῦ ἐν τῇ Περσίδι μηνὶ Δίῳ. ὑδρία πεπληρωμένη ὕδατος ἐν οἰκίᾳ ἀγροικίδος τινος Χριστιανῆς μετεβλήθη εἰς οἶνον βράζοντα μοῦστον κατὰ τὴν δειλινὴν ὥραν. αὐτῇ δὲ τῇ ὥρᾳ τὸ ἀγγεῖον πεπληρωμένον προσήνεγκαν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ χωρίου. ὁ δὲ κατὰ τὸν τόπον πρεσβύτερος πληρώσας μικρὸν ἀγγεῖον ἐξ αὐτοῦ ἐκόμισε τῷ ἐπισκόπῳ Ἀβγάρῳ. ἐν Κάρραις δὲ εὑρέθη γυνὴ ἐκ τῶν τριχῶν κρεμαμένη· καὶ ἐν Ἀντιοχείᾳ κρανία πολλὰ ἀνθρώπων, δι' ὧν ὁ παραβάτης

notitiam omnem extincturus, Judæorum templum reparari jussit, & Alypium quemdam Gentilem Christo maxime infensum operi præfecit. Qui dum fundamenta solo aggesto obruta effoderet, maxima vis venti cum turbine & procella per effossam terram erumpens, modiorum calcis viginti myriades ad id operis paratas dissipavit: Judæos vero cœptis insistentes, ignis ea eisdem fundamentis egestus absumpsit: & hoc viso a resumptis conatibus destiterunt. [*Edit. Paris. pag. 44.*] Impius Julianus sacrorum Evangeliorum confutationem scripsit, quam Cyrillus magnus Alexandriæ Præsul selectis & luculentis editis commentariis refutavit. Porphyrius ad hæc, qui adeo contra Christianos debacchatus est, genere quidem Tyrius, Christianus vero prius infelix extitit: sed cum Cætareæ in Palæstina a Christianis cæsus fuisset, ad Gentilitatem præ indignatione defecit, & tum demum contra veritatem scribere canis iste ausus est. Interea divina crux luminis instar & lumine circumdata, a Golgotha usque ad montem olivarum, illa, quæ sub Constantio visa est, splendidior in cælo apparuit. Quinetiam inter altarium mappas, libros, cæterasque Ecclesiæ vestes, sed & super hominum tam Christianorum, quam Judæorum pallia crucis signum sponte frequens enatum est: idque non solum Hierosolymis, sed etiam Antiochiæ, reliquisque in urbibus evenit: adeo ut Judæi & Gentiles, illius, quam impudentissime credere recusant, crucis vestigia nigra ut plurimum in veltibus undequaque respersa agnoverint. Cæterum Julianus multos in diversa loca vaticinationes & oracula consulturos, quo dæmonum impulsu bellum adversus Persas suscipere testaretur, submisit. E multis vero variisque responsis, quæ ad ipsum perlata sunt, unum apponam, quod ita habet: Nunc omnes dii victoriæ trophæa ad feram (Tigrim) fluvium deferre parati exilimus: eorum ego dux promptus & bellicis tumultibus assuetus Mars. His animatus, & Christianis multo pecuniarum pondere mulctatis, exercitum versus Persidem eduxit. Antiochiam profectus, rerum vænalium prætextu, contumelias ab Antiochenis latas sustinere coactus est: quo tempore, Misopogona, Antiochenum opus, injurias nimirum hac arte repulsurus, composuit, Theodorum tamen juvenem audacia conspicuum injuriarum in ipsum latarum præcentorem duris subjecit verberibus. Exinde plura & magis horrenda in Christianos aggressus, bisque fœdiora, confecto Persico bello, moliturum se minitatus, scelestissimam vitam in eo misere finivit. Hoc quippe anno, divina insequente vindicta, extra Imperii fines sublatus est, post Imperii annos duos, & menses novem, Januarii die sexta supra vigesimam Indictionis seatæ, annos ipse natus unum & triginta divina opera in Perside est interfectus. Eo Persidem ingresso mense Dio portentum contigit. Hydria aquæ plena in ædibus rusticæ cujusdam mulieris Christianæ in mustum recens, sive vinum ebulliens circa vesperam conversa est: eademque hora vas, ut erat plenum, in vici Ecclesiam illatum, ex quo loci Presbyter vasculum aliud replens ad Abgarum Episcopum deportavit. [*pag. 45.*] Carris mulier capillis suspensa reperta. Antiochiæ pariter plurimæ hominum calvariæ visæ, quibus indicto Persis bello in vaticiniis exercendis Prævaricator uteretur. Loca in quibus hæc re-

posita erant, seris atque sigillis diligenter occluserat & firmarat.

Anni mundi 5856.	Divinæ Incarn. ann. 356.	Rom. Imp. Jovianus anno uno.	Persarum Sabores annis 70.	Romæ Episcopus Damasus annis 18.	Constant. Episc. Eudoxius annis 10.	Hierosol. Episc. Hilarion annis 12.	Alexan. Episc. Athanasius annis 46.	Antioc. Episc. Leontius annis 46.
.		1	62	12	10	10	18	6

Hoc anno Jovianus Tribunus militum vir mitissimus, & de recta fide bene sentiens, ab omni exercitu, Ducibus, & Consulibus, ipso Persidos in loco, quo Prævaricator extinctus, Romanorum Imperator salutatur. Post unicum vero belli conflictum pax composita, & velut Dei nutu a Romanis pariter atque a Persis denunciata, ad triginta annos sancita. Jovianus Imperium suscipere detrectabat exercitui, qui Gentilium ritus servasset sub Juliano, se præfici non posse affirmans: ad quem omnes se Christianos esse una voce conclamarunt. Is autem Nisibin civitatem maximam, residui populi saluti consulturus, Persis concessit, & pacem egit. Generales quoque leges in universum Romanum orbem de sacris ædibus misit, quibus Ecclesiam Catholicam in pristinum statum atque honorem, quo sub beato Constantino potiebatur, restituit, & exulantes Episcopos revocavit. A sacro insuper Athanasio, ut accuratam sinceræ fidei expositionem scriptis significaret per litteras expetiit: quod ille demum præstitit, ad Jovianum, quæ rectum omnem fidei sensum complecteretur, data epistola. Quare Jovianus in recta fide stabilior redditus, in eos, qui Consubstantialis dogma profiterentur, dona contulit, & a pendendo tributo fecit immunes. Acacius autem ille pessimus Cæsareæ Episcopus, conventu cum aliis Episcopis facto, libellum ex sinceriori Ecclesiæ sensu compegit, & pientissimi Imperatoris metu, licet non ex Dei cultu, Consubstantialem, & actam Nicææ Synodum professus est. Jovianus autem Imperator mense Hyperberetæo Antiochiam advenit, quo tempore extra civitatis portam, loco cui Tripylon nomen, rustico hortulano infans fœmina partu septimestri nata est duo habens capita a se invicem disjuncta, utrique vero capiti forma fuit absoluta, adeo ut etiam collo separarentur ab invicem. Fœtus ille mortuus est editus mense Dio, qui nobis November. Exinde Jovianus Antiochia Constantinopolim profectus, & Ancyram Galatiæ perveniens Consul cum filio Uraniano in publicum processit: & eumdem Illustrissimum, absque purpuræ tamen insignibus, designavit & renunciavit.

Edit. Paris. pag. 46.

Eodem anno Jovianus Christianissimus Imperator post menses novem, & dies quindecim ab accepta potestate ad Dadasthanos Bithyniæ pagum sic dictum, vita functus est: in cujus locum Valentinianus Augustus, qui annos undecim tenuit Imperium, quod, tanquam Christianus, ex propria confessione celebris haberetur, Imperator ab exercitu renunciatur. Ille confestim Constantinopolim contendit, & in urbium Reginam appulsus Valentem fratrem, assignatis ei Orientis partibus, Imperii consortem declaravit: ipse vero Occidentales tenuit.

A τὰ μαντεῖα τὰ κατὰ Περσῶν πολέμου ποιούμενος, σφραγῖδας καὶ κλεῖθρα ταῖς τόποις ἐπέθηκεν.

Κόσμου ἔτη ͵εωνϛ΄.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτη τνϛ΄.	Ῥωμ. Βασιλ. Ἰωβιανὸς ἔτη α΄.	Περσῶν βασιλ. Σαβώρης ἔτη ο΄.	Ῥωμ. ἐπίσκ. Δάμασος ἔτη ιη΄.	Κωνσ. ἐπίσκ. Εὐδόξιος ἔτη ι΄.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἰλαρίων ἔτη ιβ΄.	Ἀλεξ. ἐπίσ. Ἀθανάσιος ἔτη μϛ΄.	Ἀντ. ἐπίσκ. Λεόντιος ἔτη ϛ΄.
		α΄	ξζ΄	ιβ΄	ι	ι	λα΄	ϛ΄.

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἰωβιανὸς χιλίαρχος ἀνὴρ πρᾳότατος B καὶ ὀρθόδοξος Χριστιανὸς βασιλεὺς Ῥωμαίων ὑπὸ παντὸς τοῦ στρατοῦ, καὶ τῶν στρατηγῶν, καὶ τῶν ὑπάτων ἀνηγορεύθη ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ τῆς Περσῶν γῆς, ἐν ᾧ ὁ παραβάτης ἀνῃρέθη. καὶ μετὰ μίαν συμβολὴν πολέμου εἰρήνη γέγονε, καὶ ὡς ἀπὸ Θεοῦ συμφώνως ἀνεβοήθη ὑπό τε Ῥωμαίων καὶ Περσῶν, καὶ ὡρίσθη ἐπὶ λ΄. ὁ δὲ παρῃτεῖτο τὴν βασιλείαν φάσκων μὴ δύνασθαι αὐτὸν ἄρχειν στρατοῦ ἑλληνίσαντος ἐπὶ Ἰουλιανοῦ· πρὸς ὃν πάντες ὁμοφώνως ἐβόησαν Χριστιανοὶ ὑπάρχειν. Ἰωβιανὸς δὲ πόλιν μεγάλην Νίσιβιν Πέρσαις παρεχώρησε σωτηρίᾳ τοῦ περιλειφθέντος λαοῦ, καὶ εἰρήνευσε. νόμους δὲ γενικοὺς ἀπέπεμψεν ὑπὲρ τῶν ἐκκλησιῶν εἰς πᾶσαν τὴν Ῥωμαίων, C τὴν ἐπὶ τοῦ μακαρίου Κωνσταντίνου κατάστασιν καὶ τιμὴν τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ ἀποδιδούς· τοὺς δὲ ἐν ἐξορίᾳ ἐπισκόπους ἀνεκαλέσατο, καὶ τῷ ἱερῷ Ἀθανασίῳ ἔγραψε τῆς ἀμωμήτου πίστεως ἐγγράφως σημᾶναι αὐτῷ τὴν ἀκρίβειαν, ὅπερ καὶ πέπραχε πάσης ὀρθοδοξίας Ἰωβιανῷ ἐπιστολὴν γράψας. ὅθεν Ἰωβιανὸς βεβαιότερος εἰς ὀρθοδοξίαν γενόμενος, τοὺς δοξάζουσι τὸ ὁμοούσιον ἐδωρήσατο πολλὰ, καὶ ἀτελεῖς ἐποιήσατο. Ἀκάκιος δὲ ὁ κάκιστος Καισαρείας Ἀρειανὸς συνελθὼν μεθ' ἑτέρων ἐπισκόπων εἰς Ἀντιόχειαν λίβελλον ὀρθοδοξίας δῆθεν συνέταξε, τὸ ὁμοούσιον καὶ τὴν ἐν Νικαίᾳ σύνοδον ὁμολογῶν φόβῳ τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως, καὶ οὐ κατὰ Θεόν. ὁ δὲ αὐτοκράτωρ Ἰωβιανὸς ἐπέβη τῇ Ἀντιο- D χέων μηνὶ Ὑπερβερεταίῳ. καὶ ἐγεννήθη παιδίον ἔξω τῆς πύλης τῆς πόλεως ἐπὶ τὸ λεγόμενον Τρίπυλον ἀγροίκῳ κηπουρῷ θῆλυ ἑπταμηνιαῖον ἔχον κεφαλὰς δύο διωρισμένας, ἑκάστη τὸ πλάσμα τετελειωμένον, ὡς ἀπὸ τοῦ τραχήλου ἑκάστης κεφαλῆς κεχωρισμένης. νεκρὸν δὲ τοῦτο ἐτέχθη μηνὶ Δίῳ, ὅς ἐστι Νοέμβριος. ἐξώρμησε δὲ Ἰωβιανὸς ἀπὸ τῆς Ἀντιοχέων ἐπὶ ΚΠ. καὶ ἐλθὼν ἐν Ἀγκύρᾳ τῆς Γαλατίας Ὕπατος προῆλθε σὺν τῷ υἱῷ αὐτοῦ Οὐρανιανῷ Ἐπιφανέστατον αὐτὸν ἀναγορεύσας, ἄνευ τοῦ ἐνδῦσαι αὐτὸν πορφύραν.

E Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει βασιλεύσας μῆνας ἐννέα καὶ ἡμέρας δεκαπέντε Ἰωβιανὸς ὁ Χριστιανικώτατος ἐν Δαδασθάνοις χωρίῳ τῆς Βιθυνίας λεγομένῳ ἐτελεύτησε· καὶ ἀνηγορεύθη βασιλεὺς Οὐαλεντινιανὸς Αὔγουστος ἔτη ια΄. ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου, διὰ τὸ εὐδοκιμῆσαι αὐτὸν ὡς Χριστιανὸν ἐν τῇ ὁμολογίᾳ, καὶ εὐθέως ἐξώρμησεν ἐπὶ τὴν ΚΠ. καὶ φθάσας τὴν βασιλεύουσαν, Οὐάλεντα τὸν ἴδιον ἀδελφὸν κοινωνὸν τῆς αὐτοῦ βασιλείας ἀνηγόρευσε, ἀπονείμας αὐτῷ τὰ ἀνατολικὰ μέρη. αὐτὸς δὲ τὰ δυτικὰ κατεῖχεν.

Κόσμου ἔτη ,εωνζ'.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτη τνζ'.	Ῥωμ. Βασιλεὺς Οὐαλεντινιανὸς ἔτη ια'.	Περσῶν βασ. Σαβώρης ἔτη ο'.	Ῥωμ. ἐπίσκ. Δάμασος ἔτη ιη'.	Κων. ἐπίσκ. Εὐδόξιος ἔτη ι'.	Ἱεροσολ. ἐπίσκ. Ἱλαρίων ἔτη ιβ'.	Ἀλεξ. ἐπισ. Ἀθανάσιος ἔτη μϛ'.	Ἀντιοχείας Λεόντιος ἔτη η'.
		α'	ξγ'.	ιγ'	ε'	ια'	λθ'	ζ'

A

Anni mundi 5857.	Divinæ Incarn. 357.	Romæ Imperat. Valentinianus annis 11.	Persarum rex Sabores annis 70.	Romæ Episc. Damasus annis 18.	Constant. Episc. Eudoxius annis 10.	Hierosol. Episc. Hilarion annis 12.	Alexand. Episc. Athanasius annis 46.	Antioc. Episc. Leontius annis 8.
		1	61.	13	6	11	39	7

Τούτῳ τῷ ἔτει Οὐαλεντινιανὸς ὁ Αὔγουστος Γρατιανὸν τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν Αὔγουστον ἀνηγόρευσε, κοινωνὸν τῆς βασιλείας ὁμοῦ καὶ Ὕπατον προσαγορεύσας, καὶ Οὐάλεντα τὸν ἀδελφὸν βασιλέα, ὡς προλέλεκται, διάπυρον Ἀρειανὸν, καὶ ὑπὸ Εὐδοξίου βαπτισθέντα. οἱ δὲ ὀρθόδοξοι προσῆλθον Οὐαλεντινιανῷ δι' Ὑπατίου ἐπισκόπου Ἡρακλείας, δεόμενοι ἐπιτραπῆναι συνελθεῖν ἐπὶ διορθώσει τοῦ ὁμοουσίου δόγματος. πρὸς οὓς Οὐαλεντινιανὸς ἀπεκρίνατο. ἐμοὶ μὲν λαοῦ τεταγμένῳ περὶ τοιούτων πολυπραγμονεῖν οὐ θέμις. ὡς οὖν δοκεῖ ὑμῖν τοῖς ἱερεῦσι διαγίνεσθε. τότε συνελθόντες εἰς Λάμψακον, καὶ δύο μῆνας ἐκεῖ διατρίψαντες, τελευταῖον ἠκύρωσαν τὰ ἀπὸ Εὐδοξίου καὶ Ἀκακίου ἐν ΚΠ. πραχθέντα. κρατεῖν δὲ τὴν ἐν Σελευκείᾳ πίστιν. Οὐάλης γὰρ δυσσεβὴς τὰ ἐν Λαμψάκῳ πραχθέντα ἀνέτρεψε, καὶ τοὺς συνελθόντας ἐκεῖ ἐπισκόπους ἐξορίᾳ παρέπεμψεν. Εὐδοξίῳ δὲ τῷ ὁμόφρονι τὰς ἐκκλησίας παρέδωκεν ΚΠ. οἱ δὲ ὀρθόδοξοι οὔτε ποιμένα, οὔτε ἐκκλησίαν εἶχον.

Hoc anno Valentinianus Augustus cum Gratianum filium Imperii collegam simul & Consulem declarasset, Augustum jussit salutari; fratrem vero Valentem Arianum insignem ab Eudoxio baptizatum, Imperatorem, prout præmissum est, renunciavit. Orthodoxi porro Valentinianum convenerunt Hypatii Heracleensis B Antistitis ope deprecaturi, ut de Consubstantiali sancito dogmate edendo in unum coactis sibi potestas fieret. His responsum dedit Valentinianus. Mihi inter Ecclesiæ plebem recensito de his curiosius indagari, nefas. Ut igitur vobis Sacerdotibus pro bono videtur consulendum, discutite. Lampsacum itaque convenientes, & mensibus duobus in eo morati, quæ ab Eudoxio & Acacio fuerant acta Constantinopoli, resciderunt: Fidem vero Seleuciæ probatam voluerunt retineri. Impius Valens in adversum Lampsaceni conventus evertit edicta, & Episcopos, qui interfuerant egit in exilium: cæterum Eudoxio, qui secum sentiebat, Constantinopolitanas commisit Ecclesias: C ita ut Catholici neque pasturem neque Ecclesiam tunc habuerint.

		β'	ξδ'	ιδ'	ζ'	ιβ'	μ'	η'

		2	64	14	7	12	40	8

Τούτῳ τῷ ἔτει Λιβέριος ἐπίσκοπος Ῥώμης, καὶ Ἀθανάσιος Ἀλεξανδρείας, καὶ Μελέτιος Ἀντιοχείας, καὶ ὁ Σαμωσάτων Εὐσέβιος, ἀνακληθέντες ἐκ τῆς ἐξορίας ὑπὸ Ἰοβιανοῦ ἐν τῷ ὀρθῷ λόγῳ διέπρεπον, καὶ ὁ Ἱεροσολύμων Κύριλλος, καὶ ἕτεροι ἐπίσκοποι τῆς ὀρθοδοξίας πρόμαχοι. Ἀρειανῶν δὲ προΐστατο ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Λούκιος, καὶ ἐν Ἀντιοχείᾳ Εὐζώϊος, Παυλῖνος δὲ τοῦ ἑνὸς μέρους τῶν ὀρθοδόξων εἰς δύο διῃρημένων, καὶ τοῦ ἄλλου Μελέτιος.

Hoc anno Liberius Rnmanus Episcopus, Alexandriæ Athanasius, Antiochiæ Meletius, & Samosatensium Eusebius, rectæ fidei defensores exilio a Principe Joviano revocati, & Hierosolymorum Cyrillus & alii quamplurimi vera fidei disciplina claruerunt. Arianis vero præerant Alexandriæ Lucius, & Antiochiæ Euzojus: Orthodoxorum autem bifariam divisorum partis unius Paulinus, alterius Melotius Præsulem agebat.

Edit. Paris. pag. 47.

						Ἱεροσ. ἐπίσκ. Κύριλλος ἔτη λϛ'		Ἀντ. ἐπίσκ. Εὐδόξιος ἔτη β'.
		γ'	ξε'.	ιε'.	η'	α'	μα'	α'

D

						Hierosol Episcop. Cyrillus annis 35.		Antiochiæ Episc. Eudoxius annis 2.
		3	65	15	8	1	41	1

Τούτῳ τῷ ἔτει Προκόπιος ἀντῆρεν ἐν ΚΠ. μηνὶ Σεπτεμβρίῳ, καὶ ἐξελθὼν ἐπὶ Νακόλειαν, καὶ πλείστῳ στρατῷ φραξάμενος, φόβον ἐποίησε τῷ Οὐάλεντι, καὶ τὸν κατὰ τῶν ἐκκλησιῶν πόλεμον ἀνῆκε πρὸς βραχὺ, ἕως Προκόπιον προέδωκαν οἱ ἴδιοι στρατηγοὶ Ἀγέλων καὶ Γόβαρις, ὃν τινα Προκόπιον εἰς δύο δένδρα ἐγγίζοντα πρὸς ἄλληλα ἐξαρτήσας τῶν σκελῶν ἀφεθῆναι κλιθέντα ἐκέλευσεν· ἅτινα βιαίως ὀρθωθέντα, διέσπασαν τὸν τύραννον. τοὺς δὲ προδεδωκότας αὐτὸν στρατηγοὺς Ἀγέλωνα καὶ Γόβαριν πρησθῆναι ἐκέλευσεν· ὃ καὶ πεπόνθασιν οἱ τάλανες, ἀναξίως εὐνοήσαντες. τότε καὶ Χαλκηδόνος τὰ τείχη καθεῖλε φόβῳ Προκοπίου. ἀνελὼν

Hoc anno Procopius Constantinopoli mense Septembri rebellavit: Nacoliaque occupata, & copioso stipatus exercitu, Valenti metum incussit; Quare bellum adversus Ecclesias excitatum ad modicum E sedatum est, donec proprii Duces Agelon & Gobaris prodiderint Procopium. Hunc ad duas arbores ad invicem adductas & inflexas pedibus appendi damnavit Valens, & arbores remitti: quæ cum impetu rursum erectæ discerpserunt tyrannum: Duces vero Agelonem & Gobarim proditionis auctores incendio perire jussit. Hoc passi sunt miseri erga indignum benevoli. Tunc etiam Procopii metu mu-

ros Chalcedonis evertit : & post Procopii mortem in fidem iterum motus est. Eo tempore Cyzici Episcopum Eleusium coegit Valens Filium Dei diversæ ab eo substantiæ confiteri. Ille Cyzicum adveniens, & flagitium publice enuncians, & qui sacra ulterius administraret, agnoscens se indignum, alium sibi substitui precabatur : quo percepto perversus Eudoxius Eunomium in ipsius locum Cyzici Episcopum suffecit.

Hoc eodem anno Valens Imperator Marcianopoli Mysiæ urbe moram egit. Terræ motus autem maximus per universum orbem decima Indictione de nocte contigit, adeo ut Alexandriæ navigia littori admota sursum, vel supra altiores ædes, & muros sublata, intra civitatem in atria atque domos transportarentur : mari vero recedente in sicco remanserunt. Populus autem, qui ab urbe terræ motus causa aufugerat, cum naves ita in sicco derelictas cerneret, ad deprædandas merces in navigia congestas irruebat : Verum aqua reversa cunctos involvit & obruit. Retulerunt alii nautæ, eadem hora se medio Adriatico mari agentes iter derepente deprehensos ad fundum desedisse : moxque aqua recurrente navigationem resumpsisse & confecisse.

Edit. Paris. pag. 48.

A δὲ τὸν Προκόπιον κατὰ τῆς ἀληθείας πάλιν κινεῖται. τότε καὶ Ἐλεύσιον τὸν Κυζίκου ἠνάγκασεν ὁμολογῆσαι τὸ ἑτερούσιον. οὗτος δὲ Ἐλεύσιος ἐλθὼν ἐν Κυζίκῳ, καὶ ἐξαγγείλας τὴν ἑαυτοῦ παρανομίαν, ἀνάξιόν τε τοῦ ἱερατεύειν εἰπὼν ἑαυτὸν, ἕτερον προβληθῆναι ἐπίσκοπον τῇ Κυζίκῳ προέτρεπε. τοῦτο μαθὼν Εὐδόξιος ὁ κακόφρων, Εὐνόμιον ἀντ᾽ αὐτοῦ κατέστησε τῆς Κυζίκου ἐπίσκοπον.

Τῷ δ᾽ αὐτῷ χρόνῳ διῆγεν Οὐάλης ὁ βασιλεὺς ἐν Μαρκιανουπόλει τῆς Μυσίας. σεισμὸς δὲ γενόμενος καθ᾽ ὅλης τῆς γῆς μέγας ἐν τῇ ί. Ινδικτ. ἐν νυκτί. ὡς καὶ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ πλοῖα προσωρμισμένα τῷ αἰγιαλῷ ἐπαρθῆναι εἰς ὕψος, καὶ ὑπερβλῆναι τὰς ὑψηλὰς οἰκοδομὰς, καὶ B τὰ τείχη, καὶ μετατεθῆναι ἔνδον εἰς τὰς αὐλὰς, καὶ τὰ δώματα τὰ πλοῖα· ὑπαναχωρησάσης δὲ τῆς θαλάσσης, ἔμειναν ἐπὶ ξηρᾶς· οἱ δὲ λαοὶ ἐκ τῆς πόλεως φυγόντες διὰ τὸν σεισμὸν, θεωρήσαντες τὰ πλοῖα ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, εἰς ἁρπαγὴν τῶν ἐν τοῖς πλοίοις φορτίων ἐπῆλθον, καὶ ἐπιστρέψαν τὸ ὕδωρ πάντας ἐκάλυψεν· ἄλλως δὲ ναυτικοὺς ἐξηγήσασθαι, ὡς κατ᾽ ἐκείνην τὴν ὥραν ἐν μέσῳ τοῦ Ἀδρίου πελάγους πλέοντες καταληφθῆναι ἐξαίφνας, καὶ ἐν τῷ πελάγει εἰς τὸ ἔδαφος καθίσαι τὸ πλοῖον· καὶ μετὰ βραχὺ πάλιν ἐπανελθεῖν τὸ ὕδωρ, καὶ ὑποπλεῦσαι.

			4	66	16	9	2	42	2
			δ´	ξϛ´	ιϛ´	θ´	β´	μβ´	β´

Hoc anno Valentinianus Senior, Severa uxore Gratiani matre adhuc inter vivos superstite, Justinam ab ipsa Severa ob pulchritudinem commendatam illegitime duxit, ex qua Valentinianum Juniorem dictum suscepit, quem mortuo patre exercitus Imperatorem salutavit : tres item filias ex eadem procreavit Justam, Gratam, & Gallam, quam secundas adiens nuptias magnus Theodosius duxit uxorem ; ex qua nata est ei Placidia : Arcadius enim & Honorius ex priore conjuge Placilla concepti erant. Sanxit ille legem plane illegitimam : Volenti liceret duas uxores eodem tempore tenere. Impius autem Valens duas filias genuit Anastasiam & Carossam, quarum nomine geminas ædificavit thermas, tum etiam Aquæductum in hunc usque diem Valentiniani appellatione celebrem excitavit. Cæterum Domnicam Valentis conjugem ei tantam pertinaciam ad Arianas partes suggessisse quidam arbitrantur : Narrant alii, cum suscepto jam Imperio baptizaretur ab Eudoxio, Arianorum sententiam tenere, nec umquam Consubstantialis confessionem suscepturum dato sacramento se adstrinxisse : atque ita deinceps variis persecutionibus in Ecclesiam motis ambo vexaverunt orthodoxos. Ad Liberium autem Romanum Episcopum mittunt Eustathium Armenium, Sylvanum Tarsensem, & Theophilum Castabolorum Episcopos, eorum opera se Consubstantialis fidem suscepisse confirmantes. Hi litteras dant ad Liberium, & Consubstantialis dogmati probando Libellum offerunt, quo hæresim omnem Nicænæ Synodo contrariam se aversari profitentur : receptos in communionem Liberius admisit : datisque commendatitiis & Formatis eorum fidei, velut orthodoxæ, testimonium reddidit. Valens demum expeditione adversus Gotthos mota Marcianopoli hyemavit.

C Τούτῳ τῷ ἔτει Οὐαλεντινιανὸς ὁ μέγας ζώσης τῆς αὐτοῦ γαμετῆς Σεβήρας τῆς μητρὸς Γρατιανοῦ, ἔγημε παρανόμως Ἰουστίναν διὰ κάλλος μαρτυρηθεῖσαν ὑπὸ Σεβήρας, ἐξ ἧς ἔσχε τέκνα Οὐαλεντινιανὸν νέον λεγόμενον, ὃν ὁ στρατὸς μετὰ θάνατον τοῦ πατρὸς βασιλέα ἀνηγόρευσε, καὶ θυγατέρας τρεῖς Ἰοῦσταν, Γράταν, Γάλλαν, ἣν καὶ ἔγημεν ὁ μέγας Θεοδόσιος κατὰ δεύτερον γάμον, ἐξ ἧς ἐτέχθη αὐτῷ ἡ Πλακιδία· Ἀρκάδιος, καὶ Ὁνώριος ἐκ Πλακίλλης ἦσαν Θεοδοσίῳ τῆς πρώτης γαμετῆς. ἔγραψε δὲ καὶ νόμον παράνομον τῷ θέλοντι δύο γυναῖκας ἔχειν κατὰ ταυτὸν μὴ κωλύεσθαι. Οὐάλης δὲ ὁ δυσσεβὴς δύο θυγατέρας ἔσχεν Ἀναστασίαν καὶ Καρώσ- D σαν, ὧν καὶ ἐπ᾽ ὀνόμασι δύο λουτρὰ ἔκτισε, καὶ τὸν ἀγωγὸν τὸν μέχρι νῦν Οὐαλεντινιανικὸν λεγόμενον. τινὲς δέ φασιν ὅτι Δομνίκα ἡ γυνὴ Οὐάλεντος ἔπεισεν αὐτὸν Ἀρειανίζειν οὕτω σφοδρῶς. ἄλλοι δὲ ἱστοροῦσιν, ὅτι μετὰ τὸ βασιλεῦσαι βαπτισθεὶς ὑπὸ Εὐδοξίου ὅρκῳ διεβεβαιώσατο, αὐτὸν ἐν αὐτῷ τῷ βαπτίσματι τὰ Ἀρείου φρονεῖν, καὶ μὴ δέχεσθαι τὸ ὁμοούσιον, καὶ οὕτως οἱ ἀμφότεροι μυρίους διωγμοὺς κατὰ τῶν ὀρθοδόξων ἐκίνησαν οἱ ἀνόσιοι. πέμπουσι δὲ καὶ πρὸς Λιβέριον τὸν Ῥώμης, Εὐστάθιον τὸν Ἀρμένιον, καὶ Σιλβανὸν τὸν Ταρσοῦ, καὶ Θεόφιλον Κασταβάλων, ὑπισχνούμενοι δι᾽ αὐτῶν δέχεσθαι τὸ ὁμοούσιον. οὗτοι Λιβερίῳ ἔγραφον, E καὶ ὑπὲρ τοῦ ὁμοουσίου λίβελλον ἔδωκαν, ὁμολογοῦντες πᾶσαν αἵρεσιν ἀποστρέφεσθαι ἐναντιουμένην τῇ ἐν Νικαίᾳ συνόδῳ, οὓς καὶ ὑποδεξάμενος Λιβέριος, ἐκοινώνησε, γράψας τοῖς τῆς ἀνατολῆς, μαρτυρῶν αὐτοῖς ὀρθοδοξίαν. ἐν Μαρκιανουπόλει δὲ Οὐάλης στρατεύων κατὰ Γότθων, παρεχείμαζεν ἐκεῖ.

Κόσμου ἔτη ͵εωξα'.	Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη τξα'.	Ρωμ. βασιλεὺς Οὐαλεντινιανὸς ἔτη ια'.	Περσῶν βασ. Σαβώριος ἔτη ο'.	Ρωμ. ἐπίσκ. Δάμασος ἔτη κη'.	Κωνστ. ἐπίσκ. Εὐδόξιος ἔτη ι'.	Ἱεροσολ. ἐπίσκ. Κύριλλος ἔτη λα'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Ἀθανάσιος ἔτη μϛ'.	Ἀντ. ἐπίσκ. Ἀνιανὸς ἔτη δ'.
		ι'	ξζ'.	ζ'	ι'	γ'	μγ'	α'

Τούτῳ τῷ ἔτει σύνοδος ἐν Τυάνοις γέγονεν, ἐν ᾗ ἀθροίσθησαν ὁ Εὐσέβιος ὁ Καισαρείας Καππαδοκίας, καὶ Γρηγόριος ὁ Ναζιανζοῦ, ὁ πατὴρ τοῦ Θεολόγου Γρηγορίου, καὶ ὁ Μελιτινῆς Ὀτρήϊος, καὶ ἕτεροι, οἵτινες τοῖς Λιβερίου γράμμασιν ἀγαλλιασάμενοι πᾶσι τοῖς ὀρθοδόξοις ἐπισκόποις ἐσήμαναν παραγενέσθαι εἰς Ταρσὸν ἐπὶ βεβαιώσει τῆς ὀρθῆς πίστεως, ὅπερ ἀκούσας Οὐάλης ἐκώλυσε γενέσθαι. Εὐδόξιος δὲ πάλιν Οὐάλεντα παρασκευάζει κελεῦσαι τοῖς κατὰ τόπον ἄρχουσιν ἐξορισθῆναι πάντας τοὺς ὑπὸ Κωνσταντίου ἐξορισθέντας. τότε Ἀθανάσιος ἑκουσίως ἐξῆλθεν Ἀλεξανδρείας, μὴ συγχωροῦντος τοῦ δήμου τῷ ἄρχοντι ἐκβαλεῖν αὐτὸν, ὃς καὶ πολὺν χρόνον ἐκρύπτετο ἐν πατρῴῳ μνημείῳ· ὕστερον δὲ Οὐάλης φόβῳ στάσεως Ἀλεξανδρέων ἔγραψεν ἐπανελθεῖν Ἀθανάσιον. τῆς δὲ κοινωνίας Εὐδοξίου ἀπέσχισεν Εὐνόμιος διὰ τὸ μὴ κοινωνίας Εὐδοξίου ἀπέσχισεν Εὐνόμιος διὰ τὸ μὴ κοινωνεῖν Εὐδόξιον Ἀετίῳ τῷ διδασκάλῳ Εὐνομίου. εἰ γὰρ καὶ ἀμφότεροι ὁμόφρονες ἦσαν, ἀλλὰ διὰ τὸ παρὰ πάντων μισεῖσθαι Ἀέτιον, Εὐδόξιος ἀπεστρέφετο αὐτὸν, μὴ αἰσχυνόμενος προδήλως τοῖς οἰκείοις δόγμασιν, ὡς ἀσεβέσιν, ἀποστρέφεσθαι. Εὐνόμιος γὰρ ὑπογραφεὺς γέγονε τοῦ ἀθέου Ἀετίου σοφιστικοὺς λόγους μαθὼν, ἐξ ὧν δῆθεν ἐκόμπαζε, τῶν θείων γραφῶν ἀμύητος ὢν πάντη, ὡς δηλοῦσι μάλιστα οἱ ἑπτὰ αὐτοῦ τόμοι. οἱ δὲ Κυζικηνοὶ ἐδίωξαν Εὐνόμιον ὡς αἱρετικὸν καὶ βλάσφημον. οὗτος δὲ ἐλθὼν ἡνώθη Εὐδοξίῳ· δεινὸς δὲ ἦν βλάσφημος, τολμῶν λέγειν· ὅτι ὁ Θεὸς περὶ τῆς ἰδίας οὐσίας οὐδὲν οἶδε πλέον ἡμῶν. ἑλληνικοῦ δὲ διωγμοῦ πλείονα συνέβη τοῖς ὀρθοδόξοις ἐπὶ Οὐάλεντος καὶ Εὐδοξίου τῶν ἀσεβῶν.

Τούτῳ τῷ χρόνῳ Εὐδοξίου τελευτήσαντος Δημόφιλον Ἀρειανοὶ προὐβάλοντο ἐπίσκοπον. οἱ δὲ ὀρθόδοξοι Εὐάγριόν τινα, ὃν ἐχειροτόνησεν Εὐστάθιος ὁ ἱερὸς Ἀντιοχείας λαθραίως διάγων ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπανελθὼν ἐκ τῆς ἐξορίας ἐπὶ Ἰοβιανοῦ. μὴ εὑρὼν δὲ αὐτὸν ζῶντα ἐν τῇ πόλει ἐκρύπτετο. τὴν δὲ Εὐαγρίου χειροτονίαν ἀκούσας Οὐάλης ἐν Μαρκιανουπόλει διάγων Εὐστάθιον μὲν τὸν ἱερὸν εἰς Κύζικον ἐξώρισεν, Εὐάγριον δὲ τῆς πόλεως ἐκβαλὼν, Δημοφίλῳ τὰς ἐκκλησίας παρέδωκε τῷ Ἀρειανῷ.

					ΚΠ. ἐπίσκ. Δημόφιλος ἔτ. ιβ'.			
		ι'	ξη'	ιη'	α'	δ'	μδ'	β'

Τούτῳ τῷ ἔτει Οὐάλεντι τῷ δυσσεβεῖ πρεσβείαν ἀπέστειλαν οἱ ὀρθόδοξοι ἐν Νικομηδείᾳ ἐλθόντι ἄνδρας ἱερατικοὺς ὀγδοήκοντα πέμψαντες, ὧν

Anni mundi 5861.	Divinæ Incarn. 361.	Rom. Imperat. Valentinianus annis 11.	Persarum rex Sabores annis 70.	Romæ Episcop. Damasus annis 28.	Constant. Episc. Eudoxius annis 10.	Hierosol. Episc. Cyrillus annis 31.	Alexan. Episc. Athanasius annis 46.	Antioc. Episc. Anianus annis 4.
		9	67	17	10	3	41	1

Hoc anno Synodus apud Tyana coacta, cui interfuerunt Eusebius Cæsareæ in Cappadocia, & Gregorius Nazianzi, pater Gregorii Theologi, & Otrejus Melitinæ, & alii Præsules, qui Liberii litteris exhilarati, cunctis Orthodoxis Episcopis, Tarsum suis decretis rectam fidem confirmaturi ut accederent, indixerunt. Hoc cum ad Valentem fuisset perlatum, prohibuit fieri. Eudoxius vero cunctos sub Constantio in exilium actos, suis per quæque loca Magistratibus, ut in exilium pariter mitterent, Valentem jubere rursum impulit. Tunc Athanasius, cum plebs Alexandrina ipsum a Præfecto expelli minime sineret, urbe sponte excedens, in paterno sepulchro diutissime latuit. Demum vero Valens Alexandrinorum seditionem veritus Athanasium revocari rescripsit. Eudoxii communione semet segregavit Eunomius, quod cum Aetio Eunomii Magistro communionem habere nollet Eudoxius. Quamvis enim in unam sententiam uterque iret, tamen quod omnium odiis objiceretur Aetius, ipsum avertabatur Eudoxius; nec quantum ipse hoc facto propriis dogmatibus, tamquam impiis, detraheret, aut alienum aperte se redderet, advertebat, vel reverebatur. Eunomius siquidem varium & excultum, quale Sophistarum est, dicendi genus edocendus, a Deo extorris Aetii fuit Amanuensis, ex quo præsumptionis aura in ejus animum immissa; nulla licet ex parte divinarum litterarum rudimentis esset initiatus, ut septem ab eo tomi conscripti liquido manifestant. Cæterum Cyziceni Eunomium velut hæreticum & blasphemum expulerunt. Profectus ille junctus est Eudoxio. Quin blasphemus mirum in modum extitit, enunciare ausus: Deum præter aut supra nos de propria natura nullam cognitionem habere. Sub impiis istis Valente & Eudoxio multo asperiora, quam quæ suis persequutionibus Gentiles exercuerint, Orthodoxis acciderunt.

Edit. Parif. pag. 49.

Hoc anno, mortuo Eudoxio, Demophilum Episcopum sibi præfecerunt Ariani, Evagrium quemdam ex adverso elegerunt Orthodoxi. Hunc Eustathius sacer Antiochiæ Præsul Constantinopoli clam degens consecravit, reversus nimirum ab exilio Joviani Principis edicto, quem cum vivum non offendisset, occulte morabatur in urbe. Audita Evagrii ordinatione Valens Marcianopoli moram trahens sacrum Eustathium relegavit Cyzicum, expulsoque Constantinopoli Evagrio, Ecclesias Demophilo Ariano commendavit.

					Const. Episc. Demophilus an. 12.			
		6	68	18	1	4	44	2

Hoc anno ad impium Valentem Nicomediam profectum legationem summiserunt Orthodoxi viros ex Ecclesiastico ordine octoginta, quorum principes erant

pag. 50.

Theodorus, Urbanus, & Menedemus: quos omnes ipso quo appulerant navigio igne supposito Valens concremari jussit. Omnes itaque cum nave ad Daciza usque semper ardente consumpti.

5865.	365.	7	69	19	2	5	45	3

Hoc anno sacrorum & conventuum agendorum Gentilibus potestatem fecit scelestus Valens: Judæosque præcipuo cultu prosequebatur: solos duntaxat Orthodoxos persequebatur, & res ad Apostolicam Ecclesiam spectantes deprimebat.

		8	70	20	3	6	46	4

Hoc anno Valens Antiochiam Syriæ profectus atrocia quæque in Orthodoxos exercuit supplicia, plurimos occidit gladio, alios in præterfluentem fluvium demersit. Sic etiam Edessam adveniens pejora multo patravit. Modestum enim Præfectum plebem Orthodoxam ad S. Thomæ sacram ædem congregatam concludere præcepit, & crudeliter mactare. Quod autem mulieri accidit, quæ cursu concitato filium parvulum ad necem trahebat, Valenti pudorem incussit, Præfecti perculit animum, & dirum facinus, ne progrederetur, Deo nimirum ita disponente, compescuit. Eusebium porro Samosatensium Episcopum exulare jussit in Thraciam: quo factum est, ut Sanctus sponte decedens ea urbe, & populo quamvis obsistente agentes se properanter insequens majorem de se mirandi causam dedit. In ejus vero locum Eunomium Arianarum partium insignem patronum intruserunt Ariani, cujus communionis Somosatensium nullus se se consortem adjunxit. Hic ad publica balnea progressus, cum populum simul lavari adhortaretur, nullus lotum ire sustinuit, quin prius qua laverat aqua, receptaculum integre purgaretur, & alia recens infunderetur. Infecta est, dicebant, prior aqua ab Eunomio. Quod cum ille resciret, se nimirum irreconciliatis animis infensum, civitatis discessu selpsum damnavit. Eo dilapso, Lucium quemdam lupum manifestum promoverunt Ariani. Cappadociæ pariter Ecclesias Arianis committere studebat Valens, accepta vexandi causa ex generoso Basilii tunc magnæ Ecclesiæ Cæsariensis Presbyteri animo quo se tunc opposuit, & Eusebium Episcopum in veræ fidei defensionem, ne Valentis impietati succumberet, fortiter excitavit.

Edit. Paris. pag. 51.

			Persarum rex Artaxerxes annis 4.				Alex. Episc. Petrus annis 6.	Ant. Episc. Meletius secundo an. 15
		9	5	21	4	7	1	8

Hoc anno Valente Antiochiæ moram agente deprehensi sunt quidam in eum in-

προηγουμῦτο Θεόδωρος, καὶ Οὐρβανὸς, καὶ Μενέδημος, ὡς πάντας σὺν τῷ πλοίῳ ὑπαρθῆναι Οὐάλης ἐκέλευσε· καὶ πάντες σὺν τῇ ναῒ κατεφλέχθησαν μέχρι Δακίζων τοῦ πλοίου διαρκέσαντος.

		ζ'	ξθ'	ιθ'	β'	ε'	με'	γ'

Τούτῳ τῷ ἔτει Οὐάλης ὁ μιαρὸς τοῖς Ἕλλησιν ἄδειαν ἄδειαν ἔδωκεν θυσίας καὶ πανηγύρεις ἐπιτελεῖν· ὡσαύτως καὶ Ἰουδαίους ἐτίμα. μόνους δὲ τοὺς ὀρθοδόξους, καὶ τὰ τῆς Ἀποστολικῆς ἐκκλησίας λίαν δεινῶς διώκων.

		η'	ο'	κ'	γ'	ς'	μς'	δ'

Τούτῳ τῷ ἔτει Οὐάλης ἐν Ἀντιοχείᾳ τῆς Συρίας εἰσελθὼν πάνδεινα τοὺς ὀρθοδόξους ἐνεδείξατο πολλοὺς ἀνελὼν μαχαίρᾳ, καὶ ἄλλους ἀποπνίξας εἰς τὸν παραρρέοντα ποταμόν· ὡσαύτως δὲ καὶ τὴν Ἔδεσσαν καταλαβὼν χείρονα ἔπραξε, κελεύσας Μοδέστῳ τῷ ἐπάρχῳ τὸ πλῆθος τῶν ὀρθοδόξων συλλαβεῖν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Θωμᾶ συνερχόμενον, καὶ φονεῦσαι. τὸ δὲ κατὰ τὴν γυναῖκα συμβὰν τὴν ἕλκουσαν τὸ τέκνον σπουδῇ ἐπὶ τὸν θάνατον, τοῦτο Οὐάλεντα ᾔχυνε, καὶ τὸν ὕπαρχον κατέπληξε, καὶ τὸ ἄγος ἐκώλυσε, Θεοῦ δηλονότι τοῦτο οἰκονομήσαντος. Εὐσέβιον δὲ τὸν Σαμοσάτων ἐξώρισεν εἰς τὴν Θρᾴκην, ὅτε καὶ πλέον ἐθαυμάσθη ὁ ἅγιος ἑκουσίως τῆς πόλεως ἐξελθὼν, καὶ ἀκολουθήσας τοῖς ἐλαύνουσι, μὴ συγχωροῦντος τοῦ λαοῦ. ἀντ' αὐτοῦ δὲ οἱ Ἀρειανοὶ Εὐνόμιόν τινα Ἀρειανὸν διάπυρον προεβάλλοντο, ᾧ οὐδεὶς Σαμοσατέων ἐκοινώνησε. τούτου λουομένου, καὶ τὸν λαὸν συλλούσασθαι προτρεπομένου, εἰ μὴ τὸ ὕδωρ τῆς ἐμβάσεως ἐν ᾗ εἰσῆλθεν ὁ Εὐνόμιος ἐκένωσαν, καὶ ἄλλου ἐπλήρωσαν, οὐκ ἠνείχοντο λούσασθαι. μεμιάνθαι, λέγοντες, ὑπὸ Εὐνομίου, τὸ πρότερον. ὅπερ μαθὼν ἔφυγε τῆς πόλεως ἀσπόνδως μισούμενος. τούτου δὲ ὑποχωρήσαντος, Λούκιόν τινα προφανῆ λύκον Ἀρειανοὶ προεβάλλοντο. ὁμοίως καὶ ἐν Καππαδοκίᾳ τὰς ἐκκλησίας παραδοῦναι ἐσπούδαζε, τῆς ἐναντιώσεως δραξάμενος, ἧς εἶχε παρ' αὐτοῦ τοῦ μεγάλου Βασιλείου πρεσβυτέρου τότε τῆς μεγάλης ἐκκλησίας Καισαρείας ὑπάρχοντος, καὶ Εὐσέβιον τὸν ἐπίσκοπον διεγείροντος εἰς ζῆλον ὀρθοδοξίας, μὴ ὑπείκειν τῇ δυσσεβείᾳ Οὐάλεντος.

			Περσῶν βασιλ. Ἀρταξέρξης ἔτη δ'.				Ἀλεξ. ἐπίσκ. Πέτρος ἔτη ς'	Ἀντ. πάλιν Μελέτιος ἔτη α'
		θ'	α'	κα'	δ'	ζ'	α'	α'

Τούτῳ τῷ ἔτει Οὐάλεντος ἐν Ἀντιοχείᾳ διάγοντος εὑρέθησάν τινες ἐπιβουλὴν

κατ'

κατ᾽ αὐτοῦ μελετῶντες· καὶ ἀνῃρέθησαν εἶρος ἀσεβῶν. διὰ γὰρ μαντειῶν καὶ θυσιῶν τὴν σκευωρίαν κατειργάζοντο. τοῦ δὲ πολυάθλου, καὶ πολλὰ καμόντος Ἀθανασίου μεταστάντος πρὸς κύριον, ἐπισκοπεύσαντος ἔτη μϛʹ. ἐν διωγμοῖς δὲ καὶ τοῖς ὑπὲρ εὐσεβείας κινδύνοις τὰ τεσσαράκοντα, Πέτρος τὴν ἐπισκοπὴν διεδέξατο, ὃν οἱ Ἀρειανοὶ διά τινος Μάγνου τῶν βασιλικῶν θησαυρῶν ταμία ἀπήλασαν· Λούκιον δὲ ἀντικατέστησαν· τότε πολλοὶ τῶν ὀρθοδόξων ἀνδρῶν, καὶ γυναικῶν παρθένων, αἰθίως ᾐκίσθησαν. πολλοὶ δὲ ἐν βασάνοις ἐτελειώθησαν. ὁ δὲ Πέτρος φυγὰς εἰς Ῥώμην ᾤχετο πρὸς Δάμασον, ὡς ὁμόδοξον· ὅτι καὶ τὰ γενόμενα ἐν Ἀλεξανδρείᾳ δι᾽ ἐπιστολῆς ἔγραψε φρικώδη ὑπὸ Ἀρειανῶν· τῷ δ᾽ αὐτῷ ἔτει ὁ Βασίλειος τῆς Καισαρέων ἐπεσκόπησεν ἐκκλησίας, Εὐσεβίου εὐσεβῶς κοιμηθέντος.

Κόσμου ἔτη ͵εωξϛʹ.	Τῆς θείας σαρκ.	Ῥωμ. βασιλ. Οὐάλης ἔτη ιδʹ.	Περσῶν βασιλ. Ἀρταξέρξης ἔτη δʹ.	Ῥωμ. ἐπίσκ. Δάμασος ἔτ. κηʹ.	Κωνσ. ἐπίσκ. Δημόφιλος ἔτ. ιβʹ.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Κύριλλος ἔτ. λεʹ.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Πέτρος ἱερομ. ἔτη ιʹ.	Ἀντ. ἐπίσκ. Μιλέτιος ἔτ. ιεʹ.
		ιʹ	βʹ	κβʹ.	δʹ.	ηʹ.	αʹ.	βʹ

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἀμβρόσιος μετὰ Αὐξέντιον τῆς ἐκκλησίας Μεδιολάνων ἡγήσατο οὕτω. τοῦ δήμου στασιάζοντος περὶ προβολῆς ἐπισκόπου, Ἀμβρόσιος ἡγεμὼν τῆς χώρας τελῶν ἐπέμφθη ὑπὸ Οὐαλεντινιανοῦ τοῦ βασιλέως ἐκεῖσε διάγοντος κωλῦσαι τὴν στάσιν, ἀβάπτιστος ἔτι ὤν, πάνυ δὲ τοῦ δικαίου φροντίζων, καὶ τοὺς μείζονας ἄρχοντας γενναίως διελέγχων ἀδικοῦντας. ὁ δὲ δῆμος παυσάμενος τῆς ἔριδος, ὁμοφρόνως τὸν Ἀμβρόσιον ἐπίσκοπον ἐψηφίσατο, ὅπερ ἀκούσας Οὐαλεντινιανὸς ἐκέλευσε μυηθέντα χειροτονηθῆναι τὸν Ἀμβρόσιον ἐπίσκοπον, εὐχαριστῶν ἐπ᾽ ὄψεσι πάντων τῷ Θεῷ καὶ λέγων. χάρις σοι, δέσποτα, παντοκράτωρ, σωτὴρ ἡμέτερε, ὅτι ψυχὰς ἐνεχείρισας τῷ δὲ τῷ ἀνδρὶ σωμάτων ἄρχοντι παρ᾽ ἐμοῦ γινομένῳ, καὶ τὰς ἐμὰς ψήφους δικαίας ἀπέφηνας. Λούκιος δὲ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ πολλὰ κακὰ σὺν τοῖς Ἀρειανοῖς διεπράξατο. ᾠδὰς γὰρ δαιμονίων εἰς τὴν Θεωνᾶ ἐκκλησίαν ᾖδον, καὶ ὀρχηστὰς εἰσήγαγον, τῶν παρθένων τὰς ἐσθῆτας ἀποσκεπάζοντες, σὺν θυμῷ ῥινοκτυποῦντες, γυμνὰς διὰ τῆς πόλεως περιῆγον, ἀσελγῶς αὐταῖς χρώμενοι· τὰς δὲ καὶ ἀνεῖλον, μηδὲ πρὸς ταφὴν δόντες τοῖς γονεῦσι τὰ σώματα αὐτῶν λίαν ὀδυρομένοις. εἰς δὲ τὸ θυσιαστήριον ἔνδον μειράκιον ἀσελγὲς αἰσχρουργῆσαι ἀνήγαγον. τῆς δὲ δύσεως πάσης τὴν τριάδα Ὁμοούσιον πρεσβευούσης, ᾔτησαν Οὐαλεντινιανὸν, καὶ ἐποίησαν σύνοδον ἐν τῷ Ἰλλυρικῷ, καὶ τὴν ἐν Νικαίᾳ πίστιν ἐκύρωσαν. ἴδικτον δὲ Οὐαλεντινιανὸς ἔγραψε τοῖς ἐν Ἀσίᾳ, καὶ Φρυγίᾳ, καὶ πάσῃ ἀνατολῇ ἐπισκόποις ἐμμένειν τοῖς ὁρισμένοις παρὰ τῆς συνόδου παρεγγυώμενος, κοινωνὸν καὶ Οὐάλεντα τὸν ἀδελφὸν, καὶ

Theophanes Chron.

insidias meditati, qui omnes, ceu profanorum & impiorum hominum globum componentes e medio sublati sunt: per divinationes enim & impura sacrificia machinam facinoris construxerant. Jam vero exercitatissimo & continuis laboribus assueto illo Christi Athleta, Athanasio, inquam, ad Dominum migrante, post gesti Episcopatus annos sex & quadraginta, quorum integros quadraginta in persecutionibus, periculisque pro fide & pietate susceptis peregerat, Petrus sedis obtinuit successionem, quem Ariani ope Magni cujusdam Regio ærario Præfecti, Lucio in Thronum restituto, expulerant. Plerique tunc Orthodoxorum, viri, mulieres virgines verberibus fœde sunt lacerati, plures etiam perierunt. Petrus autem, significatis prius per epistolam Arianorum horrendis sceleribus, Alexandria fugitivus, ad Damasum Catholici dogmatis consortem Romam pergebat. Eodem anno Cæsariensis Ecclesiæ factus est Episcopus Basilius, Eusebio piam nec nomine alienam mortem obeunte.

Anni mundi 5866.	Divinæ Incarn. 366.	Rom. Imp. Valens annis 14.	Persarum rex Artaxer. annis 4.	Romæ Episco. Damasus annis 28.	Constant. Episc. Demophilus annis 12.	Hierosol. Episc. Cyrillus annis 15.	Alexander Episc. Petrus Martyr, annis 10.	Antioc. Episc. Meletius annis 15.
		10	2	22	4	8	1	2

Hoc anno post Auxentium Mediolanen. Ecclesiæ Ambrosius præficitur Episcopus in hunc modum. Tumultuante de Episcopi electione populo, Ambrosius provinciæ Præsidem agens, tumultum sedaturus a Valentiniano ibi tunc forte moram habente mittitur. Nondum ille sacro tinctus erat baptismate, justi tamen & æqui præcipuam curam gerebat, & insignes quosque Magistratus, præter juris placita nonnihil perpetrantes generoso ductus animo arguebat. Populus dissensione deposita, una voce, unaque sententia designat Episcopum Ambrosium. Quod cum audiret Valentinianus confestim Ambrosium sacro baptismatis ritu initiatum præcipit Episcopum ordinari, sub omnium conspectu Deo gratias referens his verbis: Gratias tibi Domine omnipotens, Salvator noster, quod viro, cui corporum demandaveram magistratum, Tu, suffragio meo a juris tramite nullatenus declinasse probato, animarum curam commiseris. Lucius porro juvantibus Arianis multa mala Alexandriæ perpetravit. Dæmonum siquidem cantilenas in Ecclesia, quæ Theonæ nomine dicitur, una cum saltatoribus introductis cecinere; virgines etiam vestibus reductis in faciem, & nares atrociter cæsas, nudas per urbem circumducentes impudentissime constupraverunt: sed & plerasque confecerunt, quarum etiam corpora parentibus misere deposcentibus in sepulturam reddere recusarunt. Quinetiam intus ad ipsum altaris sacrarium puerum cynædum ad turpia officia illic præstanda adduxerunt. Cum vero totus Occidens Consubstantialis Trinitatis fidem profiteretur, facta suis petitionibus a Valentiniano potestate, Synodum in Illyrico coegerunt, qua Nicææ fidem expositam confirmavere. Valentinianus quoque edictum ad Asiæ, Phrygiæ, totiusque Orientis Episcopos rescripsit, quo ipsos a Synodo decretis stare jubebat, & in hunc finem Valentem fratrem & Gratianum fi-

Edit. Parif. pag. 52.

lium datæ sententiæ socios adhibuit. Tum etiam Gregorius Theologus Basilii, Meletii, & aliorum pietatis propugnatorum industria Constantinopolitanæ Ecclesiæ regimen suscepit: ac nisi sua diligentia ad sincerum fidei seorsum urbem revocasset, illam utique totam Ariana contagio suis erroribus infecisset. Cunctas enim, dempto Anastasiæ Martyris Oratorio, Ecclesias illi occupaverant: quorum Demophilus Episcopum agebat. Eo tempore Gregorius Nyssæ Antistes, & Petrus Basilii fratres, Optimus quoque Pisidiæ, & Amphilochius Iconii Præsules clari habebantur. Barsen porro Edessæ Episcopum, & Laodiciæ Pelagium, ceu rectæ fidei propugnatores Valens in exilium ejecit: Valentinianus iniquum facinus fratri Valenti exprobravit, & auxiliares copias reprimendis Gotthorum incursibus mittere detrectavit, dicens: Homini bellum Deo inferenti suppetias ferre, mihi nefas est.

A Γρατιανὸν τὸν υἱὸν ἐν τῷ ἰδίῳ τῷ προσλαβόμενος. τότε καὶ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος τῆς κατὰ ΚΠ. ἐκκλησίας προΐστη ταῖς Βασιλείου, καὶ Μελετίου, καὶ τῶν λοιπῶν τῆς εὐσεβείας ὑπερμάχων εἰσηγήσεσι. καὶ εἰ μὴ φθάσας τὴν πόλιν ἀνεκαλέσατο, πᾶσα ἂν τῆς Αρείου καὶ Εὐνομίου λώβης ἐπεπλήρωτο. πάσας γὰρ ἐκκλησίας αὐτοὶ κατεῖχον, πλὴν τοῦ εὐκτηρίου Αναστασίας τῆς μάρτυρος· ἐπεσκόπευε δὲ τῶν Αρειανῶν Δημόφιλος. Γρηγόριος δὲ τότε ὁ Νύσσης, καὶ ὁ Πέτρος ἀδελφοὶ Βασιλείου διέλαμπον, Οπτιμός τε ἐν Πισιδίᾳ, καὶ Αμφιλόχιος ἐν Ικονίῳ. Βαρσὴν δὲ τὸν ἐπίσκοπον Εδέσης, καὶ Πελάγιον Λαοδικείας, ὡς προμάB χους ὀρθοδοξίας ὁ Οὐάλης ἐξώρισεν· Οὐαλεντινιανὸς ὠνείδισεν Οὐάλεντα τὸν ἀδελφὸν, ὡς κακόδοξον, μὴ πέμψας αὐτῷ βοήθειαν κατὰ τῶν Γότθων αἰτοῦντι, ἀλλ' εἰπών· οὐ θέμις ἀμύνειν ἀνδρὶ θεομάχῳ.

		11	2	23	5	9	2	3

		ια'	β'	κγ'	ε'	θ'	β'	γ'

Hoc anno magnus Valentinianus annis vitæ 84. Imperii undecim exactis vitam hoc pacto finivit. Sauromatæ, gens pusilla & infirma, Valentiniano rebellantes, & perdomiti, pacis petendæ gratia Legatos ad eum miserunt. Eo Legatos interrogante, num Sauromatæ cuncti adeo misero & despicabili forent corporis aspectu? responderunt: Reliquis præstantiores hic ieres, quos & coram conspicis. Violentius ille inclamans, dixit: Male agitur cum Romano Imperio, quod in Valentinianum desiit: cum Sauromatæ adeo viles adversus Romanos insurgere audeant. Ex clamoris vero contentione & manuum violento complosu rupta vena, & plurimo sanguine emisso, mensis Dii decimo septimo, Indictione tertia moritur in quodam Galliæ castello. Gratiano ejus filio absente, & Valente Antiochiæ degente, exercitus loco quo Magnus Valentinianus obiit repertus, Valentinianum ejus filium quadriennem, Justina ejus matre in Pannoniæ provincia præsente, Augustum declaravit. Gratianus eo percepto fratrem quidem in Imperii consortium admisit: quod autem ex proprio consilio id non processisset, variis modis facinoris auctores ultus est. Hinc Valens adversum Gotthos Trajanum Ducem mittit, qui turpiter victus, remeavit. Valenti vero animi mollitiem exprobranti, respondit: Non ego victus sum, Imperator, sed tu, qui bello in Deum illato victoriæ momenta in partes Barbarorum propendere coegisti. Cæterum non modicam virorum manum, quorum nominis Theta littera caput esset & initium, quod vaticiniis Imperium ipsis deberi suspicaretur, atque una cum ipsis Theodorum quemdam inter Patricios primum Valens interfecit.

Edit. Paris. pag. 53.

Eodem quoque anno quidam ex Novatianis in Phrygia ad vicum Pazum convenientes Pascha simul cum Hebræis celebrare cœperunt: atque deinceps solemnitatem Paschalem cum Judæis agendam etiam lege lata sanxerunt; ex quibus Sabbatiani, a quodam Sabbatio traxerunt originem. Tum demum vero Apollinarius Syrus ab Ecclesia palam defecit. Damasus autem Romæ & Petrus Alexan-

Τούτῳ τῷ ἔτει Οὐαλεντινιανὸς ὁ μέγας ἐτελεύτησεν ἐτῶν πδ'. βασιλεύσας ἔτη ια'. τρόπῳ τοιῷδε. Σαυρομάται ἔθνος μικρόν τι καὶ οἰκτρὸν ἐπαναστάντες αὐτῷ καὶ ἡττηθέντες, πρέσβεις ἔπεμψαν αἰτοῦντες τὴν C εἰρήνην. Οὐαλεντινιανοῦ δὲ τοὺς πρέσβεις ἐρωτῶντος, εἰ πάντες, οἱ Σαυρομάται τοιοῦτοί εἰσιν τοῖς σώμασιν οἰκτροί; καὶ αὐτῶν εἰπόντων ὅτι τοὺς κρείττονας πάντων ὧδε ἔχεις, ὡς καὶ ὁρᾷς. ἀνακράξας βιαίως ἔφη. δεινὰ Ρωμαίων ἡ βασιλεία ὑπομένει εἰς Οὐαλεντινιανὸν λήξασα, εἰ Σαυρομάται τοιοῦτοι ὄντες Ρωμαίων κατεξανίστανται. ἐκ δὲ τῆς διατάσεως καὶ τῆς ὁρόσεως τῶν χειρῶν φλεβὸς ῥαγείσης, καὶ πλείστου ἀναδοθέντος αἵματος, ἔν τινι φρουρίῳ Γαλλίας θνήσκει, μηνὶ Δίῳ ιζ'. ἰνδικτιῶνος γ'. Γρατιανοῦ δὲ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ μὴ εὑρεθέντος ἐκεῖσε, καὶ Οὐάλεντος ἐν Αντιοχείᾳ διάγοντος, τὸ εὑρεθὲν στρατόπεδον ἐν τῷ τόπῳ, ἐν ᾧ ἐτελεύτησεν Οὐαλεντινιανὸς ὁ μέγας, Οὐαλεντινιανὸν τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ὡς ἐτῶν δ', ἀνηγόρευσεν Αὔγουστον, D συμπαρούσης καὶ Ιουστίνης τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἐν τῇ Παννονίᾳ χώρᾳ. τοῦτο μαθὼν Γρατιανὸς τὸν μὲν ἀδελφὸν αὐτοῦ εἶχεν συμβασιλεύοντα μετ' αὐτοῦ. τοὺς δὲ ἀναγορεύσαντας διαφόροις τρόποις ἐτιμωρήσατο, διὰ τὸ παρὰ γνώμην αὐτοῦ τοῦτο γενέσθαι. Οὐάλης δὲ κατὰ Γότθων Τραϊανὸν στρατηγὸν πέμπει, ὃς ἡττηθεὶς ἀτίμως, ἀνέκαμψεν. ὀνειδιζόμενος δὲ μαλακίαν ὑπὸ Οὐάλεντος, ἀπεκρίνατο. οὐκ ἐγὼ ἥττημαι, βασιλεῦ: ἀλλὰ σὺ κατὰ Θεοῦ στρατευόμενος καὶ τὴν αὐτοῦ ῥοπὴν προξενῶν τοῖς βαρβάροις. πολλοὺς δὲ ἀνεῖλεν Οὐάλης διὰ τοὺς ἐκ τῶν μαντειῶν ὑπονοηθέντας βασιλεύειν ἀπὸ τοῦ στοιE χείου, ἐν οἷς καὶ Θεόδωρόν τινα πρῶτον ἐν Πατρικίοις.

Εν τῷ αὐτῷ δὲ χρόνῳ τινὲς τῶν Ναυατιανῶν ἐν Φρυγίᾳ τὸ Πάσχα ἤρξαντο ποιεῖν μετὰ Ιουδαίων, συνελθόντες ἐν Παζῷ τῇ κώμῃ, καὶ νόμον ἐξέθεντο μετὰ Ιουδαίων πασχάζειν. ἐκ τούτων οἱ λεγόμενοι Σαββατιανοὶ ἀπὸ Σαββατίου τινὸς ἀνεφύησαν. ὕστερον δὲ Απολινάριος ὁ Σύρος τότε φανερῶς ἀπέστη τῆς ἐκκλησίας. Δάμασος δὲ ὁ Ρώμης, καὶ Πέτρος Αλε-

ξανδρείας πρῶτοι τούτους ἀπεκήρυξαν. καὶ Εὐνόμιος ὁ δυσσεβὴς ἐτόλμησε τὸ βάπτισμα ἐν μιᾷ καταδύσει τελεῖν οὐκ εἰς τριάδα, ἀλλ' εἰς θάνατον τοῦ Χριστοῦ δεῖν βαπτίζεσθαι λέγων· καὶ τοὺς ἐν τριάδι βαπτιζομένους ἀνεβάπτιζεν. Ἰουλιανὸς δὲ, ὁ καὶ Σάβας, ἱερὸς ἀσκητὴς εἰς Ἀντιόχειαν ἐλθὼν ἀπὸ Ἐδέσης τοὺς τὸ Ὁμοούσιον δοξάζοντας ὀρθοδόξους ὑπεστήριξε, προφανῶς ἀναθεματίζων τοὺς Ἀρειανούς. καὶ Ἀφραάτης ὁ θεῖος μετὰ πολλῆς παρρησίας κατὰ πρόσωπον ἐν Ἀντιοχείᾳ διήλεγξε τὴν τοῦ Οὐάλεντος ἀσέβειαν· εἷς δὲ τῶν εὐνούχων θρασέως τὸν Ἀφραάτην λοιδορήσας, καὶ ἀπειλήσας, κατελθὼν ἑτοιμάσαι βαλανεῖον τῷ βασιλεῖ, πληγεὶς τὴν διάνοιαν, ἑαυτὸν εἰς τὸ θερμὸν ὕδωρ βαλὼν ἀπώλετο. καὶ Ἐφραὶμ ὁ μέγας ἐν ἀσκήσει, καὶ θείᾳ διδασκαλίᾳ διέλαμπε· πολλοὺς μὲν λόγους ἀσκητικοὺς, πλείστους δὲ καὶ δογματικοὺς ἐκ θείου πνεύματος ἀναβλύσας, τινὰ δὲ καὶ τῶν ποιημάτων αὐτοῦ, καὶ ᾄδεσθαι Σύροις παρέδωκε διὰ τοῦ μέλους τοὺς ἀργοτέρους ἐφελκόμενος· φασὶ γοῦν τριακοσίας μυριάδας στίχων αὐτὸν ἐκδεδωκέναι τὸν ὄντως θεόσοφον.

A driæ Episcopi eos primi condemnavere. Impius deinceps Eunomius baptismum unica immersione perficere attentavit: neque in Trinitatis nomen, sed in Christi mortem peragi oportere asseveravit: quare qui Trinitate appellata forent baptizati, repetito baptismo initiabat. Julianus vero cognomento Sabas sacer Asceta Edessa Antiochiam profectus Orthodoxos, qui filium Dei patri Coosubstantialem assererent, in fide, Arianis anathemate publice damnatis, confirmabat: sed & divinus Aphraates Valentis impietatem magna cum libertate Antiochiæ coram exprobravit & objurgavit. Ex Eunuchorum autem numero unus, Aphraatem convitiis & minis petulanter adortus, cum ad balneum Imperatori parandum fuisset profectus, mentis impo- B tentia subito perculsus, in ferventem aquam seipsum conjiciens interiit. Magnus insuper Ephræm virtutem exercitio & eruditione plane divina clarebat: & multos quidem sermones ad Monasticæ vitæ instructionem, plures vero ad Christianorum dogmatum stabilimentum spectantes divino spiritu effudit: quædam etiam ex suis operibus dedit Syris decantanda, segniores videlicet ad devotionem cantus suavitate illecturum se arbitratus: Trecentas quippe versuum myriadas ab homine rerum divinarum peritissimo vereque sapientissimo compositas affirmant.

Edit. Parif. pag. 54.

Κόσμου ἔτη ͵εωξϛ'.	Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη τξϛ'.	Ῥωμ. βασιλεὺς Οὐάλης ἔτη γ'.	Περσῶν βασιλ. Ἀρταξὶρ ἔτη δ'.	Ῥωμ. ἐπίσκ. Δάμασος ἔτη κη'.	Κωνστ. ἐπίσκ. Δημόφιλος ἔτη ιβ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Κύριλλος ἔτη λε'.	Ἀλεξ. ἐπίσ. Λούκιος ἔτη ϛ'.	Ἀντ. ἐπίσκ. Μελέτιος ἔτη κε'.
		α'	γ'.	κδ'	ϛ'	ι'	γ'	δ'

C

Anni mundi 5866.	Divinæ Incarn. 366.	Romæ Imperat. Valens annis 3.	Persarum rex Artaxer annis 4.	Romæ Episcop. Damasus annis 28.	Constant. Episc. Demophilus annis 12.	Hierosol. Episc. Cyrillus annis 35.	Alexan. Episc. Lucius annis 6.	Antioc. Episc. Meletius annis 25.
		1	3	24	6	10	3	4

Τούτῳ τῷ ἔτει ἡ τῶν Μεσσαλιανῶν αἵρεσις, ἤγουν Εὐχιτῶν, καὶ Ἐνθουσιαστῶν, ἐφύη. οὗτοι ψάλλοντες βαλλίζουσι τὰ παρὰ τοῦ Δαβὶδ παχέως ἐκλαμβάνοντες, καὶ ἀνοήτως. ταύτης αἱρεσιάρχαι Δαδώης, καὶ Σάββας, καὶ Ἀδέλφιος, φασὶ δέ τινες, ὅτι καὶ ὁ Σεβαστείας Εὐστάθιος· οἷς ἀντέστησαν γενναίως Ἀμφιλόχιος Ἰκονίου, καὶ Λητώϊος Μελιτινῆς, ὕστερον δὲ καὶ Φλαβιανὸς Ἀντιοχείας. Οὐάλης δὲ πᾶσαν ἐκκλησίαν πορθήσας, ἧκεν εἰς Καισάρειαν ἐξ ἀνατολῆς κατὰ τοῦ θείου Βασιλείου μαινόμενος· ἔπραξε δὲ καὶ ἃ ὁ μέγας Γρηγόριος εἰς τὸν Βασιλείου ἐπιτάφιον ἔλεξεν· ἡνίκα καὶ Γαλάτης Οὐάλεντος υἱὸς χαλεπῶς χειμασθεὶς ἀπέθανε, καὶ ἡ σύμβιος Δομνίκα δεινῶς ἐνόσησε. Δημοσθένους δὲ ἑνὸς τῶν ὀψοποιῶν Οὐάλεντος ἐν τῇ πρὸς τὸν βασιλέα συντυχίᾳ τοῦ θείου Βασιλείου καταδραμόντος, καὶ βαρβαρίσαντος μικρὸν, ἔφη πρὸς αὐτὸν ὁ διδάσκαλος· ἰδοὺ ἐθεασάμεθα καὶ Δημοσθένην ἀγράμματον. Οὐάλης δὲ αἰδεσθεὶς Βασίλειον, πολλὰ χωρία καὶ κάλλιστα τοῖς ὑπ' αὐτοῦ φροντιζομένοις λελωβημένοις ἐδωρήσατο· καὶ τὸ στερρὸν καὶ ἀκλινὲς τοῦ Βασιλείου ὁρῶν, ἐξορίαν κατ' αὐτοῦ ἐψηφίσατο. τὸ δὲ γράμμα τῆς ἐξορίας ἐπιγράψαι θελήσας οὐκ ἴσχυσεν, τριῶν μὲν καλάμων συντριβέντων· ἐσχάτως δὲ καὶ τῆς χειρὸς αὐτῷ παρεθείσης.

Hoc anno Messalianorum, hoc est Euchitarum, & Enthusiastarum hæresis enata est. Isti Davidis verba pingui rudique captu interpretati inter concinendum Psalmos tripudia choreasque ducunt. Hæresis hujus principes fuere Dadoes, Sabbas, & Adelphius, &, ut autumant quidam, etiam Eustathius Sebasteæ Episcopus: quibus Amphilochius Iconii, Letojus Melitines, ac demum Flavianus An- D tiochiæ Præsules se se fortiter opposuere. Cæterum Valens devastata universa Ecclesia, in divinum Basilium furens ex Oriente Cæsaream se contulit, ubi demum ea admisit, quæ Gregorius in funebri oratione in Basilium refert: quo tempore Galates Valentis filius gravi morbo jactatus periit, & conjux Domnica difficili ægritudine vexata est. Demosthene vero uno e coquorum Valentis numero, divinum Basilium, ea quam habuit ad Imperatorem allocutione, incursante, & Barbarica dialecto nonnulla interlocuto: Doctor sermone ad eum converso: En, inquit, etiam Demosthenem illiteratum con- E speximus. Valens itaque Basilium reveritus, multa prædia, eaque optima, leprosis, quorum vir sanctus curam habebat, concessit: robur tamen pectoris, & inflexum Basilii animum conspicatus, exilii sententiam in eum pronunciavit. Latis exilii tabulis cum subscribere vellet, tribus contritis calamis, luxatisque manus & obstupefactis viribus, ne litteram quidem apponere usquam valuit.

			β'	δ'	κε'	ζ'	ια'	δ'	ε'

			2	4	25	7	11	4	5

Hoc anno Mavia Saracenorum regina, multis cladibus Romanorum Imperio illatis, pacem expetiit, & Moyseo quemdam solitariam vitam in desertis agentem, conversis penes se ad Christum Saraceois, Episcopum dari postulavit. Imperatore sedulo id annuente, Moyses Lucii Ariani Ordinationem non admisit, verum ab Orthodoxorum quopiam in exilium misso se voluit consecrari: quod & factum est. Eo secum deducto, multos ea Saracenis Christianos effecit Mavia. Illam religione Christianam, genere Romanam extitisse ferunt, inter captivos autem abductam, Saracenorum regi ob vultus speciem summopere gratam, hoc pacto regni potestatem obtinuisse. De Saracenorum gente narrat Sozomenus, unde ceperit, & acceperit nomen; & ut tertio supra decimum anno circumcidi se patiatur. Gotthi porro ab Hunnis bello superati, ab Imperatore Valente per Euphilam Episcopum suum Ariana labe infectum, atque cum Eudoxio & Acacio pariter Arianis sub Constantio conversatum, quo pacto Gotthos Arianum dogma edocuit, auxilium exposcunt. Gotthi in duas factiones dividebantur: & horum quidem Athanarichus, aliorum Phritigernes Dux extitit. Hic viribus inferior & victus, suppetiis a Valente acceptis, Athanarici comites debellat. Hinc Valentem gratia promeriturus, Gotthos in Arianorum dogmate amplius obfirmavit.

Edit. Paris. pag. 55.

A Τούτῳ τῷ ἔτει Μαυΐα Σαρακηνῶν βασίλισσα πολλὰ κακὰ Ῥωμαίοις ποιήσασα εἰρήνην ᾐτήσατο, καὶ Μωυσῆν τινα τῶν ἀσκούντων κατὰ τὴν ἔρημον ἐπίσκοπον δοθῆναι τοῖς χριστιανίζουσι παρ' αὐτοῖς Σαρακηνοῖς ᾔτησε. τοῦ δὲ βασιλέως σπουδαίως τοῦτο ποιήσαντος, Μωυσῆς οὐ κατεδέξατο, ὑπὸ Λουκίου τοῦ Ἀρειανοῦ χειροτονηθῆναι, ἀλλ' ὑπό τινος τῶν ἐν ἐξορίᾳ ὀρθοδόξων, ὅπερ καὶ γέγονε· τοῦτον λαβοῦσα Μαυΐα πολλοὺς Χριστιανοὺς ἀπὸ Σαρακηνῶν ἐποιήσατο. φασὶ δὲ ὅτι καὶ αὐτὴ χριστιανὴ ἦν, Ῥωμαία τῷ γένει, καὶ ληφθεῖσα αἰχμάλωτος, ἤρεσε διὰ κάλλος τῷ βασιλεῖ τῶν Σαρακηνῶν· καὶ οὕτω τῆς βασιλείας ἐκράτησεν. ἱστορεῖ δὲ περὶ τοῦ ἔθνους ὁ Σωζόμενος, ὅθεν τε ἤρξατο, καὶ ὀνομάζεται, καὶ ὅτι δωδεκαταίων ἐτῶν περιτέμνεται. B οἱ δὲ Γότθοι ὑπὸ τῶν Οὔννων πολεμηθέντες, βοήθειαν αἰτοῦνται παρὰ τοῦ βασιλέως Οὐάλεντος δι' Εὐφίλα ἐπισκόπου αὐτῶν Ἀρειανόφρονος προσομιλήσαντος ἐπὶ Κωνσταντίου Εὐδοξίῳ καὶ Ἀκακίῳ τοῖς Ἀρειανοῖς. οὗτος Ἀρειανίζειν τοὺς Γότθους ἐδίδαξεν. οἱ Γότθοι διῃρέθησαν εἰς δύο· καὶ τῶν μὲν ἐστρατήγει Ἀθανάριχος, τῶν δὲ Φριτιγέρνης· οὗτος ἡττηθεὶς, καὶ βοήθειαν λαβὼν παρὰ Οὐάλεντος, νικᾷ τοὺς παρὰ Ἀθαναρίχου· Οὐάλεντι δὲ χαριζόμενος, Ἀρειανίζειν ἐπὶ πλεῖον τοὺς Γότθους ἐδίδαξεν.

Anni mundi 5860.	Divinæ Incarn. 370.	Rom. Imperat. Valens annis 3.	Persarum rex Arsabelus annis 5.	Romæ Episcop. Damasus annis 18.	Constant. Episc. Demophilus annis 12.	Hierosol. Episc. Cyrillus annis 35.	Alexan. Episc. Lucius annis 12.	Antioc. Episc. Meletius annis 25.
		3	7	26	11	12	4	6

C

Κόσμου ἔτη ͵εωξʹ.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτ. τοʹ.	Ῥωμ. βασιλ. Οὐάλης ἔτη γʹ.	Περσῶν βασιλ. Ἀρσάβουλος ἔτη εʹ.	Ῥωμ. ἐπίσκ. Δάμασος ἔτ. κηʹ.	Κωνστ. ἐπίσκ. Δημόφιλος ἔτ. ιβʹ.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Κύριλλος ἔτ. λεʹ.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Λούκιος ἔτη ιβʹ.	Ἀντ. ἐπίσκ. Μελέτιος ἔτ. κεʹ.
		γʹ	ϛʹ	κϛʹ	ιαʹ	ιβʹ	δʹ	ϛʹ

Hoc anno Gotthi rursum eruptione facta in Romanam ditionem grassati, plures provincias depopulati sunt; Mysiam, Thraciam, Macedoniam, Achajam, & omnem Græciam, ad viginti usque provincias. Eo anno visi sunt in aere viri armis instructi e nubibus formati. Antiochiæ vero puer cæteris omnibus membris constans natus, unum tantum oculum in frontis medio ferebat, manus autem quatuor, totidem pedes, & barbam. Porro Valens diutius in Antiochena urbe moratus, ac tandem de Gotthorum ausibus certior factus, Constantinopolim se contulit. Cæterum Byzantii hominem contumeliis respergebant, velut imbellem, & qui Martis opus fugeret. Exin Isacius sacer Monachus, apprehenso fræno equi Valentis aciem ex urbe educentis, & ad bellum progredientis, quasi ultima verba præcinens, ad eum dixit: Quo properas, Imperator, in Deum militaturus, & jamjam Deum experturus adversarium? In eum frendens Imperator custodiæ mancipavit, mortem, ut Michææ quondam Achab, ei minatus, si umquam rediret. Post ejus obitum, libere fassi sunt, qui ejus utebantur familiaritate domestici ejus consilio vaticinia consulta de proposita sibi belli expeditione. Demum cum Gotthis habito conflictu superatur, & fuga cum paucis arrepta casulam subit. In ædiculam fugitivos se recepisse deprehendunt Barbari, quapropter igne subjecto cunctos in ea inclusos incendio misere absumpsere. Ferunt etiam divinum Isacium

pag. 56.

Τούτῳ τῷ ἔτει οἱ Γότθοι πάλιν ἐνωθέντες ἐξῆλθον εἰς τὴν γῆν Ῥωμαίων, καὶ ἠρήμωσαν πολλὰς ἐπαρχίας, Μυσίαν, Θρᾴκην, Μακεδονίαν, καὶ Ἀχαΐαν, καὶ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα, περὶ τὰς εἰκοσι ἐπαρχίας. D ἐθεάθησαν δὲ καὶ ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἐν τῷ ἀέρι ἐκ τῶν νεφέλαις ἐσχηματισμένοι ἄνδρες ἔνοπλοι. ἐγεννήθη δὲ ἐν Ἀντιοχείᾳ παιδίον ἐντελὲς μὲν τὰ ἄλλα μέρη, ὀφθαλμὸν δὲ ἕνα ἔχον ἐν μέσῳ τῷ μετώπῳ, χεῖρας δὲ τέσσαρας, καὶ πόδας τέσσαρας, καὶ πώγωνα. Οὐάλης δὲ διάγων ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ πόλει, καὶ μαθὼν περὶ τῶν Γότθων, ἦλθεν εἰς ΚΠ οἱ δὲ Βυζάντιοι ὕβριζον αὐτὸν, ὡς ἄνανδρον, καὶ φυγοπόλεμον. Ἰσάκιος δὲ ὁ ἱερὸς μοναχὸς κρατήσας τοῦ χαλινοῦ τοῦ ἵππου τοῦ Οὐάλεντος ἐξερχομένου αὐτοῦ εἰς πόλεμον, τὸ ἔσχατον ἔφη πρὸς αὐτόν. ποῦ βαδίζεις, βασιλεῦ, κατὰ Θεοῦ στρατευόμενος, καὶ Θεὸν ἔχων ἀντίπαλον; ᾧ τινι ὀργισθεὶς φρουρᾷ E παρέδωκεν, ἀπειλήσας αὐτῷ θάνατον, εἰ ἐπανέλθοι, ὡς τῷ Μιχαίᾳ ποτὲ Ἀχάβ. μετὰ δὲ τὴν ἔξοδον αὐτοῦ ἐξωμολογήσαντό τινες τῶν περὶ αὐτὸν, ὡς κατ' ἐπιτροπὴν αὐτοῦ γενέσθαι μαντείας περὶ τῆς προκειμένης αὐτοῦ ὁρμῆς ἐν τῷ πολέμῳ, ἐν ᾧ συμβαλὼν τοῖς Γότθοις Οὐάλης, καὶ ἡττηθεὶς, φεύγει σὺν ὀλίγοις ἐν οἰκίσκῳ. τοῦτον δὲ καταλαβόντες οἱ βάρβαροι, καὶ τὴν οἰκίαν ἀνάψαντες, τοὺς ἐν αὐτῇ πάντας κατέκαυσαν. φασὶ δὲ ὅτι ὁ θεῖος Ἰσάκιος ἐν τῇ φρουρᾷ δυσφορίας Οὐάλεντος

ἐμπεριζωμένῳ ἀντιλαβέσθαι θείῳ χαρίσματι, καὶ ψυχῆς καθαρότητι, προειπεῖν τε τὴν ἀναίρεσιν αὐτοῦ τοῖς συνοῦσι, πρὶν ἢ παραγενέσθαι τοὺς ἀπαγγέλλοντας ἀπὸ πολέμου τὰ πεπραγμένα. μετὰ δὲ τὴν ἧτταν, καὶ τὸν διὰ πυρὸς θάνατον Οὐάλεντος ἐπαρθέντες οἱ Γότθοι τῇ νίκῃ δεινῶς τὰ προάστεια τῆς ΚΠ. ἐλῄζοντο. Μαυία δὲ τῶν Σαρακηνῶν ἡ βασίλισσα πέμψασα Σαρακηνῶν στρατὸν, καὶ Δομνίκα ἡ γαμετὴ Οὐάλεντος ἐξάγουσα τὸν δῆμον τῆς πόλεως τοὺς βαρβάρους ἐδίωξε. τούτων δὲ οὕτω διαπραχθέντων, γνοὺς Γρατιανὸς ὁ Αὔγουστος ἐν τῇ Παννονίᾳ, κατερχόμενος ὡς πρὸς βοήθειαν, ἀντὶ Οὐάλεντος ἐνέδυσε Θεοδόσιον Αὔγουστον, καὶ ἀνηγόρευσε βασιλέα, καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κατὰ Γότθων πόλεμον. Γότθους δὲ ἐπιχωρίως τοὺς Σκύθας λέγεσθαι Τραϊανὸς ὁ Πατρίκιος ἐν τῇ κατ' αὐτὸν ἱστορίᾳ φησίν. Δωρόθεος ὁ ἐν ἁγίοις ἐπὶ τοῦ δυσσεβοῦς Οὐάλεντος ἐμαρτύρησεν ἐν ἁγίοις Ἀλεξανδρείᾳ θηρίοις παραδοθεὶς ἐν τῷ Κυνηγείῳ ὑπὸ Ἀρειανῶν.

A custodia detentum adustulati Valentis fœtorem Dei nutu, & animæ munditia præsensisse, ac priusquam belli eventum denuntiaturi adventassent, ipsam tyranni cædem astantibus prædixisse. Parta victoria, & Valente igne sublato, elati animis Gotthi Constantinopoli juncta suburbia cœperunt atrociter infestare: quibus Mavia Saracenorum Regina missum a se Saracenicum exercitum opposuit, Domnica quoque Valentis conjux educto in aciem populo ab urbe remote Barbaros expulit. Hæc ita gesta cum Gratianus Augustus in Pannonia rescivisset, quasi suppetias laturus suscepit expeditionem, & in Valentis locum Theodosium Augustum Imperatoria chlamyde vestivit, & B Imperatorem renunciatum ad bellum adversus Gotthos misit. Scythas porro vernacula ipsorum lingua Gotthos nuncupatos Trajanus Patricius in sua Historia asserit. Sanctus autem Dorotheus sub impio Valente Alexandriæ in circo bestiis expositus clarum ab Arianis martyrium pertulit.

Κόσμου ἔτη ͵εωοα'.	Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη τοα'.	Ῥωμ. Βασιλεὺς Θεοδόσιος ἔτη ις'.	Περσῶν βασιλ. Ἀρτάβανος ἔτη ε'.	Ῥωμ. ἐπίσκ. Δάμασος ἔτη κη'.	Κωνστ. ἐπίσκ. Δημόφιλος ἔτη ιβ'.	Ἱεροσολ. ἐπίσκ. Κύριλλος ἔτη λε'.	Ἀλεξ. ἐπίσ. Λούκιος ἔτη ς'.	Ἀντ. ἐπίσ. Μελέτιος ἔτη κε'.
		α'	β'	κζ'	θ'	ιγ'	ε'	ζ'

Anni mundi 5871.	Divinæ Incarn. 371.	Rom. Imp. Theodosius annis 16.	Persarum rex Arsabelus annis 5.	Romæ Episcop. Damasus annis 28.	Constant. Epis. Demophilus annis 12.	Hierosol. Epis. Cyrillus annis 35.	Alexander Episc. Lucius annis 6.	Antioc. Episc. Meletius ann. 25.
		1	2	27	9	13	5	7

C Τούτῳ τῷ ἔτει Γρατιανὸς ὁ βασιλεὺς κοινωνὸν τῆς βασιλείας Θεοδόσιον προεβάλλετο τῷ γένει μὲν Ἴβηρα Ἑσπέριον, ἄνδρα δέ τινα καὶ θαυμάσιον περὶ τοὺς πολέμους γενόμενον. οὗτος εὐθὺς τοὺς ἐν Θρᾴκῃ βαρβάρους κατὰ κράτος ἐνίκησεν, εὐσεβὴς ὢν, καὶ ὀρθόδοξος. Γρατιανὸς δὲ καὶ Οὐαλεντινιανὸς νόμῳ τοὺς ἐν ἐξορίᾳ ἐπισκόπους ἀνεκαλέσαντο, τοὺς δὲ Ἀρειανίζοντας ἐδίωξαν, Δαμάσου τοῦ Πάπα Ῥώμης συμπράττοντος. τότε καὶ Πέτρος Ἀλεξανδρείας ὑποστρέψας, καὶ Λούκιον ἀπελάσας, τὸν ἴδιον θρόνον ἀπέλαβεν. τούτου δὲ τελευτήσαντος, Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ χειροτονεῖται τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐκκλησίας τῶν ὀρθοδόξων ἐπίσκοπος. ἐν δὲ Ἀντιοχείᾳ τῆς Συρίας διχῆ διῃρημένων τῶν ὀρθοδόξων μετὰ τὸν (κατὰ τὸν) θεῖον Εὐστάθιον, οἱ μὲν Παυλῖνον εἶχον ἐπίσκοπον, οἱ δὲ Μελέτιον τὸν ἱερὸν μετὰ τὴν προαγωγὴν Εὐζωΐου τοῦ Ἀρειανοῦ ἐπισκόπου. οἱ δὲ βασιλεῖς νόμον ἔγραψαν ὑπὲρ τῶν ὀρθοδόξων, καὶ ἐξέπεμψαν διὰ Σάπωρος τινὸς στρατηγοῦ κατὰ τὴν ἕω, ὃς καταλαβὼν τὴν Ἀντιόχειαν, εὗρεν ἐκεῖσε Παυλίνου τῆς ἐπισκοπῆς ἀντιποιουμένου, καὶ Ἀπολιναρίου ἐπιτρέχοντος τῷ θρόνῳ· Μελέτιον δὲ τὸν ἱερὸν ἀμάχως ἡσυχάζοντα· Φλαβιανὸν δὲ τότε πρεσβύτερον ὄντα καὶ Παυλίνῳ ἀντιπεττόμενον, Ἀπολινάριον δὲ καταισχύνοντα, καὶ Μελετίῳ τὸν θρόνον ἐκδοῦναι τὸν στρατηγὸν Σάπωρα παρεγγυώμενον. ἃ τούτου κυρώσας ἀνεχώρησε. τότε Διόδωρον ἐπίσκοπον Ταρσοῦ ὁ μέγας Μελέτιος ἐχειροτόνησεν. Εὐσέβιός τε ὁ Σαμοσάτων ἐπίσκοπος ἐκ τῆς ἐξορίας ἐπανελθὼν, πολλοὺς ἐπισκόπους ἐχειροτόνησε διαφόροις πόλεσιν. ἐλθὼν δὲ ἐν Δολίχῃ χειροτονῆσαι Μάριν ἐπίσκοπον, εἰσερχόμενος ἐν τῇ πόλει, φονεύεται γυναικὸς Ἀρειανῆς ἐξ ὕψους ῥιψάσης κεραμίδα κατὰ τῆς ἱερᾶς τοῦ ἁγίου κεφαλῆς, Θεοῦ συγχωρήσαντος οἷς οἶδε κρίμασι· περὶ οὗ ὁ Γρηγόριος Θεολόγος φησί. ζητῶ μου τὸ χθὲς ἡμῶν σφάγιον τὸν Ἀβραμιαῖον γέροντα.

Hoc anno Gratianus Imperator Theodosium Iberum Hesperium genere, virum nobilem, & bellicis in rebus versatissimum, Imperii collegam ascivit. Ille pietate clarus & de recta fide bene sentiens, Barbaros Thraciam devastantes profligavit. Gratianus & Valentinianus Damasi Papæ Romani consiliis Episcopos exilio damnatos data lege revocarunt ad sedes sibi proprias, Arianis ab eis omnino depulsis. Tunc temporis Petrus Alexandriam reversus proprium thronum, Lucio ejecto, recepit. Eo mortuo Timotheus ejus frater Alexandrinæ Ecclesiæ & Orthodoxorum Episcopus in ejus locum consecratur. Antiochiæ vero, quæ urbs Syriæ est, Orthodoxis post divini Eustathii obitum in duas D partes divisis; hi quidem Paulinum agnoscebant Episcopum, alii Euzojo Ariano ad Præsulatum evecto, sacrum virum Meletium habuere. Imperatores porro legem Orthodoxorum commodo latam per Saporem quemdam Orientis ducem miserunt. Hic Antiochiam profectus, Paulini Episcopatum jam assecuti, & Apollinarii thronum incursantis dissidium comperit, sacrum etiam Meletium longe a tumultu quietum, Flavianum autem tunc temporis Presbyterum, Paulino quidem adversantem, Apollinarium vero probris & conviciis onerantem, & Meletio thronum pluribus adhortantem designari. Sapor Flaviani consilium sua sententia confirmans, abscessit. Eo tempore Diodorum Tarsi Episcopum magnus Meletius E ordinavit. Eusebius etiam Samosatensis Præsul postliminio reversus variis urbibus plures assignavit Episcopos: Dolicam vero adveniens Maris in Episcopum præficiendi causa, in ipso urbis ingressu, Deo, quibus ipse novit consiliis, permittente, ab Ariana muliere tegulam in sacrum sancti viri caput superne dejiciente perimitur: de quo Gregorius Theologus ait. Requiro meum, heri vestrum, Abrahamæum senem occisum.

Edit. Paris. pag. 57.

Tunc etiam idem Gregorius Theol. CP. in Oratorio S. Anast. majori cum libertate docuit, ubi magna atque supra fidem hominum miracula ex sanctissimæ Dei Genitricis & dominæ nostræ opera fieri perhibentur.

Τότε καὶ Γρηγόριος ὁ θεολόγος παῤῥησιαστικώτερον ἐδίδασκεν ἐν ΚΠ. εἰς τὸ εὐκτήριον τῆς ἁγίας Ἀναστασίας, ἔνθα καὶ παράδοξα γίνεσθαι θαύματα ἐξ ἐμφανείας τῆς παναγίας Θεοτόκου, καὶ δεσποίνης ἡμῶν λέγουσιν.

							Alex. Episc. Timotheus annis 8.	
		2	3	28	10	14	1	8

							Ἀλεξ. ἐπίσκ. Τιμόθεος. ἔτη α'	
		β'	γ'	κη	ι	ιδ'	α'	η'

				Romæ Episc. Siricius annis 16.				
		3	4	1	11	15	2	9

				Ρωμ. ἐπίσκ. Σιρίκιος ἔτ. ιε'				
		γ'	δ'	α'	ια'	ιε'	β'	θ'

Anni mundi 5873.	Divinæ Incarn. 373.	Rom. Imp. Theodosius annis 16.	Persarum rex Arsabelus annis 5.	Romæ Episc. Siricius annis 16.	CP. Episc. Demophilus annis 12.	Hierosol. Episc. Cyrillus annis 35.	Alexand. Episc. Timotheus annis 8.	Antioc. Episc. Meletius annis 13.
		4	5	2	12	16	3	10

Κόσμου ἔτη, ͵εωογ'.	Τῆς θείας σαρκ. τογ'.	Ρωμ. Βασιλ. Θεοδόσιος ἔτη ις'.	Περσῶν βασιλ. Ἀρσαβῆλος ἔτη ε'.	Ρωμ. ἐπίσκ. Σιρίκιος ἔτη ιε'.	ΚΠ. ἐπίσκ. Δημόφιλος ἔτη ιβ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Κύριλλος ἔτη λε'.	Ἀλεξ. ἐπίσ. Τιμόθεος ἔτη η'.	Ἀντ. ἐπίσκ. Μελίτιος ἔτη ιγ'.
		δ'	ε'	β'	ιβ'	ις'	γ'	ι'

Hoc anno Andragathii Maximi tyranni Ducis dolo Gratianus Imperator occisus est. Hic siquidem thedam ingressus Gratiani conjugem se esse simulavit, cui velut delusus cum incaute occurrisset Gratianus, ipsum Andragathius interfecit. Eo sublato tenuit Romanum Imperium Valentinianus.

Τούτῳ τῷ ἔτει Γρατιανὸς ὁ βασιλεὺς ἀνῃρέθη δόλῳ Ἀνδραγαθίου τοῦ στρατηγοῦ Μαξίμου τοῦ τυράννου. αὐτὸς γὰρ ἐφ' ἅρμα ἁμάξης εἰσελθὼν ὑπεκρίθη εἶναι ἡ γαμετὴ Γρατιανοῦ, καὶ οὕτως ὑπαντήσας ἀφυλάκτως αὐτῷ ἀνεῖλεν αὐτὸν Ἀνδραγάθιος. τούτου δὲ ἀναιρεθέντος ἐκράτησεν Οὐαλεντινιανὸς τὸ Ῥωμαίων βασίλειον.

Edit. Paris. pag. 53.

Hoc eodem anno magnus Theodosius gravi morbo Thessalonicæ jactatus, ab Ascholio Episcopo baptizatus est. Legem etiam rectam Consubstantialis sententiam tenentibus faventem promulgavit, quam & Constantinopolim misit. Ipse in urbem profectus Demophilo significavit, aut ab Arii discederet erroribus, aut mox Ecclesia migraret. Ille coacta Arianorum plebe cum Lucio Alexandriæ Episcopo, quem tum secum babebat, suos extra civitatem cœtus celebravit. Atque ita demum divinus Gregorius, una cum iis quos veræ fidei doctrina illustraverat, omnea tandem Ecclesias, quas Ariani quadraginta & amplius annis occupaverant, recepit.

Τῷ δ' αὐτῷ χρόνῳ Θεοδόσιος ὁ μέγας νόσῳ περιπεσὼν ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐβαπτίσθη ὑπὸ Ἀχολίου τοῦ ἐπισκόπου, καὶ νόμον ὑπὲρ τῶν ὀρθοδόξων τοῦ Ὁμουσίου ἔγραψεν, ὃν ἐν ΚΠ. ἀπέστειλεν. ἐλθὼν δὲ ἐν ΚΠ. ἐδήλωσε Δημοφίλῳ ἢ ἀποστῆναι τῆς Ἀρείου πλάνης, ἢ ταχέως τῆς ἐκκλησίας ἐξελθεῖν. ὁ δὲ πλῆθος Ἀρειανῶν συνάξας, ἔξω τῆς πόλεως ἐκκλησίαζεν, ἔχων καὶ Λούκιον τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπον Ἀρειανὸν σὺν αὐτῷ· καὶ οὕτω λοιπὸν ὁ θεῖος Γρηγόριος, μεθ' ὧν αὐτὸς εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν ἐφώτισε, τὰς ἐκκλησίας πάσας περιέλαβε τῶν Ἀρειανῶν τεσσαράκοντα ἔτη, καὶ μικρὸν πρὸς, προκατεσχόντων αὐτάς.

			Persarum rex 12 Varanes annis 11.		Constant. Episc. Gregorius Theologus an. 2.			
		5	1	3	8	17	4	11

			Περσῶν βασιλ. ιβ'. Οὐαρανης ἔτ. ια'.		ΚΠ. ἐπίσκ. Γρηγόριος ὁ θεολόγος ἔτ. β'.			
		ε'	α'	γ'	α'	ζ'	δ'	ια'

Hoc anno Antiochiæ ad Jobitarum, quam nuncupant, viciniam, mulier quatuor masculos uno partu edidit: qui cum menses duos supervixissent, unus post alium, cuncti quatuor letho sunt abrepti.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐν γειτονίᾳ Ἰωβιτῶν οὕτω λεγομένων, γυνὴ ἔτεκεν ὁμοῦ κατὰ τὸ αὐτὸ παιδία τέσσαρα ἀρσενικά. καὶ ἐπέζησαν μῆνας δύο, καὶ ἀπέθανον, ἓν ἐπὶ τὸ ἕν, τὰ τέσσαρα.

		6	2	4	2	18	5	12

		ς'	β'	δ'	β'	ιη'	ε'	ιβ'

Hoc anno magna & œcumenica sancta Synodus centum & quinquaginta orthodoxorum Episcoporum Constantinopoli a magno Theodosio congregata est, ad confirmanda Nicænæ Synodi dogmata. Convocavit etiam ex Macedonii secta tri-

Τούτῳ τῷ ἔτει ἡ μεγάλη καὶ οἰκουμενικὴ ἁγία δευτέρα σύνοδος τῶν ρν'. ὀρθοδόξων ἐπισκόπων ἐν ΚΠ. ὑπὸ Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου συνηθροίσθη πρὸς βεβαίωσιν τῶν ἐν Νικαίᾳ δογμάτων. μετεστείλατο δὲ ἐκ τῆς Μακεδονίου

αἱρέσεως ἐπισκόπους λϛ΄. ὧν ἡγεῖτο Ἐλεύσιος. τῶν δὲ ἁγίων ρν΄. προηγοῦντο Τιμόθεος ὁ Ἀλεξανδρείας, Μελίτιος Ἀντιοχείας, Κύριλλος ἱερώτατος Ἱεροσολύμων, καὶ ὁ θεῖος Γρηγόριος Κωνσταντινουπόλεως. οἱ δὲ τὰ Μακεδονίου φρονοῦντες τριάκοντα ἓξ ἐπίσκοποι προτραπέντες ὑπὸ τῶν πατέρων τὰ ἐν Νικαίᾳ δέξασθαι δόγματα, καθὰ καὶ Λιβερίῳ ὑπὸ Οὐάλεντος συνθέμενοι, λιβέλλους ἐπέδωκαν. οἱ δὲ περὶ Σιλβανὸν ἐν Ῥώμῃ πεμφθέντες ἀπηνήναντο τῇ ἀληθείᾳ συνθέσθαι, καὶ ἀνεχώρησαν γέλως ἅπασι γεγονότες, ἄλλα μὲν φρονοῦντες, ἄλλα δὲ συντιθέμενοι, ἀπατηλῶς τὰς Λιβερίου ἐπιστολὰς ἐπαγόμενοι μαρτυρούσας αὐτοῖς ὀρθοδοξίαν. ἡ δὲ ἁγία σύνοδος Γρηγορίῳ θεολόγῳ τὴν ἐπισκοπὴν Κωνσταντινουπόλεως ἐκύρωσε, καὶ ἄκοντα τοῦτον τῷ θρόνῳ ἐνίδρυσεν, ὡς πολλὰ καμόντα, καὶ τῆς λώβης τῶν αἱρέσεων τὴν ἐκκλησίαν ἐλευθερώσαντα. τινὰς δὲ τῶν ἐξ Αἰγύπτου μαθὼν ὁ τὰ πάντα σοφὸς καὶ μακαριώτατος φθονήσαντας τῷ προστάγματι, τὸν συντακτήριον λόγον ἐπιδειξάμενος, ἑκουσίως τοῦ θρόνου τῆς βασιλίδος ὑπεχώρησε. τούτου δὲ ἀποταξαμένου, Νεκτάριον ὁ βασιλεὺς, καὶ ἡ σύνοδος προχειρίζεται, Ταρσέα μὲν τῷ γένει, τὴν τοῦ Πραιτωρίου δὲ ἀρχὴν τότε διέποντα, ἀβάπτιστον μὲν ἕως τότε τυγχάνοντα, σεμνὸν δὲ καὶ εὐσεβῆ περὶ βίον. ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ σύνοδος τὸ Ὁμοούσιον ἐκύρωσε, καὶ προσέθηκε τῷ συμβόλῳ τὴν θεολογίαν τοῦ πνεύματος. ἐξέθετο δὲ καὶ κανόνας ἐν οἷς τῷ θρόνῳ τῆς ΚΠ. τὰ πρεσβεῖα νέας Ῥώμης ἀπένειμεν. τότε Γρηγόριος ὁ Νύσσης, καὶ Πελάγιος Λαοδικείας, Εὐλόγιός τε Ἐδέσσης, καὶ Ἀμφιλόχιος Ἰκονίου ἐν ταύτῃ διέλαμπον, σὺν τῷ μεγάλῳ Γρηγορίῳ, καὶ τοῖς προρρηθεῖσιν. ἡ δὲ ἁγία σύνοδος Ἀρεῖόν τε, καὶ Εὐσέβιον τὸν Νικομηδείας, Εὐζώϊόν τε, καὶ Ἀκάκιον, Θεόγνιν, καὶ Εὐφρόνιον, καὶ τοὺς λοιποὺς ἀνεθεμάτισε· πρὸς τούτοις δὲ καὶ Μακεδόνιον τὸν πνευματομάχον, Εὐδόξιόν τε, καὶ Ἀέτιον, καὶ Εὐνόμιον ἀπεκήρυξε. Μελέτιος δὲ ὁ μέγας μετὰ τὸ πληρωθῆναι τὴν σύνοδον ἐν ΚΠ. ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθη. τὸ δὲ ἱερὸν αὐτοῦ σῶμα διεκομίσθη εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ ἐτέθη πλησίον τῆς θήκης τοῦ ἁγίου μάρτυρος Βαβυλᾶ. ἐχειροτονήθη δὲ Φλαβιανὸς Ἀντιοχείας ἐπίσκοπος ζῶντος καὶ Παυλίνου, καίπερ ὅρκον δεδομένων, ὅτι οὐ καταδέξηται ἐπισκόπου χειροτονίαν Φλαβιανός. πάλιν οὖν ταραχὴ τὴν ἐκκλησίαν Ἀντιοχείας εἶχε· τῶν μὲν Παυλίνῳ, τῶν δὲ Φλαβιανῷ ὑπεικόντων. τότε καὶ Παύλου τοῦ ὁμολογητοῦ τὸ σῶμα ὁ βασιλεὺς εἰς Κωνσταντινούπολιν εἰσήγαγε, καὶ ἀπέθετο εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἣν ᾠκοδόμησε Μακεδόνιος ἐπιβουλεύων Παύλῳ.

					Κωνσ. ἐπισκ. Νεκτάριος ἔτ. ις΄.			
		ζ	γ΄	ι΄	α΄	ϡ΄	ε΄	η΄

Τούτῳ τῷ ἔτει Θεοδόσιος ὁ Αὔγουστος Ὁνώριον υἱὸν αὐτοῦ γεννηθέντα ἐκ Πλακίλλας τῆς εὐσεβεστάτης Ἐπιφανέστατον καὶ Ὕπατον ἀνέδειξεν. εὐτρεπί-

ginta sex Episcopos, inter quos primas tenebat Eleusius. Sanctorum autem centum & quinquaginta Patrum præsides erant Timotheus Alexandriæ, Meletius Antiochiæ, sacerrimus Cyrillus Hierosolymorum, & divinus Gregorius CP. Episcopi. Macedonii sententiam sequuti triginta sex Episcopi Nicææ decreta ut amplecterentur, moniti, quemadmodum jam olim sub Valente cum Liberio convenerant, libellos dederunt. Qui vero una cum Sylvano Romam fuerant delegati, veritati assentiri renuerunt: & ab urbe dilapsi risum cunctis moverunt, cum aliud mente tenere, aliud verbis profiterent, & Liberii litteras, quæ de recto eorum circa fidem sensu testarentur, fraudulenter proferre deprehenderentur. Sancta porro Synodus Constantinopolitanum Episcopatum Gregorio Theologo suis suffragiis confirmavit, & pro toleratis laboribus bene meritum, quodque hæresium labe expurgasset Ecclesias, etiam invitum & renitentem in sede collocavit. Hujusmodi decreto sapientissimus æque ac beatissimus Pater quosdam Ægypti Episcopos invidia motos persentiens, oratione de abdicando Præsulatu evulgata, spontaneus throno sibi commisso recessit. Illo hunc in modum Pontificatus munere cedente, Nectarium Imperator & una Synodus promovet, virum genere Tarsensem, qui tum Prætoris onus gerebat, ad eam quidem horam nondum Baptismi ritu lustratum, honestis alioquin & devotis clarum moribus. Sancta & œcumenica Synodus Consubstantialis dogma stabilivit, sanctamque de Spiritu sancto doctrinam Symbolo apposuit. Promulgavit etiam Canones, quibus Constantinopolitanæ Sedi novæ Romæ privilegia concessit. Tunc Gregorius Nyssæ, & Pelagius Laodiceæ, Eulogius quoque Edessæ, & Amphilochius Iconii, cum magno Gregorio, & aliis memoratis ea in Synodo florebant. Sancta vero Synodus Arium & Eusebium Nicomediensem, Euzojum pariter & Acacium, Theognim, & Euphronium, & reliquos anathemate damnavit; & præter eos Macedonium, qui Spiritum sanctum impugnabat, Eudoxiumque, & Aetium, & Eunomium abdicavit. Magnus autem Meletius, absoluta Synodo, Constantinopoli in pace quievit. Sacrum ejus corpus Antiochiam deportatum ad loculum sancti Martyris Babylæ reconditum fuit. Cæterum, Paulino adhuc inter vivos superstite, Flavianus Antiochiæ ordinatus est Episcopus, quamvis promotionem nullatenus admissurum, vel dato juramento antea professus fuisset. Eainde igitur renovati tumultus Antiochenam Ecclesiam divexabant, his quidem Paulino, aliis Flaviano obsequentibus. Tunc etiam Pauli Confessoris corpus Constantinopolim induxit Imperator, & in Ecclesia, quam Macedonius Paulo structis insidiis ædificaverat, deposuit.

Edit. Paris. pag. 59.

					Const. Episc. Nectarius annis 16.			
		7	6	5	1	19	6	11

Hoc anno Theodosius Augustus filium Honorium e Placilla susceptum Illustrissimum, atque una Consulem designavit.

Bellum etiam in Maximum tyrannum paravit: qui cum in partibus Occidentis adversus eum præliaretur, falso rumore sparso, Maximum victorem evasisse, Ariani manifesto furore rapti Nectarii CP. Episcopi ædes incenderunt.

Edit. Paris. pag. 60.

| | | 8 | 4 | 6 | 2 | 20 | 7 | 14 |

Hoc anno Antiochiæ in porta, quæ dicitur Tauriana, appendix ædificata est ad pontis latitudinem, tectoque operta: Item parva Basilica in veteri prope majorem extructa. In Palæstina vero pago Emmaus infans natus est ab umbilico deorsum unus & integer, sursum autem in duas species separatas divisus: adeo ut duo pectora, geminum caput, & utriusque completos sensus haberet. Unus comedebat & bibebat, alter cibum respuebat. Dormiebat ille, & alius in vigiliis erat. Contigit etiam ut colluderent invicem, & ambo flerent, & ad invicem colluctantes rixarentur. Simul vixere autem annis amplius duobus: & uno quidem morte prærepto, alius diebus quatuor mansit superstes, & pari fato decessit.

Hoc etiam anno Theodosius Imperator Tauri statuam erexit.

| | | 9 | 5 | 7 | 3 | 21 | 8 | 15 |

Hoc anno mensis Epiphei sexto supra vigesimum, Timotheo Alexandriæ Episcopo vita functo, in ejus locum Theophilus est ordinatus.

| | | 10 | 6 | 8 | 4 | 22 | 1 | 16 |

Alex. Episc. Theophilus annis 28.

Hoc anno Theodosius pientissimus Imperator victor renunciatus Maximum tyrannum interfecit duodecimo Kalendas Augustales: Andragathium quoque Ducem, quod Gratianum dolo interfecisset, morti tradidit.

| | | 11 | 7 | 9 | 5 | 23 | 2 | 17 |

Hoc anno Theodosius cum filio suo Honorio Romam est profectus, quem velut Imperatorem cum quinto Idus Junias solio collocasset, ipse Constantinopolim remeavit.

| | | 12 | 8 | 10 | 6 | 24 | 3 | 18 |

Hoc anno Eugenius artis oratoriæ Exprofessor, & Contrarotulatoris sive Ratiocinarii munere fungens Imperii libidine exarsit, cui Artabasdus ex minore Galatia oriundus se socium adjunxit. Quod ubi rescivit Valentinianus magni Valentiniani filius ex Justa laqueo sibi ipsi vitam præscidit. Eo comperto Theodosius arma movet, & in ejus vindictam parat expeditionem. Theophilus Alexandriæ Episcopus a Theodosio Imperatore licentiam precatus, Gentilium fanum, meotulas, & si quid magis obscænum atque prophanum erat reconditum traduxit in publicum: unde Gentilium plebs pudore perfusa cædes quamplurimas perpetravit. His porro Theodosius auditis, & de tantis

pag. 61.

A θη δὲ πολεμεῖν τῷ τυράννῳ Μαξίμῳ. ἐν τῷ πολεμοῦντος πρὸς αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἑσπέρια μέρη, φήμης ψευδοῦς ὅτι νενίκηκε Μάξιμος, οἱ Ἀρειανοὶ ἀνασυρθέντες τὴν οἰκίαν Νεκταρίου ἐνέπρησαν τοῦ ἐπισκόπου ΚΠ.

| | | η' | δ' | ϛ' | β' | κ' | ζ' | ιδ' |

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐπεκτίσθη ἐν τῇ Ταυριανῇ λεγομένῃ πύλῃ προσθήκη εἰς πλάτος τῆς γεφύρας, καὶ ἐπεστεγάσθη. ἐκτίσθη δὲ καὶ μικρὰ βασιλικὴ ἐν τῇ παλαιᾷ πλησίον τῆς μεγάλης. ἐν δὲ Παλαιστίνῃ Ἐμμαοῦς κώμῃ παιδίον ἐγεννήθη τέλειον ἀπὸ τοῦ ὀμφαλοῦ, καὶ ἄνω διῃρημένον, ὃ εἶχε δύο στήθη, δύο κεφαλάς, καὶ ἑκάστου τὰς αἰσθήσεις ἔχον. τὸ ἓν ἤσθιε καὶ ἔπινε, καὶ τὸ ἕτερον οὐκ ἤσθιε· τὸ ἓν ἐκάθευδε, καὶ τὸ ἕτερον ἐγρηγόρει· καὶ ἔστι δὲ ὅτε καὶ συνέπαιζον πρὸς ἄλληλα, καὶ ἔκλαιον ἀμφότερα, καὶ ἔτυπτον ἄλληλα. ἔζησαν δὲ μικρὸν πρὸς ἔτη δύο. καὶ τὸ μὲν ἓν ἀπέθανε, τὸ δὲ ἕτερον ἔζησεν ἡμέρας τέσσαρας, καὶ ἀπέθανε καὶ αὐτό.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἔστησεν ὁ βασιλεὺς Θεοδόσιος τὸν κίονα Ταύρου.

| | | θ' | ε' | ζ' | γ' | κα' | η' | ιε' |

Τούτῳ τῷ ἔτει Τιμοθέου τελευτήσαντος τοῦ ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας μηνὶ Ἐπιφὶ εἰκάδι ἕκτῃ χειροτονεῖται ἀντ' αὐτοῦ Θεόφιλος.

C

| | | ι' | ϛ' | η' | δ' | κβ' | α' | ιϛ' |

Ἀλεξ. ἐπίσκ. Θεόφιλος ἔτ. κη'.

Τούτῳ τῷ ἔτει Θεοδόσιος ὁ εὐσεβὴς βασιλεὺς νικήσας Μάξιμον τὸν τύραννον ἀνεῖλε πρὸ ιβ'. καλανδῶν Αὐγούστου, καὶ Ἀνδραγάθιον τὸν στρατηγὸν αὐτοῦ, ὡς δολοφονήσαντα τὸν Γρατιανόν.

D

| | | ια' | ζ' | θ' | ε' | κγ' | β' | ιζ' |

Τούτῳ τῷ ἔτει ἦλθε Θεοδόσιος ἐν Ῥώμῃ μετὰ Ὀνωρίου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐκάθισεν αὐτὸν βασιλέα ἐν αὐτῇ πρὸ ε'. εἰδῶν Ἰουνίου, καὶ ἀνῆλθεν ἐν Κωνσταντινουπόλει.

| | | ιβ' | η' | ι' | ϛ' | κδ' | γ' | ιη' |

Τούτῳ τῷ ἔτει ὁ Εὐγένιος ὁ ἀπὸ Γραμματικῶν ἐτυράννησεν, Ἀντιγραφεὺς ὤν, καὶ σχῆμα βασιλικὸν περιθέμενος, συνόντος αὐτῷ καὶ Ἀρταβάσδου τοῦ ἀπὸ τῆς μικρᾶς Γαλατίας. καὶ ἀκούσας Οὐαλεντινιανὸς ὁ υἱὸς τοῦ Οὐαλεντινιανοῦ τοῦ μεγάλου ἐξ Ἰούστης, ἑαυτὸν ἀνεῖλεν ἀγχόνῃ. ὁ δὲ Θεοδόσιος τοῦτο μαθὼν ἐξωπλίζετο τοῦ κατελθεῖν εἰς ἐκδίκησιν αὐτοῦ. Θεόφιλος δὲ ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας αἰτήσας Θεοδόσιον τὸν βασιλέα τὸ ἐν

E

Ἀλεξανδρείᾳ ἱερὸν τῶν Ἑλλήνων ἐδημοσίευσε, φαλλούς τε, καὶ εἴ τι ἀσελγέστερον, καὶ βεβηλότερον· ὅθεν τὸ πλῆθος τῶν Ἑλλήνων αἰσχυνθὲν, πολλοὺς φόνους εἰργάσατο. Θεοδόσιος δὲ μαθὼν

τὰς

τὰς γεγονότας ὑπ' αὐτῶν φόνους, τοὺς μὲν ἀναιρεθέντας Χριστιανοὺς, ὡς μάρτυρας ἐμακάρισε. τοῖς δὲ Ἕλλησι συγχωρεῖν ἐπηγγείλατο, εἰ πρὸς Χριστιανισμὸν μετάθοιντο· τὰ δὲ ἱερὰ αὐτῶν καθαιρεθῆναι, καὶ τὰ εἴδωλα χωνευθῆναι, καὶ εἰς χρείας πενήτων δοθῆναι ἐκέλευσε. τοῦ δὲ ναοῦ τοῦ Σεράπιδος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ λυομένου, ἱερογλυφικὰ γράμματα εὑρέθησαν σταυροῦ τύπον ἔχοντα, ὅπερ οἱ ἐξ Ἑλλήνων πιστεύσαντες θεασάμενοι, εἶπον, σημαίνειν τὸν σταυρὸν κατὰ τὴν τῶν ἱερογλυφικῶν γραμμάτων ἔννοιαν ζωὴν ἐπερχομένην.

cædibus certior factus, Christianos morti traditos inter Martyres Beatorum numero statuit recensendos. Gentilibus vero, si modo se ad Christianam religionem transferrent veniam obtulit: Fana demum everti, idolaque conflari, & in pauperum necessitates erogari mandavit. Diruto porro Alexandriæ Serapidis templo, repertæ sunt sacræ Ægyptiorum eruditis dictæ litteræ crucis formam referentes: quas cum ex Gentilibus fideles conspicarentur, dixerunt, crucem juxta sacrarum litterarum interpretationem significare Vitam adventuram.

Κόσμου ἔτη ͵εωπα'.	Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη τπγ'.	Ῥωμ. βασιλεὺς Θεοδόσιος ἔτ. ις'.	Περσῶν βασιλ. Οὐαράνης ἔτη ια'.	Ῥωμ. ἐπίσκ. Σιρίκιος ἔτη ιε'.	Κωνστ. ἐπίσκ. Νεκτάριος ἔτη ις'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Κύριλλος ἔτη λε'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Θεόφιλος ἔτη κη'.	Ἀντ. ἐπίσκ. Μελέτιος ἔτη κθ'.
		ιγ'	θ'	ια'	ζ	κε'	δ'	ιθ'

Anni mundi 5881.	Divinæ Incarn. 383.	Rom. Imp. Theodosius annis 16.	Persarum rex Vararanes annis 11.	Romæ Episcopus Siricius annis 15.	Constant. Episc. Nectarius annis 16.	Hierosol. Episc. Cyrillus annis 15.	Alexandriæ Episc. Theophilus annis 28.	Antioc. Episc. Meletius ann. 29.
		13	9	11	7	25	4	19

Τούτῳ τῷ ἔτει Μάρκελλος ὁ Ἀπαμείας τῆς Συρίας ἐπίσκοπος ζήλῳ θείῳ κινούμενος τὰ ἱερὰ τῶν Ἑλλήνων ἐν Ἀπαμείᾳ κατέστρεψε, καὶ διὰ τοῦτο ἀνῃρέθη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων. Νεκτάριος δὲ ὁ ΚΠ. ἐκώλυσε τὸν ἐπὶ τῆς μετανοίας πρεσβύτερον διὰ τὸ γεγονὸς ἁμάρτημα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὑπό τινος διακόνου εἰς τὴν γυναῖκα τὴν ἐπὶ τῇ μετανοίᾳ σχολάζουσαν. ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ καὶ πάσῃ τῇ δύσει ἐπιμελῶς φυλάττεται ἕως τοῦ νῦν, καὶ τόπος ἀφώρισται τοῖς μετανοοῦσι. Θεοδόσιος δὲ ὁ βασιλεὺς νόμον ἔγραψε γυναῖκα εἰς διακόνισσαν μὴ προβαίνειν εἰ μὴ ὑπερβῇ τὰ ἑξήκοντα ἔτη κατὰ τὸν Ἀπόστολον. Εὐνόμιον δὲ ἐξώρισε παρασυναγωγὰς ποιοῦντα, καὶ λαοὺς ἀπατῶντα, καὶ ἐν τῇ ἐξορίᾳ ἀπέθανεν.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Πλακίλλα ἡ γαμετὴ Θεοδοσίου ἐκοιμήθη εὐσεβὴς οὖσα καὶ φιλόπτωχος οἰκείαις χερσὶ λωβοῖς καὶ νοσοῦσιν ὑπηρετοῦσα. ταύτης ἀνδριάντα κατέαξαν οἱ Ἀντιοχεῖς καὶ ἔσυραν ἀγανακτοῦντες διὰ τὰ ἐπιτεθέντα δημόσια παρὰ τοῦ βασιλέως τέλεα αὐτοῖς. οἷς καὶ ὀργισθεὶς σφόδρα πόθῳ πρὸς Πλακίλλαν τὴν εὐσεβεστάτην, ἤμελλε πάντας ἀπολλύειν, εἰ μὴ Φλαβιανὸς ὁ ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας ἐλθὼν ὑπὲρ Ἀντιοχέων ἐπρέσβευσεν. Ἰωάννης δὲ ὁ Χρυσόστομος πρεσβύτερος ὢν Ἀντιοχείας τότε καὶ παρὼν λόγους θαυμαστοὺς πρὸς παραίνεσιν τῶν τολμησάντων κατὰ τῶν βασιλικῶν ἀνδριάντων ἐπεδείξατο.

Hoc anno Marcellus Apameæ in Syria Episcopus, divino religionis zelo motus, Gentilium fana Apameæ evertit: quod ei factum mortem a Gentilibus promeruit. Nectarius autem Constantinopolitanus Præsul presbyterum super pœnitentia constitutum removit, propter flagitium in mulierem pœnitentiæ vacantem in Ecclesia a quodam Diacono admissum. Romæ vero quemadmodum in toto Occidente mos iste usque in hanc horam observatur sedulo, ubi etiam seorsim locus pœnitentibus assignatur. Theodosius porro Imp. legem tulit, ne mulier in Diaconissam promoveretur, nisi juxta dictum Apostoli annum sexagesimum superaret. Eunomium quoque illegitimos cœtus congregantem, & populis facientem fucum, in exilium quo mortuus est, ejecit.

Hoc eodem anno Placilla Imperatoris conjux obdormivit, pia usquequaque habita, egenorum amatrix, & quæ propriis manibus ægrotis ac leprosis ministrare soleret. Hujus statuam irritati Antiochenses, ob imposita sibi ab Imperatore pendenda vectigalia, per civitatem ignominiose traxerunt & confregerunt. His in vindictam exarsit Imperator, & quo ferebatur in pientissimam Placillam affectu, cunctos neci destinabat, nisi Flavianus Episcopus legatione pro Antiochensibus functus ad clementiam inclinasset. Joannes vero Chrysostomus, qui tum Antiochiæ presbyter aderat, ad animandos & erigendos eos, qui Imperatorum imagines violaverant, orationes plane admirandas habuit.

Edit. Paris. pag. 62.

		ιδ'	ι'	ιβ'	η'	κς'	ε'	κ'

		14	10	12	8	26	5	20

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπιστρατεύσαντος Θεοδοσίου κατὰ Εὐγενίου τοῦ τυράννου, καὶ καταλθόντος ἐν Θεσσαλονίκῃ μετὰ τοῦ στρατοῦ αὐτοῦ, καὶ εἰσελθόντος ἐν τῇ πόλει ἐταράχθη ἡ πόλις διὰ τὰ μιτάτα τοῦ στρατοῦ, καὶ διὰ πρόφασιν ἡνιόχου, καὶ τοῦ παιδὸς τοῦ Ὑπάρχου· καὶ ὕβρισαν τὸν βασιλέα, καὶ τὸν Ὕπαρχον ἐφόνευσαν. τοῦ δὲ βασιλέως μακροθυμήσαντος πρὸς βραχὺ, καὶ τὸν λαὸν κατασιγήσαντος, ἱππικὸν γενέσθαι ἐκέλευσε· καὶ συναχθέντων τῶν λαῶν, καὶ τῶν δήμων εἰς τὴν τοῦ ἱππικοῦ θέαν, ἐκέλευσε τὸν στρατὸν τοξεῦσαι αὐτούς· καὶ ἀπέθανον τοῦ λαοῦ χιλιάδες ιε'. ἐλθόντος δὲ αὐτοῦ ἐν Μεδιολάνῳ, Ἀμβρόσιος ἐπίσκοπος ἐκώλυσεν αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

Theophanis Chron.

Hoc anno Theodosio adversus Eugenium tyrannum expeditionem suscipiente, jamque cum exercitu Thessalonicam profecto, sub ipso ejus ingressu cum propter castrorum metationes, tum propter aurigam, & Præfecti puerum in seditionem mota est civitas. Imperatorem itaque probris incesserunt, & Præfectum ipsum morte mulctaverunt. Ad breve tempus patienter ferens Imperator, populumque demulcens, equestre certamen fieri jussit: tum populum & tribus ad spectaculum coactos sagittis confodere militibus permisit: perieruntque e populo hominum quindecim millia. Cum Mediolanum venisset, Ambrosius Episcopus Ecclesiam ingredi vetuit. Quodam insuper natalitiu-

rum Salvatoris die festo Rufinum Magistrum pro Imperatore deprecatum venientem graviter objurgavit Ambrosius. Cum vero Ambrosii suasu Theodosius tandem legem tulisset, ut capite vel bonorum publicatione damnatis triginta dierum spatium ad supplicii infligendi deliberationem daretur: tum in Ecclesiam receptus est, extra quidem altaris cancellos, non autem juxta priorem usum intra ipsius sacrarii septa. Unde mos ad hunc usque diem præclare quidem invaluit, Imperatores ab altari semotos una cum populo stantes interesse sacris.

ἐν δέ τινι τῆς σωτῆρος γενεθλίῳ ἑορτῇ Ῥουφίνῳ μαγίστρῳ εἰς παράκλησιν ἐλθόντι δεινῶς ἐπέπληξεν Ἀμβρόσιος. νόμον δὲ ἐκθεμένου Θεοδοσίου καταδικαζομένους θανάτῳ ἢ δημεύσει προθεσμίαν λʹ. ἡμερῶν εἰς διάσκεψιν δίδοσθαι ἐξ ἐπιτροπῆς Ἀμβροσίου. τότε προσεδέξατο αὐτὸν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἔξω μέντοι τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ οὐ κατὰ τὴν προτέραν συνήθειαν ἔσω· ὅθεν καὶ μέχρι τοῦ νῦν καλῶς ἐκράτησε τὸ ἔθος ἔξω τοῦ θυσιαστηρίου τοὺς βασιλεῖς ἵστασθαι μετὰ τοῦ λαοῦ.

Hoc etiam anno cum Nilus pro more non exundasset, Gentiles læti hanc dixerunt esse causam quod diis suis sacrificare interdiceretur. Ea re cognita, piissimus Imperator respondit. Abiit ut fluvius sacrificiis gaudens terram irriget. Deus autem dictum Imperatoris sibi placitum ostensurus, Nili exundationi adeo benedixit & auxit, ut universi Ægyptii in metum venerint, ne ipsam quoque Alexandriam tanta aquarum inundatio demergeret.

Τῷ αὐτῷ ἔτει τοῦ Νείλου ποταμοῦ κατὰ τὸ ἔθος μὴ ἀνελθόντος ἔχαιρον οἱ Ἕλληνες λέγοντες αἴτιον εἶναι τοῦτο τὸ κωλυθῆναι θύειν τοῖς θεοῖς αὐτῶν. ὅπερ μαθὼν ὁ εὐσεβὴς βασιλεὺς ἀπεκρίθη. μὴ γένοιτό ποτε ποταμὸν θυσίαις χαίροντα ἐπὶ τὴν γῆν πλημμυρῆσαι. ὁ δὲ Θεὸς τοῦτο ἐνδεξάμενος ἐπὶ τοσοῦτον ηὐλόγησε τὴν ἀνάβασιν τοῦ ποταμοῦ ὥστε πάντας τοὺς κατ' Αἴγυπτον μὴ καὶ αὐτὴν Ἀλεξάνδρειαν κατακλύσῃ τοῦ ὕδατος πλημμύρα.

Anni mundi 5887.	Divinæ Incarn. 387.	Rom. Imp. Theodosius annis 16.	Persarum rex Uranes annis 11.	Romæ Episc. Siricius annis 15.	Constant. Episc. Nectarius annis 16.	Hieros. Episc. Cyrillus annis 35.	Alex. Episc. Theophilus annis 28.	Ant. Episc. Meletius annis 25.
		15	11	13	9	27	6	21

Κόσμου ἔτη ͵εωπζʹ.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτη τπζʹ.	Ῥωμ. βασιλ. Θεοδόσιος ἔτη ιϛʹ.	Περσῶν βασιλ. Οὐαραράνης ἔτη ιαʹ.	Ῥωμ. ἐπισκ. Σιρίκιος ἔτ. ιεʹ.	Κωνσ. ἐπισκ. Νεκτάριος ἔτ. ιϛʹ.	Ἱεροσ. ἐπισκ. Κύριλλος ἔτ. λεʹ.	Ἀλεξ. ἐπισκ. Θεόφιλος ἔτη κηʹ.	Ἀντ. ἐπισκ. Μελέτιος ἔτ. κεʹ.
		ιεʹ	ιαʹ	ιγʹ	θʹ	κζʹ	ϛʹ	καʹ

Edit. Paris. pag. 63.

Hoc anno pius Imperator Theodosius, consertis fortiter ad Alpium fauces cum Eugenio manibus, vivum acceptum obtruncat. Argabastus autem fuga ereptus lethum sibimet conscivit.

Eodem anno Abacum & Micheæ Prophetarum reliquiæ Bezeno Eleutheropoleos in Palæstina Episcopo divinitus revelatæ in duobus pagis Eleutheropolitani agri inventæ sunt. Cæterum cum Romam advenisset Imperator, Episcopi consilio Innocentii Romæ Pontificis eum adierunt Flavianum Antiochiæ Episcopum postulantes. Verum factis de pace ineunda verbis, & ex Oriente Romam ire suo jussu compulsis Episcopis, cum quibus etiam Acacius Beroeæ Præsul missus est, animos per annos septemdecim ab invicem discordes Christianissimus Imperator reconciliavit. Plurima porro beneficia Romanis contulit Theodosius. Eam quoque rescidit consuetudinem, qua pleraque præter fas & æquum in peregrinos pistrinariis fortuito occursantes, & in eorum potestatem lapsos committebantur, ubi pistrinis clausi, & ad extremam usque senectutem detenti, molas circumagere cogebantur. Adulterarum insuper mulierum infamiam compescuit, nec ulterius prostibulis custodiri, & tintinabuli sonitu facinora earum publicari permisit.

Τούτῳ τῷ ἔτει Θεοδόσιος ὁ βασιλεὺς Εὐγενίῳ κραταιῶς μαχεσάμενος ἐν ταῖς Ἄλπεσι πύλαις· ζῶντά τε συλλαβὼν, αὐτὸν ἀνεῖλεν. Ἀργαβάστης δὲ διαδρὰς ἑαυτὸν διεχειρίσατο.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει τὰ τῶν προφητῶν Ἀββακοὺμ καὶ Μιχαίου λείψανα θεόθεν εὑρέθη, Βεζένῳ τῷ ἐπισκόπῳ Ἐλευθεροπόλεως τῆς Παλαιστίνης χρηματισθέντα ἐν δυσὶ χωρίοις τῆς περιοικίδος Ἐλευθεροπόλεως. ἐλθόντι δὲ τῷ βασιλεῖ ἐν Ῥώμῃ προσῆλθον αὐτῷ οἱ ἐπίσκοποι γνώμῃ Ἰννοκεντίου τῆς Ῥώμης κατὰ Φλαβιανοῦ ἐπισκόπου Ἀντιοχείας. ὁ δὲ Χριστιανικώτατος βασιλεὺς τὰ πρὸς εἰρήνην παραινέσας αὐτοῖς, ἥνωσε διὰ ιζʹ. ἐτῶν, κελεύσας ἐπισκόπους ἐκ τῆς ἀνατολῆς ἐν Ῥώμῃ παραγενέσθαι, μεθ' ὧν καὶ Ἀκάκιος ὁ Βεροίας ἐστάλη. πολλὰ δὲ χαρίσματα δίδωσι τῇ Ῥώμῃ Θεοδόσιος, περιελὼν καὶ τὰ γενόμενα ἐν τοῖς μαγκιπείοις ἄτοπα κατὰ τῶν ἐμπιπτόντων ξένων, καὶ ἐγκλειομένων ἕως γήρως ἐν τοῖς μυλῶσιν. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν μοιχευομένων γυναικῶν ὕβριν τοῖς πορνείοις μὴ συγχωρήσας ταύτας ἔτι συγκλείεσθαι, καὶ διὰ κώδωνος τὴν πρᾶξιν ἐλέγχεσθαι.

		16	12	14	10	28	7	22

		ιϛʹ	ιβʹ	ιδʹ	ιʹ	κηʹ	ζʹ	κβʹ

Hoc anno extincta Eugenii tyrannide, & rebus quiete restituta, pius Imperator Theodosius Roma migravit, & CP. repetiit. Jamque Mediolanum progressus, in morbum incidit: advocatoque filio Honorio, & eo viso, nonnihil convaluit. Dato mox equestris certaminis spectaculo, de repente post prandium adversa valetudine jactatus, cum sub vesperam se præsentem exhibere nequiret, filium jussit spectaculum absolvere, & insequenti nocte quievit in Domino, cum annis sexaginta vixisset, sexdecim regnasset, filiorum autem Arcadium seniorem Orientis,

Τούτῳ τῷ ἔτει μετὰ τὴν Εὐγενίου τοῦ τυράννου ἀναίρεσιν, καὶ τὴν τῶν πραγμάτων κατάστασιν, ἀπῇρεν ἀπὸ Ῥώμης ὁ εὐσεβὴς βασιλεὺς Θεοδόσιος, καὶ ἤρχετο ἐπὶ ΚΠ. ἐλθὼν δὲ ἐν Μεδιολάνῳ ἀρρωστήσας, Ὁνώριον τὸν υἱὸν μετεστείλατο, καὶ θεασάμενος αὐτὸν, ῥᾷον ἔσχεν. ἱπποδρομίαν δὲ ἐπιδοὺς μετὰ τὸ ἄριστον κακῶς διετέθη ἀθρόως, καὶ μὴ ἰσχύσας τῇ δείλῃ ἀνελθεῖν, τῷ υἱῷ ἐκέλευσε ταύτην πληρῶσαι, καὶ τῇ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἐκοιμήθη ἐν κυρίῳ ὑπάρχων ἐτῶν ξʹ. βασιλεύσας ἔτη ιϛʹ. καταλείψας βασιλεῖς τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ, Ἀρκάδιον μὲν τὸν πρεσβύτερον τῆς

ἑώας, Ὀνώριον δὲ τῆς ἑσπερίων. τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ μετήνεγκεν ὁ Ἀρκάδιος ἐν ΚΠ. καὶ ἔθαψεν εἰς τοὺς ἁγίους Ἀποστόλους.

		Ῥωμ. βασ. Ἀρκάδιος ὁ υἱὸς Θεοδοσίου ἔτ. κα΄ καὶ Ὀνώριος ἔτ. ιδ΄.	Περσῶν βασ. Ἰσδιγέρδης ἔτη κα΄.					
		α΄.	α΄.	ιε΄	ιε΄	κθ΄.	η΄	κγ΄

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἀρκάδιος αὐτοκράτωρ ἀναδειχθεὶς τὸν μέγαν ἔμβολον ἄντικρυς τοῦ Πραιτωρίου ἔκτισεν.

				Ῥώμης ἐπίσκ. λη΄. Ἀναστάσιος ἔτη γ΄.				
		β΄ γ΄	β΄ γ΄	α΄ β΄	ιβ΄ ιγ΄	λ΄ λα΄	θ΄ ι΄	κδ΄ κε΄
Κόσμου ἔτη ͵εωϟ΄.	Τῆς θείας σαρ. τϟ΄.	Ῥωμ. βασ. Ἀρκάδιος ἔτ. ιδ΄.	Περσῶν βασ. Ἰσδιγέρδης ἔτ. κα΄.	Ῥώμ. ἐπίσκοπος Ἰννοκέντιος ἔτη ιε΄.	Κωνστ. ἐπίσκ. Νεκτάριος ἔτ. ις΄.	Ἱεροσολ. ἐπίσκ. Κύριλλος ἔτη λε΄.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Θεόφιλος ἔτη κη΄.	Ἀντ. ἐπίσκ. Φλαβιανὸς ἔτ. κς΄.
		δ΄.	δ΄	α΄	ιδ΄	λβ΄	ια΄	α΄

Τούτῳ τῷ ἔτει μετετέθη τὰ λείψανα τοῦ ἁγίου προφήτου προδρόμου, καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου ἐν Ἀλεξανδρείᾳ πρὸ ἓξ καλανδ. μηνὶ Παυνί.

		ε΄	ε΄	β΄	ιε΄	λγ΄	ιβ΄	β΄

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐκάη Ἀνατόλιος ὁ λαμπρότατος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Ἀρκάδιος δὲ ὁ βασιλεὺς ἐποίησεν ἴδιον ἀριθμὸν ἐν ΚΠ. οὓς ἐκάλεσεν Ἀρκαδιακούς.

		ς΄	ς΄	γ΄	ις΄	λδ΄	ιγ΄	γ΄

Τούτῳ τῷ ἔτει Νεκτάριος ὁ ἐπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως ἐκοιμήθη. Θεόφιλος δὲ ὁ Ἀλεξανδρείας παρὼν ἐσπούδαζε κωλῦσαι τὴν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ψῆφον, Ἰσίδωρόν τινα ἴδιον πρεσβύτερον μαρτυρῶν εἰς ἐπισκοπὴν τῆς βασιλίδος, ἐξυπηρετήσαντα αὐτῷ ἡνίκα Θεοδόσιος ὁ βασιλεὺς πρὸς Μάξιμον τὸν τύραννον ἐπολέμει, διττὰς ἐπιστολὰς καὶ δῶρα ὑπ' αὐτοῦ ἐγχειρισθείς. ὁ δὲ βασιλεὺς, καὶ πᾶσα ἡ πόλις τὸν Ἰωάννην ἀπὸ Ἀντιοχείας ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ τούτῳ προσκληθέντα χειροτονηθῆναι ἐδόκησαν. ἦν δὲ ὁ Ἰωάννης τῶν περιφανεστάτων Ἀντιοχείας, Σεκουνδου πατρὸς, καὶ μητρὸς Ἀνθούσης. οὗτος ἐλλογιμώτατος σφόδρα τυγχάνων, ἐκ θείας τὸ πλεῖστον χάριτος καὶ τοῖς δεινοτάτοις τῶν Ἑλλήνων σοφισταῖς ἐθαυμάζετο· ὅθεν Λιβάνιος περὶ τὸν θάνατον ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τῶν φοιτητῶν, τίς ἄρα διαδέξοιτο τὴν διατριβὴν μετ' αὐτόν; ἔφη· Ἰωάννην ἔλεγον, εἰ μὴ τοῦτον ἡμῶν οἱ Χριστιανοὶ ἀπεσύλησαν. τὰς μὲν τοι θείας γραφὰς

Theophanis Chron.

A Honorium vero partium Occiduarum Imperatorem relinqueret. Ejus [corpus] CP. transtulit Arcadius, & in sanctorum Apostolorum templo recondidit.

		Rom. Imp. Arcadius Theodosii filius annis 21. & Honorius annis 14.	Persarum rex Isdegerdes annis 21.					
		1	1	15	15	29	8	23

B Hoc anno Arcadius Imperator renunciatus e Prætorii regione majorem porticum extruxit.

Edit. Paris. pag. 64.

				Romæ Episc. 38. Anastasius annis 3.				
		2 3	2 3	1 2	12 13	30 31	9 10	24 25
Anni mundi 5890.	Divinæ Incarn. 390.	Rom. Imp. Arcadius annis 14.	Persarum rex Isdegerdes annis 21.	Romæ Episc. Innocentius annis 15.	Constant. Episc. Nectarius annis 16.	Hierosol. Episc. Cyrillus annis 35.	Alex. Episc. Theophilus annis 28.	Antioch. Episc. Flavianus annis 26.
		4	4	1	14	32	11	1

C Hoc anno sexto mensis Pauni Kalendas sancti Prophetæ præcursoris & Baptistæ Joannis reliquiæ Alexandriam sunt translatæ.

		5	5	2	15	33	12	2

Hoc anno Anatolius vir clarissimus Alexandriæ combustus est. Arcadius autem D Imperator militum Numerum, quos dixit Arcadicos, Constantinopoli instituit.

		6	6	3	16	34	13	3

Hoc anno Nectarius Episcopus Constantinopolitanus vita functus est. Theophilus autem Alexandrinus cum adesset Joannis Chrysostomi electionem impedire, imo suum quemdam Presbyterum Isidorum nomine, quod ei fideliter olim ministrasset, ambiguis nimirum & ad utramque partem litteris ac muneribus ab eo acceptis, cum Theodosius Princeps de Imperii summa cum Maximo tyranno contenderet, virum Episcopatu dignum testatus, promovere satagebat: Imperator ex adverso, & urbs tota Joannem ad hoc munus sustinendum Antiochia evocatum E censuerunt ordinari. Erat Joannes ex illustrissimis Antiochiæ civibus, patre Secundo & Anthusa matre genitus. Hic inter reliquos ob eruditionis præstantiam, & divinorum munerum copiam conspicuus, versatissimis quibusque ac Gentilium peritissimis Sophistis fuit admirationi: Unde Libanius circa mortis tempus a discipulis rogatus, quis scholam post eum moderator exciperet? Respondit: Joannem dicerem, nisi hunc nobis Christiani præripuissent. Divinæ Scripturæ my-

Edit. Paris. pag. 65.

steriis a Carterio Monasterii cujusdam præfecto Chrysostomus fuit instructus, a præfato Libanio liberalium omnium doctrinam accepit.

Eodem anno Arcadio Imperatori ex Eudoxia Augusta filius natus est Theodosius Junior, quem Joannes Chrysostomus in Baptismo suscepit.

A ὁ Χρυσόστομος παρὰ Καρτερίῳ τινὶ ἡγουμένῳ ἐν μοναστηρίῳ ἐπαιδεύθη· τὰ δὲ ἐγκύκλια παρὰ Λιβανίῳ τῷ προειρημένῳ.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἐτέχθη τῷ βασιλεῖ Ἀρκαδίῳ υἱὸς ἐξ Εὐδοξίας τῆς Αὐγούστης Θεοδόσιος ὁ μικρὸς, ὃν ἐδέξατο Ἰωάννης ἐν τῷ βαπτίσματι ὁ Χρυσόστομος.

7	7	4	Const. Episc. Joannes Chrysostomus annis 6. 1	35	14	4

ιζ'	ζ'	δ'	ΚΠ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἔτ. ς'. α'	λε'	ιδ'	δ'

Hoc anno Theodosium Juniorem ex Eudoxia conjuge filium suscepit Arcadius.

B Τούτῳ τῷ ἔτει Ἀρκαδίῳ γεννᾶται υἱὸς Θεοδόσιος ὁ μικρὸς ἐξ Εὐδοξίας.

8	8	5	2	Hierosol. Episc. Joannes annis 6. 2	15	5

η'	η'	ε'	β'	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτος ς'. α'	ιε'	ε'

Hoc anno Gainas tyrannidem adversus Arcadium excitare molitus, multa mala Byzantio intulit. Datis autem & acceptis ab Arcadio juramentis in Chalcedonensi sanctæ Euphemiæ templo perjurii reum, pluribus per nefas sceleribus attentatis, etiam ad urbis Regiæ direptionem, & tetra ejusmodi facinora progressus damnandum se probavit. Inde ad Thraciæ Chersonesum divertens tumultuaria confecit navigia, ut in Asiam transfretatus Orientales urbes sub potestatem mitteret. Ibi demum magno terra marique prælio commisso, cum suis exercitibus periit.

Τούτῳ τῷ ἔτει Γαϊνᾶς ἐτυράννησε κατὰ Ἀρκαδίου, καὶ πολλὰ κακὰ τῷ Βυζαντίῳ ἐπεδείξατο. ὅρκους δὲ λαβὼν παρὰ Ἀρκαδίου, καὶ δοὺς ἐν τῷ ναῷ τῆς ἁγίας C Εὐφημίας ἐν Χαλκηδόνι τούτους παρέβη, καὶ πλείονα δράσας κακὰ εἰσῆλθεν ἐν τῇ πόλει χωρήσας πρὸς ἁρπαγὰς, καὶ ἑτέρας ἀτοπίας. οὗτος ἐξελθὼν εἰς τὴν Χερρόνησον τῆς Θρᾴκης σχεδίας ποιήσας κατεσκεύασεν· ἵνα πρὸς τὴν Ἀσίαν διαπεράσας τὰς ἀνατολικὰς πόλεις χειρώσηται. ἔνθα πολέμου πολλοῦ συῤῥαγέντος κατά τε γῆν καὶ θάλασσαν, ἀπώλετο σὺν τοῖς στρατεύμασιν.

9	9	6	3	2	16	6

θ'	θ'	ς'	γ'	β'	ις'	ς'

Hoc anno tumultus & seditiones Romæ movit Honorius. Levi quippe rerum prætextu concitatus in cives, & iræ impotens, in Ravennam civitatem maritimam se transfert. Inde Gallum quemdam natione Barbarum, ex iis quorum penes se auctoritas erat summa, cum valido exercitu in Romanos ablegat, & eos qui deliquerant, deprædari, & armis vexare jubet: subinde parum abfuit quin obsessa civitas funditus in ruinam ageretur. Alarichus autem Senatorum ordini in urbe moranti se defensorem adjunxit, & direpta Palatii tota supellectile, Placidiam Honorii ex patre sororem, virginem impubem suis abreptam, ad proprios lares, & gentem deduxit in Gallias, & recessit. Constantius ex Alarichi Comitibus unus, cui puellæ custodia demandata fuerat, secum acceptam ad Imperatorem Honorium retulit. Imperator Constantium humane susceptum Senatoris dignitate muneravit, & brevi temporis intervallo puellam eidem in conjugium sociavit, & renunclavit Imperatorem. Ex ea sustulit ille filium Valentinianum Juniorem nomine. Constantius junctis cum Honorio viribus tyrannos Romæ extinxit, publicatisque ipsorum ædibus, urbem in pace composuit. Joannes porro magnus Doctor non Ecclesiam modo Constantinopolitanam, verum Thraces quoque, nec non Asias, & Pontum illustravit: ex quo con-

pag. 66

Τούτῳ τῷ ἔτει Ὁνώριος ἐν Ῥώμῃ ταραχὰς καὶ στάσεις ἐκίνησεν. ἐπὶ σμικροῖς γάρ τισι πράγμασι κινηθεὶς πρὸς τοὺς πολίτας, καὶ μὴ κατασχὼν τῆς ὀργῆς, εἰς Ῥάβενναν μεθίσταται πόλιν τῆς Ἰταλίας παράλιον. D πέμψας δὲ τῶν παραδυναστευόντων αὐτῷ βάρβαρον τὸ γένος Γάλλον μετὰ πλήθους στρατοῦ, ἐκέλευσε πραιδεῦσαι, καὶ λυπῆσαι τοὺς εἰς αὐτὸν ἁμαρτήσαντας· ἀφ' οὗ μικροῦ δεῖν ἡ Ῥώμη πολιορκουμένη διεφθάρη πᾶσα. ὁ δὲ Ἀλάριχος παρέθετο ἑαυτὸν τοῖς συγκλητικοῖς τῆς πόλεως, καὶ πάντα τὰ χρήματα τοῦ παλατίου λαβὼν, καὶ τὴν ἀδελφὴν Ὁνωρίου ἀπὸ πατρὸς Πλακιδίαν, μικρὰν οὖσαν παρθένον, πρὸς τὸ οἰκεῖον ἔθνος ἀπῆλθεν εἰς τὰς Γαλλίας. Κωνστάντιος δέ τις Κόμης τῶν μετὰ Ἀλαρίχου, πιστευθεὶς τὴν κόρην Πλακιδίαν, ἔλαβεν αὐτὴν, καὶ ἤγαγε πρὸς τὸν βασιλέα Ὁνώριον. καὶ E ἀποδεξάμενος ὁ βασιλεὺς τὸν Κωνστάντιον, ἐποίησεν αὐτὸν συγκλητικὸν, μετ' ὀλίγον δὲ χρόνον ἔδωκεν αὐτῷ τὴν κόρην πρὸς γάμον, καὶ ἀνηγόρευσεν αὐτὸν βασιλέα, ἐξ ἧς ἔσχεν υἱὸν ὃν ἐκάλεσεν Οὐαλεντινιανὸν νέον. ἀγωνισάμενος Κωνσταντῖνος σὺν Ὁνωρίῳ, ἀνεῖλεν ἐν Ῥώμῃ τοὺς τυράννους, καὶ ἐδήμευσε τοὺς οἴκους αὐτῶν, καὶ εἰρήνευσε τὴν πόλιν. Ἰωάννης δὲ ὁ μέγας διδάσκαλος κατεφώτισεν οὐ μόνον τὴν ἐκκλησίαν ΚΠ ἀλλὰ καὶ τοὺς Θρᾴκας, καὶ Ἀσίας, καὶ Πόντον·

ἐστὶ καὶ πρὸ τῆς ἁγίας ἐν Χαλκηδόνι συνόδου τοὺς ἐκκλησίας τύπους ὁ ΚΠ. ἦρχε. Μακεδονιανὸς δέ τις διὰ τῆς τοῦ πατρὸς διδασκαλίας προσῆλθε τῇ ἐκκλησίᾳ· παραινέσας δὲ καὶ τῇ ἰδίᾳ γυναικὶ ἐπιστρέψαι, καὶ κοινωνῆσαι, μόλις ἔπεισεν. ἡ δὲ κοινωνίαν δοῦσα τῇ ἰδίᾳ παιδίσκῃ ἐκ τῶν Μακεδονιανῶν, ἐκόμισεν ἔχειν μεθ' ἑαυτῆς. καὶ δὴ προσελθοῦσα Χρυσοστόμῳ, καὶ δεξαμένη τὴν κοινωνίαν ἐκ τῶν ἁγίων αὐτοῦ χειρῶν, ὑποκριθεῖσα ταύτην μεταλαμβάνειν, ἐσχάτως ἐπέδωκεν αὐτὴν τῇ παιδίσκῃ, καὶ λαβοῦσα τὴν τῶν Μακεδονιανῶν προσάγει τῷ στόματι, καὶ εὗρεν αὐτὴν λίθον γεγονυῖαν· καὶ φρίξασα, προσῆλθεν ὑπότρομος τοῖς ποσὶν Ἰωάννου, ἐξαγορεύουσα τὸ τόλμημα, καὶ εἰλικρινῶς προσερχομένη τῇ ἐκκλησίᾳ. ὁ δὲ λίθος ἐν τῷ σκευοφυλακείῳ ἀπετέθη, φυλαττόμενος. ἡ δὲ τοῦ Χρυσοστόμου ἐπιστολὴ, ἡ πρὸς Θεόδωρον, πρὸς τὸν ἔσχατον γενόμενον ἐστί. Ἀρσένιος δὲ ὁ μέγας κατὰ κόσμον γεγονὼς, καὶ πάντων καταφρονήσας, τὴν θείαν φιλοσοφίαν ἐν Αἰγύπτῳ μετήρχετο, βίῳ, καὶ λόγῳ, καὶ θαύμασι διαλάμπων ἐν τῷ μοναχικῷ τάγματι.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἔστησεν Ἀρκάδιος τὸν κίονα τοῦ Ξηρολόφου, καὶ τὴν Ἀρκαδιούπολιν ἔκτισε τῆς Θρᾴκης.

Κόσμου ἔτη ͵εωϟϛ΄.	Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη τϟϛ΄.	Ῥωμ. βασ. Ἀρκάδιος ἔτ. ιδ΄.	Περσῶν βασ. Ἰσδιγέρδης ἔτ. κα΄.	Ῥώμης ἐπίσκοπος Ἰννοκέντιος ἔτη ιε΄.	Κωνστ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἔτ. ϛ΄.	Ἱεροσολ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη ιϛ΄.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Θεόφιλος ἔτη κη΄.	Ἀντ. ἐπίσκ. Φλαβιανὸς ἔτ. κβ΄.
		ι΄	ι΄	ζ΄	δ΄	γ΄	ιζ΄	ζ΄

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος πολὺς ἦν ἐν βίῳ, καὶ λόγῳ, καὶ θείοις χαρίσμασι διαλάμπων, καὶ ἀκριβὴς περὶ πᾶσαν ἀρετήν. τοῦτον ἠγάπα πᾶς ὁ λαὸς οἰκοδομούμενος σφόδρα ταῖς διδασκαλίαις αὐτοῦ, οἱ δὲ ζῶντες ἀσώτως ἀπεστρέφοντο αὐτὸν, οἳ καὶ εἰς τὸν κατ' αὐτοῦ πόλεμον συνήργησαν. ἐν οἷς συνέβη, καὶ τὰ κατὰ Εὐτρόπιον τὸν εὐνοῦχον· ἔτι δὲ καὶ ἡ φιλονεικία Σευηριανοῦ τοῦ Γαβάλων πρὸς Σαραπίωνα τὸν ἀρχιδιάκονον Ἰωάννου, καὶ τὸ τῶν μοναχῶν ἐξ Αἰγύπτου φυγόντων διὰ τὸν Θεόφιλον, καὶ τὰ παρὰ Θεοφίλου πρὸς Ἐπιφάνιον πεμφθέντα γράμματα. ἐξ ὧν ἁπάντων ὁ θεράπων τοῦ Χριστοῦ ἐπιβουλεύετο. Ἐπιφάνιος δὲ ὁ Κύπρου ἐλθὼν ἐν τῷ Ἑβδόμῳ τὰς χειροτονίας καὶ συνάξεις παρὰ τοῦ Ἰωάννου γνώμην ἐποίησεν. τοῦ δὲ Ἰωάννου ταῦτα παρορῶντος διὰ τὴν θείαν ἀγάπην, καὶ μᾶλλον προτρεψαμένου τὸν Ἐπιφάνιον ἐν τῷ ἐπισκοπείῳ συμμεῖναι αὐτῷ, οὐκ εἵλετο, προκαταληφθεὶς ταῖς διαβολαῖς τοῦ Θεοφίλου ταῖς κατὰ τοῦ μακαρίου Ἰωάννου.

		ια΄	ια΄	η΄	ε΄	δ΄	ιη΄	η΄

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος λόγον κατὰ γυναικῶν πονηρῶν ἐποίησεν, ὃν οἱ δυ-

stat etiam ante Concilium Chalcedone coactum tractuum hujusmodi Ecclesias Constantinopolitano Præsuli fuisse subjectas. Cæterum e Macedonii secta quispiam exsiliens sancti Patris suasu & doctrina rediit ad Ecclesiam: cum vero propriam uxorem, ut eodem reverteretur, & Ecclesiæ communionem resumeret, frequens hortator impelleret: vix obtinuit. Illa deductæ secum ancillæ e Macedonianorum cœtu communionem acceptam tradidit, & ut secum deferret præcepit. Inde ad Chrysostomum progressa, & ex sanctis ejus manibus communionem sumens, tum comestione simulata, demum in ancillæ manus eam mittit, & quam a Macedonianis tulerat acceptam ori admovet, & mox in lapidem conversam experitur. Exhorrescens illa & tremebunda ad pedes Joannis advolvitur, scelus attentatum fatetur, ad Ecclesiam supplex accedit: lapis exinde inter sacrarii vasa servandus deponitur. Chrysostomi vero epistola ad Theodotum Mopsuestiæ Episcopum, non ad primum, sed ad eum, qui ultimo promotus, conscripta fuit. Arsenius demum qui magnam per universum orbem sibi famam conciliavit, cunctisque rebus despectis, vita, sermone, & miraculis, in Monastico floruit ordine, divinam Philosophiam in Ægypto hac tempestate profitebatur.

Eodem anno Xerolophi columnam Arcadius erexit, & Arcadiopolim Thraciæ civitatem ædificavit.

Anni mundi 5896.	Divinæ Incarn. 396.	Rom. Imp. Arcadius annis 14.	Persarum rex Isdegerdes annis 21.	Romæ Episc. Innocentius annis 15.	Constant. Episc. Chrysostomus annis 6.	Hierosol. Episc. Joannes annis 16.	Alex. Episc. Theophilus annis 28.	Antiochiæ Episc. Flavianus annis 22.
		10	10	7	4	3	17	7

Hoc anno Joannes Chrysostomus vitæ sanctitate, sermonis eruditione, & divinis donis clarus, ob compositos ad virtutis rigorem mores celebris habebatur. Hunc populus omnis ejus instructus doctrina summopere prosequebatur: qui relaxationem & luxum affectabant, virum aversabantur, ita ut etiam ad tumultum adversus eum motum operam suam contulerint. Inter hæc contigerunt, quæ circa Eutropium Eunuchum gesta, ut & contentio Severiani Gabalorum Episcopi cum Serapione Joannis Archidiacono, ad hæc Monachorum propter Theophilum ex Ægypto fuga, & demum ad Epiphanium a Theophilo datæ litteræ: quorum omnium causa insidiæ Joanni Dei famulo conflatæ. In his Epiphanius Cypri Antistes ad Hebdomum secedens, ordinationes & Ecclesiasticos conventus præter Joannis consilium agebat. Hæc Joanne ob Dei dilectionem dissimulante & silente, imo Epiphanium, ut una secum in Episcopio habitaret rogante, ille criminationibus a Theophilo contra Beatum Joannem compositis præoccupatus ire detrectavit.

Edit. Par. pag. 67.

		11	11	8	5	4	18	8

Hoc anno Joannes Chrysostomus adversus pravas mulieres sermonem instruxit,

cujus occasione flagitiosi quippe & veritatis hostes Eudoxiam ipsi infensam reddidere, orationem in eam compositam asserentes. Hæc apud Arcadium contumelias passam conquesta, Theophilum Joannis apertum hostem ut advocaret, impulit: ille ad locum Quercus nomine, qui nunc Rufiniana dicitur, insignem advolans, in Joannis perniciem molitur insidias, & eum Urbe deturbat. Eo cognito, populus ad seditionem movetur, nec Joannem urbe depelli patitur. Ad hæc Eudoxia populi clamoribus flexa, Arcadium pro eo deprecatur, & Eunucho Brisone misso a Præneto Joannem revocat. Is autem ante publicum Concilium Urbem ingredi recusans, ad Anaplum in suburbio moram trahebat. Exin populus Imperatorem, ut Joannem in Urbem induceret, & throno restitueret, adeo compulit, ut Theophilus, & qui cum illo erant terrore perculsi fuga sibi consulerent. Tum vero ex Episcopis convenientes ad sexaginta, cuncta quæ a Theophilo & asseclis adversus divinum Joannem decreta fuerant, æquiore multo sententia cassa reddiderunt & irrita.

| | | 12 | 12 | 9 | 6 | 5 | 19 | 9 |

Edit. Paris. pag. 68.

Hoc anno Imperatrix Eudoxia suam statuam argento conflari, & ad sanctæ Irenes templum, loco, qui Pittacia dicitur, collocari jussit. Præfectus autem urbis Manichæorum hæresi vitiatus, & adhuc Gentilium ritibus addictus, ex plausibus, choreis, & saltationibus ibidem loci actis tumultum & strepitum ciens immodicum, Pontificem angebat, nec pacate & cum animi quiete, cantoribus frequentius interruptis, divina mysteria eum permittebat celebrare. Quare sacer Joannes verbis in ipsum vehementer invectus est: is autem Eudoxiam in Joannem, quasi ejus imaginem communi populi cultu honorari indignaretur, commovit. Inde rursus odia in Joannem, inde rursus iræ. Ipse pariter subinde orationem habuit, cujus principium, Rursus Herodias furit. Ex his Imperatricis iræ ad cumulum incensæ, ex his iterata a Pontificatu exauctoratio, & exilium. Populus ignem in Ecclesiam misit: & plerique Joannis causa vitæ periculum subierunt. Joannes urbe pulsus, Cucusum deportatur: inde Pityuntem transfertur. Cum autem ad Comanos, quod est Armeniæ oppidum, divertisset, in Domino consummatus est. Eo in exilium pulso, Arsacius Nectarii, qui Chrysostomum in throno præcessit, Pontificatum obtinuit. Cæterum neque Innocentius Romanus Præsul, neque Flavianus Antiochenus Joannis ejectioni consenserunt: imo civitatis Clerum, litteris ad eum missis, consolati sunt, & de memoratis gestis graviter afflictabantur. Epiphanius autem, Deo, ut postea visum est, vitæ decessum ei prænunciante, Cyprum abnavigavit. Joanni mortem in exilio prædixisse, & in adversum Epiphanii lethum in navi Joannem vaticinatum ferunt. Epiphanius viæ comitibus dixit. Ego festino: Vobis autem libros, urbem, & simulandi artem relinquo.

Hoc etiam anno Eudoxia decessit.

σμενεῖς, καὶ τῆς ἀληθείας ἐχθροὶ τὴν Εὐδοξίαν παρώξυναν λέγοντες, κατ' αὐτῆς εἰρῆσθαι τὸν λόγον. ἡ δὲ πρὸς Ἀρκάδιον δεινὰ πεπονθέναι λέγουσα, τοῦτον παρεσκεύασε μεταστείλασθαι Θεόφιλον πρόδηλον ὄντα Ἰωάννου ἐχθρόν. ὃς παραγενόμενος ἐν τῇ Δρυῒ τῇ νῦν Ῥουφινιαναῖς λεγομένῃ τὴν κατὰ Ἰωάννου ἐπιβουλὴν εἰργάσατο, καὶ τοῦτον τῆς πόλεως ἐξέβαλε. τοῦτο δὲ γνοὺς ὁ λαὸς στάσιν μεγάλην ἐποίησε, μὴ συγχωρῶν ἐκβληθῆναι τὸν Ἰωάννην. ἐν οἷς καὶ Εὐδοξία τοῖς ὀδυρμοῖς τοῦ λαοῦ ἐπικαμφθεῖσα παρεκάλεσεν Ἀρκάδιον τὸν βασιλέα, καὶ πέμψας Βρίσωνα εὐνοῦχον ἀπὸ Πραινέτου τὸν Ἰωάννην ἀνεκαλέσατο. ὁ δὲ πρὸ δημοσίας συνόδου εἰσελθεῖν οὐκ ἠνείχετο· εἰς προάστειον δὲ κατὰ τὸν Ἀνάπλουν διέτριβεν. ὁ δὲ λαὸς καταβοῶν τοῦ βασιλέως εἰσαγαγεῖν τὸν Ἰωάννην ἠνάγκασε, καὶ τῷ θρόνῳ ἐγκαταστῆσαι· ὥστε Θεόφιλον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ φοβηθέντας φυγεῖν ἐκ τῆς πόλεως. τότε ἑξήκοντα ἐπίσκοποι συνελθόντες ἄκυρα πάντα τὰ κατὰ τοῦ θείου Ἰωάννου παρὰ τοῦ Θεοφίλου, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἐκύρωσαν δικαίως.

| | | | ωϛ´ | κ´ | θ´ | ϛ´ | ε´ | ιθ´ | ϛ´ |

Τούτῳ τῷ ἔτει ἡ βασίλισσα Εὐδοξία ἀργυραίαν στήλην ἰδίαν ποιήσασα ἔστησεν ἐν τόπῳ τῷ λεγομένῳ τὰ Πιττάκια πλησίον τῆς ἁγίας Εἰρήνης. ὁ δὲ τῆς πόλεως Ἔπαρχος Μανιχαῖος ἑλληνόφρονῶν κρότους, καὶ χορεὺς, καὶ ὀρχήσεις ἐπιτελῶν, θορύβους τε ποιῶν ἐλύπει τὸν Ἀρχιερέα, μὴ συγχωρῶν αὐτὸν ἡσύχως τὰς θείας λειτουργίας ἐπιτελεῖν· πολλάκις γὰρ ἐφιμοῦ τοὺς ψάλλοντας. ὁ δὲ ἱερὸς Ἰωάννης ἐπηνέχθη τούτῳ διὰ λόγου. αὐτὸς δὲ Εὐδοξίαν κατὰ Ἰωάννου διήγειρεν, ὡς δυσχεραίνοντος ἐπὶ τῆς τιμῆς τῆς στήλης αὐτῆς. καὶ λοιπὸν πάλιν μῖσος κατὰ τοῦ Ἰωάννου, πάλιν ὀργή. αὐτὸς δὲ τότε τὸν λόγον ἐπεδείξατο, οὗ ἡ ἀρχή· πάλιν Ἡρωδιὰς μαίνεται· τότε ἔχθρα τελεία τῆς βασιλίσσης κατ' αὐτοῦ ἐκινήθη, καὶ πάλιν καθαίρεσις, καὶ ἐξορία. ὁ δὲ λαὸς τὴν ἐκκλησίαν ἐνέπρησε· πολλοί τε διὰ Ἰωάννην ἐκινδύνευσαν. Ἰωάννης δὲ ἐξηλάθη τῆς πόλεως, καὶ ἐξωρίσθη εἰς Κουκουσὸν, ἐκεῖθεν δὲ μετηνέχθη εἰς Πιτυοῦντα. γενόμενος δὲ ἐν Κωμάνοις κατὰ πάροδον τῆς Ἀρμενίας ἐτελειώθη ἐν Κυρίῳ. τούτου δὲ ἐξορισθέντος Ἀρσάκιος ἐχειροτονήθη ὁ ἀδελφὸς Νεκταρίου τοῦ πρὸ Χρυσοστόμου. Ἰννοκέντιος δὲ ὁ Ῥώμης, καὶ ὁ Φλαβιανὸς Ἀντιοχείας οὐκ ἐκοινώνησαν τῇ ἐκβολῇ Ἰωάννου, ἀλλὰ διὰ γραμμάτων τῆς πόλεως τὸν κλῆρον παρεμυθήσαντο, καὶ ἐδυσχέραινον ἐπὶ τοῖς τολμήμασιν. Ἐπιφάνιος δὲ ἀπέπλευσεν ἐπὶ Κύπρον τοῦ Θεοῦ, ὡς ἔοικε, τὴν μετάστασιν αὐτοῦ προμηνύσαντος. φασὶ δὲ ὅτι καὶ Ἰωάννῃ τὴν ἐν τῇ ἐξορίᾳ τελευτὴν ἐδήλωσε· καὶ Ἰωάννης Ἐπιφανίῳ τὴν ἐν τῷ πλοίῳ. Ἐπιφάνιος τοῖς προπέμπουσιν εἶπεν· σπεύδω ἐγὼ, ἀφίημι δὲ ὑμῖν τὰ βιβλία, τὴν πόλιν, καὶ τὴν ὑπόκρισιν.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἐτελεύτησεν ἡ Εὐδοξία.

					ΚΠ. ἐπίσκ. Ἀρσάκιος ἔτ. β.			
		ιγ'	ιγ'	ι'	α'	ϛ'	κ'	ι'

					CP. Episc. Arsacius annis 2.			
		13	13	10	1	6	20	10

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἀρκάδιος ὁ βασιλεὺς γενόμενος ἐν Καρίᾳ, ἐν ᾗ καὶ τὸν ἅγιον μάρτυρα Ἀκάκιον λέγουσι παθεῖν, εὐξάμενος, καὶ ἐξελθὼν ἐκ τοῦ ναοῦ, εὐθέως μέγιστος οἶκος ἐν τῇ Καρίᾳ κατέπεσε. τὸ δὲ πλῆθος σωθὲν τῇ εὐχῇ τοῦ βασιλέως τὴν σωτηρίαν ἐπέγραψεν.

Hoc anno Arcadio Imperatore in Cariam, in qua sanctum Martyrem Acacium passum narrant, profecto: post fusas preces, sub ipso templi egressu, confestim domus ampla concidit in Caria: multitudo vero incolumis servata, salutem Imperatoris precibus acceptam retulit.

			ιδ'	ιδ'	ια'	β'	ζ'	κα'	ια'

B

			14	14	11	2	7	21	11

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐν Ῥώμῃ ἐμυκήθη ἡ γῆ ἐπὶ ἡμέρας ἑπτά. καὶ ἐσφάγη Στελίχων ὁ λαμπρότατος ἐν Ῥαβέννῃ, καὶ ἄλλοι δυνάσται.

Αὐτῷ δὲ τῷ ἔτει Ἀρκάδιος ἐτελεύτησε πρὸ ιά. καλανδῶν Σεπτεμβρίου. τὸν δὲ υἱὸν Θεοδόσιον μικρότατον ὄντα, καὶ ἀπειρότατον κατανοήσας Ἀρκάδιος ὁ πατὴρ, καὶ δείσας μὴ ἀπό τινος ἐπιβουλευθῇ βασιλέα αὐτὸν ἀναγορεύσας, Κουράτορα αὐτοῦ κατὰ διαθήκας καθίστησιν Ἰσδιγέρδην τὸν τῶν Περσῶν βασιλέα. Ἰσδιγέρδης δὲ ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς τὴν Ἀρκαδίου διαθήκην δεξάμενος, εἰρήνην ἄφθονον πρὸς Ῥωμαίους κρατήσας, Θεοδοσίῳ τὴν βασιλείαν διεσώσατο, καὶ Ἀντίοχόν τινα θαυμαστόν τε καὶ λογιώτατον ἐπίτροπόν τε καὶ παιδαγωγὸν ἀποστείλας γράφει τῇ συγκλήτῳ Ῥωμαίων τάδε. Ἀρκαδίου κοιμηθέντος, κἀμὲ Κουράτορα τοῦ παιδὸς καταστήσαντος, τὸν ἀναπληροῦντα τόπον τὸν ἐμὸν ἀπέστειλα. μή τις οὖν ἐπιβουλὴν τῷ παιδὸς ἐπιχειρήσῃ, ἵνα μὴ πόλεμον ἄσπονδον κατὰ Ῥωμαίων ἀνακαινίσῃ. ὁ δὲ Ἀντίοχος ἐλθὼν, ἦν σὺν τῷ βασιλεῖ· ὑπὸ δὲ τῷ θείῳ αὐτοῦ Ὀνωρίῳ καὶ Πουλχερίᾳ τῇ ἀδελφῇ αὐτοῦ τὰ Χριστιανῶν ἐπιστημόνως ἐπαιδεύετο, καὶ ἦν εἰρήνη ἀναμεταξὺ Ῥωμαίων καὶ Περσῶν μάλιστα τοῦ Ἀντιόχου πολλὰ ὑπὲρ Χριστιανῶν γράψαντος, καὶ οὕτως ἐπλατύνθη ἐν Περσίδι ὁ Χριστιανισμός.

Hoc anno Romæ septem diebus terra mugiit: & Stilicho vir clarissimus una cum aliis Optimatibus Ravennæ necatus est. Eodem etiam anno Arcadius undecimo Kalendas Septembriles lethum oppetiit. Theodosium autem Juniorem nondum infantiam supergressum, ac pene cunctis auxiliis orbum pater Arcadius conspicatus, insidiasque, si forte renunciaret Imperatorem, ne pateretur, metuens, Curatorem ejus Isdegerdem Persarum regem testamenti tabulis instituit. Isdegerdes Persarum Princeps accepto testamento longam & tranquillam pacem cum Romanis habuit, & Theodosio salvum & incolume jussit esse imperium: mox Antiocho viro moribus egregio, & eximiæ eruditionis in pueri Procuratorem & Pædagogum summisso, Romano Senatui in hæc verba rescripsit. Arcadio fatis sublato, & me consilii ejus in filii Curatorem instituto, virum, qui vicem meam impleat, misi: nullus igitur puero struat insidias, ne bellum adversus Romanos innovet irreconcilìabile. Adveniens Antiochus Imperatoris comitem ubique se præbebat. Is vero ab Honorio patruo, & a sorore Pulcheria Christianis institutis probe & solerter eruditus est: paxque diu inter Romanos & Persas traducta, Antiocho maxime plura pro Christianis scribente: atque ita Christiana lex per totam Persidem dilatata fuit.

C D

Κόσμου ἔτη ,εϡά.	Τῆς θείας σαρ. ,υά.	Ῥωμ. βασ. Θεοδόσιος ἔτ. μά.	Περσῶν βασ. Ἰσδιγέρδης ἔτ. κά.	Ῥωμ. ἐπίσκοπος Ἰννοκέντιος ἔτη ιέ.	Κωντ. ἐπίσκ. Ἀττικὸς ἔτ. κ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη ιϛ'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Θεόφιλος ἔτη κη'.	Ἀντ. ἐπίσκ. Φλαβιανὸς ἔτ. κβ'
		α'	ιά	ιβ'	α'	η'	κβ'.	ιβ'.

Anni mundi 5901.	Divinæ Incarn. 401.	Rom. Imp. Theodosius annis 41.	Persarum rex Isdegerdes annis 21.	Romæ Episc. Innocentius annis 15.	Constant. Episc. Atticus annis 20.	Hierosol. Episc. Joannes annis 16.	Alex. Episc. Theophilus annis 28.	Antiochiæ Episc. Flavianus annis 22.
		1	11	12	1	8	22	12

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἀρκαδίου τοῦ βασιλέως τελευτήσαντος ὃς ἐβασίλευσε μετὰ τὴν τελευτὴν Θεοδοσίου τοῦ πατρὸς ἔτη ιδ'. μῆνας γ'. ἡμέρας ιδ'. συμβασιλεύσας καὶ τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἔτη ιβ'. κατέλιπε Θεοδόσιον τὸν υἱὸν αὐτοῦ βασιλέα ἐτῶν ὄντα η'. συμβασιλεύσαντα δὲ τῷ πατρὶ Ἀρκαδίῳ ἔτη ϛ'. Θεοδοσίου δὲ αὐτοκράτορος γενομένου Πουλχερία ἡ τούτου ἀδελφὴ παρθένος ιέ. ἐτῶν ὑπάρχουσα τὴν βασιλείαν σὺν Θεῷ καλῶς ἐδιοίκει. εἶχε δὲ καὶ ἄλλας δύο ἀδελφὰς Ἀρκαδίαν καὶ Μαρῖναν. καὶ πάσας παρθενεύειν ἡ Πουλχερία ἔπεισε. Θεοδόσιον δὲ τὸν ἀδελφὸν ἐπαίδευσε σοφωτάτη τυγχάνουσα, καὶ θεῖον νοῦν κεκτημένη. τοῦ δὲ ἀδελφοῦ Θεοδοσίου

E

Hoc anno moritur Arcadius Imperator, qui post patris Theodosii obitum annis quatuordecim, tribus mensibus, & diebus quatuordecim tenuit Imperium, postquam cum patre jam annis duodecim potestatem exercuisset: Theodosium filium octennem reliquit ad Imperii consortium ante sex annos ascitum. Theodosio in Imperatorem accepto soror ejus Pulcheria quindecim annorum virgo, Dei consiliis ac ductu, publicas res egregie administrabat. Alias insuper duas sorores Arcadiam & Marinam in virginitatis proposito permanere docuit Pulcheria: & ut sapientissima, divinamque mentem a natura consequuta fratrem Theodosium in-

Edit. Paris. pag. 69.

ſtruxit, præ cunctis nimirum pietatem in Deum haberet, tum ejus mores, ſermonem, greſſum, riſum, veſtes, ſeſſionem, ſtatum regio ritu componeret, erudivit. Multis præterea extructis Eccleſiis, pauperum & peregrinorum habitaculis, atque Monachorum ædibus, cunctis congruos redditus regia liberalitate aſſignavit. Quinetiam Sozomenus Deum hanc ſua viſione dignatum affirmat.

Edit. Pariſ. pag. 70.

A πρὸ πάντων μὲν εἰς τὴν κατὰ Θεὸν εὐσέβειαν, ἔπειτα δὲ καὶ εἰς ἦθος, καὶ λόγον, καὶ βάδισμα, καὶ γέλωτα, καὶ στολὴν, καὶ καθέδραν, καὶ στάσιν βασιλικῶς ἐξεπαίδευσε. πολλὰς δὲ ἐκκλησίας, καὶ πτωχεῖα, ξενῶνάς τε, καὶ μοναστήρια κτίσασα πᾶσι τὰς ἁρμοδίους προσόδους βασιλικῶς ἀπένειμεν. ὁ δὲ Σωζόμενος φησὶ περὶ αὐτῆς, ὅτι καὶ θείας ἐμφανείας ἠξιοῦτο.

		2	16	13	2	9	23	13
		β'	ις'	ιγ'	β'	θ'	κγ'	ιγ'

Hoc anno Atticus CP. Præſul Judæum, paralyticum eum de recipienda fide præmonuiſſet, tum vero ſuaſum ſacro Baptiſmate luſtraret, ſanum & vegetum e fontibus eduxit: juxta divina quippe inſtituta vitam compoſuiſſe refertur.

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἀττικὸς ἐπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Ἰουδαῖόν τινα παραλυτικὸν νουθετήσας, πείσας τε, καὶ βαπτίσας, ὑγιῆ ἐκ τῆς κολυμβήθρας ἀνήγαγε. κατὰ Θεὸν γὰρ λέγεται βεβιωκέναι.

		3	17	14	3	10	24	14
		γ'	ιζ'	ιδ'	γ'	ι'	κδ'	ιδ'

B

Hoc anno Roma ab Alaricho capta eſt nono Kalendas Septembris: paucisque diebus exactis Conſtantinus vir Clariſſimus cum pleriſque aliis occiſus eſt.

Τούτῳ τῷ ἔτει Ῥώμη παρελήφθη παρὰ Ἀλαρίχου πρὸ θ'. Καλανδῶν Σεπτεμβρίου· καὶ μεθ' ἡμέρας ὀλίγας Κωνσταντῖνος ὁ λαμπρότατος ἐσφάγη, καὶ ἄλλοι πολλοί.

		4	18	25	4	21	25	15
		δ'	ιη'	κε'	δ'	κα'	κε'	ιε'

Hoc anno Jovianus & Sebaſtianus viri Clariſſimi in Galliis necati ſunt, & eorum capita Romam delata: & poſt dies quinque Saluſtius & Heraclianus pariter interfecti.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐσφάγησαν ἐν Γαλλίαις Ἰωβιανὸς καὶ Σεβαστιανὸς οἱ λαμπρότατοι. καὶ ἦλθον αἱ κεφαλαὶ αὐτῶν ἐν Ῥώμῃ. καὶ μεθ' ἡμέρας πέντε ἐσφάγησαν Σαλούστιος καὶ Ἡρακλειανός.

C

				Romæ Epiſc. Zoſimus annis 8.				
		5	19	8	5	12	26	16

				Ῥωμ. ἐπίσκ. Ζώσιμος ἔτ. η'.				
		ε'	ιθ'	α'	ε'	ιβ'	κς'	ις'

Hoc anno Judæi Alexandriæ multa mala Chriſtianis intulere. Teſſera namque annuli palmæ folio compacti, quo ſe dignoſcerent, ad invicem data, publicos præcones ut noctu conclamarent Eccleſiam incendio vaſtari, compulerunt. Ita Chriſtianos ad ignem concurrentes trucidarunt Judæi. Scelere comperto Chriſtiani Magiſtratus Judæos Alexandria exulare, & eorum bona publicari juſſerunt.

Hoc eodem anno Antiochus Perſæ vivis exceſſit: beatiſſima vero Pulcheria ſupremam & abſolutam rerum adminiſtrationem exercuit.

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἰουδαῖοι ἐν Ἀλεξανδρείᾳ πολλὰ κακὰ Χριστιανοῖς ἐνεδείξαντο. συνθέμενοι γὰρ πρὸς ἀλλήλους φορεῖν δακτύλιον ἀπὸ φοίνικος, τῇ νυκτὶ βοᾷν παρεσκεύασαν κήρυκας, ὅτι ἡ ἐκκλησία ἐνεπρήσθη. τῶν δὲ Χριστιανῶν συνδραμόντων, τούτους οἱ Ἰουδαῖοι κατέσφαξαν. τοῦ δὲ δράματος φωραθέντος οἱ Χριστιανοὶ ἄρχοντες τούτους τῆς Ἀλεξανδρείας ἐξήλασαν, καὶ τὰς ὑποστάσεις αὐτῶν ἐδήμευσαν.

D

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Ἀντίοχος ὁ Πέρσης ἐκ ποδῶν γέγονε, καὶ ἡ μακαριωτάτη Πουλχερία τελείως τῶν πραγμάτων ἐκράτησεν.

Anni mundi 5906.	Divinæ Incarn. 406.	Rom. Imp. Theodoſius annis 42.	Perſarum rex Iſdegerdes annis 21.	Romæ Epiſ. Zoſimus annis 8.	Conſtant. Epiſc. Atticus annis 20.	Hieroſol. Epiſ. Joannes annis 16.	Alexand. Epiſc. Theophilus annis 28.	Antioc. Epiſ. Flavianus annis 22.
		6	15	2	6	13	27	17

Κόσμου ἔτη ,εϡς'.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτ. υς'.	Ῥωμ. Βασιλ. Θεοδόσιος ἔτη μβ'.	Περσῶν βασιλ. Ἰσδιγέρδης ἔτ. κα'.	Ῥωμ. ἐπίσκ. Ζώσιμος ἔτη η'.	Κωνστ. ἐπίσκ. Ἀττικὸς ἔτη κ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη ις'.	Ἀλεξ. ἐπίσ. Θεόφιλος ἔτη κη'.	Ἀντ. ἐπίσκ. Φλαβιανὸς ἔτη κβ'.
		ς'	α'	β'	ς'	ιγ'	κζ'	ιζ'

E

Hoc anno Hypatiam Theonis Philoſophi filiam in Philoſophiæ ſtudiis exercitatiſſimam violento mortis genere nonnulli ſuſtulerunt.

pag. 71.

Hoc eodem anno Iſdegerdes Perſarum rex Maruthæ primo Meſopotamiæ, & Abdaæ regiæ in Perſide civitatis Epiſcoporum ſuaſu ductus, in pietatem totus propendebat: adeo ut viſis Maruthæ mirandis operibus Baptiſmum jamjam ſuſcepturus videretur: unde & Magos, ceu ſeductores, variis exagitabat ſuppliciis. Anno vero vigeſimo diem obiit extremum. Perſe-

Τούτῳ τῷ ἔτει Ὑπατίαν τὴν φιλόσοφον θυγατέρα Θέωνος τοῦ φιλοσόφου βιαίῳ θανάτῳ τινὲς ἀνεῖλον.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Ἰσδιγέρδης ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς πρότερον Μαρουθᾶ τοῦ ἐπισκόπου Μεσοποταμίας ταῖς παραινέσεσι πειθόμενος, καὶ Ἀβδαὰ τοῦ τῆς βασιλευούσης ἐν Περσίδι ἐπισκόπου, εἰς ἄκρον θεοσεβὴς γέγονεν, ὥστε ἔμελλε σχεδὸν βαπτίζεσθαι διὰ τὰς θαυματουργίας τοῦ Μαρουθᾶ, καὶ τοὺς μάγους ὡς ἀπατεῶνας ἐκόλαζε. τῷ δὲ κ'. ἔτει τετελεύτηκεν. αἰτία

δὲ

δὲ τ̃ διωγμοῦ αὐτοῦ γέγονεν Ἀβδαᾶς τῆς βασιλευούσης A ἐν Περσίδι ἐπίσκοπος, ζήλῳ μὲν Θεοῦ φερόμενος, οὐκ εἰς δέον δὲ τῷ ζήλῳ χρησάμενος τὸν ναὸν τοῦ πυρὸς ἐνέπρησε. τοῦτο δὲ γνοὺς ὁ βασιλεὺς τὰς ἐν Περσίδι ἐκκλησίας καταλυθῆναι προσέταξε, καὶ τὸν Ἀβδαᾶν διαφόροις κολάσεσιν ἐτιμωρήσατο. τοῦ δὲ διωγμοῦ ἐπὶ πέντε χρόνους κρατήσαντος, πολλοὶ μάρτυρες καὶ ἀναρίθμητοι ἐδείχθησαν. οἱ γὰρ μάγοι κατὰ πόλεις καὶ χώρας ἐθήρευον τοὺς λανθάνοντας. ἄλλοι δὲ καὶ τοῖς Ὑπάτοις ἑαυτοὺς κατεμήνυον· ὥστε μὴ σιγῇ δόξαι τὸν Χριστὸν ἀπαρνήσασθαι. ἀφειδῶς δὲ τ̃ Χριστιανῶν ἀναιρουμένων, πλεῖστοι καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς βασάνοις ἀπηρτίσθησαν. πολλοὶ δὲ καὶ τοῖς Ῥωμαίοις προσέφυγον. B

Κοίμησις Θεοφίλου Ἀλεξανδρείας, καὶ προβολὴ τοῦ θείου Κυρίλλου καὶ Ἡσυχίου πρεσβυτέρου.

cutioni porro ab eo suscitatæ causam dedit Abdaas regiæ Persidos urbis Episcopus divino quidem zelo motus, at non eo ex rationis norma usus, ignis templum succendit. Eo cognito rex erectas per totam Persidos regionem Ecclesias everti jussit: Abdaam autem diversis afflixit tormentis. Persecutione ad quintum usque annum prorogata, plures, immo Martyres innumeri declarati sunt. Latentes enim Christianos per urbes & vicos Magi venatorum more insequebantur. Christiani seipsos viris Consularibus prodebant, ne vel silentio Christum abnegasse viderentur. Quibus demum ad mortem hoc pacto quæsitis, plurimi tormentorum vi neci traditi sunt: multi etiam ad Romanos transfugerunt.

Eo tempore Theophili Aleaandriæ Episcopi dosmitio, & divini Cyrilli, atque Hesychii Presbyterii promotio audita est.

		ζ	κα	γ	ζ	ιδ	κη	κη

		7	21	3	7	14	28	28

Τούτῳ τῷ ἔτει Θεόφιλος ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας ἀπεβίω. καὶ Κύριλλος ἀνεψιὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ προεχειρίσθη.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἐγνώσθη ταῖς διδασκαλίαις Ἡσύχιος πρεσβύτερος Ἱεροσολύμων.

			Περσῶν βασιλεὺς Οὐαραράνης ἔτ. κ'.				Ἀλεξανδ. ἐπίσκ. Κύριλλος ἔτη λγ'.	
		ὀ'	α'	δ'	η'	ιέ	α'	ιθ'

Hoc anno Theophilus Alexandriæ Episcopus excessit e vivis: & in ejus locum Cyrillus ejus nepos suffectus est.

Hoc eodem anno Hesychius Hierosolymitanus Presbyter litterarum doctrina florebat.

C

			Persarum rex Vararanes annis 20.				Alexandriæ Episc. Cyrillus an. 33.	
		8	1	4	8	15	5	19

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἰουδαῖοι εἰς τὸ Ἴμμον παιδίον Χριστιανὸν συλλαβόντες, ὡς παίζοντες δῆθεν, καὶ τὸν σταυρὸν διασύροντες τὸν αὐτὸν παῖδα ἐκρέμασαν ἐπὶ ξύλου ἀνελόντες βασάνοις. τοῦτο γνοὺς ὁ βασιλεὺς Ἰουδαίους πρεπόντως ἐκόλασεν.

Hoc anno Judæi puerum Christianum ad Immum comprehendentes, ludibriis exercendis, ac crucis deridendæ causa puerum eundem de ligno suspendentes, cruciatibus interfecerunt: de quo Imperator certior factus Judæos dignis suppliciis ultus est.

		θ' ι'	β' γ'	ε' ς'	θ' ι'	ιϛ' ιζ'	β' γ'	κ' κα'

		9 10	2 3	5 6	9 10	16 17	2 3	20 21

Edit. Paris. pag. 72.

D

						Ἱεροσ. ἐπίσκ. Πραΰλιος ἔτη κ'.		
		ια'	δ'	ζ'	ια'	α'	δ'	κβ'

						Hierosol. ep. Praulius an. 20.		
		11	4	7	11	1	4	22

Τούτῳ τῷ ἔτει Λεοντίου τοῦ φιλοσόφου θυγατέρα Ἀθηναΐδα λεγομένην ἐβάπτισεν Ἀττικός, καὶ Εὐδοκίαν μετωνόμασεν, ἥτις κατὰ γνώμην Πουλχερίας γαμεῖται Θεοδοσίῳ, κάλλει σώματος, καὶ συνέσει ψυχῆς, καὶ ἐν λόγοις διαπρέπουσα.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἐγεννήθη Οὐαλεντινιανὸς ὁ υἱὸς Κωνσταντίου καὶ Γάλλας Πλακιδίας ἐν Ῥαβέννῃ.

Hoc anno Leontii Philosophi filiam Athenaidem nomine baptizavit Atticus, quam & Eudociam appellavit. Illa corporis elegantia, animi solertia, & facundia sermonis cum excelleret, Theodosio Pulcheriæ consiliis nupsit.

Eodem anno Valentinianus patri Constantio ex Galla Placidia Ravennæ natus est.

E

Κόσμου ἔτη ϡιβ'.	Τῆς θείας σαρκ. υιβ'.	Ῥωμ. Βασιλ. Θεοδόσιος ἔτη μβ'.	Περσῶν βασιλ. Οὐαραράνης ἔτη κ'.	Ῥωμ. ἐπίσκ. Ζώσιμος ἔτη η'.	ΚΠ ἐπίσκ. Ἀττικὸς ἔτη κ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Πραΰλιος ἔτη κ'.	Ἀλεξ. ἐπίσ. Κύριλλος ἔτη λβ'.	Ἀντιοχείας ἐπίσκ. Θεόδοτος ἔτ. δ'.
		ιβ'	ε'	α'	ιβ'	β'	ϛ'	α'

Anni mundi 5912.	Divinæ incarn. 412.	Rom. Imp. Theodosius annis 42.	Persarum rex Vararanes annis 20.	Romæ Episc. Zosimus annis 8.	Constant. Episc. Atticus annis 20.	Hierosol. Episc. Praulius annis 20.	Alex. Episc. Cyrillus annis 32.	Ant. Episc. Theodotus annis 4.
		12	5	1	12	2	6	1

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἀττικὸς ἐπίσκοπος τῆς Ἰωαννι-

Hoc anno Atticus Episcopus Joannitas

extra Ecclesiam conventus celebrantes conspicatus, Joannis Chrysostomi nomen ex Ecclesiæ diptychis memorati præcepit; unde & plures hoc pacto Ecclesiæ restituit.

Hoc eodem anno Valentinianus Constantii filius Theodosii consobrinus Ravennæ nascitur.

A τας ὁρῶν ἔξω τῆς ἐκκλησίας συνάγοντας, τὸ ὄνομα Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ἐν τοῖς διπτύχοις ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ μνημονεύεσθαι προσέταξε, καὶ πολλοὺς τῇ ἐκκλησίᾳ ἥνωσεν.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἐγεννήθη Οὐαλεντινιανὸς υἱὸς Κωνσταντίου ἐν Ραβέννῃ ἐξάδελφος Θεοδοσίου.

				Romæ Episc. Bonifacius ann. 4.				
		13	6	1	13	3	6	2

				Ρωμ. ἐπίσκ. Βονιφάτιος ἔτη δ'				
		ιγ'	ϛ'	α'	ιγ'	γ'	ϛ'	β'

Hoc anno Constantius Valentiniani pater Imperium obtinuit sexto idus Februarias: quarto vero Nonas Septembriles occisus est.

B Τούτῳ τῷ ἔτει Κωνστάντιος ὁ πατὴρ Οὐαλεντινιανοῦ ἐβασίλευσεν, πρὸ ἓξ εἰδῶν Φεβρουαρίου· καὶ ἐσφάγη πρὸ τεσσάρων νωνῶν Σεπτεμβρίου.

		14	7	2	14	4	7	3

		ιδ'	ζ'	β'	ιδ'	δ'	ζ'	γ'

Hoc anno Callistus Augustalius a propriis servis mense Thoth Alexandriæ fuit interemptus.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐσφάγη Κάλλιστος ὁ Αὐγουστάλιος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὑπὸ τῶν ἰδίων δούλων μηνὶ Θωθ.

		15	8	3	15	5	8	4

		ιε'	η'	γ'	ιε'	ε'	η'	δ'

Hoc anno Imperator Honorius Augusti mensis die quintadecima Romæ defunctus est: quo C.P. nunciato, ea ejus mortis mœrore diebus septem urbs tota vacavit, & clausa est. Joannes autem quidam ex Imperatoriis Notariis Imperium Romæ occupat: Legatosque ad Theodosium, ut se Imperatorem allegeret, approbaretque rogatum misit. Theodosius Legatis in custodiam missis Ardaburium Ducem adversus eum destinat: quem tyrannus Ravennæ comprehensum vinculis mancipavit. Eo cognito Theodosius Asparum ejus filium in eum mandat: & religiosi Imperatoris precibus, Angelus speciæ Pastoris visus, Aspari cæterisque qui in ejus comitatu militabant se in itinere ductorem præbuit. Per adfusam & adjacentem itaque Ravennæ paludem natura imperviam, cælesti vero opera transitu facilem redditam, velut olim Deus Israelitas, exercitum Angelus trajecit. Emensa palude & continente peragrata, reseratas civitatis portas compererunt. Hinc tyrannum e medio tollunt, & Ardaburium vinculis liberant. Eo sublato, Theodosius Imperator Valentinianum Constantii Gallæque Placidiæ filium Cæsarem renunciatum, Imperatoremque ejus consiliis brevi post instituendum, in Occidentis partes mittit. Regnavit ille annis uno & triginta.

Edit. Paris. pag. 73.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐτελεύτησεν Ὀνώριος ὁ βασιλεὺς ἐν C Ρώμῃ τῇ ιε'. Αὐγούστου μηνὸς, καὶ ἐδηλώθη ἐν ΚΠ. καὶ ἐκλείσθη ἡ πόλις ἡμέρας ἑπτὰ τούτου πενθήσαντος. Ἰωάννης δέ τις ἐκ τῶν βασιλικῶν Ὑπογραφέων τὴν ἐν Ρώμῃ βασιλείαν ἁρπάζει, καὶ πρέσβεις πρὸς Θεοδόσιον ἀποστέλλει δεχθῆναι εἰς βασιλέα δεόμενος. ὁ δὲ Θεοδόσιος ἐν φρουρᾷ τοὺς πρεσβευτὰς κατακλείσας, Ἀρδαβούριον τὸν στρατηγὸν ἀποστέλλει κατ' αὐτοῦ· ὅν τινα ὁ τύραννος εἰς Ραβένναν χειρωσάμενος κατέκλεισε. τοῦτο δὲ μαθὼν Θεοδόσιος, Ἄσπαρα τὸν τούτου υἱὸν ἀποστέλλει κατ' αὐτοῦ, καὶ τῇ τοῦ θεοφιλοῦς βασιλέως εὐχῇ, ἄγγελος Κυρίου ἐν σχήματι ποιμένος φανεὶς ὡδήγησε τὸν Ἄσπαρα καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ. καὶ ἄγει αὐτοὺς διὰ τῆς παρακειμένης τῇ Ραβέννῃ λίμνης ἀβάτου οὔσης, D ἣν ὁ Θεὸς βατὴν εἰργάσατο, ὥσπερ ἐπὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν. καὶ διαβάντες διὰ ξηρᾶς, ἀνεῳγμένας τὰς πύλας εὗρον τῆς πόλεως, τὸν μὲν τύραννον ἀνεῖλον, τὸν δὲ Ἀρδαβούριον τῶν δεσμῶν ἀπέλυσαν. τοῦ δὲ ἀναιρεθέντος, ὁ βασιλεὺς Θεοδόσιος Οὐαλεντινιανὸν τὸν υἱὸν Κωνσταντίου καὶ Γάλλης Πλακιδίας Καίσαρα ποιήσας, ἐπὶ τὰ ἑσπέρια ἀπέστειλεν, ὡς ὀφείλοντα καταστῆσαι αὐτὸν βασιλέα· καὶ ἐβασίλευσεν ἔτη λα'.

								Ant. Episc. Joannes annis 18.
		16	9	4	16	6	9	1

E

								Ἀντ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη ιη'.
		ις'	θ'	δ'	ις'	ϛ'	θ'	α'

Hoc anno tumultus cædesque plurimæ inter Alexandrinos cives mutuo agitatæ.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἀκαταστασίαι καὶ ἀλληλοκτονίαι ἐν Ἀλεξανδρείᾳ γεγόνασι πολλαί.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Θεοδόσιος διὰ Ἡλίωνος Πατρικίου στέφανον βασιλικὸν ἔπεμψε τῷ Οὐαλεντινιανῷ ἐν Ῥώμῃ. Μαρουθᾶς δὲ ἐπίσκοπος Μεσοποταμίας τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως Περσῶν Ἰσδιγέρδην δαιμονιῶντα ἰάσατο διὰ προσευχῆς καὶ νηστείας, ὅθεν Ἰσδιγέρδης πολλὴν πληροφορίαν εἰς τὸν Χριστιανισμὸν προσελάβετο.

A Eodem etiam anno Theodosius per Helionem Patricium Imperatoriam coronam ad Valentinianum Romæ morantem destinavit. Maruthas porro Mesopotamiæ Episcopus Isdegerdem regis Persarum filium dæmone vexatum precibus & jejuniis saluti restituit: ex quo Isdegerdes plurimam erga res Christianas fiduciam accepit.

Κόσμου ἔτη ͵εϡιζ'.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτη υιζ'.	Ῥωμ. Βασιλεὺς Θεοδόσιος ἔτη μβ'.	Περσ. βασιλ. Οὐαραράνης ἔτη κ'.	Ῥωμ. ἐπίσκοπος Κελεστῖνος ἔτη ι'.	Κωνστ. ἐπίσκ. Ἀττικὸς ἔτη κ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Πραΰλιος ἔτη λβ'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Κύριλλος ἔτη λβ'	Ἀντ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη ιη'.
		ζ' ιη'	ι' ια'	α' β'	ζ' ιη'	ζ' η'	ι' ια'	β' γ'

Anni mundi 5917.	Divinæ Incarn. 417.	Romani Imperat. Theodosius annis 42.	Persarum rex Varanes annis 20.	Romæ Episcop. Celestinus annis 10.	Constant. Episc. Atticus annis 20.	Hierosol. Episc. Praulius annis 22.	Alexan. Episc. Cyrilus annis 32.	Antioc. Episc. Joannes annis 18.
		17 18	20 11	1 2	17 18	7 8	10 11	2 3

B Τούτῳ τῷ ἔτει Ἰσδιγέρδου θανόντος Οὐαραράνης ὁ τούτου παῖς σὺν τῇ βασιλείᾳ, καὶ τὸν τῆς εὐσεβείας διεδέξατο διωγμὸν, καὶ πρὸς Θεοδόσιον πρέσβεις ἔπεμψε τοὺς φυγάδας ἐξαιτούμενος. ὁ δὲ Θεοδόσιος τῶν Ῥωμαίων βασιλεὺς οὐ κατεδέξατο τούτους προδοῦναι. ἐκ τούτου ἀρθεισῶν τῶν σπονδῶν πόλεμος δεινὸς συνεκροτήθη. καὶ ὁ μὲν Θεοδόσιος ἀποστέλλει Ἀρδαβούριον τὸν στρατηγὸν μετὰ δυνάμεως Ῥωμαϊκῆς, Οὐαραράνης δὲ ἀποστέλλει Ἄρσιον στρατηγὸν μετὰ δυνάμεως Περσικῆς, καὶ πολλὰς μυριάδας Σαρακηνῶν πρὸς βοήθειαν ἔχων. ὁ δὲ Ἀρδαβούριος καταλαβὼν τὴν Περσίδα, καὶ πορθήσας τὴν λεγομένην Ἀρζανηνὴν ἐπαρχίαν ἐπὶ τὴν Μεσοποταμίαν ἔρχεται. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ τῶν Περσῶν στρατηγὸς κατέλαβε τὴν Μεσοποταμίαν πλησίον τοῦ Εὐφράτου, καὶ νομίσαντες τὴν τῶν Ῥωμαίων δύναμιν ἐπέρχεσθαι αὐτοῖς, ἐκ Θεοῦ δειλανθέντες εἰς τὸν ποταμὸν ἑαυτοὺς ἔνοπλοι ἔρριπτον. καὶ ὑπὸ περὶ τὰς ι'. μυριάδας πνιγέντες διεφθάρησαν. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι τοὺς λοιποὺς μεσολαβήσαντες πάντας αὐτοὺς, καὶ τὴν μυριάδα τῶν παρ' αὐτοῖς λεγομένων Ἀθανάτων ἀνεῖλον, καὶ τοὺς στρατηγοὺς αὐτῶν, τοῦ Χριστοῦ δίκην εἰσπραξαμένου τοῖς Πέρσαις, ἀνθ' ὧν πολλοὺς τῶν εὐσεβῶν ἀπέκτειναν ἀδίκως.

Hoc anno Isdegerde fatis functo Vararanes filius simul cum regno religionis persecutionem iniit. Legatos itaque qui transfugas e regno requirerent ad Theodosium misit. Theodosius Romanorum Imperator eos reddere detrectat: ex quo fœdere soluto bellum ingens inter utrumque suscitatum. Hinc Theodosius Ardaburium Ducem cum Romanis copiis, inde cum Persicis exercitibus, & innumeris Saracenorum auxiliarium copiis Arseum Vararanes mandat. Ardaburius in Persidem usque penetrans, Araane provincia devastata, in Mesopotamiam ingreditur: Persarum Dux pariter in Mesopotamiam versus Euphratem progreditur cum suis, qui cum Romanas acies C ingruere arbitrarentur, Dei impulsu, vanis terroribus agitati, ut erant armis instructi in flumen desilierunt: adeo ut decem myriades aquarum vorticibus perierint. reliquos omnes, & eam maxime legionem, ac myriadem, cui a Persis Immortalium nomen factum, cunctosque eorum duces quaqua versus Romano milite circumclusos, Christo, a Persis, quod injustam viris religiosis mortem intulissent, vindictam exigente, Ardaburius delevit.

Edit. Paris. pag. 74.

Κόσμου ἔτη ͵εϡιη'.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτη υιη'.	Ῥωμ. Βασιλ. Θεοδόσιος ἔτη μβ'.	Περσῶν βασιλ. Οὐαραράνης ἔτη κ'.	Ῥωμ. ἐπίσκ. Καιλεστῖνος ἔτη ι'.	Κωνστ. ἐπίσκ. Ἀττικὸς ἔτη κ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Πραΰλιος ἔτη λβ'.	Ἀλεξ. ἐπίσ. Κύριλλος ἔτη λβ'.	Ἀντιοχείας ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτ. ιη'.
		ιθ'	ιβ'	γ'	ιθ'	θ'	ιβ'	δ'

Anni mundi 5918.	Divinæ Incarn. 418.	Rom. Imp. Theodosius annis 42.	Persarum rex Varanes annis 20.	Romæ Episc. Celestinus annis 20.	Constant. Episc. Atticus annis 10.	Hierosol. Episc. Praulius annis 10.	Alex. Episc. Cyrilus annis 20.	Ant. Episc. Joannes annis 18.
		19	12	3	19	9	12	4

D

Περὶ τῆς εὑρέσεως τῶν λειψάνων Ζαχαρίου τοῦ προφήτου καὶ Στεφάνου τοῦ πρωτομάρτυρος.

Τούτῳ τῷ ἔτει τοῦ προφήτου Ζαχαρίου τὰ λείψανα εὑρέθησαν ἐν κώμῃ τινὶ παρὰ τὴν περιοικίδα Ἐλευθεροπόλεως, ὁμοίως καὶ Στεφάνου τοῦ πρωτομάρτυρος ἐν κώμῃ κατὰ Παργαμαλὰ, ἐν ᾗ Γαμαλιὴλ ὁ διδάσκαλος Παύλου τοῦ Ἀποστόλου σὺν Ἀβίβῳ τῷ υἱῷ αὐτοῦ ἔθαψαν ἀπενδύσαντες τὸ σῶμα τοῦ πρωτομάρτυρος.

De inventione reliquiarum Zachariæ Prophetæ & Protomartyris Stephani.

Hoc anno in pago quodam agri Eleutheropolitani Zachariæ Prophetæ reliquiæ repertæ sunt, ac pariter Stephani Protomartyris in pago ad Pargamala, in quo præfati Martyrum antesignani corpus Gamaliel Pauli Apostoli Præceptor una cum Abidone filio curavit.

		κ'	ιγ'	δ'	κ'	ι'	ιγ'	ε'

		20	13	4	20	10	13	5

E Τούτῳ τῷ ἔτει Θεοδόσιος ὁ εὐσεβὴς βασιλεὺς κατὰ μίμησιν τῆς μακαρίας Πουλχερίας πολλὰ χρήματα τῷ ἐπισκόπῳ Ἱεροσολύμων ἀπέστειλε πρὸς διάδοσιν τῶν χρείαν ἐχόντων, καὶ σταυρὸν χρυσοῦν διὰ λίθων ποιεῖσθαι πρὸς τὸ παγῆναι ἐν τῷ ἁγίῳ κρανίῳ. ὁ δὲ Ἀρχιεπίσκοπος ἀντίδωρον ἀπέστειλε

Hoc anno Theodosius pius Imperator beatam Pulcheriam imitatus magnam pecuniarum vim egenis distribuendam, auream quoque crucem pretiosis lapillis interstinctam sancto Calvariæ loco figendam ad Hierosolymorum Episcopum misit. Præsul hæc dona vicario munere com-

pensaturus dextræ manus Martyrum principis Stephani reliquias per sanctum Passarionem obtulit. Eo Chalcedonem usque profecto cernit beata Pulcheria nocturno in ostento sanctum Stephanum verbis istis se compellantem. Viden', ut preces tuæ sunt exauditæ, & ut petitio tua jam adimpleta Chalcedonem usque pervenerit? Exurgens illa, fratre comite sanctis reliquiis in occursum processit: illisque demum in palatium illatis, sumptuosam ædem sancto Martyrum ductori extruxit, & in ea sacra munera deposuit.

Edit. Paris. pag. 75.

A λείψανον τῆς δεξιᾶς χειρὸς τοῦ πρωτομάρτυρος Στεφάνου διὰ τοῦ ἐν ἁγίοις Πασσαρίωνος. τούτου δὲ εἰς Χαλκηδόνα φθάσαντος θεωρεῖ ἡ μακαρία Πουλχερία αὐτῇ τῇ νυκτὶ ἐν ὁράματι τὸν ἅγιον Στέφανον λέγοντα αὐτῇ· ἰδοὺ ἡ προσευχή σου ἀκούσθη, καὶ ἡ αἴτησίς σου γέγονε, καὶ ἦλθον εἰς Χαλκηδόνα. ἡ δὲ ἀναστᾶσα μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς λαβοῦσα, ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τῶν ἁγίων λειψάνων, καὶ ταῦτα εἰς τὸ παλάτιον λαβοῦσα κτίζει οἶκον ἔνδοξον τῷ ἁγίῳ πρωτομάρτυρι, κἀκεῖ τὰ ἅγια κατέθετο λείψανα.

					CP. Episc. Sisinnius annis 2.			
		21	14	5	1	11	14	6

B

					ΚΠ. ἐπίσκ. Σισίννιος ἔτη β'.			
		κα'	ιδ'.	ε'.	α'.	ια'	ιδ'	ς'

Hoc anno Theodosius Imperator, licet armorum vi Persas & victoriis premeret, Christianorum tamen in Perside commorantium sanguini parciturus, summa clementia ductus pacem amplexatur, & Heleonem Patricium virum summis semper honoribus auctum, & Anatolium Orientis Præfectum Legatos pacis fœdus firmaturos mittit. Vararanes, cognita suorum jactura, lubens admittit Legatos, atque ita excitatus in Christianos persecutionis motus resedit. Imperator porro Theodosius in tantorum beneficiorum vicem grates acturus Deo una cum suis sororibus, quæ perpetuam virginitatem colebant, sacris canticis Numen celebrare, & ejus laudes extollere nusquam desistebat.

Eodem anno Sisinnius CP. Archiepiscopus Cyzici Episcopum ordinat Proclum: quem cum agnoscere Cyziceni detrectassent, Monachum quemdam nomine Dalmatium invito Sisinnio sibimet præficiunt Antistitem. Proclus propria destitutus Ecclesia, Sisinnii monitis & permissu sermonibus populo docendo habitis clarebat.

Eodem quoque anno mota in Christianos Persas persecutionis tempestas sedata est.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἀγαθότητι πολλῇ κινούμενος Θεοδόσιος βασιλεὺς καίπερ νικήσας κατὰ κράτος τοὺς Πέρσας, φειδοῖ τῶν κατοικούντων ἐν Περσίδι Χριστιανῶν, εἰρήνην ἀσπάζεται, καὶ ἀποστέλλει πρεσβευτὰς Ἡλίωνά τε τὸν Πατρίκιον, ὃν πάλαι διὰ τιμῆς ἦγεν, καὶ Ἀνατόλιον τὸν τῆς ἀνατολῆς στρατηγὸν εἰρήνην σπείσασθαι. Οὐαραράνης δὲ γνοὺς τὴν ἑαυτοῦ ἧτταν δέχεται τὴν πρεσβείαν, καὶ οὕτως ὁ κατὰ τῶν Χριστιανῶν ἐπαύσατο διωγμός. ὁ δὲ βασιλεὺς Θεοδόσιος ἐπὶ ταῖς τοιαύταις εὐεργεσίαις τὸν Θεὸν εὐχαριστῶν,
C γεραίρειν τοῖς ὕμνοις οὐκ ἐπαύσατο, κοινωνοὺς ἔχων τῆς ὑμνῳδίας τὰς ἰδίας ἀδελφὰς διὰ βίου τὴν παρθενίαν ἀσκούσας.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Σισίννιος ἀρχιεπίσκοπος ΚΠ. Πρόκλον χειροτονεῖ ἐπίσκοπον Κυζίκου· ὃν τινα οἱ Κυζικηνοὶ μὴ δεξάμενοι, μοναχόν τινα παρὰ γνώμην Σισιννίου Δαλμάτιον λεγόμενον χειροτονοῦσιν. ὁ δὲ Πρόκλος ἰδίαν ἐκκλησίαν μὴ ἔχων, ἐν ΚΠ. προτροπῇ Σισιννίου ταῖς διδασκαλίαις ἦν διαπρέπων.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ὁ κατὰ τῶν Χριστιανῶν διωγμὸς ἐν Περσίδι ἐπαύσατο.

		22	15	6	2	12	15	7

		κβ'	ιε'	ς'	β'	ιβ'	ιε'	ζ'

D

Hoc anno Philippus Sides Presbyter Christianam Historiam libris triginta sex absolvens acerbius in Sisinnium invehitur; eo quod ipsi Philippo pariter ac Proclo Sisinnius idem ad Episcopatus electionem fuisset prælatus. Non diu post vero Sisinnius e vita migravit.

Τούτῳ τῷ ἔτει Φίλιππος πρεσβύτερος Σίδης Χριστιανικὴν ἱστορίαν συγγραψάμενος ἐν λς'. βιβλίοις πολλὰ καθάπτεται Σισιννίου διὰ τὸ προκριθῆναι τὸν Σισίννιον Φιλίππου εἰς τὴν ἐπισκοπὴν ἅμα καὶ Πρόκλῳ· εὐθὺς δὲ Σισίννιος ἐτελεύτησεν.

Anni mundi 5923.	Divinæ incarn. 423.	Rom. Imp. Theodosius annis 42.	Persarum rex Vararanes annis 20.	Romæ Episc. Celestinus ann. 10.	Constant. Episc. Nestorius annis 3.	Hierosol. Episc. Praulius annis 20.	Alex. Episc. Cyrillus annis 32.	Ant. Episc. Joannes annis 18.
		23	16	7	1	13	16	8

E

Κόσμου ἔτη ͵εϡκγ'.	Τῆς θείας σαρ. ἔτ. υκγ'.	Ῥωμ. βασιλ. Θεοδόσιος ἔτη μβ'.	Περσῶν βασιλ. Οὐαραράνης ἔτη κ'.	Ῥωμ. ἐπίσκ. Κελεστῖνος ἔτη ι'.	Κωνστ. ἐπίσκ. Νεστόριος ἔτη γ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Πραΰλιος ἔτη κ'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Κύριλλος ἔτη λβ'.	Ἀντ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη ιη'.
		κγ'	ις'	ζ'.	α'.	ιγ'.	ις'	η'

pag. 76.

Hoc anno Sisinnio CP. Pontifice defuncto, Nestorius in Episcopatu succedit. Is Germaniciam habuit patriam: simul autem ac thronum conscendit, confestim ejus prava fides, & perversa circa Ecclesiæ dogmata mens manifestata. Orationem quippe de rebus fidei suo Syncello traditam in publico Christianæ plebis conventu jussit re-

Τούτῳ τῷ ἔτει Σισιννίου ἐπισκόπου ΚΠ. κοιμηθέντος Νεστόριος τὴν ἐπισκοπὴν διαδέχεται Γερμανικεὺς τῷ γένει. ἅμα δὲ τῷ θρόνῳ ἐπέβη, παραυτίκα ἡ αὐτοῦ κακοπιστία, καὶ τὸ ἐν τοῖς δόγμασι διεστραμμένον φρόνημα ἐδείκνυτο. ὁμιλίας γὰρ περὶ πίστεως ἔδωκε τῷ ἑαυτοῦ Συγκέλλῳ, κελεύσας αὐτῷ ταύτην ἐπ'

ἐκκλησίας κηρύξαι· ἔχουσαν οὕτω. Θεοτόκον τὴν Μαρίαν καλείτω μηδείς· Μαρία γὰρ ἄνθρωπος ἦν, καὶ ὑπὸ ἀνθρώπου Θεὸν τεχθῆναι ἀδύνατον. ταύτης ἐπελάβετο πρῶτον τῆς φωνῆς Εὐσέβιός τις Σχολαστικὸς τῆς βασιλίδος Κωνσταντινουπόλεως, ὅθεν πολλοὶ τῶν Βυζαντίων ἐταράχθησαν. ὁ δὲ Νεστόριος τὸν λόγον κυρῶσαι σπουδάζων πανταχοῦ τὴν Θεοτόκου φωνὴν ἐξέβαλλε, ψιλὸν ἄνθρωπον λέγων τὸν Κύριον. ἐν μιᾷ δὲ κυριακῇ προκαθεζομένου Νεστορίου προτραπεὶς Πρόκλος τι ἐξηγήσασθαι, εἶπεν· ὁμιλία εἰς τὴν Θεοτόκον, ἧς ἡ ἀρχή. Παρθενικὴ πανήγυρις σήμερον, ἀδελφοί. τότε μισητὸς γενόμενος παρὰ πᾶσιν ὁ δυσσεβὴς Νεστόριος διὰ τῦφον καὶ κακοπιστίαν. εἶχε γὰρ καὶ Ἀναστάσιόν τινα πρεσβύτερον Ἀντιοχέα, ὃν σφόδρα περιεποιεῖτο, ὡς ὁμόφρονα, ἄνδρα τολμηρότατον, ἐπ' ἐκκλησίας βλασφημοῦντα τὴν ἀειπάρθενον Θεοτόκον. τότε δὲ Εὐσέβιος ὁ τοῦ Δορυλαΐου πρῶτος κατεῖπεν· ὅπερ δὲ διαπραττόμενος πολλοὺς θορύβους ἤγειρε καὶ ταραχάς.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει καὶ τὸ φοβερὸν θαῦμα τῶν ἁγίων ἑπτὰ παίδων ἐν Ἐφέσῳ γέγονεν· ἀναστάντων αὐτῶν διὰ ρπδ΄. ἐτῶν.

citari ita continentem. Mariam nemo nuncupet Dei Genitricem. Homo namque Maria extitit: & ab homine Deum gigni impossibile. Hanc vocem Eusebius quidam Imperatricis Constantinopoleos Scholasticus primus reprehendit, ex quo Byzantiorum plures turbati. Nestorius autem sermonis confirmandi studiosus, Deiparæ vocem undecumque potuit, abolevit: & simplicem purumque hominem Dominum affirmabat. Die vero quodam Dominico, ipso Nestorio Ecclesiæ præsidente, Proclus sacram concionem exponere jussus, dixit: Homilia in Deiparam. Homiliæ principium hoc fuit. Virginis hodie celebritas, fratres. Exinde impius Nestorius propter fastum & pravam fidem cunctis execrandus extitit. Anastasium quippe quempiam Antiochenum Presbyterum familiarius sibi devinctum, ceu pravitatis & sensus ejusdem consortem, virum linguæ præpetem & audacem, & in Ecclesia perpetuam virginem Deiparam suis blasphemiis vitiantem secum habuit: in quem Eusebius Dorylæi Episcopus insurrexit primus: quod cum fecisset, multos tumultus turbasque concitavit.

Hoc eodem anno dignum admiratione prodigium Ephesi auditum: sanctorum videlicet puerorum septem, qui de somno, quo per annos 184. consepulti remanserant, suscitati sunt.

| | | κδ΄ | ιζ΄ | η΄ | β΄ | ιδ΄ | ιζ΄ | θ΄ |

| 1 | 24 | 17 | 8 | 2 | 14 | 17 | 9 |

Τούτῳ τῷ ἔτει μαθὼν Κύριλλος ὁ τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος τὰς τοῦ Νεστορίου βλασφημίας, γράφει αὐτῷ παρακαλῶν, καὶ νουθετῶν ἀπέχεσθαι τῶν διεστραμμένων αὐτοῦ δογμάτων, καὶ τῆς ὀρθῆς πίστεως ἀντέχεσθαι. ὁ δὲ Νεστόριος ἀντεπέστειλεν ὑβρίζων καὶ βλασφημῶν. τότε Κύριλλος γράφει τῷ Πάπᾳ Ῥώμης τὰ περὶ Νεστορίου, καὶ τὰ πρὸς αὐτὸν γραφέντα παρὰ Νεστορίου βλάσφημα, κατάδηλα αὐτῷ ποιεῖ. τότε Κελεστῖνος γράφει Νεστορίῳ, ὁρίσας αὐτῷ ἡμερῶν ι΄. προθεσμίαν, ἵνα παύσηται τῆς βλασφημίας, ἢ μετανοήσῃ· ἐπιμένοντα δὲ τῇ κακοδοξίᾳ, μηκέτι αὐτὸν εἶναι κοινωνικὸν ἱερέα. γράφουσι δὲ ὁμοίως Κελεστῖνος καὶ Κύριλλος Ἰωάννῃ τῷ ἀρχιεπισκόπῳ Ἀντιοχείας, καὶ Πραυλίῳ τῷ Ἱεροσολύμων, περὶ Νεστορίου καὶ τῆς κατ' αὐτὸν αἱρέσεως. Ἰωάννης δὲ γράφει Νεστορίῳ συμβουλεύων αὐτῷ ἀποστῆναι τῆς αἱρέσεως, ὑπομιμνήσκων αὐτὸν τὸ τοῦ Ἀποστόλου ῥηθὲν· ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ γεννώμενον ἐκ γυναικός. γνοὺς δὲ ὁ Νεστόριος ὅτι οὐκ ἀνέχονται οἱ Πατριάρχαι παρασιωπῆσαι ἐπὶ τεταραγμένων τῶν ἐκκλησιῶν, παρεσκεύασε τὸν βασιλέα γράψαι σάκραν πρὸς Κύριλλον πλήρη σιγμάτων, καὶ δοκῶν ἐκ τούτου κτυπεῖν, μᾶλλον διήγειρε. ἀναρρώσας γὰρ γράφει τῷ βασιλεῖ καὶ ταῖς τούτου ἀδελφαῖς, περί τε τῆς ὀρθῆς πίστεως, καὶ τῆς Νεστορίου κακοδοξίας, ἅμα καὶ αἰτούμενος σύνοδον οἰκουμενικὴν γενέσθαι εἰς τὸ γυμνασθῆναι κανονικῶς τὰ κατὰ Νεστόριον. τότε ὁ βασιλεὺς Θεοδόσιος γράφει πᾶσι τοῖς ὑπ' αὐτὸν ἐπισκόποις παραγενέσθαι εἰς Ἔφεσον χωρὶς πάσης ὑπερθέσεως μετὰ τὸ Πάσχα, ὁρίσας, ὅτι οὐδὲ μίαν ἕξει πρὸς Θεὸν οὐδὲ πρὸς ἡμᾶς ἀπολογίαν ὁ μὴ τὴν ἡμέραν τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς εὑρισκόμενος εἰς τὴν σύνοδον εἰς Ἔφεσον. ὁ δὲ τῆς Ῥώμης Κελεστῖνος γράφει Κυρίλλῳ τῷ Ἀλεξανδρείας τὸν αὐτοῦ τόπον ὑπέχειν ἐν τῇ

Hoc anno Cyrillus Alexandriæ Episcopus auditis Nestorii blasphemiis, ipsum pravis opinionibus disseminandis abstineret, & rectam fidem sustineret, litteris hortatur & admonet: ad quem Nestorius contumelias blasphemiasque rescripsit. Tum quæ Nestorius effutiret, & ad se litteris dedisset blasphemias, Papæ Romano Cyrillus scriptis manifestat. Mox Nestorio scribit Celestinus, & dierum decem præfixo termino jubet hominem a blasphemiis abstinere, & mentem retractare, alias in sensus pravitate perseverantem, neque Sacerdotem Ecclesiasticæ communionis consortem eum deinceps habendum. In hanc mentem de Nestorio & ipsius hæresi Joanni Antiochiæ Archiepiscopo & Praulio Hierosolymorum litteris significavit. Ipse Joannes scribit Nestorio, & de abdicanda hæresi consilium dat, hoc etiam suggesto Apostoli dicto: Misit Deus Filium suum natum ex muliere. Cæterum cum Patriarchas in hacce Ecclesiarum perturbatione silentium nequaquam acturos prævideret, Imperatorem ut Sacram minis & terrore gravem ad Cyrillum daret, impulit. Unde Cyrillum percellere & ferire meditatus, ad pugnam magis excivit. Quare renovatis animi viribus, ad Imperatorem, & ejus sorores, de recta fide & perversis Nestorii dogmatibus scribit, unaque ut legitima Ecclesiæ consuetudine Nestorii res discuterentur, generale Concilium celebrari postulat. Tunc Imperator Theodosius cunctis suæ ditionis Episcopis, ut sine dilatione, post Pascha, convenirent Ephesum scripto mandavit: nullam apud Deum, neque apud nos habiturum defensionem, qui sanctæ Pentecostes die Synodo apud Ephesum præsentem se non exhibuerit. Romanus vero Pontifex Celestinus, cum Synodo adesse nequiret, ob labores hyemali tempestate in mari tolerandos, Cy-

Edit. Paris. pag. 77.

rillo Alexandriæ Episcopo, ut suum locum teneret, rescripsit.

A συνόδῳ, διὰ τὸ τῆς θαλάσσης κόπου τοῦ χειμῶνος, μὴ δυνηθεὶς εὑρεθῆναι.

		25	18	9	3	15	58	10

		κε'	ιη'	θ'	γ'	ιε'	νη'	ι'

Hoc anno Sancta & Oecumenica Synodus ducentorum Episcoporum Ephesi congregata est. Cum omnes igitur Episcopi convenissent, Joannes Antiochiæ Pontifex, nec alii Orientis Episcopi ad præfinitum diem non occurrerunt: elapsis deinde a condicto termino diebus sexdecim, Joanne nondum comparente, cum multo comitum fastu Nestorius advenit. Die itaque Junii mensis vigesima celerari cœpit Concilium, Nestorio, Cyrillo, & Praulio Conventui præsidentibus, Cyrillo vero B Romani Pontificis locum obtinente: cunctisque jam Theologicas disquisitiones instituentibus, non sine magna arrogantiæ ostentatione dixit Nestorius. Eum equidem qui bimus aut trimus agnitus fuerit, nusquaam ego Deum appellaverim: Eapropter mundus sum ab omnium vestrum sanguine: nec ad vos postmodum me quavis ratione rediturum testor. His dictis, cum sex Episcopis ejus sententiæ obsequentibus egressus est. Cyrilli sequaces postera luce congregati, tres Episcopos qui Nestorium vocarent, destinant: quibus obedire renuit: eodemque pacto secundo, & iterum, imo quarto accersitus, non accessit; sed & legatos injuriis probrisque respergi providit. C Tum vero delegatos Episcopos injuriis ita probrisque affectos Sancta & Oecumenica Synodus excipiens sententiam adversus eum pronunciavit, & omni sacro Ordine, hoc est dignitate, alienum deinceps futurum sanxit: hancque veram & indubitatam ejus depositionem præsenti & coram denunciaverunt. His ita perfectis, Joannes Antiochiæ Præsul sex & viginti comitatus Episcopis tertia die advenit. Hi de Nestorii exautoratione certiores facti, se a sancto Concilio segregaverunt, separatimque cum Nestorio considentes, Cyrillum, & Memnonem Ephesiorum Antistitem depositione, ut sibi videbatur, mulctaverunt. Theodoretus sane Cyrillum insectari & D sedarguere urbitratus, duodecim capitus expositis, Nestorio virus omne evomitum suo respersit operi. Sanctus autem Cyrillus fortiter insurgens suorum capitulorum defensionem instruxit, expositionem adhibuit, & in lucem prolato Ecclesiasticæ doctrinæ thesauro, quam ad pietatem propria collimaret sentencia, omnium oculis reddidit manifestum. A sancta postmodum Synodo tertium vocatus Antiochensium Præsul Joannes, cum accedere detrecturet, adversam excepit cum sociis sententiam, adeo ut omni Ecclesiæ removereutur ministerio, donec arrepti consilii pœnitentes admissam faterentur culpam. Et hæc quidem sancta definivit Synodus, quo constaret, quævis E in Cyrillum & Memnouem sanctissimos Ecclesiæ Præsides præter pietatis jura & Canonum auctoritatem attentata, nullius omnino roboris esse vel firmitatis. Itaque controversiis de his omnibus agitatis, ac scriptis ad Theodosium Imperatorem relatis, utriusque partis Episcopi CP. tendere jussi. Conveniunt illi, & Dei opera vincunt qui sanctæ Synodi partes tuebantur: firmataque Nestorii exautoratione, Maximianus Ecclesiæ Constantinopolitanæ Presbyter consecrationis ritu

Edit. Paris. pag. 78.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἡ ἐν Ἐφέσῳ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ σύνοδος τῶν διακοσίων πατέρων συνηθροίσθη. πάντων τοίνυν ἐπισκόπων ἐλθόντων Ἰωάννης ὁ Ἀντιοχείας, καὶ οἱ ἀνατολικοὶ οὐκ ἀπήντησαν τῇ ὁρισθείσῃ προθεσμίᾳ, καὶ τῇ δεκάτῃ ἕκτῃ ἡμέρᾳ μετὰ τὴν ὡρισμένην, τοῦ Ἰωάννου μὴ ἐλθόντος, ἔφθασεν ὁ Νεστόριος μετὰ πολλῆς ἀλαζονείας. καὶ τῇ εἰκοστῇ τοῦ Ἰουνίου μηνὸς ἐκροτήθη ἡ B σύνοδος Νεστορίου, καὶ Κυρίλλου, καὶ Πραυλίου προκαθεσθέντων, τοῦ δὲ Κυρίλλου τὸν τόπον τοῦ Ῥώμης ἐπέχοντος· καὶ πάντων θεολογούντων λέγει ὁ Νεστόριος μετὰ πολλῆς ἀλαζονείας. ἐγὼ τὸν γενόμενον διμηναῖον καὶ τριμηναῖον οὐκ ἂν Θεὸν ὀνομάσαιμι. καὶ διὰ τοῦτο καθαρός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος ὑμῶν· καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν πρὸς ὑμᾶς οὐκ ἐπανέρχομαι. καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἐξῆλθε μετὰ ἓξ ἐπισκόπων τῶν γνώμῃ ἀκολουθησάντων αὐτῷ. οἱ δὲ περὶ Κύριλλον τῇ ἑξῆς συνελθόντες, ἀπέστειλαν τρεῖς ἐπισκόπους καλέσαι αὐτὸν, καὶ οὐχ ὑπήκουσεν. ὁμοίως δὲ καὶ δεύτερον, καὶ τρίτον, καὶ τέταρτον προσκληθεὶς ὑπὸ τῆς συνόδου, οὐ παρεγένετο. ἀλλὰ καὶ τοὺς σταλέντας ὑβρισθῆναι, καὶ ἀτιμασθῆναι παρεσκεύασε. C τότε ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ σύνοδος ὑβρισμένους, καὶ ἠτιμασμένους δεξαμένη τοὺς ἀποσταλέντας ἐπισκόπους, ἀπεφήνατο κατ' αὐτοῦ, καὶ ἀλλότριον αὐτὸν ὥρισε παντὸς ἱερατικοῦ τάγματος, δηλονότι ἀξιώματος, καὶ ἀπέστειλαν αὐτῷ εἰς πρόσωπον τὴν οἰκείαν καθαίρεσιν. τούτων οὕτω τελεσθέντων ἦλθε μετὰ τρεῖς ἡμέρας Ἰωάννης ὁ Ἀντιοχείας ἐπίσκοπος εἴκοσι ἓξ ἐπισκόπους ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ, οἵ τινες μαθόντες καθαιρεθῆναι αὐτὸν, ἀποσχίσαντες τῆς ἁγίας συνόδου, καὶ μετὰ Νεστορίου συνεδράσαντες, καθεῖλον, ὡς ἐνόμισαν, Κύριλλον, καὶ Μέμνονα τὸν Ἐφέσιον. Θεοδώρητος μέντοι νομίσας Κύριλλον κα- D ταδραμεῖν, τὰ δώδεκα κεφάλαια παρεξηγησάμενος, ἐκεῖσε τὸν Νεστορίου ἐξέμεσεν ἰόν. ὁ δὲ ἐν ἁγίοις Κύριλλος γενναίως διαναστὰς ὑπὲρ τῶν αὐτοῦ κεφαλαίων ἀπελογήσατο, ἑρμηνεύων αὐτὰ, καὶ τὸν ἐν αὐτοῖς ἐκκλησιαστικὸν θησαυρὸν ἀνακαλύπτων, καὶ τὸν οἰκεῖον εὐσεβῆ σκοπὸν φανερῶν πᾶσιν. ὑπὸ δὲ τῆς ἁγίας συνόδου κληθεὶς ὁ τῆς Ἀντιοχέων Ἰωάννης ἐκ τρίτου, καὶ μὴ ὑπακούσας τοῦ παραγενέσθαι, ἀπόφασιν ἐδέξατο σὺν τοῖς μετ' αὐτοῦ, ὡς ἀλλοτριοῦσθαι πάσης ἐκκλησιαστικῆς λειτουργίας, ἄχρις ἂν ἑαυτῶν καταγνόντες τὸ οἰκεῖον ὁμολογήσωσιν σφάλμα. καὶ τοῦτο δὲ ἡ ἁγία ὥρισε σύνοδος, ὥστε τὰ πα- E ρὰ τῶν ἀνατολικῶν ἀθέσμως καὶ ἀκανονίστως ἐφ' ὕβρει τῶν ἁγιωτάτων τῆς ἐκκλησίας προέδρων Κυρίλλου καὶ Μέμνονος ἰσχὺν τινὰ μηδ' ὅλως ἔχειν. τούτων τοίνυν πάντων αἱ διαφοραὶ δι' ἀναφορᾶς τῷ βασιλεῖ Θεοδοσίῳ ἀνενεχθεῖσαι ἐκελεύσθησαν ἐκ τῶν ἀμφοτέρων μερῶν ἐπίσκοποι ἀνελθεῖν ἐν ΚΠ. καὶ ἀνελθόντες τῇ συνεργείᾳ τοῦ Θεοῦ ἐνίκησαν οἱ τῆς ἁγίας συνόδου· καὶ κυρωθείσης τῆς καθαιρέσεως Νεστορίου, Μαξιμιανὸς χειροτονεῖται ἐπίσκοπος ἐν ΚΠ. πρεσβύτερος ὢν τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας. οἱ δὲ

ἀνατολικοὶ ἔλαβον τὸν Νεστόριον μεθ' ἑαυτῶν εἰς ἀνατολήν. τῷ δὲ τετάρτῳ χρόνῳ τῆς Νεστορίου καθαιρέσεως Ἰωάννης ὁ τῆς Ἀντιοχέων ἐπίσκοπος τὸν τοῦ Θεοῦ φόβον κεκτημένος, βλέπων πολλοὺς τῶν κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν λογάδων ὑπὸ Νεστορίου νοθευομένους, γράφει παρακαλῶν τὸν βασιλέα τοῦτον ἐξῶσαι τῆς ἀνατολῆς· ὁ δὲ βασιλεὺς τὸν μὲν Νεστόριον ἐξώρισεν ἐν τῇ Θάσῳ, προστάγματα δὲ ἐξέπεμπε Κυρίλλῳ καὶ Ἰωάννῃ ἀνυπερθέτως ἑνωθῆναι πρὸς τὸ ἀπαλλάξαι τὰς ἐκκλησίας διχονοίας ἁπάσης. εἶξε δὲ τῷ προστάγματι Ἰωάννης, καὶ γράφει Κυρίλλῳ τὴν ἑαυτοῦ πίστιν, καὶ τὴν τῶν ἐν Νικαίᾳ πατέρων ὁμολογίαν, καὶ τῶν ρνʹ. τῶν ἐν ΚΠ. ἀποδεχόμενος, καὶ τὰ ἐν Ἐφέσῳ πεπραγμένα. τοῦτο ὁ Κύριλλος ἀποδεξάμενος γράφει Ἰωάννῃ, καὶ τοῖς ἀνατολικοῖς ἐπιστολὴν ἧς ἡ ἀρχή. Εὐφραινέσθωσαν οὐρανοὶ, καὶ ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ· καὶ τῇ αὐτῇ ὁμολογίᾳ συνθέμενοι ἀμφότεροι, ἑνώθησαν πρὸς εἰρήνην καὶ ὁμόνοιαν αἱ παρ' ἑκατέροις ἅγιαι ἐκκλησίαι. κατὰ τοῦτον δὲ τὸν χρόνον Νόννος ὁ θεοφόρος ἐποίμαινε τὴν τῶν Ἐδεσσηνῶν ἐκκλησίαν, ὁ τὴν πρώτην τῶν Μιμάδων Ἀντιοχέων τῷ Θεῷ ἀφιερώσας, καὶ ἀντὶ Μαργαρίτης πόρνης ἁγίαν αὐτὴν Πελαγίαν παραστήσας τῷ Χριστῷ. οὗτος οὖν ὁ ἐν ἁγίοις ἀγαλλιώμενος ἐπὶ τῇ ἁγίων ὁμονοίᾳ, γράφει τῷ ἀρχιεπισκόπῳ Ἰωάννῃ νουθεσίας καὶ διδασκαλίας ῥήματα, ἐν οἷς καὶ τοῦτο. κάθαιρε τὴν ἐκκλησίαν, ὦ ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, ἀπὸ τῶν Νεστοριανῶν ζιζανίων, καὶ τῆς αὐτῶν δυσσεβείας. τὸν δὲ ἀσεβῆ καὶ βλάσφημον Νεστόριον ἐν τῇ ἐξορίᾳ ἡ θεία δίκη μετῆλθε σηπεδόνι τῶν μελῶν αὐτοῦ πάντων, μάλιστα δὲ τῆς μιαρᾶς αὐτοῦ γλώσσης, ᾗ περιπεσὼν διεφθάρη τῷ θανάτῳ, προλαβὼν τὴν ἀπὸ Θάσου ἀνάκλησιν εἰς ἕτερον τόπον.

A praeficitur Episcopus. Orientales autem Nestorium secum assumptum deduxerunt in Orientem. Cæterum anno a Nestorii depositione quarto Joannes Antiochensium Episcopus Dei timore ubertim clarus, cum insignissimos quosque Antiochensium Nestorii doctrina cerneret adulterari, de Nestorio ex Oriente penitus eliminando supplex Imperatorem postulat. Imperator Nestorium apud Thasum deportari jubet: ad Cyrillum autem & Joannem, ut sine dilatione pacem ineant, quo cuncta penitus dissensio ab Ecclesiis eliminetur, imperat. Jussis obtemperat Joannes, suamque Cyrillo fidem, & quæ fuit Nicææ Patrum confessio, quæ centum & quinquaginta Constantinopoli congregatorum, denique B quæ apud Ephesum fuerunt acta se recipere scribit. Id ubi Cyrillus accepit & probavit, epistolam ad Joannem & reliquos Orientales mittit, cujus principium: Lætentur cæli, & exultet terra. Et ambobus quidem in hanc confessionem convenientibus, subditæ utrique Ecclesiæ in pacis & concordiæ unionem redierunt. His temporibus Nonnus Deo plenus Pontifex Edessenorum pascebat Ecclesiam, qui mimarum Antiochensium insignissimam Deo consecravit, & Margaritus scorti vice Pelagiam sanctam pœnitentem Christo exhibuit. Hic igitur sanctorum non ultimus de sanctorum inita reconciliatione exultans, verba monitionum & doctrinæ plena Joanni scripsit, hæcque inter alia: Expurga C Ecclesiam, Vir Dei, a Nestorii zizaniis, & eorum perfidia. Impium tandem blasphemumque Nestorium divina justitia in exilio ulta est, membris ejus omnibus, & impura maxime lingua, tabo fluentibus, quo quidem corrosus letho absumitur, & e Thaso in alium locum revocationem prævenit.

Edit. Paris. pag. 79.

Κόσμου ἔτη ͵εϡκϛʹ.	Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη υκϛʹ.	Ῥωμ. βασιλ. Θεοδόσιος ἔτη μηʹ.	Περσῶν βασιλ. Οὐαραράνης ἔτη κʹ.	Ῥωμ. ἐπίσκ. Κελεστῖνος ἔτη ιʹ.	Κωνστ. ἐπίσκ. Μαξιμιανὸς, ἔτη βʹ.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Πραΰλιος ἔτη κʹ.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Κύριλλος ἔτη λβʹ.	Ἀντ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη ιηʹ.
		κϛʹ	ιθʹ	ιʹ.	εʹ.	ιϛʹ.	ιηʹ.	καʹ

D

Anni mundi 5926.	Divinæ Incarn. 426.	Rom. Imp. Theodosius annis 48.	Persarum rex Vararanes annis 20.	Romæ Episc. Celestinus annis 10.	Constant. Episc. Maximianus annis 2.	Hierosol. Episc. Praulius annis 20.	Alex. Episc. Cyrillus annis 32.	Ant. Episc. Joannes annis 18.
		26	19	10	5	16	18	21

Τούτῳ τῷ ἔτει ἦλθεν Οὐαλεντινιανὸς ἀπὸ Ῥώμης ὁ Γάλλης Πλακιδίας καὶ Κωνσταντίου υἱὸς ἐν ΚΠ. καὶ ἔγημεν γυναῖκα τὴν θυγατέρα Θεοδοσίου τοῦ βασιλέως Εὐδοξίαν τὴν ἐξ Εὐδοκίας γεννηθεῖσαν αὐτῷ, καὶ ἐπανῆλθεν ἐν Ῥώμῃ.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Ἡσύχιος πρεσβύτερος Ἱεροσολύμων ἐτελεύτησε. καὶ ἡ μακαρία Μελάνη ἡ τῆς μεγάλης ἐγγόνη ἐν ἀσκήσει ἐκομίσθη ἐν βίῳ τελείῳ ἐν Ἱερουσαλήμ.

Hoc anno Valentinianus Gallæ Placidiæ & Constantini filius, Constantinopolim profectus uxorem duxit Eudoxiam Theodosii Imperatoris filiam ex Eudocia conjuge sibi natam: & posthac Romam reversus est.

Eodem anno Hesychius Presbyter Hierosolymitanus ultimum diem obiit: & beata Melania magnæ Melaniæ neptis in religiosarum virtutum exercitiis & perfectione vitæ Hierosolymis requievit.

				Ῥωμ. ἐπίσκ. Ξύστος ἔτη ηʹ.				
		κζʹ	κʹ	αʹ.	βʹ	ζʹ	κʹ	ιβʹ

E

				Romæ Episc. Xystus annis 8.				
		27	20	1	2	17	20	12

Τούτῳ τῷ ἔτει Θεοδόσιος ὁ βασιλεὺς τὴν γαμετὴν Εὐδοκίαν εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπέστειλεν δι' χαριστηρίους ὕμνους προσάξουσαν τῷ Θεῷ, ἥτις πάμπολλα ταῖς ἐκκλησίαις ἐδωρήσατο, καὶ προσκυνήσασα τὸν τε ἅγιον σταυρὸν, καὶ τοὺς σεβασμίους τόπους, ὑπέστρεψεν εἰς τὰ βασίλεια.

Hoc anno Theodosius Imperator Eudociam conjugem laudes & grates relaturam Hierosolymam misit, quæ plurima dona Ecclesiis contulit: & adorata sacra cruce, locisque sacris perlustratis, in regiam Constantinopolim se recepit.

			Persarum rex Isdegerdes annis 17.		Cp. Episc. Proclus annis 12.			
		28	1	2	5	18	21	13

			Περσῶν βασ. Ἰσδεγέρδης ἔτη ιζʹ.		ΚΠ. ἐπίσκ. Πρόκλος ἔτη ιβʹ.			
		κηʹ	αʹ	βʹ	αʹ	ιηʹ	καʹ	ιγʹ

Edit. Paris. pag. 80.

Hoc anno ruina in Alexandriæ theatro facta in Niliacorum festorum pervigilio homines septuaginta duos supra quingentos oppressit.

A Τούτῳ τῷ ἔτει σύμπτωσις ἐγένετο ἐν τῷ θεάτρῳ Ἀλεξανδρείας, καὶ ἀπέθανον ἄνδρες φοβʹ. τῇ παννυχίδι τῶν Νειλώων.

		29 30	2 3	3 4	2 3	19 20	22 23	14 15

		κθʹ λʹ	βʹ γʹ	γʹ δʹ	βʹ γʹ	ιθʹ κʹ	κβʹ κγʹ	ιδʹ ιεʹ

Hoc anno sanctissimus Constantinopolitanus Episcopus Proclus, permissu ab Imperatore Theodosio petito, Joannis Chrysostomi reliquias a Comanis in regiam civitatem transtulit, & insequente anno, exacta nimirum annorum triginta trium periodo, easdem publica confertaque processionis pompa deductas, Imperatore & beata Pulcheria comitantibus, in Apostolorum deposuit Ecclesia: tum vero cunctos, qui propter abrogatam Joanni dignitatem ab Ecclesia fuerant segregati, ad pristinam recepit communionem. Sancti Procli ætate, quatuor mensium spatio factus est Constantinopoli terræ motus, adeo ut Byzantini terrore consternati ad Campum ita dictum ea Urbe secedentes, supplicationibus ac processionibus repetitis dies noctesque cum Episcopo protraherent. Semel itaque terra violentius agitata, & e populo cunctis, Domine miserere, conclamantibus intensius, sub omnium conspectu, circa diei tertiam horam adolescentulum quemdam in aera divina virtute sublevari contigit, & divinam vocem audire sibi præcipientem Episcopo plebique renunciaret litaniarum preces in hanc formam deinceps conciperent: Sanctus Deus, sanctus fortis, sanctus immortalis, miserere nobis: nec illis quicquam addere attentarent. Jussu istiusmodi accepto, populum ut ita caneret, sanctus Proclus adhortatus est, & confestim terræ quievit motus. Beata porro Pulcheria & ejus frater miraculo recreati, divinum illum hymnum per orbem quaqua patet decantari sanxerunt: ex quo per singulos dies suavibus modulis illum recitandi morem cunctæ receperunt Ecclesiæ.

B Τούτῳ τῷ ἔτει Πρόκλος ὁ ἁγιώτατος ἐπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως αἰτήσας τὸν βασιλέα Θεοδόσιον τὸ λείψανον Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ἀπὸ Κομάνων εἰς τὴν βασιλεύουσαν μετεκόμισε. καὶ τῷ ἐρχομένῳ χρόνῳ διὰ λγʹ. ἐτῶν τοῦτο δημοσίᾳ ἐπὶ προελεύσεως πομπεύσας σὺν τῷ βασιλεῖ καὶ τῇ μακαρίᾳ Πουλχερίᾳ εἰς τὴν τῶν Ἀποστόλων ἀπέθετο ἐκκλησίαν. καὶ εἶτα τοὺς διὰ τὴν ἐκείνου καθαίρεσιν τῆς ἐκκλησίας χωρισθέντας ἥνωσεν. ἐπὶ τοῦ ἐν ἁγίοις Πρόκλου σεισμὸς γέγονεν ἐν ΚΠ. ἐπὶ τέσσαρας μῆνας. ὥστε φοβηθέντες οἱ Βυζάντιοι ἔφυγον ἔξω τῆς πόλεως ἐν τῷ λεγομένῳ Κάμπῳ, καὶ ἦσαν διημερεύοντες σὺν τῷ ἐπισκόπῳ ἐν ταῖς δεήσεσι λιτανεύοντες. ἐν μιᾷ δὲ κυμαινομένης τῆς γῆς, καὶ C παντὸς τοῦ λαοῦ κράζοντος τὸ, Κύριε ἐλέησον, ἐκτενῶς, περὶ ὥραν τρίτην, ἄφνω πάντων ὁρώντων συνέβη ὑπὸ θείας δυνάμεως ἀρθῆναί τινα νεανίσκον εἰς τὸν ἀέρα, καὶ ἀκοῦσαι θείας φωνῆς παρεγγυώσης αὐτὸν ἀναγγεῖλαι τῷ ἐπισκόπῳ καὶ τῷ λαῷ, λιτανεύειν οὕτω, καὶ λέγειν· ἅγιος ὁ Θεὸς, ἅγιος ἰσχυρὸς, ἅγιος ἀθάνατος ἐλέησον ἡμᾶς· μηδὲν ἕτερον προστιθέντας. ὁ δὲ ἐν ἁγίοις Πρόκλος ταύτην δεξάμενος τὴν ἀπόφασιν ἐπέτρεψε τῷ λαῷ ψάλλειν οὕτω, καὶ εὐθέως ἔστη ὁ σεισμός. ἡ δὲ μακαρία Πουλχερία, καὶ ὁ ταύτης ἀδελφὸς ὑπεραγασθέντες τῷ θαύματι, ἐθέσπισαν κατὰ πᾶσαν οἰκουμένην τὸν θεῖον τοῦτον ψάλλεσθαι ὕμνον· καὶ ἀπὸ τότε παρέλαβον πᾶσαι αἱ D ἐκκλησίαι καθ' ἑκάστην ἡμέραν ᾄδειν αὐτὸν τῷ Θεῷ.

Anni mundi 5911.	Divinæ Incarn. 436.	Rom. Imperat. Theodosius annis 42.	Persarum rex Isdegerdes annis 17.	Romæ Episcop. Xystus annis 8.	Constant. Episc. Proclus annis 12.	Hierosol. Epis. Juvenalis annis 38.	Alexan. Epis. Cyrillus annis 32.	Antioc. Episc. Joannes annis 18.
		31	4	5	4	1	24	16

Κοσμοῦ ἔτη ϛϡιαʹ.	Τῆς θείας σαρκ. υλϛʹ.	Ῥωμ. Βασιλεὺς Θεοδόσιος ἔτη μβʹ.	Περσ. βασιλ. Ἰσδεγέρδης ἔτη ιζʹ.	Ῥωμ. ἐπίσκοπος Ξύστος ἔτη ηʹ.	ΚΠ. ἐπίσκ. Πρόκλος ἔτη ιβʹ.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἰουβενάλιος ἔτη ληʹ.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Κύριλλος ἔτη λβʹ.	Ἀντ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη ιηʹ.
		λαʹ	δʹ	εʹ	δʹ	αʹ	κδʹ	ιϛʹ

pag. 81.

Hoc anno Valentinianus non modo Britanniam, Galliam, & Hispaniam servare non valuit, quinetiam Occidentalem Libyam, quæ Afrorum dicitur provincia, hoc pacto amisit. Duo belli Duces tum erant Aetius & Bonifacius, quos rogante Valentiniano Theodosius Romam misit. Bonifacio vero Libyæ Occidentalis præfecturam assequuto invidens Aetius, in eum quasi defectionem meditantem, & jam Lybiam occupare conatum, machinatur calumniam. Et hæc quidem ad Placidiam

E Τούτῳ τῷ ἔτει Οὐαλεντινιανὸς οὐ μόνον Βρεττανίαν, καὶ Γαλλίαν, καὶ Σπανίαν ἀνασώσασθαι οὐκ ἴσχυσεν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἑσπέριον Λιβύην, τὴν τῶν Ἀφρῶν καλουμένην χώραν προσαπώλεσε τρόπῳ τοιῷδε. δύο στρατηγοὶ ἦσαν Ἀέτιος καὶ Βονιφάτιος, οὓς Θεοδόσιος κατὰ αἴτησιν Οὐαλεντινιανοῦ εἰς Ῥώμην ἀπέστειλε. Βονιφατίου δὲ τὴν ἀρχὴν τῆς ἑσπερίας Λιβύης λαβόντος, φθονήσας ὁ Ἀέτιος διαβολὴν ποιεῖται κατ' αὐτοῦ, ὡς ἀνταρσίαν μελετῶντος, καὶ τὴν Λιβύην κρατῆσαι σπεύδοντος· καὶ ταῦτα μὲν πρὸς Πλακιδίαν ἔλεγε τὴν τοῦ Οὐαλεντινιανοῦ μητέ-

μητέρα. γράφει δὲ Βονιφατίῳ οὕτως· ἐὰν μεταπεμφθῇς, παραγενέσθαι μὴ θελήσῃς. διεβλήθης γάρ, καὶ δόλῳ σε οἱ βασιλεῖς βούλονται χειρώσασθαι. ταῦτα δεξάμενος ὁ Βονιφάτιος, καὶ ὡς γνησίῳ φίλῳ τῷ Ἀετίῳ πιστεύσας, μεταπεμφθεὶς οὐ παρεγένετο. τότε οἱ βασιλεῖς τὸν Ἀέτιον ὡς εὐνοοῦντα ἀπεδέξαντο. ἦσαν δὲ τότε Γότθοι, καὶ ἔθνη πολλά τε, καὶ μέγιστα πέραν τοῦ Δανουβίου ἐν τοῖς ὑπερβορείοις τόποις κατῳκισμένα. τούτων δὲ ἀξιολογώτερά εἰσι τέσσαρα, Γότθοι, Ὑπόγοτθοι, Γήπεδες, καὶ Οὐάνδηλοι ἐν ὀνόματι μόνῳ, καὶ οὐδενὶ ἑτέρῳ διαλλάττοντες, μιᾷ διαλέκτῳ κεχρημένοι· πάντες δὲ τῆς Ἀρείου ὑπάρχουσι κακοπιστίας. οὗτοι ἐπὶ Ἀρκαδίου καὶ Ὁνωρίου τὸν Δανούβιον διαβάντες, ἐν τῇ Ῥωμαίων γῇ κατῳκίσθησαν. καὶ οἱ μὲν Γήπεδες, ἐξ ὧν ὕστερον διῃρέθησαν Λογγίβαρδοι, καὶ Ἀβάρεις, τὰ περὶ Σιγγίδονα καὶ Σιρμείου χωρία ᾤκησαν. οἱ δὲ Ὑπόγοτθοι μετὰ Ἀλάριχον τὴν Ῥώμην πορθήσαντες, εἰς Γαλλίας ἐχώρησαν, καὶ τῶν ἐκεῖ ἐκράτησαν. Γότθοι δὲ Παννονίαν ἔσχον πρῶτον, ἔπειτα τῷ ιθ΄. ἔτει τῆς βασιλείας Θεοδοσίου τοῦ νέου ἐπιτρέποντος, τὰ τῆς Θρᾴκης χωρία ᾤκησαν, καὶ ἐπὶ νη΄. χρόνους ἐν τῇ Θρᾴκῃ διετέλεσαν, καὶ τῆς ἑσπερίου βασιλείας ἐκράτησαν. οἱ δὲ Οὐάνδαλοι Ἀλανοὺς ἑταιρισάμενοι, καὶ Γερμανούς, τοὺς νῦν καλουμένους Φράγγους, διαβάντες τὸν Ῥῆνον ποταμόν, ἡγούμενον ἔχοντες Μοδίγισκλον, κατῴκησαν ἐν Σπανίᾳ πρώτῃ οὔσῃ τῆς Εὐρώπης ἀπὸ τοῦ ἑσπερίου Ὠκεανοῦ. Βονιφάτιος δὲ φοβηθεὶς τοὺς τῶν Ῥωμαίων βασιλεῖς περάσας ἀπὸ Λιβύης εἰς Σπανίαν πρὸς τοὺς Οὐανδήλους ἦλθε. καὶ εὑρὼν τὸν Μοδίγισκλον τελευτήσαντα, τοὺς δὲ ἐκείνου παῖδας Γόνθαριν τε καὶ Γιζέριχον τὴν ἀρχὴν διέποντας, τούτους προτρεψάμενος τὴν ἑσπέριον Λιβύην εἰς τρία μέρη διελεῖν ὑπέσχετο, ἐφ᾽ ὧν ἕκαστον τοῦ τρίτου μέρους ἄρχειν σὺν αὐτῷ, κοινῇ δὲ ἀμύνεσθαι τὸν οἷον δήποτε πολέμιον. ἐπὶ ταύταις ὁμολογίαις οἱ Οὐάνδαλοι τὸν πορθμὸν διαβάντες, τὴν Λιβύην κατῴκησαν ἀπὸ τοῦ Ὠκεανοῦ μέχρι Τριπόλεως τῆς κατὰ Κυρήνην. οἱ δὲ Ὑπόγοτθοι ἀναστάντες ἀπὸ Γαλλίας ἐκράτησαν καὶ τὴν Σπανίαν. τινὲς δὲ τῆς συγκλήτου Ῥωμαίων φίλοι Βονιφατίου τὴν Ἀετίου ψευδοκατηγορίαν ἀνήγγειλαν τῇ Πλακιδίᾳ, ἐμφανῆ ποιήσαντες, καὶ τὴν πρὸς Βονιφάτιον Ἀετίου ἐπιστολήν, τοῦ Βονιφατίου ταύτην αὐτοῖς ἀποστείλαντος. ἡ δὲ Πλακιδία ἐκπλαγεῖσα, τὸν μὲν Ἀέτιον οὐδὲν ἠδίκησε, Βονιφατίῳ δὲ λόγον προτρεπτικὸν μεθ᾽ ὅρκων ἀπέστειλε. τοῦ δὲ Γονθαρίου τελευτήσαντος, Γιζέριχος τῶν Οὐανδάλων γέγονεν αὐτοκράτωρ. Βονιφάτιος οὖν τὸν λόγον δεξάμενος, τῶν Οὐανδήλων κατεστράτευσε, στρατοῦ μεγάλου ἐλθόντος αὐτῷ ἀπό τε Ῥώμης καὶ ἀπὸ Βυζαντίου, στρατηγοῦντος Ἄσπαρος. πολέμου δὲ κροτηθέντος πρὸς Γιζέριχον, ἡττήθη ὁ τῶν Ῥωμαίων στρατός· καὶ οὕτω Βονιφάτιος μετὰ Ἄσπαρος εἰς Ῥώμην ἐλθών, τὴν ὑποψίαν διάλυσιν ἀποδείξας τῆς ἀληθείας. ἡ δὲ Ἀφρικὴ ὑπὸ Οὐανδήλους γέγονε. τότε καὶ Μαρκιανὸς στρατιώτης ὤν, καὶ δουλεύων τῷ Ἄσπαρι, ζῶν συνελήφθη ὑπὸ Γιζερίχου, ὁ μετὰ ταῦτα βασιλεύσας.

A Valentiniani matrem deferebat: Interea vero Bonifacio scribit. Si accersitus fueris, ne de reditu cogitato: criminis enim calumniam passus es, & te Imperatores dolis comprehendere moliuntur. His acceptis velut sinceriori amico Bonifacius confidens Aetio, vocatus non accessit. Tum vero ceu fidum & benevolum Imperatores habuerunt Aetium. Erant ea tempestate Gotthi, gentesque quamplurimæ & copiosæ trans Danubium in Hyperboreis regionibus habitantes, inter quas præcipuæ quatuor omnino sunt, Gotthi, Wisigotthi, Gepedes, & Vandali, nullo alio, quam nominum appellatione a se invicem discretæ, & ubique una communi B lingua utentes: omnes alioqui pravas Arii sectantur opiniones. Isti Arcadio & Honorio imperantibus trajecto Danubio, in Romanæ potestatis solo fixerant sedem. Gepedes quidem, ex quibus demum Longobardi & Abares divisi sunt, loca ad Singidonem & Sirmium posita occupaverunt. Wisigotthi post illatas ab Alaricho clades Roma devastata, in Galliam secedentes, varias obtinuerunt provincias: Gotthi Pannoniam primum adepti, mox nono supra decimum Imperii anno, Theodosio juniore ita permittente, Thraciæ regiones incoluere, & Thracica habitatione per annos octo & quinquaginta protracta, Occidentalis tandem Imperii facti sunt domini. Vandali demum Alanis, & Germanis, Francos nunc istos vocant, sibi C ascitis, Rheno flumine trajecto, duce Modigisclo, in Hispania, quæ ab Hesperio Oceano Europæ prima regio est, sedem posuerunt. Bonifacius autem ab Imperatoribus Romanis sibi metuens, e Libya trajiciens in Hispaniam ad Vandalos se recepit. Mortuo jam Modigisclo, Gontharim & Gizerichum ejus filios regnum administrantes offendit: ipsos pluribus hortatus Libyam Occidentalem in tres partes se divisurum promisit, ut unusquisque secum tertiam partem obtineret: cunctique simul adversarium omnem quisquis ille foret, ulcisceretur. His conditionibus firmatis, Vandali enavigato freto Libyam ab Oceano ad Tripolim, quæ est juxta Cyrenem, incoluerunt. Wisigotthi quoque e Gallia migrantes occu- D paverunt Hispaniam. Porro quidam ex Romanis Senatoribus Bonifacii amici dolos Aetii cunctasque ejus calumnias Placidiæ denunciavere, & Bonifacio epistolam ipsam Aetii ad eos submittente, ipsi eamdem Placidiæ fecerunt manifestam, & palam exhibuerunt. Augusta his exterrita, Aetium nullatenus ulta est; ad Bonifacium autem, quæ officium suaderent, etiam addito jusjurando verba fecit. Gonthari vero e vivis sublato, Vandalorum Imperium suscepit Gizerichus. Bonifacius ea adverso data fide confirmatus, copioso exercitu Roma Byzantioque sub Aspare Duce transmisso, bellum adversus Vandalos movit. Inito cum Gizericho certamine Romanæ acies deictæ. E Ita Bonifacius cum Aspare Romam ingressus, rei veritate probata, conceptam de se suspicionem diluit: Africa vero sub Vandalorum potestate remansit. Tum etiam Marcianus miles Asparis domesticus, vivus a Gizericho captus est; ac postmodum successit Imperio.

Edit. Paris. pag. 82.

			32	5	6	5	2	25	17

Hoc anno sancta Martyr Euphemia sexto Kalendas Octobris Alexandriam translata est.

			λβ'	ε'	ς'	ε'	β'	κε'	α'

Τούτῳ τῷ ἔτει μετετέθη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἁ ἁγία μάρτυς Εὐφημία πρὸ ἓξ καλανδῶν Ὀκτωβρίων.

			33	6	7	6	3	26	18

Hoc anno Cantharus, quod balneum fuit Alexandriæ completus est. Porro quidam Monachi CP. profecti molestiam Imperatori inferebant causa Theodori Mopsuestiæ quondam Episcopi, quem etiam post mortem hæresis insimulabant. Imperator autem ad Orientis Episcopos, inquisitionem plenam instrui, & si vera proferrent Monachi, ut Theodorum anathemate ferirent, Proclo commisit ut scriberet. Joannes vero Antiochiæ Episcopus de recto Theodori sensu cum sua Synodo Proclo rescripsit, & de eadem Imperatori fidem fecit.

			λγ'	ς'	ζ'	ς'	γ'	κς'	α'

Τούτῳ τῷ ἔτει ὁ Κάνθαρος τὸ βαλανεῖον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐπληρώθη. μοναχοὶ δέ τινες ἐλθόντες ἐν Κωνσταντινουπόλει παρηνώχλουν τῷ βασιλεῖ κατὰ Θεοδώρου τοῦ γενομένου ἐπισκόπου Μοψουεστίας μετὰ θάνατον αὐτοῦ, ὡς αἱρετικὸν διαβάλλοντες. ὁ δὲ βασιλεὺς Πρόκλῳ ἐπέτρεψε τοῖς τῆς ἀνατολῆς ἐπισκόποις γράψαι τὴν ζήτησιν ποιεῖσθαι, καὶ εἰ ἀληθεύουσιν ἀναθεματίσαι Θεόδωρον. Ἰωάννης δὲ Ἀντιοχείας ἀντέγραψε Πρόκλῳ μετὰ τῆς ἁγίας συνόδου καὶ τῷ βασιλεῖ ὀρθοδοξίαν μαρτυρῶν Θεοδώρῳ.

							Antiochiæ Episc. Domnus annis 13.
	34	7	8	7	4	27	1

			Romæ Episc. Leo annis 21.				
	35	8	1	8	5	28	2

							Ἀντ. ἐπίσκ. Δόμνος ἔτ. ιγ'.
	λδ'	ζ'	η'	ζ'	δ'	κζ'	α'

			Ρωμ. ἐπίσκ. Λέων ἔτ. κα'.				
	λε'	η'	α'	η'	ε'	κη'	β'

Edit. Paris. pag. 83.

Hoc anno Charmosynus Augustalis ad tempus in venatus theatro percussus, interiit mensis Epiphi die primo.

Τούτῳ τῷ ἔτει Χαρμόσυνος ὁ Αὐγουστάλιος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐκροτηρίσθη ἐν τῷ κυνηγίῳ· καὶ ἀπέθανε μηνὶ Ἐπιφὶ πρώτῃ.

			36	9	2	9	6	29	3

Hoc anno Theodosius Imperator Antiochum Præpositum Patricium & Bajulum suum ædibus ejus publicatis contemptus & elationis erga Imperatoris majestatem damnatum Clericum esset jussit. Quare legem etiam tulit, ne quis Eunuchus ad Patricii dignitatem veheretur.

			λς'	θ'	β'	θ'	ς'	κθ'	γ'

Τούτῳ τῷ ἔτει Θεοδόσιος ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχον τὸν Πραιπόσιτον, καὶ Πατρίκιον, τὸν καὶ Βαΐουλον αὐτοῦ ἐποίησε Παππᾶν, δημεύσας καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, ὡς κατεπαιρόμενον τῆς βασιλείας, καὶ καταφρονοῦντα αὐτοῦ. διὸ καὶ νόμον ἐξέθετο μὴ εἰσέρχεσθαι εἰς Πατρικίου ἀξίαν εὐνοῦχον.

Anni mundi 5937.	Divinæ Incarn. 437.	Rom. Imp. Theodosius annis 42.	Persarum rex Isdegerdes annis 17.	Romæ Episc. Leo annis 21.	Constant. Episc. Proclus annis 12.	Hierosol. Episc. Juvenalis annis 38.	Alexand. Episc. Cyrillus annis 32.	Antioc. Episc. Domnus annis 8.
		37	10	3	10	7	30	4

Κόσμου ἔτη ,εϡλζ'.	Τῆς θείας σαρ. ἔτη υλζ'.	Ρωμ. βασ. Θεοδόσιος ἔτ. μβ'.	Περσῶν βασ. Ισδιγέρδης ἔτ. ιζ'.	Ρωμ. ἐπίσκοπος Λέων ἔτ. κα'.	ΚΠ. ἐπίσκ. Πρόκλος ἔτ. ιβ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἰουβενάλιος ἔτη λη'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Κύριλλος ἔτη κα'.	Ἀντ. ἐπίσκ. Δόμνος ἔτ. η'.
		λζ'.	ι'	γ'	ι'	ζ'	λβ'	δ'

Hoc anno Cyrum Urbis & Prætorianorum Præfectum, virum litteratissimum, & in negotiis gerendis perpræstantem, qui Urbis mœnia partim extraxerat, & Urbem ex parte reparaverat, cum de eo, sedente in Circo Imperatore, & audiente, exclamassent Byzentini: Constantinus instauravit, Cyrus renovavit: indignatus Imperator de hujusmodi acclamationibus,

Τούτῳ τῷ ἔτει Κῦρον τὸν ἔπαρχον τῆς πόλεως, καὶ τῶν πραιτωρίων, ἄνδρα σοφώτατον, καὶ ἱκανὸν, κτίσαντά τε τὰ τείχη τῆς πόλεως, καὶ ἀνανεώσαντα πᾶσαν ΚΠ. περὶ οὗ ἔκραξαν οἱ Βυζάντιοι ἐπὶ τοῦ ἱππικοῦ καθεζομένου τοῦ βασιλέως καὶ ἀκούοντος. Κωνσταντῖνος ἔκτισε. Κῦρος ἀνενέωσε. καὶ ἐχόλανεν ὁ βασιλεὺς ὅτι ταῦτα εἰ-

πον περὶ αὐτοῦ, καὶ προφασισάμενος αὐτὸν ἑλληνόφρονα εἶναι, καθεῖλεν αὐτὸν τῆς ἀρχῆς, καὶ ἐδήμευσεν. ὁ δὲ προσφυγὼν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐγένετο Παππᾶς. ὁ δὲ βασιλεὺς σπλαγχνισθεὶς ἐπ' αὐτῷ ἐκέλευσε γενέσθαι αὐτὸν ἐπίσκοπον Σμύρνης τῆς ἐν Ἀσίᾳ. οἱ δὲ Σμυρναῖοι καταλαβόντες αὐτὸν ὡς Ἑλληνόφρονα ἠβούλοντο ἀνελεῖν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. τοῦ δὲ εἰσελθόντος εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ πρὸς ἅπαντας λαλῆσαι τῷ λαῷ, ἔφη. ἄνδρες ἀδελφοί, ἡ γέννησις τοῦ Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ σιωπῇ τιμάσθω. ὅτι ἀκοῇ καὶ μόνῃ συνελήφθη ἐν τῇ ἁγίᾳ παρθένῳ ὁ τοῦ Θεοῦ λόγος· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν. καὶ ἐχάρη ὁ λαὸς, καὶ εὐφήμησαν αὐτὸν, καὶ ἐπεσκόπησεν εὐσεβῶς.

& eum cum Gentilibus ſentire cauſatus, Præfecti dignitatem Cyro abrogavit, & ejus facultates publicavit. Ille ad Eccleſiam ſe recipiens factus eſt Clericus. Imperator autem miſeratione in eum motus, Smyrnæ, quæ Aſiæ urbs eſt, Epiſcopum fieri juſſit. Eumdem vero comprehenſum, quaſi Gentilium opinionibus adhuc detentum in ipſa Eccleſia interficere meditabantur. Ille confertam Eccleſiam conveniens, & ad populum concionem habere compulſus, ait: Viri Fratres, nativitas Dei & Salvatoris noſtri Jeſu Chriſti colatur ſilentio: quandoquidem auditu etiam ſolo in ſancta Virgine Dei Verbum conceptum eſt. Ipſi gloria in ſæcula ſæculorum, Amen. His populus in hilaritatem verſus, felicibus votis eum proſequutus eſt: & Epiſcopi provinciam apud illos piiſſime adminiſtravit.

			λη'	ια'	δ'	ια'	η'	λα'	ε'

			38	11	4	11	8	31	5

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐτυράννησεν Ἰωάννης ἕτερος, ὁ λεγόμενος Οὐανδαλὸς, κατὰ Οὐαλεντινιανοῦ ἐν Ῥώμῃ· καὶ ἀποστείλας Θεοδόσιος δύναμιν σὺν τῷ Ἄσπαρι καὶ Ἀρταβουρίῳ στρατηγοῖς, καὶ πολέμου κροτηθέντος ἡττήθη Ἰωάννης, καὶ λαβὼν λόγον παρέδωκεν ἑαυτὸν ζῶντα. καὶ εἰσάγουσιν αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα Θεοδόσιον· καὶ τιμῆς ἀξιωθῆναι αὐτὸν παρασκευάζουσιν. ὁ δὲ Χρυσάφιος εὐνοῦχος ὢν, καὶ παραδυναστεύων ἐν τοῖς βασιλείοις, δολοφονήσας ἀνεῖλεν αὐτόν. ἀλλ' οὐκ εἰς μακρὰν τοῦτον ἡ δίκη μετῆλθεν.

Hoc anno Joannes alius, Vandalus cognomine, tyrannidem in Valentinianum Romæ ſuſcitare molitus eſt: Theodoſius Aſpare & Artaburio Rom. copiarum Ducibus miſſis prælio commiſſo, Joannem ſuperavit, qui etiam fide accepta vivum ſe in eorum manus dedit. Hi virum ad Imperatorem Theodoſium adducunt, & ut honores aſſequatur operam adhibent. Porro Chryſaphius Eunuchus ſummam in Palatio poteſtatem exercens dolis ei mortem intulit: a quo perpetratum ſcelus divina juſtitia inultum ſero differri non eſt paſſa.

Edit. Pariſ. pag. 84.

			λθ'	ιβ'	ε'	ιβ'	θ'	λβ'	ς'

			39	12	5	12	9	32	6

Τούτῳ τῷ ἔτει Κύριλλος Ἀλεξανδρείας, καὶ Πρόκλος Κωνσταντινουπόλεως εὐσεβῶς ἐκοιμήθησαν. καὶ τὸν μὲν Πρόκλον Φλαβιανὸς ὁ πρεσβύτερος, καὶ σκευοφύλαξ τῆς ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως διεδέξατο, ἀνὴρ ἱεροπρεπὴς καὶ ἐνάρετος. Κύριλλον δὲ Διόσκορος ὁ δυσσεβὴς διεδέξατο, μηδ' ὅλως ὢν διδασκαλικός· Ἀρχαῖος δὲ καὶ ἀνήμερος, ἐξαιρέτως δὲ ἐν τοῖς συγγενέσι Κυρίλλου γενόμενος, ὡς καὶ τὴν οἰκίαν αὐτῶν καίπερ οὖσαν ἐν ὕψει πολλῷ ἐπάνω τρίστεγον οἶκον καθιέρωσεν.

Hoc anno Cyrillus Alexandriæ, & Proclus CP. Epiſcopi cum pietate obdormierunt: & Proclum quidem Flavianus Presbyter, & Eccleſiæ CP. Scevophylax, vir ſacris præſtans & ornatus virtute excepit; in Cyrilli vero locum Dioſcorus flagirioſus, & omnis expers doctrinæ, nulli bonus, ſed ſola naturæ ferocitate conſpicuus ſuffectus eſt. Hæc ejus ſumma laus, quod inter Cyrilli affines numeraretur, quorum ædes ſumma licet altitudine ſpectabiles, ac ſuper tertiam contignationem elevatas prophano ritu conſecravit.

Κόσμου ἔτη [illegible]	Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη [illegible]	Ῥωμ. βασ. Θεοδόσιος ἔτ. μβ'.	Περσῶν βασ. Ἰσδιγέρδης ἔτ. ιζ'.	Ῥώμης ἐπίσκοποι Λέων ἔτη κα'.	Κωνστ. ἐπίσκ. Φλαβιανὸς ἔτ. β'.	Ἱεροσο. ἐπίσκ. Ἰουβενάλιος ἔτη λη'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Διόσκορος ἔτη ε'.	Ἀντ. ἐπίσκ. Δόμνος ἔτ. η'.
		μ'.	ιγ'	ς'	α'	ι'	ε'	ζ'

Anni mundi [illegible]	Divinæ Incarn. 44[illegible]	Rom. Imp. Theodoſius annis 42.	Perſarum rex Iſdegerdes annis 17.	Romæ Epiſc. Leo annis 21.	CP. Epiſc. Flavianus annis 2.	Hieroſol. Epiſc. Juvenalius annis 38.	Alex. Epiſc. Dioſcorus annis 5.	Ant. Epiſc. Domnus annis 8.
		40	13	6	1	10	5	7

Τούτῳ τῷ ἔτει Χρυσάφιος εὐνοῦχος τοῦ τε παλατίου καὶ τοῦ βασιλέως κρατῶν, τῇ Φλαβιανοῦ χειροτονίᾳ φθονήσας, ὑπέθετο τῷ βασιλεῖ ἀκάκῳ ὄντι, καὶ εἰς Χαλκηδόνα διάγοντι, δηλῶσαι τῷ πατριάρχῃ ἀποστεῖλαι τὰς ὑπὲρ τῆς χειροτονίας εὐλογίας. ὁ δὲ Φλαβιανὸς καθαροὺς ἄρτους ἀπέστειλεν εὐλογίαν. ὁ δὲ Χρυσάφιος ἀποστρέψας τούτους, ἐδήλωσε χρυσᾶς εὐλογίας ζητεῖν τὸν βασιλέα. ὁ δὲ ἐπίσκοπος ἀντεδήλου μὴ ἔχειν χρήματα ἀποστεῖλαι, εἰ μή τισι χρήσομαι τῶν ἱερῶν σκευῶν. γίγνεται οὖν ἐκ τούτου οὐ μικρὰ λύπη ἐν μέσῳ αὐτῶν,

Hoc anno Chryſaphius Eunuchus ſummam in Palatio, & penes Imperatorem aſſequutus poteſtatem, Flavianum ordinatum cum invidia & moleſte ferens, Imperatori alioqui minime malo, Chalcedone tunc moram agenti, ſuggeſſit, ut in ordinationis & dignitatis vicem benedictionis aliquod munus rependeret Patriarcha, litteris ſignificaret. Flavianus mundos ac puros panes in benedictionem miſit. Hos averſatus Chryſaphius, aurea benedictionis munera Imperatorem poſtulare reſcripſit. Pecunias, quas mitteret, niſi conflaret ea ſacris Eccleſiæ vaſis, ſe non habere retulit Epiſcopus. Ex hujuſmodi reſponſo non modicus ab invicem

animorum ortus dissensus, cujus ad Pulcheriam nulla delata notitia. Et hæc quidem CP. Alexandriæ porro Dioscorus velut in arrepti muneris primo limine Cyrilli affinium facultates deprædatur, & eorum quæcumque bona rapit: consobrinum Athanasium Presbyteri dignitate promotum, publicatis etiam quæ possidebat omnibus, officio removit. Iste quidem vir a teneris unguibus Hæreticus, & Origenis opinionibus infectus, rectam Cyrilli fidem eversurus attentabat: & a Flaviano, ob nonnullas ejus affinibus datas suppetias, animum ferebat aversum. Interim Chrysaphius cum impietatem animo recoqueret, nec Ecclesiarum concordiam posset conspicari, studium illis turbandis adhibet, ac ut Flavianum Episcopatu dejiciat omnem lapidem movet, Eutychem quemdam Archimandritam, qui cum ipso male de fide sentiebat, Episcopum præficiendum secum consiliatus. Quoniam vero Pulcheria rerum summam administrante, nullæ valebat ipse auctoritate, in rudem & inexpertum Eudociæ animum sese primum insinuat, & in propriæ matris perniciem invidiæ faces accendit, eique suggerit, ut eam apud Imperatorem Præpositi sibi adsciscendi fine carpat & incuset: Pulcheria namque conjunctam Præpositi operam in negotiis gerendis necessario exigebat. Imperator a conjuge molestius interpellatus, hoc ad eam responsum dat. Depone animi anxietatem, Præpositum enim obtinere nequis: neque sororem præclare, solerter, & cum pietate res Imperii administrantem ego removeo. Intentis frustratus Chrysaphius, aliam dolorum componit machinam. Fit Eudociæ auctor, ut ipsa precibus Imperatorem fatiget, ac Pulcheriam, quam virginitatem Deo consecrasse sciebant, a Patriarcha Diaconissam ordinandam, eo jubente, impetret. Ita Eudocia in rogando frequentior, & in postulatis exigendis importunior, leniorem Imperatoris animum, quo desiderabat impellit. Beatus Flavianus, accepto Imperatoris jusso, mala ex eo, si fiat, nascitura præsentit, & in anxietatem conjicitur. Imperatoris tamen dictis obsequentem se foro pollicetur; ac simul Pulcheriæ, ne in ejus conspectum admittatur; ne forsan, inquit, quod a te libenter non sit ferendum, circa te quippiam exequi cogar, litteris significat. Ex scriptis, quod parabatur, illa conjiciens, Præposito ad Eudociæ libitum cedit, & in Hebdomum secedens privatam vitam agebat. Hinc in Flavianum, velut commissum sibi arcanum revelantem Imperatoris & Eudociæ commota indignatio. Cæterum Pulcheria ad privatam compulsa vitam, & Eudocia negotiorum curam gerente, tale quippiam accidit. Erat Paulinus quidam vir litteris omnibus & formæ venustate conspicuus, Eudociæ apprime charus, cum quo familiarius agere, & seorsim colloqui illa solebat. At cum sanctorum Theophaniorum die malum elegans omnino & stupendæ magnitudinis nonnullus Imperatori obtulisset, ille fructum admiratus Eudociæ misit, hæc Paulino dedit: Paulinus duos post dies illud Imperatori obtulit. Imperator malum agnitum cælavit, & ad Augustam profectus, Per salutem, inquit, meam, obtestor, quid de malo, quod tibi dedi, actum est? Ita salvus sis, inquit illa, comedi. Imperator in iram versus malum proferri jubet, & Paulinum in Cappadociam exulem ab-

Edit. Paris. pag. 85.

pag. 86.

Πουλχερίας ταῦτα μὴ εἰδυίας. καὶ ταῦτα ἐν Κωνσταντινουπόλει. ἐν Ἀλεξανδρείᾳ δὲ Διόσκορος εὐθὺς ἐκ προοιμίων τοὺς συγγενεῖς Κυρίλλου πορθεῖ, καὶ τὰ τούτων λῄζεται. τὸν δὲ ἀδελφιδοῦν Ἀθανάσιον πρεσβύτερον ὄντα καθεῖλεν ἀναιτίως, δημεύσας αὐτὸν ἐσχάτως. ταῦτα ἐποίει ἐναντιούμενος τῇ ὀρθῇ πίστει Κυρίλλου αἱρετικὸς ὢν ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων τὰ Ὠριγένους φρονῶν. ἐνεῖχε δὲ καὶ Φλαβιανῷ, διότι μικρὰν ἐπικουρίαν παρέσχε τοῖς συγγενέσι τοῦ μακαρίου Κυρίλλου. ὁ δὲ Χρυσάφιος δυσσεβὴς ὤν, καὶ μὴ φέρων ὁρᾷν τὴν τῶν ἐκκλησιῶν ὁμόνοιαν, σπουδὴν ποιεῖται αὐτὰς ταράξαι, καὶ παντοῖος γίνεται εἰς τὸ Φλαβιανὸν τῆς ἐπισκοπῆς ἐξῶσαι, βουλόμενος Εὐτυχῆ τινα Ἀρχιμανδρίτην ὁμόφρονα αὐτῷ εἰς τὴν ἐπισκοπὴν προχειρίσασθαι. καὶ ἐπειδὴ Πουλχερίας κρατούσης τῶν πραγμάτων οὐδὲν ἴσχυε, πρῶτον ὑπεισέρχεται τῇ Εὐδοκίᾳ ἀπείρῳ οὔσῃ, καὶ εἰς φθόνον αὐτὴν ἐρεθίζει κατὰ τῆς οἰκείας μητρός, καὶ ὑποτίθεται αὐτῇ λοιδορῆσαι αὐτὴν παρὰ τῷ βασιλεῖ πρὸς τὸ λαβεῖν αὐτὴν τὸν Πραιπόσιτον· ἐπειδὴ ἡ Πουλχερία εἰς τὴν διοίκησιν τῶν πραγμάτων ἀναγκαίως εἶχε τὸν Πραιπόσιτον. ὁ δὲ βασιλεὺς ὑπὸ τῆς γυναικὸς ἐνοχλούμενος, ἀντιπέμπεται αὐτῇ λέγων. μή σε τοῦτο λυπείτω· Πραιπόσιτον γὰρ ἔχειν σε οὐκ ἔστι δυνατόν. οὐδὲ τὴν ἐμὴν ἀδελφὴν καλῶς διοικοῦσαν, καὶ ἐμπείρως, καὶ εὐσεβῶς, ἐγὼ παραστέλλω. τούτου δὲ ἀποτυχὼν Χρυσάφιος ἐφ᾽ ἑτέραν μετέρχεται σκευὴν, καὶ ὑποτίθεται τῇ Εὐδοκίᾳ ὀχλῆσαι τῷ βασιλεῖ, καὶ ἐπιτρέψαι τῷ Πατριάρχῃ χειροτονῆσαι αὐτὴν διάκονον, ὡς παρθενεύειν εἰρημένην. καὶ ἐπὶ πλεῖον τῆς Εὐδοκίας ὀχλούσης, ἔπεισε τὴν κουφότητα τοῦ βασιλέως. καὶ τοῦτο προτραπεὶς ὁ μακάριος Φλαβιανὸς παρὰ τοῦ βασιλέως ἐλυπήθη σφόδρα προβλέπων τὰ μέλλοντα ἐκ τούτου ἀναφυῆναι σκάνδαλα. καὶ τῷ μὲν βασιλεῖ ὑπείκετο. τῇ δὲ Πουλχερίᾳ ἔγραψε παρακαλῶν αὐτὴν μὴ δεχθῆναι εἰς πρόσωπον αὐτῆς, ἵνα μὴ ἀναγκασθῶ, φησί, τῶν λυπούντων σε πρᾶξαί τι. ἡ δὲ ἐκ τῶν γραφέντων νοήσασα τὸ μελετώμενον, τὸν μὲν Πραιπόσιτον τῇ Εὐδοκίᾳ ἀπέστειλεν, εἰς δὲ τὸ Ἕβδομον ἐξελθοῦσα ἡσύχαζεν. ἐκ τούτου ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ Εὐδοκία σφόδρα κατὰ Φλαβιανοῦ ἐλυπήθησαν, ὡς τὸ μυστήριον ἐκκαλύψαντος. τῆς δὲ Πουλχερίας ἡσυχαζούσης, καὶ Εὐδοκίας τὴν βασιλείαν ἰθυνούσης, συνέβη τι τοιοῦτον. Παυλῖνος τίς Μάγιστρος ἠγαπᾶτο παρὰ τῆς Εὐδοκίας, ὡς λογιώτατος καὶ ὡραιότατος ὤν τινι συχνῶς ἰδίως συντύγχανε. τῇ οὖν ἡμέρᾳ τῶν ἁγίων Θεοφανίων προσήγαγέ τις τῷ βασιλεῖ μῆλον μέγα τι καὶ θαυμαστόν. ὁ δὲ βασιλεὺς τοῦτο θαυμάσας ἀπέστειλεν αὐτὸ τῇ Εὐδοκίᾳ, κἀκείνη ἀπέστειλεν αὐτὸ τῷ Παυλίνῳ· ὁ δὲ Παυλῖνος μετὰ δύο ἡμέρας ἀπέστειλεν αὐτὸ τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ βασιλεὺς τοῦτο γνωρίσας ἔκρυψε. καὶ ἀπελθὼν λέγει τῇ Αὐγούστῃ· τὴν σωτηρίαν μου, τὸ μῆλον ὃ ἔπεμψά σοι, ποῦ ἐστίν; ἡ δὲ ἔφη· μὰ τὴν σωτηρίαν σου, ἔφαγον αὐτό. τότε εἰς ὀργὴν κινηθείς, κελεύει τὸ μῆλον ἐνεχθῆναι, καὶ τὸν Παυλῖνον ἐξορισθῆναι εἰς Καππαδοκίαν,

ἀφειδῶ σφαγιᾶσαι. ὁ δὲ ἀνωτέρω μνημονευθεὶς Εὐσέβιος ὁ Σχολαστικὸς, ὁ πρῶτος Νεστορίου λαβόμενος, προαχθεὶς εἰς ἐπισκοπὴν Δορυλαίου, καὶ πρὸς Εὐτυχῆ τὸν Ἀρχιμανδρίτην περὶ πίστεως διαλεγόμενος, εὗρεν οὐκ ὀρθῶς φρονοῦντα αὐτόν. πολλὰ δὲ παρακαλέσας καὶ παραινέσας ὠφελῆσαι αὐτὸν, οὐκ ἴσχυσεν. τότε ὁ Εὐσέβιος ἀνήγαγε τὸ περὶ αὐτοῦ Φλαβιανῷ τῷ ἐπισκόπῳ, ὅστις συγκροτήσας σύνοδον τεσσαράκοντα ἐπισκόπων, μεταστέλλεται τὸν Εὐτυχῆ, καὶ κατὰ πᾶσαν ἀκολουθίαν τῶν ἐκκλησιαστικῶν κανόνων ἀνακρίνας, καὶ εὑρὼν αὐτὸν αἱρετικὸν καὶ ὕπουλον, καθεῖλεν αὐτόν. Χρυσάφιος δὲ τούτου σύμφρων τοῦ παλατίου κρατῶν, καὶ τοῦτο μαθὼν ἐπὶ πλεῖον ἐξάπτεται εἰς ὀργὴν κατὰ Φλαβιανοῦ, καὶ δηλοῖ τῷ Διοσκόρῳ Ἀλεξανδρείας, εἰς πάντα αὐτῷ συνεργεῖν τὰ καταθύμια ἐν ταῖς κατὰ Φλαβιανοῦ καὶ Εὐσεβίου συνδράμῃ αὐτῷ κατηγορίαις καὶ ὑπὲρ Εὐτυχοῦς ἀγωνίσηται. κινεῖται δὲ πρὸς τοῦτο καὶ τὴν Αὔγουσταν Εὐδοκίαν τὰ περὶ Πουλχερίας λυπηρὰ κατὰ Φλαβιανοῦ ὑπομιμνήσκων αὐτήν. καὶ παρασκευάζουσιν ἀμφότεροι τὸν βασιλέα θεσπίσαι δευτέραν ἐν Ἐφέσῳ συγκροτηθῆναι τὴν σύνοδον, καὶ παρέχουσι Διοσκόρῳ ἐξάρχειν τῆς συνόδου ἀποστείλαντες αὐτῷ στρατὸν πλεῖστον πρὸς βοήθειαν.

| | | μα' | ιδ' | ζ' | β' | ια | β | η' |

Τούτῳ τῷ ἔτει κελεύσει βασιλέως Θεοδοσίου ἡ λῃστρικὴ καὶ παράνομος συνηθροίσθη σύνοδος τοῦ κριθῆναι τὰ περὶ Φλαβιανοῦ καὶ Εὐτυχοῦς ὑπὸ Διοσκόρου τοῦ δυσσεβοῦς κατὰ παραίνεσιν Χρυσαφίου τοῦ εὐνούχου, τοῦ ἐπίκλην Ταϊυμᾶ, τὴν τοῦ βασιλέως κουφότητα παραπείσαντος. συναθροισθέντων δὲ πάντων προκαθίσας ὁ Διόσκορος, οὐ συνεχώρησε παρεῖναι Νοτάριον ἕτερον τῇ συνόδῳ, ἀλλὰ τοὺς ἰδίους μόνους ἐποίησε γράφειν τὰ πραττόμενα. ζητήσεως οὖν γινομένης ἀπῃτεῖτο Εὐτυχὴς τὴν ἰδίαν δόξαν ἐκφάναι, καὶ ἀπεκρίνατο λέγων. ὁμολογῶ ἐκ δύο φύσεων γεγενῆσθαι τὸν Κύριον ἡμῶν πρὸ τῆς ἑνώσεως· μετὰ δὲ τὴν ἕνωσιν μίαν φύσιν ὁμολογῶ. καὶ ὁ Διόσκορος εἶπε· καὶ ἡμεῖς τούτοις συντιθέμεθα πάντες· καὶ οἱ μὲν τοποτηρηταὶ τοῦ Πάππα Λέοντος Ῥώμης θεασάμενοι τὴν Διοσκόρου ὁρμὴν, καὶ ὅτι τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Πάππα τὴν πρὸς Φλαβιανὸν οὐ συνεχώρησεν ἀναγνωσθῆναι, οὔτε τὴν πρὸς τὴν σύνοδον, ἀλλὰ παρωράθησαν· ἔφυγον, καὶ κατῆλθον ἐν Ῥώμῃ. ὁ δὲ Διόσκορος τῷ Εὐτυχεῖ μὲν ἱερωσύνην ἀποδίδωσιν, Εὐσέβιον δὲ τὸν τοῦ Δορυλαίου, καὶ Φλαβιανὸν τὸν Κωνσταντινουπόλεως ἐπίμως καθεῖλεν· ὃς καὶ πρὸ τῆς καθαιρέσεως ὠθισμοῖς καὶ λακτίσμασι τοῖς ὑπὸ Διοσκόρου ἐμβαλλόμενος, τριταῖος τὸν βίον μετήλλαξε, καὶ τῇ ἑξῆς βίᾳ στρατιωτῶν καὶ ξιφῶν ὑπογράψαι οἱ ἐπίσκοποι ἠναγκάσθησαν. ὁ δὲ Δόμνος Ἀντιοχείας ἐπίσκοπος βίᾳ ὑπογράψας, καὶ εἰς ἑαυτὸν ἐλθὼν, ἀντέστη Διοσκόρῳ καὶ τοῖς ἄρχουσι, καταβοῶν τῶν πραχθέντων, καὶ ἀσεβῆ τὴν σύνοδον ὀνομάζων, καὶ τὴν ἑαυτοῦ ὑπογραφὴν ζητῶν ἀναλαβεῖν. ταῦτα μαθὼν ὁ Πάππας Λέων, πρόσεισι τῷ βασιλεῖ Οὐαλεντινιανῷ, καὶ ταῖς Αὐγούσταις μετὰ δακρύων αἰτεῖ ἐπιστολὰς τῷ βασιλεῖ Θεοδοσίῳ

actum trucidari. Porro memoratus Eusebius Scholasticus, qui primus Nestorium confutavit, ad Dorylæi Episcopatum provectus, disceptatione cum Eutyche Archimandrita habita, a recto fidei sensu comperit alienum. Pluribus autem precibus & exhortationibus emendare conatus, nihil profecit. Eo tempore, quæ sibi nota de illo forent, Eusebius detulit ad Flavianum Episcopum: qui quadraginta Episcoporum coacta Synodo, Eutychem adesse jubet, & juxta positum Ecclesiasticorum Canonum ordinem examinatum, cum Hæreticum, & in errore tuendo subdolum deprehendisset, dignitate mulctavit. At Chrysaphius Eutychis sententiæ particeps supremam in Palatio exercens potestatem, his auditis magis ac magis in Flavianum accenditur, & rem Dioscoro Alexandriæ Episcopo facit manifestam, ut ad quævis sibi placita præstaret operam, ad adversa quæque in Flavianum & Eusebium reos agendos proferenda juvaret, ac demum Eutychis partes pro virili susciperet tuendas. Commovet insuper Augustam Eudociam in Flavianum, quæ a Pulcheria pertulerat acerba reducens in memoriam. Una igitur ambo Imperatorem hortantur secundam Ephesi congregari Synodum indicat: ac simul Dioscoro, ut præsit, potestatem faciunt, non contemnenda militum manu in ejus auxilium summissa.

| | | 41 | 14 | 7 | 2 | 11 | 2 | 8 |

Hoc anno prædatorium & illegitimum conciliabulum Flaviani & Eutychis dirimendo ab impio Dioscoro discrimini, jubente Theodosio Imperatore, & Chrysaphio Eunucho, cui cognomen Tajumas, hortante, ac nimis facilem Imperatoris animum, quo vellet, vertente, congregatum est. Coactis igitur omnibus, cum præsideret Dioscorus, nullum Synodo Notarium adesse permisit, sed suos dumtaxat acta quæque conscribere præcepit. Instituta itaque disceptatione propriam enunciare sententiam rogabatur Eutyches, qui responsum dedit in hæc verba: Profiteor ex duabus naturis ante unionem Dominum constitisse: post unionem solam unam naturam admitto. Ad hæc Dioscorus. Et nos, inquit, omnes his assentimur. Conspecto porro Dioscori furore, & quod Papæ ad Flavianum epistolam, aliamque ad ipsam Synodum nullatenus legi permisisset, imo se ludibrio habitos Leonis Papæ Romani Legati cernentes, fuga se subduxerunt, & Romam reversi sunt. Dioscorus autem Eutychem in pristinum Sacerdotii gradum restituit, Eusebium vero Dorylæi & Flavianum CP. Antistites dignitate festine summovit. Hic porro etiam ante exautorationis decretum pugnis & calcibus a Dioscori ministris ejectus, triduanus cum morte vitam immutavit: & altero die minis & gladiis militum intentatis ad subscribendum Episcopi sunt adacti. Domnus autem Antiochenus Præsul vi subscripto nomine, & in seipsum reversus, Dioscoro & optimatibus obstitit, & iis quæ acta erant reluctatus, impiam pronunciavit eam Synodum, datamque subscriptionem recipere postulavit. His auditis Leo Papa Valentinianum Imperatorem adit & Augustas, & ad Imperatorem Theodosium dari litteras cum lachrymis obtestatur, & quæ

Edit. Paris. pag. 87.

præter Ecclesiæ jura Canonumque sanctiones gesta fuerant Ephesi in melius revocari precatur. Ille filiæ Eudoxiæ in hunc modum rescribit. Hoc Suavitati tuæ notum volo, Flavianum tamquam tumultuum auctorem divino nutu ab Ecclesiis ejectum. Porro Dioscorus Theodoretum, Ibam, & Andream, Domnum insuper Antiochiæ, cunctosque Orientis Episcopos Ecclesiastica potestate fecit eatorres. Theodosius autem Imperator in quamcumque partem impelleretur, facilis ibat, & omni suasionum vento ferebatur: ex quo schedis oblatis etiam non lectis, sæpius consensum & subscriptionem adjecit: inter quas donationem, qua sibi conjux ejus Eudocia in servitutem addicebatur, nec levi oculi jactu agnitam solertissima Pulcheria supposuit; cui subscripsit ille, merito deinde ob facilitatem nimiam a Pulcheria reprehensus.

Hoc eodem anno Gizerichus auctis Vandalorum copiis potentior factus, terræ marisque, & plurium insularum Romanis prius subjectarum principatu arrepto, Regem seipsum renuociavit: ex quo mœror animi Theodosio incussus: qui mille & centum onerarias naves cum ingenti Romanorum exercitu, Areobindo, Asylæ, Innobindo, Arintheo, & Germano Ducibus, commisit. Tum valida igitur classe ad Siciliæ oras appellente Gizerichus exterritus de fœderibus cum Theodosio ineundis legationem misit.

γραφῆναι, διόρθωσιν γενέσθαι τῶν ἐν Ἐφέσῳ ἀθέσμως καὶ ἀκανονίστως πραχθέντων. ὁ δὲ ἀντιγράφει τῇ θυγατρὶ Εὐδοξίᾳ οὕτω· τοῦτο τῇ σῇ γλυκύτητι γνωρίσαι βούλομαι, ὅτι Φλαβιανὸς θείᾳ κρίσει τῶν ἐκκλησιῶν ἐξεβλήθη, ὡς ταραχῶν πολλῶν αἴτιος. ὁ δὲ Διόσκορος καθῄρει καὶ Θεοδώρητον, καὶ Ἴβαν, καὶ Ἀνδρέαν, καὶ Δόμνον τὸν Ἀντιοχείας, καὶ τοὺς ἀνατολικοὺς ἐπισκόπους ἅπαντας. Θεοδόσιος δὲ ὁ βασιλεὺς εὐρίπιστος ὤν, παντὶ ἀνέμῳ φερόμενος, ὅθεν καὶ χάρταις ἀπαραγνώστως πολλάκις ὑπέγραφεν· ἐν οἷς καὶ Πυλχερία ἡ σοφωτάτη δωρεὰν ὑπέβαλεν ἀπαράγνωστον ἐκχωροῦσαν πρὸς δουλείαν Εὐδοκίαν τὴν γαμετὴν αὐτοῦ, καὶ ὑπέγραψε, παρὰ Πυλχερίας ὀνειδισθείς.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Γιζέριχος τῷ Οὐανδαλικῷ πλήθει πολὺς γενόμενος, καὶ ῥῆγα καλέσας ἑαυτόν, γῆς τε καὶ θαλάσσης, καὶ νήσων πολλῶν τοῖς Ῥωμαίοις ὑποτελῶν κατεχών, ἐλύπει τὸν Θεοδόσιον. καὶ ἀποστέλλει χιλίας ἑκατὸν ὁλκάδας μετὰ δυνάμεως Ῥωμαϊκῆς Ἀρεοβίνδου, καὶ Ἀσύλα, καὶ Ἰννοβίνδου, καὶ Ἀρινθέου, καὶ Γερμανοῦ τοῦ στρατηγοῦ. ταύτης οὖν τῆς δυνάμεως τῇ Σικελίᾳ προσορμισθείσης καταπλαγεὶς ὁ Γιζέριχος, πρεσβεύεται Θεοδοσίῳ περὶ σπονδῶν.

			Cp. Episc. Anatolius annis 9.			Ant. Episc. Maximus annis 4.
42	15	8	1	12	3	1

			ΚΠ. ἐπισκ. Ἀνατόλιος ἔτ. θ'.			Ἀντ. ἐπισκ. Μάξιμος ἔτ. δ'.
μβ'	α'	ε'	α'.	ιβ'	γ'	α'

Edit. Paris. pag. 88.

Hoc anno res proprias accuratius perpendens Theodosius, & se Chrysaphii fraudibus circumventum agnoscens, de impiis in Flavianum perpetratis sceleribus, & admissis in reliquos Episcopos injuriis, summum animi concepit dolorem. In iram itaque prorumpens, primo Chrysaphium in quamdam insulam ablegat: tum in Eudociam graviter objurgatam, malorum omnium auctricem eam dicens, quæ Pulcheriam aula ejecisset, durius invehitur, & ea insuper quæ circa Paulinum acciderant cum probris objicit. Illa desperatis in rebus Hierosolymam se dimitti rogat: Severoque Presbytero, & Joanne Diacono sociis itineris acceptis, Hierosolymam tenuit. Illos autem ad eam frequentius in Urbe prius itasse, & modo cum ea Hierosolymis reperiri, ac insuper pluribus ab ea donis augeri audiens Imperator, missis litteris, capite mulctari jussit: tum demum Beatam Pulcheriam multis precibus sollicitatam reduxit in aulam: quæ extemplo mandavit Ephesum, qui sancti Flaviani corpus asportarent, illudque magno pompæ satellitio per mediam Urbem stipatum in sanctorum Apostolorum ædem sepeliendum inferrent. Eo tempore Chalcoprateorum Ecclesiam, quæ Judæorum Synagoga prius fuerat, Deiparæ consecravit. Cæterum dum, ut supra præfatum, Legatorum Gizerichi adventum, & Imperatoris mandata classis Romana præstolatur in Sicilia, interea Omundil filius Attila, in Scythia natus, vir alioqui fortis & superbus, Bdela seniore fratre amisso, solus Scytharum, quos Unnos vocant, princi-

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπιλογισάμενος Θεοδόσιος, καὶ γνοὺς ἑαυτὸν ἀπατηθέντα ὑπὸ τῆς Χρυσαφίου πανουργίας, ἐλυπεῖτο περὶ τῆς εἰς Φλαβιανὸν γεγενημένης ἀσεβείας, καὶ τῆς εἰς τοὺς λοιποὺς ἐπισκόπους ἀδικίας. καὶ ἀγανακτήσας σφόδρα, πρῶτον μὲν Χρυσάφιον ἐξώρισεν εἴς τινα νῆσον. τῇ δὲ Εὐδοκίᾳ ἐπιφέρεται σφοδρῶς πάντων τῶν κακῶν αἰτίαν αὐτὴν ἀποκαλῶν, ὡς καὶ Πουλχερίαν τῶν βασιλείων ἀποδιώξασαν· ἅμα δὲ καὶ τὰ κατὰ τὸν Παυλῖνον ὀνειδίζων αὐτῇ. ἡ δὲ ἀπογνοῦσα παρεκάλεσεν ἐπὶ τὰ Ἱεροσόλυμα ἀπολυθῆναι αὐτήν. καὶ λαβοῦσα μεθ' ἑαυτῆς Σεβῆρον τὸν πρεσβύτερον, καὶ Ἰωάννην τὸν διάκονον, ἦλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα. καὶ μαθὼν ὁ βασιλεύς, ὅτι οὗτοι ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἐσύχναζον, καὶ ἐν Ἱεροσολύμοις μετ' αὐτῆς εἰσι, καὶ πολλὰ αὐτοῖς δωρεῖται, ἀποστείλας ἀπεκεφάλισεν αὐτούς. τότε ὁ Βασιλεὺς τὴν μακαρίαν Πυλχερίαν πολλὰ παρακαλέσας, ἤγαγεν εἰς τὰ βασίλεια· ἥτις εὐθέως ἀποστείλασα εἰς Ἔφεσον, ἤγαγε τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου Φλαβιανοῦ· καὶ μετὰ δορυφορίας διὰ τῆς μέσης ἐκκομίσασα, ἔθαψεν ἐν τοῖς ἁγίοις Ἀποστόλοις. τότε τὴν τῶν Χαλκοπρατείων ἐκκλησίαν τῇ Θεοτόκῳ ἀνήγειρε, συναγωγὴν Ἰουδαίων πρότερον οὖσαν. τοῦ δὲ λαοῦ, ὡς προέφημεν, ἐν Σικελίᾳ ἐκδεχομένου τὴν τῶν πρεσβευτῶν Γιζερίχου ἄφιξιν, καὶ τὴν τοῦ βασιλέως κέλευσιν, ἐν τῷ μεταξὺ Ἀττιλᾶς Ομυνδίου παῖς, Σκύθης, γενόμενος ἀνδρεῖος καὶ ὑπερήφανος, ἀποβαλὼν Βδέλαν τὸν πρεσβύτερον ἀδελφόν, καὶ μόνος ἄρχων τοῦ τῶν Σκυθῶν βασιλείου, οὓς καὶ Οὔν-

νας καλοῦσι, κατατρέχει τὴν Θρᾴκην, δι᾽ ὃν καὶ μάλιστα Θεοδόσιος σπένδεται Γιζερίχῳ, καὶ ἐπανάγει τὸν στόλον ἐκ Σικελίας. ἀποστέλλει δὲ τὸν Ἄσπαρα σὺν τῇ ὑπ᾽ αὐτὸν δυνάμει, καὶ Ἀρεόβινδον, καὶ Ἀργάλισκλαν ἐπὶ τὸν Ἀττίλαν Ῥατιάρειαν ἤδη, καὶ Ναισσὸν, καὶ Φιλιππούπολιν, καὶ Ἀρκαδιούπολιν, καὶ Κωνσταντίαν, καὶ ἕτερα πλεῖστα πολίσματα καταστρεψάμενον, καὶ σὺν αἰχμαλώτοις πολλοῖς ὑπέρογκον συμφορήσαντα λείαν, τῶν στρατηγῶν ἐλαττωθέντων. σφόδρα τῶν μάχαις ἐπαρθεὶς Ἀττίλας, καὶ μέχρι θαλάσσης ἑκατέρας, τῆς τε τοῦ Πόντου, καὶ τῆς πρὸς Καλλίπολιν, καὶ Σηστὸν ἀρχομένης, πᾶσαν πόλιν καὶ φρούρια δουλωσάμενος, πλὴν Ἀδριανουπόλεως, καὶ Ἡρακλείας, τῆς ποτὲ Περίνθου κληθείσης, ὥστε καὶ εἰς τὸ Ἀθύραν αὐτὸν φρούριον ἐλθεῖν. ἀναγκάζεται οὖν Θεοδόσιος πρεσβεύεσθαι πρὸς Ἀττίλαν· καὶ ἑξάκις χιλίας μὲν αὐτῷ λίτρας ὑπὲρ τῆς ἀναχωρήσεως παρασχεῖν, χιλίων δὲ λιτρῶν ἐτήσιον φόρον αὐτῷ ἀρεμβῶντι προσωμολόγησε τελεῖν. τούτων ἐπανελθούσης τῆς Ῥωμαϊκῆς δυνάμεως ἐκ τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς Ἀττίλαν μετὰ βραχὺ τελευτᾷ Θεοδόσιος μηνὶ Ἰουνίῳ εἰκοστῇ ἰνδικτιῶνι τρίτῃ. ἡ δὲ μακαρία Πουλχερία μήπω τινὶ τῆς τοῦ βασιλέως τελευτῆς γνωσθείσης μεταστειλαμένη Μαρκιανὸν, ἄνδρα ἐν σωφροσύνῃ καὶ σεμνότητι διαπρέποντα γέροντα ὄντα, καὶ ἱκανώτατον, λέγει πρὸς αὐτόν. ἐπειδὴ ὁ βασιλεὺς ἐτελεύτησεν, ἐγὼ δὲ σὲ ἐξελεξάμην ἐκ πάσης τῆς συγκλήτου, ὡς ἐνάρετον· δός μοι λόγον, ὅτι φυλάττεις τὴν παρθενίαν μου, ἣν τῷ Θεῷ ἀνεθέμην, καὶ ἀναγορεύω σε βασιλέα. τοῦ δὲ συνθεμένου τοῦτο ποιεῖν, μεταστέλλεται τὸν Πατριάρχην καὶ τὴν σύγκλητον, καὶ ἀναγορεύει αὐτὸν βασιλέα Ῥωμαίων.

patum arripit, & in Thraciam excurrit: quo maxime motus Theodosius pacem init cum Gizericho, & ex Sicilia classem revocat. Tum Asparem, Areobindum, & Argalisclam mittit adversus Attilam, qui jam Ratiariam, Nassam, Philippopolim, & Arcadiopolim, Constantiamque, & alia pleraque oppida subverterat, quippe cum innumeris captivis etiam Romanis Ducibus superatis prædam immensam agebat. Tantis victoriis auctus Attila, & ad utrumque mare Ponticum videlicet, & quod Callipolim usque ad Sestum expanditur, civitatibus cunctis, munitisque locis suæ servituti, præter Adrianopolim, & Heracleam, cui nomen olim Perinthus, subactis, ad Athyram usque castellum progreditur. Ad Attilam itaque legationem decernere Theodosius cogitur: eiq; sexies mille auri libras ad recessum e Romanis finibus faciendum promittit; ac insuper mille librarum tributum annuum, si pacem egerit, annuit se pensurum. Porro Romanis copiis a bello contra Attilam receptis, paulo post diem obit Theodosius, mensis Junii vigesimo, indictione tertia. Cæterum Beata Pulcheria nondum ulli Imperatoris morte manifestata, Marcianum virum prudentia & honestate morum celebrem, ætate jam provectum, & ad negotia gerenda idoneum, ad se accersitum alloquitur: Quandoquidem decessit Imperator, ego te ex omni Senatu, seu virtute præstantissimum elegi. Da fidem: virginitatem meam, quam Deo consecravi, te servaturum inviolatam: & Imperatorem renunciabo. Illo se ita facturum pollicito, Patriarcham & Senatum Pulcheria convocat, & Marcianum Romanorum Imperatorem declarandum curat.

Edit. Paris. pag. 89.

Κόσμου ἔτη ,δϡμγʹ.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτη υμγʹ.	Ῥωμ. βασιλ. Μαρκιανὸς ἔτη ϛʹ.	Περσῶν βασιλ. Ἰσδιγέρδης ἔτη ιζʹ.	Ῥωμ. ἐπίσκ. Λέων ἔτη καʹ.	Κωνστ. ἐπίσκ. Ἀνατόλιος ἔτη θʹ.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἰουβενάλιος ἔτη ληʹ.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Διόσκορος ἔτη ιʹ.	Ἀντ. ἐπίσκ. Μάξιμος ἔτη δʹ.
		αʹ	ιʹ	θʹ	βʹ	ιγʹ	δʹ	βʹ

Anni mundi 5943.	Divinæ Incarn. 443.	Rom. Imp. Marcianus annis 6.	Persarum rex Isdegerdes annis 17.	Romæ Episco. Leo annis 21.	Constant. Episc. Anatolius annis 9.	Hierosol. Episc. Juvenalius annis 38	Alexander Episc. Dioscorus annis 5.	Antioc. Episc. Maximus annis 4
		1	10	9	2	13	4	2

Τούτῳ τῷ ἔτει Μαρκιανὸς ὁ εὐσεβὴς θείᾳ ψήφῳ αὐτοκράτωρ ἀναδειχθεὶς, τοὺς ἐν ἐξορίᾳ πάντας ἀνεκαλέσατο. ἡ δὲ μακαρία Πουλχερία τὸν παμμίσητον Χρυσάφιον τὸν εὐνοῦχον ἐκδέδωκεν Ἰορδάνῃ τῷ παιδὶ Ἰωάννου, τοῦ ἐν Ῥώμῃ τυραννήσαντος, καὶ προσχωρήσαντος πρὸς Ἀρδαβούριον, καὶ Ἄσπαρα, καὶ εἰς τὸ Βυζάντιον ἐλθόντος, καὶ τιμῆς ἀξιωθέντος, ἀναιρεθέντος δὲ δόλῳ ὑπὸ Χρυσαφίου· ὃν λαβὼν Ἰορδάνης ἀνεῖλεν. ἄξιον δὲ ἐστι, καὶ τὴν ἐξ ἀρχῆς τοῦ Θεοῦ εἰς Μαρκιανὸν τὸν βασιλέα ἐκλογὴν σημᾶναι. ἐν τοῖς παρῳχηκόσι χρόνοις, ἐν οἷς ὁ Περσικὸς πόλεμος ἐκινήθη, στρατιώτης ὢν λιτὸς ὁ Μαρκιανὸς μετὰ τοῦ ἰδίου νουμέρου ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος κατὰ Περσῶν ἀπῄει, καὶ γενόμενος ἐν Λυκίᾳ, ἀρρωστίᾳ περιπεσὼν, καὶ καταλειφθεὶς ἐν πόλει Σύδημα, κἀκεῖσε χρονοτριβήσας, προσκολλᾶται δύο ἀδελφοῖς τισὶν Ἰουλίῳ καὶ Τατιανῷ καλουμένοις· οἵτινες εἰς τὸν οἶκον λαβόντες αὐτὸν, διανέπαυσαν. εἰς θήραν δὲ ἐξελθόντες, ἔλαβον αὐτὸν μεθ᾽ ἑαυτῶν. κοπιάσαντες δὲ περὶ μεσημβρίαν, ἐκοιμήθησαν. προεξυπνισθεὶς δὲ ὁ Τατιανὸς θεωρεῖ τὸν Μαρκιανὸν εἰς τὸν ἥλιον κοιμώμενον, καὶ ἀετὸν παμμεγέστατον ἐπ᾽ αὐτὸν ἐλθόντα, καὶ τὰς ἑαυτοῦ πτέρυγας διαπετάσαντα, καὶ

Hoc anno pientissimus Marcianus divino suffragio Imperator renunciatus cunctos exules ad propria revocavit. Beata porro Pulcheria Chrysaphium Eunuchum cunctis exosum Jordani Joannis (qui Romæ quondam tyrannide arrepta ad Ardaburium & Asparem post deditionem se recipiens cum eis Byzantium profectus, atque ad honores & dignitates promotus, tandem a Chrysaphio mortem illatam sustinuerat) filio tradidit: quem Jordanes pari mortis pæna mulctavit. Cæterum operæ pretium fuerit, quomodo Marcianus ad Imperium a Deo fuerit destinatus, scripto significare. Superioribus annis quibus Persicum bellum susceptum, Marcianus miles gregarius cum existeret, e Græcia versus Persiam cum proprio numero proficiscebatur. In Lyciam cum venisset, morbo correptus, in urbe Sidema a suis relinquitur: in ea diuturnius moratus duobus quibusdam fratribus, quorum nomina Julius & Tatianus, amicitiæ fœdere connectitur. Isti Marcianum in propriis ædibus acceptum curant, & quietem jubent ducere: venatumque aliquando egressi, comitem eum adjungunt: ac circa meridiem fatigati sopore fruuntur. Prior cæteris a somno excitatus Tatianus Marcianum ad solem adhuc dormientem conspicatus, ingentem aquilam advolantem, & in eum

expaosis alis umbram facientem animadvertit. Porteotum miratus, fratrem excitat, miraculum indicat. Ac uterque tandem volucris benevolum officium diu miratus Marciano somnum excutit: & his eum compellat. Si oonnumquam Imperium assequaris, quid nobis gratiarum rependes? Respondet ille: Quisnam sum ego, cui tale quid contingat? Illi repetitis verbis deouo interrogant; quibus Marcianus. Si succedat a Deo Imperium, inquit, Patres vos renunciabo. Tunc ducentis nummis donato dicunt. Proficiscere CP. & nostri memoriam habe, ubi te Deus in meliorem fortunam evexerit. Digressus ab eis Ardaburio & Aspari Arianæ opinionis hominibus adjungitur, & quindecim annos cum eis moratus, ac Domesticus factus, cum Aspare tandem expeditionis in Africam adversus Gizerichum comes, in conflictu capitur. Gizerichus captivos atrio conclusos ex superiore cœnaculo contemplaturus circa meridiem procumbens in fenestram, Marcianum somno detentum conspicatur, & advolantem aquilam extentis penois eum obumbrantem. Re visa Gizerichus, eam divinæ providentiæ consilio geri mente perpendit: ac ubi accersitum ad se Marcianum Asparis Domesticum esse novit, ad Imperii culmen virum aliquando evehendum prævidit. Itaque Dei consilium a oullo præpediri arbitratus, mortem inferre noluit: at jusjurando exacto, ut si eum imperare Deo videretur, numquam Vandalos bello lacesseret, polliceri compulit. Ita Marcianus dimissus incolumis CP. regreditur. Mox vero brevi prætercurrente tempore, ac Theodosio fatis functo, Imperator, ut præmisimus, est salutatus, & lo subditos omnes humanissimum se præbuit. Cæterum Attila Impp. & Romæ Principem Valentinianum maxime bello vexare studuit, quod Honoriam propriam sororem ei conjugem loeare recusasset. Ad Aurelianorum itaque civitatem progressus, consertis cum Aetio Romano Duce manibus, pluribus suarum copiarum ad Ligetim fluvium amissis, superatur, & cum dedecore proprios repetit fines. Marcianus beneficii sibi quondam in Lycia collati memor, Tatianum & Julium ad se accitos Patres renunciat: & Tatianum quidem Urbis, Julium vero Libyca decorat Præfectura. Beata porro Pulcheria plures ac alias Christo construxit Ecclesias: maxime vero quæ celebrandæ Dominæ nostræ Deiparæ dicata conspicitur in Blachernis sub pientissimi Imperatoris Marciani exordia. Cæterum Beatus Leo Romanus Papa, quæ Dioscori & Eutychis temerariis ausibus adversus sanctum Flavianum Ephesi fuerant attentata in generali Concilio recudi ac discuti litteris expetiit: Imperator vero universos Episcopos congregari mandavit.

Edit. Paris. pag. 90.

A σκιὰν ἐπ᾽ αὐτῷ περιποιούμενον. καὶ τοῦτο θεασάμενος, ἐγείρει τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφὸν, καὶ τὸ θαῦμα ὑποδείκνυσι. καὶ ἐπὶ πολὺ θαυμάζοντες τὴν τοῦ πετεινοῦ ἀνοικείαν δουλείαν, ἐξυπνίζουσι τὸν Μαρκιανὸν, καὶ λέγουσιν. ἐὰν βασιλεύσῃς, τί ἡμῖν χαρίζῃ; ὁ δὲ εἶπε. τίς γὰρ εἰμὶ, ἵνα εἰς ἐμὲ τοῦτο γένηται; οἱ δὲ ἐκ δευτέρου τὸν λόγον εἶπον. λέγει ὁ Μαρκιανός. ἐὰν τοῦτο ἐκ Θεοῦ γένηται, πατέρας ὑμᾶς ἀνακηρύξω. τότε διδόασιν αὐτῷ διακόσια νομίσματα, λέγοντες. πορεύου ἐν ΚΠ. καὶ μέμνησο ἡμῶν, ὅτε ὁ Θεός σε ὑψώσῃ. ὁ δὲ ἀπελθὼν, προσκολλᾶται Ἀρδαβουρίῳ, καὶ Ἄσπαρι Ἀρειανοῖς οὖσι, καὶ ποιήσας παρ᾽ αὐτοῖς ιε. χρόνους, καὶ Δομέστικος αὐτῶν γεγονὼς, κατῆλθε μετὰ τοῦ Ἄσπαρος εἰς Ἀφρικὴν παρατά-

B ξασθαι εἰς Γιζέριχον, καὶ ἐν τῷ πολέμῳ ἐκρατήθη. Γιζερίχου δὲ ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐλῇ τοὺς αἰχμαλωτισθέντας ἀποκλείσαντος, καὶ ἐκ τῶν ὑπερῴων κατινόει αὐτούς. καὶ περὶ μεσημβρίαν παρακύψας ὁρᾷ τὸν Μαρκιανὸν καθεύδοντα, καὶ ἀετὸν ἐλθόντα, καὶ τὰς πτέρυγας ἐκτείνοντα, καὶ σκιάζοντα αὐτόν· καὶ τοῦτο ἰδὼν ὁ Γιζέριχος θείαν εἶναι οἰκονομίαν ἐλογίσατο ταύτην. καὶ μεταπεμψάμενος τὸν ἄνδρα, καὶ γνοὺς εἶναι αὐτὸν Δομέστικον τοῦ Ἄσπαρος, ἔγνω ὅτι εἰς βασιλέα ἀνάγεσθαι μέλλει. καὶ ἀποκτεῖναι αὐτὸν οὐκ ἠθέλησε, λογισάμενος ὅτι τοῦ Θεοῦ τὴν βουλὴν οὐδεὶς δύναται κωλῦσαι. ὅρκον δὲ αὐτὸν ἀπῄτησεν, ὅτι εἰ τῷ Θεῷ φίλον βασιλεύειν αὐτὸν, οὐ πολεμήσει ποτὲ Οὐανδήλους. καὶ οὕτως ἀβλαβὴς ἀπο-

C λυθεὶς ὁ Μαρκιανὸς, ἦλθεν εἰς τὸ Βυζάντιον. χρόνου δὲ ὀλίγου διελθόντος, καὶ Θεοδοσίου τελευτήσαντος βασιλεὺς ἀνεδείχθη, ὡς προείρηται. ἐγένετο δὲ χρηστὸς περὶ πάντας τοὺς ὑπηκόους. ὁ δὲ Ἀττιλᾶς ἐπανίσταται τοῖς βασιλεῦσι, καὶ Ῥώμης Οὐαλεντινιανῷ, διότι οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ εἰς γυναῖκα τὴν ἰδίαν ἀδελφὴν Ὀνωρίαν· καὶ ἐλθὼν μέχρι πόλεως Αὐρηλίας, καὶ συμπλακεὶς Ἀετίῳ τῷ στρατηγῷ Ῥωμαίων, καὶ ἡττηθεὶς, πλείστους ἀποβαλὼν τῆς δυνάμεως παρὰ Λίγουιν ποταμὸν, ὑπέστρεψε κατῃσχυμμένος. ὁ δὲ Μαρκιανὸς τῆς ἐν Λυκίᾳ γεγενημένης αὐτῷ ὑπομνησθεὶς εὐεργεσίας Τατιανὸν καὶ Ἰούλιον μεταπεμψάμενος πατέρας αὐτοὺς ἀνεκήρυξε. καὶ τὸν μὲν Τατιανὸν Ὕπαρχον ἐποίησε πόλεως. τῷ δὲ Ἰουλίῳ τὴν

D τῶν Λιβύων ἐνεχείρισεν ἀρχήν. ἡ δὲ μακαρία Πουλχερία πολλὰς μὲν καὶ ἄλλας τῷ Χριστῷ ἀνήγειρεν ἐκκλησίας, ἐξαιρέτως δὲ τὴν ἐν Βλαχέρναις τῆς πανυμνήτου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου ἐν ἀρχῇ βασιλείας τοῦ εὐσεβοῦς Μαρκιανοῦ. Λέων δὲ ὁ μακάριος Πάππας Ῥώμης ἔγραψε Μαρκιανῷ αἰτῶν τὰ τολμηθέντα παρὰ Διοσκόρου καὶ Εὐτυχοῦς ἐν Ἐφέσῳ εἰς τὸν ἅγιον Φλαβιανὸν ζητηθῆναι ἐπὶ οἰκουμενικῆς συνόδου, καὶ ἐκέλευσεν ὁ βασιλεὺς συναχθῆναι πάντας τοὺς ἐπισκόπους.

| | | 2 | 17 | 10 | 3 | 14 | 5 | 3 |

E

| | | β | ζ | ι | γ | ιδ | ε | γ |

Hoe anno sancta & quarta Synodus Chalcedone celebrata est, mense Octobri indictione quinta, Marciano jam unum annum & duos menses Imperante. Cunctis igitur Episcopis & Senatu congregatis in æde sanctæ Martyri Euphemiæ dicata, & quæ prima indictione, tum quæ ab Eutyche gesta, & quæ a Dioscoro Ephesi fuerant innovata, discussis; de his interrogatus Dioscorus ad rerum actarum

pag. 91.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἡ ἐν Χαλκηδόνι ἁγία δ΄. γέγονε σύνοδος μηνὶ Ὀκτωβ. ἰνδικ. ε΄. μετὰ ἐνιαυτὸν καὶ μῆνας δύο τῆς ἀναγορεύσεως Μαρκιανοῦ. πάντων δὲ ἐπισκόπων συνελθόντων ἐν τῷ μαρτυρίῳ τῆς ἁγίας Εὐφημίας, καὶ τῆς συγκλήτου, καὶ γυμνασθέντα τὰ ἐπὶ τῆς πρώτης ἰνδικτιῶνος, καὶ τὰ παρ᾽ Εὐτυχοῦς πραχθέντα, καὶ τὰ ἐν Ἐφέσῳ ὑπὸ Διοσκόρου νεωτερισθέντα, ἐγκαλούμενος Διόσκο-

Διόσκορος περὶ τούτων, ἐπὶ τὴν ἄγνοιαν τῶν πεπραγμένων καταφεύγει, καὶ μὴ δυνηθεὶς ἐκφυγεῖν τὸν ἐν τοῖς πραχθεῖσιν ἔλεγχον, ἠπορεῖτο, καὶ ἡ ἀλήθεια παρεγυμνοῦτο. τότε μὴ ἔχων ἀπολογίαν, κατῃσχύνθη. οἱ δὲ συνεδρεύσαντες αὐτῷ ἐν τῇ λῃστρικῇ συνόδῳ, ἔλεγχον αὐτοῦ τὴν βίαν καὶ τὴν ἀνάγκην, ἣν ὑπέμειναν παρ᾽ αὐτοῦ. καὶ συγγνώμην τῇ συνόδῳ αἰτήσαντες, ἐδέχθησαν· ὧν εἷς ὑπῆρχε καὶ Ἰουβενάλιος ὁ Ἱεροσολύμων ἐπίσκοπος. ἀπορήσας δὲ ὁ Διόσκορος, καὶ μὴ ἔχων ἀπολογίαν, οὐκ ἔτι ἐτόλμησεν ἐμφανισθῆναι τῇ συνόδῳ. τότε ἡ σύνοδος συμπαρόντος καὶ τοῦ βασιλέως Μαρκιανοῦ, ἅμα τῆς συγκλήτου, ἀπεφήνατο κατὰ Διοσκόρου καὶ Εὐτυχοῦς, καὶ τούτους καθεῖλον. ἐν ᾗ καὶ τελευτᾷ. ὁ δὲ βασιλεὺς τὸν μὲν Διόσκορον ἐξορίσας εἰς Γάγγραν, τὴν δὲ σύνοδον ἐπαινέσας, εἶπε· χάριν μεγίστην ὁμολογῶ τῷ πάντων ἡμῶν δεσπότῃ καὶ Θεῷ, ὅτι ἀναιρεθείσης τῆς διχονοίας, εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ὁμολογίαν συνεληλύθαμεν. καὶ φιλοφρονήσας τοὺς ἑξακοσίους τριάκοντα ἁγίους πατέρας ἀπέλυσεν ἕκαστον εἰς τὰ ἴδια ἐν εἰρήνῃ. ἐχειροτονήθη δὲ Προτέριος ἀντὶ Διοσκόρου ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας.

Κόσμου ἔτη ͵εϡμε'.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτη υμε'.	Ῥωμ. βασιλεὺς Μαρκιανὸς ἔτη ϛ'.	Περσ. βασιλ. Περόζης ἔτη κδ'.	Ῥωμ. ἐπίσκοπος Λέων ἔτη κα'.	Κωνσ. ἐπίσκ. Ἀνατόλιος ἔτη θ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἰουβενάλιος ἔτη λη'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Προτέριος ἔτη ϛ'.	Ἀντ. ἐπίσ. Μάξιμος ἔτη δ'.
		γ'	α'	ια'	δ'	ιε'	α'	δ'

Ταύτῳ τῷ ἔτει Πουλχερία ἡ μακαρία καὶ εὐσεβὴς ἐκοιμήθη ἐν Χριστῷ πολλὰ ποιήσασα κατορθώματα, καὶ πάντα τὰ ἑαυτῆς πτωχοῖς καταλείψασα, ἅπερ Μαρκιανὸς πλεῖστα ὄντα προθύμως δέδωκεν. ἔκτισε δὲ ἡ αὐτὴ πολλοὺς εὐκτηρίους οἴκους, καὶ πτωχεῖα, καὶ ξενῶνας, καὶ ξενοτάφια. ἐν οἷς καὶ τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου μάρτυρος Λαυρεντίου. τοῦ δὲ Διοσκόρου ἐξορισθέντος καὶ τοῦ Προτερίου προβληθέντος, οἱ σύμφρονες Διοσκόρου καὶ Εὐτυχοῦς στάσιν μεγίστην ἐποίησαν, ἀπειλήσαντες κωλύειν καὶ τὴν σιτοπομπίαν. Μαρκιανὸς δὲ μαθὼν, ἐκέλευσεν οὐκ εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ἀλλ᾽ εἰς τὸ Πηλούσιον τὸν σῖτον τῆς Αἰγύπτου καταγωγιάζεσθαι διὰ τοῦ Νείλου, καὶ οὕτως εἰς τὴν βασιλίδα πλωΐζεσθαι. ὅπερ Ἀλεξανδρεῖς λιμώξαντες Προτέριον ᾔτησαν δεηθῆναι περὶ αὐτῶν τοῦ βασιλέως, καὶ οὕτω τῆς ἀταξίας ἐπαύσαντο.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἀνεκτίσθη τὸ Διοκλητιανὸν βαλανεῖον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ· καὶ Ἀττίλας ἔκαυσε τὴν Ἀκυλίαν πόλιν.

Τῷ δ᾽ αὐτῷ ἔτει Θεοδόσιος μοναχὸς ἀνὴρ λυμεὼν καταλαβὼν δρομαῖος μετὰ τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ μαθὼν Εὐδοκίαν τὴν Αὐγοῦσταν προσκεῖσθαι Διοσκόρῳ τῷ καθαιρεθέντι ὑπὸ τῆς συνόδου, ἤρξατο καταβοᾷν τῆς συνόδου, ὡς τὴν ὀρθὴν ἀναστρεψάσης πίστιν, καὶ συναρπάζει τὴν Αὐγοῦσταν, καὶ τοὺς μοναχοὺς, καὶ ταῖς ἰδίαις μιαιφονίαις χρησάμενος, βαρβαρικῷ τρόπῳ τὸν ἀρχιερατικὸν θρόνον ἁρπάζει, καὶ τοὺς τῆς Αὐγούστης ἀνθρώπους ὑπουργοὺς ἔχων, χειροτονεῖ ἐπισκόπους κατὰ πόλιν, τῶν ἐπισκόπων ἔτι ὄντων ἐν τῇ συνόδῳ. Σευηριανὸν δὲ τὸν ἐπίσκοπον Σκυθοπόλεως μὴ

Theophanis Chron.

ignorantiam confugit: at cum argumentis, quæ ab ipsis actis petebatur convinceretur, perplexus hæsitabat, ac simul veritas in apertum proferebatur. Tunc quid pro defensione diceret nescius, erubuit. Qui vero cum ipso in prædatoria Synodo convenerant, vis sibi ab eo illatæ Dioscorum arguebant: & venia sibi a Synodo petita, in gratiam sunt recepti: e quorum numero Juvenalius Hierosolymorum Episcopus extitit. Dioscorus animo fluctuans, & quid responderet incertus, Synodo se præsentem exhibere non ulterius est ausus. Tam vero Synodus ipso Imperatore Marciano, & Senatu præsente adversam Dioscoro & Eutychi sententiam pronunciavit, & eos depositione punivit. Pronunciata sententia Synodus soluta est. Imperator Gangras relegato Dioscoro, in Synodi laudes erumpens, dixit. Deo nostrum omnium Domino maximas debeo grates: quod sublata omni dissensione, in unam tandem & eamdem sententiam omnes ivimus. Sanctos demum sexcentos & triginta Patres postquam benigne & humane suscepisset, singulos cum pace ad proprias sedes dimisit. In Dioscori vero locum Proterius Alexandriæ Episcopus est ordinatus.

Anni mundi 5945.	Divinæ Incarn. 445.	Rom. Imp. Marcianus annis 6.	Persarum rex Perozes annis 24.	Romæ Epis. Leo annis 21.	Constant. Episc. Anatolius annis 9.	Hierosol. Episc. Juvenalius annis 38.	Alexand. Episc. Proterius annis 6.	Antioc. Episc. Maximus annis 4.
		3	1	11	4	15	1	4

Hoc anno multis rebus præclare gestis, cunctisque suis bonis pauperibus relictis, beata & pia Pulcheria obdormivit in Christo: bona ejus licet immensa Marcianus libentissime consignavit. Ipsa porro quamplurimas sacras ædes sive oratoria, multa item publica pauperum loca, peregrinorumque domicilia, & eisdem mortuis cœmeteria, in quibus sancti Martyris Laurentii templum numeratur, ædificavit. Dioscoro vero in exilium pulso, & in ejus vicem Proterio suffecto, qui cum Dioscoro & Eutyche sentiebant, magnum concitaverunt tumultum, frumentarium etiam commeatum se intercluſuros minati. Eo cognito, non Alexandriam, sed Pelusium per Nilum Ægyptum frumentum devehi, ac inde CP. reginam Urbium deportari Marcianus mandavit. Hinc ipsi Alexandrini fame vexati, Proterium, qui pro ipsis Imperatorem deprecaretur, interposuerunt: sicque tumultuari destiterunt.

Edit. Paris. pag. 92.

Hoc etiam anno Diocletianeum balneum Alexandriæ reparatum: & Attila Aquilejam urbem incendio devastavit.

Hoc eodem anno Theodosius Monachus vir exitiosus, peracto Chalcedone Concilio, cursu concito Hierosolymam delatus, & de Eudociæ Augustæ versus Dioscorum a Concilio depositum affectu certior factus, adversus illud, quasi rectam pervertisset fidem, vociferari & declamare cœpit: & Augusta in propriam sententiam rapta, circumventis etiam Monachis, familiaribus sibi cædibus usus, barbarico more in Pontificium thronum, etiam ipsis Augustæ domesticis invasionis hujusmodi administris, intruditur, & per urbes, Episcopis adhuc in Concilio considentibus, Episcopos destinat: Severianum autem Scythopoleos Episcopum cum ipsius pra-

vis erroribus assentiri nollet, civitate expulsum interficit, persecutionemque in eos qui ejus communionem aversarentur, excitat, & quosdam quidem examinat tormentis, aliorum ædes igne depopulatur, adeo ut civitatis a Barbaris devastatæ faciem in ipsa civitate exhiberet. Tandemque Athanasium sanctæ Resurrectionis Diaconum summam ejus in Deum impietatem probris & reprehensionibus insectantem necavit crudeliter, sanctique corpus per urbem publice in ludibrium raptum canibus objecit. Domnus vero Antiochiæ, & Juvenalius Hierosolymorum Episcopi in eremum secessu saluti consuluerunt. Cum vero illa pestis viginti menses continuos Hierosolymitanam occupasset sedem, Marcianus, re comperta, ipsum comprehendi jussit; at ille fuga Sinæum in montem se recepit. Ipso vero una cum sacrilege ordinatis eliminato, Juvenalius in sedem sibi propriam est restitutus.

A ὑπαχθέντα τῇ αὐτοῦ κακοδοξίᾳ τῆς πόλεως ἐξαγαγὼν κατασφάττει, καὶ ἐγείρει διωγμὸν κατὰ τῶν μὴ κοινωνούντων αὐτῷ, καὶ πολλοὺς μὲν ἐβασάνισε, καὶ ἑτέρων δὲ τοὺς οἴκους πυρὶ παρέδωκεν, ὥστε νομισθῆναι ὑπὸ βαρβάρων τὴν πόλιν ἑαλωκέναι. ἀπέσφαξε δὲ καὶ Ἀθανάσιον διάκονον τῆς ἁγίας Ἀναστάσεως ὀνειδίσαντα, καὶ ἐξελέγξαντα τὴν αὐτοῦ ἀθείαν, καὶ τὸ τοῦ ἁγίου σῶμα κατὰ τὴν πόλιν πομπεύσας τοῖς κυσὶ παρέδωκε. Δόμνος δὲ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἀντιοχείας εἰς τὴν ἔρημον ἔφυγε· καὶ Ἰουβενάλιος Ἱεροσολύμων. τοῦ δὲ λυμεῶνος Θεοδοσίου ἐπὶ εἴκοσι μῆνας τὸν θρόνον Ἱεροσολύμων κρατήσαντος, γνοὺς ὁ βασιλεὺς Μαρκιανὸς ἐκέλευσεν αὐτὸν συλληφθῆναι· ὁ δὲ φυγὰς ᾤχετο ἐπὶ τὸ Σίναιον ὄρος. B τούτου δὲ ἐκ ποδῶν γεγονότος, καὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ χειροτονηθέντων, πάλιν Ἰουβενάλιος τὸν θρόνον αὐτοῦ ἀπέλαβεν.

							Ant. Episc. Basilius an. 2.
4	9	19	6	3	23	5	

							Ἀντ. ἐπίσκ. Βασ. λειος ἔτ. β'.
δ'	θ'.	ιθ'.	ϛ'	γ'	κγ'	ε'	

Hoc anno Valentinianus Imperator Aetii Patricii potestatem nimiam Romæ suspectam habens, Heraclio quodam Eunucho adjutore adscito, ipsum dolis interficit. Adversus autem Marcianum pactum a Theodosio tributum reddi non ferentem Attila bellum parabat. Interea puellæ, cujus forma liberalis omnino fuit, amore captus, dum nuptias cum illa celebrat, vino maxime madidus, ac profundo somno gravatus, copioso subinde sanguinis profluvio e naribus atque ore erumpente, vitam finiit. Tam amplam vero patris ditionem excipientes filii, & ad invicem dissidentes, profligantur. Romani porro qui partes Orientis tenebant, summa pace justitia & gaudio Marciano imperante fruebantur. Et erant certe Imperatoris benignitate aurea prorsus illa tempora, tranquillitate nimirum rebus omnibus superfusa.

Edit. Paris. pag. 93.

Τούτῳ τῷ ἔτει Οὐαλεντινιανὸς βασιλεὺς ἐν Ῥώμῃ ὑφορώμενος τὴν Ἀετίου τοῦ Πατρικίου δύναμιν, δολοφονεῖ C τοῦτον Ἡρακλείου τινὸς τῶν εὐνούχων συμπράξαντος αὐτῷ. ὁ δὲ Ἀττιλᾶς εὐτρεπίζετο πολεμῆσαι Μαρκιανῷ μὴ ἀνεχομένῳ τὸν φόρον αὐτῷ παρασχέσθαι τὸν ὑπὸ Θεοδοσίου ταχθέντα. μεταξὺ δὲ κόρης τινὸς εὐπρεποῦς ἐρασθεὶς, καὶ τὸν πρὸς αὐτὴν γάμον ἐπιτελῶν, οἰνωθεὶς δὲ σφόδρα, καὶ ὕπνῳ βαρυνθεὶς, αἵματος ἀθρόον διαρρέοντος καὶ τοῦ στόματος ἐνεχθέντος, τελευτᾷ τὸν βίον. τὴν δὲ τοσαύτην αὐτοῦ δυναστείαν οἱ παῖδες τούτου διαδεξάμενοι, καὶ στασιάσαντες πρὸς ἀλλήλους, διαφθείρονται. οἱ μέν τοί γε κατὰ τὴν ἑῴαν Ῥωμαῖοι Μαρκιανοῦ βασιλεύοντες πάσης ἀπέλαυον εἰρήνης, καὶ δικαιοσύνης, καὶ εὐφροσύνης. καὶ ἦν ἐκεῖνα τὰ ἔτη χρυσᾶ τῇ τοῦ βασιλέως χρηστότητι γαλήνης πάντα ἐπικεχυμένης τὰ πρά-D γματα.

3	8	18	2	22	2	5		

ε'	γ'	η'	ϛ'	ιζ'	γ'	β'		

Hoc anno Valentinianus Romæ imperans recta quidem Ecclesiæ dogmata sustinebat, innumeris licet flagitiis quotidianum vitæ usum respergeret. Formosissimæ siquidem uxori Eudoxiæ Theodosii Imperatoris filiæ conjunctus, alienis mulieribus per artes dæmoniacas abutebatur. Etiam curiosa sectantibus assidue conversabatur: quare fœdissimo mortis genere plectitur. Ejus quippe Maximi, qui sub magno Theodosio tyrannidem fuerat aucupatus, nepos, & ejusdem nominis consors inter Patricios Romæ adscitus, in Palatium irruens, Valentinianum trucidavit, Eudoxiam vi oppressit, & Imperium obtinuit. Etenim per quæ peccat aliquis, per eadem castigatur. His afflicta Eudoxia, cum Theodosio patre & Pulcheria jam extinctis, nullum sibi Constantinopoli affuturum auxilium expectaret, Gizerichum, ex Maximi tyrannide eximi se deprecata, Romam advocat. Eo cum

Τούτῳ τῷ ἔτει Οὐαλεντινιανὸς ὁ τῆς Ῥώμης βασιλεύων τῶν μὲν ὀρθῶν τῆς ἐκκλησίας δογμάτων ἀντελαμβάνετο. πολλῇ δὲ τῇ παρανομίᾳ ἐν τῇ ἑαυτοῦ διεκέχρητο διαίτῃ. εὐπρεπεστάτῃ γὰρ γυναικὶ Εὐδοξίᾳ τῇ θυγατρὶ Θεοδοσίου τοῦ βασιλέως συνοικῶν ἀλλοτρίαις δαιμονιωδῶς ἐκέχρητο. ὡμίλει συνεχῶς καὶ τοῖς τὰ περίεργα πράττουσι. διὸ καὶ αἰσχίστῳ παραδίδοται θανάτῳ. Μαξίμου γὰρ τοῦ ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου τυραννήσαντος ἔγ-E γονος καὶ ὁμώνυμος ἐν τοῖς κατὰ τὴν Ῥώμην Πατρικίοις τελῶν, ἔνδον τοῦ παλατίου γενόμενος, τὸν Οὐαλεντινιανὸν ἀπέσφαξε, καὶ τῇ Εὐδοξίᾳ βίᾳ συνεγένετο, καὶ τῆς βασιλείας ἐκράτησε· δι' ὧν γάρ τις ἁμαρτάνει, διὰ τούτων καὶ παιδεύεται. ἐπὶ τούτοις ἡ Εὐδοξία ἀχθομένη, καὶ μηδεμίαν βοήθειαν ἐκ τοῦ Βυζαντίου ἔσεσθαι αὐτῇ λογισαμένη, Θεοδοσίου τοῦ πατρὸς αὐτῆς τελευτήσαντος, καὶ Πουλχερίας, μεταπέμπεται Γιζέριχον εἰς Ῥώμην, παρακαλοῦσα λυτρωθῆναι ἐκ τῆς τοῦ Μαξίμου τυραννίδος. Γιζέριχον δὲ σόλῳ

μεγάλῳ ἐκπλεύσαντος εἰς Ῥώμην, Μάξιμος φοβηθεὶς φυγῇ ἐχρήσατο. οἱ δὲ συνόντες αὐτῷ ἀνεῖλον αὐτὸν βασιλεύσαντα ἔτος ἕν. ὁ δὲ Γιζέριχος μηδενὸς αὐτῷ ἀντιστάντος, εἰσῆλθεν εἰς Ῥώμην τῇ γ΄. ἡμέρᾳ τῆς σφαγῆς Μαξίμου, καὶ λαβὼν πάντα τὰ χρήματα, καὶ τὰ τῆς πόλεως θεάματα εἰς τὰ πλοῖα ἐμβαλὼν, ἐν οἷς ἦσαν κειμήλια ὁλόχρυσα καὶ διάλιθα ἐκκλησιαστικὰ, καὶ σκεύη Ἑβραϊκὰ, ἅπερ Οὐεσπασιανοῦ Τίτος μετὰ τὴν ἅλωσιν Ἱεροσολύμων εἰς Ῥώμην ἤγαγε, σὺν τούτοις λαβὼν καὶ Εὐδοξίαν τὴν βασίλισσαν, καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, εἰς Ἀφρικὴν ἀπέπλευσε· καὶ τὴν μὲν Εὐδοκίαν Ὀνωρίχῳ τῷ πρωτοτόκῳ υἱῷ αὐτοῦ συνέζευξε, τὴν δὲ Πλακιδίαν ἄνδρα ἔχειν μαθὼν Ὀλύβριον τὸν πατρίκιον μετὰ τῆς μητρὸς ἐφύλαξεν Εὐδοξίας. μαθὼν δὲ τὸν τοῦ Μαξίμου θάνατον Μαιωρῖνος ἐβασίλευσεν ἔτη δύο, καὶ μετ' αὐτὸν Ἄβιτος τῆς Ῥώμης βασιλείας ἐκράτησεν ἐνιαυτοὺς δύο· καὶ μετὰ τοῦτον Σευῆρος ἔτη γ΄. καὶ μετὰ τούτους οὐκ ἔστι βασιλεὺς, ἀλλὰ Ῥεκίμερ ἐδιοίκει τὰ πράγματα στρατηγῶν, καὶ μεγάλην περικείμενος δύναμιν.

A ingenti classe Romam adnavigante, deterritus Maximus fugæ se committit: & a suis, cum vix annum imperasset, interimitur. Gizerichus nullo resistente, tertio a cæde Maximi die Romam ingreditur, direptisque omnibus Urbis divitiis, & cunctis ejus ornamentis spectatu dignioribus in naves impositis, in quibus etiam fuit copiosa Ecclesiæ supellex ex auro solido & gemmis conflata, & Hebraica vasa a Vespasiani filio Tito post Hierosolymorum excidium Romam allata, & insuper Eudoxia Imperatrice, ejusque filiabus una secum abductis, in Africam navibus remeat: ibi demum Eudociam Honoricho filio suo majori conjugio copulat, B Placidiam vero cum Olybrium Patricium virum habere comperisset, una cum matre Eudoxia sub custodia tenuit. Majorinus, audita Maximi morte, duos annos Imperio potitur: eo sublato, Avitus pari annorum numero occupavit: post hunc Severus annos tres. Post istos nullus Romæ extitit Imperator: verum Recimer Dux exercitus magna instructus potentia, rerum summam administravit.

Edit. Paris. pag. 94.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἐτελεύτησεν Εὐδοκία ἐν Ἱεροσολύμοις πολλὰ καταλείψασα ταῖς ἐκκλησίαις.

Hoc etiam anno Eudocia donis maximis in Ecclesias collatis Hierosolymis decessit.

									Ἀντιοχείας Μαρτύριος ἔτη γ΄.
			ς΄	δ΄	ιδ΄	ζ	ιη΄	δ΄	α

C

									Antiochiæ Episc. Martyrius annis 3.
			6	4	14	7	18	4	1

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐκάη ἡ Ῥάβεννα, καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐσφάγη ὁ Πατρίκιος Ῥαμίτος εἰς Κλάσας. καὶ μεθ' ἡμέρας ιθ΄. ἐνικήθη Ἄβιτος ὑπὸ Ῥεμίκου,* καὶ γέγονεν εἰς πόλιν Πλακεντίαν εἰς Γαλλίας.

* Locus mutilus.

Hoc anno Ravenna civitas igne consumpta est: & post dies paucos Ramitus Patricius ad Classas est interfectus: diesque abhinc undeviginti a Remico superatus est Avitus: factus autem Placentiæ civitatis Episcopus, in Gallias profectus occubuit.

			ζ	ιε΄	ιε	η΄	ιθ΄	ε΄	β΄

			7	5	15	8	19	5	2

Τούτῳ τῷ ἔτει Μαρκιανὸς ὁ βασιλεὺς ἐτελεύτησε πρὸ μιᾶς καλανδῶν Μαΐων· καὶ ἐβασίλευσε Λέων ὁ μέγας. αὐτῷ δὲ τῷ ἔτει ἀνενεώθη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τὸ Γρατιανὸν βαλανεῖον, καὶ ἡ βασιλικὴ μεγάλη εἰς τὸ στοιχεῖον. πάνυ δὲ ἦν εὐλαβὴς καὶ φοβούμενος τὸν Θεὸν Μαρκιανὸς, ὅστις ἐν ταῖς λιταῖς τοῦ Κάμπου πεζὸς ἐξῄει, πολλὰ τοῖς δεομένοις εὖ ποιῶν· ὅθεν τοῦτον ὁρῶν ὁ Πατριάρχης Ἀνατόλιος καὶ αὐτὸς οὐκ ἔτι φορείῳ φερόμενος, κατὰ τὸ ἔθος, ἐλιτάνευεν, ἀλλὰ πεζός.

D Hoc anno pridie Majas Kalendas Marcianus Imperator decessit, & in Imperio successit magnus Leo. Eadem tempestate Gratiani balneum Alexandriæ reparatur, & Regia major ad Stœchium. Marcianus porro valde pius religioso timore Deum colebat, & Processionibus ad Campum celebratis, pedes incedebat, & multis beneficiis sibi devinciebat egentes: quares his conspectis, non amplius sellæ sublatus, ut mos tunc ferebat, sed pedibus quoque iter agens Anatolius Patriarcha Processionum supplicationes obibat.

Τούτῳ τῷ ἔτει Τιμόθεος ὁ Αἴλουρος μαγγανείᾳ χρησάμενος, νυκτὸς ἐν τοῖς κελλίοις τῶν μοναχῶν περιήρχετο, ἐξ ὀνόματος καλῶν ἕκαστον. τοῦ δὲ ἀποκρινομένου ἔλεγεν. ἐγὼ ἄγγελός εἰμι, καὶ ἀπεστάλην εἰπεῖν πᾶσιν ἀποστῆναι μὲν τῆς κοινωνίας Προτερίου καὶ τῆς ἐν Χαλκηδόνι, Τιμόθεον δὲ τὸν Αἴλουρον ἐπίσκοπον προχειρίσασθαι Ἀλεξανδρείας.

Hoc etiam anno Timotheus Ælurus præstigiis & fraudibus usus, Monachorum cellas nocturnus ambulator circumibat, nominatim singulos vocans: cui cum responderet quispiam, referebat ille. Ego sum Angelus: & ut a Proterii commu- E nione, & ab iis quæ Chalcedone sunt acta, cuncti abstineant; & subinde Timotheum Ælurum Alexandriæ constituant Episcopum, enunciatum sum missus.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Εὐδοκία ἡ θυγάτηρ Θεοδοσίου τοῦ βασιλέως, γυνὴ δὲ Οὐαλεντινιανοῦ τοῦ τρίτου μετὰ μιᾶς θυγατρὸς Πλακιδίας γυναικὸς Ὀλυβρίου ἐπανῆλθεν ἐξ Ἀφρικῆς· ἡ γὰρ Εὐδοκία τῷ υἱῷ Γιζερίχου Ὀνωρίχῳ ἐζεύχθη, καὶ οὐκ ἐπανῆλθεν.

Theophanis Chron.

Hoc eodem anno Eudoxia Theodosii Imperatoris filia, Valentiniani vero tertii conjux, cum Placidia filiarum altera, Olybrii uxore, ex Africa remeavit: Eudocia siquidem Honoricho Gizerichi filio matrimonio juncta non rediit.

Anni mundi 5950	Divinæ Incarn. 450	Rom. Imp. Leo annis 17.	Persarũ rex Peroxes annis 24.	Romæ Episc. Leo ann. 21.	Constant. Episc. Anatolius annis 9.	Hieros. Episc. Juvenalius annis 38.	Alex. Episc. Proterius annis 6.	Anti. Episc. Martyrius annis 13.
		1	6	16	9	20	6	3

Κόσμου ἔτη ,εϡν'	Τῆς θείας σαρκώσεως υν'	Ῥωμ. Βασιλεὺς Λέων ἔτη ιζ'.	Περσ. βασιλ. Περόζης ἔτη κδ'	Ῥωμ. ἐπίσκοπος Λέων ἔτη κα'.	Κωνστ. ἐπίσκ. Ἀνατόλιος ἔτη θ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἰουβενάλιος ἔτη λη'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Προτέριος ἔτη ϛ'	Ἀντ. ἐπίσ. Μαρτύριος ἔτη ιγ'.
		α'	ϛ'	ιϛ'	θ'	κ'	ϛ'	γ'

Edit. Parif. pag. 95.

Hoc anno Leo, genere Thrax, dignitate Tribunus, Imperator salutatur, mense Februario, indictione decima, & ab Anatolio Patriarcha coronatur.

Hoc anno maximo terræ motu Antiochiæ facto, tota ferme civitas corruit. Alexandriam porro Camelopardalis, Taurelaphi, & alia ferarum monstra sunt illata: simulque cum illis Timotheus, cognomento Ælurus, Alexandrinam urbem turbavit. Coempta quippe siccariorum manu, sedem Alexandrinam invasit tyrannice, & omni Ecclesiæ gradu dejectus, a duobus pariter Ecclesiastica dignitate extorribus Episcopis ordinatur. Hinc cuncta, quæ Alcaandriam vexaverunt, scandala originem habuere. Cunctis enim per universum orbem sacris viris Chalcedonensis Concilii decretum admittentibus, perversus ille rabie quadam effræni motus, contumellas in illud evomere non verebatur: prophanus & Ordinis expers, Episcoporum consecrationes perficiebat; & qui ne Presbyter quidem, alios collato baptismo initiabat. Cæterum paratas sibi ab Æluro insidias Beatus Proterius præsenriens, locum dat Iræ, & primo Paschalis celebritatis die ad venerandum Baptisterium confugit. At vero Præcursor Antichristi neque sacræ solemnitatis diem, neque veneranda loca reveritus, misit qui Præsulem prorsus innoxium cum sex aliis, qui cum illo erant, interficerent. Hi corpus Pontificis funibus alligatum extra sancti lavacri septa rapuerunt, & per civitatem ignominiose circumductum inhumane penitus & impie attrectaverunt, & illud demum ignibus absumpserunt, cineribus in aerem dispersis.

Eodem anno sanctæ Anastasiæ corpus Sirmio delatum, in ejus templo ad Domnici porticus depositum. Timotheus autem Ælurus Cyrilli magni opera nondum in lucem edita nactus, ea plerisque locis adulteravit, ut Petrus Presbyter Alexandrinus testatur.

Τούτῳ τῷ ἔτει Λέων ἐβασίλευσε, Θρᾷξ τῷ γένει, Τριβοῦνος τὴν ἀξίαν, μηνὶ Φεβρουαρίῳ ἰνδικτ. ια'. στεφθεὶς ὑπὸ Ἀνατολίου τοῦ Πατριάρχου.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει σεισμοῦ φοβεροῦ γενομένου ἐν Ἀντιοχείᾳ σχεδὸν πᾶσα ἡ πόλις κατέπεσεν. ἦλθε δὲ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Καμηλοπάρδαλις, καὶ Ταυρέλαφοι, καὶ ἄλλα θηρία. σὺν αὐτοῖς καὶ ὁ Τιμόθεος ὁ ἐπίκλην Αἴλουρος, τὴν Ἀλεξανδρέων πόλιν διετάραττε. πλήθη γὰρ ἀτάκτων ἀνδρῶν ὠνησάμενος τυραννικῶς τὸν θρόνον Ἀλεξανδρείας ἐσφέτερισε, καὶ καθῃρημένος ὢν, ὑπὸ δύο καθῃρημένων χειροτονεῖται. ἐντεῦθεν πάντα τὰ σκάνδαλα ἀνέφυε ἐν Ἀλεξανδρείᾳ· πάντων γὰρ τῶν τῆς οἰκουμένης ἱερέων τὸν ὅρον τῆς ἐν Χαλκηδόνι συνόδου ἀποδεξαμένων, οὗτος ὁ μιαρὸς μετὰ λύττας τινὸς ἀχέτου ταύτην καθύβριζε, καὶ χειροτονίας ἐπισκόπων ἐποίει ἀχειροτόνητος ὤν, καὶ βάπτισμα ἐπετέλει πρεσβύτερος μὴ ὤν. ὁ δὲ μακάριος Προτέριος αἰσθόμενος τὴν κατ' αὐτοῦ σκευαζομένην ὑπὸ τοῦ Αἰλούρου ἐπιβουλὴν, δίδωσι τόπον τῇ ὀργῇ, καὶ τῷ σεπτῷ προσφεύγει βαπτιστηρίῳ ἐν τῇ πρώτῃ τῆς πασχαλίας ἡμέρᾳ. ὁ δὲ τοῦ Ἀντιχρίστου πρόδρομος μὴ αἰδεσθεὶς, μηδὲ τὴν ἁγίαν ἡμέραν, μήτε τοὺς σεβασμίους τόπους, ἀποστείλας κατασφάζει τὸν ἀνεύθυνον Ἀρχιερέα μετὰ καὶ ἄλλων ἓξ τῶν σὺν αὐτῷ. καὶ σχοινίοις περισύραντες τοῦτο τὸ λείψανον ἀπὸ τῆς ἁγίας ἐξέβαλον κολυμβήθρας, καὶ πομπεύσαντες αὐτὸ κατὰ τὴν πόλιν, ᾔκιζον αὐτὸ ἀνηλεῶς· τέλος αὐτὸ κατὰ τὴν πόλιν πυρὶ κατέκαυσαν, καὶ τὴν σποδὸν ἀέρι παρέπεμπον.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἐνήχθη τὸ λείψανον τῆς ἁγίας Ἀναστασίας ἀπὸ τοῦ Σερμίου, καὶ κατετέθη ἐν τῷ ναῷ αὐτῆς ἐν τοῖς Δομνίνου ἐμβόλοις. Τιμόθεος δὲ ὁ Αἴλουρος τὰ συγγράμματα Κυρίλλου τοῦ μεγάλου μὴ ἐκδοθέντα εὑρὼν ἐνόθευσεν ἐν πολλοῖς τόποις, ὡς ἱστορεῖ Πέτρος ὁ πρεσβύτερος Ἀλεξανδρείας.

						CP. Episc. Gennadius annis 13.		Alex. Episc. prædo Timotheus Ælurus annis 2.	
		2	7	17	1	21	1	4	

					Κωνστ. ἐπίσκ. Γεννάδιος ἔτ. ιγ'.		Ἀλεξ. ἐκράτησεν ληστρικῶς Τιμόθ. Αἴλουρος ἔτη β'.	
		β'	ζ'	ι'	α'	κα'	α'	δ'

Hoc anno Leo Imperator de injusta Proterii cæde & iniqua Æluri promotione certior factus, misit Cæsarium, & linguis mutilatis relegavit eos, qui Proterii cædi communicaverant. In prophanum vero Ælurum non animadvertit: judicium de eo ad Episcopos pertinere pronuncians.

pag. 96.

Hoc etiam anno Zeno Ariadnæ Leonis filiæ matrimonio junctus est.

Τούτῳ τῷ ἔτει μαθὼν Λέων ὁ βασιλεὺς τὴν ἄδικον θάνατον Προτερίου, καὶ τὴν τοῦ Αἰλούρου ἄθεσμον προαγωγὴν, πέμψας, Καισάριον ἐγλωσσοτόμησε, καὶ ἀμφοτέρους ἐξώρισεν, ὡς κοινωνήσαντας τῷ φόνῳ Προτερίου· Τιμοθέῳ δὲ τῷ ἀνιέρῳ οὐκ ἐπεξῆλθε τὴν ἐπ' αὐτῷ κρίσιν ἐπισκόποις εἰπὼν ἁρμόζειν.

Locus mutilus ex Anastasio restituius.

Τούτῳ δ' αὐτῷ ἔτει καὶ Ζήνων ἐζεύχθη Ἀριάδνῃ τῇ θυγατρὶ Λέοντος.

		γ'	η'	ιη'	β'	κβ'	β'	ε'

Τούτῳ τῷ ἔτει γράμματα πρὸς τοὺς ἑκάστης ἐπαρχίας ἐπισκόπους ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς, γράψαι αὐτῷ τὴν οἰκείαν γνώμην αὐτῶν. πότερον ἐν τοῖς ἐν Χαλκηδόνι ὁρισθεῖσιν ἀρέσκοιντο, καὶ περὶ τῆς τοῦ Αἰλούρου χειροτονίας τί λέγοιεν; ἐν οἷς καὶ τῷ ἁγίῳ Συμεὼν τῷ Στυλίτῃ, καὶ Βαρδᾷ τῷ μοναχῷ, καὶ Ἰακώβῳ θαυματουργῷ διαμαρτυρόμενος, ὡς τῷ Θεῷ τῶν ὅλων παρέχειν μέλλοντας τὴν κρίσιν τῶν ἀμφισβητουμένων ποιήσασθαι. οἱ δὲ παμψηφεὶ ὁμοφρόνως κυροῦσι μὲν τὴν ἐν Χαλκηδόνι ἁγίαν εἶναι, καὶ τῶν ὑπ' αὐτῆς ἐκτεθέντων ὅρων ἀποδέχονται. Τιμοθέου δὲ συμφώνως καταψηφίζονται, ὡς φονέως καὶ αἱρετικοῦ. ἐσπούδασε δὲ καὶ Γεννάδιος πρὸς τὸν βασιλέα ἐκδικῆσαι τὰ τολμηθέντα. ἀντιπράττετο δὲ αὐτῷ Ἄσπαρ ὁ Ἀρειανός. ὁ δὲ εὐσεβὴς βασιλεὺς τὸν μὲν Αἴλουρον ἐξώρισεν εἰς Γάγγρας, ἔνθα ὁ Διόσκορος ὁ τούτου διδάσκαλος. ὁ αὐτὸς δὲ ἐκεῖ ἤρξατο παρασυναγωγὰς ποιεῖν καὶ ταραχάς, ἃς μαθὼν ὁ βασιλεὺς, μετεξώρισεν αὐτὸν ἐν Χερσῶνι. Τιμόθεος δὲ ἄλλος, ἐπίκλην Λευκὸς, καὶ ὁ Σαλοφακίαλος, ὀρθόδοξος καὶ ἀγαθὸς ἀνὴρ, ὑπὸ πάντων φιλούμενος, ἐχειροτονήθη ἀντ' αὐτοῦ ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας.

Hoc anno ad singulos omnium provinciarum Episcopos litteras dedit Imperator, ut propriam ipsi renunciarent sententiam: num Chalcedonensis Concilii decretis acquiescerent, & de Æluri promotione quid sentirent? Sancto insuper Simeoni Stylitæ, & Bardæ Monacho, tum Jacobo miraculorum patratori scripsit, quasi Deo rerum omnium Domino rationem reddituros, de controversis rebus ut judicium facerent cunctos obtestatus. Illi una voce communique sensu coactam Chalcedone Synodum sanctam esse firmant, & expositis ab ea definitionibus mentem submittere profitentur: parique sententia, ceu perpetratæ cædis reum & hæreticum, Timotheum damnant. Ad hæc, ut quæ nefarie perpetrata condignæ subjicerentur ultioni, studium omne penes Imperatorem Gennadius adhibuit; adversæ licet parti oppositus faveret Aspar Arianus. Porro pientissimus Imperator Gangras, quo Dioscorus ejus magister fuerat deportatus, Ælurum relegavit. Is vero conventicula celebrare, & turbas illic movere denuo cœpit: quorum certior factus Imperator, hominem in Chersonem relegavit. Alius autem Timotheus, cognomento Leucus, qui & Salophacialus, vir de rebus fidei recte sentiens, & ob morum probitatem omnibus charus, in prioris locum Episcopus Alexandriæ ordinatus est.

		δ'	θ'	ιθ'	γ'	κγ'	Ἀλεξανδ. ἐπίσκ. Τιμόθεος ὁ Λευκὸς ἔτ. ιε'. α'	ς'

		4	9	19	3	23	Alexandriæ Episc. Timotheus Leucus an. 15. 1	6

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἰουβενάλιος ὁ ἁγιώτατος ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων ἐτελεύτησε, καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἐχειροτονήθη Ἀναστάσιος. καὶ τῷ αὐτῷ χρόνῳ ἐκοιμήθη καὶ Συμεὼν ὁ μέγας Στυλίτης, ὁ τῆς Μάνδρας πρῶτος, καταδείξας τὴν τοιαύτην ἀρετὴν, καὶ σημειοφόρος γενόμενος.

Hoc anno Juvenalius sanctissimus Hierosolymorum Episcopus diem ultimum obiit, in cujus locum sacro ritu Anastasius suffectus est. Eodem quoque anno quievit Symeon magnus Stylita, cœtus Monastici celebratissimus, qui ejusmodi virtutis exemplum factus præ reliquis antesignanus exhibuit.

		ε'	ι'	κ'	δ'	κδ'	β'	ζ'

		5	10	20	4	24	2	7

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐμπρησμὸς μέγας γέγονεν ἐν ΚΠ. τῇ δευτέρᾳ τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς ἰνδικτιῶνος ιε'. ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ Νεωρίου, καὶ φθάσας ἕως τοῦ ἁγίου Θωμᾶ τῶν Ἀμαντίου. Μαρκιανὸς δὲ Οἰκονόμος ἀνελθὼν εἰς τοὺς κεράμους τῆς ἁγίας Ἀναστασίας κατέχων τὸ εὐαγγέλιον εὐχαῖς, καὶ δάκρυσι ἀβλαβῆ τὸν οἶκον διεφύλαξεν.

Hoc anno Septembris mensis die secundo, indictione decima quinta CP. magnum contigit incendium, cujus principium a navali, & ad sancti Thomæ Amantii fuit progressus. Marcianus autem Oeconomus, conscenso sanctæ Anastasiæ templo, manibus tenens Evangelium, precibus & lacrymis sanctam ædem illæsam servavit.

Edit. Paris. Pag. 97.

		ς'	ια'	κα'	ε'	κε'	γ'	η'

		6	11	21	5	25	3	8

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐσφάγη Μαιωρῖνος εἰς Τερτῶνα ὑπὸ Ῥεκιμέρ, Πατρικίου, καὶ ἐπήρθη εἰς βασιλέα Σευῆρος καὶ Σερπέντιος νόναις Ἰουλίαις.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ζωγράφου τινὸς τὸν σωτῆρα γράψαι τολμήσαντος καθ' ὁμοιότητα τοῦ Διὸς, ἐξηράνθη ἡ χεὶρ, ὃν ἐξαγορεύσαντα, δι' εὐχῆς ἰάσατο Γεννάδιος. φασὶ δέ τινες τῶν ἱστορικῶν ὅτι τὸ

Hoc anno Majorinus ad Dertonam a Recimere Patricio interemptus est: & Nonis Juliis Severus & Serpentius ad Imperii culmen elevatus.

Hoc eodem anno pictoris cujusdam Jovis specie Salvatoris faciem referre ausi manus exaruit: facinus vero confessum Gennadii preces sanaverunt. Historico-

rum vero nonnulli crispos & raros crines ad effingendam Salvatoris faciem magis decentes autumant. Cæterum Gennadius ad altare orans dæmonis spectrum noctu vidisse ferunt, quem cum increpasset, clamantem audivit: eo quidem vivente se cedere, sublato vero, Ecclesia quaquaversus se potiturum. Hæc veritus Gennadius, ut piaculum averteretur, crebras ad Deum preces fudit.

Hoc etiam anno Præcursoris templum Studius extruxit, & traductos ex Insomnium mansione Monachos in eo posuit. Gratissimus quoque Præpositus sancti Cyriaci extra portam Auream erexit ædem, in qua ipse mundo nuncium remisit.

Anni mundi 5956.	Divinæ Incarn. 456.	Rom. Imp. Leo annis 17.	Persarum rex Perozes anis 6.	Romæ Episc. Hilarion annis 6.	Constant. Episc. Gennadius annis 13.	Hierosol. Epis. Juvenalius annis 18.	Alexand. Episc Timotheus annis 15.	Antioc. Episc. Martyrius annis 13.
		7	12	1	6	21	4	9

Hoc anno Leo Imp. Zenonem generum Ducem Orientis instituit, & Basiliscum Verinæ Augustæ fratrem, Thraciæ pariter Ducem. Zeno vero Antiochiam profectus, sacrum Martyrium in ea comperit Episcopum. Petrus autem Fullo etiam in templo Bassæ Martyris Chalcedonensis Presbyterio fungens Zenonem sequebatur. Is implorata Zenonis opera nonnullos ex Apollinarii asseclis mercede conductos sibi conjungit, & innumeros tumultus contra fidem, & Martyrium Episcopum excitat: anathemate etiam ferit qui non assererent, Deum cruci suffixum, populoque demum in duas partes Antiochiæ discisso addit ter sancto hymno: Qui crucifixus es pro nobis: quæ voces ab eo tempore in hodiernum usque diem a Theopaschitis usurpari consueverunt. Martyrius porro ad Imperatorem Leonem profectus, Gennadii CP. Præsulis commendationibus multo cum honore suscipitur. Antiochiam deinde reversus, cum populi factiones varias easdemque tumultibus comperisset agitatas, & Zenonis favore fortiores, in Ecclesiæ conventu cessit Episcopatu, verbis usus hujusmodi. Clero inobedienti, populo contumaci, & Ecclesiæ sordibus infectæ nuncium remitto: solaque Sacerdotii dignitate mihi reservata, Episcopale munus depono. Eo secedente Petrus Fullo in Antiochiæ thronum insiliens confestim Joannem quemdam degradatione damnatum ordinat Apameæ Episcopum. Nuncio de his accepto, Gennadius cuncta refert ad Imperatorem, qui Petrum Fullonem exilio plectendum pronunciat: quod cum Petrus audisset, ipse fuga proprium exilium evitat: moxque communibus suffragiis Julianus quidam Antiochiæ Episcopus institutus est.

Edit. Paris. pag. 98.

Hoc etiam anno, quinto Idus Majas Elisæi Prophetæ corpus Alexandriam delatum in Pauli Leprosi Monasterio reponitur. Sanavit ille Leprosum, alii lepram induit, & in æde a Leproso erecta reconditus est.

A οὖλον καὶ ὀλιγότριχον σχῆμα ἐπὶ τοῦ σωτῆρος οἰκειότερον ἐστί. τοῦ δὲ Γενναδίου τῇ νυκτὶ εὐχομένου ἐντὸς τοῦ θυσιαστηρίου ἰδεῖν λέγεται φάντασμα δαιμονίου, ὃ καὶ ἐπιτιμήσας ἤκουσεν αὐτοῦ κράζοντος, ὡς αὐτοῦ μὲν ζῶντος ἐνδίδωσι· μετὰ δὲ θάνατον αὐτοῦ κρατήσει πάντως τῆς ἐκκλησίας· ὅπερ δείσας Γεννάδιος, πολλὰ ὑπὲρ τούτου τὸν Θεὸν ἐδυσώπει.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει καὶ Στούδιος τὸν ναὸν ἔκτισε τοῦ Προδρόμου, καὶ μοναχοὺς ἐκ τῆς μονῆς τῶν Ἀκοιμήτων ἐν αὐτῷ κατέστησε. καὶ Γρατίσιμος Πραιπόσιτος τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Κυριακοῦ ἔξω τῆς Χρυσῆς πόρτης ἔκτισε, καὶ ἀπετάξατο ἐν αὐτῷ.

B

Κόσμου ἔτη ͵εϡνϛ'.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτη υνϛ'.	Ῥωμ. Βασιλ. Λέων ἔτη ιζ'.	Περσῶν βασιλ. Περόζης ἔτ. κδ'.	Ῥώμ. ἐπίσκ. Ἱλαρίων ἔτη ς'.	Κωνσ. ἐπίσκ. Γεννάδιος ἔτη ιγ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἰουβενάλιος ἔτη λς'.	Ἀλεξ. ἐπίσ. Τιμόθεος ἔτη ιε'.	Ἀντιοχείας ἐπίσκ. Μαρτύριος ἔτ. ιγ'.
		ζ'	ιβ'	α'	ς'	κα'	δ'	θ'

Τούτῳ τῷ ἔτει Λέων ὁ βασιλεὺς Ζήνωνα τὸν γαμβρὸν στρατηγὸν τῆς ἑῴας πεποίηκε, καὶ Βασιλίσκον τὸν ἀδελφὸν Βερίνης τῆς Αὐγούστης στρατηγὸν τῆς Θρᾴκης. C Ζήνων δὲ ἐλθὼν εἰς Ἀντιόχειαν, εὗρεν ἐπίσκοπον ἐν αὐτῇ τὸν ἱερὸν Μαρτύριον. Πέτρος δὲ ὁ Γναφεὺς ἠκολούθει τῷ Ζήνωνι πρεσβύτερος ὢν τοῦ ἐν Χαλκηδόνι ναοῦ Βάσσης τῆς μάρτυρος· ὃς καὶ πείσας Ζήνωνα συνεργῆσαι αὐτῷ μισθοῦται τοῦ Ἀπολλιναρίου τινὰς ὁμοδόξους, καὶ θορύβους μυρίους ἐγείρει κατὰ τῆς πίστεως, καὶ Μαρτυρίου τοῦ ἐπισκόπου· καὶ ἀναθεματίζει τοὺς μὴ λέγοντας τὸν Θεὸν σταυρωθῆναι, καὶ σχίσας τὸν λαὸν Ἀντιοχείας προστίθησιν ἐν τῷ τρισαγίῳ ὕμνῳ, τό· ὁ σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς. ὅπερ ἕως σήμερον ἐκ τότε καιροῦ παρὰ τοῖς Θεοπασχίταις ἐκράτησε λέγεσθαι. Μαρτύριος δὲ πρὸς Λέοντα βασιλέα παραγέγονε, καὶ ἀπεδέχθη μετὰ πολλῆς τιμῆς σπουδῇ Γενναδίου Κωνσταντινουπόλεως ἐπισκόπου. D ἐπανελθὼν δὲ ἐν Ἀντιοχείᾳ, καὶ εὑρὼν τοὺς λαοὺς στασιάζοντας, καὶ Ζήνωνα τούτοις συμπράττοντα, ἐπ' ἐκκλησίας τὴν ἐπισκοπὴν ἀπετάξατο, εἰπών. κλήρῳ ἀνυποτάκτῳ, καὶ λαῷ ἀπειθεῖ, καὶ ἐκκλησίᾳ ἐῤῥυπωμένῃ ἀποτάττομαι, φυλάττων ἑαυτῷ τὸ ἀξίωμα τῆς ἱερωσύνης. τούτου δὲ ὑποχωρήσαντος, Πέτρος ὁ Γναφεὺς τῷ θρόνῳ Ἀντιοχείας ἐπεπήδησε, χειροτονήσας εὐθὺς Ἰωάννην Ἀπαμείας ἐπίσκοπον ἅπαξ καθαιρέσιμον ὄντα. γνοὺς δὲ ταῦτα Γεννάδιος ἅπαντα τῷ βασιλεῖ ἀνατίθεται· καὶ κελεύει Πέτρον τὸν Γναφέα ἐξορισθῆναι. ὅπερ ἀκούσας ὁ Πέτρος, φυγῇ τὴν ἐξορίαν διέφυγε· ψήφῳ δὲ κοινῇ Ἰουλιανός τις ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας προεχειρίσθη. E

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει μετετέθη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὁ προφήτης Ἐλισσαῖος πρὸ πέντε εἰδῶν Μαΐων ἐν τῇ μονῇ Παύλου τοῦ Λεπροῦ. Λεπρὸν ἰάσατο, καὶ λεπρὸν ἐποίησε, καὶ εἰς τὰ τοῦ λεπροῦ ἐτέθη.

			η'	ιγ'	β'	ζ'	κζ'	ε'	ι'

A

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐκτίσθη τὸ τετράγωνον τοῦ ἁγίου Ἰωάννου ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, καὶ τὸ ἁγιαστήριον· καὶ Ἐπταβίζος τὸ δημόσιον βαλανεῖον ἀπεδόθη τῇ πόλει. τούτοις δὲ τοῖς χρόνοις καὶ Δανιὴλ ὁ Στυλίτης ἐν τῷ Ἀνάπλῳ τῷ στύλῳ ἐπέβη ἀνὴρ θαυμάσιος. Ἰωάννης δὲ Ὑπατικὸς, ὁ ἐπίκλην τοῦ Βιγκομάλου, δυσωπήσας Βασιανὸν τὸν ὅσιον, παρ' αὐτῷ, ὡς μοναχὸς ἐτέτακτο. προήρχετο δὲ ἀεὶ ἐν τῷ Παλατίῳ εἰς τὸν συγκλητικόν· καὶ ἀναχωρῶν μέχρι τῆς μονῆς τοῦ Βασιανοῦ, ὡς Ὑπατικὸς ἀφικνεῖτο· ἔνδον δὲ γινόμενος, εὐθὺς τὴν μοναδικὴν σισύραν περιβαλλόμενος, μαγειρείου, καὶ στάβλου, καὶ τῶν παραπλησίων τὴν διακονίαν ἐπλήρου.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Ἄνθιμος καὶ Τιμοκλῆς οἱ τῶν τροπαρίων ποιηταὶ ἐγνωρίζοντο.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει κατὰ πρεσβείαν τῆς συγκλήτου Ῥώμης ἀπέστειλε Λέων ὁ βασιλεὺς Ἀνθίμιον τὸν γαμβρὸν τοῦ Μαρκιανοῦ τοῦ προβασιλεύσαντος βασιλέα ἐν Ῥώμῃ ἄνδρα χριστιανικώτατον, καὶ εὐσεβῶς τὴν βασιλείαν ἰθύνοντα.

Hoc anno S. Joannis nomine quadra figura constructum opus Alexandriæ, & Baptismo lustrandis adjunctum ædificium: Heptabilus etiam publicum balneum civitati restitutum. His etiam temporibus Daniel Stylita, vir plane mirandus, columnam in Anaplo positam conscendit. Joannes porro vir Consularis, cui a Bingomalis cognomen, sanctum Basianum deprecatus, apud eum in Monachorum normam vivendi rationem instituit. Curiæ porro assiduus frequentator in Senatorum numero considebat: & ut Consularis magno clientum stipatus comitatu in Basiani Mo-

B

nasterium secedebat. In Monasterium e Senatu receptus, & Monastica Sisyra coopertus, culinæ, stabuli, & vilium hujusmodi obibat ministerium.

Hoc etiam anno Anthimus & Timocles Troparioram Poetæ florebant.

Hoc eodem anno Senatu Romano per Legatos postulante, Anthimium Marciani decessoris sui generum, virum alioquin Christianis dogmatibus probe instructum, & Imperii munus piissime administrantem, Leo Imperator Imperatorem Romæ designavit.

Κόσμου ἔτη ͵εϠνϛ'.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτη υνϛ'.	Ῥωμ. Βασιλ. Λέων ἔτη ιζ'	Περσῶν βασιλ. Περόζης ἔτ. κδ'.	Ῥωμ. ἐπίσκ. Ἱλαρίων ἔτη ϛ'.	ΚΠ. ἐπίσκ. Γεννάδιος ἔτη ιγ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἰουβενάλιος ἔτη λη'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Τιμόθεος ἔτη ιε'.	Ἀντιοχείας ἐπίσκ. Μαρτύριος ἔτ. ιγ'.
		θ'	ιδ'	γ'	η'	κη'	ϛ'	ια'

C

Anni mundi 5956.	Divinæ Incarn. 456.	Rom. Imp. Leo annis 17.	Persarum rex Perozes annis 24.	Romæ Epist. Hilarion ann. 6.	Constant. Epist. Gennadius annis 13.	Hierosol. Epist. Juvenalius annis 38.	Alex. Episc. Timotheus annis 15.	Anti. Epist. Martyrius annis 13.
		9	14	3	8	28	6	11

Edit. Paris. pag. 99.

Τούτῳ τῷ ἔτει σημεῖον ἐφάνη ἐν τῷ οὐρανῷ, νεφέλη ὥσπερ σάλπιγγος ἐκτύπωμα ἔχουσα ἐπὶ ἡμέρας μ'. καθ' ἑσπέραν.

Hoc anno prodigium in cælo per dies quadraginta sub vesperam visum est, nubes videlicet in tubæ speciem effotmata.

			ι'	ιε'	δ'	θ'	κθ'	ζ'	ιβ'

			10	15	4	9	29	7	12

Τούτῳ τῷ ἔτει * ἐστράτευσεν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἄνδρας τρισχιλίους, καὶ ὁ μέγας λάκκος ἐκτίσθη εἰς τὰ Ἰωάννου, καὶ τὰ δύο βαλανεῖα, ἡ Ὑγεία, καὶ ἡ Δεκάστασις· καὶ ὁ ποταμὸς ὠρύχθη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἀπὸ τῆς Χερσοῦ ἕως τοῦ Κύπρωνος.

Hoc anno . . . . tria hominum millia in expeditionem misit. Magna etiam cisterna ad Joannis ædes extructa: balnea quoque duo, uni nomen Sanitas, alteri Decastasis: & Alexandriæ fluvius a Cherso ad Cypronem fovea excavata deductus.

			ια'	ις'	ε'	ι'	λ'	η'	ιγ'

D

			11	16	5	10	30	8	13

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἰσοκάσιος ὁ Κοιαίστωρ Ἀντιοχείας, ὁ καὶ φιλόσοφος, διεβλήθη τῷ βασιλεῖ, ὡς Ἕλλην· καὶ ἐκέλευσεν ὁ βασιλεὺς ἐξετασθῆναι αὐτὸν παρὰ τῷ Ὑπάρχῳ τῶν Πραιτωρίων ἐν ΚΠ. ἐνεχθέντος ὀπισθάγκωνα, ἔφη πρὸς αὐτὸν Πύσεος ὁ Ὕπαρχος. ὁρᾷς σεαυτὸν Ἰσοκάσιε ἐν ποίῳ σχήματι καθέστηκας; ὁ δὲ εἶπεν· ὁρῶ, καὶ οὐ ξενίζομαι· ἄνθρωπος γὰρ ὢν ἀνθρωπίναις ἐνέπεσον συμφοραῖς· ἀλλὰ δίκασον ἐπ' ἐμοὶ, ὡς ἐδίκαζες σὺν ἐμοί. καὶ ταῦτα ἀκούσας ὁ δῆμος εὐφήμησε τὸν βασιλέα. καὶ μαθὼν ὁ βασιλεὺς ἐχάρη. καὶ ἀπέλυσεν αὐτὸν εἰς τὴν ἰδίαν χώραν.

Hoc anno Isocacius Quæstor Antiochiæ, qui & Philosophus, quasi Gentiles ritus professus apud Imperatorem est delatus: qui a Prætoriorum CP. Præfecto virum examinari jussit. Eum itaque manibus retro devinctis in Zeuxippum deductum ita compellat Puseus Præfectus. Viden' Isocaci quo habitu nunc astes? Respondet ille: Video: neque moveor. Nam homo cum sim, in humanas calamitates incidi. Cæterum age mecum ut judex, ut una mecum olim judicasti. His auditis, Imperatori faustis vocibus acclamat populus: quo comperto lætus Imperator eum in propriam provinciam remisit.

E

								Ἀντ. ἐπίσκ. Ἰουλιανὸς ἔτη δ'.
		ιβ'	ιζ'	ϛ'	ια'	λα'	θ'	α'

								Antioch. Episc. Julianus annis 4.
		12	17	6	11	31	9	1

Τούτῳ τῷ ἔτει Λέων ὁ βασιλεὺς κατὰ Γιζερίχου τοῦ Ἀφρων κρατοῦντος στόλον μέγαν ἐξοπλίσας ἀπέ-

Hoc anno Leo Imperator ingentem classem & valide instructum exercitum ad-

versus Gizerichum, qui Africam obtinebat, emisit. Gizerichus quippe defuncto Marciano multa mala intulit in provincias Romanæ ditioni subjectas, prædis abactis, plerisque in captivitatem missis, & eversis passim civitatibus. Quibus excandescens Imperator naves ex toto Oriente centies mille contraxit, ipsasque militibus & armis plene munitas adversus Gizerichum destinavit. In eam classem mille & trecenta auri centenaria expendisse narrant. Itaque Ducem ac Præfectum instituit Basiliscum Verinæ Augustæ fratrem, Consulis munere jam perfunctum, & frequentibus in Scythas per Thraciam victoriis clarum. Is confluente in auxilium ex occiduo mari navium non poenitenda manu cum Gizerichi classe frequentiores conflictus exercuit, plerasque naves in profundum demersit, & ipsam tandem Carthaginem potentia superavit. Demum donorum illecebris & vi pecuniarum inescatus, priorem impetum remisit, & spontaneus denique, prout Historiæ Thrax Persicus commisit, profligatur. Referunt alii Asparem & Ardaburium Arii sectatores, cum ob id maxime ad Imperii fastigium minime possent pervenire, Leonem, qui tunc eorum Procurator erat, ad Imperium evexisse, quasi rerum omnium summam posthac administrare præstolatos. Ab eorum spe cum animum averteret Imperator, rectam ejus gubernandi rationem labefactare, & in pejus trahere contendebant, & Basilisco Imperium se pollicebantur tradere, si modo classem cum toto exercitu Gizericho, qui una cum ipsis Arianas opiniones sequebatur, proderet: qua de causa Basiliscum ad exercitum prodendum inclinasse dicunt. Tum Gizerichus dolos meditatus, naves hostilibus similes materia ad ignem facili replevit, remque noctu molitus, dum Romani dormirent incustoditi, ipsas e terra vento e adverso aspirante, in Romanam classem emisit, adeo ut multa quidem navigia igne consumpta defecerint; alia vero periculo subducta in Siciliam reverterentur: atque ita demum Basilisci dolus, cum ne ullum amplius in toto exercitu lateret, manifeste deprehensus.

Edit. Paris. pag. 100.

Hoc etiam anno Patricius Asparis filius, quem Leo Cæsarem creatat, ut ab Arii pravis opinionibus Asparem avocaret, & de Imperio bene mereretur, cum magna apparatus ostentatione missus est Alexandriam, ac tum balneum Corium nomine restauratum.

A στείλεν. ὁ γὰρ Γιζέριχος μετὰ τὴν τελευτὴν Μαρκιανοῦ πολλὰ δεινὰ ἐνεδείξατο ἐν ταῖς ὑπὸ τὴν τῶν Ῥωμαίων βασιλείαν χώραις, λῃζόμενος καὶ αἰχμαλωτίζων πολλοὺς, καὶ τὰς πόλεις κατασκάπτων. ὅθεν ζήλῳ κινηθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐκ πάσης ἀνατολικῆς θαλάσσης ἑκατὸν χιλιάδας πλοίων ἀθροίσας, καὶ στρατῶν, καὶ ὅπλων ταύτας πληρώσας, κατὰ Γιζερίχου ἀπέστειλε. φασὶ γὰρ αὐτὸν ατ'. κεντηνάρια δεδαπανηκέναι χρυσίου ἐν τούτῳ τῷ στόλῳ. στρατηγὸν δὲ καὶ ἔξαρχον τοῦ στόλου κατέστησε Βασιλίσκον τὸν Βερίνης τῆς Αὐγούστας ἀδελφὸν τῆς Ὑπάτου τιμῆς ἤδη μετασχόντα, καὶ Σκύθας πολλάκις νικήσαντα ἐν τῇ Θρᾴκῃ. ὡς δὲ καὶ συνδραμούσης αὐτῷ ἐκ τῆς ἑσπερίου οὐκ ὀλίγης δυνάμεως συμπλακεὶς εἰς ναυμαχίας πολB λάκις τῷ Γιζερίχου μετὰ τῶν νηῶν τῷ βυθῷ παραδοὺς, εἶτα καὶ αὐτὴν ἠδυνήθη Καρχηδόνα κρατῆσαι. ὕστερον δὲ δώροις ὑπὸ Γιζερίχου, καὶ πλείστοις χρήμασι δελεασθεὶς, ἐνέδωκε, καὶ ἡττήθη ἑκὼν, ὡς Περσικὸς ἱστόρησεν ὁ Θρᾷξ. φασὶ δέ τινες ὅτι Ἄσπαρ, καὶ Ἀρδαβούριος, Ἀρειανοὶ ὄντες, καὶ εἰς βασιλείαν ἐλθεῖν διὰ τοῦτο μὴ δυνάμενοι, Κουράτωρα αὐτῶν ὄντα Λέοντα, βασιλέα πεποιήκασιν· αὐτοὶ προσδοκῶντες διοικεῖν τὸ βασίλειον. τοῦ δὲ βασιλέως μὴ καταδεδεγμένου τοῦτο, ἠγωνίζοντο ἐξαστρέφειν τὰ ὑπ' αὐτοῦ καλῶς διοικούμενα, καὶ Βασιλίσκῳ συνέθεντο δοῦναι τὴν βασιλείαν, εἰ προδώσῃ τὸν τοῦ βασιλέως στόλον τε, καὶ λαὸν τῷ Γιζερίχῳ Ἀρειανῷ ὄντι, καὶ ὁμόφρονι αὐτῶν. καὶ τούτου χάριν προC δεδωκέναι τὸν Βασιλίσκον φασί. τότε Γιζέριχος τεχνασάμενος σκάφη τῆς πολεμίων ὕλης ἐμπλήσας καυστικῆς, νυκτὸς ἐπιστὰς, καὶ τῶν Ῥωμαίων ἀφυλάκτως ὑπνούντων, ταύτας ἐπαφῆκεν ἀπὸ τῆς χέρσου μετὰ πνεύματος ὑπογείου κατὰ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ στόλου, καὶ κατεφλέγουσι μὲν πολλὰ τῶν σκαφῶν· τὰ δὲ ἄλλα τὸν κίνδυνον φεύγοντα, εἰς Σικελίαν ἐπανῆλθον. τότε λοιπὸν καὶ ὁ Βασιλίσκου δόλος ἠλέγχθη, μηδένα λαθὼν τοῦ στρατοπέδου.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Πατρίκιος ὁ υἱὸς Ἄσπαρος, ὃν Καίσαρα ὁ βασιλεὺς Λέων πεποίηκε, διὰ τὸ ἑλκῦσαι τὸν Ἄσπαρα ἐκ τῆς Ἀρειανικῆς δόξης, καὶ εὐνοεῖν τῷ βασιλεῖ, παραγίνεται ἐν Ἀλεξανδρείᾳ μετὰ μεγάλης φανD τασίας, ἐν ᾧ ἐστερεώθη τὸ Κορεῖον βαλανεῖον.

		Romæ Episc. Simplicius annis 14.				
13	18	9	13	32	10	2

		Ῥωμ. ἐπίσκ. Σιμπλίκιος ἔτ. ιδ'.				
γ'	ιη'	α'	ιδ'	λβ'	ι'	β'

E

Hoc anno Leo Imperator Zenonem militiæ in Oriente Magistrum & proprium generum, urgente belli necessitate, in Thraciam misit; & ex proprio satellitio alium exercitum ad suppetias ferendas ei colligi mandavit. Milites a cæde Zenoni suasibus Asparis inferenda leviter erraverunt. Periculum enim subodoratus, Serdicem Thraciæ urbem fuga elapsus saluti consuluit: ex quo Aspar Leoni suspectus habetur.

Τούτῳ τῷ ἔτει Λέων ὁ βασιλεὺς Ζήνωνα Στρατηλάτην τῆς ἕω, καὶ γαμβρὸν αὐτοῦ ἀπέστειλεν ἐν τῇ Θρᾴκῃ ἐπί τινα χρείαν πολεμικὴν, κελεύσας παραδοῦναι αὐτῷ στρατὸν ἐκ τῶν ἰδίων πρὸς συμμαχίαν. οἱ τινες κατὰ παραίνεσιν Ἄσπαρος μικροῦ δεῖν τὸν Ζήνωνα διεχειρίζοντο, εἰ μὴ προγνοὺς τὴν ἐπιβουλὴν εἰς Σαρδικὴν ἀπεσώθη φυγὼν πόλιν τῆς Θρᾴκης. ἐκ τούτου ὕποπτος γίνεται Ἄσπαρ Λέοντι τῷ βασιλεῖ.

Τῷ

		ιδʹ	ιθʹ	βʹ	ιγʹ	λγʹ	ιαʹ	γʹ

Τούτῳ τῷ ἔτει ἀπέστειλε Λέων ὁ βασιλεὺς κατὰ Γιζερίχου Ἡράκλειον τὸν Ἐδεσσηνὸν, υἱὸν Φλώρου τοῦ ἀπὸ ὑπάτων, καὶ Μάρσον Ἴσαυρον, ἄνδρας δραστηρίους, καὶ στρατὸν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ Θηβαΐδος, καὶ τῆς ἐρήμου. οἵ τινες προσπεσόντες ἀδοκήτως τοῖς Οὐανδήλοις, Τρίπολίν τε, καὶ ἄλλας παρεστήσαντο πόλεις τῆς Λιβύης πολλὰς, καὶ πλέον τῆς Βασιλίσκου ναυμαχίας ἐλύπησαν τὸν Γιζέριχον, ὥστε παρασκευάσαι αὐτὸν περὶ εἰρήνης πρεσβεῦσαι πρὸς Λέοντα τὸν βασιλέα· καὶ ταύτης τυγχάνει παρὰ Λέοντος, χρήζοντός τε Βασιλίσκου, καὶ Ἡρακλείου, καὶ Μάρσου εἰς τὴν κατὰ Ἄσπαρος ἐπιβουλήν. ὕποπτος γὰρ, ὡς προέφην, γενόμενος τῷ βασιλεῖ ὁ Ἄσπαρ, καὶ πολλὴν ἐπικείμενος δύναμιν, δόλῳ παρὰ τοῦ βασιλέως φονεύεται μετὰ βραχὺ σὺν τοῖς αὐτοῦ παισὶν Ἀρδαβουρίῳ, καὶ Πατρικίῳ, ὃν Καίσαρα ὁ βασιλεὺς πεποίηκε πρότερον, ἵνα τὴν Ἄσπαρος εὔνοιαν ἔχῃ.

Κόσμου ἔτη ͵εϡξγʹ.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτη υξγʹ.	Ῥωμ. Βασιλ. Λέων ἔτη ιζʹ.	Περσῶν βασιλ. Περώζης ἔτ. κδʹ.	Ῥωμ. ἐπίσκ. Σιμπλίκιος ἔτη ιδʹ.	ΚΠ. ἐπίσκ. Ἀκάκιος ἔτη ιζʹ.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἰουβενάλιος ἔτη ληʹ.	Ἀλεξ. ἐπίσ. Τιμόθεος ἔτη ιεʹ.	Ἀντιοχείας ἐπίσκ. Ἰουλιανὸς ἔτ. ϛʹ.
		ιεʹ	κʹ	γʹ	αʹ	λδʹ	ιβʹ	δʹ

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἄσπαρος, καὶ Ἀρδαβουρίου, καὶ Πατρικίου τῶν υἱῶν αὐτοῦ φονευθέντων ὑπὸ Λέοντος, Ὀστρῦς ὁ ὑπασπιστὴς Ἄσπαρος, καὶ Θευδέριχος ὁ Τριαρίου παῖς, τῆς δὲ Ἄσπαρος γαμετῆς ἀδελφὸς, ἐπῆλθε μετὰ δυνάμεως τῇ πόλει τοὺς πεφονευμένους ἐκδικῆσαι· καὶ εἰ μὴ προλαβὼν ὁ Βασιλίσκος ἐκ τῆς ἀπὸ Σικελίας ἐπανόδου, καὶ Ζήνων ἀπὸ Χαλκηδόνος, ὃς ἦν ἐκεῖ τὸν Ἄσπαρος ἀναμένων φόνον, ἐβοήθησαν τῇ πόλει, καὶ διέσπειραν τοὺς ἐπαναστάντας, πολὺς ἂν ἐγένετο τοῖς πράγμασι τάραχος. ὁ δὲ νεώτατος Ἄσπαρος παῖς Ἀρμενάρχος ὑποκλαπεὶς γνώμῃ τοῦ Ζήνωνος ἔφυγε σταλεὶς ἐν Ἰσαυρίᾳ, καὶ νόθῳ Ζήνωνος παιδὸς γαμβρὸς καθίσταται, ὃς μετὰ τὴν Λέοντος τελευτὴν ἐπανελθὼν εἰς τὸ Βυζάντιον μέχρι τέλους εὐδαιμόνως ἐβίω. ἐν Ἰταλίᾳ δὲ Ῥεκίμερ ὁ στρατηγὸς, οὗ καὶ πρώην ἐμνήσθην, γαμβρὸς δὲ Ἀνθεμίου τοῦ εὐσεβῶς ἐν Ῥώμῃ βασιλεύσαντος, ἐπανίσταται τῷ ἰδίῳ κηδεστῇ, καὶ πολέμου κρατοῦντος τὴν χώραν, λιμώττουσιν οὕτως αἱ τοῦ βασιλέως δυνάμεις, ὡς καὶ βυρσῶν καὶ ἄλλων ἀήθων ἅψασθαι βρωμάτων, αὐτὸν δὲ τὸν βασιλέα Ἀνθέμιον ἕβδομον ἔτος ἔχοντα τῆς ἀρχῆς ἀναιρεθῆναι. τὸ τηνικαῦτα Λέων διὰ τοὺς ἔτι συνεστῶτας ἐν Ῥώμῃ θορύβους Ὀλύβριον τὸν τῆς Πλακιδίας σύζυγον ἐκπέμπει τῇ Ῥώμῃ, καὶ ἀναγορεύει τοῦτον αὐτοκράτορα. ὁ δὲ Ῥεκίμερ μετὰ τὴν Ἀνθεμίου σφαγὴν τρεῖς μῆνας μόνους διαζήσας νόσῳ τελευτᾷ, συναπελθόντος αὐτῷ Ὀλυβρίου ἀρρωστίᾳ σωματικῇ. τούτων δὲ τελευτησάντων Μαιωρῖνος τὴν βασιλείαν διεδέξατο ἀνὴρ φρενήρης καὶ πολέμου ἔμπειρος. ἰδὼν τὰς πόλεις ὑπὸ Γιζερίχου πεπορθημένας ὁρμῶν εἰσέβαλεν εἰς Λιβύην, καὶ καταλαβὼν τὴν Λιγουρίαν, φοβερὸς τοῖς Οὐανδήλοις ὤφθη· καὶ μέλλων τὴν νίκην ἀναδήσασθαι ἐν τῷ μεταξὺ νόσῳ δυσεντερίας ληφθεὶς ἐτελεύτησεν. ὁ δὲ στρατηγὸς διαβὰς Πάτμον ἀπεσώθη. ἐν τούτοις οὖν ἀσχολουμένων τῶν περὶ Γιζέριχον ἡ νεωτέρα Εὐδοκία, καὶ Θεοδοσίου ἔγγονος ιϛʹ. χρόνους ἐν τῇ Ἀφρικῇ

Theophanis Chron.

A | | | 14 | 19 | 2 | 13 | 33 | 11 | 3 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|

Edit. Paris. pag. 101.

Hoc anno Leo Imperator Heraclium Edessenum Flori Exconsulis filium, & Marsum Isaurum, viros armis strenuos, cum exercitibus ea Ægypto, Thebaide, & eremo collectis, adversus Gizerichum misit. Isti ex improviso Vandalos aggressi, Tripolim, & alias Lybiæ civitates plurimas receperunt, & gravius multo, quam antehac navali prælio Basiliscus, Gizerichi vires attriverunt: adeo ut de pace cum Imperatore Leone sancienda legationem mittere pararet: eamque demum ab Leone obtinuit, cum nimirum Basilisci, Heraclii, & Marsi opera ad struendas Aspari insidias indigeret. Aspar siquidem, ut præmisi, Imperatori propter eam, qua circumvallatus B erat, potestatem, suspectus, Imperatoris dolo paulo post neci traditur cum filiis Ardaburio & Patricio, quorum hunc, ut Asparem sibi demereretur, Cæsarem olim declaraverat Imperator.

Anni mundi 5963.	Divinæ Incarn. 463.	Rom. Imp. Leo annis 17.	Persarum rex Parozes annis 24.	Romæ Episcopus Simplicius annis 14.	Constant. Episc. Acacius annis 17.	Hierosol. Episc. Juvenalius annis 38	Alexander Episc. Timotheus an. 15.	Antioc. Episc. Julianus an. 6.
		15	20	3	1	34	14	6

Hoc anno Aspare una cum filiis Arda- C burio & Patricio a Leone interfectis, Ostris Asparis Satelles; & Theoderichus Triarii filius, & Asparis conjugis frater necatorum sanguinem ulturi cum armatorum copiis irruerunt in Urbem: ac nisi Basiliscus ex Sicilia reversus, & Zeno pariter e Chalcedone, ubi Asparis lethi nuncium præstolabatur, Urbem præoccupantes tulissent auxilium, & dissipassent seditionum auctores, ingenti prorsus tumultu res omnes turbabantur. Armenarchus vero Asparis junior filius furtive subtractus Zenonis consilio fugam arripit in Isauriam missus, & a spurio Zenonis filio gener assumitur: qui tandem post Leonis obitum Byzantium regressus, reliquum vitæ feliciter peregit. In Italia Recimer Dux, cujus prius facta mentio, Anthe- D mii pie admodum Romæ Imperium administrantis gener, in proprium insurgit socerum: bellis vero totam reginnem occupantibus, tanta fame atteruntur Imperatoris copiæ, ut coriis aliisque cibis insolitis non parcerent; ipsum vero Imperatorem Anthemium septimo Imperii anno tollerent e medio. Tum Leo propter tumultus denuo Romæ concitatos Olybrium Placidiæ conjugem Romam misit Imperatorem prius renunciatum. Recimer post Anthemii cædem cum solos tres menses supervixisset, morbo extinctus est; paulo post etiam Olybrius in infirmitatem incidens vita decessit. Istos igitur fato functos excepit in Imperio Majorinus vir cordatus, & in bellis exercitatissimus. Hic devastatis a Gizericho urbibus conspectis, E in Lianem irruit, & occupata Liguria, Vandalis se formidabilem præbuit: jamque victoriis coronandus, interea dysenteriæ morbo correptus diem ultimum obiit. Dux vero belli, facto discessu, fretoque trajecto, Patmum se recepit. Porro dum Gizerichi familiares & exercitus in his detinentur, junior Eudocia Theodo-

pag. 102.

ſiſ neptis annis jam ſexdecim cum Honoricho conjuge in Africa exactis, & puero Ilderico ex ejus amplexibus ſuſcepto, virum, ceu Arianum, averſa, occaſione ſeſe ultro offerente, fugam arripit, & Hieroſolyma dirigit iter: tum venerandis locis Chriſtiano ritu adoratis, ſalutato etiam aviæ ſepulchro, cum paucos dies in ſancta urbe moram feciſſet, bonis ſuis omnibus ſanctæ Reſurrectionis ædi teſtamento relictis, Curco inſuper, cujus opera & auxiliis, velut ſibi fidiſſimi, dum Honorichum conjugem fugeret, uſa fuerat, cum liberis Archiepiſcopo Hieroſolymorum commendato, in pace animam efflavit.

A ποιήσασα μετὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς Ὀυνερίχου, καὶ παῖδα ἐξ αὐτοῦ Ἰλδίριχον γεννήσασα, δυσφοροῦσα κατὰ τοῦ ἀνδρὸς, ὡς Ἀρειανοῦ ὄντος, ἄδειαν εὑροῦσα, καὶ φυγῇ χρησαμένη, ἦλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ προσκυνήσασα τοὺς σεβασμίους τόπους, καὶ ἀσπασαμένη τὸν τάφον τῆς ἑαυτῆς μάμμης, ὀλίγας ἡμέρας διατρίψασα ἐν τῇ ἁγίᾳ πόλει, ἐτελεύτησεν ἐν εἰρήνῃ, πάντα τὰ αὐτῆς καταλείψασα ἐν τῇ ἁγίᾳ Ἀναστάσει. παραθεμένη καὶ Κοῦρκον σὺν τοῖς τέκνοις αὐτοῦ τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ Ἱεροσολύμων, ὡς συνεργῷ αὐτῇ γενομένῳ καὶ πιστῷ εἰς τὸ ἀποφυγεῖν Ὀυνέριχον Ἀρειανὸν τὸν ἄνδρα αὐτῆς.

Anni mundi 5965.	Divinæ Incarn. 465.	Rom. Imp. Leo annis 17.	Perſarum rex Perozes annis 24.	Romæ Epiſc. Simplicius annis 14.	Conſtant. Epiſc. Acacius annis 17.	Hieroſol. Epiſc. Juvenalius annis 38.	Alexander Epiſc. Timotheus an. 15.	Antioc. Epiſc. Julianus an. 6.
		16	21	4	8	35	13	5

B

Κόσμου ἔτη ,εϡξε'.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτη υξε'.	Ῥωμ. βασιλ. Λέων ἔτη ιζ'.	Περσῶν βασ. Περόζης ἔτη κδ'.	Ῥώμ. ἐπίσκ. Σιμπλίκιος ἔτη ιδ'.	Κωνσ. ἐπίσκ. Ἀκάκιος ἔτη ιζ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἰουβενάλιος ἔτη λη'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Τιμόθεος ἔτ. ιε'.	Ἀντ. ἐπίσκ. Ἰουλιανὸς ἔτη ϛ'.
		ιϛ'	κα'	δ'	β'	λε'	ιγ'	ε'

Eodem anno Leo Imperator Zenonis & Ariadnæ filium Leonem proprium nepotem corona redimitum, Imperatorem renunciavit. Olybrio vero, Recimere, & Majorino morte ſublatis, Glycerius vir non contemnendæ probitatis, Italiæ declaratur Imperator. Eum quinque menſes imperio potitum Nepotianus Dalmata poteſtate privat, nec ipſe diu ea dignitate potitur, Oreſte quodam eum throno deturbante, quem germanus filius Romulus, cui cognomen Auguſtulus, excipiens, poſt regni a Romulo Romæ fundatore inſtituti mille trecentos & tres annos, duos ipſe ſolos in Italiæ Imperio Princeps ſummus obtinuit. Illud porro obſervandum, quod Occidentis Imperium a Romulo initium habens, tanto poſt tempore in altero Romulo deſierit. Cæterum Odoacer Gotthus quidem genere, Italico tamen ſolo educatus, vi barbarica Imperio ſibi ſubdito, & Regis nomine ſibi aſſumpto, Romanaque Rep. ſecundum patrias leges ſuas inſtituta, ad decem annos tenuit Imperium. Habitavit autem Ravennæ, quæ urbs eſt Italiæ, opulenta admodum & elegans, ad mare ſita.

Edit. Pariſ. pag. 103.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Λέων ὁ βασιλεὺς Λέοντα τὸν Ζήνωνος υἱὸν καὶ Ἀριάδνης τῆς ἰδίας θυγατρὸς τὸν ἑαυτοῦ ἔγγονα στέψας, βασιλέα ἀναγόρευσε. μετὰ δὲ τὸν Ὀλυβρίου θάνατον, καὶ Ῥεκίβερ, καὶ Μαϊωρίνου, Γλυκέριος Ἰταλίας ἀναγορεύεται βασιλεὺς ἀνὴρ οὐκ ἀδόκιμος, ὃν πέντε C μῆνας κρατήσαντα Νεποτιανὸς Δαλμάτης ἐκβάλλει τῆς ἀρχῆς, καὶ βασιλεύει καὶ αὐτὸς χρόνον ὀλίγον, Ὀρέστου τινὸς ἐκβάλλοντος αὐτὸν, ὃν οἰκεῖος παῖς Ῥωμύλος ὁ ἐπίκλην Αὐγουστύλος διαδεξάμενος, καὶ δύο μόνους ἄρξας ἐνιαυτοὺς αὐτοκράτωρ ἐν Ἰταλίας βασιλείᾳ καθίσταται μετὰ ατγ. ἔτη τοῦ Ῥωμύλου, τοῦ τὴν Ῥώμην κτίσαντος, βασιλείας. καὶ σημειωτέον ὡς ἀπὸ Ῥωμύλου ἡ τῆς ἑσπέρας ἀκμάσασα βασιλεία πάλιν ἐπὶ Ῥωμύλῳ μετὰ τοσούτους ἐπαύσατο χρόνους. Ὀδοάκρου λοιπὸν Γότθου μὲν τὸ γένος, ἐν Ἰταλίᾳ δὲ τραφέντος χειρωσάμενος δυνάμει βαρβαρικῇ τὴν ἀρχὴν, ὃς τὴν τοῦ ῥηγὸς ἑαυτῷ περιθέμενος προσηγορίαν πᾶσαν ἀρχὴν κατὰ τὴν πατρίαν νόμων τοῖς Ῥωμαίοις προχειρισάμενος ἐπὶ δέκα χρόνους τῆς ἀρχῆς ἐκράτησεν. ᾤκει δὲ ἐν Ῥαβέννῃ τῇ πόλει τῆς D Ἰταλίας παρὰ τὴν θάλασσαν εὐδαίμονα χώραν καὶ καλήν.

		17	22	5	3	36	14	6

		ιζ'	κβ'	ε'	γ'	λϛ'	ιδ'	ϛ'

Hoc anno ex nubibus ardere viſis decidit pulvis, adeo ut ignem depluvium ſtillare cuncti arbitrarentur. Supplicationibus igitur & proceſſionibus intenti contremiſcebant. Ad palmæ vero altitudinem in tectis depoſitus eſt. Cæterum ignem verum extitiſſe, & poſthac extinctum, Deique benignitate in pulverem verſum cuncti aſſerebant.

Hoc anno Leo Imperator morbo correptus Byzantii vita deceſſit, Leone Zenonis & Ariadnæ filio, quem ante deſignaverat, Imperatore relicto, menſe Januario, Indictione duodecima, qui deinde Februario Zenonem patrem in Circi ſella, Verina & Ariadna opem ad hoc ferentibus, Imperii corona redimivit. Solos autem menſes decem cum proprio patre Zenone Leo junior Imperium aſſecutus, ægra valetudine vexatus extinguitur; tum Zeno ſeptemdecim annos &

Τούτῳ τῷ ἔτει ἡ κόνις κατῆλθε πυρακτουμένων τῶν νεφῶν προφανέντων, ὡς πάντας νομίζειν, ὅτι πῦρ βρέχει. καὶ πάντες ἔτρεμον λιτανεύοντες. ἐπὶ δὲ παλαιστῆς ὕψους ἐτέθη ἐν τοῖς κεράμοις. καὶ πάντες ἔλεγον ὅτι πῦρ ἦν, καὶ ἐσβέσθη, καὶ γέγονε κόνις τῇ τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπίᾳ.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Λέων βασιλεὺς ἐν Βυζαντίῳ ἀῤῥωστήσας τελευτᾷ, Λέοντα τὸν Ζήνωνος υἱὸν καὶ Ἀριάδνης νήπιον ὄντα βασιλέα προχειροτονήσας καταλιπὼν μηνὶ Ἰανουαρίῳ ἰνδικτιῶνος ιβ'. καὶ τῷ Φεβρουαρίῳ μηνὶ ἔστεψε Ζήνωνα τὸν ἴδιον πατέρα ἐν τῷ καθίσματι τοῦ Ἱπποδρομίου, Βηρίνης καὶ Ἀριάδνης συναραμένων αὐτῷ. δέκα δὲ μόνους μῆνας τὴν μετὰ τοῦ Λέοντος συμβασιλεύσαντος τῷ ἰδίῳ πατρὶ Ζήνωνι νόσῳ τελευτᾷ, καὶ βασιλεύει μόνος Ζήνων ἔτη ιζ'. καὶ μῆνας β'.

συναριθμουμένων καὶ τῶν εἴκοσι μηνῶν τοῦ Βασιλίσκου τῆς τυραννίδος, χαλεπῶς δὲ ὁ Ζήνων μεταχειρισάμενος τὴν ἀρχὴν ἐν προοιμίοις Μεσοποταμίαν μὲν οἱ Σαρακηνοὶ, Θρᾴκην δὲ κατέδραμον Οὖννοι σφόδρα τοῖς πράγμασι λυμαινόμενοι, τοῦ βασιλέως ἡδοναῖς ἀτόποις, καὶ πράξεσιν ἀδίκοις σχολάζοντος.

Κόσμου ἔτη ͵εϡξζʹ.	Τῆς θείας σαρκ. υξζʹ.	Ῥωμ. βασ. Ζήνων ἔτ. ιζʹ.	Περσῶν βασ. Περόζης ἔτ. κδʹ.	Ῥώμ. ἐπίσκοπος Σιμπλίκιος ἔτη ιδʹ.	Κωνσ. ἐπίσκ. Ἀκάκιος ἔτ. ιζʹ.	Ἱεροσολ. ἐπίσκ. Ἰουβενάλιος ἔτη ληʹ.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Τιμόθεος ἔτη [illegible]	Ἀντ. ἐπίσκ. Πέτρος ἔτ. γʹ.
		αʹ.	κγʹ	ςʹ	δʹ	λζʹ	ιεʹ	αʹ

Τούτῳ τῷ ἔτει Λέων ὁ μικρὸς δέκα μόνους μῆνας συμβασιλεύσας Ζήνωνι τῷ ἰδίῳ πατρὶ, καὶ προσελθὼν εἰς Ὑπάτους, ἐτελεύτησε, καὶ μόνος ἐκράτησε τῆς βασιλείας ὁ Ζήνων. Βασιλίσκος δὲ ὁ Βηρίνης ἀδελφὸς πενθερᾶς Ζήνωνος, ἐν Ἡρακλείᾳ διατρίβων τῆς Θρᾴκης, συνεργούσης αὐτῷ καὶ Βηρίνης, καὶ τινος τῆς συγκλήτου, ἐστασίαζε κατὰ Ζήνωνος, ὃν φοβηθεὶς ὁ Ζήνων σὺν Ἀριάδνῃ τῇ ἰδίᾳ γαμετῇ καὶ χρήμασιν ἱκανοῖς φεύγει εἰς Συρίαν κατά τι φρούριον ἰσχυρὸν Οὐαρὰν καλούμενον. εἰς Τισσαιδὴν ἐκεῖθεν μετέστη δι᾽ αἰτίαν τοιαύτην μετὰ τῆς γυναικὸς Ἀριάδνης. Ἴλλου καὶ Σεκουνδίνου πολιορκούντων αὐτὸν εὐνοίᾳ τῇ πρὸς τὸν Βασιλίσκον. * Βασιλίσκος δὲ ἐν τῷ Κάμπῳ ἀνηγορεύθη βασιλεύς. Μάρκον τε τὸν υἱὸν Καίσαρα ἐποίησε, καὶ Ζηνωνίδα τὴν ἑαυτοῦ γαμετὴν Αὐγοῦσταν ἔστεψε· καὶ εὐθέως κατὰ τῆς πίστεως παρετάξατο, Ζηνωνίδος δὲ μάλιστα παρορμώσης αὐτὸν εἰς τοῦτο. Τιμόθεον δὲ τὸν Αἴλουρον ἀνεκαλέσατο διὰ τύπου, καὶ Πέτρον τὸν Γναφέα κρυπτόμενον ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἀκοιμήτων, καὶ ὅσοι ἄλλοι ἐχθροὶ τῆς ἁγίας ἐν Χαλκηδόνι συνόδου ἐπαρρησιάζοντο κατὰ τῆς ἀληθείας. ὁ δὲ Αἴλουρος συναγαγὼν ἅπαντας Ἀλεξανδρεῖς ἐνδημοῦντας ἐν τῷ Βυζαντίῳ, ἐκ τοῦ παλατίου λιτανεύων ἦλθεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὀχούμενος ὄνῳ. ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν λεγομένην Ὀκτάγωνον πταισθεὶς συνετρίβη τὸν πόδα, καὶ μετ᾽ αἰσχύνης ἔστρεψε. Βασιλίσκος δὲ τοῦτον μετὰ τύπων εἰς Ἀλεξάνδρειαν, κατὰ τῆς συνόδου ἐξέπεμψε, καὶ Πέτρον Γναφέα εἰς Ἀντιόχειαν, κατὰ τῆς ἀληθείας ἐνισχύσας ἀμφοτέρους. Τιμόθεος δὲ ὁ Σαλοφακίολος ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας μαθὼν Τιμόθεον τὸν Αἴλουρον παραγενέσθαι, ὑπεχώρησεν ἐν τοῖς μοναστηρίοις τοῦ Κανώπου, ὅθεν ἐγεγόνει καὶ τῆς ἀσκήσεως. πολλοὺς δὲ κακώσας ὁ Αἴλουρος Τιμόθεον βλάψαι οὐκ ἴσχυσε διὰ τὸ ὑπὸ πάντων ἀγαπᾶσθαι αὐτόν. εἰσερχομένῳ δὲ τῷ Αἰλούρῳ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐπεφώνουν τὸ αἰσχρὸν ἐκεῖνο οἱ σπουδαῖοι αὐτοῦ· ἐψώμισας τοὺς ἐχθρούς σου, ὦ Πάππα. ὁ δὲ ἀντεφώνει· ναὶ ὄντως ἐψώμισα. οὕτως ὁ δυσσεβὴς καὶ τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον ἀνεθεμάτισεν. Ἰουλιανὸς δὲ ὁ ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας τέθνηκεν ἀπὸ λύπης τῶν γινομένων. Πέτρος δὲ ὁ Γναφεὺς καταλαβὼν τὸν θρόνον εἰς ἀναθέματα, καὶ ταραχὰς ἐχώρησεν. ὅθεν φόνοι καὶ ἁρπαγαὶ διὰ τὴν προσθήκην τοῦ

Theophanis Chron.

duos menses, connumeratis etiam viginti mensibus Basilisci tyrannidi affectis, solus imperat. Improbæ porro administrationis specimen Zenone sub ipsis Imperii primordiis exhibente, hinc Saraceni Mesopotamiam, illinc Unni Thraciam, damnis ubique gravibus illatis, excurrerunt: dum inter hæc Imperator fœdis voluptatibus & nefariis facinoribus indulgeret.

Anni mundi 5967.	Divinæ Incarn. 467.	Rom. Imp. Zeno annis 17.	Persarum rex Peroxes annis 24.	Romæ Episc. Simplicius annis 14.	Constant. Episc. Acacius annis 17.	Hierosol. Episc. Juvenalis annis 38.	Alex. Episc. Timotheus annis 15.	Antioch. Episcop. Petrus annis 3.
		1	23	6	4	37	15	1

Hoc anno Leo junior solos decem menses cum Zenone proprio patre moderatus Imperium, cum Consulis more publice processisset, morte raptus est: solusque Zeno imperavit. Basiliscus autem Verinæ Zenonis socrus frater ejus hortamentis impulsus, cum Heracleæ Thraciæ urbe morarentur, ipsa Verina, & e Senatoribus quodam ope ferentibus, adversus Zenonem excitavit rebellionem. Periculum metuens Zeno, Ariadna conjuge pecuniarumque copia secum asportatis, fugit in Syriam, in castrum quoddam munitissimum, cui nomen Vara. Inde rursus cum Ariadna uxore in Thessædem se recipit ex hujusmodi causa. Illo & Secundo illuc usque Basilisco bene affectis obsidione eum prementibus . . . .

Edit. Paris. pag. 504.

Porro Basiliscus Imperator in Campo acclamatus, mox Marcum filium Cæsarem creat, & Augustæ corona Zenodiam conjugem ornat: ac statim, Zenodiæ maxime verbis ad id impulsus, rectæ fidei bellum indicit. Quare Timotheum Ælurum promulgato edicto revocavit exilio, Petrumque Fullonem in Insomnium Monasterio latitantem sedi restituit: quotquot autem sanctam Synodum Chalcedonensem adversarii respuebant, ii liberrime impugnabant veritatem. Ælurus ad hæc perditis ac sceleratis Alexandrinis, qui forte Constantinopoli hospitabantur, collectis, e Palatio supplicatione ducta, asino vectus ad Ecclesiam profectus est: Cumque ad ædem Octagonum dictam advenisset, asino lapsus, attrito pede cum ignominia retromeare coactus est. Eum posthac imperiali diplomate munitum, & Synodi decretis infensum Basiliscus Alexandriam transmisit, & Antiochiam Petrum Fullonem; animis utriusque adversus veritatem exasperatis, & ejus suasu corroboratis. Timotheus autem Salophaciolus, Alexandriæ Antistes, audito Timothei Æluri adventu, ad Monasteria in Canopo posita, in quibus Asceticam vitam olim fuerat professus, secessit. Hunc multis in plures alios illatis malis, quod omnibus charus existeret, lædere non potuit Ælurus: quinimo Æluro Alexandriam adventanti partium ejus studiosi succlamabant: Hostes tuos cibasti, o Papa. Ille vicissim respondebat: Ita est, cibavi. Hoc pacto impius ille execrationes in Chalcedonens. Synodum conjecit. Cæterum Julianus Antiochiæ Præsul, ex gestis rebus dolore concepto, vitam amisit. Petrus autem Fullo thronum invadens, se ad anathemata & tumultus excitandos convertit: ex quo cædes & domorum direptiones ob appositum Ter sancto hymno ad-

ditamentum. Basiliscus edicto in publicum lato Chalcedonensem Synodum eliminavit, & Acacium CP. illud idem jussit exequi: verum totius civitatis mulierum etiam ac puerorum conferta plebs adversus Basiliscum concurrens in Ecclesiam scelus prohibuit. Acacius autem atra veste proprium corpus, tum thronum, ac tandem altare circumcinxit: magnus quoque ille Daniel divino plane zelo accensus, columna, qua consederat, descendit, & cum Acacio populique frequentia assiduus cunctis Ecclesiasticis conventibus aderat. Cæterum Peroxes adversus Nephtalitas Hunnos cepit expeditionem, & in fugam versos armis insequebatur. Illi per montium angusta loca in leves turmas dispersi, dextrorsum & sinistrorsum se recipiunt: demum retro Persas collecti, incustoditos angustiis locorum includunt. Ita Peroxes arctatus pacem expetit: quam non prius Nephtalitarum rex concessit, quam ille pronus in terram ipsum adorasset, & interposito juramento fuisset pactus, se non amplius bellum Nephtalitis illaturum. Peroxes necessitatis vi constrictus, illubenti animo id omne præstiturum pollicetur, & cum multo dedecore revertitur: latæ tamen ignominiæ postmodum impatiens violatis fœderibus armis eos lacessere non destitit.

Edit. Paris. pag. 505.

A τεισαγὶν γεγόνασι. Βασιλίσκος δὲ τύπῳ γενικῷ τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον ἐξέβαλεν· Ἀκάκιον δὲ τὸν ΚΠ. κελεύσας τὸ αὐτὸ ποιῆσαι. ἀλλ' ἡ πόλις ἅπασα σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις εἰς τὴν ἐκκλησίαν συναθροισθεῖσα κατὰ Βασιλίσκου τοῦτο ἐκώλυσεν. Ἀκάκιος δὲ μελανειμονήσας τὸν θρόνον, καὶ θυσιαστήριον ἠμφίασε. Δανιὴλ δὲ ὁ μέγας τοῦ στύλου ἀποβὰς διὰ ἔνθεον ζῆλον Ἀκακίῳ τέως καὶ τῷ λαῷ συνεκκλησίασε. Περόζης δὲ ἐπεστράτευσε κατὰ τῶν Νεφθαλιτῶν Οὔννων, καὶ τρέψας αὐτοὺς ἐδίωκεν. αὐτοὶ δὲ ἐν στενοῖς τόποις τὴν φυγὴν ποιούμενοι κατ' ὀλίγον ἐν τοῖς ὄρεσι, δεξιᾷ τε καὶ ἀριστερᾷ ὑποχωροῦντες, ἐξόπισθεν τούτων γενηθέντες, B ἀφυλάκτους αὐτοὺς ἀπέκλεισαν. στενωθεὶς δὲ Περόζης ᾐτεῖτο εἰρήνην. ὁ δὲ τῶν Νεφθαλιτῶν βασιλεὺς οὐ πρότερον τοῦτο ποιῆσαι, πρὶν πεσὼν τοῦτον προσκυνήσῃ, καὶ ὅρκοις πληροφορήσῃ, μηκέτι κατὰ τῶν Νεφθαλιτῶν στρατεῦσαι. ὁ δὲ τῇ βίᾳ συνεχόμενος τοῦτο δρᾶσαι ἠναγκάσθη, καὶ ἐν πολλῇ ἀτιμίᾳ ὑπέστρεψεν. ὅθεν μὴ φέρων τὴν αἰσχύνην πάλιν κατ' αὐτῶν ἐστράτευσε τοὺς ὅρκους ἀθετήσας.

Anni mundi 5968.	Divinæ Incarn. 468.	Rom. Imp. Zeno annis 17.	Persarum rex Peroxes annis 24.	Romæ Episc. Simplicius annis 14.	Constant. Episc. Acacius annis 17.	Hierosol. Episc. Juvenalius annis 38	Alexander Episc. Timotheus Ælurus an. 2	Antioc. Episc. Petrus Fullo an. 3.
		2	24	7	5	38	1	2

C

Κόσμου ἔτη ͵εϡξη΄.	Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη υξη΄.	Ῥωμ. βασιλ. Ζήνων ἔτη ιζ΄.	Περσῶν Περόζης ἔτη κδ΄.	Ῥώμης ἐπίσκ. Σιμπλίκιος ἔτη ιδ΄.	Κωνστ. ἐπίσκ. Ἀκάκιος ἔτη ιζ΄.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἰουβενάλιος ἔτη λη΄.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Τιμ. ὁ Αἴλουρ. ἔτ. β΄.	Ἀντιοχ. ἐπίσκ. Πέτρος ὁ Γναφεὺς ἔτη γ΄.
		β΄	κδ΄	ζ΄	ε΄	λη΄	α΄	β΄

Hoc anno Cleri Monachorumque Constantinopolitanorum agmine pro Chalcedonensi Synodo decertante territus Acacius, in unam cum eis ire sententiam dissimulans, ea de causa adversus Basiliscum & Zenonem ex Ecclesiæ suggestu peroravit. Quo comperto, populi furorem Basiliscus metuens excessit civitate, ne quis Acacio familiaritatis aut convictus præberet consortium indicens Senatui; jam enim populus igne civitatem devastare parabat. Daniel autem Stylites vir ille mirandus, e D Monachorum & populi turba nonnullis rerum divinarum æmulatoribus assumptis, ad Basiliscum profectus, multa libertate coram eo disseruit, cujus ille sermonem respuit.

Hoc eodem anno Peroxes iterum adversus Unnos Albos nomine, qui & Nephthalitæ, arma movens, ex integro profligatur. Fossa quippe profundius excavata, calamos cum terra leviter aggesta desuper imponentes, latenter in ea Persas præstolabantur. Paucis autem, qui Persico exercitui occurrerent, missis, iisdemque in fugam versis, & exinde locorum angustias subeuntibus singulis, & una fugientibus reliquis, Persæ nihil adversum suspicati effusis habenis eos insectati, omnes cum E Peroxe ipsiusque liberis in barathrum incidentes perierunt. Peroxes dolum expertus, gemmam quam habebat candidissimam, & insignem, atque immensi pretii aure dextra detractam a se projecit, ne aliquis post eum illam gestaret, cum tam eximiæ & admirandæ speciei existeret, qualem nondum prius rex alius possedisset. Tali strage Peroxes cum omnibus copiis periit. Porro in hac expeditione qui se Peroxi comites non adjunxerunt, juniorem ejus filium

pag. 506.

Τούτῳ τῷ ἔτει τοῦ κλήρου καὶ τῶν μοναχῶν ΚΠ. ὑπερμαχούντων τῆς ἁγίας ἐν Χαλκηδόνι συνόδου φοβηθεὶς Ἀκάκιος τὰ πλήθη ὁμοφρονεῖν αὐτοῖς ὑπεκρίνατο· ὅθεν ἐπὶ ἄμβωνος κατὰ Βασιλίσκου καὶ Ζήνωνος προσεφώνει. Βασιλίσκος δὲ μαθὼν ταῦτα, καὶ φοβηθεὶς τὸ θερμὸν τοῦ λαοῦ τῆς πόλεως, ἐξῆλθε, κελεύσας τῇ συγκλήτῳ μηδένα τυχεῖν Ἀκακίῳ· ἔμελλε γὰρ ὁ λαὸς ἐμπυρίζειν τὴν πόλιν. Δανιὴλ δὲ ὁ θαυμάσιος Στυλίτης παραλαβὼν τοὺς μοναχοὺς καὶ τοῦ λαοῦ τοὺς ζηλωτὰς, ἐξῆλθε πρὸς Βασιλίσκον, καὶ μετὰ πολλῆς παρρησίας αὐτῷ διελέχθη· ἀλλ' οὐ προσήκατο αὐτούς.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Περόζης πάλιν ἐπιστρατεύσας πρὸς τοὺς λεγομένους Λευκοὺς Οὔννους, τοὺς λεγομένους Νεφθαλίτας, ἀπώλετο πανστρατί. ὀρύξαντες γὰρ τάφρον βαθεῖαν, καὶ καλάμους, καὶ γῆν ἐπιθέντες ἔμειναν ἔνδον. ὀλίγους δὲ ὑπαντῆσαι τούτοις ἀποστείλαντες, καὶ αὖθις εἰς φυγὴν τραπέντες, καὶ καθ' εἷς τὰ στενὰ διαβάντες, ὁμοῦ τοῖς ἄλλοις ἔφυγον. οἱ δὲ Πέρσαι μηδὲν δεινὸν ὑποπτεύσαντες, ἀφρατῶς τούτους ἐδίωκον, καὶ πάντες ὁμοῦ σὺν τῷ Περόζῃ, καὶ τοῖς αὐτοῦ παισὶν εἰς βάραθρον ἐμπεσόντες, ἀπώλοντο. ὁ δὲ Περόζης αἰσθόμενος τοῦ δεινοῦ, τὸν μάργαρον, ὃν αὐτὸς εἶχε λευκότατον καὶ μέγαν εἰς ὑπερβολὴν ἔντιμον ἐξ ὠτὸς τοῦ δεξιοῦ ἀφελόμενος, ἔρριψεν, ὅπως μή τις αὐτὸν ὄπισθεν αὐτοῦ φορέσῃ, ἐπεὶ ἀξιοθέατος ὑπερφυὴς ἦν, ὅσον οὔπω πρότερον ἑτέρῳ βασιλεῖ γέγονεν. οὕτω μὲν Περόζης διεφθάρη σὺν πάσῃ τῇ στρατιᾷ. ὅσοι δὲ Περόζῃ μὴ συστρατεύσαντες, Καβάδην βασιλέα εἵλαντο τὸν Περόζου νεώτερον υἱὸν· ὑπ-

ξαν δὲ Περσῶν οἱ βάρβαροι χρόνους δύο εἰσφόρου ἀπαγωγῆς. Καβάδης δὲ ἐπὶ τὸ βεβαιότερον τῇ ἀρχῇ χρώμενος, κοινὰς τὰς γυναῖκας ἔχειν ἐνομοθέτησεν· ὅθεν οἱ Πέρσαι τοῦτον τῆς ἀρχῆς παρέλυσαν, καὶ δήσαντες εἰς φυλακὴν ἀπέθεντο, καὶ Βλάσιν, τὸν καὶ Οὐαλᾶν, ἀδελφὸν Περόζου βασιλέα ἐποίησαν, διὰ τὸ μὴ εἶναι ἄλλον υἱὸν Περόζου. ἡ δὲ γυνὴ Καβάδου διηκόνει αὐτῷ ἐν τῇ φρουρᾷ. ὁ δὲ τῆς εἱρκτῆς ἄρχων ἤρξατο ἐρᾷν τῆς γυναικὸς ἀπρεποῦς οὔσης. ὁ δὲ Καβάδης παρεκάλεσε τὴν γυναῖκα ἐνδοῦναι τῷ ἀνθρώπῳ, εἴπως δυνηθῇ ἐκφυγεῖν τοῦ φρουρίου. τούτου δὲ γενομένου, ἀκωλύτως ἡ γυνὴ πρὸς Καβάδην εἰσιοῦσα, τοῦτον ἐθεράπευσε. φίλος δὲ Καβάδου τὶς ὀνόματι Σεώσης διὰ τῆς γυναικὸς τῷ Καβάδῃ ἐδήλου, ὅτι ἵππους τε καὶ ἄνδρας ἑτοίμους παρασκευάσας ἔχει ἔν τινι χωρίῳ. ὁ δὲ Καβάδης νυκτὸς ἐπιλαβούσης πείθει τὴν γυναῖκα ἐσθῆτα μὲν αὐτῷ τὴν οἰκείαν δοῦναι, τὰ δὲ αὐτοῦ ἱμάτια φορέσαι αὐτὴν, καὶ ἐπὶ τῆς εἱρκτῆς καθέζεσθαι. οὕτω μὲν οὖν Καβάδης ἐξελθὼν τοῦ δεσμωτηρίου τῷ ἵππῳ ἐπιβὰς σὺν τῷ Σεώσῃ, εἰς Οὔννους τοὺς Νιφθαλίτας ἀφίκετο. καὶ τούτῳ τὴν θυγατέρα ὁ βασιλεὺς γυναῖκα δίδωσιν. οὕτω τε στράτευμα πολὺ τούτῳ δοὺς ἐπὶ Πέρσας συνέπεμψεν. οἱ δὲ φύλακες κατιδόντες τὴν γυναῖκα ὑπετόπαζον Καβάδην εἰς τὸ δεσμωτήριον εἶναι τοῖς ἱματίοις Καβάδου ἠμφιεσμένην ἐπὶ ἡμέρας ἱκανάς. ὁ δὲ Καβάδης σὺν τῷ Οὐννικῷ στρατῷ εἰς Περσίδα εἰσβαλὼν, πόνῳ οὐδενὶ τὴν τε βασιλείαν ἐκράτησε, καὶ Βλάσην, τὸν Οὐαλᾶν, ἐξετύφλωσε, καὶ ἐν τῇ φυλακῇ εἶχεν, τὴν δὲ βασιλείαν ἀσφαλῶς διεφύλαξεν· ἦν γὰρ ἀγχίνους τε, καὶ δραστήριος· ἐκράτησε δὲ μετὰ ταῦτα ἔτη ἕνδεκα.

A Cabadem nomine sibi præfecerunt regem. Barbari vero etiam tributi onere adjecto, duos annos Persia imperavere. Cabades porro potestate nimis violenter usus, lata lege mulieres communes haberi sanxit: qua moti Persæ regno Cabade remoto, Blasem, quem Vallam quoque dixerunt, Peroxis fratrem instituerunt regem: alter quippe Peroxi filius non extabat. Cæterum Cabadis uxore marito custodia detento debita officia præstante, custodiæ Præpositus, mulieris, cujus forma plane fuit elegans, amore cœpit ardere. Cabades, si modo posset e vinculis evadere, uxorem, ut se dederet, rogavit. Quo facto liberius illa Cabadem frequentans, impensiore cultu famulabatur. Interea Seoses Ca- B badis amicus per uxorem significat, se in quodam agro equos & homines tenere paratos. Quapropter ingruente nocte Cabades conjugi suadet vestem propriam illa sibi daret, & quam habebat ipse, conjux assumeret, & in carcere consideret. Ita Cabades vinculis ereptus, equo conscenso, cum Seose ad Unnos, Nephtalitas vocatos se recipit, quorum rex, filia Cabadi in uxorem tradita, eum copioso exercitu in Persas immittit. Carceris autem custodes uxorem Cabadis vestibus indutam ipsum Cabadem esse in carcere per plures dies arbitrabantur. Sed Cabades cum Unnicis copiis in Persiam irrumpens, nullo labore regnum obtinuit, Blasemque, Vallam di- C ctum, oculis privavit, & habuit sub custodia: regnum vero in tuto posuit: æque solers enim ac strenuus fuit. Regnavit autem post hæc annis undecim.

			Περσῶν βασ. Οὐαλᾶν ἔτ. δʹ.			Ἱεροσ. ἐπισκ. Ἀναστάσιος ἔτη ιαʹ.		
		γʹ	αʹ	ηʹ	ϛʹ	αʹ	βʹ	γʹ

			Persarum rex Vallas anno 4.			Hierosol. episc. Anastasius an. 18		
		3	2	8	6	1	2	3

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἴλλος καὶ Τρόκουνδος οἱ πολιορκοῦντες Ζήνωνα, ὡς Βασιλίσκου τὰ ὑποσχεθέντα αὐτοῖς μὴ πληροῦντος, καὶ τῆς συγκλήτου βουλῆς βαρυνομένης τῇ ἀρχῇ Βασιλίσκου διὰ μοχθηρίαν τρόπων καὶ ἄνοιαν, καὶ γραφούσης πρὸς αὐτοὺς, φιλιωθέντες τῷ Ζήνωνι, ὅ τε Ἴλλος, καὶ Τρόκουνδος, καὶ λαβόντες αὐτὸν ἐπὶ τὴν βασιλεύουσαν ἐπανήρχοντο. τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ Βασιλίσκος Ἀρμάτιον τὸν ἴδιον ἀνεψιὸν στρατηγὸν ὄντα τῆς Θρᾴκης μετὰ πάσης τῆς στρατιᾶς αὐτοῦ, καὶ τοῦ λαοῦ ΚΠ. ἀπέστειλε κατὰ Ζήνωνος, ὁρκίσας αὐτὸν εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα, μὴ προδοῦναι. ὁ δὲ Ἀρμάτιος συναντήσας τῷ Ζήνωνι κατὰ Νίκαιαν τῆς Βιθυνίας οὕτως αὐτὸν κατέπληξεν, ὡς μικροῦ δεῖν ἀναστρέψαι μετὰ τῆς Ἰσαυρικῆς βοηθείας πάσης. ἀλλὰ δώροις τοῖς παρὰ Ζήνωνος καὶ οὕτως ὡς ἐπὶ πολὺ τυφλωθεὶς, καὶ ὑποσχέσει διαδόχου στρατηλατείας, καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Βασιλίσκον Καίσαρα ποιῆσαι, καὶ συγκάθεδρον αὐτοῦ σὺν αὐτῷ, κατὰ Βασιλίσκου ἐπανῆλθε. τοῦ δὲ Ζήνωνος σὺν Ἀριάδνῃ τὴν βασιλεύουσαν καταλαβόντος, ἐδέχθη ὑπὸ τοῦ λαοῦ, καὶ τῆς συγκλήτου. ὁ δὲ Βασιλίσκος εἰσελθὼν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ τὸν βασιλικὸν ἀποθέμενος στέφανον ἐν τῇ θείᾳ τραπέζῃ, ἐν τῷ βαπτιστηρίῳ προσέφυγε σὺν Ζηνωνίδι τῇ κακοδόξῳ αὐτοῦ γυναικί. ὁ δὲ Ζήνων καταλαβὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν παρεγένετο, καὶ οὕτως εἰσῆλθεν εἰς τὰ βασίλεια. ἀποστείλας δὲ εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἔλαβε τὸν Βασιλίσκον, δοὺς αὐτῷ λόγον, μὴ

Hoc anno Illo & Procundo Zenonem obsidione bellica prementibus, Basilisco vero quæ pollicita illis fuerant nullatenus D adimplente, ac insuper Senatu ob morum improbitatem & væsaniam Basiliscum non amplius ferente, & iterum cum memoratis ducibus agente, Ipsi Illus & Procundus Zenoni reconciliari, eodem secum adducto, in regiam urbem regressi sunt. Basiliscus his rescitis Armatium proprium nepotem Thraciæ ducem cum sibi commissis copiis & CP. plebe adversus Zenonem misit, eumque juramento in sanctum Baptisma dato, ne se proderet, obtestatus est. Armatius ad Nicæam Bithyniæ occurrens Zenoni tantum incussit terrorem, ut cum auxiliaria Isaurorum manu retrocederet, parum abfuerit: verum amplorum donorum pollicitationibus etiam ipse obcæcatus, tum quod Magi- E stri militum officio succederet, inescatus spe, filiumque Basiliscum nomine creandum Cæsarem, Zenonisque ipsius videret assessorem, Basilisco factus hostis iter convertit. Zeno deinde cum Ariadna ad urbium reginam accedens exceptus est a populo & a Senatu. Basiliscus in Ecclesiam fugiens, deposita sacra in mensa corona cum Zenodia conjuge pravarum opinionum sectatrice, in Baptisterium se recipit. Ita Zeno regiam recuperavit. Missis autem in Ecclesiam qui Basiliscum de-

Edit. Parif. pag. 107.

tinerent, nec ipsum, nec ejus liberos capite plectendos fidem dedit: Cucusum tamen Cappadociæ missum cum uxore & liberis sub custodia servari, & fame confici jussit: alii dum abduceretur jugulatum narrant. Confestim vero Circensibus ludis celebratis, Armatium Basilisci filium Zeno Cæsarem declarat: Hic in regia sella juxta patri facta pollicita ad Imperatoris latus adsedit, imo cum Imperatore præmia distribuit aurigantibus. Porro Zeno hæc secum animo volutans: ut Armatius dato jusjurando fidem oppignoratam Imperatori nullatenus liberavit: ita neque mihi servaturus est in posterum: imo si vires cum ætate sumpserit filius ejus Cæsar jam renunciatus, dubio procul in me insurget: quod promiseram implevi; patrem militiæ Magistrum, Cæsarem filium institui. His perpensis ipsum, ut perjurum, in Palatii cochlea, qua tenditur in Circum, obtruncari; Cæsarem autem ejus filium Lectorem præcepit ordinari: Ariadne quippe ipsum ut consobrinum voluit servatum, & postmodum Cyzici Episcopatum optime gessit. Cæterum Petrum Fullonem, ut qui Basilisco faverat, Zeno habuit exosum. Orientalis itaque Synodi decreto dignitate motus est, & in ejus locum Joannes ordinatus. Hic quoque post menses tres ejicitur, ac demum successor ejus Stephanus vir pietate spectabilis Antiochiæ promovetur Episcopus. Petrus autem Pityos relegatus, custodes eludit, & ad sanctum Theodorum Euchaitarum tutelarem profugit. In his Timotheus Ælurus moritur, & in ejus locum Petrus Mongus inducitur, vir nequam, & veritatis adversarius, olim depositionis pœna mulctatus. Hic ab uno Episcopo, eoque pariter deposito consecratur. Hunc Dei zelo moti Monachi quidam adorti sex tantum & triginta dies Pontificatus honorem assequutum deturbant: & iterato Timotheum Salophaciolum virum throno dignum restituunt.

Edit. Paris. pag. 108.

A ἀποσφαλίζειν αὐτόν τε, καὶ τὰ παιδία αὐτοῦ· ὃν ἀποστείλας εἰς Κουκουσὸν τῆς Καππαδοκίας ἀποκλεισθῆναι προσέταξεν εἰς ἕνα πύργον, σὺν γυναικὶ, καὶ παισὶ, καὶ τῷ λιμῷ διαφθαρῆναι· τινὲς δέ φασιν, ὅτι ἀπαγόμενος ἀποσφάττεται. εὐθέως δὲ ἱππικὸν ποιήσας Βασιλίσκον τὸν Ἀρματίου υἱὸν προβάλλεται ὁ Ζήνων Καίσαρα, καὶ κατὰ τὰς ὑποσχέσεις συνεκάθισεν αὐτῷ βασιλεῖ ἐν τῷ σένσῳ, καὶ ἐτίμα τοὺς ἡνιόχους σὺν τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ Ζήνων ἀναλογισάμενος, ὅτι ὡς οὐκ ἐφύλαξεν Ἀρμάτιος πιστὰ τῷ βασιλεῖ ὀμόσας, οὐδὲ ἐμοὶ φυλάξει· ἀλλ᾽ ἐὰν ἀνδρειωθῇ ὁ Καῖσαρ, καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐπαναστήσεταί μοι· ἐγὼ δὲ ἃ συνεθέμην αὐτῷ ἐ-
B πλήρωσα, καὶ στρατηλάτην αὐτὸν ἐποίησα, καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Καίσαρα. ἐκέλευσε σφαγῆναι αὐτὸν, ὡς ἐπίορκον, καὶ ἐσφάγη εἰς τὴν κοχλίαν τοῦ παλατίου, ὡς ἀνήρχετο εἰς τὸ ἱπποδρόμιον· τὸν δὲ υἱὸν αὐτοῦ τὸν Καίσαρα ἐχειροτόνησεν Ἀναγνώστην. Ἀριάδνη γὰρ αὐτὸν ὡς ἐξάδελφον διέσωσεν, ὃς μετὰ ταῦτα Κυζίκου ἐπισκόπησεν ἄριστα. ὁ δὲ Ζήνων Πέτρον Γναφέα ἀπεστράφη διὰ τὸ συντρέχειν αὐτὸν τῷ Βασιλίσκῳ. ψήφῳ δὲ τῆς ἀνατολικῆς συνόδου καθῃρέθη, καὶ ἀντ᾽ αὐτοῦ Ἰωάννης (ἐχειροτονήθη) ὁ μετὰ τρίμηνον ἐκβληθεὶς, καὶ μετ᾽ αὐτὸν Στέφανος ἀνὴρ εὐλαβὴς προεβλήθη Ἀντιοχείας ἐπίσκοπος. ὁ δὲ Πέτρος εἰς Πιτύους ἐξοριζόμενος, ἀπατήσας τοὺς ἀπάγοντας, προσέφυγεν εἰς τὸν ἅγιον
C Θεόδωρον Εὐχαΐτων. Τιμόθεος δὲ ὁ Αἴλουρος ἐν τούτοις θνήσκει, ἀντ᾽ αὐτοῦ δὲ Πέτρος ὁ Μογγὸς εἰσάγεται, ἀνὴρ κακοῦργος, καὶ τῆς ἀληθείας ἐχθρὸς, προκαθῃρημένος ἤδη. χειροτονεῖται δὲ ὑπὸ ἑνὸς ἐπισκόπου, καὶ αὐτοῦ καθῃρημένου. τοῦτον κατὰ Θεοῦ ζῆλον ἐπελθόντες οἱ μοναχοὶ τριάκοντα ἓξ μόνας ἡμέρας λῃστρικῶς κρατήσαντι τῆς ἐπισκοπῆς ἀπελαύνουσι. καὶ Τιμόθεον πάλιν τὸν Σαλοφακίαλον ἀποκαθιστῶσιν ἀξίως τῷ θρόνῳ.

						Alex. Episc. Timoth. Salophaciolus secundo an. 4.	Ant. Episc. Stephanus annis 3.
	4	2	9	7	2	1	1

D

							Ἀλεξ. ἐπίσκ. πάλιν Τιμόθ. ὁ Σαλοφακίολος ἔτ. δ'.	Ἀντ. ἐπίσκ. Στέφανος ἔτη γ.
		δ'	β'	θ'	ζ'	β'	α'	α'

Hoc anno horrendus terræ motus Constantinopoli contigit mensis Septembris die quinto ac vigesimo, indictione prima, quo plures Ecclesiæ, domus, & porticus ad solum usque funditus eversæ. Ruinis innumera hominum multitudo oppressa. Globus quoque e manu statuæ, quæ est in foro, statua pariter magni Theodosii in Tauri columna posita, & interiora Urbis mœnia ad amplum spatium conciderunt. Invaluit terræ motus in adeo longum tempus, ut fœtor ex eo erumpens urbem invaserit. Stephanus autem communi Petri Fullonis sequacium suffragio Antiochiæ designatus Episcopus, apud Zenonem quasi Nestorianus accusatur: eum tamen velut ab imposito crimine alienum Orientalis Synodus Imperatoris mandato Laodiceæ congregata suæ edi restituit.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐγένετο σεισμὸς φοβερὸς ἐν ΚΠ. μηνὶ Σεπτεμβρίῳ κε'. ἰνδικτιῶνος πρώτης, καὶ ἔπεσον ἐκκλησίαι πολλαὶ, οἰκίαι τε, καὶ ἔμβολοι ἕως ἐδάφους. κατεχώσθη δὲ πλῆθος ἀναρίθμητον ἀνθρώπων·
E ἔπεσε δὲ καὶ ἡ σφαῖρα τοῦ ἀνδριάντος τοῦ φόρου, καὶ ἡ στήλη τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου εἰς τὸν κίονα τοῦ Ταύρου, καὶ τὰ ἔσω τείχη ἐπὶ διάστημα ἱκανόν· καὶ ἐκαρτέρησεν ὁ σεισμὸς χρόνον πολὺν, ὥστε τὴν πόλιν ἐποζέσαι. Στέφανος δὲ ψήφῳ κοινῇ προβληθεὶς εἰς Ἀντιόχειαν ὑπὸ τῶν Πέτρου τοῦ Γναφέως ὁμοφρόνων, ὡς Νεστοριανὸς πρὸς Ζήνωνα κατηγορήθη. ἀλλὰ τοῦτον ἀνατολικὴ σύνοδος εἰς Λαοδίκειαν συνελθοῦσα κελεύσει τοῦ βασιλέως ὡς ἀνεύθυνον τῷ θρόνῳ ἀποκατέστησεν.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Θεοδώριχος ὁ Τριαρίου, ὁ καὶ Στραβὸς, ἀδελφόπαις τῆς γυναικὸς Ἄσπαρος τοῦ ὑπὸ Λέοντος ἀναιρεθέντος ἐπανέστη τῷ Ζήνωνι μετὰ πλήθους βαρβάρων, οἰκειωθεὶς τῷ Βασιλίσκῳ καὶ στρατηγὸς ὑπ' αὐτοῦ γεγονώς· μετὰ δὲ τὴν ἐπάνοδον Ζήνωνος εἰς τὴν Θρᾴκην ἐξελθών. ἐκεῖθέν τε ἐπανέστη, καὶ τὰ περὶ τὸ Βυζάντιον πάντα μέχρι τοῦ στομίου τοῦ Πόντου ληϊσάμενος. εἶτα καὶ μέλλων ὑπὸ τῶν οἰκείων προδίδοσθαι, αἰσθόμενος τῆς ἐνέδρας, καὶ ἐπανελθὼν, ἀναιρεῖ τοὺς τοῦτο βουλευομένους. τελευτᾷ δὲ αὐτὸς δόρατι περιπεσὼν πρὸ τῆς αὐτοῦ σκηνῆς ἑστῶτι αἰφνιδίως ἐν τῷ περιβαίνειν τὸν ἵππον.

Eodem anno Theudericus Triarii filius, qui & Strabus, Asparis, qui a Leone fuerat occisus, uxoris ea fratre nepos, collecta Barbarorum multitudine, adversus Zenonem arma movit: Hic Basilisco familiaris & affectus, militiæ Dux ab eo declaratus, post Zenonis reditum Thraciam ingressus, inde impressionem fecit in Byzantio circumjacentes agros, & ad Ponti fauces obvia quæque devastavit. At cum de eo prodendo familiares ejus meditarentur, ipse insidias subodoratus, & retro iter agens, insidiarum auctores sustulit e medio Ipse vero, dum equum conscenderet, in hastam ante ejus tentorium fixam ex improviso incidens extinctus est.

Κόσμου ἔτη ͵εϡοα′	Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη υοα′	Ῥωμ. Βασιλεὺς Ζήνων ἔτη ιζ′.	Περσ. βασιλ. Οὐάλας ἔτη δ′	Ῥωμ. ἐπίσκοπος Σιμπλίκιος ἔτη ιδ′.	Κωνστ. ἐπίσκ. Ἀκάκιος ἔτη ιζ′.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἀναστάσιος ἔτη ιη′.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Τιμόθεος ἔτη δ′	Ἀντ. ἐπίσκ. Στέφανος ἔτη γ′.
		ε′	γ′	ι′	η′	γ′	β′	γ′

Anni mundi 5971.	Divinæ Incarn. 471.	Rom. Imp. Zeno annis 17.	Persarum rex Valas annis 4.	Romæ Episc. Simplicius annis 14.	Constant. Episc. Acacius annis 17.	Hierosol. Episc. Anastasius annis 18.	Alexand. Episc. Timotheus annis 4.	Antioch. Episc. Stephanus annis 3.
		5	3	10	8	3	2	3

Τούτῳ τῷ ἔτει Μαρκιανὸς ὁ παῖς Ἀνθεμίου τοῦ κατὰ τὴν Ῥώμην βασιλεύσαντος, ἀνὴρ δὲ τῆς Λεοντίας, Βηρίνης μὲν θυγατρὸς, ἀδελφῆς δὲ Ἀριάδνης τῆς βασιλίδος, ἐπανίσταται κατὰ τὸ Βυζάντιον Ζήνωνι τῷ βασιλεῖ, ὡς μετὰ τὴν βασιλείαν Λέοντος γεννηθείσης Λεοντίας τῆς αὐτοῦ γαμετῆς. ἡ γὰρ Ἀριάδνη πρὸ τοῦ βασιλεῦσαι αὐτὸν ἐτέχθη. πολέμου δὲ κραταιοῦ μεταξὺ Ζήνωνος καὶ Μαρκιανοῦ ἀρτυθέντος, νικᾷ Μαρκιανὸς κατὰ κράτος πάντας συνελάσας τοὺς περὶ Ζήνωνα εἰς φρουρὰν εἰς τὰ βασίλεια, συμμαχούντων αὐτῷ Ῥωμύλου καὶ Προκοπίου τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. καὶ μικροῦ δεῖν τῶν βασιλείων κατέσχεν· ὀλιγωρήσας δὲ τῶν πραχθέντων, καὶ εἰς δεῖπνα, καὶ ὕπνον τραπεὶς, πολλούς τε διὰ τῆς νυκτὸς ἀφαιρεθεὶς τῶν αὐτῷ συμμάχων ὑπὸ Ἴλλου Μαγίστρου δώροις αὐτοὺς ὑποπείσαντος, ἐλαττοῦται τὴν μάχην κατὰ τὴν ἑξῆς τοσοῦτον, ὡς εἰς τὸ Ἀποστόλων εὐκτήριον καταφυγεῖν, καὶ ὑπὸ Ἀκακίου χειροτονηθῆναι πρεσβύτερον κατὰ κέλευσιν Ζήνωνος, καὶ ἐξορίζεται εἰς τὸ Παπουρίου καστέλλιν εἰς Καππαδοκίαν. Προκόπιος δὲ καὶ Ῥωμύλος οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ τῇ νυκτὶ λουόμενοι εἰς τὸ Ζεύξιππον ἐχειρώθησαν ὑπὸ Ἴλλου, οἱ καὶ διαφυγόντες τὴν Ῥώμην κατέλαβον.

Hoc anno Marcianus Anthemii, qui Romæ imperaverat, filius, idemque Leontiæ, Verinæ quidem filiæ, Imperatricis vero Ariadnæ sororis maritus, ad Constantinopolim adversus Zenonem Imperatorem bellum movet: eo quod Leontia ejus uxor ex Leone jam imperante, Ariadna vero priusquam imperium fuisset assequutus, nata fuerat. Igitur acri prælio inter Zenonem & Marcianum commisso, Marcianus, Romulo & Procopio ejus fratribus una suppetias ferentibus, viribus superior evasit, omnesque Zenonis copias in Palatium tamquam in præsidium se recipere adegit: tantumque abfuit ut Palatio simul & imperio potiretur. Verum de rebus gerendis parum sollicitus, ad cœnæ epulas somnumque capiendum versus, & Illo Magistro donis copias ejus subducente, belli sociis spoliatus, sequenti luce inferior adeo recessit e pugna, ut ad Apostolorum ædem & tutelam confugeret, & ad Zenonis jussum ab Acacio Presbyter ordinatus, ad Papurium Cappadociæ castellum exul ageretur. Procopius autem & Romulus ejus fratres noctu, dum lavarentur, ab Illo comprehensi, & ex ejus potestate fuga dilapsi, Romam se contulerunt.

Edit. Parif. pag. 109.

		ς′	δ′	ια′	θ′	δ′	χ′	γ′

		6	4	11	9	4	3	3

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐβουλεύσατο Ἴλλος ὁ Μάγιστρος τῷ βασιλεῖ Ζήνωνι, ὅπως Βηρίναν τὴν πενθερὰν αὐτοῦ ἐκβάλλῃ τῆς πόλεως, καὶ δόλῳ τινὶ πέμψας αὐτὴν εἰς Χαλκηδόνα, μετ' ὀλίγον εἰς τὸ Παπουρίου καστέλλιν ταύτην ἀπέστειλε συνδιάγειν Μαρκιανῷ καὶ Λεοντίᾳ τῇ ἰδίᾳ θυγατρί. ἡ δὲ ἔγραψε πρὸς τὴν οἰκείαν θυγατέρα Ἀριάδνην παρακαλοῦσα ἀνακληθῆναι τῆς ἐξορίας. καὶ παρεκάλει ἡ βασίλισσα τὸν Ζήνωνα. ὁ δὲ ἔφη αὐτῇ. αἴτησαι τὸν Πατρίκιον Ἴλλον περὶ αὐτῆς, ἡ δὲ μεταστειλαμένη, ᾔτησεν αὐτὸν μετὰ δακρύων. ὁ δὲ οὐκ ἐπείσθη εἰπών. ζητεῖς τινα ποιῆσαι ἄλλον βασιλέα κατὰ τοῦ σοῦ ἀνδρός. τότε θυμωθεῖσα Ἀριάδνη εἶπε τῷ βασιλεῖ. ἔτι ὁ Ἴλλος ἔχει εἶναι εἰς τὸ παλάτιον, ἢ ἐγώ; καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ βασιλεύς. ὅτι ἐγώ σε θέλω. εἰ δέ τι δύνῃ εἰς αὐτὸν ποίησον. ἡ δὲ κατεσκεύασε φονευθῆναι τὸν Ἴλλον. καὶ

Hoc anno Zenoni Imperatori, ut socerum Verinam urbe ejiceret, Illus Magister consilium dedit: eamque dolosa quadam specie Chalcedonem missam, non diu post in Papurium castellum Marciano & Leontiæ convicturam amandavit. Illa vero litteris ab exilio revocari Ariadnam propriam filiam supplex rogavit: tum Imperatrix interpellabat Zenonem. Ille sic eam affatur. Illum Patricium pro matre deprecare. Illa accersitum ad se lachrymis emollire tentabat. Inflexus ille respondit. Alium a tuo conjuge Imperatorem fieri quæris. Tunc Ariadna furore succensa dixit Imperatori. Aut Illus in Palatio morari debet, aut ego? Ad hæc Imperator. Maneas mecum, jubeo: si quid vero potes in illum, exequere. Tum Illo parans insidias, ut quempiam

ad ejus cædem impelleret, Urbicium Cubicularium hortatur. Eo vero Circi cochleam ascendente, Scholarius quidam nomine Spanicius, ad facinus perpetrandum incitatus, in ejus caput gladium vibrat. Hunc attente conspicatus Magistri Spatharius brachio gladium excepit; ejus tamen acies extrema dextram Illi auriculam abscidit. Porro Zeno Magistro Illo facti hujus nullatenus se conscium suasurus, jussit Scholarium occidi: verior tamen causa fuit, quod proposito superior non evasisset. Posthac a vulnere salvus pileolum ad cutem semper gestabat. Petiitque ab Imperatore, ut sibi liceret in Orientem secedere, ut aerem mutaret, cum nimirum ex vulnere reliqua fuisset aliqua infirmitas. Imperator placatum eum omnino volens totius Orientis Præfectum eum creat, & instituendorum etiam Ducum potestatem amplissimam impertitur. Illus Leontio Patricio, genere Syro, viro alioqui litterarum disciplinis & bellandi arte æque præstantissimo, exercitus Thraciæ præfecto in comitatum ascito, una cum Mario atque Pamprempio Senatore, qui Magiæ delatus fuerat, magnisque viribus undequaque collectis, Antiochiam Syriæ urbem profectus, tyrannidem palam affectavit.

Edit. Paris. pag. 110.

A κελεύει Οὐρβικίῳ Κουβικουλαρίῳ προτρέψασθαί τινα τοῦ ἀνελεῖν αὐτόν. καὶ ἀνερχομένου αὐτοῦ εἰς τὸν κοχλίαν τοῦ ἱππικοῦ, Σχολάριος ὀνόματι Σπανίκιος ἐπιτραπεὶς κατὰ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἄγαγε τὸ ξίφος· προσεσχηκὼς δὲ τούτῳ ὁ Σπαθάριος τοῦ Μαγίστρου ἐδέξατο αὐτὸ εἰς τὸν βραχίονα αὐτοῦ· τὸ δὲ ἄκρον τοῦ ξίφους ἀπέτεμεν τὸ ὠτίον τοῦ Ἴλλου τὸ δεξιόν. τοῦτον δὲ Ζήνων ἀναιρεῖ, πείθων τὸν Μάγιστρον Ἴλλον μὴ συνεγνωκέναι τὸ γεγονός. τῇ δὲ ἀληθείᾳ ὅτι μὴ περιεγέγονε τοῦ σκοποῦ. ἰαθεὶς δὲ τὴν πληγὴν ἐφόρει καμαλαύκιον. καὶ ᾐτήσατο τὸν βασιλέα ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν ἀπελθεῖν, διὰ τὸ τὸν ἀέρα ἀλλάξαι, ὅτι ἠσθένει ἐκ τῆς πληγῆς. ὁ δὲ βασιλεὺς θέλων αὐτὸν πληροφορῆσαι, ἐποίησεν αὐτὸν στρατηγὸν τῆς B ἑώας πάσης, δοὺς αὐτῷ ἐξουσίαν πᾶσαν, ὥστε καὶ Δοῦκας ποιεῖν. ὁ δὲ παραλαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ Πατρίκιον Λεόντιον Σύρον τὸ γένος ἄριστον δὲ καὶ παιδείαν, καὶ πολέμων ἐμπειρίαν, ἡγεμόνα τε τῆς ἐν Θρᾴκῃ στρατιᾶς, καὶ σὺν αὐτῷ Μάρσον, καὶ Παμπρέπιον τὸν συγκλητικὸν, τὸν ἐπὶ μαγγανείᾳ διαβαλλόμενον, καὶ πλείστην ἁπλῶς περιβαλλόμενος δύναμιν, ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐλθὼν, τῆς Συρίας, σαφῶς ἔδειξε τὴν τυραννίδα.

	Persarum rex Cabades annis 11.					Ant. Episc. alter Stephanus in fluvium Orontem projectus an. 1.
7	1	12	10	5	4	1

C

	Περσῶν βασιλ. Καβάδης ἔτη ια.					Ἀντ. ἐπίσκ. Στέφ. ἕτερος ὁ ῥιφεὶς εἰς τὸν Ὀρόντην ποταμὸν ἔτ. ἕν.
ζ	α	ιβ	ι	ε	δ	α

Hoc anno Stephano Antiochiæ Episcopo fatis functo, Stephanum alterum Zenonis Imperatoris jussu in ejus locum ordinaverunt: quem fidei perduelles, pro sua in Petrum Fullonem propensione, in amentiæ subsidium furorem armantes, in sancti Martyris Barlaam Baptisterio acutis calamis perfossum & necatum in Orientem fluvium projecerunt. Zeno porro facinus attentatum ulturus Acacio CP. Præsuli, ut Antiochiæ crearet Episcopum mandavit: qui consecravit Calandionem. Antiochenses ordinationis factæ nescii Joannem nomine Codonatum sibi præfecerunt Episcopum, quem Calandion postmodum in Tyri sedem, quæ post Antiochiam prima est, transtulit.

Hoc pariter anno Timotheus Salophaciolus obiit Alexandriæ, in cujus locum Joannes Tabennesiotes vir litterarum gnarus, & rectorum dogmatum strenuus propugnator, Presbyter, & Oeconomus Alexandrinorum Ecclesiæ fuit promotus. Illus autem Patricius Leontio reliquisque comitibus ad Papirii castellum profectus, Verinam Augustam ex custodia, Tarsum Ciliciæ eductam, extra urbis muros ad sanctum Petrum, ut Leontium Patricium Imperatorem coronaret, effecit. Scripsitque Domina Verina sacram ad Antiochenos Syros, ut Leontium Imperatorem susciperent, ac insuper ad omnes Orientis, Ægypti, atque Libyæ Præfectos Sacras etiam dedit, ut Leontium Imperatorem agnoscerent, nec ulla ratione contra obstarent.

pag. 111.

Τούτῳ τῷ ἔτει Στεφάνου τοῦ ἐπισκόπου Ἀντιοχείας κοιμηθέντος, Στέφανον ἕτερον ἀντ' αὐτοῦ ἐχειροτόνησαν κελεύσει τοῦ βασιλέως Ζήνωνος, ὃν οἱ ἐχθροὶ τῆς πίστεως τῇ πρὸς τὸν Γναφέα εὐνοίᾳ ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Βαρλαὰμ καλάμοις ἐξυσμένοις ἀποσφάξαντες, εἰς Ὀρόντην ποταμὸν ἔρριψαν, τῷ θυμῷ τὴν ἄνοιαν καθοπλίσαντες. D Ζήνων δὲ διὰ τὰ τολμηθέντα εἰς Στέφανον, ἐκέλευσε τὸν Ἀκάκιον τὸν ΚΠ. χειροτονῆσαι ἐπίσκοπον Ἀντιοχείας, καὶ ἐχειροτόνησε Καλανδίωνα. ἅπαν δὲ οἱ Ἀντιοχεῖς χειροτονήσαντες διὰ ἄγνοιαν Ἰωάννην τὸν λεγόμενον Κωδωνάτον, ὃν ὁ Καλανδίων εἰς Τύρον πρωτόθρονον Ἀντιοχείας μετενεθρονίασεν.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει καὶ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Τιμόθεος ὁ Σαλοφακίαλος ἐτελεύτησε, καὶ ἐχειροτονήθη ὁ Ἰωάννας ὁ Ταβεννησιώτης, ἀνὴρ σοφὸς, καὶ τῶν ὀρθῶν δογμάτων ὑπέρμαχος, πρεσβύτερος ὢν, καὶ οἰκονόμος τῆς κατὰ Ἀλεξάνδρειαν ἐκκλησίας. ὁ δὲ Πατρίκιος E Ἴλλος σὺν Λεοντίῳ, καὶ τοῖς λοιποῖς παραγίνεται εἰς τὸ Παπυρίου καστέλλιν, καὶ ἐξαγαγὼν Βερίναν Αὐγοῦσταν εἰς Ταρσὸν τῆς Κιλικίας, ἐποίησεν αὐτὴν στέψαι ἔξω τῆς πόλεως εἰς τὸν ἅγιον Πέτρον βασιλέα Λεόντιον τὸν Πατρίκιον. καὶ ἔγραψεν ἡ δέσποινα Βερίνα σάκραν τοῖς Ἀντιοχεῦσι Σύροις εἰς τὸ δέξασθαι τὸν Λεόντιον βασιλέα. καὶ πρὸς πάντας δὲ τοὺς τῆς ἀνατολῆς ἄρχοντας, καὶ τῆς Αἰγύπτου, καὶ τῆς Λιβύης ἐποίησε σάκρας, ὥστε δέξασθαι Λεόντιον βασιλέα, καὶ μὴ ἀντιστῆναι.

Τύ-

Τούτῳ τῷ ἔτει καταλαβόντων τῶν σακρῶν τῆς δεσποίνης Βηρίνης καὶ ἀναγνωσθεισῶν, ὧν ἡ περιοχὴ οὕτως. Βηρίνα Αὔγουστα τοῖς ἡμετέροις ἄρχουσι, καὶ φιλοχρίστοις λαοῖς χαίρειν. ἴστε ὅτι τὸ βασίλειον ἡμέτερόν ἐστι, καὶ ὅτι μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ ἐμοῦ ἀνδρὸς Λέοντος προεχειρισάμεθα βασιλέα Τρασκαλισσαῖον, τὸν μετακληθέντα Ζήνωνα, ὥστε ὑπήκοον ἐπιβελτιωθῆναι. ὁρῶντες δὲ νῦν καὶ τὴν πολιτείαν κατόπιν φερομένην ἐκ τῆς αὐτοῦ ἀπληστίας· ἀναγκαῖον ἐλογισάμεθα βασιλέα ὑμῖν στέψαι Χριστιανὸν εὐσεβείᾳ, καὶ δικαιοσύνῃ κεκοσμημένον, ἵνα τά τε τῆς πολιτείας περισώσῃ πράγματα, καὶ τὸ πολεμικὸν ἡσύχως ἔχῃ. ἐστέψαμεν δὲ Λεόντιον τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα Ῥωμαίων, ὃς πάντας ὑμᾶς προνοίας ἀξιώσει. οἱ δὲ ἀποδεξάμενοι εὐφήμησαν τὸν Λεόντιον βασιλέα.

Alex. Episc. Ioannes Tabennesiota annis 3.	Ant. Episc. Calandion an. 4
			8	2	13	11	6	1	1

Hoc anno Dominæ Verinæ Sacræ delatæ sunt, & palam lectæ: His autem verbis conceptæ fuerant. Verina Augusta Præfectis nostris, & Christum amantibus populis, Salutem. Imperium nostrum esse novistis, & post Leonis conjugis decessum Trascalissæum, qui postmodum Zeno nuncupatus est, Imperatorem renunciaveramus, Reipublicæ in meliorem statum revocandæ spem habentes: Nunc vero cum eam in deterius inclinare, & ob inexplebilem istius cupiditatem cadere cernamus, vobis Imperatorem Christianum, & pietate æque ac justitia ornatum coronare necessum duximus: ut Rempublicam salvam præstet, bellumque moderate atque prudenter administret. Leontium igitur piissimum Romanorum Imperatorem coronavimus, qui vos omnes cura sua atque providentia dignabitur. Illi Sacris acceptis Leontium Imperatorem faustis acclamationibus excepere.

		ϑʹ	γʹ	ιδʹ	ιβʹ	ζʹ	βʹ	βʹ

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἰλλοῦς καὶ Λεόντιος Λογγῖνον ἀδελφὸν Ζήνωνος, καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ ἐκ τοῦ καστελλίου ἀπέλυσαν. Βηρίνη δὲ ἐκεῖ νοσήσασα ἐτελεύτησε, καὶ μετὰ χρόνους ἀνεκομίσθη εἰς τὸ Βυζάντιον ὑπὸ Ἀριάδνης.

		9	3	14	12	7	2	2

Hoc anno Illus & Leontius Longinum Zenonis fratrem, & ejus matrem castelli custodia liberarunt. Verina vero ibidem morbo correpta diem obiit: cujus corpus post aliquos annos Byzantium ab Ariadna delatum est.

Τούτῳ τῷ ἔτει εἰσῆλθεν ὁ Λεόντιος ἐν Ἀντιοχείᾳ ὡς βασιλεὺς μηνὶ Ἰουνίῳ ἰνδικ. ζ. καὶ προεβάλλετο Ὕπαρχον Πραιτωρίων Αἰλιανόν. καὶ ἐξελθὼν ἐπολέμησε Χαλκίδι πόλει αὐτοῦ· ὁ δὲ Ζήνων Ἰωάννην τὸν Σκύθην ἀπέστειλε κατὰ Ἰλλοῦ καὶ Λεοντίου μετὰ πλείστης δυνάμεως, κατά τε γῆν καὶ θάλασσαν. πολέμου δὲ συῤῥαγέντος σφοδροῦ, Ἰλλοῦς τε καὶ Λεόντιος ἡττηθέντες εἰς τὸ Παπούριον καστέλλιν προσέφυγον σὺν Παμπρεπίῳ Μαγίστρῳ γόητι λεγομένῳ εἶναι. τότε τὸν Τρωβουνδὸν τὸν ἀδελφὸν Ἰλλοῦ ἐπὶ συλλογὴν βαρβάρων ἀπιόντα Ἰωάννης συλλαβὼν ἀπέτεμεν. τοῦτο δὲ Ἰλλοῦς καὶ Λεόντιος ἐπὶ τέσσαρα ἔτη φρουρούμενοι ἀνέμενον, ἀπατώμενοι ὑπὸ Παμπρεπίου Μαγίστρου τοῦ γόητος. ὅθεν τὴν τούτου ἀναίρεσιν μαθόντες Παμπρέπιον ὡς ἀπατεῶνα ἀποτεμόντες τοῦ τείχους κατεκρήμνισαν.

Hoc anno Leontius tamquam Imperator Antiochiam ingressus est mense Junio, Indictione septima: & Lilianum Prætoriorum Præfectum instituit. Ex ea digressus Chalcidi patriæ civitati bellum intulit. Zeno vero Joannem Scytham cum ingentibus copiis terra marique Illum & Leontium oppugnaturum misit. *Edit. Paris. pag. 112.* Exin gravi certamine commisso Illus & Leontius cum Pamprempio Magistro, qui Præstigiator audiebat, in Papurium castellum fugam arripuere. Tum etiam Trobundum Illi fratrem Barbarorum copias collecturum abeuntem Joannes apprehendens capite damnavit. Illus & Leontius Pamprempii Magistri Præstigiatoris dolis seducti ad annum quartum obsidione cincti præstolabantur. Comperta tandem ejus cæde Pamprempium, ceu seductorem in frusta dissectum e muris præcipitem egerunt.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει οἱ τοῦ Πέτρου τοῦ Μογγοῦ σπουδασταὶ διὰ χρημάτων καὶ φενακισμῶν ἔπεισαν Ζήνωνα ἐκβληθῆναι Ἰωάννην ἐπίσκοπον Ἀλεξανδρείας τὸν Ταβεννησιώτην, ὡς παρὰ γνώμην αὐτοῦ χειροτονηθέντα, καὶ Πέτρον τὸν Μογγὸν πάλιν εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἀπὸ Εὐχαΐτων ὑποστρέψαι. τότε καὶ ἑνωτικὸν ἐποίησε Ζήνων, καὶ πανταχοῦ ἐξέ-

Theophanis Chron.

Hoc etiam anno partium Petri Mongi studiosi largitionibus atque imposturis Zenoni, ut Joannem Tabennesiotam Episcopum, quasi præter ejus mentem consecratum, expelleret Alexandria, Petrum vero Mongum ab Euchaitarum locis Alexandriam revocaret, suaserunt. Tum vero Henoticon, pacis nimirum sanctionem, ab Acacio CP. prout affirmant nonnulli, dictatum, Zeno tulit.

& per omnes provincias promulgavit. Mongum vero, priusquam rediret Alexandriam, cum Simplicio Romano Pontifice, & Acacio jussit Zeno communionem habere. Hinc, ut Mongum acciperent, ejicerent autem Joannem, Acacius ad Alexandrinos scripsit. Joannes Petri adventu comperto, Clero licet & populo, pro eo animas ponere paratis, ac ne discederet deprecantibus, mala quæ Petrus foret commissurus secum reputans, prudenter & citra tumultum urbe dilapsus est.

Anni mundi 5973.	Divinæ Incarn. 473.	Rom. Imp. Zeno annis 17.	Persarum rex Cabades annis 11.	Romæ Episcopus Felix annis 9.	Constant. Episc. Acacius annis 17.	Hierosol. Episc. Anastasius annis 18	Alexander Episc. Petrus Mongus an. 6.	Antioc. Episc. Calendion an. 4.
		11	6	2	14	9	1	4

Hoc anno Theuderichus Valameris filius, cujus nomen, ceu fortis & prudentis, & a bonis litteris non alieni, tum apud Barbaros, tum apud Romanos celeberrimum (Byzantii enim quandoque fuerat moratus obses, & optimos quosque præceptores frequentaverat, patre nimirum Valamere post Attilæ filios in Gotthicam gentem Leonis temporibus imperium exercente) e Thracia Byzantium accersitus, Consulque renunciatus, & Thraciæ Præfectura donatus, cum Joanne Scytha adversus Illum a Zenone missus est. Illo vero Leontioque stricta obsidione in Papurio Castello pressis, Joanne qui bellum urgeret relicto, ipse rediit ad Zenonem: subindeque in Thraciam digressus, & castrametatus, Byzantium occupare molitur: unde postmodum sola Urbis, ut ajunt, miseratione motus, remeat in Thraciam: & a Zenone compulsus, in Italiam proficiscitur; ubi Odoacro ingenti clade profligato, regis insignia Ravennæ tandem induit. Sed & plerosque alios Barbaros devicit, & armis tantum adversus Vandalos non motis, quietem agere & in multis subjectos effecit. Gizericho vero jam vita functo, priusquam ipse Romam appelleret, Urbe tandem totoque simul Occidente potitus est.

Edit Paris. pag. 113.

								Ant. Episc. Petrus Fullo secundo annis 3.
		12	6	3	15	10	2	1

Hoc anno Orientis Episcopi cum Acacio per litteras conquesti sunt, quod Mongo communionis consortium impertiisset. Ille spretis eorum monitis, Mongum eumdem in communionem admittere impudentissime compulit cunctos. Cives autem urbium Reginæ cunctique simul Orientales Felicem, qui post Simplicii obitum Romanam sedem tenebat, supplices adierunt, & malorum omnium auctorem incusaverunt Acacium. Interea Joannes Alexandriæ Præsul hæc eadem denuncians Romam ingreditur. Felix itaque Synodo in Coryphæi Apostolorum Petri templo coacta, duos Episcopos & una Defensorem Constantinopolim ablegat, Zenonique & Acacio litteris signi-

A πεμψεν, ὑπὸ Ἀκακίου τοῦ ΚΠ. ὑπαγορευθὲν, ὥς φασί τινες. Πέτρῳ δὲ τῷ Μογγῷ πρὸ τῆς εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἐπανόδου ἐκέλευσε Ζήνων κοινωνῆσαι Σιμπλικίῳ τῷ Ῥώμης καὶ Ἀκακίῳ. ὅς τις καὶ ἔγραψεν Ἀκάκιος τοῖς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ δέξασθαι τὸν Μογγὸν, καὶ Ἰωάννην ἀποβάλλεσθαι. Ἰωάννης δὲ ἀκούσας τὴν Πέτρου παρουσίαν, τοῦ κλήρου σὺν τῷ λαῷ δεομένων αὐτῷ μὴ ἐξελθεῖν, ὡς ἑτοίμως ἐχόντων ὑπεραποθνήσκειν αὐτῷ. ὁ δὲ τὰ μέλλοντα τολμᾶσθαι Πέτρῳ ἐννοούμενος σοφῶς καὶ ἀταράχως ἐξῆλθεν.

B

Κόσμου ἔτη ͵εϡογ'.	Τῆς θείας σαρκ. υογ'.	Ῥωμ. Βασιλ. Ζήνων ἔτη ιζ'.	Περσῶν βασιλ. Καβάδης ἔτ. ια'.	Ῥωμ. ἐπίσκ. Φίληξ ἔτη θ'.	ΚΠ ἐπίσκ. Ἀκάκιος ἔτη ιζ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἀναστάσιος ἔτη ιη'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Πέτρος ὁ Μογγὸς ἔτη ϛ'.	Ἀντιοχείας ἐπίσκ. Καλανδίων ἔτ. δ'.
		ια'	ϛ'	β'	ιδ'	θ'	α'	δ'

Τούτῳ τῷ ἔτει Θεοδέριχος ὁ Οὐαλάμερος, οὗ πολὺς ἐν βαρβάροις καὶ Ῥωμαίοις λόγος, ὡς ἀνδρείου τε καὶ συνετοῦ, καὶ οὐδὲ λόγων ἀμοίρου. κατὰ γὰρ Βυζάντιον ὁμηρεύσας ποτὲ τοῖς ἀρίστοις τῶν διδασκάλων ἐφοίτησε, τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Οὐαλάμερος μετὰ τοὺς Ἀττιλᾶ παῖδας ἡγησαμένου τῶν Γότθων, C ἐπὶ τῆς Λέοντος βασιλείας. τοῦτον οὖν ὁ Ζήνων ἐκ Θρᾴκης μετακαλεσάμενος εἰς Βυζάντιον, καὶ Ὕπατον ἀναδείξας, καὶ Θρᾴκης ἡγεμόνα, μετὰ Ἰωάννου τοῦ Σκύθου κατὰ τοῦ Ἴλλου ἐξέπεμψεν· ὃς καὶ μετὰ τὸ ἀποκλεισθῆναι Ἴλλον καὶ Λεόντιον εἰς Παπυρίου καστέλλιον, καταλιπὼν Ἰωάννην πολιορκοῦντα αὐτοὺς, αὐτὸς πρὸς Ζήνωνα ἦλθε. καὶ ἐξελθὼν ἐν τῇ Θρᾴκῃ, καὶ στρατοπεδευσάμενος ἐπέρχεται τῷ Βυζαντίῳ καὶ μονηρεύσας τῆς περὶ τὴν πόλιν, ὥς φασι, κρατηθεὶς, ἐπανέρχεται εἰς τὴν Θρᾴκην, καὶ προτραπεὶς ὑπὸ Ζήνωνος κατέρχεται εἰς Ἰταλίαν. καὶ Ὀδοάκρου μάχῃ μεγάλῃ κρατήσας, τοῦ ῥηγὸς ἐν Ῥαβέννῃ περιτί-D θεται σχῆμα· ἐχειρώσατο δὲ καὶ ἄλλους πλείστους τῶν βαρβάρων, μάλιστα δὲ τοὺς Οὐανδήλους ὑπηγάγετο, μηδὲ ὅπλα κατ' αὐτῶν κινήσας. Γιζερίχου δὲ τελευτήσαντος ἤδη, πρὶν ἢ ἐκεῖνον ἐλθεῖν εἰς Ῥώμην, ἐκράτησε καὶ τῆς Ῥώμης, καὶ πάσης τῆς ἑσπερίου.

								Ἀντ. Πέτρος ὁ Γναφεὺς τὸ β' ἔτ. γ'.
		ιβ'	ϛ'.	γ'.	ιε'	ι	β	α'

E Τούτῳ τῷ ἔτει οἱ τῆς ἀνατολῆς ἐπίσκοποι ἔγραψαν Ἀκακίῳ μέμψεις, διὰ τὸ δέξασθαι τὸν Μογγὸν εἰς κοινωνίαν. ὁ δὲ μὴ προσχὼν αὐτοῖς, πάντας ἀναιδῶς κοινωνεῖν τῷ Μογγῷ κατηνάγκαζεν. οἱ δὲ τῆς βασιλείας καὶ τῆς ἑῴας ἐδεήθησαν Φίλικος μετὰ θάνατον Σιμπλικίου τοῦ Ῥώμης ἐπισκόπου, σημαίνοντες Ἀκάκιον εἶναι αἴτιον τῶν κακῶν. ἐν οἷς Ἰωάννης ὁ Ἀλεξανδρείας τὰ αὐτὰ λέγων τὴν Ῥώμην κατέλαβε. Φίληξ δὲ σύνοδον ἐν τῷ ναῷ τοῦ Κορυφαίου Ἀποστόλου Πέτρου ποιήσας, δύο ἐπισκόπους καὶ Ἔκδικον ἔπεμψεν ἐν Κωνσταντινουπόλει γράψας Ζήνωνι καὶ Ἀκα-

κίῳ ἐκβαλεῖν Πέτρον τὸν Μογγὸν, ὡς αἱρετικὸν, τῆς Ἀλεξανδρείας.

A ficat, ut Petrum Mongum, ceu Hæreticum Alexandria ejiciant.

			ιγ'	ζ'	δ'	ις'	ια'	γ'	β'

		13	7	4	16	11	3	2

Τούτῳ τῷ ἔτει τῶν ἀπὸ Ῥώμης πεμφθέντων, ἐν Ἀβύδῳ κρατηθέντων, γνώμῃ Ζήνωνος καὶ Ἀκακίου, καὶ τῶν γραμμάτων ἀφαιρεθέντων, καὶ ἐν φρουρᾷ βληθέντων, ἠπείλησε Ζήνων τούτους ἀνελεῖν, εἰ μὴ κοινωνήσωσιν Ἀκακίῳ, καὶ Πέτρῳ τῷ Μογγῷ.

Hoc anno Legatis Roma profectis, & apud Abydum Zenonis & Acacii consilio detentis, vi quoque ablatis eorum litteris, ipsisque in carcerem conjectis, eos, nisi cum Acacio & Petto Mongo communicent, interfecturum, Zeno comminatur.

Κόσμου ἔτη ͵εϡπ'.	Τῆς θείας σαρκ. υπ'.	Ῥωμ. βασιλ. Ζήνων ἔτη ιζ'.	Περσ. βασιλ. Καβάδης ἔτ. ιά.	Ῥωμ. ἐπίσκ. Φίλιξ ἔτη θ'.	ΚΠ. ἐπίσκ. Ἀκάκιος ἔτ. ιζ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἀναστάσιος ἔτ. ιή.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Πέτρος ὁ Μογγὸς ἔτ. δ'.	Ἀντ. ἐπίσκ. Πέτρος τ. γ'.
		ιδ'.	ή,	ε'	ιζ'	ιβ'.	δ'.	γ'

B

Anni mundi 5980.	Divinæ incarn. 480.	Rom. Imp. Zeno annis 17.	Persarum rex Cabades annis 12.	Romæ Epis. Felix annis 9.	Constant. Epis. Acacius annis 17.	Hierosol. Epis. Anastasius annis 18.	Alex. Episc. Petrus Mongus annis 4.	Antio. Episc. Petrus Fullo annis 3.
		14	8	5	17	12	4	3

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἴλλος καὶ Λεόντιος μετὰ πολλοὺς τοὺς πολέμους ἐπὶ τέσσαρα ἔτη φρουρούμενοι ἐν τῷ Παπυρίῳ καστελλίῳ ἐχειρώθησαν προδοσίᾳ τοῦ ἀδελφοῦ τῆς γαμετῆς Σεκουνδίνου δόλῳ πεμφθέντος ὑπὸ Ζήνωνος. καὶ ἀπεκεφαλίσθησαν τῷ Ζήνωνι, καὶ εἰσηνέχθησαν εἰς κοντοὺς ἐν τῷ ἱππικῷ, κἀκεῖθεν ἐπάγησαν πέραν εἰς Συκαῖς εἰς θρίαμβον. ὁ δὲ Ζήνων τῇ βουλῇ Ἀκακίου τοὺς κατὰ τὴν ἑῴαν ἐπισκόπους ἐβιάζετο γράψαι τῷ ἑνωτικῷ, καὶ κοινωνῆσαι Πέτρῳ τῷ Μογγῷ· τοὺς δὲ Ἀποκρισιαρίους Φίλικος τῆς Ῥώμης μεταχειρισάμενος, καὶ χρήμασι δελεάσας, Ἀκακίῳ κοινωνῆσαι παρὰ τὰ ἐνταλθέντα αὐτοῖς ἔπεισε. καί τοι τῶν ὀρθοδόξων ἐκ τρίτου διαμαρτυρομένων αὐτοῖς· πρῶτον μὲν ἀγκίστρῳ περιθέντων σχοινίον, καὶ ἑνὸς αὐτῶν δημοσίᾳ ἐξαρτησάντων· δεύτερον δὲ τὴν βίβλον ἐνέβαλλον· καὶ τρίτον κοφίνῳ λαχάνων ἐνέθηκαν. Φίλιξ δὲ μαθὼν τὰ ὑπὸ τῶν Ἀποκρισιαρίων αὐτοῦ πραχθέντα, καθῄρει αὐτούς, γράψας Ἀκακίῳ καθαίρεσιν. ὁ δὲ ταύτην ἐπιφερόμενος, ἄνδρας τοὺς ἐν Ἀβύδῳ, κατέλαβε τὴν Δίου μονήν. οἱ δὲ τῆς Δίου μοναχοὶ τῇ κυριακῇ εἰς τὸ ἱερατεῖον ἐπέδωκαν Ἀκακίῳ τὴν ἐπιστολήν. οἱ δὲ περὶ Ἀκάκιον ἀνεῖλον τινὰς τῶν ἐπιδεδωκότων μοναχῶν. ἄλλους δὲ τιμωρήσαντες καθεῖρξαν. Ἀκάκιος δὲ ἀναισθήτως ἔσχε περὶ τὴν καθαίρεσιν, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐξῆρε τῶν διπτύχων.

Hoc anno Illus & Leontius plurimis belli laboribus exantlatis, & obsidione perpetua in Papurio castello clausi fratris uxoris Procundi a Zenone in hunc finem missi proditione tandem capti sunt, & decollati: eorum vero capita ad Zenonem translata, contisque in Circo circumacta, atque inde trans portum oppido, cui Sicæ nomen, in ludibrii ostentationem affixa. Porro Zeno Acacii suggestionibus Orientales Episcopos Concor-C diæ sanctioni subscribere, & Petro Mongo communicare cogebat: sed & ipsos Felicis Romani Pontificis Apocrisiarios blanditiis delinitos & pecuniis inescatos præter mandatorum sibi impositorum fas in Petri communionem adduxit, omnibus Catholicarum partium in adversum contestantibus atque reclamantibus: & primo quidem hamum funiculis circumligantes uni ex illis publice appenderunt; secundo, librum immiserunt; tertio etiam olerum cophino imposuerunt. Felix vero cognitis Legatorum suorum gestis, Ecclesiæ dignitate dejecit, & adversus Acacium parem depositionis sententiam scripsit. Qui ipsam perferebat, eos qui D Abydi in insidiis locati fuerant, præterlapsus, ad Dii Monasterium appulit. Dienses autem Monachi Acacio in sactario stanti die Dominica Felicis epistolam tradidere. Acacii fautores quosdam ex Monachis, qui dederunt epistolam, necaverunt, alios suppliciis examinatos in carcerem detruserunt. Acacius absque animi motu depositionem excepit, & Felicis nomen e diptychis expunxit.

Edit. Paris. pag. 114.

		ιε'	θ'	ς'	ΚΠ. ἐπίσκ. Φραβίτας μῆνας γ'. μῆνας γ'.	ιγ'	ε'	γ'

E

		15	9	6	Cp. Episc. Phravitas men. fib. 3 mens. 3.	13	5	3

Τούτῳ τῷ ἔτει Καλανδίων ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας ἤγαγεν τὸ λείψανον Εὐσταθίου τοῦ μεγάλου ἀπὸ Φιλίππων, ἔνθα καὶ ἐξόριστος ἐκοιμήθη ὁ ἅγιος. καὶ μετὰ πολλῆς τιμῆς ἀπὸ δώδεκα μιλίων ἡ πόλις Ἀντιοχέων ὑπήντησεν. οἱ δὲ ἀποσχίζοντες τῆς ἐκκλησίας διὰ τὸν ἅγιον ἑνώθησαν μετὰ ἑκατὸν ἔτη τῆς κοιμήσεως αὐτοῦ. Ἀκακίου δὲ τελευτήσαντος Φραυίτας τελειοῖ τῆς ἐπισκοπῆς ἀρατη-

Hoc anno Calandion Antiochenus Episcopus Eustathii magni reliquias Philippis, ubi sanctus exul objerat, transtulit; tota Antiochiæ civitate ad duodecimum milliare in occursum cum plurimo honore effusa: Qui vero sancti causa ab Ecclesia se resciderant, annis ab ejus obitu exactis centum, iterum ei se sociaverunt. Acacio defuncto Phravitas tres menses Episcopatu potitus Felici litteris

significat, se cum illo quidem communionem habere, cum Petro Mongo nullam. In adversum Mongo scribit, se cum illo communione conjungi, a Felice vero se penitus alienum. Felix porro de litteris ad Mongum prius datis ab Orthodoxis cum certior factus fuisset, Phravitæ Legatos cum Synodalibus litteris ad se advenientes minus honorifice tractatos dimisit. Phravita tandem mortuo Euthymius Presbyter, & pauperum in urbe Neapoli Curator CP. Episcopatum assecutus est. Is extemplo Petri Mongi nomen e sacris tabulis erasit manibus propriis, & Felicis Pontificis Romani reposuit: atque ita consedit in throno.

Edit. Paris. pag. 115.

σας, ἔγραψε Φίλικι, ὡς αὐτῷ μὲν κοινωνεῖ, Πέτρῳ δὲ τῷ Μογγῷ οὐ κοινωνεῖ· τῷ δὲ Μογγῷ ἔγραψεν, ὡς αὐτῷ μὲν κοινωνεῖ, Φίλικα δὲ Ῥώμης ἀποστρέφεται. Φίλιξ δὲ τὰ ἴσα τὰ πρὸς τὸν Μογγὸν πεμφθέντα ἐδέξατο παρὰ τῶν ὀρθοδόξων προλαβόντα, καὶ φθασάντων τῶν Ἀποκρισιαρίων Φραυίτα μετὰ τῶν συνοδικῶν ἀτίμως τούτους ὁ Φίλιξ ἀπέπεμψε. τοῦ δὲ Φραυίτα τελευτήσαντος Εὐθύμιος πρεσβύτερος, καὶ πτωχοτρόφος Νεαπόλεως τὴν ἐπισκοπὴν ΚΠ. ἐκράτησε, καὶ εὐθέως ἰδίαις χερσὶ τὸ ὄνομα τοῦ Μογγοῦ τῶν διπτύχων ἀπήλειψε· καὶ οὕτως ἐκάθισεν εἰς τὸν θρόνον, καὶ τὸ τοῦ Φίλικος Ῥώμης ἔταξεν.

Anni mundi 5981.	Divinæ Incarn. 483.	Rom. Imp. Zeno annis 17.	Persarum rex Cabades annis 11.	Romæ Epis. Felix annis 9.	Constant. Epis. Euphemius annis 7.	Hierosol. Epis. Anastasius annis 18.	Alexand. Episc. Petrus Mongus annis 6	Antioc. Epis. Palladius annis 10.
		16	11	7	1	14	6	1

Κόσμου ἔτη ,εϡπα'.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτη υπγ'.	Ῥωμ. βασ. Ζήνων ἔτ. ιζ'.	Περσῶν βασ. Καβάδης ἔτ. ια'.	Ῥώμ. ἐπίσκοπος Φίλιξ ἔτη θ'.	Κωνστ. ἐπίσκ. Εὐφήμιος ἔτ. ζ'.	Ἱεροσολ. ἐπίσκ. Ἀναστάσιος ἔτη ιη'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Πέτρος ὁ Μογγὸς ἔτη ϛ'.	Ἀντ. ἐπίσκ. Παλλάδιος ἔτ. ι'.
		ιϛ'.	ι'	ζ'	α'	ιδ'	ϛ'	α'

Hoc anno Petrus Mongus Alexandriæ decessit e vivis: & Athanasius cognomine Celites, in ejus locum promotus est. Imperator autem Zeno a tyrannis se opprimentibus liber Calandionem Antiochensium Ecclesia expulit, & Oasim relegavit, atque Petrum Fullonem in sedem restituit: Nestorem autem Romanum Chalcedonis, Eusebium Samosatensium, Julianum Mopsuestiæ, Paulum Constantinæ, Manum Hemeriæ, & Andream Theodosiopoleos Præsules, specie quidem collati in tyrannos favoris, sed re vera concordiæ sanctionis ab eis rejectæ causa dignitate moveri jussit. Petrus autem Fullo Antiochiam ingressus, multa nefanda perpetravit, ut puta Synodi execrationes, Episcoporum abrogationes, novorum intrusiones, ordinationes illegitimas, & his similia. In primis autem Ter sancto hymno addidit: Rex Christe qui pro nobis crucifixus es. Reversus idem sustulit verba; Rex Christe. Xenaias porro Satanæ mancipium Domini Sanctorumque imagines proscribendas & amoliendas docebat. Erat is genere Persa, fortuna servus, & a proprio domino sub Calandione profugiens vicos Antiochiæ viciniores, nondum baptismi lavacro expiatus, Clericum se fingens, a vero fidei sensu deturbabat. Et Calandion quidem eatenus exterminaverat: Petrus autem Fullo Hierapoleos Episcopum consecratum, appellaverat Philoxenum: eumdemque demum baptismo nondum initiatum comperiens, ejus Ordinationem baptismum defectum supplere sanxit. Cæterum rectæ fidei propugnator Euthymius Anastasium Silentiarium, qui deinde imperium est adeptus, velut Hæreticum & Eutychis sectatorem, ac plerasque molestias Ecclesiæ inferentem, etiam eversa ejus in Ecclesiæ cœtu Sella, templi liminibus extorrem fecit, minatus insuper, ni quantocyus desisteret, ejus caput se rasurum, & in plebem traducturum. Ille querelas ad Imperatorem detulit: & adversus Patriarcham litem evicit. In his Zeno Marianum litteratissimum Comitem interrogat (erat is quippe secretorum præscius, & futura vaticinabatur) Quis post me imperabit? Respondet ille. Ex Silentiariis unus uxorem & imperium excipiet. Hunc Patricium licet ac doctrina præstantem, virumque

pag. 116.

Τούτῳ τῷ ἔτει Πέτρος ὁ Μογγὸς ἀπέθανεν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, καὶ Ἀθανάσιος ἀντ' αὐτοῦ ἐχειροτονήθη, ὁ ἐπίκλην Κηλίτης. Ζήνων δὲ ὁ βασιλεὺς ἀνεθεὶς τῶν τυράννων, ἐξέβαλε τῆς ἐκκλησίας Ἀντιοχέων Καλανδίωνα, καὶ ἐξώρισεν εἰς Ὄασιν, Πέτρον δὲ τὸν Γναφέα κατέστησε, Νέστορα δὲ Ῥωμανὸν Χαλκηδόνος, Εὐσέβιον Σαμοσάτων, Ἰουλιανὸν Μοψουεστίας, Παῦλον Κωνσταντίνης, Μανὸν Ἡμερίας, καὶ Ἀνδρέαν Θεοδοσιουπόλεως, προφάσει μὲν τῆς πρὸς τοὺς τυράννους εὐνοίας, τῇ δὲ ἀληθείᾳ διὰ τὸ Ἑνωτικὸν Ζήνωνος. Πέτρος δὲ ὁ Γναφεὺς εἰσελθὼν εἰς Ἀντιόχειαν πολλὰ κακὰ πέπραχεν, ἀναθεματισμοὺς τῆς συνόδου, καὶ ἐκβολὰς ἐπισκόπων, ἐπιλήπτων ἀντεισαγωγάς τε, καὶ χειροτονίας ἀθέσμους, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια. πρότερον δὲ τῷ Τρισαγίῳ προσέθηκε, Χριστὲ βασιλεῦ, ὁ σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς. Πέτρος δὲ πάλιν ἐλθὼν, περιεῖλε τὸ, Χριστὲ βασιλεῦ. Ξεναΐας δὲ ὁ δοῦλος τοῦ Σατανᾶ τὴν δεσποτικὴν εἰκόνα καὶ τῶν ἁγίων ἐδίδασκε μὴ δέχεσθαι. Πέρσης μὲν γὰρ ἦν τῷ γένει, δοῦλος δὲ τὴν τύχην, φυγὼν τε ἰδίου δεσπότου, ἐπὶ Καλανδίωνος τὰς περὶ Ἀντιόχειαν κώμας ἀνέστατο ἀπὸ τῆς πίστεως, ἀβάπτιστος ὢν, καὶ κληρικὸν αὐτὸν λέγων. τοῦτον Καλανδίων ἀπήλασε. Πέτρος δὲ ὁ Γναφεὺς ἐπίσκοπον Ἱεραπόλεως αὐτὸν χειροτονήσας, Φιλόξενον μετωνόμασε. μαθὼν δὲ ὕστερον ἀβάπτιστον αὐτὸν εἶναι, ἀρκεῖν αὐτῷ τὴν χειροτονίαν ἀντὶ βαπτίσματος ἔφησεν. Εὐθύμιος δὲ ὁ ὀρθοδοξότατος Ἀναστάσιον τὸν Σιλεντιάριον τὸν κακῶς μετὰ ταῦτα βασιλεύσαντα τῆς ἐκκλησίας ἐδίωκεν, ὡς αἱρετικὸν καὶ ὁμόφρονα Εὐτυχοῦς ἐνοχλοποιοῦντα ὁρῶν, τὴν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καθέδραν αὐτοῦ ἀνέστρεψεν, ἀπειλήσας αὐτῷ, ὡς, εἰ μὴ παύσοιτο, ἀποκεῖραι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ τοῖς ὄχλοις αὐτὸν θριαμβεῦσαι. ἐκάλεσε δὲ καὶ Ζήνωνα, καὶ τὴν κατ' αὐτοῦ ἐξουσίαν ἔλαβεν. Ζήνων δὲ ἠρώτησε Μαριανὸν τὸν σοφώτατον Κόμητα (ἦν γὰρ μυστικά τινα προειδὼς, καὶ προέλεγεν αὐτῷ) ὅτι, τίς μετ' ἐμὲ βασιλεύσει; ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ. ὅτι καὶ τὴν βασιλείαν σου, καὶ τὴν γυναῖκά σου διαδέχεταί τις ἀπὸ Σιλεντιαρίων. Πατρίκιον δὲ γενόμενον, ἄνδρα σοφὸν, καὶ

A δὶ εὐσεβῆ, καὶ συνετὸν, καὶ ἐνάρετον, ὃν δημεύσας ἀδίκως, καὶ εἰς φρουρὰν ἐμβαλὼν, ὑπὸ τῶν φυλαττόντων Ἐξκουβιτώρων ἀναιρεθῆναι προσέταξε. τούτου δὲ γενομένου ἀκούσας ὁ Ὕπαρχος Ἀρκάδιος ἐλοιδόρησε τὸν βασιλέα· καὶ ἀκούσας ὁ βασιλεὺς, ἐκέλευσεν αὐτὸν εἰσερχόμενον εἰς τὸ παλάτιον σφαγῆναι· ὁ δὲ Ὕπαρχος μαθὼν τοῦτο, προσέφυγε τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ ἐρρύσθη τοῦ πικροῦ θανάτου. τὸν δὲ οἶκον αὐτοῦ ἐδήμευσεν.

A pietate, prudentia, morumque probitate conspicuum proscripsit injuste, ac demum in custodiam conjectum ab Excubitoribus, qui ipsum asservabant, interfici jussit. Quo percepto, Præfectus Arcadius convitia in Imperatorem misit; quibus ille perceptis, accedentem in Palatium mandavit occidi. Præfectus latam in caput sententiam resciens, & in Ecclesiæ præsidium se recipiens, misera nece liberatus est: domum tamen ejus publicavit Imperator.

Κόσμου ἔτη ,εϡπε'.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτη υπε'.	Ῥωμ. Βασιλ. Ζήνων ἔτη ιζ'.	Περσῶν βασιλ. Καβάδης ἔτη ιη'.	Ῥωμ. ἐπίσκ. Φίλιξ ἔτη θ'.	ΚΠ. ἐπίσκ. Εὐθύμιος ἔτη ζ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἀναστάσιος ἔτη ια'.	Ἀλεξ. ἐπίσ. Ἀθανάσιος ἔτη ζ'.	Ἀντιοχείας ἐπίσκ. Παλλάδιος ἔτη ι'.
		ζ'	ια'	ϛ'	β'	ια	α'	β'

B

Anni mundi 5985.	Divinæ incarn. 485.	Rom. Imp. Zeno annis 17.	Persarum rex Cabades annis 18.	Romæ Epis. Felix annis 9.	Constant. Epis. Euthymius annis 7.	Hierosol. Epis. Anastasius annis 11.	Alex. Episc. Athanasius annis 7.	Antio. Episc. Palladius annis 10.
		17	11	8	2	15	1	2

Τούτῳ τῷ ἔτει τὰ συνοδικὰ Εὐφημίου Φίλιξ ἀπεδέξατο, καὶ ὡς ὀρθοδόξῳ αὐτῷ προσετέθη. ἐπίσκοπον δὲ αὐτὸν οὐκ ἐδέξατο, διὰ τὸ μὴ ἐκβαλεῖν τὸ ὄνομα Ἀκακίου ἐκ τῶν διπτύχων, καὶ τοῦ μετ' αὐτὸν Φραυίτα.

Τούτῳ δ' αὐτῷ ἔτει Πέτρος ὁ Γναφεὺς τέθνηκε, καὶ προεβλήθη ἐπίσκοπος Παλλάδιος πρεσβύτερος τῆς ἐν Σελευκείᾳ ἐκκλησίας τῆς ἁγίας πρωτομάρτυρος Θέκλης. συνεψηφίσθη δὲ Παλλαδίῳ, καὶ Ἰωάννης ὁ Κωνσταντίνου, καὶ Ἀναστάσιος ὁ Σιλεντιάριος ὁ κακῶς βασιλεύσας. ὁ δὲ Ζήνων ἐπαρθεὶς τῇ τῶν τυράννων ἀναιρέσει πρὸς δημεύσεις καὶ φόνους ἀδίκους χωρεῖ, καὶ πάντα ἄνθρωπον αἰτιώμενος, ὡς ἐκείνοις ἢ συμμαχήσαντα, ἢ συμβουλεύσαντα τὴν ἐπίθεσιν. ἀναιρεῖ δὲ καὶ Κότταιν ἀλόγως, τὸν ἅμα Ἰωάννῃ τῷ Σκύθῃ πολιορκίᾳ περιγενόμενον Ἴλλου καὶ Λεοντίου, καὶ τὸν θαυμαστὸν περὶ ποίησιν ἐπῶν ἀξιόλογον Πελάγιον τὸν Πατρίκιον, ὡς φρόνιμον καὶ δίκαιον· καὶ ἐπὶ τούτοις τελευτᾷ Ζήνων ἐπιληψίᾳ κατασχεθεὶς, καὶ ἐπὶ στόματος φέρων ἀπαύστως τὴν Πελαγίου προσηγορίαν τοῦ παρ' αὐτοῦ φονευθέντος ἀδίκως· παῖδα μὲν μὴ καταλιπὼν, Λογγῖνον δὲ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ δὶς ὑπατεύσαντα, καὶ τῆς συγκλήτου βουλῆς πάσης ἡγούμενον. ἀνόητον δὲ, καὶ βαρὺν, καὶ ἀκόλαστον ὄντα, ὡς καὶ πολλοὺς Ἰσαύρους ἐν Βυζαντίῳ ἔχων, καὶ τὸν Λογγῖνον τὸν Μάγιστρον ὄντα, καὶ φίλον αὐτοῦ, καὶ τούτοις θαρρήσας ἀπονητὶ τὴν βασιλείαν ἔχειν ᾤετο. τῆς δὲ Ἀρεάδνης, καὶ τῆς συγκλήτου βουλῆς, καὶ τοῦ στρατεύματος παντὸς Ἀναστάσιον τὸν Σιλεντιάριον ἀναγορευσάντων βασιλέα, τῆς ἐλπίδος ὁ Λογγῖνος ἠστόχησε. βασιλεύσας οὖν ὁ Ἀναστάσιος ἔγγραφον ἀπῃτήθη ὁμολογίαν παρὰ Εὐφημίου τοῦ Πατριάρχου πρὸς τὸ μὴ σαλεῦσαί τι τῆς ἐκκλησίας, καὶ πίστεως, ἀνάξιον αὐτὸς ἀποκαλῶν τῆς τῶν Χριστιανῶν βασιλείας. βιαζομένη δὲ αὐτὸν τῆς βασιλίδος Ἀρεάδνης, καὶ τῆς συγκλήτου, ἔλαβεν αὐτοῦ τὸ ἰδιόχειρον, πῶς ἀποδέχεται εἰς ὅρον πίστεως τὰ δόγματα τῆς ἐν Χαλκηδόνι συνόδου. καὶ ὑπὸ στεφθεὶς ὑπ' αὐτοῦ, Ἀρεάδνην ἄγεται εἰς γάμον οὔπω πρότερον γαμετῇ συνοικήσας. Μανιχαῖοι δὲ καὶ Ἀρειανοὶ ἔχαιρον ἐπὶ Ἀναστασίῳ. Μανιχαῖοι μὲν ὡς τῆς μητρὸς τοῦ βασιλέως ζηλωτρίας οὔσης καὶ προσφιλοῦς αὐτῶν. Ἀρειανοὶ δὲ ὡς Κλέαρχον τὸν θεῖον αὐτοῦ ἀδελ-

Hoc anno Synodales Euphemii litteras Felix accepit, & ut Catholico communionis impertiit consortium: haud tamen Episcopum agnovit, quod Acacii, quique in Episcopatu successerat, Phravitæ nomen e tabulis Ecclesiasticis non expunxerit.

Hoc eodem anno Petrus Fullo interiit: & Palladius sanctæ Protomartyris Theclæ Ecclesiæ, quæ est in Seleucia, Presbyter promotus est Episcopus. Cum Palladio etiam electi sunt Joannes Constantini & Anastasius Silentiarius, qui postmodum pessime imperavit. Porro

C Zeno tyrannorum prosperis cædibus elatus, ad proscriptiones & injusta homicidia transfertur, & singulos quosque homines, vel quasi prius opitulatos, vel ad imperium invadendum suggessisse consilium criminatur. Cottain etiam Joannis Scythæ armorum socium, & Illi Leontiique ab eis obsessorum victorem, virum in edendis carminibus præcipuum & admiratione dignum, Pelagiumque Patricium prudentia & æquitate celebrem injuste interficit. In his Zeno morbo comitiali correptus, Pelagii contra fas & æquum occisi nomen assidue repetens moritur: Filium quidem nullum, fratrem vero Longinum post se reliquit bis Consulatu functum, Senatus Principem declaratum, amentem sane, cunctis invisum & luxui

D plane deditum: qui cum Isaurorum multitudinem Byzantii sibi adjunctam haberet, & Longinum Magistrum amicitia sibi devinxisset, eorum ope confisus, absque labore imperium consequi posse putabat. Ariadna porro, totoque Senatu & exercitu Anastasium Silentiarium Imperatorem proclamantibus, spe Longinus excidit. Anastasius itaque potitus imperio pactionem scripto firmatam, qua circa fidem & Ecclesiam se nihil innovaturum promitteret, ab Euphemio Patriarcha Christianorum imperio indignum palam publicante exposcitur. Ariadna Imperatrice Senatuque ad exhibenda postulata impellentibus, chartam propria manu subscriptam, qua velut fidei normam Chalcedonensis

E Synodi decreta se acceptare profiteretur, ab eo traditam accepit Euphemius. Exin ab eo coronatus, Ariadnam in uxorem, erat quippe cœlebs, ducit. Sane Manichæi & Ariani de Anastasii promotione sibi gratulabantur: Manichæi quidem, quod Imperatoris mater eorum partibus amice afficeretur; Ariani vero, quod Clearchum ejus avunculum, matrisque prave sentientis fratrem suum, omnino

Edit. Paris. pag. 117.

possiderent. Cæterum annus quo Zeno mortuus est, & Anastasius imperare cœpit ab Adamo 5999. apud Romanos, numeratur, qui juxta diligentiorem & veriorem Alexandrinorum calculum 5983. a Diocletiani imperio 207. a divina Incarnatione 483. Indictione 14. notatur. Coronatus est Anastasius præfata Indictione 14. mensis Aprilis 14. magna Paschalis solemnitatis feria quinta, in Circi sedili.

Anni mundi 5984.	Divinæ Incarn. 484.	Rom. Imp. Anastasius annis 27.	Persarum rex Persa mas-phus annis 4.	Romæ Episc. Felix annis 9.	Constant. Episc. Euphemius annis 7.	Hierosol. Episc. Anastasius annis 18.	Alexand. Episc. Athanasius annis 9	Antioc. Episc. Palladius annis 10.
		1	2	9	3	16	9	1

Hoc anno cum Anastasius Dirrhachiensis Dicorus imperaret, Longini Zenonis fratris seditionem & insidias perpessus est: eumque mox in potestatem accipiens, Alexandriam Ægypti mittit exulem, & Presbyterum jubet ordinari. Ille septennio Alexandriæ superstes mortem obiit. Imperator vero Longinum Magistrum & advenas Isauros habens suspectos, Magisterium Longino abrogavit. Tum autem Petrus Fullo ab exilio Antiochiam propriam sedem revocari deprecabatur, quem ut postliminio rediret, non tamen Antiochiam ingrederetur, Imperator permisit; Palladium etenim Antiochiæ Præsulem ordinari præcepit. Hinc Euphemius CP. Præsul, coactis, qui tum in Urbe versabantur, Episcopis, sanctam Chalcedonensem Synodum confirmavit. Joannes vero Tabennesiota Romæ degens, Anastasium imperare, & Byzantium audiens occupare, gratam beneficiorum vicissitudinem ab eo, quod olim Alexandriæ summam in eum exercuisset humanitatem, quem etiam nudum naufragio exceperat, adeoque benigne foverat, ut miseriarum reddidisset immemorem, ad eum proficisci decrevit. Anastasius virum audiens accedere, ingenti prorsus ingrati animi vitio jussit exulem agi, nec solo conspectu dignatus excipere. Joannes re præscita, Romam fugiens saluti consuluit.

Edit. Paris. pag. 118.

				Romæ Episc. Gelasius annis 5.				
		2	3	1	4	17	3	4

Hoc anno Anastasius Imperator Isauros CP. commorantes ob pleraque fœda ab illis admissa flagitia Urbe ejecit: qui post discessum tyrannidem excitare sunt moliti. Longinus vero Exmagister, istis cum ingenti Barbarorum ac prædonum multitudine ad centum & quinquaginta millia collectis, & armorum atque pecuniarum, quas Zeno in Isauria reposuerat copiis fretus, in Isaurorum provinciam contendit, vel ipso Imperatore profectionem permittente, vel certe invasionem suspicante. Confestim Longinus rebellionem exequitur, & in Phrygiam usque & Cotyæum cuncta occupat loca, civitatesque plurimas devastat, Ducem licet exercitus non se gereret: Ninilingis enim Isauriæ Præfectus a Zenone olim consti-

φὸν τῆς κακόφρονος μητρὸς ὁμόδοξον ἔχοντες. τούτῳ δὲ τῷ ἔτει ἐν ᾧ Ζήνων τέθνηκε, καὶ Ἀναστάσιος ἐβασίλευσεν· ἀπὸ Ἀδὰμ μὲν κατὰ Ῥωμαίους ͵εϡϟθ΄. κατὰ δὲ τὴν ἀκριβῆ, καὶ ἀληθινὴν ψῆφον Ἀλεξανδρέων ͵εϡπγ΄. ἀπὸ δὲ τῆς ἀρχῆς Διοκλητιανοῦ σζ΄. τῆς θείας σαρκώσεως υπγ΄. ἰνδικ. ιδ΄. ἐστέφθη δὲ Ἀναστάσιος τῇ προγεγραμμένῃ ιδ΄. ἰνδικτ. μηνὶ Ἀπριλ. ιδ΄. ἡμέρᾳ πέμπτῃ τῇ μεγάλῃ τοῦ Πάσχα ἐν τῷ καθίσματι τοῦ ἱπποδρομίου.

Κόσμου ἔτη ͵εϡπδ΄.	Τῆς θείας σαρ. υπδ΄.	Ῥωμ. βασ. Ἀναστάσιος ἔτ. κζ΄.	Περσῶν βασ. Πεξαμασφὸς ἔτ. δ΄.	Ῥώμ. ἐπίσκοπος Φήλιξ ἔτη θ΄.	Κωνσ. ἐπίσκ. Εὐφήμιος ἔτ. ζ΄.	Ἱεροσο. ἐπίσκ. Ἀναστάσιος ἔτη ιη΄.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Ἀθανάσιος ἔτη ζ΄.	Ἀντ. ἐπίσκ. Παλλάδιος ἔτ. ι΄.
		α΄.	α΄	θ΄	γ΄	ις΄	β΄	γ΄

Τούτῳ τῷ ἔτει βασιλεύσαντος Ἀναστασίου τοῦ Διῤῥαχιτιανοῦ τοῦ Δικόρου ἐστασίασε κατ᾽ αὐτοῦ ὁ Λογγῖνος ὁ Ζήνωνος ἀδελφὸς, ὃν χειρωσάμενος ἐπ᾽ Αἴγυπτον πέμπει ἐξόριστον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, καὶ ἐκέλευσε χειροτονηθῆναι αὐτὸν πρεσβύτερον. ἑπταετίαν δὲ ἐπιβιοὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἐτελεύτησεν. ὑποψίαν δὲ ἔχων καὶ περὶ Λογγῖνον τὸν Μάγιστρον ὁ βασιλεὺς, καὶ τοὺς ἐπιδημοῦντας Ἰσαύρους, παύει τὸν Λογγῖνον τοῦ Μαγίστρου. Πέτρου δὲ τοῦ Γναφέως ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐκ τῆς ἐξορίας ἐπανελθεῖν εἰς τὸν ἴδιον θρόνον δυσωποῦντος, ὁ βασιλεὺς τῆς ἐξορίας μὲν ἀνεκαλέσατο, εἰς Ἀντιόχειαν δὲ ἀπελθεῖν οὐκ ἀπεδέξατο, Παλλάδιον δὲ χειροτονηθῆναι ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐποίησεν. Εὐφήμιος δὲ ὁ ΚΠ. συναγαγὼν τοὺς ἐνδημοῦντας ἐπισκόπους τὴν ἐν Χαλκηδόνι ἁγίαν σύνοδον ἐκύρωσεν. Ἰωάννης δὲ ὁ Ταβεννησιώτης ἐν Ῥώμῃ ὢν, ἀκούσας ὅτι ὁ Ἀναστάσιος ἐβασίλευσε, καὶ ἦλθεν εἰς τὸ Βυζάντιον, ἀγαθὰς ἀμοιβὰς ἐλπίζων παρ᾽ αὐτοῦ, ἀνθ᾽ ὧν ἦν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ πεποιηκὼς αὐτῷ οἰκονομίαν, ὃν καὶ γυμνὸν ἀπὸ ναυαγίου δεξάμενος, καὶ συγκροτήσας οὕτως, ὡς ἀναίσθητον αὐτὸν ποιῆσαι τῆς συμφορᾶς. Ἀναστάσιος δὲ ἀκούσας ὅτι παρεγένετο, ἀγνωμοσύνῃ πολλῇ τοῦτον ἐξορισθῆναι προσέταξε, μηδ᾽ ὅλως αὐτὸν δεξάμενος. Ἰωάννης δὲ τοῦτο προγνοὺς, ἐπὶ Ῥώμην φυγὼν διεσώθη.

				Ῥωμ. ἐπίσκ. Γελάσιος ἔτη ε΄				
		β΄	β΄	α	δ΄	ιζ	γ΄.	δ΄

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἀναστάσιος ὁ βασιλεὺς τοὺς ἐν ΚΠ. Ἰσαύρους διὰ πολλὰς ἀτοπίας ἐδίωξεν, οἳ ἐξελθόντες τυραννίδα ἐμελέτησαν. Λογγῖνος δὲ ὁ ἀπὸ Μαγίστρων συλλαβὼν τούτους τε, καὶ ἄλλην δύναμιν βαρβάρων, καὶ λῃστῶν, ὡς δεκαπέντε μυριάδας, ὅπλων τε καὶ χρημάτων εὐπορίᾳ θαῤῥῶν ἐν Ἰσαυρίᾳ παρὰ Ζήνωνος τεθειμένων, παραγίνεται εἰς τὴν τῶν Ἰσαύρων χώραν, ἐνδεδωκότος τοῦ βασιλέως τὴν ἔξοδον, καί τοιγε ὑποτοπάζοντος τὴν ἐπίθεσιν. παραχρῆμα δὲ ἐπανίσταται, καὶ μέχρι Φρυγίας, καὶ τοῦ Κοτυαίου χωρεῖ, πόλεις τε πολλὰς λῃιζόμενος, πλὴν οὐκ αὐτὸς ἡγούμενος τοῦ στρατεύματος. Νινίλιγγις γὰρ ἦν ὁ τῆς Ἰσαυρίας ἡγεμὼν ἐπὶ Ζήνωνος κατασὰς ἀνὴρ θρασύτατος, ἐγὼ Ἀθη-

τέσσαρος ἀπλούστατος ἄνθρωπος εἰς τῶν συγκλητικῶν, καὶ Κόνων ὁ τῆς Ἀπαμείας ἐπίσκοπος, καταλιπὼν μὲν τὸν θρόνον, εἰς ὁπλίτην δὲ καὶ στρατηγὸν ἐξ ἱερέως μεταταξάμενος. τούτοις ἀνθίσταται στράτευμα Ῥωμαϊκὸν Ἀναστάσιος ἡγουμένου ὄντος Ἰωάννου τε τοῦ Σκύθου τοῦ τὴν Ἴλλου καὶ Λεοντίου τυραννίδα καθελόντος, καὶ Ἰωάννου τὸ ἐπίκλην Κυρτοῦ, ἀμφοτέρων τοῦ Θρᾳκῴου στρατεύματος ἡγεμόνων, καὶ Διογένους (οὗτοι Κόμητες σχολῶν τυγχάνοντες) καὶ ἑτέρων τινῶν ἐπαινετῶν ἀνδρῶν. μάχης δὲ περὶ τὸ Κοτυάειον γενομένης, Νινίλιγγις μὲν ὁ στρατηγὸς ἀποσφάττεται. μικροῦ δὲ τὸ πλεῖστον Ἰσαυρικῶν ἀπολλυμένων μόλις ἐπὶ τὰ σφέτερα διεσώθη. καὶ εἰ μὴ περὶ τὰ σκῦλλα τοῖς Ῥωμαίοις γέγονε σχολὴ, τελείως ἂν ἐκράτησαν τοῦ πολέμου. ἀλλ' ἐκείνων ἐν τούτοις ἀποσφαλέντων, φρουρίου τινὸς ἐπὶ τῆς ἄκρας τοῦ Ταύρου κρατήσαντες οἱ Ἴσαυροι τρίτον ἔτος ἤρκεσαν πολεμοῦντες ὀχυρωμένοι τῇ θέσει τῶν ὑπὲρ τοῦ Ταύρου πολισμάτων τε καὶ φρουρίων.

tutus vir audacissimus aciem regebat, & Athenodorus vir simplicissimus ea ordine Senatorio, & Conon Apameæ Episcopus, qui relicta sede ab Episcopo in militem armatum mutatus inter copiarum Ductores expeditionem susceperat. Cunctis istis Joanne Scytha, qui Ilii Leontiique tyrannidem dissiparat, & altero Joanne, cui Cyrtus cognomen; utroque Thracicarum copiarum Præfecto, & Diogene, (erant isti Scholarum Comites) & aliis quibuspiam viris egregiis Ducibus institutis, Romanum exercitum opponit Anastasius. Prælio ad Cotyæum conserto, Dux Ninilingis necatur; cætera vero Isaurorum manus majori ex parte ad internecionem cæsa, via locum, quo eruperat, se recepit: ac nisi Romanus exercitus in spoliis colligendis tempus inutiliter expendisset, plenam ex hoc bello victoriam reportabat: sed dum in his incaute detinentur, Isauri munitissimam in Tauri summitate obtinentes arcem, bellum usque in tertium annum protraxerunt, oppidorum atque arcium in Tauro monte constitutarum situ opportuno muniti.

Edit. Paris. pag. 119.

			γ'	γ'	β'	ε'	ιη'	δ'	ε'

			3	3	2	5	18	4	5

Τούτῳ τῷ ἔτει ληφθείσης Κλαυδιουπόλεως ὑπὸ Διογένους τῆς μεταξὺ τῶν δύο Ταύρων, ἐν πεδίῳ κειμένης, οὐκ ἐνέγκοντες Ἴσαυροι καταβαίνουσι τοῦ Ταύρου, καὶ ἐπὶ πολὺ πολιορκοῦσι τὸν Διογένην, ὡς καὶ λιμῷ κινδυνεῦσαι, καὶ φθαρῆναι τὸ στράτευμα. πλὴν Ἰωάννης ὁ Κυρτὸς ὑπερβὰς τὰ στενὰ τοῦ Ταύρου, καὶ τὰς φύλακας ἑλὼν, αἰφνιδίως αὐτοῖς ἐπιστὰς, διέφθειρε τὸ στράτευμα τῶν πολιορκούντων, ὑπεξελθόντος καὶ Διογένους. τότε καὶ Κόνων ἐπίσκοπος πληγεὶς μετὰ βραχὺ τελευτᾷ, καὶ γίνεται Ῥωμαίοις αὕτη δευτέρα καὶ μεγάλη νίκη.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Ζαμάσφης ὁ υἱὸς Περόζου βασιλέως Περσῶν ἐξωθήσας Καβάδην, ἐκράτησεν ἔτη δ'. ἐκ τῶν αὐτοῦ τῆς βασιλείας Περσῶν.

Hoc anno Claudiopolim inter utrumque Taurum in planitie positam, a Diogene captam non ferentes Isauri descendunt e Tauro, & Diogenem adeo pertinaciter obsidione vallant, ut totus fame perire, & extrema internecione deleri periclitaretur exercitus. Verum Joannes cognomento Cyrtus, superatis Tauri angustiis, prehensisque excubiis, improvisus adveniens, & una simul Diogenes irruptionem faciens, hostium urbem obsidentium copias omnes prostravit. Ibi vulnere accepto Conon Episcopus brevi postmodum spatio moritur; & fit Romanis secundæ & maximæ accessio victoriæ.

Eodem anno Zamasphes Perozis Persarum regis filius Cabade expulso regnum Persarum obtinuit quatuor annos Cabadis regno debitos.

			δ'	δ'	γ'	ϛ'	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Μαρτύριος ἔτ. η'. α'	ι'	ϛ'

			4	4	3	6	Hier. Episc. Martyrius an. 8. 1	5	9

Ταύτῳ τῷ ἔτει Λογγῖνός τις ὁ λεγόμενος Σελινουντίος τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Ἰσαυρίας οἰκῶν ἐπί τινος ὄρους κειμένην ὑψηλοῦ κατὰ τὴν μεσημβρινὴν τῆς χώρας θάλασσαν εἰσῆγεν τοῖς Ἰσαύροις ὁλκάσι πολλαῖς ἐμπορευόμενος πανταχόθεν τὰ τρόφιμα, καὶ ἐν ταύταις ταῖς δυσχωρίαις διῆγον Λογγῖνος ὁ Μάγιστρος καὶ Ἀθηνόδωρος. ἀποκαμὼν δὲ ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ χρονίζειν τὸν πόλεμον, ἐθάρρησεν Εὐφημίῳ τῷ ἐπισκόπῳ, ὡς εἰρήνης ἐφίεται, καὶ συνάξαι τοὺς ἐνδημοῦντας ἐπισκόπους προσέταξε παρακαλέσαντας δῆθεν περὶ τῶν Ἰσαύρων. Εὐφήμιος δὲ τὸ μυστήριον ἐξήγαγεν πρὸς Ἰωάννην τὸν Πατρίκιον πενθερὸν Ἀθηνοδώρου τοῦ ἐξάρχου τῆς τυραννίδος. ὁ δὲ δραμὼν τῷ βασιλεῖ ἀπήγγειλεν, ὅπερ εἰς ἀδιάλλακτον ἔχθραν κατ' Εὐφημίου τὸν βασιλέα Ἀναστάσιον ἤγειρεν. ὅθεν τὰς τῶν Ἰσαύρων ἐπιβουλὰς Εὐφημίῳ ἐπέγραφεν. Εὐφημίῳ δέ τινες ἐπιβουλεύοντες, ἐπι-

Hoc anno Longinus quidam Selenuntius dictus Antiochiam Isauriæ in præcelso quodam monte ad meridianum regionis mare sitam inhabitans, commeatum undequaque conquisitum navibus onerariis ad Isauros asportavit: in hisce vero locorum angustiis Longinus Magister & Athenodorus agebant. Imperator autem longarum belli morarum pertæsus, Euphemio Episcopo, se pacem exoptare, fidenter retulit: ac peregrinantes in Urbe Episcopos tamquam Isaurorum nomine veniam deprecaturos congregare jussit. Euphemius Joanni Patricio Athenodori, qui tyrannidis excitatæ auctor & princeps extiterat, socero revelavit secretum. Ille cursu concito rem Imperatori renunciat, quæ immortalis odii fomitem in Anastasii Imperatoris animo adversus Euphemium succendit, ex quo Isaurorum insidias & molitiones imputavit Euphemio: structis eapropter

Euphemio insidiis, cuidam, ut ante Martyrium in ejus caput gladium vibraret, suggesserunt. Paulus autem quispiam Ecclesiæ Defensor totis humeris Patriarcham excedens, ictum capite non sine ingenti periculo excepit: insidiatorem vero Sira, gladio sic dicto, interfecit. Cæterum Euphemio in conventu Montis mortem moliti sunt rursum inferre, quam ille privato habitu assumpto effugit, & salutem quæsivit. Demum Anastasius Imperator fidei confessionem olim editam ab Euphemio violenter extorsit.

Edit. Paris. pag. 120.

A Θεντι τινὶ πρὸ τοῦ Μαρτυρίου ξίφος ἐλάσαι κατὰ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. Παῦλος δὲ ὁ ἔκδικος τῆς ἐκκλησίας ὑπερωμίας ὢν, τὴν πληγὴν κατὰ τῆς κεφαλῆς ἐδέξατο, καὶ ἐκινδύνευσε· τὸν δὲ ἐπίβουλον τῇ λεγομένῃ σείρᾳ ἀνεῖλε. πάλιν ἐν τῇ συνάξει τοῦ ὄρους ἐπιδραμόντες ἀνελεῖν Εὐφήμιον, ὃς ἰδιωτικῷ σχήματι διαφυγὼν ἐσώθη. Ἀναστάσιος δὲ ὁ βασιλεὺς τὴν ὁμολογίαν αὐτοῦ παρὰ Εὐφημίου μετὰ βίας ἀφείλατο.

Anni mundi 5986.	Divinæ Incarn. 486.	Rom. Imp. Anastasius annis 27.	Persarum rex Cabades annis 30.	Romæ Episc. Gelasius ann. 5.	Constant. Episc. Euphemius annis 7.	Hierosol. Episc. Martyrius an. 4.	Alex. Episc. Athanasius annis 7.	Ant. Episc. Palladius annis 10.
		5	1	4	7	1	6	9

B

Κόσμου ἔτη ͵εϡπϛ'.	Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη υπϛ'.	Ῥωμ. βασιλ. Ἀναστάσιος ἔτη κζ'.	Περσῶν Βασ. Καβάδης ἔτη λ'.	Ῥωμ. ἐπίσκ. Γελάσιος ἔτη ε'.	Κωνστ. ἐπίσκ. Εὐφήμιος ἔτη ζ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Μαρτύριος ἔτη δ'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Ἀθανάσιος ἔτη ζ'.	Ἀντ. ἐπίσκ. Παλλάδιος ἔτη ι'.
		ε'	α'	δ'.	ζ	α'.	ϛ'	ζ

Hoc anno Joannes Scytha post diuturnam obsidionem tandem Longinum Exmagistrum, & Longinum Selenuntium, atque Athenodorum, cæterosque tyrannos cepit, & gladio feriit, eorumque capita Byzantium Anastasio Imperatori misit: qui ludum equestrem celebrans, tyrannorum capita, & Isauros, qui missi fuerant, vinctos in triumphi morem circumduxit, ac tandem præfata capita palis affixa publice exposuit in Sycis: Isaurorum autem multitudinem in Thraciam migrare adegit: Joannem Scytham, & alterum Joannem Cyrtum Consulatus dignitate & aliis honoribus auxit, ac tandem Euphemio Episcopo per Eusebium Magistrum significavit: Preces tuæ, o Venerande, amicos tuos infecerunt fuligine. Apud coactos enim Constantinopoli Episcopos de Euphemio conquerebatur Imperator: qui in Imperatoris gratiam ipsius interdictum, & abdicationem tum a communione, tum a munere, suis suffragiis comprobarunt: in cujus locum Macedonium, qui jam sacrorum vasorum Custos erat, Constantinopoli Episcopum designavit Imperator. Populus autem Euphemii causa tumultuabatur, atque in Circum publica supplicatione acta procedebat: at nihil exinde proficere valuit, Imperatore causam hanc evincere impotentius exoptante. Macedonius autem male ab Anastasio persuasus Zenonis Concordiæ subscripsit.

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἰωάννης ὁ Σκύθης πολιορκῶν παρέλαβε τόν τε Λογγῖνον τὸν ἀπὸ Μαγίστρων, καὶ Λογγῖνον τὸν Σελινουντίον, καὶ Ἀθηνόδωρον, καὶ τοὺς λοιποὺς τυράννους. καὶ τούτους ἀποτεμὼν, τὰς κεφαλὰς αὐτῶν εἰς τὸ Βυζάντιον ἔπεμψεν Ἀναστασίῳ τῷ βασιλεῖ. Ἀναστάσιος δὲ ἱππικὸν ἐπιτελέσας τὰς κεφαλὰς τῶν τυράννων, καὶ τοὺς πεμφθέντας δεσμίους τῶν Ἰσαύρων ἐθριάμβευσε, καὶ ἐπὶ σκωλόπων ἐν Συκαῖς ταύτας ἀναρτήσας, πᾶσιν ἐδημοσίευσε. τὸ δὲ πλῆθος τῶν Ἰσαύρων ἐν τῇ Θρᾴκῃ C μετῴκισεν. Ἰωάννην δὲ τὸν Σκύθην, καὶ τὸν ἕτερον Ἰωάννην τὸν Κυρτὸν ὑπατείας καὶ τιμῆς μεγάλης ἠξίωσεν· Εὐφημίῳ δὲ τῷ ἐπισκόπῳ ἐδήλωσε διὰ Εὐσεβίου Μαγίστρου· αἱ εὐχαί σου, ὦ μέγα, τοὺς φίλους σου ἠσβόλωσαν. συναγαγὼν δὲ ὁ βασιλεὺς τοὺς ἐνδημοῦντας ἐπισκόπους κατὰ Εὐφημίου ἐνεκάλει. οἱ δὲ χαριζόμενοι τῷ βασιλεῖ ἀκοινωνησίαν, καὶ καθαίρεσιν αὐτοῦ ἐψηφίζοντο. προχειρίζεται δὲ ὁ βασιλεὺς Μακεδόνιον ἐπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως Σκευοφύλακα ὄντα. ὁ μέντοι λαὸς διὰ τὸν Εὐφήμιον ἐστασίαζον, καὶ εἰς τὸ ἱπποδρόμιον ἔδραμον λιτανεύοντες, ἀλλ᾽ οὐδὲν ὀνῆσαι ἴσχυσαν, τοῦ βασιλέως κακῶς νικῆσαι σπεύδοντος. Μακεδόνιος δὲ κακῶς πεισθεὶς Ἀναστασίῳ, ὑπέγραψε τῷ ἑνωτικῷ Ζήνωνος. D

					CP. Episc. Macedonius an. 16.			
		6	2	5	1	2	7	8

					ΚΠ. ἐπίσκ. Μακεδόνιος ἔτ. ις'.			
		ϛ'	β'	ε'	α'	β'	ζ'	η'

1. Hoc anno Anastasius Euphemium Euchaitam exulem misit. Ille fidem sibi dari per Macedonium postulavit, ut insidiarum securus, dum deduceretur, in itinere maneret. Macedonius fidem obstringere permissus, Euphemium in Baptisterio adiit, Archidiacono a suis humeris pallium auferre prius jusso: atque privato Sacerdotis habitu Euphemium conveniens, pecunias mutuo ab aliis acceptas elargitus est illi: adeo ut ex utroque capite non minimam a plerisque laudem reportaret. Virtutem quippe pietatisque jura, tamquam a Gennadio, cujus nepos erat, educatus colebat.

Τούτῳ τῷ ἔτει Εὐφήμιον Ἀναστάσιος εἰς Εὐχάϊτα E ἐξόριστον ἀπέστειλεν. ὁ δὲ λόγον ᾔτησε διὰ Μακεδονίου λαβεῖν, ἀνεπιβούλευτον μεῖναι ἐν τῷ ἀπάγεσθαι· ἐπιτραπεὶς δὲ Μακεδόνιος δοῦναι τὸν λόγον, εἰσερχόμενος ἐν τῷ βαπτιστηρίῳ πρὸς τὸν Εὐφήμιον ἀφελεῖν ἀπ᾽ αὐτοῦ τὸ ὠμόφορον τῷ ἀρχιδιακόνῳ προσέταξε, καὶ οὕτω λιτὸς πρὸς Εὐφήμιον εἰσελθὼν, δανειζόμενός τε χρήματα δέδωκεν Εὐφημίῳ, ὡς παρὰ πολλῶν ἐπαινεθῆναι κατὰ τοὺς δύο τρόπους· ἀσκητικὸς γὰρ ἦν καὶ ἱερὸς, ὡς ἀπὸ Γενναδίου τραφεὶς, οὗ καὶ ἀδελφιδοῦς ὑπῆρχεν.

Τῷ δ᾽

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Ἀθανασίου τοῦ ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας τελευτήσαντος ἐχειροτονήθη Ἰωάννης ὀνομαζόμενος πρεσβύτερος καὶ οἰκόνομος, ὁ ἐπίκλην Ἡμύλα.

				Ῥωμ. ἐπισκ. Ἀναστάσιος ἔτη δ'			Ἀλεξ. ἐπισκ. Ἰωάννης ἔτη θ'.	
		ζ'	γ'.	α'	β'.	γ'	α'	θ'

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπιδρομῆς τῶν λεγομένων Σκηνιτῶν Ἀράβων ἐν Εὐφρατησίᾳ γενομένης ἐν Βιθράψῳ καλουμένῳ χωρίῳ πρώτῳ τῆς Συρίας, Εὐγενίου στρατηγοῦ τῶν ἐκεῖσε κατ' αὐτῶν παραταξαμένου, ἀνδρὸς ἔργῳ καὶ λόγῳ σπουδαίου, ἐκράτησε τῆς μάχης. οἱ δὲ νικηθέντες Περσῶν ὑπόσπονδοι ἦσαν τῆς Νααμάνου τοῦ φυλάρχου φυλῆς· τότε καὶ Ῥωμανὸς τῆς ἐν Παλαιστίνῃ δυνάμεως ἄρχων, ἀνὴρ ἄριστος ἐν βουλῇ καὶ στρατηγίᾳ, χειροῦται εἰς πόλεμον Ἄγαρον τὸν τοῦ Ἀρέθα τοῦ τῆς Θαλαβάνης ὀνομαζομένου παιδὸς σὺν αἰχμαλώτων πλήθει πολλῷ. κατηγωνίσατο δὲ καὶ ἐτροπώσατο πρὸ τῆς μάχης ἐκείνης ὁ Ῥωμανὸς καὶ ἕτερον Σκηνίτην, Γάμαλον ὀνόματι, καταδραμόντα τὴν Παλαιστίνην πρὸ τῆς αὐτοῦ παρουσίας. τότε καὶ Ἰωτάβην τὴν νῆσον κειμένην ἐν τῷ κόλπῳ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης, καὶ ὑποτελῆ φόρους οὐκ ὀλίγους ὑπάρχουσαν βασιλεῖ Ῥωμαίων, κατασχεθεῖσαν δὲ μεταξὺ ὑπὸ τῶν Σκηνιτῶν Ἀράβων, μάχαις ἰσχυραῖς ὁ Ῥωμανὸς ἠλευθέρωσεν, αὖθις Ῥωμαίοις πραγματευταῖς δοὺς αὐτονόμως οἰκεῖν τὴν νῆσον, καὶ τὰ ἐξ Ἰνδῶν ἐμπορεύεσθαι φορτία, καὶ τὸν τεταγμένον βασιλεῖ φόρον εἰσάγειν.

		η'	δ'	β'	γ'	δ'	β'	ι'

Τούτῳ τῷ ἔτει Μακεδόνιος γνώμῃ τοῦ βασιλέως ἑνῶσαι τὰ μοναστήρια τῆς βασιλίδος ἐσπούδαζεν ἀποσχίζοντα διὰ τὸ ἑνωτικὸν Ζήνωνος· ἀδυνατῶν δὲ τοῦτο ποιῆσαι συνεβούλευσε τῷ βασιλεῖ τοὺς ἐνδημοῦντας ἐπισκόπους συνελθεῖν, καὶ τὰ ἐν Χαλκηδόνι καλῶς δογματισθέντα ἐγγράφως βεβαιῶσαι, ὅπερ καὶ γέγονε δι' ἐγγράφου πράξεως. καὶ προέτρεπε τὰ μοναστήρια πρὸς ἕνωσιν, μάλιστα δὲ τὴν Δίου μονὴν, καὶ Βασσιανοῦ, καὶ τῶν Ἀκοιμήτων, καὶ Ματρώνης, ἅτινα μᾶλλον καὶ ἀπέσχιζον τῶν δεχομένων τὸ ἑνωτικὸν Ζήνωνος, καὶ ἐξορίας προθύμως ὑπέμενον. ἐνστάντων οὖν αὐτῶν συνῄνει Μακεδόνιος τῇ προαιρέσει αὐτῶν καταλιπεῖν αὐτοὺς, ἢ διωγμὸν ἐγεῖραι κατ' αὐτῶν. Ματρῶνα δὲ ἡ ὁσία ἔτι ζῶσα, καὶ μὴ κοινωνοῦσα σὺν ταῖς σὺν αὐτῇ ἀσκητρίαις διὰ τὸ ἑνωτικὸν Ζήνωνος, παράδοξα πολλὰ ἐνεδείξατο, Χρυσαορίου διακόνου τῆς ἐκκλησίας αὐτὴν ἀναγκάζοντος. καὶ ἄλλη δέ τις Σοφία καλουμένη ἐπίσημος ἐν μοναζούσαις πολλὰ μαθοῦσα, μεγάλην ὑπομονὴν ἐνεδείξατο. Θεοδέριχος δὲ ὁ Ἄφρος διάκονον ἔχων ὀρ-

Hoc eodem anno Athanafio Alexandrino Præfule mortuo, Presbyter & Oeconomus Joannes nomine, cognomento Hermula in ejus locum facræ ordinatione fuffectus eft.

				Romæ Epifc. Anaftafius annis 4.			Alex. Epifc. Joannes annis 9.	
		7	3	1	2	3	1	9

Hoc anno Arabes, Scenitas dictos, crebris excurfionibus Euphratefianos infeftantes, Eugenius regionum illarum Præfectus, vir litteris & fortitudine præftans adverfus eos ad primum Syriæ oppidum, cui Bithrapfus nomen, confertis manibus prælio fuperior remanfit. Qui fuere devicti, prius cum Perfis, tribus nimirum Naamani Phylarchi, fœdus inierant. Tum vero Romanus exercitus per Palæftinam Ductor, vir confilio militari & difciplina præcellens Agarum Arethæ, qui Thalabanes filius audiebat, natum cum magna captivorum multitudine bello vicit, cepitque. Alium porro Scenitam nomine Gamalum ante fufceptam expeditionem hujufmodi totam Palæftinam fuis excurfionibus vaftantem Romanus idem proftraverat, & verterat in fugam. Sed & Jotaben infulam in finu maris rubri fitam, vectigalia magna Romanorum Imperatori quondam pendentem, tum vero ab Arabibus Scenitis occupatam, idem Romanus per acerrima prælia iterum liberam Romanis negotiatoribus præftitit: eifque demum infulam conceffit, in qua liberi fuifque legibus utentes habitarent, & ex mercibus ex India convectis conftitutum Imperatori vectigal folverent.

		8	4	2	3	4	2	10

Hoc anno Macedonius Imperat. confilio Monafteria Urbis a præcipuæ Ecclefiæ communione ob Zenonis Concordiæ fanctionem fe dirimentia ftuduit reconciliare. At cum propofitum non poffet exequi, de convocandis in unum per urbem peregrinantibus Epifcopis, deque fcripto firmandis, quæ Chalcedonenfis Synodus recte decreverat, Imperatori auctor fuit: quod per actum fcripturæ confignatum poftea factum eft. Adhortabatur fubinde ad pacem & concordiam Monafteria, Dii maxime, & Baffiani, & Infomnium, atque Matronæ, quæ ab iis, qui Unionis fanctionem admiferant, cœtus Ecclefiafticos feparatim agere propofuerant, aut potius exilia quæque fponte & alacriter tolerare. Illis igitur in arrepto femel confilio conftanter perfeverantibus, illos potius fuæ concedere voluntati decrevit Macedonius, quam duriorem in eos ciere perfecutionem. Porro Matrona fancta inter vivos adhuc fuperftes, nec tamen cæteris fœminis parem religiofæ vitæ normam obfervantibus, ob Zenonis fanctionem communionis impendens confortium, multa vel fupra humanam fidem fortiter aggreffa eft, & tulit, dum Chryfaorius Ecclefiæ Diaconus illam vi cogere vellet. Altera pariter nomine Sophia inter Moniales fcientiarum cultu infignis multa paffa, eximiam prorfus conftantiam exhibuit. Theudericbus autem Afer cum Diaconum haberet fibi

Edit. Parif. pag. 122.

admodum charum, qui Theuderichum dominum Arianas partes tuentem sibi cuperet promereri, Arii quoque doctrinam fuerat amplexus, gladio caput ejus abscidit, dicens; Si Deo fidem non servasti: nec usque mihi servaveris. Cæterum Palladio Antiochiæ Præsule defuncto, Imperator, Flavianum Presbyterum & ejusdem Ecclesiæ Missum in mortui locum designavit: Flavianum hunc Chalcedonensibus decretis mentem oppositam tenuisse narrant. Olympius vero quidam cum in Helenianorum balneo inter lavandum impias omoino blasphemias evomuisset: in ipso aquæ labro perditam animam miserum in modum efflavit: quod portentum in pictam imaginem relatum fuit. Eutychianus porro quidam Diætasiorum princeps muneribus ab Arianis corruptus, cum appensam Olympii vellet deponere imaginem, toto corpore ab illo die funeste eatabuit, & periit.

A ϑόδοξον πάνυ ἀγαπώμενον ὑπ' αὐτοῦ, μετατιθέμενον δὲ εἰς Ἀρειανισμὸν χαριζόμενον Θευδερίχῳ Ἀρειανίζοντι, ἀπέτεμεν αὐτὸν ξίφει εἰπών. εἰ τῷ Θεῷ πίστιν οὐκ ἐφύλαξας, οὐκ ἐμοὶ φυλάξεις. Παλλαδίου δὲ τοῦ ἐπισκόπου Ἀντιοχείας τελευτήσαντος Φλαβιανὸν πρεσβύτερον καὶ ἀποκρισιάριον τῆς ἐκκλησίας Ἀντιοχέων ὁ βασιλεὺς ἐψηφίσατο. φασὶ δὲ Φλαβιανὸν τοῖς ἐν Χαλκηδόνι δόγμασι ἀντικεῖσθαι. Ὀλύμπιος δέ τις Ἀρειανὸς ἐν τῷ Ἑλενιανῶν βαλανείῳ δεινῶς βλασφημήσας, ἐλεεινῶς ἐν τῇ προφάσει τέθνηκεν· ὅπερ ἐν εἰκόνι ἐγράφη. Εὐτυχιανὸς δέ τις πρῶτος τῶν Διαιταρίων δώροις πεισθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀρειανῶν, τὴν ἀνατεθεῖσαν εἰκόνα τοῦ Ὀλυμ- B πίου καθεῖλε· καὶ ἐξετάκη δεινῶς τὸ σῶμα ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, καὶ ἀπέθανεν.

Anni mundi 5993.	Divinæ Incarn. 493.	Rom. Imp. Anastasius annis 27.	Persarum rex Cabades annis 30.	Romæ Episcopus Anastasius annis 4.	Constant. Episc. Macedonius annis 16.	Hierosol. Episc. Helias annis 3.	Alexander Episc. Ioannes an. 9.	Antioc. Episc. Flavianus an. 13.
		0	1	3	4	1	3	1

Κόσμου ἔτη ,εϡϟγ'.	Τῆς θείας σαρκ. ,υϟγ'.	Ῥωμ. Βασιλεὺς Ἀναστάσιος ἔτη κζ'.	Περσ. βασιλ. Καβάδης ἔτη λ'.	Ῥωμ. ἐπίσκοπος Ἀναστάσιος ἔτη δ'.	Κωνσ. ἐπίσκ. Μακεδόνιος ἔτη ιϛ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἡλίας ἔτη γ'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη θ'.	Ἀντ. ἐπίσκ. Φλαβιανὸς ἔτη ιγ'.
		δ'	ε'	γ'	δ'	α'	γ'	α'

Edit. Paris. pag. 123.

Hoc anno Festus Senat. Rom. ob publica quædam negotia Constantinopolim ad Anastasium Roma missus sanctorum Apostolorum Petri & Pauli memoriam majori frequentia & solemnitate celebrari postulavit: quod in hunc usque diem obtinuit. Macedonius autem Synodicam epistolam per Festi manus ad Anastasium Romanum Episcopum mittere meditatus, ab Imperatore prohibitus est.

Τούτῳ τῷ ἔτει Φῆστος συγκλητικὸς Ῥώμης ἀποσταλεὶς πρὸς Ἀναστάσιον διά τινας χρείας πολιτικὰς τὰς C μνήμας τῶν ἁγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου πανηγυρικώτερον ἐπιτελεῖσθαι ᾐτήσατο. ὃ καὶ κρατεῖ μέχρι νῦν. Μακεδόνιος δὲ πρὸς Ἀναστάσιον ἐπίσκοπον Ῥώμης συνοδικὸν διὰ Φήστου πέμψαι βουληθεὶς, ἐκωλύθη παρὰ τοῦ βασιλέως.

		10	6	4	5	2	4	2

		ι'	ϛ'	δ'	ε'	β'	δ'	β'

Hoc anno Festus Romam abiturus Anastasium Papam, ut Zenonis Concordiam probaret, se verbis effecturum Anastasio Imperatori pollicitus est: eum vero non amplius vivum comperit. Quare plerisque pecuniarum vi corruptis, Laurentium quemdam, præter Romanorum jura, promoveri curavit Episcopum, qui etiam sacra initiatus est ordinatione ab adversantium sibi parte altera. Qui rectiorem tuebantur fidem ab eis divisi Symmachum e Diaconorum grege quemdam in Pontificem consecrant: unde deinceps tumultus, cædes, rapinæ Urbem triennio divexarunt; donec Theuderichus Afer Roma potitus, licet Arianorum infectus labe, Provincialem Synodum coegit, & Symmacho in Episcopum Romanum confirmato, Laurentium Nuceriæ Præsulem instituit. Laurentius quietis impatiens, & ciens tumultus, a Symmacho dignitate movetur, mittiturque in exilium: ex quo tempestas omnis sedata.

Hoc etiam anno Chrysargyrum tributum, & venationes sive pugnas cum bestiis publicas Anastasius abolevit; & magistratus, qui antea vænales erant gratis contulit.

Τούτῳ τῷ ἔτει Φῆστος ἀπερχόμενος ἐν Ῥώμῃ συνέθετο τῷ βασιλεῖ Ἀναστασίῳ πεῖσαι Ἀναστάσιον τὸν Πάππαν δέξασθαι τὸ ἑνωτικὸν Ζήνωνος. τοῦτον δὲ οὐ κατέλαβε ζῶντα. ὑποφθείρας δὲ διὰ χρημάτων D πολλοὺς, ψηφίζεται παρὰ τὸ ἔθος Ῥωμαίων ἐπίσκοπον Λαυρέντιόν τινα, ὃς καὶ ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ ἑνὸς μέρους. οἱ δὲ ὀρθοδοξότεροι διαιρεθέντες, χειροτονοῦσι Σύμμαχον ἕνα ὄντα τῶν διακόνων. ἐνθένδε λοιπὸν ἀταξίαι πολλαὶ, καὶ φόνοι, καὶ ἁρπαγαὶ γεγόνασιν ἐπὶ τρία ἔτη, ἕως οὗ Θευδέριχος ὁ Ἄφρος κρατῶν τηνικαῦτα Ῥώμης, καίπερ Ἀρειανὸς ὢν, σύνοδον κροτήσας τοπικὸν, Σύμμαχον μὲν ἐπίσκοπον Ῥώμης ἐκύρωσε, Λαυρέντιον δὲ εἰς Νουκέρειαν τὴν πόλιν ἐπίσκοπον προσέταξεν. ὁ δὲ μὴ ἡσυχάσας, ἀλλὰ στάσεις κινῶν ὑπὸ Συμμάχου καθαιρεῖται, καὶ εἰς ἐξορίαν πέμπεται. καὶ οὕτω κατεπαύθη ἡ στάσις.

E Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Ἀναστάσιος ἀνέστειλε τὸν χρυσάργυρον, καὶ τὰ κυνήγια, καὶ ἀρχιωνίους ὅσας δωρεὰν προεβάλλετο.

A

			Ῥωμ. ἐπίσκ. Σύμμαχος ἔτη ιβ'.				
	κ'	ζ'	α'.	ε'	γ'	ε'	γ'

Τούτῳ τῷ ἔτει γέγονε πάλιν Σαρακηνῶν ἐπιδρομὴ ἐν τῇ Φοινίκῃ καὶ Συρίᾳ μετὰ τὴν Ἀγάρου τελευτὴν, Βαδιχαρίμου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ δίκην θυέλλης ἐπιδραμόντος τοῖς τόποις..... εἴπερ ἐπέδραμεν μετὰ τῆς λείας ἐπιδραμόντος, ὥστε μηδὲ ἐπιδιώξαντα Ῥωμανὸν καταβαλεῖν τοὺς ἐχθρούς.

B Τούτῳ τῷ ἔτει καὶ οἱ καλούμενοι Βούλγαρες τῷ Ἰλλυρικῷ, καὶ Θρᾴκῃ ἐπιτρέχουσι πρὶν γνωσθῆναι αὐτούς.

						Ἱεροσολ. ἐπίσκοπ. Σαλούστιος ἔτη ι'.		
		ιβ'	η'	β'	ζ'	α'	ε'	δ'

C Τούτῳ τῷ ἔτει σπένδεται πρὸς Ἀρέθαν ὁ Ἀναστάσιος, τὸν τοῦ Βαδιχαρίμου, καὶ Ἀγάρου πατέρα, τὸν τῆς Θαλαβάνης λεγόμενον, καὶ λοιπὸν πᾶσα ἡ Παλαιστίνη, καὶ Ἀραβία, καὶ Φοινίκη πολλῆς γαλήνης, καὶ εἰρήνης ἀπήλαυον. ἐν Νεοκαισαρείᾳ δὲ μέλλοντος γίνεσθαι σεισμοῦ στρατιώτης ὁδεύων δύο στρατιώτας ἐπ' αὐτὴν εἶδε, καὶ ὄπισθεν ἄλλον κράζοντα. φυλάξατε τὸν οἶκον, ἐν ᾧ ἡ θήκη Γρηγορίου ἐστί· γενομένου δὲ σεισμοῦ, τὸ πλεῖστον μέρος τῆς πόλεως ἐπτώθη, πλὴν τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου.

Κόσμου ἔτη [illegible]	Τῆς θείας σαρκ. ἔτη [illegible]	Ῥωμ. βασιλεὺς Ἀναστάσιος ἔτη κζ'.	Περσ. βασιλ. Καβάδης ἔτη λ'	Ῥωμ. ἐπίσκοπος Σύμμαχος ἔτη ιβ'.	Κωνστ. ἐπίσκ. Μακεδόνιος ἔτη ιϛ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Σαλούστιος ἔτη ιβ'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη θ'	Ἀντ. ἐπίσκ. Φλαβιανὸς ἔτη ιγ'.
		ιγ'	ε'	γ'	η'	β'	ζ'	ι'

D

Τούτῳ τῷ ἔτει Καβάδης ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς χρήματα ᾔτησεν Ἀναστάσιον. ὁ δὲ Ἀναστάσιος, εἰ μὲν δανείσασθαι βούλοιτο, ἔγγραφον ὁμολογίαν ἔλεγε ποιῆσαι. εἰ δὲ ἄλλῳ τρόπῳ, μὴ διδόναι. ὅθεν παρασπονδήσας τὴν γενομένην πρὸς Θεοδόσιον τὸν νέον ἔμπροσθεν εἰρήνην, ἐπέρχεται μετὰ πλήθους πολλοῦ Περσικοῦ, καὶ ἐπεισάκτου, πρότερον μὲν εἰς Ἀρμενίαν, καὶ λαμβάνει Θεοδοσιούπολιν, Κωνσταντίνου προδόντος αὐτὴν ἀνδρὸς, συγκλητικοῦ τε καὶ E Ἰλλυρικῶν ἄρξαντος τάγματος. εἶτα εἰς Μεσοποταμίαν ἐλθὼν, Ἄμιδαν ἐπολιόρκει, Ῥωμαϊκοῦ στρατεύματος ἀξιολόγου μήπω τοῖς τόποις ἐνδημοῦντος, Ἀλυπίου δὲ μόνου βοήθειαν ἔχοντος ὀλίγην, ἀνδρὸς πανταχόθεν ἐπαινετοῦ, καὶ φιλοσοφίας ἐραστοῦ, μάλιστα τὴν δεχομένην περί τε τὴν φυλακὴν τῶν πόλεων, καὶ τὰ ἀποθέτα τῶν τροφῶν ἐπιμέλειαν ποιουμένου. ᾤκει δὲ αὐτὸς Κωνσταντίνης σταδίοις νζ'. κατὰ δύσιν ἀφεστώσης Νίσιβις καὶ Ἄμιδα πρὸς Ἄρκτον. ἀλλὰ χρόνου τινὸς μεταξὺ ῥεύσαντος, καὶ τινῶν μερικῶν συμπλοκῶν Πέρσαις τε, καὶ Ῥωμαίοις γενο-

				Romæ Episc. Symmachus annis 12.				
		11	7	1	6	3	5	3

Hoc anno per Phœniciam & Syriam, post Agari mortem novas excursiones fecere Saraceni, Badicharimo ejus fratre turbinis instar incurrente, sed & multo celerius, quam incurrisset, post partam prædam iterum recurrente, adeo ut Romanus, qui eos insequebatur, nusquam assequi valuerit.

B Hoc etiam anno qui vocantur Bulgari excursionem in Illyricum & Thraciam fecerunt, cum nondum eorum natio audiretur de nomine.

Edit. Paris. pag. 124.

						Hierosol. Episc. Salustius annis 12.		
		12	8	2	7	1	6	4

Hoc anno Anastasius cum Aretha, qui Thalabanes filius audiebat, & Badicharimi nec non Agari pater, fœdus percussit, ac ita deinceps Palæstina omnis, Arabia, & Phœnicia profunda tranquillitate & pace fruebantur. Neocæsareæ vero cum terræ motus jam jam esset futurus, miles quidam agens iter, tamquam duos milites civitati videt imminentes, aliumque a tergo clamantem: Servate domum in qua Gregorii loculus. Moxque insequuto terræ motu urbis pars plurima corruit, præter sancti Gregorii templum.

Anni mundi 5997.	Divinæ Incarn. 497.	Rom. Imp. Anastasius annis 27.	Persarum rex Cabades annis 10.	Romæ Episc. Symmachus ann. 12.	Constant. Episc. Macedonius annis 16.	Hierosol. Episc. Salustius annis 12.	Alex. Episc. Joannes annis 9.	Ant. Episc. Flavianus annis 13.
		21	9	3	2	1	7	5

Hoc anno Cabades Persarum rex pecunias exigebat ab Anastasio. Anastasius cautionem scribere jussit, si modo mutuum accipere vellet: alioqui se nullas daturum. Ex quo pacis quondam cum Theodosio juniore firmatæ violatis fœderibus, cum magno Persarum atque auxiliarium exercitu primum quidem in Armeniam irrumpit, & Theodosiopolim, Constantino Senatorii ordinis viro Illyricarum copiarum Ductore eam prodente cepit: tum vero penetrata Mesopotamia, E Amidam obsedit, cum non satis numeroso exercitu locus esset munitus, imo solus Alypius, vir alioqui laudatissimus & Philosophiæ amans, qui ad urbium defensionem annonæ & commeatus curam conferebat omnem, cum exigua admodum præsidii manu eam tutaretur. Habitabat autem Constantinæ, quæ Nisibin ad occasum sex & quinquaginta stadiis, totidemque Amidam Septentrionem versus distantes habet. Verum nonnullo temporis spatio interim lapso, privatisque certaminibus inter Persas Romanosque commissis, quibus nonnumquam inferio-

res, & aliquando Gentilium victores pro varia belli fortuna recesserant Romani: tandem Amida post trimestrem obsidionem a Barbaris bello fatigata, ab turrium una, quam propugnandam susceperant Monachi, cujusdam proditione, noctu, in hostium (scalis autem ad invasionem utebantur) potestatem venit. Hunc in modum illi intra urbem admissi ad prædas & cædium vertuntur, copiosis undequaque congestis sibi manubiis. Tertio vero a proditione die Cabades elephanto insidens urbem ingreditur: & divitias quidem exiguas admodum, Gloeo autem in urbis custodiam relinquit: ipse demum Nisibin regressus est, Persarum castris & exercitibus Amidam inter & Constantiam locatis.

Edit. Paris. pag. 125.

A μένων, καθ᾽ ἃς ποτὲ μὲν ἐλάττους, ποτὲ δὲ ἐπικρατέστεροι τῶν ἐθνῶν ἐν διαφόροις γεγόνασιν οἱ Ῥωμαῖοι. τέλος Ἄμιδαν προδιδοῦσι τοῖς Πέρσαις, πολιορκηθεῖσαν μὲν ὑπὲρ τὰς τρεῖς μῆνας παρ᾽ αὐτῶν βαρβάρων, προδοθεῖσαν δὲ νύκτωρ ἐξ ἑνὸς τῶν πύργων ὑπὸ μοναχῶν φυλαττομένων, κλίμαξιν οἱ πολέμιοι χρησάμενοι, καὶ οὕτως ἔσω τῆς πόλεως γεγονότες, ληΐζονται πᾶσαν, καὶ ἀναιροῦσι, καὶ πλοῦτον λαμβάνουσι πολύν, Καβάδου τοῦ βασιλέως ἐπὶ ἐλέφαντος εἰς αὐτὴν εἰσελθόντος μετὰ τὴν τρίτην ἡμέραν τῆς προδοσίας. καὶ πλοῦτον μὲν οὐ πολύν, Γλώνην δὲ τῇ πόλει καταλιπόντος φύλακα, Καβάδου εἰς Νίσιβιν ἐπαναζεύξαντος πάλιν, καὶ τῆς Περσικῆς δυναστείας μεταξὺ Ἀμίδας, καὶ Κωνσταντίας διατριβούσης.

B

		54	50	4	9	3	8	6

		νδ'	ν'	δ'	θ'	γ'	η'	ς'

Hoc anno Gotthorum, Bessorum, & aliarum Thracicarum nationum exercitus Orientis Duci Præfectoque Areobindo Dalagaiphi filio, qui cum potestate magna dignitateque Consulatum Ordinarium gessit, commendatus ab Anast. Imp. mittitur. Huic ex patre avus fuit Areobindus, qui Theodosii Junioris temporibus in præliis adversus Perses claruit. Porro Areobindus Dalagaipho patri e Dyagesthea Ariabunii filia, & Asparis, cujus nomen supra memoratum, nepti susceptus fuit. Areobindo pariter socii plures dati sunt, & cum eo missi Duces, quorum illustriores fuere Patricius, & Hypatius Secundini & sororis Anastasii Imperatoris filius, & Pharasmanes genere Lazicus Zunæ pater, & supra laudatus Romanus, qui ex Euphratesia exercitui se adjunxerat, nec non Justinus postmodum Imperator renunciatus, & Zemarchus, & alii nonnulli. Copiis omnibus Edessæ Osroenæ provinciæ civitate, & Samosati altera Euphratesiæ urbe coactis, qui comitabantur Hypatium & Patricium circa Amidam Persica custodia liberandam occupabantur. Areobindus autem cum Romano & Asuado Tribunis & quibusdam aliis castra metatus, Cabadem ipsum Nisibi tunc commorantem aggreditur, variis præliis Persicas acies lacessit, Cabadem ipsum Nisibi fugat, & ex ejus agris multorum milium spatio eum secedere coegit: Quin etiam præcipuum Persarum in quodam conflictu occidit Ducem, cujus gladius & armilla a Scytha, qui virum mactaverat, Areobindo primum oblata, deinde quasi spectatissimum victoriæ monumentum ad Imperatorem missa. Imminuto in hunc modum Romanorum Ducum virtute Persarum exercitu, vires ampliores sibi comparatas adversus Romanos immittit, adeo ut Hypatii Patriciique copias adhortaretur Areobindus, relictis circum Amidam locis, ad suppetias sibi ferendas contendere. Qui cum præ invidia dimoveri recusarent, Areobindus ipse de repetendo Byzantio cogitasset, nisi Ægyptius, Appio totius exercitus Præfectus, & annonæ rebusque singulis inspiciendis invigilans, eum locis in illis consistere compulisset. Ita dissidentibus ab invicem Ducibus, Cabades Nisibin ingreditur, habitaque discriminis inter Duces orti notitia, cum alioqui copiosæ adessent illi vires, toto exercitu per turmas & globos diviso, in universam, ita loquar, excurrit Romanam ditionem, & abacta a Syris longe positis præ-

pag. 126.

Τούτῳ τῷ ἔτει στέλλεται παρὰ τοῦ βασιλέως Ἀναστασίου στρατιὰ Γότθων τε, καὶ Βεσσῶν, καὶ ἑτέρων Θρᾳκῶν ἐθνῶν, στρατηγοῦντος τῆς ἑῴας, καὶ ἐξάρχοντος αὐτῆς Ἀρεοβίνδου τοῦ Δαλαγαΐφου παιδὸς Ὑπάτου γεγονότος Ὀρδιναρίου, (τούτου πρὸς πατρὸς ἐγένετο πάππος Ἀρεόβινδος, ὁ κατὰ τὸν Θεοδοσίου τοῦ νέου χρόνον εὐδοκιμήσας κατὰ Περσῶν. ἐτέχθη δὲ Ἀρεόβινδος τῷ Δαλαγαΐφῳ ἀπὸ Διαγησθέας τῆς Ἀρδαβουρίου θυγατρὸς τοῦ παιδὸς Ἄσπαρος, οὗ πρόσθεν ἐμνημονεύσαμεν) ἐπὶ δυναστείᾳ μεγάλῃ. συναπεστάλησαν δὲ τῷ Ἀρεοβίνδῳ καὶ ἕτεροι πλεῖστοι στρατηγοί, ὧν οἱ περιφανέστατοι Πατρίκιος ἦν,

C καὶ Ὑπάτιος, ὁ Σεκουνδίνου καὶ τῆς ἀδελφῆς Ἀναστασίου τοῦ βασιλέως υἱός, καὶ Φαρασμάνης ὁ Ζουνᾶ πατὴρ τὸ γένος Λαζός, καὶ Ῥωμανὸς ὁ προειρημένος ἐξ Εὐφρατησίας συναφθεὶς τῷ στρατεύματι, καὶ Ἰουστῖνος ὁ βασιλεύσας μετὰ ταῦτα, καὶ Ζήμαρχος, καὶ ἕτεροί τινες τῆς δυνάμεως συνελθούσης ἐν Ἐδέσῃ τῇ πόλει τῆς Ὀσροηνῆς, καὶ Σαμοσάτης πόλεων τῆς Εὐφρατησίας. οἱ μὲν περὶ Ὑπάτιον καὶ Πατρίκιον ἠσχολοῦντο τὴν Ἄμιδαν ἐλευθερῶσαι τῆς Περσικῆς φυλακῆς. Ἀρεόβινδος δὲ μετὰ Ῥωμανοῦ, καὶ Ἀσουάδου φυλάρχων, καί τινων στρατοπεδευσάμενος, ὡς πρὸς αὐτὸν Καβάδην τότε εἰς Νί-

D σιβιν διατρίβοντα διαφόροις μάχαις καταγωνίζεται τῶν Περσικῶν, καὶ τῆς Νισίβεως Καβάδην ἀπελαύνει, καὶ πολλοῖς διαστήμασιν ὑποχωρῆσαι τῆς χώρας πεποίηκεν. ἀνεῖλε δὲ καὶ στρατηγὸν μέγιστον τῶν Περσῶν, ἐν μιᾷ συμπλοκῇ, οὗ καὶ τὸ ξίφος καὶ τὸ βραχιόλιον ἠνέχθη Ἀρεοβίνδῳ παρὰ τοῦ ἀνελόντος αὐτὸν Σκύθου, καὶ ἀξιόλογον, ὡς μάλιστα φανέν, σύμβολον τῆς νίκης ἐστάλη τῷ βασιλεῖ. τῆς οὖν Περσικῆς στρατιᾶς ἐλαττωθείσης ὑπὸ τοῖς Ῥωμαϊκοῖς στρατηγοῖς παρασκευασάμενος Καβάδης εἰσπέμπει στράτευμα πλεῖστον κατὰ Ῥωμαίων, ὥστε Ἀρεόβινδον προτρέψαι τοὺς περὶ Ὑπάτιον, καὶ Πατρίκιον, ἀπὸ τῶν περὶ Ἄμιδα τόπων εἰς συμμαχίαν αὐτῷ συνδραμεῖν. ἐκείνων δὲ παραιτησαμένων διὰ φθόνον ὑ-

E ποχωρῆσαι, ἐβουλήθη Ἀρεόβινδος καὶ εἰς Βυζάντιον εἰσελθεῖν, εἰ μὴ μόνος Ἀππίων ὁ Αἰγύπτιος, Ὕπαρχός τε τοῦ στρατεύματος ὤν, καὶ τῆς δαπάνης, καὶ τῆς ἐποψίας πάντων προσεχνικός, ἐπέχειν αὐτὸν ἐν τοῖς τόποις. διαφερομένων δὲ τῶν στρατηγῶν πρὸς ἀλλήλους, Καβάδης εἰς Νίσιβιν εἰσελθών, καὶ τὰ τῆς διχονοίας τῶν στρατηγῶν μαθών, αὐτός τε πολὺς ὢν τῷ πλήθει, καὶ πολλαχοῦ τὴν ἑαυτοῦ στρατιὰν κατακερματίζων, πᾶσαν ὡς εἰπεῖν, τὴν Ῥωμαϊκὴν κατέδραμε γῆν, καὶ ἐδῄωσε μέχρι Συριῶν

αὐτῶν. πολλοὺς μεταξὺ πρὸς Ἀρεόβινδον ὑπὲρ εἰρήνης ἐκπέμψας πρέσβεις, καὶ ἐπὶ χρήμασιν καταλύειν τὸν πόλεμον λέγων. ὅπου τοίνυν καὶ τὰ περὶ τὴν Ἔδεσαν μάλιστα καταδραμὼν, καθ᾽ ἣν Ἀρεόβινδος ἦν· πλὴν οὐ πράξας ἐκεῖ δεξιῶς, ἀλλὰ παρ᾽ ἐλπίδας ἐλαττοῦται τῆς Ἀρεοβίνδου μάχης. γνοὺς δὲ καὶ τὸν Ἀμίδης φύλακα Γλώην τὸν στρατηγὸν αὐτοῦ διαφθαρῆναι μηχανώμενον, ἐπανέρχεται κακωθεὶς δι᾽ ἑτέρας ὁδοῦ, καταφρονήσας τῶν ὁμήρων, ὧν ἐδεδώκει τῷ Ἀρεοβίνδῳ, τοὺς εἰρήνης λόγους· καὶ κατέσχον παρὰ τὰς συνθήκας Ἀλύπιόν τε τὸν χρηστὸν ἐκεῖνον, καὶ Βασίλειον τὸν Ἐδεσηνόν· ὥστε μετὰ τὴν ἀναχώρησιν αὐτοῦ τὴν ἐπὶ τὰ οἰκεῖα, χειμῶνος ἤδη καταλαβόντος, τοὺς μὲν στρατηγοὺς Ῥωμαίους ἐν διαφόροις τῆς Εὐφρατησίας, καὶ Ὀσροηνῆς, καὶ Μεσοποταμίας, καὶ Σύρων, καὶ Ἀρμενίων διαιρεθῆναι πολίσμασι τὸν χειμέριον αὐλισθησομένους καιρόν.

Τῷ δ᾽ αὐτῷ ἔτει ἱππικοῦ γενομένου ἀταξία γέγονε τῶν δύο μερῶν, καὶ πολλοὶ ἀπέθανον ἐξ ἀμφοτέρων, ἐν οἷς καὶ ὁ υἱὸς Ἀναστασίου τοῦ βασιλέως, ὃν εἶχεν ἀπὸ παλλακῆς· καὶ σφόδρα λυπηθεὶς Ἀναστάσιος πολλοὺς ἐτιμωρήσατο, καὶ ἄλλους ἐξορίαις παρέπεμψεν.

Κόσμου ἔτη ͵εϡϟη'.	Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη υϟη'.	Ῥωμ. βασιλ. Ἀναστάσιος ἔτη κζ'.	Περσῶν βασ. Καβάδης ἔτη λ'.	Ῥωμ. ἐπισκ. Σύμμαχος ἔτη ιβ'.	Κωνστ. ἐπισκ. Μακεδόνιος ἔτη ις'.	Ἱεροσ. ἐπισκ. Σαλούστιος ἔτη η'.	Ἀλεξ. ἐπισκ. Ἰωάννης ἔτη θ'.	Ἀντ. ἐπισκ. Φλαβιανὸς ἔτη ιγ'.
		ιε'	ι'	η'	ι'	γ'	θ'	ζ'

Τούτῳ τῷ ἔτει Κέλλερα τὸν Μάγιστρον ὑπὸ τοῦ βασιλέως πεμφθέντα μετὰ τῆς σὺν αὐτῷ πλείστης δυνάμεως, καὶ τὴν ὅλην σχεδὸν ἐξουσίαν παρειληφότα σὺν Θεοδότῳ στρατηγῷ, τούτοις κατεπίστευσεν ὁ βασιλεὺς τὴν τοῦ παντὸς πολέμου διοίκησιν. Ἀππίωνα δὲ καὶ Ὑπάτιον μεταπέμπεται σπουδαίως εἰς τὸ Βυζάντιον, οὐκ ἀναγκαίους ἡγησάμενος εἶναι τῷ στρατοπέδῳ διὰ τὴν πρὸς Ἀρεόβινδον τὸν στρατηγὸν ἔχθραν. Καλλιόπιον δὲ τὸν στρατηγὸν ἐπιστήσας τῇ τοῦ δαπανήματος ἀρχῇ. τοῦ Κέλλερος τοίνυν ἀρίστην πάντα πόλεμον ἅμα τῷ Ἀρεοβίνδῳ, καὶ Πατρικίῳ, καὶ Βορίσῳ, καὶ Τιμοστράτῳ, καὶ Ῥωμανῷ, καὶ τοῖς λοιποῖς κατὰ διαφόρους τόπους οἰκονομήσαντος· ἦν γὰρ ὁ ἀνὴρ μετὰ λόγου καὶ παιδείας πάσης χάριτος Θεοῦ πολλῆς πεπληρωμένος, καὶ ἀνδρεῖος, Ἰλλυριὸς μὲν τῷ γένει, ὅθεν καὶ Ἀναστάσιος ὥρμητο, πολλὰς μὲν τῆς Περσικῆς χώρας καὶ φρούρια ἐπιδραμὼν, τὰ μὲν πυρὶ, τὰ δὲ καὶ ἄλλοις καθῃρέθη τρόποις· ὥστε καὶ αὐτὴν Νίσιν μικροῦ δεῖν ὑπὸ Ῥωμαίων γενέσθαι· ἐκράτει γὰρ καὶ λιμὸς τῶν Περσικῶν τηνικαῦτα. εἶτα καὶ ἐπανάστασις αὐτοῖς ἐπισυμβέβηκεν ἐθνική, τῶν λεγομένων Καδουσίων, καὶ ἑτέρων ἐθνῶν, καὶ οὕτως ἁπλῶς ἐπικρατοῦσι τῶν Περσικῶν πραγμάτων, ὡς ἀποστεῖλαι Καβάδην Ἀσπέτιον στρατηγὸν περὶ εἰρήνης ἐσπουδασμένως διαλεχθῆναι Ῥωμαίοις. καὶ εἰ μηδὲ ὀλίγον τι κομιζόμενον, ἀποδοῦναι καὶ Ἄμιδαν αὐτοῖς ὑπὸ δυνηθεῖσι μετὰ μυρίων καὶ λιμὸν ἤδη ἐπικρατήσαντα τῶν φυλάκων ἀπὸ Περσῶν αὐτὴν ἐξελέσθαι, καὶ διὰ τὴν τοῦ τόπου θέσιν, καὶ διὰ τῶν τειχῶν ἀκατάλυτον.

da, plures interim ad Areobindum de pace componenda Legatos decernit, bellumque pecunia dirimendum denunciat. Loca igitur circa Edessam, in qua Areobindus metabatur, devastans, nil prosperum ibi peregit: quinimmo ex pugna cum Areobindo præter expectationem commissa viribus deterior recessit. Cum vero insuper Gloem Ducem, quem Amidæ præsidio reliquerat, perire paratum rescivit, per aliam viam cum magna clade accepta recessit, fidem, per obsides quos Areobindo dederat, oppignoratam, & de pace collocutionem parvi pendens: Quinetiam Alypium virum illum optimum, & Basilium Edessenum, præter ictas conditiones penes se detinuerunt Persæ: ita ut Cabade in ditionis suæ fines regresso, Romani Duces a se invicem disjuncti in diversa Euphratesiæ, Osthoenæ, Mesopotamiæ, Syriæ, atque Armeniæ oppida hyemantes se contulerint,

Hoc anno equestri agone celebrato, facta est duarum factionum seditio, & ex utraque periere plurimi, inter quos Anastasii filius ex pellice natus numeratus est: cujus morte vehementer afflictus Anastasius plures ultimo supplicio, alios exilio mulctavit.

Anni mundi 5998.	Divinæ Incarn. 498.	Rom. Imp. Anastasius annis 27.	Persarum rex Cabades annis 30.	Romæ Episc. Symmachus ann. 12.	Constant. Episc. Macedonius annis 16.	Hierosol. Episc. Salustius annis 8.	Alex. Episc. Joannes annis 9.	Ant. Episc. Flavianus annis 13.
		15	10	8	10	3	9	7

Hoc anno Cellore * Magistro cum maxima subditarum sibi copiarum vi misso, & cum Theodoto Duce supremam pene in exercitum omnem potestatem adepto universam belli administrandi curam commisit Imperator: Appionem & Hypatium, quorum operam haud amplius in castris desiderari ob exercitas cum Areobindo Duce inimicitias arbitrabatur, Byzantium diligentius revocat: & rei annonariæ summam Calliopio Duci commendat præfecturam. * Cellor porro cum Areobindo, & Patricio, Boruso, & Timostrato, atque Romano, nec non reliquis aliis rationem bellandi optimam per varia quæque loca sempet exercuit. Vir enim fuit præstantis ingenii & magnæ doctrinæ, animi fortitudine Deique gratia ad summum repleres, ex Illyrico, unde & Anastasius ducebat originem, trahens genus; & continuis quidem incursionibus Persarum agros & munita quæque loca vexans, alia quidem igne, alia modis aliis devastabat: adeo ut ipsa Nisibis in Romanorum potestatem tantum non veniret. Fames enim Persicam regionem invaserat. Tum vero per provincias, Cadusiorum maxime dictorum, & aliarum gentium tumultus unus post alium audiebantur exoriri; illisque tantopere Persarum res jactabantur, ut Aspetium Ducem de pace cum Romanis collocuturum propense Cabades destinarit. Et quamvis leve quid fuerit a Romanis reportatum; Amidam certe, quam infinitis laboribus recipere, nec Persarum in præsidio locatorum manibus etiam famis in eos invalescentis vi potuerant eripere, tam ob opportunum loci situm, quam ob indissolubilem murorum firmitatem, nullo negotio restituerunt Persæ. Ingruentes præterea hyemis

* Celere

Edit. Paris. pag. 327.

molestias secum reputantes Duces, ex locorum, in quibus cum Aspetio pacis conferebantur sermones, difficultatibus, & periculosa hyematione Romanorum exercitum paucis talentis redimere satius esse duxerunt. Talentis igitur ad triginta datis Basilium Edessenum apud Persas obsidem adhuc agentem (Alypius enim ille bonus vir morborum diuturnitate penes eos diem suum obierat) receperunt, redditisque pariter, quos tenebant obsidibus, & Amida recuperata, in Ammodiæ & Mardes confiniis convenientes pacis conditiones tandem tulerunt, ipsasque demum scriptis obfirmatas dederunt & acceperunt. Isque fuit exitus belli ab Anastasio adversus Persas gesti, qui circa decimum & quintum imperii illius annum incidit. Cum autem per totum triennium bellum durasset, a quo multo magis quam a cæteris omnibus retro bellis Persarum ditio exhausta fuit, in hanc tamen finem Anastasio decimum & quintum annum imperante deductum est. Cæterum Joanne Alexandriæ Præsule defuncto Joannes Nicæota Ecclesiastica consecratione locum ejus occupat.

Hoc eodem anno plura ex ære opera, ex his, quæ posuit magnus Constantinus, Anastasii jussu conflata sunt. Ipse vero propriam ex illis sibi statuam effinxit, quam in Tauri columna erexit: quæ prius enim magno Theodosio locata fuerat, terræ motu disjecta & comminuta fuit.

Edit. Paris. pag. 128.

Anni mundi 5993.	Divinæ Incarn. 499.	Rom. Imperat. Anastasius annis 27.	Persarum rex Cabades annis 30.	Romæ Episcop. Symmachus annis 12.	Constant. Episc. Macedonius annis 16.	Hierosol. Episc. Salustius annis 8.	Alexan. Episc. Joannes Nicæota annis 11.	Antioc. Episc. Flavianus annis 13.
		16	12	6	14	4	7	8

Hoc anno bellis liberatus Anastasius pervertendo Macedonio Patriarchæ a recto fidei sensu studium omne contulit. Plures autem Episcoporum Anastasii gratiæ sibi promerendæ cupidi, Chalcedonensis Synodi se declaraverunt adversarios: quorum antesignanus Eleusius Asemensis Episcopus extitit. Manichæum vero quemdam Syropersam genere pictoriæ artis peritum Presbyteri vestibus ornatum Cyzico adduxit Anastasius, qui monstruosa quædam, & a sanctis Ecclesiæ imaginibus aliena ad Imperatoris Manichæorum opinionibus assueti mentem in Helenianorum palatio depingere jussus est: ex quo magna populi seditio coorta. Ut Præfectus in conventibus Ecclesiasticis, vel publicis processionibus Imperatorem pone sequeretur, novo commento Anastasius edixit: sibi quippe timebat a Catholicorum tumultibus: & jam res in consuetudinem transiit. Xenajam præterea Manichæorum sectatorem, Philoxenum alias dictum, ut pote qui una secum sentiret, Anastasius Byzantium accersivit. Macedonius autem Clero, Monachis, & populo propter eum tumultuantibus, neque communione, neque alloquii familiaritate dignatus est: quocirca clam eum Urbe subduxit Anastasius. Acholium porro quemdam, ex infensorum sibi suggestione gladium in caput educentem, menstruam annonam jussit reportare Macedonius, tanta in hominem clementia laudatus: quam pariter liberalitatem in egenos quosdam, qui Ecclesiam compilaverant, exercuit.

A Ἀπλεῶ οἱ στρατηγοὶ χειμῶνα πάλιν ὁρῶντες ἐπιόντα, καὶ αἱρετώτερον εἶναι κρίναντες ὀλίγων ταλάντων ἐξωνήσασθαι τὸ Ῥωμαϊκὸν στρατόπεδον ἐκ τῶν χειμερίων τῶν τόπων, ἐν οἷς οἱ πρὸς Ἀσπέτιον ἐγίνοντο λόγοι, τριάκοντα τάλαντα παρασχόντες, καὶ ἀναλαβόντες Βασίλειον τὸν Ἐδεσηνὸν, ὃν ὁμηρεύοντα πρὸς Πέρσας ἔτι. Ἀλύπιος γὰρ ὁ χρηστὸς ἐτεθνήκει νόσῳ καμὼν παρ' ἐκείνοις, καὶ ἀναδόντες οὓς εἶχον ὁμήρους, Ἀμιδάν τε ἀπολαβόντες, καὶ τὰς περὶ τῆς εἰρήνης ποιοῦντες συνθήκας ἐν μεθορίοις γενόμενοι τῆς Ἀμμωδίας, καὶ τοῦ Μαρδῆς χωρίου, καὶ γράμμασι τοῦτο βεβαιώσαντες. καὶ τοῦτο τέλος ἔσχεν Ἀναστασίου ὁ Περσικὸς πόλεμος κατὰ τὸ ιε΄. ἔτος τῆς αὐτοῦ βα-B σιλείας, τριετίαν μὲν κρατήσας, μᾶλλον δὲ τῶν ἔμπροσθεν πολέμων τὴν Περσῶν λυμηνάμενος γῆν εἰς τὸ τέλος τοῦ ιε΄. ἔτους τῆς Ἀναστασίου βασιλείας ἔληξεν. Ἰωάννου δὲ τοῦ ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας τελευτήσαντος, Ἰωάννης ὁ Νικαιώτης χειροτονεῖται ἀντ' αὐτοῦ.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἐκέλευσεν Ἀναστάσιος, καὶ ἐχωνεύθησαν πολλὰ χαλκουργήματα, ἐξ ὧν ὁ μέγας ἔστησε Κωνσταντῖνος. ἐποίησε δὲ ἐξ αὐτῶν στήλην ἰδίαν, καὶ ἔστησεν εἰς τὸν κίονα τοῦ Ταύρου. ἡ γὰρ πρώην ἑστῶσα Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἔπεσεν ἀπὸ σεισμοῦ, καὶ συνετρίβη.

C

Κόσμου ἔτη ,εϡϟγ΄.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτη υϟθ΄.	Ῥωμ. βασιλ. Ἀναστάσιος ἔτη κζ΄.	Περσῶν βασ. Καβάδης ἔτη λ΄.	Ῥωμ. ἐπίσκ. Σύμμαχος ἔτη ιβ΄.	Κωνσ. ἐπίσκ. Μακεδόνιος ἔτη ιϛ΄.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Σαλούστιος ἔτη η΄.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Ἰωάν. ὁ Νικαιώτ. ἔτη ια΄.	Ἀντ. ἐπίσκ. Φλαβιανὸς ἔτη ιγ΄.
		ιϛ΄	ιβ΄	ϛ΄.	ιδ΄	δ΄.	α΄	η΄

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἀναστάσιος ἀνεθεὶς τῶν πολέμων Μακεδόνιον τὸν Πατριάρχην διαστρέψαι ἐκ τῆς ὀρ-D θοδόξου πίστεως ἐσπούδαζε. πολλοὶ δὲ τῶν ἐπισκόπων Ἀναστασίῳ χαριζόμενοι τῇ ἐν Χαλκηδόνι συνόδῳ ἀντέπιπτον, ὧν πρῶτος ἦν Ἐλεύσιος ὁ Ἀσήμων. Μανιχαῖον δέ τινα ζωγράφον Συροπέρσην ἀπὸ Κυζίκου Ἀναστάσιος ἤγαγεν ἐν σχήματι πρεσβυτέρου· ὃς ἀλλότρια τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἁγίων εἰκόνων ἐτόλμησε γράψαι φασματώδη ἐν τῷ παλατίῳ Ἑλληνιανῶν γνώμῃ τοῦ βασιλέως χαίροντος τοῖς Μανιχαίοις. ὅθεν καὶ στάσις τοῦ λαοῦ γέγονε μεγάλη. τὸν ὕπαρχον ἐν ταῖς συνάξεσι, καὶ ἐν ταῖς λιταῖς τότε ἐπενόησεν ἀκολουθεῖν ὁ βασιλεύς. ἐφοβεῖτο γὰρ τῶν ὀρθοδόξων τὰς ἐπαναστάσεις· καὶ ἐγένετο εἰς ἔθος. Ξεναΐαν τὸν Μανιχαιόφρονα ἤγαγεν Ἀναστάσιος εἰς τὸ Βυζάντιον, τὸν καὶ Φιλόξενον, ὡς ὁμόφρονα. Μακεδόνιος δὲ E οὔτε κοινωνίας, οὔτε λόγου αὐτὸν ἠξίωσε, τοῦ κλήρου, καὶ τῶν μοναχῶν, καὶ τοῦ λαοῦ παραιτουμένου. ὅθεν καὶ λάθρα τῆς πόλεως αὐτὸν ἐξήγαγεν Ἀναστάσιος· Ἀχόλιον δέ τινα Μακεδόνιος σπασάμενον κατ' αὐτοῦ μάχαιραν ἐξ ὑποβολῆς τῶν ἐχθραινόντων αὐτὸν, μηνιαίας ἀννώνας προσέταξεν αὐτὸν λαμβάνειν, ἐπαινεθεὶς τῇ πραότητι. τοῦτο δὲ εἰς ἐνδεεῖς ἱεροσύλους ἔπραξεν.

Τούτῳ δὲ τῷ ἔτει ἀνεφάνη τις ἀνὴρ χωνευτὴς ὑπάρχων, φοβερὸς, Ἰωάννης ὀνόματι, ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐπιθέτης, ὃς λάθρα εἰσερχόμενος εἰς τὰ ἀργυροπρατεῖα ὑπεδείκνυε τοῖς ἀργυροπράταις χεῖρας ἀνδριάντων χρυσᾶς, καὶ πόδας, καὶ ἄλλα ζώδια λέγων· ἄρτι θησαυρὸν εὗρον γέμοντα ταῦτα, καὶ ἠπάτησε πολλοὺς, καὶ ἐκόμβωσε πολλούς· ὥστε γνόντα τὸν βασιλέα κρατῆσαι αὐτόν. ὁ δὲ προσήνεγκε τῷ βασιλεῖ χαλινὸν ἵππου ὁλόχρυσον διὰ μαργαριτῶν· καὶ τοῦτον λαβὼν ὁ βασιλεὺς, λέγει αὐτῷ· ὄντως ἐμὲ οὐ κομβώσεις. καὶ ἐξώρισεν αὐτὸν εἰς τὴν Πέτραν τὸ φρούριον τῆς Ἀσίας, καὶ ἐκεῖ ἐτελεύτησε.

Hoc etiam anno vir quidam artis conflatoriæ peritus, ac plane portentum æstimatus, Joannes nomine, veterator insignis Antiochiæ visus est: qui clam argentariorum tabernas obambulans, statuarum manus, pedes, & animalculorum signa auro solido conflata argentariis ostentabat, dicens: Thesaurum hujusmodi rerum plenum inveni. Et his præstigiis multos decepit, atque delusit: adeo ut de illis monitus Imperator hominem teneret. Ille frænum equi auro puro compactum, gemmisque respersum Imperatori obtulit: quo accepto, dixit Imperator. Certe non mihi præstigiis illudes: Eumque relegavit Petram, quod est Asiæ munimentum: atque ibi tandem interiit.

Edit. Parif. pag. 129.

,ϛ	φ	κζ	ιγ'	ζ'	ιβ'	ε'	γ'	β'

6000	500	27	13	7	12	5	3	2

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἀναστάσιος ὁ βασιλεὺς ἐτείχισε τὸ Δάρας χωρίον ὂν τῆς Μεσοποταμίας μέγα καὶ ὀχυρὸν μέσον τῶν ὅρων κείμενον Ῥωμαίων τε καὶ Περσῶν, καὶ ἐποίησεν ἐκκλησίας, καὶ ὡρεῖα ἀποθέτην σίτου, καὶ γιστέρνας ὑδάτων, καὶ ἐμβόλους· ὀνομάσας αὐτὴν Ἀναστασιούπολιν. ἔκτισε δὲ καὶ δύο δημόσια λουτρὰ, καὶ ἔδωκεν αὐτῇ δίκαια πόλεως.

Hoc anno Imperator Anastasius Daras castrum Mesopotamiæ magnum atque firmum in Romanæ ac Persicæ ditionis finibus situm mœnibus cinxit: & Ecclesias, horreaque reponendis frumentis, ac cisternas recipiendis aquis, nec non porticus in eo constituit; & nuncupavit Anastasiopolim: sed & publicæ commoditati duo balnea dicavit, & loco civitatis concessit jura.

Κόσμου ἔτ. ,ϛ.	Τῆς θείας σαρκ. φ.	Ῥωμ. βασ. Ἀναστάσιος ἔτ. κζ'	Περσ. βασ. Καβάδης ἔτη λ'.	Ῥωμ. ἐπίσκοπος Σύμμαχος ἔτη ιε'.	Κωνστ. ἐπίσκ. Μακεδόνιος ἔτη ιϛ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Σαλούστιος ἔτη η'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη ιά.	Ἀντ. ἐπίσκ. Φλαβιανὸς ἔτη ι'.
		ιη'	ιδ'	θ'	ιγ'	ϛ'	γ'	ι'

Anni mundi 6000.	Divinæ Incarn. 500.	Rom. Imp. Anastasius annis 27.	Persarum rex Cabades annis 30.	Romæ Episc. Symmachus annis 15.	Constant. Episc. Macedonius annis 16.	Hierosol. Episc. Salustius annis 8.	Alexand. Episc. Joannes annis 11	Antioc. Episc. Flav. annis 10.
		18	14	8	13	6	3	10

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἀναστάσιος ὁ βασιλεὺς Φλαβιανὸν τὸν Ἀντιοχείας ἐπίσκοπον ἠνάγκασε τῷ ἑνωτικῷ Ζήνωνος ὑπογράψαι, ὃς ποιήσας σύνοδον τῶν ὑπ' αὐτὸν ἐπισκόπων πολύστιχον ἐπιστολὴν ἔγραψε, τὴν ἐν Νικαίᾳ, καὶ Κωνσταντινουπόλει, καὶ Ἐφέσῳ ὁμολογῶν συνόδους, τὴν ἐν Χαλκηδόνι παρασιωπήσας. ἀπεκήρυξε δὲ Διόδωρον καὶ Θεόδωρον, ὑποτάξας κεφάλαια δι' ὧν μὴ συνᾴδειν τῇ ἐν Χαλκηδόνι φαίνεται συνόδῳ, μάλιστα ἐν τῇ φωνῇ τῇ, ἐν δύο φύσεσι, ἀπομάχονται. φασὶ δέ τινες αὐτὰ Ἀκακίου τοῦ Κωνσταντινουπόλεως εἶναι. ὁ δὲ Φλαβιανὸς ἰδιάζουσαν ἐπιστολὴν ἔγραψεν Ἀναστασίῳ τῷ σκοπῷ αὐτοῦ ἑπόμενος· ὁμοίως δὲ Ξεναΐας ὁ δυσσεβὴς, ὅστις καὶ αὐθαδήσας, προσέθηκε τούτοις τοῖς κεφαλαίοις ἀνάθεμα κατὰ τοῦ θεσπεσίου Λέοντος Ῥώμης, καὶ τῆς συνόδου, καὶ τῶν ὁμοφρόνων αὐτοῦ. Κωνσταντῖνος δ' ἐπίσκοπος Σελευκείας τὴν ἐν Χαλκηδόνι ἁγίαν σύνοδον ἀνεθεμάτισε γράψας τὸ αὐτὸ τῷ Ξεναΐᾳ. Φλαβιανὸς δὲ ὡς διαβάλλων αὐτοὺς ἔγραψε τῷ βασιλεῖ μηνύων ταῦτα. ὁ δὲ βασιλεὺς ἠγανάκτησε κατ' αὐτοῦ, Κωνσταντῖνον δὲ καὶ Ξεναΐαν μᾶλλον ἀποδεξάμενος, Ἠλίᾳ τῷ ἐπισκόπῳ Ἱεροσολύμων ἔγραψεν Ἀναστάσιος κελεύων κατὰ τῆς ἐν Χαλκηδόνι συνόδου ψηφίσασθαι. Ἠλίας δὲ ἀντέγραψε τῷ βασιλεῖ ἀναθεματίσας Νεστόριον καὶ Εὐτυχέα, Διόδωρον καὶ Θεόδωρον, καὶ τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον ἀποδεχόμενος.

Hoc anno Anastasius Imperator Flavianum Antiochiæ Episcopum Concordiæ sanctioni a Zenone editæ subscribere coegit, qui Episcoporum sibi subditorum congregata Synodo, prolixam scripsit epistolam, Nicænam, Constantinopolitanam, & Ephesinam admittens Synodos, Chalcedone vero actam silentio præteriit. Sed & Diodorum & Theodorum subinde damnavit, quatuor subjiciens capita, in quibus cum Chalcedonensi Synodo minime consentire videtur: maxime vero vocibus istis, IN DUABUS NATURIS, opponuntur ista capitula. Nonnulli Acacii Constantinopol. Præsulis ea capita fœtum esse dicunt. Porro Flavianus privatam Anastasio dedit epistolam, qua in mentem ejus omnino concedit, quemadmodum etiam impius Xenajas, qui eo progressus est temeritatis, ut adversus divinissimum Leonem Romæ Episcopum, Synodum ipsam, & utriusque asseclas execrationes immitteret. Quinetiam Constantinus Seleuciæ Episcopus sanctam Chalcedonensem Synodum anathemate percussit, eadem prorsus ac Xenajas scribens. Flavianus autem ac si ipsos eo nomine accusare maluisset, hæc omnia Imperatori per litteras renunciavit. Imperator Flaviano succensuit, Constantinum autem atque Xenajam probavit amplius; tum vero Eliæ Hierosolymorum Episcopo, ut adversus Chalcedonensem Synodum ferret sententiam scripto mandavit. Elias Imperatori rescribens, Nestorium, & Eutychem, Diodorum & Theodorum diris devovit, & actam Chalcedone Synodum se recipere testatus est.

pag. 130.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἐγένετο ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τα-

Hoc etiam anno ingens tumultus Ale-

xandriæ eaortus eſt inter Joannem Nicæotam Epiſcopum, & Dagalaiphum Comitem Gennadii Phicopetri gratia: eaque ſeditio plures dies in urbe duravit. Et quidem milites Epiſcopi Joannis domum incenderunt, & Phicopetri ædes a populo pariter combuſtæ. Alexandrini porro ad Cantharum Imperatori ſtatuam poſuerunt.

		89	15	9	14	7	4	11

Hoc anno Monachi quidam Hæretici numero ducenti ab Oriente Byzantium cum impio Severo transfretati inſidias Macedonio, & Synodo damnationem parabant. Iſtos Anaſtaſius cum bonore ſuſcepit, ceu veritatis adverſarios, qui totum conturbarent Orientem, & eadem pariter forent hic molituri. Joannes autem Aleaandriæ Epiſcopus ducentas auri libras Imperatori ſe daturum pollicitus eſt, ſi modo celebratam Chalcedone Synodum funditus abrogaret. Imperator itaque Macedonium cum Joannis Legatis communionem habere cogebat, & Joanni ipſi, qui nec reciperet, nec reſpueret Synodum, pacem dare. In adverſum oppoſuit ſe Macedonius dicens: Nullam ſe communionem iis impertiri, niſi matrem & magiſtram profiterentur Chalcedonenſem Synodum. Deuterius porro Arianorum Epiſcopus quempiam nomine Barbarum baptizare paratus, repugnante licet Dominica traditione, verba iſtiuſmodi proferre auſus eſt: Baptizatur Barbarus in nomine Patris, per Filium, in ſancto Spiritu: & confeſtim exaruit piſcina. Barbarus terrore perculſus fugæ ſe dedit, & omnibus poſtmodum quod contigerat miraculum manifeſtavit. In his Imperator Macedonium Conſtantinopol. Præſulem habitam olim Chalcedone Synodum reprobare, quemadmodum & Hieroſolymorum Epiſcopus Elias, cogebat. Ad hæc Macedonius: Citra univerſalem Synodum cui primus aſſideret Romanus Epiſcopus, id ſe eaequi non poſſe referebat. Quibus Imperator exaſperatus, immunitatis quærendæ cauſa confugientes in Eccleſiam per vim abripi juſſit, & libertatis hujuſmodi Hæreticorum fanis conceſſit jura. Quilibet autem tam e Clero, quam e plebe Byzantii degentes Hæretici Severo atque Hæreticis iſtis Orientis in oppugnando Macedonio præſtabant operas: Ea quo Deiferi Palæſtinæ Monachi divinn moti affectu Severum & ejus aſſeclas Monachos confutaturi Conſtantinopol. convenerunt. Dorotheus interim Alexandrinus Monachus pro Chalcedonenſis Synodi defenſione volumen ingens a ſe conſcriptum Magnæ Anaſtaſii fratris ſponſæ rectum de fide ſenſum illuc uſque ſervanti obtulit: quem ipſa dedit Anaſtaſio, claritate doctrinæ virum a perfidia dimovere ſperans. Ille libro perlecto, cum præter opinionem opus digeſtum animadverteret, Dorotheum in Oaſim ablegat, & flocci fecit librum, quod gereret inſcriptum, Tragœdia, hoc eſt Prophetia præſentis rerum ſtatus: quemadmodum a magno etiam Baſilio adverſus Julianum pronunciatum narrant. Cæterum Macedonius Flavianum Aotiochenſem, & quicumque contra Synodum leviter oblatrarent anathematum fulmine percellebat, Flavianique Legatos, ob quædam negotia ſe convenientes eaecrationibus ſuppoſitus e conſpectu amovit.

Edit. Pariſ. pag. 131.

A ραχὴ μεταξὺ Ἰωάννου τοῦ ἐπισκόπου Νικαιώτου, καὶ Δαγαλαΐφου Κόμητος, περὶ Γενναδίου τοῦ Φικοπέτρου· καὶ ἐγένετο στάσις ἐπὶ τῆς πόλεως ἐπὶ ἡμέρας πολλάς· καὶ ἐνεπύρισαν τὴν οἰκίαν τοῦ ἐπισκόπου Ἰωάννου οἱ στρατιῶται, ὑπὸ δὲ τῶν πολιτῶν ἡ οἰκία τοῦ Φικοπέτρου. καὶ ἔστησαν οἱ Ἀλεξανδρεῖς στήλην τοῦ βασιλέως ἐν τῷ Αντικανθάρῳ.

		θ	ιε	θ	ιδ	ζ	δ	ια

Τούτῳ τῷ ἔτει μοναχοί τινες αἱρετικοὶ διακόσιοι ἐλθόντες ἀπὸ ἀνατολῆς ἐν τῷ Βυζαντίῳ ἅμα Σευήρῳ τῷ δυσσεβεῖ κατὰ Μακεδονίου, καὶ τῆς συνόδου ἐσπούδαζον. τούτους Ἀναστάσιος ἐντίμως ἐδέξατο, ὡς ἐχθροὺς τῆς ἀληθείας, καὶ ταράξαντας τὴν ἀνατολὴν, καὶ ὧδε ταῦτα πράσσοντας. Ἰωάννης δὲ ὁ ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας δισχιλίας λίτρας χρυσίου διδόναι ὑπέσχετο τῷ βασιλεῖ, εἰ τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον ἐκβάλῃ τελείως. ὁ δὲ βασιλεὺς ἠνάγκαζε Μακεδόνιον κοινωνῆσαι τοῖς Ἀποκρισιαρίοις Ἰωάννου, καὶ Ἰωάννην δέξασθαι μὴ δεχόμενον αὐτὸν, μηδὲ ἐκβάλλοντα τὴν σύνοδον. Μακεδόνιος δὲ ἀντέστη εἰπών· μὴ κοινωνεῖν αὐτοῖς, εἰ μὴ ὁμολογήσωσι μητέρα καὶ διδάσκαλον τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον. Δευτέριος δὲ ὁ ἐπίσκοπος τῶν Ἀρειανῶν βαπτίζων τινὰ Βάρβαρον λεγόμενον παρὰ τὴν ἀποστολικὴν παράδοσιν, ἐτόλμησεν εἰπεῖν. βαπτίζεται Βάρβαρος εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς, δι' υἱοῦ, ἐν ἁγίῳ πνεύματι. καὶ εὐθέως ἐξηράνθη ἡ κολυμβήθρα. ὁ δὲ Βάρβαρος ἔμφοβος γενόμενος ἔφυγε, καὶ πᾶσιν ἐγνώρισε τὸ θαῦμα. ὁ δὲ βασιλεὺς Μακεδόνιον τὸν ΚΠ. ἠνάγκαζεν ἀναθεματίσαι τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον, καθάπερ καὶ Ἠλίας Ἱεροσολύμων· ὁ δὲ Μακεδόνιος χωρὶς οἰκουμενικῆς συνόδου ἐχούσης πρόεδρον τὸν Ῥώμης ἐπίσκοπον ἀδύνατον ἔλεγεν τοῦτο ποιῆσαι. ὅθεν ἐχθρήνας αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, τοὺς προσφεύγοντας τῇ ἐκκλησίᾳ ἀποσπᾶσθαι ἐκέλευσε βιαίως, καὶ ταῖς ἐκκλησίαις αἱρετικῶν ὅρους ἀσυλίας παρέσχετο. ὅσοι δὲ κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ αἱρετικοὶ ἐτύγχανον ἐν τῷ Βυζαντίῳ τῷ Σευήρῳ καὶ τοῖς Μανιχαίοις αἱρετικοῖς ἀνατολικοῖς ἐσχόλαζον κατὰ Μακεδονίου σπουδάζοντες· ὅθεν οἱ κατὰ Παλαιστίνην θεοφόροι μοναχοὶ ζήλῳ θείῳ κινηθέντες ἦλθον εἰς τὸ Βυζάντιον κατὰ Σευήρου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μοναχῶν. Δωρόθεος δὲ μοναχὸς Ἀλεξανδρεὺς πολύστιχον βίβλον ἔγραψεν ὑπὲρ τῆς ἐν Χαλκηδόνι συνόδου, ἣν δέδωκε Μάγνᾳ τῇ νύμφῃ Ἀναστασίου ἐπ' ἀδελφῷ ὀρθοδόξῳ οὔσῃ. αὐτὴ δὲ Ἀναστασίῳ τὴν βίβλον προσήνεγκεν ἐλπίζουσα δι' αὐτῆς μετατίθεσθαι αὐτόν. ὁ δὲ ἐντυχὼν αὐτῇ, παρὰ γνώμην αὐτοῦ εὑρὼν οὖσαν, Δωρόθεον μὲν εἰς Ὄασιν ἐξορίζει, καὶ τὴν βίβλον ἐξουθενεῖ διὰ τὸ ἐπιγράφειν, Τραγῳδία, ἤγουν προφητεία τῆς νῦν καταστάσεως, ὥσπερ τῷ μεγάλῳ Βασιλείῳ φασὶν εἰρῆσθαι κατὰ Ἰουλιανοῦ. ὁ δὲ Μακεδόνιος Φλαβιανὸν τὸν Ἀντιοχείας, καὶ πάντας τοὺς τολμῶντας λέγειν τι κατὰ τῆς συνόδου ἀνεθεμάτιζεν, καὶ τοὺς Ἀποκρισιαρίους Φλαβιανοῦ ἐλθόντας πρὸς αὐτὸν διά τινας χρείας ἀνεθεμάτισεν, καὶ ἐδίωξεν.

Τούτῳ

		κʹ	ιϛʹ	ιʹ	ιεʹ	ιηʹ	εʹ	ιβʹ

Τούτῳ τῷ ἔτει σύνοδον κροτηθῆναι ἐν Σιδωνίᾳ ἐθέσπισε. Σωτήριχος γὰρ ἐπίσκοπος Καισαρείας Καππαδοκίας ὑπὸ Μακεδονίου χειροτονούμενος ἐγγράφως ὡμολόγησε δέχεσθαι τὰ δόγματα τῆς ἐν Χαλκηδόνι συνόδου, ὡς ὅρον πίστεως. μετὰ δὲ ταῦτα πολεμιώτατα γέγονεν αὐτοῖς, ὡς ἀπελθεῖν εἰς ἀνατολὴν, καὶ τῷ δυσσεβεῖ Ξεναΐᾳ κοινολογήσασθαι, καὶ ἄμφω σύνοδον γενέσθαι εἰς Σιδῶνα τὸν βασιλέα αἰτήσασθαι ἐπὶ τῇ τελείᾳ ἐκβολῇ τῆς ἁγίας ἐν Χαλκηδόνι συνόδου· ἥτις συνέστη, καὶ θᾶττον διελύθη τοῦ βασιλέως πέμψαντος εἰς τοῦτο Εὐτρόπιον Τριβοῦνον, ὃς καὶ διαλύσας αὐτὴν, Φλαβιανὸν τὸν Ἀντιοχείας, καὶ Ἠλίαν τὸν Ἱεροσολύμων σὺν τοῖς ἐπισκόποις αὐτῶν τὰ παρὰ Σιδωνίαν γράψαι τῷ βασιλεῖ παρεσκεύασε. Φλαβιανὸς δὲ τὰς τρεῖς μόνας συνόδους, καὶ τὸ τοῦ Ζήνωνος Ἑνωτικὸν δέχεσθαι ἔγραψε, τῆς ἐν Χαλκηδόνι μνήμην μὴ ποιησάμενος. Ἠλίας δὲ ὁ Ἱεροσολύμων καὶ τὴν ἐν Χαλκηδόνι ἔγραψεν ἀποβάλλεσθαι. Σωτήριχος δὲ ὁ Καισαρείας Καππαδοκίας, καὶ Ξεναΐας κατὰ Φλαβιανοῦ, καὶ Ἠλία ἀνήγαγον τῷ βασιλεῖ, ὅτι διὰ τὸ μὴ θέλειν αὐτοὺς τρανῶς κατὰ τῆς συνόδου τῆς ἐν Χαλκηδόνι ἀποφήνασθαι, συνῆλθον ἀλλήλοις. Ἀναστάσιος δὲ ὀργισθεὶς ὑπέθετο μοναχοῖς τισι ψευδωνύμοις συνδιελθεῖν ἐν Ἀντιοχείᾳ, καὶ κατὰ Φλαβιανοῦ στασιάσαι, αἰτοῦντας αὐτὸν ἀναθεματίσαι τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον, καὶ Διόδωρον, καὶ Θεόδωρον καὶ Ἴβαν, καὶ Θεοδώρητον· ὃ καὶ ἐποίησε μικροψυχήσας Φλαβιανὸς, καὶ ἐπ' ἐκκλησίας αὐτοὺς ἀνεθεμάτισε σὺν τῇ συνόδῳ.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει καὶ κατὰ Μακεδονίου ὁ βασιλεὺς κατεσκεύασε· καὶ οἱ ἀποσχισταὶ μετὰ μισθωτῶν ὄχλων ἐν τῷ Ἀρχαγγέλῳ τοῦ παλατίου καὶ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ψάλλοντες ἐν κυριακῇ τὸ τρισάγιον προσετίθουν τὸ, σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς, ὥστε τοὺς ὀρθοδόξους ἐξ ἀνάγκης μετὰ πληγῶν αὐτοὺς ἐλάσαι. ὁ δὲ βασιλεὺς προφανῶς διὰ τῶν ἀποσχιστῶν μοναχῶν, καὶ κληρικῶν, καὶ Ἰουλιανοῦ τοῦ Καρίας ποτὲ ἐπισκόπου, ἔπειτα δὲ Ἁλικαρνασσοῦ, καὶ Σευήρου τοῦ δυσσεβοῦς ἔτι μοναχοῦ ὄντος ἐπολέμει τὸν Μακεδόνιον ὕβρεσιν αὐτὸν δημοσίαις αἰσχραῖς συμβάλλων. τὰ δὲ πλήθη σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, ἡγουμένοις τε τῶν ὀρθοδόξων μοναχῶν ἔκραζον ἀθροισθέντα. καιρὸς μαρτυρίου, μὴ καταλείψωμεν τὸν πατέρα ἡμῶν· ὕβριζόν τε τὸν βασιλέα ὡς Μανιχαῖον, καὶ τοῦ κράτους ἀνάξιον. ὁ δὲ φοβηθεὶς, ἀπέκλεισε τὰς θύρας τοῦ παλατίου, καὶ πλοῖα πρὸς φυγὴν ηὐτρέπιζε. τὸν δὲ Μακεδόνιον, ὀμόσας μηκέτι θεάσασθαι, τότε παρεκάλει ἰδεῖν, φοβηθεὶς τὰ πλήθη. τούτου δὲ ἐρχομένου πρὸς αὐτὸν, ὁ λαὸς τοῖς ἡγουμένοις καὶ μοναχοῖς διεμαρτυρήσατο λέγων. τὸν πατέρα ἡμῶν ἔχομεν. καὶ οἱ τῶν σχολῶν εὐφήμουν αὐτὸν διερχόμενον. εἰσελθὼν δὲ πρὸς Ἀναστάσιον, ἤλεγξεν αὐτὸν, ὡς πολέμιον τῆς ἐκκλησίας. ὁ δὲ ὑπεκρίθη πρὸς τὴν ὥραν ἑνοῦσθαι αὐτῷ.

Theophanis Chron.

		20	16	10	15	18	5	12

Hoc anno Synodum Sidoniæ congregari sanxit. Sotericus enim Cæsareæ Cappadociæ a Macedonio consecratus, Chalcedonensis Synodi decreta, velut fidei regulas se admittere scripto professus est. Ejus autem postmodum factus inimicus adeo ivit in adversum, ut in Orientem profectus, impio Xenajæ rem omnem communicaret, & ad extirpandam funditus sanctam Chalcedonensem Synodum aliam Sidoniæ celebrari ab Imperatore postularet uterque; & hæc convocata dicto citius dissipata est & soluta Eutropii Tribuni ab Imperatore in hunc finem missi opera, qui ea abrogata, Flaviano Antiochiæ, & Eliæ Hierosolymorum subjectisque ipsis Episcopis, ut quæ Sidoniæ fuerant acta litteris ad Imperatorem referrent, auctor fuit. Flavianus porro Synodos tres solummodo & Zenonis Concordiam se recipere scripsit, nulla prorsus de Chalcedonensi facta mentione: Elias autem Hierosolymorum Episcopus Chalcedonensem se proscribere testatus est: Soterichus autem Cæsareæ Cappadociæ & Xenajas Imperatori adversus Flavianum & Eliam rescripserunt, ipsos nimirum dum adversus Chalcedonensem Synodum palam dare sententiam recusarent, quominus in cœtum & unum sensum coirent in causa fuisse. Quare iratus Anastasius falsis quibusdam Monachis, ut Antiochiæ convenirent, ubi tumultu in Flavianum excitato, Chalcedonensem Synodum simulque Diodorum, Theodorum, Ibam, & Theodoretum cum execratione eum ejurare postularent, suggessit: quod ille ex animi dejectione executus est, & in Ecclesiæ publico conventu eos una cum Synodo percussit anathemate.

Edit. Paris. pag. 132.

Hoc etiam anno Imperator Macedonio struxit insidias: Schismatici vero turba mercede conducta in æde ad Palatium Archangelo dicata, & in magna quoque Ecclesia die Dominico Ter sanctum Hymnum canentes, addidere: Qui crucifixus es pro nobis: ex quo ad eos etiam adjunctis verberibus extrudendos impulsi sunt Orthodoxi. Imperator autem Schismaticorum Monachorum, Clerique virorum, & Juliani quondam Cariæ, postmodum vero Halicarnassi Episcopi, & impii Severi Monachum adhuc agentis opera fœdis palam emissis contumeliis Macedonium oppugnabat. Verum Urbis conferta plebs cum mulieribus & pueris, nec non Orthodoxorum Monachorum Præfectis vociferabatur. Adest Martyrii tempus, ne patrem nostrum deseramus. Et convicia in Imperatorem conjiciebat, ipsum Manichæum, & imperio prorsus indignum clamitans. Quibus ille territus, Palatii portas obseravit, & ad fugam naves tenuit paratas: quique prius etiam jurejurando Macedonium ad conspectum nusquam admissurum se obstrinxerat, timore correptus eumdem videre exoptabat fervide: ac tum eo ad Imperatorem proficiscente, plebs cum magnis acclamationibus ad Abbates & Monachos conversa dicebat: Patrem nostrum apud nos habemus. Sed & militares Scolæ pertranseuntem illum faustis vocibus prosequebantur. Denique ad Anastasium introductus, illum ceu Ecclesiæ hostem objurgavit: ille vero pacem & unum cum Episcopo sensum tenere in præsens tempus simulavit.

A

						Hier. Episc. Elias anno 1.		
		21	17	11	16	1	6	13

						Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἠλίας ἔτος α'.		
		κα'	ιζ'	ια'	ιϛ'	α'	ϛ'	ιγ'

Hoc anno commentario per * Cellorem Magistrum misso Macedonium Imperator decepit: ac primam & secundam Synodum se probare fatebatur, Ephesinam vero & Chalcedonensem penitus tacebat: qua magnam sibi invidiam conciliavit Macedonius: per hujusmodi quippe commentarium Concordiæ Sanctionem a Zenone editam probavit, cui jam dum ordinaretur subscripserat. Eapropter Macedonius ad Dalmatæ Monasterium profectus ad Clericos & Monachos ferventiori zelo ductos, & visi facinoris fœditate indignatos declamatorio sermone defensionem instituit, protestatus, se Chalcedonensem Synodum admittere, & qui eam rejicerent Hæreticos habere: quibus auditis una cum eo sacra missarum peregere mysteria. Interea Imperator Clericos atque Monachos una secum sentientes donis impulit, ut alium Episcopum in ejus locum subrogarent, quod Ariadnam & ordinis Senatorii præcipuos affligit: erat quippe cunctis charus Macedonius, tum ob vitæ munditiem, tum ob rectam & sinceram de fide sententiam, quamvis dolum postmodum fuerit passus. Ad hæc Imperator duos nequam & profligatæ vitæ comparavit viros, qui Macedonium præposteræ in pueros libidinis & hæreseos criminarentur, & de istis Præfecto atque Magistro scriptam offerrent accusationem: & aliam parem adversus Catholicos Presbyteros & Diaconos instruxit. Imperavit denique Cellori Magistro Episcopali æde Macedonium summa vi deturbare vociferantem, se non in Prætorio modo, sed etiam in Theatro defensionem suscipere paratum. Hinc e Cleri grege plures in carcerem conjecti: alii fugæ beneficium nacti, per Romanam & Phœniciam provinciam dispersi. Impius autem Imperator authenticas rerum apud Chalcedonem gestarum tabulas Magistri ope a Macedonio recipere & discerpere contendebat: eas vero sigillo notatas in altari Macedonius reposuit: quas demum Calepodius Eunuchus magnæ Ecclesiæ Oeconomus furtim subreptas ad Imperatorem detulit. Postremo Macedonium noctu per vim abductum Chalcedonem primum, inde Euchaitam deportari jussit Imperator, nullam ob plebis metum de ipsi objectis inquisitionem facere ausus. Sequente luce Timotheum quemdam Presbyterum & Ecclesiæ Scevophylacem ex quibusdam gestis nominibus accommodatis cognomento Litrobulem & Celonem, declarat Episcopum: qui primum Ecclesias ingressus, Macedonii deposuit imagines, atque ita demum sacris operam dedit: Joannemque Nicæotam Alexandrinum in Ecclesiæ tabulas recensuit, Synodicasque litteras ad eum scripsit. Perpendens porro Anastasius Macedonium indicta causa, nullave depositionis in eum lata sententia in exilium ejectum, misso Magistro diem ei di-

* Celerem

Edit. Paris. pag. 133.

Τούτῳ τῷ ἔτει Μακεδόνιον ἠπάτησεν ὁ βασιλεὺς διὰ Κέλλωρος Μαγίστρου ὑπομνηστικὸν ποιήσας πρὸς αὐτὸν, ἐν ᾧ τὴν πρώτην καὶ τὴν δευτέραν σύνοδον ὡμολόγει δέχεσθαι, τὴν δὲ ἐν Ἐφέσῳ καὶ Χαλκηδόνι εἴασεν· ὅπερ μέμψιν μεγάλην τῷ Μα- B κεδονίῳ προσήγαγε· διὰ γὰρ τούτου καὶ τὸ ἑνωτικὸν Ζήνωνος ἐδέξατο, ᾧ τινι καὶ χειροτονούμενος ὑπέγραψεν. ὁ δὲ Μακεδόνιος ἀπελθὼν εἰς τὴν Δαλμάτου μονὴν, τοῖς κληρικοῖς καὶ μοναχοῖς ζηλωταῖς σκανδαλισθεῖσιν εἰς αὐτὸν ἀπελογήσατο διὰ προσφωνητικοῦ λόγου, ὅτι δέχεται τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον, καὶ τοὺς μὴ δεχομένους αὐτὴν αἱρετικοὺς ἔχει, καὶ συνελειτούργησαν αὐτῷ. ὁ δὲ βασιλεὺς δώροις ἔπεισε τοὺς ὁμόφρονας αὐτοῦ κληρικοὺς καὶ μοναχοὺς ἄλλον ἐπίσκοπον ψηφίσασθαι, ὅπερ καὶ Ἀριάδνην, καὶ τοὺς τῆς συγκλήτου μεγάλως ἐλύπει· ἠγαπᾶτο γὰρ Μακεδόνιος, καὶ διὰ τὸ καθαρὸν τοῦ βίου, C καὶ διὰ τὸ ὀρθὸν τῶν δογμάτων, εἰ καὶ ἠπατήθη. καὶ παρεσκεύασεν ὁ βασιλεὺς δύο φαύλους τινὰς κατηγορῆσαι Μακεδονίου, ὡς παιδεραστοῦ, καὶ αἱρετικοῦ, ἐπιδοῦναι δὲ ταῦτα ἐγγράφως τῷ Ὑπάρχῳ, καὶ τῷ Μαγίστρῳ· ὁμοίως δὲ καὶ κατὰ πρεσβυτέρων καὶ διακόνων ὀρθοδόξων. ἐκέλευσε δὲ Κέλλωρα τὸν Μάγιστρον καταγαγεῖν αὐτὸν τοῦ ἐπισκοπείου βιαίως, βοῶντος Μακεδονίου, ἑτοίμως ἀπολογεῖσθαι, οὐ μόνον ἐν τῷ Πραιτωρίῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ θεάτρῳ. πολλοὶ δὲ τῶν κληρικῶν εἰς φυλακὰς ἐβλήθησαν· ἄλλοι δὲ φυγεῖν ἰσχύσαντες, ἐν Ῥώμῃ καὶ Φοινίκῃ διεσπάρησαν. ὁ δὲ ἀσεβὴς βασιλεὺς τὸν αὐθεντικὸν χάρτην τῶν D πεπραγμένων ἐν Χαλκηδόνι διὰ τοῦ Μαγίστρου λαβεῖν παρὰ Μακεδονίου, καὶ διαρρῆξαι ἔσπευδε. Μακεδόνιος δὲ σφραγίσας αὐτὸν, ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ ἀπέθετο. Καλοπόδιος δὲ ὁ εὐνοῦχος Οἰκονόμος ὢν τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, κλέψας αὐτὸν τῷ βασιλεῖ ἀπεκόμισε. τότε Μακεδόνιον νυκτὸς ἐξαγαγὼν ὁ βασιλεὺς, βιαίως εἰς Χαλκηδόνα, κἀκεῖθεν εἰς Εὐχάϊταν ἐξορισθῆναι προσέταξε, μηδὲν τῶν κατ' αὐτοῦ ζητηθῆναι τολμήσας, φοβηθεὶς τὰ πλήθη. τῇ δὲ ἑξῆς προβάλλεται ἐπίσκοπον Τιμόθεόν τινα πρεσβύτερον καὶ Σκευοφύλακα τῆς ἐκκλησίας, τὸ ἐπίκλην Λιτροβούλην, καὶ Κήλωνα, διά τινας πράξεις προσφόρους τοῖς ὀνόμασιν, ὅστις εἰσιὼν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις πρότερον τὰς Μακεδονίου εἰκόνας κατέφερε, καὶ E οὕτως ἐλειτούργει· Ἰωάννην δὲ τὸν Ἀλεξανδρείας ἐν τοῖς διπτύχοις ἐνέταξε τὸν Νικαιώτην, καὶ συνοδικὰ πρὸς ἐκεῖνον ἔγραψεν. Ἀναστάσιος δὲ ἐννοηθεὶς, ὅτι χωρὶς καθαιρέσεως τὸν Μακεδόνιον ἀκρίτως ἐξώρισε, πέμψας Μά-

γισρον, ἔπεμψεν αὐτὸν ἐπέκεινα Κλαυδιουπόλεως τῆς Ὀνωριάδος. αὐτοὶ δὲ δικασταὶ, καὶ μάρτυρες, καὶ κατήγοροι ὄντες, ἀπόντα καθαιροῦσι τὸν ἐκβληθέντα πρὸ κρίσεως, καὶ δι' ἐπισκόπων πέμπουσι τὴν καθαίρεσιν καὶ πρεσβυτέρου Κυζικηνοῦ. τούτους ἰδὼν Μακεδόνιος, πρὶν αὐτοὺς λαλῆσαι, ἐρώτα, εἰ δέχονται τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον; τῶν δὲ εἰπόντων. τί γὰρ εἶ; τότε αὐτὸς ἔφη. Σαββατιανοὶ, ἢ Μακεδονιανοὶ, εἰ ἔφερόν μοι καθαίρεσιν, ἔδει με δέξασθαι. καὶ οὕτως ὑπέστρεψαν ἄπρακτοι· καὶ αὐτὸς κατέλαβε τὴν Εὐχαΐταν. τότε καὶ Φλαβιανὸν ἐσπούδασε τοῦ θρόνου Ἀντιοχείας ἐκβαλεῖν ὁ παράνομος βασιλεὺς, καὶ Σεβῆρον τὸν προφανῆ τῆς ἀληθείας ἐχθρὸν ἀντεισάγειν. ἐπέθεντο δὲ κατηγοροῦντες αὐτὸν ὅτι στόματι μόνον τὴν σύνοδον ἀνεθεμάτισε, καὶ οὐ καρδίᾳ. λοιπὸν καὶ συνεβουλεύοντο οἱ πεμφθέντες ἄρχοντες παρὰ τοῦ βασιλέως τοῦ ἐξῶσαι αὐτὸν, καὶ ὀλίγον ὑποχωρῆσαι διὰ τὸν τάραχον. τούτου δὲ εἰς Πλατάνους ἐξελθόντος, εὐθέως τὸν δυσσεβῆ Σεβῆρον ἐχειροτόνησαν προμονάσαντα ἐν τῇ μονῇ τῶν ἀποσχιστῶν πλησίον τοῦ Μαϊουμᾶ Γάζης. Φλαβιανὸν δὲ ἐν Πέτραις ἐξώρισαν, καὶ ἄλλους πολλοὺς ἐπισκόπους σιδηρωμένους, καὶ κληρικοὺς, καὶ μοναχούς. Ἠλίας δὲ ὁ Ἱεροσολύμων ἀναγκαζόμενος ὑπὸ τοῦ βασιλέως Σεβήρῳ κοινωνῆσαι, ἢ τῆς ἐπισκοπῆς ἐκβληθῆναι, τῶν μοναχῶν ὀχυρωσάντων αὐτὸν, τῆς ἐπισκοπῆς μᾶλλον ᾑρετίσατο ἐκβληθῆναι, καὶ ἐχειροτονήθη Ἰωάννης ἀπὸ σταυροφυλάκων, συνθέμενος ποιεῖν ὅσα θέλουσι. χειροτονηθεὶς δὲ οὐδ' ἕτερον ἐποίησεν.

ait ultra Claudiopolim Honoriadis provinciæ. In eum vero judices testes & accusatores instituti deportatum jam ante judicium & absentem muneris abrogatione damnant, & per Episcopos & Presbyterum Cyzicenum depositionis sententiam mittunt. Quos ubi conspexit Macedonius etiam ante sermonis exordium interrogat, num Chalcedonensem Synodum admittunt? Respondentibus illis: Tu quis es? Dixit ipse. Sabbatiani aut Macedoniani, si mihi depositionis deferrent, sententiam me admittere oporteret. Et ita re infecta reversi sunt: ipse vero Euchaitam profectus est. Eadem quoque tempestate Flavianum Antiochiæ throno dejicere tentarit iniquus Imperator, & in ejus locum Severum apertum veritatis hostem intrudere. Hoc unum insimulabant accusatores, quod ore solo, non cordis sensu anathema in Synodum pronunciasset. Consilium subinde dabant qui ad eum expellendum ab Imperatore missi fuerant Magistratus, ut ob enatos tumultus ad breve tempus secederet. Illo itaque ad Platanos profecto, impium Severum in Schismaticorum Monasterio ad Gazæ Majumam prius Monachum agentem confestim ordinaverunt Episcopum: Flavianum vero Petras simul cum aliis pluribus Episcopis, Clericis, & Monachis ferro onustis relegaverunt. Elias demum Hierosolymitanus aut cum Severo communionem gerere, aut abdicati Episcopatus mulctam sustinere per vim ab Imperatore compulsus; Monachis ejus animum obfirmantibus, Episcopatu potius depelli elegit: in cujus locum suffectus est quidam Joannes e sanctæ crucis custodibus unus, qui omnia ad illorum arbitrium se facturum pollicitus est: quod certe occupata post ordinationem sede nusquam præstitit.

Edit. Paris. pag. 134.

Κόσμου ἔτη ͵ϛε'.	Τῆς θείας σαρκ. φε'.	Ῥωμ. βασιλ. Ἀναστάσιος ἔτη κζ'.	Περσῶν βασ. Καβάδης ἔτη λ'.	Ῥωμ. ἐπισκ. Σύμμαχος ἔτη ιε'.	Κωνσ. ἐπισκ. Τιμόθεος ἔτη ϛ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη κγ'.	Ἀλεξ. ἐπισκ. Ἰωάννης ἔτη ια'.	Ἀντ. ἐπισκ. Σέβηρος ἔτη ζ'.
		κβ'	ιη'	ιβ'.	α'	α'.	ζ'	α'

Anni mundi 6005.	Divinæ Incarn. 505.	Rom. Imp. Anastasius annis 27.	Persarum rex Cobades annis 30.	Romæ Epis. Symmachus ann. 15.	Constant. Epis. Timotheus annis 6.	Hierosol. Epis. Joannes annis 23.	Alex. Epis. Joannes annis 11.	Ant. Epis. Severus annis 7.
		22	18	12	1	1	7	1

Τούτῳ τῷ ἔτει Βιταλιανὸν τὸν υἱὸν Πατρικιόλου Κόμητος Φοιδεράτων οἱ ἐν Σκυθίᾳ, καὶ Μυσίᾳ, καὶ λοιπαῖς χώραις ὀρθόδοξοι παρεκάλουν κινηθῆναι κατὰ Ἀναστασίου τοῦ δυσσεβοῦς. ὁ δὲ κινηθεὶς, πολλὰς μυριάδας ἀνεῖλε στρατοῦ τῶν ὑπὲρ Ἀναστασίου μαχομένων, χρυσόν τε εἰς ῥόγας αὐτῶν πεμπόμενον πλεῖστον, καὶ ὅπλα εἰς συμμαχίαν, καὶ δαπάνας, καὶ ὅσα ἄλλα ἐχειρώσατο. φασὶ δὲ ὅτι ἐν μιᾷ συμβολῇ ἑξήκοντα πέντε χιλιάδας στρατοῦ βασιλικοῦ ἐκρήμνισε σὺν Ὑπατίῳ στρατηγοῦντι αὐτῶν, υἱῷ δὲ ἐξαδέλφης Ἀναστασίου, καὶ Σεκουνδίνου Πατρικίου, ὃν καὶ πιάσας ζῶντα εἶχεν ἐν φρουρᾷ. Ἀναστάσιος δὲ ὁ παράνομος βασιλεὺς, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀνίερος ἐπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως πολλὰ κακὰ τοῖς ὑπὲρ Μακεδονίου καὶ τῆς συνόδου μοναχοῖς τε, καὶ λαϊκοῖς, καὶ κληρικοῖς ἐπεδείξαντο· ὥστε καὶ εἰς Ὄασιν τῆς Θηβαΐδος ἐξώρισαν πολλούς. Τιμόθεος δὲ τὰ συνοδικὰ, καὶ Μακεδονίου τὴν καθαίρεσιν τοῖς κατὰ πόλιν ἐπισκόποις ὑπογράψαι ἔπεμψεν. ὧν οἱ μὲν ἀνδρειότεροι πρὸς ἄμφω ἀντέστησαν· οἱ δὲ παράφοροι φόβῳ τοῦ βασιλέως ἀμφοτέροις ὑπέγραψαν· οἱ δὲ μέσοι τῇ καθαιρέσει Μακεδονίου οὐχ ὑπέγραψαν,

Theophanis Chron.

Hoc anno Vitalianum Patricioli Fœderatorum Comitis filium Scythlæ, Mysiæque, cæterarumque regionum incolæ ad arma adversus impium Anastasium sumenda concitabant. Is ita provocatus infinitam prorsus exercituum, qui sub Anastasio merebantur, multitudinem concidit, & auri copiam immensam ad elargienda stipendia missam, arma in subsidium, commeatum, cæteraque omnia deprædatus est. Uno conflictu solo sexaginta quinque hominum millia ex Imperatoris exercitu cum Hypatio Anastasii consobrinæ & Secundini Patricii filio eorum Duce prostravit, vivumque acceptum sub custodia tenuit. Anastasius autem iniquus Imperator, & Timotheus sacrilegus Episcopus CP. Monachis, Laicis, & Clericis Macedonii Synodique causa plurima mala intulit: adeo ut Oasim Thebaidos ex eis plures in exilium egerit: Synodales vero litteras, & Macedonii depositionem cunctis passim per urbes Episcopis ad subscribendum misit Timotheus: ex quibus qui fortitudine præcelluerunt, utrique iverunt in oppositum: qui animo faciliores Imperatoris metu subscripserunt utrique: qui medium tenuere, Macedonii,

pag. 135.

depositioni nusquam, verum solis Timothei Synodicis, quod tamen idem prorsus fuit, quamvis ipsi discrimen venditarent, nomen & subscriptionem apposuerunt. Timotheus autem Severi nomen diptychis volens inserere, & Flaviani rescindere, a populo prohibitus est. Severi quippe communionem aversabantur Orthodoxi omnes, & maxime Monachi, in quos collecta rusticorum turba crudeliter animadvertit, & altaribus eversis, sacrisque Orthodoxorum vasis igne conflatis, sacrilegus plures eorum interfecit. Juliana vero Illustrissima fœmina, quæ templum Deiparæ Virgini posuit in Honoratis, pro viribus Chalcedonensem adeo tuebatur Synodum, ut Imperator ipse adinventis etiam multarum fallaciarum technis, ut Timothei communionem subiret, persuadere non valuerit: sed nec ipsemet Timotheus, cum eam sæpius convenisset, non persuasit. Pompejum insuper consobrinum suum, ejusque conjugem ornatissimam fœminam, & bonis operibus assuetam, ceu Synodo bene affectos, & quæ ad vitæ necessitatem conducunt Macedonio in exilio subministrantes multis calamitatibus oppressit Imperator. Porro qui ad Joannem Nicæotam a Timotheo missi fuerunt Alexandriam, illi ex Ecclesiæ suggestu sanctam Chalcedonensem Synodum anathemate damnaverunt. Cæterum Dii Monasterii Præfecto e vivis sublato, Timotheus superiorem alium substituturus accessit. At qui promovendus erat dixit: a viro qui Chalcedonensem Synodum reprobaverit, benedictionem se nolle accipere. Respondit Timotheus. Anathemate feriatur quisquis Chalcedonensem non admiserit Synodum: atque ita demum se ab eo confirmari permisit Præfectus. Joannes autem Timothei Archidiaconus cum esset Manichæus, conjectis in Timotheum conviciis, rem ad Imperatorem detulit. Sed cum Imperator ipsum ignominiose & dure corripuisset, Timotheus ante Imperatoris conspectum rem negavit omnem, & qui Synodum Chalcedone celebratam reciperent, anathemate perstrinxit. Joannes autem impius Alexandriæ Præsul Ægyptios Hierosolymam ascendere prohibuit, ne in sanctæ Crucis Exaltationis festo Chalcedonensis Synodi Patribus communicarent. Tum vero res prorsus horrendæ ab iis qui dæmonibus correpti erant Hierosolymis editæ. Anastasius autem Palæstinæ Dux fieri cum ambiret, nisi Joannem, qui post Eliam Hierosolymorum Episcopum agebat, cum Severo communionem habere suaderet, 300. auri libras Imperatori se pensurum promisit. Mox dignitate arrepta, venit Hierosolymam, & Joannem sibi reluctantem conjecit in custodiam. Zacharias autem quidam Palæstinæ Præfectus, vir religiosus, divino zelo motus, Episcopo suggessit, Duci quæ placita forent executurum polliceretur, si modo propriam sibi sedem reciperet. Quo illum dimittente ac throno restituente, mox ille Monasteria quæque in S. Stephani templum collegit, & sanctis quatuor Oecumenicis Conciliis publice proclamatis in Nestorium, Eutychem, Severum, & Soterichum Cæsareæ Præsulem anathema ex ambone pronunciavit. His interfuit Hypatius Imperatoris ex fratre nepos a Severi communione penitus alienus. Hic cum Joanni communicaret, Theodosio sancto Monasteriorum Præposito centum auri libras tunc donavit, quas

Edit. Paris. pag. 136.

εἰ μὴ μόνον τοῖς συνοδικοῖς Τιμοθέου, ὅπερ ταυτὸν ἦν, εἴπερ διάφορον αὐτοῖς ἐδόκει. Τιμόθεος δὲ τὸ ὄνομα Σευήρου βουληθεὶς ἐντάξαι τοῖς διπτύχοις καὶ τὸ Φλαβιανοῦ ἐκβαλεῖν ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐκωλύθη. Σευήρου γὰρ τὴν κοινωνίαν πάντες οἱ ὀρθόδοξοι ἔφυγον, μάλιστα οἱ μοναχοὶ, οὓς μετὰ πλήθους ἀγροίκων τιμωρῶν πολλοὺς ἐφόνευσε, τὰ θυσιαστήρια ἀνατρέπων, καὶ τὰ ἱερὰ σκεύη τῶν ὀρθοδόξων χωνεύων ὁ ἱερόσυλος. Ἰουλιάνα δὲ ἡ περιφανεστάτη ἡ κτίσασα τὸν ναὸν τῆς Θεοτόκου ἐν τοῖς Ονωράτοις ἀντεποιεῖτο σφόδρα τῆς ἐν τοῖς Ονωράτοις ἀντεποιεῖτο σφόδρα τῆς ἐν Χαλκηδόνι συνόδου, ὡς καὶ τὸν βασιλέα πολλὰς αὐτῇ διαστροφὰς ἐφευρόντα μὴ πεῖσαι κοινωνῆσαι Τιμοθέῳ· καὶ αὐτὸς δὲ Τιμόθεος πολλάκις εἰς αὐτὴν ἀπελθὼν οὐκ ἔπεισεν αὐτήν. Πομπήϊον δὲ ἀνεψιὸν αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς, καὶ τὴν τούτου γαμετὴν κοσμίαν οὖσαν, καὶ ἀρεταῖς σχολάζουσαν, πολλαῖς περιστάσεσιν ἐνέπειρε, ὡς ζηλωτὰς τῆς συνόδου, καὶ ὡς χορηγοῦντας Μακεδονίῳ ἐν τῇ ἐξορίᾳ τὰ πρὸς τὴν χρείαν. οἱ δὲ σταλέντες παρὰ Τιμοθέου ἐν Ἀλεξανδρείᾳ πρὸς Ἰωάννην τὸν Νικαιώτην ἐπ' ἄμβωνος τὴν ἐν Χαλκηδόνι ἁγίαν σύνοδον ἀνεθεμάτισαν. τοῦ δὲ ἡγουμένου τῆς Δίου μονῆς τελευτήσαντος, ἦλθε Τιμόθεος προβαλέσθαι ἡγούμενον. ὁ δὲ μέλλων προβιβάζεσθαι ἔφη, μὴ δέχεσθαι εὐλογίαν παρὰ ἀνδρὸς ἀθετοῦντος τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον. Τιμόθεος δὲ ἔφη ἀνάθεμα παντὶ ἀνθρώπῳ τῷ μὴ δεχομένῳ τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον· καὶ οὕτω προχειρισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ κατεδέξατο ὁ ἡγούμενος. Ἰωάννης δὲ ὁ ἀρχιδιάκονος Τιμοθέου Μανιχαῖος ὢν, ὑβρίσας Τιμόθεον, τῷ βασιλεῖ ἐμήνυσεν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀτιμάσας Τιμόθεον χαλεπῶς κατὰ πρόσωπον ἀρνούμενον εὗρε καὶ πάλιν ἀναθεματίζοντα τοὺς δεχομένους τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον. Ἰωάννης δὲ ὁ Ἀλεξανδρείας ὁ δυσσεβὴς ἐκώλυσε τοὺς Αἰγυπτίους ἀνέρχεσθαι εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα διὰ τὸ μὴ κοινωνεῖν ἐν τῇ ὑψώσει τῇ ἐν Χαλκηδόνι συνόδῳ. φοβερὰ δέ τινα ὑπὸ δαιμονιώντων ἐγένετο εἰς Ἱεροσόλυμα τότε. Ἀναστάσιος δὲ ἐπιθυμῶν γενέσθαι Δοὺξ Παλαιστίνης ὑπέσχετο τῷ βασιλεῖ, εἰ μὴ πείσει Ἰωάννην τὸν μετὰ Ἠλίαν ἐπίσκοπον Ἱεροσολύμων κοινωνῆσαι Σευήρῳ διδόναι τριακοσίας λίτρας χρυσίου. λαβὼν δὲ τὴν ἀρχὴν ἦλθεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ Ἰωάννην μὴ πειθόμενον εἰς φρουρὰν ἐνέβαλε. Ζαχαρίας δέ τις ἄρχων Παλαιστίνης θεοφιλὴς ἀνὴρ ὑπέθετο τῷ ἐπισκόπῳ ζήλῳ θείῳ φερόμενος ὑποσχέσθαι τῷ Δουκὶ ποιεῖν τὰ δοκοῦντα αὐτῷ, εἰ ἀποκατασταθῇ εἰς τὸν θρόνον αὐτοῦ. τοῦ δὲ ἀπολύσαντος αὐτὸν, καὶ ἀποκαταστήσαντος, συναγαγὼν τὰ μοναστήρια εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Στεφάνου, καὶ ἀνελθὼν ἐπ' ἄμβωνος, ἀνεθεμάτισε Νεστόριον, καὶ Εὐτυχέα, καὶ Σευῆρον, καὶ Σωτήριχον τὸν Καισαρείας, ἀναγορεύσας τὰς ἁγίας καὶ οἰκουμενικὰς τέσσαρας συνόδους· παρῆν δὲ καὶ Ὑπάτιος ὁ ἀδελφιδοῦς τοῦ βασιλέως μὴ κοινωνῶν τῷ Σευήρῳ τὸ σύνολον. οὗτος κοινωνήσας τῷ Ἰωάννῃ τότε χρυσίου λίτρας ἑκατὸν Θεοδοσίῳ τῷ

ὁσίῳ ἐξάρχῳ ὄντι τῶν μοναστηρίων εἰς διανομὴν τῶν ὑπὲρ τῆς ὀρθῆς πίστεως, καὶ τῆς ἐν Χαλκηδόνι ζηλούντων μοναχῶν δέδωκεν. ὁ δὲ βασιλεὺς τινὰς τῶν ἀρχόντων προσέταξεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τῶν Σφωρακίου ἐπ᾽ ἄμβωνος τὴν προσθήκην τοῦ τρισαγίου ὑποβάλλειν, ὥστε τὰ πλήθη ἀγανακτοῦντα ἐξελθεῖν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς λιτῆς γενομένης ἐν τῷ Τρικόγχῳ διὰ τὴν κόνιν· ἡνίκα καὶ Τιμόθεος δι᾽ ἐγγράφου ὑπομνηστικοῦ πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις προσέταξε τὸ τρισάγιον ἐν ταῖς λιταῖς μετὰ τῆς προσθήκης εἰπεῖν. ὅπερ πολλοὶ φοβούμενοι ἐποίησαν. οἱ δὲ μοναχοὶ ἄλλον ψαλμὸν ἦλθον ψάλλοντες. τότε δὴ ἰδὼν ὁ λαὸς ἔκραξε· καλῶς ἦλθον οἱ ὀρθόδοξοι. στάσις τε πολλὴ γέγονε, καὶ ἐμπρησμὸς οἴκων πολλῶν, καὶ φόνοι μυρίοι, τοῦ ὄχλου καταβοῶντος Ἀναστασίῳ, καὶ ἄλλον βασιλέα αἰτουμένων, Βιταλιανὸν δὴ πάντων εὐφημούντων, ὡς αὐτοκράτορα, ὥστε φυγεῖν Ἀναστάσιον, καὶ κρυβῆναι ἐν προαστείῳ ἐγγὺς Βλαχερνῶν, ὑπ᾽ αὐτῆς δὲ Ἀριάδνης ὑβρισθῆναι, ὡς πολλῶν κακῶν αἴτιον Χριστιανοῖς. Ἀλαμουνδάρου δὲ τοῦ φυλάρχου τῶν Σαρακηνῶν βαπτισθέντος, Σευῆρος ὁ δυσσεβὴς δύο ἐπισκόπους ἔπεμψε τῆς λώβης αὐτοῦ μεταδοῦναι αὐτῷ. Θεοῦ δὲ προνοίᾳ ὑπὸ τῶν ὀρθοδόξων ὁ ἀνὴρ ἐβαπτίσθη τῶν δεχομένων τὴν σύνοδον. τῶν δὲ ἐπισκόπων τοῦ Σευήρου διαστρέφειν τὸν φύλαρχον τοῦ ἀληθοῦς δόγματος σπουδαζόντων, θαυμαστῶς αὐτοὺς ἤλεγξεν Ἀλαμούνδαρος δραματουργίᾳ τοιαύτῃ. ἔφη πρὸς αὐτοὺς γράμματα, φησίν, ἐδεξάμην σήμερον, ὅτι Μιχαὴλ ὁ Ἀρχάγγελος τέθνηκε σήμερον. τῶν δὲ εἰπόντων. ἀδύνατον εἶναι τοῦτο. ἔφη πρὸς αὐτοὺς ὁ φύλαρχος. καὶ πῶς Θεὸς γυμνὸς ἐσταυρώθη καθ᾽ ὑμᾶς, εἰ μὴ δύο φύσεων ἦν ὁ Χριστός, εἴπερ μηδὲ ἄγγελος ἀποθνήσκει; καὶ οὕτω μετ᾽ αἰσχύνης ἀνεχώρησαν οἱ τοῦ Σευήρου ἐπίσκοποι. Καβάδης δέ τινας τῶν ἐν Περσίδι Χριστιανῶν ἠγκυλοκόπησεν, οἳ μετὰ ταῦτα περιεπάτησαν.

in Monachos, qui rectam fidem & Chalcedone Synodum actam tuerentur, distribueret. Imperator porro Magistratuum nonnullis, et in sancti Theodori Sphoraciorum templo ex ambone hymni Ter sancti subjicerent additamentum præcepit: ex quo populus indignatus, ex processionis precibus ad Triconchum eo die propter pulverem igneum habitis, se subduxit: cum etiam Timotheus omnibus Ecclesiis per libellum scriptum edixit, ut Ter sanctum hymnum, non omisso additamento, in publicis processionibus decantarent: quod plerique præ metu fecere. Cæterum Monachi Canticum aliud procedebant psallentes. Iis conspectis exclamavit populus. Bene venerint Orthodoxi: Eo quo tumultus vehemens exortus est, multarum domorum visa incendia, & innumeræ cædes perpetratæ, populi confusa plebe contumeliosis vocibus Anastasium impetente, & alium ad imperium advocante, & uno consensu, ceu jam declaratum Imperatorem, acclamante Vitalianum: adeo ut fugerit Anastasius, & Blachernis proxime in suburbio delituerit, eum vero, velut multorum auctorem malorum conviciis usa Ariadna corripuerit. Porro Alamundaro Saracenicarum tribuum Principe baptizato duos Episcopos, eadem, qua ipse tabe infectos, ut ipsi tabem in eum spargerent, ad eum destinavit. Ab Orthodoxis vero Synodo bene affectis, Dei providentia baptizatus, Severianis Episcopis a vero fidei sensu eum divertere studiose machinantibus, ipse Alamundarus arte mira commento hocce proposito eos coarguit. Hodie, inquit ad eos, accepi litteras, quibus Archangelum Michaelem obiisse hoc eodem die nunciatur. Respondentibus illis, rem esse quæ fieri nequiret: ad eos Tribuum Princeps convertit sermonem. Et quomodo, ait, purus merusque Deus juxta mentem vestram fuit cruci suffixus, nisi duabus ex naturis constiterit Christus: quandoquidem neque Angelus letho potest extingui? Atque ita cum dedecore Severiani Episcopi discessere. Cabades porro quibusdam per Persidem Christianis poplitum succidit nervos, qui nihilo secius postmodum recta processerunt.

Edit. Paris. pag. 137.

Κόσμου ἔτη ,ϛε'.	Τῆς θείας σαρκ. φε'.	Ῥωμ. Βασιλ. Ἀναστάσιος ἔτη κζ'.	Περσῶν βασιλ. Καβάδης ἔτ. λ'.	Ῥωμ. ἐπίσ. Ὁρμίσδας ἔτη ι'.	ΚΠ. ἐπίσκ. Τιμόθεος ἔτη ϛ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη ιγ'.	Ἀλεξ. ἐπισ. Ἰωάννης ἔτη ια'.	Ἀντιοχείας ἐπίσκ. Σευῆρος ἔτ. ζ'.
		κγ'	ιθ'	α'	ϛ'	ϛ'	η'	β'

Anni mundi 6005.	Divinæ Incarn. 505.	Rom. Imperat. Anastasius annis 27.	Persarum rex Cabades annis 30.	Romæ Episcop. Hormisdas annis 10.	Constant. Episc. Timotheus annis 6.	Hierosol. Episc. Joannes annis 13.	Alexan. Episc. Joan nes annis 11.	Antioc. Episc. Severus annis 7.
		23	19	2	18	8	8	3

Τούτῳ τῷ ἔτει Βιταλιανὸς παραλαβὼν πᾶσαν τὴν Θρᾴκην, καὶ Σκυθίαν, καὶ Μυσίαν, ἔχων μεθ᾽ ἑαυτοῦ πλήθη Οὔννων καὶ Βουλγάρων, παρέλαβε τὴν Ἀγχίαλον, καὶ τὴν Ὀδυσσόπολιν, πιάσας καὶ τὸν Κύριλλον τὸν στρατηλάτην Θρᾴκης, καὶ ἦλθε πραιδεύων ἕως τοῦ Βυζαντίου. φειδόμενος δὲ τῆς πόλεως ἐν Σωσθενίῳ ἐστρατοπέδευσεν. Ἀναστάσιος δὲ ἀπογνοὺς πέμπει τινὰς τῆς συγκλήτου παρακαλῶν εἰρηνεῦσαι αὐτόν. καὶ ὤμοσε σὺν τῇ συγκλήτῳ, καὶ τοὺς ἐξορισθέντας ἐπισκόπους ἀνακαλεῖσθαι ἐν Ἡρακλείᾳ τῆς Θρᾴκης. ὁ δὲ Βιταλιανὸς προσέθηκεν, ἵνα καὶ οἱ πρίγκιπες ἑκάστης σχολῆς ὀμόσωσι τοῦτο· καὶ Μακεδόνιος καὶ Φλαβιανὸς οἱ ἀδίκως ἐκβληθέντες ἀπολάβωσι τοὺς ἰδίους θρόνους,

Hoc anno Vitalianus occupata universa Thracia, Scythia, & Mysia, ducens secum ingentem Unnorum & Bulgarorum numerum cepit Anchialum & Odyssopolim, ipsumque Thracicæ militiæ Magistrum Cyrillum, prædis quaqua versus ad Byzantium usque abactis, comprehendit. At cum Urbi parceret, ad Sosthenium castra metatus est. Anastasius rebus jam disperatis Senatorii ordinis nonnullos qui de pace agenda eum rogarent, misit: juravitque una cum universo Senatu Episcopos exules Heracleam Thraciæ se revocaturum. His additum voluit Vitalianus, ut uniuscujusque Scholæ Principes idem jurejurando assererent: atque ut Macedonius & Flavianus propriis thronis injuste expulsi, eos reciperent, ac re-

liqui pariter Episcopi suos: & ita demum convocaretur Synodus, ad quam Pontifica Romanus, & cuncti accederent Episcopi: ut hoc pacto quæ adversus Orthodoxos perperam decreta fuissent, communis judicii subjicereotur examini. Imperatore vere, & universo Senatu, & Magistratuum populique reliquis jusjurandum interponentibus, & data fide res ordine exposito gerendas affirmantibus, pax conciliata, & ipse domum repetiit. Porro Secundianus Patricius Anastasii ea sorore gener, & Hypatii pater, ad Vitaliani pedes procidens, multis lachrymis Hypatium proprium filium ea vinculis quibus tenebatur in Mysia, liberum & salvum recepit. Cæterum Hormisdas Romanus Episcopus a Theudericho sollicitatus, & Vitaliano vices redditurus, Evodium Episcopum, & Vitalianom Archidiaconum indicto Heracleæ Concilio, Legatos misit. Accesserunt etiamnum ex diversis locis Episcopi circiter ducenti; qui tam a scelesto Imperatore, quam a Timotheo Constantinopol. Episcopo delusi, re infecta recessere. Impius siquidem Imperator, pactis violatis, ad Papam Romæ ne venirent clam significavit: alınde vero Vitaliano Sacram Romæ mittendam dederat, qua Papam ad Concilium Heracleæ celebrandum ut accederet dolose invitabat. Plebs autem omnis & Senatus universus Anastasium, ceu perjurum cooviciis impetebat. Ad quæ nefarius ille impudentissime dicebat: haberi legem, quæ Imperatorem in necessitate constitutum pejerare ac mentiri jubeat. Hæc ille scelestus Manichæorum discipulus.

Edit. Paris. pag. 138.

A ὁμοίως καὶ πάντες οἱ λοιποὶ ἐπίσκοποι. καὶ ὑπὸ συγκροτηθῇ ἡ σύνοδος, ἐρχομένου τοῦ τῆς Ῥώμης, καὶ πάντων ἐπισκόπων, καὶ ὑπὸ κοινῇ κρίσει δοκιμασθῇ τὰ κατὰ τῶν ὀρθοδόξων τολμηθέντα. τοῦ δὲ βασιλέως καὶ τῆς συγκλήτου, καὶ τῶν λοιπῶν ἀρχόντων τε καὶ λαῶν ὁμοσάντων, καὶ βεβαιωσάντων ταῦτα οὕτω γίνεσθαι, εἰρήνη γέγονε, καὶ ἐπανέζευξεν ἐπὶ τὰ ἴδια. Σεκουνδιανὸς δὲ ὁ Πατρίκιος ὁ γαμβρὸς Ἀναστασίου ἐπ᾽ ἀδελφῇ, πατὴρ δὲ Ὑπατίου, εἰς τοὺς πόδας Βιταλιανοῦ προσπεσὼν πολλοῖς δάκρυσιν, Ὑπάτιον τὸν ἴδιον υἱὸν ἐκ τῶν ἐν Μυσίᾳ δεσμῶν ζῶντα ἀπέλαβεν. Ὁρμίσδας δὲ ὁ ἐπίσκοπος Ῥώμης ὀχλούμενος ὑπὸ Θευδερίχου χαριζόμενος Βιταλιανῷ, Εὐόδιον τὸν ἐπί- B σκοπον ἔπεμψε καὶ τὸν Βιταλιανὸν ἀρχιδιάκονον ἐν τῇ κροτηθείσῃ ἐν Ἡρακλείᾳ συνόδῳ. ἦλθον δὲ καὶ ἐπίσκοποι ὡς διακόσιοι ἐκ διαφόρων τόπων· οἵτινες ἐμπαιχθέντες ὑπὸ τοῦ παρανόμου βασιλέως καὶ Τιμοθέου ἐπισκόπου ΚΠ. ἀνεχώρησαν ἄπρακτοι. ὁ γὰρ ἀσεβὴς βασιλεὺς παραβὰς τὰς συνθήκας, λάθρα ἐδήλωσε τῷ Πάππᾳ Ῥώμης μὴ παραγίνεσθαι. τῷ γὰρ Βιταλιανῷ σάκραν ἦν πέμψας αὐτὴν εἰς Ῥώμην πρὸς τὸ παραγίνεσθαι τὸν Πάππαν ἐπὶ τὸ κροτηθῆναι σύνοδον ἐν Ἡρακλείᾳ. πᾶς δὲ ὁ λαὸς καὶ ἡ σύγκλητος παῤῥησίᾳ ἐλοιδόρουν Ἀναστάσιον ὡς ἐπίορκον. ὁ δὲ παράνομος ἀναιδῶς ἔλεγε νόμον εἶναι κελεύοντα βασιλέα κατ᾽ ἀνάγκην ἐπιορκεῖν καὶ ψεύδεσθαι. ταῦτα ὁ παρανομώτατος Μανιχαίφρων. C

			24	20	2	3	3	9	3

Hoc anno Anastasii perjuriis irritatus Vitalianus in ejus exercitus & reliquam omnem Rempublicam multa mala exercuit: cædibus enim, rapinis, & militum exauctorationibus eos vexans, ad irrogandam demum majorem contumeliam, singulis obolis singulos milites divendebat.

			κδ'	κ'	β'	γ'	γ'	θ'	γ'

Τούτῳ τῷ ἔτει Βιταλιανὸς ἀγανακτήσας κατὰ Ἀναστασίου διὰ τὴν ἐπιορκίαν πολλὰ κακὰ τοῖς ὑπὸ Ἀναστάσιον στρατοπέδοις, καὶ τῇ λοιπῇ πολιτείᾳ ἐπεδείκνυτο· ἀναιρῶν καὶ ἁρπάζων, καὶ ἀφοπλίζων, καὶ τέλος πρὸς ὕβριν ἕκαστον στρατιώτην μιᾶς φόλεως ἐπίπρασκεν.

Anni mundi 6006.	Divinæ incarn. 506.	Rom. Imperat. Anastasius annis 27.	Persarum rex Cabades annis 30.	Romæ Episcop. Hormisdas annis 10.	Constanti. Episc. Timotheus annis 6.	Hierosol. Episc. Joannes annis 23.	Alexan. Episc. Joannes annis 11.	Antioc. Episc. Severus annis 7.
		25	21	3	6	6	10	4

D

Κόσμου ἔτη ,ςϛ.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτη ,φϛ.	Ῥωμ. Βασιλ. Ἀναστάσιος ἔτη κζ'.	Περσῶν βασιλ. Καβάδης ἔτ. λ'.	Ῥωμ. ἐπισ. Ὁρμίσδας ἔτη ι'.	ΚΠ. ἐπισκ. Τιμόθεος ἔτη ϛ'.	Ἱεροσ. ἐπισκ. Ἰωάννης ἔτη κγ'.	Ἀλεξ. ἐπισ. Ἰωάννης ἔτη ιά.	Ἀντιοχείας ἐπισκ. Σευῆρος ἔτ. ζ'.
		κε'	κα'	γ'	ϛ'	ϛ'	ι'	δ'

Hoc anno Unni, quibus Samen appellatio Caspiarum portarum limitibus emensis, Armeniam suis incursionibus infestarunt; Cappadociamque, & Galatiam, & Pootum depopulati, ad Euchaita usque, quæ tantum haud subegerunt, progressi sunt: a quibus fugiens sacer Macedonius, & de vita ubique per viam periclitans, salvus tandem Gangram se recepit. Viri salutem ægre audivit Anastasius, & sub custodia teneri jussit, misso etiam, ut ferunt, qui eum tolleret e medio. Ita consummatus, Gangræ in templo sancti Martyris Callinici, ad ejus reliquias proximus, ubi morborum sanationes præstat, est reconditus. Macedonium mortuum ac jacentem narraot manu crucis sibi signum expressisse. Theodorus autem quidam ex ejus familiaribus vidit eum per somnium sibi dicentem: Excipe ista: & abiens lege coram Aoastasio, & dic ei: Ego quidem ad patres meos, quorum servavi fi-

Τούτῳ τῷ ἔτει Οὖννοι λεγόμενοι Σαβὶρ περάσαντες τὰς Κασπίας πύλας τὴν Ἀρμενίαν ἐξέδραμον, Καππαδοκίαν τε, καὶ Γαλατίαν, καὶ Πόντον ληιζόμενοι, ὡς καὶ Εὐχάιτα μικροῦ δεῖν παραστήσασθαι. ὅθεν καὶ φυγὼν ὁ ἱερὸς Μακεδόνιος κινδυνεύων σχεδὸν εἰς Γάγγραν διεσώθη. ὅπερ μαθὼν Ἀναστάσιος πικρῶς, προσέταξεν ἐκεῖ φυλάττεσθαι, πέμψας, ὥς φασι, καὶ τὸν ἀναιροῦντα αὐτόν. E τελειωθεὶς δὲ ἐν Γάγγραις κατετέθη ἐν τῷ σορῷ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Καλλινίκου ἔγγιστα τῶν λειψάνων αὐτοῦ πολλὰς ἰάσεις ἐπιτελῶν. Μακεδονίου νεκροῦ κειμένου φασὶ τῇ χειρὶ κατασφραγίσασθαι τῷ σταυρῷ. Θεόδωρος δέ τις τῶν συνόντων αὐτῷ εἶδεν εἰς ὄναρ λέγοντα αὐτῷ. ἔκλαβε, καὶ ἀπελθὼν ἐπανάγνωθι Ἀναστασίῳ, καὶ εἰπέ. ἐγὼ μὲν ἀπέρχομαι πρὸς τοὺς πατέρας μου, ὧν τὴν πί-

σιν πεπόρικα. οὐ παύσομαι δὲ ὀχλῶν τῷ δεσπότῃ ἄχει σὺ ἔλθῃς, καὶ εἰς τὴν δίκην εἰσέλθωμεν.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἐν Αλεξανδρείᾳ πλεῖστοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ παιδία δεινῶς πληγέντες ὑπὸ δαιμόνων ἀθρόως ὠλόλυζον· καθ' ὕπνους δέ τις εἶδε τινὰ φοβερὸν λέγοντα, ὅτι διὰ τοὺς ἀναθεματισμοὺς τῆς συνόδου ταῦτα πάσχουσι.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει καὶ Αρεάδνη ἡ βασίλισσα ἐτελεύτησεν. οἱ δὲ μοναχοὶ τῆς ἐρήμου θείῳ ζήλῳ κινούμενοι τέσσαρας διαμαρτυρίας συντάξαντες, δύο μὲν ἔπεμψαν τῷ βασιλεῖ, μίαν δὲ τοῖς ἄρχουσι τῆς χώρας, καὶ μίαν τῷ ἐπισκόπῳ Ιεροσολύμων, διαμαρτυράμενοι, μήτε τῆς ἁγίας ἐν Χαλκηδόνι συνόδου παρεξελθεῖν, μήτε τῷ δυσσεβεῖ Σευήρῳ κοινωνῆσαι· ἐπεὶ πρὸς θάνατον ἑτοίμως ἔχουσιν, ἐμπυρίζοντες, καὶ τοὺς ἁγίους τόπους. τοῦ δὲ ἐπισκόπου Θεσσαλονίκης διὰ φόβον τοῦ βασιλέως κοινωνήσαντος Τιμοθέῳ τῷ Κωνσταντινουπόλεως ἐπισκόπῳ, τεσσαράκοντα ἐπίσκοποι τοῦ Ιλλυρικοῦ καὶ τῆς Ελλάδος συνελθόντες εἰς ἓν, δι' ἐγγράφου ὁμολογίας, ὡς ἀπὸ ἰδίου μητροπολίτου, ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ εἰς Ρώμην πέμψαντες, τῷ Ρώμης κοινωνεῖν ἐγγράφως συνέθεντο. τὸν Θεσσαλονίκης ἐπίσκοπον Θεόδωρος ἱστορικὸς Πατριάρχην ὀνομάζει ἀλόγως, μὴ εἰδὼς τὸ διατί.

dem, vado: Dominum autem interpellare non desinam, donec tu quoque veneris, & ad judicium subeundum una sistamus.

Hoc etiam anno virorum, mulierum, ac puerorum quamplurimi graviter a dæmonibus vexati Alexandriæ frequentius ululabant. Per somnum autem quispiam vidit alium horrendæ speciei virum dicentem: execrationum in Synodum conjectarum causa hæc patiuntur.

Edit. Paris. pag. 139.

Hoc eodem anno Imperatrix Ariadna etiam mortua est. Porro Monachi deserta Palæstinæ loca inhabitantes divino fervore accensi quatuor fidei scriptas ediderunt obtestationes; quarum duas quidem ad Imperatorem, ad Provinciæ Præfectos unam, & alteram ad Hierosolymorum Episcopum miserunt, palam professi, a sancta Chalcedonensi Synodo nullatenus se discessuros, neque cum impio Severo communionem habituros, quandoquidem vel ipsis sacris locis incendio consumptis mortem subire parati forent. Episcopo vero Thessalonicensi ob Imperatoris metum cum Timotheo Constantinopol. Episcopo communionem tenente, quadraginta Illyrici Græciæque Episcopi una convenientes, tabulis etiam testibus professi sunt, ab eo, velut a proprio Metropolita, se discedere, missisque Romam tabulis Romani Pontificis communionem observare polliciti sunt. Theodorus Historicus Thessalonicæ Episcopum appellat Patriarcham: sed nulla prorsus ratione: nec cur ita scripserit, satis ipse novit.

		κϛ'	κβ'	δ'	ε'	ε'	ιά	ε'

Τούτῳ τῷ ἔτει Ιωάννου τοῦ Νικαιώτου ἐπισκόπου Αλεξανδρείας αἱρετικοῦ ἀποθανόντος, Διόσκορος ὁ μικρὸς Τιμοθέου τοῦ Αἰλούρου ἀνεψιὸς προεβλήθη ἐπίσκοπος Αλεξανδρείας. ἐλθὼν δὲ ἐν Βυζαντίῳ ὑπὲρ Αλεξανδρέων πρὸς τὸν βασιλέα πρεσβεύσασθαι διὰ τὸν φόνον τοῦ υἱοῦ Καλλιοπίου τοῦ Αὐγουσταλίου, ὑπὸ τῶν ὀρθοδόξων δημοσίως ὑβρίζετο κατὰ πρόοδον νομιζόντων αὐτὸν κατὰ τῶν ὀρθῶν δογμάτων ἐληλυθέναι. πρεσβεύσας οὖν διὰ τὸν φόνον, μετὰ σπουδῆς ἀνεχώρησεν. ἡ δὲ φόνου αἰτία γέγονεν αὕτη. χειροτονηθέντος Διοσκόρου ἀνεχώρησαν τὰ πλήθη τῶν χωρικῶν λέγοντες· ὅτι εἰ μὴ καθὼς περιέχουσιν οἱ κανόνες τῶν ἁγίων Αποστόλων καθέζεται ἐπίσκοπος. ἦσαν γὰρ οἱ ἄρχοντες οἱ ἐνθρονίσαντες αὐτόν. ὁ δὲ Διόσκορος ἦλθεν εἰς τὸν ἅγιον Μάρκον. καὶ ἐλθόντες οἱ κληρικοὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν ἐκ δευτέρου, καὶ πάλιν ἐχειροτόνησαν. καὶ οὕτως ἐλθὼν εἰς τὸν ἅγιον Ιωάννην ἐπετέλεσε τὴν σύναξιν. ὄντος δὲ ἐκεῖ Θεοδοσίου τοῦ υἱοῦ Καλλιοπίου τοῦ Αὐγουσταλίου, καὶ Ακακίου τοῦ στρατηλάτου, ἀτακτήσαντες οἱ ὄχλοι ἤρξαντο ὑβρίζειν τὸν Αὐγουστάλιον, διὰ τὸ ἐπαινεῖν τὸν βασιλέα Αναστάσιον. ἀδείας δὲ γενομένης εἰσπηδήσαντές τινες ἀπὸ τοῦ θρόνου κατεῖλον τὸν υἱὸν τοῦ Αὐγουσταλίου, καὶ ἀνεῖλον αὐτόν. ὁ δὲ στρατηλάτης Ακάκιος ὅσους ἠδυνήθη πιάσαι, ἀνεῖλε. καὶ ἀκούσας ὁ βασιλεὺς, ὠργίσθη κατ' αὐτῶν. ὁ δὲ Διόσκορος πρεσβεύσας, κατεπράϋνεν αὐτόν. μεταξὺ δὲ Ινδῶν καὶ Περσῶν κάστρον ἐστὶν ὀνόματι Τζουβδαδεσὶρ ἔνθα πολλὰ χρήματα, καὶ λίθους τιμίους εἶναι πολλοὺς Κα-

		26	22	4	5	5	11	5

Hoc anno Joanne Nicæota Alexandriæ Episcopo Hæretico vita functo, Dioscorus minor Timothei Æluri nepos Alexandrinus Præsul est institutus. Pro Alexandrinis vero civibus apud Imperatorem ob filii Calliopii Augustalis necem Legatione fungens, & Byzantium profectus, ab Orthodoxis, qui adversus recta fidei sancita profectionem eum suscepisse arbitrabantur, publice per viam iter agens conviciis excipiebatur. Ob cædem itaque memoratam officio Legati perfunctus, confestim discessit. Hæc vero fuit perpetratæ cædis causa. Dioscoro Episcopo creato oppidanorum multitudo a reliquo Ecclesiæ cœtu segregavit se, dicens: Non sedet Episcopus, nisi qui, prout sancti Canones Apostolici præscribunt, fuerit institutus. Principis enim Magistratus ad thronum eum subvexerant. Igitur ad sancti Marci Dioscoro profecto, convenientes Clerici vestibus iterum induerunt, & ordinationis ritum circa eum iterato perfecerunt: atque ita ad sancti Joannis progressus sacram Synaxim obivit. Cum vero filius Calliopii Augustalis Theodosius, & Acacius militiæ Magister isthic adessent, turbæ tumultuantes Augustalem, quod Anastasium Imperatorem laudasset, conviciis lacessere cœperunt: & deposito metu quidam impetu facto Augustalis filium throno deturbatum interfecerunt. Magister autem militiæ Acacius quos apprehendere valuit, morte mulctavit. Eo nuncio accepto, in Alexandrinos ira motus est Imperator. Dioscorus itaque ad eum Legatione suscepta, animum emollivit. Cæterum Indos inter & Persas castrum est nomine Tzubladeser, quo ingentium pecuniarum & pretiosi lapidis quamplurimi congeriem repositam audiens Ca-

pag. 140.

bades, occupare contendebat. Dæmones autem circa locum excubantes, ne in hominum potestatem cederet, impedimento erant. Admota itaque Magorum & subinde Judæorum, quos penes se habebat, arte universa, nec proposito potitus, fusis ad Deum Christianorum precibus, locum se posse consequi persuasus, Christianorum, qui Persidem incolunt Episcopum quemdam præcepit adduci, qui Synaxi peracta, divinorum particeps factus mysteriorum, & ad locum progressus, præsidiarios dæmones ex eo expulit, & nullo labore Cabadi castrum tradidit. Miraculo stupefactus Cabades, prima consessus sede Episcopum voluit honoratum, Manichæis & Judæis illuc usque primos honores obtinentibus. Liberam quoque fecit potestatem, ut qui vellent, ad baptismum accederent.

βάδης μαθὼν, ἐπεζήτει τοῦτο λαβεῖν. δαίμονες δὲ τῷ τόπῳ παρεδρεύοντες, ἐκώλυον αὐτὸ χειρωθῆναι. πᾶσαν οὖν κινήσας τὴν παρ' αὐτῷ μάγων ἐπίνοιαν, ἔπειτα δὲ καὶ Ἰουδαίων, καὶ τοῦ σκοποῦ μὴ ἐπιτυχὼν, πεισθεὶς διὰ τῆς πρὸς Θεὸν εὐχῆς τῶν Χριστιανῶν τοῦτο κυριεῦσαι, ἐπίσκοπόν τινα Χριστιανὸν τῶν ἐν Περσίδι περὶ τοῦτο παρεσκεύασεν, ὃς σύναξιν ἐπιτελέσας, καὶ τῶν θείων μυστηρίων μεταλαβὼν, προσελθὼν τῷ τόπῳ, τοὺς ἐκεῖσε δαίμονας ἐξεδίωξε· καὶ τῷ Καβάδῃ τὸ κάστρον ἀπόνως παρέδωκε· τούτῳ Καβάδης καταπλαγεὶς τῷ σημείῳ, πρωτοκαθεδρείαν τὸν ἐπίσκοπον ἐτίμησεν, ἕως τότε Μανιχαίων καὶ Ἰουδαίων προκαθεζομένων, ἄδειαν παρέχει καὶ τοῖς βουλομένοις βαπτίζεσθαι.

							Alex. Episc. Dioscorus ann. 1.	
		27	23	5	6	6	1	6

							Ἀλεξ. ἐπισκ. Διόσκορος ἔτος α'	
		κζ'	κγ'	ε'	ϛ'	ϛ'		ϛ'

Hoc anno Anastasius Imperator virum terribilem in visione conspexit, codicem manu gestantem; quem cum aperuisset, & comperisset Imperatoris nomen, dixit ei. Ecce ob fidei tuæ perversitatem annos quatuordecim deleo: Totidemque delevit. Experrectus Amantium Præpositum vocat, & narrat visionem. Dicit ille. Ego quoque cernebam hac nocte astare me Majestati tuæ, porcumque magnum irruentem chlamidemque meam prehendentem in terram me prostravisse, ac devorasse penitus. Advocato itaque Proclo somniorum conjectori res visas enarrant. Refert ille. Brevi spatio uterque vestrum consummatur. Timotheo vero Constantinopol. Episcopo fatis functo, Joannem Cappadocem Presbyterum & Syncellum CP. instituerunt Episcopum. Hic ordinatus tertio Paschatis die Apostolicum induit amictum. Populus autem multa importunitate contendebat a Joanne, ut Severum anathemate perstringeret.

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἀναστάσιος ὁ βασιλεὺς εἶδεν ἐν ὁράματι ἄνδρα φοβερὸν βαστάζοντα κώδικα· καὶ τοῦτον ἀναπτύξας, καὶ εὑρὼν τὸ ὄνομα τοῦ βασιλέως, εἶπεν αὐτῷ. ἰδοὺ διὰ τὴν κακοπιστίαν σου ἀπαλείφω δεκατέσσαρα ἔτη, καὶ ἀπήλειψεν αὐτά. ἐξυπνισθεὶς δὲ καὶ προσκαλεσάμενος Ἀμάντιον τὸν Πραιπόσιτον, εἶπεν αὐτῷ τὸ ὅραμα. ὁ δὲ εἶπεν κἀγὼ ἐθεασάμην ταύτῃ τῇ νυκτὶ, ὅτι Παρισταμένου μου τῷ κράτει σου, χοῖρος μέγας ἐλθὼν, καὶ δραξάμενός μου τῆς χλαίνης, κατέρραξέ με εἰς γῆν. καὶ ἀνάλωσε. προσκαλεσάμενος δὲ Πρόκλον τὸν ὀνειροκρίτην ἐξεῖπεν αὐτῷ τὰ ὁραθέντα. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς. ὅτι ἀμφότεροι οὐ μετὰ πολὺ τελευτᾶτε· τοῦ δὲ ἐπισκόπου ΚΠ. Τιμοθέου ἀποθανόντος Ἰωάννην τὸν Καππαδόκην πρεσβύτερον καὶ Σύγκελλον ΚΠ. ἐπίσκοπον προεχειρίσαντο. οὗτος χειροτονηθεὶς τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ τοῦ Πάσχα τὴν Ἀποστολικὴν ἐνεδύσατο στολήν. ὁ δὲ λαὸς στάσιν πολλὴν ἐποίησε τῷ Ἰωάννῃ τοῦ ἀναθεματίσαι Σευῆρον.

Edit. Paris. pag. 141.

Hoc eodem anno, indictione undecima, mensis Aprilis nono, Anastasius impius Imperator occubuit; exegit in imperio annos septem & viginti, mensesque septem, trigesimo quarto supra ducentesimum anno a Diocletiani imperio; in cujus locum Justinus pius Imperator, vir ætatis provectæ, & expertus rerum, a militiæ cingulo exorsus, & ad Senatus usque ordinem promotus, Illyricus genere suffectus est. Quidam autem autumant Anastasium fulmine de cælo tactum mentis stupore e vivis excessisse.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἰνδικτιῶνι ια. μηνὶ Ἀπριλλίῳ θ. τέθνηκεν Ἀναστάσιος ὁ δυσσεβὴς βασιλεὺς, βασιλεύσας ἔτη κζ'. καὶ μῆνας ζ'. τῷ σλδ'. ἔτει ἀπὸ Διοκλητιανοῦ καὶ ἐβασίλευσεν Ἰουστῖνος ὁ εὐσεβὴς ἀντ' αὐτοῦ, ἀνὴρ πρεσβύτης, καὶ πολύπειρος, ἀπὸ στρατιωτῶν ἀρξάμενος, καὶ ἕως τῆς συγκλήτου προκόψας, Ἰλλυριὸς τῷ γένει. τινὲς δὲ φασιν ὅτι θείῳ σκηπτῷ κεραυνωθεὶς Ἀναστάσιος ἐμβρόντητος γέγονεν.

Anni mundi 6011	Divinæ Incarn. 511	Rom. Imp. Justinus annis 9	Persarum rex Cabades annis 30.	Romæ Episc. Hormisdas annis 10	Constant. Episc. Joannes annis 2.	Hierosol. Episc. Joannes annis 17.	Alex. Episc. Dioscorus annis 1.	Ant. Episc. Severus annis 7
		1	24	6	2	7	2.	7

Κόσμου ἔτη ϛια'	Τῆς θείας σαρκ. φια'	Ῥωμ. βασιλ. Ἰουστῖνος ἔτη θ'.	Περσ. βασιλ. Καβάδης ἔτη λ'.	Ῥωμ. ἐπισκ. Ὁρμίσδας ἔτη ι'.	ΚΠ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη β'.	Ἱεροσ. ἐπισκ. Ἰωάννης ἔτ. κγ'.	Ἀλεξ. ἐπισκ. Διόσκορος ἔτ. γ'.	Ἀντ. ἐπισκ. Σευῆρος ἔτ. ζ'.
		α'.	κδ'	ϛ'.	α'.	ζ'.	β'.	ζ'.

Hoc anno Justinus imperii summam adeptus optimum se omnibus exhibuit. Fuit rectæ fidei studiosus, rerum experientia præstans, & belli gloria præclarus. Uxori vero nomine Lupiciæ conjunctus, eidem imperii coronam impertiit,

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἰουστῖνος βασιλεύσας πᾶσιν ἄριστος ἀπεδείχθη, ζηλωτὴς ὀρθοδόξου πίστεως, ἔμπειρος, καὶ ἐν πολέμοις εὐδοκιμῶν· σύμβιον δὲ ἔχων ὀνόματι Λουπικίαν, ἔστεψεν Αὐγοῦσταν.

γούσαν· ἣν οἱ Δῆμοι ἐκάλεσαν Εὐφημίαν εἰς τὸ στέψαι αὐτήν. Βιταλιανὸς δὲ ὁ προῤῥηθεὶς μετὰ θάνατον Ἀναστασίου Ἰουστίνῳ τῷ μεγάλῳ σφόδρα ᾠκειώθη, ὥστε στρατηλάτου ἀξίαν παρ' αὐτοῦ δέξασθαι, καὶ ὑπατεῦσαι ἐλθόντα ἐν Βυζαντίῳ, καὶ Ὕπατον ἀναγορευθῆναι, καὶ Κόμητα Πρεσέντου, παῤῥησίαν τε ἔχειν τοσαύτην πρὸς τὸν βασιλέα, ὥστε καὶ Σεβῆρον προστάξαι ἐκβληθῆναι, καὶ ἀναιρεθῆναι. λίαν γὰρ ἦν ὀρθόδοξος Βιταλιανός. ὁ δὲ Σεβῆρος ἀκούσας ἔφυγεν, καὶ Ἰουλιανὸς Ἁλικαρνασσοῦ ἐπίσκοπος, καὶ εἰς Αἴγυπτον ἀπελθόντες, ταύτην ἐτάραξαν, τὸν περὶ φθαρτοῦ καὶ ἀφθάρτου λόγον κινήσαντες, Διοσκόρου ἐπισκοπεύοντος Ἀλεξανδρείας. ἐπίσκοποι δὲ καὶ κληρικοὶ ἀπὸ Ῥώμης ἦλθον λαβόντες αὐθεντίαν ὑπὸ Ὁρμίσδου ἐπισκόπου Ῥώμης, ὑπὸ Βιταλιανοῦ ἔτι ζῶντος, Ἰωάννου τοῦ Καππάδοκος ἔτι ζῶντος ἐπισκόπου ΚΠ καὶ τὴν ἁγίαν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον συνετάξαντο τοῖς διπτύχοις πρὸς ταῖς ἄλλαις ἱεραῖς τρισὶ συνόδοις. Σεβήρου δὲ τοῦ δυσσεβοῦς ἐκ ποδῶν γεγονότος, Παῦλος ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας ὁ Ξενοδόχος τῶν Εὐβούλου. καὶ ἐδωρήσατο ὁ βασιλεὺς τῇ πόλει Ἀντιοχείας χιλίας λίτρας χρυσίου· καὶ ταῖς ἄλλαις δὲ πόλεσι πολλὴν εὐνομίαν παρέχει, κωλύσας καὶ τὰς δημώδεις ταραχάς. Ξεναίαν δὲ τὸν Φιλόξενον ἐπίσκοπον Ἱεραπόλεως Μανιχαιόφρονα ὄντα, καὶ Πέτρον Ἀπαμείας ἐξώρισεν ὁ εὐσεβὴς βασιλεὺς Ἰουστῖνος σὺν πᾶσι τοῖς μετέχουσι τῆς λώβης αὐτῶν. Ἀμάντιόν τε τὸν Πραιπόσιτον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν Κουβικουλάριον, καὶ Θεόκριτον τὸν Κόμητα Ἀμαντίου, ὃν ἐβούλετο ποιῆσαι βασιλέα, ὡς τυραννίδα μελετήσαντας, ἀνεῖλεν. ὁ γὰρ Πραιπόσιτος δέδωκε Ἰουστίνῳ χρήματα ῥογεῦσαι, ὅπως Θεόκριτον βασιλεύσῃ. ὁ δὲ στρατὸς καὶ οἱ Δῆμοι οὐχ εἵλοντο τὸν Θεόκριτον βασιλεῦσαι, ἀλλ' Ἰουστῖνον ἀνεκήρυξαν. αὐτοὶ δὲ δυσφορήσαντες τυραννίδα ἐμελέτησαν, καὶ ἀνῃρέθησαν. ἀνεκαλέσατο δὲ ὁ βασιλεὺς πάντας τοὺς ἀδίκως ἐξορισθέντας ὑπὸ Ἀναστασίου, καὶ Ἀππίωνα τὸν Πατρίκιον, ὃν ἐν Νικαίᾳ βίᾳ ἐχειροτόνησεν· ὃν ὁ βασιλεὺς ὡς ἔχέφρονα ἐποίησεν Ὕπαρχον τοῦ Πραιτωρίου, καὶ Διογενιανὸν τῆς ἀνατολῆς στρατηλάτην.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἐφάνη ἀστὴρ ἐν τῇ ἀνατολῇ φοβερὸς κομήτης, ὃς εἶχεν ἀκτῖνα πέμπουσαν ἐπὶ τὰ κάτω, ὃν ἔλεγον ἀστρονόμοι πωγωνίαν εἶναι, καὶ ἐφοβοῦντο.

A quam, dum redimiretur, Euphemiam populares Tribus vocaverunt. Memoratus autem supra Vitalianus post Anastasii mortem Justino magno devinctissimus evasit, adeo ut Magistri militiæ dignitatem ab eo consequeretur, & Byzantium profectus Consulatum gereret. & Consul declararetur, & Præsenti Comes, tantaque apud Imperatorem auctoritate polleret, ut Severum capelli juberet, & occidi. Fuit enim Vitalianus rectæ fidei bene affectus. Eo nuncio accepto, fugit Severus, ac pariter Julianus Halicarnassi Episcopus, &, Dioscoro Alexandrinum adhuc Episcopatum administrante, in Ægyptum profecti de corruptibili & incorrupto motis quæstionibus magnos in ea tumultus excitarunt. Cæterum Episcopi & Clerici B Roma venerunt, qui Hormisdæ Romani Pontificis auctoritate muniti, freti quoque Vitaliani adhuc viventis potentia, & Joannis Cappadocis Constantinopol. Episcopi etiam superstitis diligentia, sanctam Chalcedonensem Synodum aliis tribus factis Synodis annumeraverunt, & una cum eis in sacras tabulas retulerunt. Cæterum impio Severo de medio sublato, Paulus recipiendis peregrinis in Eubulorum domo Præpositus, Antiochiæ Præsul ordinatus est: Mille vero auri libras Antiochenæ civitati largitus Imperator, in reliquas urbes multa passim æquitate est usus, & populares tumultus ubique compescuit. Xenajam quoque, Philoxenum nomine, Hierapoleos Episcopum cum Manichæis sentientem, Petrumque Apameæ, cum omnibus eodem contagio afflatis in exilium pius Imperator expulit: & C Amantium Præpositum, & Andream Cubicularium, & Theocritum Amantii Comitem, quem Imperatorem declarare proponebat, ceu tyrannidem meditatos interfecit. Præpositus enim pecunias Justino donaverat in milites distribuendas, ea conditione, ut Theocritum Imperatorem salutaret: exercitus vero populique Tribus Theocritum imperare non sunt passi, sed Justinum Principem renunciaverunt: quod illi graviter ferentes, & tyrannidem excitare aggressi, interfecti sunt. Cunctos demum ab Anastasio inique relegatos ab exilio revocavit Imperator, Appionem in primis Patricium, quem invitum Nicææ jusserat ille ordinari: hunc vero Justinus velut prudentem & cordaD tum virum Prætorio Præfectum, & Diogenianum militiæ Magistrum in Oriente creavit

Edit. Paris. pag. 142.

Hoc etiam anno stella apparuit in Oriente, terribilis nimirum cometa, e quo radii inferius demissi protendebantur: Barbatum dicebant Astronomi, & ab eo cunctis metuebant.

Κόσμου ἔτη ͵εκιβ'.	Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη φιβ'.	Ῥωμ. βασιλ. Ἰουστῖνος ἔτη θ'.	Περσ. βασιλ. Καβάδης ἔτη λ'.	Ῥωμ. ἐπισκ. Ὁρμίσδας ἔτη ι'.	ΚΠ. ἐπισκ. Ἰωάννης ἔτη β'.	Ἱεροσ. ἐπισκ. Ἰωάννης ἔτη κγ'.	Ἀλεξ. ἐπισκ. Διόσκορος ἔτη γ'.	Ἀντ. ἐπισκ. Παῦλος ἔτη γ'.
		β'.	κε'	ζ.	β.	δ'	γ'.	α'.

Anni mundi 6012.	Divinæ Incarn. 512.	Roman. Imperat. Justinus annis 9.	Persarum rex Cabades annis 30.	Romæ Episcop. Hormisdas annis 10.	Constant. Episc. Joannes annis 2.	Hierosol. Episc. Joannes annis 23.	Alexan. Episc. Dioscorus annis 3.	Antioc. Episc. Paulus annis 3.
		2	25	7	2	8	3	5

E

Τούτῳ τῷ ἔτει Βιταλιανὸς ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν Βυζαντίων μηνιάντων αὐτῷ διὰ τὸ πολλοὺς ἀναιρεθῆναι τῷ καιρῷ τῆς ἐπαναστάσεως αὐτοῦ κατὰ Ἀναστασίου. Ἰωάννου δὲ τοῦ Καππάδοκος

Hoc anno Vitalianus a Byzantinis dolo interfectus est: quod enim rebellionis ejus in Anastasium tempore plurimæ cædes fuissent editæ, graviter ei succensebant. Joanne porro Cappadoce CP. E-

piscopo defuncto, Epiphanius ejusdem Ecclesiæ Presbyter & Syncellus mensis Februarii die vigesimo quinto fuit ordinatus: & Hormisda pariter letho quiescente, Joannes Romæ Episcopatum excepit.

Hoc etiam anno Veneta factio variis per omnes civitates tumultibus excitatis, plurima saxis facta lapidatione, multisque cædibus editis per civitates omnes reliquum sibi populum subegit, & in Magistratus ipsos temere se se extulit. Antiochiæ vero seditionis malum primo natum, in reliquas deinde civitates derivatum est, & per annos quinque invaluit: gladiis vero Prasinos obviam sibi factos, ac etiam per domos se se occulentes, ipsi intro se immittentes obtruncabant, Magistratibus de tot cædibus pœnas sumere non audentibus. Hæc autem ad sextam usque pii Justini annum facinorose gerebantur.

ἐπισκόπου ΚΠ. τελευτήσαντος, Ἐπιφάνιος πρεσβύτερος τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας καὶ Σύγκελλος ἐχειροτονήθη μηνὶ Φεβρουαρίῳ κε'. ὁμοίως δὲ Ὁρμίσδα τῆς Ῥώμης κοιμηθέντος Ἰωάννης τὴν ἐπισκοπὴν διεδέξατο.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἐδημοκράτησε τὸ Βένετον μέρος ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι ταραχὰς ἐγείραντες, καὶ λιθασμοὺς, καὶ φόνους πολλοὺς ἀπεργαζόμενοι. ἐπήρχοντο δὲ καὶ τοῖς ἄρχουσιν. ἀπὸ δὲ Ἀντιοχείας ἤχθη τὸ κακὸν τῆς ἀταξίας, καὶ οὕτω διεδόθη ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι, καὶ ἐπεκράτησεν ἐπὶ χρόνους πέντε, καὶ ἔσφαζον τοῖς ξίφεσι τοὺς ἀπαντῶντας Πρασίνους, καὶ τοὺς κατ' οἶκον κρυπτομένους· ἀνιόντες δὲ ἐφόνευον, μὴ τολμώντων τῶν ἀρχόντων ἐκδίκησιν τῶν φόνων ποιῆσαι. ταῦτα δὲ ἐπράττοντο ἕως ἔτους ἕκτου Ἰουστίνου τοῦ εὐσεβοῦς.

Edit. Paris. pag. 143.

			CP. Episc. Epiphanius annis 16.		Alexand. Episc. Timotheus annis 27.	
3	26	8	1	9	5	2

			ΚΠ. ἐπίσκ. Ἐπιφάνιος ἔτη ιϛ'.		Ἀλεξ. ἐπίσκ. Τιμόθεος ἔτη ζ'.	
γ'	κϛ'	η'	α'	θ'	ε'	β'

Hoc anno Persas inter & Romanos bello revocato Justinus Legatos & munera ad Ziligdem Unnorum regem destinavit: Ille interpositis ex patrio more juramentis, adversum Persas Imperatori suppetias ferre promisit. Aliis porro a Cabade una cum missa legatione acceptis, cum eo pariter præliari spopondit. Nuncio accepto graviter offensus est Justinus. Ad bellum itaque contra Romanos movendum misit Ziligdes hominum viginti millia: Justinus novo de pace tractatu per Legatos instaurato, datisque quasi super alia re litteris, Cabadi Persarum regi de Ziligde, ut Romanis auxilia daturum etiam cum juramento pactus fuerit, significat: in eum finem dona plurima accepisse, Persas Romanis prodere meditari: Nos itaque velut fratres, inquit, in amicitiam redire, & a canibus istis hoc pacto minime deludi oportet. Cabades igitur Ziligdem seorsim interrogat, num ita deludentibus Persis, accepisset a Romanis munera? Ita est: respondet ille. His exarsit Cabades, & ipsum interfecit: missisque per noctem Persarum agminibus copias ejus delevit, eum dolo ductum ad se accessisse suspicatus. Ii demum quibus fuga permissa est domum redierunt.

Euphrasius autem Antiochenus Chalcedonensis Synodi Patrum, & ipsius Papæ Romani nomina diptychis expunxit. Postmodum vero metu pœnitens redditus, quatuor Synodos publice promulgavit.

Cæterum Cabades Persarum res Romanorum Imperatorem domus suæ Curatorem instituere proposuit: majorem quippe natu filium, quem Persarum leges ad regnum vocabant, vel ab eo secundum, quod oculus ei foret effossus, regnare noluit: Chosroem autem ex Aspede sorore susceptum diligebat pater. Quare cum Romanis pacem habere decrevit, & Chosroem Imperatoris filium instituere meditatus, Byzantium Legatos ad Justinum mittit. Imperator adoptivum ex Senatus consilio eum fieri non admisit: mecum enim dolum Romanorumque perniciem, Proclo Quæstore viro prudente ac sagaci præclare id suadente, ejusmodi arte parari persenserunt.

Τούτῳ τῷ ἔτει πολέμου κινηθέντος μεταξὺ Ῥωμαίων καὶ Περσῶν Ἰουστῖνος ἀπέστειλε πρέσβεις καὶ δῶρα πρὸς Ζιλίγδην τὸν ῥῆγα τῶν Οὔννων, καὶ συνέθετο μεθ' ὅρκων πατρίων συμμαχῆσαι τῷ βασιλεῖ κατὰ Περσῶν. ἀποστείλας δὲ καὶ Καβάδης πρὸς αὐτὸν, συνέθετο καὶ αὐτῷ. τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ Ἰουστῖνος, ἐλυπήθη σφόδρα. ἀπέστειλε δὲ πρὸς τοὺς Πέρσας ὁ Ζιλίγδης μετὰ χιλιάδων εἴκοσι τοῦ πολεμῆσαι Ῥωμαίους. ὁ δὲ Ἰουστῖνος ἐδήλωσε Καβάδῃ τῷ βασιλεῖ Περσῶν πρεσβεύων περὶ εἰρήνης, καὶ ὡς ἐπ' ἄλλῳ τινὶ γράψας, καὶ περὶ Ζιλίγδη, ὅτι συμμαχίας ὅρκους ἔχει μετὰ Ῥωμαίων, καὶ ὅτι δῶρα ἔλαβε πολλὰ, καὶ βούλεται προδότης γενέσθαι τῶν Περσῶν, καὶ ὅτι δεῖ ἡμᾶς ἀδελφοὺς ὄντας εἰς φιλίαν ἐλθεῖν, καὶ μὴ ὑπὸ τῶν κυνῶν τούτων ὑπο παίζεσθαι. ὁ δὲ Καβάδης ἐπηρώτησε κατ' ἰδίαν τὸν Ζιλίγδην, εἰ ἔλαβε παρὰ Ῥωμαίων δῶρα, προτραπεὶς κατὰ Περσῶν; ὁ δὲ εἶπε· ναί. καὶ ὀργισθεὶς ὁ Καβάδης ἐφόνευσεν αὐτὸν, καὶ διὰ νυκτὸς πέμψας πλήθη Περσῶν, ἀνεῖλε τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὑπονοήσας, ὅτι δόλῳ ἦλθε πρὸς αὐτόν. ὅσοι δὲ ἠδυνήθησαν φυγεῖν ἀνέζευξαν εἰς τὰ ἴδια.

Εὐφράσιος δὲ Ἀντιοχείας τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον ἐξέβαλε τῶν διπτύχων, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Πάπα Ῥώμης. μετὰ δὲ ταῦτα φοβηθεὶς, τὰς τέσσαρας συνόδους ἐκήρυττεν.

Καβάδης δὲ ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς τὸν τῶν Ῥωμαίων βασιλέα ἐπίτροπον τοῦ ἑαυτοῦ οἴκου καταλιπεῖν ἠθέλησεν· οὐ γὰρ ἐβούλετο τὸν πρεσβύτερον αὐτοῦ υἱὸν, ὃν καὶ ὁ νόμος Περσῶν ἐκάλει τοῦ ἄρξαι, ἀλλ' οὐ τὸν δεύτερον, διότι τὸν ὀφθαλμὸν ἐκκέκοπτο, Χοσρόην δὲ ὡς ἐκ τῆς Ἀσπέδη ἀδελφῆς γεννηθέντα ἠγάπα ὁ πατήρ. ἔδοξεν οὖν αὐτῷ εἰς Ῥωμαίους εἰρηνεῦσαι· καὶ Χοσρόην ἐποιεῖτο παῖδα τοῦ βασιλέως γενέσθαι· ἐπὶ τούτοις πρέσβεις εἰς τὸ Βυζάντιον πρὸς Ἰουστῖνον ἔπεμψεν· ὁ δὲ βασιλεὺς τὴν σύγκλητον εἰς βουλὴν καλέσας οὐ κατεδέξατο τοῦτο γενέσθαι, δόλον καὶ προδοσίαν Ῥωμαίων τοῦτο καλοῦντες, Πρόκλου Κοιαίστωρος ἀνδρὸς συνετοῦ καὶ ἀγχίνου τοῦτο καλῶς βουλευσαμένου.

A

		δ'	κζ'	θ'	β'	ι'	β'	γ'

Τούτῳ τῷ ἔτει ἔπαθεν ὑπὸ θεομηνίας τὸ Δυρράχιον πόλις τῆς νέας Ἠπείρου τοῦ Ἰλλυρικοῦ. ὁ δὲ βασιλεὺς πολλὰ χρήματα παρέσχεν εἰς ἀνανέωσιν τῆς πόλεως. ὁμοίως δὲ καὶ ἡ Κόρινθος μητρόπολις τῆς Ἑλλάδος, καὶ αὐτὴν μεγάλως ἐφιλοτιμήσατο.

			ε'	κη'	ι'	γ'	ια'	γ'	Ἀντ. ἐπίσκ. Εὐφράσιος ἔτη ε'. α'

B

Τούτῳ τῷ ἔτει Τζάθος ὁ τῶν Λαζῶν βασιλεὺς ἀποστατήσας τῆς τῶν Περσῶν βασιλείας, Καβάδου βασιλεύοντος, καὶ φιλοῦντος τὸν Τζάθον, ὡς καὶ προβαλλόμενον αὐτὸν βασιλέα τῶν Λαζῶν, ἦλθε πρὸς Ἰουστῖνον εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ παρεκάλεσε τὸν βασιλέα Χριστιανὸν αὐτὸν γενέσθαι, καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἀναγορευθῆναι βασιλέα τῶν Λαζῶν. ὁ δὲ βασιλεὺς αὐτὸν μετὰ χαρᾶς δεξάμενος ἐφώτισεν αὐτόν, καὶ υἱὸν ἀνηγόρευσεν. ἔγημε δὲ καὶ γυναῖκα Ῥωμαίαν, τὴν ἔγγονον Ὀμοῦ τοῦ πατρικίου καὶ Ἀποκουροπαλάτου Οὐαλεριανήν τινα, καὶ εἰς τὴν ἰδίαν χώραν ἔλαβε, προχειρισθεὶς παρὰ Ἰουστίνου βασιλεὺς τῶν Λαζῶν, φορέσας στέφανον καὶ χλαμύδα βασιλικὴν ἄσπρην ἔχουσαν ταυλίον χρυσοῦν, ἐν ᾧ ἐκ κεντητοῦ ἐγκεχάρακτο ἡ εἰκὼν τοῦ βασιλέως Ἰουστίνου, καὶ στιχάριν ἄσπρον ἔχον πλουμία χρυσᾶ, καὶ εἰκόνα τοῦ βασιλέως· τὰ δὲ τζαγγία αὐτοῦ ῥούσια ἦσαν ἔχοντα μαργαρίτας Περσικῷ σχήματι· ὁμοίως ἡ ζώνη αὐτοῦ ἦν χρυσῆ διὰ μαργαριτῶν. ἔλαβεν δὲ παρὰ βασιλέως δῶρα πολλά, καὶ μετὰ χαρᾶς ἀπῆλθεν εἰς τὰ ἴδια. γνοὺς δὲ τοῦτο Καβάδης ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς ἐδήλωσεν τῷ βασιλεῖ Ἰουστίνῳ, ὅτι φιλίας καὶ εἰρήνης μεταξὺ ἡμῶν οὔσης τὰ ἐχθρῶν πράττεις, καὶ τοὺς ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Περσῶν ὄντας ἀπ' αἰῶνος προσελάβου. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀντεδήλου αὐτῷ. ἡμεῖς τινὰ τῶν ὑποκειμένων τῇ βασιλείᾳ σου οὐ προσελαβόμεθα, οὔτε προετρεψάμεθα. ἀνελθὼν Τζάθος εἰς τὰ ἡμέτερα βασίλεια ἐδεήθη προσπίπτων ἡμῖν ῥυσθῆναι μυσαροῦ καὶ ἑλληνικοῦ δόγματος καὶ ἀσεβῶν θυσιῶν καὶ πλάνης δαιμόνων, καὶ προσελθεῖν τῷ δημιουργῷ τῶν ὅλων Θεῷ, καὶ γενέσθαι Χριστιανός. τοῦτον ἡμεῖς βαπτίσαντες ἀπελύσαμεν εἰς τὴν ἰδίαν χώραν. ἐκ τότε λοιπὸν ἐγένετο ἔχθρα μεταξὺ Ῥωμαίων καὶ Περσῶν.

C

D

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει καὶ τὰ κατὰ τὸν ἅγιον Ἀρέθαν καὶ τοὺς ἐν Νεγρᾷ τῇ πόλει ἐπράχθη ὑπὸ τῶν Ὁμηριτῶν, καὶ πόλεμος Ἐλεσβαὰ τοῦ βασιλέως τῶν Αἰθιόπων πρὸς τοὺς Ὁμηρίτας, καὶ ἡ νίκη αὐτοῦ.

E

			ς'	κθ'	Ῥώμης ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη γ'. α'	δ'	ιβ'	δ'	β'

			4	27	9	2	10	2	3

Edit. Parif. pag. 144.

Hoc anno Dyrrhachium novæ Epiri in Illyrico civitas plagam cælitus immissam accepit. Imperator vero vim pecuniarum ingentem ad civitatis instaurationem erogavit. Parem cladem passa est Corinthus Græciæ Metropolis; & in eam magna quoque liberalitate usus est.

			5	18	10	3	21	3	Ant. Episc. Euphrasius annis 5.	1

Hoc anno Tzathus Lazorum rex regni Persarum desertor factus, Cabade regnante, atque adeo ipsum amante, ut in Lazorum regnum eum extulisset, ad Justinum Byzantium veniens, Christianum fieri, & ab eo Lazorum regem renunciari rogavit Imperatorem. Hunc Imperator benigne acceptum baptismi lumine illustravit, & filium declaravit. Romanam vero duxit uxorem, Homi Patricii & Excuropalatæ neptem, nomine Valerianam, quam demum Lazorum rex creatus in patriam duxit: discessit ille redimitus corona, & chlamyde, qualis est Imperatoris candida ornatus, cui superius tabula ex auro fuit adsuta, in qua Justini Imperatoris imago coloribus acu ductis depicta erat; & toga pariter candida auro Phrygionis arte affixo & Imperatoris effigie conspicua: Ocreolæ quippe ejus puniceæ erant, margaritis more Persico distinctæ, similiter & zona ejus erat aurea gemmis inspersa. Donis demum ab Imperatore pluribus acceptis lætus domum reversus est. De his Cabades Persarum rex certior factus, Imperatori Justino significat: Fœdere & pace inter nos sancitis, quæ decent hostes admittis, hominesque Persarum supra hominum memoriam omnem dominio subditos tibi recipis. Imperator in adversum scribit. Nullum regno tuo subjectum nobis vindicavimus, aut ad nos pelleximus. Tzathus tantummodo ad regiam nostram profectus, & pedibus nostris advolutus, ut ab execranda Gentilium superstitione, & ab impuris sacrificiis, dæmonumque fallaciis ereptus, ad Deum rerum omnium conditorem accessum haberet, fieretque Christianus, rogavit. Illum itaque baptismo lustratum in propriam sibi regionem subinde remisimus. Ab eo tempore graves Romanos inter & Persas sequutæ sunt discordiæ.

Hoc etiam anno nefarium facinus adversus sanctum Aretham cæterosque urbis Negræ incolas admissum est, bellumque ab Elisbaa Æthiopum rege contra Homeritas susceptum, victoriaque demum ab ipsis reportata.

pag. 145.

			6	29	Romæ Episc. Joannes annis 3. 1	4	12	4	2

Hoc anno Theuderichus pravis Arii sensibus infectus Romam occupans, Joannem Papam ad Imperatorem Justinum Byzantium proficisci coegit, & pro Arianis, ne hæresi sua per vim abducerentur, legatione fungi: quandoquidem ipse Theuderichus idem adversus Catholicos Italiæ incolas commissurum minabatur. Joannes itaque Byzantium appellens, & ab Epiphanio Patriarcha invitatus, congressum denegavit, donec ipse, qui Romanus esset Pontifex, primum in consessu locum supra Epiphanium obtinuisset. Joannes cunctis quidem Episcopis communionis impertiit commercium, quod cum Timotheo Alexandrino sibi nullum esse proposuit. Cabades autem Peroxis filius Persarum rex plurima Manichæorum millia una cum eorum Episcopo Indazaro, & aliis sensus ejusdem consortibus ordinis Senatorii Persis, una die neci tradidit. Filium siquidem ejus tertium, cui nomen Phthasuarsan, quem Sambuce ejus filia ei pepererat, cum Manichæi puerum instruxissent, & in suam traxissent opinionem, in hunc modum sunt adorti: Consenuit pater tuus; cum si mori contigerit, fratrum tuorum quempiam, qui eorum teneat sententiam, confestim Archimagi regem instituent. Nos precibus nostris id regi persuadere possumus, ut regno abdicato, te in suum locum subroget, quo Manichæorum dogma stabilias, & confirmes. Hæc, si regnaret, executurum se spopondit. De quibus certior factus Cabades, publica regni comitia convocari, Phthasuarsan filio, ajebat ille, inaugurando. Manichæis autem omnibus una cum Episcopo suo, conjugibus, & filiis, conventui adesse jussis, Glonazem pariter Archimagum, cæterosque magos, & Bazanem Christianorum Episcopum, sibi dilectum, ceu medicinæ peritia præstantem una congregat: moxque Manichæos verbis compellans, ait. Arridet, quam tenetis sententia: & ut ejus sequaci, vestrique sensus socio filio meo Phthasuarsan, dum etiam inter vivos ago, regno cedere apud me statutum est. Discedite igitur, & in diversam partem abire, ut eum regem suscipiatis. Illi audaciores his verbis facti, a reliquis cum fiducia segregaverunt se: Cabades porro data exercitui ingressus libertate, cunctos cum eorum Episcopo, sub Archimagi & Christianorum Episcopi conspectu gladiis in frusta concidit. Tum Sacras in omnem Persarum ditionem emisit, quibus omnes quotquot deprehendi possent, Manichæos occidi, vivos comburi, eorumque facultates fisco addici, nec non libros eorum cremari jubebat. Porro pius Imperator Justinus omni dexteritate & animi robore Rempublicam administrans, missis per urbes omnes passim Sacris, in eos qui tumultus & cædes ederent severius animadvertit, Constantinopol. cives in pace continuit, magnumque de se terrorem incussit. Ut primum vero suscepit imperium, Theodoram conjugem suam coronavit Augustam, Hypatium quoque Patricium Secundini filium Orientalibus partibus adversus Persas & Saracenorum excursiones tutandis, Orientalis militiæ Magistrum instituit: sed & magnam in Manichæos persecutionem excitavit: multosque supplicio affecit.

Edit. Paris. pag. 146.

Τούτῳ τῷ ἔτει Θευδέριχος κρατῶν τῆς Ῥώμης Ἀρειανοφρονῶν ἐβιάσατο τὸν Πάππαν Ἰωάννην ἐλθεῖν εἰς τὸ Βυζάντιον πρὸς τὸν βασιλέα Ἰουστῖνον, καὶ πρεσβεῦσαι ὑπὲρ Ἀρειανῶν, ὥστε μὴ ἀναγκάζειν αὐτοὺς ἐξίστασθαι τῆς αἱρέσεως αὐτῶν· ἐπεὶ καὶ Θευδέριχος εἰς τοὺς κατὰ τὴν Ἰταλίαν ὀρθοδόξους τοῦτο ποιεῖν ἠπείλει. ὁ δὲ Ἰωάννης ἐλθὼν ἐν Βυζαντίῳ, καὶ προτραπεὶς ὑπὸ Ἐπιφανίου τοῦ Πατριάρχου, οὐκ ἀπεδέξατο, ἕως προεκάθισεν Ἐπιφανίου ὁ Ῥώμης. ὁ δὲ Ἰωάννης πᾶσι μὲν τοῖς ἐπισκόποις ἐκοινώνησε. Τιμοθέῳ δὲ Ἀλεξανδρείας οὐκ ἐκοινώνησε· Καβάδης δὲ ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς υἱὸς Περόζου πολλὰς μυριάδας Μανιχαίων σὺν τῷ ἐπισκόπῳ αὐτῶν Ἰνδαζάρῳ ἀνεῖλεν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ σὺν τοῖς οὖσι συγκλητικοῖς Πέρσαις ἐκ τοῦ αὐτοῦ φρονήματος· τὸν γὰρ υἱὸν αὐτοῦ τὸν τρίτον, τὸν λεγόμενον Φθασουαρσὰν, ὃν ἐγέννησεν αὐτῷ Σαμβύκη ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ, οἱ Μανιχαῖοι παιδαγωγήσαντες, καὶ τοῦ ἰδίου φρονήματος ποιήσαντες, ἐπηγγείλαντο αὐτῷ· ὅτι ὁ σὸς πατὴρ γεγήρακε, καὶ εἰ συμβῇ αὐτὸν τελευτῆσαι, οἱ ἀρχιμάγοι ἕνα τῶν σῶν ἀδελφῶν ποιοῦσι βασιλέα, διὰ τὸ κρατηθῆναι τὸ δόγμα αὐτῶν. ἡμεῖς δὲ δυνάμεθα δι' εὐχῶν ἡμῶν πεῖσαι τὸν σὸν πατέρα ἀποτάξασθαι τῆς βασιλείας, καὶ σὲ προχειρίσασθαι, ἵνα πανταχῆ κρατύνῃς τὸ τῶν Μανιχαίων δόγμα. ὁ δὲ συνετάξατο τοῦτο ποιεῖν, ἐὰν βασιλεύσῃ. γνοὺς δὲ ταῦτα Καβάδης ἐκέλευσε κομμέντον γενέσθαι διὰ τὸ, φησὶ, ποιῆσαι τὸν υἱὸν Φθασουαρσὰν βασιλέα. κελεύσας δὲ πάντας τοὺς Μανιχαίους σὺν τῷ ἐπισκόπῳ αὐτῶν, καὶ γυναιξὶ, καὶ τέκνοις, παραγενέσθαι ἐν τῷ κομμέντῳ, ὁμοίως καὶ τὸν ἀρχιμάγον Γλωνάζην, καὶ τοὺς μάγους, καὶ τὸν τῶν Χριστιανῶν ἐπίσκοπον Βαζάνην ἀγαπώμενον παρὰ Καβάδῃ, ὡς ἰατρὸν ἄριστον, καὶ καλέσας τοὺς Μανιχαίους, ἔφη. χαίρω ἐπὶ τῷ ὑμετέρῳ δόγματι, καὶ θέλω δοῦναι ἔτι ζῶν τὴν βασιλείαν τῷ υἱῷ μου Φθασουαρσὰν, ὡς σύμφρονι ὑμῶν. ἀλλὰ ἀφορίσατε ἑαυτοὺς πρὸς τὸ παραλαβεῖν αὐτόν. οἱ δὲ θαρσήσαντες μετὰ παρρησίας ἀφώρισαν ἑαυτούς. ὁ δὲ Καβάδης ἐπιτρέψας τῷ στρατεύματι εἰσελθεῖν πάντας κατέκοψε ξίφεσι σὺν τῷ ἐπισκόπῳ αὐτῶν ἐπ' ὄψεσι τοῦ ἀρχιμάγου, καὶ τοῦ ἐπισκόπου τῶν Χριστιανῶν. καὶ ἐξέπεμψε σάκρας εἰς πᾶσαν ἑαυτοῦ γῆν, ὥστε τὸν εὑρισκόμενον Μανιχαῖον ἀναιρεῖσθαι, καὶ πυρίκαυστον γενέσθαι, καὶ τὰς ὑποστάσεις αὐτῶν εἰς τὰ βασιλικὰ ταμιεῖα εἰσκομίζεσθαι, καὶ τὰς βίβλους αὐτῶν καίεσθαι. ὁ δὲ εὐσεβὴς βασιλεὺς Ἰουστῖνος ἐν πάσῃ ἱκανότητι καὶ ἀνδρείᾳ τὴν βασιλείαν ἐπιλαβόμενος, σάκρας πανταχοῦ ἐν ταῖς πόλεσιν ἐξαπέστειλεν, ὥστε τιμωρηθῆναι πάντας τοὺς ἀταξίας ἢ φόνους ποιοῦντας, καὶ τοὺς ἐν ΚΠ. εἰρηνεῦσαι, καὶ φόβον ἔδειξε πολύν. ἔστεψε δὲ καὶ τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα τὴν Θεοδώραν Αὐγοῦσταν ἅμα τῷ βασιλεῦσαι αὐτόν. καὶ προεβάλετο τὸν Πατρίκιον Ὑπάτιον στρατηλάτην ἀνατολῆς τὸν Σεκουνδίνου φυλάξαι τὰ ἀνατολικὰ μέρη διὰ τοὺς Πέρσας, καὶ τὰς τῶν Σαρακηνῶν ἐπιδρομάς. ἐποίησε δὲ καὶ αὐτὸς διωγμὸν μέγαν κατὰ Μανιχαίων, καὶ ἐτιμωρήσατο πολλούς.

A

Κόσμου ἔτη ͵ϛιζ'.	Τῆς θείας σαρκ. φιζ'.	Ῥωμ. βασιλ. Ἰουστῖνος ἔτη θ'.	Περσ. βασιλ. Καβάδης ἔτη λ'.	Ῥωμ. ἐπισκ. Ἰωάννης ἔτη γ'.	ΚΠ. ἐπισκ. Ἐπιφάνιος ἔτη ιϛ'.	Ἱεροσ. ἐπισκ. Ἰωάννης ἔτη κγ'.	Ἀλεξ. ἐπισκ. Τιμόθεος ἔτη ζ'.	Ἀντ. ἐπισκ. Εὐφράσιος ἔτη ἑ.
		ζ'.	λ'	β'.	ι.	ηγ'	ι.	γ'.

Anni mundi 6017.	Divinæ incarn. 517.	Rom. Imp. Iustinus annis 9	Persarum rex Cabades annis 30.	Romæ Episc. Joannes annis 3.	Constant. Episc. Epephanius annis 36.	Hierosol. Episc. Joannes annis 23.	Alex. Episc. Timotheus annis 17.	Ant. Episc. Euphrasius annis 5.
		7	10	2	5	21	5	3

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἀνάζαρβος μητρόπολις τῆς δευτέρας Κιλικίας ἔπαθεν ὑπὸ σεισμοῦ φοβερωτάτου ἡγεμονεύοντος αὐτῆς Καλλιοπίου υἱοῦ Εἰρηναίου, καὶ ἐπτώθη πᾶσα ἡ πόλις. ταύτην δὲ Ἰουστῖνος ἤγειρε, καὶ Ἰουστινόπολιν ἐκάλεσεν.

Hoc anno Anazarbus secundæ Ciliciæ Metropolis terræ motu prorsus horribili ruinam passa est ingentem, Calliopio Irenæi filio ejus rectore: corruit enim universa civitas: quam demum Justinus reparavit, & appellavit Justinopolim.

B

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει κατεποντίσθη ὑπὸ θεομηνίας διὰ ὑδάτων ποταμῶν Ἔδεσα πόλις μεγάλη, περιβόητος τῆς Ὀσροηνῆς ἐπαρχίας μητρόπολις. ὁ γὰρ Σκίρτος ποταμὸς διὰ μέσου αὐτῆς παρερχόμενος πολλὴν αὐτῇ πλοῦτον καὶ τέρψιν παρέχει. τὸ τηνικαῦτα δὲ πλημμυρήσας δίκην θαλάσσης τοὺς οἴκους σὺν τοῖς οἰκοῦσι σύρων ἐπόντιζε. λόγος δὲ κρατεῖ ἐν αὐτοῖς τοῖς περισωθεῖσιν, ὅτι καὶ ἄλλοτε ἐπόρθησε τὴν πόλιν ὁ αὐτὸς ποταμὸς, ἀλλ' οὐχ οὕτω. μετὰ δὲ τὸ παῦσαι τὰ ὕδατα, εὑρέθη πλὰξ λιθίνη ἐν τῇ ὄχθῃ τοῦ ποταμοῦ γεγραμμένη ἱερογλυφικοῖς γράμμασιν ἔχουσα οὕτω. Σκίρτος ποταμὸς σκιρτήσει κακὰ σκιρτήματα πολίταις. ὁ δὲ βασιλεὺς Ἰουστῖνος πολλὰ παρέχει ταῖς ἀμφοτέραις πόλεσιν εἰς ἀνανέωσιν.

Hoc etiam anno Edessa civitas amplissima, & magni nominis, Osrhoenæ provinciæ caput, irato numine fluviorum aquis tota obruta est. Scirtus quippe fluvius per mediam urbem influens magnas urbi divitias deliciasque secum invehit. Tum vero maris in modum intumescens, domos cum habitatoribus aquarum abreptas copia demersit in profundum. Penes eos vero qui remanserunt incolumes rumor invaluit, fluvium eumdem jam alias urbem devastasse, at non tanta clade illata. Aquis demum subductis, in fluminis ripa lapidea tabula Hieroglyphicis characteribus exarata in hanc formam reperta est. Scirtus fluvius, qui Saltator, infelices prorsus civibus istis saltabit saltus. Utrique vero civitati restaurandæ Justinus Imperator multa buna contulit.

C

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἐφάνη γυνή τις ἀπὸ Κιλικίας γιγαντογενὴς, ὑπερέχουσα τῇ ἡλικίᾳ πάντα ἄνθρωπον τέλειον πήχυν ἕνα, καὶ πλατεῖα σφόδρα, γυρεύουσα τὰς πόλεις ἐλάμβανε κατὰ ἐργαστήριον φόλλιν μίαν.

Hoc etiam anno, mulier quædam Cilissa Gigantæa prorsus specie visa est, quæ perfectum & procerum quemque virum unius cubiti magnitudine, & corporis in latum sumpti amplitudine superaret. Perrabat illa civitates omnes, & ex singulis officinis obolum unum colligebat.

Edit. Parif. pag. 147.

			Περσῶν βασιλ. Χοσρόης ἔτη μη'					
		ϛ'	α'	γ'	ϛ'	ιδ'	ϛ'	δ'

			Persarum rex Chosroes annis 48.					
		3	1	3	6	14	6	4

D

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Ὀκτωβρίῳ τῆς δ'. ἰνδικτιῶνος τὰ προοίμια τῆς τοῦ Θεοῦ ὀργῆς ἐπῆλθε τῇ πόλει Ἀντιοχείας. ἐμπυρισμὸς γὰρ μέγας γέγονεν ἀοράτως ἐν τῷ μέσῳ τῆς πόλεως, ὅστις προεμήνυσε τὴν μέλλουσαν ἔσεσθαι τοῦ Θεοῦ ἀπειλήν. ἀνήφθη γὰρ τὸ πῦρ ἀπὸ τοῦ μαρτυρίου τοῦ ἁγίου Στεφάνου, καὶ ἕως τοῦ Πραιτωρίου τοῦ στρατηλάτου ἔφθασεν· αὕτη ἐγένετο ἀρχὴ ὠδίνων. ἐγένοντο δὲ οἱ ἐμπυρισμοὶ ἐπὶ μῆνας ἕξ, καὶ ἐκάησαν οἶκοι πολλοὶ, καὶ ἀπέθανον λαοὶ πολλοί. καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο γνῶναι πόθεν τὸ πῦρ ἀνήπτετο. ἐκ γὰρ τῶν κεράμων τὸ πεντάστεγον ἀνελάμβανε. κατὰ δὲ πρεσβείαν Εὐφρασίου τοῦ πατριάρχου ἐφιλοτιμήσατο ὁ βασιλεὺς τὴν πόλιν κεντηνάρια δύο χρυσίου.

Hoc anno mense Octobri, indictione quarta, divinæ ultionis primitiæ Antiochenam urbem invaserunt. Magnum quippe in media urbe incendium, nec visum unde, excitatum est, quod imminentem Dei vindictam portendit. Ignis siquidem in Martyrio sancti Stephani accensus, usque ad Prætorium Magistri militum pervasit. Fuit id infaustum dolorum exordium. Incendia vero per menses sex duravere, quibus ædes multæ combustæ, multique viri interempti: nec quisquam potuit dignoscere unde accenderetur ignis: A tegulis enim excelsum & amplum quinque tabulatorum ædificium totum exarsit. Imperator autem Euphrasii Patriarchæ Legatione exoratus auri centenaria duo urbi largitus est.

E

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Μαΐῳ μηνὸς κ'. τῆς αὐτῆς Ἰνδικτιῶνος, ὥρᾳ ζ'. ὑπατεύοντος ἐν τῇ Ῥώμῃ Ὀλυβρίου ἔπαθεν ὑπὸ θεομηνίας Ἀντιόχεια ἡ μεγάλη τῆς Συρίας πάθος ἀνεξήγητον. τοσοῦτον ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτὴν, ὥστε πτωθῆναι σχεδὸν πᾶσαν τὴν πόλιν, καὶ τάφον τῶν οἰκητόρων γενέσθαι. τινὰς δὲ καταχωσθέντας, καὶ ἔτι ζῶντας ὑπὸ τὴν γῆν πῦρ ἐκ τῆς γῆς

Eodem etiam anno, Maii mensis vigesimo, eadem indictione, hora septima, Olybrio Romæ Consulatum gerente, Antiochia magna Syriæ infortunio, quod verbis exprimi vix potest, & ultore Deo jactata est. Dei siquidem ira adeo eam concussit, ut tota pene urbs corruerit, & civium sepulchrum evaserit. Quosdam vero terra obrutos, & adhuc viventes i-

gnis e terra erumpens combussit. Alius Ignis ex aere instar scintillarum decidit, & quos attigisset, fulminis in morem cremavit: terraque per annum continuum concussa est.

A ἐξελθὼν κατέφλεξε. καὶ ἕτερον πῦρ ἐκ τοῦ ἀέρος, ὡς σπινθῆρες, κατήρχετο, καὶ κατέκαιεν, ὥσπερ ἀστραπὴ, τὸν εὑρισκόμενον· καὶ ἐσείετο ἡ γῆ ἐπὶ ἐνιαυτὸν ἕνα.

Anni mundi 6019.	Divinæ Incarn. 519.	Rom. Imp. Justinus annis 9.	Persarum rex Chosroes annis 48.	Romæ Episc. Felix annis 4.	Constant. Episc. Epiphanius annis 16.	Hierosol. Episc. Joannes annis 13.	Alexand. Episc. Timotheus annis 17	Antioc. Episc. Euphrasius annis 5.
		9	2	1	7	11	9	6

Κόσμου ἔτη ϛιθ'.	Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη φιθ'.	Ῥωμ. βασιλ. Ἰουστῖνος ἔτη θ'.	Περσῶν βασ. Χοσρόης ἔτη μη'.	Ῥωμ. ἐπίσκ. Φήλιξ ἔτη δ'.	Κωνσ. ἐπίσκ. Ἐπιφάνιος ἔτη ιϛ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη κγ'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Τιμόθεος ἔτη ιζ'.	Ἀντ. ἐπίσκ. Εὐφράσιος ἔτη ε'.
		θ'	β'	α'	ζ'	ια'	ζ'	ι'

Hoc anno terræ motu continuo invalescente, Euphrasius Antiochiæ Episcopus ex agitatione obrutus interiit: omnes quoque ædes & Ecclesiæ conciderunt, & urbis decor omnis deletus est: sed neque talis calamitas aliis sæculis quavis in urbe auditur. Pientissimus autem Imperator Justinus ea re cognita, ingenti animi dolore percussus, sublato capitis sui diademate, purpuraque deposita, plures dies deformi sacco velatus luctum egit: adeo ut festivo die procedens in Ecclesiam coronæ insigne vel chlamydem deferre non admiserit: verum sic simplici habitu processerit, solo mandya purpureo subornatus, & coram toto Senatu ingemiscens: cæterique omnes lugubria induti una cum eo luxerunt. Imperator porro Carinum Comitem datis auri centenariis quinque confestim misit, ad effodiendas egerendasque ruinas, si forte posset aliquem periculo liberare, & a prædonibus & raptoribus res ruderibus immersas suis possessoribus servare. Subindeque post eum in ejus vestigia Phocam Crateri filium Patricium, Asterium quoque Patricium, & Expræfectum viros cordatos misit Imperator, qui pecuniarum immensa vi ab eo accepta, repararent urbem. Cæterum Aprilis mensis die quarto, Paschali festo ejusdem quintæ indictionis, morbo correptus Imperator Justinus Justinianum germanum nepotem Imperatorem adhuc vivus instituit, coronam insuper imposuit, & menses quatuor potestatis collegam habuit. Augusto vero mense ejusdem quintæ indictionis, Justiniano in Imperatorem relicto, piissimus Justinus diem obiit.

Edit. Paris. pag. 148.

Τούτῳ τῷ ἔτει τοῦ σεισμοῦ ἐπικρατοῦντος Εὐφράσιος B ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας κατεχώσθη ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ, καὶ ἀπέθανε, καὶ πᾶς οἶκος καὶ ἐκκλησίαι κατέπεσον, καὶ τὸ κάλλος τῆς πόλεως ἠφανίσθη. καὶ οὐ γέγονε τοιαύτη θεομηνία ἐν ἄλλῃ πόλει ἐν πάσαις γενεαῖς. ὁ δὲ εὐσεβέστατος βασιλεὺς Ἰουστῖνος ταῦτα μαθὼν μεγάλως ἤλγησε τὴν ψυχὴν, ὥστε ἐπῆρε τὸ διάδημα τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ τὴν πορφύραν καὶ ἐπένθησεν ἐν σάκκῳ ἐπὶ ἡμέρας πολλὰς, ὥστε καὶ τῇ ἑορτῇ προσελθὼν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, οὐ κατεδέξατο φορέσαι τὸ στέμμα, ἢ τὴν χλαμύδα· ἀλλ' οὕτω λιτῶς προσῆλθε μανδύον πορφυροῦν φορέσας, καὶ κλαίων ἐπὶ πάσης τῆς συγκλήτου, καὶ πάντες ἔκλαιον σὺν αὐτῷ πενθικὰ φοροῦντες. C ἀπέστειλε δὲ ὁ βασιλεὺς εὐθέως Καρῖνον τὸν Κόμητα δοὺς κεντηνάρια πέντε πρὸς ἐκχοϊσμὸν, εἴ πως δυνηθῇ σῶσαι τινὰς, καὶ τὰ κατεχωσθέντα πράγματα διασῶσαι ἐκ τῶν λῃστῶν καὶ ἁρπάγων. καὶ πάλιν ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ὄπισθεν αὐτοῦ τὸν Πατρίκιον Φωκᾶν τοῦ Κρατεροῦ, καὶ τὸν Πατρίκιον Ἀστέριον, καὶ τὸν ἀπὸ ἐπάρχων, ἄνδρας σοφοὺς, δοὺς αὐτοῖς χρήματα πολλὰ πρὸς ἀνακαινισμὸν τῆς πόλεως. τῷ δὲ Ἀπριλλίῳ μηνὶ δ'. τῆς αὐτῆς ε'. ἰνδικτιῶνος, τῇ ἑορτῇ τοῦ Πάσχα, ἀσθενήσας ὁ βασιλεὺς Ἰουστῖνος προεχειρίσατο ἔτι ζῶν εἰς βασιλέα Ἰουστινιανὸν τὸν ἴδιον ἀνεψιὸν, καὶ ἔστεψεν αὐτὸν, καὶ συνεβασίλευσεν αὐτῷ μῆνας δ'. τῷ δ' Αὐγούστῳ μηνὶ τῆς αὐτῆς ε'. ἰνδικτιῶνος ἐτελεύτησεν ὁ εὐσεβέστατος Ἰουστῖνος καταλιπὼν βασιλέα D Ἰουστινιανόν.

Euphrasio quoque Antiochiæ Præsule defuncto, Euphræmius Amidenus ea tempestate Comitem Orientis agens, in ejus locum ordinatus est, qui divinum prorsus fervorem adversus Schismaticos exercuit.

Τοῦ δὲ Εὐφρασίου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας τελευτήσαντος Εὐφραίμιος ὁ Ἀμίδιος Κόμης ἀνατολῆς ὢν ἐν τῷ χρόνῳ ἐκείνῳ ἐχειροτονήθη ἀντ' αὐτοῦ, ὅστις ζῆλον θεῖον κατὰ τῶν ἀποσχιστῶν ἐδείξατο.

Anni mundi 6020.	Divinæ Incarn. 520.	Rom. Imp. Justinianus annis 38.	Persarum rex Chosroes annis 48.	Romæ Episc. Felix annis 4.	Constant. Episc. Epiphanius annis 16.	Hierosol. Episc. Joannes annis 13.	Alex. Episc. Timotheus annis 17.	Ant. Episc. Euphræmius annis 18.
		1	3	2	8	16	6	1

Κόσμου ἔτη ϛκ'.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτη φκ'.	Ῥωμ. βασιλ. Ἰουστινιανὸς ἔτη λη'.	Περσ. βασιλ. Χοσρόης ἔτη μη'.	Ῥωμ. ἐπίσκοπος Φήλιξ ἔτη δ'.	Κωνσ. ἐπίσκ. Ἐπιφάνιος ἔτη ιϛ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη κγ'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Τιμόθεος ἔτη ιζ'.	Ἀντ. ἐπίσκ. Εὐφραίμιος ἔτη ιη'.
		α'	γ'	β'	η'	ιζ'	ϛ'	α'

Hoc anno Imperator Justinianus rerum summa potitus, Patricium Armenium Orientis Comitem creavit, & ingenti pecuniarum tradita copia, virum abire jussit, & Phœniciæ Libanesiæ urbem Palmyram nuncupatam instaurare ad interiorem limitem: & in ea Ducem residere sanctaque loca protegere, & iis invigilare præcepit. Prima vero mensis Januarii die munus in populum edidit Imperator, eamque largitus est pecuniarum vim quam Princeps ante illum nullus Consulatus nomine profuderit.

E Τούτῳ τῷ ἔτει μονοκρατήσας τὴν βασιλείαν ὁ μέγας Ἰουστινιανὸς προεβάλετο Κόμητα ἀνατολῆς τὸν Πατρίκιον τὸν Ἀρμένιον, ᾧ τινι δέδωκε χρήματα, κελεύσας αὐτὸν ἀπελθεῖν, καὶ ἀνακτίσαι πόλιν τῆς Φοινίκης Λιβανησίας εἰς τὸ λίμιτον τὸ ἐσώτερον τὴν καλουμένην Παλμύραν, κελεύσας τοῦ καθέζεσθαι ἐν αὐτῇ τὸν Δοῦκα καὶ τοὺς ἁγίους τόπους ... τῷ δὲ Ἰανουαρίῳ μηνὶ α'. τῆς αὐτῆς ἰνδικτιῶνος ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς ὑπατείαν, καὶ τοσαῦτα ἔδωκε χρήματα, ὅσα οὐδεὶς βασιλεὺς ὑπατεύσας.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ὁ βασιλεὺς Περσῶν ἐπολέμησε τῷ Λαζῷ Τζάθῳ, ὡς προσρυέντι Ῥωμαίοις. καὶ λοιπὸν ὁ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἔπεμψεν αὐτῷ βοήθειαν στρατοῦ, καὶ στρατηλάτας τρεῖς, Βελισάριον, καὶ Κύρικον, καὶ Πέτρον. καὶ πολεμήσαντες ἡττήθησαν· καὶ ἠγανάκτησεν ὁ βασιλεὺς κατὰ τῶν στρατηλατῶν, ὅτι φθονοῦντες ἀλλήλοις προέδωκαν τὴν νίκην. καὶ διαδεξάμενος αὐτοὺς, ἀπέστειλε Πέτρον τὸν Νοτάριον αὐτοῦ στρατηλάτην· καὶ συμβαλὼν τοῖς Πέρσαις μετὰ τῶν Λαζῶν ἐνίκησαν, καὶ πολλοὺς ἀνεῖλον τῶν Περσῶν.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει προσερρύη τοῖς Ῥωμαίοις ὁ βασιλεὺς τῶν Ἐλύρων Γραῖτις ὀνόματι, καὶ ἦλθεν ἐν Κωνσταντινουπόλει μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ ᾔτησε τὸν βασιλέα γενέσθαι Χριστιανός. ὁ δὲ βασιλεὺς βαπτίσας αὐτὸν ἐν τοῖς Θεοφανείοις, ἐδέξατο αὐτὸν ἐκ τοῦ βαπτίσματος. καὶ ἐβαπτίσθησαν σὺν αὐτῷ συγκλητικοὶ αὐτοῦ, καὶ συγγενεῖς δώδεκα· καὶ ἀπῆλθε μετὰ χαρᾶς εἰς τὰ ἴδια φιλιωθεὶς τῷ βασιλεῖ, καὶ ἐπαγγειλάμενος συμμαχεῖν αὐτῷ, ἐν οἷς ἂν βουληθείη. προεβάλετο δὲ ὁ βασιλεὺς στρατηλάτην Ἀρμενίας Τζίταν ἄνδρα πολεμικὸν, καὶ ἱκανώτατον. οὐ γὰρ εἶχεν ἡ Ἀρμενία στρατηλάτην, ἀλλὰ Δοῦκας καὶ Κόμητας. ἐστράτευσε δὲ ὑπ' αὐτὸν Ἀρμενίων πλῆθος, ὡς εἰδότας τὰ μέρη τῆς Ἀρμενίας. ἔδωκε δὲ αὐτῷ καὶ ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς στρατοῦ ἀριθμοὺς τέσσαρας. καὶ γέγονε μεγάλη φυλακὴ, καὶ βοήθεια Ῥωμαίων. ἔζευξε δὲ αὐτῷ καὶ γυναῖκα ἀδελφὴν Θεοδώρας τῆς Αὐγούστης ὀνόματι Κομιτώ.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει προσερρύη τοῖς Ῥωμαίοις γυνή τις ἐκ τῶν Οὔννων λεγομένων Σαβὴρ βάρβαρος, ὀνόματι Βοαρὴξ, χήρα, ἔχουσα μεθ' ἑαυτῆς Οὔννων χιλιάδας ρ'. ἥτις κατεδυνάστευε τῶν Οὐννικῶν μερῶν μετὰ τὴν τοῦ ἰδίου ἀνδρὸς Βαλὰχ ἀποβολήν. αὕτη τοὺς προτραπέντας παρὰ Καβάδου βασιλέως Περσῶν δύο ῥῆγας ἀπὸ ἄλλου ἔθνους Οὔννων ἐνδοτέρων, ὀνόματι Στύραξ καὶ Γλώνης, τοῦ συμμαχῆσαι αὐτῷ κατὰ Ῥωμαίων παρέλαβε, καὶ αὐτὴ Βοαρὴξ παριόντας διὰ τῆς χώρας ἐπὶ τὰ Περσικὰ μετὰ χιλιάδων κ'. οὓς καὶ κατέκοψε. καὶ τὸν μὲν ἕνα ῥῆγα αὐτῶν τὸν λεγόμενον Στύρακα συλλαβομένη δέσμιον εἰς ΚΠ. τῷ βασιλεῖ ἔπεμψε· τὸν δὲ Γλώνην ἐν τῷ πολέμῳ ἔσφαξε. καὶ αὕτη γέγονε σύμμαχος καὶ εἰρηνικὴ τῷ βασιλεῖ Ἰουστινιανῷ.

Τούτῳ τῷ ἔτει καὶ ὁ πλησίον Βοσπόρου Ῥὴξ τῶν Οὔννων ὀνόματι Γορδᾶς προσερρύη τῷ βασιλεῖ, καὶ ἐγένετο Χριστιανὸς, καὶ ἐφωτίσθη, καὶ ἐδέξατο αὐτὸν ὁ βασιλεὺς, καὶ πολλὰ αὐτῷ παρεσχηκὼς δῶρα, ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὴν ἰδίαν χώραν φυλάττειν τὰ Ῥωμαϊκὰ, καὶ τὴν Βόσπορον πόλιν, ἥτις ἐκλήθη ἀντὶ τοῦ συντελεῖν Ῥωμαίοις ἀντὶ χρημάτων βόας κατ' ἔθος. . . . . . . μαίων καὶ Τριβούνων φυλάττειν τὴν πόλιν διὰ τοὺς Οὔννους, καὶ ἀπαιτεῖν τὰς συντελείας τῶν βοῶν. ἦν δὲ ἐν τῇ αὐτῇ πόλει συναλλάγματα πολλὰ Ῥωμαίων, καὶ Οὔννων. ὁ δὲ γενόμενος Χριστιανὸς Ῥὴξ τῶν Οὔννων, ἀπελθὼν εἰς τὴν ἰδίαν χώραν, εὗρε τὸν ἴδιον ἀδελφὸν, καὶ διηγήσατο αὐτῷ τὴν τοῦ βασιλέως

Eodem etiam anno Persarum rex Tzathum Lazicum quod in Rom. partes transiisset, bella lacessivit. Porro Justinianus Imperator milirares copias in ejus anallium & Magistros militiæ tres Belisarium, Cyricum, & Petrum, qui inito prælio inferiores evaserunt. Quare indignatus Imperator in Duces, quod invidia ad invicem moti, certam prodidissent victoriam. Ipsis revocatis, Petrum Notarium militiæ Magistrum in ipsorum locum subrogavit. Hic adjunctis sibi Lazis, adversus Persas conserta pugna, quamplurimos Persas delevit.

Hoc eodem anno, Elurorum rex Grætis nomine, ad Romanos se adjunxit, & Constantinopol. una cum gente sua profectus est, & in Christianorum religionem transire ab Imperatnre expetiit. Jussit Imperator in Theophanis virum baptizari, & ex lavacri fontibus suscepit. Senatores porro, & aulici, & affines ejus duodecim una cum eo initiati sunt: Tum vero pactis cum Imperatore fœderibus, & adversus quos indiceret ille suppetias se laturum pollicitus, domum se recepit. Porro Imperator Tzitam virum rei bellicæ peritum, & in cæteris præstantem militiæ Magistrum in Armenia instituit: Armenia quippe militiæ Magistrum nondum habuerat, sed Duces & Comites. Sub eo militaverunt Armeniorum copiæ, ut pote quæ Armeniæ partes & loca maxime nossent: adjuncti sunt eidem ex Orientalis exercitus Numeri quatuor: ex quibus tuta custodia præsidiumque ingens Romanis conflatum est. Sororem insuper Augustæ Theodoræ, nomine Cometo, eidem uaorem copulavit.

Hoc insuper anno mulier quædam barbara ea Unnis, Saber vulgo nuncupatis, nomine Boarea, vidua, adductis secum Unnorum millibus centum, in Romanas partes transiit: Hæc amisso viro suo Balacb Unnicis reginnibus imperitabat. Duos vero reges ex alia Unnorum natione, quæ partes interiores habitat, nomen uni Styrax, & alteri Glones, a Cabade Persarum rege ferendis sibi suppetiis, & Romanos bello veaandis accitos, & jam per regionem sibi subditam ad Persarum loca, cum millibus hominum viginti transitum habentes, armis illa excepit, & in frusta concidit: & eorum quidem regum unum Styracem vocatum in bello comprehensum, vinculis alligatum Constantinopol. Imperatori misit: Glonem autem in pugna interfecit. Ita demum armorum societatem & pacem cum Imperatore Justiniano mulier perpetuo servavit.

Edit. Paris. pag. 146.

Hoc etiam anno rex Unnorum Bosphoro proaimus, nomine Gordas, cum Imperatore fœdus habiturus accessit. Is Christianam religionem amplexus, baptismi lumine illustratus est, & ea lavacro ab Imperatore susceptus: multisque subinde ab eo muneribus acceptis, ad Romanos fines tutandos, & Bosphorum civitatem, a Boum nummorum & pecuniarum vice, annuatim penso tributo ita vocatam, armis propugnandam missus in propriam regionem secessit. Locavit autem & militum Romanorum numerum & Tribunorum, ut custodirent eivitatem propter Unnos, & boum tributa eaigerent: magnum quippe in civitate Romanis cum Unnis eommercium intercessit. Unnorum itaque rex factus Christianus, in propriam regionem reversus, fratri, quem illic offendit, Imperatoris humanitatem atque

liberalitatem, seque Christianum factum esse narravit. Ad hæc direpta undequaque simulachra, quæ venerabantur Unni, cuncta conflavit: erant enim illa argentea, & electrina. Quamobrem ira succensi Unni, conjuratione cum ejus fratre excitata, in eum irruentes necem intulerunt, & fratrem ejus Muagerem creaverunt regem. Veriti porro ne pœnas & regem occisum expeterent Romani, in civitatem Bosphorum convolarunt quantocyus, & Tribunum Dalmatium, præsidiariosque milites interfecerunt. His Imperator auditis, misit Joannem Exconsulem, Joannis Scythæ nepotem, Patricii Rufini filium, cum numerosis Scytharum copiis, qui adjuncto sibi per terrestre iter & Odyssopolim Godilla, & Badurio Duce, adversus eos movit exercitum. Hoc nuncio territi Unni, fuga arrepta disparuerunt: ex quo pax Bosphoro restituta, locusque a Romanis omni depulso timore occupatus. Cæterum Imperator Justinianus omnes Hæreticis Ecclesias abstulit, quas reddidit Orthodoxis, præter eas quæ Arianorum Exocionitarum fuere. Constitutiones quoque promulgavit de Episcopis, Oeconomis, Orphanotrophis, & Xenodochis, ne videlicet jus legandi aut testandi haberent, nisi de iis, quæ antequam officio præficerentur, in suis facultatibus habuerant, & de quibus testari potuerant: ex quo vero administrandi munus iniissent, ex testamento legandi nullam obtinerent potestatem, sed cuncta illorum bona sacræ domus hæreditario jure acciperet. Porro idem ille Imperator balneum publicum, quod est ad Dagistheum, ab Anastasio quondam inchoatum absolvit; in medio vero areæ, vel atrii spatio ad Illi Basilicam substrato capacissimam cisternam construxit.

A ἀγάπην καὶ φιλοτιμίαν, καὶ ὅτι Χριστιανὸς γέγονε, καὶ λαβὼν τὰ ἀγάλματα, ἃ ἐσέβοντο οἱ Οὖννοι, ταῦτα ἐχώνευσεν, ἦσαν γὰρ ἀργυρᾶ καὶ ἠλέκτρινα. καὶ χολέσαντες οἱ Οὖννοι, συμποιήσαντες μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἀπελθόντες ἔσφαξαν αὐτόν· καὶ ἐποίησαν ῥῆγαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Μουαγέρην. καὶ φοβηθέντες μὴ ἐκζητήσωσιν αὐτὸν οἱ Ῥωμαῖοι ἦλθον αἴφνης ἐν τῇ Βοσπόρῳ πόλει, καὶ ἐφόνευσαν τὸν Τριβοῦνον Δαλμάτιον, καὶ τοὺς στρατιώτας. καὶ ἀκούσας ταῦτα ὁ βασιλεὺς ἀπέστειλε τὸν ἀπὸ Ὑπάτων Ἰωάννην, τὸν ἔγγονα Ἰωάννου τοῦ Σκύθου, υἱὸν δὲ τοῦ Πατρικίου Ῥουφίνου μετὰ βοηθείας Σκυθικῆς πολλῆς, καὶ ἐστράτευσε κατ' αὐτῶν, ἅμα καὶ B Γωδίλλαν διὰ γῆς καὶ Ὀδυσσοπόλεως, καὶ Βαδούριον στρατηγόν. καὶ ἀκούσαντες οἱ Οὖννοι ἔφυγον ἀφανεῖς γενόμενοι. καὶ γέγονεν εἰρήνη ἐν Βοσπόρῳ, καὶ ἐκράτησαν αὐτὴν οἱ Ῥωμαῖοι ἀφόβως. ὁ δὲ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἀπέσπασε πάσας τὰς ἐκκλησίας ἐκ τῶν αἱρετικῶν, καὶ ἀπέδωκεν αὐτὰς τοῖς ὀρθοδόξοις δίχα τῶν Ἐξακιονιτῶν Ἀρειανῶν. ἐξεφώνησε δὲ τύπον ὁ βασιλεὺς περὶ τῶν ἐπισκόπων, καὶ ὀρφανοτρόφων, καὶ οἰκονόμων, καὶ ξενοδόχων, ὥστε μὴ κληρονομεῖσθαι, εἰ μὴ ἃ πρὸ τοῦ γενέσθαι εἶχον ἐν ὑποστάσει εἰς ταῦτα ἵνα διατίθωνται· ἀφ' ἧς δὲ ὥρας προεχειρίσθη, εἰς ταῦτα μὴ ἔχειν αὐτὸν ἄδειαν διατίθεσθαι, ἀλλὰ τὰ ἑαυτοῦ πάντα τὸν ἅγιον οἶκον κληρονομεῖν. ὁ δὲ αὐ- C τὸς βασιλεὺς ἐπλήρωσε καὶ τὸ δημόσιον λουτρὸν τὸ εἰς τὰ Δαγισθέου, ὃ ἤρξατο κτίζειν Ἀναστάσιος ὁ βασιλεύς, καὶ τὸ μεσίαυλον τῆς βασιλικῆς Ἴλλου κιστέρναν μεγάλην ἐποίησεν.

Anni mundi 6021.	Divinæ Incarn. 521.	Rom. Imp. Justinianus annis 38.	Persarum rex Chosroes annis 48.	Romæ Episc. Felix annis 4.	Constant. Episc. Epiphanius annis 16.	Hierosol. Episc. Joannes annis 23.	Alexand. Episc. Timotheus annis 17.	Antioc. Episc. Euphræmius annis 18.
		2	4	3	9	18	9	2

Κόσμου ἔτη ϛκα'.	Τῆς θείας σαρ. φκα'.	Ῥωμ. βασιλ. Ἰουστῖνος ἔτη μη'.	Περσῶν Βασ. Χοσρόης ἔτη μη'.	Ῥωμ. ἐπίσκ. Φίλιξ ἔτη δ'.	Κωνσ. ἐπίσκ. Ἐπιφάνιος ἔτη ιϛ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη κγ'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Τιμόθεος ἔτη ιζ'.	Ἀντ. ἐπίσκ. Εὐφραίμιος ἔτη ιη'.
		β'	δ'	γ'.	θ'	ιη'.	θ'	β'

Edit. Paris. pag. 151.

Hoc anno Esaias Rhodi, & Alexander Diospoleos in Thracia Episcopi, ceu turpi masculorum libidine notati, dignitate moti, & ab Imperatore gravi sunt subjecti supplicio. Resecta siquidem virili caule, per urbem ignominiose traducti sunt, vociferante præcone: Episcopi venerandam dignitatem ne conspurcatote. Severas insuper in impudicos leges tulit, a quorum plurimis pœnas exegit. Antiquas etiam leges cunctas renovavit, iisque volumen in unum collectis, Novellas Constitutiones nuncupavit. Iis cavet, ne Præfectus, ubi gerit Præfecturam, ibi, vel possessionem emat, vel construat domum, vel peregrini, nisi forte sit ei conjunctus affinitate, hæreditatem adeat.

Eodem anno, mensis Novembris die nono supra vigesimum, hora diei tertia, feria quarta, indictione septima, biennio post superiorem cladem, Antiochia magna civitas plagæ cœlitus illatæ damnum iterum passa est. Ingens quippe terræ motus per horam continuam duravit, atque horrendus omnino mugitus e cælo auditus, & cuncta prorsus ædificia ad terram usque prostrata, urbis quoque mœnia diruta, quæque substiterant in priori terræ motu veteres constructiones, eæ nunc om-

D Τούτῳ τῷ ἔτει Ἠσαΐας ἐπίσκοπος Ῥόδου, καὶ Ἀλέξανδρος ἐπίσκοπος Διοσπόλεως τῆς Θρᾴκης καθῃρέθησαν, ὡς παιδερασταί, καὶ ἐτιμωρήθησαν δεινῶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως· καυλοτομηθέντες δὲ καὶ πομπεύσαντες τοῦ κήρυκος βοῶντος· ἐπίσκοποι ὄντες τὸ τίμιον σχῆμα μὴ ἐνυβρίζετε· καὶ ἐξέθετο ὁ βασιλεὺς νόμους σφοδροὺς κατὰ τῶν ἀσελγαινόντων, καὶ πολλοὶ ἐτιμωρήθησαν. καὶ ἐγένετο φόβος πολὺς καὶ ἀσφάλεια. ἀνενέωσε δὲ ὁ βασιλεὺς πάντας τοὺς παλαιοὺς νόμους ποιήσας μονόβιβλον, καὶ καλέσας αὐτὸ νεαρὰς διατάξεις, ἐν αἷς οὐ καταδέχεται τὸν ἄρχοντα ἐν οἷς ἄρχει τόποις ἀγοράζειν κτῆμα, ἢ κτίζειν οἶκον, ἢ κληρονομεῖν ξένον E πρόσωπον, εἰ μή τις συγγενὴς αὐτοῦ ὑπάρχει.

Τῷ αὐτῷ ἔτει μηνὶ Νοεμβρίῳ κθ'. ὥρᾳ γ'. ἡμέρᾳ δ'. ἰνδικτ. ζ'. ἔπαθεν ὑπὸ θεομηνίας πάλιν Ἀντιόχεια ἡ μεγάλη μετὰ δύο ἔτη τοῦ πρὸ αὐτοῦ πάθους. καὶ ἐγένετο σεισμὸς μέγας ἐπὶ ὥραν μίαν, καὶ βόμβος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ φοβερός· καὶ ἔπεσε πάντα τὰ κτισθέντα ἕως ἐδάφους, καὶ τὰ τείχη, καὶ ἐκ τῶν μὴ πεσόντων παλαιῶν κτισμάτων ἐν τῷ πρώτῳ σει-

σμῷ

σμῷ κατηνέχθησαν νῦν. καὶ πᾶσα εὐπρέπεια ἡ γεναμένη ἐν τῇ πόλει ἔκ τε τῶν τοῦ βασιλέως φιλοτιμιῶν, καὶ ὧν ἐξ ἰδίων οἱ πολῖται ᾠκοδόμησαν, πάντα κατέπεσον. ταῦτα μαθοῦσαι αἱ πλησιάζουσαι πόλεις μετὰ πένθους ἐλιτάνευον. ἀπέθανον δὲ καὶ ἐν ταύτῃ τῇ πτώσει χιλιάδες τέσσαρες καὶ ὀκτακόσιοι ἑβδομήκοντα. οἱ δὲ σωθέντες ἔφυγον εἰς τὰς ἄλλας πόλεις, καὶ εἰς τὰ ὄρη ἐν καλύβαις ᾤκουν. γέγονε δὲ καὶ χειμὼν μέγας καὶ βαρύτατος· καὶ ἐλιτάνευον οἱ ἀπομείναντες πάντες ἀνυπόδετοι, κλαίοντες, καὶ ῥιπτοῦντες ἑαυτοὺς πρηνεῖς εἰς τὰς χιόνας, κράζοντες τὸ, Κύριε ἐλέησον. ἐφάνη δὲ ἐν ὁράματί τινι θεοσεβεῖ ἀνθρώπῳ, ὥστε εἰπεῖν πᾶσι τοῖς ὑπολειφθεῖσιν, ἵνα ὑπεργράψωσι εἰς τὰ ὑπέρθυρα αὐτῶν. Χριστὸς μεθ' ἡμῶν· στῆτε. καὶ τούτου γενομένου, ἔστη ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ. καὶ πάλιν ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ Αὐγοῦστα πολλὰ ἐδωρήσαντο χρήματα εἰς ἀνανέωσιν καὶ οἰκοδομὴν τῆς Αντιοχέων πόλεως, καὶ ἀντωνόμασαν αὐτὴν Θεούπολιν. ἐν δὲ τῇ κα. τοῦ Μαρτίου μηνὸς τῆς ἑβδόμης ἰνδικτιῶνος ἐπέρριψεν Αλαμουνδαρος ὁ Ζεκικὴς ὁ βασιλίσκος τῶν Σαρακηνῶν, καὶ ἐπραίδευσε τὴν πρώτην Συρίαν ἕως τῶν ὁρίων Αντιοχείας, τὸ λεγόμενον Λίταργον, καὶ Σκαφαθῶν τῶν κτημάτων. καὶ ἐφόνευσε πολλοὺς, καὶ ἔκαυσε τὰ ἔξω Χαλκηδόνος, καὶ τὸ Σερμίου κτῆμα, καὶ τὴν κυνηγίαν χώραν. καὶ ἀκούσαντες οἱ ἔξαρχοι τῶν Ρωμαίων ἐξῆλθον κατ' αὐτοῦ. καὶ γνόντες οἱ Σαρακηνοὶ σὺν τοῖς Πέρσαις λαβόντες τὴν πραῖδαν καὶ τοὺς αἰχμαλώτους διὰ τοῦ ἐσωτέρου λιμιτοῦ ἔφυγον. τῷ δὲ Απριλλίῳ μηνὶ τῆς αὐτῆς ζ. ἐπινεμήσεως κατέλαβε βοήθεια στρατοῦ πεμφθεῖσα ὑπὸ τοῦ βασιλέως καὶ πεζῇ, καὶ ἐκ Φρυγίας τῶν λεγομένων Λυκοκρανιτῶν· καὶ προεβάλλετο στρατηλάτην ἀνατολῆς Βελισάριον διαδεξάμενος Υπάτιον τὸν Πατρίκιον Σεκουνδίνου. καὶ τῇ ιβ. τοῦ Μαΐου μηνὸς εἰσῆλθεν ἐν Αντιοχείᾳ Ερμογένης ὁ Μάγιστρος ἀνὴρ σοφὸς, πρέσβυς ἀπολυθεὶς παρὰ τοῦ βασιλέως Ιουστινιανοῦ πρὸς τὸν βασιλέα Περσῶν περὶ εἰρήνης. τῷ δὲ Ιουνίῳ μηνὶ Σαμαρεῖται καὶ Ιουδαῖοι ἐν Παλαιστίνῃ βασιλέα τινὰ Ιουλιανὸν ἔστεψαν. καὶ κατὰ Χριστιανῶν ὅπλα κινήσαντες, ἁρπαγὰς, καὶ φόνους, καὶ ἐμπυρισμοὺς κατὰ Χριστιανῶν εἰργάσαντο. ὡς ὁ Θεὸς παρέδωκεν εἰς χεῖρας Ιουστινιανοῦ, καὶ ἀνάλωσε πάντας, καὶ ἀπεκεφάλισε τὸν τύραννον Ιουλιανόν. Χοσρόης δὲ ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς δεξάμενος Ερμογένην Μάγιστρον μετὰ δώρων πρεσβεύοντα περὶ εἰρήνης· τῷ δὲ Ιουλίῳ μηνὶ τῆς αὐτῆς ζ. ἰνδικτ. λαβὼν τὰ δῶρα, εἰρήνην οὐ κατεδέξατο ποιῆσαι πεισθεὶς ὑπὸ Σαμαρειτῶν προσφυγόντων αὐτῷ, καὶ ὑποτιθεμένων αὐτῷ προδιδόναι τὴν χώραν αὐτῶν, πᾶσαν τὴν Παλαιστίνην, ὡς ἔχοντες καὶ συμμαχίαν Ιουδαίους καὶ Σαμαρείτας χιλιάδας πεντήκοντα. τούτοις θαρρήσας Χοσρόης οὐ προσείλετο τὴν εἰρήνην, βουλόμενος τὴν Ιερουσαλὴμ δι' αὐτῶν παραλαβεῖν ἔχουσαν χρυσοῦ ἀναρίθμητα κεντηνάρια, καὶ λιθίαν πολλήν. ἀφορμὴν δὲ ἔβαλλε περὶ τῶν χρυσορυχείων τῶν ἐν τοῖς ὄρεσιν Αρμενίας, ὡς πρώην ἀνὰ τάλαντον τελούντων Ρωμαίοις καὶ Πέρσαις, νῦν δὲ Ρωμαίοις μόνοις τελούντων. καὶ ἄλλα τινὰ κεφάλαια προφασιζόμενος ἔγραφε τῷ βασιλεῖ. γνωσθέντος δὲ τοῦ δράματος τῶν Σαμα-

nes funditus eversæ. Denique quicquid tam Imperatorum liberalitate, quam privatis civium sumptibus urbi conciliatum fuerat ornatus atque decoris, id tum omne dejectum in terram. His perceptis, vicinæ civitates in luctum & publicas supplicationes effusæ. Ea vero clade hominum quatuor millia & septuaginta supra octingentos periere: qui periculo servati, in alias civitates migravere, vel in montibus sub tuguriis habitavere. Hæc asperrima & frigidissima byems sequuta est, & processiones cum precibus agebant, qui remanserant civitatis incolæ, excalceati, ejulantes, & pronos se per nivem demittentes, crebris vocibus, Domine miserere, inclamantes. Demum religioso cuidam viro per visum revelatum est, omnibus qui superfuerant, ediceret, uti superioribus domorum liminibus inscriberent: Christus nobiscum, state. Eo facto ira Dei pacata est. Porro Imperator atque Augusta magnas iterum pecunias in Antiochenæ civitatis instaurationem insumpserunt, & mutato nomine Theopolim nuncupatam voluerunt. Die vero Martii vicesimo primo, septima indictione, Alamundarus Zecices Saracenorum regulus, irruptione facta, primam Syriam depopulatus est usque ad ipsius Antiochiæ loca contermina, ad Litargum dictum, & Scaphatenses possessiones: multosque occidit, incenditque Chalcedonis suburbia, & Sermium prædium, atque Cynegiam regionem. Hæc audientes Romanorum Optimates armati processerunt obviam: quo cognito Saraceni prædam atque captivos secum abducentes per interiorem limitem una cum Persis aufugerunt. Mense porro Aprili, ejusdem septimæ indictionis, copiæ auxiliares ab Imperatore summissæ advenerunt pedestri itinere, & ex Phrygia qui Lycocranitæ nuncupantur; & revocato Hypatio Patricio Secundino, Magistrum militiæ præfecit in Oriente Belisarium. Duodecimo vero Maii Hermogenes Magister vir litteratus, ad Persarum regem ab Imperatore Justiniano Legatus de pace habenda missus, Antiochiam pervenit. Junio deinde mense, Samaritæ & Judæi Palæstinam incolentes, Juliano quodam in regem coronato, motisque in Christianos armis, rapinas, cædes, incendia adversus eos excitaverunt: quos Deus in Justiniani manus tradidit, adeo ut deletis omnibus Julianum tyrannum capite obtruncarit. Chosroes autem Persarum rex Hermogenem Magistrum de pace habenda tractatum habiturum cum donis accedentem suscepit: at Julio mense, fuit is ejusdem indictionis 7. muneribus acceptis, propositum de pace sermonem respuit, ita nimirum a profugis Samaritis persuasus, qui regionem suam & universam Palæstinam, ut pote qui auxiliares copias Judæorum, & Samaritarum quinquaginta millia haberent, proditione tradere pollicebantur. His confisus Chosroes, pacis conditionem non accepit, quinimmo de Hierosolymis per istos potiundis cogitabat, urbe videlicet prædivite, quæ innumera auri centenaria, & ingentem pretiosorum lapidum congeriem penes se haberet. Prætextum vero cepit auri fodinas in montibus Armeniæ, ut pote quæ talentum Romanis simul atque Persis olim, nunc autem solis Romanis penderent, atque alia quædam capita prætendens ad Imperatorem scripsit. Cum vero id Samaritarum commentum esse compertum fuis-

Edit. Paris. pag. 152.

set, redeuntes e Persia detenti sunt ad Ammidium. Erant autem isti præcipui quinque Optimates, & inter cives potioribus valebant opibus; & il militiæ Magistro Belissario traditi, & diligentius examinati, cuncta palam confessi sunt.

Hoc etiam anno Palæstinæ Dux inimicitias cum Saracenorum Romanis subditorum Tribuno suscepit: quo exterritus Tribunus in interiorem limitem se recepit. Quod cum rescisset Alamundarus, irruptione facta, tenuit eum, & morte damnavit: captisque uxoribus & filiis ejus, reversus est. Ea re audita, Phœniciæ, Arabiæ, & Mesopotamiæ Duces, nec non ipse Saracenorum Tribunus ipsum a tergo insequuti sunt: quo cognito, ad Indiæ partes, quas Romanorum nullus hucusque penetravit, Alamundarus fugit. Ejus itaque tentoria diripuerunt, & Saracenorum virorum, mulierum, & puerorum innumeram multitudinem abduxerunt captivam, & quos reperere Romanos captivitate oppressos, camelos, oves, bovesque, nec non sericorum filorum copiam ingentem, vestesque plurimas secum tulerunt. Castella quoque Persarum quatuor succenderunt igni, & cum præclara victoria regressi sunt.

Edit. Paris. pag. 153.

A ρειτῶν, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτοὺς ἐκ τῶν Περσῶν, ἐκρατήθησαν εἰς τὸ Ἀμμίδιος· ἦσαν δὲ Σαμαρεῖται ὀνόματα πέντε ἐκ τῶν εὐπόρων αὐτῶν· καὶ παρεδόθησαν τῷ στρατηλάτῃ Βελισαρίῳ· καὶ ἐξετασθέντες ὡμολόγησαν πάντα.

Τῷ δ' αὐτῷ χρόνῳ ὁ Δοὺξ Παλαιστίνης ἐποίησεν ἔχθραν μετὰ τοῦ φυλάρχου τῶν ὑπὸ Ῥωμαίους Σαρακηνῶν. καὶ φοβηθεὶς ὁ φύλαρχος εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἐσώτερον Λιματῶν· καὶ μαθὼν Ἀλαμουνδάρος ἐπιρρίψας, παρέλαβεν αὐτὸν, καὶ ἐφόνευσε· καὶ λαβὼν τὰς γυναῖκας αὐτοῦ, καὶ τὰ τέκνα, ὑπέστρεψε. καὶ μαθόντες οἱ Δοῦκες τῆς Φοινίκης, καὶ Ἀραβίας, καὶ Μεσοποταμίας, καὶ ὁ φύλαρχος, ἐδίωξαν ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ ἀκούσας Ἀλαμουνδάρος ἔφυγεν εἰς τὰ Ἰνδικὰ μέρη, εἰς ἃ οὐδεὶς τῶν Ῥωμαίων B εἰσῆλθέ ποτε. παρέλαβον δὲ τὰς σκηνὰς αὐτοῦ, καὶ ἤνεγκαν αἰχμαλωσίαν πολλὴν Σαρακηνῶν, ἀνδρῶν, καὶ γυναικῶν, καὶ παίδων, καὶ ὅσους εὗρον Ῥωμαίους αἰχμαλώτους, καὶ καμήλους, καὶ πρόβατα, καὶ βόας, καὶ πολλὴν μέταξαν, καὶ ἱματισμόν. ἔκαυσαν δὲ καὶ Περσικὰ κάστρα τέσσαρα· καὶ ὑπέστρεψαν μετὰ νίκης μεγάλης.

Anni mundi 6022.	Divinæ Incarn. 522.	Rom. Imp. Justinianus annis 38.	Persarum rex Chosroes annis 48.	Romæ Episc. Felix annis 4.	Constant. Episc. Epiphanius annis 16.	Hierosol. Episc. Joannes annis 23.	Alexand. Episc. Timotheus annis 17.	Antioch. Episc. Euphræmius annis 18.
		3	5	4	10	19	10	3

C

Κόσμου ἔτ. ϛκβ'.	Τῆς θείας σαρκ. φκβ'.	Ῥωμ. βασ. Ἰουστινιανὸς ἔτη λη'.	Περσ. βασ. Χοσρόης ἔτη μη'.	Ῥώμ. ἐπίσκοπος Φίληξ ἔτη δ'.	Κωνσ. ἐπίσκ. Ἐπιφάνιος ἔτη ιϛ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη κγ'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Τιμόθεος ἔτη ζ'.	Ἀντ. ἐπίσκ. Εὐφραίμιος ἔτη ιη'.
		γ'	ε'	δ'	ι'	ιθ'	ι'	γ'

Hoc anno, qui octavæ indictionis, adversus Gentiles & hæresim omnem Justinianus Imperator persecutionem movit, & eorum facultates ærario publico addixit. Tunc accusatus est Macedonius Exrefetendarius, & Asclepiodotus Expræfectus, qui metu pulsus fidem ampleaus est, & obiit mortem: Pegasius etiam cum filiis inter procedendum examinatus est: Phocas etiam Patricius Crateri filius, & Thomas Quæstor, & alii plures comprehensi: quod maximum omnibus timorem incussit. Imperator autem solos Christianos, eosque recta in fide probatos ad communia & Curialia munera sustinenda admitti, Gentiles & Hæreticos ab eis amoveri lata lege sanait; iisdem vero trimestre tempus ineundæ resipiscentiæ terminum ultimum præscripsit. Porro mense Martio ejusdem indictionis Hermogenes Exconsularis & Magister, nec non Rufinus Exmagister militiæ & Patricius Antiochia digressi, & Legatorum munere fungentes Persiam versus profecti, Daras cum pervenissent, regi Persarum, ut se ad colloquium exciperet, denunciaverunt. Dum vero subsistunt ad Daras Belissarius Orientalis militiæ Magister una cum reliquis Romanis Ducibus urbi quam proxime castra applicuit: qua re cognita, Meran Persarum regis supremus Dux, ipseque regis filius, & cæteri Persarum Duces cum innumeris copiis Nisibi collecti, acie omni in partes tres divisa, Junio mense, memoratæ octavæ indictionis in eos irruerunt. Comperto periculo, Romanorum Duces una cum Magistro eductis ordine præclaro copiis, obviam in Persas iverunt, unde acre prælium conflictusque terribilis insequutus est. Cæsis itaque Persis, & ad internecionem profligatis, vexillum eorum tulerunt Romani: Me-

Τούτῳ τῷ ἔτει τῆς ή ἐπινεμήσεως ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς διωγμὸν μέγαν κατὰ τῶν Ἑλλήνων, καὶ πάσης αἱρέσεως, καὶ τὰς τούτων οὐσίας ἐδήμευσε. κατηγορήθη δὲ καὶ Μακεδόνιος, ὁ ἀπὸ Ῥεφερενδαρίων, καὶ Ἀσκληπιόδοτος ὁ ἀπὸ Ὑπάρχων, ὅστις καὶ φοβηθεὶς, ἐπίστευσε καὶ ἀπέθανε· καὶ Πηγάσιος ὁ Ἡλιουπολίτης σὺν τοῖς τέκνοις αὐτοῦ ἐν προόδῳ ἐξετάσθησαν, καὶ Φωκᾶς ὁ Πατρίκιος τοῦ Κρατεροῦ, καὶ ὁ Κοιαίστωρ Θωμᾶς, καὶ ἄλλοι D συνελήφθησαν· καὶ φόβος πολὺς ἐγένετο. καὶ ἐθέσπισεν ὁ βασιλεὺς, ὥστε μὴ πολιτεύεσθαι τοὺς ἑλληνίζοντας, μηδὲ τοὺς αἱρετικοὺς, εἰ μὴ μόνους τοὺς ὀρθοδόξους Χριστιανοὺς, δοὺς αὐτοῖς καὶ προθεσμίαν ἕως μηνῶν τριῶν πρὸς ἐπιστροφήν. τῷ δὲ Μαρτίῳ μηνὶ τῆς αὐτῆς ἰνδικτιῶνος ἐν Ἀντιοχείᾳ ὁ Ἑρμογένης ὁ ἀπὸ Ὑπάτων Μάγιστρος, καὶ Ῥουφῖνος ὁ ἀπὸ στρατηλατῶν Πατρίκιος ἐπὶ τὰ Περσικὰ μέρη ἀπερχόμενοι πρεσβευταὶ, καὶ φθάσαντες εἰς τὸ Δαρὰς, ἐμήνυσαν τῷ βασιλεῖ τῶν Περσῶν τοῦ δέξασθαι καὶ αὐτούς. καὶ ἐν τῷ μένειν αὐτοὺς εἰς τὸ Δαρὰς ἅμα Βελισαρίῳ τῷ στρατηλάτῃ τῆς ἀνατολῆς, καὶ τῶν λοιπῶν ἐξάρχων Ῥωμαίων, καὶ ἀπληκευσάντων αὐτῶν πρὸ μικροῦ τῆς πόλεως, μαθὼν ὁ Μηρὰν πρωτοστράτη- E γος τοῦ Περσῶν βασιλέως σὺν τῷ υἱῷ τοῦ βασιλέως, καὶ τῶν λοιπῶν στρατηγῶν τῆς Περσίδος, συναγμένοι ἐν τῷ Νιτζιβίῳ μετὰ Περσικῆς δυνάμεως πολλῆς τῷ Ἰουνίῳ μηνὶ τῆς ἰνδικτιῶνος ή. ἐπέρριψεν αὐτοῖς μερίσας τὸ ἴδιον πλῆθος εἰς τρία τάγματα. καὶ τοῦτο γνόντες οἱ στρατηγοὶ Ῥωμαίων σὺν τῷ Μαγίστρῳ καλῶς στρατηγήσαντες, ὥρμησαν κατὰ Περσῶν, καὶ ἐγένετο πόλεμος μέγας, καὶ συμβολὴ φοβερά. καὶ ἔκοψαν Ῥωμαῖοι τοὺς Πέρσας, καὶ ἀπώλεσαν αὐτοὺς, ἐπάραντες καὶ τὸ βάνδον αὐτῶν.

ὁ δὲ Μηρὰν, ϗ ὁ υἱὸς τῦ βασιλέως Περσῶν, ϗ ὀλίγοι ἐκ τῶν περισωθέντων κατέφυγον εἰς τὸ Νιτζίβιος· καὶ ἐνίκησαν οἱ Ῥωμαῖοι νίκlω μεγάλlω. γνοὺς δὲ τοῦτο ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν, ἐτρεψεν εἰσελθεῖν πρὸς αὐτὸν τὸν Πατρίκιον Ῥουφῖνον μόνον ἅμα τῷ Κόμητι Ἀλεξάνδρῳ. ϗ τῷ Αὐγούστῳ μlωὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὸν, ϗ πολλὰ διαλεχθέντες, ϗ εἰρlώνης πάκτα τυπώσαντες, ἐξῆλθεν εἰρlώη.

Aran vero, regisque Perfarum filius, paucique admodum e prælio fuperftites fuga Nifibim contenderunt, præclara Romanis relicta victoria. Quod ubi Perfarum rex agoovit, Patricium Rufinum folum una cum Alexandro Comite ad fe accedere permifit: & infequenti menfe Augufto eum convenientes, & ad invicem fæpius colloquuti, firmatis fperatæ pacis conditionibus, ipfa pax tandem fequuta eft.

Edit. Parif. Pag. 554.

				Ῥώμης ἐπίσκ. Βονιφάτιος ἔτη β'.				
		δ'	ς'	α'	ιε'	κ'	ια'	δ'

			Romæ Episc. Bonifacius aonis 2.				
		4	6	1	15	20	11	4

Τούτῳ τῷ ἔτει μlωὶ Σεπτεμβρίῳ ἰνδικτιῶνος θ'. ἐφάνη μέγας ϗ φοβερὸς ἀστὴρ εἰς τὸ δυτικὸν μέρος κομήτης πέμπων ἐπὶ τὰ ἄνω τὰς ἑαυτῦ ἀκτῖνας ἀστραπτούσας, ὃν ἔλεγον Λαμπαδίαν, καὶ ἔμεινεν ἐπὶ εἴκοσι ἡμέρας λάμπων· ϗ ἐγένοντο κοσμικαὶ δημοκρατίαι, ϗ φόνοι. ἐν δὲ τῇ συμπληρώσει τῦ Νοεμβρίου μlωὸς κατέλαβεν ὁ Πατρίκιος Ῥουφῖνος ἐκ τῆς πρεσβείας τῶν Περσῶν πρὸς τὸν βασιλέα Ἰουστινιανὸν εἰρlώνης πάκτα στοιχήσας· ὅν τινα δεξάμενος ὁ βασιλεὺς λίαν διὰ τlὼ εἰρlώlω, ϗ ἠσμένισε τὰ στοιχηθέντα πάκτα, ϗ ἔτυχον εἰρlώνης τὰ πράγματα ἀμφοτέρων.

Hoc anno, menfe Septembri, indictione nona, ingens & terribile aftrum ad Occidentalem cæli plagam vifum, cometes oimirum, Lampadias dictus, in fuperiorem cæli partem radios fulguris lo modum corufcantes emittens, ac per totos viginti dies perfeverans: ex quo univerfales populorum tumultus, & cædes fequutæ. Exeunte porro menfe Novembri, Patricius Rufinus fua ad Perfas Legatione functus, datis pacis conditionibus ad Imperatorem Juftinianum reverfus eft: eum ob firmatam pacem excepit Imperator gratiffime, & fœderis initi pactas conditiones ex animo lætufque probavit: atque ita demum Romanorum & Perfarum res optima pace potitæ funt.

			ε'	ζ'	β'	ιβ'	κα'	ιβ'	ε'

			5	7	2	12	25	12	5

Τούτῳ τῷ ἔτει πέμπτῳ ὄντι τῆς βασιλείας Ἰουστινιανοῦ μlωὶ Ἰανουαρίῳ ἰνδικτιῶνος δεκάτης γέγονε τῦ λεγομένου Νίκα, ἡ ἀνταρσία. ϗ ἔστεψαν οἱ τῶν Δήμων εἰς βασιλέα Ὑπάτιον τὸν συγγενῆ τῦ βασιλέως Ἀναστασίου· ϗ ἐκάυθη πολὺ μέρος τῆς πόλεως, καὶ ἡ μεγάλη ἐκκλησία, καὶ ἡ ἁγία Εἰρlώη, ϗ ὁ ξενὼν τῦ Σαμψὼν, καὶ τὸ Αὐγουστῖον, καὶ τὸ προσκιόνιον τῆς βασιλικῆς, καὶ ἡ Χαλκῆ τῦ παλατίου. καὶ ἐγένετο φόβος μέγας, καὶ πολλοὶ τῶν εὑρεθέντων ἐν τῷ λεγομένῳ ἱππικῷ μετὰ Ὑπατίου, ὥς φασι, τριάκοντα πέντε χιλιάδες ἀπέθανον. γέγονε δὲ ἡ ἀταξία τῦ Νίκα τρόπῳ τοιούτῳ. Ἀνελθόντα τὰ μέρη ἐν τῷ ἱππικῷ, ἀνέκραξαν οἱ τῶν Πρασίνων. Ἄκτα. διὰ Καλαπόδιον τὸν Κουβικουλάριον, καὶ Σπαθάριον. οἱ Πράσινοι. ἔτη πολλὰ, Ἰουστινιανὲ Αὔγουστε· τὺ βίνκας. ἀδικοῦμαι, μόνε ἀγαθὲ, οὐ βαστάζω. οἶδεν ὁ Θεός φοβοῦμαι ὀνομάσαι, μὴ πλέον εὐτυχήσῃ, καὶ μέλλω κινδυνεύειν. Μανδάτωρ· τίς ἐστιν, οὐκ οἶδα. ὁ πλεονεκτῶν με, Τρισαύγουστε, εἰς τὰ τζαγγαρεῖα εὑρίσκεται. Μανδάτωρ· οὐδεὶς ὑμᾶς ἀδικεῖ. οἱ Πράσινοι· εἷς ϗ μόνος ἀδικεῖ με, Θεοτόκε, μὴ ἀνακεφαλίσῃ. Μανδάτωρ· τίς ἐστιν ἐκεῖνος; οὐκ οἴδαμεν. οἱ Πράσινοι· σὺ καὶ μόνος οἶδας, Τρισαύγουστε, τίς πλεονεκτεῖ με σήμερον. Μανδάτωρ· εἴ τις ἐάν ἐστιν, οὐκ οἴδαμεν. οἱ Πράσινοι· Καλοπόδιος, ὁ Σπαθάριος ἀδικεῖ με, δέσποτα πάντων. Μαν-

Hoc anno, qui Juftiniani imperii quintus, menfe Januario, indictione decima, feditio, cui nomen ΝΙΚΑ, Vince, factum eft, ortum habuit: popularefque Tribus Hypatium Anaftafii Imperatoris confanguineum Imperatorem coronaverunt: plurimaque Urbis pars fubinde incendium paffa eft, ut & magna Ecclefia, fanctæ Irenes templum, peregrinorum Samponis nomine hofpitium, Augufteum, Regiæ atrium columnis circumquaque ornatum, & Chalce Palatii. Inde timor ingens per Urbem vagatus, plurimique eorum, qui una cum Hypatio in Circo funt reperti, ad triginta quinque hominum millia, ut narrant, interfecti. Seditio ifta, quæ poftmodum ΝΙΚΑ, Vince, appellationem obtinuit, hoc pacto exorta eft. Populi factionibus ad Circum collectis exclamaverunt Prafini: Acta. Propter Calepodium Cubicularium, & Spatharium vociferati funt Prafini. Annos tibi plurimos, Juftiniane Augufte: Tu vincas. Injuriam perpetior, o qui bonus unus es, nec eam amplius fero. Novit Deus. Vereor nominare, ne rem felicius geres, & ego ad periculum extremum deducar. Refpondit Mandator. Quis ille fit, non novi. (Prafinorum factio.) Qui me opprimit, ter Augufte, ad futurias officinas moratur. Mandator. Nullus injuriam vobis infert. Prafini. Unus folufque me injuria afficit, o Deipara, ne paria iniquitatis capita repetat. Mandator. Quis ille fit, ignoramus. Prafini. Tu folus novifti, ter Augufte, quis me in hodiernum diem opprimit. Mandator. Si quis omnino fit, nefcimus. Prafini. Calopodius Spatharius, ipfe eft qui me vexat, omnium Domine. Mandator. Nihil ad-

pag. 555.

ministrat Calopodius. Prasini. Quisquis ille fuerit, Judæ partem sibi comparabit: brevi rependet Deus illatæ injuriæ præmium. Mandator. Spectatum convenistis? an forte contumeliis Optimates respersuri? Prasini. Qui injuriam intulerit, Judæ sortem sortietur. Mandator. Quiescite tandem, Judæi, Manichæi, Samaritæ. Prasini. Judæos, & Samaritas nuncupas? Sit omnibus nobis adjutrix Deipara. Mandator. Quousque vobis ipsis infausta precamini? Prasini. Anathema ceu Judæ, o Domine, ei qui Dominum non recte credere profitetur. Mandator. In unius nomine vos baptizari jubeo. Magna ad invicem contentione exclamaverunt Prasini, & vociferati sunt. Ut jussit, hauri aquam, in unius nomine baptizor. Mandator. Sane, nisi quiescatis, caput vobis tollo. Prasini. Singuli quique salutem sibi quærere incipiunt: at si quid afflicti proferamus, ne indignetur imperium tuum: ipse Deus omnes sustinet patienter. Prasini. Nos cum jure queramur: cuncta nunc propriis appellamus nominibus: Ubi moretur ille, nescimus: Palatium, ter Auguste, vel Reipublicæ status & administratio mihi ignota: unica via per Urbem procedo, cum bordoni insideo: utinam, ter Auguste, ne tum quidem. Mandator. Liber homo quilibet, quocumque vult tuto atque impune in publicum procedere potest. Prasini. Libertati confido: eam tamen manifestam reddere mihi non licet. Si quispiam liber est, de Prasinorum factione suspectus, omnino plectitur in manifesto. Mandator. Pœnarii, Furciferi, neque vitæ vestræ parcitis? Prasini. Auferatur certe color iste, cessat prorsus a jure dicundo ipsa justitia: permitte, occidamur; per te liceat, morte plectemur. En jam scaturit fons sanguinis, tu, quos lubet, plecte. Certe duo hæc humana natura minime patitur, utinam Sabbatius nusquam fuisset natus, filium certe homicidam non habuisset. Viginti decurrerunt anni, ex quibus mane ad Zeugma patrata est cædes, utinam inspexisset (majestas tua) & vesperi tandem, omnium Domine, neci traditus fuisset. Dixerunt Veneti. Vestri sunt omnes, iique soli, totius hujus stadii homicidæ. Opposuerunt Prasini. Quandonum jugulas, & fugam arripis? Veneti. Tu cædes admittis, ac insuper tumultum moves. Vestri sunt, iique soli per stadium homicidæ. Prasini. Domine Justiniane, isti precibus instant, & nullus cædit. Hæc etiam invitus quisque perpendat. Venditorem lignorum ad Zeugma quis interfecit, o Imperator? Mandator. Vos eum occidistis. Prasini. Epagathi filium quis interfecit, o Imperator? Vos etiam istum occidistis: & Venetos crimine implicatis. Prasini. Etiam nunc, etiam nunc, Domine Deus miserere. Vis veritati infertur. Deum mundi res omnes moderari asserentibus opponerem me quam libenter. Quæ hæc calamitas? Mandator. Non est Deus malorum auctor. Prasini. Malorum intentator Deus non est? Ecquis me per nefas opprimit? Si Philosophus extat, vel Eremita, cedo utriusque discrimen? Mandator. Blasphemi, Deo infensi, quando demum cessabitis? Prasini. Si majestati tuæ ita fiat satis, etiam invitus annuo, ter Auguste. Cuncta mihi nota, cuncta mihi nota: at silentium mihi. Vale Justitia, nulla sunt deinceps tua sancita. Desertorem ago, & ad Judæorum partes migro: imo Gentilem po-

Edit. Paris. pag. 156.

δάτωρ· οὐκ ἔχει πρᾶγμα Καλοπόδιος. οἱ Πράσινοι. εἴ τις ποτέ ἐστι, τὸν μόρον ποιήσει τοῦ Ἰούδα, ὁ Θεὸς ἀνταποδώσει αὐτῷ ἀδικοῦντι μετὰ τάχους. Μανδάτωρ· ὑμεῖς οὐκ ἀνέρχεσθε εἰς τὸ θεωρῆσαι, εἰ μὴ εἰς τὸ ὑβρίζειν τοὺς ἄρχοντας; οἱ Πράσινοι· οὗτις δήποτε ἀδικεῖ με τὸν μόρον ποιήσει τοῦ Ἰούδα. Μανδάτωρ· ἡσυχάσατε, Ἰουδαῖοι, Μανιχαῖοι, καὶ Σαμαρεῖται. οἱ Πράσινοι. Ἰουδαίους καὶ Σαμαρείτας ἀποκαλεῖς; ἡ Θεοτόκος μετὰ ὅλων. Μανδάτωρ· ἕως πότε ἑαυτοὺς καταρᾶσθε; οἱ Πράσινοι· εἴ τις οὐ λέγει, ὅτι ὀρθῶς πιστεύει ὁ δεσπότης ἀνάθεμα αὐτῷ, ὡς τῷ Ἰούδα. Μανδάτωρ· ἐγὼ ὑμῖν λέγω εἰς ἕνα βαπτίζεσθαι. οἱ δὲ Πράσινοι ἀνεβόησαν ἐπάνω ἀλλήλων, καὶ ἔκραζον. ὡς ἐκέλευσεν, ἄντλας, εἰς ἕνα βαπτίζομαι. Μανδάτωρ· ὄντως εἰ μὴ ἡσυχάσητε, ἀποκεφαλίζω ὑμᾶς. οἱ Πράσινοι· ἕκαστος σπουδάζει ἀρχὴν κρατῆσαι, ἵνα σωθῇ· καὶ εἴ τι ἂν εἴπωμεν θλιβόμενοι, μὴ ἀγανακτήσῃ τὸ κράτος σου· τὸ γὰρ θεῖον πάντων ἀνέχεται. οἱ Πράσινοι· ἡμεῖς λόγον ἔχοντες, ὀνομάζομεν ἄρτι πάντα, ποῦ ἐστιν, ἡμεῖς οὐκ οἴδαμεν, οὐδὲ τὸ παλάτιον, Τρισαύγουστε, οὐδὲ πολιτείας κατάστασις, μίαν εἰς τὴν πόλιν προέρχομαι, ὅτ' ἂν εἰς βορδόνην καθέζομαι· εἴθε μηδὲ τότε, Τρισαύγουστε. Μανδάτωρ· ἕκαστος ἐλεύθερος ὅπου θέλει ἀκινδύνως δημοσιεύει. οἱ Πράσινοι· καὶ θαρρῶ ἐλευθερίας, καὶ ἐμφανίσαι οὐ συγχωροῦμαι· καὶ ἐὰν ἐστιν ἐλεύθερος, ἔχει δὲ Πρασίνων ὑπόληψιν, πάντως εἰς φανερὸν κολάζεται. Μανδάτωρ· ἑτοιμοθάνατοι οὐδὲ τῶν ψυχῶν ὑμῶν φείδεσθε; οἱ Πράσινοι· ἐπαρθῇ τὸ χρῶμα τοῦτο, καὶ ἡ δίκη οὐ χρηματίζει, ἄνες τὸ φονεύεσθαι· καὶ ἄφες, κολαζόμεθα. ἴδε πηγὰ βρύουσα, καὶ ὅσους θέλεις κόλαζε. ἀληθῶς τὰ δύο ταῦτα οὐ φέρει ἀνθρωπίνη φύσις. εἴθε Σαββάτιος μὴ ἐγεννήθη, ἵνα μηδὲ υἱὸν ἔσχε φονέα. εἰκοστὸν ἔτος φόνος ἐστὶν ὁ γενόμενος εἰς τὸ Ζεῦγμα τὸ πρωΐ, ἂς ἐθεώρησε, καὶ τῇ δείλῃ ἐσφάγη, δέσποτα πάντων. οἱ Βένετοι· τοὺς φονεῖς ὅλου τοῦ σταδίου ὑμεῖς μόνοι ἔχετε. οἱ Πράσινοι· πότε σφάζεις, καὶ ἀποδημεῖς; οἱ Βένετοι. σὺ δὲ σφάζεις, καὶ διακινεῖς. τοὺς φονεῖς γὰρ τοῦ σταδίου ὑμεῖς μόνοι ἔχετε· οἱ Πράσινοι. δέσποτα Ἰουστινιανέ, αὐτοὶ παρακαλοῦσι, καὶ οὐδεὶς αὐτοὺς φονεύει. νοήσῃ, ὁ μὴ θέλων. τὸν ξυλοπώλην, τὸν εἰς τὸ Ζεῦγμα, τίς ἐφόνευσεν, αὐτοκράτωρ; Μανδάτωρ. ὑμεῖς αὐτὸν ἐφονεύσατε. οἱ Πράσινοι. τὸν υἱὸν τοῦ Ἐπαγάθου τίς ἐφόνευσεν, αὐτοκράτωρ; Μανδάτωρ· καὶ αὐτὸν ὑμεῖς ἐφονεύσατε· καὶ τοὺς Βενέτους πλέκετε. οἱ Πράσινοι· ἄρτι καὶ ἄρτι· Κύριε ἐλέησον. τυραννεῖται ἡ ἀλήθεια. ἤθελον ἀντιβαλεῖν τοῖς λέγουσιν ἐκ Θεοῦ διοικεῖσθαι τὰ πράγματα. πόθεν αὕτη ἡ δυστυχία; Μανδάτωρ. ὁ Θεὸς κακῶν ἀπείραστος. οἱ Πράσινοι. Θεὸς κακῶν ἀπείραστος; καὶ τίς ἐστιν ὁ ἀδικῶν με, εἰ φιλόσοφός ἐστιν, ἢ ἐρημίτης, τὴν διαίρεσιν εἴπῃ τῶν ἑκατέρων. Μανδάτωρ· βλάσφημοι, καὶ θεοχόλωτοι, ἕως πότε οὐχ ἡσυχάζετε; οἱ Πράσινοι· ἂν θεραπεύεται τὸ κράτος σου, στέγω· καὶ μὴ θέλων, Τρισαύγουστε, ὅλα, ὅλα οἶδα· ἀλλὰ σιωπῶ· σώζου δίκη, οὐκ ἔτι χρηματίζεις. μεταβαίνω, καὶ τότε Ἰουδαΐζω.

μᾶλλον δὲ ἐλλιμνίσαι συμφέρει, καὶ μὴ Βενετίσαι, ὁ Θεὸς οἶδεν. οἱ Βένετοι· τὸ μισῶ, οὐ θέλω βλέπειν· καὶ ὁ φθόνος παρενοχλεῖ μοι. οἱ Πράσινοι· ἀνασκαφῇ τὰ ὀστέα τῶν θεωρούντων. καὶ κατῆλθον οὗτοι, καὶ ἔασαν τὸν βασιλέα, καὶ τοὺς Βενέτους θεωροῦντας. καὶ εὐθὺς συνέβη γενέσθαι ὑπό τινων Μαγιστόρων πρόφασιν δημοτικῆς ταραχῆς τρόπῳ τοιῷδε· κρατήσας ὁ Ὕπαρχος τρεῖς δημότας τῶν ἀτακτούντων, ἐφούρκισεν αὐτούς· καὶ ὁ μὲν εἷς παραυτὰ ἀπέθανεν· οἱ δὲ δύο ἔπεσαν ἐκ τῆς φούρκας. πάλιν ἐκρεμάσθησαν, καὶ πάλιν ἔπεσαν. τούτους οὖν ἑωρακὼς ὁ ἑστὼς ὄχλος ἔκραξε. τούτους τῇ ἐκκλησίᾳ. ἀκηκοότες οὖν οἱ μοναχοὶ τοῦ ἁγίου Κόνωνος ἥρπασαν αὐτοὺς ἐν ἀκατίῳ, καὶ ἐπέρασαν αὐτοὺς εἰς τὸν ἅγιον Λαυρέντιον, διότι προνόμια εἶχε τοῦ μηδένα ἐκβληθῆναι τοῦ ναοῦ, ἕως οὗ πάθῃ τὸ ἱκανόν. ἀκούσας οὖν ὁ Ὕπαρχος ἔπεμψε στρατιώτας, καὶ γνόντες οἱ Δῆμοι ἀπῆλθον εἰς τὸ Πραιτώριον αἰτοῦντες τὸν Ὕπαρχον ἀποστῆναι τοῦ ἁγίου Λαυρεντίου τοὺς φυλάσσοντας στρατιώτας, καὶ ἀπόκρισιν οὐκ ἔτυχον παρ' αὐτοῦ· καὶ θυμωθέντες ἔβαλον πῦρ εἰς τὸ Πραιτώριον, καὶ ἐκάησαν οἱ ἔμβολοι ἀπὸ τῆς καμάρας τοῦ φόρου ἕως τῆς Χαλκῆς, καὶ τὰ ἀργυροπρατεῖα, καὶ τὰ Λαύσου πάντα πυρὶ ἀνηλώθησαν, καὶ τοὺς ἐμπίπτοντας αὐτοῖς στρατιώτας κατέσφαξαν ἀφειδῶς. καὶ εἰσερχόμενοι ἐν τοῖς οἴκοις διήρπαζον τὰς ὑποστάσεις, καὶ ἐνέπρησαν τὴν εἴσοδον τοῦ παλατίου τὴν χαλκόστεγον, καὶ Πρωτοτικτόρων, καὶ τὸ ἔννατον τοῦ Αὐγουστέως. καὶ κατῆλθεν ὁ Δῆμος εἰς τὸν Ἰουλιανοῦ τῆς Σοφίας λεγόμενον λιμένα εἰς τὸν οἶκον Πρόβου ζητοῦντες ὅπλα, καὶ κράζοντες ἄλλον βασιλέα τῇ πόλει, καὶ ἔβαλον πῦρ εἰς τὰ Πρόβου· καὶ κατεῤῥίφθη ὁ οἶκος· καὶ ἦλθον, καὶ ἔκαυσαν τὸ βαλανεῖον τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ τὸν ξενῶνα τοῦ Σαμψὼν τὸν μέγαν, καὶ ἀπώλοντο οἱ ἄῤῥωστοι, καὶ τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν σὺν τοῖς ἀμφοτέροις κίοσι· καὶ πᾶσα ἡ τετραέντης κατεῤῥίφθη. ὁ δὲ βασιλεὺς φοβηθεὶς ἠθέλησε βαλεῖν εἰς δρόμωνα τὰ χρήματα, καὶ ἐξελθεῖν ἐπὶ τὴν Θρᾴκην, ἕως Ἡρακλείας, καταλείψας φυλάττειν τὸ παλάτιον τὸν στρατηλάτην Μοῦνδον μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ τρισχιλίων ἀνδρῶν, καὶ Κωνσταντιόλου, καὶ τοὺς Κουβικουλαρίους. οἱ δὲ Δῆμοι τοὺς νεκροὺς σύραντες ἔβαλον εἰς τὴν θάλασσαν, φονεύσαντες καὶ γυναῖκας πολλάς· φήμης δὲ γενομένης, ὅτι ὁ βασιλεὺς λαβὼν τὴν Αὐγοῦσταν ἐξῆλθεν ἐν τῇ Θρᾴκῃ, καὶ ἀνηγόρευσαν βασιλέα Ὑπάτιον τὸν Πατρίκιον, καὶ καθεζόμενος ἐν τῷ ἱππικῷ εὐφημεῖτο ὑπὸ τῶν Δήμων. καὶ ἤκουσε τὰς ὑβριστικὰς φωνὰς τὰς πρὸς Ἰουστινιανὸν τὸν βασιλέα. ἦλθον δὲ καὶ ἀπὸ Φλαβιανῶν νεώτεροι Πράσινοι διακόσιοι λωρικάτοι, ὑπολαμβάνοντες καὶ ἀνοῖξαι τὸ παλάτιον, καὶ εἰσαγαγεῖν τὸν Ὑπάτιον. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀκούσας τὰ παρὰ τοῦ Δήμου καὶ Ὑπατίου τολμηθέντα, εἰσῆλθεν ἐν τῷ παλατίῳ, καὶ ἀνῆλθεν εἰς τὰ λεγόμενα Πούλπιτα, ὄπισθεν τοῦ καθίσματος τοῦ ἱπποδρομίου, εἰς τὸν τρίκλινον τὸν ἔχοντα τὰς χαλκᾶς θύρας, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ Μοῦνδον, καὶ Κωνσταντίολον, καὶ Βελισάριον, καὶ ἄλλους συγκλητικούς, καὶ ἔνοπλον στρατιωτῶν βοήθειαν, καὶ Κουβικουλαρίους, καὶ Σπαθαρίους. ἐξελθὼν δὲ Ναρσῆς ὁ Κουβικουλάριος,

tius fieri, quam a Venetis stare conducit: norit Deus. Veneti. Quod exhorreo, etiam conspicere fugio: en tamen ut invidia mihi molestiam exhibet ingentem. Prasini. Effodiantur spectatorum ossa. Quo semel dicto Prasini discesserunt, Imperatore, ac Venetis in circo spectantibus relictis. Confestim vero popularis tumultus prætextum a quibusdam Magistris dari in hunc modum contigit. Apprehensos ea aurigantium factionibus tres seditiosos suspendio Præfectus damnavit. Eorum quidem unus vitam amisit extemplo: alii duo e patibulo ceciderunt. Iterum suspensi, ceciderunt iterum. His conspectis, populus astans exclamavit. Ad Ecclesiam ducite. Audito clamore, sancti Cononis Monachi pœnarios lembo sustulerunt, & ad sancti Laurentii trajectos deportaverunt, quod eo gauderet privilegio Ecclesia, nullum ex ea ejiciendum, donec factum fuisset satis. Ea re accepta, misit Præfectus milites; eos vero missos cum rescivissent populares factiones, ad Prætorium convenerunt milites ad custodiam destinatos a sancti Laurentii templo amoveri a Præfecto postulaturæ: responsum vero nullum ab eo acceperunt. Inde furore succensæ factiones ignem Prætorio submiserunt; a fori camera, adusque Chalces terminos incenderunt cuncta, Argentariorum officinas, Lausique ædificia omnia flammis consumpserunt, & obvios quosque milites, nulli venia concessa, occiderunt: domos quoque penetrantes bona diripuerunt cuncta, Palatii aditum ære tectum, Protectorum stationem, & Augustei Ennatum omne igne depopulati sunt. Exinde dilapsa populi factio ad Juliani ædes (Sophiæ portus is dicitur) convenit, tum ad Probi, arma, ajebat, repertura contendit: & in Urbe Imperatorem alium inclamans Probi domum incendit, quæ mox in ruinam acta. Pergens vero ulterius in Alexandri balneum flammas ultrices intulit, magnum Samponis hospitium, ægris etiam misere consumptis, devastavit, magnam quoque Ecclesiam cum utriusque partis columnis: tota vero quadripartito in ruinam concidit. His Imperator territus, pecuniam omnem in dromonem congerere, & Mundo militiæ Magistro, & ejus filio, & millibus hominum tribus, nec non Constantiolo, & Cubiculariis, ad Palatii custodiam relictis, in Thraciam, Heracleam usque secedere meditabatur. Factiones porro cadavera (erant etiam illa plurimarum ab eis occisarum mulierum) per Urbem raptantes in mare projecerunt. At cum rumor sparsus esset Imperatorem abducta secum Augusta in Thraciam profugisse, Hypatium Patricium Imperatorem salutaverunt: mox sedens in Circo populi factionum faustas voces excepit, & contumeliarum in Justinianum conjectarum extitit auditor. Convolarunt insuper a Flavianis juniores Prasini ducenti loricati, qui Palatium reserare, & Hypatium introducere in animo habebant. Imperator, intellectis factionis & Hypatii temerariis conatibus, ingressus Palatium Mundo, Constantiolo, Belissario, aliisque Senatorii ordinis viris, nec non armatorum militum præsidio, Cubiculariisque, & Spathariis secum ductis, locum Pulpita dictum pone Circi thronum ad Triclinium portis æneis insigne, occupat. Egressus vero Narses Cubicularius, pecuniarum largitione quos-

Edit. Paris. pag. 157.

dam ex Veneta factione ad partes suas traxit, qui vociferari cœperunt. Justiniane Auguste: Tu Vincas. Domine, serva Justinianum Imperatorem, & Theodoram Augustam. Tum factiones in discordiam adductæ, in invicem fecerunt impetum: at qui Palatium tenebant cum præsidiariis erumpentes, factionis desertores ad se nonnullos adjunxerunt, & una simul irruerunt in Circum. Et Narses quidem ostiis anterioribus, Mundi filius iis quæ ad metam, alii per semitam, qua tendit Imperator ad proprium sedile in arenæ solum delati, factiosos hi quidem sagittis, alii gladiis confodere, & concidere cœperunt: adeo ut nullus ex Venetis aut Prasinis civis, qui tunc in Circo repertus, incolumis evaserit. Belissarius ad Imperat. sedile una cum Spathariis evolans raptum Hypatium duxit ad Imperatorem, qui illico custodiæ traditus. Cæsorum ea die numerata sunt ad triginta quinque millia: nec ullus qui factioni cuipiam esset addictus occurrit ullibi: quinimmo cuncta summa tranquillitate sunt composita. Sequenti luce Hypatius & Pompejus ejus frater necati, & eorum cadavera in mare projecta, ædesque illorum publicatæ, una cum aliorum Patriciorum 18. & Illustrium, & Consulasium, quorum facultates Imperatoris ærasio addictæ, quod se Hypatii fautores & auxiliarios præbuissent. Magnus exinde terror animos omnium incussit, Urbs tumultuari destitit, nec non nisi longo post spatio Circenses editi sunt ludi.

Edit. Paris. pag. 158.

Hoc eodem anno a vespere ad crepusculum matutinum astrorum concursus ingens visus est, adeo ut omnes metu exanimati exclamarent. Cadunt e cælo stellæ: nec unquam rem monstro tam proximam conspeximus.

ἐπέσυρέ τινας ἐκ τοῦ Βενέτου μέρους, ῥογεύσας χρήματα· καὶ ἤρξαντο κράζειν· Ἰουστινιανὲ Αὔγουστε, τοῦ βίνκας. Κύριε σῶσον Ἰουστινιανὸν τὸν βασιλέα, καὶ Θεοδώραν τὴν Αὐγοῦσταν. τότε διχονοήσαν τὸ πλῆθος, ὥρμησαν κατ' ἀλλήλων. καὶ ἐξελθόντες οἱ τοῦ παλατίου μετὰ τῆς αὐτῆς βοηθείας, ἀπέσχισάν τινας αὐτῶν ἀπὸ τοῦ Δήμου, καὶ ὥρμησαν εἰς τὸ ἱπποδρόμιον. καὶ ὁ μὲν Ναρσῆς διὰ τῶν θυρῶν, ὁ δὲ υἱὸς Μουνδοῦ διὰ τῆς σφενδόνης, ἄλλοι δὲ διὰ τοῦ μονοπατίου τοῦ καθίσματος εἰς τὸ πέλμα, καὶ ἤρξαντο κόπτειν τοὺς Δήμους, οἱ μὲν τοξεύοντες, οἱ δὲ κατασφάζοντες, ὥστε μηδένα τῶν πολιτῶν, ἢ τῶν Βενέτων, ἢ Πρασίνων εὑρεθέντων ἐν τῷ ἱππικῷ σωθῆναι. ὁ δὲ Βελισάριος εἰσδραμὼν ἐπὶ τὸ κάθισμα τοῦ βασιλέως μετὰ Σπαθαρίων συλλαβόμενος Ὑπάτιον προσήγαγε τῷ βασιλεῖ, καὶ ἀπέθεντο αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ. ἀπέθανον δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ χιλιάδες τριάκοντα πέντε ἀνδρῶν. καὶ οὐκ ἔτι ἐφαίνετο Δημότης πώποτε. ἀλλ' ἐγένετο ἡσυχία τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· τῇ δὲ ἐπαύριον ἐσφάγησαν Ὑπάτιος καὶ Πομπήιος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ· καὶ ἐρρίφη τὰ σώματα αὐτῶν ἐν τῇ θαλάσσῃ· καὶ ἐδημεύθησαν οἱ οἶκοι αὐτῶν, μετὰ καὶ ἄλλων ιη'. Πατρικίων, καὶ Ἰλλουστρίων, καὶ Ὑπατικῶν δημευθέντων, ὡς συνδρόμων Ὑπατίου. καὶ ἐγένετο φόβος μέγας, καὶ ἡσύχασεν ἡ πόλις, καὶ οὐκ ἤχθη ἱππικὸν ἐπὶ ἱκανὸν χρόνον.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει καὶ ἀστέρων γέγονε δρόμος πολὺς ἀπὸ ἑσπέρας ἕως αὐγῆς· ὥστε πάντας ἐκπλήττεσθαι, καὶ λέγειν, ὅτι οἱ ἀστέρες πίπτουσι, καὶ οὐκ οἴδαμεν ποτὲ τοιοῦτο πρᾶγμα.

				Romæ Episc. Joannes annis 13.				
		6	8	2	11	32	11	6

				Ῥώμης ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη ιγ'.				
		ς'	η'	α'	ιγ'	κβ'	ιγ'	ς'

Hoc anno Theodora piissima Augusta ad calidas Pythiorum aquas, quibus corpus foveret ac reficeret, profecta est: Viæ socios dederunt se Patricius Menas Præfectus, Patricius Elias Largitionum Comes, & alii Patricii, nec non Cubicularii, & Optimates ad quatuor millia. Ingentem porro pecuniarum vim in Ecclesias, pauperum hospitia, & Monasteria distribuit.

Τούτῳ τῷ ἔτει Θεοδώρα ἡ εὐσεβεστάτη Αὐγοῦστα ἐξῆλθεν εἰς τὰ θερμὰ τῶν Πυθίων τοῦ θερμίσαι· καὶ συνῆλθον αὐτῇ, ὅ τε Πατρίκιος Μηνᾶς ὁ Ἔπαρχος, καὶ ὁ Πατρίκιος Ἠλίας ὁ Κόμης τῶν λαργιτιώνων, καὶ ἄλλοι Πατρίκιοι, καὶ οἱ Κουβικουλάριοι, καὶ σατράπαι, χιλιάδες τέσσαρες· καὶ πολλὰ ἐχαρίσατο ταῖς ἐκκλησίαις, καὶ πτωχείοις, καὶ τοῖς μοναστηρίοις.

		7	9	2	14	23	14	7

		ζ'	θ'	β'	ιδ'	κγ'	ιδ'	ζ'

Hoc anno Priscus ex Imperatoris Notario Consul designatus, mota per eum Imperatricis indignatione, bonis omnibus mulctatus est, & Imperatoris jussu Cyzicenæ Ecclesiæ Diaconus ordinatus.

Hoc etiam anno Vandalicæ expeditiones susceptæ, & Africa demum a Belissario recepta. Vandali quippe, prout annis superioribus manifestatum, Hispania sub Arcadio & Honorio Imperatoribus occupata, ex ea postmodum una cum Gondiciscio rege in Libyam trajicientes, eam tenuere provinciam. Gondiciscio autem defuncto Gogdaris & Gezerichus ejus filii in principatu successerunt. Gogdari au-

pag. 159.

Τούτῳ τῷ ἔτει Πρίσκος ὁ Ὕπατος ἀπὸ Νοταρίων τοῦ βασιλέως ἀγανακτηθεὶς ἀπὸ Θεοδώρας τῆς βασιλίσσης ἐδημεύθη, καὶ διάκονος Κυζίκου ἐχειροτονήθη, κελεύσαντος τοῦ βασιλέως.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει γεγόνασιν Οὐανδαλικοὶ πόλεμοι, καὶ παρέλαβε Βελισάριος τὴν Ἀφρικήν. οἱ γὰρ Οὐανδῆλοι, καθὼς ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις εἴρηται, ἐπὶ Ἀρκαδίου βασιλέως καὶ Ὀνωρίου τὴν Σπανίαν καταλαβόντες μετὰ Γογδισίσκλου τοῦ ῥηγὸς αὐτῶν ἐκ ταύτης ἐπὶ Λιβύην περάσαντες, ταύτην κατέσχον. τοῦ δὲ Γογδισίσκλου τελευτήσαντος Γόγδαρις

καὶ Γιζέριχος οἱ τούτου υἱοὶ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ διεδέξαντο. Γόνθαρις δὲ ἐξ ἀνθρώπων γενόμενος, Γιζέριχος βασιλεὺς Οὐανδήλων ἀναδείκνυται, καὶ πόλιν Καρθάγενναν βασιλεύσας ἔτη λθ΄. παραλαβὼν καὶ Ῥώμην. τούτου δὲ τελευτήσαντος Ὀνώριχος ὁ υἱὸς αὐτοῦ τὴν βασιλείαν διεδέξατο, πολλὰ κακὰ τοῖς ἐν Λιβύῃ Χριστιανοῖς ἐνδειξάμενος, καὶ ἀρειανίζειν βιασάμενος· καὶ πολλοὺς ἐφόνευσε, καὶ ἐγλωσσοτόμησεν ἀπὸ τῆς φάρυγγος· οἱ δὲ τῇ Θεοῦ χάριτι ὕστερον ἐλάλουν. τούτων καταφρονήσαντες ἐπολέμησαν οἱ Μαυρούσιοι, πολλὰ κακὰ εἰς Οὐανδήλους εἰργάσαντο. ὀκτὼ δὲ ἔτη βασιλεύσας τελευτᾷ ἀπολέσας Νουμιδίαν, καὶ Αὐράσιον ὄρος, οἳ οὐκ ἔτι ὑπὸ Οὐανδήλους ἐγένοντο. Γουνδαβοὺν δὲ ὁ Γένσωνος υἱὸς υἱοῦ Γιζερίχου τὴν ἀρχὴν διεδέξατο, μείζονα κακὰ τοῖς Χριστιανοῖς ἐνδειξάμενος· ἐτελεύτησε βασιλεύσας ἔτη ιβ΄. τότε τὴν ἀρχὴν διεδέξατο Τρασαμούνδος ἀνὴρ εὐειδὴς, καὶ συνετὸς, καὶ μεγαλόψυχος. οὗτος τοὺς Χριστιανοὺς ἐβιάζετο μεταβαλέσθαι τὴν πατρῴαν δόξαν, οὐκ αἰκιζόμενος, τοὺς δὲ ἀπειθοῦντας ἀποστρεφόμενος. τελευτησάσης δὲ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ἀπαίδου βουλεύεται ἄριστα καὶ πέμψας πρὸς Θευδέριχον βασιλέα Γότθων εἰς Σπανίαν, ᾔτει τὴν τούτου ἀδελφὴν λαβεῖν πρὸς γάμον Μαλαφρείδαν χήραν οὖσαν. ὁ δὲ τὴν ἀδελφὴν δίδωσιν εἰς γυναῖκα, καὶ Γότθων δοκίμων δισχιλίους ἐν τάξει δορυφόρων σὺν ἄλλαις πέντε χιλιάσιν ἀνδρῶν μαχίμων πρὸς ὑπουργίαν τούτων. ἐδωρήσατο δὲ τῇ ἀδελφῇ Θευδέριχος καὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ ἀκρωτηρίων ἓν τὸ καλούμενον Λύσιον· καὶ ἀπ᾽ αὐτοῦ ἔδοξεν ὁ Τρασαμούνδος πάντων τῶν ἐν Λιβύῃ βασιλευσάντων κρείσσων τε, καὶ δυνατώτατος· ἐγένετο δὲ καὶ φίλος τοῦ βασιλέως Ἀναστασίου. ἐκράτησε δὲ τῆς βασιλείας ἔτη κζ΄. τούτου δὲ τελευτήσαντος, Ἰλδέριχος ὁ Ὀνωρίχου τοῦ Γιζερίχου παιδὸς ἐβασίλευσεν, ἀνὴρ πρᾶος καὶ ἀγαθὸς, καὶ οὐδὲ Χριστιανοῖς χαλεπὸς ἐγεγόνει· τὰ δὲ εἰς πόλεμον μαλακός τε λίαν, καὶ οὐδὲ ἀκοῦσαι ἤθελε τοῦτο τὸ πρᾶγμα. Ἀμεργὴς δὲ ὁ τούτου ἀδελφιδοῦς ἀνὴρ ἀγαθὸς τὰ πολέμια ἐστρατήγει Οὐανδήλων, ὃν δὴ Ἀχιλλέα ἐκάλουν. Ἰλδέριχος δὲ φίλος ἦν τοῦ Ἰουστινιανοῦ πρὸ τοῦ βασιλεῦσαι αὐτὸν ἐπὶ Ἰουστίνου τοῦ θείου αὐτοῦ, καὶ πολλὰ χρήματα πρὸς αὐτὸν ἔπεμπέ τε, καὶ ἐδέχετο παρ᾽ αὐτοῦ φιλίαν κρατύνων· ἦν δέ τις τούτου συγγενὴς ἐκ τοῦ γένους Γιζερίχου, Γελίμερ ὀνόματι, ἀνὴρ κακὸς, καὶ κακοήθης, καὶ πράγμασι νεωτέροις καὶ χρήμασιν ἀλλοτρίοις ἐπιτίθεσθαι ἐπιστάμενος. οὗτος τυραννήσας κατὰ τοῦ ἰδίου δεσπότου Ἰλδερίχου ἑπταετίαν βασιλεύσαντα τοῦτον κρατήσας, εἰς φυλακὴν ἀπέθετο σὺν τῇ γυναικὶ Μαλαφρείδῃ, καὶ τοὺς Γότθους διέφθειρεν ἅπαντας, καὶ Ἀμέρα, καὶ τὸν αὐτοῦ ἀδελφὸν Εὐγέϊν ἐν φυλακῇ εἶχεν. ἐπαρθεὶς δὲ τῇ τυραννίδι, οὐκ ἠδύνατο ἐν τῷ καθεστῶτι βιοτεύειν. γράφει τοίνυν πρὸς βασιλέα Ἰουστινιανὸν ἀπολογούμενος, πῶς αὐτῷ ἡ βασιλεία ἐννόμως προσῆκεν, Ἰλ-

tem sublato, Vandalorum rex Gizerichus declaratur, & Carthagine civitate sub jugum missa, Romaque pariter capta, triginta & novem annis regnavit. Eum fatis raptum Honorichus filius excepit in regno, multaque deinceps mala, Christianis ab eos in Arianas partes per Libyam transire coactis, intulit, plurimosque tum cædibus, tum linguis ex imo gutture abscissis, vexavit, qui divina tamen opitulante gratia loquendi facultatem postea receperunt. Maurusii porro Vandalorum despecta potentia, susceptoque adversus eos bello, plurimarum cladium illis extiterunt auctores. Honorichus amissa Numidia, & Aburusio monte, quorum dominium penes Vandalos nondum adhuc erat, exactis in regno annis octo, diem extremum obiit. Gondabunus autem Geesonis filius, Gizerichi nepos avitum regnum adiit, & ingentioribus in Christianos exercitis suppliciis vita functus est post annum regni duodecimum. Imperii factus est hæres Trasimundus, vir forma, prudentia, & animi magnitudine præstans. Hic Christianos paternam religionem deserere & immutare cogebat; verum non irrogatis in eos pœnis: at eos tantummodo aversatus, quos dictis non obsequentes comperiisset. Conjuge vero, nulla edita prole, ex hac vita migrante, optimum init consilium: & ad Theudericum Gotthorum regem in Hispaniam missa Legatione, sororem ejus Malaphridam viduam in conjugium sibi locari postulat. Ille sororem nuptum tradit, & bis mille insuper Gotthos lectissimos, qui satellitum ordinem apud ipsum implerent, cum aliis hominum bellicosorum millibus quinque, qui priorum adjutores atque ministri forent. Ad hæc sororis nomine ex Siciliæ promontoriis unum, cui Lysium nomen dono contulit: ex quo Trasimundus omnium, qui hactenus Libyæ regnum tenuerant ditissimus & potentissimus evasit. Hic Anastasio Imperatori fœderibus & amicitia conjunctus fuit, & regnum annis viginti septem administravit. Eo deinde mortuo, Ildericus filius Honorichi, & Gizerichi nepos regni suscepit munus, vir supra reliquos mansuetudine & clementia conspicuus, qui nec in Christianos carnificinam, aut animi severitatem ullam ostendit; at circa res bellicas mollis admodum & dejectus, adeo ut nec belli vocem audire sustineret. Amergus autem ejus consobrinus, vir bonus ac præstans res bellicas omnes apud Vandalos administrabat, quem ea de causa nuncupabant Achillem. Porro Ildericus amicus fuit Justiniano, cum privatus adhuc sub Justino avunculo mereretur, & amicitiæ ad invicem confirmandæ missis & acceptis muneribus plurimi se se frequentius provocabant. Fuit autem ex Gizerichi genere quidam originem ducens, cui Gelimer nomen, vir nequam, & pravis moribus instructus, rerum innovandarum studiosus, & facultatibus alienis inhiare solitus. Hic adversus Ildericum septennio jam regno potitum, ac proprium suum dominum tyrannide excitata, rege capto, & in carcerem cum uxore Malaphrida conjecto, Gotthos omnes interfecit, & Amercin, & fratrem ejus Eugeem sub custodia servavit. Cæterum nova tyrannide elatus non potuit præsenti rerum statu contentus diutius vivere. Quamobrem defensionem pro se ad Imperatorem Justinianum scripsit, nimirum

Edit. Paris. pag. 160.

ad se regnum jure pertinere, cum Ildérichus ipsum administrare minime posset. Ea de re certior factus Justinianus Gilimero rescripsit se istam ejus tyrannidem nullatenus probare. At ille neglectis hisce responsis, Amerem excæcavit, Ildérichum vero & Eugeem diligentius custoditos in carcerem inclusit. Quod ubi rescivit Justinianus continuo expeditionem in Libyam decrevit, bello, quod in Media tum gerebat, dirempto, & revocato ex Oriente Belissario, Senatum ea de re consuluit. Senatus rem difficilem & periculosam censuit, revocans in memoriam infelicissimam Leonis Imperatoris adversus Vandalos navalem expeditionem: quantusque in ea Basilisco Duce militum numerus periisset, & quanta pecuniarum vis in ea frustra insumpta. Quare perpensa periculi magnitudine, ne ipsum Belissarium navalis istiusmodi exercitus Ducem eligeret Imperator, metuebant. Joannes autem Patricius in medium descendens orationem hujusmodi habuit. Nos quidem, o Domine, jussis tuis parebimus, neque ipsis obsistere consilium umquam fuit: æquum tamen est immensam viæ longitudinem, quanta nimirum maris spatia, & quam magnum terrestris itineris intervallum, quod per centum & quadraginta dies vix confici possit: præterea quam sit incerta belli ineundi victoria, vinci autem quam miserum sit & luctuosum, & quam sera ac vana pœnitentia tunc fuerit, diligentius perpendere. Imperator probata Joannis sententia, ferventem illum ac propensum ad expeditionem suscipiendam animum sedavit. Sed quidam Orientis Episcopus alas & animos iterum addidit Imperatori, somnium sibi a Deo immissum asserens, quo se ad Imperatorem accedere, eumque ut Christianos, qui in Libya a tyrannis opprimuntur liberaret, exorare juberetur: cum ipso enim militabo, & Libyæ dominum constituam. His auditis proprium animi sensum continere non valuit Imperator, quinimmo exercitum navesque armis instruxit, & amplum commeatum paravit: Belissarium vero, ceu Ducis munere in Libya functurum quantocyus dispositum esse jussit. Porro Pudentius tum rebellans, Tripolim per tyrannidem occupavit, ac Justiniano rescripsit, ut ad eam recipiendam exercitum mitteret. Pariter Gogdas Gotthus tyrannide adversus Gelimerem dominum mota, Sardiniam insulam occupavit, deditque litteras ad Justinianum, ut armato milite & Duce missis, insulam recuperaret: Imperator vero Cyrillum cum trecentis milibus, qui viro suppetias ferrent, summisit. Verum Gelimer fratrem præmittens cum instructissima classe, & lectissimo Vandalorum exercitu, insulam cepit, ipsumque Gogdam occidit. Cæterum Belissarius exercitum, classemque accepit cum Præfectis, Solomone Duce, Dorotheo, cui commissa erat Armenia, Cypriano, Valeriano, Martino, Alphia, Joanne, Marcello, & Cyrillo, cujus nuper mentionem habui, multisque aliis, qui Thraciam inhabitabant. Ipsum vero mille Æhuri, Phara Duce, sequuti sunt; & Massagetæ equites sagittarii, quibus Sisinnius & Balas præfuere. Naves autem fuerunt omnino quingentæ, cunctæ vero modiorum quinquaginta millia capiebant: Nautæ vero triginta millia numerati sunt Ægyptii, Jones, & Cilices: unusque demum nautis per naves istas Præfectus Calonymus Alexandrinus: & dro-

Edit. Paris. pag. 161.

διεῖχου μὴ ἰσχύοντος ταύτην διοικῆσαι. ταῦτα δὲ Ἰουστινιανὸς μαθὼν, ἔγραψε πρὸς αὐτόν· ὡς οὐ καταδέξεται ταύτην τὴν τυραννίδα. αὐτὸς δὲ μὴ προσχὼν τοῖς γεγραμμένοις, τόν τε Ἀμηρᾶ ἐξετύφλωσε, τόν τε Ἰλδέριχον σὺν Εὐγέει ἐν μείζονι φυλακῇ ἀπέκλεισε. ταῦτα μαθὼν Ἰουστινιανὸς κατὰ Λιβύης ἐστράτευσε, καταλύσας τὸν Μηδικὸν πόλεμον, καὶ μεταπεμψάμενος Βελισάριον ἐκ τῆς ἑῴας, ἐβουλεύετο περὶ τούτου. ἡ δὲ σύγκλητος ἐδυσχέραινεν ἀναμιμνήσκουσα τοῦ τε Λέοντος τοῦ βασιλέως στόλον τὸν κατὰ Οὐανδάλων στρατεύσαντα σὺν τῷ Βασιλίσκῳ, καὶ ἀπολωλότα, ὅσοι τε στρατιῶται ἀπέθανον, καὶ ὅσα χρήματα ἀνηλώθησαν. δεδιότες δὲ τοῦ κινδύνου τὸ μέγεθος μὴ αὐτὸν στρατηγὸν ταύτης τῆς στρατιᾶς ἐξελέξατο ὁ βασιλεύς. παρελθὼν δὲ Ἰωάννης Πατρίκιος εἰς τὸ μέσον ἔλεξε τάδε. Ἡμεῖς μὲν, ὦ δέσποτα, τοῖς σοῖς προστάγμασι πειθόμεθα, καὶ οὐκ ἀντιτείνομεν. ἀλλὰ δίκαιόν ἐστι λογίσασθαί σε τότε τῆς ὁδοῦ μῆκος, καὶ τὰ τῆς θαλάσσης πελάγη, καὶ τὸ διὰ ξηρᾶς ἑκατὸν τεσσαράκοντα ἡμερῶν ὁδοῦ διάστημα ἔχον, καὶ τῆς νίκης τὸ ἄδηλον, καὶ τῆς ἥττης τὸ ἐπώδυνον, καὶ τῆς μεταμελείας τὸ ἀνόνητον. Ἀποδεξάμενος δὲ ὁ βασιλεὺς τὸν λόγον, τὴν εἰς τὸν πόλεμον προθυμίαν κατέπαυσεν. Ἐπίσκοπος δέ τις τῆς ἑῴας τὸν βασιλέα ἀνεπτέρωσε, λέγων ἐκ Θεοῦ ἐπισκῆψαι αὐτῷ ὄναρ κελεῦον αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα γενέσθαι, καὶ αἰτήσασθαι αὐτὸν τοὺς ἐν Λιβύῃ Χριστιανοὺς ῥύσασθαι ἐκ τῶν τυράννων. κἀγὼ αὐτῷ συλλήψομαι, καὶ Λιβύης κύριον θήσομαι. ταῦτα ὁ βασιλεὺς ἀκούσας κατέχειν τὴν διάνοιαν οὐκ ἔτι ἠδύνατο, ἀλλὰ τήν τε στρατιὰν καὶ τὰς ναῦς ἐξώπλιζεν, ὅπλα τε καὶ σιτία ἡτοίμαζε. καὶ Βελισάριον ἐμπαράσκευον ἐκέλευσεν εἶναι, ὡς ἐν Λιβύῃ στρατηγήσοντα. Πουδέντιος δὲ εὐθὺς τυραννήσας, Τρίπολιν ἐκράτησε, καὶ τῷ Ἰουστινιανῷ ἔγραψε, πέμψας στρατὸν, καὶ ταύτην παραλαβεῖν. ὁμοίως καὶ Γωδᾶς ὁ Γότθος τυραννήσας κατὰ τοῦ ἰδίου δεσπότου Γελίμερος, Σαρδινίαν τὴν νῆσον ἐκράτησε, καὶ πρὸς Ἰουστινιανὸν ἔγραψεν, ὅπως πέμψῃ στρατὸν καὶ στρατηγὸν, καὶ παραλάβῃ τὴν νῆσον· ὃς καὶ ἀπέστειλε Κύριλλον μετὰ τριακοσίων ἀνδρῶν πρὸς βοήθειαν αὐτοῦ. ὁ δὲ Γελίμερ ἀποστείλας τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μετὰ στόλου πολλοῦ, καὶ ἐπιλογῆς, καὶ στρατοῦ τῶν Οὐανδάλων, ταύτην παρέλαβε, καὶ τὸν Γωδᾶν ἀνεῖλε. Βελισάριος δὲ παρέλαβε τὴν στρατείαν, καὶ τὸν στόλον, καὶ τοὺς ἄρχοντας, Σολομῶντα τὸν στρατηγὸν, καὶ Δωρόθεον τὸν τῆς Ἀρμενίας, καὶ Κυπριανὸν, καὶ Βαλεριανὸν, καὶ Μαρτῖνον, καὶ Ἀλφίαν, καὶ Ἰωάννην, καὶ Μάρκελλον, καὶ Κύριλλον, οὗ πρόσθεν ἐμνήσθην, καὶ ἑτέρους πολλοὺς τοὺς τὴν Θρᾴκην οἰκοῦντας. εἵποντο δὲ αὐτοῖς Ἔλουροι, ὧν Φαρᾶς ἦρχε, χίλιοι, καὶ Μασσαγέται ἱπποτοξόται, ὧν ἡγοῦντο Σισίννιός τε καὶ Βαλᾶς. ναῦς δὲ ὑπῆρχον φ΄. ἀνὰ μυριάδων πέντε μεδίμνων χωροῦσαι. ναῦται δὲ τρισμύριοι Αἰγύπτιοί τε, καὶ Ἴωνες, καὶ Κίλικες. Ἀρχηγὸς δὲ εἷς ἐπὶ ταῖς ναυσὶ Καλώνυμος Ἀλεξανδρεύς. ἦσαν δὲ καὶ

δὲ καὶ δρόμωνες διὰ ναυμαχίαν ἐνενήκοντα. στρατηγὸν δὲ μονοκράτορα ἐφ' ἅπασι Βελισάριον ὁ βασιλεὺς ἔστησεν. ὥρμητο δὲ ὁ Βελισάριος ἐκ Γερμανίας, ἣ Θρᾳκῶν τε καὶ Ἰλλυριῶν μεταξὺ κεῖται. συνεπεφέρετο δὲ μετ' αὐτοῦ τὴν Ἀντωνίναν τὴν ἑαυτοῦ γαμετήν. ὁ δὲ Γελίμερ τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφὸν Τζάτζωνα σὺν ἑκατὸν εἴκοσι ναυσὶ, καὶ στρατὸν ἐκλελεγμένον ἐν Σαρδοῖ τῇ νήσῳ κατὰ Γωδᾶ ἀπέστειλεν. ἕβδομον δὲ ἦν ἔτος Ἰουστινιανοῦ ὅτε ὁ Βελισάριος ἐν τῇ νήσῳ ἐστάλη. συνῆν δὲ αὐτῷ ὁ Προκόπιος ὁ συγγραφεύς. ἀπάραντες δὲ τῆς βασιλίδος πόλεως, ἦλθον ἐν Ἀβύδῳ. Βελισάριος δὲ ἐφρόντιζεν ὅπως ὁ σύμπας στόλος ἅμα πλέοι, καὶ εἰς χωρίον τὸ αὐτὸ προσορμίζοιτο. καταλαβὼν δὲ τὴν Σικελίαν, ἀπέστειλε Προκόπιον τὸν συγγραφέα εἰς Συρακούσας, εἴπως εὕροι τινὰς ὁδηγήσοντας αὐτὸν εἰς Λιβύην ἐκ τοῦ αἰφνιδίου προσορμίσασθαι τῇ γῇ, καὶ τὸν λαὸν ἐξαγαγεῖν δεδιότα τὴν συμμαχίαν. αὐτὸς δὲ τὸν στόλον ἀράμενος εἰς Καύχανα τὸ χωρίον προσώρμισε, διακοσίοις σταδίοις τῆς Συρακούσης ἀπέχον. Προκόπιος δὲ ἐν Συρακούσῃ εἰσελθὼν, τροφάς τε ὠνήσατο παρὰ Ἀμαλασουύνθης τῆς γυναικὸς Θευδερίχου, μητρὸς δὲ Ἀταλαρίχου βασιλέως Ἰταλίας, φιλίαν πρὸς Ἰουστινιανὸν ἐχόντων. ἐπέτυχέ τε παραδόξως τοῦ ἀνδρὸς, φίλου μὲν αὐτοῦ ὑπάρχοντος ἐκ παιδὸς, πεπειραμένου δὲ τὸν Λιβύης τόπον, καὶ τῆς θαλάσσης, τρίτην ἔχοντος ἡμέραν ἐκ Καρχηδόνος ἀφικόμενον, καὶ διεβεβαιοῦτο πᾶσαν ἀμεριμνίαν ἔχειν αὐτοὺς, καὶ μὴ ὑποπτεύειν τινὰ κατ' αὐτῶν στρατεύεσθαι, ὥστε ἀπὸ τεσσάρων μονῶν τῆς θαλάσσης τὸν Γελίμερα αὐλίζεσθαι. τοῦτον οὖν λαβὼν Προκόπιος εἰς Καύχανα πρὸς Βελισάριον ἀπήγαγε. καὶ ταῦτα μαθὼν ὁ Βελισάριος τῇ τῆς Λιβύης ἀκτῇ τριταῖος προσώρμισεν εἰς χωρίον, ὃ κεφαλὴν βραχὺς καλοῦσιν. ἀποβάντες δὲ τῶν νηῶν, χάρακά τε καὶ τάφρον βαθεῖαν ποιήσαντες, ἐστρατοπεδεύσαντο ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ, ἔνθα καὶ ὕδατος πολύ τι χάσμα τῆς τάφρου ὀρυττομένου ἡ γῆ ἀνῆκε, τοῦ τόπου ἀνύδρου ὄντος, καὶ εἰς πᾶσαν χρείαν τοῖς τε ζώοις καὶ τῷ στρατῷ γέγονε. τῇ δὲ ἐπιούσῃ ὁ λαὸς πρὸς πραίδαν ἐχώρει. ὁ δὲ στρατηγὸς τούτους ᾐκίσατο, λέγων πρὸς αὐτοὺς, τάδε· Τὸ μὲν βιάζεσθαι, καὶ τοῖς ἀλλοτρίοις σιτίζεσθαι, ἄδικόν ἐστιν ἐν παντὶ καιρῷ, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς κινδύνοις. ἐγὼ γὰρ ἐκείνῳ μόνον τὸ θαρρεῖν ἔχων εἰς τὴν γῆν ταύτην ὑμᾶς ἀπεβίβασα, ὅπως τῇ δικαιοσύνῃ καὶ ἀγαθοεργίᾳ τόν τε Θεὸν θεραπεύσωμεν, καὶ τοὺς Λίβυας πρὸς ἡμᾶς ἐπισπασώμεθα. αὕτη δὲ ὑμῶν ἡ ἀκράτεια εἰς τοὐναντίον ἡμῖν μεταβήσεται, καὶ τοὺς Λίβυας συμμαχεῖν τοῖς Οὐανδήλοις παρασκευάσει. ἀλλὰ πειθόμενοι τῷ ἐμῷ λόγῳ, ὠνούμενοι τὰς τροφὰς κομίζεσθε, καὶ μήτε ἄδικοι δόξητε εἶναι, μήτε τὴν φιλίαν τῶν Λιβύων εἰς ἔχθραν μεταβάλλητε, καὶ τὸν Θεὸν θεραπεύσητε. παύσασθε τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιπηδῶντες, καὶ κέρδος ἀποσείσασθε κινδύνων μεστόν. ἀποστείλας τε Βελισάριος ἐπὶ Σύλλεκτον τὴν πόλιν στρατὸν, ταύτην ἀπονητὶ παρέλαβεν. ἐν νυκτὶ γὰρ πρὸς αὐτὴν ἀφικόμενοι σὺν ταῖς εἰσιούσαις ἁμάξαις τῶν ἀγροίκων εἰσελθόντες, ταύτην ἔσχον. καὶ ἐπειδὰν ἡμέρα ἐγένετο, τόν τε ἱερέα καὶ τοὺς ταύτης πρώ-

mones ad prælia navalia nonaginta. Belissarium Ducem omnium supremaque in alios omnes potestate instructum Imperator constituit. Belissarius iste ex Germania regione Thraciam inter & Illyricos media traxit originem: & Antoninam conjugem secum duxit. Porro Gelimer fratrem suum Tzatzonem cum navibus centum & viginti, & milite lectissimo ad Sardiniam insulam contra Gogdam misit. Septimus autem imperii Justiniani erat annus, cum Belissarius ad insulam missus est. Procopius vero Scriptor Historiarum in ipsius comitatu tum erat. Ab Urbe igitur reliquarum regina solventes, Abydum appulerunt. Porro curæ maxime erat Belissario, ut classis tota simul vela faceret, & ad unum pariter portum accederent. Cum ad Siciliam applicasset, Procopium Scriptorem Syracusaa destinavit quæsitum, si qua sorte viæ ductores comperiret, qui classem ex improviso ad Libycæ terræ oras admoverent, quo militares suas copias (regionis enim incolas hostibus auxilio fore verebatur) facilius ad solum educeret. Interim ipse Cauchana, pagus is fuit ducentis stadiis a Syracusis remotus, tota classe mari delata appulit. Procopius Syracusas ingressus, ab Amalasunthe Theuderichi conjuge, Athalarichi vero Italiæ regis matre (erant hi duo cum Justiniano fœdere conjuncti) cibos emit; & inopinato in virum a pueris amicitia sibi devinctum incidit, qui Libyæ marisque loca cuncta frequentioribus experimentis habebat nota, qui tribus non amplius diebus Chartagine discesserat. In profundam tranquillitatem Vandalos agere, nullam aciem adversus se instructam suspicari, ipsum Gelimerem quatuor a mari stationibus moram in præsenti facere asserebat, Eum secum assumptum Cauchana ad Belissarium adduxit. Belissarius his auditis post tertium diem ad Libyæ oraa applicuit, ad locum, cui Caput breve, nomen. Descensu e navibus facto, mox fossa profunde ducta, valloque circum excitato, uno solo die castra metati sunt. Illic, dum agger effoditur magnam aquæ scaturiginem sponte tellus emisit (cum alioquin totus aquarum penuria locus laboraret) quæ ad necessarioa jumentorum totiusque exercitus usus suffecit. Sequenti luce populus populatum processit. Præfectus exercitus severius in eos animadvertens, verba demum hujusmodi habuit. Violentia quidem uti, & alienis furto raptis vivere omni tempore nefas, quam maxime periculo imminente. Ego vero hoc solo confisus ad terram istam vos exposui, ut justitia & beneficentia divinum numen nobis demereamur, & Libyes ad nos alliciamus. Hæc autem vestra petulantia & vivendi licentia res in contrarium vertet, & Libyes Vandalis opem ferre compellet. Verum consiliis præbete morem, pretio cibos comparate, ut neque fas & jus violare, neque Libyum affectum in hostiles animos convertere vel inflectere videamini. Opem itaque Dei vobis ipsis conciliaturi, in aliena involare desistite, & lucrum scatens undequaque periculis lubentes amovete. Tum Belissarius ad Syllectum urbem exercitu misso eam nullo labore comparavit. Sub noctem enim ad eam profecti, rusticanorum curribus in eam ingredientibus admixti, occupaverunt. Illucescente sole Sacerdotem & cæteros civitatis primores captos ad Præfectum

Edit. Paris. pag. 162.

miserunt. Eodem die qui cursus publici curandi sustinebat provinciam, equis publicis traditis in partes Romanas transiit, & qui regia responsa ferebat Veredarius, tum etiam captus est. Tunc Belissarius copiis in ordinem dispositis, Carthaginem versus iter direxit. Joanni vero Armenio trecentos lectissimos viros commendans, pone sequi, nec a se divertere, aut ab exercitu longius discedere præcepit: Syllectumque urbem profectus, innata sibi lenitate & suaviloquentia civium animos & aliorum pariter sibi devinxit, ut in castris velut in propria regione iter haberent, neque a militibus se subducendos aut occultandos putarent, quinimmo commeatum præberent, cæteraque omnia vitæ necessaria subministrarent. Stadia vero octoginta per singulos dies, quoad Chartaginem pervenerint, conficiebant: atque ita demum per Leptem & Adramutum civitates ad Chrasim pagum tercentum & octo stadiis Carthagine dissitum accesserunt. Illic Vandalorum regia erat; hortique pulcherrimi, & limpidissimi fontes, & fructuum omnis generis immensa copia: adeo ut unusquisque militum casulam inter arbores fructiferas fixerit; cumque fructuum species ad colligendum invitaret, & usus in omnes communis, nulla tamen eorum in arboribus imminutio, nullum detrimentum poterat oculus advertere. Ubi Gelimer Romanos accedere rescivit, Carthaginem ad Amatam fratrem scripsit, ut Ildérichum, & quotquot alios sub custodia detentos ejus affines neci traderet, Vandalos autem, & si quos alios militiæ idoneos haberet urbs, armis ad bellum instrueret: quæ Amatas, prout erant jussa, fideliter exequutus est. Tum Belissarius Archelao Præfecto & Calonymo navarcho mandavit, ut ad Chartaginem propius classem admoverent, nec tamen impressionem in urbem facerent, donec ipse juberet: Ipse vero Decimum stadiis septuaginta Carthagine distans secessit. Gelimer autem Cibamundum nepotem cum millibus hominum duobus sinistra iter habere jussit, ut Amata Carthaginem versus recta tendente, ipse pone sequeretur, & cum Cibamundo ex locis ad lævam positis adveniente, per circum hostilem exercitum obsideret, quem una simul omnes concluderent. Cæterum Belissarius, ut præmisi, Joannem præcedere imperavit, & Massagetas aciei sinistram tenere. Amatas autem opportuno tempore non est progressus, verum copiis Vandalorum Carthagine relictis, paucis comitatus, sed neque bene junctis ad invicem Decimum quantocyus contendit. Joanni vero factus obviam, manibus cum eo consertis occiditur, comitesque fusi, & in fugam præcipites versi, immensam insequentium hostium aciem esse rati, decimum convolare, & urbem tutari commonebant. Ioannes autem, & qui una pugnabant, tam magnum hostium numerum usque ad ipsas Carthaginis portas occiderunt, ut quisquis tantam stragem vidisset, eam nonnisi a viginti hominum millibus edi posse facile existimaret. Cibamundus & qui comitabantur milites bis mille, dum suppetias sociis afferunt, in Unnos incidentes omnes deleti sunt. Belissarius cum ad Decimum substitisset, nihil horum rescivit: sed vallo circumducto castra metatus est, in quibus uxorem & pedestres copias reliquit. Ipse e-

Edit. Paris. pag. 163.

pag. 164.

A τες λαβόντες, πρὸς τὸν στρατηγὸν ἔπεμψαν· τῇ δὲ αὐτῇ ἡμέρᾳ, καὶ ὁ τοῦ δημοσίου δρόμου ἐπιμελούμενος, αὐτομολήσας παραδοὺς τοὺς δημοσίους ἵππους. συνελήφθη δὲ καὶ ὁ τὰς βασιλικὰς ἀποκρίσεις ποιῶν Βερεδάριος. Βελισάριος δὲ διακοσμήσας τὸ στράτευμα ἐπὶ Καρχηδόνα ἐβάδιζεν. Ἰωάννῃ δὲ τῷ Ἀρμενίῳ τριακοσίους ἐπιλέκτους παραδοὺς παρήγγειλε παρακολουθεῖν τε ἀεὶ, καὶ τοῦ στρατεύματος μὴ πολὺ διΐστασθαι. εἰς δὲ Σύλλεκτον τὴν πόλιν ἀφικνούμενος, ἀγαθότητι καὶ γλυκολογίᾳ τούτους ἀνεκτήσατο, ὥστε τοὺς λοιποὺς καθάπερ ἐν χώρᾳ ἰδίᾳ τὴν πορείαν ποιουμένους οὔτε ὑποχωρούντων, οὔτε κρυπτομένων, ἀλλὰ καὶ ἀγορὰν παρεχομένων, καὶ B τὰ ἄλλα τοῖς στρατιώταις ὑπηρετούντων. ὀγδοήκοντα δὲ σταδίους ἀνύοντες ἡμέραν ἑκάστην, ἄχρι Καρχηδόνος διετέλεσαν. αὐτοὶ δὲ διὰ τῆς Λέπτης πόλεως καὶ Ἀδραμούτου εἰς Χράσιν τὸ χωρίον ἀφίκοντο, ὀκτὼ καὶ τριακοσίους σταδίους Καρχηδόνος ἀπέχον, ἔνθα ἦν καὶ ἡ βασιλεία τοῦ Οὐανδήλου, καὶ παράδεισοι κάλλιστοι, καὶ κρῆναι διειδέσταται, καὶ ὀπωρῶν παντοδαπῶν πλῆθος ἄπειρον. ὥστε τῶν στρατιωτῶν ἕκαστος τὴν καλύβην ἐν δένδροις ὀπωροφόροις ἐπήξατο, καὶ τῶν καρπῶν ὡραίων ὄντων, καὶ πάντων ἀπολαυόντων, αἴσθησις οὐ γέγονεν ἐλαττουμένης ταύτης. ὁ δὲ Γελίμερ ἀκούσας παρεῖναι τοὺς Ῥωμαίους, γράφει εἰς Καρχηδόνα πρὸς C τὸν ἀδελφὸν Ἀματᾶν, Ἰλδέριχον μὲν καὶ ἄλλους, ὅσους εἰς φυλακὴν ἔχει συγγενεῖς αὐτοῦ ἀποκτεῖναι αὐτὸν, καὶ τοὺς Οὐανδήλους; καὶ εἴ τι ἄλλο μάχιμον ἐν τῇ πόλει ἦν ἐξοπλίσαι πρὸς πόλεμον. ὁ δὲ Ἀματᾶς τὰ κελευσθέντα αὐτῷ ἐποίησεν. Βελισάριος δὲ Ἀρχελάῳ τῷ Ὑπάρχῳ καὶ Καλωνύμῳ τῷ ναυάρχῳ ἀπέστειλε πλησιάσαι τῇ Καρχηδόνι, καὶ μὴ εἰσβαλεῖν πρὸς αὐτὴν ἄχρις ἂν αὐτὸν κελεύσῃ. αὐτὸς δὲ εἰς Δέκιμον ἀφίκετο ἀπέχοντα Καρχηδόνος σταδίους ἑβδομήκοντα. ὁ δὲ Γελίμερ τὸν ἀνεψιὸν Κιβαμούνδον ἐκέλευσεν ἅμα δισχιλίοις κατὰ τὸ εὐώνυμον μέρος ἰέναι, ὅπως Ἀματᾶς μὲν ἐκ Καρχηδόνος, Γελίμερ δὲ ὄπισθεν, Κιβαμούνδος δὲ ἐκ τῶν ἀρι- D στερᾶ χωρίων εἰς ταυτὸ τὴν κύκλωσιν τῶν πολεμίων ποιήσωνται. Βελισάριος δὲ τὸν μὲν Ἰωάννην, ὡς προέφην, προάγειν ἐκέλευσε, Μασσαγέτας δὲ ἐν ἀριστερᾷ τῆς στρατιᾶς ἰέναι. Ἀματᾶς δὲ οὐκ ἐν δέοντι ἀφίκετο χρόνῳ, ἀλλὰ καὶ τὸ πλῆθος τῶν Οὐανδήλων ἐν Καρχηδόνι ἀπέλιπε, καὶ ὡς τάχιστα εἰς τὸ Δέκιμον ἀφίκετο σὺν ὀλίγοις, καὶ οὐδ' αὐτοῖς συνειλεγμένοις. συναντήσας δὲ τῷ Ἰωάννῃ εἰς χεῖρας ἦλθε, καὶ κτείνεται ὑπὸ Ἰωάννου, καὶ τρέπονται οἱ σὺν αὐτῷ φεύγοντες ἀκρατῶς, καὶ ἀνασοβοῦσι πάντας τοὺς ἐν Καρχηδόνι εἰς Δέκιμον ἰόντας, οἰόμενοι τοὺς διώκοντας παμπληθεῖς εἶ- E ναι. Ἰωάννης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ οὓς ἔσφαζον ἕως τῶν πυλῶν Καρχηδόνος τοσούτους, ὥστε εἰκάζειν τοὺς ὁρῶντας δισμυρίων πολεμίων τὸ ἔργον εἶναι. Κιβαμούνδος δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ δισχίλιοι περιπεπτωκότες ἐν τῇ ἀλκῇ τοῖς Οὔννοις, ἀπώλοντο πάντες. Βελισάριος δὲ εἰς Δέκιμον ὢν, οὐδὲν τούτων ἔμαθεν· ἀλλὰ χαράκωμα περιβαλὼν, ἐστρατοπέδευσε, καταλιπὼν αὐτόθι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ τοὺς πεζούς. αὐτὸς δὲ λα-

βὼν τοὺς ἵππους, καὶ τοὺς ἡγεμόνας, εἰς Καρχηδόνα ἐχώρει. εὑρὼν δὲ τοὺς πεπτωκότας νεκροὺς, τόν τε Ἀματᾶν, καὶ Οὐανδήλους, καὶ μαθὼν τὰ γεγονότα, εἰς λόφον τινὰ ἀνελθὼν, ὁρᾷ κονιορτὸν ἐκ μεσημβρίας, καὶ Οὐανδήλων ἱππέων πλῆθος πολὺ, ἡγουμένου αὐτοῖς Γελίμερος, μὴ γνώσαντος μήτε τὸ Κιβαμουύδου πάθος, μήτε τὸ τοῦ Ἀματᾶ. ἐπεὶ δὲ ἐγγὺς ἀλλήλων γεγόνασι προτερήσαντες Οὐανδῆλοι τὸν λόφον καταλαμβάνουσι, καὶ φοβεροὶ τοῖς ἐναντίοις ἐδείχθησαν. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι τραπέντες εἰς χωρίον ἀφικνοῦνται σταδίους ἑπτὰ τοῦ Δεκίμου ἀπέχον. Θεὸς δὲ τούτους παραδόξως ἀλλοίως εἰς δειλίαν κατέστησεν. εἰ γὰρ τὴν δίωξιν εὐθὺς ἐποιήσαντο, ἄρδην ἅπαντας σὺν Βελισαρίῳ διέφθειραν. τοσοῦτον ἦν τὸ πλῆθος τῶν Οὐανδήλων, καὶ τὸν Ἰωάννην ὑποστρέφοντα ἐκ Καρχηδόνος, καὶ σκυλεύοντα τοὺς τεθνεῶτας ἀπονητὶ κρατῆσαι ἔμελλον. Κατιὼν δὲ ἐκ τοῦ λόφου Γελίμερ, καὶ εὑρὼν τὸν ἀδελφὸν νεκρὸν εἰς τε ὀλοφύρσεις ἐτράπη, καὶ τὰς νίκας τὴν ἀκμὴν ἤμβλυνε. Βελισάριος δὲ καὶ τοὺς φεύγοντας στῆναι κελεύσας, καὶ κοσμίως πάντα διατάξας, καὶ ὀνειδίσας τῆς δειλίας, καὶ τὸ πάθος τῶν ἐναντίων, ἅμα τε καὶ Ἰωάννου νίκην μαθὼν, δρόμῳ καὶ ἀνδρείᾳ ἐπὶ Γελίμερα χωρεῖ. οἱ δὲ βάρβαροι ἀπαρασκεύαστοι εὑρεθέντες, εἰς φυγὴν ἐτράπησαν κραταιὰν, καὶ πολλοὺς ἀποβαλόντες εἰς Μήδειαν ἐχώρησαν καταλιπόντες Καρχηδόνα. νυκτὸς δὲ καταλαβούσης, ὅ, τε Βελισάριος, καὶ Ἰωάννης, καὶ οἱ Μασσαγέται εἰς Δέκιμον ἀφικόμενοι, ἅπαντα τὰ συμβεβηκότα μαθόντες, ἔχαιρον. τῇ δὲ ἐπαύριον ἅμα τῷ πεζῷ καὶ τῇ Βελισαρίου γυναικὶ ἅπαντες ἐπὶ Καρχηδόνα ἐπορεύοντο. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι τὰς πύλας ἀναπετάσαντες, καὶ λύχνα ἅψαντες, πανδημεὶ πρὸς ὑπάντησιν Βελισαρίου ἐξῆλθον. οἱ δὲ ἐν αὐτῇ Οὐανδῆλοι ἐν τοῖς ἱεροῖς προσέφυγον. καταλαβόντος δὲ τοῦ στόλου τὴν ἅλυσιν ἄραντες ἐν τῷ λιμένι τούτους ἐδέξαντο. καὶ ὁ μὲν πλεῖστος στόλος τὴν ἐντολὴν τοῦ Βελισαρίου φυλάξαντες οὐκ εἰσῆλθον ἐν τῷ λιμένι, ἀλλ' ἔξω προσώρμισαν. Καλώνυμος δὲ τὴν παρακοὴν ἐνδυσάμενος εἰσῆλθε, καὶ τὰ πλοῖα λῃσάμενος πολλὰ χρήματα ἀφήρπαξε, καὶ τοῖς ἐργαστηρίοις καὶ οἴκοις τοῖς πλησίον τοῦ λιμένος εἰσῆλθε, καὶ πολλοὺς ᾐχμαλώτευσεν. ἀπονητὶ δὲ Βελισάριος τῆς Καρχηδόνος κρατήσας παρῄνει τοῖς στρατιώταις λέγων. ὁρᾶτε ἡλίκα εὐτυχήματα γεγόνασιν ἡμῖν; ἐπειδὰν σωφροσύνην εἰς τοὺς Λίβυας ἐπεδειξάμεθα. βλέπετε, τὴν εὐκοσμίαν ἐν Καρχηδόνι διασώσασθε. καὶ μήτις ἀδικήσῃ τινὰ, ἢ ἀφαρπάσῃ τί αὐτοῦ. πολλὰ γὰρ κακὰ παθόντας ὑπὸ Οὐανδήλων ἀνδρῶν βαρβάρων, βασιλεὺς ὁ ἡμέτερος βοηθῆσαι τούτοις, ἡμᾶς ἀπέστειλε, καὶ τὴν ἐλευθερίαν χαρίσασθαι. ταῦτα παραινῶν εἰς Καρχηδόνα εἰσῆλθε. καὶ ἀναβὰς ἐν τῷ παλατίῳ, ἐν τῷ Γελίμερος θρόνῳ ἐκάθισε. τούτῳ δὲ προσῆλθον οἵ τε ἔμποροι Καρχηδόνος, καὶ ὅσοι πλησίον τῆς θαλάσσης ἔμενον, ὀλοφυρόμενοι ἁρπαγὴν πεπονθέναι ὑπὸ τοῦ στόλου. ὁ δὲ Βελισάριος Καλώνυμον τὸν ναύαρχον ὁρκίσας, ὅπως ἀ-

quitibus stipatus, & Ducibus secum sumptis, Carthaginem contendit. Cum autem mortuos in via jacentes ipsumque Amatam una cum Vandalis occisum, omniaque, prout gesta fuerant, percepisset, tumulum ascendens, pulverem meridiem versus excitatum magnumque Vandalorum equitum agmen a Gelimere ductum prospexit: Cibamundi quippe cladem & Amatæ cædem ignorabat adhuc Gelimer. Cum vero utrique ad invicem propius accessissent, pervertentes Vandali tumulum occupant, & de se terrorem maximum hostibus incutiunt: quare Romani in fugam versi secedunt in vicum stadiis septem a Decimo remotum. Deus autem præter omnem opinionem Vandalos in metum conjecit: si enim fugientes continuo insequuti essent, omnes penitus cum ipso Belissario ad internecionem delevissent. Adeo quippe numerosa erat Vandalorum multitudo, ut Joannem Carthagine revertentem, & in spoliis mortuorum diripiendis occupatum, nullo negotio potuissent comprehendere. Gelimer relicto tumulo ubi mortuum fratrem offendit, ad planctus & ejulatum conversus est totus, ex quo victoriæ acies ei remansit omnino obtusa. Belissarius fugientibus sistere jussis, mox cuncta disponit ornate, formidinem exprobrat, cognitaque quam sustinuerant hostes, strage, & a Joanne parta victoria, contento corporis cursu & animi ardore in Gelimerem impetum facit. Barbari subeundo certamini penitus imparati, in validam fugam se conjiciunt, & multis suorum amissis desertaque Carthagine, Mediam se recipiunt. Ubi nox ingruit, Belissarius, Joannes, & Massagetæ Decimum repetentes, cunctis, quæ acciderant auditis, summopere gavisi sunt. Postero die copiis pedestribus accitis, conjuge quoque Belissarii secum sumpta, cuncti Carthaginem versus arripuerunt iter. Carthaginenses reseratis portis & accensis focis cum totius populi frequentia Belissarium excepturi obviam processerunt: Vandali in civitate relicti fugientes in templa consuluerunt saluti. Adventante classe, sublata quæ portum claudebat catena, & naves in civitatem admissæ. Et plurima quidem exercitus pars jussa Belissarii observatura portum non est ingressa, sed foras appulit. Calonymus vero contumacia fretus intro subiit, & exhaustis prædonis in morem navigiis, immensam divitiarum molem ex eis asportavit, officinas etiam & domos portui proximas ingressus, plurimos ex eis abduxit captivos. Belissarius porro Carthagine sine labore potitus, milites his verbis hortabatur. Quam prospere vobis cuncta cedunt, cum nimirum moderate & temperanter erga Libyæ populos nos gessimus, vos videtis: Nunc ut eadem moderatio in urbe Carthagine servetur, efficite: Nullus injuste civem excipiat, nullus alterius rem per nefas tractet aut rapiat. Plurima quippe a Vandalis barbaris viris passos istos cives Imperator noster liberaturos nos misit, opem laturos, ac denique reddituros libertatem. Hæc colloquutus Carthaginem ingressus est: inde ad Palatium ascendens, in Gelimeris throno sedit: ad quem statim urbis mercatores, cæterique qui ad mare habitabant accessere, se ab exercitu navali funditus compilari quiritantes. Quare Belissarius, Dei nomine religiosius interposito, Calonymum classis Præfectum

Edit. Paris. pag. 165.

adjuravit, ut quæ diripuerat, deponeret in medium, & cuncta propriis dominis restitueret. Is cum quæpiam furtim retinuisset, & jusjurandum violasset, non diu postmodum persolvit pœnas: a mente siquidem alienatus, lingua sibi dentibus corrosa, misere periit: Porro Belissarius populum regali prorsus epulo accepit, in quo ipsa Gelimeris familia cibos apposuit, ipsa vinum miscuit, cæteraque ministeria obivit. Ita Dux ille nullo pene belli tumultu urbem obtinuit: adeo ut nulli hominum illata fuerit injuria, nullus in foro propriam obserare domum fuerit coactus: quin potius necessariis pretio comparatis milites epulabantur, & genium fovebant. Ad templa vero profugis Vandalis fidem dedit Belissarius, & e sacris locis eduxit: & urbis mœnium pridem neglectorum curam egit. Cæterum antiqui cujusdam dicti submurmurans rumor adhuc Carthagine ferebatur. Gamma expellet Beta: Et id quidem impletum est. Prius enim Gizerichus Bonifacium ejecit: nunc vero Belissarius Gelimerem. Gelimer porro multis in Libyum agricolas profusis pecuniis eos ad se pellexit: eosque jussit, ut Romanos, qui remanserant in pagis, occiderent. Agricolarum facinoris nuncio accepto, Diogenem e satellitibus unum, qui de crimine expostularet, & ulcisceretur agricolas misit. Diogenes una cum comitibus domum quampiam ingressus, nihil hostile veritus dormiebat. Eo cognito trecentos electos viros in eum Gelimer emittit. Illi profecti domum qua jacebat per ambitum obsederunt: noctu namque in eam irrumpere metuebant. Romani soli viginti numero periculo præviso exurgunt, armantur, in equos insiliunt, & reseratis de repente portis, clypeis obtecti, lanceisque fortiter pugnantes, adversarios in fugam vertunt. Porro Gelimer in Numidiam profectus, Vandalos omnes, & ex Maurusiis quos habuit amicos collegit, & ad bellum renovandum instruxit. Litteras insuper in Sardiniam ad Tzatzonem fratrem dedit, quibus, quæ sibi contigerant, significaret. Ille confestim e Sardinia cum universo sibi subjecto exercitu ad Libycas oras tertio itineris die applicuit, & mox occurrit Gelimeri. Illi colla sibi brachiis circumplectentes nullum invicem dedere colloquium, sed, Salve, tantum effati, & constrictos se tenentes collacrymabantur, omnisque pariter exercitus communem cladem deplorabat. Gelimer utroque exercitu in unum collecto, Carthaginem petit, & urbem obsidione cingere molitur, secum reputans urbem Romanorumque exercitum, a Carthaginensibus quibus Arii sententia colebatur, extemplo prodendum. Ad Unnorum quoque præcipuos mittens, multa bona eis se donaturum pollicebatur, si Romanos in manus suas proditione traderent. Hæc a Gelimeris partium desertoribus cognoscens, Laurentiumque quemdam Carthagine morantem reperiens Belissarius, colle quondam penes civitatem sito patibulo affixit; ex quo in magnum terrorem adducti sunt, qui proditiones machinabantur, adeo ut quæ ipsis Gelimer clam indicasset Massagetæ palam edicerent. Cunctis autem in exercitu blandis ejus verbis ac etiam jusjurandis amice sibi conciliatis, Joanni Armenio, ut equitibus, præter quingentos, universis secum assumptis, in Vandalos egressus, velita-

Edit. Paris. pag. 166.

πάντα τὰ διαρπαγέντα ἐνέγκῃ, καὶ ἀποδώσῃ τοῖς οἰκείοις δεσπόταις. ὁ δὲ σφετερισάμενος ἐξ αὐτῶν, καὶ ἐπιορκήσας, καὶ οὐ μετὰ πολὺ τὴν δίκην ἐτίσεν. ἔξω γὰρ φρενῶν γενόμενος τὴν ἑαυτοῦ γλῶσσαν φαγὼν ἀπέθανε. Βελισάριος δὲ τὸν λαὸν εἱστία βασιλικῶς, καὶ ἡ τοῦ Γελίμερ θεραπεία παρετίθετο, καὶ ᾠνοχόει, καὶ τὰ ἄλλα πάντα ὑπούργει· οὕτω δὲ ὁ στρατηγὸς ἀθορύβως τὴν πόλιν ἔσχεν. ὥστε οὐδὲ ὕβριν τινὰ ἐπάγειν ἀνθρώπῳ, οὐδὲ ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς τινὰς συνέβη τὴν οἰκίαν σφαλίσαι. ἀλλ' ἀγοράζοντες οἱ στρατιῶται ἤσθιον, καὶ εὐφραίνοντο. τοὺς δὲ εἰς τὰ ἱερὰ φυγόντας Οὐανδήλους πιστὰ δοὺς ἐξήγαγε. τῶν δὲ τειχῶν τῆς πόλεως ἐπεμελεῖτο ἠμελημένων πρότερον ὄντων. ἔλεγον δὲ καὶ πάλαι λόγον ἐν Καρχηδόνι εἰρῆσθαι. ὡς τὸ Γ διώξει τὸ Β, νῦν δὲ τετέλεσται. πρότερον γὰρ Γιζέριχος Βονιφάτιον ἐξεδίωξε· νῦν δὲ Βελισάριος Γελίμερα. Γελίμερ δὲ χρήματα πολλὰ τοῖς γεωργοῖς Λιβύων προϊέμενος πρὸς ἑαυτὸν ὑπηγάγετο, καὶ ἐκέλευσεν αὐτοὺς Ῥωμαίων τοὺς εἰς τὰ χωρία περιιόντας ἀναιρεῖν. τοῦτο δὲ ποιησάντων τῶν γεωργῶν μαθὼν ὁ Βελισάριος, ἀποστέλλει Διογένην ἕνα τῶν αὐτοῦ δορυφόρων αἰτιάσασθαι. ὁ δὲ Διογένης ἅμα τοῖς σὺν αὐτῷ εἰς οἰκίαν εἰσελθὼν, ἐκάθευδε μηδὲν πολέμιον ἐννοούμενος· τοῦτο μαθὼν ὁ Γελίμερ τριακοσίους ἐπιλεξάμενος ἀποστέλλει κατ' αὐτοῦ. ἐλθόντες δὲ περιεκύκλωσαν τὴν οἰκίαν, δεδιότες εἰσελθεῖν τὴν νύκτα. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι αἰσθόμενοι, ἀναστάντες, καὶ ὁπλισάμενοι, τοῖς ἵπποις τε ἐπιβάντες, εἴκοσι τὸν ἀριθμὸν ὄντες ἀνοίγουσιν ἐξαπίνης τὰς θύρας, καὶ ταῖς ἀσπίσι περιφραξάμενοι, καὶ τοῖς δόρασιν ἀμυνόμενοι, τοὺς ἐναντίους ἔτρεψαν. Γελίμερ δὲ ἐν Νουμιδίᾳ γενόμενος Οὐανδήλους πάντας συνήγαγε, καὶ ὅσους προσφιλεῖς εἶχε τῶν Μαυρουσίων, καὶ πρὸς πόλεμον ηὐτρεπίζετο. ἀπέστειλε δὲ καὶ γράμματα ἐν Σαρδηνίᾳ πρὸς Τζάτζωνα τὸν ἴδιον ἀδελφὸν, τὰ συμβάντα αὐτῷ δηλοποιῶν. ὃς ἀπάρας εὐθὺς μετὰ παντὸς τοῦ λαοῦ ἀπὸ Σαρδηνίας εἰς τὴν Λιβύης ἀκτὴν τριταῖος κατέλαβε, καὶ εὗρε τὸν Γελίμερα. οἳ περιπλακέντες ἀλλήλων τῷ τραχήλῳ οὐδὲν μέντοι εἰς ἀλλήλους ἐφθέγγοντο· ἀλλὰ τὸ, Χαῖρε, σφίγγοντες ἔκλαιον· ὁμοίως καὶ ὁ στρατὸς τὴν συμφορὰν ἐπωδύροντο. ὁ δὲ Γελίμερ παραλαβὼν ἀμφοτέρους ἐπὶ Καρχηδόνα χωρεῖ, καὶ ταύτην πολιορκεῖν ἐπειρᾶτο, οἰόμενος τοὺς ἐν Καρχηδόνι προδιδόναι αὐτῷ τὴν πόλιν, καὶ τὸν Ῥωμαίων στρατὸν, οἷς ἡ τοῦ Ἀρείου δόξα ἠσκεῖτο. πέμψας δὲ εἰς τοὺς ἄρχοντας τῶν Οὔννων πολλὰ αὐτοῖς ἀγαθὰ ὑπισχνεῖτο διδόναι, εἰ καταπροδώσουσιν αὐτῷ Ῥωμαίους. ταῦτα δὲ Βελισάριος μαθὼν παρὰ τῶν αὐτομόλων, καὶ Λαυρέντιόν τινα ἐν Καρχηδόνι ὄντα προδότην εὑρὼν ἀνεσκολόπισεν ἐπὶ λόφῳ πρὸ τῆς πόλεως, καὶ ἀπὸ τούτου εἰς δέος μέγα ἐνέπεσαν οἱ προδοσίαν μελετήσαντες, ὥστε τοὺς Μασσαγέτας ὁμολογῆσαι τὰ ὑπὸ Γελίμερος αὐτοῖς δηλωθέντα. τοῦ δὲ Βελισαρίου πάντας λόγῳ ἠθικῷ, καὶ ὅρκοις πρὸς φιλίαν αὐτοῦ μεταβαλόντος, αὐτὸς ἐκέλευσεν εὐθὺς Ἰωάννην τὸν Ἀρμένιον παραλαβεῖν πάντας τοὺς ἱππεῖς πάρεξ πεντακοσίων καὶ ἐξελθόντα πρὸς τοὺς Οὐανδήλους ἀκροβολίσασθαι. αὐτὸς δὲ τῇ ὑστέρᾳ ἅμα τῷ πεζῷ στρατῷ καὶ τοῖς πεντακοσίοις ἱππεῦσιν εἵπετο. καταλαβόντα δὲ τοὺς

Οὐανδήλους ἐν τῇ Τρικαμμάρῳ στρατοπεδευσαμένους, ἔμειναν τὴν νύκτα πλησίον ἀλλήλων. συνέβη δὲ τέρας γενέσθαι ἐν τῷ Ῥωμαϊκῷ στρατῷ. τῶν γὰρ δοράτων τὰ ἄκρα πυρὶ πολλῷ κατελάμπετο. τοῦτο θεασάμενοι κατεπλάγησαν· φραξάμενοι δὲ ἅμα πρωῒ ἀμφότεροι πρὸς τὸν πόλεμον ὥρμησαν. Ἰωάννης δὲ τῶν ἀμφ' αὐτὸν ὀλίγους ἐπιλεξάμενος τόν τε ποταμὸν διέβη καὶ τοῖς Οὐανδήλοις εἰσέβαλεν. ὁ δὲ Τζάτζων ὠθισμῷ χρησάμενος ἐδίωξεν αὐτόν. οἱ δὲ Οὐανδῆλοι διώκοντες ἄχρι εἰς τὸν ποταμὸν ἦλθον. αὖθις δὲ Ἰωάννης πλείους τῶν ὑπασπιστῶν Βελισαρίου λαβὼν κατὰ τοῦ Τζάτζωνος εἰσεπήδησε σὺν βοῇ τε καὶ πατάγῳ πολλῷ. γίνεται οὖν καρτερὰ ἡ μάχη, καὶ πίπτει Τζάτζων ὁ τοῦ Γελίμερος ἀδελφός. τότε δὲ πᾶν τὸ στράτευμα Ῥωμαίων τὸν ποταμὸν διαβάντες ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἐχώρησαν, καὶ τούτους ἐξωσάμενοι, μέχρι τοῦ στρατοπέδου ἐδίωξαν. καὶ ὑποστρέψαντες τοὺς νεκροὺς ἀπέδυον ὅσοι μάλιστα ἐχρυσοφόρουν, καὶ εἰς τὸ ἑαυτῶν στρατόπεδον ὑπεχώρησαν. ἀπέθανον δὲ ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ Ῥωμαίων πεντήκοντα, Οὐανδήλων δὲ ὀκτακόσιοι. καταλαβὼν Βελισάριος σὺν τοῖς πεζοῖς τῇ δείλῃ πρὸς ὀψίαν, ἄρας ὡς εἶχε τάχους σὺν παντὶ τῷ στρατοπέδῳ ἐπὶ τὸ τῶν Οὐανδήλων στρατόπεδον ᾤχετο. Γελίμερ δὲ γνοὺς Βελισάριον παρόντα σὺν τοῖς πεζοῖς, καὶ παντὶ τῷ στρατῷ ἐπιβὰς τῷ ἵππῳ μηδὲν διαταξάμενος ἀκρατῶς Νουμιδίαν ἔφυγε μετ' ὀλίγων συγγενῶν καὶ οἰκετῶν αὐτοῦ καταπεπληγμένος. ἐπεὶ δὲ αὐτὸν φυγόντα ᾔσθοντο οἱ Οὐανδῆλοι καὶ οἱ πολέμιοι ἤδη ἑωρῶντο, τότε δὴ οἵ τε ἄνδρες καὶ γυναῖκες, καὶ τὰ παιδία ἐθορύβουν τε καὶ ἐκώκυον, καὶ οὔτε χρημάτων μετεποιοῦντο, οὐδὲ τῶν φιλτάτων ὀδυρομένων. ἀλλ' ἕκαστος ἔφυγεν ὅσον ἠδύνατο. ἐπελθόντες δὲ οἱ Ῥωμαῖοι τὸ στρατόπεδον αἱροῦσι, καὶ ἐπιδιώξαντες τὴν νύκτα ὅλην, ἄνδρας μὲν ὅσους ἔτυχον ἔκτεινον, παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας ἐν ἀνδραπόδων λόγῳ ἐποιοῦντο. χρήματα δὲ τοσαῦτα τὸ πλῆθος εὗρον, ὅσα οὐδέποτε ἐν ἑνὶ χωρίῳ ἔτυχεν εἶναι. τὴν γὰρ Ῥωμαίων ἀρχὴν ληισάμενοι, χρήματα εἰς Λιβύην πολλὰ μετήνεγκαν· καὶ τῆς χώρας αὐτῆς ἀγαθῆς οὔσης καὶ εὐκάρπου, χρημάτων πρόσοδοι πολλαὶ αὐτοῖς γεγόνασιν. ἐνενήκοντα πέντε γὰρ ἔτη Λιβύης Οὐανδῆλοι ἐκράτησαν, καὶ πολὺν πλοῦτον συναγαγόντες ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ εἰς τὰς τῶν Ῥωμαίων χεῖρας ὁ πᾶς πλοῦτος ἐπανῆκεν. ἐν τρισὶ γὰρ μησὶ πολεμήσας Βελισάριος ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου μηνὸς εἰς τὸ τέλος τοῦ Δεκεμβρίου πᾶσαν τὴν Λιβύην ὑπέταξεν. ἀπέστειλε δὲ Ἰωάννην τὸν Ἀρμένιον σὺν διακοσίοις ἐπιλέκτοις διώκειν τὸν Γελίμερα ἕως αὐτὸν ζῶντα, ἢ νεκρὸν λαβεῖν. ὃς φθάσας τὸν Γελίμερα ἤμελλε λαμβάνειν, εἰ μὴ συνηνέχθη πρᾶγμα τοιόνδε. Οὐλιάριός τις τῶν Βελισαρίου δορυφόρων συνὼν τῷ Ἰωάννῃ, ὃς οἴνῳ μεθυσμένος ἰδὼν ὄρνιν ἐπὶ δένδρου καθήμενον, ἐκτείνας τὸ τόξον κατ' αὐτοῦ ἔβαλε, καὶ τοῦ

tionibus pugnam lacesseret, confestim imperavit. Ipse postera luce cum pedestrium copiis & equitum illis quingentis pone sequebatur. Cum autem Vandalos ad Tricammarum castrametatos invenisset, juxta se invicem nocte illa in castris utrique steterunt. In Romano vero exercitu portentum videri contigit. Hastarum enim cuspides ignitis emissis radiis collucere: quo viso, cuncti terrore stupefacti. Primo crepusculo armis utrinque muniti ad conserendam pugnam utrique cum impetu irruerunt. Joannes ex suorum copiis non multis admodum selectis, flumen trajecit, & in Vandalos impressionem fecit: Tzatzon fortiter sustinens, & in eum ex adverso irruens, in fugam vertit: atque ita insequentes Vandali ad flumen usque pervenerunt. Rursus vero Joannes pluribus ex Belissarii satellitio acceptis in Tzatzonem cum clamore & strepitu insiliit: acrisque pugna inde conflata est, qua Tzatzon Gelimeris frater cecidit. Tum vero universa Romanorum acies flumen trajiciens in hostes irrupit, & in fugam actos ad castra usque cæsos insectata est: atque inde versa facie pedem referens, mortuis, maxime qui auro erant ornatiores, exutis, ad castra remigravit. Cæsi sunt in ea pugna Romanorum quinquaginta, ex Vandalis octingenti. Sub vesperam autem inclinata jam die, Belissarius cum peditibus reversus, qua cursus contentione potuit, cum universo exercitu in Vandalorum castra perrexit. Gelimer Belissarium cum peditibus & agminum reliquis adesse persentiens, relicto exercitu incomposito, effuso cursu, ipsoque metu urgente compulsus, cum paucis consanguineis & familiaribus in Numidiam aufugit. Comperta a Vandalis ejus fuga, ipsisque hostibus jam in conspectu positis, tunc virorum, mulierum, & puerorum promiscua turba sublato ejulatu terrore confundi & turbari, abjectaque facultatum & charissimorum cura, qua quisque potuit, in fugam se conjecit. Romani dato aditu irrumpentes castris potiuntur, & fugientes per totam noctem insequuti, viros quidem obviam factos peremerunt, pueros autem & mulieres captivas in servorum numerum recensuerunt. Porro pecuniarum & divitiarum eam ibi vim repererunt, quam in unum locum usquam congerere liceat. Quondam enim Vandali Romanorum imperium totum in direptionem sibi concessum deprædati, divitias & facultates in Libyam transportaverunt immensas: ac regionem insuper optimam & fertilissimam nacti, fortunarum & opum omnium collegerunt proventus. Nonaginta quippe annis Libya potiti Vandali, & variorum bonorum copia circumfluentes, uno diei momento in Romanorum manus delapsi, omnibus ad Romanos redeuntibus cesserunt. Trimestri siquidem bello, ab Octobris exordio ad Decembris exitum Libyam universam Belissarius subegit. Misit autem Joannem Armenium cum ducentis militibus selectis, qui Gilimerem insequeretur, & eum, seu vivum, seu vita functum comprehenderet. Is Gilimerem assequutus, jam manibus tenebat, nisi quid negotii hujusmodi capiendum impedivisset. Uliarius quidam Belissarii satelles in Joannis comitatu tum fuit, qui cum vino madidus avem arbori vidisset insidentem, directo in eam arcu telum emittens, a ferienda quidem aberravit ave,

Edit. Paris. pag. 167.

at Joannem in cervicem percussit retro. Is itaque lethali plaga saucius, sui desiderio, multoque luctu Imperatori Justiniano, Belissario, Romanis omnibus, & Carthaginensibus relicto, interiit. Gelimer itaque ea die fuga arrepta, ad Maurusios se recepit: Belissarius autem fugientem insequutus in monte Papua ad extrema Numidiæ inclusum obsedit. Per hyemem vero posita obsidione, rerum necessariarum penuria, & in angustum premi cœpere, nec enim panis, vinum, aut oleum apud Maurusios enascitur, sed olyra sola & hordea, animalium ratione carentium more, eaque nondum subacta comedunt: In eam calamitatem adductus Gelimer a Pharano, quem Belissarius ad obsidionem continuandam reliquit, cytharam, panem unum, & spongiam sibi mitti per litteras petiit. Pharano hæsitanti, nec quid hæc sibi vellent, assequuto, qui tulerat epistolam tabellarius addidit. Nondum viso pane, ex quo montem ascendit Gelimer, panem videre desiderat; oculis ab eo tempore illotis, & jam sorde oppletis ac dolentibus, nunc leniendis & abstergendis spongiam expetit: cytharam denique, ipse pulsandæ cytharæ mire peritus, exoptat, qua præsentis infortunii calamitatem deflere & luctu possit prosequi. His auditis Pharanus indoluit, & sortem humanam deplorans, quod per litteras petierat Gelimer concessit, atque omnia, quæ opus erant, transmisit. Exacta jam hyeme, veritus Gelimer ne magis stricta Romanorum obsidione premeretur, filiorum maxime sui generis, qui verminibus scatebant & laborabant, misertus, animo emollitus & omnino fractus, ad Pharanum rescripsit, ut data securitatis fide, ipse cum suis ad Belissarium transire posset. Pharanus interposito jusjurando cum Gelimeri fecisset satis, cunctos in potestatem receptos Carthaginem deduxit: eumque Belissarius gratanter omnem in modum excepit. Gelimer porro ridens ad Belisarium accessit: ex quo calamitatis & doloris vehementia eum naturali mentis statu alienatum & insaniam actum nonnulli suspicabantur; amici prudentem prædicabant & sagacem, qui cum regia stirpe procreatus regnum prius teneret, locorum & hominum firmo potiretur præsidio, & immensis divitiis abundaret, uno temporis momento fugam & omnis generis molestias Papuæ subire coactus, nunc demum captivi specie oppressus, nullius alterius, quam copiosi risus dignas res humanas omnes existimabat. Eum porro cum Optimatibus Vandalorum omnibus a dedecore longe & contemptu, sub tuta licet custodia tenuit Belissarius, ut eum ad Imperatorem Justinianum Byzantium deduceret. Continuo vero Cyrillum cum capite Tzatzonis in Sardiniam insulam, Cyrnum olim dictam misit; quam ille postmodum in Romanorum potestatem recepit. Joannem autem alterum Cæsaream, quæ Mauritaniæ est, distatque a Carthagine triginta dierum itinere ad Gades & solis occasum sita, & insuper alterum Joannem unum ex satellitibus ad fretum Gaditanum, atque alteram Herculis columnam misit, qui castrum quod Septum vocant, occuparet: Apollinarium vero virum bello egregium ad insulas quæ propius absunt ab Oceani in Mediterraneum influxu, Majoricam nimirum atque Minoricam destinavit, & in Siciliam nonnullos milites ex Libya,

Edit. Paris. pag. 168.

pag. 169.

A μὲν ὄρνιθος ἀπέτυχε, τὸν δὲ Ἰωάννην ὄπισθεν εἰς τὸν αὐχένα ἔβαλε. ὁ δὲ καιρίαν πληγεὶς τέθνηκε, πολὺ πένθος βασιλεῖ τε Ἰουστινιανῷ, καὶ Βελισαρίῳ, καὶ πᾶσι Ῥωμαίοις, καὶ Καρχηδονίοις καταλιπών. ὑπὸ Γελίμερ διαφυγὼν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ἐπὶ Μαυρουσίους ἐχώρει. Βελισάριος δὲ τοῦτον διώξας εἰς Παπούαν τὸ ὄρος ἀπέκλεισεν εἰς τὰ ἔσχατα Νουμιδίας. τοῦτο δὲ παρακαθίσας διὰ τοῦ χειμῶνος λειψάντων αὐτοῦ πάντων τῶν ἐπιτηδείων, ἄρτος γὰρ παρὰ Μαυρουσίοις οὐ γίνεται, οὔτε οἶνος, οὔτε ἔλαιον, ἀλλὰ τὰ ὄλυρα, καὶ τὰς κριθὰς, ὡς ἄλογα ζῶα, ἄνεψα ἐσθίουσι.
B τοιούτοις Γελίμερ περιπεσὼν, γράφει πρὸς Φαρᾶν, ὃν Βελισάριος κατέλιπε φυλάσσειν αὐτὸν, πεμφθῆναι αὐτῷ κιθάραν, καὶ ἄρτον ἕνα, καὶ σπόγγον. ὁ δὲ Φαρᾶς διηπόρει, τί ἂν εἴη τοῦτο, ἕως ἂν ὁ τὴν ἐπιστολὴν κομίσας, εἶπεν· ὡς ἄρτον ἂν ἐπιθυμεῖ θεάσασθαι Γελίμερ, μὴ ἰδὼν ἄρτον, ἀφ' οὗ ἀναβέβηκε. σπόγγον δὲ διὰ τὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκ τῆς ἀλουσίας κακοῦσθαι, ὅπως σπόγγῳ τούτους παραμυθήσῃ· κιθαριστῇ δὲ ἀγαθῷ ὄντι, ὅπως τὴν συμφορὰν τὴν παροῦσαν τῇ κιθάρᾳ θρηνήσῃ, καὶ ἀποκλαύσηται. ταῦτα ἀκούσας Φαρᾶς, περιαλγήσας τε, καὶ τύχην τὴν ἀνθρωπίνην ἀπολοφυρόμενος, καὶ τὰ γεγραμμένα ἐποίει, καὶ πάντα ἔπεμψεν ὅσα ἐχρῄζε τῷ Γελίμερι. τοῦ δὲ χειμῶνος παρελθόντος,
C δεδιὼς ὁ Γελίμερ τὴν πολιορκίαν Ῥωμαίων, καὶ ἐλεήσας τὰ τῶν συγγενῶν τέκνα σκώληκας ἐν αὐτῇ τῇ ταλαιπωρίᾳ πεποιηκότα, ἐθηλύνθη τε τὴν διάνοιαν, καὶ πρὸς Φαρᾶν ἔγραψεν, ὅπως τὰ πιστὰ λαβὼν, αὐτός τε, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρὸς Βελισάριον παραγένωνται. ὁ δὲ ὅρκῳ τοῦτο πληροφορήσας, λαβὼν ἅπαντας εἰς Καρχηδόνα ἥκει. Βελισάριος δὲ τοῦτον περιχαρῶς ἐδέξατο· ὁ δὲ Γελίμερ γελῶν πρὸς Βελισάριον ἦλθεν· ὃν οἱ μὲν τῇ ὑπερβολῇ τοῦ πάθους ἐκστάντα τῶν κατὰ φύσιν φρενῶν ὑπώπτευον, καὶ παραπαίοντα· οἱ δὲ φίλοι τοῦτο ἀγχίνοιαν τε τὸν ἄνθρωπον λογίζεσθαι, ὅτι
D βασιλέα ὄντα, καὶ βασιλικοῦ γένους, καὶ δύναμιν ὀχυρὰν ἔχοντα, καὶ χρήματα μεγάλα, ἀθρόον φυγήν τε, καὶ κακοπάθειαν τὴν ἐν Παπούᾳ ὑποστάντα, καὶ νῦν ἐν αἰχμαλώτου λόγῳ ἥκοντα, οὐδενὸς ἄξια τὰ ἀνθρώπινα, ἢ γέλωτος πολλοῦ οἴεσθαι εἶναι. Βελισάριος δὲ τοῦτον σὺν ἄρχουσι πᾶσι τῶν Οὐανδήλων οὐκ ἐν ἀτιμίᾳ ἐφύλαττεν, ὅπως πρὸς βασιλέα Ἰουστινιανὸν τοῦτον ἀπαγάγῃ εἰς τὸ Βυζάντιον. Κύριλλον δὲ εὐθὺς Βελισάριος σὺν τῇ κεφαλῇ τοῦ Τζάτζωνος ἐπὶ Σαρδὼ τὴν νῆσον, ἣ Κυρνὴ ἐκαλεῖτο πρότερον πᾶσαν Ῥωμαίοις ὑπέταξεν. εἰς δὲ Καισάρειαν τὴν ἐν Μαυριτανίᾳ Ἰωάννην ἕτερον ἀπέστειλεν, ἥ-
E τις τριάκοντα ἡμερῶν ὁδὸν ἀπέχει Καρχηδόνος, εἰς τὰ Γάδειρά τε, καὶ τὰς ἡλίου δυσμὰς κεῖται. ἄλλον τε Ἰωάννην τῶν ὑπασπιστῶν ἕνα εἰς τὸν ἐν Γαδείροις πορθμὸν, καὶ τὴν ἑτέραν τῶν Ἡρακλείων στηλῶν ἔπεμψε, τὸ ἐκεῖ φρούριον ὃ Σέπτον καλοῦσι καθέξοντα. εἰς δὲ τὰς νήσους, αἵπερ ἐγγύς εἰσι τῆς Ὠκεανοῦ εἰσβολῆς, Μαιόρικά τε καὶ Μινόρικα, Ἀπολλινάριον στέλλει ἄνδρα ἀγαθὸν τὰ πολέμια. ἀπέστειλε δὲ καὶ

ἐν Σικελίᾳ τινὰς τῶν Λιβυαίων, καὶ τῶν Οὐανδήλων τὸ φρούριον λαβεῖν ἐκέλευσεν. οἱ δὲ φυλάττοντες τοῦτο Γότθοι τὴν μητέρα Αταλαρίχου ταῦτα δῆλα ἐποίησαν. ἡ δὲ γράφει πρὸς Βελισάριον μὴ τοῦτο τυραννίδι λαβεῖν τὸ φρούριον, ἕως ἂν βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς γνῷ, καὶ τὰ δοκοῦντα αὐτῷ ποιήσῃ. ἐν τούτῳ δὲ ὁ Οὐανδαλικὸς πόλεμος ἐτελεύτα. ὁ δὲ φθόνος, οἷα ἐν μεγάλῃ εὐδαιμονίᾳ φιλεῖ γενέσθαι, ὤδινε καὶ εἰς Βελισάριον. τινὲς γὰρ διέβαλλον αὐτὸν εἰς τὸν βασιλέα τυραννίδα μελετᾶν. ὁ δὲ βασιλεὺς πέμψας Σολομῶνα ἀποπειρᾶται τὴν Βελισαρίου γνώμην, πότερον σὺν Γελίμερί τε καὶ Οὐανδήλοις εἰς Βυζάντιον ἥκοι, ἢ αὐτοῦ μένοντος, ἐκείνους στεῖλαι ὧδε· οὐ γὰρ ἔλαθον αὐτὸν οἱ ἄρχοντες οἱ τὴν τυραννίδα ἐπενεγκόντες. ὁ δὲ Βελισάριος εἰς Βυζάντιον ἀφίκετο Σολομῶνα στρατηγὸν Λιβύας καταλιπών· καταλαβὼν δὲ Βελισάριος τὸ Βυζάντιον ἅμα Γελίμερι καὶ τοῖς Οὐανδήλοις γερῶν ἠξιώθη μεγάλων, οἵων ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις οἱ Ῥωμαίων στρατηγοὶ ἐν μεγίσταις νίκαις ἀνεδήσαντο. ἑξακοσίων τε χρόνων παρῳχηκότων οὐδεὶς ἐληλύθει εἰς τιμὴν τοιαύτην, εἰ μὴ Τίτος, καὶ Τραϊανὸς, καὶ ἄλλοι αὐτοκράτορες στρατηγήσαντες ἐπὶ τὸ βαρβαρικὸν ἔθνος ἐνίκησαν. τά τε γὰρ λάφυρα ἐνδεικνύμενος, καὶ τὰ τοῦ πολέμου ἀνδράποδα ἐν μέσῳ τῇ πόλει ἐπόμπευσεν, ὃν θρίαμβον καλοῦσι Ῥωμαῖοι. οὐ τῷ παλαιῷ μέντοι τρόπῳ, ἀλλὰ πεζῇ βαδίζων ἐκ τῆς οἰκίας τῆς ἑαυτοῦ ἄχρις εἰς τὸ ἱπποδρόμιον. ἦν δὲ τὰ λάφυρα ὅσα δὴ ὑπουργικὰ τῇ βασιλέως τάξει ἀνεῖσθαι εἰώθασι, θρόνοι χρυσοῖ, καὶ ὀχήματα οἷς τῶν βασιλέων αἱ γυναῖκες ὀχοῦνται, κόσμος τε πολὺς ἐκ λίθων ἐντίμων συγκείμενος, ἐκπώματα χρυσᾶ, καὶ ἄλλα σύμπαντα ὅσα εἰς τὴν βασιλέως θοίνην χρήσιμα. ἦν δὲ καὶ ἄργυρος ἕλκων μυριάδας πολλὰς ταλάντων καὶ παντοδαπῶν βασιλικῶν κειμηλίων, ἅπερ Γιζέριχος ἐν Ῥώμῃ συλήσας, τὸ παλάτιον ἔλαβεν· ἐν οἷς καὶ τὰ Ἰουδαίων κειμήλια ἦν, ἅπερ Οὐεσπασιανὸς Τίτος μετὰ τὴν τῶν Ἱεροσολύμων ἅλωσιν ἐν Ῥώμῃ εἰσήνεγκεν. ἀνδράποδα δὲ ἦν τοῦ θριάμβου Γελίμερ τε αὐτὸς ἐσθῆτά τινα ἐπὶ τὸν ὦμον ἀμπεχόμενος πορφυρᾶν, καὶ τὸ συγγενὲς ἅπαν, Οὐανδήλων τε ὅσοι εὐμήκεις ἄγαν καὶ καλοὶ τῷ σώματι ἦσαν. ὡς δὲ ἐν τῷ ἱπποδρομίῳ Γελίμερ ἐγένετο, τόν τε βασιλέα ἐπὶ βήματος καθήμενον, καὶ τὸν δῆμον ἑστῶτα ἐφ' ἑκάτερα μέρη εἶδεν, ἐπιλέγων οὐκ ἐπαύσατο λέγων. ματαιότης ματαιοτήτων τὰ πάντα ματαιότης. ἀφικόμενον δὲ αὐτὸν κατὰ τὸ τοῦ βασιλέως βῆμα τὴν πορφύραν περιελόντες πρηνῆ πεσόντα προσκυνῆσαι τὸν βασιλέα ἠνάγκασαν. ὁ δὲ βασιλεύς τε καὶ ἡ Αὐγοῦστα τοὺς Ἰλδερίχου παῖδας, καὶ ἐγγόνους, πάντας τε τοὺς ἐκ τοῦ Οὐαλεντινιανοῦ βασιλέως συγγενείας χρήματα καλὰ ἐδωρήσατο, καὶ Γελίμερι χωρία ἐν Γαλατίᾳ, μεγάλα τε καὶ πρηνὰ μετὰ πάντων τῶν συγγενῶν αὐτοῦ ἐν τούτοις οἰκεῖν συγχωρήσας. εἰς Πατρικίων τάξιν τοῦτον οὐκ ἀνεβίβασε, διὰ τὸ μὴ δέχεσθαι αὐτὸν τῆς Ἀρείου δόξης μεταστῆναι· ὁ δὲ Βελισάριος μετὰ τὸν θρίαμβον ὑπάτευσε, καὶ πάμπολλα χρήματα ἐκ τῆς αὐτοῦ νίκης ὁ δῆμος τοῦ Βυζαντίου ἀπήλαυσεν, ὅσα οὐδέποτε. τοῦ δὲ Σολομῶνος τὴν Λιβύην διέποντος, Μαυρούσιοι

qui Vandalorum arcem sub præsidio tenerent. Castri vero custodes Gotthi istud Atalarichi matri litteris manifestaverunt. Illa Belissario, ne castrum tyrannice expugnaretur, priusquam Imperator Justinianus certior fieret, suumque super ea re consilium explicuisset, significat. Ita demum Vandalica bella finem habuere. Cæterum invidia, quemadmodum in magna felicitate fieri amat, etiam Belissario calamitatem peperit. Quidam enim ipsum affectatæ tyrannidis apud Imperatorem criminari sunt. Imperator autem per Salomonem Belissarii sententiam experitur, utrum ipse cum Gelimere & Vandalis Byzantium proficisci, aut certe ipso in Libya diuturniorem moram trahente, ipsos illuc mittere statueret? Porro Belissarius Salomone Libyæ Duce relicto (ab Optimatibus enim se tyrannidis insimulatum non erat nescius) Byzantium versus iter arripit. Subinde cum Gelimere & Vandalis Byzantium profectus, ea honorum amplitudine, qua prioribus sæculis Romanorum Duces post magis insignes victorias donabantur, cumulatus est: sexcentos enim annos si numeraveris, nullus, nisi forte Titus, Trajanus, aut alii Imperatores & exercituum ductores, qui barbaras nationes devicerunt, parem honoris gradum qui attigerit, facile occurret. Spolia namque & exuvias, victos quoque bello captivos per mediam civitatem circumduxit, quod Triumphum Romani nuncupavere. Ita quidem antiquo more ex domo sibi propria ad Circum usque pedes incessit. Fuere vero ea spolia, quæ regiæ majestatis ministerio & regum usibus concedi consueverunt. Throni aurei, & lecticæ quibus regum uxores amant vehi, mundus infinitus ex pretiosis lapillis, aurea pocula, cæteraque omnia, quæ regiis conviviis inferuntur. Censitum est præterea argenti pondus plurium myriadum talentorum, & regia generis omnis supellex, quam Gizerichus Romam depopulatus ex Imperatorum Palatio secum asportaverat: in his extiterunt ornamenta Judæorum omnia, quæ captis Hierosolymis Titus Vespasianus Romam intulit. Captivi in triumphum ducti fuerunt, Gelimer ipse purpurea chlamyde in humerum rejecta vestitus, omnes ejus consanguinei, & ex Vandalis proceriores quique corpore & vultus forma venustiores. Ut ad Circum Gelimer pervenit, & Imperatorem solio sedentem, & populum hinc & inde circumstantem conspexit, in has voces frequentius repetitas erupit: Vanitas vanitatum; & omnia vanitas. Versus Imperatoris autem solium procedentem exuerunt purpura, prius etiam quam pronus in terram Imperatorem venerari cogeretur. Post hæc Ilderichi filios & nepotes, eosque cunctos qui a Valentiniano Imperatore genus ducere reperti sunt, Imperator & Augusta magna divitiarum liberalitate excepit: Gelimeri vero vicos & oppida per Galatiam ampla & amœna, in quibus ipse cum affinibus habitare permitteretur assignavit: in Patriciorum tamen ordinem quod Arianorum opinionem deserere detrectaret, non erexit. Acto triumpho Belissarius subinde Consulatum gessit, & ex ejus victoria id nummorum munus, quale nusquam auditum populus Byzantinus accepit. Porro Salomone Libyam administrante, Maurusii adversus Libyas arma movêrunt. Isti Mau-

Edit. Parif. pag. 170.

rusii ex Gentibus, quas Jesus Nave Phœnicum regionem a Sidone ad Ægyptum usque habitantes expulit, originem traxerunt: qui primum in Ægyptum appellentes, nec ab incolis admissi, perrexerunt in Libyam, & eam incoluerunt: (eam sequutis temporibus Romanorum Imperatores sibi subactam Tingitanam dixerunt) ac demum duabus columnis ad magni fontis latera ex albo lapide erectis Phœnicio charactere Phœnicumque dialecto nonnulla insculpserunt in hanc sententiam. Nos sumus, qui a facie Jesu prædonis filii Nave fugimus. Extiterant etiam per Libyam aliæ gentes indigenæ, quibus Æsculapius rex, Telluris, ut ajebant, filius præfuit, quæ prima Carthagiois fundamenta posuerunt. Salomon autem copiis Carthagine eductis, adversus Maurusios profectionem suscepit. Byzacium cum pervenisset ad Rames oppidum, quo Maurusii, vallo circulari ex camelorum gregibus composito, mulieres, pueros, nec noo se ipsos in eum impressionem facturos incluserant; equo desiliens quingentos milites selectissimos ad unam circumvallantis ambitus partem collocatos hostes aggredi, & camelos telis jubet confodere. Duceotis circiter interfectis, contento cursu medium ambitus, quo mulieres consederant, occupat. Barbari autem prostrati, in montem nullo servato ordine fugam arripiunt. Ea die ad decies mille Maurusii cæsi fuerunt: mulieres cum natis omnes in captivitatem actæ: iisque demum una cum camelorum gregibus & omnis ætatis hominibus abductis, victores Carthaginem ingressi dies festos ob partam victoriam egerunt. Verum barbari nullo ex suis relicto, una cum uxoribus & liberis in unum collecti, bellum adversus Romanos redintegrarunt, & pagos circa Byzacium depopulati sunt. Salomoo ex adverso copiis exercitus omnibus convocatis, contra profectus est: jamque Bulgarionem, qui locus hostilium castrorum erat, cum attigisset, exercitum omnem quasi pugnam initurus disposuit. Maurusii in planitiem descendere veriti, in Bulgarionum monte diutius substiterunt. Salomon una cum peditibus mille Theodorum, & ex signiferis quemdam, de nocte summisit, qui tenebris tecti, monte retro adversarios conscenso, cum exoriente primum sole ex superiore loco signa tollerent in altum, ac simul omnes in adversarios irrumperent. Ipse profunda adhuc nocte sub auroram una cum illis ascendens in hostes iter dirigit. Barbari Romanis circumquaque se vallatos & inclusos comperientes, per prærupta loca in fugam se dederunt, invicem se perturbato ordine prementes, & mutuam sibi cædem inferentes. Hoc in certamine Maurusiorum myriades quinque perierunt, Romanorum ne ullus quidem defuit, aut aliquam omnino plagam accepit, quinimmo sanis & salvis omnibus integram victoriam retulerunt. Maurusiorum autem primores non pauci Romanis se adjunxeruot. Mulierum vero & puerorum is fuit numerus a Romanis captus, ut ovis pretio puerum Maurusium sibi comparare volenti æstimarent, & divenderent. Ita demum vatis fœminæ vetus oraculum exitum habuisse deprehensum, quo plebem eorum ab imberbi viro penitus delendam prænunciatum. Salomon enim generationis administris partibus morbo amissis, invitus olim

Edit. Paris. pag. 171.

πόλεμον κατὰ Λιβύαν ἐκίνησαν· οἱ δὲ Μαυρούσιοι ἐκ τῶν ἐθνῶν κατάγονται, ὧν ὁ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυὴ ἐκ τῆς Φοινίκων χώρας ἀπὸ Σιδῶνος μέχρις Αἰγύπτου κατοικοῦντας ἀπήλασεν. οἵ τινες καταλαβόντες τὴν Αἴγυπτον, καὶ μὴ δεχθέντες ὑπ᾽ αὐτῶν, καταλαμβάνουσι τὴν Λιβύην, καὶ ταύτην παροικήσαντες (ἣν ὑστέρῳ καιρῷ οἱ παρὰ Ῥωμαίοις βασιλεῖς κρατήσαντες, Τιγγίτην ταύτην ὠνόμασαν) στήσαντες δύο στήλας ἐπὶ τῆς μεγάλης κρήνης ἐκ λίθων λευκῶν ἐγκεκολαμμένων ἐχούσας γράμματα Φοινικικὰ λέγοντα τάδε· ἡμεῖς ἐσμὲν οἱ φυγόντες ἀπὸ προσώπου Ἰησοῦ τοῦ λῃστοῦ υἱοῦ Ναυῆ. ἦσαν δὲ καὶ ἄλλα ἔθνη ἐν Λιβύῃ πρότερον αὐτόχθονες, ἔχοντες βασιλέα Ἀσκληπιόν, τῆς γῆς υἱὸν ἔφασκον εἶναι, οἵ τινες Καρχηδόνα ἔκτισαν. Σολομὼν δὲ λαβὼν ἐκ Καρχηδόνος τὰ στρατεύματα, κατὰ Μαυρουσίων ἐχώρει. ἐλθὼν δὲ εἰς Βυζάκιον εἰς Ῥαμᾶς τὸ χωρίον, ἔνθα οἱ Μαυρούσιοι ἐστρατοπέδευσαν κύκλον ἐκ τῶν καμήλων ποιησάμενοι, τάς τε γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα ἐντὸς τοῦ κύκλου ἐνθέμενοι, καὶ τοὺς Μαυρουσίους κατ᾽ αὐτοῦ ἐξερχομένους, ἀποβὰς τοῦ ἵππου πεντακοσίους ἐπιλέκτους ἐπαγόμενος εἰς ἕνα τοῦ κύκλου ἐπισκῆψαι μέρος, καὶ τὰς καμήλους κτείνειν ἐκέλευσε. φονεύσας δὲ ἀμφὶ διακοσίων, δρόμῳ εἰς τὸ τοῦ κύκλου μέσον ἐχώρησεν, ἔνθα αἱ γυναῖκες ἐκάθηντο. οἱ δὲ βάρβαροι ἐκπλαγέντες ἐπὶ τὸ ὄρος ἔφυγον σὺν πάσῃ ἀκοσμίᾳ. κτείνονται δὲ τῶν Μαυρουσίων ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ μύριοι. αἱ δὲ γυναῖκες πᾶσαι σὺν τοῖς παιδίοις ἐν ἀνδραπόδων λόγῳ ἐγένοντο. καὶ τούτους λαβόντες σὺν ταῖς καμήλοις καὶ πάσῃ τῇ ἡλικίᾳ εἰς Καρχηδόνα εἰσῆλθον τὴν ἐπινίκιον ἑορτὴν ἄγοντες· οἱ δὲ βάρβαροι πάλιν συναθροισθέντες πανδημεὶ σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, μηδένα καταλιπόντες, ἐστράτευσαν κατὰ Ῥωμαίων, καὶ τὰ ἐν Βυζακίῳ χωρία ἐληΐζοντο. Σολομὼν δὲ ἄρας κατὰ τὸ τάχος πᾶν τὸ στράτευμα, ἐπ᾽ αὐτοὺς ᾔει. γενόμενος δὲ ἐν Βουλγαρίωνι, ἔνθα οἱ πολέμιοι ἐστρατοπεδεύσαντο, διεκόσμησε τὸ στράτευμα, ὡς εἰς μάχην. οἱ δὲ Μαυρούσιοι ἐν τῷ ὄρει τῶν Βουλγαρίων ἐπὶ πλεῖον ἔμενον, εἰς τὸ πεδίον κατελθεῖν μὴ βουλόμενοι. Σολομὼν δὲ ἀποστέλλει Θεόδωρον διὰ τῆς νυκτὸς σὺν χιλίοις πεζοῖς, καὶ τῶν σημειοφόρων τινά, ὅπως εἰς τὸ ὄρος ἐκ τῶν ὄπισθεν αὐτῶν διὰ τῆς νυκτὸς ἀνέλθωσι, καὶ ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι τὰ σημεῖα ὕπερθεν ἄραντες, κατὰ τῶν πολεμίων χωρήσωσιν. ὁμοίως δὲ καὶ αὐτὸς ὄρθρου βαθέος ἀνελθὼν, ἅμα κατὰ τῶν πολεμίων ἐχώρησεν. ἰδόντες δὲ οἱ βάρβαροι ὅτι ἐν μέσῳ τῶν Ῥωμαίων γεγόνασιν, εἰς φυγὴν ὥρμησαν κατὰ κρημνῶν ὠθίζοντες αὐτοὺς, καὶ ἀναιροῦντες. ἀπέθανον δὲ ἐν τῷ πολέμῳ Μαυρουσίων μυριάδες ε. τῶν δὲ Ῥωμαίων τὸ παράπαν οὐδὲ εἷς, οὐ μὴν οὐδὲ πληγήν τινα ἔλαβεν, ἀλλὰ πάντες ὑγιεῖς τὴν νίκην ἤραντο. οἱ δὲ πλεῖστοι τῶν ἀρχόντων αὐτῶν τοῖς Ῥωμαίοις προσερρύησαν. γυναικῶν μέντοι καὶ παίδων τοσοῦτον πλῆθος οἱ Ῥωμαῖοι ἔλαβον, ὥστε προβάτου τιμῆς παῖδα Μαυρούσιον ὠνεῖσθαι βουλομένῳ ἀπεδίδοντο. καὶ τότε αὐτοῖς τὸ παλαιὸν λόγιον γυναικὸς μάντιδος ἀπέβη, ὡς ἄρα τὸ πλῆθος αὐτῶν παρὰ ἀνδρὸς ἀγενείου ὄλλυται. ὁ γὰρ Σολομὼν εὐνοῦχος

ἐκ πα-

ἐκ παίδων παρὰ γνώμην καθέστηκεν ἀπὸ πάθους τὰ γεννητικὰ μόρια ἀποβαλών. λαβὼν δὲ τὴν λείαν πᾶσαν εἰς Καρχηδόνα ὑπέστρεψεν.

Ἐν τούτῳ δὲ τῷ χρόνῳ τέρας ἐν τῷ οὐρανῷ συνέβη γενέσθαι. ὁ γὰρ ἥλιος ἀκτίνων χωρὶς, τὴν αἴγλην ὥσπερ ἡ σελήνη ἐτίναξεν ἅπαντα τὸν ἐνιαυτόν· ἐπὶ πλεῖστον δὲ ἐκλείποντι ἐῴκει, οὐ καθαρῶς φαίνων, ὥσπερ εἰώθει. χρόνος δὲ ἦν δέκατος βασιλείας Ἰουστινιανοῦ. ἐν τούτῳ δὲ τῷ χρόνῳ οὔτε πόλεμος οὔτε θάνατος ἐπιφερόμενος τοῖς ἀνθρώποις ἐπέλιπεν. ἔαρι γὰρ ἀρχομένῳ Βελισάριος ἐστάλη παρὰ τοῦ Ἰουστινιανοῦ τὴν Σικελίαν ὑπόφορον ποιῆσαι Ῥωμαίοις. χειμάσαντος δὲ αὐτοῦ ἐν Σικελίᾳ, τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα καταλαβούσης, ἐστασίασαν οἱ ἐν Λιβύῃ Ῥωμαῖοι κατὰ Σολομῶντος τρόπῳ τοιῷδε· λαβόντες γὰρ τῶν ἀναιρεθέντων Οὐανδήλων γυναῖκας κατεῖχον τοὺς ἀγροὺς αὐτῶν ὡς ἰδίους, καὶ πλεῖον τῷ βασιλεῖ τὰ ὑπὲρ αὐτῶν τέλη οὐκ ἤθελον. ὁ δὲ Σολομῶν παρῄνει αὐτοῖς μὴ ἀντερεῖν κατὰ τοῦ βασιλέως, ἀλλὰ τὰ ὁρῶντα τούτῳ ἀποδιδόναι. μετέπεσον δέ τινες αὐτῶν, καὶ μάλιστα τῶν Γότθων πρὸς τὴν Ἀρείου δόξαν, οὓς οἱ ἱερεῖς τῆς ἐκκλησίας ἀφώριζον, καὶ οὐδὲ τὰ τέκνα αὐτῶν βαπτίζειν ἤθελον. ὅθεν ἐν τῇ ἑορτῇ γέγονεν ἡ στάσις· ἐπεβουλεύσαντο δὲ οἱ στρατιῶται Σολομῶντα ἐν τῷ ἱερῷ κτεῖναι. ἐξελθόντες δὲ τῆς πόλεως ἐληΐζοντο τὰ ἐκείνης χωρία, καὶ τοὺς Λίβυας, ὡς πολεμίοις ἐχρῶντο. Σολομῶν δὲ ἀκούσας ταῦτα εἰς θόρυβον πολὺν ἐμπεσὼν, πιθανολογίαις πείθειν τὸν στρατὸν ἐπειρᾶτο παύσασθαι τῆς στάσεως. συλλεγέντες δὲ τόν τε Σολομῶντα, καὶ τοὺς ἄρχοντας ἀναιδῶς ὕβριζον. Θεόδωρον δὲ τὸν Καππάδοκα εἰς τὸ παλάτιον ἐλθόντες στρατηγὸν τούτων ἐψηφίσαντο, καὶ σιδηροφοροῦντες ἅπαντα τὸν προστυγχάνοντα ἔκτεινον, εἴτε Λίβυν, εἴτε Ῥωμαῖον Σολομῶντι γνώριμον, τούτου χρήματα ἐλῄσαντο, καὶ εἰς τὰς οἰκίας εἰσερχόμενοι ἅπαντα τὰ τίμια ἥρπαζον. Σολομῶν δὲ εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ παλατίου προσφυγὼν, ἔλαθε. νυκτὸς δὲ ἐπιγενομένης ἐξελθὼν τοῦ παλατίου σὺν τῷ Προκοπίῳ τῷ συγγραφεῖ καὶ Μαρτίνῳ, καὶ εἰς ναῦν εἰσελθόντες πρὸς Βελισάριον ἐν Συρακούσῃ τῆς Σικελίας ἀφίκετο, γράψας Θεοδώρῳ φροντίζειν τῆς Καρχηδόνος, καὶ τῶν βασιλικῶν πραγμάτων. οἱ δὲ στρατιῶται συλλεγέντες εἰς τὸ Βουλᾶς πεδίον Τζότζαν τὸν Μαρτίνου δορυφόρον τύραννον εἵλαντο, ἄνδρα θυμοειδῆ καὶ δραστήριον, ὑφ' οὗ τοὺς βασιλέως ἄρχοντας ἐξελάσαντες, Λιβύας κρατήσωσι. Τζότζας δὲ ἐλθὼν πλησίον Καρχηδόνος, ἔπεμψε κελεύων τάχιστα παραδοῦναι αὐτῷ Θεόδωρον τὴν πόλιν, ὅπως κακῶν ἀπαθεῖς μείνωσιν. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι καὶ Θεόδωρος τῷ βασιλεῖ ὡμολόγουν τὴν πόλιν φυλάττειν. Τζότζας δὲ ὁ ταῦτα ἀκούσας εἰς πολιορκίαν τῆς πόλεως καθίστατο. Βελισάριος δὲ ἀπολεξάμενος ἄνδρας ἑκατὸν τῶν αὐτοῦ δορυφόρων τε καὶ ὑπασπιστῶν, οὓς ὁ Σολομῶν ἐπαγόμενος μιᾷ νηῒ εἰς Καρχηδόνα ἀπέπλευσε περὶ λύχνων ἁφάς. ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ἐγεγόνει, μαθὼν ὁ τύραννος, καὶ οἱ στρατιῶται τὸν Βελισάριον ἐλθεῖν, αἰσχρῶς τε

a puero præter sententiam Eunuchus evaserat. Spoliis tandem onustus Carthaginem remeavit.

Hoc etiam anno portentum in cælo apparere contigit. Sol etenim radiis penitus orbatus lucem omnino lunæ similem per totum annum ejaculabatur: quam frequenter autem non plene, prout solebat, visus, deficienti par extabat: Erat is annus imperii Justiniani decimus. Eodem pariter anno neque bellum, neque lues lethifera miseris mortalibus inferri destitit. Ineunte quippe vere Siciliam Romanis tributis subacturus a Justiniano Belisarius missus est. Cum vero in ea insula hyemasset, imminente jam solemnitate Paschali, Romani, qui in Libya morabantur, in Salomonem tumultuati sunt, hac occasione. Mortuorum in bello Vandalorum uxores viduas ducentes illi agros eorum ceu proprios possederunt, eorum tamen rati ne Imperatori tributa pendere noluerunt. Salomon autem ne Imperatoris sententiæ adversum irent, quin potius quæ decerneret ipse, ut redderent, exhortari. Ex ipsis vero, & ex Gotthis maxime nonnulli in Arianam hæresim defecerunt, quos Ecclesiæ Sacerdotes ab Ecclesiæ communione tenuere extorres, nec eorum liberos baptismo initiare ferebant: quare solemni peragendo baptismo die seditio exorta, initumque a militibus de Salomone in Ecclesia interficiendo consilium. Egressi siquidem civitate villas & adjacentes agros depopulati, Libyas in morem hostium hostiliter exceperunt. Nuncio de his accepto, magna animi perturbatione jactatus Salomon, ut a seditione abstinerent, blandioribus verbis militibus persuadere tentavit. Illi in adversum collecti Salomonem & Optimates quosque contumeliis impudenter respergere. Tum vero in Palatium profecti Theodorum Cappadocem communibus suffragiis Ducem constituerunt, & ferro accincti obvium quemque sive Libym, sive Romanum, si modo Salomoni familiaris, mactare, facultates deprædari, & in domos ingressi pretiosa quæque diripere. Salomon in sacram Palatii ædem profugiens, delituit. Succedentis noctis silentio Palatio cum Procopio Scriptore & Martino egressus, conscensa navi, Syracusas, quæ urbs est Siciliæ, ad Belisarium perrexit, & Theodoro Carthaginis curam assumere, remque omnem Imperatoris nomine administrare, litteris commendavit. Porro milites ad Bules (consilii) campum conventu habitu Tzotzam e Martini satellitibus quempiam, virum alioquin ad iram præcipitem, & ad omne facinus promptum, tyrannum, elegerunt, sub quo depulsis Imperatoris Magistratibus ipsi Libyam obtinerent. Tzotzas itaque ad urbem Carthaginem propius accedens, Theodorum civitatem quamprimum sibi tradere per internuncium jussit, si modo se suosque a malis immunes vellet superesse. At Carthaginenses & una Theodorus urbem Imperatoris nomine se servaturos professi sunt palam. His auditis Tzotzas ad urbis obsidionem se accinxit. Cæterum Belisarius ex suis satellitibus his hasta, illis clypeo instructis centum selectos viros, quos Salomon secum abduxit, ipse unicam navim assumens, cum eis Carthaginem trajecit, & circa lucernæ accendendæ horam, sub vesperam, appulit. Postera vero luce de Belisarii adven-

Edit. Paris. pag. 172.

pag. 173.

tu tyrannus & milites facti certiores, cum ingenti ordinum perturbatione in turpem fugam se conjecere. Accitis autem ab exercitu millibus hominum circiter duobus in fugientes impressionem facit, quos ad Membrasam civitatem assequitur. Ubi conspexit ordines deserere, & neglecta militiæ lege palantes vagari, in eos vires & copias exerit. Confestim illi vertuntur in fugam, & in Numidiam recepti, rursum colliguntur ad invicem. Pauci certamine inito perierunt, quorum plures agniti sunt Vandali: Romanis enim Belissarius parcebat. Direptis eorum castris, divitias comperit in illis maximas, & eas mulieres quarum causa bellum motum est. His actis Belissarius Carthaginem contendit. Tunc adveniens e Sicilia nuncius quidam seditionem in castris exortam res omnes turbare paratam, nisi quantocyus advolet, significat. Dispositis itaque, qua valuit arte, rebus Libycis, & Carthagine Ildegerdi ac Theodoro commendata, in Siciliam revertitur. His autem cognitis, Germanum nepotem suum virum Patricium cum Domnico & Symmacho viris scientia præstantibus, & aliis paucis in Libyam transmitteit Justinianus. Posteaquam vero Carthaginem appulit Germanus, militum numerum recensuit, perlectisque Scribarum libellis, in quibus militum nomina adscripta erant, tertiam tantum partem, tam Carthagine quam cæteris in urbibus remansisse, quæ pro Imperatore staret, reliquos vero omnes tyranni signa sequutos comperit. Eapropter in prælium minime progressus est, sed peculiarem exercitus curam habuit. Cæterum ad milites injuria quadam affectos vindicandos, injuriarumque auctores puniendos, ab Imperatore se missum esse palam divulgavit. Eum sermonem ubi percepere milites, sensim ad eum cuncti confluxerunt. Germanus humanissime acceptos, fide data, in pretio habuit, & stipendia eorum solvit. Istorum tandem rumore ad omnium aures perlato, tyranno derelicto, Carthaginem redierunt. Tzotzas vero malum imminens subodoratus, sociis, qui remanserant, animatis, Carthaginem se confert. Germanus instructa adversus eum acie progreditur; exercitusque sub eo militans magnam animi alacritatem testatus, suam erga Imperatorem benevolentiam Duci commendabat, atque persuadebat. Hos conspicati qui Tzotzam sequebantur, subito timore correpti, in Numidiam secesserunt: Nec Germanus cum universo exercitu multum progressus erat, cum ipsos assequutus est, multas vero Maurusiorum barbarorum myriadas, Ducibus Juda & Artaja, iis se adjunxisse reperit. Igitur congressi, & acri certamine inito, equum, cui Germanus insidebat, quispiam interfecit. Germanus in terram præceps actus ultimum periculum subiisset, nisi satellites armis undequaque vallantes, equo quantocyus adducto, eum rursus sustulissent. Vertuntur itaque in fugam adversi milites, vixque Tzotzas in tanto tumultu cum paucis se fuga surripere valuit. Porro Germanus iis qui a se propius aberant, ut recta in hostium castra irruerent, præcepit, eaque post reparatam pugnam obtinuit. Tum vero milites repertas obviam absque delectu vel ratione divitias diripientes, nullam Ducis curam gerere, nullam in eum observantiam retinere. Veritus igitur ne resumptis animis hostes adori-

Edit. Paris. pag. 174.

καὶ κόσμῳ οὐδενὶ εἰς φυγὴν ὥρμησαν. Βελισάριος δὲ τοῦ στρατοῦ ἀμφὶ δισχιλίους ἐγείρας, τὴν δίωξιν ἐπὶ τοὺς φεύγοντας ἐποιήσατο, καὶ τούτους καταλαβὼν εἰς Μεμβρασὰν τὴν πόλιν. ἰδὼν δὲ αὐτοὺς τὴν τάξιν λιπόντας, καὶ κόσμῳ οὐδενὶ περιιόντας, κατ' αὐτῶν ὁμοίως ἐχώρει. οἱ δὲ εἰς φυγὴν ὥρμηντο, εἰς Νουμιδίαν τε ἀφικόμενοι συνελέγοντο. ὀλίγοι δὲ ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ ἀπέθανον, καὶ αὐτῶν οἱ πλεῖστοι Οὐάνδαλοι ἦσαν. ἐφείδετο δὲ τῶν Ῥωμαίων ὁ Βελισάριος. ληϊσάμενος δὲ καὶ τὸ στρατόπεδον αὐτῶν, εὗρέ τε χρήματα πολλὰ, καὶ γυναῖκας, δι' ἃς καὶ ὁ πόλεμος κατέστη. ταῦτα Βελισάριος διαπραξάμενος, εἰς Καρχηδόνα ἀπήλαυνεν. ἐλθὼν δέ τις ἐκ Σικελίας ἀπήγγειλεν, ὡς στάσις ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἐπιπεσοῦσα τὰ πράγματα ἀνασοβεῖν μέλλει, εἰ μὴ αὐτὸς διὰ τάχους καταλάβοι· διαθέμενος δὲ τὰ ἐν Λιβύῃ, ὡς ἐδύνατο, Ἰλδιγέρδῃ τε καὶ Θεοδώρῳ παραδοὺς τὴν Καρχηδόνα εἰς Σικελίαν ᾔει. ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἰουστινιανὸς, Γερμανὸν τὸν ἀνεψιὸν αὐτοῦ ἄνδρα Πατρίκιον εἰς Λιβύην σὺν ὀλίγοις τισὶν ἔπεμψε σὺν Δομνίκῳ καὶ Συμμάχῳ ἀνδράσι σοφοῖς. γενόμενος δὲ ἐν Καρχαδόνι τούς τε στρατιώτας ὁ Γερμανὸς ἀρίθμει, καὶ τῶν γραμματέων τὰ βιβλία ἐν οἷς τῶν στρατιωτῶν τὰ ὀνόματα ἐνεγέγραπτο ἀναλεξάμενος, εὗρε τὸ μὲν τρίτον μέρος τοῦ στρατοῦ ἔν τε Καρχηδόνι, καὶ ταῖς ἄλλαις πόλεσιν ὑπὲρ τοῦ βασιλέως εἶναι, τοὺς δὲ ἄλλους ἅπαντας τῷ τυράννῳ συντεταγμένους. διὰ τοῦτο μὲν πρὸς μάχην οὐχ ὑπεξέβα· τοῦ δὲ στρατοῦ ἐπεμελεῖτο. ἐφθέγγετο δὲ παρὰ τοῦ βασιλέως σταλῆναι, ὅπως τοὺς ἀδικουμένους στρατιώτας ἐπαμύνῃ, κολάσει δὲ τοὺς ἀδικίαν εἰς αὐτοὺς ἄρξαντας. τοῦτον οἱ στρατιῶται ἀκούσαντες τὸν λόγον, κατ' ὀλίγον αὐτῷ προσεχώρουν. ὁ δὲ Γερμανὸς αὐτοὺς σὺν πολλῇ φιλοφροσύνῃ ἐδέχετο, καὶ τὰ πιστὰ διδοὺς, ἐν τιμῇ εἶχε, καὶ τὰς ῥόγας αὐτῶν παρεῖχεν. ἐπεὶ δὲ ὁ τούτων λόγος περιφερόμενος εἰς πάντας ἦλθεν, ἀποταξάμενοι τὸν τύραννον, ἦλθον εἰς Καρχηδόνα. ὁ δὲ Τζότζας τοῦ κακοῦ ἤδη αἰσθόμενος, τοὺς ἀπομείναντας ἐπιρρώσας, ἐπὶ Καρχαδόνα ἤλαυνεν. ὁ δὲ Γερμανὸς ἐξοπλίσας τὸ στράτευμα, κατ' αὐτοῦ ἐχώρει. ὁ δὲ σὺν αὐτῷ στρατὸς προθυμίαν πολλὴν ἐπιδειξάμενος, εὔνοιαν τῷ βασιλεῖ τὸν στρατηγὸν ἔπειθον. τούτους ἑωρακότες οἱ μετὰ Τζότζα, καὶ δειλίᾳ κατασχεθέντες, ἀνεχώρησαν ἐπὶ Νουμιδίαν. ὁ δὲ Γερμανὸς παντὶ τῷ στρατῷ οὐκ εἰς μακρὰν ἦλθε, καὶ τούτους καταλαβὼν, εὗρεν ὅτι συνέμιξαν αὐτοῖς Μαυρουσίων βαρβάρων μυριάδες πολλαὶ, ὧν Ἰούδας τε, καὶ Ἀρταίας ἦρχον. συμβάλλοντες δὲ πόλεμον, καὶ τῆς μάχης κραταιᾶς γενομένης, τὸν Γερμανοῦ ἵππον τις τῶν πολεμίων ἔκτεινε. πεσὼν δὲ ἐπὶ γῆς Γερμανὸς εἰς κίνδυνον ἦλθεν, εἰ μὴ τὸ τάχος οἱ δορυφόροι φραξάμενοι ἔφερον ἵππον, καὶ τοῦτον ἀνεβίβασαν. τρέπονται τοίνυν οἱ στρατιῶται, καὶ ὁ Τζότζας ἐν τῷ θορύβῳ σὺν ὀλίγοις διαφυγεῖν ἴσχυσε. ὁ δὲ Γερμανὸς τοῖς ἀμφ' αὐτὸν ἐγκελευσάμενος, εὐθὺς ἐπὶ τὸ στρατόπεδον τῶν πολεμίων ὥρμησε, καὶ τοῦτο παρέλαβε πολέμῳ. ἐνταῦθα δὲ τὰ χρήματα οἱ στρατιῶται οὐδενὶ λόγῳ ἁρπάζοντες, τοῦ στρατηγοῦ λόγον οὐκ ἐποιοῦντο. νοήσας δὲ ὁ Γερμανὸς, μὴ συμφρονήσαντες οἱ πο-

λόμενοι ἐπ' αὐτὸν ἤεσαν, ἵστατο ὀδυρόμενος, καὶ πρὸς εὐκοσμίαν τούτους παρακαλῶν. οἱ δὲ Μαυρούσιοι τὴν τροπὴν θεασάμενοι κατὰ τῶν στρατιωτῶν ὥρμησαν καὶ τούτους ἐδίωκον σὺν τῷ τοῦ βασιλέως στρατῷ. Τζότζας δὲ τὸ θάρσος εἰς αὐτοὺς ἔχων ἑωρακὼς τὰ ὑπ' αὐτῶν γενόμενα μετὰ ἑκατὸν εἰς φυγὴν ἐτράπη, καὶ εἰς Μαυριτανίαν τὴν ἐνδοτέραν ἐχώρησε, καὶ ἡ στάσις ἐν τούτοις ἐτελεύτα. Γερμανὸν δὲ σὺν Δομνίκῳ, καὶ Συμμάχῳ μεταπεμψάμενος ὁ βασιλεὺς εἰς Βυζάντιον, Σολομῶνι πάλιν τὰ τῆς Λιβύης πράγματα ἐνεχείρισε. τρισκαιδέκατον ἔτος ἦν τοῦτο τῆς Ἰουστινιανοῦ βασιλείας παρερχόμενος αὐτὸς ἄρχοντάς τε ἄλλους, καὶ Ῥουφῖνον, καὶ Λεόντιον, καὶ Ἰωάννην τὸν Σισιννίου υἱόν. Σολομὼν δὲ καταπλεύσας εἰς Καρχηδόνα μετρίως τὸν λαὸν ἐξηγεῖτο, καὶ Λιβύην ἀσφαλῶς διεφύλαττε, διακοσμῶν τε τὸν στρατόν, καὶ εἴ τινα ὕποπτον ἐν αὐτῷ εὕρισκεν, εἰς Βυζάντιον ἀπέπεμπε. Βελισάριος δὲ τήν τε Σικελίαν, καὶ Ῥώμην ὑπὸ Ἰουτγίου κατεχομένην, καὶ τὰς πέριξ πόλεις παραλαβών, Ἰούτγιον εἰς Βυζάντιον πρὸς Ἰουστινιανὸν ἤγαγε μετὰ τῆς γυναικός, καὶ τῶν τέκνων αὐτοῦ. καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ναρσῆν τὸν Κουβικουλάριον μετὰ στόλου ἐν τῇ Ῥώμῃ πρὸς τὸ διακρατῆσαι τὰ ἐκεῖσε. Σολομὼν δὲ τὰ ἐν Καρχηδόνι καὶ Λιβύῃ καλῶς διοικήσας, μετὰ Μαυρουσίων ἐστράτευσε. καὶ πρῶτον μὲν Γογδάριον τὸν αὐτοῦ δορυφόρον ἄνδρα ἀγαθὸν εἰς τὰ πολέμια σὺν στρατεύματι ἔπεμψεν, ὅς τις εἰς Βίγαν ποταμὸν ἀφικόμενος, εἰς Βαυγαῒ πόλιν ἔρημον ἐστρατοπεδεύσατο. ἐνταῦθα δὲ μάχης γενομένης, ἡττηθείς, καὶ εἰς τὸ χαράκωμα ἀναχωρήσας, ὑπὸ τῆς τῶν Μαυρουσίων προσεδρείας ἐπιέζετο. Σολομὼν δὲ πλησίον γενόμενος, καὶ ταῦτα μαθὼν, κατὰ τάχος ᾔει. οἱ βάρβαροι δείσαντες ἀναχωροῦσι, καὶ εἰς τὸ Ἀβράσιον ὄρος πρόποδα στρατοπεδεύουσιν. ὁ δὲ Σολομὼν τούτοις συμβαλὼν, εἰς φυγὴν ἔτρεψεν. οἱ δὲ Μαυρούσιοι ἐπὶ τὴν δυσχωρίαν τοῦ ὄρους ἔφυγον, καὶ ἐπὶ Μαυριτανοὺς ᾤχοντο. Σολομὼν δὲ τὰς ἐν Μουγάδῃ πεδιάδας λῃσάμενος, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν αὐτῶν πυρπολήσας, σῖτόν τε πολὺν κομισάμενος, εἰς Ζερβούλην τὸ φρούριον ἀνέστρεψεν· ἔνθα ὁ Ἰαύδας σὺν δισμυρίοις Μαυρουσίοις προσέφυγεν. Ἰαύδας δὲ καταλιπὼν τὸ φρούριον, εἰς τὸ τοῦ Ἀβρουσίου ὄρος εἰς ὕψος ἀναβὰς ἡσύχαζε. Σολομὼν δὲ Ζερβούλην τὸ φρούριον εἰς τρεῖς ἐπολιόρκησεν ἡμέρας, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ λῃσάμενος, φύλακάς τε ἐν αὐτῷ καταστήσας, ἐπὶ τὰ πρόσω ἐχώρει. καὶ διεσκοπεῖτο ὅθεν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους δυνηθείη γενέσθαι ἀποτόμου τε ὄντος, καὶ πολλῇ δυσχωρίᾳ κατεχομένου. ὁ δὲ Θεὸς πόρον ἐν τῇ ἀπορίᾳ ἐποίησεν οὕτως. εἷς τῶν στρατιωτῶν τοῦ πεζικοῦ στρατοῦ Ὀπτιόνων ὢν Γένζων ὀνόματι, εἴτε θυμῷ χρώμενος, εἴτε τί θεῖον αὐτὸν ἐκίνησεν, ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἀνέβαινε μόνος. ὀπίσω δὲ τούτου τινὲς συστρατιῶται ἠκολούθουν ἐν θαύματι μεγάλῳ ποιοῦντες τὸ γινόμενον, τρεῖς δὲ τῶν Μαυρουσίων οἱ εἰς τὸ φυλάσσειν τὴν εἴσοδον τεταγμένοι ἰδόντες τὸν ἄνθρωπον ὑπήντων δρόμῳ νομίσαντες πρὸς αὐτοὺς ἀνιέναι. ὁ δὲ καθ' ἕνα τούτους ἐρχομένους διὰ τὴν στενοχωρίαν τοῦ τόπου τόν τε πρῶτον ἀνεῖλεν, ὁμοίως καὶ τὸν ἄλλον σὺν τῷ τρίτῳ. τοῦτο κατιδόντες οἱ ὄπισθεν ἰόντες, πολλῷ θορύβῳ τε καὶ

Theophanis Chron.

rentur, substitit de tam indigno facinore conquestus, ipsos in ordinem subinde revocans. Maurusii vero ubi fugam istam conspexere, facto in ipsomet milites perduelles impetu, una cum Imperatoris acie eos insequuti sunt. Quamobrem Tzotzas, qui fiduciam omnem in eis reposuerat, cum istam illorum adversum se conversionem animadvertit, se cum centum aliis in fugam conjecit, & in Mauritaniam interiorem recessit: atque ita demum seditio cessavit. Imperator autem Germanum una cum Domnico & Symmacho Byzantium revocans, Libyam iterum administrandam Salomoni commisit. Tertius tunc supra decimum imperii Justiniani numerabatur annus: aliosque Libyæ rectores Rufinum, Leontium, & Jnannem Sisinnii filium addidit. Porro Salomon Carthaginem trajiciens levi moderatoque imperio populum rexit, & Libyam sedulo tutatus, exercitum eo ordine composuit, ut si quem ex militibus suspectum habuit, Byzantium statim transmiserit. Belissarius autem Sicilia, Roma, vicinisque civitatibus a Jutgio detentis in Romanam potestatem receptis, Jutgium cum uxore & liberis ad Justinianum Byzantium adduxit. Imperator vero Narsem Cubicularium rebus illic administrandis cum classe valida Romam transmisit. Salomon etiam quum Carthagine, tum in Libya regenda summa moderatione usus, adversus Maurusios prælium instruxit: & primo quidem Gogdarium e satellitibus unum virum probitate & militari peritia commendatum cum exercitu præmisit: qui ad Bigam fluvium descendens ad Baugaem civitatem desolatam castra metatus est. Ibi commisso certamine superatus, in vallum se recepit, in quo continua Maurusiorum obsidione premebatur. His e vicino loco auditis, Salomon quantocyus advolavit. Barbari metu compulsi cedunt loco, & ad Abrasii montis radices castra ponunt. Salomon conserto prælio eos in fugam vertit. Maurusii difficilia & prærupta montis loca fugientes occupant, & moa ad Mauritanos deflectunt iter. Salomon vero planitiem omnem Mugadæ circumpositam depopulatus, & omni eorum regione incendio devastata, commeatu immenso inde deportato rediit in Zerbuleo castrum, quo Eaudas cum Maurusiorum viginti millibus fuga se recepit. Eaudas autem relicto castro, & Abrasii montis conscenso cacumine quietem agere statuit. Salomon Zerbulen castrum triduana pressit obsidione, direptisque in eo omnibus, & posita custodia ultra procedendum ratus, qua via montis præruptis undique saxis obsiti, & locorum difficultatibus pene inaccessi verticem superare posset attentius considerabat: Cum Deus per animi anxietatem in loco invio viam in hunc modum fecit. Inter pedestres copias Optionum numeri Genson quidam nomine, sive animi proprii impetu, sive divino motus instinctu in adversarios conscendit solus. Pone sequebantur commilitones nonnulli miraculo quod fiebat ponentes. Maurusiorum vero tres ad custodiendum aditum destinati, virum eminus conspicati, & ad se accedere existimantes, ei obviam velocius occurrerunt: qui cum propter loci angustias singuli ac soli procederent, unum quidem occidit primo, tum pariter secundum, & ultimo tandem confodit tertium. Hæc qui pone sequebantur conspicientes præcipites, & ex

Edit. Paris. pag. 175.

impetu processerunt in adversos: quæ palam facta ut audivit & animadvertit Romanus exercitus, nullo Duce, vel tubarum expectato signo, quin nec ordine servato, sed confusis tantum vocibus excitati, & invicem adhortati, in hostium castra convolarunt. Hinc sane Rufinus atque Leontius facinora adversus hostes insigni virtute digna edidere: ac barbari se continuo quo quisque potuit in fugam conjicere: Eaudas autem jaculi vulnere in femore accepto, fuga saluti consulens in Mauritanorum partes secessit. At Romani castris hostilibus direptis, Abrasium montem non amplius deseruere, sed constructis castris deinceps custodiendum decreverunt. Porro petra istic fuit omnino prærupta, in qua turrim posuerunt Maurusii, quod tutissimum sibi, munitumque, atque inexpugnabile esset refugium: in eam se se recipiebat Eaudas, opes cunctas, & uxores in ea collocarat, custode quodam sene facultatum in ea reconditarum constituto: ad eam enim turrim nusquam accessuros hostes, aut eam vi capere posse in animum induxerat. Romani vero difficultates & angustias Abrasii montis forte perscrutati, in locum inciderunt: & ad turrim conscensum facere cum risu non nemo tentavit, quem risu pariter & ludibriis mulierculæ & vetulus exceperunt. Romanus autem ilia miles manibus pedibusque adrepens, ubi propius accessit, educto e vagina gladio exiliit, & percussi in cervicem senis caput amputavit. Tum vero milites sumptis animis audacius irrumpentes, manibus ad invicem datis se se erigentes in turrim conscenderunt, mulierculasque, & maximas opes illic congestas abripientes ad Salomonem detulerunt. Exinde Salomon Libyæ civitates mœnibus cinxit & munivit: & posteaquam Maurusii ex Numidia victi recessere, Zaben provinciam, Mauritaniam, cum Etephe ejus Metropoli fecit Romanis vectigalem. Alterius enim Mauritaniæ prima Metropolis est Cæsarea, quam prius subegit Belissarius. Quare Libyes omnes Romanum jugum subjerunt, & secura pace potiti sunt: quadrienniaque in ejusmodi pace transacto, decimo septimo Justiniani anno Cyrus & Sergius Bacchi Salomonis fratris liberi ad regendum Libyam ab Imperatore missi fuere: & Cyrus quidem Pentapolim, Tripolim Sergius administravit. Porro Maurusii seniores ex suis Leptim magnam, quæ civitas est, munera oblaturos, & firmaturos pacem ad Sergium miserunt. Sergius Pudentii viri Tripolitæ consilium sequutus, barbarorum quidem præstantiores ad octoginta in urbem admisit, & postulata adimpleturum cuncta pollicitus, adhibita jusjurandi fide pacem obfirmavit: reliquos autem foras in suburbium emisit, & ad epulum convocatos cunctos trucidavit. Solus unus clam exiliens & periculo ereptus, quæ fuerant attentata contribulibus significavit. Iis auditis, cursu concito redierunt in castra sibi propria, & reliquis omnibus adjuncti, in Romanos arma sumpserunt. Sergius vero cum Pudentio eis obviam occurrit, initoque certamine, multis suorum desideratis, Pudentius interemptus est: Pudentius væsano timore correptus, ad Salomonem patruum Carthaginem navigavit. Cuncta Tripolitana regione a Maurusiis derelicta, Barbari universa circumquaque loca deprædati, abducta Romanorum captivorum innume-

Edit. Paris. pag. 176.

A παραχρῆμα ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἐχώρουν. ὡς δὲ τὸ γενόμενον ἤκουσεν καὶ εἶδεν ἡ τῶν Ῥωμαίων στρατιὰ οὐδὲ τὸν στρατηγὸν ἀναμείναντες, οὐδὲ τὰς σάλπιγγας, οὐδὲ τὴν τάξιν φυλάξαντες· ἀλλὰ παταγῳ τε πολλῷ χρώμενοι, καὶ ἀλλήλους ἐγκελευόμενοι, ἔθεον ἐπὶ τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον. ἐνταῦθα Ῥουφῖνός τε καὶ Λεόντιος ἔργα ἐπεδείξαντο εἰς τοὺς πολεμίους ἀρετῆς ἄξια. αὐτίκα οἱ βάρβαροι εἰς φυγὴν ὅπη ἕκαστος ἠδύνατο ᾔεσαν. Ἰαβδᾶς δὲ πληγεὶς ἀκοντίῳ τὸν μηρὸν διέφυγέ τε καὶ εἰς Μαυριτανοὺς ὑπεχώρησεν. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι διαρπάσαντες τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον, οὐκ ἔτι τὸ Ἀβράσιον ὄρος κατέλιπον, ἀλλὰ φρούρια οἰκοδομησάμενοι τοῦτο φυλάττουσιν. ἦν δέ τις πέτρα ἀπότομος B πάνυ, ἐν ᾗ πύργον οἰκοδομήσαντες οἱ Μαυρούσιοι ὀχυρὰν ταύτην ἐποίησαν καταφυγὴν, ἰσχυράν τε, καὶ ἀμαχώτατον. ἐνταῦθα ἐτύγχανεν Ἰαβδᾶς τά τε χρήματα αὐτοῦ καὶ τὰς γυναῖκας ἀποθέμενος, καὶ ἕνα φύλακα γέροντα τῶν χρημάτων καταστησάμενος. οὐ γὰρ ἄν ποτε ὑπετόπησε τοὺς πολεμίους εἰς τόνδε τὸν πύργον ἀφίξεσθαι, οὐδὲ βίᾳ τοῦτον ἑλεῖν δυνάσθαι. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι τὰς τοῦ Ἀβρασίου δυσχωρίας διερευνώμενοι, ἐνταῦθα ἧκον· καὶ αὐτῶν τις ἀναβαίνειν εἰς τὸν πύργον σὺν γέλωτι ἐνεχείρισεν. αἱ δὲ γυναῖκες τοῦτον κατεγέλων σὺν τῷ πρεσβύτῃ. ὁ δὲ Ῥωμαῖος ἐπειδὴ χερσὶ καὶ ποσὶν ἀναβαίνων ἐγγύς που ἐγεγόνει, σπασάμενος τὸ ξίφος ἐξήλατο, καὶ τοῦ γέροντος εἰς τὸν αὐχένα ἐπιτυχὼν, C τοῦτο τὴν κεφαλὴν ἐξέτεμεν. οἱ δὲ στρατιῶται θαρροῦντες ἤδη, καὶ ἀλλήλων ἐχόμενοι, εἰς τὸν πύργον ἀνέβαινον, καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ χρήματα μεγάλα ὄντα λαβόντες πρὸς Σολομῶντα ἤγαγον. ὁ δὲ Σολομὼν τείχη ἐν Λιβύῃ πόλεσι περιέβαλλε. καὶ ἐπεὶ Μαυρούσιοι ἀνεχώρησαν ἐκ Νουμιδίας νικηθέντες, Ζάβην τὴν χώραν, καὶ Μαυριτανίαν, καὶ Ητιφὴ τὴν μητρόπολιν ὑπόφορον Ῥωμαίοις πεποίηκε. τῆς γὰρ ἑτέρας Μαυριτανίας Καισάρεια ἡ πρώτη μητρόπολις ὑπάρχει. ταύτην δὲ Βελισάριος τὸ πρότερον καθυπέταξε. διὰ τοῦτο Λιβύες ἅπαντες ὑπήκοοι Ῥωμαίων γεγόνασιν, εἰρήνης ἀσφαλοῦς τυχόντες. τετραετίαν δὲ ποιήσαντες ταύτῃ τῇ εἰρήνῃ ἐν τῷ ιζ΄. ἔτει Ἰουστινιανοῦ Κῦρός τε, καὶ Σέργιος, οἱ Βάκχου τοῦ Σολο- D μῶντος ἀδελφοῦ παῖδες ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀπεστάλησαν ἄρχειν Λιβύης. Πενταπόλεως μὲν Κῦρος Τριπόλεως Σέργιος. οἱ δὲ Μαυρούσιοι τοὺς ἑαυτῶν πρεσβυτέρους εἰς Λεπτιμάγναν τὴν πόλιν ἔπεμψαν πρὸς Σέργιον, ὅπως δῶρά τε αὐτῷ προσαγάγωσι, καὶ τὴν εἰρήνην κρατύνωσι. Σέργιος δὲ Πουδεντίῳ πεισθεὶς ἀνδρὶ Τριπολίτῃ, ὀγδοήκοντα μὲν τῶν βαρβάρων τοὺς δοκιμωτέρους ἐν τῇ πόλει ἐδέξατο, πάντα ἐπιτελεῖν τὰ αἰτούμενα ὑπισχνούμενος, καὶ ὅρκοις τὴν εἰρήνην ἐκράτυνε· τοὺς δὲ λοιποὺς ἔξω ἐν προαστείοις ἤλασε. τούτους δὲ ἐπ' ἄριστον καλέσας ἅπαντας ἔκτεινεν. εἷς δὲ τούτων λάθρα ἐκπηδήσας, τοῖς ὁμοφύλοις τὰ γενόμενα ἐμήνυσεν. οἱ δὲ τοῦτο ἀκούσαντες, δρόμῳ εἰς E τὸ οἰκεῖον στρατόπεδον ᾔεσαν· καὶ σὺν πᾶσι τοῖς ἄλλοις ἄραντες ἐπὶ Ῥωμαίους ἐγένοντο. ὁ δὲ Σέργιος σὺν τῷ Πουδεντίῳ τούτοις ἀπήντησε, καὶ μάχης κροτηθείσης, Πουδέντιος μὲν πολλοὺς ἀποβαλὼν θνήσκει. Σέργιος δὲ εἰς ἄφατον φόβον ἐμπεπτωκὼς, ἐπὶ Καρχηδόνα ἔπλευσε πρὸς Σολομῶντα τὸν αὐτοῦ θεῖον. πᾶσαν δὲ τὴν Τρίπολιν Μαυρούσιοι ἀπέλιπον, οἱ δὲ βάρβαροι ἅπαντα ληισάμενοι τὰ ἐ-

καὶ χωρία, ἐξανδραποδίσαντες πλῆθος Ῥωμαίων ἐπὶ Πεντάπολιν ἵεσαν. ὁ δὲ Κῦρος γνοὺς φυγὰς εἰς Καρχηδόνα κατέπλει. οἱ δὲ βάρβαροι μηδενὸς ἀντιστάντος αὐτοῖς Βερονίκην τὴν πόλιν ἑλόντες, ἐπὶ Καρχηδόνα ἐστράτευσαν, καὶ εἰς τὸ Βυζάκιον ἀφικόμενοι, πλεῖστα ἐξ ἐπιδρομῆς τῶν ἐκεῖ ἐλῄσαντο χωρία. Ἀντάλας δὲ ἔχθραν ἔχων πρὸς Σολομῶντα, διὰ τὸ τὸν αὐτοῦ ἀδελφὸν ἔκτεινε τοῖς βαρβάροις ἑνοῦται, καὶ κατὰ Καρχηδόνος καὶ Σολομῶντος τούτοις ὡδήγησεν. Σολομὼν ταῦτα ἀκούσας παραλαβὼν τὸ στράτευμα κατ' αὐτῶν ὥρμησεν. ἐλθὼν δὲ εἰς Βέστην τὴν πόλιν ἓξ ἡμερῶν Καρχηδόνος ὁδὸν ἀπέχουσαν, ἐν αὐτῇ ἐστράτευσεν. ἦσαν δὲ σὺν αὐτῷ Κῦρος καὶ Σέργιος καὶ Σολομὼν ὁ νέος οἱ τοῦ Βάκχου παῖδες. ἰδὼν δὲ τὸ πλῆθος τῶν βαρβάρων καὶ δειλιάσας, ἔπεμψε πρὸς τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν μεμφόμενος αὐτῶν, ὅτι ἔνσπονδοι Ῥωμαίων ὄντες, ὅπλα κατ' αὐτῶν ἐκίνησαν· ἀξιῶν δὲ τὴν εἰρήνην κρατυνθῆναι, καὶ ὅρκοις βεβαιοῦσθαι. οἱ δὲ βάρβαροι χλευάσαντες τὰ εἰρημένα, ἔφησαν. ἐπειδὴ Σέργιος εἰς τὰ Εὐαγγέλια ὀμόσας καλῶς ἐφύλαξε τοὺς ὅρκους ἀποκτείνας τοὺς ὀγδοήκοντα, πῶς νῦν ἡμῶν πιστωσόμεθα τοὺς ὅρκους; πολέμου δὲ κροτηθέντος, τρέπονται οἱ Ῥωμαῖοι. τοῦ δὲ ἵππου ὀκλάσαντος κτείνεται Σολομών, καὶ οἱ τούτου δορυφόροι. Σέργιος δὲ ὁ τούτου ἀνεψιὸς τὴν τῆς Λιβύης ἀρχὴν ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἐνεχειρίσθη. Ἰωάννης δὲ ὁ Σισινιόλου, καὶ οἱ λοιποὶ ἄρχοντες μῖσος πρὸς τὸν Σέργιον μέγαν ἐκίνησαν, ὥστε μήτε ὅπλα κατὰ τῶν ἐχθρῶν αἴρειν βούλεσθαι. καὶ οἱ βάρβαροι πάντα ἀδεῶς ἐληΐζοντο. Ἀντάλας δὲ ἔγραψε τῷ βασιλεῖ Ἰουστινιανῷ, ὅτι πάντες Μαυρούσιοι τὴν σὴν δουλείαν καὶ φιλίαν αἱροῦνται, ἀλλὰ τὴν Σολομῶντος, καὶ τῶν τούτου ἀνεψιῶν βιαίαν ὑπαγωγὴν οὐχ ὑποφέροντες, ἐτυράννησαν. τούτους παράστειλον, καὶ εἰρήνη Ῥωμαίοις καὶ Μαυρουσίοις συνίσταται. ὁ δὲ βασιλεὺς τοῦτο ποιῆσαι οὐ κατεδέξατο. Ἀντάλας δὲ καὶ ὁ τῶν Μαυρουσίων στρατὸς συναχθέντες αὖθις ἐν Βυζακίῳ, καὶ σὺν αὐτοῖς Τζότζας στρατιώτας ὀλίγους καὶ Οὐανδήλους ἔχων. Οἱ δὲ Λίβυες παρεκάλουν Ἰωάννην τὸν Σισινιόλου στράτευμα ἐγεῖραι καὶ κατὰ τῶν πολεμίων χωρῆσαι σὺν Ἱμερίῳ τῷ ἄρχοντι τῶν ἐν Βυζακίῳ καταλόγων. ὁ δὲ λαβὼν τὸν στρατὸν ἐπὶ τοὺς πολεμίους ᾔει, Ἱμερίῳ προάγειν κελεύσας. συμβολῆς δὲ γενομένης ἡττῶνται οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ συλλαμβάνονται οἱ βάρβαροι τὸν Ἱμέριον ζῶντα σὺν τῷ στρατῷ αὐτοῦ· καὶ τοῦτον εἰς φυλακὴν ἀποθέμενοι τοὺς στρατιώτας Τζότζᾳ παρέδωκαν ὁμολογοῦντας κατὰ Ῥωμαίων στρατεύεσθαι, παραλαμβάνουσι δὲ δόλῳ διὰ τοῦ Ἱμερίου Ἀδράμυτον τὴν πόλιν· καὶ οἱ μὲν τῶν Λιβύων εἰς Σικελίαν κατέφυγον. ἄλλοι δὲ εἰς ἄλλας νήσους, καὶ καὶ εἰς Βυζάντιον. Μαυρούσιοι δὲ καὶ Τζότζας ἐν ἀδείᾳ πολλῇ τὴν Λιβύην πᾶσαν ἐληΐζοντο. οἱ δὲ ἐν Βυζαντίῳ εἰσελθόντες Λίβυες ἐδέοντο τῷ βασιλεῖ ὅπως στράτευμα καὶ στρατηγὸν ἄριστον εἰς Λιβύην ἀποστείλῃ. ὁ δὲ βασιλεὺς Ἀρεόβινδον σὺν τοῖς στρατεύμασιν ὀλίγοις ἄνδρα εὐγενῆ καὶ εὔβουλον, ρίγων δὲ πολεμίων οὐδαμῶς ἔμπειρον, καὶ σὺν αὐτῷ Α-

ra multitudine, versus Pentapolim contenderunt. Cyrus nuncio accepto fugæ se dedit, & Carthaginem transfretavit. Barbari nullo resistente Beronicem ceperunt, moxque in Carthaginem arma moverunt; deinde Byzacium profecti, multos ejus regionis agros suis excursionibus devastaverunt. Attalas autem inimicitias cum Salomone, quod fratrem interfecisset, exercens, barbaris adjungitur, & adversus Carthaginem & Salomonem ductorem eis se præbet. His auditis Salomon in eos educit exercitum: & jam Bestem sex dierum itinere a Carthagine dissitam profectus, ea in castra composuit. Comitabantur Cyrus, & Sergius, & Junior Salomon Bacchi liberi. Conspecta vero barbarorum multitudine deterritus, ad eorum primores misit, qui nomine sun expostularent, quod Romanis prius fœdere conjuncti, bellum eis inferre non fuissent veriti. Rogabat perinde renovatis juramentis firmatam deinceps ad invicem servarent pacem. Barbari sannis & ironicis cavillis dicta excipientes, responderunt. Quandoquidem Sergius in Evangelia iuratus sancte servavit jusjurandum, ut octoginta e nostris interficeret, quonam modo nunc jusjurando fidem iterum præstabimus? Mox prælio conserto Romani fugati: Salomon equo cespitante occisus, & ejus satellites una pariter occubuerunt. Sergius autem ejus nepos demandatam sibi ab Imperatore Libyæ provinciam administravit. Cæterum Joannes Sisinnioli filius, cæterique Duces in Sergium vehemens adeo conceperunt odium, ut sub eo neque in ipsos hostes arma manibus contrectare proponerent; ac interim ubique barbari cuncta summa cum libertate deprædarentur. Antalas itaque Imperatori Justiniano scripsit in hanc mentem. Maurusii cuncti tibi servire, te amare desiderant: Verum Salomonis & nepotum ejus jugum omnino violentum non ferentes, tyrannidem excitaverunt: Hos si revocaveris, Romani cum Maurusiis in unum fœdus coibunt. Imperator istud exequi non admisit. Quare Antalas & universus Maurusiorum exercitus ad Byzacium iterum convenit; quo Tzotzas Vandalos milites haud secum multos habens eum convenit. Porro Libyes Joannem Sisinnioli filium instanter rogaverunt, ut collecto instructoque exercitu adversus hostes progrederetur, una cum Himerio, qui Byzacii tyronum catalogis Præfectus erat. Ille educto exercitu, & Himerio præcedere jusso, in hostes adversus perrexit. Commissa demum pugna superantur Romani, Himeriumque una cum omnibus ejus copiis barbari vivum comprehendere, & eum quidem in custodiam conjecere, ejus vero milites se contra Romanos arma ferre juratos Tzotzæ permisere. Mox Adramytum civitatem confìcto per Himerii præsentiam dolo cepere. Libyum autem nonnulli in Siciliam; in insulas alii, & Byzantium usque fugere. Cæterum Maurusii & Tzotzas nullo obsistente Lybiam universam depopulati sunt. Porro qui ex Libyæ Byzantium trajecerant ab Imperatore postulabant frequentius, ut exercitum cum optimo Duce Byzantium decerneret. Imperator autem Areobindum cum militibus numero exiguis virum alioqui nobilem & prudentem, sed rei militaris rudem & inexpertum milit, atque una cum ipso Athanasium, Armeniosque quam paucos, quibus Artaba-

Edit. Paris. pag. 177.

pag. 178.

nes, & Joannes, Arsacidæ præfuerunt. Sergium tamen minime revocavit, imo ipsum atque Areobindum una ambos Libyæ Duces esse jussit: ita ut Sergius adversus barbaros, qui in Numidia erant, Areobindus vero contra Maurusios, qui Byzacium tenebant, expeditionem susciperet. Areobindus ubi in Libyam venit, dimidiumque exercitus accepit, Joannem Constantioli filium in Tzotzam & reliquos barbaros præliatum misit. Joannes adeo numeroso hostium exercitu conspecto, manus cum illis conserendas se cogi intellexit. Graves autem cum Tzotza inimicitias gerebat, ita ut alter alterum conficere, atque ita demum perire exoptaret. Certamine igitur inito, uterque de medio exercitu progressus, in se invicem irruerunt. Ac Joannes quidem arcum intendens, telum in dextrum Tzotzæ inguen direxit, ex quo paucis abhinc diebus extinctus est: Barbari vero hostem cum magno impetu adorti, cum ad numerum prope infinitum accederent, ipsum Joannem, omnesque Romanos ad unum occiderunt. Hunc certe inter moriendum dixisse ajunt: Jucunda morte pereo, votis meis jam circa Tzotzam completis. Ex adverso comperta Joannis morte lætatus Tzotzas animum reddidit. Joannes etiam Armenius in eo bello perit. His auditis tristatus Imperator, Sergium dignitate abrogatum ad se revocat: Areobindo vero soli universam Libyæ confert administrationem. Cæterum vix duo menses transierunt cum Gotharius quidam tyronum catalogis Præfectus dolo in Areobindum composito, clam Maurusios movet, ut in Carthaginenses expeditionem suscipiant. Confestim itaque ex Numidiæ & Byzacii partibus hostium copiæ in condictum locum collectæ, summo bellandi desiderio Carthaginem versus proficiscuntur. Cutzinas & Eaudas Numidiis, Byzaciis Antalas præficitur. Adfuit cum ipsis in Tzotzæ locum Joannes tyrannus cum militibus. His cognitis, Gotthari velut amico confisus Areobindus exercitum omnem commendat, & adjuncto Artabane, & Armeniis cum hostibus dimicaturum mittit. Gottharis ex famulitio coquum Maurusium genere ad Antalam & barbaros destinat, qui referret: Gotthari in animo esse suæ in Libyam potestatis collegam eum assumere. Antalas nuncium excepit lætus: respondit autem, haud tuto coqui manibus hujusmodi negotium tractari. His acceptis Ulistheum e satellitum numero fidissimum ad Antalam Gottharis remittit, precibus hoc urgens, ut Carthagini vicinior factus, Areobindum e medio tollere conaretur. Ulistheus subinde cum Antala lateoter congressus una paciscitur, ut Antalas Byzacii principatu occupato, facultatum Areobindi medium sumeret partem, ac insuper ex Romanis militibus mille quingentos secum haberet: Gottharis autem Imperatoris assumptis insignibus, Carthagine solium imperii locaret. Pactis hujusmodi firmatis, ad Gottharim Ulistheus revertitur. Hinc barbari accelerata expeditione, in Carthaginem irrunt: & primo quidem Decimum profecti, castra metati sunt, postridie ad ipsam Carthaginem applicant. A Romanorum autem exercitu obviam facto excepti, ad inexpectatum descendunt prælium, quo plurimi Maurusiorum cæsi. Romanos demum probris contumeliisque af-

Edit Paris. pag. 179.

A Θαυκίσιον, καὶ Ἀρμενίους ὀλίγους, ὧν Ἀρταβάνης τε, καὶ Ἰωάννης ἦρχον, οἱ Ἀρσακίδαι. οὐ μὴν οὐδὲ Σέργιον ἀπεπέμπετο, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν σὺν Ἀρεοβίνδῳ Λιβύης στρατηγοὺς εἶναι ἐκέλευσε. Σέργιον μὲν τὸν πόλεμον διενεγκεῖν πρὸς τοὺς ἐν Νουμιδίᾳ βαρβάρους, Ἀρεόβινδον δὲ πρὸς τοὺς ἐν Βυζακίῳ Μαυρουσίους διαμάχεσθαι. Ἀρεόβινδος δὲ τὴν Λιβύην καταλαβών, καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ στρατοῦ παραλαβών, Ἰωάννην τὸν Κωνσταντιόλου κατὰ Τζότζα καὶ τῶν βαρβάρων ἀπέστειλεν. Ἰωάννης δὲ τὰ πλήθη τῶν πολεμίων θεασάμενος, ἠναγκάσθη χεῖρα αὐτοῖς ἐπιβαλεῖν· ἦν δὲ ἐν ἔχθρᾳ μεγάλῃ μετὰ Τζότζα ὥστε ἑκάτερος ηὔχετο φονεὺς τοῦ ἑτέρου B γενέσθαι, καὶ οὕτως ἀποθανεῖν. τῆς δὲ μάχης γενομένης ἑκάτεροι τῶν στρατοπέδων ἐξελθόντες ἐπ᾽ ἀλλήλους ἦλθον. ὁ μὲν οὖν Ἰωάννης τείνας τὸ τόξον κατὰ τὸν δεξιὸν βουβῶνα τοῦ Τζότζα ἐπέτυχεν, ὃς μετ᾽ ὀλίγας ἡμέρας τέθνηκεν. οἱ δὲ βάρβαροι πολλῷ θυμῷ ἐπὶ τοὺς πολεμίους χωρήσαντες, πλῆθος ἄπειρον ὄντες, τόν τε Ἰωάννην, καὶ Ῥωμαίους ἅπαντας ἀπέκτειναν. τοῦτον δέ φασιν εἰρηκέναι. ἡδεῖάν τινα θάνατον θνήσκω, τῆς εὐχῆς μου εἰς Τζότζαν πληρωθείσης· καὶ ὁ Τζότζας μαθὼν τὸν Ἰωάννου θάνατον, ἐν χαρᾷ ἐτελεύτησε. θνήσκει δὲ καὶ Ἰωάννης ὁ Ἀρμένιος. ὁ δὲ βασιλεὺς ταῦτα ἀκούσας περίλυπος γέγονε· καὶ τὸν Σέργιον τῆς ἀρχῆς παραλύσας, μετεπέμψατο. Ἀρεοβίν- C δῳ δὲ μόνῳ τήν τε Λιβύης ἀρχὴν ἐνεχείρισε. μετὰ δὲ δύο μῆνας Γοτθάριός τις τῶν ἐν Νουμιδίᾳ καταλόγων ἡγούμενος δόλον μελετήσας κατὰ Ἀρεοβίνδου, λάθρα τοῖς Μαυρουσίοις ἐδήλου, ὅπως κατὰ Καρχηδόνος χωρήσωσιν. αὐτίκα γοῦν ἔκ τε Νουμιδίας καὶ Βυζακίου πολεμίων στρατὸς εἰς τὸ αὐτὸ ἐγηγερμένος ἐπὶ Καρχηδόνα σπουδῇ ᾔεσαν. ἡγεῖτο δὲ Νουμιδῶν Κουτζίνας καὶ Ἰαβδᾶς, Βυζακίων δὲ Ἀνταλᾶς. συνῆν δὲ αὐτοῖς καὶ Ἰωάννης ὁ τύραννος σὺν τοῖς στρατιώταις ἀντὶ Τζότζα. ταῦτα γνοὺς Ἀρεόβινδος Γοτθαρίῳ ὡς φίλῳ θαρρῶν τὸ στράτευμα παραδοὺς σὺν Ἀρταβάνῃ καὶ Ἀρμενίοις κατὰ τῶν πολεμίων ἔστελλεν. ὁ δὲ Γότθαρις τὸν ἑαυτοῦ μάγειρον ἐκ Μαυρουσίων ὄντα πρὸς τοὺς βαρβάρους ἀπέστειλε πρὸς Ἀντα- D λᾶν εἰπεῖν, ὡς αὐτὸς Γότθαρις βούλεται τῆς Λιβύης ἀρχῆς κοινωνὸν λαβεῖν. ὁ δὲ Ἀνταλᾶς τὸν λόγον ἀσμένως ἤκουσεν· ἀπεκρίθη δέ, ὡς οὐκ ἀσφαλῶς διὰ μαγείρου τὰ τοιαῦτα διοικεῖσθαι. ταῦτα Γότθαρις ἀκούσας, Οὐλίθεον τὸν αὐτοῦ δορυφόρον, ὡς πιστόν, πρὸς Ἀνταλᾶν ἔπεμψε, παρακαλῶν αὐτὸν πλησιάσαι τῇ Καρχηδόνι, ὅπως αὐτὸς τὸν Ἀρεόβινδον ἀνέλῃ. Οὐλίθεος δὲ τῷ Ἀνταλᾷ κρυφῇ συνέτυχε, καὶ συνεφώνησαν, ἵνα ὁ μὲν Ἀνταλᾶς τοῦ Βυζακίου ἀρχῇ, καὶ τὸ ἥμισυ τῶν Ἀρεοβίνδου χρημάτων λάβοι, καὶ χιλίους πεντακοσίους στρατιώτας Ῥωμαίους σὺν αὐτῷ· Γότθαρις δὲ τὸ βασιλέως ἀξίωμα λάβοι, καὶ Καρχηδόνος τὸ κράτος. E ταῦτα διαπραξάμενος Οὐλίθεος, ἐπανῆκε πρὸς Γότθαριν. οἱ δὲ βάρβαροι κατὰ Καρχηδόνος σπουδῇ πολλῇ ᾔεσαν. καταλαβόντες δὲ τὸ Δέκιμον καὶ στρατοπεδευσάμενοι ἐν αὐτῷ τῇ ὑστεραίᾳ ἐπὶ Καρχηδόνος ἐχώρουν. ὑπαντήσαντες δὲ τοῦ Ῥωμαίων στρατεύματος, ἀπροσδοκήτως αὐτοῖς συνέβαλλον, καὶ πολλοὺς τῶν Μαυρουσίων ἔκτειναν, οὓς δὴ ὁ Γότθαρις κακίζων ἐπέσκοπτεν, ὡς θρασυνόμενος, καὶ τὰ τῶν Ῥωμαίων πράγματα εἰς κίνδυνον φέρειν.

ὁ δὲ Αρεόβινδος πέμψας πρὸς Κουτζίναν, παρακαλεῖ προδότιω αὐτοῦ γενέσθαι Μαυρουσίων· ὁ δὲ ὡμολόγησε τοῦτο ποιεῖν. ἄπιστον γὰρ τὸ τῶν Μαυρουσίων γένος πρός τε ἄλλους, καὶ πρὸς ἅπαντας. ταῦτα Αρεόβινδος τῷ Γόνθαρι ἐθάρρησεν. ὁ δὲ παρήνει τῷ Αρεοβίνδῳ τῷ Κουτζίνᾳ μὴ πιστεύειν. Οὐλίθεον δὲ ἀποστείλας, τῷ Αντάλᾳ ταῦτα ἐμήνυσε. Γόνθαρις δὲ κτεῖναι τὸν Αρεόβινδον λάθρα διενοεῖτο, καὶ πείθει τοῦτον ἐξελθεῖν τῆς Καρχηδόνος, καὶ ἐν τῷ πολέμῳ εὑρεθῆναι. ὁ δὲ Αρεόβινδος ἄπειρος τοῦ πολέμου ὤν, καὶ ὅπλα περιβάλλεσθαι μὴ δυνάμενος, ἀνεβάλλετο. καὶ οὕτως ὁ χρόνος παρῆλθε τῆς ἡμέρας. διὸ δὴ τὴν παράταξιν εἰς τὴν αὔριον ἀποθέμενος, ἡσύχασε. Γόνθαρις δὲ αὐτὸν ἐξεπίτηδες τὴν μέλλησιν ποιεῖσθαι ὑποπτεύσας, ἅτε τῶν πραττομένων αἰσθόμενος, ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς κατ' αὐτοῦ ἐτυράννησεν. Αρεόβινδος δὲ κατὰ τάχος τὴν Καρχηδόνα καταλιπὼν, τῇ φυγῇ χρησάμενος, εἰς ναῦν τε εἰσελθὼν, ἐπὶ τὸ Βυζάντιον πορεύεσθαι ἤμελλεν, εἰ μὴ χειμὼν μεταξὺ ἐπιγενόμενος διεκώλυσεν. ἀποστείλας δὲ Αθανάσιον ἐν Καρχηδόνι, μετεπέμψατό τινας, ἐν οἷς καὶ Αρταβάνην, ὅστις πολλὰ παρῄνει τῷ Αρεοβίνδῳ, μήτε ἀναπεπτωκέναι, μήτε δειλιαίνειν, καὶ δεδιέναι τὸν Γονθάριδα· ἀλλ' ἑαυτὸν ὁμοῦ σὺν πᾶσι τοῖς ἑαυτοῦ ἑπόμενον ἰέναι, πρίν τι περαιτέρω γενέσθαι κακόν. ὁ δὲ Γόνθαρις τὸν Αρεόβινδον εἰς τοὺς στρατιώτας διέβαλλεν, ὡς ἄνανδρόν τε, καὶ δειλὸν, καὶ τὰς ῥόγας τούτοις μὴ βούλεσθαι διδόναι. ὁ δὲ Αρεόβινδος σὺν τῷ Αρταβάνῃ καὶ τοῖς ἑπομένοις κατὰ Γονθάριδος ἦλθε· καὶ γίνεται μάχη ἔν τε ταῖς ἐπάλξεσι καὶ ταῖς λοιπαῖς πύλαις. τῶν δὲ στρατιωτῶν οἱ πλεῖστοι οὐκ ἔγνωσαν τὰ ὑπὸ Γονθάριδος μελετηθέντα, καὶ συναγόμενοι κατ' αὐτοῦ ὡπλίζοντο. ὁ δὲ Αρεόβινδος ἰδὼν ἀνθρώπους κτεινομένους, ἀηθὴς ὢν τοῦ τοιούτου θεάματος, τὴν δειλίαν οὐκ ἐνεγκὼν ἔφυγε, καὶ εἰς τὸ τῆς παραθαλασσίας μοναστήριον, ὅπερ Σολομὼν ἐδείματο, καὶ περιετείχισεν, ὡς φρούριον ἀσφαλὲς, εἰς αὐτὸ κατέφυγε σὺν τῇ γυναικὶ, καὶ τῇ ἀδελφῇ. τότε καὶ Αρταβάνης φυγῇ ἐχρήσατο. Γόνθαρις δὲ κατὰ κράτος νικήσας, τὸ παλάτιον ἔλαβε. μεταπεμψάμενος δὲ τὸν τῆς πόλεως Αρχιερέα, καὶ Αθανάσιον, τὰ πιστὰ τῷ Αρεοβίνδῳ ἐκέλευσε διδόναι, καὶ εἰς τὸ παλάτιον αὐτὸν ἀγαγεῖν, ἀπειλήσας πολιορκήσειν αὐτὸν ἀπειθήσαντα, καὶ μηκέτι αὐτῷ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τὰ πιστὰ δώσειν. ὁ δὲ παρὰ τοῦ ἐπισκόπου Ρεπαράτου τὰ πιστὰ λαβὼν, τῷ Γονθάριδι εἰς ὄψιν ἦλθε, καὶ πρηνὴς πεσὼν ἔκειτο, τὴν ἱκετηρίαν αὐτῷ τὰ Εὐαγγέλια προτεινόμενος, ἐφ' ᾧ τὰ πιστὰ ὁ ἱερεὺς αὐτῷ δέδωκεν. ὁ δὲ Γόνθαρις τοῦτον ἀνέστησεν, ὁμωμοκὼς αὐτῷ ἐπὶ πάντων, μηδὲν αὐτῷ κακὸν ποιεῖν. ἀλλὰ τῇ ὑστεραίᾳ σὺν τῇ γυναικὶ, καὶ τοῖς χρήμασιν αὐτοῦ εἰς Βυζάντιον στέλλεσθαι. τὸν δὲ ἱερέα ἀποπεμψάμενος Αρεόβινδον καὶ Αθανάσιον συνδειπνεῖν ἐν τῷ παλατίῳ ἔλαβεν. ἐπετίμησε δὲ τὸν Αρεόβινδον, καὶ πρῶτον αὐτοῦ ἐπὶ τῆς στιβάδος κατέκλινε. δειπνήσαντα δὲ αὐτὸν ἐν κοιτῶνι καθεύδειν ἐκέλευσεν. Αποστείλας δὲ Οὐλίθεον σὺν ἑτέροις τισὶ κωκύοντά τε καὶ ὀλολυγμοῖς χρώμενον, τοῦτον ἔκτεινεν. Αθανασίῳ δὲ ἐφείσατο διὰ γῆρας. τῇ δὲ ἐπαύριον τὴν τούτου κεφαλὴν

A lectos, tamquam qui nimia freti audacia Romanam rem in discrimen adducerent, Gottharis male accepit. Cæterum Areobindus Cutzinam, ut Maurusios proderet, per nuncium hortatus est: is autem se facturum recepit, Maurusiorum quippe gens, non in omnes modo, sed & in suos infidissima. Hæc Areobindus Gotthari fidenter aperuit. Ille ne Cutzinæ fidem daret, Areobindum precari: tum Ulistheo misso Antalæ cuncta significat. Gottharis Areobindo ex insidiis vitam eripere animo volvens, Carthagine exercitum educere suadet, & pugnam cum hostibus conserere. Areobindus ceu belli inexpertus, & armis ferendis non assuetus, consilium differt: ita diei tempus elabitur: quare pugna in sequentem diem B retardata, intra muros se continuit. Gottharis Areobindum, quasi, quæ instruerentur adversa, subodoratum, & idcirco moras ex animi proposito nectentem suspicatus, in manifestam adversus eum erumpit rebellionem. Quare Carthagine extemplo relicta, fuga salutem sibi parat Areobindus, & conscensa navi, Byzantium, nisi tempore intercedente navigationem prohibuisset hyems, trajicere disposuit. Interim Athanasio Carthaginem misso, ex ea quosdam evocat amicos, in quibus Artabanes spectatissimus. Is Areobindum, ne animo concideret, aut timore consterneretur, vel Gottharim formidaret; sed potius ipse una cum cæteris, qui partes ejus tuebantur, contrarius iret, antequam malum latius serperet, horta- C batur. Ex adverso Gottharis Areobindum tamquam imbellem ac pusillanimem, quique stipendia solvere nollet, apud milites traducebat. Areobindus autem cum Artabane, cæterisque, qui eum sequuti fuerant, contra Gottharim processit: & ad ipsa propugnacula, turres, urbisque portas acri pugna dimicatum est. Multi vero milites eorum, quæ Gottharis moliebatur, nescii, arma adversus eum arripuerunt. Porro Areobindus ubi homines occisos vidit, hujusmodi spectaculis minime assuetus, cum timorem non amplius ferret, fugæ se committit, & in Monasterium quod Salomon ad mare extruxerat, murisque tamquam arcem firmissimam muniverat, se cum uxore, atque sorore D contulit. Tum vero etiam fugit Artabanes. At Gottharis victoriam per summam vim adeptus, Palatium occupavit. Tum urbis Præsuli, ipsique Athanasio ad se accersitis denunciavit, ut fide publica data Areobindum ad Palatium ducerent, alioqui, si parere recuset, obsidionem minatur, nec ullam ei salutis spem aut fiduciam superesse. Areobindus igitur accepta ab Episcopo Repcato fide, in Gottharis conspectum venit, procidensque ad ejus pedes jacuit, & Evangelia, in quibus juratus Episcopus fidem ei dederat pro supplice libello porrexit. Gottharis ipsum erigens nullum ei malum inferendum coram omnibus juravit: sed postera die ipsum cum uxore & facultatibus Byzantium remittendum: quinetiam Epis- E copo dimisso, Areobindum & Athanasium ad cœnam secum in Palatio invitavit. Areobindum itaque honorificentissime accepit, & ut primus thoris accumberet, rogavit: & bene cœnatum in Ducis cubiculo dormire jussit: ubi Ulistheo & quibusdam aliis summissis ejulantem & querulas voces cum lachrymis emittentem interfecit. Athanasio certe senectu-

Edit. Paris. pag. 180.

tem reveritus pepercit. Sequenti luce caput interfecti misit ad Antalam: ea facultatibus autem ejus nullam ex inito pacto partem assignavit. Antalas de perpetratis adversus Areobindum, & de Gottharis perjurio certior factus, ad Imperatoris Justiniani partes transire decrevit. Artabanes autem accepta Gottharis fide, in Palatium se cum Armeniis transtulit, & tyranno operam locate pollicitus est; licet ei mortem latenter inferre machinaretur. Porro cum Gregorio nepote, & Artasetlo satellite communicato consilio, dixit Gregorius. Dignitatem Belissarii omnem soli tibi nunc vindicare comparatum, Artabanes, numerosum siquidem exercitum, ingentesque divitias, nobilesque viros comitantes, classemque qualem adhuc nullus audiverat, ab Imperatore sibi traditam accipiens, via multo labore Libyam Romanis vectigalem reddidit. Nunc vero cum hæc provincia rebellans, in pristinum statum denuo reciderit: eam ad Imperatoris obsequium reducere, resque omnes e manifesto discrimine servare, in te situm est. Genus tuum mente reputa, ut ex Arsacidum antiqua prosapia natus, præ te sanguinis fers nobilitatem, & fortiter ubique te gerere, & virtutis præclara facinora passim prodere te decet. Memorare juvenilibus annis Acacium Armeniæ Magistratum, & Tzitzam Romanorum Ducem consertis in bello manibus te sustulisse, & sub Chosroe Persarum rege te subinde militasse. Talis igitur cum sis, Romanorum imperium ab ebrioso cane occupari, ne diutius patiaris. Quæ in nostra sunt potestate, si jusseris, ego & Artasetius exhibebimus. Gotthatis autem Artabanem exercitui præfecit, & in Antalam reliquosque Maurusios Byzacium detinentes proficisci imperat. Joannes quoque rebellionis auctor & princeps, nec non Ulistheus Satelles comitabantur. Sequuti sunt pariter Maurusii, quorum Dux Cutzinas. Cum Antala itaque & barbaris conserta pugna, barbari vertuntur in fugam. Artabanes repentina ignavia motus, versis retro bandis in castra remeavit. Ulistheus vero eum in castris interficere meditabatur. At ne barbari urbe Adramyto egressi hosti suppetias ferrent, suosque irreparabili malo mulctarent, Artabanes se timuisse ajebat: proinde necessum fuisse, ut ipse Gottharis cum universo exercitu adveniret, atque ita demum inimicos penitus deletum iri. Et Carthaginem reversus isthæc omnia tyranno renunciavit. Qui consulto super his omnibus Pasiphilo, universum quidem exercitum instruere, & cum eo in pugnam progredi, solos vero custodes Carthagine relinquere decrevit. Singulis autem diebus plures haud alia quam suspicionis causa morti tradebat Gottharis; qui demum Carthagine egressus, in suburbium ubi Triclinium, sive tres thori jam olim strati fuerant, in eis cum Artabane Athanasio & Petro Salomonis satellite recubuit. Artabanes igitur tempus ad conficiendam tyranni cædem opportunum ratus, Gregorio, & Artaserio, ac satellitibus quibusdam consilium suum patefecit: ac satellites quidem cum gladiis intus adesse jussit (Ducibus enim in mensa accumbentibus satellites pone astare mos erat) & de repente rem tum demum aggredi, cum ipse tempus adesse innuisset; Artaserium autem primum operi manum admovere mandavit. Adhæc Grego-

Edit. Parif. pag. 181.

A τῷ Ἀντάλᾳ ἔπεμψε, τὰ δὲ χρήματα αὐτοῦ οὐδὲν τούτῳ κατὰ τὰς συνθήκας δέδωκεν. Ἀντάλας δὲ μαθὼν τὰ εἰς Ἀρεόβινδον πεπραγμένα, καὶ τὰς τοῦ Γουθάριδος ἐπιορκίας λογισάμενος, Ἰουστινιανῷ τῷ βασιλεῖ προσχωρεῖν ἤθελεν. Ἀρταβάνης δὲ πιστὰ λαβὼν παρὰ τοῦ Γουθάριδος εἰς τὸ παλάτιον σὺν τοῖς Ἀρμενίοις ἀνέβα, καὶ τοῦ τυράννου ὑπουργὸς εἶναι ὡμολόγησε. λάθρα δὲ τοῦτον ἀνελεῖν ἐβουλεύετο. Γρηγορίῳ δὲ τῷ ἀνεψιῷ καὶ Ἀρτασήρῳ τῷ δορυφόρῳ θαῤῥάσας τὸ βούλευμα, ἔφη αὐτῷ Γρηγόριος. νῦν σοὶ Ἀρταβάνα πάρεστι μόνῳ τὸ Βελισαρίου ἀναδήσασθαι κλέος. ὁ μὲν γὰρ στρατείαν τε, καὶ χρήματα μεγάλα παρὰ βασιλέως λαβὼν, καὶ ἄρχοντας συνεπομένους, καὶ B στόλον οἷον οὐδέποτέ τις ἀκηκόει, πόνῳ πολλῷ τοῖς Ῥωμαίοις τὴν Λιβύην ὑπόφορον κατεστήσατο. νῦν δὲ, ὡς ἐξ ἀρχῆς πάλιν γέγονεν, εἰς τὸ ἀρχαῖον Λιβύα ἀποστᾶσα, ἐν σοὶ μόνῳ κεῖται ταύτην πάλιν τῷ βασιλεῖ προσενεγκεῖν, καὶ τὰ πράγματα διασώσασθαι. λογίζου δὲ τὸ σὸν γένος, ὅτι Ἀρσακίδας ἀνέκαθεν, καὶ ὅτι εὐγενὴς ὢν, ἀνδραγαθίζεσθαι ἀεὶ πρέπει, καὶ πολλὰ ἔργα ὑπὲρ ἀρετῆς ἐπιδεικνύειν. νέου γὰρ ὄντος ἐνθυμήθητι ὅσα Ἀκάκιον τὸν Ἀρμένιον ἄρχοντα, καὶ Τζίτζαν τὸν Ῥωμαίων στρατηγὸν ἐν πολέμοις ἔκτεινας, Χοσρόῃ τε τῷ βασιλεῖ τῶν Περσῶν συνεστράτευσας. τοιοῦτος δὲ ὢν μὴ περιίδῃς τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν ὑπὸ κυνὸς μεθύοντος κατεχομένην. ἐγὼ δὲ σοι, καὶ Ἀρτασήριος, ὅσα εἰς δύναμιν ἐπιτάττοντι ὑπουργήσομεν. Γούθαρις δὲ τὸν Ἀρταβάνην C ἡγεῖσθαι τοῦ στρατοῦ, ἐπί τε Ἀντάλαν καὶ Μαυρουσίους τοὺς ἐν Βυζακίῳ ἐκέλευσε χωρεῖν. συνῆλθε δὲ αὐτῷ καὶ Ἰωάννης ὁ τῶν στασιαστῶν ἄρχων, καὶ Οὐλίθεος ὁ δορυφόρος· εἵποντο δὲ αὐτῷ καὶ Μαυρούσιοι, ὧν Κουτζίνας ἦρχε. συμβαλὼν δὲ τῷ Ἀντάλᾳ καὶ τοῖς βαρβάροις, τούτους ἔτρεψεν. ἐθελοκακήσας δὲ Ἀρταβάνας ἐκ τοῦ αἰφνιδίου, στρέψας τὸ βάνδον εἰς τὸ στρατόπεδον ἤλαυνεν. Οὐλίθεος δὲ κτεῖναι τοῦτον εἰς τὸ στρατόπεδον διενοεῖτο. Ἀρταβάνας δὲ ἔφασκε δεῖσαι, μὴ ἐξ Ἀδραμύτου τῆς πόλεως ἐξελθόντες οἱ βάρβαροι, βοηθήσωσι τοῖς ἐναντίοις, καὶ ἀνήκεστα ἔργα εἰς ἡμᾶς πράξωσιν· ἀλλὰ Γουθάριδα σὺν παντὶ τῷ στρατῷ ἐλα-D λυθέναι ἔδει, καὶ οὕτω πάντας ἑλεῖν. καὶ ἀναστρέψας εἰς Καρχηδόνα τῷ τυράννῳ ταῦτα ἀπήγγειλεν. ὁ δὲ τύραννος τῷ Πασιφίλῳ βουλευσάμενος, ἅπαντα μὲν διενοήθη τὸν στρατὸν ἐξοπλίσαι, καὶ σὺν αὐτῷ στρατεύσασθαι, φύλακάς τε μόνους τῇ πόλει καταλιπεῖν. καθ' ἑκάστην δὲ ἡμέραν πολλοὺς ἀνῄρει ὁ Γούθαρις ἐξ ὑποψίας. ἐξελθὼν δὲ τῆς Καρχηδόνος ἐν προαστείῳ, οὗ δὴ στιβάδες ἦσαν ἐκ παλαιοῦ τρεῖς, ἐν αἷς κατεκλίθη σὺν Ἀρταβάνῃ, καὶ Ἀθανασίῳ, καὶ Πέτρῳ τῷ δορυφόρῳ τοῦ Σολομῶνος. Ἀρταβάνης τοίνυν τὸν καιρὸν ἐπιτήδειον εἰς τὸν τοῦ τυράννου φόνον οἰόμενος, Γρηγορίῳ τε, καὶ Ἀρτασήρῳ, καὶ δορυφόροις πιστοῖς τισὶ τὸ πρᾶγμα ἐθάῤῥησε· καὶ E τοὺς μὲν δορυφόρους σὺν τοῖς ξίφεσιν ἔνδον ἐκέλευσε γενέσθαι. ἀρχόντων γὰρ ἑστιωμένων ὄπισθεν ἑστάναι δορυφόρους νόμος ἦν. ἐγχειρεῖν δὲ ἄφνω τὸ πρᾶγμα ἐκέλευσεν, ἡνίκα αὐτὸς τὸν καιρὸν αὐτοῖς διὰ νεύματος ποιήσοι, τὸν Ἀρτασήριον κελεύσας πρῶτον τοῦ ἔργου ἔχεσθαι· τῷ δὲ Γρηγορίῳ ἐπέταττε τῶν Ἀρμενίων

νίων πολλοὺς τοὺς εὐτολμοτάτους ἀπολεξάμενον εἰς τὸ παλάτιον παρεῖναι τὰ ξίφη μόνα ἐπιφερομένους, καὶ αὐτοῖς τὰ βουλεύματα μηδενὶ ἐξειπεῖν. προϊόντος δὲ τοῦ πότου, καὶ τοῦ Γονθάριδος καταβεβρεγμένου τῷ οἴνῳ, Αρτασίριος ἀνασπασάμενος τὸ ξίφος κατὰ τοῦ τυράννου ἐχώρει. εἷς δὲ τῶν οἰκετῶν ἰδὼν τὸ ξίφος γυμνὸν, ἀνέκραγε· τί τοῦτο, ὦ βέλτιστε; λέγων. ὁ Γόνθαρις στρέψας τὸ πρόσωπον εἰς αὐτὸν ἔβλεπεν. Αρτασίριος δὲ αὐτὸν τῷ ξίφει ἔπαισε, καὶ τὴν δεξιὰν χεῖρα αὐτοῦ ἀφεῖλεν. ἀναπηδήσαντα δὲ τοῦτον Αρταβάνης μάχαιραν ἀνασπασάμενος ἐν τῇ τοῦ τυράννου πλευρᾷ παίσας ἔπηξεν ἄχρι τῆς λαβῆς, καὶ τοῦτον ἄμφω ἀνεῖλον. τότε Αρταβάνης τὸν Αθανάσιον ἐπιμελεῖσθαι τῶν ἐν τῷ παλατίῳ χρημάτων, καθὼς ἐπὶ Αρεοβίνδου, ἐκέλευσεν. ἐπεὶ δὲ οἱ φύλακες τὴν τοῦ Γονθάριδος τελευτὴν ἔμαθον, Ιουστινιανὸν ἀνεβόων καλλίνικον βασιλέα. ἐντεῦθεν οἱ τῷ βασιλεῖ εὐνοηκότες, εἰσπηδήσαντες εἰς τὰς τῶν στασιαστῶν οἰκίας, τούτους ἔκτεινον. Ιωάννης δὲ σὺν τοῖς Οὐανδήλοις εἰς τὸ ἱερὸν καταφεύγει, οὓς Αρταβάνης τὰ πιστὰ δοὺς, καὶ ἐξαγαγὼν, εἰς Βυζάντιον ἀπέστειλε. γέγονε δὲ ὁ τοῦ τυράννου φόνος μετὰ τεσσαράκοντα ἓξ ἡμέρας τῆς τούτου τυραννίδος ἐννεακαιδέκατον ἔτος Ιουστινιανοῦ ὑπάρχον. Αρταβάνης δὲ ἐκ τούτου κλέος μέγα περιεβάλλετο εἰς πάντας ἀνθρώπους· Πρεϊέκτα δὲ ἡ Αρεοβίνδου γυνὴ μεγάλα δῶρα τῷ Αρταβάνῃ ἐδωρήσατο. ὁ δὲ βασιλεὺς τοῦτον στρατηγὸν Λιβύης ἐποίησεν ἁπάσης. ὁ δὲ Αρταβάνης μετ' οὐ πολὺ παραιτησάμενος πρὸς βασιλέα εἰς Βυζάντιον ἦλθεν, καὶ ὁ βασιλεὺς Ιωάννην τὸν Πάππου ἀδελφὸν στρατηγὸν Λιβύης κατέστησεν. ὁ δὲ Ιωάννης τὴν Λιβύην καταλαβὼν, κατὰ Αντάλα καὶ Μαυρουσίων τῶν ἐν Βυζακίῳ ἐπεστράτευσε, καὶ τούτους πολεμήσας νίκην ἤρατο, καὶ πολεμίους πολλοὺς ἔκτεινε, καὶ τὰ σημεῖα, ἅπερ Σολομῶντος οἱ βάρβαροι ἔλαβον, ἀφελόμενος ἐξ αὐτῶν, τῷ βασιλεῖ εἰς Βυζάντιον ἔπεμψε. τοὺς δὲ λοιποὺς τῶν βαρβάρων ἐδίωξε τῆς Ρωμαίων ἀρχῆς. χρόνῳ δὲ ὑστέρῳ οἱ Λευάθαι στρατῷ μεγάλῳ ἐκ τῶν ἐπὶ Τριπόλεως χωρίων εἰς Βυζάκιον ἀφικόμενοι τῷ Αντάλᾳ ἑνώθησαν. ὁ δὲ Ιωάννης ἀπαντήσας ἡττήθη, καὶ πολλοὺς ἀποβαλὼν εἰς Καρχηδόνα ἐπανῆκεν. οἱ δὲ βάρβαροι μέχρι Καρχηδόνος κατελθόντες, τὰ ἐκείνης χωρία ἐληΐσαντο. ὕστερον δὲ Ιωάννης τῶν στρατιωτῶν τὴν προθυμίαν διήγειρε, καὶ Μαυρουσίους τε καὶ ἄλλους, καὶ τοὺς ὄντας σὺν τῷ Κουτζίνᾳ εἰς συμμαχίαν λαβὼν, καὶ τούτους πολεμήσας, ἔτρεψε, καὶ δίωξιν μεγάλην ποιησάμενος πολὺ πλῆθος ἀνεῖλεν. οἱ δὲ λοιποὶ εἰς τὰς ἐσχατιὰς τῆς Λιβύης ἔφυγον, καὶ οὕτω τὰ πράγματα ἐν Λιβύῃ εἰρήνης βαθείας ἔτυχον.

A rio præcepit, ut delectos Armeniorum audacissimos gladiis solis accinctos ad Palatium deduceret, nulli tamen ex illis propositum aperiret. Ergo compotationibus longius procedentibus, ipsoque Gotthari vino jam probe madido, Artaserius nudato ense in tyrannum irruit. Ex famulis autem quidam ubi ensem educi conspexit, simul exclamavit: Quid hoc, o bone, dicens. Gottharis interim verso ad eum vultu respiciebat: una vero gladio percussit Artaserius, & ejus manum dexteram amputavit. Exilit extemplo Gottharis, & pariter Artabanes: hic vero nudatum ensem in tyranni latus impulsum ad capulum usque infixit: atque ita simul ambo sustulerunt. Mox Athanasium, ut prius sub Areobindo egerat, facultatum in Pa- B latio repositarum curam gerere jubet Artabanes. Nunciata porro Gottharis morte, Justinianum Imperatorem Victorem & Triumphatorem Custodes proclamarunt. Irruentes subinde in seditiosorum domos, qui in Imperatoris partes inclinabant, eos occiderunt. Joannes autem cum Vandalis in templum se recepit, quos data fide eductos Artabanes misit Byzantium. Tyranni cædes ab excitata ejus tyrannide post sex & triginta dies decimo nono Justiniani anno contigit. Ex facinore vero tam præclaro magnum apud homines omnes nomen Artabanes sibi promeruit. Et quidem Perjecta Areobindi conjux ampla munerum liberalitate eum prosequutus est: quem Imperator universæ Libyæ Ducem insti- C tuit. Haud multo tamen post intervallo eo munere se abdicans ad Imperatorem Byzantium perrexit. Imperator vero Joannem Pappi fratrem Libyæ Ducem declaravit. Joannes ubi in Libyam advenit adversus Antalam, & Maurusios Byzacium occupantes arma movit, iisdemque profligatis victoriam retulit, hostium plurimos tradidit neci, signaque Salomoni a barbaris sublata eis ipse eripuit, & Byzantium ad Imperatorem misit. Præterea barbarorum reliquos e Romanis finibus expulit. Postremo tandem tempore Levastharum ingens exercitus ex Tripolitanis agris prorumpens Antalæ adjunctus est: in quem cum adversam aciem opposuisset Joannes evasit inferior, multisque suorum desideratis repetiit Carthaginem. Elati victoria D barbari Carthaginem usque vicis & oppidis ejus passim direptis se se effuderunt. Excitatis demum militum suorum animis, & quum Maurusiis aliis, tum qui sub Cutzina promerebantur, in auxilium accitis, acre bellum in eos movit, fugavit, & longius diutiusque fugientes insequutus, magnam eorum edidit stragem. Reliqui vero in extremis Libyæ finibus palantes se receperunt. Hoc pacto tandem res Libycæ tranquillam pacem consequutæ sunt.

Edit. Paris. pag. 182.

		η'	ι'	γ'	[illegible]	Ιεροσ. ἐπίσκ. Ιωάννης ἔτη ια'. α'	[illegible]	η'

E

		8	10	3	15	Hier. episc. Joannes annis 11. 2	15	8

pag. 183.

Ταύτῳ τῷ ἔτει ὁ τῶν Ιβήρων βασιλεὺς Ζαμαναρσὸς ἦλθεν ἐν ΚΠ. πρὸς τὸν εὐσεβέστατον βα-
Theophanis Chron.

Hoc anno rex Iberorum Zamanarsus ad piissimum Imperatorem Justinianum cum uxore & aulicis cunctis Constanti-

nopol. accessit, in Romanorum societatem & fidam amicitiam admitti deprecatus. Imperator probato ejus proposito, ipsum & aulicos dignis honoribus excepit: similiter Augusta varium mundum, & ex gemmis ornatum ejus uxori largita est: atque ita demum Imperator ipsos in regnum proprium remisit.

σιλέα Ἰουστινιανὸν μετὰ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν συγκλητικῶν αὐτοῦ, παρακαλῶν αὐτὸν τοῦ εἶναι αὐτὸν σύμμαχον Ῥωμαίων, καὶ φίλον γνήσιον. ὁ δὲ βασιλεὺς τὴν τοιαύτην προαίρεσιν ἀποδεξάμενος, πολλὰ αὐτὸν ἐφιλοτιμήσατο, καὶ τοὺς αὐτοῦ συγκλητικούς. ὁμοίως δὲ ἡ Αὐγοῦστα τῇ ἑαυτοῦ γυναικὶ κόσμια παντοῖα διὰ μαργαριτῶν ἐχαρίσατο. καὶ ἀπέλυσεν αὐτοὺς ἐν εἰρήνῃ εἰς τὴν ἰδίαν βασιλείαν.

				Romæ Episc. Agapetus annis 2.				
		9	15	5	16	5	16	9

				Ῥωμ. ἐπίσκ. Ἀγαπητὸς ἔτη β'.				
		θ'	ιε'	α'	ις'	β'	ις'	θ'

Hoc anno Mysiæ civitas Pompejopolis plaga cælesti percussa ingens damnum passa est. Scissa enim magna concussione terra civitatis pars media ipsis cum civibus absorpta est: erantque illi miserum in modum ruderibus obruti, & ut alii misererentur, lugubri voce implorare audiebantur. Effodiendis autem & eruendis illis multa contulit Imperator, & qui eos per ruinas & rudera inquirerent maximis donis excepit.

Hoc etiam anno Justinianus modulum hunc, Unigenitus filius & Dei Verbum, a se compositum Ecclesiis decantandum tradidit. In Milio quoque Horologium posuit.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἔπαθεν ὑπὸ θεομηνίας Πομπηιούπολις τῆς Μυσίας. ἐσχίσθη γὰρ ἡ γῆ ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ, καὶ ἐχάνθη τὸ ἥμισυ τῆς πόλεως μετὰ τῶν οἰκητόρων. καὶ ἦσαν ὑπὸ τὴν γῆν, καὶ φωνὴ αὐτῶν ἠκούοντο, ἐλεηθῆναι. καὶ πολλὰ ἐδωρήσατο ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸ ἐκχωσθῆναι καὶ βοηθηθῆναι αὐτοὺς, καὶ τοὺς ζητήσαντας ἐφιλοτιμήσατο.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει παρέδωκεν Ἰουστινιανὸς τοῦ ψάλλεσθαι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, τό. Ὁ μονογενὴς υἱὸς καὶ λόγος τοῦ Θεοῦ. ἐποίησε δὲ καὶ τὸ ὡρολόγιον τοῦ Μιλίου.

Anni mundi 6029.	Divinæ Incarn. 529.	Rom. Imp. Iustinianus annis 38	Persarum rex Chosroes annis 48.	Romæ Episc. Agapetus annis 2.	Constant. Episc. Anthimus annis 16.	Hierosol. Episc. Ioannes annis 12.	Alex. Episc. Timotheus annis 17.	Ant. Episc. Euphræmius annis 18.
		10	12	2	5	1	17	10

Κόσμου ἔτη ͵ϛκζ'.	Τῆς θείας σαρκ. φκζ'.	Ῥωμ. Βασιλ. Ἰουστινιανὸς ἔτη λη'.	Περσ. Βασιλ. Χοσρόης ἔτη μη'.	Ῥωμ. ἐπίσκοπος Ἀγαπητὸς ἔτη β'.	Κωνστ. ἐπίσκ. Ἄνθιμος ἔτος α'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη ιβ'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Τιμόθεος ἔτη ιζ'.	Ἀντ. ἐπίσ. Εὐφραίμιος ἔτη ιη'.
		ι'	ιβ'	β'	α'	γ'	ιζ'	ι'

Hoc anno Epiphanio Præsule mensis Junii die quinto, indictione decima quinta, post Episcopatus annos sexdecim, & menses tres vivis erepto, Hæreticus Anthimus Trapezuntinus Episcopus in sedem Constantinopol. translatus est. Romanus autem Pontifex Agapetus Constantinop. hoc anno profectus, adversus impium Severum, & Halicarnassi Antistitem Julianum, & reliquos alios Theopaschitas Concilium convocavit: Ex his Anthimus Constantinop. Episcopus tamquam eorum sententiæ particeps, cum sedem mensibus decem tenuisset, munere abdicatus, & depulsus est. Menas vero Presbyter & hospitii cui Sampson nomen, Præpositus a Romano Pontifice Agapeto in ejus locum ordinatus. Romanus ille Pontifex Agapetus Byzantii moram agens in Domino quievit. Annum unum tenuit Pontificatum: & in demortui vicem consecratus est Sylvester: qui anno solo vixit.

Edit. Paris. pag. 184.

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἐπιφανίου ἐπισκόπου τελευτήσαντος μηνὶ Ἰουνίῳ ε'. ἰνδ. ιε'. ἐπισκοπήσαντος ἔτη ις'. καὶ μῆνας γ'. Ἄνθιμος αἱρετικὸς ἐπίσκοπος Τραπεζουντίων μετετέθη ἐν ΚΠ. Ἀγαπητὸς δὲ ὁ ἐπίσκοπος Ῥώμης ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἀνελθὼν ἐν ΚΠ. σύνοδον ἐκρότησε κατὰ τοῦ δυσσεβοῦς Σεβήρου, καὶ Ἰουλιανοῦ Ἁλικαρνασέως, καὶ τῶν λοιπῶν Θεοπασχιτῶν· ἐν οἷς καὶ Ἄνθιμος ὁ ἐπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ὁμόφρων αὐτῶν καθαιρεθεὶς, ἐξεβλήθη, ἐπισκοπήσας μῆνας ι'. καὶ ἐχειροτονήθη ἀντ' αὐτοῦ Μηνᾶς πρεσβύτερος καὶ ξενοδόχος τῶν Σαμψὼν ὑπὸ Ἀγαπητοῦ τοῦ Πάππα Ῥώμης. Ἀγαπητὸς δὲ ὁ ἐπίσκοπος Ῥώμης ἐν Βυζαντίῳ ὢν ἐκοιμήθη· καὶ ἐχειροτονήθη ἀντ' αὐτοῦ Σίλβεστρος ζήσας ἔτος ἕν.

				Rom. Episc. Sylvester annis 1.	CP. Episc. Menas annis 16.		Alex. Episc. Gaianus ann. 1.	
		12	13	1	1	4	1	11

				Ῥωμ. ἐπίσκ. Σίλβεστρος ἔτος α'.	ΚΠ. ἐπίσκ. Μηνᾶς ἔτη ις'.		Ἀλεξ. ἐπίσκ. Γαϊανὸς ἔτος α'.	
		ια'	ιγ'	α'	α'	δ'	α'	ια'

Hoc anno mensis Decembris die vigesimo septimo, indictione prima, priora magnæ Ecclesiæ peracta sunt Encænia. Processit vero supplicantis populi cœtus e sanctæ Anastasiæ templo, Patriarcha Mena in Imperatoris curru sedente, &

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Δεκεμβρίῳ κζ'. ἰνδικτιῶνος πρώτης γέγονε τὰ πρότερα ἐγκαίνια τῆς μεγάλης ἐκκλησίας· καὶ ἐξῆλθεν ἡ λιτὴ ἀπὸ τῆς ἁγίας Ἀναστασίας, καθημένου Μηνᾶ τοῦ Πατριάρχου ἐν τῷ βασιλικῷ ὀχήματι,

καὶ τοῦ βασιλέως συλλιτανεύοντος τῷ λαῷ. γίνονται οὖν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς καύσεως τῆς ἁγιωτάτης μεγάλης ἐκκλησίας μέχρι τῶν ἐγκαινίων ἔτη πέντε μῆνες ια'. καὶ ἡμέραι ι'.

A ipso Imperatore inter plebem procedente. Ab incensae igitur sanctissimae Ecclesiae die ad ejus dedicationem anni quinque, menses undecim, & dies decem intercesserunt.

				Ρωμ. ἐπίσκ. Βιγίλιος ἔτη ιη'.			Αλεξ. ἐπίσκ. Θεοδόσιος ἔτη β'.	
		ιβ'	ιδ'	α'	β'	ε'	α'	ιβ'

				Romae Episc. Vigilius annis 18.			Alexand. Episc. Theodosius annis 2.	
		12	14	1	2	5	1	12

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐκίνησαν οἱ Βουλγάρεις δύο ῥῆγες μετὰ πλήθους Βουλγάρων καὶ δρούγγου εἰς τὴν Σκυθίαν καὶ Μυσίαν, στρατηλάτου ὄντος τῆς Μυσίας Ἰουστίνου, καὶ τῆς Σκυθίας Βαουδαρίου. οἵτινες ἐξελθόντες κατὰ τῶν Βουλγάρων, συνέβαλον πόλεμον, καὶ ἐσφάγη Ἰουστῖνος ὁ στρατηλάτης ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἐγένετο ἀντ' αὐτοῦ ὁ Κωνσταντῖνος ὁ Φλωρεντίου. καὶ ἦλθον οἱ Βουλγάρεις ἕως τῶν μερῶν τῆς Θρᾴκης. καὶ ἐξῆλθε κατ' αὐτῶν ὁ στρατηλάτης Ἰλλυρικοῦ Ἀκοὺμ, ὁ Οὖννος, ὃν ἐδέξατο ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος καὶ μέσον βαλόντες τοὺς Βουλγάρους ἔκοψαν αὐτοὺς, καὶ ἀπέκτειναν πλῆθος πολλά. καὶ ἐξετίναξαν πᾶσαν τὴν πραῖδαν, καὶ ἐνίκησαν κατὰ κράτος, φονεύσαντες καὶ τοὺς δύο ῥῆγας αὐτῶν. καὶ ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτοὺς μετὰ χαρᾶς ὑπήντησαν αὐτοὺς ἄλλοι Βουλγάρεις, καὶ ἐσώκισαν αὐτοὺς φεύγοντας, Κωνσταντῖνον, καὶ τὸν Ἀκοὺμ, καὶ Γοδίλλαν. καὶ ὁ μὲν Γοδίλλας μετὰ τὸ παραμηρίδιν αὐτοῦ κόψας τὸν σωκὸν, ἐξέφυγεν. ὁ δὲ Κωνσταντῖνος σὺν τῷ Ἀκοὺμ συνελήφθησαν ζῶντες. καὶ τὸν μὲν Κωνσταντῖνον δέδωκαν λαβόντες χίλια νομίσματα, καὶ ἦλθεν ἐν ΚΠ τὸν δὲ Ἀκοὺμ ἐκράτησαν εἰς τὴν ἰδίαν πατρίδα μετὰ καὶ ἄλλων αἰχμαλώτων.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει παρέλαβεν ὁ Χοσρόης βασιλεὺς Περσῶν Ἀντιόχειαν τῆς Συρίας τὴν μεγάλην, καὶ εἰσῆλθεν ἐν Ἀπαμείᾳ, καὶ ἑτέραις πόλεσιν.

B Hoc anno Bulgari reges duo cum Bulgarorum innumera multitudine & drungo in Scythiam & Mysiam, militiae Magistrum in Mysia Justino, & in Scythia Baudario agente, arma moverunt. Isti Bulgaris in adversum progressi, commiserunt praelium, in quo Justinus militiae Magister cecidit, in cujus locum Constantinus Florentii filius suffectus est: & ad partes usque Thraciae irruperunt Bulgari. In eos autem Acum patria Unnus, quem e sacro fonte suscepit Imperator per Illyricum militiae Magister expeditionem suscepit: Igitur Romani Bulgaros undique suis copiis interclusos ferro caedentes, innumeram ex eis multitudinem prostraverunt, praedam omnem abegerunt, sublatisque regibus eorum duobus, praeclaram sua virtute tulerunt victoriam. E pugna revertentibus ac laetis alii Bulgari occurrerunt & Constantinum, Acum, & C Godillam fugientes soco velut reste interceperunt. Godillas quidem soco siccae opera rescisso, effugit: Constantinus autem una cum Acum vivus comprehensus est. Constantinus certe nummorum mille pretio redemptus Constantinopol. rediit: Acum vero retento cum caeteris captivis ad proprios lares remeaverunt.

Edit. Paris. pag. 185.

Hoc eodem anno Persarum rex Chosroes magnam Antiochiam, quae est in Syria, cepit: & in Apameam aliasque civitates armorum vi sibi subactas, victor ingressus est.

Κόσμου ἔτη ,ϛλγ'.	Τῆς θείας σαρ. φλγ'.	Ρωμ. βασιλ. Ἰουστινιανὸς ἔτη λη'.	Περσῶν βασ. Χοσρόης ἔτη μη'.	Ρωμ. ἐπίσκ. Βιγίλιος ἔτη ιβ'.	Κωνστ. ἐπίσκ. Μηνᾶς ἔτη ιϛ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη ια'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Θεοδόσιος ἔτη β'.	Ἀντ. ἐπίσκ. Εὐφραίμιος ἔτη ιη'.
		ιγ'	ιε'	β'	γ'	ϛ'	β'	ιγ'

D

Anni mundi 6033.	Divinae Incarn. 533.	Rom. Imp. Justinianus annis 38.	Persarum rex Chosroes annis 48.	Romae Episc. Vigilius annis 12.	Constant. Episc. Menas annis 16.	Hierosol. Episc. Joannes annis 11.	Alex. Episc. Theodosius annis 2.	Ant. Episc. Euphraemius annis 18.
		13	15	2	3	6	2	13

Τούτῳ τῷ ἔτει προσερρύη Ῥωμαίοις Μοῦνδος, ἐκ τοῦ γένους τῶν Γηπαίδων κατερχόμενος, υἱὸς Γιέσμου, ὅστις μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἦλθε πρὸς ῥῆγα τὸν θεῖον αὐτοῦ, ἀπὸ μητρὸς ῥῆγα ὄντα τοῦ Σιρμίου, καὶ γνοὺς τοῦτο ὁ ῥὴξ Ῥώμης ὁ Θευδέριχος, πέμψας πρὸς αὐτὸν, καὶ πεισθεὶς, ἀπῆλθε πρὸς αὐτὸν, καὶ ἦν μετ' αὐτοῦ συμμαχῶν αὐτῷ. μετὰ δὲ τὴν τελευτὴν Θευδερίχου, ἦλθεν ἐπὶ τὸν Δανούβιον ποταμὸν, καὶ ᾐτήσατο τὸν βασιλέα Ἰουστινιανὸν εἶναι ὑπὸ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ. καὶ ἦλθεν ἐν ΚΠ. καὶ πολλὰ αὐτὸν φιλοτιμησάμενος ὁ βασιλεὺς καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἀπέλυσεν αὐτοὺς, ποιήσας αὐτὸν στρατηλάτην τοῦ Ἰλλυρικοῦ. καὶ ἐν τῷ παραγενέσθαι αὐτὸν εἰς τὸ Ἰλλυρικὸν, ἐξῆλθον οἱ Βουλγάρεις πλῆθος πολὺ, καὶ ὁρμήσας κατ' αὐτῶν πάντας ἀνῄλωσε. καὶ ἀπέστειλεν ἐν ΚΠ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τῶν ἡγεμόνων αὐτῶν μετὰ καὶ ἄλλων, καὶ ἐπόμπευσαν αὐτοὺς ἐν τῷ ἱππικῷ. καὶ ἐγένετο εἰρήνη βαθεῖα ἐν τῇ Θρᾴκῃ, μηκέτι τολμώντων τῶν

Hoc anno Mundus e Gepedibus suum genus trahens, Giesmi filius, qui post patris obitum ad avunculum ex matre Sirmii regem accessit, in Romanorum partes transiit. Eo cognito Romae rex Theuderichus Legatos ad eum misit; quorum verbis ille suasus, ad Theuderichum profectus, cum eo moratus est, armorum ejus socius factus. Theudericho fatis functo ad Danubium flumen venit, & ab Imperatore Justiniano imperii subditum se deinceps haberi postulavit. Quinetiam E Constantinopol. accessit, quem Imperator una cum filio maximis muneribus donatum, & Illyrici Magistrum militiae renunciatum a se dimisit. Illyricum versus iter agenti, & jam proximo Bulgarorum manus innumera praeclusit iter: ipse nihilominus viam ferro aperuit, & irruens in adversos delevit omnes. Selectos vero ex captivis Duces cum aliis pluribus Constantinopol. misit, quos publicis affectos ludibriis per Circum traduxerunt. Exinde profunda pax per Thraciam acta, Unnis

Danubium trajicere nusquam amplius ausi. Porro Bulgarorum captivos in Armeniam & Lazicen misit Imperator, & in militares numeros retulit.

							Alex. Episc. Paulus annis 2.	
		14	16	3	4	7	1	14

							Ἀλεξ. ἐπίσκ. Παῦλος ἔτη β'	
		ιδ'	ιϛ'	γ'	δ'	ζ'	α'	ιδ'

Οὔννοι περάσαι τὸν Δανοῦβιν. τοὺς δὲ αἰχμαλώτους τῶν Βουλγάρων ἔπεμψεν ὁ βασιλεὺς εἰς Ἀρμενίαν, καὶ εἰς Λαζικὴν, καὶ κατετάγησαν ἐν τοῖς Νουμέροις ἀριθμοῖς.

Hoc anno, qui Justiniani decimus quartus, Persarum rex Chosroes quartam irruptionem in Romanorum ditionem fecit: jamque in Comagenarum provinciam delatus Palæstinam, & ipsam Hierosolymam, dona in ipsa reposita deprædaturus, aggredi meditabatur. Eam quippe regionem fertilissimam, & ejus incolas auro pecuniisque felices audierat. Romani vero impendenti ruinæ in adversum ire negligebant. Etenim munita quæque loca occupantes, ea pro viribus singuli defendere, & in eis quærere salutem. Eo nuncio accepto, Belisarium ex Occidentis partibus denuo reversum in Persas mittit Justinianus. Belissarius equis publicis vectus celeri cursu in Euphtatesiam delatus est. Nepos autem Imperatoris Justus una cum Buze Orientalis militiæ Magistro Hierapolim se recepit: illi cum Belissarium adesse novissent, ad se accedere, & Hierapolim armis tutari literis suis rogant. Sed Belissarius ipsos rescriptis objurgavit, ex æquo & bono unam urbem ut protegeret, non esse, dicens, ac interim per Romanorum ditionem hostes libere divagari, reliquasque imperii urbes devastare permitteret. Neque latet vos sane, mortem virtute ornatam, salute citra pugnæ discrimen comparata, longe præstantiorem: nec enim salutem eam merito dixerim, sed proditionem manifestam. Verum relicta mora accedite vos in Europum pagum, quo collecto exercitu omni, si Deus concesserit, hostes me superaturum confido. His auditis animos resumpserunt Proceres, & Justo cum paucis ad civitatis Hierapoleos defensionem relictis, reliqui Europum se contulerunt. Chosroes ubi Belissarium, & Romanum exercitum omnem ad Europum castra metatum intellexit, hæsit attonitus, & non ultra progredi statuit, quin potius Abandazem, qui ei ab Epistolis, & in rebus gerendis vir strenuus erat, quasi prætexendis querimoniis, quod Legatos de pacis fœderibus servandis tractaturos Imperator Justinianus non misisset in Persidem, at reipsa Ducem ipsum, & ejus exercitum, & castra exploraturum destinavit. Eum Legationis gratia proficisci audiens Belissarius, ipse hominum, quorum magnitudo corporisque forma reliquis præstabat, millibus sex electis, a castris nonnihil remotius quasi venaturus processit. Porro Diogenem Satellitem, & Adulium virum Armenium, cum equitibus mille quasi fluminis vada experturis, flumen trajicere imperavit. Cæterum ubi Legatum jam adesse cognovit, in loco deserto, tamquam apparatu relicto, & absque proposito se advenisse significaret, papylionem fixit: milites autem ad tentorii utrumque latus jussit consistere (Thraces erant illi, Illyrii, Gotthi, Eluri, quibus etiam Vandali & Maurusii fuerant adjuncti) & planitiei spatium plurimum occupare: Ministrantes quippe non referebant, nec uno se

Τούτῳ τῷ ἔτει τῷ ιδ'. Ἰουστινιανοῦ Χοσρόης ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς τετάρτην εἰσβολὴν εἰς τὴν Ῥωμαίων γῆν ἐποιήσατο. ἐλθόντι δὲ εἰς τὴν τῶν Κομμαγηνῶν χώραν, κατὰ Παλαιστίνης καὶ Ἱεροσολύμων διενοεῖτο χωρεῖν, ὅπως τὰ ἐν Ἱεροσολύμοις κειμήλια λῄσηται. χώραν γὰρ ταύτην ἀγαθὴν καὶ πολύχρυσον οἰκήτορας ἤκουσεν εἶναι. Ῥωμαῖοι δὲ τούτοις ὑπαντιάζειν τρόπῳ οὐδενὶ διενοοῦντο. τὰ δὲ ὀχυρώματα καταλαβόντες, ὡς ἕκαστος ἐδύνατο, ταῦτα διαφυλάττειν, καὶ αὐτοὶ σώζεσθαι ἐβούλοντο. γνοὺς δὲ ταῦτα Ἰουστινιανὸς, Βελισάριον αὖθις ἐκ τῆς ἑσπερίας ἐληλυθότα εἰς αὐτοὺς ἔπεμψεν. ὁ δὲ ἵπποις τοῖς τοῦ δημοσίου ὀχούμενος τάχει πολλῷ εἰς τὴν Εὐφρατησίαν ἀφίκετο. Ἰοῦστος δὲ ὁ τοῦ βασιλέως ἀνεψιὸς σὺν Βούζῃ τῷ στρατηγῷ τῆς ἑῴας ἐν Ἱεραπόλει καταφυγὼν ἐτύγχανεν. ἀκούσας δὲ Βελισάριον ἥκειν γράφουσι πρὸς αὐτοὺς ἀφικέσθαι, καὶ τὴν Ἱεράπολιν διαφυλάττειν. ὁ δὲ Βελισάριος τούτους λίαν κατεμέμψατο, γράψας πρὸς αὐτούς· οὐ δίκαιον εἶναι μίαν πόλιν φυλάττειν, καὶ τοὺς ἐχθροὺς ἀφεῖναι ἐπὶ τῇ τῶν Ῥωμαίων χώρᾳ μετὰ ἀδείας βαδίζειν, καὶ τὰς τῆς βασιλείας πόλεις λυμαίνεσθαι· οἶδε γὰρ ἴστε, ὅτι σὺν τῇ ἀρετῇ τὸ ἀπολωλέναι, τοῦ σεσῶσθαι ἀμαχητὶ ἄμεινον. οὐ γὰρ ἂν σωτηρία τοῦτο κληθείη, ἀλλὰ προδοσία δικαίως. ἀλλ' ἥκετε τάχιστα εἰς Εὔρωπον χωρίον, κἀκεῖ συλλέξας τὸ στράτευμα ὅλον, ὡς ἂν ὁ Θεὸς θέλῃ, ἐλπίδα ἔχω τοὺς πολεμίους ἐργάσασθαι· ταῦτα ἀκούσαντες οἱ ἄρχοντες ἐθάρσησαν, καὶ Ἰοῦστον μὲν σὺν ὀλίγοις τισὶ φυλάττειν τὴν Ἱεράπολιν ἀπέλιπον· οἱ δὲ λοιποὶ εἰς Εὔρωπον ἦλθον. γνοὺς δὲ Χοσρόης Βελισάριον καὶ πάντα τὸν στρατὸν Ῥωμαίων στρατοπεδεύεσθαι ἐν Εὐρώπῳ, ἐξέστη, καὶ πρόσω μὲν ἐλαύνειν, οὐκ ἐτόλμα. Ἀβανδάζην δὲ τὸν γραμματέα ἄνδρα συνετὸν πρὸς Βελισάριον ἔπεμψε, τόν τε στρατηγὸν κατασκεψόμενον, καὶ τὸ στρατόπεδον, τῷδε λόγῳ δῆθεν μεμψόμενον, ὅτι βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς τοὺς πρέσβεις ἐν Περσίδι οὐκ ἔπεμψε τὴν εἰρήνην πρυτανεύσοντας. ὁ δὲ Βελισάριος μαθὼν τὸν πρεσβευτὴν ἥκειν, αὐτὸς μὲν ἑξακισχιλίους ἐπιλεξάμενος, εὐμήκεις τε, καὶ τὰ σώματα καλοὺς, ἄπωθεν τοῦ στρατοπέδου κυνηγήσων ἐξῄει. Διογένη δὲ τὸν δορυφόρον, καὶ Ἀδόλιον ἄνδρα Ἀρμένιον τὸν ποταμὸν διαβῆναι σὺν ἱππεῦσι χιλίοις ἐκέλευσεν, ὡς ψηλαφήσοντας τὴν τοῦ ποταμοῦ διάβασιν. Βελισάριος δὲ ἐπεὶ τὸν πρεσβευτὴν ἐγγὺς ἐρχόμενον ἔγνω, τὸν παπυλεῶνα ἐπήξατο ἐν χωρίῳ ἐρήμῳ, παραδηλῶν ὅτι οὐδεμιᾷ παρασκευῇ ἐνταῦθα ἥκει. τοὺς δὲ στρατιώτας διετέταξε τῆς μὲν καλύβης ἐφ' ἑκάτερα εἶναι, Θρᾷκάς τε, καὶ Ἰλλυριοὺς, Γότθους τε, καὶ Ἐλούρους, μεθ' οὓς Οὐανδήλους, καὶ Μαυρουσίους, τοῦ πεδίου ἐπιπλεῖστον· διεκόνουν γὰρ οὐ εἰς ἕνα τόπον, ἀλλ' ἐβάδιζον εἰλισ-

σόμενοι, ὡς κυνηγοῦντες, καὶ παρέργως, τὸ δοκεῖν, τὸν Χοσρόου πρεσβευτὴν ἔβλεπον· διεζωσμένοι τε ἐβάδιζον, καὶ φαιδροὶ τὰ πρόσωπα, πελέκεις βαστάζοντες, καὶ ἐμπύλους. ὁ μὲν Ἀβανδάνης εἰς ὄψιν Βελισαρίου ἐλθὼν, λυπεῖσθαι τὸν Χοσρόην ἔφασκεν, ὅτι δὴ καθ' ἃ συνέθετο, οὐκ ἔπεμψεν Ἰουστινιανὸς πρέσβεις πρὸς αὐτὸν περὶ τῆς εἰρήνης, καὶ ἠνάγκασε Χοσρόην κατὰ Ῥωμαίων στρατεύσασθαι. Βελισάριος δὲ ἀντ' οὐδενὸς τούτους τοὺς λόγους ἐποιεῖτο, τὸν Χοσρόην λέγων αἴτιον τοῦ πολέμου. εἰ γὰρ εἰρήνης ἤρατο, οὐκ ἂν εἰς τὴν τῶν Ῥωμαίων γῆν ἀφικόμενος ταύτην ἐζήτει· ἀλλ' εἰς τὴν ἰδίαν χώραν μένων, τοὺς πρέσβεις ἐξεδέχετο. καὶ ταῦτα εἰπὼν, τὸν πρεσβευτὴν ἀπεπέμψατο. ὁ δὲ πρὸς Χοσρόην ἀφικόμενος, ἔφη στρατηγὸν ἑωρακέναι Βελισάριον συνετόν τε καὶ ἀνδρεῖον ὑπεράγαν, στρατιώτας δὲ οἵους αὐτὸς ἄλλοις οὐ πώποτε εἶδεν, ὡς τὴν εὐκοσμίαν ἐθαύμασα ἐκ διαφόρων ἐθνῶν συνειλεγμένους, καὶ συνεβούλευσε Χοσρόῃ μὴ συμπλέκεσθαι εἰς μάχην μετ' αὐτοῦ, ὅπως μὴ ἡττηθέντος αὐτοῦ τὸ πᾶν διαπέσῃ τῆς τῶν Περσῶν βασιλείας ἐν γῇ Ῥωμαίων ὑπάρχοντι, καὶ φυγῆς τόπον μὴ ἔχοντι. καὶ νικᾶν αὐτὸν οὐ μέγα. στρατηγὸν γὰρ τῶν Ῥωμαίων καὶ μόνον νικήσειν. ὁ δὲ Χοσρόης τῇ τούτου παραινέσει ἀναστρέφειν εὐθὺς ἐπὶ τὰ ἴδια διενοεῖτο. ἐφοβεῖτο γὰρ τὴν διάβασιν τοῦ ποταμοῦ ποιήσασθαι, ὡς τῶν Ῥωμαίων ταύτην κατεχόντων. καὶ πολλὰ διαλογισάμενος, ἀπέστειλε πρὸς Βελισάριον παρακαλῶν αὐτὸν τοὺς τὸν ποταμὸν διαβάντας ἀναστεῖλαι, καὶ τούτῳ τὴν πάροδον ἀκωλύτως παρέχειν. Βελισάριος δὲ εὐθὺς πρὸς αὐτὸν πρέσβεις ἔπεμψε, καὶ τοῦτον τῆς ἀναχωρήσεως ἐπῄνεσε, καὶ πρέσβεις ἐκ τοῦ βασιλέως συντόμως διεβεβαιοῦτο, ὅπως τὴν εἰρήνην βραβεύσωσιν. ἠξίου δὲ Χοσρόης τὸν Βελισάριον διὰ τῆς τῶν Ῥωμαίων γῆς τὴν πάροδον ποιήσασθαι ἀκινδύνως. ὁ δὲ Βελισάριος Ἰωάννην τὸν Ἐδεσηνὸν ἄνδρα διαφανέστατον ὅμηρον τῷ Χοσρόῃ ἀπέστειλε πρὸς τὸ ἀκινδύνως παρελθεῖν αὐτὸν τὴν τῶν Ῥωμαίων χώραν. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι τὸν Βελισάριον ἐν εὐφημίαις εἶχον. μᾶλλον δὲ ἐνδοκιμάσαντα ἐν τούτῳ τῷ ἔργῳ, ἢ ὅτε Γελίμερά τε δορυάλωτον καὶ Οὐίττιγιν τοὺς δύο βασιλεῖς εἰς Βυζάντιον ἤγαγεν. ἦν γὰρ ὡς ἀληθῶς λόγου τε καὶ ἐπαίνου ἄξιον, πεφοβημένων τῶν Ῥωμαίων, καὶ ἐν τοῖς ὀχυρώμασι κρυπτομένων πάντων, Χοσρόου δὲ στρατῷ μεγάλῳ ἐν μέσῳ γεγονότος τῆς τῶν Ῥωμαίων ἀρχῆς, ἄνδρα ἕνα ἐν ὀξεῖ δρόμῳ ἐκ Βυζαντίου ἥκοντα ἀπ' ἐναντίας τοῦ τῶν Περσῶν βασιλέως στρατοπεδεύσασθαι. Χοσρόην δὲ ἐκ τοῦ ἀπροσδοκήτου τῇ τούτου σοφίᾳ ἐξαπατηθέντα ἄπρακτον εἰς οἰκείαν ἀναχωρῆσαι χώραν.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Τιμοθέου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας τελευτήσαντος, Σεβῆρος ὁ δυσσεβὴς Ἀντιοχείας μοιχὸς πρόεδρος, καὶ Ἰουλιανὸς ὁ Ἁλικαρνασεὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ φυγόντες, περὶ φθαρτοῦ τε καὶ ἀφθάρτου διενεχθέντες κατ' ἀλλήλων γεγόνασιν, ὡς ἀληθείας ὄντες ἀλλότριοι. καὶ οἱ μὲν Θεοδόσιον, οἱ δὲ Γαϊνᾶν προεβάλλοντο εἰς ἐπίσκοπον Ἀλεξανδρείας· καὶ Γαϊνᾶς μὲν ἐκράτησε τῆς ἐπισκοπῆς ἐνιαυτόν· ὁ δὲ Θεοδόσιος δύο. τούτους δὲ Ἰουστινιανὸς

Edit. Paris. pag. 187.

loco continebant; sed hinc inde agglomerati & vagantes, venatorum more discurrebant; obiter vero, & quasi aliud agentes Chosrois Legatum se videre simulabant: & præcincti alioquin, & vultu hilari progrediebantur, gestabantque secures & bipennes. Abandanes itaque in Belissarii conspectum ductus, Chosroem dolere dixit, quod neglectis pactis Legatos de pace colloquuturos ad se non misisset Justinianus, ac proinde ad bellum Romanis inferendum Chosroem coegisset. Belissarius quasi minimi sermones ejus haberet belli causam omnem in Chosroem velut in ejus auctorem referre. Si pacis etenim cupidine tenebatur, nusquam certe in Romanorum ditionem ingressus, eam exquisiisset: quin potius propria stans regione Legatorum adventum fuisset præstolatus. His dictis Legatum dimisit. Legatus ad Chosroem reversus Belissarium Ducem virum prudentia eximium, & animi fortitudine conspicuum se vidisse retulit: milites vero ex diversis gentibus coactos, quantum quidem ex armorum ornatu conjicere licuit, quales alios me vidisse nusquam memini. Cum hujusmodi igitur bello decertare nusquam auctor fieret, ne ipso superato, genus omne Persarum regnique summa in Romanorum ditione periculum experiretur; nec tamen receptui commodum reperiret locum. Si vincerent, non magni quidem æstimandum: unius etenim soliusque Romanorum Ducis superiores evaderent. Chosroes ejus monitu propriam sedem repetere cogitabat: fluminis enim vadum, Romanis illud occupantibus, tentare verebatur. Multa igitur secum animo reputans, tandem ad Belissarium misit postulans, ut eos, qui amnem trajecerant revocaret, sibique tutum pararet discessum. Extemplo Legatis ad eum missis secessum laudavit Belissarius, brevique delegandos ab Imperatore affirmavit, qui firmam cum eo pacem constituerent. Chosroes autem per Romanorum terras transitum a periculo immunem habere postulabat. Eapropter Joannem Edessenum virum Illustrissimum ad Chosroem, quo tutius per Romanorum terras incedere possit, obsidem misit. Interim Romani Belissarium felicibus votis faustisque acclamationibus prosequebantur; majorem nimirum ex eo facto gloriam adeptum, quam cum Gelimerem bello captum atque Vertigem duos reges Constantinopolim perduxit. Et fuit re vera memoratu & laude dignum illud facinus, quod cum Romani universi timore perculsi in munitiora loca se abdidissent, & Chosroes in medias Romani imperii provincias penetrasset, unus homo celeri cursu Byzantio advectus castra Persarum regis exercitui opponere ausus est: suaque sapientia effecit, ut Chosroes re inopinata deceptus, domum infecto negotio repeteret.

pag. 188.

Eodem etiam anno Timotheo Alexandriæ Episcopo defuncto, impius Severus Antiochiæ adulter Præses, & Julianus Halicarnassensis Alexandria fugientes, de corruptibili & incorruptibili motis quæstionibus ad invicem dissidentes, tamquam veritatis alieni, deprehensi sunt. Et hi quidem Theodosium, Gainam alii Alexandriæ promoverunt Episcopum: & Gainas certe per annum tenuit Episcopatum, per duos Theodosius. Eos demum litteris accitos Constantinopolim advenire, & ab invicem separatos vivere mandavit Justinianus, ac

demum Paulum quemdam de fide recte sentire existimatum renunciavit Alexandriæ Antistitem. Hic Ecclesiasticis in precibus & sacrificiis memoriam sacrilegi Severi faciens, irati imperatoris jussu Episcopatus dignitate motus, Hierosolymam tandem profectus, ibi moratus est.

A πέμψας ἤγαγεν ἐν Βυζαντίῳ, καὶ ἀλλήλων κεχωρισμένους διαιτᾶσθαι προσέταξε. Παῦλον δέ τινα δοκούμενον εἶναι ὀρθόδοξον ἐπίσκοπον Ἀλεξανδρείας προεβάλετο. οὗτος δὲ μνήμην Σευήρου τοῦ ἀνιέρου ποιήσας ἐξεβλήθη τῆς ἐπισκοπῆς ὀργῇ τοῦ βασιλέως, καὶ ἐλθὼν διέτριβεν εἰς Ἱεροσόλυμα.

		15	17	4	5	8	2	15

		ιϛ'	ζ'	δ'	ε'	η'	β'	ιε'

Hoc anno, mense Octobri, indict. quinta, mortalitas horrenda Byzantii incubuit. Eodem quoque anno Hypapante, sive Occursus Domini mensis Februarii die 2. celebrari cœpit. Augusti etiam mensis decimo sexto, eadem indictione, ingens terræ motus Constantinopoli auditus, ex quo templa, ædes, & maxime murus, qui ad Urbis Chrysen portam, corruit. Lancea pariter, quam statua Sancti Constantini in foro erecta, & Xerolophi statuæ manus dextera decidit in terram: inde plurimi mortem oppetiere, & ingens timor omnium animos pervasit.

Edit. Paris. pag. 153.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐν μηνὶ Ὀκτωβ. ἰνδικτ. ε'. γέγονεν ἐν Βυζαντίῳ τὸ μέγα θανατικόν. καὶ τῷ αὐτῷ χρόνῳ ἡ ὑπαπαντὴ τοῦ Κυρίου ἔλαβεν ἀρχὴν ἐπιτελεῖσθαι ἐν τῷ Βυζαντίῳ τῇ δευτέρᾳ τοῦ Φεβρουαρίου μηνός. καὶ τῷ Αὐγούστῳ μηνὶ ιϛ'. τῆς αὐτῆς πέμπτης ἰνδικτ. ἐγένετο B σεισμὸς μέγας ἐν ΚΠ. καὶ ἔπεσον αἱ ἐκκλησίαι, καὶ οἶκοι, καὶ τὸ τεῖχος μάλιστα τὸ κατὰ τὴν Χρυσῆν πόρταν. ἔπεσε δὲ καὶ ἡ λόγχα ἣν ἐκράτει ὁ ἀνδριὰς ὁ ἑστὼς εἰς τὸν φόρον τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου, καὶ ἡ δεξιὰ χεὶρ τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Ξηρολόφου· καὶ ἀπέθανον πολλοί, καὶ ἐγένετο φόβος μέγας.

								Alex. Episc. Zoilus annis 7.	
			16	18	5	6	9	2	15

							Ἀλεξ. ἐπίσκ. Ζωΐλος ἔτη ζ'.	
		ιϛ'	ιη'	ε'	ϛ'	θ'	β'	ιε'

Hoc anno regem Exumitarum (Indiam isti habitant, & Judæorum religionem colunt) ex hujusmodi causa bellum sustinere contigit. Exumitarum rex interiorem Ægyptum occupat, & Judæorum opiniones sectatur. Romani porro mercatores ad Exumitam & interiores Indorum Æthiopumque partes per Homeritarum terras penetrant. Mercatores istos, ut moris erat, per Homeritæ montes iter agentes, rex Homeritarum Damianus, direptis eorum facultatibus omnibus, occidit: eo quod Romani, ajebat, Judæos secum habitantes vexant, & mortem eis non verentur inferre: Ex quo commercium interiorum Indorum Exumitæ diremptum fuit. Iratus itaque Exumitarum rex Adad Homeritæ significavit: Prohibitis Romanis mercatoribus ad nos usque accedere, regnum meum, & interiorem Indiam omnem magno damno affecisti. Ita demum magnis inter se inimicitiis susceptis, mutuo inter se bello contendebant. Cumque jam in aciem congressuri essent, Exumitarum rex Adad voto se devinxit in hanc mentem. Si Humeritæ superior rediero, Christianus fiam: & in Christianorum gratiam bello deinceps decertabo. Deo igitur opitulante, magnam ille retulit victoriam, regemque Damianum vivum captivum egit, Homeritarum regionem, eorumque regiam reddidit plane subditam: Gratiasque Deo Exumitarum rex subinde persoluturus, Episcopum atque Clericos ad se mitti, & se suosque de Christiana religione doceri, missis ad Imperatorem Justinianum Legatis, expetiit. Eo nuncio Justinianus supra modum lætatus, Episcopum, quem ipsi vellent, dari jussit. Legati diligenti examine præmisso, sancti Joannis in magna Alexandrina Ecclesia Paramonarium, virum pietate ornatum, & servata virginitate celebrem, annorum duorum & sexaginta delegerunt. Eo igitur abducto, ad regem Adad & propriam regionem redierunt. Ita demum Christi fidem professi, baptismi lumine cuncti fuerunt illustrati.

Edit. Paris. pag. 189.

C Τούτῳ τῷ ἔτει συνέβη πολεμῆσαι τὸν βασιλέα τῶν Ἐξουμιτῶν Ἰνδῶν Ἰουδαίων ἐξ αἰτίας τοιαύτης. ὁ τῶν Ἐξουμιτῶν βασιλεὺς ἐνδότερός ἐστι τῆς Αἰγύπτου, Ἰουδαΐζων. οἱ δὲ τῶν Ῥωμαίων πραγματευταὶ διὰ τῶν Ὁμηριτῶν εἰσέρχονται ἐπὶ τὴν Ἐξουμίτην, καὶ τὰ ἐνδότερα μέρη τῶν Ἰνδῶν καὶ Αἰθιόπων. τῶν δὲ πραγματευτῶν κατὰ τὸ εἰωθὸς εἰσελθόντων εἰς τοὺς ὁρίους τοῦ Ὁμηρίτου, Δαμιανὸς ὁ τούτων βασιλεὺς ἐφόνευσεν αὐτοὺς, καὶ ἀφείλετο πάντα τὰ αὐτῶν, λέγων· ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι κακοποιοῦσιν τοὺς ἐν τῇ χώρᾳ αὐτῶν Ἰουδαίους, καὶ φονεύουσι αὐτούς. καὶ ἐκ τούτου ἔλυσαν τὴν πραγματείαν τῶν ἐνδοτέρων Ἰνδῶν τοῦ Ἐξουμίτου. καὶ ἀγανακτήσας ὁ τῶν Ἐξουμιτῶν βασιλεὺς ὁ Ἀδὰδ ἐδήλωσεν τῷ Ὁμηρίτῃ, ὅτι ἔβλαψας τὴν βα- D σιλείαν μου, καὶ τὴν ἐνδοτέραν Ἰνδίαν, κωλύσας τοὺς Ῥωμαίων πραγματευτὰς τοῦ εἰσέρχεσθαι πρὸς ἡμᾶς. καὶ ἦλθον εἰς ἔχθραν μεγάλην, καὶ συνέβαλον πόλεμον μετ' ἀλλήλων. καὶ ἐν τῷ μέλλειν αὐτοὺς πολεμεῖν, Ἀδὰδ ὁ τῶν Ἐξουμιτῶν βασιλεὺς ηὔξατο, λέγων ὅτι εἰ νικήσω τὸν Ὁμηρίτην, Χριστιανὸς γίνομαι· καὶ ὅτι ὑπὲρ Χριστιανῶν πολεμῶ. καὶ τῇ τοῦ Θεοῦ ἐνεργείᾳ ἐνίκησε κατὰ κράτος, καὶ ἔλαβεν αἰχμάλωτον ζῶντα Δαμιανὸν τὸν βασιλέα αὐτῶν, καὶ τὴν χώραν αὐτῶν, καὶ τὰ βασίλεια αὐτῶν, καὶ εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ Ἀδὰδ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἐξουμιτῶν, ἔπεμψε πρὸς τὸν βασιλέα Ἰουστινιανὸν λαβεῖν ἐπίσκοπον, καὶ κληρικοὺς, καὶ διδαχθῆναι γενέσθαι Χριστιανούς. καὶ ἐχάρη ἐπὶ τούτῳ μεγάλως ὁ Ἰου- E στινιανός· καὶ ἐκέλευσε δοθῆναι αὐτοῖς ἐπίσκοπον, ὃν ἂν θελήσωσι. καὶ ἐπελέξαντο αὐτοὶ οἱ πρεσβευταὶ περιεργασάμενοι παραμονάριον τοῦ ἁγίου Ἰωάννου ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ μεγάλῃ, ἄνδρα εὐλαβῆ, παρθένον, ὀνόματι Ἰωάννην, ἐτῶν ξβ'. καὶ λαβόντες αὐτὸν ἀπῆλθον εἰς τὴν ἰδίαν χώραν πρὸς Ἀδὰδ τὸν βασιλέα αὐτῶν. καὶ οὕτως ἐπίστευσαν τῷ Χριστῷ, καὶ ἐφωτίσθησαν ἅπαντες αὐτοί.

Κόσμου ἔτη ͵ϛλϛ΄.	Τῆς θείας σαρ. ͵φλϛ΄.	Ρωμ. βασιλ. Ιουστινιανοῦ ἔτη λη΄.	Περσ. βασιλ. Χοσρόης ἔτ. μη΄.	Ρωμ. ἐπισκ. Βιγίλιος ἔτη ιη΄.	ΚΠ. ἐπίσκ. Μηνᾶς ἔτη ις΄.	Ιεροσ. ἐπίσκ. Ιωάννης ἔτη ια΄.	Αλεξ. ἐπίσκ. Ζωΐλος ἔτη ζ΄.	Αντ. ἐπίσ. Εὐφραίμιος ἔτη ιη΄.
		ζ΄.	ιθ΄	ς΄.	ζ.	ι΄	β΄.	ζ΄.

Anni mundi 6036.	Divinæ Incarn. 536.	Rom. Imp. Justinianus annis 38.	Persarũ rex Chosroes annis 48.	Romæ Episc. Vigilius annis 18.	Constant. Episc. Menas annis 16.	Hierosol. Episc. Joannes annis 11.	Alex. Episc. Zoïlus annis 7.	Ant. Episc. Euphraimius annis 18.
		17	19	6	7	10	2	17

A

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Σεπτεμβρίῳ ϛ΄. ἡμέρᾳ πρώτῃ, ἰνδικτιῶνος ἑβδόμης, γέγονε σεισμὸς μέγας εἰς ὅλον τὸν κόσμον, ὡς πεπτωκέναι τὸ ἥμισυ τῆς Κυζίκου. καὶ τῷ αὐτῷ ἔτει ἐπληρώθη ὁ χαλκὸς κίων ὁ μέγας πλησίον τοῦ παλατίου, ὁ λεγόμενος Αὐγουστεύς. καὶ ἀνωρθώθη ἡ στήλη τοῦ βασιλέως Ιουστινιανοῦ ἔφιππος. καὶ τῷ αὐτῷ ἔτει τὶς ἐκ τῶν Ιταλῶν χώρας κομοδρόμος ὀνόματι Ανδρέας ἔχων μεθ᾽ ἑαυτοῦ κύνα ξανθὸν καὶ τυφλόν· ὅς τις κελευόμενος ὑπ᾽ αὐτοῦ ἐποίει θαύματα. ἑστῶτος γὰρ αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγορᾷ, καὶ ὄχλου παρεστῶτος, λάθρα τοῦ κυνὸς ἐκομίζετο τὰ τῶν ἑστώτων δακτυλίδια, χρυσᾶ τε, καὶ ἀργυρᾶ καὶ σιδηρᾶ· καὶ ἐτίθει αὐτὰ εἰς τὸ ἔδαφος, περικαλύπτων αὐτὰ τῷ χώματι. καὶ ἐπέτρεπε τῷ κυνὶ, καὶ ἐπῆρεν, καὶ ἐδίδου ἑκάστῳ τὸ ἴδιον. ὁμοίως καὶ διαφόρων βασιλέων νομίσματα μιγνύμενα ἐπεδίδου κατ᾽ ὄνομα. ἀλλὰ καὶ παρεστῶτος ὄχλου ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, ἐπερωτώμενος ἐδείκνυε τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας, καὶ τοὺς πόρνους, καὶ τοὺς μοιχοὺς, καὶ κνίπας, καὶ μεγαλοψύχους· καὶ ὑπεδείκνυε πάντα μετὰ ἀληθείας, ὅθεν ἔλεγον· ὅτι πνεῦμα ἔχει Πύθωνος.

B

Hoc anno mensis Septembris sexto die, hebdomados primo, indictione prima, magnus terræ motus totum terrarum orbem concussit, adeo ut urbis Cyzici pars media corruerit. Eodem anno ingens illa ænea columna ad Palatium posita, quæ dicitur Augusteus, absoluta est: & equestris Imperatoris Justiniani statua in eam sublata. Eodem pariter anno planus ac circulator quidam, Andreas nomine, ex Italicis partibus adfuit fulvum & orbum lumine circumducens canem, qui ab eo jussus, & ad ejus nutum mira edebat spectacula. Is siquidem in forum, magna populi circumstante caterva, prodiens, annullos aureos, argenteos, & ferreos, clam cane, a spectatoribus depromebat, eosque in solo depositos, aggesta terra cooperiebat. Ad ejus deinde jussum singulos tollebat canis, & unicuique suum reddebat. Similiter diversorum Imperatorum numismata permixta, & confusa, nominatim & sigillatim proferebat: Quinetiam astante virorum ac mulierum circulo, canis interrogatus mulieres uterum gestantes, scortatores, adulteros, parcos ac tenues, ac denique magnanimos; idque cum veritate demonstrabat. Ex quo eum Pythonis spiritu motum dicebant.

Edit. Paris. pag. 190.

C

			ιη΄	κ΄	ζ΄	η΄	ια΄	γ΄	ιη΄

			18	20	7	8	11	3	18

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπανέστη ἡ θάλασσα τῇ Θρᾴκῃ ἐπὶ μίλια τέσσαρα, καὶ ἐκάλυψεν αὐτὴν ἐπὶ τὰ μέρη Ὀδύσσου, καὶ Διονυσοπόλεως, καὶ τὸ Ἀφροδίσιον· καὶ πολλοὶ ἐπνίγησαν ἐν τοῖς ὕδασι. καὶ πάλιν τῷ τοῦ Θεοῦ προστάγματι ὑποκατεστάθη ἡ αὐτὴ θάλασσα εἰς τοὺς ἰδίους τόπους.

Hoc anno mare intumescens erupit in Thraciam ad passuum millia quatuor, locaque cuncta ad Odyssum, & Dionysiopolim, & Aphrodision eluvione operuit, adeo ut plurimi sub aquis perierint. Rursum vero, Deo jubente, resedit mare, & in proprios sinus rediit.

						Ιεροσ. ἐπίσκ. Πέτρος ἔτ. κ΄.		Αντ. ἐπισκ. Δόμνος ἔτ. ιδ΄.
		ιθ΄	κα΄	η΄	θ΄	ε΄	δ΄	α΄

D

						Hier. Episc. Petrus annis 20.		Anti. Episc. Domnus annis 14.
		19	21	8	9	5	4	1

Τούτῳ τῷ ἔτει γέγονε λεῖψις σίτου, καὶ οἴνου, καὶ χειμερία πολλὴ, καὶ ἐγένετο σεισμὸς μέγας ἐν Βυζαντίῳ, καὶ διαστροφὴ περὶ τοῦ ἁγίου Πάσχα. καὶ ἐποίησαν οἱ δῆμοι τὴν ἀποκρεώσιμον μηνὶ Φεβρουαρίῳ δ΄. ὁ δὲ βασιλεὺς προσέταξεν ἑτέραν ἑβδομάδα πραθῆναι κρέα. καὶ πάντες οἱ κρεοπῶλοι ἔσφαξαν, καὶ προέθηκαν, καὶ οὐδεὶς ἠγόραζεν, οὔτε ἤσθιε. τὸ δὲ Πάσχα γέγονεν, ὡς ὁ βασιλεὺς ἐκέλευσε, καὶ εὑρέθη ὁ λαὸς νηστεύων ἑβδομάδα περιττήν.

Hoc anno frumenti & vini penuria, continuumque pluviæ profluvium extitit: terra quoque Byzantii tremuit. Paschalis quoque termini perversus est ordo. Habuitque populus carnisprivium Februarii die 4. Imperator autem carnem alia sequenti hebdomade palam divendi sanxit. Lanienam itaque cuncti exercuere macellarii, mactavere, & venalem exposuere; nullus tamen pretio comparavit, aut comedit carnem. Paschalis igitur solemnitas, prout decreverat Imperator, celebrata est: ac simul deprehensum, una amplius, quam debuerat hebdomade, populum jejunasse.

E

			κ΄	κβ΄	θ΄	ι΄	β΄	ε΄	β΄

			20	22	9	01	2	5	2

Hoc anno Roma a Gotthis capta est. Papa vero Vigilius Constantinopol. profectus, & ab Imperatore summis honoribus exceptus, Catholicæ Ecclesiæ unitatem & concordiam se præstiturum, & tria capitula anathemate proscripturum pollicitus est. Tantis honorum & cultus indiciis ab Imperatore decoratus, adeo animatus est, ut a communione exclusionem menses quatuor sustinendam Menæ Constantinopol. Episcopo in pœnam imponeret: & ex adverso Menas parem animadversionem in eum constitueret. Ob irrogatam itaque pœnam hujusmodi, tum quod ea quæ de Ecclesiarum concordia & unione consulta decretaque fuerant, a Vigilio non adimplerentur, Imperator indignatus, misit qui ipsum detinerent. Ille Imperatoris iram veritus, ad Sergii Martyris altare, quod in Hormisdarum Monasterio erectum, confugit: a quo vi revulsus, apprehensas altaris suffulcientes columnas, ceu gravi proceroque corpore validus, secum traxit, & omnino evertit. Demum Imperator facti pœnitens, Papam Vigilium in gratiam recepit. Vigilius pariter a Theodora Augusta rogatus, Junii die vigesimo nono, qui sanctis Apostolis sacer, Patriarchæ Constantinop. Menæ pacem restituit.

Edit. Paris. pag. 191.

Eodem anno, die undecimo mensis Maii, sanctæ Pentecostes Sabbato, cum ludi Circenses Natalitii celebrarentur, pugna inter duas factiones exorta est. Quare summissis Excubitoribus, & militum manu gladiis armata plurimos ex illis jussit Imperator occidi: alii fuga salutem quærentes, mari submersi vel acceptis vulneribus necati: adeo ut magna prorsus cædes edita sit.

Τούτῳ τῷ ἔτει παρελήφθη ἡ Ῥώμη ὑπὸ τῶν Γότθων. καὶ ὁ Πάππας Βιγίλιος παρεγένετο ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ δεχθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως μετὰ μεγάλης τιμῆς, ὑπισχνεῖτο ποιεῖν ἕνωσιν τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, καὶ ἀναθεματίζειν τὰ τρία κεφάλαια. τοσοῦτον τιμηθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ὡς ἐπαρθέντα ἀκοινωνησίαν τεσσάρων μηνῶν δοῦναι Μηνᾷ τῷ Κωνσταντινουπόλεως ἐπισκόπῳ εἰς ἐπιτίμιον. καὶ Μηνᾶς δὲ αὐτῷ τὸ ἐπιτίμιον δέδωκεν. ἀγανακτήσας δὲ ὁ βασιλεὺς κατὰ Βιγιλίου διὰ τὸ ἐπιτίμιον, καὶ διὰ τὸ ὑπερτίθεσθαι πληρῶσαι τὰ δόξαντα περὶ τῆς ἑνώσεως τῶν ἐκκλησιῶν, ἀπέστειλε συλλαβεῖν αὐτόν. ὁ δὲ φοβηθεὶς τὴν ὀργὴν τοῦ βασιλέως, τῷ θυσιαστηρίῳ Σεργίου τοῦ μάρτυρος μονῆς τῶν Ὁρμίσδου προσέφυγε. κἀκεῖθεν ἑλκόμενος, κατεῖχε τοὺς βαστάζοντας τὸ θυσιαστήριον κίονας, καὶ τούτους κατέστρεψε, βαρὺς ὢν, καὶ μέγας τῷ σώματι. ὁ δὲ βασιλεὺς μεταμεληθεὶς, ἐδέξατο τὸν Πάππαν Βιγίλιον. καὶ παρακληθεὶς Βιγίλιος ὑπὸ Θεοδώρας τῆς Αὐγούστης, ἐδέξατο Μηνᾶν τὸν Πατριάρχην τῆς ΚΠ. τῇ κθ΄. τοῦ Ἰουνίου μηνὸς τῶν ἁγίων Ἀποστόλων

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει μηνὶ Μαΐῳ ια΄ τῷ σαββάτῳ τῆς ἁγίας πεντηκοστῆς, τοῦ γενεθλίου ἀγομένου ἱππικοῦ, γέγονε μάχη τῶν δύο μερῶν. καὶ ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς τοὺς ἐξκουβίτορας, καὶ στρατιώτας ξιφήρεις ἀνεῖλον πολλοὺς ἐξ αὐτῶν, καὶ ἐπνίγησαν φεύγοντες πολλοί. ἄλλοι δὲ ἐσφάγησαν, καὶ γέγονεν ὄλεθρος πολύς.

| | | 21 | 23 | 10 | 11 | 3 | 6 | 3 |

| | | κα΄ | κγ΄ | ι΄ | ια΄ | γ΄ | ϛ΄ | γ΄ |

Hoc anno frequentes terræ motus, pluviæque ingentes incubuere. Mense vero Februario terræ motus adeo vehemens fuit, ut omnes de salute desperantes, metuque prostrati, decretis publicarum processionum precibus, Deum, ut imminente periculo servaret, supplices exorarent.

Eodem anno, mense Junio, indictione undecima, Imperatrix Theodora cum pietate obdormivit.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐγένοντο σεισμοὶ συνεχεῖς, καὶ βροχαὶ μεγάλαι, ὁμοίως καὶ τῷ Φεβρουαρίῳ μηνὶ σεισμὸς μέγας, ὥστε πάντας ἀπογινώσκειν, καὶ ἐν φόβῳ μεγάλῳ γίνεσθαι, καὶ λιτανεύειν, καὶ δεῖσθαι τοῦ Θεοῦ ῥυσθῆναι τῆς ἐπικειμένης ἀπειλῆς.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει μηνὶ Ἰουνίῳ ἰνδικτιῶνος ἑνδεκάτης ἐκοιμήθη ἡ βασίλισσα Θεοδώρα εὐσεβῶς.

| | | 22 | 24 | 15 | 12 | 4 | 7 | 4 |

| | | κβ΄ | κδ΄ | ιε΄ | ιβ΄ | δ΄ | ζ΄ | δ΄ |

Hoc anno tonitrua atque fulgura terribilia admodum fuere, adeo ut multi dormientes insinuantibus se per domos fulguribus damnum passi fuerint. Die vero sancto Joanni sacro tonitrua atque fulgura penitus horrenda extitere, ita ut Xerolophi columnæ pars una abraderetur & exquammaretur, & ejusdem columnæ epistylium prorsus idem damnum pateretur. Mense autem Julio ambæ factiones inter se conflixerunt, & domus, cui a Pardo factum est nomen, incendio consumpta est: aliæ quoque ædes plurimæ flammis devastatæ, quæ nimirum ab æreo Tetrapylo, ad locum Eleusiæ dictum: cædes quoque innumeræ perpetratæ. Processo autem Imperatoris ad Hebdomum habito, coronam Vestitores amiserunt, quæ post octo demum menses reperta fuit: in qua vel unicus unio cæteraque ejus ornamenta integra inventa fuere.

pag. 192.

Τούτῳ τῷ ἔτει γεγόνασι βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ φοβεραὶ πάνυ, ὥστε πολλοὺς καθεύδοντας ἐκ τῶν ἀστραπῶν βλαβῆναι. καὶ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου γεγόνασι βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ πάνυ φοβεραὶ, ὥστε τοῦ Ξηρολόφου κίονος ἀποπεταλωθῆναι μέρος. καὶ ἡ κεφαλὴ γεγλυμμένη τοῦ αὐτοῦ κίονος. τῷ δὲ Ἰουλίῳ μηνὶ γέγονε συμβολὴ ἐξ ἀμφοτέρων μερῶν, καὶ ἐνεπυρίσθη ἡ οἰκία, ἡ λεγομένη Πάρδου· καὶ κατεκαύθησαν πολλὰ, τοῦτ' ἔστιν ἀπὸ τοῦ Χαλκοῦ, ἕως τῆς λεγομένης τὸ Ἐλευσίας, καὶ ἐγένοντο φόνοι πολλοί. προκένσου δὲ γενομένου ἐν τῷ Ἑβδόμῳ ἀπώλεσαν οἱ Βεστήτορες τὸ στέμμα τοῦ βασιλέως, ὅπερ μετὰ μῆνας η΄. εὑρέθη. ὅπου καὶ ἓν μαργαριτάριον καὶ πᾶσα ἡ λοιπὴ αὐτοῦ θέα ἐσώθη, καὶ εὑρέθη.

ὕτῳ

Κόσμου ἔτη ϛμβ΄.	Τῆς θείας σαρκ. φμβ΄.	Ῥωμ. Βασιλ. Ἰουστινιανὸς ἔτη λη΄.	Περσ. βασιλ. Χοσρόης ἔτη μη΄.	Ῥωμ. ἐπίσκοπος Βιγίλιος ἔτη ιη΄.	Κωνστ. ἐπίσκ. Μηνᾶς ἔτη ιϛ΄.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Πέτρος ἔτη κ΄.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Ἀπολινάριος ἔτη ιθ΄.	Ἀντιοχ. Δόμνος ἔτη ιδ΄.
		κγ΄	κε΄	ιβ΄	ιγ΄	ε΄	α΄	ε΄

A

Anni mundi 6042.	Divinæ Incarn. 542.	Rom. Imp. Justinianus annis 38.	Persarum rex Chosroes annis 48.	Romæ Episc. Vigilius annis 18.	Constant. Episc. Menas anni 16.	Hierosol. Episc. Petrus annis 20.	Alexand. Episc. Apollinarius annis 19.	Antioc. Episc. Domnus annis 14.
		23	25	12	13	5	1	5

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Ὀκτωβρίῳ ἀχθέντος ἱππικοῦ πρεσβευτὴς Ἰνδῶν ἦλθεν ἐν Κωνσταντινουπόλει φέρων ἐλέφαντα, καὶ εἰσῆλθεν ἐν τῷ ἱπποδρομίῳ. τῷ δὲ Ἰανουαρίῳ μηνὶ κατεβιβάσθη τὸ ὄνομα Μηνᾶ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, καὶ προανεβιβάσθη τὸ ὄνομα Βιγιλίου προτασσομένου ἐν τοῖς διπτύχοις. τῷ δὲ Μαρτίῳ μηνὶ ἐξέλυσεν ὁ ἐλέφας νυκτὸς ἀπὸ τοῦ σταύλου, καὶ πολλοὺς ἐπάταξε, καὶ ἄλλους ἐφόνευσε. καὶ τῷ Ἀπριλλίῳ μηνὶ ιϛ΄ ἐγένετο συμβολὴ τῶν Δήμων πρὸς ἀλλήλους ἐν δειλινῷ ἱππικοῦ ἀγομένου· καὶ πολλοὶ ἀπέθανον ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, καὶ εἰς ἐργαστήρια εἰσῆλθον, καὶ ἥρπαζον, εἴ τι εὕρισκον, Ὑπάρχου ὄντος Ἰωάννου τοῦ ἐπιλεγομένου Κιδαοροβίου. τῷ δὲ Ἰουλίῳ μηνὶ κη΄. ἡμέρᾳ γ΄. γέγονας τὰ ἐγκαίνια τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, καὶ ἡ κατάθεσις τῶν ἁγίων λειψάνων Ἀνδρέου, Λουκᾶ, καὶ Τιμοθέου τῶν ἁγίων Ἀποστόλων. καὶ διῆλθεν ὁ ἐπίσκοπος Μηνᾶς μετὰ τῶν ἁγίων λειψάνων καθήμενος ἐν ὀχήματι χρυσῷ βασιλικῷ διαλίθῳ βαστάζων τὰς τρεῖς θήκας τῶν ἁγίων Ἀποστόλων εἰς τὰ γόνατα αὐτοῦ· καὶ οὕτως ἐποίησε τὰ ἐγκαίνια.

Hoc anno mense Octobri, ludis Circensibus celebratis Legatus ex India secum ducens elephantem, CP. venit, & Circum ingressus est. Porro mense Januario Patriarchæ Constantinopol nomen primo gradu motum est, & Vigilio ei præposito, nomen etiam ejus in Ecclesiasticis tabulis ad primum ordinem promotum fuit. Martio B vero mense noctu e stabulo elephas evadens plurimos feriit, & alios occidit. Die autem decimo sexto Aprilis vespere, dum ludi Circenses agerentur, populares factiones ad invicem decertarunt, multique ex utraque parte intersecti: Subindeque in officinas irruentes, obvia quæque diripuerunt, Joanne cognomento Coccorobio Urbis Præfecto. Cæterum Julii mensis die vigesimo octavo, tertia feria, sanctorum Apostolorum ædis facta est consecratio, & sanctarum reliquiarum Andreæ, Lucæ, & Timothei, qui sancti Apostoli, depositio. Episcopus vero Menas una cum sanctis reliquiis progressus est vehiculo aureo imperatorio gemmis exornato vectus; tres autem sanctorum Apostolo- C rum gestabat loculos supra genua: atque ita dedicationem celebravit.

		κδ΄	κϛ΄	ιγ΄	ιδ΄	ϛ΄	β΄	ϛ΄

		24	26	13	14	6	2	6

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Ἀπριλ. ἰνδ. δ΄. ἐπέμφθη Ναρσῆς ὁ Κουβικουλάριος ἐν Ῥώμῃ ὀφείλων πολεμῆσαι τοῖς Γότθοις τοῖς παραλαβοῦσι τὴν Ῥώμην· ἐπειδὴ μετὰ τὸ παραλαβεῖν αὐτὴν τὸν Βελισάριον, πάλιν ἐπανέστησαν, καὶ παρέλαβον αὐτὴν οἱ Γότθοι. τῷ δὲ Ἰουλίῳ μηνὶ θ΄. ἐγένετο σεισμὸς μέγας καὶ φοβερὸς ἐν πάσῃ τῇ χώρᾳ Παλαιστίνης, καὶ Ἀραβίας, καὶ Μεσοποταμίας, καὶ Συρίας, καὶ Φοινίκης, καὶ ἔπαθε Τύρος, καὶ Σιδὼν, καὶ Βηρυτὸς, καὶ Τρίπολις, καὶ Βύβλος· καὶ ἀπέθανον ἐν αὐταῖς ἀνθρώπων πλήθη πολλά. ἐν δὲ τῇ πόλει Βόστρας ἀπεσπάσθη ἀπὸ τοῦ παρακειμένου, τῇ θαλάσσῃ ὄρους, τοῦ λεγομένου Λιθοπροσώπου, μέρος πολὺ, καὶ εἰσήχθη εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπετέλεσε λιμένα, ὡς δύνασθαι ὁρμεῖν ἐν αὐτῇ πλοῖα πολλὰ παμμεγέθη. οὐ γὰρ εἶχε πρὸ τούτου ἡ αὐτὴ πόλις πρὸ τούτου λιμένα. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀπέστειλε χρήματα πρὸς τὸ ἀνεγεῖραι τὰ πεπτωκότα τῶν αὐτῶν πόλεων. ἔφυγε δὲ ἡ θάλασσα εἰς τὸ πέλαγος ἐπὶ μίλιον ἕν. καὶ ἀπώλοντο πλοῖα πολλά, καὶ πάλιν τῇ τοῦ Θεοῦ κελεύσει ἀποκατέστη εἰς τὴν ἰδίαν κοίτην.

Hoc anno, mense Aprili, indictione quarta, Narses Cubicularius bellum Gothis, qui Urbem ceperant, illaturus, Romam missus est. Nam post receptam Urbem a Belissario, bellum reparaverunt Gotthi, & eam denuo armis occupaverunt. Julii vero mensis die nono, magnus & terribilis terræ motus factus est, per omnem Palæstinæ, Arabiæ, Mesopotamiæ, Syriæ, & Phœnices regionem: adeo ut Tyrus, Sidon, Berytus, Tripolis, & Byblis multa damna acceperint, & D hominum perierint multa millia. Ad Bostram vero civitatem, magna pars promontorii mari adjacentis, cui nomen Lithoprosopus, avulsa in mare translata est: portumque effecit multis magnis navibus recipiendis idoneum: cum urbs illa prius portum non habuisset. Imperator autem reparandis earum urbium ruinis magnam pecuniæ vim misit. Recessit etiam mare in altum pelagi sinum ad mille passus: ex quo multæ naves in profundum submersæ: rursumque Dei nutu in proprium alveum se recepit.

Edit. Paris. pag. 193.

		κε΄	κζ΄	ιδ΄	ιε΄	ζ΄	γ΄	ζ΄

		25	27	14	15	7	3	17

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Σεπτεμβρίῳ ἰνδικτιῶνος ιε΄. γεγόνασι τὰ ἐγκαίνια τῆς ἁγίας Εἰρήνης πέραν ἐν Συκαῖς. καὶ ἐξῆλθον τὰ ἅγια λείψανα ἀπὸ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας μετὰ τῶν δύο Πατριαρχῶν Μηνᾶ τοῦ ΚΠ. καὶ Ἀπολιναρίου τοῦ Ἀλεξανδρείας. καὶ ἐκάθισαν ἀμφότεροι ἐν τῷ βασιλικῷ ὀχήματι κατέχοντες ἐν τοῖς γόνασιν αὐτῶν τὰ ἅγια λείψανα· καὶ ἦλθον ἕως τοῦ περά-

E Hoc anno mense Septembri, indictione decima quinta, Sycis, trans Urbis regiæ portum, sanctæ Irenes dedicatio peracta: comitantibus vero duobus Patriarchis Mena Constantinopol & Apollinario Alexandriæ e magna Ecclesia sanctæ reliquiæ processerunt. Sedebant autem illi in Imperatoris curru sanctas reliquias genibus appositas sustentantes. Ad lemborum itaque stationem venerunt, & traji-

cientibus portum occurrit Imperator. Solemni itaque ritu sanctæ Irenes Ecclesiam aperuerunt. Eodem anno Hebdomi portus repurgatus. Eodemque tempore Menas Episcopus Constantinopol. defunctus est: in cujus locum suffectus Apocrisiarius Amaseæ, Presbyter, & Monasterii ipsius Amaseæ Monachus Eutychius, eo ipso die quo Menæ cadaver in sacris adytis adhuc expositum jacebat. Augusto mense triumphales nuncii & victoriæ monumenta Roma Constantinopol. delata Narse nimirum Cubiculario & Romanorum Exarcho victore. Pugna siquidem cum Totila Gotthorum rege conserta, summam sibi sua virtute peperit victoriam, Romam recepit, Totilam interfecit, vestimentaque ejus adhuc sanguine tincta, pileolumque ejus gemmis ornatum Constantinopol. misit: quæ ad Imperatoris pedes in Secreto projecta sunt. Cæterum annus unus Anthimi in Patriarchæ Menæ tempus conferri oportet, ut sexdecim annorum ratio constet,

A ματος, καὶ ἐπέρασαν, καὶ ὑπήντησεν αὐτοῖς ὁ βασιλεύς. καὶ ἐνέφραξαν τὴν αὐτὴν ἐκκλησίαν τῆς ἁγίας μάρτυρος Εἰρήνης. τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἐκαθαρίσθη ὁ λιμὴν τοῦ Ἑβδόμου, καὶ τῷ αὐτῷ χρόνῳ τελευτᾷ Μηνᾶς ὁ ἐπίσκοπος ΚΠ. καὶ γέγονεν ἀντ' αὐτοῦ ὁ Εὐτύχιος ὁ Ἀποκρισιάριος Ἀμασίας μοναχὸς τῆς ἐν Ἀμασίᾳ μονῆς καὶ πρεσβύτερος τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, τοῦ λειψάνου Μηνᾶ ἔτι προκειμένου ἐν τῷ ἱερατείῳ. καὶ τῷ Αὐγούστῳ μηνὶ ἐπινίκια ἦλθεν ἀπὸ Ῥώμης Ναρσῆ τοῦ Κουβικουλαρίου καὶ Ἐξάρχου Ῥωμαίων. συμβαλὼν γὰρ πόλεμον μετὰ Τωτίλα Ῥηγὸς τῶν Γότθων κατὰ κράτος ἐνίκησε, καὶ ἔλαβε τὴν Ῥώμην, καὶ ἔσφαξε τὸν Τωτίλαν, καὶ B τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἡμαγμένα σὺν τῷ διαλίθῳ καμηλαυκίῳ ἔπεμψεν ἐν Κωνσταντινουπόλει. καὶ ἐρρίφησαν εἰς τοὺς πόδας τοῦ βασιλέως ἐπὶ σεκρέτου. δεῖ δὲ τεθῆναι καὶ τὸ Ἀνθίμου ἔτος εἰς τὴν Πατριαρχίαν Μηνᾶ, ἵνα συναχθῶσι τὰ ἑκκαίδεκα ἔτη.

					CP. Episc. Eutychius annus 1.			
		26	28	15	1	8	4	8

					ΚΠ. ἐπίσκ. Εὐτύχιος ἔτ. α'.			
		κς'	κη'	ιε'	α'.	η'	δ'	η'

C

Hoc anno sanctum & Oecumenicum quintum Concilium adversus dementem Origenem, Didymum oculorum lumine privatum, Evagrium, eorumque deliria in Gentilium mentem declinantia, & insuper adversus Acephalorum capita celebratum est. Congregatis vero Patribus haud simul consedit Pontifex Romanus Vigilius; sed ab Imperatore multis tumultuantibus dimissus, iter, quo Romam pergitur agens, in Illyrico diem extremum obiit.

Edit. Paris. pag. 194.

Τούτῳ τῷ ἔτει γέγονεν ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ πέμπτη σύνοδος κατὰ Ὠριγένους τοῦ παράφρονος, καὶ Διδύμου τοῦ ἀπὸ ὀμμάτων, καὶ Εὐαγρίου, καὶ τῆς ἑλληνόφρονος αὐτῶν ληρῳδίας, καὶ αὖθις κατὰ τῶν ἀκεφάλων κεφαλαίων. Βιγίλιος δὲ ὁ Ῥώμης τοῖς συνελθοῦσιν οὐ συνήδρευσεν· ἀπελύθη δὲ πολλῶν κινηθέντων ὑπὸ τοῦ βασιλέως, καὶ ἐν τῷ Ἰλλυρικῷ ἐτελεύτα τὴν ἐπὶ Ῥώμην ἀναλύων ὁδόν.

		27	29	16	2	9	5	9

D

		κζ'	κθ'	ις'	β'	θ'	ε'	θ'

Hoc anno, mensis Augusti decimo quinto, Indictione secunda, illucescentis jam Dominici diei post mediam noctem tempore, terræ motus contigit adeo horrendus, ut ædes plurimæ, balnea, Ecclesiæ, mœnium Urbis Constantinopol. pars, quæ maxime ad Chrysen portam, damnum ingens passa fuerint: & eo plures oppressi perierint. Corruit etiam pars Nicomediæ maxima. Invaluit autem is terræ tremor diebus quadraginta, modicoque spatio ad mentem & pœnitentiam redierunt homines, publicis per vias precibus, Ecclesiasticorum cœtuum frequentia, diuturna in Ecclesiis mora divinam opem implorantes: mox vero Dei clementiam experti in deteriora prolabebantur. Cæterum populo in Campum cum precibus processionem agente hujus terræ motus per annos singulos memoria renovatur. Porro Lazi a Romanis deficientes ob Joannis eorum Præfecti avaritiam, atque injustitiam, ad Persas transfugere: sed iterum intra eumdem annum ad Romanorum partes rediere: & expulsis Persis Romani Castrum Petram cepere.

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Αὐγούστῳ ιε'. ἰνδικτιῶνος β'. ὥρᾳ μεσονυκτίου ἐπιφωσκούσης κυριακῆς, ἐγένετο σεισμὸς φοβερὸς, ὥστε παθεῖν οἴκους πολλοὺς, καὶ λουτρὰ, καὶ ἐκκλησίας, καὶ μέρος τῶν τειχῶν Κωνσταντινουπόλεως, μάλιστα τὰ τῆς Χρυσῆς πόρτης· καὶ πολλοὶ ἀπέθανον. πέπτωκε δὲ καὶ Νικομηδείας μέρος πολύ. ἐπεκράτησε δὲ ὁ αὐτὸς σεισμὸς ἡμέρας μ'. καὶ πρὸς ὀλίγον οἱ ἄνθρωποι κατενύγησαν λιτανεύοντες, καὶ προσεδρεύοντες, καὶ εἰς τὰς ἐκκλησίας μένοντες, καὶ πάλιν φιλανθρωπίας Θεοῦ γενομένης ἐπὶ τὸ χεῖρον γεγόνασι. γίνεται δὲ καὶ ἡ μνήμη τοῦ σεισμοῦ τούτου E κατ' ἔτος ἐν τῷ Κάμπῳ λιτανεύοντος τοῦ λαοῦ· οἱ δὲ Λαζοὶ ἀθετήσαντες Ῥωμαίους διὰ τὰς Ἰωάννου τοῦ ἄρχοντος αὐτῶν φιλαργυρίας, καὶ ἀδικίας, καὶ πρὸς Πέρσας αὐτομολήσαντες, πάλιν τῷ χρόνῳ τούτῳ τοῖς Ῥωμαίοις προσερρύησαν, καὶ τὴν Πέτραν τὸ φρούριον παρέλαβον οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ τοὺς Πέρσας ἀπήλασαν.

Κόσμου ἔτη ͵ϛμζ'.	Τῆς θείας σαρκώσεως ͵φμζ'.	Ῥωμ. Βασιλ. Ἰουστινιανὸς ἔτη λη'.	Περσ. Βασιλ. Χοσρόης ἔτη μα'.	Ῥωμ. ἐπίσκοπος Βιγίλιος ἔτη ιη'.	Κωνστ. ἐπίσκ. Εὐτύχιος ἔτη ιγ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Πέτρος ἔτη κ'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Ἀπολινάριος ἔτη ιθ'.	Ἀντ. ἐπίσκ. Δόμνος ἔτη ιδ'.
		κα'	λ'	ιζ'	γ'	ι'	ϛ'	ι'

Anni mundi 6047.	Divinæ Incarn. 547.	Rom. Imp. Justinianus annis 38	Persarum rex Chosroes annis 41.	Romæ Episc. Vigilius annis 18.	Constant. Episc. Eutychius annis 13	Hierosol. Episc. Petrus annis 20	Alex. Episc. Apolinarius annis 19.	Ant. Episc. Domnus annis 14.
		28	30	17	3	10	6	10

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Ἰουλίῳ ια'. ἰνδικτιῶνος γ'. ἐν τῇ συνάξει τῇ ἁγίᾳ τοῦ ὄρου γέγονε σεισμὸς μέγας· καὶ τῷ αὐτῷ μηνὶ ιθ'. ἐγένοντο βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ φοβεραὶ, καὶ ἄνεμος Λὶψ φοβερὸς, ὥστε πεσεῖν τὸν σταυρὸν τὸν ἔσωθεν ἐστημένον τῆς πόρτης τοῦ Ρουσίου.

Hoc anno mensis Julii die undecimo, Indictiooe tertia, in sacro conventu ad sanctæ Euphemiæ Olybrii celebrato, vehemens factus est terræ motus. Ejusdem vero mensis decimo nono, tonitrua & fulgura plane horrenda visa, ventusque Libs terribilis adeo spiravit, ut crux intra Rusii portam affixa in terram deciderit.

		κθ'	λα'	α'	δ'	ια'	ζ'	ια'

		29	31	18	4	11	7	11

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Ἰουλίῳ ἰνδικτ. δ'. ἐστασίασαν Ἰουδαῖοι καὶ Σαμαρεῖται ἐν Καισαρείᾳ τῆς Παλαιστίνης, καὶ ποιήσαντες πρὸς ἀλλήλους ἐν τάξει Πρασινοβενέτων ἐπῆλθον τοῖς Χριστιανοῖς τῆς αὐτῆς πόλεως, καὶ πολλοὺς ἀνεῖλον, καὶ ἐκκλησίας κατέκαυσαν. Στέφανον δὲ τὸν Ὕπαρχον τῆς αὐτῆς πόλεως ἐν τῷ Πραιτωρίῳ ἀνεῖλον, καὶ τὴν ὑπόστασιν αὐτοῦ καθήρπαξαν. ἡ δὲ γυνὴ αὐτοῦ ἀνελθοῦσα ἐν τῇ πόλει, προσῆλθε τῷ βασιλεῖ καὶ ἐκέλευσεν Ἀμαντίῳ τῷ Στρατηλάτῃ κατελθεῖν ἐν Παλαιστίνῃ, καὶ τὸν φόνον τοῦ Στεφάνου ἐκζητῆσαι· ὅσους εὑρὼν τοὺς μὲν ἐφούρκισε, τοὺς δὲ ἀπεκεφάλισε, τοὺς δὲ ἐκρατηρίασε, καὶ ἐδήμευσε. καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐν πᾶσι τοῖς ἀνατολικοῖς μέρεσι. τῷ δὲ Δεκεμβρίῳ μηνὶ ἐγένετο θνῆσις ἀνθρώπων ἐν διαφόροις πόλεσι, μάλιστα δὲ τῶν παίδων. ὁμοίως καὶ τῷ Μαΐῳ μηνὶ ἐγένετο σπάνις ἄρτου ἐν Βυζαντίῳ, καὶ ἐστενώθησαν, καὶ ἔκραξαν τῷ βασιλεῖ· Δέσποτα, εὐθηνίαν τῇ πόλει. καὶ ἀνέσκαψαν τὸν Ὕπαρχον ἐν γενεθλιακῷ θεωρίῳ, ὄντων ἐν τῷ ἱππικῷ καὶ πρεσβευτῶν τῶν Περσῶν. καὶ ἀγανακτήσας ὁ βασιλεὺς κελεύει Μουσωνίῳ τῷ Ὑπάρχῳ κρατῆσαι τοὺς τοῦτο ποιήσαντας, καὶ ἐκολάσθησαν. ἐλύπησαν γὰρ τὸν βασιλέα, ὅτι ἐπὶ τοῦ πρεσβευτοῦ τῶν Περσῶν κατέκραζον αὐτοῦ οἱ Δῆμοι. οἴνου μὲν καὶ λάρδου καὶ παντοίου εἴδους εὐθηνία ἦν. σίτου δὲ καὶ κριθῆς λεῖψις. τῷ δὲ Ἰουλίῳ μηνὶ ιγ'. ἡμέρᾳ ε'. ἐγένοντο ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ φοβεραὶ, ὥστε πολλοὺς βλαβῆναι· καὶ βροχὴ πολλή. ὥστε ἀπὸ πολλῆς ἀβροχίας ἦσαν κορεσθῆναι τὴν γῆν.

Hoc anno, mense Julio, indictione quarta, Cæsareæ in Palæstina Judæi & Samaritæ tumultuati sunt, & factionis Prasinæ & Venetæ dissidia inter se simulantes, in Christianos urbis illius cives irruerunt, & multis eorum occisis, succenderunt Ecclesias: Stephanum insuper ejusdem civitatis Præfectum sustulerunt e medio, & facultates ejus omnes deprædati sunt. Ejus vero conjux Constantinopol. profecta Imperatorem adiit, qui Amantio militiæ Magistro io Palæstinam misso, de Stephani cæde jussit inquirere. Sontes quos reperit, quosdam suspendio, alios capitis abscissione, truncatione membrorum nonnullos, plerosque facultatum amissione mulctavit: ex quo metus ingens in partes omnes Orientales incubuit. Cæterum mense Decembri variis in civitatibus hominum, maxime vero puerorum, mortalitas pervagata est. Majo pariter mense panis raritas Byzantium afflixit: populusque in angustias conjectus, ad Imperatorem vociferatus est: Domine, da Urbi abundantiam Tum in ipsis natalitiis spectaculis, Persarum Legatis in Circo considentibus, Præfecti domum everterunt: ex quo indignatus Imperator Præfectum Musonium tetrum adeo facinus aggressos detineri, & in eos severius animadverti jussit. Imperator siquidem indoluit populi factiones coram Persarum Legato in eum impudeoter vociferatas: Vini etenim, laridique, & cujuslibet ciborum speciei ubertas erat quammaxima: tantum frumenti & hordei penuria. Julii demum mensis die decimo tertio, hebdomadis quinto, fulgura & tonitrua adeo horrenda excitata, ut multi damnum paterentur: imber quoque ita copiosus, ut imbris inopia laborans terra, aquis plane exsaturata fuerit.

Edit. Paris. pag. 195.

				Ῥώμης ἐπίσκ. Πελάγιος ἔτη ε'.				
		λ'	λβ'	α'	ϛ'	ιβ'	η'	ιβ'

				Romæ Episc. Pelagius annis 5.				
		30	32	1	5	12	8	12

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Δεκεμβρίῳ ϛ'. εἰς τὸ μνήμειον τῆς Κόνεως ἐτελεύτησεν ὁ Τιμόθεος Ἔξαρχος τῶν μοναστηρίων, καὶ ἡγούμενος τῆς Δαλμάτου μονῆς. καὶ ἐγένετο ἀντ' αὐτοῦ Ἄνθιμος ἔγκλειστος

Hoc anno, mensis Decembris die sexto, Monasteriorum Præfectus, & Dalmatii Monasterii privatim Præpositus Timotheus ad Pulveris igniti memoriam obiit: & in ejus locum Anthymus ejusdem Mo-

Theophanis Chron. V ij

nasterii Inclusus suffectus est. Ignisque in cælo apparuit in lanceæ specie a Septentrione ad occasum: & Aprilis mensis die secundo, horrendus extitit terræ motus, a quo nullum illatum periculum.

Anni mundi 6050.	Divinæ Incarn. 550.	Rom. Imp. Justinianus annis 38	Persarum rex Chosroes annis 48	Romæ Episc. Pelagius annis 5.	Constant. Episc. Eutychius annis 13	Hierosol. Episc. Petrus annis 20	Alex. Episc. Apollinarius annis 19.	Ant. Episc. Domnus annis 14.
		31	31	2	6	13	9	13

Hoc anno, mensis Octobris die sexto, indictione sexta, sub Sabbati crepusculum ingens terræ motus extitit: & mensis Decembris quarto decimo, alius pariter fuit plane horrendus: adeo ut duo muri Constantinopol. Urbis, qui nimirum Constantiniacus, & qui a Theodosio dicitur extructus, damnum paterentur. Ruinam vero expertæ sunt, quæ in Exæreto Ecclesiæ, & quæ protenduntur Hebdomum ultra; sancti Samuelis, sanctæque Deiparæ, cui ea Petala nomen, sancti insuper Vincentii templum, pluraque Ecclesiarum altaria, nec non ciboria, a Chryse porta, ad eam quæ Rusii, corruerunt: neque locus, aut suburbanum prædium extitit, quod ab horrenda terræ motus agitatione jacturam non tulerit. Ad solum autem usque ita deturbatum est Rhegium, ut ubi quondam steterit, nec ipsis oculis extaret. Ad hæc sanctorum Stratonici & Callinici Ecclesiæ, quæ in Rhegio, ad imum usque solum eversæ: sed & Porphyretica columna e Palatii Jucardianorum regione erecta, una cum superposita sibi statua decidit, defossaque est in terram pedes octo. Corruit etiam in terram Imperatoris Arcadii statua, ad arcus Tauri partem sinistram posita: multique ruinis oppressi: plures casu post octo dies occupati, qui factis hujusmodi ruinis superfuerunt, & post dies duos aut tres incolumes reperti. Quinetiam in aliis civitatibus idem contigisse relatum. Paris enim & æque magni terribilisque terræ motus famam, ea hominum ætate, per universum terrarum orbem se audivisse, nemo meminit. Concutiebatur continuo terra diu noctuque per dies integros decem, non abalienata penitus Dei elementia, & ad breve spatium homines processionum precibus attenti ad pœnitentiam sunt revocati: Dei vero humanitatem securius experti, in deteriora rursum facinora retro lapsi sunt. Imperator interim stemma capiti per dies quadraginta non imposuit: sed & absque corona sacris Christi Natalitiis ad Ecclesiam processit. adeo ut agitata, ut moris est, ad novemdecim accubitus convivia, penitus cessaverint, & eorum pretium in pauperes insumpserint. Sub idem tempus gens prorsus insolens atque incognita, Abares ei nomen, Constantinopol. advenit: & ad ejus spectaculum, quod nusquam visi fuissent hujus formæ homines, cuncta Urbs effusa est. Comas siquidem a tergo longas admodum tæniis revinctas, & implexas gestabant: reliquus licet habitus Unnico simillimus conspiceretur. Illi porro relicta patria regione in Scythiæ Mysiæque partes se conferentes, ut humanius in iis provinciis admitterentur, ad Justinianum Legatos destinaverunt. Cæterum mense Februario mortifera ex bubone lues in homines, maxime juvenes,

τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου. καὶ ἐφάνη πῦρ ἐν τῷ οὐρανῷ εἰς εἶδος λόγχης ἀπὸ ἄρκτου ἕως δυσμῶν. καὶ τῷ Ἀπριλλίῳ μηνὶ ἡμέρᾳ β'. ἐγένετο σεισμὸς φοβερὸς, καὶ ἀβλαβής.

Κόσμου ἔτη ,ςν'.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτη φν'.	Ῥωμ. Βασιλ. Ἰουστινιανὸς ἔτη λη'.	Περσ. βασιλ. Χοσρόης ἔτη μη'	Ῥωμ. ἐπίσκοπος Πελάγιος ἔτη ε'.	Κωνστ. ἐπίσκ. Εὐτύχιος ἔτη ιγ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Πέτρος ἔτη κ'	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Ἀπολινάριος ἔτη ιθ'.	Ἀντιοχ. ἐπίσκ. Δόμνος ἔτη ιδ'.
		λα'	λγ'	β'	ς'	ιγ'	θ'	ιγ'

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Ὀκτωβρίῳ, ἡμέρᾳ ς'. ἰνδικτιῶνι ς'. γέγονε σεισμὸς μέγας διαφαύσκοντος τοῦ σαββάτου, καὶ τῷ Δεκεμβρίῳ μηνὶ ιδ'. γέγονεν ἕτερος σεισμὸς φοβερὸς πάνυ, ὥστε παθεῖν τὰ δύο τείχη Κωνσταντινουπόλεως, τό τε Κωνσταντινιακὸν, καὶ τὸ ὑπὸ Θεοδοσίου κτισθέν. κατέπεσον δὲ ἐν Ἐξαιρέτῳ ἐκκλησίαι, καὶ τὰ ἐπέκεινα τοῦ Ἑβδόμου, καὶ ὁ ἅγιος Σαμουὴλ, καὶ ἡ ἁγία Θεοτόκος τῶν Πετάλων, καὶ τοῦ ἁγίου Βικεντίου, καὶ πολλὰ θυσιαστήρια ἐκκλησιῶν καὶ κιβούρια, ἀπὸ τῆς Χρυσῆς πόρτης, ἕως τοῦ Ῥουσίου· καὶ οὐκ ἦν τόπος, ἢ προάστειον, ὃ οὐκ ἔπεσεν ἀπὸ τῆς φοβερᾶς ἀπειλῆς τοῦ σεισμοῦ. τὸ δὲ Ῥήγιον ὅλως ἔπεσεν ἕως ἐδάφους, ὥστε μὴ γνωρίζεσθαι αὐτό. ἔπεσε δὲ ἡ ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Στρατονίκου καὶ Καλλινίκου ἕως ἐδάφους, αἱ οὖσαι ἐν τῷ Ῥηγίῳ. καὶ ὁ κίων δὲ ὁ πορφυροῦς ὁ ἑστὼς ἔμπροσθεν τοῦ παλατίου Ἰουκαρδιζανῶν μετὰ τῆς ἐπικειμένης αὐτῷ στήλης ἔπεσε, καὶ ἐπάγη εἰς τὴν γῆν πόδας ὀκτώ. ἔπεσε δὲ καὶ ἡ στήλη Ἀρκαδίου τοῦ βασιλέως, ἡ εἰς τὴν ἁψίδα τοῦ Ταύρου, ἡ εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος ἑστῶσα, καὶ πολλοὶ ἔπαθον ἐν τοῖς συμπτώμασιν. ἕτεροι δὲ μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ καταληφθέντες ὑπὸ τῶν συμπτωμάτων, διεσώθησαν μετὰ δύο καὶ τρεῖς ἡμέρας. ἠκούσθη δὲ ἔτι καὶ ἐν ἑτέραις πόλεσι τὸ αὐτὸ γέγονε. τοιοῦτον γὰρ μέγαν καὶ φοβερὸν σεισμὸν οὐ μέμνηται ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς ἐν τῇ γενεᾷ ἐκείνῃ. ἔμεινε δὲ σειομένη ἡ γῆ ἡμέρας καὶ νυκτὸς μετὰ φιλανθρωπίας ἡμέρας δέκα, καὶ πρὸς ὀλίγον οἱ ἄνθρωποι κατενύγησαν λιτανεύοντες. φιλανθρωπίας δὲ γενομένης παρὰ Θεοῦ, ἐπὶ τὸ χεῖρον πάλιν γεγόνασιν. ὁ δὲ βασιλεὺς οὐκ ἐφόρεσε τὸ στέμμα ἐπὶ ἡμέρας μ'. ἀλλὰ καὶ τῇ ἁγίᾳ Χριστοῦ γεννήσει χωρὶς αὐτοῦ προῆλθεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ· ὥστε καὶ τὰ ἐξ ἔθους γινόμενα ἄριστα εἰς τὰ ιθ'. ἐπαύσαν· καὶ τὴν τούτων ἔξοδον τοῖς πτωχοῖς δέδωκαν. τῷ δ' αὐτῷ χρόνῳ εἰσῆλθεν ἔθνος ἐν τῷ Βυζαντίῳ παράδοξον, τῶν λεγομένων Ἀβάρων, καὶ πᾶσα ἡ πόλις συνέτρεχεν εἰς τὴν θέαν αὐτῶν, ὡς μηδέποτε ἑωρακότες τοιοῦτον ἔθνος. εἶχον γὰρ τὰς κόμας ὄπισθεν μακρὰς πάνυ δεδεμένας φακιόλοις, καὶ πεπλεγμένας. ἡ δὲ λοιπὴ φορεσία αὐτῶν ὁμοία τῶν λοιπῶν Οὔννων. οὗτοι φυγόντες ἐκ τῆς ἰδίας χώρας, ἦλθον εἰς τὰ μέρη Σκυθίας καὶ Μυσίας, καὶ ἔπεμψαν πρὸς Ἰουστινιανὸν πρέσβεις δεχθῆναι αὐτούς. τῷ δὲ Φεβρουαρίῳ μηνὶ γέγονε θνῆσις ἀνθρώπων ἀπὸ βουβῶνος, μάλιστα δὲ τοῖς νέοις, ὥστε μὴ

ἐπαρκεῖν τοὺς ζῶντας θάπτειν τοὺς τεθνεῶτας· ἐκράτησε δὲ ἡ θνῆσις ἀπὸ μηνὸς Φεβρουαρίου ἕως μηνὸς Ἰουλίου.

Κόσμου ἔτη ,ϛνβ'.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτη φνα'.	Ῥωμ. βασιλ. Ἰουστινιανὸς ἔτη λη'.	Περσ. βασιλ. Χοσρόης ἔτη μη'.	Ῥωμ. ἐπισκ. Πελάγιος ἔτη ε'.	ΚΠ. ἐπισκ. Εὐτύχιος ἔτη ιγ'.	Ἱεροσ. ἐπισκ. Πέτρος ἔτη κ'.	Ἀλεξ. ἐπισκ. Ἀπολλινάριος ἔτη ιθ'.	Ἀντ. ἐπισκ. Δόμνος ἔτη ιδ'.
		λβ'.	λδ'.	γ'.	ζ'.	ιδ'.	ι'.	ιδ'.

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Μαΐῳ ζ'. ἡμέρᾳ γ'. ὥρᾳ πέμπτῃ φιλοκαλουμένου τοῦ τρούλλου τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, ἦν γὰρ διερρηγμένος ἐκ τῶν γινομένων σεισμῶν, ἐργαζομένων τῶν Ἰσαύρων, ἔπεσε τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς προύπασολῆς τοῦ ἁγίου θυσιαστηρίου, καὶ συνέτριψε τὸ κιβώριον, καὶ τὴν ἁγίαν τράπεζαν καὶ τὸν ἄμβωνα. καὶ κατεγινώσκοντο οἱ μηχανικοὶ, καὶ ὅτι περ ὑποκάτωθεν οὐκ ἐποίησαν τὴν κρέμασιν φυγόντες τὴν ἔξοδον, ἀλλ' ἐτρύπησαν τοὺς πισσοὺς τοὺς βαστάζοντας τὸν τροῦλλον, καὶ διὰ τοῦτο οὐ κατεβάσταξαν. λοιπὸν συνιδὼν ὁ εὐσεβέστατος βασιλεὺς ἔγειρεν ἄλλους πισσοὺς, καὶ ἐδέξατο τὸν τροῦλλον, καὶ οὕτως ἐκτίσθη, ὑψωθεὶς πλέον εἴκοσι πόδας εἰς ἀνάβασιν ἐπάνω τοῦ πρώτου κτίσματος.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἐπανέστησαν Οὖννοι καὶ Σκλάβοι τῇ Θρᾴκῃ, καὶ ἐπολέμησαν αὐτὴν πλήθη πολλὰ, καὶ πολλοὺς ἐφόνευσαν καὶ ᾐχμαλώτευσαν. ἐπίασαν δὲ Σέργιον τὸν Στρατηλάτην υἱὸν Βάκχου τοῦ πρεσβυτέρου, καὶ τὸν Εδερμᾶν τὸν στρατηγὸν Καλοποδίου τοῦ ἐνδοξοτάτου Κυβικουλαρίου, καὶ Πραιποσίτου. εὑρόντες δὲ τοῦ τείχους τοῦ Ἀναστασιακοῦ τόπους τινὰς πεπτωκότας ἐκ τῶν σεισμῶν, εἰσελθόντες ᾐχμαλώτευσαν ἕως Δρυπίας, καὶ Νυμφῶν, καὶ Χιτοῦ κώμης· καὶ πάντες ἔφυγον ἐν τῇ πόλει μετὰ τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶν· τοῦτο δὲ γνοὺς ὁ βασιλεὺς ἐδημότευσε πολλοὺς, καὶ ἔπεμψεν εἰς μακρὸν τεῖχος· καὶ συγκρούσαντες πόλεμον ἐκεῖ πολλοὶ ἀπέθανον τῶν Ῥωμαίων καὶ Σχολαρίων. λοιπὸν ἐκέλευσεν ὁ βασιλεὺς καὶ κατηνέχθησαν τὰ ἀργυρᾶ κιβούρια, καὶ αἱ ἅγιαι τράπεζαι αἱ ἀργυραῖ ἔξω τῆς πόλεως, καὶ παρεφύλαττον τὰς πόρτας πάσας τοῦ τείχους τοῦ Θεοδοσιακοῦ αἱ σχολαὶ, καὶ οἱ Προτίκτορες, καὶ οἱ ἀριθμοὶ, καὶ πᾶσα ἡ σύγκλητος· ἰδὼν δὲ ὁ βασιλεὺς ὅτι ἐπιμένουσιν οἱ βάρβαροι, ἐκέλευσε Βελισάριον τὸν Πατρίκιον ἐξελθεῖν κατ' αὐτῶν μετὰ ἑτέρων τῆς συγκλήτου. ὁ δὲ Βελισάριος ἔλαβε πᾶσαν τὴν ἵππον τήν τε βασιλικὴν, καὶ τοῦ ἱππικοῦ, καὶ τῶν ἁγίων οἴκων, καὶ παντὸς ἀνθρώπου, ὅπου ἦν ἵππος· καὶ ὁπλίσας λαὸν, ἐξῆλθεν εἰς Χίτου κώμην. καὶ ἐπεσύνεστε φωσάτον, καὶ ἤρξατο πιάζειν ἐξ αὐτῶν τινὰς, καὶ φονεύειν. καὶ ἐκέλευσε κοπῆναι δένδρα, καὶ σύρεσθαι ὄπισθεν τοῦ ἐξερκέτου αὐτῶν, καὶ ἐγένετο ἐκ τοῦ ἀνέμου κονιορτὸς μέγας, καὶ ἐπῆγεν ἐπάνω τῶν βαρβάρων. οἱ δὲ νομίσαντες ὅτι πλῆθος πολύ εἰσιν, ἔφυγον. καὶ ἦλθον εἰς τὰ μέρη τοῦ ἁγίου Στρατονίκου εἰς τὸ Δέκατον. μαθόντες δὲ ἐκ τῶν κατασκόπων, ὅτι παραφυλακὴ πολλή ἐστιν εἰς τὰ τείχη ΚΠ. ἦλθον εἰς

grassata est: adeo ut sepeliendis mortuis non sufficerent vivi: obtinuit vero & invaluit a Februario adusque mensem Julium.

Edit. Paris. pag. 197.

Anni mundi 6052.	Divinæ Incarn. 551.	Rom. Imp. Justinianus annis 38.	Persarum rex Chosroes annis 48.	Romæ Episc. Pelagius annis 5.	Constant. Episc. Eutychius annis 13.	Hierosol. Episc. Petrus annis 20.	Alex. Episc. Apollinarius annis 19.	Anti. Episc. Domnus annis 14.
		32	33	5	7	14	10	14

Hoc anno, mensis Maii die septimo, hebdomadis tertio, hora post exortum quinta, suis pene jam ornamentis perfecti, & Isaurorum opera bene instructi, magnæ Ecclesiæ Trulli (disruptus enim & hiatu deformis ex terræ motuum concussione cernebatur) pars Orientalior contractæ ad sanctum altare testudinis decidit in terram. Molis ejusmodi collabente ruina ciborium, sancta mensa, & ambo comminuta sunt & plane contrita. Tantæ porro jacturæ incusabantur architecti, quod ut sumptibus parcerent, pilarum capita ad Trulli radices non solide per omnes partes compegissent, sed eas pilas, quæ Trullum suffulciunt fenestris & aperturis reliquissent hiantes, ex quo sustentando Trullo non fuere satis. Hoc animadverso, pilas alias piissimus Imperator extruxit, quæ Trullum deinceps exceperunt: atque ita instauratus est viginti pedes altior, quam in priori ædificatione antea fuerat.

Hoc etiam anno Unni & Sclavi cum maximis copiis in Thraciam irruentes eam bello vastaverunt, multosque homines, vel occiderunt, vel in captivitatem abduxerunt: sed & Sergium militiæ Magistrum Bacchi Senioris filium, & Ederman Ducem Calopodii clarissimi Cubicularii & Præpositi filium ceperunt. Cumque partes quasdam muri Anastasiani terræ motibus collapsas reperissent, per eas ingressi, in potestatem suam redegerunt loca ad Drypiam, Nymphas, & Chittus vicum sita: cunctique facultatibus secum asportatis in urbem confugerunt. Quamobrem Imperator multos ex civium numero delectos ad Longum murum misit: Ibi commissa pugna multi Romanorum & Scholarium ceciderunt. Postremum autem jubente Imperatore ciboria argentea, & sanctæ mensæ pariter ex argento, quæ extra civitatem in Ecclesiis erant, suis locis exportatæ sunt: portas vero omnes Theodosiani muri defenderunt Scholæ, Protectores, Numeri, & universus Senatus. Sed cum barbaros illic pertinaciter permanere videret Imperator, Patricium Belissarium una cum aliis Senatus contra ipsos progredi jussit. Porro Belissarius sumptis omnibus equis, tam Imperatoris, quam Circi, sed & sacrarum domorum, nec non uniuscujusque hominis privati, cui fuit equus in potestate, Populoque armis instructo, ad Chitti pagum profectus est: ibique aciem omnem composuit: tum quosdam ex barbaris capere, & interficere cœpit: quinetiam arbores cædi, & pone exercitum in terram trahi imperavit: ex quo pulvis ingens vento excitatus, & in barbaros delatus super eos incubuit: Qui cum maximas copias inde adesse existimarent, in fugam versi, ad regionem sancti Stratonici, ad Decatum recessere. Ac cum subinde a speculatoribus rescivissent Constantino-

pag. 198.

pol. muros magno militum numero esse defensos, Tzurulum, & Arcadiopolim, & sancti Aleaandri Zupparorum versus digressi sunt: ibique castris positis usque ad Pascha substitere. Peracto festo Paschali Imperator cum universis civibus Urbe relicta, ad reparandas muri Longi ruinas Selybriam perrexit: quare pedem retulerunt barbari, & trans murum abierunt. Ibi mansit Imperator ad Augustum usque mensem: similiter & barbari usque ad mensem Augustum extra Urbem circumvagabantur. Cæterum Imperator bipuppes naves confici, iisque in Danubio adversos Unnos, si quando transfretarent, excipere, & cum eis manus jussit conserere. His auditis barbari, missis Legatis petiverunt, ut sibi reditus tuto permitteretur, & Danubium trajicerent. Misit ergo Imperator Justinum nepotem suum, & Curopalatem: eosque dimisit incolumes.

A τὰ μέρη Τζουρύλλου, καὶ Ἀρκαδιουπόλεως, καὶ τοῦ ἁγίου Ἀλεξάνδρου Ζουπαρῶν, καὶ ἔμειναν ἐκεῖ παρακαθήμενοι ἕως τὸ ἅγιον Πάσχα. μετὰ δὲ ἑορτὴν τοῦ Πάσχα ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες τῆς πόλεως σὺν αὐτῷ ἐν Σαλυμβρίᾳ ἐπὶ τὸ κτίσαι τὸ τεῖχος τὸ μακρόν· ὅθεν οἱ βάρβαροι εἰσῆλθον. καὶ ἔμεινεν ὁ βασιλεὺς ἐκεῖ ἕως τοῦ Αὐγούστου μηνός· ὁμοίως δὲ οἱ βάρβαροι ἔξω τῆς πόλεως περιεπόλευον ἕως τοῦ Αὐγούστου. λοιπὸν ἐκέλευσεν ὁ βασιλεὺς γενέσθαι πλοῖα δίπρυμνα, ὥστε ἀπελθεῖν εἰς τὸν Δάνουβιν, καὶ ἀπαντῆσαι τοῖς βαρβάροις, εἰ περῶσι, καὶ πολεμῆσαι αὐτοῖς. τοῦτο γνόντες οἱ βάρβαροι, παρεκάλεσαν διὰ πρεσβευτῶν ἀκινδύνως ἐᾶσαι
B αὐτοὺς περάσαι τὸν Δάνουβιν. καὶ ἔπεμψεν Ἰουστῖνον τὸν ἀνεψιὸν αὐτοῦ καὶ Κουροπαλάτην, καὶ διέσωσεν αὐτούς.

						Ant. Episc. Anastasius annis 13.
31	15	4	2	15	16	1

						Ἀντ. ἐπισκ. Ἀναστάσιος ἔτ. κε'.
λγ'	λε'	δ'	ε'	κ'	ια'	α'

Hoc anno pontem ad Sagarim fluvium cœpit Imperator construere: & flumine in alium alveum abducto, arcus quinque mirabiles ac stupendos excitavit, per quos facilis esset ad utramque ripam transitus: cum pons tantum ligneus antea fuisset.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἤρξατο ὁ βασιλεὺς κτίζειν τὴν γέφυραν τοῦ Σαγάρεως ποταμοῦ· καὶ ἀποστρέψας τὸν αὐτὸν ποταμὸν ἐν ἄλλῃ κοίτῃ, ἐποίησε καμάρας φοβερὰς πέν-
C τε, καὶ ἐποίησεν αὐτὸν διοδεύεσθαι, ξυλίνης πρότερον οὔσης τῆς γεφύρας.

34	36	5	9	26	12	2

λδ'	λς'	ε'	θ'	κ'	ιβ'	β'

Hoc anno, mensis Septembris die nono, hebdomados quinto, indictione nona Imperatorem obiisse per Constantinopol. rumor sparsus est. E Thracia quippe in Urbem redux, conspicuum nemini se fecerat. Plebs itaque confusa ex officinis & mancipiis, sive pistrinis panes diripuit, & a tertia jam diei hora nullibi civitatis reperiebatur panis, & copiosus admodum imber eo die decidit. Officinæ demum omnes clausæ: Rumorque ex Palatio manavit, ad Imperatoris conspectum, quod capitis dolore vexaretur, ex Senatu admitti neminem, ea quo eum ex humanis sublatum arbitrabantur. Circa nonam vero horam Senatus inito super ea re consilio, Præfectum misit, qui pro Imperatoris salute, per totam Urbem faces & lumina jussit accendi: & hoc pacto ex tanto tumultu ad pristinam tranquillitatem Urbs rediit. Integra demum Imperatori restituta valetudine, Eugenius Expræfectus Curatorem Palatiorum Marinæ Georgium, & Antiochi Curatorem Ætherium, quasi Magistri Petri filium Theodorum ex Gerontii Urbis Præfecti consilio Imperatorem creare attentassent, accusavit. Facto de crimine diligenti examine, nec eo comprobato, Eugenius invidia non plene liberatus, domum publice proscriptam amisit: is vero ad Ecclesiam confugiens, saluti consuluit. Mense autem Decembri magno incendio in portu Juliani excitato, multæ domus, & ædes sacræ multæ, a portus extremo usque ad Probi conflagrarunt. Mortifera quoque lues per Ciliciam & Anazarbum grassata est: Terræ motus Antiochiam ma-

Edit. Paris. pag. 199.

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Σεπτεμβρίῳ θ'. ἡμέρᾳ ε'. ἰνδικτιῶνι θ'. ἐφημίσθη ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὅτι ἐτελεύτησεν ὁ βασιλεύς. ἦν γὰρ ἐλθὼν ἀπὸ τῆς Θρᾴκης, καὶ οὐδεὶς ἐθεώρει. καὶ λοιπὸν οἱ Δῆμοι ἥρπασαν τοὺς ἄρτους αἰφνίδιον ἐκ τῶν ἀρτοπωλείων, καὶ μαγκιπείων· καὶ περὶ ὥραν τρίτην οὐχ εὑρίσκετο ἄρτος ἐν πάσῃ τῇ πόλει, καὶ βροχὴ μεγάλη τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ. ἐκλείσθησαν δὲ καὶ τὰ ἐργαστήρια, καὶ
D ἐθρυλλήθη τὸ παλάτιον, ὅτι οὐδεὶς ἐκ τῆς συγκλήτου ἐθεώρει τὸν βασιλέα διὰ τὸ κεφαλαλγῆσαι αὐτόν. ἐκ τούτου ἐπίστευον ὅτι ἀπέθανε. περὶ ὥραν δὲ ἐννάτην συμβούλιον ἐποίησεν ἡ σύγκλητος, καὶ ἔπεμψε τὸν Ὕπαρχον, καὶ ἐποίησε φῶτα ἅψαι εἰς πᾶσαν τὴν πόλιν, ὅτι ὑγιαίνει ὁ βασιλεύς. καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ κατεστάθη ἡ πόλις ἐκ τῆς ταραχῆς. μετὰ δὲ τὸ ὑγιᾶναι τὸν βασιλέα, Εὐγένιος ὁ ἀπὸ Ὑπάρχων διέβαλλε Γεώργιον τὸν Κουράτωρα τῆς Μαρίνης, καὶ Αἰθέριον τὸν Κουράτωρα τῶν Ἀντιόχου, ὡς θελήσαντας ποιῆσαι βασιλέα Θεόδωρον τὸν υἱὸν Πέτρου Μαγίστρου, ᾧ συνεφώνησε καὶ Γερόντιος ὁ Ὕπαρχος τῆς πόλεως. ζητηθείσης δὲ τῆς ὑποθέσεως, καὶ μὴ ἀποδειχθείσης, ἠγανακτήθη ὁ Εὐγένιος, καὶ ἐδημεύθη
E ὁ οἶκος αὐτοῦ. προσφυγὼν δὲ ἐκεῖνος τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐσώθη. τῷ δὲ Δεκεμβρίῳ μηνὶ γέγονεν ἐμπυρισμὸς μέγας ἐν τῷ λιμένι Ἰουλιανοῦ, καὶ πολλοὶ οἶκοι ἐκάησαν ἀπὸ ἀρχῆς τοῦ λιμένος ἕως τοῦ Πρόβου. γέγονε δὲ καὶ θανατικὸν μέγα ἐν τῇ Κιλικίᾳ καὶ Ἀναζάρβῳ, καὶ ἐν Ἀντιοχείᾳ τῇ μεγάλῃ, καὶ σεισμοὶ,

ᾗ συνέβαλλον κατ᾽ ἀλλήλων οἱ ὀρθόδοξοι ᾗ οἱ Σευηριανοὶ, ᾗ πολλοὶ φόνοι γεγόνασι. ᾗ ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς Ζίμαρχον τὸν Κόμητα τῆς ἀνατολῆς ἐκόλασε τοὺς ἀτάκτους, ᾗ πολλοὺς ἐξώρισε, ᾗ ἐδήμευσε, ᾗ ἠκρωτηρίασεν.

Κόσμου ἔτη ͵ϛνδ'.	Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη φνδ'.	Ῥωμ. βασιλ. Ἰουστινιανὸς ἔτη λη'.	Περσ. βασιλ. Χοσρόης ἔτη μη'.	Ῥωμ. ἐπισκ. Ἰωάννης ἔτη θ'.	ΚΠ. ἐπίσκ. Εὐτύχιος ἔτη ιγ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Πέτρος ἔτη κ'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Ἀπολινάριος ἔτη ιθ'.	Ἀντ. ἐπίσκ. Ἀναστάσιος ἔτη ιη'.
		λα'.	κζ'.	α'.	ι'.	ιζ'.	ιγ'.	γ'.

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Ὀκτωβρίῳ ιβ'. ἡμέρᾳ δ'. ἰνδικτιῶνι ι'. ἑσπέρας βαθείας γέγονεν ἐμπυρισμὸς μέγας ἐν τοῖς Καισαρείου, ἕως τῆς λεγομένης Ὀμφακερᾶς. καὶ ἐκάησαν ὅλα τὰ ἐργαστήρια, καὶ οἱ πυλεῶνες, ἕως τοῦ Βοός. τῷ δὲ Νοεμβρίῳ μηνὶ ἱππικοῦ γενομένου πρὸ τοῦ ἀνελθεῖν τὸν βασιλέα, γέγονε δημοτικὴ ταραχὴ, καὶ ἐπῆλθον οἱ Πράσινοι τοὺς Βενέτους, καὶ γνοὺς ὁ βασιλεὺς ἀνῆλθεν ἐν τῷ καθίσματι, καὶ θεασάμενος τὴν μάχην, ἐκέλευσε Μαριανῷ τῷ Κόμητι τῶν Ἐξκουβίτων καὶ τῷ Κουράτωρι τῶν Καισαρείου κατελθεῖν, καὶ χωρίσαι τὰ μέρη. οἱ δὲ ἀπελθόντες οὐκ ἠδυνήθησαν χωρίσαι αὐτούς. ᾗ πολλοὶ μὲν ἀπέθανον ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, ᾗ πολλοὶ ἐπληγώθησαν. εἰσελθόντες δὲ οἱ Βένετοι εἰς τὰ βάραθρα τῶν Πρασίνων ἔκραζον. ἅψον ὧδε, ἅψον ἐκεῖ. ὁ δὲ Πράσινος οὐ φαίνεται. καὶ πάλιν οἱ Πράσινοι ἔκραζον. αἶ, αἶ, ὅλοι, ὅλοι εἰς τὴν μέσην, ἦλθον εἰς τὰς γειτονίας τῶν Βενέτων, ᾗ ἐλίθαζον οὓς εὕρισκον ᾗ ἔκραζον ἅψον ὧδε, ἅψον ἐκεῖ. Βένετος οὐ φαίνεται. καὶ εἰσήρχοντο εἰς τὰς γειτονίας διαφαυούσης κυριακῆς, καὶ ἥρπαζον τὰς ὑποστάσεις. ᾗ ἐκέλευσεν ὁ βασιλεὺς συσχεθῆναι τοὺς Πρασίνους, ᾗ πολλαῖς βασάνοις ἐκολάσθησαν. οἱ δὲ Βένετοι προσέφυγον τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Θεοτόκου τῶν Βλαχερνῶν. οἱ δὲ ἐξελάσαντες Πράσινοι προσέφυγον εἰς τὴν ἁγίαν Εὐφημίαν ἐν Καλχηδόνι· οὓς ἐκβαλὼν ὁ Ὕπαρχος ἐτιμωρήσατο. ἤρξαντο δὲ αἱ γυναῖκες αὐτῶν, καὶ αἱ μητέρες κράζειν εἰς τὰς ἐκκλησίας τῷ βασιλεῖ, ἵνα παράσχῃ τοῖς Πρασίνοις ἰνδουλγεντίας· ᾗ ἐδιώχθησαν μετὰ βάκλων, καὶ οὐ διηλλάγη αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς, ἕως τῆς Χριστοῦ γεννήσεως. τῷ δὲ Φεβρουαρίῳ μηνὶ ἐκέλευσεν ὁ βασιλεὺς, τῶν ἑπτὰ Σχολαρίων τοὺς καθεζομένους ἐν τῇ Νικομηδείᾳ, ᾗ Κίῳ, ᾗ Προύσῃ, ᾗ Κυζίκῳ, ᾗ Κοτυαείῳ, ᾗ Δορυλαίῳ ἀπελθεῖν, καὶ καθίσαι ἐν τῇ Θρᾴκῃ ἐν τῇ Ἡρακλείᾳ, ᾗ τοῖς πέριξ αὐτῆς. τῷ δὲ Μαρτίῳ μηνὶ ἐπανέστησαν αἱ Σχολαὶ τῷ Κόμητι αὐτῶν, διά τινας συνηθείας ἃς ἐλάμβανον, ᾗ ἀπέκοψαν αὐτάς. καὶ ἐπῆλθον αὐτῷ. εὑρέθη δὲ ἐκεῖ Θεόδωρος ὁ υἱὸς Πέτρου τοῦ Μαγίστρου ὁ Κονδοχείρης, ᾗ ἀπειλητικοῖς λόγοις χρησάμενος, ἠδυνήθη αὐτοὺς καταπραῦναι. τῷ δ᾽ αὐτῷ ἔτει παρελήφθη ἡ Βασίπολις ὑπὸ τῶν Οὔννων· ᾗ ἔπεμψεν ὁ βασιλεὺς τὸν Μάρκελλον τὸν στρατηλάτην, καὶ ἴδιον αὐτοῦ ἀνεψιὸν μετὰ πλήθους στρατοῦ τοῦ ἀναρρύσασθαι τὴν πόλιν, ᾗ τὴν Περσίδα. τῷ δὲ Ἀπριλλίῳ μηνὶ παρελήφθη ἡ Ἀναστασιόπολις τῆς

Agnam concurrerunt : contentione insuper inter Severianos & Orthodoxos orta, multæ cædes utrinque perpetratæ. Imperator autem Zimarcho Orientis Comite misso, seditiosos, multis ex illis in exilium actis, bonis eorum publicatis, membris quoque amputatis castigavit.

Anni mundi 6054.	Divinæ Incarn. 554.	Rom. Imp. Justinianus annis 38.	Persarum rex Chosroes annis 48.	Romæ Episc. Joannes annis 8.	Constant. Episc. Eutychius annis 13.	Hierosol. Episc. Petrus annis 20.	Alex. Episc. Apollinarius annis 19.	Ant. Episc. Anastasius annis 18.
		35	37	1	10	27	61	13

Hoc anno, mensis Octobris die duodecimo, hebdomados quarto, indictione decima, magnum profunda jam vespera incendium ad Cæsarii partes, ad locum, cui Omphacera nomen, grassatum est: & officinæ omnes, & fornices ad Bovis locum conflagrarunt. Novembri etiam mense ludis Circensibus celebratis, priusquam Imperator spectatum advenisset, factionum seditio exorta est, & Prasini in Venetos irruere. Nuncio ad Imperatorem delato, sedile sibi positum in Circo conscendit, & conflictu spectato, Marianum Comitem Excubitorum & Cæsarii Palatii Curatorem partibus dirimendis in arenam jussit descendere. Ubi conflictus locum tenuerunt, tumultui sedando non fuere satis, nec consertam pugnam distrahere valuerunt: ita ut multi ex utraque parte cæsi fuerint, vulnerati etiam multi. Ingressi vero Veneti in Prasinorum cuneos & carceres: Incende hic, exclamabant, ignem illuc admove. Prasinus vero nusquam comparet. Prasini ex adverso vociferabantur. Hem, Hem, cuncti, cuncti in mediam arenam procedite. Progressi in Venetorum vicinias, lapidibus obvios quosque obruerunt, clamantes. Ignem huc applica, ignem illic suppone. Venetus non comparet. Dominica vero jam illucente irruerunt in vicinias, & omnia Venetorum bona diripuere. Imperator autem Prasinos apprehendi jussit: ex quibus multi variis tormentis castigati. At Veneti ad Ecclesiam Deiparæ, quæ in Blachernis, confugerunt. Prasini autem exilientes ad sanctam Euphemiam Chalcedonem aufugere: quos inde expulsos Præfectus suppliciis affecit. Porro conjuges & matres eorum ad Imperatorem in Ecclesiis clamare, ut Prasinis indulgentiam concederet: illæ vero baculis repulsam passæ sunt: nec placatus Imperator, quin Christi Natalitia celebrarentur. Februario vero mense Imperator jussit ex septem Scholariorum numeris, qui residebant in Bithynia, Nicomedia, Cio, Prusa, Cyzico, Cotyæo, & Dorylæo, ut relictis his locis subsisterent in Thraciæ, atque Heraclea, cæterisque urbibus circumvicinis. Martio deinde mense, Scholæ tumultum contra suum Comitem concitavere, ob quædam stipendia recipi solita, ac deinde rescissa. In eum itaque impetum fecerunt. Hic tum forte aderat Theodorus Petri Magistri filius, cui cognomen Condocheres, qui minaci oratione usus, eos demulcere & sedare valuit. Eodem anno Bæsipolis ab Unnis capta est: Quamobrem Marcellum militiæ Magistrum, & nepotem suum, cum copioso exercitu, ad eam civitatem atque Persiam liberandam misit. Exinde mense Aprili Anastasiopolis Thraciæ urbs ab Un-

Edit. Paris. pag. 200.

nis occupata : Ac mense tandem Majo, Zimarchus Placidiæ Curator, quasi multa in Imperatorem eaque gravia deblaterasset, delatus est a Georgio Marinæ facultatum Curatore, & Joanne Exconsule, ambobus Imperatricis Theodoræ consanguineis.

			36	38	2	11	18	14	4

Edit. Paris. pag. 201.

Hoc anno, mense Octobri, popularis seditio in Pittaciis excitata est: & in plurimos Imperator animadvertit. Mense vero Novembri, ex diuturniore imbris penuria magnus ubique aquarum defectus extitit : adeo ut ad aquarum receptacula rixæ pugnæque fuerint commissæ. Mense etiam Augusto soli Boreæ flatus, Noti aura nullibi spirare, ex quo navigia a meridie ad Urbem appellere non potuere. Quamobrem Eutychius Patriarcha processiones cum precibus Hierusalem, hoc est, ad sanctum Diomedem duxit.

Eodem etiam anno, mense .... victoriæ triumphales nuncii Roma Constantinopol. delati, pervenerunt : Narsetem videlicet Patricium duas urbes munitissimas Veronam & Brixiam a Gotthis recepisse. Mensis vero ejusdem die vigesimo quinto, Sabbato circa vesperam de Imperatore interficiendo, ubi sederet in Palatio, quidam conjuraverunt. Facinoris auctores fuerunt Ablabius Exmonetarius, Marcellus Argentarius, & nepos Ætherii Curatoris Sergius. Eorum porro conjuratio hujusmodi fuit : nimirum cum Imperator in Triclinio sub vesperam accubuisset, priusquam abeundi copia fieret, irruentes eum interfecturi essent. Quinetiam quosdam homines Indos ad hoc facinus adjutores, ad Silentiarum, & locum Archangeli, Harmatisque nomine nuncupari solitum in insidiis latentes habuere, qui molitione ad finem perducta, tumultum concitarent. Porro ipse Ablabius auri libras quinquaginta a Marcello Argentario, ut suam ipsi operam ad id accommodaret, acceperat. Ablabius autem, Deo ita disponente, cum Eusebio Exconsule, qui Fœderatorum Comes erat, & Joanni Logothetæ, qui Domentziolo adhærebat, quod conjuraverant fidenter aperuit: Hac ipsa, inquit, vespera Imperatorem aggredi & interficere decrevimus. Ille re ad Imperatorem nunciata detinuit eos, & gladios occulte ferentes deprehendit. Et Argentarius quidem Marcellus consilio suo frustratus, educto, quem gerebat gladio, tres sibi plagas in ipso Triclinio inflixit. Mox dum caperetur, expiravit. Ætherii vero nepos Sergius surripiens se in Blachernarum ædem confugit : cumque vi eductum & examinatum hortati sunt fateri Isacium Argentarium, & clarissimum Patricium Belisarium cum eo conjurationis hujusmodi participes; ac insuper Argentarium Vitum, Paulumque Belisarii Curatorem ejusdem fuisse conscios. Comprehensus igitur uterque & Procopio Præfecto traditus insidias omnes detulit, & Patricium Belisarium accusavit. Confestim itaque in Belisarium Imperator exarsit : ex quo multi fugam arripere consiliati sunt. Tum vero Decembris die quinto, Curiam convocavit Imperator, adducto secum etiam sanctissimo Patriarcha Eutychio, eorumque con-

pag. 202.

Θρᾴκης ὑπὸ τῶν Οὔννων. καὶ τῷ Μαΐῳ μηνὶ γ' κατηγορήθη Ζίμαρχος ὁ Κουράτωρ τῶν Πλακιδίας, ὡς κατὰ τοῦ βασιλέως λαλήσας πολλὰ καὶ δεινὰ, ὑπὸ Γεωργίου Κουράτωρος τῶν Μαρίνης, καὶ Ἰωάννου ἀπὸ Ὑπάτων συγγενῶν Θεοδώρας τῆς βασιλίσσης.

			λϛ'	λη'	β'	ια'	ιη'	ιδ'	δ'

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Ὀκτωβρίῳ γέγονε στάσις δημοτικὴ ἐν τοῖς Πιττακίοις, καὶ πολλοὺς ὁ βασιλεὺς ἐτιμωρήσατο. τῷ δὲ Νοεμβρίῳ μηνὶ ἀβροχία πολλὴ ἐγένετο, καὶ λεῖψις ὑδάτων, ὥστε γενέσθαι μάχας πολλὰς ἐν τοῖς ὑδρείοις. ἐφύσησε δὲ βοῤῥᾶς ἄνεμος Αὐγούστῳ μηνὶ, καὶ οὐδαμοῦ νότος, καὶ οὐκ ἤρχοντο τὰ πλοῖα, ὥστε καὶ λιτὰς ἐκβαλεῖν Εὐτύχιον τὸν Πατριάρχην εἰς Ἱερουσαλὴμ, τοῦτ' ἔστιν εἰς τὸν ἅγιον Διομήδην.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει μηνὶ ..... ἐπινίκια ἦλθον ἀπὸ Ῥώμης Ναρσοῦ τοῦ Πατρικίου δηλοῦντα παραλαβεῖν αὐτὸν πόλεις ὀχυρὰς τῶν Γότθων δύο Βερωνίαν καὶ Βρίγααs. τῇ δὲ κε'. τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἡμέρᾳ σαββάτου ἑσπέρας ἐπιβουλὴν ἐμελέτησάν τινες φονεῦσαι τὸν βασιλέα, ὡς κάθηται ἐν τῷ παλατίῳ. ἦσαν δὲ Ἀβλάβιος ἀπὸ Μελιστῶν, καὶ Μάρκελλος Ἀργυροπράτης, καὶ Σέργιος ἀνεψιὸς τοῦ Κουράτωρος Αἰθερίου. ἡ δὲ μελέτη αὐτῶν, ὡς κάθηται ἐν τῷ τρικλίνῳ ἑσπέρας πρὸ τοῦ μηνῦσαι, εἰσπηδήσαντες σφάξωσιν αὐτὸν, ἔχοντες ἰδίους ἀνθρώπους συνεργοῦντας αὐτοῖς Ἰνδοὺς κρυπτομένους εἰς τὸ Σιλεντιαρεῖον, εἰς τὸν Ἀρχάγγελον, καὶ εἰς τὸ Ἅρμα, ἵνα γενομένης τῆς ἐπιβουλῆς ταραχὴν ποιήσωσιν. ὁ δ' αὐτὸς Ἀβλάβιος καὶ χρυσίον ἔλαβε παρὰ Μαρκέλλου τοῦ ἀργυροπράτου λίτρας ν'. εἰς τὸ συνεργῆσαι αὐτῷ, καὶ τοῦ Θεοῦ εὐδοκήσαντος ἐθάῤῥησεν Ἀβλάβιος Εὐσεβίῳ τῷ ἀπὸ Ὑπάτων ὄντι Κόμητι Φοιδεράτων, καὶ Ἰωάννῃ τῷ Λογοθέτῃ τῷ κατὰ Δομεντζίολον λέγων, ὅτι τῇ ἑσπέρᾳ ταύτῃ βουλόμεθα ἐπελθεῖν τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ μηνύσας τῷ βασιλεῖ ἐκράτησεν αὐτοὺς, καὶ εὗρεν αὐτοὺς φοροῦντας κρυπτὰ ξίφη. καὶ ὁ μὲν Ἀργυροπράτης Μάρκελλος ἀστοχήσας τοῦ προσδοκωμένου, σύρας, ὃ ἐφόρει ξίφος, δέδωκεν ἑαυτῷ τρεῖς πληγὰς ἐν τῷ τρικλίνῳ. συσχεθεὶς δὲ τελευτᾷ. Σέργιος δὲ ὁ Αἰθερίου ἀνεψιὸς ἐξέδρας προσέφυγεν ἐν Βλαχέρναις, ὃν ἐξαγαγόντες τῆς ἐκκλησίας, ἐξετάσαντες ἔπεισαν ὁμολογῆσαι, ὡς καὶ Ἰσάκιος Ἀργυροπράτας, καὶ Βελισάριος ὁ ἐνδοξότατος Πατρίκιος, καὶ αὐτὸς συνῄδει τοιαύτῃ ἐπιβουλῇ, καὶ Βῖτος ὁ Ἀργυροπράτης, καὶ Παῦλος ὁ Κουράτωρ τοῦ αὐτοῦ Βελισαρίου ἐγίνωσκον τὴν σύνταξιν. καὶ συσχεθέντων πάντων ἀμφοτέρων, καὶ ἐκδοθέντων Προκοπίῳ τῷ Ὑπάρχῳ, ἀπεδείχθησαν, καὶ κατεῖπον Βελισαρίου τοῦ Πατρικίου. αὐτίκα οὖν ὁ βασιλεὺς γέγονεν ὑπὸ ἀγανάκτησιν Βελισαρίου· πολλοὶ δὲ φυγῇ ἐχρήσαντο. τῇ ε'. τοῦ Δεκεμβρίου μηνὸς ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς σιλέντιον, ὃ ἐνέγκας καὶ τὸν ἁγιώτατον Πατριάρχην Εὐτύχιον,

τύχιον, κελεύσας ἀναγνωσθῆναι τὰς αὐτῶν καταθέσεις, καὶ ἀκούσας Βελισάριος μεγάλως ἐβαρύθη, καὶ γέγονεν ὑπὸ ἀγανάκτησιν τοῦ βασιλέως, καὶ πέμψας ὁ βασιλεὺς ἔλαβε πάντας τοὺς ἀνθρώπους αὐτοῦ, καὶ αὐτὸν ἐκάθισεν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ παραφυλαττόμενον. τῷ δὲ Δεκεμβρίῳ μηνὶ κ'. γέγονεν ἐγκαίνια τῆς μεγάλης ἐκκλησίας τὸ δεύτερον. ἡ δὲ παννυχὶς τῶν αὐτῶν ἐγκαινίων γέγονεν εἰς τὸν ἅγιον Πλάτωνα, καὶ ἐξῆλθεν ὁ Πατριάρχης ΚΠ. Εὐτύχιος μετὰ τῆς λιτῆς, συμπαρόντος καὶ τοῦ βασιλέως, καθεζόμενος ἐν τῷ ὀχήματι, καὶ φορῶν τὸ Ἀποστολικὸν σχῆμα, καὶ κρατῶν τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, πάντων τῶν λαῶν ψαλλόντων, τό· Ἄρατε πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν. τῷ δ' αὐτῷ μηνὶ παρελήφθη μέρη τινὰ τῆς Ἀφρικῆς ὑπὸ τῶν Μαυρουσίων ἐπαναστάντων αὐτῶν τῇ Ἀφρικῇ τρόπῳ τοιούτῳ. Κουτζίνας τις ὀνόματι ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἔθνους Ἔξαρχος τῶν Μαυρουσίων, εἶχεν ἔθος λαμβάνειν παρὰ τοῦ κατὰ τὸν καιρὸν ἄρχοντος τῆς Ἀφρικῆς ῥητὸν χρυσίον. ἐλθόντος δὲ αὐτοῦ λαβεῖν αὐτὸ, Ἰωάννης ὁ ἄρχων Ἀφρικῆς ἐφόνευσεν αὐτόν. ἀνέστησαν δὲ τὰ τέκνα αὐτοῦ τοῦ Κουτζίνα ἐκδικοῦντες τὸ πατρῷον αἷμα, καὶ ἐπαναστάντες τῇ Ἀφρικῇ, παρέλαβον αὐτῆς μέρη τινὰ, πραιδεύσαντες. ὁ οὖν βασιλεὺς γνοὺς τοῦτο, ἀπέστειλε πρὸς βοήθειαν τῆς Ἀφρικῆς Μαρκιανὸν τὸν ἀνεψιὸν αὐτοῦ καὶ στρατηλάτην μετὰ ἐξερκίτου, πρὸς τὸ εἰρηνεῦσαι τοὺς Μαύρους. καὶ προσερρύησαν αὐτῷ, καὶ εἰρήνευσεν ἡ Ἀφρική. τῷ δὲ Ἀπριλλίῳ μηνὶ διεδέχθη ὁ Προκόπιος ὁ Ὕπαρχος τῆς πόλεως, καὶ γέγονεν ἀντ' αὐτοῦ Ἀνδρέας ὁ ἀπὸ Λογοθετῶν. καὶ ἐξερχομένου αὐτοῦ ἀπὸ παλατίου τῆς Χαλκῆς καθημένου ἐν τῷ ὀχήματι, καὶ ἀπερχομένου ἐν τῷ πραιτωρίῳ, ὑπήντησαν αὐτῷ οἱ Πράσινοι εἰς τὸ Λαῦσον· καὶ ἤρξαντο αὐτὸν ὑβρίζειν, καὶ λιθάζειν. καὶ ἐγένετο ἀταξία μεγάλη ἐν τῇ μέσῃ τῶν δύο μερῶν. καὶ εἰσῆλθον ἐν ταῖς φυλακαῖς, καὶ ἐκράτησεν ἡ μάχη ἀπὸ ὥρας ι'. ἕως ἑσπέρας. καὶ ἀπέστειλεν ὁ Βασιλεὺς Ἰουστῖνον τὸν ἀνεψιὸν αὐτοῦ καὶ Κουροπαλάτην, καὶ ἀπεδίωξεν αὐτούς. καὶ πάλιν περὶ ὥραν ιβ' συνέβαλλον μάχην, καὶ ἐκρατήθησαν, καὶ ἐπόμπευσαν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας· καὶ ἔκοψαν τοὺς ἀντίχειρας αὐτῶν, ὅσοι μετὰ ξιφῶν ἐμαχέσαντο. καὶ τῇ ιθ' τοῦ Ἰουλίου μηνὸς ἐδέχθη Βελισάριος ὁ Πατρίκιος, ἀπολαβὼν καὶ πάσας αὐτοῦ τὰς ἀξίας. ἔφθασε δὲ καὶ Πέτρος ὁ Μάγιστρος ἀπὸ Περσίδος ποιήσας πάκτα εἰρήνης ἔτη ζ'. ἕνεκεν Λαζικῆς καὶ τῶν μερῶν τῆς ἀνατολῆς. τῷ δ' αὐτῷ μηνὶ ἦλθον πρέσβεις Ἀσκὴλ τοῦ ῥηγὸς Ἑρμηχιόνων τῶν ἔσωθεν κειμένου τῶν βαρβάρων ἔθνους πλησίον τοῦ Ὠκεανοῦ. τῷ δ'. Αὐγούστῳ μηνὶ γέγονε λεῖψις ὕδατος, ὥστε σφαλισθῆναι τὰ δημόσια λουτρὰ, καὶ γενέσθαι φονοκόπια εἰς τὰ ὑδρεῖα.

Κόσμου ἔτη ϛνϛ'.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτη φνϛ'.	Ῥωμ. Βασιλ. Ἰουστινιανὸς ἔτη λη'.	Περσ. Βασιλ. Χοσρόης ἔτη μη'	Ῥωμ. ἐπίσκοπος Ἰωάννης ἔτη η'.	Κωνστ. ἐπίσκ. Εὐτύχιος ἔτη ιγ'	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Πέτρος ἔτη κ'	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Ἀπολινάριος ἔτη ιθ'.	Ἀντ. ἐπίσκ. Ἀναστάσιος ἔτη ια'.
		λζ'	λθ'	γ'	ιβ'	ιθ'	ιε'	ε'

fessionibus palam recitari jussis, Belissarius coram assistens & auditor, graviter indoluit, & in Imperatoris offensionem incurrit, qui militibus summissis domesticos ejus detinuit omnes, ipsum vero propria domo inclusum sub custodia servari præcepit. Porro mensis Decembris die vigesimo, magnæ Ecclesiæ dedicatio secundo celebrata: nocturnæque vigiliæ dedicationi hujusmodi præmitti solitæ apud sancti Platonis peractæ: & exinde sacro procedendi ritu, cui præsentem Imperator se exhibuit, Patriarcha Constantinopol. Eutychius curru vectus, & Apostolico habitu ornatus, sacrum manibus tenens Evangelium progressus est, cunctis e populo concinnentibus: Attollite portas, Principes, vestras. Eodem quoque mense partes quædam Africæ a Mauritanis in Africa rebellionem excitantibus occupatæ sunt hoc pacto. Quidam nomine Cutzinas memoratæ Mauritanorum gentis Princeps, a Præfecto, qui per id tempus regeret Africam, certum auri pondus accipere solebat. Eam pecuniæ summam accipere profectum Joannes Africæ Præfectus occidit. Insurgunt itaque Cutzinæ liberi paternum sanguinem ulturi, & excursionibus Africam vastantes, abactis hinc inde prædis, partes regionis aliquas occupant. His cognitis nepotem suum & militiæ Magistrum Marcianum cum exercitu valido Imperator mittit, juvandæ nimirum armis Africæ, Maurisque ad pacis & servitutis officia revocandis. Marciani imperium faciles excepere Mauritani, & Africa omnis in pace composita est. Porro Aprili mense Procopio Urbis Præfecto exauctorato institutus est Andreas Exlogotheta: eoque post impositum onus e Palatio Chalces egresso, curruique insidente, & ad Prætorium procedente, Prasini ad Lausum facti sunt obviam, virumque contumeliis & lapidibus exceperunt: ex quo inter duas partes ingens orta seditio. In carceres enim involaverunt: duravitque congressus ab hora decima ad vesperam. Imperator autem Justinum nepotem suum & Curopalatem misit, qui cohiberet impetum, & seditiosos fugaret. Circa duodecimam vero pugnam rursus instauraverunt: qui tamen ex illis comprehensi, in multos dies per urbem ignominiæ inurendæ causa traducti sunt: &, quibus cum gladiis contentio inita, manuum pollices truncati. Cæterum Julii mensis die decimo nono, Patricius Belissarius prioribus cunctis dignitatum honoribus restitutus, in gratiam quoque Imperatoris redit. Petrus etiam Magister e Persia reversus est, constitutis in annos septem pacis conditionibus, quod ad Lazicen aliasque Orientis regiones spectabat. Eodem mense venerunt Legati Ascel regis Hermechionum, qui interiores barbararum nationum provincias, juxta Oceanum obtinent. Augusto denique mensa ea aquarum penuria contigit, quæ publica balnea claudi, & cædes plurimas ad aquarum receptacula committi cogeret.

Edit. Paris. pag. 203.

Anni mundi 6056.	Divinæ Incarn. 556.	Rom. Imp. Justinianus annis 38.	Persarum rex Chosroes annis 48.	Romæ Episc. Joannes annis 8.	Constant. Episc. Eutychius annis 13.	Hierosol. Episc. Petrus annis 20.	Alexand. Episc. Apollinarius annis 19.	Antioc. Episc. Anastasius annis 12
		37	39	3	12	19	15	5

Hoc anno mense Octobri, indictione duodecima, ad Myriangelos, Germium videlicet, quæ Galatiæ urbs est, orationis habendæ causa Imperator Justinianus profectus est. Mense vero Novembri Patricius Arethas, & Saracenicarum tribuum moderator Byzantium venit, renunciaturus Imperatori, quis filiorum post ejus obitum in Tribunatum potestatem obtineret, nec non ea quæ ab Abaro Alamandari filio in suam provinciam commissa erant. Cæterum mense Decembri magnum incendium exortum est, quo Sampsonis hospitium peregrinis recipiendis destinatum omnino consumptum, ædes ad Rufi partem anteriorem, medii quoque ad magnam Ecclesiam atrii ædificium, cui militum statio nomen factum, duo quoque Monasteria ad sanctam Irenem posita, nec non ejusdem ad mediam aream structura, & Narthecis ipsius Ecclesiæ bona pars flammis devastata.

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Ὀκτωβρίῳ ἰνδικτιῶνι ιβ'. ἀπῆλθεν ὁ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς χάριν εὐχῆς ἐν τοῖς Μυριαγγέλοις, ἤγουν ἐν Γερμίοις πόλει τῆς Γαλατίας. τῷ δὲ Νοεμβρίῳ μηνὶ εἰσῆλθεν ἐν Βυζαντίῳ Ἀρέθας ὁ Πατρίκιος, καὶ φύλαρχος τῶν Σαῤῥακηνῶν ὀφειλὰς ἀναγγεῖν τῷ βασιλεῖ τίς τῶν τέκνων αὐτοῦ ὀφείλει μετὰ τὴν αὐτοῦ ἀποβίωσιν κρατῆσαι τῆς φυλαρχίας αὐτοῦ, καὶ περὶ τῶν γινομένων ὑπὸ Ἀβάρου τοῦ υἱοῦ Ἀλαμανδάρου εἰς τοὺς τόπους αὐτοῦ. τῷ δὲ Δεκεμβρίῳ μηνὶ γέγονεν ἐμπυρισμὸς μέγας, καὶ ἐκαύθη τελείως ὁ ξενὼν τοῦ Σαμψὼν, καὶ τὰ ἔμπροσθεν τοῦ Ῥούφου οἰκήματα, καὶ τὸ μεσίαυλον τὸ πλησίον τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, τὸ λεγόμενον Γαρσονοσάσιον, καὶ τὰ δύο ἀσκητήρια τὰ πλησίον τῆς ἁγίας Εἰρήνης σὺν τῷ μεσιαύλῳ αὐτῆς, καὶ μέρος τοῦ νάρθηκος αὐτῆς.

		38	40	4	13	20	16	6

		λη'	μ'	δ'	ιγ'	κ'	ις'	ς'

Hoc anno mense Martio, indictione decima tertia, Patricius Belisarius Byzantii moritur, facultatesque ejus omnes Imperialibus Marinæ ædibus, & ejus ærario addictæ. Ejusdem quoque indictionis decimæ tertiæ mense Aprili, ejusque die duodecimo, Patriarcha Constantinopol. Eutychius a Justiniano dignitate motus est, & Amaseam relegatus: Joannes vero Ex-Scholasticus magnæ Antiochiæ Responsalis in ejus locum subrogatus est.

Eodem anno Justinianus opinionem de corruptibili atque incorruptibili movens, cum edictum super ea re ab omni pietate alienum in provincias omnes emisisset, Deo prævertente, mortuus est, die undecima mensis Novembris, indictione decima quarta jam currente, cum regnasset annos octo supra triginta, menses septem, dies tredecim: Successor ejus nepos Justinus Curopalates designatur.

Edit. Paris. pag. 204.

Eodem pariter anno Theodosiani & Gajanitæ conventicula Alexandriæ ædificare cœperunt: Gajanitæ vero auctoritate ac viribus prævalentes Elpidium suum Archidiaconum ordinaverunt: quem Imperator vinctum ad se adduci jussit: in itinere vero ad Sigrim mortuus est. Porro Theodosiani clam noctu Dorotheum sibi præfecerunt: convenientesque in unum tam Theodosiani, quam Gajanitæ, eum communem utrisque Episcopum in sedem intulerunt. Cum autem Gajanitæ Joannem quemdam Monachum dolos adversum se commentum arbitrarentur; barbam cum pelle atque carne Abbati avulsere.

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Μαρτίῳ ἰνδικτιῶνι ιγ'. τελευτᾷ Βελισάριος ὁ Πατρίκιος ἐν Βυζαντίῳ, καὶ ἡ τούτου περιουσία ἦλθεν εἰς τὸν δεσποτικὸν οἶκον τῆς Μαρίνης. τῇ δὲ αὐτῇ ιγ'. ἰνδικτιῶνι μηνὶ Ἀπριλλίῳ ιβ'. Εὐτύχιος Πατριάρχης ΚΠ. καθῃρέθη καὶ ἐξωρίσθη ἐν Ἀμασίᾳ ὑπὸ Ἰουστινιανοῦ. καὶ γέγονεν ἀντ' αὐτοῦ Ἰωάννης ἀπὸ Σχολαστικῶν Ἀποκρισιάριος ὢν τῆς Ἀντιοχείας τῆς μεγάλης.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Ἰουστινιανὸς ὁ βασιλεὺς τὸ περὶ φθαρτοῦ καὶ ἀφθάρτου κινήσας δόγμα, καὶ ἴδικτον πανταχοῦ καταπέμψας ἀλλότριον εὐσεβείας, Θεοῦ προφθάσαντος, ἐτελεύτησε μηνὶ Νοεμβρίῳ ια'. τῆς ἐρχομένης ιδ'. ἰνδικτιῶνος, βασιλεύσας ἔτη λη'. μῆνας ζ'. ἡμέρας ιγ'. καὶ γίνεται τούτου διάδοχος ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ Ἰουστῖνος ὁ Κουροπαλάτης.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει οἱ Θεοδοσιανοὶ καὶ Γαϊανῖται ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κτίζειν ἤρξαντο συνακτήρια, καὶ αὐθεντήσαντες οἱ Γαϊανῖται ἐπίσκοπον ἐν αὐτοῖς ἐχειροτόνησαν Ἐλπίδιον Ἀρχιδιάκονον αὐτῶν, ὃν ὁ βασιλεὺς δεδεμένον ἐλθεῖν προσέταξεν. ἐρχόμενος δὲ κατὰ τὸν Σίγριν ἀπέθανεν. Θεοδοσιανοὶ δὲ Δωρόθεον κρυπτῶς ἐν νυκτὶ ἐπίσκοπον ἑαυτοῖς ἐχειροτόνησαν. καὶ εἰς ἓν συνελθόντες οἵ τε Γαϊανῖται καὶ οἱ Θεοδοσιανοὶ κοινὸν ἐπίσκοπον ἑαυτοῖς ἐνεθρόνησαν καὶ ἐχειροτόνησαν. Ἰωάννην δέ τινα μοναχὸν, ὃν οἱ Γαϊανῖται * δόλον ὑπομεμενηκέναι νομίσαντες τὸν πώγωνα τοῦ Ἀββᾶ σὺν τῷ δέρματι, καὶ τῇ σαρκὶ ἐξέδειραν.

Anni mundi 6058.	Divinæ Incarn. 558.	Rom. Imp. Justinus annis 13.	Persarum rex Chosroes annis 48.	Romæ Episc. Joannes annis 13.	Constant. Episc. Joannes annis 12.	Hierosol. Episc. Macarius annis 2.	Alex. Episc. Apollinarius annis 19.	Ant. Episc. Anastasius annis 18.
		1	41	5	1	2	27	7

Κόσμου ἔτη, ,ϛνη'.	Τῆς θείας σαρ. ἔτη, φνη'.	Ῥωμ. βασιλ. Ἰουστῖνος ἔτη ιγ'.	Περσ. βασιλ. Χοσρόης ἔτ. μη'.	Ῥωμ. ἐπισκ. Ἰωάννης ἔτη ιγ'.	ΚΠ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη ιβ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Μακάριος ἔτη β'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Ἀπολινάριος ἔτη ιθ'.	Ἀντ. ἐπίσ. Ἀναστάσιος ἔτη ιη'.
		α'.	μα'	ε'.	α'.	β'	κζ'.	ζ'.

Hoc anno, mensis Novembris die decimo quarto, indictione decima quarta, nepos Justiniani Justinus a Joanne Ex-

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Νοεμβρίῳ ιδ'. ἰνδικτιῶνι ιδ'. ἐβασίλευσεν Ἰουστῖνος ὁ ἀνεψιὸς Ἰου-

στιανοῦ στεφθεὶς ὑπὸ Ἰωάννου Πατριάρχου ἀπὸ Σχολαστικῶν. ἦν δὲ τῷ γένει Θρᾷξ, μεγαλόψυχός τε, καὶ εἰς πάντα ἐπιδέξιος, φιλοκτίστης· εἶχε δὲ γυναῖκα Σοφίαν ὀνόματι, ἥν τινα καὶ ἔστεψεν Αὐγοῦσταν. εὐσεβὴς δὲ ὤν, ἐπεκόσμησε τὰς ἐκκλησίας τὰς κτισθείσας ὑπὸ Ἰουστινιανοῦ, τήν τε μεγάλην ἐκκλησίαν, καὶ τοὺς Ἀποστόλους, καὶ ἄλλας ἐκκλησίας, καὶ μοναστήρια, χαρισάμενος αὐτοῖς κειμήλια, καὶ πᾶσαν πρόσοδον. ἦν δὲ ὀρθόδοξος πάνυ. καὶ ἀπέστειλε τὸν Ἀββᾶν Φωτεινὸν τὸν πρόγονον Βελισαρίου τοῦ Πατρικίου, δοὺς αὐτῷ ἐξουσίαν κατὰ παντὸς προσώπου, καὶ πράγματος τοῦ εἰρηνεῦσαι τὰς ἐκκλησίας πάσας Αἰγύπτου τε καὶ Ἀλεξανδρείας.

A scholastico Patriarcha coronatus suscipit imperium. Fuit genere Thraa, generosus, & in gerendis rebus dexter, & ædificiis gaudens. Conjugem habuit nomine Sophiam, cui cum Augustæ dignitate coronam imposuit. Pietatis studiosus Ecclesias a Justiniano ædificatas ornavit, magnam videlicet Ecclesiam, sanctorum Apostolorum, nec non alias, ut & Monasteria, quæ cuncta sacra supellectile, muneribusque, collatisque redditibus dotavit. Bene sensit in omnibus de fide. Photinum præterea Belissarii Patricii privignum, potestate in quasvis personas, atque res data, ad omnes Ægypti, & Aleaandriæ Ecclesias reconciliandas, bonaque pace componendas misit.

		β'	μβ'	ε'	β'	β'	α'	ι'

B

		2	42	6	2	2	18	8

Τούτῳ τῷ ἔτει Αἰθέριος, καὶ ὁ Ἄβδιος, καὶ ὁ σὺν αὐτοῖς Ἰατρὸς ἐπεβούλευσαν τῷ βασιλεῖ Ἰουστίνῳ, καὶ γνωσθέντες ἀπέθανον ξίφει. ἐποίησε δὲ ὑπατείαν, καὶ ἔρριψε χρήματα πολλά, ὥστε πολλοὺς πλουτίσαι.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ὁ Ἀββᾶς Ἀγάθων ἀδελφὸς Ἀπολιναρίου τοῦ ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας ἐλθὼν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, καὶ λόγους εἰσπραττόμενος, Εὐστόχιον μοναχὸν ὄντα καὶ οἰκονόμον Ἀλεξανδρείας τότε, τῆς οἰκονομίας χάριν ἐφρούρησε τοῦτον· ὃς φυγὼν διὰ τῆς στέγης ἦλθεν ἐν Βυζαντίῳ, Μακαρίου τότε ἐκβληθέντος τῆς ἐκκλησίας κατὰ συσκευήν· καὶ ἐχειροτονήθη Εὐστόχιος ἀντὶ Μακαρίου ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων.

Hoc anno Ætherius & Abdius, & una cum eis Medicus Justini Imperatoris vitæ struxerunt insidias: deprehensi vero, gladio perierunt. Consulum vero more munus dedit Justinus, multasque pecunias, quibus etiamnum plures ditati, sparsit in populum.

Eodem anuo Abbas Agatho Apollinarii Episcopi Alexandrini frater, Alexandriam profectus ad rerum administratarum rationes exigendas, Eustochium Monachum Alexandriæ tunc magnum Oeconomum male gesti muneris incusatum misit in carcerem: qui tecto elapsus, Byzantium perrexit. Macario vero dolis Ecclesia depulso, in ejus locum Hierosolymorum Episcopus Eustochius consecratus est.

Edit. Paris. pag. 205.

						Ἱεροσ. ἐπισκ. Εὐστόχιος ἔτος α'.		
		γ'	μγ'	ζ'	γ'	α'	ιθ'	θ'

C

						Hier. Episc. Eustochius anno uno.		
		3	43	7	3	1	19	9

Τούτῳ τῷ ἔτει μετακαλεσαμένη Σοφία ἡ εὐσεβεστάτη Αὐγοῦστα τούς τε ἀργυροπράτας, καὶ σημαδαρίους, ἐκέλευσεν ἐνεχθῆναι τὰς ὁμολογίας τῶν χρεωστούντων, καὶ τὰ σημάδια· καὶ ἐντυχοῦσα αὐτοῖς, ἔλαβε τὰ σημάδια παρασχομένη αὐτὰ τοῖς ἰδίοις δεσπόταις· καὶ μεγάλως εὐφημίσθη ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ πάσης τῆς πόλεως. Εὐστόχιος δὲ ἀπελθὼν εἰς Ἱεροσόλυμα μίσει τῷ πρὸς Ἀπολινάριον, καὶ Ἀγάθωνα, καὶ Μακάριον, τοὺς τῆς νέας λαύρας μοναχοὺς ἐξέβαλλεν, ὡς Ὠριγενιστάς· καὶ διὰ τοῦτο ἐξεβλήθη. καὶ πάλιν ἀποκατέστη Μακάριος εἰς τὸν ἴδιον θρόνον.

Hoc anno nummulariis fœneratoribusque cunctis convocatis jussit Augusta debitorum syngraphas & pignora ad se proferre: quibus in potestatem acceptis, pignora debitoribus restituit, & in propriorum dominorum manibus cuncta reposuit: atque ob id factum summis eam laudibus tota Urbs prosequuta est. Eustochius autem Hierosolymam profe-D ctus, odio, quo in Apollinarium, Agathonem, & Macarium ferebatur, Novæ Lauræ Monachos Origeniani dogmatis incusatos expulit: quamobrem ipse postmodum ejectus est, & Macarius rursum proprio throno redditus.

						Ἱεροσ. ἐπισκ. [illegible] Μακάριος ἔτ. δ'.	Ἀλεξ. ἐπισκ. Ἰωάννης ἔτη ια'.	
		δ'	μδ'	η'	δ'	α'	α'	ι'

						Hier. Episc. Macarius secundo annis 4.	Alex. Episc. Joannes annis 11.	
		4	44	8	4	1	1	10

Τούτῳ τῷ ἔτει ἱπποδρομίας τελεσθείσης, καὶ φιλονεικούντων τῶν μερῶν εἰς ἀλλήλους, ἔπεμψε μανδάτα εἰς ἑκάτερα τὰ μέρη ὁ βασιλεύς, λέγων· εἰς μὲν τοὺς Βενέτους, ὅτι ὁ Ἰουστινιανὸς ὁ βασιλεὺς παρ' ὑμῖν ἐτελεύτησεν. εἰς τοὺς Πρασίνους, ὅτι παρ' ὑμῖν ὁ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ζῇ· καὶ ἀκούσαντα τὰ μέρη ἡσύχασαν, καὶ οὐκ ἔτι ἐφιλονείκησαν.

E Hoc anno ludis equestribus in Circo celebratis, & contendentibus ad invicem factionibus, ad utrasque partes mandata misit Imperator; ad Venetos quidem his verbis usus: Imperator Justinianus penes vos obiit: ad Prasinos autem, Imperator Justinianus penes vos vivit. His auditis conquieverunt factiones, & ad priora dissidia nusquam redierunt.

Theophanis Chron.

Eodem anno Sophianorum Palatium conjugis Sophiæ nomine, occasione accepta, quod in eo, dum Curopalatem adhuc ageret, filius ejus Justus fuisset sepultus, caædificare cœpit, in domo nimirum Archangeli istius loci. Pretiosioribus vero marmoribus Palatium adornavit.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἤρξατο κτίζειν τὸ παλάτιον τῶν Σοφιανῶν ἐπ' ὄνομα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Σοφίας, προφάσει τοῦ ἐκεῖ ταφῆναι Ἰοῦστον τὸν υἱὸν αὐτοῦ πρὸ τοῦ βασιλεῦσαι αὐτὸν, ἔτι Κουροπαλάτου ὄντος αὐτοῦ, ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Ἀρχαγγέλου τοῦ ἐκεῖσε, κοσμήσας αὐτὸ ὑπὸ διαφόρων πολυτίμων μαρμάρων.

				Romæ Episc. Benedictus annis 5.				
		8	45	1	5	2	2	15

				Ῥώμης ἐπίσκ. Βενέδικτος ἔτη ε'.				
		ε'	με'	α'	ε'	β'	β'	ιε'

Edit. Parif. pag. 206.

Hoc anno Imperator Justinus, in suburbano, quod ante susceptum imperium possidebat, alterum Palatium cœpit eatruere: & in Principis insula, quæ pariter cjus erat, suburbanum aliud ereait ad portum: nec non sanctorum mercede non Conductorum ad Datii regionem. Ad hæc publicum Tauri balneum a se reparatum de conjugis Sophiæ nomine Sophianas nuncupavit.

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἰουστῖνος ὁ βασιλεὺς ἤρξατο κτίζειν τὸ παλάτιον τὸ δεύτερον ἐν τῷ προαστείῳ αὐτοῦ, ὃ εἶχε πρὸ τοῦ βασιλεῦσαι αὐτόν. ὁμοίως δὲ καὶ ἐν τῇ νήσῳ τῆς Πριγκίπου, καὶ αὐτῷ ὄντι προάστειον αὐτοῦ ἐν τῷ λιμένι, καὶ τὴν ἐκκλησίαν τῶν ἁγίων Ἀναργύρων ἐν τοῖς Δαρείου. ἀποκατέστησε δὲ τὸ λουτρὸν τοῦ Ταύρου τὸ δημόσιον, καὶ ἐπωνόμασεν αὐτὸ Σοφιανὰς, ἐπ' ὀνόματι τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Σοφίας.

Eodem etiam anno cum magnus ille Anastasius Antiochiæ Episcopus, in Synodales Epistolas Joannis Constantinopol. Episcopi, qui Joannem Aleaandrinum consecravetat, atque etiam in ipsum Joannem Aleaandrinum, qui ordinatus fuerat, rescriptis suis invectus fuisset: Justini mandato sede depulsus est, & in ejus locum Gregorius Monachus & Byzantiorum Monasterii Apocrisiarius promotus.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Ἀναστάσιος ὁ ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας ὁ μέγας καθαψάμενος ἐν τοῖς ἀντιγράφοις τῶν συνοδικῶν Ἰωάννου τοῦ ΚΠ. τοῦ χειροτονήσαντος Ἰωάννην τὸν Ἀλεξανδρείας καὶ τούτου χειροτονηθέντος ἐξεβλήθη τῆς ἰδίας ἐπισκοπῆς κατ' ἀγανάκτησιν Ἰουστίνου, καὶ ἐχειροτονήθη Γρηγόριος μοναχὸς καὶ Ἀποκρισιάριος τῆς μονῆς τῶν Βυζαντίων.

								Ant. Episc. Gregorius annis 24.
		6	46	2	6	3	3	1

								Ἀντ. ἐπισκ. Γρηγόριος ἔτ. κδ'.
		ϛ'	μϛ'	β'	ϛ'	γ'	γ'	α'

Hoc anno Narses Cubicularius & Protospatharius, qui Justino Imperatori adeo charus fuit, ut cjus gratia ludibriis respergeretur, domum Narsetis construxit, & Catharorum Monasteriorum. Imperator autem Justinus proprium nepotem, quem Augustalis dignitate Alexandriæ decoraverat, insidias in se machinati cum præsensisset, misit eatemplo qui ipsum capite plecterent.

Τούτῳ τῷ ἔτει Ναρσῆς ὁ Κουβικουλάριος καὶ Πρωτοσπαθάριος, ὁ ἀγαπητὸς τοῦ βασιλέως Ἰουστίνου, εἰς ὃν ἐλοιδορεῖτο, ἔκτισε τὴν οἰκίαν Ναρσοῦ, καὶ τὴν μονὴν τῶν Καθαρῶν. ἀκούσας δὲ Ἰουστῖνος ὁ βασιλεὺς περὶ τοῦ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ, ὃν εἶχεν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Αὐγουστάλιον, ὅτι συσκευὴν μελετᾷ κατὰ τοῦ βασιλέως, πέμψας ἀπεκεφάλισεν αὐτόν.

		7	47	3	7	4	4	2
		ζ'	μζ'	γ'	ζ'	δ'	δ'	β'

Hoc anno sanctorum Apostolorum Petri & Pauli Ecclesiam cœpit Justinus ædificare in Orphanorum hospitio, aliamque sanctorum Apostolorum, quæ Zenonis Imperatoris tempore conflagrarat, in Triconcho. Ad Ecclesiam quoque sanctæ Deiparæ Blachernatum duas absides addidit, & hanc, quæ Septentrionem, illam, quæ meridiem respiciat, eatruait in celeberrimo illo templo; totamque molem illam in crucis normam composuit.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἤρξατο κτίζειν ὁ Ἰουστῖνος τὴν ἐκκλησίαν τῶν Ἁγίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου ἐν Ὀρφανοτροφείῳ, καὶ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ἐν τῷ Τρικόγχῳ τὴν καεῖσαν ἐπὶ Ζήνωνος τοῦ βασιλέως. προσέθηκε δὲ καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς ἁγίας Θεοτόκου τῶν Βλαχερνῶν τὰς δύο ἀψῖδας, τῆς τε ἄρκτου καὶ μεσημβρίας ἐν τῷ μεγάλῳ ναῷ, καὶ ἐποίησε τὴν ἐκκλησίαν κατὰ σταυρόν.

Hoc etiam anno ruptis Romanos inter & Persas pacis fœderibus, Persicum rursus renovatum est bellum, missorum videlicet ab Homeritis Indis ad Romanos Legatorum invidia, ac insuper quod Julianum Magistrianum ab Alexandria per Nilum fluvium & Indicum mare cum sacris ad Aretham regem Æthiopum misisset Imperator. Legatum cum ingenti gaudio rea Arethas eacepit, ceu qui Romanorum Imperatoris amicitiam desideraret. Reversus e Legatione Julianus a rege Aretha hanc in morem instructo exceptum se referebat. Erat ille nudus quidem corpore, at circa lumbos, qua cingulum ponitur, lineam vestem auro gestabat interteatam, quæ ad ventrem quasi divisa, & pretiosioribus gemmis cernebatur intercisa. Alligabantur brachiis quinque circuli, & manibus inerant ar-

Τούτῳ τῷ ἔτει Ῥωμαῖοί τε καὶ Πέρσαι τὴν εἰρήνην διέφθειραν, καὶ πάλιν ὁ Περσικὸς ἀνεκαινίσθη πόλεμος διὰ τὸ πρεσβεῦσαι τοὺς Ὁμηρίτας Ἰνδοὺς πρὸς Ῥωμαίους, καὶ ἀποστεῖλαι τὸν βασιλέα Ἰουλιανὸν τὸν Μαγιστριανὸν μετὰ σάκρας πρὸς Ἀρέθαν βασιλέα τῶν Αἰθιόπων διὰ τοῦ Νείλου ποταμοῦ ἀπὸ Ἀλεξανδρείας, καὶ τῆς Ἰνδικῆς θαλάσσης· καὶ ἀπεδέχθη τῷ βασιλεῖ Ἀρέθᾳ μετὰ χαρᾶς πολλῆς, ὡς ἐφιεμένῳ τὴν φιλίαν τοῦ βασιλέως Ῥωμαίων. ἐξηγεῖτο δὲ ἐπανελθὼν ὁ αὐτὸς Ἰουλιανὸς, ὅτι ὅτε

pag. 207.

ἐδέξατο αὐτὸν, γυμνὸς ὢν ὁ βασιλεὺς Ἀρέθας, καὶ κατὰ τοῦ ζώσματος αὐτοῦ εἶχεν εἰς τὰς ψόας λινόχρυσα ἱμάτια. κατὰ δὲ τῆς γαστρὸς ἐφόρει χιτῶνα διὰ μαργαριτῶν τιμίων, καὶ ἐν τοῖς βραχίοσιν ἀνὰ πέντε κλαβίων, καὶ χρυσᾶ ψέλλια εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ. ἐν δὲ τῇ κεφαλῇ λινόχρυσον φακιόλιον ἐσφενδονισμένον, ἔχον ἐξ ἀμφοτέρων τῶν δεσμῶν σειρὰς τέσσαρας, καὶ μανιάκιν χρυσοῦν ἐν τῷ τραχήλῳ αὐτοῦ· καὶ ἵστατο ἐπάνω τεσσάρων ἐλεφάντων ἑστώτων, καὶ ἐχόντων ζυγὸν, καὶ τροχοὺς τέσσαρας, καὶ ἐπάνω ὡς ὄχημα ὑψηλὸν ἠμφιεσμένον χρυσέοις πετάλοις, ὥσπερ ἐστὶ τὰ τῶν ἀρχόντων τῶν ἐπαρχιῶν ὀχήματα· καὶ ἑστὼς ἐπάνω αὐτοῦ ἐβάσταζε σκουτάριν μικρὸν κεχρυσωμένον, καὶ δύο λαγκίδια χρυσᾶ. καὶ πᾶσα ἡ σύγκλητος αὐτοῦ μετὰ ὅπλων ᾄδοντες μέλη μουσικά. εἰσενεχθεὶς δὲ ὁ πρέσβυς τῶν Ῥωμαίων, καὶ προσκυνήσας, ἐκελεύσθη παρ' αὐτοῦ ἀναστῆναι, καὶ ἀχθῆναι πρὸς αὐτόν. δεξάμενος δὲ τὴν τοῦ βασιλέως σάκραν, κατεφίλησε τὴν σφραγίδα τὴν ἔχουσαν τὸ στηθάριον τοῦ βασιλέως· δεξάμενος δὲ καὶ τὰ δῶρα ἐχάρη μεγάλως. ἀναγνοὺς δὲ εὗρε περιέχοντα τοῦ ὁπλίσασθαι αὐτὸν κατὰ τοῦ βασιλέως Περσῶν, καὶ τὴν πλησιάζουσαν αὐτῷ χώραν τῶν Περσῶν ἀπολέσαι, καὶ τοῦ λοιποῦ μηκέτι συνάλλαγμα ποιεῖν μετὰ τῶν Περσῶν, ἀλλὰ δι' ἧς ὑπέταξε χώρας τῶν Ὁμηριτῶν διὰ τοῦ Νείλου ποταμοῦ ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον τὴν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ πραγματείαν ποιεῖσθαι. εὐθέως δὲ στρατεύσας ὁ βασιλεὺς Ἀρέθας ἐπ' ὄψεσι τοῦ πρεσβευτοῦ Ῥωμαίων, ἐκίνησε πόλεμον κατὰ Περσῶν, προπέμψας τοὺς ὑπ' αὐτὸν Σαρακηνούς. ἀπελθὼν δὲ καὶ αὐτὸς εἰς Περσικὴν χώραν, ἐξεπόρθησε πᾶσαν τὴν ἐν τοῖς μέρεσιν ἐκείνοις. κρατήσας δὲ ὁ βασιλεὺς Ἀρέθας τὴν κεφαλὴν τοῦ πρεσβευτοῦ Ἰουλιανοῦ, καὶ δεδωκὼς αὐτῷ εἰρηνικὰ φιλήματα, ἀπέλυσεν αὐτὸν ἐν πολλῇ θεραπείᾳ σὺν πολλοῖς χαρίσμασιν. ἐγένετο δὲ ἄλλη αἰτία ταράξασα τὸν Χοσρόην. Οὖννοι γὰρ κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν, οὓς Τούρκους λέγειν εἰώθαμεν, πρεσβείαν πρὸς Ἰουστῖνον διὰ τῆς τῶν Ἀλανῶν χώρας ἀποστείλαντες. τοῦτο φοβηθεὶς ὁ Χοσρόης, προεφασίζετο τὴν τῶν Ἀρμενίων πρὸς αὐτὸν ἀντάρσιαν, καὶ πρὸς Ἰουστῖνον προσχώρησιν, καὶ ᾔτει τοὺς πρόσφυγας. ἐτέλει γὰρ ὁ βασιλεὺς τῶν Ῥωμαίων ἀνὰ ἔτος πεντακοσίας λίτρας χρυσίου, ὅπως τὰ πλησιάζοντα τοῖς τόποις φρούρια διαφυλάττουσι Πέρσαι, ἵνα μὴ εἰσβάλοντα τὰ ἔθνη ἑκατέραν διαλύσωσι πολιτείαν, καὶ κοινοῖς ἀναλώμασι τὰ φρούρια ἐφυλάττοντο. ὁ δὲ Ἰουστῖνος ἔλυσε τὴν εἰρήνην φάσκων, ἐπονείδιστον εἶναι φορολογεῖσθαι ὑπὸ τῶν Περσῶν τοὺς Ῥωμαίους. διὰ τοῦτο χώραν ἔλαβεν ὁ μέγας ὁ τοῖς Περσῶν τε καὶ Ῥωμαίων πόλεμος. ὁ δὲ Ἰουστῖνος Μαρτῖνον Πατρίκιον καὶ συγγενῆ αὐτοῦ στρατηγὸν χειροτονήσας τῆς ἀνατολῆς κατὰ Περσῶν ἐξέπεμψεν.

Κόσμου ἔτη ςξε'.	Τῆς θείας σαρκ. φξε'.	Ῥωμ. βασιλ. Ἰουστῖνος ἔτη ιγ'.	Περσῶν Βασ. Χοσρόης ἔτη μη'.	Ῥωμ. ἐπισκ. Ἰωάννης	Κωνστ. ἐπισκ. Ἰωάννης ἔτη ιβ'.	Ἱεροσ. ἐπισκ. Ἰωάννης ἔτη η'.	Ἀλεξ. ἐπισκ. Ἰωάννης ἔτη ιθ'.	Ἀντ. ἐπισκ. Γρηγόριος ἔτη κδ'.
		η'	μη'		η'	α'.	ε'	γ'

A millæ aureæ. Fascia linea auro distincta caput circumvolvebatur, & ex utraque nodorum parte quatuor pendebant catenæ: collo vero torquem gerebat aureum. Jugo quatuor elephantis vecto, cui rotæ quatuor, & currus desuper sublimis, quales Præfectorum provinciarum rhedæ, laminis aureis circumtectus, ferebatur. In eo stans breve scutum aureum, lanceasque binas breves manibus tenebat; universi vero ejus Aulici circumstabant armis instructi, musicos accinentes modulos. Intromissus itaque Romanorum legatus, exhibito adorationis honore, ut erigeret se, & adductus propior fieret, jussus est. Tum vero traditæ sibi Imperatoris Sacræ sigillum ejusdem facie una cum pectore insculptum exosculatus, de B acceptis ab eo muneribus magno prorsus gaudio affectus est. Perlecta vero Sacra hæc demum scripta invenit, ut nimirum arma adversus Persarum regem capesseret, & conterminas Persarum provincias devastaret, nec ullum amplius cum eo perceuteret fœdus: sed, quam reddidit sibi subditam, Homeritarum regione per Nilum fluvium Alexandriam facto itinere commercium exerceret. Confestim itaque in ipso Legati Romanorum conspectu coacto exercitu, & Saracenis, qui sub ipso militabant præmissis, rex Arethas bellum in Persas movit: ipseque postmodum Persarum ditionem ingressus, vicinas sibi provincias, quaqua late parent, depopulatus est. Apprehenso tandem Le- C gati Juliani capite, pacis oscula suaviter fixit; amplisque muneribus collatis, multo comitatu stipatum a se dimisit. Extitit etiam alia, quæ Chosroem turbavit molestia. Per id enim tempus, Unni, quos Turcos nuncupamus, per Alanorum terras Legationem ad Justinum destinant. Ea de re Chosroes in metum adductus, Armeniorum adversum se rebellionem ementitus, eorum etiam ad Justinum defectionem prætexebat, & transfreddi sibi postulabat. Quingentas insuper auri libras Romanorum Imperatore pendere solito, ut vicina barbaris castella custodirent Persæ, ne ex barbarorum locis irrumpentes alterutri Imperio perniciem inferrent; quare communibus utriusque impensis loca quæque munita servaban- D tur in utriusque limitibus: Justinus pactum hujusmodi rescindendum censuit; Romanos Persis tributa pendere indecorum esse causatus. Eaque magni illius Romanos inter ac Persas belli occasio extitit. Quamobrem Justinus Martinum Patricium cognatum suum Orientis militiæ Magistrum renuncians in expeditionem contra Persas misit.

Edit. Paris. pag. 208.

Anni mundi 6065.	Divinæ Incarn. 565.	Rom. Imp. Justinus annis 13.	Persarum rex Chosroes annis 48.	Romæ Episc. Joannes.	Constant. Episc. Joannes annis 12.	Hierosol. Episc. Joannes annis 8.	Alexand. Episc. Joannes annis 19.	Antioc. Episc. Gregorius annis 24.
		8	48		8	1	5	3

E

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Ὀκτωβρίῳ ς'. ἠσθένησεν ὁ βασιλεύς, καὶ ἐν λύπῃ γέγονε πρὸς Βαδούριον τὸν ἴδιον ἀδελφὸν, καὶ ὕβρισεν αὐτὸν ἐσχάτως, ἐπιτρέψας τοῖς Κουβικουλαρίοις γρονθιζόμενον ἐξαγαγεῖν αὐτὸν ἐπὶ σιλεντίῳ. ἦν δὲ Κόμης τῶν βασιλικῶν σταύλων· μαθοῦσα δὲ

Hoc anno, mensis Octobris die sexto, adversa valetudine jactatus fuit Imperator. In proprium vero fratrem Badurium ira incitatus, extremis eum subjecit contumeliis: data quippe Cubiculariis pugnis eum incessendi potestate, ita spretum & fœdatum in Consilium trahi mandavit. Erat is Imperatoriorum stabulorum

Comes. Eo cognito indoluit Sophia, & Imperatorem damnavit. Ille facti pœnitens descendit in stabulum, & cum Cubiculariorum Præposito non expectatus intravit. Badurius conspiciens Imperatorem, ac subinde timore compulsus a præsepi in præsepe aliud desiliit. Imperator vero clamabat: Obtestor te per Deum, Frater mi, siste. Et currens detinuit: brachiisque complexus, & osculis deliniens: Te quidem, inquit, Frater, offendi: verum ceu Fratrem tuum majorem, & Imperatorem agnosce: Diaboli namque opera hæc contigisse non sum nescius. Is ad Imperatoris pedes procidens, & lachrymis rigans, ait: Penes te certe, Domine, suprema omnium potestas est: Verum cum præsente Senatu servum tuum despeaeris: ceu Dominus etiam coram eo excusatione alicujus rei deinceps tege: eique subinde equos demonstrabat: quem Imp. ad mensam eo die invitavit. Cæterum eodem anno cum pugna Romanos inter atque Persas commissa fuisset ad Sargathum: Romani vicere.

			Persarum rex Hormisdas annis 15.					
		9	1		9	2	6	4

A Σοφία ἐλυπήθη, καὶ ἐνεκάλεσε τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ μεταμελήθη, καὶ κατελθὼν πρὸς αὐτὸν εἰς τὸν σταῦλον εἰσῆλθεν ἄφνω μετὰ τοῦ Πραιποσίτου Κουβικουλαρίων. ὁ δὲ Βαδούριος ἰδὼν τὸν βασιλέα ἔφυγεν ἀπὸ ζακὸς εἰς ζάκαν φόβῳ τοῦ βασιλέως. ὁ δὲ βασιλεὺς ἔκραζεν. ὁρκίζω σε κατὰ τοῦ Θεοῦ, ἀδελφέ μου, μεῖνόν με. καὶ δραμὼν ἐκράτησεν αὐτόν. καὶ περιπλακεὶς κατεφίλησεν αὐτὸν λέγων. ἔπταισά σοι, ἀδελφέ μου· ἀλλὰ δέξαι με ὡς ἀδελφόν σου πρῶτον, καὶ βασιλέα. ἐκ γὰρ διαβολικῆς ἐνεργείας οἶδα ὅτι τοῦτο γέγονεν. ὁ δὲ πεσὼν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ κλαίων, εἶπεν. ἀληθῶς, δέσποτα, ἐξουσίαν ἔχεις· πλὴν παρουσίᾳ τῆς συγκλήτου ἀπέλυσας τὸν δοῦλόν σου· ἄρτι ὁ δεσπότης τίσιν ἀπολόγησαι. καὶ ἐδείκνυεν B αὐτῷ τὰ ἄλογα. ὁ δὲ βασιλεὺς παρεκάλεσεν αὐτὸν συμφαγεῖν αὐτῷ, καὶ εἰρηνεῦσαι. τῷ δ' αὐτῷ χρόνῳ γέγονε πόλεμος περὶ τὸ Σάργαθον Περσῶν καὶ Ῥωμαίων μέγας, καὶ ἐνίκησαν οἱ Ῥωμαῖοι.

			Περσ. βασιλ. Ορμισδας ἔτ. ιε'.					
		θ'	α'		θ'	β'	ς'	δ'

Hoc anno in provincias Danubio conterminas grassati sunt; Avares: quo cognito, Tiberium Excubitorum Comitem adversus eos misit Imperator. Pugna cum Avaribus commissa, Tiberius ex improviso ab hostibus oppressus, superatur, multisque e suis desideratis revertitur. Persarum vero rex Hormisdas Artabane exercitus Duce constituto, copias Euphratem trajicere jussit, & Romanorum provincias devastare. Ille coacto aniverso exercitu in Romanos Nisibin obsidentes impetum facere meditabatur: quod persentiens Martinus, Nisibi relicta, in Romanas partes retrocessit. Tum vero Artabanes Antiochiam profectus, vastitate suburbanis ejus locis illata, in Cœlesyriam transivit. Ita demum Artabanes captivis prædaque onustus in Persarum terras remeavit. Imperator Justinus ea clade afflictus, Martinum munere abdicavit: Archelaum vero Ducem instituit. Artabanes insuper Daras obtinuit: ac ita reversus est. Imperator vero nuncio tantæ cladis accepto, consternatus, infirma valetudine mentisque alienatione vexatur, & ab Hormisda, at pacem inirent, & fœdus percuterent, expetiit: qui ad annum tantum inducias iniri concessit.

Edit. Paris. pag. 208.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἦλθον. οἱ Ἀβάρεις εἰς τὰ μέρη τοῦ C Δανουβίου, ὃ μαθὼν ὁ βασιλεὺς ἀπέστειλε Τιβέριον τὸν Κόμητα τῶν Ἐξκουβιτόρων κατ' αὐτῶν. καὶ συμβαλὼν αὐτοῖς ἡττήθη αἰφνιδιασθεὶς ὑπ' αὐτῶν, καὶ ἀποβαλὼν πολλοὺς ὑπέστρεψεν. Ὁρμίσδας δὲ ὁ βασιλεὺς Περσῶν Ἀρταβάνην στρατηγὸν χειροτονήσας, ἀπέστειλε περάσαι τὸν Εὐφράτην, καὶ τὴν Ῥωμαίων χώραν λυμήνασθαι. αὐτὸς δὲ παραλαβὼν πᾶσαν δύναμιν ἐπέστη τὴν Νίσιβιν πολιορκοῦσι τοῖς Ῥωμαίοις. ὁ δὲ Μαρτῖνος τοῦτο γνοὺς, καταλιπὼν τὴν Νίσιβιν, ἀνεχώρησεν ἐπὶ τὰ Ῥωμαϊκὰ μέρη. Ἀρταβάνης δὲ περὶ τὴν Ἀντιόχειαν γενόμενος, καὶ διαφθείρας τὰ προάστεια τῆς πόλεως, ἐπὶ τὴν κοίλην Συρίαν ἐχώρει. οὕτω μὲν οὖν ὁ Ἀρταβάνης πολλὰς D αἰχμαλωσίας ἁρπάσας, εἰς τὴν ἑαυτοῦ χώραν ἐπανέζευξεν. ὁ δὲ βασιλεὺς Ἰουστῖνος ἐπὶ τοῖς γενομένοις δεινοπαθῶν, τὸν μὲν Μαρτῖνον τῆς στρατηγίας ἀπέπαυσεν· Ἀρχέλαον δὲ στρατηγὸν χειροτονεῖ. ὁ δὲ Ἀρταβάνης τὸ Δαρᾶς παρέλαβε, καὶ οὕτως ὑπέστρεψεν. τοῦτο μαθὼν Ἰουστῖνος, καταπλαγεὶς τῷ μεγέθει τῆς συμφορᾶς, νόσῳ παραφορᾶς περιβάλλεται, καὶ σπονδὰς ποιῆσαι αἰτεῖται τῷ Ὁρμίσδᾳ, ὅστις ἐνιαυσίας σπονδὰς ποιῆσαι κατεδέξατο.

Anni mundi 6067.	Divinæ Incarn. 567.	Rom. Imp. Justinianus annis 13	Persarum rex Hormisdas annis 15.	Romæ Episc.	Constant. Episc. Joannes annis 11	Hierosol. Episc. Joannes annis 20	Alex. Episc. Joannes annis 11.	Ant. Episc. Gregorius annis 24.
		10	2		10	3	7	5

E

Κοσμου ἔτ. ςξζ'.	Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτ. φξζ'.	Ῥωμ. βασ. Ἰουστῖνος ἔτη ιγ'.	Περσ. βασ. Ὁρμίσδας ἔτη ιε'.	Ῥώμ. ἐπίσ.	Κωνστ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη ιβ'.	Ἱεροσολ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη κ'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη ια'.	Ἀντ. ἐπίσκ. Γρηγόριος ἔτη κδ'.
		ι'	β'		ι'	γ'	ζ'	ε'

Hoc anno Imperator Justinus Comitem Excubitorum Tiberium adoptatum sibi filium Cæsarem renunciavit, sedisque ac paris honoris consortem effecit, tam in Circensibus ludis, quam in festis ac solemnibus diebus. Pedum enim mor-

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἰουστῖνος ὁ βασιλεὺς Τιβέριον Κόμητα τῶν Ἐξκουβιτόρων υἱοποιησάμενος Καίσαρα ἀνηγόρευσε, καὶ συγκάθεδρον αὐτὸν ἐποίησεν ἐν ταῖς ἱπποδρομίαις, καὶ αἰσίαις ἡμέ-

ρατς. ἦν γὰρ ὁ βασιλεὺς συρόμενος τοὺς πόδας, καὶ τὸ A πλεῖον κατακείμενος.

bo laborans, plurima temporis parte lecto decumbebat.

ια'	γ'	ια'	δ'	η'	ϛ'
11	3	11	4	8	6

Τούτῳ τῷ ἔτει ἔκτισεν Ιουστῖνος τὸν μέγαν ἀγωγὸν Οὐάλεντος, καὶ ἐχορήγησε τῇ πόλει δαψίλειαν ὑδάτων.

Hoc anno magnum aquæductum a Valente constructum Justinus reparavit, & aquarum copiam Urbi.

ιβ'	δ'	ιβ'	ε'	θ'	ζ'
12	4	12	5	9	7

Τούτῳ τῷ ἔτει Ιουστῖνος βασιλεὺς τὴν συναγωγὴν τῶν Εβραίων τὴν οὖσαν ἐν Χαλκοπρατείοις ἀποσπάσας ἐξ αὐτῶν, ἐποίησεν ἐκκλησίαν τῆς δεσποίνης ἡμῶν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, πλησιάζουσαν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ. τῷ δ' αὐτῷ ἔτει μηνὶ Αὐγούστῳ λα'. ἰνδικτ. ι'. ἐτελεύτησεν Ιωάννης ἐπίσκοπος ΚΠ.

B Hoc anno ademptam Judæis Synagogam, quæ fuit in Chalcoprateis, Dominæ nostræ sanctissimæ Deiparæ Justinus fecit Ecclesiam, ad eam quæ Magna vulgo audit. Ejusdem etiam anni mensis Augusti die trigesimo primo, indictione decima, Joannes Episcopus Constantinopol. obiit.

			ΚΠ. ἐπίσκ. Εὐτύχιος πάλιν ἔτ. δ'.			
ιγ'	ε'		α'.	ϛ'	ι'	η'
			CP. Episc. Eutychius secundo annis 4.			
13	5		1	6	10	8

Edit. Paris. pag. 210.

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Οκτωβρίῳ ἰνδικτιῶνι ια'. Εὐτύχιος ἀπέλαβε πάλιν τὸν θρόνον Κωνσταντινουπόλεως. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀσθενήσας, καὶ μικρὸν ἀνεθεὶς τῆς νόσου, προσεκαλέσατο τόν τε Αρχιερέα, καὶ τὴν σύγκλητον, καὶ πάντας τοὺς ἱερεῖς, καὶ πολιτευομένους· καὶ ἀγαγὼν τὸν Καίσαρα Τιβέριον παρουσίᾳ πάντων, ἀνηγόρευσεν αὐτὸν βασιλέα, τοῖςδε τοῖς λόγοις χρησάμενος: ἴδε ὁ Θεὸς ὁ ἀγαθύνας σε, τοῦτο τὸ σχῆμα ὁ Θεός σοι δέδωκε, καὶ οὐκ ἐγώ. τίμησον, ἵνα τιμηθῇς ὑπ' αὐτοῦ. τίμησον τὴν μητέρα σου, τὴν ποτέ σου δέσποιναν γενομένην. οἶδας ὅτι πρῶτον αὐτῆς δοῦλος ἦς, νῦν δὲ υἱός. μὴ ἐπιχαρῇς αἵμασι. μὴ ἐπικοινωνήσῃς φόνοις. μὴ κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀποδώσῃς. μὴ εἰς ἔχθραν ὁμοιωθῇς ἐμοί· ἐγὼ γὰρ ὡς ἄνθρωπος ἔπταισα. καὶ γὰρ πταίστης ἐγενόμην, καὶ ἀπέλαβον κατὰ τὰς ἁμαρτίας μου. ἀλλὰ δικάζομαι τοῖς ποιήσασί με τοῦτο ἐπὶ τοῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ. μὴ ἐπάρῃ σε τοῦτο τὸ σχῆμα, ὡς καὶ ἐμέ. οὕτω πρόσχε πᾶσιν, ὡς ἑαυτῷ. γνῶθι τίς ἦς· καὶ τίς νῦν εἶ. μὴ ὑπερηφανήσῃς, καὶ οὐχ ἁμαρτάνεις. οἶδας τί ἤμην, καὶ τίς ἐγενόμην, καὶ τί εἰμί. ὅλοι οὗτοι τέκνα σου εἰσὶν καὶ δοῦλοι. οἶδας ὅτι τῶν σπλάγχνων μου προετίμησά σε. τούτους οὓς βλέπεις ὅλους τῆς πολιτείας βλέπεις. πρόσχε τῷ στρατιώτῃ σου. μὴ στρατιώτας δέξῃ· μὴ εἴπωσί σοι τινές, ὅτι ὁ πρὸ σοῦ οὕτω διεγένετο. ταῦτα γὰρ λέγω μαθὼν ἀφ' ὧν ἔπαθον. οἱ ἔχοντες οὐσίας, ἀπολαυέτωσαν αὐτῶν· τοῖς δὲ μὴ ἔχουσι δώρησαι· Καὶ γενομένης εὐχῆς παρὰ τοῦ Πατριάρχου, καὶ λεχθέντος παρὰ πάντων τὸ Αμὴν, ἔπεσεν ὁ Καῖσαρ εἰς τοὺς πόδας τοῦ βασιλέως, καὶ ἔφη αὐτῷ ὁ βασιλεύς. ἐὰν θέλῃς, εἰμί· ἐὰν θέλῃς, οὐκ εἰμί. ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ πάντα ἃ ἐπιλαθόμην εἰπεῖν σοι, αὐτὸς ἐμβάλλῃ αὐτὰ εἰς τὴν καρδίαν σου. ταῦτα διεξελθὼν ὁ

Hoc anno, mense Octobri, indictione undecima, Eutychius thronum Constantinopol. secundo accepit. Imperator autem adversa valetudine jactatus, & deinde ejus doloribus paulisper levatus, Pontifice, Senatu, Sacerdotum collegio, cunctisque Reipublicæ Magistratibus convo- C catis, Tiberium Cæsarem in omnium conspectu positum, renunciavit Imperatorem oratione in hunc modum habita: Viden', ut Deus in te beneficus isto te habitu & dignitate ornat? Deus, non ego, illo te donavit. Hunc habitum honora, ut ab illo honorem merearis. Matrem tuam cole, quæ hucusque domina tibi fuit. Ejus te nunc filium, quondam servum extitisse, agnosce. Effuso sanguine nusquam læteris. Nusquam cædium particeps esto. Ne malum malo compensato. In inimicitiis suscipiendis me nequaquam imiteris. Ego namque, velut homo, peccavi: ego quippe peccator extiti: & pro delictorum merito mercedem accepi. Cum eis attamen qui malorum mihi fuerunt D auctores ante Christi tribunal judicandus adstabo. Ne, prout ego quondam, habito isto superbito. Ita reliquorum omnium, velut tui ipsius curam getas. Quis fueris prius, quis nunc sis, contemplare. Si superbia non te extulerit, a culpa immunem te servabis. Quis quondam fuerim, qualis sim natus, quis modo sim, novisti. Cuncti isti filii tibi sunt, & servi. Præ visceribus meis te mihi charum extitisse probe compertum est. Omnes istos vides? Reipublicæ Magistratus sunt. Militiæ curam gere. Ne nimium erga milites afficiaris, ne decessorem tuum ita affectum, objiciant nonnulli. Hæc dico expertus eorum, quæ passus sim. Fruantur, qui abundant facultatibus suis: erga egeotes liberalis esto. Oratione vero a Pa- E triarcha fusa, cum cuncti, Amen prolato, comprecati fuissent, ad Imperatoris pedes Cæsar procidit: ad quem Imperator, Superstes vivo, si volueris: si volueris iterum, pereo. Deus, qui cælum & terram condidit, quæ supererant a me tibi enuncianda, ipse in mentem illa im-

mittat. His dictis, finem fecit Imperator, & conventum dimisit. Eo soluto, munus in populum sparsit Tiberius, cæteraque omnia, in Imperatorum inaugurationibus celebranda, peregit.

βασιλεὺς ἐπλήρω διαλύων τὸ ἄθροισμα. τοῦ δὲ συλλόγου διαλυθέντος, ὁ Τιβέριος δῶρα τοῖς ὑπηκόοις διένειμεν, καὶ ὅσα ἐν βασιλικαῖς ἀναγορεύσεσιν εἴθισται.

Edit. Paris. pag. 211.

Anni mundi 6071.	Divinæ Incarn. 571.	Rom. Imperat. Tiberius annis 4.	Persarum rex Hormisdas annis 15.	Romæ Episcop.	Constant. Episc. Eutychius annis 5.	Hierosol. Episc. Ioannes annis 20.	Alexan. Episc. Joannes annis 12.	Antioc. Episc. Gregorius annis 24.
		1	6		2	7	12	9

Κόσμου ἔτη ͵ϛοα'.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτη φοα'.	Ῥωμ. βασ. Τιβέριος ἔτη δ'.	Περσ. βασ. Ὁρμίσδας ἔτη ιε'.	Ῥωμ. ἐπίσ.	Κωνσ. ἐπίσκ. Εὐτύχιος ἔτη ε'.	Ἱεροσο. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη κ'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη ιβ'.	Ἀντ. ἐπίσκ. Γρηγόριος ἔτη κδ'.
		α'	ς'		β'	ζ'	ιβ'	θ'

Hoc anno, mense Octobri, indictione duodecima, Tiberius ab Eutychio Patriarcha, ut præmissum est, coronatus imperavit: qui etiam genere Thrax fuit. Eo jam sceptris potito, celebratis Circensibus ludis, exclamaverunt factiones: Videam, videam Romanorum Augustam. Is vero mandatum confestim emisit, & : Id nominis, ait, Augusta sortita est, quod Ecclesia e publici balnei Dagistei regione sita. In has itaque voces erupere partes. Anastasia Augusta: Tu vincas. Serva, Domine, quos imperare providisti. Iis auditis; Augusta Justini conjux animo afflicta est: Tiberium quippe virum accipere, & Augustæ dignitatem retinere meditabatur. Eum enim uxori junctum ignorabat. Exinde etiam superstite Justino eam sibi Tiberium devinxisse, & ut crearet Cæsarem suasisse, nonnulli affirmant. Tum vero Tiberius conjugem Anastasiam, ex qua filias duas Charitum & Constantinam susceperat, adduci jussit, eamque coronavit Augustam, & amplum Consulare munus in populum sparsit.

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Ὀκτωβρίῳ ἰνδικτιῶνι ιβ'. ἐβασίλευσε Τιβέριος στεφθεὶς ὑπὸ Εὐτυχίου Πατριάρχου, ὡς προλέλεκται. ὑπῆρχε δὲ τῷ γένει καὶ αὐτὸς Θρᾷξ. βασιλεύσαντος δὲ αὐτοῦ ἔκραξαν τὰ μέρη ἐπὶ τῆς ἱπποδρομίας· ἴδω ἴδω τὴν Αὐγοῦσταν Ῥωμαίων. ὁ δὲ ἔπεμψε μανδάτον λέγων. ἡ ἄντικρυς τοῦ δημοσίου λουτροῦ Δαγισθέως, ἣ τις ὀνομάζεται ἐκκλησία, ὁμώνυμος ἐστὶν ἡ Αὐγοῦστα, καὶ ἔκραξαν τὰ μέρη. Ἀναστασία Αὐγοῦστα, Τοῦ βίνκας. σῶσον, Κύριε, οὓς ἐκέλευσας βασιλεύειν. ἀκούσασα δὲ Αὐγοῦστα ἡ τοῦ Ἰουστίνου γυνὴ ἐπλήγη τὴν ψυχήν. ἐβούλετο γὰρ Τιβέριον λαβεῖν, καὶ μεῖναι Αὐγοῦστα. οὐ γὰρ ᾔδει, ὅτι εἶχε γυναῖκα. τινὲς δὲ ἔλεγον, ὅτι καὶ ἐπὶ ζωῆς Ἰουστίνου προσεφιλιώθη αὐτῇ, καὶ αὐτὴ ἔπεισε Ἰουστῖνον τοῦ ποιῆσαι αὐτὸν Καίσαρα. ὁ δὲ Τιβέριος πέμψας ἤγαγεν Ἀναστασίαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἔχουσαν καὶ θυγατέρας δύο ἐξ αὐτοῦ Χαριτὼ καὶ Κωνσταντίναν. καὶ ἔστεψεν αὐτὴν Αὐγοῦσταν, καὶ ἔρριψεν ὑπατείαν πολλήν.

							Alexandr Episc. Eulogius annis 27.	
		2	7		3	8	1	10

							Ἀλεξ. ἐπίσκ. Εὐλόγιος ἔτη κζ'.	
		β'	ζ'		γ'	η'	α'	ι'

Hoc anno, Imperator Tiberius Palatium, cui Sophiæ nomen, de Justini conjugis fecit nomine, in Juliani portu extruxit: & assignatis ad ejus famulatum Cubiculariis, & ut ejus mater coleretur, emisso edicto, nec non balneo ædificato, reliquaque familia ad ejus obsequium necessaria instructa, habitandum dedit. Porro Legatos ad Persarum regem, qui eum de sua inauguratione monerent, de more misit: ille vero pacem habere non admisit. Tiberius copiis undequaque coactis, & publici ærarii divitiis in milites distributis, plures exercitus composuit: & Justinianum quemdam Orientis Ducem creavit: qui ductis secum copiis ad Daras suscepit expeditionem. Persæ pariter sub Chosroe Duce militantes quam proxime Romanis castra metantur. Dispositis ad pugnam exercitibus, colloquium ineunt, & ad invicem percusso fœdere paciscuntur. Romanos & Persas uno consensu quadriennii spatio cladem Orienti (non) illaturos; bellum vero propter Armeniam gestum composituros.

pag. 212.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἔκτισε Τιβέριος ὁ βασιλεὺς τὸ παλάτιον ἐν τῷ Ἰουλιανοῦ λιμένι, καὶ ἐπωνόμασεν αὐτὸ ἐπ' ὀνόματι Σοφίας τῆς γυναικὸς Ἰουστίνου· καὶ ἀποκατέστησεν αὐτὴν ἐν αὐτῷ, δεδωκὼς αὐτῇ καὶ Κουβικουλαρίους ὑπουργίαν αὐτῆς, κελεύσας τιμᾶσθαι αὐτήν, ὡς μητέρα αὐτοῦ, κτίσας καὶ λουτρὸν, καὶ πᾶσαν θεραπείαν αὐτῆς. ἀπέστειλε δὲ πρέσβεις πρὸς τὸν βασιλέα Περσῶν κατὰ τὸ ἔθος, μηνύων τὴν ἀναγόρευσιν αὐτοῦ· καὶ οὐ προσήκατο τὴν εἰρήνην ὁ τῶν Περσῶν βασιλεύς. τότε Τιβέριος μεγάλας δυνάμεις συνήθροιζε, καὶ διασπείρας τοὺς βασιλικοὺς θησαυροὺς, πολλὰ στρατόπεδα ἐποίησε, χειροτονήσας Ἰουστινιανόν τινα στρατηγὸν ἀνατολῆς, ὃς ἀναλαβὼν τὰς δυνάμεις ἐπὶ τὸ Δαρᾶς παραγίνεται. στρατοπεδεύουσι δὲ καὶ Πέρσαι πλησίον αὐτῶν στρατηγούμενοι ὑπὸ τὰ μέρη Χοσρόου. τῆς δὲ παρατάξεως γενομένης, εἰς λόγους ἦλθον, καὶ σπένδονται πρὸς ἀλλήλους, ἐφ' ὃ χρόνον τετραετῆ Ῥωμαίους τε καὶ Πέρσας τὴν ἀνατολὴν * λυμήνασθαι· τὸν δὲ πόλεμον τῆς Ἀρμενίας συστήσασθαι.

		3	8		4	9	2	11

		γ'	η'		δ'	θ'	β'	ια'

Hoc anno Persarum rex eductis exercitibus in Armeniam proficiscitur. Roma-

Τούτῳ τῷ ἔτει ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς ἀναλαβὼν τὰς ἑαυτοῦ δυνάμεις ἐπὶ τὴν Ἀρμενίαν χωρεῖ.

χωρεῖ. ἀκηκοὼς ὁ τῶν Ῥωμαίων στρατηγὸς τὸ τῶν Περσῶν βασιλέα μέλλειν τὸν πόλεμον αὐτουργεῖν, ἔκπληκτος γέγονε· δέος γὰρ εἰσῆλθεν εἰς τὸν λαὸν τῶν Ῥωμαίων. διὰ τοῦτο λόγοις Ἰουστινιανὸς πρὸς τὰς δυνάμεις χρησάμενος, ἀπέπαυσε τῆς δειλίας τὸ μάχιμον· πολέμου δὲ προτεθέντος, καὶ τῆς τοξείας τῶν Περσῶν πολλῆς γεγονυίας, ὡς καὶ τὰς ἡλιακὰς ἀποκρύπτειν ἀκτῖνας, Ῥωμαῖοι ταῖς ἀσπίσι τὰς ἐκ τῶν τόξων βολὰς ἀποῤῥιψάμενοι τῆς κατὰ συστάδην μάχης ἀπήρχοντο· βαθείας δὲ καθεστώσης τῆς τῶν Ῥωμαίων φάλαγγος, φέρειν οὐκ εἶχον Πέρσαι· καὶ τρέπεται ἡ τῶν Βαβυλωνίων πληθὺς, καὶ ἀναιροῦνται πλήθη πολλά. παραλαμβάνουσι δὲ καὶ τὸ τῶν Περσῶν τοῦλδον, καὶ τὸ βασιλικὸν σκηνοπήγιον, καὶ πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν ἐπίδοξον οὖσαν. κρατοῦσι δὲ καὶ τῶν ἐλεφάντων οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ πρὸς Τιβέριον πέμπουσι τὰ ἐπίσημα ἐκεῖνα καὶ βασιλικὰ λάφυρα. νομοθετεῖ τοίνυν ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς τὴν αἰσχύνην μὴ φέρων, μηκέτι βασιλέα τῶν Περσῶν εἰς πόλεμον ἐξέρχεσθαι. ὁ δὲ Ῥωμαϊκὸς στρατὸς ἐπετίθετο ταῖς Περσικαῖς συμφοραῖς, καὶ πρὸς τὰ ἐνδότερα τῆς Περσίδος ἐχώρησε, καὶ πολλὴν αἰχμαλωσίαν καὶ ἅλωσιν ἐν Περσίδι πεποίηκε, φθάσας καὶ μέσον τῆς Υρκανικῆς θαλάσσης. χειμῶνος δὲ γενομένου οὐκ ἐπανέζευξαν οἱ Ῥωμαῖοι εἰς τὰ ἴδια, ἀλλ' ἐν Περσίδι παρεχείμασαν. τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἤρξατο κτίζειν Τιβέριος τὸ δημόσιον Βλαχερνῶν λουτρὸν, καὶ ἀνενέωσε πολλὰς ἐκκλησίας, καὶ ξενῶνας, καὶ γηροκομεῖα· καὶ ἐκέλευσε γράφεσθαι αὐτὸν ἐν τοῖς συμβολαίοις Τιβέριος Κωνσταντῖνος.

					ΚΠ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη ιγ'.			
		δ'	θ'		α'.	ε	γ'	ιβ'

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Ἀπριλλίῳ ϛ'. ἰνδικτιῶνι ιε'. ἐτελεύτησεν Εὐτύχιος ὁ Πατριάρχης, καὶ ἐχειροτονήθη μετὰ ἓξ ἡμέρας Ἰωάννης διάκονος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, ὁ Νηστευτής. ὁ δὲ βασιλεὺς Τιβέριος ἀγοράσας σώματα ἐθνικῶν, κατέστησε στράτευμα εἰς ὄνομα ἴδιον, ἀμφιάσας καὶ καθοπλίσας αὐτοὺς χιλιάδας πέντε, δεδωκὼς αὐτοῖς στρατηγὸν Μαυρίκιον τὸν Κόμητα τῶν Φοιδεράτων, καὶ Ὑποστράτηγον αὐτοῦ Ναρσῆν· καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς κατὰ Περσῶν. πολέμου δὲ κροτηθέντος μεγάλου, νικῶσι Ῥωμαῖοι κατὰ κράτος, καὶ ἀφείλαντο ἐκ τῶν Περσῶν πολιτείας τε, καὶ χώρας, ἃς ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ, καὶ Ἰουστίνου παρέλαβον. ἀνελθὼν δὲ Μαυρίκιος ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐδέχθη ὑπὸ Τιβερίου μετὰ τιμῆς μεγάλης, καὶ ἐθριάμβευσε Τιβέριος τὰς νίκας Μαυρικίου. καὶ προσελάβετο αὐτὸν γαμβρὸν εἰς Κωνσταντίναν τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα. ὁμοίως δὲ καὶ Γερμανῷ τῷ στρατηγῷ ἔζευξε τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Χαριτὼ· ποιήσας ἀμφοτέρους Καίσαρας.

Τῷ δ' Αὐγούστῳ μηνὶ ιδ'. ἰνδικτιῶνι ιε'. φαγὼν συκάμινα πρωὶ ἀξιοθέατα νοσθευμένα, φθίσει παρέπεσε, καὶ μέλλων τεθνάναι προσκαλεσάμενος τὸν Πατριάρχην Ἰωάννην.

Theophanis Chron.

A norum vero Dux audiens Persarum regem ad bellum revocandum propria sponte procedere, animo concidit: ingens enim timor Romanorum animos invasit. Quapropter habita ad exercitum allocutione, militiam omnem metu dissolutam Justinianus animavit, & ad pristinum robur revocavit. Conserto igitur prælio, tantaque a Persis emissa sagittarum copia, quæ solis radios obscuraret, Romani depulso sagittarum jactu, ad pugnam cominus ineundam processerunt. Ad hæc Romanorum phalanx conferta cum esset, & per omnes partes ad invicem bene compacta, eam sustinere non valuerunt Persæ: ita Babyloniorum copiæ vertuntur in fugam, & ex eis numerus prope immensus concidit. Ita demum Persarum apparatus sarcinarumque B omnium potiores fiunt Romani, ipsumque Regium tentorium invadunt, & omnem supellectilem pretiosam certe & luculentam diripiunt: elephantos denique, quæ insigniora & regia plane spolia, bello illo captos Romani ad Tiberium Constantinopol. transmittunt. Ea quo Persarum rex tanti dedecoris impatiens lege sancita cavit, ne Persarum Princeps uspiam ad bellum in posterum progrederetur. Romanus autem exercitus Persicis calamitatibus ulterius dabat operam, & ad interiorem Persiam profectus, & ad medium usque Hyrcanicum mare penetrans, captivorum prædæque multitudinem prope infinitam abegit. Neque adventante hyeme domos repetierunt Romani: quinimmo totum ejus spatium per omnem Persiam dispersi egerunt. Cæterum eodem anno publiC cum Blachernarum balneum cœpit Tiberius ædificare: plurimas quoq; Ecclesias, domosque recipiendis peregrinis, & senibus alendis destinatas reparare: Jussit etiam nomen suum inscribi publicis instrumentis, Tiberius Constan.

					CP. Episc. Joannes annis 13.			
		4	9		1	10	3	12

Hoc anno, die sexto Aprilis, indictione decima quinta, Eutychius Patriarcha diem ultimum obiit: & post dies sex Joan- D nes magnæ Ecclesiæ Diaconus, qui Jejunator dictus, consecratus est. Porro Tiberius Imperator, emptis Gentilibus mancipiis, privatam aciem ex eorum millibus quindecim, suo de nomine nuncupandam instruait: privatisque vestium & armorum insignibus distinctis Mauricium Fœderatorum Comitem præposuit Ducem, atque Legatum Narsetem adjunxit: & adversus Persas misit. Inito certamine victoriam certa virtute partam retulere Romani, easque urbes & provincias abstulere Persis, quas sub Justiniano & Justino ceperant. Mauricius Constantinop. reversus summis honoribus a Tiberio exceptus est, & de reportatis a Mauricio victoriis E Tiberius egit triumphum: & Constantina filia ei juncta generum sibi adscivit: Germanoque pariter Duci alteram filiam, cui nomen Charito, locavit: & utrumque declaravit Cæsarem.

Edit. Paris. pag. 213.

Ejusdem Augusti mensis die decimo quarto, indictione decima quinta, degustatis matutino jentaculo supra speciem quidem gratis, at supra modum omnem vitiatis moris, Tiberius in tabem incidit. Itaque jam letho vicinus, Joannem Pa-

triarcham Senatumque omnem una cum exercitibus in Tribunalium advocavit, lecticaque vectus, cum per se populum Romanum nequivisset alloqui, Lectoris ministerio usus, quæ ad rem conducerent, declaravit, & Mauricium proprium generum renunciavit Imperatorem, cunctis Imperatoris consilium ipsumque Mauricium Imperatorem felici voto faustarumque vocum acclamatione prosequentibus: Tiberius proprio lecto intro relatus, expiravit, cum annos tres, menses decem, & dies octo imperasset.

καὶ τὴν σύγκλητον ἅμα στρατεύμασιν ἐν τῷ Τριβουναλίῳ, καὶ ἀχθεὶς ἐν φορείῳ λαλῆσαι μὴ δυνάμενος δι' ἐπαγγελέως τὰ συμφέροντα τοῖς πράγμασι τῶν Ῥωμαίων τῷ λαῷ κατάδηλα πεποίηκε, καὶ Μαυρίκιον τὸν ἴδιον γαμβρὸν βασιλέα ἀνηγόρευσε· πάντων δὲ εὐφημησάντων τὸν βασιλέως σκοπὸν καὶ Μαυρίκιον τὸν βασιλέα. καὶ ὑποστρέψας Τιβέριος ἐν τῇ ἰδίᾳ κλίνῃ τέθνηκε, βασιλεύσας ἔτη γ'. μῆνας ι'. καὶ ἡμέρας η'.

Anni mundi 6074	Divinæ Incarn. 574	Rom. Imp. Mauricius annis 20.	Persarum rex Hormisdas annis 13.	Romæ Episc.	Constant. Episc. Joannes annis 13	Hierosol. Episc. Joannes annis 20	Alex. Episc. Eulogius annis 27.	Ant. Episc. Gregorius annis 24.
		1	10		2	11	4	13

Κόσμου ἔτ. ͵ϛοδ'.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτ. φοδ'.	Ῥωμ. βασ. Μαυρίκιος ἔτη κ'.	Περσ. βασ. Ὁρμίσδας ἔτη ιγ'.	Ῥωμ. ἐπίσ.	Κωνσ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη ιγ'.	Ἱεροσο. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη κ'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Εὐλόγιος ἔτη κζ'.	Ἀντ. ἐπίσκ. Γρηγόριος ἔτη κδ'.
		α'	ι'		β'	ια'	δ'	ιγ'

Hoc anno, Mauricius annos quadraginta tres natus imperavit: ac paulo post Pauli patris sui, qui sub id tempus Byzantium devenerat, celebravit nuptias; in quibus Marites, qui magnus Palatii Eunuchus erat, Paranymphi munus præstitit. Mense autem Aprili incendium in foro exortum est, quod ventorum procellis latius propagatum, multas ædes combussit. Die decima Maii maximus fuit terræ motus, adeo ut universus populus ad Ecclesias confugerit, & natalitium certamen equestre celebratum minime fuerit. Eodem mense Abares, qui non multum ante Sirmium nobilem Europæ urbem occupaverant, decreta ad Mauricium Legatione postulaverunt, ut octoginta millibus annuæ distributionis, quæ sibi a Romanis pendebatur, alia adhuc auri viginti millia adderentur: quam pecuniarum summam Imperator pacis conservandæ studio solvere non detrectavit. Elephantem etiam, animal ex India adductum sibi ad spectaculum mitti postulavit eorum Princeps: & Imperator maximum eorum quos habebat ad eum misit: qui ubi ipsum vidit, statim ad Imperatorem remisit. Præterea lectum aureum petiit: quem cum Imperator ad eum misisset, ipse donum parvifaciens remisit. Alia vero viginti millia centenis illis adjici postulavit, quod cum Imperator recusaret, Chaganus expeditione suscepta Sigidonem evertit, multasque alias urbes Illyrici Præfecturæ subditas expugnavit: cepitque Anchialum. Quinetiam Longum murum evertere minatus est. Quamobrem Imperator Elpidium Patricium cum Comentiolo Legatos ad Chaganum destinavit: tum barbarus pacem ex pactorum conditionibus se servaturum pollicetur. Cæterum Imperator Joannem Mustaconem in Oriente Armeniæ Ducem constituit: qui cum ad amnem Nymphium, qua in Tigrim confluit, devenisset, commissa pugna cum Cardarega (Cardaregas proprium nomen minime est, sed maxima apud Persas, summi nimirum Ducis, dignitas habetur) Romani barbarorum superiores remansissent: nisi Curs Legatus Ducis gloriæ invidens data opera terga vertisset: quem cum fugientem cæteri Romani vidissent, ipsi etiam se in fugam dederunt, vixque in castra se receperunt incolumes. Initaque denuo pugna, Romani victi sunt, pluresque trucidati.

Edit. Paris. pag. 214.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐβασίλευσε Μαυρίκιος ἐτῶν ὑπάρχων μγ'. καὶ μετ' ὀλίγον πεποίηκε Παύλου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐλθόντος εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ παρανύμφευσε Μαρίτης ὁ εὐνοῦχος τοῦ παλατίου μέγας ὑπάρχων. τῷ δὲ Ἀπριλλίῳ μηνὶ γέγονεν ἐν τῷ φόρῳ ἐμπυρισμός, καὶ ἀνέμων καταιγίδες συνεργοῦσαι τῷ πυρὶ, καὶ πολλὰς οἰκίας διέλυσε. καὶ τῇ ι'. τοῦ Μαΐου μηνὸς γέγονε σεισμὸς μέγας, καὶ πάντες κατέφυγον εἰς τὰς ἐκκλησίας, καὶ τὸ γενέθλιον ἱππικὸν οὐκ ἐπετελέσθη. τῷ δ' αὐτῷ μηνὶ πρεσβεύουσιν οἱ Ἀβάρεις πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Μαυρίκιον, οἱ πρὸ ὀλίγου χρόνου τὸ Σίρμιον χειρωσάμενοι πόλιν τῆς Εὐρώπης ἐπίσημον, ἀξιοῦν τὰς ὀγδοήκοντα χιλιάσι χρυσίου, αἷς ἐλάμβανον κατ' ἔτος παρὰ Ῥωμαίοις, προστεθῆναι ἄλλας κ'. ὁ δὲ βασιλεὺς εἰρήνης ἐφιέμενος τοῦτο κατεδέξατο. ᾔτησε δὲ καὶ ἐλέφαντα ζῶον Ἰνδικὸν ἐκπεμφθῆναι αὐτῷ πρὸς θέαν. καὶ ὁ βασιλεὺς τὸν μείζονα ἁπάντων ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν, καὶ τοῦτον θεασάμενος πάλιν ἔπεμψεν αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα· ὁμοίως καὶ κλίνην χρυσῆν ᾔτησε σταλῆναι αὐτῷ. ὁ δὲ βασιλεὺς καὶ ταύτην ἀπέστειλεν. αὐτὸς δὲ καὶ ταύτην ἀπέστειλεν, ἐξουδενώσας αὐτήν. ᾔτει δὲ καὶ πάλιν ἄλλας κ'. χιλιάδας προστεθῆναι τὰς ρ'. τοῦ δὲ βασιλέως μὴ καταδεξαμένου, στρατεύσας ὁ Χαγάνος τὴν Σιγγιδόνα πόλιν κατέστρεψε, καὶ πολλὰς ἑτέρας πόλεις ἐχειρώσατο τὰς ὑπὸ τὸ Ἰλλυρικὸν τελούσας. περιέλαβε δὲ καὶ τὴν Ἀγχίαλον. ἠπείλει δὲ καὶ τὰ μακρὰ τείχη καταστρέψαι. ὁ δὲ βασιλεὺς Ἐλπίδιον Πατρίκιον σὺν Κομεντιόλῳ πρέσβεις πρὸς τὸν Χαγάνον ἐξαπέστειλε. καὶ ὁ βάρβαρος ἐπὶ ταῖς τῶν πάκτων συνθήκαις εἰρήνην ἄγειν καθωμολόγησεν. ἐν δὲ τῇ ἀνατολῇ Ἰωάννην τὸν Μυστάκωνα στρατηγὸν Ἀρμενίας ὁ βασιλεὺς πεποίηκεν· ὃς ἐλθὼν ἐν τῷ Νυμφίῳ ποταμῷ, ἔνθα τῷ Τίγριδι διαμίγνυται, συμβάλλει πόλεμον μετὰ Καρδαρίγαν (Καρδαρίγας δὲ οὐκ ἔστι κύριον ὄνομα, ἀλλ' ἀξία μεγάλη παρὰ Πέρσαις τοῦ τῶν Περσῶν στρατηγοῦ) καὶ κρατοῦσι τῶν βαρβάρων οἱ Ῥωμαῖοι. Κρὼς δὲ ὁ ὑποστράτηγος φθόνῳ ζηλοτυπήσας, τρέπεται. τοῦτον ἰδόντες οἱ λοιποὶ τῶν Ῥωμαίων τρέπονται, καὶ μόλις ἐπὶ τὸν χάρακα διασῴζονται. δευτέρας δὲ συμβολῆς γενομένης ἡττῶνται Ῥωμαῖοι, καὶ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν διεφθάρησαν.

| | βʹ | κʹ | | γʹ | ιβʹ | εʹ | ξδʹ |

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Δεκεμβρίῳ κʹ. ἰνδικτ. βʹ. Ὑπατεύσας ὁ βασιλεὺς ἀναγορεύεται, καὶ πολλοὺς θησαυροὺς τῇ πόλει ἐδωρήσατο. προβάλλεται δὲ Φιλιππικὸν στρατηγὸν τῆς Ἑῴας, ποιήσας αὐτὸν γαμβρὸν εἰς Γορδίαν τὴν ἰδίαν ἀδελφήν. ὁ δὲ Φιλιππικὸς καταλαβὼν τὰ Περσικὰ μέρη, ἐπλησίαζε τῇ Νισίβει. καὶ ἀθρόως εἰς τὴν Περσίδα ἐμβαλὼν, πολλὴν αἰχμαλωσίαν ἀνέλαβε. τοῦτο δὲ μαθὼν Καρδαρίγας ὁ τῶν Περσῶν στρατηγὸς ἔγκρυμμα ποιήσας, ἠβουλήθη λοχῆσαι τὰ τῶν Ῥωμαίων στρατόπεδα. ὁ δὲ Φιλιππικὸς τὴν αἰχμαλωσίαν διασώσας, διὰ τῶν ὀρέων εἰς τὴν τῶν Μήδων χώραν παρέβαλε, καὶ πολλὰ χωρία διέφθειρε τῆς Μηδίας, καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὰ Ῥωμαϊκά. ὁ δὲ Χαγάνος τὴν εἰρήνην διαλῦσαι δολίως ἐσπούδαζε. τὰ γὰρ Σκλαβίνων ἔθνη κατὰ τῆς Θρᾴκης ἐξώπλισεν. ἅτινα παρεγένοντο μέχρι τῶν μακρῶν τειχέων πολλὴν ἅλωσιν ποιούμενα. ὁ δὲ βασιλεὺς τὰ τοῦ παλατίου στρατόπεδα ἐξαγαγὼν τῆς πόλεως, καὶ τοὺς Δήμους, φυλάττειν τὰ μακρὰ τείχη ἐκέλευσεν. καὶ Κομεντίολον στρατηγὸν χειροτονήσας, καὶ ἐξοπλίσας, κατὰ βαρβάρων ἀπέστειλεν. ὁ δὲ ἀδοκήτως τοῖς βαρβάροις περιπεσὼν, πολλὰ πλήθη ἀνεῖλε, καὶ τούτους ἀπήλασε. παραγενόμενος δὲ ἐν Ἀδριανουπόλει περιέτυχεν Ἀνδραγάστῳ πλήθη Σκλαβίνων μετὰ αἰχμαλωσίας ἐπιφερομένῳ· καὶ τούτῳ ἐπιπεσὼν τήν τε αἰχμαλωσίαν διέσωσε, καὶ νίκην μεγάλην περιεβάλλετο.

| | 2 | 26 | | 3 | 12 | 5 | 64 |

Hoc anno, mensis Decembris die vigesimo, Indictione secunda, Imperator Consul designatus, magnorum thesaurorum monera Urbi largitus est. Philippicum autem, Gordia sorore in matrimonium ei locata, generum sibi ascitum Orientis Ducem creavit. Philippicus in Persicas partes profectus, cum proxime Nisibim pervenisset, facta de repente in Persas irruptione, captivorum ingentem numerum abegit. Qua de re certior factus Cardaregas Persarum Dux, locatis insidiis Romanorum castra dolis adoriri tentavit: At Philippicus prædam tuto abducens, per montes in Medorum ditionem ingressus, pluribus locis passim devastatis, in Romanorum fines reversus est. Interea Chaganus pacem perfidia solvere studebat. Sclavinorum siquidem gentem ad Thraciam invadendam armis instruxit: quæ quidem vel usque ad murum Longum progressæ magnam stragem captivitatemque subditis induxere. Imperator igitur Prætorianos milites, populique factiones Urbe eductas Longum murum jussit propugnare. Commentiolum vero Ducem creavit, & cum armata manu contra barbaros summisit: qui ipsos ex improviso adortus, magna multitudine cæsa, eos demum abegit. Cum Adrianopolim pervenisset, in Andragastum incidit, qui magnam Sclavinorum aciem cum ingenti præda ducebat; eumque adortus prædam recepit insigni potitus victoria.

Edit. Paris. pag. 265.

| | γʹ | ιβʹ | | δʹ | ιγʹ | ϛʹ | ξεʹ |

Τούτῳ τῷ ἔτει Φιλιππικὸς ἀναλαβὼν τὰ στρατεύματα ἐπὶ τὴν Περσικὴν χώραν ἐξώρμησε. καὶ καταλαβὼν τὴν Ἀρζάνην μεγάλης αἰχμαλωσίας ἐκράτησε, καὶ δειλίαν τοῖς Περσικοῖς ἐμποιεῖ στρατεύμασι· νόσῳ δὲ περιπεσὼν Φιλιππικὸς ἐπὶ τὴν Μαρτυρόπολιν παραγίνεται, χειροτονήσας τὸν ἀνεψιὸν καθηγεῖσθαι τῶν λαῶν, καὶ Στέφανον Ταγματάρχην προστησάμενος. ὁ δὲ Καρδαρίγας καταλαβὼν τὴν Μαρτυρόπολιν, ταύτης τὰ προάστεια ἐμπρήσας πάντα ὑπέστρεψεν. ὁ δὲ Φιλιππικὸς ἐν ΚΠ νοσῶν παραγέγονε, καὶ τὰ στρατεύματα ὑπέστρεψεν ἀβλαβῶς εἰς τὰ ἴδια.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἐτέχθη τῷ βασιλεῖ υἱὸς, καὶ ἐπωνόμασεν αὐτὸν Θεοδόσιον.

| | 3 | 12 | | 4 | 13 | 6 | 65 |

Hoc anno, Philippicus accepto exercitu in Persiam profectus est, captaque Arsane maxima potitur præda, timoremque magnum Persarum exercitibus incussit. At morbo implicitus Martyropolim se contulit, ubi nepotem, qui turmis præesset, in suum locum suffecit, Stephanum autem cohortium Principem instituit. Porro Cardaregas Martyropolim adortus, suburbanis ejus locis igne devastatis, abscessit. Philippicus afflicta valetudine Constantinopol. remeavit, & exercitum omnem in proprias domos incolumem redire permisit.

Eodem anno Imperatori natus est filius, qoem Theodosium appellavit.

| | δʹ | ιγʹ | | εʹ | ιδʹ | ζʹ | ξϛʹ |

Τούτῳ τῷ ἔτει Φιλιππικὸς ἐξεληλυθὼς τῆς βασιλίδος πόλεως στρατοπεδεύεται ἐπὶ τὴν Ἀμίδαν πόλιν, καὶ ἀθροίσας τὸ ὁπλιτικὸν ἠρώτα, εἰ προθύμως ἔχουσι πρὸς τὸν πόλεμον χωρῆσαι. τῶν δὲ Ῥωμαίων ὅρκοις πεισάντων αὐτὸν μετὰ προθυμίας πολεμεῖν· παραγίνεται ἐπὶ τὸ Ἄρζαβον. ὁ δὲ Καρδαρίγας τοῦτο μαθὼν, γέλωτι τὴν ἀκοὴν ἀπεπέμπετο, ἐνύπνιον εἶναι δοκῶν τὸ λεγόμενον. καλέσας δὲ τοὺς μάγους ἠρώτα, τίς ἐστι τῆς νίκης κύριος. οἱ δὲ τῶν δαιμόνων θεραπευταὶ Πέρσας ἔφασκον ὑπὸ τῶν θεῶν τὴν νίκην ἀπενέγκασθαι. σκιρτῶσι τοίνυν ἐπὶ τούτῳ οἱ Πέρσαι ταῖς τῶν μά-

| | 4 | 13 | | 5 | 14 | 7 | 66 |

Hoc anno Philippicus urbium Regina egressus, in Amidam civitatem expeditionem suscipit. Porro milites jam armis instructos ad colloquendum convocans, num ad conferendas manus animo se paratos experirentur, interrogare. Romani interpositis etiam juramentis suam ad pugnandum aviditatem testari: atque ita ipse Anazarbum venit. Eo cognito Cardaregas riso famam hujusmodi suis excussit auribus, & somniantis deliria, quæ nunciabantur, arbitratus est. Congregatis autem Magis, quis victoria superior evaderet, sciscitabatur. Cultores dæmonum Persas victoriam a diis consequuturos affirmare. Quare Magorum pollicitationibus elati Persæ in lætitiam & tripudia

diffundi, & Romanis in captivitatem abducendis e ligno ferroque compactos compedes cuncti pararent edixere. Ex adverso *Edit. Paris. pag. 216.* agricolarum labores ne devastarent, Dux Romanis commendare, ne Dei justitia, quod per nefas committitur, aversata, ad barbaros traduceret victoriam. Sequenti luce Saracenicarum Tribuum Principes duos a se Dux ablegat, qui comprehensis Persarum nonnullis vivis, adversariorum motus omnes & consilium perdiscunt: Domixico quippe die Persas in Romanos impetum facturos, nunciabant. Philippicus itaque summo mane composito exercitu, eoque in tria agmina distributo in pugnam processit. Ipse vero Christi Dei & hominis imaginem, (manibus hominum haud conditam opinantur Romani) brachiis complexus, singulos armatorum ordines prætercurrebat, & divinum animo cujusque robur inspirabat, & impertiebatur. Eo propugnaculo manibus gestato, extremam tenens aciem largo lachrymarum imbre divinum numen demulcens, cælestium acies in subsidium demissas excipiebat. Inito demum certamine Vitalianus Tribunus præ cæteris majore in Persas impetu motus densissimam eorum phalangem disrupit, & omnem bellicum eorum apparatum obtinuit. Inde Romani ad diripienda spolia conversi. Quibus conspectis veritus Philippicus ne reliquus exercitus ad occupandam prædam desertis ordinibus concurreret, & resumptis viribus facieque retro versa eos barbari opprimerent; Theodoro Ilibino galeam sibi detractam imponens, eum ut cunctos, qui ad spolia tam avide convolassent, gladio deterreret misit. Milites, eo conspecto, Philippicum esse rati, spoliis relictis, ad pugnam renovandam regressi sunt. Protracto vero per multas horas prælio, mandatum a Duce edictum, Persarum equos hastis confodi. Quod ubi præstitum, fusus omnis Persarum exercitus, Romani victoria redimiti, plurimos hostium gladiis consumpserunt, & eorum sibi tulerunt spolia. Postera luce Cardaregas collectis copiis ad bellum instaurandum accingitur, & secundo certamine redintegrato, hostes iterum superant Romani, & Persarum quamplurimi in acie trucidantur. Ex iis bis mille vivi capti, qui Byzantium missi. Cardaregas Daras se recipit, quem Persæ contumeliis exceptum a se depellunt. Porro Philippicus Heraclium, Heraclii, qui postmodum imperavit, patrem, exercitus Legatum, ad exploranda barbarorum consilia misit: milites vero, qui in prælio vulnerati fuerant, per urbes dimisit, ut corpora curarent. Eductis deinde copiis Babylonem versus pergit, Chlomarum castrum obsidet. Cardaregas autem collecta rusticorum armis insuetorum manu ipsis cum subjugalibus, tumultuarioque exercitu coacto, quasi reparatis *pag. 217.* castris jactantiam præ se ferre, & per loca munita, & incubiam noctem, eo pervenit, ut a tergo Romanis esset; cum alioqui manus cum ipsis conserere non auderet. At Philippicus intempestivo terrore turbatus, relicta castri obsidione, in fœdam & dementem se fugam conjicit: qua comperta, reliquus etiam exercitus per impervia loca magnis undique circumseptus periculis, fugiens, Ducem suum sectatus est. Incubabat terris nox illunis & obscura, eaque peracta, & sole illucescente reformidata calamitate se liberatos

γων ὑποσχέσεσιν εὐφραινόμενοι· καὶ δημιουργοῦσιν εὐθὺς ξυλόποδας ἐκ ξύλου καὶ σιδήρου, ὅπως τοὺς Ρωμαίους ὑποβάλλωσιν. ὁ δὲ στρατηγὸς παρηγγυᾶτο τοῖς Ρωμαίοις τοὺς γεωργικοὺς μὴ λυμαίνεσθαι πόνους, ὅπως ἡ μισοπόνηρος δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς βαρβάρους μετοικήσῃ τὴν νίκην. τῇ οὖν ἐπιούσῃ ἀποστέλλει ὁ στρατηγὸς δύο φυλάρχους τῶν Σαρακηνῶν, καὶ ζωγροῦσι Πέρσας ζῶντας, δι' ὧν ἔγνωσαν τῶν ἐναντίων τὰ κινήματα· οἳ ἔφρασαν τῇ κυριακῇ ἡμέρᾳ βούλεσθαι τοὺς βαρβάρους ἐπιθέσθαι τοῖς Ρωμαίοις. ὁ δὲ Φιλιππικὸς τοὺς Ρωμαίους ἐξ ἑωθινοῦ συντάξας τρισὶ φάλαγξιν ἀπήντα πρὸς πόλεμον. αὐτὸς δὲ ἀναλαβὼν τὴν θεανδρικὴν μορφὴν, ἣν ἀχειροποίητον οἱ Ρωμαῖοι δοξάζουσι, διατρέχων τὰς τάξεις τοῦ ὁπλιτικοῦ μετεδίδου τῆς θείας δυνάμεως. καὶ στὰς ὀπίσω τῆς συντάξεως τοῦτο κατέχων τὸ ὅπλον, δάκρυσι πολλοῖς τὸν Θεὸν ἐμειλίζετο, ὅς τις τὰς οὐρανίους τάξεις συμμαχούσας προσελάβετο. τοῦ δὲ πολέμου κροτηθέντος, Βιταλιανὸς ὁ ταξίαρχος πάνυ θρασύτερον κινηθεὶς, τὴν φάλαγγα τῶν Περσῶν διέσπασε, καὶ τὸ τοῦλδον παρέλαβεν. οἱ δὲ Ρωμαῖοι περὶ τὰ σκῦλα ἤρξαντο ἀσχολεῖσθαι· ὃ θεασάμενος ὁ Φιλιππικὸς, φοβηθεὶς μὴ εἰς τὰ λάφυρα καὶ οἱ λοιποὶ τραπέντες τῆς παρατάξεως ἐπιλάθωνται, καὶ στραφέντες οἱ βάρβαροι ἀπολέσωσιν αὐτούς· Θεοδώρῳ τῷ Ἰλιβηνῷ τὴν αὐτοῦ κεφαλαίαν περιτιθεὶς, ἐξαπέστειλε τῷ ξίφει πλήσσειν τοὺς ἀσχολουμένους εἰς τὰ λάφυρα. ὃν ἰδόντες, καὶ νομίζοντες Φιλιππικὸν εἶναι, καταλιπόντες τὰ σκῦλα, ἐπὶ τὸν πόλεμον ἐχώρησαν. τοῦ δὲ πολέμου κροτηθέντος ἐπὶ ὥρας πολλὰς, φωνὴ γίνεται παρὰ τοῦ στρατηγοῦ τοὺς ἵππους τῶν Περσῶν πλήττειν τοῖς δόρασι. τούτου δὲ γενομένου, ἐτράπη τὸ Περσικὸν στράτευμα, καὶ νίκην μεγάλην οἱ Ρωμαῖοι ἀνεδήσαντο, καὶ πολλοὺς ἀνήλωσαν, καὶ τούτους ἐσκύλευσαν. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἀναλαβὼν τὰς ἑαυτοῦ δυνάμεις ὁ Καρδαρήγας, πάλιν εἰς πόλεμον ὁπλίζεται. καὶ δευτέρου πολέμου κροτηθέντος, νικῶσι πάλιν Ρωμαῖοι, καὶ ἀναιροῦνται Πέρσαι πολλοί. χειροῦνται Πέρσαι ζῶντες δισχίλιοι, καὶ εἰς Βυζάντιον πέμπονται. προσφεύγει Καρδαρήγας εἰς τὸ Δαρᾶς· οἱ δὲ Πέρσαι μεθ' ὕβρεων τοῦτον ἀπεπέμψαντο. ὁ δὲ Φιλιππικὸς Ἡράκλειον τὸν Ἡρακλείου τοῦ αὐτοκράτορος πατέρα ὑποστράτηγον ὄντα ἐπὶ κατασκοπῇ βαρβάρων ἐξέπεμψε, καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ τραυματίας γινομένους πρὸς τὰς πόλεις ἰατρεύεσθαι παρέπεμψεν. ἀναλαβὼν δὲ τὸ στράτευμα εἰς τὴν Βαβυλωνίαν ἐκβάλλει, καὶ τὸ Χλώμαρον φρούριον παρακαθέζεται. ὁ δὲ Καρδαρήγας στρατολογεῖ ἰδιώτας μετὰ ὑποζυγίων, καὶ ὀχλαγωγήσας στρατοπεδεύειν ἐκόμπαζε, καὶ δι' ὀχυρῶν τόπων ἐν ἀσελήνῳ νυκτὶ ἐπὶ τὰ νῶτα γίνεται μηδαμῶς θαρρῶν χεῖρας αὐτοῖς ἐμβαλεῖν. φόβος δὲ ἄκαιρος ἐπιπεσὼν τῷ Φιλιππικῷ, καταλιπὼν τὸ φρούριον, φυγῇ ἀλόγως ἐχρήσατο. καὶ τοῦτο γνόντες οἱ Ρωμαῖοι εἰς φυγὴν ἐτρέποντο, διὰ τόπων δυσεξοδεύτων μεγάλοις κινδύνοις περιπεσόντες. ἦν γὰρ καὶ ἀσέληνος ἡ νύξ· ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος τῆς συμφορᾶς ἀπηλλάττοντο. καταλαβόντες δὲ τὸν στρατηγὸν ὕβρεσιν αἰσχίσταις

τοῦτον ἐβλασφήμουν. οἱ δὲ Πέρσαι ἐπίπλαστον νομίσαντες τὴν φυγὴν Ῥωμαίων, διῶξαι οὐκ ἐτόλμησαν. Ἡράκλειος δὲ διαπεράσας τὸν Τίγριν, ὅσα τῆς Μηδικῆς χώρας ἦσαν ἐπίσημα χωρία παρεδίδου πυρί. καὶ οὕτω πρὸς Φιλιππικὸν ἀνέκαμψε μετὰ σκύλων πολλῶν.

A experiuntur: Ducemque tandem assequuti atrocioribus conviciis eum laceraverunt. Cæterum simulatam Romanorum fugam Persæ rati, eos insequi minime ausi sunt. Heraclius autem trajecto Tigri oppida quæque Mediæ passim posita incendiis devastabar, atque ita cum amplis spoliis ad Philippicum reversus est.

Κόσμου ἔτη ϛοθʹ.	Τῆς θείας σαρκ. φοθʹ.	Ῥωμ. βασιλ. Μαυρίκιος ἔτη κʹ.	Περσῶν βασ. Ὁρμίσδας ἔτη ιεʹ.		Κωνστ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη γʹ.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη κʹ.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Εὐλόγιος ἔτη κζʹ.	Ἀντ. ἐπίσκ. Γρηγόριος ἔτη κδʹ.
		εʹ	ιδʹ		ϛʹ	ιεʹ	ηʹ	ιζʹ

B

Anni mundi 6079.	Divinæ Incarn. 579.	Rom. Imp. Mauricius annis 20.	Persarũ rex Hormisdas annis 15.		Constant. Epis. Joannes annis 13.	Hieros. Epis. Joannes annis 20.	Alex. Episc. Eulogius annis 27.	Antioch. Episc. Gregorius annis 24.
		5	14		6	15	8	17

Τούτῳ τῷ ἔτει ὁ τῶν Ἀβάρων Χαγάνος τὰς σπονδὰς διαλύσας, τήν τε Μυσίαν, καὶ Σκυθίαν κατεπολέμει δεινῶς, καταστρέψας τήν τε Ῥατιάριαν, καὶ Κωνωνίαν, καὶ Ἀκυς, καὶ Δορόστολον, καὶ Ζάνδαπα, καὶ Μαρκιανόπολιν. ὁ δὲ Κομεντίολος ἐπὶ τὴν Ἀγχίαλον ἦλθε, καὶ διελὼν τὸ στράτευμα, τοὺς ἀδοκίμους ἐκ τῶν ἀρίστων διέκρινε· καὶ τὸ μὲν ἄχρηστον ὑπάρχον μʹ. χιλιάδας φυλάττειν τὸν χάρακα κελεύει, τοὺς δὲ ἐπιλέκτους ἑξάκις χιλίους ὄντας παραλαβὼν, δύο χιλιάδας παρέδωκε τῷ Κάστῳ, καὶ δύο τῷ Μαρτίνῳ, καὶ τὰς δύο αὐτὸς ἀναλαβὼν, κατὰ τῶν βαρβάρων χωρεῖ. ὁ δὲ Κάστος ἐλθὼν ἐπὶ τὰ Τζάπαρ- C δα, καὶ τὸν Αἷμον, καὶ εὑρὼν τοὺς βαρβάρους ἠμελημένους, πολλοὺς διέφθειρεν. αἰχμαλωσίας δὲ κρατήσας πολλῆς, δορυφόρῳ διασώζειν ἐδίδου. Μαρτῖνος δὲ εἰς τὰ περὶ Τομέαν τὴν πόλιν γενόμενος τῷ Χαγάνῳ ἀπροσδοκήτως περιπεσὼν, πολλοὺς τῆς αὐτοῦ δυνάμεως ἀνεῖλεν, ὥστε αὐτὸν φυγῇ τὴν σωτηρίαν πραγματεύσασθαι. ὁ δὲ Μαρτῖνος ἐπίδοξον νίκην ἀράμενος, πρὸς τὸν στρατηγὸν ἐπανήρχετο, ἔνθα ἐπηγγείλατο ἀναμένειν αὐτούς. ὁ δὲ Κομεντίολος δειλίᾳ κατασχεθεὶς, εἰς Μαρκιανόπολιν ὑπέστρεψεν. οἱ δὲ μὴ εὑρόντες αὐτὸν ἐπισυνῆξαν τὰ ἴδια στρατεύματα, καὶ ἐπὶ τὰς στενωπὰς τοῦ Αἵμου στρατοπεδεύονται. ἰδὼν δὲ ὁ Μαρτῖνος τὸν Χαγάνον διαπερῶντα τὸν ποταμὸν, πρὸς τὸν περάσας, καὶ πλησιάσας τοὺς προ- D τρέχοντας τῶν Ἀβάρων τῆς μάχης κρατεῖ, καὶ οὐδέν τινος δεόμενος ὑποθήκης, οὐκ ἀνέστρεψεν ἐπὶ τὸν στρατηγόν. τῇ δὲ ἐπιούσῃ κρατήσας τὰς διαβάσεις ὁ Χαγάνος, ἀπέκλεισεν αὐτόν. περισχίζεται τοίνυν ὁ λαὸς, καὶ ἕκαστος ὡς εἶχε δυνάμεως, διὰ τῶν ἀλσῶν ἔφυγον. θηρεύονται τοίνυν τινὲς παρὰ τῶν βαρβάρων, καὶ καταμηνύουσι Κάστον ποῦ ἐκρύπτετο, καὶ τοῦτον ζωγρήσαντες περιεκρότουν, καὶ ἠγάλλοντο. ὁ δὲ Χαγάνος διὰ τῆς μεσημβρίας ὁδεύσας, κατὰ τῆς Θρᾴκης χωρεῖ, καὶ τὰ μακρὰ τείχη κατέλαβεν. ὁ δὲ Κομεντίολος ἐν ταῖς ὕλαις τοῦ Αἵμου κρυπτόμενος, ἐξῆλθε σὺν τῷ Μαρτίνῳ· καὶ καταλαβὼν τὸν Χαγάνον ἀνετοιμάστατον διὰ τὸ τὸ πλῆθος τῶν βαρβάρων περιεσκεδάσθαι τῇ Θρᾴκῃ, πρώτῃ φυλακῇ κατ' αὐ- E τοῦ χωρεῖ. καὶ ἦν αὐτῷ μέγα τῶν ἐπιχείρων τὸ κατόρθωμα, εἰ μὴ τύχῃ τινὶ παρεσφάλη τοῦ ἐπιχειρήματος. ἑνὸς γὰρ ζώου τὸν φόρτον διαστρέψαντος, ἔκραζε τὸν δεσπότην τοῦ ζώου προστρέψαι τὸν φόρτον ἀνορθώσασθαι τῇ πατρῴᾳ φωνῇ· τόρνα, φράτρε. καὶ ὁ μὲν κύριος τοῦ ἡμιόνου τῆς φωνῆς, οὐκ ᾔσθετο. οἱ δὲ λαοὶ ἀκούσαντες, καὶ τοὺς πολεμίους ἐπιστῆναι αὐτοῖς ὑπονοήσαντες, εἰς φυγὴν ἐτράπησαν. τόρνα, τόρνα· μεγίσταις φωναῖς ἀναρα-

Hoc anno Abarum Chaganus ruptis fœderibus Mysiam & Scythiam acri bello vexabat: urbes vero Ratiarnam, Cononiam, Acys, Dorostolom, Zandapa, & Marcianopolim evertit. Commentiolus autem Anchialum profectus, milites roboris ac virtutis expertes a fortioribus segregavit: & inutiles quidem copias ad quadraginta hominum millia castra jussit defendere: delectos vero ad sex millium summam secum abducens, bis mille quidem Casto, totidem Martino tradidit: residua duo millia ipse assumpsit, & adversus barbaros perrexit. Castus Tzaparda & Æmum adveniens, cum barbaros otiantes & sine custodiis incautos comperisset, multos interfecit: reductos autem captivos & prædam abactam satellitibus commisit custodiendam. Martinus autem ad loca Tomeæ urbi contermina accedens, & præter expectationem in Chaganum impetu facto, plurimis ejus copiis penitus deletis, eum salutem fuga mercari coegit. Martinus autem parta insigni victoria, ad Ducem, ubi se eos præstolaturum dixerat, reversus est. At Commentiolus metu impulsus, Marcianopolim se recepit. Eo non invento, junctis exercitibus ad Æmi fauces castra moverunt illi. Martinus Chagano flumen trajicere conspecto ad Ducem remeat. Castus flumine pertransito barbarorum præcursoribus obviam factus, eos prælio vicit: sed nulla certa ratione adductus, regressione ad Ducem se adjungere neglexit. Quare sequenti luce omni exitu intercluso Chaganus eum superat: ex quo dissipatus exercitus, prout quisque potuit, per nemora & saltus aufugit. Nonnulli, veluti feræ venatu, a barbaris capti, ubi Castus lateret, enunciant: vivum deinde apprehensum barbari circumvallant, & saltibus tripudiisque pro victoria gaudium testantur. Chaganus itinere meridiem versus directo, in Thraciam bellum movet, & ad Longum murum accedit. Commentiolus autem Æmi sylvis tectus & occultatus, tandem cum Martino prodit foras; ubi Chaganum imparatum offendit: quod nimirum tota barbarorum multitudo per Thraciam dispersa esset, prima noctis vigilia adversus eum contendit. Et præclarum quidem ejus manibus edendum facinus offerebatur, si non adversa fortuna conatus ejus delusisset. Jumentorum enim quopiam onus in terram subvertente, cum jumenti dominum alter patria voce inclamaret, ut sublapsum onus erigeret. Torna, torna, Frater, inquiens: & muli quidem dominus vocem non audivit; ea tamen percepta hostes adesse conferta militum manus conjiciens, in fugam effusa est: Torna, torna. Verte, verte fa-

Edit. Paris. pag 218.

ciem : magnis vocibus clamitantes . Sed & Chaganus in maximum timorem conjectus , præcipitem pariter arripuit fugam: adeo ut Romanos atque Abares nullo insequente utrinque se se fugientes cernere daretur . Porro Chaganus collectis copiis Apiriam urbem denuo obsedit . Et cum forte Busam urbis machinis Præfectum cepisset , mortem viro intentabat . Busas, si modo vitam in tuto haberet , magna pecuniarum vi eam redimere rogabat . Quare vinctum ad urbis conspectum admoverunt . Is igitur enarratis , quibus civitatem demeruisset , beneficiis , cives ut libertatis pretium penderent deprecari . Ne preces audirent , civis quidam , cui cum Busæ conjuge consuetudinem fuisse rumor erat , persuasit . Porro Busas ubi se contemptum vidit, urbem Chagano se traditurum promisit : compactaque obsidionali machina , vulgus Arietem vocat , urbem invadit . Machinæ condendæ peritia instructi barbari plures alias urbes expugnarunt , collectaque captivorum ingenti præda reversi sunt . Cæterum Byzantini ubi Castum a barbaris captum intellexerunt, Mauricio gravissime obtrectare , eumque fœdis conviciis coram proscindere . Ea tempestate Heraclius, Heraclii pater , facta in Persicum castrum impressione , ipsum cepit , quemadmodum & Mazarum castrum Theodorus : inde vero ambo ad Bejudes venere . Cumque arx munitissima esset , miles quidam cognomento Sapphires paxillos quosdam præacutos commentus , eosque inter lapidum compages firmius infigens , ascensum sibi ad superiora paravit . Eum muri coronam jam superantem vir Persa deturbat inferius . Prolabitur itaque Sapphires , & sociorum clypeis cadens excipitur . Cœptum opus rursum aggreditur : & rursum pariter arce summa detruditur , & sustinetur Romanorum clypeis , & iterum consilium nititur perficere : tandem superato muri fastigio, Persæ caput amputat, eoque in aerem projecto, Romanorum animos excivit: pluribusque Herois virtutem imitantibus , & per paxillos velut per gradus murum conscendentibus , castrum in potestatem Romanorum delabitur : & Persarum quidem aliis occisis, aliis cum apparatu bellico in captivitatem ductis , igne tandem ab eis absumitur . Porro Philippicus Heraclio Romani exercitus relicto Ductore , rursus Byzantium iter parat . Tarsum adveniens , Priscum Orientis Ducem ab Imperatore creatum , jamque missum intelligit : quare scribit Heraclio , ut relicto exercitu Narsetem in Armenia conveniat , & Prisci adventum faciat manifestum . Philippicum siquidem , ut quarta stipendii parte privaret exercitum , litteris jusserat Imperator . Avaritiæ quippe morbo gravius laborabat Mauricius . At Philippicus metuens ne inde tyrannidis excitandæ occasio daretur , Imperatori minime paruit , quod se a regendi exercitus munere abdicasset . Cæterum Priscus Antiochiam appulsus , milites ad Monocartum convenire jussit: & Germano , cui Edessenorum principatus erat commissus , cum urbis Præsule advocato , eisdem comitibus perrexit ad castra una cum eis Paschalem solemnitatem peracturus . Exercitus Duces castris egressi ad passus bis mille bandis elatis processerunt obviam : Priscus pristini moris oblitus equo non desiliit , neque consuetis salutationibus eos excepit . Hæc concitati in eum odii primordia : publicas quippe & com-

Edit. Paris. pag. 219.

ζοντες. ὁ δὲ Χαγάνος μεγάλην αἰσχύνην περιβαλλόμενος, ἀκρατῶς ἔφυγε. καὶ ἦν ἰδεῖν Ἀβάρεις καὶ Ῥωμαίους ἀλλήλους διαδιδράσκοντας, μηδενὸς διώκοντος. ὁ δὲ Χαγάνος ἀναλαβὼν τὰς δυνάμεις τὴν Ἀππιαρίαν πάλιν περιεκάθισεν· εὑρὼν δὲ Βουσᾶν τὸν τῆς πόλεως Μαγγανάριον ἀνελεῖν αὐτὸν ἐπειρᾶτο. ὁ δὲ Βουσᾶς παρεκάλει χρήματα ἱκανὰ αὐτῷ παρέχειν, εἴπερ τὸ ζῆν αὐτῷ φιλοτιμήσοιτο· οἱ δὲ τοῦτο δεσμήσαντες τῇ πόλει παρέστησαν. αὐτὸς δὲ ἐζήτει τοὺς τὴν πόλιν οἰκοῦντας ὠνήσασθαι αὐτὸν, διηγούμενος ὅσα ὑπὲρ τῆς πόλεως ἠγωνίσατο. πολίτης δέ τις ἀνέπεισε μὴ τοῦτον ποιεῖν, λόγος δὲ τοῦτον τῇ Βουζᾶ γυναικὶ παραδυνάζεσθαι. ἐπεὶ τοίνυν κατεφρονήθη Βουζᾶς, ὑπέσχετο Χαγάνῳ παραδιδόναι τὴν πόλιν. καὶ πολιορκητικὸν ὄργανον συμπηξάμενος, ὃν κριὸν ὀνομάζουσι, τὴν πόλιν παρέλαβε. μαθόντες δὲ οἱ βάρβαροι τὸ τεχνούργημα, πλείστας καὶ ἄλλας πόλεις ἐδουλώσαντο, καὶ μετὰ πολλῆς αἰχμαλωσίας ὑπέστρεψαν. ἀκούσαντες δὲ οἱ Βυζάντιοι, ὅτι Κάστος ὑπὸ τῶν βαρβάρων αἰχμάλωτος γέγονε, μεγάλαις λοιδορίαις κατὰ Μαυρικίου ἐχρῶντο, καὶ εἰς φανερὸν τοῦτον ἐβλασφήμουν. κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν χρόνον Ἡράκλειος ὁ τοῦ Ἡρακλείου πατὴρ Περσικῷ φρουρίῳ προσβάλλει· καὶ τοῦτο εἷλεν. ὁμοίως καὶ Θεόδωρος τὸ Μαζαρὸν φρούριον. ἀμφότεροι δὲ εἰς τὸ Βειοῦδες παραγίνονται. καὶ τοῦ φρουρίου ὀχυροῦ ὄντος, στρατιώτης τις Σαπφίρης ὀνόματι σκόλοπας τεχνουργήσας, καὶ κατὰ τὰς ἁρμογὰς τῶν λίθων τούτους πηγνύων, τὴν ἄνοδον ἐποιήσατο. ὡς δὲ ἐπέβη ἐκεῖνος τῇ στεφάνῃ τοῦ τείχους, Πέρσης ἀνὴρ τοῦτον ἐξώθησε. πίπτει οὖν ὁ Σαπφίρης καὶ ὑποδέχονται αὐτὸν οἱ Ῥωμαῖοι ταῖς ἀσπίσι· καὶ αὖθις τοῦ ἔργου κατατολμᾷ· καὶ πάλιν ἐξωθεῖται τοῦ ὀχυρώματος· πάλιν δὲ οἱ Ῥωμαῖοι ταῖς ἀσπίσιν αὐτὸν ὑποδέχονται, καὶ πάλιν πρὸς τὴν ἐπιβουλὴν ἐνεχείρησεν. ἐπὶ δὲ κεφαλῇ τοῦ τείχους γενόμενος, τὸν Πέρσην ἀπέτεμεν· εἶτα τὴν κεφαλὴν ὑπατεύσας, Ῥωμαίους θάρσους ἔπλησε. καὶ πολλῶν μιμησαμένων τὸν ἀριστέα, καὶ διὰ πασσάλων ἐπιβάντων τοῦ τείχους, παραδίδοται Ῥωμαίοις τὸ φρούριον· καὶ τοὺς μὲν Περσῶν ἀνεῖλον, τοὺς δὲ αἰχμαλώτους λαβόντες σὺν τῇ ἀποσκευῇ τὸ φρούριον πυρὶ παρέδωκαν. ὁ δὲ Φιλιππικὸς αὖθις εἰς Βυζάντιον τὴν ὁδὸν ἐποιήσατο, Ἡράκλειον καταλιπὼν ἡγεμόνα Ῥωμαίων. ἐλθὼν δὲ εἰς Ταρσὸν, καὶ μαθὼν ὅτι ὁ βασιλεὺς Πρίσκον ἀνατολῆς στρατηγὸν χειροτονήσας ἀπέστειλε, γράφει Ἡρακλείῳ καταλιπόντι τὸ στράτευμα εἰς Ἀρμενίαν παραγενέσθαι πρὸς Ναρσῆν, καὶ τὴν τοῦ Πρίσκου παρουσίαν κατάδηλον ποιῆσαι. ἦν γὰρ ὁ αὐτοκράτωρ τῷ Φιλιππικῷ κελεύσας τετάρτην μοῖραν τῆς ῥόγας τὸν στρατὸν ἀποστερῆσαι. ἐνόσει γὰρ Μαυρίκιος τὸ φιλόχρυσον. ὁ δὲ Φιλιππικὸς φοβηθεὶς μὴ ἀφορμὴ τυραννίδος γένηται τοῦτο, τῷ βασιλεῖ οὐχ ὑπήκουσε, διὰ τὸ τῆς στρατείας ἀποπαύεσθαι. Πρίσκος δὲ καταλαβὼν τὴν Ἀντιόχειαν προστάττει τοὺς στρατιώτας ἐπὶ τὸ Μονόκαρτον συναχθῆναι· προσκαλεῖται δὲ καὶ Γερμανὸν τὸν τὴν Ἐδεσσηνῶν ἀρχὴν πεπιστευμένον σὺν τῷ ἐπισκόπῳ· καὶ σὺν αὐτοῖς πρὸς τὸ στρατόπεδον ἀπήρχετο, τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα σὺν αὐτοῖς ποιησόμενος. οἱ δὲ ἡγεμόνες τοῦ στρατοῦ ὑπήντησαν αὐτῷ μετὰ τῶν βάνδων ἀπὸ δύο σημείων τοῦ στρατοπέδου. ὁ δὲ Πρίσκος κατὰ τὸ εἰωθὸς οὐκ ἀπέβη τοῦ ἵππου, οὐδὲ ταῖς συνήθεσι προσηγορίαις ἐχρήσατο. ἐντεῦθεν αὐτῷ τοῦ μίσους γέγονεν ἔναρξις. ἐπὶ τῇ κοινῇ γὰρ

ὕβρεσι τὰ πλήθη ἀνιῶνται· μετὰ δὲ τὴν ἑορτὴν τὰ τοῦ βασιλέως σοβαρῶς ἐπιδείκνυσι γράμματα. συῤῥέουσι τοίνυν τὰ πλήθη ἐπὶ τὸ στρατηγοῦ σκηνοπήγιον, τὰ μὲν ξίφη ἐπιφερόμενα, τὰ δὲ λίθους, τὰ δὲ ξύλα. γίνεται τοίνυν περιδεὴς ὁ Πρίσκος, καὶ ἐπιβὰς τοῦ ἵππου φυγῇ ἀπέδρα τὸν κίνδυνον. οἱ δὲ διαῤῥήξαντες τὸ τούτου σκηνοπήγιον, πάντα τὰ αὐτοῦ διήρπασαν. ὁ δὲ καταλαβὼν τὴν Κωνσταντίαν ὑπὸ ἰατρῶν τὰς βολὰς τῶν λίθων καὶ τὰ ἕλκη ἐθεραπεύετο. καὶ ἀποστέλλει τὸν ἐπίσκοπον τῆς πόλεως ἀπολογούμενος τῷ στρατοπέδῳ, ὑπισχνούμενος πείθειν τὸν αὐτοκράτορα μηδὲν αὐτοῖς ἀποστρέφειν τῶν εἰωθότων παρασχέσθαι. ὁ δὲ στρατὸς τὸν ἐπίσκοπον μετὰ ὕβρεως παρέπεμπε, τόν τε Γερμανὸν ἄκοντα στρατηγὸν ἀνηγόρευσεν ἐπὶ ἀσπίδος ὑψώσαντες, τούς τε βασιλικοὺς ἀνδριάντας κατέστρεψαν, καὶ τὰς τούτου εἰκόνας ἀφάνισαν, καὶ ἐπὶ τυραννίδα χωρεῖν ἔμελλον, καὶ τὰς πόλεις σκυλεύειν, εἰ μὴ ὁ Γερμανὸς πολλῇ παραινέσει καὶ νουθεσίᾳ τούτους ἐκώλυσεν. ὁ δὲ Πρίσκος ταῦτα τῷ βασιλεῖ κατάδηλα πεποίηκε. καὶ ὁ βασιλεὺς πάλιν τὸν Φιλιππικὸν τῆς ἀνατολῆς στρατηγὸν πεποίηκε· καὶ ὁ Πρίσκος πάλιν εἰς Βυζάντιον ὑπέστρεψεν· ὁ δὲ στρατὸς ὅρκοις κατησφαλίζετο μηδαμῶς ὑπὸ Μαυρικίου βασιλεύεσθαι. οἱ δὲ βάρβαροι ταῖς ῥωμαϊκαῖς συμφοραῖς ἐνετρύφων. ὁ δὲ αὐτοκράτωρ Ἀριστόβουλον τὸν Κουράτορα τῶν βασιλικῶν οἴκων πρὸς τὸν στρατὸν ἀπέστειλεν, ὅπως ὅρκοις καὶ δώροις διαλύσῃ τὴν τυραννίδα· ὃ καὶ πεποίηκε. τῆς δὲ τυραννίδος ἀποσπασθείσης γίνεται Περσῶν καὶ Ῥωμαίων κατὰ τὴν Μαρτυρόπολιν πόλεμος μέγιστος. τῶν δὲ Ῥωμαίων δυνάμει καὶ στρατηγίᾳ καταπολεμησάντων τοὺς Πέρσας, ἀναιρεῖται ὁ τῶν Περσῶν στρατηγὸς Βαρούζας· συλλαμβάνονται δὲ καὶ ζῶντες τρισχίλιοι, καὶ οἱ τῶν Περσικῶν ταγμάτων ταξίαρχοι· χίλιοι μὲν οἱ τὸν ἀριθμὸν διεσώθησαν, οἳ καὶ μετὰ κινδύνων ἐπὶ τὴν Περσίδα ἀνέστρεψαν. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἐκπέμπουσι πρὸς τὸν αὐτοκράτορα ἐκ τῶν Περσικῶν λαφύρων πολλά, καὶ τοὺς ζωγρηθέντας ἅπαντας σὺν τοῖς βάνδοις. ὁ δὲ Μαυρίκιος ἔκτισε τὸν Καριανὸν ἔμβολον ἐν Βλαχέρναις ὑπογράψας ἐν αὐτῷ διὰ ζωγράφων τὰς ἑαυτοῦ ἐκ παιδόθεν πράξεις μέχρι τῆς αὐτοῦ βασιλείας· καὶ ἀνεπλήρωσε τὸ ἐν αὐτῷ δημόσιον λουτρόν.

A munes injurias haud patienter ferunt milites. Exacta festorum celebritate, Imperatoris litteras magno cum fastu obtulit. Concurrunt igitur ad Ducis tentorium milites, & hi quidem gladios stringunt, illi lapides intentant, alii vibrant fustes & ligna. Quare Priscus metu consternatus, conscenso equo, fuga periculo se subducit. Illi tentorio ejus discerpto, cunctam supellectilem diripiunt. Interim Priscus Constantiam deveniens, contusiones a lapidum jactu acceptas aliaque vulnera medicorum ope curavit: misitque urbis Episcopum, qui defensionem sui apud exercitum susciperet, promittens se Imperatori suasurum, ut nihil eorum, quæ solent erogari, detraheretur. Exercitus autem Episcopum probris onustum remisit: & Germanum quamvis renitentem clypeis sublatum Ducem appellant: & eversis Imperatoris statuis, deletisque ejus imaginibus, in apertam prorupissent tyrannidem, urbesque devastationibus cinxissent; nisi Germanus, qua minis, qua inhortationibus milites cohibuisset: de quibus omnibus Imperatorem Priscus fecit certiorem: is vero Philippicum Orientis Ducem iterum constituit: Priscus autem iterato Byzantium repetiit. Exercitus vero Mauricio se haud amplius in bellis obsequuturos adhibitis juramentis affirmare: ex quo barbari de Romanis calamitatibus lætari, & in voluptatem dilabi. Demum Imperator Aristobulum Imperialium domorum Curatorem ad exercitum summisit, qui fide per juramentum asserta, nec non muneribus distributis excitatam tyrannidem dilueret, quod fideliter præstitit. Ea tyrannide distracta vehemens Romanos inter & Persas ad Martyropolim commissum est bellum. Romanis vero bellico robore militiæque peritia Persas exsuperantibus, Persarum Dux Baruzas interficitur, vivi ad ter mille comprehenduntur, in quibus Persicorum ordinum præcipui Rectores. Soli numero mille periculo servati, qui denuo periculis fatigati Persidem repetere permissi sunt. Cæterum partem ex Persicis spoliis spectatissimam Romanus exercitus ad Imperatorem transmisit, quos nimirum vivos cepit, & erepta in prælio cuncta banda. Ædificavit porro Mauricius ad Blachernas Carianam porticum, cunctaque a pueris ad susceptum usque imperium a se gesta pictorum arte in ea descripsit; & publicum quod illic habebatur balneum absolvit.

Edit. Paris. pag. 220.

Κόσμου ἔτη ͵ϛπ'.	Τῆς θείας σαρκ. φπ'.	Ῥωμ. βασιλ. Μαυρίκιος ἔτη κ'.	Περσῶν βασ. Ὁρμίσδας ἔτη ιε'.		Κωνστ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη γ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη κ'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Εὐλόγιος ἔτη κζ'.	Ἀντ. ἐπίσκ. Γρηγόριος ἔτη κδ'.
		η'	ιε'		ζ'	ιϛ'	θ'	ιη'

Anni mundi 6080.	Divinæ Incarn. 580.	Rom. Imp. Mauricius annis 20.	Persarũ rex Holmisdes annis 15.		Constant. Epis. Joannes annis 13.	Hierosol. Episc. Joannes annis 20.	Alex. Episc. Eulogius annis 27.	Ant. Epis. Gregorius annis 24.
		8	15		7	16	9	18

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Σεπτεμβ. ἰνδικτ. ϛ'. οἱ Λογγίβαρδοι κατὰ Ῥωμαίων πόλεμον ἤραντο, καὶ τὰ Μαυρουσίων ἔθνα κατὰ τὴν Ἀφρικὴν μεγάλας ταραχὰς ἐποιήσαντο. ἐν δὲ τῇ Περσίδι φυλακὴ ὑπάρχει λεγομένη Λήθη, ἐν ᾗ πολλοὺς ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς διαφόρων ἐθνῶν ἐν ταύτῃ κατέκλεισε σὺν τοῖς αἰχμαλώτοις τῆς πόλεως τοῦ Δαρᾶς. οὗτοι οὖν ἀπογνόντες ἑαυτοὺς ἐπανέστησαν κατὰ τῶν φυλασσόντων αὐτούς· καὶ ἀναλώσαντες τὸν Μανουσάν, καὶ τὴν τούτου ἀδελφὴν λαβόντες εἰς τὸ Βυζάντιον ἧκον. ὁ δὲ βασιλεὺς μετὰ χαρᾶς μεγάλης αὐτοὺς ὑπεδέξατο· τὸν δὲ Φιλιππικὸν μόλις στρατηγὸν ὁ στρατὸς κατεδέ-

Hoc anno mense Septembri, indictione sexta, Longobardi adversus Romanos bellum moverunt: & Maurusiorum gentes per totam Africam magnos excitarunt tumultus. Extat porro carcer in Perside, cui nomen Lethe, id est Oblivio, quo Persarum rex ex diversis nationibus plurimos, cum iis qui ad Daras capti fuer, inclusit. Illi desperata libertate adversus custodes seditionem movent, & interfecto Manusa, sororem ejus captam secum Byzantium abducunt: quos Imperator summa animi lætitia excepit. Porro Philippicum vix Romanus exercitus agnovit

pag. 221.

Ducem. Prælio vero Romanos inter & Persas exorto, vincuntur Romani; Philippicum vero regendi exercitus munere abdicatum, Comentiolo Orientis Duce misso, Imp. revocavit. Qui cum Nisibim accessisset, Persæ vero ad Sarbanum subsisterent, manus invicem conseruere. Eo conflictu Heraclius, Heraclii pater, fortiter in prælio se gerens Persarum Ducem occidit: quo sublato vertuntur in fugam Persæ: quos cum Romani insequuti fuissent, prædam abegerunt innumeram; bellicumque omnem apparatum multaque spolia capientes, cuncta Byzantium transmisere. Imperator vero equestribus spectaculis & publicis conventibus & festivitatibus Urbem exhilaravit, & ob partam victoriam triumphum duxit. Hormisdas porro Baram Ducem designans, cum ingentibus copiis in Suaniam transmittit. Hic impressione in eam facta, Turcos Persicæ potestati armorum vi omnino subjicit, adeo ut Hormisdæ res tantum inde ceperint incrementum, ut quadraginta auri millia in vectigal annuum Turcis imperaret: cum ipse Turcis antea tantundem penderet. Baram ea victoria circa res bellicas magnum nomen adepto, & ad Araxem fluvium jam castra metante, certior factus Mauricius Romanum Ducem institutum cum exercitu in Suaniam dirigit. Is ubi Lazicam devenit, & ad Phasidem amnem appulit, in Albaniam castra movet. Baram Roman. aciem adesse intelligens, factum ridebat: & nondum inito illi cum Romanis certamine, Romanam bellandi artem experiri cupiebat. Trajecto itaque vicino sibi flumine, ad interiores Persidis provincias Romanos pertracturus, progrediebatur. Romanus bipertito exercitu bello inexpertos ad impedimenta reliquit, & cum reliquis decem millibus selectis barbaros insequutus est. Ex his bis mille cæteros præcedere, & cursu anteire jubentur, qui Persarum paribus præcursoribus obviam facti vertunt eos in fugam, & cunctos tandem trucidant. Fuga quippe arrepta in objectum præcipitium lapsi, & angustiis undique conclusi cuncti perierunt. Romanis inde ad vallum usque Persarum penetrantibus, Baram de tanta virtute obstupuit. Romanus his nunciis militum animos excitat, & in Albaniæ campis castra metatur. Baram dolis potius quam aperto Marte victoriam suffurari meditatus, consiliis excidit: summa quippe bellandi peritia excellebat Romanus. Consertis tandem ad utramque partem manibus, multisque barbarorum occisis, præclara Romanis relicta est victoria. Direptis spoliis barbarorum cadavera in ferarum escas per agros passim exposita jacuere. Quibus auditis Persarum rex tanti dedecoris impatiens, muliebri veste ad Baram missa, Ducis munere eum privavit. Quare novandis rebus animum Baram applicat, & tyrannidem excitare molitur: Hormisdam insuper per litteras contumeliis reverberat, affixa in hæc verba inscriptione: Hormisdæ Chosrois filiæ. Et hæc quidem Baram scripsit. Ad hæc cum exercitu colloquutus, ob cladem a Romanis acceptam, Hormisdam militibus graviter succensere, asseveravit: Fictas quoque litteras tamquam ab Hormisda missas, quibus militaria stipendia juberentur minui ostendit: quam immite denique foret Hormisdæ ingenium, quam in immanitatem proclive, quanta pecuniæ cogendæ libido, quam

Edit. Paris. pag. 222.

A ξατο. πολέμου δὲ Ῥωμαίων καὶ Περσῶν ἐν Μαρτυροπόλει γεγονότος ἡττῶνται Ῥωμαῖοι· καὶ ὁ αὐτοκράτωρ πάλιν τῆς στρατηγίας τὸν Φιλιππικὸν διαδεξάμενος, Κομεντίολον στρατηγὸν τῆς ἀνατολῆς ἀπέστειλεν. ὁ δὲ Κομεντίολος περὶ τὴν Νίσιβιν γενόμενος, καὶ οἱ Πέρσαι κατὰ τὸν Σαρβανὸν ἀλλήλοις συνέβαλον. Ἡράκλειος δὲ ὁ τοῦ Ἡρακλείου πατὴρ εὐδοκιμήσας ἐν τῷ πολέμῳ ἀνεῖλε τὸν τῶν Περσῶν στρατηγόν. τοῦ δὲ ἀναιρεθέντος τρέπονται, καὶ διώκουσι Ῥωμαῖοι. πολλῆς δὲ τῆς ἁλώσεως ἐν αὐτοῖς γενομένης παραλαμβάνουσι καὶ τὸ τοῦλδον, καὶ πολλὰ λάφυρα ἐν Βυζαντίῳ ἐκπέμπουσιν. ὁ δὲ αὐτοκράτωρ ἱππικαῖς θεωρίαις καὶ πανηγύρεσι τὴν πόλιν εὐφραίνων, καὶ τὰς νίκας ἐθριάμβευσεν. ὁ δὲ Ὁρμίσδας
B στρατηγὸν χειροτονήσας τὸν Βαρὰμ ἅμα δυνάμεσι πολλαῖς κατὰ Σουανίας ἐκπέμπει. αὐθαιρέτως δὲ ταύτῃ ἐπιστάς, καταπολεμηθέντων τῶν Τούρκων ὑπὸ τῶν Περσῶν, τοσοῦτον Ὁρμίσδας ηὐξήθη, ὡς καὶ φόρους μʹ. χιλιάδας χρυσοῦ παρὰ τῶν Τούρκων λαβεῖν, πρότερον τοῦτο τὰ ἴσα τοῖς Τούρκοις τελοῦντος. τοῦ δὲ Βαρὰμ περιδόξου κατὰ τὸν πόλεμον τοῦτον γεγονότος, καὶ εἰς τὸν Ἀράξην ποταμὸν στρατοπεδευομένου, ὁ Μαυρίκιος τοῦτο μαθὼν Ῥωμανὸν χειροτονεῖ στρατηγόν, καὶ ἐν Σουανίᾳ μετὰ δυνάμεως πέμπει· καταλαβὼν δὲ ὁ Ῥωμανὸς τὴν Λαζικήν, καὶ εἰς τὸν Φᾶσιν λεγόμενον ποταμόν, ἐπὶ τὴν Ἀλβανίαν στρατοπεδεύεται. ὁ δὲ Βαρὰμ τὸν τῶν Ῥωμαίων στρατὸν ἐπιδημήσαντα ἀκηκοώς, διεγέλα τὸ πρᾶγμα· ἐπεθύμει δὲ καὶ Ῥωμαϊκῆς παρατάξεως πεῖραν λαβεῖν· οὐ γὰρ ἦν ποτε Ῥωμαίοις πολεμήσας. διαβὰς τοίνυν τὸν γείτονα ποταμόν,
C ὡς ἐπὶ τὰ ἐνδότερα μέρη τῆς Περσίδος τοὺς Ῥωμαίους ἐφελκόμενος ᾔει· ὁ δὲ Ῥωμανὸς τὴν Ῥωμαϊκὴν πληθὺν ἐχώριζε, τοὺς ἀδοκίμους εἰς τὸ τοῦλδον καταλιπών, καὶ δέκα χιλιάδας ἐπιλέκτους παραλαβὼν κατὰ τῶν βαρβάρων ἐχώρει· δύο δὲ χιλιάδας προτρέχειν τοῦ στρατοῦ παρακελεύεται· οἵτινες συναντήσαντες τοὺς προτρέχοντας τῶν Περσῶν, τούτους τρέπουσι, καὶ πάντας ἀνάλωσαν. τῆς γὰρ φυγῆς γεναμένης, καὶ κρημνοῦ συναντος αὐτοῖς, ἀποκλεισθέντες πάντες ἀνηλώθησαν. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι μέχρι τοῦ χάρακος τῶν βαρβάρων ἐγένοντο, ὡς καταπλαγῆναι τὸν Βαρὰμ ἐπὶ τούτῳ. ταῦτα ἀκηκοὼς Ῥωμανὸς παραθαρρύνει τὸ στρατόπεδον, καὶ παρατάσσονται ἐν πεδίῳ τῆς Ἀλβανίας. ὁ δὲ Βα-
D ρὰμ ἀπεπειρᾶτο κλέψαι τὸν πόλεμον· διητύχησε δὲ τοῦ βουλεύματος· συνέσει γὰρ ὁ Ῥωμανὸς ἐκεκόσμητο. συμβαλόντων δὲ ἀλλήλοις, καὶ πολλῶν ἀναιρεθέντων, μεγίστη Ῥωμαίων γίνεται νίκη· σκυλεύονται τοίνυν οἱ βάρβαροι, καὶ ταφῆς ἀμοιρήσαντες, θηρίοις γίνονται κατάβρωμα. τούτων ἀκούσας ὁ τῶν Περσῶν βασιλεύς, καὶ τὴν αἰσχύνην μὴ φέρων, γυναικείαν [illegible] ἐσθῆτα τῷ Βαρὰμ ἐξέπεμψε· καὶ τῆς στρατηγίας τοῦτον ἀπέπεμψε. νεωτερίζει τοίνυν ὁ Βαρὰμ, καὶ πρὸς τυραννίδα χωρεῖ· καὶ ἀνθυβρίζει διὰ γραμμάτων τὸν Ὁρμίσδαν, ἐπιγράψας τὴν ἐπιστολήν. Ὁρμίσδᾳ τῇ θυγατρὶ Χοσρόου. ὁ Βαρὰμ ταῦτα στέλλει. συναγαγὼν δὲ τὰ στρατόπεδα, ἔφασκεν ἀγανακτεῖν
E τὸν Ὁρμίσδαν κατὰ τῶν στρατευμάτων, ὡς ὑπὸ Ῥωμαίων ἡττηθέντων. ὑποδείκνυσι δὲ καὶ ἐπίπλαστα γράμματα, ὡς ἀπὸ Ὁρμίσδα, πρὸς τὸ ὑπομειῶσαι τὰς τῶν στρατιωτῶν ῥόγας, ὑπομιμνήσκων αὐτούς τό, τε ἀπηνὲς τοῦ Ὁρμίσδα, καὶ ὠμότατον, τὸ φιλάργυρόν τε, καὶ βίαιον· καὶ ὅπως φόνοις μὲν ἀρεσκό-

ἀρισκόμϑμος, εἰρήνης δὲ ἀπεχόμϑμος, καὶ τοὺς μεγιστᾶνας δεσμοῖς καθυπέβαλλε· καὶ τοὺς μὲν ξίφει ἀπέτεμεν, τοὺς δὲ ἀπέπνιξεν ἐν τῷ Τίγριδι· καὶ πῶς κατηνάγκαζε Πέρσας ἐν μεγάλοις πολέμοις χωρεῖν ὅπως διαφθαρῶσι, καὶ μὴ κατ' αὐτοῦ στασιάσωσι. τούτοις τοῖς λόγοις συμβαλὼν ὁ Βαρὰμ τὰ στρατεύματα, τυραννίδα μεγάλην κατὰ Ορμίσδα ἐξῆψε· καὶ ὅρκοις τὸν Βαρὰμ ὀχυρώσαντες δογματίζουσι πάντες καθελεῖν τὸν Ορμίσδαν. Ορμίσδας δὲ Φερογάνην τὸν μάγειρον αὐτοῦ καθοπλίσας, μετὰ δυνάμεως ἀπέστειλε κατὰ Βαράμ. ὁ δὲ Βαρὰμ ἐδήλου τῷ Φερογάνῃ καὶ τοῖς στρατεύμασιν, ὅτι οὐ δεῖ ὅπλα κατὰ Περσῶν ἐπιφέρεσθαι Πέρσας· καὶ ὑπεμίμνησκεν αὐτοὺς τὴν τοῦ Ορμίσδα τραχύτητα, τὸ ἄδικον, τὸ αἱμοχαρὲς, καὶ φιλόπονον, τὸ ἄπιστον, τὸ ἀλαζονικόν τε, καὶ βίαιον. τούτων αἰσθόμϑμοι ἀληθῶς εἰρημένων οἱ περὶ τὸν Φερογάνην λαοὶ πρὸς Βαρὰμ μετατίθενται· καὶ τὸν Φερογάνην ἀνελόντες τῷ Βαρὰμ ἡνώθησαν· καὶ ἐπὶ Κτησιφῶντα ὥρμησαν. ὁ δὲ Ορμίσδας εἶχεν ἐν δεσμοῖς Βινδόην τὸν ἐν ἀξίᾳ μεγάλῃ τελοῦντα. ἐν δὲ σάλῳ μεγάλῳ τῶν πραγμάτων ὄντων Βεσδὰν ὁ τοῦ Βινδόου ἀδελφὸς εἰς τὴν φρουρὰν εἰσπηδήσας, εἰσάγει Βινδόην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ συναθροίσαντες πλῆθος ἀγροίκων τε, καὶ πολιτῶν τρίτῃ ὥρᾳ τῆς ἡμέρας εἰσέρχεται εἰς τὰ βασίλεια· καὶ εὑρόντες τὸν Ορμίσδαν ἐπὶ θρόνου βασιλικῶς καθεζόμϑμον, ὕβρεσι τοῦτον πολλαῖς καθυπέβαλλον. ὁ δὲ Βινδόης κρατήσας τὸν Ορμίσδαν, ἀφείλετο τὸ διάδημα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ εἰς φρουρὰν τοῦτον παρέδωκε· παρεκάλει δὲ Χοσρόην τοῦ πατρῴου θρόνου ἀναδέξασθαι. ὁ δὲ Ορμίσδας ἐκ τῆς φρουρᾶς ἄγγελον ἐξέπεμψε τοῖς Πέρσαις, αἰτούμϑμος λαλῆσαι τὰ συμφέροντα τῇ Περσίδι· γίνεται τοίνυν τῇ ἐπαύριον, καὶ συναθροίζεται ἡ σύγκλητος τῶν Περσῶν ἐν τοῖς βασιλείοις σὺν τῷ πλήθει, καὶ ἄγουσι τὸν Ορμίσδαν δέσμιον. ὁ δὲ Ορμίσδας ἀνεμίμνησκε Πέρσας, ὡς οὐ δεῖ περὶ τοὺς βασιλεῖς ταῦτα ἐξαμαρτάνειν· καὶ ὅσα ἀφ' οὗ ἐβασίλευσε τρόπαια πεποίηκε, καὶ ὅσα εὐηργέτησε Πέρσας, καὶ ὅσους φόρους Τούρκων πλεῖν τῇ Περσίδι πεποίηκε· Ῥωμαίους δὲ εἰρήνης ἐρᾶν, καὶ ὅπως τὴν Μαρτυρόπολιν παρέλαβε, καὶ τὰς πατρῴας ἀριστείας ἐξήγγειλεν. ἠξίου δὲ ἀποχειροτονηθῆναι Χοσρόην τῆς βασιλείας, ὡς φιλάδικον, καὶ ἄπληστον, καὶ αἱμοχαρῆ, ὑπεροπτικόν τε, καὶ ὑβριστὴν, καὶ φιλοπόλεμον· ὑπεῖναι δὲ αὐτῷ παῖδα, καὶ τοῦτον μᾶλλον εἰς βασιλέα προχειρίσασθαι παρεκάλει· Βινδόης δὲ πρὸς Ορμίσδαν ἀντέλεγε, καὶ τὰ τούτου σφάλματα εἰς μέσον προβαλλόμϑμος πάντας διήγειρε κατὰ τοῦ Ορμίσδου. καὶ ἄγουσιν εἰς μέσον τήν τε γυναῖκα Ορμίσδου, καὶ τὸν υἱόν· καὶ τοῖς προσειωθόσιν ἐπ' ὄψεσιν Ορμίσδου τούτους ἐδιχοτόμησαν. τὸν δὲ Ορμίσδαν τυφλώσαντες, τῇ φρουρᾷ ἐναπέθεντο. καὶ ὁ μὲν Χοσρόης ἄχρι τινὸς τὸν πατέρα ἐφιλοφρόνησεν ἐν τῇ φρουρᾷ, πᾶσαν ἡδονὴν παρέχων· ὁ δὲ Ορμίσδας ὕβρεσι τοῦτον ἠμείβετο, καταπατῶν

propensus in violentiam animus ipsis in memoriam revocare; ut cædibus gaudeat, pacem aversetur, vinculis subjecerit optimares; quos partim gladio, partim Tigridis fluentis absumpsit; ut Persicos exercitus diuturna bella sustinere coactos minuere satagat ac penitus labefactare, ne tumultus aut seditionem in eum moveant, ob oculos proponere. His verbis exercitum adversus Hormisdam committens maximam in eum rebellionem excitavit. Fidem vero suam adhibito jurejurando Baram obstringentes, Hormisdam regno depellere, & e medio tollere decreverunt. At Hormisdas Pheroganem coquum suum armis instructum & magno exercitu stipatum contra Baram summisit. Baram ex adverso Pherogani & exercitui, a Persis in contribules Persas arma non movenda, significat: una simul asperum Hormisdæ animum, ut nefariis actibus, ac cædibus gaudeat, ut labore milites opprimat, solerter exponit: his addit fidei constantiam, fastum arrogantem, & supra modum animi motus violentos. Pheroganis milites, ubi hæc, quæ alioqui vera erant, intellexere, ad Baram defecerunt, & Pherogane occiso illius exercitui se adjunxere; & ad Ctesiphontem profecti sunt. Sub id vero tempus Bindoes amplissimæ dignitatis vir ab Hormisda in vinculis detinebatur. Porro in negotiorum procella summaque animorum perturbatione, Besdas Bindois frater in carcerem irrumpens, Bindoem fratrem inde extraxit: & collecta rusticorum atque civium turba, sub tertiam diei horam Palatium ingressi, Hormisdam, quem regali habitu throno insidentem repetere, contumeliis variisque appetunt injuriis. Bindoes autem Hormisdam apprehendens diadema ab ejus capite avulsit, ipsumque in carcerem detrusit; Chosroem vero ut paternum solium reciperet hortatus est. Hormisdas autem summisso ex carcere ad Persas nuncio, ut sibi, quæ e Persarum re forent, dicendi copiam facerent, deprecatus est. Indictus ergo in sequentem diem frequens Persarum conventus: qui ubi una cum plebe in Regia congregatus fuit, Hormisdam vinctum coram adduci jussit. Hormisdas primum in reges, quæ pateretur, non committenda, Persas monere: tum vero, quæ tulisset trophæa, quæ bona contulisset, quantis tributis a Turcis deinceps pendendis Persicas res auxisset commemorare: ut pacem quærere coegisset Romanos, ut Martyropolim subegisset, quantis etiam apud Persas pater excelluisset præclaris facinoribus, enarrare: Quare Chosroem ceu dissidiorum cupidum, avaritiæ voraginem, cædibus assuetum, præsumptuosum, injuriis inferendis pronum, bellorumque tumultibus gaudentem regno privandum: minorem sibi esse filium, quem potius regem promovendum persuadebat. At Bindoes adversus Hormisdam perorans, & quos turpiter lapsus admisisset coram enumerans, consessum universum in Hormisdam incendit. Uxorem tandem & filium Hormisdæ producunt in medium, & sub ipsius Hormisdæ conspectu serra medios dividunt: eum vero oculis privatum conjecerunt in carcerem. Ac nonnullo quidem dierum intervallo patrem in custodia benigne excepit Chosroes, suppeditaris etiam, quæ volupe forent, deliciis: Hormisda vero missa a rege munera pe-

Edit. Paris. pag. 223.

dibus conculcante, & injurias convitiaque rependente, Chosroes ira percitus, fustibus agrestibus per ilia usque ad necem cædi jussit. Tam immane facinus Persas afflixit, & omnium odium adversus Chosroem provocavit. Chosroes collectis armatorum copiis regia se subduxit, & adversus in Zabæ fluminis planitiem, qua Baram cum castris consederat, perrexit. Optimatum vero suorum in Baram partes inclinare Chosroes suspicatus, eos morti tradidit: ex quo tumultuantibus copiis Chosroes cum paucis fugam inire cogitur: reliquus autem exercitus totus ad Baram defecit. Quamobrem Chosroes quid sibi agendum foret incertus, cum alii ad Turcos, ad Romanos alii secedere suaderent, conscendens equum, frænumque remittens, spontaneos equi motus cæteros omnes sequi jussit. Equus autem ad Romanorum fines progressus, ad Cercesium venit: tum vero Legatos misit, qui adventam suum Romanis nunciarent. Contigit autem Probum Patricium ibi forte repertum eum excipere, & per litteras, quæ ad eum spectarent, cuncta Imperatori significare. Porro Baram ne Chosroi suppetias ferret Imperator missis ad eum Legatis oravit. At Mauricius Imperator Comentiolo mandavit Chosroem Hierapoli susciperet, & regiis honoribus prosequeretur. Cæterum hoc etiam anno celebrandæ ad Blachernas supplicationis in sanctæ Deiparæ exemplar & normam Imperator Mauricius dedit, & Dominæ encomia recitari jussit, idque Panegyrim nuncupavit.

Edit. Paris. pag. 224.

Anni mundi 6081.	Divinæ Incarn. 581.	Rom. Imp. Mauricius annis 20.	Persarum rex Cosroes annis 39.		Constant. Episc. Joannes annis 13	Hierosol. Episc. Joannes annis 20	Alex. Episc. Eulogius annis 27.	Ant. Episc. Gregorius annis 24.
		7	1		6	17	10	19

Hoc anno Chosroe Persarum rege in filium adoptato, Domitianum Melitines Episcopum sanguine sibi conjunctum ad eum misit Imperator Mauricius una cum Narsete, cui belli & exercitus regendi supremam contulit potestatem. Illi Chosroe secum ducto, & universis Romanis copiis sibi adjunctis in Persiam irrumpunt. Baram eo accepto nuncio, quem secum habuit exercitum, loco cui nomen Alexandrina constituit, & castra metatus, copias ex Armenia eductas ne Narseti aggregarentur, impedire meditabatur. Mustaconem quippe Joannem Armenicæ militiæ Magistrum acies sibi commendatas secum sumeret, & Narseti, bello una cum eo adversus Baram movendo se adjungeret, Mauricius imperaverat. De nocte itaque cunctæ Romanorum copiæ in aciem unam conflatæ, in Baram præclaro ordine instructæ sunt. Baram metu agitatus ad montem castra metatur. Inito certamine, Narses calcatis Indicis animantibus, mediam barbarorum phalangem fregit: eo præstito, reliquæ etiam Baram phalanges infirmatæ, totusque cum tyranno exercitus in fugam effusus. Narses laxatis habenis fugientes insequutus, Persarum maximam edidit stragem. Ad sex mille vero vivos captos & vinculis obstrictos ad Chosroem adduxit: quos ille hastis transverberatos neci tradidit. Narses, quos reperit Turcos, ad Imperato-

τὰ ὑπὸ τοῦ βασιλέως πεμπόμενα· ὀργισθεὶς δὲ ὁ Χοσρόης, καὶ ῥοπάλοις ἀγρίοις ἐκέλευσε κατὰ τὴν λαγόνα τύπτεσθαι τοῦτον ἀποθανεῖν. τοῦτο δὲ ἐλύπησε τοὺς Πέρσας, καὶ μῖσος κατὰ τοῦ Χοσρόου ἐνέθηκε. Χοσρόας δὲ συναθροίσας δυνάμεις, βασιλείων ὑπεξελθὼν κατὰ τοῦ Βαρὰμ παρεγένετο ἐν πεδίῳ τοῦ Ζάβα ποταμοῦ, ἔνθα Βαρὰμ τὸν χάρακα εἶχεν. ὑπολαβὼν δὲ Χοσρόης, ὅτι τινὲς τῶν ἀρχόντων προσκεῖνται τῷ Βαρὰμ, τούτους ἐφόνευσε. ταραχθέντος δὲ τοῦ λαοῦ, ἀποδιδράσκει Χοσρόης μετά τινων ὀλίγων· καὶ πάντες περὶ τὸν Χοσρόην τῷ Βαρὰμ προσεχώρησαν. ὁ δὲ Χοσρόης ἀπόρει τί δράσοιτο, ἐνίων μὲν συμβουλευόντων αὐτῷ πρὸς Τούρκους χωρεῖν, ἑτέρων δὲ πρὸς Ῥωμαίους. ὁ δὲ Χοσρόας τὸν ἵππον ἐπιβὰς καὶ τὸν χαλινὸν ἐάσας προστάττει πᾶσιν ἕπεσθαι τοῖς τοῦ ἵππου κινήμασιν. ὁ δὲ ἵππος ἐπὶ τὰ Ῥωμαϊκὰ μέρα ἀπεκίνησε, καὶ πρὸς τὸ Κερκέσιον παραγίνεται· καὶ πρέσβεις πέμπει τὴν ἑαυτοῦ ἄφιξιν κατάδηλον Ῥωμαίοις ποιοῦντες. ἔτυχε δὲ Πρόβον τὸν πατρίκιον ἐκεῖ ὄντα τοῦτον ὑποδέξασθαι, καὶ διὰ γραμμάτων τῷ βασιλεῖ μηνῦσαι τὰ κατ' αὐτόν. ὁ δὲ Βαρὰμ ἀπέστειλε πρέσβεις πρὸς αὐτὸν αἰτούμενος μὴ συμμαχῆσαι τῷ Χοσρόῃ· κελεύει δὲ ὁ βασιλεὺς Μαυρίκιος Κεμεντιόλῳ στρατηγῷ εἰς Ἱεράπολιν τὸν Χοσρόην ὑποδέξασθαι, καὶ βασιλικαῖς θεραπείαις τιμῆσαι. τῷ δ' αὐτῷ ἔτει κατέδειξεν ὁ βασιλεὺς Μαυρίκιος γίνεσθαι εἰς τὴν μνήμην τῆς ἁγίας Θεοτόκου τὴν λιτὴν ἐν Βλαχέρναις, καὶ ἐγκώμια λέγειν τῆς δεσποίνης, ὀνομάσας αὐτὴν πανήγυριν.

Κόσμου ἔτη ϛπα'.	Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη φπα'.	Ῥωμ. βασιλ. Μαυρίκιος ἔτη κ'.	Περσῶν βασιλ. Κοσρόης ἔτ. λη'.		ΚΠ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη ιγ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη κ'.	Ἀλεξ. ἐπισ. Εὐλόγιος ἔτη κζ'.	Ἀντιοχείας ἐπίσκ. Γρηγόριος ἔτ. κδ'.
		ζ'	α'		ϛ'	ιζ'	ι'	ιθ'

Τούτῳ τῷ ἔτει υἱοποιηθεὶς ὁ βασιλεὺς Μαυρίκιος Χοσρόην τὸν βασιλέα Περσῶν, Δομετιανὸν ἐπίσκοπον Μελιτινῆς πρὸς αὐτὸν ἐξέπεμψε τὸν ἴδιον συγγενῆ σὺν Ναρσῇ, τὴν ἡγεμονίαν τοῦ πολέμου τούτῳ καταπιστεύσας. οἵ τινες παραλαβόντες Χοσρόην καὶ πάσας τὰς Ῥωμαϊκὰς δυνάμεις, εἰς τὴν Περσίδα εἰσβάλλουσιν. ὁ δὲ Βαρὰμ τοῦτο μαθὼν τὰς περὶ αὐτὸν δυνάμεις ἀναλαβὼν, ἐν τόπῳ Ἀλεξανδρίνας ὀνομαζομένῳ ἐστρατοπέδευσε, κωλύειν οἰόμενος τὰ ἐκ τῆς Ἀρμενίας ἐρχόμενα στρατεύματα, τὸ μὴ ἑνωθῆναι τῷ Ναρσῇ. ἐκέλευσε γὰρ Μαυρίκιος Ἰωάννην τὸν Μουσάκωνα τὸν τῆς Ἀρμενίας στρατηλάτην ἀναλαβεῖν τὰ στρατεύματα, καὶ ἑνωθῆναι τῷ Ναρσῇ, τὸ ἅμα συστήσασθαι τὸν πρὸς τὸν Βαρὰμ πόλεμον. διὰ δὲ τῆς νυκτὸς ἡνώθησαν πᾶσαι αἱ Ῥωμαϊκαὶ δυνάμεις, καὶ παρετάξαντο κατὰ Βαράμ. ὁ δὲ Βαρὰμ πρὸς τὸ ὄρος ἐστρατοπέδευσε, δειλίᾳ κατεχόμενος. πολέμου δὲ κροτηθέντος, ὁ Ναρσῆς τῶν Ἰνδικῶν καταφρονήσας θηρίων, τὴν μέσην τῶν βαρβάρων διέλυσε φάλαγγα. τούτου δὲ γενομένου, αἱ λοιπαὶ τοῦ Βαρὰμ ἠθέτησαν φάλαγγες, καὶ γίνεται τοῦ τυράννου μεγάλη φυγή. ὁ δὲ Ναρσῆς ἀκατασχέτως διώκων ἀνεῖλε τοὺς Πέρσας. ἓξ δὲ χιλιάδας ζωγρήσας, πρὸς Χοσρόην δεσμίους ἤγαγεν. ὁ δὲ Χοσρόης πάντας ἀνεῖλε τῷ δόρατι. ὅσοι δὲ Τοῦρκοι ἐτύγχανον, τούτους τῷ αὐτοκράτορι εἰς Βυζάντιον ἔπεμψε. τῶν δὲ Τούρκων ἐν τοῖς μετώ-

τοὺς δὲ τύπον τοῦ σταυροῦ κεντητοῦ διὰ μέλανος ἐχόντων, ἐρωτωμένων ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος ποίῳ τρόπῳ τοῦτο τὸ σημεῖον ἐπιφέρονται; οἱ Τοῦρκοι ἔφασκον πρὸ πολλῶν χρόνων λοιμὸν ἐν Τουρκίᾳ γενέσθαι. τινὰς δὲ τῶν ἐν αὐτοῖς Χριστιανῶν ὑποθέσθαι τοῦτο ποιῆσαι, ὡς ἐντεῦθεν σωτηρία κατὰ τὴν χώραν ἐγένετο. ὁ δὲ στρατὸς τῶν Ῥωμαίων τὴν σκηνὴν τοῦ Βαρὰμ καὶ τὸ τοῦλδον παραλαβόντες μετὰ τῶν ἐλεφάντων, τῷ Χοσρόῃ προσήνεγκαν. ὁ δὲ Βαρὰμ ἐπὶ τὰ ἐνδότερα μέρη τῆς Περσίδος τὴν φυγὴν ἐποιήσατο· καὶ οὕτως ὁ κατ' αὐτὸν διελύεται πόλεμος. ὁ δὲ Χοσρόης μεγάλην νίκην ἀναδησάμενος, τὸν ἴδιον ἀπέλαβε θρόνον, καὶ ἐπινίκια ἑστία Ῥωμαίοις. ὁ δὲ Ναρσῆς ἀναζευγνύων ἐπὶ τὰ ἴδια, τῷ Χοσρόῃ ἔλεγε· μέμνησο, Χοσρόη, τῆς παρούσης ἡμέρας. Ῥωμαῖοί σοι τὴν βασιλείαν χαρίζονται. Χοσρόης δὲ τὴν δολοφονίαν δεδοικὼς, ἐζήτει Μαυρίκιον χιλίους Ῥωμαίους εἰς φυλακὴν αὐτοῦ ἔχειν· ὁ δὲ Μαυρίκιος ἀγάπην πολλὴν πρὸς τὸν βάρβαρον κεκτημένος, ἐπλήρου τὸ αἴτημα αὐτοῦ. οὕτως ὁ Περσικὸς τῶν Ῥωμαίων κατεπέπαυτο πόλεμος.

rem Byzantium transmisit. Porro Turci crucis figuram nigris punctionibus effigiatam cum gerant in frontibus, qua ratione signum illud præferant ab Imperatore interrogati, responderunt: Multos ante annos cum pestis per Turciam grassaretur, quosdam ex suis Christianos auctores fuisse, ut id fieret, ex quo pristina salubritas in regionem reducta est. Cæterum Romanorum exercitus tentorium Baram & universum ejus bellicum apparatum atque elephantos capiens, ad Chosroem adduxit. Baram vero in interiores Persidis regiones fuga se recepit: bellumque adversus eum susceptum ita demum diremptum est. Chosroes tam præclara victoria redimitus, proprium thronum recuperavit, epulumque triumphale, & victoriæ grates Romanis præbuit. Narses autem domum reversurus, Chosroi dixit: Fac præsentis diei memor usque sis, Chosroes; regno te donant Romani. Chosroes porro necem dolis intentandam veritus, Romanos mille ad sui custodiam & satellitium deputandos a Mauricio expetiit. Mauricius vero multa humanitate erga barbarum usus, postulatis ejus fecit satis: huncque tandem exitum bellum Persicum obtinuit.

Edit. Paris. pag. 225.

Κόσμου ἔτη ͵ςϟς'.	Τῆς θείας σαρκ. ͵φϟς'.	Ῥωμ. βασιλ. Μαυρίκιος ἔτη κ'.	Περσ. βασιλ. Χοσρόης ἔτ. λθ'.	–	ΚΠ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη ιγ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη ι'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Εὐλόγιος ἔτη κζ'.	Ἀντ. ἐπίσκ. Γρηγόριος ἔτη κδ'.
		η'.	β'		γ'.	ιη'.	ιθ'.	κ'.

Anni mundi 609.	Divinæ Incarn. 58.	Rom. Imp. Mauricius annis 20.	Persarũ rex Cosroes annis 39.		Constant. Episc. Joannes annis 13.	Hierosol. Episc. Joannes annis 10.	Alex. Episc. Eulogius annis 27.	Ant. Episc. Gregorius annis 24.
		8	2		2	18	19	20

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Μαρτίῳ κϛ'. ἰνδικτ. η'. τῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἁγίου Πάσχα χρόνων τεσσάρων ἥμισυ, ἐστέφθη Θεοδόσιος υἱὸς Μαυρικίου τοῦ αὐτοκράτορος ὑπὸ Ἰωάννου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ὁ αὐτοκράτωρ Μαυρίκιος τὴν ἐκκλησίαν τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα, ἣν ἀπήρξατο κτίζειν Τιβέριος, ἀνεπλήρωσεν ἐν τῇ μέσῃ οὖσαν, ὅπερ τόπον πρώην ἔλεγον εἶναι Πραιτώριον. εἰρήνης δὲ βαθείας τὴν ἀνατολὴν καταλαβούσης, ὁ Μαυρίκιος ἐπὶ τὴν Εὐρώπην ἐκύμαινε πόλεμον. διὰ τοῦτο ὁ αὐτοκράτωρ Μαυρίκιος τὰς δυνάμεις ἀπὸ τὴν ἀνατολὴν ἐπὶ τὴν Θρᾴκην μετήγαγεν.

Hoc anno mensis Martii die sexto supra vigesimum, indictione octava, Theodosius Mauricii Imperatoris supremi filius, die Paschatis sancto, a Joanne Patriarcha, quatuor solis annis cum medio natus coronam Imperii accepit.

Eodem anno Mauricius supremus Imperator Sanctorum quadraginta Martyrum Ecclesiam, a Tiberio exædificari cœptam, & jam ad opus medium ductam absolvit: Prætorium eo loco quondam constructum narrant. Profunda vero pace totum Orientem occupante, Europam bellorum procellis agitabat Mauricius: eapropter ipse supremus Imperator imperii vires omnes ab Oriente in Thraciam transportavit.

			θ'	γ'		ι'	ιθ'	ιϛ'	κα'

			9	3		10	19	22	21

Τούτῳ τῷ ἔτει ἀρχομένου τοῦ ἔαρος, καὶ τῶν ταγμάτων τὴν Θρᾴκην καταλαβόντων, ἐξῆλθε σὺν αὐτοῖς ὁ Μαυρίκιος ἰδεῖν τὰ ὑπὸ τῶν βαρβάρων κατεστραμμένα. ἡ δὲ Αὐγοῦστα, καὶ ὁ Πατριάρχης, καὶ ἡ Σύγκλητος παρεκάλουν τὸν βασιλέα μὴ αὐτουργῆσαι πόλεμον· ἀλλὰ στρατηγῷ τοῦτον ἐγχειρῆσαι· ὁ δὲ οὐ κατεδέξατο. ἐξελθόντι δὲ αὐτῷ ἐν τῷ πολέμῳ, γέγονεν ἡλίου ἔκλειψις. ἐπεγένοντο δὲ ἐξ αἰτίων πνευμάτων φυσήματα, νότος βίαιος. ἐν δὲ τῷ Ῥηγίῳ ἐλθὼν τῶν πενήτων τὰ πλήθη ἀργυρίοις ἐψυχαγώγησεν. ἐπὶ θήραν δὲ ἐξελθὼν ὁ αὐτοκράτωρ ὗς ἄγριος παμμεγέθης κατὰ τοῦ Καίσαρος ὥρμησεν· ὁ δὲ ἵππος διὰ τὸ φοβερὸν τοῦ θεάματος ἀποβαλεῖν τὸν Καίσαρα ἐγχειρεῖ. ἐπὶ πολὺ δὲ σκαρτήσας οὐκ ἠδυνήθη τὸν Καίσαρα ῥίψαι· ὁ δὲ ὗς ὑπ' οὐδενὸς τρωθεὶς, ἀνεχώρησεν. ἐπὶ τὴν Πείρινθον δὲ διὰ ναυτιλίας

Hoc anno ineunte vere, & copiis in Thracia jam collectis, Mauricius cum eis egressus ruinas a barbaris excitatas visum perrexit. Augusta vero, Patriarcha, & universus Senatus, ne propria opera moveret bellum, quin illud Duci committeret, rogabant: quod ille detrectavit admittere. Eo igitur ad castra pergente solis defectus contigit: ventorumque vehementium, noti videlicet violentioris flatus exorti sunt. Rhegium cum attigisset, magnam egenorum multitudinem nummis argenteis in eos sparsis recreavit. Cum venatum prodiisset, ingens aper in Cæsarem ex impetu irruit: equus ejus aspectu territus, Cæsarem excutere conabatur; cum saltibus calcibus & excussibus lusisset satis Cæsarem exturbare numquam valuit. Tum vero aper a nullo læsus, in sylvam secessit. Periothum præterea navi-

pag. 226.

glo iter faciens, vehementiore vento pluviaque incumbente, nautis ad extremas adductis angustias, scapha, qua vehebatur Imperator, procellis asportata est, & præter omnium opinionem, ad locum, cui nomen Daonius, salva reddita. Eadem illa nocte parturiens mulier lamentabiles voces edebat. Exorto die misit Imperator, qui pararent, ut quæ contigerat rei fieret ipse spectator. Vidit autem infantem natum oculis & palpebris orbum, cui neque manus neque brachia essent: e coxis autem piscis cauda illi enascebatur. Eodem quoque die equus Imperatoris phaleris aureis circumquaque ornatus, concidit subito, atque ruptus est. Istis omnibus tamquam ominibus intentus Imperator, tacito mœrore conficiebatur. Postera luce viri tres Sclavinorum genere orti nullo ferro vel gladio accincti, sed cytharis tantummodo instructi, a Romanis capti sunt. Unde traherent ortum, vel moram facerent, Imperator rogare. Illi se genere Sclavinos, & ad Oceani limites habitare responderunt. Chaganum autem Legatos ad se misisse, & tribuum suarum Præfectos muneribus sollicitasse, ut sibi suppetias adversus Romanos ferrent: se vero ab familiarum Capitibus missos, qui eos apud Chaganum excusarent, quod ob viarum remota intervalla manum auxiliarem ei præbere nequeant. Octodecim verum mensium iter confecisse, ac ita demum in Romanorum manus se prolapsos asseverabant: cytharas autem circumduxisse; in regione quippe ferri nescia natos, armis non assuetos se tegere. Imperator hominum staturam miratus, laudata corporis eorum proceritate, ipsos Heracleam misit. Inde cum Anchialum venisset, de Legatorum a Persis & Francis missorum adventu certior factus, Byzantium & Regiam revertitur.

| | | 10 | 4 | | | 11 | 20 | 13 | 22 |

Hoc anno Chaganus ad pactam sibi pecuniarum summam augmentum dari postulabat, Imperator vero barbari sermones respuit. Quare bellum renovare Chaganus constituit; mox Singidonem obtinet, & ad Sirmium castra metatur. Imperator autem Priscum Europæ Ducem instituit. Priscus Salvianum sub se Legatum elegit, & præcurrere ante exercitum jubet. In barbaros itaque irruptione facta, acrique conserto prælio, penes Romanos stetit victoria: Cladis accepto nuncio, alium exercitum instruit Chaganus, & ad pugnam egreditur. Salvianus armatorum ingenti multitudine conspecta, deterretur, & ad Priscum revertitur. Recessu Romanorum cognito, versus Anchialum Chaganus procedit, sanctum Alexandrum intellige: & vasto incendio locum omnem depopulatur. Inde Drizepera divertit, & obsidionalibus machinis comparatis oppidum expugnare molitur. Drizeperorum incolæ pectus audacissime opposuere: Reseratis enim portis, cum barbaris se fortiter congressuros, agitatis alioqui de deditione sermonibus, minabantur. Tunc sane, tunc temporis divina illis affulsit virtus. Manifesta quippe meridiei luce Romanorum copias urbe egredientes cernere barbari sibi visi sunt, & ineundum armorum minitantes congressum: ex quo conturbati, in præcipitem fugam se projicientes, Perinthum se con-

Edit. Paris. pag. 227.

τὴν πορείαν ποιούμενος, ἀνέμων ἐξαισίων καὶ βροχῆς γενομένης, τῶν ναυτῶν ἀπορησάντων τὸ σκάφος ἐφέρετο τοῦ αὐτοκράτορος, ὥστε παραδόξως σωθῆναι ἐν τῷ λεγομένῳ Δαονίῳ. τῇ δὲ νυκτὶ ἐκείνῃ γυναίον ἔτεκε, καὶ βοὰς οἰκτρὰς ἠφίει· πρωΐας δὲ γενομένης ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ἰδεῖν, τί τὸ συμβησόμενον· καὶ εἶδε παιδίον γεννηθὲν ὀφθαλμῶν καὶ βλεφάρων ἀμέτοχον, μήτε χεῖρας μήτε βραχίονας ἔχον. πρὸς δὲ τῷ ἰσχίῳ ἰχθύος οὐρὰ προσφυὴς ὑπῆρχεν αὐτῷ. ταύτῃ δὲ τῇ ἡμέρᾳ ὁ ἵππος τοῦ βασιλέως ὁ τὸν χρυσοῦν περικείμενος κόσμον, ἀθρόως διεῤῥάγη πεσών. ὁ δὲ βασιλεὺς τούτοις πᾶσιν οἰωνισάμενος, περίλυπος ἦν. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἄνδρες τρεῖς Σκλαβῖνοι τὸ γένος μηδέν τι σίδηρον περιβαλλόμενοι ὑπὸ Ῥωμαίων ἐκρατήθησαν, κιθάρας μόνας βαστάζοντες. ὁ δὲ βασιλεὺς ἠρώτα, πόθεν τε εἶεν, καὶ ποῦ τὰς διατριβὰς ἐποιοῦντο; οἱ δὲ τὸ μὲν γένος ἔφασκον πεφυκέναι Σκλαβῖνοι. πρὸς τῷ τέλει Ὠκεανοῦ ᾠκηκέναι· τὸν δὲ Χαγάνον πρὸς αὐτοὺς πρεσβείαν πέμψαι, καὶ δῶρα τοῖς ἐθνάρχαις αὐτῶν τοῦ συμμαχῆσαι αὐτῷ κατὰ Ῥωμαίων· οἱ δὲ ταξίαρχαι αὐτῶν ἀπέστειλαν αὐτοὺς ἀπολογήσασθαι τῷ Χαγάνῳ, ὅτι οὐ δύνανται διὰ τὸ μῆκος τῆς ὁδοῦ ἀποστεῖλαι αὐτῷ συμμαχίαν. ὀκτωκαίδεκα δὲ μηνῶν ἔφασκον ποιήσασθαι ὁδοιπορίαν, καὶ οὕτω τοῖς Ῥωμαίοις περιπεσεῖν. κιθάρας δὲ περιφέρεσθαι, ὡς μὴ εἰδότες ὅπλα περιβάλλεσθαι τινά. τῆς χώρας αὐτῶν ἀγνοούσης τὸ σίδηρον. ὁ δὲ αὐτοκράτωρ θαυμάσας τήν τε ἡλικίαν, καὶ τὰ μεγέθη τῶν σωμάτων αὐτῶν ἐπαινέσας, εἰς Ἡράκλειαν αὐτοὺς παρέπεμψε. καταλαβὼν δὲ τὴν Ἀγχίαλον, καὶ μαθὼν ὅτι πρέσβεις εἰς τὸ Βυζάντιον Περσῶν τε, καὶ Φράγκων παρεγένοντο, ὑπέστρεψεν εἰς τὰ βασίλεια.

| | | ι' | δ' | | | ια' | κ' | ιγ' | κβ' |

Τούτῳ τῷ ἔτει ὁ Χαγάνος ἐζήτει προσθήκας τῶν συνθήκαις λαμβάνειν. ὁ δὲ αὐτοκράτωρ τοὺς λόγους τοῦ βαρβάρου οὐ κατεδέξατο. διὰ τοῦτο ὁ Χαγάνος ἤρατο πάλιν τὸν πόλεμον, καὶ πολιορκεῖ τὴν Σιγγιδόνα, καὶ στρατοπεδεύει κατὰ τὸ Σέρμιον. ὁ δὲ αὐτοκράτωρ στρατηγὸν τῆς Εὐρώπης χειροτονεῖ τὸν Πρίσκον. ὁ δὲ Πρίσκος τὸν Σαλβιανὸν ὑποστράτηγον ποιήσας προτρέχειν ἐκέλευσε. καὶ κατὰ τῶν βαρβάρων χωρήσαντες συγκροτοῦσι πόλεμον καὶ νικῶσι Ῥωμαῖοι. ὁ δὲ Χαγάνος τοῦτο ἀκηκοὼς, ἀναλαβὼν τὰς δυνάμεις, ἐχώρει πρὸς πόλεμον. ὁ δὲ Σαλβιανὸς ἰδὼν τὰ πλήθη καὶ καταπλαγεὶς, πρὸς Πρίσκον ἀφικνεῖται. γνοὺς δὲ ὁ Χαγάνος τὴν τῶν Ῥωμαίων ὑποχώρησιν, εἰς Ἀγχίαλον ἐξέρχεται, ἤτοι εἰς τὸν ἅγιον Ἀλέξανδρον· καὶ τοῦτον τῷ παμφάγῳ πυρὶ παραδίδωσι· μεταβὰς δὲ εἰς τὰ Δριζίπερα ἐπιχειρεῖ ἐκπορθῆσαι τὸ πόλισμα πολιορκητικὰ ἐξεργασάμενος ὄργανα. οἱ δὲ τὰ Δριζίπερα οἰκοῦντες ἐπὶ πλεῖστόν τε παρετάξαντο θράσος. τὰς γὰρ πύλας ἀναπετάσαντες, ἠπείλουν τοῖς βαρβάροις πολεμεῖν ἐν διαλέξεσιν ὄντες. τότε δὲ τότε, θεία τις αὐτοῖς ἐπέστη δύναμις. μεσούσης γὰρ ἡμέρας ὁρᾷν ἔδοξαν οἱ βάρβαροι Ῥωμαίων δυνάμεις ἐπεξιούσας τοῦ ἄστεος, καὶ μέλλειν συμπλέκεσθαι, καὶ καταπλαγέντες συντόνῳ φυγῇ ἀποδιδράσκουσι, καὶ ἐπὶ τὴν Πέρινθον γέ-

νονται. ὁ δὲ Πρίσκος μηδὲ θεωρεῖν φέρων τὰ πλήθη τῶν βαρβάρων, εἰς τὸ Τζούρουλον εἰσελθὼν φρούριον ἠσφαλίζετο. ὁ δὲ βάρβαρος τὸν Πρίσκον πολιορκεῖν ἐνεχείρει. ταῦτα δὲ ἀκηκοὼς Μαυρίκιος, διηπόρει τί δράσοι, * ἀβουλίᾳ δὲ καταστρατηγεῖ τῆς ἀπείρου δυνάμεως· καὶ ἕνα τῶν ἐξκουβιτόρων μεγάλαις δωρεαῖς καὶ ὑποσχέσεσι πείθει ἑκοντὶ περιπεσεῖν τοῖς βαρβάροις· καὶ δίδωσιν αὐτῷ πρὸς Πρίσκον γράμματα περιέχοντα τάδε. Τῷ ἐνδοξοτάτῳ στρατηγῷ Πρίσκῳ. Τὴν ἀλιτηρίαν τῶν βαρβάρων ἐγχείρησιν μὴ δειλιάσῃς, πρὸς γὰρ ἀπώλειαν αὐτῶν τοῦτο γέγονε. γίνωσκε γὰρ ὅτι μετὰ πολλῆς αἰσχύνης ἔχει ὁ Χαγάνος ὑποστρέψαι εἰς τὴν ἀφορισθεῖσαν αὐτῷ ὑπὸ Ῥωμαίων χώραν. διὰ τοῦτο καρτερήσει ἡ σοῦ ἐνδοξότης ἐν Τζουρόλῳ περιρίμβων αὐτόν. πέμπομεν γὰρ διὰ θαλάσσης πλοῖα, καὶ αἰχμαλωτίζομεν αὐτούς. καὶ ἀναγκάζεται μετὰ αἰσχύνης καὶ ζημίας εἰς τὰ ἴδια ὑποστρέψαι. ὁ δὲ Χαγάνος κρατήσας τὰ γράμματα, καὶ ἀναγνοὺς γίνεται περιδεής. καὶ συνθήκας πρὸς τὸν Πρίσκον θέμενος, καὶ εἰρηνεύσας ἐπὶ δώροις ὀλίγοις καὶ ἀναξιολόγοις εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἐπανέζευξε μετὰ φυγῆς κραταιᾶς.

* Lego εὐ-βουλίᾳ

tulere. Priscus autem solius barbaricæ aciei conspectum ferre non sustinens, in Tzurulum castrum ingressus diligenti custodia vitam tutabatur: exinde ad obsidendum Priscum animas barbaro Principi factus. Quod cum ad Mauricium perlatum, quid ageret, dubius hæsit. Bono tandem consilio adversus innumeram barbarorum multitudinem armatur, & prudentia oppugnat. De Excubitorum igitur numero unum ad castra profectum in barbarorum potestatem sponte prolabi donis ingentibus & pollicitis amplioribus suadet: ac una simul ad Priscum litteras ei committit in hæc verba. Gloriosissimo Duci Prisco. Nefarium barbarorum conatum ne reformides; qui quidem exitio ipsis erit. Chaganum cum magno dedecore in assignatam sibi a Romanis provinciam certo scias. Quare Gloria tua Tzuruli perdurabit, & Chaganum circumvertet, & pro libito circumagitabit. Copiosam classem mari transmittimus, captivitatemque hosti paramus: qui alioqui cum dedecore & damno domum reversurus est. Chaganus interceptis litteris scripta legit, & una metu consternitur: pactisque cum Prisco conditionibus, levium & nullius pretii munerum accessione contentus, composuit pacem, & maxima, qua potuit, fuga se surripuit.

		κα΄	ι΄		ιβ΄	Ιεροσ. ἐπίσκ. Ἀμὼς ἔτη η΄. α΄	ιδ΄	κγ΄

		11	5		12	Hierosolym. Episc. Amos annis 8. 1	14	23

Edit. Paris. pag. 228.

Τούτῳ τῷ ἔτει ὁ αὐτοκράτωρ Μαυρίκιος τὸν Πρίσκον σὺν πάσαις ταῖς Ῥωμαϊκαῖς δυνάμεσιν ἐπὶ τὸν Ἴστρον ποταμὸν ἔπεμψεν, ὥστε τὰ Σκλαβίνων ἔθνη διαπεράσαι κωλύσῃ. τούτου δὲ ἐλθόντος ἐπὶ τὸν Δορόστολον, ὁ Χαγάνος μαθὼν πρέσβεις ἐξέπεμψε πρὸς αὐτόν· καὶ κατῃτιᾶτο Ῥωμαίους ἔναρξιν τοῦ πολέμου διδόντας. ὁ δὲ Πρίσκος ἀπελογεῖτο. ὅτι οὐ πρὸς τοὺς βαρβάρους τὸν πόλεμον ποιῆσαι παραγέγονα· ἀλλὰ πρὸς τὰ Σκλαβίνων ἔθνη ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος ἀπεστάλην. ἀκηκοὼς δὲ ὁ Πρίσκος ὅτι Ἀρδάγαστος τὰ πλήθη τῶν Σκλαβίνων πρὸς τὸ πραιδεύειν διεσκόρπισε· διαπεράσας τὸν Ἴστρον μεσούσης νυκτὸς ἀδοκήτως τῷ Ἀρδαγάστῳ συνέμιξεν. ὁ δὲ Ἀρδάγαστος τοῦ κινδύνου αἰσθόμενος, ἵππου τε γυμνοῦ ἐπιβὰς, μόλις διεσώζετο. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἀνελόντες πλήθη Σκλαβίνων, καὶ τὴν περὶ τὸν Ἀρδάγαστον διατεμόντες χώραν, αἰχμαλωσίας τε κρατήσαντες πολλὰς, εἰς τὸ Βυζάντιον ἔπεμπον διὰ Τατήμερος. ὁ δὲ Τατήμερ ἐκλύτως τὴν πορείαν ποιούμενος, καὶ εἰς μέθην καὶ τρυφὴν ἐπιδοὺς ἠμέλει. ἐν τῇ τρίτῃ δὲ ἡμέρᾳ πλήθη Σκλαβίνων ἐπιτίθενται αὐτῷ· καὶ δειλίᾳ συσχεθεὶς, φυγὼν εἰς τὸ Βυζάντιον ἧκεν. οἱ δὲ σὺν αὐτῷ Ῥωμαῖοι ἐγκρατῶς Σκλαβίνοις μαχεσάμενοι, κρατοῦσι τῶν βαρβάρων παραδόξως, καὶ εἰς τὸ Βυζάντιον τὴν αἰχμα-

Hoc anno Imperator Mauricius Priscum Romanorum cum copiis omnibus ad Istrum flumen ablegat, ut Sclavinorum gentes amnem trajicere molientes impediret. Cum vero Dorostolum venisset, Chaganus de ejus adventu certior factus, Legatos misit, qui Romanos bello initium atque occasionem dare questi sunt. Respondit Priscus. Bellum in barbaros moturus minime missus sum: solas Sclavinorum gentes a me coercendas jussit Imperator. Priscus autem Sclavinorum populum ab Ardagasto Duce sparsim per Romanam provinciam effusum cum rescisset: Istro trajecto, noctis sub mediam ex improviso Ardagastum adoritur, & cum eo manus conserit: Ardagastus cognito periculo, nudo equo insiliens vix salutem fuga consequitur. Romani multis Sclavinorum copiis cæsis, atque universa Ardagasti regione devastata, captisque innumeris, multos ex eis Byzantium per Tatemerem transmisere. Tatemer iter agens incautus & resolutus, vino insuper & voluptatibus per vias indulgens, tertia die in irruentium Sclavinorum manus incidit: tum metu correptus, fuga Byzantium attingit. At Romani reliqui viæ comites Sclavinorum impetum fortiter sustinentes, præter spem omnem barbaros superant, & universam prædam captivorumque turmas incolumes ad Imperatorem Byzantium detulere. His Imperator

lætatus, beneficium divinum laudibus & hymnis compensat, & cum totius Urbis populo grates Deo litat. Porro Priscus successu audentior redditus, interiores Sclavinorum partes penetrat. Tum vero Gepes vir Christianorum religioni addictus, in Romanorum partes transiens, ingressum Romanis indicat: qui nullo labore barbarorum regionem obtinent. Musugium autem barbarorum regem ad trigesimum lapidem morari referebat. Priscus itaque Gepedis proditione usus profunda jam nocte Musugium vino plane obrutum comperit (funebrem etenim solemnitatem proprio fratri sacraverat.) Eo igitur vivo comprehenso, horrendam omnino barbarorum stragem edidit. Hinc ubere præda potiti Romani in crapulas & voluptates resolvuntur. Quare barbari in unum agmen denuo collecti impetum in victores faciunt: Malorum autem illatorum ultio præclaro facinore prius edito acerbior extitisset; nisi Genzon cum toto peditatus robore certamen iniens acerrimum barbarorum vires fregisset. Porro Priscus cunctos, quibus sui corporis custodiam demandaverat, in patibulum egit.

Edit. Parif. pag. 229.

Eodem anno Paulus Imperatoris pater morte CP. persunctus, inter Imperatores parem eis sepulturam & tumulum obtinuit: similiter & Anastasia Augusta socrus Mauricii, Tiberii vero Imperatoris conjux, juxta virum suum Tiberium sepulchri locum consequuta est.

Anni mundi 6086.	Divinæ Incarn. 586.	Rom. Imperat. Mauricius annis 20.	Persarum rex Chosroes annis 39.		Constant. Episc. Joannes annis 13.	Hierosol. Episc. Amos annis 8.	Alex. Episc. Eulogius annis 27.	Ant. Episc. Gregorius annis 24.
		12	8		13	2	15	24

Hoc anno cum Priscus iterum Danubium occupasset, & Sclavinorum ditionem depopulatus, magnam inde prædam, & captivorum numerum ad Imperatorem summisisset: Imperator Tatemere ad Priscum misso Romanum exercitum iis in locis hybernare jubet. Placito Imperatoris accepto, moram deprecabantur Romani, ac quum propter barbarorum sibi oppositum exercitum, tum hostilis & infestæ regionis periculum, & intoleranda frigora, id nusquam fieri posse in adversum objiciebant. Priscus suavibus verbis militem demulcet, & Imperatoris jusso obsequentem, hybernam ibidem stationem habere suadet. Mauricius his auditis Philippicum generum Orientis Ducem, quemque ob ei junctam in matrimonium sororem fidissimum habebat, Excubitorum Comitem creavit. Porro Philippicus sanctissimæ dominæ nostræ Monasterium, & ad illud Palatium quo Mauricius Imperator cum liberis aliquando foret excipiendus Chrysopoli cœpit ædificare: piscinas etiam & hortos ad ejus usum deliciasve intus paravit: CP. autem Philippici domum ab eo nuncupatam extruxit.

					CP. Episc. Cyriacus annis 11.			Ant. Episc. Anastasius annis 9.
		13	7		1	3	16	1

A λώσιαν τῷ βασιλεῖ ἀποστέλλουσιν· ὁ δὲ αὐτοκράτωρ εὐφρανθεὶς, εὐχαριστηρίους μετὰ πάσης τῆς πόλεως τῷ Θεῷ προσέφερεν. ὁ δὲ Πρίσκος θαῤῥήσας, εἰς τὰ ἐσώτερα μέρη τῶν Σκλαβίνων ἐχώρει. Γήπαις δέ ἀνὴρ τῆς θρησκείας τῶν Χριστιανῶν ὑπάρχων αὐτομολεῖ πρὸς Ῥωμαίους, καὶ τὴν εἴσοδον τοῖς Ῥωμαίοις ὑπέδειξε, καὶ τῶν βαρβάρων ἐκράτησαν· ἔφησε δὲ καὶ Μουσούγιον τὸν ῥῆγα τῶν βαρβάρων ἀπὸ τριάκοντα σημείων διάγειν. προδοσίᾳ δὲ τοῦ Γήπαιδος διαβὰς τὸν ποταμὸν ὁ Πρίσκος, μεσούσης τῆς νυκτὸς εὑρίσκει τὸν Μουσούγιον διεφθαρμένον τῇ μέθῃ. ἐπιτάφιον γὰρ ἑορτὴν τοῦ ἰδίου ἀδελφοῦ ἑώρταζε. καὶ τοῦτον συλλαβόμενος ζῶντα, φόνον πολὺν ἐν τοῖς βαρβάροις εἰργάσατο. πολλῆς δὲ αἰχμαλωσίας κρατήσαντες, μέθῃ καὶ τρυφῇ ἑαυτοὺς ἐκδεδώκασι· συναθροισθέντες δὲ οἱ βάρβαροι τοῖς νενικηκόσιν ἐφίστανται· καὶ ἦν ἂν ἡ ἀντίδρασις χαλεπωτέρα τῆς B προϋπαρξάσης ἀνδραγαθίας· εἰ μὴ ὁ Γένζων μετὰ τῆς πεζικῆς δυνάμεως τῶν Ῥωμαίων ἐπιστὰς, μάχῃ κραταιᾷ διέλυσε τὰς ὁρμὰς τῶν βαρβάρων. ὁ δὲ Πρίσκος τοὺς τὴν φρουρὰν αὐτοῦ πεπιστευμένους ἀνεσκολόπισε.

Τῷ δ' αὐτῷ χρόνῳ καὶ Παῦλος ὁ τοῦ βασιλέως πατὴρ ἐτελεύτησεν ἐν τῇ ΚΠ. καὶ ἐτάφη ἐν τοῖς βασιλικοῖς μνήμασιν· ὁμοίως καὶ Ἀναστασία ἡ Αὐγοῦστα ἡ πενθερὰ τοῦ Μαυρικίου, γυνὴ δὲ Τιβερίου τοῦ βασιλέως· καὶ αὐτὴ ἐτάφη μετὰ Τιβερίου τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς.

C

Κόσμου ἔτη ,ςπϛ'.	Τῆς θείας σαρκ. φπϛ'.	Ῥωμ. Βασιλ. Μαυρίκιος ἔτη κ'.	Περσ. βασιλ. Χοσρόης ἔτη λθ'		Κωνστ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη ιγ'	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἀμὼς ἔτη η'	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Εὐλόγιος ἔτη κζ'.	Ἀντ. ἐπίσκ. Γρηγόριος ἔτη κδ'.
		ιβ'	η'		ιγ'	β'	ιε'	κδ'

Τούτῳ τῷ ἔτει τοῦ Πρίσκου πάλιν τὸν Ἴστρον καταλαβόντος, καὶ τὰ Σκλαβίνων ἔθνη πραιδεύσαντος, καὶ πολλὴν αἰχμαλωσίαν τῷ βασιλεῖ ἀναπέμψαντος· ὁ βασιλεὺς τὸν Τατιμερα ἀποστείλας πρὸς Πρίσκον, παρακελεύεται αὐτόθι τὸν χειμῶνα διατρίψαι τοὺς Ῥωμαίους καιρόν. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι μαθόντες ἀντέλεγον, ὡς οὐκ ἐνδέχεται τοῦτο γενέσθαι D διά τε τὰ πλήθη τῶν βαρβάρων, καὶ τῶν πολεμίων ὑπεῖναι τὴν χώραν, καὶ τὰ ψύχη ἀφόρητα. ὁ δὲ Πρίσκος λόγοις πιθανοῖς ἔπειθεν αὐτοὺς ἐκεῖ χειμάσαι, καὶ τὴν τοῦ βασιλέως κέλευσιν πληρῶσαι. ὁ δὲ βασιλεὺς Μαυρίκιος ταῦτα ἀκηκοὼς Φιλιππικὸν τὸν ἴδιον γαμβρὸν τὸν τῆς ἀνατολῆς στρατηγὸν ἐποίησε κόμητα τῶν ἐξκουβιτόρων θαῤῥῶν αὐτῷ, ὡς τὴν αὐτοῦ ἀδελφὴν ζεύξας αὐτῷ. ὁ δὲ Φιλιππικὸς ἤρξατο κτίζειν ἐν Χρυσοπόλει τὴν μονὴν τῆς παναγίας ἡμῶν δεσποίνης Θεοτόκου καὶ παλάτιον ἐν αὐτῇ ὀφεῖλον ὑποδέχεσθαι Μαυρίκιον τὸν βασιλέα, καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ. ποιήσας ἰχθυοτροφεῖα καὶ παραδείσια ἔνδοθεν ἔσω εἰς θεραπείαν αὐτοῦ, καὶ ἐν ΚΠ. τὴν οἰκίαν τὴν ἐπιλεγομένην τὰ Φιλιππικοῦ.

E

					ΚΠ. ἐπίσκ. Κυριακὸς ἔτη ια'.			Ἀντ. ἐπίσκοπος Ἀναστάσιος ἔτη θ'.
		ιγ'	ζ'		α'.	γ'	ιϛ'	α'

A Τούτῳ τῷ ἔτει εἰς τὰ τοῦ Βυζαντίου προάστεια τίκτονται τέρατα. παιδίον τετράπουν, καὶ ἄλλο δικέφαλον· λέγουσι δὲ οἱ τὰς ἱστορίας ἐπιμελῶς ἐγγράφοντες μὴ σημαίνειν ἀγαθὰ τῇ πόλει, ἐν αἷς τεχθῶσι τὰ τοιαῦτα. ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς στρατηγίας τὸν Πρίσκον ἀποπαύει. Πέτρον δὲ τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφὸν στρατηγὸν τῆς δυνάμεως ποιεῖται Ῥωμαίων. ὁ μὲν οὖν Πρίσκος τὰς δυνάμεις ἀράμενος, πρὶν ἢ τὸν Πέτρον φθάσαι διεπέρα τὸν ποταμόν· ὁ δὲ Χαγάνος τὴν μετάβασιν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ λαοῦ ἀκηκοὼς λίαν ἐθαύμασε, καὶ πρὸς τὸν Πρίσκον ἀπέστειλε, μαθεῖν τὴν αἰτίαν ἐπιζητῶν, καὶ μοῖραν λαβεῖν τῆς πραίδας, καὶ οὕτω τὸν ποταμὸν διαπράξασθαι. λίαν γὰρ ἐχαλέπαινεν ἐπὶ τοῖς εὐτυχήμασι τῶν Ῥωμαίων. πέμπει τοίνυν B ὁ Πρίσκος περὶ τούτου Χαγάνῳ πρεσβείαν Θεόδωρον τὸν ἰατρὸν, ἀγχινοίᾳ καὶ συνέσει κεκοσμημένον, οὗτος ἑωρακὼς τὸν Χαγάνον μέγα φρονοῦντα, καὶ τὰς ἀποκρίσεις ἀλαζονικώτερον ποιούμενον (ἠπείλει γὰρ πάντων τῶν ἐθνῶν αὐτὸν εἶναι κύριον) διηγήματι παλαιῷ τὸν βαρβαρικὸν κατεπράϋνε τῦφον· ἔφασκε γάρ. ἄκουσον, Χαγάνε, ἐπωφελοῦς διηγήματος. Σέσωστρις Αἰγυπτίων βασιλεὺς περιφανής τε καὶ εὐδαίμων, τῷ πλούτῳ λαμπρὸς, καὶ ταῖς δυνάμεσιν ἀκαταμάχητος, πλεῖστα καὶ μεγάλα ἐδουλώσατο ἔθνη· ἐντεῦθεν εἰς ἀλαζονείαν περιπεσὼν, χρυσοκόλλητον ὄχημα ἐκ λίθων τιμίων κατασκευάσας, ἐπικάθηται τούτῳ, καὶ ὑποβάλλει τῷ ζυγῷ τῶν ἡττηθέντων βασιλέων τέσσαρας ἕλκειν τὸ ὄχημα. τούτου δὲ γενομένου ἐν C ἐπιστάμῳ ἑστῶτι, εἷς τῶν τεσσάρων βασιλέων συχνῶς τὸ ὄμμα ἐπέστρεφεν εἰς τοὐπίσω, καὶ τὸν τροχὸν ἑώρα κυλιόμενον· τῷ Σεσώστρει δὲ ἐπερωτῶντι, διὰ τί ὄπισθεν ἐπιστρέφει τὰ ὄμματα; τοῦτον εἰπεῖν· τὸν τροχὸν θαυμάζω ἀστατοῦντα, καὶ ἄλλοτε ἄλλως κινούμενον· καὶ ποτὲ μὲν τὰ ὑψηλὰ ταπεινοῦντα, αὖθις δὲ τὰ ταπεινὰ ἀνυψοῦντα. τὸν δὲ Σέσωστριν συνέντα τὴν παραβολὴν τῇ ἀκοῇ ἐπισκέψαντα νομοθετῆσαι, τὸ μηκέτι βασιλεῖς ἕλκειν τὸ ὄχημα. ὁ δὲ Χαγάνος ταῦτα ἀκηκοὼς καὶ ὑπογελάσας, ἔφησε τὴν εἰρήνην ἄγειν. τῇ δὲ προαιρέσει Πρίσκου, εἴτι ἂν θέλῃ τῶν λαφύρων τὸν Χαγάνον τιμῆσαι. ὁ δὲ Πρίσκος τὴν D αἰχμαλωσίαν ἀπέδωκε τῷ Χαγάνῳ ὑπὲρ τῆς διαβάσεως. τὰ δὲ λάφυρα πάντα λαβὼν ἀκινδύνως τὸν ποταμὸν διεπέρασεν. ὁ δὲ Χαγάνος ταῦτα δεξάμενος ἥσθη μεγάλως· καὶ ὁ Πρίσκος εἰς Βυζάντιον ἧκεν. ὁ δὲ Πέτρος τὴν στρατηγίαν παρέλαβεν.

Hoc anno monstra in suburbanis Byzantii locis nata sunt: puer nimirum quadrupes, & alius biceps. Accurati porro Historiarum scriptores urbibus, in quibus illa prodierint, nil boni faustique portendere asseverant. Imperator autem Prisco a summa exercituum Præfectura remoto, Petrum proprium fratrem Romanarum copiarum Ducem instituit. De sua exauctoratione Priscus certior factus, eductis secum ante Petri adventum omnibus copiis, amnem trajicit. Ut Romanas acies ulteriorem ripam suo transitu obtinuisse Chaganus intelleait, id satis miratus, misit ad Priscum causam oimirum percontaturus, ac simul prædæ partem consequi apud se consiliatus: atque ita demum amnem ipse transveheretur. Quam moleste enim ferebat prosperum quippiam Romanis succedere. Ad Chaganum itaque Legationem de his Priscus instruit, Theodorum videlicet Medicum, virum animi solertia & prudentia insignem. Qui cum tumidos Chagani spiritus, ejusque responsa arrogantius data (cunctarum quippe nationum sese prædicabat dominum) animo percepisset: barbaricam hominis insolentiam antiqua narratione demulcebat. Ad eum itaque conversus. Audi, inquit, Chagane, narrationem tibi profuturam. Sesostris Ægyptiorum rex illustris, atque oppido felix, divitiis alioqui clarus, & armorum robore prorsus invictus, innumeras atque potentissimas nationes subegit: eoque in superbiam omnino dementem prolapsus currum auro lapidibusque pretiosis compactum paravit, cui insidens, ex devictis regibus quatuor, qui currum equorum more traherent ad jugum alligavit. Interim dum ea pompa elatus triumphat, e regibus quatuor alter conversis retro frequenter luminibus rotam se se circumvolventem attentius contemplabatur. Sesostri vero sciscitanti, cur retro figeret oculum? Respondit ille. Rotæ inconstantiam demiror in diversas partes se convolventis, & qua partem superiorem inclinantis, qua vero inferiorem erigentis & excelsius elevantis. Porro Sesostris cum similitudinem hanc, qua pollebat animi sagacitate, percepisset, lege sancita edixit; ne ulli deinceps reges currum apud Ægyptios traherent. Subrisit Chaganus his auditis, & pacis fœdera servaturum se promisit: In potestate vero Prisci stare, qua parte spoliorum vellet, se donatum relinqueret. In transitus itaque concessi mercedem, captivos omnes Priscus Chagano restituit: ipse retentis sibi spoliis amnem iterum sine periculo trajecit. Chaganus his acceptis mirum in modum lætatus est: Prisco vero Byzantium reverso, Petrus in exercitus ducendi munus successit.

Edit. Paris. pag. 230.

			ιδ΄	η΄		β΄	δ΄	ιζ΄	β΄

			14	8		2	4	17	2

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐκέλευσεν ὁ βασιλεὺς Πέτρῳ τῷ στρατηγῷ, ὥστε τὴν τρίτην μοῖραν τῆς ῥόγας διὰ χρυσοῦ τοὺς Ῥωμαίους λαβεῖν· καὶ τὴν τρίτην διὰ ὅπλων· τὴν δὲ ἑτέραν τρίτην δι' ἐσθῆτος παντοίας. τοίνυν Ῥωμαῖοι τοῦτο ἀκηκοότες πρὸς τυραννίδα ἐτρέποντο. ὁ δὲ στρατηγὸς φοβηθεὶς τοῖς στρατοπέδοις E ἀπελογεῖτο, ὡς οὐκ ἀληθὲς τοῦτο ἐστί. καὶ ἀπεδείκνυε τῷ στρατῷ ἕτερα γράμματα παρακελευόμενα αὐτῷ, ὥστε τοὺς ἀριστεύσαντας, καὶ ἐκ τῶν κινδύνων σωθέντας ἐν ταῖς πολέ-

Hoc anno Petro Duci suis mandatis significavit Imperator, ut stipendiorum tertiam partem nummis aureis persolvendam Romani milites acciperent: partem aliam armis sibi concessis: ultimam denique data ad vestes quaslibet materia sibi repensam profiterentur. Quod ubi resciverunt, ad rebellionem se converterunt. Deterritus Dux factum apud milites excusavit, nequaquam id verum esse asseverans; quinetiam alias litteras ostendit, quibus jubebat Imperator, ut milites qui in bello fortiter se gesserant, & a gravibus pe-

pag. 231.

riculis incolumes evaserant, in urbibus data vacatione agerent, & publicis sumptibus inter cæteros senes alerentur: amplius ut militum liberi in proprium parentum locum adscriberentur. Ejusmodi verborum lenocinio exercitum ita demulsit, ut Cæsarem universi faustis acclamationibus prosequuti sint: De quibus omnibus Petrus Imperatorem certiorem fecit. Marcianopolim vero accedens, milites mille, qui præcurrerent, misit. Isti vero in Sclavinos, qui magnam e Romanorum finibus prædam avexerant, incidentes, in fugam barbaros vertere. At barbari captivis interfectis, cæteram prædam, quæ maxima fuit, secum abducentes, in Romanorum fines regressi sunt.

Eodem anno Solarium Magnauræ condidit Imperator, suamque statuam ad medium atrium erexit, ibidemque posuit armamentum.

σιν ἀναπαύεσθαι, καὶ γηροτροφεῖσθαι ἐκ τῶν δημοσίων· τοὺς δὲ παῖδας τῶν στρατιωτῶν εἰς τοὺς τόπους τῶν γονέων ἐγγράφεσθαι· καὶ ταύτῃ τῇ πιθανότητι τὸν λαὸν κατεπράϋνε, καὶ τὸν Καίσαρα ἀνευφήμησαν. ταῦτα δὲ ὁ Πέτρος καὶ τῷ βασιλεῖ κατεμήνυσεν. ἐλθὼν δὲ ἐπὶ Μαρκιανούπολιν ἀποστέλλει χιλίους προτρέχειν. οὗτοι περιτυχόντες Σκλαβίνοις ἐπιφερομένοις Ῥωμαϊκὴν λεηλασίαν πολλήν, νώτους τρέπουσιν· οἱ δὲ βάρβαροι τὴν αἰχμαλωσίαν ἀποσφάξαντες, καὶ αἰχμαλωσίας πολλῆς κρατήσαντες, ἐπὶ τὰ Ῥωμαϊκὰ ὑπέστρεψαν.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἔκτισεν ὁ βασιλεὺς τὸν Ἡλιακὸν τῆς Μαγναύρας· καὶ ἔστησεν ἐν τῷ μεσαύλῳ τὴν ἰδίαν στήλην, καὶ ἀπέθετο ἐκεῖ τὸ ἀρμαμέντον.

		15	9		3	5	18	3

		ιε΄	θ΄		γ΄	ε΄	ιη΄	γ΄

Hoc anno cum Petrus Dux venatum prodiisset, agrestis sus obviam factus pedem ejus ad arborem contrivit: ex quo doloribus plane intolerandis diu cruciatus est. Imperator autem litteris inclementioribus, probrosis, convitiisque gravissimis eum perstrinxit, cum Sclavinos Byzantium versus adventare rescivisset. His Petrus commotus ac vere coactus Novas se contulit. Cum vero urbis primates ac milites una cum Episcopo ei obviam progressi essent: speciosum militum ornatum, ac fortitudinem miratus Dux, ut urbe relicta, se Romano exercitui adjungerent, mandavit. At milites qui ad urbis custodiam deputati fuerant, id exequi detrectaverunt: ex quo Dux iratus, Genzonem cum armata militum manu ad eos misit; qui ea de re certiores facti, ad Ecclesiam confugientes, clausis templi portis intus se continuere. Genzon templi sanctitatem veritus, re intentata substitit. Petrus inde exasperatus, Genzonem munere abdicavit, & Scribonem misit, qui Episcopum ignominiose ad se traduceret. At cives vicatim & cum totis familiis congregati, Scribonem turpiter urbe expellunt; occlusisque urbis portis Mauricium quidem Imperatorem faustis vocibus prosequuti, Ducem probris palam proscidere: atque ita demum Petrus turpiter inde recessit. Cum vero mille homines speculatum præmisisset: hi in Bulgarorum turmam numeri ejusdem incidere. At Bulgari, paci, quæ cum Chagano intercedebat, confisi, securi citra ullam suspicionem progrediebantur. Cum autem Romani eos adorirentur, Bulgari viros septem delegavere, qui Romanis pacem haud ita solvendam esse persuaderent. Quæ ubi Præcursores audiverunt, Duci confestim retulere. Dux vero: neque si Imperator ipse advenerit, inquit, eis parcam. Consertaque pugna Romani in fugam vertuntur: nec tamen eos insequuti sunt barbari, ne victoriam ardentius amplexati, in insidias inciderent. Dux porro Præcursorum Præfectum virgis acriter cædi imperavit. Quod cum ad Chaganum renunciatum fuisset, Legatos ad Petrum decrevit, qui hostilem hanc aggressionem incusantes, Romanos nulla justa de causa pacem solvisse quererentur. Sed Petrus hanc suorum incursionem se plane ignorasse blandis ac fraudulentis verbis adstruxit: duplicata se nihilominus ipsis spolia dare

Edit. Paris. pag. 232.

Τούτῳ τῷ ἔτει Πέτρου τοῦ στρατηγοῦ κυνηγοῦντος, καὶ ὑὸς ἀγρίου αὐτῷ συναντήσαντος, τὸν πόδα αὐτοῦ ἐν δένδρῳ ἐξέθλιψε, καὶ ἀφορήτοις ὀδύναις χρόνῳ πολλῷ ἐνοσηλεύετο. ὁ δὲ αὐτοκράτωρ γράμμασιν αἰσχίστοις καὶ ὀνειδισμοῖς ἀφορήτοις αὐτὸν περιέβαλλεν, ἀκούσας Σκλαβινὰ ἔθνη κατὰ τοῦ Βυζαντίου κινεῖσθαι. ὁ δὲ Πέτρος βιασάμενος εἰς Νόβας παρεγένετο. οἱ δὲ τῆς πόλεως ἐπίσημοι στρατιῶται ἅμα τῷ ἐπισκόπῳ τῷ στρατηγῷ ὑπήντων. ὡς ἰδὼν ὁ στρατηγὸς καὶ θαυμάσας τὴν ἐξόπλισιν, καὶ ἀνδρείαν αὐτῶν, κελεύει καταλιπόντας τὸ ἄστυ τῷ Ῥωμαϊκῷ πλήθει συναναμίγνυσθαι. οἱ δὲ στρατιῶται ἐπὶ φρουρᾷ τῆς πόλεως συντεταγμένοι, οὐκ ἐπείθοντο τοῦτο ποιῆσαι. θυμωθεὶς δὲ ὁ στρατηγός, ἀπέστειλε Γένζωνα μετὰ πλήθους στρατιωτῶν. οἱ δὲ μαθόντες ἔφυγον εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ τὰς θύρας τοῦ ναοῦ κλείσαντες, ἐκάθηντο ἔνδον. ὁ δὲ Γένζων τῇ αἰδοῖ τοῦ ναοῦ, ἄπρακτος διέμεινε. Πέτρος δὲ ὀργισθείς, ἀποχειροτονεῖ τὸν Γένζωνα τῆς στρατηγίας, καὶ ἐκπέμπει Σκρίβωνα ἠτιμωμένως τὸν ἐπίσκοπον πρὸς αὐτὸν ἀγαγεῖν. οἱ δὲ τῆς πόλεως πανοικὶ συναχθέντες, ἀτίμως τὸν Σκρίβωνα τῆς πόλεως ἀπελαύνουσι. καὶ τὰς πύλας τῆς πόλεως κλείσαντες, τὸν μὲν Μαυρίκιον βασιλέα εὐφήμουν, τὸν δὲ στρατηγὸν ὕβρεσι περιέβαλλον· καὶ οὕτως ἀτίμως ὁ Πέτρος ἀνεχώρησε. προπέμπει δὲ χιλίους ἐπὶ κατασκοπῇ· οἱ δὲ περιτυγχάνουσι Βουλγάροις χιλίοις τὸν ἀριθμόν· οἱ δὲ Βούλγαροι θαρροῦντες εἰρήνῃ τοῦ Χαγάνου, ἀμερίμνως ἐβάδιζον· οἱ δὲ Ῥωμαῖοι πρὸς τοὺς Βουλγάρους τὰς ὁρμὰς ἐποιοῦντο. οἱ δὲ Βούλγαροι ἀποστέλλουσιν ἄνδρας ἑπτά, παραινοῦντες μὴ παραλῦσαι τὴν εἰρήνην. τοῦτο ἀκούσαντες οἱ προτρέχοντες, μηνύουσι τὸν στρατηγὸν ταῦτα. ὁ δὲ στρατηγὸς ἔφη· οὐδὲ εἰ ὁ αὐτοκράτωρ παρέλθοι, τούτοις φείσομαι. συμβολῆς δὲ γενομένης, τρέπονται οἱ Ῥωμαῖοι. οἱ δὲ βάρβαροι οὐκ ἐδίωξαν αὐτούς, ἵνα μὴ νικῶντες κινδύνῳ περιπέσωσιν. ὁ δὲ στρατηγὸς τὸν ταξίαρχον τῶν προτρεχόντων χαλεπῶς ἐμαστίγωσε. τοῦτο μαθὼν ὁ Χαγάνος πρέσβεις πρὸς τὸν Πέτρον ἐξέπεμψε, τὴν ἔναρξιν αἰτιώμενος, καὶ ὡς Ῥωμαῖοι ἄνευ δικαίας αἰτίας τὴν εἰρήνην διέλυσαν. ὁ δὲ Πέτρος ἀπατηλοῖς λόγοις χρησάμενος, μὴ εἰδέναι τὴν κίνησιν διισχυρίζετο, διπλασίονα δὲ διδόναι τὰ σκῦλα ἅπαντα. καὶ οὕτως ἐν μοίραις δύο οἱ βάρβαροι τὰ ἀπολωλότα

σκῦλα

σκῦλα ἀναλαβόντες, στέργουσι τὴν εἰρήνην. ὁ δὲ Πέτρος A κατὰ Πειραγάστου τοῦ ἐξάρχου τῶν Σκλαβίνων χωρεῖ. οἱ δὲ βάρβαροι περὶ τὴν ὄχθαν τοῦ ποταμοῦ τούτοις ὑπαντήσαντες, διεκώλυον τοῦ περάσαι. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἀπὸ τῶν πορθμίων τοξεύοντες, τούτους ἀπέστρεψαν· καὶ τραπέντων αὐτῶν, πλήττεται κατὰ λαγόνος ὁ Πειράγαστος, καὶ θνήσκει. περάσαντες δὲ οἱ Ῥωμαῖοι αἰχμαλωσίας πολλῆς ἐκράτησαν, καὶ εἰς τὰ ἴδια ἐπανέζευξαν. πλανηθέντων δὲ τῶν ὁδηγῶν, καὶ ἀνύδροις τόποις περιπεσόντων, ἐκινδύνευε τὸ στρατόπεδον. βαδίσαντες δὲ διὰ τῆς νυκτὸς, περιτυγχάνουσι τῷ Ἰλβακίῳ ποταμῷ. λόχμης δὲ εἰς τὸ ἀντίπερα ὑπούσης τοῦ ποταμοῦ, οἱ βάρβαροι ἐν ταύτῃ κρυπτόμενοι, τοῖς ἀρυομένοις τὸ ὕδωρ ἐπιξόδου· μεγάλης τοίνυν ἐπηρείας τοῖς Ῥωμαίοις γενομένης στρατεύμασι, πρὸς φυγὴν ἐχώρησαν, καταπολεμηθέντες ὑπὸ τῶν βαρβάρων. ὁ δὲ Μαυρίκιος ταῦτα ἀκηκοὼς, τὸν Πέτρον στρατηγίας ἀπέπαυσε, καὶ τὸν Πρίσκον πάλιν στρατηγὸν τῆς Θρᾴκης ἀπέστειλεν.

A omnia: atque ita barbari spoliis, quæ amiserunt, dupla sorte receptis, pacem servavere. Cæterum Petrus contra Peregastum Sclavinorum Præfectum expeditionem suscepit. At barbari secundum fluminis ripam Romaois obviam facti, eos amnem trajicere prohibebant. Romani contra e vectoriis navibus tela mittentes, barbaros averterunt. Dumque in fugam vertuntur, Peregastus ilio sauciatus moritur. Romani ergo flumen transgressi, præda maxima coacta in propria loca se recepere. Sed Ductores recta via aberrantes, & in arida inaquosaque loca deflectentes, exercitum in magnum conjecere periculum. Iter porro noctu peragentes, diverterunt ad Ilbacium amnem. Barbari vero in insidiis, quas trans flumen collocaverant, delitescentes, in Romanos qui haustum B venerant, tela jaculabantur. Ex quo Romaoi cum magna clade afficerentur, a barbaris demum debellati versi sunt in fugam. Mauricins his auditis Petrum officio privavit, & Priscum iterum Thraciæ Ducem delegavit.

Κόσμου ἔτη ,ςϟγ'.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτ. ,φϟγ'.	Ῥωμ. Βασιλ. Μαυρίκιος ἔτη κ'.	Περσῶν βασιλ. Κοσρόης ἔτ. λθ'.		Κ/Π. ἐπίσκ. Κυριακὸς ἔτη ια'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἀμὼς ἔτη ε'.	Ἀλεξ. ἐπίσ. Εὐλόγιος ἔτη κζ'.	Ἀντιοχείας ἐπίσκ. Ἀναστάσιος ἔτ. ς'.
		κ'	ι'		δ'	ς'	ιθ'	δ'

Anni mundi 6093.	Divinæ Incarn. 593.	Rom Imp. Mauricius annis 20.	Persarū rex Cosroes annis 39.		Constant. Episc. Cyriacus annis 11	Hierosol. Episc. Amos Isac. annis 5	Alex. Episc. Eulogius annis 27.	Ant. Episc. Anastasius annis 6.
		16	10		4	6	19	4

Τούτῳ τῷ ἔτει Πρίσκος στρατηγὸς ἐξῆλθεν ἐν τῇ Θρᾴκῃ, καὶ τὰς δυνάμεις ἠρίθμησε, καὶ εὗρεν ὅτι C πλῆθος πολὺ διεφθάρη ἐξ αὐτῶν. τούτους δὲ παραλαβὼν παραγίνεται εἰς τὸν Ἴστρον ποταμὸν εἰς νομάς. ὁ δὲ Χαγάνος τοῦτο μαθὼν πρέσβεις ἐξέπεμψε τὴν αἰτίαν πυνθανόμενος τῆς ἀφίξεως. ὁ δὲ Πρίσκος προεφασίσατο διὰ κυνηγέσια ἐληλυθέναι. ὁ δὲ Χαγάνος οὐ δίκαιόν ἐστι, φησὶν, ἐν ἀλλοτρίῳ τόπῳ κυνηγεῖν· ὁ δὲ Πρίσκος ἴδιον ἔλεγεν εἶναι τὸν τόπον καὶ τὴν ἐξ ἀνατολῆς ἀπόδρασιν τῷ Χαγάνῳ ὠνείδιζε. ὁ δὲ βάρβαρος τῆς Σιγγιδόνος τὸ τεῖχος κατέλυσε· καὶ ἐπὶ τὴν τῶν Ῥωμαίων γῆν ἐχώρει. τοῦτο μαθὼν ὁ Πρίσκος παραγίνεται εἰς τὴν νῆσον τοῦ Ἴστρου, καὶ παραλαβὼν δρόμωνας, παραγίνεται πρὸς τὸν Χαγάνον εἰς Κωνσταντίολαν, θέλων αὐτῷ ὁμιλῆσαι. ἐλθόντι δὲ τῷ D Χαγάνῳ πρὸς τὴν ὄχθαν τοῦ ποταμοῦ, ὁ Πρίσκος ἀπὸ τῆς νηὸς διελέγετο. ὁ δὲ Χαγάνος ἔφη πρὸς αὐτόν· τί σοι, Πρίσκε, τῇ γῇ τῇ ἐμῇ; καὶ ταύτην βούλει διὰ ψεύδους λαβεῖν, ἐκ τῶν χειρῶν μου; κρινεῖ ὁ Θεὸς ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ Μαυρικίου τοῦ βασιλέως. ἐκζητήσει τὸ αἷμα τοῦ στρατοῦ τῶν Ῥωμαίων, καὶ τοῦ στρατοῦ τοῦ ἐμοῦ ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ. ὁ δὲ Πρίσκος ἔφη * * * *

* Deest

οὐ μίαν πόλιν ἐγχειρεῖς παρ᾽ ἡμῶν λαβεῖν, ὄψει μετ᾽ ὀλίγον πεντήκοντα πόλεις Ῥωμαϊκὰς δουλουμένας βαρβάροις. ὁ δὲ Πρίσκος διὰ τοῦ ποταμοῦ τὰς ναῦς τῇ Σιγγιδόνι παραστησάμενος, ταύτην ἐπόρθησε, καὶ τοὺς Βουλγάρους ἐξ αὐτῆς ἐξεδίωξε, καὶ τὸ τεῖχος κτίζειν ἀπήρξατο. ὁ δὲ Χαγάνος πρὸς αὐτὸν ἀγγέλους ἀπέστειλε, E καὶ τοὺς ψευδωνύμους ἑαυτοῦ θεοὺς διεμαρτύρετο καταιτιώμενος τῶν γενομένων τὸν Πρίσκον. χειμῶνος δὲ καταλαβόντος ἑκάτεροι εἰς τὰ ἴδια ἀνεχώρησαν. τῷ δ᾽ αὐτῷ ἔτει Πέτρος ὁ ἀδελφὸς Μαυρικίου ἔκτισε τὴν ἐκκλησίαν τῆς ἁγίας Θεοτόκου τῶν * Ῥοβίνδου κοσμήσας αὐτὴν ἐκ διαφόρων μαρμάρων. ὁμοίως καὶ ὁ Κυριακὸς Πατριάρχης τὰ Διακονίσσης τὴν ἐκκλησίαν τῆς ἁγίας Θεοτόκου.

* Ἀραβίνδα

Theophanis Chron.

C Hoc anno Dux Priscus in Thraciam profectus exercitum recensuit, & magnam militum manum ex eis periisse & desiderari comperit. Iis eductis ad prædas circa Istrum fluvium abigendas se contulit. Quibus cognitis Chaganus Legatos profectionis causam sciscitaturos misit. Priscus venandi gratia se accessisse prætexere. Ad quem Chaganus: Nefas, ait, alieno in solo te venatum exercere. Priscus contra proprium asserere fundum: & Chaganum ex Oriente transfugam affirmare & exprobrare. Eapropter barbarus eversis Singidonis mœnibus, in Romanam ditionem penetravit. Eo comperto ad Istri insulam confert se Priscus, & conscensis agitatisque dromonibus, Chaganum adloquuturus Constantiolam proficiscitur. Ad fluminis D autem ripam consistenti Chagano Priscus e navigio colloquium habebat. Tum Chagaous ad Priscum. Quid tibi, amabo, Prisce, cum ditione mea? Ut quid eam dolis occupare moliris? & e manibus meis eripere? Judicabit Deus inter me & Imperatorem Mauricium: & ex ejus manibus mei Romanorumque exercitus sanguioem reposcet. Ad hæc Priscus * * * * * * * Subinfert Chaganus. Non urbem unam a nobis repetere consilium est? Scito quinquaginta alias Romani imperii urbes barbarorum virtute subigendas te brevi conspecturum. Priscus vero navibus ad Singidonem applicatis, urbem depopulatus, Bulgaros ex ea ejecit, & murum exædificare cœpit. At Chaganus Legatis ad E eum missis, fictorum deorum fidem obtestatus, de iis quæ commiserat, apud ipsummet graviter conquestus est. Ingruente porro hyeme uterque patrios lares revisit. Hoc etiam anno Petrus Mauricii frater sanctæ Deiparæ Arabindarum Ecclesiam diversis marmoribus ornatam extruxit. Ad Diaconissæ pariter compitum Cyriacus Patriarcha sanctæ Deiparæ Ecclesiam posuit.

Edit. Parif. pag. 233.

	27	11		5	7	20	5

Hoc anno Chaganus collectis omnibus copiis in Dalmatiam suscepit expeditionem: Balben vero & circumpositas Metropoles omnes devastavit. Rei fama excitus Priscus Gunduem quæ ab hostibus admissa fuerant exploratum misit. Ille locis plane imperviis iter agens, barbaros duos vino graves offendit, eosque de barbarorum consiliis interrogat. Respondent illi: millibus hominum duobus bene armatis Chaganum prædam commendasse, eamque omnem ad Bulgaris domesticos lares agi. Eo comperto, Gundues in angusta valle occultatur, & hostes a tergo summo diluculo adortus, ex improviso, cunctos confertim occidit: & recuperatam prædam ad Priscum reduxit. Chaganus clade cognita propriam repetit regionem, & Priscus pariter domum revertitur.

Edit. Paris. pag. 234.

		ζ΄	ια΄		ε΄	ζ΄	α΄	ε΄

Τούτῳ τῷ ἔτει συναθροίσας ὁ Χαγάνος τὴν αὐτοῦ δύναμιν ἐπὶ τὴν Δαλματίαν ἐχώρησε. καὶ καταλαβὼν τὴν Βάλβη, καὶ τὰς περὶ αὐτὴν μητροπόλεις πάσας ἐπόρθησεν. ὁ δὲ Πρίσκος ταῦτα μεμαθηκὼς Γουνδούην ἐπὶ τῇ κατασκοπῇ τῶν πραττομένων ἀπέστειλε· καὶ καταλαβὼν τοὺς βαρβάρους διὰ δυσβάτων χωρίων τὴν βάδισιν ποιούμενος περιτυγχάνει δύο βαρβάροις τῷ οἴνῳ κεκαρωμένοις, καὶ τούτους διερωτᾷ ὁ Γουνδούης τὰ τῶν βαρβάρων κινήματα. οἱ δὲ ἔφησαν. δισχιλίοις ὁπλίταις τὴν αἰχμαλωσίαν τὸν Χαγάνον παραδεδωκέναι, καὶ πρὸς τὰ οἰκεῖα ἀποστεῖλαι. ταῦτα ὁ Γουνδούης μεμαθηκὼς κρύπτεται ἐν μικρᾷ φάραγγι, καὶ ἐξ ἑωθινοῦ ἐπὶ τὰ νῶτα τούτοις γενόμενος ἀθρόως πάντας ἀνεῖλε· καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν λαβὼν πρὸς τὸν Πρίσκον ἤγαγεν. ὁ δὲ Χαγάνος τὰ τῆς ἀτυχίας μαθὼν εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἐπανέζευξε χώραν· καὶ ὁ Πρίσκος ὑπέστρεψεν εἰς τὰ ἴδια.

Anni mundi 6092.	Divinæ Incarn. 592.	Rom. Imperat. Mauricius annis 20.	Persarum rex Chosroes annis 39.		Const. Episc. Cyriacus annis 11.	Hierosol. Episc. Amos annis 8.	Alex. Episc. Eulogius annis 27.	Ant. Episc. Anastasius annis 6.
		18	12		6	8	22	6

Κόσμου ἔτη ϛϙϐ΄.	Τῆς θείας σαρκ. φϙϐ΄.	Ῥωμ. Βασιλ. Μαυρίκιος ἔτη κ΄.	Περσ. Βασιλ. Χοσρόης ἔτη λθ΄		Κωνστ. ἐπίσκ. Κυριακὸς ἔτη ια΄	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἀμὼς ἔτη η΄	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Εὐλόγιος ἔτη κζ΄.	Ἀντ. ἐπίσκ. Ἀναστάσιος ἔτη ϛ΄.
		ιη΄	ιϐ΄		ϛ΄	η΄	κϐ΄	ϛ΄

Hoc anno Indictione tertia mense Martio Priscus educto exercitu Singidonem versus proficiscitur. Chaganus ex adverso collectis viribus ex inopinato in Mysiam irrumpit, & Tomosiam urbem occupare molitur. Quare Singidone relicta Priscus ad eum proximus accessit. Imminente vero Paschali celebritate, Romanis fame tabefactis, cum eorum penuriam percepisset Chaganus coovehendo commeatui currus, quos etiam cibis onustos instrueret, ad ipsum mitti Prisco significat: ut proprium sibi festum Romani cum epulorum gaudio peragerent. Currus itaque quadriogentos cibis probe refertos ad eos destinavit. Priscus etiam vicissim species Indicas, piper nimirum, folium Indicum, costum, cassiam, & alia postulata misit ad barbarum, qui tum ad Thermium sedem posuerat: & id muneris lætantissime accepit: atque ita donec festi celebritas expleretur, Romani cum barbaris permixtim & absque discrimine conversabantur; nec in alterutrius castris terroris suspicio ex bujusinodi societate exorta est. Diebus vero solemnibus jam elapsis barbari a Romanis sejunguntur. Porro Mauricius suppetiis Prisco ferendis cum pedestri militum manu Comentiolum misit. Chaganus nuncio accepro, adversus Comentiolum expeditione suscepta, ad trigesimum lapidem a Comeotioli exercitu castra posuit. Quare Comentiolus in magnas mentis angustias adductus Legationem ad Chaganum destinavit. Mauricium sane Comentiolo ut Romanum exercitum a tumultibus concitandis deinceps compescendum adversariis proderet, quorumdam rumor extitit. Porro media nocte milites armari jussit, nec tameo se prælium initurum esse significavit: Unde milites exercitationis tantum ergo arma capessenda se jussos arbitrati, non ut decuit pro certamine sustinendo sunt instructi. Adventante luce, & jam barbaris irrueotibus, ingens

Τούτῳ τῷ ἔτει ἰνδικτ. γ΄. μηνὶ Μαρτίῳ ἀναλαβὼν τὰς δυνάμεις ὁ Πρίσκος ἐπὶ τὴν Σιγγιδόνα παραγίνεται. ὁ δὲ Χαγάνος συναθροίσας τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν ἄφνω τῇ Μυσίᾳ ἐφίσταται, καὶ τὴν Τομοσίαν πόλιν ἐπιχειρεῖ λαβεῖν. διὰ τοῦτο Πρίσκος τὴν Σιγγιδόνα καταλιπὼν, τούτῳ ἐπλησίαζε. τῆς δὲ ἑορτῆς τοῦ Πάσχα καταλαβούσης, καὶ τῶν Ῥωμαίων λιμῷ τηκομένων, ἀκηκοὼς ὁ Χαγάνος τῷ Πρίσκῳ ἐδήλου ἁμάξας ἐκπέμψαι πρὸς αὐτὸν, ὅπως δαπανήματα ἐκπέμψῃ αὐτοῖς, ἵνα μὴ ἱλαρόντως τὴν ἑαυτῶν ἑορτὴν ἐκπληρώσωσι. τετρακοσίας οὖν ἁμάξας πληρώσας τούτοις ἐξέπεμψεν· ὁμοίως δὲ ὁ Πρίσκος εἴδη τινὰ Ἰνδικὰ ἐξέπεμψε τῷ βαρβάρῳ· πέπερί τε, καὶ φύλλον Ἰνδικὸν, καὶ κόστον, καὶ κασσίαν, καὶ ἕτερα τῶν ζητουμένων· καθεζομένου τοῦ Χαγάνου εἰς τὸ Θέρμιον, καὶ ταῦτα δεξάμενος ἥσθη ἐπ᾽ αὐτοῖς· καὶ μέχρι τοῦ πληρωθῆναι τὴν ἑορτὴν Ῥωμαῖοί τε καὶ βάρβαροι ἀλλήλοις συνηυλίζοντο καὶ οὐκ ἦν φόβος ἐν ἑκατέραις δυνάμεσι. τῆς δὲ ἑορτῆς πληρωθείσης διαχωρίζονται ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων οἱ βάρβαροι. ὁ δὲ Μαυρίκιος ἐπὶ συνάρσει δῆθεν τοῦ Πρίσκου Κομεντίολον ἀπέστειλε μετὰ πεζικῆς δυνάμεως. τοῦτο μαθὼν ὁ Χαγάνος ἐπὶ τὴν Μυσίαν κατὰ Κομεντιόλου στρατεύεται ἀπὸ τριάκοντα σημείων τοῦ Κομεντιόλου. ὁ δὲ Κομεντίολος ἐναπορῶν ἄγγελον πρὸς τὸν Χαγάνον ἐξέπεμψε. φασὶ δέ τινες τὸν Μαυρίκιον ὑποθέσθαι τῷ Κομεντιόλῳ, ὅπως Ῥωμαϊκὸν στράτευμα παραδώσῃ πολεμίοις διὰ τὰς ἀταξίας αὐτῶν. νυκτὸς δὲ μεσούσης ἐκέλευσε τὸν στρατὸν ὁπλίσασθαι, μὴ παραγγείλας τοῖς ὄχλοις μέλλειν πόλεμον συστήσασθαι. αὐτοὶ δὲ ὑπειληφότες ὅτι γυμνασίας ἕνεκεν σιδηροφορεῖν αὐτοὺς ἐκέλευσεν, οὐχ ὡς ἔδει ὡπλίσαντο. ἡμέρας δὲ γενομένης,

καὶ τῶν βαρβάρων καταλαβόντων, θρύλλος πολὺς τὸ στρατὸν κατέλαβεν. ὁ δὲ Κομεντίολος τὰς τάξεις ἐτάραττε, καὶ αἴτιος αὐτοῖς ἀκαταστασίας ἐγένετο. οὕτω μὲν οὖν Ῥωμαῖοι πρὸς φυγὴν ἐτρέποντο. οἱ δὲ βάρβαροι ἀστρατήγητον τὸν λαὸν εὑρηκότες, ἀνηλεῶς τούτους ἐφόνευον. ὁ δὲ Κομεντίολος ἀσχήμῳ φυγῇ ἐπὶ τὰ Δριζίπερα γίνεται· οἱ δὲ τῆς πόλεως ὕβρεσι καὶ λίθοις βάλλοντες αὐτὸν, τοῦ ἄστεως ἀποπέμπουσιν. οἱ δὲ βάρβαροι ἐπὶ τὰ Δριζίπερα ἐλθόντες, τήν τε πόλιν ἐπόρθησαν, καὶ τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἀλεξάνδρου ἐνέπρησαν· τόν τε τάφον αὐτοῦ ἠργυρωμένον εὑρόντες, ἀνοσίως σκυλεύουσι. καθυβρίζουσι δὲ καὶ τὸ σῶμα τοῦ Μάρτυρος, καὶ πολλὴν ἐν τῇ Θρᾴκῃ αἰχμαλωσίαν ποιησάμενοι, ἐν ὄχλῳ λαμπρῷ Ῥωμαίων κατεπαιρόμενοι. τοῦ δὲ Κομεντιόλου ἐν τῷ Βυζαντίῳ καταλαβόντος, μέγιστος τάραχος καὶ κλύδων τῇ πόλει ἐνέσκηψεν· ὥστε φοβηθέντας βούλεσθαι τὴν Εὐρώπην καταλιπεῖν, καὶ πρὸς τὴν Ἀσίαν ἐν τῇ Χαλκηδόνι μετοικισθῆναι. ὁ δὲ βασιλεὺς τά τε Ἐξκούβιτα ἀναλαβὼν, καὶ ὁπλιτικὸν συλλεξάμενος ὅμιλον, τὰ μακρὰ διεφρούρησε τείχη. οἱ δὲ Δῆμοι τὴν πόλιν ἐφύλαττον· καὶ ἡ σύγκλητος παρῄνει πρὸς τὸν Χαγάνον πρεσβείαν ἐκπέμψαι. ὁ δὲ Θεὸς τὴν ἐκδίκησιν τοῦ Μάρτυρος Ἀλεξάνδρου ποιούμενος, λοιμικὴν νόσον τοῖς βαρβάροις ἔπεμψε· καὶ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἑπτὰ υἱοὺς τοῦ Χαγάνου διὰ πυρετοῦ καὶ βουβῶνος ἀπέκτεινε σὺν πολλοῖς καὶ ἄλλοις ὄχλοις· ὥστε ἀντὶ χαρᾶς ἐπινικίου καὶ παιάνων, καὶ ᾀσμάτων, θρήνων, καὶ δάκρυα, καὶ πένθη ἀπαρηγόρητα ἔχειν τὸν βάρβαρον. ἡ δὲ σύγκλητος παρεκάλει τὸν Καίσαρα τὸν βάρβαρον πρεσβεῦσαι εἰς τὰ Δριζίπερα * * * * ὅστις λόγοις ἠπίοις τὸν βάρβαρον ἐκολάκευσεν. ὁ δὲ βάρβαρος οὐκ ἠβούλετο τὰ δῶρα δέξασθαι, θρήνῳ ἀσχέτῳ τῶν παίδων κατεχόμενος. ἔφασκε δὲ πρὸς τοὺς πρέσβεις. κρινεῖ ὁ Θεὸς ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ Μαυρικίου αὐτοκράτορος· αὐτὸς γὰρ τὴν εἰρήνην διέλυσεν· ἐγὼ δὲ τοὺς αἰχμαλώτους ἀποδίδωμι αὐτῷ κατὰ ψυχὴν νόμισμα ἓν κομιζόμενος παρ' αὐτοῦ. ὁ δὲ Μαυρίκιος οὐκ ἠνέσχετο δοῦναι· καὶ πάλιν ὁ Χαγάνος ᾐτήσατο ἀνὰ ἡμίσεως λαβεῖν κατὰ ψυχήν· καὶ οὐδ' οὕτως ὁ βασιλεὺς δοῦναι κατεδέξατο· ἀλλ' οὐδὲ τεσσάρων κερατίων λαβεῖν. καὶ θυμωθεὶς ὁ Χαγάνος πάντας ἀπέκτεινε, καὶ ἐπὶ τὰ ἴδια ἀνέζευξε, πεντήκοντα χιλιάδας ταῖς σπονδαῖς τοῖς Ῥωμαίοις ἐπιθείς. καὶ τὸν Ἴστρον ποταμὸν μὴ διαβαίνειν ὡμολόγησαν. ἐκ τούτου πολὺ μῖσος κατὰ Μαυρικίου τοῦ βασιλέως ἐκινήθη· καὶ ἤρξατο λοιδορίαις τοῦτον βάλλειν· ὁμοίως δὲ ὁ λαὸς ὁ ἐν τῇ Θρᾴκῃ πρὸς λοιδορίαν τοῦ βασιλέως ἐκινήθη. ὁ δὲ στρατὸς Ἐντολικαρίους ἔπεμψε πρὸς τὸν βασιλέα κατὰ Κομεντιόλου ὡς προδοσίαν ἐν τῷ πολέμῳ ποιήσαντος, ἐν οἷς ἦν καὶ ὁ Φωκᾶς, ὅστις τῷ βασιλεῖ διαλεγόμενος βριαρῶς τούτῳ ἀντέλεγεν ἐν τῷ σιλεντίῳ, ὥστε τινὰ τῶν Πατρικίων τοῦτον ματζῶσαι, καὶ τὸν πώγωνα αὐτοῦ τίλαι. ὁ δὲ βασιλεὺς οὐ κατεδέξατο τὸ κατὰ Κομεντιόλου ἔγκλησιν· ἀλλὰ τούτους ἀπράκτους ἀπέλυσε· διὰ τοῦτο καὶ ἐπιβουλὴ τοῦ βασιλέως ἀρχὴν ἔλαβε· κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ἐν

tumultus totum exercitum pervadit. Sane Comentiolus ipse turbabat ordines, & confusionis auctorem omnino se præbebat: atque ita Romani in fugam versi sunt. Barbari nulla militiæ lege compositum exercitum operti, summa inhumanitate cunctos trucidant. Comentiolus turpi fuga ad Drizepera salutem quæsivit, quem cives contumeliis lapidibusque emissis, urbe expellunt. Tum vero barbari Drizepera profecti, civitate direptione tradita, in sancti Alexandri templum incendio grassati sunt, cumque sepulchri thecam argento ornatam reperissent, illusis prius & contemptis Martyris reliquiis, ornamentum omne sacrilege spoliavere: inde coacta per totam Thraciam præda, collectisque captivis, ipsi multitudine armis, ordine, necessariis bene instructa in Romanos insultabant. Inde Comentiolo Byzantium reverso, ingens ex timore perturbatio animorumque procella toti Urbi incubuit: adeo ut præ nimio timore, de relinquenda Europa, & transmigratione in Asiæ Chalcedonem consilium aperte iniretur. Imperator autem Excubitorum satellitio stipatus, collecto armatorum militum globo Longum murum tutabatur: Urbem vero populi factiones custodiebant, Senatu Legationem ad Chaganum decernendam suadente. Porro Deus injurias Martyri Alexandro irrogatas ulturus morbum pestilentem in barbaros immisit, qui uno solo die febri ex bubone orta septem Chagani liberos cum innumera populi multitudine extinxit: adeo ut triumphalis lætitiæ, victoriæ pæanum, cantuumque vice, luctus, lachrymas atque planctus prorsus inconsolabiles receperit. Senatus itaque Legatos ad Chaganum Drizepera a Cæsare destinari rogabat ******* qui officio functus blandis verbis barbarum delinivit. Barbarus impotenti luctu ex filiorum jactura detentus, munera accipere detrectavit: tantum Legatos affatur hoc pacto. Sedet Deus æquus judex inter me & Mauricium Imperatorem: ipse violandæ paci ansam dedit. Captivos tamen omnes ei reddam accepto in singula capita nummo uno. Mauricius eam pecuniæ summam depromere non tulit: quare dimidium nummum pro singulorum capite redimendo rursum postulat Chaganus: sed neque dimidiatum nummum, neque etiam Ceratia quatuor, quæ tandem pro singulis petierat Chaganus, Mauricius solvere admisit. Eapropter Chaganus cunctos ad unum interfecit, & in propriam regionem regressus, tributo, quod ex antiquis conditionibus Romani pendebant, quinquaginta millia de novo addidit. Istrum vero fluvium se non amplius trajecturos utrinque Romani & Bulgari convenere. Ex istis odium ingens in Mauricium conflatum, unde & convitiis injuriisque eum aperte proscindere, exercitus quoque grex universus per Thraciam sparsus ad ludibria dirasque in eum expuendas moveri. Exercitus itaque Missos ad Mauricium contra Comentiolum decrevit, qui se ab ipso in prælio proditos quererentur. Adfuit e Missis unus Phocas, qui coram Mauricio orans, audiente etiam Senatu, insolentibus in eum probris invectus est: ita ut inflictis etiam colaphis, barbam illi e Patriciis nonnemo vellicaverit. Porro Imperator objectas Comentiolo accusationes non admisit: ac Missos infecta penitus re dimisit: ex quo insidiarum in Imperatorem deinceps stru-

Edit. Paris. pag. 235.

pag. 236.

ctarum series processit. Cæterum ad Nilum Ægypti fluvium cum Menas Præfectus una cum exercitu, ad locum, qui Delta vocatur, iter faceret, sole oriente, visa sunt in flumine animalia specie humana, vir & fœmina. Vir erat bene compositus, pectore amplo, terribilis aspectu, fulvo crine, cui tamen inerant cani, & usque ad lumbos nudus naturam exhibebat spectandam, & nulla re tectus cunctorum oculis manifestus erat; cæteras vero corporis partes aqua obtegebat. Hunc Præfectus adjuravit, ne prius e conspectu discederet, quam omnes se raro adeo exsaturassent spectaculo. Mulier & mammas habebat, & faciem levem, prolixosque crines. Ad horam itaque nonam universus exercitus animalia cum admiratione spectavit: Hora vero nona fluvium subjere. Quod demum Menas Imperatori scriptis enarravit.

A Αἰγύπτῳ ἐν τῷ Νείλῳ ποταμῷ Μηνᾶ τοῦ Ὑπάρχου μετὰ λαοῦ πορευομένου ἐν τόπῳ λεγομένῳ Δέλτα, ἡλίου ἀνίσχοντος, ζῶα ἀνθρωπόμορφα ἐφάνησαν ἐν τῷ ποταμῷ, ἀνήρ τε καὶ γυνή. καὶ ὁ μὲν ἀνὴρ εὔστερνος, καταπληκτικός τε τὴν ὄψιν, ξανθὸς τὴν κόμην, μιξοπόλιος, καὶ μέχρι τῆς ὀσφύος ἐγύμνου τὴν φύσιν, καὶ πᾶσιν ἐδείκνυτο γυμνός· τὰ δὲ λοιπὰ μέρη τοῦ σώματος τὸ ὕδωρ ἐκάλυπτε. τοῦτον ὁ Ὕπαρχος ὅρκοις ἔβαλλε μὴ καταλῦσαι τὴν θεωρίαν, πρὶν ἅπαντες ἐμφορηθῶσι τῆς παραδόξου ταύτης ὁράσεως. ἡ δὲ γυνὴ τούς τε μαζοὺς εἶχε, καὶ τὴν ὄψιν λείαν, καὶ τὴν κόμην βαθεῖαν, καὶ μέχρις ἐννάτης πᾶς ὁ λαὸς ἐθαύμαζεν ὁρῶν τὰ ζῶα ταῦτα. τῇ δὲ ἐννάτῃ ὥρᾳ ἔδυσαν ἐν τῷ ποταμῷ. ὁ δὲ Μη-B νᾶς ταῦτα τῷ βασιλεῖ Μαυρικίῳ γεγράφηκεν.

Anni mundi 6091.	Divinæ Incarn. 591.	Romanorum Imperat. Mauricius annis 20.	Persarum rex Chosroes annis 39.		Constant. Episc. Cyriacus annis 11.	Hierosol. Episc. Isac. annis 8.	Alex. Episc. Eulogius annis 27.	Ant. Episc. Anastasius annis 9.
		19	13		7	1	22	1

Κόσμου ἔτη ͵ϛϙα'.	Τῆς θείας σαρκ. φϙα'.	Ῥωμ. Βασιλ. Μαυρίκιος ἔτη κ'.	Περσ. βασιλ. Χοσρόης ἔτη λθ'.		Κωνστ. ἐπίσκ. Κυριακὸς ἔτη ια'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἰσάκιος ἔτη η'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Εὐλόγιος ἔτη κζ'.	Ἀντ. ἐπίσκ. Ἀναστάσιος ἔτη θ'.
		ιθ'	ιγ'		ζ'	α'	κβ'	α'

Hoc anno mensis Martii die sexta supra vigesimum, indictione quarta, ipso sancti Paschatis die, Sophia Augusta Justini conjux, & Constantina Mauricii pariter uxor paratam Imperatori coronam C pretio quovis superiorem obtulerunt. Imperator opus demiratus, ad Ecclesiam proficiscitur, & in munus Deo offert: ipsique supra sanctam mensam ex triplicibus catenulis lapidibus auroque consertis appendit. Eo nuncio accepto Augustæ animo omnino consternatæ: & inter querelas & offensas Augusta Constantina cum Imperatore diem solemnem egit. Imperatore vero latas a Thracicis copiis adversus Comentiolum accusationes nullius faciente, ipse Comentiolus versus Istrum acie educta, ad Singidonem Prisco adjungitur: & cum barbaris pacem initam solvit. Ea violata Viminacium, quæ est Istri magna Insula, conveniunt. Re accepta, Chaganus copias colligit, & Romanas D provincias invadit: aliis vero turmis filiorum curæ commissis, Istri fluminis, quæ forent vada tutanda mandavit. Romani vero tumultuariis lembis compositis trajecerunt amnem, & Prisco Duce cum Chagani filio manus conserunt; Comentiolus enim infirma valetudine jactatus in insula Viminacio substiterat. Ad plures autem horas certamine protracto, cum sol occideret, e Romanis trecenti occisi, barbarorum ad quater mille desiderati. Copiis summo mane castris eductis & in aciem ex utraque parte compositis, bellum rursus instructum, & rursum e barbaris octies mille trucidati. Tertio pariter die in ordinem distributi ex eminentiore loco Romani barbaros adorti, eorum acies fundunt, ac in paludem quamdam adactos E & in ejus profundum impulsos, plures aquis suffocarunt, inter quos etiam ipsi Chagani liberi extincti; eo successu victoriam Romani consequuti sunt præclarissimam. Chaganus majoris exercitus robore comparato, in Romanos facit impressionem, consertoque prælio, iterum barbaros fudere Romani: fuitque hæc Romanorum victoria cunctis omnibus illustrior. Priscus porro armatorum milli-

Edit. Paris. pag. 237.

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Μαρτίῳ κϛ', ἰνδικ. δ'. τῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἁγίου Πάσχα Σοφία Αὐγοῦστα ἡ γυνὴ Ἰουστίνου ἅμα Κωνσταντίνῃ γυναικὶ Μαυρικίου στέμμα κατασκευάσασαι ὑ-C πέρτιμον τῷ βασιλεῖ προσήγαγον. ὁ δὲ βασιλεὺς τοῦτο θεασάμενος, ἀπελθὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῷ Θεῷ τοῦτο προσήγαγεν, καὶ ἐκρέμασεν αὐτὸ ἐπάνω τῆς ἁγίας τραπέζης διὰ τριχαλάσιν ἁλυσιδίων διαλίθων καὶ χρυσῶν· αἱ δὲ Αὐγοῦσται μεγάλως ἐλυπήθησαν τοῦτο μαθοῦσαι. καὶ ἐν μάχῃ Κωνσταντῖνα Αὐγοῦστα πρὸς τὸν βασιλέα τὴν ἑορτὴν ἐποίησεν. ὁ δὲ βασιλεὺς μὴ προσχὼν ταῖς ἐγκλήσεσι τῶν ἐν Θρᾴκῃ στρατευμάτων κατὰ Κομεντιόλου, ὁ αὐτὸς Κομεντίολος ἀναλαβὼν τὸ ὁπλιτικὸν, ἔρχεται ἐπὶ τὸν Ἴστρον, καὶ ἑνοῦται τῷ Πρίσκῳ ἐν Σιγγιδόνι· καὶ λύεται ἡ πρὸς τοὺς βαρβάρους εἰρήνη. ταύτης λυθείσης ἔρχονται εἰς τὸ Βιμινάκιον, ἥτις ἐστὶ νῆσος μεγάλη τοῦ Ἴστρου. ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ Χαγάνος, συναθροίσας τὰς D ἑαυτοῦ δυνάμεις, ἐπὶ τὰ Ῥωμαϊκὰ χωρεῖ· τοὺς δὲ τέσσαρας αὐτοῦ υἱοὺς παραδοὺς ἑτέρας δυνάμεις, παρέστησε φρουρεῖν τὰς διαβάσεις τοῦ Ἴστρου. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι σχεδίας ποιήσαντες, τὸν ποταμὸν διεπέρασαν, καὶ πόλεμον μετὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ Χαγάνου συνεστήσαντο, Πρίσκου στρατηγοῦντος. ὁ γὰρ Κομεντίολος ἀσθενήσας, εἰς τὸ Βιμινάκιον τὴν νῆσον ἐκαθέζετο. ἐπὶ πολλὰς ὥρας τοῦ πολέμου κρατήσαντος καὶ τοῦ ἡλίου δύναντος, τριακοσίων τε Ῥωμαίων ἀναιρεθέντων, χιλιάδες τέσσαρες ἐκ τῶν βαρβάρων διώλοντο. ἕωθεν δὲ πάλιν συντάξαντες τὰ στρατεύματα, πάλιν τοῦ πολέμου ἀπήρξαντο, καὶ πάλιν ὀκτὼ χιλιάδες τῶν βαρβάρων ἀνεῖλον. ὁμοίως καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ παραταξάμενοι ἐκ τῶν ὑψηλοτέρων οἱ Ῥωμαῖοι πρὸς τοὺς βαρβάρους ἐχώρησαν, καὶ τούτους τρέ-E ψαντες, καὶ ἐπὶ τὰ ὕδατα τῆς λίμνης τοὺς βαρβάρους ὠθήσαντες, πολλοὺς ἐξ αὐτῶν ἔπνιξαν· ἐν οἷς καὶ οἱ Χαγάνου παῖδες ἀπεπνίγησαν· καὶ νίκην οἱ Ῥωμαῖοι περιφανῆ ἀνεδήσαντο. ὁ δὲ Χαγάνος συναθροίσας δυνάμεις πολλὰς κατὰ Ῥωμαίων ἐπήρχετο· πολέμου δὲ προτεθέντος τρέπουσιν οἱ Ῥωμαῖοι τοὺς βαρβάρους· καὶ πασῶν οἱ Ῥωμαῖοι ἐπισημοτέραν ταύτην ἀπηνέγκαντο τὴν νίκην. ὁ δὲ Πρίσκος τέσσαρας

χιλιάδας συντάξας τὸν Τίσσον ποταμὸν περάσαι ἐκέλευσε, καὶ κατασκοπῆσαι τὰ τῶν βαρβάρων σκηνώματα. οἱ δὲ βάρβαροι μηδὲν τῶν γεγονότων ἐγνωκότες, ἑορτὴν ἐπιτελοῦντες συνεποσίαζον. τούτοις οἱ Ῥωμαῖοι κρυπτῶς ἐπιπεσόντες, μέγιστον φόνον ἀπειργάζοντο. λ'. γὰρ χιλιάδας Γηπαίδων καὶ ἑτέρων βαρβάρων ἀπέκτειναν· καὶ πλείστην αἰχμαλωσίαν λαβόντες πρὸς τὸν Πρίσκον ὑπέστρεψαν. ὁ δὲ Χαγάνος πάλιν δυνάμεις συναθροίσας ἐπὶ τὸν Ἴστρον παραγίνεται. καὶ συμβαλόντες πόλεμον ἡττῶνται οἱ βάρβαροι, καὶ εἰς τὰ ῥεῖθρα τοῦ ποταμοῦ ἀποπνίγονται. συναπόλλυνται δὲ καὶ τούτοις Σκλαβῖνοι πολλοί. ζῶντας δὲ ἐσαγήνευσαν Ἀβάρεις μὲν τρισχιλίους διακοσίους, καὶ βαρβάρους δισχιλίους. ὁ δὲ Χαγάνος εἰς Μαυρίκιον βασιλέα πρέσβεις ἀπέστειλεν ἀναλαβεῖν τοὺς ζωγρηθέντας πειρώμενος. ὁ δὲ Μαυρίκιος μήπω μαθὼν τὴν περιφανῆ τῶν Ῥωμαίων νίκην, γράφει τῷ Πρίσκῳ ἀποδοῦναι τῷ Χαγάνῳ τοὺς βαρβάρους μόνον. ὁ δὲ Κομεντίολος τῆς νόσου ἀπαλλαγόμενος ἐξέρχεται εἰς νομάς ζητῶν ὁδηγοὺς τοῦ ἐξαγαγεῖν αὐτὸν τὴν ὁδὸν Τραϊανοῦ τοῦ βασιλέως. γέρων δέ τις ἐπιστάμενος, ἔφασκε δυσχερῆ ταύτην εἶναι, καὶ ἀδιόδευτον, ἀπό τε τῶν ἐτῶν πολλῶν καὶ χειμῶνος ὄντος, ὑψηλὰ ὄρη καὶ χιόνας κεκτημένην. ὁ δὲ Κομεντίολος μὴ πεισθεὶς τοῖς λόγοις τοῦ γέροντος, ἀπέρχεται διὰ τῆς ὁδοῦ ταύτης. ψύχους δὲ γεγονότος ἐξαισίου καὶ μεγάλου κρύους, διαφθείρονται πολλοὶ τῶν Ῥωμαίων, καὶ τῶν νωτοφόρων ζώων τὰ πλεῖστα. καὶ μόλις εἰς τὴν Φιλιππούπολιν ἀφίκετο. κἀκεῖσε τῶν Ῥωμαίων παραχειμασάντων, ὁ Κομεντίολος εἰς Βυζάντιον ἔρχεται.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἀνήρ τις τὸ μοναχικὸν σχῆμα περιβεβλημένος, καὶ ἐν ἀσκήσει διαλάμπων, σπαθίον γυμνώσας, ἀπὸ τοῦ φόρου μέχρι τῆς Χαλκῆς ξιφήρης διαδραμὼν, τὸν αὐτοκράτορα τοῖς πᾶσιν ἐν φόνῳ μαχαίρας τεθνήξεσθαι προηγόρευσεν. ὁμοίως καὶ Ἡρωδιανὸς Μαυρικίῳ εἰς τὸ φανερὸν προσαπήγγειλε τὰ τούτῳ συμβησόμενα. τοῦ δὲ βασιλέως γυμνοῖς ἀνυποδέτοις λιτανεύοντος μετὰ πάσης τῆς πόλεως, παρερχομένου ἐν τοῖς Καρπιανοῖς, στασιάζουσιν ἐκ τοῦ πλήθους τινὲς, καὶ λίθους κατὰ τοῦ βασιλέως ἔβαλλον· ὥστε μόλις τὸν βασιλέα σὺν Θεοδοσίῳ τῷ υἱῷ αὐτοῦ διασωθῆναι, καὶ τὴν εὐχὴν πληρῶσαι ἐν Βλαχέρναις. οἱ δὲ δῆμοι εὑρόντες ἄνδρα προσομοιοῦντα Μαυρικίῳ, καὶ βάλλοντες αὐτῷ σαγίον μαῦρον, καὶ ἀπὸ σκόρδων πλέξαντες στέφανον, εἰς ὄνον τοῦτον καθίζοντες, διέπαιζον λέγοντες· Εὗρηκε τὴν δαμαλίδα ἁπαλὴν, καὶ ὡς τὸ καινὸν ἀλεκτόριν ταύτῃ πεπήδηκε, καὶ ἐποίησε παιδία ὡς τὰ ξυλοκούκουδα· καὶ οὐδεὶς τολμᾷ λαλῆσαι, ἀλλ' ὅλους ἐφίμωσεν. Ἅγιέ μου, ἅγιε, φοβερὲ, καὶ δυνατὲ, δὸς αὐτὸν κατὰ κρανίου, ἵνα μὴ ὑπεραίρηται· κἀγώ σοι τὸν βοῦν τὸν μέγαν προσαγάγω εἰς εὐχήν. πολλοὺς δὲ τούτων πιάσας ὁ βασιλεὺς ἐτιμωρήσατο.

bus quatuor instructis, Tissum amnem transire, & hostium tentoria explorare jussit. Barbari rei gestæ penitus ignari festivum epulum celebrabant, & crapulis operam dabant. Hos Romani ex improviso adorti, ingenti clade affecerunt: cæsis enim Gepedum & aliorum barbarorum millibus triginta, & insuper præda potiti uberrima, ad Priscum revertere. Chaganus autem exercitu restaurato ad Istrum venit: ubi commissa pugna barbari victi sunt, & in amnis fluentis submersi: cum quibus etiam Sclavini multi periere. Vivi in potestatem Romanorum venerunt Avarum tria millia ducenti, barbari bis mille. Chaganus vero Legatos ad Mauricium misit ad captivos redimendos. Mauricius nondum accepto tam præclaræ victoriæ nuncio, Prisco scribit ut solos barbaros redderet. Cæterum Comentiolus cum vix a languore se recepisset, in deserta Nomadum loca profectus est, ductores quærens, qui sibi viam a Trajano olim tritam indicarent. Senior autem quidam illius gnarus difficilem admodum & asperam, ceu quæ a multis annis inusitata perpetuæ hyemis rigore horresceret undique, & præruptis saxis niviumque globis quaqua versus obsideretur, prædicabat. Comentiolus spreto senis monito, viam illam capessit. Cum autem immensum plane frigus asperumque gelu ingrueret, multi ex Romanis militibus, jumentorum vero maxima pars periit: viaque Philippopolim deventum est: ubi cum hybernarent milites Romani Comentiolus Byzantium se contulit.

Edit. Paris. pag. 238.

Eodem anno vir quidam Monachorum habitu indutus, & continuis religiosæ vitæ exercitationibus insignis, a Foro ad Chalceo usque nudatum gladium manu intentans morte gladio inferenda Imperatorem ex hominibus excessurum cunctis prænunciavit: similiter Herodianus Mauricio palam, quæ ipsi eventura essent, prædixit. Cæterum Imperatore nudis aliquando pedibus cum universo populo per civitatem cum precibus occtu procedente, ad Carpiana forte transitum habente, e plebe quidam exciti tumultuari, & in eum lapides mittere, ita ut vix ipse cum Theodosio filio incolumis evaderet, & precem expleret in Blachernis. At forte plebs hominem quemdam Mauricio similem inveniens, hunc nigri coloris sagulo indutum, & corona ex aliis intexta redimitum in asinum imposuit, sedentique jocosis illudebat vncibus. Teneram juvenculam invenit, & velut exoriens Gallulus in eam insiliit: ac procreavit filios instar ligneorum crepitaculorum. Nullus tamen audet conqueri: quinimo cunctorum obturat ora. Sancte mi, o sancte, tremende, & potens: ictum in ejus cranium impinge, ne amplius efferatur: & ego voti reus bove tibi maximo litabo. Imperator vero plures ex seditiosis comprehensos suppliciis animadvertit.

Κόσμου ἔτη ,ϛϙϛ'.	Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη ϕϙϛ'.	Ῥωμ. βασιλ. Μαυρίκιος ἔτη κ'.	Περσῶν βασιλ. Χοσρόης ἔτ. λθ'.		ΚΠ. ἐπίσκ. Κυριακὸς ἔτη ια'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἰσαάκιος ἔτη η'.	Ἀλεξ. ἐπίσ. Εὐλόγιος ἔτη κζ'.	Ἀντιοχείας ἐπίσκ. Ἀναστάσιος ἔτ. θ'.
		κ'	ιδ'		η'	β'	κγ'	β'

Anni mundi 6096.	Divinæ incarn. 596.	Rom. Imp. Mauricius annis 20.	Persarũ rex Cosroes annis 39.		Constant. Episc. Cyriacus annis 11.	Hierosol. Episc. Isac. annis 8.	Alex. Episc. Eulogius annis 27.	Ant. Episc. Anastasius annis 9.
		20	14		8	2	23	2

Hoc anno mense Novembri indictione 5. Mauricius Imperator filium filiæ Germani Patricii matrimonio junxit, Cyriaco Patriarcha CP. nuptiales coronas imponente. Januario vero mense Domitianus Melitines Episcopus Imperatoris consanguineus diem extremum obiit, & a Cyriaco Patriarcha ad Sanctorum Apostolorum sepultus est, Senatu universo funebribus honoribus memoriam ejus prosequente. Porro Imperator Petrum fratrem suum Thraciæ Ducem iterum renunciatum illuc transmisit. Audierat enim barbarorum multitudinem Apsech Duce ad cataractas congregari. Petrus autem misso ad Apsech Legato de pace tractavit. Apsech ex adverso cataractarum locum Romanis eripere studebat, Chagano contra Constantinopolim expeditionem suscipiente. Itaque Romani in Thraciam reversi Adrianopolim venerunt. Verum ubi Chaganum Byzantium accedere cognovit Imperator, Petro, ut ad Istrum redeat, scribit. Scribonem etiam Bonosum cum navigiis militem trans flumen devehendo mittit. Petrus misso Gundue Legato exercitus trans Istrum prædam captivosque innumeros ejus virtute coegit. Quod cum Chaganus rescivit, Apsech cum copiis misit ad nautarum turbam illic conficiendam, ut pote qui Romanis auxiliati fuissent. Quo demum facto, portio quæ barbaris contigerat, ad Romanos recidit. Cæterum Mauricius ad se reversus, certus Deum nihil latere, verum pro meritis cuique suis vices rependere: & attentius secum reputans, quam, non redemptis captivis, admisisset offensam; utilius sibi duxit, in hac potius vita, quam in futuro

Edit. Paris. pag. 239.

sæculo, flagitiorum pœnas si exsolveret. Compositas itaque preces ac vota litteris consignata ad singulos Patriarchales thronos, & Ecclesias eisdem subjectas, ad Monasteria in desertis, & Hierosolymis posita, misit; quibus etiamnum pecuniarum, cereorum, & thuris munera adjunxit: quo suis illi orationibus obtinerent, ut in hac terrestri potius, quam in futuri sæculi mora operum suorum compensationem accipiat. Invisus sane erat ei Philippicus ex sorore gener ob Phi litteram a qua nomen ducebat exordium. Philippicus autem non una juramenti ratione usus, sed tum diris invocatis, tum etiam Deo in testem implorato, se in ejus obsequio purum gerere consilium, & tam ab animi lenitate, quam dolis alienam semper mentem servasse coram Imperatore affirmabat. Mauricius porro continuis precibus Deum interpellans ut erga animam clementem eum experiatur, quadam nocte somno sopitus per visum imaginatus est, se astare coram imagine Servatoris, quæ ad portam Æream, & turbam maximam circa se collectam: vocem vero ex magni Dei & Servatoris nostri Jesu Christi effigie prodeuntem, audiri: Producite Mauricium: mox vero comprehensum a judicii ministris ad Porphyreticum umbilicum ibidem positum stetisse. Tum ad eum divina vox: Ubi vis, inquit, tibi pro operibus retribui? Num hic, vel in futuro sæculo? His auditis, respondet. Humanissime Domine, Judex æquissime, hic certe potius, quam in futuro sæculo. Illa itaque divina vox Mauricium, & ejus uxorem, liberos, & omnem ejus prosapiam Phocæ militi tradi jussit. Excitus a somno Mauricius vocatum ad se Accubitorem Philippicum generum quantocyus accersen-

pag. 240.

A Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Νοεμβ. ἰνδ. ε. ὁ βασιλεὺς Μαυρίκιος Θεοδόσιον τὸν αὐτοῦ υἱὸν συνῆψε πρὸς γάμον τῇ θυγατρὶ Γερμανοῦ Πατρικίου στεφανώσαντος αὐτοὺς Κυριακοῦ Πατριάρχου ΚΠ. τῷ δὲ Ιανουαρ. μηνὶ ια'. Δομετιανὸς ἐπίσκοπος Μελιτινῆς συγγενὴς τοῦ βασιλέως τέθνηκε, καὶ ἐτάφη ἐν τοῖς ἁγίοις Αποστόλοις ὑπὸ Κυριακοῦ τοῦ Πατριάρχου, καὶ πάσης τῆς συγκλήτου τιμηθεὶς ἐπιτάφια. ὁ δὲ βασιλεὺς Πέτρον τὸν ἴδιον ἀδελφὸν στρατηγὸν πάλιν τῆς Θρᾴκης χειροτονήσας ἀπέστειλεν. ἠκηκόει γὰρ περὶ τοὺς καταράκτας ἀθροισθῆναι τὰ τῶν βαρβάρων πλήθη τὸν Αψὴχ στρατηγὸν ἔχοντα. ὁ δὲ Πέτρος ἀπέστειλε πρὸς τὸν Αψὴχ B πρεσβείαν εἰρήνης· ὁ δὲ Αψὴχ τοὺς καταράκτας ἐκ τῶν Ρωμαίων ἐπεχείρει λαβεῖν· καὶ ὁ Χαγάνος ἐπὶ τὴν Κωνσταντίαν * ἐχώρησεν. οἱ δὲ Ρωμαῖοι ἐπὶ τὴν Θρᾴκην ὑπανέζευξαν, καὶ εἰς Αδριανούπολιν ἀφίκοντο. ὁ δὲ βασιλεὺς μαθὼν ὅτι ὁ Χαγάνος κατὰ τοῦ Βυζαντίου ἐπέρχεται, γράφει τῷ Πέτρῳ εἰς τὸν Ιστρον ὑποστρέψαι. καὶ ἀποστέλλει Βόνοσον τὸν Σκρίβωνα μετὰ ναυτιλίας τοῦ διαπεράσαι τὸν λαόν. ἀποστείλας δὲ Πέτρος Γουνδόην τὸν ὑποστράτηγον πέραν τοῦ Ιστρου πολλῆς αἰχμαλωσίας ἐκράτησαν· ταῦτα μαθὼν ὁ Χαγάνος τὸν Αψὴχ μετὰ πλήθους ἀπέστειλεν ὅπως τὸ τῶν ναυτῶν διολέσῃ ἔθνος, ὡς σύμ-C μαχον τῶν Ρωμαίων. τούτου δὲ γενομένου τῶν βαρβάρων ἀπόμοιρα προσερρύητο Ρωμαίοις. ὁ δὲ Μαυρίκιος ἐν ἑαυτῷ γενόμενος, καὶ εἰδὼς ὅτι οὐδὲν τὸν Θεὸν λανθάνει, ἀλλὰ πᾶσιν ἀποδίδωσι κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν, καὶ ἐπιλογισάμενος τὸ σφάλμα ὃ ἐποίησεν εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν, μὴ ἐξαγοράσας αὐτήν, συμφέρειν ἔκρινεν ἐν τῷ βίῳ τούτῳ ἀπολαβεῖν τὰς ἁμαρτίας, καὶ μὴ ἐν τῷ μέλλοντι· καὶ ποιήσας δεήσεις ἐγγράφους, ἀπέλυσεν εἰς πάντας Πατριαρχικοὺς θρόνους, καὶ πάσας τὰς ἐκκλησίας τὰς ὑπ' αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ μοναστήρια τὰ ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐν τοῖς Ιεροσολύμοις, καὶ εἰς τὰς λαύρας χρήματα, καὶ κηρούς, καὶ θυμιάματα· ὅπως εὔξωνται ὑπὲρ αὐτοῦ, D ἵνα ἐνταῦθα ἀπολάβῃ, καὶ μὴ ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι. ἐσκανδαλίζετο δὲ εἰς Φιλιππικὸν τὸν γαμβρὸν αὐτοῦ, ὡς εἰς τὸ Φ γράμμα ὀνομαζόμενον. ὁ δὲ Φιλιππικὸς διαφόρως ἐπώμνυτο τῷ βασιλεῖ, ὡς καθαρός ἐστιν εἰς τὴν δουλείαν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔχει παρ' αὐτῷ λόγον, ἢ δόλον. τοῦ δὲ Μαυρικίου τὸν Θεὸν ἱκετεύοντος τοῦ ἐλεηθῆναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ἐν μιᾷ κοιμωμένου αὐτοῦ εἶδεν ὀπτασίαν, εἰς τὴν Χαλκῆν πύλην τοῦ παλατίου ἐν τῇ εἰκόνι τοῦ σωτῆρος ἑαυτὸν παρεστῶτα, καὶ λαὸν παρεστῶτα αὐτῷ· καὶ φωνὴ γέγονεν ἐκ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ιησοῦ Χριστοῦ λέγουσα. δότε Μαυρίκιον. καὶ κρατήσαντες αὐτὸν οἱ δίκης E ὑπηρέται παρέστησαν τῷ πορφυρῷ ὀμφαλίῳ τῷ ἐκεῖσε. καὶ ἔφη πρὸς αὐτὸν ἡ θεία φωνή. ποῦ θέλεις ἀποδώσω σοι; ὧδε, ἢ ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι; ὁ δὲ ἀκούσας, ἔφη. φιλάνθρωπε δέσποτα, δικαιοκρίτα, ὧδε μᾶλλον, ἢ ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι. καὶ ἐκέλευσεν ἡ θεία φωνὴ ἐκδοθῆναι Μαυρίκιον, καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ τὰ τέκνα, καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν αὐτοῦ Φωκᾷ τῷ στρατιώτῃ. διυπνισθεὶς δὲ ὁ Μαυρίκιος, καὶ καλέσας τὸν Παρακοιμώμενον αὐτοῦ, ἀπέστειλε πρὸς Φιλιππικὸν τὸν γαμβρὸν αὐ-

* Leg. ΚΠ.

τῷ γὰρ ἐν σπουδῇ ἄγειν αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα. ἀπελθὼν δὲ ὁ Παρακοιμώμενος ἐκάλεσεν αὐτόν. ὁ δὲ ἐγερθεὶς καὶ προσκαλεσάμενος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἠσπάσατο αὐτήν, λέγων· σῴζου, γύναι, οὐκ ἔτι με θεωρεῖς. ἡ δὲ ἀνέκραξε μετὰ κλαυθμοῦ φωνῇ μεγάλῃ πρὸς τὸν Παρακοιμώμενον λέγουσα· ὁρκίζω σε κατὰ τοῦ Θεοῦ, τί ἐστι τὸ πρᾶγμα, δι᾽ ὃ ζητεῖ αὐτὸν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ; ὁ δὲ ἐπωμόσατο ἀγνοεῖν, καὶ ὅτι αἰφνίδιον ἐξ ὕπνου ἀναστὰς ὁ βασιλεὺς ἀπέστειλέ με. ὁ δὲ Φιλιππικὸς ᾐτήσατο μεταλαβεῖν, καὶ οὕτως ἀπῄει πρὸς τὸν βασιλέα· ἡ δὲ γυνὴ αὐτοῦ Γορδία ἔκειτο χαμαὶ ὀδυρομένη καὶ κλαίουσα, καὶ τὸν Θεὸν ἱκετεύουσα. εἰσελθὼν δὲ ὁ Φιλιππικὸς ἐν τῷ βασιλικῷ κοιτῶνι, ἔρριψεν ἑαυτὸν εἰς τοὺς πόδας τοῦ βασιλέως. ὁ δὲ βασιλεὺς λέγει αὐτῷ· συγχώρησόν μοι διὰ τὸν Θεόν, ὅτι ἥμαρτόν σοι. ἕως γὰρ τοῦ νῦν ἐσκανδαλιζόμην εἰς σέ. καὶ κελεύσας ἐξελθεῖν τὸν Παρακοιμώμενον ἀναστὰς ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας Φιλιππικοῦ, λέγων· συγχώρησόν μοι· ἀσφαλῶς γὰρ οἶδα ὅτι οὐδὲν ἥμαρτες εἰς ἐμέ. ἀλλ᾽ εἰπέ μοι, εἴ τινα γινώσκεις ἐν τοῖς ἡμετέροις τάγμασι Φωκᾶν στρατιώτην; ὁ δὲ Φιλιππικὸς ἅμα λογισάμενος, λέγει αὐτῷ· ἕνα γινώσκω, ὅς τις πρὸ καιροῦ ὀλίγου πεμφθεὶς Ἐνπληκάριος ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀντέλεγε τῷ κράτει σου. ὁ δὲ βασιλεὺς ἔφη· ποίας ἐνδείξεώς ἐστιν; ὁ δὲ Φιλιππικὸς εἶπε· νεώτερος, θρασύς, καὶ δειλός. τότε λέγει Μαυρίκιος· εἰ δειλός, καὶ φονεύς. καὶ ἐξηγεῖτο τῷ Φιλιππικῷ τὴν τοῦ ὀνείρου ἀποκάλυψιν. τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἐφάνη ἀστὴρ ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ λεγόμενος Κομήτης. τῇ δὲ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ, ἔφθασε καὶ ὁ ἀποσταλεὶς Μαγιστριανὸς πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ ἁγίους πατέρας, φέρων παρ᾽ αὐτῶν ἀπόκρισιν αὐτήν· ὅτι ὁ Θεὸς δεξάμενος τὴν μετάνοιάν σου, σῴζει τὴν ψυχήν σου, μετὰ ἁγίων κατατάττει σε πανοικεί. τῆς δὲ βασιλείας μετὰ ἀτιμίας καὶ μετὰ κινδύνου ἐκπίπτεις. ταῦτα ἀκούσας Μαυρίκιος ἐδόξασε μεγάλως τὸν Θεόν. τῆς τοίνυν μετοπωρινῆς ὥρας καταλαμβανούσης, καὶ Μαυρικίου βασιλέως τῷ Πέτρῳ ἐν τῇ τῶν Σκλαβίνων χώρᾳ παραχειμάσαι κελεύσαντος, ἀνέστησαν οἱ Ῥωμαῖοι μὴ καταδεχόμενοι τοῦτο ποιεῖν, διά τε τῶν ἵππων ταπείνωσιν, καὶ διὰ τὸ πολλὴν πραῖδαν ἐπιφέρεσθαι, καὶ διὰ τὸ πλήθη βαρβάρων παρακεχύσθαι τῇ χώρᾳ, καὶ στάσιν ἐμελέτησαν. ὁ δὲ στρατηγὸς ἀγανακτῶν κατὰ τοῦ λαοῦ εἰς πόνους αὐτοὺς ἐνέβαλλεν. ἐπιπίπτουσι τοίνυν ὑετοὶ λάβροι τῷ στρατῷ, καὶ ψύχος πολύ. ὁ δὲ Πέτρος ἀπὸ εἴκοσι μιλίων τῆς στράτας τὴν διατριβὴν ἐποιεῖτο. Μαυρίκιος δὲ τῷ Πέτρῳ ἐπόχλει διὰ γραμμάτων διαπεράσαι τὸν Ἴστρον· καὶ τὰς χειμερινὰς ἀποτροφὰς τοῦ λαοῦ ἐκ τῆς τῶν Σκλαβίνων χώρας ἀρύσασθαι, ὅπως μὴ δημοσίας σιτήσεις ἀναγκασθῇ τοῖς Ῥωμαίοις παρασχέσθαι. ὁ δὲ στρατηγὸς μετακαλεσάμενος τὸν Γουνδούην· λίαν μοι βαρύτατα τὰ τοῦ βασιλέως προστάγματα ἐπὶ ἀλλοτρίας γῆς Ῥωμαίους χειμάσαι προστάττοντος· καὶ τὸ ὑπακοῦσαι δεινὸν χαλεπόν, καὶ τὸ παρακοῦσαι, δεινότερον. οὐδὲν καλὸν τίκτει φιλαργυρία, μήτηρ δὲ πάντων τῶν κακῶν καθέστηκε. ταύτην νοσῶν ὁ αὐτοκράτωρ τῶν μεγίστων κακῶν αἴτιος τοῖς Ῥωμαίοις γίνεται. μετακαλεσάμενος δὲ τοὺς ταξιάρχας τοῦ λαοῦ, τὸν τοῦ βασιλέως σκοπὸν αὐτοῖς παρεδήλωσεν. αὐτοὶ δὲ

dum imperat. Profectus Accubitor virum vocat. Ille somno excusso, conjugem etiam excitat, & salutem osculo precatur: Vale, inquit, conjux, nunc ultimo me vides. Illa magni ejulatus voce ad Accubitorem exclamans: Obtestor te, ait, per Deum, quidnam rei est, quod virum hac hora quærit Imperator? Affirmat ille jusjurandis se nescium: Tantum de repente a somno liber Imperator exsurrexit, & me huc misit. Philippicus Eucharistiæ recipiendæ facultate petita, ea instructus ad Imperatorem pergit. Uxor autem ejus Gordila querula, plorans, & divini numinis opem suis precibus advocans in humum projecta jacebat. Philippicus Imperatoris cubiculum ingressus, ad ejus pedes provolvitur. Ad quem Imperator: Per Deum immortalem, inquit, ignosce quod in te peccavi. Ad hanc siquidem horam te iuspectum & invisum habui. Et Accubitore secedere jusso exurgens e lecto ad Philippici pedes procidens, Ignosce mihi, subjunxit: Te namque nihil in me peccasse, certus sum. Verum, si quempiam inter legiones nostras Phocam nomine noveris, edissere. Tum Philippicus secum aliquamdiu cogitans, Unum, inquit, ejusmodi nominis novi; qui nuper Missi munere apud te ab exercitu fungens Imperio tuo verbis audacioribus se se opponebat. Rogat Imperator. Cujus indolis est, ac naturæ? Subinfert Philippicus. Junior est adhuc, temerarius, & timidus. Ait Mauricius. Si timidus, cædium amans est, & sanguinis: Suique insomnii enarrationem ad Philippicum instituit. Ea nocte astrum, cui nomen Cometes, in cælo visum est. Sequenti porro luce Magistrianus ad sanctos eremi Patres delegatus, responsum istiusmodi ab eis ferens, redit. Pœnitentiam tuam Deus approbat, & anima tua damnationis pœna servata, cum omni familia tua in sanctorum album te adscribit: imperii vero dignitare cum dedecore & vitæ periculo excides. His auditis Mauricius totis viribus laudes Deo retulit. Autumno igitur appetente, & Mauricio Imperatore Petrum cum exercitu in Sclavinorum agris hybernare jubente, milites imperata facere detrectantes tumultuantur, & equos jam defatigatos, multamque prædam se avehere, sparsasque per regionem adversariorum copias passim occurrere causari, in rebellionem versi sunt. Quare Dux exercitus in rebellantes invectus duris eos laboribus subigere moliebatur: tunc admodum copiosi imbres, frigusque ingens castris incubuit. Porro Petrus ad passuum viginti millia a via remotior moram agebat. Mauricius interea per litteras etiam moleste jussitabat exercitum trans Istrum duci, & ex Sclavinorum agris annonam in hyemem ei subministrari, ne ipse ex publico commeatum præbere cogeretur. Dux autem Gundui ad se vocato, Quam dura, inquit, Imperatoris jussa, in alieno hostilique solo exercitum hyemare præcipientis! Parendi sane necessitas gravis: detrectandi difficultas major. Nil equidem boni atque honesti avaritia peperit; quinimmo incommodorum omnium mater apud omnes æstimatur. Hujus contagio Imperator infectus ingentium malorum auctor Romanæ Reip. habebitur. Convocatis subinde agminum Præfectis, Imperatoris voluntatem ipsis patefacit; qui, milites illam minime executuros, dixere. Illa quoque publice enunciata, con-

Edit. Paris. pag. 241.

festim exercitus omnis in rebellionem motus. Periculo subducunt se primores, & ad Ducem palantes se conferunt. Quamobrem agmina in unum collecta Phocam Centurionem Exarchum creavere: tumque clypeo sublatum Exarchum faustis acclamationibus prosequuti sunt. Ea re intellecta, Petrus fuga lapsus certiorem de omnibus fecit Imperatorem. Mauricius nuncium adeo gravem atque molestum accipiens, urbicariis turmis celare satagebat. Die vero secunda insequente quo magis infortunium occultaret, certamen equestre celebravit. Tum vero Prasinorum factio in has voces erupit. Constantinus & Domentiolus, Romanorum domine, ter Auguste, sollicitant populum, ut, peccatis nostris exigentibus, Furcifer rei communis administrator instituatur: Deus rerum omnium opifex adversarios & hostes universos intestinos æque ac exteros citra sanguinis effusionem tibi subjiciet. Imperator ad hæc factionibus significavit. Insanientium militum motus indecentes atque seditio necquicquam vos moveant. Tum Veneti. Deus qui te Imperatorem esse jussit cunctos majestati tuæ armis adversantes prosternet. Si Romanus sit, qui tam ingrate tecum agit, hunc absque cædis periculo iterum servituti tuæ subjiciet. Illos itaque armis instructos & blandis verbis delinitos Urbis mœnia custodire jussit Imperator. Filio vero Imperatoris ad Calicratiam cum Germano socero venatu se exercente, ad ipsum Theodosium, ut imperium suscipiat, litteras dirigunt Romani. Ea re comperta filium ad se advocat Mauricius: mœnium vero defensionem Comentiolo commendat. Tum Germanum una cum filio Theodosio, ceu imminentium calamitatum auctorem, incusare. Germano crimen excusatione depellente: o Germane, inquit Mauricius, suspicionis meæ duo sunt argumenta validissima: a populo nimirum ad te missæ litteræ, & quod equarum tuarum gregi ad Urbis vicina loca pascenti populus idem pepercit. Cæteris enim direptis, ex populi in te humanitate res tuæ tectæ sartæque perstiterunt. Parce, Germane, sermones ambagibus involvere, morte gladio inferenda nihil mihi jucundius. Tum Germanus ad Dei genitricis ædem, cui a Cyro factum nomen, confugit. Quod ubi rescivit Imperator, Stephanum Eunuchum, qui Germanum Ecclesia educeret, misit. Stephano ad eum eruendum vim adhibente, Germani stipatores contra resistentes, Germanum inde ereptum ad magnam Ecclesiam fuga celeri deducunt. Interea filium Theodosium virgis cædi jubet Imperator. Germanum enim ejus consiliis fugam arripuisse causabatur. Quare Excubitores qui eum Ecclesia extrahant, mandat: ex quo tumultus ingens civitatem universam invadit. Cum vero Germanus exire, ac se ultro dedere pararet, plebs id minime passa est: quin petulantioribus conviciis in Imperatorem invecta, Excorietur, exclamavit, qui te diligit, Mauricie Marcianista. Istis auditis, qui mœnibus defendendis invigilabant, deseruere custodiam. Tum vero qui Prasinæ parti affecti, Constantini, cui cognomen Lardus, ædem succenderunt. Ergo Mauricius Imperatoris insignibus & vestibus exutus, privatum induens, media nocte, conscensis dromonibus, cum uxore, liberis, & Constantino, fuga salutem quærit

Edit Paris. pag. 242.

ἀφησιν· τὸν λαὸν τοῦτον μὴ καταδέξασθαι. ὁ δὲ λαὸς τοῦτο ἀκούσας ἐστασίασε· καὶ οἱ ἐπίσημοι ἄρχοντες φυγόντες ἐξ αὐτῶν πρὸς τὸν στρατηγὸν παρεγένοντο, τὰ δὲ πλήθη συναθροισθέντα προβάλλονται Ἔξαρχον. Φωκᾶν τὸν Κένταρχον, καὶ ἐπὶ ἀσπίδα τοῦτον ὑψώσαντες εὐφήμησαν Ἔξαρχον. καὶ ταῦτα ὁ Πέτρος ἀκηκοὼς εἰς φυγὴν ἐτράπη, καὶ τῷ βασιλεῖ ταῦτα κατάδηλα ἐποίησεν. ὁ δὲ βασιλεὺς τὰ δυσχερῆ ταῦτα ἀκούσας, κρύπτειν αὐτὰ τῷ πλήθει ἐπειρᾶτο. δευτέρᾳ δὲ ἡμέρᾳ καὶ ἱππικὸν ἀπετέλεσε, τὰ τῆς συμφορᾶς ἀποκρύπτων. ὁ δὲ Δῆμος τῶν Πρασίνων ἔκραξε, λέγων. Κωνσταντῖνος καὶ Δομεντίολος, δέσποτα Ῥωμαίων τρισαύγουστε, τῷ οἰκείῳ σου δήμῳ παρενοχλοῦσιν, ἵνα ὁ Κριάκης διοικήσῃ, εἰς ἃς ἔχομεν ἁμαρτίας· ὁ Θεὸς ὁ τὰ πάντα δημιουργήσας ὑποτάξει πάντα ἐχθρὸν καὶ πολέμιον ἐμφύλιόν τε καὶ ἀλλόφυλον, καὶ χωρὶς αἱμάτων. ὁ δὲ βασιλεὺς τοῖς Δήμοις ἐδήλωσε. μηδὲν ὑμᾶς ταραξῃ ἀλόγων στρατιωτῶν ἀκοσμία καὶ ἀταξία. οἱ δὲ Βένετοι εἶπον. ὁ Θεὸς ὁ κελεύσας σε βασιλεύειν ὑποτάξει σοι πάντας τοὺς πολεμοῦντας τὴν βασιλείαν σου. εἰ δὲ Ῥωμαῖός ἐστιν ὁ ἀγνωμονῶν σε εἰς δουλείαν σοι τοῦτον ὑποτάξει χωρὶς αἱμάτων. τούτους δὲ ὁ βασιλεὺς, καθοπλίσας, καὶ λόγοις ἠπίοις κατευνάσας, σὺν τοῖς Δημάρχοις φυλάττειν τὰ τείχη τῆς πόλεως προσέταξε. τοῦ δὲ υἱοῦ τοῦ βασιλέως ἅμα Γερμανοῦ τοῦ πενθεροῦ εἰς Καλλικράτειαν κυνηγετοῦντος, ἀποστέλλουσι γράμματα οἱ Ῥωμαῖοι πρὸς Θεοδόσιον ἀξιοῦντες ὑπ' αὐτοῦ βασιλεύεσθαι. Ταῦτα ὁ Μαυρίκιος μαθὼν, μετακαλεῖται τὸν υἱὸν πρὸς ἑαυτόν. Κομεντίολον δὲ τὰ τείχη φρουρεῖν προσέταττε· τὸν Γερμανὸν δὲ σὺν τῷ υἱῷ Θεοδοσίῳ κατῃτιᾶτο τῶν συμφορῶν αἴτιον γεγονέναι. τοῦ δὲ Γερμανοῦ ἀπολογουμένου, Μαυρίκιος ἔφη. ὦ Γερμανὲ δύο εἰσὶ τεκμήρια τῆς ὑπονοίας μου· τά τε ἐκ τοῦ λαοῦ πρός σε γράμματα, καὶ τὸ φείσασθαι τὸν λαὸν τῆς ἀγελαίας ἵππου τῆς νεμομένης σοι εἰς τὰ προάστεια. πάντα γὰρ ἐξήρπασαν, καὶ τῶν σῶν ἐφείσαν. φεῖσαι, Γερμανὲ, τοὺς μηκύνειν τὸν λόγον, οὐδὲν ἡδύτερον τοῦ διὰ ξίφους τεθνάναι. ὁ δὲ Γερμανὸς εἰς τὸν ναὸν τῆς Θεομήτορος τῶν Κύρου προσέφυγε. καὶ ὁ βασιλεὺς τοῦτο μαθὼν Στέφανον τὸν εὐνοῦχον ἀπέστειλε τοῦ ἐξαγαγεῖν τὸν Γερμανὸν τῆς ἐκκλησίας. τοῦ δὲ Στεφάνου τοῦτον ἐξαγαγεῖν βιαίως θελήσαντος, οἱ τοῦ Γερμανοῦ ὑπασπισταὶ ἀντιπαραστάντες, ἐξωθοῦσι τὸν Στέφανον, καὶ λαβόντες τὸν Γερμανὸν εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν καταφεύγουσιν. ὁ δὲ βασιλεὺς ῥάβδοις ἐμαστίγου Θεοδόσιον τὸν ἑαυτοῦ υἱόν. ἔφασκε γὰρ δι' αὐτοῦ φυγαδευθῆναι· καὶ ἀποστέλλει Ἐξκουβίτορας τοῦ ἐξαγαγεῖν τῆς μεγάλης ἐκκλησίας τὸν Γερμανόν. ἐντεῦθεν θρύλλος μέγας τῇ πόλει ἐνέσκηψεν. ὁ δὲ Γερμανὸς ἠθέλησεν ἐξελθεῖν, καὶ δοῦναι ἑαυτόν. τὰ δὲ πλήθη οὐ κατεδέξαντο, ἀλλ' ὕβρεσι μεγάλαις τὸν βασιλέα ἠτίμασαν, λέγοντες. μὴ χοίρου δέρμα, ὁ φιλῶν σε Μαυρίκιε Μαρκιανιστά. οἱ τοίνυν τὰ τείχη φρουροῦντες ταῦτα μαθόντες, τῆς φρουρᾶς κατημέλησαν. τότε οἱ τοῦ Πρασίνου μέρους τὴν οἰκίαν τοῦ Κωνσταντίνου, τοῦ λεγομένου Λάρδου, καταφλέγουσιν. ὁ δὲ Μαυρίκιος μεσούσης τῆς νυκτὸς ἀποδυσάμενος τὴν βασιλικὴν στολὴν, καὶ ἰδιωτικὴν περιβαλλόμενος, εἰς δρόμωνάς τε εἰσελθὼν, μετὰ τῆς γυναικὸς, καὶ τῶν τέκνων αὐτοῦ, καὶ Κωνσταντίνου, ἀποδιδράσκει·

τὰ

τὰ δὲ πλήθη δι' ὅλης τῆς νυκτὸς αἰσχίσταις ὕβρεσι τὸν βασιλέα καθύβριζον, ἐπισκώπτοντές τε, καὶ τὸν Πατριάρχην Κυριακόν. λαίλαπος τοίνυν γενομένου μεγάλου μετὰ κινδύνων μεγίστων διασώζεται Αὐτόνομος. ἐν αὐτῇ δὲ τῇ νυκτὶ ἐπιτίθενται αὐτῷ καὶ νόσοι ἀρθρίτιδες, ἃς ποδαλγίας καὶ χειραλγίας καλοῦσιν. ἐντεῦθεν ἀποστέλλει Θεοδόσιον τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν πρὸς τὸν βασιλέα Περσῶν μετὰ Κωνσταντίνου, ὅπως ὑπομνησθῇ τῶν ὑπὸ Μαυρικίου γεγονότων αὐτῷ, καὶ τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς εὐεργεσίας προσνείμῃ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. ὁ δὲ Γερμανὸς πέμπει πρὸς Σέργιον Δήμαρχον τοῦ Πρασίνου μέρους, ὅπως συναγωνίσηται αὐτῷ τοῦ βασιλεῦσαι, ὑποσχόμενος τιμῆσαι τὸ μέρος τοῦ Πρασίνου, καὶ αὐτὸν μεγάλαις ἀξίαις περιβαλεῖν. ὁ δὲ Σέργιος τοῖς ἐπισημοτέροις τοῦ Δήμου τοῦτο ἐθάρρησεν. οἱ δὲ τοῦτο οὐ κατεδέξαντο λέγοντες· οὐκ ἄν ποτε Γερμανὸς τὰς τῶν Βενέτων προσπαθείας ἀποστήσεται. οἱ δὲ Πράσινοι ἐξελθόντες εἰς τὸ Ῥήγιον μεγάλαις εὐφημίαις ἐτίμων τὸν τύραννον Φωκᾶν, καὶ πείθουσιν αὐτὸν, ἐν τῷ Ἑβδόμῳ παραγενέσθαι. πέμπει τοίνυν Φωκᾶς Θεόδωρον τὸν Ἀσηκρῆτις, καὶ εἰσελθὼν ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ἐπανέγνωσε τῷ λαῷ, ὅπως ὁ Πατριάρχης, καὶ οἱ Δῆμοι, καὶ ἡ σύγκλητος ἀφίκωνται ἐν τῷ Ἑβδόμῳ. τούτου τοίνυν γεγονότος, καὶ πάντων ἐν τῷ Ἑβδόμῳ ἀφικομένων, Κυριακὸς Πατριάρχης ἀπῄτησε τὸν τύραννον ὁμολογίαν περὶ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, καὶ τοῦ ἀτάραχον φυλάξαι τὴν ἐκκλησίαν. ἔδοξε δὲ ὁ τύραννος τὸν Γερμανὸν εἰς βασιλέα προτρέπεσθαι. τοῦ δὲ Γερμανοῦ κατειρωνευομένου μὴ θέλειν, καὶ τῶν Δήμων εὐφημούντων τὸν τύραννον· ἀναγορεύεται τὸ κακόν· καὶ κύριος τῶν σκήπτρων ὁ τύραννος προχειρίζεται, καὶ κρατεῖ τῆς εὐδαιμονίας ἡ συμφορὰ, καὶ λαμβάνει τὴν ἔναρξιν τὰ μεγάλα τῶν Ῥωμαίων ἀτυχήματα. ἡ δὲ ἀναγόρευσις τοῦ τυράννου εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ γέγονε. δύο δὲ ἡμέρας ἐν τούτῳ διατρίψας τῇ τρίτῃ εἰς τὰ βασίλεια εἰσῆλθεν ἐπὶ βασιλικῆς ἁμάξης καθεζόμενος. τῇ δὲ πέμπτῃ ἡμέρᾳ Λεοντίαν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἔστεψεν Αὐγοῦσταν. καταστασιάζουσι τοίνυν τὰ μέρη πρὸς ἄλληλα ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ διὰ στάσεις τόπων. ὁ δὲ τύραννος τὸν Ἀλέξανδρον τὸν συναντάρτην αὐτοῦ ἔπεμψε κατευνάσαι τὰ μέρη. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος Κοσμᾷ τῷ τῶν Βενέτων Δημάρχῳ χεῖρας ἐπιβαλὼν, ὤθησέ τε καὶ ὕβρισεν. οἱ δὲ Βένετοι ἀγανακτοῦντες, ἔκραζον· ὕπαγε· μάθε τὴν κατάστασιν, ὁ Μαυρίκιος οὐκ ἀπέθανεν. ὁ δὲ τύραννος τούτων ἀκηκοὼς τῶν φωνῶν, ἐπὶ τὸν τοῦ Μαυρικίου φόνον κινεῖται· καὶ ἀποστείλας στρατιώτας, ἤγαγον αὐτοὺς ἐν Χαλκηδόνι εἰς τὸν Εὐρωπίου λιμένα. καὶ προαναιροῦνται τοῦ βασιλέως οἱ παῖδες οἱ ἄρρενες ἐπ' ὄψεσιν αὐτοῦ πέντε, ἐντεῦθεν προκολάζων τὸν βασιλέα τῇ τῶν παίδων σφαγῇ. ὁ δὲ Μαυρίκιος φιλοσοφῶν τὸ δυστύχημα, τὸν ἐπὶ πάντων ἐπεκαλεῖτο Θεόν· καὶ πυκνῶς ἐφθέγγετο. δίκαιος εἶ Κύριε, καὶ εὐθεῖς αἱ κρίσεις σου· γίνεται τοίνυν τῶν παίδων ὁ θάνα-

Populi vero turmæ turpibus verbis & fœdis injuriis per totam noctem Imperatorem proscindere, & in ipsum Patriarcham Cyriacum dicteria illiberalesque jocos spargere. Exorta autem subinde tempestate maxima Mauricius post varia discrimina ad Autonomum salvus delatus est. Eademque nocte morbus articularis, quem a manuum pedumque doloribus, podalgiam, & chiralgiam nuncupant, eum corripuit. Exinde Theodosium filium cum Constantino mittit ad Persarum regem Chosroem, quo beneficii quondam collati memoriam renovaret, & proprio filio grati animi officium rependeret, & gratiæ vicem refunderet. Interea Germanus ad Sergium Prasinæ factionis Tribunum delegat, ut is sibi ad derelictum imperium obtinendum operam accommodet, factionem Prasinam multis honoribus aucturum, ipsumque insolitis dignitatibus cumulaturum pollicitus. Sergius cum factionis suæ præcipuis consilium communicat: rem vero propositam illi respuentes, Nusquam, inquiunt, ea, qua fertur in Venetos propensione Germanus discedet. Itaque Prasini Rhegium usque progressi, faustis salutationibus tyrannum Phocam excipientes, ad Hebdomum accedere suadent. Phocas subinde Theodorum a Secretis delegat, qui in magnam Ecclesiam ingressus audiente populo ex tabella recitavit, ac jussit: Patriarcham, populi factiones, & Senatum ad Hebdomum convenire. Quo demum facto, cum universi ad Hebdomum se contulissent, Cyriacus Patriarcha sponsionem a tyranno exegit, qua se rectam fidem retenturum, Ecclesiamque a turbis immunem conservaturum promitteret. Porro tyrannus de eligendo in Imperatorem Germano simulate consilium init. Cum vero Germanus dolos mentitus se recusare profiteretur, factionesque interim tyrannum repetitis vocibus promovere non desisterent: Pernicies, & Imperii clades, Imperator renunciatur. Ita tyrannus Sceptrorum dominus salutatur, calamitas felicitatis jura obtinet, & Romanorum ærumnæ ingentiores ex adversis istis exordiis erumpunt. Porro tyranni inauguratio ad Joannis Baptistæ templum peracta est. Duos vero dies ibi moratus, tertio tandem Imperatorio curru vectus in Regiam penetravit. Quinto insuper ab adventu die Leontiam uxorem imperiali redimivit corona, & Augustam renunciavit. De stationum autem locis dissidentes ab invicem factiones eodem die seditionem moverunt. Quare tyrannus Alexandrum conspirationis initæ socium ad partes componendas misit. Alexander in Cosmam Venetorum Tribunum manu violenter illata, audacius impulit, & contumeliis prosequutus est: quod gravius ferentes Veneti: Discede, exclamant, Disce modeste agere: Nondum Mauricius periit. Tyrannus vocibus istis auditis, de Mauricio quantocyus e medio tollendo consilium init: summissosque Chalcedonem milites ad Europii portum descendere, ibique Mauricianæ familiæ stragem edere imperat. Sub Imperatoris igitur ipsius oculos liberi ejus masculi quinque primo necantur: Imperatoris quippe supplicium a filiorum nece tyrannus auspicabatur. Mauricius eam calamitatem forti animo sustinens, Deum rerum omnium Præsidem frequentius invocans, philosophabatur, crebroque repetebat: Justus es, Domine: & recta judicia tua. Filiis

Edit. Paris. pag. 243.

itaque mors illata, sepulchralem honorem patre auspicante: qui videlicet in summis ærumnis summæ virtutis speciem exhibuit. Cum enim nutrix unum ex Imperatoris filiis suffurata (proprium ejus loco substituisset) non est hoc passus Mauricius, sed suum requisivit. Ex jugulati pueri corpusculo lac emanasse, quidam ferunt: quod spectatoribus omnibus acerbissimas lachrymas excussit. Sicque tandem Imperator, cum lege naturæ superiorem se gessit, vitam morte commutavit. Ex illo demum tempore calamitates variæ ingentesque Romanum Imperium labefactare non destiterunt. Etenim Chosroes Persarum rex pacem solvit, Abares Thraciam devastaverunt: & uterque Romanus exercitus, quum in Oriente, tum in Occidente, dissipatus: ita ut cum Heraclius Imperator creatus accuratam militum recensionem ageret, de universa multitudine, quæ in illa Phocæ adversus Mauricium rebellione adfuerat, duos tantum homines superstites reperiret: Adeo illi ipsi, qui tyrannum erexerant, sub ipso demum ad internecionem deleti sunt.

Edit. Paris. pag. 244.

Anni mundi 6095.	Divinæ Incarn. 595.	Rom. Imp. Phocas annis 7.	Persarum rex Chosroes annis 39.		Constant. Episc. Cyriacus annis 11	Hierosol. Episc. Isac. annis 3.	Alexand. Episc. Eulogius annis 27.	Antioch. Episc. Anastasius annis 9.
		1	15		9	3	24	3

Hoc anno mense Novembri, indictione sexta, tyrannus Phocas occupato imperio, Mauricium cum quinque masculis liberis, ut præmisimus, occidit: eorumque capita in Tribunali Campo per plures dies exponi jussit. Ex urbe porro prodibant cives, & ad eorum spectacula, donec omnino fœterent, conveniebant. Petrus insuper Mauricii frater e medio tollitur cum aliis pluribus. Theodosium Mauricii filium fuga evasisse, & periculo superstitem vixisse rumor est. Hanc vero famam Persarum rex Chosroes variis mendaciis in id confictis pro libito auxit; Theodosium penes se habere simulans, seque subinde procurare, ut paternum reciperet Imperium: cum re vera ipse de usurpando Romanorum Imperio cogitaret: quemadmodum seipsum variis demum modis prodidit, bella maxime ex improviso in Romanos inferendo, eorumque ditiones fœde diripiendo. Cum vero Phocas Bilium Legatum ad eum misisset, comprehensum dejecit in carcerem, nusquam deinceps in Romanam ditionem reversurum: & litteris omnino indecoris Phocæ responsum dedit. Cæterum Imperatricem Constantinam cum filiabus tribus, in domo privata, cui Leonis nomen, tyrannus inclusit.

In Alexandria porro civitate ex Scriptoribus eximiis quispiam, vir religiosus ex festivo pervigilio nocte media domum remeans videt statuas suis basibus dilapsas in terram ferri, & Mauricium ejusque liberos e medio sublatos, & cuncta quæ Byzantii acciderant, clara voce enunciantes audit. Visa & audita mane ad Augustalem profectus enarrat. Comminatur ille nulli hæc faceret manifesta. Die vero notato & attentius observato exitum expectavit. Nono postmodum die nuncius Mauricii cædem evulgaturus advenit: ac simul tunc dæmoniorum vaticinia Augustalis in publicum sparsit.

pag. 245.

τος τοῦ παιδὸς ἐπιτάφιον προσεπιδειξαμένου τὴν ἀρετὴν ἐν τῷ μεγέθει τῶν συμφορῶν. τῆς γὰρ τιθηνῆς αὐτοῦ σκεπασάσης ἕνα τῶν βασιλικῶν μειρακίων, καὶ πρὸς φυγὴν ἑαυτὴν ἐπιδοσάσης, ὁ Μαυρίκιος οὐ κατεδέξατο· ἀλλὰ τὸ ἴδιον ἐπεζήτησε· φασὶ δέ τινες, ὅτι τούτου σφαγέντος, γάλα σὺν τῷ αἵματι ἐρρύσαι, ὥστε πάντας τοὺς ὁρῶντας θρηνῆσαι δεινῶς. οὕτω μὲν οὖν ὁ βασιλεὺς καὶ νόμῳ φύσεως ὑψηλότερος γεγονὼς διαλλάττει τὸν βίον. οὐ διέλιπε δὲ τὴν Ῥωμαίων βασιλείαν ἐξ ἐκείνου καιροῦ δυστυχήματα ποικίλα τε καὶ ἐξαίσια. ὅ τε γὰρ Χοσρόης ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς τὴν εἰρήνην διέλυσε, καὶ οἱ Ἀβάρεις τὴν Θρᾴκην διώλεσαν, καὶ ἄμφω τὰ στρατεύματα τῶν Ῥωμαίων διεφθάρησαν· ὥστε ὁπηνίκα Ἡράκλειος ἐβασίλευσεν ἐξέτασιν τοῦ ὁπλιτικοῦ ἐποιήσατο εἰς τὸ ἀκριβές, καὶ ἐκ πάσης τῆς πληθύος τῆς εὑρεθείσης ἐπὶ τῆς τυραννίδος Μαυρικίου μετὰ Φωκᾶ οὐχ εὗρε περαιτέρω δύο ἀνδρῶν. οὕτως οἱ τὸν τύραννον προστησάμενοι ἐπὶ αὐτοῦ ἀνηλώθησαν.

Κόσμου ἔτη ςϞε'.	Τῆς θείας σαρ. φϞε'.	Ῥωμ. βασιλ. Φωκᾶς ἔτη ζ'.	Περσῶν βασ. Χοσρόης ἔτη λθ'.		Κωνσ. ἐπίσκ. Κυριακὸς ἔτη ια'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἰσάκιος ἔτη γ'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Εὐλόγιος ἔτη κζ'.	Ἀντ. ἐπίσκ. Ἀναστάσιος ἔτη θ'.
		α'	ιε'		θ'	γ'	κδ'	γ'

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Νοεμβρίῳ ἰνδικτ. ς'. βασιλεύσας Φωκᾶς ὁ τύραννος ἀνεῖλεν, ὡς προλέλεκται, Μαυρίκιον σὺν πέντε παισὶν ἄρρεσι· καὶ τὰς τούτων κεφαλὰς ἐκέλευσε τεθῆναι ἐν κάμπῳ τοῦ Τριβουναλίου ἡμέρας ἱκανάς· καὶ ἐξήρχοντο οἱ τῆς πόλεως, καὶ ἐθεώρουν αὐτάς, ἕως ἐπώζεσαν. ἀναιρεῖται δὲ καὶ Πέτρος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ ἄλλοι πολλοί. Θεοδόσιον δὲ τὸν υἱὸν αὐτοῦ λόγος κρατεῖ πεφευγέναι, καὶ σεσῶσθαι. ταύτην δὲ τὴν φήμην Χοσρόης ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς ηὔξησεν ἄλλοτε ἄλλως ψευδόμενος, καὶ παρ' ἑαυτῷ τοῦτον ἔχειν λέγων, καὶ προνοεῖν δῆθεν, ἵνα τὴν Ῥωμαίων βασιλείαν παραλάβῃ· δολερῶς δὲ τῆς τῶν Ῥωμαίων βασιλείας ἐλπίζων κρατῆσαι, ὡς ἠλέγχθη πολυτρόπως, μάλιστα δὲ ἐκ τοῦ πολέμους αἰφνιδίως κινῆσαι, καὶ μεγάλως λυμήνασθαι τὰ Ῥωμαϊκά. τοῦ δὲ Φωκᾶ πρέσβυν πρὸς αὐτὸν ἀποστείλαντος Βίλιον. τοῦτον ἐκράτησε, καὶ εἰς φυλακὴν ἀπέθετο, μηκέτι εἰς τὰ Ῥωμαϊκὰ ὑποστρέψαντα. γράμμασι δὲ ἀτίμοις τὸν Φωκᾶν ἀνταμείβεται. Κωνσταντῖναν δὲ τὴν βασίλισσαν ἅμα ταῖς τρισὶ θυγατράσιν ἐν οἰκίᾳ ἰδιωτικῇ, λεγομένῃ τοῦ Λέοντος, ὁ τύραννος κατέστησεν.

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ δὲ τῇ πόλει Καλλιγράφος τις εὐλαβὴς ἐκ παννυχίδος οἴκαδε πορευόμενος μέσης νυκτὸς ὁρᾷ τοὺς ἀνδριάντας ἐκ τῶν βωμῶν καθελκυσθέντας, καὶ μεγάλῃ τῇ φωνῇ λέγοντας· ἀναιρεῖσθαι Μαυρίκιον καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ἐν Βυζαντίῳ συμπτώματα. πρωῒ δὲ ἐπελθὼν ὁ ἀνὴρ τῷ Αὐγουσταλίῳ πάντα διηγήσατο. ὁ δὲ παρήγγειλεν αὐτῷ μηδενὶ ταῦτα κατάδηλα ποιῆσαι. γραψάμενος δὲ τὴν ἡμέραν ἐκαραδόκει τὴν ἔκβασιν. ἐννάτῃ δὲ ἡμέρᾳ ὁ ἄγγελος κατέλαβε μηνύων τὴν Μαυρικίου ἀναίρεσιν. τότε Αὐγουστάλιος τὴν τῶν δαιμόνων πρόρρησιν ἐπὶ λαοῦ ἐθριάμβευσεν.

A

Ναρσῆς ὁ τῶν Ῥωμαϊκῶν γενόμενος στρατηγὸς κατὰ τοῦ τυράννου ἀντῆρε, καὶ τὴν Ἔδεσσαν ἐστράτευσε. γράφει τοίνυν Φωκᾶς Γερμανῷ τῷ στρατηγῷ πολιορκῆσαι τὴν Ἔδεσσαν. ὁ δὲ Ναρσῆς γράφει πρὸς βασιλέα Περσῶν τὸν Χοσρόην ἀθροῖσαι δυνάμεις καὶ κατὰ Ῥωμαίων συστήσασθαι πόλεμον· ἐποίησε δὲ Φωκᾶς τὸν ἴδιον ἀδελφὸν Δομεντζίολον Μάγιστρον, καὶ τὸν Πρίσκον Κόμητα Ἐξκουβιτόρων.

Cæterum Narſes Romani dux exercitus rebellionem in tyrannum movit, & Edeſſam occupavit. Quare Phocas Germano Duci Edeſſam obſideat, litteris præcipit. Narſes Perſarum regem Choſroem ut collecto exercitu in Romanos bellum moveat ſcriptis ſollicitat. Phocas autem Domentziolum proprium fratrem Magiſtrum, Priſcum vero Comitem Excubitorum inſtituit.

			β	ις		ι	δ	κδ	δ

			2	16		10	4	25	4

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Δεκεμβρίῳ ζ. ἰνδικτ. ζ. προῆλθε Φωκᾶς ἐν ταῖς ἑορταῖς ῥίψας ὑπατείαν πολλήν. Χοσρόης δὲ βασιλεὺς τῶν Περσῶν συναθροίσας δύναμιν πολλὴν κατὰ Ῥωμαίων ἐξαπέστειλεν. ὁ δὲ Γερμανὸς ἀκούσας ἐφοβήθη, ἀναγκαζόμενος δὲ τοῦ πολέμου ἀπήρξατο. τοῦ δὲ Γερμανοῦ ἐν τῷ πολέμῳ πληγέντος, οἱ ὑπασπισταὶ τοῦτον διέσωσαν μέχρι Κωνσταντίνης, καὶ ἡττῶνται Ῥωμαῖοι· ἑνδεκάτῃ δὲ ἡμέρᾳ καὶ ὁ Γερμανὸς ἐτελεύτησεν. ὁ δὲ Φωκᾶς τὰς δυνάμεις ἀπὸ τῆς Εὐρώπης ἐπὶ τὴν Ἀσίαν μετέφερε, τῷ Χαγάνῳ τὰ πάκτα ἐπαυξήσας, νομίζων ἠρεμεῖν τῶν βαρβάρων τὸ ἔθνος. ταύτας δὲ διελὼν κατὰ Περσῶν ἀπέστειλε, τὰς δὲ πρὸς τὴν πολιορκίαν Ἐδέσσης κατὰ Ναρσοῦ σὺν Λεοντίῳ Εὐνούχῳ καὶ μεγιστᾶνι αὐτοῦ. ὁ δὲ Χοσρόης συναθροίσας δυνάμεις ἐπὶ τὸ Δαρᾶς γίνεται. Ναρσῆς δὲ ἐξελθὼν Ἐδέσσης ἐπὶ τὴν Ἱεράπολιν διέφυγεν. ὁ δὲ Χοσρόης σὺν τοῖς Ῥωμαίοις γίνεται εἰς τὸ Ἀρξαμοῦν. καὶ φρούριον ἀπὸ ἐλέφαντος συστησάμενος τοῦ πολέμου ἀπήρξατο, καὶ νίκην μεγάλην ἤρατο, πολλοὺς Ῥωμαίων ζωγρήσας, οὓς καὶ ἀπέτεμεν. τούτων οὕτω πραχθέντων ὁ Χοσρόης ἐπὶ τὴν ἑαυτοῦ γῆν ἐπανέζευξε Ζογγόην τὰς δυνάμεις καταλιπών. τοῦτο μαθὼν ὁ Φωκᾶς κατὰ Λεοντίου ἐμάνη, καὶ χειροπέδαις σιδηραῖς ἀτίμως αὐτὸν ἐν Βυζαντίῳ φέρει, καὶ χειροτονεῖ στρατηγὸν Δομεντζίολον τὸν ἴδιον ἀνεψιόν, ὃν καὶ Κουροπαλάτην ἐποίησεν.

B

Hoc anno menſe Decembris die ſeptimo indictione ſeptima, ad ſolitas feſtorum ſolemnitates, ſparſis in populum pro Conſulum more nummis proceſſit. Rex autem Perſarum Choſroes collectas copias miſit in Romanos. Germanus autem eo nuncio accepto extimuit: & neceſſitate compulſus bello principium dedit. Illum vero eo in bello vulneratum ſtipatores Conſtantinam deduxere: victis alioqui Romanis. Mox undecimo die a vulnere accepto Germanus diem extremum obiit. Phocas porro auctis ex fœderis pacto faciendis Chagano donis, barbaros ea ratione quietem ac pacem ſervaturos ſperans, copias omnes ex Europa in Aſiam tranſmiſit. Diviſas autem turmas partim in Perſas, partim in Narſetem ſub Leontio Eunucho & Optimate ad obſidendam Edeſſam deſtinavit. Choſroe cum inſtructis aciebus Daras profecto, Narſes Edeſſa profugus Hierapolim contendit. Tum vero Choſroes ad Arzamum Romanis occurrit: & elephantis caſtrorum in morem ordinatis, belli dat exordia, & inſignem

C

refert victoriam, captis Romanis quamplurimis, quos etiam capite mulctavit. His ita geſtis, Choſroes Zongoi cura exercitus commiſſa, in propriam ditionem rediit. Eo cognito Phocas in Leontium ira invectus, ferreis manicis devinctum Byzantium adduci jubet, Domentziolo proprio nepote, quem deinde Curopalatem declaravit, Duce exercitus inſtituto.

			γ	ζ		ια	ε	κε	ε

			3	57		11	5	26	5

Τούτῳ τῷ ἔτει ἀπέστειλε Χοσρόης Καρδαρίγαν καὶ Ῥουσμιάζαν, καὶ ἐπόρθησε πολλὰς τῶν Ῥωμαίων πόλεις. ὁ δὲ Δομεντζίολος λόγοις τῷ Ναρσῇ καὶ ὅρκοις πολλοῖς πείσας αὐτὸν μηδεμίαν ἀδικίαν παρὰ τῷ Φωκᾷ ὑπομένειν, ἀπέλυσεν αὐτὸν πρὸς Φωκᾶν. ὁ δὲ Φωκᾶς μὴ φυλάξας τὸν λόγον τοῦτον πυρὶ κατέκαυσεν. ἐν λύπῃ δὲ μεγάλῃ γεγόνασιν οἱ Ῥωμαῖοι, ὅτι φόβον μέγαν εἶχον εἰς Πέρσας ὁ Ναρσῆς, ὥστε τὰ τέκνα τῶν Περσῶν ἀκούοντα τὸ ὄνομα Ναρσοῦ τρέμειν.

D

Hoc anno Choſroes Cardarega & Ruſmiaza miſſis Romanorum urbes plurimas devaſtavit. Domentziolus autem verborum & jusjurandi data Narſeti fide, & mali nequidquam a Phoca paſſurum pollicitus, virum ad Phocam CP. deſtinavit. At Phocas ſpreto dato fidei juramento, ipſum igne combuſſit. Ea res Romanis triſtitiam induxit ingentem: metuebant enim Perſæ Narſetem adeo, ut Perſarum pueri ſolo Narſetis nomine audito deterrerentur & exhorreſcerent.

Edit. Pariſ. pag. 246.

			δ	ιη		ΚΠ. ἐπίσκ. Θωμᾶς ἔτη γ'. α	ς	κζ	ς

			4	58		CP. Epiſc. Thomas annis 3. 1	6	27	6

E

Τούτῳ τῷ ἔτει Σχολαστικὸς εὐνοῦχος ἀνὴρ ἔνδοξος τοῦ παλατίου μεσούσης νυκτὸς Κωνσταντῖναν τὴν δέσποιναν σὺν ταῖς τρισὶ θυγατράσιν αὐτῆς λαβών, εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν κατέφυγε βουλῇ Γερμανοῦ τοῦ Πατρικίου ὀρεγομένου τὴν βασιλείαν. γίνεται τοίνυν ἐν τῇ πόλει στάσις μεγάλη. οἱ δὲ Πράσινοι ἀθροισθέντες ἐπὶ τὸν Κο-

Hoc anno Scholaſticus Eunuchus vir in Palatio clarus, Conſtantina Imperatrice cum filiabus tribus mediæ noctis ſilentio educta, Germani Patricii imperium ambientis conſilio, ad magnam Eccleſiam confugit. Magna itaque per Urbem ſeditio exoritur. Praſini etenim ad Coch-

llam collecti, diris & execrationibus Constantinaos insectabantur; quamvis Germanus ad suppetias sibi ferendas eos adducturus ad Prasinorum Tribunos auri talentum dono misisset, oblatum tamen factionis Principes respuerunt. Quare mulierculas illas templo educendas tyrannus jussit: At Patriarcha Cyriacus tyranno se opposuit, mulierculas ab Ecclesia tyrannice avelli minime passus. Juramentis autem a Phoca interpositis, securus redditus nil indignum laturas, sacris septis extrahuntur, & in Monasterio includuntur: Germanus autem deposita coma ad Presbyterorum ordinem ejus jussu adlectus est. Philippicus etiam crinibus attonsis Sacerdotii dignitatem assequutus est: & Chrysopoli in Monasterio a se extructo moram egit. Cæterum hoc anno Persæ Daras urbem cepere, Mesopotamiamque universam & Syriam excurrentes prædam haud facile numerandam secum avexere. Patriarcha porro Cyriaco vivis erepto Thomas Diaconus & Sacellarius ejusdem Ecclesiæ mensis Octobris die undecimo in ejus locum sufficitur.

Anni mundi 6099.	Divinæ Incarn. 599.	Rom. Imp. Phocas annis 7.	Persarum rex Chosroes annis 39.		Constant. Episc. Thomas annis 3.	Hierosol. Episc. Isac. annis 8.	Alexand. Episc. Theodorus annis 2.	Antioch. Episc. Anastasius annis 9.
		5	19		2	7	1	7

Hoc anno tyrannus Phocas Prisco Patricio & Excubitorum Comiti filiam Domentiam in matrimonium locavit: celebratisque in Marinæ Palatio nuptiis equestre certamen agi jussit. Ab utriusque vero factionis Tribunis Prisci & Domentiæ imagines inter alias Imperatoris Laureatas ad columnas quatuor erectas cum vidisset Imperator ira motus est, & Theophanem, Pamphilumque factionum principes accitos, nudatisque corporibus in faciem ad terram jacentes capite truncari decernit. Protocursore etiam ad eos misso sciscitabatur: cujus consiliis id attentassent? Responderunt illi. Fictores, quod more receptum est, moliti sunt. Factionis autem grex, reliquusque populus vociferatus: Clementissimo domino, inquit, multos annos. Fictores interrogati cur opus hujusmodi aggressi fuissent? Filios, inquiunt, Imperatoris ab omnibus faustis acclamationibus acceptos ac ita nominatos, nos proprio consilio ita delineavimus. Priscua autem re gesta deterritus, ab Imperatoris indignatione sibi cavebat. Cuncta vero plebe veniam illis concedi crebris vocibus exclamante: Phocas delictum remisit. Ab eo itaque momento alta mente repositam offensam Priscus gerens cum Phoca sincere & ea animo rem nullam tractabat. Cæterum mulier quædam cognomento Petronia Tabellarii famuli vices gerens Constantinæ ad Germanum utrinque dicta responsaque referebat. Cum autem rumor increbresceret Theodosium Mauricii filium inter vivos adhuc superesse, magnam novandarum spem rerum eo nuncio Germanus & Constantina animis fovebant. Nefaria vero Petronia quæ gerebantur tyranno facit manifesta. Quare Constantinam suppliciis examinandam Præfecto Theopempto tyrannus commisit. Illa tormentorum vi compulsa Roma-

Edit. Paris. pag. 247.

χλίαν, ἐδυσφήμουν τὴν Κωνσταντῖναν. ὁ δὲ Γερμανὸς τῷ Δημάρχῳ τῶν Πρασίνων τάλαντον χρυσίου ἀπέστειλεν, ὥστε συνεργῆσαι αὐτοῖς. τὰ δὲ πρωτεῖα τοῦ Δήμου οὐ κατεδέξαντο τοῦτο. ὁ δὲ τύραννος ἔπεμψεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἀποσπάσαι τὰ γύναια. ὁ δὲ Πατριάρχης Κυριακὸς ἀντεκαθίσατο τῷ τυράννῳ, μὴ καταδεξάμενος ἀποσπάσαι τὰ γύναια τυραννικῶς. ὅρκοις δὲ βεβαιωθεὶς ὑπὸ τοῦ Φωκᾶ, ὡς οὐκ ἀδικήσει αὐτὰς, ἐξάγονται τοῦ ἁγίου τεμένους, καὶ ἐν μοναστηρίῳ ἐγκλείονται· τὸν δὲ Γερμανὸν ἀποκείρας ἐν ἱερεῦσι κατέταξε. τότε Φιλιππικὸς τὴν κόμην ἀλόμενος ἱερωσύνης ἀξίαν ἐπέβαλε, καὶ ἐν Χρυσοπόλει ἐν μοναστηρίῳ, ὃ ἔκτισε, διέτριβεν. οἱ δὲ Πέρσαι ἐν τούτῳ τῷ ἔτει παρέλαβον τὸ Δαρᾶς, καὶ πᾶσαν τὴν Μεσοποταμίαν, καὶ Συρίαν, αἰχμαλωσίαν πολλὴν ποιήσαντες, ἧς οὐκ ἔστιν ἀριθμός. τοῦ δὲ Πατριάρχου Κυριακοῦ τελευτήσαντος, Θωμᾶς χειροτονεῖται ἀντ' αὐτοῦ Διάκονος καὶ Σακελλάριος ὢν τῆς ἐκκλησίας μηνὶ Ὀκτωβ. ια'.

Κόσμου ἔτη ͵ϛϙθ'.	Τῆς θείας σαρκ. φϙθ'.	Ῥωμ. βασιλ. Φωκᾶς ἔτη ζ'.	Περσῶν βασ. Χοσρόης ἔτη λθ'.		Κωνστ. ἐπίσκ. Θωμᾶς ἔτη γ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἰσαάκιος ἔτη η'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Θεόδωρος ἔτη β'.	Ἀντ. ἐπίσκ. Ἀναστάσιος ἔτη θ'.
		ε'	ιθ'		β'	ζ'	α'	ζ'

Τούτῳ τῷ ἔτει Φωκᾶς ὁ τύραννος ἔζευξε τὴν αὐτοῦ θυγατέρα Δομεντζίαν Πρίσκῳ τῷ Πατρικίῳ καὶ Κόμητι τῶν Ἐξκουβιτόρων, καὶ γινομένου τοῦ γάμου ἐν τῷ παλατίῳ τῆς Μαρίνης, ἐκέλευσεν ἱππικὸν ἀχθῆναι. οἱ δὲ Δήμαρχοι τῶν δύο μερῶν ἐν τοῖς τετράσι κίοσι μετὰ τῶν βασιλικῶν λαυράτων ἔστησαν Πρίσκου καὶ Δομεντζίας λαυράτα. ταῦτα ἰδὼν ὁ βασιλεὺς ἠγανάκτησε, καὶ πέμψας τοὺς Δημάρχους Θεοφάνην καὶ Πάμφιλον, καὶ στήσας αὐτοὺς γυμνοὺς εἰς τὸ στάμα, ἐκέλευσεν ἀποτμηθῆναι αὐτούς. πέμψας δὲ τὸν Πρωτοκούρσωρα αὐτοῦ, ἠρώτα αὐτούς· τίνος ἐπιτρέψαντος τοῦτο πεποιήκατε; οἱ δὲ εἶπον, ὅτι κατὰ συνήθειαν οἱ γραμμισταὶ τοῦτο πεποιήκασι. ὁ δὲ δῆμος καὶ οἱ λαοὶ ἔκραζον. φιλανθρώπου δεσπότου πολλὰ τὰ ἔτη. οἱ δὲ γραμμισταὶ ἐρωτηθέντες, διὰ τί τοῦτο πεποιήκατε; ἔφησαν· ὅτι τοῦ βασιλέως τέκνα ὀνομασθέντα ὑπὸ πάντων ἡμεῖς ἀφ' ἑαυτῶν τοῦτο πεποιήκαμεν. ὁ δὲ Πρίσκος φόβῳ κατεχόμενος, τὴν ἀγανάκτησιν ἐδειλία τοῦ βασιλέως. τοῦ δὲ λαοῦ κράζοντος φιλανθρωπευθῆναι αὐτοῖς, συγχωρήσει ὁ Φωκᾶς· ἐκ τότε οὖν μηνίσας ὁ Πρίσκος οὐκ ἦν ἐν ὀρθότητι μετὰ Φωκᾶ. γυνὴ δέ τις ὀνόματι Πετρωνία γίνεται τῇ βασιλίσσῃ Κωνσταντίνῃ ὡς ἀντιδιακόνου πρὸς Γερμανὸν ἐκ Κωνσταντίνης τὰς ἀποκρίσεις ποιουμένη· τῆς δὲ φήμης πλατυνομένης Θεοδόσιον ζῆν τὸν υἱὸν τοῦ Μαυρικίου ἐλπίδας ἀγαθοὺς ἥ τε Κωνσταντῖνα, καὶ ὁ Γερμανὸς εἶχον ἐπὶ τούτῳ· ἡ δὲ ἀνοσία Πετρωνία τῷ τυράννῳ κατάδηλα ταῦτα πεποίηκεν. ὁ δὲ τύραννος Κωνσταντῖναν Θεοπέμπτῳ τῷ Ἐπάρχῳ πρὸς βάσανα ἔδωκεν· ἡ δὲ βασανιζομένη Ῥωμανὸν Πατρίκιον γινώσκειν τὰ παρ' αὐτῶν

λαλούμενα ὡμολόγησεν. ὁ δὲ κατασχεθεὶς συγκατέθετο ἄλλους εἶναι συνεργοὺς αὐτοῦ πρὸς τὴν τοῦ τυράννου ἐπιβουλήν. κατεσχέθη δὲ καὶ ὁ Θεόδωρος ὁ τῆς ἀνατολῆς Ὕπαρχος, ὃν ὁ τύραννος βουνεύροις μαστίζων ἀνεῖλεν. Ελπιδίου δὲ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας κόψας τῷ πυρὶ τοῦτον παρέδωκε, τὸν δὲ Ρωμανὸν ἀπεκεφάλισε, τὴν δὲ Κωνσταντίναν σὺν ταῖς τρισὶ θυγατράσιν ἐν τῷ μόλῳ Εὐρωπίου, ἔνθα καὶ Μαυρίκιος ἀνῃρέθη, ξίφει ἀπέτεμεν. τὸν Γερμανὸν δὲ καὶ τὴν τούτου θυγατέρα ἐν τῇ Πρώτῃ νήσῳ στόματι μαχαίρας ἀπέκτεινεν. ὁμοίως δὲ καὶ Ιωάννην Τζίτζαν καὶ Πατρίκιον, καὶ Θεοδόσιον τὸν τὴν Αβδιουμᾶν περικείμενον ἀξίαν, καὶ Σκόμβρον, καὶ Δαβὶδ τὸν Χαρτοφύλακα τοῦ Ορμίσδου.

Τῷ δ' αὐτῷ χρόνῳ οἱ Πέρσαι τὸν Εὐφράτην περάσαντες πᾶσαν τὴν Συρίαν, καὶ Παλαιστίνην, καὶ Φοινίκην ᾐχμαλώτευσαν, πολλὴν ἅλωσιν ἐν Ρωμαίοις ποιήσαντες.

A mum Patricium dictorum ad invicem collatorum conscium ac participem fatetur. Is pariter examinatus alios insuper ad insidias tyranno parandas adjutores sibi fuisse denunciat. Comprehensus est etiam Theodorus Orientis Præfectus quem tyrannus taureis cæsum neci tradidit: ad hæc Elpidium manibus & pedibus truncatum igne absumit: Romano caput abscidit: Constantinam autem cum tribus filiabus ad Europii portus aggerem, ubi Mauricius trucidatus, gladio percussit: Germanumque cum ejus filia ad Proten insulam jugulo machæra abscisso perire jussit. Similiter Joannem Tzitzam Patricium, & Theodosium Subadiuvæ dignitate insignem, Scombrum quoque, & Davidem Hormisdarum Palatii Charto-B phylacem e medio sustulit immaniter.

Eodem etiam anno Persæ Euphratem transgressi, Syriam universam, & Palæstinam, atque Phœniciam populati sunt: ingentemque stragem atque prædam in Romanorum ditione fecere.

Κοσμου ἔτ. ,ςρ'.	Τῆς θείας σαρ. χ'.	Ρωμ. βασ. Φωκᾶς ἔτη ζ'.	Περσ. βασ. Χοσρόης ἔτη λθ'.		Κωνσ. ἐπίσκ. Θωμᾶς ἔτη γ'.	Ιεροσο. ἐπίσκ. Ισαάκιος ἔτη η'.	Αλεξ. ἐπίσκ. Θεόδωρος ἔτη β'.	Αντ. ἐπίσκ. Αναστάσιος ἔτη ϛ'.
		ε'	κ'		γ'	α'	β'	η'

Anni mundi 6100.	Divinæ Incarn. 600.	Rom. Imp. Phocas annis 7.	Persarum rex Chosroes annis 39.		Constant. Epis. Thomas annis 3.	Hierosol. Epis. Isaac. annis 3.	Alexander Epis. Theodorus an. 2.	Ant. Epis. Anastas. an. 9.
		8	20		1	8	2	8

Edit. Paris. pag. 248.

Τούτῳ τῷ ἔτει ὁ Πρίσκος μὴ ὑποφέρων ὁρᾷν τοὺς ἀδίκους φόνους, καὶ τὰ κακὰ τὰ ὑπὸ Φωκᾶ γινόμενα, ἔγραψε πρὸς Ηράκλειον τὸν Πατρίκιον καὶ στρατηγὸν Αφρικῆς, ὥστε ἀποστεῖλαι Ηράκλειον τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ Νικήταν τὸν υἱὸν Γρηγορᾶ τοῦ Πατρικίου καὶ Ὑποστρατήγου αὐτοῦ, ὅπως ἔλθωσι κατὰ τοῦ τυράννου Φωκᾶ, ἤκουε γὰρ μελετωμένην ἐν Αφρικῇ κατὰ Φωκᾶ ἀνταρσίαν· ὅθεν οὐδὲ τὰ πλοῖα τῆς Αφρικῆς ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἀνέβαλον. ἀπέκτεινε δὲ Φωκᾶς πᾶσαν τὴν συγγένειαν Μαυρικίου, καὶ Κομεντίολον τὸν στρατηγὸν τῆς Θρᾴκης, καὶ ἄλλους πολλοὺς ἀνηλεῶς. ἐγένετο δὲ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ θανατικὸν καὶ * κωπία παντὸς εἴδους. οἱ δὲ Πέρσαι ἐξῆλθον σὺν τῷ Καρδαρίγα, καὶ παρέλαβον τὴν Αρμενίαν, καὶ Καππαδοκίαν, καὶ πολεμήσαντες ἔτρεψαν τὰ τῶν Ρωμαίων στρατεύματα· ἐπαρέλαβον τὴν Γαλατίαν, καὶ τὴν Παφλαγονίαν καὶ ἦλθον μέχρι Χαλκηδόνος λυμαινόμενοι ἀφειδῶς πᾶσαν ἡλικίαν. καὶ οἱ μὲν Πέρσαι ἔξω τῆς πόλεως ἐτυράννουν Ρωμαίους· ὁ δὲ Φωκᾶς ἔνδον τὰ χείρονα αὐτοῖς ἐποίει φονεύων, καὶ αἰχμαλωτίζων.

* σκώνια

C Hoc anno *Priscus* nefarias cædes & Phocæ perpetrata scelera ferenda non amplius ratus, Heraclio Patricio Africæ Duci, Heraclium filium, & Gregoræ Patricii Legati sub eo militantis filium nomine Nicetam, Phocæ tyrannidi se se oppositturos, ad se mittat, scribit: audiebat enim adversus Phocam in Africa parari seditionem: ex quo Africæ navigia per totum id tempus C P. non appulere. Cæterum Phocas universos Mauricii consanguineos, & Comentiolum Thraciæ Ducem, & alios plures crudeliter interfecit. Sub id vero tempus mortalitas & omnium rerum penuria ingruit. Persæ vero Cardarega ducente exercitum, expeditione suscepta, Armeniam, Cappadociamque cepere: & inito certamine Romanas prostraverunt D acies: Et Galatia, Paphlagoniaque occupata, & omnibus devastatis, nullo ætatis aut sexus habito discrimine Chalcedonem usque devenere. Atque ita Persæ extra Urbem tyrannidem in Romanos exercuere: Phocas interius domesticum accendebat bellum, idque crudelius, civibus interfectis & in carcerem detrusis.

					KΠ. ἐπίσκ. Σέργιος ἔτη κθ'.	Ιεροσ. ἐπίσκ. Ζαχαρίας ἔτη κβ'.	Αλεξ. ἐπίσκ. Ιωάννης ἔτη ι'.	
		ζ'	κα'		α'	α'	α'	θ'

					Cp. Epist. Sergius annis 29.	Hierosolim. Episc. Zecharias annis 22.	Alexand. Episc. Joannes annis 10.	
		7	21		1	1	1	9

Τούτῳ τῷ ἔτει στασιάσαντες οἱ Αντιοχεῖς Εβραῖοι στάσιν ἐποιήσαντο κατὰ Χριστιανῶν. καὶ ἀποσφάζουσιν Αναστάσιον τὸν μέγαν Πατριάρχην Αντιοχείας, βαλόντες τὴν φύσιν αὐτοῦ ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ· καὶ μετὰ τοῦτο σύραντες αὐτὸν ἐπὶ τὴν μέσην, ἐφόνευσαν καὶ πολλοὺς κτήτορας, καὶ ἔκαυσαν αὐτούς. ὁ δὲ Φωκᾶς ἐποίησε Κόμητα ἀνατολῆς Βόνοσον, καὶ Κόττωνα στρατηλάτην, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς κατ' αὐτῶν. ἐπισυνάξαντες δὲ στρατεύματα ἐπῆλθον

Hoc anno seditione mota, Hebræi Antiochenses tumultuati sunt, & Anastasio E magno Antiochiæ Patriarcha occiso, virilia in ejus os inseruerunt, & per medias urbis vias raptatum interfecerunt: pluresque opulentiores cives summisso domibus igne absumpserunt. Bonosum autem Orientis Comitem creatum & Cottonem militiæ Magistrum adversum eos in aciem procedere jussit: qui copiis eductis, impetu in eos facto, quosdam inter-

fecerunt, membris mutilaverunt alios quos demum urbe fecerunt extortes. Porro equestribus ludis a Phoca populo datis, Prasini ei palam convitiati sunt, vociferantes. Iterum caliculo bibisti: atque iterum sensum amisisti. Ex ejus itaque jussu Constans Urbis Præfectus multis extrema membra decurtavit, eaque ad Circi metam suspendit: alios autem capite mulctavit, & alios tandem saccis inclusos in pelagi profundum egit præcipites. At Prasini ad invicem collecti ignem Prætorio subjecerunt, Secretumque Scrinia, & carceres incenderunt: adeo ut qui custodia tenebantur libertatem fuga reciperent. Iratus subinde Phocas Prasinos, ne publicis Reip. muneribus fungi possent, damnavit. Porro Heraclius Africæ Præfectus a Senatu frequenter sollicitatus, Heraclium filium classe ac militibus instruxit, ut adversus tyrannum Phocam procederet: Legatus pariter ejus in Præfectura Gregoras filium Nicetam armavit, & CP. ablegavit, iis cum Heraclio pacti conditionibus initis, ut qui alium præveniret, & tyrannum devinceret, is imperium consequeretur.

Edit. Paris. pag. 249.

Eodem etiam anno adeo vehemens frigus desæviit, ut mare gelu concresceret, ex quo pisces innumeri ad littus mortui projecti. Sub id tempus Phocas Macrobium Scribonem in foro sagittis confodi, & ad Castellum Theodosianorum in Hebdomo ex hasta ad quam Tyrones exercentur suspendi, & mortem oppetere jussit: qui nimirum conjurationis in se conflatæ conscius fuisset. Theodorus enim Cappadox Præfectus, & Elpidius armamentarii Præpositus, variique alii consilium injerunt de occidendo Phoca cum in Circo sederet. Ad epulum autem (cui Anastasium Largitionum Comitem adesse contigit) vocatis, Theodorus Prætoriorum Præfectus, mentem eis aperire cœpit. Mensis itaque remotis, & conjurationis ordine inter convivas recensito, Anastasius auditor datæ fidei pœnitens, quæ corde tegeret, non explicuit, sed silentio occultavit. Interim Elpidus propositi tenax subinfert, Num vultis, ut dum throno insidet in Circo eum comprehendam, & erutis e capite oculis, ita demum interficiam? Arma vero eis suppetere insuper pollicitus est. Phocas autem tota conjurationis serie ab Anastasio revelata, Præfectum, & Elpidium, reliquosque optimates ejus participes, adhibitis cruciatibus diligenter examinari edixit. Qui inter tormenta conspirationem omnem detexere, atque Imperatorem Theodorum se præficere voluisse confessi sunt. Porro Phocas Theodorum, Elpidium, Anastasium, & reliquos conjurationis conscios capite truncari præcepit.

Anni mundi 6102.	Divinæ Incarn. 602.	Rom. Imp. Heraclius annis 30.	Persarum rex Chosroes annis 39.		CP. Episc. Sergius annis 29.	Hierosol. Episc. Zacharias annis 21.	Alexand. Episc. Joannes annis 10.	
		1	22		2	2	3	

Hoc anno mensis Octobris die quarto indictione decimaquarta Heraclius ex Africa appulit cum navibus turritis in quarum malis arculæ & Dei matris imagines appensæ, prout Pisidius Georgius narrat, ingenti exercitu ex Africa & Mauritania advecto: & Nicetas Patricii Gregoræ filius cum maximis pariter pedestribus copiis ab urbe Alexandria & Pentapoli ad-

pag. 250.

A αὐτοῖς, καὶ ἐφόνευσαν πολλοὺς, καὶ ἀκρωτηριάσαντες, καὶ τῆς πόλεως ἐξέρριψαν. ὁ δὲ Φωκᾶς ἐποίησεν ἱππικὸν, καὶ οἱ Πράσινοι ὕβρισαν αὐτὸν, λέγοντες· πάλιν εἰς τὸ καυκὸν ἔπιες· πάλιν τὸν νοῦν ἀπώλεσας· καὶ ἐπέτρεψε Κώνσταντα τὸν Ὕπαρχον τῆς πόλεως, καὶ πολλοὺς ἀκρωτηριάσας, καὶ τὰ μέλη αὐτῶν ἐν τῇ σφενδόνῃ ἐκρέμασεν. ἄλλους δὲ ἀπεκεφάλισε, καὶ ἑτέρους ἐν σάκκοις βαλὼν ἐν τῇ θαλάσσῃ ἀπέπνιξε. πορωθέντες δὲ οἱ Πράσινοι ἔβαλον πῦρ εἰς τὸ Πραιτώριον, καὶ ἔκαυσαν τὸ Σέκρετον, καὶ τὰ σκρίνια, καὶ τὰς φυλακάς. καὶ ἐλθόντες οἱ ἐν ταῖς φυλακαῖς ἔφυγον. καὶ θυμωθεὶς ὁ Φωκᾶς ἐκέλευσε τοὺς Πρασίνους μηκέτι πολιτεύεσθαι. Ἡράκλειος δὲ στρατηγὸς Ἀφρικῆς ἐνοχλούμενος ὑπὸ τῆς συγκλήτου, B ἐξώπλισε τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἡράκλειον τοῦ ἀπολῦσαι κατὰ Φωκᾶ τοῦ τυράννου· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ὑποστράτηγος αὐτοῦ Γρηγορᾶς ἀπέλυσε τὸν υἱὸν αὐτοῦ Νικήταν στοιχήσαντες, ἵνα ὅς τις φθάσῃ, καὶ νικήσει τὸν τύραννον, βασιλεύσῃ.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει γέγονε χειμὼν μέγας πάνυ, ὥστε παγῶσαι τὴν θάλασσαν· ἐν οἷς καὶ ἰχθύες πολὺς ἐξερρίφη. τότε Φωκᾶς Μακρόβιον τὸν Σκρίβωνα ἐκέλευσε τοξευθῆναι εἰς τὴν ἀγραραίαν καὶ εἰς τὸ Καστέλλιν τῶν Θεοδοσιανῶν ἐν τῷ Ἑβδόμῳ κρεμασθέντα εἰς τὸ κοντάριν, εἰς ὃ γυμνάζονται οἱ Τύρωνες ἀποθανεῖν, ὡς συγγνώσαντα τῇ ἐπιβουλῇ αὐτοῦ. Θεόδωρος γὰρ ὁ Ὕπαρχος Καππαδόκης, καὶ Ἐλπίδιος ὁ ἐπάνω τοῦ ὀρμαμέντου, καὶ ἕτεροι διάφοροι ἐπιβουλὴν ἐ- C ποίησαν ἀνελεῖν ἐπὶ ἱπποδρομίου τὸν Φωκᾶν, καὶ ποιήσας ἄριστον Θεόδωρος ὁ Ὕπαρχος τῶν Πραιτωρίων ἤρξατο ἐμφαίνειν αὐτοῖς τὸν ἑαυτοῦ σκοπόν. συνέβη δὲ ἐκεῖ εὑρεθῆναι Ἀναστάσιον Κόμητα τῶν λαργιτιώνων. τοῦ ἀρίστου δὲ ὄντος γιγνομένου, καὶ ἐξηγουμένου τὰ τῆς ἐπιβουλῆς μετεμελήθη ὁ Ἀναστάσιος εὑρεθεὶς ἐκεῖ, καὶ οὐκ εἶπε τὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ· ἀλλ' ἐσιώπα. ὁ δὲ Ἐλπίδιος ἐπέμβη λέγων· εἰ θέλετε, ἵνα ἐν ὅσῳ κάθηται ἐν τῷ σέντζῳ ἐπὶ ἱπποδρομίας πιάσω αὐτὸν, καὶ ἐκκορακίσω τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ οὕτως αὐτὸν ἀποκτείνω; καὶ ὑπέσχετο διδόναι αὐτοῖς ἅρματα. γνωσθέντος δὲ τοῦ πράγματος ἐκ διαβολῆς Ἀναστασίου τῷ Φωκᾷ, ἐκέλευσε τὸν Ἔπαρχον, καὶ τὸν Ἐλπίδιον, καὶ τοὺς ἄρχοντας D ἐγνωκότας τὴν ἐπιβουλὴν ἐξετασθῆναι μετὰ πάσης ἀκριβείας. ἐξετασθέντων δὲ αὐτῶν κατέθετο τὰ τῆς ἐπιβουλῆς· καὶ ὅτι τὸν Θεόδωρον ἐβούλοντο ποιῆσαι βασιλέα. ὁ δὲ Φωκᾶς ἐκέλευσεν ἀποκεφαλισθῆναι Θεόδωρον καὶ Ἐλπίδιον, καὶ Ἀναστάσιον, καὶ πάντας τοὺς ἐγνωκότας τὴν ἐπιβουλὴν αὐτοῦ.

Κόσμου ἔτη ͵ϛρβ'.	Τῆς θείας σαρκ. χβ'.	Ῥωμ. βασιλ. Ἡράκλειος ἔτη λα'.	Περσ. βασιλ. Χοσρόης ἔτη λθ'.		ΚΠ. ἐπίσκ. Σέργιος ἔτη κθ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ζαχαρίας ἔτη κβ'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη ι'.	
		α'.	κβ'.		β'.	β'.	β'.	

E Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Ὀκτωβρίῳ δ'. ἰνδικτιῶνι ιδ'. ἧκεν Ἡράκλειος ἀπὸ Ἀφρικῆς φέρων πλοῖα καστελλωμένα ἔχοντα ἐν τοῖς καταρτίοις κιβώτια, καὶ εἰκόνας τῆς Θεομήτορος, καθὰ καὶ ὁ Πισίδιος Γεώργιος λέγει, καὶ στρατὸν πολὺν ἀπὸ Ἀφρικῆς καὶ Μαυριτανίας· ὁμοίως καὶ ὁ Νικήτας υἱὸς Γρηγορᾶ τοῦ Πατρικίου ἀπὸ Ἀλεξάνδρειαν καὶ Πεντάπολιν ἔχων μεθ'

ἑαυτῷ λαὸν πολὺν πεζικόν· ἦν δὲ Ἡράκλειος ἁρμοσάμενος Εὐδοκίαν τὴν θυγατέρα Ρόγα τοῦ Ἄφρη, ἥτις τῷ καιρῷ τούτῳ ἦν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἅμα Ἐπιφανείᾳ τῇ μητρὶ Ἡρακλείου, καὶ τῇ τούτου μεμνηστευμένῃ Εὐδοκίᾳ καὶ ἐκράτησεν αὐτὰς, καὶ ἐφύλαξεν εἰς τὸ δεσποτικὸν μοναστήριον, τὸ λεγόμενον τῆς νέας μετανοίας. καταλαβὼν δὲ Ἡράκλειος τὴν Ἄβυδον εὗρε Θεόδωρον τὸν Κόμητα τῆς Ἀβύδου, καὶ ἀνακρίνας ἔμαθε παρ' αὐτοῦ τὰ κινούμενα ἐν Κωνσταντινουπόλει. ὁ δὲ Φωκᾶς ἀπέστειλε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Δομεντζίολον τὸν Μάγιστρον φυλάττειν τὰ μακρὰ τείχη· μαθὼν δὲ ὁ Μάγιστρος, ὅτι κατέλαβεν Ἡράκλειος τὴν Ἄβυδον, ἔφυγε καταλιπὼν τὰ τείχη, καὶ εἰσῆλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν. ὁ δὲ Ἡράκλειος ἐδέξατο ἐν Ἀβύδῳ πάντας, οὓς ἐξώρισε Φωκᾶς· καὶ ἀνῆλθε σὺν αὐτοῖς εἰς Ἡράκλειαν. Στέφανος δὲ ὁ τῆς Κυζίκου μητροπολίτης λαβὼν στέμμα ἐκ τῆς ἐκκλησίας τῆς ἁγίας Θεοτόκου Ἀρτάκης ἀπήγαγεν αὐτὸ τῷ Ἡρακλείῳ. καταλαβὼν δὲ τὴν Κωνσταντινούπολιν προσώρμησε τῷ λιμένι τῆς Σοφίας· καὶ πολέμου κροτηθέντος νικᾷ χάριτι τοῦ Χριστοῦ Φωκᾶν τὸν τύραννον. οἱ δὲ Δῆμοι τοῦτον παραλαβόντες, ἀνεῖλον, πυρὶ κατακαύσαντες ἐν τῷ Βοΐ. εἰσελθὼν δὲ Ἡράκλειος εἰς τὰ βασίλεια ἐστέφθη ὑπὸ Σεργίου Πατριάρχου ἐν τῷ εὐκτηρίῳ τοῦ ἁγίου Στεφάνου ἐν τῷ παλατίῳ. ἐστέφθη δὲ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ καὶ ἡ μεμνηστευμένη αὐτῷ Εὐδοκία Αὐγοῦστα. καὶ ἔλαβον ἀμφότεροι παρὰ Σεργίου τοῦ Πατριάρχου τοὺς στεφάνους τοῦ γάμου· καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁμοῦ αὐτοκράτωρ καὶ νύμφιος ἀναδείκνυται. τῷ δὲ Μαΐῳ μηνὶ ἐστράτευσαν οἱ Πέρσαι κατὰ Συρίας, καὶ παρέλαβον τὴν Ἀπάμειαν, καὶ τὴν Ἔδεσσαν, καὶ ἦλθον ἕως Ἀντιοχείας. καὶ οἱ Ῥωμαῖοι συναντήσαντες ἐπολέμησαν, καὶ ἡττήθησαν Ῥωμαῖοι· καὶ διωλέσθη πᾶς ὁ λαὸς τῶν Ῥωμαίων, ὥστε ὀλίγους λίαν ἐξηλῦσαι. τῇ δὲ ἑβδόμῃ τοῦ Ἰουλίου μηνὸς * ἰνδικτιῶνος ζ. ἐτέχθη τῷ βασιλεῖ Ἐπιφάνεια θυγάτηρ Εὐδοκίας, καὶ τῷ Αὐγούστῳ μηνὶ ιέ. ἐβαπτίσθη ἐν Βλαχέρναις ὑπὸ Σεργίου Πατριάρχου.

* τῇ εἰ τῇ Διατωπ [margin note, partly illegible]

venit. Desponsa autem Heraclio fuerat Eudocia Rogati Afri filia, quæ tum temporis una cum Epiphania Heraclii matre C.P. morabatur. Porro ubi Phocas matrem Heraclii, ejusque sponsam Eudociam C.P. adesse rescivit, comprehensas in Imperiali Monasterio, quod Novæ Pœnitentiæ nuncupatur, diligentius asservandas inclusit. Heraclius Abydum appellens, Theodorum Abydi Comitem conveniens, sciscitatus quæ C.P. gererentur, cuncta didicit. Phocas autem Domentiolum fratrem Magistrum Longos muros custoditurum misit. Ille vero Magister Heraclium Abydum appulisse ubi rescivit, Muris relictis fugit, & C.P. se recepit. Abydi cunctos in exilium a Phoca relegatos adjunxit sibi Heraclius, & Heracleam illis comitibus profectus est. Stephanus autem Cyzicenus Metropolita coronam ex Ecclesia sanctæ Dei genitricis, cui Artaces nomen, depromptam ad Heraclium attulit. Heraclius C.P. profectus ad Sophiæ portum applicuit; & inito certamine Phocam Tyrannum Dei præsidio vicit. Extemplo populi factiones comprehensum tradidere neci, & ad Bovem locum dictum igne combussere. Heraclius Regiam ingressus, in Oratorio sancti Stephani, quod in ipso Palatio conditum, a Sergio Patriarcha coronatus est: Desponsa pariter Eudocia eodem die redimita est Augusta: Ambo igitur a Sergio Patriarcha coronas nuptiales acceperunt: & eodem die Imperator simul & Sponsus renunciatur, & corona utraque insignitur. Porro Majo mense Persæ in Syriam expeditionem fecere, captaque Apamea, atque Edessa, Antiochiam usque pervenere. Illis obviam progressi Romani, consertis manibus inferiores evasere: adeo ut totus Romanus exercitus ad internecionem deletus fuerit, paucique admodum superstites remanserint. Julio mense eadem indictione filiam ex Eudocia nomine Epiphaniam Imperator suscepit, quæ Augusti quinto & decimo die in Blachernis a Sergio Patriarcha baptizata est.

Κόσμου ἔτη ,ϛργ΄.	Τῆς θείας σαρκ. χγ΄.	Ῥωμ. βασιλ. Ἡράκλειος ἔτη λα΄.	Περσ. βασιλ. Χοσρόης ἔτη λθ΄.		ΚΠ. ἐπίσκ. Σέργιος ἔτη κθ΄.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ζαχαρίας ἔτη κβ΄.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη ι΄.	
		β΄.	κγ΄.		γ΄	γ΄.	γ΄	

Anni mundi 6103.	Divinæ Incarn. 603.	Rom. Imp. Heraclius annis 31.	Persarum rex Chosroes annis 19.		C.P. Episc. Sergius annis 29.	Hierosol. Episc. Zacharias annis 22.	Alexand. Episc. Joannes annis 10.	
		2	23		3	3	3	

Edit. Paris. pag. 251.

Τούτῳ τῷ ἔτει παρέλαβον οἱ Πέρσαι Καισάρειαν τῆς Καππαδοκίας, καὶ πολλὰς μυριάδας ἐν αὐτῇ ᾐχμαλώτευσαν. Ἡράκλειος δὲ ὁ βασιλεὺς βασιλεύσας, εὗρε παραλελυμένα τὰ τῆς πολιτείας Ῥωμαίων πράγματα. τήν τε γὰρ Εὐρώπην οἱ βάρβαροι ἐρήμωσαν, τὴν Ἀσίαν οἱ Πέρσαι πᾶσαν κατέστρεψαν, καὶ τὰς πόλεις ᾐχμαλώτευσαν, καὶ τὸν τῶν Ῥωμαίων στρατὸν ἐν τοῖς πολέμοις ἀνήλωσαν. καὶ ταῦτα ἰδὼν ἐν ἀπορίᾳ ἦν τί δράσοι. ἐρευνήσας γὰρ τὸν στρατὸν, εἰ ἄρα ἐσώζοντο ἐκ τῶν μετὰ Φωκᾶ κατὰ Μαυρικίου στρατευσάντων ἐπὶ τῆς τούτου τυραννίδος, δύο μόνους εὗρεν ἐν πᾶσι τοῖς θέμασι.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει μηνὶ Μαΐῳ γ΄. ἰνδικτ. ιε΄. ἐτέχθη τῷ βασιλεῖ υἱὸς ἀπὸ Εὐδοκίας, Ἡρα-

Hoc anno Persæ Cæsarea Cappadociæ potiti, plures hominum myriadas in captivitatem egerunt. Heraclius autem Imperio assumpto, rem omnem Romanam labefactatam reperit. Europam etenim barbari reddiderant desertam, universam Asiam Persæ pessum dederant, & urbes integras in captivitatem abduxerant, Romanumque exercitum bellis consumpserant continuis. Ista conspiciens Imperator, quid ageret dubius hærebat. Exercitu siquidem omni perlustrato, num aliqui ex iis, qui cum Phoca tyrannidis ejus fautores adversus Mauricium præliati inter vivos superessent, perscrutatus, per legiones cunctas rimatus duos solos invenit residuos.

Eodem etiam anno mensis Maii die tertio, indictione decima quinta, ex Eudocia Imperatori susceptus filius, Heraclius

Junior, & novus Constantius. Augusti vero mensis die decimo quarto, eadem indictione Eudocia Augusta diem extremum obiit.

A κλειος ὁ μικρὸς, καὶ ὁ νέος Κωνσταντῖνος. τῷ δ' Αὐγούστῳ μηνὶ ιδ'. ἐπλεύτησεν Εὐδοκία Αὐγοῦστα τῆς αὐτῆς ιε. ἰνδικτιῶνος.

| | | 3 | 24 | | 4 | 4 | 4 | |

Hoc anno mensis Octobris die quarto, indictione prima, Epiphania Imperatoris Heraclii filia in Oratorio sancti Stephani, quod in Palatio, a Sergio patriarcha Augustæ corona redimita est. Decembris autem die vigesimo quinto, prima indictione, Heraclius Heraclii filius, novus Constantinus, a Sergio Patriarcha imperii collega coronatus est.

Eodem etiam anno expeditionem in Syriam fecere, direptisque oppidis quamplurimis domum reversi sunt.

| | | γ' | κδ' | | δ' | δ' | δ' | |

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Ὀκτωβρίῳ δ'. ἰνδικτιῶνι α'. ἐστέφθη ἡ Ἐπιφάνεια ἡ θυγάτηρ Ἡρακλείου ὑπὸ Σεργίου Πατριάρχου Αὐγοῦστα ἐν τῷ εὐκτηρίῳ τοῦ ἁγίου Στεφάνου ἐν τῷ παλατίῳ. τῷ δὲ Δεκεμβρίῳ μηνὶ κέ. τῇ αὐτῇ α'. ἰνδικτιῶνι ἐστέφθη Ἡράκλειος ὁ υἱὸς Ἡρακλείου, ὁ νέος Κωνσταντῖνος, ὑπὸ Σεργίου Πατριάρχου.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἐπεστράτευσαν Σαρακηνοὶ κατὰ Συρίας· καὶ λυμηνάμενοι ἱκανὰ χωρία ὑπέστρεψαν.

B

| | | 4 | 25 | | 5 | 5 | 5 | |

Hoc anno Persæ capta Damasco captivos innumeros secum abduxerunt. Imperator autem Heraclius Legatione ad Chosroem decreta, ut fundendo crudeliter hominum sanguini parceret, admonuit, tributa vero statueret, & pacis conditiones præscriberet, rogavit. Ille autem nullo cum Legatis habito colloquio, quasi de Romanorum imperio brevi occupando certus, re infecta eos dimisit. Heraclius porro Martinam eodem anno sibi conjugio copulatam renunciavit Augustam; & ad Augusteum Sergio Patriarcha coronam imponentem Augustali stemmate redimiendam decrevit.

Edit. Paris. pag. 252.

| | | δ' | κε' | | ε' | ε' | ε' | |

Τούτῳ τῷ ἔτει ἔλαβον οἱ Πέρσαι τὴν Δαμασκὸν, καὶ ᾐχμαλώτευσαν λαὸν πολύν. Ἡράκλειος δὲ βασιλεὺς πρέσβεις πρὸς Χοσρόην ἀπέστειλε παύσασθαι τοῦ ἐκχέειν ἀνηλεῶς τὰ αἵματα τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁρίσαι φόρους, καὶ λαμβάνειν πάντα. ὁ δὲ τοὺς πρέσβεις ἀπράκτους ἀπέλυσε, μὴ ποιησάμενος αὐτοῖς λόγον, ἐλπίζων τελείως παραλαβεῖν τὴν τῶν Ῥωμαίων ἀρχήν. ὁ δὲ Ἡράκλειος τῷ αὐτῷ χρόνῳ ἔγημε Μαρτίναν, καὶ ἀνηγόρευσεν αὐτὴν Αὐγοῦσταν, στέψας αὐτὴν εἰς τὸν Αὐγουστίαν, στεφθεῖσα ὑπὸ Σεργίου Πατριάρχου.

C

| | | 5 | 26 | | 6 | 6 | 6 | |

Hoc anno Persæ Jordanis loca, Palæstinam, & sanctam civitatem armorum vi subegerunt: & manibus, ut quidam afferunt, Judæorum plurimos, ad nonaginta videlicet millia trucidarunt. Singuli etenim pro suis quique facultatibus Christianos ementes, confestim occidebant. Capto vero Hierosolymorum Patriarcha Zacharia, pretioso etiam & vivifico crucis ligno locis illis erepto, captivorum hominum multitudinem innumeram in Persidem abduxerunt.

Eodem anno Constantinus alter ex Martina conjuge Imperatori natus est: qui a Sergio Patriarcha in Blachernis baptizatus.

| | | ε' | κς' | | ς' | ς' | ς' | |

Τούτῳ τῷ ἔτει παρέλαβον οἱ Πέρσαι τὸν Ἰορδάνην, Παλαιστίνην, καὶ τὴν ἁγίαν πόλιν πολέμῳ, καὶ πολλοὺς ἀπέκτειναν ἐν αὐτῇ διὰ χειρὸς τῶν Ἰουδαίων, ὥς φασί τινες, μυριάδας ἐννέα. αὐτοὶ γὰρ ὠνούμενοι τοὺς Χριστιανοὺς, καθὰ ηὐπόρει ἕκαστος ἀπέκτεινεν αὐτούς. Ζαχαρίαν δὲ τὸν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων, καὶ τὰ τίμια, καὶ ζωοποιὰ ξύλα λαβόντες σὺν αἰχμαλωσίᾳ πολλῇ, ἐν Περσίδι ἀπήγαγον.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἐτέχθη τῷ βασιλεῖ ἀπὸ Μαρτίνης Κωνσταντῖνος ἕτερος, καὶ ἐβαπτίσθη ἐν Βλαχέρναις ὑπὸ Σεργίου Πατριάρχου.

D

| | | 6 | 27 | | 7 | 7 | 7 | |

Hoc anno Persæ Ægyptum, Alexandriam, & Libyam ad usque fines Æthiopiæ subegerunt: & collecta captivorum multitudine, spoliis etiam amplissimis, & pecuniarum vi asportata, suas in provincias redierunt. Chalcedonem quidem occupare non valuerunt, sed præsidio ad eam obsidendam relicto, secesserunt.

| | | ς' | κζ' | | ζ' | ζ' | ζ' | |

Τούτῳ τῷ ἔτει παρέλαβον οἱ Πέρσαι τὴν Αἴγυπτον, καὶ Ἀλεξάνδρειαν, καὶ Λιβύην, ἕως Αἰθιοπίας, καὶ λαβόντες αἰχμαλωσίαν πολλὴν, καὶ λάφυρα πάμπολλα, καὶ χρήματα ὑπέστρεψαν. τὴν δὲ Χαλκηδόνα οὐκ ἴσχυσαν παραλαβεῖν, ἀλλὰ φρουρὰν ἐάσαντες τοῦ πολιορκεῖν ἀνεχώρησαν.

| | | 7 | 28 | | 8 | 8 | 8 | |

E

Hoc anno Persæ expeditionem in Chalcedonem instruentes, bello eam ceperunt. Hoc eodem anno Januarii mensis die primo, indictione quinta, Constantinus junior, qui & Heraclius Heraclii filius Consul renunciatus est: qui Constantinum minorem proprium fratrem Heraclio & Martina genitum declaravit Cæsarem.

| | | ζ' | κη' | | η' | η' | η' | |

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐστράτευσαν οἱ Πέρσαι κατὰ Χαλκηδόνος, καὶ παρέλαβον αὐτὴν πολέμῳ. τῷ δ' αὐτῷ ἔτει μηνὶ Ἰανουαρίῳ α'. ἰνδικτιῶνος ε'. ὑπάτευσε Κωνσταντῖνος ὁ νέος, ὁ καὶ Ἡράκλειος τοῦ Ἡρακλείου υἱός· καὶ προεβάλετο Καίσαρα Κωνσταντῖνον τὸν μικρὸν τὸν ἴδιον ἀδελφὸν τὸν ἐξ Ἡρακλείου καὶ Μαρτίνης γεννηθέντα.

Τούτῳ

			η'	κθ'			θ'	θ'	θ'	

Τούτῳ τῷ ἔτει πάλιν Ἡράκλειος ἀπέστειλε πρέσβεις ἐν Περσίδι πρὸς Χοσρόην αἰτούμενος εἰρήνην. ὁ δὲ Χοσρόης καὶ πάλιν αὐτοὺς ἀπεπέμψατο λέγων. οὐ φείσομαι ὑμῶν ἕως ἂν ἀρνήσησθε τὸν ἐσταυρωμένον, ὃν λέγετε Θεὸν εἶναι. καὶ προσκυνήσητε τῷ ἡλίῳ.

			8	29			9	9	9	

A Hoc anno aliam Legationem de pace cum Persis habenda, & ab eis expetendæ ad Chosroem destinavit Heraclius. Eam iterum respuit Chosroes, dicens: Vobis minime parcam: donec Crucifixum, quem vos prædicatis Deum, Solem adoraturi, abnegaveritis.

			θ'	λ'			ι'	ι'	ι'	

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐστράτευσαν Ἀβάρεις κατὰ τῆς Θρᾴκης. καὶ ἀποστείλας ὁ Ἡράκλειος πρὸς αὐτοὺς ᾔτει τὴν εἰρήνην. καὶ συνθεμένου τοῦ Χαγάνου ταύτην ποιεῖν, ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς ἔξω τοῦ μακροῦ τείχους, καὶ μετὰ πάσης δορυφορίας βασιλικῆς, καὶ δώρων πολλῶν, καὶ μεγάλων ἀπεδέξατο τὸν Χαγάνον, λαβὼν τὰ πιστὰ παρ᾽ αὐτοῦ, τοῦ ποιῆσαι πρὸς ἀλλήλους σπονδὰς εἰρηνικάς. ὁ δὲ βάρβαρος ἐκεῖνος τὰς τε συνθήκας ἀθετήσας, καὶ τοὺς ὅρκους, ἄφνω τυραννικῶς κατὰ τοῦ βασιλέως ἐχώρησεν. ἐκπλαγεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς τῷ ἀπροσδοκήτῳ τοῦ πράγματος, φυγὰς ἐπὶ τὴν πόλιν ὑπέστρεψε. λαβὼν δὲ ὁ βάρβαρος τὴν βασιλικὴν ἀποσκευὴν, καὶ δορυφορίαν, καὶ ὅσα καταλαβεῖν ἠδυνήθη, ὑπέστρεψε· πολλὰ χωρία τῆς Θρᾴκης λῃσάμενος ἐκ τοῦ ἀπροσδοκήτου ἀπατηθέντα τῇ ἐλπίδι τῆς εἰρήνης.

			9	30			10	10	10	

Hoc anno Abares in Thraciam arma moverunt. Heraclius autem missis ad eos Legatis pacem firmari exposcebat. Cumque Chaganus eam se compositurum pollicitus fuisset, Imperator cum satellitio B propriam dignitatem decente, ad Longum usque murum longe ab Urbe progressus, amplâ magnorum munerum copia Chaganum excepit, fidem ab eo accepturus, pacem inter se mutuo inviolatam firmatum iri. At barbarus ille, spreto jusjurando atque fœdere, ex improviso Heraclium infestis armis adortus est. Imperator vero tam insperatæ rei molimine perterritus, fuga arrepta in Urbem revertit. Barbarus universo Imperatoris apparatu, satellitioque capto, cum omnibus aliis quæ comprehendere potuit, retro cessit: multaque Thraciæ oppida spe pacis delusa, ac nil tale suspicantia deprædatus est.

Edit. Parif. pag. 253.

Κόσμου ἔτη ͵ϛρια'.	Τῆς θείας σαρκ. χια'.	Ῥωμ. βασιλ. Ἡράκλειος ἔτη λα'.	Περσ. βασιλ. Χοσρόης ἔτη λθ'.		ΚΠ. ἐπίσκ. Σέργιος ἔτη κθ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ζαχαρίας ἔτη ιβ'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Γεώργιος ἔτη ιδ'.	
		ι	λα'		ια'	ια'	α'	

C

Anni mundi 6111.	Divinæ Incarn. 611.	Rom. Imp. Heraclius annis 31.	Persarum rex Chosroes annis 39.		Constant. Episc. Sergius annis 29	Hierosol. Episc. Zacharias annis 12.	Alexand. Episc. Georgius annis 14.	
		10	31		11	11	1	

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἡράκλειος πρὸς τὸν Χαγάνον τὸν βάρβαρον πρέσβεις ἀποστείλας ἐνεκάλει περὶ τῶν γεγονότων ὑπ᾽ αὐτοῦ ἀθέσμων, καὶ πρὸς εἰρήνην προετρέπετο. ἐπιστρατεῦσαι γὰρ βουλόμενος κατὰ Περσίδος εἰρηνεύειν μετὰ τοῦ Χαγάνου ἤθελεν. ὁ δὲ Χαγάνος αἰδεσθεὶς τὴν τοῦ βασιλέως ἀγάπην μετανοεῖν ἐπηγγέλλετο, καὶ εἰρήνην ποιεῖν ὑπισχνεῖτο. καὶ στοιχήσαντες πάντα ὑπέστρεψαν οἱ πρέσβεις ἐν εἰρήνῃ.

Τῷ δ᾽ αὐτῷ ἔτει παρέλαβον Πέρσαι τὴν Ἄγκυραν Γαλατίας πολέμῳ.

Hoc anno Heraclius missis iterum ad barbarum Chaganum Legatis, de iis quæ violatis fœderibus ab eo admissa erant, causabatur, & ad servandam pacem invitabat: in Persidem quippe arma convertere meditatus, cum Chagano pacem habere consiliabatur. Chaganus humanos D Imperatoris affectus cum reverentiæ sensu suscipiens, pristina se reparaturum, & cultorem se pacis futurum promisit: renovatisque iterum pactis & probe firmatis fœderibus, Legati reversi sunt.

Hoc eodem anno Persæ Ancyram Galatiæ civitatem vi ceperunt.

			ια'	λβ'			ιβ'	ιβ'	β'	

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐσκλήρυνε Χοσρόης τὸν ζυγὸν αὐτοῦ ἐπὶ πάντας ἀνθρώπους εἰς αἱμοβορίαν καὶ φορολογίαν. ἐπαρθεὶς γὰρ τῇ νίκῃ οὐκ ἔτι ἐν νῷ καθεστῶτι εἶναι ἠδύνατο. τότε Ἡράκλειος ζῆλον Θεοῦ ἀναλαβὼν, καὶ μετὰ τῶν Ἀβάρων εἰρηνεύσας ὡς ἐνόμιζε, μετήγαγε τὰ στρατεύματα τῆς Εὐρώπης ἐπὶ τὴν Ἀσίαν, καὶ διενοεῖτο νῦν τῇ τοῦ Θεοῦ συνεργείᾳ κατὰ Περσίδος χωρῆσαι.

			11	32			12	12	2	

Hoc anno Chosroes dominationis suæ jugum omnibus intolerabile per crebras cædes atque vectigalia effecit. Victoriis quippe suis elatus, intra justi & æqui limites ultra se continere nequibat. Tunc igitur Heraclius divino ardore incitatus, pace ex voto cum Abaribus composita, exercitus suos ab Europa in Asiam transtu- E lit, invadendæque Persidis Deo opitulante consilium cepit.

			ιβ'	λγ'			ιγ'	ιγ'	γ'	

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Ἀπριλλίῳ δ'. ἰνδικτιῶνι ι'. τελέσας ὁ βασιλεὺς Ἡράκλειος τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα, εὐθέως τῇ δευτέρᾳ ἑσπέρας ἐκίνησε

			12	33			13	13	3	

Hoc anno mensis Aprilis die quarto, indictione decima, Heraclius solemnitate Paschali peracta, feria secunda sub vesperam confestim arma moturus in Persidem

perrexit. Tum vero ubi pecuniam mutuo vel cum fœnore acciperet dubius, sanctarum ædium facultates tulit, cudendisque numismaribus, & minutis milisiariis conflandis, multifida magnæ Ecclesiæ candelabra aliaque ejusmodi sacri ministerii vasa usurpavit. Proprium autem filium Sergii Patriarchæ C P. Bonosique Patricii viri præstantis ingenii, magnæque prudentiæ & experientiæ multiplicis consilio rem communem administraturum in Urbe reliquit. Ad Chaganum quoque Abarum principem cui Procuratoris in filium nomen & dignitatem indidit, quique secum amicitiam ex pactis firmaverat, ut afflictis rebus Romanis opem ferret, litteras cum precibus misit. Urbium Regina subinde profectus, itinere navigiis suscepto, loco, cui Pylæ nomen, solvit. Inde ad Thematum provincias delatus, legiones collegit varias, quibus novam militiam addidit. Tum eos bello exercere, Martisque disciplina instruere. Divisum siquidem in æquas partes duas exercitum ordines componere, incruentis irruptionibus ad invicem congredi, clamorem belllcum, pœanas, militaresque strepitus edere, fortes in invicem animos excitare docuit: ut jam non ficto, sed vero Marte implicati, rei novæ usu non terrerentur, sed velut ad ludum, ita in hostes, de sua virtute bene confisi irruerent. Mox lata manibus Christi Dei & hominis effigie, hominis manu vel penicillo non efficta, sed quam in imagine, quod cuncta formavit & configuravit divinum Verbum, absque colorum delineatione, ut absque semine fœtum, in lucem eduxit; hujusmodi, dico, figura divinitus exarata plane fidens, & oppignorata exercitui fide, cum eis ad mortem usque decertaturum, & ut propriis filiis semper eis se devinciendum & copulandum pollicitus, ad bellicos conflictus descendit. Studebat enim exercendam in milites auctoritatem potius affectu, quam timore comparare. Cum vero exercitum desidia dissolutum, animorum dejectione, ordinis defectu, & confusione pene jacetum, & in varias provinciarum partes dissipatum reperisset: quantocyus & expedite cunctos in unum collegit. Hinc singuli velut una voce robur & animum Imp. laudavere: ipse etiam robur pectoribus inspiraturus his verbis utebatur. Videtis, Fratres & Filii, ut hostes ditionem nostram universam depopulati, urbes civibus desertas reddiderint, succenderint altaria, & incruentarum victimarum mensas cædibus & sanguine inundarint, & Ecclesias etiamnum labis omnis immunes voluptatibus fœdissimis conspurcant. Tum vero milites bellicis exercitamentis instructurus, armatos & pugnæ jam paratos in duas acies dividere, & tubas, clypeorumque phalanges in invicem committere secundo jussit. Interim exercitus thoracibus & armis omnibus munitus stationem observabat. Ut itaque in tuto constiterunt ordines, manus ad invicem conserere hortatus est: & qua violentis in invicem impulsibus, qua mutuis impressionibus immanis belli speciem horrendam exhibebat. Tremendum sane absque cæde & periculo cernere licebat spectaculum, ad stragem citra sanguinem impetus, & absque necessitate belli specimina, ut ex cæde quam nullum comitaretur periculum sumpto documento securior unusquisque permaneret. Cumque exercitum ita instruxisset, ut injustitia ab-

Edit. Paris. pag. 254.

pag. 255.

A σε κατὰ Περσίδος. λαβὼν δὲ τὰ τῶν εὐαγῶν οἴκων χρήματα ἐν δανείων ἀπορίᾳ κατεχόμενος, ἔλαβε καὶ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας πολυκάνδηλά τε, καὶ ἕτερα σκεύη ὑπουργικὰ, χαράξας νομίσματα, καὶ μιλιαρίσια πάμπολλα. κατέλιπε δὲ τὸν ἴδιον υἱὸν σὺν Σεργίῳ τῷ Πατριάρχῃ ΚΠ. διοικεῖν τὰ πράγματα σὺν Βονόσῳ τῷ Πατρικίῳ ἀνδρὶ ἐχέφρονι, καὶ τὰ πάντα συνετῷ καὶ πεπειρασμένῳ. ἔγραψε δὲ πρὸς τὸν Χαγάνον τῶν Ἀβάρων παρακλήσεις τὸ ἐπικουρεῖν τὰ τῶν Ῥωμαίων πράγματα, ὡς φιλίαν σπεισάμενος πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐπίτροπον τοῦ ἑαυτοῦ υἱοῦ τοῦτον B ὠνόμασεν. ἀπάρας δὲ τῆς βασιλευούσης πόλεως, ἐξῆλθε κατὰ τὰς λεγομένας Πύλας πλοΐ τὴν πορείαν ποιησάμενος. ἐντεῦθεν δὲ ἐπὶ τὰς τῶν Θεμάτων χώρας ἀφικόμενος συνέλεγε τὰ στρατόπεδα, καὶ προσετίθει αὐτοῖς νέαν στρατείαν. τούτους δὲ γυμνάζειν ἤρξατο, καὶ τὰ πολεμικὰ ἔργα ἐξεπαίδευσε. διχῇ γὰρ διελὼν, τὸν στρατὸν παρατάξεις τε καὶ συμβολὰς πρὸς ἀλλήλους ἀναιμωτὶ ποιήσασθαι ἐκέλευσε. κραυγήν τε πολεμικὴν, καὶ παιᾶνας, καὶ ἀλαλαγμὸν, καὶ διέγερσιν ἔχειν τούτους ἐδίδαξεν, ἵνα κἂν ἐν πολέμοις εὑρίσκονται, μὴ ξενίζωνται, ἀλλὰ θαῤῥοῦντες ὡς παίγνιον κατὰ τῶν ἐχθρῶν χωρήσωσι. λαβὼν δὲ ὁ βασιλεὺς ἐν χερσὶ τὴν C θεανδρικὴν μορφὴν, ἣν χεῖρες οὐκ ἔγραψαν, ἀλλ᾽ οἷαν ἐν εἰκόνι ὁ πάντα μορφῶν καὶ διαπλάττων λόγος, ἄνευ γραφῆς μόρφωσιν, ὡς ἄνευ σπορᾶς κύησιν ὤδινε, καὶ τούτῳ πεποιθὼς τῷ θεογράφῳ τύπῳ ἀπήρξατο τῶν ἀγώνων, πιστὰ δοὺς τῷ λαῷ, ὡς σὺν αὐτοῖς μέχρι θανάτου ἀγωνίσεται, καὶ ὡς τέκνοις οἰκείοις τούτοις συναρμόσηται. ἐβούλετο γὰρ τὴν ἐξουσίαν οὐ φόβῳ, ὅσον ἐν πόθῳ ἔχειν. εὑρὼν δὲ τὸν στρατὸν εἰς ῥαθυμίαν πολλὴν καὶ δειλίαν, ἀταξίαν τε καὶ ἀκοσμίαν καὶ εἰς πολλὰ τῆς γῆς μέρη ἐσπαρμένους, συντόμως πάντας εἰς ἓν συνάγαγε. καὶ πάντες ὡς ἐκ μιᾶς D συμφωνίας ὕμνησαν τὸ κράτος καὶ τὴν ἀνδρείαν τοῦ βασιλέως. αὐτὸς δὲ τοῖς λόγοις τούτοις ἐπιῤῥωννύων ἔλεγεν. ὁρᾶτε, ἀδελφοὶ καὶ τέκνα, ὡς οἱ ἐχθροὶ τοῦ Θεοῦ καταπατήσαν ἡμῶν τὴν χώραν, καὶ τὰς πόλεις ἠρήμωσαν, καὶ τὰ θυσιαστήρια κατέκαυσαν, καὶ τὰς τραπέζας τῶν ἀναιμάκτων θυσιῶν αἱμάτων μιαιφόνων ἐπλήρωσαν, καὶ τὰς ἀδέκτους τῶν παθῶν ἐκκλησίας ἡδοναῖς χραίνουσιν ἐμπαθεστάτοις. πάλιν δὲ τὸν λαὸν πρὸς γυμνασίαν πολεμικὴν ὁπλίζων τάξεις δύο ἐνόπλους ποιησάμενος, σάλπιγγές τε, καὶ φάλαγγες ἀσπίδων, καὶ λαὸς τεθωρακισμένος ἵστατο. ἐπεὶ δὲ ἀσφαλῶς συνέστησαν τὰ τάγματα συμβάλλειν ἀλλή- E λοις ἐκέλευσεν ὠθισμοί τε βίαιοι καὶ συγκρούσματα πρὸς ἀλλήλους ἐγίνοντο, καὶ σχηματισμὸς τοῦ πολέμου ἐδείκνυτο. καὶ ἦν ἰδεῖν φρικτὸν θέαμα φόνου χωρὶς καὶ κινδύνου, καὶ πρὸς φόνους συνδόσεις, αἱμάτων δίχα, καὶ πρὸ τῆς ἀνάγκης τὰς τροπὰς, ὅπως ἕκαστος ἐκ τῆς ἀκινδύνου σφαγῆς λαβὼν ἀφορμὰς, ἀσφαλέστερος μένῃ. οὕτω δὲ καθοπλίσας πάντας παρήγγειλεν ἀδικίας ἀπέχεσθαι. γενόμενος δὲ ἐπὶ τὰ μέρη Ἀρμενίας προτρέχειν, πλῆθος ἱππέων λάθρα ἐπιπεσεῖν τῷ βασιλεῖ διενοεῖτο. οἱ δὲ προτρέχοντες

τοῦ βασιλέως τούτοις συναντήσαντες, τόν τε στρατηγὸν αὐτῶν δεσμώτην ἤγαγον πρὸς τὸν Ἡράκλειον, καὶ τούτους τρεψάμενοι πολλοὺς ἀνεῖλον. ἐπεὶ δὲ χειμὼν κατέλαβεν, ἀποκλείσας ὁ βασιλεὺς τὸ Πόντιον κλίμα, ἔδοξε τοῖς βαρβάροις ἐν τούτῳ αὐτὸν παραχειμάζειν. λαθὼν δὲ τοὺς Πέρσας καὶ ἐπιστραφεὶς, εἰς τὴν Περσίδα εἰσβάλλει. τοῦτο μαθόντες οἱ βάρβαροι εἰς ῥαθυμίαν ἦλθον τῇ ἀπροσδοκήτῳ τῆς τούτου εἰσόδου. ὁ δὲ βάρβαρος ὁ τῶν Περσῶν στρατηγὸς λαβὼν τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν ἦλθεν ἐν Κιλικίᾳ, ὅπως εἰς Ῥωμανίαν ἐξελθὼν τοῦτον ἐπιστρέψῃ. φοβηθεὶς δὲ μὴ διὰ τῆς Ἀρμενίας εἰς τὴν Περσίδα ὁ βασιλεὺς εἰσβαλὼν πλείστην ταράξῃ, ἵνα εἶχε τὸν ἑαυτοῦ λογισμὸν βεβηκότα, ὅτι δράσοι. ὅμως ἠναγκάσθη ἀκολουθεῖν ὀπίσω τοῦ Ῥωμαίου στρατοῦ, ἀλείψαι μεμηνὼν τὸν πόλεμον, καὶ διὰ νυκτὸς ἀφεγγῶς τούτοις προσβαλεῖν. πανσελήνου δὲ οὔσης τῆς νυκτὸς, ἀπεκρούσθη τοῦ σκέμματος, καὶ τὴν πρὶν αὐτοῦ σεβασμίαν ἐδυσφήμει σελήνην· ἡ δὲ σελήνη ὑπέστη κατ' αὐτὴν τὴν νύκτα ἐκ τοῦ συμβεβηκότος. ἐκ τούτου ἐδειλία ὁ σοβαρὸς προσβαλεῖν τῷ βασιλεῖ, καὶ τὰ ὄρη κατέλαβεν, ὡς δορκάδες, ὁρῶν τὴν καλλίστιχον καὶ σοφὴν στρατηγίαν ἀφ' ὕψους τῶν Ῥωμαίων. γνοὺς δὲ ὁ βασιλεὺς τὴν τούτου δειλίαν, θαρρῶν ἐν τόποις ηὐλίζετο, ἀναπαύσεως πλήρης, ἐρεθίζων τοῦτον πρὸς πόλεμον. κατερχόμενοι δὲ λάθρα τοῦ ὄρους πολλάκις συμπλοκὰς μικρὰς ἐποιοῦντο, καὶ ἐν παντὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἐπρωτέρευον, καὶ θάρσος ἐπὶ πλεῖον ὁ στρατὸς ἐλάμβανεν, ὁρῶντες τὸν βασιλέα παντὶ προπηδῶντα, καὶ εὐτόλμως πολεμοῦντα. Πέρσης δέ τις πρὸ ὀλίγου χρόνου πρόσφυξ γενόμενος ἐν τῷ στρατῷ τοῦ βασιλέως ἐγένετο. οὗτος ἀποδρὰς πρὸς τοὺς Πέρσας ἀπῆλθεν ἐλπίζων αὐτοὺς τὴν Ῥωμαίων στρατείαν ὀλέσαι. ἰδὼν δὲ αὐτῶν τὴν δειλίαν μετὰ δεκάτην ἡμέραν πρὸς τὸν βασιλέα ἀνῆλθε, καὶ πᾶσαν ἀκριβῶς τὴν τῶν βαρβάρων ἐξεῖπεν ἀτολμίαν. ὁ δὲ σοβαρὸς μηκέτι ὑποφέρων τὴν ἐν τῷ ὄρει διατριβὴν, ἠναγκάσθη πρὸς πόλεμον ὁρμῆσαι. εἰς τρία δὲ μέρη διελὼν τὸ στράτευμα κατῆλθεν ἄφνω ἐπιφωσκούσης ἡμέρας πρὸ τῆς τοῦ ἡλίου ἀναβάσεως εὐτρεπισάμενος πρὸς πόλεμον· ὁ δὲ βασιλεὺς προγνοὺς, καὶ συντάξας τὸν στρατὸν ὁμοίως εἰς τρεῖς φάλαγγας, εἰς τὴν μάχην προήγαγε. τοῦ δὲ ἡλίου ἀνατείλαντος καὶ τοῦ βασιλέως κατὰ ἀνατολὰς ἀραθέντος, τοὺς Πέρσας ἐσκότιζεν ἡ τούτου ἀκτίς· ὃν ὡς Θεὸν προσκυνοῦσιν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐσχημάτισε τὸν λαὸν αὐτοῦ εἰς φυγὴν ἐξαπίνης, καὶ λύσαντες ἐκεῖνοι τὰς φάλαγγας ἀκρατῶς διώκειν τούτους ἐνόμιζον. ἐπιστραφέντες οὖν οἱ Ῥωμαῖοι εὐψύχως τούτους ἐστρέψαντο, καὶ πολλοὺς ἀνεῖλον, ἐλάσαντες αὐτοὺς ἕως τοῦ ὄρους, εἰς κρημνοὺς αὐτοὺς ἐμβάλλοντες καὶ τόπους δυσβάτους, καὶ πάντας αὐτοὺς συνέτριψαν. ἐν δὲ τοῖς κρημνοῖς αἰγῶν ἀγρίων δίκην ἐσκηνοβάτουν. πολλοὺς δὲ καὶ ζῶντας ἐζώγρησαν. παρέλα-

stinerent, hortatus est. Porro ubi ad Armeniæ fines intravit, præcurrens hostilium equitum turma Imperatorem ex improviso adoriri consilium ceperat: Imperatoris autem Præcursores illis obviam facti, adversariorum Duce vinculis mancipato, & ad Heraclium ducto, necnon comitibus ejus fusis, reliquos armis deleverunt. Ingruente vero hyeme, cum Ponticum clima Imperator undique circummunivisset, hybernam in eo tempestatem moraturus barbaris visus est: at clam ipsis reversus in Persidem irruit. Nancio accepto, expeditione adeo inexpectata perterriti sunt barbari. Barbarus itaque Persarum Dux eductis secum copiis in Ciliciam proficiscitur, sperans se ita irruptione in Romanorum ditionem facta Heraclium a Perside revocaturum. Ne vero Persia ulterius penetrata ex Armeniæ partibus Imperator damnum inferret, veritus, de quovis opere aggrediendo nullum certum consilium inire poterat. Attamen Romanum exercitum a tergo subsequi tandem coactus est: hostem dolo circumvenire, eumque per noctem obscuram adoriri meditatus. Sed cum pleno lumine luna irradiaret, commento frustratus est, & colendum sibi prius astrum diris omnibus execrabatur. contigit enim illa nocte ut luna defectum pateretur, ac ideo subsistere videretur: ex quo arrogans ille, ne impressionem faceret in Imperatorem sibi cavit, quare dorcadum more montium cacumina occupavit, indeque præclarum & ad militaris disciplinæ præcepta compositum ordinem sublimis despiciebat. Imperator animi ejus vilitate cognita loca illa securior & confidentior tenebat, & bene refecto exercitu, adversarium ad certamen provocabat. Persæ vero clam ex monte descendentes levia sæpius injere prælia, in quibus omnibus semper superiores evasere Romani, & robore animisque eorum exercitus in dies augebatur, quod Imperatorem in primam aciem prosilientem, ac fortiter dimicantem ubique viderent. Porro quidam Persicæ militiæ desertor ad Imperatoris partes Persa transierat: Is ad suos refuga Romanas acies ab eis dissipandas ac perdendas sperabat. At ubi vires eorum animos & metum expertus est, post diem decimum ad Imperatorem reversus, afflictum & meticulosum barbarorum statum omnem enucleatius exposuit. Cæterum insolens ille Persarum Dux moræ tamdiu per montana productæ impatiens, & in certamen descendere necessitate compulsus, diviso in tria agmina exercitu, sub primum auroræ crepusculum & nondum manifesto terris sole, paratus ad pugnam ex improviso apparuit. Imperator præcognitis ejus consiliis, dispositum pariter ac distributum in acies tres exercitum, ad pugnam eduxit. Imperatore vero ad Orientem constituto, exorientis quoque solis radii, quem Persæ tamquam Deum venerantur, eorum oculos acrius perstringebat. Imperator itaque fugam simulare jussit exercitum, quare Persæ phalangum suarum solutis ordinibus eos intemperantius insequendos decernunt. At Romani versa in eos facie impressionem eorum fortiter sustinent, & terga dare compellunt: & multis eorum cæsis, reliquos ad montis adigunt angustias, & in prærupta loca præcipitiaque compulsos, prosternunt, & in extremum periculum adducunt. Per asperas etiam illas & salebrosas rupes caprarum sylvestrium more

Edit. Paris. pag. 256.

desilientes Persas venantur & capiunt vivos, occupatisque eorum castris, bellicum apparatum omnem diripiunt. Ita demum Romani manibus in cælum elatis debitas Deo grates referunt: & ad eum pro Imperatore suo rei militaris adeo perito vota insuper concipiunt. Qui prius enim vel motum a Persis pulverem intueri verebantur, impræsentiarum defixa & immota eorum tentoria deprædati sunt. Quis, amabo, Persas gentem armis invictam terga Romanis dare umquam sperasset? Imperator autem relicto exercitu, Duceque ei præposito, sub cujus cura hyberna in Armenia transigeret, Byzantium reversus est.

Hoc anno Mamed Ameras primo conspici cœpit: annis novem regnavit, a collatæ Heraclio imperii potestatis anno decimo tertio.

Anni mundi 6113	Divinæ Incarn. 613	Rom. Imp. Heraclius annis 31.	Persarum rex Chosroes annis 39.		CP. Episc. Sergius annis 29.	Hierosol. Episc. Zacharias annis 22.	Alexand. Episc. Georgius annis 14.	
		13	34		14	14	4	

Hoc anno mensis Martii die decimo quinto indictione undecima solvens ab urbe Regina Imperator magnis itineribus in Armeniam contendit. Persarum vero rex Chosroes Sarbanazam ad fines Romanorum invadendos summisit. Heraclius autem litteris Chosroem monuit, aut pacem amplecteretur, aut certe quam citius in Persidem irrupturum se præstolaretur. At Chostoes neque pacis sermones admisit, & Heraclii minas pro nihilo habendas duxit, qui eum in Persiam propius accedere non ausurum speraret. Imperator itaque mensis Aprilis die vigesimo in Persiam irruptionem fecit: quod ubi rescivit Chosroes, Sarbarazam revocat, & collectis ex universa Perside copiis, iisque Sai Duci commissis, quam citius Sarbarazæ adjungeret se, ut viribus unitis in Imperatorem progrederentur, edixit. Heraclius autem vocato ad allocutionem exercitu, verbis ad suadendum aptis animos eorum excitaturus: Viri Fratres, inquit, Dei timorem in animum inducamus, & ejus injurias ulcisci contendamus. Stemus animo forti in hostes, a quibus hucusque Christiani tot adversa perpessi. Romani imperii majestatem hucusque indomitam barbaris succumbere pudeat nos: & hostibus arma impia tractantibus invictum pectus opponamus. Fide mortis ac metus omnis triumphatrice accingamur. In Persicæ ditionis meditullio consistere nos contemplemur, & quantum periculum fuga secum vehat. Corruptas virgines nostras ulciscamur: visis commilitonum nostrorum membris fœde truncatis, qua decet, cordis compassione eos prosequamur. Periculum mercede haud vacat, quinimmo perpetuæ gloriæ coronam promeretur. Fortiter itaque geramus nos, suppetias dabit Deus, nostrosque delebit inimicos. His & aliis similibus Imperatori exercitus animos provocanti, unus e turba omnium vice respondit. Dilatasti gaudio corda nostra, Domine, ubi os ad orandum & suadendum reclusisti. Acuerunt gladios sermones tui, animum etiam ar-

Editio Paris. pag. 257.

A βον δὲ καὶ τὸ τούτων στρατόπεδον, καὶ πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι πρὸς ὕψος τὰς χεῖρας ἐκτείναντες τῷ Θεῷ ηὐχαρίστουν, καὶ τῷ στρατηγήσαντι καλῶς βασιλεῖ συντόνως προσηύχοντο. οἱ γὰρ πρὶν μηδὲ Περσικὴν κόνιν τολμήσαντες ἰδεῖν, νῦν τὰς σκηνὰς τούτων ἀσαλεύτως εὑρόντες ἐλαφυραγώγησαν. τίς γὰρ ἤλπιζε τὸ τῶν Περσῶν δυσμαχώτατον γένος νῶτα δοῦναι ποτὲ Ῥωμαίοις; ὁ δὲ βασιλεὺς τὸν στρατὸν σὺν τῷ στρατηγῷ καταλιπὼν εἰς Ἀρμενίαν παραχειμάσαι, αὐτὸς εἰς Βυζάντιον ὑπέστρεψεν.

* Τούτῳ τῷ ἔτει Μάμεδ ἐφάνη Ἀμηρᾶς ἔτη θ'. ιγ'. ἔτος Ἡρακλείου ἐξουσίας.

B

* Deest in Barber. & Peret.

Κόσμου ἔτη ,ςρῑγ'	Τῆς θείας σαρκ. ,χιγ'	Ῥωμ. βασιλ. Ἡράκλειος ἔτη λα'.	Περσ. βασιλ. Χοσρόης ἔτη λθ'.		ΚΠ. ἐπίσκ. Σέργιος ἔτη κθ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ζαχαρίας ἔτη κβ'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Γεώργιος ἔτη ιδ'.	
		ιγ'	λδ'		ιδ'	ιδ'	δ'	

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Μαρτίῳ ιε'. ἰνδικ. ια'. ἀπάρας ὁ βασιλεὺς Ἡράκλειος ἀπὸ τῆς βασιλίδος κατὰ τάχος ἀφίκετο εἰς Ἀρμενίαν. Χοσρόης δὲ ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς ἀπέστειλε τὸν Σαρβαναζὰν σὺν τῷ ἑαυτοῦ στρατῷ εἰσβαλεῖν εἰς τὴν τῶν Ῥωμαίων γῆν. Ἡράκλειος δὲ ἔγραψε πρὸς C Χοσρόην, ἢ τὴν εἰρήνην ἀσπάσασθαι, ἢ ἑαυτὸν εἰς τὴν Περσίδα σὺν τῷ ἑαυτοῦ στρατῷ εἰσβαλεῖν. ὁ δὲ Χοσρόης οὔτε τὴν εἰρήνην ἠσπάζετο, οὔτε τι τὸν λόγον ἡγεῖτο, ὅτι Ἡράκλειος τολμᾷ τῇ Περσίδι πλησιάσαι. ὁ δὲ βασιλεὺς τῇ εἰκοστῇ τοῦ Ἀπριλλίου μηνὸς εἰσέβαλεν εἰς τὴν Περσίδα, καὶ μαθὼν τοῦτο Χοσρόης τὸν Σαρβαραζὰν ὑποστρέψας ἐκέλευσε· καὶ ἐπισυνάξας ἐκ πάσης τῆς Περσίδος τὰ ἑαυτοῦ στρατεύματα, καὶ παραδοὺς αὐτὰ τῷ Σάὴν κατὰ τάχος ἑνωθῆναι αὐτὰ τῷ Σαρβαραζὰν προσέταξε· καὶ ὑποχωρῆσαι κατὰ τοῦ βασιλέως. Ἡράκλειος D δὲ προσκαλεσάμενος τὸ ἑαυτοῦ στράτευμα λόγοις παραινετικοῖς διήγειρεν αὐτοὺς, λέγων· Ἄνδρες, ἀδελφοί μου, λάβωμεν εἰς νοῦν τὸν τοῦ Θεοῦ φόβον, καὶ ἀγωνισώμεθα τὴν τοῦ Θεοῦ ὕβριν ἐκζητῆσαι. στῶμεν γενναίως κατ' ἐχθρῶν τῶν πολλὰ δεινὰ Χριστιανοῖς ἐργασαμένων. αἰδεσθῶμεν τὸ τῶν Ῥωμαίων ἀδούλωτον κράτος, καὶ στῶμεν κατ' ἐχθρῶν δυσσεβῶς ὡπλισμένων. λάβωμεν πίστιν τῶν φόβον φονεύτεραν. ἀναλογισώμεθα ὅτι ἔνδον ἐσμὲν τῆς τῶν Περσῶν γῆς, καὶ μεγάλον κίνδυνον ἡ φυγὴ φέρει. ἐκδικήσωμεν τὰς φθορὰς τῶν παρθένων, τὰ E τετμημένα μέλη τῶν στρατιωτῶν ὁρῶντες, πονέσωμεν τὰς καρδίας. οὐκ ἔστιν ὁ κίνδυνος ἄμισθος, ἀλλὰ τῆς αἰωνίου δόξης πρόξενος. στῶμεν ἀνδρείως, καὶ Κύριος ὁ Θεὸς συνεργήσει ἡμῖν, καὶ ὀλέσει τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν. Ταῦτα δὲ καὶ ἄλλα τοῦ βασιλέως παραινέσαντος τῷ λαῷ, ἀπεκρίθη αὐτῷ εἷς ὑπὲρ πάντων. Ἐπλάτυνας ἡμῶν τὰς καρδίας, δέσπο-

πι, τὸ σὸν πλατυνάς ἐν παραινέσει στόμα. ὤξυναν οἱ λόγοι σου τὰ ξίφη ἡμῶν, καὶ ἔμψυχα ταῦτα εἰργάσαντο. ἀνεπτέρωσας ἡμᾶς διὰ τῶν λόγων. ἐρυθριῶμεν ἐν ταῖς μάχαις προηγούμενόν σε ἡμῶν ὁρῶντες, καὶ ἑπόμεθα ἐν πᾶσι τοῖς σοῖς κελεύσμασι. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἀναλαβὼν τὸ στράτευμα, εὐθὺς ἐν τῇ ἐνδοτέρᾳ Περσίδι διεχώρησε, πυρὶ καταφλέγων τὰς χώρας, καὶ τὰς κώμας· καὶ γίνεταί τι θαῦμα φοβερόν. ἐν γὰρ τῇ θερινῇ τροπῇ ἀὴρ γέγονε δροσώδης ψυχαγωγῶν τὸν τῶν Ῥωμαίων στρατόν, ὥστε ἀγαθὰς ἐλπίδας ἀναλαβεῖν αὐτούς. ἀκούσας δὲ Ἡράκλειος ὅτι Χοσρόης ἐν Γαζακῷ τῇ πόλει ἐστὶ σὺν τεσσαράκοντα χιλιάσιν ἀνδρῶν πολεμιστῶν, ὥρμησε κατ' αὐτοῦ· καὶ προπέμψας τινὰς τῶν ὑπ' αὐτὸν Σαρακηνοὺς συναντῶσι τῇ τοῦ Χοσρόου βίγλᾳ, καὶ τούτων τοὺς μὲν ἀνεῖλον, τοὺς δὲ πεδήσαντες σὺν τῷ στρατηγῷ αὐτῶν τῷ βασιλεῖ προσήνεγκαν. τοῦτο μαθὼν Χοσρόης καταλιπὼν τὴν πόλιν καὶ τὸ στράτευμα, φυγῇ ἐχρήσατο. ὁ δὲ Ἡράκλειος ἐπιδιώξας, τοὺς μὲν φθάσας ἀνεῖλεν, οἱ δὲ λοιποὶ φυγόντες διεσκεδάσθησαν· καὶ καταλαβὼν ὁ βασιλεὺς τὴν Γαζακοῦ πόλιν ἐν τῇ ἀνατολῇ ἐν ᾗ ὑπῆρχεν ὁ ναὸς τοῦ πυρὸς, καὶ τὰ χρήματα Κροίσου τοῦ Λυδῶν βασιλέως, καὶ ἡ πλάνη τῶν ἀνθράκων· ταῦτα λαβὼν ἐπὶ Δασταγέρδι χωρεῖ. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀπάρας ἀπὸ Γαζακοῦ καταλαμβάνει τὴν Θηβαρμαΐς. καὶ εἰσελθὼν ἐν αὐτῇ πυρὶ ἀνήλωσε τὸν τοῦ πυρὸς ναόν, καὶ πᾶσαν τὴν πόλιν πυρὶ ἀναλώσας κατεδίωκεν ὀπίσω Χοσρόου ἐν τοῖς στενοῖς τῶν Μήδων χωρίοις, καὶ ταύταις ταῖς δυσχωρίαις τόπον ἐκ τόπου ὁ Χοσρόης ἤμειβε· καὶ ὁ Ἡράκλειος τοῦτον διώκων πολλὰς πόλεις ἐπόρθησε καὶ χώρας. χειμῶνος δὲ καταλαβόντος βουλὴν ἐποιήσατο τοῦ παραχειμάσαι μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. καὶ οἱ μὲν ἔφασκον ἐν Ἀλβανίᾳ, οἱ δὲ κατ' αὐτὸν εἰσβαλεῖν τὸν Χοσρόην. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐκέλευσε τὸν λαὸν ἁγνίζεσθαι τρεῖς ἡμέρας, καὶ ἀνοίξας τὰ τοῦ Θεοῦ εὐαγγέλια, εὗρεν ἐπιτρέποντα αὐτῷ ἐν Ἀλβανίᾳ παραχειμάσαι. εὐθέως οὖν ἐπιστρέψας, ὥρμησεν ἐν Ἀλβανίᾳ. ἐν δὲ τῷ μεταξὺ τῆς ὁδοῦ ἔχων πολλὴν αἰχμαλωσίαν τῶν Περσῶν σὺν αὐτῷ, ἰα ὀλίγας ἐπιδρομὰς ὑπὸ Περσικῶν στρατευμάτων ἐδέχετο· αὐτὸς δὲ τῇ τοῦ Θεοῦ συνεργείᾳ νικῶν μετὰ πάντων ἠρᾶτο. χειμῶνος δὲ σφοδροῦ ἐπιπεσόντος αὐτῷ ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ κρύους, φθάσας αὐτὸς ἐν Ἀλβανίᾳ πεντήκοντα χιλιάδας δεσμίους ἔχων, τούτους τῇ εὐσυμπαθήτῳ αὐτοῦ καρδίᾳ ἐλεήσας τῶν δεσμῶν ἔλυσε, καὶ ἐπιμελείας καὶ ἀναπαύσεως μετεδίδα· ὥστε πάντας μετὰ δακρύων τούτῳ εὔχεσθαι ῥύστην γενέσθαι, καὶ τῆς Περσίδος τὸν κοσμόλεθρον ἀνελόντι Χοσρόην.

Δεύτερον ἔτος Ἀμέδ.

			ιδ'	λϛ'		α'	κ'	ι'	

Τούτῳ τῷ ἔτει Χοσρόης ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς Σαραβλαγὰν προεβάλετο στρατηγόν, ἄνδρα πολεμιστήν, καὶ τύφῳ πολλῷ ἐπηρμένον· καὶ παραδοὺς αὐτῷ στρατὸν τοὺς λεγομένους Χοσροηγέτας, καὶ Περοζίτην ἐν Ἀλβανίᾳ ἔστειλε κατὰ Ἡρακλείου. εἰσβαλόντες δὲ εἰς τὰ ἄκρα τῆς Ἀλβανίας,

mis nostris loquela tua fecit. Alas certe verbis addidisti. Erubescimus tantum te exercitum præcedere, & periculis objici: & ob id maxime jussis tuis omnibus semper parebimus. Ita Imperator exercitu educto, in mediam ipsam Persidem velocissime penetravit, & obvias quasque urbes & vicos igne devastavit. Tum vero insuetum omnino & horrore dignum miraculum fieri contigit. Circa æstivam quippe solis conversionem roridus ac temperatus aer redditus adeo Romanum recreavit exercitum, ut ex eo felicis eventus sequturi faustam spem conciperent. Atque ita audiens Heraclius, ad Gazacum civitatem cum armatorum 40. millibus Chosroem adesse, recta ad eum contendit. Saraceni vero quidam sub eo militantes ad præcurrendum præmissi, Chosrois excubitoribus obviam facti, eos partim trucidant, partim vinculis mancipatos cum Duce ad Imperatoris conspectum adducunt. Audiens hoc Chosroes, deserta urbe & exercitu, celeri fuga salutem quærit. Insequitur Heraclius, & fugitivorum quosdam assequutus, interficit, alios pedum celeritate sibi ereptos passim dissipat. Gazacum subinde Orientis civitatem, in qua Ignis erectum templum, divitiæ Crœsi Lydorum regis repositæ, & carbonum impostura recondita, occupat: quibus sublatis Dastagerdem perrexit. Porro Imperator Gazaco relicta, Thebarmaes accedit, & in urbem ingressus Ignis templum cum universa civitate igne consumpsit: Inde vero Chosroem a tergo per angusta Medorum loca insequutus est: qui per has oberrans angustias ex uno loco subinde ad alium transmigrabat. Heraclius autem hunc persequens multa oppida camposque diripuit. sed cum hyeme ingruente de hybernis cum exercitu deliberaret, alii in Albania hyemandum, alii vero contra ipsum Chosroem pergendum esse censebant. Imperator autem cum expiationem ac sanctimoniam universo exercitui per dies tres continuos indixisset, apertis Dei Evangeliis, invenit sibi significari, ut in Albania hyemaret. Quamobrem continuo iter convertens in Albaniam contendit: In itinere porro cum ingentem Persarum, tam divitiarum, quam captivorum prædam secum abduceret, multas incursiones a Persicis copiis passus est; Sed Deo opitulante victor ubique evasit. Cum autem hyems rigidior ac gelu eos in itinere vexasset: ipse ubi in Albaniam devenit, Persas quos ad quinquaginta millia captivos secum ducebat, pro innata sibi misericordia a vinculis solvit, ipsosque, qua potuit, corporis cura & medela refecit, ita ut omnes in lachrymas effusi, votis pro eo conceptis exoptaverint, ut perniciosa illa totius orbis peste Chosroe occiso, ipse universæ demum Persiæ liberator evaderet.

Edit. Paris. pag. 258.

Amed annus secundus.

			14	36		15	15	5	

Hoc anno Persarum rex Chosroes Sarablagam virum strenuum & Martio fastu tumentem Ducem instituit, & exercitu Chosroegenarum sic vocato ei commisso, simul cum Perozite adversus Heraclium in Albaniam misit. Albaniæ vero fines ingressi ad Imperatorem cominus accedere, vel ad ejus conspectum sub armis stare nusquam ausi sunt: verum insidias ei

præstruere consiliati, montium angustias, quibus ad Persiam iter, occupare sibi satis esse putaverunt. Heraclius autem per amplas supinasque camporum planities ex quibus uberem colligebat commeatum ex Albania simul cum ineunte vere solvens iter in Persiam agebat, licet ob locorum distantiam longiori mora perficere cogeretur. At Sarablagas, quo Imperatorem præverteret, per viam angustam velut magis compendiariam in Persiam procedere statuit. Heraclius proinde verbis istiusmodi exercitum animabat. Persarum exercitum imperviis locis nunc errantem equos penitus defatigare, ac viribus exhaurire novimus, Fratres: quamobrem Chosroem aggredi cum multa celeritate festinemus, ut ex improviso irruentes, eum in metum & fugam conjiciamus. Exercitus porro, ex Lazis maxime, Abasgis, & Iberis socii consilium hujusmodi exequi aversabantur: ex quo demum ingens suborta calamitas. Sarbarazas enim iis quas instruxerat Chosroes copiis adjunctus, simul cum reliquis suis agminibus per Armeniam adversus Heraclium incessit. Sarabalgas porro Imperatorem pone sequutus, ad congressum non descendit: Sarbarazæ quippe adjungere se studebat, atque ita bellum committere. Romani cognito Sarbarazæ adventu metu percelluntur, & malæ admissæ contumaciæ pœnitentes, quantum malum sit servum domini consiliis non parere fassi, ad Imperatoris pedes cum lachrymis procidunt: &, Dexteram tuam, inquiunt, Domine, porrige osculandam priusquam miseri pereamus: tibi etenim ad placitum obsequi parati sumus. Tunc Imperator Sarablagæ, antequam Sarbarazæ exercitui adjungeretur, inita pugna vires experiri tentat, crebrisque tum noctu tum interdiu factis in eum excursionibus, in metum & animi molestiam conjicit. Tum utroque post se relicto celeri gressu adversus Chosroem contendit. Duo vero milites Romanis partibus desertis ad Persas transfugientes, eos ex metu fugæ se dedisse persuadent: Sed & alius rumor ad Persas delatus, Saem nimirum Ducem cum altero exercitu suppetias venire. Audito nuncio Sarbarazas & Sarablagas cum Heraclio ad pugnam descendere properabant, priusquam nimirum Saes adveniret, & victoriæ gloriam omnem ad se transferret. Quare data desertoribus fide, adversus Heraclium progressi sunt: & jam proximi castra metati sunt, simul cum sequenti luce manus committere decernentes. Heraclius sub vesperam inde solvens, tota nocte itinere confecto, mox campo virenti invento, in eo castra applicuit. Barbari fuga salutem quærere rati, nullo servato ordine, ut eum assequerentur, procurrebant: tum ipse facie in eos versa, acre cum iis iniit prælium. Cum enim collem quemdam nemorosum occupasset, exercitu in eum aglomerato, Dei nutu Persas in fugam adigit, ipsosque per convalles insequutus, magnam stragem edidit. Porro durante hoc certamine, cum Saes cum exercitu supervenisset, eo in fugam verso, magnaque illius exercitus parte cæsa, reliquos palantes dissipavit, & eorum omnia cepit impedimenta. Sarbarazas subinde Sai adjunctus barbaros e prælio superstites colligebat, ac uterque de Heraclio compositis viribus aggrediendo commune consilium iniit. Verum Imperator per Unnorum provinciam, viarumque molestias, &

Edit. Paris. pag. 259.

pag. 260.

πόλεμον εἶναι· ἀλλὰ τὰς εἰς Περσίδα ἀγούσας κλεισούρας ἐφράπτησαν, νομίζοντες τοῦτον λοχῆσαι. ὁ δὲ Ἡράκλειος ἅμα ἔαρι ἀπάρας τῆς Ἀλβανίας δι' ὑπτίων πεδίων τροφὰς, καὶ δαψιλῶς ἀπορούντων τὴν πάροδον ἐποιεῖτο εἰς Περσίδα, εἰ καὶ μήκους διάστημα πολλῆς ὁδοῦ ὑπῆρχεν. ὁ δὲ Σαραβλαγᾶς διὰ στενῆς ὁδοῦ, ὡς διὰ συντόμου ἤλαυνε, τοῦ προλαβεῖν αὐτὸν ἐν τῇ χώρᾳ Περσίδος. ὁ Ἡράκλειος δὲ παρῄνει τῷ λαῷ λέγων· Ἐγνώκαμεν, ἀδελφοί, ὡς ἡ στρατιὰ τῶν Περσῶν ἐν τοῖς δυσβάτοις τόποις πλανωμένη, τούς τε ἵππους αὐτῆς παραλύει, καὶ αὐτοὺς ἐκδέρει. ἡμεῖς δὲ σπεύσωμεν κατὰ Χοσρόου χωρῆσαι ἐν πολλῷ τάχει, ὅπως ἐκ τοῦ ἀπροσδοκήτου ἐπεισελθόντες αὐτὸν θορυβήσωμεν. ὁ δὲ λαὸς οὐ συνεβουλεύετο τοῦτο ποιῆσαι, μάλιστα οἱ τῶν Λαζῶν, καὶ τῶν Ἀβασγῶν, καὶ τῶν Ἰβήρων σύμμαχοι. ἐντεῦθεν ἐν συμφοραῖς περιπίπτουσι. κατέλαβε γὰρ Σαρβαραζᾶς μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ οὓς ἐξώπλισε Χοσρόης πάσῃ δυνάμει, καὶ ἀπέστειλε κατὰ Ἡρακλείου διὰ τῆς Ἀρμενίας. Σαραβλαγᾶς δὲ ἠκολούθει ἐκ τῶν ὄπισθεν αὐτοῦ, καὶ οὐ συνέβαλεν αὐτῷ ἐκδεχόμενος ἑνωθῆναι τῷ Σαρβαραζᾷ, καὶ οὕτω τὸν πόλεμον συστήσασθαι. γνόντες δὲ οἱ Ῥωμαῖοι τὴν ἔφοδον τοῦ Σαρβαραζᾶ εἰς δειλίαν ἐτράπησαν, καὶ τοῖς ποσὶ τοῦ βασιλέως προσέπεσον δάκρυσι μετανοοῦντες διὰ τὴν κακῶς γενομένην αὐτῶν παρακοὴν, γνόντες οἷον κακόν ἐστι δούλους μὴ εἴκειν τοῖς τοῦ δεσπότου βουλεύμασι· καὶ ἔλεγον· τὴν χεῖρά σου, δέσποτα, πρὶν ἀπολέσαι ἡμᾶς τοὺς ἀθλίους· ἑτοιμοί ἐσμεν γάρ σοι, ἐν οἷς ἂν κελεύσῃς. τότε ὁ βασιλεὺς ἐσπούδασε συμβαλεῖν τῷ Σαραβλαγᾷ πρὶν ἑνωθῆναι τῷ λαῷ τοῦ Σαρβαραζᾶ· καὶ πολλὰς ἐκδρομὰς κατ' αὐτοῦ ποιησάμενος ἐν νυκτί τε καὶ ἡμέρᾳ, εἰς δειλίαν αὐτὸν καθίστησι· καὶ ὄπισθεν ἐάσας τοὺς ἀμφοτέρους κατὰ Χοσρόου μετὰ σπουδῆς ἤλαυνεν. αὐτομολοῦσι δὲ δύο τῶν Ῥωμαίων πρὸς τοὺς Πέρσας, καὶ πείθουσιν αὐτοὺς ἐκ δειλανδρείας φεύγειν τοὺς Ῥωμαίους. ἦλθε δὲ αὐτοῖς καὶ φήμη ἑτέρα· τὸν Σάϊν στρατηγὸν Περσῶν καταλαμβάνειν μεθ' ἑτέρου στρατεύματος εἰς βοήθειαν· καὶ τοῦτο μαθόντες Σαρβαραζᾶς καὶ Σαραβλαγᾶς ἠγωνίσαντο προσβαλεῖν τῷ Ἡρακλείῳ πρὸς πόλεμον, πρὶν ἢ φθάσαι τὸν Σάϊν, καὶ τῆς νίκης ἑαυτῷ μετενεγκεῖν τὸ κλέος. πιστεύσαντες δὲ καὶ τοῖς αὐτομόλοις, ἐχώρησαν κατὰ Ἡρακλείου· καὶ πλησιάσαντες αὐτῷ ἐπλήκευσαν, βουλόμενοι ἅμα τῷ πρωῒ συμβαλεῖν. ὁ δὲ Ἡράκλειος ἀπὸ ἑσπέρας, ὥδευσε δι' ὅλης τῆς νυκτός· εὑρών τε πεδίον χλοηφόρον ἐπλήκευσεν ἐν αὐτῷ. οἱ δὲ βάρβαροι νομίσαντες ἐκ δειλίας φεύγειν, ἀκόσμως ἤλαυνον τοῦ καταλαβεῖν αὐτόν. αὐτὸς δὲ ὑποστρέψας αὐτοῖς ἐκρότησε πόλεμον κατ' αὐτῶν. καταλαβὼν δὲ βουνόν τινα ἀλσώδη καὶ ἐπιστρέψας τὸν λαὸν αὐτοῦ, τῇ τοῦ Θεοῦ συνεργείᾳ τρέπει τοὺς Πέρσας καὶ τούτους διὰ φάραγγας διώξας, πλῆθος πολὺ ἀνεῖλε. καὶ τούτων μεταξὺ τῶν ἀγώνων ὄντων, ἔφθασε καὶ ὁ Σάϊν σὺν τῷ στρατῷ αὐτοῦ, καὶ τοῦτον τρέψας ὁ βασιλεὺς, καὶ πολλοὺς ἐξ αὐτοῦ ἀνελὼν, τοὺς λοιποὺς διέσπειρε φεύγοντας· παρέλαβε δὲ καὶ τὸ τοῦλδον αὐτῶν. ὁ δὲ Σαρβαραζᾶς ἑνωθεὶς τῷ Σάϊν ἐπισυνάξει τοὺς σωθέντας βαρβάρους· καὶ πάλιν διενοοῦντο κατὰ Ἡρακλείου χωρεῖν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν τῶν Οὔννων χώραν καὶ ταῖς

αὐτῶν δυσχωρίαις ἤλαυνον, ἐν τε τραχέσι τόποις καὶ δυσβάτοις. οἱ δὲ βάρβαροι ὀπίσω αὐτῶν ἠκολούθουν. οἱ δὲ Λαζοὶ ἅμα τοῖς Ἀβασγοῖς δειλιάσαντες, ἀπέσπασαν ἑαυτοὺς τῆς Ῥωμαίων συμμαχίας, καὶ πρὸς τὴν ἰδίαν χώραν ἀνεχώρησαν. ὁ δὲ Σάϊν ἡσθεὶς ἐπὶ τούτῳ, θυμῷ πολλῷ σὺν τοῖς βαρβάροις ἐχώρει κατὰ Ἡρακλείου. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπισυνάξας τὸν στρατὸν λόγοις ἀνεπέῤῥωσε, καὶ παραινέσεσι τούτους εἴληφε, λέγων· τὸ πλῆθος ὑμᾶς, ἀδελφοὶ, μὴ ταραττέτω. Θεοῦ γὰρ θέλοντος, εἷς διώξει χιλίους. θύσωμεν οὖν τῷ Θεῷ ἑαυτοὺς ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν σωτηρίας. λάβωμεν στέφος μαρτύρων, ἵνα ὁ μέλλων ἡμᾶς χρόνος ἐπαινέσῃ· καὶ ὁ Θεὸς τοὺς μισθοὺς ἀποδώσει. τούτοις καὶ ἄλλοις πλείοσι λόγοις παραθαρσύνας τὸν στρατὸν, φαιδρῷ τῷ προσώπῳ παρατάττει τὸν πόλεμον, καὶ στάντες ἀπ' ἀλλήλων ἀπὸ μικροῦ διαστήματος, ἀπὸ πρωῒ ἕως ἑσπέρας ἀλλήλοις συνέβαλλον. ἑσπέρας δὲ καταλαβούσης ὁ βασιλεὺς τῆς ὁδοιπορίας εἴχετο. οἱ δὲ βάρβαροι πάλιν ὀπίσω αὐτοῦ ἤλαυνον. ἐναλλάξαντες δὲ τὴν ὁδὸν, καὶ τοῦτον προλαβεῖν θελήσαντες, ἐμπίπτουσιν εἰς τόπους τελματώδεις, καὶ πλανῶνται, καὶ εἰς μέγαλον κίνδυνον ἦλθον. ὁ δὲ βασιλεὺς διαβὰς τὰ μέρη Περσαρμενίας παρέτρεχε. τῆς δὲ γῆς ἐκείνης ὑπὸ Περσῶν κρατουμένης, πολλοὶ συνέτρεχον τῷ Σαρβαραζᾷ, καὶ ἐπιμίξει τὸν ἑαυτοῦ λαόν. χειμῶνος δὲ γεγονότος ἐσκορπίσθη τὸ πλῆθος ἐν τοῖς ἰδίοις τόποις. τοῦτο δὲ ὁ Ἡράκλειος μαθὼν, διανοεῖται ἐν νυκτὶ κλέψαι τὸν πόλεμον· καὶ τοῦ χειμῶνος ἐπικειμένου, καὶ ὑποψίας μηδεμιᾶς οὔσης τῷ βαρβάρῳ, διαλεξάμενος ἵππους εὐσθενεῖς, καὶ τοῦ στρατοῦ τοὺς ἀνδρειοτέρους διχῇ ὁπλίσας, τοὺς μὲν προάγειν ἐκέλευσε κατὰ τοῦ βαρβάρου· αὐτὸς δὲ σὺν τοῖς ἑτέροις ὀπίσω τούτων εἵπετο. σπεύσαντες δὲ διὰ τῆς νυκτὸς, καὶ καταλαβόντες τὸ χωρίον Σαλβανὸν, ὥρᾳ τῇ θ'. τῆς νυκτὸς, Περσῶν ἐν αὐτῷ ὄντων καὶ γνόντων τὴν ἔφοδον, οἳ καὶ διαναστάντες ὥρμησαν κατ' αὐτῶν. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι τούτους πάντας ἀνεῖλον πάρεξ ἑνὸς, ὅς τις τῷ βαρβάρῳ ἐμήνυσεν. ὁ δὲ βάρβαρος ἀναστὰς, καὶ ἐπιβὰς ἵππῳ, γυμνός τε, καὶ ἀνυπόδητος, φυγὴν τὴν σωτηρίαν ἐποιήσατο. τούτου δὲ τὰς γυναῖκας, καὶ πᾶν τὸ Περσικὸν ἄνθος, ἄρχοντάς τε καὶ σατράπας, καὶ στρατιώτας ἐπιλέκτους ἀναλαβὼν ἀνελθόντας ἐν ταῖς τῶν οἴκων στέγαις καὶ πόλεμον κροτοῦντας διὰ τοῦ πυρὸς κατέβαλε· καὶ οὓς μὲν ἔκτεινεν, οὓς δὲ πυρὶ ἀνήλωσεν, ἄλλοι δὲ χειροπέδαις ἐδεσμεύθησαν. ἔλαβον δὲ καὶ τὰ ὅπλα τοῦ Σαρβαραζοῦ χρυσῆν ἀσπίδα τε, καὶ μάχαιραν, καὶ δόρυ, καὶ τὴν διάλιθον καὶ χρυσῆν ζώνην, καὶ τὰ ὑποδήματα αὐτοῦ· καὶ πάντα λαβὼν χωρεῖ κατὰ τῶν διεσπαρμένων αὐτοῖς χωρίοις· οἵτινες μαθόντες τὴν τοῦ Σαρβαραζοῦ φυγὴν, ἀκρατῶς ἔφυγον. αὐτὸς δὲ διώξας πολλοὺς αὐτῶν ἔκτεινε, καὶ δεσμίους ἔλαβε· καὶ οἱ λοιποὶ μετ' αἰσχύνης ἐν Περσίδι ὑπέστρεψαν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπισυνάξας τὸ ἑαυτοῦ στρατόπεδον, μετὰ χαρᾶς ἐν ἐκείνοις τοῖς τόποις παρεχείμασεν.

aspera inaccessaque eorum loca iter agere: & barbari eum a tergo insequi. Hic Lazi una cum Abasgis periculo deterriti, violata societate, & a Romano exercitu divulsi, in propriam regionem secessere. Saes Romana calamitate lætior redditus, animis resumptis in Heraclium cum barbaris erumpit. Imperator ex adverso collectum exercitum verbis corroborare, & militum animos monitis istiusmodi delinire. Hostium numerus plane ingens nusquam vos, Fratres, terreat: Deo enim ita volente, Romanus vel unicus mille adversarios fugabit. Pro fratrum nostrorum salute nosmetipsos Deo immolemus. Coronas Martyrum assequamur: ita nos laudibus complebunt posteri, & factis nostris mercedem Deus rependet. Pluribus etiam aliis exercitu animato, Imperator alacri jam facie agmina componit pugnæ. Constiterunt adversariæ acies exiguo sejunctæ spatio, a mane usque ad vesperam, nec signa contulerunt. Vespera autem ingruente, Imperator iter iniit, barbaris rursum a tergo eum insequentibus. Eum vero immutata via prævertere meditati, in palustria loca prolapsi palantesque in magno discrimine versati sunt. Imperator inde digressus, Persarmeniæ partes obibat: e regione autem illa, quæ nimium Persarum ditioni subjecta est, plures ad Sarbarazam confluxerunt, ex quibus ipse copias & exercitum auxit: sed cum hyems appeteret, hujusmodi multitudo in proprias sedes & domos dispersa est. Ea re cognita, bello nocturno inimicos furtim lacessere meditatur Heraclius. Itaque cum sæva hyemis tempestas incumberet, nulla de se barbaro suspicione injecta, robustiores equos & milites viribus præstantiores selectos & armis instructos in duas acies dividit, & hanc quidem barbarum impetituram jussit præcedere: ipse cum altera pone sequi instituit. Itinere celeri gressu per noctem confecto, hora noctis ejusdem nona Salbanum oppidum perveniunt. Una Persæ loco eodem reperti, Romanorum adventu cognito, stratis exurgentes in Romanos incurrunt. Romani vero eos omnes occiderunt præter unum, qui cladis nuncius ad barbarum venit. Quare barbarus loco celerius relicto, nudus & *Edit. Paris. pag. 261.* discalceatis etiamnum pedibus, equum conscendens fuga salutem sibi comparavit. Hujus uxores & Persicum omnem florem, Principesque & Satrapas, & delectos milites cum super tecta domorum ascendisse, ac defensionem inde moliri conspiceret, igne conjecto disturbavit: & quosdam quidem occidit, alios cremavit, alios denique manicis & compedibus vinctos in captivitatem abduxit. Cepit etiam arma Sarbarazæ, clypeum aureum, machæram, hastam, & zonam auro gemmisque ornatam, nec non ejus calceamenta. Iis omnibus sublatis, adversus cæteros, qui huc & illuc palantes vagabantur & dispersi erant, contendit. Illi fuga Sarbarazæ cognita, pari impetu in eam se conjecere. Imperator diutius eos insequutus plures eorum delevit, captivos alios abduxit, reliquos cum dedecore in Persiam coegit redire: ac demum proprio exercitu in unum collecto, in iis ipsis locis hilariter hyemavit.

ἐφιςάντων Ῥωμαίων τοῖς προπυργίοις ὑπ' αὐτῶν πολλοὺς ἀναιρουμένους, κατ' αὐτῶν ἐχώρησεν. ἀνὴρ δέ τις γιγαντιαῖος τῷ βασιλεῖ συναντήσας, μέσον τῆς γεφύρας προσέβαλλεν. ὁ δὲ βασιλεὺς τοῦτον πατάξας, ἐν τῷ ῥείθρῳ τοῦ ποταμοῦ ἔρριψε. τούτου δὲ πεσόντος, εἰς φυγὴν ἐτράπησαν οἱ βάρβαροι, καὶ τῇ στενώσει τῆς γεφύρας οἱ βάρβαροι εἰς τὸν ποταμὸν ἑαυτοὺς ἔρριπτον· ἄλλοι δὲ καὶ τοῖς ξίφεσιν ἀνῃροῦντο· τὸ δὲ πλῆθος τῶν βαρβάρων πρὸς τὰ χείλη τοῦ ποταμοῦ χυθὲν, ἐτόξευον καὶ ἀνθίσταντο μὴ ἐῶντες τοὺς Ῥωμαίους περάσαι. ὁ δὲ βασιλεὺς περάσας γενναίως τοῖς βαρβάροις ἀνθίστατο μετὰ ὀλίγων τινῶν τῆς αὐτοῦ ἑταιρείας ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ ἄνθρωπον. ὥστε τὸν Σάρβαρον ἐκπλαγῆναι· καὶ Κοσμᾶν τινὰ πλησίον αὐτοῦ ἑστῶτα πρόσφυγα Ῥωμαίων μαγαρίτην εἰπεῖν. ὁρᾷς τὸν Καίσαρα, ὦ Κοσμᾶ, πῶς θρασὺς, πρὸς τὴν μάχην ἵσταται, καὶ πρὸς τοσοῦτο πλῆθος μόνος ἀγωνίζεται, καὶ ὡς ἄμμον τὰς βολὰς ἀποπτύει; ἐκ γὰρ τῶν ἀληθινῶν τζαγγίων ἐγνωρίζετο, καὶ πολλὰς πληγὰς ἐδέχετο, ἣ καὶ οὐδεμίαν. ἐν τούτῳ τῷ πολέμῳ μαχησάμενοι, τῆς ἑσπέρας καταλαβούσης ἀπ' ἀλλήλων διέστησαν· καὶ ὁ Σάρβαρος φοβηθεὶς διὰ τῆς νυκτὸς εἰς τὰ ὀπίσω ὑπέστρεψεν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπισυνάξας τὸν ἑαυτοῦ λαὸν εἰς τὴν Σεβαστείαν πόλιν ὥρμησεν, καὶ περάσας τὸν Ἅλυν ποταμὸν ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ διέτριβεν ὅλον τὸν χειμῶνα. ὁ δὲ Χοσρόης μανεὶς ἀποστείλας ἔλαβεν ὅλα τὰ κειμήλια τῶν ἐν πάσαις ὑπὸ Πέρσαις ἐκκλησιῶν. καὶ ἠνάγκαζε τοὺς Χριστιανοὺς γενέσθαι εἰς τὴν τοῦ Νεστορίου θρησκείαν πρὸς τὸ πλῆξαι τὸν βασιλέα.

Ἀράβων ἀρχηγὸς Ἀμὲδ ἔτη ἐννέα.

		ιϛ'	λη'		ιζ'	ιζ'	ζ'	

Τούτῳ τῷ ἔτει Χοσρόης τῶν Περσῶν βασιλεὺς νέαν ἐποιήσατο στρατείαν, στρατεύσας ξένους τε, καὶ πολίτας, καὶ οἰκέτας, ἐκ παντὸς γένους ἐκλογὴν ποιησάμενος· καὶ ταύτην τὴν ἐκλογὴν τῷ Σάεν παραδοὺς στρατηγῷ, ἄλλας τε ν'. χιλιάδας ἐκ τῆς φάλαγγος τοῦ Σαρβάρου ἐπιλογὴν λαβὼν, τούτῳ συνῆψε, καὶ ὀνόμασι Χρυσολογχεῖς, καὶ τούτους ἀπέστειλε κατὰ βασιλέως. τὸν δὲ Σάρβαρον σὺν τῷ λοιπῷ αὐτοῦ στρατῷ κατὰ ΚΠ. ἀπέστειλεν, ὅπως τοὺς ἐκ δύσεως Οὔννους, οὓς Ἀβάρους καλοῦσιν, Ἀβάρεις τε, καὶ Σκλάβους, καὶ Γηπαῖδας συμφωνήσας κατὰ τῆς πόλεως, χωρήσωσι, καὶ ταύτην πολιορκήσωσι. γνοὺς δὲ τοῦτο ὁ βασιλεὺς τὸν ἑαυτοῦ στρατὸν εἰς τρεῖς διαιρέσεις ἐχώρισε, καὶ τοὺς μὲν ἐξέπεμψεν εἰς τὸ φυλάξαι τὴν πόλιν· τοὺς δὲ παραδοὺς Θεοδώρῳ τῷ ἰδίῳ ἀδελφῷ κατὰ τοῦ Σάεν πολεμεῖν ἐκέλευσε· τὸ δὲ τρίτον μέρος αὐτὸς λαβὼν ἐπὶ Λαζικὴν ἐχώρει· καὶ ἐν ταύτῃ διατρίβων τοὺς Τούρκους ἀπὸ τῆς ἑώας, οὓς Χαζάρους ὀνομάζουσιν εἰς συμμαχίαν προσεκαλέσατο. ὁ δὲ Σάεν ἅμα τῷ νεοσυλλέκτῳ λαῷ καταλαβὼν τὸν τοῦ βασιλέως ἀδελφὸν Θεόδωρον πρὸς πόλεμον ὡπλίσατο. τοῦ δὲ Θεοῦ διὰ τῶν πρεσβειῶν τῆς πανυμνήτου Θεοτόκου συνεργήσαντος, καὶ πολέμου προτεθέντος, χάλαζα παραδόξως κατὰ τῶν βαρβάρων κατηνέχθη, καὶ πολλοὺς ἐπάταξεν. ἡ δὲ τῶν Ῥωμαίων παράταξις γαλήνης ἀπήλαυσε. τρέπουσι δὲ οἱ Ῥωμαῖοι τοὺς Πέρσας, καὶ ἀναιροῦσι πλῆθος πο-

A nem deserere, & eos qui pontis propugnacula & turres defendebant, a Persis occidi videret, adversus Persas irruit. Tum vero quidam Gigantææ staturæ Imperatori obviam factus, eum in medio ponte aggressus est: quem Imperator gravi vulnere percussum in amnis fluentum deturbavit, eoque cadente reliqui fugere barbari, & præ pontis angustia seipsos partim in flumen projecere, alii gladiis cæsi: cum interim reliquus exercitus barbarus ex fluminis sponda sagittas confertim mitterent, fortiterque obsisterent, ne Romani pontem transgrederentur. Ast Imperator velut strenuus & Marte plenus, flumine trajecto validum pectus hostibus opposuit, & cum paucis ex sodalitio facinus vel supra vires humanas edidit, adeo B ut ipse Sarbarus admiratione perculsus, Cosmæ quidam qui fidem fœda ad idola desertione conspurcaverat, & ad Persas relicto Romano exercitu defecerat; dixerit: Vides Cæsarem, o Cosma, quanta audacia pugnam conserat, solusque adversus tantam multitudinem decertet, & velut arenam vento excitatam tela sagittasque despuat? Imperator siquidem ex veris & propriis ejus ocreis dignosci poterat: & jam certe plurima, nullum tamen cum vitæ discrimine vulnus acceperat. Porro pugna diutius protracta, sole jam ad occasum inclinato, exercitibus ab invicem sponte divisis dirempta est. Et Sarbarus periculum metuens retro cessit. Imperator collecto universo exercitu in urbem C Sebasteam se recepit, trajectoque Aly fluvio in ea regione per totam hyemem substitit. Chosroes exinde furore percitus misit qui donaria supellectilemque omnem a cunctis per universam Persiam erectis Ecclesiis auferrent; & ut Imperatori ægre faceret, Christianos ad amplexandam Nestorii superstitionem adegit.

Edit. Paris. pag. 263.

Arabum Princeps Amed annis novem.

		16	38		17	17	7	

Hoc anno Persarum rex Chosroes novo exercitui reparando advenas, cives, & famulos, ex omni nimirum hominum genere adiectos aggregavit; ea vero selecta multitudine Sai Duci tradita, alios quinquagies mille ex Sarbari phalange D excerptos ex animi consilio milites Aurihastatos ab ipso dictos eisdem adjunxit; & adversus Imperatorem misit: Sarbarum vero cum reliquo exercitu C.P. versus misit: ut initis pactis cum Unnis (Abaros quidam vocant) Bulgaris, Sclavis, & Gepedibus, una cum eo Urbem impressione facta obsiderent. Eo consilio cognito in tres acies exercitum universum Imperator distribuit: & primam quidem ad Urbis defensionem: aliam Theodoro proprio fratri traditam Saem aggredi jussit: cum tertia secum educta ipse in Lazicam regionem secessit: ibique mora aliquandiu protracta, Turcos Orientales, quos Chazaros vocant, ad belli societatem allexit. Tum vero Saes cum novitio E isto exercitu fratrem Imperatoris Theodorum offendens, bello eum adoritur. Consertis autem ad invicem manibus, Deo laudatissimæ Dei Genitricis precibus manifeste opitulante, grando vehemens ex inopinato in barbaros delata plures eorum vulneravit. Interim Romana acies tranquilla aeris serenitate fruebatur. Persas igitur in fugam Romani vertunt, & ex eis copiosum numerum prosternunt. Eo

audito Chosroes ira vehementi in Saem exarsit. Saes ipse præ mœrore atque desperatione in languorem incidens misere interiit. Cadaver ejus sale multo conditum ad se advehi Chosroes jussit, & mortuum licet ac sensu privatum verberibus & injuriis lacerari imperavit. Porro Chazari Caspiis portis diruptis in Persidem irrumpunt, & Ziebelo Duce, cui a Chagano secunda dignitas inerat, Adroegam provinciam penetrant. Quocunque vero progrederentur Persas abducebant captivos, & urbes pagosque igne devastabant. Interea Imperator e Lazica solvens, illis se adjungere & occurrere studuit. Cum Ziebelus Imperatorem conspexit, obviam progressus, ejus collum exosculatus est, ipsumque adoravit, Persis ex urbe Tiphili spectatoribus. Turcorum autem exercitus omnis in terram procidens & in faciem pronus, quasi majestatis horrore concepto, insolito honoris genere, Gentilibus tamen solemni, Imperatorem prosequutus est: ac pariter exercitus Præfecti super saxa ascendentes eodem corporis habito procubuerunt. Ad hæc Ziebelus Imperatori, ejus quippe verbis delectabatur, & ejus prospectu ac prudentia plane stupefactus hærebat, filium suum, cui lanugo primum e malis tunc oriebatur, obtulit. Selectos tandem viros strenuos ad quadraginta millia Ziebelus belli socios Imperatori assignavit: & in propriam postmodum regionem secessit. Imperator illis sibi adjunctis, adversus Chosroem perrexit. Interim Sarbarus Chalcedonem adoritur, Abares etiam e Thracia profecti ad Urbem applicantes eam vi obtinere nitebantur: multis itaque machinis ad eam admotis, & copiarum multitudine innumera, ut quæ numerum omnem vere superaret, per Istrum flumen scaphis uno trunco excavatis advecta, Cornu sinum omnem, quaqua late patet, oppleverunt: Dies demum decem Urbem obsidentes terra & mari, Dei tandem virtute & ope, & immaculatæ Deique matris virginis precibus profligati sunt: multisque suorum copiis terra & mari amissis, cum magno rubore & dedecore domos repetierunt. Sarbarus autem obsidione ad Chalcedonem posita non destitit: quinimmo mari piraticam, terra prædatoriam exercens partes trans fretum positas & earum urbes devastavit, & hybernam eisdem in locis egit tempestatem.

Anni mundi 6118.	Divinæ Incarn. 618.	Rom. Imp. Heraclius annis 31.	Persarum rex Chosroes annis 39.		Const. Episc. Sergius annis 29	Hierosol. Episc. Zachar. annis 22.	Alexand. Episc. Georgius annis 14.	
		17	39		18	18	8	

Hoc anno jam a mense Septembri Heraclius una cum Turcis inopinato propter imminentem hyemis rigorem in Persiam irrumpens, Chosroem, ubi rescivit expeditionem in animi anxietatem & stuporem conjecit. Turci vero incumbentem hyemem prospicientes, crebrarum a Persis excursionum impatientes, nec Imperatori collaborare gnari, paulatim elabi vel se surripere cœperunt: ac tandem omnes societate belli deserta redierunt. Imperator autem exercitui suo ad colloquium vocato: Videte, Fratres, ut nullus belli societatem init nobiscum, quam Deus solus, & quæ illum sine semine con-

Ἀλύ. τοῦτο μαθὼν Χοσρόης ὠργίζετο κατὰ τοῦ Σάεω. ὁ δὲ Σάεις ἐκ πολλῆς ἀθυμίας εἰς νόσον ἔπεσε· καὶ ἐτελεύτησε. τούτου δὲ τὸ σῶμα κελεύει Χοσρόης ἅλατι ταριχευθὲν πρὸς αὐτὸν κομισθῆναι, καὶ τοῦτον νεκρὸν πολλαῖς αἰκίαις ἐπέβαλλεν. οἱ δὲ Χάζαρεις διαρρήξαντες τὰς Κασπίας πύλας τῇ Περσίδι εἰσβάλλουσιν εἰς τὴν χώραν τοῦ Ἀδροηγὰν σὺν τῷ ἑαυτῶν στρατηγῷ Ζιεβὴλ, δευτέρῳ ὄντι τοῦ Χαγάνου τῇ ἀξίᾳ· καὶ ἐν οἷς ἂν τόποις διέβαινον, τούς τε Πέρσας ᾐχμαλώτιζον, καὶ τὰς πόλεις, καὶ κώμας τῷ πυρὶ παρεδίδουν. ἀπάρας δὲ ὁ βασιλεὺς ἀπὸ Λαζικῆς, τούτοις συνηντησεν. ὁ δὲ Ζιεβὴλ τοῦτον ἰδὼν καὶ προσδραμὼν, κατασπάζεται αὐτοῦ τὸν τράχηλον, καὶ προσεκύνησεν αὐτὸν ὁρώντων τῶν Περσῶν ἐκ τῆς πόλεως τοῦ Τιφίλεως. πᾶς δὲ ὁ λαὸς τῶν Τούρκων εἰς γῆν πεσόντες πρηνεῖς ὡς ἐκπλαγέντες ἐπὶ στόμα τὸν βασιλέα ἐτίμων, τιμὴν τὴν παρ' ἔθνεσι ξένην. ὁμοίως καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν ἐπὶ πετρῶν ἀναβάντες τῷ αὐτῷ σχήματι ἔπεσον. προσήνεγκε δὲ ὁ Ζιεβὴλ τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν ἀρχιγένειον τῷ βασιλεῖ, ἡδυνόμενος τοῖς τούτου λόγοις, καὶ ἐκπληττόμενος τῇ τε θέᾳ, καὶ τῇ φρονήσει αὐτοῦ. ἐπιλεξάμενος δὲ ὁ Ζιεβὴλ χιλιάδας μ΄. ἀνδρῶν γενναίων ἔδωκε τῷ βασιλεῖ πρὸς συμμαχίαν, καὶ αὐτὸς ὑπέστρεψεν εἰς τὴν ἰδίαν χώραν. τούτους δὲ λαβὼν ὁ βασιλεὺς, κατὰ Χοσρόου ἐχώρει. ὁ δὲ Σάρβαρος τῇ Χαλκηδόνι προσβαλὼν, καὶ οἱ Ἀβάρεις ἐκ τῆς Θρᾴκης τῇ πόλει πλησιάσαντες, ταύτην ἑλεῖν ἐβούλοντο, καὶ πολλὰς μηχανὰς κατ' αὐτῆς κινήσαντες, καὶ εἰς σκάφη γλυπτὰ ἐκ τοῦ Ἴστρου πλῆθος ἄπειρον, καὶ ἀριθμοῦ κρεῖττον ἐνέγκαντες, τὸν κόλπον τοῦ Κέρατος ἐπλήρωσαν. δέκα δὲ ἡμέρας τῇ πόλει παρακαθίσαντες διά τε γῆς καὶ θαλάσσης τῇ τοῦ Θεοῦ δυνάμει καὶ συνεργείᾳ, καὶ ταῖς πρεσβείαις τῆς ἀχράντου καὶ Θεομήτορος παρθένου ἡττήθησαν· καὶ πλήθη πολλὰ ἀποβαλόντες ἔν τε γῇ καὶ θαλάττῃ, μετὰ μεγάλης αἰσχύνης ὑπέστρεψαν. ὁ δὲ Σάρβαρος τῇ Χαλκηδόνι παρακαθεζόμενος οὐ μετέστη, ἀλλ' αὐτόθι χειμάσας, λῃστεύων καὶ πραιδεύων τὰ περατικὰ μέρη, καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν.

Κόσμου ἔτη ,ςριη΄.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτη χιη΄.	Ῥωμ. βασιλ. Ἡρακλείου ἔτη λα΄.	Περσ. βασιλ. Χοσρόου ἔτη λθ΄.		ΚΠ. ἐπίσκ. Σέργιος ἔτη κθ΄.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ζαχαρίας ἔτη κβ΄.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Γεώργιος ἔτη ιδ΄.	
		ιζ	λθ΄		ιη΄	ιη΄	η΄	

Τούτῳ τῷ ἔτει ἀπὸ μηνὸς Σεπτεμβρίου εἰσβάλλων ἐν Περσίδι Ἡράκλειος σὺν τοῖς Τούρκοις ἀπροσδοκήτως διὰ τὸν χειμῶνα εἰς ἔκστασιν ἐνέβαλε τὸν Χοσρόην τοῦτο μαθόντα. οἱ δὲ Τοῦρκοι τὸν χειμῶνα ὁρῶντες, καὶ τὰς συνεχεῖς ἐπιδρομὰς τῶν Περσῶν, μὴ ὑποφέροντες συγκοπιᾶν τῷ βασιλεῖ, ἤρξαντο κατ' ὀλίγον ὑπορρέειν, καὶ πάντες ἀφέντες αὐτὸν, ὑπέστρεψαν. ὁ δὲ βασιλεὺς διελάλησε τῷ αὐτοῦ λαῷ, λέγων. Γνῶτε, ἀδελφοὶ, ὅτι οὐδεὶς συμμαχῆσαι θέλει, ἀλλ' ἢ μόνος ὁ Θεὸς, καὶ ἡ τοῦτον τεκοῦσα ἀσπόρως μη-

Edit. Paris. pag. 264.

pag. 265.

ῶρ, ἵνα δείξῃ τὴν ἑαυτοῦ δυναστείαν, καὶ καταπέμψῃ τὴν βοήθειαν αὐτοῦ. ὁ δὲ Χοσρόης ἐπιστρατεύσας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ, προβάλλεται στρατηγὸν ἐν αὐτοῖς Ῥαζάτην ἄνδρα πολεμικώτατον καὶ ἀνδρεῖον· καὶ κατὰ Ἡρακλείου τοῦτον ἀπέστειλεν. ὁ δὲ βασιλεὺς τάς τε πόλεις Περσίδος ἐπυρπόλει, καὶ τὰς κώμας, καὶ τοὺς καταλαμβανομένους Πέρσας ἀνήλισκε ῥομφαίᾳ. τῇ δὲ ἐννάτῃ τοῦ Ὀκτωβρίου μηνὸς τῆς ιε. ἰνδικτιῶνος κατέλαβεν εἰς τὴν χώραν Χαμαηθᾶ· καὶ διανέπαυσε τὸν λαὸν ἑβδομάδα μίαν. ὁ δὲ Ῥαζάτης ἐλθὼν εἰς τὸ Γαιζάκων, ἐγενήθη ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ ἠκολούθει τῶν Ῥωμαίων δαπανώντων ἔμπροσθεν τὰς τροφάς. αὐτὸς δὲ ὀπίσω ὡς κύων πεινῶν μόλις ἐκ τῶν ψιχίων αὐτοῦ ἐτρέφετο· καὶ ἐκ τοῦ μὴ εὑρίσκειν αὐτὸν δαπάνας πολλὰ τῶν ἀλόγων αὐτοῦ διεφθάρησαν. τῇ δὲ πρώτῃ τοῦ Δεκεμβρίου κατέλαβεν ὁ βασιλεὺς ποταμὸν μέγαν Ζαβᾶν λεγόμενον, καὶ τοῦτον περάσας ἠπλήκευσε πλησίον Νινευὶ τῆς πόλεως. κατέλαβε δὲ καὶ ὁ Ῥαζάτης εἰς τὸ πέραν ἐπακολουθῶν αὐτῷ, καὶ κατελθὼν ἀπὸ τριῶν μιλίων εὗρεν ἄλλο πέραμα, καὶ ἐπέρασεν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀποστείλας Βαάνην τὸν στρατηλάτην μετὰ ἐπιλέκτων στρατιωτῶν ὀλίγων, εὗρε βάνδον τῶν Περσῶν, καὶ φονεύσας αὐτοῦ τὸν Κόμητα, ἤνεγκεν αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸ σπαθίον ὁλόχρυσον· καὶ πολλοὺς φονεύσας, ἤνεγκε ζῶντας κϛ´. ἐν οἷς ἦν καὶ ὁ σπαθάριος τοῦ Ῥαζάτου· ὅς τις ἀνήγγειλε τῷ βασιλεῖ, ὅτι πολεμῆσαι βούλεται αὐτὸν ὁ Ῥαζάτης, οὕτω κελευσθεὶς παρὰ Χοσρόου, καὶ τρισχιλίους ὡπλισμένους ἀπέστειλεν αὐτῷ. ἀλλ' ἀκμὴν οὐκ ἔφθασαν. ταῦτα δὲ μαθὼν ὁ βασιλεὺς προαπέλυσε τὸ τοῦλδον ἔμπροσθεν· καὶ αὐτὸς ἐπηκολούθει σκεπτόμενος εὑρεῖν τόπον ἐν ᾧ ὤφειλε πολεμῆσαι, πρὸ τοῦ ἑνωθῶσιν αὐτοῖς οἱ τρισχίλιοι. εὑρὼν δὲ πεδίον ἐπιδέξιον πρὸς πόλεμον· καὶ διαλαλήσας τῷ λαῷ παρετάξατο. (* ὁ δὲ Ῥαζάτης καταλαβὼν καὶ αὐτὸς παρετάξατο) τρισὶ φούλκοις, καὶ κατὰ τοῦ βασιλέως ἐχώρησε. τῇ δὲ δωδεκάτῃ τοῦ Δεκεμβρίου μηνὸς ἡμέρᾳ σαββάτῳ ἐκροτήθη ὁ πόλεμος· καὶ προπηδήσας πάντων ὁ βασιλεὺς ἄρχοντι τῶν Περσῶν συνήντησε, καὶ τῇ τοῦ Θεοῦ δυνάμει καὶ τῇ βοηθείᾳ τῆς Θεοτόκου τοῦτον κατέβαλε· καὶ οἱ σὺν αὐτῷ προπηδήσαντες ἐτράπησαν· καὶ ὁ βασιλεὺς αὖθις ἄλλῳ συναντήσας, καὶ τοῦτον κατέβαλε. προέβαλε δὲ αὐτῷ καὶ τρίτος, ὃς καὶ ἔδωκεν αὐτῷ μετὰ δόρατος εἰς τὸ χεῖλος, καὶ τοῦτον ἔπληξεν. ὁ δὲ βασιλεὺς καὶ τοῦτον ἀνεῖλε· καὶ τῶν σαλπίγγων ἠχησασῶν συνέβαλον ἀλλήλοις ἀμφότερα τὰ μέρη, καὶ μάχης κροτηθείσης σφοδρᾶς, ἐπληγώθη ὑπὸ τῶν πεζῶν ὁ βασιλέως ἵππος, λεγόμενος Φάλβας, ὁ καὶ Δόρκων, εἰς τὸν μηρὸν αὐτοῦ λαβὼν κονταρέαν· πολλὰς δὲ καὶ σπαθέας ἐν τῇ ὄψει αὐτοῦ ἔλαβεν· ἀλλὰ φορῶν καταφρακτικὰ, οὐκ ἐβλάπτετο, οὐδὲ αὐτοὶ ἐνήργουν. πίπτει οὖν ἐν τῷ πολέμῳ ὁ Ῥαζάτης, καὶ οἱ τρεῖς Τουρμάρχαι τῶν Περσῶν, καὶ οἱ ἄρχοντες σχεδὸν πάντες, καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ στρατοῦ αὐτῶν. ἐσφάγησαν δὲ καὶ Ῥωμαῖοι πεντήκοντα, καὶ ἐπληγώθησαν ἱκανοὶ, ἀλλ' οὐκ ἀπέθανον, εἰ μὴ δέκα· ἐκροτήθη δὲ ὁ πόλεμος ἀπὸ πρωῒ ἕως ὥρας ἑνδεκάτης· ἐπῆραν δὲ οἱ Ῥωμαῖοι τῶν Περσῶν βάνδα κη. χωρὶς τῶν κλασθέντων, καὶ

Deerant in Reg. & ex Barb. supplentur.

A cepit mater, ut potentiam omnium suam exerat, & auxilium nobis suum manifesto mittat. Porro Chosroes compositis & eductis suis copiis, Ducem eis præfecit Rhazatem virum bellicosissimum & strenuum: & in Heraclium misit. Imperator vero Persidis urbes & vicos ferro & igne devastabat, Persasque in potestatem venientes cunctos romphæa delebat. Nono vero mensis Octobris die, indictione decimaquinta, in Provinciam Chamaetham pervenit, & dierum septem quiete exercitum refecit. Rhazates autem Ganzachum profectus, pone sequebatur Imperatorem, & Romanorum commeatum omnem per vias occupantium & consumentium vestigia a tergo legebat. Ipse vero canis more pedissequus ac famelicus B micis vix decidentibus annonam suffurabatur: equi etiam pabulis non inventis perierunt innumeri. Prima deinde Decembris die Imperator ad magnum fluvium, cui nomen Zabas pervenit, eoque trajecto juxta Ninivem civitatem castra applicuit. Circa fluvium pariter Romanos insequutus Rhazates appulit, & ad millia tria juxta fluvii cursum descendens, vadum invenit, & in ulteriorem ripam transiit. Tum vero Baanes militiæ Magister cum selectis militibus paucis Persarum cohortem suo vexillo insignem offendit: & ejus Comite occiso, Comitis ejusdem caput tulit, & ex auro solido ensem: multis præterea deletis, vivos viginti sex abduxit, inter quos Rhazatis Spathatius repertus, C qui etiam Imperatori renunciavit Rhazatem cum eo congredi velle, sic enim a Chosroe jussum affirmabat, & virorum tria millia ad eum missa, quæ nondum tamen advenissent. His cognitis, Imperator impedimenta præcedere jubet: ipse planitiem pugnæ conserendæ idoneam, priusquam ter mille viri nominati advenirent, & reliquis adjungerentur, mente sollicita investigans sequebatur. Campo ad pugnam apto reperto, exercitum ad allocutionem vocat, & ordines componit. Rhazates pariter cum eumdem locum tenuisset, in tres cuneos totum exercitum distribuit, & in Imperatorem præliaturus se confert. Mensis itaque Decembris die duodecimo, qui Sabbati fuit, certamen commissum: in quo Imperator ante omD nes prosiliens, Persarum ductorem offendit, eumque Dei virtute & Dei Genitricis auxilio prostravit: unde qui prius etiam cum eo pugnam inierant in fugam versi sunt. Imperator iterum in alium sibi occurrentem insiliit: & hunc pariter expugnat, & morti tradit. Tertius tandem eum aggreditur, qui hasta eum ad labrum ferit, & vulnus infligit: Eum tamen Imperator ut & reliquos edomitum necat. Tubis itaque concinentibus pars utraque manus conseruit, & cruento certamine excitato, Imperatoris equus, cui Phalbas, vel Dorcon cognomentum, accepto hastæ icto in femore a peditibus vulneratus est: tot tamen corpore ferro circumvallatus, inflictis etiam ad caput crebrioribus ensium plagis, nullatenus læsus est, E nec plagæ armis vel equo damnum intulerunt. Cadit igitur bello Rhazates, & una Persicorum agminum Ductores tres, & præcipua capita exercitus, qui ipse totus pene deletus est. Romanorum ad quinquaginta deleti, plurimi vulnerati, quorum nonnisi decem objerunt. Prælium ab aurora ad horam usque undecimam commissum. Persarum vexilla viginti octo,

Edit. Paris. pag. 266.

præter ea quæ feruntur fracta & contrita, Romani sustulerunt, & interfectis subinde spoliatis, loricas, cassides, & armorum genus quodvis sibi sumpserunt; uterque vero exercitus duobus tantum sagittarum jactibus a se invicem substitit: prostrata namque non in fugam acta Persarum pars fuit. Romanus porro exercitus alimenta, potumque equis illa nocte subministravit: Persæ autem equites ad ejusdem noctis horam septimam penes interfectorum cadavera stantes; octava tandem ad castra & impedimenta redierunt: quibus secum sublatis, secessu dilapsi, ad asperi salebrosique montis radices trementes ac perterriti applicuerunt. Enses subinde plurimos, zonas auro distinctas, lapides pretiosos, clypeum Rhazatis ex auro solido laminis centum & viginti obductum, thoracem quoque auro conflatum, & Scaramangium, & una caput extulerunt. Brachialia ejus & equilis sella auri purissimo metallo fabrefacta in victorum potestatem venit. Ad hæc Barsamoeses Iberorum, qui Persis Romanisque subsunt, Princeps, vivus captus. Ipso toto die nusquam substitit aut cessavit conflictus. Superiores quidem Romani evaserunt: a Deo tamen solo suppetiæ datæ, & victoria concessa. Porro Imperator animis militum rursus confirmatis, iter Chosroem versus direxit, ut metu ipsi incusso, Sarbarum e Byzantio Chalcedunensi suo mandato revocaret. Die vero Decembris primo supra vicesimum Rhazatem belli periculo elapsum, tribus hominum millibus a Chosroe se adjunxisse, & eum e vestigio sequi Imperator intellexit: quare Ninivem occupat, & prius magnum fluvium Zabam trajicit, quam Chosroes de ejus consiliis percipiat quicquam. Georgius emensis per noctem unicam passuum millibus quadraginta octo, quatuor minoris Zabæ pontes occupavit: repertosque per varia propugnacula Persas cunctos custodiæ militari mancipavit. Igitur Decembris die vigesimo tertio Imperator ad pontes adveniens aquam trajecit, & ad Jesdem domos castra fixit, exercitui a labore dedit inducias, equos itinere defatigatos reficere permisit, & in eodem demum loco Christi natalitiorum celebravit solemnitatem. Chosroes minoris Zabæ pontes a Romanis occupatos ubi intellexit, ad Persicum exercitum, qui Rhazate Duce merebatur, ut quam citissimo cursu contenderent, & Imperatoris trans fluvium itinere præpedito cum eo congrederentur, scribit. Illi festino pede lati minorem Zabam trajecerunt, & per alia deinceps loca Imperatorem prævertentes, eum in metationibus habendis præcedebant. Imperator ad aliud Chosrois Palatium, cui nomen Rusa, digressus, illud funditus evertit. Ne vero ad Tornæ fluminis pontem eum invaderent hostes, verebatur: Verum eo præsente conspecto, relicto mox ponte, in fugam se dedere. Imperator nullo obsistente flumen transgressus, aliud Palatium, Beglali dicebant, reperit. In eo Circum extruxit, & ad solum dejecit. Armeniorum autem Persis cohabitantium nonnulli Imperatorem adeuntes, Chosroem cum elephantis & proprio exercitu ad passuum quinque millia, ubi Palatium Dastagerd vocatum, vulgus locum dicit Barasroth, castra metatum denunciaverunt: Illuc ejus copiæ confluunt omnes, ut te quantocyus opprimant. Illic quippe fluvius profundus & transitu difficilis stri-

Edit. Paris. pag. 267.

σκυλεύσαντες τοὺς νεκροὺς, ἔλαβον τὰ λωρίκια, καὶ τὰς κασσίδας αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ ἅρματα· καὶ ἔμειναν ἀπ᾽ ἀλλήλων ἀπὸ δύο σαγιττοβολῶν. τροπὴ γὰρ οὐ γέγονεν. οἱ δὲ τῶν Ῥωμαίων λαοὶ τῇ νυκτὶ ἐπότισαν καὶ ἐπάγισαν τὰ ἄλογα αὐτῶν. οἱ δὲ καβαλλάριοι Πέρσαι ἵσταντο ἕως ἑβδόμης ὥρας νυκτὸς ἐπάνω τῶν σκηνωμάτων τῶν τεθνεώτων Περσῶν· καὶ τῇ ὀγδόῃ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς ὑπέστρεψαν εἰς τὸ φοσσάτον αὐτῶν, καὶ τοῦτο λαβόντες ἀπῆλθον, καὶ ἀπλήκευσαν εἰς πρόποδα ὄρους τραχεινοῦ πεφοβημένοι. πολλὰ δὲ σπαθία ὁλόχρυσα, καὶ ζώνας διαχρύσους, καὶ μαργαρίτας, καὶ τὸ σκουτάριον τοῦ Ῥαζάτου ὁλόχρυσον ἔλαβον ἔχον πέταλα ρκ´. καὶ τὸ λωρίκιον αὐτοῦ ὁλόχρυσον ἔλαβον, καὶ τὸ σκαραμάγγιν αὐτοῦ ἤνεγκαν σὺν τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ· καὶ τὰ βραχιόλια αὐτοῦ, καὶ ἡ σέλλα αὐτοῦ ὁλόχρυσος· ἐκρατήθη δὲ ζῶν Βαρσαμούσης ὁ ἄρχων τῶν Ἰβήρων τῶν ὑπὸ Περσῶν καὶ Ῥωμαίων γεγονότων. οὐχ ὅτι ἐν ὅλῃ τῇ ἡμέρᾳ ἔσχε στάμα ὁ πόλεμος. ἐνίκησαν δὲ οἱ Ῥωμαῖοι· ἀλλὰ τοῦτο γέγονε μόνῃ τῇ τοῦ Θεοῦ βοηθείᾳ. ὁ δὲ βασιλεὺς θαρσοποιήσας τὸν στρατὸν, κατὰ Χοσρόου ἤλαυνεν, ὅπως τοῦτον φοβήσῃ, καὶ ἀποστείλας προσκαλέσηται τὸν Σάρβαρον ἐκ τοῦ Βυζαντίου τῆς Χαλκηδόνος. τῇ δὲ εἰκοστῇ πρώτῃ Δεκεμβρίου μηνὸς ἔμαθεν ὁ βασιλεὺς, ὅτι ὁ λαὸς τοῦ Ῥαζάτου ἐκ τοῦ πολέμου ἐξηλήσας ἑνώθη τοῖς ὑπὸ Χοσρόου σταλεῖσι τρισχιλίοις, καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω αὐτοῦ. καὶ καταλαβὼν τὴν Νινευὶ, καὶ περάσας ὁ βασιλεὺς τὸν μέγαν ποταμὸν Ζαβᾶν πρὸ τοῦ γνῶναι τὸν Χοσρόην. ἐλάσας δὲ Γεώργιος μίλια μη´. ἐκράτησε τὰς τέσσαρας γεφύρας τοῦ μικροῦ Ζαβᾶ· καὶ εὑρὼν ἐν τοῖς καστελλίοις Πέρσας, τούτους ἐζώγρησε. τῇ δὲ κγ´. τοῦ Δεκεμβρίου μηνὸς φθάσας ὁ βασιλεὺς εἰς τὰς γεφύρας ἐπέρασε, καὶ ἀπλήκευσεν εἰς τοὺς οἴκους τοῦ Ἰεσδέμ· καὶ ἀνέπαυσε τόν τε στρατὸν καὶ τὰ ἄλογα, καὶ ἐποίησε τὴν ἑορτὴν τῆς Χριστοῦ γεννήσεως ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ. γνοὺς δὲ ὁ Χοσρόης ὅτι ἐκράτησαν οἱ Ῥωμαῖοι τὰς γεφύρας τοῦ μικροῦ Ζαβᾶ, ἀπέστειλε πρὸς τὸν Περσικὸν λαὸν τὸν μετὰ τοῦ Ῥαζάτου, ἵνα πολυσπουδάσωσι καὶ προλάβωσι τὸν βασιλέα, καὶ ἀπέλθωσι πρὸς αὐτόν. ἀκούσαντες δὲ αὐτοὶ, καὶ περάσαντες τὸν μικρὸν Ζαβᾶν ἐν ἄλλοις τόποις προεποίησαν τὸν βασιλέα, καὶ ἔμπροσθεν ἐπορεύοντο. καταλαβὼν δὲ ὁ βασιλεὺς ἕτερον παλάτιον τοῦ Χοσρόου, τὸ ἐπιλεγόμενον Ῥουσᾶ, τοῦτο κατέστρεψεν. ὑφωρᾶτο δὲ ὅτι ἐν τῇ γεφύρᾳ τοῦ Τόρνα ποταμοῦ οἱ ἐχθροὶ πολεμεῖν αὐτὸν μέλλουσιν. ἀλλὰ τοῦτο ἰδόντες, καταλείποντες τὴν γέφυραν ἔφυγον. ὁ δὲ βασιλεὺς περάσας ἀκωλύτως κατέλαβεν εἰς ἕτερον παλάτιον, ἐπιλεγόμενον Βεγλαλί. ἐν ταύτῃ καὶ ἱπποδρομίαν ἔκτισε, καὶ τοῦτο κατέστρεψε. τινὲς δὲ τῶν Ἀρμενίων συνόντων τοῖς Πέρσαις ἦλθον πρὸς τὸν βασιλέα· λέγοντες, ὅτι Χοσρόης μετὰ τῶν ἐλεφάντων καὶ τοῦ ἰδίου στρατοῦ ἀπὸ πέντε μιλίων, ἔνθεν τοῦ παλατίου τοῦ ἐπιλεγομένου Δασταγέρδ, εἰς τόπον ἐπιλεγόμενον Βαρασρώθ, ἀπληκευμένος ἐστί. καὶ ἐδήλωσε τὸν στρατὸν ἐκεῖ συναχθῆναι, ἵνα πολεμήσωσί σε. ἔστι γὰρ ἐκεῖ καὶ ποταμὸς δύσβατος, στενὴν γέφυραν ἔχων

καὶ σωώματα πολλὰ ἀπὸ οἰκημάτων, καὶ ῥύακες σαπρόι. ὁ δὲ βασιλεὺς βουλευσάμενος μετὰ τῶν ἀρχόντων ἐκάθισεν ἐν τῷ παλατίῳ Βεκλάλ. εὗρε γὰρ ἐν αὐτῷ ἐν ἑνὶ περιβόλῳ στρουθίωνας σιτευτούς, καὶ ἐν ἄλλῳ περὶ πεντακοσίας δορκάδας σιτευτὰς, καὶ ἐν ἄλλῳ συάγρους ἑκατὸν σιτευτούς· καὶ πάντα ἐδωρήσατο τῷ λαῷ. καὶ τὴν πρώτην τοῦ Ἰανουαρίου ἐποίησαν ἐκεῖσε. εὗρον γὰρ καὶ πρόβατα καὶ χοίρους καὶ βόας, ὧν οὐκ ἦν ἀριθμός. καὶ ἀνεπαύσατο πᾶς ὁ λαὸς ἀπολαύοντες καὶ δοξάζοντες τὸν Θεόν. πιάσαντες δὲ τοὺς νέμοντας τούτους, ἔγνωσαν παρ' αὐτῶν ἀκριβῶς, ὡς Χοσρόης ἀπὸ κγ'. τοῦ Δεκεμβρίου μηνὸς μαθὼν, ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐπέρασε τὴν γέφυραν τοῦ Τορνᾶ, παραχρῆμα ἐκίνησεν ἀπὸ τοῦ παλατίου τοῦ ἐν Δασταγὲρδ. αὐτὸς δὲ δι' ἄλλης ὁδοῦ ἐπῆλθεν εἰς ἄλλο παλάτιον τὸ ἐπιλεγόμενον Βεβδάρχ. καὶ τοῦτο καταστρέψαντες, καὶ πυρὶ παραδόντες ηὐχαρίστουν τῷ Θεῷ τῷ διὰ πρεσβειῶν τῆς Θεοτόκου τοιαῦτα θαυμάσια ποιήσαντι. τίς γὰρ ἤλπιζε Χοσρόην φυγεῖν ἀπὸ προσώπου βασιλέως τῶν Ῥωμαίων ἐκ τῶν ἐν Δασταγὲρδ παλατίων καὶ εἰς Κτησιφῶντα ἀπελθεῖν, ὅπου ἀπὸ εἴκοσι τεσσάρων ἐτῶν οὐκ ἠνέσχετο ἰδεῖν Κτησιφῶντα, ἀλλὰ καὶ ἐν Δασταγὲρδ ἦν τὰ βασίλεια αὐτοῦ; εὑρόντες δὲ οἱ λαοὶ τῶν Ῥωμαίων ἐν τῷ παλατίῳ Δασταγὲρδ τριακόσια βάνδα Ῥωμαίων, ἅπερ ἐν διαφόροις χρόνοις ἔλαβον. εὗρον δὲ καὶ εἴδη ἀπομείναντα ἀλόην πολλὴν, καὶ ξύλα μεγάλης ἀλόης ἀπὸ δέκα καὶ ὀκτὼ λιτρῶν, καὶ μέταξαν πολλήν. πίπερ, καὶ χαρβάσια καμίσια πολλὰ ὑπὲρ τὸ μέτρον· ζάχαρ τε καὶ γιγγίβερ, καὶ ἄλλα εἴδη πολλά. τινὲς δὲ καὶ ἄσημον, καὶ ὁλοσήρικα ἱμάτια, νακόπηκτά τε καὶ * τάπια ἀπὸ βελόνης, καὶ πλῆθος πολὺ, καὶ καλὰ πάνυ, ἅπερ διὰ τὸ βάρος πάντα κατέκαυσαν. καὶ τὰς παπυλεῶνας τοῦ Χοσρόου, καὶ τὰς ἐμβόλους, ὡς ἔστησεν ὅτε ἐν κάμπῳ ἐπλήκευσε, πάντα ἔκαυσαν, καὶ στήλας αὐτοῦ πολλάς· εὗρε δὲ ἐν τούτοις τοῖς παλατίοις στρουθίωνας, καὶ δορκάδας, καὶ συάγρους, καὶ ταῶνας, καὶ φασιανοὺς πλῆθος ἄπειρον· καὶ εἰς τὸ κυνήγιον αὐτοῦ λέοντας, καὶ τίγρεις παμμεγέθεις ζῶντας. προσέφυγον δὲ τῷ βασιλεῖ πολλοὶ ἐκ τῶν αἰχμαλώτων Ἐδεσσηνοὶ, καὶ Ἀλεξανδρεῖς, καὶ ἐξ ἄλλων ἐθνῶν πλῆθος πολύ. ἐποίησε δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ τὴν ἑορτὴν τῶν φώτων ἐν Δασταγὲρδ, εὐφραίνων, καὶ ἀνακτώμενος τόν τε λαὸν, καὶ τὰ ἄλογα, καὶ καταστρέφων τὰ τοῦ Χοσρόου παλάτια κτίσματα ὑπέρτιμα ὄντα, καὶ θαυμαστὰ, καὶ καταπληκτικὰ, ἅπερ ἕως ἐδάφους καθεῖλεν· ἵνα μάθῃ Χοσρόης οἷον πόνον εἶχον Ῥωμαῖοι τῶν πόλεων ἐρημωμένων παρ' αὐτοῦ καὶ πυρπολημένων. ἐκρατήθησαν δὲ καὶ ἐκ τῶν Διαιταρίων τοῦ παλατίου πολλοί. ἐρωτώμενοι δὲ καὶ αὐτοὶ πότε ἀνεχώρησεν ἐκ τοῦ Δασταγὲρδ; ἔφασαν· ὅτι πρὸ ἐννέα ἡμερῶν τοῦ καταλαβεῖν ὑμᾶς, ἀκούσας τὴν παρουσίαν ὑμῶν, κρυπτῶς ἐτρύπησε τὸ τεῖχος τῆς πόλεως πλησίον τοῦ παλατίου· καὶ οὕτω * παρ' ἀκρατητὰ διὰ τῶν κήπων ἐξῆλθεν αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ, καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ διὰ τὸ μὴ γενέσθαι θόρυβον ἐν τῇ πόλει. καὶ οὔτε τὰ στρατεύματα αὐτὸν ἔγνωσαν, οὔτε οἱ ἄρχοντες ἕως ἀπῆλθε πέντε μίλια· καὶ τότε ἐδήλωσεν ἵνα ἐπακολουθήσωσιν αὐτῷ ἐπὶ Κτησι-

* τάπητα

*

A cto ponte superandus, ædificatorum aggerum ruinis angustum per loca habens alveum, & inæquales & incertos plerumque rivos ducens præterfluit. Imperator consultis exercitus optimatibus io Palatin Beclal consedit. In uno siquidem ejus septo struthiones saginatas, & altiles pariter, capras sylvestres, ad quingentas in alio, in tertio demum apros etiam altiles centum reperit: quæ cuncta in exercitum sparsit. Primam itaque Januarii diem ibi castra morata sunt: oves etenim, porcos & boves non facile numerandos invenerunt, quibus fruens exercitus habitis Deo gratiis istic quievit. Captis autem gregum istorum pastoribus, Chosroem jam a mensis Decembris die vigesimo tertio, ubi Imperatorem Tornæ amnis pontem præ- B tergressum agnovit, a Palatio ad Dastagerd sito movisse, didicerunt. Ipse Imperator ad Palatium Bebdarch nomine pervenit: eoque everso & igne devastato, Deo per Dei genitricis preces talia miracula operanti gratias milites referebant. Quis namque Chosroem ab Imperatoris conspectu fugiturum, & relictis Palatiis ad Dastagerd extructis, Ctesiphontem se recepturum sperasset, qui a quatuor & viginti annis Ctesiphontem videre dedignatus in Dastagerd Regiis moram trahere consueverat? Porro in Palatio Dastagerd trecenta signa sive vexilla variis bellis sibi erepta Romanus exercitus offendit. Reperit etiam divitiarum & aromatum species insolitas eo loci derelictas, pluri- C mam nimirum aloen, magnæ aloes ligna decem & octo librarum pondo, & immensam sericorum filorum copiam, piper, carbasinas camisias supra numerum omnem, zaccharum, & zingiber, & aromatum plures species, argentum quoque infectum, holosericas vestes, lectisternia, & acu pictos tapetes, & aliorum hujusmodi congeriem immensam eamque præstantissimam: quam propter pondus, cum secum non valerent distrahere, flammis cunctam absumpserunt. Ad Chosrois tentoria & cortinas porticuum in morem, quas, castris per agros fixis, erigebat, statuasque ejus plurimas cremaverunt. Invenit in Palatiis istis struthiones, dorcadas, apros, pavones, & phasianos ad numerum plane non explicandum: & ve- D natus exercendi gratia leones, & tigrides insolitæ magnitudinis viros. Confugerunt etiam ad Imperatorem multi captivi Edesseni, Alexandrini, aliarumque nationum ingens multitudo. Porro Heraclius festo Luminum in Dastagerd celebrato, exercitum omnem recreavit, & militum equos refecit, diruitque Chosrois Palatia, ædificia sane sumptuosa, admiratione digna, & stupendæ prorsus structuræ, cuncta solo tenus adæquavit: ut quam desolatis, & ferro flammisque devastatis Romanorum urbibus tristitiam incolis ingessisset, Chosroes conjectaretur. Sed & plerique ejus Diætarii capti, qui & ipsi quandonam Dastagerd Chosroes secessisset, interrogati: Ante novem dies, responderunt, percepta prius itineris vestri fama, quam E ipsi appelleretis, civitatis muro, haud ita Regia seposito, latenter persorato, in hunc modum per cratem hortos respicientem, una cum uxore & liberis, ne tumultus in civitate oriretur, se subduxit. Sed neque illius exercitus, donec passuum millibus quinque abfuit, neque optimates ipsi, ejus adverterunt exitum: Tunc enim, ut se Ctesiphontem profectum se-

Edit. Paris. pag. 268.

ἐναυθλεῦσαι τῷ στρατῷ τοῦ Ραζατοῦ, καὶ εἶναι εἰς τὸν Ἀρβᾶ ποταμὸν ἀπὸ ιβ. μιλίων Κτησιφῶντος· καὶ ἐκέλευσεν αὐτοὺς, ἵνα ὅταν περάσῃ τὸν ποταμὸν, κόψωσι τὴν γέφυραν, καὶ τὴν ποντογέφυραν. ὁ δὲ βασιλεὺς τῇ ἑβδόμῃ τοῦ Ἰανουαρίου μηνὸς κινήσας ἐκ τοῦ Δασταγὲρδ, καὶ περιπατήσας τρεῖς ἡμέρας, ἀπλήκευσεν ἀπὸ ιβ. μιλίων τοῦ Ἀρβᾶ ποταμοῦ, ὅπου ἦν τὸ φοσσάτον τῶν Περσῶν, ἐν οἷς εἶχε καὶ διακοσίους ἐλέφαντας. καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Γεώργιον τὸν Τουρμάρχην τῶν Ἀρμενιακῶν, ἵνα ἀπέλθῃ μέχρι τοῦ ποταμοῦ, καὶ καταμάθῃ, εἰ ἔχει πέραμα ὁ Ἀρβᾶς. καὶ εὑρὼν ὅτι ἔκοψαν τὰς γεφύρας, καὶ οὐκ ἔχει πέραμα ὁ Ἀρβᾶς, ὑπέστρεψε πρὸς τὸν βασιλέα. καὶ ἀποκινήσας ὁ βασιλεὺς, ἦλθεν εἰς τὸν Σιάζουρον. καὶ περιήρχετο τὰς χώρας καὶ τὰς πόλεις ὅλον τὸν Φεβρουάριον μῆνα. τῷ δὲ Μαρτίῳ μηνὶ ἐλθὼν εἰς χωρίον λεγόμενον Βαρζὰν, ἐποίησεν ἑπτὰ ἡμέρας. καὶ ἀπέστειλε Μεζέζιον τὸν στρατηγὸν εἰς κοῦρσον· καὶ προσηρρύη αὐτῷ Γουνδαβούνας, ὅς τις χιλίαρχος ἦν τῆς στρατείας Σαρβάρου μετ' ἄλλων πέντε, τριῶν μὲν Κομήτων, δύο δὲ ἀξιωματικῶν· καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς πρὸς τὸν βασιλέα. ὅς τις Γουνδαβούνας ἀναγκαῖα πράγματα τῷ βασιλεῖ ἀπήγγειλε, λέγων· ὅτι ἔφυγεν ὁ Χοσρόης ἀπὸ Δασταγὲρδ, καὶ ἀπῆλθεν ἐν Κτησιφῶντι, καὶ Σελευκείᾳ, ἠσθένησε δυσεντερίᾳ, καὶ ἠθέλησε τὸν ἴδιον Μερδασὰν τὸν τεχθέντα ἐκ τῆς Σιρὲμ στέψαι· καὶ ὅτι ἀντεπέρασε τὸν ποταμὸν πάλιν, καὶ ἐπήγαγε μεθ' ἑαυτοῦ τὸν Μερδασὰν, καὶ τὴν Σιρὲμ, καὶ τὸν ἄλλον αὐτῆς Σαλιαρόν. τὸν δὲ πρωτότοκον αὐτοῦ υἱὸν Σιρόην, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτοῦ εἴασας πέραν τοῦ ποταμοῦ. καὶ γνοὺς Σιρόης, ὅτι τὸν Μερδασὰν θέλει στέψαι, ἐταράχθη· καὶ ἔπεμψε τὸν συγγάλακτον αὐτοῦ πρὸς Γουνδαβουσὰν, δηλώσας αὐτῷ, ὅτι· ἐλθὲ πέραν τοῦ ποταμοῦ, ἵνα συντύχω σοι. ὁ δὲ Γουνδαβουσὰν ἐφοβήθη, διὰ τὸν Χοσρόην, περάσαι. καὶ δηλοῖ αὐτὸν, ὅτι· γράψον μοι διὰ τοῦ συγγαλάκτου σου, εἴ τι θέλεις. καὶ ἔγραψεν αὐτῷ Σιρόης, ὅτι· γινώσκεις ἡ πολιτεία τῶν Περσῶν ἀπώλετο ἐκ τοῦ κακοῦ ἀνθρώπου Χοσρόου, καὶ θέλει στέψαι τὸν Μερδασὰν, καὶ ἐμὲ τὸν πρωτότοκον αὐτοῦ υἱὸν περιεφρόνησε. καὶ ἐὰν λαλάσῃς τὸν στρατὸν, ἵνα δέξωνταί με, καὶ τὰς ῥόγας αὐτῶν ἐπαυξῆσαι ἔχω, καὶ εἰρήνην ποιῶ μετὰ τοῦ βασιλέως τῶν Ῥωμαίων· καὶ καλῶς ἔχομεν ζῆσαι. καὶ σπούδασον μετὰ τοῦ λαοῦ σου, ἵνα ἐγὼ βασιλεύσω· καὶ πάντας ὑμᾶς ἀναβιβάσαι ἔχω, καὶ συγκροτήσω, καὶ κατεξαίρετόν σε. καὶ ὅτι ἐδήλωσα αὐτῷ διὰ τοῦ συγγαλάκτου αὐτοῦ, ὅτι εἴ τι δυνάμαι λαλῆσαι ἔχω τὸν στρατὸν, καὶ μοχθῆσαι. καὶ ὅτι ἐλάλησα εἴκοσι δύο Κόμητας, καὶ ἐποίησα αὐτοὺς τῆς γνώμης μου, καὶ ἄλλους καὶ στρατιώτας πολλούς. καὶ ταῦτα δηλώσας τῷ Σιρόῃ, ἐδήλωσέ μοι· ἵνα τῇ κγʹ. τοῦ Μαρτίου μηνὸς λάβω τοξάτας νεωτέρους, καὶ εἰς τὴν ποντογέφυραν τοῦ Τίγριδος ποταμοῦ ὑπαντήσω αὐτῷ, καὶ λάβωμεν αὐτὸν εἰς τὸν στρατὸν, καὶ κινήσωμεν κατὰ Χοσρόου. καὶ ὅτι μετὰ Σιρόου εἰσὶν καὶ οἱ δύο υἱοὶ τοῦ Σαρβαραζᾶ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Ἐσδὲμ, καὶ ἄλλα πολλὰ ἀρχόντων τέκνα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Ἀρὰμ, πάντες ἐπίλεκτοι· καὶ εἰ μὲν δυνηθῶσιν ἀνελεῖν τὸν Χοσρόην, καὶ καλῶς· εἰ ἀστοχήσωσι, πάντες σὺν Σιρόῃ προσφεύγονται τῷ βασιλεῖ· καὶ ἀπέστειλέ με πρὸς

Ctesiphonte dissitum præfigit, simulque jubet, ut flumine ab eis trajecto, pontem e lapide vel ligno quemlibet solvant & disrumpant. Imperator autem mensis Januarii die septimo e Dastagerd gressu moto, & trium dierum itinere confecto, ad duodecimum ab amne Arba milliarium, quo loci Persarum confluerat exercitus, in quo elephanti ducenti, castra applicuit. Inde Armenicorum agminum Ductorem Georgium, qui fluvium Arbam experiatur, & num vadi commoditatem offerat, exploret, secreto summittit. Is ubi pontes intercisos & ruptos, nullumque in Arba flumine vadum reperit, ad Imperatorem revertitur. Motis inde castris Siazurum Imperator divertit, provincias & urbes toto mense Februario circumire contentus. Mense vero Martio ad oppidum, cognomento Barzam, deflectens, dierum septem moram in eo figit. Mox Mezezium Ducem ad prædam e vicinis agris agens mittit. Ibi Gundabunam qui in Sarbari exercitu Tribuni munus obtinuerat, cum viæ sociis quinque, Comitibus quidem tribus, aliisque præcipua dignitate insignitis duobus offendit, quos omnes ad Imperatorem duxit. Is Gundabunas res omnino necessarias ad Imperatorem retulit: E Dastagerd, inquit, Chosroes fugitivus erupit, & Ctesiphontem, mox inde Seleuciam petiit. Æger viscerum morbo filium Merdasam e Sirem uxore susceptum regia corona redimire meditatus, fluvium retro trajecit, & Merdasam filium, Sirem uxorem, Saliarumque alium ea ea natum, primogenito Siroe, & ejus fratribus, nec non aliis conjugibus trans flumen relictis, secum tulit. Porro Siroes, ubi de fratre lo regem coronando patris consilium comperit, animo commotus, collactaneum suum ad Gundabusam misit, scripsitque in hanc sententiam. Veni trans fluvium: & te alloquar. Gundabusas Chosrois metu transire detrectavit. Solum significat. Scribe per collactaneum tuum, si quid a me exposcis. Rescripsit Siroes. Persarum Remp. nefarii istius hominis Chosrois opera periisse novisti; nunc Merdasam regni corona insignire, me primogenitum omnino contemptui habendum velle, certo scias. Exercitum alloquutus, regem me suscipiat, si volueris, efficies. Ego, si regnum adipiscar, militum stipendia confestim augebo, & cum Romanorum Imperatore mihi pacis fœdus erit: & prospere cuncta succedent. Ut igitur regnum nanciscar, exercitus opera effice: & ut vos, teque velut inter reliquos præcipuum honoribus & opibus augeam, & penes me retineam, nusquam deero. Hæc ille. Ego vero collactanei ejusdem voce usus, retuli. Quod potestas suggerit, ut exercitum in colloquio sollicitem, & tui gratia laborem, polliceor. Jam Comites duos ac viginti alloquutus, ac plures alios milites in meam traxi sententiam. His a me Siroi nunciatis, in adversum ille rescribit. Ut mensis Martii die tertio supra vicesimum, eductis mecum militarium ordinum junioribus, ad Tigridis fluminis ligneum pontem occurram, ut ita mecum in exercitum eum assumam, & in Chosroem moveamus, edixit. Sunt, Imperator, cum Siroe duo Sarbarazæ filii, adest Esdim patre natus, & numerosa multorum nobilium proles, nec non & Aram filius, cuncti armis & sanguine selecti. Et quidem si Chosroem e medio tollere valuerint, prospere & feliciter: Sin a pro-

posito aberrarint, cuncti cum Siroe ipso in acies tuas se recipient, Imperator. In hunc finem Siroes misit me ad te, Domine. Pudet enim illum coram Romanorum Imperatore, qui quondam Chosroi salutis fuit auctor, apparere: impræsentiarum enim ab eo non nisi mala retulit; adeo ut propter fœdum ingrati hominis facinus, neque ego ipse, qui fidem ab Imperatore reportem, onerear. Imperator autem Heraclius Legatum eumdem ad Siroem remittens, custodias reseraret, & vinctos in eis Romanos liberaret, instrueret armis, & cum eis moveret adversus Chosroem, litteris significavit. Imperatoris placito Siroes paret, & captivis custodia expeditis, in Chosroem patrem parricidam arma movet. Chosroes fugere molitus, nec fugæ compos, deprehenditur. Illum brachiis retro actis pedes & collum gravibus catenis onustum, compedibusque toto corpore circumligatum, in Tenebrarum ædem, quam ipse juvenis construxerat, & reponendis in ea divitiis firmiter muniverat, includunt: ibique stricto pane & aqua parce effusa sustentatum fame misere perire parant. Fuit enim istud Sirois in eum pronunciatum. Aurum, quod frustra collegit, propter quod etiam plurimos fame necavit, & orbem ipsum effecit desertum, manducet. Satrapas insuper eum injuriis respersuros & sputis conspurcaturos misit. Adductum etiam ob ejus oculos Merdasam ejus filium, quem nuper regem coronare consiliabatur, interfecit: & reliquos omnes ejus liberos sub ejus conspectum e medio sustulit: omnem denique ejus inimicum, qui modo injuriis, verberibus, & sputis eum lacesseret, ad eum destinarit. His per dies quinque in hunc modum perpetratis, jussit Siroes sagittis confodi: atque ita sensim per lenta & dolorosa tormenta nefandam animam exhalavit. Tum vero Siroes datis ad Heraclium litteris, execrabilis Chosrois necem anunciat: paceque ære & ferro diuturniore cum eo composita, detentos custodiis Christianos, & per universam Persiam captivos, cum Patriarcha Zacharia, & venerandis ac vivificis lignis Hierosolymis, cum olim a Sarbaraza caperetur, sublatis, restituit.

Edit. Paris. pag. 272.

Arabum Princeps Moamed annis novem.

Persarum rex Siroes anno uno regnat.

6119.	619.	18	Persarum rex Siroes anno uno. 15		19	19	9	

Hoc anno pacis fœdere Romanos inter ac Persas firmato, Imperator Theodorum proprium fratrem cum litteris & a rege Persarum Siroe viris delegatis misit, qui Persas Edessæ, in Palæstina, Hierosolymis, & in cæteris Romanorum civitatibus repertos cum pace in Persiam reducerent, & eos absque impedimento vel incommodo per Romanam ditionem pertransire fidam adhiberent operam. Imperator itaque continuos sex annos Persiam bello fatigans, septimo tandem pace parta (velut mystico quodam spectaculo in se se probato) cum ingenti gaudio CP. reversus est. Per sex etenim ex ordine dies cum creaturam omnem Deus absol-

A σὲ, δέσποτα· αἰδεῖται γὰρ τὸν βασιλέα τῶν Ρωμαίων, ὅτι Χοσρόην ἔσωσέ ποτε. νυνὶ δὲ μᾶλλον κακὰ παρ' αὐτοῦ πέπονθε, καὶ ὅτι διὰ τὴν ἐκείνου ἀγνωμοσύνην οὐδὲ ἐμοὶ ἔχει ὁ βασιλεὺς πιστεῦσαι. ὁ δὲ βασιλεὺς Ηράκλειος τοῦτον πάλιν πρὸς Σιρόην ἀποστείλας, ἐδήλωσεν ἀνοῖξαι τὰς φυλακὰς, καὶ τοὺς κατεχομένους ἐν αὐταῖς Ρωμαίους ἐκβάλοι, καὶ δοῦναι αὐτοῖς ὅπλα, καὶ οὕτω κινῆσαι κατὰ Χοσρόου. ὁ δὲ Σιρόης ὑπακούσας τῷ βασιλεῖ, καὶ ἐκβαλὼν τοὺς κατακλείστους, ἐπῆλθε τῷ πατροκτόνῳ πατρὶ Χοσρόῃ. αὐτὸς δὲ φυγὴν δοκιμάσας, καὶ μὴ ἰσχύσας, ἐκρατήθη. τοῦτον δὲ δεσμήσαντες σφοδρῶς σιδηροπέδαις B καὶ ὀπισθάγκωνα, τοῖς τε ποσὶ καὶ τῷ τραχήλῳ βάρη σίδηρα περιέθηκαν, καὶ εἰσάγουσιν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ σκότους, ὃν αὐτὸς ὀχυρώσας ἐκ νέας κτίσας εἰς ἀπόθεσιν χρημάτων, καὶ ἄρτον πενιχρὸν τούτῳ διδόντες καὶ ὕδωρ, ἐλιμαγχόνουν· ἔφη γὰρ ὁ Σιρόης· ὅτι τὸν χρυσὸν φάγῃ, ὃν συνήγαγε μάτην, δι' ὃν πολλοὺς ἐλιμαγχόνησε, καὶ τὸν κόσμον ἠρήμωσεν. ἀπέστειλε δὲ πρὸς αὐτὸν τοὺς σατράπας ὑβρίζειν καὶ ἐμπτύειν αὐτόν. καὶ ἀγαγὼν τὸν Μερδασὰν τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ὃν ἐβούλετο στέψαι, ἐνώπιον αὐτοῦ ἔσφαξε· καὶ πάντα τὰ λοιπὰ τέκνα αὐτοῦ ἐνώπιον αὐτοῦ ἀνεῖλε· καὶ πάντα ἐχθρὸν αὐτοῦ ὑβρίζειν, καὶ τύπτειν, καὶ ἐμπτύειν αὐτόν. ἐν πέντε δὲ ἡ- C μέραις τοῦτο ποιήσαντες ἐκέλευσεν ὁ Σιρόης τοῦτον τόξοις ἀνελεῖν, καὶ οὕτω κατὰ μικρὸν ἐν δεινοῖς παρέδωκε τὴν πονηρὰν αὐτοῦ ψυχήν. τότε ὁ Σιρόης γράφει πρὸς Ηράκλειον, διαγγελιζόμενος αὐτῷ τὴν τοῦ μιαροῦ Χοσρόου ἀναίρεσιν· καὶ εἰρήνην ἀσπαστὴν πρὸς αὐτὸν ποιησάμενος, πάντας τοὺς ἐν φρουραῖς Χριστιανοὺς, καὶ τοὺς ἐν Περσίδι πάσῃ αἰχμαλώτους παρέδωκεν αὐτῷ, σὺν τῷ Πατριάρχῃ Ζαχαρίᾳ, σὺν τοῖς τιμίοις καὶ ζωοποιοῖς ξύλοις τοῖς ἐξ Ιερουσαλὴμ ληφθεῖσι ὑπὸ Σαρβαραζᾶ, ὅτε τὴν Ιερουσαλὴμ παρέλαβεν.

Αράβων ἀρχηγὸς Μωαμὲδ ἔτη θ'.

Περσῶν βασιλεὺς Σιρόης ἔτος α'.

ϛριθ'.	χιθ'.	ιη'	α'		ιθ'	ιθ'	θ'	

Τούτῳ τῷ ἔτει εἰρήνης γενομένης μεταξὺ Περσῶν καὶ Ρωμαίων, ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Θεόδωρον τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφὸν μετὰ γραμμάτων καὶ ἀνθρώπων Σιρόου τοῦ βασιλέως Περσῶν, ὅπως τοὺς ἐν Εδέσσῃ, καὶ Παλαιστίνῃ, E καὶ Ιεροσολύμοις, καὶ ταῖς λοιπαῖς πόλεσι Ρωμαίων Πέρσας μετὰ εἰρήνης ἀποστρέψωσιν ἐν Περσίδι, καὶ ἀβλαβῶς παρέλθωσι τὴν τῶν Ρωμαίων γῆν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐν ἓξ ἔτεσι καταπολεμήσας τὴν Περσίδα, ἐν ἑβδόμῳ εἰρηνεύσας μετὰ χαρᾶς μεγάλης ἐπὶ ΚΠ. ὑπέστρεψε μυστικήν τινα θεωρίαν ἐν τούτῳ πληρώσας. ἐν γὰρ ἓξ ἡμέραις πᾶσαν τὴν κτίσιν δημιουργήσας ὁ Θεὸς τὴν ἑβδόμην ἀναπαύσεως ἡμέραν ἐκά-

ἐκάλυσεν· ὕπο δὲ αὐτὸς ἐν τοῖς ἓξ χρόνοις πολλοὺς πόνους ἀγωνίσας, τῷ ἑβδόμῳ ἔτει μετ' εἰρήνης καὶ χαρᾶς ἐν τῇ πόλει ὑποστρέψας ἐπαύσατο. ὁ δὲ λαὸς τῆς πόλεως τὴν ἔλευσιν αὐτοῦ μαθόντες, ἀκατασχέτῳ πόθῳ πάντες εἰς τὴν Ἱερείαν ἐξῆλθον εἰς συνάντησιν αὐτοῦ, σὺν τῷ Πατριάρχῃ, καὶ Κωνσταντίνῳ βασιλεῖ καὶ υἱῷ αὐτοῦ, βαστάζοντες κλάδους ἐλαιῶν καὶ λαμπάδας, εὐφημοῦντες αὐτὸν μετὰ χαρᾶς καὶ δακρύων. προσελθὼν δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ περιπλακεὶς αὐτῷ, ἔβρεξαν ἀμφότεροι τὴν γῆν τοῖς δάκρυσι. τοῦτο θεασάμενος ὁ λαὸς πάντες εὐχαριστηρίους τῷ Θεῷ ὕμνους ἀνέπεμπον· καὶ ὑπο λαβόντες τὸν βασιλέα σκιρτῶντες εἰσῆλθον ἐν τῇ πόλει.

Ἀράβων ἀρχηγὸς Μουαμὶδ ἔτη θ'.

Περσῶν βασιλεὺς Ἀδεσὴρ μῆνας ἑπτά.

A visset, septimum quieti consecravit diem: sic iste annis sex perpetuis laboribus exantlatis, septimo demum cum pace & lætitia Urbem repetens quiere potitus est. Populus autem Usbis adventu Imperatoris cognito, impotenti ejus desiderio motus ad Hieriam cum Patriarcha, & Constantino Imperatore ejus filio effusus, prælatis olivarum ramis & lampadibus, lætitiæ vocibus, & una simul lachrymis venientem prosequutus excepit. Accedens autem filius ad pedes ejus procidit, mutuoque se se complexati, terram lachrymarum imbre rigaverunt: Quo viso universus populus hymnos gratiæ Deo cecinerunt: exceptoque demum Imperatore cum gaudio & tripudiis Urbem ingressi sunt. B

Edit Paris. pag. 273.

Arabum Princeps Muamed annis novem.

Persarum rex Adeser mensibus septem regnat.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἀπάρας ὁ βασιλεὺς ἅμα τῷ ἔαρι ἀπὸ τῆς βασιλευούσης πόλεως ἐπὶ τὰ Ἱεροσόλυμα ἐπορεύετο, ἀπαγαγὼν τὰ τίμια καὶ ζωοποιὰ ξύλα τοῦ ἀποδοῦναι τῷ Θεῷ τὴν εὐχαριστίαν. ἐλθόντι δὲ αὐτῷ ἐν Τιβεριάδι κατηγόρησαν οἱ Χριστιανοὶ Βενιαμίν τινα ὀνόματι, ὡς κακοποιοῦντα αὐτούς. ἦν γὰρ ἐνούσιος σφόδρα. καὶ ὑπεδέξατο τὸν βασιλέα, καὶ τὸν στρατὸν αὐτοῦ. ὁ δὲ βασιλεὺς κατέκρινεν αὐτὸν, λέγων διὰ ποίαν αἰτίαν κακοποιεῖς τοὺς Χριστιανούς; ὁ δὲ εἶπεν ὡς ἐχθροὺς τῆς πίστεώς μου. ἦν γὰρ Ἰουδαῖος. ὁ δὲ βασιλεὺς νουθετήσας, καὶ πείσας ἐβάπτισεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Εὐσταθίου Νεαπολίτου Χριστιανοῦ ὄντος, καὶ αὐτοῦ ὑποδεξαμένου τὸν βασιλέα. εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ ἀποκαταστήσας Ζαχαρίαν τὸν Πατριάρχην, καὶ τὰ τίμια καὶ ζωοποιὰ ξύλα εἰς τὸν ἴδιον τόπον, καὶ πολλὰ εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ, ἀπήλασεν Ἑβραίους ἀπὸ τῆς ἁγίας πόλεως, κελεύσας μὴ ἔχειν αὐτοὺς ἐξουσίαν ἀπὸ τριῶν μιλίων τῆς ἁγίας πόλεως πλησιάζειν. καταλαβὼν δὲ τὴν Ἔδεσσαν ἀπέδωκε τὴν ἐκκλησίαν τοῖς ὀρθοδόξοις ὑπὸ Νεστοριανῶν κατεχομένην ἀπὸ Χοσρόου. καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν Ἱεράπολιν, ἀκούσας ὅτι Σιρόης τέθνηκεν ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς, Ἀδεσὴρ δὲ ὁ τούτου υἱὸς τὴν βασιλείαν τῶν Περσῶν παρέλαβε, τούτῳ δὲ μῆνας ἑπτὰ κρατήσαντος τῆς ἀρχῆς ἐπανέστη αὐτῷ Σαρβαραζᾶς, καὶ τοῦτον πατάξας, ἐβασίλευσε τῶν Περσῶν μῆνας δύο. τοῦτον δὲ ἀνελόντες οἱ Πέρσαι Βοράνην κατέστησαν εἰς βασιλέα τὴν θυγατέρα Χοσρόου, ἥτις ἐκράτησε τὴν βασιλείαν Περσῶν μῆνας ἑπτά. ταύτην διεδέξατο Ὁρμίσδας ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν διωχθεὶς, καὶ γέγονεν ὁ βασιλεία τῶν Περσῶν ὑπὸ τοὺς Ἄραβας μέχρι τῆς σήμερον.

Ἀράβων ἀρχηγὸς Μυαμὲδ ἔτο θ'.

Hoc anno ineunte vere Heraclius Imperator, venerandis & vivificis lignis secum latis, Regina civitate solvens Hierosolymam Deo grates persoluturus perrexit. Ubi Tiberiadem advenit, Christiani Beniamin quemdam nomine, ceu gravia ipsis damna inferre solitum, apud eum criminati sunt. Erat enim vir supra modum divitiis potens: quare Imperatoris totiusque exercitus sumptibus pendendis solus ipse satis extitit. Imperator itaque criminis eum damnaturus: Quam ob causam, inquit, injuria Christianos prosequeris? Respondet ille. Quod fidei meæ hostes existant. Judaica quippe superstitione tenebatur. Imperator autem admonitum, & de religione Christiana instructum in Eustathii Neapolitæ domo (Christianum se hic profitebatur, & Imperatorem pariter susceperat) eum baptismo tingi providit. D Imperator deinde Hierosolymam ingressus, Patriarcha Zacharia sedi suæ restituto, & venerandis vivificisque lignis loco suo redditis, debitas grates Deo persolvit, Hebræosque a sancta civitate jussit exulare, nec nisi supra tertium ab ea lapidem ad eamdem accedendi fecit ipsis potestatem. Edessam profectus, Ecclesiam sub Chosrois temporibus a Nestorianis occupatam Orthodoxis restituit. Cum Hierapolim venisset, Siroem Persarum regem obiisse, & Adeser ejus filium Persarum regnum consequutum intellexit. In eum post imperii mensem septimum Sarbarazas rebellavit, & Principe deleto Persis imperavit menses duos. Eo sublato Boranem E Chosrois filiam in regem sibi Persæ præfecere: quæ regnum administravit menses septem. Huic successit Hormisdas, qui demum a Saracenis solio depulsus est: ac tandem Persicum regnum Arabibus subjectum est, & in hanc usque diem sub ipsis remansit.

Arabum Princeps Muamed annis novem.

Edit. Paris. pag. 274.

Anni mundi 6121.	Divinæ Incarn. 621.	Rom. Imp. Heraclius annis 31.	Persarum rex Hormisdas annis 18.		Constant. Episc. Sergius annis 29	Hierosol. Episc. Zacharias annis 22.	Alexand. Episc. Georgius annis 14.
		20	1		20	21	13

Κόσμου ἔτη ϛρκα'.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτη χκα'.	Ῥωμ. βασιλ. Ηρά-κλειος ἔτη λα'.	Περσ. βασ. Ορμί-σδας ἔτ. ιη'.		ΚΠ. ἐπίσκ. Σέρ-γιος ἔτη κθ'.	Ιεροσ. ἐπίσκ. Ζαχα-ρίας ἔτη κβ'.	Αλεξ. ἐπίσκ. Γεώρ-γιος ἔτ. ιδ'.
		α'	α'		κα'	κα'	ιγ'

Hoc anno, cum Imperator adhuc Hierapoli moraretur, Athanasius Jacobitarum Patriarcha, vir vafer & perniciosus, ut ex innata sibi vafritie sunt Syri omnes, ad eum accessit: motisque cum Imperatore de fide sermonibus, si modo Synodum Chalcedonensem vellet admittere, Patriarcham Antiochiæ se constiturum Heraclius promisit. Is enunciatis in Christo naturis duabus, hæresim ad tempus simulans, propositam Synodum probavit, & recepit. Tum vero de operatione & voluntatibus Imperatorem interrogavit: Quales asserere deceat, geminas an unicam? Imperator inusitata sibi vocum novitate implicatus, Sergio CP. Episcopo scribit. Is Cyrum Phasidos Episcopum ad se accersitum interrogat, & in unicam voluntatem & actionem pariter unicam consentire reperit. Sergius etenim, ceu patria Syrus, & Jacobitis parentibus ortus, unam physicam volendi actionem, unamque operationem in Christo confessus, & scripto testatus est. Imperator utriusque ad invicem comparata sententia, concordem eis postmodum invenit Athanasium. Ibi namque unam ponendam naturam, ubi una operatio asseritur, illi probe notum. Interim Imperator opinionibus istiusmodi instructus, utriusque mentem Joanni Papæ Romano scriptis significat. Ille eorum hæresim proscribit. Georgio vero Alexandriæ Antistite viris erepto, Cyrus in Episcopatu sufficitur, qui Theodoro Pharan Episcopo adjunctus, aqua male tinctam unionem illam, unam nimirum & eamdem in Christo operationem commentus est, & tradidit scripto. His ita ordine gestis, in probrum & dedecus maximum Chalcedonensis Synodus, quinimmo universa Ecclesia prolabitur. Gloriabantur siquidem inde Jacobitæ & Theodosiani palam jactantes, se non quidem cum Chalcedone, at Chalcedonem secum doctrina communicare, & una operatione admissa, unicam quoque Christi naturam docere. Ea tempestate Sophronius Hierosolymorum Episcopus instituitur, qui congregatis, quibus præerat, Episcopis, Monotheliticum dogma condemnavit, Synodicaque acta Sergio CP. & Joanni Romæ Episcopo per epistolas transmisit. His auditis, Heraclius pudore afficitur, &, quæ admiserat quidem noluit rescindere, nec quo probro onerabatur, pati. Tum igitur præclarum aliquod invenisse ratus, Edictum ita vocatum, quo neque unica, neque geminæ Christi operationes assererentur, promulgavit: quod ubi Severi sectatores legere, Ecclesiam Catholicam per popinas & balnea impiis sermonibus traducebant: Qui hucusque Nestorii sensum sequuti Chalcedonitæ, nuper resipuerunt, & veritatem amplexati, per unius operationis positionem, in unam nobiscum Christi naturam asserendam convenere: at nunc demum eo, quem recte tenebant, sensu damnato, utrumque amiserunt, dum neque unam, neque duas in Christo confitentur naturas. Post Sergii vero obitum,

pag. 275.

Τούτῳ τῷ ἔτει τοῦ βασιλέως Ἡρακλείου ὄντος ἐν τῇ Ἱεραπόλει, ἦλθε πρὸς αὐτὸν Ἀθανάσιος ὁ Πατριάρχης τῶν Ἰακωβιτῶν, δεινὸς ἀνὴρ καὶ κακοῦργος τῇ τῶν Σύρων ἐμφύτῳ κακουργίᾳ, καὶ κινήσας πρὸς τὸν βασιλέα περὶ πίστεως λόγους, ὑπισχνεῖτο αὐτῷ Ἡράκλειος εἰ τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον ὑποδέξηται, Πατριάρχην αὐτὸν ποιεῖν Ἀντιοχείας. ὁ δὲ ὑποκριθεὶς ὑπεδέξατο τὴν σύνοδον, ὁμολογήσας τὰς δύο ἐν Χριστῷ φύσεις· ἠρώτησέ τε τὸν βασιλέα περὶ τῆς ἐνεργείας, καὶ τῶν θελημάτων, τὸ πῶς δεῖ ταῦτα λέγειν ἐν Χριστῷ διπλᾶ, ἢ μοναδικά; ὁ δὲ βασιλεὺς ξενοφωνηθεὶς, γράφει πρὸς Σέργιον ΚΠ. προσκαλεῖται δὲ καὶ Κῦρον τὸν τοῦ Φάσιδος ἐπίσκοπον, καὶ τοῦτον ἐρωτήσας, εὗρεν αὐτὸν ὁμοφωνοῦντα εἰς ἓν θέλημα, καὶ τὴν μίαν ἐνέργειαν. Σέργιος γὰρ, ἅτε Συρογενὴς, καὶ γονέων Ἰακωβιτῶν ὑπάρχων, μίαν φυσικὴν θέλησιν, καὶ μίαν ἐνέργειαν ἐν Χριστῷ ὡμολόγησε, καὶ ἔγραψεν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀμφοτέρων στοιχήσας τὴν βουλὴν, εὗρε καὶ τὸν Ἀθανάσιον συμφωνοῦντα αὐτοῖς. ἐγίνωσκε γὰρ ὅτι ἔνθα ἐνέργεια εἴρηται, ἐκεῖ καὶ μία φύσις γνωρίζεται. βεβαιωθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς ἐν τούτῳ γράφει πρὸς Ἰωάννην τὸν Πάπαν Ῥώμης ἀμφοτέρων τὴν γνῶσιν. ὁ δὲ οὐ κατεδέξατο αὐτῶν τὴν αἵρεσιν. Γεωργίου δὲ Ἀλεξανδρείας τελευτήσαντος, ἀποστέλλεται Κῦρος ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας, καὶ ἑνωθεὶς Θεοδώρῳ τῷ ἐπισκόπῳ τῆς Φαρὰν, ἐποίησε τὴν ὑδροβαφῆ ἐκείνην ἕνωσιν, μίαν καὶ αὐτὴν γράψαντες ἐν Χριστῷ φυσικὴν ἐνέργειαν. τούτων δὲ οὕτω παρακολουθησάντων εἰς μέγα ὄνειδος ἡ σύνοδος Χαλκηδόνος, καὶ ἡ καθολικὴ ἐκκλησία περιέπεσε. κατεκαυχῶντο γὰρ οἱ Ἰακωβῖται, καὶ οἱ Θεοδοσιανοὶ φάσκοντες, ὅτι οὐχ ἡμεῖς τῇ Χαλκηδόνι, ἀλλ' ἡ Χαλκηδὼν μᾶλλον ἡμῖν ἐκοινώνησε, διὰ τῆς μιᾶς ἐνεργείας μίαν ὁμολογήσασα φύσιν Χριστοῦ. ἐν τούτοις Σωφρόνιος χειροτονεῖται ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων, καὶ συναθροίσας τοὺς ὑπ' αὐτῷ ἐπισκόπους τὸ Μονοθέλητον δόγμα ἀνεθεμάτισε, καὶ συνοδικὰ Σεργίῳ τῷ Κωνσταντινουπόλεως, καὶ Ἰωάννῃ τῷ Ῥώμης ἀπέστειλεν. ἀκούσας δὲ ταῦτα Ἡράκλειος ᾐσχύνθη, καὶ καταλῦσαι μὲν τὰ οἰκεῖα οὐκ ἠθέλησε, καὶ πάλιν τὸν ὀνειδισμὸν οὐχ ὑπέφερε. τότε δὴ, ὡς μέγα τι νομίζων ποιεῖν, ἐκτίθεται τὸ λεγόμενον ἴδικτον, περιέχον, μήτε μίαν, μήτε δύο ἐνεργείας ὁμολογεῖν ἐν Χριστῷ, ὅπερ ἀναγνόντες οἱ τὰ τοῦ Σεβήρου φρονοῦντες ἐπὶ καπηλείων καὶ βαλανείων διέσυρον τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν, λέγοντες· πρώην μὲν τὰ Νεστορίου φρονοῦντες οἱ Χαλκηδονῖται, ἀνένηψαν, ἐπιστρέψαντες εἰς τὴν ἀλήθειαν, ἑνωθέντες ἡμῖν διὰ μιᾶς ἐνεργείας εἰς τὴν μίαν τοῦ Χριστοῦ φύσιν. νῦν δὲ καταγνόντες τοῦ καλῶς ἔχοντος, ἀπώλεσαν ἀμφότερα, μήτε μίαν, μήτε δύο ἐν Χριστῷ ὁμολογοῦντες. μετὰ δὲ τελευτὴν τοῦ Σεργίου, Πύρρος τὸν θρόνον Κωνσταντινουπόλεως διεδέξατο, ὅς τις τὰ δογματισθέντα ὑπὸ Σερ-

γίου καὶ Κύρου ἀσεβῶς ἐκράτει. τοῦ δὲ Ἡρακλείου τελευτήσαντος, καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου βασιλεύσαντος, Πύῤῥος σὺν τῇ Μαρτίνῃ φαρμάκῳ τοῦτον ἀνεῖλε, καὶ βασιλεύει Ἡρακλεωνᾶς ὁ τῆς Μαρτίνης υἱός. ἡ δὲ σύγκλητος καὶ ἡ πόλις Πύῤῥον, ὡς ἀσεβῆ, σὺν τῇ Μαρτίνῃ, καὶ τῷ υἱῷ αὐτῆς ἐξώρισαν· καὶ βασιλεύει Κώνστας, ὁ Κωνσταντίνου υἱός, καὶ χειροτονεῖται Παῦλος ΚΠ. ἐπίσκοπος, καὶ αὐτὸς αἱρετικός. Ἰωάννης δὲ ὁ Ῥώμης ἐπίσκοπος συναθροίσας σύνοδον ἐπισκόπων, τὴν τῶν Μονοθελητῶν αἵρεσιν ἀνεθεμάτισεν. ὁμοίως δὲ καὶ ἐν Ἀφρικῇ, καὶ Βυζακίῳ, καὶ Νουμιδίᾳ, καὶ Μαυριτανίᾳ, διάφοροι ἐπίσκοποι συναθροισθέντες, τοὺς Μονοφυσίτας ἀνεθεμάτισαν. Ἰωάννου δὲ τοῦ Ῥώμης κοιμηθέντος, Θεόδωρος χειροτονεῖται Πάπας ἀντ' αὐτοῦ. Πύῤῥος δὲ τὴν Ἀφρικὴν καταλαβὼν, συνοψίζεται τὸν ἁγιώτατον Ἀββᾶν Μάξιμον, τὸν αἰδέσιμον ἐν Μοναχικοῖς κατορθώμασι, καὶ τοῖς ἐκεῖσε ὀρθοδόξοις ἱεράρχαις, οἵ τινες αὐτὸν ἐλέγξαντες, καὶ πείσαντες πρὸς τὸν Πάπαν Θεόδωρον ἀπέστειλαν ἐν τῇ Ῥώμῃ. καὶ λίβελλον ὀρθοδοξίας ἐπιδεδωκὼς τῷ Πάπᾳ, ἐδέχθη ὑπ' αὐτοῦ. τῆς Ῥώμης δὲ ὑποχωρήσας, καὶ ἐν Ῥαβέννῃ ἐλθὼν, ὡς κύων ἐπὶ τὸν ἴδιον ἐξέραμα ὑπέστρεψε. τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ Πάπας Θεόδωρος, τὸ πλήρωμα τῆς ἐκκλησίας συγκαλέσας καὶ τὸν τάφον τοῦ κορυφαίου καταλαμβάνων, αἰτήσας τὸ θεῖον ποτήριον, ἐκ τοῦ ζωοποιοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ ἐπιστάξας, τῇ ἰδίᾳ χειρὶ καθαίρεσιν Πύῤῥου καὶ τῶν κοινωνούντων αὐτῷ ποιεῖται. Πύῤῥου δὲ τὴν Κωνσταντινούπολιν καταλαβόντος, καὶ Παύλου ἀποθανόντος, οἱ τολμηροὶ ἑτερόδοξοι τὸν Πύῤῥον πάλιν τῷ θρόνῳ Κωνσταντινουπόλεως ἐγκατέστησαν. Θεοδώρου δὲ τοῦ Πάπα τελευτήσαντος, Μαρτῖνος ὁ ἁγιώτατος χειροτονεῖται ἐν Ῥώμῃ. καταλαβόντος δὲ καὶ Μαξίμου ἀπὸ Ἀφρικῆς ἐν Ῥώμῃ, καὶ τὸν Πάπαν Μαρτῖνον πρὸς ζῆλον ἐξάψαντος, σύνοδον ρν'. ἐπισκόπων συναθροίσαντες, Σέργιον καὶ Πύῤῥον, Κῦρον, καὶ Παῦλον ἀνεθεμάτισαν· τὰς δὲ δύο θελήσεις καὶ ἐνεργείας Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐτράνωσαν, καὶ ἐκήρυξαν τῷ ἐννάτῳ ἔτει βασιλείας τοῦ Κώνσταντος τοῦ ἐγγόνου Ἡρακλείου ἰνδικτιῶνι η'. ὅς τις μαθὼν, καὶ θυμῷ πλησθεὶς, τόν τε ἅγιον Μαρτῖνον, καὶ Μάξιμον ἐνέγκας ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ βασανίσας, ἐξορίᾳ παρέπεμψεν ἐν Χερσωνιτικοῖς κλίμασι· πολλοὺς δὲ καὶ τῶν Ἑσπερίων ἐπισκόπους ἐτιμωρήσατο. μετὰ δὲ τὴν ἐξορίαν Μαρτίνου Ἀγάθων χειροτονεῖται Πάπας Ῥώμης, ὅς τις κινηθεὶς ζήλῳ Θεοῦ, σύνοδον ἱερὰν καὶ αὐτὸς συναθροίσας, τὴν τῶν Μονοθελητῶν αἵρεσιν ἀπεκήρυξε τὰς δύο θελήσεις καὶ ἐνεργείας τρανώσας. οὕτω δὲ καὶ τῆς ἐκκλησίας τότε ὑπό τε τῶν βασιλέων καὶ τῶν δυσσεβῶν ἱερέων ταραττομένης, ἀνέστη ὁ ἐρημικὸς Ἀμαλὴκ τύπτων ἡμᾶς τὸν λαὸν τοῦ Χριστοῦ, καὶ γίνεται πρώτη φορὰ πτῶσις τοῦ Ῥωμαϊκοῦ στρατοῦ, ἡ κατὰ τὸ Γαβιθὰν λέγω, καὶ Ἱερμουχὰν, καὶ τὴν ἄθεσμον αἱματοχυσίαν. μεθ' ἣν αἱ Παλαιστινῶν, καὶ Καισαρέων, καὶ Ἱεροσολύμων ἁλώσεις, εἶτα ὁ Αἰγύπτιος ὄλεθρος,

Pyrrhus CP. sedem excepit, qui Sergio & Cyro temere assertam, mordicus & impie retinuit. Heraclio tandem fatis functo, Constantinum ejus filium imperii successorem Pyrrhus & Martina, quo ad Heracleonam Martinæ filium imperii dignitas devolveretur, veneno sustulerunt: Senatusque subinde & Urbis plebs Pyrrhum, ceu sacrilegum & impium, cum Martina & ejus filio abrogavit & expulit: Constans autem Constantini filius imperium adipiscitur, & Paulus etiam ipse Hæreticus in CP. thronum subvehitur. Joannes autem Romæ Episcopus convocata Episcoporum Synodo, Monothelitarum sectam inflicto anathemate damnavit: Similiter in Africa, & Byzacio, per Numidiam, & Mauritaniam varii Episcopi in unum collecti, Monophysitas, unam nimirum Christi naturam docentes, diris perstrinxerunt. Defuncto vero Joanne Romæ Episcopo, Theodorus in ejus locum Papa sufficitur. Pyrrhus autem in Africam profectus, mutuis sanctissimi Abbatis Maximi Monasticorum institutorum observantia conspicui familiaritate & conspectibus usus, & in Pontificum divinam religionem spirantium consessum admissus, ab eis acerrime reprehensus, ut ad Papam Theodorum se conferat, eorum hortatibus impellitur. Is ita Romam transmissus, tradito sanæ rectæque doctrinæ libello, a Pontifice suscipitur. At Roma digressus, cum Ravennam appulisset, ad vomitum, canis instar, reversus est. Id ubi Theodorus Papa rescivit, universo Ecclesiæ conventu convocato, ad Coryphæi Apostolorum sepulchrum astans, calice afferri jusso, ex vivifico Christi sanguine stillam excutiens, Pyrrhi, cæterorumque, qui cum eo communicarent, abrogationem & condemnationem propria manu exaravit. Pyrrhus subinde CP. delatus Paulo defuncto, ab audacioribus variæ vanæque fidei propugnatoribus in CP. thronum restitutus. Theodoro Papa morte sublato, Martinus sanctissimus Pontifex Romanus eligitur. Tum vero Maximus ex Africa Romam transfretatus, Martini Papæ sanctum in Deum ardorem accendit: qui centum & quinquaginta Episcoporum Synodo celebrata, Sergium, & Pyrrhum, Cyrum, & Paulum anathemate perculerunt: geminas vero Christi Dei nostri voluntates & operationes, clarius expositas promulgaverunt nono Constantis imperantis anno, indictione octava. Constans Heraclii nepos, his auditis, furore percitus, sanctissimum Martinum, & Maximum CP. adduci jussit, eosque tormentis excruciatos in exilium deportari ad Chersonesi plagas, & multos insuper Occidentalium Episcoporum suppliciis affici. Martino demum in exilium pulso, Agatho Romanus Papa instituitur, qui & ipse sincero in Deum fervore motus, sacram Synodum convocat, & duabus voluntatibus & operationibus assertis, Monothelitarum hæresim condemnat. Ecclesia sub id tempus ab Imperatoribus & impiis Sacerdotibus agitata, Deserti incola Amalec, commune plebis Christianæ flagellum emersit; & auditur prima vice Romani exercitus clades, ea, dico, quæ ad Gabitham, & Jermucham contigit, nefanda omnino Christiani sanguinis effusio: quam Palæstinarum, Cæsariensium, & Hierosolymorum devastationes sequutæ sunt, tum vero Ægyptiaci dominii jactura, & mediterranearum re-

Edit. Paris. pag. 276.

gionum, insularumque, & universæ Romanæ ditionis captivitas, ac insuper in Phœnicia integra & communis exercitus classisque Romanæ strages, & omnis Christiani populi Christianæque provinciæ vastitas; quorum finis nullus fuit, donec Ecclesiæ persecutor in Daphnes balneo in Sicilia infeliciter occisus fuit.

καὶ καθεξῆς τῶν μεσογείων, καὶ νήσων, καὶ πάσης Ῥωμανίας αἰχμαλωσία, καὶ ἐν Φοινίκῃ παντελὴς τοῦ Ῥωμαϊκοῦ στρατοῦ τε, καὶ στόλου ἀπώλεια, καὶ πάντων τῶν Χριστιανικῶν λαῶν, καὶ τόπων ἐρημώσεις, ἥτις οὐκ ἐπαύσατο, ἄχρις ἂν ὁ τῆς ἐκκλησίας διώκτης ἐν Σικελίᾳ κακῶς ἀνῃρέθη ἐν βαλανείῳ τῆς Δάφνης.

Anni mundi 6122.	Divinæ Incarn. an. 622.	Rom. Imp. Heraclius annis 31.	Arabum Mamed annis 9.		C.P. Episc. Sergius annis 29.	Hierosol. Episc. Zacharias annis 22.	Alexand. Episc. Georgius annis 14.
		21	9		22	23	12.

Κόσμου ἔτη ςρκβ'.	Τῆς θείας σαρ. χκβ'.	Ῥωμ. βασιλ. Ἡράκλειος ἔτη λα'.	Ἀράβων ἀρχηγ. Μουάμεδ ἔτ. θ'.		ΚΠ. ἐπίσκ. Σέργιος ἔτη κθ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ζαχαρίας ἔτη κβ'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Γεώργιος ἔτ. ιδ'.
		κα'	θ'		κβ'	κβ'	ιβ'

Hoc anno Muamed Saracenorum Dux, & Pseudopropheta, Abubachar cognato suo successore designato, mortuus est: ex quo omnes extimuere. Hebræi vero jam diu in seductionem inducti, sub adventum ejus expectatum ab ipsis eum esse Christum arbitrabantur: adeo ut nonnulli inter eos spectatissimi, Moysis Dei inspectoris legibus relictis, ad eum se conferentes, quam prædicavit religionem acceptarent. Erant numero decem, qui facinus hujusmodi perpetraverunt, qui ad cædis ejus diem ipsi adhæserunt. Cameli vero carnes eo degustare conspecto, quem arbitrabantur eum non esse decreverunt: quid autem agerent, hærebant dubii: at cum ejus superstitionem deserere misselli verereotur, nefanda in Christianos moliri edocentur: interim societatem cum eo tenuere. Cæterum necesse omnino videtur hic de ejus origine aliquid attexere. Is ea præclarissima tribu duxit originem, ea Ismaele nimirum filio Abraham. Nizarus quippe Ismaelis pronepos pater istorum omnium prædicatur. Hic filios duos suscepit, Mundarum, & Arabiam. E Mundaro Curasus, Isus, Themimes, & Asadus, & incogniti alii processerunt. Isti omnes Madianitarum deserti incolæ extiterunt, & in teotoriis habitantes, per eam regionem armenta pascebant. Sunt etiam iis interiores ab eorum tribu omnino alieni, Jectan nimirum posteri, dicti Amanitæ, qui etiam Homeritæ vocantur. Quidam vero ex eis cum camelis mercaturam exercent. At cum memoratus Muamed orphanus & rei familiaris egestatem sustineret, ei visum est, ad mulierem quamdam oppido divitem gentilem suam cognomento Chadigam se conferre, ut operam suam illi locaret, ad camelos pascendos, mercaturamque ea iis in Ægyptum & Palæstinam exerceret. Paulatim vero liberiore ejus utens consuetudine, ut erat vidua, se in gratiam ejus insinuavit, adeo ut uxorem ipsam duxerit, ejusque camelos universamque substantiam fecerit suam. Profectus autem in Palæstinam, cum Judæis & Christianis versabatur: & quædam de sacris eorum scriptis venatus est. Porro cum morbo comitiali laboraret; uxor virum eo aliquando correptum animadvertens, gravem inde concepit dolorem, quod nobilis ipsa, tali viro non solum pauperi, sed etiam comitiali infirmitate affecto conjuncta esset. Is autem eam delinire comminiscitur hujusmodi verbis. Angeli cognomento Gabrielis visio mihi manifestatur: cujus aspectum ipsa ferre ferre non valens, mentia deliquium pa-

Edit. Paris. pag. 277.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἀπεβίω Μουάμεδ ὁ τῶν Σαρακηνῶν ἀρχηγὸς καὶ ψευδοπροφήτης, προχειρισάμενος Ἀβουβάχαρ συγγενῆ αὐτοῦ. καὶ πάντες ἐφοβήθησαν. οἱ δὲ πεπλανημένοι Ἑβραῖοι ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς παρουσίας αὐτοῦ ἐνόμισαν αὐτὸν εἶναι τὸν παρ' αὐτοῖς προσδοκώμενον Χριστόν· ὡς καί τινας τῶν προὐχόντων αὐτῶν προσελθεῖν αὐτῷ, καὶ δέξασθαι τὴν αὐτοῦ θρησκείαν, καὶ ἀφῆσαι τὴν τοῦ θεόπτου Μωσέως. ἦσαν δὲ τῷ ἀριθμῷ δέκα οἱ τοῦτο πεποιηκότες, καὶ σὺν αὐτῷ διῆγον ἄχρι τῆς σφαγῆς αὐτοῦ. θεωρήσαντες δὲ αὐτὸν ἐσθίοντα ἀπὸ καμήλου, ἔγνωσαν, ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτός, ὃν ἐνόμισαν, καὶ ἠπόρουν τί πράξαι, καὶ ἀφῆσαι αὐτοῦ τὴν θρησκείαν δειλιῶντες οἱ τάλανες, διδάσκουσιν αὐτὸν ἀθέμιτα καθ' ἡμῶν Χριστιανῶν· καὶ διῆγον σὺν αὐτῷ. ἀναγκαῖον δὲ ἡγοῦμαι διηγήσασθαι περὶ τῆς τούτου γενεᾶς· οὗτος μιᾶς γενικωτάτης φυλῆς κατήγετο ἐξ Ἰσμαήλ, υἱοῦ Ἀβραάμ. Νίζαρος γὰρ ὁ τοῦ Ἰσμαὴλ ἀπόγονος πατὴρ πάντων αὐτῶν ἀναγορεύεται. οὗτος γεννᾷ υἱοὺς δύο, Μουδάρον, καὶ Ἀράβιον. Μουδάρος γεννᾷ Κούρασον, καὶ Ἴσον, καὶ Θεμίμην, καὶ Ἀσαδὴν, καὶ ἄλλους ἀγνώστους. οὗτοι πάντες ᾤκουν τὴν Μαδιανίτιν ἔρημον, καὶ ἐν αὐτῇ ἐκτηνοτρόφουν, ἐν σκηναῖς κατοικοῦντες. εἰσὶ δὲ ἐνδότεροι αὐτῶν, μὴ ὄντες τῆς φυλῆς αὐτῶν, ἀλλὰ τοῦ Ἰεκτὰν, οἱ λεγόμενοι Ἀμανῖται, τοῦτ' ἔστιν Ὁμηρῖται. ἐπραγματεύοντο δέ τινες αὐτῶν ἐν ταῖς καμήλοις αὐτῶν. ἀπόρου δὲ καὶ ὀρφανοῦ ὄντος τοῦ προειρημένου Μουάμεδ, ἔδοξεν αὐτῷ εἰσελθεῖν πρός τινα γυναῖκα πλουσίαν συγγενῆ αὐτοῦ οὖσαν ὀνόματι Χαδίγαν, μισθωτὸν ἐπὶ τὸ καμηλεύειν, καὶ πραγματεύεσθαι ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ Παλαιστίνῃ. κατ' ὀλίγον δὲ παῤῥησιασαμένου εἰσῆλθε τῇ γυναικὶ χήρᾳ οὔσῃ, καὶ ἔλαβεν αὐτὴν γυναῖκα· καὶ ἔσχε τὰς καμήλους αὐτῆς καὶ τὴν ὕπαρξιν. ἐρχόμενος δὲ ἐν Παλαιστίνῃ συνανεστρέφετο Ἰουδαίοις τε, καὶ Χριστιανοῖς. ἐθηρᾶτο δὲ παρ' αὐτῶν τινὰ γραφικά. ἔσχε δὲ πάθος ἐπιληψίας. καὶ νοήσασα ἡ τούτου γυνὴ, σφόδρα ἐλυπεῖτο, ὡς εὐγενὴς οὖσα, καὶ τῷ τοιούτῳ συναφθεῖσα, οὐ μόνον ἀπόρῳ ὄντι, ἀλλὰ καὶ ἐπιληπτικῷ. ἐπιχειρεῖ δὲ αὐτὸς θεραπεῦσαι αὐτὴν, οὕτω λέγων. ὅτι ὀπτασίαν τινὰ ἀγγέλου λεγομένου Γαβριὴλ θεωρῶ, καὶ μὴ ὑποφέρων

τὴν τούτου θέαν, ὀλιγωρῶ καὶ πίπτω. αὐτὴ δὲ ἔχουσα μοναχόν τινα διὰ κακοπιστίαν ἐξόριστον ἐκεῖσε οἰκοῦντα, ἀνήγγειλεν αὐτῷ πάντα, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀγγέλου. κἀκεῖνος θέλων πληροφορῆσαι αὐτὴν, εἶπεν αὐτῇ. ὅτι ἀλήθειαν εἴρηκε· καὶ γὰρ οὗτος ὁ ἄγγελος ἐκπέμπεται πρὸς πάντας προφήτας. αὐτὴ δὲ πρώτη δεξαμένη τὸν λόγον τοῦ ψευδαββᾶ, ἐπίστευσεν αὐτῷ, καὶ ἐκήρυξεν ἄλλαις γυναιξὶν ὁμοφύλοις αὐτῆς προφήτην αὐτὸν εἶναι. καὶ οὕτως ἐκ γυναικῶν ἀλθεν καὶ εἰς ἄνδρας· πρῶτον εἰς Ἀβυβάχαρον, ὃν καὶ διάδοχον κατέλιπε. καὶ ἐκράτησεν ἡ αἵρεσις αὐτοῦ τὰ μέρη τῆς Αἰθρίβου διὰ πολέμου τὸ ἔσχατον· πρῶτον μὲν κρυπτῶς ἔτη δέκα, καὶ διὰ πολέμου ὁμοίως δέκα, καὶ φανερῶς ἐννέα. ἐδίδαξε τοὺς ἑαυτοῦ ὑπηκόους, ὅτι ὁ ἀποκτείνων ἐχθρὸν, ἢ ἀπὸ ἐχθροῦ ἀποκτεινόμενος, εἰς παράδεισον εἰσέρχεται. τὸν δὲ παράδεισον σαρκικῆς βρώσεως, καὶ πόσεως, καὶ μίξεως γυναικῶν ἔλεγε· ποταμόν τε οἴνου, καὶ μέλιτος, καὶ γάλακτος, καὶ γυναικῶν οὐ τῶν παρόντων, ἀλλ᾽ ἄλλων, καὶ τὴν μίξιν πολυχρόνιον, καὶ διαρκῆ τὴν ἡδονήν· καὶ ἄλλα τινὰ ἀσωτίας, καὶ μωρίας μεστά· συμπαθεῖν δὲ ἀλλήλοις, καὶ βοηθεῖν ἀδικουμένοις.

Ἐν αὐτῷ δὲ τῷ ἔτει, ἰνδικτιῶνι τετάρτῃ, μηνὶ Νοεμβρίῳ ἑβδόμῃ, ἐγεννήθη Ἡρακλείῳ ἐν τῇ ἀνατολῇ Δαβὶδ ὁ υἱὸς αὐτοῦ· τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ καὶ Ἡράκλειος ἐτέχθη υἱὸς Ἡρακλείου τοῦ μικροῦ τοῦ καὶ Κωνσταντίνου υἱοῦ Ἡρακλείου τοῦ μεγάλου. καὶ ἐβαπτίσθη ἐν Βλαχέρναις ὑπὸ Σεργίου Πατριάρχου τῇ ε'. ἰνδικτιῶνι μηνὶ Νοεμβρίῳ τρίτῃ.

[illegible]	[illegible]	ζ'	Ἀραβ. ἀρχηγ. Ἀβουβάχαρος ἔτη γ'. α'		κγ'	Μωδ. Ἱεροσ. ἐπίσκοπος ἔτη β'. α'	ιγ'	

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπανέστησαν Πέρσαι κατ᾽ ἀλλήλων, καὶ ἐπολέμησαν ἑαυτούς. ἐν αὐτῷ δὲ τῷ καιρῷ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰνδῶν πέμπει συγχαρίκια τῷ Ἡρακλείῳ ἐν τῇ Περσῶν νίκῃ μαργαρίτας καὶ λίθους τιμίους ἱκανούς. ἦν δὲ ἀποπλευτήσας ὁ Μουαμὲδ, ὃς ἦν στήσας τέσσαρας Ἀμηραίους τοῦ πολεμεῖν τοὺς ἐκ Ἀράβων γένους Χριστιανούς· καὶ ἦλθον κατέναντι Μουχέων κώμῃ λεγομένῃ, ἐν ᾗ ὑπῆρχε Θεόδωρος ὁ Βικάριος θέλοντες ἐπιρρῖψαι κατὰ τῶν Ἀράβων τῇ ἡμέρᾳ τῆς εἰδωλοθυσίας αὐτῶν. μαθὼν δὲ τοῦτο ὁ Βικάριος παρά τινος Κορασινοῦ, Κουταβᾶ λεγομένου, συνάγει πάντας τοὺς στρατιώτας τῶν φυλακῶν τῆς ἐρήμου, καὶ ἀκριβωσάμενος παρὰ τοῦ Σαρακηνοῦ τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ὥραν, ἐν ᾗ ἔμελλον ἐπιρρίπτειν αὐτοῖς, αὐτὸς ἐπιρρίψας αὐτοῖς ἐν τῷ χωρίῳ ἐπὶ λεγομένῳ Μαθοὺς ἀποκτείνει τρεῖς Ἀμηραίους, καὶ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ. ἐξῆλθε δὲ εἷς Ἀμηρᾶς ὁ Χάλεδος, ὃν λέγουσι μάχαιραν τοῦ Θεοῦ. ἦσαν δέ τινες τῶν πλησίον Ἀράβων λαμβάνοντες παρὰ τῶν βασιλέων ῥόγας μικρὰς πρὸς τὸ φυλάξαι τὰ στόμια τῆς ἐρήμου. ἐν αὐτῷ δὲ τῷ καιρῷ ἦλθε τὶς εὐνοῦχος διδοὺς τὰς ῥόγας τῶν στρατιωτῶν, καὶ ἐλθόντες οἱ Ἄραβες κατὰ τὸ ἔθος λαβεῖν τὴν ῥόγαν αὐτῶν,

A tior, & concido. Illa cum ad manum Monachum quemdam haberet, ob pravos in fidem sensus relegatum, & istic morari consuetum, hominem consulit, cuncta viri secreta denunciat, ac ipsius Angeli nomen. Is cum mulieri rem plane persuasam vellet, dixit ei. Verum enunciavit: Iste quippe Angelus ad omnes Prophetas destinatur. Ipsa itaque cæteris prior Pseudabbatis verbis credula viro deinceps adhibuit fidem, ac inter alias fœminas contribules eum Prophetam esse disseminavit: & hoc pacto a fœminis in viros res propagata est, ante alios vero ad Abubacharum, quem ille postea successorem reliquit. Obtinuitque ea Hæresis in partibus Æthribi, postremo tandem bello; primum quidem occulte, annos decem disseminata; tum vero armorum B vi annos pariter decem; ac tandem aperta concione annos novem. Porro subditos ita edocuit: Qui interfecerit inimicum, vel ab inimico interfectus fuerit, in Paradisum admittetur. Paradisum vero quo corporalis cibi, & potus, & fœminarum commixtionis sit usus, ipse asseruit: Fluvium item mellis fore, vini, & lactis, fœminarumque usum, non quales fluxum exhibet sæculum, sed præstantiorum, diuturnam commixtionem, & permanentem stantemque voluptatem, aliaque id genus luxus & dementiæ plena. Præterea ut sui invicem misericordia moverentur, & injuriam passis opem ferrent edixit.

Edit. Parif. pag. 278.

Eodem quoque anno, indictione quarta, mensis Novembris die septimo, Heraclio in Oriente degenti David filius natus est. Eodem quoque die Heraclius Heraclii junioris Constantini dicti filius, magni Hera-C clii nepos in lucem venit: & a Patriarca Sergio mensis Novembris die tertio, quinta indictione, lustrali unda initiatus fuit in Blachernis.

[illegible]	[illegible]	22	Arabum Dux Abubacharus an. 3. 1		23	Hier. Episc. Modestus annis 2. 1	13	

Hoc anno Persæ in invicem tumultuati intestinis bellis mutuo sese confecere. Sub id vero tempus munera gratulantis animi testimonia, ob partam ab Heraclio de Per-D sis victoriam, Indorum rex misit: unionum videlicet ac lapidis pretiosi copiam non contemnendam. Jam ante Muamed fato extinctus fuerat, qui debellandis ex Arabum genere Christianis Ameræos quatuor instituit. Illi ad vicum, cui Mucheorum nomen, in quo Theodorus Vicarius sedem fixerat, accedunt; qua die prophanos suos ritus exequerentur in Arabes impressionem facere consiliati. At Vicarius ea de re per Corasinum, cognomento Cutabam certior factus, cunctis militibus deserti custodiæ ac præsidiis deputatis in unum collectis, nec non de die & hora qua irrumpere meditabantur diligentius a Saraceno edoctus, ipse ad pagum vulgo Mothus E dictum ex Ameræis tres & exercitum copiosum delet. Unus autem Ameræus Chaledus nomine, quem etiam Dei gladium vocabant, evasit. Cæterum cum ex Arabibus juxta positis nonnulli defendendis Eremi faucibus exigua stipendia referre solerent: Venit ea tempestate Eunuchus non nemo stipendia militibus erogaturus: & ut Arabes pro more sibi consueto stipendium accepturi venissent; asperis ver-

pag. 279.

bis adegit. Dominus noster, inquiens, militibus stipendia vix solvit, quanto minus canibus istis distribuet? Arabes ita male accepti ad contribules suos se recepere, eosque inde adduxerunt ad agrum Gazæ, quæ ad ipsas deserti fauces contra Sinæum montem sita opibus quamplurimis abundat.

A ἀδνοῦχος ἀπεδίωξεν αὐτὰς, λέγων· ὅτι ὁ δεσπότης μόγις τοῖς στρατιώταις δίδωσι ῥόγας, πόσῳ μᾶλλον τοῖς κυσὶ τούτοις; θλιβέντες οὖν οἱ Ἄραβες ἀπῆλθον πρὸς τὰς ὁμοφύλους, καὶ αὐτοὶ ὡδήγησαν αὐτὰς ἐπὶ τὴν χώραν Γάζης στόμιον οὖσης τῆς ἐρήμου κατὰ τὸ Σιναῖον ὄρος πλουσίαν σφόδρα.

Persarum rex Hormisdas annis undecim.

Περσῶν βασιλεὺς Ὁρμίσδας ἔτη ια'.

Anni mundi 6124.	Divinæ Incarn. 624.	Rom. Imperat. Heraclius annis 31.	Arabum Dux Abubacharus annis 3.		Constant. Episc. Sergius annis 29.	Hierosol. Episc. Modest. annis 2.	Alex. Episc. Georgius annis 13.	
		23	2		24	2	14	

B

Κόσμου ἔτ. ϛρκδ'.	Τῆς θείας σαρκ. χκδ'.	Ῥωμ. βασ. Ἡράκλειος ἔτη λα'.	Αράβ. ἀρχηγ. Ἀβουβάχαρος ἔτη		Κωνσ. ἐπίσκ. Σέργιος ἔτη κθ'.	Ἱεροσο. ἐπίσκ. Μόδεστος ἔτη β'.	Ἀλεξ. ἐπίσκ. Γεώργιος ἔτη ιδ'.	
		κγ'	β'		κδ'	β'	ιδ'	

Hoc anno Abubacharus Duces quatuor, ut præfatus sum, misit; qui ab Arabibus deducti, Heram & universam Gazæ regionem cepere, quæ versus montem Sinæum Deserti fauces occupat. Quibus cum Sergius tandem aliquando Cæsarea urbe Palæstinæ cum paucis adeo militibus obviam procurrisset, certamine inito, ipse primus cum cæteris militibus, qui trecenti omnino erant, cæsus est. Quare ipsi ingenti præda parta, pluribusque captivis abactis insigni victoria potiti, domum reversi sunt.

Eodem etiam anno terræ motus in Palæstina contigit: Signumque in cælo meridiem versus visum est, Docitem a Trabis forma vocant: quod Arabum imperium portendebat: duravitque dies triginta, a meridie ad Septentrionem usque exporrectum, & gladii formam præseferebat.

Τούτῳ τῷ ἔτει πέμψας Ἀβουβάχαρος δ'. ὁδηγηθέντες, ὡς προέφην, ἦλθον καὶ ἔλαβον τὴν Ἡραν καὶ πᾶσαν χώραν Γάζης, στόμιον οὖσης τῆς ἐρήμου κατὰ τὸ Σιναῖον ὄρος. μόγις δέ ποτε ἐλθὼν ἀπὸ Καισαρείας Παλαιστίνης Σέργιος σὺν στρατιώταις ὀλίγοις καὶ συμβαλὼν πόλεμον, κτείνεται πρῶτος σὺν τοῖς στρατιώταις τριακοσίοις οὖσιν· καὶ πολλοὺς αἰχμαλώτους λαβόντες, καὶ λάφυρα πολλά, ὑπέστρεψαν μετὰ λαμπρᾶς νίκης.

Αὐτῷ δὲ τῷ χρόνῳ σεισμὸς ἐγένετο κατὰ τὴν Παλαιστίνην· καὶ ἐφάνη σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ κατὰ

C μεσημβρίαν, ὁ λεγόμενος δοκίτης, προμηνύων τὴν τῶν Ἀράβων ἐπικράτησιν· ἔμεινε δὲ ἐπὶ ἡμέρας τριάκοντα διατείνων ἀπὸ μεσημβρίας ἕως Ἄρκτου. ἦν δὲ ξιφοειδής.

					Hierosoly. Episc. Sophronius annis 3.	Alexand. Episc. Cyrus annis 10.	
		24	3	25	1	1	

				K.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Σωφρόνιος ἔτη γ'.	Ἀντ. ἐπίσκοπος Κῦρος ἔτη ι'.	
		κδ'	γ'	κε'	α'.	α'	

Hoc anno Abubacharus duobus annis & dimidio principatu occupato extinctus est: tum vero tyrannidem Umarus obtinet, qui Bostram & plures alias civitates expugnavit: & ad Gabetha usque penetravit. Theodorus autem Imperatoris Heraclii frater cum iis conserta pugna victus est: & ad Imperatorem Edessam rediit. Imperator Ducem alium Baanem nomine præficit, & Theodorum Sacellarium & ambos, cum armata multitudine adversus Arabes instruit. Is Emesam profectus, obviam Saracenorum agmen habuit: quibus deletis, Ameræ principatu fungentem, & reliquos universos Damascum usque fugat: ibique ad Bardanesium amnem castra fixit. Heraclius porro quasi rebus in desperatis Syria relicta, & venerandis lignis Hierosolyma asportatis, CP. recessit. Baanem vero Damasco Emesam reverti jubet: atque etiam Theodorum Sacellarium qui quadraginta millium militum aciem ducebat. Isti Emesa Damascum usque prosequuntur Arabes.

Edit. Paris. pag. 280.

Persarum rex Hormisdas annis undecim regnat.

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἀβουβάχαρος τελευτᾷ ἀμηρεύσας δύο

D ἥμισυ ἔτη· καὶ παραλαμβάνει τὴν ἀρχὴν Οὔμαρος, ὃς παραλαμβάνει Βόστραν τὴν πόλιν μετὰ καὶ ἄλλων πόλεων. ἀπεδήμησαν δὲ μέχρι τῶν Γαβιθᾶ. τούτοις συμβαλὼν Θεόδωρος ὁ τοῦ βασιλέως Ἡρακλείου ἀδελφὸς ἡττήθη, καὶ πρὸς τὸν βασιλέα ἐν Ἐδέσσῃ ἔρχεται. ὁ δὲ βασιλεὺς προχειρίζεται ἕτερον στρατηγὸν ὀνόματι Βαάνην, καὶ Θεόδωρον Σακελλάριον μετὰ μεγάλης δυνάμεως πέμπει κατὰ Ἀράβων· παραγενόμενος δὲ εἰς τὴν Ἔμεσαν συναντᾷ πλῆθος Σαρακηνῶν, καὶ ἀποκτείνας αὐτὰς, καὶ τὸν ἀμηρεύοντα αὐτῶν καὶ τοὺς λοιποὺς ἀπελαύνει ἕως Δαμασκοῦ. κἀκεῖσε παρὰ τὸν Βαρδανήσιον ποταμὸν παρεμβάλλει. Ἡράκλειος δὲ τὴν Συρίαν καταλιπὼν, ὡς ἀπελπίσας, ἄρας καὶ τὰ τίμια ξύλα ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ

E ἐπὶ τὴν ΚΠ. ἀπῄει. Βαάνην δὲ ἀπὸ Δαμασκοῦ εἰς Ἔμεσαν κελεύει στρέφεσθαι, καὶ Θεόδωρον Σακελλάριον ἔχοντα στρατὸν χιλιάδας μ'. καὶ διώκουσιν Ἄραβας ἀπὸ Ἐμέσης ἕως Δαμασκοῦ.

Περσῶν βασιλεὺς Ὁρμίσδας ἔτη ια'.

Κόσμου ἔτη ϛρκϛ'.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτ. χκϛ'.	Ρωμ. Βασιλ. Ηράκλειος ἔτη λα'.	Αράβ. ἀρχηγ. Οὔμαρος ἔτη ιβ'.		ΚΠ. ἐπίσκ. Σέργιος ἔτη κθ'.	Ιεροσ. ἐπίσκ. Σωφρόνιος ἔτη γ'.	Αλεξ. ἐπίσ. Κῦρος ἔτη ι'.	
		κε'	ε'		κϛ'	β'	β'	

Anni mundi 6126.	Divinæ Incarn. 626.	Rom. Imp. Heraclius annis 31.	Arabum Dux Umarus annis 12.		Constant. Episc. Sergius annis 29.	Hierosol. Episc. Sophronius annis 3.	Alex. Episc. Cyrus annis 10.	
		25	5		26	2	2	

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐστράτευσαν οἱ Σαρακηνοὶ τὴν Ἀραβίαν ἐπὶ τὰ μέρη Δαμασκοῦ πλῆθος ὄντες ἄπειρον. Βαάνης δὲ μαθὼν πρὸς τὸν βασιλικὸν Σακελλάριον ἀποστέλλει, ἵνα καταλάβῃ ἐν τάχει μετὰ τοῦ στρατοῦ εἰς βοήθειαν αὐτοῦ, διὰ τὸ πλῆθος εἶναι τοὺς Ἄραβας. κατέλαβε δὲ ὁ Σακελλάριος πρὸς Βαάνην· καὶ ἀπάραντες ἀπὸ Ἐμέσης συναντῶσι τοῖς Ἄραψι, καὶ συμβολῆς γενομένης τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ, ἥτις ἦν τρίτη τῆς ἑβδομάδος, κγ'. τοῦ Ἰουλίου μηνὸς, ἡττῶνται οἱ περὶ τὸν Σακελλάριον. στασιάσαντες οἱ τοῦ Βαάνου, Βαάνην προχειρίζονται βασιλέα, καὶ Ἡράκλειον ἀπεκήρυξαν. τότε οἱ περὶ τὸν Σακελλάριον ὑπεχώρησαν, καὶ οἱ Σαρακηνοὶ εὑρόντες ἄδειαν, συμβάλλουσι πόλεμον. ἀνέμου δὲ πνεύσαντος κατὰ Ῥωμαίων νότου, μὴ δυνηθέντες ἀντιπροσωπῆσαι ἐχθροῖς διὰ τὸν κονιορτὸν ἡττῶνται. καὶ ἑαυτοὺς βάλλοντες εἰς τὰς στενόδους τοῦ Ἱερμοχθοῦ ποταμοῦ ἐκεῖ ἀπώλοντο ἄρδην. ἦσαν δὲ ἀμφοτέρων στρατηγῶν χιλιάδες τεσσαράκοντα. τότε οἱ Σαρακηνοὶ κινήσαντες, λαμπρῶς ἐπὶ τὴν Δαμασκὸν ἔρχονται, καὶ ταύτην παραλαμβάνουσι, καὶ τὰς χώρας τῆς Φοινίκης, καὶ οἰκίζονται ἐκεῖ. καὶ στρατεύουσι κατ' Αἰγύπτου. κατηγορεῖται δὲ ὁ Κῦρος ἐπὶ τοῦ βασιλέως, ὡς τὸ χρυσίον τῆς Αἰγύπτου τοῖς Σαρακηνοῖς* παραδόντος. καὶ ἀποστείλας μετ' ὀργῆς τοῦτον μετεπέμψατο. Μανουὴλ δέ τινα Ἀρμένιον τῷ γένει ἐκπέμπει Αὐγουστάλιον. πληρωθέντος δὲ τοῦ χρόνου οἱ τῶν Σαρακηνῶν πράκτορες παρεγένοντο τοῦ λαβεῖν τὸ χρυσίον. ὁ δὲ Μανουὴλ ἀπράκτους αὐτοὺς ἐξελαύνει, λέγων· ὅτι οὐκ εἰμὶ ἐγὼ Κῦρος ἄοπλος, ἵνα τέλος ὑμῖν παράσχω· ἀλλὰ ἔνοπλος ἐγώ εἰμι. τούτων δὲ ἀπελθόντων εὐθέως ὁπλίζονται οἱ Σαρακηνοὶ κατ' Αἰγύπτου· καὶ συνάψαντες μετὰ Μανουὴλ πόλεμον, ἀπελαύνουσι τοῦτον. αὐτὸς δὲ μετ' ὀλίγων τινῶν εἰς Ἀλεξάνδρειαν διασώζεται. τότε οἱ Σαρακηνοὶ ἐφορολόγησαν. ἀκούσας δὲ Ἡράκλειος τὰ πραχθέντα ἀποστέλλει Κῦρον πρὸς τὸ πεῖσαι αὐτοὺς ἀναχωρῆσαι τῆς Αἰγύπτου τῷ πρώτῳ στοιχήματι· καὶ ἀπελθὼν ὁ Κῦρος εἰς τὴν παρεμβολὴν τῶν Σαρακηνῶν ὑπεραπελογεῖτο, ὡς ἀναίτιος ὢν τῆς παραβάσεως, καὶ εἰ βούλοιντο τὴν προτέραν συμφωνίαν ὅρκοις βεβαιῶσαι. πρὸς τούτοις οἱ Σαρακηνοὶ οὐκ ἐπείσθησαν λέγοντες τῷ ἐπισκόπῳ. δύνῃ τοῦτον τὸν παμμεγέθη στύλον καταπιεῖν; ὁ δὲ εἶπεν. οὐκ ἐνδέχεται. οἱ δὲ εἶπον. οὐδὲ ἡμῖν ἐνδέχεται ἀναχωρῆσαι τῆς Αἰγύπτου ἔτι.

Περσῶν βασιλεὺς Ὁρμίσδας ἔτη ια'.

Hoc anno Saraceni copiarum pene immensarum exercitu collecto irruptionem in Arabiam juxta Damasci agrum fecere. Eo cognito, Baanes Imperialem Sacellarium, ut cum universis copiis in auxilium suum acceleret, per litteras monet: Erat quippe Arabum innumerus exercitus. Ambo Emesa solventes, Arabibus occurrunt: præliumque commissum est ipso primo die, qui fuit hebdomadis tertius, Julii vero mensis tertius ac vicesimus, quo Sacellarii acies omnino profligata. Baanis vero milites, Baane in Imperatorem subvecto, Heraclium respuunt. Sub id tempus Sacellarii copiæ castris discessere, qua occasione Saracenis oblata, prælium ab eis conseritur. Validis autem flatibus in Romanorum faciem vento noto spirante, motoque & alato per aerem pulvere, ipsam hostibus in prælio dare non valebant: succumbunt eam ob rem, & prælio cedunt: tum vero seipsos in Jermochthæ fluminis angustias præcipitantes, illic omnes fere periere. Aderant utrique Duci copiæ hominum quadraginta millium numerum constantes. Saraceni motis inde castris, Damascum bene composito exercitu aggrediuntur, & capiunt, nec non Phœniciæ provincias, in quibus proprias sibi sedes constituunt: & mox in Ægyptum expeditionem moliuntur. Interim Cyras apud Imperatorem accusatur, quod Ægypti opes Saracenis dedisset. Imperator ira incensus, misit qui ipsum accerseret; & Manuelem quemdam Armenum genere delegavit Augustalem. Evoluto temporis spatio, Saracenorum exactores colligendo auri stipendio adfuere: quos Manuel re infecta cum hujusmodi verbis a se abegit. Non sum ego Cyrus ille inermis, qui tributum vobis pendam; adsum armis haud leviter instructus. Reversis exactoribus Saraceni in Ægyptum armantur: & prælio cum Manuele conserto, fugæ eum se dedere cogunt. Ipse paucis comitibus Alexandriam se recipit. Exinde Saraceni tributum Ægypto imposuerunt. Heraclius accepto rerum gestarum nuncio Cyrum mittit, ut relicta Ægypto initis prioribus conditionibus starent, Saracenis suadeat. Cyrus Saracenorum castra profectus primæ in se hujus infractionis crimen deprecatur: deinde priora pacta de novo jurejurando obfirmaturum, si ita ipsis videatur, promittit. His Episcopi verbis Saraceni se suaderi non permiserunt: idcirco, Potes, inquiunt ingentem hanc columnam devorare? Qui cum id fieri minime posse dixisset, responderunt. Neque ullo modo fieri, ut Ægypto excedamus.

Persarum rex Hormisdas annis undecim regnat.

Edit. Paris. pag. 281.

Anni mundi 6125.	Divinæ Incarn. 625.	Rom. Imperat. Heraclius annis 31.	Arabum Dux Umarus annis 12.		Constant. Episc. Sergius annis 27.	Hierosoly. Episc. Sophronius annis 3.	Alexand. Episc. Cyrus annis 10.
		26	2		27	3	8

A

Κόσμου ἔτη ςρκε'.	Τῆς θείας σαρκ. χκε'.	Ῥωμ. βασ. Ἡράκλειος ἔτη λα'.	Ἀράβ. ἀρχηγ. Οὔμαρος ἔτη ιβ'.		Κωνσ. ἐπίσκ. Σέργιος ἔτη κζ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Σωφρόνιος ἔτη γ'.	Ἀλεξ. ἐπίσκοπος Κῦρος ἔτη ι'.
		κε'	β'		κζ'	γ'	γ'

Hoc anno Umarus in Palæstinam suscepit expeditionem: & obsidione per annos duos ad sanctam civitatem continuata, tandem fide data eam in potestatem accepit. Sophronius autem Hierosolymorum Antistes fidem ab eo pro totius Palæstinæ incolumitate acceperat. Umarus itaque cilicinis camelorum vestibus iisque laceris & sordidis opertus, & hypocrisim plane diabolicam pietatis velamine ostentans sanctam civitatem ingreditur, & mox templum a Salomone constructum, in impietatis & blasphemiæ oratorium illud conversurus, sibi ostendi postulavit. Hoc cum Sophronius vidisset: Hæc est vere, inquit, abominatio desolationis a Propheta Daniele prænunciata, quæ modo stat in loco sancto: Multaque simul lachrymarum copia insignis ille pietatis propugnator Christianam gentem deflebat. Intra templi igitur septa dum ille moraretur, precibus apud eum agebat Patriarcha, ut acceptam a se sindonem ac vestem indueret. Quam cum assumere detrectasset: Episcopus vix exoravit, ut ista gestaret donec solita indumenta lavarentur: & propriis resumptis, statim ista Sophronio restituit. In ea rerum calamitate Sophronius præclaris verbis & gestis Hierosolymorum Ecclesiam olim amplificans, de Heraclio, & Monothelitarum ipsi addictorum pravitatibus & commentis, deque Sergio & Pyrrho confutatis, clarissima trophæa referens, defunctus est.

Edit. Paris. pag. 282.

Eodem anno Umarus Jasdum in Syriam misit, qui totam eam provinciam in Saracenorum potestatem redegit.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπεστράτευσεν Οὔμαρος κατὰ Παλαιστίνης, καὶ παρακαθίσας τὴν ἁγίαν πόλιν διετῆ χρόνον, παρέλαβεν αὐτὴν λόγῳ. Σωφρόνιος δὲ ὁ Ἱεροσολύμων Ἀρχιερεὺς λόγον ἔλαβε πάσης Παλαιστίνης ἀσφαλίσασθαι. εἰσελθὼν δὲ Οὔμαρος εἰς τὴν ἁγίαν B πόλιν τριχίνοις ἐκ καμήλων ἐνδύμασιν ἠμφιεσμένος ἐρρυπωμένοις, ὑπόκρισίν τε σατανικὴν ἐνδεικνύμενος, τὸν ναὸν ἐζήτησε τῶν Ἰουδαίων ἰδεῖν, ὃν ᾠκοδόμησε Σολομὼν, προσκυνητήριον αὐτὸν ποιῆσαι τῆς αὐτοῦ βλασφημίας. τοῦτον ἰδὼν Σωφρόνιος ἔφη· τοῦτό ἐστιν ἐπ' ἀληθείας τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως τὸ ῥηθὲν διὰ Δανιὴλ τοῦ προφήτου ἑστὼς ἐν τόπῳ ἁγίῳ· πολλοῖς τε δάκρυσι τὸ Χριστιανῶν φῦλον ἐπωδύρετο τῆς εὐσεβείας ὁ πρόμαχος. ὄντος δὲ αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐκεῖσε, παρεκάλεσεν αὐτὸν ὁ Πατριάρχης δέξασθαι παρ' αὐτοῦ σινδόνιον σὺν ἐνδύματι ἐνδύσασθαι. ὁ δὲ οὐκ ἠνέσχετο ἐνδύσασθαι αὐτά. μόγις οὖν ἔπεισε φορέσαι ἕως ἐπλύθησαν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. καὶ πάλιν ἀπέστρεψεν αὐτὰ τῷ Σωφρονίῳ, καὶ ἐφόρεσε τὰ ἴδια. ἐν τούτοις ἀπεβίω ὁ Σωφρόνιος, ὁ λόγῳ καὶ C πράξει τὴν Ἱεροσολύμων κατακοσμήσας ἐκκλησίαν, καὶ κατὰ τῆς Ἡρακλείου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ Μονοθελητῶν κακοδοξίας ἀγωνισάμενος Σεργίου καὶ Πύῤῥου.

Τῷ αὐτῷ ἔτει ἀπολύει Οὔμαρος τὸν Ἰασδὸν εἰς τὴν Συρίαν, καὶ ὑπέταξε πᾶσαν τὴν Συρίαν Σαρακηνοῖς.

		27	3		28		4	

		κζ'	γ'		κη'		δ'	

Hoc anno Joannes, cognomento Cateas, Osrhoenæ provinciæ Procurator Chalcedonem Jasdum alloquuturus profectus est: & singulos in annos nummorum centum millia ei se pensurum pactus est; si modo, quamdiu promissum auri pondus ipse exsolveret, ille nec pacis, nec belli gratia trajiceret Euphratem. His ita stipulatis Joannes Edessam regreditur, & annuum tributum congruo tempore ad Jasdum transmittit. Quo comperto Joannem crimini obnoxium Heraclius judicavit, quod nimirum id inscio Imperatore attentasset. Ad se itaque revocatum exilio damnat, & Ptolemæum quemdam militiæ Magistrum in ejus locum suffecit.

D

Τούτῳ τῷ ἔτει ἦλθεν Ἰωάννης, ὁ ἐπίκλην Κατέας, ὁ ἐπίτροπος Ὀσροηνῆς πρὸς Ἰασδὸν εἰς Χαλκηδόνα, καὶ ἐστοίχησε δοῦναι αὐτῷ κατ' ἐνιαυτὸν δέκα μυριάδας νομισμάτων, τοῦ μὴ περάσαι τὸν Εὐφράτην, μήτε εἰρηνικῶς, μήτε πολεμικῶς, ἕως οὗ τὴν ποσότητα τοῦ χρυσίου ἀποδίδωσιν. ἐπὶ τούτοις ὁ Ἰωάννης εἰς Ἔδεσσαν ἀνέστρεψε, καὶ τὸν ἐνιαύσιον φόρον ἀνύσας πρὸς Ἰασδὸν ἐκπέμπει. Ἡράκλειος δὲ τοῦτο ἀκούσας ὑπαίτιον ἔκρινε τὸν Ἰωάννην, ὡς ἄνευ βασιλικῆς εἰδήσεως τοῦτο πεποιηκότα. καὶ τοῦτον μεταπεμψάμενος, ἐξορίᾳ κατέκρινεν. ἀντ' αὐτοῦ δὲ ἐκπέμπει Πτολεμαῖον τινὰ στρατηλάτην.

		28	4		29		5	

		κη'	δ'		κθ'		ε'	

Hoc anno Arabes Antiochiam armis expugnarunt. Mavias vero ab Umaro Dux & Ameras Saracenorum ditionis universæ ab Ægypto usque ad Euphratem protensæ institutus est.

Persarum rex Hormisdas annis undecim regnavit.

E

Τούτῳ τῷ ἔτει παρέλαβον οἱ Ἄραβες τὴν Ἀντιόχειαν. καὶ ἐπέμφθη Μαυίας ὑπὸ Οὐμάρου στρατηγὸς, καὶ Ἀμηρᾶς πάσης τῆς ὑπὸ Σαρακηνῶν χώρας ἀπὸ Αἰγύπτου, ἕως τοῦ Εὐφράτου.

Περσῶν βασιλεὺς Ὁρμίσδας ἔτη ια'.

Τούτῳ

Κόσμου ἔτη ,ςρλ'.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτη χλ'.	Ρωμ. βασιλ. Ηράκλειος ἔτη λα'.	Αράβ. ἀρχηγὸς Οὔμαρος ἔτη ιβ'.		ΚΠ. ἐπίσκ. Πύῤῥος ἔτη γ'.		Αλεξ. ἐπίσκ. Κῦρος ἔτη ι'.	
		κθ'	ε'		α'		ς'	

Anni mundi 6130.	Divinæ Incarn. 630.	Rom. Imp. Heraclius annis 31.	Arabum Dux Umarus annis 12.		CP. Episc. Pyrrhus annis 3.		Alexand. Episc. Cyrus annis 10.	
		29	5		1		6	

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπιστράτευσεν Ιασδὲς πᾶσαν στρατιὰν πὲν Εὐφράτίω, καὶ καταλαμβάνει τίω Εδεσσαν. οἱ δὲ Εδεσσηνοὶ ἀνοίξαντες ἔλαβον λόγον. σιὼ τῇ χώρᾳ καὶ τῷ στρατηλάτῃ καὶ τοῖς σιὼ αὐτῷ Ρωμαίοις· καὶ ἀπέρχονται πρὸς τίω Κωνσταντίαν, καὶ πολιορκήσαντες αὐτίω αἱρουσιν αὐτίω πολέμῳ, καὶ τριακοσίους Ρωμαίους ἀνήλωσαν. καὶ ἐκεῖθεν ἦλθον εἰς Δαρᾶς καὶ ταύτίω λαμβάνουσι πολέμῳ· καὶ πολλοὺς ἐν αὐτῇ ἀπώλεσαν. καὶ οὕτω πᾶσαν τίω Μεσοποταμίαν παρέλαβεν Ιασδές.

Hoc anno Jasdus educto trans Euphratem exercitu universo Edessam occupat. Edesseni accepta securitatis fide pro se, agrisque suis, militiæ Magistro, & qui cum eo erant Romanis militibus civitatis portas aperiunt. Hostes subinde Constantiam tendunt, & posita ad eam obsidione, eaque armorum vi subacta, trecentos Romanos ferro trucidant. Inde ad Daras profecti, urbem bello invadunt, & populum ejus omnem delent: atque ita Mesopotamiam ,universam Jasdus subegit.

		λ'	ς'		β'	ζ'		

		30	6		2		7	

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπιστράτευσαν οἱ Σαρακηνοὶ κατὰ Περσίδος, καὶ συνάπτουσι πόλεμον μετ' αὐτῶν, καὶ νικήσαντες κατὰ κράτος πάντας τοὺς Πέρσας ὑπέταξαν. Ορμίσδας δὲ ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς φυγῇ χρησάμενος, ἐπὶ τοὺς ἐνδοτέρους Πέρσας εἰς τὰ βασίλεια ἐχώρει. οἱ δὲ Σαρακηνοὶ ᾐχμαλώτευσαν τὰς τοῦ Ορμίσδου θυγατέρας μετὰ πάσης τῆς βασιλικῆς ἀποσκευῆς· καὶ ἤχθησαν πρὸς Οὔμαρον. αὐτῷ δὲ τῷ χρόνῳ ἐκέλευσεν Οὔμαρος ἀναγραφῆναι πᾶσαν τίω ὑπ' αὐτὸν οἰκουμένίω. ἐγένετο δὲ ἡ ἀναγραφὴ ἀνθρώπων, καὶ κτηνῶν, καὶ φυτῶν.

Hoc anno Saraceni in Persiam arma & expeditionem movent: manibusque cum Persarum acie collatis superiores evadunt, & Persas universos armorum vi sibi subjiciunt. Persarum vero rex Hormisdas fuga salutem quærens in interiorem Persiam & in occultiorem Regiam secedit. Saraceni captivas Hormisdæ filias, & regium omnem ejus apparatum Umaro obtulerunt. Eo quoque anno Umarus ditionem omnem ac terras sibi subditas describi jussit. Descriptio ista non hominum modo, sed & jumentorum & plantarum numerum recensuit.

Edit. Paris. pag. 283.

		λα'	ζ'		γ'	η'		

		31	7		3		8	

Τούτῳ τῷ ἔτει τελευτᾷ Ηράκλειος ὁ βασιλεὺς μίωὶ Μαρτίῳ ἰνδ. ιδ'. ὑδεριάσας· βασιλεύσας ἔτη λ'. μίωας ι'. βασιλεύει δὲ μετ' αὐτὸν Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ μίωας τέσσαρας, καὶ φαρμακευθεὶς ὑπὸ Μαρτίνης τῆς αὐτοῦ μητρυιᾶς. καὶ Πύῤῥος Πατριάρχης τελευτᾷ. καὶ βασιλεύει ὁ Ηρακλεωνᾶς ὁ Μαρτίνης υἱὸς σιὼ τῇ μητρὶ Μαρτίνῃ.

Hoc anno, mense Martio, indictione decima quarta, Imperator Heraclius post imperii annos triginta & menses decem hydropis morbo affectus obiit. Constantinus ejus filius menses quatuor post eum tenet imperium: & Martinæ novercæ, Pyrrhique Patriarchæ opera veneno propinato interiit: & Heracleonas Martinæ filius cum matre potestatem obtinet.

		Ρωμ. Βασιλ. Ηρακλεωνᾶς ἔτη μῆνας ἰξ.			ΚΠ. ἐπίσκ. Παῦλος ἔτη ιβ'.			
		α'	η'		α'		θ'	

		Rom. Imp. Heracleonas mensibus sex.			CP. Episc. Paulus annis 12.			
		1	8		2		9	

Τούτῳ τῷ ἔτει παραλαμβάνει Μαυΐας Καισάρειαν Παλαιστίνης μετὰ ἑπταετίαν τῆς πολιορκίας αὐτῆς. καὶ κτείνει ἐν αὐτῇ Ρωμαίους χιλιάδας ἑπτά. τῷ δὲ αὐτῷ χρόνῳ ἀπώσατο ἡ σύγκλητος Ηρακλεωνᾶν ἅμα Μαρτίνῃ τῇ μητρὶ αὐτοῦ καὶ Βαλεντίνῳ· καὶ ἐγλωσσοκόπησαν Μαρτίναν, καὶ ἐῤῥινοκόπησαν Ηρακλεωνᾶν, καὶ ἐξορίσαντες αὐτοὺς, ἀνεβίβασαν Κώνσταν υἱὸν Κωνσταντίνου ἔγγονα Ηρακλείου ἐπὶ τῆς

Hoc anno Mavias Cæsaream Palæstinæ post obsidionis septimum annum in potestatem recipit, & ad Romanorum millia septem in ea interficit. Hoc eodem anno Heracleonam, matrem ejus Martinam, & Valentinum ab administrando imperio Senatus repulit. Lingua vero Martinæ abscissa, amputatisque Heracleonæ naribus, iisdemque in exilium actis, Constantem Constantini filium, & Heraclii nepotem ad imperii thronum subvehit. Imperavit

autem annos viginti septem. Pyrrho vero Episcopi dignitate abdicato, Paulus Presbyter & Oeconomus ordinatus est mense Octobri, Indictione decima quinta. Gessit Episcopatum annos duodecim.

A ἀρχῆς· καὶ ἐκράτησεν ἔτη κζ΄. Πύῤῥου δὲ ἐκβληθέντος τῆς ἐπισκοπῆς, ἐχειροτονήθη Πατριάρχης ΚΠ. Παῦλος πρεσβύτερος, καὶ οἰκονόμος μηνὶ Ὀκτωβρίῳ ἰνδικτ. ιε΄. ἐπισκοπήσας ἔτη ιβ΄.

Anni mundi 6134	Divinæ Incarn. 634	Rom. Imp. Constanti annis 27.	Arabum Dux Umarus annis 12.		CP. Episc. Paulus annis 12.		Alex. Episc. Cyrus annis 10.	
		1	9		2		10	

Κόσμου ἔτη ,ϛρλδ΄	Τῆς θείας σαρκ. χλδ΄	Ῥωμ. βασιλ. Κώνστας ἔτη κζ΄.	Ἀράβ. ἀρχηγὸς Οὔμαρος ἔτη ιβ΄.		ΚΠ. ἐπίσκ. Παῦλος ἔτη ιβ΄.		Ἀλεξ. ἐπίσκ. Κῦρος ἔτη ι΄.	
		α	θ΄		β΄		ι΄	

Hoc anno Constans Imperator declaratus hanc orationem ad Senatam habuit. Constantinus genitor meus qui vivente ejus patre, avo nimirum meo Heraclio satis diuturnum una cum ipso imperium administravit, sed post mortem breve oimium quantum obtinuit, Martinæ novercæ invidia, optima spe præcisa, ex vivis exemit: idque suum scelus ipsa per Heracleonam suum ex Heraclio filium perpetravit. Quamobrem vos, Deo ita consulente, Senatusconsulto eam ejusque filium imperio ejecistis: ne Romana dominatio illegitima atque nefaria videri posset: cum id præ cæteris manifeste procuret amplissima vestra dignitas. Quapropter vos deprecor, ut consiliarios ac judices pro communi civium salute vosmetipsos mihi præbeatis. Hisque demum dictis Senatum maximis muneribus fuse cumulatum dimisit.

Edit. Paris. pag. 284.

Τούτῳ τῷ ἔτει βασιλεύσας Κώνστας πρὸς τὴν σύγ- B κλητον ἔλεγε. τοῦ ἐμὲ γεγεννηκότος πατρὸς Κωνσταντίνου, ὡς ἐπὶ ζωῆς τοῦ ἰδίου πατρὸς, ἐμοῦ δὲ πάππου Ἡρακλείου ἱκανὸν σὺν αὐτῷ ἐβασίλευσε χρόνον, μετὰ τοῦτον δὲ καὶ λίαν βραχύν. τὰς γὰρ χρηστοτάτας ἐλπίδας ὁ Μαρτίνης τῆς αὐτοῦ μητρυιᾶς φθόνος *συνδιατμήξας, τοῦ ζῇν ἀπήλλαξε. καὶ τοῦτο δι' Ἡρακλεωνᾶν τὸν ἐξ αὐτῆς καὶ Ἡρακλείου ἀθεμίτως γεγεννημένον, ὃν μάλιστα μετὰ τοῦ τέκνου ἡ ὑμετέρα σὺν Θεῷ ψῆφος τῆς βασιλείας δικαίως ἐξέβαλε, πρὸς τὸ μὴ ἰδεῖν ἐκνομώτατον τὴν βασιλείαν Ῥωμαίων. τοῦτο μάλα ἐγνωκυῖα ἡ ὑμετέρα ὑπερφυὴς σεμνοπρέπεια. διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς ἔχειν συμβούλους καὶ γνώμονας τῆς κοινῆς τῶν ὑπηκόων σωτηρίας. ταῦτα εἰπὼν ἀπέλυσε τὴν C σύγκλητον δωρεαῖς φιλοτιμησάμενος.

* συνδιατεμοῦσα.

		2	10		3		11	

		β΄	ι΄		γ΄		ια΄	

Hoc anno Umarus templum Hierosolymis restaurare aggressus est: ædificium vero firmo fundamento stare non valuit, sed in terram concidit. Causam sciscitanti responderunt Judæi. Nisi crucem in monte olivarum elatam sustuleritis, nusquam ædificium consistet. Hujus gratia crux inde dejecta est: atque ita eorum ædificatio firma stetit: & ob causam eamdem innumeras cruces suis locis Christi hostes deturbarunt.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἤρξατο Οὔμαρος οἰκοδομεῖν τὸν ναὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ οὐχ ἵστατο τὸ κτίσμα ἀλλὰ κατέπιπτε. πυθομένῳ δὲ τὴν αἰτίαν εἶπον οἱ Ἰουδαῖοι. ὅτι ἐὰν τὸν σταυρὸν τὸν ὄντα ἐπάνω τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν οὐκ ἐπάρητε, οὐ στήκει τὸ κτίσμα. ἕνεκεν τούτης τῆς ὑποθέσεως ἐπάρθη ὁ σταυρὸς ἐκεῖθεν, καὶ οὕτω συνεστάθη αὐτῶν ἡ οἰκοδομή. διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν πολλοὺς σταυροὺς κατήγαγον οἱ μισόχριστοι.

							Alexand. Episc. Petrus annis 10.	
		3	11		4		2	

D

							Ἀλεξ. ἐπίσκ. Πέτρος ἔτη ι΄.	
		γ΄	ια΄		δ΄		α΄	

Hoc anno Valentinianus Patricius in Constantem movet seditionem: Imperator vero misso qui hominem e medio tolleret, in pristinam fidem & amicitiam revocavit exercitum. Porro mensis Dii quinto die, feria hebdomadis sexta, hora nona solis defectus contigit.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐστασίασε Βαλεντινιανὸς ὁ Πατρίκιος κατὰ Κώνσταντος, καὶ πέμψας ὁ βασιλεὺς τοῦτον ἀνεῖλε, καὶ τὸν λαὸν εἰς τὴν ἑαυτοῦ εὔνοιαν μετήγαγε. καὶ ἔκλειψις τοῦ ἡλίου γέγονε μηνὶ Δίῳ πέμπτῃ, ἡμέρᾳ ἕκτῃ, ὥρᾳ ἐννάτῃ.

		4	12		5	..	2	

		δ΄	ιβ΄		ε΄		β΄	

Hoc anno mense Dio, feria hebdomadis quinta, Umarus suorum dolis occisus fuit: Cædis auctor fidei desertor Persa quidam extitit. Is precibus vacantem offendens, gladium in ventrem adactum impulit: atque ita ille vitam morte commutavit, anno Ameratus sive principatus duodecimo. Eo sublato Uthmanus ejus consanguineus Phani filius Saracenorum Dux constituitur.

E Τούτῳ τῷ ἔτει ἐδολοφονήθη Οὔμαρος ὁ τῶν Σαρακηνῶν ἀρχηγὸς μηνὶ Δίῳ ἡμέρᾳ ε΄. ὑπό τινος Πέρσου μαγαρίτου. προσευχόμενον γὰρ αὐτὸν εὑρηκὼς, ἐκέντησε κατὰ γαστρὸς, διελάσας τὸ ξίφος, καὶ οὕτω τοῦ ζῇν διήλλαξεν ἀμηρεύσας ἔτη ιβ΄. καὶ μετὰ τοῦτον ἵσταται Οὐθμὰν, ὁ τούτου συγγενὴς, ὁ υἱὸς τοῦ Φάν.

Edit Paris. pag. 285.

		Ἀράβ. ἀρχηγ. Οὐθμὰν ἔτη ι'					
	ε'	α'		ϛ'		γ'	

		Arabum Dux Uthmanus annis 10					
	5	1		6		3	

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐστασίασεν ὁ Γρηγόριος ὁ Πατρίκιος Ἀφρικῆς σὺν τοῖς Ἄφροις.

Hoc anno Gregorius Patricius, Afris sibi adjunctis, seditionem in Africa movit.

Κόσμου ἔτος ,ϛρλθ'.	Τῆς θείας σαρ. ἔτη χλθ'.	Ῥωμ. βασιλ. Κώνστας ἔτη κζ'	Ἀράβ. ἀρχηγὸς Οὐθμὰν ἔτη ι'		Κπ. ἐπίσκ. Παῦλος ἔτη ιβ'.		Ἀλεξ. ἐπίσκ. Πέτρος ἔτη ι'.	
		ϛ'	β'		ζ'		δ'	

Anni mundi 6139	Divinæ Incarn. anni 639	Rom. Imp. Constans annis 27	Arabum Dux Uthmanus annis 10		Constant. Episc. Paulus annis 12		Alexander Episc. Petrus annis 10	
		6	2		7		4	

Τούτῳ τῷ ἔτει γέγονε κατὰ τῆς γῆς ἄνεμος βίαιος, καὶ πολλὰ φυτὰ ἐξερίζωσε, καὶ παμμεγέθη δένδρα ἀνέσπασε πρόρριζα, καὶ πολλοὺς στύλους κιόνων κατέβαλε. τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἐπεστράτευσαν Σαρακηνοὶ τὴν Ἀφρικήν. καὶ συμβαλόντες τῷ τυράννῳ Γρηγορίῳ τοῦτον τρέπουσι, καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ κτείνουσι· καὶ στοιχήσαντες φόρους μετὰ τῶν Ἄφρων ὑπέστρεψαν.

Hoc anno ingens ventus in terram incumbens multas stirpes prægrandesque arbores radicitus evulsit, multasque statuas e columnis excussit. Eodem anno Saraceni expeditionem in Africam moverunt: & pugna cum tyranno Gregorio commissa, in fugam eum vertunt, & ejus exercitum delent, & vectigalibus ex pacto Africæ impositis reversi sunt

			ζ'	γ'		η'		ε'	

			7	3		8		5	

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπεστράτευσε Μαυίας διὰ θαλάσσης τῇ Κύπρῳ· εἶχε δὲ καὶ σκάφη ,αψ'. καὶ παρέλαβε Κωνστάντιαν σὺν τῇ νήσῳ πάσῃ, καὶ ταύτην ἐλυμήνατο. ἀκούσας δὲ Κακόριζον Κουβικουλάριον κατ' αὐτοῦ μετὰ πλείστης δυνάμεως Ῥωμαϊκῆς ἐρχόμενον, ἀνέπλευσε κατέναντι Ἀράδου, καὶ καθορμίσας τὴν ἑαυτοῦ ναυστολίαν τὴν πολίχνην τῆς νήσου τὸ Καστέλλιον ἐπειρᾶτο παραλαβεῖν, παντοίαις μηχαναῖς χρώμενος. μηδὲν δὲ ἐξισχύσας, πέμπει πρὸς αὐτοὺς ἐπίσκοπόν τινα, Θωμάριχον τοὔνομα, ἐκφοβῶν αὐτοὺς ἀφεῖναι τὴν πόλιν, καὶ ὑποσπόνδους εἶναι, ἐξιέναι δὲ τῆς νήσου. ὡς οὖν πρὸς αὐτοὺς εἰσῄει ὁ ἐπίσκοπος, τοῦτον ἐκράτησαν ἔνδον, Μαυίᾳ δὲ οὐκ εἶξαν. καὶ δὴ ἀνονήτου γενομένου τῆς κατὰ Ἀράδου πολιορκίας, ἀνέστρεψεν εἰς Δαμασκόν, ἐπεὶ ὁ χειμὼν κατέλαβεν.

Hoc anno armata classe expeditionem in Cyprum Mavias suscepit. Ejus navigia ad mille & septingenta numerata sunt. Constantiam civitatem cepit, universam subegit insulam, & magnum in eam detrimentum intulit. Cum vero Cacorizum Cubicularium adversum se cum maximis Romanorum copiis advenire audiret, classem Aradum versus divertit: Ubi classis bellicum omnem apparatum ad insulæ oppidum exonerans, machinis omnibus adhibitis castellum occupare tentabat. Conatibus licet strenuis parum aut nihil succedentibus, Episcopum nomine Thomarichum, ut urbem ejus potestati permitterent, vectigales agerent, ac tandem insula omnino decederent, minis & terroribus suasurum misit. Ut urbem ingressus est Episcopus, cives intra mœnia secum detinuere: & Maviæ imperium detrectavere. Quamobrem irrita Aradi obsidione, cum hyems appeteret, Damascum se recepit.

			η'	δ'		θ'		ϛ'	

			8	4		9		6	

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπεστράτευσεν ὁ Μαυίας κατὰ Ἀράδου σφοδρῶς παραταξάμενος, καὶ ταύτην λόγῳ παρέλαβεν εἰς τὸ κατοικεῖν αὐτοὺς ἔνθα βούλονται. τὴν δὲ πόλιν ἐνέπρησε, καὶ ἀπετείχισε, καὶ τὴν νῆσον ἀοίκητον κατέστησεν, ὡς τὰ νῦν.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει γέγονεν ἐν Ῥώμῃ σύνοδος ὑπὸ Μαρτίνου τοῦ Πάπα κατὰ τῶν Μονοθελητῶν.

Hoc anno Mavias educto & composito exercitu adversus Aradum arma convertit. Illam vero ea conditione cepit, ut oppidani, ubi libuisset, habitare possent; Urbem vero igne succendit, mœnia evertit, & usque in hodiernum diem effecit insulam incolis omnibus desertam.

pag. 286.

Eodem anno Concilium Romæ a Martino Papa damnandis Monothelitis celebratum est.

			θ'	ε'		ι'		ζ'	

			9	5		10		7	

Τούτῳ τῷ ἔτει στρατοπεδάρχης σὺν τοῖς Ἄραψιν ἐπεστράτευσε κατὰ Ἰσαυρίας καὶ κτείνας, πολλοὺς ᾐχμαλώτευσε· καὶ μετὰ πεντακισχιλίων δεσμίων ὑπέστρεψε. πέμπει δὲ ὁ βασιλεὺς Κώνστας Προκόπιόν τινα πρὸς Μαυίαν ζητῶν εἰρήνην. ὃ καὶ γέγονεν ἔτη β'. Γρηγόριον υἱὸν Θεοδώρου λαβὼν Μαυίας ἐνέχυρον ἐν Δαμασκῷ.

Hoc Anno Arabicorum castrorum Præfectus in Isauriam impressionem fecit: & magna strage edita, plures in captivitatem misit, & cum vinctorum millibus quinque ad suos regressus est. Imperator autem Constans Procopio quodam ad Maviam misso, pacem exposcebat: quod anno secundo postmodum Mavias præstitit, Gregorio Theodori filio pactorum initorum obside Damasci retento.

10 | 6 | 11 | 8

Hoc anno Pasagnathes Armenorum Patricius in Imperatorem perduellis arma suscepit; & filio Maviæ in obsidem dato, belli cum eo societatem iniit. Nuncio perduellionis audito, Imperator Cæsaream usque Cappadociæ se contulit: & rebus Armeniæ desperatis in Urbem reversus est.

A ι' | ς' | αι' | η'

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐστασίασε Πασαγνάθης ὁ τῶν Ἀρμενίων Πατρίκιος τῷ βασιλεῖ· καὶ σπονδὰς μετὰ Μαυίου πεποίηκε, δεδωκὼς αὐτῷ καὶ τὸν ἴδιον υἱόν. ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς ἦλθεν ἕως Καισαρείας Καππαδοκίας, καὶ ἀπελπίσας τὰς Ἀρμενίας ὑπέστρεψεν.

11 | 7 | 12 | 9

Hoc anno Imperatoris Heraclii frater Gregorius Heliopoli diem extremum obiit: & myrrha conditus CP. relatus est. Hoc etiam anno pulvis e cælo imbris instar depluit; & metus ingens hominum animis incubuit.

CP. Episcopatum annos duodecim Paulus obtinuit.

Paulus fato fungitur, & Pyrrhus rursum per menses quatuor, & dies viginti tres restituitur.

ιβ' | ζ' | αβ' | θ'

Τούτῳ τῷ ἔτει Γρηγόριος ὁ ἀδελφὸς Ἡρακλείου ἐν Ἡλιουπόλει ἀπέθανε, καὶ σμυρνισθεὶς ἐκομίσθη εἰς ΚΠ. τῷ δ' αὐτῷ ἔτει κόνις ἐξ οὐρανοῦ κατηνέχθη, καὶ φόβος μέγας ἐπέπεσε τοῖς ἀνθρώποις. B

ΚΠ. ἐπίσκοπος * Πέτρος ἔτη ιβ'.

Παῦλος τελευτᾷ. καὶ Πύῤῥος πάλιν ἀποκατεστάθη, μῆνας δ'. καὶ ἡμέρας κγ'.

* Παῦλος

12 | 8 | 1 | 10

Hoc anno Rhodo a Saracenis occupata, Mavias Rhodium Colossum mille trecentis & sexaginta annis postquam positus fuerat, dejecit. Judæus quidam Edessenus cum mercatus nongentos ex ejus metallo camelos oneravit. Eodem anno Abibus Arabum Dux in Armeniam manu armata ingressus est: Maurianumque Romanorum Ducem cum copiis obviam factum, ad Caucasios usque montes fugavit: & regionem quaqua patet, deprædatus est.

ιβ' | ζ' | αγ' | ι'

Τούτῳ τῷ ἔτει Μαυίας τὴν Ῥόδον καταλαβὼν καθεῖλε τὸν Κολοσσὸν Ῥόδου μετὰ ατξ'. ἔτη τῆς αὐτοῦ ἱδρύσεως, ὃν Ἰουδαῖός τις ὠνησάμενος ἔμπορος Ἐδεσσηνὸς ἐννακοσίας καμήλους ἐφόρτωσεν αὐτοῦ τὸν χαλκόν. τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Ἀβιβος ὁ τῶν Ἀράβων στρατηγὸς Ἀρμενίαν ἐπεστράτευσε. καὶ περιτυχὼν Μαυριανὸν τὸν τῶν Ῥωμαίων στρατηγὸν κατεδίωξεν αὐτὸν ἕως τῶν Καυκασίων ὀρέων, καὶ τὴν χώραν ἐληίσατο. C

13 | 9 | 2 | 11

Hoc anno Mavias exercitum instauravit: ingentem vero classem armis virisque munitam, ut bellum & cædem CP. inferret, parari jussit. Omnem porro bellicum apparatum ad Tripolim, quæ Phœniciæ civitas est, colligi curavit. Eo conspecto fratres duo Christicolæ, qui Tripoli sedem fixerant, filii Buccinatoris, divino animi ardore exagitati, ad publicos civitatis carceres irruunt (erat certe Romanorum numerus haud contemnendus in vinculis) effractisque vi foribus, vinctisque liberatis, in civitatis Ameram impetum faciunt, eoque cum toto comitatu occiso, supellectilem ejus omnem flammis absumunt, & in Romanam ditionem transfretantur. Arrepto vero bellum movendi proposito non abscessit Mavias, quinimmo exercitum Cæsaream Cappadociæ ipse transfert: Abulabarum autem classis Præfectum constituit. Is Phœnicem (Lyciæ locum quemdam sic dicunt) ubi Imperator Constans castra classemque tenebat, appellens, cum eo navali prælio decertat. Inter primos autem parandæ maritimæ pugnæ tumultus nocturnæ quietis somnio Thessalonicæ reperiri se, imaginabatur. Excitatus somniorum conjectori visionem enarrat. Dicit ille: Utinam neque dormiisses, neque vidisses somnium. Etenim Thessalonicæ te reperiri mali ominis argumentum est. Thessalonica quippe victoriæ ad hostem transfi-

Edit. Paris. pag. 287.

ιγ' | θ' | β' | ια'

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπεστράτευσεν ὁ Μαυίας, καὶ ὡρίσατο γενέσθαι ἐξόπλισιν μεγάλην τῶν πλοίων πρὸς τὸ ἀνελθεῖν τὸν στόλον αὐτοῦ κατὰ ΚΠ. ἡ δὲ πᾶσα ἑτοιμασία ἐν Τριπόλει ἦν τῇ κατὰ Φοινίκην. τοῦτο δὲ θεασάμενοι δύο ἀδελφοί τινες φιλόχριστοι ἐν Τριπόλει καταμένοντες υἱοὶ Βουκινάτορος, ζήλῳ Θεοῦ τρωθέντες, ἐπὶ τὸ δεσμωτήριον τῆς πόλεως ὥρμησαν. εἶχε δὲ πλῆθος Ῥωμαίων δεσμίων καὶ ἐξῤῥήξαντες τὰς πύλας, καὶ τοὺς δεσμίους λύσαντες, ἐπὶ τὸν Ἀμηρᾶν τῆς πόλεως ὥρμησαν, καὶ ἀνελόντες αὐτόν τε, καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ, καὶ τὴν ἀποσκευὴν ἅπασαν πυρὶ καταναλώσαντες, ἐπὶ τὴν Ῥωμανίαν ἀπέπλευσαν. D πλὴν οὐδ' ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἐπαύσατο ἐξαρτύσεως· ἀλλ' ὁ μὲν Μαυίας στρατεύει ἐπὶ Καισάρειαν Καππαδοκίας, Ἀβουλαβὰρ δὲ στρατηγὸν κατέστησε τῆς ναυπλοΐας· ὃς παραγενόμενος εἰς τὸν λεγόμενον Φοίνικα τῆς Λυκίας, ἔνθα ἦν ὁ βασιλεὺς Κώνστας μετὰ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ στόλου, ναυμαχεῖ μετ' αὐτοῦ. μέλλοντος δὲ τοῦ βασιλέως ναυμαχεῖν, θεωρεῖ κατ' ὄναρ τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ εἶναι αὐτὸν ἐν Θεσσαλονίκῃ. διυπνισθεὶς διηγήσατο τινὶ ὀνειροκρίτῃ τὸ ὅραμα. ὁ δὲ ἔφη· ὦ βασιλεῦ, εἴθε μὴ ἐκοιμήθης, μήτε τὸ ὄνειρον εἶδες. τὸ γὰρ εἶναί σε ἐν Θεσσαλονίκῃ· Θεσσαλονίκη ἐγκρίνεται πρὸς E

τὸν ἐχθρόν σου ἡ νίκη ἔσεται. τοῦ δὲ βασιλέως μηδένα ποιησαμένου λόγον περὶ τούτου, πρὸς παράταξιν ναυμαχίας τὸν Ῥωμαϊκὸν στόλον ἐφοπλίσατο καὶ πόλεμον. καὶ δὴ συμβαλόντες ἀλλήλοις ἡττῶνται Ῥωμαῖοι· καὶ συγχαιρωᾶται ἡ θάλασσα τοῖς αἵμασι τῶν Ῥωμαίων· ἐνέδυσε δὲ ὁ βασιλεὺς ἄλλον τινὰ τὴν ἑαυτοῦ ἐσθῆτα. καὶ εἰσπηδήσας ὁ υἱὸς τοῦ Βουκινάτορος ὁ προλεχθεὶς εἰς τὸ βασιλικὸν σκάφος τὸν βασιλέα ἀφαρπάσας, καὶ εἰς ἕτερον σκάφος τοῦτον μεταβαλὼν παραδόξως διέσωσεν. αὐτὸς δὲ ἀνδρείως ἐπιστὰς τῇ βασιλικῇ νηῒ πολλοὺς ἀνεῖλεν ὁ γενναιότατος, θανάτῳ ἑαυτὸν παραδοὺς ὑπὲρ τοῦ βασιλέως. τοῦτον δὲ κυκλώσαντες οἱ πολέμιοι, ἐν μέσῳ κατασχόντες ἐδόκουν αὐτὸν εἶναι τὸν βασιλέα. μετὰ δὲ τὸ πολλοὺς ἀνελεῖν κτείνεται καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῶν πολεμίων, σὺν τῷ φοροῦντι τὴν βασιλικὴν ἐσθῆτα. ὁ δὲ βασιλεὺς οὕτω διασωσάμενος σώζεται, καὶ καταλιπὼν πάντας ἀπέπλευσεν ἐν Κωνσταντινουπόλει.

A tus judicatur. Imperator nulla judicii istiusmodi ratione habita, in navalis certaminis ordinem Romanas copias componit, & ad bellum provocat. Pugna itaque ad invicem commissa superantur Romani, totumque mare illorum sanguine inficitur. Imperator cum altero quopiam habitum mutavit. Tum vero memoratus Buccinatoris filius in Regiam ratem insiliens rapuit Imperatorem, eumque ea hac in alteram traductum, præter universorum expectationem periculo præsenti eripuit. Ipse vero quasi Regiæ navis Præfectus eidem impositus plenus Marte dimicabat, ac tandem Imperatoris gratia mortem strenue oppetiit. Quamobrem hostes B cum quem Imperatorem esse rebantur undequaque intercludentes, multis prius ad necem datis, ipsum etiam interfecere una cum eo, qui vestes Imperatorias induerat. Imperator igitur in fugam versus, incolumis evasit, relictisque omnibus CP. solvit.

| | | ιδ' | ι' | | γ' | ζ' | ιβ' | |

| | | 14 | 10 | | 3 | | 12 | |

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐδολοφονήθη Οὐθμὰν ὁ τῶν Σαρακηνῶν στρατηγὸς ὑπὸ τῶν ἐν * Ἐθρίβαις ἀμηρεύσας ἔτη ι'. γέγονε δὲ ἀνατροπὴ μέσον αὐτῶν. ὅσοι γὰρ κατὰ τὴν ἔρημον ὑπῆρχον τὸν Ἀλὴ ἤθελον ἀνεψιὸν τοῦ Ἀλὴ γαμβρὸν ὄντα τοῦ Μουαμέδ. οἱ δὲ κατὰ Συρίαν, καὶ Αἴγυπτον, τὸν Μαυΐαν ἤθελον. ὃς καὶ ἐνίκησεν καὶ ἐκράτησεν ἔτη κδ'.

* Ε(ι)θειβοι

Ἀράβων ἀρχηγὸς Μαυΐας ἔτη κθ'.

Hoc anno Uthmanus Saracenorum Dux Ameræ provincia decem annos functus ab Ethribensibus dolo appetitus interiit. Dissidium autem inter Arabes exortum C est. Qui enim Deserti loca tenuere Alis alterius Alim nepotem, Muamed generum, desiderabant Principem: qui vero Syriam & Ægyptum incoluere Maviam promovebant: cujus pars superior extitit, & imperium obtinuit annos viginti quatuor.

Edit Paris. pag. 288.

Arabum Dux Mavias annos 29. regnat.

| | | ιε' | α' | | δ' | | | |

| | | 15 | 1 | | 4 | | | |

Τούτῳ ἔτει ἐπεστράτευσε Μαυΐας κατὰ Ἀλὴ καὶ συναθροίζονται ἀμφότεροι ἀνάμεσον Βαρβαλίσσου, εἰς τὸ Καισάρειον πλησίον τοῦ Εὐφράτου. οἱ δὲ τοῦ Μαυΐου ἐπικρατέστεροι γεγονότες τὸ ὕδωρ ἔλαβον. εἰς δίψαν τε ἐλθόντες οἱ τοῦ Ἀλὴ ἐλειποτάκτουν. Μαυΐας δὲ οὐκ ἤθελε πολεμῆσαι· ἀλλ' ἀπονητὶ τὴν νίκην ἤρατο.

Hoc anno Mavias bellum adversus Alim movit: & in media Barbalissi planitie ad Cæsarium juxta Euphratem uterque exercitum eduxit. Maviæ acies victoria superior effecta amnis fluenta occupat: fiti vero aciem Alis invadente, milites D aquarum penuria virium & animi deliquium patiebantur. Mavias itaque prælium detrectans absque ullo labore victoriam tulit.

| | | ις' | β' | | ε' | | | |

| | | 16 | 2 | | 5 | | | |

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπεστράτευσεν ὁ βασιλεὺς κατὰ Σκλαβινίας, καὶ ᾐχμαλώτευσε πολλοὺς, καὶ ὑπέταξε. τῷ δ' αὐτῷ ἔτει τὰ κατὰ τὸν ἅγιον Μάξιμον, καὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐπράχθη, περὶ τῆς ὀρθῆς πίστεως ἀγωνισαμένων κατὰ τῶν Μονοθελητῶν, οὓς Κώνστας εἰς τὴν ἑαυτοῦ κακοδοξίαν μὴ ἰσχύσας μετενέγκαι, τὴν θεόσοφον καὶ πολυμαθεστάτην γλῶσσαν τοῦ ἁγίου ἀπέτεμεν μετὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς αὐτοῦ, ὡς πλεῖστα κατὰ τῆς αὐτοῦ δυσσεβείας σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ Ἀναστασίοις συγγραψαμένοις, ἃ καὶ κατ' ἔπος οὗτοι γεγράφασιν, ὡς οἱ φιλομαθεῖς γινώσκουσιν.

Hoc anno Imperator in Sclaviniam expeditionem suscepit: pluribusque barbaris in captivitatem actis, provinciam subegit. Hoc quoque anno quæ sanctum Maximum & ejus discipulos spectant, gesta, iis nimirum pro recta fidei sententia sustinenda adversus Monothelitas decertantibus. Eos cum Constans in perversum sensum abducere non valeret, divina sapientia fluentem & varia eruditione florentem illam sancti linguam una cum illius E dextera abscidit: utpote quæ multa adversus ejus impietatem una cum discipulis (erant illi uterque Anastasius) conscripsisset, quæ & ipsi ad verbum exscripserunt, ut omnibus scientiarum studiosis notum est.

| | | ιζ' | γ' | | ς' | | | |

| | | 17 | 3 | | 6 | | | |

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐστοιχήθη μεταξὺ Ῥωμαίων καὶ Ἀράβων τοῦ Μαυΐου πρεσβεύσαντος διὰ τὴν ἀνταρσίαν, ἵνα τελέσωσι Ῥωμαίοις οἱ Ἄραβες καθ' ἡμέραν νομίσματα χίλια, καὶ ἵππον, καὶ δού-

Hoc anno Maviæ Legatione ab Imperatore suscepta, Arabes seditionibus & tumultibus jactati, cum Romanis pacti sunt: ut nimirum per singulos dies nummos mille, equum, & servum Roma-

nis penderent. Inter hæc magnus terræ motus mense Dæsio indictione secunda per Palæstinam & Syriam exortus magnis ruinis causam dedit. Hoc etiam anno sanctissimus Martinus Papa Romanus pro veritate fortiter propugnanda huc usque præliatus, & jam Confessor factus, in Orientis partibus vitam finivit.

A λον. γέγονε δὲ καὶ σεισμὸς μέγας ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ καὶ πτώσεις ἐν τε τῇ Παλαιστίνῃ καὶ Συρίᾳ μηνὶ Δαισίῳ ἰνδικ. β. τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἐξωρίσθη Μαρτῖνος ὁ ἁγιώτατος Πάπας Ῥώμης ὑπὲρ τῆς ἀληθείας γενναίως ἀγωνισάμενος, καὶ ὁμολογητὴς γενόμενος ἐν τοῖς κλίμασι τῆς ἀνατολῆς τελευτήσας.

| | | 18 | 4 | | 7 | | | |

| | | ια' | δ' | | ζ' | | | |

Hoc anno Constans Theodosium fratrem germanum occidit, Arabibus porro ad Sapphim considentibus, Ali Persidis princeps sublatus est: ex quo Mavias imperium Arabum solus adipiscitur. Hic Damasci Regiam firmat, & pecuniarum thesauros illic reponit.

Edit. Paris. pag. 289.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἀνεῖλε Κώνστας Θεοδόσιον τὸν ἴδιον ἀδελφόν. τῶν δὲ Ἀράβων ὄντων εἰς τὸ Σαπφὶν, ἐδολοφονήθη ὁ Ἀλλὼ, ὁ τῆς Περσίδος· καὶ μονοκρατορεῖ ὁ Μαυΐας βασιλικῶς κατοικήσας ἐν Δαμασκῷ, καὶ τοὺς θησαυροὺς ἐκεῖ ἀποθέμενος τῶν χρημάτων.

| | | 19 | 5 | | 8 | | | |

B | | | ιθ' | ε' | | η' | | | |

Hoc anno Arabum hæresis, cui Charurgitarum inditum nomen, emersit. Quos cum Mavias edomasset, iis qui Persiam incolebant, afflictis; alios in Syria positos opibus & honoribus evexit: & illos quidem Isamitas, istos vero Heracitas appellavit: ac insuper Isamitarum stipendiis ad ducentos nummos auctis, Heracitarum pretium ad triginta imminui decrevit.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἀνεφάνη αἵρεσις Ἀράβων, οἱ λεγόμενοι Χαρουργῖται. Μαυΐας δὲ τούτους χειρωσάμενος, τοὺς ἐν Περσίδι ἐταπείνωσε. τοὺς δὲ ἐν Συρίᾳ ὕψωσε. καὶ τοὺς μὲν ἐκάλεσεν Ἰσαμίτας, τοὺς δὲ Ἡρακίτας. καὶ τῶν μὲν Ἰσαμιτῶν τὰς ῥόγας ἀνήνεγκεν, ἕως διακοσίων νομισμάτων· τῶν δὲ Ἡρακιτῶν κατήνεγκεν ἕως λ'. νομισμάτων.

| | | 20 | 6 | | 9 | | | |

| | | κ' | ς' | | θ' | | | |

Hoc anno de transferenda Romam imperii sede Imperator consiliatus, CP. relicta Syracusas Siciliæ urbem migravit. Quamobrem misit qui uxorem suam tresque liberos, Constantinum, Heraclium, atque Tiberium ad se adducerent: sed Byzantii cives eos abire minime passi sunt.

Τούτῳ τῷ ἔτει καταλιπὼν ὁ βασιλεὺς ΚΠ. μετέστη ἐν Συρακούσῃ Σικελίας, βουληθεὶς ἐν Ῥώμῃ τὴν βασιλείαν μεταστῆσαι. καὶ πέμπει ἀγαγεῖν τὴν C γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ τοὺς τρεῖς υἱοὺς αὐτοῦ Κωνσταντῖνον, Ἡράκλειον, καὶ Τιβέριον· οἱ δὲ Βυζάντιοι οὐ κατέλυσαν αὐτούς.

| | | 21 | 7 | | 10 | | | |

| | | κα' | ζ' | | ι' | | | |

Hoc anno Arabes eductis per Romanam ditionem copiis, captivorum multitudinem immensam abegerunt, & in plures provincias vastitatem induxerunt.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπεστράτευσαν οἱ Ἄραβες κατὰ Ῥωμανίας, καὶ πολλοὺς ᾐχμαλώτευσαν· καὶ πολλοὺς τόπους ἠρήμωσαν.

| | | 22 | 8 | | 11 | | | |

| | | κβ' | η' | | ια' | | | |

Hoc anno Siciliæ bona pars captivitate oppressa, cives abducti sponte sua Damasci sedem fixerunt.

Τούτῳ τῷ ἔτει ᾐχμαλωτίσθη μέρος τῆς Σικελίας, καὶ ᾠκίσθησαν ἐν Δαμασκῷ θελήσει αὐτῶν.

| | | 23 | 9 | | 12 | | | |

D | | | κγ' | θ' | | ιβ' | | | |

Hoc anno error jin jejuniorum tempus invaluit. Porro Abderachmam Chaledi filius exercitu in Romanam ditionem deportato, illic hyberna duxit, & multas provincias depopulatus est. Sclavini vero ad quinque millia ipsi adjuncti, per Syriam effusi sunt, & in Apamæorum agro ad Scevocolobum oppidum habitavere.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐγένετο πλάνη τῶν νηστειῶν. καὶ ἐπεστράτευσεν ὁ Ἀβδεραχμὰν, ὁ τοῦ Χαλέδου, τὴν Ῥωμανίαν, καὶ ἐν αὐτῇ ἐχείμασε, καὶ πολλὰς ἐλυμήνατο χώρας. οἱ δὲ Σκλαβῖνοι τούτῳ προσρυέντες σὺν αὐτῷ ἐν Συρίᾳ κατῆλθον χιλιάδες πέντε, καὶ ᾤκησαν εἰς τὴν Ἀπάμειαν χώραν ἐν κώμῃ Σκευοκοβόλῳ.

| | | 24 | 10 | | CP. Episc. Thomas annis 3. 8 | | | |

E | | | κδ' | ι' | | ΚΠ ἐπίσκ. Θωμᾶς ἔτη γ'. ια' | | | |

Hoc anno Busur Romanorum fines armata manu penetravit. Thomarichus autem Apameæ Episcopus defunctus est: & Emesænus igne periit.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπεστράτευσε Βουσοὺρ κατὰ Ῥωμανίας· καὶ ἀπέθανε Θωμάριχος ὁ ἐπίσκοπος Ἀπαμείας· καὶ ἐκάη ὁ ἐπίσκοπος Ἐμέσης.

| | | κε´ | ια´ | | β´ | | | | A | | | 25 | 11 | | 2 | | | | Edit. Paris. pag. 290.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπεστράτευσε πάλιν Βουσοὺρ τῇ Ῥωμανίᾳ, καὶ ἐλυμήνατο τὰ μέρη Ἐξαπόλεως, καὶ Σφαδαλᾶς ἐκεῖσε ἐχείμασε.

Hoc anno Busur renovato exercitu Romanas provincias fatigavit, & Exapoleos partes devastavit: Sphadalas autem illic cum copiis hyemem egit.

| | | κϛ´ | ιβ´ | | γ´ | | | | | | | 26 | 12 | | 3 | | | |

Τούτῳ τῷ ἔτει ὁ τῶν Ἀρμενιακῶν στρατηγὸς Σαβώριος Περσογενὴς ἐστασίασε κατὰ Κώνσταντος τοῦ βασιλέως· καὶ πέμπει πρὸς Μαυίαν Σέργιον τὸν στρατηλάτην ὑποσχόμενος τῷ Μαυίᾳ ὑποτάξαι τὴν Ῥωμανίαν, εἰ αὐτῷ συμμαχήσῃ κατὰ τοῦ βασιλέως. γνοὺς δὲ Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως, ἀποστέλλει καὶ αὐτὸς πρὸς Μαυίαν Ἀνδρέαν τὸν κουβικουλάριον μετὰ δώρων, ὅπως μὴ συνδώσῃ τῷ ἀντάρτῃ. B καταλαβὼν δὲ Ἀνδρέας τὴν Δαμασκὸν, εὗρε Σέργιον προλαβόντα. ὁ δὲ Μαυίας ὑπεκρίνετο συμπαθεῖν τῷ βασιλεῖ. ἦν δὲ Σέργιος καθήμενος πρὸς Μαυίαν, καὶ εἰσελθόντος Ἀνδρέου ἰδὼν αὐτὸν ὁ Σέργιος ἐπηγέρθη. ὁ δὲ Μαυίας ἐμέμψατο τὸν Σέργιον, λέγων. ἐδειλίασας. ὁ δὲ Σέργιος ἀπελογήσατο κατὰ συνήθειαν τοῦτο πεποιηκέναι. στραφεὶς δὲ Μαυίας λέγει τῷ Ἀνδρέᾳ. τί ζητεῖς; ὁ δὲ λέγει· ἵνα δώσῃς βοήθειαν κατὰ τοῦ ἀντάρτου. ὁ δὲ λέγει. ἀμφότεροι ἐχθροί ἐστε. καὶ τῷ πλεῖον παρασχόντι μοι δίδωμι. καὶ ὁ Ἀνδρέας ἔφη πρὸς αὐτόν. μὴ ἀμφιβάλλῃς Ἀμηρᾶ· ὅτι ὀλίγα παρὰ βασιλέως κρεῖττόν σοι, ἢ πλεῖστα παρὰ ἀντάρτου. ὅμως C ὡς ἐρασμίως ἔχεις, ποίει. καὶ ταῦτα εἰπὼν Ἀνδρέας ἐσιώπησεν. ὁ δὲ Μαυίας λέγει· σκέπτομαι περὶ τούτου· καὶ κελεύει ἀμφοτέρους ἐξελθεῖν. προσκαλεσάμενος δὲ Μαυίας κατ' ἰδίαν Σέργιον, λέγει αὐτῷ. μηκέτι προσκυνήσῃς τῷ Ἀνδρέᾳ· ἐπεὶ οὐδὲν ἀνύσεις. καὶ τῇ ἐπαύριον προλαβὼν ὁ Σέργιος τὸν Ἀνδρέαν, πρὸς Μαυίαν ἐκάθητο. καὶ εἰσελθόντος τοῦ Ἀνδρέου οὐκ ἐπηγέρθη ὡς ἐχθές. ὁ δὲ Ἀνδρέας περιβλεψάμενος δεινῶς τῷ Σεργίῳ, ὕβρισε, καὶ ἠπείλησε λέγων. ὅτι εἰ ζῶ, δεῖξαί σοι ἔχω τὸ, τίς εἰμι. ὁ δὲ Σέργιος ἔφη. οὐκ ἐπεγείρομαί σοι. ὅτι οὐκ εἶ ἀνὴρ, οὐδὲ πάλιν γυνή. ἀμφοτέρους δὲ παύσας ὁ Μαυίας, τῷ D Ἀνδρέᾳ ἔφη. στοίχησον δοῦναι καθὼς ὁ Σέργιος δίδωσι. καὶ πόσον ἐστίν; ἔφη ὁ Ἀνδρέας. ὁ δὲ Μαυίας ἔφη. τὴν εἰσφορὰν τῶν δημοσίων παρέχειν τοῖς Ἄραψι. καὶ ὁ Ἀνδρέας ἔφη. βαβαί σοι, Μαυία, συμβουλεύεις τὸ σῶμα δοῦναι, τὴν δὲ σκιὰν κατέχειν. ὡς θέλεις, μετὰ Σεργίου στοίχει. ἐγὼ γὰρ τοῦτο οὐ ποιῶ. πλὴν σὲ παρεῶντες, πρὸς τὸν Θεὸν ὡς δυνατώτερόν σου ὄντα ὑπερασπίζειν Ῥωμαίοις καταφεύγομεν, καὶ ἐπ' αὐτῷ τὰς ἐλπίδας τιθέμεθα. ταῦτα εἰπὼν, λέγει τῷ Μαυίᾳ. σῴζου. καὶ ἐξῆλθεν ἀπὸ Δαμασκοῦ ἐπὶ Μελιτηνὴν, διὰ τὸ τὸν τύραννον εἶναι ἐν τοῖς μέρεσιν ἐκείνοις, ἐν οἷς καὶ Σέργιος εἶχε πορεύεσθαι. ὡς δὲ κατέλαβε τὸν Ἀραβισσὸν, παρατυγ- E χάνει τῷ Κλεισουροφύλακι. οὐ γὰρ συναπήχθη τῷ τυράννῳ. τούτῳ δὲ προστάττει παρατηρεῖν τὸν Σέργιον ἐπανερχόμενον, ἵνα αὐτὸν ἀγάγῃ πρὸς αὐτόν. αὐτὸς δὲ ἐπορεύθη εἰς Ἀμνησίαν, τὸν Σέργιον ἐκδεχόμενος. τὰ δὲ πεπραγμένα τῷ βασιλεῖ ἐδήλωσε. Σέργιος δὲ στοιχήσας μετὰ Μαυίου τὰ δοκοῦντα, παρέ-

Hoc anno Saborius e Persia originem traheos Armenicæ militiæ Dux, in Imperatorem Constantem perduellis arma movit. Hic Sergio militiæ Magistro ad Maviam delegato, imperium Romanum ei se subjecturum, si modo in Imperatorem suggerat auxilium, pollicetur. Eo cognito Constantinus Imperatoris filius Andream cum muneribus ad Maviam, ne rebelli ferat opem, pariter misit. Andreas Damascum adveniens, Sergium comperit & locum & Principis animum præoccupasse. Mavias igitur in Imperatorem pietatem & compassionis affectum simulabat. Maviæ Sergius forte assidebat, qui ut Andream ingredientem prospexit, festinus eaurrexit. Objurgavit Sergium Mavias, & : Extimuisti, ait. Factum excusavit Sergius, & juxta patriam consuetudinem gessisse se, protestatus est. Ad Andream itaque Mavias conversus: Quid postulas? inquit. Subinfert ille. Ut rebelli edomando opem tuam conferas. Respondet Mavias. Ambo inimicitias agitis: Quare plura mihi polliciturо suppetias exhibeo. Ad quem Andreas. Ne dubites, Amera: Honestius tibi ab Imperatore modica, quam a perduelli plura accipere. Verumtamen quod magis arridet, exequere. His dictis Andreas siluit. Mavias itaque: De istis, inquit, æqui bonique mihi cum meis erit consilium: ac simul utrumque foras e conspectu jussit abire. Tum vero Sergium privatim ad se vocatum alloquutus, Ut quid amplius, ait, Andream veneraris? Nil proficis. Sequenti itaque luce Sergius Andream præveniens ad Maviæ latus sedebat: nec ut pridie venienti Andreæ assurrexit. Eapropter Andreas torvo diroque conspectu Sergium injuriis & minis impetiit, dicens: Si modo vita superstes fuerit: quis sim, tibi demonstrabo. Sergius contra. Tibi minime assurgo, eo quod nec vir, nec fœmina sis. Mavias compescuit utrumque: dixit vero Andreæ. Quantum Sergius offert, paciscere te daturum. Quid istuc est? ait Andreas. Cui Mavias. Publicam censuum in Arabes collationem. Miror te, Mavia, respondet Andreas, qui solidum corpus dare, umbram solummodo retinere consulis: Paciscere prout fert voluntas cum Sergio: quod petis nusquam exequar. Quamobrem te deinceps relicto, ad Deum, qui potentia te superat, quique Romanos, quo vult modo, potest protegere, confugiamus: in eo spes omnis nostra sita est. His dictis, Maviæ, Vale, infit: Et Damasco egressus venit Melitinem: quod tyrannus in iis partibus diversaretur, per quas Sergius esset transiturus. Ut Arabissum appulit, de rebus gerendis cum angustiarum custode tractat: haud enim ille tyranni signa fuerat sequutus. Huic redeuntem Sergium observare præcipit, eumque ad se adducere. Ipse Amnesiam progressus est, ubi retinendum Sergium expectaret: Interim de rebus a se gestis Imperatorem reddit certiorem. Sergius quæ sibi libuissent cum

pag. 291.

Mavia pactus, Phadalam Arabum Ducem cum auxiliaribus barbarorum copiis Saborio militaturis secum accepit: & Phadalam præcurrens, dum lætus admodum ad Saborium contendit, in insidias ad fauces montium ab Andrea sibi paratas incidit: quare comprehensum, & vinculis alligatum ad Andream deferunt. Sergius Andream primo conspicatus, ad ejus pedes veniam precaturus prolabitur. Ad eum ille, Tune, inquit, Sergius ille eaistis, qui me Mulierculæ nomine excepto, de tuis virilibus gloriabaris? Virilia deinceps nil tibi profutura, quinimmo mortem allatura, certo scias. His prolatis, partes quæ virum efficiunt, ei resecari jussit, & ad lignum suspendi. Constantinus autem ubi Phadalam Saborio suppetias venire audivit, Nicephorum Patricium cum Romano eaercitu, qui se Saborio opponeret, misit. Saborius Adrianopolim forte occupaverat, qui cum Nicephori adventus nuncium accepit; seipsum ad pugnam eaercebat. Eum itaque pro more sibi consueto eatra urbis muros quadam die equum agitare contigit: Urbis vero portæ jam proximus equum inflicto flagello incitat. Equus ob inflictum dolorem in sessorem rebellis, desultorio impetu caput ei ad portam allidit: ex quo infelici letho perire coactus est: sicque Deus victoriam in Imperatoris manus transtulit. Phadalas Exapolim adveniens, ubi quæ gesta erant rescivit, ad magnas adductus est angustias: adeo ut auailium a Mavia petitum miserit, quod jam Romani concordiam iaire statuissent. Mavias filium suum Iaid copioso barbarorum exercitu instructum auailio misit. Quare ambo conjunctis armis Chalcedonem conveniunt, & captivorum numerum non contemnendum abducunt. Tum vero Amorio Phrygiæ urbe capta, & armatorum millibus quinque ad ejus custodiam relictis, in Syriam regressi sunt. Incumbente vero hyeme, & nive plurima terræ faciem operiente Imperator ipsum Andream Cubicularium cum valida armatorum maau Amorium destinat; qui noctu conscenso per ligaa quædam muro civitatem ingrediuntur, omnesque Arabes ad millia quinque, ne uno quidem superstite relicto, trucidant. Porro illa hyeme tanta aquarum exundatio Edessæ fuit, ut multi suffocati sint. Præterea signum in cælo apparuit.

Edit. Paris. pag. 292.

Anni mundi 6160.	Divinæ Incarn. 660.				CP. Episc. Joannes annis 6.			
		27	13		1			

Hoc anno Imperator Constans Syracusis Siciliæ in balneo, cui nomen Daphne, dolis in eum paratis occisus est. Necis autem causa fuit hujusmodi. Morte Theodosio fratri ejus opera illata, Byzaotinorum odium in eum vehemens ea arsit, ubi maxime Martinum sanctissimum Papam Romanum cum dedecore CP. transvexit, & in Chersonæ regionem relegavit: & Maximum insuper eruditissimum Confessorem lingua mutilavit, & ejus abscidit manus: multosque præterea Orthodoaos, suam nimirum hæresim approbare recusantes, verberibus, eailiis, atque proscriptionibus insectatus est, geminosque tandem Anastasios Confessoris & Mar-

λαβε Φαδαλᾶν στρατηγὸν Ἀράβων μετὰ βοηθείας βαρβαρικῆς συμμαχεῖν τῷ Σαβωρίῳ. προπορευόμενος δὲ ὁ Σέργιος τοῦ Φαδαλᾶ, καὶ περιχαρῶς πρὸς Σαβώριον ἀπερχόμενος, παραπίπτει ταῖς κλεισούραις τοῖς τοῦ Ἀνδρέου λόχοις. καὶ τοῦτον κρατήσαντες, πρὸς Ἀνδρέαν φέρουσι δέσμιον. ὁ δὲ Σέργιος ἰδὼν τὸν Ἀνδρέαν, ῥίπτει ἑαυτὸν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, δεόμενος φείσασθαι αὐτοῦ. ὁ δὲ πρὸς αὐτόν. σὺ εἶ Σέργιος ὁ καυχώμενος ἐν τοῖς αἰδοίοις ἐπὶ Μαυΐᾳ, κἀμὲ θηλύδριον ἀποκαλῶν; ἰδοὺ τὰ αἰδοῖά σου οὐδὲν ὠφελήσουσιν, ἀλλὰ θανατώσουσι. ταῦτα εἰπὼν, ἐπιτρέπει ἐκτμηθῆναι αὐτοῦ τὰ αἰδοῖα· καὶ ἐκρέμασεν αὐτὸν ἐπὶ ξύλου. ὁ δὲ Κωνστάντιος ἀκούσας τὴν τοῦ Φαδαλᾶ ἄφιξιν εἰς τὴν Σαβωρίου βοήθειαν, ἀποστέλλει Νικηφόρον τὸν Πατρίκιον μετὰ Ῥωμαϊκῆς δυνάμεως ἀντιτάξασθαι τῷ Σαβωρίῳ. ἦν δὲ Σαβώριος εἰς Ἀδριανούπολιν, καὶ ὡς ἐπύθετο Νικηφόρον ἔρχεσθαι πρὸς αὐτὸν, ἐγύμναζεν ἑαυτὸν πρὸς πόλεμον. συνέβη δὲ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, κατὰ τὸ εἰωθὸς τοῦτον τῆς πόλεως ἐφ' ἵππου ἐξελαύνειν· ὡς δὲ γέγονε πλησίον τῆς πόλεως, δίδωσι τῷ ἵππῳ τῇ μάστιγι. ὁ δὲ ἀφηνιάσας, καὶ τούτου τὴν κεφαλὴν τῇ πύλῃ προσρήξας, κακῶς τοῦ ζῆν ἀπήλλαξε. καὶ οὕτως ὁ Θεὸς τὴν νίκην ἐδωρήσατο τῷ βασιλεῖ. Φαδαλᾶς οὖν ἐλθὼν εἰς τὴν Ἑξάπολιν, καὶ μαθὼν πάντα ἠπόρησε. καὶ ἀποστέλλει πρὸς Μαυΐαν αἰτῶν βοήθειαν, διὰ τὸ τοὺς Ῥωμαίους ἐλθεῖν εἰς ὁμόνοιαν. πέμπει δὲ αὐτῷ ὁ Μαυΐας τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἰζίδ, καθοπλίσας αὐτὸν πλήθει βαρβάρων. παρεγένοντο δὲ ἀμφότεροι εἰς Χαλκηδόνα, καὶ ᾐχμαλώτευσαν πολλούς. παρέλαβον δὲ καὶ τὸ Ἀμώριον τῆς Φρυγίας πέντε χιλιάδας ἀνδρῶν ἐνόπλων ἀφέντες εἰς φυλακὴν αὐτοῦ· καὶ ἀνέκαμψαν εἰς Συρίαν. χειμῶνος γενομένου πέμπει ὁ βασιλεὺς τὸν αὐτὸν Ἀνδρέαν τὸν Κουβικουλάριον· καὶ χιόνος πολλῆς οὔσης, ἐν νυκτὶ καταλαμβάνει, καὶ διὰ ξύλου ἀνέρχεται ἐπὶ τὸ τεῖχος· καὶ εἰσέρχονται εἰς τὸ Ἀμώριον, καὶ πάντας ἀναιροῦσι τοὺς Ἄραβας τὰς πέντε χιλιάδας· καὶ οὐχ ὑπελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς. ἐν αὐτῷ δὲ τῷ χειμῶνι πλημμύρα ὑδάτων γέγονεν εἰς Ἔδεσσαν, καὶ πολλοὶ ἀπώλοντο· ἐφάνη δὲ καὶ σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ.

Κόσμου ἔτη ϛρξ'.	Τῆς θείας σαρκ. χξ'.				Κωνσταντινουπόλεως ἐπίσκοπος Ἰωάννης ἔτη ϛ'.			
		κζ'	ιγ'		α'			

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐδολοφονήθη ὁ βασιλεὺς Κώνστας εἰς Σικελίαν ἐν Συρακούσῃ ἐν βαλανείῳ, ᾧ ὄνομα Δάφνη. ἦν δὲ αἰτία αὕτη. μετὰ τὴν ἀναίρεσιν Θεοδοσίου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἐμισήθη ὑπὸ τῶν Βυζαντίων· καὶ μάλιστα ὅτι τὸν Μαρτῖνον τὸν ἁγιώτατον Πάπαν Ῥώμης ἀτίμως ἤγαγεν ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ ἐξώρισεν εἰς τὰ Χερσῶνος κλίματα, καὶ Μάξιμον τὸν σοφώτατον ὁμολογητὴν ἐγλωσσοτόμησε, καὶ ἐχειροκόπησε, καὶ πολλοὺς τῶν ὀρθοδόξων αἰκίαις, καὶ ἐξορίαις, καὶ δημεύσεσι κατεδίκασε, διὰ τὸ μὴ πείθεσθαι τῇ αἱρέσει αὐτοῦ, καὶ τοὺς δύο Ἀναστασίους μαθητὰς ὑπάρχοντας

χεντας τὸν ὁμολογητοῦ καὶ μάρτυρος Μαξίμου ἐξορίαις καὶ βασάνοις ἐπέδωκε. διά τοι τοῦτο ἐμισήθη σφοδρῶς παρὰ πάντων. δειλιάσας δὲ ἠβουλήθη μετοικίσαι τὸ βασίλειον εἰς Ῥώμην. ὅθεν καὶ τὴν βασίλισσαν, καὶ τοὺς τρεῖς υἱοὺς αὐτοῦ ἐπᾶραι ἠθέλησεν, εἰ μὴ ὁ Ἀνδρέας ὁ Κυβικουλάριος, καὶ Θεόδωρος ὁ Κολωνείας τὴν τούτου βουλὴν διεκώλυσαν. ἐποίησε δὲ ἐν Σικελίᾳ ἔτη ϛ΄. εἰσελθόντι δὲ αὐτῷ ἐν τῷ εἰρημένῳ βαλανείῳ συνεισῆλθεν αὐτῷ τίς Ἀνδρέας υἱὸς Τρωΐλου ὑπουργῶν αὐτῷ. ὡς δὲ ἤρξατο γαλλικῷ σμήχεσθαι, λαβὼν Ἀνδρέας τὸ κάδιον δίδωσι κατὰ κορυφῆς τοῦ βασιλέως, καὶ εὐθέως ἀπέδρα. τοῦ δὲ βασιλέως χρονίσαντος ἐν τῷ βαλανείῳ, εἰσπηδῶσιν οἱ ἔξω, καὶ εὑρίσκουσι τὸν βασιλέα τεθνηκότα, καὶ τοῦτον θάψαντες, Μιζίζιόν τινα Ἀρμένιον βασιλέα πεποιήκασι βιασάμενοι τοῦτον. ἦν γὰρ εὐπρεπὴς καὶ ὡραιότατος. ἀκούσας δὲ Κωνσταντῖνος τὴν τοῦ πατρὸς ἀποβίωσιν μετὰ πλείστης ναυσολίας τὴν Σικελίαν καταλαμβάνει, καὶ χειρωσάμενος Μιζίζιον τοῦτον ἀναιρεῖ σὺν τῶν φονέων τοῦ ἰδίου πατρός. καὶ καταστήσας τὰ ἑσπέρια ἐπὶ τὴν ΚΠ. ὥρμησε, καὶ βασιλεύει τῶν Ῥωμαίων μετὰ Τιβερίου καὶ Ἡρακλείου τῶν ἰδίων ἀδελφῶν. (* τοῦ δὲ βασιλέως Κώνσταντος ἐν Σικελίᾳ ὄντος ἐπανέστη αὐτῷ Μιζίζιος μετὰ ἑτέρων ἐν τῷ λουτρῷ, καὶ ἐθανάτωσαν αὐτόν. ἠμύνατο δὲ ὁ βασιλεὺς τὸν Μιζίζιον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ τοὺς τοῦτο τετολμηκότας, καὶ ἀπεκεφάλισεν αὐτούς. ὡσαύτως δὲ καὶ Ἰουστινιανὸν τὸν Πατρίκιον τὸν πατέρα Γερμανοῦ τοῦ γενομένου Πατριάρχου· τὸν δὲ Γερμανὸν τραχύτερον ὄντα εὐνούχισεν.

* Hæc fo-rinsecus ad-jecta.

A tyris Maximi probatos discipulos exilio & cruciatibus subjecit. Propter hæc, inquam, cuncta odium omnium in se [con]citavit flagrantissimum: quo deterritus, imperium Romam transferre decrevit: ac nisi Andreas Cubicularius, & Theodorus Coloniensis ejus consiliis obstitissent, Imperatricem ac tres ejus filios ad se transfretari jussos C^P. abduxisset. Per annos sex deinde in Sicilia moram traxit. Eo igitur in memoratum balneum ingresso, Andreas quidam Troili filius, ut officium ipsi præstaret, una ingreditur. Cum vero sapone Gallico se detergere cœpisset, elatum in aera cadum in caput Imperatoris Andreas impegit, & fugam confestim arripit. Imperatore demum in balneo demorante, qui foris astabant, in- B tus se mittentes, trucidatum inveniunt: justisque ei parentatis, Armenum quemdam Mizizium ad capessenda sceptra vi compulsum, Imperatorem creant: Erat enim liberali facie ac supra modum formosus. Cæterum Constantinus audita patris sui morte cum ingenti classe ad Siciliam appellens, comprehensum Mizizium una cum patris interfectoribus ulciscitur. Tum vero rebus in Occidente compositis festinus CP. repetit, & fratribus Tiberio & Heraclio imperii collegis adscitis Romanam Remp. administrat. Cum Imperator Constans in Sicilia moraretur, ac lotum ivisset, Mizizinus adjunctis parricidii sociis eum aggreditur, & lethum infert. Successor imperii Mizizinum ac reliquos sceleris auctores pœnis subjicit, & capitis damnat. Similiter & Justinianum C Patricium Germani, qui deinde Patriarchæ dignitatem sustinuit, patrem occidit: ipsum vero Germanum ferocius se gerentem virilibus resectis castigavit.

Edit. Paris. pag. 293.

		Ῥωμ. βασιλ. Κωνσταντῖνος ἔτη ιζ΄. α΄	ιδ΄	β΄				

		Rom. Imp. Constantinus annis 17. 1	14		2			

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐβασίλευσε Κωνσταντῖνος σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ. καὶ ἀπεστράτευσαν Σαρακηνοὶ τὴν Ἀφρικὴν· καὶ ᾐχμαλώτευσαν χιλιάδας ὀγδοήκοντα, ὡς φασίν. οἱ δὲ τοῦ θέματος τῶν Ἀνατολικῶν ἦλθον ἐν Χρυσοπόλει, λέγοντες· ὅτι, εἰς τὴν τριάδα πιστεύομεν· τοὺς τρεῖς στέψωμεν. ἐταράχθη ὁ Κωνσταντῖνος, ὅτι μόνος ἦν ἐστεμμένος. οἱ δὲ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οὐδεμίαν ἀξίαν εἶχον· καὶ ἀποστείλας Θεόδωρον Πατρίκιον τὸν Κολωνείας ἐτροπώσατο αὐτούς, ἐπαινέσας αὐτούς. καὶ ἔλαβε τὰ πρωτεῖα αὐτῶν τοῦ ἀνελθεῖν ἐν τῇ πόλει, καὶ μετὰ τῆς συγκλήτου βουλεύσασθαι, καὶ ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτῶν. εὐθέως δὲ ὁ βασιλεὺς αὐτοὺς ἐφούρκισεν ἀντίπεραν ἐν Συκαῖς. καὶ τοῦτο ἰδόντες, καὶ καταισχυνθέντες εἰσῆλθον ἐν ὀδύνῃ εἰς τὰ ἴδια. ὁ δὲ βασιλεὺς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐρινοκόπησεν.

Hoc anno Constantinus cum fratribus imperium administravit. Saraceni vero comparato exercitu in Africam excurre- D runt, & octoginta hominum millia, ut ferunt, in captivitatem miserunt. Thematis porro Orientalium milites Chrysopolim accesserunt, dicentes: In Trinitatem credimus: Imperatores tres coronemus. Constantinus, qui solus imperii coronam susceperat, his auditis turbatus est: quamvis ejus fratres nulla imperii dignitate penes populum essent conspicui. Misso itaque Theodoro Coloniæ Patricio, propositaque laudis & consilii eorum alibi probandi specie, sententiam eorum devertit & elusit. Primores enim eorum & clamoris auctores in Urbem transire jussos, & ut postulatis fieret satis, Senatus consultum expetere persuasos, trans por- E tum in Sycæna regione patibulis affixos sceleris pœnam ferre Imperator decrevit. Reliqui viso hujusmodi spectaculo, pudore suffusi domum redierunt. Post hæc fratres naribus mutilari Imperator edixit.

Anni mundi 6163.	Divinæ Incarn. 663.	Rom. Imp. Constans annis 17.	Arabum Dux Mavias annis 22.		CP. Episc. Joannes annis 6.			
		2	15		3			

A

Κόσμου ἔτη ,ϛρξγ´.	Τῆς θείας σαρ. ἔτ. χξγ´.	Ρωμ. Βασιλ. Κωνσταντῖνος ἔτη ιζ´.	Ἀράβ. ἀρχηγ. Μαυίας ἔτη κβ´.		ΚΠ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη ϛ´.			
		β´	ιε´		γ´			

Hoc anno hyems adeo vehemens terris incubuit: ut multi homines atque animalia periclitata sint. Porro Phadalas ad Cyzicum hyemavit.

Τούτῳ τῷ ἔτει χειμὼν μέγας ἐγένετο, καὶ πολλοὶ ἐκινδύνευσαν ἄνθρωποι, καὶ θηρία. καὶ ἐχείμασε Φαδαλᾶς εἰς Κύζικον.

		3	16		4			

		γ´	ιϛ´		δ´			

Edit. Paris. pag. 294.

Hoc anno Busur expeditione suscepta, captivorum multitudinem abegit, & ad suos se recepit.

B Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπεστράτευσεν Βοσοὺρ, καὶ ᾐχμαλώτευσε πολλοὺς, καὶ ὑπέστρεψεν.

		4	17		5			

		δ´	ιζ´		ε´			

Hoc anno Iris in cælo conspecta carni omni tremorem incussit mense Martio Dystro: adeo ut omnes rerum universarum consummationem advenisse prædicarent. Eodem anno qui Christi fide negata Saracenorum acies ducebant Muamed & Caisus classe maxima præparata, cum ea Ciliciam præternavigaverunt, egeruntque hyberna, Muamed quidem filius Abdelæ Smyrnæ, Caisus vero in Cilicia & Lycia. Horenda quoque mortalitas universam Ægyptum incessit. Porro Ameram alium Chale nomine cum classe ad ferendum auxilium, quod & pugnare & aliquid audere valeret, summisit. Memoratus autem Constantinus comperto Dei adversariorum in CP. proposito, biremes etiam cacabos igne oppletos ferentes, & dromones siphonibus eumdem ignem spirantes, ad Proclianisium Cæsarii portum in hostes impressionem facturos præparari jussit.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐφάνη ἶρις ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἔφριξε πᾶσα σάρξ, ἐν μηνὶ Μαρτίῳ Δύστρῳ, ὥστε λέγειν πάντας· ὅτι συντέλεια ἐστί. τούτῳ τῷ χρόνῳ στόλον μέγαν ἐξαρτύσαντες οἱ ἀρνηταὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ παραπλεύσαντες Κιλικίαν, παρεχείμασαν εἰς Σμύρνην Μωαμὲδ ὁ τοῦ Αβδελᾶ, Καΐσος δὲ εἰς Κιλικίαν καὶ Λυκίαν. καὶ ἐγένετο θανατικὸν ἐν Αἰ-C γύπτῳ. ἀπέστειλε δὲ Χαλὲ τὸν Αμηραῖον μετὰ καὶ ἑτέρου στόλου πρὸς βοήθειαν αὐτῶν, ὡς ἱκανώτατον καὶ πολεμικὸν εἰς μάχην. ὁ δὲ προλεχθεὶς Κωνσταντῖνος τὴν τοιαύτην τῶν θεομάχων κατὰ ΚΠ. ἐγνωκὼς, κατασκεύασε καὶ αὐτὸς διήρεις δὶμεγέθεις * κακκαβοπυρφόρους καὶ δρόμωνας σιφωνοφόρους· καὶ τούτοις προσορμίσαι ἐκέλευσεν ἐν τῷ Προκλιανισίῳ τοῦ Καισαρίου λιμένι.

* κακκαβοπυρφόρους

		5	18		6			

		ε´	ιη´		ϛ´			

Hoc anno belli maritimi renovatrix illa Dei adversariorum classis ad Thraciæ fines appulit, ab Occidentali nimirum promontorio, cui alias Magnauræ cognomentum, adusque rursus Orientis promontorium, quod vulgus Cyclobium vocat. Singulis itaque diebus a diluculo ad vesperam, ab Auræ portæ Armilla ad prænominatum Cyclobium armis se se impellentium ac vicissim bellica vi repulsorum creber, imo quotidianus, excitabatur & reparabatur conflictus. Hujusmodi vero cœptis insistebant, & in singulos annos priores renovabant conatus a mense Aprili ad Septembrem usque: Reversi vero Cyzicum aggrediuntur, & ea capta, illic hyberna ducunt. Porro vere redeunte applicata rursum classe novum pariter bellum cum Christianis mari restaurabant. Bello tandem per annos septem in hunc modum protracto, & amissa virorum bellicorum innumera multitudine, vulneribus insuper & lue maxima ipsis inflicta, Deo Deique genitrice auxiliarem manum conferentibus, cum dedecore & animi dolore recessere. Ea igitur classis Dei manu submergenda vela faciens, ad Sylæi plagam adverso fluctu jactata, & procella vehementi appetita, fractis ad saxa, vel in profundum absorptis ratibus tota disperiit. Suphiam autem filius, Ayph minor frater cum Floro, Petrona, & Cypriano, Romanorum militum armatam manum secum ducentibus manus conse-

Τούτῳ τῷ ἔτει ὁ προλεχθεὶς τῶν θεομάχων στόλος ἀναβάλας προσώρμισεν ἐν τοῖς Θρακῴοις μέρεσιν ἀπὸ τῆς πρὸς δύσιν ἀκρότητος τοῦ Εβδόμου, D ἤτοι τῆς λεγομένης Μαγναύρας μέχρι πάλιν τοῦ πρὸς ἀνατολὴν ἀκρωτηρίου τοῦ λεγομένου Κυκλοβίου. κατὰ πᾶσαν οὖν ἡμέραν συμβολὴ πολέμου ἐκροτεῖτο ἀπὸ πρωῒ ἕως ἑσπέρας, ἀπὸ βραχιολίου τῆς Χρυσῆς πόρτης μέχρι τοῦ Κυκλοβίου ἑαυτοὺς ὠθοῦντες καὶ ἀντωθούμενοι. ἐν τούτοις δὲ διετέλεσαν ἀπὸ τοῦ Απριλλίου μηνὸς μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου. καὶ ὑποστρέψαντες ἀπέρχονται ἐν Κυζίκῳ, καὶ ταύτην παραλαβόντες, ἐκεῖσε παρεχείμαζον. καὶ κατὰ τὸ ἔαρ ἀναβάλλων ὁμοίως πόλεμον διὰ θαλάσσης συνῆπτε μετὰ τῶν Χριστιανῶν. ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη δὲ τοῦτο τελέσαντες, τῇ τοῦ Θεοῦ E βοηθείᾳ καὶ τῆς Θεομήτορος, πλῆθος τε ἀποβαλόντες ἀνδρῶν μαχίμων, καὶ τραυματίας μεγίστους εἰς αὐτοὺς γεγεννημένους, ἀνθυπέστρεψαν μετὰ μεγάλης λύπης. ἐκπορίζων δὲ ὁ αὐτὸς θεοβύθιστος στόλος, κατελήφθη ὑπὸ χειμερίου ζάλης καὶ πνεύματος καταιγίδος ἐπὶ τὰ μέρη τοῦ Συλαίου· καὶ συντριβεὶς ὁλοσχερῶς ὤλετο. Σουφιὰν δὲ ὁ υἱὸς, τοῦ Αὺφ ὁ δεύτερος ἀδελφὸς. συνέβαλε πόλεμον μετὰ Φλώρου, καὶ Πετρωνᾶ, καὶ Κυπριανοῦ ἐχόντων Ρωμαϊκὴν δύνα-

μιν· καὶ ἀπτείνονται Ἄραβες χιλιάδες λ'. τότε Καλλίνικος ἀρχιτέκτων ἀπὸ Ἡλίου πόλεως Συρίας προσφυγὼν τοῖς Ῥωμαίοις πῦρ θαλάσσιον κατασκευάσας τὰ τῶν Αράβων σκάφη ἐνέπρησε, καὶ σύμψυχα κατέκαυσε. καὶ οὕτως οἱ Ῥωμαῖοι μετὰ νίκης ὑπέστρεψαν, καὶ τὸ θαλάσσιον πῦρ εὗρον.

A

ruit: eaque pugna Arabum triginta milia cæsa fuere. Tum vero Callinicus Heliopolensis in rebus arte parandis strenuus, Syria ad Romanos deficiens, igne marino excogitato, Arabum navigia, ipsis hominibus vivis consumptis, succendit. Sicque Romani victores reversi sunt: ignemque marinum invenere.

Edit Paris. pag. 295.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐχείμασεν Ἀβδελᾶς υἱὸς Καΐς, καὶ Φαδαλᾶς εἰς Κρήτην.

B

Hoc anno Abdelas filius Caisi, & Phadalas Cretæ hyemaverunt.

			ζ'	ι'		β'			

			7	10		2			

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐφάνη σημεῖον ἐν οὐρανῷ ἐν ἡμέρᾳ σαββάτῳ.

Hoc anno quodam sabbati die signum in cælo apparuit.

					ΚΠ ἐπίσ. Θεόδωρος ἔτη β'.			
			ι'	κα'	β'			

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐγένετο ἀκρὶς μεγάλη κατὰ τε Συρίαν, καὶ Μεσοποταμίαν.

Hoc anno magna locustarum vis Syriam & Mesopotamiam infestavit.

C

Κόσμου ἔτη ςρξθ'.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτη χξθ'.	Ῥωμ. βασ. Κωνσταντῖνος ἔτ. ιζ'.	Ἀράβ. ἀρχηγὸς Μαυΐας ἔτη κδ'.		Κωνσ. ἐπίσκ. Θεόδωρος ἔτη β'.			
		θ.	κβ'		β'			

Anni mundi 6169.	Divinæ incarn. anni 669.	Rom. Imp. Const. annis 17.	Arab. dux Mavias annis 24.		Const. Episc. Theodorus annis 2.			
		9	21		2			

Τούτῳ τῷ ἔτει εἰσῆλθον Μαρδαΐται εἰς τὸν Λίβανον καὶ ἐκράτησαν ἀπὸ τοῦ Μαύρου ὄρους ἕως τῆς ἁγίας πόλεως· καὶ ἐχειρώσαντο τὰς τοῦ Λιβάνου περιωπάς· καὶ πολλοὶ δοῦλοι, καὶ αἰχμάλωτοι, καὶ αὐτόχθονες πρὸς αὐτοὺς κατέφυγον· ὥστε δι᾽ ὀλίγου χρόνου εἰς πολλὰς χιλιάδας γενέσθαι. καὶ ταῦτα μαθὼν Μαυΐας καὶ οἱ σύμβουλοι αὐτοῦ ἐφοβήθησαν σφόδρα· συλλογισάμενοι ὅτι τὸ βασίλειον τῶν Ῥωμαίων ὑπὸ Θεοῦ φρουρεῖται. καὶ ἀποστέλλει πρέσβεις πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Κωνσταντῖνον ζητῶν εἰρήνην. ὁ δὲ βασιλεὺς τοὺς τοιούτους πρέσβεις δεξάμενος, καὶ τὴν αἴτησιν αὐτῶν ἀκηκοὼς, ἀπέστειλε σὺν αὐτοῖς ἐν Συρίᾳ Ἰωάννην τὸν Πατρίκιον, τὸν ἐπίκλην Πιτζιγαύδην, ὡς ἀρχαιογενῆ τῆς πολιτείας, καὶ πολύπειρον ὄντα, καὶ μεγάλης ἀντεχόμενον φρονήσεως, ἐπὶ τὸ ἁρμοδίως διαλεχθῆναι τοῖς Ἄραψι, καὶ τὰ τῆς εἰρήνης συμφωνῆσαι. τοῦ δὲ καταλαβόντος ἐν Συρίᾳ, ὁ Μαυΐας σύρρευμα πεποιηκὼς τῶν τε Ἀμηραίων, καὶ Κορασηνῶν ἐδέξατο αὐτὸν μετὰ μεγάλης τιμῆς. πολλῶν οὖν λεχθέντων ἀναμεταξὺ αὐτῶν εἰρηνικῶν λόγων, συνεφωνήθη πρὸς ἑκατέρας ἔγγραφον εἰρήνης γενέσθαι μεθ᾽ ὅρκου λόγον ἐπὶ συμφώνῳ ἐτησίῳ πάκτῳ παρέχεσθαι τῇ Ῥωμαϊκῇ πολιτείᾳ παρὰ τῶν Ἀγαρηνῶν χρυσοῦ χιλιάδας τρεῖς, καὶ ἄνδρας αἰχμαλώτους ν'. καὶ ἵππους εὐγενεῖς ν'. ταῦτα στοιχηθέντα μεταξὺ τῶν δύο μερῶν ἐπὶ χρόνους λ'. φυλάττεσθαι πλατεῖαν εἰρήνην ἀνὰ μέσον Ῥωμαίων καὶ Ἀράβων καὶ τῶν τοιούτων καθολικῶν δύο ἐγγράφων λόγων πρὸς ἀλλήλους μεθ᾽ ὅρκων, καὶ ἀλλήλοις ἐπιδοθέντων, ὁ πολλαχῶς λεχθεὶς πανεύφημος ἀνὴρ

D

Hoc anno Mardaitæ Libanum aggressi tenuerunt quicquid a Mauro monte est, usque ad sanctam urbem, & Libani cacumina quæque occupavere: multique tam servi & captivi quam indigenæ ad eos se adjunxerunt; ita ut intra breve admodum temporis spatium ad multa millia excreverint. Quo audito, Mavias ejusque consiliarii valde extimuere, adeo ut imperium Romanum sub Dei tutela consistere reputantes, Legatos de pace habenda ad Imperatorem Constantinum summiserint. Imperator hos benigne excipiens, precibus illorum admissis, delegavit cum ipsis in Syriam Joannem Patricium cognomento Pitsigaudem, ut seniorem in Rep. multæque experientiæ & prudentiæ virum, qui videlicet apte & commode cum Arabibus colloqueretur, pacisque conditiones componeret. Is ubi venit in Syriam, Mavias collecto Ameræorum & Corasenorum concilio ipsum perhonorifice excepit. Posteaquam vero multa super pace agitata & hinc inde disceptata fuissent, tandem inter utrosque convenit, ut pacis conditiones interposito jurejurando seriberentur: nimirum ut pro vectigali annuo auri pondo tria millia, homines item captivos quinquaginta, & equos generosos quinquaginta Agareni Rom. Reip. penderent. Quibus demum utrinque pactis, pace firma inter Romanos atque Arabes ad annos triginta constituta, publicisque duobus instrumentis ad utramque partem invicem datis, celebris ille, ac sæpius laudatus vir cum muneribus maximis ad Imperatorem reversus est. Hoc ubi per cepere qui occa-

pag. 296.

E

sum incolebant, Chaganus Abarum Princeps, cæterique illarum provinciarum Reges, Duces, & Castaldi, virique Occidentalium nationum Primores, Legatos una cum muneribus ad Imperatorem pacis concordiæque cum ipso ineundæ firmandæque gratia, misere. Imperator eorum precibus concedens, pacem, qua se testaretur dominum, cum ipsis firmavit. Atque ita quies & tranquillitas maxima tam in Oriente, quam in Occidente obtinuit.

A πρὸς τὸν βασιλέα ἀπέστρεψε μετὰ καὶ δώρων πολλῶν. ταῦτα μαθόντες οἱ τὰ ἑσπέρια οἰκοῦντες μέρη. ὅτε Χαγάνος τῶν Ἀβάρων, καὶ οἱ ἐπέκεινα ῥῆγες, ἐξαρχοίτε, καὶ Κάσαλδοι, καὶ οἱ ἐξοχώτατοι τῶν πρὸς τὴν δύσιν ἐθνῶν διὰ πρεσβευτῶν δῶρα τῷ βασιλεῖ στείλαντες, εἰρηνικὴν πρὸς αὐτοὺς ἀγάπην κυρωθῆναι ᾐτήσαντο, εἴξας οὖν ὁ βασιλεὺς ταῖς αὐτῶν αἰτήσεσι, ἐκύρωσε καὶ πρὸς αὐτοὺς δεσποτικὴν εἰρήνην. καὶ ἐγένετο ἀμεριμνία μεγάλη ἔν τε τῇ ἀνατολῇ, καὶ ἐν τῇ δύσει.

B

Hoc anno magnus terræ motus per Mesopotamiam extitit, quo Ambo, & Ecclesiæ Edessenæ Trullus corruit: eum vero Mavias suasu atque precibus Christianorum restaurat.

Τούτῳ τῷ ἔτει γέγονε σεισμὸς μέγας κατὰ τὴν Μεσοποταμίαν, ἐν ᾧ πίπτει τὸ Βατὸν, καὶ ὁ Τροῦλλος τῆς ἐκκλησίας Ἐδέσσης, καὶ κτίζει αὐτὸν Μαυΐας σπουδῇ τῶν Χριστιανῶν.

| | | 12 | 24 | | 2 | | | |

| | | ια' | κδ' | | β' | | | |

Hoc anno mensis Aprilis die sexto, Indictione prima, Mavias primus Saracenorum rex letho extinctus est. Gentis suæ Duceon se gessit annos viginti, Ameram se renunciavit annos viginti quatuor: Izid vero ejus filius post eum principatum obtinuit. Sub id vero tempus Bulgarorum gens in Thraciam irrupit. Sane de Unnobundobulgarorum & Contragorum antiquitate nonnihil hic delibare operæ pretium duco. Ad Euxini ponti partes trans mare positas, & Septentrioni subjectas, ad Mæotidem nimirum paludem, in quam fluvius ingens ex Oceano per Sarmatarum terram procurrens Atalis nomine exoneratur, in quem etiam fluvius alter Tanais dictus, ipse pariter ab Iberiis portis ad Caucasios montes fixis profluens; ex concursu vero Tanais & Atalis (Hic enim Atalis supra memoratam Mæotidem paludem ab altero diffinditur) emergit amnis, cui Cuphis nomen impositum, qui in maris Pontici finem juxta Necropylas ad promontorium, quod Arietis facies vocatur, prorumpit. A designata vero palude mare fluminis instar latum, in ipsius Euxini ponti sinum per Bosphorum & Cimmerii regionem exundat; in eo flumine Murzulium, & huic similes expiscantur; & ad Orientalem quidem præjacentis paludis plagam, Phanaguriam nuncupant, & Hebræos istic degentes, hominum nationes pleræque numerantur; ab ipsa vero palude ad fluminis Cuphis limites, in quibus Xystus Bulgaricus piscis capitur, ipsa antiqua magnaque Bulgaria sita est, & quæ Cotragorum Bulgaris contribulium vocatur regio. Cæterum Constantini temporibus, qui in Occidente * * * * * Crobatus quidam præfatæ Bulgariæ Cotragorumque Dominus letho vicinus filios quinque post se relinquens, iis condito testamento præcepit, uniuscujusque dominio firmo ac stabili retinendo, & ab exterarum gentium servitute vindicando ne seorsim a se invicem habitarent: at cum post breve tempus a patris obitu quinque liberi illi ad distribuendas ad invicem dominii por-

Edit. Paris. pag. 297.

C Τούτῳ τῷ ἔτει ἀπεβίω Μαυΐας τῶν Σαρακηνῶν πρῶτος βασιλεὺς μηνὶ Ἀρτεμισίῳ ϛ'. ἰνδικτιῶνι α'. γέγονε δὲ στρατηγὸς ἔτη κ'. καὶ ἀμηρεύσεν ἔτη κδ'. καὶ ἦρξεν Ἰζὶδ ὁ υἱὸς αὐτοῦ· ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ τὸ τῶν Βουλγάρων ἔθνος ἐπῆλθε τῇ Θρᾴκῃ. ἀναγκαῖον δὲ εἰπεῖν καὶ περὶ τῆς ἀρχαιότητος τῶν Οὐννοβουνδοβουλγάρων καὶ Κοτράγων. ἐν τοῖς ἀρκτῴοις περατικοῖς μέρεσι τοῦ Εὐξείνου πόντου, ἐν τῇ λεγομένῃ Μαιώτιδι λίμνῃ, εἰς ἣν εἰσάγεται ποταμὸς μέγιστος ἀπὸ τοῦ Ὠκεανοῦ καταφερόμενος διὰ τῆς τῶν Σαρματῶν γῆς, λεγόμενος Ἀτάλις, εἰς ὃν εἰσάγεται ὁ λεγόμενος Τάναις ποταμὸς καὶ αὐτὸς ἀπὸ τῶν Ἰβηρίων πυλῶν ἐξερχόμενος τῶν ἐν τοῖς Καυκασίοις ὄρεσιν, ἀπὸ δὲ τῆς μίξεως τοῦ Τάναι καὶ τοῦ Ἀτὰλ, (ἄνωθεν τῆς προλεχθείσης Μαιώτιδος λίμνης σχιζομένου τοῦ Ἀτὰλ) ἔρχεται ὁ λεγόμενος Κοῦφις ποταμὸς, καὶ ἀποδίδει εἰς τὸ τέλος τῆς Ποντικῆς θαλάσσης πλησίον τῶν Νεκροπυλῶν εἰς τὸ ἀκρωμα τὸ λεγόμενον Κριοῦ πρόσωπον. ἀπὸ δὲ τῆς προσημανθείσης λίμνης ἴσα ποταμῷ θάλασσα, καὶ εἰσάγεται εἰς τὴν τοῦ Εὐξείνου πόντου θάλασσαν διὰ τοῦ Βοσπόρου καὶ Κιμμερίου, ἐξ οὗ ποταμοῦ ἀγρεύεται τὸ λεγόμενον Μυρζούλιο, καὶ τὰ τούτου ὅμοια, καὶ εἰς μὲν τὰ πρὸς ἀνατολὴν μέρη τῆς προκειμένης λίμνης ἐπὶ Φαναγουρίαν, καὶ τοὺς ἐκεῖσε οἰκοῦντας Ἑβραίους παράκεινται ἔθνη πλεῖστα· ἀπὸ δὲ τῆς αὐτῆς λίμνης εἰς τὸν λεγόμενον Κοῦφιν ποταμὸν, ἔνθα τὸ Ξυστὸν ἀγρεύεται Βουλγαρικὸν ὀψάριον, ἡ παλαιὰ Βουλγαρία ἐστὶν ἡ μεγάλη, καὶ οἱ λεγόμενοι Κότραγοι ὁμόφυλοι αὐτῶν καὶ οὗτοι τυγχάνοντες. ἐπὶ τῶν χρόνων Κωνσταντίνου τοῦ εἰς τὴν δύσιν **** Κροβάτου τοῦ κυρίου τῆς λεχθείσης Βουλγαρίας καὶ τῶν Κοτράγων τὸν βίον μεταλλάξαντος, καὶ πέντε καταλιπόντος υἱοὺς, καὶ διατυπώσαντος μηδαμῶς τούτους ἀποχωρισθῆναι ἐκ τῆς πρὸς ἀλλήλους διαίτης διὰ τὸ πάντῃ κυριεύειν αὐ-

D

E

τῆς, καὶ ἑτέρῳ μὴ δουλωθῆναι ἔθνει. μετ' ὀλίγον δὲ χρόνον τῆς ἐκείνου τελευτῆς εἰς διαίρεσιν ἐληλυθότες οἱ πέντε αὐτοῦ υἱοὶ, διέστησαν ἀπ' ἀλλήλων μετὰ τοῦ ἐν ὑπεξουσιότητι αὐτῶν ὑποκειμένου λαοῦ· καὶ ὁ μὲν πρῶτος υἱὸς ὁ λεγόμενος * Βατβαϊὰν τὴν ἐντολὴν τοῦ οἰκείου φυλάξας πατρὸς, διέμεινεν ἐν τῇ προγονικῇ αὐτοῦ γῇ μέχρι τῆς δεῦρο. ὁ δὲ δεύτερος τούτου ἀδελφὸς, ὁ λεγόμενος Κοτράγος, τὸν Τάναϊν διαβὰς ποταμὸν ἀπέναντι τοῦ πρώτου ᾤκησεν ἀδελφοῦ. ὁ δὲ τέταρτος καὶ ὁ πέμπτος τὸν Ἴστρον, ἤτοι Δάνουβιν, περαιωθέντες ποταμὸν, ὁ μὲν εἰς Παννονίαν τῆς Ἀραβίας ὑποταγεὶς τῷ Χαγάνῳ τῶν Ἀβάρων, ἔμεινεν ἐκεῖ μετὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. ὁ δὲ τὴν πρὸς τῇ Ῥαβέννῃ Πεντάπολιν καταλαβὼν, ὑπὸ τὴν βασιλείαν τῶν Χριστιανῶν γέγονεν. ἔπειτα τούτων ὁ τρίτος, Ἀσπαρούχ λεγόμενος, τὸν Δάναπριν καὶ Δάναστριν περάσας, καὶ τὸν Ὄγκλον καταλαβὼν βορειοτέρους τοῦ Δανούβεως ποταμοὺς, μεταξὺ τούτων κἀκείνου ᾤκησεν, ἀσφαλῆ καὶ δυσμάχητον εἶναι τὸν τόπον στοχασάμενος ἐξ ἑκάστου μέρους, τελματώδης ὢν ἔμπροσθεν, καὶ ἄλλοθεν τοῖς ποταμοῖς στεφανούμενος, πολλὴν τῷ ἔθνει τεταπεινωμένῳ διὰ τὸν μερισμὸν τὴν ἐκ πολεμίων παρεῖχεν ἄνεσιν. τούτων δὲ οὕτως εἰς πέντε μέρη διαιρεθέντων, καὶ ἐν βραχύτητι καταστησάντων, ἐξῆλθε τὸ μέγα ἔθνος τῶν Χαζάρων ἀπὸ τοῦ ἐνδοτέρου βάθους Βερζιλίας τῆς πρώτης Σαρματίας, καὶ ἐδέσποσε πάσης τῆς περατικῆς γῆς μέχρι τῆς Ποντικῆς θαλάσσης· καὶ τὸν πρῶτον ἀδελφὸν Βατβαϊὰν τῆς πρώτης Βουλγαρίας ἄρχοντα ὑποτελῆ καταστήσας, φόρους παρ' αὐτοῦ κομίζεται μέχρι τοῦ νῦν. ὁ δὲ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος μεμαθηκὼς, ὅτι ἐξάπινα ἔθνος ῥυπαρὸν καὶ ἀκάθαρτον ἐκεῖθεν τοῦ Δανούβεως εἰς τὸν Ὄγκλον ἐσκήνωσε, καὶ τὰ πλησιάζοντα τῷ Δανούβει ἐκτρέχει καὶ λυμαίνεται, τουτέστι τὴν νῦν παρ' αὐτῶν κρατουμένην χώραν, ὑπὸ Χριστιανῶν τότε κρατουμένην, ἠνιάθη σφόδρα. καὶ κελεύει πάντα περάσαι τὰ θέματα ἐν τῇ Θρᾴκῃ. καὶ ἐξοπλίσας στόλον διά τε γῆς καὶ θαλάσσης ἀπεκίνησε, πολέμῳ τούτους ἐκδιῶξαι πειρώμενος· καὶ διὰ μὲν τῆς πρὸς τῷ Ὄγκλῳ καλουμένῳ, Δανούβει ἠπείρου τὰ πεζικὰ διατάξας, διὰ δὲ τῆς πλησιαζούσης ὄχθης τὰς ναῦς προσορμίσας· τοῦτο δὲ τὸ ἄθροον καὶ παμπληθὲς τῆς παρατάξεως οἱ Βούλγαροι θεασάμενοι τῆς ἑαυτῶν ἀπεγνωκότες σωτηρίας, εἰς τὸ προλεχθὲν ὀχύρωμα καταφεύγουσι, καὶ ἑαυτοὺς ἀσφαλίζονται. ἐν τρισὶ δὲ καὶ τέτρασιν ἡμέραις ἐκ τοῦ τοιούτου ὀχυρώματος αὐτῶν μὲν ἐξελθεῖν μὴ τολμησάντων, τῶν δὲ Ῥωμαίων πόλεμον μὴ συναψάντων διὰ τὴν προκειμένην τῶν τελμάτων πρόφασιν, στοχασάμενον τὸ μιαρὸν ἔθνος τὴν χαυνότητα τῶν Ῥωμαίων ἀνελάβετο, καὶ προθυμότερον γέγονε. τοῦ δὲ βασιλέως ἐν ποδαλγίᾳ ὀξυπαθήσαντος, καὶ ἐπὶ Μεσημβρίαν βιασθέντος ὑποστρέψαι, διὰ συνήθειαν λουτροῦ, ἅμα πέντε δρομώνων, καὶ τῶν οἰκείων αὐτοῦ ἀνθρώπων, κατέλιπε τοὺς στρατηγοὺς, καὶ τὸν λαὸν, κελεύσας παρακονδακίζειν καὶ ὑποσύραι αὐτοὺς ἐκ τοῦ ὀχυρώματος, καὶ πόλεμον πρὸς αὐτοὺς κροτῆσαι, εἰ τύχοι αὐτοὺς ἐξελθεῖν· εἰ δὲ μὴ παρακαθίσαι αὐτοῖς, καὶ φυλάττειν ἐν τοῖς ἐρύμασιν, οἱ δὲ τοῦ καβαλλαρικοῦ τὸν βασιλέα φεύγειν διαφημίσαντες, καὶ φόβῳ συναχθέντες, τοιαύτῃ φυγῇ ἐχρή-

* Βατβαιαγάν

tiones singulas processissent, ad invicem rursus cum subjecto suæ potestati populo segregandos se decreverunt. Et primogenitus quidem filius nomine Batbajas, paterni mandati tenax in avito solo ad hunc usque diem constitit. Secundus natu frater, Cotragum dixerunt, Tanai flumine trajecto, ex adverso fratris primogeniti sedes posuit: quartus autem & quintus, flumen Istrum, intellige Danubium, prætervecti, ille quidem in Pannoniam Abaricam Chagano Abarum Principi postmodum subdendus cum omnibus suis copiis transit: hic vero Pentapolim ad Ravennam perveniens, Christianorum imperio pariter subjectus remansit. Fratrum deinde istorum tertius Asparuch vocatus Danapri & Danastri fluminibus prænavigatis, & ad Onclum alium amnem jam profectus (hi sunt fluvii Danubio magis Boreales) inter hunc & illos, tutum & inexpugnabilem ex utraque parte locum conjectatus, sedem & habitationem mediam habere constituit. Cum sit enim in anteriore parte paludibus munitus locus, & hinc & inde fluminibus circumcingatur, maximam genti, quæ alioqui propter hanc divisionem imminuta fuerat, ab hostibus securitatem præstitit. His ita in quinque partes divisis, & ad parvum & infirmum quidpiam redactis, numerosa Chazarorum gens ex interiori Berzeliæ, quæ est primæ Sarmatiæ, recessu, prorupit; omnibusque usque ad mare Ponticum sub ditionem suam redactis trans flumen positis provinciis, a Barbaja primæ Bulgariæ Principe (is erat quinque fratrum primus) vectigali sibi reddito, tributum ab eo in hanc usque diem exigit. Imperator Constantinus ubi gentem sordidam & immundam Danubio superato ad Onclum tentoria ex improviso fixisse, & per regionem Danubio adjacentem grassari & stragem inferre (eam nimirum nunc ipsi occupant terram, quæ tum Christianorum ditionis erat) maximum inde concepit dolorem. Jubet itaque legiones omnes in partes Thraciæ migrare: armataque tum mari tum terra militum manu expeditionem suscepit, armorum vi hostes locis occupatis deturbare meditatus: & per continentem quidem, & Onclo sic vocato, Danubioque vicinas terras pedestres copias composuit, & ad vicinas fluminis oras naves applicuit. Porro Bulgari tam repentinum atque numerosum belli ordinem conspicati, in salutis desperationem conjecti, in memoratum præsidium se recipientes, in tuto se se composuere. Tres itaque vel etiam dies quatuor ex hujusmodi præsidio pedem efferre non ausi, sed nec Romani propter adjacentium paludum occasionem ad conflictum descendere confisi, hærent ex parte utraque: tum certe impura gens Romanorum imbecillitate & mollitie conspecta, animos recepit, & ad bellum committendum alacrior effecta est. Interim Imperator acri pedum dolore vexatus balnei facilius & commodius habendi gratia cum solis dromonibus quinque nonnullisque Palatii domesticis Mesembriam redire coactus, exercitus Ducibusque velitari jussis, & hostes e præsidio pellicere, & tandem cum eis rigido Marte, si tamen foras auderent prorumpere; sin minus, obsidione circumcingere, & in suis munimentis occlusos observare, castris abscessit. Equites Imperatorem fugere rati, timore animis concepto in unum glo-

Edit. Paris. pag. 298.

bum collecti, pari quoque fuga nullo persequente aut excitante usi sunt. Bulgari eo spectaculo exciti, fugientes retro insequuntur, & his quidem necem, aliis vulnera gladiis inferunt, reliquos ad Danubium usque coram se fugant. Tum vero flumine trajecto, Barnam ita dictam urbem Odysso vicinam, & mediterraneos agros perveniunt. Cumque locum omnem retrorsum ab amne Danubio, ante vero & ab utroque latere clusuris, sive montium angustiis & mari Pontico probe munitum conspexissent, & Sclavinorum illic degentium septem generationes, quæ dicuntur, in potestatem redegissent; Seberenses quidem ab anteriore Beregaborum clusura ad Orientales plagas, meridiem vero & Occidentem versus ad Abarum usque reliquas gentes septem sibi vectigales factas illuc transtulit, ac collocavit. In hunc itaque modum dilatatis & expansis ditionis eorum terminis, Romanæ Reip. urbes & oppida animis in superbiam elatis diruere ac deprædari cœperunt. Ex quo Imperator coactus pacem cum eis agere, & exigente delictorum nostrorum numero, non sine magno Romani nominis dedecore, pactam annuatim pecuniam eisdem persolvere. Et sane res auditu mirabilis tum nostratibus extitit, tum exteris, eos, qui universas gentes, qua ab ortu ad occasum, rursusque a meridie ad septentrionem longe lateque excurrit orbis, vectigales olim sibi fecere, nunc ab ista abominanda & nuper enata gente esse superatos. Verumtamen Imperator istud ex Dei providentia contingere arbitratus, ceu Evangelii sensu mente probe percepto, pacem fecit: atque ita demum reliquum vitæ suæ spatium sine ullis bellorum tumultibus tranquillum exegit, id præ cæteris summo studio procurans, ut sanctæ Dei Ecclesiæ dissidium ubique passæ a temporibus Heraclii Imperatoris proavi sui, & væsani Sergii, & Pyrrhi, qui CP. throno indigne præfecti unam voluntatem, unamque item actionem in Domino & Deo & Salvatore nostro Jesu Christo docebant, in unionem atque concordiam revocaret. Istorum insanas atque impias opiniones Christianissimus Imperator omnino subvertere cum maxime studeret, universale Concilium Episcoporum ducentorum & octoginta novem congregans, decreta a prioribus sanctis & Oecumenicis Conciliis antea sancita confirmavit, piumque ac rectum de duabus voluntatibus atque actionibus dogma per istud sanctum atque accuratissimum sextum Oecumenicum Concilium promulgari atque statui decrevit. Concilio præfuere piissimos Imperator Constantinus, piique sacrorum Antistites.

Edit. Paris. pag. 299.

σαντο μηδενὸς διώκοντος. οἱ δὲ Βούλγαροι τοῦτο θεασάμενοι ἐπεδίωκον ὀπίσω αὐτῶν, καὶ τοὺς πλείστους ξίφει ἀνεῖλον· πολλοὺς δὲ ἐτραυμάτισαν, καὶ καταδιώξαντες αὐτοὺς μέχρι τοῦ Δανούβεως, καὶ τοῦτον περάσαντες, καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν λεγομένην Βάρναν, πλησίον Ὀδύσσου, καὶ τοῦ ἐκεῖσε μεσογείου, καὶ τὸν τόπον ἑωρακότες ἐν πολλῇ ἀσφαλείᾳ διακείμενον, ἐκ μὲν τῶν ὄπισθεν διὰ Δανούβεως ποταμοῦ, ἔμπροσθεν δὲ, καὶ ἐκ πλαγίων τῶν κλεισουρῶν, καὶ τῆς Ποντικῆς θαλάσσης· αὐθεντησάντων δὲ αὐτῶν καὶ τῶν παρακειμένων Σκλαβίνων ἐθνῶν τὰς λεγομένας ἑπτὰ γενεάς· τοὺς μὲν Σεβέρεις κατῴκισαν ἀπὸ τῆς ἔμπροσθεν κλεισούρας Βερεγάβων ἐπὶ τὰ πρὸς ἀνατολὴν μέρη· εἰς δὲ τὰ πρὸς μεσημβρίαν καὶ δύσιν μέχρι Ἀβαρίας τὰς λοιπὰς ἑπτὰ γενεὰς ὑπὸ πάκτον ὄντας· ἐν τούτοις οὖν πλατυνθέντων αὐτῶν ἐπαγαυρίασαν, καὶ ἤρξαντο τὰ ὑπὸ τὴν Ῥωμαϊκὴν πολιτείαν ὄντα κάστρα τε, καὶ χωρία ἐπιῤῥίπτειν, καὶ αἰχμαλωτίζειν. ὅθεν ἀναγκασθεὶς ὁ βασιλεὺς εἰρήνευσε μετ᾽ αὐτῶν ἐτήσια αὐτοῖς συμφωνήσας παρέχειν πάκτα ἐπ᾽ αἰσχύνῃ Ῥωμαίων διὰ πλῆθος πταισμάτων· θαυμαστὸν γὰρ ἦν ἀκοῦσαι τοῖς μακρὰν καὶ τοῖς ἐγγὺς, ὅτι ὁ πάντας ἑαυτοῦ ὑποτελεῖς καταστησάμενος, τούς τε κατὰ τὴν ἕω, καὶ δύσιν, καὶ ἄρκτον, καὶ μεσημβρίαν, ὑπὸ τοῦ μυσαροῦ καὶ νεοφανοῦς ἔθνους ἡττήθη. ἀλλ᾽ οὗτος μὲν ἐκ προνοίας Θεοῦ τοῦτο συμβεβηκέναι Χριστιανοῖς πιστώσας, εὐαγγελικῶς διανοησάμενος, εἰρήνευσε· καὶ ἦν ἕως τελευτῆς αὐτοῦ ἠρεμῶν ἐκ παντὸς πολέμου σπουδὴν ἔχων ἐξαίρετον ἑνῶσαι τὰς ἁπανταχοῦ διῃρημένας ἁγίας τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας ἀπὸ τῶν χρόνων Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως καὶ προπάππου αὐτοῦ, καὶ Σεργίου τοῦ κακόφρονος, καὶ Πύῤῥου τῶν ἀναξίως ἡγησαμένων τοῦ θρόνου ΚΠ. μίαν δὲ θέλησιν καὶ μίαν ἐνέργειαν ἐπὶ τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ δογματισάντων, ὧν τὰς κακοδοξίας ἀνατρέψαι σπουδάζων ὁ Χριστιανικώτατος βασιλεὺς σύνοδον οἰκουμενικὴν συναθροίσας ἐπισκόπων σπθʹ. ἐν ΚΠ. τά τε προσταυρωμένα ἐν ταῖς ἁγίαις καὶ οἰκουμενικαῖς συνόδοις ἐπεβεβαίωσε δόγματα, καὶ τὸ τῶν θελημάτων καὶ ἐνεργειῶν εὐσεβὲς θεοπνευσθὲν δόγμα συνεψηφίσατο κατὰ τὴν αὐτὴν ἁγίαν καὶ ἀκριβεστάτην ἕκτην οἰκουμενικὴν σύνοδον, ἧς ἐξῆρχεν ὁ αὐτός τε πανευσεβὴς βασιλεὺς Κωνσταντῖνος, καὶ οἱ εὐσεβεῖς ἱεράρχαι.

6172.	672	12	Arabum Dux Iazid annis 3. 1	.	3			

,ϛροβʹ.	χοβʹ.	ιβʹ	Ἀραβ. ἀρχηγὸς Ἰζιδ ἔτη γʹ. αʹ		γʹ			

Hoc anno sanctum & universale Concilium sextum ducentorum octoginta novem Episcoporum & Patrum pii Imperatoris Constantini nutu CP. congregatum est.

pag. 300.

Τούτῳ τῷ ἔτει συναθροίζεται ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ ἕκτη σύνοδος ἐν ΚΠ. τῶν σπθʹ. ἐπισκόπων καὶ πατέρων κατ᾽ ἐπιτροπὴν τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως Κωνσταντίνου.

Κόσμου ἔτη ςροε'.	Τῆς θείας σαρ. χοε'.	Ρωμ. βασιλ. Κωνσταντῖνος ἔτη ιζ'.	Αραβ. ἀρχηγ. Ιζίδ ἔτη γ'.		Κωνσ. ἐπίσκ. Γεώργιος ἔτη ς'.			
		ιγ'	β'		δ'			

Τούτῳ τῷ ἔτει ἀπώσατο Κωνσταντῖνος τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τῆς βασιλείας Ηράκλειον καὶ Τιβέριον, καὶ μόνος ἐβασίλευσε σὺν Ιουστινιανῷ τῷ υἱῷ αὐτοῦ.

		ιδ'	γ'		ε'			

Τούτῳ τῷ ἔτει Μιχὰρ ὁ ψεύστης τυραννήσας ἐπικρατὴς γέγονε τῆς Περσίδος. ἐπεκάλει δὲ ἑαυτὸν προφήτην. ἐξ οὗ ἐταράχθησαν οἱ Αραβες.

			Αραβ. ἀρχηγ. Μαρουάμ ἔτος α'					
		ιε'	α'		ς'			

Τούτῳ τῷ χρόνῳ ἀπεβίω Ιζίδ, καὶ ταραχθέντες οἱ Αραβες τοῦ Αἰθρίβου διηγέρθησαν, καταστήσαντες ἀρχηγὸν ἑαυτοῖς Αβδελᾶν τινὰ υἱὸν Ζουβίρ· καὶ συναχθέντες οἱ Φοίνικας καὶ οἱ Παλαιστίνης, ἔρχονται ἐπὶ τὴν Δαμασκὸν, καὶ ἕως τοῦ Γαβιθᾶ πρὸς Ασὰν Αμηρᾶν Παλαιστίνης· καὶ δίδουσι χεῖρας δεξιὰς τῷ Μαρουάμ καὶ ἱστῶσιν αὐτὸν ἀρχηγὸν, καὶ ἀμηρεύει μῆνας ἐννέα. καὶ τελευτήσαντος αὐτοῦ, Αβιμέλεχ ὁ υἱὸς αὐτοῦ διαδέχεται τὴν ἀρχὴν, ἀμηρεύσας ἔτη κα'. καὶ χειροῦται τοὺς τυράννους, καὶ ἀποκτείνει τὸν Αβδελᾶν υἱὸν Ζουβὶρ καὶ διάδοχον.

			Αραβ. ἀρχηγ. Αβιμέλεχ ἔτη κα'		ΚΠ. ἐπίσκ. Θεόδωρος πάλιν ἔτη γ'.			
		ις'	α'		α'			

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐγένετο λοιμὸς καὶ θανατικὸν μέγα ἐν Συρίᾳ, καὶ Αβιμέλεχ ἐκράτησε τοῦ ἔθνους. τῶν δὲ Μαρδαϊτῶν ἐπιτιθεμένων τοῖς μέρεσι τοῦ Λιβάνου, καὶ λοιμοῦ ἐπικρατοῦντος ὁ αὐτὸς Αβιμέλεχ τὴν ἐπὶ Μαυΐου ζητηθεῖσαν εἰρήνην αἰτεῖται, ἀποστείλας πρέσβεις πρὸς τὸν βασιλέα τὰς τξε' χιλιάδας τοῦ χρυσοῦ νομισμάτων συνθέμενος τελεῖν, καὶ τοὺς τξε'. δούλους, καὶ ὁμοίως εὐγενεῖς ἵππους τξε'.

		ιζ'	β'		β'			

Τούτῳ τῷ ἔτει ἀνεπαύθη ὁ εὐσεβὴς βασιλεὺς Κωνσταντῖνος κρατήσας ἔτη ιζ'. καὶ ἐβασίλευσεν Ιουστινιανὸς ὁ υἱὸς αὐτοῦ.

Ιστέον ὅτι μάτην λαρυδῶς φλυαροῦσί τινες λέγοντες, μετὰ τέσσαρα ἔτη γεγονέναι τοὺς παρ' αὐτοῖς φημιζομένους τῆς ἕκτης συνόδου κεφαλαιώδεις τύπους. ὡς γὰρ ἐν πᾶσι ψευδηγοροῦντες ἐλέγχονται· ἀποδείκνυν-

Anni mundi 6175.	Divinæ Incarn. 675.	Rom. Imp. Constant. annis 17.	Arabum Dux Iaid annis 3.		Constant. Episc. Georgius annis 6.			
		13	2		4			

Hoc anno Constantinus fratres suos Heraclium & Tiberium ab imperii dignitate removit: solusque cum Justiniano filio imperavit.

		14	3		5			

Hoc anno Muchar impostor tyrannide excitata, Persidem in potestatem accepit. Is Prophetam se prædicabat: ex quo tumultus inter Arabes emerserunt.

			Arabum Dux Marvam anno uno.					
		15	1		6			

Hoc anno Iaid fato extinctus est. E quo Arabes ad Æthribum positi tumultuati sunt: tamdem uno impetu moti, Abdelam quendam filium Zuber Ducem sibi præfecerunt: Qui vero Phœnicem & Palæstinam incolunt, in unum convenientes, Damascum, deinde Gabetham ad Asan Palæstinæ Ameram proficiscuntur: manusque dexteras Marvam dantes Ducem constituerunt: qui etiam Ameræ dignitatem menses novem sustinuit: eoque mortuo Abimelech ejus filius principatum assequitur declaratus Ameras annos viginti & unum: tyrannosque subegit, & Abdelam Zuber filium & successorem potestatis occidit.

			Arabum Dux Abimelech annis 22.		CP. Episc. Theodorus secundo annis 3.			
		16	1		1			

Hoc anno fames & pestilentia magna Syriæ incubuit: & gentis imperium Abimelech obtinuit. Mardaitis autem circa Libani regionem excurrentibus, & invalescente pestilentia, pacem prius sub Mavia expetitam ipse denuo requirit per Legatos ad Imperatorem missos, & trecentas sexaginta quinque chiliades nummorum aureorum, servos totidem, & generosorum equorum gregem numero non imparem daturum se annuatim paciscitur.

Edit. Paris. pag. 301.

		17	2		2			

Hoc anno pius Imperator Constantinus, cum annos septemdecim imperasset, in pace obdormivit. Filius autem ejus Justinianus imperium collegit.

Observandum hominum delirium mentis passorum instar in vanum eos nugari, qui scriptis suis celebratos sexti Concilii Capitulares typos, exactis postmodum annis quatuor, editos affirmant. Ut enim in plerisque mendacia effutire deprehenduntur, ita & in illis nihil sani verique

asserere. Accurata quippe temporum ratio & designatio sanctum universale sextum Concilium verum Monothelitarum excidium Imperatoris Constantini Heraclii pronepotis anno duodecimo celebratum affirmat, anno a mundi conditu sexies millesimo centesimo septuagesimo secundo: ipsumque Constantinum annos postbac quinque imperasse; eoque vivis erepto, Justinianum ejus filium Monarchiam tenuisse annos decem: ejecto Justiniano, Leontium tyrannide potitum annos tres; post hunc Tiberium, qui etiam Apsimarus, annos septem regnasse, ejectumque prius Justinianum denuo restitutum imperio annos sex: adeo ut ex ipsis editis Concilii typis sive Canonibus anno secundo imperii Justiniano naribus mutilato restituti, eos primum promulgatos aperte comperiamus. Tertio siquidem Canone in hæc verba legimus. Matura consilii discussione præhabita, eos, qui duobus conjugiis implicati fuere, & ad præteriti mensis Januarii diem decimum quintum, præteritæ quartæ indictionis, anni sexies millesimi centesimi nonagesimi noni peccati servituti obnoxios se voluere, nec ullo pacto resipiscere, Canonicæ depositioni subjicere decrevimus. Et quibusdam interpositis. Eos vero qui post ordines susceptos uno licet conjugio se devinxerint, id est Presbyteros, Diaconos, & Subdiaconos, brevi temporis spatio sacris ministeriis prohibitos & pœnis castigatos propriis demum gradibus denuo restitui, alio superiore nuiquam promovendos, nimirum illegitimo contubernio palam prius dissoluto. Ex ipsa itaque temporum designatione a celebrata sanctæ universali sexta Synodo, usque ad editos Canones ejus nomine promulgatos, aperte colliguntur anni viginti septem, Patriarcham nimirum agente in sancta Oecumenica Synodo Georgio, cujus Patriarchatus annus tertius numerabatur; cuique post Synodum alii tres in dignitate exacti sunt. Post hunc vero Theodorus annos tres: Paulus annos septem: Callinicus annos duodecim: Cyrus denique annos duos sedit: adeo ut ex ipsis Patriarcharum ætatibus anni viginti septem dilucide computentur. A Canonum vero promulgatione usque ad annum quartum Philippici anni quinque intercedant: Primo autem imperii ipsius Philippici anno, insanum Conciliabulum adversus sanctum Oecumenicum Concilium celebratum sit. Cyroque expulso sub sextum Patriarchatus sui annum Joannes CP. Patriarcha factus fuerit: Andreas autem Cretæ Metropolita, & Germanus Cyzici pariter Metropolita insano alii Concilio manifesto subscripserunt, & cum omnibus ejusdem ætatis Episcopis celebratum adversus Monothelitas præfato more sanctum sextum Concilium anathemare proscripserunt. Post annos tres vero mortuo Joanne, Germanus Cyzico translatus est CP. & Patriarchatum tenuit annos quindecim: eodemque sub Imperatoris Leonis annum decimum tertium sede pulso, Anastasius fuerit institutus, & annos viginti quatuor in Patriarchatu numeraverit: Hunc Constantinus excepit annos duodecim: deinde Nicetas quatuordecim: mox Paulus quinque: tum Tarasius uno & viginti. Nicephorus octo: Theodotus sex: Antonius sexdecim: denique Joannes Lecanomantes annos sex & mensem unum.

Edit. Paris. pag. 301.

τας καὶ ἐν τούτοις μηδὲν ἀληθὲς λέγοντες. ἡ γὰρ ἀκριβὴς ἀποσημείωσις τῆς κατὰ τῶν Μονοθελητῶν ἁγίας οἰκουμενικῆς ἕκτης συνόδου ἐν τῷ δωδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου ἐκγόνου Ἡρακλείου γενέσθαι λέγει, ἐν ἔτει ἀπὸ κτίσεως κόσμου ,ςροβ΄. καὶ ὅτι μετὰ τοῦτο ἐβασίλευσεν ὁ αὐτὸς Κωνσταντῖνος ἔτη πέντε, καὶ τελευτήσαντος αὐτοῦ, ἐμονάρχησεν Ἰουστινιανὸς ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἔτη δέκα. ἐκβληθέντος δὲ Ἰουστινιανοῦ ἐκράτησε Λεόντιος ἔτη γ΄. καὶ μετὰ Λεόντιον Τιβέριος, ὁ καὶ Ἀψίμαρος ἔτη ζ΄. καὶ πάλιν ὁ Ἰουστινιανὸς ὁ ἐκβληθεὶς ἔτη ς΄. ὡς εὑρίσκεσθαι ἐξ αὐτῶν τῶν δεδομένων τύπων τῷ β΄. ἔτει τῆς ἐσχάτης βασιλείας τοῦ αὐτοῦ ῥινοκοπημένου Ἰουστινιανοῦ ἐκτεθεῖσθαι αὐτοὺς περιέχοντα ἐν τῷ γ΄. τύπῳ τῇ λέξει οὕτω. συνορῶμεν ὅτι τοὺς μὲν δυσὶ γάμοις περιπαρέντας, καὶ μέχρι τῆς ιε΄. παρελθόντος Ἰανουαρίου μηνὸς τῆς παρελθούσης δ΄. ἰνδικτιῶνος ἔτους ,ςρϟθ΄. δουλωθέντας τῇ ἁμαρτίᾳ, καὶ μὴ ἐκνήψαντες, προλόμεθα καθαιρέσει κανονικῇ ὑποβαλεῖν. καὶ μεθ' ἕτερα. τοὺς δὲ μετὰ τὴν χειροτονίαν γάμῳ ἑνὶ παρανόμως προσομιλήσαντας, τοῦτ' ἔστι πρεσβυτέρους, καὶ διακόνους, καὶ ὑποδιακόνους, ἤδη ἐπὶ βραχύ τινα χρόνον εἰρχθέντας τῆς ἱερᾶς λειτουργίας, καὶ ἐπιτιμηθέντας, αὖθις αὐτοὺς τοῖς οἰκείοις ἀποκαταστῆναι βαθμοῖς, μηδαμῶς ἑτέρῳ μείζονι προκόπτοντας βαθμῷ, προδήλως διαλυθέντος αὐτοῖς τοῦ ἀθέσμου συνοικεσίου. ὥστε ἐξ αὐτῆς τῆς χρονικῆς ἀποσημειώσεως ἀριδήλως φαίνεσθαι συναγόμενα ἀπὸ τῆς ἁγίας οἰκουμενικῆς ἕκτης συνόδου ἕως τῶν ἐκδεδομένων τύπων ἔτη κζ΄. πατριαρχοῦντος ἐν τῇ ἁγίᾳ οἰκουμενικῇ συνόδῳ Κωνσταντινουπόλεως Γεωργίου ἔτος ἄγοντος τῆς πατριαρχίας γ΄. καὶ μετὰ τὴν σύνοδον πατριαρχήσαντος ἄλλα ἔτη γ΄. μετὰ δὲ τοῦτον Θεοδώρου ἔτη γ΄. καὶ Παύλου ἔτη ζ΄ καὶ Καλλινίκου ἔτη ιβ΄. καὶ Κύρου ἔτη β΄. ὡς συνάγεσθαι καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν Πατριαρχῶν ἔτη κζ΄. ἀπὸ δὲ τῶν ἐκδεδομένων τύπων ἕως τοῦ τετάρτου Φιλιππικοῦ ἔτη πέντε· καὶ ἐν τῷ αὐτοῦ πρώτῳ ἔτει Φιλιππικοῦ γενέσθαι ἐμμανῆ σύνοδον κατὰ τῆς ἁγίας ἕκτης συνόδου· καὶ ἐξωθέντος Κύρου τῷ ς΄. ἔτει τῆς πατριαρχίας αὐτοῦ, γενέσθαι Ἰωάννην Πατριάρχην τῆς Κωνσταντινουπόλεως, Ἀνδρέαν δὲ μητροπολίτην Κρήτης, καὶ Γερμανὸν μητροπολίτην Κυζίκου, ὑπογράψαντας προδήλως, καὶ ἀναθεματίσαντας μετὰ πάντων τῶν κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τὴν προῤῥηθεῖσαν κατὰ τῶν Μονοθελητῶν ἁγίαν οἰκουμενικὴν ς΄. σύνοδον. μετὰ δὲ ἔτη γ΄. τελευτήσαντος Ἰωάννου, μετατεθεῖσαι Γερμανὸν ἀπὸ Κυζίκου, καὶ πατριαρχῆσαι Κωνσταντινουπόλεως ἔτη δεκαπέντε, καὶ τῷ ιγ΄. τῆς βασιλείας Λέοντος ἐξωθέντος γενέσθαι Ἀναστάσιον. καὶ πατριαρχῆσαι ἔτη κδ΄. καὶ μετ' αὐτὸν Κωνσταντῖνον ἔτη δώδεκα, καὶ Νικήταν τεσσαρισκαίδεκα, καὶ Παῦλον πέντε, καὶ Ταράσιον κα΄. καὶ Νικηφόρον η΄ καὶ Θεόδοτον ς΄. καὶ Ἀντώνιον ις΄. καὶ Ἰωάννην τὸν Λεκανομάντην ἔτη ς΄. καὶ μῆνα α΄.

Τούτῳ

Κόσμου ἔτος ,ςροη'.	Τῆς θείας σαρ. ἐν. χοη'.	Ῥωμ. Βασιλ. Ἰουστινιανὸς ἔτη ι'.	Ἀράβ. ἀρχηγ. Ἀβιμέλεχ ἔτη κβ'.		ΚΠ. ἐπίσκ. Θεόδωρος ἔτη γ'.			
		α'	γ'		γ'			

Τούτῳ τῷ ἔτει ἀποστέλλει Ἀβιμέλεχ πρὸς Ἰουστινιανὸν βεβαιῶσαι τὴν εἰρήνην· καὶ ἐστοιχήθη εἰρήνη οὕτως. ἵνα ὁ βασιλεὺς παύσῃ διὰ τῶν Μαρδαϊτῶν τάγμα ἐκ τοῦ Λιβάνου, καὶ διακωλύσῃ τὰς ἐπιδρομὰς αὐτῶν. καὶ Ἀβιμέλεχ δώσῃ τοῖς Ῥωμαίοις καθ' ἑκάστην ἡμέραν νομίσματα χίλια, καὶ ἵππον, καὶ δοῦλον· καὶ ἵνα ἔχωσιν κοινὰ κατὰ τὸ ἴσον τοὺς φόρους τῆς Κύπρου, καὶ Ἀρμενίας, καὶ Ἰβηρίας, καὶ ἔπεμψεν ὁ βασιλεὺς Παῦλον Μαγιστριανὸν πρὸς Ἀβιμέλεχ ἀσφαλίσασθαι τὰ στοιχηθέντα· καὶ γέγονεν ἔγγραφος ἀσφάλεια μετὰ μαρτύρων. καὶ φιλοτιμηθεὶς ὁ Μαγιστριανὸς ὑπέστρεψε. καὶ πέμψας ὁ βασιλεὺς προσελάβετο τοὺς Μαρδαΐτας χιλιάδας ιβ'. τὴν Ῥωμαϊκὴν δυναστείαν ἀκρωτηριάσας. πᾶσαι γὰρ νῦν οἰκούμεναι παρὰ τῶν Ἀράβων εἰς τὰ ἄκρα πόλεις ἀπὸ Μόψου ἑστίας, καὶ ἕως τῆς δ'. Ἀρμενίας ἀνίσχυροι καὶ ἀοίκητοι ἐτύγχανον διὰ τὴν ἔφοδον τῶν Μαρδαϊτῶν τῶν παρασταλέντων. πάνδεινα κακὰ πέπονθεν ἡ Ῥωμανία ὑπὸ τῶν Ἀράβων μέχρι τοῦ νῦν.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει πέμπει Ἀβιμέλεχ Ζίαδον τὸν ἀδελφὸν Μαυΐου εἰς Περσίδα κατὰ Μουχὰρ τοῦ ψεύστου καὶ τυράννου. καὶ ἀνῃρέθη Ζίαδος ὑπὸ Μουχάρ. καὶ ἀκούσας Ἀβιμέλεχ ἔρχεται εἰς Μεσοποταμίαν καὶ τυραννεῖται ὑπὸ Σαΐδου· ὃν ἐπανελθὼν διὰ λόγου τὴν Δαμασκὸν πέπεικεν ἀνοῖξαι τὴν προκαταληφθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ, καὶ μετὰ τοῦτο δολοφονεῖ αὐτόν. Ἰουστινιανὸς δὲ νεώτερος ὢν ὡς ιϛ'. χρόνων, καὶ ἀβούλως τὰ κατ' αὐτὸν διοικῶν ἀποστέλλει Λεόντιον τὸν στρατηγὸν κατὰ τὴν Ἀρμενίαν μετὰ Ῥωμαϊκῆς δυνάμεως, καὶ τοὺς ἐκεῖσε Σαρακηνοὺς ἀνελὼν, ὑποτάσσει Ῥωμαίοις ὡσαύτως καὶ Ἰβηρίαν. καὶ Ἀλβανίαν, * Βουκανίαν, καὶ Μηδίαν, καὶ φορολογήσας τὰς χώρας, πάμπολλα χρήματα τῷ βασιλεῖ ἀπέστειλεν· Ἀβιμέλεχ δὲ ταῦτα μεμαθηκὼς, καταλαμβάνει τὸ Κιρκήσιον, καὶ τὴν Θεούπολιν ὑπέταξεν.

* Βουκανίαν

					ΚΠ. ἐπίσκ. Παῦλος ἔτη ζ'.			
		β'	δ'		α'			

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐγένετο λιμὸς ἐν Συρίᾳ· καὶ πολλοὶ εἰσῆλθον εἰς Ῥωμανίαν. καὶ ἐλθὼν ὁ βασιλεὺς εἰς Ἀρμενίαν ἐκεῖ ἐδέξατο τοὺς ἐν τῷ Λιβάνῳ Μαρδαΐτας χάλκεον τεῖχος διαλύσας. παρέλυσε δὲ τὴν μετὰ τῶν Βουλγάρων παγιωθεῖσαν εἰρήνην, διαταράξας τοὺς ὑπὸ τοῦ οἰκείου πατρὸς ἐνορδίνους γεγονότας τύ-

Theophanis Chron.

Anni mundi 6178.	Divinæ Incarn. 678.	Imp. Rom. Justinianus annis 10.	Arabum Dux Abimelech annis 22.		Constant. Episc. Theodorus annis 3.			
		1	3		3			

Hoc anno Abimelech firmandæ pacis ergo ad Justinianum Legatos misit: His autem conditionibus paa inita. Ut Imperator Mardaitarum agmen e Libano prorumpens comprimeret & impediret eorum excursiones: Abimelech vero in singulos dies mille nummos aureos, & equum, & servum Imperatori penderet; & uterque Princeps justa & æquali portione Cypri, Armeniæ, & Iberiæ vectigalia inter se dividerent. Imperator Paulum Magistrianum confirmandæ pacis causa ad Abimelech delegavit: cautioque in scriptis coram testibus facta est. Et Magistrianus honorifice eaceptus ad Imperatorem revertit. Et misso edicto Mardaitas ad duodecim millia Imperator Romanam potentiam eo facto mutilaturus, e loco priore sustulit. Quas enim civitates in montium cacuminibus sitæ incoluntur ab Arabibus a Mopsuestiæ termino ad quartam usque Armeniam cunctæ ob Mardaitarum, qui deinceps repressi sunt, excursiones munimentis infirmæ & habitatoribus vacuæ eaistebant. Generum sane omnium calamitates & adversa quævis in Romanam ditionem ab ea die in hanc usque horam Arabum opera inundaverunt.

Edit. Paris. pag. 303.

Hoc etiam anno Abimelech Ziandum fratrem Maviæ adversus impostorem & tyrannum Muchar in Persidem misit: Muchar vero Ziandum interfecit. Accepto nuncio Abimelech in Mesopotamiam progreditur. Interea Saidus adversus eum rebellavit: Abimelech festine regressus Damascum, quam Saidus sibi præoccupaverat, data securitatis fide aperiri suadet, cujus ille oblitus perduelli dolo mortem intulit. Justinianus porro cum junior adhuc annorum videlicet sexdecim existeret, & suis inconsultis Reip. oegotia quævis administraret, Leontium Ducem cum Romanis copiis in Armeniam misit. Hic Saracenis qui illic aderant, occisis, Armeniam Romanæ ditioni subjicit, quemadmodum & Iberiam, & Albaniam, & Bulcaciam, & Mediam: & vectigalibus per singulas quasque provincias collectis, ingentem divitiarum acervum ad Imperatorem transmisit. His auditis Abimelech Cercisium profectus Theopolim sisubet.

					CP. Episc. Paulus annis 7.			
		2	4		1			

Hoc anno fames Syriæ incubuit: ejusque plurimi incolæ in Romanam ditionem migraverunt. Imperator autem in Armeniam profectus Mardaitarum agmen, æreum illum imperii Romani murum in Libano prius consistentem, & a se eversum illic suscepit. Pacem quoque cum Bulgaris firmatam solvit, fœderum conditiones a patre concessas, ipse perturbans

ae omnino violans. Et Bulgaros & Sclaviniæ provincias in servitutem mittere meditatus, equestres legiones in Thraciam transire jussit.

6180.	680.	3	5		2				

Hoc anno Justinianus in Bulgariam & Thraciam eduxit exercitum. Bulgarosque sibi obviam eum armis factos tum primum repulit. Et excursionibus subinde Thessalonicam usque habitis, immensum Sclavorum numerum, qua belli virtute domitum, qua sponte ad se transeuntem & deditum e patria educens, ad Opsicii partes trajecto Abydi freto habitare decrevit. At in reditu intra compressos montes & Clusuræ angustias a Bulgaris interceptus, multis ex exercitu quum cæsis, tum vulneratis, vix periculum superare, & in oppositam partem transire valuit.

Edit. Paris. pag. 304.

Eodem anno Abdelas Zuber filius Musabum fratrem germanum adversus Muctarum mittit: qui cum eo pugna congressus, Muctarum fugam arripere, & in Syriam se recipere coegit: eumque tandem in itinere prævertens, e medio sustulit. Abimelech vero adversus Musarum expeditione suscepta, & victoria potitus, hostem neci dat: & universam Persidem suo subjugat imperio.

Anni mundi 6181.	Divinæ incarn. 681.	Rom. Imp. Justinian. annis 10.	Arabum Dux Abimelech annis 21.		CP. Episc. Paulus annis 7.				
		4	6		3				

Hoc anno Abimelech misit Chagan in Acca adversus Zumir arma motorum. Chagan autem Zumir deleto, provinciam Chagan ipsi inimicam sub Abimelech potestatem redegit: & idoli ejus ædem igne succendit, sed & idolum summa religione ab eis cultum extinxit: Eam ob rem Abimelech Chagan Persiæ Ducem instituit: atque ita Persis, Mesopotamia, magna Arabia, quæ Æthribi, Abimelech imperio substernuntur: omniaque inter Arabes variis ætatibus agitata bella civilia cessavere.

			5	7		4			

Hoc anno dissidiorum finem & præliorum omnium exitum Arabum principatus obtinuit. Et cum reliquos Principes suo subjecisset imperio, & populos in pace continuisset, ipse Abimelech pacem prosequi studuit.

			6	8		5			

Hoc anno compositam cum Abimelech pacem ex animi dementia Justinianus solvit. Cypri quippe incolas in aliam regionem transportare stolide nulloque sano consilio meditatus est: nummosque figura recenter excogitata, & hactenus omnino non visa ab Abimelech conflatos, & in vectigal missos admittere recusavit. Cypriorum subinde multitudo ingens, cum mare trajiceret, submersa est, pars etiam Cyprum redierunt. Horum accepto nuncio satanica vafritie Abimelech instructus, ac dolos parans, pacem a Justiniano nusquam solvi precabatur: Arabi-

pag. 305.

A τυς. καὶ κελεύει περάσαι ἐπὶ τὴν Θρᾴκην τὰ καβαλλαρικὰ θέματα, βουλόμενος τούς τε Βουλγάρους, καὶ τὰς Σκλαβινίας αἰχμαλωτίσαι.

,ςρπ'.	,χπ'.	γ'	ε'		β'				

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπεστράτευσεν Ἰουστινιανὸς κατὰ Σκλαβινίας, καὶ Βουλγαρίας. καὶ τοὺς μὲν Βουλγάρους πρὸς τὸ παρὸν ὑπαντηκότας ὤθησε. μέχρι δὲ Θεσσαλονίκης ἐκδραμὼν, πολλὰ πλήθη τῶν Σκλάβων τὰ μὲν πολέμῳ, τὰ δὲ προσρυέντα παραλαβὼν, εἰς τὰ τοῦ Ὀψικίου διὰ τῆς Ἀβύδου περάσας κατέστησε μέρη. B ἐν δὲ τῷ ὑποστρέφειν ὁδοστατηθεὶς ὑπὸ τῶν Βουλγάρων ἐν τῷ στενῷ τῆς κλεισούρας μετὰ σφαγῆς τοῦ οἰκείου λαοῦ καὶ τραυματίας πολλῆς μόλις ἀντιπαρελθεῖν ἠδυνήθη.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει καὶ Ἀβδελᾶς ὁ Ζύβερ Μούσαβον τὸν ἴδιον ἀδελφὸν πέμπει κατὰ Μουκτάρου, καὶ συμβαλὼν μετ' αὐτοῦ τρέπεται ὁ Μούκταρος, καὶ φεύγει εἰς Συρίαν· καὶ φθάσας αὐτὸν, κτείνει αὐτόν. Ἀβιμέλεχ δὲ στρατεύει κατὰ Μουσάρου, καὶ νικήσας κτείνει αὐτόν· καὶ ὑπέταξε πᾶσαν τὴν Περσίδα.

C

Κόσμου ἔτη ,ςρπα'.	Τῆς θείας σαρ. ,χπα'.	Ῥωμ. βασ. Ἰουστινιανὸς ἔτ. ι'.	Ἀράβ. ἀρχηγὸς Ἀβιμέλεχ ἔτη κβ'.		Κωνστ. ἐπίσκ. Παῦλος ἔτη ζ'.				
		δ'.	ς'		γ'				

Τούτῳ τῷ ἔτει ἀπέστειλεν Ἀβιμέλεχ κατὰ τοῦ Ζουμεὶρ Χαγὰν εἰς τὸν Ακκα, καὶ κτείνει αὐτὸν ἐκεῖ ὁ Χαγάν. καὶ ὑποτάξας τῷ Ἀβιμέλεχ τὴν χώραν τοῦ Χαγὰν ἐναντιουμένην αὐτῷ, ἐνέπρησε τὸν οἶκον τοῦ εἰδώλου αὐτοῦ σὺν τῷ εἰδώλῳ τῆς σεβασμιότητος αὐτῶν· δι' ἣν αἰτίαν τὸν Χαγὰν στρατηγὸν τῆς Περσίδος προεβάλετο. καὶ ὑποτάγη τῷ Ἀβιμέλεχ D ἡ Περσὶς, καὶ ἡ Μεσοποταμία, καὶ ἡ μεγάλη Ἀραβία τοῦ Αἰθρίβου· καὶ οἱ ἐμφύλιοι πόλεμοι αὐτῶν ἔπαυσαν.

			ε'	ζ'		δ'			

Τούτῳ τῷ ἔτει τέλος ἔσχεν, καὶ ἀπαλλαγὴν παντὸς πολέμου ἡ Ἀράβων ἀρχή. καὶ εἰρήνευσεν Ἀβιμέλεχ, ὑποτάξας, καὶ εἰρηνεύσας πάντας.

			ς'	η'		ε'			

Τούτῳ τῷ ἔτει τὴν πρὸς Ἀβιμέλεχ εἰρήνην Ἰουστινιανὸς ἐξ ἀνοίας ἔλυσε· καὶ γὰρ τὴν Κυπρίων νῆσον ἀλόγως μετοικῆσαι ἐσπούδασε, καὶ τὸ σταλὲν E χάραγμα παρὰ Ἀβιμέλεχ νεοφανὲς ὂν, καὶ μηδέποτε γεγονὸς οὐ προσεδέξατο. πλῆθος δὲ Κυπρίων περώντων κατεποντίσθη, καὶ ἀπὸ ἀρρωστίας ἀπώλοντο· καὶ οἱ λοιποὶ ἐστράφησαν εἰς Κύπρον. καὶ ἀκούσας ταῦτα Ἀβιμέλεχ ὑποκριθεὶς σατανικῶς παρεκάλει μὴ λυθῆναι τὴν εἰρήνην, ἀλλὰ διαχθῆναι τὴν αὐτοῦ μονὴν, ὡς τῶν Ἀράβων μὴ

καταδεχομένων τὴν τῶν Ῥωμαίων χαραγὴν ἐν τοῖς ἰδίοις νομίσμασι, τῆς ὁλκῆς τοῦ χρυσοῦ διδομένης ἐκ τοῦ νέου χαράσσειν Ἄραβας. ὁ δὲ τὴν παράκλησιν εἰς φόβον νομίσας, οὐκ ἐννοήσας, ὅτι τὸ σπουδαζόμενον αὐτοῖς ἦν παῦσαι τὴν τῶν Μαρδαϊτῶν ἐπαγωγὴν, καὶ οὕτω διὰ δοκουμένης εὐλόγου προφάσεως λῦσαι τὴν εἰρήνην. ὃ καὶ ἐγένετο. καὶ ἀπέστειλεν Ἀβιμέλεχ οἰκοδομῆσαι τὸν τοῦ Μαχὰ ναόν. καὶ ἠθέλησεν ἐπᾶραι τοὺς κίονας τῆς ἁγίας Γεθσημανῆς. καὶ παρεκάλεσεν αὐτὸν Σέργιός τις ἀνὴρ Χριστιανικώτατος ὁ τοῦ Μανσοὺρ γενικὸς Λογοθέτης, καὶ λίαν οἰκειούμενος τῷ αὐτῷ Ἀβιμέλεχ, καὶ Πατρίκιος ὁ τούτου ἐφάμιλλος τῶν κατὰ τὴν Παλαιστίνην Χριστιανῶν προύχων, ὁ ἐπίκλην Κλαισὸς, αἰτούμενοι μὴ γενέσθαι τοῦτο, ἀλλὰ δι' ἱκεσίας αὐτῶν πεῖσαι Ἰουστινιανὸν ἄλλους ἀποστεῖλαι ἀντ' αὐτῶν· ὃ καὶ γέγονεν.

bus insuper sculptam a Romanis figuram in consueto nummorum suorum usu vel conflatione non approbantibus, monetam a se cusam admitti rogabat, maxime cum ex nova apud Arabes signata debitum in vectigal auri pondus Romani acciperent. Ille Arabum preces metum existimans, nec id eis esse consilio ut Mardaitarum cohibitis impressionibus ipsi verosimilis causæ obtentu pacem solverent, non animadvertit: quod demum factum est. Misitque Abimelech qui templum Mechæ construerent: Jamque sanctæ Gethsemanes columnas tollere paratum, Sergius vir Christiana pietate conspicuus Mansur Logotheta Generalis, & ipsi Abimelech summa necessitudine conjunctus, & Patricius quidam ejus collega, cognomento Clæsus, Christianorum in Palæstina degentium præstantissimus, ambo ne id faceret deprecati sunt, polliciti se potius precibus suis cum Justiniano acturos, ut alias in earum locum transmitteret: quod ita postmodum actum est.

| | | ζ | θ | | ς | | | |

| | | 7 | 9 | | 6 | | | |

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἰουστινιανὸς ἀπελέξατο ἐκ τῶν μετοικισθέντων ὑπ' αὐτοῦ Σκλάβων, καὶ ἐστράτευσε χιλιάδας λʹ. καὶ ὁπλίσας αὐτοὺς ἐπωνόμασεν αὐτοὺς λαὸν Περιούσιον· ἄρχοντά τε αὐτῶν Νέβουλον τοὔνομα. θαρρήσας δὲ εἰς αὐτοὺς γεγράφηκε τοῖς Ἄραψι μὴ ἐμμένειν αὐτὸν τῇ ἐγγράφως συμφωνηθείσῃ εἰρήνῃ. καὶ παραλαβὼν τὸν Περιούσιον λαὸν, καὶ πάντα τὰ καβαλλαρικὰ θέματα ἐπορεύθη ἐν Σεβαστοπόλει τῇ παρὰ θάλασσαν. τῶν δὲ Ἀράβων ὑποκρινομένων, καὶ μὴ αἱρουμένων τὴν εἰρήνην, ἀλλὰ τῇ βασιλικῇ αἰτίᾳ καὶ προπετείᾳ τοῦτο πρᾶξαι ἀναγκαζομένων· ὁπλισθέντες καὶ αὐτοὶ παρεγένοντο ἐν Σεβαστοπόλει προμαρτυρόμενοι τῷ βασιλεῖ τὰ μεθ' ὅρκον ἀναμεταξὺ αὐτῶν στοιχηθέντα μὴ σφαλῆναι· ἐπεί τοιγε ἔκδικος καὶ κριτὴς ὁ Θεὸς τῶν αἰτίων γενήσεται. τοῦ δὲ βασιλέως μετ' ἀκοῆς ταῦτα μὴ ἀνεχομένου, ἀλλὰ πρὸς μάχην μᾶλλον κατεπείγοντος, τὸν τῆς εἰρήνης ἔγγραφον λόγον λύσαντες, καὶ ἐπὶ ὑψηλῆς ἄσας ἀντὶ φλαμούλου προάγειν κρεμάσαντες, κατὰ τῶν Ῥωμαίων ὥρμησαν, Μουαμὲδ στρατηγὸν ἔχοντες, καὶ συνέβαλον πόλεμον. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐττήθησαν οἱ Ἄραβες. ὑποβαλὼν δὲ Μουαμὲδ τῷ συμμαχοῦντι Ῥωμαίοις στρατηγῷ τῶν Σκλάβων πέμπει αὐτῷ κουρκουρὸν γέμον νομισμάτων, καὶ πολλαῖς ὑποσχέσεσι τοῦτον ἀπατήσας πείθει προσφυγεῖν πρὸς αὐτοὺς μετὰ καὶ κʹ. χιλιάδων, καὶ οὕτω Ῥωμαίοις τὴν φυγὴν περιεποιήσατο· τότε Ἰουστινιανὸς ἀνεῖλε τὸ τούτων ἐγκατάλειμμα σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις παρὰ τῷ λεγομένῳ Λευκάτῃ τόπῳ κρημνώδει καὶ παραθαλασσίῳ κατὰ τὸν Νικομηδειάσιον κόλπον κειμένῳ.

Hoc anno ex deportatis in Asiam Sclavis viros bello idoneos elegit Justinianus, & in exercitum ad triginta millia adlectos armis instruxit, quos Aciem Superabundantem nuncupavit, & eorum Ductorem Nebulum. Eorum robori confidens Arabibus scripsit, se pacis a se scriptæ conditionibus non amplius stare posse. Ex superabundanti illa Acie, equestribusque legionibus eductis, Sebastopolim, quæ ad mare est, contendit. Arabes ex adverso pacis se studiosos simulare, nec eam velle infringere: illius violandæ causam ex Imperatore stare, & ex ejus præcipiti animo ad bellum renovandum cogi: deinde & ipsi arma induentes, Sebastopolim accedunt: ibique Imperatorem obtestantur, ne pacta quæ inter se invicem interposito jusjurando firmaverant, solveret: Deum alioquin ultorem atque judicem injuriarum futurum. Imperatore neque tantum auditu hæc ferre passo, quinimmo ad prælium quantocyus procurrente, Arabes scriptas de pace tabulas in aerem expansas, & ex longa hasta flammuli vice suspensas præcedere jubentes, ipsi, Muamed Duce, in Romanos irruunt, & bellum committunt. Et primo quidem conflictu vincuntur Arabes. At Muamed Sclavorum, qui cum Romanis auxiliares militabant, Ducem clam tentans, transmissa ad eum pharetra nummis aureis plena, pluribus etiam pollicitis delinitum cum sociorum viginti millibus ad suas partes transire suadet. Ita fugam, quam Romani tulerunt, ille mercatus est. Sub id tempus Sclavorum reliquias, etiam mulieres & pueros Justinianus e medio sustulit ad Leucatam locum præruptum atque maritimum, & ad Nicomediæ situm littora.

Edit. Paris. pag. 306.

| | | η | ι | | ζ | | | |

| | | 8 | 10 | | 7 | | | |

Τούτῳ τῷ ἔτει Συμβάτιος ὁ Πατρίκιος Ἀρμενίας μαθὼν τὴν τῶν Ἀρμενίων ἧτταν, τὴν Ἀρμενίαν παρέδωκε τοῖς Ἄραψι, καὶ ὑπετάγη αὐτοῖς, καὶ ἡ ἔσω Περσὶς ἡ λεγομένη Χωρασὰν, καὶ φύεται ἐκεῖσε παράβολος ὀνόματι Σαβῖνος, καὶ πολλοὺς τῶν Ἀράβων ἀπέκτεινε, καὶ αὐτὸν τὸν Χαγάνον

Hoc anno Symbatius Armeniæ Patricius cognita Armenorum clade, Armeniam Arabibus tradidit: Quibus etiam interior ad Orientem Persia, Chorasan dicta, subjugata est: Porro istic emersit novator nomine Sabinus, qui multos Arabes ad necem deduxit, ipsumque etiam Chaganum in amnem dejectum tantum

non suffocavit. Ex eo tempore Agareni ferociores & audentiores effecti per ditionem omnem Romanam grassati sunt.

Anni mundi 6186.	Divinæ Incarn. ann. 686.	Rom. Imp. Justinianus annis 10.	Arabum Dux Abimelech annis 21.		Const. Episc. Callinicus annis 12.			
		9	13		3			

Hoc anno mensis Hyperberetæi die quinto, prima hebdomadis feria, hora diei tertia defectus solis contigit: adeo ut astra nonnulla manifeste apparerent. Muamed etiam in Romanum imperium expeditionem suscepit, & profugis Sclavis, seu Romanorum locorum probe expertis sibi adjunctis, magnam hominum copiam abduxit captivam. In porcos magna cæde desævitum est in Syria. Porro Justinianus erigendis Palatii ædificiis studium adhibuit: Triclinium Justiniani nomine deinceps vocatum, & Palatii mœnia condidit. Huic operi præpositum, & cum plena potestate dominantem Stephanum Persam Sacellarium suum, & Eunuchorum Antesignanum præfecit. Is vir sanguinarius, & summe crudelis erat, cui non satis fuit ipsos operas sive manuarios injuriis ac verberibus afficere, sed ipsos, & qui operarum duces, lapidabat. Quinetiam cum aliquando Imperator peregre profectus esset, agrestis illa fera Anastasiam Imperatricem Augustam matrem loris puerorum more flagellare ausa est. Idem cum multa majoraque mala in universam Remp. admisisset, civium odia in Imperatorem suscitavit. Similiter & Generalis Logothetæ muneri præfecit Monachum quemdam cognomento Theodotum qui prius in Thraciæ finibus ad Freti angustias Inclusus vixerat, homo pariter ferox & immitis, qui in multos Imperii Rom. primores virosque spectatissimos, non qui ærarium modo administrarent, sed ex Urbis incolis tributa, impositiones atque proscriptiones, temere, sine ulla justa causa, vel saltem prætextu exigebat: adeo ut etiam funibus suspensos palearum inferius accensarum fumo vexare auderet. Præterea Urbis Præfectus plurimos Imperatoris mandato in carceres compulsos etiam per multos annos vinculis detinuit. Quibus omnibus populi odia in Imperatorem excrevere. Ad hæc Imperator a Callinico Patriarcha contendebat, ut preces conciperet, ad Ecclesiam sanctæ Dei Genitricis, cui Metropolitæ nomen, juxta Palatium sitam destruendam: in ejus quippe solo fontis machinam, & Venetæ factionis Imperatorem illic excepturæ sedilia extruere annitebatur. Respondit Patriarcha. Preces in templi conditum conceptas habemus: subruendo templo nullas a majoribus accepi. Imperatore ardentius instante, & preces fieri etiam vi exposcente: dixit Patriarcha. Gloria Deo qui etiam hæc patitur, jugiter, nunc, & semper, & in sæcula sæculorum. Amen. Eo audito subverterunt Ecclesiam, & fontem excitaverunt: istamque Metropolitæ Ecclesiam ad Petrium transtulerunt.

Edit. Paris. pag. 307.

		10	14		2			

A παρ' ὀλίγον τελείως ποταμόπνικτον ἐποίει. ἐκ τότε ἐπὶ πλεῖον θρασυνθέντες οἱ Ἀγαρηνοὶ, τὴν Ῥωμανίαν ἐλυμήναντο.

Κόσμου ἔτη ςρπϛ΄.	Τῆς θείας σαρκ. χπϛ΄.	Ῥωμ. βασιλ. Ἰουστινιανὸς ἔτη ι΄.	Ἀράβ. ἀρχηγὸς Ἀβιμέλεχ ἔτη κβ΄.		ΚΠ. ἐπίσκ. Καλλίνικος ἔτη ιβ΄.			
		θ΄	ιγ΄		α΄			

Τούτῳ τῷ ἔτει ἔκλειψις ἡλίου γέγονε μηνὶ Ὑπερβερεταίῳ πέμπτῃ, ἡμέρᾳ πρώτῃ, ὥρᾳ τρίτῃ, B ὥστε φανῆναι τινὰς λαμπροὺς ἀστέρας. καὶ ἐπεστράτευσε Μουαμὲδ τῇ Ῥωμανίᾳ, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ πρόσφυγας Σκλάβους ὡς ἐμπείρους τῆς Ῥωμανίας, καὶ πολλοὺς ᾐχμαλώτευσεν. ἐγένετο δὲ καὶ ἀναίρεσις τῶν χοίρων ἐν Συρίᾳ. Ἰουστινιανὸς δὲ εἰς τὰ τοῦ παλατίου κτίσματα ἐπεμελεῖτο. καὶ ἔκτισε τὸ Ἰουστινιανοῦ τρικλίνιον λεγόμενον, καὶ τὰ τοῦ παλατίου περιτειχίσματα· καὶ ἐπέστησεν ἐπ' αὐτῶν Στέφανον τὸν Πέρσην, Σακελλάριον αὐτοῦ, καὶ πραιποσίτου χρυσοῦ, κύριον, καὶ ἐξουσιαστὴν λίαν ὄντα αἱμοβόρον, καὶ ἀπηνῆ· ὅστις ἀνηλεῶς τοὺς μὲν ὀπέρας αἰκίζειν οὐκ ἠρκεῖτο, ἀλλὰ καὶ λιθοβολεῖν αὐτούς τε, καὶ τούτων ἐπιστάτας. τοῦ δὲ βασιλέως ἐπιδημήσαντος κατετόλμησεν ὁ ἄγριος θὴρ C ἐκεῖνος, καὶ τὴν αὐτοῦ μητέρα Ἀναστασίαν τὴν Αὐγοῦσταν παιδικῶς δι' ἀβίνων μαστιγῶσαι. ἐν τούτοις δὲ εἰς ἅπαν τὸ πολιτικὸν πλῆθος πολλὰ κακὰ ἐνδειξάμενος, μισητὸν τὸν βασιλέα πεποίηκεν. ὁμοίως καὶ εἰς τὰ τοῦ Γενικοῦ Λογοθεσίου πράγματα Ἀββᾶν τινα ὀνόματι Θεόδοτον Ἔγκλειστον τὸ πρότερον ὄντα ἐν τοῖς Θρᾳκῴοις τοῦ στενοῦ μέρεσι, καὶ αὐτὸν δεινότατον, καὶ ἀτίθασσον λίαν ὑπάρχοντα, ὅστις πλείστους τῆς πολιτείας ἄρχοντας καὶ ἐμφανεῖς ἄνδρας οὐκ ἐκ τῶν διοικητῶν μόνον, ἀλλὰ ἐκ τῶν τῆς πόλεως οἰκητόρων, εἰσπράξεις μάτην, ἀποφασίσεις, ἀπαιτήσεις, καὶ ἐπαγωγὰς, καὶ δημεύσεις ποιούμενος, σχοίνοις τε τούτους κρεμνῶν καὶ ἀχύροις ὑποD καπνίζων. ἔτι δὲ καὶ ὁ Ὕπαρχος βασιλικῇ κελεύσει πλείστους ἄνδρας ἐν εἱρκταῖς κατακλείσας, ἐπὶ χρόνους τηρεῖσθαι πεποίηκε. ταῦτα πάντα ηὔξησε τὸ μῖσος τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν βασιλέα. ὁ δὲ βασιλεὺς ᾔτει Καλλίνικον Πατριάρχην ποιῆσαι εὐχὴν, ἵνα καταλύσῃ τὴν ἐκκλησίαν τῆς ἁγίας Θεοτόκου τῶν Μητροπολίτου τὴν οὖσαν πλησίον τοῦ παλατίου, θέλων ἐν τῷ τόπῳ ποιῆσαι φιάλην, καὶ βάθρα κτίσαι τοῦ δήμου τῶν Βενέτων, ὅπως ἐκεῖ δέχωνται τὸν βασιλέα. ὁ δὲ Πατριάρχης ἔλεγεν. ὅτι εὐχὴν ἐπὶ συστάσει ἐκκλησίας ἔχομεν, ἐπὶ δὲ καταλύσει ἐκκλησίας οὐ παρέλαβον. βιαζομένου δὲ αὐτὸν τοῦ βασιλέως, καὶ πάντως ἀπαιτοῦντος τὴν εὐχήν. ἔφη ὁ E Πατριάρχης. δόξα τῷ Θεῷ ἀνεχομένῳ, πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. καὶ τοῦτο ἀκούσαντες κατέλυσαν τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐποίησαν τὴν φιάλην. καὶ ἐποίησαν τὴν ἐκκλησίαν τὴν Μητροπολίτου εἰς τὸ Πετρίον.

		ι΄	ιδ΄		β΄			

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπεστράτευσε Μουάμεδ τὴν τετάρτην Ἀρμενίαν, καὶ αἰχμαλωτεύσας πολλοὺς ἀνέστρεψεν. ἐν αὐτῷ δὲ τῷ ἔτει Ἰουστινιανὸς ἐξεβλήθη τῆς βασιλείας τρόπῳ τοιούτῳ. ἐκέλευσε Στεφάνῳ τῷ Πατρικίῳ καὶ στρατηγῷ, τῷ ἐπίκλην Ρουσίῳ, νυκτὸς ἀποκτεῖναι τὸν δῆμον ΚΠ. ἄρξασθαι δὲ ἀπὸ τοῦ Πατριάρχου. Λεόντιος δὲ ὁ Πατρίκιος καὶ στρατηγὸς τῶν Ἀνατολικῶν γενόμενος ἐν πολέμοις εὐδοκιμήσας, ἐν φρουρᾷ τε χρόνους τρεῖς ποιήσας, κατηγορηθεὶς ἐξάπινα ἀνεκλήθη, καὶ στρατηγὸς Ἑλλάδος προεβλήθη. καὶ ἐκελεύσθη δὲ εἰς τρεῖς ἐμβληθῆναι δρόμωνας, καὶ αὐθημερὸν ἀποκινῆσαι τῆς πόλεως. τῇ δὲ αὐτῇ νυκτὶ ἐν τῷ Ἰουλιανισίῳ λιμένι τῆς Σοφίας πλησίον τῶν Μαύρου πρὸς τὸ ἐκπλεῦσαι τῆς πόλεως μεθορμίσαντος, συνετάσσετο τοῖς πρὸς αὐτὸν ἀπερχομένοις φίλοις, ἐν οἷς πρὸς αὐτὸν παρεγένοντο καὶ οἱ γνήσιοι αὐτοῦ φίλοι, Παῦλος μοναχὸς τοῦ Καλλιστράτου, ὁ καὶ ἀστρονόμος, Γρηγόριος ὁ Καππαδὸξ ὁ ἐκ Κλεισουράρχης γενόμενος, ἔπειτα δὲ μοναχὸς, καὶ ἡγούμενος τῶν Φλώρου· οἵ τινες ἐν τῇ φυλακῇ πυκνοτέρως αὐτὸν σκεπτόμενοι, διεβεβαιοῦντο αὐτὸν βασιλεύσειν τῶν Ῥωμαίων. ὁ δὲ Λεόντιος λέγει πρὸς αὐτούς. ὑμεῖς διεβεβαιώσασθέ με ἐν τῇ φυλακῇ περὶ βασιλείας· καὶ νῦν ἡ ζωή μου ἐν κακοῖς τελευτᾷ. ὄπισθεν γάρ μου ἔσομαι κατὰ πᾶσαν ὥραν ἐκδεχόμενος θάνατον. οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ. μὴ ὀκνεύσῃς, καὶ τοῦτο ἀληθῶς πληροῦται. ἐπάκουσον ἡμῖν μόνον· καὶ ἀκολούθησον ἡμῖν. καὶ λαβὼν ὁ Λεόντιος τοὺς ἀνθρώπους αὐτοῦ, καὶ ἅρματα ὅσα εἶχεν, ἀνῆλθεν εἰς τὸ Πραιτώριον σιγῇ πολλῇ, καὶ κρούσαντες τὴν πύλην, προεφασίσαντο τὸν βασιλέα παραγεγονέναι ἐπὶ τὸ διοικῆσαί τινας τῶν ἐκεῖσε ὄντων. μηνυθέντος δὲ τοῦ τηνικαῦτα Ὑπάρχου, καὶ συντόμως ἐλθόντος, καὶ τὰς πύλας ἀνοίξαντος, χειροῦται ὑπὸ Λεοντίου· καὶ ῥαπισθεὶς ἐπεδήθη χεῖρας καὶ πόδας. εἰσελθὼν δὲ ὁ Λεόντιος καὶ τὰς φυλακὰς ἀνοίξας, λύσας τε τοὺς καθειργμένους ἄνδρας πολλοὺς καὶ γενναίους, ἀπὸ ἓξ καὶ ὀκτὼ χρόνων κεκλεισμένους, στρατιώτας τοὺς πλείονας τυγχάνοντας· ἐκ τούτους ὁπλίσας εἰς τὸν φόρον ἐξῆλθε σὺν αὐτοῖς κράζων. ὅσοι Χριστιανοὶ εἰς τὴν ἁγίαν Σοφίαν. καὶ πέμψας καθ᾽ ἕκαστον ῥεγεῶνα, τὴν αὐτὴν φωνὴν ἀνακράζειν προσέταξε. τὸ δὲ πλῆθος τῆς πόλεως θορυβηθὲν, σπουδῇ εἰς τὸν λουτῆρα τῆς ἐκκλησίας ἠθροίσθη. αὐτὸς δὲ ἅμα τοῖς δυσὶ μοναχοῖς καὶ φίλοις αὐτοῦ σὺν καί τινων ἐκ τῆς φυλακῆς ἐξελθόντων ἐκφανεστέρων ἀνδρῶν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον ἀνῆλθε πρὸς τὸν Πατριάρχην. εὑρὼν δὲ καὶ αὐτὸν τεταραγμένον διὰ τὰ κελευσθέντα τῷ Πατρικίῳ Στεφάνῳ τῷ Ρυσίῳ, πείθει αὐτὸν κατελθεῖν εἰς τὸν λουτῆρα, καὶ φωνῆσαι οὕτως· αὕτη ἡ ἡμέρα, ἣν ἐποίησεν ὁ Κύριος. ἅπαν δὲ τὸ πλῆθος ἦραν φωνήν. ἀνασκαφῇ τὰ ὀστέα Ἰουστινιανοῦ. καὶ οὕτως ἐν τῷ ἱπποδρομίῳ ἐξέδραμε πᾶς ὁ λαός. ἡμέρας δὲ γενομένης ἐξάγουσι τὸν Ἰουστινιανὸν εἰς τὸ ἱπποδρόμιον διὰ τῆς σφενδόνης. καὶ ῥινοκοπήσαντες ἅμα καὶ γλωσσοκοπήσαντες ἐξώρισαν ἐν Χερσῶνι. ὁ δὲ ὄχλος συλλαβόμενοι τόν τε Θεόδοτον τὸν μο-

Hoc anno Muamed in quartam Armeniam exercitum eduxit, & captivis pluribus collectis domum regressus est. Hoc etiam anno Justinianus imperio ex hujusmodi causa dejectus est. Stephano Patricio & exercitus Duci, illi Rusius cognomentum, præceperat ut in Urbis plebem multa cæde per noctem grassaretur; stragis vero impressio ab ipso Patriarcha duceret exordium. Porro Leontius Patricius & Orientalium copiarum quondam Dux, vir belli gloria conspicuus, qui annos jam tres custodia detentus eaegerat, ex improviso vinculis eductus fuit, & per Græciam militiæ Dux institutus. In tres autem celoces cum comitatu deportatus, eodem die Urbe solvere jussus est. Insequenti igitur nocte ad Julianisium Sophiæ portum, ad eam, cui Mauri nomen, plagam, navigationis ab Urbe suscipiendæ causa trajiciens, ultimam salutem amicis ad se confluentibus precabatur, & Vale dicebat: Inter eos præcipui accesserunt amici Paulus Callistrati Monasterii Cœnobita, Astrologiæ peritus, Gregorius Cappadox, olim clusuræ Custos, nunc vero Monachus, & Flori Cœnobii præpositus; qui eum adhuc carcere detentum invisentes solito crebrius Romanorum Imperatorem brevi futurum prænunciaverant. Ad eos Leontius. Vos, inquit, in carcere adhuc positum de imperio consequendo certiorem me semper fecistis: nunc autem inter ærumnarum angustias vita mihi transigitur; retro quippe insequentem me mortem propediem expecto. Cui illi: Ne despondeas animo, ajunt: brevi post promissa succedent. Dictis tantum attende, & sequere nos. Eductis itaque domesticis, & armis, quæ præ manibus habuit, sumptis, in Prætorium silentio Leontius perrexit, pulsatisque foribus, simulat eo Imperatorem accedere, ut de quibusdam in carcere detentis sententiam ferat. Re ad Præfectum delata, ipse festinus accedit, ac ubi fores reserat, mox a Leontio comprehenditur, ac deinde frequentibus alapis cæsus manus ac pedes devincitur. Leontius intus penetrans, carceribus reclusis, præclaros sane ac fortunæ non contemnendæ viros plerosque vinculis compeditos, & carceris horrore a sex, vel etiam ab annis octo conclusos, quorum plerique militiam sequebantur, liberat: Ubi armorum facta copia, cum illis in forum excurrit, ac vociferatur. Cuncti Christiani ad sanctam Sophiam convenite: Ac simul summisit, qui per Urbis singulas regiones voces easdem cum clamore spargerent. Conferta plebs hoc tumultu excita ad Ecclesiæ lavacrum accelerans congregatur. Leontius cum Monachis duobus, & amicis suis, nec non aliis quibusdam ex illustrioribus viris, qui ex carceribus prodierant, Pontificem ad Patriarchalem suam ædem convenit. Cumque ipsum etiam Patriarcham conturbatum, ob ea nimirum quæ ipsi a Patricio Stephano Rusio jussa fuerant, comperisset: hortatur, ut ad baptisterii lavacrum descendat, & voce magna exclamet: Hæc dies, quam fecit Dominus. Tum populus clamore sublato vociferatur. Effodiantur Justiniani ossa. His vocibus auditis, in Circum plebs universa tumultuans concurrit. Mox adventante die Justinianum per metam in Circum producunt: & naso linguaque truncatum Chersonam relegari decernunt. Post hæc plebs Theodotum Monachum Genera-

Edit. P. vris. pag. 308.

lemque Logothetam, & Stephanum Sacellarium origine Persam comprehendit: eosque funibus ad pedes alligatis per viam publicam ad Bovem locum ita dictum pertractos igne damnavit: atque ita demum Leontius populi felicitatem precantis vocibus Imperator est salutatus.

A ναχὸν καὶ Γενικὸν Λογοθέτην, καὶ Στέφανον τὸν Σακελλάριον τὸν Πέρσην, σχοίνοις τε ἐκ ποδῶν τούτους δήσαντες, σύρουσι διὰ τῆς μέσης λεωφόρου, καὶ εἰς τὸν Βοῦν ἀπαγαγόντες κατέκαυσαν. καὶ οὕτω Λεόντιον βασιλέα εὐφήμησαν.

Edit Paris. pag. 309.

		Ρωμ. βασιλ. Λεόντιος ἔτη γʹ.						
		αʹ	ιγʹ		γʹ			

Hoc anno Leontius imperavit, & pacem undequaque habuit.

Τούτῳ τῷ ἔτει Λεόντιος ἐβασίλευσε, καὶ πάντοθεν B εἰρηνικῶς διέμεινεν.

		2	54		4			

		βʹ	δʹ		δʹ					

Hoc anno Alidus armata manu Romanum imperium invasit, & collecta captivorum multitudine recessit: Sergius quoque Lazicæ & Barnucii Patricius perduellis in Imperatorem extitit, & ea loca Arabibus prodidit.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπεστράτευσεν Ἀλιδος τὴν Ῥωμανίαν. καὶ πολλοὺς αἰχμαλωτεύσας ὑπέστρεψε. καὶ ἐστασίασε Σέργιος ὁ Πατρίκιος τῆς Λαζικῆς, καὶ τοῦ Βαρνουκίου, καὶ ταύτην τοῖς Ἄραψιν ὑπέταξεν.

		3	15		5			

		γʹ	αʹ		εʹ			

Hoc anno Arabes impressione in Africam facta, armorum vi eam ceperunt, & ex proprio sibi exercitu præsidiarios milites in ea constituerunt Eo comperto Patricium Joannem virum rebus agendis idoneum cum Romana classe omni Leontius in auxilium misit. Is cum Carthaginem appulisset, & bellica virtute catenam portum occludentem perrupisset, hostibus demum in fugam versis & ejectis, omnes Africæ munitas urbes in libertatem restituit: & præsidio ex suis militibus relicto, Imperatorem de iis quæ acciderant certiorem facit; ibique hyemavit mandata Imperatoris expectans. Protosymbulus vero (qui Arabici consilii princeps) ubi hæc gesta rescivit, potentiorem & numerosiorem classem adversus Romanos instruxit, & memoratum Joannem ejusque classem e portu mutata belli fortuna ejecit: eumque levi & humili terræ vallo circumcinctum reperiens, exercitu applicato eum undequaque obsidere decrevit. Præfatus tamen Joannes periculo expeditus in Romaniam reversus est; majores & robustiores copias ab Imperatore quæsiturus. Cretam igitur appulit, ad Imperatorem dirigens iter. Exercitus autem ex Ducum consilio ad Imperatorem reverti recusans, metu enim non minus quam pudore retinebantur, in damnosum omnino propositum deflexit. Leontii siquidem nomine repudiato, Apsimarum Cibyræotarum Drungarium apud Curiciotas tunc agentem, Tiberii nomine eidem imposito, Imperatorem renunciant. Leontio vero Neoresii portum CP. expurgante, bubonum lues in Urbem grassata, quatuor mensium spatio magnum hominum numerum sustulit. Porro Apsimarus comitante secum classe advectus ex adverso Urbis ad portum Sycænam appulit. Cum vero longo satis intervallo temporis aciei adversæ Leontium prodere cives Urbis recusarent, intercessit proditio composita a Principibus Extraneorum in unico eoque levi Blachernarum muro collocatis, quibus claves muri terrestris horrendo prorsus jurejurando ex sacra mensa interposito commissæ fuerant. Ii sane deditionis auctores, & stru-

pag. 310.

C Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπεστράτευσαν οἱ Ἄραβες τὴν Ἀφρικὴν, καὶ ταύτην παρέλαβον, καὶ ἐκ τοῦ οἰκείου στρατοῦ πακτιῶνα ἐν ταύτῃ κατέστησαν. ὁ δὲ Λεόντιος ταῦτα μαθὼν ἀποστέλλει τὸν Πατρίκιον Ἰωάννην ἄνδρα ἱκανὸν μετὰ πάντων τῶν Ῥωμαϊκῶν πλωϊμάτων. τούτου δὲ ἐν Καρθαγένῃ φθάσαντος, καὶ πολέμῳ τὴν τοῦ ἐκεῖσε λιμένος ἅλυσιν ἀνοίξαντος, καὶ τοὺς ἐχθροὺς τρέψαντος, καὶ ἐκδιώξαντος, ἅπαντα τὰ τῆς Ἀφρικῆς κάστρα ἠλευθέρωσε· καὶ καταλιπὼν πακτιῶνα ἴδιον, τῷ βασιλεῖ ταῦτα ἀνήγαγε. καὶ ἐκεῖσε ἐχείμασε ἀκολουσιν παρ' αὐτοῦ ἐκδεχόμενος. ὁ δὲ Πρωτοσύμβολος ταῦτα μαθὼν δυνατώτερον καὶ πολλὺν στόλον κατ' αὐτῶν ἀποστέλλει. καὶ τὸν προλεχθέντα Ἰωάννην σὺν τῷ αὐτοῦ στόλῳ πολέμῳ τοῦ λιμένος διώκει. καὶ εἰς περίδρο- D μον λεπτὸν ἔνδον παραλαβὼν, ἔξωθεν φοσσατικῶς ἐπλήκευσεν. ὁ δὲ προλεχθεὶς ἐπὶ Ῥωμανίαν ἀνέκαμψε, πλειοτέραν δύναμιν παρὰ τοῦ βασιλέως βουλόμενος κομίσασθαι. καὶ ἦλθεν ἕως Κρήτης ἐπὶ τὸν βασιλέα πορευόμενος. ὁ δὲ στρατὸς ὑπὸ τῶν ἰδίων ἀρχόντων εἰς τὸν βασιλέα ἀναβαλεῖν μὴ βουλόμενος (εἶχε γὰρ αὐτοὺς φόβος καὶ αἰσχύνη) εἰς βουλὴν πονηρὰν ἐξετράπη. καὶ τοῦτον ἀνίσκαψαν ψηφισάμενοι βασιλέα Ἀψίμαρον Δρουγγάριον τῶν Κιβυῤῥαιωτῶν εἰς Κουρικιώτας ὑπάρχοντα, Τιβέριον αὐτὸν μετονομάσαντες. τοῦ δὲ Λεοντίου ἐν Κωνσταντινουπόλει τὸν Νεωρήσιον λιμένα ἐκκαθαίροντος, ἡ τοῦ βουβῶνος λύμη ἐπέσκηψε τῇ πόλει, καὶ πλῆθος λαοῦ ἐν τέσσαρσι μησὶ διέφθειρε. E καταλαμβάνει δὲ Ἀψίμαρος ἅμα τῷ συνόντι αὐτῷ στόλῳ, καὶ προσώρμησεν ἀντικρὺ τῆς πόλεως ἐν Συκαῖς. ἐπὶ χρόνον δέ τινα τῆς πόλεως παραδοῦναι Λεόντιον μὴ βουλομένης, προδοσία γέγονε διὰ τοῦ μονοτείχους Βλαχερνῶν ὑπὸ ἐξωτικῶν ἀρχόντων τῶν τὰς κλεῖς τοῦ χερσαίου τείχους μεθ' ὅρκου φρικτοῦ ἐκ τῆς ἁγίας τραπέζης ἐμπιστευθέντων.

οὗτοι δὲ ἐπιβουλῆς παρέδωκαν τὴν πόλιν. εἰσελθόντες δὲ οἱ τῶν πλωΐμων στρατιῶται εἰς τοὺς οἴκους τῶν πολιτῶν ἐγύμνωσαν τοὺς οἰκήτορας αὐτῶν· ὁ δὲ Ἀψίμαρος τὸν μὲν Λεόντιον ἐῤῥινοκόπησε, καὶ ἐν τῇ μονῇ τοῦ Δαλμάτου ὑπὸ φυλακὴν εἶναι προσέταξε. τοὺς δὲ ἄρχοντας καὶ φίλους αὐτοῦ ὡς συναποθανόντας αὐτῷ τύψας καὶ δημεύσας ἐξώρισεν. Ἡράκλειόν τε τὸν γνήσιον αὐτοῦ ἀδελφὸν ὡς λίαν ἱκανώτατον μονοστράτηγον πάντων τῶν ἔξω Καβαλλαρικῶν θεμάτων προβαλόμενος ἐπὶ τὰ μέρη Καππαδοκίας, καὶ τῶν κλεισουρῶν διατρέχειν, καὶ τὴν κατ᾽ ἐχθρῶν ποιεῖσθαι φροντίδα τε καὶ διοίκησιν ἀπέστειλεν.

A ctarum Leontio insidiarum fuerunt opifices. Milites porro Apsimari classe advecti, civium domos penetrantes bona eorum cuncta diripuerunt. Apsimarus autem Leontium naribus mutilatum in Dalmatæ Monasterio sub custodia servandum mandavit: ejus vero optimates velut commortuos & fortis ejusdem participes, partim verberibus, partim proscriptionibus mulctatos in exilium agi imperavit. Tum germanum fratrem suum Heraclium tamquam bello gerendo idoneum omnibus exteris equestribus copiis singularem ac supremum Ducem instituit: misitque ut partes Cappadociæ, & clusuras sive montium angustias percurreret, & hostium molimina observaret, & quod in adversum foret agendum, decerneret.

B

Κόσμου ἔτη ςρϟϛ΄.	Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη χϟϛ΄.	Ῥωμ. βασιλ. Ἀψίμαρος ἔτη ζ΄.	Ἀράβων ἀρχηγὸς Ἀβιμέλεχ ἔτη κβ΄.		Κωνσταντ. ἐπίσκ. Καλλίνικος ἔτη ιβ΄.			
		α΄	ιϛ΄		ϛ΄			

Anni mundi 6196.	Divinæ incarn. 696.	Rom Imp. Apsimarus annis 7.	Arabum Dux Abimelech annis 22.		Constant. Episc. Callinicus annis 12			
		1	16		6			

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἀψίμαρος τῆς βασιλείας ἐκράτησε. καὶ ἐστασίασεν Ἀβδεραχμὰν ἐν Περσίδι, καὶ ἐκυρίευσεν αὐτῆς, καὶ ἐδίωξε Χαγάνον ἀπ᾽ αὐτῆς.

Hoc anno Apsimarus imperium obtinuit. Abderachman vero in Persia rebellionem excitavit, & ea potitus Chaganum illinc eliminavit.

		β΄	ζ΄		ζ΄			

		2	17		7			

C

Τούτῳ τῷ ἔτει γέγονε θανατικὸν μέγα. καὶ ἐπεστράτευσε Μωάμεδ σὺν τῷ πλήθει τῶν Ἀράβων κατὰ τοῦ Ἀβδεραχμὰν, καὶ καταλαβὼν τὴν Περσίδα ἑνοῦται τῷ Χαγάνῳ, καὶ πολεμήσας τὸν Ἀβδεραχμὰν, ἀναιροῦσιν αὐτὸν, καὶ πάλιν τῷ Χαγὰν τὴν Περσικὴν ἐγχειρίζουσιν. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι κατέδραμον Συρίας, καὶ ἔρχονται ἕως τὸ Σαμόσατον, καὶ προνομεύσαντες τὴν περίχωρον πολλοὺς ἀπέκτειναν, ὥς φασι χιλιάδας σ΄. Ἀράβων· καὶ σκῦλα πλεῖστα λαβόντες καὶ αἰχμαλωσίαν πολλὴν Ἀράβων, ὑπέστρεψαν φόβον μέγαν ἐμποιήσαντες εἰς αὐτούς.

Hoc anno lues maxima extitit. Muamed vero cum Arabum copiis bello Abderachman aggressus est, ac in Persidem ingressus Chagano adjungitur: & communi Marte Abderachman adorti eum interficiunt, & Chagan rursum Persidis recipit principatum. Romani autem impressione in Syriam facta, Samosatum usque penetrant, vicinasque regiones populati, Arabum ad ducenta, ut narrant, millia trucidant, spoliaque opima innumerosque captivos abducentes, valido metu Arabum animis incusso, domum reversi sunt.

		γ΄	ιη΄		η΄			

		3	18		8			

D

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπεστράτευσεν Ἀβδελᾶς εἰς Ῥωμανίαν, καὶ πολιορκήσας Τάραντον, καὶ μηδὲν ἀνύσας, ὑπέστρεψε τὴν Μοψουεστίαν, καὶ ἔθετο ἐν αὐτῇ φύλακας.

Hoc anno Abdelas copias in Romaniam eduxit. Et obsessa Taranto non valens potiri, Mopsuestiam rediit, & præsidium in ea constituit.

Edit. Parif. pag. 311.

		δ΄	ιθ΄		θ΄			

		4	19		9			

Τούτῳ τῷ ἔτει Βαάνης, ὁ ἐπίκλην Επταδαίμων, τὴν τετάρτην Ἀρμενίαν τοῖς Ἄραψιν ὑπέταξεν. Ἀψίμαρος δὲ Φιλιππικὸν τὸν υἱὸν Νικηφόρου τοῦ Πατρικίου εἰς Κεφαλληνίαν ἐξώρισεν, ὡς ὀνειροπολούμενον βασιλεύειν. ἔφασκε γὰρ ἑωρακέναι κατ᾽ ὄναρ, ὅτι ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐσκιάζετο ὑπὸ ἀετοῦ. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ βασιλεὺς, παραχρῆμα αὐτὸν ἐξώρισεν.

Hoc anno Baanes, cognomento Eptadæmon, quartam Armeniam Arabibus fecit subjectam. Apsimarus autem Philippicum Nicephori Patricii filium in Cephaloniam relegavit, quod imperio se quandoque potiturum somniasset. Caput enim suum aquilæ pennis obumbratum per somnium se vidisse asserebat. His auditis Imperator eum confestim in exilium deportari sanxit.

E

		ε΄	κ΄		ι΄			

		5	20		10			

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐστασίασαν οἱ ἄρχοντες Ἀρμενίας κατὰ τῶν Σαρακηνῶν, καὶ τοὺς ἐν Ἀρμενίᾳ Σαρακηνοὺς ἀπέκτειναν. καὶ αὖθις πρὸς τὸν Ἀψίμαρον πέμπουσι, καὶ Ῥωμαίους εἰς τὴν αὐτῶν χώραν φέρουσιν. ὁ δὲ Μωάμεδ ἐπιστρατεύσας κατ᾽

Hoc anno Armeniæ Primores tumultu in Saracenos excitato, Saracenos per Armeniam universos occiderunt: & Legatione rursus ad Apsimarum destinata, Romanos in suam provinciam inducunt. Muamed autem expeditione in eos suscepta

plurimos ex eis delet, & Armeniam iterum Saracenis subjicit, Armenosque proceres unum in locum collectos omnes vivos combussit. Sub id tempus Azar armatorum millibus decem secum ductis Ciliciæ bellum intulit: Cui cum Heraclius Imperatoris frater obviam factus fuisset, plurimos ex ejus copiis prostravit, reliquos vero vinctos ad Imperatorem transmisit.

| | | 6 | 21 | | 22 | | | |

Hoc anno Azibus Chunee filius in Ciliciam arma movit, Sisiumque castrum obsidione expugnatum subvertit: eum Heraclius Imperatoris frater paribus armis aggreditur, pugnaque conserta Arabum duodecim millia profligat. Interim Justinianus Chersonæ degens, imperii sceptra denuo sibi cum potestate committenda enuncians, ejus loci incolas dictis hujusmodi terret. Quare periculum ab Imperatore sibi metuentes, de inferenda illi nece, vel eo ad Imperatorem deportando consilium ineunt. Ille machinas præsentiens, fugam solerter capessit, & festino gressu Daras profectus, Chagani Chazarorum congressum & colloquium sibi concedi expostulat. Eo nuncio accepto, Chaganus virum honore cumulatum excipit, & germanam sororem Theodoram ei conjugem locat. Brevi tempore interjecto venia a Chagano expetita Phanaguriam se confert, & ibi cum conjuge Theodora moratur. His auditis Apsimarus Chaganum per Legatos maxima munera pollicitos hortatur, ut Justinianum vivum, vel saltem ipsius caput ad se mittendum curet. Chaganus promissorum spe illectus postulatis morem gerit, & satellitii custodia ad Justinianum deputata, insidias a gentilibus suis ipsi struendas se vereri simulat: simul autem Papatzem, qui illic vices ejus gerebat, & Balgitzem Bosphori Præfectum mandatis instruit, ut cum ipsis significaretur, Justinianum e medio tollerent. Istis a Chagani famulo Theodoræ denunciatis, ac subinde Justiniano revelatis, ipse prædictum Papatzem ut remotis arbitris colloqueretur, ad se vocavit; eumque chorda confestim strangulavit, quemadmodum & Balgitzem Bosphori Præfectum: quo simul facto, & Theodora in Chazariam remissa, ipse fuga Phanaguriam versus clanculum arrepta, ad freti fauces pervenit. Ibi piscatoriam scapham forte nactus, eam conscendit, & Asadem prætervectus, ad Symbolum juxta Chersonam appulit. Nunciis vero Chersonam latenter missis, Barbacurium, & ejus fratrem, Salbanum, Stephanum, Moropaulum, & Theophilum secum tollit: & Chersonæ pharum prætergressus cum eis enavigat. Inde Necropyla præterlapsi, & Danapris, Danastrisque fluminum ostia emensi, procella de repente exorta, cuncti de salute desperant. Tum Myaces ejus domesticus homo ita eum alloquitur. Viden, Domine, periculo mortique nos proximos? Voto itaque pro salute tua concepto, si Deus imperium reddiderit, in nullum hostium tuorum te desæviturum pollicere. Ille etiamnum ira percitus: Si veniam, respondet, ulli concessero, hic jam Deus me mittat in maris profundum. Tempestatis postmodum periculo ereptus in Danubii ostia penetrat. Tum vero Stephanum ad Terbelem Bulgariæ dominum delegat, ut avitum recuperet imperium,

Edit. Paris. pag. 322.

αὐτῶν, πολλοὺς κτείνει· καὶ τὴν μὲν Ἀρμενίαν Σαρακηνοῖς ὑποτάσσει· τοὺς δὲ μεγιστᾶνας Ἀρμενίας συναθροίσας ἐν τόπῳ ἑνὶ, ζωοκαύστους ἐποίησε. κατ' αὐτὸν δὲ τὸν χρόνον ἐπεστράτευσεν Ἀζὰρ τὴν Κιλικίαν μετὰ χιλιάδων δέκα· καὶ περιτυχὼν αὐτῷ ὁ Ἡράκλειος ὁ ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως τοὺς πλείστους ἀπέκτεινε, καὶ τοὺς λοιποὺς δεσμίους τῷ βασιλεῖ ἀπέστειλεν.

| | | ϛ' | κα' | | ιε' | | | |

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἀζίβος ὁ τοῦ Χωνὴ ἐπεστράτευσε τὴν Κιλικίαν, καὶ πολιορκήσας τὸ Σίσιον κάστρον κατέβαλεν· ὃν κατέλαβεν ὁ τοῦ βασιλέως ἀδελφὸς Ἡράκλειος, καὶ πολεμήσας αὐτὸν κτείνει δώδεκα χιλιάδας Ἀράβων. τοῦ δὲ Ἰουστινιανοῦ ἐν Χερσῶνι διάγοντος, καὶ δημηγοροῦντος ἑαυτὸν πάλιν βασιλεύειν μέλλοντα, οἱ τῶν ἐκεῖσε οἰκήτορες τὸν ἐκ τῆς βασιλείας κίνδυνον φοβηθέντες, ἐβουλεύσαντο τοῦτον ἀνελεῖν, ἢ τῷ βασιλεῖ παραπέμψαι. αὐτὸς δὲ διεγνωκὼς ἀδιωνήτως ἐκφυγεῖν, καὶ εἰς τὸ Δαρᾶς καταδραμὼν, ᾐτήσατο τῷ τῶν Χαζάρων Χαγάνῳ συνοψισθῆναι. αὐτὸς δὲ μαθὼν ἐδέξατο αὐτὸν μετὰ τιμῆς μεγάλης, καὶ ἐξέδοτο αὐτῷ εἰς γυναῖκα Θεοδώραν τὴν γνησίαν αὐτοῦ ἀδελφήν. μετ' ὀλίγον δὲ χρόνον αἰτησάμενος τῷ Χαγάνῳ κατῆλθεν εἰς Φαναγουρίαν· κἀκεῖσε διέτριβε μετὰ Θεοδώρας. ἀκούσας ταῦτα Ἀψίμαρος, πέμπει πρὸς τὸν Χαγάνον ὑποσχόμενος αὐτῷ παρέχειν πολλὰ δῶρα, εἰ τὸν Ἰουστινιανὸν ζῶντα αὐτῷ παραπέμψῃ· εἰ δὲ μὴ, κἂν τὴν αὐτοῦ κεφαλήν. εἴξαντος δὲ τοῦ Χαγάνου τῇ τοιαύτῃ αἰτήσει παραφυλακὴν αὐτῷ ἔπεμψεν, ὡς δῆθεν διὰ τὸ μὴ ὑπὸ τῶν ἰδίων ὁμοφύλων ἐπιβουλευθῆναι· ἐντειλάμενος τὸν Παπάτζην ὡς ἐκ τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἐκεῖσε ὄντα, καὶ Βαλγίτζην τὸν ἄρχοντα Βοσφόρου, ἵνα ὅταν δηλωθῇ αὐτοῖς ἀνέλωσι Ἰουστινιανόν. τούτου δὲ δι' οἰκέτου Χαγάνου τῇ Θεοδώρᾳ μηνυθέντος, καὶ τῷ Ἰουστινιανῷ γνωσθέντος, προσκαλεσάμενος τὸν λεχθέντα Παπάτζην κατ' ἰδίαν ὁμιλῆσαι, χορδῇ τοῦτον ἀπῆγξεν· ὁμοίως δὲ καὶ Βαλγίτζην τὸν ἄρχοντα Βοσφόρου. εὐθέως δὲ ἀποστέλλει Θεοδώραν ἐν Χαζαρίᾳ, αὐτὸς δὲ ἐπὶ Φαναγουρίαν λάθρα δραπετεύσας εἰς * σόμιον κατῆλθε. καὶ εὑρηκὼς ἁλιάδα ἐξηρτισμένην ἐπέβη ἐπ' αὐτήν. καὶ παραπλεύσας τὴν Ἀσαδα, ἦλθε μέχρι Συμβόλου πλησίον τῆς Χερσῶνος. καὶ ἀποστείλας κρυπτῶς ἐν Χερσῶνι ἐπῆρε Βαρβακούριον, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, τόν τε Σαλβανὸν, καὶ τὸν Στέφανον, καὶ τὸν Μωρόπαυλον σὺν Θεοφίλῳ· καὶ σὺν αὐτοῖς ἀποπλεύσας διέβη τὸν φάρον Χερσῶνος. εἶθ' οὕτω παραπλεύσας τὰ Νεκρόπυλα, τὸ στόμιόν τε τοῦ Δανάπρεως, καὶ τοῦ Δανάστρεως, κλύδωνος γεγονότος ἀπέγνωσαν πάντες τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν. Μυάκης δὲ ὁ οἰκειακὸς αὐτοῦ ἄνθρωπος ἔφη αὐτῷ. ἰδοὺ ἀποθνήσκομεν, δέσποτα, τάξαι τῷ Θεῷ περὶ τῆς σωτηρίας σου, ἵνα ὁ Θεὸς, ἐὰν ἀποδώσῃ σοι τὴν βασιλείαν σου, μηδένα ἀμύνασθαι τῶν ἐχθρῶν σου. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς ἐν θυμῷ λέγει αὐτῷ. ἐὰν φείσωμαι τινὶ ἐξ αὐτῶν, ὁ Θεὸς ἐνταῦθά με καταποντίσῃ. καὶ ἀκινδύνως ἐκ τοῦ κλύδωνος ἐκείνου ἐξῆλθε, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν Δάνουβιν ποταμόν. ἀποστείλαντος δὲ αὐτοῦ Στέφανον πρὸς Τερβέλην τὸν κύριον Βουλγαρίας ἐπιζητῆσαι αὐτῷ συνάρσιν, ὅπως κρατήσῃ τὴν προ-

* στόμιον

τὴν προγονικὴν αὐτοῦ βασιλείαν, ὑπέσχετο αὐτῷ πλεῖστα παρέχειν δῶρα, καὶ τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα εἰς γυναῖκα. αὐτὸς δὲ πάντα ὑπακούειν καὶ συντρέχειν ἐνομόταις ὑποσχόμενος, καὶ μετὰ τιμῆς δεξάμενος, συγκινεῖ τὸν ὑποκείμενον αὐτῷ πάντα λαὸν τῶν Βουλγάρων καὶ Σκλάβων· καὶ τῷ ἐρχομένῳ χρόνῳ ὁπλισθέντες ἐπὶ τὴν βασιλεύουσαν πόλιν παρεγένοντο.

auxiliarem manum ab eo postulat, plurimis muneribus beneficium, ajebat, compensaturus, etiam propria filia in uxorem data. Terbeles ei se in omnibus obediturum, auxiliumque daturum adhibito jurejurando pollicitus, Justinianumque perhonorifice suscipiens, omnes Bulgarorum & Sclavorum copias collegit: qui demum omnes anno insequenti arreptis armis ad Imperatoriam Urbem profecti sunt.

Κόσμου ἔτη ͵ςρϟζʹ.	Τῆς θείας σαρ. ἔτη χϟζʹ.	Ῥωμ. Βασιλ. Ἀψίμαρος ἔτη ζʹ.	Ἀράβ. ἀρχηγ. Ἀβιμέλεχ ἔτη κβʹ.		ΚΠ. ἐπίσκ. Καλλίνικος ἔτη ιβʹ.			
		ζʹ.	κβʹ		ιβʹ			

Anni mundi 6197.	Divinae Incarn. 697.	Rom. Imp. Apsimarus annis 7.	Arabum Dux Abimelech annis 22.		CP. Episc. Callinicus annis 12.			
		7	22		12			

Τούτῳ τῷ ἔτει τέθνηκεν Ἀβιμέλεχ ὁ τῶν Ἀράβων ἀρχηγός. καὶ ἐκράτησεν Οὐαλὶδ ὁ υἱὸς αὐτοῦ. Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Ἰουστινιανὸς τὴν βασιλίδα πόλιν καταλαβὼν ἅμα Τερβέλῃ, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ Βουλγάρων ἀπλήκευσεν εἰς τὴν Χαρσίου πόρταν, καὶ ἕως Βλαχερνῶν. καὶ ἐπὶ τρεῖς ἡμέραις προσλαλοῦντες τοῖς ἐν τῇ πόλει ὑβρίζοντο παρ' αὐτῶν, καὶ οὐδὲ λόγον κατεδέχοντο. ὁ δὲ Ἰουστινιανὸς μετ' ὀλίγων ὁμοφύλων πολέμου χωρὶς διὰ τοῦ ἀγωγοῦ εἰσελθὼν, καὶ θόρυβον ἀνασκαφῆς βαλὼν, τὴν πόλιν παρέλαβε, καὶ πρὸς βραχὺ ἐσκήνωσεν ἐν τῷ παλατίῳ Βλαχερνῶν.

Hoc anno Arabum Dux Abimelech mortuus est: & Valid ejus filium principatum obtinuit. Eodem etiam anno Justinianus Terbelis & Bulgarorum ipsi adjunctorum auxilio fretus Urbium Reginam armis impetit, & ad Charsii portam castris locatis totum spatium ad Blachernas usque occupat. Per dies autem tres colloquio cum civibus habito, nonnisi contumelias, & dicteria ab ipsis retulerunt, quibus etiam incassum pacis conditiones obtulerunt. Porro Justinianus cum paucis admodum gentilibus suis citra pugnam per cuneum in Urbem subiens, sparso cædis & stragis tumultu ejus compos effectus, paulo post in Blachernarum Palatio sedem ac simul castra posuit.

Edit. Paris pag. 313.

		Ῥωμ. βασιλ. πάλιν Ἰουστινιανὸς ἔτη ϛʹ.	Ἀράβ. ἀρχηγ. Οὐαλὶδ ἔτη θʹ		ΚΠ. ἐπίσκ. Κῦρος ἔτη ϛʹ			
		αʹ	αʹ		αʹ			

		Rom. Imp. Justinianus secundo annis 6.	Arabum Dux Valid annis 9.		CP. Episc. Cyrus annis 6.			
		1	1		1			

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἰουστινιανὸς πάλιν τὴν βασιλείαν παραλαμβάνει, καὶ πολλὰ δῶρα δοὺς τῷ Τερβέλῃ καὶ βασιλικὰ σκεύη, ἀπέλυσεν αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ. Ἀψίμαρος δὲ καταλιπὼν τὴν πόλιν εἰς Ἀπολλωνιάδα φεύγει. καταδιωχθεὶς δὲ συλλαμβάνεται, καὶ εἰς Ἰουστινιανὸν ἄγεται. καὶ Ἡράκλειος δὲ ἀπὸ Θρᾴκης δεδεμένος ἤχθη σὺν πᾶσι τοῖς συνασπιζομένοις αὐτοῖς ἄρχουσιν, οὓς ἐν τῷ τείχει πάντας ἐφούρκισεν. Ἀποστείλας δὲ εἰς τὰ μεσόγεια ἅπαντα πλείστους ἐξ αὐτῶν εὗρεν ἐμπράκτους τε, καὶ ἀπράκτους πάντας ἀπέκτεινε. τὸν δὲ Ἀψίμαρον καὶ Λεόντιον ἁλύσεσι δεδεμένους εἰς πᾶσαν τὴν πόλιν πομπεῦσαι πεποίηκε· καὶ τοῦ ἱππικοῦ ἀγομένου, καὶ ἐν τῷ σένζῳ καθεζομένου ἔχθεσαν συρόμενοι δημοσίᾳ, καὶ ἐρρίφησαν ὑποπιάδην αὐτῷ. καὶ ἐπάτησε τὸν τράχηλον αὐτῶν, ἄχρις ἀπολύσεως τοῦ πρώτου βαΐου τοῦ δήμου βοήσαντος· ὅτι, ἐπὶ ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπέβης, καὶ ἐπάτησας λέοντα καὶ δράκοντα. καὶ τούτους ἀποστείλας ἐν τῷ Κυνηγίῳ ἀπεκεφάλισε· Καλλίνικον δὲ Πατριάρχην τυφλώσας ἐν τῇ Ῥώμῃ ἐξώρισε· καὶ ἀντ' αὐτοῦ Κῦρον ἐν τῇ νήσῳ Ἀμάστρεις ἔγκλειστον ὄντα, ὡς προσημάναντα αὐτῷ τὴν τῆς

Hoc anno Justinianus in imperium restitutus, præclaris muneribus & regia supellectile Terbeli oblata, inito cum eo fœdere, pacifice dimisit. Apsimarus Urbe relicta, Apolloniadem fuga se recipit: & in ipsa fuga comprehensus ad Justinianum adducitur. Heraclius quoque vinculis compeditus Thracia extractus, cum cæteris, qui sub eo merebantur, proceribus eidem præsentatur: quos omnes laqueis e muro suspendit. Dimissis etiam per mediterranea ministris, multos ex Apsimari militibus repertos, tum eos qui pro ipso aliquid moliebantur, quam qui quietem agerent, omnes interfecit. Apsimarum autem & Leontium catenis vinctos per universas Urbis regiones ignominiose traduci mandavit: & Circensibus ludis celebratis, ipso propria sibi sede composito, illi publice cum dedecore tracti, ad pedes ejus prosternendi humili more projecti sunt. Inclinatorum & pronorum in terram cervices pedibus terebat & calcabat Justinianus, donec Circi munus primum exhiberetur, populo vociferante: Super aspidem & basiliscum ambulasti, & conculcasti leonem & draconem. Demum in Cynegium missis caput amputari præcepit: Callinicum Patriarcham oculis orbatum Romam relegavit: & in ejus locum Cyrum quemdam in Amastris insula Monachum Inclusum, quod imperii se-

cundo gerendi vaticinium edidisset, sufficit. Ex civium posthac militumque ordine numerum propemodum infinitum coegit perire: plurimos quoque saccis inclusos amara morte interemit: Nonnullos etiam ad prandii cœnæve epulum invitatos, si quando surgerent e mensa, hos patibulo, alios gladio damnabat. Ex his horror metusque cunctorum animos invasit. Classem porro quæ e Chazaria conjugem deveheret, misit, cujus navigia quamplurima una cum iis, qui conscenderant, hominibus submersa sunt. His Chaganus motus, significat. Fatue, nonne duabus vel tribus navibus conjugem tuam repetere oportuit, tantæque multitudinis vitæ parcere? Num eam bello recipere parabas? Vide, etiam filius natus est tibi: mitte ergo qui eos ad te adducant. Ille misso Theophylacto Cubiculario Theodoram conjugem recepit, & ejus filium Tiberium: utrumque vero imperii corona ornavit, unaque cum eo imperii dignitate potiti sunt.

Edit. Parif. pag. 314.

A δευτέρας βασιλείας ἀποκαταστασιν προεβάλετο. ἀναιρεθῆναι δὲ πλῆθος ἐκ τοῦ πολιτικοῦ καὶ στρατιωτικοῦ καταλόγου ἀπώλεσε. πολλοὺς δὲ καὶ ἐν σάκκοις ἐμβάλλων ἐν τῇ θαλάσσῃ παραθανάτους ἐποίει. ἄλλους δὲ πρὸς ἀριστόδειπνον κληθορῶν ἅμα τῷ ἀναστῆναι, οὓς μὲν ἐφούρκιζεν, οὓς δὲ ἀπέτεμνε. κἀντεῦθεν μέγας φόβος συνεῖχε πάντας. ἀπέστειλε δὲ στόλον πρὸς τὸ ἀγαγεῖν ἐκ Χαζαρίας τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, καὶ πολλὰ σκάφη ὑποντίθησαν σύμψυχα. ἀκούσας δὲ ὁ Χαγάνος δηλοῖ αὐτόν. ὦ ἀνόητε, οὐκ ἔδει σε διὰ δύο, ἢ τριῶν σκαφῶν λαβεῖν σου τὴν γυναῖκα, καὶ μὴ ἀποκτεῖναι τοσοῦτον πλῆθος; ἢ δοκεῖς καὶ ταύτην πολέμῳ λαμβάνειν; ἰδοὺ ἐτέχθη σοι καὶ υἱὸς, καὶ ἀπόστειλον λάβε αὐτούς. ὁ δὲ ἀποστείλας Θεοφύλακτον Κουβικουλάριον ἔλαβε τὴν Θεοδώραν, B καὶ Τιβέριον τὸν υἱὸν αὐτῆς, καὶ ἔστεψεν αὐτούς· καὶ συνεβασίλευσαν αὐτῷ.

						Hierosol. Episc. Joannes annis 30.		
		2	2		2	2		

						Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη λ'.		
		β'	β'		β'	β'		

Hoc anno Valid, qua ferebatur in Christianos invidia, publicam & communem sanctissimam Damasci Ecclesiam, ob apparatum & illius ædis amplitudinem, Christianis eripuit. Publicos etiam Logothesiorum sive publici ærari codices Græce describi vetuit, sed Arabice exarari jussit, exceptis numeris: quandoquidem unitatem, vel binarium, aut ternarium, vel octo cum medio, ternariumve ea lingua describi non sit possibile: Quamobrem Notarii Christiani usque in hunc diem apud eos remanserunt.

Τούτῳ τῷ ἔτει Οὐαλὶδ ἁρπάσας τὴν καθολικὴν Δαμασκοῦ ἁγιωτάτην ἐκκλησίαν φθόνῳ πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς ὁ ἀλιτήριος διὰ τὸ ὑπερβάλλον κάλλος τοῦ τοιούτου ναοῦ· καὶ ἐκώλυσε γράφεσθαι ἑλληνιστὶ τοὺς δημοσίους τῶν Λογοθεσίων κώδικας, ἀλλ' Ἀραβίοις αὐτὰ παρασημαίνεσθαι· χωρὶς τῶν ψήφων. ἐπειδὴ ἀδύνατον τῇ ἐκείνων γλώσσῃ μονάδα, ἢ δυάδα, ἢ τριάδα, ἢ ὀκτὼ ἥμισυ, ἢ τρία γράφεσθαι· διὸ καὶ ἕως σήμερον εἰσὶ σὺν αὐτοῖς Νοτάριοι Χριστιανοί.

Anni mundi 6203.	Divinæ Incarn. 703.	Rom. Imp. Justinian. annis 6.	Arabum Dux Valid annis 9.		CP. Episc. Cyrus annis 6.	Hierosol. Episc. Joannes annis 30.		
		3	3		3	3		

Κόσμου ἔτη ςσγ'.	Τῆς θείας σαρκ. ψγ'.	Ῥωμ. βασ. Ἰουστινιανὸς ἔτ. ς'.	Ἀράβ. ἀρχηγὸς Οὐαλὶδ ἔτη θ'.		Κωνσ. ἐπίσκ. Κῦρος ἔτη ς'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη λ'.		
		γ'.	γ'.		γ'.	γ'.		

Hoc anno Justinianus pacem Romanos inter & Bulgaros compositam violavit, & equitum legionibus in Thraciam transire jussis, etiam classem adversus Bulgaros instruxit, & in Terbelem irrupit. Anchialum vero profectus, classem quidem ad urbem applicuit; equestres vero copias ad campos urbi imminentes, omni custodia remota, & citra periculi suspicionem castra metari præcepit. Exercitu itaque pecudum instar per campos errante, & ad pabula equis colligenda disperso, e montium culminibus inanem & levem rei militaris apud Romanos disciplinam Bulgarorum exploratores conspicati, ipsi ferarum more in agmen unum collecti, Romanum gregem uno impetu disjecerunt, & captivorum multitudinem non contemnendam, equos, & currus plurimos, postposito cæsorum numero ceperunt. Justinianus cum residuis ex exercitu in arcem fuga se recipiens, occlusis dies tres portis in ea remansit. Sed cum Bulgaros illic pertinacius instantes cerneret, ipse primus

pag. 315.

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἰουστινιανὸς τὴν ἀναμεταξὺ Ῥωμαίων καὶ Βουλγάρων εἰρήνην διέστρεψε, καὶ περάσας τὰ καβαλλαρικὰ θέματα εἰς τὴν Θρᾴκην, καὶ ἐξώπλισε πλώϊμον κατὰ Βουλγάρων, καὶ Τερβέλη ὥρμησε. καταλαβὼν δὲ τὴν Ἀγχίαλον τὸ μὲν πλώϊμον ἔμπροσθεν τοῦ κάστρου προσώρμισε, τὰ δὲ καβαλλαρικὰ εἰς τοὺς ἄνωθεν κάμπους ἀπαραφυλάκτως καὶ πάσης ὑποψίας ἐκτὸς ἀπληκεῦσαι προσέταξε. τοῦ δὲ λαοῦ σκορπισθέντος ὡς πρόβατα εἰς τοὺς κάμπους πρὸς τὸ συλλέξαι χόρτον, εἶδον αὐτοὺς ἐκ τῶν ὀρέων οἱ κατάσκοποι τῶν Βουλγάρων τὴν τῶν Ῥωμαίων ματαίαν διοίκησιν· καὶ συναθροισθέντες ὡς θῆρες ἐξάπινα ἐπιρρίψαντες μεγάλως διέφθειραν τὸ Ῥωμαϊκὸν ποίμνιον, πολλήν αἰχμαλωσίαν τε, καὶ ἵππους, καὶ ἅρματα, δίχα τῶν ἀναιρεθέντων λαβόντες. ὁ δὲ Ἰουστινιανὸς ἐν τῷ κάστρῳ καταφυγὼν σὺν τοῖς περισωθεῖσιν ἐπὶ τρισὶν ἡμέραις ἀπέκλεισε τὰς πύλας. θεασάμενος γὰρ τὴν τῶν Βουλγάρων ἐπιμονὴν αὐτὸς πρῶτος τὸν ἑαυτοῦ ἵππον νευροκοπήσας πάντας τὸ αὐτὸ ποιῆσαι παρεκαλέσατο. ξέπαια δὲ ἐπὶ τῶν

τειχῶν θέμενος διὰ νυκτὸς εἰς τὰ σκάφη ἐπιβὰς A εὐθέως ἀπέπλευσε, καὶ μετ' αἰσχύνης τῇ πόλει παραγίνεται.

equi sui nervos incidit, cæterosque idem facere jussit: armisque bellicis quasi trophæis muris impositis, noctu navigia conscendens, CP. cum dedecore reversus est.

| | | δ' | | δ' | | | δ' | | δ' | | | | |

| | | 4 | | 4 | | | 4 | | 4 | | | | |

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπιστρατεύσας Μασαλμᾶς, καὶ Ἀββᾶς τῇ Τυάνῳ διὰ τὴν μανίαν τοῦ ἀποκτανθέντος στρατοῦ σὺν τῷ Μαιουμᾷ ἀπὸ Μαριανοῦ, καὶ ταύτην πολιορκοῦντες παρεχείμασαν ἐκεῖ. καὶ ἀποστέλλει πρὸς αὐτοὺς δύο στρατηγοὺς Θεόδωρον τὸν Καρτερούκαν, καὶ Θεοφύλακτον τὸν Σαλιβᾶν μετὰ στρατοῦ καὶ γεωργικοῦ λαοῦ χωρικοβοηθείας πρὸς τὸ πο- B λεμῆσαι καὶ ἐκδιῶξαι αὐτούς, αὐτοὶ δὲ εἰς ἔριν ἀλλήλων ἐλθόντες, καὶ ἀτάκτως συμβάλλοντες αὐτοῖς, τρέπονται, καὶ πολλαὶ χιλιάδες ἀπώλοντο, καὶ ᾐχμαλωτεύθησαν πολλοί. λαβόντες δὲ τὸ τοῦλδον καὶ τὰ τούτων βρώματα, παρεκάθισαν ἕως οὗ παρέλαβον τὴν πόλιν. λειφθέντες γὰρ ἦσαν τὰ βρώματα, καὶ ἤμελλον ἀναχωρεῖν. οἱ δὲ τῆς πόλεως Τυάνων ταῦτα ἰδόντες καὶ ἀπογνόντες, ἔλαβον λόγον τῆς ἑαυτῶν ἀπαθείας· καὶ ἐξῆλθον πρὸς αὐτούς, καταλιπόντες τὴν πόλιν ἔρημον ἕως τοῦ νῦν. οἱ δὲ τὸν λόγον μὴ φυλάξαντες, C εἰς τὴν ἔρημον τούτους ἐξώρισαν, καὶ πολλοὺς δούλους ἐκράτησαν.

Hoc anno Masalmas & Abbas ob cæsum a Mariano cum Majuma Duce exercitum insania perciti Tyanam urbem bello vexaverunt: & ad eam stricta obsidione cinctam hyberna sustinuerunt. Justinianus autem Duces duos Theodorum Carterucam, & Theophylactum Salibam hostibus expugnandis & ab instaurata obsidione repellendis cum instructo exercitu, & ex agricolarum grege rusticis auxiliariis summittit. Isti primum divisis animis dissidentes, tum vero nullo militari servato ordine in hostem irruentes, vertuntur in fugam, & ex iis pluribus desideratis millibus, reliqui non pauci in manus adversariorum captivi devenere. Hostes itaque eorum castris & commeatu potiti, donec urbem caperent, constanter in ea circumvallanda perstiterunt: jam enim ciborum patiebantur defectum, & de obsidione solvenda & recessu ipsos incesserat cogitatio. His visis Tyanenses in desperationem acti, accepta salutis fide, in hostium partes transierunt, urbe, prout etiamnunc visitur, habitatoribus vacua relicta. Illi violata protinus fide Tyanenses in deserta loca relegaverunt, & ex eis plurimos sibi retinuerunt captivos.

| ϛσγ' | ψγ' | ε' | ε' | | ε' | ε' | | |

| 6203 | 703 | 5 | 5 | | 5 | 5 | | |

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπεστράτευσεν Ἀββᾶς τὴν Ῥωμανίαν, καὶ πολλοὺς αἰχμαλωτεύσας ὑπέστρεψε. καὶ ἤρξατο κτίζειν τὸ Γαρὶς εἰς τὴν χώραν Ἡλιουπόλεως.

Hoc anno Abbas eductos in Romanorum ditionem exercitu, plurimos captivos abegit, & ad suos reversus, in Heliopoleos regione Garis urbem ædificare cœpit.

| | | ϛ' | ϛ' | | ϛ' | ϛ' | | |

| | | 6 | 6 | | 6 | 6 | | |

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπεστράτευσεν Οὐθμὰν τὴν Κιλικίαν, καὶ πολλὰ κάστρα ὑπὸ λόγον παρέλαβε. D προεδόθη αὐτοῖς καὶ τὸ Κάμαχον σὺν τοῖς παρακειμένοις τόποις. Ἰουστινιανὸς δὲ ἀπέλυσε Μαῦρον τὸν Πατρίκιον εἰς Χερσῶνα διὰ μνησικακίαν σὺν Στεφάνῳ Πατρικίῳ, τὸ ἐπίκλην Ἀσμίκτῳ, ἐξοπλίσας στόλον πολύν, μνησθεὶς τῆς κατ' αὐτοῦ γενομένης ἐπιβουλῆς ὑπό τε Χερσωνιτῶν καὶ Βοσφοριανῶν, καὶ τῶν λοιπῶν κλιμάτων, πάσαν ναυῶν δρομώνων τε, καὶ τριηρῶν, καὶ σκαφῶν * μιοζοβόλων, καὶ ἁλιάδων, καὶ ἕως χελανδίων, ἀπὸ διανομῆς τῶν οἰκούντων τὴν πόλιν, συγκλητικῶν τε, καὶ ἐργαστηριακῶν, καὶ δημοτῶν, καὶ παντὸς E ὀφφικίου. καὶ τούτους ἀποστείλας παρήγγειλε πάντας τοὺς οἰκοῦντας ἐν ἐκείνοις τοῖς κάστροις τῷ ξίφει ὀλοθρεῦσαι, καὶ μηδένα ζωογονῆσαι, παραδεδωκὼς αὐτοῖς τὸν Ἡλίαν τὸν Σπαθάριον ὀφείλοντα ἄρχοντα Χερσῶνος καταστῆναι. οἱ δὲ Χερσῶνα καταλαβόντες, μηδενὸς αὐτοῖς ἀντιστάντος τὰ κάστρα παρέλαβον, καὶ πάντας τῷ ξίφει ἀνεῖλον, χωρὶς τῶν μειρακίων, ὡς νηπίων, τούτων φεισάμενοι, καὶ πρὸς δου-

* Forsan μιοζοβόλων

Hoc anno Uthman in mediam Ciliciam D exercitum induxit, multasque urbes data securitatis fide subjectas sibi fecit: quinetiam Camachum cum locis adjacentibus ipsi proditum fuit. Justinianus autem acceptarum quondam injuriarum memor, Maurum cum Stephano, cui cognomen Asmictus, ambos Patricios valida & apprime apparata classe illis commissa, in Chersonam delegavit. Insidiæ quippe a Chersonitis, Bosphorianis, & aliis regionum illarum incolis ipsi structæ ejus animo remanserant profundius repositæ. Quare bello iis inferendo universi generis navigia, dromones, triremes, scaphas, onerarias, piscatorias, naves, ipsosque etiam lintres, omnium Urbis incolarum, E ordinis Senatorii, officinariorum plebejorum, & officii cujuscumque collatis expensis paravit. Iis itaque dimitti & e portu solvere dispositis, ut cunctos urbium illarum incolas, nullo in vivis relicto, gladio delerent injunxit, Heliamque Spatharium, qui Gubernatorem apud Chersonam institueret, aggregavit. Isti porro Chersonam appellentes, urbes nullo resistente invaserunt omnes, & cædibus & sanguine cuncta repleverunt, & exceptis adolescentioribus, quibus, ut & infantibus, parcendum putaverunt, velut ad

Edit. Paris. pag. 316.

servitutem reservatis, universos occiderunt. Tudunum autem Chersonæ Præfectum, ceu qui Chaganum referret, & Zoilum, qui a stemmate & origine civium Primarius erat, & alios quadraginta illustres & spectatos viros ligneis verubus confixos vivo igne assaverunt. Alios viginti vinctis retro manibus ad lembum lapidibus oppletum alligatos, in mare demerserunt. Accepto rerum gestarum nuncio Justinianus servatos juvenes ægre ferens, & in insaniam versus, eos ad se sollicite advehi curavit. Cum vero classis mense Octobri solvisset, procellarum turbinibus in pelago jactata, sub ortum astri, cui Taurus nomen, tota ferme in mari periit; adeo ut qui naufragio immersi fuerint, ad septuaginta tria millia numerentur. Illa calamitate cognita, tantum abfuit, ut condoleret, quin potius lætitia perfusus eo insaniæ processit, ut elatis in altum clamoribus novas etiam adjecerit comminationes, & alteram illuc iterum classem transmiserit, cum mandatis ut omnia solo æquaret, solumque aratro proscinderet, atque universos usque ad mingentem ad parietem interficeret. Istorum rumore divulgato, qui castra illa obtinebant, communierunt & concluserunt se, & ad res novandas contra Imperatorem coacti, ad Chaganum in Chazariam delegaverunt, qui præsidium ad sui defensionem exposcerent. Interim suscepti propositi conscius advenit Elias Spatharius, & Bardanes prius exul, nunc vero postliminio revocatus e Cephalonia, & classis Dux apud Chersonam forte repertus.

Edit. Paris. pag. 317.

Ubi res hujusmodi tractari percepit Justinianus, Georgium Patricium cognomento Syrum, Generalem Logotheram, Joannem Præfectum, & Christophorum Thracicorum agminum Ductorem cum militibus ad ter centum armatis mittit, Tudunumque & Zoilum res Chersonæ in priorem statum reposituros, & per Apocrisiarium apud Chaganum rem gestam excusaturos, ac tandem Eliam & Bardanem ad se CP. transmissuros adjungit. Cum Chersonam migrassent, Chersonitæ cives cum iis tractatum habere dedignati sunt. Postera die solis iisdem in consilii locum ingredi permissis, confestim portas cives occluserunt. Et Generalem quidem Logothetam cum Præfecto peremerunt, Tudunum vero una cum Zoilo, & memorato Turmarcha, & militibus trecentis traditum Chazaris ad Chaganum miserunt. Tuduno in itinere defuncto, funereum epulum litaverunt Chazari, nimirum Turmarchæ & trecentorum militum cædem. Tum vero Chersonæ reliquorumque oppidorum cives Justiniani nomine abrogato, exulem illum Bardanem, & Philippicum, unaque Imperatorem felicibus acclamationum votis exceperunt. His auditis Justinianus majori furore insaniens, Spatharii quidem Eliæ liberos in matris ipsius sinu trucidavit, eamdemque ipsam proprio coquo in India nato subactam constuprari jussit. Mox classe denuo reparata, Maurum Patricium, is etiam Bæsus dicebatur, mittit, unaque simul apparatu omni bellico, & ad castra diruenda machinis, arietibus, & omnimodis vastatoriis instruit; eo maxime injuncto, ut Chersonæ mœnibus ad solum usque destructis, & universa civitate diruta, nemini civium vitam condonaret. Ante omnia de rerum successu per frequentiores litteras eum certiorem redderet. Is mari trajecto, cum jam admoto ariete tur-

λείαν περιποιηθέντων. Τούδουνον δὲ ἄρχοντα Χερσῶνος, ὡς ἐκ προσώπου Χαγάνου ὄντα, καὶ Ζώϊλον τὸν ἐκ σειρᾶς καὶ γένους ὄντα πρωτοπολίτην, καὶ ἑτέρους τεσσαράκοντα ἐμφανεῖς καὶ πρωτεύοντας τῆς Χερσῶνος εἰς σούβλας ξυλίνας προσαναρτήσαντες, ἐπὶ πυρὸς ὤπτησαν. ἄλλους δὲ εἴκοσιν ἐξάγκωνα δήσαντες, καὶ εἰς χελανδίους προσδήσαντες καὶ λίθοις τοῦτο γεμίσαντες, εἰς βυθὸν κατεπόντισαν. τοῦ Ἰουστινιανοῦ δὲ τοῦτο μαθόντος καὶ ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ τῶν μειρακίων μανέντος, ἐκέλευσε σπουδαίως αὐτοὺς πρὸς αὐτὸν παραγενέσθαι. ἀποκινήσαντος δὲ τοῦ στόλου τῷ Ὀκτωβρίῳ μηνὶ, καὶ ἐν τῷ πελάγει φθασθέντος ἐν τῇ τοῦ ἄστρου ἐπιτολῇ, τοῦ λεγομένου Ταυρουρᾶ, μικροῦ δεῖν ἅπας ὁ στόλος κατεποντίσθη· καὶ ἠριθμήθησαν οἱ ἐν τῷ ναυαγίῳ ἀποθανόντες χιλιάδες ογ΄. τοῦ δὲ Ἰουστινιανοῦ τοῦτο μαθόντος, καὶ μὴ λυπηθέντος, μᾶλλον μὲν οὖν χαρᾶς πλησθέντος, καὶ τῆς τοιαύτης μανίας ἀμέτρως ἐχομένου, καὶ κραυγικῶς ἐπαπειλοῦντος, πάλιν ἕτερον ἐκπέμπει στόλον, καὶ ἀροτριᾶν ἅπαντας καὶ ἐξεδαφίζειν ἕως οὐροῦντα πρὸς τοῖχον. ἀκούσαντες ταῦτα οἱ τῶν κάστρων ἐκείνων, καὶ ἑαυτοὺς ἠσφαλίσαντο, καὶ ἀναγκασθέντες κατὰ βασιλέως φρονῆσαι, ἀπέστειλαν πρὸς τὸν Χαγάνον εἰς Χαζαρίαν αἰτούμενοι λαὸν πρὸς φυλακὴν αὐτῶν. ἐπὶ τούτοις οὖν διαγίνεται καὶ Ἠλίας, ὁ Σπαθάριος, καὶ Βαρδάνης ὁ ἐξόριστος τὸ τηνικαῦτα ἀνακληθεὶς ἀπὸ Κεφαλληνίας, καὶ σὺν τῷ στόλῳ εἰς Χερσῶνα ὤν. ὁ δὲ Ἰουστινιανὸς ταῦτα μαθὼν, ἀπέστειλε μετ' ὀλίγων δρομώνων Γεώργιον τὸν Πατρίκιον, τὸν ἐπίκλην Σύρον, καὶ γενικὸν Λογοθέτην, καὶ Ἰωάννην τὸν Ὕπαρχον, καὶ Χριστοφόρον Τουρμάρχην τῶν Θρακησίων μετὰ τριακοσίων ἐξωπλισμένων, παραδεδωκὼς αὐτοῖς Τούδουνόν τε, καὶ Ζώϊλον ὀφείλοντας ἀποκατασταθῆναι κατὰ τὸ πρότερον ἐν Χερσῶνι, δι' Ἀποκρισιαρίου δὲ ἀπολογήσασθαι τῷ Χαγάνῳ, ἀγαγεῖν δὲ πρὸς αὐτὸν Ἠλίαν, καὶ Βαρδάνην. τῶν δὲ περασάντων ἐν Χερσῶνι οἱ τῆς πόλεως Χερσῶνος τούτοις περιλογὴν οὐκ ἐποίησαν. τῇ δὲ ἐπαύριον τούτους μόνους εἰσελθεῖν οἱ τῆς πόλεως προτρεψάμενοι, τὰς πύλας ἀπέκλεισαν· καὶ τὸν μὲν γενικὸν Λογοθέτην ἅμα τῷ Ὑπάρχῳ ξίφει ἀνεῖλον, τὸν δὲ Τούδουνον ἅμα Ζωΐλῳ, καὶ τοῦ λεχθέντος Τουρμάρχου σὺν τοῖς τριακοσίοις στρατιώταις τοῖς Χαζάροις παρέδωκαν, καὶ πρὸς τὸν Χαγάνον ἀπέστειλαν. τοῦ δὲ Τουδούνου κατὰ τὴν ὁδὸν τεθνηκότος, οἱ Χάζαροι δοχὴν αὐτῷ ἀπέκτειναν τὸν Τουρμάρχην σὺν τοῖς τριακοσίοις στρατιώταις. τότε οἱ Χερσῶνος καὶ τῶν λοιπῶν κάστρων τὸν μὲν Ἰουστινιανὸν ἀνέσκαψαν, τὸν δὲ ἐξόριστον ἐκεῖσε Βαρδάνην καὶ Φιλιππικὸν βασιλέα εὐφήμησαν. ταῦτα μαθὼν Ἰουστινιανὸς ἐπὶ πλέον ἐμμανεὶς τὰ μὲν τέκνα τοῦ Σπαθαρίου Ἠλία εἰς τὸν τῆς μητρὸς ἀπέσφαξε κόλπον· ταύτην δὲ ἠνάγκασε τῷ οἰκείῳ αὐτῆς ζευχθῆναι μαγείρῳ Ἰνδῷ ὄντι· εἶθ' οὕτω τε πλώϊμον ἕτερον κατασκευάσας, ἀποστέλλει Μαῦρον τὸν Πατρίκιον, τὸν ἐπίκλην Βαῖσον, παραδεδωκὼς αὐτῷ πρὸς καστρομαχίαν, κριούς, μαγγανικά τε, καὶ πᾶσαν ἑλέπολιν. ἐντειλάμενος αὐτῷ τὰ μὲν τῆς Χερσῶνος τείχη ἐδαφίσαι, καὶ πᾶσαν τὴν πόλιν· μηδεμίαν δὲ ψυχὴν ἐξ αὐτῶν ζωογονῆσαι. πυκνότερος δὲ δι' ἀναφορῶν τὰ αὐτῷ

πεπραγμένα δηλοῦν. τούτου δὲ περάσαντος, καὶ διὰ τοῦ ὀρυσσοῦ τὸν λεγόμενον Κεντηναρήσιον πύργον καταβαλόντος, ἅμα δὲ καὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ Συνάγρου καλούμενον, Χαζάρων δὲ καταλαβόντων, ἐγένετο ἀνοχὴ τοῦ πολέμου. Βαρδάνιος δὲ ἐκφυγὼν πρὸς τὸν Χαγάνον ᾤχετο. ἀπράκτου δὲ τοῦ στόλου γεγονότος, καὶ πρὸς τὸν βασιλέα ὑποστρέψαι μὴ τολμῶντες, τὸν μὲν Ἰουστινιανὸν ἀνεσκεύασαν, τὸν δὲ Βαρδάνην ὡς βασιλέα καὶ αὐτὸν εὐφήμησαν. ᾐτήσαντο δὲ τὸν Χαγάνον δοθῆναι αὐτοῖς τὸν Φιλιππικόν. τοῦ δὲ Χαγάνου λόγον αὐτοὺς ἀπαιτήσαντος, τοῦ μὴ προδοθῆναι αὐτὸν ὑπ' αὐτῶν, καὶ τοῦ κομίσασθαι κατὰ ἄνδρα ἀνὰ νομίσματος ἑνός· οἱ δὲ παραχρῆμα ταῦτα δόντες, παρέλαβον τὸν Φιλιππικὸν βασιλέα. ἐν δὲ τῷ χρονίζειν τὸν στόλον, ἀναφορᾶς τε μὴ ἐλθούσης, ἐστοχάσατο Ἰουστινιανὸς τὴν αἰτίαν, καὶ ἐπάρας σὺν αὐτῷ, τοὺς τοῦ Ὀψικίου, καὶ μέρος Θρακησίων, ἀπῆλθεν ἕως Σινώπης πρὸς τὸ διαγνῶναι τὰ ἐν Χερσῶνι. ἐν δὲ τῷ σκοπεύειν αὐτὸν τὰ περατικὰ μέρη, ὁρᾷ τὸν στόλον ἐπὶ τὴν πόλιν ἀρμενίζοντα, καὶ βρύξας ὡς λέων, καὶ αὐτὸς ἐπὶ τὴν πόλιν ὥρμησε. τοῦ δὲ Φιλιππικοῦ προλαβόντος, καὶ τὴν πόλιν κρατήσαντος, αὐτὸς ἐπὶ τὸν Δαματρὺν ἐλθὼν ἐν αὐτῷ σὺν τοῖς αὐτοῦ ἠπλίκευσεν. ὁ δὲ Φιλιππικὸς ἀποστέλλει εὐθέως κατὰ μὲν τοῦ Τιβερίου Μαῦρον τὸν Πατρίκιον σὺν Ἰωάννῃ Πατρικίῳ τῷ ἐπίκλην Στρουθῷ, τὸν δὲ Ἡλίαν ὁμοίως μετὰ κούρσου κατὰ Ἰουστινιανοῦ εἰς τὸν Δαματρύν, καὶ ἕτερον πάλιν κατὰ τοῦ Βασβακουρίου φυγῇ χρησαμένου. καὶ ὁ μὲν Μαῦρος ἅμα τοῦ ῥηθέντος Στρουθοῦ ἐν Βλαχέρναις πορευθεὶς, εὗρε τὸν Τιβέριον κρατοῦντα τῇ μιᾷ χειρὶ τὸ κιονάκιον τῆς ἁγίας τραπέζης τοῦ θυσιαστηρίου τῆς ἁγίας Θεομήτορος, καὶ τῇ ἑτέρᾳ τὰ τίμια ξύλα, καὶ ἐν τῷ τραχήλῳ φυλακτά, ἔξωθεν δὲ τοῦ βήματος παρακαθεζομένην Ἀναστασίαν τὴν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μητέρα, ἥτις τοῖς ποσὶ τοῦ Μαύρου κυλινδουμένη, ᾐτεῖτο μὴ ἀποκτανθῆναι τὸν αὐτῆς ἔγγονα Τιβέριον, ὡς μηδὲν ἄτοπον πράξαντα. αὐτῆς δὲ τοὺς πόδας τούτου κατεχούσης, καὶ μετὰ δακρύων ἱκετευούσης, εἰσελθὼν ὁ Στρουθὸς ἔνδον τοῦ βήματος, βίᾳ ἀφήρπασεν αὐτόν· καὶ τὰ μὲν τίμια ξύλα ἐξ αὐτοῦ ἄρας, ἐπάνω τῆς ἁγίας τραπέζης ἐπέθηκε, καὶ τὰ φυλακτὰ εἰς τὸν ἴδιον ἐξήρτησε τράχηλον, καὶ λαβόντες τὸν παῖδα ἐπὶ τῶν ἄνω Καλλινίκης παραπορτίων, καὶ τοῦτον ἐκδύσαντες, καὶ ἐπὶ τῆς φλιᾶς ἁπλώσαντες δίκην προβάτου αὐτὸν ἐλαρυγγοτόμησε, καὶ τοῦτον ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων ἀναργύρων, τῷ λεγομένῳ Παυλίνης, ταφῆναι προσέταξε. χειρωθεὶς δὲ Βασβακούριος ὁ πρωτοπατρίκιος καὶ Κόμης τοῦ Ὀψικίου, καὶ αὐτὸς ἀνῃρέθη. ὁ δὲ Ἡλίας ἅμα τῷ συνόντι αὐτῷ λαῷ ἀνελθὼν ἐν τῷ Δαματρῷ, καὶ εἰς λόγους μετὰ τοῦ ἐκεῖσε στρατοῦ ἐλθὼν, λόγον τε ἀπαθείας τῷ συνόντι τῷ Ἰουστινιανῷ λαῷ δεδωκώς, διηρέθησαν ἅπαντες, καὶ ἀπέδρασαν τοῦ Ἰουστινιανοῦ, μόνον αὐτὸν καταλιπόντες, καὶ τῷ μέρει τοῦ Φιλιππικοῦ προσρυέντες. τότε ὁ προλεχθεὶς Ἠλίας Σπαθάριος θυμῷ ἐπιδραμὼν, καὶ τὸν τούτου τράχηλον

rim Centenaresium dictam, aliamque non adeo remotam, quæ Synagrus nuncupatur, evertisset, Chazarorum adventu a bello utrinque cessatum est. Bardanius ad Chaganum fuga se proripit. Classis vero conatu inutili reddito, cum re infecta ad Imperatorem redire milites vererentur, Justiniani nomine abdicato, & ejus dominatu repudiato, Bardanem Imperatorum more faustis vocibus Principem salutaverunt: miseruntque ad Chaganum Philippicum donari sibi postulatum. Chagano, ne virum proderent, jurejurando interposito fidem fieri sibi, & pro singulorum capitibus nummum unum concedi expetente: Illi summa pecuniæ confestim numerata Philippicum Imperatorem simul acceperunt. Interim classe moram, ut videbatur, diuturniorem agente, nullisque de suscepta expeditione a Ducibus acceptis litteris, Justinianus causam conjectatus est. Eductis itaque secum Opsiciorum manu, & Thracensium aliquot manipulis, de rerum Chersonæ gestarum successu exploraturus, Sinopem contendit. Igitur dum superiores maris regiones speculatur, classem recta in Urbem apertis secundisque velis delatam conspicatur; rugituque leonis instar ingenti edito, ipse pariter in Urbem iter & impetum dirigit. Conatus ejus Philippico sua diligentia prævertente, & Urbem præoccupante, ipse Damatrym accessit, & ad eam cum suis castra applicuit. Philippicus mora omni penitus abjecta, Maurum Patricium, & Joannem, cognomento Struthum, paris dignitatis virum, adversus Tiberium: Eliamque cum expeditorum & velut ad prædam paratorum militum manu in Justinianum Damatry receptum: & alium tandem adversus Basbacurium, qui jam sibi fuga consuluerat, mittit. Porro Maurus cum prædicto Strutho Blachernas appellens, Tiberium una quidem manu sanctæ mensæ altaris in sancta Dei matris æde positi columellam, alia vero pretiosa crucis ligna complexum, & ex collo reliquiarum thecas gerentem appensas, extra Tribunalis autem, id est Sacrarii, septa patris ejus matrem Anastasiam sedentem offendit: quæ ad Mauri pedes provoluta nepotem Tiberium, ut pote qui nil tetri flagitii admisisset, a morte vindicandum rogabat. Inter aviæ vetulæ preces sibi detinentis pedes, & eos lachrymarum imbre perfundentis, Struthus in Sacrarium insiliens, virum illuc ad immunitatem receptum summa violentia eripuit: tum vero veneranda quidem ligna ab eo sublata in sancta mensa reposuit, reliquiis autem ad proprium collum appensis, adolescentem ad superiores Callinicæ fores abductum, suisque vestibus nudum, totoque corpore ad limen extensum ovis instar jugulo mactari, & ad ædem sanctorum mercede non Conductorum Cosmæ & Damiani Paulinæ dictam sepeliri mandavit. Basbacurius autem Patriciorum antesignanus & Comes Opsicii comprehensus, cæde illata mortem subiit. Porro Elias cum adjunctis sibi copiis Damatrym profectus, colloquio cum exercitu, qui ibi consederat, conserto, militibusque Justinianum sequutis salutis data securitate, eos a se se invicem dividi, Justinianum deserere, solum sibi permittere, ac tandem in Philippici partes transire persuasit. His ita peractis præfatus Elias furore accensus in Justinianum insilit, & apprehensa ejus cervice, sica qua erat

Edit. Paris. pag. 318.

accinctus caput ejus amputatum per Romanum Spatharium ad Philippicum transmisit: Ejusdemque Spatharii opera in Occiduas imperii provincias illud conspiciendum Philippicus traduxit. Cæterum prius longe quam imperio potiretur, ad Callistrati Cœnobium Inclusus nonnemo vaticinandi arte præditus & hæresi infectus morabatur, qui Philippico ad se nonnumquam accedenti prænunciavit. Imperium tibi repositum est. Sermonibus istiusmodi perculso subinfert Inclusus. Si Deus ita jubeat, adversaberis tu? Illud unum enuncio. Pessime rerum Synodus sexta peracta est. Si usquam imperaveris, proscribe, & incassam redde: & felix diuturnaque imperii ætas succedet. Is data jurejurandi fide, rem exequendam in se recepit. Leontio postmodum post Justinianum tyrannidem adepto, Inclusum de vaticinio Philippicus convenit. Renunciat ille. Ne festinaveris, imperium assequeris. Apsimaro deinde in eam dignitatem evecto, virum rursus adit Philippicus. Cui Inclusus Vates: Ne rem acceleres, imperium te manet. Cæterum Philippico amicorum cuidam vaticinium eloquuto, ille rem totam ad Apsimarum detulit: qui virum verberibus exceptum, capillis detonsum, & onustum catenis in Cephaloniam relegavit. Hunc Justinianus sceptris secundo potitus postliminio revocavit. Ipse deinde imperii potestate auctus, Pseudosynodum Episcoporum ex Pseudabbatis atque Inclusi sententia celebravit, & sanctam atque universalem sextam Synodum abrogavit: eo vero anno insanus ille oculis orbatus est. Qui cum in Palatio tranquillam ac plane otiosam vitam ageret, ibique immensam prorsus pecuniarum summam, splendidissimæque supellectilis congeriem jam a multis retro sæculis sub Imperatoribus, qui ipsum præcesserant, ex publicationibus, variisque aliis prætextibus, maxime vero ob ejus decessore Justiniano coacervatam offendisset: frustra atque incassum, nulla necessitate, dementer dilapidavit. Cæterum in colloquiis facundus ac prudens habebatur: at rebus agendis inhonestam ac tantæ dignitati imparem vitam vivens, ab omnibus reprobatus est: Quinetiam hæresi & adulterio dignitatem conspurcavit. Cyro vero Patriarchæ sede ab eo dejecto, Joannem quemdam improbitatis & pravæ opinionis consortem in ejus locum promovit.

Edit. Paris. pag. 319.

A δραξάμενος, τῷ παραμηρίῳ, ᾧ ἦν διεζωσμένος, ἀπέτεμεν τὴν αὐτοῦ κάραν, καὶ διὰ Ῥωμανοῦ Σπαθαρίου πρὸς Φιλιππικὸν ἀπέστειλεν. ὁ δὲ Φιλιππικὸς διὰ τοῦ αὐτοῦ Σπαθαρίου ταύτην ἐπὶ τὰ δυτικὰ μέρη ἐξέπεμψε. πρὸ δὲ τοῦ βασιλεῦσαι αὐτὸν ἐν τῇ μονῇ τῶν Καλλιστράτου Ἔγκλειστος ἦν προορατικὸς, καὶ αἱρετικὸς, ὅς τις ἀνελθόντι τῷ Φιλιππικῷ εἶπεν αὐτῷ. ὅτι ἡ βασιλεία σοι κεῖται. ὁ δὲ ἐταράχθη. καὶ λέγει ὁ Ἔγκλειστος. Εἰ ὁ Θεὸς κελεύει, σὺ ἀντιλέγεις; τοῦτο δέ σοι λέγω· ὅτι ἡ ἕκτη σύνοδος κακῶς ἐγένετο. ἐὰν οὖν βασιλεύσῃς, ταύτην ῥίψον· καὶ γενέσθαι σοι ἔχει ἡ βασιλεία κραταιὰ καὶ πολυχρόνιος. ὁ δὲ συνέθετο μεθ' B ὅρκων τοῦτο ποιεῖν. τοῦ δὲ Λεοντίου διαδεξαμένου τὸν Ἰουστινιανὸν, ἀνέρχεται ὁ Φιλιππικὸς πρὸς τὸν Ἔγκλειστον. ὁ δὲ λέγει αὐτῷ· μὴ σπουδάσῃς, γενέσθαι ἔχεις βασιλεύς. βασιλεύσαντος δὲ Ἀψιμάρου πάλιν ἀνῆλθε πρὸς αὐτόν. καὶ πάλιν εἶπεν αὐτῷ. ὅτι μὴ σπουδάσῃς, ἐκεῖνο περιμένει σε. θαρρήσαντος δὲ Φιλιππικοῦ τινὸς τῶν φίλων αὐτοῦ ἐμήνυσε τῷ Ἀψιμάρῳ. ὁ δὲ δείρας, καὶ κουρεύσας αὐτὸν, καὶ σιδηρώσας, ἐξώρισεν εἰς Κεφαληνίαν. βασιλεύσαντος δὲ Ἰουστινιανοῦ πάλιν ἀνεκαλέσατο αὐτόν. καὶ βασιλεύσαντος ἐποίησε ψευδοσύνοδον ἐπισκόπων κατὰ τὸν λόγον τοῦ ψευδαββᾶ, καὶ Ἐγκλείστου· καὶ ἔρριψε τὴν ἁγίαν καὶ οἰκουμενικὴν C ἕκτην σύνοδον. καὶ τῷ αὐτῷ χρόνῳ ἐτυφλώθη ὁ μάταιος. ἐν πολλῇ δὲ ἀμεριμνίᾳ εἰς τὰ βασίλεια διάγων πλήθη τε χρημάτων καὶ λαμπροτάτων εἰσόδων ἐκεῖσε εὑρὼν ἐκ πλειόνων τῶν χρόνων τῶν προβεβασιλευκότων συναχθέντων ἐκ δημεύσεων, καὶ διαφόρων προφάσεων, καὶ μάλιστα ὑπὸ τοῦ εἰρημένου Ἰουστινιανοῦ, ταῦτα εἰκῇ καὶ μάτην ἀπόνως διεσκόρπισε. καὶ ἐν μὲν ταῖς διαλαλιαῖς αὐτοῦ λόγιος καὶ ἐχέφρων ἐλογίζετο· ἐν δὲ ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ ἀσέμνως καὶ ἀνικάνως τὸν βίον διατελῶν παντὶ αἰδέσιμος ἐδείκνυτο. ἦν δὲ καὶ αἱρετικὸς, καὶ μοιχός. Κῦρον δὲ τὸν Πατριάρχην ἐξώθησε τῆς ἐκκλησίας, καὶ Ἰωάννην τὸν αὐτοῦ συμμύστην καὶ συναιρετικὸν προεβάλετο.

D

pag. 320.

Anni mundi 6204.	Divinæ Incarn. 704.	Rom. Imp. Philippicus annis 2.	Arabum Dux Valid annis 9.		Constant. Episc. Joannes annis 3.	Hieros. Episc. Joannes annis 30.		
		1	7		1	7		

Κόσμου ἔτη ,ϛσδ'.	Τῆς θείας σαρκ. ψδ'.	Ῥωμ. βασιλ. Φιλιππικὸς ἔτη β'.	Ἀράβ. ἀρχηγὸς Οὐαλὶδ ἔτη θ'.		ΚΠ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη γ'.	Ἱεροσ. ἐπίσκ. Ἰωάννης ἔτη λ'.		
		α'	ζ'		α'	ζ'		

E

Hoc anno Philippicus Armenos propriis sedibus expulsos Melitinem & quartam Armeniam incolere coegit. Amaseam vero cum plerisque castellis & multa captivorum præda Maselmas occupavit. Georgius autem Apameæ Episcopus Martyropolim translatus est. Porro Philippicus adversus sanctam & universalem sextam Synodum invehi non erubuit, sacra dogmata ab ea sancita studens ever-

Τούτῳ τῷ ἔτει Φιλιππικὸς τοὺς Ἀρμενίους τῆς ἑαυτῶν γῆς ἀπελάσας Μελιτηνὴν, καὶ τὴν τετάρτην Ἀρμενίαν οἰκῆσαι ἠνάγκασε. Μασαλμᾶς δὲ τὴν Ἀμάσειαν παρέλαβε σὺν ἄλλοις καστελλίοις καὶ πολλῇ αἰχμαλωσίᾳ. Γεώργιός τε ὁ Ἀπαμείας ἐπίσκοπος μετῳκίσθη ἐν Μαρτυροπόλει. Φιλιππικὸς δὲ οὐκ ᾐσχύνθη ἐμμανῶς κινηθῆναι κατὰ τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς ἕκτης συνόδου ἀνατρέπειν σπουδάζων τὰ ὑπ' αὐτῆς

βεβαιωθέντα θεῖα δόγματα. εὗρε δὲ ὁμόφρονας αὐτοῦ Ἰωάννην τὸν ἐπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως, ὃν πεποίηκε καθελὼν Κῦρον τὸν ταύτης πρόεδρον, ὃν καὶ περιώρισεν ἐν τῷ τῆς Χώρας μοναστηρίῳ· Γερμανόν τε τὸν μετὰ ταῦτα Κωνσταντινουπόλεως θρόνον ἁρπάξαντα ἐπίσκοπον, τὸν τηνικαῦτα ὑπάρχοντα Κυζίκου, καὶ Ἀνδρέαν τὸν αὐτὸν ἐπίσκοπον Κρήτης ὄντα, Νικόλαόν τε τὸν ἀπὸ Καυκοδιακόνων Σοφιστὴν γεγονότα τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης, Κυαίστορά τε τότε ὑπάρχοντα, Ἐλπίδιόν τε διάκονον τῆς μεγάλης ἐκκλησίας. Ἀντίοχόν τε τὸν Χαρτοφύλακα, καὶ ἑτέρους τούτων ὁμοιοτρόπους· οἵ τινες καὶ ἐγγράφως ἀνεθεμάτισαν τὴν ἁγίαν ἕκτην σύνοδον. τῶν δὲ Βουλγάρων διὰ τοῦ Φιλέα λάθρα ἐπὶ τὸ στενὸν κατασκηψάντων, καὶ μεγάλην σφαγὴν πεποιηκότων, καὶ μέχρι τῆς πόλεως ἐκδραμόντων, καὶ πολλοὺς περαματίζοντας, γάμους τε ἐνδόξους καὶ δαψιλεστάτους ἀρίστας, καὶ μετὰ ποικίλου ἀργυρίου, καὶ λοιπῆς ἀποσκευῆς εὑρηκότων, καὶ ἕως τῆς Χρυσῆς πόρτης διαδραμόντων, καὶ τὴν ἅπασαν Θρᾴκην αἰχμαλωτευσάντων ὑπέστρεψαν ἀβλαβεῖς εἰς τὰ ἴδια μετὰ κτηνῶν ἀμέτρων. ὁμοίως καὶ οἱ Ἄραβες τὴν Μισθίαν παρέλαβον, καὶ ἕτερα κάστρα, φαμιλιῶν καὶ κτηνῶν ἀμετρήτων ἅλωσιν ποιησάμενοι.

tere. Cæterum qui in hanc sententiam irent, Joannem CP. Episcopum, Cyro ejus præcessore dignitate moto, & in Monasterium Choræ relegato, ab eo institutum; Germanumque CP. etiam sede postmodum potitum, cum eo tempore Cyzicenam administraret; Andream item Cretensem Episcopum; Nicolaum etiam a Calicibus olim ministrum in arte medica Sophistam egregium, & sub eam tempestatem Quæsturæ munus obeuntem; Elpidium magnæ Ecclesiæ Diaconum, Antiochum quoque Chartophylacem, & alios istis non absimiles instituto offendit; qui sententia scriptis promulgata in sanctam sextam Synodum anathema pronunciaverunt. Cæterum Bulgari per Phileam ad freti Byzantini angustias irrumpentes, ingenti strage edita, ad Urbem usque impressionem fecerunt: plurimosque, qui portus fretum trajicerent, quique nuptias opulentissimas & sumptuosissima convivia varia supellectile argentea & reliquo vasorum apparatu comportato, celebrarent, deprehendunt, & in reliquos ad Chrysen usque portam excurrunt: tandem vastitate Thraciæ illata, & ex ea collecto captivorum ingenti numero, animantibusque pene infinitis secum abactis, salvi & a periculo immunes domos repetierunt. Arabes pariter Misthiam sibi subegerunt: tum vero castris aliis direptis innumerarum familiarum necnon animantium prædam omni pretio & æstimatione superiorem collegerunt.

| | | β' | ε' | | β' | ε' | | |

| | | a | 3 | | 2 + 8 | | |

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπεστράτευσεν Ἀββᾶς τὴν Ῥωμανίαν· καὶ παρέλαβεν Ἀντιόχειαν Πισιδίας μετὰ πολλῆς αἰχμαλωσίας, καὶ ὑπέστρεψεν. ἐγένετο δὲ σεισμὸς μέγας κατὰ τὴν Συρίαν μηνὶ Περιτίῳ κη'. διετοῦς δὲ χρόνου τῆς βασιλείας Φιλιππικοῦ ἐν τούτοις διαδραμόντος, καὶ τοῦ γενεθλίου ἱππικοῦ ἐπιτελουμένου, Πρασίνων νικησάντων, ἔδοξε τῷ βασιλεῖ τῷ Σαββάτῳ τῆς ν'. καβαλλάριον μετὰ δόξης καὶ ὀργάνων εἰσελθεῖν. καὶ λούσας εἰς τὸ δημόσιον λουτρὸν τοῦ Ζευξίππου, καὶ μετὰ πολιτῶν ἀρχαιογενῶν ἀριστῆσαι. ἐν δὲ τῷ μεσημβρίζειν αὐτὸν ἐξάπινα διὰ τῆς Χρυσῆς πόρτης εἰσῆλθε Ῥοῦφος ὁ Πρωτοστράτωρ τοῦ Ὀψικίου ὑπὸ βουλῆς τοῦ Γεωργίου Πατρικίου καὶ Κόμητος τοῦ Ὀψικίου, τοῦ ἐπίκλην Βοράφου, καὶ Θεοδώρου τοῦ Πατρικίου τοῦ Μυακίου μετὰ τῶν ταξατῶν, ὧν εἶχον ἐν τῇ Θρᾴκῃ τοῦ αὐτοῦ θέματος, καὶ εἰσδραμὼν εἰς τὸ παλάτιον, εὗρε Φιλιππικὸν μεσημβρίζοντα, καὶ ἁρπάσας αὐτὸν ἀπήγαγεν εἰς τὸ ὀρνατώριον τῶν Πρασίνων, κἀκεῖσε αὐτὸν ἐτύφλωσε μηδενὸς διεγνωκότος. τῇ δὲ ἐπαύριον, ἤγουν τῇ Πεντηκοστῇ, συναχθέντος τοῦ λαοῦ εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν, ἐστέφθη Ἀρτέμιος ὁ Πρωτοασηκρήτης, μετονομασθεὶς Ἀναστάσιος. τῷ δὲ Σαββάτῳ ἐτυφλώθη Γεώργιος καὶ Θεόδωρος ὁ Μυάκιος· καὶ τῷ δευτέρῳ σαββάτῳ ἐτυφλώθη Γεώργιος ὁ Βούραφος· καὶ ἐξωρίσθησαν ἐν Θεσσαλονίκῃ.

Hoc anno Abbas Romaniam armis invasit: & Antiochia Pisidiæ subjugata, prædæ dives recessit. Validus autem terræ motus mensis Peritii die octavo supra vigesimum Syriam concussit. Biennio vero imperii Philippici inter superius memorata transacto, Circensibus demum ludis ob festivam Imp. natalitiorum memoriam celebratis, cum ex Prasinorum parte stetisset victoria, vario apparatus comitatu & musicorum instrumentorum sono, ipso Pentecostes sabbato, grandi equo vectum procedere, Imperatori placuit. Publico itaque Zeuxippi balneo lotus cum civibus Urbis antiqua nobilitate spectatis pransus est. Cum vero quieti sub meridiem indulgeret, Rufus Opsicii Protostrator, ex Georgii Patricii & Comitis Opsicii, cognomento Boraphi consilio, Theodori quoque Myacii, qui Patricius erat, hortatu, cum militibus præsidiariis, quos in Thracia ex eodem Themate regebant, irrumpentes, Philippicum meridiana relaxatione solutum reperientes, raptum e lecto in Prasinorum Ornatorium obduxerunt, ibique nullo pene propositi eorum conscio oculos effoderunt. Postera die, quæ fuit Pentecostes, populo in magnam Ecclesiam confertim coacervato, Artemius Protoasecretis, Anastasius cognominatus imperii tænia redimitus est. Sabbato sequenti Georgius & Theodorus Myacius oculorum lumine privati sunt: secundo vero sabbato Georgius Buraphus eadem pœna mulctatus: qui Thessalonicam in exilium deportati sunt.

Edit Paris. pag. 322.

Κόσμου ἔτη ,ϛσϛ'.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτ. ,ψϛ'.	Ῥωμ. βασιλ. Ἀρτέμιος ἔτ. β'.	Ἀράβ. ἀρχηγ. Οὐαλὶδ ἔτη θ'.		Κωνστ. ἐπισκ. Ἰωάννης ἔτη γ'.	Ἱεροσ. ἐπισκ. Ἰωάννης ἔτη λ'.		
		α'	θ'		γ'	θ'.		

Anni mundi 6206.	Divinæ Incarn. anni 706.	Rom. Imp. Artemius annis 2.	Arabum Dux Valid annis 9.		Constant. Epis. Joannes annis 3.	Hierosol. Episc. Joannes annis 30.		
		1	9		3	9		

Hoc anno Masalmas Romaniam excursionibus infestavit, & per Galatiam grassatus, promiscua multitudine in captivitatem acta, pluribusque ablatis spoliis, domum repetiit. Artemius autem Ducibus probatissimis qui equestres regerent ordines, aliisque eruditissimis, qui res politicas administrarent, institutis, ipse a tumultu vivebat immunis & alienus. Arabibus porro in Romanum Imperium terra marique arma parantibus, Imperator ex suis Optimatibus nonnullos, qui de pace habenda tractatum haberent, ad Valid delegavit; maxime Danielem Synopensem Patricium & Urbis Præfectum, hoc præ cunctis injuncto, ut de Saracenorum in Romaniam expeditione & eorum viribus notitiam accuratam referret. Eo igitur iter agresso ac mox redeunte, armorum apparatum, qui fidem omnem saperet, in Urbem terra marique instructum renunciavit. Singuli quippe, ait, in triennium sumptus omnes providento: qui sibi non est satis, Urbe egreditor. Tum vero Præfectis operarum creatis, celoces naves, & biremes cœpit condere, & posita ad mare Urbis mœnia, continentique obversa restaurare: & arcubalistas, petrobolosque, & machinas alias ad turres passim disponere, magnaque demum frugum & feminum vi in Imperatoris horreis reposita, & pro viribus Urbe tutissime munita, ipse servandis, quæ recondiderat, curam omnem apposuit.

Edit. Paris. pag. 322.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐκούρσευσε Μασαλμᾶς τὴν Ῥωμανίαν· καὶ σκυλεύσας τὴν Γαλατίαν, ὑπέστρεψε μετὰ αἰχμαλωσίας καὶ σκύλων πολλῶν. ὁ δὲ Ἀρτέμιος στρατηγοὺς ἱκανωτάτους προβαλλόμενος εἰς τὰ καβαλλαρικὰ θέματα, καὶ λογιωτάτους εἰς τὰ πολιτικά, ἐν ἀδείᾳ διετέλει. τῶν Ἀράβων δὲ ὁπλιζομένων κατὰ Ῥωμανίας διά τε γῆς καὶ θαλάσσης, ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ἄρχοντας ἐν Συρίᾳ πρὸς Οὐαλίδ, ὡς δῆθεν τὰ τῆς εἰρήνης προσλαλῆσαι, Δανιὴλ τὸν Σινωπίτην Πατρίκιον καὶ Ὕπαρχον τῆς πόλεως, ἐντειλάμενος αὐτῷ ἐν ἀκριβείᾳ διερευνῆσαι διὰ τῆς κατὰ Ῥωμανίαν κινήσεως, καὶ δυνάμεως αὐτῶν. τοῦ δὲ ἀπελθόντος καὶ ὑποστρέψαντος, ἀπήγγειλε τῷ βασιλεῖ τὴν μεγάλην κατὰ τῆς βασιλίδος πόλεως διά τε γῆς καὶ θαλάσσης ἐξόπλισιν αὐτῶν· ὅτι ἕκαστος φροντιζέτω τὰς ἑαυτοῦ δαπάνας ἕως τοῦ τριετοῦς χρόνου. ὁ δὲ τοῦτο ἀπορῶν, ἀποξειχέτω τῆς πόλεως. ἐπέστησε δὲ ἐπείκτας, καὶ ἤρξατο κτίζειν δρόμωνάς τε καὶ διήρεις· καὶ τὰ παράλια δὲ ἀνεκαίνισε τείχη· ὡσαύτως καὶ τὰ χερσαῖα στήσας τοξοβολίστρας, καὶ * τεραραίας εἰς τοὺς πύργους, καὶ μαγγανικά. καὶ κατὰ τὸ δυνατὸν αὐτοῦ τὴν πόλιν ὀχυρώσας γεννήματά τε πλεῖστα εἰς τὰ βασιλικὰ ὡρεῖα ἀπέθετο, καὶ καθ᾽ ἑαυτὸν ἠσφαλίσατο.

			Arabum Dux Suliman annis 3.		CP. Episc. Germanus annis 15.			
		2	1		1	10		

			Ἀραβ. ἀρχηγὸς Σουλεϊμὰν ἔτ. γ'.		ΚΠ. ἐπίσκ. Γερμανὸς ἔτη ιε'			
		β'	α'		α'	ι'		

Hoc anno Valid letho extinctus est: ejusque principatum Suliman excepit. Eodem porro secundo imperii Artemii, qui etiam Anastasius, indictione decimatertia, mensis Augusti die undecimo, e Cyzicena Metropoli CP. Germanus translatus est. Decretum super ea translatione quod mox subjicietur, promulgatum fuit. Suffragio atque consensu Religiosorum Presbyterorum, Diaconorum, & totius Sanctioris Cleri, sacrique Senatus, & hujusce a Deo custoditæ Imperatricis civitatis universi populi Christum amantis, divina gratia quæ infirma semper curat, & quæ desunt, adimplet, Germanum sanctissimum Metropolitam & Præsidem Cyzici Metropoleos, in Episcopum hujus a Deo servatæ Urbis, & Reginæ urbium transfert. Facta est hæc translatio coram Michaele sanctissimo Presbytero, & Apocrisiario Apostolicæ sedis, cæterisque Sacerdotibus & Episcopis præsentibus, Artemio imperante. Porro Artemius intelligens Saracenorum classem Alexandria in Phœniciam lignorum cypressinorum secandorum causa cursum instituisse, expeditiora ex tota classe navigia deligens, militares copias ex Opsicii Themate in eam imposuit, omnesque Rhodum convenire jussit: quibus Ducem eorumque caput Joannem magnæ Ecclesiæ Diaconum, qui tum Generalis Logothetæ munere fungebatur, præfecit. Is ubi Rhodum appulit, totaque classis illuc convenit, cum Ducibus colloquutus ut inde solverent, & in Phœniciam trajicerent, ad incendenda ligna, reliquumque omnem, qui illic reperiretur, Agarenorum ap-

Τούτῳ τῷ ἔτει ἀπεβίω Οὐαλίδ, καὶ διεδέξατο αὐτοῦ Σουλεϊμὰν τὴν ἀρχήν. τῷ δ᾽ αὐτῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς βασιλείας Ἀρτεμίου, τοῦ καὶ Ἀναστασίου, ιγ'. ἰνδικτ. μηνὶ Αὐγούστῳ ια'. μετετέθη Γερμανὸς ἀπὸ τῆς μητροπόλεως Κυζίκου εἰς ΚΠ. ἐφ᾽ ᾧ καὶ ἀπαιτόρειν μεταθεσίμου τὸ ὑποτεταγμένον ἐξεφωνήθη. ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ τῶν θεοσεβεστάτων πρεσβυτέρων καὶ διακόνων, καὶ παντὸς τοῦ εὐαγοῦς κλήρου, καὶ τῆς ἱερᾶς συγκλήτου, καὶ τοῦ φιλοχρίστου λαοῦ τῆς θεοφυλάκτου ταύτης, καὶ βασιλίδος πόλεως, ἡ θεία χάρις ἡ πάντοτε τὰ ἀσθενῆ θεραπεύουσα, καὶ τὰ ἐλλείποντα συμπληροῦσα, μετατίθεται Γερμανὸν τὸν ὁσιώτατον μητροπολίτην καὶ πρόεδρον τῆς Κυζίκου μητροπόλεως, εἰς ἐπίσκοπον ταύτης τῆς θεοφυλάκτου καὶ βασιλίδος πόλεως. ἐγένετο δὲ ἡ παροῦσα μετάθεσις κατὰ παρουσίας Μιχαὴλ τοῦ ὁσιωτάτου πρεσβυτέρου καὶ Ἀποκρισιαρίου τοῦ Ἀποστολικοῦ θρόνου, καὶ τῶν λοιπῶν ἱερέων, καὶ ἐπισκόπων, ἐπὶ Ἀρτεμίου βασιλέως. μαθὼν δὲ ὁ Ἀρτέμιος, ὅτι ὁ στόλος τῶν Σαρακηνῶν ἀπὸ Ἀλεξανδρείας ἐπὶ τὴν Φοίνικα ἐξέδραμεν πρὸς τὸ κόψαι ξύλα κυπαρισσίνα, ἐπιλεξάμενος ἐκ τοῦ οἰκείου στόλου τὰ ὀξύδρομα σκάφη, ἔβαλε ταξάτας ἐκ τοῦ Ὀψικίου θέματος, καὶ εἰς τὴν Ῥόδον ἀθροισθῆναι πάντας ἐκέλευσε, καὶ προεβάλετο στρατηγὸν καὶ κεφαλὴν αὐτῶν τὸν διάκονον Ἰωάννην τῆς μεγάλης ἐκκλησίας τηνικαῦτα Λογοθέτην γενικὸν ὑπάρχοντα. αὐτοῦ δὲ ἐν τῇ Ῥόδῳ καταλαβόντος, καὶ τῶν πλωΐμων συναθροισθέντων διελάλει περὶ τοῦ ἀποκινῆσαι αὐτοὺς τοῖς ἄρχουσι, καὶ ἀπελθεῖν εἰς τὴν Φοίνικα, πρὸς τὸ καῦσαι τὴν ξυλήν, καὶ τὴν εὑρισκομένην ἐξάρπασαι τῶν Αγα-

Αγαρηνῶν. πάντων δὲ προθύμως ὑπακουσάντων, οἱ τοῦ Ὀψικίου οὐ κατεδέξαντο· καὶ τὸν μὲν βασιλέα ἀνίσκαψαν· τὸν δὲ διάκονον Ἰωάννην ῥομφαίαις ἀνεῖλον. ἐντεῦθεν λοιπὸν οἱ στόλοι διαιρεθέντες εἰς τοὺς ἰδίους ἀπέπλευσαν τόπους. οἱ δὲ κακοῦργοι κατὰ τῆς βασιλίδος ἀνέβαλλον πόλεως. ἐλθόντων δὲ ἐν τῷ Ἀδραμυττίῳ ἀκεφάλων ὄντων, εὗρον ἐκεῖ ἄνδρα ἐντόπιον Θεοδόσιον ὀνόματι ἐκλήπτορα τῶν δημοσίων φόρων ὑπάρχοντα, ἀπράγμονά τε καὶ ἰδιώτην, καὶ προετρέψαντο αὐτὸν βασιλεῦσαι. ὁ δὲ φυγῇ χρησάμενος εἰς τὸ ὄρος ἐκρύβη. εὑρόντες δὲ αὐτὸν εὐφήμησαν βιασάμενοι εἰς βασιλέα. ὁ δὲ Ἀρτέμιος ταῦτα μαθὼν, ἐπέστησε τῇ πόλει οἰκειακοὺς αὐτοῦ ἀνθρώπους ἄρχοντας ἅμα τοῦ κατεσκευασθέντος ὑπ' αὐτοῦ στόλου· καὶ ἐξοπλίσας αὐτοὺς αὐτὸς ἐξῆλθεν ἐν Νικαίᾳ τῇ πόλει, κἀκεῖσε αὐτὸν ἠσφαλίσατο. οἱ δὲ ἀντάρται ἀναβαλόντες, καὶ συγκινήσαντες ὅλον τὸ θέμα τοῦ Ὀψικίου καὶ τοὺς Γοτθογραίκους, συλλαμβάνονται πλοῖα μικρά τε καὶ μεγάλα πραγματευτικὰ σκάφη, καὶ διά τε γῆς καὶ διὰ θαλάσσης ἐν Χρυσοπόλει ἀνέδραμον. τοῦ δὲ τῆς πόλεως στόλου εἰς τὸν λιμένα τοῦ ἁγίου Μάμαντος ὁρμῶντος, καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐπολέμουν ἀλλήλους ἐπὶ μῆνας ἕξ. τοῦ δὲ τῆς πόλεως στόλου ἐπὶ τὸν τοῦ Νεωρησίου τῆς πόλεως λιμένα μεθορμίσαντος, περάσας ὁ Θεοδόσιος τὰ Θρᾳκῷα ἐκράτησε μέρη. προδοσίας δὲ γενομένης διὰ τῆς πόρτης τοῦ μονοτείχους τῶν Βλαχερνῶν, τὴν πόλιν ἔλαβον. οἱ δὲ παράνομοι λαοὶ τοῦ Ὀψικίου ἅμα τῶν Γοτθογραίκων τῇ νυκτὶ εἰς τοὺς οἴκους τῶν πολιτῶν διαδραμόντες, μεγίστην εἰργάσαντο ἅλωσιν μηδενὸς φεισάμενοι· τοὺς δὲ ἐν αὐτῇ ὑπάρχοντας τοῦ Ἀρτεμίου ἄρχοντας ἅμα τῷ Γερμανῷ ΚΠ. συλλαβόμενοι ἐν Νικαίᾳ ἀπήγαγον πρὸς πίστωσιν Ἀρτεμίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ὄντων. ὁ δὲ Ἀρτέμιος τούτους θεασάμενος ἀπέγνω ἑαυτόν· καὶ αὐτὸν παρέδωκε, λόγον τε ἀπαθείας αἰτησάμενος τὸ μοναδικὸν περιεβάλλετο σχῆμα. ὁ δὲ Θεοδόσιος ἀβλαβῆ τοῦτον διατηρήσας, ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐξώρισεν. ἐβασίλευσε μὲν Φιλιππικὸς ἔτη β'. καὶ μῆνας θ'. Ἀρτέμιος δὲ ἔτος ἕν, καὶ μῆνας γ'. Λέων δὲ τῶν Ἀνατολικῶν στρατηγὸς ὢν Ἀρτεμίου ὑπερμαχῶν οὐχ ὑπετάγη Θεοδοσίῳ· εἶχε δὲ συμπνέοντα καὶ συντρέχοντα αὐτῷ Ἀρτάβασδον Ἀρμένιον τῶν Ἀρμενιακῶν στρατηγὸν, ᾧ καὶ συνέθετο δοῦναι τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα εἰς γυναῖκα, ὃ καὶ πεποίηκεν.]

paratum. Cunctis propositum uno sensu excipientibus, soli Opsiciani refragati sunt, & Imperatori quidem debitos honores negaverunt, Joannem vero Diaconum gladiis peremerunt. Ex quo classis divisa, & singuli in patriam suam reversi sunt. Rebelles autem in Reginam Urbem recta contendere. Cum vero ad Adramytium appulissent, hominem quemdam hujus loci indigenam nomine Theodosium publicorum vectigalium exactorem, a rebus agendis alienum ac privatum ibi forte repertum ipsi, nullo sub capite militantes & sine duce ad imperium capessendum hortati sunt. Ille fuga lapsus, in monte delituit: quem tandem invenientes, vimque inferentes, Imperatorem salutavere. Eo comperto Artemius domesticos suos optimates una cum classe quam ipse instruxerat, atque armis ornarat, Urbis custodiæ deputavit: ipse in urbem Nicæam recessit, probeque se munit. Porro rebelles resumptis animis commoti, tota Opsicii regione & Gotthogræcis in socia arma impulsis, multis magnis parvisque negotiatorum navibus convectatis, Chrysopolim terra marique fluunt. Cum autem Urbis classis in portu sancti Mamantis stationem ageret, per menses sex continuos singulis diebus inter utrosque pugnatum est. At reginæ Urbis classe in Neoterii urbis portum tandem se subducente, Theodosius freto trajecto Thraciæ partes occupatum irruit. Factaque ad Blachernarum murum, qui unus & singularis est, proditione, Urbem in suam potestatem recepere. Sceleratæ vero Opsicii cohortes sociis Gotthogræcis adjunctæ in civium domos noctu convolantes, magnam vastitatem & incendium, nullius ædis data exceptione, intulere: comprehensisque, quos ibi reperere Artemii amicis, una cum Germano CP. Antistite, Nicæam deportant, Artemium, adjunctumque & bene affectum ipsi exercitum de iis quæ successerant certiores facturi, & securitatis obtinendæ pactum firmatur. Artemius iis conspectis de rerum suarum salute desperavit: & vitæ sibi relinquendæ servandæque fide accepta, dedit manus, & Monasticum habitum induit. Theodosius salvum eum esse jubens Thessalonicam in exilium egit. Imperavit itaque Philippicus annos duos, & menses novem: Artemius annum unum & menses tres. Cæterum Leo Orientalium copiarum Dux, Artemii partibus ubique propugnatis, Theodosio minime paruit: & in eumdem sensum conspirantem & auxiliatorem habuit Artabasdum Armenia ortum & Armeniacarum cohortium Ducem, cui filiam conjugem locare fuerat pollicitus, quod postmodum executus est.

Edit. Paris. pag. 323.

Κόσμου ἔτη ,ϛση'.	Τῆς θείας σαρκ. ,ψη'.	Ῥωμ. βασιλ. Θεοδόσιος ἔτη α'.	Ἀραβ. ἀρχηγ. Σουλαϊμὰν ἔτη γ'.		Κωνστ. ἐπισκ. Γερμανὸς ἔτη ιε'.	Ἱεροσ. ἐπισκ. Ἰωάννης ἔτη λ'.		
		α'	β'		β'	ιζ'		

Anni mundi 6208.	Divinæ Incarn. 708.	Rom. Imp. Theodosius anno uno.	Arabum Dux Soliman annis 3.		Constant. Episc. Germanus annis 15.	Hierosol. Episc. Joannes annis 30.		
		1	2		2	17		

pag. 324.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπεστράτευσε Μασαλμᾶς κατὰ ΚΠ. καὶ προέπεμψε Συλεϊμὰν μετὰ στρατοῦ διὰ ξηρᾶς, Οὔμαρον δὲ διὰ θαλάσσης, αὐτὸς δὲ ὀπίσω αὐτῶν μετὰ πολλῆς ἀποσκευῆς πολεμο-

Hoc anno Masalmas in CP. expeditionem suscepit: ac ideo Sulimanem terra, Umarum vero mari datis utrique exercitibus præmisit: ipse amplo belli apparatu coacto retro sequutus est. Suliman

autem & Baccharus Amorium profecti, literis ad Leonem datis, Romanum, ajunt, imperium ad te pertinere novimus: eam ob rem huc te confer, & de pace inter nos servanda una simul tractatum habeamus. Suliman itaque Amorium præsidio vacuum, Orientis vero Ducem inimicitias cum Imperatore servandæ in Artemium fidei gratia agentem, Masalmanem ibidem expectare constitutus, urbem obsedit. Cum vero urbi jam vicinus adstaret, Saraceni Leonem Ducem salutatum Imperatorem faustis vocibus excipientes, cives ut idem ipsi præstarent, sollicite rogabant. Ubi Saracenorum affectum in salutando Leone notum habuerunt Amorii cives, ipsi pariter Imperatorem proclamarunt. Urbem autem præsidio Ducibusque vacuam manibus hostium cito perdendam Leo perpendens, Sulimani scribit: Si nos de pace colloquium habituros cupis convenire, ut quid urbem istam occupare moliris? Ad hæc ille. Veni tantum, & abscedo. Dux igitur fide a Sulimane accepta, cum equitibus trecentis ad eum profectus est. Agareni loricis ornati, & armis probe muniti, eo conspecto, venerunt obviam, & spatio ad medium milliare a castris semoto, in aciem compositi steterunt. Cum vero tribus diebus continuis ad eos itaret, de pace servanda, & eorum ab urbe recessu frequentibus colloquiis agebant. Responderunt illi. Compone pacem, & confestim discedemus. Porro Saracenos de eo apud se detinendo consilium habere suspicatus, Saracenorum illustres quosque ad cœnam vocavit: qui dum convivantur, Suliman Saracenos loricatos ter mille summisit, qui eum, ne forte elaberetur, impedirent. Eo explorato, qui stabat in excubiis illi renunciat: Saracenorum equitum manus undequaque nos circumvallat. Tum ex eis unus, Zuber nomine, equo insidens, & in eorum conspectu stans, Servus, ait, magna pecuniarum vi furto sublata, fugam arripuit: eapropter equos conscendimus. Eorum astu perspecto respondet Dux. Ne vos illa cura sollicitet: quocumque enim ille fugerit, in castris nostris reperietur. Re ita gesta tristior effectus, ut hæc Amorii civibus, per hominem latenter missum nunciaret, occasionem accepit. Deum timete; ipsos autem nullatenus timere. Masalmas enim huc accedit. Egressus vero Episcopus eum convenit, & hæc etiam ipse dixit. Ubi cognovit Suliman Episcopum ad eum profectum: Saraceni Duci significant. Trade nobis Episcopum. Ille Saracenorum vi & dolis circumventus, virum occultat: Domesticorum vero cuipiam injungit. Interim dum colloquimur, Episcopum alia veste indutum, quasi lignis vel aquæ comportandæ ministrantem, in montium desertum secedere præcipe. Saracenis autem Episcopum instantibus reposcentibus Dux respondet, Episcopus non est hic. Verum ad Ameram pergite: pone subsequor ego; simul de omnibus colloquemur. Isti Ducem ad Ameram profectum in medio ipsorum inclusum detenturos consiliati, liberum abire permiserunt. Ille cum ducentis, quos secum duxerat militibus, quasi venatus gratia equitans, ad sinistram partem deflectit. Quare Saraceni viæ comites, Quo proficisceris? inquiunt. Ad prata, respondet ille, castra transponere desidero. Dicunt illi. Inique agis, neque tecum ulterius progredi valemus. Tum vero comites Dux alloquitur. Isti quamvis nobis fidem suam dedissent, nobis tamen manus injicere in animo habuerunt, & nobis in-

Edit. Paris. pag. 325.

Ἀκοῦς ἥκειν. Σουλεϊμὰν δὲ καὶ Βάκχαρος ἐπὶ τὸ Ἀμώριον φθάσαντες γράφουσι πρὸς Λέοντα στρατηγὸν τῶν ἀνατολικῶν, ὅτι οἴδαμεν, ὅτι ἡ βασιλεία τῶν Ῥωμαίων σοὶ ἁρμόζει· ἐλθὲ οὖν πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἂς λαλήσομέν σοι τὰ πρὸς εἰρήνην. θεωρήσας οὖν ὁ Σουλεϊμὰν τὸ Ἀμώριον στρατὸν μὴ ἔχον, καὶ τὸν στρατηγὸν ἐν ἔχθρᾳ διακείμενον διὰ τὴν πρὸς Ἀρτέμιον συμμαχίαν, παρεκάθισεν αὐτὸ, βουλόμενος ἐκεῖ ἐκδέξασθαι τὸν Μασαλμᾶν. ἅμα δὲ ἐπλησίασε τῇ πόλει, ἤρξαντο Σαρακηνοὶ εὐφημεῖν τὸν στρατηγὸν Λέοντα βασιλέα, παρακαλοῦντες καὶ τοὺς ἔσω τοῦτο ποιεῖν. ἰδόντες δὲ οἱ τοῦ Ἀμωρίου, ὅτι οἱ Σαρακηνοὶ πόθῳ αὐτὸν εὐφήμησαν, εὐφήμησαν καὶ αὐτοί. γνοὺς δὲ ὁ στρατηγὸς ὅτι ταξάτων καὶ ἀρχόντων οὐκ ὄντων μέλλει ἀπόλλυσθαι τὸ Ἀμώριον, δηλοῖ τῷ Σουλεϊμὰν, ὅτι ἐὰν θέλῃ ἵνα ἔλθω πρός σε καὶ τὰ πρὸς εἰρήνην λαλήσωμεν, διὰ τί παρασκευάζῃ τὴν πόλιν; ὁ δὲ πρὸς αὐτόν. ἐλθὲ, καὶ ἀναχωρῶ. καὶ λαβὼν ὁ στρατηγὸς λόγον παρ' αὐτοῦ μετὰ τριακοσίων καβαλλαρίων παραγίνεται πρὸς αὐτόν. ἰδόντες δὲ αὐτὸν οἱ Ἀγαρηνοὶ φορέσαντες τὰ λωρίκια καὶ τὰ κατάφρακτα αὐτῶν, ὑπήντησαν αὐτῷ, καὶ ἀπλήκευσαν ἀπὸ ἡμίσεως μιλίου τοῦ φοσσάτου αὐτῶν. ἐπὶ τρεῖς δὲ ἡμέρας προσερχομένου αὐτοῦ πρὸς αὐτοὺς, ἐλάλουν τὰ πρὸς εἰρήνην καὶ ἀναχωρῆσαι αὐτοὺς τῆς πόλεως. οἱ δὲ ἔφασκον. στοίχησον τὴν εἰρήνην, καὶ τότε ἀναχωροῦμεν. γνοὺς δὲ ὁ στρατηγὸς ὅτι βούλονται αὐτὸν κρατῆσαι, ἐκάλεσεν ἐκ τῶν ἐμφανῶν Σαρακηνῶν πλείστους εἰς δεῖπνον, καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν ἀπέστειλε Σουλεϊμὰν τρισχιλίους Σαρακηνοὺς λωρικάτους κυκλῶσαι καὶ φυλάττειν αὐτὸν πρὸς τὸ μὴ διαδρᾶσαι. ἡ δὲ βίγλα γνοῦσα ἐδήλωσεν αὐτῷ· ὅτι πλῆθος Σαρακηνῶν κύκλῳ ἡμῶν ἵστανται καβαλλάριοι. ἐλθὼν δὲ εἷς ἐξ αὐτῶν καβαλλάριος ὀνόματι Ζούβηρ, ἔστη ἔμπροσθεν λέγων, ὅτι δοῦλος ἔφυγε, ἀλέψας χρήματα πολλὰ, καὶ διὰ ἐκεῖνο ἐκαβαλλικεύσαμεν. ὁ δὲ στρατηγὸς τὴν τέχνην αὐτῶν ἐγνωκὼς, ἔφη πρὸς αὐτούς. μὴ περισπασθῆτε. ὅπου γὰρ δήποτε ἂν ἀπέλθῃ ἐν τοῖς κάστροις ἡμῶν, εὑρίσκομεν αὐτόν. λυπηθεὶς δὲ ἠδυνήθη κρυπτῶς δι' ἀνθρώπου αὐτοῦ δηλῶσαι τοὺς τοῦ Ἀμωρίου ὅτι φοβήθητε τὸν Θεὸν, μὴ φοβήθητε αὐτούς. ἰδοὺ γὰρ πλησιάζει καὶ ὁ Μασαλμᾶς. καὶ ἔρχεται ὁ ἐπίσκοπος πρὸς αὐτὸν, καὶ τὰ αὐτὰ λαλεῖ αὐτόν. γνοὺς δὲ ὁ Σουλεϊμὰν, ὅτι ἦλθε πρὸς αὐτὸν ὁ ἐπίσκοπος, πέμπουσι πρὸς τὸν στρατηγόν· ὅτι δὸς ἡμῖν τὸν ἐπίσκοπον. ὁ δὲ περισπασθεὶς ἔκρυψεν αὐτὸν, εἰπὼν ἑνὶ τῶν ἀνθρώπων αὐτοῦ· ὅτι ἡμῶν ὁμιλούντων, ἔνδυσον αὐτὸν ἑτέραν στολὴν, καὶ ὡς διὰ ξύλα, ἢ ὕδωρ ἀπόλυσον αὐτὸν περαιωθῆναι εἰς τὰ ὄρη. ἐνισταμένων δὲ τῶν Σαρακηνῶν περὶ τοῦ ἐπισκόπου· λέγει ὁ στρατηγός. οὐκ ἔστιν ὧδε· πλὴν ἀπέλθετε πρὸς Ἀμηρᾶν καὶ ἔρχομαι κἀγώ· καὶ περὶ πάντων λαλοῦμεν. αὐτοὶ δὲ λογισάμενοι ὅτι ἐρχομένου αὐτοῦ εἰς τὸν Ἀμηρᾶν ἐν μέσῳ αὐτῶν κρατήσωσιν αὐτόν· ἀφῆκαν αὐτόν. καβαλλικεύσας δὲ σὺν διακοσίοις ἀνθρώποις αὐτοῦ, ὡς δῆθεν κυνηγῶν, ἔδωκεν εἰς τὰ ἀριστερά. οἱ οὖν συνιόντες αὐτῷ Σαρακηνοὶ λέγουσιν αὐτῷ. ποῦ ἀπέρχῃ; ὁ δὲ εἶπεν. εἰς τὰ λιβάδια θέλω μεταπληκεῦσαι. οἱ δὲ εἶπον. ὅτι ἡ βουλή σου οὐκ ἔστιν ἀγαθή. καὶ οὐκ ἐρχόμεθα μετὰ σοῦ. τότε λέγει ὁ στρατηγὸς τοῖς ἰδίοις αὐτοῦ. ὅτι λόγον ἡμῖν δόντες κρατῆσαι ἡμᾶς ἠθέλησαν, καὶ δι' ἡμῶν

τοὺς Χριστιανοὺς ἀπολέσαι· ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἡμῶν, ἢ τῶν ἀλόγων τῶν ἀπομεινάντων οὐδένα κρατοῦσι. καὶ προελθὼν μίλια δέκα ἀπλήκευσε. τῇ δὲ ἐπαύριον πέμπει τὸν Δομέστικον τῶν Στρατόρων αὐτοῦ, καὶ δηλοῖ αὐτοῖς. ὅτι λόγον μοι ἐδώκατε· καὶ δόλῳ κρατῆσαί με ἠθελήσατε, καὶ διὰ τοῦτο ἀνεχώρησα. ὁ δὲ Μασαλμᾶς ὑπερβὰς ἦν τὰς κλεισούρας. ὁ δὲ τοῦτο οὐκ ἔγνω. ἐστασίασαν δὲ οἱ Ἀμοῤῥαῖοι, καὶ ὁ λαὸς κατὰ Σουλεϊμάν· ὅτι τί παρακαθεζόμεθα τὰ τείχη ταῦτα, καὶ οὐ κουρσεύομεν; καὶ ἐντρέψαντες τὰς τένδας ἀνεχώρησαν. ὁ δὲ στρατηγὸς Νικαίαν τὸν Τυρμάρχην μετὰ τῶν στρατιωτῶν εἰσήνεγκεν εἰς τὸ Ἀμμώριον ἐκβαλὼν τὰ πλεῖστα γυναικόπαιδα. καὶ ἀπέρχεται αὐτὸς εἰς Πισιδίαν. τοῦ δὲ Μασαλμᾶ ἐλθόντος ἐν Καππαδοκίᾳ, ἀπογνόντες ἑαυτῶν οἱ Καππαδόκαι ἐξῆλθον πρὸς αὐτὸν παρακαλοῦντες αὐτὸν λαβεῖν αὐτούς. ἀκούων δὲ ὁ Μασαλμᾶς τὴν ἔχθραν ἣν εἶχε Θεοδόσιος ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν στρατηγὸν, βουλόμενος τοῦτον δελεάσαι, καὶ εἰρηνεῦσαι μετ' αὐτοῦ, καὶ δι' αὐτοῦ τὴν Ῥωμανίαν ὑποτάξαι, λέγει αὐτοῖς. οὐ ἐστὲ τοῦ στρατηγοῦ; οἱ δὲ εἶπον. ναί. ποιεῖτε οὖν τι ποιεῖ ἐκεῖνος; ὅτι ναί. τότε λέγει αὐτοῖς, ἀπέλθετε ἐν τοῖς κάστροις ὑμῶν, καὶ τινὰ μὴ φοβηθῆτε. καὶ παρήγγειλε τῷ λαῷ αὐτοῦ μὴ πραιδεῦσαι ἐν πάσαις ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ στρατηγοῦ· ταῦτα γνοὺς ὁ στρατηγὸς, καὶ ἐννοηθεὶς ὅτι ὁ Σουλεϊμὰν δηλοῖ τῷ Μασαλμᾷ, ὅτι ἀφῆκεν αὐτὸν, καὶ ἀνεχώρησεν· ἀπέστειλε γράμματα πρὸς τὸν Μασαλμᾶν περιέχοντα· ὅτι ἐγγύς σου ἐβουλόμην ἐλθεῖν. ἀλλ' ὁ Σουλεϊμὰν ἀπελθόντος μου πρὸς αὐτὸν ἠβουλήθη κρατῆσαί με, καὶ νῦν φοβοῦμαι ἐλθεῖν πρὸς σέ. λέγει οὖν ὁ Μασαλμᾶς τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ στρατηγοῦ. οἶδα ὅτι ἐμπαίζει μοι ὁ στρατηγὸς διὰ τὸ ὅλως μὴ πραιδεῦσαί με τὰς ἐπαρχίας αὐτοῦ. λέγει ὁ ἄνθρωπος τοῦ στρατηγοῦ. οὐκ ἔστιν οὕτως. ἀλλ' ἐν ἀληθείᾳ σοι γράφει· τότε ἐρωτᾷ. τὸ Ἀμμώριον πῶς ἐστιν ἐγγὺς αὐτοῦ; ἔφη· καλῶς, καὶ ἐν ὑποταγῇ αὐτοῦ. ὀξυνθεὶς δὲ ὕβρισεν αὐτὸν, εἰπὼν, τί ψεύδῃ; ἐκεῖνος εἶπεν. ὅτι, ὡς εἶπον, οὕτως ἐστὶν, καὶ ταξάτους ἔβαλεν μετὰ καὶ Τυρμάρχου ἐν αὐτῷ· καὶ ἐξήγαγε τὰς περισσὰς φαμιλίας. θλῖψιν οὖν μεγάλην δεξάμενος περὶ τούτου ὁ Μασαλμᾶς, καὶ θυμωθεὶς ἐδίωξεν αὐτόν. βουλὴν γὰρ εἶχε διὰ τοῦ καλοκαιρίου λαβεῖν αὐτό. καὶ ἐκδέξασθαι τὸν στόλον· καὶ οὕτως ἐπὶ τὴν Ἀσίαν ἐλθεῖν καὶ χειμάσαι. πάλιν οὖν ζητήσας τὸν ἄνθρωπον τοῦ στρατηγοῦ, ἐπανακρίνει αὐτόν. ὁ δὲ πρὸς αὐτὸν ἐνωμότως ἔφη. ὅτι πάντα ἅπερ λέγω σοι ἀληθῆ ὑπάρχει. ἀλλὰ καὶ χίλιοι ταξάτοι σὺν τῷ Τουρμάρχῃ ἐκεῖ εἰσῆλθον· πᾶσαν δὲ ὕπαρξιν τῶν ἐκεῖσε, καὶ τὰς ἀπόρους φαμιλίας ἐξήγαγε τῶν ἐκεῖ. ταῦτα ἀκούσας γράφει τῷ στρατηγῷ· ὅτι ἐλθὲ ἐγγύς μου, καὶ εἰρηνεύσω μετὰ σοῦ, καὶ πάντα ὡς θέλεις ποιῶ. θεωρήσας δὲ ὁ στρατηγὸς ὅτι ἐπὶ Μασαλαιὼν ἐπλησίασε, καὶ ὅτι ἐν ἄλλαις πέντε ἡμέραις παρέρχεται τὰς ἐπαρχίας αὐτοῦ, πέμπει πρὸς αὐτὸν δύο Ὑπάτους, καὶ δηλοῖ αὐτῷ. ὅτι τὰ γράμματά σου ἐδεξάμην, καὶ ἰδοὺ ἔρχομαι πρὸς σέ. ἀλλ' ὡς ἐπίστασαι στρατηγός εἰμι, καὶ χρήματα, καὶ ἄργυρος, καὶ λαός μοι ἔχει ἀκολουθῆσαι. πέμψον μοι

jurie detentis rem Christianam affligere: ex nostris nihilo secius hominibus vel etiam animantibus quos secum habebant, nullum detinuere. Ad passuum itaque decem millia digressus, castra metatus est. Postera vero die Stratorum suorum Domestico ad eos delegato hæc denunciat. Vos præter datam nobis fidem manus nobis injicere consiliabamini: hæc mei a vobis discessus causa extitit. Masalmas porro jam montium fauces transgressum ignorabat. Ameræi autem & milites tumultu adversus Sulimanem excitato; Ut quid mœnibus istis circumvallandis insistimus, ac non potius in prædam colligendam excurrimus? Eversis igitur tentoriis abscesserunt. Interea Dux Nicæam turmarum Ductorem Amorium expulsis inde mulieribus ac pueris quamplurimis introducit: ipse Pisidiam contendit. Porro cum Masalmas Cappadociam penetrasset, Cappadoces de rebus suis desperantes ipsum convenerunt, in mancipia ab eo se recipi deprecati: Masalmas autem intellectis, quas in Imperatorem Theodosium Dux habebat, inimicitiis, cum eum dolis inescare, & pace cum eo ficte composita, ejus opera Romanam omnem ditionem subjugare tentaret; Cappadoces interrogat. An non Ducis partes defenditis? Illis assentientibus. Facitis, ait, quicquid ille molitur? Facimus: inquiunt. Tum ille: Recipite vos, respondet, in castra vestra, nec quemquam timueritis. Ne vero exercitus ex quavis Ducis provincia prædam ageret edicto prohibuit. His cognitis, quod se colloquioque dimisso fugerit, Sulimanem Masalmæ litteris significasse, Dux contemplatus, ipse Masalmæ in hanc sententiam scripsit. Ad te venire cupientem Suliman deterruit; ad eum quippe bona fide profecto manus injicere tentavit: nunc itaque ad te accedere vereor. Ducis nuncio Masalmas respondet. Ducem mihi illudere ne in ejus provincias excurram certus sum. Ad hæc Ducis nuncius. Nequaquam: Sed sincero mentis proposito scribit. Tunc ille. Qui sunt in eum Amoriensium affectus? Dixit nuncius. Æqui bonique. Cuncti lubentes ei se subdunt. Ille subito iræ motu correptus, contumeliis nuncium impetens; Quid mentiris? ait. Ad illum nuncius. Ita, ut dixi, se res habet. Præsidiarios milites, & eorum Ductorem immisit in urbem: quasque reperit inutiles familias ejecit. Masalmas tristi eo nuncio consternatus, cum indignatione nuncium a se amovit: Ea namque æstate urbem subjugare, classem expectare, & mox in Asiam profectum in ea hyberna tempestate morari decreverat. Iterum igitur Ducis nuncium interrogat, & accuratius ab eo sciscitatur: ad quem ille juratus ait. Quæ enunciavi cuncta vera sunt: quinetiam mille præsidiarii milites sub Turmarcha urbem defendunt: omnes vero oppidanorum pretiosas facultates, & familias ex egestate onus urbi allaturas inde eduxit. His auditis, ad Ducem rescribit. Accede ad me: pacem tecum inibo: & pro arbitratu tuo cuncta conficiam. Dux Massalæum eum jam pervenisse animo perpendens, & intra quinque alios dies provincias omnes pertransiturum præsentiens, per duos Consules ad eum missos significat. Litteris tuis acceptis, ad te mox profecturus sum. Verum quia Ducem esse me novisti: impedimenta, facultates, argenteam supellectilem, & exercitum in comi-

Edit. Paris. pag. 326.

tatu esse simul noveris. Cunctis cautum fide tua volo. Et si quidem pro libito res successerit, bene & feliciter: sin minus, citra periculum & animi mœrorem ad meos redibo. Porro Consulibus ad Theodosiana Masalmam convenientibus, ipse dixit. Ducem vestrum mihi illudere certus sum. At illi, Absit omnino, responderunt. Masalmas vero cautione, quam a se petierant, tradita, eos dimittit. Ipsis itaque cum scripto fidei datæ teste in itinere positis, ut erat Masalmas copioso stipatus exercitu, nec poterat alieno invadendo modum ponere, Acroinum armis aggreditur. Dux autem ubi eum suarum provinciarum limites prætergredi vidit, Nicomediam se contulit: ac Theodosii filium cum omni Imperatorio apparatu & Palatii optimatibus forte obviam factum in potestatem accipit. Masalmas subinde declinans in Asiam, in ea hyberna duxit, & Umarus pariter in Cilicia. Dux autem Imperatoris filio secum ducto, & communicato cum suis consilio, Chrysopolim accedit. Theodosius de iis, quæ gesta erant, certior factus, requisita Germani Patriarchæ & Senatus sententia, a Leone, qui hoc in tractatu Patriarcham admiserat sequestrem, immunitatis & salutis fidem accipit: atque ita imperio se abdicat, & Leoni tradit: & tum ipse, tum filius quoque Clericorum albo adscripti, reliquum vitæ tempus in pace transegere. Masalmas Pergamum veniens, eam obsidione cinxit: & Dei permissu, ut diaboli opera, urbem cepit. Magi quippe nonnullius suasibus prægnantem mulierem ac jam partui propinquam mediam dissecuere, detractumque utero puerum cacabo elixantes, quicumque arma suscipere proposuerant, manus dexteræ manicas in sacrificium illud Deo execrandum intinxere. Eam ob rem in hostium potestatem venere.

Edit. Paris. pag. 327.

A περὶ ἑκάστου λόγον. καὶ εἰ μὲν ὡς ἐπιζητῶ ἐξ ὑμῶν γίνεται τὸ πρᾶγμα, εὖ καὶ καλῶς· ἐπεὶ καὶ ἀζήμιος καὶ ἄθλιβος ἐπαναλύσομαι. τῶν οὖν Ὑπάτων καταφθασάντων αὐτὸν εἰς Θεοδοσιανά. λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Μασαλμᾶς. ᾔδειν ὅτι ἐμπαίζει μοι ὁ στρατηγὸς ὑμῶν. ἐκεῖνοι δὲ ἔφησαν· μὴ γένοιτο· τότε πεποιηκὼς ὃν ἐπεζήτησαν λόγον, ἀπολύει αὐτούς. ἐν ὅσῳ οὖν οἱ Ὕπατοι μετ'* αὐτοῦ ἐνυπογράφου λόγου πρὸς τὸν στρατηγὸν ἀπήρχοντο, ὁ Μασαλμᾶς πλήθη πάμπολλα ἔχων, καὶ μὴ δυνάμενος ποτὲ στῆναι, παραγίνεται εἰς Ἀκροϊνόν. ἰδὼν δὲ ὁ στρατηγὸς ὅτι παρῆλθε τὰς ἐπαρχίας αὐτοῦ ἐπὶ τὴν Νικομήδειαν ἀπέρχεται. περιτυχὼν δὲ τὸν Θεοδοσίου υἱὸν χειροῦται τοῦτον μετὰ πάσης τῆς βασιλικῆς ὑπουργίας, καὶ τῶν B πλειόνων ἀρχόντων τοῦ παλατίου. ὁ δὲ Μασαλμᾶς κατελθὼν εἰς Ἀσίαν ἐκεῖ παρεχείμασε, καὶ Οὔμαρος ἐν Κιλικίᾳ. ὁ δὲ στρατηγὸς παραλαβὼν τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως, καὶ συμβουλευσάμενος τοῖς σὺν αὐτῷ ἔρχεται εἰς Χρυσόπολιν. γνοὺς δὲ Θεοδόσιος τὰ πραχθέντα, καὶ βουλευσάμενος Γερμανοῦ τοῦ Πατριάρχου καὶ τῆς συγκλήτου, ἔλαβε λόγον διὰ τοῦ αὐτοῦ Πατριάρχου παρὰ Λέοντος τῆς αὐτοῦ ἀβλαβείας· καὶ οὕτως ἐγχειρίζει αὐτῷ τὴν βασιλείαν. Θεοδόσιος δὲ σὺν τῷ υἱῷ αὐτοῦ κληρικοὶ γεγονότες τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς αὐτῶν ἐν εἰρήνῃ διῆξαν. ἐλθὼν δὲ Μασαλμᾶς ἐν τῇ Περγάμῳ ταύτην παρεκάθισε, καὶ παραχωρήσει Θεοῦ ταύτην παρέλαβεν ἐκ διαβολικῆς ἐνεργείας. εἰσηγήσαντο γάρ τινες μάγοι οἱ τῆς πόλεως ἔγκυον γυναῖκα πρὸς τὸ τεκεῖν C οὖσαν, ταύτην ἀνέτεμον· καὶ λαβόντες τὸ βρέφος, καὶ ἐπὶ κακκάβῳ ὀψήσαντες, εἰς τὴν τοιαύτην θεοβδέλυκτον θυσίαν πάντες οἱ πολεμεῖν βουλόμενοι τὰ μανίκια τῆς δεξιᾶς χειρὸς αὐτῶν κατέβαψαν, καὶ ἐντεῦθεν τοῖς ἐχθροῖς παρεδόθησαν.

6209.	709.	Rom. Imp. Leo Isaurus annis 24. 1	3		3	15		

,ϛσθ'	ψθ'	Ῥωμ. βασιλ. Λέων ὁ Ἴσαυρος ἔτη κδ'. α'	γ'			γ'	ιε'	

Hoc anno Leo Germanicia, seu verius Isauria oriundus imperium obtinuit. Hic una cum parentibus e natali solo in Thraciæ Mesembriam ab Imperatore Justiniano translatus fuit primi ejus imperii temporibus: eodem vero secundo imperante, quando cum Bulgaris nimirum reversus est, ipse Leo obviam progressus quingentarum ovium ad eum munus misit: quo Justinianus delinitus, Spatharium mox creatum in sinceriorum amicorum numerum adlegit. Hinc invidia conciti nonnulli ipsum affectatæ tyrannidis apud Justinianum accusaverunt: Verum instituta rei discussione, illi velut calumniatores cum robore retro amandati sunt. Is sane rumor ex eo tempore a plerisque divulgari cœpit. Justinianus autem licet ei palam nocere nollet, secreta tamen indignatio animum ejus incessit: quare ipsum cum ingenti pecunia in Alaniam delegavit, ut Alanos in Abasgiam, & Lazicen, & Iberiam concitaret. Ille Lazicam profectus pecuniam quidem in Phaside reposuit, & paucis indigenis secum abductis in Dapsilium se contulit, ac deinde Caucaseis montibus superatis, in Alaniam conten-

pag. 328.

D Τούτῳ τῷ ἔτει Λέων ἐβασίλευσεν ἐκ τῆς Γερμανικείας καταγόμενος· τῇ δὲ ἀληθείᾳ ἐκ τῆς Ἰσαυρίας. ὑπὸ δὲ Ἰουστινιανοῦ βασιλέως σὺν τοῖς γονεῦσι μετοικίζεται ἐν Μεσημβρίᾳ τῆς Θρᾴκης ἐπὶ τῇ πρώτῃ αὐτοῦ βασιλείᾳ. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ αὐτοῦ βασιλείᾳ ἐρχομένῳ αὐτῷ μετὰ τῶν Βουλγάρων ὑπήντησεν αὐτῷ μετὰ δώρων προβάτων φ'. θεραπευθεὶς δὲ ὁ Ἰουστινιανὸς Σπαθάριον εὐθέως αὐτὸν πεποίηκε, καὶ εἶχεν αὐτὸν ὡς γνήσιον φίλον. φθόνῳ δὲ φερόμενοι τινὲς πρὸς αὐτὸν διέβαλλον αὐτόν, ὡς τῆς βασιλείας ὀρεγόμενον. ζητήσεως δὲ γενομένης περὶ τούτου ὡς συκοφάνται κατῃσχύνθησαν. ὁ δὲ τοιοῦτος λόγος ἐκ τότε ἤρξα- E το ὑπὸ πολλῶν λαλεῖσθαι. ὁ οὖν Ἰουστινιανὸς εἰ καὶ προφανῶς τοῦτον βλάψαι οὐκ ἠθέλησεν· ἀλλ' οὖν βρόμος τις αὐτῷ κατ' αὐτοῦ ἐνετίθεται, καὶ ἀποστέλλει αὐτὸν ἐν Ἀλανίᾳ μετὰ χρημάτων πρὸς τὸ συγκινῆσαι τοὺς Ἀλάνους κατὰ Ἀβασγίαν, καὶ Λαζικὴν, καὶ Ἰβηρίαν. ὁ δὲ ἀπελθὼν ἐν τῇ Λαζικῇ, τὰ μὲν χρήματα ἀπετίθετο ἐν τῷ Φάσιδι, ὀλίγους δὲ λαβὼν τῶν ἐντοπίων ἀπῆλθεν εἰς Δαψίλειαν, καὶ ὑπερβὰς τὰ Καυκάσια ὄρη,

ἦλθον ἐν Ἀλανίᾳ. ὁ δὲ Ἰουστινιανὸς θέλων ἀπολέσαι αὐτὸν, πέμψας ἐπῆρε τὰ χρήματα ἐκ τοῦ Φάσιδος· οἱ δὲ Ἀλανοὶ τὸν Σπαθάριον μετὰ πάσης τιμῆς δεξάμενοι, καὶ τῶν λόγων αὐτοῦ ὑπακούσαντες, ἦλθον καὶ ᾐχμαλώτευσαν τὴν Ἀβασγίαν. ὁ δὲ Ἀβασγῶν κύριος δηλοῖ τοῖς Ἀλανοῖς· ὅτι ὡς εὑρίσκω ἄλλον ψεύστην οὐκ εἶχεν Ἰουστινιανὸς, ὃν ὤφειλεν ἀπολῦσαι καὶ συγχύσαι ἡμᾶς καθ' ὑμῶν τῶν γειτόνων ἡμῶν, εἰ μὴ τὸν ἄνθρωπον τοῦτον. ἐψεύσατο γὰρ ἡμᾶς καὶ περὶ τὴν ὑπόσχεσιν τῶν χρημάτων· πέμψας γὰρ Ἰουστινιανὸς ταῦτα ἐπῆρεν. ἀλλὰ δότε ἡμῖν αὐτὸν, καὶ παρέχομεν ὑμῖν τρισχίλια νομίσματα, καὶ ἡ ἀπ' ἀρχῆς ἡμῶν ἀγάπη μὴ διαλυθῇ. οἱ δὲ Ἀλανοὶ εἶπον. ὅτι ἡμεῖς οὐχ ἕνεκεν χρημάτων ὑπηκούσαμεν αὐτοῦ, ἀλλὰ διὰ τὴν τοῦ βασιλέως ἀγάπην. πάλιν δὲ οἱ Ἀβασγοὶ πέμπουσι πρὸς αὐτοὺς λέγοντες. ὅτι δότε ἡμῖν αὐτὸν, καὶ παρέχομεν ὑμῖν ϛ'. νομίσματα. οἱ δὲ Ἀλανοὶ θέλοντες καταμαθεῖν τὴν χώραν τῶν Ἀβασγῶν, συνέθεντο λαβεῖν τὰ ϛ' νομίσματα, καὶ δοῦναι τὸν Σπαθάριον. οἱ δὲ Ἀλανοὶ ἐθάρρησαν τῷ Σπαθαρίῳ, καὶ λέγουσιν αὐτῷ. ὅτι ὡς ὁρᾷς ἡ ὁδὸς ἡ ἐπὶ Ῥωμανίαν ἄγουσα κεκλεισμένη ἐστὶν, καὶ πῶς παρελθεῖν οὐκ ἔχεις· ἀλλὰ μᾶλλον τροπευσώμεθα· καὶ συνταξώμεθα αὐτοῖς, ὅτι παραδίδομέν σε, καὶ ἀπολύομεν ἅμα τοῖς ἀνθρώποις αὐτοῖς ἡμῶν, καὶ καταμανθάνομεν τὰς κλεισούρας αὐτῶν, καὶ κουρσεύομεν, καὶ ἀφανίζομεν τὴν χώραν αὐτῶν, καὶ ποιοῦμεν τὴν θεραπείαν ἡμῶν. τῶν δὲ Ἀποκρισιαρίων τῶν Ἀλανῶν ἀπελθόντων εἰς Ἀβασγίαν καὶ συνθεμένων παραδιδόναι τὸν Σπαθάριον, πλεῖστα ξένια παρ' αὐτῶν εἰλήφασι· καὶ πλείονας Ἀποκρισιαρίους πάλιν ἀποστέλλουσιν μετὰ καὶ τῆς ποσότητος τοῦ χρυσίου πρὸς τὸ λαβεῖν τὸν Σπαθάριον. οἱ δὲ Ἀλανοὶ λέγουσι τῷ Σπαθαρίῳ· ὅτι οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, καθὼς προείπομεν, ἐπὶ τὸ λαβεῖν σε παρεγένοντο· καὶ ἡ Ἀβασγία ἐκδέχεταί σε. καὶ ἐπεὶ πλησιάζομεν αὐτοῖς, πραγματευταὶ ἀπερχόμενοι πρὸς αὐτοὺς οὐ διαλείπουσι· λοιπὸν ἵνα μὴ διαβληθῇ ὁ σκοπὸς ἡμῶν, παραδώσομέν σε φανερῶς· καὶ ἀποσυνοδευόντων αὐτῶν ἀπολύσομεν κρυπτῶς ἐκ τῶν ὀπίσω, καὶ ἐκείνους μὲν ἀποκτείνομεν, καὶ σὲ κρύπτομεν, ἕως ἂν σωρευθῇ ὁ λαὸς ἡμῶν, καὶ ἀσυμφώνως εἰσέλθωμεν ἐν τῇ γῇ αὐτῶν. ὃ καὶ γέγονε. παραλαμβάνοντες γὰρ τῶν Ἀβασγῶν Ἀποκρισιάριοι τὸν Σπαθάριον σὺν τοῖς ἀνθρώποις αὐτοῦ, δήσαντες αὐτοὺς ἀπήρχοντο· καταλαβόντες δὲ ἐκ τῶν ὄπισθεν οἱ Ἀλανοὶ σὺν τῷ Ἰτάζῃ τῷ κυρίῳ αὐτῶν ἀποκτείνουσι τοὺς Ἀβασγούς· τὸν δὲ Σπαθάριον ἔκρυψαν, καὶ στρατολογήσας ἐκίνησε κατὰ Ἀβασγούς· καὶ ἀπροσδοκήτως εἰσελθὼν τὰς κλεισούρας πλείστην αἰχμαλωσίαν εἰς τοὺς Ἀβασγοὺς καὶ ἀφανισμὸν ἀπειργάσατο. ἀκούσας δὲ ταῦτα Ἰουστινιανὸς, ὅτι χωρὶς τῶν χρημάτων τὰ τῆς ἐπιτροπῆς αὐτοῦ γέγονε, πέμπει γράμματα πρὸς τοὺς Ἀβασγούς. ὅτι ἐὰν σώσητε τὸν Σπαθάριον ἡμῶν, καὶ παρελθεῖν ἐάσητε δι' ὑμῶν ἀβλαβῆ· πάντα τὰ πταίσματα ὑμῶν συγχωροῦμεν ὑμῖν. οἱ δὲ μετὰ χαρᾶς ταῦτα

dit. At cum perniciem ipsi inferre Justinianus meditaretur, qui pecuniam ab ipso in Phaside repositam tolleret, misit. Alani vero Spathario cum honore suscepto, verbisque ejus obedientes, irruptione in Abasgiam facta, provinciam omnem in servitutem miserunt. Tunc Abasgorum dominus Alanis in hæc verba significat. Virum, si bene conjicio, mendaciis confingendis aptiorem, præter istum, qui mutuam inter nos loco patriaque vicinos dissensionem excitaret, quem mitteret, haud reperit. Sane ille nobis imposuit, maxime cum pecuniarum promissa nobis primum obtulit: pecunias ipsas mandato suo Justinianus recepit. Verum tradite nobis illum & nummorum tria millia vobis exhibebimus, & quam ab antiquo habuimus pacem non violabimus. Responderunt Alani. Non gratia pecuniarum, sed ex eo quem ad Imperatorem fovemus affectu, viro parere non recusavimus. Abasgi iterum ad eos delegaverunt, qui dicerent. Tradite nobis illum, & nummorum sex millia rependemus. Alani Abasgorum regiones explorare consiliati, nummorum sex millia accipere, & Spatharium Abasgorum manibus permittere pacti sunt. Communicato subinde Spathario consilii secreto, his eum verbis compellant. Via qua Romanam in ditionem itur undequaque, ut cernis, interclusa est: nec istinc digredi tibi facile conceditur. Quare cum hostibus dolo nobis agendum. Nos itaque tradituros te ipsis ficte conveniamus: tum vero te cum quibusdam e nostris misso, Clusurarum, quæ apud illos sunt, anfractus explorabimus, & impetu demum in eos facto per eorum regiones grassari, quod obvium fiet, vastabimus: atque ita, quæ e re nostra sunt, promovebimus. Alanorum igitur Apocrisiarii in Abasgiam profecti, & Spatharium tradituros pacti, plurima ab ipsis retulerunt munera. Abasgi subinde plures e suis cum eisdem Apocrisiarios delegarunt, qui promissam auri summam enumerarent, & Spatharium reciperent. Tum vero Alani ad Spatharium: Homines isti, inquiunt, te sibi traditum, ut monuimus, comprehensuri venerunt: & jam te vinctum Abasgia tota præstolatur. Ad eos vero, ceu provinciæ nostræ conterminos, mercatores e nostris sæpius itare & transire noveris. Quare ne consilium a nobis arreptum in crimen vertatur: in manus eorum manifeste trademus te: illisque te secum rapientibus ex ultimo nostrorum agmine quosdam occulte summittemus, qui eos armis adoriantur & occidant: te vero, donec exercitus noster in terram eorum pacis omnis fœdere soluto irrupturus colligatur, ab oculis secreto removendum noveris. Consilio res successit. Capto siquidem cum omni comitatu Spathario, eoque vinculis constricto, Abasgorum Apocrisiarii iter arripiunt: Alani vero Itaze domino suo Duce Abasgis occisis, Spatharium ad se receptum occultant. Ille exercitu collecto movit in Abasgos, & penetratis ex improviso Clusurarum angustiis, partaque captivorum ingenti præda maximam cladem Abasgis intulit. Ubi nullis expensis pecuniis vel ære soluto quæ mandaverat feliciter successisse Justinianus rescivit, scribit Abasgis. Si Spatharium nostrum incolumem servaveritis, & absque periculo per terras vestras permiseritis transire, offensas a vobis in nos admissas condonamus. Illi litteris alacri ani-

Edit. Paris. pag. 329.

mo receptis Abasgis iterato hæc nunciant. Filios nostros in obsides vobis damus, tantum Spatharium nobis tradite, ut Justiniano protinus transmittamus. Conditionem oblatam recusavit Spatharius, dicens: Felicem exitus viam mihi reserare potens est Deus: Per Abasgorum vero fines transire non fert animus. Cæterum quodam tempore ab hinc elapso, cum Armenorum Romanorumque exercitus Laziçam ingressus Archæopolim obsideret, audito Saracenorum adventu, inde continuo recessit. Ex ipsis autem nonnulli ad ducentos distracti, finibus Apsiliæ penetratis, Caucasiorum regionem deprædati sunt. Cum vero Saraceni in Lazicam venissent, Romanorum Armenorum exercitus fuga usus in Phasidem remeavit. Porro ducenti isti ad Caucasios montes subsistentes, rebus desperatis latrocinia exercebant. Quo comperto Romanorum copias ingentes ad Caucasi loca appulisse conjicientes Alani, supra modum læti Spathario dixere. Advenere Romani: Recipe te ad illos. Tum igitur Spatharius Alanis quinquaginta comitatus, & cyclopedum ope nivibus Caucasei jugi mense Majo superatis, Romanos offendit: & gaudio perfusus totus rogabat, Ubi est exercitus? Responderunt illi. Saracenis ingruentibus, in Romanorum ditionem redierunt. Nos vero cum Romanos fines attingere vetaremur, iter in Alaniam meditati sumus. Spatharius ad eos; Quid nunc rei agendum est? inquit. Tum illi: Hac, ajunt, regione transire nullo pacto conceditur. An non alia via, respondet Spatharius, facilis transitus? Porro castrum illic erat nomine Siderum, cujus custos quidam nomine Pharasmanius sub Saracenorum potestate constitutus pacem cum Armeniis servabat. Nonnullis ad eum delegatis Spatharius significat, Si pacem cum Armeniis agis, eam mecum habe: Romanorum jugum subi: fer opem insuper ut ad mare transeamus, & Trapezuntem trajicere possimus. Eo conditiones haud admittenre, ex suis & Armeniis nonnullos Spatharius distrahit, quibus insidias locare imperat: ac ubi milites, inquit, ad diurnum laborem & agrorum culturam prodeuntes videritis, quos poteritis, detinete: & exteriores portas occupate, donec ipsi advenerimus. Illi impositum onus capessunt, & positis insidiis in populum ad diurnum opus extra castrum prodeuntem irruunt ex improviso, & occupatis etiam portis plures ex eis ceperunt. Pharasmanius in castro cum paucis remanserat, cum repente Spatharius seipsum præsentem exhibuit, ac ut portas aperiret cum Pharasmanio colloquutus: haud acquievit ille, quinimmo bellum sustinendum duxit: Cumque castrum bene munitum foret, ipsum invadere Spatharius haud valuit. Interea Marinus Apsiliensium incolarum spectatissimus castrum obsessum intelligens, magno timore percussus est: cum videlicet copiosum illic cum Spathario exercitum considere arbitraretur: quare viris trecentis secum abductis, Spatharium adiit, &, Ego te, inquit, ad maris usque oras incolumem deduco. Tum vero Pharasmanius, ubi se in has conjectum angustias sensit, cum Spathario colloquutus: Accipe, ait, filium meum obsidem: & imperio Romano me subditum fore polliceor. Ille recepto in potestatem puero: Quem, te rogat, imperii subditum profiteris, qui etiam inclusus & obsidio-

Edit. Paris. pag. 330.

δεξάμενοι ἀπέστειλαν πάλιν εἰς Ἀλανίαν, λέγοντες· ὅτι δίδομεν ὑμῖν ὄψιδας τὰ τέκνα ὑμῶν, καὶ δότε ἡμῖν τὸν Σπαθάριον, ἵνα ἀπολύσωμεν αὐτὸν πρὸς Ἰουστινιανόν. ὁ δὲ Σπαθάριος τοῦτο οὐ κατεδέξατο, εἰπών. δύναται ὁ Θεὸς ἀνοῖξαί μοι θύραν τοῦ ἐξελθεῖν· ἐπεὶ δι᾽ Ἀβασγίας οὐκ ἐξέρχομαι. μετὰ δὲ χρόνον τινὰ φοσσάτου Ῥωμαίων καὶ Ἀρμενίων εἰσελθόντων ἐν Λαζικῇ, καὶ τὴν Ἀρχαιόπολιν πολιορκούντων, ἀκουσάντων τε Σαρακηνῶν ἔλευσιν ἀνεχώρησαν. ἀποσπασθέντες δέ τινες ἐξ αὐτῶν ἕως τῶν διακοσίων, ἀνῆλθον ἐν τοῖς μέρεσιν Ἀψιλίας, καὶ τῶν Καυκασίων πραιδεύοντες. τῶν δὲ Σαρακηνῶν καταλαβόντων τὴν Λαζικὴν, φυγῇ χρησάμενος ὁ τῶν Ῥωμαίων καὶ τῶν Ἀρμενίων λαὸς ἐπὶ τὸν Φᾶσιν ὑπέστρεψεν. οἱ δὲ διακόσιοι ἐπέμειναν εἰς τὰ Καυκάσια ὄρη, καὶ ἔστησαν λῃστεύοντες, ἀπογνόντες ἑαυτῶν. οἱ δὲ Ἀλανοὶ μαθόντες ὑπέλαβον πλῆθος Ῥωμαίων εἶναι ἐν τοῖς Καυκασίοις· καὶ χαρέντες λέγουσι τῷ Σπαθαρίῳ. ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι ἐπλησίασαν· ἄπελθε πρὸς αὐτούς. λαβὼν δὲ ὁ Σπαθάριος πεντήκοντα Ἀλανοὺς, καὶ ὑπερβὰς μετὰ κυκλοπόδων Μαΐου μηνὸς τὰς χιόνας τοῦ Καυκασίου, εὗρεν αὐτοὺς, καὶ ἐν πολλῇ χαρᾷ γεγονὼς, ἠρώτα, ποῦ ἐστιν ὁ λαός; οἱ δὲ εἶπον. τῶν Σαρακηνῶν ἐπιπεσόντων ἐπὶ Ῥωμανίαν, ὑπέστρεψαν. ἡμεῖς δὲ μὴ δυνηθέντες ἐπὶ Ῥωμανίαν ἀπελθεῖν, ἐπὶ Ἀλανίαν ἠρχόμεθα. καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς. τί ποιοῦμεν ἄρτι; οἱ δὲ εἶπον. ὅτι διὰ τῆς χώρας ταύτης ἀδύνατόν ἐστι διελθεῖν ἡμᾶς. ὁ δὲ Σπαθάριος ἔφη. οὐκ ἔστι δυνατὸν δι᾽ ἄλλης ὁδοῦ ἐξελθεῖν; κάστρον οὖν ὑπῆρχεν ἐκεῖσε, τὸ λεγόμενον Σίδηρον, ἐν ᾧ ἦν Τοποτηρητὴς Φαρασμάνιός τις τοὔνομα ὑπὸ τοὺς Σαρακηνοὺς τυγχάνων, καὶ εἰρήνην ἔχων μετὰ τῶν Ἀρμενίων. πέμψας οὖν ὁ Σπαθάριος δηλοῖ αὐτόν. ὅτι ἐφ᾽ ὅσον εἰρήνην ἔχεις μετὰ τῶν Ἀρμενίων, εἰρήνευσον καὶ μετ᾽ ἐμοῦ· καὶ γενοῦ ὑπὸ τὴν βασιλείαν Ῥωμαίων· καὶ δὸς ἡμῖν συνάρσιν τοῦ κατελθεῖν ἐν τῇ θαλάσσῃ, καὶ περάσαι εἰς Τραπεζοῦντα. τοῦ δὲ μὴ ἑλομένου τοῦτο ποιῆσαι, πέμπει ὁ Σπαθάριος ἐκ τῶν ἀνθρώπων αὐτοῦ, καὶ Ἀρμενίους, παραγγείλας αὐτοῖς ποιῆσαι ἔγκρυμμα· καὶ ὅτε ἐξέρχονται ἐκ τοῦ κάστρου εἰς τὸν κάματον, χειρώσασθε ἐξ αὐτῶν ὅσους δύνασθε, καὶ τὰς πόρτας κρατήσατε ἐκ τῶν ἔξω, ἕως ἂν καὶ ἡμεῖς φθάσωμεν. τῶν δὲ ἀπελθόντων, καὶ ποιησάντων τὸ ἔγκρυμμα, καὶ τοῦ λαοῦ ἐξελθόντος εἰς τὸν κάματον, ἄφνω ἐπιπεσόντες, καὶ τὰς πόρτας ἐκράτησαν, καὶ πολλοὺς ἐζώγρησαν. τοῦ δὲ Φαρασμανίου ἐν τῷ κάστρῳ μετ᾽ ὀλίγων μείναντος, κατέλαβε καὶ ὁ Σπαθάριος, καὶ προσλαλήσας τῷ Φαρασμανίῳ ὅπως ἀνοίξῃ τὰς πόρτας, οὐκ ἠθέλησεν, ἀλλ᾽ ἐκρότησε πόλεμον. τοῦ δὲ κάστρου ἰσχυροῦ ὄντος, λαβεῖν αὐτὸ οὐκ ἠδυνήθη. Μαρῖνος δὲ ὁ πρῶτος τῶν Ἀψιλῶν μαθὼν πολιορκεῖσθαι τὸ κάστρον, φόβῳ συνεχόμενος, νομίσας πολὺν λαὸν εἶναι σὺν τῷ Σπαθαρίῳ· καὶ λαβὼν μεθ᾽ ἑαυτοῦ τριακοσίους, ἀπῆλθε πρὸς τὸν Σπαθάριον, λέγων· ὅτι ἐγώ σε ἐξασφαλίζω ἕως τῆς παραθαλασσίας. ὁ δὲ Φαρασμάνιος ἑωρακὼς τὴν περίστασιν, ἔφη πρὸς τὸν Σπαθάριον, λάβε τὸ τέκνον μου ὄψιδα, καὶ ὁμολογῶ δουλεύειν τῇ βασιλείᾳ. ὁ δὲ λαβὼν τὸ τέκνον αὐτοῦ, λέγει αὐτῷ. ποῖον δοῦλον ἑαυτὸν τῆς βασιλείας καλεῖς, ὅτι ἐναποκλειστος ὢν λαλεῖς ἡμῖν; ἀδύνατόν ἐστιν ἡμῖν ἀναχωρῆσαι μέχρις οὗ παραλάβωμεν τὸ κάστρον· τότε λέγει Φαρασμάνιος. δός μοι λόγον μηδένα ἀδικῆσαι, ἀλλὰ μετὰ τριάκοντα ἐνομάτων μόνον εἰσελθεῖν ἐν τῷ κά-

στρφ. τούτου δὲ λόγον μὴ φυλάξαντος παρήγγειλε τοῖς συνεισερχομένοις αὐτῷ λ΄. ὅτι τὸ εἰσελθεῖν ἡμᾶς κρατήσατε τὰς πόρτας· καὶ ἂς εἰσέλθωσι πάντες. καὶ τούτου γενομένου, ἐκέλευσε βληθῆναι πῦρ εἰς τὸ κάστρον. γενομένης δὲ πυρκαϊᾶς μεγάλης, ἐξῆλθον αἱ φαμιλίαι ἁρπάζουσαι ὅσα ἠδύναντο βαστάσαι ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐταῖς· καὶ ποιήσας ἄλλας τρεῖς ἡμέρας, κατέλυσε τὰ τείχη ἕως τῆς γῆς, καὶ ὑποστρέψας κατῆλθεν ἐν Ἀψιλίᾳ μετὰ καὶ Μαρίνου τοῦ πρώτου αὐτῶν ὑποδεχθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀψίλων μετὰ μεγάλης τιμῆς. κἀκεῖθεν κατελθὼν ἐν παραθαλασσίᾳ, ἀντεπέρασε καὶ ἦλθε πρὸς Ἰουστινιανόν. τοῦ δὲ Ἰουστινιανοῦ ἀναιρεθέντος, καὶ τοῦ Φιλιππικοῦ τυφλωθέντος, βασιλεύει ὁ Ἀρτέμιος, καὶ προβάλλεται αὐτὸν στρατηγὸν εἰς Ἀνατολικούς. τοῦ δὲ Θεοδοσίου βασιλεύσαντος, καὶ τοῦ Ἀρτεμίου διωχθέντος, καὶ τῆς τῶν Ῥωμαίων πολιτείας συγχεομένης οὔσης ἔκ τε τῆς βαρβάρων ἐπιδρομῆς, ἔκ τε τῶν Ἰουστινιανοῦ μιαιφονιῶν καὶ τῶν Φιλιππικοῦ ἀνοσιουργιῶν, οὗτος ὁ εἰρημένος Λέων ὑπερεμάχει τῷ Ἀρτεμίῳ ἐναντιούμενος Θεοδοσίῳ. εἶχε δὲ συμφωνοῦντα αὐτῷ, καὶ συντρέχοντα τὸν Ἀρτάβασδον τὸν τῶν Ἀρμενιακῶν στρατηγόν, ὃν καὶ γαμβρὸν μετὰ τὸ βασιλεῦσαι αὐτὸν εἰς Ἄνναν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ πεποίηκε, προβαλλόμενος αὐτὸν καὶ Κουροπαλάτην. Μασαλμᾶς δὲ χειμάσας ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ἐξεδέξατο τὰς τοῦ Λέοντος ὑποσχέσεις· μηδὲν δὲ παρὰ Λέοντος δεξάμενος, καὶ γνοὺς ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπ' αὐτοῦ, ἐλθὼν εἰς τὴν Ἄβυδον ἀντεπέρασε λαὸν ἱκανὸν εἰς τὴν Θρᾴκην, καὶ ἐπὶ τὴν βασιλεύουσαν πόλιν ἀπεκίνησε. γράψας καὶ πρὸς Συλιμὰν τὸν Πρωτοσύμβουλον καταλαβεῖν μετὰ προητοιμασθέντος στόλου. τῇ δὲ ιε΄. τοῦ Αὐγούστου παρεκάθισε τῇ πόλει ὁ Μασαλμᾶς λῃσάμενος καὶ τὰ Θρᾳκῷα κάστρα. περιχαρακώσαντες δὲ τὸ χερσαῖον τεῖχος ὤρυξαν φοσσὰν μεγάλην, καὶ ἐπάνω αὐτῆς περιτείχισμα στηθίον ἐκ ξηρολίθου ἐποίησαν. τῇ δὲ α΄. τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς τῆς α΄. ἰνδικτιῶνος ἀνέλαβεν ὁ χριστομάχος Σουλεϊμὰν μετὰ τοῦ στόλου καὶ τῶν Ἀμηραίων αὐτοῦ ἔχων παμμεγέθεις καὶ πολεμικὰς * κατίνας καὶ δρόμωνας τὸν ἀριθμὸν ,αω΄. καὶ προσώρμισαν ἀπὸ τῆς Μαγναύρας ἕως τοῦ Κυκλοβίου. μετὰ δὲ δύο ἡμέρας νότου πνεύσαντος, καὶ ἀπάραντες ἐκεῖθεν παρέπλευσαν τὴν πόλιν. καὶ οἱ μὲν ἐπέρασαν εἰς τὰ Εὐτροπίου καὶ Ἀνθημίου· οἱ δὲ εἰς τὰ τῆς Θρᾴκης μέρη ἀπὸ τοῦ καστελλίου τῶν Γαλάτου καὶ ἕως τοῦ κλεισίου προσώρμισαν. τῶν δὲ μεγάλων πλοίων βεβαρημένων ἐκ τοῦ φόρτου καὶ ἀργούντων νωτοφύλακας μέχρι τῶν εἴκοσι κατίνων ἀπέμειναν ἐχόντων ἀνὰ ἑκατὸν λωρικάτους πρὸς τὸ ταῦτα φυλάττειν. εὐδίας δὲ καταλαβούσης αὐτὰς ἐν τῷ ῥεύματι καὶ τοῦ νότου μικρὸν πνεύσαντος, ὤθησεν αὐτὰς ἐπὶ τὰ ἔξω. ὁ δὲ εὐσεβὴς βασιλεὺς παραχρῆμα ἐμπύρους ναῦς κατ' αὐτῶν ἐκπέμψας ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως τῇ θείᾳ συμμαχίᾳ πυριαλώτους αὐτὰς ἐποίησε· καὶ αἱ μὲν εἰς τὰ παράλια τείχη ἐμπυριζόμεναι ἀπερρίφησαν, αἱ δὲ εἰς τὸν βυθὸν αὐτάνδροι κα-

A ne cinctus, nobiscum pacisci contendis? Certe nos hinc recedere impossibile est, nisi prius castrum in potestatem nostram veniat. Phatusmanius ad hæc: Da fidem, inquit, te nihil damni illaturum, sed cum triginta solis comitibus te castrum ingressurum. Is lubens pollicetur: at fide postmodum violata, comitibus injunxit: Ingressi portas occupate: & reliqui demum socii subsequantur. Quo, ut jusserat, præstito: etiam ignem castro submitti imperavit: incendioque jam excitato, familiæ omnes illinc egressæ, ex facultatibus, quod licuit, secum asportaverunt: & exactis illic diebus tribus muros solo tenus æquavit, & motis inde castris cum Marino Apsiliensium primore in B Apsiliam profectus est, ubi summis honoribus ab incolis susceptus fuit: inde ad maritimam oram digressus, in ulteriorem ripam trajecit, & ad Justinianum se contulit. Justiniano e vivis sublato, & Philippico oculis privato, Artemius imperat, qui Leonem Orientalium Ducem instituit. Mox Theodosio tyrannidem arripiente, cum ejectus esset Artemius, & cum barbarorum incursionibus, cum injustis Justiniani cædibus, tum Philippici sacrilegis impietatibus cuncta sus deque per Romanam Remp. jactarentur, memoratus iste Leo armis in Theodosium susceptis, Artemii partes strenue propugnabat. Propositi vero armorumque socium, & in eadem pericula conspirantem nactus est Artabasdum Armenicorum Ducem, C quem Anna filia in matrimonium locata generum Imperator factus adscivit, & Curopalatis dignitate auxit. Cæterum Masalmas in Asia hyematus, ibi Leonis promissorum solutionem expectabat: qui cum nihil a Leone accepisset, illusum se sentiens, Abydum profectus copiosum exercitum in partes Thraciæ navibus transmisit, & in Urbem imperii Reginam arma movit: Sulimanem etiam consilii sui Primicerium litteris monuit, ut cum classe instructa adveniret. Die autem mensis Augusti decima quinta Urbem obsidere cœpit Masalmas, expugnatis direptisque Thraciæ castris. Porro terrestri muro circumquaque vallato ingentem fossam aperuerunt, & ad vallum fossæ impositum ex lapidibus nullo cæmento ad invicem junctis murum, qui castris pro lorica esset, D circumduxerunt. Die vero prima mensis Septembris indictione prima, infensus ille Christi adversarius Suliman cum classe & Ameræis suis ad Urbem appulit, advectis insolitæ magnitudinis bellicis navibus, nec non dromonibus, mille & octingentis numero: & ad spatium littoris, quod Magnauram & Cyclobium interjacet, applicuit: Post duos autem dies noto spirante ex statione solverunt, & ad Urbem adnavigaverunt. Et hi quidem Eutropii Anthimiique oras occupant, alii in Thraciæ partes a Galatæ Castello ad portus ipsius feras devehuntur. Onerariæ tandem naves suo pondere depressæ ac tardius latæ cum classis extrema tenerent, E ad viginti ex præcipuis numerum retro totum agmen steterunt, centum milites loricis instructos ad singularum defensionem ferentes. Tranquillitate autem magna toti freto primum incumbente, leni mox venti flatu ex portus angustiis in extimum spatium delatæ sunt: easdemque pientissimus Imperator incendiariis navibus ex Urbis extrema arce emissis, igne Dei juvantis opera injecto, cunctas absumpsit: & hæ quidem ad maritimæ Ur-

Edit. Paris. pag. 331.

Edit. Paris. pag. 332.

bis mœnia conflagrantes disjectæ, aliæ pelagi profundo cum impositis hominibus absorptæ: reliquæ ad Oxeam Plateamque insulam altum mare tenentes deductæ. Hinc Urbis civibus creverunt animi, hostes vero operosam potentemque avidi ignis virtutem experti summo terrore perculsi. Illa quippe ipsa die sub vesperam ad maritimos muros militares copias applicare, temonesque supra propugnacula imponere decreverant: Sed istud eorum consilium sanctæ Dei genitricis interventu Deus incassum & irritum declaravit. Porro eadem nocte pius Imperator catenam ferream Galatæ portum occludentem silenter subduxit. Hostes Imperatorem animo eos circumveniendi removisse rati, ulterius progredi, & ad Galatæ portum appellere nequaquam ausi sunt: Sed ad Sosthenii sinum recedentes, classem suam illic tuto collocarunt. Die vero mensis Octobris octava illorum Dux Suliman extinguitur, & Ameræ principatum Umarus obtinet. Eo tempore tam aspera vis hyemis in Thraciam ingruit, ut præ nive gelu indurata, centenis diebus videri terra non potuerit: ex quo ingens equorum, camelorum, reliquorumque animalium numerus hostibus periit. Insequente vere Suphiam advenit conflatam in Ægypto classem adducens navium frumento convehendo idonearum ad quadringentas, & totidem celoces: Is ignis Græci virtute percepta, prænavigata Bithynia, cum in adversam partem trajecisset, ad Boni agri portum applicuit. Non diu post cum altera classe in Africa collecta, in qua naves onerariæ trecentæ sexaginta cum armorum & commeatus numero Izib adfuit: qui cum eadem pariter de liquido igne referri audiisset, ad Satyrum & Bryam & ad Cartalimenem usque appulit. Tum vero Ægyptii per utramque forte classem dispersi, consilio solerter inito, solutis onerariæ cujuslibet navis lintribus, profugerunt in Urbem, Imperatorem faustis vocibus prosequuti, adeo ut ab Hieria ad Urbem unico ligni fragmento totum mare compactum videretur. Imperator de utraque classe ab eis certior factus, Siphones ejaculandis ignibus instructos, & in dromones biremesque impositos adversus eas emisit: Deoque ipsius Deiparæ precibus opitulante locis quibus anchoris fixi consisterant, hostes maris profundo absorpti sunt: quare nostri spoliis eorum commeatuque omni direpto cum lætitiæ partæque feliciter victoriæ tripudiis in Urbem redierunt. Ad hæc iterum Merdasan cum Arabum acie a Pylis Nicæam usque & Nicomediam regionem omnem suis excursibus devastante, Libi Sophonisque nobiles quique & Imperatorii proceres nec non pedestres aliæ copiæ Mardaitarum instar e latebris in eos irrumpentes in frusta concisos & damnis affectos fugam arripere coegerunt. Ad ulterioris itaque freti ripam nonnulla libertate concessa, naviculæ innumeræ commeatum inde asportaturæ confluxerunt: similiter & piscatoriæ naves adjacentes insulas littoraque muros Urbis alluentia peragrantes, piscibus capiendis nullo impediente vel resistente se se exercebant: Ciborum vero penuria inter Arabes ingravescente, omnia sua animalia, quæ morerentur, equos, asinos, & camelos vorare ipsi coacti sunt: Sunt etiam qui hominum cadavera suaque ipsorum stercora in clibanum missa, & mola subacta

pag. 333.

A ἐποντίσθησαν· ἕτεραι δὲ μέχρι τῆς Ὀξείας, καὶ Πλατείας νήσου λαυρίζουσαι ἀπηνέχθησαν. ἐντεῦθεν οἱ μὲν τῆς πόλεως θάρσος ἔλαβον, οἱ δὲ πολέμιοι μεγάλως κατέπτηξαν, τοῦ ὑγροῦ πυρὸς ἐγνωκότες δραστικωτάτην ἐνέργειαν. ἐβούλοντο γὰρ τῇ αὐτῇ ἑσπέρᾳ εἰς τὰ παράλια προσορμίσαι τείχη, καὶ τοὺς αὐχένας εἰς τὰς ἐπάλξεις ἐπιθεῖναι. ἀλλὰ τὴν βουλὴν αὐτῶν διεσκέδασεν ὁ Θεὸς διὰ πρεσβειῶν τῆς ἁγίας Θεοτόκου. τῇ δὲ αὐτῇ νυκτὶ τὴν ἅλυσιν ἐκ τῶν Γαλάτου ὁ εὐσεβὴς βασιλεὺς μυστικῶς συνέστειλεν. οἱ δὲ ἐχθροὶ νομίσαντες, ὅτι βουλόμενος αὐτοὺς δελεάσαι ὁ βασιλεὺς ταύτην παρέστειλεν, οὐκ ἐτόλμησαν εἰσελθεῖν καὶ ὁρμῆσαι ἔνδον Γαλάτου· ἀλ-B λὰ διαπλεύσαντες ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Σωσθενίου ἐκεῖ κατησφαλίσαντο τὸ ἑαυτῶν πλώϊμον. τῇ δὲ ὀγδόῃ τοῦ Ὀκτωβρίου μηνὸς θνήσκει ὁ Σουλεϊμὰν ὁ ἀρχηγὸς αὐτῶν, καὶ ἀμηρεύει Οὔμαρ. χειμῶνος δὲ γενομένου βαρυτάτου ἐν τῇ Θρᾴκῃ, ὥστε τὴν γῆν ἐπὶ ἑκατὸν ἡμέρας μὴ φαίνεσθαι ἐκ τῆς κρυσταλλωθείσης χιόνος, πλῆθός τε ἵππων, καὶ καμήλων, καὶ λοιπῶν ζώων τῶν ἐχθρῶν τεθνήκασι. τῷ δὲ ἐαρινῷ καιρῷ κατέλαβε Σουφιὰμ μετὰ τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ κτισθέντος στόλου, ἔχων κατίνας σιτοφόρους υʹ. καὶ δρόμωνας. καὶ μαθὼν τὴν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ πυρὸς ἐνέργειαν, καὶ παραδραμὼν τὴν Βιθυνίαν, καὶ ἀντιπέραν περάσας, εἰς τὸν τοῦ Καλοῦ ἀγροῦ λιμένα προσ-C ώρμισε. μετ' οὐ πολὺ δὲ κατέλαβε καὶ Ἰζὶδ μετὰ ἑτέρου στόλου κτισθέντος ἐν Ἀφρικῇ ἔχων καὶ αὐτὸς κατίνας τξʹ. ἁρμαμέντων τε, καὶ δαπάνας. ὁμοίως καὶ αὐτὸς τὰ αὐτὰ μεμαθηκὼς περὶ τοῦ ὑγροῦ πυρὸς προσώρμισεν εἰς τὸν Σάτυρον, καὶ Βρύαν, καὶ ἕως Καρταλιμένος. οἱ δὲ τῶν δύο στόλων τούτων Αἰγύπτιοι καθ' ἑαυτοὺς βουλευσάμενοι νυκτὸς τὰς τῶν κατίνων σανδάλης ἄραντες ἐν τῇ πόλει προσέφυγον τὸν βασιλέα εὐφημοῦντες, ὥστε ἀπὸ τῆς Ἱερείας ἕως τῆς πόλεως ὁλόξυλον φαίνεσθαι τὴν θάλασσαν. μαθὼν δὲ δι' αὐτῶν περὶ τῶν δύο στόλων ἐν τῷ κόλπῳ, σίφωνας πυροφόρους κατασκευάσας, εἴς δρόμωνάς τε καὶ διήρεις τούτους ἐμβαλὼν, κατὰ τῶν δύο στόλων ἐξέπεμψε. τοῦ D Θεοῦ δὲ συνεργήσαντος διὰ πρεσβειῶν τῆς Θεοτόκου ἐπιτοπίως ἐβυθίσθησαν οἱ ἐχθροί· καὶ λαβόντες τὰ σκῦλα οἱ ἡμέτεροι, καὶ τὰς δαπάνας αὐτῶν μετὰ χαρᾶς καὶ νίκης ὑπέστρεψαν. ἔτι δὲ πάλιν τοῦ Μερδασᾶν ἀπὸ Πυλῶν σὺν τῷ στρατῷ τῶν Ἀράβων, ἕως Νικαίας καὶ Νικομηδείας ἐκτρέχοντος, οἱ ἐν τῷ Λίβῳ καὶ Σοφωνὶ δίκην Μαρδαϊτῶν κρυπτόμενοι βασιλικοὶ ἄρχοντες, καὶ τὰ πεζικὰ ἐξάπινα τούτοις ἐπιρρίπτοντες, καὶ κλασματίζοντες, ἐκεῖθεν ἀποδρᾶσαι ἐποίησαν· καὶ λοιπὸν μικρᾶς ἀδείας τῆς περατικῆς παραλίας εὑρούσης ἐκ τῆς πόλεως E ἐξερχόμενα χελάνδια πλεῦσαι ἐκόμιζον δαπάνας· ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ ἁλιευτικὰ ἀγράρια. εἴς τε τὰς νήσους, καὶ παράλια τείχη ἀγρεύειν ἰχθύας οὐκ ἐκωλύοντο. λιμοῦ τε γεγονότος ἐν τοῖς Ἄραψι πάντα τὰ ἀποθνήσκοντα ζῶα αὐτῶν ἤσθιον, ἵππους τε, καὶ ὄνους, καὶ καμήλους· φασὶ δέ τινες καὶ ἀνθρώπους τεθνεῶτας, καὶ τὴν ἑαυτῶν κόπρον εἰς τὰ κλίβανα βάλλοντες, καὶ ζυμοῦντες ἤσθιον.

ἐνέσκη-

ἐνέσκηψεν εἰς αὐτοὺς καὶ λοιμικὰ νόσος καὶ ἀναρίθμητον πλῆθος ἐξ αὐτῶν ὤλεσε. συνῆψε δὲ πρὸς αὐτοὺς πόλεμον τὸ τῶν Βουλγάρων ἔθνος, καὶ ὥς φασιν οἱ ἀκριβῶς ἐπιστάμενοι κβ'. χιλιάδας ἐξ αὐτῶν ἔσφαξαν. καὶ πολλὰ συνέβησαν αὐτοῖς δεινὰ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὥστε ἐπιγνῶναι αὐτοὺς τῇ πείρᾳ, ὅτι ὁ Θεὸς καὶ ἡ πανάγια παρθένος ἡ Θεομήτωρ φρουροῦσι τὴν πόλιν ταύτην, καὶ τὸ τῶν Χριστιανῶν βασίλειον· καὶ οὐκ ἔστιν ἐγκαταλείψεις Θεοῦ παντελεῖ ἐν τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτὸν ἐν ἀληθείᾳ, εἰ καὶ πρὸς βραχὺ παιδευόμεθα διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν.

A deglutiisse dicant: ex quo pestilentiæ lues in eos grassata numerum pene infinitum e medio sustulit. Bellum quoque cum ipsis Bulgarorum natio commisit, quo, qui rem exacte norunt, viginti duo millia ex eis cæsa referunt. Plurimæ denique ea tempestate clades & calamitates in eos incubuerunt, quibus experientia dignoscerent Deum & sanctissimam virginem Dei matrem Urbem istam & Christianorum imperium protegere: neque omnino a Deo deseri, qui eum invocant in veritate, brevi licet spatio pro admissis peccatis pœnas sustineamus.

͵ϛσι'.	ψι'.	β'	Ἀράβ. ἀρχηγὸς Οὔμαρος ἔτη β'. α'		δ'	ιγ'			

B

6210.	710.	2	Arabum Dux Umarus annis 2. 5		4	13			

Τούτῳ τῷ ἔτει Σέργιος Πρωτοσπαθάριος καὶ στρατηγὸς Σικελίας ἀκούσας ὅτι Σαρακηνοὶ παρακαθίζονται τὴν βασιλεύουσαν πόλιν ἔστεψεν ἐκεῖσε ἴδιον βασιλέα ὀνόματι Βασίλειον Κωνσταντινουπολίτην υἱὸν Γρηγορίου τοῦ Ονομαγούλου, Τιβέριον ὀνομάσας. ἐποίησε δὲ προβολάς; καὶ ἰδίους ἄρχοντας μετὰ βουλῆς τοῦ προλεχθέντος Σεργίου. ὁ δὲ βασιλεὺς τοῦτο ἀκούσας ἀποστέλλει Παῦλον τὸν ἴδιον αὐτοῦ Χαρτουλάριον προβαλλόμενος αὐτὸν Πατρίκιον καὶ στρατηγὸν Σικελίας, παραδεδωκὼς αὐτῷ πρὸς συνάρσιν αὐτοῦ κελεύσεις πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῶν δυτικῶν μερῶν, καὶ σάκραν πρὸς τὸν λαόν. καὶ διὰ νυκτὸς εἰσελθόντες εἰς ἐξελαστικὸν δρόμωνα, ἐξῆλθον εἰς τὰ μέρη Κυζίκου ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, διά τε γῆς καὶ θαλάσσης τὴν πορείαν ποιησάμενοι, ἐξάπινα τὴν Σικελίαν καταλαμβάνουσιν. εἰσελθόντων δὲ αὐτῶν ἐν Συρακούσῃ ἤκουσε Σέργιος καὶ ἐξέστη, καὶ τὴν ἑαυτοῦ ἐπιγνοὺς αἰτίαν προσέφυγεν εἰς τοὺς πλησιάζοντας τῇ Καλαβρίᾳ Λογγιβάρδους. τοῦ δὲ λαοῦ ἀθροισθέντος, καὶ τῆς σάκρας ἀναγνωσθείσης, καὶ δι' αὐτῆς πιστωθέντες, ὅτι τὸ βασίλειον συνίσταται, καὶ ἡ πόλις εὐθυμοτέρα ἐστὶ περὶ τῶν ἐχθρῶν, καὶ τὰ περὶ τῶν δύο στόλων διηγησαμένου αὐτοῖς, εὐθέως τὸν μὲν Λέοντα βασιλέα εὐφήμησαν· Βασίλειον δὲ τὸν Ονομάγουλον, καὶ τοὺς προχειρισθέντας ὑπ' αὐτοῦ ἄρχοντας δεσμίους τῷ στρατηγῷ παραδέδωκαν. αὐτὸς δὲ τὸν μὲν Βασίλειον σὺν τῷ μονοστρατήγῳ αὐτοῦ ἀπεκεφάλισε, καὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν φασκιώσας, τῷ βασιλεῖ διὰ τῶν Σπαθαρίων ἀπέστειλε. τοὺς δὲ λοιποὺς τύψας καὶ κουρεύσας, τινὰς δὲ ῥινοκοπήσας ἐξώρισεν. ἐντεῦθεν οὖν μεγάλη κατάστασις ἐν τοῖς δυτικοῖς ἐγένετο· Σέργιος δὲ ὁ προλεχθεὶς λόγον ἀπαθείας τὸν στρατηγὸν αἰτησάμενος καὶ λαβὼν, ἐξῆλθε πρὸς αὐτόν· καὶ πάντα εἰρήνευσαν τὰ ἑσπέρια μέρη. Οὔμαρος οὖν κρατήσας τῶν Ἀράβων, ἐπέτρεψεν ἀνακάμψαι τὸν Μασαλμᾶν. ἀποκινησάντων δὲ τῶν Σαρακηνῶν τῇ ιε'. τοῦ Αὐγούστου μηνὸς μετὰ πολλῆς αἰσχύνης. ἐν τῷ γὰρ ἐκπορεύεσθαι τὸν στόλον αὐτοῦ λαῖλαψ ἐκ Θεοῦ διὰ πρεσβειῶν τῆς Θεομήτορος ἐνσκήψας εἰς αὐτοὺς, τούτους διεσκόρπισε· καὶ τοὺς μὲν ἐν Προικοννήσῳ, καὶ ταῖς λοιπαῖς νήσοις, τοὺς δὲ ἐν τοῖς ἀποστρόφοις,

Theophanis Chron.

Hoc anno Sergius Protospatharius & Siciliæ Dux Urbem imperantem a Saracenis obsessam audiens, Basilium quemdam CP. natum Gregorii Onomaguli filium Tiberium a se vocatum illic loci proprium Imperatorem corona insignivit. Is memorati Sergii consiliis officialium promotiones, & Curialium præfecturas instituit. Imperator tyrannidis excitatæ rumore percepto, Paulum proprium Chartularium in Patricium & Siciliæ Ducem promotum, datis etiam auxilio conquirendo ad Occidentalium partium proceres litteris, & sacra ad exercitum scripta, illuc misit. Noctis vero silentio dromonem remigio citius impellendum ingressi, in Cyzici oras primum erumperunt: mox e loco in locum varia littora legentes, qua terra, qua mari iter peragentes, præter omnium expectationem in Siciliam deveniunt. Ubi eos Syracusas attigisse audit Sergius, obstupuit: propriæque conscientiæ crimine impulsus, ad vicinos Calabriæ Longobardos confugit. Exercitu mox congregato, sacraque imperatoris perlecta, cuncti de imperii incolumitate & perpetuo statu certiores redditi, Urbem insuper adversus hostium impetum quam prius multo magis instructam, duarum etiam classium cladem inauditam Ducis testimonio firmatam percipientes, Leonem quidem Imperatorem felicibus votis extemplo cumulaverunt, Basilium autem Onomagulum & Aulicos ab eo constitutos vinculis mancipatos Duci tradiderunt. Ipse in Basilium & supremum sub eo exercitus Ducem gladio animadvertit: & eorum capita fasciis circumvoluta Spathariorum opera ad Imperatorem transmisit. Residuæ rebellium turbæ quosdam verberibus, alios capillorum detonsione, nonnullos narium amputatione mulctatos in exilium ejecit: ex quo ingens per universas Occidentis provincias tranquillitas exorta. Memoratus autem Sergius, petita & accepta incolumitatis fide, ad Ducem se contulit: ac subinde cunctis Occiduis partibus alta pax reddita. Porro Umarus Arabum principatum adeptus Masalmam de reditu cogitare permisit. Die igitur Augusti decima quinta Saraceni cum magno generis sui dedecore recesserunt, Classe siquidem e littoribus nostris solvente, immissa Dei nutu Deique matris interventu procella naves hinc inde jactatas dispersit: & quasdam quidem ad Prœconesum, alias ad varias insulas, quas-

Edit. Paris. pag. 334.

C D E

dam per flexuosos sinus, alias denique ad diversa maris litora illisit ac submersit. In residuas Ægeum mare prænavigantes repentina de cælis ultio incubuit. Ignita quippe grando in eas dilapsa maris aquam ebullire fecit: ex quo pice liquata naves cum ipsis vectoribus pelagi profundo absorptæ sunt. Solæ decem ex eis, Deo ita disponente, incolumes servatæ sunt, quæ nobis pariter atque Arabibus miracula circa eos potenti Dei manu edita referrent: quæ cum in nostrorum manus incidissent, quinque ex eis captæ, quinque residuæ Dei virtutem annunciaturæ in Syriam latæ.

Hoc anno terræ motu per Syriam exorto, Umarus civitatibus vinum inhibuit: Christianosque ad fidem religionemque fœda desertione conspurcandam adegit: eos vero qui negato Christi nomine ad ritum alienum defecissent immunes a vectigalibus declaravit, qui piaculum non admitterent crudeliter necavit, ex quo plures effecti Martyres: ne Christiani præterea adversus Saracenum testimonium reciperetur lata lege sanxit. Epistolam denique fidei suæ expositionem manifestantem ad spurens ejus sensus virum deducere arbitratus ad Leonem Imperatorem datam transmisit.

| | | 3 | 2 | | | 5 | 14 | | |

Hoc anno Leoni irreligioso Imperatori filius impietate & irreligione superior, verus Antichristi præcursor natus est. Octobris vero mensis die vigesimo primo Maria ejus uxor in Augustei triclinio coronæ recepit consortium, & cum solemni comitatu, sine viro, ad magnam Ecclesiam processum egit. Votis ibi conceptis, ante ingressus ad magnum altare solemnia, ad magnum Baptisterium, viro ejus paucis domesticis stipato eodem loci se conferente, ipsa perrexit. Ibique cum a Germano Antistite imperii malitiæque eorum hæres Constantinus lustrali unda expiaretur, dirum ac fœdum ab infantia sui indicium edidit, alvum nimirum in sacrum lavacrum egerens, ut ab oculatis testibus fide dignis perhibetur; ita ut sanctissimus Patriarcha Germanus maximum malum Christianis ipsique Ecclesiæ per istum eventurum istud signum portendere vaticinatus sit. Eum e sacro fonte Thematum & Senatus spectatissimi viri susceperunt. Sacris peractis Augusta Maria totius aulæ stipata comitatu, muneribus ab Ecclesia ad æream usque Palatii portam in populum sparsis, cum filio baptismate initiato revertit.

Edit. Paris. pag. 335.

Eodem etiam anno Nicetas Xylonites, litteris ad Artemium Thessalonicam relegatum datis, ut ad Terbelium Bulgarorum socia arma quæsiturus, & subinde adversus Leonem militaturus proficiscatur, monet. Is consilium sequutus, pergit in Bulgariam, & exercitum, aurique centenaria quinquaginta accipit. Eo apparatu instructus CP. recta tendit. Urbis civibus Artemium a se depellentibus & imperium ejus respuentibus, Bulgari virum Leonis potestati permiserunt: quare acceptis ab eo muneribus domum redierunt. Imperator vero Artemium & Xylonitem interfecit; bonaque Xylonitæ, qui Magister erat & locuples, publicavit: similiter Sisinnium Patricium cognomento Rendacem, & Theognostum Protoasecretis, & Nicetam Anthracem, & mœnibus reparandis Præfectum Artemii familiarem Bulgari capitis abscissione mulctarunt, ac pariter Isoem Patricium & Opsicii Comitem ut

A καὶ ταῖς λοιπαῖς αὐταῖς κατεπόντισεν. αἱ δὲ περισωθεῖσαι παρήρχοντο τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, καὶ ἄφνω ἐπῆλθεν αὐταῖς θεομηνία· χάλαζα γὰρ πύρινος κατελθοῦσα ἐπ' αὐτὰς τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης καχλάσαι πεποίηκε, καὶ τῆς πίσσης λυθείσης, αὔτανδροι αἱ νῆες εἰς βυθὸν κατηνέχθησαν. δέκα δὲ μόναι καὶ αὐταὶ προνοίᾳ Θεοῦ διασωθεῖσαι ἐξ αὐτῶν, πρὸς τὸ ἀπαγγεῖλαι ἡμῖν τε, καὶ τοῖς Ἄραψι τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ τὰ γεγονότα εἰς αὐτούς· ἃς καὶ περιτυχόντες οἱ τῶν ἡμετέρων τὰς μὲν πέντε ἐχειρώθησαν, αἱ δὲ ἄλλαι ε'. ἀπεσώθησαν εἰς Συρίαν τὴν τοῦ Θεοῦ δυναστείαν ἀναγγέλλουσαι.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει σεισμοῦ μεγάλου γενομένου ἐν Συ- B ρίᾳ, ἐκώλυσεν Οὔμαρος τὸν οἶνον ἀπὸ τῶν πόλεων, καὶ μαγαρίζειν τοὺς Χριστιανοὺς ἠνάγκαζε· καὶ τοὺς μὲν μαγαρίζοντας ἀτελεῖς ἐποίει, τοὺς δὲ μὴ καταδεχομένους ἀνῄρει, καὶ πολλοὺς μάρτυρας ἀπειργάσατο, καὶ μὴ παραδέχεσθαι μαρτυρίαν Χριστιανοῦ κατὰ Σαρακηνοῦ ἐθέσπισεν. ἐποίησε δὲ ἐπιστολὴν δογματικὴν πρὸς Λέοντα τὸν βασιλέα, οἰόμενος πείσειν αὐτὸν τοῦ μαγαρίσαι.

| | | γ' | β' | | ε' | ιδ' | | | |

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐτέχθη τῷ δυσσεβεῖ βασιλεῖ Λέοντι δυσσεβέστερος αὐτοῦ υἱὸς, καὶ τοῦ Ἀντιχρίστου πρόδρομος. τῇ δὲ κα'. τοῦ Ὀκτωβρίου μηνὸς Μαρία ἡ γυνὴ αὐτοῦ C ἐστέφθη ἐν τῷ τρικλινίῳ τοῦ Αὐγουστέως, καὶ προῆλθεν ἐμπράκτως μόνη χωρὶς τοῦ ἀνδρὸς ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, καὶ δεξαμένη, πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ μεγάλου θυσιαστηρίου, μετῆλθεν εἰς τὸ μέγα βαπτιστήριον, προσελθόντος τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς μετ' ὀλίγων οἰκειακῶν ἀνθρώπων αὐτοῦ, ἔνθα βαπτίσαντος Γερμανοῦ τοῦ Ἀρχιερέως τὸν τῆς κακίας τε, καὶ βασιλείας αὐτῶν διάδοχον, Κωνσταντῖνον, δεινόν τε, καὶ δυσῶδες ἐκ νηπιότητος αὐτοῦ προσημαντικὸν τεκμήριον, ἀφοδεύσαντος αὐτοῦ ἐν τῇ ἁγίᾳ κολυμβήθρᾳ, ὥς φασιν, οἱ ἀκριβῶς αὐτόπται γεγονότες. ὥστε φάναι Γερμανὸν τὸν ἁγιώτατον Πατριάρχην, ὅτι μέγιστον κακὸν Χριστιανοῖς καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ δι' αὐτοῦ μέλλοντος γίνεσθαι τὸ σημεῖον τοῦτο πέφυκε. τοῦτον οἱ ἄρ- D χοντες τῶν θεμάτων καὶ τῆς συγκλήτου βαπτισθέντα ἀνεδέξαντο. μετὰ δὲ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐμπράκτως ἡ Αὐγοῦστα Μαρία ἀνέκαμψε σὺν τῷ υἱῷ βαπτιζομένῳ ὑπατείαν δοῦσα ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ἕως τῆς Χαλκῆς πύλης τοῦ παλατίου.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Νικήτας ὁ Ξυλινίτης γράφει πρὸς Ἀρτέμιον ἐν Θεσσαλονίκῃ, ὥστε ἀπελθεῖν αὐτὸν πρὸς Τερβέλιον, ὅπως μετὰ συμμαχίας Βουλγαρικῆς ἔλθῃ κατὰ Λέοντος, ὁ δὲ ὑπακούσας ἀπῆλθε, καὶ δίδωσιν αὐτῷ στρατὸν καὶ ν'. κεντηνάρια χρυσοῦ. καὶ ταῦτα λαβὼν ἐπὶ ΚΠ. ἔρχεται. τῆς δὲ πόλεως τοῦτον μὴ δεξαμένης, οἱ Βούλγαροι τοῦτον τῷ Λέοντι παρέδωκαν, καὶ φιλοφρονηθέντες ὑπ' αὐτοῦ ὑπέστρεψαν. ὁ δὲ βασιλεὺς τοῦτον σὺν τῷ Ξυλινίτῃ ἀνεῖλε, δημεύσας καὶ E τὴν τοῦ Ξυλινίτου οὐσίαν, Μαγίστρου αὐτοῦ ὑπάρχοντος, καὶ πολλὴν κεκτημένου· ὁμοίως δὲ Σισίννιον τὸν Πατρίκιον, τὸν ἐπίκλην Ρενδάκην, καὶ Θεόγνωστον Πρωτοασηκρῆτιν, καὶ Νικήταν τὸν Ἄνθρακα, καὶ ἄρχοντα τοῦ τείχους οἱ Βούλγαροι ἀπεκεφάλισαν, ὡς συνόντα Ἀρτεμίῳ, καὶ Ἰσόην Πατρίκιον καὶ Κόμητα Ὀψικίου, ὡς συνδρό-

μυς καὶ φίλυς αὐτῦ ἀπέκτεινε· τὺς δὲ λοιπὺς ῥινοτομήσας, καὶ δημεύσας, ἐξώρισεν.

Κόσμου ἔτη ,ϛσιβ'.	Τῆς θείας σαρ. ψιβ'.	Ρωμ. βασ. Λέων ἔτ. κδ'.	Αράβ. ἀρχηγὸς Ιζίδ ἔτη δ'.		Κωνσ. ἐπίσκ. Γερμανὸς ἔτη ιε'.	Ιεροσ. ἐπίσκ. Ιωάννης ἔτη λ'.		
		δ'.	α'		ϛ'	ιε'		

Τύτῳ τῷ ἔτει ἰνδικτιῶνι γ'. τῇ ἡμέρᾳ τῦ Πάσχα ἐστέφθη Κωνσταντῖνος ὑπὸ Λέοντος τῦ πατρὸς ἐν τῷ Τρίβουναλίῳ τῶν ιθ'. ἀκυβίτων τῦ μακαρίτυ Γερμανῦ Πατριάρχυ ποιήσαντος τὰς προσυνήθεις εὐχάς. τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἀπεβίω Οὔμαρος ὁ τῶν Αράβων ἀμηρεύσας ἔτη β'. μῆνας δ'. καὶ ἀμήρευσε Ιζίδ. τύτῳ φύεται ἐν Περσίδι τύραννος καὶ αὐτὸς Ιζίδ Μουαλαβί· καὶ συναπῆλθον αὐτῷ πολλοὶ ἐκ Περσίδος· καὶ πέμψας Ιζίδ τὸν Μασαλμᾶν ἀνεῖλεν αὐτόν· καὶ τὴν Περσίδα ὑπέταξεν.

			ε'	β'		ζ'	ιϛ'		

Τύτῳ τῷ ἔτει ἐφάνη τίς Σύρος ψευδόχριστος, καὶ ἐπλάνησε τὺς Εβραίυς λέγων, ἑαυτὸν εἶναι τὸν Χριστὸν τὸν υἱὸν τῦ Θεῦ.

			ϛ'	γ'		η'	ιζ'		

Τύτῳ τῷ ἔτει ἠνάγκαζεν ὁ βασιλεὺς τὺς Εβραίυς καὶ τὺς Μοντανὺς βαπτίζεσθαι. οἱ δὲ Ιουδαῖοι ἀπροαιρέτως βαπτιζόμενοι, ἀπελούοντο τὸ βάπτισμα, καὶ ἐσθίοντες μετελάμβανον τὴν ἁγίαν δωρεάν, καὶ ἐχραινον τὴν πίστιν. οἱ δὲ Μοντανοὶ διεμαντεύσαντο ἑαυτοῖς, καὶ ὡρίσαντο ἡμέραν, καὶ εἰσελθόντες εἰς τὺς ὡρισμένυς οἴκους τῆς πλάνης αὐτῶν, κατέκαυσαν ἑαυτύς.

			ζ'	δ'		θ'	ιη'		

Τύτῳ τῷ ἔτει Ιυδαῖός τις ὁρμώμενος ἀπὸ Λαοδικείας τῆς παραλίυ Φοινίκης, γόης, ἐλθὼν πρὸς Ιζίδ ἐπηγγείλατο αὐτῷ ἔτη μ'. κρατήσειν τῆς τῶν Αράβων ἀρχῆς εἰ τὰς ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῶν Χριστιανῶν ἐν πάσῃ τῇ ἀρχῇ αὐτῦ τιμωμένας σεπτὰς εἰκόνας καθέλῃ. τύτῳ πεισθεὶς ὁ ἀνόητος Ιζίδ δόγμα καθολικὸν ἐψηφίσατο κατὰ τῶν ἁγίων καὶ σεπτῶν εἰκόνων· ἀλλὰ χάριτι τῦ Κυρίυ ἡμῶν Ιησῦ Χριστῦ, καὶ ταῖς πρεσβείαις τῆς ἀφθόρου μητρός, καὶ πάντων τῶν ἁγίων τῷ αὐτῷ ἔτει τέθνηκεν Ιζίδ, υὐδὲ ἀκυσθῆναι φθάσαντος τοῖς πολλοῖς τῦ σατανικῦ αὐτῦ δόγματος. μεταλαβὼν δὲ ταύτης τῆς ἀθεμίτυ καὶ πικρᾶς κακοδοξίας Λέων ὁ βασιλεὺς πολλῶν κακῶν αἴτιος ἡμῖν γέγονεν· εὑρὼν δὲ ὁμόφρονα τῆς ἀπαιδευσίας ταύτης Βησὴρ τινὰ τὔνομα, γενόμενον μὲν ἀπὸ Χριστιανῶν ἐν Συρίᾳ, ἀποστάντα δὲ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως, καὶ ποιωθέντα τοῖς Αράβων δόγμασιν, ὐ πρὸ πολλῦ δὲ χρόνυ ἀπελευθερωθέντα τῆς αὐτῶν δυλείας, καὶ καταλαβόντα τὴν Ρωμαίων πολιτείαν· διὰ ῥώμην δὲ σώματος καὶ ὁμόνοιαν τῆς κακοδοξίας ἐτιμήθη παρὰ τῦ αὐτῦ Λέοντος, ὅς τις καὶ συνασπιστὴς τῦ μεγάλου κακοῦ τύτυ γέγονε τῷ βασιλεῖ. συνεφρόνει δὲ καὶ κακῶς αὐτῷ,

Theophanis Chron.

amicos adjutoresque ejus Leo occidit: alios vero naribus præcisis bonisque publicatis in exilium ejecit.

Anni mundi 6212.	Divinæ Incarn. 712.	Rom. Imp. Leo annis 24.	Arabum Dux Izid annis 4.		CP. Episc. Germanus annis 15.	Hierosol. Episc. Joannes annis 30.		
		4	1		6	15		

Hoc anno, indictione tertia, ipso Paschatis die Constantinus a patre Leone in novemdecim Accubitorum Tribunali imperii coronam accepit, consuetas orationes Beatæ memoriæ Germano Patriarcha peragente. Eodem anno Umarus Arabum Ameras post principatus annos duos & menses quatuor extinctus est: cui Izid successit: at in eum surrexit tyrannus, qui etiam dictus est Izid Mualabi, cui multi ex Perside se adjunxerunt: At Izid Masalmam adversus eum misit: ipsoque interfecto Persidem in ditionem suam redegit.

Edit. Paris. pag. 336.

			5	2		7	16		

Hoc anno quidam Syrus emersit Pseudochristus, qui Hebræos seduxit, Christum Dei filium se esse mentitus.

			6	3		8	17		

Hoc anno Imperator Hebræos & Montanistas ad baptismum subeundum coegit. Et Judæi quidem præter libertatem baptizati, baptismate tamquam contracta sorde se expiabant: & cibo communi jam sumpto sacri doni se consortes futuros exhibebant, atque adeo fidem contaminabant. Montanistæ vero sibi ipsis finem vaticinati die constituta domos errori suo deputatas ingressi, vivos se se combussere.

			7	4		9	18		

Hoc anno Judæus quidam Laodicia maritimæ Syriæ ortus supremus præstigiator habito cum Izide colloquio annis quadraginta Arabum principatu potiturum promisit, si modo venerandas imagines toto suo principatu e Christianorum Ecclesiis eliminaret. Is porro Izid vere insanus in sanctas & venerandas imagines generale decretum promulgavit: Verum summa Domini nostri Jesu Christi gratia, & intemeratæ matris Sanctorumque omnium meritis Izid extinctus est, nondum etiam Satanico ejus sancito ad plurium aures & notitiam publicato. At cum Imperator Leo nefandæ & insuavis hujusmodi pravitatis particeps existeret, multorum in nos malorum auctor fuit. Inscitiæ quoque suæ consortem Beser quemdam nomine Christianæ quondam fidei in Syria desertorem reperit. Hic certe quæ Christo præstatur credulitate prius abjurata, mox haustis animo Arabum opinionibus integre imbutus, non longo ante hæc spatio eorum servitute liberatus, & in Romanam ditionem evadens, ob corporis robur, & concordem in hæresibus admittendis sensum a Leone præcipuis honoribus acceptus fuerat, ac deinceps hujus maximi mali fautor atque adjutor Imperatori astitit: cui etiam male assensus est Nacoliæ Episcopus vir undequa-

pag. 337.

que impuritate fœtens, & imperitia tanquam perpetuæ vitæ socia usus.

.			Arabum Dux Isam annis 9.					
.		8	2		10	19		

Beati Stephani Papæ Romani res gestas: ut nimirum in Francorum ditionem profugerit, & ad eos pervenerit sequenti narratione exequar.

Venerabilis iste Stephanus cum multa mala ab Astalpho Longobardorum rege pertulisset, apud Francos profugit ad Pipinum Majorem domus & Exarcham omnium rerum, totiusque Francorum gentis. Ea vero consuetudo apud eos obtinebat, ut eorum dominus, Rex videlicet, hæreditatis jure principatum assequeretur, nec quid ageret, aut moliretur, quam præter modum & decus,, cibo potuique indulgeret, & domi clausus moraretur: die autem prima mensis Maii ad totius gentis prospectum sederet in throno, & salutationes ab ipsis acciperet vicissim & redderet, & pro usitato more munera conferret, & alia in vicem oblata referret: quibus demum peractis usque ad insequentem Majum domi inclusus se continebat. Præfatum vero Majorem domus habet Rex, qui arbitratu suo & totius gentis cuncta administret. Qui autem ea stirpe oriebantur Cristati, quos Trichorachatas Græci vertunt, audiebant; quod pilos ex dorsi medio velut porco ipsis enascerentur. Stephanus itaque consilii apud se inops & Astalphi crudelitate coactus, permissum etiam rendendi in Franciam, & quod concederetur agendi, ab eo obtinuit. In Franciam adveniens Pipinum virum sui sæculi celeberrimum, ac rebus administrandis ab ipso rege Præfectum regem inauguravit. Hic Arabes ex Africa in Hispaniam transfretatos, ac ipsius Hispaniæ ad hunc usque diem dominatum assequutos, ac bellum quoque Francis inferre decernentes paulo ante debellaverat. Instructa namque adversus eos acie, ipsum gentis hujus principem Abderacham interficit Pipinus, & una simul exercitus non facile numerandi copias ingentes internecione delet ad Rhodanum: ex quo admiratio totiusque gentis affectus in eum convertuntur: ac non ejus solum rei gestæ gratia, sed ob alias insuper, quibus præstabat dotes, primus extitit, qui Regio non oriundus sanguine imperium in gentem illam obtinuit: cum interim ipse Stephanus eum a perjurii in regem admissi metu absolvisset, regemque ipsum Pipini decessorem, detonsis ejus capillis in Monasterium omni honore & quiete cumulatum relegasset. Iste Pipinus filios duos habuit Carolum, & Carolum magnum ejus fratrem.

Edit. Parif. pag. 338.

Eodem etiam anno Izid qui Arabum Ameram gessit, post principatus annos quatuor, excessit e vita. Successit Ameras Isam frater ejus, qui passim per provincias & urbes palatia construere, agros serere, hortos plantare, conquirere aquas & deducere cœpit. Is in Romaniam expeditione suscepta multis ex acie desideratis domum reversus est.

Porro Stephanus Papa Romanus ad Francos confugit.

καὶ ὁ πάσης ἀκαθαρσίας ἀνάπλεως, καὶ συντρόφῳ ἀπαιδευσίᾳ. συζῶν Νακωλείας ὁ ἐπίσκοπος.

			Αραβ. ἀρχηγὸς Ἰσὰμ ἔτη θ'.					
		η'	α'		ι'	ιθ'		

Τὰ περὶ τοῦ μακαρίου Στεφάνου Πάπα Ῥώμης· ὅπως τε ἔφυγεν εἰς Φραγγίαν, καὶ ἐσώθη λέξων ἔρχομαι.

Οὗτος ὁ ἀοίδιμος Στέφανος πολλὰ κακὰ ὑπέστη ὑπὸ τοῦ Ἀσαλφοῦ τοῦ ῥηγὸς τῶν Λογγιβάρδων. προσφυγὼν δὲ τοῖς Φράγγοις ἐπὶ Πιπίνου Προοίκου, καὶ Ἐξάρχου τῶν ὅλων πραγμάτων, καὶ τοῦ τῶν Φράγγων ἔθνους. ἔθος γὰρ ἦν αὐτοῖς τὸν κύριον αὐτῶν, ἤτοι τὸν ῥῆγα, κατὰ γένος ἄρχειν, καὶ μηδὲν πράττειν ἢ διοικεῖν, πλὴν ἀλόγως ἐσθίειν καὶ πίνειν, οἴκοι τε διατρίβειν, καὶ κατὰ Μάϊον μῆνα πρώτῃ τοῦ μηνὸς προκαθέζεσθαι ἐπὶ παντὸς τοῦ ἔθνους, καὶ προσκυνεῖν αὐτοὺς, καὶ προσκυνεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν, καὶ δωροφορεῖσθαι τὰ κατὰ συνήθειαν, καὶ ἀντιδόναι αὐτοῖς· καὶ οὕτως ἕως τοῦ ἄλλου Μαΐου καθ' ἑαυτὸν διάγειν. ἔχει δὲ τὸν λεγόμενον Πρόοικον γνώμῃ ἑαυτοῦ καὶ τοῦ ἔθνους διοικοῦντα τὰ πράγματα πάντα. ἐλέγοντο δὲ ἐκ τοῦ γένους ἐκείνου λεγόμενοι Κριστάται, ὃ ἑρμηνεύεται Τριχοραχάται, τρίχας γὰρ εἶχον κατὰ τῆς ῥάχης ἐκφυομένας, ὡς χοῖροι. ὁ μὲν οὖν Στέφανος τῇ ὠμότητι τοῦ Ἀσαλφοῦ βιασθεὶς καὶ ἀβουλίᾳ, ἅμα δὲ καὶ ἐπιτραπεὶς παρ' αὐτοῦ ἀπελθεῖν εἰς Φραγγίαν, καὶ ποιῆσαι ὃ ἐὰν δυνᾶται. ἐλθὼν δὲ χειροτονεῖ τὸν Πιπῖνον ἄνδρα τὸν τηνικαῦτα λίαν εὐδόκιμον, προϊστάμενον ἅμα καὶ τῶν πραγμάτων ἀπὸ τοῦ ῥηγὸς, καὶ προπολεμήσαντα τοὺς περαιωθέντας Ἄραβας ἀπὸ τῆς Ἀφρικῆς ἐπὶ τὴν Σπανίαν, τοὺς καὶ κρατήσαντας ἕως τοῦ νῦν τῆς αὐτῆς Σπανίας, δοκιμάσαντας δὲ καὶ κατὰ τῶν Φράγκων παρατάξασθαι, οἷς ἀντιπαξάμενος σὺν τῷ πλήθει ὁ αὐτὸς Πιπῖνος, κτείνει μὲν καὶ τὸν αὐτὸν Ἔξαρχον τοῦ ἔθνους Ἀβδεραχὰμ, συναναιρεῖ δὲ καὶ πλῆθος οὐκ εὐαρίθμητον παρὰ τὸν Ηεριδανὸν, καὶ θαυμάζεται καὶ φιλεῖται παρὰ τοῦ ἔθνους, οὐ μόνον διὰ τοῦτο, ἀλλὰ δι' ἄλλα προτερήματα, καὶ προηγεῖται τοῦ ἔθνους πρῶτος, οὐ κατὰ γένος, λύσαντος αὐτὸν τῆς ἐπιορκίας τῆς πρὸς τὸν Ῥῆγα τοῦ αὐτοῦ Στεφάνου, καὶ ἀποκείραντος τὸν πρὸ αὐτοῦ ῥῆγα, καὶ ἐν μοναστηρίῳ μετὰ τιμῆς καὶ ἀναπαύσεως περιορίσαντος. οὗτος ὁ Πιπῖνος δύο υἱοὺς ἔχει Κάρουλλον, καὶ Καρουλλόμαγνον τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἀπεβίω Ἰζὶδ ὁ τῶν Ἀράβων ἀμηρεύσας ἔτη τέσσαρα. καὶ ἀμηρεύει Ἰσὰμ ὁ τούτου ἀδελφὸς, καὶ ἤρξατο κτίζειν κατὰ χώραν καὶ πόλιν παλάτια, καὶ κατασποράς ποιεῖν, καὶ παραδείσους, καὶ ὕδατα ἐκβάλλειν, καὶ ἐπιστρατεύσει τὴν Ῥωμανίαν, καὶ πολλοὺς τῶν σὺν αὐτῷ ἀποβαλὼν ὑπέστρεψεν.

Στέφανος δὲ ὁ Πάπας Ῥώμης προσέφυγεν εἰς τοὺς Φράγκους.

A

Τούτῳ τῷ ἔτει ἤρξατο ὁ δυσσεβὴς βασιλεὺς Λέων τῆς κατὰ τῶν ἁγίων καὶ σεπτῶν εἰκόνων καθαιρέσεως λόγον ποιεῖσθαι· καὶ μαθὼν τοῦτο Γρηγόριος ὁ Πάπας Ῥώμης τοὺς φόρους Ἰταλίας καὶ Ῥώμης ἐκώλυσε, γράψας πρὸς Λέοντα ἐπιστολὴν δογματικὴν, μὴ δεῖν βασιλέα περὶ πίστεως λόγον ποιεῖσθαι, καὶ καινοτομεῖν τὰ ἀρχαῖα δόγματα τῆς ἐκκλησίας τὰ ὑπὸ τῶν ἁγίων πατέρων δογματισθέντα. τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ὁ χείμαρρος πλημμυρήσας εἰσῆλθεν εἰς Ἐδεσσηνῶν πόλιν, καὶ πολλοὺς ἠφάνισεν.

Hoc anno irreligiosus Imperator Leo de proscribendis & deponendis sanctis & venerandis imaginibus primum tractatum habere cœpit: comperto ejus proposito Gregorius Papa Romanus, scripta prius ad ipsum Leonem Decretali epistola, qua de fide quidquam statuere, & antiqua Ecclesiæ sancita a sanctis Patribus firmata B innovare aut convellere non decere Imperatorem commonet, Italiæ tandem ac Romæ tributa ad ipsum deferenda prohibuit. Hoc etiam anno torrens in urbem Edessam exundans eam aquis opplevit, & delevit plurimos.

		ι'	γ'	β'	ιβ'	κά		

		10	3	2	12	21		

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπεστράτευσε Μασαλμᾶς τὴν Καισάρειαν Καππαδοκίας, καὶ παρέλαβεν αὐτήν. καὶ γέγονε θανατικὸν ἐν Συρίᾳ. καὶ αἱ κάμηλοι τοῦ Πρωτοσυμβούλου ἐκάησαν εἰς τὸν ἅγιον Ἠλίαν. Μαυίας δὲ ὁ υἱὸς Ἰσὰμ ἐπεστράτευσε τὴν Ῥωμανίαν, καὶ ἐμπεριπατήσας, ὑπέστρεψεν. ἐν αὐτῷ δὲ τῷ ἔτει ἰνδ. θ'. ὥρᾳ θέρους, ἀτμὶς ὡς ἐκ καμίνου πυρὸς ἀνέβρασεν ἀναμέσον Θήρας καὶ Θηρασίας ἐκ τοῦ βυθοῦ τῶν νήσων τῆς θαλάσσης ἐπὶ ἡμέρας τινὰς, καὶ κατὰ βραχὺ παχυνομένη καὶ ἀπολιθουμένη τῇ ἐκκαύσει τῆς πυρώδους C φλογώσεως ὅλος ὁ καπνὸς πυροφανὴς ἐδείκνυτο. τῇ δὲ παχύτητι τῆς γεώδους οὐσίας, πετροκισσήρεις μεγάλους ὡς λίθους τινὰς ἀναπέμψαι καθ' ὅλης τῆς μικρᾶς Ἀσίας, καὶ Λέσβου καὶ Ἀβύδου καὶ τῆς πρὸς θάλασσαν Μακεδονίας ὡς ἅπαν τὸ πρόσωπον τῆς θαλάσσης ταύτης κισσήρων ἐπιπολαζόντων γέμειν· μέσον δὲ τοῦ τηλικούτου πυρὸς νῆσος ἀπογεωθεῖσα τῇ Ἱερᾷ λεγομένῃ νήσῳ συνήφθη, μήπω τὸ πρὶν οὖσα, ἀλλ' ὡς αἱ προρρηθεῖσαι νῆσοι Θήρα τε, καὶ Θηρασία ποτὲ ἐξεβράσθησαν, οὕτω καὶ αὕτη νῦν ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ θεομάχου Λέοντος· ὃς τὴν κατ' αὐτοῦ θείαν ὀργὴν ὑπὲρ αὐτοῦ λογισάμενος, ἀναιδέστερον κατὰ τῶν ἁγίων καὶ σεπτῶν εἰκόνων ἤγειρε πόλεμον, σύμμαχον ἔχων Βησὴρ τὸν ἀρνησίθεον, καὶ τῆς ἴσης ἀλογίας ἐφάμιλλον. ἄμφω γὰρ ἀπάσης ἀπαιδευσίας ἦσαν ἔμπλεοι, καὶ πάσης ἀλογίας, ἐξ ἧς τὰ πολλὰ τῶν κακῶν ἔρχεται. οἱ δὲ κατὰ τὴν βασιλίδα πόλιν λαοὶ σφόδρα λυπούμενοι ἐπὶ ταῖς καιναῖς διδασκαλίαις αὐτῷ τε ἐμελέτων ἐπελθεῖν, καὶ τινὰς βασιλικοὺς ἀνθρώπους ἀνεῖλον καθελόντας τὴν τοῦ Κυρίου εἰκόνα τὴν ἐπὶ τῆς χαλκῆς πύλης, ὡς πολλοὺς αὐτῶν ὑπὲρ εὐσεβείας τιμωρηθῆναι μελῶν ἐκκοπαῖς, καὶ μάστιξι, καὶ ἐξορίαις, καὶ ζημίαις· μάλιστα δὲ τοὺς εὐγενείᾳ καὶ λόγῳ διαφανεῖς· ὥστε καὶ τὰ παιδευτήρια σβεσθῆναι, καὶ τὴν εὐσεβῆ παίδευσιν ἀπὸ τοῦ ἐν ἁγίοις Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου, καὶ μέχρι νῦν κρατήσασαν, ἧς καὶ μετὰ ἄλλων πολλῶν καλῶν καθαιρέτης ὁ Σαρακηνόφρων οὗτος Λέων γέγονεν. ἐν τούτοις οὖν θείῳ κινούμενοι ζήλῳ στασιάζουσι κατ' αὐτοῦ μεγάλῃ ναυμαχίᾳ συμφωνήσαντες. Ἑλλαδικοί τε, καὶ οἱ τῶν

Hoc anno Masalmas Cæsaream Cappadociæ armis aggressus, eam occupavit. Pestis per Syriam grassata est. Cameli Saracenorum Protosymbuli ad sanctum Eliam igne perierunt. Mavias insuper filius Isam Romanam ditionem bello infestavit: & exercitu per ejus provincias circumducto retro cessit. Eodem autem anno, indictione nona, messis colligendæ tempestate, inter Theram & Therasiam insulas per aliquot dies vapor ex profundo maris, quasi ab ardente fornace, ebullivit: quo paulatim densato & in lapidem concreto igniti incendii ardore totus fumus igneus apparuit: & ob terrenæ materiæ crassitiem magni pumices lapidum instar per totam Asiam minorem, Lesbum, & Abydum, & maritimas Macedoniæ regiones disjecti sunt, ita ut universa facies ejus maris pumicibus innatantibus repleta fuerit: in medio autem ingentis illius ignis insula in terræ molem stipata Hieræ insulæ aggesta est, quæ antea nusquam extiterar, sed quomodo olim Thera & Therasia, quas supra memoravimus, ebullierunt, sic tum isthæc ætate Leonis Dei hostis manifesto revelati. Hic accensam in se divinam iram sibi favere arbitratus, Beser Dei desertorem oblatum sibi auxiliarium & paris inscitiæ æmulum nactus, in sanctas & venerandas imagines bellum impudentissime movit. Ambo quippe pleni erant imperitiæ atque omnis insaniæ, unde maxima malorum pars exortur. Quare populus Urbis Imperatricis ob novam istam doctrinam maximo dolore perculsus, cum ipsum Leonem statuit invadere, tum multos ex Imperatorio famulitio, qui Æreæ portæ Domini imaginem exturbaverant, neci dedit: quo factum est ut in multos pietatis ergo membrorum mutilatione, verberibus, exiliis, damnis illatis animadversum fuerit: imprimis autem in eos qui pietate & doctrina clarebant: adeo ut Scholæ una cum sacra doctrina exciderint, quæ a sæculo sancti Constantini magni usque ad ea tempora floruerant: cujus videlicet, multarumque præstantissimarum rerum Leo iste Saracenicæ disciplinæ consors oppugnator & grassator extitir manifestus. Interea populi qui Græciam & Cycladas insulas habitabant pio in Deum moti affectu, conspiratione inter se facta, parataque maxima classe, adversus

Edit. Paris. pag. 339.

Imperatorem rebellavere, Cosmam quemdam, qui partes eorum sequebatur, Imperio destinantes. Aciem ducebant Agallianus Græcanicorum Turmarcha, & Stephanus. Isti mensis Octobris die decimo octavo indictione decima ad Urbem Imperatricem appellentes, commisso cum Byzantinis prælio, navibus artefacto igne combustis superantur: adeo ut alii circa profundum submersi sint: Inter quos ipse Agallianus ut erat armatus seipsum præcipitavit: superstitibus vero ad victorem Imperatorem ultro se conferentibus, Cosmas & Stephanus capite plexi sunt: Ex quo impii Leonis sectariorumque ejus malitia oppido crevit, adeo ut susceptum adversus pietatem bellum latius promoverint. Porro circa æstivum solstitium hujus indictionis decimæ post perniciosam illam de propriis civibus reportatam a Leone victoriam, duo Ameræi Saracenicum exercitum adversus Nicæam Bithyniensium urbem deduxere: Amer videlicet cum quindecim millibus expeditorum militum præcurrens, urbem ex improviso & impræmunitam obsedit; Mavias autem cum octoginta quinque millibus subsequutus est. Verum ii post longam obsidionem, murorumque ad sanctorum Patrum ibidem cultorum ædem factam oppugnationem & dejectionem, urbe tamen minime potiti sunt, cum ob acceptas eorum apud Deum preces; tum ob veneranda eorumdem lineamenta, quæ ab sententiæ illorum sequacibus ad hanc usque diem erecta, & piis honoribus cumulata perseverant. Porro cum quidam Constantinus Artabasdi Strator imaginem Deiparæ erectam cernens, arreptum lapidem in ipsam projecisset, eamque contritam & in humum lapsam pedibus conculcasset, Dominam sibi astantem per visum conspexit, quæ eum ita alloquuta est. Vides quam egregium facinus in me commisisti? Id certe in caput tuum recidet. Postridie Saracenis murum oppugnantibus, commissaque pugna, Constantinus militem fortem se præbens, cum ad murum accurrisset, lapide a tormento in eum immisso, caput faciemque contritus, dignam impietate referens mercedem infelix interiit. Saraceni vero captivos innumeros & spolia diripientes, reversi sunt: In quo quidem Deus impio Imperatori ostendit, non ob contribulium suorum pietatem ac religionem, ut ipse gloriabatur, sed ob divinam quamdam virtutem & secretum suum judicium hæc contigisse: cum nimirum Sanctorum precibus, propter accuratas veraque eorum imagines illic ab oppidanis excultas, idque in tyranni confutationem & inexcusabile adversus eum judicium, contra vero in piorum confirmationem, Arabicum istum impetum a Sanctorum Patrum urbe ipse depulit. Enimvero impius ille non tantum in errore de respectiva venerandarum imaginum adoratione versatus est, sed etiam de sanctissimæ Deiparæ sanctorumque omnium intercessionibus: eorumque reliquias homo scelestissimus, in Arabum præceptorum suorum morem, abominatus est. Ab eo itaque tempore inimicitias cum Beato Patriarcha CP. Germano imprudenter suscepit, omnes decessores suos Imperatores, Præsules, Christianosque populos, tamquam idololatras, ob sanctarum venerandarumque imaginum adorationem condemnans, cum ille præ nimia incredulitate atque rusticitate de respectivo

Edit. Paris. pag. 340.

Κυκλάδων νήσων Κοσμᾶν τινα συνεπόμενον ἔχοντες εἰς τὸ στεφθῆναι. Ἀγαλλιανὸς δὲ Τουρμάρχης τῶν Ἑλλαδικῶν ἡγεῖτο τῆς στρατιᾶς, καὶ Στέφανος οἳ καὶ προσπελάσαντες τῇ βασιλίδι πόλει ιη΄. τοῦ Ὀκτωβρίου μηνὸς τῆς ι΄. ἰνδικτ. ἡττῶνται συμβαλόντες τοῖς Βυζαντίοις ἐμπρησθέντων αὐτῶν τῶν νηῶν τῷ σκευαστῷ πυρί. καὶ οἱ μὲν βυθίζονται περὶ τὸν λάκκον, ἐν οἷς καὶ Ἀγαλλιανὸς ἔνοπλον ἑαυτὸν ἐπάνωσεν· οἱ δὲ ζῶντες τῷ κρατοῦντι προσφύονται, καὶ ἀποτέμνονται τὰς κεφαλὰς Κοσμᾶς τε καὶ Στέφανος. αὔξει τε τῇ κακίᾳ Λέων ὁ δυσσεβὴς, καὶ οἱ τούτῳ σύμφρονες τὸν κατὰ τῆς εὐσεβείας διωγμὸν ἐπιτείναντες. κατὰ δὲ τὴν θερινὴν τροπὴν ταύτης τῆς ι΄. ἰνδικτιῶνος κατὰ τὴν τῶν ὁμοφύλων κακὴν νίκην, καὶ κατὰ τὴν Βιθυνῶν Νικαίας παρατάττεται τῶν Σαρακηνῶν δύο Ἀμηραίων στῖφος Ἀμὲρ ἐν χιλιάσι μονοζώνων δεκαπέντε προδραμὼν, καὶ ἀπαρασκεύαστον κυκλώσας τὴν πόλιν, καὶ Μαυΐας παρακολουθῶν ἐν ἄλλαις ὀκτὼ ἥμισυ μυριάδαις, αἱ μετὰ πολιορκίαν πολλὴν καὶ καθαίρεσιν τῶν τειχῶν μερικὴν τῶν τιμωμένων ἁγίων πατέρων αὐτόθι τεμένει, ταύτης μὲν οὐ περιγεγόνασι διὰ τῶν εὐπροσδέκτων αὐτῶν λιτῶν πρὸς Θεὸν, ἔνθα καὶ σεβάσμιοι αὐτῶν χαρακτῆρες ἀνεστήλωντο μέχρι τοῦ νῦν ὑπὸ τῶν ὁμοφρόνων αὐτοῖς τιμώμενοι. Κωνσταντῖνος δέ τις Στράτωρ Ἀρταβάσδου ἰδὼν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου ἑστῶσαν, λαβὼν λίθον ἔρριψε κατ' αὐτῆς, καὶ συνέτριψεν αὐτὴν, καὶ πεσοῦσαν κατεπάτησε. καὶ θεωρεῖ ἐν ὁράματι τὴν δέσποιναν παρεστῶσαν, καὶ λέγουσαν αὐτῷ. οἶδας ποῖον γενναῖον πρᾶγμα εἰργάσω εἰς ἐμέ; ὄντως κατὰ τῆς ἑαυτοῦ κεφαλῆς τοῦτο πεποίηκας. τῇ δὲ ἐπαύριον προσβαλλόντων Σαρακηνῶν τῷ τείχει καὶ πολέμου κροτηθέντος, δραμὼν εἰς τὸ τεῖχος, ὡς γενναῖος στρατιώτης, ὁ ταλαίπωρος ἐκεῖνος βάλλεται ὑπὸ λίθου τοῦ ἐκ τοῦ μαγγανικοῦ πεμφθέντος, καὶ συνέτριψεν αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσωπον, ἄξιον τῆς ἑαυτοῦ δυσσεβείας κομισάμενος ἀνταπόδομα. αἰχμαλωσίαν δὲ πλείστην καὶ λάφυρα συναγαγόντες ὑπέστρεψαν, δεικνύντος καὶ τοῦτο τοῦ Θεοῦ τῷ ἀσεβεῖ, ὅτι οὐ δι' εὐσέβειαν γέγονε τῶν ὁμοφύλων, ὡς ἐκεῖνος ηὔχει, ἀλλὰ διά τινα αἰτίαν θείαν καὶ ἀπόρρητον κρίσιν, ἀποκρουομένης μὲν τὴν τοιαύτην Ἀραβικὴν ἰσχὺν τῆς τῶν ἁγίων πατέρων πόλεως ταῖς αὐτῶν πρεσβείαις, διὰ τῶν ἐν αὐτῇ τιμωμένων ἀκριβεστάτων αὐτῶν χαρακτήρων· εἰς ἔλεγχον δὲ καὶ ἀναπολόγητον κρίσιν τοῦ τυράννου, καὶ βεβαίωσιν τῶν εὐσεβούντων. οὐ μόνον γὰρ περὶ τὴν σχετικὴν τῶν σεπτῶν εἰκόνων ὁ δυσσεβὴς ἐσφάλλετο προσκύνησιν, ἀλλὰ καὶ περὶ τὰς πρεσβείας τῆς παναγίου Θεοτόκου, καὶ πάντων τῶν ἁγίων· καὶ τὰ λείψανα αὐτῶν ὁ παμμίαρος, ὡς οἱ διδάσκαλοι αὐτοῦ Ἄραβες, ἐβδελύττετο. ἐκ τοῦδε τοίνυν τοῦ χρόνου τῷ μακαρίῳ Γερμανῷ Πατριάρχῃ ΚΠ. προσετρίβετο, μεμφόμενος πάντας τοὺς πρὸ αὐτοῦ βασιλεῖς, καὶ Ἀρχιερεῖς, καὶ Χριστιανοὺς, καὶ λαοὺς, ὡς εἰδωλολατρήσαντας τῇ προσκυνήσει τῶν ἁγίων καὶ σεπτῶν εἰκόνων, μὴ χωροῦντος

αὐτοῦ δι' ἀπιστίαν καὶ πολλὴν ἰδιωτείαν τὸν περὶ σχετικῆς προσκυνήσεως λόγον.

earum cultu sationem ac sermonem minime capere valeret.

		ιε'	δ'	γ'	ιγ'	κβ'		

		55	4	3	53	22		

Τούτῳ τῷ ἔτει Μαυΐας παρέλαβε τὸ κάστρον Ἀτεῦς, καὶ ὑπέστρεψεν.

Hoc anno Mavias castrum Ateus expugnavit, ac reversus est.

		ιϛ'	ε'	δ'	ιδ'	κγ'		

		55	5	4	14	23		

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπεστράτευσεν ὁ υἱὸς Χαγάνου τοῦ δυνάστου Χαζαρίας τὴν Μηδίαν καὶ Ἀρμενίαν, καὶ εὑρὼν Γάραχον τὸν τῶν Ἀράβων στρατηγὸν εἰς τὴν Ἀρμενίαν, ἀνεῖλεν αὐτὸν μετὰ τοῦ συνόντος αὐτῷ πλήθους· καὶ ληϊζόμενος τὴν τῶν Ἀρμενίων χώραν καὶ τὴν Μήδων, ἀνέκαμψε, φόβον μέγαν ἐμποιήσας τοῖς Ἄραψι.

Hoc anno filius Chagani Chazariæ Principis Mediam & Armeniam infestis armis vexavit: & Garachum Arabum Ducem in Armenia obviam factum una cum adjuncto exercitu dejecit: tum vero Armeniorum & Medorum provincias depopulatus, magno sui nominis terrore Arabibus relicto, domum rediit.

Edit. Paris. pag. 341.

		ιζ'	ϛ'	ε'	ιε'	κδ'		

		53	6	5	55	24		

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπεστράτευσε Μασαλμᾶς τὴν τῶν Τούρκων γῆν, καὶ συναφθέντες ἀλλήλοις εἰς πόλεμον, πίπτουσιν ἐξ ἀμφοτέρων μερῶν. καὶ δειλανδρήσας Μασαλμᾶς φυγῇ χρησάμενος διὰ τῶν ὀρέων Χαζαρίας ὑπέστρεψε. τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἀπομανεὶς Λέων ὁ παράνομος βασιλεὺς κατὰ τῆς ὀρθῆς πίστεως, καὶ ἐνέγκας τὸν ἅγιον Γερμανὸν, ἤρξατο αὐτὸν θεοπνεύστοις λόγοις δελεάζειν. ὁ δὲ μακάριος Ἀρχιερεὺς λέγει πρὸς αὐτόν. τὴν μὲν καθαίρεσιν τῶν ἁγίων καὶ σεπτῶν εἰκόνων ἀκούομεν ἔσεσθαι, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τῆς σῆς βασιλείας. τούτου δὲ ἐπαναγκάσαντος εἰπεῖν ἐπὶ τίνος βασιλείας; ἔφη. Κόνωνος. ὁ δὲ ἔφη. τὸ βαπτιστικόν μου ὄνομα ἐν ἀληθείᾳ Κόνων ἐστί. ὁ Πατριάρχης ἔφη. μὴ γένοιτο, δέσποτα, διὰ τῆς σῆς βασιλείας τὸ κακὸν τοῦτο πληρωθῆναι· Ἀντιχρίστου γάρ ἐστι πρόδρομος ὁ τοῦτο πληρῶν, καὶ τῆς ἐνσάρκου θείας σαρκώσεως ἀνατροπεὺς, ὡς Ἡρώδης ποτὲ τοῦ προδρόμου. ἀνεμίμνησκε δὲ αὐτὸν ὁ Πατριάρχης τῶν πρὸ τῆς αὐτοκρατορίας αὐτοῦ συνθηκῶν, ὅπως αὐτῷ Θεὸν ἐγγυητὴν δέδωκεν ἐν μηδενὶ σαλεῦσαι τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ τῶν αὐτῆς Ἀποστολικῶν καὶ θεοπαραδότων θεσμῶν. ἀλλ' οὐδ' οὕτως ᾐσχύνθη ὁ ἄθλιος. ἐπιτηρῶν δὲ καὶ καθυποβάλλων τινὰς ἠγωνίζετο λόγους. εἴ που τοῦτον εὕροι κατὰ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ποιούμενον, ἵνα ὡς φρατριαστὴν, καὶ οὐχ ὡς ὁμολογητὴν καταθέλῃ τοῦ θρόνου, ἔχων εἰς τοῦτο σύμμαχον καὶ συμμέτοχον Ἀναστάσιον μαθητὴν καὶ Σύγκελλον αὐτοῦ, συνταξάμενος αὐτῷ, ὡς τῆς ἀσεβείας ὁμόφρονι καὶ τοῦ θρόνου μοιχὸν καὶ διάδοχον γενέσθαι. ὃν ὁ μακάριος οὐκ ἀγνοῶν οὕτω στρεβλῶς διακείμενον μιμούμενος τὸν ἑαυτοῦ δεσπότην, ὡς πρὸς ἄλλον Ἰσκαριώτην, σοφῶς καὶ πράως τὰ περὶ προδοσίας ἀνεμίμνησκεν. ἐπεὶ δὲ ἀνεπιστρόφως αὐτὸν ἑώρα πλανώμενον, ἐπιστραφεὶς πρὸς αὐτὸν πατήσαντα ποτὲ τὰ ὀπίσθια τῆς στολῆς αὐτοῦ· εἰσιόντος γὰρ αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα, ἔφη. μὴ σπεῦδε, φθάσεις γὰρ εἰσελθεῖν εἰς τὸ δίππιν. ὁ δὲ ταραχθεὶς τῷ λόγῳ σὺν ἄλλοις ἀκούσασιν, ἠγνόει τὴν πρόρρησιν, ἥτις πέρας λαβοῦσα μετὰ ιε'. ἔτη τῷ τρίτῳ ἔτει Κωνσταντίνου τοῦ διώκτου ἰνδικτιῶνι ιβ'. πάντας ἔπεισεν ἐκ θείας χάριτος προφητευθῆναι. Κωνσταντῖνος

Hoc anno Masalmas in Turcorum terras expeditionem suscepit: consertoque ad invicem prælio, plures ex utraque parte cecidere: Quare Masalmas terrore prostratus fuga saluti consulit, & per Chazariæ montes ad suos revertitur. Hoc eodem anno nefarius Imperator adversus rectam fidem insaniens, sanctum Germanum ad se accersitum verbis divinitus inspiratis cœpit inescare. Beatus itaque Præsul sic eum alloquitur. Sanctarum quidem imaginum futuram proscriptionem audimus, haud tamen te imperante. Eo cujus ætate vel imperio res foret exequenda sollicitius exquirente: respondit Germanus. Cononis tempore. Dixit ille. Atqui Cononis mihi nomen est in ipso baptismo vere inditum. Subinfert Patriarcha. Absit, Domine, ut te imperante malum illud perpetretur. Antichristi quippe præcursor est, qui sceleris isthuc adimplebit, & divinæ Incarnationis eversor & hostis, qualis quondam Herodes in Præcursorem invectus. Fidei vero cautionem ante susceptum imperium oblatam in memoriam Patriarcha revocavit, ut nimirum Deo in fidejussorem dato, nihil Apostolicorum & traditorum a Deo sancitorum, circa ipsam Dei Ecclesiam penitus se innovaturum promisisset. Sed tantum abfuit ut eccepti miserum Leonem puderet; ut præterea in hoc incubuerit, Patriarchæ sermones captando, aliosque dolose miscendo, ut eum læsæ majestatis reum convinceret, quo eum tamquam seditiosum, non vero tamquam Confessorem throno depulsaret. Eam ad rem adjutorem atque participem nactus Anastasium Germani discipulum & Syncellum, ut sensuum suorum æmulo ac per omnia conscio sedis adulterum ac successorem eum fore pollicitus est. Hunc cum ita adversum se prave affectum Beatus non ignoraret, Dominum suum imitatus, tamquam alterum Iscariotam, aperte quidem, sed leniter ipsum de proditione commonuit. Cum vero ab errore illum revocari non posse cerneret, quadam die eidem Anastasio Germani Imperatorem adeuntis posteriorem vestis oram calcanti, ipse Patriarcha dixit: Noli festinare; in Circi etenim stadium citius quam voles ingredieris. At ille hisce verbis turbatus, nec alii præsagium intellexere: quod tamen quindecim post annos, tertio videlicet Persecutoris Constantini, indictione duodecima, exitum tandem habuit, ac non sine divino impulsu prolatum fuisse con-

pag. 342.

stitit. Etenim Constantinus Artabasdo genero expulso, cum solus imperio potitus esset, Anastasium una cum aliis suis inimicis verberibus cæsum, deinde nudum asinoque facie retro versa insidentem per Circi stadium palam circumduci jussit: ut pote qui una cum inimicis suis se Imperatoris munere abrogatum imperio ejecerat, atque Artabasdum coronaverat: quemadmodum inferius suo loco demonstrabitur. Porro sacer ille ac divinus Germanus decretorum veræ religionis defensor Byzantii floruit adversus Leonem ex re nomen habentem, ejusque satellites tamquam adversus feras depugnans: quemadmodum in veteri Roma vir undequaque sacer & Apostolicus, Petri Apostolorum Coryphæi consessor eruditione præclarisque facinoribus clarebat Gregorius: qui Romam atque Italiam totumq; Occidentem a Leonis obedientia, tam civili, quam Ecclesiastica, & ab ejus imperio subtraxit. Tum vero Damasci Syriæ Joannes Chrysorrhoas, Mansur filius, Doctor egregius sanctitate vitæ æque ac doctrina fulgebat. Porro Germanum ut suæ potestati subditum Patriarchali solio dejecit; Gregorius autem epistolis, quas omnes norunt, ad eum datis, ipsi succensuit: ac denique Joannes una cum totius Orientis Episcopis impium Leonem anathemate devinxit. Cæterum die septima mensis Januarii, indictione decima tertia, feria hebdomadis tertia, irreligiosus Leo Silentium contra sanctas venerandasque imagines in novemdecim Accubitorum Tribunalio celebravit, Germano sanctissimo Patriarcha advocato, cui persuadendum arbitrabatur, ut suo de abolendis sacris imaginibus decreto tandem subscriberet. At fortis Christi servus abominando Leonis consilio nequaquam cedens, imo veritatis verbum recto sensu distribuens, Episcopatu se se abdicavit; quinetiam pallium Pontificium sponte deponens post satis longum meræ doctrinæ plenum sermonem demum dixit. Si ego sum Jonas, in mare me projicite: Absque universalis etenim Concilii auctoritate, Imperator, circa fidem quidquam innovare non valeo. Tum vero in locum, qui Platanius dicitur, in paternam domum se recipiens, vitæ reliquum summo silentio transegit. Tenuit Pontificatum annos quatuordecim, menses quinque, dies tres: Die autem septima ejusdem mensis Januarii Anastasium falsi nominis virum, ipsius Beati Germani discipulum & Concellaneum in ejus locum suffecerunt, qui videlicet dominii sæcularis ambitione motus, cum Leonis impietati assentiretur, falsus CP. Episcopus creatus est. Cæterum Gregorius sacer Romæ Præsul, quemadmodum jam præmisi, Anastasium una cum libellis ejus abjudicavit, Leonemque ipsum tamquam irreligiosum per Epistolas redarguit: ac Romam cum universa Italia ad defectionem ab ejus imperio concitavit: Ex quo tyrannus majori in dies furore percitus, persecutionem adversus sanctas imagines movit: adeo ut multi Clerici & Monachi, & devoti Laici ob recta fidei decreta periclitati, Martyrii corona fuerint redimiti.

Edit. Paris. pag. 143.

A γὰρ μετὰ τὴν τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ Ἀρταβάσδου ἀνατροπὴν, τῆς βασιλείας ἐπικρατήσας, Ἀναστάσιον τοῦτον τύψας σὺν ἄλλοις ἐχθροῖς ἐν ἱπποδρομίῳ διὰ τοῦ διιππίου γυμνὸν μὲν ἐπ' ὄνῳ καθήμενον ἐξανάστροφα ἐπόμπευσεν, ὡς τοῖς ἐχθροῖς συνασπίσαντα αὐτὸν, καὶ τὸν Ἀρτάβασδον στέψαντα, ὡς δηλωθήσεται ἐν τῷ ἰδίῳ τόπῳ. καὶ ἐν μὲν τῷ Βυζαντίῳ πρόμαχος τῶν ὑπὲρ εὐσεβείας δογμάτων ὁ ἱερὸς οὗτος καὶ θεσπέσιος ἤκμαζε Γερμανὸς θηριομαχῶν πρὸς τὸν φερώνυμον Λέοντα, καὶ τοὺς αὐτοῦ συνασπιστάς. ἐν δὲ τῇ πρεσβυτέρᾳ Ῥώμῃ ὁ Γρηγόριος ὁ πανίερος Ἀποστολικὸς ἀνὴρ, καὶ Πέτρου τοῦ κορυφαίου σύνθρονος, λόγῳ καὶ B πράξει διαλάμπων, ὃς ἀπέστησε Ῥώμην τε, καὶ Ἰταλίαν, καὶ πάντα τὰ ἑσπέρια τῆς πολιτικῆς, καὶ ἐκκλησιαστικῆς ὑπακοῆς Λέοντος, καὶ τῆς ὑπ' αὐτὸν βασιλείας. ἐν δὲ τῇ κατὰ Συρίαν Δαμασκῷ Ἰωάννης ὁ Χρυσορρόας πρεσβύτερος καὶ μοναχὸς, ὁ τοῦ Μανσοὺρ, διδάσκαλος ἄριστος, καὶ βίῳ καὶ λόγῳ προέλαμπεν. ἀλλὰ Γερμανὸν μὲν ὡς ὑπ' αὐτὸν ὄντα ἐκβάλλει τοῦ θρόνου. Γρηγόριος δὲ δι' ἐπιστολῶν ἀριδήλως αὐτὸν ἐλέγχει τῶν τοῖς πολλοῖς ἐγνωσμένων. καὶ Ἰωάννης σὺν τοῖς τῆς ἀνατολῆς ἐπισκόποις τοῖς ἀναθέμασι τὸν ἀσεβῆ ὑποβάλλει. τῇ δὲ ζ'. τοῦ Ἰανουαρίου μηνὸς τῆς ιγ'. ἰν- C δικτιῶνος ἡμέρᾳ γ'. τῆς ἑβδομάδος Λέων ὁ δυσσεβὴς Σελέντιον κατὰ τῶν ἁγίων καὶ σεπτῶν εἰκόνων ἐκρότησεν ἐν τῷ Τριβουναλίῳ τῶν ιθ'. ἀκκουβίτων. προσκαλεσάμενος καὶ τὸν ἁγιώτατον Πατριάρχην Γερμανὸν, οἰόμενος πείθειν αὐτὸν ὑπογράψαι κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων. ὁ δὲ γενναῖος τοῦ Χριστοῦ δοῦλος μηδ' ὅλως πεισθεὶς τῇ μυσαρᾷ κακοβουλίᾳ αὐτοῦ, τὸν λόγον τῆς ἀληθείας ὀρθοτομήσας, ἀπετάξατο τὴν ἀρχιερωσύνην ἐπιδοὺς τὸ ὠμοφόριον, καὶ εἰπὼν μετὰ πολλοὺς διδασκαλικοὺς λόγους. ἐὰν ἐγώ εἰμι Ἰωνᾶς, βάλετέ με εἰς τὴν θάλασσαν. χωρὶς γὰρ οἰκουμενικῆς συνόδου καινοτομῆσαι πίστιν ἀδύνατόν μοι, ὦ βασιλεῦ, καὶ ἀπελθὼν ἐν τῷ λεγομένῳ Πλατανίῳ D εἰς γονικὸν αὐτοῦ οἶκον ἡσύχασεν, ἀρχιερατεύσας ἔτη ιδ'. μῆνας ε'. ἡμέρας γ'. τῇ δὲ * ζ'. τοῦ αὐτοῦ Ἰανουαρίου μηνὸς χειροτονοῦσιν Ἀναστάσιον τὸν ψευδώνυμον μαθητὴν καὶ Σύγκελλον τοῦ αὐτοῦ μακαρίου Γερμανοῦ συνθέμενον τῇ Λέοντος ἀσεβείᾳ διὰ φιλαρχίαν κοσμικὴν προχειρισθεὶς ΚΠ. ψευδεπίσκοπος. Γρηγόριος δὲ ὁ ἱερὸς πρόεδρος Ῥώμης, ὡς προέφην, Ἀναστάσιον ἅμα τοῖς λιβέλλοις ἀπεκήρυξεν, ἐλέγξας τὸν Λέοντα δι' ἐπιστολῶν, ὡς ἀσεβοῦντα. καὶ τὴν Ῥώμην σὺν πάσῃ Ἰταλίᾳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἀπέστησεν. ἐμμανὴς οὖν ὁ τύραννος ἐπέτεινε τὸν κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων διωγμόν· πολλοί τε κληρικοὶ καὶ μονασταὶ, E καὶ εὐλαβεῖς λαϊκοὶ ὑπερεκινδύνευσαν τοῦ ὀρθοῦ τῆς πίστεως λόγου τὸν μαρτυρικὸν ἀναδησάμενοι στέφανον.

* κβ'.

Τῶν

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπεστράτευσε Μασαλμᾶς τῇ Ῥωμανίᾳ, καὶ ἐλθὼν εἰς Καππαδοκίαν παρέλαβε δόλῳ τὸ Χαρσιανοῦ κάστρον.

Hoc anno Masalmas Romanam ditionem armis infestavit: & in Cappadociam profectus, Charsiani castrum sibi dolo subjecit.

| | | ιε' | η' | ζ' | β' | κε' | | | |

| | | 15 | 8 | 7 | 2 | 26 | | | |

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπεστράτευσεν ὁ Μασαλμᾶς τὴν Τουρκίαν, καὶ φθάσας τὰς Κασπίας πύλας φοβηθεὶς ὑπέστρεψεν.

Hoc anno Masalmas in Turciam exercitum eduxit, & cum jam Caspias portas attigisset, metu correptus, retro cessit.

| | | ις' | θ' | η' | γ' | κζ' | | | |

| | | 16 | 9 | 8 | 3 | 27 | | | |

Τούτῳ τῷ ἔτει Λέων ὁ βασιλεὺς τὴν θυγατέρα Χαγάνου τοῦ τῶν Σκυθῶν δυνάστου τῷ υἱῷ Κωνσταντίνῳ ἐνυμφεύσατο, ποιήσας αὐτὴν Χριστιανὴν, καὶ ὀνομάσας αὐτὴν Εἰρήνην, ἥτις μαθοῦσα τὰ ἱερὰ γράμματα διέπρεπεν ἐν εὐσεβείᾳ, ἐλέγχουσα τὴν τούτων δυσσέβειαν. Μαυίας δὲ ὁ υἱὸς Ἰσὰμ ἐπεστράτευσε τὴν Ῥωμανίαν· καὶ ἐλθὼν ἕως Παφλαγονίας, ἀνέκαμψε μετὰ αἰχμαλωσίας πολλῆς. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐμαίνετο κατὰ τοῦ Πάπα, καὶ τῆς ἀποστάσεως Ῥώμης, καὶ Ἰταλίας· καὶ ἐξοπλίσας στόλον μέγαν ἐξώπλισε κατ᾽ αὐτῶν· Μάνην στρατηγὸν τῶν Κιβυρραιωτῶν στρατηγὸν ποιήσας εἰς αὐτούς. ᾐσχύνθη δὲ ὁ μάταιος ναυαγήσαντος τοῦ στόλου εἰς τὸ Ἀδριακὸν πέλαγος. τότε ὁ θεομάχος ἐπὶ πλεῖον ἐμμανεὶς, Ἀραβικῷ τε φρονήματι κρατούμενος, φόρους κεφαλικοὺς τῷ τρίτῳ μέρει Καλαβρίας καὶ Σικελίας τοῦ λαοῦ ἐπέθηκε. τὰ δὲ λεγόμενα πατριμόνια τῶν ἁγίων καὶ κορυφαίων Ἀποστόλων τῶν ἐν τῇ πρεσβυτέρᾳ Ῥώμῃ τιμωμένων ταῖς ἐκκλησίαις ἔκπαλαι τελούμενα χρυσίου τάλαντα τρία ἥμισυ τῷ δημοσίῳ λόγῳ τελεῖσθαι προσέταξεν· ἐποπτεύειν τε καὶ ἀναγράφεσθαι τὰ τικτόμενα κελεύσας ἄρρενα βρέφη, ὡς Φαραὼ ποτὲ τὰ τῶν Ἑβραίων· ὅπερ οὐδ᾽ αὐτοί ποτε οἱ διδάσκαλοι αὐτοῦ Ἄραβες ἐποίησαν εἰς τοὺς κατὰ τὴν ἑῴαν Χριστιανούς.

Hoc anno Leo Imperator filiam Chagani Scytharum Principis Constantino filio suo uxorem duxit, cum Christianam prius eam fecisset, appellassetque Irenem. Hæc sacris litteris erudita, pietate fuit illustris, & Leonis Constantinique impietatem arguebat. Porro Mavias filius Isam bellum Romaniæ intulit: penetrataque cum armato milite Paphlagonia, multa captivorum præda ditatus, in patriam rediit. Imperator autem contra Papam, Romæque & Italiæ desertores insaniens & plane furiis invectus, classem ingentem extructam adversus eos misit, & Manem Cibyrrhæotarum Ducem ei præfecit. Summum tamen dedecus vanus ille Princeps retulit, classe in mari Adriatico naufragium passa. Ex quo in furorem actus Dei ille hostis Arabico sensu imbutus, auctiora Siculis ac Calabris populis parte tertia tributa in singula hominum capita imposuit. Patrimonia vero quæ dicuntur sanctorum & Coryphæorum Apostolorum, qui in veteri Roma coluntur, tria nimirum cum medio auri talenta eorum Ecclesiis ab antiquo assignata & pensa, in publicum ærarium conferri jussit. Inspici insuper atque describi masculos infantes, qui nascerentur, quemadmodum olim Pharao Hebræorum pueros, mandavit: quod tamen neque ipsi ejus doctores Arabes in Christianos Orientales admiserunt.

Edit. Paris. pag. 344.

| | | ιζ' | ι' | θ' | δ' | κη' | | | |

| | | 17 | 10 | 9 | 4 | 28 | | | |

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐγένετο θανατικὸν ἐν Συρίᾳ, καὶ ἀπέθανον πολλοί.

Hoc anno pestifera lue in Syriam grassante, multi periere.

			Ῥωμ. ἐπισκ. Ζαχαρίας ἔτη ι'.					
		ιη'	ια'	α'	ε'	κθ'		

			Rom. Episc. Zacharias annis 10.					
		18	11	1	5	29		

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐξωρίσθη Θεόδωρος ὁ τοῦ Μανσοὺρ εἰς τὰ κλίματα τῆς ἐρήμου· καὶ γέγονε σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ πυρῶδες καταυγάζον· καὶ Μαυίας τὴν Ἀσίαν ἐλῄσατο.

Hoc anno Theodorus Mansuris filius ad deserti regionem relegatus est. Signum quoque igneum splendidissimum in cælo visum. Mavias denique Asiam deprædatus est.

| | | ιθ' | ιβ' | β' | ς' | λ' | | | |

| | | 19 | 12 | 2 | 6 | 30 | | | |

Hoc anno Suliman filius Isam in Armeniorum provinciam arma movit: at re infecta reversus est.

A Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπεστράτευσε Σουλειμὰν ὁ τοῦ Ἰσὰμ τὴν Ἀρμενίων χώραν, καὶ οὐδὲν ἤνυσεν.

			20	13	1	7			
			κ'	ιγ'	γ'	ζ'			

Hoc anno Mavias Romaniæ bellum intulit: at non post dies multos redire coactus, equo decidens animam efflavit.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπεστράτευσε Μαυίας τὴν Ῥωμανίαν, καὶ ἐπανελθὼν οὐ μετὰ πολλὰς ἡμέρας τοῦ ἵππου πεσὼν ἀπέψυξεν.

			21	14	4	8			
			κα'	ιδ'	δ'	η'			

Hoc anno Suliman filius Isam plurimos ex Asia captivos abduxit: inter concaptivos quidam extitit Pergamenus genere, qui se Tiberium Justiniani filium prædicabat. Hunc Isam ad proprii filii honorem, & Imperatorum terrorem omni cultu regio instructum cum exercitu signis & vexillis Hierosolymam misit: indeque universam Syriam maximo cum apparatu obire jussit: quod spectaculo & admirationi cunctis extitit.

Τούτῳ τῷ ἔτει Σουλειμὰν υἱὸς Ἰσὰμ ᾐχμαλώτευσε πολλοὺς ἐκ Ἀσίας, συνῃχμαλώτευσε καί τινα Περγαμηνόν, ὃς ἔλεγεν ἑαυτὸν Τιβέριον Ἰουστινιανοῦ. τοῦτον Ἰσὰμ B εἰς τιμὴν τοῦ ἰδίου παιδὸς καὶ τὴν βασιλέων ἐκφόβησιν μετὰ τῆς ἁρμοζούσης βασιλικῆς τιμῆς, καὶ στρατευμάτων καὶ σκήπτρων καὶ βάνδων εἰς Ἱεροσόλυμα ἐκπέμπει, καὶ ὅλην τὴν Συρίαν περιάγειν κελεύει μετὰ πολλῆς τιμῆς πρὸς θέαν πάντων καὶ κατάπληξιν.

			22	15	5	9			
			κβ'	ιε'	ε'	θ'			

Hoc anno Suliman filius Isam Romanam ditionem armis aggressus, castrum cognomento Ferreum depopulatus est: ac Eustathium Mariani Patricii filium captivum abduxit.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπεστράτευσε Σουλειμὰν τὴν Ῥωμανίαν ὁ υἱὸς Ἰσάμ· καὶ ἐπόρθησε τὸ λεγόμενον σιδηροῦν κάστρον, καὶ Εὐστάθιον τὸν υἱὸν Μαριανοῦ τοῦ Πατρικίου αἰχμάλωτον ἔλαβεν.

Edit. Parif. pag. 345.

			23	16	6	10			
			κγ'	ιϛ'	ϛ'	ι'			

Hoc anno Suliman eductis hominum nonaginta millibus in Romaniam copias effudit, sub Ducibus quatuor, quorum summus fuit Gamer: qui cum mille levis armaturæ militibus ad Asiaticæ provinciæ varia loca in insidiis considebat: quibus socios se adjunxere Melich & Batal cum bis mille equitibus circa Acroinum: atque post eos ipse Suliman cum sex myriadibus circa Tyanam Cappadociæ: Et ii quidem qui Asiam & Cappadociam excurrerunt, numerosa virorum jumentorum & mulierum multitudine collecta, illæsi domos repetierunt: qui vero Melich & Batal ad Acroinum sequuti a Leone & Constantino oppugnati victoribus cessere. Plures etenim cum memoratis Ducibus duobus armis periere: octingenti vero supra sexies mille bellatores præcipui fortiter resistentes Synada confugerunt: quo profecti & Sulimani adjuncti, in Syriam redierunt. Eodem etiam anno multi per Africam ab eis cæsi cum ipsius aciei Duce cui nomen fuit Damascenus.

C Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπεστράτευσε Σουλειμὰν τὴν Ῥωμανίαν ἐν μυριάσιν θ'. στρατηγοῖς τε δ'. ὧν Γάμερ ἡγεῖτο. λοχίζων ἐν μυρίοις μονοζώνοις τὰ τῆς Ἀσιάτιδος γῆς μέρη, καὶ τούτῳ ἑπόμενοι Μελὶχ καὶ Βατὰλ ἐν δισμυρίοις ἱππεῦσι περὶ τὸν Ἀκροϊνόν· καὶ μετὰ τούτους Σουλειμὰν ἐν ἑξακισμυρίοις περὶ τὰ τῶν Καππαδοκῶν Τύανα. ἀλλ' οἱ μὲν κατὰ τὴν Ἀσίαν καὶ Καππαδοκίαν πολλὴν ἅλωσιν ἀνδρῶν, καὶ κτηνῶν, καὶ γυναικῶν ποιησάμενοι ἀβλαβεῖς ὑπέστρεψαν· οἱ δὲ περὶ τὸν Μαλὶχ καὶ Βατὰλ ἐν τῷ Ἀκροϊνῷ καταπολεμηθέντες ὑπὸ Λέοντος καὶ Κωνσταντίνου ἡττήθησαν. καὶ οἱ μὲν πλείονες ὅπλοις ἀπώλοντο σὺν τοῖς δυσὶν ἄρχουσιν· ὀκτακόσιοι δέ που μαχηταὶ ἐξ αὐτῶν D πρὸς ἓξ χιλιάδας ἐνστάντες εἰς Σύναδα καταφεύγουσι· καὶ διασωθέντες συνήφθησαν τῷ Σουλειμὰν, καὶ ἀνέκαμψαν εἰς Συρίαν. τῷ δ' αὐτῷ ἔτει καὶ κατὰ τὴν Ἀφρικὴν πολλοὶ παρ' αὐτῶν ὤλοντο σὺν τῷ στρατηγοῦντι ὀνόματι Δαμασκηνῷ.

			24	17	7	11			
			κδ'	ιζ'	ζ'	ια'			

Hoc anno qui Leonis tyranni & scelestissimi Isauri fuit vicesimus quartus ab Hieracitis igne supposito Damasci tabernæ combustæ: criminisque pœnas illi suspendio dederunt. Mensis Peritii die vicessimo octavo Edessam civitatem torrens inundavit. Eodem etiam anno terræ motus ingens & tremendus mensis Octobris die vicesimo sexto, indictione nona, feria quarta, hora diei octava CP. contigit, quo Ecclesiæ & Monasteria corruerunt, & e populo plurimi ruinis obruti. Magni quoque Theodosii statua portæ, nomine

Ταύτῳ τῷ ἔτει εἰκοστῷ τετάρτῳ τῆς βασιλείας Λέοντος τοῦ τυράννου καὶ παρανομωτάτου Σύρου ἐκάησαν ἀγοραὶ ἐν Δαμασκῷ ὑπὸ Ἱερακιτῶν, καὶ E ἐφουρκίσθησαν· καὶ εἰσῆλθεν ὁ χείμαρρος ἐν Ἐδέσσῃ μηνὶ Περιτίῳ κη'. καὶ τῷ αὐτῷ ἔτει σεισμὸς γέγονε μέγας καὶ φοβερὸς ἐν Κωνσταντινουπόλει μηνὶ Ὀκτωβρίῳ εἰκοστῇ ἕκτῃ, ἰνδικτιῶνι ἐνάτῃ, ἡμέρᾳ τετάρτῃ, ὥρᾳ ὀγδόῃ, καὶ ἐπτώθησαν ἐκκλησίαι καὶ μοναστήρια, λαός τε πολὺς τέθνηκε. ἔπεσε δὲ καὶ ἀνδριὰς

τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου, ὁ ἐπὶ τῆς χρυσῆς πόρτης, τά τε χερσαῖα τῆς πόλεως τείχη καὶ πόλεις καὶ χωρία ἐν τῇ Θρᾴκῃ, καὶ ἡ Νικομήδεια ἐν Βιθυνίᾳ, καὶ ἡ Πραίνετος, καὶ ἡ Νίκαια, ἐν ᾗ μία διεσώθη ἐκκλησία. ἀνέφυγε δὲ ἡ θάλασσα τῶν ἰδίων ὅρων ἔν τισι τόποις, καὶ ἐκράτησεν ὁ σεισμὸς μῆνας δώδεκα· ὁ οὖν βασιλεὺς ἰδὼν τὰ τείχη πτωθέντα διελάλησε τῷ λαῷ λέγων· ὅτι ὑμεῖς οὐκ ἐκποιεῖτε τὰ τείχη κτίσαι, ἀλλ' ἡμεῖς διετάξαμεν τοῖς Διοικηταῖς· καὶ ἀπαιτοῦσιν εἰς κανόνα κατὰ ὁλοκοτίνου τὸ μιλιαρίσιον· καὶ λαμβάνει αὐτὰ ἡ βασιλεία, καὶ κτίζει τὰ τείχη. ἐντεῦθεν οὖν ἐπεκράτησεν ἡ συνήθεια δίδειν τὰ δύο Κέρατα τοῖς Διοικηταῖς. ἔτος ἦν ἀπὸ κτίσεως κόσμου κατὰ Ῥωμαίους ,ϛσμή. ἀπὸ Ἀδὰμ, κατὰ δὲ Αἰγυπτίους, ἤγουν Ἀλεξανδρεῖς ,ϛσλβ. ἀπὸ δὲ Φιλίππου τοῦ κατὰ Μακεδόνας ,αξγ´. ἐβασίλευσεν οὖν Λέων ἀπὸ κέ. τοῦ Μαρτίου μηνὸς τῆς ιέ. ἰνδικτιῶνος, ἕως μηνὸς Ἰουνίου ιή. τῆς θ´. ἰνδικτιῶνος· βασιλεύσας ἔτη κδ´. μῆνας β´. ἡμέρας κέ. ὁμοίως καὶ ὁ Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ, καὶ τῆς ἀσεβείας αὐτοῦ καὶ βασιλείας διάδοχος, ἀπὸ τῆς αὐτῆς ιή. τοῦ Ἰουνίου μηνὸς τῆς θ´. ἰνδικτιῶνος, ἕως τῆς ιδ´. τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς τῆς ιδ´. ἰνδικτιῶνος. βασιλεύσας καὶ αὐτὸς, παραχωρήσαντος Θεοῦ, ἔτη τριάκοντα τέσσαρα, μῆνας γ´. ἡμέρας β´. οὗτος οὖν, ὡς προείρηται, τῷ αὐτῷ ἔτει τῆς θ´. ἰνδικτιῶνος μηνὶ Ἰουνίῳ ὀκτωκαιδεκάτῃ τέθνηκε Λέων σὺν τῷ ψυχικῷ τὸν σωματικὸν θάνατον. καὶ αὐτοκρατορεῖ ὁ Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ. καὶ ὅσα μὲν ἐπὶ Λέοντος τοῦ ἀσεβοῦς κατὰ Χριστιανοῖς συνέβη περί τε τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, καὶ περὶ τῶν πολιτικῶν διοικήσεων αἰσχροῦ κέρδους καὶ φιλαργυρίας ἐπινοίᾳ, κατά τε Συρίαν, καὶ Καλαβρίαν, καὶ Κρήτην· ὅτε τῆς Ἰταλίας ἀποστασία διὰ τὴν αὐτοῦ κακοδοξίαν, σεισμοί τε, καὶ λιμοὶ, καὶ λοιμοὶ, καὶ ἐθνῶν ἐπαναστάσεις, ἵνα τὰ κατὰ μέρος σιγήσω, ἐν τοῖς προλαβοῦσι δεδήλωνται κεφαλαίοις. ἄξιον λοιπὸν ἐφεξῆς καὶ τοῦ δυσσεβεστάτου καὶ παναθλίου παιδὸς αὐτοῦ τὰς ἀθεμίτους διεξελθεῖν πράξεις, ἀνοσιουργοτέρας καὶ θεομισεῖς οὔσας· φιλαληθῶς δ' ὅμως, ὡς ἐφορῶντος καὶ ἐπιβλέποντος τοῦ πανόπτου Θεοῦ, καὶ ἀπερίττως, εἰς ὠφέλειαν τοῖς μετέπειτα, καὶ τοῖς νῦν πλανωμένοις ἀθλίοις καὶ ἀταθάλοις ἀνδραρίοις εἰς τὴν τοῦ παρανομωτάτου βδελυρὰν κακοδοξίαν, τὰ ἀπὸ τῆς δεκάτης λέγοντες ἰνδικτιῶνος ἔτους πρώτου τῆς αὐτοῦ βασιλείας. αὐτὸς γὰρ ὁ πανώλης, καὶ ἐμβρόντητος, αἱμοβόρος τε, καὶ ἀγριώτατος, τυραννικῶς καὶ οὐκ ἐννόμως τῷ κράτει χρησάμενος, πρῶτον μὲν ἐκ τοῦ Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῆς ἀχράντου καὶ παναγίας μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πάντων τῶν ἁγίων διΐσταται μαγείαις, καὶ ἀσελγείαις, καὶ αἱμοχυσίαις, καβαλλίαις τε κόπροις, καὶ οὔροις ἀπατώμενος, μαλακίαις τε, καὶ μὴν καὶ δαιμόνων ἐπικλήσεσι χαίρων, καὶ πᾶσιν ἁπλῶς ψυχοφθόροις ἐπιτηδεύμασιν ἐκ νεα-

Chrysæ, imposita, murique Urbis continentem spectantes, urbes etiam aliæ & pagi per Thraciam, ad hæc Nicomedia in Bithynia, Prænetus, & Nicæa, in qua Ecclesia unica servata est, conciderunt: nonnullis in locis proprios limites mare deseruit: & menses duodecim motus ille terræ perseveravit. Imperator itaque visa mœnium Urbis ruina edictum hujusmodi promulgavit in populum. Muros Urbis reparare vos non valetis: quare nostris Administratoribus rem commisimus. Ipsi collatitiam ab unoquoque collectam exigent, ex Olocotino nimirum aureo, milliarisium argenteum. Imperium vero nostrum summam illam tollet, & una simul mœnium instaurandorum onus. Inde mos invaluit, ut Ceratia duo Administratoribus per singula capita conferantur. Erat is annus a mundi conditu & ætatis Adami 6248. juxta Romanorum computum: juxta Ægyptios, intellige Alexandrinos 6232. a Philippo Macedone 1063. Igitur a mensis Martii die vigesimo quinto decima quinta indictione, ad mensis Junii diem decimum octavum nona indictione, Leo imperavit. Tenuit autem imperium annos viginti quatuor menses duos dies viginti quinque: Constantinus pariter ejus filius impietatis æque ac imperii successor a præfato mensis Junii die decimo octavo nona indictione, ad mensis Septembris diem decimum quartum indictione decima quarta, Deo permittente, potestatem obtinuit annos quatuor supra triginta menses tres dies duos. Is ergo Leo, ut præmisimus, eodem anno ejusdem indictionis nonæ mensis Junii die decimo octavo simul cum animæ mortem obiit corporis: cui in tyrannidis summa potestate occupanda filius Constantinus suffectus est. Porro mala omnia quæ sub impio Leone Christianis contigerunt quod ad rectam fidei sententiam, & civilium rerum administrationem spectat, quæ videlicet excogitata in Syriam, Calabriam, & Cretem turpis lucri & avaritiæ arte: ad hæc ex prava ejus opinione orta Italiæ defectio, terræ motus, annonæ penuria, pestilentiæ, provinciarum rebelliones, ut privatas quasque calamitates prætercam, superioribus capitibus enarrata sunt. Nunc irreligiosissimi & infelicis undequaque filii ejus nefaria gesta, sceleratiora multo Deoque magis invisa decet recensere; ex veritatis tamen oraculis, ceu in Dei cuncta inspicientis ac intime penetrantis conspectu positi, nulla vel rei superfluæ accessione facta, quod nimirum quum posteris, tum misellis atque improbis homuncionibus secundum execrandam iniquissimi Imperatoris sententiam errantibus prodesse queat, quæ ab indictione decima & primo imperii ejus anno deinceps gesta sunt fideliter enarrabimus. Ipse siquidem perditissimus, ac mente plane stupefactus, sive potius sanguinaria ac crudelissima fera, tyranni, non legitimi Imperatoris more imperium administrans, a Deo imprimis, & Servatore nostro Jesu Christo, & ab immaculata, & sanctissimæ ejus matre, & a sanctis omnibus, mala præstigiarum arte affectata, impuritatibus, effuso victimarum cruore, equinis stercoribus & lotiis seductus, obscœnis tactibus, & Dæmonibus invocandis assuetus ab infantia, studiis deinceps omnibus, quæ animam perdunt, & perniciem ingerunt, a primis annis innutritus fuit. Postquam vero paternam potestatem ejusque simul impietatem

Edit. Paris. pag. 346.

hæreditario jure adiit, quis eaplicare valeat, quas malitiæ turbas ab ipsis primordiis scelestus ille ac piaculis omnibus infectus moverit, & quas per universum orbem, tamquam per aeris spatium, malorum evomuerit flammas? Non levis etenim incendiorum hujusmodi spectatores tristitia & animorum consternatio incessit: adeo ut ab imperii statim principio propter innatam truculentiam omnes eaotium habuerint, & in Artabasdum Curopalatem & Opsicii Comitem, & ob locatam sororem Annam ejus generum, ceu rectum de fide sensum jugiter retinentem bene affecti imperium studuerint transferendum. Cæterum eodem anno Isam Arabum Princeps Christianos captivos per singulas ditionis suæ urbes ad unum interfecit: inter quos Beatus Eustathius Marini spectabilis Patricii filius multa passus tormenta, nec sinceram suam fidem ob id ejurans, in Charan celebri Mesopotamiæ urbe, verus atque illustris Martyr eluxit: ubi venerandæ sanctæque ejus reliquiæ, gratia Dei opitulante, omnis generis præbent medelam. Sed & multi alii per martyrium effuso sanguine consummati sunt.

Edit. Paris. pag. 347.

Annus mundi 6233.	Divinæ Incarn. 733.	Imp. Rom. Constant. annis 35.	Arabum Dux Isam annis 19.	Romæ Episc. Zacharias annis 21.	Constant. Episc. Anastasius annis 24.
		1	18	2	12

Hoc anno Dei judicio ita ordinante, & offensarum nostrarum multitudine pœnas provocante, patriorum institutorum persecutor Constantinus imperium accepit. Mensis itaque Junii die vicesimo septimo ad insequentem indictionem decimam pertinente, adversus Arabes circa Opsicii regionem expeditione suscepta, ad urbem, quæ Crasus dicitur, venit: cum vero Artabaidus Opsicii militum manu comitatus Dorylæi versaretur, mutuam de se sibi invicem suspicionem ingerebant. Constantinus autem missis ad Artabasdum litteris, filios ejus, ceu nepotes ex sorore, & quasi videndi eos avidus, ad se transmitti postulavit. Id autem ejus animo inerat consilium, ut pueros retineret, & servaret sub custodia. Ille dolum subodoratus, & de rebus suis desperans, ceu ineaplicabilem ejus nequitiam expertus, eaercitum alloquitur, & ad res novandas inducit: ac mox cum copiis omnibus adversus eum suscipit profectionem: primoque belli impetu Beser Saracenica doctrina infectum sibi obviam factum ferro obtruncavit. Constantinus autem veredarium sella instructum ac forte repertum conscendit, & in Amorium se fuga surripit: tum vero ad Orientalium thema, cui tunc Longinus præerat, se recipiens, de salute securitatem accipit, ac vicissim magnis pollicitationibus eos demeretur: inde continuo ad Sisinnacium, ejusdem Thracensium thematis Ducem, mittit, qui secum eos militare suaderet. Hinc imperii in seipsum armati sævissimæ pugnæ, civiumque ad invicem conflictus, Imperatoribus duobus renunciatis, & ex æquo de potestate contendentibus. Interim Artabaidus Theophani Patricio & Magistro, qui Imperatoris vices in Urbe gerebat, omnia quæ gesta fuerant, per Thalassium Silentiarium denunciat. Is Artabaldo be-

pag. 348.

ρας ἡλικίας συζήσας. ἐπεὶ δὲ τὴν πατρικὴν ἀρχὴν σὺν τῇ κακίᾳ παρέλαβε, τί δεῖ λέγειν, ὅσην ἐκ προοιμίων ὁ παμμίαρος τῆς κακίας ἑαυτοῦ, καὶ εἰς πρόσωπον αὐτὴν καὶ ἐναέριον ἀνέῤῥιπτε φλόγα; οὐ μικρὰ γὰρ ταύτην βλέποντας τοὺς Χριστιανοὺς κατέλαβεν ἀθυμία, ὥστε πάντας ἐκ προοιμίων εὐθὺς δι' ἰταμότητα μισῆσαι αὐτὸν, καὶ Ἀρταβάσδῳ Κουροπαλάτῃ καὶ Κόμητι τοῦ Ὀψικίου προστεθῆναι γαμβρῷ τε αὐτοῦ ὄντι ἐπ' ἀδελφῇ Ἄννῃ, καὶ τὴν βασιλείαν αὐτῷ ὡς ὀρθοδόξῳ παραδοῦναι. τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἀνεῖλεν Ἰσὰμ ὁ τῶν Ἀράβων ἀρχηγὸς τοὺς κατὰ πόλιν πᾶσαν τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀρχῆς αἰχμαλώτους Χριστιανούς, ἐν οἷς Εὐστάθιος ὁ μακάριος υἱὸς Μαρίνου τοῦ περιβλέπτου Πατρικίου πολλὰ βιασθεὶς, καὶ τὴν αὐτοῦ εἰλικρινῆ πίστιν μὴ ἀρνησάμενος, μάρτυς ἀληθὴς ἀνεδείχθη εἰς Χαρὰν, πόλιν οὖσαν τῆς Μεσοποταμίας ἐπίσημον· ἔνθα καὶ τὰ τίμια αὐτοῦ καὶ ἅγια λείψανα ἰάσεις παντοίας ἐπιτελοῦσι Θείᾳ χάριτι· καὶ πολλοὶ ἕτεροι διὰ μαρτυρίου καὶ αἵματος ἐν Χριστῷ ἐτελειώθησαν.

Κόσμου ἔτη ͵ϛσλγʹ.	Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη ψλγʹ.	Ῥωμ. βασιλ. Κωνσταντῖνος ἔτη λεʹ.	Ἀράβ. ἀρχηγὸς Ἰσὰμ ἔτη ιθʹ.	Ῥωμ. ἐπίσκ. Ζαχαρίας ἔτη καʹ.	ΚΠ. ἐπίσκ. Ἀναστάσιος ἔτη κδʹ.
		α	ιη	β	ιβʹ

Τούτῳ τῷ ἔτει ὁ διώκτης τῶν πατροπαραδότων θεσμῶν Κωνσταντῖνος ἐβασίλευσε, θείοις κρίμασι, καὶ πλήθει πταισμάτων ἡμῶν. τῷ δὲ Ἰουνίῳ μηνὶ, εἰκοστῇ ἑβδόμῃ τῆς ἐπέκεινα δεκάτης ἰνδικτιῶνος, ἐξελθὼν ἐν τοῖς μέρεσι τοῦ Ὀψικίου κατὰ τῶν Ἀράβων, ἦλθεν ἐν τῇ λεγομένῃ Κράσῳ. τοῦ δὲ Ἀρταβάσδου ἐν τῷ Δορυλαίῳ μετὰ τοῦ Ὀψικίου λαοῦ ὄντος, ὑπεβλέποντο ἀλλήλους. ἀποστείλας δὲ Κωνσταντῖνος πρὸς αὐτὸν, ᾐτεῖτο τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ πεμφθῆναι αὐτῷ ὡς ἂν ἀνεψιοὺς αὐτοῦ, ποθῶν ἰδεῖν αὐτούς. σκοπὸς δὲ ἦν αὐτῷ κατασχεῖν αὐτοὺς, καὶ φρουρῆσαι. ὁ δὲ τὸν δόλον νοήσας, καὶ ἀπογνοὺς ἑαυτοῦ, γιγνώσκων τε τὴν ἄμετρον πονηρίαν αὐτοῦ, προσλαλήσας τε τῷ λαῷ, καὶ πείσας, ὥρμησε κατ' αὐτοῦ σὺν παντὶ τῷ πλήθει· καὶ τὸν μὲν Πατρίκιον Βησὴρ τὸν Σαρακηνόφρονα προαπαντήσαντα ῥομφαίᾳ ἀνεῖλεν· ὁ δὲ Κωνσταντῖνος παρίππιον εὑρὼν ἐστρωμένον, καὶ ἐπιβὰς αὐτῷ, ἔφυγεν εἰς τὸ Ἀμώριον· καὶ προσδραμὼν τῷ θέματι τῶν Ἀνατολικῶν στρατηγουμένῳ τότε ὑπὸ τοῦ Λογγίνου περισώζεται ὑπ' αὐτῶν, δεξιοῦταί τε τούτους μεγάλαις ὑποσχέσεσι· καὶ πρὸς Σισιννάκιον ἀποστέλλει εὐθὺς στρατηγὸν ὄντα τοῦ τηνικαῦτα θέματος τῶν Θρακησίων, καὶ πείθει αὐτοὺς συμμαχῆσαι αὐτῷ. ἐντεῦθεν οὖν μάχαι δεινόταται καὶ ἀνθοπλισμοὶ γίγνονται τοῖς ὑπηκόοις, τῶν ἑκατέρων βασιλέων ἀναγορευομένων. Ἀρτάβασδος δὲ γράφει πρὸς Θεοφάνην Πατρίκιον καὶ Μάγιστρον ἐκ προσώπου ὄντα ἐν τῇ πόλει διὰ Θαλασσίου Σιλεντιαρίου τὰ πραχθέντα. ὁ δὲ προσκείμ-

νος Αρταβάσδῳ, σωρεύσας τὸν λαὸν ἐν τοῖς κατηχουμένοις τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ διὰ τῶν γραμμάτων καὶ τοῦ λεχθέντος Θαλασσίου, πείθει πάντας ὡς ὁ βασιλεὺς τέθνηκεν, Αρτάβασδος δὲ ὑπὸ τῶν θεμάτων ἀνηγορεύθη βασιλεύς. τότε πᾶς ὁ λαὸς σὺν Αναστασίῳ ψευδωνύμῳ Πατριάρχῃ ἀναθέματι καὶ ἀνασκαφῇ ἔβαλλον αὐτὸν, ὡς ἀλάστορα καὶ ἄθεον, καὶ ἀσμένως αὐτοῦ ἐδέξαντο σφαγὴν, ὡς μεγίστου κακοῦ λυτρωθέντες, Αρτάβασδον ἀνεκήρυττον βασιλέα, ὡς ὀρθόδοξον καὶ θείων δογμάτων ὑπέρμαχον. εὐθέως οὖν ἀποστέλλει ὁ Μονοίτης ἐν τοῖς Θρᾳκώοις μέρεσι πρὸς Νικηφόρον τὸν ἴδιον υἱὸν στρατηγοῦντα τῆς Θρᾴκης τοῦ συναθλάσαι τὸ ἐκεῖσε στρατόπεδον πρὸς φυλακὴν τῆς πόλεως. κλείσας οὖν τὰς τῶν τειχέων πύλας, καὶ βίγλας θέμενος, τοὺς φίλους τοῦ Κωνσταντίνου χειρωσάμενος, τύψας, καὶ κουρεύσας, εἰς φυλακὰς ἀπέθετο. τοῦ δὲ Αρταβάσδου μετὰ τοῦ Οψικίου λαοῦ ἐν τῇ πόλει εἰσελθόντος, κατέλαβε καὶ Κωνσταντῖνος ἐν τῇ Χρυσοπόλει μετὰ τῶν δύο θεμάτων Θρᾳκησίων τε, φημὶ, καὶ Ανατολικῶν· καὶ μηδὲν ἰσχύσας ὑπέστρεψε· καὶ ἐχείμασεν εἰς τὸ Αμώριον. ὁ δὲ Αρτάβασδος κατὰ πᾶσαν τὴν πόλιν τὰς ἱερὰς εἰκόνας ἀνεστήλωσεν. οἱ δὲ Αραβες αἰσθόμενοι τὴν τούτων κατ' ἀλλήλων μάχην, πολλὴν αἰχμαλωσίαν ἐποιήσαντο εἰς Ρωμανίαν, τοῦ Σουλεϊμὰν στρατηγοῦντος αὐτοῖς. Αναστάσιος δὲ ὁ ψευδώνυμος Πατριάρχης κρατήσας τὰ τίμια καὶ ζωοποιὰ ξύλα ὤμοσε τῷ λαῷ· ὅτι μὰ τὸν προσηλωθέντα ἐν αὐτοῖς, οὕτως μοι εἶπε Κωνσταντῖνος ὁ βασιλεὺς, ὅτι μὴ λογίσῃ υἱὸν Θεοῦ εἶναι ὃν ἔτεκεν ἡ Μαρία, τὸν λεγόμενον Χριστὸν, εἰ μὴ ψιλὸν ἄνθρωπον. ἡ γὰρ Μαρία αὐτὸν ἔτεκεν, ὡς ἔτεκεν ἐμὲ ἡ μήτηρ μου ἡ Μαρία. καὶ τοῦτο ἀκούσαντες οἱ λαοὶ ἀνέσκαψαν αὐτόν.

ne affectus, ad magnæ Ecclesiæ Catechumeno populo collecto tum litteris tum prædicti Thalassii testimonio, Imperatorem fato functum & Artabasdum a Thematibus Imperatorem salutatum suadet. Confestim populus universus Anastasio falsi nominis Patriarcha duce diris & maledictis, ceu naturæ monstrum & a Deo alienum Constantinum insequitur, cædem ejus, quasi ingenti malo liberati gratanter excipit, & Artabasdum, velut Orthodoxum & Sacrorum dogmatum defensorem, Imperatorem proclamat. His ita gestis Monutes Nicephorum filium Thraciæ Ducem, ut ejus provinciæ exercitum ad Urbem custodiendam adduceret, misit: tum mœnium portis subinde firmiter obseratis, dispositisque ad ea vigiliis, mox Constantini amicos comprehendens verberibus & capillorum detonsione castigatos in carceres detrusit. Artabasdo vero cum Opsicii copiis Urbem jam ingresso, Constantinus Thematibus duobus Thracensium, dico, & Orientalium stipatus Chrysopolim advenit: cumque nil proficeret, retro cedere coactus, ad Amorium hyberna duxit. Interim Artabasdus sacras imagines per singulas civitates erexit. Occasione vero duorum Principum de rerum summa ad invicem contendentium, Arabes, Sulimane duce, infinitam captivorum prædam e Romanorum terris abduxerunt. Cæterum Anastasius falso nomine Patriarcha, veneranda ac vivifica crucis ligna manibus tenens, interposito jusjurando coram plebe dissernit: Per eum, qui lignis istis suffixus est, ita mihi dixit Imperator. Ne Dei filium, quem genuit Maria, quique Christus dicitur, uspiam reputaveris, quam simplicem ac nudum hominem. Eum etenim in lucem Maria protulit, in eum modum, quo me mater mea Maria genuit. His auditis populus universus eum imperio abdicatum pronunciavit.

									Αντ. ἐπίσκ. Στέφανος ἔτη β'.
			β	α	ς	η'			α

									Ant. Episc. Stephan. annis 2.
			a	19	9	13			1

Edit. Paris. pag. 349.

Τούτῳ τῷ ἔτει τέθνηκεν Ισὰμ ὁ τῶν Αράβων ἀρχηγός. οὗτος τὴν ἁγιωτάτην ἐκκλησίαν τῆς Αντιοχείας ἐπὶ μ'. χρόνους χηρεύουσαν, κωλυόντων τῶν Αράβων γενέσθαι Πατριάρχην ἐν αὐτῇ, ἔχων τινὰ προσφιλῆ μονάζοντα Σύρον, ὀνόματι Στέφανον, ἀγροικότερον μὲν, εὐλαβῆ δὲ, τοῖς κατὰ ἑῴαν Χριστιανοῖς, εἴπερ θέλοιεν συγχωρηθῆναι αὐτοῖς Πατριάρχην, ψηφίσασθαι αὐτὸν Στέφανον. οἱ δὲ θεόθεν τοῦτο νομίσαντες γενέσθαι χειροτονοῦσιν αὐτὸν ἐν τῷ θρόνῳ Θεουπόλεως. κἀκεῖθεν ἕως τοῦ νῦν διέδραμε τὸ ἀκώλυτον.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπεκράτησεν Οὐαλὶδ υἱὸς Ισὰμ τῆς Αράβων ἀρχῆς· πρὸς ὃν Κωνσταντῖνος Ανδρέαν Σπαθάριον, Αρτάβασδος δὲ Γρηγόριον Λογοθέτην ἐξέπεμψαν, τὴν πρὸς συμμαχίαν ζητοῦντες ἀμφότεροι. ἀβροχίας δὲ πολλῆς γενομένης καὶ σεισμοῦ κατὰ τόπους, ὡς ἐνεχθῆναι ὄρη πρὸς ἄλληλα κατὰ τὴν ἐ-

Hoc anno Isam Arabum Dux mortuus est. Is sanctam Antiochiæ Ecclesiam pastore jam annos 40. viduatam, Arabibus nimirum Patriarcham eligi prohibentibus, in priorem statum reposuit. Quempiam etenim Monastici instituti Syrum, nomine Stephanum, sibi familiarem; rusticum quidem, at pietate clarum Christianis in Oriente positis, si modo hunc admitterent, Patriarcham eligendi liberam fecit potestatem. Illi divinitus hoc fieri arbitrati, ipsum Stephanum in Antiochensium Theupoleos sede Episcopum collocant: atque ita ad hodiernum usque diem eligendo Patriarchæ nullum impedimentum a Saracenis affertur.

Hoc anno Valid filius Isam Arabum principatu potitus est: ad quem Constantinus Andream Spatharium, Artabasdus vero Gregorium Logothetam, ambo suppetias sibi dari postulantes miserunt. Diuturna vero imbris penuria & terræ motus varia loca adeo concusserunt, ut in deter-

to Saba montium cacumina ad invicem collidereutur, & pagi terra absorberentur. Eodem etiam anno Cosmas Alexandriæ Patriarcha cum ipsa civitate, Monothelitarum pravitate a Cyri, qui sub Heraclio viatt, temporibus eam civitatem obtinente, abjurata, & errore cognito ad Orthodoxam Ecclesiam rediit. Porro Gamer Saracenorum copiis comitatus in Romaniam impressionem fecit, & collecta ingenti captivorum præda, in patriam remeavit. Mense Junio signum ad Septentrionalem cæli partem apparuit. Porro Valid Petro sanctissimo Damasci Metropolitæ, ceu Arabum, & Manichæorum impietatem palam arguenti linguam præscindi jussit, & in felicem Arabiam eaulem deportari: ibi pro Christo martyrium passus, distinctique apertæ loquelæ verbis sacrum celebrans, ut, qui retulerunt proprio auditu se percepisse, confirmant, morte consummatur. Ejus æmulus & ejusdem nominis consorts Petrus apud Majumam insigne pro Christo martyrium sub hæc tempora sponte tulit. Morbo quippe detentus, Arabum proceres, ceu ea Chartularii publicorum vectigalium munere ipsis notus, sibi familiares ad privatum colloquium invitavit. Tum is ad illos: Vestræ hujus, inquit, ad me visitandum profectionis mercedem a Deo recipiatis, precor: licet enim fidei luce privati, amici tamen estis censendi. Testamenti itaque mei, quod hujusmodi est, volo vos esse testes. Qui non credit in Patrem, Filium, & Spiritum sanctum, Consubstantialem & vivificam in unitate naturæ Personarum Trinitatem, is animæ oculis occæcatus est, & æterno supplicio dignus. Muamed falsus vester Vates, & Antichristi Præcursor, ejusmodi extitit. Quamobrem si mihi nunc cælum & terram coram vobis obtestanti aliquatenus fidem adhibetis, fabulosam & deliram ejus doctrinam ejurate. Hoc necessitudinis erga vos meæ præsens argumentum: benevolum hoc admittite consilium: ne parem cum eo cruciatum sustineatis. Arabes sacros istos & pares alios sermones explicantem audientes, & una simul stupore & insania correpti, virum bene valere jusserunt, tamquam in mentis delirium eum lapsum arbitrati. Is ubi vires ex infirmitate recepit, valida voce publice vociferari: Anathema Muamed & fabulosæ ejus doctrinæ, credentibusque in eum omnibus. Extemplo gladii pœnæ suppositus, Martyr declaratur. Eum orationum suarum encomiis sanctus Pater noster Joannes, ob eloquii sanctitatisque velut aureo fulgore radiantem spiritualem gratiam, Chrysorrhoas recte cognominatus celebravit. Joannem etiam illum Constantinus impius Imperator exsecrationibus annuatim renovatis ob eminentem illius in recta fide doctrinam subjicere solebat: & Mansur aviti nominis, quod vertitur Redemptus, vice, Manzerum novum Ecclesiæ Doctorem sensu plane Judaico vocitabat.

Ejusdem etiam anni mense Majo ad Opsicii regionem profectus Artabasdus, Asiam, dum iter ageret, sub potestatem redegit, & provinciam depopulatus est. Eo comperto Constantinus copias in eum eduxit. Ubi Sardium attigit fines a Celbiano redeuntem offendit, & manibus cum eo consertis, in fugam vertit, & ad Cyzicum usque insequitur. Ille Cyzicum ingressus, dromonem subinde conscendit, & in Urbem salvum se recipit. Mense au-

Edit. Paris. pag. 350.

A ρημον Σαβᾶ, καὶ κώμας ὑπὸ γῆν καταποθῆναι. τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Κοσμᾶς ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ὠρθοδόξησε σὺν τῇ πόλει αὐτῇ ἐκ τῆς τῶν Μονοθελητῶν κακοδοξίας, ἀρξαμένης ἀπὸ Κύρου τοῦ ἐπὶ Ἡρακλείου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας. ἐπεστράτευσε δὲ Γάμερ τὴν Ῥωμανίαν μετὰ πλήθους Ἀράβων, καὶ πολλοὺς αἰχμαλωτεύσας, ὑπέστρεψεν. ἐφάνη δὲ σημεῖον κατὰ βοῤῥᾶν μηνὶ Ἰουνίῳ. Οὐαλὶδ δὲ Πέτρον τὸν ἁγιώτατον μητροπολίτην Δαμασκοῦ γλωττοτμηθῆναι κελεύσας, ὡς ἀναφανδὸν ἐλέγχοντα τὴν τῶν Ἀράβων, καὶ Μανιχαίων δυσσέβειαν. ἐξώρισε δὲ αὐτὸν κατὰ τὴν εὐδαίμονα Ἀραβίαν, ἔνθα καὶ τελειοῦται μαρτυρήσας ὑπὲρ Χριστοῦ, καὶ τρανῶς ἐκφωνήσας τὴν θείαν λειτουρ-

B γίαν, ὡς οἱ διηγησάμενοι φασὶν ἰδίαις ἀκοαῖς πεπληροφορεῖσθαι. τούτου ζηλωτὴς καὶ ὁ ὁμώνυμος Πέτρος, ὁ κατὰ τὸν Μαϊουμᾶν ἐν τοῖς αὐτοῖς ἀνεδείχθη χρόνοις, μάρτυς ὑπὲρ Χριστοῦ αὐτομόλως. νόσῳ γὰρ συσχεθεὶς, προσεκαλέσατο τοὺς τῶν Ἀράβων ἄρχοντας, ὡς συνήθεις αὐτῷ ὄντας, Χαρτουλάριον τε πλοῦντι τῶν δημοσίων φόρων· καὶ φησὶ πρὸς αὐτούς. τὸν μὲν ὑπὲρ τῆς ἐπισκέψεως μισθὸν παρὰ Θεοῦ λάβοιτε, κἂν ἄπιστοι τυγχάνητε φίλοι. διαθήκης δέ μου μάρτυρας ὑμᾶς εἶναι βούλομαι τοιαύτης οὔσης. πᾶς ὁ μὴ πιστεύων εἰς πατέρα, καὶ υἱὸν, καὶ πνεῦμα ἅγιον, τὴν ὁμοούσιον καὶ ζωαρχικὴν ἐν μονάδι τριάδα, πεπήρωται τὴν ψυ-

C χὴν, καὶ τῆς αἰωνίου κολάσεως ἐστὶν ἄξιος. τοιοῦτος ἐστὶν ὁ Μουαμὲδ ὁ ψευδοπροφήτης ὑμῶν, καὶ τοῦ Ἀντιχρίστου πρόδρομος· ἀπόστητε οὖν, εἰ ἐμοὶ πείθεσθε μαρτυρομένῳ ὑμῖν σήμερον τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν τῆς ἐκείνου μυθολογίας. εὐνοῶ γὰρ ὑμῖν σήμερον, ἵνα μὴ σὺν ἐκείνῳ κολασθῆτε. ταῦτα καὶ ἄλλα πλεῖστα θεολογοῦντος αὐτοῦ ἀκούσαντες θάμβει τε καὶ μανίᾳ συσχεθέντες, μακροθυμεῖν ἔδοξαν, ὡς ἐκ τῆς νόσου παραφρονοῦντα τοῦτον οἰόμενοι· μετὰ δὲ τὸ διαγενέσθαι αὐτὸν ἐκ τῆς νόσου, ἤρξατο μεγαφωνότερον ἀνακράζειν. ἀνάθεμα Μουαμὲδ καὶ τῇ μυθογραφίᾳ αὐτοῦ, καὶ πᾶσι τοῖς πιστεύου-

D σιν αὐτῷ. τότε τὴν διὰ ξίφους τιμωρίαν ὑποστὰς, μάρτυς ἀνεδείχθη. τοῦτον ἐγκωμίοις λόγων τετίμηκεν ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης ὁ καλῶς ἐπικληθεὶς Χρυσοῤῥόας διὰ τὴν ἐπανθοῦσαν αὐτῷ (τοῦ πνεύματος ἔν τε λόγῳ καὶ βίῳ χρυσαυγῆ χάριν, ὃν Κωνσταντῖνος ὁ δυσσεβὴς βασιλεὺς ἐτησίῳ καθυπέβαλεν ἀναθέματι διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν ἐν αὐτῷ) ὀρθοδοξίαν· καὶ ἀντὶ τοῦ παππικοῦ ὀνόματος αὐτοῦ Μανσοὺρ, ὃ ἑρμηνεύεται λελυτρωμένος, Μανζηρὸν Ἰουδαϊκῷ φρονήματι μετονομάσας τὸν νέον τῆς ἡλικίας διδάσκαλον.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει μηνὶ Μαΐῳ Ἀρτάβασδος ἐπὶ τὰ μέρη τοῦ Ὀψικίου ἐξελθὼν, τὴν Ἀσίαν

E στρατολογήσας, κατέλαβεν, ἐκπορθῶν αὐτήν. Κωνσταντῖνος δὲ τοῦτο μαθὼν, ἐκίνησε κατ' αὐτοῦ. καταλαβὼν δὲ εἰς τὰ μέρη τῆς Σάρδης ἀπὸ τοῦ Κελβιανοῦ ἀνερχόμενον, συμβαλὼν μετ' αὐτοῦ πόλεμον, τρέπει αὐτὸν, καὶ καταδιώκει μέχρι Κυζίκου. ὁ δὲ τὴν Κύζικον καταλαβὼν, καὶ εἰς δρόμωνα εἰσελθὼν, διασώζεται ἐν τῇ πό-

λει. μηνὶ δὲ Αὐγούστῳ τῆς αὐτῆς ια΄. ἰνδικτ. Νικήτας ὁ μονοστράτηγος υἱὸς Αρταβάσδου συμβαλὼν Κωνσταντίνῳ εἰς πόλεμον πρὸς τῇ Μοδρινῇ φεύγει τραπείς. καὶ τὸν μὲν Πατρίκιον Τηριδάτην τὸν Αρμένιον στρατιώτην γενναῖον ὑπάρχοντα καὶ ἐξάδελφον Αρταβάσδου σὺν ἄλλοις ἐπιλέκτοις ἄρχουσιν ἀνεῖλον. ἑκατέρων τῶν μερῶν πτῶσις οὐ μικρὰ γέγονεν Αρμενίων τε καὶ Αρμενιάκων μαχησαμένων πρὸς Ανατολικοὺς καὶ Θρακησίους τοὺς ὑπερμάχους τοῦ Κωνσταντίνου. ὁ δὲ ἀρχέκακος διάβολος τοιαύτην κατὰ τῶν Χριστιανῶν ἤγειρε μανίαν κατὰ τοὺς χρόνους, τούτους καὶ ἀλληλοσφαγίας, ὥστε τέκνα κατὰ γονέων καὶ ἀδελφοὺς κατὰ ἀδελφῶν συγκινεῖσθαι ἀφειδῶς εἰς σφαγὴν, καὶ ἀνηλεῶς ἐμπυρίζειν τὰς ἀλλήλοις ὑπαρχούσας στάσεις, καὶ οἰκίας.

tem Augusto ejusdem undecimæ indictionis Artabasdi filius supremus copiarum ejus Ductor ad Modrinem cum Constantino bello congressus fugam arripit: Tiridates Patricius Armenus miles generosus, Artabasdi consobrinus, cum selectis aliis proceribus cadit: Armenorum & Armeniacorum adversus Orientales & Thracenses Constantini jus defendentes depugnantium cædes utrimque haud minima facta. Calamitatis omnis auctor Diabolus talem inter Christianos dementationem & cædes reciprocas sub hæc tempora excitavit: ut filii adversus parentes, & fratres in fratres necem nullo sanguinis aut indulgentiæ discrimine irruerent: suasque invicem ipsorum domus atque facultates citra illati damni sensum flammis perderent.

			Αράβων ἀρχηγὸς Οὐαλὶδ ἔτη α΄.					
		γ΄	α΄	ι΄	ιδ΄		β΄	

			Arabum Dux Valid anno 1.					
		3	1	10	54			2

Τούτῳ τῷ ἔτει κατὰ βορρᾶν ἐφάνη σημεῖον, κόνις κατῆλθεν εἰς τόπους. γέγονε δὲ καὶ σεισμὸς εἰς τὰς Κασπίας πύλας· καὶ ἀνῃρέθη Οὐαλὶδ ὑπὸ τῶν Αράβων μηνὶ Απριλλίῳ ις΄. ἡμέρᾳ ε΄. ἄρξας ἔτος α΄. καὶ κρατεῖ τῆς ἀρχῆς Ιζὶδ ὁ Λεψός. οὗτος χρήματα πολλὰ σκορπίσας ἐκράτησε τὴν Δαμασκὸν, καὶ δεξιὰς ἔλαβε τοῦ ἄρχειν ἐκ τῶν κατὰ τὴν Δαμασκὸν καὶ Περσίδα καὶ Αἴγυπτον Αράβων. Μαρουὰμ υἱὸς Μουαμὲδ ὁ Αρμενίας δεσπότης ἀκούσας ταῦτα, καταλαμβάνει τὴν Μεσοποταμίαν, ὑπερμαχῶν τῷ δοκεῖν τῶν τέκνων Οὐαλὶδ, καὶ ἀντιτασσόμενος τῷ Ιζίδ. καὶ μετὰ μῆνας ε΄. θνήσκει ὁ Ιζὶδ καταλείψας Αβραὰμ τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφὸν ἐπὶ τῆς Δαμασκοῦ διάδοχον. τούτῳ παρατασσόμενος Μαρουὰμ ἔχων τοὺς τῆς Μεσοποταμίας ἔρχεται εἰς Εδεσαν, ἐκεῖθεν εἰς τὰ μέρη Δαμασκοῦ, καὶ Αντιλιβάνου, εἰς κάμπον λεγόμενον Γαρίς. κἀκεῖ συμβαλὼν τῷ Σουλεϊμὰν παρὰ τῷ ποταμῷ Λιτᾷ, τουτέστι κακῷ, τρέπει αὐτὸν, καὶ ἀναιρεῖ χιλιάδας κ΄. καὶ μόνος Σουλεϊμὰν μετ' ὀλίγων φυγὰς κατὰ τὴν Δαμασκὸν διασώζεται. εἰσελθὼν δὲ ἐν αὐτῇ ἀνεῖλε τοὺς υἱοὺς Οὐαλὶδ, ὧν ὑπερμαχεῖν ἐδόκει Μαρουὰμ, καὶ ἐξῆλθε τῆς Δαμασκοῦ, χρήματα σφετερισάμενος ἱκανά. καταλαβὼν δὲ καὶ Μαρουὰμ τὴν Δαμασκὸν, ἀνεῖλε πολλοὺς τῶν ὑπερχόντων καὶ τοὺς συνεργήσαντας τῷ φόνῳ τοῦ Αλὶδ καὶ τῶν τέκνων αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἄλλους ἠκρωτηρίασε. τὰ δὲ χρήματα καὶ τοὺς θησαυροὺς ἅπαντας μετέστησεν εἰς Χαρρὰν τὴν πόλιν Μεσοποταμίας.

Τῷ δὲ Σεπτεμβρίῳ μηνὶ δεκάτῃ καὶ δευτέρᾳ ἰνδικτιῶνι κατελθὼν Κωνσταντῖνος ἐπὶ τὰ μέρη Χαλκηδόνος, ἀντιπέρασεν ἐν τοῖς Θρᾳκώοις μέρεσι, Σισιννίου τοῦ στρατηγοῦ τῶν Θρᾳκησίων διὰ τῆς Αβύδου περάσαντος, καὶ τῷ χερσαίῳ τείχει παρακαθίσαντος. καὶ ἐλθὼν ἐπὶ τὴν Χαρσίου πόρτην διέδραμεν ἕως τῆς Χρυσῆς πόρτης ἑαυτὸν τοῖς ὄχλοις ἐπιδεικνύων· καὶ πάλιν ὑπέστρεψε, καὶ ἀπλήκευσεν εἰς τὸν ἅγιον Μάμαντα. οἱ δὲ τῆς πόλεως ἤρξαντο στενοῦσθαι εἰς τὰς δαπάνας, τῶν ἀποστείλας Αθανάσιον τὸν Ασηκρῆτις καὶ Αρτάβασδον τὸν Δομέστικον αὐτοῦ

Hoc anno in Boreali cæli parte signum apparuit, pulvisque imbris instar in diversa loca decidit. Ad Caspias etiam portas terræ motus contigit. Mensis Aprilis die decimo sexto, hebdomadis feria quinta Valid Arabum factione sublatus post imperii annum unicum: cui filius Izid cognomento Leipsus, id est Diminutus successit. Is maxima pecuniarum vi erogata, Damascum obtinuit: atque ab Arabibus, qui Damascum Persidem & Ægyptum incolebant, dextras in imperii confirmationem accepit. Marvam autem filius Muamed, Armeniæ Rector, his auditis Mesopotamiam occupat, filios Valid, ut videbatur, in tutelam accepturus, & Izid adversarium se oppositurus. Post menses vero quinque moritur Izid, fratre suo Abraim Damasci successore relicto: Adversus quem Marvam exercitum ex Mesopotamiæ Arabibus instruens Edessam venit: indeque versus Damascum, & Antilibanum, in campum, qui dicitur Garis: prælioque ibi ad fluvium Litam, id est Malum, inito cum Sulimane, ipsum fugat, & ex ejus copiis hominum viginti millia delet: adeo ut Suliman cum paucis ac ferme solus Damascum fugam arripuerit: Is urbem ingressus filios Valid, quorum partes tueri Marvam videbatur, e medio sustulit, & magna pecuniarum vi sibi addicta loco excedit. Marvam demum Damascum perveniens, multos ex proceribus, eosque etiamnum qui Valid & liberorum ejus mortis se præbuerant auctores interfecit, reliquos membris mutilatos vivere permisit: pecuniam autem omnesque thesauros Charram Mesopotamiæ urbem transportavit.

Mense vero Septembri duodecima indictione, Constantinus Chalcedonem versus profectus, trajecto freto in Thraciam perrexit: Sisinnio Thracensium Duce ad Abydum transfretante, ac subinde Byzantii muros, qui continentem spectant, obsidente. Is ubi Charsii portam attigit, exinde ad aliam, quæ Aurea nominatur, plebi seipsum palam ostendens excurrit; ac confestim reversus ad sanctum Mamantem applicuit. Cives interea annonæ penuria premi cœpere: quamobrem Athanasium a secretis & Artabasdum Dome-

Edit Paris. pag. 352.

fticum ad commeatum naviculis in Urbem advehendum Artabasdus misit : quos cum Cibyrrhæotarum classis extra Abydi angustias obviam habuisset, detentos ad Imperatorem conduxit : qui propriis quidem copiis comparatam ab illis annonam distribuit, Athanasium vero & Artabasdum extemplo lucis jacturam luere jussit. Postmodum Artabasdus terrestris muri portas ejusque vias sibi liberas reddere, & cum Constantino manus conserere decrevit. Quare inito prælio, fusus est Artabasdi exercitus, plurimique, inter quos Monutes, desiderati. Tum Artabasdus biremes in cacabis Græcum ignem ferentes instruens, ad sanctam Mamantem adversus Cibyrrhæotarum classem summisit : quæ etiamnum repulsæ sunt, & retrorsum actæ. Porro fames ingens Urbem oppressit, adeo ut hordei modius nummis duodecim, milii lupinorumque octo æstimaretur : olei quinque libræ nummo integro, vini sextarius dimidio væniret. Populo itaque penuria cibi pereunte, coactus est Artabasdus publicam ex Urbe migrandi potestatem facere : verum exeuntium observatis vultibus, quosdam detinuit : unde nonnulli vel facie velata, vel ementita mulierum larva usi exitum sibi facilem meruere : illi Monasticum habitum, alii fœminarum cultum sibi composuerunt : atque ita sub eo latere, & egressum suffurari valuerunt. Cæterum Nicetas militiæ supremus Dux copiis ad Modrinem prius dispersis, iterum collectis, Chrysopolim usque venit. Cumque inde pedem referret, trajiciens Imperator ipsum a tergo insequutus est, cumque ad Nicomediam tandem assequutus, vivum cepit, una cum Marcellio, qui ex Episcopo, Curator evaserat, quem illico capitis damnavit : at supremum militiæ Ducem vinculis de muro suspensum patri videndum ostentabat. Demum Novembris die secundo aciebus ex improviso sub vesperam instructis, Urbem per terrestrem murum invasit. Artabasdus autem una cum Bactagio Patricio chelandium conscendens, ad Opsicium in præsens tempus recessit : exindeque ad Puzanæ castrum digressus in eo inclusum se communivit : quos cum Imperator comprehendisset, Artabasdum quidem una cum ejus duobus filiis excæcavit, Bactagium vero ad ferarum venatum capite truncari, caputque per dies tres in Milio publice suspendi jussit. Demum vero post annos triginta injuriarum memor & inclemens Imperator, in Choræ Monasterium uxorem ejus se conferre, in eo siquidem sepultus jacebat Bactagius, & ejus ossa tumulo eruta proprio pallio deportata ad ea quæ Pelagii vocitantur monumenta una cum iis qui sibi ipsis conscias manus intulerant projicere compulit. O factum prorsus inhumanum! Multos insuper alios ex proceribus qui Artabasdi partes sequuti sunt, interfecit, innumeris oculos effodit, manus istis, aliis pedes abscidit. Ad hæc extraneis quos secum in Urbem introduxit nobilibus civium domos penetrare, & eorum facultates pro arbitratu sibi abripere permisit : ac denique infinita damna civitati intulit. Celebratis etiam in Circo ludis equestribus Artabasdum una cum filiis & amicis vinculis alligatum, nec non Anastasium falsi nominis Patriarcham oculis privatum, & asino facie ad caudam versa insidentem publice per medium Circi stadium invexit, & de iis ludibrii trium-

Edit. Paris. pag. 353.

πρὸς τὸ κομίσαι δαπάνας διὰ σκαφῶν εὗρε τούτους ὁ στόλος τῶν Κιβυῤῥαιωτῶν ἔξω τῆς Ἀβύδου, καὶ τούτους αἰχμαλώτους πρὸς τὸν βασιλέα ἀνήγαγε· καὶ τὸν μὲν σῖτον τοῖς ἰδίοις λαοῖς ἐδωρήσατο, Ἀθανάσιον δὲ καὶ Ἀρτάβασδον παραυτὰ ἐτύφλωσε. μετὰ ταῦτα ἐδοκίμασεν Ἀρτάβασδος ἀνοῖξαι τὰς τοῦ χερσαίου τείχους πόρτας, καὶ συμβαλεῖν πόλεμον μετὰ τοῦ Κωνσταντίνου. καὶ γενομένης συμβολῆς, ἐτράπησαν οἱ τοῦ Ἀρταβάσδου, καὶ πολλοὶ ἀπέθανον, ἐν οἷς καὶ Μονούτης· κατασκευάσας δὲ Ἀρτάβασδος κακκαβοπυρφόρους ἀπέστειλεν εἰς τὸν ἅγιον Μάμαντα κατὰ τοῦ στόλου τῶν Κιβυῤῥαιωτῶν, καὶ ἀπήλασαν αὐτούς. ἐγένετο δὲ λιμὸς ἰσχυρὸς ἐν τῇ πόλει, ὥστε πραθῆναι τὸν μόδιον τῆς κριθῆς νομίσματα δώδεκα, τοῦ δὲ κέγχρου, καὶ τοῦ λυπίνου νομίσματα ὀκτώ· τὸ δὲ ἔλαιον πέντε λίτρας τοῦ νομίσματος, καὶ ὁ ξέστης τοῦ οἴνου τοῦ ἡμισείου. τοῦ δὲ λαοῦ θνήσκοντος ἠναγκάσθη Ἀρτάβασδος ἀπολύειν αὐτοὺς, πρὸς τὸ ἐξέρχεσθαι τῆς πόλεως. ἐπιτηρῶν δὲ τὰ πρόσωπα, τοὺς μὲν ἐκώλυσεν. ὅθεν τινὲς τὰ ἑαυτῶν πρόσωπα ἐκάλυπτον, καὶ γυναικείαν στολὴν προσεβάλλοντο. οἱ δὲ μοναδικὸν σχῆμα, καὶ γυναικείαν στολήν· καὶ οὕτως ἠδυνήσαντο λαθεῖν, καὶ ἐξελθεῖν. Νικήτας δὲ ὁ μονοστράτηγος ἐπισυνάξας τὸν ἴδιον λαὸν, τὸν ἀπὸ Μοδρινῆς σκορπισθέντα, ἦλθεν ἕως Χρυσοπόλεως, καὶ ὑποστρέφοντος αὐτοῦ, περάσας ὁ βασιλεὺς κατεδίωξεν ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ καταλαβὼν αὐτὸν ἐν Νικομηδείᾳ, ἐχειρώσατο αὐτὸν σὺν τῷ ἀποεπισκόπῳ κουράτωρι Μαρκελλίῳ, ὃν παραυτὰ ἀποτμηθῆναι ἐκέλευσε. τὸν δὲ μονοστράτηγον πεδήσας διὰ τοῦ τείχους τῷ πατρὶ ἐπεδείκνυε. τῇ δὲ δευτέρᾳ τοῦ Νοεμβρίου μηνὸς ἄφνω παραταξάμενος τῇ δείλῃ διὰ τοῦ χερσαίου τείχους τὴν πόλιν παρέλαβεν. ὁ δὲ Ἀρτάβασδος ἅμα τῷ πατρικίῳ Βακταγγίῳ εἰς χελάνδιον εἰσελθὼν πρὸς τὸ παρὸν ἐξῆλθεν εἰς τὸ Ὀψίκιον, καὶ ἀπελθὼν εἰς τὸ κάστρον Πουζάνης ἑαυτὸν ἐνέκλεισεν. οὓς χειρωσάμενος ὁ βασιλεὺς τὸν μὲν Ἀρτάβασδον σὺν τοῖς δυσὶν υἱοῖς αὐτοῦ ἐτύφλωσε, τὸν Βακτάγγιον δὲ ἐν τῷ Κυνηγίῳ ἀπεκεφάλισε, καὶ τὴν τούτου κεφαλὴν ἐν τῷ Μιλίῳ ἐκρέμασεν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας. μετὰ δὲ τριάκοντα ἔτη ὁ μνησίκακος καὶ ἄσπλαγχνος βασιλεὺς ἐπέταξεν ἀπελθεῖν τὴν αὐτοῦ γυναῖκα ἐν τῇ μονῇ τῆς Χώρας, ἐκεῖσε γὰρ ἦν ταφεὶς, καὶ ἀνασκάψαι αὐτοῦ τὰ ὀστᾶ, καὶ ἐν τῷ ἰδίῳ παλλίῳ βαστάσαι, καὶ εἰς τὰ λεγόμενα Πελαγίου μνήματα μετὰ τῶν βιοθανάτων ῥῖψαι. ὢ τῆς ἀπανθρωπίας. πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους Ἀρταβάσδῳ συμμαχήσαντας τῶν προυχόντων ἀνεῖλεν· ἀναριθμήτους δὲ ἐτύφλωσε, καὶ ἄλλους ἐχειροκόπησε καὶ ἐποδοκόπησεν. ἐπέτρεψε δὲ τοῖς σὺν αὐτῷ εἰσελθοῦσιν ἐξωτικοῖς ἄρχουσιν εἰσελθεῖν εἰς τοὺς οἴκους καὶ διαρπάσαι τὰς οὐσίας τῶν πολιτῶν· πολλὰ δὲ καὶ ἀναρίθμητα δεινὰ ἐπεδείξατο τῇ πόλει. ἱππικὸν δὲ ποιήσας εἰσήγαγεν Ἀρτάβασδον σὺν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ καὶ τοῖς φίλοις δεδεμένους

διὰ

καὶ τὸ δυσσεβὲς ἅμα Ἀναστασίῳ τῷ ψευδωνύμῳ Πατριάρχῃ τυφλωθέντι δημοσίως καὶ ἐπὶ ὄνου ἐξανάστροφα καθημένῳ, ὃν εἰς τὸ ἱππικὸν ἐξαγαγὼν ἐπόμπευσε. πάλιν δὲ ὡς ὁμόφρονα αὐτοῦ ἐκφοβήσας καὶ δουλώσας ἐν τῷ θρόνῳ τῆς ἱερωσύνης ἐκάθισε. Σισίννιον δὲ τὸν Πατρίκιον καὶ στρατηγὸν τῶν Θρακησίων πολλὰ συνδραμόντα αὐτῷ καὶ συναγωνισάμενον, ἐξάδελφόν τε αὐτοῦ ὄντα, μετὰ μ'. ἡμέρας ἐτύφλωσε τῇ τοῦ Θεοῦ δικαίᾳ κρίσει. ὁ γὰρ βοηθῶν τὸν ἀσεβῆ ἐμπεσεῖται εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ κατὰ τὸ γεγραμμένον.

A phum egit. Cæterum Anastasium ceu sententiæ suæ sectatorem probe subactum & renovandæ pœnæ timore emendatum in Sacerdotii sedem restituit. Sisinnium etiam Patricium & Thracensium Ducem (quo adjutore ac simul præliante imperium recepit) consobrinum licet & amicum post dies quadraginta justo Dei judicio oculis damnavit. Qui enim impio fert suppetias, in manus ejus, ut Scriptura testatur, incidet.

Κόσμου ἔτη ϛσλϛ'.	Τῆς θείας σαρ. ψλϛ'.	Ῥωμ. βασιλ. Κωνσταντῖνος ἔτη λδ'.	Ἀμιβ. ἀρχηγὸς Μαρουὰμ ἔτη ϛ'.	Ῥωμ. ἐπίσκ. Ζαχαρίας ἔτη κα'.	ΚΠ. ἐπίσκ. Ἀναστάσιος ἔτη κδ'.			Ἀντ. ἐπίσκ. Θεοφύλακτος ἔτη ζ'.
		δ'	α'	ια'	ιε'			α'

B

Anni mundi 6236.	Divinæ Incarn. 736.	Rom. Imp. Constant. annis 34.	Arabum Dux Marvam annis 6.	Rom. Episc. Zacharias an. 21.	CP. Episc. Anastasius annis 24.			Antioch. Episc. Theophylactus annis 7.
		4	1	11	15			1

Τούτῳ τῷ ἔτει κομήτης μέγας κατὰ τὴν Συρίαν ἐφάνη. καὶ ἐστασίασε Θεβὶτ κατὰ τοῦ Μαρουὰμ, καὶ Δαχὰκ ὁ τῶν Ἀρουριτῶν. οὓς χειρωσάμενος Μαρουὰμ ἀνεῖλεν ἐν τοῖς ὁρίοις Ἐμέσης μετὰ πλήθους πολεμιστῶν χιλιάδας ιβ'. τῷ δ' αὐτῷ ἔτει παρακλήσει τῶν Χριστιανῶν συνεχώρησε χειροτονηθῆναι Θεοφύλακτον πρεσβύτερον Ἐδεσσηνὸν Πατριάρχην Ἀντιοχείας, κοιμηθέντος Στεφάνου, καὶ τοῦτον γράμμασι καθολικοῖς τιμᾶσθαι προσέταξε παρὰ τῶν Ἀράβων. χαρίσμασι γὰρ πνευματικοῖς ἐκεκόσμητο, μάλιστα δὲ σωφροσύνῃ. ἐν Ἐμέσῃ δὲ ρκ'. Χαλβανοὺς ἐφούρκισε· τὸν δὲ Ἀβὰς τὰ πολλὰ τῶν Χριστιανῶν αἱμάτων ἐκχύσαντα, καὶ πολλοὺς τόπους πορθήσαντα, καὶ αἰχμαλωτίσαντα ἀναιρεῖ ἐν τῇ φυλακῇ. σταλέντος γὰρ πρὸς αὐτὸν τινὸς Αἰθίοπος ὑπὸ Μαρουὰμ ἐπὶ τούτῳ θύλακα πλήσας ἀσβέστου ζώσης εἰσῆλθε πρὸς αὐτόν· καὶ τοῦτον τῇ κεφαλῇ καὶ ταῖς αὐτοῦ ῥισὶν περιθεὶς ἀπέπνιξεν αὐτόν, δίκαιαν ἐφαρμόζων τῷ γόητι τιμωρίαν. μαγείᾳ γὰρ καὶ δαιμόνων ἐπικλήσεσι πολλὰ κατὰ Χριστιανῶν κακὰ ἐτεκτήνατο. οὗτος καὶ τῷ αἵματι Οὐαλὶδ ἐκοινώνησεν.

Hoc anno cometes ingens penes Syriam in cælo visus est. Thebit & Dachac Aturitarum Princeps adversus Marvam seditionem excitavit. Marvam eos comprehensos cum viris militaribus ad duodecim millia circa limites Emesæ trucidavit. Hoc etiam anno idem Marvam Christianis postulantibus Theophylactum Presbyterum Edessenum Antiochiæ Patriarcham post Stephani obitum ordinari permisit: eumdemque publicis litteris honorifice ab Arabibus salutari sanxit: Spiri- C tualibus siquidem gratiis temperantiaque maxime ornatus erat. Chalbanos insuper centum & viginti suspendio damnavit apud Emesam: Abam autem effusi Christianorum sanguinis reum, multaque loca passim depopulatum & deprædatum in carcere occidit. Æthiops enim quidam a Marvam missus saccum viva calce oppletum ejus capiti naribusque adeo commode circumposuit, ut præstigiatori digno malitia supplicio applicato, virum facile suffocaverit. Magicis enim artibus dæmonumque invocationibus multorum Christianis malorum auctor fuerat, isque etiam Valid cædis particeps extiterat.

Edit. Paris. pag. 354.

		ε'	β'	ιβ'	ις'			β'

		5	2	12	16			2

D

Τούτῳ τῷ ἔτει Σουλεϊμὰν συνάξας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ, αὖθις Μαρουὰμ συμβάλλει, καὶ ἡττᾶται ἀποβαλὼν τοῦ ἰδίου λαοῦ χιλιάδας ζ'. καὶ φυγὰς εἰς Παλμύραν διασώζεται, κἀκεῖθεν εἰς Περσίδα. ἐστασίασαν δὲ οἱ Ἐμεσηνοὶ (καὶ οἱ Ἡλιουπολῖται καὶ Δαμασκηνοὶ) τὰς πύλας τῷ Μαρουὰμ ἀποκλείσαντες· ὃς τὸν μὲν αὐτοῦ υἱὸν κατὰ τοῦ Δαχὰκ ἀποστείλας μετὰ δυνάμεως, αὐτὸς ἐπὶ τὴν Ἔμεσαν ἦλθεν, ἣν ἐν τέτρασι μησὶ παρέλαβεν. ὁ δὲ Δαχὰκ μετὰ πλείστης δυνάμεως ἤρχετο. ὁ δὲ Μαρουὰμ συμβαλὼν αὐτῷ κατὰ τὴν Μεσοποταμίαν μετὰ τὸ πολλοὺς ἀναιρεθῆναι τῶν σὺν αὐτῷ τοῦτον συλλαβὼν κτείνει· ἐν τούτοις Κωνσταντῖνος Γερμανίκειαν παρέλαβεν ἐπιστρατεύσας τὴν Συρίαν καὶ Δουλιχίαν ἄδειαν εὑρὼν διὰ τὴν τῶν Ἀράβων πρὸς ἀλλήλους μάχην. λόγῳ δὲ τοὺς ἐν αὐταῖς Ἄραβας ἀποστείλας ἀόπλους προσελάβετο, καὶ τοὺς πρὸς πατρὸς συγγενεῖς, καὶ ἐν Βυζαντίῳ μετῴκισε, σὺν καὶ πολλοῖς Σύροις Μονοφυσίταις αἱρετικοῖς, ὧν οἱ πλεῖστοι εἰς τὴν Θρᾴκην οἰκοῦντες, μέχρι τοῦ νῦν καὶ ἐν τῷ τρισαγίῳ τὴν τριάδα σταυροῦντες κατὰ

Hæc in Barber. lecta desunt in Reg.

Theophanis Chron.

Hoc anno collectis omnibus copiis cum Marvam bello confligit Suliman: militumque septem millibus ex exercitu desideratis superatur, & fugitivus Palmyram se recipit, atque inde in Persidem. Emeseni quoque, ut Heliopolitæ & Damasceni seditione adversus Marvam excitata, occlusis civitatum portis eidem ingressum negaverunt. Is filio adversus Dachac cum copiosa militum manu misso, ipse Emesam versus arma dirigit, & urbem mensium quatuor spatio in potestatem recipit. Interea Dachac ingentibus copiis stipatus accessit: cum quo Marvam in Mesopotamia prælio congressus, multis occisis, ipsum vivum captum neci tradidit. Dum hæc geruntur Constantinus Germaniciam invadit, exercitumque in Syriam E & Dulichiam emittit, commodam ex Arabum bellis vincendi occasionem nactus. Arabes etiam ex eis urbibus inermes eductos & in fidem suam receptos nec non patris consanguineos cum pluribus Syris Monophysitis Hæreticorum nota inustis Byzantium transtulit: quorum reliquiæ Thraciam incolentes in hodiernum usque diem Trinitatem in hymno Ter sancto crucifigentes Petri Fullonis mentem tenent, & in ea perseverant. Porro a die decima usque ad decimam

quintam Augusti tenebræ fuerunt caliginosæ. Eo tempore Marvam parta victoria, & Edessa recepta, consanguineos Isam & libertos omnes occidit: muris etiam Heliopoleos eversis, viros auctoritate præstantiores e medio sustulit, cæteros vero, qui in his urbibus superfuere, mutilavit.

A Πέτρον τὸν Γναφέα ἀνῄρησαν. ἀπὸ δὲ τοῦ Αὐγούστου μηνὸς δεκάτης ἕως πεντεκαιδεκάτης σκότος ἐγένετο ὁμιχλῶδες. τότε ὁ Μαρουὰμ ἐνικήσας, καὶ ἀπολαβὼν Ἔδεσαν, ἀναιρεῖ πάντας τοὺς συγγενεῖς καὶ ἀπελευθέρους Ἰσάμ. καθαιρεῖ δὲ καὶ τὰ τείχη Ἡλιουπόλεως, ἀναιρῶν πολλοὺς δυνατούς, καὶ ἀκρωτηριάσας τοὺς ἐν αὐταῖς ταῖς πόλεσι περιλειφθέντας.

| | | 6 | 3 | 13 | 17 | | | 3 |

| | | ϛ΄ | γ΄ | ιγ΄ | ιζ΄ | | | γ΄ |

Hoc anno mensis Januarii die decimo octavo hora quarta magnus terræ motus in Palæstina, circa Jordanem, & in omni Syria factus est, adeo ut multæ hominum myriades ac pene infinitæ perierint, & Ecclesiæ Monasteriaque conciderint, & maxime circa sanctæ civitatis solitudinem. Hoc eodem anno lues pestilentialis a Sicilia & Calabria primum exorta, atque velut ignis sensim depascens per Monobasiam, & Græciam, adjacentesque insulas pervagata, tota indictione decima quarta irreligiosum Constantinum flagellavit, si modo potuisset ab ea qua in Ecclesias & venerandas imagines ferebatur insania retrahere & compescere, ipse tamen prout quondam Pharao in malis obduratus & inemendatus perseveravit. Pestilens illud bubonis virus ad Imperatricem usque urbem propagatum est indictione decima quinta. Ac primum quidem inviso quodam modo & de repente corpora invadebat; tum vero in hominum vestibus, & in Ecclesiarum sacris indumentis cruciculæ plurimæ oleagineo liquore conspersæ conspiciebantur. Quo signo quid portenderetur cum homines ignorarent, in magnum mœrorem animique angustias in circumvicina Urbis regione adducti sunt. Exinde plures hominum in mentis alienationem conjecti variis se se phantasiæ figuris, vel spectris, & sensuum stupore permiserunt illudi: adeo ut cum peregrinis & terriculantis faciei hominibus, ut sibi videbatur, societatem ac iter habere se putarent, quos etiam velut amicos, ubi occurrerent, compellarent, ac cum ipsis colloquerentur, & quæ ab ipsis dicerentur, observantes, aliis enarrabant. Eosdem insuper in domos penetrantes, quosdam ex obviis vel plane conficere, vel gladiis vulnerare conspiciebant. Sed & pleraque ex iis, quæ isti referebant, quemadmodum ipsi viderant, ita fieri contigit. Insequente autem primæ indictionis vere magis ac magis serpere & grassari contagium: circa messem vero ita ejus incendium exarsit, ut quamplurimæ domus incolis penitus orbæ clauderentur, ac sepeliendis mortuis amici vivi deficerent. Ex necessitatis igitur in hunc modum urgentis angustia animantibus in quadrum ad invicem junctis, ac suis clitellis instructis trabeculas, quibus affixi asseres, superponere, ac ita mortuorum cadavera in tumulum efferre excogitatum est: & cadavera rursus cadaveribus congesta concervabant curribus exportanda. Cum vero tam urbis quam suburbiorum monumenta mortuis corporibus oppleta exundarent, cisternas atque etiam piscinas exsiccatas, nec non vineas excavare & effodere coacti, hortos quoque veteribus muris cinctos ad hujusmodi humanorum cadaverum sepulturæ officium destinare compulsi sunt: ac ne vix quidem eo pacto hujusmodi necessitati exhauriendæ suffecerunt. Porro cum omnes familiæ ex ista calamitate, nimirum ob sacrarum imaginum impie jussam

Edit. Paris. pag. 355.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐγένετο σεισμὸς μέγας ἐν Παλαιστίνῃ, καὶ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ Συρίᾳ μηνὶ Ἰανουαρίῳ ιη΄ ὥρᾳ δ΄. καὶ πολλαὶ μυριάδες καὶ ἀναρίθμητοι τεθνήκασιν, ἐκκλησίαι τε B καὶ μοναστήρια πεπτώκασι, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ἔρημον τῆς ἁγίας πόλεως. τῷ δ᾽ αὐτῷ ἔτει λοιμώδης νόσος ἀπὸ Σικελίας καὶ Καλαβρίας ἀρξαμένη, οἷόν τι πῦρ ἐπινεμόμενον ἐπὶ τὴν Μονοβασίαν, καὶ Ἑλλάδα, καὶ παρακειμένας νήσους ἦλθε δι᾽ ὅλης τῆς ιδ΄. ἰνδικτιῶνος μαστίζων τὸν ἀσεβῆ Κωνσταντῖνον, καὶ ἀναστέλλων τῆς κατὰ τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τῶν σεπτῶν εἰκόνων μανίας, εἰ καὶ ἀδιόρθωτος ἔμεινεν, ὡς Φαραὼ τὸ πάλαι. ἡ δὲ αὐτὴ λοιμικὴ τῆς νόσου τοῦ βουβῶνος ἐπέδραμεν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἐπινεμήσει, ἐν τῇ βασιλίδι πόλει. ἤρξατο δὲ ἄφνως ἀοράτως γίνεσθαι ἐν δὲ C τοῖς τῶν ἀνθρώπων ἱματίοις καὶ ἐν τοῖς τῶν ἐκκλησιῶν ἱεροῖς ἐνδύμασι σταυρία ἐλαιώδη πλεῖστα. ἐγένετο οὖν ἐντεῦθεν τοῖς ἀνθρώποις λύπη καὶ ἀθυμία πολλὴ τῇ ποιότητι σημείου ἀπορίᾳ ἐν πάσῃ τῇ περιχώρῳ αὐτῆς. ἐγένοντο δὲ αἱ φαντασίαι εἰς πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἐν ἐκστάσει γενόμενοι, ἐνόμιζον ξένοις τισίν, ὡς ἐδόκουν, καὶ βλοσυροῖς προσώποις συνοδεύειν, καὶ εἰς ἀπαντῶντας αὐτοῖς, ὡς δῆθεν φίλους προσαγορεύοντας, καὶ διαλεγομένους. σημειούμενοι δὲ τὰ παρ᾽ αὐτῶν λαλούμενα ἐξηγοῦντο. ἑώρουν τοὺς αὐτοὺς εἰς οἴκους εἰσερχομένους, καὶ τοὺς μὲν τοῦ οἴκου ἀναιροῦντας, τοὺς δὲ ξίφει τιτρώσκοντας. D συνέβαινε δὲ τὰ πλεῖστα τῶν παρ᾽ αὐτοῖς λεγομένων γενέσθαι οὕτω, καθὼς εἶδον. τῷ δὲ ἐαρινῷ καιρῷ τῆς πρώτης ἰνδικτιῶνος ἐπέτεινε μειζόνως, καὶ τῷ θερινῷ ἐξεκαύθη εἰς ἅπαξ, ὥστε ὁλοκλήρους οἴκους κλεισθῆναι παντελῶς, καὶ μὴ εἶναι τοὺς ὀφείλοντας θάπτειν τοὺς νεκρούς. ἐκ πολλῆς οὖν περιστάσεως ἐπενοήθη διὰ ζώων σαγματισμένων ὑπὸ πτερακανθίλων σανίδας ἐπιτιθέειν, καὶ οὕτως ἐκφέρειν τοὺς νεκρούς. ὁμοίως δὲ καὶ εἰς ἁμάξας ἐπάνω ἀλλήλων τούτους ἐπιτιθέειν. ἐν δὲ τῷ πληρωθῆναι πάντα τά τε ἐν ἄστει καὶ προαστείοις μνήματα, ἔτι μὴν καὶ γιστέρνας ἀνύδρους καὶ λάκκους, καὶ πλείστους ἀμπελῶ- E νας διασκαφῆναι· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοὺς ἔνδον τῶν παλαιῶν τειχῶν κήπους εἰς τὴν τοιαύτην προχωρῆσαι τῶν ἀνθρωπίνων σωμάτων ταφήν· καὶ οὕτω μόλις ὑπαντῆσαι εἰς τὴν τοιαύτην χρείαν. παντὸς δὲ οἴκου ἐκ τῆς τοιαύτης συμφορᾶς διαφθαρέντος διὰ τὴν ἀσεβῶς γεγενημένην εἰς τὰς ἱερὰς εἰκό-

νας ὑπὸ τῶν κρατούντων κατίσχειν, αὐτίκα ὁ τῶν Ἀγαρηνῶν στόλος κατέλαβεν ἀπὸ Ἀλεξανδρείας ἐν Κύπρῳ, ἔνθα ἦν ὁ Ῥωμαϊκὸς στόλος. ὁ δὲ στρατηγὸς τῶν Κιβυρραιωτῶν ἐπιπεσὼν αὐτοῖς ἄφνως ἐν τῷ λιμένι τῶν Κεραμαίᾳ, καὶ κρατήσας τὸ στόμιον τοῦ λιμένος χιλίων δρομώνων ὄντων τρεῖς μόνους ἐξυλῆσαι φασίν. A

| | | ζ | δ | ιδ | ιη | | | δ |

Τούτῳ τῷ ἔτει κτείνεται Γρηγόριος ὑπὸ τῶν Ἀρυρητῶν· καὶ ἐξενίκησε Μαρουὰμ ὁ τῶν Ἀράβων ἀρχηγός, ὡς προέφην.

| | | η | ς | ιε | ιθ | | | ε |

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐκινήθη ἐκ τῶν Ἀνατολικωτέρων μερῶν τῆς Περσίδος λαοὶ λεγόμενοι * Χωρασανῖται καὶ Μαυροφόροι κατὰ τοῦ Μαρουὰμ καὶ πάσης τῆς συγγενείας τῶν προαρξάντων ἀπὸ Μουάμεδ τοῦ ψευδοπροφήτου ἕως τοῦ αὐτοῦ Μαρουάμ, τοῦτ᾽ ἔστι κατὰ τὸ λεγόμενον τέκνον τοῦ Οὐναία. τούτων γὰρ μετὰ τὴν ἀναίρεσιν τοῦ Οὐαλὶδ ἀλλήλους πολεμούντων καὶ ἀπασχολουμένων, οἱ λεγόμενοι υἱοὶ τοῦ Ἀχὶμ καὶ τοῦ Ἀλὶμ, συγγενεῖς μὲν καὶ τοῦ ψευδοπροφήτου τυγχάνοντες, κεκρυμμένοι δὲ καὶ φυγάδες ὄντες κατὰ τὴν μικρὰν Ἀραβίαν καὶ ἀθροισθέντες πρωτεύοντος ἐν αὐτοῖς Ἀβραῒμ, ἐκπέμπουσιν ἀπόδουλον αὐτῶν τινὰ λεγόμενον Ἀβουμουσλὶμ εἰς τὸ Χωρασὰν πρός τινας τῶν αὐτόθι πρωχόντων, αἰτούμενοι συμμαχῆσαι αὐτοῖς κατὰ Μαρουάμ. οἱ δὲ συναχθέντες πρὸς Χαχταβᾶν τινα βουλεύονται, καὶ ἐπανιστῶσι τοὺς δούλους κατὰ τῶν ἰδίων δεσποτῶν, καὶ ἀναιροῦσι πολλοὺς ἐν μιᾷ νυκτί, ὧν τοῖς ἅρμασι, καὶ ἵπποις καὶ χρήμασι καθοπλισθέντες, ἐγένοντο εἰς δυνατούς. διαιροῦνται δὲ εἰς φυλὰς δύο καὶ Καισινοὺς καὶ Ἰμανίτας, ὧν δυνατωτέρους σκοπήσας τοὺς Ἰμανίτας ὁ Ἀμουμουσλὶμ διεγείρει κατὰ τῶν Καισινῶν, καὶ ἀνελὼν αὐτοὺς, παραγίνεται ἐν Περσίδι σὺν τῷ Χαχταβᾷ, καὶ πολεμήσας τὸν Βινδάρα, καὶ παραλαβὼν νίκας ἅπαντας, ὡς ἑκατόν που χιλιάδας ἀνδρῶν. καὶ ἐλθὼν ἐπὶ τὸν Ἰβινουβεῖρα στρατοπεδεύοντα σὺν χιλιάσι διακοσίαις, ἀφ[illegible] ἐξέλυσε, καὶ καταλαβὼν τὸν Μαρουὰμ εἰς τὸν Ζαβᾶν ποταμὸν ἔχοντα τριακοσίας χιλιάδας πολεμεῖ αὐτόν. καὶ πλῆθος ἄπειρον ἀναιρεῖ ἐξ αὐτῶν. καὶ ἦν ἰδεῖν κατὰ τὴν γραφὴν τότε ἕνα διώκοντα χιλίους, καὶ δύο μετακινοῦντας μυριάδας, ὡς οὗτος κατὰ κράτος νικῶντας ὁρῶν ὁ Μαρουάμ, ἔρχεται εἰς Χαρρὰν, καὶ περάσας τὸν ποταμὸν, ἔκοψε τὴν γέφυραν ἀπὸ πλοίων οὖσαν. καὶ συμπαραλαβὼν πάντα τὰ χρήματα καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, μετὰ τρισχιλίων ἀνδρῶν οἰκογενῶν αὐτοῦ ἔφυγεν ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον. B C D

* Barber. Χασσανῖται

| | | θ | ς | ις | κ | | | ς |

Τούτῳ τῷ ἔτει καταδιώκεται Μαρουὰμ ὑπὸ τῶν Μαυροφόρων, καὶ καταληφθεὶς ὑπ᾽ αὐτῶν, ἀναιρεῖται βαρυτάτου πολέμου κροτηθέντος. ἄρχει δὲ αὐτῶν Σαλὶχ υἱὸς Ἀλὶμ, εἷς ὢν τῶν προλεχθέντων φυγάδων τῶν καὶ ἐξαποστειλάντων τὸν Μουμουσλίμ. οἱ δὲ λοιποὶ ἀθροισθέντες κατὰ τὴν Σαμάρειαν καὶ Τραχωνῖτιν χώραν κλήρῳ τὴν E

Theophanis Chron.

a Principibus abrogationem, diminutæ vel penitus deletæ apparerent, de repente Agarenorum classis Alexandriæ instructa Cyprum, ubi Romana classis stationem agebat, appellere visa est. Cum vero Cibyrrhæotarum Dux Agarenos in Ceramæa portu occupatis ejus faucibus ex improviso strenue fuisset adortus, ea mille hostium dromonibus tres solos evasisse narrant.

| | | 7 | 4 | 54 | 58 | | | 4 |

Hoc anno Gregorius ab Aruritis occiditur: Marvam vero Arabum Dux, quemadmodum superius retuli, victoria potitus est.

Edit. Paris. pag. 356.

| | | 8 | 5 | 55 | 19 | | | 5 |

Hoc anno Chorasanitæ & Maurophori, populi eo nomine noti, adversus Marvam & omnem præcedentium Principum cognationem a Muamed Pseudopropheta usque ad Marvam, hoc est adversus Unajæ filium, ex postremis Persiæ Orientalis regionibus expeditionem moverunt. Post illatam quippe Valid necem Saracenis mutuis sese bellis conficientibus, & circa cædes reciprocas occupatis, qui filii Achim & Alim vulgo audiunt, Pseudoprophetæ quidem genere orti, occulti tamen & in minorem Arabiam prius fugitivi, nunc sub Abraim, ex familia Duce præcipuo, in unum collecti, quodam suo liberto, cui nomen Abumusulim, ad quosdam Chorasan regionis proceres, misso, sociis armis adversus Marvam convenire ab eis expetierunt. Illi convenientes apud Chactabam quemdam consilium ineunt, servisque in dominos suos concitatis, plurimos eorum una nocte trucidant: & eorum curribus equis & facultatibus ditati & instructi, potentes reputati sunt. Iidem porro in duas tribus distribuuntur, Caisinos nimirum, & Imanitas, quorum fortiores Imanitas Amumilim contemplatus, istos movet in Caisinos: iisdemque deletis, in Persidem Chactaba socio suscipit expeditionem: prælioque cum Bindara inito, victoria potitus ad centum circiter hominum millia cepit: inde profectus adversus Ibinubirem exercitum hominum ducentorum millium educentem, eumdem pariter fudit & prostravit: tum vero Marvam trecentis hominum millibus stipato ad Zabam fluvium obviam factus, eum aggreditur, & debellat, & innumeram hostium multitudinem delet. Cernere erat eo in conflictu unum hominem mille sibi adversarios fugantem, ut scriptura testatur, & duos solos myriades integras insequentes. Eos ubi virtute sua victoriam sibi peperisse Marvam conspicit, Charran contendit, & amne trajecto, pontem navibus compactum disrumpit: & ablatis, quas potuit, divitiis, ac tota familia, cum vernarum suorum ter millibus fuga secessit in Ægyptum.

| | | 9 | 6 | 16 | 20 | | | 6 |

Hoc anno Maurophori Marvam bello insequuntur, eumdemque obviam sibi factum nacti, gravi certamine inito, interficiunt. Salich autem Alim filius ex præfatis fugitivis, qui etiam Mumuslim miserant, Arabum imperium adeptus est. Reliqui apud Samariam & Trachonitidem regionem congregati, ditionem omnem sorte distribuendam decreverant: Om-

pag. 357.

nium quidem primo Abulabæ, tum vero Abdelæ ejus fratri post eum, ac deinde Ibi Musi. Et Syriæ quidem Abdelam Alimi fratrem, & una Alimi filium præesse statuerunt: ipsum vero Alim Ægypto Præfectum dederunt: Abdelam autem Abulasbæ fratrem ab eo imperii partem sortitum Mesopotamiam jusserunt tenere. Is porro Abulasbas, qui omnium præcipuus & potestate præibat, solium in Perside posuit, evocatis nimirum Damasco, qui sibi fuerant auxilio Persis, & translato in Persidem imperio, una cum omnibus thesauris, quos olim illuc Marvam importaverat. Filii vero Marvam, & reliqui ejus affines calamitatibus istis superstites, ex Ægypto migraverunt in Africam. Inde maris angusti fretum Libyam ab Europa juxta Oceanum disterminans trajicientes (Septe loco nomen factum est) Hispaniam Europæ partem ad hoc usque tempus tenuerunt: alii licet superstitionis ejusdem, & ex eadem stirpe nati, quos nimirum navibus deportatos illuc expoliit Mavias, eam regionem prius incoluerunt. Porro clades ista sub Marvam recepta per annos sex duravit, qua illustriorum omnium Syriæ civitatum mœnia in terram dejecta sunt, præter solius Antiochiæ, quod eam tutum sibi refugium victor destinasset. Innumeri insuper Arabes eo jubente periere: extitit enim in bellicis rebus versatissimus. Habitus est præterea Epicureorum, id est Automatitarum sectator, ea impietatis labe a Græcis, sive Gentilibus, qui apud Charran sedes fixerant, contracta. Tertia vero Indictione mensis Januarii die vicesimo quinto Imperatori Constantino ex filia Chagani Chazariæ susceptus est filius nomine Leo. Eodem quoque anno vehemens terræ motus, & ingens tremendaque ædificiorum ruina extitit in Syria: qua nonnullæ urbes integræ funditus absorptæ sunt, aliæ media sui parte corruerunt, quædam denique a montibus in subjectas planities cum muris atque ædificiis citra ullum damnum ad passuum sex millia, & longius etiam spatium ex integro transportatæ sunt. Narraverunt etiam qui de visu miraculi testes extiterunt, Mesopotamiæ tellurem ad duo milliaria disruptam hiatum duxisse, & hiatus profundo tellurem aliam candidissimam & arenosam emersisse, ex cujus meditullio animal mulo non absimile, nullæ variatum macula, humana voce præditum emersisse, & adversus Arabes prænunciasse gentis alterius e deserto irruptionem; quod demum accidit. Eodem autem anno, qui fuit indictionis quartæ proprius, sanctæ Pentecostes festo die, impius Constantinus Anastasii falsi nominis Patriarchæ & pravitatis ejusdem conscii opera filium suum Leonem in Imperii coronæque consortium admisit.

Edit. Paris. pag. 358.

ἀρχὴν ἀπένειμαν. τῷ Ἀβουλασβάν, καὶ μετ' ἐκεῖνον τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Ἀβδελλᾷ, καὶ μετὰ τοῦτον τῷ Ἰβὶν Μουσαί· καὶ τῆς μὲν Συρίας στρατηγεῖν ἔταξαν Ἀβδελλᾶν τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἀλίμ, καὶ υἱὸν τοῦ Ἀλίμ· τὸν δὲ αὐτὸν Ἀλὶμ τῆς Αἰγύπτου ἄρχειν· τὸν δὲ Ἀβδελλᾶν τοῦ Ἀβουλασβᾶς ἀδελφὸν ἀπ' ἐκείνου ἔχοντα τὸν κλῆρον τῆς ἀρχῆς ἐπὶ τῆς Μεσοποταμίας ἔταξαν. ὁ δὲ αὐτὸς Ἀβουλασβᾶς, ὁ καὶ πάντων ἐξάρχων, ἐν Περσίδι ἐκάθηκε, μετατεθείσης ὑπ' αὐτοῦ καὶ τῶν συμμαχησάντων Περσῶν ἀπὸ Δαμασκοῦ τῆς ἀρχῆς, καὶ πάντων τῶν συλληφθέντων θησαυρῶν, ὧν ὁ Μαρουὰμ ἐπεφέρετο. οἱ δὲ περισωθέντες υἱοί τε καὶ συγγενεῖς τοῦ Μαρουὰμ ἐλθόντες ἀπ' Αἰγύπτου εἰς Ἀφρικὴν, κἀκεῖθεν ἀντιπεράσαντες τὸ διορίζον μεταξὺ Λιβύης καὶ Εὐρώπης τῆς κατὰ τὸν Ὠκεανὸν στενῆς θαλάσσης, τὸ λεγόμενον Σέπται, τὴν τῆς Εὐρώπης Σπανίαν ᾤκησαν μέχρι τοῦδε τοῦ χρόνου, ἔχοντες τινὰς προκατοικήσαντας αὐτόθι, τῶν ἀπὸ Μαυΐου διὰ πλοίων ἐνεχθέντων ἐκεῖσε συγγενεῖς αὐτῶν, καὶ τῆς αὐτῆς θρησκείας. ἐκράτησε δὲ ἡ ἐπὶ Μαρουὰμ ἅλωσις ἔτη ϛ'. ἐν ᾗ πᾶσαι μὲν αἱ κατὰ τὴν Συρίαν περιφανεῖς πόλεις ἀπετειχίσθησαν, πλὴν Ἀντιοχείας, διότι καταφύγιον ἔχειν αὐτὴν ἐμελέτα. ἀναρίθμητοί τε Ἀράβων ὑπ' αὐτοῦ ὤλοντο. λίαν γὰρ ὑπῆρχε διεσκεμμένος περὶ τὰ πολεμικά. ἐτύγχανεν δὲ τῆς τῶν Επικουρείων, ἤτοι Αὐτοματιστῶν, αἱρέσεως, ἐκ τῶν οἰκούντων τὴν Χαῤῥὰν Ἑλλήνων μεταλαβὼν τὴν ἀσέβειαν. τῇ δὲ κε'. τοῦ Ἰανουαρίου μηνὸς τῆς τρίτης ἰνδικτιῶνος ἐτέχθη τῷ βασιλεῖ Κωνσταντίνῳ υἱὸς, ὃν ἐπωνόμασε Λέοντα ἐκ τῆς τοῦ * Χαρανοῦ τῆς Χαζαρίας θυγατρός. ἐν δὲ τῷ αὐτῷ χρόνῳ γέγονε σεισμὸς ἐν Συρίᾳ καὶ μεγάλη καὶ φοβερὰ πτῶσις· ὅθεν αἱ μὲν τῶν πόλεων ὁλοκλήρως ἠφανίσθησαν, αἱ δὲ μέσως πως, ἕτεραι ἀπὸ τῶν ὀρεινῶν εἰς τὰ ὑποκείμενα πεδία σὺν τῶν τειχῶν καὶ τῶν οἰκημάτων αὐτῶν ὁλοκλήρως μετέστησαν σῶαι ὡς ἀπὸ μιλίων ἕξ, οἱ καὶ μικρὸν πρός. ἔφησαν δὲ οἱ αὐτόπται θεασάμενοι τὴν γῆν Μεσοποταμίας εἰς μῆκος ῥαγῆναι ἐπὶ μίλια δύο, καὶ ἐκ τοῦ βυθοῦ αὐτῆς, ἀνενεχθῆναι ἑτέραν γῆν λευκοτάτην καὶ ἀμμώδη, ἧς ἐκ μέσου, ὡς φασὶν, ἀνῆλθε ζῶον μουλικὸν, ἄσπιλον, λαλοῦν ἀνθρωπίνῃ φωνῇ, προμηνύον τε ἔθνους ἐπιδρομὴν ἐκ τῆς ἐρήμου κατὰ τῶν Ἀράβων, ἃ καὶ γέγονε. τῷ δὲ ἐχομένῳ χρόνῳ τῆς τετάρτης ἰνδικτιῶνος τῆς ἑορτῆς τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς, ἔστεψε Κωνσταντῖνος ὁ δυσσεβὴς τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν Λέοντα εἰς βασιλέα, διὰ Ἀναστασίου τοῦ ψευδωνύμου Πατριάρχου, καὶ συμφρονος αὐτοῦ.

* Χαγάνου

			Arabum Dux Muamed annis 9					
		10	1	17	21			7

		Ἀράβ. ἀρχηγὸς Μουαμὶδ ἔτη θ'					
	ι'	α'	ζ'	κα'			ζ

Hoc anno Chalcidenses adversus Maurophoros Persas tumultuati, in Emesæ

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐστασίασαν οἱ Χαλκιδεῖς τοῖς Μαυροφόροις Πέρσαις, καὶ ἀνῃρέθησαν ὑπ'

αὐτῶν ἐν τοῖς ὁρίοις Ἐμέσης χιλιάδες δ'. τοῦτο δὲ γέγονε κατὰ τὴν Ἀραβίαν εἰς τοὺς Καισιανοὺς ὑπὸ τῶν αὐτῶν Περσῶν. ἐλθούσης δὲ τῆς κεφαλῆς τοῦ Μαρουὰμ ἐσμυρνισμένης ἐπαύσαντο αἱ πλείους τῶν στάσεων. καὶ τῷ αὐτῷ ἔτει ἐκοιμήθη ὁ ἁγιώτατος Πατριάρχης Ἀντιοχείας Θεοφύλακτος μηνὶ Δεσίῳ κθ'.

A confiniis ad hominum millia quatuor ab eis deleti sunt: atque idipsum in Arabia adversus Caisinos ab iisdem Persis commissum est. Producto vero Marvam capite aromatibus ingeniose condito ex maxima parte tumultus deinde sedati sunt. Eodem anno mensis Desii die vicesimo nono sanctissimus Antiochiæ Patriarcha Theophylactus morte obdormiit.

B

Τούτῳ τῷ ἔτει τοὺς πλείους τῶν Χριστιανῶν, ὡς συγγενεῖς τῶν προαρξάντων, ἀνεῖλον οἱ προσφάτως κρατήσαντες, δόλῳ τινὶ κρατησάμενοι, εἰς Ἀντιπατρίδα τῆς Παλαιστίνης. καὶ τῷ αὐτῷ χρόνῳ Κωνσταντῖνος τὴν Θεοδοσιούπολιν παρέλαβεν ἅμα τῇ Μελιτινῇ, καὶ ᾐχμαλώτευσε τοὺς Ἀρμενίους. ὁ Θεόδωρος δὲ υἱὸς τοῦ Βικαρίου τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας ὁρμώμενος ἐχειροτονήθη Πατριάρχης Ἀντιοχείας.

Hoc anno Christianorum plurimos, ceu Principibus nuper dominium adeptis sanguine junctos, Antipatride Palæstinæ dolose comprehensos, Arabes Duces ad principatum recenter evecti sustulerunt e medio. Eodem anno Constantinus Theodosiopoli una cum Melitine capta, Armenios in servitutem misit. Theodorus autem Vicarii filius, e minori Armenia oriundus Antiochiæ Patriarcha consecratus est.

| | | 12 | 3 | 19 | 23 | | | 2 |

C

Τούτῳ τῷ ἔτει ἀρθεὶς φρονήματι Κωνσταντῖνος ὁ δυσσεβὴς πολλὰ κατὰ τῆς ἐκκλησίας καὶ ὀρθοδόξου πίστεως μελετῶν σιλέντια, καθ' ἑκάστην πόλιν τὸν λαὸν ἔπειθε πρὸς τὸ ἴδιον φρόνημα δολίως ἕπεσθαι, προοδοποιῶν τὴν μέλλουσαν αὐτοῦ ἔσεσθαι τελείαν ἀσέβειαν.

Hoc anno Constantinus impius Imperator vanis superbiæ flatibus elatus plerosque per singulas civitates adversus Ecclesiam & Orthodoxam fidem cœtus & consulta agitari commentus, populum ad suam sententiam amplexandam dolose pertraxit: & eo pacto viam ipsis ad impietatem, quæ summa futura erat, paravit.

Edit Paris. pag. 359.

| | | ιγ' | δ' | κ' | κδ' | | | | γ' |

| | | 13 | 4 | | 20 | 24 | | | 3 |

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἀναστάσιος ὁ ἀνίερος τοῦ θρόνου τῆς ΚΠ. ἡγησάμενος τέθνηκε τῇ ψυχῇ σὺν τῷ σώματι οἰκτίστῳ πάθει τῷ λεγομένῳ χορδαψός· κόπρον διὰ στόματος ἐμέσας, ἀξίαν ἔτισε δίκην ὑπὲρ τῆς κατὰ Θεοῦ καὶ τοῦ διδασκάλου τόλμης. τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Κωνσταντῖνος ὁ δυσσεβὴς κατὰ τῶν ἁγίων καὶ σεπτῶν εἰκόνων παράνομον συνέδριον τλη'. ἐπισκόπων συνέλεξεν ἐν τῷ τῆς Ἱερείας παλατίῳ, ὧν ἐξῆρχε Θεοδόσιος ὁ Ἐφέσου, υἱὸς Ἀψιμάρου, καὶ Πασιλλᾶς ὁ Πέργης· οἱ καθ' ἑαυτοὺς τὰ δόξαντα δογματίσαντες μηδενὸς παρόντος τῶν καθολικῶν θρόνων, Ῥώμης φημὶ, Ἀλεξανδρείας, καὶ Ἀντιοχείας, καὶ Ἱεροσολύμων, ἀπὸ δεκάτης τοῦ Φεβρουαρίου μηνὸς ἀρξάμενοι, διέμειναν ἕως η'. Αὐγούστου τῆς αὐτῆς ζ. ἰνδικτιῶνος. καθ' ἣν ἐν Βλαχέρναις ἐλθόντες οἱ τῆς Θεοτόκου πολέμιοι, ἀνῆλθε Κωνσταντῖνος ἐν τῷ ἄμβωνι κρατῶν Κωνσταντῖνον μοναχὸν ἐπίσκοπον γενόμενον τοῦ Συλαίου, καὶ ἐπευξάμενος ἔφη μεγάλῃ τῇ φωνῇ. Κωνσταντίνου οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου πολλὰ τὰ ἔτη. καὶ τῇ κζ. τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἀνῆλθεν ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ φόρῳ σὺν Κωνσταντίνῳ τῷ ἀνιέρῳ καὶ τοῖς λοιποῖς ἐπισκόποις, καὶ ἐξεφώνησαν τὴν ἑαυτῶν κακόδοξον αἵρεσιν ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, ἀναθεματίσαντες Γερμανὸν τὸν ἁγιώτα-

D

Hoc anno Anastasius sacrilegus throni CP. Antistes anima simul & corpore mortuus est infelicissimo morbo, qui Chordapsus dicitur, proprium stercus per os egerens, dignamque persolvit ultionem suorum in Deum ac præceptorem injuriarum. Eodem etiam anno impius Constantinus adversus sanctas & venerandas imagines illegitimum trecentorum triginta & octo Episcoporum in Hieriæ Palatio coegit conciliabulum, cujus Præses extitit Theodosius Ephesi Episcopus Apsimari filius, & Pastillas Pergensis Antistes. Isti privatas suas sententias privata auctoritate sancientes, nullo Catholicarum sedium, Romæ, dico, Alexandriæ, Antiochiæ, & Hierosolymorum præsente, a mensis Februarii die decimo facto initio, ad Augusti diem octavum cœptis institerunt eadem indictione: qua ad Blachernas convenientibus istis Deiparæ adversariis, Constantinus Constantinum Monachum, qui Sylæi Episcopus fuerat, manu tenens, conscendit ambonem: & clara elataque voce votis conceptis bene precatus; Constantino, inquit, Oecumenico Patriarchæ multi anni. Et vicesimo septimo mensis Augusti, Imperator in forum progressus cum sacrilego Constantino & reliquis Episcopis, qui omnes pravam suam hæresim coram universo populo promulgaverunt: & sanctissimum Ger-

E

manum, Georgium Cyprium, Joannem Chrysorrhoam Mansuris filium, viros sanctos, & venerandos Doctores anathemati ferire ausi sunt.

A τὸν, ἐ Γεώργιον τὸν Κύπριον, καὶ Ἰωάννην τὸν Χρυσοῤῥόαν Δαμασκηνὸν τὸν Μανσὺρ, ἄνδρας ἁγίους καὶ αἰδεσίμους διδασκάλους.

				CP. Episc. Constantinus an. 12			
	14	5	21	1			4

				ΚΠ. ἐπίσκ. Κωνσταντῖνος ἔτη ιβ'			
	ιδ'	ε'	κα'	α'			δ'

B

Hoc anno Muamed, qui Abulabas etiam dictus, moritur postquam principatu potitus est annos quinque. Abdelas autem frater ejus in loco blasphemiæ eorum dicato Mecha oppido morabatur. Is ad Abumuslim, qui in Persia degebat, scribit, ut sibi principatus partem, quæ forte obtigerat, servaret. Hic ex adverso Abdelam filium Ali, Salem vero Syri supremi Ducis fratrem principatum sibi procari cognoscens, ac ideo in Persiam, ut eam sibi subjiciat, accedere, Persis tamen adversari, & in Syriæ incolas propendere, qui etiam cum eo belli societatem injerant, de his certus, Syriæ copias in eum concitat, & ad Tyanam consertis invicem manibus, ex contraria parte pluribus occisis, Abusalim victor remansit. Etenim plerique Sclavi erant atque Antiocheni. Abdelas solus superstes & incolumis, post dies aliquot fidem sibi dari petiit ab alio Abdela Muamed fratre, qui e Mecha profectus in Persiam festine properaverat. Hic illum in domo ruinam minante inclusum, fundamentis latenter effodi jussis, interfecit. Abusbulim vero adversus Arabes Syriæ ferocientem & minas jactantem, ut pote qui Maurophororum rebellione inita jugum excussissent, multosque eorum per Palæstinam, Emesenos agros, & maritima loca sustulissent, & in reliquos irruere consiliati fuerant, exercitus copiis in eum eductis repressit. Is Abdelæ infensus, cum totis agminibus in secundam Persiam irruit; quare metu perculsus Abdelas ipsum verborum lenocinio precumque blanditiis revocavit, ac ipsis etiam imperii sui symbolis execrandis; virga, inquam, atque sandaliis falsi Prophetæ sui Muamed ad eum summissis, ab eo contendens, ut unius saltem diei itinere ad se divertere dignaretur, ut ei tamquam patri debitum grati animi officium persolveret. Ille lenociniis hujusmodi inescatus, equitibus centum millibus secum eductis, ad eum venit: utriusque vero copiis ad invicem conjunctis, propriis ejus, qui vocaverat, manibus interficitur. Turmæ autem dissipatæ summis licet honoribus cumulatæ reditum eodem die susceperunt. Hic fuit Abdelæ imperii ordo.

Edit. Paris. pag. 360.

Τούτῳ τῷ ἔτει Μουαμέδ, ὁ καὶ Ἀβουλαβᾶς, τέθνηκε, κρατήσας ἔτη ε'. ὢν δὲ Ἀβδελᾶς ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ εἰς τὸν τόπον τῆς βλασφημίας αὐτῶν * Τιμάχῃ. γράφει οὖν πρὸς τὸν Ἀβημουσλὶμ ὄντα κατὰ τὴν Περσίδα φυλάξαι αὐτῷ τὸν τόπον τῆς ἀρχῆς, καθὼς ἐκληρώθη αὐτῷ. ὁ δὲ μαθὼν Ἀβδελᾶν τὸν υἱὸν Ἀλὶ, ἀδελφὸν δὲ Σαλὴμ τοῦ μονοστρατήγου Συρίας τὴν ἀρχὴν αὐτῷ παραποιούμενον, καὶ ἐρχόμενον κρατῆσαι τὴν Περσίδα, ἐναντιούμενον δὲ τοῖς Πέρσαις, καὶ προσκείμενον τοῖς τῆς Συρίας, οἳ καὶ συνεμάχουν αὐτῷ, διεγείρας τὰ τῆς Συρίας στρατόπεδα, συμβάλλει αὐτῷ C κατὰ τὴν Τυάνην, ἐ νικήσας αὐτὸν ὁ Ἀβουσαλὶμ πολλοὺς ἔκτεινεν. ἦσαν γὰρ οἱ πλείους Σκλάβοι, καὶ Ἀντιοχεῖς. ὁ δὲ Ἀβδελᾶς μόνος περισωθεὶς, μετ' ὀλίγας ἡμέρας ᾐτήσατο λόγους λαβεῖν παρὰ τοῦ ἄλλου Ἀβδελᾶ, τοῦ ἀδελφοῦ Μουαμέδ, καταλαβόντος σπουδῇ πολλῇ τὴν Περσικὴν ἐκ τῆς Μέκκας. ὃν τινα φρουρήσας ἐν οἰκίσκῳ σαθρῷ, καὶ καθορυχθῆναι προστάξας τὰ θεμέλια λάθρα, τοῦτον ἀπέκτεινε. τὸν δὲ Ἀβουσβουλὶμ μηνιῶντα κατὰ τῶν τῆς Συρίας Ἀράβων, ὡς ἐπαναστάντων τοῖς Μαυροφόροις, καὶ πολλοὺς κατὰ τὴν Παλαιστίνην, καὶ Ἐμισαν, καὶ παραλίαν ἑλόντων, ἐπελθεῖν τε αὐτοῖς μελετώντων, μετὰ τῶν στρατευμάτων ἐκώλυσεν. ὁ δὲ ὀργισθεὶς τῷ Ἀβδελᾷ πρὸς τὴν δευ- D τέραν Περσίδα ὥρμησε σὺν τῷ πλήθει, ὃν δειλιάσας σφόδρα μεταστέλλεται αὐτὸν πειθανολογίαις, καὶ παρακλήσεσι, καὶ αὐτοῖς δὲ τοῖς μυσαροῖς συμβόλοις τῆς ἀρχῆς αὐτῶν. φημὶ δὴ τῇ ῥάβδῳ καὶ τοῖς σανδαλίοις τοῦ ψευδοπροφήτου Μουαμέδ, ἐξαιτῶν ὁδὸν ἡμέρας μιᾶς ἐκκλῖναι πρὸς αὐτὸν, ὅπως αὐτῷ τὴν πατρὶ πρέπουσαν εὐχαριστίαν ἀπονείμῃ. ὁ δὲ ἀπατηθεὶς, παραγίνεται σὺν χιλιάσιν ἱππέων ρ'. ἑνωθεὶς τε αὐτῷ κτείνεται ὑπ' αὐτοῦ χερσὶν ἰδίαις. οἱ δὲ ὄχλοι σκεδασθέντες αὐθημερὸν ᾤχοντο, φιλοτιμίαις ἀναριθμήτοις ἐφοδιασθέντες. καὶ οὕτω τὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ Ἀβδελᾶ διεύθυνεν. E

* ἢ Μάχχων

			Arabum Dux Abdelas annis 25	Romæ Episc. Paulus annis 7			
		15	1	1	2		5

			Ἀράβ. ἀρχηγὸς Ἀβδελᾶς ἔτη κε'.	Ῥώμ. ἐπίσκ. Παῦλος ἔτη ζ'.			
		ιε'	α'	α'	β'		ε'

Hoc anno Nicetas Heliopoleos Epi-

Τούτῳ τῷ ἔτει Νικήτας ὁ Ἡλιουπόλεως ἀναθεμα-

τίθη ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας πάσης. ὁ δὲ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος Σύρους τε, καὶ Ἀρμενίους, οὓς ἤγαγεν ἀπὸ Θεοδοσιουπόλεως, καὶ Μελιτινῆς, εἰς Θρᾴκην μετῴκισεν, ἐξ ὧν ἐπληθύνθη ἡ αἵρεσις τῶν Παυλικιανῶν. ὁμοίως δὲ καὶ ἐν τῇ πόλει ὀλιγωθέντων τῶν οἰκητόρων αὐτῆς ἐκ τοῦ θανατικοῦ, ἐνέγκας συμφαμιλίους ἐκ τῶν νήσων, καὶ Ἑλλάδος, καὶ τῶν κατωτικῶν μερῶν, καὶ ἐποίησε κατοικῆσαι τὴν πόλιν, καὶ καταπύκνωσεν αὐτήν. τῷ δ' αὐτῷ χρόνῳ ἐζήτησαν οἱ Βούλγαροι πάκτα διὰ τὰ κτισθέντα κάστρα· καὶ τοῦ βασιλέως ἀτιμάσαντος τὸν Ἀποκρισιάριον, ἐξῆλθον φοσατικῶς, καὶ ἦλθον ἕως τοῦ μακροῦ τείχους κατὰ τῆς βασιλίδος πόλεως τὴν ὁρμὴν ποιησάμενοι. πολλὴν οὖν ἅλωσιν ἐργασάμενοι, καὶ αἰχμαλωσίαν λαβόντες, ὑπέστρεψαν ἀβλαβεῖς εἰς τὰ ἴδια.

scopus ab universo Ecclesiæ cœtu anathemate percussus est. Imperator autem Constantinus, quos Theodosiopoli & Melitine Syros & Armenios eduxit, in Thraciam transtulit: quibus Paulicianorum hæresis aucta est. Urbe pariter tota civibus peste sublatis destituta, ex Insulis, Græcia, & inferioribus aliis regionibus incolas alios cum integris etiam familiis asportatos, ut eam habitarent transtulit: atque ita civibus ut prius refertam ac populosam reddidit. Eodem etiam anno Bulgari ob nova castra extructa, nova quoque pacta postulant. Imperatore Apocrisiarium eorum spernente, ipsi ignominiam ulturi, ad Longum usque murum versus Urbem cum exercitu bene instructo irrumpunt: magnaque strage edita, & multitudine captivorum abducta, illæsi & incolumes proprias domos repetunt.

Edit. Paris. pag. 361.

| | | ιϛ' | β' | β' | γ' | | | ϛ' |

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει σεισμὸς γέγονε κατὰ τὴν Παλαιστίνην καὶ Συρίαν οὐ μικρὸς μηνὶ Μαρτίῳ ἐννάτῃ· καὶ ἐξωρίσθη Θεόδωρος ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας φθόνῳ τῶν Ἀράβων, καὶ διαβληθεὶς, ὅτι συχνῶς τῷ βασιλεῖ Κωνσταντίνῳ δηλοποιεῖ τὰ τῶν Ἀράβων διὰ γραμμάτων· καὶ λοιπὸν ὁ αὐτὸς Σαλὴμ ὑπερόριον τίθησιν εἰς τὴν Μωαβῖτιν χώραν, πατρίδα τε αὐτοῦ. καὶ ἐπέτρεψεν ὁ αὐτὸς Σαλὴμ μὴ ἀνίζεσθαι νέας ἐκκλησίας, μηδὲ φανῆναι σταυρὸν, μηδὲ δογματίσαι περὶ πίστεως Χριστιανὸν μετὰ Ἀράβων. ἐπεστράτευσε δὲ κατὰ Ῥωμανίας σὺν χιλιάσι π'. καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν Καππαδοκίαν ἤκουσε Κωνσταντῖνον κατ' αὐτοῦ ὁπλιζόμενον, καὶ φοβηθεὶς ὑπέστρεψεν ἄπρακτος μηδὲν λυμηνάμενος· μόνον δὲ ὀλίγους Ἀρμενίους προσρυέντας αὐτῷ λαβὼν ὑπέστρεψεν

| | | 16 | 2 | 2 | 3 | | | 6 |

Hoc anno terræ motus haud levis in Palæstina & Syria contigit mensis Martii die nono. Theodorus Antiochiæ Patriarcha in exilium deportatus est Arabum invidia, qui frequentioribus litteris ad Imperatorem Constantinum scriptis res Arabum eum manifestare criminati sunt. Quare Patriarchatus terminis extorrem in provinciam Moabitidem, quæ fuit ejus patria, transferendum Salem Arabum Dux edixit. Idem novas Ecclesias nuspiam instaurari, crucem publice videndam non exponi, Christianum cum Arabibus de fidei dogmatibus non disserere lata lege sanxit. Armatis hominum octoginta millibus in Romaniam expeditionem suscepit. In Cappadociam autem profectus ubi Constantinum arma in adversum parare audivit, metu pulsus, re penitus infecta, nullaque illata noxa domum rediit: tantum paucos Armenos sponte ad ejus castra transeuntes secum abduxit.

| | | ιζ' | γ' | γ' | δ' | | | |

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἀβδελᾶς τὴν φορολογίαν ἐπέτεινε Χριστιανοῖς, ὥστε ἅπαντας μοναχούς τε, καὶ ἐγκλείστους, καὶ κιονίτας τοὺς τῷ Θεῷ εὐαρεστοῦντας φορολογῆσαι· ἐσφράγισε δὲ τὰ τῶν ἐκκλησιῶν κειμηλιαρχεῖα, καὶ ἤνεγκεν Ἑβραίους πρὸς τὸ πωλῆσαι αὐτά· καὶ ἠγόρασαν αὐτὰ οἱ ἀπελεύθεροι.

| | | 17 | 3 | 3 | 4 | | | |

Hoc anno Abdelas imposita Christianis tributa auxit: adeo ut omnes sive Monachi sive Inclusi, sive Columnicolæ Deo sua vita placiti vectigales describerentur. Ecclesiarum quoque sacras penus sigillo suo obseravit: & ad sacra vasa distrahenda emptores Hebræos induxit; emerunt autem ea Liberti.

| | | ιη' | δ' | δ' | ε' | | | |

Τούτῳ τῷ ἔτει Κωνσταντῖνος τὰς κατὰ Μακεδονίαν Σαλαβινίας ᾐχμαλώτευσε, καὶ τοὺς λοιποὺς ὑποχειρίους ἐποίησεν. ἐν αὐτῷ δὲ τῷ χρόνῳ τινὲς ἐκ τῶν Μαυροφόρων Περσῶν τῆς μαγικῆς ὄντες θρησκείας, ἀπάτῃ τοῦ διαβόλου κρατούμενοι, πωλήσαντες τὴν ὕπαρξιν αὐτῶν, καὶ γυμνοὶ ἀνελθόντες εἰς τὰ τείχη, ἔρριπτον ἑαυτοὺς, ὥστε πετασθῆναι εἰς τὸν οὐρανὸν, ὡς ἐνόμιζον. οἱ δὲ μηδὲν ἀξιόλογον τῆς ἐκεῖσε κληρουχίας ἔχοντες, εἰς γῆν ἀνθυπέστρεφον τὰ μέλη συντρίβοντες, ὧν τοὺς ἐξάρχοντας τῆς πλάνης Ἀβδελᾶς ἀνεῖλε διὰ τοῦ Σαλὴμ κατὰ τὴν Βέῤῥοιαν καὶ Χαλκίδα ὄντας τὸν ἀριθμὸν ἕξ.

| | | 18 | 4 | 4 | 5 | | | |

Hoc anno Constantinus Sclaviniæ provincias ad Macedoniam sitas in servitutem redegit, reliquos vero imperio Rom. plane subjici cogit. Eodem quoque anno ex Maurophoris Persis nonnulli facultatibus distractis, depositisque vestibus nudi, conscensis ædificiorum mœnibus, in capita præcipites se agebant, quo, ut magicæ superstitionis fallacia decepti, & a Diabolo potentius occupati rebantur, in cælum promptius evolarent. Illic porro hæreditatis & sortis sibi propositæ nil æstimabile dignum reportantes, membris omnibus conterendi in terram gravius dilabebantur. Hujus erroris antesignanos sex numero repertos, quum Berrhœæ, tum in Chalcide, opera Salem Abdelas e medio sustulit.

| | | ιθ' | ε' | ε' | ϛ' | | | |

Τούτῳ τῷ ἔτει φθόνῳ τοὺς Χριστιανοὺς ἐκώλυσαν Ἄραβες ἐκ τῶν δημοσίων χαρτοθεσίων πρὸς ὀλίγον χρόνον, αὖθις ἀναγκασθέντες ἐγχειρίζουσιν αὐτοῖς τὰ αὐτὰ, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι αὐτοὺς γράφειν τὰς ψήφους· καὶ ἐπεστράτευσαν τὴν Ῥωμανίαν, καὶ ᾐχμαλώτευσαν πολλούς· καὶ Παῦλον τὸν στρατηγὸν τῶν Ἀρμε-

| | | 19 | 5 | 5 | 6 | | | |

pag. 362.

Hoc anno a publicis vectigalium actis conficiendis ad breve temporis spatium Saraceni invidia moti Christianos prohibuerunt: rursus autem necessitate compulsi, quod ipsi numeros & summas scribere non possent, eadem eis reposuerunt in manus: & irruptione in Romaniam facta plures abduxerunt captivos, Paulum-

que Armeniorum Ducem, inito ad Melam cum eo certamine, exercitusque partem non contemnendam, quadraginta duobus viris e Romana ditione spectatissimis, pluribusque aliis compedibus adstrictis in captivitatem secum abactis, prostraverunt. Imperator autem armis in Bulgariam motis, venit Beregabam: At Bulgari ad Clusuram obviam facti plurimos ex ejus militibus deleverunt, inter quos Leo Patricius & Thracensium Dux, alter Leo cursus publici Logotheta, & ex confusa plebe non pauci desiderati. Eorum arma acceperunt Bulgari: atque ita Romani cum dedecore redierunt.

A νίων πολεμήσαντες εἰς τὸν Μέλαν ἀνεῖλον μετὰ πλήθους στρατοῦ, καὶ μβ. ἄνδρας ἐπισήμους δεσμίους ἤγαγον, καὶ κεφαλὰς πολλάς. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπεστράτευσε τὴν Βουλγαρίαν, καὶ ἐλθὼν εἰς Βερέγαβαν εἰς τὴν κλεισούραν ὑπήντησαν αὐτῷ οἱ Βούλγαροι, καὶ πολλοὺς τῶν αὐτοῦ ἀνεῖλον, ἐν οἷς καὶ Λέοντα Πατρίκιον, καὶ στρατηγὸν τῶν Θρακησίων, καὶ Λέοντα ἕτερον Λογοθέτην τοῦ δρόμου, καὶ λαὸν πολύν· καὶ ἔλαβον τὰ ἅρματα αὐτῶν. καὶ οὕτως ἀδόξως ὑπέστρεψαν.

| | | 20 | 6 | 6 | 7 | | | | |

B

Hoc anno error in celebrando Paschatis festo admissus est, Orthodoxis per Orientales tractus mensis Aprilis die sexto, Hæreticis autem, quorum id fuit erratum, tertio decimo solemnitatem illam agentibus.

Eodem anno sancti Joannis Præcursoris & Baptistæ caput ex Antri Monasterio in proprium templum sumptuose constructum ad Emesenorum urbem translatum est. Confessio quoque sacræ reliquiæ reponendæ ædificata est, in qua in hunc usque diem a fidelibus adoratum, tam corporea, quam spirituali odoris fragrantia honoratur, & ab illo morborum omnium medela, velut e perenni fonte, in eos qui cum fide accedunt, scaturit. Hoc insuper anno cometa trabis in morem fulgidissimus ad Orientalem cæli plagam dies continuos decem, & ad Occidentalem rursum dies viginti & unum visus est. Theodorus autem quidam e monte Libano Syrus in Heliopoleos regione, quæ Libano adjacet, in Arabes rebellavit: & manibus cum eo consertis multi ex utraque parte desiderati: tandem ejus acie fusa in fugam versus est, quique illum sequebantur Libanitæ omnes occisi. Tumultus quoque per Africam exorti apparente solis defectu mensis Augusti die decimo quinto, feria sexta, hora diei decima. Porro quidam ex Maurophoris Dabeci emersere, qui Protosymbuli filium, quod eorum nutritium ageret, Deum esse prædicarent. In hanc quoque mentem promulgavere dogma. Maurophori subinde in fanum errori suo dicatum ingressi ædituos numero sexaginta mactaverunt. Quidam autem Basrasum profecti, plerisque in captivitatem abactis, ipsi opes innumeras abstulerunt.

Edit. Paris. pag. 363.

| | | κ' | ϛ' | ϛ' | ζ' | | | | |

Τούτῳ τῷ ἔτει γέγονε πλάνη τῆς Πασχαλίας· καὶ οἱ μὲν ὀρθόδοξοι κατὰ τὴν ἑώαν ἕκτῃ τοῦ Ἀπριλλίου μηνὸς ἐπάσχασαν· οἱ δὲ πεπλανημένοι αἱρετικοὶ τῇ ιγ'.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει μετετέθη ἡ κάρα τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ ἐκ τῆς μονῆς τοῦ Σπηλαίου εἰς τὸν ναὸν αὐτοῦ κατὰ τὴν Ἐμεσηνῶν πόλιν περιφανῆ ὄντα, καὶ ἡ κατάβασις ἐκτίσθη ἔνθα μέχρι τῆς σήμερον ὑπὸ τῶν πιστῶν προσκυνουμένη εὐωδίᾳ σωματικῇ τε, καὶ πνευματικῇ τιμᾶται, βλύζουσα πᾶσι τοῖς πίστει προστρέχουσι ἰάματα. καὶ τῷ αὐτῷ ἔτει δοκίτης ἐδείχθη λαμπρότατος κατὰ τὴν ἑώαν ἐπὶ δέκα ἡμέρας· καὶ αὖθις πρὸς δύσιν ἡμέρας κα'. Θεόδωρος δέ τις Λιβανίτης Σύρος κατὰ τὴν περίχωρον Ἡλιουπόλεως τὴν ἐπὶ Λίβανον ἐπανέστη τοῖς Ἄραψι· καὶ πολεμήσας αὐτοῖς ἔπεσον ἐξ ἀμφοτέρων πολλοί· ἔσχατον δὲ τραπεὶς ἔφυγεν, καὶ οἱ συνόντες αὐτῷ Λιβανῖται πάντες ἀνῃρέθησαν. ἐγένοντο δὲ ἐν Ἀφρικῇ ἀκαταστασίαι καὶ πόλεμοι, ἡλιακῆς γεγονυίας ἐκλείψεως μηνὶ Αὐγούστῳ πεντεκαιδεκάτῃ, ἡμέρᾳ ἕκτῃ, ὥρᾳ δεκάτῃ. ἀνέστησαν δέ τινες τῶν Μαυροφόρων ἐν τῷ Δαβεκῷ λέγοντες τὸν υἱὸν τοῦ Πρωτοσυμβούλου Θεὸν, ὡς τροφέα αὐτῶν. καὶ ἐξώνησαν δόγμα τοιοῦτον. καὶ εἰσῆλθον οἱ Μαυροφόροι εἰς τὸν οἶκον τῆς πλάνης αὐτῶν· καὶ ἀπέκτειναν τοὺς Κλειδούχους ὀνόματι ξ'. καὶ ἐξῆλθόν τινες ἐπὶ τὸν Βάσρασον, καὶ ᾐχμαλώτευσαν πολλοὺς, καὶ χρήματα ἔλαβον πολλά.

C

D

| | | 21 | 7 | 7 | 8 | | | | |

Hoc anno Casiotæ in Maurophoros tumultuati sunt fœminarum causa. In domo etenim in qua tres fratres habitabant ex illis nonnulli mansionem habentes conjuges eorum in illiciti concubitus cœnum voluerunt demergere: exciti vero fratres illi tres morte eis illata injuriam ulti sunt, & terra cæsa corpora occulcaverunt: & in unum collecti reliquos pariter dederunt neci. Salem vero missis insidiose militibus, impetuque in eos facto, cunctos in potestatem accepit: & fratres quidem illos tres laqueo plurimos, alios ferro confecit. Porro die solemnitati Paschali dicato Christiana plebe in cœtum collecta, Salem ille communem & præcipuam Ecclesiam ingressus est: Metropolitam vero sacris altaribus astantem, & elata voce exclamantem: Populus tuus te precatur,

| | | κα' | ζ' | ζ' | η' | | | | |

E

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐστασίασαν οἱ Κασιῶται κατὰ τῶν Μαυροφόρων διὰ γυναῖκας. ἔμειναν γὰρ ἐξ αὐτῶν εἰς οἶκον, ἐν ᾧ ἔμενον ἀδελφοὶ τρεῖς, καὶ ἠθέλησαν τὰς γυναῖκας αὐτῶν πορνεῦσαι· ἐγερθέντες δὲ οἱ τρεῖς ἀδελφοὶ, ἀπέκτειναν, καὶ ἔχωσαν αὐτούς. οἱ δὲ συναχθέντες, ἀπέκτειναν καὶ τοὺς λοιπούς· καὶ πέμψας ὁ Σαλὶμ τὰ στρατεύματα διὰ δόλου, ἦλθον ἄνωθεν αὐτῶν· καὶ πιάσαντες αὐτοὺς ἐφούρκισαν τοὺς τρεῖς ἀδελφοὺς, καὶ πολλοὺς ἀπέκτειναν. καὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ Πάσχα εἰσῆλθεν ἐν τῇ ἁγίᾳ συνάξει εἰς τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν, καὶ τοῦ μητροπολίτου παρισταμένου καὶ ἐκφωνήσαντος, τό. ὁ γὰρ λαός σου δυσωπεῖ σε,

καὶ

καὶ ἱκετεύει σε. ἐξώνειλαν αὐτὸν καὶ ἀπέκλεισαν ἐν φυλακῇ, καὶ ἄλλος ἐπλήρωσε τὴν ἁγίαν σύναξιν. καὶ ἐγένετο φόβος μέγας. καὶ εἰ μὴ ὁ μητροπολίτης κατεπράϋνεν αὐτὸν ἀθειότητι καὶ ταπεινοῖς λόγοις, κακὸν μέγα ἂν ἀπετελέσθη τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ. ἦν δὲ ὁ μακάριος Ἀναστάσιος.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Κωνσταντῖνος ὁ διώκτης Ἀνδρέαν τὸν ἀοίδιμον Μοναχὸν, τὸν λεγόμενον Καλυβίτην ἐν Βλαχέρναις διὰ μαστίγων ἐν τῷ ἱππικῷ τοῦ ἁγίου Μάμαντος ἀπέκτεινεν ἐλέγχοντα αὐτοῦ τὴν ἀσέβειαν, καὶ Οὐάλεντα νέον καὶ Ἰουλιανὸν ἀποκαλοῦντα αὐτόν· ὃν καὶ ἐν τῷ ῥεύματι ῥιφῆναι προσέταξεν, εἰ μὴ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ τοῦτον ἁρπάσασαι, ἐν τῷ ἐμπορίῳ τῶν Λευκαδίου ἔθαψαν.

A & te rogat: corripi jussit, & in carcerem detrudi, alio interim Sacerdote ad sanctam Synaxim complendam suffecto: Ex quo timor ingens in omnium animis excitatus. Ac nisi innata morum urbanitate & humili oratione ferocientem Principem Metropolita demulsisset, magnum prorsus malum ea occasione committebatur. Is porro erat Beatus Anastasius.

Eodem etiam anno Constantinus persecutor Andream venerabilem Monachum, Calybitem dictum, ad Blachernas habitantem verberibus contusum, quod ejus impietatem, eo Valente Juniore, & Juliano vocitato, arguisset, in sancti Mamantis Circo ad Blachernas interfecit: ejus autem corpus in maris fluentum projici jusserat, sed Andreæ sorores ipsum efferentes in Leucadii emporio sepulturæ mandarunt. B

				Ῥωμαίων Κωνσταντῖνος ἔτη ι´.				
		κβ´	ι´	α´	ϛ´			

				Romæ Episc. Constantinus annis 5.				
		22	8	1	9			

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐφάνη δοκίτης κατὰ τὴν ἕω. καὶ ἀνῃρέθη ὁ υἱὸς τῆς Φατίμας. οἱ δὲ Βούλγαροι ἐπαναστάντες ἐφόνευσαν τοὺς κυρίους αὐτῶν, τοὺς ἀπὸ σειρᾶς καταγομένους, καὶ ἔστησαν ἄνδρα κακόφρονα, ὀνόματι Τελέτζιν, ἐτῶν ὑπάρχοντα λ´. Σκλάβων δὲ πολλῶν ἐκφυγόντων προσερρύησαν τῷ βασιλεῖ, οὓς κατέστησεν ἐπὶ τὸν Ἀρτάναν. τῇ δὲ ιζ´. τοῦ Ἰουνίου μηνὸς ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν Θρᾴκην ἀποστείλας καὶ πλώϊμον ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου ἕως δισχιλίων χελανδίων ἐπιφερομένων ἀνὰ ιβ´. ἵππων. ὁ δὲ Τελέτζης ἀκούσας τὴν διὰ γῆς καὶ θαλάσσης κατ' αὐτοῦ κίνησιν, λαβὼν εἰς συμμαχίαν ἐκ τῶν προσπαρακειμένων ἐθνῶν χιλιάδας κ´. καὶ τούτους εἰς τὰ ὀχυρώματα στήσας, ἠσφαλίσατο ἑαυτόν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐλθὼν ἀπλήκευσεν εἰς τὸν κάμπον Ἀγχιάλου. καὶ τῇ λ´. τοῦ Ἰουνίου μηνὸς τῆς α´. ἰνδικτιῶνος, ἡμέρᾳ ε´. ἐφάνη Τελέτζης μετὰ πλήθους ἐθνῶν ἐρχόμενος, καὶ συμβαλόντες πόλεμον, κόπτουσιν ἀλλήλους ἐπὶ πολὺ· καὶ τραπεὶς Τελέτζης ἔφυγεν. ἐκράτησε δὲ ἡ μάχη ἀπὸ ὥρας ε´. καὶ πολλὰ πλήθη Βουλγάρων ἀνηλώθησαν· πολλοὶ δὲ ἐχειρώθησαν, ἄλλοι δὲ καὶ προσερρύησαν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀρθεὶς ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ νίκῃ, ἐθριάμβευσε ταύτην ἐπὶ τῆς πόλεως, ἁρματωμένος σὺν τῷ στρατῷ εἰσελθὼν, εὐφημούμενος ὑπὸ τῶν δήμων, καὶ ξυλοπανδούροις σύρων τοὺς χειρωθέντας Βουλγάρους, οὓς ἔξωθεν τῆς Χρυσῆς πόρτης ἀποτμηθῆναι ἐκέλευσεν ὑπὸ τῶν πολιτῶν. τὸν δὲ Τελέτζην στασιάσαντες οἱ Βούλγαροι ἀπέκτειναν σὺν τοῖς ἄρχουσιν αὐτοῦ, καὶ ἔστησαν Σαβῖνον γαμβρὸν ὄντα Κορμεσίου τοῦ πάλαι κυρίου αὐτῶν, τοῦ δὲ Σαβίνου εὐθέως ἀποστείλαντος πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ζητοῦντος ποιῆσαι εἰρήνην, κομμένδον ποιήσαντες οἱ Βούλγαροι ἀντέστησαν τῷ Σαβίνῳ στεῤῥῶς, λέγοντες ὅτι διὰ σοῦ Βουλγαρία μέλλει δουλωθῆναι τοῖς Ῥωμαίοις. στάσεως δὲ γενομένης, φεύγει Σαβῖνος ἐν τῷ κάστρῳ Μεσημβρίας, καὶ

Hoc anno cometa trabis instar ad Orientem visus. Fatimæ filius e vivis sublatus. Bulgari seditione mota propriis dominis continuata unius stirpis serie potestatem hucusque adeptis, illata cæde rejectis malignæ mentis hominem nomine C Telersim annos triginta natum sibi Ducem præfecerunt. Multi propterea Sclavi patria excedentes, ad Imperatorem ultro se contulere: quos ille Artanam incolere constituit. Mensis autem Junii die decimo septimo bis millium chelandiorum equos duodecim per singula vehentium classe per Euxinum Pontum missa, Imperator Thraciam versus perrexit. Teletses terra marique adversum se pararam audiens, vicinarum nationum viginti millibus in auxilium accitis, & per munita loca distributis, ipse præsidio se inclusit. Imperator vero in Anchiali agris castra metatus est. Porro Junii die trigesimo, indictione prima, feria hebdomadis quinta, Teletses cum numerosa auxiliariorum multitudine progredi tandem visus est: D consertaque pugna, mutua utriusque partis cædes ingens edita: fusisque demum Teletsis copiis ipse fugam arripuit: duravitque pugna ab hora quinta usque ad vesperam, & maximus Bulgarorum numerus certamine illo deletus: multi capti: alii ultro ad Romanos defecerunt. Imperator prospero victoriæ successu elatus, armis omnibus cum toto exercitu instructus, Urbem triumphum ducens ingressus est: lætisque totius civitatis vocibus exceptus, Bulgaros bello captos ayolopanduris vinctos in eam invexit: eosque demum extra Chrysen portam a civibus capite truncari jussit. Bulgari autem seditione in Teletsem mota ipsum ac cuncto ejus proceres dederunt neci, Sabi- E num vero Cormesii quondam Principis generum constituerunt Ducem. Cum vero Sabinus Legatos de pace ad Imperatorem confestim destinasset, Bulgari comitiis habitis Sabino pertinaciter se opposuerunt, clamantes. Bulgaria tui causa Romanorum potestati subjicienda est. Aucto demum tumultu, Sabinus in Mesembriæ præsidium fuga se subducit, & inde ad Imperatorem se confert. Alium vero Do-

Edit. Paris. pag. 364.

nilaum nomine Paganum Bulgari creaverunt.

A προσερρύη τῷ βασιλεῖ. ἔστησαν δὲ οἱ Βούλγαροι ἕτερον κύριον ὀνόματι Παγανόν.

		23	9	2	10			

		κγ΄	θ	β΄	ι΄			

Hoc anno habitatores Deserti, Barathonisque incolæ fratres duo in Abdelam rebellionem excitaverunt: quos ille misso exercitu cum copiarum octoginta millibus extinxit. Hoc eodem anno Turci Caspiis portis egressi, plurimis per Armeniam occisis, captivorum collegerunt turmas, & domos repetierunt. Porro quidam Epiphaniæ, quæ ad Apameam Syriæ posita est, Episcopus, cognomento Comanites, Epiphaniæ civibus quod sacra vasa distraxisset, apud Theodorum Antiochiæ Patriarcham accusationem passus, pretium eorum restituendi impotens, rectæ fidei desertor factus, in Constantini sententiam adversus sanctas imagines excitatam ipse contrariæ conscius transiit: Eum communibus calculis Theodorus Antiochiæ, Theodorus alter Hierosolymorum, Cosmas Alexandriæ Patriarchæ cum suffraganeis Episcopis die sanctæ Pentecostes sacrosancti Evangelii lectione peracta, in propria sede singuli concordibus animis ac vocibus anathemati subjecere.

Edit. Paris. pag. 365.

Eodem pariter anno a mensis Octobris exordio frigus ingens & asperrimum non in hac modo regione, sed & per Orientem, Septentrionem, & Occidentis plagam incubuit: adeo ut in Borealibus Ponti maritimis mare ad centum millia in longum, in profundum vero cubitus triginta præ frigore in lapidis duritiem concreverit: quod etiam in toto illo terrarum tractu, qui a Zecchia usque ad Danubium, & Cuphem fluvium, & Danastrim, & Danaprim, & Necropylas, reliquumque littus usque ad Mesembriam & Mediam interjacet, obtinuit. Hujusmodi vero glacies copiosa deinde nive cooperta, ad alios viginti cubitos excrevit: adeo ut mare solidæ continenti quam simillimum, ad Chazariæ, Bulgariæ, cæterarumque nationum adjacentium fines tutum iter hominum animaliumque quum sylvestrium tum domesticorum pedibus præbuerit. Indictionis autem secundæ mense Februario, glacies hujusmodi Dei jussu in multa ac varia frusta montium speciem referentia disrupta est, quæ ventorum vi ad Daphnusiam & Hierum delata, inde per Ponti fauces in Urbem delata & ad Propontidis terminos, insularum & Abydi maritimas omnes oras, cujus de visu testes extitimus, implevit. In unum quippe illius fragmentum quasi triginta ætatis ejusdem juvenes ludibundi ascendimus. Erant autem in fragmentis istis congesta ferarum domesticorumque animalium cadavera. A Sophianorum fane portu ad Urbem usque, & a Chrysopoli usque ad sancti Mamantis & Galatæ littus qui voluisset sicco pede & absque difficultate velut per solidam terram gradiebatur. Unum porro ex istis ad Acropoleos scalam allisum eam confregit. Aliud horrendum certe ac ingens ad murum cum impetu appellens, adeo valide concussit, ut commotionis tremorem, qui interius habitabant, experirentur. Illud demum in tres divisum partes a Manganis ad Bosphorum Urbem circumcinxit: cum alioquin ejus esset magnitudinis quæ Urbis muros superaret. Cuncti autem Urbis incolæ quum viri tum mulieres spectaculis istius-

Τούτῳ τῷ ἔτει ἀντῆραν οἱ τῆς ἐρήμου καὶ τοῦ Βαραθῶν τῷ Ἀβδελᾷ δύο ἀδελφοί, οὓς ἀποστείλας ἀνεῖλε σὺν χιλιάσι π΄. στρατοῦ. τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἐξῆλθον Τοῦρκοι ἐκ τῶν Κασπίων πυλῶν, καὶ ἀνεῖλον πολλοὺς εἰς Ἀρμενίαν, καὶ ἔλαβον αἰχμαλωσίαν πολλήν, καὶ ὑπέστρεψαν. Κοσμᾶς δέ τις ἐπίσκοπος Ἐπιφανείας τῆς κατὰ Ἀπάμειαν τῆς Συρίας, Κομανίτης ἐπιλεγόμενος, τῶν πολιτῶν Ἐπι-B φανείας πρὸς Θεόδωρον Πατριάρχην Ἀντιοχείας ἔγκλησιν ποιησαμένων κατὰ τοῦ αὐτοῦ Κοσμᾶ περὶ μειώσεως ἱερῶν, καὶ αὐτοῦ μὴ δυναμένου ταῦτα συστῆσαι, ἀπέστη τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, καὶ ὁμόφρων τῆς αἱρέσεως Κωνσταντίνου κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων γέγονεν. ὃν κοινῇ γνώμῃ Θεόδωρος ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας, καὶ Θεόδωρος ὁ Ἱεροσολύμων, καὶ Κοσμᾶς ὁ Ἀλεξανδρείας σὺν τοῖς ὑπ' αὐτοὺς ἐπισκόποις τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου ὁμοφρόνως ἀνεθεμάτισαν, ἕκαστος κατὰ τὴν ἑαυτοῦ πόλιν.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἀπ' ἀρχῆς τοῦ Ὀκτωβρίου μηνὸς γέγονε κρύος μέγα καὶ πικρότατον, οὐ κατὰ τὴν C ἡμετέραν γῆν μόνον, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἀνατολήν, καὶ ἄρκτον, καὶ δύσιν· ὥστε τὴν ἀρκτῴαν τοῦ πόντου παραλίαν ἐπὶ ἑκατὸν μίλια τὸ πέλαγος ἀπολιθωθῆναι ἐκ τοῦ κρύους ἐπὶ τριάκοντα πήχεις τὸ βάθος. καὶ ἀπὸ Ζηκχίας μέχρι τοῦ Δανουβίου, καὶ τοῦ Κούφη ποταμοῦ καὶ τοῦ Δάναστρί τε, καὶ Δάναπρι, καὶ τῶν Νεκροπυλῶν, καὶ τῆς λοιπῆς ἀκτῆς, μέχρι Μεσημβρίας καὶ Μηδίας ὅμοια πεπονθότων. τοῦ δὲ τοιούτου πάγους ἐπιχιονισθέντος ηὐξήθη ἐπ' ἄλλας εἴκοσι πήχεις. ὥστε συμμορφωθῆναι τὴν θάλασσαν τῇ ξηρᾷ, καὶ πεζοβατεῖσθαι ὑπεράνω τοῦ κρύους, ἀπό τε Χαζαρίας, Βουλγαρίας, καὶ τῶν λοιπῶν παρακειμένων ἐθνῶν, παρά τε ἀνθρώπων, ἀγρίων τε, καὶ ἡμέ-D ρων ζώων. τῷ δὲ Φεβρουαρίῳ μηνὶ τῆς β΄. ἰνδικτιῶνος τοῦ τοιούτου πάγους κατὰ Θεοῦ κέλευσιν εἰς πλεῖστα καὶ διάφορα ὀροφανῆ τμήματα διαιρεθέντος, καὶ τῇ τῶν ἀνέμων βίᾳ ἐπὶ Δαφνουσίαν, καὶ τὸ Ἱερὸν διενεχθέντος, οὕτω διὰ τοῦ στενοῦ ἐπὶ τὴν πόλιν ἔφθασαν μέχρι τῆς Προποντίδος, καὶ τῶν νήσων, καὶ Ἀβύδου, πᾶσαν τὴν παραλίαν ἀκτὴν ἐπλήρωσαν, ὧν αὐτόπται ἡμεῖς γεγόναμεν ἐπιβάντες ἐπὶ ἑνὸς αὐτῶν σὺν καὶ νέοις ὁμήλιξι λ΄. καὶ παίζοντες ἐπάνω αὐτοῦ. εἶχον δὲ καὶ ζῶα ἄγρια τε, καὶ ἥμερα τεθνεῶτα. πᾶς δὲ ὁ βουλόμενος ἀπὸ Σοφιανῶν ἕως τῆς πόλεως, καὶ ἀπὸ τῆς Χρυσοπόλεως ἕως τοῦ ἁγίου Μάμαντος, καὶ τῶν Γαλάτου ἀκωλύτως διὰ ξηρᾶς ἐβάδιζον. ἓν δὲ ἐξ αὐτῶν προσραγὲν τῇ τῆς ἀκρο-E πόλεως σκάλᾳ συνέτριψεν αὐτήν. ἕτερον δὲ παμμέγεθες τῷ τείχει προσραγέν, τοῦτο μεγάλως ἐδόνησεν, ὡς καὶ τοὺς ἔνδοθεν οἰκοῦντας συμμετασχεῖν τοῦ σάλου. εἰς τρία δὲ διαρραγὲν ἔζωσε τὴν πόλιν ἀπὸ τῶν Μαγγάνων ἕως τοῦ Βοσφόρου, οὗ τινος τὸ ὕψος ὑπερεῖχε τῆς πόλεως τὰ τείχη· πάντες δὲ οἱ τῆς πόλεως ἄνδρες τε, καὶ γυναῖκες ἀδιαλείπτως τῇ

θέᾳ τούτων προσκαρτέρουν, καὶ μετὰ θρήνων, καὶ A δακρύων οἴκοι ἀνέκαμπτον, ἀποροῦντες τί εἴπειν πρὸς τοῦτο. τῷ δ' αὐτῷ ἔτει μηνὶ Μαρτίῳ ἀστέρες ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πίπτοντες ὤφθησαν, ὡς πάντας τοὺς ὁρῶντας τὴν τοῦ παρόντος αἰῶνος ὑπολαμβάνειν εἶναι συντέλειαν· αὐχμός τε πολὺς γέγονεν, ὡς ξηρανθῆναι καὶ πηγάς. ἀγαγὼν δὲ ὁ βασιλεὺς τὸν Πατριάρχην λέγει αὐτῷ· ἄρτι τί ἡμᾶς βλάπτει, ἐὰν λέγωμεν τὴν Θεοτόκον, Χριστοτόκον; ὁ δὲ περιπτυξάμενος αὐτὸν λέγει. Ελέησον, Δέσποτα, μηδὲ εἰς ἔννοιάν σου ἔλθῃ οὗτος ὁ λόγος· οὐχ ὁρᾷς ὅσα σαλπίζεται, καὶ ἀναθεματίζεται Νεστόριος ὑπὸ πάσας τὰς ἐκκλησίας; καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς εἶπεν. ἐγὼ μαθεῖν θέλων ἠρώτησα· ἕως B σέ σου ὁ λόγος.

Κόσμου ἔτη ,ϛσνϛ΄.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτ. ψνϛ΄.	Ῥωμ. βασιλ. Κωνσταντίνου ἔτη λε΄.	Ἀράβ. ἀρχηγ. Ἀβδελᾶς ἔτη κβ΄.	Ῥωμ. ἐπισκ. Κωνσταντίνου ἔτη ε΄.	Κωνσ. ἐπισκ. Κωνσταντίνου ἔτη ιβ΄			
		κδ΄	ι΄	γ΄	ια΄			

modi diutissime detenti, mox in gemitus & lachrymas soluti domos repetebant, quid vero de istis sentirent, prorsus ambigebant. Ejusdem quoque anni mense Martio stellæ quasi e cælo decidere visæ sunt: adeo ut cuncti portentorum hujusmodi spectatores effecti sæculi præsentis consummationem advenisse conjectarent. Siccitas subinde & ventorum ariditas talis incubuit, ut fontes ipsi exaruerint. Cæterum Imperator Patriarcham ad se accersitum ita alloquitur. Si Dei genitricem, Christi matrem asseruerimus, quid inde mali portendetur? Ille Imperatorem complexus: Miserere Domine, inquit: nec mentem tuam cogitatus hujusmodi umquam subeat. An non vides quam diffamatus & execrandus per universam Ecclesiam habetur Nestorius? Ad hæc Imperator: Discendi cupidus, ait, quæstionem proposui: apud te secretum hoc nulli revelandum permaneat

Edit. Paris. pag. 366.

Anni mundi 6256.	Divinæ Incarn. an. 756.	Imp. Rom. Constant. annis 35.	Alabum Dux Abdelas annis 22.	Romæ Episc. Constant. annis 5.	Constant. Episc. Constant. annis 12.			
		24	10	3	11			

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπῆλθον πάλιν οἱ Τοῦρκοι ἐπὶ τὰς Κασπίας πύλας, καὶ εἰς Ἰβηρίαν· καὶ πολεμήσαντες μετὰ τῶν Ἀράβων, καὶ ἐξ ἀμφοτέρων ἀπώλοντο πολλοί. ὁ δὲ Ἀβδελᾶς πανουργίᾳ τοιαύτῃ καθεῖλε τὴν ἀρχὴν τοῦ Ἰσσειβιμουσαί, εἰς ὃν ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, ὁ τρίτος κλῆρος τοῦ κρατεῖν μετ' αὐτὸν ἔπεσε. κεφαλαλγούμενον γὰρ ἡμικρανικῶς ὁρῶν, καὶ σκοτοματικῶς πληρούμενον, πείθει θεραπευθήσεσθαι μέλλειν εἰ ταῖς ῥισὶν ἐμφυσηθῇ πταρμικῷ τινὶ κατασκευαζομένῳ τῷ αὐτοῦ ἰατρῷ, Μωσεῖ τινὶ τοὔνομα, Διακόνῳ τῆς Ἀντιοχέων ἐκκλησίας· ὃν ἤδη δωρεαῖς ἦν πεπεικὼς δριμύτατον κατασκευάσαι φάρμακον, μετὰ τοῦ καὶ ναρκῶδες εἶναι σφόδρα. καὶ δὴ πεισθεὶς ὁ αὐτὸς εἶξε τῷ Ἀβδελᾷ, καίπερ ἀσφαλιζόμενος τοῦ συμφαγεῖν αὐτῷ διὰ τὴν ἐπιβουλὴν, ἐδέξατο διάρινον. καὶ πληρωθεὶς περὶ τὴν κεφαλὴν πάσας τὰς αἰσθήσεις, * μετὰ τῶν ἡγεμονικῶν ἐνεργειῶν στερηθεὶς, ἄφωνος προέκειτο. προσκαλεσάμενος δὲ τοὺς ἡγεμόνας καὶ προύχοντας τοῦ γένους ὁ Ἀβδελᾶς, ἔφη. τί ὑμῖν δοκεῖ, περὶ τοῦ μελλοβασιλέως ὑμῶν; οἱ δὲ ὁμοφρόνως ἀρνησάμενοι αὐτὸν, δεξιὰς ἔδωκαν τῷ υἱῷ τοῦ αὐτοῦ Ἀβδελᾶ, Μονὰμ δὲ τῷ ἐπικληθέντι Μαδί. τὸν δὲ Ἰσαὰ ἀναίσθητον μετήνεγκαν οἴκαδε. τοῦτον δὲ μετὰ τρίτην ἡμέραν ἀναλαβόμενον, ἀπολογίαις ἐπιπλείσταις παραμυθήσατο. ταλάντοις χρυσίου ρ΄ τὴν ὕβριν ἀνταμειψάμενος.

* Redundat

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἀπέστειλε Παγανὸς ὁ κύριος Βουλγαρίας πρὸς τὸν βασιλέα, αἰτούμενος συνοψισθῆναι αὐτῷ, καὶ λαβὼν λόγον, ἐξῆλθε πρὸς αὐτὸν μετὰ τῶν Βοιλάδων αὐτοῦ, καὶ καθεσθέντος τοῦ βασιλέως, καὶ τοῦ Σαβίνου συγκαθεζομένου καὶ αὐτοῦ, ἐδέξατο αὐτούς. καὶ ὠνείδισατο τὴν ἀταξίαν αὐτῶν, καὶ τὸ κατὰ Σαβίνου μῖσος. καὶ ἐποίησαν, τὸ δοκεῖν, εἰρη-

Theophanis Chron.

Hoc anno Turci in Caspias portas & Iberiam irruptionem secundam fecerunt, pugnaque cum Arabibus conserta, ex C utraque parte cecidere non pauci. Porro Abdelas Iseibi Musæ, in quem, ut superius enarratum est, imperandi sors tertio ordine devolvebatur, principatu hac arte defraudavit. Cum enim eum Hemicranico ac vertiginoso capitis dolore laborare videret, ipsum sanatum iri persuasit, si in nares ejus insufflaretur medicamentum sternutamenta movens, confectum a quodam suo medico, Moyse nomine, Antiochenæ Ecclesiæ Diacono, quem jam ante ipse Abdelas muneribus corruperat, ut nimirum medicamentum violentum simul ac soporiferum præpararet. I. facile persuasus, morem Abdelæ gerit: ac licet ab insidiis cavens a conviviis quoque cum eo ineundis sibi temperandum putaret, hausit tamen naribus medicamentum. D Confestim vero capitis gravedine laborans ac sensibus occupatis turbatus, rationis etiam functionibus & principis partis ductu privatur, & exanimis jacebat. Abdelas subinde Ducibus & generis proceribus convocatis, ipse ceu frater eorum sententiam rogat. Quid vobis de futuro rege vestro videtur? Eo vero communibus suffragiis repudiato, Monam, cognomento Madi, Abdelæ filio, dextras & fidem dederunt: Isæ autem sensibus orbatum domum retulerunt: eumdemque tertium post diem reparatis sensibus & mente restituta bene valentem multis excusationum modis Abdelas placare contendit, & illatam injuriam talentis auri centum compensare.

pag. 367.

E Eodem etiam anno Paganus Bulgarorum dominus missis ad Imperatorem Legatis, ad colloquium & mutuum cum eo conspectum venire postulavit: & accepta fide, ipse cum suis Boiladis & optimatibus ad Imperatorem se contulit. Imperator autem sede sua recubans, Sabino ipsi pariter assidente, advenientes excepit. Tum rebellione, & quod in Sabinum conceperant, odio exprobrato, simulatam

pacem cum eis composuit. Missis porro latenter in Bulgariam militibus, Severum Sclavinum optimatem multorum pridem in Thracia malorum auctorem in potestatem recepit. Comprehensus est etiam Christinus Apostata fidei conspurcator, & inter prædones dictos Scamares antesignanus, qui in portus S. Thomæ mole præcisis manibus & pedibus accitis medicis commissus est, & a pube ad thoracem ab eis dissectus conspiciendæ humani corporis compositioni novum exhibuit spectaculum: ac demum in ignem conjectus est. Postmodum Imperator Urbe inexpectato egressus, Clusuras custodia destitutas, ob fraudulentæ pacis speciem reperiens, in Bulgariam Tunzas usque penetravit. Tum igne caulis & tuguriis forte repertis subjecto, nulla re præclare gesta, sed subito metu correptus CP. remeavit.

ειω. καὶ ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς λάθρα εἰς Βουλγαρίαν ἐπίασε τὸν Σέβερον ἄρχοντα Σκλαβινῶν τὸν πολλὰ κακὰ ἐν τῇ Θρᾴκῃ ποιήσαντα, κατεσχέθη δὲ καὶ Χριστῖνος ἀπὸ Χριστιανῶν μαγαρίτης, καὶ πρῶτος τῶν Σκαμάρων, ὃν ἐν τῷ μόλῳ τοῦ ἁγίου Θωμᾶ χειροκοπήσαντες καὶ ποδοκοπήσαντες, ἐνέγκαντες τοὺς ἰατροὺς, καὶ τοῦτον ἀνατεμόντες ζῶντα ἀπὸ ἥβης ἕως τοῦ θώρακος πρὸς τὸ κατανοῆσαι τὴν τοῦ ἀνθρώπου κατασκευήν. καὶ οὕτως αὐτὸν τῷ πυρὶ παρέδωκαν· ἄφνω δὲ ὁ βασιλεὺς ἐξελθὼν τῆς πόλεως, καὶ ἀφυλάκτους εὑρὼν τὰς κλεισούρας, διὰ τὴν ἀπατηλὴν εἰρήνην, εἰσῆλθεν εἰς Βουλγαρίαν ἕως Τουύζας. καὶ βαλὼν πῦρ εἰς τὰς αὐλὰς ἃς εὗρε, μετὰ φόβου ὑπέστρεψε, μηδὲν γενναῖον ποιήσας.

| | | 25 | 21 | 4 | 12 | | | |

| | | κε | κα' | δ' | ιβ' | | |

Hoc anno mensis Novembris die vigesimo, indictione quarta, impius & irreligiosus Imperator adversus omnem, qui Dei timorem præ se ferret, furiis invectus, Stephanum juniorem Protomartyrem Inclusum ad sanctum Auxentium (is locus est ad montem Damatry vicinum) ad supplicium trahi jussit. Eum itaque pedem unum rudente alligatum, quod plerosque ad Monasticam vitam esset hortatus, & aulæ dignitates divitiasque contemnere suasisset, a Prætorio usque ad Pelagii monumenta, Scholarii cæterorumque ordinum milites, imo potius hostes, qui Constantini erroris, sensus, & imperitiæ participes fuerant effecti, tractum laceraverunt, & venerandas ejus reliquias membratim concisas in violenta morte sublatorum foveam projecerunt. Vir sane cunctis pretio fuit & honori, qui annos sexaginta in Clausura exegit, & virtutibus innumeris claruit. Procerum autem & militum non paucos imagines adorasse accusatos variis tormentis & acerbissimis suppliciis Imperator subjecit. Istud porro juramentum, quod generale fuit, ab omnibus imperio subditis exegit, ne quisquam imagini venerationem exhiberet: postmodum vero ipsum Constantinum falsi nominis Patriarcham ambonem conscendere & veneranda vivificaque ligna manibus tollentem, e numero eorum qui venerarentur imagines se nusquam existere, jurare compulit: ac confestim ex Monacho nuptiales coronas gestare, carnes delibare, & in Regia mensa cytharœdorum vocibus aures præbere persuasit. Sed non multo post divina vindicta hunc in manus Constantini sanguinarii homicidæ tradidit. Cæterum Januarii mensis die vigesimo primo indictione quarta, Imperator bello in Bulgaros moto, chelandiorum bis millia sexcenta Anchialum misit, copiis thematum omnium iis impositis. Cum autem littora navigando semper legerent, Boreali vento flante, cuncta paucis exceptis confracta sunt. Immensus sane suffocatorum numerus extitit: Cadaveribus autem colligendis uncos ferreos demisit Imperator, & mortuos undis extractos funereis honoribus prosequutus est. Mensis subinde Julii die decimo septimo nullo stipatus apparatu in Urbem rediit. Ejusdem porro indictionis quartæ mensis Augusti die vigesimo primo Monasticum habitum & institutum publice traduxit in Circo, & contemnendum oculis omnium

Edit. Paris. pag. 368.

Τούτῳ τῷ ἔτει τῇ κ΄. τοῦ Νοεμβρίου μηνὸς ἰνδικτ. δ΄. ἐμμανὴς γενόμενος ὁ δυσσεβὴς καὶ ἀνόσιος βασιλεὺς κατὰ παντὸς φοβουμένου τὸν Θεὸν, Στέφανον τὸν νέον Πρωτομάρτυρα συρθῆναι προσέταξεν Ἔγκλειστον ὄντα εἰς τὸν ἅγιον Αὐξέντιον εἰς τὸ πλησίον ὄρος τοῦ Δαματρύ· ὃν λαβόντες οἱ τῆς ἀπαιδευσίας αὐτοῦ μετέχοντες ἐχθροὶ, καὶ ὁμόφρονες αὐτῷ γεγονότες, Σχολάριοί τε, καὶ τῶν λοιπῶν ταγμάτων, καλωδίῳ δήσαντες αὐτοῦ τὸν πόδα, εἷλκον αὐτὸν ἀπὸ τοῦ Πραιτωρίου ἕως τῶν Πελαγίου, ἔνθα καὶ διασπάσαντες, ἔρριψαν τὰ τίμια αὐτοῦ λείψανα ἐν τῷ τῶν βιοθανάτων λάκκῳ, ὡς πολλοὺς νουθετοῦντα πρὸς τὸν μονήρη βίον, καὶ καταφρονεῖν πείθοντα τῶν βασιλικῶν ἀξιωμάτων, καὶ χρημάτων. αἰδέσιμος γὰρ ὁ ἀνὴρ ὑπῆρχε, διὰ τὸ ἑξήκοντα χρόνους αὐτὸν ποιῆσαι ἐν τῇ Ἐγκλείστρᾳ, καὶ ἀρεταῖς πολλαῖς διαλάμπειν· πολλῶν τε ἀρχόντων καὶ στρατιωτῶν διαβληθέντων προσκυνεῖν εἰκόνας διαφόροις τιμωρίαις, καὶ πικροτάταις αἰκίαις τούτους παρέδωκεν. ὅρκον δὲ καθολικὸν πάντας τοὺς ὑπὸ τὴν αὐτοῦ βασιλείαν ἀπῄτησεν εἰκόνι μὴ προσκυνῆσαί τινα, μεθ' ὃν καὶ Κωνσταντῖνον τὸν ψευδώνυμον Πατριάρχην ἐπὶ ἄμβωνος ἀνελθεῖν, καὶ ὑψώσαντα τὰ τίμια καὶ ζωοποιὰ ξύλα ὀμόσαι πεποίηκεν, ὡς οὐκ ἔστι τῶν προσκυνούντων τὰς εἰκόνας· καὶ τοῦτον παραυτὰ Στεφανίτην ἀντὶ μοναχοῦ ἔπεισε γενέσθαι, καὶ κρεῶν μεταλαμβάνειν, καὶ κιθαρῳδιῶν ἀνέχεσθαι ἐν τῇ βασιλικῇ τραπέζῃ. ἀλλ' οὐκ εἰς μακρὰν ἡ δίκη τοῦτον ταῖς τοῦ μιαιφόνου παρέδωκε χερσί. τῇ δὲ κα΄. τοῦ Ἰανουαρίου μηνὸς τῆς δ΄. ἰνδικτιῶνος ἐκίνησε κατὰ Βουλγάρων, καὶ ἀπέστειλεν εἰς Ἀγχίαλον δισχίλια ἑξακόσια χελάνδια, ἐξοπλίσας αὐτὰ ἐκ πάντων τῶν θεμάτων. τούτων δὲ ἐν ταῖς ἀκταῖς προσορμισθέντων, καὶ τοῦ βορρᾶ πνεύσαντος συνετρίβησαν μικροῦ δεῖν ἅπαντα· καὶ ἐπνίγη λαὸς πολὺς, ὥστε τὸν βασιλέα γρίποις ἐκτείνειν, καὶ τοὺς νεκροὺς ἀναλέγεσθαι, καὶ θάπτειν. καὶ τῇ ιζ΄. τοῦ Ἰουλίου μηνὸς εἰσῆλθεν ἀδόξως ἐν τῇ πόλει. καὶ τῇ κα΄. τοῦ Αὐγούστου μηνὸς τῆς αὐτῆς δ΄. ἰνδικτιῶνος ἐστηλίτευσε καὶ ἠτίμασε τὸ σχῆμα τῶν μοναχῶν ἐπὶ τοῦ ἱπποδρομίου, παρακελευσάμενος ἕνα ἕκαστον αὐ-

τὴν κρατεῖν γυναῖκα τῇ χειρὶ, καὶ οὕτω παρελθεῖν αὐτοὺς τὸ ἱπποδρόμιον, ἐμπτυομένους, καὶ ὑβριζομένους ὑπὸ παντὸς τοῦ λαοῦ. ὁμοίως καὶ τῇ κε'. τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἤχθησαν ἐπὶ ἱπποδρομίας ἐπίσημοι ἄρχοντες ιθ'. καὶ ἐπόμπευσαν, ὡς κατὰ τοῦ βασιλέως πονηρὰ βουλευσάμενοι, συκοφαντηθέντες ἐν ἀληθείᾳ, ἀλλὰ φθονῶν αὐτοῖς διὰ τὸ εἶναι αὐτοὺς εὐειδεῖς, καὶ ῥωμαλαίους, καὶ παρὰ πάντων ἐπαινουμένους· τινὰς δὲ αὐτῶν καὶ δι' εὐλάβειαν, καὶ ὡς εἰς τὸν προῤῥηθέντα Ἔγκλειστον ἀπερχομένους, καὶ τὰ πάθη αὐτοῦ θριαμβεύοντας, οὓς καὶ ἀπέκτεινεν, ὧν εἰσὶν οἱ ἀριστεύοντες α'. Κωνσταντῖνος Πατρίκιος καὶ Λογοθέτης τοῦ δρόμου γενόμενος, ὃν ἐπωνόμασε Ποδοπάγουρον. β'. ὁ τούτου ἀδελφὸς Στρατήγιος Πατρίκιος, καὶ Δομέστικος τῶν Ἐξσκουβιτόρων. γ'. Ἀντίοχος ὁ τοῦ δρόμου γεγονὼς Λογοθέτης, καὶ στρατηγὸς Σικελίας. δ'. Δαβὶδ Σπαθάριος κατὰ τὸν Βησήρ, καὶ Κόμης τοῦ Ὀψικίου. ε'. Θεοφύλακτος ὁ Ἰκονιάτης Πρωτοσπαθάριος, καὶ στρατηγὸς τῆς Θρᾴκης. ς'. Χριστοφόρος ὁ κατὰ τὸν Πατρίκιον Ἱμέριον Σπαθάριος. ζ'. Κωνσταντῖνος Σπαθάριος καὶ βασιλικὸς Πρωτοστράτωρ, ὁ υἱὸς τοῦ Πατρικίου Βαρδάνους. η'. Θεοφύλακτος Κανδιδάτος ὁ κατὰ τὸν Μαρινάκιον, καὶ ἕτεροι. Τούτους ἐπὶ τῆς ἱπποδρομίας στηλιτεύσας, καὶ ὑπὸ παντὸς τοῦ λαοῦ ἐμπτυσθῆναι καὶ ἀνασκαφθῆναι ποιήσας, ἔδωκεν ἀπόφασιν. καὶ τοὺς μὲν δύο ἀδελφοὺς Κωνσταντῖνον, φημὶ, καὶ Στρατήγιον ἐν τῷ Κυνηγίῳ ἀπεκεφάλισε, πολλοῦ θρήνου γενομένου ἐπ' αὐτοῖς ἐπὶ παντὶ τῷ λαῷ. ὥστε μαθόντα τοῦτο τὸν βασιλέα ἀγανακτῆσαι, καὶ τὸν Ὕπαρχον Προκόπιον τύψασθαι καὶ διαδέξασθαι, ὡς τοῦτο καταδεξάμενον. τοὺς δὲ λοιποὺς πάντας τυφλώσας ἐξώρισεν, οὓς καὶ καθ' ἕκαστον ἔτος ἀποστέλλων ὁ ἀπονοίας ἀνάμεστος ἐν οἷς ὑπῆρχον τόποις ἀνὰ ἑκατὸν βουνεύρων ἐκέλευσε τύπτεσθαι. τῇ δὲ λ'. τοῦ αὐτοῦ Αὐγούστου μηνὸς τῆς αὐτῆς ἰνδικτιῶνος ἐμάνη ὁ δυσώνυμος κατὰ τοῦ συνωνύμου αὐτοῦ καὶ σύμφρονος Πατριάρχου· καὶ εὑρὼν τινὰς μοναχούς τε κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς μύστας αὐτοῦ φίλους παρεσκεύασεν εἰπεῖν αὐτούς. ὅτι ἠκούσαμεν τοῦ Πατριάρχου λαλοῦντος μετὰ τοῦ Ποδομαγούλου κατὰ τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ Πατριαρχείῳ, ἵνα ἐλέγξωσιν αὐτόν. ἐν δὲ τῷ ἐκεῖνον ἀρνεῖσθαι ἐποίησεν αὐτοὺς ὀμόσαι εἰς τὰ τίμια ξύλα· ὅτι ἐκ τοῦ Πατριάρχου ἠκούσαμεν τὰς λοιδορίας ταύτας. ἐν τούτοις οὖν ἀποστείλας ἐβούλλωσε τὸ Πατριαρχεῖον· καὶ τοῦτον ἐξώρισεν ἐν τῇ Ἱερείᾳ, καὶ πάλιν ἐν τῇ Πριγκίπῳ.

* Κωνσταντῖνος

					ΚΠ. ἐπίσκ. Οἰκουμ. ἔτη ιδ'			
		κε'	ιβ'	ε'	α'			

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἀβδελᾶς Ἰβιναλὶ τέθνηκε, πεσόντος ἐπ' αὐτῷ τοῦ πύργου, ἐν ᾧ ἐφρουρεῖτο. ὁ δὲ Ἀβδελᾶς ἀμηρεύων πολλὰ κακὰ τοῖς ὑπὸ τῶν

A exposuit. Monachorum etenim singulos muliere manu apprehensa Circi spatium obire, atque ita totius spectantis populi sputis & ludibriis permissos obambulare præcepit. Mensis pariter ejusdem die vigesimo quinto ex spectatissimis proceribus novemdecim numero in Circum ducti ignominiosa pompa circumacti sunt, quasi mala consilia in Imperatorem iniissent: quæ quidem mera calumnia erat, cum re vera Imperator vultus elegantiam & corporis robur, veras affectus & laudis illecebras, ipsis invideret. Atenim in eosum nonnullos etiam eorum pietate, quod apud præfatum Inclusum frequentius convenissent, ac ejus in tormentis tolerantiam ac triumphos encomiis celebrassent, exasperatus sævit, & mortis reos egit: In-B ter quos insignes sunt isti. Primus Constantinus Patricius & publici cursus quondam Logotheta, quem Podopagurum cognominavit. Secundus, ejus frater Strategius Patricius, & Excubitorum Domesticus. Tertius, Antiochus, qui cursus etiam Logothetæ, & Siciliæ Ducis munus gessit. Quartus, Spatharius ad Beser missus, & Opsicii Comes. Quintus, Theophylactus Iconiensis Protospatharius, & Thraciæ Dux. Sextus, Christophorus, Himero Patricio Spatharius assignatus. Septimus, Constantinus Spatharius, & Imperatorius Protostrator, Bardanis Patricii filius. Octavus, Theophylactus Candidatus Marinaci deputatus; & alii. Istos omnes per Circum ignominiose traductos & ab universo populo sputis & maledictis impeti C jussos mortis damnavit sententia. Ac fratres quidem duos Constantinum, dico, & Strategium, populo lethum eorum multo luctu prosequente, in Cynegio capite truncavit. Enarratis populi lachrymis Imperator indignatus Procopium Præfectum, quod rem tolerasset, verberibus mulctavit, & successore suffecto Magistratu abrogavit. Reliquos omnes effossis oculis in exilium ejecit: eosdemque missis per annos singulos ministris, in locis quibus relegati consistebant, singulos singulis taureorum centenis plagis verberari væsania redundans jubebat. Mensis autem Augusti die tricesimo eademque indictione, in cognominem ipsi & ejusdem sententiæ consortem Constantinum ipse nominis putid. homo furiis invectus est, quibusdam D Monachis, Clericisque, nec non Laicis, quos magis fidos Patriarchæ amicos putabat, inventis & inductis, qui dicerent: Audivimus Patriarcham adversus Imperatorem cum Podomagulo loquentem. Mox eos criminis illum convicturos in Patriarchæ ædes summisit. Ille crimen admissum negans, ut illud in veneranda ligna jurati assererent, eos compulit: affirmaruntque: Ejusmodi convitia ex Patriarchæ ore audivimus. Missis igitur qui Patriarchales ædes regio sigillo obsignarent, ipsum Patriarcham primum Hieriam, tum in Principum insulam exulem deportari sanxit.

Edit. Parif. pag. 369.

E

					CP. Episc. Nicetas annis 14.			
		26	12	5	1			

Hoc anno Abdelas Ibinali turre, in qua custodiebatur, corruente extinctus est. Porro Abdelas Ameratum gerens Chri-

stianis imperio subjectis multa mala intulit. Crucibus enim Ecclesiarum fastigio superpositis deponi jussis, nocturnos conventus celebrare, & litteras doceri prohibuit. Arurita porro, intellige Zelotas, seditionem ad Palmyrenum desertum inter eos excitarunt. Et illorum quidem, ceu a fide alienorum, in Dei Ecclesias odium manifestum. Imperatoris vero secreto Dei judicio Christianis præpositi, furentis quondam apud Israelitas Achab omnino similis insaniæ, Arabes longe superans rabies crudeliora in Orthodoxos Episcopos, Monachos, & Populares, necnon in Optimates ac inferiores sibi subditos exercuit supplicia. Preces ad sanctam virginem Dei genitricem, & omnes sanctos tum scriptis tum mente conceptas, ex quibus auxilium omne nobis scaturit, tamquam inutiles, ex omni loco eliminavit: Sanctorum quoque reliquias ad animarum corporumque curandam salutem repositas, & pro Christiano more ab iis qui pietatem colunt, in pretio habitas, ubi cujuslibet sancti audirentur, ipse e sacris loculis effodit, & ne uspiam amplius extarent, penitus abolevit. In eos itaque qui venerarentur velut in impios, bonorum proscriptiones, exilia, supplicia comminabatur. Ubicumque reliquiæ Dei quam maxime favorem conciliantes, tamquam pretiosus possidentium thesaurus, habebantur, eas quam citius de reliquo non videndas e medio tollebat. Quippiam hujusmodi in pretiosissimum celeberrimæ Martyris Euphemiæ corpus irreligiosus Imperator exercuit, ubi nimirum illud in maris profundum cum ipso loculo demersit, Martyrem sub Christianæ plebis conspectum sanctis unguentis exsudantem videre, ac ita deliria contra sanctorum preces deblaterata coarguentem non ferens. Deus autem, qui, ex Scripturæ verbis, ossa sibi placitorum custodit, illæsum illud servavit, ipsum ad Lemnum insulam enatare faciens. Ad littus quippe projectum per nocturnam visionem tolli commonuit, & occultum teneri. Sub pientissimis vero Impp. Constantino & Irene, indictione quarta, cum debito honore in proprium sibi templum denuo relatum fuit. Iste quidem communis Ecclesiarum hostis æde illa sacra prophanata, armamentorum fecerat, & stercoribus excipiendis male dicaverat: locum autem expurgatum & expiatum denuo Ecclesiam consecraverunt; cum arguendæ Constantini unius impietatis, tum alterius in Deum religionis demonstrandæ monimentum. Hoc porro mirandum & relatu dignum portentum a morte nefarii istius Imperatoris circa annos duos & viginti una cum pientissimis Impp. & sanctissimo Patriarcha nos ipsi conspeximus, & quamvis indigni, ea tamen gratia a Deo cumulati, illud venerati sumus. Cæterum mensis Novembris die decimo sexto ejusdem quintæ indictionis Nicetas a Sclavis originem ducens Eunuchus, præter fas Canonum CP. Patriarcha Imperatoris suffragio consecratur. Ea vero contigit imbris penuria, ut neque ros leris e cælo decideret: & aqua CP. omnino deficiente, aquæductus & balnea ex integro exaruerunt, cum prius aquarum scaturigines & fontes perpetuo fluxu currentes aeris siccitate constitissent. His visis Imperator Valentiniani aquæductum, qui cum usque ad Heraclii tempora perdurasset, tum ab Arabibus eversus fuerat, instaurare

Edit. Paris. pag. 370.

pag. 371.

A ἀρχὴν αὐτοῦ Χριστιανοῖς ἐνεδείξατο. τοὺς γὰρ σταυροὺς τῶν ἐκκλησιῶν ἀφεῖλε, καὶ παννυχίζειν ἐκώλυσε, καὶ μανθάνειν τὰ ἑαυτῶν γράμματα. οἱ δὲ παρ' αὐτοῖς Αρουρῖται, ὃ ἑρμηνεύεται Ζηλωταὶ, κατὰ τὴν Παλμυρηνὴν ἐπανέστησαν ἔρημον. ἀλλ' ἐκείνων μὲν ἡ κακία πρὸς τὰς τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας, ὡς ἀπίστων προφανής. ὁ δὲ Χριστιανῶν βασιλεύων ἀφάτοις Θεοῦ κρίμασιν ἴσως, ὡς τοῦ Ισραὴλ ὁ μανιώδης Αχαὰβ, πολλῷ χείρονα τῆς τῶν Αράβων μανίας τοῖς ὑπὸ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ὀρθοδόξοις ἐπισκόποις, μοναχοῖς τε, καὶ λαϊκοῖς ἄρχουσί τε, καὶ ἀρχομένοις ἐπεδείξατο. πανταχοῦ μὲν τὰς πρεσβείας τῆς παρθένου καὶ Θεοτόκου B καὶ πάντων τῶν ἁγίων ἐγγράφως, ὡς ἀνωφελεῖς, καὶ ἀγράφως ἀποκηρύττων, δι' ὧν ἡμῖν πηγάζει πᾶσα βοήθεια. καὶ τὰ ἅγια λείψανα αὐτῶν κατορύττων, καὶ ἀφανῆ ποιῶν, εἴ που τινὸς ἁγίου ἠκούετο, πρὸς ὑγείαν ψυχῶν καὶ σωμάτων ἀνακειμένων, καὶ, ὡς ἔθος, ὑπὸ τῶν εὐσεβούντων τιμωμένων· αἰτίαι γοῦν ὁ θάνατος κατὰ τῶν τοιούτων, ὡς ἀσεβούντων, ἠπειλεῖτο, δημεύσεις τε, καὶ ἐξορίαι, καὶ βάσανοι. τὸ δὲ θεοχαρίτωτον λείψανον, οἷα τις θησαυρὸς τῶν ἐχόντων, ἐπαίρετο ἀφανὲς τοῦ λοιποῦ γενόμενον. τοιοῦτον γοῦν τι καὶ εἰς τὸ τι- C μαλφέστατον λείψανον τῆς πανευφήμου μάρτυρος Εὐφημίας ὁ ἀνόσιος βασιλεὺς διεπράξατο, βυθίσας αὐτὸ σὺν τῇ λάρνακι, μὴ φέρων ὁρᾶν μυροβλυτοῦσαν αὐτὴν ἐπὶ παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ἐλέγχουσαν αὐτοῦ τὰ κατὰ τῶν πρεσβειῶν ληρήματα. ἀλλ' ὁ Θεὸς φυλάσσων τὰ ὀστᾶ τῶν εὐαρεστούντων αὐτῷ, κατὰ τὰ λόγια, ἀσινὲς τοῦτο διεφύλαξε, πάλιν ἀναδείξας αὐτὸ ἐν τῇ Λήμνῳ τῇ νήσῳ. διὰ γὰρ νυκτερινῆς ὁράσεως κείμενον ἀρθῆναι προσέταξε καὶ φυλάττεσθαι. ἐπὶ δὲ Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης τῶν εὐσεβῶν βασιλέων, ἰνδικτιῶνι τετάρτῃ, μετὰ τῆς πρεπούσης τιμῆς ἐπανῆλθεν ἐν τῷ D τεμένει αὐτῆς. ὃ αὐτὸς μὲν ὁ τῶν ἐκκλησιῶν ἐχθρὸς κοινώσας, ἀρμαμέντον καὶ κοπροθέσιον ἐποίησεν. αὐτοὶ δὲ ἀνακαθάραντες τοῦτο, πάλιν καθιέρωσαν, πρὸς ἔλεγχον μὲν τῆς τούτου ἀθεότητος, ἔνδειξιν δὲ τῆς τούτων θεοσεβείας. τοῦτο δὲ τὸ θαυμαστὸν καὶ ἀξιόγραφον θαῦμα μετὰ χρόνους κβ´. τῆς τοῦ παρανόμου τελευτῆς σὺν τοῖς εὐσεβεστάτοις βασιλεῦσι καὶ ἁγιωτάτῳ Πατριάρχῃ ἡμεῖς ἐθεασάμεθα, καὶ σὺν αὐτοῖς κατησπασάμεθα, ὡς ἀνάξιοι, μεγάλης ἀξιωθέντες χάριτος. τῇ δὲ ἑκκαιδεκάτῃ Νοεμβρίου μηνὸς τῆς αὐτῆς πέμπτης ἰνδικτιῶνος ψήφῳ τοῦ E βασιλέως χειροτονεῖται Νικήτας ὁ ἀπὸ Σκλάβων εὐνοῦχος ἀθέσμως Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. καὶ ἐγένετο ἀβροχία, ὥστε μηδὲ δρόσον πεσεῖν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. καὶ ἐξέλιπε παντελῶς τὸ ὕδωρ ἐκ τῆς πόλεως. καὶ ἤργησαν τά τε δοχεῖα, καὶ τὰ λουτρά. οἱ μέν τε καὶ τὰ πηγαῖα νάματα τὰ ἀενάως ῥέοντα πρότερον· τοῦτο ἰδὼν ὁ βασιλεὺς ἤρξατο ἀνακαινίζειν τὸν Οὐαλεντινιανοῦ ἀγωγὸν μέχρι Ηρακλείου χρηματίσαντα, καὶ ὑπὸ τῶν Αρά-

βων καταστραφέντα, ἐκλεξάμενος ἐκ διαφόρων τόπων τεχνίτας, ἤγαγεν ἀπὸ μὲν Ἀσίας καὶ Πόντου οἰκοδόμους χιλίους, καὶ χρισὰς διακοσίους· ἀπὸ δὲ τῆς Ἑλλάδος καὶ νήσων ὀστρακαρίους πεντακοσίους· ἐξ αὐτῆς δὲ τῆς Θρᾴκης ὀπέρας πεντακισχιλίους, καὶ κεραμοποιοὺς διακοσίους· καὶ ἐπέστησεν αὐτοῖς ἄρχοντας ἐργοδιώκτας, καὶ ἕνα τῶν πατρικίων. καὶ οὕτω τελεσθέντος τοῦ ἔργου εἰσῆλθε τὸ ὕδωρ ἐν τῇ πόλει. τῇ δὲ αὐτῇ πέμπτῃ ἰνδικτιῶνι προβάλλεται στρατηγοὺς ὁμόφρονας αὐτῷ, καὶ τῆς κακίας αὐτοῦ ἐπαξίους ἐργάτας· Μιχαὴλ μὲν τὸν Μελισσηνὸν ἐν τῷ θέματι τῶν Ἀνατολικῶν, καὶ Μιχαὴλ τὸν Λαχανοδράκοντα εἰς Θρᾳκησίους, εἰς δὲ Βουκελλαρίους Μάνην τὸν κακίας ἐπώνυμον. καὶ τίς ἱκανὸς διηγεῖσθαι τὰ τούτων ἀποτελέσματα, ἃ μερικῶς ἐν τοῖς ἰδίοις τόποις συγγραψόμεθα; πάντα γὰρ κατὰ μέρος συγγράφειν τὰ τούτων ἔργα πρὸς θεραπείαν τοῦ κρατοῦντος γενόμενα, οὐδὲ αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον χωρήσειν τὰ γραφόμενα βιβλία εὐαγγελικῶς εἰπεῖν οἰκειότερον.

coepit: quamobrem clectos ex variis locis artifices in unum collegit: ex Asiæ quidem & Ponto ædificatores mille, & lævigatores ducentos: a Græcia & adjacentibus insulis ostracarios quingentos: ex ipsa Thracia operarum millia quinque, & figulos ducentos: proceresque, qui opus urgerent, præfecit, & Patricium unum cujus curæ summa omnium demandata. Absoluto igitur opere aqua in Urbem deducta. Quinta porro indictione sensus ejusdem secum consortes Duces, & idoneos ejus nequitiæ promovendæ opifices ad imperii dignitates evexit: Michaelem quidem Melissenum Orientalium Themati, alium Michaelem Lachanodraconem Thracensium, Bucellariis Manetem quemdam, ex nomine væsaniæ dantem argumenta, præfecit. Quis vero horum scelera enarrando satis erit, quæ partim suis locis a nobis perstringentur? Nam si omnia singulatim, quæ ipsi ob amorem Imperatori gerentes admiserunt, conscriberentur, libros, qui de ea re compilandi essent, mundum ipsum vix posse capere, ut proprie cum Evangelista loquar, non arbitror.

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Ὀκτωβ. ς'. ἤχθη Κωνσταντῖνος ὁ ψευδώνυμος Πατριάρχης ἀπὸ τῆς Πριγκίπου νήσου· καὶ ἔδειρεν αὐτὸν ὁ τύραννος Κωνσταντῖνος, ὡς μὴ δύνασθαι αὐτὸν βαδίσαι. ἐκέλευσε δὲ αὐτὸν εἰς φορεῖον βασταχθῆναι, καὶ ἀπελθόντα καθίσαι ἐν τῇ σολαίᾳ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας. καὶ Ἀσηκρῆτις ἦν σὺν αὐτῷ βαστάζων τόμον χάρτου, ἐν ᾧ ἦν γεγραμμένα τὰ τούτου αἴτια. παντὸς δὲ τοῦ λαοῦ τῆς πόλεως ἐκ διαταγῆς βασιλικῆς ἐκεῖσε ἀθροισθέντος καὶ ὁρῶντος, ὑπαναγινώσκετο ὁ χάρτης εἰς ὑπήκοον παντὸς τοῦ λαοῦ. καὶ κατὰ ἓν κεφάλαιον ἔπαιεν αὐτοῦ τὸ πρόσωπον ὁ Ἀσηκρῆτις τοῦ Πατριάρχου Νικήτα ἐν τῷ συνθρόνῳ καθεζομένου καὶ ὁρῶντος. μετὰ δὲ τοῦτο ἀναβιβάσαντες ἐν τῷ ἄμβωνι, καὶ στήσαντες ὄρθιον, ἔλαβε Νικήτας τὸν χάρτην, καὶ ἀποστείλας ἐπισκόπους, καὶ λαβὼν τὸ ὠμοφόριον αὐτοῦ ἀνεθεμάτισεν αὐτὸν, καὶ ἐπονομάσαντες Σκοτίοψιν ἐξέωσαν αὐτὸν ἐπισθοφανῶς τῆς ἐκκλησίας. τῇ δὲ ἑξῆς ἡμέρᾳ ἱπποδρομίας οὔσης ἐψίλωσαν αὐτοῦ τὴν ὄψιν, καὶ ἐγύμνωσαν αὐτοῦ τὴν γενειάδα, καὶ τὰς τῆς κεφαλῆς τρίχας, καὶ τῶν ὀφρύων. καὶ ἐνδύσαντες αὐτὸν σηρικὸν καὶ ἀμανίκωτον κοντὸν ἐκάθισαν αὐτὸν ἐπὶ ὄνου σαγματωμένου ἐξανάστροφα κρατοῦντα τὴν οὐρὰν αὐτοῦ. καὶ ἐξήνεγκαν διὰ τοῦ διιππίου εἰς τὸ ἱπποδρόμιον τοῦ λαοῦ παντὸς καὶ τοῦ δήμου ἀνασκάπτοντος καὶ ἐμπτύοντος αὐτόν. ἔσυρε δὲ τὸν ὄνον Κωνσταντῖνος ἀνεψιὸς αὐτοῦ ῥινοκοπημένος. ἐλθόντος δὲ αὐτοῦ ἐν τοῖς Δήμοις, κατῆλθον καὶ ἐνέπτυσαν, καὶ κόνιν ἐπέρριπτον ἐπ' αὐτόν. ἐνέγκαντες δὲ αὐτὸν εἰς τὸ στάμα, ἔρριψαν αὐτὸν ἐκ τοῦ ὄνου, καὶ ἐπάτησαν τὸν τράχηλον αὐτοῦ· καὶ καθίσαντες αὐτὸν ἀπέναντι τῶν Δήμων, ἤκουε παρ' αὐτῶν σκωπτικοὺς λόγους, ἕως τῆς ἀπολύσεως τοῦ Ἱππικοῦ. καὶ τῇ ιε'. τοῦ Αὐγούστου μηνὸς πέμπει πρὸς

Hoc anno mensis Octobris die sexto, indictione sexta, Constantinus falsi nominis Patriarcha ex insula Principo in Urbem accitus, tot verbera a tyranno Constantino tulit, ut pedibus suis progredi non valeret. Eum itaque lecticæ efferri, & a se digressum in Ecclesiæ magnæ Solea considere jussit. Aderat porro unus A secretis præferens libellum, quo omnia accusationum capita descripta erant. Universo autem urbis populo Imperatoris jussu congregato & spectante, in omnium auditu libellus ille publice recitabatur: & ad singula capita faciem ejus A secretis percutiebat: Patriarcha Niceta in Throni consessu sedente, ac omnia prospiciente. Eo deinde in ambonem evecto, & recto in pedes constituto, libellum accipit Nicetas: mox Episcopo ad eum misso, & anathemate in eum pronunciato, pallium sustulerunt, Scotiopsimque sæpius vocitatum retrogrado passu ab Ecclesia jusserunt excedere. Sequenti vero luce ludis in Circo celebratis, universam ejus faciem depilantes, barbam, supercilia, atque capillitium abrasere: & serico brevi, & sine manicis vestimento indutum in asinum clitellis instructum, facie retro versa, adeo ut manibus caudam teneret, imposuere: atque per Diippiam in Circum produxere, plebe universa ipsisque factionibus eum conviciis atque sputis prosequentibus. Constantinus vero ejus nepos præcisis naribus deformis asinum trahebat. Cum autem ad factionum locum devenit, tum omnes sputis eum denuo respergere, & pulverem in eum projicere. Ad locum deinde quo consistunt equi adductum, asino præcipitem deturbaverunt; ejusque demum collo pedibus conculcato, e factionum regione confidentem sales, jocos, ludibria in se deblaterata, donec absolverentur ludi, coegerunt audire. Ad hæc mensis Augusti die decimo

Edit. Paris. pag. 372.

quinto, missis ad eum Patriciis interrogat. Quid de fide nostra, & ea quam habuimus Synodo sentis? Is vero animi plane vani homuncio: Optime, respondet, credis, & Synodum recte celebrasti: nimirum hoc pacto Imperatorem rursus placare sperans. Illi dato responso citius subinferunt: Hoc unum erat, quod ea impuro ore tuo audire volebamus. Nunc itaque in tenebras, & in malam horam perge. Itaque sententia in eum lata in Cynegio capite truncatus est. Ejus porro caput auribus devinctum in Milio per continuos tres dies populo spectandum suspendere: corpus autem rudente ad pedem alligata tractum cum morte violenta sublatorum cadaveribus projecere: ac pariter caput post idem dierum trium spatium suspendio solutum illuc eodem deportavere. O feritatem, o crudelitatem, & inhumanæ illius belluæ truculentiam. Numquid sacrum lavacrum revereri non debuerat homo perditus? Duos quippe ejus liberos ex tertia conjuge natos inter ulnas Patriarcha exceperat: verum ferinis moribus agitatus animæ prorsus ferinæ argumenta dedit. Cæterum ab hoc tempore majori væsania in sanctas Dei Ecclesias ferebatur. Misit enim qui Petrum venerabilem Columnicolam a petra exturbaret: eumque dogmatibus suis repugnantem vivum pedibus vinctum, ac per medias Urbis vias pertractum inter Pelagii cadavera projici jussit, alios vero saccis inclusos, lapidibusque degravatos in pelagi profundum demergi. Oculorum orbitates, concisiones narium, flagrorum lacerationes, & omne suppliciorum genus adversus religiosos molitus est. Et hæc quidem in Urbe ab Imperatore agebantur, & a cæteris qui cum eo sentiebant, per Antonium dico Patricium & Scholarum Domesticum, Petrum quoque Magistrum, & ordinum milites, qui ipsius impietatem animo penitus imbiberant: in cæteris vero provinciis per Duces supra nominatos eadem nefanda facinora perpetravit. Interim ipse cytharœdorum concentibus & conviviis genialiter indulgens, turpiloquiis & saltationibus familiares exercebat. Ac si nonnemo quandoque vel lapsus vel læsus usitatam Christianis vocem, o Dei Genitrix adjuva, emisisset; aut sacras vigilias ducere, aut Ecclesias frequentare deprehensus fuisset, confestim majestatis reus tormentis examinabatur, nec post lethum nomen ejus in Ecclesiasticis precibus memorabatur. Monasteria quoque, ædes illas sacras in Dei gloriam, & salvandorum refugia constructas, militum sententiæ sua pravitate infectorum communes & prophanas domos fieri declaravit. Ac Monasterium quidem Dalmatarum Cœnobiorum omnium Byzantii celeberrimum militibus diversorium assignavit: alia quoque sacra ædificia, qualia Callistrati, Dii, & Maaimini nominibus insignia laudantur, & alias Monachorum religiosas ædes, & virginum sedes a fundamentis evertit. Quos autem vel arte militari præstantes vel dignitate conspicuos, maxime prius sibi necessarios, & libidinum ejus secretarumque turpitudinum conscios & mystas, Monasticæ vitæ studiosos eam prosequi comperisset, certa morte damnabat, tamquam ex eorum confessionibus sibi pudorem incussum iri conjectans. Quare Strategium Podopaguri filium, ob decoram vultus formam sibi prius acceptum, in hujusmodi etenim ex libidinis petulantia affectu rapiebatur, insanientem illam Venerem, & nefarios adolescentum concubitus averso animo ferentem cum persensisset, & Macario san-

Edit. Paris. pag. 373.

αὐτὸν τοὺς Πατρικίους, καὶ λέγει αὐτῷ· ὅτι τί λέγεις περὶ τῆς πίστεως ἡμῶν, καὶ τῆς συνόδου, ἣν ἐποιήσαμεν; ὁ δὲ ματαιωθεὶς τὰς φρένας ἀπεκρίθη· ὅτι καλῶς καὶ πιστεύεις, καὶ τὴν σύνοδον πεποίηκας, οἰόμενος διὰ τούτου πάλιν ἐξευμενίσασθαι αὐτόν· οἱ δὲ ἀθυβόλως ἀποκριθέντες εἶπον. ἡμεῖς τοῦτο ἠθέλομεν ἀκοῦσαι ἐκ τοῦ μιαροῦ σου στόματος. ἀπὸ δὲ τοῦ νῦν ἄπελθε εἰς τὸ σκότος, καὶ εἰς τὸ ἀνάθεμα· καὶ οὕτω λαβὼν τὴν ἀπόφασιν ἀπεκεφαλίσθη εἰς τὸ Κυνήγιον. καὶ τὴν μὲν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐκ τῶν ὤτων δήσαντες, ἐπὶ τρισὶν ἡμέραις ἐν τῷ Μιλίῳ ἐκρέμασαν εἰς τὴν ἔνδειξιν τοῦ λαοῦ. τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ δήσαντες καλωδίῳ τὸν πόδα μετὰ τῶν βιοθανάτων ἔρριψαν· ὁμοίως καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ μετ' αὐτὰς τρεῖς ἡμέρας ἀπαγαγόντες ἔρριψαν. ὢ τῆς ἀλογίας, καὶ ὠμότητος, καὶ ἀσπλαγχνίας τοῦ ἀνημέρου θηρός. ἐα ᾐδέσθη τὴν ἁγίαν κολυμβήθραν ὁ ἄθλιος; δύο γὰρ τέκνα αὐτοῦ ἐκ τῆς τρίτης γυναικὸς ἐν ταῖς ἀγκάλαις αὐτοῦ δεξάμενος ἦν. πάντοτε οὖν θηριώδης τὸν τρόπον καὶ ἀνήμερος ἦν. ἀπὸ δὲ τούτου τοῦ χρόνου πλείονι μανίᾳ κατὰ τῶν ἁγίων ἐκκλησιῶν ἐχρήσατο. ἀποστείλας γὰρ κατήνεγκε Πέτρον τὸν ἀοίδιμον Στυλίτην, τὸν μὴ ὑπείξαντα τοῖς δόγμασιν αὐτοῦ ζῶντα δήσας τῶν ποδῶν, ἐν τοῖς Πελαγίοις, καὶ τοῦτον διὰ τῆς μέσης συρόμενον ἐκέλευσε ῥιφῆναι· ἄλλους ἐν σάκκοις δεσμῶν, καὶ λίθοις προσαρτίζων, ἐν τῷ πελάγει ῥίπτεσθαι προσέταττε· τυφλώνων, ῥινοκοπῶν, μάστιξι ξαίνων, καὶ πᾶν εἶδος κολάσεως κατὰ τῶν εὐσεβούντων ἐπινοῶν· καὶ ἐν μὲν τῇ πόλει δι' ἑαυτοῦ ταῦτα ἔδρα, καὶ τῶν ὁμοφρόνων αὐτοῦ, Ἀντωνίου, φημί, Πατρικίου καὶ Δομεστίκου τῶν σχολῶν, καὶ Πέτρου Μαγίστρου, καὶ τοῦ ἐκπαιδευθέντος ὑπ' αὐτοῦ λαοῦ τῶν ταγμάτων· ἐν δὲ τοῖς ἔξω θέμασι διὰ τῶν προρρηθέντων στρατηγῶν. αὐτὸς δὲ κιθαρῳδίαις ἔχαιρε, καὶ συμποσιασμοῖς, αἰσχρολογίαις τε, καὶ ὀρχισμοῖς ἐκπαιδεύων τοὺς περὶ αὐτόν. καὶ εἴπου τις συμπίπτων, ἢ ἀλγῶν τὴν συνήθη Χριστιανοῖς ἀνῆκε φωνήν, τό, Θεοτόκε βοήθει· ἢ παννυχίδων ἐφωράθη, ἢ ἐκκλησίαις προσεδρεύων, ὡς ἐχθρὸς τοῦ βασιλέως ἐκολάζετο, καὶ ἀμνημόνευτος ὠνομάζετο. μοναστήρια δὲ τὰ εἰς δόξαν Θεοῦ καὶ τῶν σωζομένων καταφύγια, οἴκους κοινοὺς καθίστα τῶν ὁμοφρόνων αὐτοῦ στρατιωτῶν. τὴν γοῦν Δαλμάτου πρώτιστον οὖσαν ἐν τοῖς κοινοβίοις τοῦ Βυζαντίου τοῖς στρατιώταις εἰς κατοικίαν ἔδωκε· τὰ Καλλιστράτου τὰ λεγόμενα, καὶ τὴν Δίου μονήν, καὶ τὰ Μαξιμίνου, ἄλλους τε μοναστῶν ἱεροὺς οἴκους καὶ παρθενῶνας ἐκ βάθρων κατέλυσε. τοὺς δὲ μοναχικὸν βίον ἀναλαβέσθαι ἐπιτηδεύσαντας ἐκ τῶν ἐπισήμων ἐν στρατείᾳ, ἢ ἐν τέλει, μάλιστα καὶ τοὺς ἐγγίζοντας αὐτῷ, καὶ μύστας γεγονότας τῶν αὐτοῦ ἀσελγειῶν καὶ ἀρρητοποιῶν, θανάτῳ καθυπέβαλεν. ὑπονοούμενος τὴν τῶν ἐξαγορεύσεων προσγινομένην αὐτῷ αἰσχύνην· διά τοι τοῦτο καὶ Στρατήγιον τὸν τοῦ Ποδοπαγούρου ἀστεῖον ὄντα τῷ εἴδει προσλαβόμενος, ἐφίλει γὰρ προσοικειοῦσθαι τοῖς τοιούτοις διὰ τὰς ἀκολασίας αὐτοῦ, αἰσθόμενός τε αὐτὸν ἀηδῶς ἔχοντα πρὸς τὰς ἀθεμίτους ἀνδρομανίας αὐτοῦ, καὶ

τῷ Μα-

τῷ Μακαρίῳ τῷ Εγκλείστῳ τοῦ ἁγίου Αὐξεντίου πάντας ἐξαγορεύοντα, σωτηρίας τε φάρμακα λαμβάνοντα, ὡς ἐπίβουλον αὐτοῦ τοῦτον διαφημίσας, σὺν τῷ Εγκλείστῳ, ὡς προλέλεκται, ἀνεῖλε. ἐποίησε δὲ εὐθυνῆσαι τὰ εἴδη ἐν τῇ πόλει τῷ χρόνῳ τούτῳ. νέος γὰρ Μίδας γενόμενος τὸν χρυσὸν ἀπεθησαύρισε, καὶ τοὺς γεωργοὺς ἐγύμνωσε. καὶ διὰ τὴν τῶν φόρων ἀπαίτησιν ἠναγκάζοντο οἱ ἄνθρωποι τὰς τοῦ Θεοῦ χορηγίας εὐώνως πιπράσκειν. τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Νικήτας ὁ ψευδώνυμος Πατριάρχης τὰς ἐν τῷ Πατριαρχείῳ εἰκόνας τοῦ μικροῦ Σεκρέτου διὰ μουσαίου οὔσας ἔξεσε· καὶ τοῦ μεγάλου Σεκρέτου τῆς τρουλλαῖς ἐξ ὑλογραφίας οὔσας κατήνεγκε, καὶ τῶν λοιπῶν εἰκόνων τὰ πρόσωπα ἔχρισε· καὶ ἐν τῷ Αβραμιαίῳ δὲ ὁμοίως πεποίηκεν.

A cti Auxentii Incluso flagitia illa pro Christiana exomologesi expoluisse, & quæ ad salutem ducerent accepisse remedia nosset, tamquam io imperium conspirasset, cum Incluso, prout superius enarratum, morti addixit. Cæterum effecit ut omnis generis annona suis temporibus in Urbe abundaret. Novus enim Midas effectus, auri nimirum sitientissimus, divitias coacervavit immensas, agricolas summis laboribus exercuit, & ex tributorum conferendorum necessitate fruges a Deo liberaliter concessas & in convictum repositas vili pretio homines cogebat distrahere. Eodem etiam anno Nicetas falso nomine Patriarcha imagines in Patriarchalis ædis minore Secreto opere tessellato depictas erasit: magni quoque Secreti ambitum imaginibus ligneis dimidiata eminentia effictis ornatum deposuit, & reliquarum omnium imaginum facies alio colore perunxit: idemque prorsus in Abramiæo præstitit.

		κη'	ιδ'	β'	γ'			

		28	14	2	3			

Edit. Paris. pag. 374.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἔστεψεν ὁ βασιλεὺς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Εὐδοκίαν ὁ τρίγαμος τρίτην οὖσαν Αὐγοῦσταν ἐν τῷ Τριβουναλίῳ τῶν ιθ'. ἀκουβίτων τῇ πρώτῃ τοῦ Απριλλίου μηνὸς Ινδικτ. ζ. ἡμέρᾳ σαββάτῳ, καὶ τοὺς ἐξ αὐτῆς δύο υἱοὺς αὐτοῦ Χριστοφόρον καὶ Νικηφόρον τῇ ἐπαύριον, ἥτις ἦν δευτέρα τοῦ Απριλλίου μηνὸς, ἡμέρα κυριακὴ τοῦ ἁγίου Πάσχα, προεβάλετο Καίσαρας ἐν τῷ αὐτῷ Τριβουναλίῳ τοῦ Πατριάρχου ποιήσαντος τὴν εὐχὴν, καὶ τοῦ βασιλέως ἐπιθέντος αὐτοῖς τὰς χλαίνας, καὶ τὰ Καισαρίκια περικεφάλαια· ὡσαύτως καὶ τὸν Νικήταν τὸν ἔσχατον ἀδελφὸν αὐτῶν ποιήσας Νωβελίσιμον, ἐπέθηκεν αὐτῷ χλαῖναν χρυσῆν καὶ τὸν στέφανον. καὶ οὕτω προῆλθον οἱ βασιλεῖς ῥίπτοντες ὑπατείαν τριμίσια, καὶ σιμίσια, καὶ νομίσματα καινούργια ἕως τῆς μεγάλης ἐκκλησίας.

Hoc anno Imperator trium uxorum vir Eudociam tertiam conjugem Aprilis mensis die primo, indictione septima, die sabbati in undeviginti Accubitorum Tribunalio corona imposita Augustam renunciavit. Sequenti vero luce, quæ Aprilis secunda fuit, dies nimirum Dominica sancti Paschatis, liberos duos ex ea susceptos Christophorum & Nicephorum in eodem Tribunalio Patriarcha sacras preces obeunte, C Cæsares declaravit, & subinde chiamydes & Cæsarum stemmata capitibus imposuit. Nicetæ pariter postremo eorum fratri in nobilissimum promoto chlamydem auro textam & coronam contulit. Atque ita Imperatores prodeuntes munera, trimisia nimirum, hemisia, & nummos recenter cusos per iter ad magnam usque Ecclesiam in populum sparsere.

		κθ'	νε'	γ'	δ'			

		29	55	3	4			

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐγένετο καταλλαγὴ ἐν Συρίᾳ ἄνθρωπον πρὸς ἄνθρωπον, καὶ γυναῖκα πρὸς γυναῖκα, καὶ παιδίον ὁμοίως πρὸς παιδίον· καὶ ἐπέτρεψεν ὁ Αβδελᾶς τοὺς πώγωνας αὐτῶν ξυρισθῆναι, καὶ γενέσθαι καμαλαύκια πηχὸς μιᾶς ἥμισυ. παρεκάθισε δὲ Αβδελᾶς τὸ Κάμαχον μετὰ ὀγδοήκοντα χιλιάδων ὅλον τὸ θέρος, καὶ μηδὲν ἀνύσας, ὑπέστρεψε κατῃσχυμμένος. τῇ δὲ α'. τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς τῆς η'. ἰνδικτ. εἰσῆλθεν Εἰρήνη ἐξ Αθηνῶν ἐλθοῦσα ἀπὸ τῆς Ιερείας ἐν τῇ βασιλίδι πόλει δρομώνων καὶ χελανδίων πλείστων ἐστολισμένων σηρικοῖς παλλίοις τῶν τῆς πόλεως προυχόντων σὺν ταῖς γυναιξὶ προϋπαντώντων καὶ προαγόντων αὐτῇ. καὶ τῇ γ'. αὐτοῦ τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς τοῦ Πατριάρχου ἐλθόντος ἐν τῷ παλατίῳ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Φάρου ἐγένετο τὰ πρὸς τὴν αὐτὴν Εἰρήνην τοῦ βασιλέως Λέοντος σπόνζα· καὶ τῇ ιζ'. τοῦ Δεκεμβρίου μηνὸς ἐστέφθη ἐν τῷ τρικλίνῳ τοῦ Αὐγουστέως ἡ βασίλισσα Εἰρήνη, καὶ ἀπελθοῦσα ἐν τῷ εὐκτηρίῳ τοῦ ἁγίου Στεφάνου ἐν τῇ Δάφνῃ ἔλαβε τὰ τοῦ γάμου στέφανα σὺν τῷ κυρίῳ υἱῷ Λέοντι τῷ βασιλεῖ.

Hoc anno commutatio hominum in Syria facta est: homine pro homine, fœmina pro fœmina, & puero pro puero datis. D Præcepitque Abdelas ut barbas raderent, & pileos cubiti unius & semis gestarent. Porro ipse Abdelas cum octoginta hominum millibus Camachum per totam æstatem obsedit: verum irritis conatibus ignominia persusus pedem retulit. Mensis vero Septembris die primo indictione octava, Irene Athenis primo profecta, & ab Hieria in quam delata fuerat digressa ad Imperatricem Urbem cum dromonibus & chelandiis plurimis serica veste ornatis, primoribus quibasque Urbis viris ac mulieribus obviam progressis & præeundo comitantibus appulit. Die vero Septembris E tertio Patriarcha in Palatium se conferente ad Phari Ecclesiam Imperatoris Leonis cum Irene sponsalia celebrata sunt. Tum autem mensis Decembris die decimo septimo in Triclinio Augusteo Imperatrix Irene coronata est: indeque ad Oratorium sancti Stephani ad Daphnem arrepto itinere, nuptiales corollas cum Domino Leone excepit.

		30	16	Rom. Episc. Adrianus annis 27. 2	5				

		λ′	ις′	Ῥωμαϊκῶν. Ἀδριανοῦ ἔτη κζ′. β′	ε′				

Edit. Paris. pag. 375.

Hoc anno Banacas infestis armis Romanam ditionem vexavit, & captivorum turbam secum avexit. Romani vero quartam Armeniam aggressi provinciam totam circumierunt. Saulach porro defuncto Germanicia in Palæstinam transiata est. Hoc eodem anno Lachanodracon magistrum imitatus Monachos & Moniales omnes Thracensium Themati subjectos Ephesum advocavit: iisdemque io planitiem Tzucanisterium vocatam eductis, ait: Qui Imperatori, mihique morem gerere studet, candida veste induatur: haeque ipsa hora uxorem accipiat. Qui parere detrectaverit oculis privatus in Cyprum deportatur exul. Dicto citius opus ipsum perfectum est, & Martyrii coronam die illo plurimi retulerunt: Sed & multi ordinis sui desertores perierunt, quibus Draco familiariter usus est. Eadem indictione nona mensis Januarii die decimo quarto Leoni & Irenæ Impp. natus est filius, qui Constantino ejus avo inter vivos adhuc agente etiam Constantinus appellatus est.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπεστράτευσε Βανάκας τὴν Ῥωμανίαν, καὶ πολλοὺς ᾐχμαλώτευσεν· καὶ Ῥωμαῖοι εἰσῆλθον εἰς τὴν τετάρτην Ἀρμενίαν καὶ ἐκύκλωσαν αὐτήν· τελευτᾷ δὲ Σαυλὰχ καὶ μετεποιήθη Γερμανίκεια εἰς Παλαιστίνην. τῷ δ' αὐτῷ ἔτει μιμησάμενος ὁ Λαχανοδράκων τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ πάντα μοναχὸν καὶ μονάστριαν τὰς ὑπὸ τῷ θέματι τῶν Θρακησίων ὄντας συνῆξεν εἰς Ἔφεσον, καὶ ἐξαγαγὼν αὐτοὺς εἰς πεδίον λεγόμενον Τζυκανιστήριον ἔφη πρὸς αὐτούς. ὅτι ὁ βουλόμενος μὲν τῷ βασιλεῖ πειθαρχεῖν καὶ ἡμῖν· ἐνδυσάσθω στολὴν λευκὴν, καὶ λαβέτω γυναῖκα τῇ ὥρᾳ ταύτῃ. οἱ δὲ τοῦτο μὴ ποιοῦντες τυφλούμενοι εἰς Κύπρον ἐξορισθήσονται· καὶ ἅμα τῷ λόγῳ τὸ ἔργον ἐτελέσθη, καὶ πολλοὶ μάρτυρες ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐνεδείχθησαν· πολλοὶ δὲ λειποτακτήσαντες ἀπώλοντο, οὓς καὶ οἰκειοῦτο ὁ Δράκων. τῇ δὲ αὐτῇ ἰνδικ. θ′. Ἰανουαρίῳ μηνὶ ιδ′. ἐτέχθη Λέοντι τῷ βασιλεῖ καὶ Εἰρήνῃ υἱὸς, καὶ ὠνομάσθη Κωνσταντῖνος ζῶντος ἔτι Κωνσταντίνου τοῦ πάππου αὐτοῦ.

			31	17	2	6			

		λα′	ιζ′	β′	ς′			

Hoc anno Banacas expeditione in Romaolam suscepta, ab Isauria in Syces castrum digressus, illud obsedit. Hujus rei nuncio accepto Imperator illico litteras ad Michaelem Orientalium, ad Manem Buccellariorum, & ad Bardanem Armeniacorum Duces dedit: qui occurrentes, hostis exitum, qui Clusuræ aggressu difficilis erat, occupaverunt. Cibyrrhæotarum vero classis cum Petro Duce & Protospathario superveniens ad Castri portum applicuit. Banacas id abi vidit, etsi de successu desperans, tamen confirmatis erectisque suorum animis, equestria Themata aggressus, ululatum & clamorem ad bellum edidit: Romaolsque fusis, & plurima ex parte ferro prostratis, vastitate etiam & captivitate per vicina quæque loca inducta, diversis spoliis onustus in patriam remeavit.

Hoc eodem anno Michael Lachanodraco Thracensium Dux Leone filio spurio, cui Caluces nomen, & altero Leone Exàbbate, cognomento, Curzodactylo, missis, omnia tam hominum, quam fœminarum Monasteria cum sacris vasis, libris, gregibus, atque universis eorum facultatibus vænumdedit: collectamque inde pecuniam Imperatori traosmisit. Cuncta vero Monachorum & sanctorum Patrum opera scripta igne consumpsit. Ac si vel ibi quispiam reliquias in phylacterium gerere deprehensus fuit eas raptas flammis eadem tatione tradidit, & eum qui gestasset, tamquam impietatis reum tormentis examinabat. Ac Monachorum quidem plurimos verberibus, alios gladio confecit, innumeris oculos effodit. Nonnullis barbam unguento ex cera & oleo confecto illinebat, immissoque in eam igne,

pag. 376.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπεστράτευσε Βανάκας τὴν Ῥωμανίαν καὶ κατελθὼν ἀπὸ Ἰσαυρίας εἰς τὸ κάστρον Συκῆς παρεκάθισεν αὐτῷ. ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς ἔγραψε πρὸς Μιχαὴλ τὸν στρατηγὸν τῶν Ἀνατολικῶν, καὶ πρὸς Μάνην τὸν τῶν Βουκελλαρίων, καὶ Βαρδάνην τὸν Ἀρμενιακῶν. καὶ ἐλθόντες ἐφράγησαν τὴν ἔξοδον αὐτῶν κλεισούρας οὖσαν δύσβατον πάνυ. ὁ δὲ στόλος τῶν Κιβυρραιωτῶν καταλαβὼν μετὰ Πετρωνᾶ Πρωτοσπαθαρίου καὶ στρατηγοῦ αὐτῶν, ὥρμησεν ἐν τῷ λιμένι τοῦ κάστρου. ὁ δὲ Βανάκας ἰδὼν καὶ ἀπογνοὺς αὐτοῦ, παραθαρρύνει καὶ προθυμοποιεῖ τοὺς ἑαυτοῦ, καὶ ἀνελθὼν πρὸς τὰ καβαλλαρικὰ θέματα, ἠλάλαξε, καὶ τρέπει αὐτούς· καὶ ἀποκτείνας πολλοὺς, καὶ αἰχμαλωτεύσας πάντα τὰ περίχωρα ἐκεῖνα, ὑπέστρεψε μετὰ σκύλων πολλῶν.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ὁ τῶν Θρακησίων ἀποστείλας στρατηγὸς Μιχαὴλ ὁ Λαχανοδράκων Λέοντα τὸν νόθον αὐτοῦ, τὸν ἐπιλεγόμενον Κουλούκην, καὶ Λέοντα ἀπὸ Ἀββάδων τὸν Κουτζοδάκτυλον, ἐπώλησεν ὅλα τὰ μοναστήρια ἀνδρεῖά τε, καὶ γυναικεῖα, καὶ πάντα τὰ ἱερὰ σκεύη, καὶ βιβλία, καὶ κτήνη, καὶ ὅσα ἦν εἰς ὑπόστασιν αὐτῶν· καὶ τὰς τούτων τιμὰς εἰσεκόμισε τῷ βασιλεῖ. ὅσα δὲ εὗρε μοναχικὰ καὶ πατερικὰ βιβλία, πυρὶ κατέκαυσε. καὶ εἴ που λείψανον ἁγίου ἐφάνη τις ἔχων εἰς φυλακτήριον, καὶ τοῦτο τῷ πυρὶ παρέδωκε. καὶ τὸν ἔχοντα αὐτὸ, ὡς ἀσεβοῦντα, ἐκόλαζε. καὶ πολλοὺς μὲν τῶν μοναχῶν διὰ μαστίγων ἀνῄλωσεν. ἔτι δὲ οὓς διὰ ξίφους· ἀναριθμήτους δὲ ἐτύφλωσε. καὶ τῶν μὲν τὰς ὑπήνας κηρελαίῳ ἀλείφων, ὑφεὶς τε πῦρ, καὶ ὑπὸ τά τε πρόσωπα αὐτῶν, καὶ τὰς κεφαλὰς κατέκαιε·

τοὺς δὲ μετὰ πολλὰς βασάνους ταῖς ἐξορίαις ἐξέπεμπε· καὶ τέλος ἕνα εἴασεν εἰς ὅλον τὸ ὑπ' αὐτὸν θέμα ἕνα ἄνθρωπον μοναδικὸν περιβεβλημένον σχῆμα. ὃ καὶ μαθὼν ὁ μισάγαθος βασιλεὺς ἔγραψεν αὐτῷ εὐχαριστίας λέγων· ὅτι εὗρόν σε ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν μου, ὃς ποιεῖς πάντα τὰ θελήματά μου. τοῦτον οὖν μιμησάμενοι, καὶ οἱ λοιποὶ τὰ ὅμοια διεπράττοντο.

A tam faciem quam ipsum miserorum caput comburebat, alios pluribus tormentis excruciatos in exilium expulit. Denique hominem ne quidem unum in tota sua Præfectura Monachi habitu indutum reliquit. Quod cum rescivisset boni & æqui osor Imperator, per litteras ei gratias egit, his verbis: Juxta placitum meum facientem te comperi: qui in omnibus voluntati meæ satisfacis. Quare cæteri eum imitati in eadem scelera proruperunt.

| | | λϛ' | ω' | γ' | ζ' | | | |

| | | 32 | 18 | 3 | 7 | | | |

Τούτῳ τῷ ἔτει ἀπέστειλεν ὁ Ἀβδελᾶς εἰς Ἀφρικὴν τὸν Μουαλάβειτον μετὰ πολλοῦ στρατοῦ, καὶ εἰσῆλθεν ὁ Ἀλφαδὲλ Βαρινὰρ εἰς Ῥωμανίαν, καὶ ἔλαβεν αἰχμαλώτους πεντακοσίους. οἱ Μομψουεστεῖς συναντηθέντες αὐτῷ, καὶ πολεμήσαντες, ἀπέκτειναν ἐξ Ἀράβων χιλίους. ὁ δὲ Ἀβδελᾶς ἀπελθὼν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ἐνήστευσε, καὶ ἐπέτρεψε γραφῆναι τοὺς Χριστιανοὺς καὶ τοὺς Ἑβραίους εἰς τὰς χεῖρας. καὶ πολλοὶ τῶν Χριστιανῶν διὰ θαλάσσης ἔφυγον εἰς Ῥωμανίαν. ἐκρατήθη δὲ ὁ Κύρικος Σέργιος ἔξωθεν Συκῆς, καὶ ὁ Λαχίρφαβος Σέργιος εἰς Κύπρον ἐκ προσώπου ὢν τοῦ ἐκεῖσε.

Hoc anno Abdelas Mualabitum cum numeroso exercitu in Africam misit: & Alphadal Barinar in Romanorum fines incursione facta, captivos quingentos abduxit. Huic Mopsuestenses obviam facti consertis B manibus Arabes mille occiderunt. Abdelas Hierosolymam profectus jejunium celebravit: Christianosque & Hebræos manus inscriptas gerere compulit. Quare multi ex Christianis in Romanam ditionem mari confugere. Porro Curicus Sergius extra Sycen, & Lacherphabus Sergius apud Cyprum, qui Imperatoris vices illic implebat, capti sunt.

| | | λγ' | ιθ' | δ' | η' | | | |

| | | 33 | 19 | 4 | 8 | | | |

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Μαΐῳ ἰνδικτ. ιβ'. ἐκίνησε Κωνσταντῖνος στόλον χελανδίων δισχιλίων κατὰ Βουλγαρίας, καὶ ἀπελθὼν καὶ αὐτὸς εἰς τὰ Ῥούσια χελάνδια ἀπεκίνησε πρὸς τὸ εἰσελθεῖν εἰς τὸν Δανούβιον ποταμόν, καταλιπὼν καὶ τοὺς τῶν καβαλλαρικῶν θεμάτων στρατηγοὺς ἔξω τῶν κλεισουρῶν, εἴ πως δυνηθῶσιν Βουλγάρων εἰς αὐτὸν ἀσχολουμένων εἰσελθεῖν εἰς Βουλγαρίαν. ἐλθόντος δὲ αὐτοῦ ἕως τῆς Βάρνας, ἐδειλίασε, καὶ ἐμελέτα ὑποστρέψαι. ἰδόντες δὲ οἱ Βούλγαροι, καὶ δειλιάσαντες, ἀπέστειλαν Βοϊλᾶν καὶ Τζιγάτον, αἰτούμενοι εἰρήνην γενέσθαι. ὡς ἰδὼν ὁ βασιλεὺς καὶ περιχαρὴς γενόμενος, ἐποίησεν εἰρήνην· καὶ ὤμοσαν ἀλλήλοις· μήτε Βουλγάρους εἰσελθεῖν κατὰ Ῥωμανίας, μήτε βασιλέα ἐπιτηδεῦσαι εἰσελθεῖν εἰς Βουλγαρίαν. καὶ ἐποίησαν ἔγγραφα ἐπὶ τούτῳ πρὸς ἀλλήλους. καὶ ὑποστρέψας ὁ βασιλεὺς εἰσῆλθεν ἐν τῇ πόλει, ταξάτους ἀφεὶς ἐκ πάντων τῶν θεμάτων καὶ εἰς κάστρα ἃ ἔκτισε. τῷ δὲ Ὀκτωβ. μηνὶ ια'. ἰνδικ. ἐδέξατο μανδάτον ὁ βασιλεὺς ἀπὸ Βουλγαρίας ἐκ τῶν κρυπτῶν φίλων αὐτοῦ, ὅτι ἀποστέλλει ὁ κύρις Βουλγαρίας ιβ'. χιλιάδας λαὸν καὶ Βοϊλάδας, πρὸς τὸ αἰχμαλωτεῦσαι τὴν Βερζιτίαν, καὶ μετοικῆσαι αὐτοὺς εἰς Βουλγαρίαν. ὁ δὲ πρὸς τὸ μὴ γνωσθῆναι αὐτόν, ὅτι κατὰ Βουλγάρων κινεῖ· ἦσαν γὰρ ἐλθόντες πρὸς αὐτὸν οἱ Ἀποκρισιάριοι τοῦ Κυροῦ Βουλγαρίας, καὶ ἔτι τούτων ὄντων ἐν τῇ πόλει, ἐσχηματίσατο κατὰ Ἀράβων κινεῖν· καὶ ἐπέρασε τὰ φλάμουρα, καὶ ἡ ὑπηρεσία. καὶ ἀπολύσας τοὺς Ἀποκρισιαρίους, καὶ μαθὼν διὰ κατασκόπων τὴν ἔξοδον αὐτῶν, ἀπάρας τὸν στρατὸν ἐν σπουδῇ ἐπεκίνησε. καὶ ἐπισωρεύσας τοὺς ταξάτους τῶν θεμάτων, καὶ τοὺς Θρακησιανούς, καὶ ἑνώσας τοῖς τάγμασι τοὺς Ὀπτιμάτους, ἐποίησεν αὐτοὺς * ηγ'. χιλιάδας. καὶ εἰσελθὼν ἐν τόπῳ λεγομένῳ τὰ Λιθοσώρια, ἐπέπεσεν αὐτοῖς ἀπροσσαλπίγκτως· καὶ τρέψας αὐτούς, ἐποίησε νίκος μέγα. καὶ μετὰ λαφύρων καὶ αἰχμαλώτων ὑπέστρεψε, θριαμβεύσας ἐν τῇ πόλει· καὶ ἐμπράκτως εἰσελθών, τὸ

* Barber. π'. χιλιάδας

Hoc anno mense Majo indictione duodecima Constantinus classem chelandiorum bis millium in Bulgariam instruxit: C ipse adversus Russorum chelandia in Danubium aditum sibi paraturus movit. Extra Clusutas autem equestrium ordinum Duces reliquit, ut Bulgaris in eo repellendo occupatis, ipsi in provinciam, si liceret, penetrarent. At ubi Barnam advenit, metu correptus, jam de reditu cogitabat. Ex adverso Bulgari ejus adventu cognito terrore acti Boilam & Tzigatum ab Imperatore pacis conditiones accepturos misit. Iis visis Imperator oppido gaudens pacem composuit, quam etiam datis ad invicem juramentis firmaverunt: Bulgaros nimirum ab infestanda Romana ditione; Imperatorem vero ab imperenda bello Bulgaria vicissim abstenturos: conditiones istas scripto mandatas mutuo sibi tradiderunt. Imperator pedem referens, ex omnibus Thematibus ad D tutanda castra recens a se erecta præsidio relictis militibus Urbem ingressus est. Verum mense Octobri indictione undecima nuncium a Bulgaria ab occultis amicis acceperat, Bulgariæ Domnum duodecim millia militum & Boiladas expedire, ad Berzetiæ incolas captivos abigendos, eosque in Bulgariam transferendos. Is ne agnosceretur bellum in Bulgaros movere, ad eum quippe accesserant Bulgarorum Apocrisiarii, & adhuc moram agebant in Urbe, se contra Arabes expediri simulavit: quare in Asiam vexilla & bellicum omnem apparatum transmisit. Porro dimissis Apocrisiariis, de eorum reditu per exploratores certior redditus, moto exercitu iter cum festinatione arripuit. Tum vero Thematum E militibus, qui per præsidia dispersi erant, una cum Thracesianis accitis, una etiam cum Ordinibus collectis ex Optimatis, exercitum ad hominum octoginta millia conflavit: ac per locum, qui Lithosoria dicitur, irrumpens, citra tubæ sonitum impetum in hostes fecit: iisque in fugam versis, insignem retulit victoriam: partaque spoliorum & captivorum vi rediit, & solemni stipatus obsequio Urbem ingressus, trium-

Edit. Paris. pag. 377.

phum egit : bellumque istud Nobile vocavit, quod nemo scilicet sibi restitisset, nec ulla cædis aut Christiani sanguinis effusio edita esset.

πόλεμον τοῦτον ἐπωνόμασεν Εὐγενῆ, ὡς μηδενὸς αὐτῷ ἀντιστάντος, μηδὲ σφαγῆς, ἢ ἐκχύσεως Χριστιανῶν αἱμάτων γενομένης.

| | | 34 | 20 | 5 | 9 | | | |

| | | λδ΄ | κ΄ | ε΄ | θ΄ | | | |

Hoc anno ducenta & octoginta capita ex Africa in Syriam delata ad pompæ triumphalis instar publice traducta sunt. Imperator autem violati ad Bulgaros fœderis conscius copiosam classem iterato præparavit. Impositisque in eam equitum millibus duodecim Duces navigiorum universos quos in Comitatu habuit, ante se præmisit : ipse vero metu retentus, cum equestribus copiis remansit. Classis illa Mesembriam usque delata, & adversis Boreæ flatibus jactata, quin periret universa parum abfuit : pluribus itaque suorum desideratis, Imperator re infecta reversus est. Porro Tzerigus Bulgarorum Domnus a viris sibi conjunctis & amicitiam simulantibus consilia sua Imperatori nota fieri persentiens : scribit. Patria fugere, & ad te me recipere consilium mihi est : Quamobrem incolumem me apud te futurum fidei argumentum transmitte : Si amicos uspiam hic habueris, quibus possim fidere, & qui futuri sint adjumento scribe. Ille animi levitate ductus cunctorum nomina conscripsit : Eos ita cognitos Bulgarus medios dissecuit : quo comperto Constantinus canos suos præ dolore evulsit.

Τούτῳ τῷ ἔτει εἰσῆλθον κεφαλαὶ σπ΄. ἀπὸ Ἀφρικῆς, καὶ ἐπόμπευσαν ἐν Συρίᾳ. ὁ δὲ βασιλεὺς ὡς λύσας πρὸς τοὺς Βουλγάρους, ἐξώπλισε πάλιν στόλον πολύν. καὶ εἰσαγαγὼν εἰς αὐτὸν καβαλλαρικὸν χιλιάδας ιβ΄. ἀπέλυσε τοὺς στρατηγοὺς τῶν πλοΐμων πάντας σὺν αὐτῷ. αὐτὸς δὲ φοβηθεὶς ἔμεινεν εἰς τὸ καβαλλαρικόν. εἰσελθόντων δὲ αὐτῶν ἕως τῆς Μεσημβρίας, καὶ ἀνέμου σφοδροῦ βορρᾶ πνεύσαντος, πάντα μικροῦ δεῖν συνετρίβησαν· καὶ πολλοὶ ἀπώλοντο· καὶ ὑπέστρεψε μηδὲν ποιήσας. ὁ δὲ Τζέριγος ὁ κύρις Βουλγαρίας γνοὺς ὅτι ἐκ τῶν οἰκείων αὐτοῦ τὰς βουλὰς αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς μανθάνει, γράφει αὐτῷ. ὅτι βουλῆς εἰμὶ φυγεῖν καὶ ἐλθεῖν πρός σε. ἀλλὰ πέμψον μοι λόγον ἀπαθείας μου, καὶ τίνας φίλους ἔχεις ἐνταῦθα, ἵνα θαῤῥήσω αὐτοῖς, καὶ συνδράμωσί μοι· ὁ δὲ ἀφρόνως ἔγραψεν αὐτῷ. ἀκριβῶς μαθὼν ἐκούρευσε πάντας. ὅπερ ἀκούσας Κωνσταντῖνος πολλὰ τὰς πολιὰς αὐτοῦ ἔτιλεν.

| | | 35 | 21 | 6 | 10 | | | |

| | | λε΄ | κα΄ | ϛ΄ | ι΄ | | | |

Hoc anno decima tertia indictione Imperator Constantinus bellum Bulgaris illaturus Urbem reliquit. Anthracum autem morbo in crura sibi divinitus immisso correptus, & febri subinde vehementissima, & ardore medicis ob incendii vim penitus ignoto afflictus, subditorum humeris grabbato delatus Arcadiopolim remeavit : inde Selymbriam profectus, die decima quarta mensis Septembris, indictione decima quarta nave conscensa, ad Castellum Strongylum devectus infelicem in navigio mortem obiit vociferans ac dicens : Etiam vivus igni nusquam extinguendo addictus sum. Sanctam postmodum virginem & Dei genitricem hymnis & laudibus celebrari, qui vixerat hostis ejus infensissimus, postulavit. Solus post patris obitum imperavit annos triginta quatuor, menses duos, dies viginti sex : atque ita vitam finiit homo Christianorum cædibus, dæmonum invocationibus & sacrificiis, sanctarum Ecclesiarum & rectæ inculpatæque fidei persecutionibus, ad hæc quoque Monachorum nece, & Monasteriorum prophanatione inquinatissimus, omnibusque sceleribus vel supra Diocletianum cæterosque tyrannos furore præter opinionem omnem insaniens. Eodem etiam mense Abdelas Arabum Dux extinctus est. Istæ duæ feræ crudelissimæ cum diu simul genus humanum dilaniassent, quæ Dei providentia fuit, ambæ simul sublatæ sunt : In quorum locum Leo & Madi eorum filii rerum summam administravere. Hoc etiam anno Longobardorum rex Theodotus in Urbem Imperatricem veniens ad Imperatorem confugit.

Edit. Paris. pag. 378.

Τούτῳ τῷ ἔτει τῆς ιγ΄. ἰνδικτιῶνος ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος μηνὶ Αὐγούστῳ κατὰ Βουλγάρων. καὶ δεινῶς κατὰ τῶν σκελῶν θεηλάτῳ ὀργῇ ἀνθρακωθεὶς, κἀντεῦθεν πυρετῷ σφοδροτάτῳ καὶ ἰατροῖς ἀγνώστῳ διὰ ὑπερβάλλουσαν ἔκκαυσιν συσχεθεὶς, κατὰ τὴν Ἀρκαδιούπολιν ὑπέστρεψεν, ἐπ' ὤμων ἐν κραββάτῳ φερόμενος ὑπὸ τῶν ὑπηκόων. καὶ ἐλθὼν ἐν Σηλυμβρίᾳ, καὶ ἐκπλεύσας τῇ ιγ΄. τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς τῆς ιδ΄. ἰνδικτιῶνος φθάσας ἐν τῷ Στρογγύλῳ καστελλίῳ οἰκτρῶς ἐν τῷ χελανδίῳ θνήσκει, βοῶν καὶ λέγων· ὅτι ζῶν ἔτι πυρὶ ἀσβέστῳ παρεδόθην· τήν τε ἁγίαν παρθένον καὶ Θεοτόκον ὑμνεῖσθαι ἐξαιτῶν ὁ ἄσπονδος αὐτῆς ἐχθρός. Ἐβασίλευσε δὲ αὐτοκράτωρ μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τελευτὴν ἔτη λδ΄. μῆνας β΄. ἡμέρας κϛ΄. καὶ οὕτω κατέλυσε τὸν βίον αἵμασι πολλοῖς Χριστιανῶν μεμολυσμένος, καὶ δαιμόνων ἐπικλήσεσι, καὶ θυσίαις, διωγμοῖς τε τῶν ἁγίων ἐκκλησιῶν, καὶ τῆς ὀρθῆς τε καὶ ἀμωμήτου πίστεως, ἔτι τε μοναχῶν ἀναιρέσεσι καὶ κοινώσει μοναστηρίων, καὶ παντοίοις ὑπερακμάσας κακοῖς οὐχ ἧττον Διοκλητιανοῦ, καὶ τῶν πάλαι τυράννων. ἐν δὲ τῷ αὐτῷ μηνὶ θνήσκει ὁ Ἀβδελλᾶς ὁ τῶν Ἀράβων ἀρχηγός. οὗτοι οἱ δύο δεινότατοι θῆρες χρονίως καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ τὸ ἀνθρώπινον φῦλον κατανεμόμενοι τεθνήκασι Θεοῦ προνοίᾳ. καὶ κρατοῦσι Λέων καὶ ὁ Μαδὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν. τῷ δ' αὐτῷ ἔτει καὶ ὁ τῶν Λογγιβάρδων ῥὴξ Θεόδοτος ἐν τῇ βασιλευούσῃ ἐληλυθὼς πόλει, τῷ βασιλεῖ προσέφυγεν.

A

Κόσμου ἔτη ,ςσξή.	Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη ψξή.	Ῥωμ. βασιλ. Λέων ἔτη ε'.	Ἀράβ. ἀρχηγὸς Μαδὶς ἔτη θ'.	Ῥωμ. ἐπίσκ. Ἀδριανὸς ἔτη κζ'.	ΚΠ. ἐπίσκ. Νικήτας ἔτη ιδ'.			
		α'	α'	ζ'	ια'			

Anni mundi 6268.	Divinæ Incarn. 768.	Imp. Rom. Leo annis 5.	Arabum Dux Madis annis 9.	Romæ Episc. Adrianus annis 27.	CP. Episc. Nicetas annis 14.			
		1	1	7	11			

Τούτῳ τῷ ἔτει ἀποστείλας Μαδὶ τὸν Ἀβασβαλὴ κατὰ Ῥωμανίας μετὰ δυνάμεως πολλῆς ἤνοιξε τὸ σπήλαιον, τὸ ἐπιλεγόμενον Καῦσιν, ἀπὸ καπνοῦ· καὶ λαβὼν τοὺς B ἐν αὐτῷ αἰχμαλώτους ὑπέστρεψεν. ὁ δὲ βασιλεὺς Λέων ἤρξατο ἀπλοῦσθαι εἰς τὰ καταλειφθέντα αὐτῷ ὑπὸ τοῦ πατρὸς χρήματα· καὶ ἐξεδημεύσατο τὸν λαὸν, καὶ τοὺς ἐν τῇ πόλει· καὶ ἔδοξεν εὐσεβὴς εἶναι πρὸς ὀλίγον χρόνον, καὶ φίλος τῆς Θεοτόκου καὶ τῶν μοναχῶν. ὅθεν καὶ μητροπολίτας ἐκ τῶν Ἀββάδων ἐν τοῖς πρωτίστοις θρόνοις προεβάλλετο, στρατεύματά τε ἐποίησε κατὰ θέμα πολλὰ, καὶ τάγματα ἐπηύξησεν· ὅθεν κινηθέντες οἱ τῶν θεμάτων ἄρχοντες εἰσῆλθον πάντες σὺν πολλῷ πλήθει λαοῦ αἰτούμενοι Κωνσταντῖνον τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς βασιλέα. ὁ δὲ, ὡς ἔθος, τοῖς βασιλεῦσιν ἀντεδίδου αὐτοῖς· ὅτι ὁ υἱός μου μονογενής μοι ἐστὶν, καὶ φοβοῦμαι τοῦτο ποιῆσαι, μήπως συμβῇ μοι C τὸ ἀνθρώπινον, καὶ αὐτοῦ νηπίου ὄντος θανατώσητε αὐτὸν, καὶ ἄλλον προβάλλησθε. οἱ δὲ μεθ' ὅρκων πληροφορεῖν αὐτὸν, μὴ βασιλευθῆναι ἐκτὸς τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, εἰ καὶ θανεῖν αὐτὸν θελήσῃ ὁ Θεός· τοῦτο δὲ ἀπὸ τῆς κυριακῆς τῶν Βαΐων, ἕως τῆς μεγάλης πέμπτης τοῦ λαοῦ ἐνοχλοῦντος, καὶ ἐν τῷ ἱπποδρομίῳ συρρεόμενος καὶ αἰτούμενος, τῇ ἁγίᾳ παρασκευῇ ἐκέλευσεν ὀμόσαι αὐτούς. καὶ ὤμοσε πᾶς ὁ λαὸς εἰς τὰ τίμια καὶ ζωοποιὰ ξύλα· οἵ τε τῶν θεμάτων, καὶ τῆς συγκλήτου, καὶ οἱ τῶν ἔσω ταγμάτων καὶ τῶν πολιτῶν πάντων, καὶ οἱ τῶν ἐργαστηριακῶν, τοῦ μὴ δέξασθαι βασιλέα ἐκτὸς Λέοντος, καὶ Κωνσταντίνου, καὶ τοῦ σπέρματος αὐτῶν· D καὶ τῇ ἐπαύριον, ἥτις ἦν τὸ ἅγιον σάββατον ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ Τριβουνάλιον τῶν ιθ'. ἀκουβίτων, καὶ προεβάλετο Νωβελίσσιμον Εὐδόκιμον τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. τὸν γὰρ Ἄνθιμον ζῶν ὁ πατὴρ προεβάλετο. καὶ προῆλθεν ὁ βασιλεὺς σὺν τοῖς δυσὶ Καίσαρσι καὶ Νωβελισσίμοις, καὶ τῷ νέῳ Κωνσταντίνῳ εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν· καὶ ὑπαλλάξας τὴν ἐσθῆτα, ὡς ἔθος ἐστὶ τοῖς βασιλεῦσι, ἐπανῆλθεν ἐν τῷ ἄμβωνι σὺν τῷ υἱῷ αὐτοῦ καὶ τῷ Πατριάρχῃ. καὶ εἰσελθὼν πᾶς ὁ λαὸς ἀπέθεντο τὰ ἔγγραφα αὐτῶν ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ. ὁ δὲ βασιλεὺς διελάλησεν οὕτως. Ἰδοὺ, ὦ ἀδελφοὶ, τὴν αἴτησιν ὑμῶν πληρῶ, καὶ δωροῦμαι ὑμῖν τὸν υἱόν μου εἰς βασιλέα. ἰδοὺ E ἐκ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς χειρὸς τοῦ Χριστοῦ αὐτὸν προσλαμβάνετε. οἱ δὲ μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἐβόησαν, λέγοντες· ἀντιφώνησον ἡμᾶς, υἱὲ τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἐκ τῆς χειρός σου παραλαμβάνομεν τὸν κύριον Κωνσταντῖνον εἰς βασιλέα τοῦ φυλάττειν αὐτὸν, καὶ ὑπεραποθνήσκειν αὐτοῦ. καὶ τῇ ἐπαύριον, ἥτις ἦν ἡ μεγάλη κυριακὴ τοῦ Πάσχα ιδ'. ἰνδικτιῶνος ὥρᾳ αὐγῆς, ἐξελ-

Hoc anno Madis Abasbale cum numeroſo exercitu in Romaniam miſſo, ſpeluncam Cauſim a ſumo nominatam aperuit, B & captivis, qui in ea detinebantur, ſecum abductis reverſus eſt. Imperator porro Leo divitiis a patre ſibi relictis liberalius utens, plebem omnem per imperium ſparſam ac Urbis cives earum profuſione ſibi demeruit. Is ad breve tempus religionem præ ſe tulit, & Deiparæ virgini bene affici viſus eſt: quare primariarum civitatum ſedibus adminiſtrandis ex Abbatibus Metropolitas elegit: copiaſque per ſingula themata plurimas conſcripſit, & militares auxit ordines. Eo beneficio Thematum Præfecti devinctos ſe profeſſi cum populi conſerta plebe Imperatorem adeuntes, Conſtantinum ejus filium Imperatorem deſignari ſummis precibus contendebant. Ille ex uſitato Imperatoribus quaſi contraria mente obnitebatur: *Edit. Pariſ. pag. 379.* C Filius iſte meus, ajebat, unicus mihi eſt: & quod poſtulatis exequi vereor, ne quod humanum eſt lethum ingruat; & eum adhuc ætate minimum e medio tollatis, & alium vobis Principem præficiatis. Illi jusjurandis fidem faciunt, & Imp. teſtantur: alium ab ejus filio nullum ipſis imperaturum, etſi eum fato præripi Deus juſſerit. Iis in poſtulatis a Palmarum Dominica, ad magnam feriam quintam populo cum tumultu perſeverante, & turmatim in Circo coacto eadem inſtantius exigente, ſancta paſſionis Domini Paraſceve, ut fidem juramento facerent, Imperator præcepit. Tum populus omnis, & ex militari Senatorioque ordine qui adfuerunt, gregarii quoque milites, & turbæ, necnon opificum & tabernariorum grex in vivifica & D veneranda ligna juraverunt, præter Leonem, Conſtantinum, & deductam ab eis ſobolem ſe nullum umquam Imperatorem ſuſcepturos. Poſtera luce, quæ fuit ſancti ſabbati, Imperator in undeviginti Accubitorum Tribunalium profectus, Eudocimum fratrem ſuum Nobiliſſimum renunciavit: Anthimum quippe pater ipſe adhuc in vivis pari honore promoverat. Cum utroque igitur Cæſare, & Nobiliſſimis duobus, & juniore Conſtantino Imperatore profecto, & ut Imperatoribus mos eſt, mutata veſte, cum filio & Patriarcha ipſo in ambonem redeunte, populi univerſi ordines ſponſiones ſuas ſcriptura conſignatas in ſacram menſam impoſuerunt. Imperator autem ad eos hæc verba fecit. Videtis, Fratres, ut petitionem veſtram E impleam, & filium meum in Imperatorem vobis concedam? Videtis ab Eccleſia & a Chriſti manu vos eum excipere? Illi vocibus in altum ſublatis: Eſto fidejuſſor, inquiunt, Fili Dei, ut e manu tua Dominum Conſtantinum in Imperatorem, eum incolumem ſervaturi, & mortem ejus gratia fortiter oppetituri, excipimus. Alia rurſus luce, qua magna Paſchatis Domi-

nica celebrabatur, decima quarta indictione sub crepusculi horam Imperator Patriarcha comite in Circum perrexit: prolatoque Antimensio, populo universo spectante, & Patriarcha consuetas preces ad Deum fundente, filio suo coronam Imperator imposuit: atque ita versus magnam Ecclesiam Imperator uterque cum duobus Cæsaribus, & Nobilissimis tribus processerunt. Ipsa quoque Imperatrix Irene, postquam processerunt Imperatores, sceptris per scholas solemni obsequio ante eam delatis processum habuit: & per æreæ portæ ascensum, haud tamen per porticus mediam viam progressa, ad Catechumena Ecclesiæ se contulit. Mense porro Majo ejusdem indictionis Nicephorus Cæsar & Imperatoris frater apud Imperatorem delatus est: quod nimirum de Insidiis Imperatori parandis consilium cum Spathariis quibusdam & Stratoribus aliisque Imperatorii comitatus hominibus iniisset. Imperator autem Silentio ad Magnauram convocato, quæ ipsis imputabantur populo exposuit, qui uno consensu exclamavit; utrumque e medio tollendum esse: homines utique perjuri, non recordati olim ipsorum patri jurejurando adhibito spopondisse, se post ejus obitum injuriam filiis inferri non passuros. Quamobrem Imperator istos omnes qui rebus novis studebant, cæsos ac tonsos Chersonam & ad vicinas ejus regiones, illic sedulo in custodiam asservandos, relegavit.

Edit. Parif. pag. 380.

A θὼν ὁ βασιλεὺς σὺν τῷ Πατριάρχῃ ἐν τῷ ἱπποδρομίῳ· καὶ ἐνεχθέντος Ἀντιμινσίου, παντὸς τοῦ λαοῦ ὁρῶντος, ἐποίησεν εὐχὴν ὁ Πατριάρχης, καὶ ἔστεψεν ὁ βασιλεὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ· καὶ οὕτω προῆλθον ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ οἱ δύο βασιλεῖς σὺν τοῖς δυσὶ Καίσαρσι καὶ τρισὶ Νωβελισσίμοις. προῆλθε δὲ ἡ βασίλισσα Εἰρήνη μετὰ τὸ προελθεῖν τοὺς βασιλεῖς, ὀψικευομένη διὰ τῶν σκήπτρων ὑπὸ τῶν σχολῶν, καὶ ἀνῆλθε διὰ τῆς ἀναβάσεως τῆς Χαλκῆς εἰς τὰ Κατηχούμενα τῆς ἐκκλησίας μὴ ἐξελθοῦσα εἰς τὴν μέσην τοῦ ἐμβόλου. τῷ δὲ Μαΐῳ μηνὶ τῆς αὐτῆς ἰνδικτιῶνος διεβλήθη Νικηφόρος ὁ Καῖσαρ καὶ ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως τῷ βασιλεῖ, ὡς ἐπιβουλὴν σκευάζων κατ᾽ αὐτοῦ, μετὰ Σπαθαρίων τινῶν, καὶ Στρατόρων, καὶ βασιλικῶν ἀνθρώπων· καὶ B ποιήσας ὁ βασιλεὺς Σιλέντιον ἐν τῇ Μαγναύρᾳ, ἀνέθετο τῷ λαῷ τὰ περὶ αὐτοῦ ῥηθέντα. οἱ δὲ ὁμοθυμαδὸν ἀνεβόησαν, τοῦ παρασαλεῦσαι ἀμφοτέρους ἐκ τοῦ μέσου. μὴ μνησθέντες δὲ οἱ ἀεὶ ἐπίορκοι, ἃ ὤμοσαν τῷ πατρὶ αὐτῶν, μὴ καταδέχεσθαι μετὰ θάνατον αὐτοῦ ἀδικηθῆναι τὰ τέκνα αὐτοῦ. ὁ δὲ βασιλεὺς τοὺς μὲν νευστειρίσαντας δείρας τε, καὶ κουρεύσας ἐξώρισεν εἰς Χερσῶνος τὰ κλίματα ὑπὸ παραφυλακὴν καὶ ἀσφάλειαν.

| | | 2 | 2 | 8 | 22 | | | |

| | | β´ | β´ | η´ | κβ´ | | | |

Hoc anno Uthmas Cacæ filius in Romanam ditionem irruit: & captivis secum abductis, ad suos revertit. Telerus vero Bulgarorum dominus ad Imperatorem profugit, a quo, locata in matrimonium conjugis suæ Irenes consobrina, Patricius creatur. Eum sacro lavacro initiatum Imperator suscepit, & summis honoribus cumulatum valde adamavit.

Τούτῳ τῷ ἔτει εἰσῆλθεν Οὐθμὰς ὁ τοῦ Κάκα εἰς Ῥωμανίαν, καὶ λαβὼν αἰχμαλωσίαν, ὑπέστρεψε· καὶ C προσέφυγε Τέλερος ὁ τῶν Βουλγάρων κύριος εἰς βασιλέα· καὶ ἐποίησεν αὐτὸν Πατρίκιον, ζεύξας αὐτῷ καὶ τὴν τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Εἰρήνης ἐξαδέλφην. δεξάμενος δὲ αὐτὸν βαπτισθέντα ἐκ τῆς ἁγίας κολυμβήθρας, μεγάλως αὐτὸν ἐτίμησε, καὶ ἠγάπησεν.

| | | 3 | 3 | 9 | 13 | | | |

| | | γ´ | γ´ | θ´ | ιγ´ | | | |

Hoc anno Uthmas ad Dabecum consedit, & seditionem movit. Imperatoris autem Leonis copiæ ad hominum centum millia in Syriam irruperunt. Duces extiterunt Thracensium Michael Lachanodraco, Orientalium Artabasdus Armenius, Bucellariorum Tatzates, Armeniacorum Caristerotzes, Opsicianorum Muzalacii filius Gregorius. Obsessam vero Germaniciam obtinuissent, nisi Lachanodraco Isbali muneribus victus ea urbe ad regionem deprædandam, & captivos ex Jacobitis Syris Hæreticis abducendos vires convertisset: iisque peractis ad Castrum denuo obsidendum regressus est. Uthmas autem collectis ad Debecum copiis Ameras præfecit, & in Romanos commisit. Ex Arabibus, ut ferunt, Ameræ quinque & militum duo millia perierunt. Feria sexta regressi sunt: die quippe Dominica urbem ingressi fuerunt. Imperator vero Majumam celebraturus in solio cum filio consedit: atque ita partæ victoriæ solemnia cum celebritate Duces peregerunt. Syros demum Hæreticos in Thraciam transtulit: ibique eos habitare jussit.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐκάθισεν Οὐθμὰς εἰς τὸ Δάβεκον, καὶ ἐστασίασε. Λέων δὲ ὁ βασιλεὺς ἀπέλυσε τὰ στρατεύματα τῶν Ῥωμαίων, καὶ εἰσῆλθον ἐν Συρίᾳ χιλιάδες ρ´. ὧν ἡγεῖτο Μιχαὴλ ὁ Λαχανοδράκων τῶν Θρᾳκησίων, καὶ Ἀρτάβασδος Ἀρμένιος τῶν Ἀνατολικῶν, καὶ Τατζάτης ὁ τῶν Βουκελλαρίων, καὶ Καριστερότζας τῶν Ἀρμενιακῶν, D καὶ Γρηγόριος, ὁ τοῦ Μουζαλακίου, τῶν Ὀψικιανῶν. καὶ ἐκύκλωσαν τὴν Γερμανίκειαν, εἰ μὴ διὰ δώρων ἔπεισε τὸν Λαχανοδράκοντα ὁ Ἰσβαλὴ, καὶ ἀνεχώρησε τοῦ κάστρου, καὶ ἐξῆλθεν εἰς πραῖδαν τῆς χώρας, καὶ αἰχμαλωτεύσας τοὺς αἱρετικοὺς Ἰακωβίτας Σύρους, πάλιν ὑπέστρεψεν ἐν τῷ κάστρῳ. καὶ πέμψας Οὐθμὰς στρατὸν ἐκ τοῦ Δεβέκου καὶ Ἀμηράδας, ἐπολέμησε μετὰ Ῥωμαίων. καὶ ἔπεσον πέντε Ἀμηράδες, καὶ δύο χιλιάδες Ἄραβες, ὥς φασι, καὶ τῇ παρασκευῇ ὑπέστρεψαν. ἦσαν γὰρ εἰσελθόντες τῇ κυριακῇ. ὁ δὲ βασιλεὺς ποιήσας Μαϊουμᾶν ἐν Σοφιαναῖς, ἐκάθισεν ἐπὶ σένζου μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. καὶ οὕτως ἐθριάμβευσαν E οἱ στρατηγοὶ τὰ ἐπινίκια. ἐπέρασαν δὲ καὶ τοὺς αἱρετικοὺς Σύρους ἐν τῇ Θρᾴκῃ. καὶ κατῴκησεν αὐτοὺς ἐκεῖ.

| | | 4 | 4 | 10 | 14 | | | |

| | | δ´ | δ´ | ι´ | ιδ´ | | | ς´ |

Hoc anno Madi Arabum Dux cladi-

Τούτῳ τῷ ἔτει θυμωθεὶς ὁ τῶν Ἀράβων ἀρ-

χηγὸς Μαδὶ πέμπει τὸν Ἀσὰν μετὰ δυνάμεως πολλῆς Μαυροφόρων τε, καὶ τῶν τῆς Συρίας, καὶ τῆς Μεσοποταμίας· καὶ κατῆλθεν ἕως τοῦ Δορυλαίου. ὁ δὲ βασιλεὺς διετάξατο τοῖς στρατηγοῖς μὴ πολεμῆσαι αὐτοὺς δημόσιον πόλεμον· ἀλλ' ἀσφαλίσασθαι τὰ κάστρα, καὶ λαὸν εἰσενεγκεῖν πρὸς παραφυλακὴν αὐτῶν· ἀπολύσας καὶ ἄρχοντας μεγάλους κατὰ κάστρον. αὐτοὺς δὲ ἐπᾶραι ἀνὰ τριῶν χιλιάδων ἐπιλέκτους στρατιώτας, καὶ παρακολουθεῖν αὐτοῖς πρὸς τὸ μὴ σκορπίσαι τὰ κοῦρσα, καὶ προκαίειν πυρὶ, τάς τε νομὰς τῶν ἀλόγων, καὶ εἴ που εὑρίσκοιτο δαπάνη. καθισθέντων δὲ αὐτῶν ἐν τῷ Δορυλαίῳ ἡμέρας ἑπτακαίδεκα, καὶ λειφθέντων αὐτῶν τὰ πρὸς τὴν χρείαν, ἐπτώχευσαν τὰ ἄλογα αὐτῶν· καὶ πολλὴ ἄλωσις γέγονεν εἰς αὐτά. καὶ ὑποστρέφοντες ἐπαρεκάθισαν τὸ Ἀμώριν ἡμέραν μίαν· καὶ ἰδόντες αὐτὸ ὠχυρωμένον, καὶ πολλὴν ἐξόπλισιν ἔχον, ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια.

bus præteritis ad iram provocatus, cum expeditis Maurophororum, Syriæ, & Mesopotamiæ copiis Asanem mittit, & Dorylæum usque arma intulit. Porro Imperator ne copias omnes in aciem aperto Marte simul digladiaturas educerent, verum ut castris probe munitis milites in eorum præsidium distribuerent, Ducibus injunxit. Ad hæc Præfectorum præcipuos ex toto exercitu segregatos militum selectorum tria millia tollere, & versus obsessam urbem pergere jussit: ut hostes nimirum ad prædandum alioquin dispergendos a tergo insequentes premerent, agrosque & equorum pabula, ac si ullibi commeatus illis idoneus exstaret, ipsi præcurrentes igne perderent. Hostibus itaque ad Dorylæum per dies septemdecim obsidionem tenentibus, cuncta ad vitam necessaria deficere, & equi pabulorum penuriam pati: quare pars eorum maxima periit. Pedem igitur referre coacti, Amorium per diem unum obsederunt: sed ut urbem mœnibus, armis, annona, militumque manu munitam agnoverunt, in proprias domos reversi sunt.

Edit. Paris. pag. 381.

		ε'	ε'	ια'	ΚΠ. ἐπίσκ. Παῦλος ἔτη ε'. α'			

		5	5	11	CP. Episc. Paulus annis 5. 1			

Τούτῳ τῷ ἔτει ἔρχεται Μαδὶ ὁ τῶν Ἀράβων ἀρχηγὸς εἰς τὸ Δάβεκον μετὰ πολλῆς δυνάμεως καὶ ἐξοπλίσεως· καὶ ἀποστέλλει τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἀαρὼν ἐπὶ τὴν Ῥωμανίαν, καὶ αὐτὸς ἐπιστρέφει ἐπὶ τὴν ἁγίαν πόλιν. καὶ πέμπει Μαχεσίαν, Ζηλωτὴν λεγόμενον· καὶ δίδει αὐτῷ ἐξουσίαν ἀποσπᾶν τοὺς δούλους τῶν Χριστιανῶν, καὶ ἐρημοῦν τὰς ἁγίας ἐκκλησίας· καὶ ἔρχεται ἕως Ἐμέσης, καὶ ἐπαγγέλλεται μὴ ἀναγκάζειν, εἰ μή τις ἀπὸ ἀπίστων εἰς τὸ μαγαρίσαι, ἕως ἂν ἐφανερώθησαν οἱ Ἑβραῖοι καὶ Χριστιανοί. καὶ εὐθέως ἤρξατο ἀθέως βασανίζειν ὡς οὐδὲ Λυσίας καὶ Ἀγρικόλαός ποτε, καὶ πολλοὺς ἀπώλεσε. γυναῖκες δὲ ἐνίκησαν αὐτοῦ τὴν μανίαν χάριτι Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ αὗται νυμφευθεῖσαι, ἡ τοῦ Ἀρχιδιακόνου Ἐμέσης, καὶ ἡ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἡσαΐου πολλὰ βασανισθεῖσαι, καὶ μὴ ὑπείξασαι τῇ ἀσεβείᾳ. ἀπὸ γὰρ χιλιάδος βουνεύρων λαβοῦσαι, καὶ ἄλλων πολλῶν κολαστηρίων πειραθεῖσαι, τὸν στέφανον τῆς νίκης παρὰ Χριστοῦ ἐκομίσαντο. ἔφθασε δὲ καὶ ἕως Δαμασκοῦ, καὶ πολλὰς ἐκκλησίας ἐρήμωσεν, μὴ προσέχων τῷ δοθέντι λόγῳ τοῖς Χριστιανοῖς ὑπὸ τῶν Ἀράβων. τῇ δὲ ἕκτῃ τοῦ Φεβρουαρίου μηνὸς τῆς γ'. ἰνδικτιῶνος ἡμέρᾳ κυριακῇ τῆς Τυροφάγου τέθνηκε Νικήτας ὁ ἀπὸ Σκλάβων εὐνοῦχος Πατριάρχης ΚΠ. καὶ τῇ δευτέρᾳ κυριακῇ τῶν νηστειῶν Παῦλος ὁ τίμιος ἀναγνώστης ὑπάρχων Κύπριος τῷ γένει λόγῳ καὶ πράξει διαλάμπων, μετὰ πολλὴν παραίνεσιν διὰ τὴν κρατοῦσαν αἵρεσιν, βίᾳ πολλῇ, χειροτονεῖται Πατριάρχης ΚΠ. τῇ

Hoc anno Madi Arabum cum ingentibus copiis & maximo belli apparatu Dabecum profectus, filium Aaronem in Romaniam expedivit, ipse vero in sanctam urbem remeavit. Misitque Machesiam, Zelotem dictum, cum potestate Christianorum servos ad suum obsequium & religionem traducendi, & sanctas Ecclesias devastandi. Emesam itaque se confert, & nemini Christianum cultum, ut deserat, nisi forte infidelium posteris se vim illaturum pollicitus, in Hebræos demum & Christianos apertam persecutionem movit. Extemplo igitur præter jus omne pietatis & humanitatis cœpit eos suppliciis exagitare, quibus Lysias vel Agricolaus quondam pepercissent: atque ita plurimis necem intulit. Fœminæ vero gratia Christi Dei nostri ejus insaniam superarunt. Quædam etenim virgines viris desponsatæ, Archidiaconi videlicet Emeseni & ejus filii Esajæ natæ crudeliter excruciatæ, non tamen impietatis violentiæ cesserunt: quinimmo nervorum bubulorum plagis mille acceptis, toleratis quoque aliorum tormentorum doloribus, victoriæ coronam a Christo retulerunt. Porro Machesias ille Damascum usque crudelitatem exercens processit, nec perpensa quondam ab Arabibus data Christianis fide, plurimas Ecclesias subvertit. Mensis autem Februarii die sexto eoque Dominico indictione tertia, die Dominico quo ante quadragesimam ultima caseum comedendi fit potestas, Nicetas genere Sclavus, Eunuchus, CP. Patriarcha diem extremum obiit. Secunda vero jejuniorum Dominica Paulus Venerabilis Lector, Cyprius natione, doctrina & virtute præstans, quamvis ob hæresim, quæ tunc obtinebat, multum reluctaret, imo vim omnino passus CP. Patriarcha instituitur. Cæterum media jejuniorum hebdomade

pag. 382.

Jacobus Protospatharius & Pappias, Strategius, & Theophanes Cubicularius & Accubitor, necnon Leo & Thomas Cubicularii, quasi sanctas & venerandas imagines coluissent, cum aliis religiosis viris comprehensi sunt. Tum itaque Leo Persecutoris filius nudata in publicum, quam huc usque delitescentem gestaverat impietatem, istos verberibus inclementer cæsos & tonsos, ac per mediam Urbem cum ignominia traductos in Prætorium custodiendos conjecit: ex quo Theophanes, quem memoravimus, Confessor effectus, obtenta Martyrii corona extinctus est. Reliqui omnes post Imperatoris obitum probatissimi Monachi evaserunt. Demum Aaron in Armeniacorum Thema ingressus Castrum Semalvum per totam æstatem obsedit: & ipsum mense Septembri pactis initis in suam potestatem misit. Prius autem Uthman cum quinquaginta millibus hominum Asiam bello oppressurum delegatat: Cui Michael Lachanodraco levi acie ad prædandum idonea stipatus, & obviam factus, prælio inito, fratrem ipsius Uthman interfecit. Cæterum mensis Septembris die octavo quarta indictione Leo filius Constantini in hunc modum diem suum clausit. Cum insana in gemmas & pretiosos lapides arderet libidine coronam in magna Ecclesia appensam deperibat: eam acceptam capiti imposuit: ac confestim e capite ebullierunt carbunculi: febrique vehementi simul correptus imperii demptis mensibus sex anno quinto defunctus est.

A δὲ μέσῃ ἑβδομάδι τῶν νηστειῶν ἐκρατήθη Ἰάκωβος Πρωτοσπαθάριος, καὶ Παππίας, καὶ Στρατήγιος, καὶ Θεοφάνης ὁ Κουβικουλάριος, καὶ Παρακοιμώμενος, Λέων τε, καὶ Θωμᾶς, Κουβικουλάριοι· καὶ οὗτοι σὺν καὶ ἑτέροις εὐλαβέσιν ἀνδράσιν, ὡς προσκυνοῦντες τὰς ἁγίας καὶ σεπτὰς εἰκόνας. τότε ἀπογυμνώσας τὴν ἑαυτοῦ ἐγκεκρυμμένην κακίαν Λέων ὁ τοῦ διώκτου υἱὸς τούτους ἀνηλεῶς δείρας τε, καὶ κουρεύσας ἔξω τῆς μέσης τε δεδεμένους πομπεῦσαι ποιήσας, εἰς τὸ Πραιτώριον ἀπέκλεισεν· ἐν οἷς ἀποθνήσκει ὁ προρρηθεὶς Θεοφάνης ὁμολογητὴς γενόμενος, καὶ τὸν στέφανον τοῦ μαρτυρίου κομισάμενος· οἱ δὲ λοιποὶ πάντες μετὰ τὴν τούτου τελευτὴν δόκιμοι μοναχοὶ ἀνεδείχθησαν. ὁ δὲ Ἀαρὼν εἰσελθὼν εἰς τὸ τῶν Ἀρμενιακῶν θέμα παρεκάθισεν εἰς τὸ Σημαλοῦος κάστρον ὅλον τὸ θέρος, καὶ τῷ Σεπτεμβρίῳ μηνὶ παρέλαβεν αὐτὸν ὑπὸ λόγου. ἦν δὲ πέμψας τὸν Οὐθμὰν ἐπὶ Ἀσίαν μετὰ πεντήκοντα χιλιάδων, καὶ συναντήσας Μιχαὴλ ὁ Λαχανοδράκων ἀκρόσῳ αὐτοῦ μικρῷ ἐπολέμησεν αὐτῷ, καὶ ἔκτεινε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Οὐθμάν. τῇ δὲ ὀγδόῃ τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς τῆς τετάρτης ἰνδικτιῶνος τέθνηκε Λέων υἱὸς Κωνσταντίνου τρόπῳ τοιῷδε. λιθομανὴς ὑπάρχων λίαν ἠράσθη τοῦ στέμματος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας· καὶ λαβὼν ἐφόρεσεν αὐτό. καὶ ἐξῆλθον ἄνθρακες ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ· καὶ ληφθεὶς σφοδρῷ πυρετῷ τέθνηκε βασιλεύσας παρὰ ἓξ μῆνας ἔτη C πέντε.

Anni mundi 6273.	Divinæ Incarn. 773.	Rom. Imp. Constant. annis 10.	Arabum Dux Madi annis 9.	Romæ Episc. Adrianus annis 27.	Cp. Episc. Paulus annis 5.			
		1	6	12	2			

Κόσμου ἔτη ,ϛσογ'.	Τῆς θείας σαρκ. ψογ'.	Ῥωμ. βασιλ. Κωνσταντῖνος ἔτη ι'.	Ἀραβ. ἀρχηγ. Μαδὶ ἔτη θ'.	Ῥωμ. ἐπίσκ. Ἀδριανὸς ἔτη κζ'.	ΚΠ. ἐπίσκ. Παῦλος ἔτη ε'.			
		α'	ϛ'	ιβ'	β'			

Edit. Paris. pag. 383.

Hoc anno piissima Irene una cum filio Constantino præter hominum opinionem, Deo ita ordinante, imperium suscipit administrandum mense Septembri indictione quarta, ut mirandum Dei opus eo clarius effulgeret, quo per mulierem viduam & puerum orphanum immanem adversum se & famulos suos Constantini rerum divinarum hostis impietatem exasperatam, & adversum Ecclesias tyrannidem ejusdem armatam, ceu quondam Diaboli malitiam per piscatorum & hominum imperitorum infirmitatem prostravit, omnino expurgaret. A commissi vero sibi imperii diebus quadraginta, filio annum duodecimum numerante, nonnulli Senatorum ac procerum Nicephorum Excæsarem in medium exponere & Imperatorem constituere consilium injerunt: sed conjuratione comperta, Gregorius publici cursus Logotheta, Bardas nuper Armeniacorum Dux, Constantinus Vicarii Spatharius, & Excubitorum Domesticus, Theophylactus Rangabe filius & duodecim Insularum Drungarius, & alii plurimi comprehensi: quos verberibus cæsos & capillis tonsos in diversa loca relegavit Irene: Cæsares autem & Nobilissimos viri sui fratres capitibus rasos Sacerdotio inauguratos in Christi natalium festo sacramenta populo impertiri præcepit, quo ipsa publice regioque apparatu una cum filio procedens, sublatum a viro stemma gemmis & lapidibus distinctum Ecclesiæ restituit simul & obtulit. Elpidium autem Siciliæ, quam prius administraverat, Ducem præ-

Τούτῳ τῷ ἔτει Εἰρήνη εὐσεβεστάτη ἅμα τῷ υἱῷ αὐτῆς Κωνσταντίνῳ παραδόξως θεόθεν τὴν βασιλείαν ἐγχειρίζεται μηνὶ Σεπτεμβ. ἰνδικτ. δ'. ὡς ἂν θαυμαστωθῇ ὁ Θεὸς καὶ ἐν τούτῳ διὰ γυναικὸς χήρας καὶ παιδὸς D ὀρφανοῦ μέλλων καθαιρεῖν τὴν ἄμετρον κατ' αὐτοῦ καὶ τῶν αὐτοῦ θεραπόντων δυσσέβειαν, καὶ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν τυραννίδα τοῦ θεομάχου Κωνσταντίνου, ὡς πάλαι τὴν τοῦ διαβόλου τῇ ἀσθενείᾳ τῶν ἁλιέων καὶ ἀγραμμάτων. μετὰ δὲ τεσσαράκοντα ἡμέρας τοῦ κρατῆσαι αὐτήν, τοῦ υἱοῦ αὐτῆς δεκαετοῦς ὑπάρχοντος, συμβούλιον ποιήσαντές τινες τῶν ἐν τέλει ἠθέλησαν ἐξαγαγεῖν Νικηφόρον τὸν ἀπὸ Καισάρων, καὶ στῆσαι εἰς βασιλέα. διαγνωσθείσης δὲ τῆς ὑποθέσεως, ἐκρατήθησαν Γρηγόριος τοῦ δρόμου ὁ Λογοθέτης, καὶ Βάρδας ὁ ποτὲ στρατηγὸς τῶν Ἀρμενιακῶν, Κωνσταντῖνος τε ὁ τοῦ Βικαρίου Σπαθάριος καὶ Δομέστικος τῶν Ἐξκουβιτόρων, καὶ Θεοφύλακτος ὁ τοῦ Ῥαγγαβὲ Δρουγγάριος τῆς δωδεκανήσου, καὶ πολλοὶ ἕτεροι· οὓς δείρασα καὶ κουρεύσασα ἐξώρισεν εἰς διαφόρους τόπους· τοὺς δὲ ἀνδραδέλφους αὐτῆς Καίσαράς τε καὶ Νωβελισσίμους ἀποκείρασα ἱερατεῦσαι, καὶ μεταδοῦναι τῷ λαῷ πεποίηκεν ἐν τῇ ἑορτῇ τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως, ἐν ᾗ καὶ προελθοῦσα βασιλικῶς δημοσίᾳ σὺν τῷ παιδὶ προσήνεγκε τῇ ἐκκλησίᾳ τὸ ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἀρθὲν στέμμα ἐπικαλλωπισθὲν διὰ μαργαριτῶν. προεβάλετο δὲ Ἐλπίδιον τὸν Πατρίκιον στρατηγὸν ἐν Σικελίᾳ, ὡς καὶ πρῶτον στρατηγήσαντα ἐκεῖσε, καὶ ἀπέλυσε

λυσε τῷ Φεβρουαρ. μηνί. ἐν δὲ τῷ Απριλλίῳ μηνὶ ιε΄. διεβλήθη ὁ αὐτὸς Ελπίδιος, ὡς τὰ τῶν Καισάρων φρονῶν, καὶ ἀποστείλασα Σπαθάριον Θεόφιλον παραγγείλειν, ἵνα συντόμως ἁρπάσῃ, καὶ φέρῃ αὐτόν. τοῦ δὲ ἀπελθόντος οὐκ ἀπέδωκαν αὐτὸν οἱ Σικελοί. ἡ δὲ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ δείρασα καὶ κουρεύσασα σὺν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ τῷ Πραιτωρίῳ παρέπεμψε φυλάττεσθαι. τῷ δὲ Ιουνίῳ μηνὶ ἀπέστειλε πάντα τὰ στρατιωτικὰ θέματα εἰς τὰς κλεισούρας φυλάττειν καὶ ἐπιτηρεῖν τὴν ἔξοδον τῶν Αράβων, ἐπιστήσασα αὐτοῖς κεφαλὴν Ιωάννην Σακελλάριον εὐνοῦχον ὄντα καὶ οἰκειακὸν αὐτῆς. ὁ δὲ Μαδὶ ἀπέστειλε Κεβὲρ μετὰ δυνάμεως πολλῆς, καὶ συναντῶσιν ἀλλήλοις, ἐν τόπῳ λεγομένῳ Μήλῳ. καὶ κροτηθέντος πολέμου, ἡττῶνται οἱ Αραβες, καὶ κτείνονται ἐξ αὐτῶν πολλοὶ καὶ ὑπέστρεψαν μετ' αἰσχύνης. ἤρξαντο δὲ οἱ εὐσεβεῖς παρρησιάζεσθαι, καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ πλατύνεσθαι, καὶ οἱ θέλοντες σωθῆναι ἀποτάσσεσθαι, καὶ ἡ δοξολογία τοῦ Θεοῦ ὑψοῦσθαι, καὶ τὰ μοναστήρια ἀναῤῥύεσθαι, καὶ πᾶν ἀγαθὸν φανεροῦσθαι. ἐν γοῦν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἐν τοῖς μακροῖς τείχεσι τῆς Θρᾴκης ἄνθρωπός τις ὀρύττων εὗρε λάρνακα, καὶ ταύτην ἀποκαθάρας καὶ ἀποσκεπάσας, εὗρεν ἄνδρα κείμενον, καὶ γράμματα κεκολαμμένα ἐν τῇ λάρνακι περιέχοντα τάδε. ΧΡΙΣΤΟΣ μέλλει γεννᾶσθαι ἐκ Μαρίας τῆς παρθένου, καὶ πιστεύω εἰς αὐτόν. ἐπὶ δὲ Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης τῶν βασιλέων, ὦ Ηλιε, πάλιν με ὄψει.

		β΄	ζ΄	η΄	γ΄			

Τούτῳ τῷ ἔτει ἀπέστειλεν Εἰρήνη Κωνσταντῖνον Σακελλάριον καὶ Μάμαλον Πριμμικήριον πρὸς Κάρουλον ῥῆγα τῶν Φράγγων, ὅπως τὴν αὐτοῦ θυγατέρα, Ερυθρὼ λεγομένην, νυμφεύσηται τῷ βασιλεῖ Κωνσταντίνῳ τῷ υἱῷ αὐτῆς. καὶ γενομένης συμφωνίας καὶ ὅρκων ἀναμεταξὺ ἀλλήλων, κατέλιπεν Ελισσαῖον τὸν εὐνοῦχον καὶ Νοτάριον πρὸς τὸ διδάξαι αὐτὴν τά τε τῶν Γραικῶν γράμματα, καὶ τὴν γλῶσσαν, καὶ παιδεῦσαι αὐτὴν τὰ ἤθη τῆς Ρωμαίων βασιλείας. ἐξοπλίσασα δὲ στόλον πολὺν, καὶ λαὸν ἐπίλεκτον, καὶ ἄρχοντας ἱκανοὺς προεβάλλετο Θεόδωρον Πατρίκιον καὶ εὐνοῦχον ἀνδραδραστήριον, καὶ ἀπέλυσεν ἐν Σικελίᾳ κατὰ τοῦ Ελπιδίου. πολλῶν δὲ πολέμων γεγονότων ἐνίκησαν οἱ περὶ Θεόδωρον. ἰδὼν δὲ Ελπίδιος καὶ φοβηθεὶς, λαβὼν ὅσα εἶχε χρήματα, καὶ Νικηφόρον τὸν Δοῦκα ἐπέρασεν εἰς Αφρικήν· καὶ λαβὼν λόγον ἀπαθείας προσεῤῥύη τοῖς Αραψιν· οἳ δεξάμενοι βασιλέα Ρωμαίων κατεῖχον στέψαντες αὐτὸν εἰς μάτην. καὶ περιθέντες τζαγγίον καὶ στέφανον. τοῦ δὲ λαοῦ τῶν Ρωμαίων ἀσχολουμένου ἐν τούτοις, ἐξέρχεται Ααρὼν υἱὸς Μαδὶ μετὰ δυνάμεως καὶ ἐξοπλίσεως ὑπερβαλλούσης, ἀπό τε Μαυροφόρων, καὶ πάσης τῆς Συρίας, καὶ Μεσοποταμίας, καὶ τῆς ἐρήμου, καὶ ἔρχεται ἕως Χρυσοπόλεως, καταλιπὼν τὸν Βουνοσὸν πολιορκεῖν τὴν Νακώλειαν, καὶ φυλάττειν τὰ νῶτα αὐτοῦ. ἀπέστειλε δὲ καὶ τὸν Βουρνιχὲ εἰς Ασίαν μετὰ τριάκοντα χιλιάδων, ὃς καὶ πολεμήσας τὸν Λαχανοδράκοντα σὺν τῷ θέματι τῶν Θρᾳκησίων, ἐν τόπῳ λεγομένῳ Δαρηνῷ, καὶ αὐτῶν τριάκοντα χιλιάδων ὄντων, δεκαπέντε χιλιάδας ἀπέκτεινεν. ἡ δὲ βασίλισσα πέμψασα Αν-

fecit, & mense Februario in provinciam dimisit: mensisque Aprilis subinde die decimo quinto Elpidium eumdem tamquam in Cæsatum mentem inclinantem accusatum, misso Theophilo Spathario quantocyus rapi & ad se adduci jussit. Sed cum Theophilus in provinciam appulisset, Siculi Ducem ei tradere recusarunt. Quare conjugem ejus cæsam & capite tonsam una cum filiis sub custodia detinendam in Prætorium transmisit. Porro Junio mense Clusuris custodiendis, & cohibendis Arabum excursibus copias omnes transfretanas expedivit, Joanne Sacellario Eunucho proprio domestico eisdem in caput & Præfectum assignato. Ex adverso Madi militiam hostilem Ceber Duce comparavit, & instruxit. Occurrunt itaque invicem oppositæ sibi acies, ad locum, cui nomen Melus, & inito certamine vincuntur Arabes, & plurimis eorum cæsis, cum ignominia reversi sunt. Tunc temporis Deo quique devoti liberius eum colere, verbum Dei propagari, qui salutem quærerent, hæresibus nuncium mittere, Dei laudes efferri, asseri in libertatem Monasteria, bonum omne denique reparari. Sub hoc quoque tempus quidam ad Longos Thraciæ muros fodiens tumulum offendit, quo terra & pulvere mundato atque recluso, virum intus jacentem litterasque urnæ insculptas in hanc sententiam invenit. CHRISTUS ex Maria Virgine nascetur: & credo in eum. Sub Constantino & Irene, o Sol, iterum me videbis.

Edit. Paris. pag. 384.

		a	7	13	3				

Hoc anno Itene Constantinum Sacellarium, & Mamalum Primicerium ad Carolum Francorum Regem delegavit, filiæ ejus Etythrus nomine filio suo Constantino conjugis petendæ gratia. Pactisque conventis, & jurejurando ab utraque parte firmatis, Elisæum Eunuchum & Notarium, qui Græcorum litteras & linguam, receptosque per imperium Romanum mores eam edoceret, reliquit. Impetattix interea classe ingenti comparata militumque selectorum & procerum idoneorum & in bello exercitatorum exercitu imposito, Theodorum Patricium virum Eunuchum quidem, sed in bellis agendis strenuum, in Siciliam adversus Elpidium misit. Multis autem prælils ibi fortiter commissis, integra tandem victoria in Theodori pattes cessit. Quo conspecto consternatus timore Elpidius, sublatis cum Nicephoro Duca, quas habebat divitiis, secessit in Africam, & securitatis fide accepta, ad Arabes defecit: Eum mox susceptum, imperii corona redimitum, & calceamentis ejusdem dignitatis symbolo ornatum, & Imperatorem renunciatum, incassum apud se detinuerunt. Exercitu Romano in his occupato, Aaton filius Madi expeditionem suscepit viribus atque apparatu maaimam, copiis ex Maurophoris, univetsaque Syria, Mesopotamia, & Deserto collectis: relictoque Bunuso, qui Nacoliam obsideret, seque a tergo tutaretur, Chrysopolim usque profectus est. Præterea Burniche cum hominum triginta millibus in Asiam misit: qui cum Lachanodracone & Thracensium Themate ad locum, quem Darenum dicunt, manibus consertis, ex acie hominum millibus triginta composita, ad millia quindecim amisit. Quare Imperatrix Antonio

Domestico cum copiis misso Banem tenuit: ipsosque interclusit. Dux porro Bucellariorum desertor fidei ad eos transiit; concepto nimirum odio adversus Stauracium Patricium, & publici cursus Logothetam, Eunuchum, qui tum inter omnes primas occupabat, & rerum summam administrabat. Tale vero suggessit consilium, ut pacem peterent. Quamobrem in medium progressi Stauracius, Petrus Magister, & Antonius Domesticus, non satis caute cum illis egerunt, ut aliorum fidem sibi obstringerent, & Optimatum filios in obsides sibi dari providerent. Temere itaque convenientes ab adversa parte retenti, vinculis compediti sunt: atque ita utrique pacem vi adacti composuerunt: cumque se mutuis muneribus Augusta & Aaron excepissent, id maxime pacti sunt, ut in annos singulos ipsis tributum solveret. Pace igitur firmata ab invicem discesserunt. Arabes Nacoliam reliquerunt. Tatzates autem uxorem & facultates inde tulit.

Edit. Paris. pag. 385.

A πώνιον Δομέστικον σὺν τοῖς τάγμασιν ἐκράτησε τὴν Βανέαν. καὶ ἀπέκλεισεν αὐτούς. προσέφυγε δὲ αὐτοῖς ὁ τῶν Βουκελλαρίων στρατηγὸς μίσει τῷ πρὸς Σταυράκιον τὸν Πατρίκιον καὶ Λογοθέτην τοῦ δρόμου, τὸν Πατρίκιον καὶ Λογοθέτην τοῦ δρόμου, τὸν εὐνοῦχον, πρωτεύοντα πάντων τῶν τηνικαῦτα ὄντων, καὶ τὰ πάντα διοικοῦντα. καὶ δοὺς αὐτοῖς βουλὴν, ᾐτήσαντο εἰρήνην. ἐξελθόντων δὲ ἐπὶ τοῦτο Σταυρακίου, καὶ Πέτρου Μαγίστρου, καὶ Ἀντωνίου, Δομεστίκου οὐκ ἐπροβολογήσαντο λόγον λαβεῖν καὶ τέκνα τῶν πρωτευόντων· ἀλλὰ ἀσκέπτως ἐξελθόντες ἐκρατήθησαν ὑπ' αὐτῶν, καὶ ἐπεδήθησαν, καὶ ἐβιάσθησαν ἀμφότερα τὰ μέρη τοῦ ποιῆσαι εἰρήνην· καὶ ἐποιήσαντο ἀλλήλοις ἥ τε Αὐ- B γοῦστα καὶ ὁ Ἀαρὼν ξένια πολλὰ, στοιχήσαντες καὶ κατὰ καιρὸν τελεῖν αὐτοῖς· καὶ γενομένης εἰρήνης ἀνεχώρησαν. ἀφῆκαν δὲ καὶ τὸ κάστρον Νακωλείας. ἐπῆρε δὲ καὶ ὁ Τατζάτης τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ πᾶσαν ὑπόστασιν.

| | 3 | 8 | 14 | 4 | | | |

Hoc anno Irene pace cum Arabibus confecta, a bellorum cura vacans, Stauracium Patricium & celeris cursus Logothetam cum numeroso exercitu adversus Sclavinorum nationes misit: qui cum Thessalonicam & Græciam adiisset, regionem omnem imperio subjecit, & tributum pendere coegit. Quinetiam Peloponnesum penetrans captivorum ingentem turbam, & spolia in Romanam ditionem retulit.

| | γ' | ν' | ιδ' | δ' | | | |

Τούτῳ τῷ ἔτει εἰρηνεύσασα Εἰρήνη μετὰ τῶν Ἀράβων, καὶ ἄδειαν εὑροῦσα, ἀποστέλλει Σταυράκιον τὸν Πατρίκιον καὶ Λογοθέτην τοῦ ὀξέος δρόμου μετὰ δυνάμεως πολλῆς κατὰ τῶν Σκλαβινῶν ἐθνῶν. καὶ κατελθὼν ἐπὶ Θεσσαλονίκην καὶ Ἑλλάδα, ὑπέταξε πάντας, καὶ ὑποφόρους ἐποίησε τῇ βασιλείᾳ. εἰσῆλθε δὲ καὶ ἐν C Πελοποννήσῳ, καὶ πολλὴν αἰχμαλωσίαν καὶ λάφυρα ἤγαγε τῇ τῶν Ῥωμαίων βασιλείᾳ.

| | 4 | 9 | 15 | 5 | | | |

Hoc anno mensis Januarii die septimo Stauracius, quem memoravi, ex Sclavina expeditione regressus, victoriæ solemnia ducto per Circum triumpho peregit. Mense vero Majo ejusdem indictionis septimæ Imperatrix Irene una cum filio & valido copiarum comitatu in Thraciam profecta est; organa, reliquaque musica instrumenta secum deferens, & Berrhoeam usque contendit: eamque mox reparari jussam Irenopolim appellavit. Postmodum Philippopolim usque citra periculi timorem perrexit, & cum pace CP. reversa est, eo in itinere Anchialo restaurari jussa. Eodem pariter anno Madi Arabum Dux, qui etiam Muamed, obiit: & filius ejus Moses principatum obtinuit. Mensis autem Augusti die tricesimo primo eadem Indict. 7. Paulus vir religiosus & Patriarcha sanctissimus in morbum incidens throno nuncium remisit: & ad Flori Monasterium se conferens, ibi Imperatrice propositi ejus inscia, Monasticum habitum assumpsit. Rei gestæ notitiam ut habuit Imperatrix confestim eum cum filio convenit, ac querulis vocibus insectata: Quid hoc, inquit, fecisti? Ille lachrymis perfusus responsum ad eam dedit. Utinam Ecclesia Dei tyrannice administrata, & a reliquis thronis ea de causa rescissa, dirisque & execrationibus devota, in Sacerdotii Throno CP. numquam ego sedissem. Illa Patricios & Senatus spectatissimos quosque ad se primum accitos ad eum postmodum destinavit, quæ ipse narraret, ore proprio audituros. Qui ad ipsos: Nisi Synodum, inquit, universalem coegeritis, & obtinentem apud vos correxeritis errorem, vobis nulla superest salus. Responderunt

pag. 386.

| | δ' | θ' | ιε' | ε' | | | |

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Ἰαννουαρίῳ ζ'. κατέλαβε Σταυράκιος ὁ προῤῥηθεὶς ἐκ τῶν Σκλαβινῶν, καὶ ἐθριάμβευσε τὰ ἐπινίκια ἐπὶ ἱπποδρομίας. τῷ δὲ Μαΐῳ μηνὶ τῆς αὐτῆς ζ'. ἰνδικτ. ἐξῆλθεν ἡ βασίλισσα Εἰρήνη σὺν τῷ υἱῷ αὐτῆς μετὰ δυνάμεως πολλῆς ἐπὶ τὴν Θρᾴκην, ἐπιφερομένη ὄργανα καὶ μουσικὰ, καὶ ἀπῆλθεν ἕως Βεῤῥοίας· καὶ ταύτην οἰκοδομηθῆναι κελεύσασα, ἐπωνόμασεν αὐτὴν Εἰρηνούπολιν. κατῆλθε δὲ ἕως Φιλιππου- D πόλεως μετὰ πάσης ἀπαθείας, καὶ ὑπέστρεψεν ἐν εἰρήνῃ, κτίσασα καὶ τὴν Ἀγχίαλον. τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ὁ τῶν Ἀράβων ἀρχηγὸς Μαδὶ, ὁ καὶ Μουαμὲδ, τέθνηκε καὶ ἐκράτησε Μουσῆς ὁ υἱὸς αὐτοῦ. τῇ δὲ λα'. τοῦ Αὐγούστου μηνὸς τῆς αὐτῆς ζ'. ἰνδικτ. Παῦλος ὁ ὅσιος καὶ ἁγιώτατος Πατριάρχης ἀσθενήσας, κατέλιπε τὸν θρόνον. καὶ κατελθὼν ἐν τῇ μονῇ τοῦ Φλώρου, ἔλαβε τὸ μοναδικὸν σχῆμα, χωρὶς εἰδήσεως τῆς βασιλείας. μαθοῦσα δὲ τοῦτο ἡ βασίλισσα παραγίνεται πρὸς αὐτὸν σὺν τῷ υἱῷ λυπουμένη, καὶ καταβοῶσα αὐτῷ· ὅτι διὰ τί τοῦτο ἐποίησας; ὁ δὲ μετὰ θρήνων πολλῶν ἔφη πρὸς αὐτήν· εἴθε μηδέποτε ἐκάθισα ἐν τῷ τῆς ἱερωσύνης θρόνῳ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ τυραννουμένης, καὶ ἐσχι- E σμένης οὔσης ἐκ τῶν λοιπῶν θρόνων, καὶ ἀναθεματιζομένης. ἡ δὲ προσκαλεσαμένη τοὺς Πατρικίους, καὶ τοὺς τῆς συγκλήτου λογάδας, ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν ἀκοῦσαι τὰ παρ' αὐτοῦ λεγόμενα. ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς. ἐὰν μὴ σύνοδος οἰκουμενικὴ γένηται, καὶ τὸ σφάλμα τὸ ὂν ἐν τῷ μέσῳ ὑμῶν διορθωθῇ, οὐκ ἔχετε σωτηρίαν. οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ. καὶ ἵνα τί ὑπέγραψας ἐν τῷ χει-

ροτονεῖσθαί σε τὸ μὴ προσκυνεῖν εἰκόνας; ὁ δὲ ἔφη· ὅτι διὰ τοῦτο θρηνῶ, καὶ πρὸς τὴν μετάνοιαν κατέφυγον, δεόμενος τοῦ Θεοῦ, ὅπως μὴ ὡς ἱερέα μὲ κολάσῃ σιγήσαντα ἕως τοῦ νῦν, καὶ μὴ κηρύξαντα τὴν ἀλήθειαν τῷ φόβῳ τῆς μανίας ὑμῶν. ἐν τούτοις ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ καταλιπὼν θρῆνον πολὺν τῇ βασιλείᾳ, καὶ τοῖς εὐσεβέσιν ἀνθρώποις τῆς πολιτείας. σεβάσμιος γὰρ ἦν ὁ ἀνὴρ καὶ ἐλεήμων ὑπὲρ μέτρον, καὶ πάσης αἰδοῦς ἄξιος, καὶ πίστιν πολλὴν εἰχέτην ἥ τε πολιτεία ἥ τε βασιλεία πρὸς αὐτόν. ἔκτοτε λοιπὸν ἤρξατο λαλεῖσθαι καὶ ἀμφιβάλλεσθαι ὁ περὶ τῶν ἁγίων καὶ σεπτῶν εἰκόνων λόγος παρρησίᾳ ὑπὸ πάντων.

A ipsi. Cur ergo Patriarcha designatus inter ordinationis solemnia imagines re numquam adoraturum subscripsisti? Tum ille: Hæc, ait, lachrymarum mearum causa est: illud me ad pœniteotiam amplexandam impulit, Deum deprecantem, ne me veluti Pontificem hucusque motum redditum, nec veritaotem (solo insaniæ vestræ metu detentum) palam enonciantem corripiar. Inter has voces Paulus in pace obdormivit, magno de se tam Imperatrici, quam cæteris in Republ. pietate conspicuis viris luctu relicto. Venerabilis quippe vir extitit, & misericordiæ operibus impendendis bene affectus, omnique omnino dignus reverentia maximamque ei fidem cum Imperatrix, tum Resp. habebat. Cæterum ab hoc tempore colloquia atque dissertationes de sacris B imaginibus libere ab omnibus haberi cœperunt.

			Ἀράβ. ἀρχηγ. Μωσῆς ἔτος α'.		ΚΠ. ἐπίσκ. Ταράσιος ἔτη κα'.			
		γ'	α'	ις'	α'			

			Arabum Dux Moses anno uno.		CP. Episc. Tarasius annis 21.			
		5	1	16	1			

Τούτῳ τῷ ἔτει συναγαγοῦσα ἡ βασίλισσα Εἰρήνη πάντα τὸν λαὸν εἰς τὴν Μαγναύραν, ἔφη πρὸς αὐτούς. γινώσκετε, ἀδελφοί, τί πεποίηκεν ὁ Παῦλος ὁ Πατριάρχης· καὶ εἰ μὲν ἔζη, οὐκ ἂν κατεδεξάμεθα τοῦτον ἀφεῖναι τὸν τῆς ἀρχιερωσύνης θρόνον, εἰ καὶ μοναδικὸν σχῆμα περιεβάλλετο. ἐπεὶ δὲ ὡς τῷ Θεῷ ἀρεστὸν ἦν, τοῦ βίου μετέστη· φροντίσωμεν ἄνθρωπον, ὅς τις δυνήσεται ποιμᾶναι ἡμᾶς καὶ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ ἐπιστηρίξαι λόγοις διδασκαλικοῖς. πάντες δὲ ὁμοφώνως εἶπον· μὴ εἶναι ἄλλον, εἰ μὴ Ταράσιον ἀσηκρῆτις. ἡ δὲ ἔφη πρὸς αὐτούς· καὶ ἡμεῖς τὸν αὐτὸν ψηφιζόμεθα. ἀλλ' ἀπειθεῖ. καὶ εἴπῃ δὲ τὴν αἰτίαν οὐ δέχεται τὴν ψῆφον τῆς βασιλείας, καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ. ὁ δὲ ἀπελογίσατο τῷ λαῷ λέγων· οἱ τῆς ἀμωμήτου πίστεως ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν φύλακες καὶ ζηλωταὶ τῶν εἰς δόξαν Θεοῦ γινομένων πιστοὶ βασιλεῖς ἡμῶν, πάντων τῶν εἰς ἀρέσκειαν αὐτοῦ καὶ συμφέρον ἡμῶν τὴν φροντίδα ποιούμενοι, μάλιστα δὲ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ νῦν ἐπιμελῶς διαμεριμνήσαντες, καὶ διανοηθέντες τοῦ Ἀρχιερέα προχειρισθῆναι ἐν ταύτῃ τῇ βασιλίδι αὐτῶν πόλει ἐπὶ τὸν εὐσεβῆ αὐτῶν νοῦν μὲ ἀνέλαβον, καὶ φανερῶς μοι τὸ βεβουλευμένον αὐτοῖς ἐξειπεῖν ἐκέλευσαν. ἐμοῦ δὲ πρὸς τοῦτο ἀνάξιον αὐτὸν ἀποφηναμένου, μηδεμίαν συγκατάθεσιν πεισαμένου εἰς τὸν ζυγὸν τοῦ φορτίου μὴ δυνάμενόν με βαστάσαι, ἢ ἐπενεγκεῖν, ἐκέλευσάν με προαγαγεῖν κατὰ πρόσωπον ὑμῶν· διότι καὶ σύμψηφοι γεγόνατε τῇ βουλῇ ταύτῃ. καὶ νῦν, ὦ ἄνδρες φοβούμενοι τὸν Θεόν, καὶ ἔχοντες αὐτὸν ἀεὶ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, οἱ τοῦ Θεοῦ κλήσει, τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν ὀνομαζόμενοι, Χριστιανοὶ λέγω, ἀκούσατε βραχὺν λόγον ἀπολογίας παρὰ τῆς ἡμετέρας εὐτελείας καὶ οὐθενότητος. ἐγὼ μὲν εἴ τι τοῖς εὐσεβέσιν ἡμῶν βασιλεῦσι κατὰ πάντα οὖσιν ὀρθοδόξοις ἀπελογησάμην, καὶ ἐνώπιον ὑμῶν ἀπολογοῦμαι. φόβῳ συνέχομαι συγκατατίθεσθαι

Hoc anno Imperatrix Irene populum universum ad Magnauram congregatum in hunc modum alloquuta est. Quid Patriarcha Paulus egerit, Fratres, novistis. Ac si diutius vixisset, non eum sane Monastico licet habitu indutum Præsulatus thronum C deserere permisissemus. Verum quoniam ita Deo placitum fuit ut vita decederet: nunc hominem diligentius perquiramus, qui nos pastorali cura regere, & Ecclesiam Dei verborum doctrina confirmare valeat. Una voce omnes, alium a Tarasio, qui tunc A secretis erat, se nescire responderunt. Imperatrix iterum ad populum. Eumdem Patriarcham, inquit, decernimus: Verum onus recusat. Causam tamen propter quam imperii populique non admittit electionem, ipse palam exponat. Ille defensionem suam coram populo instituens, in hæc verba dixit. Inculpatæ fidei nostræ, id est Christianæ, defensores, eorumque omnium, quæ ad Dei gloriam pertinent vindices acerrimi D Imperatores nostri, dum res omnes quas Numini gratas, vel nobis utiles fore sciunt, maxime vero quæ spectant ad Ecclesiam procurant: idque nunc summo studio agentes, ut Pontifex in sua Urbe Imperante creetur, me pio animo concepere, meumque super ea re consilium, ut ipsis palam significaretur, jussere. Cum vere hoc munere prorsus indignum me profiterer, nec ullum super ea re consensum præstarem, ut pote qui tanti oneris jugum portare, ac sufferre minime valerem; jusserunt, ut in conspectum vestrum omnium prodirem, quod nimium consilium istiusmodi suffragio vestro universi comprobaveritis. Quamobrem, Viri qui E Deum timetis, ac eum semper præ cordibus vestris geritis, qui Dei appellatione, Dei, inquam, veri nostri nomine, Christianos intelligo, insigniti estis, brevissimum sermonem, quem pro me, qua animi angustia & vilitate instructus sum a natura, dicere institui, attente audiatis velim. Quæcumque enim prius religiosis, & undequaque Orthodoxis Impp. pro me dixi, omnia ad vos referam impræsentiarum. Me in hanc electionem consentire

Edit. Paris. pag. 387.

timor præpedit, Deique conspectum vereor, ut sic temere atque inconsulte in hanc concurram, ne horrendæ damnationi obnoxius fiam. Si enim vir ille, qui Dei voce pro magistro, & cælo pro schola usus est, spectator ille paradisi, secretorum verborum audiror, qui Dei nomen ad gentes palam & reges intulit Paulus divinus Apostolus Corinthiis scribens, dixit: Ne cum aliis prædicavero, ipse reprobus efficiar: Qui fiet umquam, ut ego mundo innutritus, & plebi annumeratus, qui etiam in imperii negotiis & militia merui, ita possim absque examine & attenta discussione ad Pontificatus fastigium me extollere? Is sane conatus, ceu meam superans infirmitatem, mihi periculosus: audax omnino facinus, cui vires meas impares experior. Timoris autem & excusationis, quam prætexo causa est istiusmodi. Video certe & attendo Ecclesiam, quæ supra petram Christum Deum nostrum fundata est, nunc misere discissam, & per membra divisam: nos vero longe diversa inter nos asserentes. Cæteros vero Orientis Christianos, qui eamdem fidem profitentur, diversa item a nobis sentientes, & cum Occidentalibus convenientes: adeo ut nos ita ab iis omnibus alienati, a singulis seorsim per dies singulos anathemate perstringimur. Dira prorsus res est anathema: quod scilicet hominem a Deo longius fugat, & in tenebras exteriores abducens, a regno cælorum expellit. Ecclesiæ lex & institutum nec lites nec contentionem novit; sed quemadmodum unum baptisma unamque fidem confiteri amat, ita & concordiam atque consensum in cæteris rebus Ecclesiasticis exposcit. Nihil enim Deo tam gratum acceptumque est, quam si uniti in unam & Catholicam Ecclesiam conveniamus, quemadmodum in sinceræ fidei nostræ symbolo profitemur, & precamur, Fratres. Et ob id a piissimis Impp. petimus, (quod etiam vos, quorum timor erga Deum mihi notus, facere arbitror) ut Concilium Oecumenicum celebretur, ut videlicet nos, qui unius Dei sumus, unum etiam fiamus; qui Trinitati uniti, atque unanimes, cultusque ejusdem, qui unius capitis Christi scilicet nostri unum corpus probe connexum atque cohærens, qui Spiritui sancto non oppositi, sed consentanei, qui veritatis eadem prorsus sentientes atque prædicantes: & e contrario nulla prorsus contentio atque dissensio inter nos intercedat: ut Dei pax, quæ omnem intellectum exsuperat, nos omnes custodiat. Quod si Imperatores nostri rectæ fidei propugnatores, ut hæc petitio mea impleatur, jusserint, ego quoque consentio, eorumque mandata exequar, vestramque electionem lubens amplectar: sin minus, id præstare nequaquam mihi possibile est, ne anathemati subjiciar, damnatusque evadam in die Domini nostri Jesu Christi justissimi judicis, quo judicio neque Imperator, neque Pontifex, neque Principes, neque hominum numerus me exsolvere haud poterunt. Cæterum, Fratres, si quid ex iis quæ dixi gratum vobis fuerit, huic meæ apologiæ, vel ut melius dicam petitioni responsum dare. Orationem hujusmodi lubenter excipientes cuncti Concilium cogendum una voce sanxerunt. Quare Tarasius sermonem iterum ad populum convertens, Imperator Leo, dixit, imagines evertit: Conciliumque subinde celebratum eas invenit eversas. At quia sola

Edit. Paris. pag. 388.

εἰπὶ τῇ ψήφῳ ταύτῃ, καὶ εὐλαβοῦμαι ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ προσδραμεῖν οὕτω, καὶ ὡς ἔτυχεν ἀπερισκέπτως, ἵνα μὴ ὑποπέσω φοβερῷ κατακρίματι. εἰ γὰρ ὁ θείαν φωνὴν ἀκροασάμενος, οὐρανὸν τὸ ἐσχηκὼς παιδευτήριον, καὶ παραδείσου θεωρὸς γενόμενος, ἀκούσας τὰ ἄρρητα ῥήματα, καὶ βαστάσας τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ἐνώπιον ἐθνῶν καὶ βασιλέων Παῦλος ὁ θεῖος Ἀπόστολος Κορινθίοις γράφων ἔλεγεν· μήπως ἄλλοις κηρύξας αὐτὸς ἀδόκιμος γένωμαι. πῶς ἐγὼ ὁ τῷ κόσμῳ συναναστρεφόμενος, καὶ μετὰ λαϊκῶν ἠριθμημένος, καὶ στρατευόμενος ἐν βασιλικαῖς ὑπηρεσίαις, οὕτω χωρὶς ἀνακρίσεως καὶ περισκέψεως δύναμαι εἰσπηδῆσαι εἰς τὸ τῆς ἱερωσύνης μέγεθος; φοβερὸν τὸ ἐγχείρημα πρὸς τὴν ἐμὴν σμικρότητα· θρασὺ τὸ ἐπιτήδευμα. ἡ δὲ αἰτία τοῦ φόβου, καὶ τῆς ἐμῆς παραιτήσεώς ἐστιν αὕτη. ὁρῶ καὶ βλέπω τὴν ἐπὶ τὴν πέτραν Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν τεθεμελιωμένην ἐκκλησίαν αὐτοῦ, διεσχισμένην νῦν καὶ διῃρημένην, καὶ ἡμᾶς ἄλλοτε ἄλλως λαλοῦντας, καὶ τοὺς τῆς ἀνατολῆς ὁμοπίστους ἡμῶν Χριστιανοὺς ἑτέρως, καὶ συμφωνοῦντας αὐτοῖς τοὺς τῆς δύσεως· ἀλλοτριουμένους δὲ ἡμᾶς ἐκείνων ἁπάντων, καὶ καθ' ἑκάστην δὲ ὑπ' αὐτῶν ἀναθεματιζομένους· δεινόν ἐστι τὸ ἀνάθεμα· πόῤῥω τοῦ Θεοῦ βάλλει, καὶ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν ἐκδιώκει ἀπάγον εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον. οὐκ οἶδεν ὁ τῆς ἐκκλησίας ὅρος καὶ νόμος ἔριν, οὐ φιλονεικίαν· ἀλλ' ὥσπερ οἶδεν ἓν βάπτισμα, μίαν πίστιν, οὕτω καὶ συμφωνίαν μίαν ἐπὶ παντὸς πράγματος ἐκκλησιαστικοῦ. οὐδὲν γάρ ἐστιν ἀπόδεκτον καὶ εὐάρεστον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὡς τὸ ἑνωθῆναι ἡμᾶς, καὶ γενέσθαι μίαν καθολικὴν ἐκκλησίαν, καθὰ καὶ ἐν τῷ συμβόλῳ τῆς εἰλικρινοῦς ἡμῶν πίστεως ὁμολογοῦμεν, καὶ αἰτοῦμεν, ἀδελφοί. οἶμαι δὲ καὶ ὑμεῖς, ἐπειδὴ γινώσκω τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ ἔχειν ὑμᾶς παρὰ τῶν εὐσεβεστάτων καὶ ὀρθοδόξων βασιλέων ἡμῶν σύνοδον οἰκουμενικὴν συναθροισθῆναι, ἵνα γενώμεθα οἱ τοῦ ἑνὸς Θεοῦ ἕν· καὶ οἱ τῆς τριάδος ἑνούμενοι, καὶ ὁμόψυχοι, καὶ ὁμότιμοι, οἱ τῆς κεφαλῆς ἡμῶν Χριστοῦ σῶμα ἓν συναρμολογούμενον καὶ συμβιβαζόμενον, οἱ τοῦ ἁγίου πνεύματος, οὐ κατ' ἀλλήλων, ἀλλὰ σὺν ἀλλήλοις, οἱ τῆς ἀληθείας τὸ αὐτὸ φρονοῦντες καὶ λέγοντες, καὶ μὴ ᾖ ἔρις καὶ διχοστασία ἐν ἡμῖν· ὅπως ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ, ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν φρουρήσῃ πάντας ἡμᾶς· καὶ εἰ μὲν κελεύουσιν οἱ τῆς ὀρθοδοξίας πρόμαχοι βασιλεῖς ἡμῶν ἐπὶ τῇ ἐμῇ αἰτήσει ἐπινεῦσαι, συγκατατίθημι κἀγὼ, καὶ τὴν κέλευσιν αὐτῶν ἐκπληρῶ, καὶ ὑμῶν τὴν ψῆφον ἀσπάζομαι· εἰ δὲ μήγε, ἀδυνάτως ἔχω τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα μὴ ὑποβληθῶ τῷ ἀναθέματι, καὶ εὑρεθῶ καταδεδικασμένος ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ κριτοῦ τῆς δικαιοσύνης, ἔνθα οὔτε βασιλεὺς, οὔτε ἱερεὺς, οὔτε ἄρχοντες, οὔτε πλῆθος ἀνθρώπων δύναταί με ἐξελέσθαι. καὶ εἴ τι ἐστὶν ἀρεστὸν ὑμῖν, ἀδελφοί, δότε τῆς ἐμῆς ἀπολογίας· φράσατε δὲ μᾶλλον αἰτήσεως ἀπόκρισιν. καὶ ἀσμένως ἠκροάσαντο πάντες τῶν λαληθέντων, συμφωνήσαντες τοῦ γενέσθαι σύνοδον. ὁ δὲ Ταράσιος πάλιν πρὸς τὸν λαὸν διαλεγόμενος, ἔφη· ὅτι Λέων ὁ βασιλεὺς κατέστρεψε τὰς εἰκόνας· καὶ ἡ σύνοδος ὅτε ἐγένετο κατεστραμμένας αὐτὰς εὗρε· καὶ διό τι δὲ βασιλ-

κοὺς χειρὸς κατεστράφησαν· πάλιν ζήτησιν ἔχει τὸ κεφάλαιον, ὅτι ἀρχαίαν συνήθειαν παραδεδομένην ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ κατετόλμησαν, καὶ ἔδοξεν αὐτοῖς ἀφανίσαι· ἀλλ' ἡ ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ οὐ δέδεται, ἀποστολικῶς εἰπεῖν. τῇ δὲ κε'. τοῦ Δεκεμβρίου μηνὸς τῆς αὐτῆς η'. ἰνδικτιῶνος ἐχειροτονήθη ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Ταράσιος Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἀποστείλας ἐν Ῥώμῃ τὰ συνοδικὰ αὐτοῦ, καὶ τὸν λίβελλον τῆς πίστεως αὐτοῦ, ἀπεδέχθη παρὰ τοῦ Πάπα Ἀδριανοῦ. ἀποστείλασα δὲ ἡ βασίλισσα πρὸς τὸν αὐτὸν Πάπαν, ᾐτήσατο πεμφθῆναι γράμματά τε αὐτοῦ, καὶ ἀνθρώπους πρὸς τὸ εὑρεθῆναι ἐν τῇ συνόδῳ. καὶ ἀπέστειλε Πέτρον τὸν Οἰκονόμον τῆς ἐκκλησίας αὐτοῦ, καὶ τὸν Ἡγούμενον τοῦ ἁγίου Σάββα ἄνδρας τιμίους, καὶ πάσῃ ἀρετῇ κεκοσμημένους. ἀπέλυσε δὲ καὶ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ Ἀντιοχείᾳ ἡ βασίλισσα, καὶ ὁ Πατριάρχης· ἀκμὴν γὰρ ἡ πρὸς τοὺς Ἄραβας εἰρήνη οὐκ ἦν διαλυθεῖσα. καὶ ἤνεγκαν ἐκ μὲν τῆς Ἀντιοχείας Ἰωάννην τὸν μέγαν καὶ περιβόητον ἔργῳ καὶ λόγῳ ἁγιωσύνης μετέχοντα καὶ Σύγκελλον τοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας γεγονότα· καὶ Θωμᾶν Ἀλεξανδρείας ἄνδρα ζηλωτὴν καὶ εὐλαβέστατον, ὅς τις καὶ Ἀρχιεπίσκοπος ἐν τῷ Ἰλλυρικῷ μεγαλοπόλεως Θεσσαλονίκης γενόμενος διέπρεψεν.

Imperatoris potestate sublatæ sunt, totius rei summa & caput iterum circa hanc quæstionem versatur, quod nimirum antiquam consuetudinem in Ecclesia traditam, ipsi, prout libitum sibi fuit, abolere ausi sunt. Sed Dei veritas, ut hoc secundum Apostolum eloquar, non est alligata. Cæterum mensis Decembris die quinto supra vicesimum & eadem indictione octava religiosus Pater noster Tarasius C P. Patriarcha renunciatus est: Missisque confestim Synodicis suis litteris, & libello fidei suæ teste, ab Adriano Papa in Ecclesiæ communionem admissus: Imperatrix etiam ad eundem Papam misit, qui suo nomine ab eo peterent, ut datis litteris homines, qui Concilio adessent, delegaret. Papa vero Petrum Ecclesiæ suæ Oeconomum, & Monasterii sancti Sabæ Præpositum, viros honore præcipuos, & omni virtutum cultu ornatos destinavit. Alexandriæ quoque & Antiochiæ Præsules Imperatrix & Patriarcha nunciis suis advocavere: nondum enim pax cum Arabibus icta expiraverat. Et Antiochia quidem Joannem illum magnum, virtute & doctrina celebrem, non levibus sanctitatis indiciis fulgentem, Patriarchæ Antiocheni quondam Syncellum: & Thomam Alexandrinum, virum religiosum & pietate insignem, qui prius in Illyrico magnæ civitatis Thessalonicæ Archiepiscopus claruerat, ex illis locis adduxerunt.

Edit. Paris. pag. 389.

		ς'	Ἀράβ. ἀρχηγὸς Ἀαρὼν ἔτη κγ'. α'	ιζ'	β'			

		6	Arabum Dux Aaron annis 23. 1	17	2			

Τούτῳ τῷ ἔτει Μουσῆς ὁ τῶν Ἀράβων ἀρχηγὸς τέθνηκε, καὶ ἐκράτησεν Ἀαρὼν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ τῆς ἀρχῆς· ὃς καὶ πολλὰ κακὰ τοῖς Χριστιανοῖς ἐνεδείξατο. τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἀποστείλαντες οἱ βασιλεῖς προσεκαλέσαντο πάντας τοὺς ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν ἐπισκόπους. καταλαβόντων καὶ τῶν ἀπὸ τῆς Ῥώμης πεμφθέντων ὑπὸ τοῦ Πάπα Ἀδριανοῦ γραμμάτων τε, καὶ ἀνθρώπων, ὡς προείρηται, καὶ τῆς Ἀντιοχείας, καὶ Ἀλεξανδρείας. καὶ τῇ ιζ'. τοῦ Αὐγούστου μηνὸς τῆς θ'. ἰνδικτιῶνος προκαθίσαντες ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ἐν τῇ βασιλίδι πόλει, ἤρξαντο τὰς ἁγίας γραφὰς ὑπαναγινώσκειν, καὶ ἀμφιβάλλειν πρὸς ἀλλήλους, τῶν βασιλέων ἐν τοῖς Κατηχουμένοις ὁρώντων. ὁ δὲ λαὸς τῶν Σχολαρίων τε καὶ Ἐξκουβιτόρων ὑποβληθεὶς ἐκ τῶν οἰκείων ἀρχόντων, ἔχοντες καὶ τὴν διδασκαλίαν τοῦ πονηροῦ αὐτῶν διδασκάλου, γυμνώσαντες τὰ ξίφη, ἐπῆλθον αὐτοῖς, ἀπειλοῦντες θανατοῦν τόν τε Ἀρχιερέα, καὶ τοὺς ὀρθοδόξους ἐπισκόπους τε, καὶ ἡγουμένους. τῆς δὲ βασιλείας διὰ τῶν παρεστώτων αὐτῇ οἰκειακῶν ἀνθρώπων ἀναστέλλειν αὐτοὺς πειρωμένης, οὐκ ἐπείσθησαν, ἀλλὰ μᾶλλον προσητίμασαν. ἐγερθέντος δὲ τοῦ Πατριάρχου, καὶ ἐν τῷ βήματι εἰσελθόντος μετὰ τῶν ὀρθοδόξων ἐπισκόπων καὶ μοναχῶν, οἱ τοῦ πονηροῦ φρονήματος αὐτῶν ὄντες ἐπίσκοποι ἐξῆλθον πρὸς αὐτοὺς βοῶντες τό, νενικήκαμεν. καὶ τοῦ Θεοῦ χάριτι οὐδένα ἠδίκησαν οἱ κυνώδεις ἐκεῖνοι καὶ ἀπάνθρωποι, καὶ οὕτω διαλυθείσης τῆς συνόδου ἀπῆλθον ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια.

Hoc anno Mose Arabum Duce defuncto, Aaron frater in ejus locum suffectus imperium obtinuit, qui multa mala in Christianos exercuit. Eodem anno Impp. miserunt, qui universos suæ ditionis Episcopos in unum convocarent: ad quos ab Adriano Papa missi cum litteris homines, quos memoravimus, una cum Antiochiæ & Alexandriæ Patriarchis accesserunt. Tum vero mensis Augusti die decimo septimo oona indictione, in Imperatricis Urbis sanctorum Apostolorum templo præsidentes sacras scripturas investigare, propositis ad invicem dubiis difficultates examinare, Imperatoribus e Cathecumenis spectantibus, cœperunt. Scholariorum porro & Excubitorum copiæ perversi magistri sui doctrina imbuti, & a propriis Rectoribus incitati, nudatis gladiis impetum in eos fecere, mortemque tam ipsi Patriarchæ, quam Orthodoxis Episcopis & Monasteriorum Præpositis inferre minati sunt. Imperio vero per Aulicos alios Proceres, qui aderant, tumultum eorum reprimere conante, milites nequaquam paruere: quin potius convitia in eos conjecere. Exurgente demum Patriarcha, & in sacrum altaris Tribunal cum Orthodoxis Episcopis, ac etiam Monachis ingresso, adversæ factionis Episcopi nefariæ sententia doctores in eos elatis vocibus insilierunt, jactantes, Vicimus. Ac Dei gratia nemini damnum insanientes & inhumani illi intulerunt. Ita Synodo soluta singuli quique domos suas repetierunt.

		ζ	β	α'	γ'			

		7	1	18	3			

Hoc anno mense Septembri, ineunte indict. 10. Imperatria misso Stautacio Patricio & publici cursus Logotheta in Thraciam ad transfretana Themata illic confidentia, ut sibi operam accommodarent, impiis copiis, quas perditus Constantinus armis instruxerat, & disciplina sua imbuerat, Urbe expellendis, persuasit. Simulata igitur in partes Orientales, quasi Arabibus illuc irrumpentibus, profectione, omnis Imperatorius apparatus & comitatus usque ad Malagina processit. Itaque copiæ istæ foris advenientes Urbem ingressæ eam in potestatem suam misere. Tum vero Imperatrix advetsantibus copiis per Nuncios significat: Armis depositis, & ad me remissis, opera vestra me non indigere noveritis. Illi velut a Deo sensibus alienati, arma deposuere. Tum impositis in naves eorum familiis, Urbe exturres, singulos in provinciam ea qua in lucem editus prodierat, se recipere jussit. Parato demum alio satellitum exercitu, & electis Ducibus, qui sibi morem gererent, ipso iterum mense Majo per omnes imperii regiones misit, qui universos Episcopos Nicæam Bithyniæ urbem, ut in ea Concilium haberetur, convocarent. Tota itaque æstiva tempestate Nicæam Episcopi omnes convenere: neque vero eos qui Romanæ sedis & Orientalium thronorum personam referebant, dimiserat: quinimmo adhuc tenebat penes se. Cæterum mensis Septembris die nono indictione undecima, die Dominico, hora diei quinta, celebratis missarum solemnibus ingens solis defectio extitit.

Edit. Paris. pag. 390.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἀποστείλασα ἡ βασίλισσα Σταυράκιον Πατρίκιον καὶ Λογοθέτην τοῦ δρόμου ἐν τῇ Θρᾴκῃ τῷ Σεπτεμβρίῳ μηνὶ, ἀρχῇ τῆς ι'. ἰνδικ. πρὸς τὰ περατικὰ θέματα ἐκεῖσε τηνικαῦτα ὄντα, ἔπεισεν αὐτοὺς συνεργῆσαι αὐτῇ, καὶ ἐξῶσαι τῆς πόλεως τὸν δυσσεβῆ λαὸν, ὃν ὁ ἀλάστωρ Κωνσταντῖνος ἐστρατολόγει τε, καὶ ἐπαίδευσε. καὶ πλασαμένη φοσσατεύειν μέλλειν ἐπὶ τὰ Ἀνατολικὰ μέρη, ὡς Ἀράβων ἐξελθόντων, ἐξῆλθε πᾶσα ἡ ὑπουργία καὶ ἡ κόρτις ἕως τῶν Μαλαγίνων. καὶ εἰσελθόντες οἱ τῶν ἔξω θεμάτων, ἐκράτησαν τὴν πόλιν. ἀποστείλασα δὲ πρὸς αὐτοὺς δηλοῖ αὐτοῖς, ὅτι πεμψάμενοι τὰ ἄρματα ὑμῶν, χρείαν ὑμῶν οὐκ ἔχω. οἱ δὲ ὑπὸ Θεοῦ ματαιωθέντες, ἔδωκαν αὐτά. τότε βαλοῦσα τὰς φαμιλίας αὐτῶν ἐν πλοίοις, ἐξώρισεν αὐτοὺς τῆς πόλεως, κελεύσασα ἐν τῇ ἰδίᾳ χώρᾳ ἕκαστον ἀπελθεῖν, ἐν ᾗ ἐγεννήθη. καὶ ποιήσασα στρατὸν ἴδιον καὶ ἄρχοντας πειθηνίους αὐτῇ, τῷ Μαΐῳ μηνὶ πάλιν ἀποστείλασα κατὰ παντὸς τόπου προσεκαλέσατο τοὺς ἐπισκόπους παραγενέσθαι ἐν τῇ Νικαέων πόλει τῆς Βιθυνίας, πρὸς τὸ ἐκεῖ γενέσθαι τὴν σύνοδον. καὶ διὰ τοῦ καλοκαιρίου ὅλου συνήχθησαν πάντες ἐν Νικαίᾳ. τοὺς δὲ Ῥώμης καὶ Ἀνατολικοὺς ἐκ προσώπου οὐκ ἀπολύσασα, ἀλλ' εἶχεν αὐτούς. τῇ δὲ θ'. τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς τῆς ια'. ἰνδικτιῶνος ἡμέρᾳ κυριακῇ, ἔκλειψις γέγονεν ἡλίου, ὥρᾳ ε', τῆς ἡμέρας, τῆς θείας λειτουργίας ἐπιτελουμένης, μεγίστη.

		8	3	59	4			
		η'	γ'	ιθ'	δ'			

Hoc anno sanctissimus C P. Episcopus Tarasius Nicæam urbem se contulit. Tum vero sancta & universalis septima Episcoporum Synodus celebrata est: & Ecclesia Catholica nulla nova prolata doctrina, quinimmo sanctorum Patrum assertionibus immotis stantibus, proscriptaque hæresi recens intrusa, antiquum suum splendorem recepit. Ad hæc falsi nominis Patriarchas tres, Anastasium dico, Constantinum, & Nicetam, sectatoresque eorum universos anathemate percussit. Primus autem Episcoporum conventus & consessus in communi & Primate Sapientiæ Ecclesia Nicææ habitus est mensis Octobris die undecimo: mense vero Novembri Imperatricem Urbem cuncti ingressi sunt. Imperatoribus demum una cum Episcopis ad Magnauram præsessum obtinentibus, Decreti tomus lectus est, cui Imperator & mater ejus sanctorum Patrum antiqua sancita confirmaturi subscripserunt; ac tandem honoribus & donis Sacerdotes cumulatos dimiserunt. Ita Ecclesia Dei pacem recepit: per proprios licet operarios zizania superseminare non desistat inimicus: Verum Ecclesia Dei etiam jugiter oppugnata triumphat.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐξῆλθε Ταράσιος ὁ ἁγιώτατος ἐπίσκοπος ΚΠ. ἐν τῇ Νικαέων πόλει· καὶ ἐκροτήθη ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ ζ'. σύνοδος τῶν ἐπισκόπων, καὶ ἀπέλαβεν ἡ καθολικὴ ἐκκλησία τὸν ἀρχαῖον κόσμον αὐτῆς, οὐδὲν καινὸν δογματίσασα, ἀλλὰ τῶν ἁγίων καὶ μακαρίων πατέρων δόγματα ἀσάλευτα φυλάξασα, καὶ τὴν νέαν αἵρεσιν ἀποκηρύξασα, τούς τε τρεῖς ψευδωνύμους Πατριάρχας ἀναθεματίσασα, Ἀναστάσιον, φημὶ, Κωνσταντῖνον, καὶ Νικήταν, καὶ πάντας τοὺς ὁμόφρονας αὐτῶν. ἐγένετο δὲ καὶ πρώτη συνέλευσις καὶ καθέδρα τῶν ἐπισκόπων ἐν τῇ καθολικῇ ἁγίᾳ Σοφίᾳ τῆς Νικαίας μηνὶ Ὀκτωβ. ια'. καὶ τῷ Νοεμβ. μηνὶ εἰσῆλθον πάντες ἐν τῇ βασιλευούσῃ πόλει· καὶ προκαθίσαντες οἱ βασιλεῖς σὺν τοῖς ἐπισκόποις ἐν τῇ Μαγναύρᾳ ὑπανεγνώσθη ὁ τόμος, καὶ ὑπέγραψεν ὅ τε βασιλεὺς, καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, κυρώσαντες τὴν εὐσέβειαν, καὶ τὰ τῶν ἁγίων πατέρων ἀρχαῖα δόγματα, καὶ φιλοτιμησάμενοι τοὺς ἱερεῖς ἀπέλυσαν. καὶ εἰρήνευσεν ἡ τοῦ Θεοῦ ἐκκλησία, εἰ καὶ ὁ ἐχθρὸς τὰ ἑαυτοῦ ζιζάνια ἐν τοῖς ἰδίοις ἐργάταις σπείρων οὐ παύεται. ἀλλ' ἡ τοῦ Θεοῦ ἐκκλησία πάντοτε πολεμουμένη νικᾷ.

		9	4	20	5			
		θ'	δ'	κ'	ε'			

Hoc anno mense Septembri acies Arabum ad prædandum comparatæ in Romaniam irruptionem fecerunt, & in Orientalium Thema, ad locum, cui nomen Copidnadus, penetrarunt. Romanorum autem Duces collectis in unum copiis bello cum eis decertantes fusi sunt: ex quo perierunt plurimi, nec non ex eadem turmis non pauci: Diogenesque Orientalium Turmascha vir strenuus, & Opsicii

Pag. 391.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐξῆλθε κοῦρσον τῶν Ἀράβων κατὰ Ῥωμανίας μηνὶ Σεπτεμβρίῳ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ τῶν Ἀνατολικῶν θέμα, εἰς τόπον λεγόμενον Κοπιδνάδον· καὶ συναχθέντες οἱ τῶν Ῥωμαίων στρατηγοὶ ἐπολέμησαν μετ' αὐτῶν, καὶ ἡττήθησαν, καὶ ἀπέθανον πολλοὶ, καὶ ἐκ τῶν ἐξοεισθέντων οὐκ ὀλίγοι· ἔπεσε δὲ καὶ ὁ Διογένης ὁ τῶν Ἀνατολικῶν Τουρμάρχης ἱκανὸς, καὶ τῶν Ὀψικίου ἄρχοντες.

λύσασα δὲ ἡ βασίλισσα Εἰρήνη τὴν πρὸς τοὺς Φράγγους συναλλαγὴν, ἀπέλυσε Θεοφάνην τὸν Πρωτοσπαθάριον, καὶ ἤγαγε κόρην ἐκ τῶν Ἀρμενιακῶν ὀνόματι Μαρίαν ἀπὸ Ἀμνίας, καὶ ἔζευξεν αὐτὴν Κωνσταντίνῳ τῷ βασιλεῖ τῷ υἱῷ αὐτῆς, πολλὰ λυπουμένου αὐτοῦ, καὶ μὴ θέλοντος διὰ τὴν πρὸς τὴν Καρούλλου θυγατέρα τοῦ ῥηγὸς τῶν Φράγγων σχέσιν, ἣν προμνηστευσάμενος ἐτύγχανε· καὶ ἐπετέλεσαν τοὺς γάμους αὐτοῦ μηνὶ Νοεμβρίῳ ἰνδικτιῶνι ιβʹ. Φιλητὸς δὲ ὁ τῆς Θρᾴκης στρατηγὸς ἀπελθὼν ἐν τῷ Στρύμωνι, καὶ ἀφυλάκτως ἀπληκεύσας, ἐπιπεσόντων αὐτῷ ἄφνω Βουλγάρων ἀνῃρέθη ὑπ' αὐτῶν σὺν καὶ ἄλλοις πολλοῖς. ἀποστείλασα δὲ Εἰρήνη Ἰωάννην τὸν Σακελλάριον καὶ Λογοθέτην τοῦ Στρατιωτικοῦ εἰς Λογγιβαρδίαν μετὰ καὶ Θεοδότου τοῦ ποτὲ ῥηγὸς τῆς μεγάλης Λογγιβαρδίας πρὸς τὸ εἰ δυνηθείη ἐναμύνασθαι τὸν Κάρουλλον, καὶ ἀποσπάσαι τινὰς ἐξ αὐτοῦ. κατῆλθον οὖν σὺν Θεοδώρῳ Πατρικίῳ καὶ στρατηγῷ Σικελίας. καὶ πολέμου κροτηθέντος, ἐκρατήθη ὑπὸ τῶν Φράγγων ὁ αὐτὸς Ἰωάννης, καὶ δεινῶς ἀνῃρέθη.

Duces cecidere. Interea Imperatrix Irene fœdera cum Francis inita solvit, & misso Theophane Protospathario, puellam ex Armeniacis nomine Mariam Amnia oriundam accepit, quam Constantino Imperatori filio suo conjugem locavit: quamvis id Constantinus ægerrime ferret, nec propter conceptum erga Francorum Regis Caroli filiam, quam sibi desponsaverat, affectum, consensum præbere vellet. Nuptiæ tamen mense Novembri indictione duodecima celebratæ sunt. Philetus autem Thraciæ Dux Strymonem versus profectus, ovilis circa se dispositis excubiarum custodibus, Bulgaris ex improviso ingruentibus, cum pluribus aliis interfectus est. Misit insuper Irene Joannem Sacellarium & militiæ Logothetam in Longobardiam, cui expeditionis socium Theodotum majoris Longobardiæ nuper regis filium adjunxit, tentatura, si forte Carolum ulcisci, & ab ejus fide incolas aliquos posset subducere. Illi cum Theodoro Patricio Siciliæ Duce viribus conjunctis, prælium conseruerunt cum Francis, a quibus ipse Joannes captus acerba morte occisus est.

| | ἑ | ἑ | κα' | ϛ' | | | |

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐκίνησε φθόνῳ τῆς εὐσεβείας τῶν βασιλέων ἀνθρώπους πονηρούς, καὶ συνέβαλον τὴν μητέρα κατὰ τοῦ υἱοῦ, καὶ τὸν υἱὸν κατὰ τῆς μητρός. ἔπεισαν γὰρ αὐτὴν ὡς ἐκ προγνωστικῶν πληροφορηθέντες, ὅτι οὐκ ἔστιν ὡρισμένον παρὰ τοῦ Θεοῦ κρατῆσαι τὸν υἱόν σου βασιλείαν, εἰ μὴ σή ἐστιν, ἐκ Θεοῦ δεδομένη σοι. αὐτὴ δὲ ὡς γυνὴ ἀπατηθεῖσα, ἔχουσα δὲ καὶ τὸ φίλαρχον, ἐπληροφορήθη οὕτως εἶναι. καὶ οὐκ ἐλογίσατο, ὅτι αὐτοὶ διοικεῖν θέλοντες τὰ πράγματα τοῦτο προεφασίσαντο. τοῦ οὖν βασιλέως γεγονότος εἰκοσαετοῦς, ῥωμαλέου τε ὄντος καὶ ἱκανοῦ, πάνυ ἑώρα ἑαυτὸν μηδὲν ἐξουσιάζοντα. καὶ ἐλυπεῖτο βλέπων Σταυράκιον τὸν Πατρίκιον καὶ Λογοθέτην τὰ πάντα κατέχοντα, καὶ πάντας πρὸς αὐτὸν προσερχομένους, καὶ μηδενὸς τολμῶντος τῷ βασιλεῖ συχνάσαι. καὶ βουλευσάμενος τοῖς οἰκείοις αὐτοῦ ἀνθρώποις ὀλιγοστοῖς οὖσι, καὶ Πέτρῳ Μαγίστρῳ, καὶ Θεοδώρῳ Πατρικίῳ τῷ Καμουλιανῷ, καὶ Δαμιανῷ τῷ Πατρικίῳ, ἐκύρωσε τοῦ πιάσαι αὐτὴν, καὶ ἐξορίσαι ἐν Σικελίᾳ, καὶ κρατῆσαι αὐτὸν τὸ βασίλειον. τῇ δὲ θʹ. τοῦ Φεβρουαρίου μηνὸς τῆς ιγʹ. ἰνδικτιῶνος σεισμὸς γέγονε φοβερώτατος, ὥστε μὴ τολμῶντας τινὰς ἐν οἴκῳ καθευδῆσαι, ἀλλὰ πάντας εἰς τοὺς κήπους καὶ τὰ ἐξάερα σκηνὰς ποιήσαντας διάγειν. ἡ δὲ βασίλισσα ἅμα τῷ υἱῷ αὐτῆς ἐξῆλθεν ἐν τῷ ἁγίῳ Μάμαντι. μηνυθείσης δὲ τῷ Σταυρακίῳ τῆς προφάσεως ταύτης, συγκινεῖ τὴν Αὐγοῦσταν κατὰ τοῦ υἱοῦ, καὶ πιάσασα τοὺς ἀνθρώπους τοῦ βασιλέως, πάντας δείρασα καὶ κουρεύσασα σὺν Ἰωάννῃ τῷ Πρωτοσπαθαρίῳ καὶ Βαγούλῳ, λεγομένῳ Πικριδίῳ, ἐξώρισεν ἐπὶ τὰ κατωτικὰ μέρη ἕως Σικελίας. τὸν δὲ Μάγιστρον Πέτρον ἀτιμίαις περιβαλοῦσα, ἐκάθισεν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· ὁμοίως καὶ Θεόδωρον τὸν Πατρίκιον τὸν Καμουλιανόν· τὸν δὲ Πατρίκιον Δαμιανὸν δείρασα καὶ κουρεύσασα, εἰς Ἀπολλωνιάδα τὸ κάστρον ἐξώρισε. τύ-

| | 20 | 5 | 22 | 6 | | | |

Hoc anno Diabolus concepto in Imperatorum religionem odio scelestos homines concitavit, qui matrem in filium, ac filium adversus matrem committerent. Illi etenim quasi ex præsagiis aut vaticiniis certiores facti: Non est, inquiunt, a Deo constitutum, ut filius tuus imperium teneat; illud, quodcumque est, tuum est: & a Deo tibi commissum. Illa, ceu mulier ex proclivi decipienda, imperandi ambitione laborans, id ita decretum in animum sibi de facili induxit: nec eos qui imperium persuaderent, ipsos Remp. administrandi libidine graviter moveri non animadvertit. Imperator igitur annum vicesimum jam superans, cum rebus gerendis idoneum, nec tamen in Remp. potestatem ullam exercentem se contemplaretur, quinimmo Stauracii Patricii & Logothetæ curæ cuncta commissa, ad eum solum omnes confluere, ad se, qui accedat, neminem audere animadvertens, vehementer indoluit. Consilio itaque cum familiaribus sibi viris, numero certe paucis communicato, fuerunt illi Petrus Magister, Theodorus Patricius Camulianus, & Damianus item Patricius, matrem detinere, ac subinde in Siciliam relegare, ipse vero rerum omnium summam propria auctoritate administrare statuit. Mensis porro Februarii die nono indictione decima tertia motus terræ violens adeo contigit, ut in domibus dormituri se continere caverent homines: sed omnes in hortis ac sub dio tentoriis erectis diversarentur. Imperatrix autem ad sanctum Mamantem cum filio perrexit. Conspirationis autem adversum se instructæ Stauracius certior factus, Augustam in filium concitat. Mox ipsa Imperatoris domesticis manibus injectis, cunctos diris verberibus cæsos & tonsos cum Joanne Protospathario & Bajulo, cui Picridius cognomentum, ad inferius remotos imperii fines in Siciliam usque relegavit exules. Magistrum etiam Petrum dedecore contumeliisque affectum domi se continere, quemadmodum etiam Theodorum Patricium Camulianum jussit. Ad hos Patricium Damianum verberatum tonsumque in Castrum Apolloniadem depor-

Edit. Paris. pag. 392.

tavit. Filium denique pari verberum mulctæ & contumeliarum ignominiæ subjectum domi detinuit, ita ut per plures dies in publicum non prodierit: eoque tandem exercitum suis importunitatibus adegit, ut milites in consilium hoc adduceret: Filium tuum imperare, donec vixeris, non patiemur: jurarunt que ita omnes, cum nullus circa istud ei omnino repugnare auderet. Interea Arabum classis in Cyprum expeditionem suscepit: quod cum Imperatrix præsensisset, collectas pariter Romanas omnes naves in eos instruxit. Cum autem ambo Duces Myram pervenissent, superato Chelidoniorum promontorio in Ataliæ sinum classem immiserunt. Arabes porro Cypro solventes tranquillitate exorta in mari oberrabant. Cumque terram prospicere cœpissent, eatemplo eos adnavigantes classis Præfecti conspexerunt: quare classe ad prælium instructa, bellum commiserunt. Theophilus autem Cibyrrhæotarum Dux vir robustus & militiæ idoneus, animo nimium confidens, cæteris omnibus retro relictis hostes aggressus, ab ipsis captus ad Aaronem adductus est. In ejus conspectu positum, religionis desertorem, & proditorem fieri, terrenisque rebus voluptuose delectari pluribus Aaron hortatus est. Is cum oblata quæque respueret, & magis ac magis pollicitationibus & minis sollicitatus non acquiesceret, tandem gladii pœnam perpessus, insignis Martyr evasit.

A ψασα δὲ καὶ τὸν υἱὸν, καὶ πολλὰ λοιδορήσασα, ἄπρακτον ἐποίησεν ἐπὶ ἡμέρας ἱκανάς. ἤρξατο δὲ ὁρκίζειν τὸν στρατὸν, ὅτι ἕως οὗ ζῇς, οὐ καταδεξόμεθα τὸν υἱόν σου κρατῆσαι. καὶ ὤμνυον πάντες οὕτω μηδενὸς τολμῶντος ἀντειπεῖν περὶ τούτου τὸ σύνολον. στόλος δὲ Αράβων ἐξῆλθεν ἐπὶ Κύπρον. τοῦτο δὲ προγνοῦσα ἡ βασίλισσα, ἐσώρευσε καὶ αὐτὴ πάντα τὰ Ῥωμαϊκὰ πλώϊμα, καὶ ἀπέλυσε κατ' αὐτῶν. ἐλθόντες δὲ ἕως τὰ Μύρα ἀμφότεροι οἱ στρατηγοὶ ἔκαμψαν τὸ ἀκρωτήριον τῶν Χελιδονίων, καὶ εἰσῆλθον ἐπὶ τὸν κόλπον τῆς Ατταλίας. οἱ δὲ Αραβες κινήσαντες ἀπὸ τῆς Κύπρου, καὶ εὐδίας αὐτοὺς καταλαβούσης περιεφέροντο ἐν τῷ B πελάγει. ἀναφανέντων δὲ αὐτῶν τὴν γῆν, εἶδον αὐτοὺς οἱ στρατηγοὶ, καὶ παραταξάμενοι ἡττωμάθησαν τῷ πολεμίῳ. Θεόφιλος δὲ ὁ τῶν Κιβυρραιωτῶν στρατηγὸς ῥωμαλέος ἀνὴρ καὶ ἱκανώτατος ὢν, θαρσήσας καὶ πάντων προεξελθὼν, τούτοις τε συμβάλλων, ἐκρατήθη ὑπ' αὐτῶν, ὃν ἀπήγαγον πρὸς Ααρών· θεαθείς τε παρ' αὐτοῦ, προετρέπετο προδότης γενέσθαι, καὶ προσκαίρων δωρεῶν τυχεῖν. τοῦ δὲ μὴ καταδεξαμένου, ἐπὶ πλέον δὲ ἀναγκασθέντος, καὶ μὴ ὑπείξαντος, τὴν διὰ ξίφους τιμωρίαν ὑπομείνας, μάρτυς ἄριστος ἀνεδείχθη.

Edit. Paris. pag. 391.

Anni mundi 6289.	Divinæ incarn. 789.	Rom. Imp. Constant annis 7.	Arabum Dux Aaron annis 23.	Rom. Episc. Adrianus an. 27.	C P. Episc. Tarasius annis 21.			
		5	6	22	7			

C

Κόσμου ἔτη ,ϛσπθ'.	Τῆς θείας σαρκ. ἔτη ,ψπθ'.	Ῥωμ. βασιλ. Κωνσταντίνου ἔτη ζ'.	Ἀραβ. ἀρχηγ. Ααρὼν ἔτη κγ'.	Ῥωμ. ἐπισκ. Ἀδριανοῦ ἔτη κζ'.	Κωνστ. ἐπισκ. Ταρασίου ἔτη κα'.			
		ά	ε'	κβ'.	ζ'.			

Hoc anno mense Septembri indictione decima quarta qui Irenes nomine jusjurandum a militibus exigebant, illud ab Armeniacorum Themate præstandum expetierunt. Illi sacramento se obstringere his verbis recusantes: Filio tuo per vitam omnem subjiciemur, inquiunt: nec umquam Irenes nomen Constantini nomini præponi patiemur: sed Constantinum & Irenem, quod ab initio præstitimus, semper appellabimus. Imperatrix iis rursum demulcendis Alexium cognomine Museleem Spatharium & Vigiliarum Drungarium destinavit. Quare Armeniaci eum secum retentum sibi præfecerunt: proprium autem Ducem Nicephorum Patricium in custodiam conjicientes, Constantinum solum Imperatorem elatis vocibus celebraverunt. Nuncio hujusmodi accepto reliquorum thematum turmæ propriis Ducibus fugatis Constantinum Imperatorem solum pari suffragio prædicaverunt. O Diaboli vere maligni versutiam! Quam variis artibus hominum genus perdere molitur! Iidem sane qui ante annos quindecim tremendo illo jusjurando, scriptis etiam consignato, & ad sacrum Tribunal deposito, se fidem servaturos Constantino obstrinxerant, nunc Irene, quamdiu fuerit in vivis, ejus filio numquam subjiciendos, nec filii imperium passuros pari sacramento protestantur. Mox ultimi jusjurandi facti immemores iterum Constantinum ceu Imperatorem faustis prosequuntur acclamationibus, nec se jusjurando aliud sacramentum opponere advertunt. Contraria quippe jusjurando affirmantibus perjurium admittere omnino

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Σεπτεμβρίῳ ἰνδικτιῶνι ιδ'. κατέλαβον οἱ ὁρκίζοντες εἰς τὸ θέμα τῶν Ἀρμενιακῶν. οἱ δὲ οὐ κατεδέξαντο ὀμόσαι, ὅτι οὐ βασιλευόμεθα ὑπὸ τοῦ υἱοῦ σου ἐν τῇ ζωῇ σου, οὐδὲ προτάσσομεν ὄνομα Εἰρήνης πρὸ Κωνσταντίνου. D ἀλλὰ Κωνσταντῖνον καὶ Εἰρήνην, ὡς ἐξ ἀρχῆς προλάβομεν. ἀπέστειλε δὲ πάλιν πρὸς τὸ πεῖσαι αὐτοὺς Ἀλέξιον τὸν Σπαθάριον καὶ Δρουγγάριον τῆς Βίγλας, τὸν ἐπίκλην Μουσελίμ. οἱ δὲ κρατήσαντες αὐτὸν, τοῦ ἄρχειν αὐτῶν προεβάλοντο. Νικηφόρον δὲ τὸν Πατρίκιον καὶ στρατηγὸν αὐτῶν φρουρήσαντες, Κωνσταντῖνον μόνον βασιλέα ἀνευφήμησαν. τοῦτο μαθόντες οἱ τῶν λοιπῶν θεμάτων λαοὶ, τοὺς στρατηγοὺς αὐτῶν διώξαντες, Κωνσταντῖνον μόνον βασιλέα καὶ αὐτοὶ ἀνεκήρυττον. ὢ τῆς τοῦ πονηροῦ διαβόλου πανουργίας. πῶς διὰ πολλῶν μεθοδιῶν σπουδάζει ἀπολέσαι τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος; οἱ γὰρ E πρὸ δεκαπέντε χρόνων ὀμόσαντες, τὸν φοβερὸν ἐκεῖνον, καὶ ἔγγραφα ποιήσαντες, καὶ ἐν τῷ ἁγίῳ βήματι ἀποθέμενοι, πάλιν ὤμνυον τῇ Εἰρήνῃ μὴ βασιλευθῆναι ὑπὸ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, ἐν τῇ ζωῇ αὐτῆς. καὶ αὖθις τούτου ἐπιλαθόμενοι Κωνσταντῖνον αὐτοκράτορα ἀνευφήμουν, μὴ ἐννοήσαντες οἱ τάλανες, ὅτι οὐκ ἔδει ἀντωμοσίαν ποιῆσαι. ἀνάγκη γὰρ πᾶσα τῇ ἀντωμοσίᾳ τὴν ἐπιορκίαν παρακολουθῆσαι. ἐπιορκία

ὀρκία δὲ Θεοῦ ἄρνησις. συναχθέντες δὲ τῷ Ὀκτωβρίῳ μηνὶ τῆς τεσσαρεσκαιδεκάτης ἰνδικτιῶνος οἱ τῶν θεμάτων ἐν τῇ Ἀτρῴᾳ ἐπεζήτησαν πάντες κοινῇ γνώμῃ Κωνσταντῖνον βασιλέα εἰκοστὸν ἄγοντα ἔτος· φοβηθεῖσα δὲ Εἰρήνη τὸ ὅρμημα τοῦ λαοῦ ἀπέλυσεν αὐτόν. αὐτοὶ δὲ τοῦτον αὐτοκράτορα ἐκύρωσαν μὲν· ἀπεκήρυξαν δὲ τὴν τούτου μητέρα. ἀπέστειλε δὲ ὁ βασιλεὺς εὐθέως Μιχαὴλ τὸν Λαχανοδράκοντα, καὶ Ἰωάννην τὸν Βάγουλον αὐτοῦ, καὶ Πρωτοσπαθάριον, καὶ ὥρκισαν τοὺς Ἀρμενιακοὺς, τοῦ μὴ δέξασθαι Εἰρήνην τὴν μητέρα αὐτοῦ εἰς βασίλισσαν· τὸν δὲ Ἀλέξιον ἐπεκύρωσε στρατηγὸν αὐτῶν. καὶ ἐπανελθὼν ὁ βασιλεὺς τῇ πόλει τῷ Δεκεμβρίῳ μηνὶ, δείρας καὶ κουρεύσας ἐξώρισε Σταυράκιον εἰς τὸ θέμα τῶν Ἀρμενιακῶν πρὸς πληροφορίαν αὐτῶν. ἐξώρισε δὲ καὶ Ἀέτιον τὸν εὐνοῦχον, καὶ Πρωτοσπαθάριον καὶ Ἐπιστήθιον αὐτῆς, καὶ πάντας τοὺς οἰκειακοὺς αὐτῆς εὐνούχους· ταύτην δὲ μετὰ τῆς ἀπαθείας αὐτῆς ἐκάθισεν ἐν τῷ παλατίῳ τοῦ Ἐλευθερίου, ὃ αὐτὴ ᾠκοδόμησεν, ἐν ᾧ τὰ πλεῖστα χρήματα ἦν κατακρύψασα. ἐγένετο δὲ τῷ αὐτῷ μηνὶ ἐμπυρισμός, καὶ ἐκάη ὁ τρίκλινος τοῦ Πατριαρχείου, ὁ λεγόμενος Θωμαΐτης, καὶ τὸ Κοιαιστώριον, καὶ ἄλλαι οἰκίαι πολλαὶ ἕως τοῦ Μιλίου. τῷ δὲ Ἀπριλλίῳ μηνὶ ἐπιστρατεύσας Κωνσταντῖνος κατὰ Βουλγάρων, ἦλθεν εἰς τὸ λεγόμενον Προβάτου κάστρον, εἰς τὸ τοῦ ἁγίου Γεωργίου ῥυάκιν· καὶ συναντήσας Καρδάμῳ τῷ κυρῷ Βουλγαρίας, μικροῦ πολέμου κατὰ τὴν ἑσπέραν γεγονότος, δειλανδρήσαντες οἱ Ῥωμαῖοι διὰ τῆς νυκτὸς ἔφυγον, καὶ ὑπέστρεψαν ἀδόξως· καὶ οἱ Βούλγαροι φοβηθέντες ὑπέστρεψαν.

necesse est. Perjurium autem si admise is ipsum Deum negas. Octobri porro mense indictione quarta decima legiones Thematum cunctæ apud Atroam collectæ Constantinum vicesimum tunc annum agentem solum Imperatorem agnosci postulaverant. Quare exercitus impetum Irene formidans filium tandem dimisit. Constantino in Imperii sede confirmato, matrem omni potestate milites abdicarunt. Imperator subinde Michaelem Lachanodraconem, & Joannem Bajulum suum, & Protospatarium misit, qui Armeniacorum fidem accepto ab eis sacramento devinceret, ne matrem amplius Imperatricem agnoscerent: Alexiumque eorum Ducem confirmavit. Mense vero Decembri in Urbem reversus Imperator Stauracium cæsum & capillis tonsum in Armeniacorum provinciam, quo magis ipsis gratum faceret; Aetium quoque Eunuchum Irenes Protospatharium, & Intimum, reliquosque omnes Eunuchos ejus domesticos relegavit. Ipsam vero matrem in Palatio, quod ad Eleutherium struxerat, in quo magnam opum vim reposuerat, securam & commodam vitam agere præcepit. Cæterum eodem mense contigit incendium, quo Patriarchii Triclinium, Thomaltes dictum, Quæstorium, & ad Milium usque plures ædes conflagrarunt. Mense autem Aprili Imperator expeditione in Bulgaros suscepta, ad Castrum, quod Probati dicitur, juxta sancti Georgii rivum venit, ubi cum in Cardamum Bulgariæ Domnum incidisset, levi pugna vespere commissa, Romani timore perculsi, per noctem in fugam se dederunt: atque ita cum dedecore reversi sunt. Bulgari etiam exterriti in provinciam se receperunt.

Edit Paris. pag. 394

| | | β | ζ | κγ' | η | | | |

| | | 2 | 7 | 23 | 8 | | | |

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Σεπτεμβρίῳ ἐπεστράτευσεν ὁ βασιλεὺς κατὰ Ἀράβων· καὶ ἀπάρας ἐκ τοῦ Ἀμωρίου ἀπῄει ἐπὶ Ταρσὸν τῆς Κιλικίας. ἐλθὼν δὲ εἰς Ἀνύδρους πύργους πάλιν ἀνθυπέστρεψε κενὸς μηνὶ Ὀκτωβρίῳ, ἰνδικτιῶνι ιε΄. τῇ δὲ ιε΄ τοῦ Ἰανουαρίου μηνὸς παρακληθεὶς ὁ βασιλεὺς ὑπὸ τῆς ἰδίας μητρὸς, καὶ πολλῶν τῶν ἐν τέλει, ἀναγορεύει αὐτὴν πάλιν, καὶ συνευφημίζεται σὺν αὐτῇ, ὡς ἐξ ἀρχῆς. Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης. καὶ πάντες μὲν πειθαρχοῦσι. τὸ δὲ τῶν Ἀρμενιακῶν θέμα ἐκστάντες πρὸς τοῦτο στασιάζουσι, καὶ ἐπιζητοῦσιν Ἀλέξιον τὸν πρὸ μικροῦ στρατηγήσαντα αὐτῶν, τὸ τηνικαῦτα τοῦ βασιλέως μετὰ λόγου προσκαλεσαμένου αὐτὸν, καὶ τῇ τοῦ Πατρικίου ἀξίᾳ τιμήσαντος, καὶ πρὸς ἑαυτὸν κατασχόντος. τοῦτον οὖν διὰ τὴν τοιαύτην ἐπιζήτησιν, καὶ τινὰς λόγους περὶ αὐτοῦ ῥισκομένους, ὡς μέλλειν αὐτὸν βασιλεύειν δείρας καὶ κουρεύσας ἐν τῷ Πραιτωρίῳ ἀπέθετο. τῷ δὲ Ἰουλίῳ μηνὶ ἐπεστράτευσε κατὰ Βουλγάρων, καὶ ἔκτισε κάστρον Μαρκέλλων· καὶ τῇ εἰκοστῇ τοῦ Ἰουλίου μηνὸς ἐξῆλθε Κάρδαμος ὁ κύριος τῆς Βουλγαρίας μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, καὶ ἔστη ἐν τοῖς ὀχυρώμασι. θερμοπνοήσας δὲ ὁ βασιλεὺς, καὶ ὑπὸ ψευδοπροφητῶν πεισθεὶς, ὡς αὐτοῦ ἔσται ἡ νίκη, ἀσκόπως καὶ ἀτάκτως συνέβαλε πόλεμον, καὶ ἡττᾶται σφοδρῶς. ἐπανέρχεται δὲ φυγὰς ἐν τῇ πόλει πολλοὺς ἀποβαλὼν, οὐ μόνον τοῦ κοινοῦ

Hoc anno mense Septembri Imperator armata manu in Arabes profectus est; ab Amorio autem movens, Tarsum Ciliciæ urbem pertexit. Ad turres autem Anydras ita dictas veniens, re prorsus infecta remeavit, mense Octobri, indictione decima quinta. Mensis autem Januarii die decimo quinto ab ipsa matre multisque Optimatibus exoratus, Imperatricem iterum eam renunciat, & cum eo faustis populi exclamationibus, velut olim excipitur, in hæc verba: Constantino & Irene multos annos. Imperatoris placito cuncti paruerunt. Solum Armeniacorum Thema rei novitate perculsum tumultuatur, & Alexium pridem suum Ducem, quem Imperator quodam obtentu revocatum, & Patricii dignitate promotum, penes se retinuerat, accersitum sibi reddi, & in officium restitui sollicitant. Eum itaque, quod tanto ardore repetiissent Armeniaci, quodque sermones de eo, quasi de Imperatore futuro in vulgus spargerentur, Constantinus verberibus cæsum & capillis detonsum in Prætorium detrusit. Porro Julio mense exercitum in Bulgaros expedivit, & Castrum Marcellorum condidit. Ejusdem vero mensis Julii die vicesimo, Cardamus Bulgariæ Domnus, copiis ditionis suæ omnibus eductis, postmodum in locis munitis substitit. Imperator juvenili ardore succensus & a falsis vatibus victoriam ei prænunciantibus seductus, inconsulte, & agminibus incompositis pugnam conferens, gravi clade afficitur. Urbem itaque fugitivus repetit, multis, non ex gregariis modo

Edit. Parif. pag. 395.

militibus, sed & viris in dignitate constitutis amissis, inter quos fuerunt Michael Magister Lachanodraco, Bardas Patricius, Stephanus Protospatharius, Chamæas, ac Nicetas, & Theognostus, qui Duces extiterant, hominesque ex Imperatorio comitatu non pauci: Pancratius etiam falsus ille vates & Astronomus, qui Imperatoris victoriam futuram prædixerat. Ad hæc Bulgari impedimentis, facultatibus, equis, & tentoriorum omnium apparatu, cum universa Imperatoria supellectile potiti fuerunt. Cæterum militares ordines in Urbem invecti Nicephorum Excæsarem educere, & Imperatorem renunciare consiliati sunt. Constantinus conjuratione patefacta, qui Constantini avi sui filium utrumque ad sancti Mamantis locum educerent, misit; ac Nicephorum quidem oculorum orbitate damnavit; Christophoro vero, Nicetæ, Anthimo, & Eudocimo linguas præscindi jussit: tum eis quoque Alexium, quem diximus, Patricium oculorum usu privavit, maternis maxime, & Stauracii Patricii, de quo hucusque frequens sermo, consiliis inductus, qui istum nisi oculis orbaretur, in Imperatorem electum iri asserebant. Supplicium itaque mense Augusto, Sabbati die, indictione decima quinta, hora nona, eis irrogatum. In spatium tamen haud diutinum injustum hujusmodi facinus inultum divina justitia distulit. Solius etenim quinquennii exactu intervallo ejusdem mensis & Sabbati die a propria matre Constantinus ipse oculis orbatus est.

A λαῷ, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν τέλει, ἐν οἷς καὶ Μιχαὴλ Μάγιστρον Λαχανοδράκοντα, καὶ Βάρδαν Πατρίκιον, καὶ Στέφανον Πρωτοσπαθάριον, τὸν Χαμέα, Νικήταν τε, καὶ Θεόγνωστον στρατηγοὺς γεγονότας, καὶ ἀνθρώπους βασιλικοὺς οὐκ ὀλίγους, καὶ Παγκράτιον τὸν ψευδοπροφήτην καὶ ἀστρονόμον, ὅς τις καὶ νικᾷν αὐτὸν προεφήτευσεν. ἐπείρασαν δὲ καὶ τὸ τοῦλδον, χρήματά τε, καὶ ἵππους καὶ τὴν κόρτην μετὰ πάσης τῆς βασιλικῆς ὑπουργίας. τῶν δὲ ταγμάτων ἐπισυναχθέντων ἐν τῇ πόλει, ἐβουλεύσαντο ἐξαγαγεῖν Νικηφόρον τὸν ἀπὸ Καισάρων, καὶ στῆσαι βασιλέα. τοῦτο γνοὺς Κωνσταντῖνος, ἀποστείλας ἐξήγαγεν ἀμφοτέρους τοὺς υἱοὺς Κωνσταντίνου τοῦ πάππου αὐτοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ Μάμαντι· B καὶ τὸν μὲν Νικηφόρον ἐτύφλωσε, Χριστοφόρον δὲ, καὶ Νικήταν, Ἀνθιμόν τε, καὶ Εὐδόκιμον ἐγλωσσοκόπησε. σὺν αὐτοῖς δὲ καὶ Ἀλέξιον τὸν προλεχθέντα Πατρίκιον ἐτύφλωσε, πεισθεὶς δὲ ταῖς μητρικαῖς εἰσηγήσεσι, καὶ Σταυρακίου τοῦ προρρηθέντος Πατρικίου, ὡς εἰ μὴ τοῦτον ἐκτυφλώσειεν εἰς βασιλέα αὐτὸν ψηφίζονται. ἐγένετο δὲ ἡ τούτων ποινὴ μηνὶ Αὐγούστῳ, ἡμέρᾳ σαββάτῳ, ἰνδικτιῶνι ιέ. ὥρᾳ θ΄. ἀλλ᾽ οὐκ εἰς μακρὰν ἡ θεία δίκη ἀνεξεκδίκητον εἴασε τὴν ἄδικον ταύτην πρᾶξιν. μετὰ γὰρ πενταετῆ χρόνον τῷ αὐτῷ μηνὶ, καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου τυφλοῦται ὑπὸ τῆς ἰδίας μητρὸς ὁ αὐτὸς Κωνσταντῖνος.

| | | 3 | 8 | 24 | 9 | | | |

C | | | γ΄ | η΄ | κδ΄ | θ΄ | | | |

Hoc anno Armeniaci cæcitatis Alexio Patricio illatæ accepto nuncio Theodorum Patricium Camulianum Ducem suum in custodiam conjecerunt. Ea re audita Constantinum Artaser Protospatharium, & Chrysocherem Bucellariorum Ducem cum reliquorum Thematum copiis ad Armeniacos in officio continendos misit. Illi bello in utrumque instructo, utrumque etiam in potestatem acceptum oculorum usu mulctant, plurima exercituum parte utrinque cæsa, indictionis primæ mense Novembri, Decembris porro die vicesimo quinto hora noctis secunda, aere crebris fulminibus & fulguribus turbato, Imperatoriarum officinarum ea pars, quæ ad aurificinam Phrygionibus assignata est, conflagravit. Celebratis autem Paschatis solemnibus, Thematibus universis una secum eductis, Imperator in Armeniacos vires imperii convertit. Mensis vero Maii die vicesimo septimo, indictione prima, ipsa Pentecostes festiva Dominica, prælio cum eis inito, sociorum Armeniorum dolis eos tradentium universos comprehendit Nicetas: ex quibus Andronicum Spatharium & eorum Turmarcham, Theophilum item Turmarcham, & Gregorium Sinopes Episcopum neci addicit: & in reliquos mulctis & proscriptionibus animadvertit. Mille porro ex ipsis vinculis constrictos ex ipsorum castro eductos in Urbem per Blachernarum portam introduxit: ac denique mensis Junii die vigesimo quarto, feria secunda, notata puncturis singulorum facie, & in ipsam atramento superinfuso, inscripsit: Armeniacus Insidiator: per Siciliam & reliquas insulas eus relegatos dispersit. Proditores autem Armenii, speratis ab Imperatore muneribus fraudati, Camachum castrum Arabibus tradiderunt.

pag. 396.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἀκούσαντες οἱ Ἀρμενιακοὶ περὶ τοῦ Πατρικίου Ἀλεξίου, ὅτι ἐτυφλώθη, ἐφυλάκισαν τὸν στρατηγὸν αὐτῶν Θεόδωρον καὶ Πατρίκιον τὸν Καμουλιανόν. καὶ μαθὼν ὁ βασιλεὺς ἀπέλυσε τὸν Πρωτοσπαθάριον Κωνσταντῖνον τὸν Ἀρτασὴρ, καὶ τὸν Χρυσοχέρην στρατηγὸν τῶν Βουκελλαρίων μετὰ τοῦ λαοῦ τῶν λοιπῶν θεμάτων, τοῦ πεῖσαι αὐτούς. οἱ δὲ κροτήσαντες πόλεμον πρὸς αὐτοὺς, ἐπίασαν ἀμφοτέρους, καὶ ἐτύφλωσαν, καὶ ἐσφάγησαν πολλοὶ τῶν ἀμφοτέρων μερῶν μηνὶ Νοεμβρίῳ τῆς ά. ἰνδικτιῶνος· τῇ δὲ Δεκεμβρίου κέ. ὥρᾳ δευτέρᾳ τῆς νυκτὸς, βροντῆς καὶ ἀστραπῆς D γενομένης ἀνήφθη μέρος τῆς βασιλικῆς ἐργοδοσίας τῶν χρυσοκλαβαρίων κατὰ τὸν χρυσίωνα. μετὰ δὲ τὸ ἅγιον Πάσχα ἐπεστράτευσεν ὁ βασιλεὺς κατὰ τῶν Ἀρμενιακῶν μετὰ καὶ πάντων τῶν λοιπῶν θεμάτων. καὶ τῇ κζ΄. τοῦ Μαΐου μηνὸς τῆς πρώτης ἰνδικτιῶνος, ἡμέρα κυριακῇ τῆς Πεντηκοστῆς πολεμήσας αὐτοὺς, δόλῳ τῶν σὺν αὐτοῖς Ἀρμενίων προδεδωκότων, Νικήτας συλλαμβάνει αὐτοὺς, καὶ ἀναιρεῖ Ἀνδρόνικον Σπαθάριον καὶ Τουρμάρχην αὐτῶν, καὶ Θεόφιλον Τουρμάρχην, καὶ Γρηγόριον ἐπίσκοπον Σινώπης. τοὺς δὲ λοιποὺς ζημίαις καὶ δημεύσεσι καθυπέβαλλεν. χιλίους δὲ ἐκ τοῦ κάστρου E αὐτῶν δεσμήσας ἐν τῇ πόλει ἐξήγαγε διὰ τῆς πόρτης Βλαχερνῶν. μηνὶ δὲ Ἰουνίῳ κδ΄. ἡμέρᾳ δευτέρᾳ, ὧν ἐπιγράψας τὰ πρόσωπα μέλανι κεντητῷ, Ἀρμενιακὸς ἐπίβουλος, διέσπειρεν αὐτοὺς ἔν τε Σικελίᾳ, καὶ ταῖς λοιπαῖς νήσοις. οἱ δὲ προδόται αὐτῶν Ἀρμένιοι μηδὲν φιλοτιμηθέντες παρὰ τοῦ βασιλέως, τὸ κάστρον Κάμαχον παρέδωκαν τοῖς Ἄραψι.

| | δ' | ϑ' | κε' | ι' | | | |

A | | 4 | 9 | 25 | 10 | | | |

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Ὀκτωβρίῳ, ἰνδικτιῶνι δευτέρᾳ, παρέλαβον οἱ Ἄραβες τὸ κάστρον Θήβασαν ὑπὸ λόγον· διὸ καὶ τοὺς ἄρχοντας αὐτοῦ ἀπέλυσαν πορευθῆναι εἰς τὰ ἴδια.

Hoc anno mense Octobri, indictione secunda, Arabes, pactis conditionibus Thebasam urbem in potestatem miserunt: Eapropter loci Proceres in proprias domos se recipere permiserunt.

| | | ε' | ι' | κϛ' | ια' | | | |

| | 5 | 10 | 26 | 11 | | | |

Τούτῳ τῷ ἔτει μισήσας ὁ βασιλεὺς τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα Μαρίαν ὑποβολῇ τῆς ἑαυτοῦ μητρὸς ἐφιεμένης τῆς ἀρχῆς πρὸς τὸ καταγνωσθῆναι αὐτὸν ὑπὸ πάντων, ἐξεβιάσατο αὐτὴν γενέσθαι μονάστριαν, καὶ πείσας αὐτὴν, ἀπέκειρε μηνὶ Ἰανουαρίῳ, ἰνδικτιῶνι γ'. καὶ τῷ Ἀπριλλίῳ μηνὶ ἐπεστράτευσε κατὰ Ἀράβων· καὶ τῇ ὀγδόῃ τοῦ Μαΐου μηνὸς πολεμήσας μεθ' ἑνὸς τοῦ κούρσου αὐτῶν ἐν τόπῳ λεγομένῳ Ἀνουσὰν, νικήσας καὶ τρέψας, ἤλασεν ἕως τοῦ ποταμοῦ. καὶ κατελθὼν εἰς Ἔφεσον, καὶ εὐξάμενος εἰς τὸν Θεολόγον, τὸ κομμέρκιον τοῦ πανηγυρίου ἑκατὸν λιτρῶν χρυσίου ὂν, ἐκούφισε πρὸς θεραπείαν τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου. τῷ δὲ Αὐγούστῳ μηνὶ ἔστεψεν ὁ βασιλεὺς τὴν Θεοδότην τὴν Κουβικουλαρίαν Αὔγουσταν καὶ ἐμνηστεύθη αὐτῇ παρανόμως.

Hoc anno Imperator uxoris Mariæ consortii pertæsus, matris consilio, quæ ut imperandi potestatem ad se traduceret, cunctorum odiis filium exponere satagebat, Monialem eam fieri compulit: ac propositum hujusmodi persuasam in Monasterio capillis abdicavit mense Januario, indictione tertia. Insequente autem Aprili in Arabes expeditionem movit: subindeque mensis Maii die octavo, cum uno adversi exercitus Excursorum Duce manibus consertis victoriam tulit, & in fugam versum ad locum Anusam dictum usque ad fluvium abegit. Post hæc Ephesum divertit, & votorum precibus ad Theologum persolutis, nundinarum vectigal centum auri librarum pondo imminuit, & in sancti Apostoli & Evangelistæ Joannis cultum impendendum relaxavit. Mense vero Augusto Theodoten Cubiculariam Imperator coronavit Augustam, & illegitimo eam sibi copulavit conjugio.

| | | ϛ' | ια' | κζ' | ιβ' | | | |

C | | | 6 | 11 | 27 | 12 | | | |

Τούτῳ τῷ ἔτει, μηνὶ Σεπτεμβρίῳ, ἰνδικτ. δ'. ἐποίησε τὸν γάμον μετὰ Θεοδότης ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ παλατίῳ τοῦ ἁγίου Μάμαντος, ἡμέρᾳ τετάρτῃ. τῷ δὲ Ἀπριλλίῳ μηνὶ τῆς αὐτῆς δ'. ἰνδικτιῶνος, ἡμέρᾳ ἑβδόμῃ, ὥρᾳ νυκτερινῇ, γέγονε σεισμὸς ἐν τῇ νήσῳ Κρήτῃ φοβερώτατος, ἐγένετο δὲ ἐν ΚΠ. μηνὶ Μαΐῳ τετάρτῃ πάνυ φοβερός. Κάρδαμος δὲ ὁ κύριος Βουλγαρίας ἐδήλωσε τῷ βασιλεῖ· ἢ τέλεσόν μοι πάκτα, ἢ ἔρχομαι ἕως τῆς Χρυσῆς πόρτης, καὶ ἐρημῶ τὴν Θρᾴκην. ὁ δὲ βασιλεὺς βάλλων καβαλλίνας ἀλόγων εἰς μανδύλιν, ἔπεμψεν αὐτῷ εἰπών· ὅτι οἷα μέν σοι πρέπει πάκτα, ἀπέστειλά σοι. γέρων δὲ εἶ· καὶ οὐ θέλω ἵνα κοπιάσῃς ἕως τοῦ ὧδε· ἀλλὰ ἐγὼ ἔρχομαι ἕως Μαρκέλλων, καὶ ἔξελθε. καὶ εἴτι κρίνει ὁ Θεός. καὶ ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς τὰ περατικὰ θέματα ἐσώρευσε τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν ἕως Βερσινικίας, καὶ ὁ Κάρδαμος ἦλθεν ἕως τοῦ δάσους Ἀβρολέβα· καὶ δειλιάσας ἔμεινεν ἐν τῷ ἄλσει. ὁ δὲ βασιλεὺς παραθαρρύνας τὸν λαὸν αὐτοῦ, ἀπῆλθεν ἕως τοῦ γυμνοῦ Ἀβρολέβα προσκαλούμενος αὐτὸν ἐπὶ ἡμέρας ιζ'. ὁ δὲ οὐκ ἐτόλμησεν· ἀλλ' ἐπανῆλθε φυγὰς εἰς τὰ ἴδια. τῷ δ' αὐτῷ χρόνῳ καὶ οἱ Ἄραβες ἦλθον ἕως τοῦ Ἀμωρίου, καὶ οὐδὲν ἀνύσαντες (ὑπέστρεψαν αἰχμαλωσίαν εἰς τὰ περίχωρα ποιήσαντες.)

Hæc in Reg. non extantia ex Barberino supplentur.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Πλάτων ὁ τῶν Σακκουδίωνος ἡγούμενος ἀπέστη τῆς κοινωνίας Ταρασίου τοῦ Πατριάρχου, ὡς δεξαμένου τὸν βασιλέα εἰς κοινωνίαν, καὶ ἐπιτρέψαντος τῷ Κατηχητῇ τοῦ κουρεῦσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Μαρίαν, καὶ τῷ Ἀββᾷ Ἰωσὴφ τῷ ἡγουμένῳ τῶν Καθαρῶν τοῦ στεφανῶσαι αὐτὸν μετὰ τῆς Θεοδότης. καὶ τοῦτο

Hoc anno, mense Septembri, indictione quarta, feria hebdomadis quarta, Imperator, conjuncta sibi Theodote, in sancti Mamantis Palatio nuptias celebravit. Mense vero Aprili indictionis ejusdem quartæ, feria septima, hora nocturna, horrendus plane terræ motus in Creta insula contigit: Alius similis omnino tremendus CP. mensis Maii die quarto factus. Porro Cardamus Bulgariæ Dominus Imperatorem verbis interturbavit. Aut tributa mihi persolvere: aut ad Chrysen usque portam arma & per Thraciam universam vastitatem inferam. At Imperator involuta sudario equina stercora ad eum remisit, cum ejusmodi responsis: Tributa quæ te deceant misi. Senior autem cum sis, huc usque venientem te fatigari nolo, ego ad Marcellorum Castrum obvius prodibo. Tu fac illuc etiam te conferas. De successu Deus judicabit. Advocatis autem trans fretum positis copiis exercitum universum Imperator collegit, & Bersiniciam usque profectus est. Cardamus ex adverso ad Abrolebam Sylvam venit, & metu retentus luco se abdidit. Imperator animis exercitui additis ad lucum Abrolebam processit diebus continuis septemdecim, hostem ad pugnam lacessens: quam ille viribus diffidens inire recusavit, & in provinciam se recepit. Eodem anno Arabes Amorium usque irruperunt, nonnullisque captivis e vicino agro abductis, re infecta domum regressi sunt.

Edit. Paris. pag. 397.

Eodem etiam anno Plato Saccundionis Præpositus a Tarasii Patriarchæ communione se segregavit: quod ille communionis suæ participem redderet Imperatorem, & Catechistæ Imperatricis tondendæ potestatem fecisset, & Abbati Joseph Catharorum Præposito, ut eum cum Theodote ad nuptiales corollas admitte-

ret, parem dedisset veniam. Imperator accepto nuncio Bardanium Patricium & Scholarum Domesticum, & Joannem Opsicii Comitem misit, qui Platonem in Urbem inductum, in ergastulo ad Michaelis cælestis militiæ Principis in Palatio erectam ædem inclusit. Reliquos autem Monachos una cum Platonis nepotibus cæsos Thessalonicam relegavit: quos Irene ideo defendendos suscepit, quod filio adversarentur, & eum probris incesserent.

A γνοὺς ὁ βασιλεὺς ἀπέστειλε Βαρδάνιον τὸν Πατρίκιον καὶ Δομέστικον τῶν σχολῶν, καὶ Ἰωάννην τὸν Κόμητα τοῦ Ὀψικίου, καὶ εἰσήγαγε τὸν Πλάτωνα εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπέκλεισεν εἰς Εγκλεῖστραν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἀρχιστρατήγου ἐν τῷ παλατίῳ· τοὺς δὲ λοιποὺς μοναχοὺς σὺν τοῖς ἀνεψιοῖς αὐτοῦ τύψαντες, ἐξώρισαν ἐν Θεσσαλονίκῃ· οὓς ὑπερασπίζετο ἡ μήτηρ τοῦ βασιλέως, ὡς τῷ υἱῷ αὐτῆς ἀντιπαττομένους, καὶ καταισχύνοντας αὐτόν.

B

Hoc anno mense Septembri Imperator una cum matre thermarum aquis recreandus Prusam se contulit. Mense subinde Octobri quintæ indictionis, filium quem Leonem nominavit, ex conjuge suscepit: quo nuncio ad eum delato, matrem suam in thermis una cum omni Imperatorio comitatu & Aulicis relinquens, festinus in Urbem retro cessit. Ibi tempus accommodum Irene nacta cum ordinum militarium Ducibus colloquium habuit, & qua muneribus in eos sparsis, qua promissis majoribus, abrogato filio summam imperii ut sibi committerent, induxit: ac ita cunctos partim suis ipsius illecebris, partim familiarium suorum suasibus motos & illectos in suas partes transtulit: subindeque diem opportunum censuit expectandum. Porro Adriano Papa defuncto, Leo vir omni honore ac veneratione dignus in ejus locum Romæ suffectus est. Mense autem Martio Imperator Stauracium Patricium & reliquos matris amicos in comitatu habens, cum selectorum ex utrisque Thematibus levis armaturæ militum viginti millibus adversus Arabes movit. Conjurationis porro cum Stauracio initæ conscii tam militum quam Imperatoris ad pugnam alacritate comperta, veriti ne si Imperator vicisset, ipsi proposito sibi consilio exciderent: positos in excubiis milites donis corruperunt, ut falso assererent, Saracenos aufugisse. Quare graviter iratus Imperator re infecta in Urbem se recepit. Mensis vero Maii die primo Leo filius ejus moritur, cujus funus multo lachrymarum imbre prosequutus est. Cæterum Junii mensis die decimo septimo, indictione quinta, Imperatore post equestre Circi spectaculum ad sanctum Mamantem transeunte, Ordinum pariter, quos diximus, Duces obviam facti eum comprehendere moliri sunt. Conspecto periculo chelandio vectus, Pylas trajecit, in Orientalium Thema confugere meditatus. Porro homines matris amicissimi, quos ille ignorabat, ipsum comitabantur: sed & uxor ad Trytonem usque subsequuta est. Tunc comites ejus matris amici consilio inter se inito, dixerunt: Si reliqui milites ad Imperatorem umquam confluxerint, in libertatem asseret se, ac ubi consilium nostrum deprehenderit, confestim nos perdet. Mater autem ejus collectis ad Eleutheria, quos memoravimus, ex Ordinibus universis, Palatium ingressa est, & cum recivisset populi ad Imperatorem concurrentis numerum, graviter extimuit: jamque de mittendis ad eum Episcopis, per

Edit. Paris. pag. 398.

Τούτῳ τῷ ἔτει, μηνὶ Σεπτεμβ. ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς σὺν τῇ μητρὶ αὐτοῦ ἐν τῇ Προύσῃ θερμῆσαι· καὶ τῇ ζ. τοῦ Ὀκτωβ. μηνὸς τῆς ε. ινδικ. ἐτέχθη τῷ βασιλεῖ υἱός, ὃν ἐπωνόμασε Λέοντα· καὶ μαθὼν ὁ βασιλεὺς καταλιπὼν τὴν μητέρα αὐτοῦ ἐν τοῖς θερμοῖς σὺν πάσῃ τῇ βασιλικῇ τάξει καὶ τοῖς ἄρχουσι, δρομαῖος εἰς τὴν πόλιν ὑπέστρεψεν. εὑροῦσα δὲ διορίαν ἡ τούτου μήτηρ προσελάλησε καὶ ὑπέσυρε δωρεαῖς καὶ ὑποσχέσεσι τοὺς τῶν ταγμάτων ἄρχοντας πρὸς τὸ καθελεῖν τὸν υἱὸν αὐτῆς, καὶ μονοκρατορῆσαι αὐτήν· τοὺς μὲν δι' ἑαυτῆς θωπεύσασα, τοὺς δὲ διὰ τῶν ἀνθρώπων αὐτῆς· καὶ εἵλκυσε πάντας πρὸς ἑαυτήν· καὶ ἐξεδέχετο ἡμέραν εὑρεῖν ἐπιτήδειον. ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ τελευτήσαντος Πάπα Ἀδριανοῦ, χειροτονεῖται Λέων ἀνὴρ τιμιώτατος, καὶ κατὰ πάντα αἰδέσιμος. τῷ δὲ Μαρτίῳ μηνὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς κατὰ Ἀράβων, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ Σταυράκιον τὸν Πατρίκιον, καὶ λοιποὺς φίλους τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐκλογὴν μονοζώνων στρατιωτῶν ἐξ ἀμφοτέρων θεμάτων χιλιάδας εἴκοσι. ἰδόντες δὲ οἱ περὶ Σταυράκιον τὴν προθυμίαν τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ βασιλέως, ἐφοβήθησαν μήπως πολεμήσας νικήσῃ, καὶ ἀστοχήσωσι τῆς κατ' αὐτοῦ βουλῆς. καὶ δωροδοκήσαντες τοὺς τῆς βίγλας ἔπεισαν αὐτοὺς ψεύσασθαι, ὅτι ἔφυγον οἱ Σαρακηνοί. ὁ δὲ βασιλεὺς πολλὰ λυπηθείς, ἄπρακτος εἰς τὴν πόλιν εἰσῆλθε. καὶ τῇ πρώτῃ τοῦ Μαΐου μηνὸς τέθνηκεν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Λέων, καὶ ἐθρήνησεν αὐτὸν σφόδρα. τῇ δὲ ιζ. τοῦ Ἰουνίου μηνός, ινδικτιῶνι ε. ἐξ ἱππικοῦ ἀγῶνος περάσαντος τοῦ βασιλέως ἐν τῷ ἁγίῳ Μάμαντι ἐπέρασαν κατ' αὐτοῦ οἱ τῶν ταγμάτων προλαλημένοι, ὥστε πιάσαι αὐτόν. ὁ δὲ τοῦτο μαθών, εἰσῆλθεν εἰς τὸ χελάνδιον αὐτοῦ, καὶ ἐπέρασεν εἰς Πύλας, βουλόμενος εἰς τὸ θέμα τῶν Ἀνατολικῶν προσφυγεῖν. συνῆσαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ τῆς μητρὸς αὐτοῦ φίλοι ἀγνοούμενοι παρ' αὐτοῦ. ἐξῆλθε δὲ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἕως τοῦ Τρίτωνος. συμβουλευσάμενοι δὲ οἱ συνόντες αὐτῷ φίλοι τῆς μητρὸς αὐτοῦ, εἶπον πρὸς ἑαυτούς. ἐὰν ἐπισυναχθῇ αὐτῷ λαός, οὐκ ἔτι κρατοῦνται, καὶ ἡ λανθάνομεν αὐτῷ, καὶ ἀπολεῖ ἡμᾶς. καὶ ἡ μήτηρ δὲ αὐτοῦ ἐπισωρεύσασα ἐν τοῖς Ἐλευθερίοις τοὺς τῶν ταγμάτων προλαληθέντας αὐτῇ, εἰσῆλθεν ἐν τῷ παλατίῳ, καὶ μαθοῦσα τὴν τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν βασιλέα συνδρομήν, ἐφοβήθη λίαν, καὶ ἐσκέπτετο ἀπολῦσαι ἐπισκόπους πρὸς αὐτόν, καὶ λαβεῖν λόγον, καὶ καθίσαι εἰς

C D E

γωνίαν. ἔγραψε δὲ λάθρα πρὸς τοὺς συνόντας αὐτῷ φίλους αὐτῆς. ὅτι εἰ μὴ ποιήσητε τινὰ τρόπον, καὶ παραδώσητε αὐτὸν, τοὺς λόγους οὓς ἔχετε μετ᾽ ἐμοῦ, μηνύσειν ἔχω τῷ βασιλεῖ. οἱ δὲ φοβηθέντες, ἐκράτησαν αὐτὸν εἰς παράκλησιν· καὶ εἰσενέγκαντες εἰς χελάνδιον κατέλαβον ἐν τῇ πόλει τῷ σαββάτῳ τῇ ιε΄. τοῦ αὐτοῦ μηνός. καὶ ἀπέκλεισαν αὐτὸν ἐν τῇ Πορφύρᾳ, ἐν ᾗ ἐγεννήθη. καὶ περὶ ὥραν ἐννάτην ἐκτυφλοῦσι δεινῶς πρὸς τὸ ἀποθανεῖν αὐτὸν, γνώμῃ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ τῶν συμβούλων αὐτῆς. ἐσκοτίσθη δὲ ὁ ἥλιος ἐπὶ ἡμέρας ιζ΄. καὶ οὐκ ἔδωκε τὰς ἀκτῖνας αὐτοῦ, ὥστε πλανᾶσθαι τὰ πλοῖα, καὶ φέρεσθαι, καὶ πάντας λέγειν καὶ ὁμολογεῖν, ὅτι διὰ τὴν τοῦ βασιλέως τύφλωσιν ὁ ἥλιος τὰς ἀκτῖνας ἀπέθετο· καὶ οὕτω κρατεῖ Εἰρήνη ἡ μήτηρ αὐτοῦ.

Τῷ δ᾽ αὐτῷ ἔτει καὶ οἱ τῆς Ῥώμης συγγενεῖς τοῦ μακαρίου Πάπα Ἀδριανοῦ συγκινήσαντες τὸν λαὸν, ἐπανέστησαν κατὰ Λέοντος τοῦ Πάπα, καὶ κρατήσαντες ἐτύφλωσαν αὐτόν· οὐ μέντοι ἠδυνήθησαν τελέως σβέσαι τὸ φῶς αὐτοῦ, τῶν τυφλωσάντων αὐτὸν φιλανθρώπων ὄντων, καὶ φεισαμένων αὐτοῦ. ὁ δὲ προσφυγὼν τῷ ῥηγὶ τῶν Φράγγων Καρούλλῳ, ἠμύνατο τοὺς ἐχθροὺς πικρῶς, καὶ πάλιν κατέστησεν αὐτὸν εἰς τὸν ἴδιον θρόνον, γενομένης τῆς Ῥώμης ἀπ᾽ ἐκείνου καιροῦ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Φράγγων. ὁ δὲ τὸν Κάρουλλον ἀμειβόμενος, ἔστεψεν αὐτὸν εἰς βασιλέα Ῥωμαίων ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Πέτρου, χρίσας ἐλαίῳ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἕως ποδῶν, καὶ περιβαλὼν βασιλικὴν ἐσθῆτα καὶ στέφος, Δεκεμβρίῳ κε΄. ἰνδικτιῶνι ἐννάτῃ.

		Παρα. Βασιλεύει Εἰρήνη πάλιν ἔτη ε΄. α΄	ιγ΄	β΄	ιδ΄			

quos securitate ab eo impetrata, in domus angulum privata secederet, meditabatur. Prius tamen ad amicos, qui cum filio erant, scripsit. Nisi rationem qua filium mihi tradatis inieritis, colloquia inter nos habita ipsi aperiam. Illi timore correpti, Constantinum precibus vacantem comprehendunt: & chelandio ab ipsis impositum, Sabbato mensis ejusdem die decimo quinto in Urbem summo mane deductum, in Porphyra, qua primum in lucem prodiit, includunt: & circa horam nonam tanta immanitate illi oculos confodere ex matris & consiliariorum ejus sententia, ut pene mortem inferrent. Sol tunc per dies septemdecim nulla radiorum emissa luce ita obscuratus est, ut errantia per mare navigia temere circumferrentur; omnesque palam assererent, ob Imperatoris excæcationem solem se suis radiis abdicasse. Ita mater ejus Irene imperium obtinuit.

Edit. Paris. pag. 399.

Eodem etiam anno Beati Adriani Papæ Romani affines tumultu in Leonem Papam excitato, oculis eum mulctaverunt. Verum cum homines ad eum excæcandum deputati, misericordia ducti, ei pepercissent aliquatenus, haud ei penitus oculorum lumen extinctum est. Leo subinde ad Carolum Francorum Regem confugit: Rex ejus adversarios graviter ultus in propriam sedem eum iterum restituit: & sub id tempus primum ac deinceps in Francorum potestatem Roma cessit. Leo Carolo Regi vicem relaturus, eum capite ad imos usque pedes oleo perunctum in sancti Apostoli æde Imperatorem salutatum corona redimivit, Imperatoria veste circumdedit, & capitis ornamenta contulit, mensis Decembris die vicesimo quinto indictione nona.

		Rom. Imperatrix Irene secundo annus 5. 1	13	2	14			

Τούτῳ τῷ ἔτει κρατήσασα Εἰρήνη τῆς βασιλείας, παραυτίκα ἀποστέλλει Δωρόθεον τὸν ἡγούμενον Χρυσοπόλεως, καὶ Κωνσταντῖνον Χαρτοφύλακα τῆς μεγάλης ἐκκλησίας πρὸς Ἀβιμέλεχ ληϊζόμενον τὰ μέρη Καππαδοκίας καὶ Γαλατίας, πρεσβευόμενα περὶ εἰρήνης· οὐ γέγονε δέ. τῷ Νοεμβρίῳ μηνὶ τινὲς νεωτερίσαι φρουρουμένοις τοῖς υἱοῖς τοῦ θεομάχου Κωνσταντίνου ἐν τῷ παλατίῳ τῆς Θεραπείας, πείθουσιν αὐτοὺς προσφυγεῖν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ δῆθεν αἰτήσασθαι ἀσφάλειαν τῆς μετὰ ταῦτα ἀβλαβείας αὐτῶν, ὡς διὰ τοιαύτης προφάσεως ἀναγορεῦσαι βασιλέα. καὶ πολλοῦ λαοῦ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ προσδραμόντος, εἰσελθὼν Ἀέτιος ὁ εὐνοῦχος Πατρίκιος ἐξήγαγεν αὐτοὺς λόγῳ, μηδενὸς αὐτοῖς προσέχοντος, καὶ ἐξώρισεν αὐτοὺς εἰς Ἀθήνας. οἱ δὲ δύο Πατρίκιοι, ὅ τε Σταυράκιος, καὶ Ἀέτιος ἐπιστήθιοι ὄντες τῆς βασιλίσσης, γεγόνασι κατ᾽ ἀλλήλων, ὥστε φανερῶς τὴν ἔχθραν ἐπιδείκνυσθαι, ἀμφότεροι σκοπὸν μετὰ θάνατον αὐτῆς τοῖς ἰδίοις συγγενέσι τὴν βασιλείαν περιποιήσασθαι.

			β΄	ιδ΄	γ΄	ιε΄			

Hoc anno Imperatrix Irene imperio potita, Dorotheum Chrysopoleos Præpositum, & Constantinum magnæ Ecclesiæ Chartophylacem, ad Ablmelech Cappadociæ & Galatiæ provincias hostiliter depopulantem, de pace cum eo componenda Legatos misit: sed incassum abiere de pace tractatus. Novembri mense nonnulli rerum novandarum cupidi, filii Dei hostis Constantini ad Therapiæ Palatium sub custodia detenti, ad magnam Ecclesiam ut confugiant, ibique propriæ securitatis in futurum cautionem petant, ut videlicet hujus rei obtentu aliquem ex eis Imperatorem populus salutaret, auctores fiunt. Populo igitur turmatim ad Ecclesiam confluente, Aetius Eunuchus ingressus, fide ipsis data, nullo incolumitati eorum providente, ipsos eduxit, & Athenas exules deportari commisit. Cæterum duo Patricii Stauracius & Aetius Imperatricis Intimi eo discordiarum processerunt, ut inimicos invicem palam se professi fuerint: Etenim uterque de imperio familiæ suæ ac sanguine sibi post Irenes mortem conciliando sententiam animo proposuerat.

pag. 400.

			2	14	3	15			

Hoc anno Abimelech in Romaniam suscepta profectione cum prædatoriis militum expeditorum turmis adusque Mangana penetravit. Inde vero ex improviso in Stauracii stabula irruens, ejus equis, nec non ipso, quo Imperatrix vehebatur, equitatu raptis, citra damnum pedem retulit. Cæteri vero in Lydiam usque penetrantes, maximam prædam inde reportaverunt. Alterum autem eorum agmen excursionibus exercitatum, in Paulum Patricium Opsicii Comitem incidens, multa cæde in universum exercitum, & ejus Optimates debacchatum est: & accepto belli toto apparatu, ipsum postmodum restituit: & ad suos semisit. Mense autem Martio indictionis septimæ Acamerus Sclavinorum Belzetiæ Princeps a Græcis quibusdam excitus filios Constantini in libertatem asserere molitus, ex eis nonneminem Imperatorem creare statuit: quod ubi Imperatrix Irene accepit, ad Constantinum, cognomento Serantapechum, Patricium ejus filium, qui tum Spatharius erat & Imperatricis ipsius nepos, Theophylactum misit, qui omnes oculis orbavit: atque ita paratam in se conjurationem dissipavit. Sancti vero Paschatis feria secunda Imperatrix a sanctorum Apostolorum æde processum solemnem fecit curru aureo, quem quatuor equi candidi trahebant, vecta: Currum regebant Patricii quatuor, Bardanes, inquam Thracensium Dux, Sisinnius ipsius Thraciæ pariter Dux, Nicetas Scholarum Domesticus, & Constantinus Boelas: Ipsa Imperatrix Consulari more munera in populum spargebat. Mense Majo Imperatrix adeo graviter infirmata est, ut morti quam proximam dixerint: ex quo inter Eunuchos invidia & dissensio succrevit. Aetius autem ascito sibi Niceta Patricio & Scholarum Domestico Stauracio se fortiter opponebat, & adversabatur; adeo ut eum imperii ambitione teneri in Imperatricis animum inducere potuerint. Illa impotens iræ ad Hierii Palatium se contulit, dicens: ipsum tumultuum & seditionum inventorem & auctorem, propriam sibi perniciem conciliaturum. At ipse defensione sui suscepta, causam propriam apud Imperatricem & pro jure suo tutabatur. In Aetium itaque & Nicetam præfatos Patricios rabiem suam convertit.

A Τούτῳ τῷ ἔτει ἐξῆλθεν Ἀβιμέλεχ κατὰ Ῥωμανίας, καὶ ἀποστείλας κοῦρσον μονοζώνων, κατῆλθεν ἕως τῶν Μαγγάνων. καὶ ἐπιφθάσαντες ἐν τοῖς στάβλοις Σταυρακίου τοὺς ἵππους, καὶ τὴν βασιλικὴν προμοσέλλαν λαβόντες, ὑπέστρεψαν ἀβλαβῶς· καὶ οἱ λοιποὶ κατῆλθον ἕως Λυδίας, καὶ πολλὴν αἰχμαλωσίαν ἔλαβον. κοῦρσον δὲ αὐτῶν ἕτερον ἐκδραμὸν, καὶ ἐπιπεσὸν Πέτρῳ τῷ Πατρικίῳ καὶ Κόμητι τοῦ Ὀψικίου σὺν ὅλῳ τῷ θέματι αὐτοῦ, καὶ τοῖς ὀπτιμάτοις, πολλὴν κοπὴν εἰς αὐτοὺς ἐποίησεν. ἐπῆραν δὲ καὶ τὸ τοῦλδον αὐτῶν. ὑπέστρεψε δὲ αὐτόν. τῷ δὲ Μαρτίῳ μηνὶ τῆς ζ. ἰνδικτιῶνος, ἠβουλήθη Ἀκαμῆρος ὁ τῶν Σκλαβινῶν τῆς Βελζητίας ἄρχων νυχθεὶς ὑπὸ τῶν Ἑλλαδικῶν ἐξαγαγεῖν τοὺς υἱοὺς Κωνσταντίνου, καὶ προχειρίσασθαι ἐξ B αὐτῶν βασιλέα. γνοῦσα δὲ τοῦτο ἡ βασίλισσα Εἰρήνη, ἀποστέλλει πρὸς τὸν Πατρίκιον Κωνσταντῖνον τὸν Σεραντάπηχον Θεοφύλακτον τὸν υἱὸν αὐτοῦ Σπαθάριον ὄντα καὶ ἀνεψιὸν αὐτῆς, καὶ πάντας ἐτύφλωσε, καὶ διεσκέδασε τὴν κατ' αὐτῆς βουλὴν αὐτῶν. τῇ δὲ ἁγίου Πάσχα τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ προῆλθεν ἡ βασίλισσα ἀπὸ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ἐπὶ ἁρμάματος χρυσοῦ ἐποχουμένη τέσσαρσιν ἵπποις λευκοῖς συρομένου, καὶ ὑπὸ τεσσάρων Πατρικίων κρατουμένου. φημὶ δὴ Βαρδάνου στρατηγοῦ Θρακησίων, καὶ Σισιννίου στρατηγοῦ τῆς Θρᾴκης, καὶ Νικήτα Δομεστίκου τῶν σχολῶν, καὶ C Κωνσταντίνου τοῦ Βόιλα, ῥίψασα ὑπατείαν ἀφθόνως. τῷ δὲ Μαΐῳ μηνὶ ἐνόσησεν ἡ βασίλισσα παραπλησίον θανάτου· καὶ ἐπέτειλεν ἡ ἔρις τῶν εὐνούχων. Αἔτιος δὲ προσελάβετο Νικήταν τὸν Πατρίκιον καὶ Δομέστικον τῶν σχολῶν, καὶ ἀντέπιπτε δεινῶς τῷ Σταυρακίῳ, πείθοντες καὶ τὴν βασίλισσαν, ὅτι τοῦ κράτους ἐφίεται· καὶ θυμωθεῖσα δεινῶς αὐτῷ, ἐπέρχεται ἐν τῷ παλατίῳ τοῦ Ἱερείου εἰποῦσα· μούλτων καὶ στάσεων φροντιστὴν αὐτὸν εἶναι, καὶ ἑαυτῷ προξενοῦντα ταχίστην ἀπώλειαν. ὁ δὲ προσαπολογησάμενος αὐτῇ, ἠσφαλίζετο ἑαυτόν· ἐμαίνετο δὲ κατὰ Αετίου, καὶ Νικήτα προῤῥηθέντων Πατρικίων. D

| | 3 | 15 | 4 | 16 | | | |

| | | γ' | ιε' | δ' | ις' | | | |

Edit. Paris. pag. 401.

Hoc anno, mense Februario, indictione octava memoratus Stauracius Scholariorum & Excubitorum unaque Ductorum animis donis ac muneribus sibi conciliatis seditionem atque rebellionem in ipsam Imperantem Urbem commovit. Piissima vero Irene Senatu ad Justiniani Triclinium indicto, singulos quosque in militia mereri solitos ad Stauracium accedere prohibuit: Ex quo rerum tranquillitas ad breve tempus emersit. Aetius autem, quem diximus, ac Nicetas cum aliis quibusdam Stauracium insectabantur. Interim ille corde syderatus, sanguinem spumosum thoracis & pulmonis partibus emissum ore evomens medicis ad spectaculum confluentibus mortis argumentum dedit inevitabile: quamvis in adversum reliqui adulatores insani, haud medici tantum, sed & irreligiosi Monachi & præstigiatores ad ultimum obitus ipsius diem, qui mensis Junii indictionis ejusdem octavæ tertius fuit, illum diutius victurum, & imperio potiturum temere affirmarent.

Τούτῳ τῷ ἔτει, μηνὶ Φεβρουαρίῳ, ἰνδικτ. η'. ὁ Σταυράκιος προῤῥηθεὶς τυραννίδα καὶ στάσιν κατὰ τὴν βασιλεύουσαν πόλιν * συνεζεῦξε τοὺς ἐν αὐτῇ Σχολαρίους καὶ Ἐξκουβίτορας ἅμα τοῖς ἄρχουσι, αὐτῶν δεξιούμενος χρήματι, καὶ δωρεαῖς. Εἰρήνη δὲ ἡ εὐσεβὴς σιλέντιον ποιήσασα ἐν τῷ Ἰουστινιανοῦ τρικλίνῳ, πάντα στρατευόμενον ἐκώλυσε προσπελάζειν τῷ Σταυρακίῳ. καὶ οὕτως ἔτυχε μικρᾶς εὐταξίας τὰ πράγματα. Αἔτιος δὲ ὁ προῤῥηθεὶς καὶ Νικήτας σὺν ἄλλοις τισὶ κατηγωνίζοντο Σταυρακίῳ. ὁ δὲ καρδιόπληκτος E γενόμενος αἷμα διὰ τοῦ στόματος ἀνῆξεν ἀφρῶδες ἐκ τῶν κατὰ θώρακα καὶ πνεύμονα μορίων. τοῦτο οἱ ἰατροὶ θεασάμενοι θανάσιμον ἀπεφήναντο· οἱ δὲ λοιποὶ κόλακες ἀνόητοι, οὐ μόνον ἰατροὶ, ἀλλὰ καί τινες ἀμόναχοι μοναχοὶ, καὶ γόητες, ἔπειθον ὅρκοις ἕως τῆς αὐτῆς ἡμέρας τῆς τελευτῆς αὐτοῦ, ἣ γέγονε κατὰ τὸν Ἰούνιον μῆνα τῆς αὐτῆς ὀγδόης ἰνδικτιῶνος ἡμέρᾳ τρίτῃ, ὅτι ζήσεται καὶ βασιλεύσει.

* Barber. συνεσκεύασεν

οἷς ὑπερεριδόμενος στάσιν ἐν τοῖς Καππαδοκίαις συνεσκεύασε κατὰ Αετίου γενέσθαι, ἧς οὐκ ἠξιώθη ζῶν ἀκοῦσαι· μετὰ γὰρ δύο ἡμέρας τοῦ θανεῖν αὐτὸν, κατέλαβεν ἡ ταύτης φάσις· καὶ οἱ στασιασταὶ συλληφθέντες ἐξορίαις καὶ τιμωρίαις ὑπεβλήθησαν.

His ille vaticiniorum ludicris delectatus, seditionem in Cappadociis Aetio perdendo commoveri disposuit, cujus exitum ut audiret, minime sors contulit. Post duos quippe ab ejus obitu dies, de illa primus advenit nuncius: & in seditionis auctores comprehensos, exiliis & suppliciis animadversum est.

	δ'	ϛ'	ε'	ζ'			

			4	16	5	17		

Τούτῳ τῷ ἔτει, μηνὶ Δεκεμβρίῳ κε'. ἰνδικτ. θ'. Κάρουλλος ὁ τῶν Φράγγων ῥὴξ ἐστέφθη ὑπὸ Λέοντος τοῦ Πάπα· καὶ βουληθεὶς κατὰ Σικελίας στόλῳ παρατάξασθαι μετεβλήθη, ζεῦξαι μᾶλλον Εἰρήνην βουληθεὶς, πρέσβεις εἰς τοῦτο πέμψας τῷ ἐπιόντι χρόνῳ ἰνδικτιῶνι ι'. τῷ δὲ Μαρτίῳ μηνὶ τῆς θ'. ἰνδικτιῶνος Εἰρήνη ἡ εὐσεβὴς Βυζαντίοις τοὺς πολιτικοὺς ἐχαρίσατο φόρους, καὶ τῆς Ἀβύδου καὶ τοῦ Ἱεροῦ τὰ λεγόμενα κομμέρκια ἐκούφισε, μεγάλως ἐπὶ τούτοις σὺν ἄλλοις πολλαῖς εὐχαριστηθεῖσα εὐεργετήμασι.

Hoc anno, quo indictio nona numerata est, mensis decembris die vicesimo quinto, Francorum Rex Carolus a Leone Papa coronatus est: Siciliamque classe adoriri meditatus, consilium mutavit, cum Irene conjugium & pacem contrahere animo gerens, cujus gratia insequente anno indictione nimirum decima Legatos destinavit. Mense porro Martio indictionis nonæ piissima Irene Byzantiis civilia remisit vectigalia, & ea quæ apud Abydum & Hierum dicuntur Commercia ex parte relaxavit: pro quibus aliisque plurimis beneficiis populus maximas ei grates retulit.

		ε'	ζ'	ϛ'	ω'			

			5	17	6	18		

Τούτῳ τῷ ἔτει Αέτιος ὁ Πατρίκιος ἀπαλλαγεὶς Σταυρακίου, καὶ ἀπομεριμνήσας, τὸ κράτος εἰς τὸν ἴδιον ἀδελφὸν μετενέγκαι ἔσπευδεν, ὃ καὶ προεβάλετο μονοστράτηγον εἴς τε τὴν Θρᾴκην καὶ Μακεδονίαν, αὐτὸς τὰ περατικὰ θέματα κατέχων Ἀνατολικοὺς, καὶ τὴν Ὀψίκιον· ἐπάρσεως δὲ μεστὸς ὑπάρχων, τοὺς ἐν τέλει ἄρχοντας κατευτελίζων, ἀντ' οὐδενὸς ἐλογίζετο· οἱ καὶ λυπηθέντες κατ' αὐτοῦ σφόδρα στάσιν κατὰ τῆς βασιλίσσης μελετήσαντες, εἰς ἔργον ἐξήνεγκαν. ἔφθασαν δὲ οἱ ἀποσταλέντες παρὰ Καρούλλου Ἀποκρισιάριοι καὶ τοῦ Πάπα Λέοντος πρὸς τὴν Εἰρήνην, αἰτούμενοι ζευχθῆναι αὐτὴν τῷ Καρούλλῳ πρὸς γάμον, καὶ ἑνῶσαι τὰ Ἑῷα καὶ τὰ Ἑσπέρια, ὅπερ ὑπήκουσεν ἄν, εἰ μὴ ὁ Αέτιος οὗτος ὁ πολλάκις ἐκώλυσε παραδυναστεύων, καὶ τὸ κράτος εἰς τὸν ἴδιον ἀδελφὸν σφετεριζόμενος.

Hoc anno Aetius Patricius Stauracii metu liber, & ab ea cura exoneratus, summam imperii potestatem in fratrem suum transferre operam omnem adhibebat: qua de causa supremum exercitus Ducem per Thraciam & Macedoniam eum institui curaverat, ipse qui Orientalium & Opsicianorum Themata trans fretum posita regebat. Tali arrogantia plenus & exæstuans, proceres ad dignitates erectos despiciens, reliquos nihil æstimandos opinabatur. Quare graviter irati, seditionem in Imperatricem parantes, eam ad finem perducere moliti sunt. Porro Apocrisiarii a Carolo & a Leone Papa missi Irenem Carolo matrimonio conjungendam, atque ita Orientis & Occidentis imperia in unum componenda postulantes advenerunt: quibus ipsa assensura erat, si non Aetius iste post Imperatricem, ut sæpe memoravimus, cuncta administrans, ac imperium in fratrem transferre meditatus, ejus se consiliis opposuisset.

Edit. Paris. pag. 402.

		Ρωμ. βασιλ. Νικηφόρος ἔτη θ'. α'.	ω'	ζ'	ιθ'			

		Rom. Impe. Nicephor. annis 9. 1	18	7	19			

Τούτῳ τῷ ἔτει, μηνὶ Ὀκτωβρίῳ λα'. ἰνδικτιῶνι ια'. ὥρᾳ νυκτερινῇ δ'. ἐπιφωσκούσης ἡμέρας δευτέρας, Νικηφόρος Πατρίκιος καὶ Γενικὸς Λογοθέτης ἐτυράννησε κατὰ τῆς εὐσεβεστάτης Εἰρήνης, Θεοῦ μὲν συγχωρήσαντος ἀφάτοις κρίμασι διὰ πλῆθος ἁμαρτιῶν ἡμῶν, συνεργησάντων δὲ αὐτῷ Νικήτα Πατρικίου καὶ Δομεστίκου τῶν σχολῶν, καὶ Σισιννίου Πατρικίου καὶ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, τῶν δολερῶν καὶ ἐπιόρκων Τριφυλλίων. συνῆσαν δὲ αὐτοῖς καὶ Λέων Πατρίκιος ὁ Σεραντάπηχος, καὶ Γρηγόριος ὁ Πατρίκιος ὁ Μουσουλακίου, καὶ Θεόκτιστος ὁ Πατρίκιος καὶ Κοιαίστωρ, καὶ Πέτρος Πατρίκιος, ἀπατήσαντες καί τινας τῶν ἀρχόντων τοῦ λαοῦ τῶν ταγμάτων. καταλαβόντες δὲ τὴν λεγομένην Χαλκῆν, καὶ τοὺς φύλακας ἀθρόως ψευδῶς ἀπατήσαντες, ἐποίησαν, ὅτι παρ'

Hoc anno mensis Octobris die tricesimo primo, indictione undecima, hora noctis quarta illucescentis feriæ secundæ, Nicephorus Patricius & Generalis Logotheta, in piissimam Irenem, Deo delictorum nostrorum multitudine irritato, & ineffabilibus suis judiciis ita permittente, tyrannidem excitavit, adjutoribus ad id usus Niceta Patricio & Scholarum Domestico, & Sisinnio similiter Patricio ejus fratre dolosis & perjuris Triphylliis. Adjunxere se illis Leo Patricius Serantapechus, & Gregorius Patricius Musulacii filius, & Theoctistus Patricius & Quæstor, & Petrus Patricius, qui quosdam ex Ducibus militarium Ordinum in partes suas fraudulenter pertraxerunt. Postremum autem occupata, quæ Chalce dicitur, custodes aliud cogitantes mendaciis deceptos in id inducunt, ut credant, Imperatricis mandato

Nicephorum Imperatorem renunciaturos se missos, quæ nimirum a Patricio Aetio, ut fratrem ejus Leonem invita ad imperium promoveat, & Principem declaret, cogi se experiatur. Illi mendacio facilem adhibentes fidem, tyrannum salutaverunt Imperatorem: atque ita ad Palatium majus iidem Patricii progressi, in illud se immiserunt. Inde viris ea populi fæce & servis per totam Urbem missis, Imperatoris designationem ante noctis medium perfecere, & ad Eleutherii Palatium, quo contigit Irenem tunc morari, custodes constituerunt: eamque deinde sub diluculum ea eo loco translatam in magno Palatio incluserunt: tum vero hominem nefarium coronaturi in magnam Ecclesiam profecti sunt. Ad eum cum universus populus coovenisset, maledictis in eum qui coronam imponeret, ac qui susciperet, vel qui collætaretur, conjectis, res indigne gestas ægre ferebant. At pietati quidem & rationi consona videntes divinam sententiam mirabantur, quæ permitteret

Edit. Parif. pag. 403.

fœminam pro rectæ fidei defensione nuper decertantem, & plurimos labores passam, a porculatore imperio deturbari, devinctioribus illius amicis ad eum ob avaritiam deficientibus, Leone, inquam, Sinopensi Patricio & Sacellario, ac Deo invisis Triphylliis, qui muneribus ab ea acceptis ditati, & frequentius ad ejus mensam blande & cum illecebris invitati, rebus universis, quas mundus exhibet, amicitiam ejus præponendam fore, horrendis etiam juramentis interpositis, affirmaverunt: Alii rerum gestarum stupore perculsi, quasi de veritate dubii, somniis se deludi arbitrabantur: Alii rea futuras solertius conjicere docti, præterita prosperitate laudata, imminentem sub inducenda tyrannide calamitatem, qui maxime pravam tyranni sententiam fuerant experti, deflebant. Generatim dicam, omnes mentis caligo solatiique expers desperatio invaserat, ne si incompositos singulorum sermones referam, longiorem efficiam orationem. Quinetiam ipsa præter naturam aeris constitutio, quæ illa die visa horrenda & plane obscura fuit, frigusque intolerabile, quod tum, quamvis Autumnus esset, ingruebat, futuram hujus væcordiam, malitiamque minime tolerandam ipsius maximo fautoribus manifesto portendebat. Postridie quippe nonnullis Patriciis comitatus ad Imperatricem sub custodia detentam se contulit, familiarisque sibi benevolentiæ fallacem speciem, qua multos decepit, præ se ferens, invitum omnino ad imperium, (ab ejus siquidem, ajebat, cupidine alienus erat,) evectum se excusabat, eam proditoris Judæ instar Dominum cœna se excipientem tradentis diris ea affectu devovebat, cujus rei testes ipse proprios morum imitatores proferebat. Simul autem nigra calceamenta ostentans, illis præter Impp. mores lubenter indui affirmabat. Quare eam sibi confidere cum juramentis monitam corporis solatium omne, quale decet Imperatricem a servo, a se expectare, nullamque perniciem ea calamitoso hujusmodi casu in eam derivandam timere hortabatur. Damnato præterea, qui nonnumquam in avaritiam est affectu, collectorum ab Imperatoribus thesaurorum, quos ipsa sibi retinere non posset, nil sibi occultare precabatur. Morbo quippe illo gravius laborabat homo auri voracissimus, spem suam omnem in congesta di-

A αὐτοὺς ἀποστείλασαν ἀναγορεῦσαι βασιλέα τὸν αὐτὸν Νικηφόρον, διὰ τὸ τὸν αὐτὸν Πατρίκιον Αέτιον βιάζεσθαι αὐτὴν τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφὸν Λέοντα ἀναγορεῦσαι βασιλέα. οἱ δὲ πιστώσαντες τὸ τηλικοῦτον ψεῦδος, συνανηγόρευσαν βασιλέα τὸν τύραννον. οὕτως οὖν ἐπὶ τὸ μέγα παλάτιον ἐλθόντες οἱ αὐτοὶ Πατρίκιοι, εἰσῆλθον ἐν αὐτῷ. κἀκεῖθεν ἀποστείλαντες καθ' ὅλης τῆς πόλεως ἀσήμους τινὰς καὶ δούλους, τὴν ἀναγόρευσιν ἐποιήσαντο πρὸ τοῦ μεσονυκτίου, καὶ φύλακας περιέστησαν τῷ παλατίῳ τῶν Ἐλευθερίου, ἐν ᾧ συνέβη αὐτὴν εἶναι. ὄρθρου δὲ μεταστειλάμενοι αὐτὴν, κατέκλεισαν ἐν τῷ μεγάλῳ παλατίῳ· καὶ οὕτω προῆλθον ἐν τῇ μεγάλῃ B ἐκκλησίᾳ, ἐπὶ τὸ στέψαι τὸν ἀλιτήριον. συνῆλθε δὲ πᾶν τὸ πλῆθος τῆς πόλεως, καὶ πάντες ἐπὶ τοῖς πραττομένοις ἐδυσχέραινον, ἐπαρώμενοι τὸν στέφοντα, καὶ τὸν στεφόμενον, καὶ τοὺς τούτοις συγχαίροντας. καὶ οἱ μὲν εὐλαβείᾳ, καὶ λόγῳ συζῶντες τὴν θείαν κρίσιν ἐθαύμαζον, ὅπως συνεχώρησεν ὑπὲρ τῆς ὀρθῆς πίστεως ἀθλήσασαν καὶ μαρτυρήσασαν, ὑπὸ * συμβώτου ἐκβληθῆναι τῶν εὐνουστάτων αὐτῆς προθεμένων αὐτῷ διὰ φιλαργυρίαν, Λέοντος, φημὶ Πατρικίου καὶ Σακελλαρίου τοῦ Σινωπέως, καὶ τῶν θεοστυγῶν Τριφυλλίων. οἵ τινες δωρεαῖς πλείσταις ὑπ' αὐτῆς κατεπλουτίσθησαν, καὶ πολλάκις συνεσθίοντες αὐτῇ, καὶ κολακείαις, μεθ' ὅρκων πείθοντες C φρικτῶν πάντων τῶν ἐν κόσμῳ πραγμάτων ἀναγκαιοτέραν ἡγεῖσθαι τὴν πρὸς αὐτὴν εὔνοιαν. ἄλλοι δὲ ὡς ἐν ἐκστάσει τῶν γινομένων, ὡς αἰθόμενοι τὴν βεβαίωσιν, ὀνειροπολεῖσθαι ἐνόμιζον. ἕτεροι δὲ τῶν εὖ εἰδότων στοχάζεσθαι, τὴν παρελθοῦσαν εὐημερίαν ἐμακάριζον, καὶ τὴν μέλλουσαν ἔσεσθαι δυστυχίαν διὰ τῆς τυραννίδος ἐθρήνουν, μάλιστα δὲ ὅσοι τῆς πονηρᾶς γνώμης τοῦ τυράννου πεῖράν τινα προειλήφασι. κοινῇ δὲ πάντας κατεῖχε ζόφωσις καὶ ἀπαράκλητος ἀθυμία, ἵνα μὴ κατὰ μέρος τοὺς ἑκάστου τὰ ἀκαλλῆ ῥήματα γράφων μηκύνω τὸν λόγον. ἦν γὰρ παρὰ φύσιν καὶ τοῦ ἀέρος κατ' αὐτὴν ἀθρόον τὸ κατάστημα συμβὰν σκυθρωπὸν καὶ ἀφώτιστον, καὶ κρύος ἀκατάλ- D λακτον φθινοπωρινῆς ὥρας γενόμενον δηλοῦντα σαφῶς τὴν ἐσομένην δυστροπίαν καὶ ἀνύποιστον κάκωσιν, καὶ μάλιστα τοῖς ψηφισαμένοις. τῇ γὰρ ἐπιούσῃ παραλαβὼν τινὰς τῶν Πατρικίων ἀπῆλθε πρὸς τὴν βασιλίδα φρουρουμένην, ὑποκρινόμενος μὲν, ὡς ἦν αὐτῷ συνήθες, ψευδοχρηστότητα, δι' ἧς καὶ ἠπάτησε τοὺς πλείστους· ἀπολογούμενος δὲ αὐτῇ, ὡς ἀκουσίως ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἀναβιβασθεὶς, ὡς ἂν ταύτης ἀνέραστος, καταρώμενος δὲ αὐτῇ, ὡς ὁ προδότης Ἰούδας τὸν Κύριον μετὰ τὸ συνδειπνῆσαι, μιμητὰς δὲ ἐκείνου κατὰ πάντα μαρτυρῶν αὐτοὺς εἶναι. ὑποδεικνὺς δὲ καὶ μέλανα ὑποδήματα περικεῖσθαι φιλεῖν παρὰ τοὺς E βασιλικοὺς θεσμοὺς διαβεβαιούμενος. θαρσεῖν δὲ παρῄνει δολερῶς, καὶ μεθ' ὅρκων περὶ πάσας σωματικῆς ἀναπαύσεως ἁρμοζούσης Δεσποίνῃ παρὰ δούλου, καὶ μηδεμίαν ἡγεῖσθαι συμφορὰν τῆς ἐκπτώσεως. παρῄνει δὲ μηδὲν ἀποκρύψαι ἀπ' αὐτοῦ τῶν βασιλικῶν θησαυρῶν, καὶ κατήγορει τῆς φιλαργυρίας τὸ πάθος, κατέχειν μὴ φέρων. ἐνόσει γὰρ αὐτὸς δεινῶς πάσας ἐν τῷ χυσῷ τιθεὶς τὰς ἐλπίδας ὁ παμφάγος. ἡ δὲ σοφὴ καὶ θεοφιλὴς Εἰρήνη, καὶ-

* Barb. συμβῶντα. Perez. συβώτου

καίπερ ὀφείλουσα τῷ τῆς ἀθρόας μεταβολῆς πάθει συνέχεσθαι, ὡς ἅτε γυναῖκα οὖσαν, ἔφη γενναίῳ καὶ συνετῷ φρονήματι πρὸς τὸν χθὲς μὲν δοῦλον καὶ ἐπίορκον, σήμερον δὲ μοχθηρὸν ἀνασείστην, καὶ ἀναιδῆ τύραννον. ἐγὼ μὲν, ἄνθρωπε, Θεὸν ἡγοῦμαι τὸν πρὶν ὀρφανευθεῖσαν ὑψώσαντά με, καὶ ἐπὶ τὸν θρόνον τῆς βασιλείας ἀναξίαν οὖσαν ἀναβιβάσαντα, καὶ τὴν αἰτίαν τῆς καθαιρέσεως ἐμαυτῇ προσάπτω, καὶ ταῖς ἐμαῖς ἁμαρτήμασιν. ἐν πᾶσι δὲ καὶ κατὰ πάντα τρόπον, εἴη τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου εὐλογημένον κράζουσα, τοῦ βασιλέως τῶν βασιλέων καὶ Κυρίου τῶν κυρίων, καὶ τὸν τρόπον τῆς σῆς προαγωγῆς τῷ Κυρίῳ ἀποδίδωμι, οὗ χωρὶς οὐδὲν γενέσθαι πεπίστευκα. τὰς δὲ κατὰ σοῦ φήμας πολλάκις ἀνενεχθείσας περὶ τῆς νῦν σοι περικειμένης ἀξίας ἀληθεῖς, ὡς τὸ τέλος ἀπέδειξε, τῶν πραγμάτων ἀκοὰς, ἃς οὐκ ἀγνοεῖς, αἷς εἰ καὶ συνεπήχθην ἀκωλύτως εἶχον τὸ ἀνελεῖν σε. ἀλλὰ τὸ μὲν τοῖς σοῖς ὅρκοις πειθομένη, τὸ δὲ φειδομένη σου πολλοὺς συνίστορας, παραλογισαμένη τῷ Θεῷ, καὶ τηνικαῦτα τὰ κατ' ἐμαυτὴν ἀποδοῦσα, δι' οὗ βασιλεῖς βασιλεύουσι καὶ οἱ δυνάσται κρατοῦσι γῆς. καὶ τὰ νῦν ὡς εὐσεβεῖ σοι, καὶ ἐξ αὐτοῦ προβληθέντι προσκυνῶ σε, ὡς βασιλέα. καὶ αἰτοῦμαι φείσασθαί μου τῆς ἀσθενείας καὶ συγχωρῆσαί μοι τὸν ὑπ' ἐμοῦ κτισθέντα τῶν Ἐλευθερίου οἶκον εἰς ψυχαγωγίαν τῆς ἀσυγκρίτου μου συμφορᾶς. ὁ δὲ ἔφη· καὶ εἰ τοῦτο θέλεις σοι γενέσθαι, ὄμοσόν μοι πᾶσαν θείαν δύναμιν μὴ ἀποκρύψαι τι τῆς βασιλείας θησαυρῶν, καὶ πληρῶ σου τὴν αἴτησιν, καὶ πᾶσάν σου θεραπείαν καὶ ἀνάπαυσιν ποιῶ. ἡ δὲ ὤμοσεν αὐτῷ εἰς τὰ τίμια καὶ ζωοποιὰ ξύλα, ὅτι οὐκ ἀποκρύψω ἀπὸ σοῦ, ἕως ὀβολοῦ· ὃ καὶ πεποίηκεν. ὁ δὲ τοῦ ποθουμένου ἐπιτυχὼν, παραυτὸ ἐξώρισεν αὐτὴν ἐν τῇ νήσῳ τῆς Πριγκίπου, ἐν τῇ μονῇ, ἣν αὐτὴ ᾠκοδόμησεν, ὄντων ἀκμὴν Ἀποκρισιαρίων Καρούλλου ἐν τῇ πόλει, καὶ ὁρώντων τὰ πραττόμενα. ὁ γοῦν παμφάγος οὗτος τοῦ κράτους ἐπιλαβόμενος, οὐδὲ κἂν βραχὺ ἴσχυσεν ἐπικαλύψαι δι' ὑποκρίσεως τὴν ἔμφυτον αὐτοῦ κακίαν καὶ φιλαργυρίαν· ἀλλ' ὡς δῆθεν μέλλων τὴν ἀδικίαν ἐκκόπτειν, τὸ πονηρὸν ἐν τῇ Μαγναύρᾳ καὶ ἄδικον συνεστήσατο δικαστήριον. σκοπὸς δὲ τῷ τυράννῳ οὐ τοῖς πτωχοῖς τὰ δίκαια ἀποδιδόναι, ὡς ἔδειξε τὰ πράγματα, ἀλλὰ διὰ τούτου πάντας τοὺς ἐν τέλει ἀτιμάσαι καὶ αἰχμαλωτίσαι, καὶ εἰς ἑαυτὸν πάντα μετενεγκεῖν· ὃ καὶ πεποίηκεν. ἰδὼν δὲ πάντας λυπουμένους κατ' αὐτοῦ, καὶ δεδιὼς μή πως μεμνημένοι τῆς εὐσεβοῦς Εἰρήνης εὐεργεσίας προσκαλέσωνται πάλιν τοῦ κρατῆσαι αὐτήν. τῷ Νοεμβρίῳ μηνὶ χειμῶνος ἐπικειμένου βαρυτάτου, οὐκ ᾤκτειρεν αὐτὴν ὁ ἄσπλαγχνος, ἀλλ' ἐξώρισεν αὐτὴν ἐν Λέσβῳ τῇ νήσῳ ἀσφαλῶς φρουρεῖσθαι αὐτὴν προστάξας, καὶ παρ' οὐδενὸς ὁρᾶσθαι τὸ σύνολον. τῇ δὲ λ'. τοῦ Ἀπριλλίου μηνὸς ἐτελεύτησε Νικήτας ὁ Τριφύλλιος, ὥς φασιν, ὑπὸ Νικηφόρου φαρμάκῳ ἀναιρεθείς. καὶ τῇ δ'. τοῦ Μαΐου μηνὸς ἡμέρᾳ ε'. ἐξῆλθε Νικηφόρος κατὰ τὴν Χαλκηδόνα ἐν προαστείῳ, καὶ ἐπιβὰς ἵππῳ πάνυ ἡμερωτάτῳ καὶ πρᾴῳ, ἐκ θείας προνοίας τοῦτον καταβάλλων τὸν δεξιὸν αὐτοῦ πόδα συνέτριψε. τῇ δὲ ιθ'. τοῦ Ἰου-

vitias reponens. Sapiens autem & religiosa Irene, ceu mulier quamvis subita rerum mutatione turbari debuisset, generoso tamen atque prudenti animo eum, qui heri perjurus servus, hodie se gravem exactorem, & impudentem tyrannum gerebat alloquuta: Ego quidem, inquit, o homo, orbatam quondaoi parentibus Deum me extulisse, & ad imperii thronum licet indignam evexisse certa sum: quapropter exauctorationis hujusmodi causam mihi delictisque meis adscribo. In omnibus itaque & per omnem modum sit nomen Domini benedictum. Solum regem regum omnium & dominorum Dominum obtestata, designationis tuæ modum ad ipsum relatum volo, sine cujus nutu nil nobis posse contingere credidi. Rumores autem de ea, quam nunc adeptus es, dignitate adversus te sparsos, & ad me quoque latos, fuisse veros exitus comprobavit, sed nec eos ignoras: iis si permisissem me abduci, nullo sane resistente periisses. Verum qua jusjurandis tuis confirmata, qua consciis tuis parcitura, tuis, inquam, qui hæc in me refundis, te tuosque commendatos volui Deo, per quem reges regnant, & principes orbi dominantur. Impræsentiarum igitur te tamquam Religiosum & ab eo promotum Imperatorem veneror. Quapropter infirmitati meæ parcas precor, & in incomparandæ præsentis meæ calamitatis solatium, Eleutherii ædem a me constructam habere me permittas, rogo. Ad hæc ille: Hæc si tibi præstari cupis, per virtutem quamcumque divinam prius jura imperii thesaurorum nihil te occulturam, & confestim petitis acquiescam tuis, & de cultu tibi exhibendo, deque quiete relinquenda providebo. Illa in veneranda & vivifica crucis ligna jurata: Non abscondam, inquit, vel obolum unicum: quod & præstitit. Is desideriorum compos in Principis insulam, in Monasterium ab ipsa ædificatum, Caroli Legati adhuc in Urbe agentibus, & quæ gerebantur spectantibus, eam relegavit. Sane thesaurorum iste helluo potestatem adeptus, ne brevi quidem temporis spatio innatam sibi ad malum pronitatem & avaritiam celare valuit, etiam simulationi addictus; quasi grassantem vero injustitiam recisurus, atque funditus evulsurus esset, scelestum ac plane iniquum tribunal ad Magnaoram constituit. Is autem tyranno quærebatur finis, non ut pauperibus, quod æquum tribueret, prout exitus manifestavit, sed ut nobiles ac positos in dignitate viros, dedecore afficeret, ageret captivos, & eorum bona cuncta ad se derivaret: quod ejus proposito felicissime successit. Universos vero sibi succensentes conspicatus, ac ne forte piæ Irenes beneficiorum memores eam denuo ad Remp. administrandam revocarent, veritus, mense Novembri, frigore asperrimo jam terris incumbente, inclemens ac nulla in eam pietate motus, in insulam Lesbum deportari, & sub strictissima teneri custodia, & a nemine penitus conspici mandavit. Mensis porro Aprilis die tricesimo, Triphyllius Nicetas, veneno, ot ajunt, a Nicephoro propinato extinctus est. Mensis deinde Maii die quarto feria hebdomadis quinta, Nicephorus in Chalcedonis suburbana egressus, cum equo mansuetissimo atque mitissimo insideret, quæ Dei providentia fuit, in terram excussus, dexterum pedem contrivit. Mensis autem Julii die decimo nono, feria hebdomadis

Edit. Paris. pag. 404.

pag. 405.

quarta, hora prima Bardanes Patricius & Orientalium Dux, qui cognomento Turcus, a Thematibus trans fretum positis Imperator salutatus est: qui cum potestatem multum detrectasset, a militibus aufugere non valuit. Is Chrysopolim profectus, circumducto per dies octo exercitu, & ab Urbis civibus haud admissus ad Malagina usque reversus est. Tum vero Dei timore ductus, & ne forte ejus caussa multæ patrarentur cædes attentius cogitans, missis ad Nicephorum Legatis fidem accepit propria ejus manu scriptam, cui etiam sanctissimus Patriarcha Tarasius, & Patricii omnes subscripsere, qua se suosque omnes incolumes atque impunitos servatum iri sibi cavebat. Die postmodum Septemb. octavo sub mediam noctem fugam latenter arripiens, Cium Bithyniæ urbem profectus est in Heraclii Monasterium; Ubi cum navigium ab Imperatore ad hoc istuc missum invenisset: in eo caput abrasit, ac deinde Monastico habitu indutus est. Mox conscenso navigio, in insulam Protem vulgo dictam, in qua Monasterium olim condiderat, trajecit, væsanum Nicephorum tremendi jusjurandi fidem reveriturum arbitratus, & ab eo nullam se passurum injuriam. Ille vero primum quidem eum facultatibus nudat, & occasione arrepta, cunctos Thematum proceres & locupletes viros, inter quos ex imperante Urbe nonnulli in captivitatem misit: universum autem exercitum debitis stipendiis defraudavit. Admissa porro diebus illis ab eo scelera, Deo propter alia crimina nostra illa tolerante, quæ oratio valeat enarrare? Cæterum mensis Augusti die nono, indictione undecima Imperatrix Irene in Lesbum insulam relegata diem obiit: in insulam autem Principi in Monasterium quod ipsa condidit, corpus ejus translatum fuit.

λίου μηνὸς, ἡμέρᾳ δ΄. ὥρᾳ α΄. Βαρδάνης ὁ Πατρίκιος καὶ στρατηγὸς τῶν Ἀνατολικῶν, ὁ ἐπίκλην Τοῦρκος, ἀνηγορεύθη εἰς βασιλέα ὑπὸ τῶν περατικῶν θεμάτων. ὅστις πολλὰ παραιτησάμενος, διαδράσαι αὐτοὺς οὐκ ἴσχυσε· καὶ κατελθὼν ἕως Χρυσοπόλεως, καὶ περιπολεύσας ἡμέρας η΄. καὶ μὴ δεχθεὶς ὑπὸ τῆς πόλεως, ὑπέστρεψεν ἕως τῶν Μαλαγίνων. φοβηθεὶς δὲ τὸν Θεὸν, καὶ λογισάμενος μή ποτε δι' αὐτοῦ σφαγὴ γένηται Χριστιανῶν· ἀποστείλας δὲ πρὸς Νικηφόρον, καὶ λαβὼν λόγον ὑπόγραφον ἐξ ἰδιοχείρου αὐτοῦ, ἐν ᾧ καὶ Ταράσιος ὁ ἁγιώτατος Πατριάρχης, καὶ πάντες οἱ Πατρίκιοι καθυπέγραψαν, ὥστε ἀβλαβῆ αὐτὸν διατηρηθῆναι καὶ ἀζήμιον, καὶ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ. τῇ δὲ η΄. τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς ὥρᾳ μεσονυκτίῳ λάθρα διαδρὰς κατῆλθεν ἐν τῇ Κίῳ τῆς Βιθυνίας, εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Ἡρακλείου, καὶ εὑρὼν τὸ ἀπολυθὲν χελάνδιον τοῦ βασιλέως, ἐπὶ τούτῳ ἀπεκάρθη, καὶ ἐνεδύσατο στολὴν μοναδικὴν, καὶ εἰσελθὼν ἐν αὐτῷ, ἀπῆλθεν ἐπὶ νῆσον, τῇ λεγομένῃ Πρώτῃ, ἐν ᾗ οἰκοδομήσας ἦν μοναστήριον, οἰόμενος ὅτι αἰδεσθήσεται τὸν φοβερὸν λόγον, ὃν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ παραλογιστὴς Νικηφόρος, καὶ οὐ μὴ βλάψῃ αὐτὸν ἐν οὐδενί. ὁ δὲ πρῶτον μὲν γυμνοῖ αὐτὸν τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ, καὶ ἀφορμὰς δραξάμενος πάντας τῶν θεμάτων τοὺς ἄρχοντας καὶ κτήτορας, τινὰς δὲ καὶ ἐκ τῆς βασιλίδος πόλεως ᾐχμαλώτευσε· τὸν δὲ στρατὸν ἅπαντα ἀρόγευτον εἴασε. καὶ τίς λόγος δυνήσεται πρὸς ἀξίαν διηγήσασθαι τὰ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις πραχθέντα ὑπ' αὐτοῦ ἔργα κατὰ Θεοῦ παραχώρησιν διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν; τῇ δὲ θ΄. τοῦ Αὐγούστου μηνὸς τῆς ια΄. ἰνδικτιῶνος ἐτελεύτησεν ἡ βασίλισσα Εἰρήνη ἐν τῇ ἐξορίᾳ τῆς Λέσβου νήσου, καὶ μετήχθη τὸ σῶμα αὐτῆς ἐν τῇ νήσῳ τῆς Πριγκίπου, ἐν τῇ μονῇ, ᾗ αὐτὴ ᾠκοδόμησεν.

		2	19	8	20			

			β΄	ιθ΄	η΄	κ΄			

Hoc anno mense Decembri indictione duodecima Nicephorus filium suum Stauracium Tarasii sanctissimi Patriarchæ manibus in ambone magnæ Ecclesiæ Imperatorem coronavit, hominem, sive vultus speciem, sive corporis robur, seu denique mentis captum spectes, ad eam dignitatem plane ineptum. Is autem qui nusquam veritatis observatorem se præstitit Nicephorus, Lycaonas nonnullos, ceu potius Lycanthropos belluas iisdem cum eo mente ac moribus instructos homines in Proten insulam missos, noctu ad terram appellentes, Bardanium, quem memoravimus, oculis privare, tamquam se nullatenus conscio, & patrato facinore, ad Ecclesiam confugere jussit. Admissum scelus Patriarcha & Senatus universus omnesque qui Dei timorem præ se ferebant, indigne tulerunt. Nefarius porro Imperator Nicephorus, homo ad ostentationem omnia, nihil vero secundum Deum agens, in omnes Lycaonum optimates, quasi Bardanem vindicare voluisset, per juramenta cœpit inquirere. Inerat enim homini præter alia naturæ vitia facilis ad simulandum propensio; hoc ejus genii præcipuum munus, quo etiam ante susceptum imperium plurimos decepit: simulatum tamen ejus studium & affectationem expertis deridiculo extitit; adeo ut vultum suum execrandum continua licet impudentia obscuratum, per dies septem Imperatorio cubiculo tectus & eju-

Edit. Paris. pag. 406.

Τούτῳ τῷ ἔτει, μηνὶ Δεκεμβ. ἰνδικ. ιβ΄. ἔστεψε Νικηφόρος τὸν υἱὸν αὐτοῦ Σταυράκιον διὰ Ταρασίου τοῦ ἁγιωτάτου Πατριάρχου ἐν τῷ ἄμβωνι τῆς μεγάλης ἐκκλησίας εἰς βασιλέα, ἀνεπιτήδειον ὄντα κατὰ πάντα τῷ τε εἴδει, καὶ ῥώμῃ, καὶ γνώμῃ πρὸς τὴν τοιαύτην ἀξίαν. ὁ δὲ μήποτε ἐν μηδενὶ φυλάξας ἀλήθειαν Νικηφόρος Λυκάονάς τινας, ἢ λυκανθρώπους, ὁμογνώμονας καὶ ὁμόφρονας ἀποστείλας εἰς τὴν Πρώτην ἐκέλευσε νυκτὸς ἐπιβῆναι τῇ νήσῳ, καὶ τὸν προρρηθέντα ἐκτυφλῶσαι Βαρδάνιον, ὡς δῆθεν ἀγνοοῦντος αὐτοῦ, καὶ μετὰ τὸ δρᾶμα προσφυγεῖν τῇ ἐκκλησίᾳ. τούτου δὲ γεγονότος καὶ ὁ Πατριάρχης καὶ ἡ σύγκλητος δεινῶς ἤλγησαν, καὶ πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν Θεόν. ὁ δὲ παρανομώτατος βασιλεὺς Νικηφόρος ὅρκοις τοὺς ἐν τέλει Λυκάονας, τὸ δοκεῖν, ἐπεζήτει ἀνελεῖν, ἀμύνασθαι χρηματιζόμενος, ὁ πάντα κατ' ἐπίδειξιν ἀεὶ, καὶ μηδὲν κατὰ Θεὸν πράττων. ἦν γὰρ αὐτῷ μετὰ τῶν λοιπῶν παρανομιῶν, καὶ τὸ τοιοῦτον τῆς γνώμης ἐξαίρετον ἰδίωμα, δι' οὗ καὶ πρὸ τῆς βασιλείας πολλοὺς ἠπάτησε. πλὴν γελοιότατος ἦν τοῖς εἰδόσι τὸ ἐπιτήδευμα· ὥστε κἀκείνων ἀπαιδείᾳ πολλῇ ζοφουμένων τὸ μιαρώτατον αὐτοῦ πρόσωπον ἀεὶ, τότε ἀπρόϊτον γενέσθαι ἐπὶ ἡμέρας ζ΄. τοῦ βασιλικοῦ κοιτῶ-

νος δολίως κλαυθμυριζόμενος· ἐπεὶ καὶ φυσικῶς αὐτῷ γυναικώδη προσῆσαν δάκρυα, ἃ τοῖς πολλοῖς τῶν φαύλων ψευδοχρίστοις προσεῖναι πέφυκεν. ἀλλ' οὐκ ἔλαθε τοὺς πολλούς. τῷ δὲ Αὐγούστῳ μηνὶ ἐλθὼν κατὰ Ἀράβων συνήντησεν αὐτοῖς εἰς Κρασὸν τῆς Φρυγίας, καὶ πολεμήσας ἡττᾶται· καὶ πολλοὺς ἀποβαλλὼν, μικροῦ δεῖν καὶ αὐτὸς κρατεῖσθαι ἤμελλεν, εἰ μὴ τῶν ἀρχόντων τινὲς ἀνδρειότατοι τοῦτον μόλις τὰς ἀνάγκας περισώσασθαι ἴσχυσαν.

lam reddiderit eo tempore inaccessum. Aderant enim homini faciles & muliebres a natura concessæ lachrymæ, quod multis pravis hominibus Christos & Prophetas se falso jactantibus innatum videatur: id tamen haud plures latuit. Cæterum mense Augusto adversus Arabes profectione suscepta, ad Crasum Phrygiæ obviam illis factus, certamine inito superatus est: pluribusque suorum prostratis parum abfuit, quin hostium in manus incideret, nisi procerum nonnulli animo & robore præstantes, eum non sine difficultate periculo eripuissent.

		γ'	κ'	θ'	κα'				

		3	20	9	21				

Τούτῳ τῷ ἔτει στάσεως γενομένης κατὰ τὴν Περσικὴν, κατῆλθεν ὁ τῶν Ἀράβων ἀρχηγὸς εἰρηνοποιῆσαι αὐτούς. Νικηφόρος δὲ ἄδειαν εὑρὼν, ἔκτισε τὴν Ἄγκυραν τῆς Γαλατίας, καὶ τὴν Θάβασαν, καὶ τὴν Ἀνδρασόν. ἀπέστειλε δὲ καὶ ἐν Συρίᾳ κοῦρσον, καὶ μηδὲν ἀνύσαντες ὑπέστρεψαν· τουναντίον δὲ μᾶλλον, καὶ πολλοὺς ἀποβαλόντες.

Hoc anno tumultu in Persia excitato Arabum Dux partes dissidentes compositurus, illuc se contulit. Interea Nicephorus capta occasione Ancyram Galatiæ, Thebasam, & Andrasum reparavit. Levi insuper & prædis cogendis apto exercitu in Syriam misso, milites re infecta, quinimmo pluribus eorum desideratis, reversi sunt.

					ΚΠ. ἐπίσκ. Νικηφόρος ἔτη θ'.				
		δ'	κα'	ι'	α'				

					CP. Episc. Nicephori annis 9.				
		4	21	10	1				

Τούτῳ τῷ ἔτει, μηνὶ Φεβρουαρίῳ κε'. ἰνδικτιῶνι ιδ'. Ταράσιος ὁ ἁγιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ΚΠ ἐνδόξως ἀπεβίω. καὶ ἐξεκομίσθη τὸ λείψανον αὐτοῦ ἐν τῷ στενῷ τοῦ Πόντου, καὶ ἐτάφη ἐν τῷ μοναστηρίῳ ὑπ' αὐτοῦ κτισθέντι τετάρτῃ τῆς πρώτης ἑβδομάδος τῶν νηστειῶν. καὶ τῇ ιβ'. τοῦ Ἀπριλλίου μηνὸς τῇ μεγάλῃ κυριακῇ τοῦ Πάσχα ἐχειροτονήθη Νικηφόρος ὁ ἁγιώτατος Πατριάρχης ἀπὸ Ἀσηκρητῶν ψήφῳ παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἱερέων, πρὸς δὲ καὶ τῶν βασιλέων. Πλάτων δὲ καὶ Θεόδωρος ἡγούμενοι τῆς μονῆς τῶν Στουδίου οὐ συνευδόκησαν τῇ χειροτονίᾳ Νικηφόρου, ἀλλὰ λίαν ἀντιπεχθῆσαι σχίσμα μελετήσαντες, αἰτίαν δῆθεν εὔλογον ἔχοντες, τοῦ μὴ δεῖν ἀπὸ λαϊκῶν ἀθρόως εἰς ἐπισκοπὴν ἀνατρέχειν· οὓς ὁ βασιλεὺς Νικηφόρος τῆς πόλεως ἀπελάσαι βουληθεὶς ἀνετράπη, συμβουλευόντων τινῶν ἵνα ἐπαχθὴν ἔσεσθαι τοῦ Πατριάρχου χειροτονίαν ἐπὶ καταλύσει τηλικαύτης μονῆς ἑπτακοσίων που μοναχῶν ὑπὸ Θεοδώρου τεταγμένων. καὶ οὐκ ἦν τὸ πρᾶγμα ξένον τῆς ἐκκλησίας καὶ προσφάτως ἐπινοηθέν· ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἀπὸ λαϊκῶν ἐπισκοπήσαντες ἀξίως τῆς ἀξίας τῷ Θεῷ ἱερατεύσαντες. τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἐπιστρατεύσας ὁ Ἀαρὼν τῶν Ἀράβων ἀρχηγὸς τὴν Ῥωμανίαν ἐν δυνάμει βαρείᾳ ἀπό τε Μαυροφόρων, καὶ Συρίας, καὶ Παλαιστίνης, καὶ Λιβύας χιλιάδων τριακοσίων. καὶ ἐλθὼν εἰς Τύανα ᾠκοδόμησεν οἶκον τῆς βλασφημίας αὐτοῦ. καὶ πολιορκήσας παρέλαβε τὸ Ἡρακλέως κάστρον ὀχυρώτατον πάνυ ὑπάρχον, καὶ τὴν Θάβασαν, καὶ τὴν Μαλακοπαίαν, καὶ τὴν Σιδηρόπαλον, καὶ τὴν Ἀνδρασόν. ἀπέστειλε δὲ κοῦρσον χιλιάδας ἑξήκοντα, καὶ κατῆλθεν ἕως Ἀγκύρας, καὶ ἰσον-

Hoc anno mensis Februarii die vicesimo quinto indictione decima quarta Tarasius sanctissimus CP. Archiepiscopus gloriosam mortem obiit. Corpus ejus ad Ponti fauces delatum, in Monasterio ab eo condito feria primæ jejuniorum hebdomadis quarta sepultum fuit. Mensis vero Aprilis die duodecima magna Paschatis Dominica Nicephorus sanctissimus Patriarcha, prius A secretis, populi totius, Sacerdotum, atque etiam Impp. suffragio electus est. Plato autem & Theodorus Studiorum Monasterii Superiores, Nicephori ordinationi non assenierunt, quinimmo dissidium a cæteris meditati firmiter obstiterunt, probabili videlicet argumento ducti: Non oportere aliquem ab imo Laicorum statu ad supremum Episcopatus fastigium proxime evolare: quos Imperator Nicephorus Urbe ejicere consiliatus, adversa nonnullorum sententia cohibitus est, qui odiosam fore Patriarchæ ordinationem exposuerunt, si Monachi ad septingentos usque sub Theodoro militantes ejusque Monasterium adeo celebre, illa asserta, dissiparentur, & a fundamentis ruerent. Porro id neque novum in Ecclesia neque recens excogitatum fuit factum: cum multi etiam alii de Laicis Episcopi creati, Deo convenienter in Sacerdotali dignitate se gesserint. Eodem anno Aaron Arabum Dux, collectis maximis copiis ex Maurophoris, Syria, Palæstina, & Libya, quæ ad trecenta millia accedebant, impressionem in Romanam ditionem fecit: & Tyana profectus blasphemiæ suæ consecravit ædem: munitissimumque Herculis Castrum, Thebasam, Malacopæam, Sideropalum, & Andrasum armis & obsidione cepit: agmenque sexaginta millium militum populatum misit: & Anciram us-

Edit. Paris. pag. 407.

que devenit, qua diligentius explorata & descripta, reversus est. Quare Imperator Nicephorus in metum atque animi angustias adductus, ipse etiam contra processit, in hac rerum desperatione fortem adversus calamitates animum erigens, multaque sibi ipsi decernens trophæa, Synadensem Metropolitam & Petrum Gulæi Præpositum, & Gregorium Amastrensem Oeconomum pacem componendam postulaturos ad Aaronem Legatos destinavit: qui multis hinc inde discussis, pacem ea conditione firmaverunt: ut in singulos annos triginta nummorum Capitatorum millia ipsius nimirum Imperatoris effigie easculpta, alisque pariter tria filii charactere notata Saracenis penderentur. Aaron eo censu accepto, quasi Romanorum imperio sibi subjecto gavisus est: nec oblatis talentorum decem millibus majore lætitia triumphasset. Inter eos insuper convenit, ne diruta & deserta castra repararentur. Sed vix Arabes discesserant, cum eadem castra Nicephorus reædificavit & munivit. Ea re comperta, misso exercitu Thebasam iterato cœpit Aaron, & classe in Cyprum destinata, Ecclesias evertit, Cyprios in alias provincias transportavit, & multis captivis abductis, pacis initæ fœdera violavit.

Edit. Paris. pag. 408.

A ῥύσας ταύτην ὑπέστρεψεν· ὁ δὲ βασιλεὺς Νικηφόρος φόβῳ καὶ ἀμηχανίᾳ συσχεθεὶς, ἐξῆλθε καὶ αὐτὸς ἐν ἀπογνώσει, τινὰ γενναῖα τῆς πελατοκρείας ἐπιδεικνύμενος, καὶ πολλὰ τρόπαια ποιήσας ἀπέστειλε πρὸς Ααρὼν τὸν μητροπολίτην Συνάδων, καὶ Πέτρον τὸν Ἡγούμενον τοῦ Γουλαίου, καὶ Γρηγόριον τὸν Οἰκονόμον Ἀμάστρας αἰτῶν εἰρήνην γενέσθαι· καὶ πολλὰ διαλεχθέντων αὐτῶν ἐστοίχησαν εἰρήνην· ἵνα τὸ κατ᾽ ἔτος τελῆται αὐτοῖς ἀνὰ τριάκοντα χιλιάδες νομίσματα * κεφαλιτίων αὐτοῦ τῆς βασιλείας, καὶ τρία τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. ἃ δεξάμενος Ααρὼν ἥσθη καὶ ἠγαλλιάσατο ὑπὲρ μυρίων ταλάντων ταῦτα δεξάμενος, ὡς ὑποτάξας τὴν
B τῶν Ῥωμαίων βασιλείαν. ἐστοίχησαν δὲ καὶ τὰ παραλειφθέντα κάστρα μὴ κτισθῆναι. ὑποστρεψάντων δὲ τῶν Ἀράβων ἔκτισεν εὐθέως τὰ αὐτὰ κάστρα καὶ κατωχύρωσε. καὶ τοῦτο μαθὼν Ααρὼν, ἀποστείλας πάλιν ἔλαβε τὴν Θήβασαν, καὶ πέμψας στόλον εἰς Κύπρον, τάς τε ἐκκλησίας κατέστρεψε, τούς τε Κυπρίους μετῴκισε, καὶ πολλὴν ἅλωσιν ποιήσας τὴν εἰρήνην διέστρεψεν.

* Barb. καὶ γ΄. νομίσματα κεφαλιτίων αὐτοῦ τῆς βασιλείας.

		5	22	26	5				

Hoc anno Nicephorus bellum in Bulgaros convertit: & Adrianopolim profectus, cum ab Imperatoriis Aulicis & militum Ordinibus conspirationem in se motam intellexisset, re prorsus infecta, & a proposito sibi fine longe sepositus, nisi forte a severitate in contribules exercita, quos verberibus, exiliis, & bonorum proscriptionibus ultus est, C.P. remeavit. Bardanio autem Spathario, cui cognomentum Anemas, misso, advenis & inquilinis omnibus in servitutem actis in Thraciam transiit, haud leve auri pondus annuis vectigalibus ab eis exactis collecturum se arbitratus, qui dilecti sibi auri cupiditate, non Christi dilectione cuncta gerere vel administrare visus est.

		ε΄	κδ΄	ια΄	ϛ΄				

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπεστράτευσε Νικηφόρος κατὰ Βουλγάρων, καὶ καταλαβὼν τὴν Ἀδριανούπολιν, στάσεως μελετωμένης κατ᾽ αὐτοῦ ὑπὸ τῶν βασιλικῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ταγμάτων, αἰσθόμενος ὑπέστρεψεν
C ἄπρακτος μηδὲν ἀνύσας, εἰ μὴ μόνον τοὺς ὁμοφύλους ἀμυνόμενος δαρμοῖς τε, καὶ ἐξορίαις, καὶ δημεύσεσι πολλοὺς ὑποβάλλων. Ἀποστείλας δὲ Βαρδάνιον τὸν Σπαθάριον, τὸν ἐπίκλην Ἀνεμᾶν, πάντα προσήλυτον, καὶ πάροικον ἐπαιχμαλωτεύσας, ἐπέρασεν ἐν τῇ Θρᾴκῃ, οἰόμενος οὐκ ὀλίγην ὁλκὴν χρυσοῦ ποριεῖσθαι ἐξ αὐτῶν ἐξ ἐτησίων τελεσμάτων ὁ πάντα διὰ τὸ φιλούμενον αὐτῷ χρυσὸν, καὶ οὐ διὰ διὰ τὸν Χριστὸν πράττων.

		6	23	25	3				

Hoc anno mense Septembri Indictione prima, Aaron Arabum Dux Chumid cum valida classe adversus Rhodum instruxit. Is ex improviso navigatione suscepta, Rhodum appellens ingentem prædæ copiam ex ea abegit, arce sola vastitatis immuni servata. At certe redeuntem sanctus & mirandorum opifex Nicolaus manifesta ultione exagitavit. Myra etenim occupata, cum sacram ejus urnam confringere tentaret, & in vicinam ex errore vim & ictus inferret: extemplo immanis ventorum procella, marinorum fluctuum impetui tonitruum fulgurumque promiscua tempestas adeo classem jactavit, ut pleræque naves conquassatæ submergerentur, ipseque Dei hostis Chumid sancti virtutem expertus, vix ac præter spem eam potuerit effugere. Mensis autem Decembris die vicesimo Nicephorus Stauracio filio uxorem copulaturus, virginum Romanæ ditionis accurata disquisitione præmissa, Theophanonem Atheniensem Beatæ Irenes affinem viro, cum quo frequentius decubuerat, desponsatam, & ab eo sejunctam infelici Stauracio locavit: ut qui leges omnes violare solitus erat, etiam in

		ϛ΄	κγ΄	ιε΄	γ΄				

Τούτῳ τῷ ἔτει, μηνὶ Σεπτεμβ. ἰνδικτ. α΄. Ααρὼν ὁ τῶν Ἀράβων ἀρχηγὸς μετὰ στόλου κατὰ τῆς Ῥόδου Χυμεῒδ ἐξέπεμψεν· ὅστις ἀθρόως καταπλεύσας,
D καὶ τὴν Ῥόδον καταλαβὼν πολλὴν ἅλωσιν ἐποιήσατο ἐν αὐτῇ. τὸ μέν τοι ἐν αὐτῇ φρούριον διεφυλάχθη ἀπόρθητον. ἐν δὲ τῷ ἐπανέρχεσθαι αὐτὸν, φανερῶς κατεπολεμήθη ὑπὸ τοῦ ἁγίου καὶ θαυματουργοῦ Νικολάου. ἐλθὼν γὰρ εἰς τὰ Μύρα καὶ τὴν ἱερὰν αὐτοῦ συντρίψαι πειραθεὶς λάρνακα, ἄλλην ἀντ᾽ ἐκείνης πλησίον αὐτῆς κατέκλασεν· αὐτίκα τε πολλὰ ἀνέμων, καὶ θαλαττίων κυμάτων, βροντῶν τε, καὶ ἀστραπῶν ἀνωμαλία τὸν στόλον κατέλαβεν, ὡς ἱκανὰ συντριβῆναι σκάφη· αὐτόν τε θεομάχον Χουμεῒδ ἐπιγνῶναι τὴν τοῦ ἁγίου δύναμιν, καὶ παρ᾽ ἐλπίδα τὴν δύναμιν ἐκφυγεῖν. τῇ δὲ κ΄. τοῦ Δεκεμβρίου
E μηνὸς Νικηφόρος μετὰ πολλὴν ἐκλογὴν παρθένων τῆς ὑπ᾽ αὐτοῦ ἐξουσίας εἰς τὸ ζεῦξαι Σταυράκιον τὸν υἱὸν αὐτοῦ ποιησάμενος, Θεοφανὼ τὴν Ἀθηναίαν προσγενῆ τῆς μακαρίας Εἰρήνης μεμνηστευμένην ἀνδρὶ, καὶ πολλάκις αὐτῷ συγκοιτασθεῖσαν, χωρίσας αὐτὴν ἀπ᾽ αὐτοῦ, τῷ ἀθλίῳ Σταυρακίῳ συνέζευξεν, ὡς εἰς πάντα καὶ εἰς τοῦτο παρανομήσας ἀναιδῶς, ἄλλας δύο

τούτης ὡραιοτέρας ἐκλεξάμενος· σὺν αὐτῇ προφανῶς αὐτὰς ἔφθειρε κατ' αὐτὰς τὰς ἡμέρας τοῦ γάμου παρὰ πάντων ὁ μιαρὸς γελώμενος. τῷ δὲ Φεβρουαρίῳ μηνὶ στάσιν ἐνστήσαντες κατ' αὐτοῦ πολλοὶ τῶν ἐν τέλει, Ἀρσαβὴρ τὸν Κοιαίστωρα καὶ Πατρίκιον ἄνδρα εὐσεβῆ καὶ λογιώτατον ἐψηφίζοντο. γνοὺς δὲ καὶ τοῦτο ὁ πολυμήχανος Νικηφόρος, αὐτὸν μὲν τύψας, καὶ ἀποκείρας, μοναχὸν πεποίηκεν, ἐν Βιθυνίᾳ τοῦτον ἐξορίσας· τοὺς δὲ λοιποὺς δαρμοῖς, καὶ ἐξορίαις, πρὸς δὲ καὶ δημεύσεσι καθυπέβαλεν, οὐ μόνον τοὺς ἐν τῷ κοσμικῷ ἄρχοντας, ἀλλὰ καὶ ἐπισκόπους ἁγίους, καὶ μοναχούς, καὶ τοὺς τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, τόντε Σύγκελλον, καὶ τὸν Σακελλάριον, καὶ τὸν Χαρτοφύλακα, ἄνδρας ἐλλογίμους ὑπάρχοντας καὶ αἰδοῦς ἀξίους.

			Ἀράβ. ἀρχηγ. Μωαμεδ ἔτη δ'.					
		ζ	α'	γ'	δ'			

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἀαρὼν ὁ Ἀράβων ἀρχηγὸς τέθνηκεν εἰς τὴν ἐνδοτέραν Περσίδα, τὴν καλουμένην Χωρασάν, μηνὶ Μαρτίῳ, ἰνδικτιῶνι β'. καὶ διεδέξατο τὴν ἀρχὴν Μουαμὲδ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀφυὴς κατὰ πάντα· πρὸς ὃν Ἀβδελᾶς ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ στασιάσας ἐκ τῆς αὐτοῦ χώρας τοῦ Χωρασὰν ἅμα ταῖς πατρικαῖς δυνάμεσιν ἐμφυλίου πολέμου τοῦ κατ' αὐτοὺς ἔθνει γέγονεν αἴτιος· ἐντεῦθεν οἱ κατὰ τὴν Συρίαν, καὶ Αἴγυπτον, καὶ Λιβύην εἰς διαφόρους κατατμηθέντες, τά τε δημόσια πράγματα, καὶ ἀλλήλους κατέστρεψαν, σφαγαῖς, καὶ ἁρπαγαῖς, καὶ παντοίαις, πρός τε ἑαυτούς, καὶ τοὺς ὑπ' αὐτοὺς Χριστιανοὺς συγκεχυμένοι. ἔνθα δὴ καὶ κατὰ τὴν ἁγίαν Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν πόλιν ἐκκλησίαι ἠρήμωνται, τά τε μοναστήρια τῶν δύο μεγάλων λαυρῶν τοῦ ἐν ἁγίοις Χαρίτωνος, καὶ Κυριακοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Σάββα, καὶ τὰ λοιπὰ κοινόβια τῶν ἁγίων Εὐθυμίου, καὶ Θεοδοσίου. ἐπεκράτησε δὲ τῆς τοιαύτης ἀναρχίας τῆς κατ' ἀλλήλων καὶ ἡμῶν μιαιφονίας ἔτη *** Θεόδωρος δὲ ὁ Ἡγούμενος τῶν Στουδίου, καὶ Ἰωσὴφ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης, ἅμα Πλάτωνι Ἐγκλείστῳ, καὶ τοῖς λοιποῖς αὐτῶν μοναχοῖς τῆς κοινωνίας Νικηφόρου τοῦ ἁγιωτάτου Πατριάρχου ἀπέστησαν διὰ Ἰωσὴφ τὸν Οἰκονόμον, ὡς παρανόμως στεφανώσαντα Κωνσταντῖνον καὶ Θεοδότην. Νικηφόρος δὲ ὁ βασιλεὺς ἀφορμῆς δραξάμενος ἐπισκόπους πολλοὺς καὶ ἡγουμένους ἀθροίσας σύνοδον κατ' αὐτῶν κροτηθῆναι ἐκέλευσε· δι' ἧς ἐξεβλήθησαν τῆς μονῆς καὶ τῆς πόλεως ἐξορίᾳ παραπεμφθέντες μηνὶ Ἰανουαρίῳ, ἰνδικτ. β'. τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ῥόγας διδομένης τῷ λαῷ ἐν τῷ Στρυμῶνι ἐπιπεσόντες οἱ Βούλγαροι ταύτην ἀφείλαντο χρυσίου λίτρας χιλίας καὶ ἑκατόν· καὶ πολὺν λαὸν κατέσφαξαν σὺν τῷ στρατηγῷ, καὶ τοῖς ἄρχουσιν. ἦσαν γὰρ καὶ τῶν λοιπῶν θεμάτων ταξᾶτοι ἄρχοντες οὐκ ὀλίγοι· καὶ πάντες ἐκεῖ ἀπώλοντο. ἔλαβον δὲ καὶ τὸ τοῦλδον ὅλον, καὶ ὑπέστρεψαν. τῷ δ' αὐτῷ ἔτει πρὸ τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα ὁ Κροῦμμος τῶν Βουλγάρων ἀρχηγὸς παρα-

hoc transgrederetur impudenter. Duas autem alias puellas istam forma longe superantes, quas una cum ea delegerat, in ipsis nuptiarum solemnibus diebus palam non sine hominum risu vir execrandus constupravit. Cæterum mense Februario proceres haud pauci conspirationem in eum machinati Arsaber Quæstorem & Patricium virum religiosum & eruditum designaverunt Imperatorem. Ubi Nicephorus dolis adversus alios parandis exercitatissimus insidias habuit detectas, Arsaberem verberibus cæsum & capillitio damnatum, inter Monachos reliquum vitæ acturum in Bithyniam relegavit: cæteros plagis impositis, exiliis & facultatum proscriptionibus, non sæcularis modo convictus proceres, sed & sanctos Episcopos, Monachosque, nec non ipsos magnæ Ecclesiæ Syncellum, Sacellarium, & Chartophylacem viros spectabiles omnique veneratione dignos supposuit.

Edit. Parif. pag. 409.

			Arabum Dux Muamed annis 4					
		7	8	13	4			

Hoc anno, mense Martio, indictione secunda, Arabum Dux Aaron in interiore Persia, Chorasan agnominata mortuus est: Muamed autem ejus filius ad omnia prorsus ineptus imperium suscepit: adversus quem Abdelas ejus frater seditione mota, ex provincia Chorasan cum paternis viribus erumpens, civilis belli per nationem illam auctor fuit. Subinde qui Syriam, Ægyptum, & Libyam incolunt in varias factiones divisi, Remp. & privatos quosque pessumdederunt, cædibus, rapinis, aliisque flagitiis, quum in se invicem, tum in subditos Christianos confuse desævientes. Isthinc sane per sanctam Christi & Dei nostri civitatem ecclesias desolatio & vastitas occupavit: istinc in duarum magnarum Laurarum Monasteria, sancti dico Charitonis & Cyriaci, atque sancti Sabæ, & in reliqua sanctorum Euthymii & Theodosii Cœnobia maxima clades erupit. Invaluit Arabici imperii confusio hujusmodi, cædesque mutuæ inter se, & nobis illatæ annos * * * * Theodorus autem Studii Præpositus, & ejus frater Joseph Thessalonicensis Archiepiscopus, una cum Platone Incluso, & reliquis Monachis, a Nicephori sanctissimi Patriarchæ communione, ob Joseph Oeconomum corollas nuptiales Constantino & Theodote illegitime pridem imponentem, seipsum segregavit. Imperator autem Nicephorus commodam occasionem nactus, variis Episcopis & Monasteriorum Præpositis in unum collectis, Synodum agi mandavit: cujus decreto Monasterio & Urbe ejecti, mense Januario indictionis secundæ in exilium pulsi sunt. Hoc eodem anno erogato in milites stipendio ad Stromonem, Bulgari irruentes illud interceperunt auri libras centum supra mille: varia exercitus plebe trucidata cum ipso Duce, & pluribus Optimatibus: aderant quippe ex aliis quoque Thematibus taxati Proceres haud pauci, quorum communis fuit jactura: occupatisque universi exercitus sarcinis, Bulgari rediere. Hoc etiam anno ante Paschatis solemnia Crumnus Bulgarorum Princeps, expeditione suscepta,

pag. 410.

& instructo in Sardicam exercitu, qua dolis, qua pactis, urbem cepit: & ex Romanis agminibus, promiscua privatorum hominum plebe haud numerata, militum millia sex interfecit. Nicephorus autem feria tertia salutaris Dominicæ passionis hebdomadis adversus eum egressus, nihil laude dignum edidit: quinimmo Ducibus fuga sibi salutem consulentibus, veniamque pro animi parvitate admissa petentibus eam denegavit, & in hostium partes transire compulit, inter quos Euthymius Spatharius instruendarum belli machinarum expertissimus extitit. Nicephorus autem proprio dedecori daturus accessionem, perjuris sacris ad Imperatricem Urbem datis, sanctum Paschatis festum in Crummi Aula se peregisse mentitus, etiam Sardicam ab hostibus relictam restaurare volentem obsistentis exercitus vim merito timuisse, quod nimirum ab urbe reparanda Ductorum suorum & procerum opera, cœpiæ omnes Imperatorem violenter deterruerint, ipse per litteras persuadere conatus est. At isti totum drama maligna ejus vafritie compositum & instructum attendentes, in eum & proprios Ductores circa horam sextam tumultuantur; ac impetu facto, eversis & laceratis eorum tentoriis, ad Imperatorium usque progressi Principem ipsum contumeliis & maledictis appetebant, inexplebilem ejus circa divitias libidinem & scelestum ejus animum se non ultra toleraturos jurant. Ille subito violentoque motu exterritus, exurgit e mensa, & per Nicephorum Petrumque Patricios jusjurandis & aptis ad suadendum verbis eos demulcere parat. Tum illi a tumultu leviter abstinentes, collem quemdam occupant, Miselli propositi facile conficiendi immemores, illud, Domine miserere, quasi terræ motus eam conquassaret, vel diutina imbris penuria aerem detineret, inclamant. Nicephorus utpote ad omnem malitiam exercitatus, muneribus per noctem clam distributis, varios exercitus Duces sibi devinctos seducens, ipse eorum medius insequenti die ad exercitum procedens, de suo erga eos affectu, deque sua erga ipsos æque ac filios propensione jusjurandis etiam tremendis certiores facturus differit. Ac confestim in Urbem Imperatricem convolat, Theodosio Patricio & Primiscrinio, cui cognomen Salibaras, dignoscendis per mutuas ipsorum accusationes tumultus auctoribus, relicto. Militaribus autem copiis in Urbem reversis, simulata stipendii erogatione, in varios ex militibus verberum tunsione, capillorum rasura, & exiliis, ad sanctum Mamantem animadvertit: ac demum tantis ac tam horrendis sacramentis summo contemptu quasi ad pedes conculcatis, plurimos Chrysopolim in exilium deportavit. Illi tanta calamitate perculsi, portus trajectui Ignei amnis nomen indidere.

Edit. Paris. pag. 411.

ταξάμενος κατὰ Σαρδικῆς, ταύτην παρέλαβε δόλῳ, καὶ λόγῳ, στρατεύματα Ῥωμαϊκὰ κατασφάξας χιλιάδας ἕξ, χωρὶς ἰδιωτικοῦ πλήθους. Νικηφόρος δὲ δῆθεν κατ' αὐτοῦ ἐξελθὼν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ τοῦ σωτηρίου πάθους, ἀξιόλογον μὲν οὐδὲν πέπραχε. τοῖς περισωθεῖσιν ἐκ τῆς φυγῆς ἄρχουσιν αἰτοῦσι λόγον σωτηρίας ἀπαξιώσας δοῦναι, τοῖς ἐχθροῖς πρὸς φυγὴν ἐβιάσατο, ἐν οἷς ἦν Εὐθύμιος ὁ Σπαθάριος μηχανικῆς ἔμπειρος. ὁ δὲ Νικηφόρος πρὸς τῇ πολλῇ ἀδοξίᾳ σαπραῖς ἐνόρκοις τὴν βασιλίδα πόλιν πείθειν ἐσπούδαζεν, ὅτι τὰς τοῦ Πάσχα ἑορτὰς ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Κρουμμου ἑορτάσας, τὴν παραλειφθεῖσαν Σαρδικὴν οἰκοδομεῖν βουλόμενος, ἀνθισταμένα πλήθη φοβηθεὶς ὑποβάλλει διὰ τῶν στρατηγῶν καὶ ἀρχόντων πεῖσαι τοὺς ὄχλους αἰτήσασθαι τὸν βασιλέα περὶ τῆς οἰκοδομῆς. οἱ δὲ τὸ δρᾶμα κατανοήσαντες ὡς ἐκ τῆς ἐκείνου κακοπραγίας ὑποβεβλημένον στασιάζουσι κατ' αὐτοῦ, καὶ τῶν ἰδίων ἀρχόντων, ὥρᾳ ἕκτῃ· καὶ ἐπελθόντες διαρπάζουσι τὰς σκηνὰς αὐτῶν. ἐλθόντες δὲ ἕως τῆς βασιλικῆς, ὕβρεσι πολλαῖς καὶ ἀραῖς αὐτὸν ἔβαλλον· μηκέτι φέρειν τὴν ἄμετρον φιλαργυρίαν καὶ κακομήχανον αὐτοῦ γνώμην ἐξομνύμενοι. ὁ δὲ τῷ ἀθρόῳ τῆς στάσεως σφόδρα καταπτοηθεὶς, καὶ ἀναστὰς τῆς τραπέζης, πρῶτον μὲν διὰ Νικηφόρου καὶ Πέτρου τῶν Πατρικίων ὅρκοις, καὶ πιθανολογίαις κατευνάζειν αὐτοὺς ἐπειρᾶτο. οἱ δὲ μικρὸν παυσάμενοι, βουνόν τινα κατέλαβον οἱ τρισάθλιοι τῆς ἐν χερσὶν ἐπιλαθόμενοι πράξεως, τὸ, Κύριε ἐλέησον, ἀναβοῶντες, ὡς ἐπί τινι σεισμῷ, ἢ ἀνομβρίᾳ. ὁ δὲ πρὸς πᾶσαν κακουργίαν ἕτοιμος, λαθραίαις δωρεαῖς διὰ τῆς νυκτὸς τοὺς πολλοὺς τῶν ἀρχόντων ἐξαπατήσας, τῇ ἐπαύριον αὐτὸς δι' ἑαυτοῦ μέσος ἐλθὼν τοῖς ὄχλοις διελέχθη περὶ πάσης ἀμνεξίας ὅρκοις φρικτοῖς αὐτοὺς διαβεβαιωσάμενος, καὶ τὰ τῆς ἴσης πρὸς τὰ τέκνα στοργῆς. καὶ παραυτίκα τὴν βασιλίδα καταλαμβάνει, Θεοδόσιον Πατρίκιον καὶ Πριμικήριον, τὸν ἐπίκλην Σαλιβαρᾶν, ἐάσας εἰς τὸ καταμαθεῖν δι' ἀλλήλων τοὺς στασιάσαντας. ἐν δὲ τῷ ἐπανέρχεσθαι τὰ πλήθη ῥογεύειν αὐτοὺς προσποιησάμενος, κατὰ τὸν ἅγιον Μάμαντα δαρμοῖς τε, καὶ κουραῖς, καὶ ἐξορίαις τοὺς πλείστους τιμωρησάμενος, εἰς Χρυσόπολιν τοὺς πολλοὺς διεβίβαζεν, καταπατήσας τοὺς πλεονάκις φοβεροὺς ὅρκους. οἱ δὲ διὰ τὴν συμφορὰν πύρινον ποταμὸν τὸ πέραμα προσηγόρευσαν.

| | | 8 | a | 14 | 5 | | |

Hoc anno Nicephorus, datis in publicum veteratoriæ & a Deo penitus alienæ suæ mentis, per calliditates & astutias tot indiciis, militares copias affligere ac deprimere meditatus, milites Christianos ex unoquoque Themate patriam deserere, & facultatibus divenditis in Sclaviniam migrare edicto promulgato sancit. Extitit istud captivitate inducta non minus horrendum spectaculum. Multi siquidem ad execrationes & diras evomendas ex men-

| | | α' | β' | δ' | ς' | | |

Τούτῳ τῷ ἔτει Νικηφόρος μετὰ τὰς ἀθέους ὑπεξελεύσεις, τὰ στρατεύματα πάντα ταπεινῶσαι σκεψάμενος, Χριστιανοὺς ἀποικίσας ἐκ παντὸς θέματος, ἐπὶ τὴν Σκλαβινίαν γίνεσθαι προσέταξε, τὰς δὲ τούτων ὑποστάσεις πιπράσκεσθαι, καὶ ἦν αἰχμαλωσίας οὐκ ἔλαττον τὸ πρᾶγμα, πολλῶν ἐξ ἀνοίας βλασφημούντων, καὶ ἐχθρῶν ἐφόδους αἰτούντων· ἑτέρων δὲ τοὺς γονικοὺς

πόρους θρηνούντων, καὶ τοὺς ἀποθανόντας μακαριζόντων. εἰσὶ δὲ καὶ οἳ ἀγχόναις ἐχρήσαντο πρὸς ἀπαλλαγὴν τῶν δεινῶν. τὰ τε γὰρ προσόντα ἀκίνητα συμπεριφέρεσθαι ἠδυνάτουν, καὶ τὴν ἐκ γονικῶν πόνων κτηθεῖσαν ὕπαρξιν ὀλλυμένην ἑώρων, καὶ πᾶσα τοὺς πάντας εἶχεν ἀμηχανία. τῶν μὲν πενήτων ἐν τούτοις καὶ τοῖς ἑξῆς ῥηθησομένοις, τῶν δὲ ὑπερεχόντων συμπασχόντων αὐτοῖς, καὶ μὴ δυναμένων βοηθῆσαι, ἀπεκδεχομένων δὲ βαρυτέρας συμφοράς. ταῦτα ἤρχθη μὲν ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου, πρὸς δὲ τὸ ἅγιον Πάσχα πεπέρασται. β. δευτέραν σὺν τούτῳ κάκωσιν συνέταξε, στρατεύεσθαι πτωχούς, καὶ ἐξοπλίζεσθαι παρὰ τῶν ὁμοχώρων παρέχοντας καὶ ἀνὰ ὀκτωκαίδεκα νομίσματα τῷ δημοσίῳ, καὶ ἀλληλεγγύως τὰ δημόσια. τρίτην κακόνοιαν ἐποπτεύεσθαι πάντας, καὶ ἀναβιβάζεσθαι τὰ τούτων τέλη, παρέχοντας καὶ χαρτιατικῶν ἕνεκα ἀνὰ κερατίων δύο. τετάρτην. τοὺς κουφισμοὺς πάντας ἀναβιβάζεσθαι προσέταττε. πέμπτην. τοὺς τῶν εὐαγῶν οἴκων παροίκους, τοῦτε ὀρφανοτροφείου, καὶ τῶν ξενώνων καὶ γηροκομείων τε, καὶ ἐκκλησιῶν, καὶ μοναστηρίων βασιλικῶν τὰ καπνικὰ ἀπαιτεῖσθαι ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους τῆς αὐτοῦ τυραννίδος· τὰ δὲ κρείττονα τῶν κτημάτων εἰς τὴν βασιλικὴν κουρατωρείαν αἴρεσθαι, τὰ μέν τοι τέλη αὐτῶν ἐπιτίθεσθαι τοῖς ἐναπομείνασιν εἰς τοὺς αὐτοὺς εὐαγεῖς οἴκους κτήμασι καὶ παροίκοις, ὡς διπλοῦσθαι πολλῶν τὰ τέλη οἰκήσεων στενουμένων αὐτοῖς, καὶ τῶν χωρίων. ἕκτην. ἐπισκοπεῖσθαι παρὰ τῶν στρατηγούντων τοὺς ἀθρόως ἐκ πτωχείας ἀνακτησαμένους, καὶ ἀπαιτεῖσθαι χρήματα, ὡς εὑρετὰς θησαυρῶν. ἑβδόμην· τοὺς πρὸ εἴκοσι χρόνων εὑρηκότας, καὶ μέχρι τῆς δεῦρο πίθον, ἢ σκεῦος ὁτιοῦν, καὶ αὐτοὺς ἐξαργυρίζεσθαι. ὀγδόην. τοὺς ἐκ πάππων ἢ πατέρων κληρονομήσαντας διαιρεθέντας ἐκ τῶν αὐτῶν χρόνων εἴκοσι, ἐξαναδιδόναι τῷ δημοσίῳ τοὺς πένητας· καὶ τοὺς ὠνησαμένους ἔξω τῆς Ἀβύδου σώματα οἰκετικά, ἀνὰ δύο νομίσματα τελέσαι προσέταξε, μάλιστα τοὺς κατὰ τὴν δωδεκάνησον. ἐνάτην. τοὺς τὰς παραθαλασσίους οἰκοῦντας, μάλιστα τῆς μικρᾶς Ἀσίας, μηδέποτε γηπονικῶς ζήσαντας, ἄκοντας ὠνεῖσθαι ἐκ τῶν καθαρπαγέντων αὐτῷ κτημάτων, ὡς ἂν ἐκτιμηθῶσιν παρ' αὐτοῦ. δεκάτην. τοὺς ἐν ΚΠ. ἐπισήμους ναυκλήρους συναγαγὼν δέδωκεν ἐπὶ τόκῳ τετρακερατῷ τὸ νόμισμα ἀνὰ χρυσίου λιτρῶν δώδεκα, τελοῦντας καὶ τὰ συνήθη κομμέρκια. ταῦτα ἐκ τῶν πολλῶν ὡς ἐν κεφαλαίῳ μικρά μοι ἐστηλογράφηται δηλοῦντα τὸ πρὸς πᾶν εἶδος πλεονεξίας αὐτοῦ πολυμήχανον. τὰ γὰρ κατὰ τὴν βασιλίδα τοῖς ἐν τέλει, καὶ μέσοις, καὶ εὐτελέσιν ἐνδειχθέντα δεινὰ πέρα συγγραφῆς· τοὺς μὲν * ἀνιχνεύοντας ὅσοι οἴκοι ζῶσι, καὶ καθυποβάλλων τοῖς πονηροῖς τῶν οἰκετῶν διαβάλλειν τοὺς δεσπότας· καὶ ἐν ἀρχαῖς δῆθεν διστάζοντας ἐπὶ τοῖς λεγομένοις, ἔπειτα βεβαιοῦντας τὰς συκοφαντίας. τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ἐπὶ ἀσήμων κατ'

* Barber. ἀνιχνεύων ὅπως οἰκίζωσιν

tis alienatione converti, isti inimicas excursiones peroptare, alii a paternis sepulchris extorres seipsos lugere, & vita functos præ se beatos prædicare: fuerunt etiam qui laqueis a præsentibus calamitatibus libertatem quæsierint: bona siquidem immobilia secum una circumferre non valentes, paternis laboribus acquisitas facultates misere sibi deperire contemplati magna animorum angustia, & acerbo doloris sensu torquebantur; pauperibus quidem hæc aliaque inferius enarranda patientibus, ditioribus vero eorum misericordia commotis, opis ferendæ impotibus, impendentesque sibi graviores ærumnas in diem præstolantibus. Et hæc quidem a Septembri sumpserunt initium, & ad sanctum Pascha ad finem perducta sunt. a. His secundam adjunxit offensionem pauperibus militiæ adscribi, & a concivibus armis instrui jussis, qui nimirum per singulos homines nummos octodecim, & publica tributa unus in alterius vicem publico ætario penderent. Tertium hoc malitiæ fuit commentum, ut nimirum inspectis omnium facultatibus tributa præstanda augerentur, & descriptionis confectæ gratia, Ceratia duo a singulis exigerentur. Quartum illud inventum. Vectigalium remissiones in pristinum statum reduci, & augeri. Quintum A Deo devotarum ædium Orphanorum, dico, Peregrinorum, Senum receptaculis, Ecclesiis, & Monasteriis Imperatorum liberalitate positis Fumaria tributa a primo tyrannidis suæ anno colligi: possessionum uberiores in Imperatoris Curatoriam transferri: annua vero earum nomine pensa a residuis possessionibus & remanentibus sacrarum illarum ædium accolis persolvi: adeo ut habitationibus & agris in angustiis adductis aucta duplo tributa exigerentur. Sextum. A Provinciarum Rectoribus, qui ex egenis proxime divites evasissent, inquiri, & ut a thesaurorum inventoribus divitias repeti. Septimum. Ab iis, qui viginti annis & citra illud spatium dolium aut vas quodcumque invenissent, pecunias emungi. Octavum. Eos qui ante prædictos viginti annos ab avis & patribus hæreditatis jure aliquid obtinuissent, etiamsi pauperes evasissent, ad publico redhibendum cogendos. Qui autem extra Abydum mancipia emissent, de singulis duo numismata solverent, maxime Cycladas duodecim insulas incolentes. Nonum. Qui ad maris, minoris maxime Asiæ, littora habitarent, neque ex agrorum suorum fructibus victum perciperent, invitos prædia quæ aliis eripuerat, quanti ab eo æstimata essent, emere præcepit. Decimum. Collectis in unum insignioribus CP. naucleris, unicuique duodecim auri libras dedit, ea lege, ut in singula numismata quatuor Ceratia in fœnus penderent: ac nihilosecius consueta naviglorum vectigalia reddere cogerentur. Ista ex multis pauca compendio in medium protuli, ex quibus varias ejus ad omne rapinæ atque injustitiæ genus artes commonstrarem. Quas enim in Imperatrice Urbe summi, medii, atque infimi loci hominibus injurias intulit, plures sunt, quam ut perscribi possint: dum ipse videlicet perquireret, quomodo unusquisque domi viveret; servosque ad calumnias in dominos struendas impelleret: qui quidem initio criminationes in dubium allatas in dubium revocare simulans, eas postea comprobabat, atque confirmabat: idque præcipue in ignobilibus ad-

Edit. Paris. pag. 412.

versus illustres viros admittebat, homines ad deferendum idoneos præmiis atque honoribus afficiens. Præterea patresfamilias quamplurimos a prima ad tertiam generationem domibus exturbavit, spe fretus eos quo citius mererent, eo citius illorum hæreditates ad se deventuras. Id vero etiam dignum est quod memoriæ tradam, tum voluptati, quam utili exemplo futurum. Agebat in foro cereorum quidam venditor ex propriis laboribus nonnullas facultates adeptus. Eum ad se accersitum helluo ille pecuniarum sic alloquitur. Apposita capiti meo manu, jura quanta tibi sit auri copia. Is tamquam indignus manum extendere recusans, & exequi compulsus, centum auri libras possidere fassus est: quas Imperator quantocyus proferri cum jussisset: Quid, inquit, tibi ea sollicitudine opus est? Prande mecum: & acceptis tibi nummis centum, in domum tuam contentus discede.

Edit. Paris. pag. 413.

A ἐπισάμενος ἔδρα τιμῶν ἀξιῶν τοὺς διαβάλλοντας· τῶν δὲ οἴκων πολλοὺς τῶν οἰκητόρων ἀπὸ πρώτης εἰς τρίτην γενεὰν ἐξανέστρεψεν, ἐλπίδι τοῦ τάχιστα τούτους ἐκπεσεῖν, καὶ ὑπ' αὐτοῦ κληρονομηθῆναι. ἄξιον δέ τι ἡδύσματος, ἃ παραδείγματος ἕνεκα μνησθῆναι καὶ τούτου. κηρουλλάριός τις ἦν ἐν τῷ φόρῳ ἐκ τῶν ἰδίων πόνων εὐπορηθείς. τοῦτον μεταστειλάμενος ὁ παμφάγος φησί. Θὲς τὴν χεῖρά σου κατὰ τῆς κεφαλῆς μου, καὶ ὄμοσόν μοι τὸ, πόσος σοι χρυσός ἐστι; ὁ δὲ μικρὸν ὡς ἀνάξιος δῆθεν, παραιτούμενος, ἐβιάσθη τοῦτο παρ' αὐτοῦ ποιῆσαι, καὶ λίτρας ἑκατὸν ἐξειπεῖν ἔχειν. καὶ τοῦτο κατὰ τὴν ὥραν B προσέταξεν ἐνεχθῆναι, φήσας. σὺ τί χρείαν ἔχεις περισπασμοῦ; συναρίστησόν μοι· καὶ ἆρον νομίσματα ἑκατὸν, καὶ πορεύου ἀρκούμενος.

| | 9 | 3 | 15 | 6 | | | | |

| | | θ' | γ' | ιε' | ς' | | | | |

Hoc anno Nicephorus, qui lege sancita fœnora exercenda prohibuit, solitas sibi at Deo invisas Christianorum inspectiones, bonorum omnium, & animalium, pabulorum, & fructuum iniquas proscriptiones, usuras de navigiis captatas, aliaque mala infinita prorogavit in pejus: quorum narratio ex parte instituta molesta iis sit futura, qui res gestas compendio cognoscere studens. Mensis autem Octobris die primo, hebdomadis feria tertia, quidam incognitus Monastico habitu tectus, educto e cujuspiam militis latere gladio in Palatium irruit, Nicephoro mortem inferre meditatus. Astantium autem duos eum insequentes, ac retinere contendentes graviter vulneravit. Comprehensus itaque, & tormentis examinatus, nullo criminis auctore vel conscio accusato, a dæmonio torqueri se finxit. Imperator virum pedicis ligneis, una cum iis qui a dæmone exagitantur, arctari jussit: quod gravis mali tam imperantibus quam subdito cuique impendentis portentum dari, quale impii Nestorii temporibus visum, augurati sunt. Porro Manichæorum, quos nunc Paulicianos dicimus, & Athinganorum ex Phrygia & Lycania juxta patriam suam erumpentium amicus totus eorum cupidine flagrans extitit, ac eorum vaticiniis & superstitionibus omnino deditus: iis enim accitis, cum Bardanius Patricius seditionem movit, eorum præstigiis usus hominem in se rebellantem prostravit. Taurum siquidem in foveam demissum, & in terram capite proclivem, cornibus ad palum ferreum alligatis, eo pacto mugientem & in lato volutantem se occidi paravit: ejusdemque Bardanii veste sub mola in retroactum gyrum contorta conteri præcipiens, ac simul incantamenta effutiens, Deo ita permittente, ob innumerum peccatorum nostrorum numerum, victoriam retulit. Quamobrem sub ejus imperium Manichæis istis libere cum aliis vivendi & civitatis jure citra metum utendi facultas data: ex quo multos levioris ingenii homines nefariis eorum opinionibus depravari contigit. Fuit tum in Hexacionio Nicolaus quidam, Eremitæ nomen falso sibi arrogans, & quidam ejusdem vitæ participes, adversus rectam fidem & venerandas imagines blasphemias evomere assueti. Istos sibi devincire, Pontificem vero Nicephorum reliquosque vi-

Τούτῳ τῷ ἔτει Νικηφόρος τῆς κατὰ Χριστιανῶν ἐπιτείνων ἐποψίας ἀθέους ἐξαγορασμοῖς παντοίων ἀλόγων, βοσκημάτων τε, καὶ καρπῶν, ἀδίκους δημεύσεις τε, καὶ ζημίας, τῶν ἐν πλοὶ λογισμοῖς ἐν πλοίοις, ὁ πᾶσι νομοθετῶν τὸ μὴ τοκίζειν, καὶ ἄλλας μυρίας κακῶν ἐπινοίας, ὧν ἡ C κατὰ μέρος ἱστορία φορτικὴ τοῖς ἐπιτετμημένα ζητοῦσι πέφυκε μανθάνειν τὰ πράγματα. τῇ δὲ πρώτῃ τοῦ Ὀκτωβρίου μηνὸς ἡμέρᾳ τρίτῃ, σπασάμενος τὶς ἀφανὴς ἐν σχήματι μοναχοῦ ξίφος τινὸς τῶν στρατευομένων, εἰσέδραμεν ἐν τῷ παλατίῳ Νικηφόρον ἀνελεῖν ζητῶν. τῶν περιεστώτων δύο κατατρεχόντων καὶ ἐπιδραμόντων αὐτῷ, δεινῶς ἐπλήγησαν ὑπ' αὐτοῦ. συλληφθεὶς δὲ καὶ πολλὰ τιμωρηθεὶς, δαιμονᾶν προεφασίσατο, μηδένα τινα συκοφαντήσας. ὁ δὲ τοῦτον ἐν τῷ ξύλῳ κατησφαλίσατο σὺν τοῖς πάσχουσι· καὶ πολλοὶ ἐντεῦθεν οἰωνίσαντο μεγάλου κακοῦ σημεῖον εἶναι τοῦτο τοῖς τε κρατοῦσι, καὶ τοῖς ὑπὸ χεῖρα, καθάπερ ἐπὶ τοῦ δυσσεβοῦς Νεστορίου D γέγονε. τῶν δὲ Μανιχαίων, τῶν νῦν Παυλικιανῶν λεγομένων, καὶ Ἀθιγγάνων τῶν κατὰ Φρυγίαν, καὶ Λυκαονίαν, ἀγχιγειτόνων αὐτοῦ, φίλος ἦν διάπυρος, χρησμοῖς καὶ τελεταῖς αὐτῶν ἐπιχαίρων, ἐν οἷς ὅτε Βαρδάνης ὁ Πατρίκιος ἐπανέστη αὐτῷ, τούτους προσκαλεσάμενος, ταῖς αὐτῶν μαγγανείαις τοῦτον ὑπέταξε. ταῦρον γὰρ ἔν τινι λάκκῳ ἐν σιδηρῷ πάλῳ ἐκ τῶν κεράτων προσδήσας εἰς γῆν νενευκότα, οὕτω μυκώμενον καὶ ἐλυσσωμένον ἀποκτανθῆναι πεποίηκε· τὴν δὲ τούτου ἐσθῆτα ἐν μύλωνι ἀλέσας ἀντιστρόφως, καὶ ἐπαοιδίαις χρησάμενος νίκην ἤρατο, παραχωρήσαντος τοῦ Θεοῦ διὰ E πλῆθος ἁμαρτιῶν ἡμῶν. οὗτοι χώραν ἔλαβον ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἀφόβως πολιτεύεσθαι, καὶ πολλοὶ τῶν κουφοτέρων ταῖς ἀθεμίτοις αὐτῶν διεφθάρησαν δόξαις. ἐν δὲ τῷ Ἑξακιονίῳ ψευδερημίτης τὶς Νικόλαος τοὔνομα, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ γεγονότες ἦσαν, καὶ κατὰ τοῦ ὀρθοῦ λόγου καὶ τῶν σεπτῶν εἰκόνων ἐβλασφήμουν, ὧν ἀντεποιεῖτο Νικηφόρος, καὶ ἐλύπει τὸν Ἀρχιερέα, καὶ πάντας

τοὺς

τοὺς κατὰ Θεὸν ζῶντας. πολλάκις γὰρ κατ' αὐτῶν ἐγκαλῶν ἠγανακτήθη, τοῖς πρὸς ἀλλήλους ἐχθραίνουσι σφόδρα συγχαίρων, ἐπιποθάζων παντὶ Χριστιανῷ φιλοῦντι τὸν πλησίον, ὡς ἀνατροπεὺς τῶν θείων ἐντολῶν· καὶ διὰ σπουδῆς ἦν αὐτῷ δίκας ἀλόγους καὶ ἀλόγως παντὶ Χριστιανῷ κινεῖν ἐν τῷ κολαστηρίῳ τῆς Μαγναύρας, πρὸς τὸ μηδένα σχολάζειν κατὰ τῶν ἀσεβειῶν αὐτοῦ. τοὺς στρατιωτικοὺς ἄρχοντας δουλικῶς χρᾶσθαι τοῖς ἐπισκόποις, καὶ κληρικοῖς ἐκέλευσε καταγομένους αὐθεντικῶς ἐν τοῖς ἐπισκοπείοις καὶ μοναστηρίοις, καὶ καταχρᾶσθαι τὰ αὐτῶν. τοὺς ἀπ' αἰῶνος ἀναθεμένους τῷ Θεῷ χρυσᾶ ἢ ἀργυρᾶ ἔψεγε, καὶ τὰ τῶν ἐκκλησιῶν ἱερὰ κοινοῦσθαι ἄξιον ἐδογμάτιζεν, ὡς Ἰούδας τὸ δεσποτικὸν μύρον. τοὺς πρὸ αὐτοῦ βασιλεῖς ἅπαντας, ὡς ἀκυβερνήτους, ἐμέμφετο, καθόλου τὴν πρόνοιαν ἀναιρῶν, καὶ μηδένα λέγων γίνεσθαι τοῦ κρατοῦντος δυνατώτερον, εἰ βούλοιτο ὁ κρατῶν ἐντρεχῶς ἄρχειν. ἀλλ' ἐματαιώθη ἐν τοῖς διαλογισμοῖς αὐτοῦ ὁ θεήλατος. τῷ δὲ Φεβρουαρίῳ μηνὶ τῆς αὐτῆς δʹ. ἰνδικτιῶνος τῷ πρώτῳ σαββάτῳ τῶν νηστειῶν ὑπαντηθέντες οἱ Σαρακηνοὶ εἰς Εὐχάϊταν Λέοντι στρατηγῷ τῶν Ἀρμενιακῶν σὺν τῇ ῥόγᾳ τοῦ θέματος, αὐτὴν ἀφείλαντο σὺν πολλῷ πλήθει λαοῦ. τάλαντα δὲ ἦν ιγʹ. γινόμεναι λίτραι χίλιαι τριακόσιαι· καὶ οὐδ' οὕτω μὴ παιδευθεὶς ἠλέγχετο Νικηφόρος τῆς πλεονεξίας παύσασθαι. ἐπὶ τοσούτοις δὲ σημείοις ὁ νέος Ἀχαὰβ μὴ παιδευθεὶς, ὁ Φαλάριδος καὶ Μίδου ἀπληστότερος, κατὰ Βουλγάρων παρατάττεται ἅμα Σταυρακίῳ τῷ υἱῷ αὐτοῦ· καὶ τῇ τοῦ Μαΐου μηνὸς **** τῆς βασιλίδος ἐξιὼν, ἐκέλευσε Νικήτᾳ Πατρικίῳ καὶ γενικῷ Λογοθέτῃ τὰ δημόσια τέλη τῶν ἐκκλησιῶν καὶ μοναστηρίων ἀναβιβάσαι, καὶ ὀκτὼ ἐτῶν ὀπισθοτελείας, τοὺς τῶν ἀρχόντων ἀπαιτηθῆναι οἴκους. καὶ ἦν θρῆνος μέγας. ἐγκαλούμενος δὲ ὑπό τινος γνησίου αὐτοῦ θεράποντος, Θεοδοσίου, φημὶ, τοῦ Σαλιβαρᾶ Πατρικίου ὄντος, ὅτι πάντες καταβοῶσιν ἡμῶν, δέσποτα, καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ πάντες χαρήσονται τῇ πτώσει ἡμῶν. ἔφη πρὸς αὐτόν. ὁ Θεὸς σκληρύνων ἐσκλήρυνε τὴν καρδίαν μου. τί ἀγαθὸν ἔσται τοῖς ὑπὸ τὴν χεῖρά μου παρὰ Νικηφόρου, Θεοδόσιε, μὴ ἐκδέχου παρὰ τῶν ὁρωμένων σοι. ταῦτα Κύριος οἶδε. ταῦτα ζώσῃ φωνῇ ἀκήκοα παρὰ Θεοδοσίου. ἐπισυνάξας δὲ τὰ στρατεύματα, οὐ μόνον ἐκ Θρᾴκης, ἀλλὰ καὶ τῶν περατικῶν θεμάτων, πένητάς τε πολλοὺς ἰδίοις ὀψωνίοις σφενδόναις καὶ ῥάβδοις ὡπλισμένους βλασφημοῦντας ἅμα τοῖς στρατεύμασιν, ἤλασε κατὰ Βουλγάρων. Κροῦμος δὲ τὰ πλήθη φοβηθεὶς, ὄντων αὐτῶν ἐν Μαρκέλλαις ᾐτεῖτο εἰρήνην. ὁ δὲ ταῖς οἰκείαις κακοβουλίαις, καὶ ταῖς τῶν ὁμοφρόνων αὐτοῦ συμβούλων εἰσηγήσεσι διεκωλύθη· καὶ μετὰ πολλὰς περιαγωγὰς δι' ἀβάτων τόπων ῥιψοκινδύνως ὁ θρασύδειλος εἰσέρχεται εἰς Βουλγαρίαν τῇ εἰκοστῇ τοῦ Ἰουλίου μηνός· κυνὸς ἦν ἐπιπολὴ πανολέθριος συχνῶς ἐπιφθεγγόμενος, τὸ, τίς παρελεύσεται καὶ

tam suam ad Dei placitum conformantes afligere studebat. Sæpius enim his illos incusantibus succensuit: cum ex adverso mutuas ad invicem foventes inimicitias amplecteretur; & diligentes invicem conviciis morderet, usque erat divinorum mandatorum acerrimus oppugnator, in id toto studio raptus, ut, litibus per fas aut nefas cuilibet Christiano in Magnauræ carnificina intentatis, neminem impietatibus suis dignoscendis attendere permitteret. Militares proceres Episcopis & Clericis herili jure Episcopatibus & Monasteriis abductis, in servorum modum uti, eorumque bonis abuti, jussit. Eos insuper, qui ab antiquo aurea vel argentea quæque vasa Deo devota consecrassent, ipse vituperiis incessebat: & quæ nunc possideret Ecclesia communibus usibus deputanda, prout Judas Dominicum unguentum, deblaterabat. Ad hæc qui præcesserunt Imperatores, ceu rerum gerendarum imperitos, moderantia in universum sublata, accusabat, affirmans neminem Principe potentiorem esse, modo caute atque strenue is imperium gerat: sed homo divinæ justitiæ victima in hisce suis vanis commentis deceptus est. Mense porro Februario indictionis ejusdem quartæ, primo quadragesimæ Sabbato, Saraceni Leoni Armeniacorum Duci militum suorum stipendia secum vehenti ad Euchaitam obviam facti, cuncta cum exercitus parte in potestatem suam mittunt. Erant autem talenta tredecim libras mille & trecentas conficientia. At ne quidem sic castigatus ab avaritiæ libidine ut resipisceret Nicephorus commoveri potuit. Tantis etiam signis haud eruditus novus ille Achab, Phalarim & Midam divitiarum cupidine superans, adversus Bulgaros una cum Stauracio filio exercitum parat: & mensis Maii die **** Imperante Urbe profectus, Nicetæ Patricio & Generali Logothetæ mandavit, publicos Ecclesiarum & Monasteriorum census augeret, & in octo sequentes annos pensionem a procerum domibus exigeret: quod gravi communique luctui causam dedit. A quodam autem fideli suo famulo, Theodosio, inquam, Salibaræ filio viro Patricio reprehensus est ac monitus verbis istiusmodi: Omnes adversum nos vociferantur, inquit, Domine, & si quid adversi nobis acciderit, omnes casu nostro lætabuntur. Nicephorus respondit. Deus qui corda hominum indurat, meum pariter induravit: quid boni in subditos meos a Nicephoro profluere potest, Theodosi? Ne præter ea, quæ experiris, aliud quippiam expectes. Ista Dominus novit. Ista viva voce referentem Theodosium audivi. Igitur copiis non solum ex Thracia, sed ex ulterioribus etiam provinciis in unum collectis, multisque pauperibus eo adactis, ut propriis stipendiis militarent fundis & baculis armati, ex quo diris omnibus eum, & una exercitum ejus universum devovebant, adversus Bulgaros contendit. At cum populares illæ turbæ Marcellos advenissent, extimuit Crummus, & de pace tractare molitus est: sed Nicephorus tam proprii consilii pravitate, quam ejusdem secum sensus consiliariorum suggestionibus impeditus, tractatum recusavit: tandemque post varios per invia loca circuitus, post expositum periculo exercitum Thraso-timidus mensis Julii die vicesimo, Bulgariam ingreditur, sub canis perniciosissimum exortum: Illud autem frequenter

Edit. Paris. pag. 414.

pag. 415.

insonabat: Quis ibit, & decipiet Achab? Sive Deus etenim, sive oppositus hostis, cuncta trahit, & regit. Prius autem quam in Bulgariam penetraret, Byzantius famulus ejus Iatimus Imperatoria veste & auri libris centum secum sublatis, a Marcellis ad Crummum profugit: quam domestici fugam plurimi in sinistrum omen interpretati sunt. Post dies vero tres & conflictus primos leviores, cum fortunam in vota conspirantem secum trahere videretur, haud prosperitatis auctori Deo victoriæ successum adscripsit: sed Stauracii solius felicitatem ac providentiam laudavit: & iis, qui ingressum in Bulgariam dissuadebant, pœnas comminatus est. Porro animalia ratione carentia, & ipsos infantes neci crudeliter tradi mandavit: & relictis civium suorum cadaveribus insepultis, solam congerendorum spoliorum curam suscepit. Claustris & sigillis Crummi conclavia velut propria communivit: eorum qui prædam attigissent aures & membra præcidit: Crummi Aulam ita dictam incendit. Is animo fractus, demissis verbis Nicephoro significat. Quoniam vicisti, tolle quod tibi placitum est: & discede cum pace. Is pacis inimicus, pacem non admisit: quo Crummus exasperatus, regionis aditus & exitus ligneis septis in muri modum communivit. Quod cum rescisset Nicephorus subito terrore quasi fulmine ictus, provinciam circumibat, & quod moliretur opus hærebat: Cladem itaque præsagiens suis dixit. Nullus periculum evadere, nisi volucres fiamus, sperare valet. Bini dies feria nimirum quinta & sexta in hæc machinamenta insumpti. Nocte vero, quæ Sabbatum præcessit, graves tumultus & armatorum hominum motus circa Nicephorum & ejus milites audici cunctorum animos in terrorem & anxietatem conjecerunt: mox sub crepusculum impetu facto in Nicephori & Optimatum ejus tentoria, ipsos miserabiliter obtruncarunt: inter quos Aetius Patricius, Petrus Patricius, Sisinnius Triphyllius Patricius, Theodosius Patricius, Salibaras dictus, qui multis ærumnis & malis illatis Beatam Irenem afflixit, Præfectus quoque etiam ipse Patricius, Romanus Patricius, & Orientalium Dux, & alii plurimi Protospatharii, Spatharii, agminum Ductores, Excubitorum Domesticus, caploratorum sive Imperatoriæ vigiliæ Drungarius, Thraciæ Dux, multi præterea Thematum proceres & Officiales, cum innumera militum plebe, adeo ut Christianorum decor omnis & splendor eo die prostratus fuerit & omnino extinctus: Armaque pariter universa & Imperatoris supellex omnis perierit. Incompositum sane istius diei relatum, ceu qui luctus & querelas omnes exsuperet, absit ut Christiani iterum alibi oculis prospiciant. Contigerunt ista mensis Julii die vicesimo quinto indictione quarta. Crummus autem amputatum Nicephori caput, adventantibus ad se variis nationibus ostentandum per dies multos in Romanorum dedecus & vituperium in ligno suspendit. Postmodum vero illud suspendio revulsum, carnibus nudatum, & argento tectum, compotaturis Sclavinorum Principibus in poculum gloriabundus efformavit. Innumeris viduis & orphanis uno die factis, luctuique intolerabili totum Imperium obtinenti, sola ejus mors medelæ pariter & solatio fuit. Cædis ejus modum nullus qui a prælio evasit incolumis

Edit. Paris. pag. 416.

ἀπατήσει τὸν Ἀχαάβ; λέγων· ὅτι κἂν ὁ Θεὸς, κἂν ὁ ἀντικείμενος ἕλκει ἅπαντα. πρὸ δὲ τοῦ εἰσελθεῖν αὐτὸν, Βυζάντιος ὁ τούτου Ἐπιστήθιος οἰκέτης πρὸς Κροῦμμον ἀπὸ Μαρκέλλων προσέφυγε, συναρπάσας ἐσθῆτα βασιλικὴν καὶ χρυσίου λίτρας ἑκατόν· πολλοὶ δὲ τὴν τούτου φυγὴν ἐπὶ κακῷ Νικηφόρου οἰωνίσαντο. ἐπὶ δὲ τρισὶν ἡμέραις μετὰ τὰς πρώτας συμβολὰς δόξας κατευοδοῦσθαι, οὐ τῷ κατευοδοῦντι Θεῷ τὰ τῆς νίκης ἐπέγραφεν. ἀλλὰ Σταυρακίου μόνου τὴν εὐτυχίαν καὶ εὐβουλίαν ἐκήρυττε, καὶ τοῖς κωλύουσι τὴν εἴσοδον ἀρχουσιν ἠπείλει. ἄλογα δὲ ζῶα καὶ βρέφη καὶ πᾶσαν ἡλικίαν ἀνηλεῶς φονεύεσθαι προσέταξε, καὶ τὰ τῶν ὁμοφύλων νεκρὰ σώματα ἄταφα ἐάσας μόνης ἐπιμελούμενος τῆς τῶν σκύλων συλλογῆς, κλεῖθρα δὲ καὶ σφραγῖδας τοῖς τοῦ Κρούμμου ταμείοις ἐπιθεὶς, ὡς ἴδια λοιπὸν ἠσφαλίσατο. ὦτα γοῦν καὶ τὰ ἕτερα μέλη Χριστιανῶν ἁψαμένων τῶν σκύλων ἀπέτεμεν, καὶ τὴν λεγομένην αὐλὴν τοῦ Κρούμμου ἐνέπρησεν, ἐκείνου σφόδρα ταπεινωμένου καὶ δηλοῦντος, ὅτι νενίκηκας. λάβε οὖν ὅτι σοι ἀρεστόν ἐστι, καὶ ἔξελθε ἐν εἰρήνῃ. ὁ δὲ τῆς εἰρήνης ἐχθρὸς ταύτην οὐ προσήκατο· ἐφ' οἷς καὶ χαλεπήνας ἐκεῖνος, τὰς τῆς χώρας εἰσόδους καὶ ἐξόδους περιπεφραγμένας ξυλίνοις ὀχυρώμασι, πέμψας κατησφαλίσατο. Νικηφόρος δὲ τοῦτο γνοὺς, εὐθέως, ὡς ἐμβρόντητος ἔτι πράξοι, ἠγνόει περιάγων. καὶ τοῖς συνοῦσι τὰ τῆς ἀπωλείας ἔλεγεν· ὅτι κἂν πτερωτοὶ γενώμεθα, μηδεὶς ἐλπίσῃ διαφυγεῖν τὸν ὄλεθρον. ταῦτα δὲ ἦν ἐφ' ἡμέρας δύο πέμπτην καὶ παρασκευὴν τὰ μαχανήματα. καὶ τῇ νυκτὶ τοῦ σαββάτου τάραχοι καὶ ὄχλων ἐνόπλων περὶ Νικηφόρον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ἀκουόμεναι παρατάξεις πάντας ἐξενεύρωσαν. πρὸ δὲ τῆς ἡμέρας ἐπελθόντες οἱ βάρβαροι κατὰ τῆς τοῦ Νικηφόρου σκηνῆς, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μεγιστάνων ἀναιροῦσιν αὐτὸν οἰκτρῶς, ἐν οἷς καὶ Ἀέτιος Πατρίκιος, καὶ Πέτρος Πατρίκιος, καὶ Σισίνιος Πατρίκιος ὁ Τριφύλλης, καὶ Θεοδόσιος Πατρίκιος ὁ Σαλιβαρᾶς, ὁ πολλὰ λυπήσας καὶ κακὰ ἐνδειξάμενος τῇ μακαρίᾳ Εἰρήνῃ, καὶ ὁ Ἔπαρχος Πατρίκιος, καὶ Ῥωμανὸς Πατρίκιος, καὶ στρατηγὸς τῶν Ἀνατολικῶν, καὶ ἕτεροι πολλοὶ Πρωτοσπαθάριοι, καὶ Σπαθάριοι, καὶ τῶν ταγμάτων ἄρχοντες, καὶ τῶν Ἐξκουβίτων Δομέστικος, καὶ ὁ Δρουγγάριος τῆς βασιλικῆς βίγλας, καὶ ὁ τῆς Θρᾴκης στρατηγὸς, καὶ πολλοὶ ἄρχοντες τῶν θεμάτων σὺν ἀπείροις λαοῖς, πᾶσά τε τῶν Χριστιανῶν ἡ καλλονὴ διεφθάρη· τά τε ὅπλα πάντα ἀπώλοντο, καὶ τὰ τῆς βασιλείας σκεύη. τὰ δὲ τῆς τοιαύτης ἡμέρας ἀκαλλῆ ῥήματα μὴ γένοιτο Χριστιανοῖς ἰδεῖν ἔτι, ὡς πάντα θρήνου ἐπέκεινα. ταῦτα δὲ γέγονε τῇ εἰκοστῇ πέμπτῃ τοῦ Ἰουλίου μηνὸς ἰνδικτιῶνι τετάρτῃ, τὴν δὲ Νικηφόρου κεφαλὴν ἐκκόψας ὁ Κροῦμμος, ἐκρέμασεν ἐπὶ ξύλου ἡμέρας ἱκανὰς, εἰς ἐπίδειξιν τῶν ἐρχομένων εἰς αὐτὸν ἐθνῶν, καὶ αἰσχύνην. μετὰ δὲ ταῦτα λαβὼν αὐτὴν, καὶ γυμνώσας ὀστοῦν, ἄργυρόν τε ἐνδύσας ἔξωθεν, πίνειν εἰς αὐτὴν τοὺς τῶν Σκλαβίνων ἄρχοντας ἐποίησεν ἐγκαυχώμενος. πολλῶν δὲ χηρῶν καὶ ὀρφανῶν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ γενομένων, καὶ θρήνου ἀκατασχέτου ὄντος, ἡ τούτου σφαγὴ πολλῶν

παραμυθία γέγονε. τὸν δὲ τρόπον τῆς τούτου σφαγῆς οὐδεὶς τῶν παρασωθέντων ἀκριβῶς ἐξηγήσατο. φασὶ γάρ τινες ὅτι καὶ Χριστιανοὶ πεσόντα τοῦτον ἐπέτρωσαν. οἱ δὲ γυναικώδεις τῶν ἀνδρῶν οἰκέται αὐτοῦ οἷς συνευνάζετο, οἱ μὲν τῷ τῆς σούδας πυρὶ, οἱ δὲ ξίφεσιν ὤλοντο σὺν αὐτῷ. τούτου τῆς ἀρχῆς Χριστιανοὶ βαρυτέρων οὐδενὶ χρόνῳ ἠτύχησαν. πάντας γὰρ ἐν πλεονεξίαις, καὶ ἀκολασίαις, καὶ βαρβαρικαῖς ὠμότησιν ὑπερηκόντισε τοὺς πρὸ αὐτοῦ βασιλεύσαντας· περὶ ὧν κατὰ μέρος διεξιέναι, καὶ τοῖς μετέπειτα δύσπιστον, καὶ ἡμῖν ἐργῶδες· πλὴν ἐκ τοῦ κρασπέδου τὸ ὕφασμα πρόδηλον, κατὰ τὴν παροιμίαν. τιτρώσκεται δὲ καὶ Σταυράκιος παῖς αὐτοῦ καιρίως κατὰ τοῦ σπονδύλου τὸ δεξιὸν μέρος· καὶ μόλις τῆς μάχης ἐξῆλθε ζῶν, καὶ κατέλαβε τὴν Ἀδριανούπολιν δεινῶς ὑπὸ τῆς πληγῆς κολαφιζόμενος. Στέφανος δὲ Πατρίκιος καὶ Δομέστικος τῶν σχολῶν συμπαρόντος καὶ Θεοκτίστου Μαγίστρου ἀνηγόρευσε Σταυράκιον αὐτοκράτορα, καὶ διελέχθη τῷ περισωθέντι λαῷ κατὰ τοῦ ἰδίου πατρὸς, καὶ σφόδρα ἠδύνθησαν, Μιχαὴλ δὲ Κουροπαλάτης ἀβλαβὴς περισωθεὶς, πολλὰ παρεκλήθη ὑπὸ τῶν φίλων ἀναγορευθῆναι βασιλεὺς, καὶ οὐ κατεδέξατο διὰ τοὺς πρὸς Νικηφόρον ὅρκους, καὶ Σταυράκιον. τούτῳ Στέφανος Δομέστικος ἀντεῖπεν ἐλπίδι τῆς ζωῆς Σταυρακίου. Θεόκτιστος δὲ ὁ Μάγιστρος συνέτρεχε περὶ τῆς βασιλείας Μιχαήλ. Σταυράκιος δὲ δι' οὔρων αἱμορραγήσας ἀμέτρως κατεξηράνθη μηροὺς καὶ σκέλη, φορείοις ἐλθὼν ἐν Βυζαντίῳ. τούτῳ Νικηφόρος ὁ Πατριάρχης πάνυ προσκείμενος συνεβούλευε ἐξιλεώσασθαι τὸν Θεὸν, καὶ τοὺς πλεονεκτηθέντας παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ παραμυθήσασθαι· πρὸς ὃν ὁ τῆς πατρικῆς γνώμης γνήσιος κληρονόμος ἔλεγεν, μὴ δύνασθαι πλείω τριῶν ταλάντων ἀποδοῦναι. ταῦτα δὲ ἦν τὸ μικρὸν μόριον τῶν ἐκείνου ἀδικιῶν. πλὴν καὶ περὶ ταῦτα ὤκνει, ζῆσαι καραδοκῶν. ἄσπονδον δὲ ἔχων πατρικὴν γνώμην συχνότερον ἀτιμίαις ἔβαλλε Θεόκτιστον Μάγιστρον, καὶ Στέφανον Δομέστικον, καὶ Μιχαὴλ Κουροπαλάτην, ἀποστρεφόμενος πάντη καὶ Προκοπίαν τὴν ἰδίαν ἀδελφὴν, ὡς ἐπιβουλεύσασαν αὐτῷ ταῖς Θεοφανοῦς Αὐγούστης ἐπιβουλαῖς. αὐτίκα γὰρ ἡ τάλαινα κατὰ μίμησιν τῆς ἁγίας Εἰρήνης κρατήσειν ἤλπιζε τῆς βασιλείας ἄπαις οὖσα. ὁ δὲ Σταυράκιος ἀνιάτως ἑαυτὸν ὁρῶν διακείμενον τῇ γαμετῇ τὴν βασιλείαν ἐσπούδαζε περιποιήσασθαι, ἢ δημοκρατίαν ἐγεῖραι Χριστιανοῖς ἐπὶ τοῖς προλαβοῦσι κακοῖς. ἐφ' ᾧ πτοηθέντες Νικηφόρος ὁ Πατριάρχης, καὶ ὁ Θεόκτιστος Μάγιστρος, καὶ Στέφανος Δομέστικος ἐκ πολλῆς ἔχθρας εἰς φιλίαν ἀλλήλοις, καὶ Μιχαὴλ Κουροπαλάτης, ἦλθον κατὰ τὰ τέλη τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς τῆς πέμπτης ἰνδικτιῶνος. τῇ δὲ ἑσπέρᾳ τῆς πρώτης τοῦ Ὀκτωβρίου μηνὸς προσκαλεσάμενος Στέφανον Δομέστικον ἐπηρώτα, πῶς ἂν δυνηθῇ ἀγαγεῖν Μιχαὴλ τὸν γαμβρὸν αὐτοῦ ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ πρὸς τὸ τυφλῶσαι αὐτόν; αὐτοῦ δὲ φήσαντος ἀδύνατον εἶναι ταύτῃ τῇ ὥρᾳ διὰ τὴν περὶ αὐτὸν δύναμιν, καὶ τὸ τοῦ τόπου ἀσφαλὲς τῆς οἰκίας

enarrare potuit. Quidam etenim cadentem a Christianis petrarum cumulo obrutum referunt. Effœminati autem ejus ministri evirati, cum quibus ipse concumbebat, partim valli incendio consumpti, partim ense jugulati, una cum eo interierunt. Nullum certe tempus Christianis calamitosius hoc Nicephori imperio extitit: adeo ut crudelissimos quosque antecessores suos avaritia, libidine, & barbarica prorsus sævitia superarit: quorum singula enarraturus si percurrerim, posteris incredibilis, nobis autem onerosa susciperetur historia: verum ex fimbria & limbo panni contextus totus dignoscitur, quod vulgare fert proverbium. Ad Spondylorum autem dextram partem lethale vulnus accepit filius Nicephori Stauracius, vixque vivus conflictu ereptus plagæ doloribus vehementer exagitatus Adrianopolim pervenit. Porro Stephanus Patricius & Scholarum Domesticas, Theoctisto Magistro præsente, Stauracium Imperatorem declaravit, & de patris ejus imperandi ratione ad exercitus reliquias, quæ se fuga letho subripuerant, orationem habuit, quam illi lætis animis exceperunt. Michael porro Curopalates salvus e prælio redux, Imperatorem salutari se permitteret, plurimum ab amicis rogatus, ob sacramenta Nicephoro & Stauracio a se data, potestatem oblatam recusavit. Huic etiam melioris valetudinis a Stauracio recipiendæ spe fretus Stephanus Domesticus fortiter obsidebat: eidem vero Michaeli imperium conferendum sollicite curabat Theoctistus Magister. Stauracio autem sanguinem cum urina emittenti, femora atque crura ita extabuerunt, ut lectica in Urbem sit invectus. Huic Patriarcha Nicephorus bene affectus Deum placaret, & patris ejus rapinis oppressos consolaretur ac levaret, consulebat: ad quem paternæ sententiæ legitimus successor, se non amplius quam tria talenta restituere posse retulit, quæ injustorum ejus raptorum minima pars erant: quam tamen filius quasi de vita securus reddere cunctabatur. Paternorum insuper morum imitator redditus, cum animo inimicitiis reconciliando prorsus aversum se exhiberet, Theoctistum Magistrum, Stephanum Domesticum, & Michaelem Curopalatem sæpius contumeliis affecit, Procopiam quoque sororem vehementer aversabatur, quasi Theophanone Augusta ita suadente sibi parasset insidias. Infelix enim hæc fœmina Beatæ Irenes exemplo, continuo in spem potiundi Imperii venit, cum sine liberis esset. Stauracius vero ægritudine remediis omnibus superiore cum se jactatum cerneret, Imperium conjugi comparare, vel in populi potestatem Reip. totius summam revocare, quæ certe præteritarum calamitatum fuisset summa, studiis omnibus contendebat: qua re Nicephorus Patriarcha, & Theoctistus Magister, quemadmodum & Michael Curopalates in metum adducti, ex inimicitia prius ad invicem exercita in concordiam redierunt circa mensis Septembris exitum indictione quinta. Porro mensis Octobris die primo sub vesperam Stauracius Stephanum Domesticum ad se accersitum interrogavit, quanam via Michaelem ex sorore sibi levirum oculis quantocyus orbandum domo posset extrahere? Quod ille quum ob circumstipantium vires, tum ob incommodam horæ tempestatem, tum denique ob munitissimum domus ejus situm, haud fieri posse

Edit. Paris. pag. 457.

responderet; Stauracius eum deprecatus est, ne ista ulli revelaret. Ille verbis ad suadendum compositis a cura hujusmodi alienum esse rogat; mox per totam noctem in tectis Hippodromi locis collectis residuorum agminum reliquiis, eorum Duces Michaelem renunciaturos Imperatorem illo convocavit. Senatus insuper Palatium diluculo conveniens, Imperii potestatem ei committendam decrevit, prout sequentibus declarabitur. Nicephorus autem Patriarcha cautionem propria manu scriptam a Michaele exegit, quod ipse rectam fidem defensurus, manusque a Christianorum effundendo sanguine alienas servaturus esset, hominesque ex sacro Clericorum ordine, vel Monachos, cæterosque omnes in Ecclesiasticum catalogum relatos verberibus & injuriis minime læsurus.

Edit. Paris. pag. 418.

Anni mundi 6304.	Divinæ Incarn. 804.	Rom. Imp. Michael anni 2.	Arabum Dux Mahamed annis 4.	Romæ Episc. Leo annis 16.	Constant. Episc. Nicephorus annis 9.			
		1	4	16	7			

Hoc anno mensis Octobris die secundo indictione quinta, feria hebdomadis quinta, hora prima, Michael piissimus Curopalates a Senatu & militaribus Ordinibus in Hippodromo Imperator salutatur. Stauracius autem, Imperatoris alterius audita designatione, detonsis illico capillis, Monasticum habitum, Symeone Monacho ejus consanguineo illum conferente, induit, & Patriarchæ opem, ne sibi deficeret, pluribus interpellavit. Patriarcha in Palatium profectus, Stauracium ipsum, una cum Imperatore & sorore rogantibus, multis urgebat precibus, ne insidiis in ejus salutem struendis, sed desperato vitæ ejus statui, quod gestum erat, adscriberet. Is paternæ nequitiæ sectaturus exemplum in rabiem actus, respondit. Amicum meliorem me non invenies. Quarta vero diei hora in Ambone magnæ Ecclesiæ a Nicephoro Patriarcha Michael coronatus est, cum maximo civitatis totius tripudio; ipse vero Patriarchæ auri libras quinquaginta, Clero viginti quinque donavit. Magnificus enim & ab avaritiæ labe alienus cum esset, omnibus, quos Nicephori cupiditas injuste læserat, opem tulit, & Senatum militaresque Ordines muneribus suis recreavit. Mensis subinde ejusdem die duodecimo Procopia Augustæ nomen cum corona accepit in Augustei Triclinio, donaque quamplurima in Senatum contulit. Occisorum insuper bello Bulgarico e Thematibus militum uxoribus talenta auri quinque largita est. Stauracii etiam conjugem Theophanonem in Monasterium retrusam facultatibus auxit, ejus quoque consanguineos sub Nicephoro misere viventes ditavit, eisque inter alia insignem domum, quæ Hebraica nuncupabatur, concessit in Monasterium, in quo sepultus est Stauracius. Universos denique Patricios, & ordinis Senatorii, Pontifices, Sacerdotes, & Monachos, milites, & pauperes, Imperatricis Urbis cives, & provinciarum incolas beneficiis affecit: adeo ut inexplebilis & immensæ Nicephori avaritiæ, propter quam miseranda sorte interiit, nullum remaneret vestigium. Ad innumeras autem ejus virtutes & probos mores accessit, quod cum pietate & recta in Deum fide excelleret,

pag. 419.

A αὐτῷ, παρεκάλει μὴ γνωσθῆναι τινὶ τὰ λεχθέντα. ὁ δὲ λόγοις πειθανοῖς ποιήσας αὐτὸν ἀμεριμνεῖν. δι' ὅλης νυκτὸς τὰ παραλειφθέντα τῶν ταγμάτων στρατεύματα συνήγαγεν ἐν τῷ σκεπαστῷ ἱπποδρόμῳ μετὰ τῶν οἰκείων ἀρχόντων πρὸς τὸ ἀναγορεῦσαι τὸν αὐτὸν Μιχαὴλ εἰς βασιλέα. καὶ ἐλθούσης πάσης τῆς συγκλήτου τῷ ὄρθρῳ ἐν τῷ παλατίῳ τοῦτον ἀνηγόρευσαν βασιλέα, ὡς ἑξῆς δηλωθήσεται. Νικηφόρος δὲ ὁ Πατριάρχης ἔγγραφον ἐξ ἰδιοχείρου παρὰ Μιχαὴλ ἀπῄτησε περὶ τῆς ὀρθῆς πίστεως, καὶ τοῦ ἀναιμάκτους φυλάξαι τὰς χεῖρας ἀπὸ Χριστιανῶν, καὶ περὶ ἱερατικῶν ἀνθρώπων, ἢ μοναχῶν, καὶ ὅ-
B λως τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καταλόγου τοῦ μὴ τύπτεσθαι παρ' αὐτοῦ.

Κόσμου ἔτη ςτδ'.	Τῆς θείας σαρκώσεως ἔτη ωδ'.	Ῥωμ. βασιλ. Μιχαὴλ ἔτη β'.	Ἀράβ. ἀρχηγ. Μουαμὲδ ἔτη δ'.	Ῥωμ. ἐπίσκ. Λέων ἔτη ις'.	ΚΠ. ἐπίσκ. Νικηφόρου ἔτη θ'.			
		α'	δ'.	ις'	ζ'			

Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Ὀκτωβρίῳ β'. ἰνδικτιῶνι ε'.
C ἡμέρᾳ ε'. ὥρᾳ α'. Μιχαὴλ ὁ εὐσεβέστατος Κουροπαλάτης ἀνηγορεύθη βασιλεὺς Ῥωμαίων ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ ὑπὸ πάσης τῆς συγκλήτου, καὶ τῶν ταγμάτων. Σταυράκιος δὲ τὴν τούτου ἀναγόρευσιν ἀκούσας, αὐτίκα τὴν κόμην ἀποκειράμενος, μοναχικὰ περιεβάλλετο ἱμάτια διὰ Συμεὼν μοναχοῦ συγγενοῦς αὐτοῦ, πολλὰ τὸν Πατριάρχην ἐπιβοώμενος, ὃς ἐλθὼν ἐν τῷ παλατίῳ πολλὰ Σταυράκιον σὺν τῷ βασιλεῖ Μιχαὴλ καὶ τῇ ἀδελφῇ παρεκάλουν μὴ λυπεῖσθαι ἐν τῷ γεγονότι, οὐ γὰρ κατ' ἐπιβουλήν, ἀλλὰ κατ' ἀπόγνωσιν τῆς αὐτοῦ ζωῆς. ὁ δὲ τῇ πατρῴᾳ πονηρίᾳ λυττῶν, οὐ προσήκατο εἰπὼν πρὸς αὐτόν, φίλον αὐτοῦ κρείττονα οὐχ εὑρήσεις. ὥρᾳ δὲ τετάρτῃ
D τῆς ἡμέρας ἐστέφθη Μιχαὴλ παρὰ Νικηφόρου Πατριάρχου ἐν τῷ ἄμβωνι τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, ἐφ' ᾧ κοινὴ ἀγαλλίασις γέγονε, καὶ ἐδωρήσατο τῷ Πατριάρχῃ χρυσίου λίτρας πεντήκοντα, καὶ τῷ κλήρῳ εἴκοσι πέντε. μεγαλόψυχος γὰρ καὶ ἀφιλάργυρος ὢν πάντας παρεμυθήσατο τοὺς ἐκ τοῦ Νικηφόρου πλεονεξίας ἠδικημένους, δωρεαῖς τε τὴν σύγκλητον καὶ τὰ στρατεύματα ἀνεκτήσατο. τῇ δὲ ιβ'. τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐστέφθη Προκοπία Αὐγοῦστα ἐν τῷ τρικλίνῳ τοῦ Αὐγουστέως, καὶ πολλαῖς δωρεαῖς τὴν σύγκλητον ἐφιλοτιμήσατο. τῶν δὲ ἀναιρεθέντων ἐν Βουλγαρίᾳ θεματικῶν στρατιωτῶν ταῖς γυναιξὶ πέντε τάλαντα χρυσίου ἐδωρήσατο· τὴν δὲ γαμετὴν τοῦ Σταυρακίου Θεοφανὼ κατεπλούτισε μονάσασαν, καὶ τοὺς συγγενεῖς αὐτῆς οἰκτρῶς ζήσαντας ἐπὶ Νι-
E κηφόρου, ἐν οἷς καὶ ἐπίσημον οἶκον εἰς μοναστήριον, τὰ Ἑβραϊκὰ λεγόμενον, παρέσχεν, ἔνθα Σταυράκιος ἐτάφη. πάντας δὲ τοὺς Πατρικίους, καὶ συγκλητικούς, ἀρχιερεῖς, καὶ ἱερεῖς, καὶ μοναχούς, στρατευομένους τε, καὶ πτωχούς, τούς τε κατὰ τὴν βασιλίδα πόλιν, καὶ ἐν τοῖς θέμασι κατεπλούτισεν· ὥστε τὴν ἄμετρον φιλαργυρίαν Νικηφόρου, δι' ἣν καὶ κακῶς ὤλετο, ἐν ὀλίγαις ἡμέραις ἀφανισθῆναι. πρὸς δὲ τοῖς πολλοῖς καὶ καλοῖς αὐτοῦ τρόποις εὐσεβὴς καὶ ὀρθόδο-

ζηλωτὴς ὤν, ἐλυπεῖτο ἐπὶ τοῖς ἀποσχίζουσι τῆς ἁγίας ἐκκλησίας ἐν εἴτε δήποτε προφάσει εὐλόγῳ, ἢ ἀλόγῳ. πολλά τε τὸν ἁγιώτατον Πατριάρχην καὶ τοὺς δυναμένους συντρέχειν τῇ κοινῇ εἰρήνῃ παρακαλῶν οὐκ ἐπαύετο. ἐν οἷς Θεόδωρον τὸν ἡγούμενον τοῦ Στουδίου, καὶ Πλάτωνα, καὶ Ἰωσὴφ ἀρχιεπίσκοπον Θεσσαλονίκης ἀδελφὸν Θεοδώρου ἐν φυλακαῖς πικραῖς συνεχομένους μετὰ καὶ τῶν προκρίτων τῆς κατ' αὐτοὺς μονῆς ἑνῶσαι σπουδὴν ἐνεδείξατο· ὃ καὶ πεποίηκεν. ἀπέστειλε δὲ καὶ πρὸς τὸν Κάρουλλον βασιλέα τῶν Φράγγων περὶ εἰρήνης καὶ συναλλαγῆς εἰς Θεοφύλακτον τὸν υἱὸν αὐτοῦ. καὶ Νικηφόρος ὁ ἁγιώτατος Πατριάρχης ἐπέστειλε συνοδικὰ γράμματα πρὸς Λέοντα τὸν ἁγιώτατον Πάπαν Ῥώμης. πρὸ τούτου γὰρ ἐκωλύετο ὑπὸ Νικηφόρου τοῦτο ποιῆσαι. τῇ δὲ εἰκοστῇ πέμπτῃ τοῦ Δεκεμβρίου μηνὸς τῆς πέμπτης ἰνδικτιῶνος Μιχαὴλ ὁ γαληνότατος βασιλεὺς ἔστεψε τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς βασιλέα ὑπὸ Νικηφόρου Πατριάρχου ἐν τῷ ἄμβωνι τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἡμέρᾳ πέμπτῃ τῆς ἑβδομάδος· καὶ προσήγαγε πολυτελῆ κόσμον τῷ ἁγίῳ θυσιαστηρίῳ, ἐν σκεύεσι χρυσοῖς διαλίθοις, καὶ τετραβήλοις ἀρχαιοτάτοις ἐκ χρυσοῦ καὶ πορφύρας λαμπρῶς καθυφασμένοις, καὶ θαυμασταῖς ἁγίαις εἰκόσι πεποικιλμένοις. ἐδωρήσατο δὲ καὶ τῷ Πατριάρχῃ καὶ τῷ ἁγίῳ κλήρῳ λίτρας ἑκατὸν φαιδρύνας τὴν ἁγίαν ἑορτὴν, καὶ τὴν τοῦ παιδὸς ἀναγόρευσιν. ζήλῳ δὲ Θεοῦ πολλῷ κινηθεὶς ὁ εὐσεβέστατος βασιλεὺς κατὰ Μανιχαίων, τῶν νῦν Παυλικιανῶν, καὶ Ἀθιγγάνων τῶν ἐν τῇ Φρυγίᾳ, καὶ Λυκαονίᾳ, κεφαλικὴν τιμωρίαν ἀποφηνάμενος ταῖς Νικηφόρου τοῦ ἁγιωτάτου Πατριάρχου, καὶ ἄλλων εὐσεβῶν εἰσηγήσεσιν, ἀνετράπη δὲ ἑτέρων κακοβούλων συμβούλων προφάσει μετανοίας, ὅπερ οὐκ ἐδύναντο τοὺς τῇ πλάνῃ ἐκείνῃ ἑαλωκότας μετανοῆσαι. ἐδογμάτιζον δὲ ἀμαθῶς μὴ ἐξεῖναι ἱερεῦσιν ἀποφαίνεσθαι κατὰ ἀσεβῶν θάνατον κατὰ πάντα ταῖς θείαις γραφαῖς ἐναντιούμενοι περὶ τούτου. εἰ γὰρ Πέτρος μὲν ὁ κορυφαῖος Ἀνανίαν καὶ Σάπφειραν ἐπὶ ψεύσματι μόνῳ τεθνάναι πεποίηκε, Παῦλος δὲ ὁ μέγας βοᾷ, ὅτι τοιαῦτα πράσσοντες ἄξιοι θανάτου εἰσίν· καὶ ταῦτα περὶ σωματικῆς μόνης ἁμαρτίας· πῶς οὐκ ἐναντίοι αὐτῶν εἰσιν οἱ τοὺς πάσης ψυχικῆς καὶ σωματικῆς ἀκαθαρσίας ἐμπλέως, καὶ δαιμόνων λατρείας ὑπάρχοντας λυτρούμενοι τοῦ ξίφους; ἀλλ' ὁ εὐσεβὴς βασιλεὺς Μιχαὴλ οὐκ ὀλίγους αὐτῶν ἀπέτεμε. Σταυράκιος δὲ ἑλκωθεὶς ἐκ τῆς καιρίας πληγῆς τὰ περὶ τὴν ῥάχιν, ὡς μὴ δύνασθαί τινα προσεγγίζειν αὐτῷ διὰ τὴν πολλὴν δυσωδίαν, τέθνηκε τῇ ιαʹ. τοῦ Ἰανουαρίου μηνὸς τῆς πέμπτης ἰνδικτιῶνος, βασιλεύσας τοῦ δοκεῖν μῆνας δύο ἡμέρας ἕξ. τῇ ιδʹ. Μαΐου μηνὸς ἡμέρᾳ ἕκτῃ, ἔκλειψις ἡλιακὴ γέγονε μεγάλη ἐπὶ ὥρας τρεῖς ἥμισυ, ἀπὸ ὀγδόης ὥρας ἕως ὥρας ἑνδεκάτης. καὶ τῇ ιζʹ. τοῦ Ἰουνίου μηνὸς ἐξῆλθε Μιχαὴλ κατὰ Βουλγάρων συνεξελθούσης αὐτῷ καὶ Προκοπίας ἕως Τζουλοῦ. τῶν δὲ Βουλγάρων ἀρχηγοῦ Κρούμμου ἑλόντος τὴν Δεβελτὸν πολίχνιον, καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ σὺν τῷ ἐπισκόπῳ

eorum, qui se quocumque prætextu, sive legitimo, sive perverso, Ecclesiæ cœtu sejunxerant, ærumna graviter offenderetur. Quapropter sanctissimum Patriarcham, cæterosque omnes, qui pacis commune bonum promovere poterant, assiduis precibus & hortatibus interpellare non desistebat: præ cæteris vero Theodorum Studii Præpositum, & Platonem, & Josephum Thessalonicæ Archiepiscopum Theodori fratrem arctiori custodia mancipatos, una cum Studitarum Monasterii primoribus, ad concordiam & unitatem revocare studebat: quæ res ei feliciter successit. Legatos etiam ad Carolum Francorum regem destinavit, qui de pace atque matrimonio cum Theophylacto ejus filio ineundo tractarent: seu & Nicephorus sanctissimus Patriarcha ad Leonem sanctissimum Romæ Papam Synodicas litteras transmisit: ad hoc enim usque tempus a Nicephoro Imperatore prohibitus fuerat, quo minus id præstaret. Mensis porro Decembris die vicesimo quinto, feria hebdomadis quinta, Michael Serenissimus Imperator filium suum Nicephori Patriarchæ opera in magnæ Ecclesiæ ambone Imperatorem coronavit: Tum vero sanctum altare opulentissime exornavit vasis aureis gemmatisque, & velis quadrangulis ad antiquam formam, ex auro & purpura splendide contextis, sanctisque imaginibus manus optimæ distinctis. Ad hæc Patriarchæ & Venerabili Clero sanctum Dei festum & filii designationem exhilaraturus, centum libras contulit. Zelo quoque divino pientissimus Imperator motus, in Manichæos, qui nunc Pauliciani, & Athinganos e Phrygia & Lycaonia capitis pœna, Nicephori sanctissimi Patriarchæ & aliorum devotorum hortatibus pronunciata, aliorum male feriatorum consiliis, pœnitentiæque ab istis ineundæ obtentu, ne sententiam exequeretur impeditus est: cum tamen fieri nequeat omnino, ut ii, qui in hoc errore versati sunt, usquam sincera pœnitentia ducantur. Porro isti dogmatum novatores palam asserebant Sacerdotibus haud licere capitalem sententiam adversus impios ferre: sed in eo divinis scripturis adversos simul se proferebant. Etenim si Petrus Apostolorum Coryphæus Ananiam & Sapphiram unius mendacii reos morti addixit: nec non Paulus liquido testatur, qui talia perpetrant morte dignos esse, idque tantummodo pro corporeo delicto: nonne Apostolorum adversarii atque dissimiles erunt, qui homines, tam animæ quam corporis impuritate scatentes, & dæmonum obsequio mancipatos, gladio divinam ultionem peragenti eripient? Eorum tamen haud paucos pius Imperator Michael capitis abscissione damnavit. Interea Stauracios ulcere ex lethali plaga, quam in dorsi spinam acceperat, irritato, adeo ut nullus ob fœtorem ad eum propius accedere posset, vita tandem excessit mensis Januarii die undecimo quinta indictione, cum juxta quorumdam sensum menses duos dies sex imperium tenuisset. Cæterum mensis Maii die decimo quarto ingens solis deliquium horis tribus & media continuis, ab octava nimirum hora ad undecimam duravit. Mensis autem Junii die decimo septimo Michael in Bulgaros profectione suscepta, itineris sociam Tzulum usque Procopiam uxorem habuit. Porro cum Crummus Bulgarorum Dux Debeltum obsidione cepisset, oppidanos una cum Episcopo

Edit. Paris. pag. 420.

ejus se potestati submittentes in regionem aliam transportavit. Militares autem Michaelis copiæ maxime Opsicii & Thracensium, pessimis nefasiorum Imperatoris consiliatiorum hortamentis ad insidias & contumelias se converterunt; quos Michael donis & oratione ad eos habita delinitos in ordinem composuit. Ubi Romani exercitus seditionem & ob belli sive in castris & aperto Marte, sive in præsidiis sustinendi metum eos tumultoari Bulgari perceperunt, in Thraciam atque Macedoniam latius grassati sunt. Sub id tempus, Anchialo & Berrhœa desertis, nemine insequente, fugam Christiani arripuere: Nicæamque, & Probati Castrum, & alia quædam munitiora loca, quemadmodum Philippopolim, Philippos, & Strymonem incolentes occasionem nacti, in patrias suas fuga se receperunt. Extitit hæc divina ultio Nicephori insaniam condemnans, qua, quæ præclarissima ejus apud homines æstimata facinora, quibus ipse plurimum gloriabatur, penitus dilapsa evanuerunt. Etenim ut plerasque istorum in opinionibus pravitates, & Paulicianorum, & Athinganorum Iconoclastarum, Tetraditarumque hæreses Deo exosas, & pridem serpentes incusare desinam (adulteria quippe, stupra, libidines, perjuria, fratrum discordias, rapinas, cæteraque eorum scelera in lucem proferre prætereo) isti certe Constantino homine Deo exoso & ter infelice inter Beatos collocato, quasi qui adversus Bulgaros, ob eam, qua præstabat, ut ipsi miseri prædicabant, pietatem, præclare se gessisset; subinde adversus sacras & venerandas imagines, & Monasticum habitum linguas exacuebant: eorumdem autem nonnulli, Imperatricis urbis incolæ redditi, a Synodi Oecumenicæ tempore in Orthodoxam fidem arma & bella

Edit Paris. pag. 421.

instruebant: ipsique animabus excæcati, Constantini Dei hostis filios, homines Dei ignatos, & cæcitate corporea damnatos, & in Panormo insula custodiæ traditos, noctu secum rapere, & ad militares Ordines productos ad imperii solium provehere consiliati sunt: Verum Dominus ipsos cum dedecore compescuit, qui piissimum Michaelem ad veritatem vindicandam excitavit: qui cum audenter & simulatione rejecta, congruentem de fide sermonem ad milites habuisset, ad Imperantem Urbem iter convertit: Ubi solerti consilio inito, Novatorum quamplurimos plagis haud multis inflictis deterruit, & Constantini filios oculis pridem orbatos Aphusiam in exilium deportari jussit. Uni porro ex istis planis falsario Eremitæ Nicolai Hexacionitæ in edendis præstigiis symmystæ, sanctissimæ Dei Genitricis imaginem abradere & contumeliis afficere auso linguam præscidit, qui animæ simul & corporis interitu raptus est: sententiæ vero morumque sodalem Nicolaum pœnitentiam agere pollicitum per civium Urbis omnium oculos crimina sua publice fateri coactum traduxit, ac ne libere quæ placita forent exequeretur, in Monasterium retrusit. Universo autem exercitui ad allocutionem ad Magnauram convocato, religiosæ suæ in Deum mentis dogmata cuncta exposuit: adhibita quoque Leonis Orientalium Ducis opera, Athinganos publice proscriptos in exilium amandavit. Indictionis autem quintæ Augusto mense Thebith in Christianos arma movit: pugna subinde cum eo inita, Leo Orientalium agminum Dux bis mille ex ejus militibus

μετοικήσαντος * προσρηνύντα αὐτῷ. διὰ πολλὴν κακοβουλίαν τῶν παρασυμβούλων τοῦ βασιλέως εἰς ἐπιβουλὴν ἐτράπησαν καὶ ὕβρεις, τὰ πλήθη μάλιστα τοῦ Ὀψικίου καὶ τῶν Θρᾳκησίων, οὓς κατευνάσας Μιχαὴλ δωρεαῖς καὶ παραινέσεσι κατεσίγησεν. οἱ δὲ Βούλγαροι τὰ τῆς στάσεως μαθόντες τῶν στρατευμάτων, καὶ ὅτι πτοούμενοι τὸν πόλεμον καὶ τὸν ταξατίωνα ἀτακτοῦσι, πλέον κατίσχυσαν Θρᾴκης καὶ Μακεδονίας. τότε καὶ Ἀγχίαλον, καὶ Βεῤῥοίην ἀφέντες Χριστιανοὶ, ἔφυγον, μηδενὸς διώκοντος, Νίκαιάν τε, τοῦ Προβάτου κάστρον, καὶ ἄλλα τινὰ ὀχυρώματα, ὡσαύτως καὶ τὴν Φιλιππούπολιν, καὶ Φιλίππους, καὶ τὸν Στρυμῶνα οἰκοῦντες μέτοικοι προφάσεως δραξάμενοι, ἐν τοῖς ἰδίοις φεύγοντες ἐπανῆλθον. τοῦτο δὲ ἡ θεομηνία τὴν τοῦ Νικηφόρου μανίαν ἐλέγξασα, δι' ἣν τὰ δοκοῦντα κατορθώματα αὐτοῦ, ἐφ' οἷς ηὔχει, τάχιστα διαπέπτωκε. καὶ τὰς τῶν πολλῶν κακοδοξίας, καὶ τὰς θεομάχους αἱρέσεις πλεοναζούσας Παυλικιανῶν, καὶ Ἀθιγγάνων εἰκονοκλαστῶν, καὶ Τετραδιτῶν ἀφέντες αἰτιᾶσθαι (ἀφῶ γὰρ λέγειν μοιχείας, καὶ πορνείας, ἀσελγείας τε, καὶ ἐπιορκίας, μισαδελφίας τε, καὶ πλεονεξίας, καὶ τῶν λοιπῶν παρανομιῶν) κατὰ τῶν θείων καὶ σεπτῶν εἰκόνων, καὶ τοῦ μοναδικοῦ σχήματος ἐκίνουν τὰς γλώσσας, μακαρίζοντες Κωνσταντῖνον τὸν θεοβδέλυκτον καὶ τρισάθλιον, ὡς κατὰ Βουλγάρων ἀριστεύσαντα, δι' ἣν, ἐκεῖνοι ἀσεβῶς ἔλεγον οἱ τάλανες, εἶχεν εὐσέβειαν. οἱ δὲ κατὰ τὴν βασιλίδα πόλιν ὡπλίζοντο τὴν ὀρθόδοξον πίστιν μετὰ συνόδου οἰκουμενικῆς ἀνατρέπειν, τυφλοὺς βουλόμενοι βασιλεύειν χωρὶς Θεοῦ, οἱ πεπηρωμένοι τὰς ψυχὰς, τοὺς υἱοὺς Κωνσταντίνου τοῦ θεομάχου φρουρουμένους ἐν τῇ Πανόρμῳ νήσῳ κλέψαι διὰ νυκτὸς ἠβουλήθησαν, καὶ εἰσάγειν εἰς τὸ στράτευμα· ἀλλὰ Κύριος τούτους κατῄσχυνε, διεγείρας Μιχαὴλ τὸν εὐσεβέστατον εἰς ἐκδίκησιν τῆς ἀληθείας. διαλεχθεὶς γὰρ τὰ εἰκότα τῆς πίστεως τοῖς λαοῖς ἀνυποκρίτως, ἀνέζευξεν ἐπὶ τὴν βασιλεύουσαν πόλιν. καὶ σοφὸν διανοηθεὶς, τοὺς πολλοὺς τῶν νεωτεριστῶν δι' ὀλίγων πληγῶν κατεπτόησεν, ἐξορίσας καὶ τοὺς Κωνσταντίνου τυφλοὺς παῖδας εἰς Ἀφουσίαν· ἕνα δὲ τῶν ἐμπειράκτων ψευδερημιτῶν Νικολάου τοῦ Ἐξακιονίτου συνόντα εἰκόνα τῆς παναγίας Θεοτόκου ξέσαντα καὶ ἀτιμήσαντα ἐγλωσσοτόμησεν, ὅς τις συντέθνηκε σὺν τῇ ψυχῇ καὶ τῷ σώματι· τὸν δὲ τούτου σύμφρονα Νικόλαον ἐπαγγειλάμενον μετανοεῖν, ἐπὶ πάντων ἐθριάμβευσεν, ἐξομολογούμενον τὰ ἑαυτοῦ κακά· καὶ παρέδωκεν αὐτὸν ἐν μοναστηρίῳ πρὸς τὸ μὴ αὐτεξουσίως διάγειν. τοῖς δὲ λαοῖς ἐπὶ τῆς Μαγναύρας διαλεχθεὶς, τὰ τῆς κατὰ Θεὸν αὐτοῦ εὐσεβοῦς γνώμης ἐφανέρωσε δόγματα. τοὺς δὲ Ἀθιγγάνους δημεύσας, ἐξορίᾳ παραδέδωκε διὰ Λέοντος στρατηγοῦ τῶν Ἀνατολικῶν. τῷ δὲ Αὐγούστῳ μηνὶ τῆς πέμπτης ἰνδικτιῶνος Θεβὶθ κατὰ Χριστιανῶν ἐπεστράτευσε. τούτῳ συμβαλὼν Λέων ὁ τῶν Ἀνατο-

F. προσρηνύντες

λικῶν στρατηγὸς εὐδοκίμησε διχιλίους κατασφάξας καὶ ἵππους, καὶ ἅρματα συλλαβόμενος. Μωαμὲδ δὲ ὁ πρῶτος υἱὸς Ἀαρὼν κρατῶν τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔθνους, συμβαλὼν τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Ἀβδελᾷ κατὰ τὴν ἐνδοτέραν Περσίαν ἡττήθη· καὶ καταφυγὼν εἰς τὸ Βαγδὰ τοῦτο ἐκράτησε. τήν τε Δαμασκὸν ἄλλος κατέσχε τύραννος, καὶ τὴν Αἴγυπτον, καὶ Ἀφρικὴν δύο κατεμερίσαντο, καὶ τὴν Παλαιστίνην ἄλλος λῃστρικῶς κατενέμετο.

,ϛτε	ωε	β		ζ			

Τούτῳ τῷ ἔτει Κροῦμμος ὁ τῶν Βουλγάρων στρατηγὸς διὰ Δαργαμηροῦ τὰ περὶ τῆς εἰρήνης αὖθις πρὸς Μιχαὴλ βασιλέα ἐπρεσβεύσατο, ζητῶν τὰς ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ Ἀδραμυττηνοῦ στοιχηθείσας καὶ Γερμανοῦ τοῦ Πατριάρχου σπονδὰς πρὸς Κομέρσιον τὸν κατ' ἐκεῖνο καιροῦ κύριον Βουλγαρίας· αἳ ὅρους περιεῖχον ἀπὸ Μηλεώνων τῆς Θρᾴκης· ἐσθῆτά τε, καὶ κόκκινα δέρματα ἐπὶ τιμῆς τριάκοντα λιτρῶν χρυσίου· καὶ ἐπὶ τούτοις τὰς προσφυγὰς ἑκατέρων τῶν μερῶν ἀποστρέφεσθαι πρὸς ἑκατέρους, κἂν τύχωσιν ἐπιβουλεύοντες ταῖς ἀρχαῖς. τοὺς δὲ ἐμπορευομένους εἰς ἑκατέρας τὰς χώρας διὰ σιγιλλίων καὶ σφραγίδων συνίστασθαι τὰ προσόντα αὐτοῖς, καὶ εἰσκομίζεσθαι τοῖς δημοσίοις λόγοις. ἔγραψε δὲ καταπειλήσας πρὸς τὸν βασιλέα, ὅτι εἰ μὴ σπεύσῃ πρὸς εἰρήνην τῷ κράτει σου παρατάσσομαι κατὰ Μεσημβρίας. ταῦτα δεξάμενος ὁ βασιλεὺς ταῖς τῶν κακοβούλων εἰσηγήσεσιν οὐ προσήκατο τὴν εἰρήνην. εὐσεβείας γὰρ δῆθεν ψευδοῦς, μᾶλλον δὲ ἀμαθίας, καὶ περὶ τὸ κοινὸν ἀπωλείας οἱ παρασυμβουλευταὶ ἔφασκον, ὅτι οὐ δεῖ τοὺς προσφεύγοντας ἀποδίδοσθαι. ἐπιφθεγγόμενοι εἰς μαρτυρίαν καὶ τὸν Εὐαγγελικὸν τοῦ Κυρίου λόγον ὅτι τὸν ἐρχόμενον πρός με, οὐ μὴ ἐκβάλλω ἔξω. μεσοῦντος δὲ τοῦ Ὀκτωβρίου μηνὸς παρετάξατο Κροῦμμος κατὰ Μεσημβρίας ἐν μηχανήμασι μαγγανικῶν καὶ ἑλεπόλεων, ἃ τῇ προφάσει τοῦ Νικηφόρου τοῦ καταλύτου τῶν Χριστιανῶν μεμάθηκεν. Ἄραβα γάρ τινα προσελθόντα τῷ βαπτίσματι πάνυ ἔμπειρον μηχανικῆς ὑπάρχοντα στρατεύσας, ἐν Ἀδριανουπόλει κατέστησε, μηδεμίαν κατ' ἀξίαν ἀντίληψιν εἰς αὐτὸν, ἢ εὐεργεσίαν ποιήσας, ἀλλ' ἢ μᾶλλον καὶ τὴν ῥόγαν αὐτοῦ κολοβώσας, τὸν δὲ γογγύσαντα ἔτυψε σφοδρῶς· ἀπορρηθεὶς δὲ ἐπὶ τούτῳ, προσέφυγε τοῖς Βουλγάροις, καὶ ἐδίδαξεν αὐτοὺς πᾶσαν μαγγανικὴν τέχνην. ἐν τούτοις παραταξάμενος, μηδενὸς ἀντιταξαμένου διὰ τὴν πολλὴν σκαιότητα, δι' ὅλου τοῦ μηνὸς παρέλαβεν αὐτήν. τῇ δὲ πρώτῃ τοῦ Νοεμβρίου μηνὸς προσκαλεσάμενος ὁ βασιλεὺς τὸν Πατριάρχην, περισταθεὶς ἐβουλεύετο περὶ εἰρήνης· παρῆσαν δὲ οἱ Μητροπολῖται, ὅ τε Νικαίας, καὶ ὁ Κυζίκου, συμπαρόντων καὶ τῶν παρασυμβούλων. καὶ ὁ μὲν Πατριάρχης καὶ οἱ Μητροπολῖται σὺν τῷ βασιλεῖ τὴν εἰρήνην ἠσπάζοντο· οἱ δὲ κακοὶ σύμβουλοι σὺν Θεοδώρῳ τε Ἡγουμένῳ τοῦ Στουδίου ταύτην ἀνέτρεπον, φάσκοντες. ἐπ' ἀνατροπῇ τῆς θείας ἐντολῆς οὐ δεῖ ἀσπάζεσθαι τὴν εἰρήνην. τὸν γὰρ ἐρχόμενον πρός με οὐ μὴ ἐκβάλλω ἔξω, ὁ Κύριος ἀπεφήνατο· μὴ εἰ

A prostratis, equis etiam eorum & armis captis, ingens ex illa victoria nomen sibi peperit. Cæterum Muamed filiorum Aaron senior, ac gentis imperio potitus, commisso cum fratre Abdela certamine, in Persia interiore succubuit: arreptaque fuga Bagdam se recipiens, locum occupavit. Damascum vero alius obtinuit tyrannus: & alii duo Ægyptum & Africam inter se partiti sunt: & Palæstinam demum alter prædonis in morem depopulatus est.

5305	805	2	17	8			

Hoc anno Crummus Bulgarorum Princeps Dargamerum Legatum cum Imperatore Michaele tractaturum misit: conditionesque Comersi tunc temporis Bulgariæ domino concessas, ac sub Theodosio Adramytino & Germano Patriarcha ictas adimpleri postulavit. Eæ porro ditionibus utriusque Principis limites præfigebant a Thraciæ Meleonis: vestes, rubrasque pelles ad auri librarum triginta pretium dandas: Insuper ex utraque parte fugitivos utrique Principi mutuo restituendos, licet in Remp. perduelles forent: Mercaturam inter utramque ditionem exercentes res suas vænales litteris & sigillis commendatas & firmatas in publicas rationes inferre deberent. Scriptis præterea minis Imperatorem contestatus: Nisi pacem, inquit, quantocyus duxeris amplexandam, tuo ipsius judicio in Mesembriam obsidionem parabo. His acceptis, C Imperator improborum consiliis ductus pacem admittere detrectavit. Falsæ quippe pietatis obtentu, dicam melius ignorantiæ, quæ rem communem perderet, ductu, consultores isti sinistri suggerebant, Fugitivos minime restituendos: ac in datæ sententiæ argumentum Evangelica Domini auctoritate prolata, Ad me accedentem, ajebant, non ejiciam foras. Medio vero mensis Octobris decursu aciem instruxit Crummus adversus Mesembriam, machinis ad urbis expugnationem adductis, quarum usum a Nicephoro Christianorum profligatore ex occasione hujusmodi acceperat. Arabem enim quemdam arte mechanica præstantem, & in ea versatissimum ad Ecclesiæ baptismum accedentem militiæ adscripserat, & Adria- D nopoli sedem assignaverat. At cum pro merito nec expectatam mercedem, nec beneficium viro impertiretur, quinimmo stipendiorum parte truncata spe defraudaret, & ad querelas compulsum etiam duris verberibus castigasset: Ille desperatione actus, ad Bulgaros profugit, & condendarum machinarum artem omnem eos edocuit. Machinis igitur istiusmodi Crummus instructus, nemine ex inertia vecordiaque vires adversas opponente, iotra mensis finem urbe potitus est. Imperator in mentis angustiam conjectus, mensis Novembris Kalendis, Patriarcha ad colloquium advocato, de componenda cum hostibus pace consilium quærebat. Ade- E rant conventui Nicænus & Cyzicenus Metropolitæ, & ex pravis consiliariis manus haud contemnenda. Ac Patriarcha quidem & Metropolitæ Imperatoris sensum sequuti pacem amplectebantur: sed improbi consiliarii una cum Theodoro Studii Præposito, eversis contrariæ sententiæ dictis, eam rejiciebant, confirmantes pacem quæ Dei mandata rescindat non esse admittendam: Illud enim, Venientem ad

Edit. Paris. pag. 422.

me non emittam foras, Dominus decrevit, ajebant: quæ proferrent, & in cujus argumentum hæc producenda vere nescii. Primo quidem quoniam nemine ex eis ad nos transfugiente, eos qui intra Aulam erant, cum ipsos pace composita servare possemus, prodidimus. Secundo quia licet quidam ex eis pauci transfugerint, plurium certe potius, ejusdemque nobiscum nationis & sanguinis consortium satagere, quam incertis quibusdam nobis propositis ficto quæstu ditescere decebat. Plures enim quam paucos servare Deo magis gratum est. Ingens autem damnum levissimæ accessionis spe sibi comparare supremam dementiam recte dixeris: & qui nullam de domesticis sive familiaribus curam gerit, is Paulo quidem judice fidem abnegat, & infideli deteriorem se præstat. Quo vero loco reponendum illud: Cum iis qui pacem oderant, pacem ego agebam; nisi forte Paulo & Davide sapientiores esse se prædicent? Vel quis ter beato Germano prudentior, nisi forte isti ex fastu animæ pernicioso pessimi consiliarii, qui paci conficiendæ impedimentum opponere non sunt veriti? Ista, ut præmisimus, Novembris die primo gesta sunt. Mensis autem Augusti die quarto cometes visus est lunarum duarum ad invicem junctarum formam referens, quæ rursus ab invicem sejunctæ, & in varias formas figuratæ, in hominis capite truncati speciem desierunt. Insequenti die infelix nuncius de Mesembriæ clade ad nos delatus est, qui omnes ob graviorum malorum expectationem perterruit. Eam enim bonorum omnium ad commodam habitationem necessariorum copia referiam comperientes, una cum Debelto cepere: quibus in locis siphones ærei triginta sex, atque ignis liquidi per eos emittendi, nec non auri argentique vis immensa reperta est. Eodem etiam anno Christiani plurimi, quum Monastici, tum Laici ordinis ex Palæstina & universa Syria, intolerandum Arabum jugum, illatamque sibi vexationem fugientes, Cyprum se receperunt. Cum enim imperandi jus universum, & potestatis legitime gubernantis ordo per Syriam, Ægyptum, Africam, & universam Arabum ditionem divulsus, ac penitus prostratus jaceret, cædes, rapinæ, adulteria, libidines, omnia denique scelera Deo odiosa, tam in pagis, quam in ipsis civitatibus ab ista gente cælitus profliganda admittebantur. Tum vero in sancta Christi Dei nostri civitate, sanctæ Resurrectionis & Calvariæ veneranda loca, nec non alia quæque sacra vestigia prophanata sunt: celebresque illæ per desertum positæ Lauræ, SS. Charitonis, & Sabbæ, reliquaque Monasteria, & Ecclesiæ cunctæ desolatæ: Ex Christianorum quidem nonnulli vitam martyrio commutarunt, alii Cyprum fuga lapsi, ex ea Byzantium petierunt, quos pientissimus Imperator Michael, & sanctissimus Patriarcha Nicephorus, sollicitis charitatis operibus relevandos curarunt: In Urbem enim confluentibus Monasterium insigne dedit incolendum, ad eos autem qui in Cypro se continuerant, Monachis ex æquo & Laicis auri talento destinato, cunctos sedulo cultu prosequutus est. Ingenii siquidem humani, & in lenitatem propensi Michael extitit: rerum licet administrandarum inexpertum prorsus præstiterit: quippe qui Theoctisto Magistro cæterisque proceribus servili more se submitteret. Por-

Edit. Parif. pag. 423.

pag. 424.

δότης, μήτε ἃ λέγουσι, μήτε περὶ τίνων διαβεβαιοῦνται· πρῶτον μὲν ὅτι μηδενὸς πρὸς ἡμᾶς ἐξ αὐτῶν προσφεύγοντος, ἡμεῖς τοὺς ἔσω τῆς αὐλῆς προδεδώκαμεν, δυνάμενοι τούτους εἰρηνεύσαντες περισῶσαι· δεύτερον δὲ ὅτι, εἰ καὶ προσέφυγον τινὲς σπάνιοι, τὴν τῶν πλειόνων μᾶλλον καὶ ὁμοφύλων σωτηρίαν ἐχρῆν πραγματεύσασθαι, ἢ ἐπ' ἀδήλοις πλουτεῖν. φίλον γὰρ Θεῷ πλείους, ἢ ὀλίγους σώζεσθαι. τὸ δὲ ζημιοῦσθαι πλεῖστα διὰ μικρὸν κέρδος πρώτης ἀνοίας. ἀλλὰ ὁ περὶ τοὺς οἰκείους ἀπρονοήτως διακείμενος, τὴν πίστιν κατὰ Παῦλον ἤρνηται, καὶ χείρων ἀπίστου κρίνεται. ποῦ δὲ καὶ, μετὰ τῶν μισούντων τὴν εἰρήνην ἤμην εἰρηνικός; εἰ μή που καὶ Παύλου καὶ Δαβὶδ οὗτοι σοφώτεροι; τίς δὲ Γερμανοῦ τοῦ τρισμάκαρος σοφώτερος νῦν, εἰ μὴ κατὰ ψυχόλεθρον οἴησιν οἱ κακοὶ παρασύμβουλοι, οἱ τὴν εἰρήνην κωλύσαντες; ταῦτα κατὰ τὴν πρώτην γέγονε τοῦ Νοεμβρίου, ὡς εἴρηται. τῇ δὲ τετάρτῃ τοῦ Αὐγούστου μηνὸς ὤφθη κομήτης ἐν σχήματι λαμπρῶν δύο σεληνῶν ἑνωθεισῶν, καὶ πάλιν διαιρεθεισῶν εἰς διάφορα σχήματα, καὶ εἰς ἀκέφαλον ἄνδρα διάπλασιν τυπωθεισῶν. καὶ τῇ ἐπαύριον ἡ περὶ τῆς ἁλώσεως Μεσημβρίας ἦλθεν ἡμῖν ἐλεεινὴ φάσις πάντας πτοοῦσα διὰ μειζόνων κακῶν ἀπεκδοχήν. εὑρόντες γὰρ αὐτὴν οἱ ἐχθροὶ πεπλησμένην πάντων τῶν ὀφειλόντων πρὸς κατοίκησιν ἀνθρώπων παρεῖναι πραγμάτων, ταύτην ἐκράτησαν σὺν τῇ Δεβέλτῳ, ἐν οἷς καὶ σίφωνας χαλκοῦς εὗρον λϛʹ. καὶ τοῦ δι' αὐτῶν ἐκπεμπομένου ὑγροῦ πυρὸς, οὐκ ὀλίγον χρυσοῦ τε, καὶ ἀργύρου πλῆθος. τῷ δ' αὐτῷ ἔτει καὶ πολλοὶ τῶν κατὰ Παλαιστίνην Χριστιανῶν μοναχῶν, καὶ λαϊκῶν, καὶ ἐκ πάσης Συρίας τὴν Κύπρον κατέλαβον, φεύγοντες τὴν ἄμετρον κάκωσιν τῶν Ἀράβων. ἀναρχίας γὰρ καθολικῆς κατασχούσης Συρίαν, καὶ Αἴγυπτον, καὶ Ἀφρικὴν, καὶ πᾶσαν τὴν ὑπ' αὐτῶν ἀρχὴν, φόνοι τε, καὶ ἁρπαγαὶ, καὶ μοιχεῖαι, ἀσέλγειαί τε, καὶ πᾶσαι πράξεις θεοστυγεῖς ἐν κώμαις τε, καὶ πόλεσιν ὑπὸ τοῦ θεολέστου αὐτῶν ἔθνους ἐπράττοντο· οἵ τε κατὰ τὴν ἁγίαν Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν πόλιν σεβάσμιοι τόποι τῆς ἁγίας ἀναστάσεως, τοῦ κρανίου, καὶ τῶν λοιπῶν ἐβεβηλώθησαν. ὁμοίως δὲ καὶ αἱ κατὰ τὴν ἔρημον διαβόητοι λαῦραι τοῦ ἁγίου Χαρίτωνος, καὶ τοῦ ἁγίου Σάββα, καὶ τὰ λοιπὰ μοναστήρια, καὶ αἱ ἐκκλησίαι ἠρημώθησαν. καὶ οἱ μὲν ἀνῃρέθησαν μαρτυρικῶς· οἱ δὲ τὴν Κύπρον κατέλαβον, καὶ ἐκ ταύτης τὸ Βυζάντιον, οὓς Μιχαὴλ ὁ εὐσεβὴς βασιλεὺς, καὶ Νικηφόρος ὁ ἁγιώτατος Πατριάρχης φιλοπόνως ἐξένισαν. τοῖς μὲν γὰρ ἐλθοῦσιν ἐν τῇ πόλει μοναστήριον ἐπίσημον ἐδωρήσατο. τοῖς δὲ κατὰ τὴν Κύπρον ἐναπομείνασι μοναχοῖς τε, καὶ λαϊκοῖς τάλαντον χρυσίου ἀπέστειλε, καὶ παντοίως τούτους ἐθεράπευσεν. ἦν μὲν οὖν Μιχαὴλ εἰς πάντας χρηστὸς καὶ ἐπιεικής. περὶ δὲ τῆς πραγμάτων διοικήσεως ἀκυβέρνητος, δεδουλωμένος Θεοκτίστῳ Μαγίστρῳ, καὶ τοῖς λοιποῖς ἄρχουσι, τῷ δὲ Φεβρουαρίῳ μηνὶ

μένων δύο Χριστιανῶν ἐκ Βυλγαρίας φυγόντων, ἐμήνυσαν τῷ βασιλεῖ Κροῦμμον λοχῆσαι ἀπιόντα τοὺς ἐν τῇ Θρᾴκῃ ἀθρόως. καὶ τῇ ιε΄. τοῦ μηνὸς ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς τῆς πόλεως, καὶ Θεοῦ προνοίᾳ ἄπρακτος ἀνέστρεψε Κροῦμμος οὐκ ὀλίγους ἀποβαλών. καὶ διαθετήσας τὰ κατ' αὐτὴν, ἀνέστρεψε μετὰ χαρᾶς. καὶ ἀνελθὼν εἰς τὴν μονὴν τοῦ ἁγίου Ταρασίου τοῦ Πατριάρχου, καὶ ἐπιτελέσας αὐτοῦ τὰ μνημόσυνα ἅμα Προκοπίᾳ τῇ Αὐγούστῃ, ἀργυροπετάλοις λιτρῶν ἐνενήκοντα πέντε τὸν ἱερὸν αὐτοῦ τάφον ἠμφίασε. μετὰ δὲ τὴν ἅλωσιν Μεσημβρίας ἀπειπὼν ὁ βασιλεὺς τὰ πρὸς εἰρήνην Κρούμμου, ἐκ πάντων τῶν θεμάτων στρατολογήσας, πρὸ τοῦ ἔαρος εἰς τὴν Θρᾴκην περαιοῦσθαι ἐκέλευσεν· ὥστε πάντας δυσχεραίνειν μάλιστα τοὺς Καππαδόκας, καὶ Ἀρμενιακούς. τοῦ δὲ βασιλέως ἐξελθόντος μετὰ τῶν ταγμάτων μηνὶ Μαΐῳ συνεξῆλθε πάλιν ἡ Προκοπία Αὔγουστα ἕως τῶν Ἀκυδούκτου, πλησίον Ἡρακλείας. τὰ δὲ πλήθη ἐπὶ τούτῳ δυσχεραίνοντα εἰς δυσφημίας καὶ λοιδορίας ἐτράπησαν κατὰ Μιχαήλ. τῇ δὲ δ΄. τοῦ Μαΐου μηνὸς ἔκλειψις ἡλίου γέγονε περὶ τὴν δωδεκάτην μοῖραν τοῦ Ταύρου κατὰ τὸν ὡροσκόπον ἀνατέλλοντος τοῦ ἡλίου. καὶ πολὺς φόβος ἔπεσε τοῖς ὄχλοις. ὁ δὲ βασιλεὺς περιεπόλευσε τὴν Θρᾴκην σὺν τοῖς στρατηγοῖς καὶ τοῖς στρατεύμασι, μήτε κατὰ Μεσημβρίας ἀπερχόμενος, μήτ' ἄλλό τι τῶν ὀφειλόντων εἰς καθαίρεσιν ἐχθρῶν διαπραττόμενος, ἀλλ' ἢ μόνον πειθόμενος λόγοις ματαίοις τῶν ἀπειροπολέμων αὐτοῦ συμβούλων φασκόντων μὴ τολμᾶν τὸν ἐχθρὸν κατ' αὐτοῦ ἐλθεῖν ἐν τῇ ἰδίᾳ χώρᾳ καθεζομένου. καὶ ἦν βαρβαρικῆς ἐφόδου βαρυτέρα ἡ τῶν ὁμοφύλων πληθὺς, ἀπορουμένων εἰς τὰς ἀναγκαίας χρείας, καὶ ἁρπαγαῖς, καὶ ἐπιβάσεσι λυμαινομένων τοὺς ἐγχωρίους· περὶ δὲ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἰουνίου μηνὸς ἐξῆλθεν ὁ Κροῦμμος ὁ τῶν Βυλγάρων ἀρχηγὸς σὺν τοῖς ἰδίοις στρατεύμασιν ὑφορώμενος τὰ τῶν Χριστιανῶν πολλὰ εἶναι σφόδρα. στρατοπεδεύσας δὲ εἰς Βερσινικίαν ὡς ἀπὸ σημείων τριάκοντα τοῦ βασιλικοῦ φοσσάτου, Λέων ὁ τῶν Ἀνατολικῶν Πατρίκιος καὶ στρατηγὸς, καὶ Ἰωάννης Πατρίκιος καὶ στρατηγὸς Μακεδονίας, ὁ Ἀπλάκης, πολλὰ προθυμούμενοι τούτους πολεμῆσαι, ἐκωλύθησαν ὑπὸ τοῦ βασιλέως διὰ τῶν κακῶν συμβούλων. τῆς δὲ πόλεως λιτανευούσης μετὰ τοῦ Ἀρχιερέως ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, τινὲς τῶν δυσσεβῶν τῆς μιαρᾶς αἱρέσεως τοῦ θεοστυγοῦς Κωνσταντίνου μοχλεύσαντες τὴν πύλην τῶν βασιλικῶν τάφων μηδενὸς προσέχοντος διὰ τὴν συνοχὴν τοῦ ὄχλου ἀθρόως ἀνοιχθῆναι μετά τινος κτύπου παρεσκεύασαν, ὡς ἐκ θείας τινὸς τερατουργίας· καὶ ἔνδον εἰσπηδήσαντες, προσέπιπτον τῷ τοῦ πλάνου μνήματι τοῦτον ἐπικαλούμενοι, καὶ οὐ Θεόν· ἀνάστηθι, λέγοντες, καὶ βοήθησον τῇ πολιτείᾳ ἀπολλυμένῃ· διαφημίσαντες, ὅτι ἀνέστη ἔφιππος, καὶ πορεύεται πολεμῆσαι Βυλγάρους, ὁ τάρταρον οἰκῶν μετὰ δαιμόνων. τούτους συλλαβόμενος ὁ τῆς πόλεως Ὕπαρχος τὸ μὲν πρῶτον ἐψεύδοντο θεόθεν αὐτομάτως τὰς τῶν τάφων πύλας ἀνοιχθῆναι. παραστάντες δὲ τῷ Ἐπαρχικῷ βήματι, καὶ περὶ τὴν μαρτυρίαν ὀκλάσαντες, τὸ τῆς μοχλεύσεως δρᾶ-

ro mense Februario Christiani duo ex Bulgaria fuga lapsi, Crummum ex improviso Thraciam devastare consiliatum Imperatori nunciaverunt. Mensis autem ejusdem die decimo quinto Imperatore profectionem suscipiente, Crummus, Deo ita provide disponente, multis exercitus sui desideratis, infecto re pedem in propriam ditionem retulit. Imperator vero Adrianopolim se conferens, rebus in ea secundum ordinem compositis, cum gaudio C.P. reversus est. In sancti subinde Patriarchæ Tarasii Monasterium una cum Procopia Augusto profectus, defuncti memoriæ justis parentatis, sacrum ejus sepulchrum laminis argenteis pondo nonaginta quinque librarum circumtexit. Cæterum Mesembria Romanis erepta, Imperator pacis conditiones a Crummo oblatas repudians, exercitum ex Thematibus cunctis collectum in Thraciam jussit trajicere: quod cuncti moleste ferre maxime Cappadoces, atque Armeniaci. Imperatorem itaque militares copias Urbe educentem, Procopia Augusta usque ad Aquæductus juxta Heracliam prosequuta est: quod milites ægerrime passi, Imperatorem conviciis & contumeliis palam incessebant. Maii porro mensis die quarto solis defectio contigit, ipso secundum horoscopum ad gradum Tauri duodecimum exoriente: ex quo terror ingens militum animis incubuit. Imperator autem Ducibus & militaribus ordinibus eductis, Thraciam obambulare, sed neque Mesembriam aggredi, neque profligandis hostibus necessarium quippiam moliri ausus est; insanis nimirum consiliariorum suorum sermonibus fidem adhibens, qui cum artis bellicæ rudes plane essent, hostem in eum minime processurum affirmabant, sed potius in propria regione semper consessurum. Porro provincialium rebus necessariis destitutorum, rapinisque & invasionibus oppidanos vexantium barbarica excursione gravior multo damnosiorque extitit adventus. Sub mensis autem Junii principium Crummus Bulgarorum Princeps, copiebus ad pugnam paratis, Christianorum exercitum numerosissimum esse suspicatus, in Romanos movit: & ad Bersiniciam tricesimo circiter lapide ab Imperatoris castris sua posuit. Tum vero Leo Orientalium Dux & Patricius, & Joannes cognomento Aplaces Macedoniæ Dux ac pariter Patricius, ad pugnam committendam expediti, & animis incitati, a perversis Imperatoris consiliariis præpediti sunt. Urbe autem universa una cum suo Pontifice preces ac processiones ad sanctorum Apostolorum peragente, quidam ex impiis sectatoribus hæreseos, quam Deo exosus Constantinus tenuit, Imperatoriorum sepulchrorum, nemine propter turbæ frequentiam advertente, portam, vecte in eam impulso derepente cum fragore, tamquam divino quopiam edito miraculo, fecerunt apertam: mox intro se ferentes, ad seductoris tumulum prostrati, ipsum, non Deum invocavere, dicentes: Exurge, & Reip. jam jam pereunti succurre: confestimque eum, qui tartarum cum dæmonibus incolit, equo insidentem ad prælium in Barbaros processisse denunciaverunt. Isti ob Urbis Præfecto comprehensi, primo quidem sepulchrorum portas, seipsis, ac divina manu reseratas mendaciter asserentes; ubi ad Præfecti tribunal astiterunt, testimoniis labantes, totam vectium impulsorum fabulam nondum cruciatibus

Edit. Paris. pag. 425.

ac quæstionibus applicati enarravere. Eos Urbis Præfectus vectibus ex hac causa alligatos ad ignominiæ pompam, pœnæ causam ac delictum ore aperto conclamantes publice traducendos edixit. Isto namq; pacto sub signis suis militantes omnis malitiæ Diabolus auctor instruxit, ut non propria incusarent flagitia, sed Orthodoxam, & a patribus acceptam fidem sacrumque Monasticam vitam agentium ordinem, qui Philosophiæ ad Dei placitum institutæ exercitamentum est, criminarentur. Plures quippe blasphemias ejuscemodi deblaterantium solo habitu Christiani, re vera Pauliciani in animo erant, qui abominanda sua sensa proferre non ausi, ejusmodi prætextu imperitorum simplicitati credebant illusuros se, ubi Constantino Judaicæ mentis homine tamquam Propheta & Victore pronunciato, ipsi pravam illius hæresim in dispensationis per carnem Domini nostri Jesu Christi perniciem amplecterentur. Mensis porro Julii die vicesimo secundo Christianis simul & Bulgaris ad pugnam in invicem committendam ad Adrianopolim ex æquo instructis, Christiani in prælio pessime se gesserunt: id autem victoriæ cesserunt hostibus, ut plures ex ipsis nondum primi conflictus initi spectatores effecti, velocissima tamen fuga pugnæ se subduxerint: adeo ut Crummus ipse spectaculi novitate deterritus, insidiarum in suos structarum, quod oculis probabat, apparatum existimaret, ac ne fugientes insequerentur, suos aliquanto detinuerit: Ubi vero præcipitis ejusmodi fugæ veritatem animadvertit, hostes a tergo insectatus, castris eorum & opimis spoliis direptis, stragem maximam edidit. Imperator pariter fuga elapsus versus Urbem pedem referebat, & militares Ordines & eorum Ductores maledictis incessens, imperii potestate se se abdicaturum dato jusjurando pollicitus est: ac Leoni Patricio & Orientalium Duci, seu viro pietate conspicuo, & militari virtute præstanti, ac jam Reip. administrandæ idoneo confestim aperuit consilium: sed eo dignitatem ultro delatam admittere recusante, Thematum regendorum potestate ipsi relicta, Junii die vicesimo quarto Imperantem Urbem repetiit: ac imperium quidem deponere, aliumque Principem in thronum subrogare meditatus; ab uxore & proceribus summam post eum in administranda Rep. potestatem adeptis, consilium exequi non est permissus. Sane Nicephorus sanctissimus Patriarcha propositis assentiebatur: cum nimirum, si eo pacto novus Imperator designaretur, ipse Michael & liberi ejus incolumes facile forent salvandi. Interea Duces militaresque copiæ omnes de Imperatoris fuga certiores factæ, ab ejuscemodi homine imperari non amplius ferendum ratæ, consilio inter se inito, Leonem Orientalium Ducem bono publico consuleret, & Christianam Remp. erigeret rogaverunt. Ille ruinam imperio imminentem, & Barbarorum, qui vix reprimi possent, violentas excursiones mente perpendens, fideique erga Impp. servandæ, suique ipsius a fraudis labe immunem custodiendi studiosus aliquo tempore substitit, & pro viribus dignitati admittendæ moras opposuit. At cum hostem magnis itineribus ad Urbem contendere animadvertit, a Patriarcha Nicephoro, quem de recta sua in Deum fide certiorem fecit, ut ex ipsius nutu, & ejus prece comite pro-

Edit Paris. pag. 426.

μα πρὸ πάσης ἐξεῖπον τιμωρίας· οὓς ἀξίως μοχλεύσας πομπῇ δημοσίᾳ παρέπεμψεν ἀναβοῶντας τῆς τιμωρίας τὴν πρόφασιν· οὕτω γὰρ ὁ τῆς κακίας ἀρχηγὸς διάβολος τοὺς στρατευομένους ἐξεπαίδευσεν, ὡς μὴ αἰτιᾶσθαι τὰς ἑαυτῶν ἁμαρτίας, ἀλλὰ τὴν ὀρθόδοξον καὶ πατροπαράδοτον πίστιν, καὶ τὸ τῶν μοναστῶν ἱερὸν σχῆμα τὸ τῆς κατὰ Θεὸν φιλοσοφίας γυμνάσιον. οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ταῦτα βλασφημούντων σχήματι μόνον ἦσαν Χριστιανοὶ, τῇ δὲ ἀληθείᾳ Παυλικιανοὶ, οἵ τινες μὴ δυνάμενοι τὰ μυσαρὰ ἑαυτῶν δόγματα παρεμφαίνειν, τῇ τοιαύτῃ προφάσει τοὺς ἀμαθεῖς παρενόθευον, Κωνσταντῖνον τὸν Ἰουδαιόφρονα μακαρίζοντες, ὡς προφήτην καὶ νικητὴν, καὶ τὴν κακοδοξίαν αὐτοῦ ἐπ᾽ ἀνατροπῇ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀσπαζόμενοι. τῇ δὲ κβ. τοῦ Ἰουλίου μηνὸς παραταξάμενοι Χριστιανοί τε, καὶ Βούλγαροι οὐ μακρὰν τῆς Ἀδριανουπόλεως, πταίουσι μὲν οἱ Χριστιανοὶ σφόδρα δεινῶς περὶ τὸν πόλεμον· κρατοῦσι δὲ τὰς μάχας οἱ ἐχθροὶ τοσοῦτον, ὥστε τοὺς πλείστους Χριστιανοὺς μήτε τὴν πρώτην συμβολὴν θεασαμένους ἄκρᾳ φυγῇ χρήσασθαι· ὥστε τὸν Κροῦμον καταπλαγέντα νομίσαι λοχισμοῦ τινὸς τρόπον εἶναι τὸ γινόμενον, καὶ μικροῦ ἐπισχεῖν τοὺς ἑαυτοῦ πρὸς τὴν δίωξιν. ἐπεὶ δὲ εἶδεν αὐτοὺς ἀκρατῶς φεύγοντας, καταδιώξας, ἀνεῖλε πλήθη πολλά. καταλαβόντες καὶ τὸ τοῦλδον καὶ τοῦτο λαφυραγωγήσαντες· ὁ δὲ βασιλεὺς εἰς τὴν πόλιν φυγὼν ἐπανήρχετο, τά τε πλήθη καὶ τοὺς τούτων ἄρχοντας ἐπαρώμενος, ἔτι δὲ καὶ τῆς βασιλείας τὴν ἀπόθεσιν ἐξομνύμενος· ἐν οἷς καὶ Λέοντι Πατρικίῳ καὶ στρατηγῷ τῶν Ἀνατολικῶν, ὡς εὐσεβεῖ τε, καὶ ἀνδρειοτάτῳ, καὶ κατὰ πάντα πεποιημένῳ περὶ τοῦ κρατῆσαι τὴν βασιλείαν ἐκοινωνήσατο. τοῦ δὲ μηδ᾽ ὅλως εἴξαντος, ἐάσας αὐτὸν προΐστασθαι τῶν θεμάτων, αὐτὸς τὴν βασιλίδα κατέλαβε τῇ κδ᾽. τοῦ Ἰουνίου μηνὸς, θέλων μὲν ἀποθέσθαι τὸ κράτος, καὶ ἄλλον προχειρίσασθαι· μὴ συγχωρούμενος δὲ παρά τε τῆς γαμετῆς, καὶ τῶν παραδυναστευόντων. Νικηφόρος δὲ ὁ ἁγιώτατος Πατριάρχης ἐν τούτῳ συνῄνει, ὡς καὶ αὐτοῦ καὶ τῶν τέκνων αὐτοῦ περισωθησομένων, εἰ οὕτω προχειρισθείη τίς. οἱ δὲ στρατηγοὶ καὶ τὰ πλήθη μαθόντες τὸν βασιλέα πεφευγέναι, ἀπογνόντες τὸ βασιλεύεσθαι παρ᾽ αὐτοῦ λοιπὸν, καὶ βουλευσάμενοι καθ᾽ ἑαυτοὺς, ἐδυσώπουν Λέοντα τὸν στρατηγὸν τῶν Ἀνατολικῶν βοηθῆσαι τῷ κοινῷ, καὶ τῆς Χριστιανῶν πολιτείας ἀντιλήψασθαι. ὁ δὲ μέχρι μέν τινος σφοδρῶς ἀνεβάλλετο τῷ καιρῷ, στοχαζόμενος τὸ δυσάντητον, καὶ τῆς τῶν βαρβάρων ἐπιδρομῆς τὸ ἀνύποιστον, καὶ τὸ πρὸς τοὺς βασιλεύοντας φυλάττων ὀρθὸν καὶ ἀνεπιβούλευτον. ἐπεὶ δὲ κατὰ τῆς πόλεως τὸν ἐχθρὸν ἐπειγόμενον ἐθεάσατο, γράφει μὲν Νικηφόρῳ τῷ Πατριάρχῃ τὰ περὶ τῆς ἑαυτοῦ ὀρθοδοξίας διαβεβαιούμενος, αἰτῶν μετὰ τῆς εὐχῆς καὶ ἐπινεύσεως αὐτοῦ τοῦ κρα-

τος ἐπιλαβέσθαι. καὶ καταλαβὼν τὸ πρὸ τῆς πόλεως Τριβουνάλιον ἅμα τοῖς στρατηγοῖς καὶ τοῖς στρατεύμασιν ἐννομώτατος βασιλεὺς Ῥωμαίων ἀναδείκνυται. καὶ μεσούσης ἡμέρας ἐν Κωνσταντινουπόλει διὰ τῆς Χρυσῆς πόρτης εἰσέρχεται, καταλαβὼν τὰ βασίλεια. Μιχαὴλ δὲ ἀκούσας τὴν τούτου ἀναγόρευσιν ἐν τῷ εὐκτηρίῳ τοῦ φόρου προσδραμὼν σὺν Προκοπίᾳ καὶ τοῖς αὐτῶν τέκνοις, ἀποκειράμενοι τὰς τρίχας μοναχικὰ περιεβάλοντο. τῇ δὲ ια΄. τοῦ Ιουλίου μηνὸς ἕκτῃ ἰνδικτιῶνι, ἡμέρᾳ δευτέρᾳ, τῇ ἐπαύριον στεφθεὶς ὑπὸ Νικηφόρου Πατριάρχου ἐν τῷ ἄμβωνι τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, τὰ κατὰ τὴν πόλιν προστάττει φρουρηθῆναι τείχη νυκτὸς καὶ ἡμέρας, αὐτὸς δὲ ἑαυτοῦ περιπολεύων, καὶ πάντας διεγείρων, εὐέλπιδάς τε παραινῶν εἶναι, ὡς τοῦ Θεοῦ παραδοξοποιήσαντος τάχιστα, διὰ πρεσβειῶν τῆς παναχράντου Θεοτόκου, καὶ πάντων τῶν ἁγίων, καὶ μὴ πάντῃ καταισχυνθῆναι παραχωροῦντος διὰ πλῆθος πταισμάτων ἡμῶν. ὁ δὲ νέος Σενναχηρεὶμ Κροῦμμος ἀρθεὶς τῇ νίκῃ, καταλιπὼν τὸν ἴδιον ἀδελφὸν μετὰ τῆς οἰκείας δυνάμεως πολιορκεῖν τὴν Ἀδριανούπολιν μετὰ ἓξ ἡμέρας τῆς αὐτοκρατορίας Λέοντος, ἐπελθὼν ἐν δυνάμεσι, καὶ ἵπποις τῇ βασιλίδι πόλει, περιῄει πρὸ τῶν τειχῶν ἀπὸ Βλαχερνῶν ἕως τῆς Χρυσῆς πόρτης, ἐπιδεικνύμενος τὴν περὶ αὐτὸν δύναμιν, ἐπιτελέσας μιαρὰς καὶ δαιμονιώδεις θυσίας ἐν τῷ πρὸς θάλασσαν λιβαδίῳ τῆς Χρυσῆς πόρτης, ᾐτήσατο τῷ βασιλεῖ πῆξαι τὸ δόρυ αὐτοῦ κατ' αὐτῆς τῆς Χρυσῆς πόρτης. τοῦ δὲ τοῦτο μὴ καταδεξαμένου, ὑπέστρεψεν εἰς τὴν ἰδίαν σκηνήν. θαυμάσας δὲ τὰ τῆς πόλεως τείχη, καὶ τὴν εὔτακτον τοῦ βασιλέως παράταξιν, καὶ τῆς ἐλπιζομένης αὐτοῦ πολιορκίας ἀπογνοὺς, ἐπὶ συμβάσεις τρέπεται· καὶ περὶ εἰρήνης πειρασμοὺς λόγους ἐποιεῖτο. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀφορμῆς δραξάμενος ἐπειράθη τοῦτον λογχίσαι· ἀλλ' ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἡμετέρων ἁμαρτιῶν τοῦτο εἰς πέρας ἀγαγεῖν ἐκωλύθη τῇ τῶν καθυπουργησάντων τούτῳ ἀφυΐᾳ. πληγωσάντων μὲν τοῦτον, καιρίαν δὲ μὴ ἐπαγόντων πληγήν. ἐπὶ τούτῳ μανεὶς ὁ ἀλάστωρ ἀποστείλας κοῦρσον ἐν τῷ ἁγίῳ Μάμαντι, τὸ ἐκεῖσε παλάτιον ἐνέπρησε, καὶ τὸν χαλκοῦν λέοντα τοῦ ἱππικοῦ σὺν τῷ δράκοντι τοῦ Τρείου, καὶ μαρμάροις ἐπιλέκτοις ἐν ἁμάξαις φορτώσας ὑπέστρεψε, παρακαθίσας Ἀδριανουπόλει, καὶ ταύτην εἷλεν.

A jectum colligat imperium, per litteras expetiit. Tum vero Ducibus & universis agminibus stipatus, in Tribunalium ante Urbem positum conscendens, legitimus Romanorum Imperator salutatur: medioque jam die C.P. portæ, quæ Chryse dicitur, ingressus, in Regiam se confert. Michael Leonis designatione audita, cum Procopia & liberis in Oratorium, quod ad Forum est, confugiens, capillis detonsis, una cum suis Monasticum habitum induit. Postera luce, quæ Julii mensis fuit undecima, indictione sexta, feria hebdomadis secunda, in magnæ Ecclesiæ Ambone a Nicephoro Patriarcha coronatus, Urbis muros de die & nocte diligentius custodiri præcepit: ipse vero cunctos excitans, & ad meliorem spem concipiendam B animans, Deum immaculatæ Dei Genitricis sanctorumque omnium interventu brevi posthac novum & inopinatum aliquod opus editurum, nec propter peccatorum nostrorum multitudinem immensam usquequaque nos pudore suffundendos confisus muros per seipsum continuus explorator obibat. Porro Crummus Junior Sennacherim victoriis in superbiam elatus, proprio fratre ad obsidendam Adrianopolim cum suis copiis relicto, post dies sex a demandato Leoni imperio, cum maximo peditum equitumque numero ad Urbem propius accedens, ostentata exercitus sequentis se virtute, ad muros a Blachernis ad Chrysen usque portam protensos obambulabat: prophanisque & vere dæmoniacis sacrificiis ad pratum C Chryse portæ adjacens peractis, in ipsam Chrysen portam hastam infigere ab Imperatore expetiit: quo petita respuente, in proprium tentorium recessit. Cum autem civitatis muros & instructissimum Imperatoris exercitum haud sine admiratione vidisset, obsidionem ponere posse desperans, ad pacis ineunda fœdera convertitur. Num igitur pacem Romani expeterent, inito cum eis colloquio experiri tentavit. Imperator occasione captata lancea perfodere molitus est: Verum delictorum nostrorum multitudine prohibitus, & ad hujusmodi trophæum excitandum sociorum ineptitudine delusus, cœptum opus in felicem exitum deducere non valuit. Crummo enim facinoris ad- D ministri plura vulnera inflixerunt, nullum tamen intulerunt lethale: ex quo in rabiem versus homo perditissimus, expeditis militibus ad sanctum Mamantem missis, Palatium ibidem erectum igne supposito consumpsit. Tum vero æreo Circi leone, & Hydrii dracone cum selectioribus marmoribus in currus conjectis, retro pedem tulit: & obsidione ad Adrianopolim posita, eam demum armorum vi subjugavit.

Edit. Parif. pag. 427.

F I N I S.

ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΟΥ,

ΤΑ ΚΑΤΑ ΛΕΟΝΤΑ ΥΙΟΝ ΒΑΡΔΑ.

τοῦ Ἀρμενίου περιέχουσα.

CHRONOGRAPHICA NARRATIO,

COMPLECTENS EA QUÆ TEMPORE Leonis filii Bardæ Armeni contigerunt.

Edit. Parif. pag. 428.

MICHAEL Imperator anno Imperii primo coronavit filium suum Theophylactum in festis * * * * procedente magno cum apparatu & gloria Procopia ejus uxore, & stante coram altari, & filii coronationem spectante, ingentique gaudio pecuniarum erogatione cunctos recreante: ipsa quippe publicam Imperii rem administrabat: Vir enim ejus, ut dicunt, erat animi simplicis & mansueti. Eleemosynas vero dispertiere plurimas, elargientes Ecclesiis & Monasteriis pecunias, quas Nicephorus cura non modica coacervarat, Monachorum spectatissimis, Ptochodochiis, hospitiis pauperum & peregrinorum, captivis, viduis, orphanis, & facultate sua privatis, suppeditantes, quæ cuique erant necessaria: omnesque lætitia æque ac beneficiis cumulantes, ipsi ab omnibus gloria & honore reddebantur illustres. Tribus etiam factionesque populi cujuslibet toni poemata adulationis & voluptatis non expertia in honorem eorum certatim decantarunt. Omnes etiam in quos Nicephorus infenso fuerat animo quosque e Palatio ejecerat, & Theodotæ fratres qui erant Patricii, & Leonem Scleri cognominatum, quem Peloponnesiaci tractus Ducem instituit, & Leonem filium Bardæ Armeni, qui læsæ majestatis reus, plagis impositis a Nicephoro tonsus in Monachum, & in exilium ejectus fuerat, quem ipsi demum revocarunt, & Patriciatus honore decoratum Orientalis exercitus crearunt Ducem; qui tamen, ut exponemus inferius, homo nequam & improbus tyrannidem in eos exercuit. His ita gestis, victoria de Nicephoro parta Bulgari in superbiam elati bellum renovare consiliabantur, quod subodoratus Michael inito consilio legiones omnes coegit, novisque militaribus copiis deletarum prius in bello vice conscriptis, clusurarum etiam per Syriam custodibus convocatis, Lycaones, Cilices, Isauros, Cappadoces, Galatas, & alios omnes secum educens, anno Imperii sui secundo Indictione sexta Urbe profectus est, effusa simul universa civitate, & Procopia Augusta conjuge sequente, venerunt usque ad aquæ ductum, velut festum solemne celebrantes exercitusque Principes gratiis & muneribus cumulantes, eos adhortante Procopia Imperatorem Michaelem studiose custodire, eumque in bello protegere & pro Christianis decertare; & inde reversa est in Urbem. Cæterum inde solventes Imperator & omnis populus appropinquarunt usque ad limitem & angustiarum arces. Bulgari etiam stabant ordinati ex adverso eo-

Iste est Chamelæon.

pag. 429.

ΜΙΧΑΗΛ ὁ βασιλεὺς τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἔστεψε τὸν υἱὸν αὐτοῦ Θεοφύλακτον εἰς τὰς ἑορτὰς * * * προελθούσης καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Προκοπίας μετὰ δόξης πολλῆς, καὶ παραστάθείσης ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἰδούσης τὸ στέψιμον τοῦ υἱοῦ αὐτῆς. καὶ ποιησάσης χαρὰν μεγάλην, καὶ διανειμάσης χρήματα πολλά. αὕτη γὰρ ἦν διατιθοῦσα πάντα τὰ τῆς βασιλείας. ὁ γὰρ ἀνὴρ πρᾶος ἦν, ὡς εἴρηται. ἐποίησαν δὲ καὶ ἐλεημοσύνας πολλὰς διασκορπίσαντες τὰ χρήματα, ἅπερ ὁ Νικηφόρος δι' ἐπιμελείας ἐσώρευσεν, εἰς τὰς ἐκκλησίας, εἰς τὰ μοναστήρια, καὶ εἰς τοὺς ἀσκητὰς ἐν ταῖς ἐρήμοις τὰ πρὸς τὴν χρείαν ἀποστέλλοντες, καὶ εἰς τὰ πτωχεῖα, καὶ εἰς τοὺς ξενῶνας, καὶ εἰς τοὺς αἰχμαλώτους, καὶ εἰς τὰς χήρας, καὶ εἰς τοὺς ὀρφανούς, καὶ εἰς τοὺς ἀπὸ οὐσίας πεσόντας, καὶ πάντας χαροποιήσαντες ὑπὸ πάντων ἐδοξάζοντο. καὶ οἱ Δῆμοι ἐμέλισαν ποιήματα καθ' ἕκαστον ἦχον πρὸς εὐφημίαν αὐτῶν πᾶσαν ἡδονὴν κολακείας παρέχοντα. καὶ λοιπὸν πάντας ἀνεκαλέσαντο εἰς οὕσπερ Νικηφόρος ἐχθρωδῶς διέκειτο, καὶ ἐξέβαλε τοῦ παλατίου, τοὺς Θεοδότης τοὺς ἀδελφοὺς ὄντας Πατρικίους, καὶ Λέοντα τὸν ἐπιλεγόμενον τοῦ Σκληροῦ, καὶ ἐποίησεν αὐτὸν στρατηγὸν εἰς Πελοπόννησον, καὶ Λέοντα υἱὸν Βάρδα τοῦ Ἀρμενίου πταίσαντα, τὸν Νικηφόρον, τὸν δαρέντα καὶ κουρευθέντα ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἐξορισθέντα, οὗτοι ἀνεκαλέσαντο, καὶ ἐποίησαν αὐτὸν Πατρίκιον καὶ στρατηγὸν τῶν ἀνατολικῶν, ὃς καὶ ἐτυράννησεν αὐτοὺς πονηρὸς ὤν, ὡς ὕστερον λέξομεν. λοιπὸν οὖν τούτων γενομένων, ἐπαρθέντες οἱ Βούλγαροι ἐπὶ τῇ νίκῃ κατὰ τοῦ Νικηφόρου, ἐβούλοντο ἀπελθεῖν πρὸς πόλεμον. ταῦτα γνοὺς Μιχαὴλ, βουλὴν ποιησάμενος, συνάγαγε πάντα τὰ θέματα, στρατεύσας καὶ ἄλλους πολλοὺς ἀντὶ τῶν ἀπολειφθέντων ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ τοὺς φυλάσσοντας τὰς κλεισούρας τῆς Συρίας συναθροίσας, Λυκάονας, καὶ Κίλικας, καὶ Ἰσαύρους, καὶ Καππαδόκας, καὶ Γαλάτας, καὶ πάντας παραλαβὼν ἐξῆλθε δευτέρῳ ἔτει τῆς αὐτοῦ βασιλείας, ἰνδικτ. ϛ΄. τῆς πόλεως συναπελθούσης αὐτῷ, καὶ Προκοπίας τῆς Αὐγούστης τῆς αὐτοῦ γυναικὸς, ἐξελθούσης ἕως τοῦ Ἀκουδύκτου, ποιοῦντες πανηγύρεις, καὶ διδόντες χαρίσματα * τοὺς ἄρχοντας τοῦ στρατοῦ. παρακαλούσης αὐτοὺς τῆς Προκοπίας, καὶ περὶ Μιχαὴλ τοῦ βασιλέως διαφυλάττειν αὐτὸν, καὶ σκέπειν ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἀγωνίζεσθαι ὑπὲρ τῶν Χριστιανῶν. κἀκεῖθεν πάλιν αὐτὴ ὑπέστρεψεν ἐν τῇ πόλει. καὶ λοιπὸν ἀπάραντες ἐκεῖθεν ὅτε βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐγγίζομεν ἕως τῶν κλεισουρῶν. καὶ δὲ οἱ Βούλγαροι παρετάξαντο ἀπέναντι αὐτῶν, καὶ

Οὗτός ἐστιν ὁ Χαμαιλέων.

* τοῖς ἄρχουσι.

θεωροῦντες τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ οὐκ ἐτόλμησαν ἐπιχειρῆσαι, ἀλλ' ἵσταντο παρατεταγμένοι. ὁμοίως γὰρ καὶ ὁ λαὸς τοῦ βασιλέως ἵσταντο, καὶ αὐτοὶ παρατεταγμένοι ἕως ἡμερῶν ιε'. μὴ τολμῶντες ἀλλήλοις βαλεῖν χεῖρα. καὶ λοιπὸν ἐταλαιπωρήθησαν ἐν τῷ καύσωνι στάντες τοῦ θέρους ἡμέρας καὶ νυκτός, οἵ τε ἄνθρωποι καὶ τὰ κτήνη, καὶ ἦλθον εἰς ἀδυναμίαν πολλὴν προσδοκῶντες ὅτι οἱ Βούλγαροι ἔχουν βαλεῖν χεῖρα, καὶ πάλιν οἱ Βούλγαροι ὁμοίως· καὶ ἦν ἰδεῖν αὐτοὺς ἐν ἀμηχανίᾳ πολλῇ. καὶ δὴ ὁ Ἀπλάκης ἦν ἐπὶ τὸ ἓν μέρος τῆς ἄκρας ἔχων τοὺς Μακεδόνας καὶ τοὺς Θρακησιανούς, καὶ δηλοῖ * τὸν βασιλέα· ἕως πότε στήκομεν καὶ ἀπολλύμεθα; ἐγὼ πρῶτος βάλλω χεῖρα ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Θεοῦ, καὶ αὐτοὶ μετὰ προθυμίας ἐπεισέλθατε· καὶ ἔχομεν νικῆσαι· πλείους γὰρ αὐτῶν ἐσμὲν δεκαπλασίων· ὡς καὶ ἦν. καὶ ἀρξαμένων τοῦ πολέμου συνεχύθησαν ἐπ' αὐτὸν οἱ Βούλγαροι, καὶ οἱ Θρᾷκες ἤρξαντο κόπτειν αὐτούς. καὶ λοιπὸν τῆς μάχης ἀρξαμένης οὐκ ἦλθον εἰς βοήθειαν οἱ λοιποὶ λαοί, ἀλλὰ δειλιάσαντες ἔδωκαν εἰς τροπήν· πρῶτον τὸ θέμα τῶν Ἀνατολικῶν· καὶ καταλειφθέντες μόνοι οἱ τοῦ Ἀπλακίου, καὶ μὴ ἰσχύοντες ἀντιστῆναι, ἤρξαντο κόπτεσθαι καὶ αὐτοί. καὶ λοιπόν, ἰδόντες ὡς πάντα τὰ θέματα ἔφυγον, παρ' ὀλίγον καταλιμπάνοντες καὶ τὸν βασιλέα, οἱ τὸ πρὶν καυχώμενοι ὑπὲρ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν Χριστιανῶν ἀγωνίζεσθαι. ἔλεγον γὰρ ὅτι ἐν τῇ Βουλγαρίᾳ εἰσελθόντες ἐν τόποις δυσβάτοις ἐκυρίευσαν ἡμᾶς, ἔξωθεν δὲ ἐπὶ κάμπου νικῆσαι αὐτοὺς ἔχομεν· καὶ πάντα ἐψεύσαντο. μήπω γὰρ ἀρξάμενοι πολεμεῖν, ἔφυγον· καὶ λοιπὸν ἐπλήγη ἐν αὐτῷ τῷ πολέμῳ, ὅ τε Ἀπλάκης, καὶ πολλοὶ ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. οἱ δὲ λοιποὶ ἰδόντες ὅτι οὐκ ἔχουσι πόθεν βοήθειαν, ἔφυγον καὶ αὐτοί. ἦν δὲ ὁ τόπος κοῖλος ἐν ᾧ συνέβαλλον τὴν μάχην, καὶ τὰ θέματα ἵσταντο πρὸς τὸ ὑψηλότερον μέρος, καὶ τραπέντων ἐλογίζοντο, ὅτι οὐκ ἔφυγον, ἀλλ' ἀπισθοπόδησαν, καὶ τροποῦνται αὐτούς· καὶ διὰ τοῦτο οὐ κατεδίωξαν αὐτούς. καὶ μετὰ μικρὸν ἀναπαύσαντες ὀλίγον θεωροῦσιν ὅτι δρόμῳ πολλῷ φεύγοντες ἀπέκρυψαν. καὶ λύσαντες τοὺς χαλινοὺς τῶν ἵππων κατεδίωκον ὀπίσω αὐτῶν· αὐτοὶ δὲ φεύγοντες, ἀλλήλους συνεπάτουν· καὶ ὁ ἔμπροσθεν φεύγων τὸν ὀπίσω οὐ κατενόει. ἀκούων γὰρ τὸν κρότον τῶν ποδῶν τῶν ἵππων, ἔλεγεν, ὅτι ὑπὸ τῶν πολεμίων καταδιώκεται, καὶ ἕως οὗ ὁ ἵππος πεσὼν ἀπέθανεν, οὐκ * ἐμμένουν ἕκαστος τοῦ φεύγειν. λοιπὸν δὲ καὶ οἱ πλεῖστοι πεζῇ ἔφυγον τῶν ἵππων διὰ τὰς παρατάξεις ἀδυνάτων ὄντων. λιμαγχονηθέντες δέ, καὶ τῇ δίψῃ καιόντες, ὀλίγον ἀπερχόμενοι ἔπιπτον, καὶ ἀπέθνησκον. πάντες γὰρ τὰ ἄρματα καὶ τὰ λωρίκια ἔρριψαν εἰς τὴν ὁδόν· ἄλλοι δὲ καταφθανόμενοι εἰσῆλθον εἰς κάστρα τινά· ὕστερον δὲ παρακαθήσαντος τοῦ Βουλγάρου, καὶ παραλαβόντος * πάντας. λοιπὸν οὖν οἱ πολέμιοι ὄπισθεν ἐσύναγον τὰ ἄρματα τῶν φευγόντων. καὶ δὴ ἕως τῆς πόλεως οὐκ ἔστησαν φεύγοντες. καὶ φθάσας ὁ βασιλεὺς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἠσφάλισεν, ἵνα μὴ ὁ λαὸς χαλασθεὶς ποιήσῃ κακόν. οἱ δὲ Βούλγαροι ἕως ὀλίγου τόπου καταδιώξαντες, τὸ λοιπὸν μετὰ ἀνέσεως ἤρχοντο. ἦσαν γὰρ καὶ αὐτοὶ κεκοπιακότες ἀπὸ τῆς παρατάξεως, καὶ οἱ ἵπποι αὐτῶν, συνάγοντές τε τὰ ὅπλα, ὡς εἴρηται, καὶ τὰ κάστρα παρακαθήμενοι ἔνθα προσέ-

* τῷ βασιλεῖ
* ἂν μένειν
* κάστρα πάντες ᾐχμαλωτίσθησαν

rum, visaque exercitus multitudine non sunt ausi eos aggredi, sed stabant instructa acie: similiter & copiæ Imperatoris stabant ordinatæ per quindecim dies, non ausæ invicem manus conserere. Demum ærumnis confecti, æstatis tempore caloribus immodicis diu noctuque expositi homines pariter & jumenta extremam pene in perniciem redacti, Romani in Bulgaros impressionem facturos, & Bulgari vicissim Romanos in se irrupturos sperabant: quare attonitos & animi anxios ex utraque parte cernere licebat. Aplaces igitur ad extremam exercitus alam Macedones & Thracesianos sub se habens, significat Imperatori: Quousque tandem stamus inertes ac perniciem quærimus? Ego primus in nomine Domini, manus confero: Vos audacter adeste, & nostra erit victoria: decuplo quippe plures numeramur: & vere sic erat. Ego igitur pugnam delibante Bulgarorum eff si sunt in eum ordines, cœperuntque Thraces eos cædere. Pugna postmodum exardescente, reliquæ subsidio non accessere turmæ, sed præ timore in fugam versæ sunt; & omnium prima Orientalium legio: Solique derelicti, qui erant cum Aplace, nec hostilem impetum ferre validi, parte plurima deleti sunt. Porro videntes reliquas legiones suum deseruisse ordinem, Imperatore neglecto, unus post alium sensim in fugam delapsi sunt, qui modice prius pro eo & Christianis decertare vitamque exponere gloriabantur. Nobis, inquiebant, Bulgariam ingressis per aspera & invia loca hostes evaserunt superiores. In planitiem vero educendis certa stat victoria. Eos tamen vana spes fefellit. Via enim inito prælio terga verterunt: Idcirco cæsus Aplaces in certamine, & ea ejus acie plures desiderati. Cæteri nullum auxilium adesse contemplati, pari fuga salutem quæsiere. Erat quidem depressus & concavus locus, quo prælium commissum est a Bulgaris, legionesque Romanæ stabant ad eminentiorem collem, iisque in fugam actis, cogitabant alii non fugisse, sed retrorsum accessuros & hostes fugaturos: quare non confestim hostes insequuti sunt. Modico post vero suspicientes, vident eos præpeti cursu fugientes occultare se: quare solutis equorum habenis retro sectabantur. Romani fugientes invicem se proterebant, ita ut qui præcedebat fugiens, retro positum non attenderet: audito quippe pedum equorum pulsu dicebat: En ut ab hostibus fugatur: & donec decidens in terram equus moreretur, a fugæ cursu vix ullus sibi temperabat. Exinde plures pedibus salutem quærebant, equis nimium ex longa statione in acie viribus defectis. Fame autem & siti consumpti plures cum modicum processissent, in terram lapsi animam efflabant. Nullus fuit, qui arma loricasque per viam non projiceret. Alii oppida quædam occupantes, a Bulgaris postmodum obsessi captique, in servitutem abducti sunt. Hostes porro retro fugientium arma non impigri collegere: nostri vero donec ad Urbem appellerent fuga semper usi sunt. Ad Urbem quoque perveniens Imperator ingressus est, & portas civitatis occlusit, ne suus exercitus aliquod malum moliretur. Bulgari per spatium aliquod fugientes insectati, captata deinceps opportunitate, progrediebantur. Erant enim pariter longa statione fatigati, & equi debiles: armisque, ut dictum est, collectis onera-

Edit. Parif. pag. 430.

ti : & oppida, in quæ profugerant nostri, obsidebant. Imperator demum cum mœrore fletuque civitatem ingressus Patriarcham adiit. Comitabantur Magister, & Magnus Domesticus, & Patricii reliqui. Imperator lugens ajebat. Omnino peccatis meis exigentibus hoc passi sunt Christiani : imperium soceri mei invisum habet Deus, ejusque sobolem aversatur : cum plures enim hostibus numero essemus, nulli nostrum adfuit animus, verum singuli turpi fuga dilapsi sunt. Patriarcha reliquisque eum consolantibus, & quid agendum consulentibus, donec legiones omnes convenirent, ut mandatum daret Imperator, præstolabantur. Interim Orientalium (qui primi fugerunt e bello) legio, cui Bardæ Armeni filius præfectus erat, tumultuabatur; & Leonem ipsum Imperatorem faustis vocibus prosequebatur. Tum nullo se opponente, reseratis portis in Urbem conferta multitudine induxerunt. Audiens autem hæc Michael Imperator profugus in Ecclesiam, fide accepta, Monachusque factus comam deposuit.

φυγον οἱ διωκόμενοι. καὶ ὁ βασιλεὺς εἰσελθὼν μετὰ λύπης καὶ κλαυθμοῦ ἀπῆλθεν εἰς τὸ πατριαρχεῖον, καὶ συνεισῆλθον ὅτι Μάγιστρος, καὶ ὁ μέγας Δομέστικος, καὶ οἱ λοιποὶ Πατρίκιοι, καὶ κλαίων ὁ βασιλεὺς ἔλεγεν· ὅτι πάντως διὰ τὰς ἁμαρτίας μου τοῦτο ἔπαθον οἱ Χριστιανοί· καὶ ὅτι οὐκ εὐδοκιμεῖ ὁ Θεὸς εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ πενθεροῦ μου, οὐδὲ εἰς τὴν γενεὰν αὐτοῦ· ἐπεὶ πλείους ἤμεθα ἡμεῖς τῶν πολεμίων, καὶ προθυμίαν οὐδεὶς ἔσχεν, ἀλλὰ πάντες ἔφυγον. καὶ τοῦ Πατριάρχου καὶ τῶν λοιπῶν παραμυθουμένων αὐτὸν, καὶ βουλευομένων τί ἂν ποιήσωσι, καὶ ἐκδεχομένων ἵνα συναχθῶσι πάντα τὰ θέματα, καὶ δώσῃ ὁ βασιλεὺς παραγγελίαν· τὸ θέμα τῶν ἀνατολικῶν πρῶτοι φυγόντες τοῦ πολέμου ἐποίησαν βουλὴν πονηρὰν, ἔχοντες στρατηγὸν υἱὸν Βάρδα τοῦ Ἀρμενίου, καὶ μελετήσαντες ἐξευφήμησαν τὸν αὐτὸν Λέοντα εἰς βασιλέα, καὶ μηδενὸς ἀνθισταμένου ἀνοίξαντες τὰς πόρτας εἰσήγαγον αὐτὸν παμπληθεὶ εἰς τὴν πόλιν. ἀκούσας δὲ ταῦτα Μιχαὴλ ὁ βασιλεὺς προσέφυγεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ· καὶ λαβὼν λόγον, ἀπεκείρατο γενόμενος μοναχός.

Edit. Parif. pag. 438.

De Leonis filii Bardæ Armeni Imperio.

Περὶ τῆς βασιλείας Λέοντος υἱοῦ Βάρδα τοῦ Ἀρμενίου.

LEO itaque Palatium ingressus est : & assumptis Imperii insignibus celebri processu facto Ecclesiam adiit, & conscenso Ambone a Nicephoro tunc temporis Patriarcha coronatus est mensis Junii die decimo, indictione septima, chirographo prius a se & comitibus exhibito, nihil adversus Ecclesiam innovari, aut a sanctis Patribus circa sacra dogmata quondam bene definita nihil immutari toleraturum : quod nullatenus præstitit; mendax videlicet, &, ut vulgo fertur, Chameleontem varios induere colores, ita & ipse sermone semper varius fuit, nonnumquam probis præditus motibus, & bonus apparens; quandoque etiam contrariis infectus : ex quo merito Chameleon a sancto viro cognominatus est. Ejecto igitur, ut præmissum est, Michaele, Leo tyrannice sumpsit Imperium, & tonsa Procopia Augusta Michaelis conjuge, filios ejus pariter per insulas detonsos virilibus orbavit. Vix quoquam etiam relicto propriorum, aut eorum quæ a parentibus acceperant, adeo ut necessaria quoque eis deficerent, cuncta abstulit : ipsi vero Deo in omnibus gratias referebant. Erat porro Michael ætatis perfectæ vi, ipso juventutis flore conspicuus, vultu rotundo, colore frumentum referente, nigro capite & virili barba decenter composita, eaque ad vultus speciem nigra. Mansuetus porro & urbanus, si quis alius extitit. Hic calamitates multas impii Leonis crudelitate sibi inflictas, etiam morte propediem expectata, sustulit; quotidianumque panem cum animi mœrore comedens, mortem præstolabatur a Domino. Nihilo secius præter opinionem custoditus est, ne Leonis nequitia læderetur. Venerunt itaque Bulgari nullo ipsis occurrente, vel aditum prohibente usque ad civitatis portam, & Crummos sacra pro more faciens ad Chrysen portam homines & animalia plurima mactavit : & ad maris littus tinctis aqua pedibus lotus est totus, populoque aqua tesperso, faustis acclamationibus ab eo cumulatus : medioque pellicum agmine

ΛΕΩΝ οὖν εἰσῆλθεν εἰς τὸ παλάτιον, καὶ παραλαβὼν πάντα, ποιήσας προέλευσιν εἰσῆλθεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ ἀνελθὼν εἰς τὸν ἄμβωνα ἐστέφθη ὑπὸ Νικηφόρου τοῦ τηνικαῦτα Πατριάρχου ὄντος, μηνὶ Ἰουνίῳ δεκάτῃ, ἰνδικτιῶνι ἑβδόμῃ, πρότερον ποιήσας ἰδιόχειρον μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ μηδέποτε κατὰ τῆς ἐκκλησίας γενέσθαι, ἢ παρασαλεῦσαι τῶν καλῶς εἰς αὐτὴν ὁρισθέντων ὑπὸ τῶν ἁγίων πατέρων ἱερῶν δογμάτων, ὅπερ οὐκ ἐφύλαξε ψεύστης ὤν, καὶ καθάπερ ὁ λόγος ὑπογράφει τὸν χαμαιλέοντα ἐναλλάττειν τὰς μορφὰς, οὕτω καὶ αὐτὸς· ποτὲ μὲν ὡς χρηστολόγος καὶ ἄριστος φαινόμενος, ποτὲ δὲ τοὐναντίον, δι' ὅπερ καὶ δικαίως ἐπωνομάσθη Χαμαιλέων ὑπὸ ἁγίου ἀνδρός. ἐκβαλὼν οὖν ὁ Λέων, καθὼς προείρηται, τὸν Μιχαὴλ ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ τυραννικῶς, παρέλαβεν αὐτὸς τὴν βασιλείαν, καὶ κουρεύσας Προκοπίαν τὴν Αὐγοῦσταν γυναῖκα τοῦ Μιχαὴλ τὰ τέκνα αὐτοῦ ἐξευνούχισε κουρεύσας αὐτὰ, καὶ ἐξώρισεν αὐτοὺς εἰς τὰ νησία· ἐπάρας δὲ πάντα ὅσα εἶχον μὴ ἐάσας αὐτοῖς μήτε τὰ ἴδια, μήτε τὰ τῶν γονέων αὐτῶν, ὥστε ὑστερεῖσθαι αὐτοὺς καὶ τῶν ἀναγκαίων. αὐτοὶ δὲ ηὐχαρίστουν ἐν πᾶσι τὸν Θεόν. ἦν δὲ ὁ Μιχαὴλ τέλειος μὲν τὴν ἡλικίαν, αὐτὸ τὸ ἄνθος ἄγων τῆς νεότητος, στρογγυλοπρόσωπος, σιτόχροος, μαύραν ἔχων τὴν κεφαλὴν, καὶ ἐπιάγουρον, καὶ τὸ γένειον εὐπρεπῶς διακείμενον, ἐν τῇ ὄψει αὐτοῦ μαῦρον καὶ αὐτό, πρᾶος δὲ πάνυ καὶ ἀγαθὸς, εἰ καί τις ἄλλος. οὗτος θλίψεις πολλὰς ὑπέστη διὰ τὴν ὠμότητα τοῦ ἀσεβοῦς Λέοντος καθημέραν τὸν θάνατον ἐκδεχόμενος, καὶ μετ' ὀδύνης καθημέραν τὸν ἄρτον αὐτοῦ ἐσθίων, ὃν ὁ Κύριος ἀβλαβῆ ἐφύλαξε παραδόξως ἐκ τῆς κακουργίας αὐτοῦ. καὶ λοιπὸν ἦλθον οἱ Βούλγαροι μηδενὸς αὐτοῖς ὑπαντῶντος ἢ κωλύοντος ἕως τῆς πόρτης, καὶ ποιήσας ὁ Κροῦμμος θυσίαν, κατὰ τὸ ἔθος αὐτοῦ, ἔξωθεν τῆς Χρυσῆς πόρτης ἔθυσεν ἀνθρώπους καὶ κτήνη πολλὰ, καὶ εἰς τὸν αἰγιαλὸν τῆς θαλάσσης βρέξας τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ περικλυσάμενος, καὶ ῥαντίσας τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ εὐφημισθεὶς ὑπ' αὐτῶν, διῆλθε μέσον τῶν παλλακίδων αὐτοῦ,

προσκυνηθεὶς ὑπ' αὐτῶν, καὶ δοξασθεὶς, καὶ ταῦτα θεωρούντων ἐκ τῶν τειχῶν πάντων, καὶ μηδενὸς τολμῶντος ἀπολῦσαι αὐτὸν, ἢ ἀπολῦσαι βέλος κατ' αὐτοῦ· καὶ ποιήσας πάντα τὰ ἐπιθυμήματα αὐτοῦ, καὶ ἅπερ ἐβούλετο, περιεκύκλωσε τὴν πόλιν, καὶ ἔβαλε χάρακα ἐν αὐτῇ· καὶ ποιήσας ἡμέρας τινὰς, καὶ πραιδεύσας τὰ ἔξωθεν τῆς πόλεως, ἤρξατο ζητεῖν πάκτα χρυσίου καὶ ἱματισμῶν πολὺν ἀριθμὸν, καὶ κοράσια ἐπίλεκτα ποσότητά τινα. Καὶ δὴ ποιήσας ὁ Λέων βουλὴν μετὰ τῶν ἀρχόντων, ἐδήλωσε * τῷ Κρούμῳ. ὅτι ἐλθὲ ἕως τοῦ αἰγιαλοῦ μετ' ὀλίγων τινῶν μὴ ἐπιφερομένων ὅπλα, καὶ ἡμεῖς ἐξερχόμεθα διὰ τῆς θαλάσσης ἄοπλοι μετὰ χελανδίου, καὶ συλλαλοῦμεν, καὶ ἅπερ ῥητῶς πάντα ποιοῦμεν· καὶ ταῦτα δηλώσαντες, διὰ τῆς νυκτὸς ἐξαγαγόντες τινὰς ἐνωπλισμένους ἕως ἀριθμοῦ τριῶν, κατέκρυψαν αὐτοὺς ἐν δωματίοις τισὶ τῆς Γάλης ἔξωθεν τῆς πόρτης τῶν Βλαχερνῶν δώσαντες αὐτοῖς σύνθημα, ὅτι διαλεγομένων ἡμῶν μετὰ τοῦ Κρούμου, σημεῖόν τι ἔχομεν ποιῆσαι, ὅπερ θεασάμενοι ἐξέλθατε, καὶ ἀποκτείνατε αὐτόν. καὶ τῇ ἐπαύριον ὄντων τῶν Βουλγάρων ἐπὶ τὸ μέρος τῶν ἁγίων Ἀναργύρων ἔξωθεν τῆς πόλεως, κατῆλθεν ὁ Κροῦμος ἐπὶ τῆς θαλάσσης κατὰ τὴν συνταγὴν μετὰ ἄλλων τριῶν, τοῦ Λογοθέτου αὐτοῦ, καὶ Κωνσταντίνου τοῦ λεγομένου Πατζικοῦ φυγόντος εἰς Βουλγαρίαν πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἔχοντος καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ὄντα ἐξ ἀδελφῆς τοῦ Κρούμου. οὗτοι τέσσαρες ἐξελθόντες τοῦ λαοῦ αὐτῶν ἄοπλοι κατῆλθον ἕως τῆς θαλάσσης κατὰ τὴν συνταγὴν μετὰ ἄλλων τριῶν· μὴ γινώσκοντες δὲ τὸ ἔνεδρον αὐτῶν. λοιπὸν ἦλθον καὶ οἱ ἐκ τῆς πόλεως ἐξελθόντες μετὰ χελανδίου βουλόμενοι συλλαλῆσαι μετὰ τοῦ Κρούμου, καὶ λαβόντες λόγον, ἐξῆλθον τοῦ καραβίου. καὶ ἀποκαβαλλικεύσας ὁ Κροῦμος ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, καὶ τὸν ἵππον αὐτοῦ ἐκράτει ὁ υἱὸς Κωνσταντίνου ἐστρωμένον, χαλινωμένον. καὶ διαλεγομένων αὐτῶν ἐποίησεν ὁ εἷς αὐτῶν ἐκ τῆς πόλεως τὸ σημεῖον, ὃς ἦν ὁ Ἐξαβύλης τῇ χειρὶ τὴν κεφαλὴν ἀποσκεπάσας. ὃν ἰδὼν ὁ Κροῦμος καὶ σκανδαλισθεὶς ἀνεπήδησε, καὶ ἔχων ἕτοιμον τὸν ἵππον, σηκώσαντες αὐτὸν οἱ μετ' αὐτοῦ ἐκαβαλλίκευσε, καὶ ἀνέκραζεν ὁ λαὸς ἀπὸ τῶν τειχῶν· σταυρὸς ἐνίκησε. καὶ αὐτὸς ἤρξατο φεύγειν. καὶ ἐξελθόντες οἱ ἐνωπλισμένοι ἐκ τῶν δωματίων κατεδίωξαν ὀπίσω τοῦ Κρούμου, καὶ ἀπολύσαντες αὐτῷ τὰ βέλη, ὡς ἐμάθησαν ὅτι ἐπλήγωσαν αὐτόν. αὐτὸς δὲ μονώτατος ἔφυγεν εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ. οἱ δὲ ἄλλοι τρεῖς ἐπιάσθησαν ὑπὸ τῶν ὄντων ἐν τῷ χελανδίῳ. καὶ ὁ μὲν Λογοθέτης παραυτὰ ἐσφάγη· Κωνσταντῖνος δὲ καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ζῶντες ἐπιάσθησαν. λοιπὸν οὕτω τούτων γενομένων, θυμωθεὶς ὁ Κροῦμος ἐκέλευσεν ἐπαύριον ἐμπυρίσαι, καὶ καταστρέψαι πάντα τόπον. καὶ ἀρξάμενοι ἐμπυρίζειν κατέκαυσαν πάσας τὰς ἐκκλησίας τὰς ἀντιπέραν τῆς πόλεως μεγάλας οὔσας, ἃς ἀνεκαίνισεν Εἰρήνη καὶ Νικηφόρος καὶ Μιχαήλ· ὁμοίως καὶ τὰ μοναστήρια, καὶ τὰ παλάτια, καὶ τοὺς οἴκους, καὶ τὰ προάστεια· καὶ ἐλθόντες εἰς τὸν ἅγιον Μάμαντα ἐνεπύρισαν τὰ ἐκεῖσε παλάτια, καὶ τοὺς δύο κοιτῶνας, καὶ τοὺς κίονας κατέκλασαν, καὶ τὸν μόλυβδον ἐπῆραν, καὶ τὰ ζῴδια τοῦ ἱπποδρομίου, καὶ πᾶσαν τὴν αἰχμαλωσίαν κατέσφαξαν, ὁμοίως καὶ τὰ κτήνη. καὶ διελθόντες πᾶσαν τὴν παραθαλασσίαν τοῦ Στενοῦ καὶ τὴν ἄνω, πάντα τὰ ἐμπόρια κατέκαυσαν. καὶ ἄραντες σκῦλα πολλὰ, ᾤχοντο. καὶ πιάσαντες τὸ δεξιὸν μέρος τῆς πόλεως πρὸς ἀνατολὰς, κατέκαυσαν τὸ ἔξωθεν τῆς Χρυσῆς πόρτας, ἕως τοῦ Ῥηγίου· καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν Ἀθύραν κατέστρεψαν τὸ ἐκεῖσε κάστρον, καὶ τὴν γέφυραν, παράξενον οὖσαν καὶ πάνυ ὀχυρωτάτην. καὶ ἐλθόντες εἰς Σηλυβρίαν κατέ-

* τῷ Κρούμῳ

pertransito, ab eis laudem & honorem excepit, spectantibus ex muris civibus cunctis, nulloque prohibere, vel telum in eum mittere auso: His pro libito peractis, & quæ decreverat gestis, Urbem obsidione cinxit, & undequaque circumvallavit, diesque plurimos moratus, & Urbis loca vicina deprædatus, auri pensum annuum, vestimentorumque numerum non contemnendum, & electarum virginum gregem non modicum expetiit. Quare consilio cum proceribus habito, Crumo significavit Leo: Cum paucis quibusdam arma non ferentibus ad maris usque littus procede: nosque pariter navicula sine armis mari prodibimus, habitoque colloquio, quæ expetiisti, cuncta præstabimus. His ita significatis, nonnullis ad trium numerum armatis noctuque eductis, ad Blachernas in domunculis Galiæ occultaverunt se, signumque dedere: Nobis cum Crumo colloquentibus signum aliquod edemus, quod conspicati foras erumpite, & eum interficite. Postero die Bulgaris ad sanctorum mercede non conductorum ædem stantibus extra civitatis portam, ea condicto Crumus versus mare profectus est cum tribus aliis; Logotheta videlicet ejus, & Constantino Patzici, qui ante plures annos in Bulgariam fugerat, filio, alium filium præsentem ex Crumi sorore habente. Quatuor isti reliquo exercitu discedentes & inermes cum aliis tribus juxta condictum ad mare devenerunt, insidias sibi paratas ignorantes. Egressi sunt pariter ex Urbe lintre vecti, qui cum Crumo colloquium habituri erant: & accepta fide, e navi prodierunt. Crumus equo descendens in terram desedit: ejus equo sella frænisque instructo Constantini filii manu detento. Ipsis adinvicem differentibus non nemo signum ex Urbe dedit: fuit is Exabules, qui manu caput aperuit. Animadvertit Crumus, & animo percussus, exilit. Et in equum jam paratum a sociis evectus equitare cœpit: mox populus e mœnibus in clamorem erupit: Crux vicit. Ipso fugam arripiente, armati viri ex domunculis egressi, retro insequuti sunt, & emissis telis vulnera inferre meditabantur. Is omnino solus in exercitum se recepit, alii tres qui in navicula remanserant detenti sunt. Logotheta confestim occisus est, Constantinus autem & ejus filius vivi servati. His ita gestis, iratus Crumus incendi subversique locum omnem postero die jussit. Positoque incendio, cunctas Ecclesias trans civitatis portum præclaras quasvis, & ab Irene, Nicephoro, & Michaele reparatas, nec non Monasteria, Palatia, domos, suburbana combusserunt. Ad sanctum Mamantem pariter progressi, Palatiis ibidem constitutis, geminisque cubiculis subjecerunt ignem, columnas confregerunt, & plumbum repertum rapuerunt, animantiumque statuas in Circo positas tulerunt secum, captivos omnes dederunt neci, nec jumentis ipsis & animalibus pepercere. Hinc portus, cui Steni nomen, littore, tractuque superiore peragrato navalia succenderunt, sublatisque secum spoliis pluribus discesserunt: Tam occupata dextera civitatis parte, ad Orientem ignem a porta Chryse, ad Regium usque miserunt. Athyra deinde profecti, castrum ibi erectum demoliti sunt: & præclarum illum pontem quamvis firmissimum dejecerunt. Selybriam postmodum profecti,

Edit. Paris. pag. 432.

pag. 433.

ad solum usque castrum ibidem constructum deturbarunt: nec non Ecclesias domosque succenderunt. Post hæc castrum Daonium destruxerunt; & Heracleam profecti, cum non possent occupare, domos cunctas ad littus positas, ædificiaque Urbi vicina flammis vastaverunt. His perpetratis, Rædestum venerunt, & castrum istud demoliti, consertam plebem internecione deleverunt: cumque in civitatem non invalescerent, sparso ubivis incendio intulerunt vastitatem. Inde Aprum versus, quod etiam Castrum est, direxerunt iter, eoque everso & incenso, ut aliis pluribus castris, dierum decem itinere diverterunt inde ad Gani montes, in quibus delitescentem plebeculam plurimam reperientes & animalia Thraciæ ferme cuncta, homines & jumenta innumera jugulaverunt: partem vero reliquam cum mulierum puerorumque multitudine in Bulgariam deportaverunt captivam. Inde transierunt ad Examilium, & Abydum usque: rursumque ad Eurinm regressi & superiorem regionem, cunctas urbes a minima ad maximam Adrianopolim usque destruxerunt. Adrianopolim porro munitam reperientes obsederunt: quam cum expugnare non possent, protractis obsidionis diebus machinas instruxerunt, & castrum oppugnaverunt. Cives malis coarctari, ope destituti, & fame pereuntes hostibus fecere deditionem. Bulgari captivis ad numerum immensum abductis ablata quoque eorum supellectile, in Bulgariam trans Istrum flumen deportaverunt. Hæc dum gererentur Urbe non egressus est Leo, sed Imperium tyrannice tenebat. Celebratis autem festis, filium adhuc pusillum, Symbatem nomine, Constantinumque vocari mentitus, stemmate redimivit: Residuique populi multitudine ex variis urbibus congregata collegit exercitum, stipendioque dato Leonem & Constantinum faustis acclamationibus prosequi jussit, Imperatores sceptra pridem consequutos, Leonem & Constantinum Isauros imitatus, quorum hæresim renovavit, sibique multos annos eorum instar, & ut laude conspicuus foret, comprecatus: cujus Deus, imminutis ejus filiique annis, consilium confudit. Cæterum aeris serenitate hyemem totam occupante, subsidentibusque fluminum aquis, Bulgari armis a capite ad pedes tecti ad hominum triginta millia eruperunt, & Arcadiopolim usque, Regina pertransito, his fluvius est ita dictus, pervenerunt, populumque omnem copiosum sane fecerunt captivum. Prius vero quam captivos trajicerent dies octo decidit immodicus imber quo fluvius intumescens maris instar exundavit. Bulgari ne transfretarent impediti, custodita semper captivitate, dies quindecim ad ripas steterunt. Leo nuncio ab eis accepto, ut opem ferret, non advertit, neque Urbe egressus est, nec alios quosvis in auxilium summisit. Interim redeunte aeris tranquillitate, & fluvio decrescente, Bulgari sylvas cædere, pontemque struere captivos compulerunt: atque ita cum captivis omnibus virorum simul mulierum & puerorum millibus quinquaginta transierunt. Illi captivorum facultates omnes ad stragulas usque Armenias, grandesque tapetes acu pictos, generis omnis vestimenta, instrumentaque ad usum ærea curribus imposita boumque & ovium greges abductos transvexerunt: & hoc

Edit. Paris. pag. 434.

στρέψαι τὸ αὐτόθι κάστρον ἕως τοῦ ἐδάφους, καὶ τὰς ἐκκλησίας, καὶ τοὺς οἴκους κατέκαυσαν· καὶ μετὰ τοῦτο τὸ Δαόνιν κάστρον ὑπάρχον κατέστρεψαν. καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν Ἡρακλείας, μὴ δυνάμενοι εἰς αὐτὴν εἰσελθεῖν, ἐνεπύρισαν πάντα τὰ οἰκήματα τὰ ὄντα εἰς τὸν λιμένα, καὶ τὰ πέριξ τῆς αὐτῆς πόλεως. καὶ μετὰ τοῦτο ἐλθόντες εἰς Ῥαίδεστον κατέστρεψαν καὶ τοῦτο τὸ κάστρον, ἐμπυρίσαντες πάντα τὰ ἐν αὐτῷ οἰκήματα, καὶ τὰς ἐκκλησίας, κατασφάξαντες αὐτόθι λαὸν πολύν· καὶ μηδὲν ἰσχύσαντες εἰς αὐτό, τὰ ἔξω πάντα ἐμπυρίσαντες, καὶ καταστρέψαντες, ἀνῆλθον εἰς τὸν Ἄπρον, κάστρον ὂν καὶ αὐτό. καὶ καταστρέψαντες καὶ τοῦτο καὶ ἐμπυρίσαντες, καὶ ἕτερα πλεῖστα κάστρα, κατῆλθον ἐκεῖθεν δι' ἡμερῶν δέκα, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὰ ὄρη τοῦ Γάνου· καὶ εὑρόντες ἐκεῖ λαὸν πολὺν κρυπτόμενον, καὶ σχεδὸν πάντα τὰ κτήνη τῆς Θρᾴκης, κατέσφαξαν τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τὰ κτήνη, ὄντα εἰς πλῆθος, αἰχμαλωτεύσαντες ἀπέστειλαν εἰς Βουλγαρίαν, καὶ γυναικόπαιδα πολλά. καὶ λοιπὸν ἀπῆλθον καὶ εἰς τὸ Ἑξάμιλιν, καὶ κατῆλθον ἕως Ἀβύδου· καὶ ἀνέκαμψαν ἐπὶ τὸ Εὔριον, καὶ τὴν ἄνω, καὶ πάντα τὰ κάστρα κατέστρεψαν ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, ἕως τῆς Ἀδριανουπόλεως. καὶ εὑρόντες τὴν Ἀδριανούπολιν κρατουμένην παρεκάθησαν· καὶ ποιήσαντες ἡμέρας πολλάς, καὶ μηδὲν ἰσχύσαντες ἀπὸ τοῦ παρακαθισμοῦ, στήσαντες μαγγανικὰ ἐπολέμουν τὸ κάστρον. καὶ δὴ στενωθέντες, μὴ ἔχοντες βοήθειαν ποθέν, καὶ ἀποθνήσκοντες τῷ λιμῷ, παρέδωκαν ἑαυτούς. καὶ λαβόντες οἱ Βούλγαροι τὴν αἰχμαλωσίαν πᾶσαν εἰς πλῆθος οὖσαν ἀναρίθμητον, καὶ πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν, μετῴκισαν αὐτοὺς εἰς Βουλγαρίαν ἐκεῖθεν τοῦ Ἴστρου ποταμοῦ. καὶ τούτων γενομένων ὁ Λέων τῆς πόλεως οὐκ ἐξῆλθεν, ἀλλ' ἐκράτει τῆς βασιλείας τυραννικῶς. καὶ λοιπὸν φθασάντων τῶν ἑορτῶν ἔστεψε τὸν υἱὸν αὐτοῦ μικρὸν ὄντα, καὶ ἐπονομαζόμενον Συμβάτιον, ἐψεύσατο λέγων ὅτι Κωνσταντῖνος καλεῖται. καὶ σωρεύσας τὸν περισσωθέντα λαὸν ἐκ τῶν διαφόρων πόλεων ἐρόγευσεν αὐτούς, ποιήσας αὐτοὺς εὐφημῆσαι Λέοντα καὶ Κωνσταντῖνον, μιμούμενος τοὺς πρώην βασιλεύσαντας Λέοντα καὶ Κωνσταντῖνον τοὺς Ἰσαύρους, ὧν καὶ τὴν αἵρεσιν ἀνενεώσατο, βουλόμενος ζῆσαι ἔτη πολλά, ὡς καὶ αὐτοί, καὶ γενέσθαι περίφημον, οὗτινος τὴν βουλὴν Θεὸς κατῄσχυνε κόψας τοὺς χρόνους αὐτοῦ καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. καὶ δὴ λοιπὸν γεγονότος εὐδίου τοῦ ἀέρος τῷ χειμῶνι, καὶ τῶν ποταμῶν μὴ ἐχόντων ὕδωρ πολύ, ἐξῆλθον οἱ Βούλγαροι χιλιάδες τριάκοντα ὁλοσίδηροι, καὶ ἐλθόντες ἕως Ἀρκαδιουπόλεως, καὶ περάσαντες τὴν Ῥηγῖναν, ποταμὸς δὲ οὗτός ἐστι λεγόμενος, εὗρον λαὸν πολύν, καὶ ᾐχμαλώτευσαν αὐτούς. καὶ πρὸ τοῦ περάσαι αὐτοὺς τὴν αἰχμαλωσίαν, ἐγένετο ὑετὸς πολὺς ἡμέρας ὀκτώ, καὶ ὀγκωθεὶς ὁ ποταμὸς ἐγένετο ὡς θάλασσα. καὶ μὴ δυνάμενοι ἀντιπεράσαι οἱ Βούλγαροι ἔμειναν ἡμέρας δεκαπέντε κατέχοντες τὴν αἰχμαλωσίαν. καὶ μηνύσαντες τὸν Λέοντα τοῦ βοηθῆσαι, οὐ προσέσχεν, οὐδὲ τῆς πόλεως ἐξῆλθεν, οὐδὲ ἄλλους τινὰς ἀπέστειλε πρὸς βοήθειαν. καὶ λοιπὸν γενομένης εὐδίας, καὶ τοῦ ποταμοῦ ἐλαττωθέντος, αὐτοὺς τοὺς αἰχμαλώτους παρεσκεύασαν κόψαι ξυληδὸν, καὶ ποιῆσαι γέφυραν, καὶ οὕτως ἐπέρασαν μετὰ τῆς αἰχμαλωσίας· ὄντων ὁμοῦ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν καὶ παιδίων χιλιάδας πεντήκοντα. λαβόντες καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν Ἀρμενιάτικα στραγλωματίκια, καὶ νακοπέτητα ἀνάπερα, καὶ ἱματισμὸν πολύν, καὶ χαλκώματα, ἐφόρτωσαν πάντα εἰς τὰς ἁμάξας, καὶ λαβόντες πάσας τὰς ἀγέλας αὐτῶν βόας

βόας καὶ πρόβατα, εἰσῆλθον εἰς Βουλγαρίαν. καὶ ὁ ἀδίκως βασιλεύσας κατὰ παραχώρησιν Θεοῦ, οὔτε αὐτὸς ἐξῆλθε τῆς πόλεως πρὸς βοήθειαν τῆς αἰχμαλωσίας, οὔτε ἄλλους ἀπέστειλε. λοιπὸν οὖν μετὰ ταῦτα ἀνηγγέλη αὐτῷ λεγόντων. ὅτι ὁ Κροῦμος ἐστράτευσε λαὸν πολὺν συναθροίσας, καὶ τοὺς Ἀβάρεις καὶ πάσας τὰς Σκλαβινίας. πρὸς δὲ τούτοις παρασκευάζει διαφόρων ἑλεπόλεων ὄργανά τε, καὶ μαγγανήματα, καὶ μαγγανικὰ παμμεγέστατα, τριβόλους τε, καὶ τετραβόλους, καὶ χελώνας, καὶ ὑψηλὰς κλίμακας, σφαίρας τε, καὶ μοχλοὺς, καὶ ὀρυὰς, κριούς τε, καὶ βελοστάσεις, πυρόβολά τε, καὶ λιθόβολα, καὶ σκορπίδια, εἰς τὸ βάλλεσθαι βέλη, καὶ σφενδόνας πάντα μαγγανήματα κατὰ τῶν ἐπάλξεων τοῦ ἑλεῖν τὴν πόλιν, ἐπὶ τὸ δυτικὸν μέρος τῆς πόλεως κατὰ τοῦ τείχους τῶν Βλαχερνῶν. ταῦτα πάντα βούλεται προσαγαγεῖν τὰ μηχανήματα ἔνθα καὶ ἐτοξεύθη, σταυλίζων βόας χιλιάδας πρὸς τὸ βαστάξαι πάντα τὰ προλεχθέντα ὄργανα τεθέντα ἐπὶ ἁμαξῶν, ἃς προσέταξε * σιδαροενδέτους χιλιάδας πέντε. ταῦτα ἀκούσας Λέων, πέμψας τε κατασκόπους, καὶ μαθὼν τὴν ἀλήθειαν, συναθροίσας λαὸν πολὺν καὶ τεχνίτας, ἤρξατο κτίζειν ἕτερον τεῖχος ἔξωθεν τείχους τῶν Βλαχερνῶν, κόψας καὶ τὴν σοῦδαν πλατεῖαν. καὶ ἀρξάμενος κτίζειν μήπω τελέσας, ἵνα δείξῃ ὁ Θεὸς ὁ διασκεδάζων βουλὰς ἐθνῶν, ἀθετῶν δὲ λογισμοὺς λαῶν, καὶ ἀθετῶν βουλὰς ἀρχόντων, ὅτι οὐκ ἐν τῇ μηχανῇ, καὶ τῇ ἰσχύϊ αὐτῶν δύνανται οἱ ἄνθρωποι τι ποιῆσαι. ὥπω ἔαρος καταλαβόντος, ὥς φασι τοὺς διασωθέντας τῆς αἰχμαλωσίας ἀπὸ Βουλγαρίας περὶ * τῇ μεγάλῃ πέμπτῃ τοῦ Πάσχα, ὁ Πρωτοβουλγαρίας, ὁ Κροῦμος ὁ περίφημος, ὃ τὴν πόλιν ἑλεῖν βουλευόμενος τέλει τοῦ βίου ἐχρήσατο ἀοράτως σφαγιασθεὶς ὃς καὶ ἐξήγαγεν αἱμάτων ὀχετοὺς διά τε τοῦ στόματος, καὶ τῶν ῥινῶν καὶ τῶν ὤτων αὐτοῦ. καὶ οὕτως ἀνέρραξε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν κακοῖς. ἐπαρθεὶς τοίνυν τῷ φρονήματι ὁ Λέων, ὡς ὅτι αὐτὸς κατέβαλλε τὸν πόλεμον, καὶ οὐχ ὁ Θεὸς, ἔπεμψεν εἰς πάσας τὰς πόλεις καὶ χώρας σάκρας, ἀπαγγέλλων. ὅτι εὗρον τοὺς Βουλγάρους ἐγγὺς ὄντας τῆς πόλεως, καὶ διὰ τῆς φρονήσεως, καὶ ἀνδρείας, καὶ διαπηγῆς μου τοξεύσας τὸν πρῶτον αὐτῶν, πάντας ἀπήλασα. ὅς τις καὶ διὰ τὴν πρόφασιν ταύτην ἀποθνήσκει ἔφη, ὁ ἐχθρὸς ἡμῶν. καὶ λοιπὸν μετὰ τοῦτο λαβὼν εὐκαιρίαν ἤρξατο πορθεῖν τὴν ἐκκλησίαν. τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ περιεργαζόμενος κατὰ τῶν Θεοῦ κριμάτων, καὶ λέγων πρός τινας ὁμόφρονας αὐτοῦ, ὅτι τίνος ἕνεκεν, φησὶ, ταῦτα πάσχουσιν οἱ Χριστιανοὶ κατακυριευόμενοι ὑπὸ τῶν ἐθνῶν; ἐμοὶ δοκεῖ διὰ τὸ προσκυνεῖσθαι τὰς εἰκόνας, καὶ ἄλλο οὐδέν· καὶ βούλομαι αὐτὰς καταστρέψαι. βλέπετε γάρ, φησὶν, ὅσοι βασιλεῖς ἐδέξαντο καὶ προσεκύνησαν αὐτὰς, ἀπέθανον, οἱ μὲν ἐκδιωχθέντες, οἱ δὲ ἐν πολέμῳ πεσόντες. μόνοι δὲ οἱ μὴ προσκυνήσαντες αὐτὰς ἰδίῳ θανάτῳ ἕκαστος εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ἐτελεύτησε, καὶ μετὰ δόξης προκομισθεὶς εἰς τὰ τῶν βασιλέων κοιμητήρια ἐτάφη ἐν τοῖς Ἀποστόλοις. λοιπὸν ἐκείνους κἀγὼ βούλομαι μιμήσασθαι, καὶ καταστρέψαι τὰς εἰκόνας, ἵνα πολὺν ζήσας χρόνον κἀγὼ καὶ ὁ υἱός μου, καὶ κρατήσει ἡ βασιλεία ἡμῶν ἕως τετάρτης καὶ πέμπτης γενεᾶς· ὅπερ διεψεύσθη ὁ δείλαιος, ἀνομήσας ματαίως. καὶ ἐπιλαθόμενος τὸ ἰδιόχειρον, ὃ ἐποίησε, καὶ τὸν σταυρὸν, ὃν ἔπηξε μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ. καὶ ἤρξατο μετὰ ταῦτα ζητεῖν εἴ τινα εὕροι συναγωνιζόμενον τῷ σκοπῷ αὐτοῦ. καὶ δὴ εὗρεν ὅμοιον τῆς αὐτοῦ φρενήσεως, ἤτοι ἀφροσύνης, ἀναγνώστην τινὰ Ἰωάννην λεγόμενον, υἱὸν Παγκρατίου τινὸς Σκιαστοῦ, ὅστις ἐκ παι-

* σιδηροδέτους

* τῇ μεγάλῃ πέμπτῃ

Περὶ τῆς ἐκκλησίας.

Theophanis Chron.

pacto Bulgariam ingressi sunt, Principe inique ad imperium Dei permissu promoto, pedem non efferente, neque ad captivorum opem alios egredi permittente: his peractis rumor ad eum delatus in hæc verba: Crumus ingentem exercitum coegit, Abatesque & ex Sclaviniis cunctis copias collegit: præparata insuper instrumenta machinasque cunctas expugnandis urbibus idoneas, arte facta grandia, tribulos, tetrabulo, testudines, scalas excelsas, globos, vectes, funes, arietes, balistas, ignea jacula, petrarias, scorpiones, tela jaculatoria, fundas, uno verbo machinas omnes invadendis turribus, & civitatibus capiendis, ut ad occiduam vobis partem Blachernarumque murum Urbem aggrediatur. Tormenta isthæc cuncta, ad Urbis partem, qua telum in eum missum est, applicare meditatur, instrumentis hisce prælatis deportandis & curribus vehendis boum millia plurima in stabulis jam disposuit, currus autem ferro vinctos ad quinque millia fieri jussit. Leo his auditis, & missis exploratoribus, veritateque comperta, populi multitudinem immensam & artifices congregavit, murumque alium præter eum qui ad Blachernas, cœpit exstruere, profundamque & amplam fossam excisam opponere. Vix operi manu admota, hoc est, opere adhuc infecto, ut Deus, qui consilia gentium dissipat, & populorum mentem reprobat, irritat quoque consilia principum, qui non in machinis vel robore homines quid aggredi posse commonstrat, ut hæc, inquam, iterum patefaceret Deus, nondum imminente vere, ut retulerunt quidam captivitate Bulgarica liberati, circa feriam magnam quintam, Bulgariæ Princeps Crumus ille celebris, qui Urbem occupare destinabat, vitæ finem persensit, invisibili virtute jugulatus, qua sanguinum rivos ore, naribus, & auribus emisit: atque ita in malis animam deposuit. His elatus Leo quasi ipse, non Deus compescuisset bellum, in Urbes omnes regionesque missis sacris nunciavit. Bulgaros Urbi vicinos comperi: solertiaque, robore, ductuque meo Principem eorum cum telo confodissem, cunctos fugavi. Vulneris istius causa moritur, inquit, hostis noster. Postmodum occasione capta Ecclesiam depopulari cœpit. Anno Imperii secundo, Dei judicia curiose perscrutatus Leo sensus ejusdem consortibus quibusdam dicit: Cujus causa gentilibus inferiores evadunt Christiani? Quod adorentur imagines, nec alterius ergo, ut mihi quidem videtur: quare illas deturbare est animus. Videte quippe, ajebat, quotquot Imperatores susceperunt & adoraverunt illas, perierunt: Hi quidem solio dejecti, alii bello profligati: qui non adoraverunt soli, morte suavi retento Imperio vita functi sunt, & cum honore in Imperatorum sepulchris ad Apostolos elati. Eam ob rem imitator eorum imagines tollam, ut ego & filius meus in multos annos vivamus, & nostrum stet Imperium ad quartam & quintam generationem: in quo equidem misellus mentitus est, hoc scelere frustra admisso, ut Syngraphen propriam cui crucem cum comitibus affixit, despiceret, & proculcaret. Exinde si quem votis conspirantem reperiret, cœpit exquirere: & reperit sane sensus, imo insipientiæ ejusdem, participem lectorem quemdam, Joannem dictum, Pancratii Sciastæ filium, quia

Edit. Paris. pag. 435.

puero dæmonem inhabitantem habuerat, incompositis motibus agitatus, mentisque consortio privatus, quem Hylliam dicebant, quique, ut alii ferunt, Hebraice redditur Præcursor, & Diaboli adjutor. Huic sibi assumpto, & consiliorum suorum participi facto & cooperatori instituto dicit Leo. Si delendis imaginibus auxiliarem manum præbueris, Patriarcham te renunciabo. Ille visendorum undequaque veterum librorum per Monasteria & Ecclesias repositorum facultate petita, cum aliis quibusdam mentis incompositæ & illiteratis comitibus, quod petierat, impetravit. Collecta itaque librorum immensa multitudine, examen de illis habuerunt: verum eorum quæ nequiter exquisierant nihil penitus imprudentes repererunt, donec in manus venit Synodus sub Constantino Isauro & Caballino habita, ex qua occasione accepta cœperunt in libris auctoritates invenire, quas Synodi auctores imprudenter & insipienter depromebant. Deinde signis ad loca reperta appositis, simplicem turbam seducere moliti sunt, dicentes; Ex veteribus libris non adorandas imagines reperimus. Examine postmodum habito, si quem ordinibus insignitum penes se nanciscerentur, Episcopum repererunt quemdam Constantinum Presbyteri artificis sutoris filium, & Cazymatam Grammaticæ professorem & Legisperitum quemdam ad Phoracli ædes diversantem Ludimagistrum, qui criminum sibi objectorum pœnam fugiens in Monasterium diverterat, & detonsus nomen assumpserat Antonii, & deinceps in Monasterium Metropolitanum nomine præpositus fuerat institutus: Homo equidem fabulis addictus, risus & ludorum sectator, qui monachis suis subditis & juvenili ætate adhuc detentis, hæc eadem sectari suggerebat; verbo dicam, inopem & inhonestam vitam ducens: qua ratione postmodum Dei permissu factus fuerit Episcopus Sylæi, penitus ignoro. Rectam certe fidem a puero edoctus erat, deinceps autem ex vanæ gloriæ libidine, & libertatis in Regium ingrediendi captandæ causa, & ut Aulicorum consortii particeps fieret, hæresim amplexus est. Hunc cum Leoni Imperatori notum fecissent, & Sylæi habitare renunciassent, Joannes cognomento Hylilas, quem Grammaticum dicebant, & sententiæ ejusdem Comites, Leo, misso nuncio, vocavit hominem: & exinde mentis sententiam ei aperuit, cum nullum fructum spiritualem in seipso haberet, sed vanam tantum sectaretur gloriam, propria sibi conscientia instituta, contemptaque Cruce, quam in subscriptionem exaravit, in partem declinavit contrariam. Interrogatus enim a Leone, num adorandas imagines scriptum legeris? nihil quod ad veritatem spectaret respondit; Sed dixit; Nullibi hoc scriptum est: verum antiquam esse traditionem asserunt, Subinfert Leo: Nisi in Evangeliis, aut apud Apostolum clare & ad verbum scribatur, Veneremini imaginem meam, nusquam ipsam adorare consentiam. His auditis, cum eo & præfatis incompositæ mentis & illiteratis hominibus convenit, & Princeps caputque eorum instituitur. Contendebant igitur in veritatem a Pentecoste qui Joannem & Hylilam sequebantur, coacervare libros; Julio vero mense, socium adjunxerunt Antonium; & deinceps ad Decembrem occultum gere-

Edit. Paris. pag. 436.

pag. 437.

δόθεν δαίμονα εἶχεν ἀτάκτως φερόμενος, διάγων ἐν ἀσυνεσίᾳ. ὅν τινα Ὑλιλᾶν ἐπωνόμαζον, ὥς τινές φασιν, ὃ ἑρμηνευόμενον Ἑβραϊστὶ λέγεται Πρόδρομος, καὶ συνεργὸς τοῦ διαβόλου, τοῦτον ἐπιλαβόμενος Λέων, καὶ ἀνακοινωσάμενος αὐτὸς τὴν ἑαυτοῦ βουλὴν προσελάβετο αὐτὸν συνεργὸν αὐτοῦ, λέγων· ὅτι ἐὰν συνδράμῃς μοι καθελεῖν τὰς εἰκόνας, Πατριάρχην σε ποιῶ. καὶ αἰτήσας παρ᾽ αὐτοῦ ἐξουσίαν τοῦ ψηλαφῆσαι τὰ ἁπανταχοῦ παλαιὰ βιβλία, ἅπερ ἀπόκεινται εἰς τὰ μοναστήρια καὶ εἰς τὰς ἐκκλησίας· ἐπετράπη μετ᾽ ἄλλων τινῶν ἀτάκτων καὶ ἀπαιδεύτων. καὶ δὴ συναγαγόντες πλήθη πολλὰ βιβλίων, ἐποιοῦντο ἐν αὐτοῖς τὴν ἔρευναν, πλὴν οὐδὲν εὕρισκον οἱ ἄφρονες, ὅπερ αὐτοὶ κακούργως ἐπεζήτουν, ἕως ἂν μετὰ χεῖρας ἔλαβον τὸ συνοδικὸν Κωνσταντίνου τοῦ Ἰσαύρου τοῦ Καβαλλίνου, καὶ ἐκ τούτου τὰς ἀρχὰς λαβόντες, ἤρξαντο καὶ ἐν τοῖς βιβλίοις εὑρίσκειν τὰς χρήσεις, ὥσπερ αὐτοὶ ἀφρόνως καὶ ἀτάκτως προέφερον, σημάδια βάλλοντες εἰς τοὺς τόπους, ἔνθα εὕρισκον, βουλόμενοι πεῖσαι τὸν ἄφρονα λαόν, ὅτι ἐν παλαιοῖς βιβλίοις εὕρομεν τὸ μὴ προσκυνεῖσθαι τὰς εἰκόνας. καὶ λοιπὸν ζητοῦντες, καὶ ὕστερον ἔχοντες χειροτονίαν, ἐπίσκοπον εὗρον Κωνσταντῖνον υἱὸν πρεσβυτέρου τινὸς τζαγγαρείου, καὶ Κασυματᾶ * μαθόντα τὴν γραμματικήν, καὶ γέροντα νομικὸν εἰς τὰς Φορακίου καὶ διδάξαντα παιδία, καὶ δι᾽ ἐγκλήματά τινα φυγόντα ἐν μοναστηρίῳ, καὶ ἀποκειράμενον καὶ ἐπονομασθέντα Ἀντώνιον, γενόμενόν τε αὖθις ἡγούμενον εἰς τὸ μοναστήριον τὸ λεγόμενον τοῦ Μητροπολίτου. μυθολόγος δέ τις ἦν γελοῖα ἀγαπῶν καὶ παιγνίδια, καὶ τοὺς ὑπ᾽ αὐτοῦ μοναχοὺς νέους ὄντας ταῦτα ποιεῖν ὑποτιθέμενος. καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, αἰσχρῶς καὶ ἀσέμνως βιοτεύσας, οὐκ οἶδ᾽ ὅπως ὕστερον ἐκ παραχωρήσεως Θεοῦ ἐγένετο καὶ ἐπίσκοπος εἰς τὸ Συλαῖον. τὸ μὲν πρῶτον ἐκ παιδόθεν ὀρθόδοξος ὤν, ὕστερον δὲ διὰ τὴν δόξαν τὴν πρόσκαιρον, καὶ τὸ ἔχειν παρρησίαν εἰσέρχεσθαι εἰς τὰ βασίλεια, καὶ παρρησιάζεσθαι μετὰ τῶν κρατούντων, ἐπελάβετο τὴν αἵρεσιν. τοῦτον καταμηνύσαντες πρὸς Λέοντα τὸν βασιλέα, ὅτι Ἰωάννης ὁ ἐπίκλην Ὑλιλᾶς, ὃν ἐκάλουν Γραμματικόν, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, ὄντα τῷ τηνικαῦτα ἐν τῷ Συλαίῳ, πέμψας ἤγαγεν αὐτόν· καὶ εἰπὼν αὐτῷ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, μὴ ἔχων καρπὸν πνευματικὸν ἐν ἑαυτῷ, καὶ ἀγαπῶν τὴν πρόσκαιρον δόξαν, καταστάσας τὴν ἑαυτοῦ συνείδησιν, καὶ ἀθετήσας τὸν σταυρὸν καὶ τὴν ἐπιγραφήν, ἣν ἐποίησεν, ἐστράφη εἰς τὸ ἐναντίον μέρος. ἐρωτηθεὶς γὰρ ὑπὸ τοῦ Λέοντος εἰ γέγραπται προσκυνεῖσθαι τὰς εἰκόνας, οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ τὰ ῥήματα τῆς ἀληθείας, ἀλλ᾽ εἶπεν· οὐκ ἔστι γεγραμμένον πώποτε· ἀλλὰ λέγουσιν, ὅτι ἀρχαία παράδοσίς ἐστι. καὶ εἶπεν ὁ Λέων. ὅτι ἐὰν οὐ γέγραπται εἰς τὸ Εὐαγγέλιον καὶ εἰς τὸν Ἀπόστολον ῥητῶς, ὅτι προσκυνήσατε τὴν εἰκόνα μου, οὐ καταδέχομαι προσκυνεῖσθαι αὐτήν. καὶ τοῦτο ἀκούσας συνῆλθεν αὐτῷ, καὶ τοῖς προειρημένοις ἀτάκτοις καὶ ἀπαιδεύτοις, καὶ ἄγεται ἀρχηγὸς καὶ πρῶτος αὐτῶν. καὶ λοιπὸν ἠγωνίζοντο κατὰ τῆς ἀληθείας ἀρξάμενοι ἀπὸ τῆς Πεντηκοστῆς οἱ περὶ τὸν Ἰωάννην τὸν Ὑλιλᾶν σωρεύειν τὰ βιβλία. τὸν δὲ Ἀντώνιον προσελάβοντο ἀπὸ Ἰουλίου μηνός· καὶ λοιπὸν ἕως τὸν Δεκέμβριον μῆνα

* διδάσκοντα

κρυπτὸν τὸν δόλον εἶχον. ἐρωτώμενοι δὲ ἔλεγον ψευδόμενοι, ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐπέτρεψεν ἡμᾶς ψηλαφῆσαι τὰ βιβλία, ὅτι λέγουσιν αὐτῷ τινὲς, ὅτι ὀλίγον χρόνον ἔχεις βασιλεῦσαι, καὶ ἕνεκεν τούτου ποιούμεθα τὴν ζήτησιν, καὶ περὶ τὸν Δεκέμβριον μῆνα δηλοῖ τῷ Πατριάρχῃ ὁ Λέων· ὅτι ὁ λαὸς σκανδαλίζεται διὰ τὰς εἰκόνας, λέγοντες· ὅτι κακῶς αὐτὰς προσκυνοῦμεν, καὶ ὅτι διὰ τοῦτο τὰ ἔθνη κυριεύουσιν ἡμῶν· καὶ συγκατάβα, φησὶ, τί μικρὸν, καὶ ποίησον οἰκονομίαν εἰς τὸν λαὸν, καὶ τὰ χαμηλὰ περιέλωμεν. εἰ δὲ μὴ βούλει, πεῖσον ἡμᾶς δι' ὃ ἕνεκεν προσκυνεῖτε, τῆς γραφῆς μὴ ἐχούσης ῥητῶς πώποτε. καὶ δηλοῖ αὐτῷ ὁ Πατριάρχης· ὅτι ἡμεῖς αὐτὰ καλῶς ἐξ ἀρχῆς καὶ ἄνωθεν ὁρισθέντα ὑπό τε τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν πατέρων, οὔτε παρασαλεύομεν, οὔτε περιεργότερόν τι ἐν αὐτοῖς οἰκονομοῦμεν, τοῦ Ἀποστόλου λέγοντος· ὅτι εἰ καὶ ἡμεῖς, ἢ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ εὐαγγελίζεται ὑμῖν παρ' ὃ εὐαγγελισάμεθα ὑμῖν ἀνάθεμα ἔστω. περὶ δὲ τοῦ προσκυνεῖσθαι, ὡς προσκυνοῦμεν τὸν σταυρὸν καὶ τὸ Εὐαγγέλιον, προσκυνοῦμεν καὶ τὰς εἰκόνας· ἐπεὶ οὐδὲ ταῦτα γέγραπται προσκυνεῖσθαι· ἀλλ' ἐπειδὴ παρὰ τῶν Ἀποστόλων ἡ ἐκκλησία ταῦτα παρείληφεν, οὐ δεῖ ζητεῖν, εἰ γέγραπται, ἢ οὐ γέγραπται· πολλὰ γὰρ ἀγράφως ἡ ἐκκλησία παρέλαβεν, ἅπερ λέγονται δόγματα, δι' ἐμπνεύσεως τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου καθ' ἑκάστην γενεὰν ὑπὸ τῶν ἁγίων αὐτοῦ δούλων καὶ θεραπόντων διατυπωθέντα· ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἤκουσεν, ἀντιδάλωσεν. ἐλθὲ, φησὶ, καὶ διαλέχθητι πρὸς τοὺς κατ' ἐμὲ, τοὺς περὶ Ἀντώνιον καὶ Ἰωάννην λέγων, οἵτινες ἀσφαλῶς εὗρον ἐν παλαιοῖς βιβλίοις χρήσεις ἀποτρεπούσας προσκυνεῖσθαι τὰς εἰκόνας. καὶ λοιπὸν ὁ Πατριάρχης ἀπέστειλεν ἐπισκόπους καὶ ἡγουμένους ἐλλογίμους πρὸς αὐτὸν, πρὸς τὸ ἀπολογήσασθαι πρὸς τὰς πεύσεις αὐτοῦ. διαλεχθέντων δὲ καὶ ἀλήθειαν ἀποδειξάντων, ἐπέμενεν ἀναγκάζων αὐτοὺς διαλεχθῆναι πρὸς τοὺς τῆς ἐναντίας μοίρας. οἱ δὲ εἶπον. ὅτι ὅρος ἐστὶ τῆς ἁγίας συνόδου τὰ ὀρθῶς δογματισθέντα, καὶ διατυπωθέντα μὴ δεῖν πάλιν κακούργως ἀναζητεῖν ἢ περιεργάζεσθαι, μηδὲ τοὺς ἄφρονας θέλοντας φιλονεικεῖν ποιεῖσθαι ἀπολογίας, μάλιστα δὲ καὶ μὴ πειθομένους. καὶ φασὶν ὁ Ἄρειος μονώτατος λαλήσας ἐποίησε σύνοδον συγκροτηθῆναι δι' αὐτῶν· καὶ πάντων σκανδαλιζομένων περὶ τῆς πίστεως, τίνος ἕνεκεν ὑμεῖς οὐ βούλεσθε διαλεχθῆναι καὶ πληροφορῆσαι πάντας, ὅτι καλῶς προσκυνοῦνται αἱ εἰκόνες; καὶ ἐξουδενώσας, καὶ ἐπαπειλησάμενος αὐτοὺς ἀπέλυσε, μείνας κατασυρίζων τῆς ὀρθῆς πίστεως, ποιῆσαι βουλόμενος ὅπερ ἤθελεν. οἱ δὲ ἀπολυθέντες συνείχοντο λύπῃ καὶ ἀθυμίᾳ, ἀπαγγείλαντες τῷ Πατριάρχῃ πᾶσαν τὴν βουλὴν αὐτοῦ τὴν πονηράν. καὶ λοιπὸν συναχθέντες πάντες οἱ ὀρθόδοξοι κληρικοί τε, καὶ μοναχοὶ, καὶ λαϊκοὶ, ἐποίησαν παννυχίδα ἐν ὅλῃ νυκτὶ, παρακαλοῦντες τὸν Θεὸν ἵνα διασκεδάσῃ τὴν βουλὴν αὐτοῦ. τοῦ δὲ Πατριάρχου τοῦτο πράξαντος, ὅπερ μαθὼν ὁ ἀλιτήριος δηλοῖ * τῷ Ἀρχιερέᾳ. τί τοῦτο ἐποίησας; ὁ δὲ εἶπεν. οὐδὲν κακὸν ἐποιήσαμεν· τὸν Θεὸν ἱκετεύσαμεν ἵνα τὴν ἐκκλησίαν ἀσάλευτον φυλάξῃ, εἰ εὐάρεστον αὐτῷ ἐστί. ταῦτα δὲ ἀκούσας πλέον ἐμαίνετο κατὰ τῆς ἀληθείας. εἶχε δὲ καὶ τινὰς ἀσεβεῖς ἄνδρας συνεργοῦντας αὐτῷ, δι' ὧν καὶ τοὺς δόλους κρυπτοὺς ἐπάταινε. καὶ παρασκευάζει δι' αὐτοὺς τοὺς ἀσεβεῖς στρατιώτας τοῦ λιθάσαι τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ τὴν οὖσαν ἐν τῇ Χαλκεπωνύμῳ πύ-

* τῷ ἀρχιερεῖ

Theophanis Chron.

A bant dolum. Interrogati vero falso respondebant: libros perscrutari injunxit Imperator, quod quidam annunciaverint, brevissimo tempore imperabis, hujus causa examen instituimus. Circa Decembrem vero mensem Leo Patriarchæ significat. Imaginum causa populus offenditur, dicentes: Perverse adoramus illas, & propterea Gentiles nostri dominantur. Condescende, inquit, modicum & moderamen ad populum habe, & quæ sunt abjecta rescindamus; si non assentiaris, exhibe & persuade cujus gratia, scriptura hæc diserte nullibi asserente, adoratis Imagines? Respondet Patriarcha: Hæc quæ a principio & superioribus temporibus ab Apostolis & Patribus definita sunt, nulla ratione innovamus, nec amplius quid moderandum censemus ab Apostolo B dicente: Si nos, vel etiam Angelus de cælo annunciaverit, præter id quod vobis denunciavimus: Anathema sit. Qua vero de causa, prout adoramus Crucem & Evangelium, eadem pariter Imagines veneramur. Quandoquidem neque illa adoranda scriptum est. Verum quoniam ab Apostolis hæc excepit Ecclesia, utrum scriptum vel non scriptum sit, non decet inquirere: plura namque scripto non tradita, quæ dicuntur dogmata per sancti Spiritus inspirationem successivis temporibus a sanctis ejus famulis ac servis ordinata Ecclesia excepit. His auditis: contra inhit, accede, inquit, & cum eis, qui mecum una sentiunt, differe (Antonii Joannisque socios insinuabat) qui certas & ineluctabiles in veteribus libris repererunt auctoritates ab imaginibus colendis C nos deterrentes. Post hæc Episcopos & selectos Monasteriorum Præpositos interrogatis ejus responsuros ad eum Patriarcha misit. Ipsis differentibus & veritatem demonstrantibus, instabat Leo, & ut cum adversa parte differerent, instabat vehementius. Responderunt illi. Sanctæ Synodi decretum est recte declarata probeque sancita non oportere denuo examinare aut curiosius indagare: neque contentionum auctoribus, & jurgia requirentibus, si obstinati perseverant, respondendum. Dicunt illi: Arius, cum unus & solus loquutus esset, Synodum tamen colligi coegit: nunc vero cum omnium animi circa fidem offendantur, cujus causa vos dissertationem habendam detrectatis, & æquo cultu colendas imagines palam D coram omnibus declarare renuitis? Eam ob rem illis contemptis, plura Leo minatus discedere imperavit, & adversus rectam fidem exsibilare perseverans, quæ animo concepisset, exequi moliebatur. Illi dimissi mœrore & tristitia detinebantur, nequam ejus omne consilium Patriarchæ renunciantes. Postmodum Orthodoxi cuncti Clerici Monachi & Laici Vigilias per totam noctem habuerunt, ut Deus eorum consilium dissiparet, deprecantes. Hæc ita geri a Patriarcha discens infelix Imperator, significat Pontifici: Ut quid hoc agis? Respondet ille: Nihil mali facimus, Deum tantum rogavimus, ut Ecclesiam suam, modo ipsi placeat, im-E perturbatam conservet: His auditis adversus veritatem magis ac magis insaniebat. Aderant porro homines impii, quorum opera clam dolos texebat, qui cœptis favebant, & eorum ope milites irreligiosos, qui Christi imaginem ad Palatii portam cui Chalces, sive Æreæ nomen, lapidibus tunderent, parat & impellit. Cæ-

Edit Paris. pag. 438.

perunt itaque lapides & lutum in Imaginem mittere, verba totius stultitiæ impietatisque plena proferentes, & Orcum, Diabolumque, & alia plora, quæ in medium producere nefas est, pronunciantes. Tyrannus populum allocutus, ait. Imaginem inde deponamus, ne forte milites eam aspernentur & contemnant: In hoc Leonem Isaurum imitatus, & æquales Imperii ejus annos studens consequi. Ad caput enim Imaginis legebatur scriptum: Quam deposuit quondam Leo principatum assequutus, huc restituit Irene. Illam quippe Leo deposuerat, & ab ipso Urbis conditu ibi imago fuerat reposita. Hoc peracto Diaboli auxiliariis, Antonio, inquam, & Ioanni, & facinorum sociis, quidquid perpetrandi facultatem permisit. His ita gestis, Episcopi & Monachi cuncti in Patriarchium conveniebant, & dicta Patrum omnia perlegebant, quæ adversarii malitiose & inerudite interpretabantur. Patriarcha vero sensum eorum reddente, & ad omnes sermonem dirigente: Num habetis aliquid quod verbis istis exprimatur, Fratres. Exclamavere cuncti: Novimus, & certi sumus veram esse fidem nostram, in hac morimur omnes. Ad illos Patriarcha: Superest, Fratres, ut concordes perseveremus, & animis conjuncti hac in confessione absque dissensu remaneamus: ut adversæ partis homines nullum reperiant, quem separent a nobis, nec id exequi valeant. Gratia enim Christi plures illis sumus. Illi rursus cum clamore firmaverunt ad mortem usque obstituros, & pro Ecclesia dimicaturos, appositisque crucibus ad subscriptiones, scriptis sibi mutuo fidem fecere: numquam ab invicem se separandos. Hæc ante festa peracta sunt. Imminentibus porro festis, variis monitis ac sermonibus Imperatori significat, & precibus simul sollicitat Patriarcha, ne deprædationibus exponatur Ecclesia, quam labore multo Patres antiqui ædificaverant in recta fide, & ab omni hæresi expurgatam reliquerant: dicebatque. Si propter me adversus synceram fidem oriantur scandala, ejicite me, & si quidem alium desideratis, Patriarcham instituite: Tantum fidem sartam tectam custodite. Istis versute & dolose, qui Chameleontis nomen merito gerabat, respondit, & dixit. Ecquis audet deponere Patriarcham Patrem nostrum, aut ejicere, vel Ecclesiæ statum immutare? Modicum quid sane investigavimus, propter eos qui superfluis sermonibus indulgent. Cæterum, ut credit Ecclesia, ita credo ego: eductamque e sinu Imaginem gerentem manu Crucem coram omnibus adoravit: istud vero gessit, non ut veritatem testaretur, sed ut festi celebritatem perageret facilius. Nullus enim subdolam hominis mentem capere poterat: verum ore unum aliquid publicante, aliud cor meditabatur. His igitur auditis, Patriarcha & Episcopi gavisi sunt, verum enunciari putantes. Solemni deinde pompa in Christi natalitiis procedens Ecclesiam ingressus est, & coram altari ea Imperatorum consuetudine stetit: & corporale sacra Domini nostri Iesu Christi nativitate in eo depicta insigne adoravit, & osculatus est. Tali spectaculo, cunctis dolum & versutiam ejus ignorantibus, factum satis. Insequente pariter Luminum festo æquali modo processit, & ingressus non adoravit: primumque illud simulanter haud vere exhibitum cognoverunt: peractisque proinde

Edit. Paris. pag. 439.

λῃ τοῦ παλατίου. καὶ λοιπὸν ἤρξαντο βάλλειν κατὰ τῆς εἰκόνος λίθους, καὶ πηλὸν, λέγοντες ῥήματα πάσης ἀφροσύνης καὶ ἀσεβείας μεστὰ, ᾅδην ἀποκαλοῦντες καὶ διάβολον, καὶ ἄλλα τινὰ, ἃ μὴ θέμις εἰς μέσον ἀγαγεῖν. καὶ φησιν ὁ τύραννος πρὸς τὸν λαόν. ἂς καταβάσωμεν ἐκεῖθεν τὴν εἰκόνα, ἵνα μὴ ὁ στρατὸς ἀτιμάζῃ αὐτήν. μιμούμενος ἐν τούτῳ Λέοντα τὸν Ἴσαυρον, ὡς βουλόμενος τοὺς χρόνους αὐτοῦ βασιλεῦσαι. ἐπειδὴ γὰρ ἐγέγραπτο ἐπάνω τῆς εἰκόνος, ὅτι ἣν καθεῖλε πάλαι Λέων ὁ δεσπόζων, ἐνταῦθα ἀνεστήλωσεν Εἰρήνη. οὗτος γὰρ ὁ Λέων αὐτὴν καθεῖλε, ἐπεὶ ἀφ' οὗ ἡ πόλις ἐκτίσθη, αὐτοῦ ἡ εἰκὼν ἦν. καὶ τοῦτο ποιήσας ἔδωκε παρρησίαν τοῖς τοῦ διαβόλου συνεργοῖς, λέγω δὴ Ἀντωνίῳ, καὶ Ἰωάννῃ καὶ τοῖς μετ' αὐτῶν. καὶ λοιπὸν τούτων γενομένων συνήγοντο πάντες οἱ ἐπίσκοποι, καὶ οἱ μοναχοὶ εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, καὶ ἀνεγίνωσκον πάσας τὰς χρήσεις τῶν πατέρων, ἅσπερ οἱ ἐναντίοι κακούργως καὶ ἀμαθῶς προέφερον, ἑρμηνεύοντος αὐτὰς τοῦ Πατριάρχου, καὶ λέγοντος πρὸς πάντας. μὴ ἔχετέ τις λεγόμενόν τι ἐν τούτοις, ἀδελφοί; καὶ ἀνέκραξαν πάντες ἴσμεν., καὶ πεπληροφορήμεθα, ὅτι ἀληθής ἐστιν ἡ πίστις ἡμῶν· καὶ πάντες εἰς τοῦτο ἀποθνήσκομεν. καὶ ὁ Πατριάρχης πρὸς αὐτούς. λοιπὸν οὖν ἀδελφοὶ ἐν ὁμονοίᾳ ἐσώμεθα καὶ συνημμένοι ἐν μιᾷ ψυχῇ ἐν ταύτῃ τῇ ὁμολογίᾳ ἀδιαιρέτως, καὶ μὴ εὑρῶσί τινα ἐξ ἡμῶν ἀποχωρίσαι οἱ τῆς ἐναντίας μοίρας, καὶ οὐ μὴ ἰσχύσωσι. πλείους γὰρ αὐτῶν ἐσμὲν χάριτι Χριστοῦ. οἱ δὲ πάλιν ἀνέκραξαν διαβεβαιούμενοι ἕως θανάτου ἀντέχεσθαι, καὶ ὑπερμαχεῖν ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας ποιήσαντες σταυροὺς, καὶ ἔγγραφα εἰς ἀλλήλους, τοῦ μὴ χωρίζεσθαι. ταῦτα ἐπράχθη πρὸ τῆς ἑορτῶν. φθασάντων δὲ τῶν ἑορτῶν δηλοῖ ὁ Πατριάρχης * τὸν βασιλέα λόγους νουθεσίας ἅμα καὶ παρακαλῶν αὐτὸν, μὴ σκυλεῦσαι τὴν ἐκκλησίαν, ἣν πολλῷ κόπῳ οἱ πατέρες ἐπῳκοδόμησαν ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ πίστει, ἀποδιώξαντες πᾶσαν αἵρεσιν, λέγων. ὅτι εἰ δι' ἐμὲ γίνονται ταῦτα τὰ σκάνδαλα κατὰ τῆς ὀρθῆς πίστεως ἐμὲ ἐξώσατε, καὶ εἴ τινα βούλεσθε, ποιήσατε· μόνον τὴν πίστιν μὴ παρασαλεύσητε. καὶ ἀποκριθεὶς ὕπουλος, καὶ δολερῶς ὁ δικαίως ἐπικληθεὶς Χαμαιλέων, εἶπε· καὶ τίς, φησι, τολμᾷ καθελεῖν ἢ ἐξῶσαι τὸν Πατριάρχην τὸν πατέρα ἡμῶν, ἢ τὴν ἐκκλησίαν παρασαλεῦσαι; μικρὸν ἠρευνήσαμεν διὰ τοὺς λαλοῦντας. ἐπεὶ ὡς πιστεύει ἡ ἐκκλησία, κἀγὼ πιστεύω, καὶ ἐκβαλὼν ἐκ τοῦ κόλπου αὐτοῦ σταυρὸν ἔχοντα εἰκόνα προσεκύνησεν ἐνώπιον πάντων. ἐποίησε δὲ τοῦτο οὐκ ἀληθεύων, ἀλλ' ἐν ὑποκρίσει βουλόμενος διαβιβάσαι τὴν ἑορτήν. οὐδεὶς γὰρ ἠδύνατο καταλαβέσθαι τὴν πανουργίαν αὐτοῦ· ἄλλα γὰρ τὸ στόμα αὐτοῦ ἐλάλει, καὶ ἕτερα ἡ καρδία αὐτοῦ ἐβούλετο. ταῦτα τοίνυν ἀκούσαντες ὅτε Πατριάρχης καὶ οἱ ἐπίσκοποι, ἐχάρησαν νομίζοντες ἀληθεύειν αὐτόν. καὶ προελθὼν τῇ Χριστοῦ γεννήσει ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ εἰσῆλθεν ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, κατὰ τὸ ἔθος τῶν βασιλέων, καὶ προσεκύνησε τὴν ἐνδυτὴν τὴν ἔχουσαν τὴν ἁγίαν γέννησιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. καὶ λοιπὸν ἰδόντες πάντες ἐπληροφορήθησαν, μὴ εἰδότες τὸν δόλον, καὶ τὴν πανουργίαν αὐτοῦ. φθασάσης δὲ καὶ τῆς ἑορτῆς τῶν φώτων προῆλθεν ὁμοίως, καὶ εἰσελθὼν οὐ προσεκύνησε. καὶ ἔγνωσαν πάντες ὅτι ἐν ὑποκρίσει τὸ πρῶτον ἐποίησε, καὶ οὐκ ἐν ἀληθείᾳ. καὶ δὴ πληρωθεισῶν

* τῷ βασιλεῖ

τῶν ἑορτῶν, ἤρξατο πάλιν ἐπιτίθεσθαι, ὡς ὁ Φαραὼ τὸν Ἰσραὴλ, καὶ τινας ἐπισκόπους ὑπέκλεπτε κολακείαις, καὶ ὑποσχέσεσι δώρων, οἵτινες καὶ ὑπήκουον αὐτοῦ, ἀγαπῶντες τὸν νῦν αἰῶνα, καὶ οἱ πρὶν διαβεβαιούμενοι ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τῆς ἀληθείας, καὶ πήξαντες σταυρούς, σχεδὸν πάντες ἐστράφησαν εἰς τὸ ἐναντίον. καὶ δηλοῖ * τὸν Πατριάρχην διά τινων τῶν ἀποστατησάντων ἐπισκόπων· ὅτι μικρὸν συγκατάβηθι ἡμῖν, ἵνα περιέλωμεν πάντα τὰ χαμηλά. ἐπεὶ εἰ οὐ βούλει, γνῶθι ὅτι οὔπως οὐ παραχωροῦμεν αὐτόθι σὲ εἶναι· ὡς ὁ Πατριάρχης ἐξουθενώσας, ὡς ἐπιόρκους σταυροπάτας, * τὸν βασιλέα ἐμήνυσεν, ὅτι ὃ βούλει ποίησον· ἐγὼ γὰρ ἐκ τῶν ὁρισθέντων εὐσεβῶς ὑπὸ τῶν πατέρων οὔτε ἐπιδιατάτομαι, οὔτε συνέρχομαι τοῖς ἐναντίως φρονοῦσι. καὶ ἐν τούτοις ὄντων, ἔπεσεν εἰς ἀσθένειαν ὁ Πατριάρχης, ὥστε ἐν ὀλίγαις ἡμέραις ἀπογνωσθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἰατρῶν. καὶ μαθὼν ὁ βασιλεὺς μικρὸν ἡσύχασε λογιζόμενος, ὅτι ἀποθνήσκοντος αὐτοῦ πάντα εὐμαρῶς ποιῆσαι ἔχει, ἅπερ βούλεται. καὶ λοιπὸν ἀθρόον ἐκ τοῦ παραδοξοποιοῦ Θεοῦ μικρὸν διεφοράθη. ὅπερ μαθὼν ὁ Χαμαιλέων παρασκευάζει λάθρα διά τινων τοὺς στρατιώτας ἀνελθεῖν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, καὶ συρτὰ ἀπαβάσαι αὐτόν. ἦν δὲ ἡ παρείσβασις τῶν νηστειῶν. καὶ συναχθέντες παμπληθεί, ὥσπερ οἱ Ἰουδαῖοι ἐπὶ τὸν Χριστὸν μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, ἐγέμισαν τὰ προαύλια τῆς ἐκκλησίας, κράζοντες καὶ βοῶντες ἀτάκτως· καὶ λοιπὸν ἤρξαντο ἀνασκάπτειν καὶ ἀναθεματίζειν τοὺς ἐν ὁσίᾳ τῇ μνήμῃ Γερμανὸν, καὶ Ταράσιον, καὶ Νικηφόρον· ἅπερ ἀκούσας ὁ Πατριάρχης ηὐχαρίστησε τῷ Θεῷ μετὰ δακρύων, ὅτι ἠξιώθη ὑπὲρ εὐσεβείας ταῦτα ἀκοῦσαι. καὶ δὴ ὥρμησεν ὁ λαὸς ὁμοθυμαδὸν πρὸς τὸ ἀνελθεῖν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον. καί τις Θωμᾶς Πατρίκιος ἀπὸ δὶς ὑπάτων γενόμενος, ὃς τότε τὴν ἐκκλησίαν παρέλαβεν ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ἀσφαλίσας τὰς πύλας τοῦ Πατριαρχείου ἀπεδίωξεν αὐτοὺς, ὡς δῆθεν τοῦ βασιλέως χωρὶς ταῦτα ποιοῦντας. καὶ λοιπὸν ὁ προειρημένος ἀνὴρ ἀπελθὼν πρὸς τὸν Χαμαιλέοντα, εἶπεν αὐτῷ τοῦ λαοῦ τὴν ἄτακτον ῥύμην. ὁ δὲ ἀεὶ ψεύστης ὢν, ἠρνήσατο εἰδέναι, μηδὲ ἀπεστάλθαι παρ' αὐτοῦ. ἀλλὰ, φησὶν, ἀνάγκην ἔχοντες καὶ πόνον οἱ λαοὶ, καὶ διὰ τοῦτο οὕτως ἐποίησαν. καὶ λέγει ὁ Θωμᾶς, ὅτι εἰ κελεύεις αὐτὸν, Δέσποτα, ἐξῶσαι, οὐ πολλῶν ἐστὶ χρεία. δύο ὀνόματα ἀπόστειλον, καὶ τοὺς ἔχοντας αὐτὸν βαστάσαι, οὐ γὰρ δύναται περιπατῆσαι ἀφ' ἑαυτοῦ ἐκ τῆς νόσου, καὶ οὕτως ἐξέρχεται. ὃ δὴ καὶ ἐποίησε. τῇ νυκτὶ γὰρ ἀποστείλας τινὰς ἐξέωσεν αὐτὸν τῆς ἐκκλησίας, καὶ καταγαγόντες μετὰ * φόρου οἱ ἀποσταλέντες, ἔστησαν μέσον τῆς ἀγορᾶς τοῦ Μιλίου ὅπως τινὲς τῶν στρατιωτῶν ἀποκτείνωσιν αὐτόν. καὶ ἐπειδὰ βράδιον ἦν, καὶ πάντες ὕπνῳ κατεφέροντο οὐδεὶς ἐσαλεύθη. καὶ ποιήσαντες ὡσεὶ ἡμιώριον, καὶ μηδὲν ἀνύσαντες περὶ ὧν ἐβούλοντο, ἦραν αὐτὸν ἐκεῖθεν, καὶ κατήγαγον εἰς ἀκρόπολιν· καὶ βαλόντες ἐν ἀκατίῳ, ἔρριψαν πέραν εἰς Χρυσόπολιν. καὶ τὸ πρωῒ ποιήσας σιλέντιον ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, εἶπε τῷ λαῷ· οἴδατε, ἀδελφοὶ, ὅτι ὁ Πατριάρχης παριάσας τὴν ἐκκλησίαν ἀνεχώρησε· διότι ἐλέγχομεν αὐτὸν περὶ τῶν εἰκόνων, ὅτι κακῶς προσκυνοῦνται, καὶ ὅτι διὰ τοῦτο τὰ ἔθνη * κυριεύουσιν ἡμῶν· αὐτὸς δὲ μὴ ἔχων εὔλογόν τι ἀπολογήσασθαι, ὀργισθεὶς καὶ ἀτιμάσας ἡμᾶς ἀνεχώρησε· καὶ λοιπὸν ἀνάγκην ἔχομεν ἕτερον Πατριάρχην ποιῆσαι. καὶ ταῦτα ψευσάμενος ἔπεισε τὸν λαὸν, ὅτι παρῃτήσατο, καὶ δὴ βουλόμεθα αὐτὸν ποιῆ-

* τῷ Φατει εἰχ

* τῷ βασιλεῖ

* φορείου

* κυριεύουσιν

festorum solemnibus cœpit aggredi, velut Pharao Israelem, & Episcoporum quosdam blanditiis promissisque suffurabatur: & qui & ipsi morem gesserunt, ex eo quem habebant ad præsens sæculum affectum, quippe prius juramento interposito & Crucibus appositis, pro veritate morituros se affirmabant, singuli ferme conversi sunt in partem adversam: eam ob rem per desertores Episcopos Patriarchæ significat: Condescende modicum nobis & futilia quæque resecabimus: si nolueris, in throno te residere non permissuros scito. His spretis tamquam perjuris & Cruciculcis Patriarcha Imperatori denunciat: Quod lubet exequere, dogmatibus quippe a Patribus pie definitis numquam nuncium remittam, neque contrarium sentientibus adstipulabor. Hæc dum gererentur, in infirmitatem decidit Patriarcha, adeo ut diebus paucis salus ejus a medicis desperaretur: cujus Imperator certior factus, de vi facta non nihil remisit; eo mortuo, cuncta pro voluntate facilius executurum cogitans. Cæterum Dei manu miraculorum effectrice non nihil sublevatus est Patriarcha, quod cum rescisset Chamelæoo, quorumdam ope milites in Patriarchium clam penetrare disposuit, & silenter eum abducere. Erat porro jejuniorum initium. Conserta itaque multitudine coacti, velut Judæi in Christum insilientes, cum gladiis & lignis Ecclesiæ atrium repleverunt, clamantes, & tumultuose vociferantes: cœperuntque execrari, & diris devovere sancta in memoria defunctos Germanum, Tarasium, & Nicephorum: quæ quidem audiens Patriarcha Deo cum lachrymis gratias egit, quod pietatis defendendæ causa hæc audire mereretur. Confestim conspiranti impetu populus insilit, ut in Patriarchium ingrederetur. Mox Thomas quidam Patricius, bis Exconsul, qui tunc velut Imperatoris jussu, Ecclesiam tutandam susceperat, portis Patriarchii occlusis, eos removit, velut inscio Imperatore ejusmodi facinora molitos. Protinus ad Chamelæontem præfatus vir profectus, inordinatum populi motum denunciavit. Ille pro solito mendax, nec quicquam scire, vel quemquam a se missum negare. Verum, inquit, necessitate compulsus, & animi mœrore tactus populus in hujusmodi factum prorupit. Subinfert Thomas: Si eum jusseris expelli, Domine, non opus multis. Tantum homines duos mitte, aliosque qui efferant; non enim ingravescente valetudine a se potest procedere: atque ita discedet. Id ita fecit, summissis nocte, qui Patriarcham ejicerent Ecclesia. Quare qui missi fuerant lectica Patriarcham abducentes, medio Milii foro steterunt, ut eum militum quidam occiderent. Erat porro profunda nox, somnoque cunctis depressis, nullus se ipsum movit. Post mediam horam, in nullo, quorum erat molimen, proficientes, tulerunt eum inde & in arcem abduxerunt; lintreque impositum trans fretum ad Chrysopolim projecere. Mane comitiis habitis, filius perditionis ad populum sermonem habuit: Videtis, Fratres, ut Patriarcha Ecclesia derelicta discesserit, quod cum eo de Imaginibus fuerimus colloquuti, & exposuerimus propter eas a Gentibus nos affligi. Is vero responsi congrui penitus ignarus, ira præceps, & nobis neglectis, abiit. Alium igitur Patriarcham institui necesse est. Ita mentitus, persuasit

Edit. Paris. pag. 440.

pag. 441.

populo abdicasse se dignitate: Joannem quippe Pancratii filium, quod sibi adhæsisset, ad istiusmodi dignitatem promovere studebat. A Patriciis tamen in hunc morem monentibus prohibitus est. Juvenis est, inquiebant, & ignobilis: neque decet nos senes eum venerari, & coram eo procidere, quin potius ex ingenuis & illustri familia natis ætateque provectis Patriarcha promoveatur. Eam ob rem Theodotum Michaelis Patricii Melissini Constantini Imperatoris Caballini ob tertiam ejus conjugem leviri filium elegit: Istum, inquam, Theodotum Spatharocandidatum, opinatis ejus consentientem, maritali nuptiarum corona notatum, tonderi jussit & Patriarcham consecrari. Celebrata est ordinatio ejus Paschatis festo; hominis, inquam, qui nihil spirituale calleret, nulla scripturæ parte foret eruditus, nisi forte levissima, qui nullam erga Deum pietatem ostentaret, tantum quod mansuetudine præstaret, & bonus hominibus appareret, commendabatur. Hic cum Patriarchalem dignitatem subiisset, opipara meridiana serotinaque carnibus appositis cœpit agitare convivia, Clericosque, & Monachos, nec non Episcopos a juvenili ætate carnium esu abstinentes, continentiam abrumpere, & ad ingluviem comedere compulit; & ubi primum pietas plurima, honestas, continentia, & virtus enitebat, ibi risus, lusus, luctas, turpiloquia haberi, absque disciplinæ cujuscumque jugo vidisses. Post Pascha igitur convocat Synodum Chamæleon ad magnam Ecclesiam nomine Sapientiam, & Theodoto quem Cassiteram appellabat, velut Patriarcha sedere jusso, filioque ejus Symbatio, cui Constantini nomen imposuit, & quibusdam aliis irreligiosis Episcopis in consessum inductis, Cruces & juramenta adversus veritatem fi ere disposuit. Ipse Crucem exarare veritus, quod eam prius, cum regnum capesseret & Orthodoxam fidem non immutaturum se profiteretur, quod infelix haud custodivit, juramentum non interposuit. Hoc pacto tomum illum a Pseudosynodi (quam septimæ Synodi ad Blachernas decretum vocaverunt) defensoribus editum coram legerunt, & Orthodoxos Patriarchas nostros Anathematis hæredes, Anathemate percusserunt, & more tyrannico Metropolitas & Episcopos Orthodoxos per vim tractos, & in medium prædatoriæ istius Synodi projectos conculcaverunt pedibus (quasi pietatis opus impietatis ministri agerent,) & proprio sanguine infectos, militibusque traditos, in custodias & carceres detruserunt: Ibique diebus aliquot detentos rursum eductos & examinatos morem dictis suis gessisse non reperientes, Imperatore mendacii auctore de iis monito, in exilium miserunt: quos insuper in exilio positos missis tortoribus variis suppliciis affecit. Una igitur cum Imperio facinus quodvis impium perpetrandi potestate arrepta, nullum scelus sibi non admittendum decrevit, a nullo crimine sibi putavit temperandum. Imagines vero per Ecclesias ubivis erectas deposuit & combussit, sacraque vasa cælatis imaginibus insignia contrivit. De his obmutire ausis linguas abscidit, istos contudit verberibus, alios delatoribus & impiis hominibus institutis, ut ubicumque aliquos sibi non communicantes reperirent, accusari permisit. Repertos autem verberibus intolerandis subjiciebat, facultates publico addice-

Edit. Paris. pag. 442.

σαι Ἰωάννην τοῦ Παγκρατίου, καθ' ὃ καὶ προσετέθετο αὐτῷ, διεκωλύθη παρὰ τῶν Πατρικίων λεγόντων, ὅτι νέος ἐστὶ καὶ ἀφανὴς, καὶ οὐ δεῖ ἡμᾶς γέροντας προσκυνεῖν καὶ προσπίπτειν ἔμπροσθεν αὐτοῦ· ἀλλὰ μᾶλλον ἐκ τῶν εὐγενῶν, καὶ ἐμφανῶν, καὶ χρόνῳ προβεβηκότων γενέσθω. καὶ δὴ ἐπελέξατο Θεόδοτον υἱὸν Μιχαὴλ Πατρικίου τοῦ Μελισσηνοῦ σύγγαμβρον ὄντα Κωνσταντίνου τοῦ βασιλέως τοῦ Καβαλλίνου κατὰ τὴν τρίτην αὐτοῦ γυναῖκα. αὐτὸν τὸν Θεόδοτον Σπαθαροκανδιδάτον ὄντα συνθέμενον τῷ δόγματι αὐτοῦ ἐκούρευσε στεφανίτην, καὶ ἐποίησεν αὐτὸν Πατριάρχην, χειροτονήσαντες αὐτὸν τὸ Πάσχα, ἄνθρωπον μηδὲν πνευματικὸν ἐπιστάμενον, μηδὲ παιδευθέντα τῇ γραφῇ, ἀλλ' ἢ ὀλίγα τινὰ, καὶ μηδεμίαν εὐσέβειαν κεκτημένον, μόνον ὅτι πρᾶος ἦν καὶ ἐφαίνετο τοῖς ἀνθρώποις εὐχάριτος. οὗτος εἰσελθὼν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον ἤρξατο ποιεῖν ἀρισόδειπνα πολυτελῆ διὰ κρέατος, καὶ τοὺς ἐκ νέας ἡλικίας μὴ φαγόντας κρέα κληρικοὺς, καὶ μοναχοὺς, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐπισκόπους ἐποίησε λαιμεῦσαι, καὶ ἔνθεν ἀφειδῶς· καὶ ἔνθα ποτὲ ἦν εὐλάβεια πολλὰ, καὶ σεμνότης, καὶ ἐγκράτεια, καὶ ἀρετὴ, ἦν ἰδεῖν γέλοια, καὶ παιγνίδια, καὶ παλαίσματα, καὶ αἰσχρολογίας γινομένας, μὴ ἔχοντος διδασκαλίαν τὴν οἱασοῦν. καὶ λοιπὸν μετὰ τὸ Πάσχα ποιεῖ σύνοδον ὁ Χαμαιλέων ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ τῇ λεγομένῃ Σοφίᾳ, καὶ καθίσας τὸν αὐτὸν Θεόδοτον, ὃν ἔλεγε Κασσιτηρᾶν, ὡς ἀπὸ Πατριάρχην, καὶ Συμβάτιον τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ὃν ἐπέθηκε Κωνσταντῖνον, καί τινας ἀσεβεῖς ἐπισκόπους παρεσκεύασε πῆξαι σταυροὺς κατὰ τῆς ἀληθείας. αὐτὸς δὲ λαβηθεὶς πῆξαι σταυρὸν διὰ τὸ πρότερον καθυπογράψαι ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτὸν εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν τοῦ μὴ παρασαλεύειν αὐτὴν· ὅπερ ὁ ἄθλιος ἵνα ἐφύλαξε. καὶ λοιπὸν ἀναγνώσαντες τὸν τόμον ὃν ἐποίησαν οἱ τοῦ ψευδοσυλλόγου προκαθισταὶ, ὃν ἐπωνόμασαν ὅρον τῆς ἑβδόμης συνόδου τῆς ἐν Βλαχέρναις, ἀναθεματίσαντες οἱ τοῦ ἀναθέματος κληρονόμοι τοὺς ὀρθοδόξους ἡμῶν Πατριάρχας, ἤγαγον δέ τινας μητροπολίτας καὶ ἐπισκόπους τῶν ὀρθοδόξων τυραννικῶς σύροντες, ῥίξαντες ἐν μέσῳ τῆς λῃστρικῆς αὐτῶν συνόδου, ἐπάτησαν, ὡς δῆθεν τί εὐσεβὲς ποιοῦντες, οἱ ἀσεβεῖς, καὶ παραδώσαντες αὐτοὺς τοῖς στρατιώταις αἱματοφύρτους, ἀπήγαγον εἰς τὰς φυλακὰς, καὶ εἰς τὰ δεσμωτήρια· ποιήσαντες δὲ ἡμέρας τινὰς ἐκεῖσε πάλιν ἐξήγαγον, καὶ ἀνακρίναντες, καὶ εὑρόντες μὴ πειθομένους τοῖς ὑπ' αὐτῶν λεγομένοις ὑπέμνησαν τὸν ἀρχηγὸν τοῦ ψεύδους, καὶ ἀπέστειλαν αὐτοὺς εἰς ἐξορίαν· οὕς τινας καὶ ἐν τῇ ἐξορίᾳ πέμπων ἐβασάνιζε. λοιπὸν οὖν λαβὼν τὸ κράτος τῆς ἀσεβείας πᾶσαν πονηρὰν δραματουργίαν εἰργάζετο· τὰς δὲ ἁπανταχοῦ εἰκόνας τῶν ἐκκλησιῶν κατέστρεψε, καὶ κατέκαυσε, καὶ ἱερὰ σκεύη συνέτριψεν ἔχοντα εἰκόνας· καὶ τοὺς τολμῶντας λαλῆσαί τι ἐγλωσσοτόμησε· τοὺς μὲν ἐφόνευσεν ἀπὸ δαρμοῦ, καταστήσας καὶ δελάτορας ἀνθρώπους ἀσεβεῖς, ἵνα ὅπου ἂν εὕρωσί τινας μὴ κοινωνοῦντας καταμηνύσωσιν. οὕς τινας εὑρισκομένους δαρμῷ ἀφορήτῳ καθυπέβαλλε, δημεύων καὶ τὰ ὑπάρχοντα-

σας αὐτῶν, καὶ εἰς ἐξορίαν ἀποστέλλων οὐ μόνον ἄνδρας, ἀλλὰ καὶ γυναῖκας. Καὶ τί δεῖ λέγειν τὴν σκοτόμαιναν τῶν τότε κακῶν; τοὺς γὰρ μεταβάντας πιστοὺς ἐν τοῖς κλίμασι καὶ εἰς χώρας τὰς μὴ προσηκούσας αὐτῷ πέμπων εἰς τοὺς τοπάρχας τῶν ἐθνῶν ἐζήτει πιάσαι, ἄλλος Ἀντίχριστος γενόμενος, ὅθεν πολλοὺς ἐπισκόπους, καὶ μοναχοὺς συλλαβὼν ἀπέκτεινε, καὶ ἐθαλάσσωσε τοὺς ἐξορίσας ἐπισκόπους. καὶ μοναχοὺς ἀνεκαλέσατο.

A bat, & in exilium pellebat, non viros solum, sed & mulieres. Quid malorum illorum caliginem memorare necesse est? fideles enim decretorum suorum transgressores in alienas regiones missos a locorum Dominis Gentilitate detentis comprehendi novus Antichristus factus curabat: ex quo Episcopos & Monachos plures ea detentos occidit, & exilio mulctatos Episcopos maris insulis inclusit. Monachos revocavit.

Cætera desunt.

LEONIS
GRAMMATICI
CHRONOGRAPHIA.

ΛΕΟΝΤΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΑ,

Τὰ τῶν νέων βασιλέων περιέχουσα.

LEONIS GRAMMATICI CHRONOGRAPHIA,

RES A RECENTIORIBUS IMPERATORIBUS gestas complectens.

ΛΕΩΝ ὁ Ἀρμένιος ὁ παραβάτης ἐβασίλευσεν ἔτη ἑπτὰ, μῆνας ε΄. στεφθεὶς ὑπὸ Νικηφόρου Πατριάρχου, βεβαιώσας αὐτὸν ἐγγράφως περὶ τῆς ἑαυτοῦ ὀρθοδοξίας. ὁ δὲ νέος Σενναχηρεὶμ Κροῦμος ἐπαρθεὶς τῇ νίκῃ, καταλιπὼν τὸν ἴδιον ἀδελφὸν πολιορκεῖν τὴν Ἀδριανούπολιν, μετὰ ἓξ ἡμέρας τῆς αὐτοκρατορείας Λέοντος ἐπανελθὼν τῇ πόλει, περιῄει πρὸ τῶν τειχῶν ἀπὸ Βλαχερνῶν ἕως τῆς Χρυσῆς καλουμένης πόρτης, ἐπιδεικνύμενος τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν, ἐπιτελέσας μιαρὰς θυσίας ἐν τῷ λιβαδίῳ τῆς Χρυσῆς πόρτης. ᾐτήσατο δὲ τὸν βασιλέα σπείσαι εἰρήνην, ἢ τὸ δόρυ αὐτοῦ πῆξαι ἐν τῇ Χρυσῇ πόρτῃ. τοῦ δὲ βασιλέως μὴ καταδεξαμένου τοῦτο, ὑπέστρεψεν εἰς τὴν ἰδίαν σκηνὴν θαυμάσας τὰ τῆς πόλεως τείχη, καὶ τὴν εὔτακτον τοῦ βασιλέως παράταξιν, ἐπὶ σύμβασιν εἰρήνης τρέπεται πειρατικοὺς λόγους ποιούμενος. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀφορμῆς δραξάμενος, ἐπειράθη αὐτὸν λοχῆσαι, ἀλλ' εἰς πέρας ἀγαγεῖν τοῦτο ἐκωλύθη τῇ τῶν ὑπουργησάντων ἀργίᾳ, πληξάντων μὲν τοῦτον, καιρίαν δὲ μὴ ἐπαγόντων πληγήν. ἐπὶ τούτῳ μανεὶς ὁ ἀλάστωρ, * ἐπιστείλας ἵππους ἐν τῷ ἁγίῳ Μάμαντι τὸ ἐκεῖσε παλάτιον ἐνέπρησε· καὶ τὸν χαλκοῦν λέοντα τοῦ ἱππικοῦ σὺν τῇ ἄρκτῳ καὶ τῷ δράκοντι τοῦ ὑδρίου καὶ μαρμάροις καλλίστοις ἐν ἁμάξαις φορτώσας ὑπέστρεψε, περικαθίσας τὴν Ἀδριανούπολιν· καὶ ταύτην ἑλὼν, πολλοὺς δὲ τῶν εὐγενῶν Μακεδόνων μετὰ λαοῦ πλείστου ἐξεπεράσας, κατεσκήνωσεν ἐν τῷ Δανουβίῳ ποταμῷ. ὁ δὲ Λέων μετὰ δύο χρόνους τῆς αὐτοῦ βασιλείας μανεὶς, καὶ τὸν στέψαντα αὐτὸν θεῖον Νικηφόρον ἐξορίσας, Θεόδοτον Πατριάρχην ἀντιχειροτονεῖ ἄλογον ἄνδρα, καὶ ἰχθύων ἀφωνότερον, καὶ διωγμὸν ἀσ-

* ἵππ.

A LEO Armenius Religionis trangressor, annos septem, menses quinque, a Nicephoro Patriarcha, quem de fidei suæ sinceritate, dato scripto, fecerat certiorem, coronatus imperavit. Novus autem Sennacherim Crumus, victoriis elatus, proprio fratre Adrianopolim obsidione bellica vexante relicto, post dies sex Imperii a Leone assumpti ad Urbem rediens, a Blachernis ad portam Chrysen dictam extra muros potestatem ostentans circumvolitabat, & nefanda sacrificia ad Chryses portæ prata peragebat. Mox pacem componi ab Imper. expetiit, aut ad Chrysen portam hastam figere. Imperatore renuente, Urbis muros, & Imp. exercitus ordinem miratus, in tentorium regressus ad pacis conditionem verbis fallacibus deflectit. Imperator occasione accepta, insidiis e medio tollere molitus, mi- B nistrorum ignaviæ consilium perficere prohibitus est, illis quidem ictum infligentibus, verum mortalem non inferentibus plagam. Ob id insaniens illa pernicies, missis equitibus, palatium ad sanctum Mamantem erectum combussit, & æreo Circi leone, una cum urso & hydra dracone, marmoribusque perpulchris curribus impositis, Adrianopolim obsessurus regressus est. Ea capta, Macedonum nobilium quamplurimos, cum immensa populi multitudine trans Danubium deportatos ad ejus regiones habitare jussit. Leo post Imperii annos duos in amentiam versus, divinum Nicephorum a quo coronam susceperat, egit in exilium: Theodotum vero Patriarcham hominem ignarum, & supra pisces voce carentem, ejus vice Patriarcham ordinavit, persecutionemque induciis non interrumpendam adversus Eccle-

Edit. Paris. pag. 445.

pag. 446.

siam suscitavit. Ejus tempore Cometes in duplicis Lunæ & unius cum alia junctæ, rursumque divisæ, & varias formas induentis specie apparuit, quasi hominem capite carentem repræsentaret. Exinde terræ motus horribiles, siccitates, & ardores intolerandi diebus Imperatoris Deo infesti exorti sunt. Imitatus præterea detestandæ hujus hæreseos ducem, ejusdem nominis morumque exemplar, hæresim ipsam profiteri cœpit, ejusdemque sacrilegii consciis conquisitis, Joannem dictum Grammaticum, magis autem Janneum alium, vel Simonem divinationibus ex pelvi, præstigiis, & spurcitiis celeberrimum, aliosque sensus ejusdem consortes invenit: ad hæc Nicephoro laude digno Patriarchæ, & qui cum ipso erant Episcopis coram Senatu vocatis, ait. Nullatenus vos latet emersisse quosdam, Imagines non adorandas asserentes. De repente vero sacer Euthymius Sardium Episcopus cum fiducia perorans ex divinis scripturis objurgavit: cum eo Theodorus fervens Orthodoxæ fidei defensor, & Studii præpositus, ait. Ne Imperator Ecclesiæ statum immutes, tibi rerum Politicarum status & exercitus incumbit cura. Horum curage: Ecclesiam vero in fide Orthodoxa superesse permitte. Tyrannus his auditis furore accensus, leonum more, cum simius esset infremens cunctos evomitis injuriis ejecit, magnumque Nicephorum civitate pulsum, & Theodorum pariter Studii Præpositum, in exilium egit: Theodotum vero Cassiteram Patriarcham ordinari præcepit. Ab eo tempore animi furorem dolumque profundens impuris sacrilegii sui conscius se ipsum commisit; Illi familiares redditi, tria olim ipsi promissa, & eidem jucunda suggesserunt: Orthodoxæ fidei nostræ abnegationem, sacrarum imaginum depositionem, & piorum persecutionem. His fraudibus attentus væcors, hocque infelici impulsu, ignavus licet, multum elatus & animatus, primum qualem sacram omnem ex Ecclesiis deponit figuram: eainde Christi, vel sancti alicujus Imagines habere repertos dutia supplicia & morte damnabat: Ita ut nobiles plurimos & illustres viros interfecerit. Porro Michael Excubitorum cohortis gerens Principatum, apud Imperatorem calumniam passus est, quasi adversus eum conspirasset: quem idcirco compedibus vinctum in carcere asservatum tenebat. Instante igitur Servatoris nostri natalitii festo noctu voluit e medio tollere: verum a propria uxore prohibitus & festi reverentia motus, vivere permisit. Michael carcere detentus, hoc cognito, omnibus consilii participibus secreto indicavit: Nisi custodia eximere studeatis, omnes vos apud Imperatorem deferam: erat cum ipsis & Palatii Pappias Michaelis affinis. Ipsi igitur noctu armati sub vestibus gladios ferentes, Pappia portas aperiente, ac si sacerdotes forent casulis vestiti, ingressi sunt. Imperatore in Ecclesiam adveniente, exiliunt; eumque comprehensum membratim & in frusta secant, projicientem sacrilegam animam in Palatio, in quo prædecessorum Imperatorum nullus occisus fuerat prius. Cæterum eadem hora ad carcerem irruentes Michaelem educunt, & ad celebritatem inducunt, & pro compedibus devincto tænia Imperiali cinctum declarant: adeo ut in eo illud psalmi dictum impleretur: Ad Vesperam commorabitur fletus, & ad matutinum lætitia.

Edit. Paris. pag. 447.

A σπονδὸν μετὰ τῆς ἐκκλησίας ἀνέῤῥιπτεσαν· ἐφ' οὗ ἐφάνη ἀστὴρ κομήτης ἐν σχήματι δύο λαμπρῶν σεληνῶν ἑνουμένων, καὶ πάλιν διαιρουμένων εἰς διάφορα σχήματα, ὡς εἰς ἀκέφαλον διάπλασιν ἀνδρὸς τυπωθῆναι. καὶ μέντοι καὶ σεισμοὶ φοβεροὶ, καὶ * ἀχμοὶ, καὶ φλογώσεις γεγόνασιν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ θεοστυγοῦς. ἐκμιμούμενος τοίνυν τὸν τῆς μυσαρᾶς ταύτης αἱρέσεως ἀρχηγὸν ὁμώνυμον αὐτοῦ καὶ ὁμότροπον, ἤρξατο τῆς αἱρέσεως· εἶτα συμμύστας ἐπιζητήσας εὗρεν Ἰωάννην, τὸν λεγόμενον Γραμματικὸν, μᾶλλον δὲ * Ἰωάννην ἄλλον, ἢ Σίμωνα, ἐπί τε λεκανομαντείαις, καὶ γοητείαις, καὶ αἰσχρουργίαις διαβεβοημένον, καὶ ἑτέρους τινὰς ὁμόφρονας αὐτοῦ. προσκαλεῖται οὖν Νικηφόρον τὸν ἀοίδιμον Πα- B τριάρχην, καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ἐπισκόπους ἐνώπιον τῆς συγκλήτου· καὶ φησίν. Ἴστε σαφῶς ὡς ἀνέστησάν τινες λέγοντες, μὴ δεῖν προσκυνεῖσθαι τὰς εἰκόνας. Αἴφνης δὲ ὁ ἱερὸς Εὐθύμιος Σάρδεων παῤῥησιασάμενος ἐκ τῆς θείας γραφῆς ἐπετίμησε, μεθ' ὧν ὁ Θεόδωρος ὁ θερμὸς τῆς ὀρθοδοξίας πρόμαχος τοῦ Στουδίου ἡγούμενος ἔφη. μὴ παρασάλευε, βασιλεῦ, κατάστασιν ἐκκλησιαστικήν· σοὶ μὲν γὰρ ἡ τῆς πολιτείας κατάστασις, καὶ ἡ τοῦ στρατοπέδου ἐπιστασία· τούτων φρόντιζε, καὶ τὴν ἐκκλησίαν ἔασον μένειν ἐν ὀρθοδοξίᾳ. ὁ δὲ τύραννος τούτων ἀκούσας, ὑπερζέσας τῷ θυμῷ, καὶ λεόντιον ὁ πιθάκιος βρύξας, καὶ πάντας μεθ' ὕβρεως ἀπελάσας, καὶ τὸν μέγαν Νικηφόρον τῆς πόλεως ἐξωθήσας, καὶ περιορίσας, ὡσαύτως καὶ Θεόδωρον τὸν Στουδίου ἐξορίσας, C Θεόδοτον τὸν Κασσιτερᾶν τῷ Πατριαρχείῳ * ἀπεκατέστησεν. ἐκ τότε οὖν τὸν θυμὸν καὶ τὸν δόλον τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἐκχέας τοῖς συμμύσταις αὐτοῦ ἀσελγέσιν ἑαυτὸν καταπίστευσεν. οἵτινες ἐπεὶ αὐτῷ προσῳκειώθησαν, τρία ὑπέθεντο αὐτῷ τὰ ὑποκείμενα, καὶ αὐτῷ στεργόμενα· τῆς ὀρθοδόξου πίστεως ἡμῶν τὴν ἄρνησιν, τῶν θείων εἰκόνων τὴν καθαίρεσιν, τῶν εὐσεβούντων τὴν δίωξιν. ταύταις οὖν ταῖς ἀπάταις προσθεὶς ὁ ματαιόφρων, ἀναπτερωθεὶς ὁ δείλαιος τῇ παλαιπώρῳ ὁρμῇ, πρῶτα μὲν καθαιρεῖ πᾶσαν ἱερὰν τῆς ἐκκλησίας ἀναστήλωσιν· κἀντεῦθεν τοὺς εὑρισκομένους ἔχοντας εἰκόνας Χριστοῦ, ἢ τινὸς ἁγίου ἀδεισταῖς τιμωρίαις καὶ θανάτῳ κατεδίκαζε, καὶ πολλοὺς ἐνδόξους καὶ περιφανεῖς πεφόνευκε. Μιχαὴλ δὲ ὁ τὴν D τοῦ Ἐξκουβίτων τάγματος ἀρχὴν διέπων, διεβλήθη τῷ βασιλεῖ, ὡς κατ' αὐτοῦ βουλευόμενος, ὃν εἱρκτῇ καὶ πέδαις εἶχε τηρούμενον. τῆς δὲ γενεθλίου τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν ἐνστάσης τοῦτον ἐβουλήθη τῇ νυκτὶ ἀνελεῖν. κωλυθεὶς δὲ παρὰ τῆς ἰδίας γυναικὸς, διὰ τὴν ἑορτὴν, εἴασεν αὐτόν. ὁ δὲ Μιχαὴλ ἐν τῇ εἱρκτῇ ὢν, τοῦτο μαθὼν, πᾶσι τοῖς μετ' αὐτοῦ συμβούλοις ἐμήνυσεν, ὡς εἰ μὴ σπουδάσητε ἐξελεῖν με τῆς φρουρᾶς, πάντας ὑμᾶς καταμηνύω τῷ βασιλεῖ. ἦν δὲ μετ' αὐτῶν καὶ ὁ τοῦ παλατίου Παπίας συγγενὴς ὢν τοῦ Μιχαήλ. οὗτοι τῇ νυκτὶ * ὡπλισθέντες, ἔνδοθεν τὰ ξίφη φοροῦντες, τοῦ Παπίου ἀνοί- E ξαντος, ὡς οἱ ἱερεῖς μετὰ φελωνίων εἰσῆλθον, τοῦ δὲ βασιλέως ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ εἰσελθόντος, εἰσπηδήσαντες κατὰ τοῦτον χειρωσάμενοι μεληδὸν κατέκοψαν, ἀποῤῥήξαντα τὴν ἀνόσιον αὐτοῦ ψυχὴν ἐν τῷ παλατίῳ, ἐν ᾧ οὐδεὶς τῶν πρὸ αὐτοῦ βεβασιλευκότων ἀνῄρητο. αὐτῇ δὲ τῇ ὥρᾳ ἐν τῇ εἱρκτῇ ἀπελθόντες ἐξάγουσι τὸν Μιχαὴλ, καὶ εἰσάγουσιν ἐν τῇ εἱρκτῇ ἀντὶ δεσμοφόρα στεφηφόρον, ὡς πληρωθῆναι ἐπ' αὐτῷ τὸ τοῦ ψαλμοῦ λόγιον· τὸ ἑσπέρας αὐλισθήσεται κλαυθμὸς, καὶ εἰς τὸ πρωῒ ἀγαλλίασις. μετὰ δὲ ταῦτα ῥα-

* αὐχμοὶ

* Ἰαννῆν

* ἀποκατέστησεν

* ὁπλισθέντες

κίοις ἀτελέσι περιβαλόντες τὸ τοῦ ἀλιτηρίου σῶμα, εἰς ἀκάτιον ἐμβαλόντες τὰ παμμίαρα αὐτοῦ μέλη κατὰ τὴν καλουμένην Πρώτην νῆσον ἐξέῤῥιψαν, ἔνθα καὶ τοὺς παῖδας ἀποκείραντες μονάσαι πεποιήκασιν.

Post hæc exitialis illius cadaver vilibus pannis involutum lintri impositum, execrandaque illius membra ad insulam, Proten dictam, efferunt: ubi filios ejus tondentes, Monasticum habitum suscipere coegerunt.

ΜΙΧΑΗΛ.

* Ἀμωρίτης

ΜΙΧΑΗΛ ὁ * Ἀμοῤῥαῖος ἐβασίλευσεν ἔτη ὀκτὼ μῆνας ἐννέα. ὃς μικρόν τι τῆς προκατεχούσης αὐτὸν κακίας ὑπενδοὺς, ὅσον τοὺς ἐν εἱρκταῖς, καὶ ποιναῖς, καὶ ἐξορίαις, ἐλευθερίαν τε, καὶ ἄνεσιν ὀνειρώδη φαντάζεσθαι, τὸ τοῦ προηγησαμένου δυσσεβοῦς ὑπέθαλπεν θεόστυγες φρόνημα· ὁμοίως γὰρ τῷ αὐτῷ περιεπάρη δεινῆς αἱρέσεως ἀγκίστρῳ ἐξ ἀκροτάτης ἀλογίας καὶ ἀπαιδευσίας. ὅθεν ἐπὶ σιλέντιον ἔφη. οἱ μὲν οὖν πρὸ ἡμῶν ἐρευνησάμενοι ἐκκλησιαστικῶν θεσμὸν τῶν δογμάτων τὸν περὶ αὐτῶν εἰσπραχθήσονται λόγον, ἢ καλῶς, ἢ κακῶς. ἡμεῖς ἐν ᾧ τὴν ἐκκλησίαν * εὕρομεν βαδίζουσαν, ἐν τούτῳ καὶ διαφυλάττειν προαιρούμεθα. ἦν δὲ αὐτῷ παῖς ἐξ Εὐφροσύνης ὀνόματι Θεόφιλος, ὃν καὶ ἔστεψεν ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, ἐφ' οὗ Θωμᾶς ὁ ἀντάρτης ἐκ τῶν Ἀνατολικῶν μερῶν ἀπάρας ἤδη, καὶ λαὸν ἀγυρτώδη ἐπίμικτον ἐπισυρόμενος, δυσγενής τε, καὶ ἀφανὴς ὢν, πρὸς τὰ μέρη τῆς Συρίας ἀφίκετο, Κωνσταντῖνον ἑαυτὸν ὀνομάσας, καὶ υἱὸν Εἰρήνης βασιλίσσης. κἀντεῦθεν πολλοὺς τῶν βαρβάρων κατὰ Χριστιανῶν ἀπατήσας, καὶ λαὸν ἄπειρον συναθροίσας, ἐπῄει τῇ Κωνσταντινουπόλει μεγαλαυχῶν ἐπὶ τῷ πλήθει τοῦ λαοῦ, μὴ ἐννοήσας, ὡς οὐ σώζεται βασιλεὺς διὰ πολλὴν δύναμιν. ἐπόρθει τοίνυν τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐφ' ὃν χρόνον τῶν πολιτῶν γενναίως ἀντιπαττομένων, καὶ τειχομαχούντων, καὶ ναυμαχούντων. τὰς γὰρ πλείστας ναῦς ἐπυρπόλησαν, καὶ τὰς λογάδας τῶν πολεμίων ἐτροπώσαντο. ὁ δὲ ἀμηχανίᾳ περιεχόμενος τὴν πόλιν ἀφεὶς, ἐπὶ τὴν Θρᾴκην ἐχώρει, ταύτην ληϊζόμενος. ὁ δὲ Μιχαὴλ τῆς πόλεως ὑπεξελθὼν μετὰ πλείστης δυνάμεως πρὸς αὐτὸν ἐξώρμησε. καὶ δὴ παρακαθίσας τινὰ βραχὺν χρόνον, καὶ τοῦτον ἀμογητὶ χειρωσάμενος, καὶ ἀκρωτηριάσας αὐτοῦ χεῖρας καὶ πόδας, καὶ αὐτὸν ἀνασκολοπίσας, κατέπαυσε τὸν ἐν τρισὶν ἔτεσι δι' αὐτοῦ κατατεταγμένον, καὶ διαρκέσαντα χαλεπὸν καὶ ἐμφύλιον πόλεμον. ἀσχολουμένου δὲ τοῦ Μιχαὴλ πρὸς τὸν ἀντάρτην Θωμᾶν, καὶ τῇ περὶ τούτου φροντίδι παντὸς ἄλλου καταφρονήσαντος, Κρήτη καὶ Σικελία, καὶ αἱ καλούμεναι Κυκλάδες νῆσοι τῆς τῶν Ῥωμαίων ἀρχῆς περιῃρέθησαν ἐξ Ἀφρῶν τε, καὶ Ἀράβων λαβόντων ἀρχὴν ἄρτι πρῶτον διὰ τὰς τοῦ λαοῦ ἁμαρτίας, καὶ τὴν τῶν κρατούντων δυσσέβειαν, καὶ * ταπεινοῦν καὶ ὑπὸ χεῖρα ἀφ' ὧν ἄγειν τὰ τῶν Χριστιανῶν πράγματα. ἐν τούτῳ ὄντων, καὶ ὑπὸ τῶν πραγμάτων διακειμένων, Μιχαὴλ ἐκ δυσουρίας καὶ τῆς τῶν νεφρῶν ἀλγηδόνος κακῶς ἀπαλλάγη τοῦ ζῆν. ἴσχει δὲ τὴν ἀρχὴν ἀντ' αὐτοῦ Θεόφιλος ὁ υἱὸς αὐτοῦ μετὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Εὐφροσύνης.

* Εὕρομεν

* τὸ ταπεινοῦν ἢ ὑπὸ χεῖρα ἄγειν

MICHAEL.

Edit. Parif. pag. 448.

MICHAEL Amoræus annis octo & mensibus novem imperavit. Hic non nihil de malitia, quæ animam ejus pridem occuparat, remittens: quantum videlicet in ergastulis pœnis & exilio constitutis libertatem relaxationemq; fictam somniare licuit, impii præcessoris sui infestam Deo fovebat mentem: pari namque gravis hæreseos detinebatur unco, ex animi stupiditate & ignorantia: unde silentio, id est conventu, habito: Qui ante nos (inquit) Ecclesiasticorum dogmatum leges & statuta perscrutati sunt, de iis examinabuntur, sive in bonum, sive in malum, nos in quo Ecclesiam procedentem invenimus, in hoc & observandam decernimus. Erat porro illi filius ex Euphrosyna nomine Theophilus, quem in magna Ecclesia Imperii corona redimivit: adversus quem Thomas quidam rebellis ex Orientis partibus arma suscepit: & permixta humilique plebe secum ducta, ipse obscuro & ignobili loco natus, ad Syriæ partes se contulit, Constantinum se ipsum nominans, & Imperatricis Irenes filium: ex quo, barbaris plurimis seductis, infinitaque populi adversus Christianos coacta multitudine, Constantinopolim appetiit, confisus illo plebis numero, nec reputans, ut non salvatur Rex per multam virtutem. Depopulabatur itaque Constantinopolis agros, eo tempore, quo cives optimo instructi ordine parabant fortiter obsistere, sive tutanda forent Urbis mœnia, sive navali prælio decertandum. Naves enim plurimas igne summisso incenderunt, electosque hostium cuneos in fugam verterunt. Ipse vero summa rerum pressus angustia, Urbe derelicta, in Thraciam secessit vastitatem illaturus. Michael autem Urbe egressus, cum exercitus valida manu hosti statuit occurrendum: Quare obsedit modico tempore, & ab eo sine labore capto, manuumque & pedum extremitatibus truncato stipitis, cui suffigeretur, pœnam expetiit, & una intestinum difficile & crudele bellum annis tribus continuatum consopivit. Occupato in hunc modum adversus rebellem Thomam Michaele, & aliam omnem curam huic unice postponente, Creta, Sicilia, & insulæ vocatæ Cyclades a Romano Imperio rescissæ sunt ab Afris & Arabibus. Inde primum propter peccata populi, & impietatem Principum, ut insuper populus Christianus, eorumque res, sub adversariorum manu humiliarentur, bellum exortum est. Rebus in hoc statu positis, Michael urinæ difficultate renumque dolore in cruciatibus vitam finivit; ejus successor Theophilus filius cum matre Euphrosyna suscepit Imperium.

pag. 449.

THEOPHILUS.

THEOPHILUS annos duodecim imperavit. Euphrosina vero mater ejus mittens in omnes regiones, elegantes forma puellas, ut earum aliquam Theophilo filio suo desponsaret, collegit: coactis itaque cunctis in Palatium ad triclinium, cui nomen Margarites, malum aureum Theophilo tradidit, dicens. Dona illud ei, quæ placuerit magis. Erat porro inter illas puella nomine Icasia formosissima, qua visa, Theophilus ejus delectatus pulchritudine, dixit: Per mulierem quam multa manarunt damna. Illa pudore perfusa, respondit: Verum per mulierem scaturiunt meliora. Ob responsum corde percussus, eam quidem dimisit: Theodoram vero Paphlagonum terris ortam malo donavit. Coronat autem Theodoram in sancti Stephani oratorio, ipse vicissim ab Antonio Patriarcha nuptialibus corollis decoratus. Sancta Dominica ad sanctam magnam Ecclesiam muneribus plurimis Patriarcha una cum Clero & Senatu cumulaturus processit. Præfata porro Icasia Imperii spe frustrata Monasterium ædificavit, in quo detonsa vitam contemplativam & Philosophicam exercens, Deoque soli vivens, ad vitæ suæ finem, editis relictisque scripto ingenii monumentis pluribus, perseveravit. Cæterum Euphrosyna Imperatoris mater Palatio sponte deserto, in Monasterio, cui cognomen Gastria, vitam egit quietam. Circensibus vero ludis celebratis, Leoni Chamodraconi Protovestiario suo præcepit Theophilus multifidum proferre candelabrum, quod in cæde Leonis Armenii gladio comminutum fuerat. Ludis peractis, in locum nomine Sedem Senatum omnem convocavit, & productum candelabrum eis coram ostendens, dixit. Qui templum Domini ingressus Christum Domini interficit, cujus criminis reus est? Respondens Senatus ait. Reus est mortis, Domine. Statimque jussit Præfectum eos, qui, una cum patre suo Michaele, Leonem occiderant, apprehendere, & multa licet prætendentibus & objicientibus, iniquamque causantibus sententiam, ad Fundam capita amputari: Etenim nisi Patri tuo opem tulissemus, modo non imperares. In hunc modum sub omnium conspectu capita sunt illis præcisa, pretextu quidem, quod in templo Domini eadem perpetrare ausi fuerant, at revera quod ejusdem secum opinionis, & pari hæresi infectum sustulissent. Ejusdem quippe Deo infensæ hæreseos labe piaculum illud tenebatur. Sanctarum porro imaginum quasdam disrumpens, quasdam effodiens ***. Ad hunc Theophilum profugus venit Theophobus Persa, una cum patre suo & Persarum millibus quatuordecim, quibus per turmas divisis, in diversis regionibus assignavit habitationes, qui usque hodie Persarum turmæ appellantur: Ipsum Theophobum ex Theodoræ Augustæ sororis nuptiis levirum ipsi fecit. Theophilus autem cum artefactorum ornatu delectaretur, per aurifabrorum Principem valde celebrem & peritum & Antonii Patriarchæ affinem, jussit conflari Pentapyrgium, & instrumenta maxima duo ex auro solido, lapidibus diversis & crystallis insignita, arboremque auream, cui insidentes passerculi secretis

Edit. Paris. pag. 450.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ἐβασίλευσεν ἔτη ιβ΄. ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ Εὐφροσύνη ἀποστείλασα ἐν πᾶσι τοῖς θέμασιν ἤγαγε κόρας εὐπρεπεῖς πρὸς τὸ νυμφοστολῆσαι Θεόφιλον τὸν υἱὸν αὐτῆς, ἀγαγοῦσα αὐτὰς ἐν τῷ παλατίῳ εἰς τὸ λεγόμενον Μαργαρίτην τρίκλινον, δέδωκε Θεοφίλῳ χρυσοῦν μῆλον εἰποῦσα. ὅτι εἰς ἣν ἀρεσθῇς ἐπίδος τοῦτο αὐτῇ. ἦν δέ τις ἐξ εὐγενῶν ἐν αὐταῖς κόρα ὀνόματι Ικασία ὡραιοτάτη πάνυ, ἣν ἰδὼν Θεόφιλος ὑπεραγασθεὶς αὐτὴν τοῦ κάλλους, ἔφη. ὡς ἄρα διὰ γυναικὸς ἐῤῥύη τὰ φαῦλα. ἡ δὲ μετ᾽ αἰδοῦς πως, ἀντέφη. ἀλλὰ διὰ γυναικὸς πηγάζει τὰ κρείττονα. ὁ δὲ τῷ λόγῳ τὴν καρδίαν πληγεὶς ταύτην μὲν εἴασεν, Θεοδώρᾳ δὲ τὸ μῆλον ἐπιδέδωκεν, οὔσῃ τῶν Παφλαγόνων. στέφει δὲ Θεοδώραν ἐν εὐκτηρίῳ τοῦ ἁγίου Στεφάνου, στεφθεὶς καὶ αὐτὸς ἅμα αὐτῇ ὑπὸ Ἀντωνίου πατριάρχου. τῇ ἁγίᾳ κυριακῇ προῆλθεν ἐν τῇ ἁγίᾳ ἐκκλησίᾳ τῇ μεγάλῃ, φιλοτιμησάμενος χρήμασι πολλοῖς τὸν Πατριάρχην, ἅμα τῷ κλήρῳ τε, καὶ τῇ συγκλήτῳ. καὶ ἡ εἰρημένη Ικασία τῆς βασιλείας ἀποτυχοῦσα μονὴν κατεσκεύασεν, εἰς ἣν ἀποκειραμένη, ἀσκοῦσα, καὶ φιλοσοφοῦσα, καὶ Θεῷ μόνῳ ζῶσα διετέλεσε, μέχρι τέλους ζωῆς αὐτῆς, ἣ καὶ συγγράμματα αὐτῆς πλεῖστα καταλέλοιπεν. ἡ δὲ τοῦ βασιλέως μήτηρ Εὐφροσύνη ἑκουσίως κατελθοῦσα τοῦ παλατίου ἐν τῇ μονῇ αὐτῆς, ᾗ ἐπώνυμον τὰ Γαστρία, ἡσύχαζεν. ἐποίησε δὲ ἱππικὸν Θεόφιλος, καὶ προσέταξε τῷ Χαμοδράκοντι Λέοντι τῷ Πρωτοβεστιαρίῳ αὐτοῦ ἀγαγεῖν τὸ πολυκάνδηλον τὸ ἐν τῇ σφαγῇ τοῦ Ἀρμενίου Λέοντος ξίφει διακοπέν. τοῦ ἱππικοῦ δὲ τελεσθέντος προσεκαλέσατο πᾶσαν τὴν σύγκλητον ἐν τῷ λεγομένῳ καθίσματι, καὶ τὸ πολυκάνδηλον ἐξαγαγὼν, καὶ ὑποδείξας αὐτοῖς, ἔφη. ὁ εἰς ναὸν Κυρίου εἰσερχόμενος, καὶ Χριστὸν Κυρίου φονεύων, τίνος ἐστὶν ἔνοχος; ἡ δὲ σύγκλητος ἀποκριθεῖσα, ἔφη· ἔνοχος θανάτου ἐστὶν, ὦ δέσποτα. καὶ εὐθὺς ἐκέλευσε τοὺς σὺν τῷ πατρὶ αὐτοῦ Μιχαὴλ τὸν Λέοντα ἀνελόντας τὸν ὕπαρχον κατασχεῖν, καὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ἐν τῇ σφενδόνῃ ἀποτεμεῖν πολλὰ προβαλλομένους καὶ λέγοντας, ἄδικον εἶναι τὴν τοιαύτην κρίσιν. καὶ γὰρ εἰ μὴ τῷ πατρὶ συνηγωνισάμεθα, βασιλεὺς ἂν οὐ αὐτὸς νῦν ἦρξας. καὶ οὕτως ἐπ᾽ ὄψεσι πάντων τὰς κεφαλὰς ἀπετμήθησαν, προσχήματι μὲν ὡς εἰς ναὸν Κυρίου τετολμηκότες ποιήσασθαι τὴν ἀναίρεσιν· τῇ ἀληθείᾳ * ὡς τὸν* ὁμοαιρεσιώτην αὐτοῦ καὶ ὁμόφρονα εἰς ἀσέβειαν ἀποκτείναντες. εἴχετο γὰρ ὁ ἀλιτήριος τῆς ἐκείνου θεοστυγοῦς αἱρέσεως. τῶν δὲ ἁγίων εἰκόνων τὰς μὲν κατασπῶν, τὰς δὲ ἀνορύττων· *** τούτῳ Θεοφίλῳ προσέφυγε Θεόφοβος Πέρσης ἅμα τῷ πατρὶ αὐτοῦ μετὰ Περσῶν χιλιάδων ιδ΄. οὓς διένειμεν οὗτος ἐν τοῖς θέμασι κατασκηνώσας, καὶ εἰς τούρμας ἀποκαταστήσας, οἳ μέχρι τοῦ νῦν λέγονται τοῦρμαι Περσῶν. αὐτὸν δὲ τὸν Θεόφοβον εἰς ἀδελφῆς Θεοδώρας Αὐγούστης γαμβρὸν ἐποιήσατο. φιλόκοσμος δὲ ὢν αὐτὸς Θεόφιλος κατεσκεύασε διὰ τοῦ ἄρχοντος τοῦ χρυσοχείου λογιωτάτου πάνυ ὄντος καὶ συγγενοῦς Ἀντωνίου Πατριάρχου, τό τε Πενταπύργιον, καὶ τὰ δύο μέγιστα ὄργανα ὁλόχρυσα, διαφόροις λίθοις καὶ ὑαλίοις καλλωπίσας αὐτὰ, δένδρον τε χρυσοῦν ἐν ᾧ * στρουθίον ἐφι-

* ἔτι

* στρουθία ἐφιζόμενα

ζόμενον καὶ μηχανῆς τινὸς μουσικῶς ἐκελάδουν. ἐκαινούργησε δὲ καὶ τὰς βασιλικὰς στολὰς ἀνανεώσας, καὶ χρυσοϋφάντους κατακοσμήσας· δικαιοσύνην δὲ κοσμικὴν προσποιούμενος, τὴν πίστιν καὶ τὴν εὐσέβειαν πλέον ὑπὲρ τοὺς πρώην βασιλεύσαντας ἠδικήσας. προσελθούσης αὐτῷ γυναικὸς χήρας ἐν Βλαχέρναις, καὶ βοησάσης ὡς ἀδικοῖτο παρὰ τοῦ τῆς Αὐγούστης ἀδελφοῦ Πετρωνᾶ Δρουγγαρίου τῆς Βίγλας ὄντος· ὁ γὰρ τὰ ἑαυτοῦ οἰκήματα, ἐν τοῖς κτίσμασι καινουργεῖ τὰ ἐμά, καὶ σκοτίζει, καὶ εἰς τὸ μηδὲν εἶναι ποιεῖ, ὡς ἅτε χήρας καταπεφρονημένας. *** οἱ ἀπελθόντες καὶ θεασάμενοι τὴν τοιαύτην ἀδικίαν, καὶ βεβαιωθέντες ὡς ἀληθῆ εἰσι τὰ παρὰ τῆς γυναικὸς ῥηθέντα, ὑποστρέψαντες ἀνήγγειλαν τῷ βασιλεῖ. καὶ ἐλεγχθεὶς παρ' αὐτῶν* ἐκδυθεὶς ἐν τῇ μέσῃ τῆς ὁδοῦ τύπτεται τὰ νῶτα σφοδρῶς. ἐκελεύσθησαν δὲ ὅτε Κοιαίστωρ καὶ οἱ ἀντιγραφεῖς ἀπελθεῖν, καὶ μέχρι θεμελίων ἐδαφίσαι τὰ αὐτοῦ οἰκήματα, καὶ τῇ γυναικὶ παραδοῦναι. οὗτος Ἀλέξιον τὸν Ἀρμένιον, τὸν ἐπώνυμον Μουσελέ, ἀνδρεῖον ὄντα καὶ ῥωμαλέον εἰσεποιήσατο γαμβρὸν εἰς Μαρίαν ἠγαπημένην αὐτοῦ θυγατέρα, ποιήσας αὐτὸν πατρίκιον, μετ' ὀλίγον δὲ Μάγιστρον. εἶτα ὑπόληψίν τινα ἐπ' αὐτῷ ἔχων, ὡς ὀρεγόμενον τῆς βασιλείας, καὶ στρατηλάτην, καὶ Δοῦκα Σικελίας ἐξέπεμψεν. οἷα δὲ τοῦ φθόνου ὠδίνοντος, Σικελοί τινες ἀπελθόντες διέβαλλον τοῦτον τῷ βασιλεῖ, ὡς τὰ μὲν Χριστιανῶν τοῖς Ἀγαρηνοῖς προδίδωσι, κατὰ δὲ τῆς βασιλείας μελετᾷ. ἐν δὲ τῷ μεταξὺ τεθνηκυίας Μαρίας τῆς ποθουμένης τῷ βασιλεῖ θυγατρός, τὴν μὲν λάρνακα* ταύτης ἐξ ἀργύρου ἐκόσμησεν, καὶ τόμον ἐλευθερίας τοῖς προσφεύγουσιν ἐπ' ἐγκλήματί τινι τέθεικεν (ὅνπερ ἄργυρον μετὰ ταῦτα Λέων ὁ βασιλεὺς ἀφείλετο ἐκ τοῦ τάφου) Θεόδωρον δὲ ἀρχιεπίσκοπον τὸν λεγόμενον Κρίθινον ἐν τῷ καιρῷ τῆς διαβολῆς Ἀλεξίου ἐν τῇ πόλει ὄντα προσκαλεσάμενος, καὶ δοὺς τὸ ἴδιον φυλακτὸν ἀπέστειλεν εἰς Σικελίαν δοῦναι λόγον ἀπαθείας Ἀλεξίῳ, καὶ ἀγαγεῖν πρὸς αὐτόν. ὁ δὲ ἀπελθών, καὶ τῇ προσούσῃ αὐτῷ συνέσει πείσας Ἀλέξιον ἤγαγε πρὸς τὸν βασιλέα, ὃν ὁ βασιλεὺς ὡς ἀντάρτην τύψας, ἔθετο ἐν δεσμωτηρίῳ, δημεύσας αὐτοῦ πᾶσαν τὴν περιουσίαν. καὶ τοῦ βασιλέως κατὰ τὸ ἔθος εἰς Βλαχέρνας* προλαβὼν ἔστη ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἱερατικὴν στολὴν ἠμφιεσμένος, καὶ τοῦ βασιλέως τῇ σολέᾳ πλησιάσαντος ἅμα τῇ τῆς συγκλήτου ***** φωνῇ μεγάλῃ ἐφώνησεν ὁ ἀρχιεπίσκοπος. ἔντεινε καὶ κατευοδοῦ, καὶ βασίλευε. ἕνεκεν τίνος, ὦ βασιλεῦ; αἰδεσθεὶς* οὖν ὁ βασιλεὺς τῇ συγκλήτῳ ἔφη. ἕνεκεν ἀληθείας καὶ πρᾳότητος καὶ δικαιοσύνης. ὁ δὲ ποία δικαιοσύνη ἐν σοί; ὅτι δοὺς ἐνυπόγραφον λόγον Ἀλεξίῳ δι' ἐμοῦ οὐκ ἐφύλαξας τοῦτον· ὁ δὲ βασιλεύς, ὡς ἐλεγχθείς, θυμωθείς τε, καὶ ὀργῇ ἀκατασχέτῳ κινηθείς, τοῦτον τοῦ θυσιαστηρίου βιαίως ἐξήγαγε, καὶ πληγὰς αὐτῷ οὐ μετρίας ἐπιθείς, ἐξώρισεν· οὐ διὰ τὸ ἐλεγχθῆναι ὑπὸ τούτου, ἀλλὰ διὰ τὸ καταμαθεῖν αὐτὸν τὰς ἁγίας εἰκόνας τιμᾶν, καὶ σέβεσθαι, καὶ τὴν αὐτοῦ δυσσέβειαν κρυφαίως ἀποβάλλειν. μετ' οὐ πολὺ δὲ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ παραγενομένου, καὶ τοῦ Πατριάρχου αὐτὸν ὀνειδίσαντος διὰ τὸν ἐπίσκοπον, ἤγαγεν αὖθις αὐτὸν μετὰ παρακλήσεως· τοῦ δὲ ἀνάξιον αὐτὸν τῆς ἱερωσύνης κρίναντος δι' ἃ πέπονθεν, ὁ βασιλεὺς οἰκονόμον τῆς μεγάλης ἐκκλησίας πεποίηκε, καὶ τὸν Ἀλέξιον τοῦ δεσμωτηρίου πεποίηκεν ἐξελθεῖν ἀποδεδωκὼς αὐτῷ πᾶσαν

* Desunt nonnulla.

* ὁ Πετρωνᾶ.

* αὐτῆς

* ἀπελθόντος

* Deest

* οὖν

A machinis musicos cantus exercebant. Reparavit etiam Imperatorias vestes & omnino renovavit, aureisque staminibus contexuit: Publicum etiam jus & rigorem observare simulans, fidem pietatemque præ antecessoribus Imperatoribus læsit. Accedente ad ipsum muliere vidua ad Blachernas, & injuriam ab Augustæ fratre Petrona excubiarum Drungario se pati conquerente: Adeo enim, ajebat, structuræ muros erigit, & ædificia innovat, ut mea penitus obscuret, & quod viduis pro solito contemptis accidit, reddat penitus inutilia ***. Illi discedentes, & injuriam fieri conspicati, & vera esse, quæ a muliere objicerentur, certiores facti, redeuntes Imperatori renunciaverunt: ab eisque convictus Petronas, mediaque B via exutus, dorso verbera excepit quamplurima. Confestim vero Quæstor, & exceptores abire jussi, Petronæ domus ad fundamenta exequaverunt, & mulieri tradiderunt possidendas. Ipse Alexium Armenium, cognomento Muselem, fortem & robustum virum, tradita dilecta sibi filia Maria generum ascivit, Patriciumque renunciavit, & modico post Magistrum: In suspicionem vero deinde adductum, quasi aucuparetur Imperium, Magistrum militiæ & Ducem Siciliæ institutum a se ablegavit. Qualia igitur livor parturire solet, Siculi quidam abeuntes eum apud Imperatorem calumniabantur, quasi quæ Christianorum sunt, proderet Agarenis, & adversus Imperium meditaretur. Interim Maria dilecta Imperatoris filia fato functa, urnam ejus argento exornavit, im- C munitatisque privilegium ex crimine ad illud confugientibus contulit. Argentum illud ex sepulchro Imperator Leo postmodum sustulit. Tempore deinde quo Alexius calumniam passus est, Theodorum Archiepiscopum cognomine Crithinum in Urbe forte repertum advocavit Theophilus, propriaque cruce amuleti ritu e collo pendente ipsi tradita, misit in Siciliam securitatis fidem Alexio daturum, & mox ad se adducturum. Profectus ille, pro innata sibi prudentia Alexium verbis persuasum adduxit ad Imperatorem: Imperator velut rebellem verberibus exceptum misit in ergastulum, & omnes ejus facultates publico addixit. Imperatorem deinde ad Blachernas profectum præveniens Archiepiscopus Sacerdotali veste indutus stetit coram altari: & Imperatori ad soleam jam accedenti & vicino una cum Senatus D *** elata voce Archiepiscopus exclamavit. Intende, prospere procede, & regna. Cujus gratia, o Imperator. Verecundia suffusus Imperator, Senatui dixit: Veritatis, mansuetudinis & justitiæ gratia: Ille vero, quæ justitia tua est, qui verbum subscriptione tua firmatum, Alexio per me misisti, nec tamen observasti. Imperator ita correptus, & ira modum nescienter commotus, violenter hunc altaribus abripuit, verberibusque non paucis vapulantem in exilium expulit, non quia correptus esset ab illo, sed quia didicisset eum sacras imagines venerari & colere, & propriam impietatem ab eo clam condem- E nari. Non multo post ad magnam Ecclesiam accedenti intentatum facinus in Episcopum Patriarcha exprobrante, ille precum instantiam reveritus exilio revocavit: eo vero sacerdotio indignum judicante, propter ea quæ passus est, Imperator Oeconomum magnæ Ecclesiæ instituit, & Alexium ergastulo liberari jussum rursus ex-

Edit. Paris. pag. 431.

cepit, facultatibusque restitutis omnibus, in honore habuit. Erat autem Manuel miles omnium, qui in Oriente ab Imperatore in pretio habebantur nominatissimus. Ipse aliquando cum Myrone cursus publici Logotheta & Petrona Socero colloquutus, ipsius Myronis suggestione apud Imperatorem calumniam passus est, velut affectaret Imperium, & adversus eum aliquid meditaretur. In adversum Manuelis defensor aderat Leo Protovestiarius, deque ejus salute sollicitus Imperatori affirmabat falsa, quæ ipsi objicerentur: Quibus perceptis, Manuel Imperatoris iram & intentatas declinans calumnias, clam Urbis portis excessit, & curribus publicis conscensis, ad Clusuras usque Syriæ fugitivus abiit: Ubi excisis equorum poplitibus, hæc Agareois manifestavit: Iram Imperatoris declino: & si non coegeritis meam me deserere fidem, in partes vestras transeo, si sic excipitis securitatis indicia mittite. Illi nuntio recreati, immunitatis misso libello, velut Romanorum Imperatorem admisere. Imperator vero ad Agarenos Manuelem defecisse audiens, multo mœrore, & animi angustia correptus est: & cum Joanne Syncello de hoc consiliabatur. Ille vero dixit. Si ex animo Manuelem ad te regredi cupis, acceptis pecuniis, ad Amerumnem missus, quasi in carcere detentos visitaturus, negotium hoc conficere paratus sum, & ab Imperio tuo securitatis fide subscripta, Manuelem ad conspectum redire suadebo. Subscriptis autem litteris, meisque suadela totum hoc me peracturum confido. Imperator commissa pecuniarum multitudine, & datis ad Amerumnem litteris virum destinavit. Ille cum pecuniis & vario apparatu ingressus, adeo ut obstupescerent Agareni, sparsis per ergastula pecuniis, & viso Agarenorum supremo consiliario, cum Manuele etiam clam convenire valuit, & tabulas ab eo subscriptas, & salvum conductum exhibere. His ab eo gestis, quæ fuisset exequutus Imperatori nuncians, regressus est. Manuel autem adversus nationem cum Amerumne inimicitiam agentem proficiscendi facultate petita, postulatis potitus est; ducto namque Amerumnis filio & copioso exercitu, profectionem suscepit, & insignem reportavit victoriam: Quod ei majorem quam prius honorem conciliavit, cunctaque quæ vellet, apud Amerumnem poterat. Ex quo ad Romaniam regredi valde sollicitus, post temporis spatium aliquod, Amerumnis Satrapis dixit. Si Amerumnis filium & exercitum præbueritis, profectus Romaniam omnem subjugabo. Quo summa cum lætitia accepto, in prioris gratiæ augmentum, armis confestim instruxit, & adversus Romaniam misit. Ad Orientale itaque Thema vicine profectus, domesticis & Amerumnis filio secum adlectis, quasi recreaturus se, & venaturus abiit: Hostibus deinde remotior factus, Amerumnis filium complexus, & deosculatus dixit. Ad Imperatorem Patriamque propriam remeo: tu, cum tuis nihil injuriæ pati suspicantibus, redi: ad tuos abi. Hic quidem eo pacto cum lachrymis & verecundia reversus est. Manuel vero præmisso ad Imperatorem nuntio rediit. Imperator muneribus & dignitate nuncium donans Manuelem, prout æquum erat, suscepit, & Magistrum confestim Scholarumque domesticum instituens, etiam filios ejus ex sancto Baptismate suscepit. His elatus Imperator, abiit

Edit. Paris. pag. 452.

pag. 453.

A αὐτοῦ τὴν ὑπόστασιν, ἔχων αὐτὸν ἐν τιμῇ. ἦν δὲ Μανουὴλ ὀνομαστότατος στρατιώτης πάντων τῶν ἐν τῇ ἀνατολῇ τιμωμένων παρὰ τοῦ βασιλέως, οὗτος Μύρωνι συμβαλὼν λόγους τινὰς Λογοθέτῃ τῷ ὄντι τοῦ δρόμου καὶ πενθερῷ τοῦ Πετρωνᾶ διεβλήθη τῷ βασιλεῖ ὑποβολῇ τοῦ Μύρωνος, ὡς τῆς βασιλείας ὀρέγεται, καὶ * ἐμελετᾶτο κατ' αὐτοῦ. Λέων δὲ ὁ Πρωτοβεστιάριος ὑπὲρ Μανουὴλ προϊστάμενος, καὶ φροντίζων διεβεβαιοῦτο τῷ βασιλεῖ, ὡς ψευδῆ εἰσι τὰ κατ' αὐτοῦ λεγόμενα, ἃ μαθὼν Μανουὴλ, καὶ τὴν ὀργὴν τοῦ βασιλέως, καὶ τὰς διαβολὰς ἐκκλίνων, λάθρα τῆς πόλεως ἐξελθὼν μέχρι πυλῶν, καὶ τοῖς δημοσίοις ὀχήμασιν ἐπιβὰς, ἀπῆλθε φυγὰς μέχρι τῶν κλεισούρων Συρίας, τὰς τῶν ἵππων ἰγνύας ἐκκόπτων· ἐδήλωσέ τε τοῖς Ἀγαρηνοῖς ταῦτα. B τοῦ βασιλέως ὀργὴν ἐκφεύγω, καὶ εἰ μὴ καταναγκάσετε τὴν ἐμαυτοῦ πίστιν καταλιπεῖν, προσφεύγω ὑμῖν. εἰ οὖν οὕτω προσδέχεσθέ με, λόγον ἀπαθείας ἀποστείλατε. οἱ δὲ τοῦτο μεγάλην χάριν δεξάμενοι, λόγον ἀποστείλαντες, προσεδέξαντο ὡς βασιλέα Ῥωμαίων. ὁ δὲ βασιλεὺς Μανουὴλ προσρυέντα τοῖς Ἀγαρηνοῖς μαθὼν, ἐν πολλῇ θλίψει καὶ ἀγωνίᾳ γέγονε· καὶ βουλὴν ἐποιεῖτο μετὰ Ἰωάννου Συγκέλλου περὶ τούτου. ὁ δὲ εἶπεν. εἰ προθύμως βούλει τὸν Μανουὴλ πρὸς σὲ ἐλθεῖν, ὦ βασιλεῦ, αὐτὸς ἐγὼ ἕτοιμος τοῦτο ποιεῖν, χρήματα λαβὼν, καὶ πρὸς τὸν Ἀμερουμνὴν σταλεὶς, ὡς δῆθεν ἐν εἱρκτῇ ἐπισκεψόμενος, ἔχων ἐνυπόγραφον λόγον παρὰ τῆς σῆς βασιλείας ᾧ πείσω τὸν Μανουὴλ C εἰς ὄψιν * ἐλθών. δοκῶ δὲ τοῦτο πράξειν, τῷ τε ἐνυπογράφῳ λόγῳ, καὶ τῇ ἐμῇ πειθοῖ. ὁ δὲ βασιλεὺς πάμπολλα χρήματα καὶ δῶρα πρὸς τὸν Ἀμερουμνὴν δοὺς αὐτῷ, ἀπέστειλεν. ὁ δὲ εἰσελθὼν μετὰ πολλῶν χρημάτων, καὶ κόσμου παντοίου, ὡς καὶ τοὺς Ἀγαρηνοὺς ἐπὶ τῷ πλούτῳ αὐτοῦ ἐκπλαγῆναι, τὰ δεσμωτήρια ῥογεύσας, καὶ τὸν πρῶτον σύμβουλον θεασάμενος, ἐδυνάσθη καὶ λάθρα συνομιλῆσαι καὶ τῷ Μανουήλ· καὶ δοῦναι αὐτῷ τὸν ἐνυπόγραφον λόγον, καὶ τὸ φυλακτὸν τοῦ βασιλέως. καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας, ὑπέστρεψεν ἀναγγείλας τῷ βασιλεῖ ὅσα διεπράξατο. ὁ δὲ Μανουὴλ ἐξαιτησάμενος * τὸν Ἀμερουμνᾶ τοῦ ἐξελθεῖν κατὰ ἔθνους τινὸς πολεμίου αὐτοῖς, ἔτυχε τῆς αἰτήσεως, καταλαβὼν τὸν τοῦ Ἀμερουμνῆ υἱὸν, καὶ λαὸν πλεῖστον, ἀπῆλθε καὶ νίκην μεγάλην εἰργάσατο· καὶ τοῦτον ἐν μείζονι τιμῇ ἢ πρῶτον εἰρ- D γάσατο· καὶ πάντα ἦν αὐτὸς παρὰ τῷ Ἀμερουμνῇ δυνάμενος. ὅθεν ἔχων φροντίδα πολλὴν τοῦ ἐξελθεῖν ἐν Ῥωμανίᾳ, μετὰ καιρόν τινα εἶπε πρὸς τοὺς δυνάστας τοῦ Ἀμερουμνῆ. ὅτι ἐάν μοι τὸν υἱὸν τοῦ Ἀμερουμνῆ καὶ λαὸν παρέξετε, ἐξελθὼν ὑποτάξω τὴν Ῥωμανίαν. οἱ δὲ μεγίστην χαρὰν τοῦτο ἀγασάμενοι, καὶ τῷ προτέρῳ πλεονεκτήματι, εὐθὺς ἐξώπλισαν αὐτόν· καὶ κατὰ Ῥωμανίας ἀπέστειλαν. ὁ δὲ ἐλθὼν πλησίον τοῦ θέματος τῆς ἀνατολῆς προσκαλεσάμενος τοὺς ὑποχειρίους αὐτοῦ, καὶ τὸν υἱὸν Ἀμερουμνῆ, ὡς δῆθεν ἀριστήσων καὶ κυνηγήσων, πόρρωθεν τῶν πολεμίων γενόμενος, περιπλακεὶς τῷ υἱῷ τοῦ Ἀμερουμνῆ· καὶ καταφιλήσας αὐτὸν, εἶπεν ὅτι ἐγὼ ἀπέρχομαι πρὸς τὸν βασιλέα μου, καὶ τὰ ἴδια, σὺ δὲ μετὰ τῶν σῶν, ὡς μηδὲν δεινὸν πείσεσθαι * ὑποπτεύοντα E παρ' ἡμῶν, ἄπιθι πρὸς τοὺς σούς. καὶ οὗτος μὲν οὕτω, μετὰ δακρύων καὶ αἰσχύνης ὑπέστρεψεν. ὁ δὲ Μανουὴλ ἐχώρει πρὸς τὸν βασιλέα προαποστείλας αὐτῷ τὸν μηνύσοντα. ὁ δὲ βασιλεὺς τὸν μηνυτὴν χρήμασί τε, καὶ ἀξιώμασιν ἐφιλοφρονήσατο, καὶ τὸν Μανουὴλ ὡς ἄξιον ἦν ὑπεδέξατο, Μάγιστρον εὐθὺς καὶ Δομέστικον τῶν σχολῶν ποιησάμενος καὶ τοὺς αὐτοῦ παῖδας ἐκ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος ἀναδεξάμενος. τούτοις ἐπαρθεὶς ὁ βασιλεὺς, ἐξῆλθε μετὰ Μανουὴλ καὶ τῆς συγκλήτου

καὶ

* ἐλθεῖν

* τῷ

* ὑποπτεύω

κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν, καὶ ἀπειτοῦς, καὶ τὸν Ζάπετρον, καὶ τὸ Σαμοσάτων πλούτῳ κομῶν καὶ δυνάμει τότε διὰ τῆς Ἀμερημνῆ ἐκεῖθεν παραλαβὼν, ἐπανῆλθε τῇ νίκῃ καὶ τοῖς λαφύροις γαυρούμενος. καὶ ἐλθὼν μέχρι τῆς Βρύα προσέταξεν * ᾠκοδομηθῆναι παλάτιον, παραδείσους φυτεῦσαι, καὶ ὕδατα ἀγαγεῖν· ὃ καὶ γέγονεν. ἐκεῖθεν δὲ ἀφικόμενος εἰς τὴν πόλιν τὰ λάφυρα ἐθριάμβευσεν ἱππικὸν ποιήσας, καὶ τὸ πρῶτον βαΐον παίξας, ἅρματι λευκῷ ἐποχησάμενος, χρώματι δὲ τῷ * Βενέτῳ ἀμφιεσάμενος, καὶ νικήσας ἐστεφανώθη * τῷ δήμῳ ἐπιβοώντων. καλῶς ἦλθες ἀσύγκριτε, φακτονάρη. τοῦ δὲ Πατριάρχου Ἀντωνίου τελευτήσαντος, ἀντ' αὐτοῦ χειροτονεῖται Ἰωάννης ὁ Σύγκελλος. ἵν' εἴπω ὁ νέος Ἰαννῆς, καὶ Ἰαμβρῆς, βεβοημένος ἐπὶ τε μαντείαις, καὶ λεκανομαντείαις, καὶ πάσῃ ἀσεβείᾳ· ὃς ὄργανον ἐπιτήδειον εὑρεθεὶς τῆς τοῦ βασιλέως ἀσεβείας τε, καὶ ῥοπῆς, αὐτῷ πάντα τὰ πρὸς ἀπώλειαν συνειργάσατο· καὶ ὃν ὤδινε μὲν, κατεῖχε δὲ βασιλίσκον τῆς ἀσεβείας ὁ βασιλεὺς, ἐξέρρηξε καὶ ἀπέτεκεν, τὰς ἁγίας εἰκόνας ἀναχεῖσθαι προστάξας, ὡς ἀπαλείφεσθαι. οὗτος ὁ Ἰωάννης πρὸ τοῦ ἄστεως οἴκημα ἐκ λίθων λαξευτῶν κατασκευάσας, ὁ Τροῦλλος μέχρι τοῦ νῦν ὀνομάζεται, διά τινων θυσιῶν ὡμίλει τοῖς δαίμοσι, καὶ τῷ βασιλεῖ τὰ μέλλοντα διεσήμαινε, ὃ καὶ ἀοίκητον ἔμεινεν, διὰ τὰς ἐν αὐτῷ γενομένας τότε τῶν δαιμόνων ἐπιφοιτήσεις. τούτων οὕτως ἐχόντων Ἄραβες μετὰ δυνάμεως πολλῆς κατὰ Ῥωμανίας ἐδίωξαν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἅμα τοῖς πρόσφυξι Πέρσαις καὶ Μιχαὴλ Δομεστίκῳ κατ' * αὐτὸν ἐχώρει, καὶ συμβολῆς γενομένης ἡττηθεὶς ὁ βασιλεὺς, μέσον εἰσῆλθεν τῶν Περσῶν ὑπ' αὐτῶν περισωθῆναι. Μανουὴλ δὲ ὡς ἔγνω τὸν βασιλέα μέσον τῶν Περσῶν ὄντα, * αὐτοὺς βουλομένους ἤδη τοῖς Ἄραψι αὐτὸν προδοῦναι, καὶ δι' αὐτοῦ καταλλαγῆναι, αὐτοὺς διασχίσας, μέσον αὐτῶν τοῦ χαλινοῦ τοῦ βασιλέως λαβόμενος, ἐξῆλθε * ἄγοντα τοῦτον ἔξωθεν, αἰσχύνης ἡγούμενος (* ἢ καθεντὴν Ῥωμαίοις) εἰ τὸν βασιλέα Ῥωμαίων Ἄραβες αἰχμάλωτον λάβωσιν. ὁ δὲ βασιλεὺς τῷ δέει τοῦ καθεστηκότος ἐκστὰς, προσρυῆναι πάλιν τοῖς Πέρσαις ἐβούλετο. ὁ δὲ Μανουὴλ τὸ ξίφος ἀντέτεινεν, ὡς πατάξων αὐτόν. ὁ δὲ φοβηθεὶς, καὶ ἄκων συνήπτετο, μόλις διασωθεὶς, κἀκεῖθεν ὑπέστρεψεν ἐν τῷ Δορυλαίῳ μετ' αἰσχύνης καὶ ἥττης πολλῆς. ὁ δὲ Μανουὴλ ἐν τῷ πολέμῳ τρωθεὶς, νοσήσας, ἐτελεύτησεν πολλὰς ἀνδραγαθίας κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν * ἐπιδειξάμενος· τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ ἀποκομισθὲν ἐτέθη ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ κτισθείσῃ μονῇ, τῇ τοῦ Μανουὴλ, σύνεγγυς τῇ κιστέρνῃ τοῦ Ἄσπαρος. καὶ αὖθις συμβολαὶ πρὸς τὸν βασιλέα κατὰ Περσῶν. τότε δὲ γίνεται τῷ βασιλεῖ παῖς ἐκ Θεοδώρας, ὃν ἐπωνόμασεν Μιχαήλ. ἀπερχόμενος δὲ ὁ βασιλεὺς ἐν Βλαχέρναις ὑπήντησεν αὐτῷ τις, καὶ λέγει· ὅτι ὁ ἵππος ᾧ * ἐποχεῖται ἡ βασιλεία σου, ἐμός ἐστιν. τοῦ δὲ ἵππου σκιρτῶντος καὶ τῶν βασιλέως τοῦτον κατασχόντος, τὸν Κόμητα σταύλου ἐπηρώτησεν ὁ βασιλεύς. τίνος ἐστὶν ὁ ἵππος, ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν. ὅτι ἐμὸς ἦν, καὶ ἀποστείλας ὁ στρατηγὸς ἀφείλετο αὐτὸν ἐξ ἐμοῦ βιαίως μήτε τίμημα μοὶ δοὺς, μήτε ἀξίωμα ποιήσας. εἶπε δὲ πρὸς τὸν Κόμητα ὁ βασιλεύς. εἰπέ· εἰ οὕτως ἔχει· καὶ διὰ τί μὴ ἀποκόψας περὶ τοῦ ἵππου, ἀπέστειλάς μοι αὐτόν; ὁ δὲ ἔφη· ὅτι ἐπεζήτει γενέσθαι Σχολάριος. ἐγὼ δὲ μὴ εἰδὼς εἰ ἀνδρεῖός ἐστι, παρεῖχον αὐτῷ ἑκατὸν νομίσματα. ὁ δὲ οὐκ ἔλαβεν αὐτά. καὶ ἐρευνήσαντος τοῦ βασιλέως, καὶ πληροφορηθέντος ὡς βιαίως αὐτὸν ἀφείλετο· τὸν μὲν στρατηλάτην τοῖς προσήκουσι μαγκλαβίοις ἐσωφρόνισεν· τῷ δὲ προσελθόντι αὐτῷ, ἀπέστρεψε τὸν ἵππον. ὁ δὲ

* οἰκοδομηθῆναι
* Βενέτῳ
* τῷ Δήμῳ
* αὐτῶν
* καὶ
Redundat.
* Redundant.
* ἐπιδειξάμενοι.
* ἐποχεῖται

cum Manuele & Senatu adversus Agarenos, & Zapetro Samosatoque civitatibus divitiarum copia muroque valido ab Amerumne munitis præclara potitus victoria, spoliisque inclytus, regressus est. Porro reversus ad Bryæ locum, Palatium exstruxit, plantavit hortos, aquas deduci jussit: quod & factum est. Inde in Urbem reversus, onustus spoliis Circensibus ludis exhibitis triumphum egit, & curru candido vectus, Venetoque colore insignis primo munere lusit, victorque coronatus est, factionibus acclamantibus: Feliciter adveneris, o Incomparande factionarie. Cæterum Patriarcha Antonio vita functo, in ejus locum ordinatus est Joannes Syncellus, vere dicam novus Jannes, & Jamares, præstigiis & per pelves divinationibus omnique impietate nominatissimus. Hic velut instrumentum aptissimum Imperatoris impietatis & propensionis repertus, ipsi per omnia in perniciem cooperabatur: & quem conceperat animo, occultabat vero venenatum impietatis Basiliscum Imperator, emisit & peperit, cum sacras Imagines uno colore infici, verius dicam, deleri præcepit. Joannes ipse politis & sculptis lapidibus ante urbem extructa domo (Trullus nunc usque appellatur) sacrificiis quibusdam familiares asciscebat dæmones, & futura Imperatori renunciabat. Domus autem propter dæmonum ad eam frequentiam sine habitatore mansit. Cum hæc ita agerentur, cum potestate multa adversus Romaniam insurrexerunt Arabes, in quos Imperator cum Persis profugis & Manuele Domestico profectus est. Consertis manibus victus Imperator, medium Persarum agmen subiit ab ipsis servandus. Manuel vero audiens Imperatorem medio Persarum agmine constitutum, eosque jam Arabibus ipsum prodere meditantes, & ejus occasione Arabibus reconciliari, diviso eorum cuneo, medium Imperatorem reperit: Frænoque apprehenso eduxit: ingentem verecundiam ratus inuri Romanis, si Romanorum Imperatorem captivum Arabes abducerent. Imperator rei gestæ pavoreconsternatus, Persis iterum se tradere consiliabatur. Manuel in adversum intentato gladio percutere minabatur. Territus ille & invitus ei adjunctus est, & vix inde ereptus, Dorylæum cum pudore & detrimento se recepit. Manuel vero in acie vulneratus, & ægritudine correptus, præclaris facinoribus in Agarenos editis mortuus est. Corpus ejus asportatum in Monasterio ab eo constructo, cui Manuelis factum nomen, Asparis cisternæ vicino depositum est: Et rursus bellum Imperatori cum Persis renovatur. Eo tempore filius Imperatori ex Theodora susceptus, quem vocavit Michaelem. Imperatori vero ad Blachernas profecto occurrit non nemo, qui ait: Equus cui Imperium tuum insidet meus est. Equo tunc exiliente, & Imperatoris manu detento, stabuli Comitem interrogavit Imperator. Cujus est equus? Ille respondens dixit. Meus erat: mittensque Dux, vi eum, neque dato pretio, neque æstimatione facta, mihi eripuit. Interrogavit Comitem Imperator: Num res ita se habet edissere, & quare non soluto pretii equo, eum ad me misisti. Respondit ille. Quia Scholarius fieri expetebat: ego vero num generosus foret ignorans, numismata centum exhibui. Ille vero non accepit. Re examinata & probe percepta, ut per vim nimirum equus ablatus fuisset,

Edit. Parif. pag. 454.

Imperator dignis verberibus Ducem emendavit: Homini vero ad se accedenti equum restituit: Ille recipere detrectans, in ejus pretium libras duas accepit. Dux vero indolem ejus probare jussus, & si generosus foret Scholarium crearet. Hic in bellum profectus, in conflictu velut imbellis & timidus inter fugientes repertus, occisus est. Imperatori vero ad Bryam Palatium cum comitatu procedenti nunciatum est ab Orientalium Duce Saracenorum Protosymbulum cum exercitu prædabundum versus Amorium proficisci. Ille consueta exercitui proceribusque largitione facta, brevi tempore versus Cappadociam contendit. Amerumnes selectis militum octo millibus Sialem inter Agarenos virtute prudentiaque nominatissimum Ducem instituens, adversus Imperatorem summisit. Manibus consertis, profligatus Imperator fugit, & cum dedecore rediit: vixque salutem nactus est. Amerumnes vero virtute multa stipatus, abiit, & Amorium obsedit, variisque certaminibus editis obtinere non potuit, fortiter & generose civibus in adversum præliantibus. Philosophi vero Leonis discipulus quidam in castro habitans Amerumni recedere volenti, cujusdam ope, seu Astrologiæ peritus significavit: Si dies tantum duos ad castrum stationem habueris, obtinebis nos: Quod & contigit: A Boiditze quippe vocato, & Manicophago proditum est. Capti sunt etiam virorum nominatorum & non ignobilium plurimi, & in Syriam abducti captivi. Theophilus patricius & Duces illi, Melissenus, Aetius, Theodorus Protospatharius, Craterus, Callistus Turmarcha, Cyrillus Drungarius, & Bassoes, & quidam agminum Proceres qui a Protosymbulo tormentis adacti, ut fidem negarent, ipsi morem non gerentes gladio capitibus præcisi sunt, vitæ temporalis vice æternam consequuti. Discipulus autem Leonis Philosophi salutem honestissimæ turpem præferens, cum ad Amerumnem transiisset, ab eo de scientia sua interrogatus, Leonis discipulum esse professus est. Amerumnes quis, & qualis esset iste Leo probare cupiens, captivorum non nemini datis litteris, ad Leonem Philosophum Constantinopolim misit, pollicitus, si veniret, in honore futurum. Acceptis litteris, veritus Leo ne dignosceretur, Theophilo Imperatori cuncta detulit. Theophilus, ejus agnita scientia, vocatum detinuit in Magnauræ Palatio, docendi facultate discipulisque & cunctis necessariis ad ministerium exhibitis, qui deinceps Metropolita Thessalonicensis exstitit. Idem Imperator Triconchum in Palatio, & quod dicitur Sigma, gradusque, quibus Factiones consistunt, & fontem ædificavit, quo peragitur Saximo-deximum dictum, utriusque partis equis auseis stragulis instructis & pertranseuntibus. Sub Triconcho vero ex machina Secretum (ita vocant) posuit, in cujus angulo quovis quidquid dixerit aliquis, in altero exauditur. Theophilus autem cum didicisset Theophanem Poetam & Theodorum ejus fratrem ipsius impietatem sugillare & arguere, mittens cum furore eos ad se accersivit dicens. Undenam estis? Dixerunt illi. Unde? Ex Palæstina. Scelestus autem. Quam ob causam patria vestra deserta, in ditionem nostram venientes non obeditis Imperio nostro? Illis nihil respondentibus, jussit eorum facies dure percuti. Deinceps vero eisdem ad

Edit. Paris. pag. 456.

A τοῦτον οὐκ ἠβουλήθη· ἔλαβεν δὲ ὑπὲρ αὐτοῦ λίτρας δύο. ὀρισθέντος δὲ τοῦ στρατηγοῦ δοκιμάσαι αὐτὸν, καὶ εἰ ἀνδρεῖός ἐστι ποιῆσαι αὐτὸν Σχολάριον. τοῦ δὲ εἰς πόλεμον ἀπελθόντος, ἐν τῇ συμβολῇ ὡς δειλὸς ἐν τοῖς φεύγουσιν εὑρεθεὶς κατεσφάγη. γεγονότος δὲ τοῦ βασιλέως εἰς πρόκενσον ἐν τῷ Βρύα, ἦλθεν αὐτῷ μήνυμα παρὰ τοῦ στρατηγοῦ τῶν ἀνατολικῶν, ὡς ὁ Πρωτοσύμβουλος ἐξελθὼν μετὰ πλήθους ἐκπορθήσων ἀπέρχεται τὸ Ἀμώριον. ὁ δὲ τὰ νενομισμένα τῷ τε στρατῷ καὶ τοῖς ἄρχουσι ποιήσας, συντόμως μέχρι Καππαδοκίας ἐξήλατο. ὁ δὲ * Ἀμερμουμνῆς ἀποχωρίσας ὀκτὼ χιλιάδας λαοῦ, καὶ τὸν Σουδὶμ ὀνομαστότατον ἐν τοῖς Ἀγαρηνοῖς ὄντα ἐπί τε ἀνδρείᾳ καὶ φρονήσει δοὺς αὐτοῖς κεφαλὴν, ἀπέστειλε κατὰ τοῦ βασιλέως· συμβαλόντων δὲ πόλεμον,

B ἡττηθεὶς ὁ βασιλεὺς ἔφυγε, καὶ μετ' αἰσχύνης ὑπέστρεψε, μόλις * δὲ σωθείς· ὁ δὲ Ἀμερμουμνῆς ἀπελθὼν μετὰ δυνάμεως πολλῆς, περιχαρακώσας τὸ Ἀμώριον, καὶ πολέμους πολλοὺς ποιήσας, οὐκ ἴσχυσεν αὐτὸ * ἐκπορθῆσαι γενναίως καὶ σταθερῶς ἀγωνιζομένων ἔνδοθεν. μαθητὴς δέ τις Λέοντος τοῦ φιλοσόφου ὢν ἐν τῷ κάστρῳ καὶ βουληθέντος ὑποχωρῆσαι τοῦ Ἀμερμουμνᾶ, διά τινος ἐμήνυσεν ὁ αὐτὸς ἀστρονόμος, ὅτι εἰ * προσκαρτερήσεις τῷ κάστρῳ δύο ἡμέρας, ἐκπορθήσεις ἡμᾶς. ὃ καὶ γέγονε. προεδόθη γὰρ ὑπό τε λεγομένου Βοϊδίτζη καὶ τοῦ Μανικοφάγου. κατεσχέθησαν δὲ τῶν ὀνομαστῶν ἄνδρες οὐκ ἀγεννεῖς ἀπελθόντες ἐν Συρίᾳ αἰχμάλωτοι, Θεόφιλος ὁ πατρίκιος, καὶ στρατηγοὶ, ὅ τε Μελισσηνὸς, καὶ ὁ Αἔτιος, καὶ Θεόδωρος Πρωτοσπαθάριος ὁ Κρατερὸς, καὶ Κάλλιστος Τουρμάρχης, καὶ Κύριλλος Δρουγγάριος,

C καὶ Βασσόης, καί τινες ἄρχοντες τῶν ταγμάτων, οἱ παρὰ τοῦ Πρωτοσυμβούλου ἀναγκασθέντες ἀρνήσασθαι τὴν αὐτῶν πίστιν, καὶ τούτῳ μὴ πεισθέντος ξίφει τὰς ἑαυτῶν κεφαλὰς ἀπετμήθησαν, ἀντὶ προσκαίρου ζωῆς τὴν αἰωνίαν ἀγαπήσαντες. ὁ δὲ τὴν αἰσχρὰν σωτηρίαν τῆς καλλίστης ἀνταλλαξάμενος, ὁ τοῦ φιλοσόφου Λέοντος μαθητὴς προσρυεὶς τῷ Ἀμερμουμνᾷ, ἐρωτηθεὶς παρ' αὐτοῦ περὶ τῆς ἐπιστήμης αὐτοῦ· ὁ δὲ εἶπε μαθητὴν εἶναι τοῦ φιλοσόφου Λέοντος. οὗτος τέως τίς ὁ Λέων, καὶ ὁποῖον αὐτὸν ἐπεθύμει ἰδεῖν. καὶ διά * τινα τῶν αἰχμαλώτων δοὺς γράμματα πρὸς Λέοντα τὸν Φιλόσοφον ἀπέστειλεν ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὑποσχόμενος αὐτῷ, ὅτι εἰ ἐξέλθοι * ἀπ' ἐκείνου, αὐτὸν εἶναι ἐν τιμῇ. ὁ δὲ Λέων τὰ γράμματα ἀπολαβὼν, καὶ φο-

D βηθεὶς μή πως διαγνωσθῇ, ἀνήγαγεν αὐτὰ Θεοφίλῳ τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ γνοὺς τὰ τῆς αὐτοῦ ἐπιστήμης, προσλαβόμενος αὐτὸν εἶχεν ἐν τῷ παλατίῳ τῆς * Μαναύρας, παραδοὺς αὐτῷ διδάσκειν, καὶ μαθητὰς, παρέχων αὐτῷ τὰ πρὸς ὑπηρεσίαν ἅπαντα, ὃς καὶ Μητροπολίτης ἐν Θεσσαλονίκῃ γέγονεν. ὁ δὲ αὐτὸς βασιλεὺς τὸν Τρίκογχον ἐν τῷ παλατίῳ, καὶ τὸ λεγόμενον Σίγμα, καὶ τὰς ἀναβάθρας ἔνθα οἱ Δῆμοι ἵστανται, ἔστησε, καὶ φιάλην ἐν ᾗ γίνεται τὸ Σαξιμοδέξιμον λεγόμενον, τῶν ἵππων ἀμφοτέρων τῶν μερῶν διερχομένων μετὰ χρυσῶν σαγισμάτων. ὑπὸ δὲ τὸν Τρίκογχον κάτωθεν διὰ μαγγανικῆς ἐποί-

E ησε τὸ λεγόμενον μυστήριον, ἐν ᾧ ἐν τῇ μιᾷ γωνίᾳ, ὃ ἐὰν εἴπῃ τις, ἐξακούεται ἐν τῇ ἑτέρᾳ. μαθὼν δὲ αὐτὸς Θεόφιλος ὅτι Θεοφάνης ποιητὴς καὶ Θεόδωρος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καθ' ἑαυτοὺς ζῶντες τὴν * ἀσέβειαν αὐτοῦ κωμῳδοῦσι καὶ διελέγχουσιν. ἀποστείλας μετ' ὀργῆς ἤγαγεν αὐτοὺς πρὸς αὐτὸν, εἰπὼν τάδε. πόθεν ἐστέ; οἱ δὲ εἶπον. πόθεν; ἐκ Παλαιστίνης. ὁ δὲ ἀλιτήριος. καὶ διατί τὴν γῆν ὑμῶν ἀφέντες καὶ εἰς τὴν ἡμετέραν ἐλθόντες οὐ πειθαρχεῖτε τῇ βασιλείᾳ ἡμῶν; τῶν δὲ μηδὲν ἀποκριθέντων, ἐπέτρεψε παῖσαι τὰς

* Supra Ἀμερμουμνῆς

* καὶ

* ἐκπορθηθῆναι

* προσκαρτερήσειας

* τινὰ

* ἐπ'

* Μαγναύρας

* δυσσέβειαν

ὄψεις αὐτῶν σφοδρῶς. εἶτα μετὰ τοῦτο βουλευθῆναι τοὺς μέχρις αὐτοῦ τοῦ θανάτου, μετὰ θυμοῦ, καὶ τραχείας τῆς φωνῆς πρὸς τὸν Ὕπαρχον ἔφη· ἆρον αὐτοὺς εἰς τὸ Πραιτώριον, καὶ γράψον τὰ πρόσωπα αὐτῶν, τοὺς δὲ τοὺς στίχους προσθεὶς, ὅτι κἂν μὴ εἰσὶ καλοὶ, μή σοι μελέτω. τοῦτο δὲ εἶπεν εἰδὼς αὐτοὺς ὡς σοφωτάτους, καὶ ἄριστα * ἀσκημένους. οἱ δὲ εἶπον· γράφε Βασιλεῦ, τὸ δοκοῦν σοι, ὡς μέλλων τοῦτο ἀναγνῶναι ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ κριτοῦ. ὁ δὲ Ὕπαρχος τούτους ἀγαγὼν εἰς τὸ Πραιτώριον μετὰ δύο ἡμέρας ἁπλώσας, καὶ δήσας αὐτῶν χεῖρας καὶ πόδας, κατακεντήσας τε, καὶ ἐγκολάψας τοὺς στίχους εἰς τὰς ὄψεις αὐτῶν ἐξώρισε. καὶ ἐν μὲν τῇ ἐξορίᾳ τελευτᾷ ὁ ἐν ἁγίοις Θεόδωρος. ὁ δὲ ἀοίδιμος Θεοφάνης ὁ ποιητὴς διήρκεσε μέχρι Μιχαὴλ καὶ Θεοδώρας ἀγωνισάμενος πλεῖστα ἐν τῇ γενομένῃ Ὀρθοδοξίᾳ, ὃς καὶ Μητροπολίτης εἰς Νίκαιαν γέγονε, τῶν πραγμάτων ἀποκαταστάντων ἤδη πρὸς τὸ εὐσεβέστερον. ἐπὶ αὐτοῦ ἔπεσεν ἡ χρυσῆ τοῦφα Ἰουστινιανοῦ, τῆς λεγομένης Αὐγουσταίας. ἀμηχανούντων δὲ πάντων, καὶ πῶς ἀνέλθωσι διαλογιζομένων εὑρέθη τις σκαλωτὴς τεχνίτης, καὶ ἀνελθὼν ἐν τοῖς κεραμίοις τῆς μεγάλης ἐκκλησίας βέλος ἀφῆκε μετὰ σχοινίου εἰς τὸν ἵππον τὸν Ἰουστινιανοῦ, καὶ τοῦ βέλους παγέντος ἐκεῖσε, αὐτὸς διὰ σχοινίου διαδραμὼν, θαῦμα μὲν τοῖς ὁρῶσι παρέσχετο, καὶ τὴν τοῦφαν προσήρμοσε, καὶ τὴν τοῦ βασιλέως ἐπεσπάσατο εὔνοιαν, φιλοτιμηθεὶς παρὰ τοῦ βασιλέως νομίσμασιν ἑκατόν. στέφει δὲ Θεόφιλος τὸν υἱὸν αὐτοῦ Μιχαὴλ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ. κατασκευάσας δὲ ξενῶνα τὸν νῦν μὲν τὰ Θεοφίλου λεγόμενον. * πρὸ δὲ τῆς αὐτοῦ τελευτῆς ὁ θεομισὴς οὗτος βασιλεὺς βουλὴν μεγίστην ποιησάμενος μετὰ τῶν ὁμοφρόνων αὐτοῦ περὶ Θεοφόβου τοῦ Πέρσου, ὡς * ὅτι πολλὴν ἀγάπην ἔχουσι, καὶ πίστιν αὐτὸν, οἵ τε ὑπ᾽ αὐτὸν Πέρσαι, καὶ μήπως ἐμοῦ τελευτήσαντος μελετήσωσι τυραννίδα κατὰ τοῦ ἐμοῦ παιδὸς νηπίου ὄντος, καὶ τῆς γυναικὸς, ἀποστείλας ἀνήγαγε Θεόφοβον ἐν ταῖς καμάραις τοῦ Βουκολέοντος. τῶν δὲ Περσῶν ἐπιζητούντων αὐτὸν, τί ἄρα γέγονεν· ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς Πετρωνᾶν τὸν τῆς Αὐγούστης ἀδελφὸν σὺν τῷ Λογοθέτῃ, ἀπέτεμε τὴν κεφαλὴν τοῦ Θεοφόβου. ἔπεισαν δὲ οὗτοι τοὺς Πέρσας, ὡς μετὰ τοῦ βασιλέως ἐστὶν ἐν τῷ παλατίῳ. τοῦ δὲ βασιλέως δυσεντερίᾳ νόσῳ τὴν ψυχὴν κακῶς ἀπορρήξαντος, ἀπεκομίσθη τὸ δύστηνον αὐτοῦ σῶμα εἰς τοὺς ἁγίους Ἀποστόλους. τὸ δὲ σῶμα τοῦ Θεοφόβου διὰ τοῦ Βουκολέοντος ἐξάγοντες λαθραίως διέσωσαν πλησίον τὰ Ναρσοῦ ἐν τῇ λεγομένῃ νῦν μονῇ τῆς Θεοφοβίας, καὶ τοῦτο ἐκεῖσε κατέθηκαν.

* ὕσων. * πρὸ * ὡς

mortem ferme nervis bubulis per corpus cæsis, cum furore & aspera voce dixit ad Præfectum. Tolle istos in Prætorium, & facies eorum inscribe, versibus hujusmodi appositis, qui licet inelegantes sint, nulla sit tibi cura. Hoc autem dixit, sciens eos litteris peritissimos, & exercitiis religiosis versatissimos. Responderunt illi. Scribe: scribe, Imperator, quod placuerit, seu coram tremendo Judice illud idem lecturus. Præfectus viros in Prætorium abductos post dies duos, corpore extento, manibus & pedibus ligatis, acubus suffixit, & versibus in eorum frontibus insculptis, in exilium misit. Et in exilio quidem moritur Theodorus, & sanctorum numero adscribitur. Illustris vero Theophanes Poeta ad Michaelis & Theodoræ tempora superfuit pro fide Orthodoxa, id est, Orthodoxia instituenda plurimum contendens: qui postmodum Metropolita Nicænus exstitit, rebus jam in meliorem statum & majorem pietatem compositis. Ejus tempore ad Augustæum statuæ Justiniani aureus globus in terram decidit: cunctisque anxiis, & quomodo ad culmen illud conscenderent disceptantibus, artifex quidam scandularius inventus est, qui magnæ Ecclesiæ conscensis tegulis, cum fune telum immisit in Justiniani equum: infixoque ibidem telo ipse per funem excurrens, rem mirandam cunctis spectantibus exhibuit: & globo reposito, Imperatoris animum sibi conciliavit, numismatis centum ab eo donatus. Theophilus autem filium suum Michaelem in magna Ecclesia coronavit: exstruxitque hospitium recipiendis peregrinis, quod ejus de nomine Theophili dicitur. Ante mortem porro Imperator ille Deo exosus, maximo cum hominibus ejusdem sententiæ habito consilio de Persa Theophobo, ut nimirum ab ipsis diligeretur, eamque fidem, ajebat, ipsi præstant Persæ subditi, ut me nondum vivis erepto, adversus filium pueriles annos nondum excedentem, & in uxorem meditentur tyrannidem: eam ob rem misit qui Theophobum ad Bucoleontis fornices adducerent. Persis autem inquirentibus, quid de illo actum foret? Misit Imperator Petronam Augustæ fratrem cum Logotheta, & Theophili caput amputari jussit. Isti vero cum Imperatore in Palatio versari Persis denunciaverunt. Imperatore vero dysenteriæ morbo animam misere projiciente, execrandum ejus corpus ad sanctos Apostolos delatum est. Corpus autem Theophobi per Bucoleontem clam subductum in Monasterium, Theophobiæ nunc dictum, Narsetis ædi vicinum deportaverunt: & illud ibidem deposuerunt.

Edit. Paris. pag. 457.

ΜΙΧΑΗΛ.

ΜΙΧΑΗΛ ἐβασίλευσε σὺν τῇ μητρὶ αὐτοῦ Θεοδώρᾳ ἔτη δεκαπέντε, σὺν Βασιλείῳ δὲ, ἔτος ἓν, μῆνας τέσσαρας. ἡ δὲ Θεοδώρα οὕτως ἦν πιστὴ καὶ ὀρθόδοξος, ὡς καὶ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἔτι περιόντος λάθρα αὐτὴν τὰς ἁγίας εἰκόνας τιμᾶν τε καὶ σέβεσθαι· ἥτις γνώμῃ μὲν ἑαυτῆς, ὑποθήκῃ δὲ καὶ παραινέσει Θεοκτίστου Κανικλείου καὶ Λογοθέτου ἐξελαύνει ἐκ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς πόλεως τὸν Πατριάρχην Ἰωάννην σύντεκνον αὐτῆς ὄντα περιορίσασα

MICHAEL.

pag. 458

MICHAEL una cum matre sua Theodora annos quindecim regnavit, cum Basilio vero annum unum & menses quatuor. Theodora vero adeo fide rectisque in Ecclesiam sensibus præstabat, ut ejus viro adhuc superstite, sanctas Imagines coleret & veneraretur. Hæc tum proprii animi motu, tum etiam suggestione & sententia Theoctisti Canicleo Præpositi & Logothetæ, ex Ecclesia & Urbe Joannem Patriarcham proprium Compatrem in Clidii, Monasterium ita dictum,

ad Stenum exulem ejecerit. In ejus locum Methodium monachum inducit, & Patriarcham instituit. Monachis vero & Episcopis a Theophilo in exilium missis postliminio revocatis, fidem Orthodoxam firmavit, & Ecclesiæ pacem restituit. Cæterum primo sanctorum jejuniorum Dominica Theoctistum Logothetam in Cretam misit. Hic cum valido exercitu & ingenti classe profectus, magnum Agarenis terrorem incussit. Vehementius autem ipse territus est, Augustam Urbe fugisse audiens, alio in Imperatorem substituto: quod dolis & arte Saracenorum paratum fuit: muneribus videlicet ab eis qui in Comitatu erant acceptis, qui vano hoc terrore incusso in Urbem regredi & exercitum Agarenis Cretes incolis, ceu gladii pabulum objicere persuaserunt. Ita per Cretam infelix visus. Ameras autem profectione suscepta adversus Romaniam, obvium quemque locum depopulabatur, & vastabat. Eumdem porro Theoctistum seu fidelissimum & dilectum cum valida exercitus manu adversus Ameram Theodora & Michael miserunt. Profectus ille & manibus cum Amera consertis * * * * propter infensum in Logothetam animum & inimicitias: Quorum unus fuit Theophanes Pharganensis virtute & robore plurimis præstans, qui postmodum securitatis fide accepta, in Christianorum partes remeavit. Imperator porro virilem ingressus ætatem venationibus & equorum certaminibus in Circi stadio aliisque impuris studiis vacabat. Cæterum Theodora Augusta uxoris filio suo providendæ cum Theoctisto Logotheta consilium habuit; noverat quippe cum Eudocia Ingeris filia, Logothetæ, & Imperatrici propter impudicitiam vehementer exosæ familiaritatem contraxisse: Eam ob rem Eudociam Decapolitæ filiam eidem matrimonio conjugit, cum qua in æde sancti Stephani, quæ ad Daphnem, corollas nuptiales subiit, convivio ad Magnauram celebrato, & Senatu ad novemdecim Accubita recumbente. Modico post Buccellariorum Dux equum animosum & nobilem obtulit Imperatori. Ille equi ad Circenses ludos mittendi cupidus, dentes quibus equorum ætas dignoscitur & annorum numerum explorare moliebatur. Equo vero ferociente & calcitrante angebatur Imperator generosi sessoris expers, qui equum redderet mansuetum. Anxio itaque Imperatori adest proximus Theophilitzes. Est mihi, inquit, peritissimus juvenis & generosus equis subigendis, qualem Imperium tuum expetit, idoneus, cui nomen Basilius. Imperatore advocari jubente, ex Cubiculariis unus ad ferream portam missus est, qui Basilium inventum cum festinatione ad Imperatorem adduxit. Ille equum tenere jussus, manu quidem frænum apprehendit, altera vero aurem capiens, ad ovis mansuetudinem adegit: quo delectatus & gavisus Imperator Basilium Andreæ Hetæriarchæ, ut comitatui allegeretur & equis subserviret, commendavit. De Basilio vero quæ fuerit ejus educatio, & unde fuerit ortus, enarrare necessarium duxi. Is Macedoniam habuit patriam in Adrianopoleos pagis, sub Michaelis Rangabe, Ignatii Patriarchæ parentis Imperio. Ejus tempore Crummus Bulgariæ Princeps adversus Christianos arma movit, & Michaele in fugam verso, Leonique Armenio subinde tyrannidem arripiente, & imperante, profectus Crummus

Edit. Paris. pag. 458.

τῶπον ἐν τῷ Στενῷ, εἰς τὴν Κλειδίον οὕτω καλούμενον. εἰσάγει * τὸν ἐν ἁγίοις Μεθόδιον μοναχὸν ὄντα, καὶ Πατριάρχην καθίστησιν. καὶ πάντας τοὺς ἀπὸ Θεοφίλου * ἐξορίστας μοναχοὺς, καὶ ἐπισκόπους ἑνώσασα, τὴν ὀρθόδοξον ἐβεβαίωσε πίστιν, καὶ τὴν ἐκκλησίαν εἰρήνευσε. τῇ δὲ πρώτῃ κυριακῇ τῶν ἁγίων νηστειῶν ἀπέστειλε Θεόκτιστον Λογοθέτην κατὰ τῆς Κρήτης. ὃς ἀπελθὼν μετὰ πολλοῦ πλήθους, καὶ στόλου μεγάλου, σφόδρα μὲν ἐπτόησε τοὺς Ἀγαρηνοὺς, σφοδρότερον δὲ αὐτὸς ἐπτοήθη, καὶ τὴν φυγάδα προεχειρίσατο, τὴν Αὐγοῦσταν μαθὼν, ὡς ἄλλον βασιλέα προεχειρίσατο, ὅπερ μεθόδῳ Σαρακηνῶν καὶ δωροληψίᾳ τῶν μετ᾽ αὐτοῦ ἐκπλῆξαι αὐτὸν πέπεικε πρὸς τὴν πόλιν ἐπανελθεῖν, καὶ καταλιπεῖν τὸν στρατὸν μαχαίρας ἔργον τοῖς ἐν Κρήτῃ γενομένοις· οὕτω δὴ κακῶς ἐν Κρήτῃ φανείς. ὡς γὰρ ἐξελθὼν τότε κατὰ Ῥωμανίας ὁ Ἀμὴρ ἐληΐζετο τὸ πᾶν ἐν ποσὶ, καὶ κατέστρεφε. τὸν αὐτὸν * πάλιν Θεόκτιστον ὡς πιστότατον καὶ οἰκειότατον ὄντα μετὰ δυνάμεως πολλῆς κατὰ τοῦ Ἀμὴρ Θεοδώρα καὶ Μιχαὴλ ἀπεστάλκασι. καὶ παραγενόμενος οὗτος καὶ πόλεμον προσβαλὼν τῷ Ἀμὴρ * * * * διὰ τὴν τοῦ Λογοθέτου βαρύτητα καὶ ἀπέχθειαν, ὧν εἷς ἦν Θεοφάνης ὁ ἐκ Φαργάνων ἀνδρείᾳ τε, καὶ ῥώμῃ διαφέρων πολλῶν, ὃς ὕστερον λόγον ἀπαθείας λαβὼν προσφεύγει τοῖς Χριστιανοῖς. ἤδη δὲ ὁ βασιλεὺς ἀνδρωθεὶς ἐσχόλαζε τοῖς τε κυνηγίοις, καὶ ταῖς τῶν ἵππων ἁμίλλαις ἐν τῷ διαύλῳ τοῦ ἱππικοῦ, καὶ ταῖς λοιπαῖς ἀκαθαρσίαις. βουλὴν οὖν ποιεῖται Θεοδώρα Αὐγοῦστα μετὰ Θεοκτίστου Λογοθέτου δοῦναι γυναῖκα τῷ υἱῷ αὐτῆς. ἔγνω γὰρ ὡς συνεφιλιώθη Εὐδοκίᾳ τῇ τοῦ Ἴγγερος μισουμένῃ τῷ Λογοθέτῃ καὶ τῇ Δεσποίνῃ σφοδρῶς διὰ ἀναίδειαν. διὸ συζευγνύουσιν αὐτῷ Εὐδοκίαν τὴν τοῦ Δεκαπολίτου μεθ᾽ ἧς στεφανοῦται ἐν τῷ ἁγίῳ Στεφάνῳ τῷ εἰς τὴν Δάφνην, γενομένου τοῦ γάμου εἰς τὴν Μαγναύραν, τῆς δὲ συγκλήτου ἀνακλιθείσης ἐν τοῖς δέκα ἐννέα Κουβίτοις. μετὰ δὲ μικρὸν ὁ τῶν Βουκελλαρίων στρατηγὸς ἤγαγεν ἵππον τῷ βασιλεῖ θυμοειδῆ καὶ γενναῖον. ὁ δὲ τοῦτον τῷ ἱππικῷ βουλόμενος ὑποζεῦξαι, ἐβούλετο καταμαθεῖν τούς τε ὀδόντας, ἐξ ὧν τῶν ἐτῶν ἡ ποσότης διαγινώσκεται. τοῦ δὲ ἵππου θρασυνομένου καὶ σκιρτῶντος ἦν ἀχθόμενος διὰ τοῦτο ὁ βασιλεὺς, ὡς μηδενὸς ὑπάρχοντος γενναιότητος τὸν ἵππον ἐξημερώσαντος. ὡς οὖν ἤχθετο, παρὼν ὁ Θεοφιλίτζης· ὅτι δὲ ἔχω νεώτερον ἐμπειρότατον, καὶ ἀνδρεῖον εἰς τοὺς ἵππους οἷον ἐπιζητεῖ ἡ βασιλεία σου, τοὔνομα Βασίλειον. τοῦ δὲ βασιλέως ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν κελεύσαντος, ἀπεστάλη Κοιτωνίτης ἐν τῇ σιδηρᾷ πύλῃ, καὶ τὸν Βασίλειον εὑρὼν, μετὰ σπουδῆς ἤγαγε πρὸς τὸν βασιλέα. καὶ κελευσθεὶς τὸν ἵππον κρατῆσαι· τῇ μὲν μιᾷ χειρὶ τὸν χαλινὸν κρατήσας, τῇ δὲ ἑτέρᾳ τοῦ ὠτὸς δραξάμενος εἰς ἡμερότητα προβάτου μετέβαλλεν· ᾧ ἀρεσθεὶς καὶ θεραπευθεὶς ὁ βασιλεὺς παρέδωκε τῷ Ἀνδρέᾳ Εταιρειάρχῃ, τοῦ εἶναι εἰς τὴν ἑταιρείαν, καὶ δουλεύειν ἐν τοῖς ἵπποις αὐτοῦ. ἀναγκαῖον δὲ ἡγησάμην διηγήσασθαι περὶ τοῦ αὐτοῦ Βασιλείου, τήν τε ἀνατροφὴν, καὶ ὅθεν ἐστίν. ὁ αὐτὸς γεννᾶται ἐν Μακεδονίᾳ ἐν τοῖς χωρίοις Ἀδριανουπόλεως ἐπὶ τῆς βασιλείας Μιχαὴλ τοῦ Ῥαγγαβὲ πατρὸς Ἰγνατίου τοῦ Πατριάρχου. ἐπὶ τούτου ἐξῆλθεν ὁ * Κροῦμος ἄρχων

* δὲ
* ἐξορισθέντας
* δὲ
* Superius Κρῆμος

Βουλγαρίας κατὰ τῶν Χριστιανῶν· καὶ τραπεὶς Μιχαὴλ, καὶ Λέων Ἀρμένης τυραννήσας αὐτὸν, καὶ βασιλεύσας, ἐλθὼν Κροῦμος περιεκύκλωσε τὴν πόλιν· λογχευθεὶς δὲ ὑπὸ Λέοντος τοῦ * Ἀρμένη, καὶ ὑποστρέφων ἐν τῇ Βουλγαρίᾳ ἔπεμψεν εἰς τὸν ἅγιον Μάμαντα ἀφελόμενος τὰ ἐκεῖσε χαλκᾶ ζώδια. ἀπελθὼν δὲ καὶ ἐν Ἀδριανουπόλει παρέλαβεν αὐτὴν, καὶ μετέστησεν ἀνδρῶν χιλιάδας δώδεκα χωρὶς γυναικῶν, καὶ τούτους κατῴκησε μέχρι τοῦ Δανουβίου. ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις Θεοφίλου τοῦ βασιλέως ἦν στρατηλάτης ἐν Μακεδονίᾳ ὁ Κορδύλης προσαγορευόμενος· εἶχε δὲ καὶ υἱὸν Βάρδαν ὀνόματι ἡνδρωμένον πάνυ, ὃν κατέλιπεν ἀντ' αὐτοῦ ἄρχειν τῶν Μακεδόνων τῶν ὄντων πέραν τοῦ ποταμοῦ τοῦ Δανουβίου. αὐτὸς δὲ μετὰ μηχανῆς τινος εἰσῆλθεν εἰς Θεόφιλον, ὃν δεξάμενος χαίρων, καὶ γνοὺς ὃ θέλει, ἀπέστειλε πλοῖα ἀναλαβέσθαι αὐτοὺς, καὶ ἐλθεῖν ἐν τῇ πόλει. ἦν δὲ ἄρχων Βουλγαρίας Βαλδίμερ, ἔγγονος Κρούμου, πατὴρ Συμεῶνος. ἐποίησαν δὲ βουλὴν ὁ λαὸς σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἐξελθεῖν ἐν Ῥωμανίᾳ. ἐξελθόντος δὲ Μιχαὴλ Βουλγάρου ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἤρξαντο διαπερᾷν σὺν ταῖς ὑποστάσεσιν αὐτῶν. μαθὼν δὲ ὁ * Κόμης τοῦτο, ἀντεπέρασε πολεμῆσαι αὐτούς. ἀπογνόντες οὖν οἱ Μακεδόνες ἐποίησαν κεφαλὴν τόν τε Τζάντζην, καὶ τὸν Κορδύλην· καὶ συμβαλόντες πόλεμον ἀπέκτειναν πολλοὺς, τινῶν δὲ ἐκράτησαν. οἱ δὲ μὴ δυνηθέντες περάσαι Βούλγαροι περιερρύησαν τοῖς Οὔγγροις ἀναγγείλαντες αὐτοῖς πάντα τὰ τῶν Μακεδόνων. ἦλθον δὲ καὶ τὰ πλοῖα τοῦ βασιλέως πρὸς τὸ ἀναλαβέσθαι αὐτοὺς, καὶ ἀναγαγεῖν ἐν τῇ πόλει. παρευθὺς ἀνεφάνησαν Οὖννοι τῷ πλήθει ἄπειροι. οἱ δὲ ἰδόντες αὐτοὺς μετὰ δακρύων ἐβόων λέγοντες. ὁ Θεὸς τοῦ ἁγίου Ἀδριανοῦ βοήθει ἡμῖν. καὶ * παρετάσσαντο πρὸς συμβολὴν πολέμου. οἱ δὲ Τοῦρκοι εἶπον πρὸς αὐτούς. δότε ἡμῖν τὴν ὕπαρξιν ὑμῶν πᾶσαν, καὶ ἀπέλθετε, ὅπου βούλεσθε. οἱ δὲ τοῦτο οὐκ ἐδέξαντο, ἀλλὰ παρατεταγμένοι ὑπῆρχον ἐν τρισὶν ἡμέραις· καὶ τῇ τετάρτῃ ἤρξαντο εἰς τὰ πλοῖα αὐτῶν εἰσέρχεσθαι. θεασάμενοι δὲ τοῦτο οἱ Τοῦρκοι συνέβαλλον πόλεμον ἀπὸ ὥρας πέμπτης μέχρις ἑσπέρας· καὶ τραπὲν τὸ ἔθνος κατεδίωκον αὐτοὺς οἱ Μακεδόνες· καὶ τῇ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ βουλομένων αὐτῶν ἀναχωρῆσαι, ἀνεφάνησαν πάλιν Οὖννοι πρὸς τὸ πολεμῆσαι αὐτούς. ἀναστὰς δὲ Μακεδόνων ἕτερος, Λέων ὀνόματι, ἐκ γένους τῶν Γημοστῶν, ὃς μετὰ ταῦτα Ἑταιρειάρχης, καὶ ἕτεροι ὀνομαστοὶ τῶν Μακεδόνων ἔτρεψαν αὐτοὺς καὶ ἐξήλασαν, καὶ ὑποστρέψαντες εἰσῆλθον εἰς τὰ πλοῖα, καὶ ἀπεσώθησαν πρὸς τὸν βασιλέα· καὶ φιλοτιμηθέντες παρ' αὐτοῦ ὑπέστρεψαν εἰς τὴν ἰδίαν χώραν. ἦν δὲ τότε Βασίλειος νεανίας ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας ἐλθών· ἐποίησε γὰρ ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ ἐπὶ Λέοντος τοῦ βασιλέως καὶ Μιχαὴλ τοῦ * Ἀμορραίου. καὶ εἰσῆλθεν ἐπὶ Θεοφίλου τοῦ βασιλέως, ὡς εἶναι τὰ ἔτη αὐτοῦ, ἔτη εἴκοσι πέντε. ἀποκαταστασθεὶς γὰρ ἐν τῇ ἰδίᾳ χώρᾳ, προσεκολλήθη δουλεύων στρατηγῷ Μακεδονίας τῷ ἐπιλεγομένῳ Τζάντζῃ, καὶ μηδὲν παρ' αὐτοῦ ὠφεληθεὶς, * μέχρι τῆς Χρυσῆς πόρτης, εἰσελθὼν δὲ κεκοπιασμένος ἀπὸ τῆς ὁδοιπορίας (Κυριακὴ γὰρ ἦν, καὶ ὁ ἥλιος πρὸς δυσμάς *) ἀνεκλίθη ἐν τῷ πεζουλίῳ τοῦ ἁγίου Διομήδους, Καθολικὴ γὰρ ἦν ποτε ἡ ἐκκλησία, ἔχουσα προσμονάριον ὀνόματι Νικόλαον. τῇ δὲ νυκτὶ ἐκείνῃ ἐκάλεσε θεία φωνὴ τὸν προσ-

* Ἀρμενίου

* Κροῦμος

* περιετάξαντο

* Ἀμορραίου

* Adde τῆς μεγαλοπόλεως τὴν ἀφθονίαν ἀπόθεσιν· ὅθεν καὶ φθάσας

* κατίδων

Urbem obsedit. A Leone autem Armenio telo petitus, & in Bulgariam reversurus, misit qui ad sancti Mamantis loca prædas agerent, & animalia ærea ibidem posita raperent. Inde Adrianopolim declinans armorum vi cœpit, & virorum millia duodecim absque mulieribus transtulit: & eos ad Danubium jussit habitare. Tempore deinde Theophili Imperatoris, erat Magister militiæ Cordyles nominatus in Macedonia. Is habebat filium Bardam nomine & virili ætate provectum, quem vice sua Macedonibus trans Danubii fluminis ripas habitantibus dominari reliquit. Ipse quodam invento & arte ad Theophilum accessit, quem gaudens excepit, & eo quod expetebat cognito, ut navigia consequerentur, & in Urbem redirent, mandavit. Erat porro Baldimer Bulgariæ Princeps, Crummi Nepos, & Pater Simeonis. Captivorum vero turmæ de reditu in Romaniam cum uxoribus & filiis injerunt consilium, & Michaele Bulgaro versus Thessalonicam profecto, cum facultatibus suis trajicere cœperunt. Quod cum rescisset Crummus, in adversam fluminis ripam transiit, bellum illaturus. Macedones re desperata Tzantzem & Cordylem sibi Duces præficiunt, & conserto prælio, quosdam occiderunt, quosdam etiam captivos abduxerunt. Bulgari qui trajicere non potuerunt, res a Macedonibus gestas annuntiaturi, ad Hungaros deflexerunt: interim navigia ab Imperatore missa captivosque susceptura ut in Urbem devehe- rent, appulerunt, & una pariter Hunni numero infiniti adventare visi sunt. Macedones iis conspectis, cum lachrymis vociferabantur dicentes: Deus sancti Adriani succurre nobis: & ad belli pugnam una se præpararunt: Turci vero dicebant: Supellectilem omnem vestram tradite, & quo desideratis abite. Non consenserunt illi; verum diebus continuis tribus ad prælium parati consistebant: quarta vero navigia conscenderunt. Eo cognito Turci ab hora diei quinta ad vesperam usque prælium injerunt, eorumque gens fugantibus Macedonibus terga dedit. Insequenti die discessum illis aggredientibus, Hunni rursum ad prælium dispositi apparuerunt. Macedonum vero quidam nomine Leo ex Gemostorum genere, qui deinde Hetæriarches fuit, sumptis animis se opposuit: adjunctique alii Macedonum præcipui adversarios in fugam verterunt, & impetum in eos fecerunt, ac tandem reversi, naves Imperatorem adituri repererunt incolumes, & humanæ ab eo recepti in Macedoniam patriam sibi propriam regressi sunt. Erat autem Basilius ætate juvenili florens, e captivitate redux, in qua Leonis Imperatoris & Michaelis Amorii toto tempore permansit, & Theophilo Imperante rediit: Adeoque anni ejus numerabantur viginti quinque. Patriæ propriæ restitutus Macedoniæ Duci cognominato Tzantzi obsequium redditurus adhæsit, a quo nihil emolumenti accepto, Urbis Regiæ experiri cupiens ubertatem, ad eam profectus est, & ad Chrysen usque portam pervenit. Ex itinere porro fatigatus (erat autem Dominica dies, & jam sol ad occidentem vergebat) recubuit in Exedra ad sancti Diomedis. Erat templum illud ædes sacra publica viris & mulieribus communis, quæ Mansionarium nomine Nicolaum habebat. Nocte illa Mansionarium appellavit divina vox, dicens. Exurgens induc Imperatorem in

Edit. Paris. pag. 459.

Edit. Paris. pag. 460.

Oratorium. Ille strato relicto præter Basi-
lium pauperum more jacentem nullum re-
perit: regressusque valvas occlusit & re-
cubuit. Protinus ictum gladio impegit
quidam ad latus, dicens. Egressus intro-
duc quem vides extra januam jacentem:
Hic est Imperator. Egressus ille festinus
ac tremens Basilium cum pera & baculo
repertum intra Ecclesiam admisit. Postero
vero die ad balneas deducto, vestes mutan-
das obtulit, & palam in Ecclesia frater-
nam societatem cum eo iniit. Itaque in-
vicem collætati sunt. Cæterum Nicolaus
ille habebat fratrem medicum Theophi-
litzis obsequio mancipatum. Medicus fra-
trem invisurus forte veniens conspexit Ba-
silium, & corporis proceritatem roburque
miratus, fratri dixit. Unde est ille? ipse
cunctis de illo expositis, secretum ob-
servare præcepit. Sedente deinceps cum
Theophilitze ad mensam Medico, pro-
funda cogitatione abductus Theophilit-
zes dixit: Equis curandis hominem repe-
rire nequeo. Medicus occasione data, de
Basilii robore Domino enarravit: Quia
ejusmodi est qualem capetis, & quæris.
Mittens igitur, festinanter abduxit illum,
juvenemque agrestem, & magnum ejus
caput demiratus Cephalæ nomen impo-
suit, equosque tradidit curandos. Ut igitur
supra dictum est, hanc ob causam obtulit
illum Michaeli Imperatori. Huc usque de
Basilii educatione. Imperator vero Basi-
lium in Regiam inducens, matri suæ velut
lætabundus dixit. Adesdum, vide, mater,
qualem masculum in præsenti nactus sum?
Egressa, & eum conspicata, retro versa est,
filio suo dicens: Hic est, fili mi, qui genus
nostrum deleturus est. Ille prædictione
non suasus, propriæ matri vaticinanti au-
rem non præbuit, nec morem gessit. Mor-
tuus est autem sanctus Patriarcha Metho-
dius, & Ignatius Michaelis Curopolatæ
filius in ejus locum suffectus. Bulgari au-
tem factis per Thraciam & Macedoniam
excursionibus, provincias illas devasta-
bant. Theodora in adversum præsidia dis-
posuit. Milites porro ad Bulgariæ castra
positi Bulgaros per globos & cohortes ag-
gressi, per eorum regionem deprædaban-
tur: & his occisis, aliis in captivitatem
abductis, Bulgaros & eorum regionem
reddidere subjectam. Bardas autem Cæsar
Damiano Patricio & Accubitori amicitia
junctus est. Hic Imperatoris compos fa-
ctus, ut Bardas in Urbem induceretur sua-
sit: qui muneribus Imperatoris Domesti-
cos sibi concilians, una cum Accubitore in
Palatium ingredi jussus est. Theophane
porro Protospathario velut generoso (di-
cebatur is Phalganus) sibi ascito, Damia-
no quoque vocato, consilium ineunt de
Theoctisto Caniclei Præposito in Pala-
tium inducendo. Imperator a Damiano
suasus consensum dedit, & ut hoc fieret
approbavit. Dicebat enim Bardas Damia-
no: Quamdiu cum Augusta stat Theocti-
stus, nec Imperium nec potestatem obti-
nebit umquam Imperator. Theoctistus au-
tem in Arabindi balneis lotus, prout so-
lebat, deinde in Secretum se recipiens, re-
lationum libellos manibus tenens Lauzia-
cum ingressus est, & hinc inde circum-
spiciens, Bardam sedentem & sumptuose
vestitum vidit: vehementerque turbatus
dixit: Ingressus ad Augustam rursus ho-
minem ejiciam & deturbabo. Ei vero ad
horologium progresso, Michael cum Da-
miano venit obviam, nec ad Theodoram
ingredi permisit: sed libellos aperire & eo-

pag. 461.

A σμοσάριον, λέγοντα. ἐγερθεὶς εἰσάγαγε εἰς τὸ
εὐκτήριον τὸν βασιλέα. ὁ δὲ ἐγερθεὶς οὐδένα εὗρε,
πλὴν αὐτὸν τὸν Βασίλειον κείμενον ὡς πένητα. καὶ ἐπι-
στραφεὶς ἔκλεισε τὸν πυλῶνα, καὶ ἀνέπεσε. καὶ εὐθέως
μετὰ ῥομφαίας τὶς δέδωκεν αὐτῷ εἰς τὴν πλευρὰν λέγων.
ἐξελθὼν εἰσάγαγε ὃν βλέπεις ἔξωθεν τοῦ πυλῶνος κεί-
μενον, οὗτός ἐστιν ὁ βασιλεύς. ἐξελθὼν οὖν μετὰ σπουδῆς σύν-
τρομος, καὶ εὑρὼν Βασίλειον μετὰ τῆς πήρας καὶ τῆς ῥάβδου
εἰσήγαγεν ἔσωθεν τῆς ἐκκλησίας, καὶ τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ ἀ-
πελθὼν εἰς τὸ λουτρὸν ἤλλαξεν αὐτόν, καὶ ἐλθὼν ἐν τῇ ἐκκλη-
σίᾳ ἐποίησεν ἀδελφοποίησιν· καὶ συνευφραίνοντο ἐν
ἀλλήλοις. ὁ δὲ αὐτὸς Νικόλαος εἶχεν ἀδελφὸν ἰατρόν,
ὃς ἐδούλευε * τὸν Θεοφιλίτζην. ἐλθὼν δὲ κατὰ τύχην
ὁ ἰατρὸς πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἰδὼν δὲ Βασίλειον, καὶ
B θαυμάσας τὸ μέγεθος καὶ τὴν ἀνδρείαν αὐτοῦ, εἶπε πρὸς
τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. πόθεν ἐστὶν οὗτος; ὁ δὲ ἀναγγέλλει αὐ-
τῷ πάντα, καὶ παρήγγειλε φυλάξαι τὸ μυστήριον. καθε-
ζομένου δὲ τοῦ ἰατροῦ ἐπὶ τραπέζης μετὰ τοῦ Θεοφιλίτζη, καὶ
τούτου καθ' ἑαυτὸν ἀναλογισαμένου καὶ εἰπόντος· ὅτι οὐ δύνα-
μαι εὑρεῖν ἐπιτήδειον ἄνθρωπον εἰς τοὺς ἵππους. ἀναστὰς
ὁ ἰατρὸς εἶπε τῷ κυρίῳ αὐτοῦ περὶ τῆς ἀνδρείας τοῦ Βασι-
λείου, καὶ ὅτι τοιοῦτός ἐστιν, οἷον ἐπιποθεῖς καὶ ζητεῖς. ἀποστεί-
λας οὖν μετὰ σπουδῆς ἤγαγεν αὐτόν. θεασάμενος οὖν αὐ-
τὸν ἐπιάγουρον, καὶ μεγάλην κεφαλὴν ἔχοντα, ἐπέθηκε
Κεφαλᾶν, καὶ ἔδωκε τοῦτον τοῦ δουλεύειν τοὺς ἵππους. ὡς οὖν
προείρηται, διὰ τὴν τοιαύτην αἰτίαν δέδωκεν αὐτὸν Μι-
χαὴλ τῷ βασιλεῖ. ἕως ὧδε τὰ περὶ ἀνατροφῆς τοῦ Βασι-
λείου. ὁ δὲ βασιλεὺς τὸν αὐτὸν Βασίλειον εἰσαγαγὼν εἶπε
C τῇ μητρὶ αὐτοῦ, ὡς χαίρων· δεῦρο, ἴδε, μῆτερ, οἷον ἄγου-
ρον νέον ἐπελαβόμην. ἡ δὲ ἐξελθοῦσα, καὶ τοῦτον ἰδοῦσα, ἀ-
πεστράφη εἰποῦσα τῷ υἱῷ αὐτῆς. οὗτός ἐστι, τέκνον μου, ὁ
μέλλων τὴν γενεὰν ἡμῶν ἀφανίσαι. ὁ δὲ οὐδαμῶς ἐ-
πείθη τῇ ἰδίᾳ μητρὶ τῇ λεγούσῃ, οὐ ἤκουσεν αὐτῆς.
ἐτελεύτησε δὲ ὁ ἐν ἁγίοις Πατριάρχης Μεθόδιος,
καὶ χειροτονεῖται ἀντ' αὐτοῦ Ἰγνάτιος υἱὸς Μιχαὴλ τοῦ
Κουροπαλάτου. τῶν δὲ Βουλγάρων ἐπιδρομὰς ποιούντων
ἐν Θρᾴκῃ, καὶ Μακεδονίᾳ, καὶ ληϊζομένων τὰ τοι-
αῦτα θέματα· ἡ Θεοδώρα ταξατίωνα ἐποιήσατο. οἱ
ἐκ τῶν κάστρων Βουλγαρίας ἐπιτιθέμενοι σποράδην καὶ
κατολίγους κουρσεύοντες ἐφόνευον τούτους καὶ ᾐχμαλώ-
τιζον, ὥστε ὑποταγῆναι τοὺς Βουλγάρους ἐν τῇ ἰδίᾳ
D χώρᾳ. Βάρδας δὲ ὁ Καῖσαρ συνεφιλιώθη Δαμιανῷ
Πατρικίῳ καὶ Παρακοιμωμένῳ. ὁ δὲ βασιλέα κρατή-
σας ἔπεισε τοῦ εἰσελθεῖν Βάρδαν ἐν τῇ πόλει, ὃς διὰ
δώρων τοὺς τοῦ βασιλέως οἰκείους διαδεξάμενος ἅμα τῷ
Παρακοιμωμένῳ ὡρίσθη προέρχεσθαι εἰς τὸ παλάτιον. οἰ-
κειωσάμενος δὲ καὶ Θεοφάνην Πρωτοσπαθάριον ὡς εὐδοκιμού-
μενον, τὸν ἐπιλεγόμενον Φαλγάνον, βουλὴν ποιοῦσι μετὰ
* Δαμιανοῦ τοῦ ἀπελθεῖν τὸν Θεόκτιστον τὸν Κανίκλειον
πεισθεὶς δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς ὑπὸ Δαμιανοῦ ἐπὶ τούτῳ συνῄ-
νεσε καὶ αὐτὸς γενέσθαι τοῦτο. ἔλεγε γὰρ ὁ Βάρδας τῷ Δα-
μιανῷ. ὅτι ἕως ἐστὶ Θεόκτιστος μετὰ τῆς Αὐγούστης, οὐκ ἄρξει,
μηδὲ ἐξουσιάσει ποτὲ ὁ βασιλεύς. ὁ δὲ Θεόκτιστος ἀπελ-
E θὼν ἐν τῷ λούσματι τοῦ Ἀραβίνδου, ὡς ἔθος ἦν αὐτῷ, εἶτα
ἐλθὼν εἰς τὰ * Ἀσηκρητεῖα κρατῶν τὰς ἀναφορὰς εἰσῆλθεν
εἰς τὸ Λαυσιακόν· καὶ περιβλεψάμενος εἶδε Βάρδαν κα-
θεζόμενον * ἔμπρατον. καὶ ταραχθεὶς σφοδρῶς, ἔφη. ὅτι
ἐγὼ εἰσελθὼν εἰς τὴν Αὐγούσταν πάλιν ἐκδιώκω αὐτόν. εἰ-
σελθόντος δὲ αὐτοῦ εἰς τὸ ὡρολόγιον προϋπήντησεν αὐτῷ
Μιχαὴλ ἅμα Δαμιανῷ, καὶ οὐκ εἴασεν εἰσελθεῖν πρὸς Θεο-

* τοῦ Θεοτι-λίτζη

* Δαμιανοῦ

* Ἀσηκρη-τεῖα

* ἔμπρατον

δώραν, ἀλλ' ἐκελεύσθη μετ' ὀργῆς ἀρπάξαι τὰς ἀναφορὰς καὶ ἀναγνῶναι ἔμπροσθεν αὐτοῦ· καὶ ἄκοντα τοῦτο ποιήσαντα ἀντέστρεψεν αὐτὸν εἰς τοὐπίσω ἐξελθεῖν. ὁ δὲ πικρῶς δακρύων καὶ ὀλοφυρόμενος, ἐξῆλθε. συνήντησε δὲ αὐτῷ Βάρδας κατὰ Λαυσιακὸν, καὶ ἤρξατο κατὰ κόρρας παίειν αὐτὸν, καὶ τίλλειν τὰς τρίχας αὐτοῦ. ἰδὼν δὲ ὁ Δρουγγάριος τῆς Βίγλας ὁ Μανιάκης, ἀναστὰς ἀπέπληγε τῷ Βάρδᾳ, μὴ τύπτειν τὸν Λογοθέτην. ὁ δὲ Βάρδας ἀποκριθεὶς κελεύσει τοῦ βασιλέως τοῦτο ποιεῖν. ἀνεφάνη δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς τῇ βουλῇ τοῦ Δαμιανοῦ, καὶ τοῦτον ἰδὼν Βάρδας ἅμα τῷ Θεοφάνῃ τῷ Φαλγάρῳ, ἐρᾶντες τὸν Λογοθέτην σφάζουσιν αὐτὸν, καὶ μεληδὸν κατακόπτουσιν εἰς τὰ * Σκύθα. τοῦτο μαθοῦσα παρὰ τοῦ Παπίου Θεοδώρα, ἐξελθοῦσα κατὰ τοῦ Μιχαὴλ, ὡς εἰκὸς, ἠγανάκτησε· καὶ τοῦ βασιλέως παντὶ τρόπῳ μηχανωμένου τὴν μητέρα ἐξιλεώσασθαι, αὕτη ἀπαρηγόρητος ἔμεινε, μήτε τὴν ὀργὴν ὑφιεμένη, μήτε παραμυθουμένη τισίν. ἔνθεν μεταβαλὼν ὁ βασιλεὺς, ὥσπερ τὴν ψυχὴν, καὶ τὴν γνώμην, οὕτω δὴ καὶ τὸ σχῆμα καὶ τὴν ἐνέργειαν τοσούτοις τρόποις λυπεῖν αὐτὴν κατεπείγετο, ὅσοις πρὸ τούτου θεραπεύειν ἐσχηματίζετο. καὶ δὴ τὰς μὲν ἀδελφὰς αὐτοῦ Θέκλαν, Ἀναστασίαν, καὶ Ἄνναν ἐξωθεῖ τοῦ παλατίου, καταγαγὼν εἰς τὰ Καριανοῦ. Πουλχερίαν δὲ ὡς ἠγαπημένην τῇ μητρὶ ἀπέστειλεν ἐν τῇ μονῇ τῶν Γαστρίων. εἶθ' οὕτω μετ' ὀλίγον ἑνώσας πάσας ἐν τῇ μονῇ τῶν Γαστρίων, ἀπέκειρεν. ὑπὸ δὲ τῆς συγκλήτου πάσας εὐφημιθεὶς, μόνος αὐτοκρατορεῖ· καὶ προβάλλεται Βάρδαν Μάγιστρον, καὶ Δομέστικον τῶν σχολῶν. μὴ διαλλαττομένας δὲ τὰς μητρὸς αὐτοῦ ἔχθρα ὑπῆρχεν ἀναμεταξὺ αὐτῶν ἄσπονδος. ὁ δὲ αὐτὴν καταγαγὼν εἰς τὸ μοναστήριον τὸ οὕτω τὰ Γαστρία καλούμενον, ἥτις ἀθυμίᾳ μετεωρισθεῖσα τὸν νοῦν ἀναξίαν ἑαυτῆς συσκευάζει βουλὴν κατὰ Βάρδα βουλομένη σὺν πολλοῖς καὶ ἄλλοις κοινωνὸν καὶ τὸν βασιλέως τὸν Πρωτοστράτορα * ὅπως ὑποστρέφοντα Βάρδαν ἀπὸ τοῦ προαστείου αὐτοῦ φιμωρήσωσιν αὐτόν. ὧν ἡ μελέτη πρὸ τοῦ ἔργου φανερωθεῖσα κατ' αὐτῶν ἐκείνων τῶν μελετησάντων τὸ κακὸν ἐξετελέσθη. φωραθέντες γὰρ καὶ καταχθέντες ἐν τῇ Σφενδόνῃ τὰς κεφαλὰς ἀπετμήθησαν. καὶ προβάλλεται ὁ βασιλεὺς Μιχαὴλ ἀντὶ τοῦ τελευτήσαντος Πρωτοστράτορα, ὁμοίως καὶ Βάρδαν θεῖον αὐτοῦ Κουροπαλάτην. ἔπεσε δὲ τότε κόνις ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατενεχθεῖσα ἐπὶ τοὺς κεράμους αἱματώδης. πλάκες καὶ πολλοὶ εὕρισκον λίθους ἐν ταῖς ὁδοῖς καὶ κήποις ἐρυθροὺς ὡς αἷμα. προβάλλεται δὲ Μιχαὴλ Ἀντίγονον τὸν υἱὸν Βάρδα Δομέστικον τῶν σχολῶν. * τὸν δὲ ἕτερον υἱὸν αὐτοῦ δὺς γυναῖκα, εἰς ἣν καὶ ἐλοιδορεῖτο, προβάλλεται αὐτὸν μονοστράτηγον εἰς τὰ δυτικὰ θέματα, τελευτήσαντος αὐτοῦ ἐκεῖσε. μετ' ὀλίγον δὲ τῇ τετάρτῃ τῆς Διακαινησίμου προβάλλεται Μιχαὴλ Βάρδαν θεῖον αὐτοῦ Καίσαρα, ὃς ἐπὶ ἅρματος ἐποχηθεὶς ἔδωκεν ὑπατείαν τῇ μέσῃ. ἐξῆλθεν δὲ καὶ ὁ Ἀμὴρ κατῆλθε μέχρι Σινώπης, λῃσάμενος πάντα τὰ τῶν Ῥωμαίων. ἐκστρατεύσας δὲ Μιχαὴλ ἅμα Βάρδᾳ Καίσαρι κίνησιν ποιεῖ κατὰ Μιχαὴλ ἄρχοντος Βουλγαρίας, διά τε γῆς, καὶ θαλάσσης, μαθὼν τὸ τῶν Βουλγάρων ἔθνος λιμῷ τήκεσθαι. οἱ δὲ Βούλγαροι τοῦτο μαθόντες, ὡς ἤχῳ βροντῆς ὑπεκλίθησαν, καὶ πρὸ τῶν ἀγώνων καὶ τῆς

* Σκύλα

* ποιήσασα

* τὸν δὲ ἕτερον

A ram legere cum furore imperavit. Id vero exequentem domum regredi, & retro abire præcepit. Ille amare flens, & ejulans discessit ad Lauziacum. Porro Bardas occurrit, collaphisque ad genas incessere, & capillos ejus vellere. Eo conspecto Drungarius excubiarum Maniaces Bardæ assistebat, & ne Logothetam percuteret in adversum monebat. Bardas Imperatoris jussu id se facere respondit. Tunc Imperator ex Damiani consilio in medium se protulit, eoque viso una cum Theophane Phalgano Logothetam hinc inde impetitum ad Scyla occisum membratim minutimque dividunt. Quod cum a Papia didicisset Theodora, progressa adversus Michaelem, prout æquum erat, indignata est: Et B Imperatore modis omnibus placare moliente, nullum ipsa solamen admisit, neque iram relaxavit, aut leniit dolorem: ex quo Imperator in alium mutanis, ut priorem animum & consilium, ita corporis habitum, factaque nova induit: ut tot modis eam contristare contenderet, quot rationibus eam colere prius simularet: ac sorores quidem suas Theclam, Anastasiam & Annam ad Cariani ædes deductas, Palatio ejicit: Pulcheriam velut matri dilectam in Gastriorum Monasterium delegavit: Paulo post vero cunctas in unum collectas, in eodem Gastriorum Monasterio in Monachas detondit. A Senatu deinde faustis acclamationibus exceptus, Imperium nullo C consorte solus gessit, & Bardam Magistrum Scholarumque Domesticum instituit. Cum matre vero nondum reconciliata inimicitiæ intercesserunt perpetuæ. Ipse aula ejectam in Monasterium, cui Gastria nomen, demisit. Ipsa animi mœrore extra se facta & abrepta, propositum matre indignum induit: & adversus Bardam cum pluribus consilium iniit, cujus participes alios fecit, ac Imperatoris Protostratorem: ut nimirum Bardam e suburbano redeuntem interimerent. Consilium, antequam perficeretur opere in lucem detectum, in caput eorum, qui facinus fuerant meditati, periculum transtulit. In suspicionem siquidem venientes & comprehensi, ad Circi metam capitibus trun- D cati sunt. Imperator vero demortui vice Michaelem Protostratorem instituit, Bardanique pariter avunculum Curopalatem. Tunc temporis pulvis e cælo decidit, & in tectorum tegulas sanguineo colore infectus dilapsus est. Plures in viis & hortis lapides sanguinis instar rubros repererunt. Michael autem Antigonum Bardæ filium creat Scholarum Domesticum: alteri vero filio locata conjuge, in quam convicia nonnumquam mittebat, supremi Ducis in Occidentalia themata dignitatem confert: qui etiam ibi vitam finiit. Modico post feria Paschatis quarta Michael Bardum avunculum promovet Cæsarem; qui curro per mediam Urbem vectus, munera sparsit in populum. Egressus autem Saracenorum Ameras Sinopem usque descendit, Romanam omnem regionem va- E stans. Michael vero una cum Barda Cæsare adversus Michaelem alterum Bulgariæ Principem instructum exercitum terra marique movet: quod Bulgarorum gentem fame deficere didicisset. Bulgari quasi tonitrui sonitu percussi soluti sunt animis, & ante certamen conflictumque omnem de victoria desperantes, Christianos se futuros, & Imperatori Romanisque obsequentes promiserunt. Imperator Principem eorum aqua tinctum sacra suscipiens,

Edit. Paris. pag. 462.

proprium ei nomen indidit, & proceres ejus omnes in Urbem inductos baptismate lustrari curavit. Exinde pace profunda composita, Ameras in Romaniam movit: eidemq; Orientalis militiæ Magister Petronas & Nazarus Buccellariorum Dux, structis per viam insidiis ad Lalacaonem redeunti occurrunt: consertisq; manibus Ameram in fugam vertunt, & salutem pedibus quærere cogunt. Comitum nonnullus fugientem insequitur, & caput ejus amputatum tollens, ad Petronam militiæ Magistrum detulit. Regressi igitur Duces cum victoriæ titulis de ipsis in Circo triumpharunt: & ex tunc magna tranquillitas facta est per Orientem, propter Ameræ interitum. Et aliorum quidem labores & adversus hostes egregia facinora * * *. Imperatoris porro rerius Basilium affectus diffundebatur, & eum solum, a quo commoda reciperet obsequia, reputabat. Michael equorum stabulum marmoribus adornatum & aquarum copia irriguum instruxit, effecitque visu jucundissimum. Eo perfecto Petrus quidam, quem Magistrum Pauperem vocabant, vir sagax & dicteriis assuetus, in Urbe morabatur. Michael eidem ad se advocato instructæ domus ineptum ornatum demonstrabat, ab eo laudem recipere cupiens, ac perpetuam nominis memoriam ex hujusmodi operis structura reportaturum se jactans. Ille Imperatori ait, Justinianus magnam Ecclesiam auro argento marmoribusque pretiosissimis decoratam condidit, ejusque memoria extincta est: Tu vero, Imperator, stercori loco destinato equorumque domicilio constructo, celebrem posteritati te futurum asseris. Ille laudibus quas ex ejus ore venabatur frustratus, accensus ira, verberatum & per vim tractum Pauperem Magistrum conspectu expulit. Rumore vero per Urbem sparso Bardam Cæsarem cum nuru propria corruptam terere consuetudinem, eodemque ad Patriarcham delato; Ignatius, ut hoc scelere abstineret, frequentius admonuit, ne plurimis offendiculum præberet, qui virtutis & omnis temperantiæ exemplo esse debuerat. Ille autem Patriarchæ morem non gessit. Ad communionem igitur Bardam certo tempore accedentem, repulit Patriarcha, seu qui Canonibus & monitis non obtemperaret. Hic iræ plaga percussus animum, monitorem velut sceleratum & morum corruptorem Ecclesiæ ejecit, infinitisque vexationibus & tormentis crudelibus subjecit, adeo ut dignitate se abdicaret. Ignatio resistente, loco ipsius Photium Secretariorum Ducem virum ejus temporis eruditissimum Patriarcham ordinari curat. Porro Imperator Ootipha Præfecto, ut eam custodiret, in Urbe relicto, adversus Agarenos expeditionem suscepit. Ooriphas Imperatori nondum longe posito, neque eorum, quæ meditabatur, & in mente habebat, quidquam exequuto, impiorum Russorum ad Nigrum fluvium profectorum adventum nunciat. Imperator arreptæ viæ pœnitens, expeditionem remittit, nihil regium vel generosum executus. Russi Hierum usque penetrantes plurimam Christianorum cædem ediderunt & innoxium effuderunt sanguinem. Erant illis navigia ducenta, quibus Urbem circumdederunt, & civibus terrorem incusserunt ingentem. Urbem versus appellens Imperator, vix potuit pertransire & ingredi, & exinde cum Patriarcha Photio ad sanctæ Dei Genitricis tem-

Edit. Paris. pag. 463.

A μάχης περὶ τῆς νίκης ἀπέγνωσαν, καὶ Χριστιανοὶ γενέσθαι, καὶ ὑποτάττεσθαι τῷ βασιλεῖ καὶ Ῥωμαίοις ᾐτήσαντο. ὁ δὲ βασιλεὺς τὸν ἄρχοντα αὐτῶν βαπτίσας καὶ δεξάμενος, ἐπιτέθεικεν αὐτῷ τὸ ὄνομα. τοὺς δὲ μεγιστᾶνας αὐτοῦ ἐν τῇ πόλει εἰσαγαγὼν ἐβάπτισε πάντας. ἐκ τότε γενομένης εἰρήνης βαθείας τὸν Ἀμὲρ πάλιν ἐξελθόντα κατὰ Ῥωμανίας, στρατηλάτης ὢν τῆς ἀνατολῆς Πετρωνᾶς, καὶ Νάσαρ τῶν Βουκελλαρίων λοχήσαντες τὴν ὁδὸν τῆς ὑποστροφῆς αὐτοῦ συναντῶσιν αὐτῷ εἰς τὸν Λαλακάωνα, καὶ συμβολῆς γενομένης τρέπουσιν Ἀμέρ· καὶ φυγῇ χρησάμενος καταδιώκει αὐτὸν τὶς τῶν Κομήτων· καὶ οὕτω τὴν κεφαλὴν ἄρας ἤγαγε Πετρωνᾷ στρατηλάτῃ. εἰσελθόντες δὲ οἱ στρατηγοὶ μετὰ ἐπινικίων ἐθριάμβευσαν αὐτὰ ἐν τῷ
B ἱππικῷ. καὶ ἔκτοτε ἐγένετο γαλήνη μεγάλη ἐν τῇ ἀνατολῇ διὰ τὴν τοῦ Ἀμὲρ σφαγήν. καὶ ἄλλων μὲν οἱ πόνοι, καὶ τὰ κατὰ τῶν πολεμίων ἀνδραγαθήματα * * * ἡ δὲ τοῦ βασιλέως ἀγάπη πρὸς τὸν Βασίλειον ἐξεκέχυτο, καὶ τοῦτον μόνον ἐνόμιζεν εἶναι τὸν θεραπεύοντα αὐτόν. ἔκτισε δὲ Μιχαὴλ σταῦλον τοῖς ἵπποις αὐτοῦ κοσμήσας μαρμάροις καὶ ὑδάτων ἐπιρῤῥοαῖς κατασκευάσας ὡραιότατον πάνυ. καὶ τούτου τελεσθέντος ἦν τις ἐν τῇ πόλει ὀνόματι Πέτρος λόγιος καὶ σκωπτικὸς, ὃν καὶ Πτωχομάγιστρον ἐκάλουν. τοῦτον προσκαλεσάμενος Μιχαὴλ ἐν τῷ σταύλῳ ὑπεδείκνυεν αὐτῷ τὴν ἄλογον τοῦ κατασκευασθῆναι παρ' αὐτοῦ· εἰπὼν δὲ τοῦτο ὡς ἀεὶ μνημονεύεσθαι μέλλων διὰ τὴν τοῦ ἔργου τούτου κατασκευήν. ὁ δὲ ἔφη τῷ βασιλεῖ. Ἰουστινιανὸς ἔκτισε τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν κοσμήσας χρυσῷ, καὶ ἀργύρῳ, καὶ μαρμάροις πολυτέ-
C μοις. καὶ μνήμη αὐτοῦ νῦν οὐκ ἔστι. καὶ σὺ βασιλεῦ κοπροθέσιον ποιήσας καὶ ἀλόγων ἀνάπαυσιν, λέγεις μνημονεύεσθαι διὰ τοῦτο; ὁ δὲ ἀποτυχὼν τῶν ἐξ αὐτοῦ ἐπαίνων, καὶ ὀργισθεὶς, τυπτόμενον καὶ συρόμενον ἐξήγαγε τὸν Πτωχομάγιστρον. φήμης δὲ διατεθείσης περὶ Βάρδα Καίσαρος, ὅτι τῇ νύμφῃ αὐτοῦ συμφθείρεται, τοῦτο ἀκούσας Ἰγνάτιος ὁ Πατριάρχης πολλάκις παρῄνεσεν αὐτῷ ἀπέχεσθαι τούτου μιάσματος, καὶ μὴ πρόσκομμα εἶναι πολλῶν, τὸν ἀρετῆς ὑπόδειγμα καὶ σώφρονος βίου εἶναι ὀφείλοντα. ὁ δὲ μὴ πειθόμενος * ἐσύνηχε τῷ Πατριάρχῃ, καὶ δή ποτε * μέλλοντος κοινωνεῖν τὸν Βάρδαν ὁ Πατριάρχης ἀπώσατο. ὡς μὴ πειθόμενος κανόσιν, ἢ παραινέσεσιν, * ὃς ὀργῇ πληγεὶς τὴν ψυχὴν, τὸν παραινέτην ὡς ἄθεσμόν τινα καὶ φθορέα
D τῆς ἐκκλησίας ἐξέωσε, καὶ βασάνοις ἀπείροις καὶ ἀνημέροις ὑπέβαλεν, ὥστε ποιῆσαι παραίτησιν. τοῦ δὲ μὴ πεισθέντος Φώτιον Πατριάρχην ἀντ' αὐτοῦ χειροτονεῖ Πρωτοασηκρῆτιν ὄντα κατ' ἐκεῖνο καιροῦ, καὶ λογιώτατον πάνυ. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπεστράτευσε κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν καταλιπὼν ἐν τῇ πόλει, * ταύτη φυλάττειν Ὠορύφαν Ὕπαρχον ὄντα, ὅστις οὔπω τοῦ βασιλέως, * οὐδὲ ἐξ ὧν ἐμελέτα * κατὰ νοῦν εἶχε * κατεργασαμένου, τὴν τῶν ἀθέων Ῥῶς ἐμήνυσεν ἄφιξιν * γεγενημένης ἤδη κατὰ τὸν μαῦρον ποταμόν. καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς καὶ τῆς ἐχομένης ἐπεσχέθη ὁδοῦ, καὶ * δι' ἣν ταύτην ἀφῆκεν, *
E οὐδὲ βασιλικὸν καὶ γενναῖον εἰργάσατο. οἱ δὲ Ῥῶς φθάσαντες ἔνδον τοῦ Ἱεροῦ πολλὴν εἰργάσαντο φθόρον Χριστιανῶν, καὶ ἀθῶον αἷμα ἐξέχεον. ὑπῆρχον δὲ πλοῖα διακόσια, ἃ περιεκύκλωσαν τὴν πόλιν, καὶ πολλὴν φόβον τοῖς ἔνδοθεν ἐνεποίησαν. ὁ δὲ βασιλεὺς καταλαβὼν, μόλις ἰσχύσας διαπεράσαι, καὶ δὴ σὺν τῷ Πατριάρχῃ Φωτίῳ εἰς τὸν ἐν Βλαχέρναις

* ἐνήχει
* μέλλων
* ὁ δὲ

* ταύτην
* μακρὰν
ἀπόντος
* καὶ
* οὐδ' ἔτι
οὖν
* γενομένων
* δι' ταύτην
* οὐδὲν

ναῖς ναὸν τῆς τοῦ Θεοῦ μητρὸς παρεγένοντο· ἀκεῖ τὸ θεῖον ἐξιλεοῦνται. εἶτα μεθ' ὑμνῳδίας τὸ ἅγιον ἐξαγαγόντες τῆς Θεοτόκου ὠμοφόριον, τῇ θαλάσσῃ ἄκρῳ προσέβαλον. καὶ νηνεμίας οὔσης, εὐθὺς ἀνέμων ἐπιφορά, καὶ τῆς θαλάσσης ἠρεμούσης, κυμάτων ἐπαναστάσεις ἀλλεπάλληλοι ἐγεγόνεισαν, καὶ τὰ τῶν ἀθέων Ῥῶς πλοῖα κατέαγησαν, ὀλίγων ἐκπεφευγότων τὸν κίνδυνον. Βάρδα δὲ τοῦ Καίσαρος ἐν τῇ προελεύσει διερχομένου μετὰ σκαραμαγγίου ὀξέως εἰς τὸ ὡρολόγιον καθεζόμενος ἐκεῖσε Δαμιανὸς Πατρίκιος καὶ Παρακοιμώμενος οὐκ ἐπηγέρθη τιμῆσαι αὐτόν· τοῦτον ἰδὼν ὁ Καῖσαρ ἐθυμώθη λίαν· καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς τὸ Χρυσοτρίκλινον, καὶ συγκαθισθέντος τῷ βασιλεῖ, καὶ δακρύσαντος ἀπὸ ὀργῆς καὶ θυμοῦ, ἠρώτησε τὴν αἰτίαν ὁ βασιλεύς. ὁ δὲ ἔφη. ὅτι τῇ κελεύσει τῆς βασιλείας σου, ἠξιώθην τιμῆς μεγάλης· Δαμιανὸς δὲ εἰς ὄνειδος καὶ τῆς σῆς βασιλείας, οὐκ ἐπηγέρθη μοι ἐπὶ τῆς συγκλήτου. θυμωθεὶς δὲ ὁ βασιλεύς, Μαξιμιανόν τινα Κοιτωνίτην παραλαβὼν προστάσσει ἆραι Δαμιανόν, καὶ ἐν τῷ ἐμπορείῳ τοῦ ἁγίου Μάμαντος ἀπαγαγεῖν· καὶ τοῦτον ἀποκεῖραι πρῶτον, καὶ εἶναι ἐν φρουρᾷ· καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ προβάλλεται Πρωτοστράτορα Βασίλειον Παρακοιμώμενον. ἐζηλοτύπησε δὲ Καῖσαρ τοῦτο ἀκούσας, καὶ ἐκ τότε ἐζήτει ἀποκτεῖναι Βασίλειον. ἐχώρισε * Βασίλειον Μιχαὴλ τῆς ἰδίας γυναικὸς Μαρίας, δεδωκὼς αὐτῷ γυναῖκα Εὐδοκίαν τὴν Ἰγγερίναν, διορισάμενος αὐτῷ κυρίαν αὐτὴν ἔχειν. ἦν γὰρ αὐτὴ τοῦ βασιλέως παλλακή· καὶ πάνυ ἠγάπα αὐτήν, ὡς εὐπρεπῆ. * τὴν πρώτην αὐτοῦ γυναῖκα Μαρίαν δοὺς χρυσίον καὶ ἄλλα τινα, ἀπέστειλεν ἐν Μακεδονίᾳ εἰς τὰ ἴδια. Θέκλαν δὲ τὴν ἰδίαν ἀδελφὴν προσήρμοσε τοῦ ἔχειν αὐτὴν ἰδίως. ἔκτοτε δὲ ὑπεβλέποντο ἀλλήλους, ὅτε Καῖσαρ, καὶ ὁ Βασίλειος, ζητοῦντες πῶς ἕτερος τὸν ἕτερον ἀνέλῃ. ἰδίως δὲ ἐλοιδόρει ὁ Βασίλειος τὸν Καίσαρα, ὡς κατ' αὐτοῦ μελετῶντα. ὁ δὲ Βασίλειος σπουδάζων πληροφορῆσαι τὸν βασιλέα, συμφιλιοῦται Συμβατίῳ Πατρικίῳ καὶ Λογοθέτῃ τοῦ Δρόμου γαμβρῷ δὲ Καίσαρος, καὶ δι' ὅρκων ἐβεβαιώσαντο ἀλλήλους ἐν ὁμονοίᾳ καὶ διηνεκεῖ ἀγάπῃ εἶναι. ἐπληροφόρησε δὲ καὶ Συμβάτιον Βασίλειος δι' ὅρκων φρικτῶν, ὡς τοῦ βασιλέως ἀγάπην πολλὴν ἔχοντος πρὸς σέ, κἀμοῦ σπουδάζοντος τὰ ὑπὲρ σοῦ, μελετᾷ μὲν προβάλλεσθαί σε Καίσαρα, ἀλλὰ διὰ τὸν πενθερόν σου ἀδυνατεῖ τοῦτο ποιῆσαι. ὁ δὲ ἀπατηθεὶς τοῖς ὅρκοις τοῦ Βασιλείου, γέγονε κατὰ τοῦ Καίσαρος Βάρδα τοῦ ἰδίου πενθεροῦ. καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸν βασιλέα ἐξωμόσατο πληροφορήσας αὐτόν, ὡς ὁ Καῖσαρ βούλεταί σε ἀνελεῖν, ἐξειπὼν καὶ τὰ τῆς βουλῆς. ὁ δὲ βασιλεὺς τοῖς ὅρκοις τοῦ Συμβατίου πεισθείς, καὶ τοῖς λόγοις τοῦ Βασιλείου βεβαιωθείς, ἐνδομύχει κατὰ τοῦ Καίσαρος. εἰδὼς δὲ Βασίλειος ὅτι πάντα καλῶς κατὰ τοῦ Καίσαρος συνεσκεύασε, ἐν τῇ πόλει μὴ δυνάμενος τοῦτο ποιῆσαι, πείθει τὸν βασιλέα κινῆσαι στόλον καὶ στρατὸν κατὰ τῆς Κρήτης. τούτου δὲ γενομένου Λέων ὁ φιλόσοφος Βάρδαν Καίσαρα παρῄνει ὑποστέλλεσθαι, καὶ συντηρεῖν ἑαυτὸν ἀπὸ Βασιλείου. ὁ δὲ Καῖσαρ τὸν βασιλέα πάλιν ἐπεφωνεῖτο φείδεσθαι τοῦ Βασιλείου. γενομένης δὲ τῆς προελεύσεως εἰς τὰ * Χαλκοπράτεια τοῦ εὐαγγελισμοῦ· καὶ τῆς εἰσόδου γενομένης, καὶ τοῦ Εὐαγγελίου πληρωθέντος, ἀνῆλθεν ὅτε Πατριάρχης Φώτιος καὶ ὁ βασιλεὺς σὺν τῷ Καίσαρι καὶ Βασιλείῳ Παρακοιμωμένῳ ἐν τοῖς κατηχουμένοις, τοῦ Πατριάρχου ἐπὶ χεῖρας ἔχοντος τὸ τίμιον σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ

* δὲ

* τὴν πρώτην αὐτοῦ γυναῖκα Μαρίαν

* Χαλκοπρατεῖα

A Plum Blachernen se accessit, ubi divinum Numen placare contendunt. Deinde cum Hymnorum cantibus sacram Deiparæ vestem efferentes, exrremo maris litrori eam admoverunt: magnaque prius data aeris tranquillitate, confestim venrorum impetus vehemens eacitatus, & in mari prius pacatissimo fluctuum insultus ad invicem facti sunt ingentes, adeo ut impiorum Russorum navigia confringerentur, paucis eorum periculo ereptis. Bardæ vero Cæsari celebri processu delato, & violacei coloris Scaramangio induto, Damianus Patricius & accubitor ad horologium sedens honorem exhibiturus non assurrexit. Eo viso Cæsar ira excanduit, deauratumque triclinium ingressus, & ad Imperatorem considens, ex mœrore & furore B lachrymis perfusus est: Causam Imperatori roganti dixit ille. Mihi Imperii tui jussu dignitate magna provecto Damianus contemptum & Imperio tuo probrum illaturus Senatu Comitatuque præsente non assurrexit. Iratus Imperator Maximianum quondam Cubicularium Damianum tollere, & ad sancti Mamantis Emporium abductum derondere, & in custodiam mittere confestim jubet: eodemque die Basilium Protostratorem in Accubitorem evehit. Hoc audito Cæsar invidit, & ab eo momento Basilium occidere meditabatur. Michael autem Basilium cum uxore Maria divortium inire coegit, data ei Eudocia Ingerina, & Dominam germanamq; conC jugem habere jussit. Erat quippe Imperatoris pellex, & ab eo cea venustate præstans dilecta. Priori vero ejus uxori Mariæ certo auri pondere & aliis quibusdam collatis, in Macedoniam ad parentes remisit. Theclam vero propriam sororem sibi ascivit, ut eam privatim haberet. Ab eo tempore ab invicem diffidentes, & sinistrum aliquid de se invicem suspicantes, Cæsar & Basilius, quomodo alter alterum proderet, quærebant: privatim vero Basilius Cæsarem quasi adversum se machinantem conviciabatur. Basilius Imperatorem sibi conciliare meditatus, cum Symbatio Patricio & cursus publici Logotheta Cæsarisque genero amicitiam iniit: & datis juramentis consensum perpetuum & fœdus inviolabile ad invicem habituros promiseD runt. Certiorem autem reddidit Basilius Symbatium, horrendis juramentis asserens: Te plurimum diligit Imperator, meque pro te semper sollicito Cæsarem te creare cogitat, sed soceri tui ratione, nequit hoc exequi. Ille Basilii juramentis deceptus, Bardæ Cæsari socero proprio adversarius factus est: & ad Imperatorem accedens juramentis adhibitis suasit: Cæsar interficere te consiliatur: & conjurationis ordinem aperuit. Imperatot ergo Symbatii juramentis ductus, Basiliique testimonio confirmatus, secretas in Cæsarem moliebatur insidias. Basilius cuncta contra Cæsarem probe instructa cognoscens, seque quod paraverat in Urbe non posse exequi, adversus Cretam classem & exercitum movere suadet Imperatori. Dum hæc agerentur, Leo Philosophus Bardam E Cæsarem monet, ut meraeret, & a Basilio sibi caveret. Cæsar in adversum Imperatori attestabatur se Basilio parcere. Annunciationis autem festo ad Ecclesiam, quæ est in Chalcoprariis, processu facto, peracto ingressu, & Evangelio lecto, Photius Patriarcha & Imperator cum Cæsare & Basilio Accubitore ad Catechumena conscenderunt, & Patriarcha pretiosum corpus & sanguinem Domini nostri Jesu

Edit. Paris. pag. 464.

pag. 465.

Christi manibus tenente, calamum intingentes Imperator & Basilius venerandis Crucibus appositis, subscripserunt juramento, Cæsari affirmantes eum cum ipsis profectionem sine periculo posse capessere: Leo quippe Philosophus Bardam manifeste obtestabatur, ne expeditionis comes abiret: Egressum enim semel non rediturum prædicebat. Sacro vero Paschatis festo, cum exercitu copioso solvens Imperator, ad Thracensium Thema se contulit: classe autem ad locum, cui Horti nomen, appellente, Basilius Accubitor Cæsarem occidere meditabatur: Aderant consilio Marianus ejus frater, Petrus Bulgarus, Joannes Chaldius & Constantinus Toxaras: Joanni vero Neatocomiti consilium innotuit. Is veniens ad Cæsaris tentorium, occidente sole, & Procopio Cæsaris Protovestiario factus obviam affirmabat: Dominus noster Cæsar postero mane membratim concidendus est. Ingressus ille nunciavit Cæsari; Cæsar his auditis, Procopio dixit. Abi, dic Neatocomiti: Hæc zizania tu ipse disseminas. Summo vero diluculo iisdem omnibus congregatis, quæ nunciata fuerant, manifestavit: & de illis consilium experiit. Philotheus Protospatharius & Generalis fidelis ejus amicus dixit Cæsari. Crastina die, o Domine, aurei & Persici coloris vestimento induere, & inimicis tuis coram appare: a facie tua illi fugient. Sole itaque exoriente conscenso equo, ad Imperatoris Comitatum veste splendida fulgens accessit. Moxque Constantinus Toxaras Basilii consilio morem exhibiturus venerabundus procubuit, & ejus adventum Basilio significavit. Basilius pariter progressus Cæsarem veneratus est, & manu apprehensum ad Imperatorem deduxit. Cæsar Imperatori assidens dixit. Exercitu cuncto jam collecto jube, Domine, in Cretam transfretari. Basilius vero retro stans gladio ictum impegit, & post eum reliqui Cæsarem Imperatore spectante membratim conciderunt. Erat hora diei tertia. Statim autem Imperator & Basilius in Urbem regressi sunt. Et ad portum Acritæ appellentibus, effusis ex Urbe civibus Imperatoris videndi cupidis, nonnullus Monastico habitu indutus e sublimi petra ad Imperatorem vociferabatur: Præclaram certe expeditionem suscepisti, o Imperator, qui affinem tibi conjunctum & paternum sanguinem gladio effudisti: Væ tibi, væ tibi, qui hoc patrasti. Iratus Imperator & Basilius, carnificum Principem mittunt Maurotheodorum, qui Monachum gladio interimeret. Confertus vero populus dementem & agitatum Dæmone conclamabat: atque ita vix pœnam effugit. Cæterum sabbato Pentecostes circa vesperam Photio Patriarchæ per Rendacium Protovestiarium Imperii consortium Basilio factum, ut coram enunciaret, significavit. Postero die Sellæ duæ delatæ sunt: Populus vero sub uno Imperatore, ut duæ Sellæ deferrentur, obstupebat. Imperatore solemni processu progrediente, Basilius, ut moris Accubitori breviori tunica ornatus, spatham gerens incedebat. Ad Regias autem usque portas progressus Imperator, diadema, prout Imperatores solent, non deposuit, sed ad sanctas usque fores cum eo penetravit, & retro versus, ac redimitus Ambonis gradus tres ascendit: Infra Ambonem stabat Basilius Accubitor: infra Basilium vero Quæstor, & A secretis Leo renunciationis libellum manibus tenens, & Michael Præ-

Edit. Paris. pag. 466.

Χειςῦ, καὶ βάψαντες ὅτι βασιλεὺς, καὶ ὁ Βασίλειος τοὺς τιμίους ὑπέγραψαν σαυροὺς, ὅρκῳ βεβαιοῦντες τὸν Καίσαρα ἀφόβως ἐξελθεῖν μετ' αὐτῶν ἐν τῷ παξιδίῳ. φανερῶς γὰρ Λέων ὁ φιλόσοφος παρηγγυᾶτο τῷ Βάρδᾳ μὴ ἐξελθεῖν σὺν αὐτοῖς. ἐξερχόμενον γὰρ ἔλεγε μὴ ὑποςραφῆναι. ἀπὸ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ ἁγίου Πάσχα. ἀπάρας ὁ βασιλεὺς μετὰ πολλοῦ ςρατοῦ, κατέλαβεν ἐν τῷ θέματι τῶν Θρᾳκησίων. ἀπλικευσάντων δὲ αὐτῶν εἰς κήπους, Βασίλειος Παρακοιμώμενος βουλὴν ἐποιεῖτο ἀνελεῖν Καίσαρα. ὑπῆρχον δὲ ἐν τῇ βουλῇ Μαριανὸς ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ Πέτρος ὁ Βούλγαρος, καὶ Ἰωάννης ὁ Χαλδίας, καὶ Κωνσταντῖνος ὁ Τοξαρᾶς· Ἰωάννης δὲ ὁ Νεατοκόμητος ἔγνω ταῦτα. καὶ κατελθὼν εἰς τὴν τοῦ Καίσαρος τένταν ἡλίου δύναντος, καὶ συντυχὼν Προκοπίῳ Πρωτοβεστιαρίῳ τοῦ Καίσαρος διεβεβαιοῦτο αὐτῷ, ὅτι αὔριον μελιςδὸν κατακόπτεται ὁ δεσπότης ὑμῶν Καῖσαρ. ὁ δὲ εἰσελθὼν ἀνήγγειλε ταῦτα τῷ Καίσαρι. ὁ δὲ Καῖσαρ ταῦτα ἀκούσας εἶπε Προκοπίῳ. ἄπελθε, εἰπὲ τῷ Νεατοκόμητι· τὰ ζιζάνια ταῦτα σὺ διεγείρεις. ὄρθρου δὲ βαθέως τοὺς αὐτοὺς πάντας προσκαλεσάμενος διεσάφησε τὰ λαληθέντα αὐτῷ, βουλὴν ἐπιζητῶν παρ' αὐτῶν. Φιλόθεος δὲ Πρωτοσπαθάριος καὶ Γενικὸς προσφιλὴς αὐτοῦ ὤν, εἶπε τῷ Καίσαρι· αὔριον, ὦ δέσποτα, περιβαλοῦ τὸ χρυσοπέρσικόν σου χιτωνίκιον, καὶ ὄφθητι τοῖς ἐχθροῖς σου· ἀπὸ προσώπου σου φεύξονται. τοῦ ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἵππῳ ἐπιβὰς παρεγένετο πρὸς τὴν κόρτην τοῦ βασιλέως μετὰ ςολῆς λαμπρᾶς. Κωνσταντῖνος δὲ ὁ Τοξαρᾶς τῇ βουλῇ τοῦ Βασιλείου προϋπήντησε προσκυνήσας αὐτόν· καὶ ἐμήνυσε Βασιλείῳ τὴν αὐτοῦ ἔλευσιν. Βασίλειος δὲ ἐξελθὼν προσεκύνησεν αὐτὸν, καὶ τῇ χειρὶ κατέσας προσήγαγε πρὸς τὸν * Βασίλειον· ὁ δὲ Καῖσαρ συγκαθεσθεὶς τῷ βασιλεῖ, ἔφη· τοῦ λαοῦ παντὸς, δέσποτα, ἐπισυνηγμένου πρόσταξον διαπεράσαι ἐν τῇ Κρήτῃ· ὄπισθεν δὲ ἑςὼς ὁ Βασίλειος δέδωκεν αὐτὸν μετὰ τοῦ ξίφους, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μετ' αὐτοῦ μελιςδὸν κατέκοψαν αὐτὸν, τοῦ βασιλέως βλέποντος· ὥρα δὲ ἦν τρίτη τῆς ἡμέρας. εὐθέως δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ Βασίλειος ἐπὶ τὴν πόλιν ὑπέστρεψαν. ἐρχομένων δὲ κατὰ τὸ ἐμπόριον τοῦ Ἀκρίτα, λαοῦ πολλοῦ συνηγμένου ἰδεῖν τὸν βασιλέα, εἷς τις μοναχικὸν σχῆμα περιβεβλημένος ἐφ' ὑψηλῆς πέτρας ἐπεφώνει τῷ βασιλεῖ. καλὸν ταξίδιον ἐποίησας, ὦ βασιλεῦ, τὸν ἴδιον συγγενῆ καὶ τὸ πατρῷον αἷμα ξίφει ἀνελών. οὐαί σοι, οὐαί σοι, ὅτι ταῦτα ἐποίησας. θυμωθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ Βασίλειος ἀποστέλλουσι Μαγγλαβίτην τὸν Μαυροθεόδωρον ξίφει ἀνελεῖν τὸν μοναχόν. οἱ δὲ λαοὶ ἐπιδραμοῦντες * ἄνοιαν καὶ δαιμονῶντα αὐτὸν εἶπον * καὶ οὕτω μόλις παρῆλθε τὴν τιμωρίαν. ὀψὲ * σαββάτῳ τῆς Πεντηκοςῆς ἐμήνυσε Φωτίῳ Πατριάρχῃ ὁ βασιλεὺς διὰ Ρενδακίου Πρωτοβεστιαρίου αὐτοῦ τὴν ἀναγόρευσιν τῆς βασιλείας ποιῆσαι Βασιλείου· καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξῆλθον δύο σελλία. οἱ δὲ λαοὶ ἐταράχθησαν, πῶς ἑνὸς βασιλέως ὄντος δύο σελλία ἐξῆλθον. τοῦ δὲ βασιλέως διερχομένου ἐν τῇ προελεύσει ὄπισθεν Βασίλειος περιεπάτει φορῶν σκαραμάγγιον μετὰ σπαθίου, ὡς ἔθος Παρακοιμωμένοις, μέχρι δὲ τῶν βασιλικῶν πυλῶν ἐλθὼν ὁ βασιλικῶν πυλῶν ἐλθὼν ὁ βασιλεὺς, οὐκ ἀπέθετο τὸ ςέφος, καθὼς ἔθος ἐςὶ τοῖς βασιλεῦσι, ἀλλὰ μετ' αὐτοῦ εἰσῆλθε μέχρι τῶν ἁγίων θυρῶν, καὶ ἀντιςραφεὶς ἀνέβη τρεῖς βαθμοὺς τοῦ ἄμβωνος ἐςεμμένος· καὶ ὑπὸ κάτω τοῦ ἄμβωνος Βασίλειος ὁ Παρακοιμώμενος, κάτωθεν δὲ Βασιλείου Λέων ὁ * Κάςωρ καὶ Ἀσηκρῆτις ἔχων τόμον ἐπὶ χεῖρας, καὶ Μιχαὴλ Πραιπόσιτος ὁ Ἀγγούρης, καὶ

* ταξιδίῳ
* βασιλέα
* ἄνοιαν
* ἔλεγον
* δὲ
* Καίςωρ

οἱ Δήμαρχοι ἅμα τοῖς Δήμοις. ἤρξατο οὖν Λέων ὁ Ἀσηκρῆτις ἀναγινώσκειν λέγων· ὅτι Βάρδας ὁ Καῖσαρ ἐβουλεύσατο κατ' ἐμοῦ ἀνελεῖν με, καὶ διὰ τοῦτο ὑπεξήγαγέ με τῆς πόλεως· καὶ εἰ μὴ διὰ Συμβατίου καὶ Βασιλείου ἐμηνύθημεν, οὐκ ἂν ἐν τοῖς ζῶσιν ἤμην. ἐπλήρωσε δὲ ὑπὸ τῆς ἰδίας ἁμαρτίας. Θέλω δὲ Βασίλειον Παρακοιμώμενον ὡς πιστὸν ὄντα, καὶ φυλάττοντα τὴν ἐμὴν βασιλείαν, καὶ τοῦ ἐχθροῦ ἐλευθερώσαντά με εἶναι φύλακα τῆς ἐμῆς βασιλείας, καὶ ὑπὸ πάντων εὐφημεῖσθαι ὡς βασιλέα. Βασίλειος δὲ ἐπληροῦτο δακρύων, καὶ δεδωκὼς ὁ βασιλεὺς Φωτίῳ Πατριάρχῃ τὸ στέμμα, ἄρας ἐκ τῆς αὐτοῦ κεφαλῆς, ὃς εἰσαγαγεῖν ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ· * ἐποίησεν εὐχὴν ἐπ' αὐτῷ, καὶ οἱ Πραιπόσιτοι ἐνέγκαντες δεβιτίσιον καὶ τζαγγία ἐνέδυσαν Βασίλειον, ὅστις βαλὼν τὴν χλαμύδα ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ βασιλέως, καὶ ἐξελθὼν ὁ Πατριάρχης, καὶ ἦρεν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ βασιλέως, καὶ ἐπέδωκεν αὐτὸ τῷ βασιλεῖ· καὶ τῶν σκήπτρων πεσόντων, ὡς ἔθος, ἔστεψεν ὁ Μιχαὴλ τὸν Βασίλειον, καὶ εὐφήμησαν πάντες. Μιχαὴλ καὶ Βασιλείου πολλὰ τὰ ἔτη. ὁ δὲ τὸν τόμον ἐπαναγνοὺς Κάστωρ ὁ Ἀσηκρῆτις ἐξελθὼν ἐν Νικομηδείᾳ, καὶ ἐλθὼν εἰς μονὴν ἀνδρείαν ἔμεινε μέσον τοῦ Λιβαδίου. ἦν δὲ ἐκεῖσε φρέαρ, καὶ πεσὼν ἐν αὐτῷ ἀπεπνίγη, καὶ ἐτάφη ἐκεῖσε. Συμβάτιος δὲ ὁ γαμβρὸς τοῦ Καίσαρος ἀποτυχὼν τῆς τοῦ Καίσαρος ἀξίας, ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τοῦ Βασιλείου, εἰς μῖσος κατὰ τοῦ Βασιλείου κινεῖται· καὶ συμβουλευσάμενος μετὰ Γεωργίου στρατηλάτου τοῦ Πηγάνη τῷ ἐπαύριον αἰτεῖται στρατηγὸς προβληθῆναι ἀντ' αὐτοῦ· καὶ προεβλήθη Λογοθέτης τοῦ Δρόμου ὁ Γοῦμερ, κἀκεῖνος Κόμης τοῦ Ὀψικίου. καὶ ἐξελθόντες ἅμα ὅ τε Συμβάτιος καὶ ὁ Πηγάνης, ἤρξαντο καταστρέφειν καὶ πυρπολεῖν τάς τε χώρας καὶ ἀμπελῶνας· ἦν γὰρ καιρὸς τοῦ θέρους, εὐφημοῦντες Μιχαὴλ μόνον, τὸν δὲ Βασίλειον ἀποβδελύττονται. ταῦτα μαθόντες οἱ βασιλεῖς ἐκέλευσαν τοὺς λοιποὺς στρατηλάτας τούτους καταπολεμῆσαι. βουλευσάμενος δὲ Νικηφόρος ὁ Μαλεῖνος ἔρριψεν ἔγγραφα μέσον παντὸς τοῦ λαοῦ, ἵνα δόλῳ τούτους κρατήσωσι, καὶ μὴ φανερῶς πολεμεῖν εἰς ἔμφυλον ἐμπέσωσι πόλεμον, ἐκρατήθη γὰρ ὁ Πηγάνης καὶ ἄραντες αὐτὸν εἰσήγαγον ἐν τῇ πόλει, καὶ τῇ προστάξει τοῦ βασιλέως ἀπετύφλωσεν αὐτὸν Κωνσταντῖνος ὁ Μυιάρης, καὶ καθίσαντες ἐν τῷ Μιλίῳ ἐπέδωκαν αὐτῷ σκεῦος ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, καὶ ἔρριπτον πάντες οἱ παραπορευόμενοι ἐν αὐτῷ, εἴ τι ἐκ προαιρέσεως εἶχον. καὶ μεθ' ἡμέρας λ'. ἐκρατήθη Συμβάτιος ὁ Ἀρμένιος ὑπὸ Μαλεΐνου ἐν Κελτζινῇ ἐν πανδοχείῳ· καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν ὁ Μαλεῖνος εἰς τὸν βασιλέα, ὄντος αὐτοῦ εἰς τὸν ἅγιον Μάμαντα. καὶ προστάξει τοῦ βασιλέως ἄγουσι τὸν Πηγάνην εἰς ὑπάντησιν Συμβατίου, δόντες εἰς χεῖρας Πηγάνη θυμιατήριον ὀστράκινον θυμιᾷν αὐτόν· καὶ ἀποτυφλοῦσιν αὐτὸν Συμβάτιον τὸν ἕνα ὀφθαλμὸν, καὶ ἐκκόπτουσι καὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ χεῖρα, καὶ ἐκάθισαν αὐτὸν εἰς τὰ Λαύσου, καὶ δεδώκασι σκεῦος ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ, ἵνα ὃς ἔχῃ προαίρεσιν, ἐπιρρίπτῃ αὐτῷ τι. καὶ μεθ' ἡμέρας τρεῖς ἀπήγαγον αὐτοὺς ἐν τοῖς ἰδίοις οἴκοις ἔχοντες ἐν τῇ φρουρᾷ. ὁ δὲ βασιλεὺς Μιχαὴλ ἀποστείλας μηχανικὸν, τὸν λεγόμενον Λάβαρον, ἐξάγει Κωνσταντῖνον τὸν Καβαλλῖνον ἐκ τοῦ τάφου, ὃν εὗρεν ὑγιῆ καὶ θέλων εἰσαγαγεῖν ἐν σάκκῳ, καὶ μὴ χωρούμενον * ἐνετύλιξεν αὐτόν· ὡσαύτως καὶ Ἰαννὴν Πατριάρχην ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ τάφου ἅμα τῷ ὠμοφορίῳ αὐτοῦ. καὶ τῇ προστάξει τοῦ βασιλέως ἀπέκλεισεν ὁ Ὕπαρχος ἐν τῷ Πραιτωρίῳ, καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἱππικοῦ ἀγαγὼν αὐτοὺς, καὶ ἀπογυμνώσας ἔτυψε * μαγλάβια, καὶ τὰ ὅσα αὐτῶν ἀποστείλας κατέ-

* αὐτὸς δὲ

* ἐνετύλιξεν

* μαγγλάβια

positus Augustæ, & cum Tribubus populi earum Duces. Leo itaque A secretis incœpit legere, dicens: Bardas Cæsar mihi necem machinatus est: Ideoque Urbe me subduxi: & nisi mihi per Symbatium & Basilium innotuisset, vivos inter non amplius agerem, propter scelera vero sua pœnas mortemque pertulit: Basilium vero Accubitorem, seu fidelem & Imperii servatorem, qui hoste me liberavit, Imperii custodem esse volo, & ab omnibus velut Imperatorem excipi. Interim Basilius lachrymis opplebatur: & Imperatore Photio Patriarchæ stemma capite ablatum tradente, ut in sanctam mensam inferret, Ipse Photius super eo preces fudit: tum vero Præpositi insignioribus vestimentis, quæ Divitisia, & ocreis Imperialibus Basilium induerunt: qui ubi clamyde indutus est, ad Imperatoris pedes procidit: Demum egressus Patriarcha stemma ex Imperatoris capite sublatum ipsi Imperatori tradidit, sceptrisque pro more inclinatis, Basilium Michael coronavit: cunctique faustis acclamationibus prosequuti sunt. Michaeli & Basilio multos annos. Porro Castor A secretis, qui tomum legerat, Nicomediam pergens in Monasterium quoddam virile profectus, medio in pratello mansit. Erat autem ibi puteus, & in eum decidens, submersus & sepultus est ibidem. Symbatius vero Cæsaris gener, Cæsaris dignitate frustratus, a Basilio se delusum persentiens, adversus Basilium exarsit odio, & consilio cum Georgio Pegane militiæ Magistro accepto, in ejus locum Dux institui postulavit. Gumer deinde Opsicii Comes cursus publici Logothetæ effectus est: erumpentesque simul Symbatius & Peganes, regionem omnem subvertere, & agros vitesque igne devastare cœperunt: Erat enim messis tempus, faustaque precabantur soli Michaeli, Basilium vero diris devovebant. De quo certiores facti Imperatores reliquos Duces in eos arma movere jusserunt. Porro Nicephorus Maleinus commentus est schedulas per exercitum dispergere, ut iis dolo & arte deprehensis, in apertum civile bellum haud deflecterent. Comprehensus est itaque Peganes, & sublatum in Urbem Imperatoris jussu induxerunt. Constantinusque Myiares oculis eum privavit: tum ad Milium considere jusso vasculum manibus tenendum tradiderunt, in quod viatores, quod placitum, projiciebant: & post dies triginta Symbatius Armenius a Maleino in Cheltsines hospitio detentus est, quem ad Imperatorem ad sanctum Mamantem tunc profectum Maleinus induxit: & Imperatore jubente in Symbatii occursum Peganem advocant, testaceo thuribulo, ut ei thus adoleret Peganis manibus posito. Postmodum Symbatio oculum unum effodiunt, & dextera ejus manu amputata, ad Lausi ædem statuunt, in ejus sinum vase locato, in quod quisque, quod suggereret animus, mittebat: tribusque diebus peractis in proprias domos custodiendos abduxerunt. Porro Michael Imperator misso artifice nomine Labari Constantinum Caballinum e sepulchro eduxit, cujus cadaver sanum & incolume reperit, volensque sacco circumponere, cum capi non posset, circumvolvit illud. Janem Patriarcham pariter una cum pallio monumento eruit: Mox Imperatoris sententia Præfectus in Prætorii carceribus inclusit, & equestri certamine celebrato denudatos verberibus afflixit, & ad Ama-

Edit. Paris. pag. 467.

striani locum ossa eorum missa combussit. E loculo vero Copronymi viridi marmore arte mira composito, & serra per columnas scisso repagula in Monasterio ab eo ad Phari Palatium condito confecit. Cæterum Imperator Leo ex Michaele & Eudocia Ingerina natus est, superstite adhuc Michaele, prima mensis quarti die, indictione decima quinta. Equestres porro ludos ipse Venetæ factioni annumeratus, ad sanctum Mamantem Imperator edidit. Constantinus autem ex Armenis oriundus, Thomæ Patricii, & Genesii Pater, excubitarum Drungarius inter illos Albus equitavit, Agalianus equitavit Prasinus, hoc est viridis, Crasas tandem Russius. Imperatore declarato victore, & ad cœnam una cum Basilio & Eudocia sedente, Basilisciauus Patricius, ob currum ab eo solerter rectum, Imperatorem laudabat. Eum Imperator surgere, & Imperiales ocreas detrahere, & induere jussit. Illo renuente, & in Basilium oculos conjiciente, Imperator cum furore ita fieri mandavit. Annuente Basilio, ocreas imposuit: Ait vero Basilio, Deum obtestatus Imperator: Melius illi, quam tibi, congruunt: Numquid enim, ut te constitui, alium pariter Imperatorem creandi mihi potestas est? Hæc dicens ira sensim in Basilium exardescebat. Eudocia vero lachrymans Imperatori dicit: Imperii dignitas, Domine mi, præstans est, & ea nos indigni honorari sumus: neque illam contemnere justum est. Respondit Imperator: Ne super hoc tristeris, Basiliscianum ad Imperium promovere animus est. Porro Basilius ira & mœrore magno tenebatur. Egresso autem Imperatori ad venandum, Monachus quidam chartam qua insidiæ a Basilio paratæ descriptæ erant tradidit. Ea lecta, & in furorem versus, in Basilium machinatur. Matre autem Theodora Imperatorem ad Anthemii ædes advocante, Rentacium Protovestiarium cum domesticis aliis, ut venarentur, & ipse matri offerret, misit. Basilius autem adversus Michaelem facinus struebat, & profundo mœrore deprimebatus. Ad cœnam vero sedente Imperatore, Eudocia Basilium invitavit, ut convivaretur: tum Imperatore vino sese ingurgitante, Basilius quasi necessitate ductus in cubiculum interius penetrans serram, cum validus esset, turbavit: adeo ut porta minime claudi posset: & digressus cum Imperatore ad cœnam recumbebat. Imperator jam temulentus, & Ingerina pro more ei collætante exurgens, a Basilio manu ducebatur, & in penetrale secedebat, cujus manum cum deosculatus esset Basilius, discessit. Intra cubiculum Imperatoris jussu recumbebat Basiliscianus somno gravatus in lecto Rentacii ad ejus custodiam. Ignatius autem cubicularius ad januam cubiculi obserandam progressus, confusam reperit. Quare in desperationem ductus, capillos sibi vellens, in lecto sedebat. Imperatore vero somnum morti quamproximum obdormiente, de repente Basilius cum aliis adveniens januas aperuit: tremefactus Ignatius in adversum obstitit, ne Basilius intraret. Petrus autem Bulgarus sub Basilii axilla irrepens, & ad Imperatoris lectum penetrans, ab Ignatio vires adversas opponente detentus est, ex quo somnus Imperatoris solutus: Joannes vero Chaldius plaga gladio inflicta manus ejus abscidit, Jacobitzes vero Persa, & alii Basiliscianum ense vulneratum e lecto in pavimentum deturbarunt. Marianus

Edit. Paris. pag. 468.

pag. 469.

A καυσεν ἐν τοῖς Ἀμαστριανοῦ. τὴν δὲ λάρνακα τοῦ Κοπρωνύμου πράσινον οὖσαν καὶ θαυμαστὴν διαπρίσας ἐποίησεν στήθια ἐν τῷ ὑπ' αὐτοῦ κτισθέντι ναῷ ἐν τῷ παλατίῳ ἐν τῷ Φάρῳ. ἐγεννήθη δὲ Λέων ὁ βασιλεὺς ἐκ Μιχαὴλ καὶ Εὐδοκίας τῆς Ἰγγηρίνης ἔτι περιόντος αὐτοῦ τοῦ Μιχαήλ, μηνὸς τετάρτου πρώτῃ, ἰνδικτιῶνος ιε΄. ἐποίησε δὲ ἱππικὸν ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ ἁγίῳ Μάμαντι ἱππεύσας Βένετος. Κωνσταντῖνος δὲ ὁ ἐξ Ἀρμενίων ὁ πατὴρ Θωμᾶ Πατρικίου καὶ Γενεσίου Δρουγγάριος ὢν τῆς Βίγλας ἵππευε λευκός, πράσινος δὲ ἵππευεν Ἀγαλλιανός, Ῥούσιος δὲ ὁ Κρασᾶς. νικήσαντος δὲ τοῦ βασιλέως, καὶ ἐπὶ δείπνου καθεσθέντος ἅμα Βασιλείῳ καὶ Εὐδοκίᾳ Βασιλισκιανὸς ὁ Πατρίκιος ἐπῄνει τὸν βασιλέα ὡς εὐφυῶς ἐλάσαντα ἐν τῷ ἅρματι. τοῦτον ἀναστῆναι κελεύσας ὁ βασιλεὺς τὰ τζαγγία αὐτοῦ προσέταξε B σύραι καὶ ὑποδήσασθαι. τοῦ δὲ ἀνανεύοντος καὶ πρὸς Βασίλειον ἀποβλέποντος, ἐν θυμῷ προσέταττεν ὁ βασιλεὺς τοῦτο ποιῆσαι. τοῦ δὲ Βασιλείου ἐπινεύοντος αὐτῷ, ὑπεδήσατο τὰ τζαγγία. ἔφη δὲ ὁ βασιλεὺς μεθ' ὅρκου τῷ Βασιλείῳ. ὡς ὑπὲρ σὲ κάλλιον αὐτῷ πρέπουσι. μὴ γὰρ οὐκ ἔχω ἐξουσίαν, ὡς σὲ βασιλέα ἐποίησα, καὶ ἄλλον ποιῆσαι; καὶ ὠργίζετο, κατὰ Βασιλείου θυμούμενος. δακρύουσα δὲ ἡ Εὐδοκία ἔφη τῷ βασιλεῖ. τὸ τῆς βασιλείας ἀξίωμα, δέσποτά μου, μέγα ἐστί, καὶ ἀναξίως καὶ ἡμεῖς ἐτιμήθημεν, καὶ οὐ δίκαιόν ἐστι καταφρονεῖσθαι αὐτό. ὁ δὲ βασιλεὺς εἶπε. C μὴ λυποῦ περὶ τούτου, καὶ γὰρ καὶ τὸν Βασιλισκιανὸν βασιλέα θέλω ποιῆσαι. Βασίλειος δὲ ἐν θυμῷ καὶ λύπῃ μεγάλῃ γέγονεν. ἐξελθόντος δὲ τοῦ βασιλέως ἐν τῷ κυνηγίῳ μοναχός τις ὑπαντήσας, δέδωκεν αὐτῷ χαρτίον τὴν κατ' αὐτοῦ μελετωμένην ἐπιβουλὴν ὑπὸ Βασιλείου. * ὃ ἀναγνοὺς καὶ θυμωθεὶς μελετᾷ κατὰ Βασιλείου. τῆς δὲ μητρὸς αὐτοῦ Θεοδώρας καλεσάσης τὸν βασιλέα εἰς τὰ Ἀνθεμίου, ἀπέστειλε τὸν Ῥεντάκιον τὸν Πρωτοβεστιάριον αὐτοῦ μετὰ καὶ ἑτέρων ἀνθρώπων οἰκείων αὐτοῦ, πρὸς τὸ θηρεῦσαί τι, καὶ ἀποστεῖλαι τῇ μητρὶ αὐτοῦ. ὁ δὲ Βασίλειος συνεσκευάζετο κατὰ Μιχαήλ, καὶ ἦν σκυθρωπὸς πάνυ. ἐπὶ δείπνου δὲ τοῦ βασιλέως καθεσθέντος, προσεκαλέσατο Εὐδοκία καὶ Βασίλειον συνδειπνῆσαι αὐτῷ. τοῦ δὲ βα- D σιλέως οἴνῳ πολλῷ χρησαμένου, ἀναστὰς Βασίλειος ὡς διά τινα χρείαν ἐν τῷ κοιτῶνι, διαστρέφει τὰ κλεῖθρα δυνατὸς ὤν, ὡς μὴ κλείεσθαι τὴν θύραν. καὶ ἀπελθὼν συνδείπνει πάλιν μετὰ τοῦ βασιλέως. τοῦ δὲ βασιλέως πάνυ οἰνωθέντος, τῆς Ἰγγηρίνης ὡς ἔθος αὐτῷ συγχαιρούσης, ἀναστὰς Μιχαὴλ χειροκρατούμενος παρὰ Βασιλείου ἀπῆλθεν ἐν τῷ κοιτῶνι, οὗ τὴν χεῖρα φιλήσας ἐξῆλθε Βασίλειος. ἔνδοθεν δὲ τοῦ κοιτῶνος ἦν Βασιλισκιανὸς τῇ κελεύσει τοῦ βασιλέως ὑπνώσας ἐν τῇ κλίνῃ Ῥεντακίου πρὸς φυλακὴν αὐτοῦ. Ἰγνάτιος δὲ κοιτωνίτης ἀπελθὼν τοῦ κλεῖσαι τὴν θύραν τοῦ κοιτῶνος εὗρε διεστραμμένην. καὶ ἀπογνοὺς ἐκαθέζετο ἐπὶ τῆς κλίνης τίλλων τὰς τρίχας αὐτοῦ. τοῦ δὲ βασιλέως ὕπνον θανάτῳ παραπλήσιον κοιμωμένου, ἀ- E θρόως ἐλθὼν Βασίλειος μετὰ καὶ ἑτέρων τὰς θύρας ἀνέῳξε. καὶ ἔμφοβος ἐξελθὼν Ἰγνάτιος ἀντέπιπτε Βασιλείῳ μὴ εἰσελθεῖν. Πέτρος δὲ ὁ Βούλγαρος διὰ τῆς τοῦ Βασιλείου μασχάλης διελθὼν πρὸς τὴν κλίνην τοῦ βασιλέως ἐκρατήθη παρὰ Ἰγνατίου, καὶ ἀντιπίπτοντος αὐτῷ, ἔξυπνος ἐγένετο ὁ βασιλεύς. Ἰωάννης δὲ ὁ Χάλδος παρελθὼν μετὰ τοῦ ξίφους δὶς αὐτῷ, ἀπέκοψε τὰς χεῖρας αὐτοῦ. Ἰακωβίτζης δὲ ὁ Πέρσης * τὸν Βασιλισκιανὸν ξίφει τρώσαντες ἔρριψαν αὐτὸν ἄνωθεν κάτω, Μαριανὸς δὲ καὶ Βάρδας ὁ πατὴρ Βα-

* μηνιῶντα

* καὶ ἄλλοι

σιλείῳ, καὶ Κωνσταντῖνος ὁ Τοξαρᾶς, ἀπεκίσαντο πρὸς φυλακὴν ἔξωθεν· καὶ οὐδεὶς τῶν μετὰ Μιχαὴλ ἔγνω τὰ γινόμενα. συναθροισθέντες δὲ οἱ μετὰ * Βασιλείου· ὅτι εἰ καὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐκόψαμεν, ζῶντα αὐτὸν εἰάσαμεν. καὶ ἐὰν ζήσῃ, τί ἀπολογησόμεθα; καὶ χαριζόμενος τῷ Βασιλείῳ ὁ * Χάλδος, ἀποστρέψας εὗρε Μιχαὴλ χεῖρας μὲν μὴ ἔχοντα, ἐπὶ τῆς κλίνης δὲ κείμενον ἐλεεινολογούμενον κατὰ Βασιλείου. ὁ δὲ τὸ ξίφος γυμνὸν ἀνηλεῶς ἔπαξε κατὰ τῆς καρδίας τοῦ βασιλέως, διασχίσας τὰ ἔγκατα αὐτοῦ, καὶ στραφεὶς ἐνεκαυχᾶτο πρὸς Βασίλειον, ὡς ἀνδραγάθημα πεποιηκώς. κλύδωνος δὲ ὄντος ἐν τῇ θαλάσσῃ συναθροισθέντες κατῆλθον μέχρι τοῦ περάματος, καὶ διαπεράσαντες ἦλθον εἰς τὸν οἶκον Εὐλογίου τοῦ Πέρσου, καὶ τοῦτον ἄραντες ἦλθον εἰς τὰ Μαρίνης, καὶ ἀνελθόντες διὰ τοῦ τείχους ἦλθον μέχρι τοῦ παλατίου. πλὰξ δὲ ἦν περιφράσσουσα τὸ τεῖχος, καὶ κρατήσας Βασίλειος δύο τῶν μετ' αὐτοῦ ὄντων, καὶ λακτίσας κατέαξε τὴν πλάκα, καὶ εἰσῆλθε μέχρι τῆς πύλης τοῦ παλατίου. Εὐλόγιος δὲ Πέρσης ἐλάλει τῇ αὐτοῦ γλώττῃ Ἀρταβάσδῳ Ἑταιρειάρχῃ, ὡς Μιχαὴλ ξίφει ἐτελεύτησε· καὶ ἄνοιξον * τῷ βασιλεῖ. καὶ ὁ Ἀρτάβασδος εἰσδραμὼν πρὸς τὸν Παπίαν, καὶ ἄρας ἀπ' αὐτοῦ τὰς κλεῖς βιαίως, ἤνοιξε * τῷ Βασιλείῳ. καὶ γενόμενος ἔνδοθεν Βασίλειος ἔλαβε τὰς κλεῖς τοῦ παλατίου ἐπὶ χεῖρας, καὶ τῷ ἕωθεν Γρηγόριον λεγόμενον τὸν Φιλήμονος ἐποίησε Παπίαν. παρευθὺ δὲ ἀποστέλλει ἐν τῷ ἁγίῳ Μάμαντι, καὶ εἰσήγαγεν Εὐδοκίαν τὴν τοῦ Ἴγγερος μετὰ δόξης πολλῆς ἐν τῷ παλατίῳ. ἀπέστειλε δὲ καὶ Ἰωάννην Πραιπόσιτον τοῦ ἆραι τὴν Δεκαπολίτισσαν, καὶ πρὸς τοὺς ἰδίους γονεῖς ἀγαγεῖν. ἀπέστειλε δὲ καὶ Παῦλον Κοιτωνίτην τοῦ ἐνταφιάσαι Μιχαήλ. καὶ ἀπελθὼν εὗρεν αὐτὸν ἐντετυλιγμένον ἐν τῷ σαγίσματι τοῦ δεξιοῦ ἵππου, ἄλαιαν, καὶ τὰ ἔγκατα αὐτοῦ ἔξωθεν κρεμάμενα. ἄρας δὲ ἐκεῖ θρηνούσας καὶ ἐλεεινολογουμένας ἐπ' αὐτῷ, καὶ τὴν μητέρα καὶ τὰς ἀδελφὰς αὐτοῦ, καὶ εἰσαγαγὼν εἰς πλοιάριον, διεπέρασεν ἐν τῇ μονῇ τῆς Χρυσοπόλεως κἀκεῖ αὐτὸν ἐνταφιάσας ἔθαψεν.

* Βασιλείου ἔλεγον
* Χάλδιος
* τῷ Βασιλεῖ
* τῷ Βασιλείῳ

autem, & Pater Basilii Bardas, & Constantinus Toxaras stabant foris in eaeubiis: ita ut Domesticorum nullus, quæ cum Michaele gerebantur, resciret. At conjurati cum Basilio collecti: Licet manus ejus præscidèrimus, vivum tamen reliquimus, dixerunt: si superfuerit, quam defensionem babebimus? Mox Chaldius Basilium promeriturus intro regressus, Michaelem præcisis manibus de Basilio misere conquerentem & in lecto jacentem reperit, & districtum gladium in Imperatoris cor crudeliter adegit, & intestina ejus discidit: reversusque ad Basilium gloriabatur, quasi facinus egregium patrasset. Tempestate autem in mari eaorta, una convenientes ad fretum, illudque trajicientes, ad Eulogii Persæ ædes descenderunt, eoque assumpto, ad Marinæ deflexerunt: muroque conscenso, ad Palatium usque venerunt. Erat porro tabula obturans murum, quam Basilius manutentis comitibus duobus impacta calce confregit, & ad portam palatii penetravit. Tum Eulogius Persa patria lingua Artabasdo hetæriarchæ locutus est, ut Michael gladio interiit: Atque aperi, inquit, Imperatori. Artabasdus ad Papiam contendens, sublatis vi ab eo clavibus, Basilio aperuit. Intro receptus Basilius Palatii claves tulit, & Gregorium Philemonis dictum, Papiam mane instituit. Confestim vero ad sanctum Mamantem misit, & Eudociam cum multo apparatu in Palatium intulit: misso etiam Joanne Præposito Decapolitissam ad proprios parentes retulit. Paulo quoque Cubiculario, ut Michaelem sepeliret, mandavit. Illuc ipse profectus dextri equi quo vehebatur stragulo involutum comperit, & viscera foris pendentia: fœminisque lamentatricibus & luctus pompam super eo celebraturis, matreque, & sororibus advocatis in naviculam impositum ad Chrysopolis Monasterium trajici præcepit: Ibidemque tumulo conditum sepeliri.

Edit. Paris. pag. 470.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Βασίλειος ἐβασίλευσε μετὰ Μιχαὴλ ἔτος ἕν, μῆνας δ΄. καὶ μόνος ἔτη ιθ΄. προσέταξε δὲ τῷ Ἐπάρχῳ καὶ Μαριανῷ υἱῷ Πετρωνᾶ συνελθεῖν ἐν τῷ φόρῳ, καὶ ἀναγορεῦσαι μετὰ παντὸς τοῦ λαοῦ μόνον βασιλέα. ἀναγκαῖον δὲ ἡγησάμην γράψαι καὶ τὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ γενομένην ἐκδίκησιν εἰς τοὺς τὸν Μιχαὴλ διαχειρισαμένους, καὶ ἃ πέπονθεν ἕκαστος αὐτῶν διαφόροις καιροῖς. ὁ μὲν Ἰακωβίτζας κυνηγῶν μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν τῷ Φιλοπατίῳ, τοῦ ξίφους αὐτῷ ἐκπεσόντος κατελθὼν τοῦ ἵππου ἆραι αὐτό, τοῦ ποδὸς αὐτοῦ μὴ φθάσαντος τῇ γῇ ἐπιβῆναι, ἀλλὰ τοῦ ἑτέρου κρατηθέντος ἐν τῇ σκάλᾳ, θροηθεὶς ὁ ἵππος διέσυρεν αὐτὸν καὶ εἰς * φάραγγα καὶ βυθοὺς διελθών, τοῦτον μεληδὸν κατέκοψεν. Ἰωάννης δὲ ὁ * Χάλδος στρατηλάτης γεγονὼς ἐν Χαλδίᾳ, καὶ φωραθεὶς κατὰ τοῦ βασιλέως μελετῶν, προστάξει τοῦ βασιλέως ἀνεσκολοπίσθη παρὰ Ἀνδρέου στρατηλάτου. ὁ δὲ ἐξάδελφος τοῦ βασιλέως Ἀσυλίων ἐξωσθεὶς παρὰ τοῦ βασιλέως ἐν τῷ προαστείῳ αὐτοῦ, ᾧ ἐπώνυμον τοῦ Χαρτοφύλακος, ὡς ἀπηνὴς καὶ ὠμὸς πρὸς τοὺς αὐτοῦ δούλους ὤν, μαχαίραις παρ' αὐτῶν ἐν τῇ νυκτὶ ἀνῃρέθη. οὓς ὁ βασιλεὺς κρατήσας, καὶ μεληδὸν κατακόψας κατέκαυσεν ἐν τοῖς Ἀμαστριανοῦ. ὁ δὲ * Ἀπελάτης ὁ Πέρσης σκωληκόβρωτος γενόμενος τὸ ζῆν ἀπήλλαξεν. Κωνσταντῖνος δὲ ὁ Τοξαρᾶς εἰς

* φάραγγα
* Κάλδιος
* Alibi Ἀπελάτης

BASILIUS.

Basilius una cum Michaele annum unum & menses quatuor imperavit, & undeviginti solus, Præfecto vero, & Mariano Petronæ filio, ad forum convenire, & Imperatorem solum coram omni populo renunciare jussit. Exercitam porro in Michaelis parricidas a Deo vindictam, & quæ singuli temporibus diversis passi fuerint, referre operæ pretium duxi. Jacobitzes quidem inter venandum una cum Imperatore ad Philopatium gladium in terram lapsum levaturus ex equo desiliit: cumque pes ejus terram nondum attigisset, altero in pensili scandula retento, perterritus equus, arrepto cursu per valles & præcipitia traxit, & membratim discerpsit. Joannes Chaldius pariter exercitus Dux in Chaldia constitutus, quasi contra Imperatorem machinaretur delatus, Imperatoris jussu ab Andrea militiæ Magistro palo affixus est. Imperatoris Patruelis Assyleo ab ipso in proprium Suburbanum nomine Chartophilam relegatus, ut crudelis & inhumanus in Domesticos, nocte ab ipsis gladiis confossus interiit: eos apprehensos & membratim concisos ad Amastriani Imperator combussit. Apelates Persa a vermibus corrosus vitam amisit. Constantinus Toxaras apud Cibyrræotas gladiis

comminutus periit. Marianus Imperatoris frater equo lapsus & pedes contritus, altero pede vermibus putrescente, moritur. Porro Imperator Natalitiorum Christi die celebri processus apparatu ad magnam Ecclesiam profectus, Stephanum filium suum baptizavit, & equis candidis ad currum junctis, cum Augusta in eo sedit. Baanes autem Præpositus una cum eis ad Palatium usque puerum gerebat, Imperatore per viam nummorum munus spargente. Ingens autem sancti Polyeucti festo terræmotus exortus est: adeo ut diebus quadraginta & noctibus totidem terra concuteretur. Decidit tunc equi ad forum positi sphæra, & sanctissimæ Dei Genitricis fornix; adeo ut cuncti ad psallendum coacti opprimerentur. Leo vero Philosophus ibidem forte repertus cantoribus & reliquis sub eo stantibus ut Ecclesia discederent monebat. Illi vero minime acquiescentes, uno simul fine perierunt. Ipse Philosophus ad columnam sub aliis structuris stans cum duobus aliis servatus est, nec non alii quinque sub ambone forte sedentes. Cæterum Imperatorem ad Ecclesiam accedentem & jam jam sacrorum participem futurum, prædonem & homicidam, sacræque communionis indignum Photius Patriarcha vocabat. Ille furore percitus Romam misit, & Romanis Episcopis deferentibus, scriptam in eum sententiam obtinuit, eumdemq; throno deturbavit, & Ignatium sanctissimum Patriarcham secundo instituit. Ex Eudocia vero Ingeris filia Alexander Imperator natus est. Hic puer Basilii fuit legitimus. Imperator vero adversus Agarenos Africam habitantes armavit, & commissa pugna superatus est, renovatisque præliis Romanos plures Agarenorum armis amisit. In illa autem Imperatoris fuga Theophylactus Abestactus Romani, qui deinde imperavit Pater, Imperatorem ab Agarenis ferme captum liberavit. Quem conquisitum Imperator postmodum agnovit: Plures enim Imperatori dicebant. Ego sum qui liberavi: Ille vero honore contempto, fundum Imperatorium expetiit, quem & impetravit. Reversus in Urbem Imperator Christophorum generum in Africam misit, & maxima victoria potitus, locum vastavit, & ad solum usque dejecit. Ignatius autem Patriarcha Ecclesiam insignem ad Satoris Emporium sub Orientis Archistrategi nomine constructam virorum effecit Monasterium, ubi corpus ejus depositum est. Thecla vero Michaelis sorore ad Imperatorem hominem quemdam animo simplicem cum supplici libello mittente, interrogavit eum Imperator: Quis Dominam tuam habet. Respondit ille Neatocomites. Quem cum subito adduci jussisset Imperator, verberibus affectum totondit, & Monastico habitu induit. Procopio pariter Protovestiario ad Theclam misso, plagis impositis divitias omnes, quæ deinde fisco additæ sunt, sustulit: Neatocomitem vero Oeconomum in magna Ecclesia postmodum instituit. Idem Imperator Hebræos omnes, qui tunc temporis sub ejus potestate reperiebantur, baptismum subire coegit, suscipientibus eos viris in dignitate constitutis, ipsoque Imperatore plurimam in eos liberalitatem exercente. Nicolaum autem, de quo superius sermo habitus, cui Androsalites nomen, sancti Diomedis Mansionarium, cui Martyr, ut dictum est, apparuit, Oeconomi & Syncelli dignitate decoravit. Joannem vero alterum ejus fratrem Biglæ Drunga-

Edit. Paris. pag. 471.

A Κιβυῤῥαιώτας σταθοσπαθεὶς τελευτᾷ. καὶ Μαριανὸς ὁ ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως τῶν ποδῶν συντριβεὶς, ἐκ τοῦ ἵππου πεσὼν, καὶ τοῦ ποδὸς σαπέντος σκώληξι τελευτᾷ. ὁ δὲ βασιλεὺς προελθὼν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Χριστοῦ γέννης ἐν τῇ προελεύσει εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν ἐβάπτισεν Στέφανον υἱὸν αὐτοῦ. ἀγαγὼν δὲ ἵππους λευκοὺς μετὰ ἅρματος ἐκάθισεν ἅμα τῇ Αὐγούστῃ, καὶ ὁ Πραιπόσιτος σὺν αὐτοῖς Βαάνης βαστάζων ἦν τὸ παιδίον μέχρι τοῦ παλατίου, τοῦ βασιλέως ῥίπτοντος ὑπατείαν ἐν τῇ ὁδῷ. ἐγένετο δὲ σεισμὸς τοῦ ἁγίου Πολυεύκτου μέγιστος, ὥστε τὴν γῆν σείεσθαι ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας· ἔπεσε δὲ τότε καὶ ἡ σφαῖρα τοῦ ζωδίου τοῦ φόρου καὶ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τὸ σίγμα, ὥστε πάντας τοὺς B ψάλλοντας ἐκεῖσε τελευτῆσαι. Λέων δὲ ὁ φιλόσοφος τυχὼν ἐκεῖσε ἔλεγεν τοῖς ψάλλουσι καὶ πᾶσιν τοῖς οὖσιν ἐκεῖσε ἐξελθεῖν τῆς ἐκκλησίας· οἱ δὲ μὴ πεισθέντες αὐτῷ συνεπλέχθησαν ἅπαντες. αὐτὸς δὲ ὁ φιλόσοφος εἰς κίονα ὑπὸ συστημάτων σταθεὶς μετὰ * ἑτέρας δύο διεσώθη. καὶ ἕτεροι πέντε μόνοι ὑποκάτω τοῦ ἄμβωνος. Φώτιος δὲ Πατριάρχης ἐλθόντος τοῦ βασιλέως ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ μέλλοντος αὐτοῦ κοινωνεῖν, τοῦτον λῃστὴν καὶ φονέα ἔλεγε, καὶ ἀνάξιον τῆς θείας κοινωνίας. ὁ δὲ θυμωθεὶς ἀπέστειλεν ἐν Ῥώμῃ, καὶ ἤγαγε τόμον μετὰ Ῥωμαίων ἐπισκόπων, καὶ τοῦτον τοῦ θρόνου αὐτοῦ ἐξέωσε, καὶ προεχειρίσατο Ἰγνάτιον τὸν ἐν ἁγίοις Πατριάρχην τὸ δεύτερον αὐτοῦ. ἐγεννήθη δὲ Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς ἐκ τῆς τοῦ Ἴγγερος Εὐδοκίας. οὗτος παῖς γενόμενος καὶ γνήσιος Βασι- C λείου. ἐστράτευσε δὲ ὁ βασιλεὺς κατὰ Ἀγαρηνῶν τῶν ἐν Τιβερικοῖς. καὶ πόλεμον συνάψας ἡττήθη, καὶ πολλάκις συμβαλὼν Ἀγαρηνοῖς πολλοὺς τῶν Ῥωμαίων ἀπεβάλετο. ἐν δὲ τῇ τοιαύτῃ φυγῇ τοῦ βασιλέως Θεοφύλακτος ὁ Ἀβάστακτος ὁ πατὴρ Ῥωμανοῦ τοῦ μετὰ ταῦτα βασιλεύσαντος διέσωσε τὸν βασιλέα παρὰ μικρὸν ὑπὸ τῶν Ἀγαρηνῶν * κρατημένου· ὃν ἐπιζητήσας ὁ βασιλεὺς μετὰ ταῦτα καὶ γνωρίσας (πολλοὶ γὰρ ἔλεγον τῷ βασιλεῖ· ὅτι ἐγώ εἰμι.) ὁ δὲ τὴν τιμὴν ἀφεὶς τόπον βασιλικὸν ᾐτήσατο, οὗ καὶ τέτυχεν. ὑποστρέψας δὲ ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ πόλει ἀπέστειλε Χριστόφορον γαμβρὸν αὐτοῦ ἐν τῇ Ἀφρικῇ, καὶ νίκην μεγίστην ποιήσας ἐπόρθει ταύτην καταστρέψας ἕως ἐδάφους. Ἰγνάτιος δὲ ὁ Πατριάρχης οἰκοδομήσας ἐκκλησίαν εἰς D τὸ ἐμπόριον Σάτυρος περικαλλῆ ἐπ' ὀνόματι Ἀρχιστρατήγου τοῦ ἀνατέλλοντος, καὶ μονὴν πεποίηκεν ἀνδρείαν, ἔνθα καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀπόκειται. Θέκλας δὲ τῆς ἀδελφῆς ἀποστειλάσης πρὸς τὸν βασιλέα δι' ὑπόμνησίν τινα, μέτριον ὄντα ἀπλοῦς ἄνθρωπον, ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ βασιλεύς. ὅτι τίς ἔχει τὴν κυρίαν σου. ὁ δὲ εἶπεν· ὅτι ὁ * Νεατοκόμης. παρευθὺ δὲ ὁ βασιλεὺς ἤγαγεν αὐτὸν, καὶ τύψας ἀπέκειρε, καὶ τὸ μοναχικὸν σχῆμα ἐνέδυσεν αὐτόν. ὡσαύτως δὲ καὶ Προκόπιον τὸν Πρωτοβεστιάριον αὐτοῦ ἀποστείλας, ἔτυψε τὴν Θέκλαν, καὶ ἄρας πάντα τὰ χρήματα αὐτῆς εἰσεκόμισε τῷ βασιλεῖ· τὸν δὲ Νεατοκόμητα μετὰ ταῦτα ἐποίησεν Οἰκονόμον ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ. ὁ δὲ αὐτὸς βασιλεὺς ἐβάπτισε τοὺς Ἑβραίους πάντας, ὅσοι τῷ τότε χρόνῳ ὑπὸ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ὑπῆρχον, ἀναδεξαμένων αὐτοὺς Γ πάντων τῶν ἐν ἀξίαις, φιλοφρονησαμένου καὶ δῶρα παρασχόντος * αὐτοῖς. τὸν δὲ προειρημένον Νικόλαον τὸν Ἀνδροσαλίτην τὸν καὶ Προσμονάριον τοῦ ἁγίου Διομήδους, ᾧ τινι ὁ μάρτυς ἐπεφάνη, ὡς προείρηται, ἐτίμησεν αὐτὸν Οἰκονόμον καὶ Σύγκελλον, τὸν δὲ ἕτερον αὐτοῦ Ἰωάννην ἀδελφὸν Δρουγγάριον τῆς Βίγλας· τὸν δὲ ἕτερον ἀδελ-

* ἑτέρων

* Forsan Τιβερίναις vel τῆς Ἀφρικῆς

* κρατουμένου

* Supra Νεατοκόμητης

* αὐτοῦ:

φὸν αὐτῶν Παῦλον τοῦ Σακελλίου τὸν δὲ τέταρτον Γενικὸν A Λογοθέτην· τελευτήσαντος δὲ Νικολάου τοῦ Συγκέλλου θάπτουσιν αὐτὸν εἰς Ἀρκαδιανὰς εἰς τὸν ἑαυτοῦ οἶκον, ἔνθα ἐστὶ τὸ μετόχιον τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου. ἐμηνύθη δὲ τῷ βασιλεῖ ὡς ἡ Συράκουσα παρὰ τῶν Ἀγαρηνῶν ἐκπορθεῖται, ἀσχολουμένων δὲ τῶν πλοΐμων ἐν τοῖς κτίσμασι καὶ ἐκχώσμασι τῆς νέας ἐκκλησίας, παρεδόθη ἡ αὐτὴ Συράκουσα πρὶν φθάσαι τὸν στόλον τοῦ βασιλέως πολλὰ ἐν τούτῳ θρηνήσαντος· Νικήτας δὲ ὁ τοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ Ξυλινίτου κατηγορηθέντος, ὡς φιλουμένου παρὰ τῆς Αὐγούστης, τοῦτον ὁ βασιλεὺς ἀποκείρας, μοναχὸν ἐποίησεν· ὃς ἐπὶ Λέοντος βασιλέως γέγονεν Οἰκονόμος ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, καὶ τελευτήσας τίθεται ἐν τῇ μονῇ, ἣν αὐτὸς κατεσκεύασε, καὶ ἀπέκειρε τὰς αὐτοῦ ἀδελφάς. πολλὰ δὲ μάρμαρα καὶ ψηφίδας ἐκ πολλῶν ἐκκλησιῶν ἀνέλαβεν ὁ βασιλεὺς λόγῳ τῆς νέας ἐκκλησίας, ἐν οἷς στήλη ἵστατο χαλκῆ ἐν τῷ Σενάτῳ σχῆμα ἐπισκόπου φέρουσα· ἐκράτει δὲ ἡ αὐτὴ στήλη ἐν τῇ χειρὶ ῥάβδον ἔχουσα ὄφιν ἐντετυλιγμένον· ταύτην καταγαγόντες ἔθηκαν ἐν τῷ Βεστιαρίῳ. κατελθόντος δὲ τοῦ βασιλέως καὶ ἀπελθόντος ἔνθα ἵστατο στήλη ὀρθὰ, ἐνέβαλε τὸν δάκτυλον αὐτοῦ ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ ὄφεως· ὢν δὲ ἐκεῖ ζῶν ὄφις ἔδακε τοῦ βασιλέως τὸν δάκτυλον, ὃς μόλις διὰ ἀντιφαρμάκων ἰάθη, θαυμασάντων πάντων ἐπὶ τούτῳ. ἀλλὰ καὶ τὴν στήλην Σολομῶντος ἐν τῇ βασιλικῇ * ἑστῶσαν μεγίστην κατεάξας προσέταξεν ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ ἐκτυπωθῆναι καὶ τεθῆναι κάτωθεν ἐν τοῖς θεμελίοις τῆς αὐτῆς νέας· ὥστε θυσίαν ἑαυτὸν * τὸ τοιούτῳ κτίσματι καὶ Θεῷ προσάγων. ἐπεστράτευσε δὲ πάλιν ὁ βασιλεὺς κατὰ Μελιτηνῆς, καὶ αἰχμαλωσίαν πολλὴν ποιησάμενος, καὶ πολλοὺς πολέμους, ὑπέστρεψε. τελευτᾷ δὲ ὁ ἐν ἁγίοις Ἰγνάτιος Πατριάρχης, καὶ ἀντ' αὐτοῦ πάλιν ἀναβιβάζει Φώτιον Πατριάρχην. μετὰ δὲ ταῦτα ἐν ἐξορίᾳ τελευτήσαντος Φωτίου Πατριάρχου ἀπετέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν τῇ μονῇ τῇ λεγομένῃ τὰς Ερημίας ἐν τῷ Μερδοσαγάρῃ, οὔσας πρότερον καθολικὰς ἐκκλησίας. αὐτὰς δὲ Φώτιος ἐποίησεν αὐτὴν μονὴν γυναικείαν. πάλιν δὲ ἐκστρατεύει ὁ βασιλεὺς κατὰ Συρίας εἰς Γερμανίκειαν, καὶ ταύτην ἐκπορθήσας καὶ αἰχμαλωτίσας, ὑπέστρεψε. τελευτᾷ δὲ Κωνσταντῖνος υἱὸς Μιχαὴλ βασιλέως ἐξ * Εὐδοξίας, ὃν πολλὰ ἐθρήνησε Βασίλειος. Μαΐῳ δὲ πρώτῃ ἐνθρονίζεται καὶ ἐγκαινίζεται ἡ ἐκκλησία, ἣν ἔκτισεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐκαλλώπισε κόσμῳ πολλῷ παρὰ Φωτίου Πατριάρχου, τοῦ βασιλέως ἐν τῷ αὐτῆς καινισμῷ λῶρον φορέσαντος, καὶ χρήματα πολλὰ δόντος καὶ νέαν αὐτὴν ἐπονομάσαντος. ἀπεστάλη δὲ παρὰ τοῦ βασιλέως Προκόπιος Πρωτοβεστιάριος μετὰ τῶν δυτικῶν θεμάτων, ὄντος Εὐπραξίου τοῦ στρατηλάτου εἰς Σικελίαν τοῦ Μωσιλέκα, εἰς δὲ τὸ * Δυράχιον τοῦ Ῥαβδούχου, καὶ ἐν τῇ Πελοποννήσῳ τοῦ Οἰνιάτου, καὶ τοῦ Ἀποστύπη· ὅς τις Προκόπιος πολλὰς πράξεις κατεργασάμενος καὶ ἀνδραγαθίας, ἐσχάτως πολέμου γεγονότος, E καὶ προδοθέντων πάντων ὑπὸ τοῦ Ἀποστύπη, ἐσφάγη. Λέων δὲ ὁ Σαλιβαρᾶς συνοψίζει Φωτίῳ Πατριάρχῃ Θεόδωρον Ἀββᾶν ἀρχιεπίσκοπον Εὐχαΐτων δῆλα βεῖ, καὶ ποιεῖ τὰ τεράτεια καὶ προορατικόν. Φώτιος δὲ τοῦτον Βασιλείῳ βασιλεῖ μετιτεύει, καὶ συνοψίζει· εἰς ὃν ὁ βασιλεὺς ἀρεσθεὶς, πρὸς

* ἴσον μεγίστην

* τῷ τοιούτῳ

* Ἴσως Εὐδοκίας

* Δυῤῥάχιον

rium, fratremque tertium Paulum Sacelli Præpositum, quartum denique generalem Logothetam creavit. Nicolao Syncello postmodum mortuo, corpus ejus ad Arcadianos sepelierunt in propria domo, qua prædium est sancti Constantini. Porro Syracusas ab Agarenis vastari Imperatori nunciatum est. Navalibus vero copiis circa novæ Ecclesiæ structuram & aggerum effossionem occupatis, priusquam deinde Imperatoria classis adventaret, Syracusana civitas deditionem fecit, de qua Imperator plurimum indoluit. Nicetas autem Xiniliæ filius mensæ Præpositus cum fecisset ad Augustam amoris delatus fuisset, hunc Imperator detonsum Monachum effecit: qui sub Leone Imperatore Oeconomus in magna Ecclesia creatus est, & vita functus in Monasterio ab eo constructo depositus est. Ejus quoque sorores capillis tonsas Moniales reddidit. Cæterum marmora plurima & ea opere tessellato figuras varias ex Ecclesiis plurimis novæ alterius castruendæ gratia sustulit Imperator: Inter hæc ornamenta fuit etiam statua ærea ad Senatum Episcopi formam referens, quæ virgam serpente circumvolutam manu gerebat, eamque loco depositam in vestiario locaverunt. Profectus illuc Imperator, & ad locum quo statua fuerat erecta descendens, in serpentis os digitum immisit. Serpens autem ibidem vivus repertus digitum Imperatoris momordit, adeo ut, quod mirum omnibus deinde visum est, adhibitis remediis vix sanari potuerit. Statua quoque C Salomonis ad Basilicam stante confracta, ex ejus metallo propriam efformari, & in eacavatis novæ ejusdem Ecclesiæ fundamentis locari jussit: quasi Deo se in hujusmodi opere victimam offerret. Rursum autem adversus Melitinem arma movit Imperator, ea qua plurimis in captivitatem ductis, & certaminibus plerisque confectis, reversus est. Porro sanctus Patriarcha Ignatius vita functus est: & in ejus locum Photius iterum suffectus. Photio Patriarcha postmodum in exilio mortem obeunte, corpus ejus in Monasterio ad Merdosagarem, nomine Heremia, quæ prius communis & publica exstiterat Ecclesia, depositum est: Photius autem muliebre reddiderat Monasterium. Rursus D Imperator Syriam versus in Germaniciam expeditionem suscipit, eaque vastata, & captivis abductis domum regreditur. Constantinus Michaelis Imperatoris ex Eudoxia filius moritur: ob cujus mortem Basilius luctum egit plurimum. Maii vero mensis die primo throno decoratur, & a Photio Patriarcha dedicatur Ecclesia quam struxerat, & ornatu vario Imperator reddiderat insignem. Ea in celebritate lorum gestavit ille, pecuniarum ingentem vim distribuit, & Novam appellavit. Cæterum Procopius Protovestiarius cum Thematibus Occidentalibus ab Imperatore missus est, Eupraxia M[illegible]ilicis filio per Siciliam Magistro militiæ instituto, Rabducho Dyrrhachii, Oeniate, & Apostupe Peloponesi Magistris pariter: Procopius iste post egregia E facinora plurima & Duce præclaro dignas actiones, bello tandem conserto, cunctis ab Apostupe proditis occisus est. Leo Salibaras Theodorum Abbatem Euchaitarum Archiepiscopum ceu virum pietate insignem miraculisq; clarum, & futurorum notitia celebrem, ad Photium Patriarcham adducit. Hunc Photius ad Imperatorem Basilium defert, & ad ejus conspectum si-

Edit. Paris. pag. 472.

Pag. 473.

ftit. Quo delectatus Imperator (ejus quippe desideriis sese Episcopus componebat) virum in pretio habuit. Mœrore etenim perpetuo, ob filii Constantini mortem ei summopere afficiebatur, vexabatur Imperatoris animus, & continuo amoris philtro tabescebat: eum idcirco deludebat Episcopus, & vivum se ostensurum pollicebatur: quod & præstitit. Ad saltum quippe obambulanti Imperatori, spectrum quoddam Constantini specie equo insidens, & auro vestibus intertextis vestitum occurrit: quod ubi perspexit oculis, in amplexus irruans deosculatus est, eoque disparente tantum vidisse conjiciebat, & huc usque delusus est: Eam ob rem Monasterium ibidem constructum sancti Constantini nomine insignivit. His & generis hujusmodi plurimis ex Apollonii disciplina probe perspectis, præfatus Santabarenus multam sibi fiduciam apud Imperatorem comparavit. Leoni porro Imperii consorti Martinacii filiam locaverat Imperator, quam celebratis ad Magnauram & in novemdecim Accubitis nuptiis coronaverat Augustam. Exinde Imperator Leo ad patrem a Santabareno reus defertur: Gladium defert, & eo te confodere meditatur. Gladiolum illum dolosis suasionibus sibi comparare Leonem fecerat, & in tibiali gestare, dicens ei. Patre tuo gladium sæpe sæpius ex necessitate aliqua requirente, cur tu paratum non exhibes. Imperator itaque Leo gestase disposuit: & eam ob rem a Santabareno calumniam passus est: illumque tibiali tenere deprehensus, defensione quavis instituta, nullatenus audiebatur. Eapropter Nicetas, qui deinde Papias evasit, verberibus plurimis cæsus est. Imperator autem Leonem in custodiam ad Margaritæ Triclinium conjectum excæcare meditabatur, nisi precibus plurimis una cum Zsurza Styliano Hetæriarcha minore Photius consilium dissipasset. Imperatoris itaque conspectu privatus, menses tres, sortem deflens ac plorans, & frequentibus scriptis Imperatorem interpellans egit. Devotione vero summa & in sanctum Eliam fiducia ferebatur Imperator Basilius: Leo quoque ad sancti Eliæ memoriam in vigiliis noctem egit. Imperatore mox solemni processu incedente, videntes eum populi turmæ exclamaverunt, Gloria tibi Deus. Imperator conversus respondit eis. Filii mei causa laudaris Deum? calamitates ab eo patiemini plurimas, & lugubres ab eo dies sustinebitis. Accusatus est pariter Andreas Scholarum Domesticus a Santabareno apud Imperatorem, quasi Leonis consiliorum particeps, & ea propter ab Imperatore dignitate motus est, & in ejus locum Stupiotes Domesticus suffectus. In Tarsum vero profectione suscepta superatus est. Rursum etiam Andreas Domesticus restitutus. Facta est porro adversus Imperatorem a Joanne Curcua Icanatorum Domestico conjuratio, ubi vaticinio de Imperat. dignitate assequenda a quopiam in Blachernis Incluso delusus est: Ex Senatoriis vero reliquisq; proceribus ad sexaginta sex usque illi adhæserant, inter quos Michael Hetæriarches, & Catudares, & Myxares, & Babutzicus, & alii numerabantur. Hac autem conjuratione a Protovestiario Curcua Imperatori detecta, cum forte in Circo ludi celebrarentur, & illuc omnes convenirent, assuit pariter Imperator, & ibidem sedens de iis examen habuit: eisdemque verberibus cæsis & coma detonsis, reliquis ad cutem pilos adussit. Ce-

Edit. Paris. pag. 474.

A γὰρ ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ διέκειτο, εἶχεν ἐν τιμῇ πολλῇ, * ὡς ἀθυμοῦντα τὸν βασιλέα περὶ τοῦ τελευτήσαντος υἱοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου διὰ τὸ φίλτρον ὅπερ εἰς αὐτὸν εἶχεν ἐπλάνα, καὶ ἐπηγγέλλετο δεῖξαι ζῶντα· ὃ καὶ ἐποίησεν· ἐν γὰρ λόχμῃ τινὶ διερχομένῳ τῷ βασιλεῖ φάντασμα συνηντήσεν ἔφιππον, χρυσοΰφαντον ἐνδεδυμένον, ἐν εἴδει τοῦ Κωνσταντίνου· ὃ καὶ ὀφθαλμοῖς εἶδε, καὶ περιπλακεὶς κατεφίλησε, καὶ γεγονότος ἀφανοῦς αὐτὸν ἰδεῖν ὑπελάμβανεν, * καὶ ὡς οὐ πεπλάνηται· διὸ καὶ μονὴν ἐκεῖσε κτίσας ἐπωνόμασεν αὐτὴν τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου. τούτοις καὶ ἑτέροις πλείστοις ὡς ἐκ τῶν Ἀπολλωνίου ἀκριβῶς μεμυημένον ὁ λεγόμενος Σανταβαρηνὸς ἐποίησε τὸν βασιλέα πίστιν πολλὴν κεκτῆσθαι πρὸς αὐτόν· ἠγάγετο δὲ γυναῖκα ὁ βασιλεὺς Λέοντι τῷ βασιλεῖ θυγατέρα Μαρτινακίου, ἣν καὶ ἔστεψε ποιήσας τοὺς γάμους ἐν τῇ * Μαναύρᾳ καὶ ἐν τοῖς δεκαεννέα ἀκουβίτοις. κατηγορήθη δὲ Λέων ὁ βασιλεὺς παρὰ Σανταβαρηνοῦ εἰς τὸν πατέρα αὐτοῦ, ὡς ὅτι μαχαίριον ἐπιφέρεται βουλόμενος ἀνελεῖν σε μετ' αὐτοῦ· ὅπερ αὐτὸ μαχαίριον διὰ δολίας συμβουλῆς ἐποίησε Λέοντα κατασκευάσαι, καὶ φέρειν ἐν τῷ τουβίῳ εἰπὼν αὐτῷ. ὅτι πολλάκις τοῦ πατρός σου ἐπιζητοῦντος μαχαίριον διά χρείαν τινά, ἵνα τί μὴ ἐπιδῷς αὐτό; καὶ τοῦτο κατασκευάσας Λέων ὁ βασιλεὺς διαβληθεὶς παρὰ τοῦ Σανταβαρηνοῦ, καὶ φωραθεὶς ἐν τῷ τουβίῳ τοῦτο βαστάζων πολλὰ περὶ τούτου ἀπολογούμενος οὐκ ἠκούετο. ἐτύφθη οὖν Νικήτας ὁ Πρωτοβεστιάριος αὐτοῦ, ὃς γέγονε Παπίας. ὁ δὲ βασιλεὺς Λέοντα καθείρξας ἐν τῷ τρικλινίῳ * τοῦ Μαργαρίτου ἐβούλετο ἐκτυφλῶσαι αὐτὸν, εἰ μὴ Φώτιος ὁ Πατριάρχης διὰ πολλῶν παρακλήσεων τοῦτο διεσκέδασεν ἅμα Ζαούτζᾳ Στυλιανῷ μικρῷ Ἑταιριάρχῃ. ἐποίησε δὲ ἀπὸ ὄψεως μῆνας τρεῖς θρηνῶν καὶ ὀδυρόμενος, καὶ δι' ἐπιστολῶν πολλὰ δυσωπῶν τὸν βασιλέα. μεγάλην δὲ πίστιν τοῦ βασιλέως ἔχοντος εἰς τὸν ἅγιον Ἠλίαν, ἀποσυνοψίζει Λέων ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ τοῦ ἁγίου Ἠλίου μνήμῃ. τῆς δὲ προελεύσεως γενομένης, ἰδόντες αὐτὸν οἱ λαοὶ ἐπεφώνησαν τὸ, δόξα σοι ὁ Θεός. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀντιστραφεὶς ἀπελογίσατο αὐτοῖς. δοξάζετε περὶ τοῦ υἱοῦ μου τὸν Θεόν; πολλὰς θλίψεις (ὑπ' αὐτοῦ) ἔχετε ὑπ' αὐτοῦ ὑπομεῖναι, καὶ ἐπωδύνους ἡμέρας· κατηγορήθη δὲ Ἀνδρέας Δομέστικος τῶν Σχολῶν παρὰ Σανταβαρηνοῦ πρὸς τὸν βασιλέα, ὡς τὰ Λέοντος φρονῶν, καὶ διεδέχθη παρὰ τοῦ βασιλέως. ἀντ' αὐτοῦ δὲ προεβλήθη Δομέστικος ὁ Στουπιώτης. καὶ ἀπελθὼν μετὰ λαοῦ ἐν Ταρσῷ ἡττήθη. καὶ πάλιν προχειρίζεται παρὰ τοῦ βασιλέως Ἀνδρέας Δομέστικος. ἐγένετο δὲ σύσκευ κατὰ τοῦ βασιλέως παρὰ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Κουρκούα Δομεστίκου ὄντος τῶν Ἱκανάτων χρηματισθέντος παρὰ τοῦ ὄντος ἐν Βλαχέρναις Ἐγκλείστου· ἀρέθησαν δὲ πολλοὶ μετ' αὐτοῦ τῶν συγκλητικῶν καὶ λοιπῶν ἀρχόντων, μέχρι τῶν ἑξήκοντα ἕξ. ἦν γὰρ Μιχαὴλ ὁ Ἑταιριάρχης, καὶ ὁ Κατουδάρης, καὶ Μυξάρας, καὶ ὁ Βαβούτζικος, καὶ οἱ λοιποί. τῆς γὰρ τοιαύτης ἐπιβουλῆς μηνυθείσης τῷ βασιλεῖ παρὰ τοῦ Πρωτοβεστιαρίου τοῦ Κουρκούα *** κατελθόντων δὲ πάντων ἐξελθὼν βασιλεὺς ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ, καὶ καθεσθεὶς ἐκεῖσε καὶ ἀνακρίνας τὰ κατ' αὐτοὺς τοὺς πάντας τύψας καὶ κουρεύσας,

τὰς

* δι

* καὶ ἴσως οὐ

* Μαγναύρᾳ

* τοῦ Μαργαρίτου

τὰς περιληφθείσας τρίχας κατέκαυσε. μετὰ δὲ ταῦτα ἐξῆλθεν ἐν τῇ προελεύσει τοῦ εὐαγγελισμοῦ, ὅπου καὶ τὴν ἐπιβουλὴν ἔμελλον ποιῆσαι. περιεπάτουν δὲ ὄπισθεν αὐτοῦ γυμνοὶ μέχρι τοῦ φόρου δεδεμένοι, καθὼς διωρίσατο. εἶθ᾽ οὕτω πάντας δημεύσας, ἐξώρισε. τοῦ δὲ βασιλέως ἐξελθόντος πρὸς τὸ κυνηγῆσαι ἐλάφου ποθὲν ἀναφανέντος παμμεγέθους, ὡς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς κατεδίωκε. ἐπιστραφεὶς, ἦρε τὸν βασιλέα ἐκ τῆς ζώνης ἀπὸ τοῦ ἵππου μετὰ τοῦ κέρατος αὐτοῦ. φθάσας δέ τις, καὶ τὴν σπάθην γυμνώσας, τὴν ζώνην ἐκκόψας, τὸν βασιλέα ἐρρύσατο. μετὰ δὲ τὸ ἀποστραφῆναι ἐκέλευσε τοῦ τὴν ζώνην ἀποτεμόντος ἀποτμηθῆναι τὴν κεφαλὴν, ὡς γυμνώσαντος τὸ ξίφος κατ᾽ αὐτοῦ· πολλὰ ἀπολογουμένου, ὡς ὑπὲρ σοῦ τοῦτο πεποίηκα, ἀλλ᾽ οὐδὲν ὠφέλησε. ἐκ δὲ τοῦ σπαραγμοῦ τοῦ ἐλάφου νοσηλευθεὶς Βασίλειος τελευτᾷ, καταλιπὼν Λέοντα αὐτοκράτορα καὶ Ἀλέξανδρον.

lebri postmodum comitatu festo Annunciaciationis celebrato, quo conjurationem ad exitum erant perducturi; Illi retro sequebantur nudi, & vinculis ligati, sicut præceperat Imperator, ad forum usque: eorum bonis demum publicatis cunctos in exilium egit. Cæterum ad venandum aliquando progressus Imperator, cervum prægrandem obviam habuit: eoque feram cursibus insequente, conversus cervus, cornu in Imperatoris zonam impacto, ipsum ex equo sustulit. Accurrens autem e Comitibus quispiam, nudato ense zonam præscindens, Imperatorem liberavit: Ille ad se reversus zonam præscindentis, quasi adversum se gladium exerentis, factum licet defensione plurima excusantis, & liberandi tui gratia hoc admisi, dicentis, adeoque nihil proficientis, caput amputari jussit: verum ex cervi concussione & laceratione morbo correptus Basilius, Leone relicto Imperatore & Alexandro, mortuus est.

ΛΕΩΝ.

ΛΕΩΝ υἱὸς Βασιλείου ἐβασίλευσεν ἔτη εἴκοσι πέντε μῆνας ὀκτώ. Στέφανος δὲ ὁ αὐτοῦ ἀδελφὸς Σύγκελλος ἦν μετὰ Φωτίου Πατριάρχου ἀνατρεφόμενος παρ᾽ αὐτοῦ, καὶ παιδευόμενος. ὁ δὲ αὐτὸς Λέων μετὰ τὸ αὐτοκρατορῆσαι ἀπέστειλε Ἀνδρέαν στρατηλάτην μετὰ κηρῶν πολλῶν καὶ κληρικῶν καὶ συγκλητικῶν ἐν Χρυσοπόλει, καὶ ἐξήγαγε Μιχαὴλ ἐκ τοῦ τάφου, καὶ ἔβαλεν ἐν γλωσσοκόμῳ κυπαρισσίνῳ, καὶ ἐπὶ κραββάτου θέντες, σκεπάσαντες βασιλικῶς καὶ τιμήσαντες μεθ᾽ ὕμνων καὶ τιμῆς πολλῆς, ἑπομένων ἐκεῖσε καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, ἤγαγον εἰς τοὺς ἁγίους Ἀποστόλους, καὶ ἀπέθεντο ἐν λάρνακι. μετὰ ταῦτα δὲ ὁ βασιλεὺς ἀπέστειλεν Ἀνδρέαν Δομέστικον τῶν σχολῶν ἅμα Ἰωάννῃ Ἁγιοπολίτῃ σοφωτάτῳ καὶ γεγονότι Λογοθέτῃ τοῦ Δρόμου· καὶ ἐν τῷ ἄμβωνι τῆς ἐκκλησίας ἀνελθόντες, καὶ τὰς τοῦ Πατριάρχου Φωτίου αἰτίας ἐπαναγνόντες τοῦτον τοῦ θρόνου κατήγαγον, καὶ ἀνήγαγον αὐτὸν ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἀρμενιακῶν, τῇ λεγομένῃ τοῦ Βόρδου· προεβάλλετο δὲ ὁ βασιλεὺς τὸν Στυλιανὸν Τζαούτζαν Μάγιστρον καὶ Λογοθέτην τοῦ Δρόμου· ἀνήγαγε δὲ Στέφανον αὐτοῦ ἀδελφὸν ἐν τῷ Πατριαρχείῳ, καὶ πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως χειροτονεῖται Πατριάρχης ὑπὸ Θεοφάνους τοῦ πρωτοθρόνου καὶ λοιπῶν Ἀρχιερέων, ποιήσας ἐν τῷ πατριαρχείῳ ἔτη ἕξ, καὶ μῆνας πέντε, καὶ τελευτήσας θάπτεται ἐν τῇ μονῇ τῶν Σικελῶν. ἐπὶ Λέοντος προεδόθη τὸ κάστρον, ἡ λεγομένη Ὑψηλά, καὶ ἐκρατήθη ὑπὸ τῶν Ἀγαρηνῶν, αἰχμαλωτισθέντων πάντων τῶν ἐκεῖσε. γέγονε δὲ καὶ ἐμπρησμὸς μέγας πλησίον τῶν Σοφιῶν, ἐμπρησθείσης καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Θωμᾶ, ἣν αὐτὸς Λέων λαμπρῶς ἀνεκαίνισεν. ἀπέστειλε δὲ ὁ βασιλεὺς εἰς Εὐχάϊτα, καὶ ἤγαγε Θεόδωρον τὸν Σανταβαρηνὸν ἐν τῇ πόλει. Ἀνδρέας δὲ ὁ Δομέστικος καὶ Στέφανος ὁ Μάγιστρος ὁ τῆς Καλομαρίας οἱ πολλὰ λοιδορηθέντες παρὰ Σανταβαρηνοῦ ὑπέθηκαν τῷ βασιλεῖ συσκευὴν ποιησάμενοι, ὡς ὅτι Φώτιος ὁ Πατριάρχης καὶ Θεόδωρος ὁ Σανταβαρηνὸς βουλὴν εἶχον ποιῆσαι βασιλέα ἐκ τῶν ἰδίων Φωτίου τοῦ Πατριάρχου. προσέταξε δὲ ὁ βασιλεὺς ἀγαγεῖν Φώτιον τὸν Πατριάρχην καὶ Θεόδωρον τὸν Σανταβαρηνὸν ἐν τοῖς παλατίοις τῶν Πη-

Leonis Gramm. Chron.

LEO.

Edit. Paris. pag. 475.

LEO Basilii filius annos quinque supra viginti, menses octo imperavit. Stephanus autem ejus frater Syncellus erat cum Photio Patriarcha ab eo educatus & eruditus. Leo idem post assumptum Imperium, Andrea militiæ Magistro cum cereorum clericorum & Senatorii ordinis copia, Chrysopolim misso, Michaelis Imperatoris corpus e sepulchro eductum cypressino loculo conditum, lecticaque impositum, Regiisque vestibus ornatum, hymnisque & pompa multa honoratum efferri jussit. Pone sequebantur ejus fratres, funusque ad sanctos Apostolos prosequuti sunt, corpusque tumulo reposuerunt. Imperator postmodum Andream Domesticum Scholarum, una cum Joanne Agiopolita viro litteris præstantissimo, qui etiam cursus publici Logotheta extitit, mandavit, qui Ambone Ecclesiæ conscenso, & causis in Photium Patriarcham lectis, throno abdicare se coegerunt, & in Armenianorum Monasterium Bordi dictum detruserunt. Promoverat autem Imperator Stylianum Zautzam Magistrum & cursus publici Logothetam. Fratrem etiam Stephanum in Patriarchium induxit, qui imminentibus Christi natalitiis, Patriarcha consecratur a Theophane primæ post Patriarcham sedis Episcopo, & a reliquis Præsulibus. Vixitque in Patriarchatu annos sex & menses quinque, & vita functus in Sicellorum Monasterio sepelitur. Leonis tempore castrum cognomento Excelsum proditum, & missis in captivitatem civium pluribus ab Agarenis occupatum est. Contigit incendium ingens Sophias proxime, quo sancti Thomæ Ecclesia, quam deinde Leo magnifice reparavit, consumpta est. Misso vero ad Euchaitas nuncio Theodotum Santabarenum in Urbem vocavit Imperator. Andreas autem Domesticus & Stephanus Magister Bonæ Mariæ filius a Santabareno contumelias quondam passi, insidias deinde in eum machinati, suggesserunt Imperatori Photium Patriarcham & Theodorum Santabarenum, ex Photii Patriarchæ consanguineis aliquem constituere Imperatorem consiliatos. Imperator Photium Patriarcham & Theodorum Santabarenum ad Pegarum Palatia deduci &

utrumque seorsim custodiri jussit. Stephano autem Magistro & Andreæ Cratero Domestico & Gaberi Patricio & Joanni Agiopolitæ ab Imperatore mandatum, ut ejus causam diligenter inquirerent. Adducto itaque Patriarcha, eoque cum honore in throno sedere jusso, ipsisque pariter sedentibus, Andreas Domesticus Patriarchæ dixit. Agnoscis, Domine, Abbatem Theodorum? Ad hæc ille. Abbatem Theodorum non novi. Tum Andreas. Abbatem Theodorum Santabarenum ignoras? Respondit Patriarcha. Abbatem Theodorum novi Eucbaitarum Archiepiscopum. Tunc Santabarenum in medium adduxerunt, & dicit ad eum Andreas Domesticus. Ubinam sunt pecuniæ & Imperii mei supellex. Dixit ille. Ubi, qui hac die regnat Imperator, ea deposuit. Nunc vero te isthæc inquiri jubente eadem recipere potestatem habet. Tum ad illum Andreas. Responde: Quem meditabaris Imperatorem constituere quando fraudulenta molitione suggessisti patri meo obcæcare me: ex Patriarchæ amicis aut ex tuis aliquem? Qui respondens, ait: De hoc nihil penitus novi. Statim autem Santabarenus ad pedes Patriarchæ provolutus, Adjuro te per Deum, Domine mi, ut me Ecclesiastica dignitate exauctores & deponas, atque ita me sacerdotio privatum velut maleficum illi me puniant: non hæc ullo modo Imperatori suggessi. Patriarcha mox in omnium conspectu dixit. Per salutem animæ meæ, Domne Theodore Archiepiscope, neque in præsenti sæculo, neque in futuro. His exacerbatus Andreas dixit. Non indicasti, Abba, Imperatori per me, ut de his Patriarcham accusarem. Ille se quicquam scire negavit. Igitur reversi nunciaverunt Imperatori, quæ dicta erant. Imperator ira & effræni furore percitus, seu causa adversus Patriarcham non inventa, Santabarenum copiosis verberibus tunsum in Athos montem exulare jussit. Pone vero mittens oculis orbavit, & in Asiam relegavit. Post annos aliquot placatus Imperator hominem reduxit in Urbem, & ex nova Ecclesia annonam percipere ordinavit. Idem Santabarenus sub Constantino & Zoe ejus matre defunctus est. Cæterum Longobardiæ Dux Agyon Regis Franciæ gener, rebellione in Imperatorem mota, regionem omnem suo subjecit Imperio. Eo cognito, Imperator Constantinum mensæ suæ Præfectum una cum Occidentalibus cunctis Legionibus ad debellandum Agyonem misit, & inito congressu victi sunt, qui cum Constantino erant: Ipsoque vix superstite cæteri perierunt. Facta est autem solaris eclipsis: ita ut horas sex profunda nox & astra apparerent; sed & pluviæ ventorumque impetus & fulgura facta sunt tam horrida, ut in fori gradibus septem homines igne consumpti sint. Sami quoque castrum ab Agarenis obsessum: Duce autem exercitus Paspala facto captivo. Leo Zautzam Imperatoris patrem creavit, secreto amoris philtro in Zoes ejus filiæ consuetudinem abductus, post Theodori Guzuniatæ viri ejus mortem. Stephano autem Patriarcha morte sublato, in ejus locum Antonius cognomento Causeas ordinatur. A Duce vero Macedoniæ venit nuncius Simeonem Bulgariæ Principem adversus Romaniam profectionem meditari. Causa vero quæ Simeonem movit, hæc erat. Zautzas Imperatoris pater servum habuit Eunuchum

Edit. Paris. pag. 476.

pag. 477.

A γῶν, καὶ ἰδίως * αὐτὸν φρουρεῖσθαι διωρίσατο. ἀπεστάλησαν δὲ παρὰ τοῦ βασιλέως Στέφανος Μάγιστρος, καὶ Ανδρέας Δομέστικος ὁ Κρατερὸς, καὶ ὁ Γούβερ Πατρίκιος, καὶ Ιωάννης ὁ Αγιοπολίτης ἐπὶ τὸ ἐξετάσαι τὰ κατ' αὐτόν· καὶ ἀγαγόντες τὸν Πατριάρχην, καὶ καθίσαντες ἐπὶ θρόνου ἐν τιμῇ, καὶ αὐτοὶ καθισθέντες, ἔφη πρὸς τὸν Πατριάρχην Ανδρέας ὁ Δομέστικος. γνωρίζεις, ὦ δέσποτα, τὸν Αββᾶν Θεόδωρον; ὁ δὲ, Αββᾶν Θεόδωρον οὐ γνωρίζω. καὶ ὁ Ανδρέας. τὸν Αββᾶν Θεόδωρον τὸν Σανταβαρηνὸν οὐ γνωρίζεις; καὶ ὁ Πατριάρχης. γινώσκω τὸν Αββᾶν Θεόδωρον ἀρχιεπίσκοπον ὄντα Εὐχαΐτων. ἤγαγον δὲ καὶ τὸν Σανταβαρηνόν· καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν Ανδρέας ὁ Δομέστικος. ὁ βασιλεὺς σοὶ δηλοῖ· ποῦ εἰσὶ τὰ χρήματα, καὶ τὰ πράγματα τῆς ἐμῆς βασιλείας; ὁ δὲ ἔφη· ποῦ δέδωκεν αὐτὰ ὁ βασιλεὺς, ὁ κατὰ τὴν ἡ-
B μέραν, εἰσί. νῦν δὲ ἐπεὶ κελεύεις ἀναζητεῖν ταῦτα, ἐξουσίαν ἔχει ἀναλαβέσθαι αὐτά. καὶ ὁ Ανδρέας ἔφη πρὸς αὐτόν· εἰπὲ τίνα ἐβούλου ποιῆσαι βασιλέα, ὑποθέμενος τῷ ἐμῷ πατρὶ διὰ συσκευῆς σου τυφλῶσαί με, Πατριάρχου ἴδιον, ἢ σόν; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν. οὐ γινώσκω τὸ σύνολον περὶ τούτου. ὁ δὲ Σανταβαρηνὸς παρελθὼν πεσὼν εἰς πόδας τοῦ Πατριάρχου, εἶπεν. ὁρκίζω σε κατὰ Θεοῦ, δέσποτά μου, ἵνα πρῶτον ποιήσῃς τὴν ἐμὴν καθαίρεσιν· καὶ τότε γυμνόν ὄντα με τῆς ἱερωσύνης κολαζέτωσαν, ὡς κακοῦργον. οὐ γάρ ποτε ταῦτα ἐλάλησα τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ Πατριάρχης ἐνώπιον πάντων ἔφη. μὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ἐμῆς ψυχῆς κύριε Θεόδωρε ἀρχιεπίσκοπε, οὔτε ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. θυμωθεὶς οὖν Ανδρέας ἐπὶ τούτοις ἔφη. οὐκ ἐμήνυσας, Αββᾶ, τῷ βασιλεῖ δι' ἐμοῦ, ὅτι ἵνα ἐλέγξω τὸν Πατριάρχην ἐν τούτῳ. ὁ δὲ ἀπηρνήσατο μηδὲν εἰδέναι. ὑπο-
C στρέψαντες οὖν ἀνήγγειλαν τῷ βασιλεῖ τὰ λαληθέντα παρ' αὐτῶν. ὁ δὲ βασιλεὺς θυμῷ τε καὶ ὀργῇ ἀκατασχέτῳ ληφθεὶς, ὡς μὴ εὑρὼν αἰτίαν κατὰ τοῦ Πατριάρχου, ἀποστείλας ἔτυψε τὸν Σανταβαρηνὸν σφοδρῶς, καὶ τοῦτον ἐξώρισεν ἐν Αθῳ, ὄπισθεν δὲ αὐτοῦ ἀποστείλας, ἐτύφλωσε, καὶ ἐξώρισεν εἰς ἀνατολήν. μετὰ πολλὰ δὲ ἔτη παρακληθεὶς ὁ βασιλεὺς τοῦτον εἰσήγαγεν ἐν τῇ πόλει, καὶ προσέταξεν αὐτὸν λαμβάνειν σιτήσεις ἐκ τῆς νέας ἐκκλησίας. ἐτελεύτησε δὲ αὐτὸς ὁ Σανταβαρηνὸς ἐπὶ Κωνσταντίνου καὶ Ζωῆς τῆς αὐτοῦ μητρός. Επὶ τῆς βασιλείας οὖν Λέοντος Αγίων ὁ Λογγόβαρδος καὶ Δοὺξ, γαμβρὸς δὲ γεγονὼς τοῦ Ρηγὸς Φραγγίας ἀντῆρε τῷ βασιλεῖ πᾶσαν τὴν χώραν πρὸς ἑαυτὸν δουλωσάμενος· τοῦτο γνοὺς ὁ βασιλεὺς ἀπέστειλε τὸν
D Κωνσταντῖνον τὸν τῆς τραπέζης σὺν πᾶσι τοῖς θέμασι τῆς δύσεως πρὸς τὸ καταπολεμῆσαι τὸν Αγίωνα, καὶ συμβολῆς γενομένης ἡττήθησαν οἱ μετὰ Κωνσταντίνου, καὶ κατεσφάγησαν μόλις αὐτοῦ διασωθέντος. γέγονε δὲ ἔκλειψις ἡλιακὴ, ὥστε νύκτα γενέσθαι ὥρας ἓξ καὶ τοὺς ἀστέρας φαίνεσθαι· ἀλλὰ καὶ βροχαὶ, καὶ συνοχὴ ἀνέμων, καὶ ἀστραπαὶ γεγόνασιν, ὥστε καῆναι ἐν τοῖς ἀναβαθμοῖς τοῦ φόρου ἀνθρώπους ἑπτά. καὶ ἐπολιορκήθη ὑπὸ τῶν Αγαρηνῶν ἡ Σάμος τὸ κάστρον. αἰχμαλωτισθέντος δὲ τοῦ στρατηγοῦ τοῦ Πασπαλᾶ, προεχειρίσατο Λέων ὁ βασιλεὺς Ζαούτζαν βασιλεοπάτορα συμφιλιωθεὶς ἤδη Ζωῇ τῇ αὐτοῦ θυγατρὶ φαρμάκῳ τινὶ, τελευτήσαντος τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς Θεοδώρου τοῦ Γυ-
E ζουνιάτου. Στεφάνου δὲ Πατριάρχου τὸν βίον μεταστάντος χειροτονεῖται ἀντ' αὐτοῦ Αντώνιος, ὁ λεγόμενος Καυλέας. ἦλθε δὲ ἀγγελία παρὰ τοῦ στρατηγοῦ Μακεδονίας, ὡς ὁ ἄρχων Βουλγαρίας Συμεὼν βούλεται ἐκστρατεῦσαι κατὰ Ρωμανίας. ἡ δὲ αἰτία, δι' ἣν ὠργίζετο Συμεὼν ἦν αὕτη. Ζαούτζας ὁ βασιλεοπάτωρ εἶχεν εὐνοῦχον δοῦλον ὀνόματι Μουσικόν. οὗτος

* αὐτοὺ

A φιλιωθεὶς Σταυρακίῳ καὶ Κοσμᾷ, Ἑλλαδικοῖς φιλοχρύσοις καὶ * πραγματευταῖς, οἵτινες πρὸς αἰσχροκέρδειαν ἀφορῶντες μεσιτείᾳ καὶ δυνάμει τοῦ Μουσικοῦ διέστησαν τὴν ἐν τῇ πόλει πραγματείαν τῶν Βουλγάρων ἐν Θεσσαλονίκῃ, κακῶς τοὺς Βουλγάρους διοικοῦντες ἐν τῷ κομμερκίῳ. οἱ δὲ Βούλγαροι * τῷ Συμεὼν ταῦτα ἀνήγγειλαν. ὁ δὲ δῆλα πεποίηκε τῷ βασιλεῖ Λέοντι. ὁ δὲ βασιλεὺς ὑπὸ τοῦ βασιλεοπάτορος κωλυόμενος προσπαθοῦντος Μουσικῷ, πάντα ὡς λῆρον ἤκουσε. μανεὶς οὖν ὁ Βούλγαρος ἐκστρατεύει κατὰ τῶν Ῥωμαίων. καὶ μαθὼν ταῦτα ὁ βασιλεὺς ἀποστέλλει τὸν Κρινίτην στρατηλάτην κατὰ τῶν Βουλγάρων μετὰ ὅπλων καὶ ἀρχόντων πολλῶν. τῆς πολλῆς δὲ συμβολῆς γενομένης ἐν Ῥωμανίᾳ τρέπονται οἱ Ῥωμαῖοι σφαγέντος τοῦ Κρινίτου, καὶ τοῦ Ἀρμενίου τοῦ Κορτίκη, καὶ τῶν λοιπῶν πάντων. B ἐκ δὲ τῶν Χαζάρων οἳ ἦσαν εἰς τὴν ἑταιρείαν τοῦ Λέοντος κρατηθέντες, καὶ τὰς ῥῖνας αὐτῶν κοπέντες εἰς αἰσχύνην Ῥωμαίων ἐν τῇ πόλει παρὰ Συμεὼν ἀπεστάλησαν. οὓς ἰδὼν ὁ βασιλεὺς, καὶ θυμωθεὶς ἀπέστειλε τὸν λεγόμενον Σκληρὸν μετὰ δρομώνων ἐν τῷ ποταμῷ τοῦ Δανουβίου δοῦναι δῶρα τοῖς Τούρκοις, καὶ πρὸς πόλεμον κινῆσαι μετὰ Συμεών. ὁ δὲ ἀπελθὼν καὶ συντυχὼν, καὶ ταῖς κεφαλαῖς Ἀρπάδη καὶ Κουσάνη καὶ συνθεμένων πολεμῆσαι, λαβὼν ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα. ὁ δὲ βασιλεὺς πάλιν διὰ τῆς θαλάσσης ἀπέστειλεν Εὐστάθιον Πατρίκιον καὶ Δρουγγάριον τῶν πλοΐμων, Νικηφόρον δὲ Πατρίκιον τὸν Φωκᾶν καὶ Δομέστικον πάντων τῶν θεμάτων ἀπέστειλε διὰ γῆς, καὶ ἦλθε μέχρι Βουλγαρίας. ὁ δὲ βασιλεὺς τὴν εἰρήνην ἀσπαζόμενος μετὰ τοῦτο ἀπέστειλε καὶ Κωνσταντινάκην Κοιαίστωρα πρὸς Συμεῶνα τὰ περὶ εἰρήνης συμβουλεύοντα. C Συμεὼν δὲ τὴν κατ' αὐτοῦ κίνησιν διά τε γῆς καὶ θαλάσσης ἰδὼν ἐν φρουρᾷ κατακλείει τὸν Κοιαίστωρα, ὡς ἐπὶ δόλῳ ἐλθόντα. περάσαντες δὲ οἱ Τοῦρκοι τοῦ Συμεὼν ἐπὶ τὸ στράτευμα Φωκᾶ ἀσχολουμένου, ᾐχμαλώτευσαν πᾶσαν τὴν Βουλγαρίαν. ταῦτα μαθὼν Συμεὼν κινεῖται κατὰ τῶν Τούρκων. οἱ δὲ ἀντιπεράσαντες συμβάλλουσι πόλεμον κατὰ Βουλγάρων, καὶ τρέπεται Συμεὼν μόλις διασωθεὶς ἐν τῇ Δίστρᾳ. οἱ δὲ Τοῦρκοι ᾐτήσαντο βασιλέα ἀποστεῖλαι καὶ ἀγοράσαι τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν Βουλγάρων. ὃ δὴ καὶ πεποίηκεν ὁ βασιλεὺς, τοὺς πολίτας ἀποστείλας τοῦ ἀγοράσαι αὐτούς. ὁ δὲ Συμεὼν, διὰ Εὐσταθίου Δρουγγαρίου ἐδεήθη τὰ περὶ τῆς εἰρήνης, πρὸς ἣν ὑπεῖξεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἀπέστειλε τὸν Λέοντα τὸν Χοιροσφάκτην πρὸς τὸ γενέσθαι εἰρήνην. D ἐδέξατο Νικηφόρος ὑποστρέψαι μετὰ τοῦ λαοῦ, καὶ ὁ Δρουγγάριος Εὐστάθιος ὁμοίως. Λέοντα δὲ οὐδὲ λόγου ἠξίωσε Συμεὼν, ἀλλ' ἠσφαλίσατο ἐν εἱρκτῇ. ἐκστρατεύσας δὲ κατὰ τῶν Τούρκων ἐκείνων ἀχύρωμα βοηθείας μὴ ἐχόντων παρὰ Ῥωμαίων, ἀλλ' ἀπρονοήτων ἐαθέντων, πάντας κατέσφαξεν, αὐξήσας τὴν μεγαλοψυχίαν αὐτοῦ, καὶ ὑποστρέψας εὗρε Λέοντα ἐν τῇ Μουλδάγρᾳ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν. οὐ ποιῶ εἰρήνην, ἐὰν μὴ πᾶσαν τὴν αἰχμαλωσίαν λάβω. διωρίσατο οὖν ὁ βασιλεὺς ταύτην ἀποδοῦναι. καὶ ἦλθε μετὰ Λέοντος Θεόδωρος Βούλγαρος οἰκεῖος τοῦ Συμεὼν, καὶ παρέλαβεν αὐτούς. Νικηφόρου δὲ τοῦ Φωκᾶ τελευτήσαντος ἀφορμὰς ἐζήτει Συμεὼν τοῦ εἰρήνην διαλῦσαι. ἐπεζήτει γὰρ ἄλλους αἰχμαλώτους· ἔρχεται κατὰ Ῥωμαίων. E Λέων γὰρ ὁ βασιλεὺς Δομέστικον τῶν σχολῶν προβάλλεται Λέοντα τὸν Κατακαλὼν ἐν τῷ Ῥάβδῳ τὴν οἴκησιν ἔχοντα, καὶ μετ' αὐτοῦ ἀποστέλλει Θεοδόσιον Πατρίκιον καὶ Πρωτοβεστιάριον, καὶ περῶσιν ὅλα τὰ θέματα, καὶ τὰ τάγματα. καὶ γενομένης συμβολῆς μετὰ Συμεὼν εἰς τὸ Βουλ-

A nomine Musicum. Hic Stauracio & Cosmæ prædivitibus mercatoribus Græcis amicitia junctus est: qui quidem turpi lucro intenti auctoritate Musici, quod erat in Urbe Bulgarorum commercium, Thessalonicam transtulerunt, & vectigalibus impositis pessime Bulgaros exercuerunt. His Simeoni a Bulgaris significatis, eadem hæc Simeon Leoni Imperatori fecit manifesta. Imperator a patre Imperatorio Musico nimis affecto præpeditus, cuncta nihilo magis æstimavit. Furens igitur Bulgarus adversus Romanos exercitum instruit. Quibus auditis, mittit Imperator Crinitem militiæ Magistrum cum armis & variis proceribus adversus Bulgaros: Et frequentibus initis certaminibus per Romaniam vertuntur in fugam Romani, ipso B Crinite, & Cortice Armenio, cæterisque omnibus occisis. Ex Chazaris qui auxiliares Leoni advenerant, comprehensi, naribusque præcisi, in contemptum Romanorum ad Urbem a Simeone remissi sunt: Quos Imperator conspicatus & accensus ira, Ducem nomine Sclerum ad Danubii fluminis ripas cum celocibus misit munera Turcis oblaturum, & ad arma contra Simeonem excitaturum. Profectus ille & auxilium nactus, cum Arpade & Cusane Turcorum Ducibus fœdere inito, ad Imperatorem rediit. Ille rursum Eustachium Patricium & classis Drungarium mari, terra vero Nicephorum Patricium & Phocam, & Legionum Domesticum delegat, qui Bulgariam usque penetraverunt. Pacis postmodum cupidus Imperator, Constantinacem Quæstorem de pace cum Si- C meone consulturum misit. Simeon arma bellumque terra & mari in se mota conspiciens, Quæstorem quasi dolose agentem sub custodia inclusit. Simeone vero cum Phocæ copiis occupato, Turci, trajecto Danubio, totam Bulgariam captivam fecere: His auditis Simeon movet adversus Turcos. Illi in contrariam ripam transeuntes cum Bulgaris certamen ineunt, ipseque Simeon in fugam vertitur, vix Distræ receptus incolumis. Turci autem petierunt ab Imperatore, ut captivos Bulgaros emeret: quod & fecit, missis ex Urbe civibus qui pretium rependerent. Simeon Eustathii Drungarii ope de pace sermonem proposuit, cui se facilem præbuit Imperator: eidemque componendæ Leonem Chœrosphactum destinavit. Nicephorus cum exercitu redire in animum induxit, D & Eustathius Drungarius pariter. Leonem vero neque ad colloquium admittere dignatus est Simeon: Imo sub custodia tenuit. Expeditione deinde adversus Turcos parata, illisque a Romanis auxilium & præsidium non habentibus, imo belli apparatu & armorum provisione destitutis, cunctos inflatis animis jugulavit Simeon, & reversus, cum Leonem in Muldagra reperisset, dixit ad eum: Nusquam pacem componam nisi captivos omnes recepero. Imperator restituere proposuit: Venitque cum Leone Theodorus Bulgarus Simeonis Domesticus, qui eos recepit. Exinde Nicephoro Phoca morte sublato, Simeon abrumpendæ pacis quærebat occasiones, & aliis captivis expetitis, adversus Romanos E movit. Leo vero Imperator Leonem Catacalum ad Rabdum ædes suas habentem Scholarum Domesticum creat, & una cum eo Theodosium Patricium & Protovestiarium mittit, qui simul juncti omnes legiones & copias jubent trajicere: pugnaque cum Simeone ad Bulgarophygum inita,

Edit. Paris. pag. 478.

fuga omnium facta est horrenda, omnesque deleti sunt: inter quos Patricius Theodosius cujus causa non modice doluit Imperator. Ejus tempore castri Chersonis incolæ Ducem proprium Simeonem Jonæ filium interemerunt: castrum etiam Corum in Cappadocia ab Agarenis captum est. Porro celebrem processum ad Damiani ædes habuit Imperator, Zautza comitante, & supremam post eum potestatem exercente, & Zoe pariter ejus filia solemnitatis socia. Theophano vero ejus legitima conjux non aderat, sed in Blachernis ad sanctum Sepulchrum assiduis orationibus vacabat. Imperatore igitur moram ibi agere meditato, consilium iniere Zautzæ consanguinei & filius ejus Tzantzes, nec non alii, ut Imperatorem nocte occiderent. Zoe vero cum Imperatore dormiens, audito murmure per fenestram prospiciens, silentium imponebat. Certior autem periculi & insidiarum facta, Imperatorem excitavit, qui confestim navigium ingressus, Zautza & reliquis omnibus ibi relictis, ad Pegas trajecit. Sub diluculum festinus palatium ingressus est, & Joanne excubiarum Drungario ejecto, Pandum Nicolai Hetæriarchæ filium sufficit. Ipse quippe Nicolaus Imperatoris amicitiæ consors, quæ contra eum Zautzas machinabatur, patefecit. Et ex eo tempore non ingressus est Imperator in Zautzæ cubiculum, donec Leo Magister & Theodotaces criminis eos convicissent. Moritur autem Theophano Augusta post Imperii annos duodecim, quam brevi spatio temporis interjecto, operatricem miraculorum, quod zelotypiæ & injuriarum memoriæ vitio fuisset immunis, Deus ostendit: & quia eleemosynis & orationibus per sacras Ecclesias assidue Deo vacasset. Coronat autem Leo Imperator Zoen Zautzæ filiam & cum ea nuptialem benedictionem subit, Clerici cujusdam e Palatio cognomento Synapes ministerio. Benedictionis minister officio depositus est. Illa vero regnavit annum unum & menses octo. Zoe isti demortuæ inventus est loculus ad corpus ejus deponendum, sculptas intus scriptasque gerens litteras istiusmodi. Filia Babylonis misera. Accusati sunt autem apud Imperatorem Leo Musicus & Stauracius, quasi munera a Duce aliquo & Officialibus accepissent, ut intercessione apud Imperatoris Patrem eos juvarent. Stauracio itaque cum Ducum alicujus libello ad Zautzam ingresso, ut eum Imperator ad horologium solare stans conspexit, hominem pone secutus est, & cervice apprehensum foras eduxit. Ut de Ducis negotio interrogavit hominem ad Monothyrum traxit, & sublatis e manu tabulis, & in aerem projectis, & excussis, obviis quibusdam e Palatio extrudendum tradidit, & præcepit detundendum. Eo cognito, Musicus desperationis motu angebatur. Tum Imperator ingressus locum, quo Musicus Zautzæ adstans consistebat, eum collo apprehensum trudens expulit, & Christophoro Cubiculario inter Studitas abducendum, & Monastica pœnitentia subigendum tradidit. Modico post Zautzas moritur in Palatio, corpusque per Bucoleontem elatum in Caulex Monasterium ibidem sepeliendum detulerunt. Post Zautzæ mortem, Basilius operarum Regiarum Præfectus Nicolai Hetæriarchæ filius, Samonæ Cubiculario ex Agarenorum genere orto amicitia junctus est, & Imperii cupiditate exarsit. Samonæ vero mentem

Edit. Paris. pag. 479.

A γαρόφυγον ἐγένετο τροπὴ δημοσία, καὶ πάντες ἀπώλοντο, καὶ ὁ Πατρίκιος Θεοδόσιος, δι' ὃν ὁ βασιλεὺς οὐ μετρίως ἐλυπήθη. ἐπὶ τούτου ἔσφαξαν καὶ ἐν Χερσῶνι οἱ τοῦ κάστρου τὸν στρατηγὸν αὐτῶν Συμεῶνα τὸν υἱὸν Ἰωνᾶ. παρελήφθη καὶ τὸ κάστρον τὸ Κόρον ἐν Καππαδοκίᾳ ὑπὸ τῶν Ἀγαρηνῶν. ὁ δὲ προέλευσιν ἐποίησεν εἰς τὰ Δαμιανοῦ, συνόντος* δὲ Ζαούτζα τοῦ παραδυναστεύοντος καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Ζωῆς ἅμα τῷ βασιλεῖ. Θεοφανὼ δὲ ἡ γαμετὴ αὐτοῦ οὐ παρῆν ἐκεῖσε, ἀλλ' ἐν Βλαχέρναις ἐν τῇ ἁγίᾳ σορῷ προσεκαρτέρει εὐχομένη. δόξαντος οὖν τοῦ βασιλέως μεῖναι ἐκεῖσε συμβούλιον ποιήσαντες οἱ τοῦ Ζαούτζα συγγενεῖς, ὅτε υἱὸς αὐτοῦ ὁ Τζάντζας καὶ οἱ λοιποὶ ἐβούλοντο τῇ νυκτὶ φονεῦσαι τὸν βα-

B σιλέα. ἡ δὲ Ζωὴ μετὰ τοῦ βασιλέως καθεύδουσα, καὶ τὴν ταραχὴν ἀκούσασα, διὰ τῆς θυρίδος προβλεψαμένη αὐτοὺς κατεσίγησεν. ὡς δὲ τὸ δεινὸν ἔγνω τῆς ἐπιβουλῆς ἣν ἐμελέτασαν, ἐξύπνισε τὸν βασιλέα, ὃς παρευθὺ εἰσελθὼν εἰς πλοῖον διεπέρασεν εἰς Πηγὰς, ἐάσας Ζαούτζαν καὶ πάντας ἐκεῖσε. καὶ πρωὶ τάχιον εἰσῆλθεν εἰς τὸ παλάτιον ἐξώσας Ἰωάννην Δρουγγάριον τῆς Βίγλας, καὶ προβαλλόμενος Πάνδον υἱὸν Νικολάου Ἑταιρειάρχου αὐτοῦ. ὁ γὰρ Νικόλαος οὗτος συμφιλιωθεὶς τῷ βασιλεῖ κατάδηλα ἐποίει αὐτῷ πάντα τὰ τοῦ Ζαούτζα. καὶ ἔκτοτε οὐκ εἰσήρχετο ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ κελλίον τοῦ Ζαούτζα, ἕως ἂν Λέων Μάγιστρος καὶ ὁ Θεοδοτάκας διήλεγξαν αὐτούς.

C τελευτᾷ δὲ Θεοφανὼ Αὐγοῦστα βασιλεύσασα ἔτη δώδεκα, ἣν οὐ μετὰ πολλὰς ἡμέρας ἀνέδειξεν ὁ Θεὸς θαυματουργὸν διὰ τὸ ἀζηλότυπον αὐτῆς καὶ ἀμνησίκακον, καὶ διὰ τὸ ἐν ἐλεημοσύναις καὶ προσευχαῖς ἀδιαλείπτως προσκαρτερεῖν τῷ Θεῷ ἐν ταῖς ἁγίαις ἐκκλησίαις. στέφει δὲ Λέων ὁ βασιλεὺς Ζωὴν τὴν θυγατέρα Ζαούτζα, καὶ εὐλογεῖται μετ' αὐτῆς παρὰ κληρικοῦ τοῦ παλατίου, ᾧ ἐπίκλην Σινάπης. καὶ ὁ μὲν εὐλογήσας καθῃρέθη. ἡ δὲ ἐβασίλευσεν ἔτος ἓν μῆνας ὀκτώ. τελευτησάσης δὲ τῆς αὐτῆς Ζωῆς λάρνακα εὗρον εἰς τὸ ἀποτεθῆναι τὸ σῶμα αὐτῆς ἔχουσα ἔνδοθεν γράμματα κεκολαμμένα γραφέντα οὕτω. θυγάτηρ Βαβυλῶνος ἡ ταλαίπωρος. διεβλήθησαν δὲ

D τῷ βασιλεῖ Λέων τε ὁ Μυστικὸς, καὶ ὁ Σταυράκιος, ὡς ὅτι παρὰ τοῦ στρατηγοῦ καὶ ὀφφικιαλίων λαμβάνοντες δῶρα καὶ μεσιτεύοντες πρὸς τὸν βασιλεοπάτορα. καί ποτε εἰσελθόντος τοῦ Σταυρακίου μετὰ γραμματίου πρὸς τὸν Ζαούτζαν, ὡς εἶδεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ἑστὼς ἐν τῷ Ἡλιακῷ, εἰσῆλθεν ὄπισθεν αὐτοῦ, καὶ κρατήσας αὐτὸν ἐκ τοῦ τένοντος ἐξήγαγεν ἔξω. ὡς δῆθεν ἐρωτᾷ περὶ τὸν στρατηγὸν καὶ εἰς τὸν Μονόθυρον ἀγαγὼν, καὶ τὰ γραμματία ἄρας, καὶ ἀποσφενδονήσας παρέδωκε τοῖς παρατυχοῦσι ἐξαγαγεῖν τοῦ παλατίου, διακελευσάμενος ἀποκεῖραι αὐτόν. μαθὼν δὲ τοῦτο ὁ Μυστικὸς ἐν ἀπογνώσει γέγονε. εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς ἔνθα ἵστατο ὁ Μυστικὸς παρεστὼς τῷ Ζαούτζᾳ, τοῦτον ἐπὶ τράχηλον ὠθήσας ἐξήγαγεν παραδοὺς Χριστοφόρῳ

E Κοιτωνίτῃ ἐν τοῖς Στουδίου ἀπαγαγεῖν, καὶ μοναχὸν ποιῆσαι. μετ' ὀλίγον δὲ τελευτᾷ Ζαούτζας ἐν τῷ παλατίῳ καὶ τοῦτον διὰ τοῦ Βουκολέοντος κατάγοντες, ἀπήγαγον ἐν τῇ μονῇ τοῦ Καυλέα, κἀκεῖσε αὐτὸν θάψαντες. μετὰ δὲ τὴν τελευτὴν Ζαούτζα Βασίλειος Ἐπείατης ὁ υἱὸς Νικολάου Ἑταιρειάρχου συνεφιλιώθη Σαμωνᾷ Κουβικουλαρίῳ τῷ ἐξ Ἀγαρηνῶν ὀρεγόμενος τῆς βασιλείας ἀξιώματι ἰ-

* Redundat.

θάῤῥησε δὲ τῷ Σαμωνᾷ· ὅτι τῆς θείας ἡμῶν Ζωῆς A τελευτησάσης, ὁ Βασιλεὺς λαβεῖν ἔχει ἑτέραν γυναῖκα, καὶ ἡμᾶς πάντας θέλει ἀφανίσαι. ἀλλὰ δός μοι λόγον, καὶ ἵνα σοὶ θαῤῥήσω πάντα τὰ βουλευόμενα. καὶ δόντος αὐτῷ λόγον τοῦ Βασιλείου, ἐθάῤῥησεν αὐτῷ. ὁ δὲ Σαμωνᾶς εἰσελθὼν εἰς τὸν βασιλέα, εἶπεν αὐτῷ· ὅτι δέσποτά μου, θέλω σοι εἰπεῖν τι ἰδίως, ὅπερ εἰ μὲν εἴπω ἀποθνήσκω· εἰ δὲ μὴ εἴπω, ἀποθνήσκεις σύ. καὶ διεξεῖπε * τὸν βασιλέα πᾶσαν τὴν τοῦ Βασιλείου ἐπιβουλήν. ἀπιστήσαντος δὲ τοῦ βασιλέως τοῖς λαληθεῖσι παρ᾽ αὐτοῦ, καὶ εἰρηκότος· μή τίς σοι ὑπέβαλε ταῦτα εἰπεῖν μοι, καὶ ἐκ δωροδοκίας τοῦτο ἐποίησας; ὁ δὲ εἶπεν. ἀπόστειλον πιστοὺς, οὓς κελεύεις, ἐν τῷ κελλίῳ, B δέσποτά μου, καὶ ἵνα εἰσὶν ἐγκεκρυμμένοι, καὶ εἴ τι ἂν ἀκούσωσι παρὰ τοῦ Βασιλείου, καὶ παρ᾽ ἐμοῦ γράφωσι ταῦτα. παρευθὺ δὲ ὁ βασιλεὺς ἀποστέλλει Χριστοφόρον Πρωτοβεστιάριον ἅμα Καλοκύρῳ Κοιτωνίτῃ· καὶ εἰσελθόντες ἐκρύβησαν ἐν τῷ κελλίῳ αὐτοῦ. Βασίλειος οὖν δελεασθεὶς, καὶ λαβὼν λόγον ἔνορκον παρὰ Σαμωνᾶ εἰς τὸ προσευχάδιον αὐτοῦ, ἐξεῖπεν αὐτῷ πάντα τὰ τῆς βουλῆς, καὶ τοὺς συμβουλευομένους. ἀναστάντων δὲ αὐτῶν, κατελθόντες Χριστοφόρος καὶ Καλοκύρης ἀνέγνωσαν πάντα τῷ βασιλεῖ. καὶ παρευθὺ μὲν προσκαλεσάμενος Βασίλειον δέδωκε μιλιαρίσια χιλιάδας εἴκοσι, ὡς δῆθεν ψυχικὰ τῆς αὐτοῦ θείας Ζωῆς ὁρισθέντα, καὶ ἀπέστειλεν ἐν Μακεδονίᾳ· καὶ τὸν μὲν Βασίλειον οὕτω τῆς πόλεως ἐξήγαγε· C τοὺς δὲ λοιποὺς τοὺς τῆς αὐτοῦ βουλῆς μετεσχηκότας, Πάρδον μὲν Δρουγγάριον τῆς Βίγλας ἀποστέλλει πρὸς τὸν Στυπιώτην, δῆθεν ἀγαγεῖν αὐτὸν, προμηνυθέντος ἐκείνῳ διὰ Βασιλίσκου Πιττακίου αὐτὸν δεσμῆσαι· προφασισάμενος δὲ ὁ βασιλεὺς ἀπελθεῖν καὶ δειπνῆσαι εἰς τὸν ἅγιον Λάζαρον εἰς τὸ καταβάσιον τοῦ * Καισαρείου ἔστησεν Ἰωάννην Γαρίδαν μετὰ τῶν λοιπῶν τῆς ἑταιρείας ἐν τῷ κουβουκλείῳ· καὶ ἐν τῷ κατέρχεσθαι τὸν βασιλέα κρατήσαντα τὸν Ἰωάννην Νικόλαον Ἑταιρειάρχην ἐξήγαγε τῆς πόλεως. ἀγαγὼν δὲ ἐκ Μακεδονίας Βασίλειον, καὶ ἀνακρίνας, καὶ τύψας, καὶ τὰς τρίχας αὐτοῦ κατακαύσας, καὶ ἐν τῇ μέσῃ θριαμβεύσας, ἐξώρισεν ἐν Ἀθήναις, καὶ κακῶς ἐκεῖσε D τετελεύτηκεν. ὡσαύτως Νικόλαον Ἑταιρειάρχην, καὶ Στυλιανὸν, καὶ Ἰωάννην, καὶ τὴν συγγένειαν πᾶσαν Ζαούτζα, τοὺς μὲν ἀπέκειρε, τοὺς δὲ ἐξώρισε, δημεύσας τὰς οὐσίας αὐτῶν. πάντας δὲ Μαγίστρους, καὶ τοὺς ἐν τέλει προσκαλεσάμενος ὁ βασιλεὺς, ἀνέγνω κατενώπιον αὐτῶν τὰ μηνυθέντα παρὰ Σαμωνᾶ. οἱ δὲ τοῦτον ὑπερεπῄνεσαν, ὡς τῆς ζωῆς τοῦ βασιλέως προνοούμενον, καὶ εἰρήκασιν ἄξιον εἶναι τιμῆς μεγίστης. ὁ δὲ παρευθὺ τοῦτον Πρωτοσπαθαρίου ἀξίᾳ τετίμηκεν. ἐτελεύτησε δὲ Στέφανος ὁ Πατριάρχης. καὶ ἀντ᾽ αὐτοῦ ἐχειροτονήθη Νικόλαος ὁ Πατριάρχης, Μυστικὸς ὢν τοῦ βασιλέως. παρελήφθη δὲ τὸ κάστρον ἡ Δημητριὰς ἐν τῷ θέματι τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ Δαμιανοῦ τοῦ Ἀγαρηνοῦ. Λέων δὲ ὁ βασιλεὺς στέφει Ἄνναν θυγατέρα Ζωῆς, τῆς ἀπὸ τοῦ Ζαούτζη, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ποιεῖν τὰ ἐκ τύ- E που κλητώρια, μὴ οὔσης Αὐγούστης. ἠγάγετο δὲ ὁ βασιλεὺς κόρην ἐκ τοῦ θέματος Ὀψικίου ὡραιοτάτην πάνυ ὀνόματι Εὐδοκίαν, στέψας, καὶ ἀναγορεύσας, καὶ γήμας αὐτήν· ἐξ ἧς παιδοποιήσας ἄῤῥενα παῖδα, ἐφ᾽ ᾧ τε τελεύτηκε καὶ αὐτὴ, καὶ τὸ γεννηθέν. ἐξωκοδόμησε δὲ ὁ βασιλεὺς οἰκήματα πλησίον τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, καὶ ἔκτισεν ἐκκλησίαν περικαλλῆ ἐπ᾽ ὀνόματι τῆς προτέρας αὐτοῦ γυναικὸς τῆς ἁγίας Θεοφανοῦς. ὡσαύτως ἔκτισεν εἰς τοὺς λεγομένους

* τῷ Βασιλεῖ

Supra Καλοκύρης

confidenter exposuit. Defuncta nunc Zoe matertera nostra, uxorem aliam Imperator sibi copulaturus est, nosque omnes deleturus: sed pollicere secretum, ut, quae modo deliberantur, fidenter aperiam. Eo Basilio secreti fidem promittente, animatus ille mentem exposuit. Samonas ad Imperatorem ingressus dixit ei. Cuperem, Domine mi, aliquid secreto enunciare, quod si edixero mors me certa manet, si tacuero tibi moriendum: confestimque Basilii conjurationem omnem enarravit. Imperatori autem narratis fidem haud adhibenti, imo dicenti: Num quis ea mihi edicere suggessit, & mercedis spe hoc fecisti? Dixit ille: Mitte, Domine, quos placuerit tibi fideles in cubiculum, ut occultati, quod a Basilio & a me percepe- rint, cuncta describant. Confestim Imperator Christophorum Protovestiarium cum Calocyro Cubiculario misit: & ingressi in ejus delituerunt cubiculo. Basilius itaque jam inescatus, accepta juramenti fide a Samona, ad ejus oratorium, consilium ei suum, & consilii participes aperuit. Illis exurgentibus Christophorus & Calocyres digressi cuncta Imperatori perlegerunt: & confestim Basilio ad se advocato Miliarisiorum millia viginti eleemosynarum nomine in materterae Zoes animae levamen, velut legata tradidit, & in Macedoniam dimisit: & Basilium quidem hoc pacto Urbe detrusit. Reliquos vero conjurationis consortes Pardum quidem excubiarum Drungarium ad Stipiotem, quasi eum ad se vocaturum amandavit: Is tamen ut eum vinculis coerceret per Basilicum Pittacii prius monitus fuerat. Simulans etiam Imperator foras proficisci, & ad sanctum Lazarum coenaturum, ad Equilis descensum Joannem Garidam cum reliquis confoederatis detinuit in cubiculo: Cumque Imperator Joannem detinens descenderet, Nicolaum Hetaeriarcham Urbe eduxit. Basilium porro e Macedonia revocatum & de crimine inquisitum, verberibus subjecit, & crinibus ejus succensis, per mediam Urbem traductum Athenas relegavit exulem, ubi misere periit. Nicolaum pariter Hetaeriarcham & Stylianum & Joannem & Zautzae genus omne hos quidem detondit, alios publicatis eorum facultatibus in exilium expulit. Magistris vero cunctisque in dignitate positis ab Imperatore adjuratis, quae a Samona significata fuerant, cuncta perlecta sunt. Illi virum velut Imperatoris vitae providentem, maximisque honoribus dignum pronunciarunt: Quare Protospatharii dignitate confestim honoratur. Mortuus est autem Stephanus Patriarcha, & in ejus locum Nicolaus Imperatoris Mysticus provectus. Demetrias autem oppidum ad Graeciae Thema spectans, a Damiano Agareno captum est. Imperator Leo Annam Zoes, quae Zautzae fuit, filiam Imperii corona redimivit, quod deficiente Augusta, instituta ex more convivia celebrare non posset. Imperator idem ducta e Themate Opsicii venustissima puella nomine Eudocia, Augustam coronavit, & Imperatricem uxoremque renunciavit: ex ea puero masculo suscepto mater, & qui genitus fuit puer, pariter obierunt. Emit autem Imperator sanctorum Apostolorum Templo vicinas aedes, in quibus prioris suae conjugis sanctae Theophanus sumptuosam Ecclesiam construxit. Ad Topos pariter sancto Lazaro dicatam aedificavit, & virile Eunuchorum Monasterium esse

Edit. Paris. pag. 480.

pag. 481.

disposuit: ad quod sancti Lazari & Mariæ Magdalenæ translatum corpus deposuit, ejusdem Ecclesiæ celebrata dedicatione. Classe vero in Ecclesiarum hujusmodi ædificiis occupata, Tauromenium Siciliæ civitas ab Afris capta est, socordia, verius dicam proditione, Eustathii classis Drungarii & Caramali, nec non Michaelis Characti ibidem repertorum, quam plurimis Romanorum ea in clade cæsis. Reversi in Urbem ab Imperatore & Patriarcha reprehensi, & a Michaele Characto proditionis convicti, morte condemnati sunt: Patriarcha vero Nicolao apud Imperatorem interpellante, mors condonata: verberibusque solummodo subjecti, bonis eorum publicatis, inter Monachos detrusi sunt; Caramalus in Pieridii, Eustathius autem in Studii Monasterio. Lemnus etiam insula ab Agarenis, pluribus ex ea captivis asportatis, occupata est. Pentecostes vero magnæ solemnibus Imperatore Leone ad sanctum Mocium, aula comitante, progresso, & ad altare Ingressum celebrante, jamque Soleæ proximo, egressus quidam ex Ambone fustem robustum & pinguem in ejus caput impegit, ac nisi fustis impetus obvio multifido candelabro retardatus, & impeditus fuisset, cum statim de medio tulisset. Sanguine autem ex Imperatoris capite largiter fluente, tumultus & procerum fuga exorta est: plurimique in ea perierunt. Alexander autem ejus frater Ingressum celebraturus non advenit, morbum prætexens: ex quo insidiarum hujusmodi auctorem eum extitisse suspicio nata est. Samonas pariter aberrat: imo Zoem in Palatium conducturus discesserat. Apprehensus igitur qui percusserat Imperatorem, & examinatus, pœnas plurimas, & tormenta in dies aliquot prolata sustinuit, & ut nullum conjurationis participem confessus est, manibus & pedibus demum præcisis, ad Circi metam combustus est: & ex tunc processus istiusmodi abrogata est solemnitas. Aliquo deinde tempore interjecto Marcus quidam Ecclesiæ sapientissimus Oeconomus, qui magni Sabbathi Tetraodium hymnum a Domino Cosma inceptum perfecit, mensæ cum Imperatore accumbens, ne solemnitatem imminueret, rogabat: Imperatore renuente, ait Marcus: A Propheta Davide hoc te, Domine, passurum prædictum erat: prænunciavit etenim: Quanta malignatus est inimicus in sancto tuo: &, Gloriati sunt qui oderunt te in medio solemnitatis. Ex hoc vero temporis momento annos adhuc decem te, Domine, Imperium tenere necesse est: quod ita contigit: eo namque die, quo plagam accepit, eodem pariter obiit. Zoe vero quarta Imperatoris conjux in Palatio nondum Imperii corona redimita degebat. Imperatore ad Botii portum, ut Monasterii a Christophoro Protovestiario constructi dedicationem celebraret, solemnem processum & comitatum ducente, Agarenorum classem una cum Tripolita adversus Constantinopolim accedere nuncius significavit: quare classis Drungarium Eustathium cum navalibus copiis Ducibusque Imperator amandat, qui cum vires adversas opponere non valuissent, infecta re, domum redierunt: præcesserat ipse Eustathius redux, & ad Paræum jam penetraverat. Quo cognito Imperator magno mœrore affectus Himerium A secretis præcipuum classis exercitum adversus Tripolitam delegat: sed neque ipse ad Agarenorum classem acce-

τόπῳ τὸν ἅγιον Λάζαρον κατασκευάσας μονὴν ἀνδρείαν ὑπάρχουσαν, ἔνθα καὶ τὸ τοῦ ἁγίου Λαζάρου σῶμα καὶ Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς ἀνακομίσας ἀπέθετο, ποιήσας καὶ τὰ ἐγκαίνια τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας. ἀσχολουμένου δὲ τοῦ στόλου εἰς τὰ κτίσματα τῶν τοιούτων ἐκκλησιῶν, παρελήφθη ἐν Σικελίᾳ τὸ Ταυρομένιον ὑπὸ τῶν Ἀφρων, τῇ ἀμελείᾳ, μᾶλλον δὲ προδοσίᾳ Εὐσταθίου Δρουγγαρίου τῶν πλωΐμων, καὶ Καραμάλου ἐκεῖσε ὄντος, καὶ Μιχαὴλ τοῦ Χαράκτου, γενομένης πολλῆς σφαγῆς τῶν Ῥωμαίων. ἀνελθόντων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ πόλει παρά τε τοῦ βασιλέως, καὶ τοῦ Πατριάρχου ἐλεγχθέντων παρὰ Μιχαὴλ τοῦ Χαράκτου, ὡς προδότων, κατεκρίθησαν θανάτῳ. παρακληθέντος δὲ τοῦ βασιλέως παρὰ Νικολάου τοῦ Πατριάρχου, τὸν θάνατον συνεχωρήθησαν. τυφθέντες δὲ μόνον, καὶ δημευθέντες, καὶ ἀποκαρέντες μοναχοί. ὁ μὲν Καράμαλος εἰς τὰ Πιερίδου, ὁ δὲ Εὐστάθιος εἰς τὴν μονὴν τοῦ Στουδίου. παρελήφθη δὲ καὶ ἡ Λῆμνος ἡ νῆσος ὑπὸ τῶν Ἀγαρηνῶν αἰχμαλωσίαν πολλὴν πεποιηκότων. ἐν τῇ προελεύσει δὲ τῆς μεγάλης Πεντηκοστῆς τοῦ βασιλέως Λέοντος ἀπελθόντος εἰς τὸν ἅγιον Μώκιον καὶ εἰσοδεύοντος, ὅτε ἦλθε πλησίον τῆς σολέας, ἐξελθών τις ἐκ τοῦ ἄμβωνος δέδωκεν αὐτῷ κατὰ κεφαλῆς μετὰ ῥάβδου ἰσχυρᾶς καὶ παχείας. καὶ εἰ μὴ ἡ φορὰ τῆς ῥάβδου εἰς πολυκάνδηλον ἐμποδισθεῖσα διεχαυνώθη, παρευθὺ ὅλον τοῦτον ἀπήλλαξε. τοῦ δὲ αἵματος σφοδρῶς καταρρέοντος ἐκ τῆς τοῦ βασιλέως κεφαλῆς, ταραχὴ * δὲ καὶ φυγὴ τῶν ἀρχόντων γέγονε. καὶ πολλοὶ ἐν ταύτῃ * ἀπώλλοντο. ὁ δὲ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀλέξανδρος προεφασίσατο νοσηλεύεσθαι, καὶ οὐ κατῆλθεν ἐν τῇ εἰσόδῳ, ὡς ἐκ τούτου ὕποπτον αὐτὸν γενέσθαι τὴν τοιαύτην ἐπιβουλὴν αὐτὸν κατασκευάσαι. οὔτε ὁ Σαμωνᾶς παρῆν ἐκεῖ, ἀλλ' ἦν ἀπελθὼν ἀγαγεῖν Ζωὴν ἐν τῷ παλατίῳ. κρατηθέντος δὲ τοῦ δόντος τὸν βασιλέα, καὶ ἐξετασθέντος, καὶ πολλὰς βασάνους καὶ τιμωρίας ὑπομεμενηκότος ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, ἐπεὶ μηδένα καθωμολόγει, τέλος ἐκκοπεὶς αὐτοῦ χεῖρας καὶ πόδας ἐκάη ἐν τῇ τοῦ ἱππικοῦ σφενδόνῃ· καὶ ἔκτοτε ἐξεκόπη ἡ τοιαύτη προέλευσις. μετὰ δέ τινα καιρὸν εἰσῆλθε Μάρκος ὁ φιλοσοφώτατος Οἰκονόμος τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας ὤν, ὃς ἦν ἀναπληρώσας τοῦ μεγάλου σαββάτου τετραῴδιον τοῦ κυρίου Κοσμᾶ. καὶ ἐν τῇ τραπέζῃ τοῦ βασιλέως συνεστιώμενος ἐξελιπάρει τὸν βασιλέα μὴ ἐκκόψαι τὴν ἑορτήν. τοῦ δὲ βασιλέως ἀπαναινομένου ἔφη ὁ Μάρκος. ὅτι προγεγραμμένον ἦν παρὰ τοῦ προφήτου Δαβὶδ τοῦ παθεῖν σε τοῦτο, ὦ δέσποτα, * προφητεύσαντα εἰπών. ὅσα ἐπονηρεύσατο ὁ ἐχθρὸς ἐν τῷ ἁγίῳ σου, καὶ ἐνεκαυχήσαντο οἱ μισοῦντές σε ἐν μέσῳ τῆς ἑορτῆς. καὶ δεῖ σε ἀπὸ τοῦ νῦν, ὦ δέσποτα, κρατῆσαι τὴν βασιλείαν ἔτη δέκα. ὅ τι καὶ γέγονε. τῇ γὰρ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐν ᾗ καὶ ἔλαβεν, ἐν ταύτῃ τελευτᾷ. ἦν δὲ Ζωὴ ἡ τετάρτη γυνὴ τοῦ βασιλέως ἐν τῷ παλατίῳ μετὰ τοῦ βασιλέως ἄστεπτος. τοῦ δὲ βασιλέως πρόκενσον ποιησαμένου εἰς τὸ ἔμπροσθεν τοῦ Βωτίου πρὸς τὸ ἐγκαινίσαι τὴν μονὴν Χριστοφόρου Πρωτοβεστιαρίου αὐτοῦ ἦλθεν ἀγγελία, ὡς ὅτι ὁ στόλος τῶν Ἀγαρηνῶν ἅμα τῷ Τριπολίτῃ ἀνέρχεται κατὰ * Κωνσταντινούπολιν. ἀποστέλλει οὖν ὁ βασιλεὺς Εὐστάθιον Δρουγγάριον τῶν πλωΐμων μετὰ παντὸς τοῦ στόλου καὶ τῶν στρατηγῶν κατὰ τοῦ Τριπολίτου. οἱ μὴ δυνηθέντες ἀντιπαρατάξασθαι, ἀπεστράφησαν κενοί. ἦλθεν δὲ ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ εἰσῆλθε μέχρι Παρίου. τοῦτο μαθὼν ὁ βασιλεὺς ἐν μεγάλῃ ἀθυμίᾳ γέγονε, καὶ ἀποστέλλει Ἱμέριον Πρωτασηκρῆτιν κεφαλὴν τοῦ στόλου κατὰ τοῦ Τριπολίτου, * μὴ τολμώντων μηδόλως πλησιάσαι τῷ στόλῳ τῶν

Edit. Paris. pag. 482.

* Redundat.

* ἀπώλοντο

* καὶ

* Κωνσταντινουπόλεως

* ἀλλὰ μηδ' αὐτοὺς ἐπιτολμώντων

Ἀγαρηνῶν. τοῖς δὲ τοῦ Θεοῦ κρίμασιν ἐπιστρέφει ὁ αὐτὸς Λέων Τριπολίτης, καὶ ἀπῆλθεν ἐν Θεσσαλονίκῃ, καὶ ταύτην ἐπολιόρκησε. καὶ παρέλαβεν ἅμα τῷ στρατηγῷ αὐτῆς Λέοντι τῷ Χατζιλακίῳ· καὶ * ποιήσας πολλὴν σφαγὴν καὶ αἰχμαλωσίαν. * Ῥοδοφύλης δέ τις Κουβικουλάριος ἦν ἀποσταλεὶς ἐν Σικελίᾳ χρείαν τινά, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ χρυσίου λίτρας ἑκατόν. νοσήσας δὲ κατὰ τύχην ἐν τῇ ὁδῷ εἰσῆλθεν ἐν Θεσσαλονίκῃ πρὸς τὸ λούσασθαι, καὶ ἀνακτήσασθαι ἑαυτόν· καὶ ἐκρατήθη παρὰ Λέοντος. διερχόμενος Συμεὼν Πρωτοασηκρῆτις ὁ μετὰ ταῦτα γεγονὼς Πατρίκιος καὶ Πρωτοασηκρῆτις ἀνελάβετο τότε χρυσίον, καὶ τὰ δῶρα, ἅπερ εἴασε Ῥοδοφύλης ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ πολλὰ βασανισθεὶς ἐτελεύτησε. τοῦ δὲ Τριπολίτου βουλομένου τὴν πόλιν καταστρέψαι μαθὼν Συμεὼν δηλοῖ αὐτὸν λαβεῖν χρυσίον, καὶ ταύτην ἐᾶσαι. ὃν καὶ πείσας, καὶ λαβὼν λόγον συμφώνησε δοῦναι χρυσίον τῷ Τριπολίτῃ, τὴν δὲ πόλιν ἐᾶσαι. ὃ δὴ καὶ γέγονε. Σαμωνᾶς δὲ προφασισάμενος ἐπὶ τὴν μονὴν αὐτοῦ τὰ Σπεῖρα ἐξελθεῖν τὴν * τοῦ Δαματρῦ οὖσαν, φυγῇ ἐχρήσατο ἅμα χρήμασι καὶ ἵπποις αὐτοῦ, τοὺς ἵππους τοὺς δημοσίους ἀγκυλοκοπῶν· τοῦτο μαθὼν ὁ βασιλεὺς ἐπιστέλλει ὄπισθεν αὐτοῦ Βασίλειον Ἑταιρειάρχην τὸν Καματηρόν, καὶ Γεώργιον τὸν Κρινίτην, τοῦ καταλαβεῖν αὐτόν. τοῦ δὲ Σαμωνᾶ τὸν Ἅλυν βουλομένου διαπεράσαι κατέλαβεν αὐτὸν Νικηφόρος Δρουγγάριος ὁ λεγόμενος Καμινᾶς, οὐκ ἐῶν αὐτὸν διαπεράσαι. ἐπεὶ δὲ ὁ Σαμωνᾶς πολλὰ ὑπισχνεῖτο καὶ οὐκ ἔπειθεν, προσέφυγεν εἰς τὸ Σιριχᾶ εἰς τὸν τίμιον σταυρόν, προφασισάμενος, ὡς διὰ πίστιν τοῦ σταυροῦ ἐληλύθει. καταλαβὼν οὖν Κωνσταντῖνος ὁ τοῦ Δουκός, καὶ τοῦτον ἀναλαβόμενος, ὑπέστρεψεν ἐν τῇ πόλει. προσέταξε δὲ ὁ βασιλεὺς αὐτὸν μὲν φυλάττεσθαι ἐν τῷ οἴκῳ Βάρδα τοῦ Καίσαρος· ἠρώτησε δὲ Κωνσταντῖνον τὸν Δουκὸς περὶ αὐτοῦ. καὶ μαθὼν πῶς ἀληθῶς ἐν Συρίᾳ ἔφυγε, παρεγγύησε τῷ Δουκὶ μὴ εἰπεῖν τοῦτο ἐνώπιον τῆς συγκλήτου, ὅτε παρ' αὐτῆς ἐρωτηθῇ. ἀλλ' ὅτι διὰ εὐχὴν ἀπῆλθεν ἐν τῷ Σιριχῷ. ἤθελε γὰρ ὁ βασιλεὺς * ἀποσυμψιθιῶσαι αὐτῷ. προσκαλεσάμενος οὖν Κωνσταντῖνον τοῦ Δουκὸς ἔμπροσθεν τῶν ἐν τέλει, ἔφη. οὕτως ἔχεις Θεόν, καὶ τὴν κεφαλήν μου. ἔφυγεν ὁ Σαμωνᾶς, ἢ οὐχί; ὁ δὲ ὡς εἶπε πρότερον τῷ βασιλεῖ μὴ ὁρκισθῆναι, καὶ τὸ κελευόμενον εἰπεῖν, ἀκούσας τοὺς ὅρκους ἐξεῖπεν ἐνώπιον πάντων. ὅτι εἰς Συρίαν ἔφυγε. μετ' ὀργῆς δὲ τοῦ βασιλέως * τοῦτο ἀποπεμψαμένου· ἐποίησε Σαμωνᾶς μῆνας τέσσαρας ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Βάρδα. * ἀπεσυμώψιστο δὲ ἐν τῇ αὐτοκρατορίᾳ τοῦ βασιλέως. ἐφάνη δὲ τότε καὶ ὁ κομήτης ἀστὴρ τὰς ἀκτῖνας ἐπὶ ἀνατολὴν πέμπων, καὶ φαινόμενος ἐν ἡμέραις καὶ νυξὶ τεσσαράκοντα. ἐγέννησε * Λέων υἱὸν Κωνσταντῖνον ἀπὸ Ζωῆς τῆς τετάρτης αὐτοῦ γαμετῆς. ἐβαπτίσθη δὲ τὰ ἅγια φῶτα ὑπὸ Νικολάου Πατριάρχου ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ δεξαμένων αὐτὸν Ἀλεξάνδρου βασιλέως, καὶ * Σαμωνᾶ Πατρικίου, καὶ τῶν ἐν τέλει πάντων· γέγονε δὲ τὸν βασιλέα εὐλογηθῆναι μετὰ Ζωῆς μετὰ τὴν ἑορτὴν παρὰ Θωμᾶ Πρεσβυτέρου, ὃς καθῃρέθη. ἀνηγόρευσε δὲ τὴν αὐτὴν Ζωὴν εἰς Αὐγοῦσταν. καὶ διὰ τοῦτο τὸν βασιλέα ὁ Πατριάρχης εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐκώλυσεν εἰσέρχεσθαι· ὅθεν διήρχετο ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ μέρους μέχρι τοῦ μιτατωρικίου,

* ἔπεισεν

* Ῥοδοφύλης

* ἐν

* Inferius Σιρίχῳ

* ἀποσυμψιζέσθαι

* τοῦτον

* ἀπεσυμώψισεν

* δὲ

* Σαμωνᾶ Πατρικίου

A dere ausus est. Secreto vero Dei judicio Leo Tripolita faciem vertit, & Thessalonicam versus abiit, obsessamque una cum civitatis Duce Leone Chatzilicio, plurima strage edita, captivisque abductis, in potestatem accepit. Rodophyles autem quidam Cubicularius ob necessitatem quampiam delatis secum auri libris centum in Siciliam missus fuerat: per viam vero fortuita ægritudine correptus Balnearum commoditate usurus, & vires recepturus, Thessalonicam diverterat: qui etiam a Leone captus est. Porro Simeon Secretatiorum Princeps qui deinde Patricius, & una A secretis primus extitit, iter agens prædictum aurum & munera per viam a Rodophyle relicta, penes se receperat: hic postmodum multis tormentis B examinatus vitam finivit. Tripolitæ vero Thessalonicensem urbem evertere cogitanti significat Simeon, ut aurum accipiat, & urbem liberet. Eo persuaso, & fide data de auro Tripolitæ dando, deque urbe servanda convenit: quod ita præstitum est. Samunas autem Monasterii, cui nomen Spira ad Damatrym eastructi visitandi prætextu divitiis & equis propriis secum abductis fuga usus est, & equis publicis omnibus poplitum nervos succidit. Eo cognito, Imperator Basilium Camaterum Hetæriarchem & Georgium Crinitem fugientem insequuturos & apprehensuros misit. Samonam vero Alym fluvium trajicere paratum Nicephorus Drungarius C nomine Caminas deprehendit, nec transmeare permisit. Samonas multa licet pollicitus, cum virum movere non posset, ad pretiosam Sirichorum crucem confugit, fidei, quam ad ipsam habebat, gratia se venisse simulans. His ita gestis, Constantinus Ducis filius prospere advenit, & eo secum assumpto, in Urbem reduxit: quem Imperator in Bardæ Cæsaris æde custodiri jussit. Porro Constantinum Ducis filium de eo interrogavit: agnitoque ejus vero in Syriam recessu, ne hoc coram Senatu enunciaret, si quandoque interrogaretur, commendavit: ac tantum orationis ergo ad Siricha faciendæ discessisse affirmaret. Cupiebat enim Imperator hominem sibi reconciliare. Constantinum itaque coram D proceribus advocans, ait. Ita Deum capitisque mei salutem diligas: fugit Samonas an non? Ille vero, ut prius, Imperatorem, ne adjuraretur, rogaverat, & quæ jubebatur promiserat exequi, juramenti vi compulsus, coram omnibus enunciavit. In Syriam vere fugiebat: eoque tunc cum furore ab Imperatore retro amandato, Samonas in Bardæ domo menses quatuor peregit, & annuo die quo Imperator potestatem accepit redeunte, reconciliatus est. Tunc apparuit Cometes radios versus Orientem ejaculans, & dies noctesque quadraginta conspicuus permansit. E Zoe vero quarta conjuge Constantinum filium Leo suscepit, qui Luminum festo a Nicolao Patriarcha in magna Ecclesia, suscipientibus puerum e fonte Alexandro Imperatore, Samona Patricio, & proceribus cunctis, baptizatus est. Contigit autem Imperatorem cum Zoe festo istiusmodi celebrato benedictionem nuptialem a Thoma presbytero suscipere, qui eam ob rem Officio depositus est. Eamdem vero Zoem Augustam declaravit Imperator, quem ea propter Ecclesiæ liminibus Patriarcha prohibuit: ut exinde pariter dextera Ecclesiæ parte, via consueta penitus relicta, ad Mitatoricium usque pertrans-

Edit. Paris. pag 483.

lret. Samonas deinde Accubitor provectus est, quod ad omne facinus & pravitatem Imperatori manum præberet auxiliarem: & adversus Ecclesiam cœperunt meditari. Vocatum quippe ad se Nicolaum Patriarcham Februarii die primo precibus (Edit. Paris. pag. 484.) instabant, ut in Ecclesiam reciperentur: ut vero flectere non potuerunt, a convivio publico, ad quod vocatus fuerat ejectum, & per Bucoleontem ductum, lintrique impositum, in Hieriam trajecerunt, e qua pedes ad Galacrenos usque nive multa delibutus pervenit. In ejus locum Euthymius Syncellus vir gravis & temperatissimus suffectus est: quem dicunt divina revelatione id muneris suscepisse. Volebat enim Imperator hæresim & legem ponere, qua virum tres quatuorve uxores ducere liceret, pluribus doctissimis viris ad id opem conferentibus. Junio autem mense Imperator Leo a Constantino Libe in Monasterium ad Merdosagarem positum, ut ejus dedicationem celebraret, & adesset convivio, vocatus est. Posthæc ventus nomine Africus per dies tres invaluit vehementissime spirans, concutiens, & evertens domos: adeo ut omnes ad loca subdivalia fugerent, & mundi finem adventasse cogitarent: nisi Deus sua in homines benignitate concussionem hujusmodi placandam jussisset. Imperator autem Himerium cursus publici Logothetam classis totius caput instituit. Agarenorum vero navali exercitu adversus Romanos moto, Andronicus Dux, ut se in navibus Himerio Logothetæ adjungeret, & Agarenos oppugnaret, jussus est. Quo tempore Samonas in Andronicum implacatus perseverabat, multaque adversus eum comminiscebatur, & omnibus modis omnique studio Andronico molestiam inferre, ex qua fugam ipse arripuerat, meditabatur. Suggessit autem cuidam qui scriberet Andronico secreto. Ne naves ingrediaris, ne forte capiaris ab Himerio. Samonas enim suggessit Imperatori, ut ab eo comprehensus, oculos amitteres. Himerio exinde Andronicum pluribus adhortante, ut classis adesset comes, & cum Agarenis jam imminentibus decertaret: non admisit. Himerius igitur solus die sancti Thomæ, inito cum Agarenis prælio, magnam reportavit victoriam. Quo audito, in desperationem adductus Andronicus in extremam defectionem præcipitatus, consanguineis fugam comitantibus, Castrum Cabbalam occupavit: ex quo Samonas Imperatori improperabat. Nonne prædixeram, Domine, Ducem adversum te rebellionem meditari? Statim ergo misit Imperator Gregoram Scholarum Domesticum, cognomento Hiberitzen, Andronici consocerum, ut eum debellaret. Quod cum didicisset Andronicus, & Nicolaum Patriarcham ab Ecclesia pulsum esse, una cum affinibus & natis & amicis fortunæ comitibus adversus Romanos in Agarenorum (pag. 485.) partes transit: qui etiamnum a Magno Amerumne susceptus est. Andronici vero causa tristabatur Imperator, & libello subscriptione propria munito ut hominem revocaret, frequenter meditatus fuerat. Theophilus autem per Emanuelem effecit * * *. Consulebant autem quidam Imperatori, ut Saracenorum Prætorio detentorum aliquem sibi conciliaret, quem postmodum mitteret in Syriam cum subscripto veniæ concessæ libello. Hunc ergo paravit Imperator, rubrisque inscriptis literis, & aurea munitum bulla intra bre-

A μηδόλως εἰς τὰ κατὰ συνήθειαν διερχόμενος. προσεβλήθη δὲ Σαμωνᾶς Παρακοιμώμενος διὰ τὸ εἶναι τῷ βασιλεῖ συνεργὸς πρὸς πᾶσαν παρανομίαν καὶ κακίαν, καὶ κατὰ τῆς ἐκκλησίας * ἤρξατο μελετᾶν. (* ἤρξαντο) προσκαλεσάμενοι γὰρ Νικόλαον Πατριάρχην Φεβρουαρίου πρώτῃ, καὶ πολλὰ λιπαρήσαντες δεχθῆναι· ἐπεὶ πεῖσαι οὐκ ἠδυνήθησαν, ἀπὸ τοῦ Κλητωρίου διὰ τοῦ Βουκολέοντος ἐν πλοίῳ μικρῷ ἐμβιβάσαντες, διεπέρασαν ἐν τῇ * Ἱερίᾳ (* Ἱερείᾳ) ἀφ' ἧς πεζῇ μέχρι Γαλακρηνῶν μόλις ἀπῄει, χιόνος ἐπικειμένης πολλῆς. χειροτονεῖται δὲ ἀντ' αὐτοῦ Εὐθύμιος Σύγκελλος ἀνὴρ ἱεροπρεπὴς ἐγκρατὴς πάνυ. ὅν φασι καταδέξασθαι τοῦτο ἀποκαλύ-B ψεως θείας, ὡς τοῦ βασιλέως βουλομένου αἵρεσιν καὶ νόμον ἐκθεῖναι, τοῦ ἔχειν ἄνδρα τρεῖς γυναῖκας ἢ τέσσαρας· πολλῶν εἰς τοῦτο λογιωτάτων ἀνδρῶν συνεργούντων * αὐτόν. (* αὐτῷ) Ἰουνίῳ δὲ μηνὶ προσεκλήθη Λέων ὁ βασιλεὺς παρὰ Κωνσταντίνου τοῦ Λιβὸς ἐν τῇ μονῇ αὐτοῦ τῇ οὔσῃ ἐν τῷ Μερδοσαγάρῃ τοῦ τὸ ποιῆσαι τὰ ἐγκαίνια καὶ ἀριστῆσαι. καὶ γέγονεν ἄνεμος ὁ λεγόμενος Λίψ, ἕως τρίτης σφοδρῶς φυσήσας, συσσείσας τε, καὶ δονήσας οἰκήματα, καὶ ἐκκλησίας, ὥστε πάντας φεύγειν ἐν ὑπαίθροις τόποις λέγοντας συντέλειαν κοσμικὴν εἶναι· εἰ μὴ τοῦ Θεοῦ ἡ φιλανθρωπία δι' ὄμβρων ἔπαυσε τὴν τοιαύτην θραῦσιν. προεβάλλετο δὲ ὁ βασιλεὺς Ἱμέριον Λογοθέτην τοῦ Δρόμου κεφαλὴν πάντων τῶν C πλωΐμων. ἐξελθόντος δὲ στόλου τῶν Ἀγαρηνῶν κατὰ Ῥωμαίων, ἐδέξατο * δὲ καὶ Ἀνδρόνικος ὁ Δοὺξ (* Redundat.) διὰ κελεύσεως συνελθεῖν Ἱμερίῳ Λογοθέτῃ ἐν τοῖς πλοίοις, καὶ καταπολεμῆσαι τοὺς Ἀγαρηνούς. ὁ δὲ Σαμωνᾶς ὢν ἀδιάλλακτος ἐχθρὸς τοῦ Ἀνδρονίκου, καὶ πολλὰ κατ' αὐτοῦ δεινῶς συνεσκεύαζε, καὶ ἐμηχανᾶτο κακῶσαι τὸν Ἀνδρόνικον παντὶ τρόπῳ καὶ πάσῃ σπουδῇ διαμηχανώμενος ἀπὸ τῆς αὐτοῦ φυγῆς. ὑπέβαλλε δέ τινι γράψαι τῷ Ἀνδρονίκῳ κρυφά, μὴ εἰσέλθῃς εἰς τὰ καράβια, * καὶ κρατηθεὶς (* ἵνα μὴ κρατηθῇς) παρὰ Ἱμερίου. ὁ γὰρ Σαμωνᾶς ὑπέθηκε τῷ βασιλεῖ τοῦ κρατηθῆναί σε, καὶ τυφλωθῆναι παρ' αὐτοῦ. πολλὰ δὲ προτρεπομένου Ἱμερίου Ἀνδρόνικον εἰσελθεῖν ἐν τοῖς D πλοίοις μετὰ τῶν Ἀγαρηνῶν ἐπικειμένων. * (* ἐθελήσαν) Ἱμέριος δὲ μόνος ἐν ἡμέρᾳ τοῦ ἁγίου Θωμᾶ συμβαλὼν πόλεμον μετὰ τῶν Ἀγαρηνῶν μεγάλην νίκην εἰργάσατο. τοῦτο μαθὼν Ἀνδρόνικος ἀπογνοὺς ἅμα συγγενέσιν αὐτοῦ ἀπελθὼν ἐκράτησε κάστρον τὴν Κάββαλαν, εἰς τελείαν ἀποστασίαν ἐλθών. ὡς εἰπεῖν καὶ Σαμωνᾶν πρὸς τὸν βασιλέα, οὐκ ἔλεγον, ὦ δέσποτα, ἀντάρτην εἶναί σοι τὸν Δοῦκα; παραυτὰ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Γρηγορᾶν Δομέστικον τῶν σχολῶν τὸν λεγόμενον Ἰβηρίτζην συμπενθερὸν ὄντα Ἀνδρονίκου, καταπολεμῆσαι αὐτόν. μαθὼν δὲ τοῦτο Ἀνδρόνικος, καὶ ὡς ὁ Πατριάρχης Νικόλαος τῆς ἐκκλησίας ἐξεώσθη, προσέφυγε τοῖς Ἀγαρηνοῖς, ἅμα τοῖς συγγενέσι, καὶ τέκνοις, καὶ τοῖς φίλοις E ἐξεληλυθόσι τότε κατὰ Ῥωμαίων. καὶ ὑπεδέχθη παρὰ τῷ Ἀμερουμνῇ μεγάλῳ. ἐλυπεῖτο δὲ Λέων ὁ βασιλεὺς διὰ τὸν Ἀνδρόνικον, καὶ πολλάκις ἐβουλεύετο ἀποστεῖλαι * αὐτὸν (* αὐτῷ !) λόγον ἐνυπόγραφον. ὁ δὲ Θεόφιλος διὰ τοῦ Μανουὴλ ἐποίησε. *** συνεβουλεύσαντο δέ τινες τῷ βασιλεῖ φιλοφρονηθῆναί τινα τῶν τοῦ Πραιτωρίου Σαρακηνῶν καὶ ἀποστεῖλαι ἐν Συρίᾳ μετὰ λόγου ἐνυπογράφου. τοῦτο δὴ καὶ πεποίηκεν ὁ βασιλεὺς γράψας διὰ κινναβάρεως, καὶ ἀποστείλας μετὰ χρυσοβούλλου

βυλὴν ἐνδοθεν φατλίον βραχέως τράχτυ. ἐξελθόντος δὲ τῦ Σαρακηνῦ ἀπὸ τῦ βασιλέως προσκαλεσάμενος, Σαμωνᾶς εἶπεν αὐτῷ. οἶδας τί κρατεῖς; τῦτο εἰπὼν δὴ τὸν κηρὸν τὴν ἀπώλειαν τῆς Συρίας. καὶ δὺς αὐτῷ χρήματα καὶ δῶρα παρήγγειλε τῦτο βάλλειν εἰς τὰς χεῖρας τῦ Οὐζήρ. ὁ δὲ ἀπελθὼν, τῦτο πεποίηκεν. ἐκρατήθη δὲ Ἀνδρόνικος, καὶ ἐδεσμεύθη μετὰ πάντων τῶν συγγενῶν αὐτῦ. καὶ μαθὼν ὡς διὰ δόλυ τῦ Σαμωνᾶ ταῦτα αὐτῷ γέγονεν, ἀναγκασθεὶς ἐμαγάρισεν, αὐτός τε, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ. ἔκτοτε δὲ Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς αὐτῦ, καὶ οἱ λοιποὶ εἰδότες ὡς ἀδύνατόν ἐστιν Ἀνδρόνικον ἐξελθεῖν, βυλῇ αὐτῦ μετ' ὐ πολὺ μόνοι φυγῇ χρησάμενοι, * θαυμαστὸν ὄντα, ἐκ μὲν Συρίας πρὸς Ρωμανίαν ἐξῆλθον· καὶ καταπολεμούμενοι κατὰ χώρας, μόλις ὀλίγοι διεσώθησαν μετὰ Κωνσταντίνυ υἱοῦ αὐτῦ. ἐκ δὲ Τάρσυ εἰσῆλθεν ἐν τῇ πόλει περὶ ἀλλαγίυ ὅτε Ἀβαλβάκης ὁ γέρων, καὶ ὁ τῦ Σαμωνᾶ πατήρ. καὶ τύτυς ἐθεάσατο ὁ βασιλεὺς, * μετὰ κοσμήσεως, καὶ τιμῆς, καὶ δόξης ἐν τῇ * Μαναύρᾳ ὑπεδέξατο· ἐκαλλώπισε δὲ καὶ τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν ἐν κόσμῳ πολυτελεῖ, καὶ ὑπέδειξεν ἅπαντα τὰ τίμια σκεύη τοῖς Ἀγαρηνοῖς ὅπερ ἀνάξιον ἦν βασιλείας καὶ Χριστιανικῆς καταστάσεως, τὸ θεαθῆναι παρὰ τῶν ἐθνῶν τὰ ἅγια σκεύη τῦ Θεῦ. ὁ δὲ τῦ Σαμωνᾶ πατὴρ ἤθελε συμμεῖναι τῷ βασιλεῖ καὶ τῷ υἱῷ αὐτῦ, καὶ μεῖναι εἰς Ρωμανίαν. ὁ δὲ Σαμωνᾶς παρῄνεσεν αὐτῷ, λέγων. κράτει τὴν πίστιν, ἣν ἔχεις κἀγὼ εἰ δυνηθῶ, ἐλεύσομαι πρός σε μᾶλλον. τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῆς Πεντηκοστῆς στέφει Λέων ὁ βασιλεὺς τὸν υἱὸν αὐτῦ Κωνσταντῖνον διὰ Εὐθυμίυ Πατριάρχυ. δίδωσι δὲ Σαμωνᾶς Κωνσταντῖνον ἄνθρωπον αὐτῦ, καὶ δυλεύσαντα πρότερον Βασιλείῳ Μαγίστρῳ καὶ Κανικλείῳ, δυλεύειν Ζωῇ Αὐγύστῃ ὃς ἠγαπήθη παρὰ τῦ βασιλέως Λέοντος καὶ τῆς Αὐγύστης. διὰ τῦτο πολλὰ ἐφθόνει Σαμωνᾶς αὐτῷ, καὶ ἐλοιδόρει, ὡς συνόντα τῇ Αὐγύστῃ. ὅπερ ὁ βασιλεὺς ὑπονοήσας, ἀπέκειρεν αὐτὸν μοναχὸν ἐν τῇ μονῇ τῦ ἁγίυ Ταρασίυ διὰ τῦ Σαμωνᾶ. μετ' ὀλίγον δὲ ὥρισε Σαμωνᾷ ἀναλαβέσθαι αὐτὸν ἐν τῇ αὐτῦ μονῇ * τὰ Σπεῖρα, βουλόμενος πάλιν ἀναλαβέσθαι αὐτόν. ἀπελθὼν οὖν * πρόκενσον ἐν τῷ Δαματρῦ, καὶ ἐν τῇ μονῇ τῦ Σαμωνᾶ ἀριστήσας, εἶδε Κωνσταντῖνον, καὶ παρευθὺ ὥρισε Σαμωνᾷ, καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν κοσμικὰ, καὶ ἐκέρασε τὸν βασιλέα εἰς τὸ κλοτέριον, καὶ ὑπέστρεψεν μετ' αὐτῦ ἐν τῷ παλατίῳ. βλέπων οὖν ὁ Σαμωνᾶς αὐξανομένην τὴν βασιλέως ἀγάπην ἐπ' αὐτὸν, βυλεύεται μετὰ τῦ μεγίστυ Κοιτωνίτυ, καὶ Μιχαὴλ Στηρήδονος, καὶ ποιῦσι χάρτην πολυλοίδορον κατὰ τῦ βασιλέως, γράψαντος καὶ συντάξαντος αὐτὸν τῦ Ροδίυ Νοταρίυ, ὄντος τῦ Σαμωνᾶ. ἐλθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ εὗρεν αὐτὸν ἐν ᾧ εὔχετο τόπῳ εἰς τὸ Μιτατώριον, καὶ ἦρεν αὐτὸν, καὶ ἀναγνὺς ἐν μεγάλῃ θλίψει ἦν, ζητῶν τὸν τῦτον ποιήσαντα. γέγονε δὲ καὶ ἔκλειψις σελήνης, καὶ διωρίσατο ὁ βασιλεὺς τοῖς ὖσι τότε ἀστρονόμοις εἰπεῖν τὸ ἀποτέλεσμα. εἰσερχομένυ δὲ πρὸς τὸν βασιλέα φίλου ὄντος τῦ Σαμωνᾶ * Παντολέων μητροπολίτυ, ἐρώτησεν αὐτὸν ὁ Σαμωνᾶς εἰς τίνα ἐστὶν ὁ κάκωσις; ἔφη αὐτός, εἰς σέ. καὶ ἐὰν διέλθῃς Ἰυνίυ τὰς τρισκαίδεκα· ἐκ τότε ὐδὲν πείσῃ κακόν. τὸν δὲ βασιλέα εἶπον εἰς τὸ δεύτερον ἔχειν κάκωσιν τὴν σελήνην· ὁ δὲ βασιλεὺς ὑπέλαβε τῦτο εἰς

* τῦτο

* ὅπερ θαυμαστὸν ἦν

* καὶ

* Μαγναύρῃ

* λεγομένῃ

* εἰς

* Παντολέοντι μητροπολίτῃ

vem susum cereum inclusit. Saracenum vero ob Imperatore discedentem vocavit Samonas: & dixit ei. Nosti quid geras? Illud propter cereum insinuavit. Syriæ perniciem tecum defers: Et pecuniis muneribusque eidem collatis Uzeris manibus reponere suasit. Digressus ille, quod commendatum fuerat, præstitit. Detentus est itaque Andronicus, & cum consanguineis omnibus in vincula conjectus. Cumque hæc Samonæ dolo in se gesta comperisset, necessitate adactus, ipse sociique fidem negavere. Ex illo tempore Constantinus eius filius & amicorum reliqui Andronicum regredi posse nullatenus licitum scientes, soli fuga usi (quod mirum fuit) ex Syria in Romaniam reversi sunt: & per varia loca diversis calamitatibus agitati, vix pauci cum Constantino ejus filio incolumes evaserunt. E Tario denique venit in Urbem Abalbaces senior, & Samonæ pater de mutandis captivis tractatum habituri. Hos Imperator in conspectum admisit, & cum humanitate summa, honore & gloria in Magnaura excepit. Magnam autem Ecclesiam sumptuoso decoravit ornatu, omniaque pretiosa vasa Agarenis ostendit, quod indignum Imperatoriæ & Christianæ institutionis extitit, sacra Dei vasa a Gentilibus conspici. Samonæ vero pater cum Imperatore & filio moram tenere & in Romania manere expetebat. Samonas autem exhorrabatur, dicens: Tene quam habes fidem: si enim potuero in partes tuas deficiam. Die porro Pentecostes Leo filium suum Constantinum Euthymii Patriarchæ ope Imperii corona ornavit. Cæterum Samonas dedit in ministerium Zoe Augustæ Constantinum hominem suum, qui prius Basilio Magistro & Caniclei Præfecto ministraverat: Qui deinde Leoni Imperatori & Augustæ charissimus extitit: Qua de causa in hominem Samonas ferebatur invidia, & probris infectabatur, quasi cum Augusta consuetudinem haberet: Quod quidem Imperator suspicatus, ejusdem Samonæ ope in sancti Tarasii Monasterio monachum tonderi jussit. Paulo post autem Samonæ mandavit in Monasterium proprium, Spira dictum, eumdem recipi, qua rursum facilius ad se vocaret. Processu igitur ad Damatrim habito, & in Samonæ Monasterio pransurus vidit Constantinum, confestimque Samonam jussit ut consuetis sæculo vestibus eum indueret: Tum inter epulas Imperatori bibendum propinavit, & cum eo ad Palatium regressus est. Videos autem Samonas auctum Imperatoris in eum affectum, cum Cubiculario præcipuo & Michaele Steredone consilium iniit: & una libellum conviciis refertum adversus Imperatorem, scribente illum & componente Rhodio Samonæ Notario, comminiscuntur. Imperator in magnam Ecclesiam profectus, & eo qua Deum precari consueverat sede ad Mitatorium reperto, eumdem acceptum magna cum animi angustia perlegit, libri requirens auctorem. Contigit autem Lunæ eclipsis: jussitque Astronomos qui tunc aderant effectus ejus edicere. Pantaleonem vero Metropolitam Samonæ amicum ad Imperatorem enarrare progressum interrogabat Samonas; in quem recideret ejus influxus malignitas? ait ille: In te. Præteritis tamen Junii diebus tredecim, si evaseris, nihil subinde mali patieris. Imperatori vero renunciaverunt illi in secundam ab eo personam Lunam pravitate sua minari, quod

Edit. Paris. pag. 486.

Imperator de fratre suo Alexandro suspicabatur. Post hæc vero Steredon Imperatori privatim enunciavit. Samonas libellum commentus est. Et confestim Samonam in suam se recipere domum coegit: ibique primum tonderi: & in Euthymii Patriarchæ Monasterium abduci jussit: ibique postmodum aliis convictus criminibus in Martinacis Monasterium deportatus est. Constantinum autem Accubitorem creavit, & in Osiis Monasterium de ejus nomine condidit: 'abiitque una cum Euthymio Patriarcha, & solemni officio dedicavit. Mense porro Octobri Himerio Logothetæ una cum Damiano & Leone Agarenis, Sami Duce Romano, qui postea regnavit, existente, prælium commissum est, quo victus Himerius, cunctisque in summum periculum adductis, via incolumis evasit. Imperator autem Leo gravi morbo jactari cœpit, adeo ut in Magnauram orationem jejuniorum principio habere nequiret. Contigit autem incendium in magnæ Ecclesiæ Cerulariis, quo chartarum thesauri armaria & sacella combusta sunt. Maii tandem die undecimo Leo Imperator, cum antea successorem fratrem suum Alexandrum designasset, diem extremum obiit: quem ille, ut ajunt, ad se venientem conspicatus, dicit, Cave. Post menses tredecim pessimum tempus instat: & impensissime rogavit, & obtestatus est, ut Constantinum filium suum protegeret.

Edit. Paris. pag. 487.

A Ἀλέξανδρον τὸν αὐτοῦ ἀδελφόν. μετὰ τοῦτο δὲ ἰδίως * Τζιριθὼν τῷ βασιλεῖ ἐξεῖπεν. ὁ Σαμωνᾶς τὸ πιττάκιον ἐποίησε. καὶ παρελθὼν καταβιβάζει Σαμωνᾶν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἀποκείρει πρῶτον, καὶ ἀπαγάγει εἰς τὴν μονὴν Εὐθυμίου Πατριάρχου· καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν λοιδορηθέντα ἀπήγαγον εἰς τὴν τῶν Μαρτινάκη μονήν. ἐποίησε δὲ Κωνσταντῖνον Παρακοιμώμενον, καὶ ἔκτισεν αὐτῷ μονὴν ἐν Οσίαις. καὶ ἀπῆλθον ἅμα Εὐθυμίῳ Πατριάρχῃ καὶ ἐγκαίνισαν ταύτην. Ὀκτωβρίῳ δὲ μηνὶ γέγονε πόλεμος ναυμαχίας Ἱμερίῳ Λογοθέτῃ μετὰ Δαμιανοῦ καὶ Λέοντος Ἀγαρηνῶν, στρατηγοῦ ὄντος * Σάμου Ῥωμανοῦ τοῦ μετὰ ταῦτα βασιλεύσαντος. ἡττήθη δὲ Ἱμέριος καὶ μόλις διεσώθη σχεδὸν πάντων ἐκεῖ κινδυνευσάντων· B ἤρξατο δὲ νοσηλεύεσθαι Λέων ὁ βασιλεὺς κοιλιακῷ νοσήματι, ὥστε μὴ δυνηθῆναι ἐξελθεῖν ἐν τῇ Μαναύρᾳ τὴν δημηγορίαν ἐκλαλῆσαι ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν νηστειῶν. γέγονε δὲ καὶ ἐμπρησμὸς εἰς τὰ καρουλάρεια τῆς μεγάλης ἐκκλησίας καέντων τῶν χαρτοθεσίων πάντων καὶ τῆς σακέλλης. Μαΐῳ δὲ ἑνδεκάτῃ τελευτᾷ Λέων ὁ βασιλεὺς προχειρισάμενος Ἀλέξανδρον τὸν αὐτοῦ ἀδελφόν. ὃν ἰδών, ὥς φασι, εἰσερχόμενον πρὸς αὐτόν, ἔφη ἴδε ὁ κακὸς καιρὸς μετὰ τοὺς τρισκαίδεκα μῆνας, πολλὰ ἐκλιπαρήσας καὶ ὁρκίσας αὐτὸν φυλάττειν τὸν υἱὸν αὐτοῦ Κωνσταντῖνον.

* Supra Στυφύδων

* ἐν

ALEXANDER.

IMPERAVIT Alexander una cum Constantino Leonis filio annum unum, dies viginti novem. Missoque ad Nicolaum ad Galacrenas nuncio Euthymium Patriarcham deposuit, & Nicolaum secundo restituit. Habuit autem Alexander ad Magnauram Silentium, & concilium celebravit, atque Euthymium ab Agatho advocavit. Eodemque cum Nicolao Patriarcha sedere jusso judicii assessores ejus depositioni vacabant attentius, cum dedecore venerandi & per omnia mirandi viri, colendam barbam vellicantes, aliaque opprobria & injurias inferentes, quas quiete & mansuete honorabilis & sacer vir tolerabat: Ea quibus ad Agathi ædes vita functus, in proprio Monasterio juxta Psamathii depositus est. Alexander suspicionibus liber, quas frater Leo adversus ipsum, dum in vivis esset, fovebat, venatibus continuis & per varia palatia discursibus vacabat usquequaque, nihil Imperatore dignum meditatus aut exequutus, sed semper deliciis, luxuriæ, & ebrietatibus indulgens, totum se hujusmodi tradiderat. Unde protinus Janem Clericum, cognomine Lazarem, Rectorem instituit, qui post Alexandri mortem misere vitam abrupit: Gabrielopulum pariter & Basilitzen, Sclavinorum genere ortos palatii divitiis vehementer auxit, adeo ut nulla prole suscepta Basilius ipse Imperatorem, ut ajunt, hæredem instituere meditatus fuerit. Constantinum etiam Leonis filium Eunuchum reddere consuluit, & frequenter id aggressus ab iis, quos Leo beneficiis affecerat, modo infantilem ætatem, modo infirmitatem prætendentibus præpeditus fuit. Ejus tempore apparait Cometes per dies quindecim ad Occidentem,

C

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ἐβασίλευσεν ἔτος ἓν ἡμέρας κθ΄. σὺν Κωνσταντίνῳ υἱῷ Λέοντος. ἀποστείλας δὲ ἄγαγε Νικόλαον ἐκ * Γαλακρηνῶν, καταγαγὼν Εὐθύμιον Πατριάρχην, καὶ ἐνεθρόνισε τὸ δεύτερον αὐτὸν Νικόλαον. ἐποίησε δὲ σιλέντιον καὶ σύνοδον Ἀλέξανδρος ἐν τῇ Μαναύρᾳ, ἀγαγὼν Εὐθύμιον ἀπὸ τοῦ Ἀγαθοῦ, καὶ συγκαθίσας ἅμα Νικολάῳ Πατριάρχῃ, ἐποιήσαντο τὴν κατ' αὐτοῦ καθαίρεσιν ἀτίμως ἀποτίλλοντες τὴν ἱεροπρεπῆ καὶ ἀξιάγαστον ἀνδρὸς τὴν τιμίαν γενειάδα, καὶ ἄλλας τινὰς ὕβρεις καὶ ποινὰς αὐτῷ ἐπιφέροντες, ἃς ἡσύχως καὶ πρᾴως ὑπέμεινεν ὁ τίμιος καὶ ἱερὸς ἀνήρ· ἔνθα καὶ εἰς τὰ Ἀγαθοῦ τελευτήσας, κατατίθεται ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ, ἐν τῇ * πόλει τῶν Ψαμαθίου. οὗτος Ἀλέξανδρος διὰ τὰς D ὑπονοίας, ἃς ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Λέων ἔτι ζῶν εἶχε κατ' αὐτοῦ, ἀεὶ τοῖς κυνηγεσίοις, καὶ τοῖς ἔξω παλατίοις ἐσχόλαζε, μηδὲν βασιλείας ἔργον διαπραττόμενος, ἀλλὰ διάγων ἐν τρυφαῖς, ἀσωτίαις, καὶ μέθαις, καὶ περὶ ταῦτα ἀεὶ * διακείμενος· ὅθεν παρελθὼν Ἰωάννην Παπᾶν, τὸν ἐπίκλην Λαζάριον, Ῥαίκτορα πεποίηκεν, ὃς καὶ κακῶς τὸ ζῆν ἀπέρρηξε μετὰ θάνατον Ἀλεξάνδρου· ὡσαύτως δέ φασιν Γαβριηλόπουλον καὶ Βασιλίτζην ἀπὸ τοῦ Σκλαβινῶν ἔθνους σφοδρῶς κατεπλούτισεν ἐκ τῶν τοῦ παλατίου χρημάτων. ὥς φασι δέ, αὐτὸν Βασίλειον καὶ βασιλέα ἠβούλετο ποιῆσαι, ὡς ἄπαις αὐτὸς ὤν, καὶ Κωνσταντῖνον E υἱὸν Λέοντος εὐνοῦχον ποιῆσαι· ὃ καὶ πολλάκις βουληθεὶς διεσκεδάσθη παρὰ τῶν ὑπὸ τοῦ Λέοντος εὐεργετηθέντων, ποτὲ μὲν ὡς νήπιον ὑποβαλόντων, ποτὲ δὲ ὡς ἀσθενοῦντα. ἐπὶ τούτῳ ἐφάνη ἀστὴρ κομήτης ἐκ δύσεως ἐπὶ ἡμέρας δεκαπέντε, ὃν ἔλεγον

* Γαλακρηνῶν

* Μαγναύρᾳ

* Forsan μονῇ

* ἐκκείμενος

ξιφίαν καλεῖσθαι, καὶ αἱματεκχυσίαν ἐν τῇ πόλει ἐργάσασθαι. οὗτος πλάνοις καὶ γόησιν ἑαυτὸν ἐξέδοτο, οἳ καὶ πεπείκασιν αὐτὸν, ὡς τὸ τοῦ συάγρου στοιχεῖον τὸ ἐν τῷ ἱππικῷ σοὶ καὶ τῇ σῇ ζωῇ προσανάκειται, χοιρόβιον τὸ ἀνόητον ὑπεμφαίνοντες. ὁ δὲ τούτοις ἀπατηθεὶς αἰδοῖα καὶ ὀδόντας τῷ χοίρῳ προσανανεῶσαι * ὡς λειπομένους αὐτῷ· καὶ τῇ αὐτοῦ πλάνῃ πεποιθὼς ὢν, ἱππικὸν ποιήσας τὰς τῶν ἐκκλησιῶν ἐνδυτὰς καὶ πολυκάνδηλα ἄρας τὸ ἱππικὸν ἐστόλισε, καὶ τοῖς ζῳδίοις φωταψίαν ἐποίησε· διὰ τοῦτο ἤρθη ἀπ' αὐτοῦ ἡ τοῦ Θεοῦ χεὶρ, ὡς τὴν τοῦ Θεοῦ τιμὴν τοῖς εἰδώλοις προσάψαντος. Ἱμερίου δὲ Λογοθέτου ἐκ τῆς τῶν Ἀγαρηνῶν ἥττης ὑποστρέψαντος, ἀποστείλας Ἀλέξανδρος περιώρισεν ἐν τῇ μονῇ τοῦ παλατίου, τῇ λεγομένῃ Καμπᾷ, ἀπελάσας ὡς ἐχθρὸν αὐτοῦ ὄντα ἐπὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Λέοντος. ὁ δὲ διὰ θλίψεως πολλῆς ἀρρωστήσας, περιορισάμενος ὢν ἐπὶ μῆνας ἕξ, ἐτελεύτησεν· ἀπέστειλε δὲ Συμεὼν ὁ ἄρχων Βουλγαρίας μηνύων Ἀλεξάνδρῳ τὰ περὶ εἰρήνης. Συμεὼν παρεσκευάζετο κινῆσαι κατὰ τῶν Χριστιανῶν ὅπλα. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ βασιλεὺς ἀριστήσας καὶ οἰνωθεὶς ἐν τοῖς ὑπὸ κύνα καύμασι, κατῆλθε σφαιρίσαι, καὶ ῥομφαίᾳ θεηλάτῳ πληγεὶς, καὶ ἀνελθὼν, αἵματος ἐκ τῶν αἰδοίων ἐκφερομένου, μετὰ δύο ἡμέρας ἐτελεύτησε, καταλιπὼν ἐπίτροπον Νικόλαον Πατριάρχην, καὶ Στέφανον Μάγιστρον, καὶ Ἰωάννην Μάγιστρον τὸν Ἐλαδᾶν, καὶ Ἰωάννην Ῥαίκτορα, καὶ Εὐθύμιον, καὶ τὸν Βασιλίτζην, καὶ τὸν Γαβριηλόπουλον, ἐάσας τὴν βασιλείαν Κωνσταντίνῳ υἱῷ Λέοντος. ἀπέθετο δὲ Ἀλέξανδρος ἐν τοῖς τάφοις μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

* ἐκλείπουσιν

quem Xiphiam vocari dicebant, & sanguinis effusionem in urbe effecturum portendere. Hic erronibus & præstigiatoribus se totum dedit, qui etiam suaserunt: Apri fatum sive signum quod in Circo erectum est, tibi vitæque tuæ repositum est: porci vitam amentem illum agere subindicantes. His ille seductus pudenda dentesque porco quasi sibi deficientia renovari jussit. Eodem etiam persuasus errore, equestri celebrato certamine, prolatis Ecclesiæ vestibus, productisque candelabris multifidis ludos exornavit, & luminum splendore animalia decoravit. Eam ob rem Dei manus auxiliaris ab eo remota est, qui Dei honorem idolis adolere non est veritus. Himerium vero Logothetam a clade quam ab Agarenis pertulerat, redeuntem, misso nuncio, Alexsnder in Palatii Monasterium, Campa dictum, velut hostem a fratris sui Leonis tempore sibi infensum adjectis minis exulem egit. Ille societate hominum interdictus per menses sex ex nimio mœrore morbo correptus interiit. Simeon autem Bulgariæ Princeps, missis ad Aleaandeum nunciis, de pace tractatum habuit. Simeon adversus Christianos arma movere parabat. Alexander Imperator bene pastus, & vino temulentus sub caniculæ ardores pila lusurus processit, gladioque divinitus immisso, vulneratus rediit sanguinem e naribus & pudendis effundens, & post dies duos Nicolao Patriarcha, & Stephano Magistro Elada, & Joanne Rectore, & Euthymio, & Basilitze, & Gabrielopulo procuratoribus institutis, Constantino Leonis filio reliquit Imperium. Alexander ille cum patre Basilio eodem sepulchro repositus est.

Edit. Paris. pag. 488.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ δὲ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τελευτήσαντος Λέοντος, παῖς ἔτι τυγχάνων, ἕβδομον γὰρ εἶχε τῆς ἡλικίας ἔτος ὑπὸ Ἀλεξάνδρου * υἱοῦ αὐτοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ καταλέλειπτο ὑπὸ ἐπιτρόπους τελῶν, ἐβασίλευσεν ἐπὶ τῶν αὐτοῦ ἐπιτρόπων, καὶ σὺν τῇ μητρί· ἅμα δὲ Ῥωμανῷ πενθερῷ αὐτοῦ, ἐν ὑποταγῇ ὢν, ἕτερα ἔτη εἴκοσι ἕξ· μονοκράτωρ δὲ ἔτη δεκαπέντε· ὡς εἶναι τὸν ἅπαντα χρόνον τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἔτη πεντήκοντα πέντε. λαβόμενος οὖν τῆς τοῦ παλατίου ἐξουσίας, ὁ Πατριάρχης Νικόλαος τὴν τοῦ κοινοῦ πρόνοιαν ἐποιεῖτο καὶ τὴν φροντίδα εἶχε τῶν τῇ βασιλείᾳ ἀνηκόντων πραγμάτων ὁσημέραι. ἐν τούτοις οὖν τῆς βασιλείας οὔσης δηλοῦται Κωνσταντίνῳ τῷ Δουκὶ τῶν σχολῶν παρά τινων τῶν ἐν τῇ πόλει μεγιστάνων φιλούντων αὐτὸν, ὡς ἀνδρεῖον καὶ νουνεχῆ καὶ καλῶς δυνάμενον τὴν * ἐκκλησίαν διακυβερνᾶν, εἰσελθεῖν, καὶ ταύτης * ἐγκρατὴς γενέσθαι δοκοῦντι. ὁ δὲ, ἅτε καὶ πρότερον αὐτὴν ὀνειροπολῶν, καὶ τοὺς στεφάνους ἀεὶ ἐφιέμενος, ὡς εἶχε τάχους τὴν βασιλεύουσαν καταλαβὼν ἅμα τοῖς σὺν αὐτῷ τῶν στρατευμάτων ἐκκρίτοις ἱκανοῖς οὖσι· καὶ νυκτὸς διὰ παραπυλίδος εἰσελθὼν τοῦ Πρωτοβεστιαρίου Μιχαὴλ, οὔσης πλησίον ἀκροπόλεως ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πενθεροῦ * αὐτᾶς Γρηγορᾶ, ἄυπνος μετὰ τῶν συνόντων αὐτῷ διετέλεσε. Νικήτας δὲ Ἀσηκρῆτις ὁ μετὰ ταῦτα Πρωτονοτάριος γεγονὼς τὴν Κωνσταντίνου ἄφιξιν τῷ Πατρικίῳ Κωνσταντίνῳ τῷ Ἐλαδικῷ κατεμήνυσε, καὶ ἄμφω τῇ αὐτῇ νυκτὶ πρὸς τὸν Δοῦκα Κωνσταντῖνον παρεγένοντο, καὶ βουλὴν ποιησάμενοι, οὔπω τῆς ἡμέρας καταλαβούσης, ἀλλ' ἔτι σκοτίας οὔσης, μετὰ λαμπάδων καὶ λαοῦ πολλοῦ καὶ ὅπλων διὰ τῆς τοῦ ἱπποδρομίου πύλης

* θείου

* βασιλείαν

* ἐγκρατεῖ

* αὐτοῦ

CONSTANTINUS.

CONSTANTINUS Patre Leone mortuo adhuc puer (septimum enim tantum ætatis suæ agebat annum) sub patrui tutela Imperatot relictus est. Habuit etiam Imperii procuratores, & sub eorum cura, matre pariter illis adjuncta, vixit: una vero cum Romano Socero suo, cui subjectus fuit annos alios viginti sex: solus Imperium rexit annos quindecim: adeo ut Imperii ejus tempus omne annis quinquaginta quinque concludatur. Eo itaque Palatii potestatem adepto, Nicolaus Patriarcha rebus communibus providebat, curamque gerebat quotidianorum regni negotiorum. Cum igitur sic se haberent Imperii res Constantino Scholarum Duci a quibusdam Urbis proceribus ejus amicis suggeritur, eum ceu virum fortem & prudentem, quique posset rempublicam administrare, ut seipsum promoveret, nulloque labore capessendum Imperium aggrederetur. Ille igitur, ut pote qui prius illud in votorum somniis habuerat, & coronarum libidine semper æstuabat, quanta potuit velocitate, in Regiam urbem una cum selectis copiis & ad quodvis audendum idoneis profectus est: noctuque per portulam Protovestiarii Michaelis Urbis arcis vicini ingressus in domo Gregoræ Soceri insomnis una cum sociis mansit. Nicetas autem A secretis, qui postea factus Protonotarius, Constantini adventum Constantino Eladico Patricio significavit, amboque pariter ipsa nocte ad Ducem Constantinum accedunt: habitoque consilio illucescente die, sed profundis adhuc tenebris, cum lampadibus magnaque populi & armorum multitu-

pag. 489.

dine Circi portam, Constantinum ut Imperatorem acclamantes, occupant. Ibi primum ab iis, qui Circi tenebant penetralia, ejus equiso peremptus est. Illuc igitur non admissus, quinimo expulsus, velut arreptitius debacchans, nec præ Imperii cupiditate mentis compos, Circo se subducit subtristis & vultu demisso, sinistrum omen secum reputans equisonis cædem. Illinc itaque faustis acclamationibus semper comitatus, ad portam, Chalcen nomine, appulit: & per ferream portam ingressus ad Excubitorum usque locum penetravit. Ex adverso Magister Joannes Eladas confœderatorum & remigum selectu habito, armis instructos contra Ducem summisit. Illis itaque ad Chalcem appellentibus, inito certamine, multi ex utraque parte gladiis confossi ceciderunt, imo ad eum numerum, ut fluente sanguine locus fluminis in morem stagnaret. Corruit ibidem Gregoras Ducis filius, & Michael ejus consobrinus, & Cortices ille ex Armenia oriundus. His cognitis, tumultu plurimo per civitatem excitato, Constantinus equum calcari vehementius impulit; equus super lapideis tabulatis infra stratis lapsus equitem in terram dejecit, sociis omnibus hinc inde fuga palantibus & dissipatis. Eum in terram projectum solumque derelictum cum quidam conspexisset ac tenuisset, ejus caput gladio amputavit. His ita peractis, Gregoras Magister ejus socer, una cum Leone cognomento Chœrosphacte ad sanctæ Dei Sapientiæ templum profugit, quos vi inde extractos & laceris vilibusque vestibus indutos, asinoque superpositos, per mediam Urbem in triumphi morem traduxerunt, & ad Dalmatæ Monasterium abductos supplicii ac condemnationis nomine loco celebri fecerunt Inclusos: Leonem vero Catacalitzem & Abessalom Arotræ filium excæcatos in exilium miserunt. Constantinum autem Eulampii filium & ejus comites Philotheus Præfectus ad Circi metam gladio obtruncavit. Non modica vero de Niceta A secretis & Constantino Libe perquisitione facta, ipsi, ceu fuga usi, nullatenus reperti sunt. Ipsum autem multosque, qui cum ipso erant, fortes viros a Damali, quæ est Chrysopoleos locus, ad Lacatem usque geminis lignis sive furcis cunctos suspenderunt: plurimosque crudeliter & sine causa isti procuratores appellati neci tradidissent, nisi judicum quidam iniquum eorum impetum cohibuissent, dicentes illis: Cum adhuc Imperator inter pueros agat, quomodo sine ejus jussu talia patrare aggredimini? Deinde Ducis uxorem, cæsarie deposita, in ejus domum, quam in Paphlagonia possidebat, filio ejus virilibus prius exsecto, miserunt. Mense porro Augusto, Simeon Bulgariæ Princeps adversus Romanos, comparato exercitu cum multitudine gravi, Constantinopolim appulit, & vallo a Blachernis ad portam Chrysem vocatam circumducto, Urbem obsedit: aliisque spei suæ in sublime elatus subacturum omnino nullo labore promittebat. Probatis autem in adversum mœnium munimentis, Urbisque ex populi copia & machinis securitate ac præsidio conspecto, spe deceptus, in locum Hebdomum dictum pacis oblaturus fœdera, reversus est. Procuratoribus pacem oblatam libenter excipientibus, Simeon Theodorum Magistrum de illa tractaturum misit. Nicolaus autem Patriarcha, Stephanus, & Joannes Magister, Imperatore secum

Edit. Paris. pag. 490.

A καταλαμβάνουσι, Κωνσταντῖνον εὐφημοῦντες, ὡς βασιλέα. ἔνθα δὲ ὁ πρῶτος ἱπποκόμος παρὰ τῶν ἔσω τῆς ἱπποδρόμου πυλῶν ἀνῃρέθη. μὴ δεχθεὶς οὖν ἐκεῖσε ὁ Κωνσταντῖνος, ἀλλ' ἀποσοβηθεὶς, ὥσπερ ὑπό τινος ἐκβακχευόμενος δαίμονος, καὶ μὴ ἐφεστηκότα ἔχων τὸν λογισμὸν τῷ τῆς βασιλείας ἔρωτι, ἐν τῷ ἱπποδρομίῳ ὑπεχώρησε, σκυθρωπός τε, καὶ κατηφὴς, κακὸν οἰωνὸν τὴν τοῦ ἱπποκόμου κρίνας σφαγήν. ἐκεῖθεν οὖν εὐφημούμενος ἦλθε μέχρι τῆς λεγομένης Χαλκῆς, καὶ διὰ τὰς σιδηρᾶς πόρτας εἰσελευθεὶς μέχρι τῶν Ἐξκουβίτων παρεγένετο. ὁ οὖν Μάγιστρος Ἰωάννης ὁ Ἐλαδᾶς ἐκλογὴν τῶν τε τῆς ἑταιρείας, καὶ τῶν ἐλατῶν ποιησάμενος, μεθ' ὅπλων τούτους ἀπέστειλε κατὰ τοῦ Δουκός. ἐλθόντων οὖν μέχρι τῆς Χαλκῆς, καὶ πολέμου συστάντος, πολλοὶ ἐξ ἀμφοτέρων ἔπεσον τῶν μερῶν ἔργον ἐκεῖσε μαχαίρας γενόμενοι, καὶ τοσοῦτοι ὥστε τὸν τόπον ἐκλιμνασθῆναι τῷ αἵματι ποταμηδὸν καταρρέοντι. ἀνῃρέθη καὶ Γρηγορᾶς υἱὸς τοῦ Δουκὸς, καὶ Μιχαὴλ ὁ ἐξάδελφος αὐτοῦ, καὶ ὁ Κουρτίκης ἐκεῖνος ὁ ἐξ Ἀρμενίων. ταῦτα ὁ Δοὺξ Κωνσταντῖνος μαθὼν, ταραχῆς ὅτι πλείστης γενομένης, τὸν ἵππον ἐξήλασεν. ὁ δὲ τοῖς ἐκεῖσε ὑπεστρωμμέναις ὀλισθήσας πλαξὶν, εἰς γῆν τὸν ἐπιβάτην κατέβαλεν· οἱ γὰρ ἄλλοι διεσκεδάσθησαν ἅπαντες. ἐπεὶ δέ τις αὐτὸν κατὰ γῆς ἐρριμμένον καὶ μεμονωμένον κατέλαβε, ξίφει τὴν τούτου ἀπέτεμε κεφαλήν. τούτου οὕτω τελεσθέντος Γρηγορᾶς Μάγιστρος, ὁ τούτου πενθερὸς μετὰ Λέοντος, ὃν Χοιροσφάκτην ὠνόμαζον, τῇ ἁγίᾳ Θεοῦ Σοφίᾳ προσπέφευγεν, οὓς καὶ βίᾳ ἐκεῖθεν ἀποσπάσαντες, ῥάκη τε περιβαλόντες, καὶ ὄνῳ ἐπικαθίσαντες, C διὰ μέσης τῆς πόλεως ἐθριάμβευσαν. καὶ ἐν τῇ τοῦ Δαλμάτου ἀπαγαγόντες μονῇ ἐγκατακλείστους, τῇ λεγομένῃ Καταδίκῃ, πεποιήκασι. Λέοντα δὲ τὸν Κατακαλίτζην, καὶ Ἀβεσσαλὼμ τὸν τοῦ Ἀροτρᾶ ἐκτυφλώσαντες, ἐν ἐξορίᾳ παρέπεμψαν· Κωνσταντῖνον δὲ τὸν τοῦ Εὐλαμπίου υἱὸν καὶ ἑτέρους σὺν αὐτῷ, Φιλόθεος Ὕπαρχος ἐν τῇ τοῦ ἱππικοῦ σφενδόνῃ ξίφει ἀπέτεμεν. οὐ μικρῶς δὲ διερευνησάμενοι περὶ Νικήτα Ἀσηκρῆτις, καὶ Κωνσταντίνου τοῦ Λιβός, οὐχ εὗρον αὐτούς, ὡς χρησαμένους φυγῇ. τὸν δὲ ἐκείνου καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ πολλοὺς καὶ ἀνδρείους ὄντας ἀπό τε τῆς ἐν Χρυσοπόλει Δαμάλεως, καὶ μέχρι τοῦ Λακάτου διδύμοις ξύλοις πάντας ἀνεσκολόπισε, καὶ πολλοὺς ἀνηλεῶς καὶ ἀναιτίους οἱ λεγόμενοι οὗτοι ἐπίτροποι D ἀπέκτειναν, εἰ μή τινες τῶν δικαστῶν τῆς ἀδίκου ὁρμῆς * ἀνακεχαιτίκεισαν, εἰπόντες πρὸς αὐτούς· ὡς παιδὸς ὄντος τοῦ βασιλέως, πῶς ἄνευ τῆς αὐτοῦ κελεύσεως τοιαῦτα τολμᾶτε ἐξαπράττεσθαι; τὴν τοῦ Δουκὸς οὖν γυναῖκα ἀποκείραντες εἰς τὸν ἐν Παφλαγονίᾳ οἶκον αὐτῆς ἐξαπέστειλαν, εὐνουχίσαντες καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς. Αὐγούστῳ δὲ μηνὶ Συμεὼν ὁ Βουλγαρίας ἄρχων ἐκστρατεύσας κατὰ Ῥωμαίων σὺν ὄχλῳ βαρεῖ κατέλαβε τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ δὴ περικαθίσας αὐτὴν χάρακα περιέβαλλεν ἀπό τε Βλαχερνῶν, καὶ μέχρι τῆς λεγομένης πόρτης Χρυσῆς, καὶ ἐλπίσι μετέωρος ὤν, ἀκονιτὶ πάντως ἑλεῖν. ἐπεὶ δὲ (τούτου) τῶν τειχῶν κατέμαθεν ὀχυρότητα, τήν τε ἐκ τοῦ πλήθους καὶ τῶν πετροβόλων ἀσφάλειαν, τῶν ἐλπίδων σφαλεὶς, ἐν τῷ λεγομένῳ Ἑβδόμῳ ὑπέστρεψεν, εἰρηνικὰς σπονδὰς αἰτησάμενος. τῶν δὲ ἐπιτρόπων τὴν εἰρήνην ἀσμενισάντων ἀποδεξαμένων, ἀποστέλλει Συμεὼν Θεόδωρον Μάγιστρον αὐτοῦ συλλαλῆσαι τὰ τῆς εἰρήνης. ἀναλαβόμενος δὲ ὁ Πατριάρχης Νικόλαος, καὶ Στέφανος, καὶ Ἰωάννης Μάγιστρος τὸν βασιλέα ἦλθον μέχρι τῶν Βλα-

* ἀνεχαίτισαν

χειρῶν, καὶ εἰσήγαγον τοὺς δύο υἱοὺς Συμεὼν, καὶ συνεστιάθησαν τῷ βασιλεῖ ἐν τοῖς παλατίοις. Νικόλαος δὲ ὁ Πατριάρχης ἦλθε πρὸς Συμεὼν, ᾧ τινι τὴν κεφαλὴν ὑπέκλινε Συμεών. ἀλλ' εὐχὴν οὖν ὁ Πατριάρχης ποιήσας, ἀντὶ στέμματος τὸ ἑαυτοῦ ἐπιρριπτάριον τῇ ἑαυτοῦ ἐπέθηκε κεφαλῇ· δώροις οὖν ἀμέτροις καὶ μεγίστοις φιλοφρονηθέντες ὅ τε Συμεὼν καὶ οἱ τούτου υἱοὶ εἰς τὴν ἰδίαν χώραν ὑπέστρεψαν ἀσύμφωνοι ἐπὶ τῇ εἰρημένῃ εἰρήνῃ διαλυθέντες. τοῦ βασιλέως οὖν Κωνσταντίνου ἅτε παιδὸς ὄντος, καὶ τὴν ἰδίαν μητέρα ἐπιζητοῦντος, ἤδη γὰρ ταύτην τοῦ παλατίου κατήγαγεν Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς, ἀναβιβάζουσι πάλιν αὐτήν. αὕτη οὖν περικρατὴς γενομένη τῆς βασιλείας ἀναβιβάζει εἰς τὸ παλάτιον Κωνσταντῖνον Παρακοιμώμενον, καὶ Κωνσταντῖνον, καὶ Ἀναστάσιον αὐταδέλφους, τοὺς λεγομένους Γογγυλίους, καὶ τῇ βουλῇ Ἰωάννου τοῦ Ἐλαδᾶ καταβιβάζουσι τοὺς οἰκείους Ἀλεξάνδρου βασιλέως Ἰωάννην τὸν Ῥαίκτορα, καὶ τὸν λεγόμενον Γαβριηλόπουλον, καὶ Βασιλίτζην, καὶ τοὺς λοιπούς. προχειρίζεται δὲ Ζωὴ Αὐγούστα Θεοφύλακτον Δομήνικον Ἑταιρειάρχην. Ἰωάννης δὲ ὁ Ἐλαδᾶς νόσῳ περιπεσὼν κατελθὼν ἐκ τοῦ παλατίου, καὶ ἐν Βλαχέρναις παραγενόμενος ὑπὸ τῆς νόσου βαρυνθείσης τελευτᾷ. συμβουλῇ δὲ Δομηνίκου ἅμα τοῖς σὺν αὐτῷ, μετ' ὀργῆς τὰ τῆς ἰδίας * ἐκκλησίας περιποιουμένη, καὶ φροντίζειν εἰποῦσα. τοῦ δὲ Βουλγάρου Συμεὼν τὴν Θρᾴκην πάλιν ληϊζομένου ἐν φροντίδι οὔσης τῆς Αὐγούστης καὶ τῶν ἐν τέλει, ὅπως αὐτὸν τῆς ἀλαζονείας παύσωσιν. ᾐτήσατο Ἰωάννης ὁ Βαγᾶς γενέσθαι Πατριάρχης, ὑποσχόμενος ἀγαγεῖν Πατζινάκους. τῆς αἰτήσεως τυχὼν, δῶρά τε πολλὰ λαβὼν εἰς τὴν τῶν Πατζινάκων χώραν ἀπῄει καὶ δὴ ὁμήρους ἐκεῖθεν λαβὼν, ἤγαγεν ἐν τῇ πόλει, συνθεμένων τῶν Πατζινάκων διαπεράσαι, καὶ τὸν Συμεὼν καταπολεμῆσαι. παρεγένετο δὲ ἐν τῇ πόλει καὶ Ἀσώτιος ἀνὴρ ἐμπειρίᾳ ὀνομαστότατος υἱὸς ὢν τοῦ ἄρχοντος τῶν ἀρχόντων, ὅν φασι σιδηρᾶν ῥάβδον ἐκ τῶν ἄκρων ἑκατέραις χερσὶ κρατοῦντα τῇ ὑπερβαλλούσῃ ἀλκῇ διακάμπτειν, καὶ πρὸς τὸ κυκλικὸν σχῆμα μετάγειν τῆς ἀντιτύπου τοῦ σιδήρου φύσεως τῇ βίᾳ τῶν χειρῶν ὑπεικούσης· ὃν παραγενόμενον μετὰ πολλῆς τιμῆς ὑπεδέξαντο, καὶ πάλιν εἰς τὴν ἰδίαν χώραν ἐξέπεμψαν. Σεπτεμβρίῳ μηνὶ ἰνδικτιῶνος τρίτης Παγκρατούκας ὁ Ἀρμένιος τὴν Ἀδριανούπολιν τῷ Συμεὼν παραδέδωκε. μετ' οὐ πολὺ δὲ ἀπεστάλησαν Βασίλειος Πατρίκιος καὶ Κανίκλης, καὶ Νικήτας Πρωτοσπαθάριος ὁ Ἑλλαδικὸς παρὰ Ζωῆς μετὰ δώρων πολλῶν, καὶ ἀντιπαρέλαβον πάλιν αὐτήν. ἦλθε δὲ καὶ Ἀμηρᾶς εἰς Στρόβυλον νῆσον μετὰ πλοίων πολεμικῶν καὶ πολλῆς δυνάμεως· καὶ ταύτην παρέλαβεν ἂν, εἰ μὴ νοσήσας ἐτελεύτησεν· οἱ δὲ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν Ἀθηνῶν οἰκήτορες συνεχῶς ἐπηρεαζόμενοι παρὰ Χασὲ υἱοῦ τοῦ Ἰούβη, τὴν αὐτοῦ ἀσωτίαν καὶ ἀπληστίαν μὴ ἐνεγκόντες, λίθοις τοῦτον βάλλοντες, ἀνεῖλον κακῶς ἔνδοθεν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ ἐν Ἀθήναις ναοῦ. βλέπουσα δὲ Ζωὴ ἡ βασίλισσα τὴν ἔπαρσιν Συμεὼν, καὶ τὴν κατὰ τῶν Χριστιανῶν αὐτοῦ ἐπίθεσιν, βουλὴν μετὰ τῶν ἐν τέλει βουλεύεται ἀλλάγιον καὶ εἰρήνην μετὰ τῶν Ἀγαρηνῶν διαπράξασθαι. διαπεράσαι δὲ πάντα τὸν τῆς ἀνατολῆς στρατὸν πρὸς τὸ καταπολεμῆσαι καὶ ἀφανίσαι τὸν Συμεών. ἀπεστάλη οὖν ἐν τῇ Συρίᾳ πρὸς τὸ ποιῆσαι ἀλλάγιον Ἰωάννης Πατρίκιος ὁ Ῥαδηνὸς, καὶ Μιχαὴλ ὁ Τοξαρᾶς πρὸς τὴν Θρᾴκην διεπέρασε, Μαγίστρου Λέοντος τοῦ Φωκᾶ Δομεστίκου τυγχάνοντος. ἐξαγαγόντων δὲ τὰ σεβά-

* ἐπιτελείας περιποιουμένη

ducto, Blachernas usque profecti, filios Simeonis geminos induxerunt in Urbem, qui in Palatiis una cum Imperatore convivati sunt. Nicolao vero Patriarchæ ad Simeonem accedenti, ipse Simeon caput inflexit. Patriarcha igitur super eum orationem fusurus, Stemmatis vice proprium capitis tegumentum ejus imposuit capiti. Donis itaque immensis & quam maximis excepti, Simeon & ejus filii in patriam reversi sunt, ad invicem discordes ob præfatæ pacis conditiones. Constantino igitur Imperatore, ceu puero propriam matrem requirente, eam enim longe prius Alexander Imperator amoverat, rursus in Palatium induxerunt. In hunc modum illa Imperii compos, Constantinum Accubitorem, alium Constantinum, & Anastasium fratres cognomento Gongylios in Palatium accersit, ejectis, Joannis Eladæ consilio, Alexandri Imperatoris domesticis & familiaribus, Joanne Rectore, & Gabrielopulo, & Basilitze, & cæteris. Zoe autem Augusta Theophylactum Dominicum Hetæriarcham instituit. Joannes autem Eladas morbo correptus & Palatio digressus, cum ad Blachernas appulisset, morbo ingravescente moritur. Dominici porro & ejusdem mentis hominum consilio cum animi elatione Ecclesiæ (Reipublicæ) administrationem sibi arrogabat Zoe & curare se jactabat. Simeone vero Bulgarorum Principe Thraciam iterum devastante, Augusta & Imperii Proceres de ejus jactantia reprimenda & placanda erant solliciti. His cognitis Joannes Bagas expetiit Patriarchæ dignitatem, & si postulata consequeretur, Patzinaces adducturum se pollicebatur: delatisque secum muneribus in Patzinacam regionem profectus est. Obsidibus inde abductis, cum illis in Urbem appulit: Patzinacibus trajicere jam pollicitis, & Simeonem debellare. Accessit etiam ad Urbem Asotius, vir peritia nominatissimus Principis Principum filius, quem virgam ferream duabus extremitatibus apprehensam tenentem ob robur invictum inflexisse, & ad circularem figuram traduxisse narrant, ferri duritie renitentiaque naturali robori manuum obsequuta. Eum advenientem multo cum honore exceperunt, & pari congratulatione in propriam regionem iterum remiserunt. Septembri mense, indictionis tertiæ, Pancrutucas Armenius Adrianopolim Simeoni prodidit. Haud diu post, Basilius Patricius, & Canicles, & Nicetas Protospatharius Helladicus cum donis multis ad Simeonem missi sunt, qui urbem iterum in suam potestatem receperunt: In Strobylum etiam insulam Ameras, bellicis navibus plurimis, virtuteque non modica instructus appulit: eamque cepisset, nisi lapsus in morbum obiisset. Græciæ autem & Athenarum incolæ continuis a Chase filio Jobæ damnis affecti ejus luxum & inexplebilem cupiditatem ferre non valentes, lapidibus obrutum ad ipsum Athenarum templi penetrale male peremerunt. Imperatrix vero Zoe, cognita Simeonis superbia, & ejusdem odiis adversum Christianos non ignotis, habito cum Optimatibus consilio, fœdus & pacem cum Agarenis componendam statuit, totumque Orientis exercitum ad debellandum & delendum Simeonem traducendum. Missus est autem in Syriam ad fœdus ineundum Joannes Patricius Radenus: Michael vero Toxaras in Thraciam trajecit, Magistro Leone Phoca Domestici munus obeunte.

Edit. Paris. pag. 491.

Eductis autem venerabilibus & vivificis lignis a Constantino Palatii sacerdote primore, Cephala dicto, & a Constantino e Malelia Thracica cuncti in terram prostrati, data juramenti fide se pro invicem commorituros, cum universis copiis in Bulgaros irruperunt. Præerant autem Excubiti turmæ Joannes Grapson, Icanati, Marulis filius: Romanus autem Argyrus, & Leo ejus frater, & Bardas Phocas, quibus aderat Melias cum Armeniis, & aliorum Thematum Præfecti, totum exercitum ducebant. Una cum aliis Constantinus etiam Patricius Libs Leoni Domestico junctus erat, & datus negotiorum omnium consiliarius. Mensis itaque Augusti die vicesimo, indictione quinta, ad Acheloum fluvium Bulgaros inter & Romanos bellum commissum est, & ut se habent Dei judicia, quæ omnino inscrutabilia & impervestigata, Romanorum copiæ omnes in fugam vertuntur: facta est, inquam, fuga & ululatus horrore plenus, aliis alios conculcantibus, plurimis etiam ab hostibus interfectis, eaque strages hominum edita, qualis a sæculo nusquam audita est. Leo Domesticus in Mesembriam fugiens salutem nactus est: Constantinus autem Libs, & Joannes Grapson & Procerum alii quam plurimi interfecti sunt. Eodem tempore Romanus Patricius & navalis Drungarius cum omni classe ad Danubium fluvium, Leoni Phocæ suppetias laturus, missus est. Romano vero & Joanne Badæ filio in contentiones & verborum pugnas lapsis, Patzinaces ab invicem divisos & inter se disceptantes conspicati, ad propria redierunt: bellumque ejusmodi finem consequutum est. Romano vero & Baga in Urbem reversis, de eorum dissidio quæstio mota est: & in illud periculi Drungarium Romanum adduxerunt, ut adversam privationis oculorum sententiam in eum tulerint, quasi ejus incuria, magis autem animi pravitate, non trajecissent Patzinaces: ac licet fuga non fuissent usi, sensim tamen subduxissent se, quod navigiis eos non recepisset. Mulctam vero fuisset passus, nisi a Constantino Congyle & Stephano Magistro plurima apud Augustam auctoritate pollentibus in contrarium versa esset sententia. Bulgaris tunc victoria elatis, & ad Urbem usque copias educentibus, obviam processit Scholarum Domesticus Leo, & Joannes Hetæriarcha & Ducis filius Nicolaus ad eam Thraciæ regionem, cui nomen Catasyrtas, una cum copioso exercitu adversus Bulgaros instructo. Nocte autem ex inopinato irruentibus in eos Bulgaris, Domestico fugam capiente, Nicolaus Ducis filius, & cum eo alii plurimi interfecti sunt. Theodorus itaque Imperatoris Constantini Pædagogus Constantinum Accubitorem in Leonem proprium generum Imperium transferre meditantem animadvertens, suggessit Imp. Constantino, ut Romanum paternum famulum sibique benevolentia conjunctum crearet Drungarium, ut semper adesset auxilio, servaret incolumem, & in omnibus, quibus opus foret, adjutorem & socium haberet. De his frequenter sermonem habente renitentem se præbebat Romanus. Quare Constantinus libellum propria manu exaratum, subscriptione firmatum ad eum transmisit: quem cum manibus accepisset, Constantinum Accubitorem & ejus consanguineos aggressurum se, cum opus foret, pollicitus est: fama igitur istiusmodi ubique

Edit. Paris. pag. 492. — *pag. 493.*

A σμια καὶ ζωοποιὰ ξύλα Κωνσταντίνου τοῦ Πρωτοπαπᾶ τοῦ παλατίου, τοῦ Κεφαλᾶ λεγομένου, καὶ Κωνσταντίνου τῆς Μαλελίας ἐν τῇ Θρᾴκῃ, ἅπαντες προσκυνήσαντες καὶ ἐπομοσάμενοι συναποθνήσκειν ἀλλήλοις πανστρατὶ κατὰ Βουλγάρων ἐξώρμησαν. ἦρχον δὲ τοῦ μὲν τάγματος τῶν Ἐξσκουβίτων, Ἰωάννης ὁ Γράψων, τοῦ Ἰκανάτου, ὁ τοῦ Μαρούλη υἱός. Ῥωμανὸς δὲ ὁ Ἀργυρὸς ἐστρατήγει, καὶ Λέων ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ Βάρδας ὁ Φωκᾶς, οἷς συνῆν καὶ ὁ Μελίας μετὰ τῶν Ἀρμενίων, καὶ οἱ ἄλλοι πάντες στρατηγοὶ τῶν θεμάτων. συνῆν δὲ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ Κωνσταντῖνος Πατρίκιος ὁ Λὶψ Λέοντι Δομεστίκῳ * συμβούλῳ αὐτοῦ ἐν πᾶσι τοῖς ἀνήκουσιν ὤν. μηνὶ τῷ Αὐγούστῳ εἰκάδι ἰνδικτιῶνος πέμπτης ὁ πόλεμος μεταξὺ Βουλγάρων τε, καὶ Ῥωμαίων πρὸς τῷ Ἀχελῴῳ συγκεκρότητο ποταμῷ, καὶ οἷα τοῦ Θεοῦ κρίματα, ὡς ἀνεξερεύνητα καὶ ἀνεξιχνίαστα, τρέπονται Ῥωμαῖοι πανστρατί· καὶ γέγονε φυγὴ, καὶ φρικώδης ὀλολυγὴ, τῶν μὲν ὑπ' ἀλλήλων συμπατουμένων, τῶν δὲ ὑπὸ τῶν πολεμίων ἀναιρουμένων· αἵματος δὲ χύσις, οἷα ἐξ αἰῶνος οὐ γέγονε. Λέων δὲ ὁ Δομέστικος ἐν Μεσημβρίᾳ διεσώθη φυγών. ἐσφάγη δὲ Κωνσταντῖνος ὁ Λὶψ, καὶ Ἰωάννης ὁ Γράψων, καὶ ἄλλοι τῶν ἀρχόντων ἱκανοί. ἀπεστάλη δὲ τότε καὶ Ῥωμανὸς Πατρίκιος καὶ Δρουγγάριος τοῦ πλοΐμου μετὰ παντὸς τοῦ στόλου ἐν τῷ Δανουβίῳ ποταμῷ βοηθήσων Λέοντι τῷ Φωκᾷ. Ῥωμανοῦ δὲ καὶ Ἰωάννου τοῦ Βαρδᾶ εἰς ἔριδας καὶ λογομαχίας ἐλθόντων, ὁρῶντες αὐτοὺς οἱ Πατζινάκοι πρὸς ἀλλήλους διαμαχομένους καὶ στασιάζοντας, ὑπεχώρησαν εἰς τὰ ἴδια, τοῦ πολέμου τέλος λαβόντος. ὑποστρεψάντων * ἐν τῇ πόλει τότε Ῥωμανοῦ καὶ τοῦ * Βαγᾶ, τὰ κατ' αὐτῶν ἐκινήθη, καὶ εἰς τοσοῦτον κίνδυνον τὸν Δρουγγάριον Ῥωμανὸν περιέστησαν, ὥστε καταδικάζουσαν ψῆφον ἀνενεγκεῖν τῶν ὀφθαλμῶν στερηθῆναι, ὡς ἀμελείᾳ, μᾶλλον δὲ κακουργίᾳ μὴ διαπεράσαι τοὺς Πατζινάκους, ἀλλ' ὑποχωρήσαντας τάχιον, καὶ μηδὲ φεύγοντας, ἐν τοῖς πλοίοις ὑποδεξάμενον. καὶ τοῦτο ἂν ἐπεπόνθει, εἰ μὴ ἀπὸ Κωνσταντίνου τοῦ Γογγύλη, καὶ Στεφάνου Μαγίστρου, ὡς δυναμένων παρὰ τῇ Αὐγούστῃ, τὰ τῆς καταδίκης ἀνετράπη. τῶν δὲ Βουλγάρων τῇ νίκῃ κατεπαρθέντων, καὶ ἐκστρατευσαμένων μέχρι τῆς πόλεως, ἐξῆλθε Λέων Δομέστικος τῶν σχολῶν, καὶ Ἰωάννης Ἑταιρειάρχης, καὶ Νικόλαος υἱὸς τοῦ Δουκὸς εἰς χώραν Θρᾳκῴαν, οὕτω λεγόμενον Κατασύρτας, ἅμα πλείστῳ λαῷ κατὰ Βουλγάρων. τῇ δὲ νυκτὶ ἀδοκήτως ἐπιπεσόντων αὐτοῖς τῶν Βουλγάρων, καὶ τοῦ Δομεστίκου φυγόντος, ἐσφάγη ὁ Νικόλαος ὁ υἱὸς τοῦ Δουκὸς, καὶ πολλοὶ ἕτεροι μετ' αὐτοῦ. Θεόδωρος οὖν ὁ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου παιδαγωγὸς ὁρῶν Κωνσταντῖνον Παρακοιμώμενον εἰς Λέοντα τὸν ἴδιον γαμβρὸν τὴν βασιλείαν σφετεριζόμενον, ὑπέθηκε Κωνσταντίνῳ τῷ βασιλεῖ Ῥωμανὸν Δρουγγάριον προβαλλέσθαι, ὡς πατρικὸν αὐτοῦ δοῦλον καὶ εὔνουν τὰ πρὸς αὐτὸν, ὡς ἂν ᾖ σὺν αὐτῷ, καὶ * διαφυλάττει αὐτῷ, ἐν οἷς ἂν δέῃ σύμμαχον ἔχειν καὶ βοηθόν. πολλάκις οὖν περὶ τούτου λαληθεὶς, Ῥωμανὸς ἀπείπατο. γραμμάτων ὑπὸ βασιλέως Κωνσταντῖνος διαχαράξας γραφῇ, καὶ ὑπογραφῇ διασφαλισάμενος ἀπέστειλεν αὐτῷ. ὅπερ αὐτὸς ἐπὶ χεῖρας λαβὼν, ὑπέσχετο τὴν τοῦ Παρακοιμωμένου Κωνσταντίνου καὶ τῶν συγγενῶν αὐτοῦ ἐπίθεσιν, ὡς δέοι ποιήσασθαι. τῆς φήμης οὖν ταύτης διαθεούσης, καὶ τοῦ Παρακοιμωμένου Κωνσταντί-

* συμβούλων
* δὲ
* Superius Βαδᾶ
* διαφυλάττειν αὐτόν, καὶ

τι καταναγκάζοντος Ῥωμανὸν κινῆσαι μετὰ στόλου, αὐτὸς προεφασίζετο, ὡς ἀδυνάτως ἔχειν τοῦ ἀποπλεῖν, μὴ τοῦ στόλου τὴν ἐντεταγμένην ῥόγαν λαβόντος. ἐν τῇ ἐξαρτήσει δὲ ὄντος τοῦ Ῥωμανοῦ, καὶ τὰ πλοῖα εὐτρεπίζοντος, ἐξῆλθε Κωνσταντῖνος Παρακοιμώμενος, ὡς ἐπισπουδάσων αὐτὸν τοῦ ἐκπλεῦσαι. ὁ δὲ δουλικῷ σχήματι προϋπήντησε, καὶ προθυμοποιήσειν τὰ κελευόμενον ἐπηγγέλλετο. ὑποστρέψαι δὲ βουλομένου τοῦ Παρακοιμωμένου, καὶ εἰ ἔχει ἄνδρας εὐειδεῖς καὶ γενναίους ἐπιτηδείως τὴν βασιλικὴν ἐρέττειν τριήρη εἰπόντος πρὸς Ῥωμανὸν, οὗτος εὐθὺς ἐκέλευσε τούτους τῇ χειρὶ ἑτοίμους * σύσσῃ πλησίον ἐλθεῖν. οἱ δὲ τὰ τῆς βουλῆς εἰδότες, ἔγγιστα ἤδη τοῦ Δρόμωνος Ῥωμανοῦ γεγονότες, ἥρπασαν αὐτὸν ταῖς χερσὶ, καὶ ἄραντες αὐτὸν, ἐφώνησαν. παραχρῆμα οὖν τοῦτον ἁρπάσαντες εἰς τὴν τοῦ Δρουγγαρίου Ῥωμανοῦ τριήρη εἰσήγαγον, καὶ ἐν ἀσφαλείᾳ κατεῖχον. οὐδεὶς οὖν ὁ ὑπερασπίζων ἦν πάντων τῶν συνόντων * αὐτῶν χρησαμένων φυγῇ. ταῦτα Ζωὴ Αὐγοῦστα μαθοῦσα προσκαλεῖται τὸν Πατριάρχην Νικόλαον, καὶ τοὺς αὐτῆς μεγιστᾶνας, καὶ ἀποστέλλει πρὸς Ῥωμανὸν τὸ γεγονὸς βουλομένη μαθεῖν. τούτων δὲ διαπερασάντων, λίθοις ὁ λαὸς αὐτοὺς ἐξήλασε. ἕωθεν οὖν ἐξελθοῦσα Ζωὴ ἐν τῷ τοῦ Βουκολέοντος ἡλιακῷ, ἐπεφώνει τῷ υἱῷ καὶ πᾶσι· πῶς ἄρα γέγονεν ἡ ἀνταρσία αὕτη; ἔφησε δὲ πρὸς αὐτὴν ὁ παιδαγωγὸς τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου Θεόδωρος· ὅτι διὰ τὸ ἀπολέσαι Λέοντα τὸν Φωκᾶν τοὺς Ῥωμαίους, καὶ Κωνσταντῖνον Παρακοιμώμενον τὸ παλάτιον, ταῦτα γεγόνασι. προσελάβετο δὲ ὁ βασιλεὺς Νικόλαον τὸν Πατριάρχην καὶ Στέφανον Μάγιστρον συνεῖναι αὐτῷ ἐν τῷ παλατίῳ, τὴν ἐξουσίαν εἰς ἑαυτὸν ἀπὸ τῆς μητρὸς * ἐπισπώμενον. τῇ δ' ἐπαύριον ἀπέστειλε Ἰωάννην τὸν Τρουβαλὴν Ζωὴν Αὐγοῦσταν τοῦ παλατίου καταβιβάσαι. ἡ δὲ μετ' ὀλολυγῆς δακρύων τῷ ἑαυτῆς προσπλακεῖσα υἱῷ, πρὸς συμπάθειαν μητρικὴν καὶ οἶκτον ἐκίνησεν, ὡς τὸν βασιλέα εἰπεῖν· ἐάσατε μετ' ἐμοῦ εἶναι τὴν μητέρα μου. οἱ δὲ ταύτην ἅμα τῷ λόγῳ ἀφῆκαν. προσκαλεσάμενοι δὲ ὅ τε βασιλεὺς καὶ ὁ Πατριάρχης Ἰωάννην τὸν Γαριδᾶν προεβάλοντο Δομέστικον τῶν σχολῶν, δεδιότες μὴ εἰς ἀνταρσίαν χωρήσῃ ὁ Φωκᾶς Λέων. ὁ δὲ οὐ κατένευε τοῦτο γενέσθαι, εἰ μὴ Θεόδωρον γυναικάδελφον αὐτοῦ τὸν Ζευφινέζερ καὶ Συμεῶνα τὸν υἱὸν αὐτοῦ προεβάλλετο Ἑταιρειάρχην. ὅρκοις οὖν βεβαιωθεὶς ὑπ' αὐτῶν κατῆλθεν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. οἱ δὲ παραυτίκα τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ τοῦ παλατίου καταβιβάζουσι. τούτων οὖν πρὸς αὐτὸν παραγεγονότων, ὡς ἐθεάσατο αὐτοὺς, τρόμος αὐτὸν ἔλαβε καὶ φρενῶν ἔκστασις. εὐθὺς οὖν ἐξῆλθε πρὸς Ῥωμανὸν, καὶ διηγήσατο αὐτῷ οἷα πέπονθε. συμφιλιωθεὶς οὖν αὐτῷ, καὶ ὅρκους δοὺς καὶ λαβὼν, ὥστε μίαν ἔχειν ἀμφοτέρους ψυχὴν, σύμφρων αὐτοῦ καὶ σύμπνους ἐγένετο, ὥστε καὶ γαμικὸν συνάλλαγμα ποιήσασθαι συνεφώνησε, πλέον ἵνα τοῦτον τὸν τῆς ἀγάπης δεσμὸν * ἐπισφίγγωσι. τῇ εἰκάδι οὖν τετάρτῃ τοῦ Μαρτίου μηνὸς ἀποστέλλει Ῥωμανὸς πρεσβύτην αὐτοῦ οἰκεῖον καὶ πιστότατον ὄντα, καὶ Θεόδωρον, τὸν Ματζούκην λεγόμενον, εἰς τὸ παλάτιον, ὑπεραπολογησαμένους. ὡς οὐκ ἀνταρσία γέγονε τὸ παρ' ἐμοῦ διαπραχθὲν, ἀλλὰ τὴν τοῦ Φωκᾶ ἐπίθεσιν ὑφορώμενος, καὶ δεδιὼς μή τι καινοτομηθείη παρ' αὐτοῦ εἰς τὸν βασιλέα, τούτου ἕνεκεν εἰσελθεῖν ἐν τῷ παλατίῳ βεβούλευμαι, καὶ τὴν φυλακὴν ποιεῖ-

* ἔσται

* αὐτῷ

* ἐπισπώμενος

* ἐπισφίγγων

sparsa, & Constantino Accubitore Romanum, ut cum classe moveret, impellente, ipse in contrarium difficilem classis expeditionem, statuto militibus stipendio nondum exhibito, prætexere: Romano vero expeditionem instruente & classem præparante, processit Constantinus Accubitor, ut classem solveret, animum suggesturus. Ipse autem servili habitu occurrit, & mandata promptius se exequuturum pollicitus est. Accubitore deinde regredi parato, & num vultu speciosos animisque fortes viros haberet, qui regiam triremem remis impellerent, Romanum interrogante: confestim ille quosdam manus movere jam dispositos, ad se propius accedere jussit. Illi rei gerendæ conscii jamque Romani Dromoni quam vicini manibus eum rapuerunt, &, Tollite illum; vociferati sunt. Derepente igitur sublatum in Drungarii Romani triremem imposuerunt, & tenuerunt sub custodia, nullo comitum ejus propugnare vel defendere auso: quinimo cunctis fuga turpiter lapsis. Istis ad Zoem Augustam delatis, illa Nicolaum Patriarcham & Optimates sibi bene affectos advocat, & ad Romanum mittit de rerum omnium gestarum ordine certior fieri sollicita. Illos vero ad eam proficiscentes, lapidibus missis populus infectabatur. Postridie itaque egressa Zoe ad Solare Bucoleontis horologium, filio & universis inclamabat: Quomodo rebellio hæc contigit? Ait ad illam Theodorus Constantini Imperatoris Pædagogus: quod Leo Phocas Romanos perdiderit, & Constantinus Accubitor subverterit Palatium, contigerunt hæc. Imperator autem revocatam a matre, & ad se translatam Imperii potestatem omnem declaravit, & Nicolaum Patriarcham, Stephanumque Magistrum in Palatio sibi adesse mandavit. Sequenti luce Joannem Tubacem, qui Zoem Augustam e Palatio detruderet, misit. Illa cum ejulatu & lachrymis filium compleса ad maternam compassionem & dolorem movit: adeo ut Imperator diceret; Matrem meam mecum esse finite. Illi solo verbo petitam dimiserunt. Imperator autem & Patriarcha Joannem Garidam ad se vocatum Scholarum Domesticum esse jusserunt, veriti ne Phocas Leo in rebellionem deficeret. Renuit ille munus subire, nisi Theodorum Levirum Zaphinezeris filium & Simeonem ejus filium Hetæriarchem crearet. Juramentis igitur certior factus, in domum suam profectus est. Illi confestim consanguineos ejus e Palatio deturbant, quos ad se confluentes ut Garidas conspexit, inusitato timore, mentisque stupore insolito correptus est. Confestim itaque Romanum adit, & quæ passus fuerat, exponit. Inita mox cum eo amicitia, & juramentis hinc inde datis & acceptis, & ut mentem unam haberent ad invicem polliciti, Romani propositum sequebatur, & consilium obibat: & ut eum strictiori amoris nexo devinciret, mutuo nuptiarum fœdere contracto, virum sibi promeruit. Mensis igitur Martii quarto supra vicesimum, Domesticum quemdam sibi fidissimum & Theodorum cognomento Matzucem Romanus in Palatium legatos mittit, qui pro defensione, loquerentur: Non hæc rebellio, quod a me gestum est, sed Phocæ molimina veritus, & ne circa Imperatorem aliquid innovetur timens, idcirco Palatium ingredi consilior, & custodiam Imperatoris gerere. His Nicolao Patriarcha non acquiescente a

Edit. Paris. pag. 494.

Theodoro, Pædagogo dicto *, significatum est Romano, ut cum omni classe ad Bucoleontem appelleret, & ejus sociis ipse consilium haberet: In magnam quippe animi anxietatem venerat. Annunciationis Sanctissimæ Deiparæ die, hebdomadis porro quintus erat, Romanus una cum classe armis instructus ad Bucoleontem appulit, & confestim Stephanus Magister e Palatio egressus est. Nicetas autem Patricius Romani consocer in Palatium profectus, Nicolaum Patriarcham inde dejecit. Aulicorum animis Romani jusjurando firmatis, & veneranda cruce ad eum missa, ipse eam adorans, & interposito sacramento, mentis propositum obvelans, ipse cum eisdem paucisque suis Imperatori reverentiam exhibiturus in Palatium conscendit, & cum eo templum quod in Pharco est, ingressus, data securitatis fide, Magister & magnus Hetæriarcha ab Imperatore confestim creatur. Eodemque momento sacrum mandatum ad Leonem Phocam missum, quo relicto seditionis commovendæ proposito, ad modicum tempus domi se contineret, injungebatur. Eum in senium aliæ litteræ ad Constantinum Accubitorem scribi jussæ sunt, rem eamdem, & ne quid in adversum moliatur, sed Imperatore Constantino obsequens perseveret, commendantes. Sacras acceptas Andreas Imperatoris vestiarii Primicerius ad eum in Cappadocia, tunc forte repertum, detulit, quibus lectis, domum propriam se recipiens, quietem egit. Sacrorum autem jejuniorum quinta hebdomade, mense Aprili Helenæ Romani filiæ contractus nuptialis arrha a Constantino Imperatore traditur, & tertia Paschatis feria, Galileæ dicta, benedicitur: & cum ea nuptialibus corollis redimitur a Nicolao Patriarcha, tuncque Romanus Imperatoris pater declaratur: & Romani vice Christophorus ejus filius Hetæriarches instituitur. Haud multo post, Leo Phocas a populo seductus, & a nonnullis Procerum & legionum ei commendatarum militibus motus, tumultum excitavit, missoque nuncio Constantinum Accubitorem, Constantinumque alterum, & Anastasium fratres, & Constantinum A secretis Malellæ filium sibi ascivit, hoc cunctis insinuans & persuadens, motum omnem pro Imperatoris Constantini obsequio excitari. Romanus autem Imperatoris Pater Bullis aureis tabulas insignitas & subscriptione firmatas, velut Imperatoris nomine facinus hujusmodi attentatum repressuras edidit: quibus jubebatur, ut Phoca deserto, qui ad Imperatoris partes transirent, pro Imperatore stare censerentur: easdem vero Annæ cuidam impudentis oris & profligatæ castitatis mulieri Clericoque cuidam Michaeli, ut per adversarium exercitum spargerent, commendavit. Illi receptas litteras per omnem exercitum distribui curarunt: & Michael quidem in rei gestæ suspicionem veniens, crudeliter acceptus a Phoca, naribus & auribus præcisis mulctatus est, qui postmodum congruam a Romano consecutus est vicissitudinem, & pariter ea, quæ cum eo missa fuerat, mulier. Qui primus Phocam deseruit, & in Romani partes transiit, Barymichaelis filius extitit cladis adversæ & in contrarias partes seditionis & tyrannidis auctor: Comitem se præbuit Balantius, ambo turmarum præstantes Præfecti. Leo Phocas vero cum exercitu omnium armorum genere fortiter instructo, Chrysopolim profectus,

Edit. Paris. pag. 495.

A θαι τοῦ βασιλέως. μὴ συνευδοκοῦντος δὲ Νικολάου Πατριάρχου * τούτῳ, ἐμηνύθη Ῥωμανῷ παρὰ Θεοδώρου τοῦ ῥηθέντος παιδαγωγοῦ ἐλθεῖν μετὰ στόλου παντὸς μέχρι Βουκολέοντος· ὃς μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ βουλευσάμενος· * τὸ γὰρ ἀγῶνα εἶχεν αὐτόν· τῇ ἡμέρᾳ τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, πέμπτη δὲ ἦν, ἦλθεν ἅμα τῷ στόλῳ ἔνοπλος ἐν τῷ Βουκολέοντι. καὶ παρελθοῦ μὲν Στέφανος Μάγιστρος ἐξῆλθε τοῦ παλατίου· Νικήτας δὲ Πατρίκιος ὁ συμπενθερὸς Ῥωμανοῦ ἀπελθὼν ἐν τῷ παλατίῳ, ἐξήγαγεν ἐκεῖθεν τὸν Πατριάρχην Νικόλαον. ὅρκοις οὖν βεβαιωθέντες οἱ τοῦ παλατίου παρὰ Ῥωμανοῦ, ἀπέστειλαν αὐτῷ τὸν τίμιον σταυρὸν, καὶ προσκυνήσας αὐτὸν, καὶ ὅρκῳ βεβαιώσας B αὐτοὺς, ἀπῆλθε μετ' αὐτῶν ἐν τῷ παλατίῳ καὶ ὀλίγων τινῶν προσκυνήσας τὸν βασιλέα. καὶ εἰσελθὼν μετ' αὐτοῦ ἐν τῷ ναῷ τῷ ἐν τῷ Φάρῳ, καὶ πίστεις αὐτῷ δοὺς παρ' αὐτοῦ προχειρίζεται παρ' αὐτοῦ Μάγιστρος καὶ μέγας Ἑταιρειάρχης. αὐτίκα γοῦν γέγονε θεία κέλευσις πρὸς Λέοντα τὸν Φωκᾶν παρεγγυωμένη μηδαμῶς στάσιν τινὰ ἐννοῆσαι, ἀλλὰ πρὸς ὀλίγον ἐν τῷ ἰδίῳ * οἴκει ἀναπαύεσθαι. ὡσαύτως καὶ γράμματα ἐστάλησαν Κωνσταντίνῳ Παρακοιμωμένῳ, γράψαι τὰ ὅμοια αὐτῷ παραγγέλλοντα. καὶ μηδὲν ἐναντίον βουλεύσασθαι· ἀλλ' ἐν ὑποταγῇ εἶναι τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου. ἀναλαβόμενος ταῦτα Ἀνδρέας Πριμικήριος τοῦ βασιλικοῦ Βεστιαρίου ἀπεκόμισεν αὐτῷ ταῦτα ἐν Καππαδοκίᾳ ὄντι, καὶ ἀναλεξάμενος ταῦτα, ἀπελ- C θὼν ἐν ἰδίῳ, ἡσύχαζε. τῇ δὲ πέμπτῃ ἑβδομάδι τῶν ἁγίων νηστειῶν Ἀπριλλίῳ μηνὶ, δίδοται ἀρραβὼν γαμικῶν συναλλαγμάτων παρὰ Κωνσταντίνου βασιλέως Ἑλένῃ τῇ θυγατρὶ Ῥωμανοῦ, καὶ τῇ τρίτῃ τοῦ Πάσχα τῇ λεγομένῃ τῆς Γαλιλαίας εὐλογεῖται καὶ στεφανοῦται ἅμα αὐτῷ παρὰ Νικολάου Πατριάρχου Ῥωμανὸν βασιλεοπάτορα προβαλλόμενος, ἀντ' αὐτοῦ Ἑταιρειάρχην κατέστησε. μετ' οὐ πολὺ Λέων ὁ Φωκᾶς μετὰ λαοῦ πλείστου ἀπατηθεὶς παρά τε τινῶν ἀρχόντων καὶ τῶν αὐτοῦ ταγμάτων πρὸς ἀνταρσίαν κινεῖται, καὶ ἀποστείλας ἀνελάβετο εἶναι σὺν αὐτῷ τόν τε Παρακοιμώμενον Κωνσταντῖνον, καὶ Κωνσταντῖνον, καὶ Ἀναστάσιον τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ Κωνσταντῖνον Ἀσηκρῆτις τοῦ D Μαλελίας, πληροφορῶν ἅπαντας καὶ βεβαιῶν, ὡς ὑπὲρ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τὴν τοιαύτην ποιῆσαι συγκίνησιν. Ῥωμανὸς δὲ ὁ βασιλεοπάτωρ χρυσοβούλλια ποιήσας ἐνυπόγραφα, ὡς ἐκ προσώπου τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τὴν τοιαύτης ἐπιβουλῆς ἀνατροπὴν περιέχοντα, καὶ ὡς οἱ τὸν Φωκᾶν καταλιμπάνοντες, τῷ βασιλεῖ δὲ προσφεύγοντες, ὑπὲρ τοῦ βασιλέως εἰσί. δοὺς Ἄννῃ τινὶ γυναικὶ ἀναιδεῖ καὶ θρασείᾳ, καὶ κληρικῷ τινὶ Μιχαὴλ, ἐν τῷ αὐτῷ στρατοπέδῳ ἐξέπεμψεν. οἱ δὲ ταῦτα ἀναλαβόμενοι, ἔστειλαν παντὶ τῷ στρατῷ. καὶ ὁ μὲν Μιχαὴλ φωραθεὶς, παρὰ τοῦ Φωκᾶ ἀνηλεῶς τυφθεὶς, * τὴν τε ῥῖνα, καὶ τὰ ὦτα ἀπετμήθη· ὃς μετὰ ταῦτα πα- E ρὰ Ῥωμανοῦ τῆς προσηκούσης ἔτυχεν ἀμοιβῆς· ὡσαύτως καὶ ἡ σὺν αὐτῷ σταλεῖσα γυνή. πρῶτος ὁ υἱὸς τοῦ Βαρυμιχαὴλ καταλιπὼν τὸν Φωκᾶν τῷ Ῥωμανῷ προσέδραμεν, ἀρχηγὸς γεγονὼς καταλύσεως τῆς τοιαύτης ἀνταρσίας καὶ τυραννίδος· σὺν αὐτῷ δὲ ὁ Βαλάντιος, Τουρμάρχαι ὄντες ἀμφότεροι. Λέων δὲ ὁ Φωκᾶς μετὰ λαοῦ πλείστου ἰσχυρῶς καθωπλισμένου ἐν Χρυσοπόλει καταλαβὼν

* καὶ [illegible] γῶν

* οἴκῳ

* τάς τε ῥῖνας

βῶν, διέστηξε παρατάξεις ἀπὸ τῆς λιθίνης Δαμάλεως μέχρι Χαλκηδόνος πρὸς τὸν ἐν τῇ πόλει φόβον. ἀποστέλλεται οὖν μετὰ δρόμωνος παρὰ Ῥωμανοῦ Συμεὼν ὁ ἐπὶ Κανικλείου λόγον ἐνυπόγραφον τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου ἐπιφερόμενος τάδε διαγορεύοντα· ὡς ἐγὼ φύλακα τῆς ἐμῆς βασιλείας ἐγρηγορώτατον καὶ πιστότατον οὐδένα τῶν ὑπὸ χεῖρα ἢ Ῥωμανὸν εὑρηκὼς τούτῳ τὴν ἐμὴν φυλακὴν, μετά γε Θεὸν, ἀνεπίστευσα, καὶ ἀντὶ πατρὸς αὐτὸν ἔχειν ἔκρινα, σπλάγχνα μητρικὰ, καὶ διάθεσιν γονικὴν πρὸς ἐμὲ ἐνδειξάμενον· Λέοντα δὲ τοῦτον τὸν Φωκᾶν ἀεὶ τῇ ἐμῇ βασιλείᾳ ὑποπτεύων ἐπιβουλεύειν, νῦν ἔργοις αὐτοῖς ἐπίβουλον εὕρηκα καὶ τῆς ἐμῆς ἀρχῆς τυραννικῶς * κατεξανιστάμενον· διὸ οὔτε Δομέστικον αὐτὸν ἀπὸ τοῦ νῦν εἶναι βούλομαι, οὐδὲ ταύτην τὴν ἀνταρσίαν μετὰ βουλῆς ἐμῆς πεπραχέναι, φημί. ἀλλ' αὐθαιρέτῳ γνώμῃ ταύτην ποιήσασθαι τὴν ἐπίθεσιν ἑαυτῷ τὴν βασιλείαν σφετεριζόμενον. τούτου οὖν τῷ λαῷ ἐπαναγνωσθέντος, ἤρξαντο πάντες ὑποχωρεῖν, καὶ τῷ βασιλεοπάτορι προσέρχεσθαι Ῥωμανῷ. τοῦ δὲ Φωκᾶ εἰς ἀμήχανον περιστάντος καὶ ἀπογνόντος, ὡς πάσης ἐλπίδος ἐστερηκότος καὶ χρησαμένου φυγῇ, καὶ πρὸς τὸ ἄστρον ἀπογνόντος ἀτελῶς παραγενομένου, καὶ μὴ δεχθέντος· ἐν χωρίῳ δὲ ὀνομαζομένῳ Γοηλέοντι * φυγόντι συλληφθέντος. ἀπέστειλε Ῥωμανὸς Ἰωάννην τὸν Τουβάκην, καὶ Λέοντα τὸν αὐτοῦ συγγενῆ, ὥστε εἰσαγαγεῖν αὐτὸν ἐν τῇ πόλει. οἱ δὲ τοῦτον κρατήσαντες ἀπετύφλωσαν, αὐτοὶ μηδεμίαν παρὰ τούτου δεξάμενοι ἐντολὴν, ἀλλ' αὐθαιρέτῳ γνώμῃ τοῦτο πεποιηκότες, ὡς ἀγανακτῆσαι ἐπὶ τούτῳ καὶ βασιλεοπάτορα Ῥωμανόν. Αὐγούστῳ δὲ μηνὶ ἀπεμηνύθη τὰ τῆς ἐπιβουλῆς Κωνσταντίνου Κτηματηνοῦ, καὶ Δαβὶδ Καμουλιανοῦ, καὶ Μιχαὴλ Κουράτορος τῶν Μαγγάνων· καὶ τυφθέντες οὗτοι καὶ δημευθέντες, διὰ μέσης διῆλθον τῆς πόλεως, καὶ ἐν ἐξορίᾳ παρεπέμφθησαν. ἤγαγον δὲ Λέοντα Μάγιστρον καὶ Δομέστικον τῶν σχολῶν ἐν τῇ πόλει, καὶ διῆλθεν ἐν μέσῃ τῇ ἀγορᾷ ἡμιόνῳ ἐφεζόμενος. ἐφωράθη δὲ καὶ Ζωὴ Αὐγοῦστα ἐπιβουλεύουσα Ῥωμανῷ διὰ * πεφαρμαγμένων βρωμάτων ὑπὸ Θεοκλήτου Νοταρίου τῆς ὑπουργίας σκευασθέντων· καὶ ταύτην τοῦ παλατίου καταβιβάζουσι, καὶ εἰς τὸ Πετρίον ἀπάγουσι, * τῆς ἁγίας Εὐφημίας μονῇ ἀποκείραντες. προσεκλήθη δὲ παρὰ Θεοφυλάκτου Πατρικίου καὶ Κόμητος τοῦ στάβλου εἰς ἄριστον ὁ παιδαγωγὸς Κωνσταντίνου βασιλέως Θεόδωρος, καὶ Συμεὼν ὁ αὐτοῦ ἀδελφός. ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν εἰσῆλθεν Ἰωάννης Δρουγγάριος ὁ Κουρκούας μετὰ πλείστου λαοῦ, καὶ τούτους ἀναρπάσας εἰς τὸ Ὀψίκιον ἐν τοῖς αὐτῶν προαστείοις, ὡς κατὰ Ῥωμανοῦ μελετῶντας. εἰκάδι δὲ τετάρτῃ Σεπτεμβρίου μηνὸς τῇ τοῦ Καίσαρος ἀξίᾳ, καὶ Δεκεμβρίῳ μηνὶ δεκάτῃ ἑβδόμῃ τῇ τῶν προπατόρων κυρίου τῷ τῆς βασιλείας στέφεται διαδήματι παρὰ Κωνσταντίνου βασιλέως καὶ Νικολάου Πατριάρχου, καὶ τῇ τῶν ἁγίων φώτων ἡμέρᾳ στέφει Θεοδώραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. Μαΐῳ δὲ μηνὶ δεκάτῃ ἑβδόμῃ ἰνδικτιῶνος ε'. Χριστοφόρος ὁ υἱὸς Ῥωμανοῦ ἀναγορεύεται βασιλεύς· στέφεται δὲ τῇ εἰκάδι τοῦ αὐτοῦ μηνὸς παρὰ Κωνσταντίνου βασιλέως τῇ τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς ἡμέρᾳ, καὶ μόνοι οὗτοι οἱ δύο ἐν τῇ αὐτῇ προελεύσει προῆλθον. Ἰουλίῳ δὲ μηνὶ ὀγδόῃ ἰνδικτιῶνος ἡμέρᾳ Κυριακῇ τῆς ἐκκλησίας παρὰ Ῥωμανοῦ γέγονεν ἕνωσις, ἀπάντων ἑνωθέντων μητροπολιτῶν τε καὶ κληρικῶν, τῶν ἀπὸ Νικολάου Πατριάρχου, καὶ Εὐθυμίου διεσχισμένων.

* κατεξ.

* φυγόντι

* πεφαρμαγμένων

* ἐν τῇ

& Constantinopolis cives exterriturus, milites per varios globos a juvenca lapidea ad Chalcedonem usque distinxit. Dum hæc gererentur a Romano, Simeon Caniclei Præfectus celoce vectus, libellum Imperatoris Constantini manu subscriptum delaturus mittitur: hæc porro libellus enunciabat: Ut Imperii mei custodem vigilantissimum & fidelissimum e subditis præter Romanum nullum inveni: Huic post Deum custodiam meam commisi, & vice Patris, quod viscera materna & propositum vere paternum in me exercuerit, habere constitui. Leonem Phocam in adversum Imperii mei semper insidiantem suspicatus, in illud machinari opere probavi, & in Majestatem tyrannice rebellem comperi: quare Domesticum amplius non esse decerno, neque tumultum hunc me volente commovisse, sed spontaneo consilio Imperium sibi vindicantem hæc aggressum esse declaro. His ita coram populo lectis, subducere se cuncti, & Romano Imperatoris patri adhærere cœperunt. Phocas in angustias deductus, omni spe lapsus est, quare fuga usus, & de ingressu in urbem aliquam desperans, quod sine dignitatis titulo & viribus accederet, & forte non reciperetur, in locum, cui Goelenn nomen, fugiens comprehensus est: exinde Romanus Joannem Tubacem & Leonem ejus cognatum hominem in Urbem adducturos misit. Comprehensum itaque oculis privaverunt, nullo licet super hoc accepto jussu, sed spontanea voluntate ad hoc ducti: adeo ut Imperatoris pater Romanus de facinore tristatus fuerit. Mense autem Augusto Constantini Ctemateni, Davidis Camuliani, & Michaelis Manganorum Curatoris detectæ sunt insidiæ: quare etiam hi, bonis publicatis, verberibus affecti, & per mediam Urbem traducti, in exilium missi sunt. Leonem insuper Magistrum & Scholarum Domesticum in Urbem induxerunt, qui mulo insidens per medium forum pertransiit. Delata est etiam Zoe Augusta, ut quæ Romano per præparatos cibos a Theocleto ministerii Notario insidiaretur: quare hanc e Palatio recedere coactam, in sanctæ Euphemiæ Monasterio ad Petrium sito tonsis capillis Monialem fecerunt. Theodorus autem Constantini Imperatoris Pædagogus & Simeon ejus frater, a Theophylacto Patricio & stabuli Comite ad convivium vocatus est: Recumbentibus illis, Joannes Drungarius Curcuas cum populi turba ingressus, raptos eosdem ad Opsicium eliminatos propriis in suburbanis, velut adversus Romanum machinatos exulare coegit. Quarto vero supra vicesimum Septembris mensis, Cæsaris dignitate, Decembris autem mensis decimo septimo, Christi Domini Proparentum festo, Imperii diademate a Constantino Imperatore & Nicolao Patriarcha Romanus ornatur: Sanctorum deinde Luminum die Theodoram uxorem coronat: mox Maii mensis decimo septimo, indictione quinta, Christophorus Romani filius Imperator renunciatur: & ejusdem mensis vicesimo sanctæ Pentecostes die festo, a Constantino redimitur: Istique duo soli ejusdem diei processu solemni, per Urbem progressi sunt. Porro Julio mense, indictione octava die Dominico totius Ecclesiæ a Romano inita est concordia, cunctis Metropolitis & Clericis, qui a Nicolai & Euthymii partibus divisis steterant animis, in consensionem redeuntibus. Mensis au-

Edit. Paris. pag. 496.

pag. 497.

tem Februarii die octavo, indictione decima nona, mittens Romanus Magistrum Stephanum Calomariæ filium in Antigoniam insulam eaulem ejecit, imperandi cupiditatis accusatum: cum prius una cum Theophane Tichiote & Paulo Orphanotropho propriis Domesticis in Monachum detonsus fuisset. Cæterum Romanus Imperator ad Tribunalium solemnem habens processum, cunctis armorum omni genere instructis, stipendiisque militibus erogatis, derepente Romanus Præfatus, & Constantinus inusitata celeritate usi in Palatium revertuntur: a Leone quippe Arsenii Domestico, Arsenii ipsius & Pauli Manglanitæ conspiratio delata fuerat: ea quo verberibus acceptis, & bonis fisco addictis in exilium translati sunt. Erat porro tunc ab Imperatore proximus potestate Joannes Presbyter & Rector, qui Leonam Armenii filium Hebdomadarium curavit fieri Imperatori prius commendatum * * *. Bulgaris vero ad Catasyrtas usque post Adralestæ Domestici mortem excurrentibus, Pothus Argiri filius Scholarum Domesticus creatus est. Hic ad Thermopolim copiis eductis Michaelem Moroleontis filium vices suas obeuntem, Bulgarorum motum exploratum misit. Ille de improviso agmini eorum factus obvium, plurimos quidem occidit, vulneribus autem acceptis, in urbe postmodum vitam finivit. Eo tempore insidiæ adversus Romanum Imperatorem structæ ab Anastasio Sacellario & Aurificinæ Principe, & Theodoreto Cubiculario, & Demetrio Regii fisci Notario, & Nicolao Cubatzæ a Theorbeto Officii Notario delatæ sunt: iidemque convicti verberibus pœnas dederunt, & per mediam Urbem delati sunt. Theodoretus autem seorsim ad Trichoncum Palatii plagis acceptis, in exilium ejectus est: Anastasium autem Sacellarium in Elimorum Monasterio cæsarie mulctavit: in quo & defunctus est. Romanus eo prætextu accepto, Imperatorem Constantinum Primatu deturbat, & secundum constituit: seipsum vero priorem præponit. Simeon porro adversus Romanos exercitum rursus educit, militesque emissos contra Urbem quantocius tendere imperavit. Illi per montes progressi Maglaba pervenerunt. Eorum adventu ab Imperatore Romano cognito, ne Pegarum Palatia per Stenum diffusi incenderent, Joannem Rectorem una cum Leone & Potho, dictis Argyris, ea Regiis confœderatis, & gregariis militibus copias secum habentibus misit, quibus insuper adjunctus est Alexias Patricius, & Muzelæus Classis Drungarius, cum navali acie. Erat porro tunc jejuniorum hebdomas quinta. Istis exercitum per turmas componentibus, Bulgarisque e superiore editiorique parte armata manu apparentibus, & incomposita tremendaque vociferatione usis, derepente Joannes Rector fugam arripit; Faustinusque Platypodis filius pro eo decertans cum aliis plurimis interfectus est. Via itaque periculo ereptus celocem ingressus est. Fuga quoque subduxit se Alexius armis omnibus munitus, & Alexius Muzelæus Drungarius. Qui cum ad celocis scalam commode conscendere nequiret, in mare cum Protomandatore præcipitatus, profundo submersus est. Argyri vero ad Castellum fuga sibi consuluerunt. Bulgari nullum reperientes obvium, Pegarum Palatia, Stenique spatium omne igne immisso succenderunt. Februarii porro mensis die vicesimo, indi-

Edit. Paris. pag. 498.

A ὀγδόῃ δὲ Φεβρουαρίου μηνὸς ἰνδικτιῶνος δεκάτης ἐννάτης ἀποστείλας Ῥωμανὸς ὑπερορίζει τὸν Μάγιστρον Στέφανον τὸν τῆς Καλομαρίας εἰς τὴν Ἀντιγόνου νῆσον, ὡς τῆς βασιλείας ἐφίεσθαι κατηγορηθέντα· πρώτον αὐτὸν ἀποκείρας ἅμα Θεοφάνει Τειχειώτῃ καὶ Παύλῳ Ὀρφανοτρόφῳ ἀνθρώποις αὐτοῦ. ἐποίησε Ῥωμανὸς βασιλεὺς ἐν Τριβουναλίῳ πρόκενσον, σωηγμένων ἁπάντων μεθ' ὅπλων ἐκεῖσε. τῆς ἀδνουμίου δὲ γενομένου αἰφνίδιον Ῥωμανὸς καὶ Κωνσταντῖνος τάχει πολλῷ εἰς τὸ παλάτιον ἐπιστρέφουσιν· ἐμηνύθη γὰρ Λέοντος ἀνθρώπου τοῦ Ἀρσενίου αὐτοῦ τὴν Ἀρσενίου ἐπιβουλὰ, καὶ Παύλου Μαγλαβίτου· οἱ τυφθέντες, καὶ δημευθέντες ἐξωρίσθησαν. ἦν τότε παραδυναστεύων Ἰωάννης ὁ Πρεσβύτερος καὶ Ῥαίκτωρ, ὃς Λέοντα τὸν τοῦ

B Ἀρμενίου ἐποίησεν Ἑβδομαδάριον, τῷ βασιλεῖ τοῦτον προσῳκειώσας. τῶν δὲ Βουλγάρων πάλιν ἐξελασάντων μέχρι Κατασύρτων μετὰ τὴν τοῦ Δομεστίκου Ἀδραλέστου τελευτὴν, προεβλήθη Πόθος ὁ τοῦ Ἀργυροῦ Δομέστικος τῶν σχολῶν· καὶ μέχρι Θερμοπόλεως μετὰ τῶν ταγμάτων ἐξελθὼν ἀπέστειλε Μιχαὴλ τὸν τοῦ Μωρολέοντος υἱὸν τοποτηρητὴν ὄντα τοὺς Βουλγάρους κατασκοπήσοντα. ὁ δὲ ἀπροόπτως τῷ λόχῳ* αὐτῶν ἐμπεσὼν, πολλοὺς μὲν τῶν Βουλγάρων ἀνεῖλε, πληγεὶς δὲ αὐτὸς ἐν τῇ πόλει ἐτελεύτησε. ἐμηνύθη δὲ τότε παρὰ Θεοκλήτου Νοταρίου τῆς ὑπουρ-

* λόχῳ

C γίας ἡ κατὰ Ῥωμανοῦ τοῦ βασιλέως ἐπιβουλὴ Ἀναστασίου Σακελλαρίου καὶ ἄρχοντος τοῦ χρυσοχόου, καὶ Θεοδωρήτου Κοιτωνίτου, καὶ Δημητρίου Νοταρίου Βασιλικοῦ τοῦ Ἰδικοῦ, καὶ Νικολάου τοῦ Κουβάτζη. καὶ δὴ ἐλεγχθέντες ἐτύφθησαν, καὶ ἐν τῇ μέσῃ διῆλθον. ὁ δὲ Θεοδώρητος ἰδίως ἐν τῷ λεγομένῳ Τρικόγχῳ τοῦ παλατίου τυφθεὶς, καὶ αὐτὸς ἐξωρίσθη. τὸν δὲ Σακελλάριον Ἀναστάσιον ἀπέκειρεν ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἐλεγμῶν, ἔνθα καὶ τελευτᾷ. τοιαύτης προφάσεως λαβόμενος Ῥωμανὸς τὸν βασιλέα Κωνσταντῖνον ἀποβιβάζει, καὶ δεύτερον καθίστησιν, ἑαυτὸν δὲ προάγει εἰς τοὔμπροσθεν. ἐκστρατεύει δὲ πάλιν Συμεὼν κατὰ Ῥωμαίων, καὶ πλῆθος Βουλγάρων ἀποστείλας ἐκέ-

Cedrenus scribit Ἐλεγμῶν pag. 531.

D λευσε κατὰ τῆς πόλεως ὡς τάχιστα ἐξελαύνειν. διελθόντων ἄνω διὰ τῶν ὀρῶν, ἦλθον μέχρι τῶν Μαγλαβᾶ. τὴν αὐτῶν δὲ ἔφοδον μαθὼν ὁ βασιλεὺς Ῥωμανὸς, μὴ τὰ τῶν Πηγῶν παλάτια, καὶ τὸ Στενὸν κατελθόντες ἐμπρήσωσιν, Ἰωάννην Ῥαίκτορα ἀποστέλλει ἅμα Λέοντι καὶ Πόθῳ, τοῖς Ἀργυροῖς λεγομένοις, ἔχοντας μεθ' ἑαυτῶν πλῆθος ἔκ τε τῶν βασιλικῶν, καὶ τῶν τῆς ἑταιρείας, καὶ τῶν ταγματικῶν, οἷς συνῆν καὶ Ἀλέξιος Πατρίκιος καὶ Δρουγγάριος τῶν πλοΐμων ὁ Μωσελὲ μετὰ τὸν λαοῦ αὐτοῦ. ἦν δὲ τῶν νηστειῶν ἑβδομὰς πέμπτη. διατάξαντες οὗτοι τὸν λαὸν, τῶν Βουλγάρων ἄνωθεν ἀναφανέντων ἐνόπλων, καὶ βοῇ χρησαμένων ἀσήμῳ καὶ φοβερᾷ, παραυτὸ μὲν φεύγει Ἰωάννης ὁ Ῥαίκτωρ, σφάττεται δὲ ὑπὲρ

E τούτου ἀγωνισάμενος Φωτεινὸς, ὁ τοῦ Πλατυπόδου υἱὸς, καὶ πολλοὶ ἕτεροι. μόλις οὖν διασωθεὶς εἰσῆλθεν εἰς δρόμωνα. ἦλθε δὲ φεύγων ἔνοπλος καὶ Ἀλέξιος ὁ Μωσελὲ Δρουγγάριος; καὶ μὴ ἰσχύσας τέλειον ἀνελθεῖν ἐν τῇ τοῦ δρόμωνος ἀποβάθρᾳ, πεσὼν ἐν τῇ θαλάσσῃ σὺν τῷ Πρωτομανδάτορι, ἀπεπνίγη. οἱ Ἀργυροὶ δὲ ἐν τῷ καστελλίῳ διεσώθησαν φεύγοντες. οἱ δὲ Βούλγαροι μηδένα ἔχοντες κωλύοντα, τά τε παλάτια τῶν Πηγῶν ἐπυρπόλησαν, καὶ τὸ Στενὸν ἅπαν κατέκαυσαν. εἰκάδι δὲ Φεβρουα-

εἰς μηνὸς δεκάτης ἰνδικτιῶνος Θεοδώρα σύμβιος Ῥωμανοῦ τελευτᾷ, καὶ κατετέθη τὸ σῶμα αὐτῆς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. τῷ δὲ αὐτῷ μηνὶ στέφεται Σοφία ἡ τοῦ βασιλέως Χριστοφόρου γυνή. τηνικαῦτα δὲ Κουροπαλάτης Ἴβηρ ἐν τῇ πόλει παρεγένετο, καὶ διὰ μέσης διελθὼν * κεκοσμημένης λαμπρῶς, ὃν καὶ ἐν τῇ ἁγίᾳ τοῦ Θεοῦ Σοφίᾳ εἰσάγαγον· καὶ τὸ κάλλος αὐτῆς καὶ τὸ μέγεθος θεασάμενος, καὶ τὸν πολυτελῆ κόσμον ὑπερθαυμάσας, αὖθις ὑπέστρεψεν εἰς τὰ ἴδια. Ἰουνίῳ δὲ μηνὶ τῶν Βουλγάρων πάλιν ἐκστρατευσάντων, καὶ μέχρι τῆς ἁγίας Θεοδώρας παλατίων ἐλθόντων, καὶ ταῦτα πυρὶ παραδόντων, ἐξαναστάμενος ὁ βασιλεὺς Ῥωμανὸς, τοὺς τῶν ταγμάτων ἄρχοντας συνεκάλεσε συνόντος αὐτῷ καὶ τοῦ λεγομένου Σακτίκε, καὶ παρῄνει * τούτοις, καὶ προὔτρεπε κατὰ τῶν ἐναντίων ἐξελθεῖν, καὶ τῆς πατρίδος ὑπεραγωνίσασθαι. οἱ δὲ συνέθεντο ἑτοίμως ὑπὲρ τῶν Χριστιανῶν ἀποθνήσκειν· τῇ ἐπαύριον καθοπλισθεὶς ὁ εἰρημένος Σακτίκης, ἀληθῆ οὖσαν τὴν ἑαυτοῦ πίστιν τε καὶ ἀνδρείαν ἀπέδειξεν. ὄπισθεν γὰρ τῶν Βουλγάρων γενόμενος, καὶ εἰς τὸ στρατόπεδον αὐτῶν ἐμπεσὼν, πάντας τοὺς ἐκεῖ εὑρεθέντας κατέσφαξε. μαθόντες οὖν οἱ Βούλγαροι τὸ γεγονὸς ὑποστρέφουσιν ἐν τῷ στρατοπέδῳ, καὶ πολέμου συγκροτηθέντος τρέπουσι τὸν Σακτίκην σὺν ὀλίγοις ὑπάρχοντα. ὁ δὲ ἐπειδὴ γενναίως ἀγωνισάμενος πολλοὺς ἀνελὼν, οὐκ ἔτι ἀντέχειν ἐδύνατο, πρὸς τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων μεθίεσι τοῦ ἵππου τὸν χαλινὸν, καὶ εἰς φυγὴν ἤλαυνε· ποταμὸν δέ τινα ἐκεῖσε παραρρέοντα διαπερῶν, τοῦ ἵππου αὐτοῦ ἐν τῇ ἰλύϊ ἐμπαγέντος, τιτρώσκεται κατὰ τῆς ἕδρας καὶ τοῦ μηροῦ. μόλις οὖν τοῦ ἵππου ἐκτὸς ἰλύος ἀνασπασθέντος, διασώζεται μέχρι τῶν Βλαχερνῶν, καὶ τεθεὶς ἐν τῇ ἁγίᾳ σορῷ, καιρίας τῆς πληγῆς οὔσης, τῇ νυκτὶ ἐτελεύτησεν. Ἀδριανὸς δέ τις Χάλδος, πρὸς δὲ καὶ Τατζάτης Ἀρμένιος πλούσιος πάνυ, τῇ συνθήκῃ καὶ συμβουλῇ Βάρδα τοῦ Βοηλᾶ στρατηγεῦτο * ἐν Χαλδίᾳ, τυραννίδα καὶ ἀποστασίαν κατὰ Ῥωμανοῦ βασιλέως συσκευάζουσι, τὸ Παΐπερ τὸ ὀχύρωμα κατασχόντες, οὓς ὁ Δομέστικος τῶν σχολῶν Ἰωάννης ὁ Κουρκούας καταπολεμήσας, τοὺς μὲν κατέσχεν, ὧν τοὺς περιφανεστέρους ἀποτυφλοῖ, τὴν οὐσίαν δημεύσας· Τατζάτης δὲ ἐν ἑτέρῳ ὀχυρωτάτῳ καστελλίῳ διαφυγὼν, καὶ λόγον τοῦ μή τι κακὸν παθεῖν δεξάμενος ἐν τῇ πόλει εἰσελήλυθε, καὶ τῇ τοῦ * Μαγλαβίτου ἀξίᾳ τιμηθεὶς, ἐν τῷ οἴκῳ τῶν Μαγγάνων διητᾶτο τηρούμενος. δρασμὸν δὲ βουλευσάμενος ἁλίσκεται, καὶ τῶν ὀμμάτων στερίσκεται. Βάρδαν δὲ τὸν Βοηλᾶν ἀπέκειραν πρῶτον. τοῦ δὲ Πατρικίου τοῦ ἐντὸς ἐπονομαζομένου Μωρολέοντος Ἀδριανουπόλεως στρατηγοῦντος κρατίστου τὰ πολεμικὰ καὶ περιδεξίου τυγχάνοντος, ὃς πλείστας κατὰ Βουλγαρίας ἀνδραγαθίας ἐπεδείξατο, ὁ Βούλγαρος Συμεὼν σὺν παντὶ τῷ στρατεύματι τὴν εἰρημένην πόλιν περιεκύκλωσε, καὶ χάρακα περιβαλὼν ἰσχυρῶς ταύτην ἐπολιόρκει. ἐπεὶ δὲ ὁ σῖτος τοὺς ἐν τῇ πόλει ἐπιλελοίπει, καὶ λιμὸς ἐπίεζε χαλεπὸς, οὐδαμόθεν γὰρ εἶχον ἐπισιτίσασθαι τῇ ἐνδείᾳ πιεζόμενοι, προδεδώκασιν ἑαυτούς τε, καὶ τὸν στρατηγὸν τοῖς Βουλγάροις, ὃν χειρωσάμενος Συμεὼν, καὶ δεσμὰ καθ' ὅλου τοῦ σώματος περιβαλὼν, ἀπέκτεινε θανάτῳ πικρῷ. Βουλγάροις οὖν τὴν τῆς πόλεως παραδοὺς φυλακὴν, ὑπεχώρησεν. Λέοντος δὲ τοῦ Τριπολίτου μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ πλοίων πολεμικῶν κατὰ Ῥωμαίων ἐξελθόντος, καὶ ἐν τῇ νήσῳ Λήμνῳ καταλαβόντος, Ἰωάννης Πατρίκιος καὶ Δρουγγάριος τῶν πλοΐμων ὁ Ῥαδηνὸς αἰφνίδιος ἐπέθετο αὐτῷ· καὶ πολέμου γεγονότος Θεοῦ συνεργείᾳ οἱ ὑπ' αὐτὸν τρέπονται Ἀγαρηνοί· μόνος δὲ αὐτὸς Τριπολίτης φυγῇ διασωθείς. Σεπτεμβρίῳ δὲ

* κεκοσμημένης
* τούτοις
* δι
* Μαγγλα

ctione decima, Theodora Romani consorte moritur, corpusque illius domo depositum est; eodemque mense Sophia Imperatoris Christophori conjux coronatur. Eo tempore Curopalates Iber in urbem advenit, & per medias ejus vias vestibus præclaris ornatus deductus est, & ad sanctam Dei Sophiam progressus templi immanitatem & cultum contemplatus, variamque ejus supellectilem demiratus, in patriam reversus est. Junio postmodum mense Bulgaris iterato bellum inferentibus, & ad sanctæ Theodoræ Palatia penetrantibus, & eadem igne depopulatis, Romanus Imperator, copiarum Ducibus convocatis, Sactice dicto ei adhærente, sumptis animis milites hortabatur in hostes irrumpere, & pro patria præliari commonebat. Illi pro Christianis se mori paratos polliciti sunt. Postera igitur luce, præfatus Sactices armatus fidem a se datam veram, & constantem demonstravit. Bulgaros quippe retro aggressus, & in eorum castra insiliens, cunctos ibi repertos trucidavit. Bulgari quod gestum erat percipientes in castra revertuntur, & consertis manibus Sacticem paucis comitatum terga dare cogunt. Ille fortiter præliatus multis hostium occisis, totque aliis oppugnatus ut resistere non valeret amplius, laxato equi fræno, per medium adversariorum agmen irrumpit, & fugæ viam aperit, fluviumq; ibidem præterfluentem trajiciens, equo profundi limo infixo ad podicem & coxendicem vulneratur. Equo itaque limo vix extracto ad Blachernas defertur, & sacro loculo impositus, plaga mortifera accepta, nocte mortuus est. Adrianus autem quidam Chaldus, nec non Tatzates Armenus vir opulentus, consiliis & hortatibus Bardæ Boelæ, qui Chaldiensi militiæ præerat, tyrannidem & rebellionem adversus Romanum Imperatorem excitant, & Paiper locum munitissimum occupant; quos Joannes Curcuas Scholarum Domesticus cum debellasset, quosdam quidem tenuit, quorum illustriores, facultatibus eorum publicatis excæcavit, alios vero occidit. Tatzates autem alio validissimo loco fuga occupato, & securitatis fide accepta, in urbem reversus est, & Manglabitæ dignitate honoratus in Manganorum Palatio sub custodia servatus morabatur. Fugam autem machinatus oculorum lumine privatur, cum prius Bardam Boelam in Monasterio detondissent. Patricio vero quopiam cognomine Moroleone Adrianopoleos urbis Duce, in rebus bellicis fortissimo & solertia præstanti, ut qui adversus Bulgariam facinora forti viro digna ostendisset plurima, Simeon Bulgarus cum omni exercitu dictam urbem obsedit, valloque circumducto validis armis pressit: frumento autem per urbem deficiente dura fames invasit, ex nulla quippe parte egestatis calamitate vexati annonam procurare valebant: quare seipsos & exercitus Ducem Bulgaris tradiderunt, quem apprehensum Simeon, vinculisque per totum corpus circumdatum, amara morte interfecit: commendataque Bulgaris urbis custodia in patriam se recepit. Leone Tripolita cum copioso exercitu bellicisque navibus in Romanos erumpente, & Lemnum insulam occupante, Joannes Radinus Patricius & classis Drungarius eum ex improviso aggressus est. Initoque certamine divinis auxiliis, qui comitabantur Agareni fusi sunt, solo Tripolita fuga servato. Septembri vero mense, indi-

Edit. Paris. pag. 499.

ctione secunda, Simeon Bulgariæ Princeps, copiis omnibus eductis adversus Constantinopolim expeditionem parat. Inde Thraciam & Macedoniam depopulatur, incendia ubique spargit, evertit cuncta, & ad arbores usque excindit. Ad Blachernas præterea provectus Nicolaum Patriarcham & procerum quosdam, ut de pace conferrent, ad se mitti postulavit. Datis igitur ex parte utraque obsidibus convenerunt, prius quidem Nicolaus Patriarcha, deinde Michael Patricius Stypiotes, & Joannes Mysticus, qui ab Imperatore secundas tenebat: Jam quippe Joannes Rector apud Imperatorem calumniam passus, causatus ægritudinem Palatium deseruerat: Postmodum autem in Monasterio Galacrenis proximo detonsus est: & hi quidem cum Simeone de pace tractatum habebant; Simeno autem retro eos amandavit, ipsum vero Imperatorem videre expetiit, a multis de ejus prudentia fortitudine & solertia certior factus. Valde lætatus Imperator postulatum admisit, pacis quippe cupiditate ducebatur, & effusum quotidie sanguinem deplorabat. Ad littus itaque Cosmidii machinam in mari validissimam excitari jussit: ad quam triremem Regiam remis rectam facile esset deducere, septoq; munitissimo eam circumvallans spatium ejus medium ita disponi præcepit, ut in ea ad invicem de pace colloquerentur. Simeon autem missis militibus, sacratissimæ Deiparæ ad Pegem templum combussit, & loca circumposita devastavit, a pace alienum se, sed vana tantum spe Imperatorem deludere, inde significans. Imperator una cum Patriarcha Nicolao ad Blachernas & sanctum loculum progressus, ad preces manus extendit, deinde pronus in terram cadens sacrum lachrymis pavimentum irrigavit. Deiparam a labe immunem obtestatus, ut inflexum & rigidum superbi Simeonis emolliret cor, & quæ sunt pacis inspiraret: sacroque scriniolo, quo veneranda sanctæ Deiparæ vestis reposita est, aperto, illam inde sublatam ex fide qua in immaculatam Dei Genitricem pollebat, velut galeam capiti circumponens Imperator firmissimis armis munitus, eis si viæ comite clypeis & armis adornata ad præfinitum locum cum Simeone tractaturus accessit. Quinto igitur die quo hæc facta sunt, Novembris mensis die nono, hora diei quarta Simeon immensa exercitus plebe circumstipatus processit. Militum alii aureis clypeis & deauratis hastis, alii argenteis clypeis pariter & hastis argento rutilantibus, alii quoque omni armorum genere ornati, cuncti autem ferro circumcincti, medium admiserunt Simeonem, quem Græcis pronunciatis, ceu Imperatorem faustis prosequebantur acclamationibus. Senatorii porro ordinis viri muris insidentes quæ fiebant contemplabantur. Spectatu vero dignissima res fuit animus ille Imperatoria dignus & excelsus, mira res illa mentis nullo pacto motæ constantia, quæ tantum percipiens hostium appulsum, nullo modo consternata aut repressa est; sed nec retrocessit, quinimo velut in amicorum cœtum se conferret, sic intrepidus processit, tantum animam subditorum salutis pretium hostibus non offerens. Prior itaque ad dictam machinam perveniens Simeonem præstolabatur: ut obsides ex utraque parte dati sunt: Bulgari vero ne quis dolus aut insidiæ laterent, machinam diligenter perscrutati sunt; Simeon equo desiliens ad Imperatorem accessit, data-

Edit. Paris. pag. 500.

pag. 501.

A μηνὶ ἰνδικτιῶνος δευτέρας, Συμεὼν ὁ ἄρχων Βουλγαρίας πανστρατὶ κατὰ Κωνσταντινουπόλεως ἐκστρατεύει, καὶ ληΐζεται μὲν Θρᾴκην τε, καὶ Μακεδονίαν, ἐμπυρίζει δὲ πάντα, καταστρέφει, καὶ δενδροτομεῖ. μέχρι δὲ Βλαχερνῶν γενόμενος, ἐπεζήτησεν ἐπισταλῆναι αὐτῷ τὸν Πατριάρχην Νικόλαον καί τινας τῶν μεγιστάνων, ὥστε περὶ εἰρήνης συντυχεῖν. ἔλαβον οὖν ὁμήρους ἀμφότεροι, καὶ ἐξῆλθον πρότερον μὲν ὁ Πατριάρχης Νικόλαος, ἔπειτα Μιχαὴλ Πατρίκιος ὁ Στυππειώτης, καὶ Ἰωάννης ὁ Μυστικὸς Παραδυναστεύων. ἤδη γὰρ Ἰωάννης ὁ Ῥαίκτωρ διαβληθεὶς πρὸς τὸν βασιλέα, ἀσθένειαν προφασισάμενος τὸ παλάτιον καταλελοίπει, καὶ ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ πλησίον τῶν * Γαλακρηνῶν ἀπεκάρη· οἱ μὲν οὖν μετὰ Συμεὼν περὶ εἰρήνης B διελέγοντο· ὁ δὲ * αὐτοὺς μὲν ἀπεπέμψατο· αὐτὸς δὲ τὸν βασιλέα Ῥωμανὸν ἐπεζήτει θεάσασθαι. παρὰ πολλῶν γὰρ πεπληροφόρητο περὶ τῆς αὐτοῦ φρονήσεως καὶ ἀνδρείας καὶ συνέσεως. ὁ δὲ βασιλεὺς σφόδρα ἐπὶ τούτῳ ἠγαλλιάσατο· ἐπόθει γὰρ τὴν εἰρήνην, καὶ τὰς γινομένας τῶν αἱμάτων ἐκχύσεις ὁσήμεραι. ἀποστείλας οὖν ἐν τῷ τοῦ Κοσμιδίου αἰγιαλῷ κατεσκεύασεν ἐν τῇ θαλάσσῃ ὀχυρωτάτην ὥστε τὴν βασιλικὴν τριήρη διεκπλεύσασαν αὐτῇ προσορμίζεσθαι. περιφράξας οὖν αὐτὴν πάντοθεν διατείχισμα, μέσον γενέσθαι προσέταξεν, ἐν ᾧ ἀλλήλοις ἔμελλον ὁμιλεῖν. ἀποστείλας οὖν Συμεὼν τὸν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ναὸν ἐνέπρησε τὸν ἐν τῇ Πηγῇ καὶ τὰ πέριξ αὐτοῦ σύμπαντα C ντα, δῆλος ὢν ἐντεῦθεν μὴ τὴν εἰρήνην ἐλθὼν, ἀλλ' ἐλπίσι μετεώροις τοῦτον ἐξαπατῶν. παραγενόμενος δὲ ἐν Βλαχέρναις ὁ * Βασίλειος ἅμα Νικολάῳ τῷ Πατριάρχῃ ἐν τῇ ἁγίᾳ εἰσῆλθεν σορῷ, καὶ τὰς χεῖρας ἐξέτεινεν εἰς εὐχήν. εἶτα πρηνὴς πεσὼν δάκρυσι τὸ ἅγιον κατέβρεχεν ἔδαφος, τὴν πανάχραντον Θεοτόκον ἀντιβολῶν τὴν ἀκαμπῆ καὶ ἀμείλικτον τοῦ ὑπερηφάνου Συμεὼν μαλάξαι καρδίαν, καὶ πεῖσαι τὰ πρὸς εἰρήνην. καὶ τὸ ἅγιον κιβώτιον διανοίξαντες, ἔνθα τὸ σεπτὸν τῆς ἁγίας Θεοτόκου ἐθησαυρίζετο ὠμοφόριον· τοῦτο ὁ βασιλεὺς ἀνελόμενος, καὶ τὴν πίστιν τὴν ὑπὲρ εἰς τὴν ἄμωμον Θεοτόκον, οἷα περικεφαλαίαν τινὰ περιθέμενος, ἐξῄει τοῦ ναοῦ ὅπλοις ἀσφαλέσι φραξάμενος τὸν σὺν αὐτῷ στόλον, ἀσπίσι τε, καὶ ὅπλοις D * κομίσας, τὸν ὡρισμένον τόπον κατέλαβε συνομιλῆσαι τῷ Συμεών. πέμπτῃ οὖν ἡμέρᾳ ὅτε ταῦτα ἐγένετο, ἐνάτῃ τοῦ Νοεμβρίου μηνὸς τετάρτῃ τῆς ἡμέρας ὥρᾳ, παρεγένετο Συμεὼν πλῆθος ἄπειρον ἐπαγόμενος, τῶν μὲν χρυσασπίδων καὶ χρυσοδοράτων, τῶν δὲ ἀργυρασπίδων, καὶ ἀργυροδοράτων, τῶν δὲ πάσῃ ὅπλων χρείᾳ κεκοσμημένων, πάντων κατατεφραγμένων σιδήρῳ· οἱ μέσον αὐτῶν διειληφότες τὸν Συμεών, ὡς βασιλέα, εὐφήμουν τῇ Ῥωμαίων φωνῇ. πάντες δὲ οἱ τῆς συγκλήτου βουλῆς τοῖς τείχεσιν ἐφεστῶτες κατεθεῶντο τὰ δρώμενα. ἦν οὖν τότε ἰδεῖν ψυχὴν βασιλικὴν τῷ ὄντι καὶ μεγαλόφρονα, καὶ θαυμάσαι τὸ τοῦ φρονήματος ἀκατάπληκτον, ὅπως τοσαύτην πολεμίων βλέπων ἐπιφοράν, οὐ κατεπλάγη καὶ συνεστάλη ἢ ὑπεχώρησεν· ἀλλ' ὥσπερ εἰς φίλων E πλῆθος χωρῶν οὕτως ἀτρέμας ἀπῄει, μονονουχὶ τὴν ψυχὴν τοῖς πολεμίοις τῶν ὑπηκόων διδοὺς ἀντίλυτρον. πρῶτος οὖν ἐν τῇ ῥηθείσῃ ἀποβάθρᾳ καταλαβὼν τὸν Συμεὼν ἐξεδέχετο. ἐπεὶ δὲ ὅμηροι ἐξ ἀμφοτέρων ἐλήφθησαν, καὶ τὴν ἀποβάθραν οἱ Βούλγαροι διηρευνήσαντο ἀκριβῶς μήπως τις δόλος, ἢ ἐνέδρα τυγχάνῃ· κατῆλθε Συμεὼν τοῦ ἵππου, καὶ πρὸς τὸν βασιλέα εἰσῆλθεν. ἀσπασάμενοι οὖν ἀλλήλους,

* Γαλακρηνῶν

* αὐτοὺς

* Βασιλεὺς

* κοσμήσας

εἰρηνικοὺς λόγους ἐκίνησαν. εἰπὼν δὲ λέγεται πρὸς Συμεών· ἀκήκοά σε θεοσεβῆ ἄνθρωπον καὶ Χριστιανὸν ὑπάρχοντα ἀληθινόν· βλέπω δὲ τὰ ἔργα μηδαμῶς τοῖς λόγοις συμβαίνοντα. ἴδιον μὲν γὰρ θεοσεβοῦς ἀνθρώπου καὶ Χριστιανοῦ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ἀγάπην ἀσπάζεσθαι· εἴπερ ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ, καὶ λέγεται. ἀσεβοῦς δὲ καὶ ἀπίστου τὸ χαίρειν σφαγαῖς καὶ αἵμασιν ἀδίκως * ἐκχεομένων. εἰ μὲν οὖν ἀληθὴς Χριστιανὸς ὑπάρχεις, καθὼς πεπληροφορήμεθα, στῆσον ποτὲ τὰς ἀδίκους σφαγὰς καὶ τὰς τῶν ἀνοσίων αἱμάτων ἐκχύσεις, καὶ σπεῖσαι μεθ' ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν τὴν εἰρήνην, Χριστιανὸς ὢν καὶ αὐτὸς, καὶ ὀνομαζόμενος· καὶ μὴ θέλε μολύνεσθαι Χριστιανῶν δεξιὰς αἵμασιν ὁμοπίστων Χριστιανῶν. ἄνθρωπος εἶ καὶ αὐτὸς θάνατον προσδοκῶν καὶ ἀνάστασιν καὶ ἀνταπόδοσιν. σήμερον ὑπάρχεις, καὶ αὔριον εἰς κόνιν διαλυθήσῃ. εἷς πυρετὸς ἅπαν κατασβέσει τὸ φρύαγμα. τίνα οὖν λόγον δώσεις τῷ Θεῷ ἐκεῖ εἰσελθὼν ὑπὲρ τῶν ἀδίκων σφαγῶν; ποίῳ προσώπῳ τῷ φοβερῷ καὶ δικαίῳ ἐνατενίσεις κριτῇ; εἰ πλούτου ἐρῶν ταῦτα ποιεῖς, ἐγώ σε κατακόρως τοῦ ἐπιθυμουμένου ἐμπλήσω, μόνον ἐπίσχες τὴν δεξιάν· ἄσπασαι τὴν εἰρήνην, ἀγάπησον τὴν ὁμόνοιαν, ἵνα καὶ αὐτὸς βίον ζήσῃς εἰρηνικὸν καὶ ἀπράγμονα, καὶ οἱ Χριστιανοὶ παύσωνται ποτὲ τῶν συμφορῶν. οὐ θέμις γὰρ αὐτὸν αἴρειν ὅπλα καθ' ὁμοπίστων. τοσαῦτα οὖν εἰπὼν ὁ βασιλεὺς, ἐσίγησεν. αἰδεσθεὶς οὖν Συμεὼν τήν τε ταπείνωσιν, καὶ τοὺς λόγους αὐτοῦ, ἐπένευσε τὴν εἰρήνην ποιήσασθαι. ἀσπασάμενοι οὖν ἀλλήλους διεχωρίσθησαν δώροις μεγαλοπρεπέσι τοῦ βασιλέως δεξιωσαμένου τὸν Συμεῶνα. ὃ δὲ τότε συμβέβηκε διηγήσομαι τεράστιον, καὶ τοῖς τὰ τοιαῦτα συγκρίνειν εἰδόσι, παράδοξον. δύο φασὶν ἀετοὺς τῶν βασιλέων ὁμιλούντων ἄνωθεν ὑπερπτῆναι, ἦξαί τε, καὶ πρὸς ἀλλήλους συμμίξαι, καὶ παραυτίκα διαζευχθῆναι ἀλλήλων· καὶ τὸν μὲν ἐπὶ τὴν πόλιν ἐλθεῖν, τὸν δὲ ἐπὶ τὴν Θρᾴκην διαπτῆναι· τοῦτο οἱ ἀκριβῶς τὰ τοιαῦτα σκοποῦντες, οὐ καλὸν ἔκριναν οἰωνόν. ἀσυμβάτως γὰρ ἐπὶ τὴν εἰρήνην διαλυθήσεσθαι ἔφησαν. Συμεὼν δὲ τὸ ἑαυτοῦ στρατόπεδον καταλαβὼν τοῖς ἑαυτοῦ μεγιστᾶσι τὴν τοῦ βασιλέως ἀπήγγειλε σύνεσιν καὶ ταπείνωσιν. Δεκεμβρίῳ δὲ μηνὶ εἰκάδι πέμπτῃ ἔστεψε Ῥωμανὸς τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἐν τῇ τοῦ Θεοῦ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ Στέφανόν τε, καὶ Κωνσταντῖνον, ἀλλὰ καὶ Θεοφύλακτον τὸν υἱὸν αὐτοῦ ὁ Πατριάρχης ἀπέκειρε κληρικὸν, χειροτονήσας Ὑποδιάκονον, Σύγκελλόν τε προχειρισάμενος, εἰσελθόντα πρότερον ἐν τῷ τῶν Ὑποδιακόνων τάγματι εἰς τὰ ἅγια. Ἀπριλλίῳ δὲ μηνὶ εἰκοστῇ ἐνάτῃ ἐτίμησε Ῥωμανὸς Ἰωάννην Μυστικὸν Πατρίκιον Ἀνθύπατον. Μαΐῳ δὲ μηνὶ δεκάτῃ πέμπτῃ ἰνδικτιῶνος τρίτης τελευτᾷ τὸν βίον ὁ Πατριάρχης Νικόλαος κρατήσας ἐν τῇ δευτέρᾳ αὐτοῦ ἀναβάσει ἔτη δεκατρία· καὶ ἀπετέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ κτισθείσῃ μονῇ τῶν Γαλακρηνῶν. Αὐγούστῳ δὲ μηνὶ Πατριάρχης καθίσταται Στέφανος Ἀμασείας μητροπολίτης εὐνοῦχος ὑπάρχων. Ὀκτωβρίῳ δὲ μηνὶ κατηγορήθη ὁ Μυστικὸς Ἰωάννης, καὶ Παραδυναστεύων ὡς τῆς βασιλείας ἐφιέμενος, ὑποθήκῃ τοῦ Πατρικίου καὶ Λογοθέτου τοῦ Δρόμου Κοσμᾶ διδόντος εἰς γυναῖκα τὴν θυγατέρα αὐτοῦ. τούτου ἕνεκα καταβιβάζεται μὲν τοῦ παλατίου, ἐγχωρεῖται δὲ προσέρχεσθαι, καὶ τῷ βασιλεῖ ὑπηρε-

* ἐκχεομένοις

que invicem salute, pacis tractatum moverunt. Imperator dixisse fertur ad Simeonem. Virum Dei cultorem & vere Christianum audivi te: verum opera verbis nullatenus consonantia in te perspicio. Proprium enim viri Dei cultoris & Christiani est pacem & charitatem amplecti, siquidem Deus charitas est, & dicitur, Impii vero & infidelis est cædibus & cruore injuste fuso gaudere. Igitur si vere te Christianum profiteris, sicut certo tenemus, compesce tandem cædes injustas, & scelesta sanguinis effusione abstine, & nobiscum Christianis, cum ipse Christianus sis & nomineris, pacis fœdus percute; & Christianorum dexteras unius fidei Christianorum sanguinibus ne permittas pollui. Homo quippe es, & mortem ipse & resurrectionem & operum retributionem præstolaris: hodieque cum existas, crastinus dies in pulverem te resolvet: Febris vel unica omnem extinguet jactantiam. Quam igitur ad Dei tribunal constitutus pro cædibus injustis Deo reddes rationem? Quo vultu in tremendum & justum judicem oculos intendes? Si divitiarum cupiditate ductus hoc agis, ego ad satietatem usque, eo quod desideras, implebo. Solum contine dexteram, amplectere pacem, dilige concordiam, ut & tu vitam agas tranquillam & sollicitudinis expertem, & calamitatibus non nihil Christiani subleventur. Nefas enim est adversus ejusdem fidei homines te arma movere. His dictis Imperator tacuit. Simeon ejus moderationem & ejus sermones cum verecundia miratus, pacem componi annuit. Cum igitur sibi invicem vale dixissent, a se mutuo disjuncti sunt, Imperatore magnificis muneribus Simeonem cumulante. Quod vero tunc accidit narrabo prodigium eorum etiam, qui hæc dijudicant, fidem exsuperans. Principibus quippe ad invicem colloquentibus, aquilas duas desuper ipsos volasse præstoque advenisse, & ad invicem commixtas dicunt: & confestim ab invicem disjunctas, hanc quidem ad Urbem advolasse, aliam vero in Thraciam alarum opere delatam. Qui hæc curiosius indagant, omen judicavere non faustum; discordes quippe, & pace infecta recessuros divinabat. Simeon collecto exercitu, coram optimatibus Imperatoris solertiam & moderationem exposuit. Decembris autem mensis die vicesimo quinto filios suos Stephanum & Constantinum Romanus Imperii corona cinxit: sed & Theophylactum filium Clericum totondit Patriarcha, & Subdiaconum ordinavit: tandemque Syncellum promovit, cum prius ad sanctum Ingressum cum Subdiaconis adlectus processisset. Aprilis vero mensis die vicesimo nono Joannem Mysticum Patricium Romanus Proconsulem designavit. Mensis vero Maii die decimo quinto, Indictione tertia, mortem obiit Nicolaus Patriarcha, post secundam renunciationem throno potitus annos tredecim, ejusque corpus in Galacrenarum Monasterio ab eo condito depositum est. Augusto deinde mense Stephanus Amaseæ Metropolita Eunuchus initiatus est Patriarcha. Post hæc mense Octobri Joannes Mysticus, & post Imperatorem administrator velut Imperii affectari, suggestu Patricii & Logothetæ publici cursus Cosmæ, qui filiam uxorem ei locaverat, accusatus est. Hujus gratia Palatio quidem extruditur, ad eum tamen liber illi servatur accessus, & obsequendi Imperatoris jussis, & cum

Edit. Paris. pag. 302.

eo quæ opus foret administrandi potestas permittitur. Ingens quippe Imperatoris erat in eum affectus. Accusationem porro coram Imperatore urgentibus adversariis, examine habito, & vera esse quæ objicerentur cum Imperator agnovit, detentum interrogare proposuerat. Qua re prævisa, fugam prior arripit, & in Monasterium nomine Monocastanum secedens, Monasticam suscipit tonsuram. Fugit pariter Constantinus Boelæ filius mensæ Præfectus, familiaris, & ei bene affectus: & in Olympum montem digressus, monastico induitur habitu. Timebat enim ipse ceu consiliorum Mystici conscius, & secretorum ejus omnium particeps. Patricium autem Cosmam Magistratu exauctoratum ad Horologium verberibus Imperator emendavit: Joannis vero Mystici vices obiturus Theophanes Protovestiarius & Imperii Administrator promovetur. Tunc in provincia Thraciæ terræ motus horrendus factus est, hiatusque stuporem afferens, ita ut plura prædia & Ecclesiæ cum hominibus absorpta sint. Maii porro mensis die vicesimo septimo indictione quinta, Simeon Bulgariæ Princeps diem obiit, Petro filio, quem ex secunda conjuge suscepit, sorore videlicet Georgii Surzubulis, quem filiis Procuratorem dedit, Principe relicto. Exinde circumpositæ regiones audita Simeonis morte, adversus Bulgaros arma suscipere meditabantur. Fame autem una cum locustarum pernicie Bulgarorum terras depascente, Romanorum timuerunt incursus. Habito itaque consilio adversus Romanos ipsi armantur, & per Macedoniam effundunt exercitum. Cum audissent vero Romanum Imperatorem copias in eos parantem, Petrum, & Georgium quemdam Monachum, cognomine Calocyrim, genere Armenum auream bullam ferentem latenter delegat. Bullæ series erat: Bulgaros non pacem modo cum Romanis amplecti, sed & connubiorum fœdera prosequi. Monachum hujusmodi cum Imp. lubentissime suscepisset, celocem expediit confestim, & Monachum Theodorum Abucem, & Regium Clericum Rhodonatum, ut de pace cum Bulgaris tractarent, Mesembriam destinavit. Illi profecti, & negotiis accommoda collocuti, una cum Stephano Bulgaro per continentem iter egerunt. Retro eos Georgius Sursubules appulit, & Constaotinopolim cuncti convenieotes, pacis fœdera sanxerunt. Mariam vero Christophori Imperatoris filiam contemplati, & ejus summopere delectati aspectu, Petro scripserunt, ut quaotocius accederet. Petro Bulgaro adveniente, conscensis triremibus ad Blachernas Imperator Romaous se contulit: viditque Petrum, & salutavit. Ut vero de negotiorum difficultatibus convenerunt, conscriptis pacis conditionibus, nuptiales contractus peregerunt. Octobris deinde mensis die octavo progressus Patriarcha Stephanus una cum Theophane Protovestiario & Maria Christophori Imperatoris filia, & universo Senatu ad Sanctissimæ Deiparæ templum ad Pegas, Petrum & Mariam conjugali benedictiooe sociavit: Mensaque sumptuosa & magnificentissima instructa, cunctisque ad nuptiarum solemnia spectantibus rite splendideq; peractis, Theophanes Protovestiarius una cum Maria Imperatoris filia in Urbem reversus est. Die autem nuptias sequente tertio Romanus Imperator in machina, sive tabulato ad Pegas magnificum paravit convivium. Non

Edit. Paris. pag. 303.

τρεῖν, καὶ σὺν αὐτῷ τὰ ἀνήκοντα διοικεῖν. στοργὴν γὰρ ὅτι πλείστην ἐκέκτητο ὁ βασιλεὺς πρὸς αὐτόν. τῶν κατηγόρων οὖν καταπειγόντων τὸν βασιλέα, ἐρευνήσας ὁ βασιλεὺς, καὶ ἀληθῆ ταῦτα εἶναι μαθὼν, ἔμελλε τοῦτον κατασχὼν ἀνετάζειν. ὁ δὲ τοῦτο προγνοὺς χρῆται φυγῇ· καὶ τὴν λεγομένην Μονοκάστανον καταλαβὼν, ἀποκείρεται μοναχός. πέφευγε δὲ καὶ Κωνσταντῖνος ὁ τοῦ Βοηλᾶ, ὁ * τῆς τραπέζης, οἰκεῖος καὶ φίλος ὢν αὐτῷ. καὶ τὸν Ὄλυμπον καταλαβὼν, τὸ μοναχικὸν σχῆμα ἐνδύεται· ἐδεδοίκει γὰρ καὶ αὐτὸς ἅτε συμμύστης τυγχάνων τοῦ Μυστικοῦ, καὶ τῶν ἀπορρήτων αὐτοῦ κοινωνός. τὸν δὲ Πατρίκιον Κοσμᾶν ἐν τῷ Ὡρολογίῳ τύψας ὁ βασιλεὺς διεδέξατο. προβάλλεται δὲ ἀντὶ τοῦ Μυστικοῦ Ἰωάννου Θεοφάνην Πρωτοβεστιάριον καὶ Παραδυναστεύοντα. ἐγένετο δὲ τὸ τηνικαῦτα καὶ σεισμὸς φοβερὸς ἐν τῷ τῶν Θρακησίων θέματι, καὶ χάσμα γῆς μέγα καὶ καταπληκτον, ὥστε πολλὰ χωρία καὶ ἐκκλησίας αὐτάνδρους καταποθῆναι. Μαΐῳ δὲ μηνὶ εἰκάδι ἑβδόμῃ δεκάτης πέμπτης ἰνδικτιῶνος Συμεὼν ὁ ἄρχων Βουλγαρίας ἐτελεύτα, Πέτρον υἱὸν αὐτοῦ προβαλλόμενος ἄρχοντα, ὃν ἐκ τῆς δευτέρας αὐτοῦ ἔσχε γυναικὸς τῆς ἀδελφῆς Γεωργίου τοῦ Σουρσουβούλη, ὃν καὶ ἐπίτροπον τοῖς ἑαυτοῦ παισὶν ὁ Συμεὼν καταλέλοιπε. τὰ κύκλῳ οὖν ἔθνη τὴν τοῦ Συμεὼν μαθόντα τελευτὴν ἐκστρατεύειν κατὰ Βουλγάρων ἐβουλεύοντο. λιμοῦ δὲ σὺν ἀκρίσιν τὸ Βουλγαρικὸν ἔθνος ἐκπιέζοντες, ἐδεδίεισαν τὴν τῶν Ῥωμαίων ἐπέλευσιν. βουλὴν οὖν ποιησάμενοι, κατὰ Ῥωμαίων ἐκστρατεύουσι, καὶ ἐν Μακεδονίᾳ καταλαμβάνουσιν. ἔπειτα μαθόντες ὅτι μέλλει κατ᾽ αὐτῶν ὁ βασιλεὺς Ῥωμανὸς ἐκστρατεύειν, ἀποστέλλουσι Πέτρον τε, καὶ Γεώργιον κρυφίως τινὰ μοναχὸν, Καλοκύρην ὀνομαζόμενον, τῷ γένει Ἀρμενιακὸν, χρυσόβουλον ἐπιφερόμενον. διηγόρευε δὲ τὰ ἐν αὐτῷ, ὡς τὴν μετὰ Ῥωμαίων εἰρήνην ἀσπάζονται οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ γαμικὸν ποιῆσαι συνάλλαγμα. τὸν τοιοῦτον οὖν μοναχὸν ὁ βασιλεὺς ἀποδεξάμενος ἀσμενέστατα, παρευθὺ ἀπέστειλε μετὰ δρόμωνος ἐν Μεσημβρίᾳ τὸν μοναχὸν Θεόδωρον τὸν Ἀβούκην, καὶ Βασιλικὸν κληρικὸν τὸν Ῥόδιον τὴν εἰρήνην συλλαλῆσαι τοῖς Βουλγάροις. οἱ δὲ παραγενόμενοι, καὶ τὰ εἰκότα συλλαλήσαντες, ἐξῆλθον ἅμα Στεφάνῳ Βουλγάρῳ, διὰ τῆς ξηρᾶς. ὄπιθεν δὲ αὐτῶν κατέλαβε καὶ Γεώργιος ὁ Σουρσουβούλης, καὶ παραγενόμενοι ἐν Κωνσταντινουπόλει τὴν εἰρήνην ἐποιήσαντο. θεασάμενοι δὲ τὴν θυγατέρα Χριστοφόρου βασιλέως Μαρίαν, καὶ μεγάλως ἐπ᾽ αὐτῇ ἀρεσθέντες, ἔγραψαν τῷ Πέτρῳ διὰ τάχους παραγενέσθαι. τοῦ Βουλγάρου οὖν Πέτρου καταλαβόντος, τριήρεις ὁ βασιλεὺς Ῥωμανὸς ἐπιβὰς ἐν Βλαχέρναις παρεγένετο, καὶ τὸν Πέτρον ἐθεάσατό τε καὶ κατησπάσατο. ἐπεὶ δὲ ἀλλήλοις τὰ εἰκότα συνωμίλησαν, γράφοντες τὰ σύμφωνα τῆς εἰρήνης, καὶ τὰ γαμικὰ ἀλλάγματα. ὀγδόῃ δὲ τοῦ Ὀκτωβρίου ἐξῆλθεν ὁ Πατριάρχης Στέφανος ἅμα Θεοφάνῃ Πρωτοβεστιαρίῳ καὶ Μαρίᾳ τῇ τοῦ βασιλέως Χριστοφόρου θυγατρὶ καὶ πάσῃ τῇ συγκλήτῳ εἰς τὸν ναὸν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Πηγῆς, καὶ εὐλόγησε Πέτρον τε καὶ Μαρίαν. λαμπρᾶς δὲ, καὶ πολυτελοῦς γενομένης τραπέζης, καὶ πάντων τῶν εἰθισμένων τοῖς γάμοις φαιδρῶς ἐπιτελεσθέντων, εἰσῆλθε Θεοφάνης Πρωτοβεστιάριος ἅμα Μαρίᾳ τῇ θυγατρὶ τοῦ βασιλέως ἐν τῇ πόλει. τῇ δὲ τρίτῃ τοῦ γάμου ἡμέρᾳ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Ῥωμανὸς εὐωχίαν λαμπρὰν ἐν τῇ

* ἐπὶ

τῶν Πηγῶν ἀποβάθρᾳ. τῶν δὲ Βουλγάρων ἔνστασιν οὐ μι-
κρὰν ποιησαμένων πρότερον εὐφημεῖσθαι Χριστοφόρον,
εἶθ' ὕστερον Κωνσταντῖνον, ὁ ἐπεῖξε τῇ ἐνστάσει ὁ βασιλεύς, καὶ
γέγονεν ὅπερ ᾐτήσαντο. ἐπειδὴ δὲ πάντα ἐν τοῖς γάμοις
συνετελέσθησαν, καὶ ἔμελλε Μαρία νῦν πρὸς Βουλγαρίαν
ὁδὸν ὁδεύειν, οἱ ταύτης γονεῖς μέχρι τοῦ Ἑβδόμου συνε-
ξῆλθον αὐτῇ, περιχυθέντων τῇ θυγατρὶ, καὶ πολλὰ
κατέχεον τὰ δάκρυα, καὶ ὡς εἰκὸς ἐπὶ στερήσει σπλάγ-
χνου πεποθημένου. τόν τε γαμβρὸν ἀσπασάμενοι, καὶ
ταύτην ταῖς τούτου χερσὶ περιθέμενοι ἐν τοῖς βασιλείοις
ὑπέστρεψαν. Μαρία δὲ Βουλγαρικαῖς παραδοθεῖσα χερ-
σὶ τὴν ἐπὶ Βουλγαρίαν ἀπῄει. τότε δὲ πρέσβεις πρὸς τὸν
βασιλέα Ῥωμανὸν ἐκ Μελιτινῆς παρεγένοντο εἰρηνικὰς
σπονδὰς ποιῆσαι. μετ' οὐ πολὺ Ἀπόκαψ ὁ τοῦ Ἀμὲρ ἔκ-
γονος Ἀμηρᾶς τῆς Μελιτινῆς, καὶ Ἀπολασὰθ στρατηγὸς εὐ-
γενέστατος καὶ πλούσιος ὢν ἐκ Μελιτινῆς παρεγένετο. ἀπο-
δεχθέντες οὖν μετὰ τῆς προσηκούσης τιμῆς παρὰ Ῥωμανοῦ,
καὶ σύμφωνα εἰρήνης ποιήσαντες, ὑπέστρεψαν πρὸς τὰ
ἴδια. τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἀπόκαψ ἀνδρὸς φρονίμου καὶ
συνετοῦ, διέλυσαν τὴν εἰρήνην. ἐκστρατεύουσι δὲ κατ'
αὐτῶν, ὅ, τε Δομέστικος τῶν σχολῶν Ἰωάννης ὁ Κουρκούας
μετὰ καὶ τῶν θεμάτων, καὶ ὁ Μελίας μετὰ τῶν Ἀρμενίων·
καὶ εἰς τοσαύτην στένωσιν τὴν Μελιτινὴν παρέστησαν, ὥστε
αὐτὴν συντομώτατα ἐκπορθῆσαι, καὶ ἐπ' ἐδάφους κατα-
στρέψαι. ταύτην οὖν Μελιτινὴν εἰς κουρατωρίαν ἀποκα-
ταστήσας ὁ βασιλεύς, πολλὰς χιλιάδας χρυσίου καὶ ἀργυ-
ρίου ἐκεῖθεν δασμοφορεῖσθαι ἐτησίως πεποίηκε. κατη-
γορήθη δὲ Νικήτας ὁ Μάγιστρος καὶ πενθερὸς Χριστοφόρου
βασιλέως, ὡς ὑποτιθέμενος αὐτῷ κατὰ τοῦ ἰδίου γενέσθαι
πατρὸς, καὶ τῆς βασιλείας αὐτὸν ἐξῶσαι. τοῦτον οὖν ἐξα-
γόντες τῆς πόλεως ἀπέκειραν μοναχόν. μηνὶ δὲ Ἰουλίῳ
ὀγδόῃ καὶ δεκάτῃ, ἰνδικτιῶνος ἕκτης τελευτᾷ Στέφανος Πα-
τριάρχης· Δεκεμβρίῳ δὲ μηνὶ ἄγουσι Τρύφωνα μοναχὸν
ἐπ' εὐλαβείᾳ καὶ ἁγιότητι μαρτυρούμενον, καὶ χειροτονοῦσι
Πατριάρχην, μέχρις ἂν εἰς μέτρον ἡλικίας φθάσῃ ὁ
Θεοφύλακτος Ῥωμανοῦ τοῦ βασιλέως υἱὸς, ὃν ἔμελλον Πα-
τριάρχην χειροτονεῖν Κωνσταντινουπόλεως. εἰκάδι δὲ
πέμπτῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς χειμὼν μέγας γέγονεν, ὥστε κρυ-
σταλλωθῆναι τὴν γῆν ἐπὶ ἡμέρας ἑκατὸν εἴκοσι, ὅθεν καὶ γέ-
γονε μέγας λιμὸς καὶ θάνατος πολύς, ὥστε μὴ δύνασθαι
τοὺς ζῶντας ἐκκομίζειν τοὺς τεθνεῶτας. ὁ δὲ βασιλεὺς Ῥω-
μανὸς τὴν ἀφόρητον ἐκείνην βίαν κατανοήσας, ἀξίαν τῆς
αὐτοῦ συμπαθοῦς ἐλεημοσύνης πρόνοιαν ἐποιήσατο, πολ-
λαῖς ἐλεημοσύναις τὴν ἐκ τοῦ λιμοῦ παραμυθησάμενος ἔνδειαν
ἀνέφραξέ τε θυρίσι καὶ σανιδώμασι τὰς τῶν ἐμβόλων στοὰς ὡς
μὴ τὴν χιόνα καὶ τὸ ψῦχος ἐκεῖθεν ἐπεισιέναι τοῖς πένησι.
τότε δὲ καὶ τὰς λεγομένας ἄρκλας ἐν πᾶσι κατεσκεύασε τοῖς
ἐμβόλοις, ἀργύρεόν τε κατὰ μῆνα τοῖς ἐνταῦθα κατα-
κειμένοις πένησι δίδοσθαι διετάξατο, καὶ τὰ μηνιαῖα τρι-
μίσια ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῖς πένησι διανέμεσθαι· ὡς
εἶναι τὰ διδόμενα τοῖς τε ἐν ταῖς ἄρκλαις πτωχοῖς καὶ τοῖς
ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, ἀργύρου ἐγκεχαραγμένου χιλιάδας
δώδεκα. καὶ ταῦτα ἡ συμπαθὴς ἐκείνου ψυχὴ διετύπωσε
τῶν πενήτων φροντισαμένη. ἀλλὰ καθ' ἡμέραν τρεῖς αὐτῷ συ-
νεσθίειν πένητας διετάξατο, οἳ ἀνὰ ἓν ἐλάμβανον νόμισμα.
τετράδι δὲ, καὶ παρασκευῇ τρεῖς πένητες μοναχοὶ τούτῳ
συνήσθιον τὸ τετυπωμένον λαμβάνοντες νόμισμα. ὅπερ
δὲ ἐν τοῖς μοναστηρίοις εἴωθε γίνεσθαι, ὥστε ἐν τῷ καιρῷ
ἀναγινώσκειν τῆς ἑστιάσεως, τοῦτο καὶ αὐτὸς ἐποίει, δι-
πλῆν ἑαυτῷ καὶ τοῖς δειπνοῦσι τὴν τράπεζαν παρατιθείς,

minima porro contentione a Bulgaris exercita, ut prius Christophorus, deinde Constantinus acclamationum precibus exciperetur, votis eorum Imperatore obsequuto, quod petebant præstitum est. Nuptiarum autem celebritate peracta, Mariaque in Bulgariam iter capescere jam jam parata, Hebdomum usque parentes eam comitati prosequuti sunt, ibi in eam circumfusi, & largo lachrymarum impluvio madidi, ut dilectorum præcordiorum usu orbis contingere solet, tristabantur: tandemque generum, filia ejus potestati tradita, deosculati, in Regiam reversi sunt. Sic Maria Bulgarorum manibus tradita in Bulgariam profecta est. Eo tempore legati pacis fœdera composituri e Melitine ad Imperatorem Romanum accesserunt. Non diu post Apocaps Amer nepos Melitines Ameras, & Apolasath Dux nobilissimus & ditissimus Melitinæ advenit. Isti congruis honoribus a Romano excepti, pacis conditionibus firmatis, in patriam reversi sunt. Apocaps autem viro prudente & sagaci vivis erepto, pacem continuo dissolverunt. In eos autem irrumpunt Scholarum Domesticus Joannes Curcuas, una cum legionibus, & Melias cum adjunctis sibi Armenis: & ad eas angustias Melitinem adigunt, ut eam e vestigio vastent, & funditus ad solum evertant. Melitinem igitur in curatoriam instituit Imperator, plurimis auri & argenti millibus annuatim colligendis eidem impositis. Nicetas autem Magister & Christophori Imperatoris socer quasi in patrem insurgendi consilium dedisset, & eum Imperio dejicere consuluisset, accusatus est. Eum propterea Urbe pulsum detonderunt monachum. Mensis autem Julii die decimo octavo, indictione sexta, Stephanus Patriarcha moritur: cum Decembri mense Tryphonem Monachum pietatis, & sanctitatis testimonio insignem ordinant Patriarcham, donec ætatis metam Imperatoris Romani filius Theophylactus, quem Constantinopolis Patriarcham creare statuerant, attigisset. Vicesimo porro & quinto die mensis ejusdem adeo aspera invaluit hyems, ut terra per dies centum & viginti gelu concresceret: Ex quo fames ingens, & mortalitas immensa pervagata est: adeo ut vivi mortuis efferendis non sufficerent. Romanus autem Imperator intolerandam illam calamitatem contemplatus, affectus ad misericordiam proclivis digna exhibuit argumenta, eleemosynarum liberalitate plurima famis indigentiam consolatus: Exinde porticuum spatia tabulatis distinxit, & fenestras apposuit, ita ut nix & frigus in pauperes per ea non ingruerent. Eo tempore cunctis in porticibus Arclas, ita dictas, disposuit, & egenis ibidem jacentibus argenteos nummos per menses singulos præcepit distribui, & menstrua trimitia per Ecclesias in alios pauperes dividi: adeo ut quæ per Arclas, & Ecclesias erogarentur argenti cusi numismata, ad millia duodecim numerarentur. Hæc in misericordiam, & pietatem propensus ejus animus liberalis pauperum provisor donari sanxit. Egenos insuper tres diebus singulis secum comedere voluit: singulisque nummum unum distribuebat. Feria vero quarta & Parasceve, Monachi tres egentes illi convivabantur, qui definitum accipiebant numisma. Quod in monasteriis observari solet, ut cibi tempore habeatur lectio, hoc ipse exequebatur, sibi convivisque geminam apponens mensam: dum-

Edit. Parif. pag. 504.

pag. 505.

que usitato corpus enutriretur cibo, copioso lachrymarum fonte effuso animam quoque cum contritione pascebat. Nullum umquam Monachum virtutis studiosum observavit, cui cum multo fletu suos non aperuerit actus: cunctas urbis Ecclesias sumptuosis vestibus, præclaraque cereorum & lampadum copia exornavit. Sed & Monachis in montibus Olympo Cymena & Barachæo vitam agentibus annua stipendia quæ decreverat mittere non interposuit ***. Atque ita immensorum ejus beneficiorum, & liberalitatis historiam pertexuimus. Petro vero Bulgaro parabat insidias Joannes ejus frater cum Bulgaris aliis: quorum facinore cognito, Joannes quidem verberibus castigatur, & carcere includitur: in alios vero inusitatis suppliciis animadvertitur. Petro autem Imperatori Romano hæc eadem litteris manifestante, misit Imperator Joannem Monachum, qui Rector extiterat, prætextu quidem ut captivorum detentorum commutationem faceret, sed revera, ut Joannem apprehenderet, & adduceret CP. quod & factum est. Una quippe cum Joanne navim ingressus e Mesembria Constantinopolim navigavit. Non diu post eodem monasticum habitum deponente, & uxorem ducere exquirente, Imperator domum & prædia plurima, & conjugem eadem secum Armeniacorum patria ortam dedit, & in Cæsaris ædibus celeberrimas peregit nuptias. Martii porro mensis die secundo Cosmites fori columnis superpositus in terram decidit, virosque sex oppressit. Contigit etiam incendium ingens & horrendum in fori porticu templo sanctissimæ Deiparæ vicino, adeo ut cereorum artificum & Pellitiariorum fori ad Psechas usque consumerentur officinæ. Christophorus Imperator mense Augusto indictione quarta diem supremum obiit, & in præfato patris sui monasterio corpus ejus reconditum est. Tryphonem porro Patriarcham Augusto mense Indictione tertia deposuerunt, eoque in proprium Monasterium se recipiente & defuncto, annum unum & menses quinque nondum matura Theophylacti Imperatoris filii Romani ætate, Ecclesia pastore viduata permansit. Basilius autem quidam Macedo pravus impostor Constantinum Ducem seipsum mentitus, plurimos post se abducebat. Hic ab Elephantino Opsicii turmarum Præfecto Constantinopolim abducitur, & manuum altera a Petro Præfecto truncatur. Occasione deinde captata in Opsicium rursum digreditur, & truncatæ vice manum æream sibi adaptans, ingentemque spatham sibi accommodans vagabatur plurimos seducens, quasi ipse Constantinus Ducis filius foret: hic multis sibi adlectis, stupendam in Romanum rebellionem movet. Imperator exercitu in eum immisso, ipsum comitesque insequebatur, quem deinde captum & in Urbem abductum, per tribunalia examinatum multis verberibus subjecerunt. Ille sibi consulens insignes dignitate viros quasi secum sentientes, mendaciis confictis & a veritate alienis calumniabatur. Convictus tandem, ad Amastriani plateam ignis pabulum factus est. Præfatus autem Imperatoris filius Theophylactus Februarii die secundo indictione secunda Patriarcha consecratus est, adstantibus Romani Pontificis legatis, & tomum Synodalem de ejus ordinatione tractantem proferentibus, eumdemque collocantibus in throno Patriarchali. Cæterum

Edit. Paris. pag. 506.

ὥστε τὸ μὲν σῶμα τρέφεσθαι τῇ συνήθει τροφῇ, τὴν δὲ ψυχὴν κατενύσσετο, καὶ πολλὰς δακρύων ἀφίει πηγάς. οὐκ ἐθεάσατο ποτὲ μοναχὸν ἀρετῆς ἀντεχόμενον, ᾧ τινι τὰς ἑαυτοῦ πράξεις σὺν πολλοῖς οὐκ ἐξηγόρευσε δάκρυσι. πάσας τὰς τῆς πόλεως ἐκκλησίας πέπλοις ἐξαφνέσι καὶ φωταγωγίαις λαμπρῶς κατεκόσμει. ἀλλὰ καὶ τοῖς ὄρεσι μοναχοῖς τῷ τε Ὀλύμπῳ καὶ τῷ Κυμινᾶ καὶ τῷ τοῦ Βαραχαίου ὄρει οὐ διέλιπεν ἐτησίους ῥογὰς, ἃς διετύπωσε. τῶν ἀπείρων αὐτοῦ κατορθωμάτων, καὶ ἐλεημοσυνῶν διεξήλθομεν. Πέτρῳ δὲ τῷ Βουλγάρῳ ἐπέθετο Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ μετὰ καὶ ἑτέρων Βουλγάρων * τοῦ Συμεών. καὶ φωραθέντων αὐτῶν, ὁ μὲν Ἰωάννης τύπτεται καὶ ἐγκλείεται φυλακῇ· οἱ δὲ λοιποὶ τιμωρίαις οὐ ταῖς τυχούσαις ὑποβάλλονται. ταῦτα δὲ δῆλα ποιήσαντος Πέτρου τῷ βασιλεῖ Ῥωμανῷ, ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς τὸν μοναχὸν Ἰωάννην, ὃς ἐγεγόνει Ῥαίκτωρ, προφάσει μὲν ὡς ποιῆσαι ἀλλάγιον τῶν κρατουμένων αἰχμαλώτων, τῇ δὲ ἀληθείᾳ Ἰωάννην κατασχεῖν, καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀγαγεῖν· ὃ δὴ καὶ γέγονεν. εἰσελθὼν γὰρ ἅμα καὶ Ἰωάννῃ ἐν τῷ πλοίῳ ἀπὸ Μεσημβρίας ἦλθεν ἐν τῇ πόλει. * μεθ' οὐ πολὺ τούτου τὸ μοναχικὸν σχῆμα ἀπορρίψαντος, καὶ γυναῖκα ἐπιζητήσαντος, δέδωκεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς οἶκον καὶ κτήματα πάμπολλα, καὶ γυναῖκα ἐκ τῆς αὐτοῦ πατρίδος ἐκ τῆς τῶν Ἀρμενιακῶν, γάμον τε λαμπρὸν ἐν τῇ τοῦ Καίσαρος οἰκίᾳ πεποίηκε. Μαρτίου δὲ μηνὸς δευτέρᾳ ἡμέρᾳ κοσμίτας εἷς * ἐπίμψε τῷ φόρῳ ἐν τοῖς ἐκεῖσε κίοσι, καὶ ἀπέκτεινεν ἄνδρας ἕξ. γέγονε δὲ ἐμπρησμὸς μέγας καὶ φοβερὸς εἰς τὸν τοῦ φόρου ἔμβολον πλησίον τοῦ ναοῦ ὑπεραγίας Θεοτόκου, ὥστε κατακαῆναι πάντα κηροπολεῖα, καὶ τὰ γουνάρεια τοῦ φόρου μέχρι τῶν ψαχῶν. ἐτελεύτησε δὲ Χριστοφόρος βασιλεὺς μηνὶ Αὐγούστῳ ἰνδικτιῶνος τετάρτης, καὶ ἐτέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν τῇ ῥηθείσῃ μονῇ τοῦ πατρός. κατήγαγον δὲ Τρύφωνα Πατριάρχην Αὐγούστῳ μηνὶ ἰνδικτιῶνος τρίτης, καὶ ἀπελθόντος ἐν τῇ ἰδίᾳ μονῇ τελευτᾷ, χηρευσάσης τῆς ἐκκλησίας χρόνον ἕνα μῆνας πέντε, διὰ τὸ τῆς ἡλικίας ἀτελὲς Θεοφυλάκτου υἱοῦ Ῥωμανοῦ βασιλέως. Βασίλειος δέ τις Μακεδὼν πλάνος Κωνσταντῖνον Δούκα ἑαυτὸν ἐπιφημίσας πολλοὺς μεθ' ἑαυτοῦ συνεπήγετο· οὗτος συλληφθεὶς ὑπὸ Ἐλεφαντίνου Τουρμάρχου ἐκ τοῦ Ὀψικίου ὄντος, ἤχθη ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ ὑπὸ Πέτρου Ὑπάρχου τῆς μιᾶς ἀποτέμνεται χειρός. εἶτα καιροῦ λαβόμενος, καταλαμβάνει πάλιν τὸ Ὀψίκιον, καὶ χεῖρα χαλκῆν ἀντὶ τῆς κοπείσης προσαρμοσάμενος, καὶ σπάθην ὑπερμεγέθη κατασκευάσας, διήρχετο πλανῶν πολλοὺς ὡς αὐτὸς εἴη Κωνσταντῖνος ὁ τοῦ Δουκός. ὡς καὶ συναθροισάμενος μεγάλην κατὰ Ῥωμανοῦ ἀνταρσίαν κινεῖ. ἀποστείλας οὖν ὁ βασιλεὺς στρατὸν κατ' αὐτοῦ, αὐτόν τε * συνέλαβε καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ, ὃν καὶ ἀγαγόντες ἐν τῇ πόλει ἀνέκρινόν τε, καὶ πολλὰς αὐτῷ πληγὰς ἐπετίθεσαν. ὁ δὲ πολλοὺς τῶν ἐν τέλει ἐσυκοφάντει ψευδῶς ὡς συνόντας αὐτῷ, μηδὲν δὲ ἀληθὲς κατ' αὐτῶν λέγειν ἐξελεγχθεὶς, * ἐν τοῖς Ἀμαστριανοῦ πυρὸς κατανάλωμα γίνεται. χειροτονεῖται δὲ Πατριάρχης ὁ προρρηθεὶς τοῦ βασιλέως υἱὸς Θεοφύλακτος, Φεβρουαρίῳ β'. ἰνδικτ. ϛ'. Τοποτηρητῶν ἐκ Ῥώμης ἀνελθόντων, καὶ τόμον συνοδικὸν ἐπιφερόμενον περὶ τῆς αὐτοῦ χειροτονίας διαγορεύοντα· οἳ καὶ τῷ Πατριάρχου θρόνῳ τοῦτον ἐνίδρυσαν. Ῥω-

μανὸς

* Redundat.

* μετ' οὐ

* ἔπεσεν

* συνέλαβεν

* δ'.

μανὸς δὲ ὁ βασιλεὺς τῷ υἱῷ Στεφάνῳ γυναῖκα ἠγάγετο θυγατέρα οὖσαν τοῦ Γαβαλᾶ, ἐγγόνην δὲ * Κατακυλᾶ Ἄνναν ὄνομα. ἅμα δὲ τῷ νυμφικῷ στεφάνῳ καὶ ὁ τῆς βασιλείας στέφανος ἐπετέθειτο. ἐγένετο δὲ ἐκστρατεία πρώτη τῶν Τούρκων κατὰ Ῥωμαίων ἰνδικτιῶνι ἑβδόμῃ Ἀπριλλίῳ μηνί, οἱ καὶ καταδραμόντες μέχρι τῆς πόλεως ἐληΐσαντο πᾶσαν Θρᾳκῴαν ψυχήν. ἀπεστάλη οὖν ὁ Πατρίκιος Θεοφάνης ὁ Πρωτοβεστιάριος, καὶ ὁ Παραδυναστεύων κατ' αὐτῶν, πολλὰ παρ' αὐτῶν ἐπὶ τῇ φρονήσει καὶ εὐβουλίᾳ ἐπαινεθείς, ὅτε καὶ τὸ μεγαλόψυχον καὶ φιλάνθρωπον αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς Ῥωμανὸς ἐπεδείξατο, μηδενὸς φεισάμενος χρήματος πρὸς τὴν αἰχμαλώτων ἀνάρρυσιν. ἠγάγετο δὲ ὁ βασιλεὺς τῷ τελευταίῳ υἱῷ Κωνσταντίνῳ ἐκ γένους τῶν Ἀρμενιακῶν γυναῖκα τοὔνομα Ἑλένην τοῦ Πατρικίου Ἀδριανοῦ θυγατέρα, ἧς καὶ τελευτησάσης, ἑτέρᾳ τοῦτον συνέζευξε γυναικὶ ὀνόματι Θεοφανοῖ. Ἰουνίῳ δὲ μηνὶ ἑνδεκάτῃ δεκατετάρτης ἰνδικτιῶνος, κατέπλευσαν οἱ Ῥῶς κατὰ Κωνσταντινουπόλεως χιλιάδες δέκα. ἀπεστάλη δὲ μετὰ τελαρῶν καὶ δρομώνων ὁ Πρωτοβεστιάριος Θεοφάνης, καὶ τόν τε στόλον προεξήρτισε, καὶ κατοχυρώσας ὡς μάλιστα τοὺς Ῥῶς ἐξεδέχετο. ἐπεὶ ἐκεῖνοι κατέλαβον, καὶ πλησίον τοῦ Φάρου ἐγένοντο, οὗτος πρῶτος τῷ Εὐξείνῳ πόντῳ στόματι παρεδρεύων ἐν τῷ Ἱερῷ λεγομένῳ, καὶ δὴ πρῶτος ἐν τῷ οἰκείῳ δρόμωνι διεκπλεύσας, τήν τε σύνταξιν τῶν Ῥωσικῶν πλοίων διέλυσε, καὶ * τὸ ἐσκευασμένον πυρὶ κατέφλεξε· τὰ λοιπὰ δὲ ἐτρέψαντο εἰς φυγήν· ᾧ ἀκολούθως οἱ λοιποὶ δρόμωνες ἐπεκδραμόντες πλείαν εἰργάσαντο τὴν τροπήν, καὶ πολλὰ μὲν πλοῖα κατέδυσαν αὔτανδρα, πολλοὺς δὲ κατέσφαξαν, πλείους δὲ ζῶντας συνέλαβον. κατῆλθε δὲ τηνικαῦτα Ἰωάννης ὁ Δομέστικος ὁ Κουρκούας μετὰ παντὸς τοῦ τῆς ἀνατολῆς στρατεύματος, καὶ πολλοὺς τούτων διέφθειραν ἀποσπάδας τῇδε κἀκεῖσε καταλαμβάνων. πολλὰ γὰρ κακὰ οὗτοι διεπράξαντο· τό τε γὰρ Στενὸν λεγόμενον ἐνέπρησαν, καὶ οὓς συνελάμβανον αἰχμαλώτους τοὺς μὲν ἀνεσταύρουν, τοὺς δὲ τῇ γῇ προσεπατταλεύσαν, τοὺς δὲ ὥσπερ σκοποὺς ἱστάντες βέλεσι κατετόξευον· ὅσους δὲ τοῦ ἱερατικοῦ κλήρου συνελάμβανον, ὄπισθεν τὰς χεῖρας δεσμοῦντες ἥλους σιδηροῦς κατὰ μέσης τῆς κεφαλῆς αὐτῶν κατέπηγνυσαν, πολλούς τε ἁγίους ναοὺς τῷ πυρὶ παρέδωκαν. χειμῶνος δὲ ἤδη ἐνισταμένου, καὶ τροφῶν ἀποροῦντες ἐβουλεύσαντο τὰ οἰκεῖα καταλαβεῖν, καὶ διαλαθεῖν τῷ στόλῳ σπουδάζοντες. Σεπτεμβρίῳ μηνὶ ἰνδικτιῶνος δεκαπέμπτης νυκτὸς ἀντιπλεῦσαι ὡρμηκότες ἐπὶ τὰ Θρᾳκῷα μέρα ὑπὸ τοῦ ῥηθέντος Θεοφάνους ὑπηντήθησαν (οὐδὲ γὰρ ἔλαθον τὴν αὐτοῦ ἐγρηγορωτάτην ψυχήν) εὐθὺς οὖν δευτέρα ναυμαχία ἐγένετο, καὶ πλεῖστα πλοῖα ἐβύθισαν· ὀλίγοι δὲ μετὰ τῶν πλοίων περισωθέντες, καὶ ἐν τῇ τῆς Κοίλης περισωθέντες ἀκτῇ, νυκτὸς ἐπελθούσης διέφυγον. Θεοφάνης δὲ μετὰ νίκης ὑποστρέψας λαμπρᾶς ἐντίμως ὑπεδέχθη, καὶ Παρακοιμώμενος ἐτιμήθη. ἐπεὶ ὁ ῥηθεὶς Ἰωάννης ὁ Μάγιστρος ἄριστος ἐγένετο τὰ πολεμικά, ἐπλάτυνεν ὅρους, πλείστας τε πόλεις ἐπόρθησε τῶν Ἀγαρηνῶν. διὰ τὸ περιφανὲς τῆς τοῦ ἀνδρὸς ἀρετῆς * * * * Δομέστικος δὲ ἀντικαθίσταται ὁ Πατρίκιος Πανθήριος συγγενὴς τοῦ βασιλέως ὢν Ῥωμανοῦ. ἰνδικτιῶνι πρώτῃ Ἀπριλλίῳ μηνὶ ἐπῆλθον πάλιν οἱ Τοῦρκοι μετὰ πλείστης δυνάμεως. ὁ δὲ Πατρίκιος Θεοφάνης ὁ Παρακοιμώμενος ἐξελθὼν σπονδὰς εἰρηνικὰς ἐποίησε μετ' αὐτῶν, χρόνους πέντε τὴν εἰρήνην διαφυλαχθῆναι. δευτέρᾳ ἰνδικτιῶνι ὁ βασιλεὺς Ῥωμανὸς Πασχάλιον

* τοῦ Κατακυλᾶ

* τῷ ἐσκευασμένῳ τῷ

Romanus Imperator Stephano filio locavit uxorem Gabalæ filiam Catacyle neptim Annam nomine, unaque cum nuptiali corolla Imperii diademate redimitus est. Turcorum autem adversus Romanos irruptio prima Indictionis septimæ Aprili mense contigit: qui ad Urbem usque excurrentes, loca cuncta per Thraciam depopulati sunt. Adversus eos igitur Patricius Theophanes Protovestiarius & Imperii Administrator missus est, laudem ab eis plurimam prudentiæ & consiliorum gratiam reportans. Tunc temporis munificentiam & humanitatem plurimam Romanus Imperator declaravit, nullis parcens pecuniarum expensis, cum captivi instarent liberandi. Locavit etiam Imperator Constantino filio postremo uxorem de Armeniacorum genere, Helenam nomine, Adriani Patricii filiam. Eaque defuncta alteri nomine Theophano eumdem copulavit. Junii porro mensis die undecimo indictione decima quarta Russi ad millia decem adversus Constantinopolim classem paraverunt. Cum triremibus autem & celocibus Protovestiarius Theophanes missus classem disposuit & apte munivit, adeo ut Russos prælio paratus esset excipere. Ut appulerunt illi, & Pharo vicini apparuerunt, primus ille ad Euxini Ponti fauces stationem posuit, loco cui Hierum nomen, omniumque primus celoce navigio vectus Russicarum navium dissolvit ordinem, & præparato igne nautico succendit, reliquas vero in fugam vertit; quem pone sequentes reliquæ naves in adversarios irruentes perfectam hostium ediderunt stragem, navibus una cum militibus plurimis submersis, aliis multa parte cæsis, vivis etiam quampluribus comprehensis. Illuc pariter Joannes Domesticus Curcuas cum toto Orientis exercitu appulit, & huc illucque palantes deprehendens, cunctos ceu malorum plurimorum auctores internecione delevit. Stenum enim ita dictum igne vastaverunt, & quos cepere captivos, partim crucibus, partim palis affixerunt: alios etiam in metam constitutos sagittis confoderunt. Quotquot autem Sacerdotalis ordinis deprehendere, manibus retro vinctis ferreos clavos per medium caput immiserunt, sanctasque ædes plurimas igne consumendas tradiderunt. Ingruente porro hyeme, & annona deficiente domos repetere consiliabantur: Regiæ tamen classi discessum occultare studebant. Septembri autem mense indictionis decimæ quintæ in Thraciæ partes transfretari aggressi, præfatum Theophanem habuerunt obviam: vigilantissimum enim ejus animum latere non poterant. Confestim igitur conflictus in mari secundus habitus, quo navigia plurima submersa sunt: pauci vero cum navibus ad Cœles littora servati incolumes, nocte ingruente fugerunt. Theophanes autem victoria clarus revertens cum honore susceptus, & Accubitoris dignitate decoratus est. Ut vero præfatus Joannes Magister bellicis rebus præstans habebatur, Imperii dilatabat fines, Urbesque Agarenorum plurimas devastabat. Propter tanti viri gloriam * * *. Substitutus est Domesticus Patricius Pantherius Romani Imperatoris affinis. Indictionis primæ Aprili mense rursum irruperunt Turci cum magnis viribus: Patricius autem Theophanes Accubitor egressus pacis fœdera in annos quinque servanda cum eis composuit. Indictione secunda Paschalium Protospatha-

Edit. Paris. pag. 507.

rium & Longobardiæ Ducem ad Franciæ Regem Hugonem filiam ejus Romano Constantini ejus generis filio uxorem petiturum Romanus Imperator misit, quam multis una cum opibus secum assumptam præfatus Paschalius in Urbem adduxit. Septembri deinde mense nuptiæ celebratæ sunt. Hæc cum viro annis quinque socialis vitæ decursis, mortua est. Temporibus Imperii Constantini ejus soceri vento validissimo perflante, Demi in circo, opposita Regii throni regione erecti, deciderunt, subjectaque marmora, columnasque, pectoralia dictas, contriverunt. Anni autem vertente circulo, hoc ipso mense, Romanum Imperatorem e Palatio eduxerunt. Urbe autem Edessa, in qua venerandum Christi sudarium repositum, a Romano exercitu obsessa, & in ultimam angustiam deducta, ad Romanum Imperatorem obsidionem solvi missis Legatis ejus incolæ precati sunt, sacrum Christi sudarium simul exhibituros polliciti. Huic gratiæ compensandæ nobiles ex suis captivos recipere, fœdusq; aurea bulla firmatum, ne regionem eorum Romanus exercitus devastaret, petierunt; quod & præstitum est. Sacro vero sudario ita misso, jamque Constantinopolim vicino, ad fluvium Sagarim cum magnifico apparatu & cantibus, Theophanes Patricius & Accubitor obviam processit, & Augusti mensis die decimo quinto Imperatore ad Blachernas veniente, & ibidem adorante, in Urbem intulit. Sequenti luce progressus est ad portam Auream: Stephanus autem, & Constantinus duo Imperatoris filii, unaque Constantinus ejus Gener cum Theophylacto Patriarcha, universo præcedente Senatu, debito honore susceptum sacrum pignus, prævia cereorum multitudine, ad sanctæ Dei Sapientiæ templum pedes detulerunt: exhibitoque cultu adoratum in Palatium induxerunt. Temporibus istis portentum quoddam ex Armenia in Urbem invectum: pueri duo masculi uno ventre progressi, & ad invicem complantati, a ventriculi ore ad pubem usque sibi invicem adhærentes, versisque ad invicem vultibus visebantur: qui cum diutino temporis spatio in Urbe morati fuissent, velut infaustum portentum & infestum omen habiti, Urbe ejecti sunt. Constantino vero solo Imperante rursum ingressi sunt. Ut autem eorum alter mortuus est, medici quidam peritissimi cohærescentem partem alteram incolumem vivamque servaturos se præstolari, solerter exciderunt; puellus iste diebus tribus superstes mortuus est. Et in omnibus quidem, ut enarratum supra, Monachis fidem habebat Imperator: privatim vero præ omnibus Sergium monasticis moribus præstantem colebat, & venerabatur. Hic Magistri Cosmæ frater, nepos vero Photii Patriarchæ fuerat, quem animæ nobilitas, quam carnis ingenuitas, reddebat illustriorem. Istum itaque reverendum jugem comitem secum ducebat Imperator, quasi veram regulam & amussim ipsius vitam dirigentem. Hic plurimum hortabatur Imperatorem filiorum curam gereret, neque illos in malum absque disciplina prorumpere sineret: ne quando, quæ Heli, pateretur. Ut vero a filiis e Palatio dejectus est, & in Protem insulam relegatus, hoc rursus habuit calamitatum solatium, & angustiæ remedium lenitivum: eidemque tunc temporis Polyeuctus Monachus piissimus aderat, crebris eum hortamentis, ut decebat, consolaturus: hic, Patriarcha Theophylacto vivis sublato, a Constan-

Edit. Paris. pag. 508.

pag. 509.

Α Πρωτοσπαθάριον καὶ στρατηγὸν Λαγοβαρδίας πρὸς τὸν ῥῆγα Φραγγίας Οὔγωνα ἐξαπέστειλε τὴν τοῦ αὐτοῦ θυγατέρα ἐπιζητεῖν εἰς νύμφην Ῥωμανῷ τῷ υἱῷ τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου· ἣν καὶ ἀναλαβὼν ὁ εἰρημένος Πασχάλιος μετὰ πλούτου πολλοῦ ἐν τῇ πόλει ἀνήγαγε. γέγονε δὲ ὁ γάμος Σεπτεμβρίῳ μηνὶ, ἥτις καὶ ἐτελεύτησε ζήσασα ἔτη μετὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς πέντε. ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς αὐτοκρατορίας Κωνσταντίνου τοῦ αὐτῆς πενθεροῦ ἀνέμου βιαίου σφόδρα καταπνεύσαντος Δεκεμβρίῳ μηνὶ, οἱ λεγόμενοι ἐν τῷ ἱππικῷ δῆμοι κατέπεσον, οἱ ἀπ᾽ ἐναντίας τοῦ βασιλικοῦ
Β θρόνου ἐτύγχανον, καὶ συνέτριψαν τὰ ὑποκάτωθεν μάρμαρα, καὶ στηθέα λεγόμενα· χρόνου δὲ περικυκλουμένου τῷ αὐτῷ μηνὶ τὸν βασιλέα Ῥωμανὸν τοῦ παλατίου κατήγαγον. πόλεως δὲ Ἐδέσσης ἐν ᾗ τὸ τίμιον τοῦ Χριστοῦ ἐκμαγεῖον ἀπέκειτο παρὰ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ πολιορκουμένης στρατεύματος, καὶ εἰς ἀνάγκην μεγίστην προϊσταμένης, ἀπέστειλαν οἱ ταύτης οἰκήτορες πρὸς τὸν βασιλέα Ῥωμανὸν διαπρεσβευόμενοι τὴν πολιορκίαν λυθῆναι, τὸ δὲ τοῦ Χριστοῦ ἅγιον ἐκμαγεῖον παρέχειν ἐπαγγελλόμενοι, ὑπὲρ τοιαύτης δὲ χάριτος δεσμίους ᾐτήσαντο τῶν ἐμφανῶν ἀντιλαβεῖν, χρυσοβούλλιόν τε λαβεῖν, ὥστε τὴν τούτων χώραν παρὰ τῶν Ῥωμαίων στρατοῦ * * μὴ ληΐζεσθαι· ὃ δὴ καὶ γέγονε. τοῦ δὲ ἁγίου ἐκμαγείου ἀποστα-
C λέντος, καὶ ἤδη τῇ Κωνσταντινουπόλει πλησιάζοντος, Θεοφάνης ὁ Πατρίκιος καὶ Παρακοιμώμενος ἐν τῷ ποταμῷ Σάγαρ ἐξελθὼν ὑπήντησεν αὐτῷ μετὰ λαμπρᾶς τιμῆς τε, καὶ ὑμνῳδίας· καὶ τῇ δεκάτῃ πέμπτῃ τοῦ Αὐγούστου μηνὸς σὺν αὐτῷ ἐν τῇ πόλει εἰσῆλθε, τοῦ βασιλέως ἐν Βλαχέρναις ὄντος, ἀφικεῖ αὐτῷ προσκυνήσαντος. τῇ δὲ ἐπαύριον ἐξῆλθεν ἐν τῇ Χρυσῇ πόρτῃ· οἱ δὲ τοῦ βασιλέως δύο υἱοὶ Στέφανος καὶ Κωνσταντῖνος καὶ ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ Κωνσταντῖνος σὺν τῷ Πατριάρχῃ Θεοφυλάκτῳ, καὶ μετὰ τῆς δεούσης τοῦτο ἀναλαβόντες τιμῆς, τῆς συγκλήτου πάσης * προπορευομένοις, καὶ φωταγωγίας μεγίστης προαγούσης, μέχρι τοῦ ναοῦ τῆς ἁγίας τοῦ Θεοῦ Σοφίας πεζὸν διεκόμισαν, καὶ προσκυνηθὲν ἐκεῖσε, ἐν τῷ παλατίῳ ἀνήγαγον. ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις Ἀρμένιόν τι τέρας, τῇ πόλει ἐπεφοίτησε. παῖδες συμφυεῖς ἄῤῥενες ἐκ μιᾶς προελθόντες γαστρὸς,
D ἄρτιοι μὲν πάντα τὰ μέλη τοῦ σώματος, ἀπὸ δὲ τοῦ στόματος τῆς γαστρὸς καὶ μέχρι τοῦ ὑπογαστέρα συμπεφυκότες, καὶ * * ἀλλήλοις ὑπάρχοντες ἀντιπρόσωποι, οἳ ἐπὶ πλεῖστον τῇ πόλει ἐνδιατρίψαντες, καὶ ὑπὸ πάντων ὡς ἐξαίσιόν τι τέρας ὁρώμενοι, τῆς πόλεως ὡς πονηρός τις οἰωνὸς ἐξηλάθησαν. ἐπὶ δὲ τῆς μονοκρατορίας βασιλείας Κωνσταντίνου πάλιν εἰσῆλθοσαν. ἐπεὶ δὲ ὁ ἕτερος αὐτῶν ἐτεθνήκει, ἰατροὶ τινὲς ἔμπειροι τὸ συγκεκολλημένον μέρος διέτεμον εὐφυῶς, ἐλπίδι τοῦτον ἐπιπροσζήσεσθαι· ὃς τρεῖς ἡμέρας ἐπιβιοὺς ἐτελεύτησε. καὶ ἐν πᾶσι μὲν, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, μοναχοῖς πίστιν ἐφύλαττεν ὁ βασιλεὺς, διαφερόντως δὲ ἐτί-
Ε μα καὶ ὑπερέστεργε Σέργιον τὸν ἐν μοναχικοῖς διαλάμποντα, ὃς ἀδελφὸς μὲν τοῦ Μαγίστρου ἐτύγχανε Κοσμᾶ, ἀνεψιὸς δὲ τοῦ Πατριάρχου Φωτίου ἐτύγχανεν· ὃν πλέον τῆς σαρκικῆς εὐγενείας ἡ κατὰ ψυχὴν ἐτίμα εὐγένεια. τοῦτον δὴ τὸν αἰδέσιμον ἀδιαλείπτως μεθ᾽ ἑαυτοῦ εἶχεν ὁ βασιλεὺς, κανόνα ὄντως καὶ στάθμην τὸν αὐτοῦ βίον ἀεὶ ῥυθμίζοντα· ὃς πολλὰ παρῄνει τῷ βασιλεῖ τῶν παίδων ἐπιμελεῖσθαι, καὶ μὴ ἀπαιδεύτους ἐᾶν εἰς πονηρίαν ἐγκλίνοντας, μή ποτε καὶ αὐτὸς πάθοι τὸ τοῦ Ἠλεί. ἐπεὶ δὲ τοῦ παλατίου τοῦτον οἱ παῖδες κατήγαγον, καὶ ἐν τῇ Πρώτῃ νήσῳ ἐξώρισαν πάλιν τοῦτον εἶχε τῆς συμφορᾶς παραμύθιον, καὶ τῆς θλίψεως ἀκεσώδυνον φάρμακον, ᾧ συνῆν

* μὴ
* προπορευομένης
* μέσον
* ἀλλήλοις

A τότε καὶ Πολύευκτος μοναχὸς εὐλαβέστατος, καὶ αὐτὸς τὰ εἰκότα παραμυθούμενος· ὃς τοῦ Πατριάρχου Θεοφυλάκτου τελευτήσαντος Πατριάρχης ὑπὸ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου προχειρίζεται. ἐπεὶ δὲ πολλοῖς τρόποις ὁ Θεὸς βούλεται σώζειν τὸν ἄνθρωπον, συνεχώρησε καὶ τὸν βασιλέα Ρωμανὸν συμφορᾷ ἀδοκήτῳ περιπεσεῖν, ἵνα δι' αὐτῆς σωφρονισθεὶς, καὶ τῶν οἰκείων ἐν αἰσθήσει παραπτωμάτων γενόμενος, σωτηρίας ἀξιωθῇ. συνεχώρει γὰρ ἐπαναστῆναι τὸν υἱὸν αὐτοῦ Στέφανον ὥσπερ ποτὲ τὸν Ἀβεσσαλὼμ ἐπανέστη Δαυὶδ τῷ οἰκείῳ πατρί. συμβούλοις οὖν οὗτος πρὸς τοῦτο χρησάμενος τῷ τε ἀπὸ μοναχῶν Μαριανῷ, καὶ Βασιλείῳ τῷ Πετεινῷ, καὶ Μανουὴλ τῷ Κουρτίκῃ, συνειδότων αὐτῷ καὶ τῶν ἄλλων βασιλέων, τοῦτον παλατίου κακῶς κατήγαγεν, καὶ ἐν τῇ Πρώτῃ νήσῳ ἐξορίσας ἀπέκειρεν μοναχόν.

B

A tino Imperatore Patriarcha promotus est. Ut vero Deus miris modis hominem servare consuevit, Imperatorem Romanum in calamitatem non expectatam incidere permisit: ut per eam eruditus, & de propriis delictis admonitus, salutem consequi dignus inveniretur. Toleravit enim filium ejus Stephanum, velut quondam Abessalon in David proprium patrem rebellis fuit, ita in eam insurgere. Constantinus quippe Mariano Eamonacho & Basilio Petino & Manuele Curtice propositi consciis, necnon aliis Imperatoribus facinus promoventibus usus, patrem e Palatio improbe deturbavit, & ad Proten Insulam relegatum monachum detonderi jussit.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ Κωνσταντίνου.

ΥΠΕΛΕΙΦΘΗ οὖν αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος ὁ τούτου γαμβρὸς, ὃς παραυτίκα Βάρδαν τὸν τοῦ Φωκᾶ τῇ τοῦ Μαγίστρου ἀξίᾳ τιμήσας, ὃς χρόνῳ πολλῷ τὴν ἐν τοῖς πολέμοις ἀνδραγαθίαν πολλάκις ἐπιδειξάμενος. Δομέστικον τῶν σχολῶν προχειρίζεται. εἶτα τὸν Βασίλειον, ᾧ ἐπίκλην Πετεινὸν, Πατρίκιον καὶ μέγαν Εταιρειάρχην, τὸν δὲ τοῦ γένους τῶν Αργυρῶν Μαριανὸν τὰ μοναχικὰ ἀποδύσας Πατρίκιον καὶ Κόμητα τοῦ σταύλου C πεποίηκεν, ὡσαύτως καὶ Μανουὴλ τὸν ἐπιλεγόμενον Κουρτίκην Πατρίκιον καὶ Δρουγγάριον τῆς βίγλας· οὓς τινας τρεῖς μετ' οὐ πολὺν χρόνον ἡ τοῦ Θεοῦ δικαία κρίσις ὡς εἰς Χριστὸν Κυρίου παροινήσαντας, καὶ χεῖρας ἐπιβαλόντας, τὰς βασιλείας ὀρεγομένους μετῆλθεν. ἐπὶ καθοσιώσει γὰρ καταληφθέντες, ἑκάτερος αὐτῶν οἰκτίστῳ θανάτῳ τὸ ζῆν ἀπέρρηξε. τὰ δὲ περὶ αὐτῶν πλατύτερόν τε, καὶ ἐπεξεργαστικώτερον ἐν τῇ προειρημένῃ ἐπεξεργάσει ἐκθήσομαι. μετὰ δὲ τεσσαράκοντα ἡμέρας τῇ εἰκάδι ἑβδόμῃ τοῦ Ιανουαρίου μηνὸς ὑποπτεύσας Κωνσταντῖνος τόν τε βασιλέα Στέφανον, καὶ Κωνσταντῖνον τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μήποτε κατ' αὐτοῦ τὰ ὅμοια διαπράξωνται· καὶ λογισάμενος, ὅπερ ἦν εἰκὸς, ὅτι οἱ τοῦ ἰδίου πατρὸς D μὴ φεισάμενοι, πῶς αὐτοῦ φείσονται; ἑστιάσας αὐτοὺς ἤδη ἐν τῇ τραπέζῃ καθεζομένους, ἔτι τῆς βρώσεως οὔσης ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, ἀνήρπασαν τούτους οἱ λεγόμενοι Τορνίκοι, καὶ ὁ Πατρίκιος Μαριανὸς, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ πρὸς τοῦτο εὐτρεπισμένοι, καὶ τοῦ παλατίου κατήγαγον, καὶ ἐν ταῖς πλησιαζούσαις νήσοις αὐτοὺς περιώρισαν, καὶ κληρικοὺς ἀπέκειραν. μετ' ὀλίγον δὲ αἰτησάμενοι οὗτοι τὸν ἴδιον πατέρα θεάσασθαι ἐν τῇ Πρώτῃ νήσῳ παρεγένοντο, καὶ τοῦτον ἐν τῷ μοναχικῷ σχήματι θεασάμενοι πένθει κατεχέθησαν ἀφορήτῳ, οἷς ἐπιδακρύσας ὁ πατὴρ, ἔφη· υἱοὺς ἐγέννησα, καὶ ὕψωσα· αὐτοὶ δὲ με ἠθέτησαν. εἶθ' οὕτως ἐξωρίσθησαν, ὁ μὲν Στέφανος εἰς Προικόννησον, ἀπὸ δὲ Προικοννήσου εἰς Ρόδον, ἀπὸ δὲ Ρόδου εἰς E Μιτυλήνην· ὁ δὲ Κωνσταντῖνος εἰς Τένεδον, ἐκεῖθεν εἰς Σαμοθράκην, ἐν ᾗ καὶ ἀντιπαράστασιν μελετήσας μετὰ τῶν αὐτὸν φυλασσόντων ἐσφάγη. Μιχαὴλ δὲ τὸν τοῦ Χριστοφόρου βασιλέως υἱὸν τὰ βασιλικὰ πέδιλα ἀφελόμενος, κληρικὸν πεποίηκεν. ὄντος δὲ τοῦ βασιλέως Ρωμανοῦ ἐν τῇ νήσῳ, ὁ Πατριάρχης Θεοφύλακτος καὶ Θεοφάνης ὁ Πατρίκιος καὶ Παρακοιμώμενος βουλὴν ἐβουλεύσαντο, ὥστε πάλιν τοῦτον ἐν τῷ παλατίῳ ἀγαγεῖν, ἣν καὶ αὐτῷ ἀνακοινωσάμενοι, καὶ παραπείσαντες τοῦτον ἐκ περισκόπου ποτὲ τὸ πε-

Leonis Gramm. Chron.

SUPREMUM CONstantini Imperium.

IMPERATOR itaque Romani Gener Constantinus relictus est. Hic statim Bardam Phocæ filium Magistri dignitate ornavit. Qui cum multo tempore bellicæ virtutis in præliis specimina frequentius exhibuisset, Scholarum Domesticus institutus est. Basilius etiam cognomento Petinus Patricius, & magnus Hetæriarcha provectus est. Imperator etiam Marianum C Argyrorum sanguine ortum monastico habitu exutum creavit Patricium, & stabuli Comitem: Manuelem insuper, Curticem dictum, Patricium & Excubitarum Drungarium promovit: quos quidem tres interjecto brevi spatio justum Dei judicium (velut eos qui in Christum Domini peccassent, & in eum manus injecissent violentas) Imperii cupiditate motos incessit. Majestatis quippe læsæ rei deprehensi, singuli misera morte vitam abruperunt. Prolixiorem autem & elaboratam magis de illis narrationem opere prædicto instituam. Post dies vero quadraginta Januarii mensis septimo supra vicesimum Stephanum & Constantinum ejus fratrem, ne quandoque paria in se attentarent, suspicatus, & quod simile vero reputans, ut, qui proprio non D pepercissent patri, minus ipsi condonarent, recumbentes secum ad mensam, escis adhuc in eorum ore positis comprehendi jussit: abripuerunt porro quidam Tornacii dicti, & Patricius Marianus, & qui ad hoc parati fuerant reliqui: Palatioque eduxerunt, & Clericali tonsura mulctatos in proximas insulas deportaverunt easdem. Haud diu post videndi patris desiderio moti ad Proten insulam profecti sunt: eumque monastico habitu vestitum conspicati, in luctum proruperunt immensum: Quibus Pater collachrymatus ait; Filios genui, & exaltavi: ipsi autem spreverunt me. Atque ita relegati sunt; Stephanus quidem in Proeconesum, & a Proeconeso E Rhodum, e Rhodo denique in Mitylenem: Constantinus autem in Tenedum, & inde in Samothraciam, in qua tumultum & seditionem adversus custodes machinatus, ab eis trucidatus est. Michael autem Christophori Imperatoris filium detractis Imperialibus calceis Clericum esse jussit. Ceterum Romano Imperatore in prædicta Insula morante, Theophylactus Patriarcha & Theophanes Patricius & Accubitor inierunt consilium, ut eum rursus in Palatium veherent. Re ipsi communicata & persuasa, tempus explora-

Edit. Paris. pag. 510.

bant commodum, quo consilio finem imponerent. Eo tamen detecto, & ad Constantinum Imperatorem delato, consortes ejus pœnis debitis ultus est. Theophanem Patricium misit in exilium, Protospatharium vero Georgium & Pincernam, & Thomam Primicerium verberibus mulctatos & detonsos, perque mediam urbem traductos exules deportari. Decembri vero mense indictione sexta adversus Constantinum Imperatorem structis insidiis, Stephanum Imperatorem ex insula erutum in Palatium inducere moliti sunt. Insidiis Constantino manifestatis per Michaelem nomine Diabolinum, auctores intolerandis subjecit verberibus: & hos quidem præcisis naribus, alios auribus mulctatos asinisque impositos per mediam Urbem traduxit. Cæterum Julii mensis die decimo quinto indictione sexta Romanus Imperator in memorata insula præmoritur: corpusque ejus in Urbem elatum, eo quod condiderat monasterio depositum est.

Recentiorum Imperatorum Chronographia finem accepit a Leone Grammatico, absoluta mensis Julii die octavo, præclari Martyris sancti Procopii festo, anno a mundi conditu sexies millesimo quingentesimo vicesimo primo indictione undecima.

A ρας τῇ τοιαύτῃ βουλῇ ἐπιθέσωσιν· ἐπεὶ δὲ τὰ τῆς βουλῆς ἐφωράθησαν, καὶ κατεμηνύθη Κωνσταντίνῳ βασιλεῖ τοὺς συνεργοὺς ταύτης ἠμύνατο. τὸν μὲν Θεοφάνην Πατρίκιον ἐξώρισε, τὸν δὲ Πρωτοσπαθάριον Γεώργιον καὶ Πιγκέρνην, καὶ Θωμᾶν Πριμικήριον δείρας καὶ κουρεύσας, καὶ μέσον τῆς πόλεως θριαμβεύσας, ὑπερορίᾳ παρέπεμψαν. Δεκεμβ. δὲ μηνὶ ϛ'. ἰνδικτ. ἐπιβουλήν τινες κατὰ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου ἐμελέτησαν, βουλόμενοι τὸν βασιλέα Στέφανον ἐν τῷ παλατίῳ ἐκ τῆς νήσου ἀγαγεῖν. τούτης δὲ μηνυθείσης Κωνσταντίνῳ διὰ Μιχαὴλ, τοῦ Διαβολίνου λεγομένου, τοὺς ἐπιβούλους δαρμοῖς ἀφορήτοις ὑπέβαλεν· τοὺς μὲν τὰς ῥῖνας καὶ B τὰ ὦτα ἀπέτεμεν, καὶ ὄνοις ἐγκαθίσας διὰ μέσης τῆς πόλεως ἐθριάμβευσε. πέμπτῃ δὲ καὶ δεκάτῃ Ἰουλίου μηνὸς ἕκτης ἰνδικτιῶνος Ῥωμανὸς ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ νήσῳ προτελευτᾷ, καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν τῇ πόλει διακομισθὲν, ἐν τῇ αὐτοῦ ἀπετέθη μονῇ.

Ἐπληρώθη ἡ τῶν νέων βασιλέων χρονογραφία, πληρωθεῖσα παρὰ Λέοντος Γραμματικοῦ, μηνὶ Ἰουλίῳ ὀγδόῃ, ἑορτῇ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Προκοπίου ἔτους ,ϛφκα'. ἰνδικτιῶνι ἑνδεκάτῃ.

F I N I S.

GRÆCI
THEOPHANIS
TEXTUS
VARIANTES LECTIONES.

REGIUM EXEMPLAR CUM MSS. DUOBUS aliis, eisdemque correctissimis collatum; uno Eminentiss. Cardinalis Francisci Barberini, altero Illustriss. D. Peyrez Bibliotheca acceptis. Hoc Peyrez ipse cum Regio comparaverat: nunc Regium cum Peyreziano vicissim confertur, Alterum ex collatione cum Vaticanis sub numeris 154. 155. & 979. & uno Palatino num. 246. Lectionum omnium discrimina in margine ostentat.

Regium nostrum cum Barberino isto Codice iterum comparatur: quodque in eo ex Vaticanis & Palatino collectum, id totum hoc transfunditur.

Barberinum Codicem, Vaticanum num. 154. 155. & 979. Palatinum, & Peyrezianum nota ista Barb. Vat. 1. Vat. 2. Vat 3. Pal. & Peyrez. declarant.

Edit. Paris. pa. 361. Pag. 1.

KAI ὑγιαίνων. Particulam conjunctivam Vaticanum tertium, Peyresianum & Palatinum expungunt: Vatic. primum exemplar ejus vice legit ἀγίῳ. ἔτους Διοκλητιανοῦ ἕως δάτιμω. desunt ista in Vat. 1. Θεοφυλάκτου. Ita Vat. 2. 3. & Peyrez. legunt correctius: Regium & Barb. Θεοφίλου mendose. υἱοῦ αὐτοῦ. Barb. & Pal. τοῦ υἱοῦ. τὸν ὄσιον αὐτοῦ. tria verba ista desunt in Barb. & Pal. ἕως ἔτους ,ςτκα'. particula ἕως deest in Barb. & Peyrez. Vat. 3. legit emendatius. ἕως ,ςτε' ἔτος. Vat. 2. ἕως ἔτους. Palat. ἕως τοῦ κόσμου ἔτους ,ςτε'. Peyrez. ἔτους ,ςτε'. ὁ μὲν μακαριώτατος, Vat. 3. Barb. & Pal. μακάριος τε. Vat. 3. præmittit titulum προοίμιον τῆς χρονογραφίας. ὁ Σύγκελλος. reliqui Codd. ὁ καὶ Σύγκ. Πολυμαθέστατος, addunt reliqui ὑπάρχων, πολλούς τε βασιλεῖς, addit Barb. Vat. 1. & Palat. Ῥωμαίων ἐξητάσας, Vat. 1. ἐξητάσας. ἐνέταξεν, Peyrez. ἀνέταξεν. κόπον, Barb. & Peyrez. σκοπόν. ἀναγραψάμενος, Barb. & Peyrez. συγγραψάμενος. καὶ πρὸς κύριον ἐκδεδήμηκεν ἐν ὀρθοδόξῳ πίστει, deest in Peyrez. ἐπειδή, deest in Barb. ἀτέλεστον, Barb. ἀτελέστατον.

pag. 362.

Pag. 2. B. Ἐπειδὴ δὲ, Peyrez. ἐπὶ τούτῳ. χρονογραφεῖον, Vat. 2. & 3. χρονογραφίων, ita etiam Peyrez. Θεοφυλάκτου, ita Peyrez. Regio scribente Θεοφίλου. τοῦ υἱοῦ, particula præpositiva deest in Vat. 1. τὰς τε βασιλείας, repono τὰς τῇ βασιλείᾳ. συνεγραψάμεθα, Barb. ἀκριβῶς συνεγραψάμεθα. ὅτι πολεμικαί. Vat. 2. & 3. cum Peyrez. solum legunt εἴτε πολεμικά, ἢ εἴτε δημώδεις. ὅτι τις ἑτέρα, Barb. & Peyrez. εἴτε τις. ἀμαθίαν, Barb. & Peyrez. ταῖς ἀμαθίαν. τῷ Θεῷ, eadem Θεοῦ.

Pag. 3. Χρονογραφία, titulus iste deest in Peyrez. Θεοφυλάκτου, Barb. Θεοφίλου. τὸ βασίλειον, deest ibidem. Ἀρμόζω, Barberinum, & reliqua MSS. correctius Οὐαραράχης. τύραννος ἔτη ιγ'. ita præter Vat. 2. & Regium cuncta MSS. Μαξιμιανόν, Vatic. 2. & Peyrez. Μαξιμῖνον. ἀνεδείξατο, Barb. & Peyrez. ἀνέδειξε. κόνστον, alia κώνστον. ζ'. ε'. θ'. numeri isti, ut & alii quam frequenter desunt in Peyrez. Κωνστάντιον, Peyrez. Κωνσταντῖνον. Τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα, ita repositum ex Codd, mendum quippe nimium fuerat Regii, τῇ ἑαυτοῦ θυγατρί. τῷ Κωνσταντίῳ, Peyrez. τῷ Κωνσταντίνῳ. καὶ τῷ γε ἑκατέρῳ, Barb. & Peyrez. καὶ τοῖς γε. εἰς τὰς βασιλείας, eadem πρὸς τὰς βασιλείας.

Ἀνήγειρεν, ita correctius quam τό, ἀνήγειρεν. Pag. 4. A. μαρτύριον, Barb. & Pal. μάρτυρας. πολὺ ἂν ἐπερχόμενα. Pal. πολὺ ἄν τις ἐπερχόμενος. Κρασσος, alia Κράσσος. Γοττιανοί, Pal. & Barb. Γοτθιανοί. Ἐπαρχης, Pal. Ἔπαρχος. Βρεττανίαν, Barb. Βρεττανίαν. Vat. 3. Βρεττανίαν. ita etiam Peyrez. Ἀλανοί, lego Ἀλαμανοί. δέ, deest in Pal. Σχοινίου, Vat. 1. χοίνων. Barb. χοίνων. αὐτό, Pal. ὑπό. Ἀλανοῖς, Vat. 1. Ἀλαμανοῖς. Ὁ Κωνσταντῖνος, Barb. καὶ Κωνσταντῖνος. utraque part. deest in Peyrez. ἀποδώσει, Vat. 3. ἀποδίδωσι. deest. * * * Amanuensis manifestus error, qui omissis in hoc Canonio Patriarcharum Alex. & Ant. annis, sequentibus per desultum eosdem expressit, & Patriarcharum ætates integras suis locis præmissas κατὰ πλάτος non reddidit. Error idem in Barberino, adeoque Vat. & Pal. admissus. Perezianus codex annos & Canonia exactissime excribit. Adeoque annorum codicibus in cunctis fœda perturbatio conspicitur. Ἀντιοχ. ἐπισκ. Βιταλιανὸς ἔτη ς' * * Barb. & Perez. datis Tyranno præcessori annis 14. Vitalii annum 1. in sequentem mundi annum retardant. λυσσωμένῳ, alia λυσσωμένα. lectio nostra rem præteritis annis gestam narrans sanior. μάχην, Vat. 1. ἥτταν. Διοκλητιανός, Barb. & Vat. Διοκλητιανοῦ. ἐπιφερομένοις, hæc ἐπιφερόμενα. Νάρσην, Barb. Ναρσῆν Pal. Νάρσην. χρησάμενοι δεξιᾷ τύχῃ, Barb. δεξιᾷ τύχῃ. Peyrez. ὁ Γαλέριος Καῖσαρ ἐπὶ τῇ δεξιᾷ τύχῃ τολμήσας. τὸν πρωτότοκον, Barb. τὸν τὸ πρωτότοκον. παῖδας καὶ ἀδελφάς, post hoc verbum figitur punctuatio. Vat. primum παῖδας ἐξ ἀδελφῶν παρέλαβε, ἐξ πάντα. ἐπιφέρετε, idem ἐπεφέρετο. καὶ κοινῇ πάντες ὄντες, idem καὶ κοινῇ πάντες. ἄνω. πολλά, Barb. πάντα. ἀρμίας, Vat. 1. ἀρμίας.

Pag. 5. B. Ἐκέλευσε δὲ καὶ τὸ ὑπόδημα, addit Vat. 1. καὶ τὰς βασιλικὰς ἐσθῆτας. φάγω καὶ τὴν σωτηρίαν πορίζεται. alia φυγῇ τὴν σωτηρίαν πορίζονται. γοῦν, deest in Pal. παρασκευάζων, Pal. παρασκευάζειν. Σαβώρης, Vat. 3. Σαπώρη. προστάγματι τῷ βασιλικῷ, alia προστάγματα βασιλικά. φρικωδέστατος, Barb. φρικωδέστεροι. deest * * loculus Patriarchæ Ant. anno vacuus. ἐξ αἰτίας, alia ἐκ συνουσίας. δέ deest in Pal. Λυκαονία, Pal. Λυκαονία ἐπιτελέσαι, Barb. cum reliquis ἐπιτελέσαντες.

Pag. 8. B. Νάρσης, Barb. Ναρσῆν. ἑπτάριον, alia addunt μερῶν. τιμῶν, ita legunt codd. omnes. Correctius,

τιμᾷν. τὸν Γάλλον, alia παρὰ τῶν Γάλλων: correctius. συγκρινόντων, Pal. hæc ita legit, παρὰ τῶν Γάλλων, τῷ παρὰ Διοκλητιανῷ, καὶ τῶν συνικῶν τῷ Μαξιμίνῳ τῷ Ερκουλίῳ συγκρινόντες. Κωνσταντίνου, Κωνσταντίου, Pal. Κωνσταντίου, Κωνσταντίνου, φημί, καὶ Αναβαλίνου, Vat. 1. Αναβαλιανοῦ. ὁ δὲ Κωνστάντιος ὁ τούτου πατὴρ, Pal. ὁ δὲ Κωνσταντῖνος. Barb. ὁ δὲ Κωνστάντιος τούτου πατὴρ. Διοκλητιανοῦ ὤν. τὸ ὤν deest in Vat. 1. πάλιν, deest in Barberino. ὑπεχωρήσατο δὲ, Barb. & Pal. ὑπεχώρησε. τὸ δὲ deest in Vat. 1. ἐκ δὲ τῆς. Pal. ἐν δὲ τῷ. μεταμεληθέντες, Barb. μεταβληθέντες.

Pag. 7. B. Υπερβαλόμενο, Barb. ὑπερβαλλόμενο. Vat. 1. ὑπερβαλόμενο. πάνδεινα ἐργάσατο, Pal. πάνδεινα εἰργάσατο, ἁρπαγάς, καὶ ὅσα τούτοις ὅμοια. Μαξιμῖνος, Barb. Μαξιμιανός. πληρωσαμένων, Barb. χηρωσαμένων. πόλεμον διωγμόν, Barb. πόλεμον καὶ διωγμόν, Vat. 1. habet solummodo διωγμόν. γαμβρῷ αὐτοῦ ὄντι, Vatic. 1. γαμβρόο αὐτοῦ ὄντω, & inferius ὑπαναχωρούμενον. ὑπῆρξαν, deest in Pal. ὅσα γεγονὼς κακόδοξος, Barb. ὅσα μετὰ ταῦτα κακόδοξο, ita etiam in Pal. in quo deest τό, γεγονώς. ἐπὶ τούτων, Barb. ἐκ τούτων. ἀνεδύσαντο, Vat. 1. ὠνεδύσαντο. Φιλέας, Pal. Φιλαίας, Θμούεως, Barb. & Pal. Θμουίου. Πολλὰς καὶ Νεῖλος ἐπίσκοποι τῆς Αἰγύπτου, desunt in Pal. ut & seq. Σιλουανός. Γάζης. Λουκιανὸς πρεσβύτερος Αντιοχείας, desunt in Pal. Μαξιμιανός, lego Μαξιμῖνος cum Eusebio. ἐκτεταμένως τῇ, Barb. & Pal. ἐκτεταμένως καὶ τῇ. τῶν πολλῶν, Barb. τῶν πλείστων. τῶν τὴν ἁρπαγὴν, τὸ τῶν, deest in Pal.

Αὐτοῖς, Vat. 1. αὐτῶν, deest in Pal. ἐπῆλθε, Vat. 1. μετῆλθε. ἀνέπιστον, Barb. ἀνέπιστον. ἐκφυγεῖν, Pal. ἐκφυγέο. οὕτως γάρ, τὸ γάρ, deest in Barb. αἴδιος φόνος, Barb. πόνος. ὑπὲρ τῶν τό, τῶν deest in Barb. τὸ χαλεπωτάτω πάθει, legit hæc Barb. τὸ χαλεπωτάτω πάθει τῇ ἀρχῇ τῶν Χριστιανῶν ἐλευθερωθῆναι παρ᾽ ἐλπίδα, idem Pal. habet tamen θεραπευθέντος παρὰ ἐλπίδα. πόλεμος καὶ ἐπανάστασις, alia πολέμοις καὶ ἐπαναστάσεσι. φόβητρα, eadem φόβητρα. μόνον, Vat. 1. μόνω. τῶν Ρωμαίων, alia correctius τῶν τυράννων. παραρρέοντα, lege correcte παραρρέοντα. ἀνατέμνων, οἱ, Barb. correctius ἀνατέμνοντες, Pal. ἀνατέμνοντα. αὐτῷ Vat. 1. αὐτόν.

Pag. 8. D. Ὥστε πληρωθῆναι τὸν ποταμόν, Vat. 1. ὥστε τὸν ποταμόν, ἀναβαίνειν, Barb. ἀναβαίνοντες. σωτῆρα, deest in Pal. παραδοθῆναι, Vat. 1. παραδοθέντα. καὶ τὸν ζωοποιὸν σταυρόν, deest in eodem. Μαξιμιανός, alia Μαξιμῖνος. ἡ γῆς Γαλλογραικία, præpositivus articulus deest in Vat. 1. ὑπὸ Κωνσταντίνου, deest in Pal. κατεποντίσθη, Barb. κατεπόθη, Pal. κατεποντώθη. ζῶν, Barb. ψόφῳ. Μαξιμίνου, Barb. Μαξιμιανοῦ. ὁ Μαξιμιανός, lego Μαξιμῖνος. μαντεύεσθαι, Barb. μαντεῦσαι.

Pag. 9. B. Βασιλικῶν, deest in Barb. τοὺς ἐκβεβλημένους, particula τούς deest in Pal. Μαξιμιανόν, lego Μαξιμῖνον. κατέλαβε τοῦτον, Barb. correctius κατέλαβεν αὐτόν. μέσον, Vat. 1. βάθει. ἀναφθεῖσα, Pal. ἀφθεῖσα. τὰ ὄμματα, alia addunt αὐτοῦ. καὶ οὕτως τό, καί deest in Vat. 1. Barb. οὕτω. ἀπέρρηξε, alia ἀπέρριψε. κακόν, deest in Barb. κρατοῦσας Ρωμαίων γῆς, alia πάσης Ρωμαίων γῆς μονοκράτωρ γενόμενος. φροντίδα, Vat. 1. τὴν φροντίδα. ὑπὸ πρῶτον νόμον ἔγραψε πρῶτον, Barb. & Pal. οὗτος πρῶτον νόμον ἔγραψε.

Pag. 10. B. Μόνοι Vat. 1. μόνον. εἰς ἡμέραν, alia correctius εἰσημέραν. τοῦ Νείλου, Barb. Νείλου. Σεραπίῳ, Pal. Σεραπείῳ, Barb. Σαραπείῳ. Λικίνιος, Pal. Λικίνιος. μανῆσαι, idem μανῆσαι. Θεότεκνον, Barb. Θεότεκτον. Δεῖος, Barb. μέγας. Αμασίας, lego Αμασείας. καὶ τοὺς μ᾽ Barb. ἢ τοὺς ἁγίους μάρτυρας.

Σχίσμα, Peyrez. χῶμα. αὐτῷ τοῦ πονηροῦ, Barb. αὐτοῦ τοῦ πονηροῦ. λαὸν πολὺν ὀλέσας, Pal. λαὸν πρὸς πολὺν ὀλέσας. διορθωσάμενος, Barb. διορθωσάμενον, Peyrez. διορθωσαμένοις. ἐν Γαλλίᾳ, Barb. Peyr. & Pal. εἰς Γαλλίας. τούτῳ τῷ ἔτει, ὥς φασι. his Barb. præmittit: τοῦ ἐβαπτίσθη Κωνσταντῖνος ὁ Βασιλεὺς ἐν τῇ Ρώμῃ ὑπὸ Σιλβέστρου καὶ Κρίσπος τῷ υἱῷ αὐτοῦ, Vat. 2. eumdem titulum habet in margine. ἐβαπτίσθησαν, alia ἐβαπτίσθη. ὅσοι. alia οἱ. περὶ τὸν θάνατον, eadem κατὰ τὸν θάνατον. αὐτόν, deest in Barb. πανδεσεβῶ, Barb. ἀσεβῶ. δεικνῦντες, idem δεικνύοντες. συνήρχετο τοῖς ἁγίοις πατράσιν, Pal. συνήρχετο, Peyrez. ὅλους πατράσιν. ἀποστάντων, Peyrez. ἀποστεύσαντων. ἐκβάλλοντες, alia ἐκβάλλουσι. καὶ γὰρ ὁ γεννητὴς. alia ὁ γὰρ γεννήτρια. ἐξ Ελένης ἐκ τῆς πρώτης, Vatic. 2. correctius καὶ ἐξ Ελένης τῆς πρώτης. Μελιδίας, Vat. 1. Μελιζίας. ὄντι, Peyrez. ὄντα. ὀγδόου, Vatic. 1 ὀγδόου.

Pag. 11. A. Ως ὑποτέτακται, deest in Vat. 1. ἐξ θαλάσσης, Peyrez. καὶ τῶν θαλασσῶν. παραδίδοται, Peyrez. παραδίδεται. τῇ τοῦ Θεοῦ συνεργείᾳ, Peyrez. τῷ θεοσυνεργήτῳ Κωνσταντίνῳ. κατασκευάσει. Peyrez. κατασκευάσαι. δι᾽ ἀνδρείαν, idem δι᾽ ἀνδρείας, καὶ εὐψυχίας, idem εὐτυχίας. alia εὐφυΐαν. ἐν τοῖς βαρβαρικοῖς, deest hæc periodus in Pal. & Peyrez.

Τοῦ Κωνσταντίου, Vat. 1. & Peyrez. Κωνσταντίνου. εἰκοσαετηρίδα, reliqua exemplaria barbare εἰκοσαετηρίαν. Αλεξάνδρου, Barb. καὶ Αλέξανδρος. Βύτος, Vat. 1. Βυτοῦ, Βικέντιος. ταράξεις, alia χειροτονίαις. Βεροίας, alia Βεροίας. Αλέξανδρος, Peyrez. & Palat. Μητροφάνους. πρὸς τὴν χρείαν, Barb. πρὸς χρείαν.

Pag. 564. Αρειον καθεῖλε, idem addit καὶ Θεόγνιον τὸν Νικαίας. αὐτοῦ, idem αὐτόν.

Pag. 13. D. Θεόγνις ἢ Μάρις, alia Θεόγνις καὶ Μάρις. ὥστε. Barb. εἰς ἀποκηρύττειν, Barb. ἀποκηρυττεῖσαι, Peyr. ἀποκήρυκτον. προσήψατο, quinque verba sequentia desunt in Peyrez. συγκατακλεισθεὶς, Barb. συγκατακλεισθεὶς. ἄγειν deest in Vat. 1.

Pag. 14. A. Εξεδίκησε, Barb. & Peyrez ἐπεδεδίκασι. πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις, Pal. πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις. Ρωμαίων deest in Barb. συστηρίζων, idem συστηρίζων. μονίμων, Vat. 2. μονίμων. πεποίηκε, θείῳ σώματι κρατούμενος, alia πεποίηκεν. θείῳ δὲ σώματι κατεχόμενος ὁ εὐσεβὴς. τοῦ ἡλίου, Barb. correcte τοῦ Ιλίου. ἐπιλεξάμενος, Barb. ἐκλεξάμενος. οἰκοδομήσας, alia ᾠκοδόμησε. ὁ ἐν Αἰγαῖς, ita correcte, quamvis Barb. lectio ἐν Αἰγαῖς sustineri possit. προσόδους, Vat. 1. προσόδου. προσδραμόντων, Barb. προσδραμόντα.

Pag. 15. B. Τοῦ τῆς αἰχμαλωσίας, Vat. 1. τοῦ τῆς αἰχμαλωσίας. Βακκαλάου, Peyrez. Κουκουλίου. τελείως deest in Peyrez. τοῦ βασιλέως deest in Pal. καὶ ἐλπιστικῶς, desunt in Pal. & Peyrez. καὶ πολύζηλος, desunt in Barb. τὴν ἰδίαν, Vat. 2. τὴν ἐννοίαν. μέχρι, Barb. & Peyrez. ἕως. γῆρας, Vat. & Palat. γήρως. ἑκατὸν ἑπτά, &c. desunt in Pal. & Peytez. Σαβώρα, Vat. 1. Σαπώρου. βασιλεῖ, deest in Pal. & Peyrez.

Οὐαλεξάνδρου, Pal. Οὐαλεξανδρεῖς. Σαβώρου, Barb. Σαβώρου. πόλεων, Barb. πολλῶν. χιλιάδας, Peyrez. correctius χιλιάδες. γυναῖκας, alia καὶ ξένους. τιμωρηθέντας, Barb. τιμωρηθέντων, Peyrez. τιμωρηθέντες. Σαβωρίαν, Barb. Σαβώρου. Αψιμαῖος, alia Αψιμαίας. Αιθαλᾶς, alia Αἰθαλᾶς. πρεσβύτεροι Peyrez. ἐπίσκοποι. Τερβουλία, Barb. Τερβουλία, Peyrez. Περβουλία. κατὰ χιλιάδας, addit Vat. 1. καὶ στρατιωτῶν. δεῖ, deest in Barb. ζωοποιόν, idem θεῖον. τοῦ ταφομένου, addit Barb. ζωοποιοῦ ἐκ βάθρων κατασκευάσασα, &c. Barb. ἐκ βάθρων ἀπορρίψασα, Pal. κατασκάψασα.

Pag. 17. B. Ταῖς στρατείαις. Palat. & Peyrez. ταῖς πράξεσι.

Κωνσταντῖνος ὁ μέγας, Pal. & Peyrez. correctius legunt: τούτῳ τῷ ἔτει Κωνσταντῖνος ὁ νικητὴς ὁ εὐσεβέστατος κατὰ Γερμανῶν, καὶ Σαρματῶν, καὶ Γότθων στρατεύσας, νίκην ἤρατο κραταιὰν διὰ τῆς τοῦ σταυροῦ δυνάμεως, καὶ τούτους ἐρημώσας εἰς ἐσχάτην αὐτοὺς κατήγαγε δουλείαν, Barb. τούτῳ τῷ ἔτει Κωνσταντῖνος ὁ εὐσεβὴς τὸν Δανούβιον (Vatic. 2. Δανούβιον) περάσας, γεφύρας ἐν αὐτῷ λιθίνην, κατὰ Γότθων στρατεύσας, νίκην ἤρατο κραταιὰν διὰ τῆς &c. ut in Pal. χώρα, Peyr. ἔτει. τοῦ μάρτυρος, Barb. τοῦ ἁγίου μάρτυρος ἐν αὐτῷ. πρὸς τὴν διακονίαν, Vat. 2. πρὸς διακονίαν. τῷ Παμφίλῳ εἰσδεξαμένῳ, Barb. τῷ Παμφίλῳ εἰς δεξαμένῳ. ἔδει ἐν τῷ καθεστῶτι, Barb. ἔδει καὶ τῷ καθεστῶτι. τῷ αὐτῷ ἔτει, Vatic. 1. τούτῳ τῷ ἔτει. Codex autem Pal. annum sequentem huic præponit. ἐκέλευσε, Barber. iterum ἐθέσπισε. Ανδριάντα, addit Barb ἑαυτοῦ. ἐπ᾽ αὐτῇ. Barb. ἐν αὐτῇ.

Pag. 18. D. Αθανάσιος ἔτη μϛ᾽. alia cuncta exemplaria correctius ἔτη μϛ᾽. ἐδίδοντο, Barb. ἀπεδίδοντο. ἐπὶ τὸ αὐτό, Vat. 1. & Peyrez. κατὰ τὸ αὐτό. Κύρου, lego Κύρου, ἐπῴκισαν, Barb. ᾤκισαν. πάντα, Barber. πάντας. καὶ ὀρφανοῖς καὶ ξένοις, Barb. solummodo ἢ ξενοδοχεῖον. Καλόκαιρος, alia Καλόκαιρος. ὁ κατέχων. alia οὐκ ἀντέχων.

τῆς δὲ α'. repone τῆς δὲ ω'. περιόδου φλγ'. ita Regium cum Pal. reliqua φλϛ'. ἀρχομένου τῆς ιϛ'. desunt in Peyrez. μονοκράτωρ, Vat. 2. & Barb. κοσμοκράτωρ. ὅσα, eadem ὅσας. Δάμασος ἔτη ιη'. alia κη'. πλῆθος, Vat. 1. πλῆθει. γὰρ deest in Peyrez. καὶ ἑαυτῷ, τὸ καὶ deest in eodem ἀρνήσει, ita Pal. & Vat. 1. reliqua ἀναῤῥήσει. δῆλον, Peyrez. ἐλθὼν. ἐξορίᾳ, Pal. ἐξορίαις. γυναῖκα, Vat. 1. γαμετὴν. μόνους ἴστας Pal. & Peyrez. μόνας. διὰ φιλαργυρίαν, alia subjungunt, vel præponunt πολλοί. ὡς πρὸ τῆς, Barb. πρώτης, alius πρὸ τῆς.

Αἰθίωπ, Vat. 1. Αἰθίοψ. ἐνέπτυσαν, Barb. & reliqua ἀνέπτυσαν. ἀφίκετο. Vat. 1. ἀφίκοντο. Μάζικαν, Pal. Μάζαν, Barb. Μάζακαν, Vat. 1. Μάζικα. διεπράξατο. Barb. διεπράξαντο. Διὸς, alia Διονυσίου, alia Διονύσου. τὴν δὲ, Pal. τινὰ μὲν. κατέγραψεν, Barb. ἐξέγραψεν. ἀπαντες, deest in Vatic. 1. & Pal. μετέχειν, Peyrez. κατέχειν.

Pag. 32. D.

Ταῦγγραψε, ita cum Pal. alia συνέγραψε. ἐξελαθῆναι, Pal. ἐξελαθῆναι. πολλά, deest in Pal. & Peyr. σφοδρῶς, deest in Vat. 2. & Barb. ἐκκλησιαστικοὶ, deest in Barb. ρζ'. Peyrez. ρξ'. ὁ ἄχρηστος καὶ παραβάτης, desunt in reliquis præterquam Pal. quo legitur ἄχρηστος. αἱμοῤῥοῦς, Pal. αἱμόρρυς, Peyr. αἱμόῤῥους, Vatic. & Barb. αἱμοῤῥοοῦσα. τὸ πρὶν Εμμαοὺς, Barb. τῇ, Pal. & Peyrez. Εμμαοῖς. ὁ δυσσεβὴς, deest ubique.

Pag. 33. D.

Αποκείμενα, Vat. 1. ὑποκείμενα. Ιουλιανὸς ἔτη τρία, ultima duo verba desunt in Pal. ἐν στρατιαῖς, Pal. στρατιᾷ.

Edit. Parif. pag. 567. Pag. 34. C.

Αποτάττεσθαι τῷ Αντιοχ. Vat. 1. ἀποτάσσεσθαι ἐν τῇ. ἄλλοι δὲ ἐν τούτοις, Vat. 1. & Barber. ἀλλ' ἐν τούτοις δέ τις, Vat. 1. ὅ τις. ἀνηνέχθη, idem ἀνηγορεύθη. ἐσώθησαν δὲ πάντες, addit Barb. οἱ σὺν αὐτῷ ἀφεθέντες οἱ ἴδιοι.

Pag. 35. A.

Πραγματείᾳ, Vat. 1. πράγματι. ὑπὸ Χριστιανῶν, addit Vat. idem 1. ὁ ἄθλιος. γράψαι, Pal. χεῖψαι. ἐχρήσατο, Vat. 1. συνεχρήσατο. ἐν ἀφανέσι τόποις, ita Pal. reliqua εἰς ἀφανεῖς τόπους. παρὰ τῶν Αντιοχέων, ita Pal. reliqua ὑπὸ τῶν Α. μετὰ Διον. Vat. 1. & Pal. Διωρίῳ, Barb. Διωρίῳ δουλικῷ, ita Pal. Barb. δουλικῷ.

Εν Καῤῥαις δέ. τὸ δὲ deest in Barb. δι' ὧν, Pal. δ' ὧν, μὴ ἐᾶσθαι αὐτὸν ἄρχειν στρατοῦ, Peyrez. μὴ δεῖ. αὐτῶν ἄρχειν.

Pag. 36. D.

Σὺν τῷ ὑφ' αὐτοῦ Ορμισδᾳ, Pal. & Peyrez. σὺν τῷ ἑαυτοῦ ὑφ' Αρσακῃ. ὁ Χριστὸς. ἐν Δαδ. χωρίῳ, desunt in Peyrez. λεγομένῳ, deest in eodem. Anni Saboris ξγ'. desunt in Peyrez. Δάμασος ἔτη ιη'. ιγ'. Peyrez. ια'. α'. Ιλαρίων, idem Ιλαρίωνος. προσαχθέντα, idem προσαχθέντα.

Pag. 37. C.

Αρμεν. δὲ πρὸ ἐν Αλ. Λούκιος, desunt in Peyrez. Εὐσέβιος, scribit idem ad marginem Εὐζώϊος. Αγάλλου καὶ Γέβαρος, Peyr. Αγάλλου καὶ Μάρος, Pal. Γάμαρος. ἀποδοῦναι κληθέντα, Peyrez. ἀποδοῦναι κληθέντα. ὀρθωθέντων, idem ὀρθωθέντα. ἀντ' αὐτοῦ, idem κατ' αὐτοῦ. διηγήσασθαι, Pal. ἐξηγήσασθαι. τὸ Αδρίου πελάγους πλέοντες, Pal. τοῦ Ανδρίου πελάγους πλέοντες, Peyrez. τοῦ Ανδρίου πλέοντες.

Pag. 38. C.

Γαμετῆς, ita Pal. alia γυναικός. ἀνηγόρευσεν, Vat. 2. & Barb. ἀνηγόρευσαν. Πλακιδία, Vat. 1. Πλακίδα. Αρκαδίου καὶ Ονώριος, Vat. 2. Αρκαδίου γὰρ, Pal. Αρκαδίου δὲ Πλακίδας, Vat. 2. & Barb. Πλακίδας. γαμετῆς, ita Pal. reliqua γυναικός. λεγόμενον, Vat. 2. & Barb. καλούμενον. αἱ, deest in Vatic. & Barb. ἐν αὐτῷ τῷ βαπτίσματι, Pal. ἑαυτῷ τὸ βάπτισμα. καταβαλλων, Vat. 1. καταβαλὼν. ἐγγράφω, Vat. ἐγγράφως. ὁμολογήσαντες, Vat. 1. ὁμολογήσαντες, Peyrez. ὁμολογήσασθαι. Δάμασος ἔτη κα'. Pal. κζ'. reliqua Λιβέριος ἔτη κε'. Αναπός, Vat. 1. Αναῖος.

Pag. 39. A.

Γρηγορίου, deest in Barb. ἀκούσας Οὐάλης, Barb. ἀκούσας ὁ βασιλεύς. τοῖς κατὰ τόπον ἄρχουσι, desunt in Peyrez. ἐξορισθέντες, addit Vat. 1. ἐπισκόπους, καὶ ὑπὸ Ιουλιανοῦ καὶ Ιοβιανοῦ ἀνακληθέντας. μνημείῳ, idem μνήματι. σώσεως, Peyr. τοῖς τῶν. Εὐδοξίου. Vatic. 1. Εὐδοξίῳ. τοῖς ὀρθοδόξοις, desunt in Barb. οὐδεν, deest in Peyrez. Κύζικον Vat. 1. & Pal. Βύζικον.

Απέστειλαν, Vat. 1. ἀπεστείλαντο. Δακίζων, Vat. 1. Δακιδίζων, Pal. Δακίζοντος, Peyrez. Δακίοντος. ἐσαύτως, Vat. 1. ὄντως δὲ. ἐτίμα, idem ἐδίωκεν ἐτίμα. μόνους, Barb. μόνον. ἐδ', deest in Vatic. 1. ὑπάρχει, Barb. ὑπάρχων. συνελθὼν, Peyrez. συνελθὼν ὑπάρχων, Vat. 1. ὑπάρχων. ὅτι, Vat. 1. ὅσι.

Pag. 40. B.

Τινὸς, deest in Vat. 1. ἔγραψεν, ita Vat. 1. alia ἔγραψαν. ἐκκλησίας, deest in aliis. Αρταξὴρ ἔτη δ'. β'. alia legunt. α'. Πέτρος ἱερομ. ἔτη ι'. α'. eadem legunt ἔτη ι'. α'. addit que Amanuensis in margine quod jam supra notatum fuit: annus nimirum Petri primus in superiore Canonio. Μελέτιος ἔτη ιε'. Pal & Peyrez. ἔτη κε'. Αὐξέντιος, Vat. 2. & Barb. Αὐξέντιος.

Pag. 41. D.

Δαιμονίων, Vat. 1. δαιμόνων. ἔδειξεν, ita Vatic. 1. reliqua ἐνδείκνυσι. ἐδείκνυ, reliqua ἐνδείκνυσι εἰσηγήσεσι, Vat. 1. εἰσήγησιν. Λαοδικείας, idem Λαοδικείας. μικρόν τι, deest in Vat. 1. πρεσβεῖς, idem πρεσβείαν. Βαρσοῦ, reliqua Βαρσοῦν, Εδέσσης, Vat. 2. & Barb. Αἰδ'.

Pag. 42. C.

Κατεξανίσταντο, Vat. 1. ἐξανίσταντο. τοῖς Γαλάταις, τὸ τοῖς, Vat. 1. & Pal. expungunt. Διον. ζ'. Vat. 1. ζ'. Τραϊανὸν, Vat. 1. Τραγιανὸν, ita pariter Peyrez. Εδέσσης, Vat. 1. Αἰδέσσης. Αφραάτης, Αφραάτην, idem Αφράτης, Αφράτην.

Pag. 43. C.

Μεσοποταμιτῶν, Peyrez. Μεσοποταμιτῶν. ἐφυὴ, Vat. 1. Pal. & Peyrez. εὐφυὴ. Σεβαστείας, Pal. Σεβαστείας, Pal. Σεβαστηνοὺς. μικρόν, addit Vat. 1. μεταφράσαντος. ὑπογράψαι, Vat. 2. idque solum ὑπογράψαι. Μωϋσῆν, Vat. 1. Μωσῆν. παρ' αὐτοῖς, Vat. 2. Barb. παρ' αὐτῇ.

Pag. 44. A.

Μωϋσῆς, Barb. Μωσῆς. ὑπὸ Λουκίου, Vat. 1. αὐτὸν ἐν ἐξορίᾳ, Vat. 1. & 2. ἐν ὀρθοδοξίᾳ. τοῦτον, Barb. τοῦτο. πολλοὺς Χριστιανοὺς ἀπὸ Σαρακηνῶν, Vat. 2. & Barb. πολλοὺς Σαρακηνοὺς Χριστιανούς. ἱστορεῖ δὲ περὶ, Vat. & Barb. ἱστορεῖ δὲ πολλὰ περὶ. Εὐφίλα, Barb. Εὐφίλα. Οὐάλης ἔτη γ'. γ'. Pal. & Peyrez. ἔτη γ'. β'. Barb. ἔτη γ'. α'. Αρσάβουλος, Vat. cum Barb. Αρσάβιον, Pal. cum Peyrez. Αρσάβιλος. Λούκιος ἔτη ιε'. δ'. Peyrez. ἔτη ιε'. ιϛ'. Barb. correcte ἔτη ϛ'. ϛ'. Μελέτιος ἔτη κα'. ϛ'. ἐν ταῖς νεφέλαις, Vat. 1. expungit τὸ ἐν. ἐν τῇ Αντιοχείᾳ τὸ τὸ deest in Barb. εἰς ΚΠ. ἐπὶ ΚΠ. ἱερεὺς, μοναχὸς, Vat. 1. ἱερομοναχος. τοῦ χαλκοῦ, idem τὸν χαλκόν. ἐξερχόμενον αὐτὸν εἰς πόλεμον, Pal. ἐξερχόμενον κατὰ Γότθων, Peyrez ἐξερχόμενον κατὰ τὸ ἔχατον.

pag. 513.

Pag. 45. A.

Προσπαίσαντα, Vat. 1. προσπταίσαντι. ἐλαύνων, idem ἐλαύνων. ἐδίωξεν, idem ἐδίωξαν. κατ' αὐτὸν, idem κατ' αὐτῶν. Αρσάβολος, Barb. Αρσαβίων, Peyrez Αρσάβιλος. Λούκιος ἔτη ϛ'. ϛ'. alia ἔτη ϛ'. ϛ'. προσβάλετο, Pal. & Peyrez. προσβάλλετο, Barb. προσελάβετο. τότε, Barb. ὅτε. ὑποτρίψας, Vat. 1. ὑποτρίψας. θρόνον ἀπέλαβεν, addit Vatic. 1. ὀλίγον δὲ χρόνον ἐπιβιοὺς ἐτελεύτησεν. Τιμόθεος δέ. μετὰ τὸν θεῖον, idem cum Pal. κατὰ τὸν θεῖον.

Ελθόντος, Vat. 1. ἀποδοῦναι. Εὐσέβιός τε, τό τε deest in Palat. Μαύρων, deest in Barb. Vat. 1. & Pal. scribunt Μαύρων. ῥιψάσης, Pal. ῥιξάσης juxta vulgarem linguam. εἰς τὸ ὅλα τοῖς αἰγ. Αν. desunt in Barb. Tria quæ sequuntur Canonia cunctis in codd. confusione, quæ vix exprimatur, plena sunt. Regius errorem eum habet præcipuum, quod annus a mundi conditu 5873. & a Christi Natali 373. quarto Theodosii adjungatur, qui tertio debuerat affigi: Erroris ejusdem particeps est Palatinus Barb. eumdem in reliquis argueret, nisi Amanuensis proprio marte, ut erasi characteres indicant, correxisset. τοῦ τυράννου, τὸ τοῦ deest in Barb. αὐτοῦ, Vat. 1. ὄντα. τὸ βασίλειον, alia τὴν βασιλείαν.

Pag. 45. C.

Εβαπτίσθη, Barb. βαπτίζεται. Αχολίου, Vat. 1. Αχολίου. βασιλεὺς ιϛ'. τὸ ιϛ'. deest in Barber. Οὐαρανὴς, Peyrez. Οὐαραμὴς, Barb. prout infra scribitur Οὐαραμισης, Pal. Οὐαραμης. Ιοβιανῷ, alia Ιοβιανῷ. Διβερίῳ, Vat. 1. Λιβερίῳ, Peyrez. Λιβερίων. ὑπὸ, Vat. 1. ἐπί.

Pag. 47. B.

Τῆς ἐκκλησίας, deest in Barb. Vat. 1. τῶν πόλεων. Πραιτωρίου Vat. 1. Πραιτωρίου. σεμνὸν δὲ καὶ ἄσκητικὸν περὶ βίον, desunt in Palat. Barb. ἄλλοι. τὸ πρεσβεῖον, τὸ, τὸ deest in Vat. 2. & Barb. καταδέξηται, ita Vat. 1. alia καταδέξηται. εἰς τὴν ἐκκλησίαν Vatic. 2. & Barb. ἐν τῇ ἐκκλ. Μαξίμῳ, deest in Barb.

Καὶ

Ibid. E. Σάκραι, Barb. σάκραι. καταλαβόντων τῆς πατρίδος, Barb. solum καταλαβουσῶν. ὁρῶντες δὲ ναοῦ καὶ, τὸ ναοῦ καὶ deest in Barb. Αρκάδιος, Pal. Αρκαδ. Ισ.ιζ., Pal. & Peyr. κζ'. Vat. 2. ζ'. προσεβάλλετο, Peyrez. προσεβάλετο, Barb. προσεβάλλετο.

Pag. 89. D. Παρεμφερετίῳ, Pal. Παρεμφερετίῳ, Barb. Παρεμφερετίῳ. Τραβουνίδων, Barb. Τρακωνίδων. συλλογῇ, Pal. συλλογῆς. χειμώνων, Pal. χείματα καὶ φανισμοί. ἐν Αλεξανδρείᾳ, Pal. Αλεξανδρεῦσι. ὑπερεκπερισσοῦ αὐτῷ, Pal. αὐτοῦ. Ζώσιμος ἔτη ζ' Barb. ἔτη ιδ'. Ανανίας ἔτη ζ'. ιδ'. idem ἔτη ζ'. α'.

Pag. 90. E. Βασιλεῖος, Pal. βασιλείδος. ὁ Αλεξανδρεύς, idem Αλεξανδρεύς. τῆς Αλεξανδρείας, Pal. & Peyrez. τῆς ἐκκλησίας. γεγονώς, Peyrez. γεγονώς. Πέτρος ἔτη γ'. γ'. Barb. ἔτη γ'. β'. Peyrez. Παλλάδιος ἔτη ι'. α'.

Pag. 91. B. Προκοπίδου, alia Τροκοπίδου. εἰσηνέχθησαν, Pal. εἰσηνέχθησαν. Φίλικος τῆς Ρώμης, idem τὸ Ρώμης. ἐγκαίρως, Pal. & Peyrez. ἐγκαίρως, καὶ τρίτον, Pal. ἐν τρίτῳ κεφαλαίῳ. δώδεκα, Barb. δέκα. ἐχώρει, Pal. ἐγράφη.

Pag. 92. A Εὐδόμιος, Pal. Ερδόμιος, Barb. Ευφήμιος. Παλλάδιος ἔτη ι'. α'. Peyrez. ἔτη ι'. γ'. Αντιοχείαν, deest in Barb. πάλιν ἐλθών, Pal. ἀνελθών. ἀνέστη, idem ἀνέστη. Σιλεστιάριον, Peyrez. Σιλεντιάριον, Barber. Σιλεντιάριον.

Ibid. E. Τὶς μετ' ἐμοῦ βα. ὁ δὲ ἐ. α. ὅτι, desunt in Peyr. Αὐσοβῶν, Pal. Αγενοῦ. ὕπαρχος, idem ὕπαρχοι, Παλλάδιος ἔτη ι'. β'. alia ἔτη ι'. α'. Σιλεντιάριον, Peyrez. Σιλεν. Barb. Σιλεν. εἰς ἐκείνους, Barb. ἐκείνοις, Peyr. ἐκείνοις. πολεμικῷ, Barb. præmittit τῷ. κατακρ.θεὶς, Barb. καταισχυνθείς. ἀδελφὸν αὐτοῦ, τὸ, αὐτοῦ deest in Pal. & Peyrez.

Pag. 93. E. Αρκάδιος, Barb Αρκαδ. βασιλέα, desunt in Barb. ἀνηρτήθη, interpolavi: cuncti enim codd. legunt ὑπαντηθῆ. Αρκαδίου, idem Αρκα. Μανιχαῖοι δὲ, idem μετ. ὁμόδοξον, Pal. ὀρθόδοξον. σζ'. Peyrez. σξ'. σζ'. ,αὐηπδ'. υπδ', Peyrez. ,αὐηπγ'. υπγ'. Πέξαμασφὰ, Barb. ὁ Περόζου παῖς Ζαμασφὸς, Peyrez. ὁ Περόζου παῖς ἔτη δ'. ἐν Αντιοχείᾳ, addit Pal. ὄντος. διασωπωντα, ὁ βασιλεὺς, Pal. ἐκέλευσεν, ὁ δὲ. ἀπελθὼν, Barb. ἐπανελθεῖν.

Pag. 94. C. Ταῦτον, Pal. τό. τυραννίδα, Barb. τυραννίδος. βαρβάρων, Pal. καὶ βαρβάρων, Δογάνας, addit Vat. 2. & Barb. καὶ τὸ, tum lacunam interserit. ἐτύγχανον ὄντες, Pal. τυγχάνοντες. Ισαυρικὸν ἀναλαμβάνων, alia Ισαυρικὸν ἀναλαμβάνων.

Pag. 95. C. Κόσμου, Peyrez. μόνον. Περόζου, Barber. Περόζου. Περσῶν, Pal. τῶν Περσῶν. Σιλεντιάριος, Peyrez. Σιλεντιάριος. ἐμπορευόμενος, Pal. & Peyrez. ἐκπορευόμενοι. ὡς εἰρη, Pal. ὅτι. προσέταξεν, deest in Pal. παρακαλέσαντες, Barb. παρακαλέσαντος. ἐπαγγελίαν, Barb. ἐγραψεν. ἐπέθεντό τινι, Pal. ὑπέθεντο.

Pag. 96. A. Edit. Parif. pag. 522. Μετὰ βίας ἀφείλατο, Barb. ἀνεῖλεν, Peyr. ἀνείλατο, Pal. ἀφείλατο. Μαρτύριος ἔτη δ'. alia ἔτη ε'. Σκολάστικον ἐν Συνάξει, Pal & Peyrez. Σκύθας. πᾶσιν, Barber. πᾶσαι. τὸ δὲ πλῆθος, Peyr. τοῖ δὲ πλήθη. ἐσβόλησαν, Barb. & Peyr. ἐσκύλευσαν.

Ibid. E. Εξώρισεν αὐτὸν, eadem ἐξώρισεν. λαβὼν, Pal. λαβεῖν. ὁμόφρονα, Barb. ὁμοφρόνων. ὡς αὐτὸν, Pal. αὐ. Αθανασίου, Pal. & Peyr. Αναστασίου. Αναστάσιος ἔτη δ'. alia ἔτη β'. hinc rursum cum Vat. 2. comparatio decurret: ad cujus contextum tituli instar legimus hæc. ἄρχεται τοίνυν ὁ βασιλεὺς Αναστάσιος ἀπὸ τοῦδε τὸ χρονογραφεῖον (Syntaxeos aut Grammatices nulla hic ratio) ἀπὸ τοῦ ζ'. αὐτοῦ ἔτους τῆς αὐτοῦ βασιλείας. τὰ γὰρ ς'. ἔτη συνανελήφθησαν, περὶ τὸ συναχθῆναι τὸ ἀντίγραφον. Σκυθῶν, alia Σκυθῶν. ἐν Εὐφρατησίᾳ, Vat. 2. ἐν Εὐφρατησίᾳ. Ναμάνου, idem Ναμάνου. ἐν βουλῇ, idem ἀβουλίᾳ. Αγαρον, idem Ογαρον. Θαλαβάνης, Pal. Θαλαμαίους, Barb. Χαλαβάνης, Peyr. Φαλαβάνης. συμμαχόμενοι, Barber. συμμαχομένους. ἐκείνης, Pal. ἐκείνους. Γάμαλον, Vatic. 2. Γαβαλανὸν, Barber. Γαμαλανοῦ. ὑποτελῆ, Vatic. 2. ὑπὸ τέλος. δύο αὐτονόμους, Vat. 2. δύο αὐτοὺς ὅμως, Pal. δύο αὐτοὺς ὁμοίως. ἐκπορθῆσαι, Barb. ἐμπορθῆσαι. τῷ βασιλεῖ, Vat. 2. βασιλεία, Pal. βασιλεῖ.

Pag. 97. D. Προέτρεπε, Barb. προετρέπετο. Βασιανοῦ, idem Βασιανοῦ. ἐξορίαν, Vat. 2. ἐξορίας. μεταθέμενος, Pal. περιθέμενος. βαλανείῳ, addunt alii codd. λουόμενος δεινοῖς βλασφημίαις. πυροφόρῳ, Vat. 2. πυροφόρῳ. Ηλίας ἔτη γ'. alia ἔτη δ'.

Theoph. Chron.

Pag. 98. D. Εκπέμψει, deest in Barber. ab hoc verbo ad τὸ προσέταξεν, cuncta desunt in Peyr. Ναυάρχου, Vat. 2. Ναυάρχου. ἐπίσκοπον, idem ἐπισκοπεῖν. ἀρχιερεῦσι, Vatic. 2. ἀρχὰς αἰτίαν, Pal. αἰτίας. Σύμμαχος ἔτη ιβ'. alia ἔτη ιβ'. καὶ Συρίᾳ, addit Vat. 2. καὶ Παλαιστίνῃ. Βαλιχαρίμου, Vatic. 2. Βαλιχαρίμου. ὅπερ ἐπέδραμεν, Pal. & Peyrez. ὅπερ ἐπέδραμε, Barb. ὑπερεπέδραμε, lacunam vero verba τὸ ἐξώτερον ex aliis MS. replent. λοιπὸν ἐπιδραμόντος, Vat. 2. λοιπὸν ἐπιδραμόντος. ὅτι, deest in Barber. Βουλγάρων, Palat. & Peyrez. Βουλγάρων. Ιλλυρικῷ καὶ Θρᾴκῃ, Vatic. 2. Ιλλυρικὸν καὶ Θρᾴκην.

Pag. 99. B. Σαλαΐσεις, Vat. 2. Barb. & Peyrez. Αναστασίου. Αγάρου, Vat. 2. Ωγάρου. τὸ ναὶ, deest in Barb. & Peyrez. Γρηγορίου, addit Vat. 2. τὸ Θαυματουργοῦ. καὶ Ιβηρίαν, τὸ καὶ deest in Vat. 2. τάγματι, Vat. 2. ταγμα. ἔχοντος, idem ἔχοντες. τὴν φυλακὴν, τὸ τὴν expungit. πόλεων, Barb. πολέμων. ὄντα δὲ αὐτὴν Κωνσταντίνης σταδίους ζ'. Barb. ἐν Κωνσταντίνῃ σταδίοις ρξ'. Νίσιβιν, Barb. Νίζιβιν. γεγόνασι, Barb. γεγόνασιν. προδίδοσί τις, Vat. 2. προδίδοται.

Pag. 100. A. Προδοθείσαν, Vatic. 2. προδοθεῖσαν. φυλαττομένων, Pal. φυλαττομένην. πλήμυξεν οἱ φυλ. Pal. & Peyrez. φυλαττομένη καὶ μείζω οἱ. μετὰ τὴν τρισόμερον, Vat. 2. μετὰ τρίτην ἡμέραν, Barb. μετὰ τρεῖς ἡμέρας. μὲν οἱ, Vat. 2. ἀφελομένου. Δυσγαΐσου, Pal Δυλαγ. Δυσγαΐσου. Vatic. 2. Γαδολαίας. δὲ τῷ Α. τὸ δὲ deest in Pal. Φαρασμανὴς, Vat. 2. Φαρασμ. Pal. & Peyrez. Φαρεσβανὸς. Λαζὸς, Barb. Μαζὸς. Ασπιδίου φυλάρχου, Peyrez. Ασπεδίου, Vat. 2. φυλάρχη. τῶν Περσικῶν καὶ τὸ Νίσιβιν, Vat. 2. τὸ Περσικὸν, Pal. τὸν Περ. Vat. 2. τὸ Νισίβιν, Pal. τὸ Νίσιβιν, Barber. τὰς Νισίβιν.

Ibid. D. Αμιδα, Pal. Αμιδα. καὶ εἰς Βυζ. τὸ καὶ deest in Pal. καὶ τὸ ἐνοφ. τὸ καὶ adhuc deest. ἐδυνάστευε μέχρι Συρίας αὐτοῦ, πολλὰς μεταξὺ πρὸς Αρ. ὑπὲρ εἰρήνης. Pal. ἐδίδαξεν μ. Συρίας αὐ. μεταξὺ πρὸς Αρέσβι. περὶ εἰρήνης. Γλωνῶ, idem Γλωνῶ. τῶν ὁμόρων, Vatic. 2. τοῖς ὑπομένουσι. πολίσμασι, Pal. παλαίσμασι. συλληθησομένους, Vat. 2. συλληφθησομένους. Κάλωρα, Vat. 2. Καλωρα. σὺν Θεοδότῳ, Vatic. 2. Αρβιβίδῳ, Pal. & Peyrez. σὺν δῷ.

Pag. 101. D. Κάλωρος, Pal. Κάλωρος. Βαιίσῳ, Vat. & Pal. Βοινίσῳ, Barb. Βωιόσῳ. τῷ γένει, Vat. 2. τὸ γένος. ἐκράτει γὰρ καὶ λοιμὸς, Pal. & Peyrez. κρατεῖ γὰρ καὶ λοιμὸς. ἐπαναστᾶσα, eadem ἐπαναστάσεως. περὶ εἰρήνης, deest in Barb. ἐπισυνδεσμένους, idem ἐπισυνδεσμένους. λοιμὸν, Barb. λοιμὸν, Peyrez. λοιμὸν ἤδη ἐπικρατήσαντα. τῶν τόπων, Peyrez. τὸν τόπον. Εδεσσηνὸν, ὃν ὁμηρεύοντα, Vatic. 2. ὃν μὴ ἀφρόντα, Barb. Αἰδεσσηνὸν ὁμηρεύοντα. χωρίου, Vat. 2. φρουρίου. μᾶλλον δὲ τῶν ἐμπορικῶν πολέμων, Pal. μᾶλλον δὲ τὸν ἐμ. πόλεμον.

Pag. 102. B. Καὶ ἐν. Vat. 2. καὶ ἐν. τῇ συνόδῳ, idem τῇ συνόδῳ. Ελλήσιος ὁ Ασίμων, ita Pal. & Peyrez. Vat. 2. Ελλήσιος ὁ Σατόμων ἐν τῷ παλατίῳ Ελλήνων Peyrez. Ελλ. Vatic. 2. Ελλ. καὶ ἐν τῷ ἁγίῳ (lego ἁγίῳ) Στεφάνῳ Αὐρηλιανοῦ. ὕπαρχον, Vat. 2. ἔπαρχον. Αχόλιον, Peyrez. Αχόλιον. ἐχθραινόντων, Barb. ἐχθρῶν ὄντων. ἐκόμβωσι πολλοὺς, Vat. 2. ἐκόμβωσιν σπείρων πολλὰ χρήματα, καὶ λαθὼν ἔφυγε, ἐξ ἀπελθὼν ἐν ΚΠ. ἐκόμβωσαν κ' γυναῖ πολλοὶ. *pag. 523.*

Pag. 103. B. Χωρίον ὂν, Vatic. 2. ὄντα. ὁρμῶν, Peyrez. ὁρμῶν. γινόμενοι, Vat. 2. κατέρχεσ. ὑπ' αὐτὸ, idem αὐτῷ. καὶ Θεόδωρον, deest in Vat. 2. ἐν δυσὶ, idem ἐν δευτέρῳ. ὁμοφ. αὐτοῦ, idem αὐτῶν. Σελλαίας, Barb. Σελαίας. τὸ αὐτὸ, Vat. 2. τὰ αὐτά, Barb. ταύτην ταῦτα, deest in Pal. & Peyrez. κατ' αὐτοῦ, Κωνσταντῖνον, Barb. κατὰ τοῦ Κωνσταντίνου, καὶ Σουνίαν μᾶλλον. καὶ Θεόδωρον, deest in Pal. Barb. & Peyrez.

Pag. 104. B. Σωίοδον, deest in Vat. 2. ἀποδεχόμενος, deest in Pal. ἐνισχύσασι, idem ἀνέφερον. Φιντίζου, addit Pal. καὶ αὐτοὶ ὁμοίως. Αντιπατρίδι, Pal. & Peyrez. Καρθαρίῳ. παραξαντας, Vat. 2. παραξας. καὶ οὐδὲ ταῦτα, Barb. καὶ οὐ ταῦτα, Pal. ἐξ τῶν ταῦτα. μηδὲ ἐκβάλλοντα, τὸ μηδὲ deest in Barb. Βάρβαρον, Βάρβαρον, Vatic. 2. ubique Βάρβαν, Βάρβαν. μοναχοὶ, idem μοναχοὺς. οὗτοι οἱ καὶ, idem οἱ δὲ.

Ibid. D. Εντυχὼν αὐτῷ, idem αὐτῷ. ἐδέησεν, præmittit Αναστάσιος. πολυμιώτατα χρῆσαι αὐτοῦ,

Pag. 223. D. Στοιχήματι, Vat. 1. στοιχήματα. ὁ δὲ ἄπτην, desunt in Barb. ἐρρωσομένου, deest in eodem. τῶν Ιεροσολύμων, Peyrez. τὴν Ιερουσαλὴμ.

Pag. 224. C. Τὸν Ιουδὸν, Barb. & Peyrez. ubique. τοῦ Ιεδ. Χαλκηδόνα, Pal. Χαλκίδα. μόνη πολεμικοὺς, desunt in Barb. & Peyr.

Pag. 225. B. Επὶ τοὺς ἐνδοτέρους Πέρσας, addit solummodo Peyrez. κατέλαβεν, Barberinum ἐν τῷ βασιλείῳ, in utroque desunt hæc verba εἰς τὰ βασίλεια ἐχαίρει. ὁ βασιλεὺς, addit Barber. ὑδοσμοῦσι. μῆνας ἑ. desunt in Barber. Ηρακλειωνὰς μῆνας ε'. Barber. Ηρακλειωνὰς μῆνας ζ'. ἐν αὐτῷ, desunt in Vatic. 1. ἑπτὰ, deest in Palat. ,ςρλδ'. χλδ'. Peyrez. ,ςρλα'. χλα'.

Pag. 226. B. Ως ἐπί. Barb. & Peyrez. δι. σοῦ αὐτῷ, Barb. μετ' αὐτοῦ. μετὰ τοῦτον, Peyrez. ταῦτα γὰρ δι. συνθρυμμίζει, Barb. συνθρυπτίζει. ὑμετέρα, Peyrez. ὑμετέρα. δυσμῶν, expungitur in Barber. τοῦτο μάλα, Peyrez. τοῦτο μέγα. σωτηρίας, deest in Barber. & Peyrez. τὸν ναὸν ἐν Ιερουσαλὴμ, ἐξ οὐχ ἵσταντο, Peyrez. τὸ μαγίσδιον τὸ Χαρσιανοῦ, ἐν ᾧ πρώην ὑπῆρχεν ὁ Σολομωντικὸς ναὸς. ἐπαίρετο, ὡς τοίνυν, Barb. ἐπαίρεται, ὡς ἔτι. Peyrez. ἐπαίρεται. διαλάσαι, Barb. διαλάσαι. τοῦ Φάρ, Peyr. τοῦ Αφάρ.

Pag. 227. A. Edit. Paris. pag. 136. Αραβων ἀρχηγὸς Ουδμὰρ, laterculum hoc totum expungitur in Pal. ,ςρλδ'. χλδ'. Peyr. ,ςρλδ'. χλδ'. ita pariter Reg. ante emendationem. κατ' ἐναντία Αράδου, Barb. κατὰ ἐναντία Ρόδου, Peyrez. κατ' ἐναντίαν Ρόδου κατ' Αράδου, Barb. κατὰ τῆς, Peyrez. κατὰ τῆς Ρόδου.

Ibid. E. Κωνστας, deest in Barb. ταύτῃ τῷ ἔτει ἐνιαυσίου, καὶ τὰ ἑξῆς, laterculum præcedens eum anni præsentis historia tota deest in Pal. Barb. & Peyrez. ,ςρμ'. ζ'. ιζ'. θ'. laterculum hoc integrum adjectis nominibus apponitur in Barb. & Peyrez. ὁ ἀδελφὸς, Barb. ἀδελφιδοῦ. σφαιρισθεὶς, Peyrez. σφαιρισθεὶς. Πέτρος, Barb. & Peyrez. Παῦλος. ἀνακατεῖτο, Barb. & Peyrez. ἀνεκατεῖτο. Αβιβος, Peyrez. Αβιβουταύτῃ τῷ ἔτει ἐπεστράτευσεν ὁ Μαυίας, καὶ ὠρίσατο γενέσθαι ἐξοπλισιν, Barb. ἐπέστρεψε, τὸ ὠρίσατο, deest in Peyrez.

Pag. 228. D. Και τοῦ σοῦ αὐτῷ, desunt in Peyrez. Αβουλαβὴρ, Barb. Αβουλαουὶρ, Peyr. Αβουλαουὶρ. τῆς ναυκλείας, Barber. αὐτοῖς πλουσιοίας, Peyrez. ὁπλοποιΐαν. Φοίνικα, idem Φοίνικα. τὸν βασιλέα, deest in Peyrez. & Barber. ἐν Εδεσίβοις, Barber. & Peyrez. ἐν Εδεσίβοις.

Pag. 229. C. Αραβων ἀρχ. Μ. ἔτη κδ'. desunt in Barber. & Peyrez. ἀπέτεμεν, deest in Pal. & Peyrez. τῷ δ' αὐτῷ ἔτει, τὰ ἔτει deest in Barb.

Pag. 230. B. Δαμασκηνὸν, deest in Pal. ἕως κ'. Pal. ἕως. τῶν λ'. Peyr. legit τῶν μὲν Ισμαηλιτῶν τοὺς ῥόγας ἀπέλυσεν ἕως τῶν λ'. νομισμάτων, reliqua desunt. ἀγαγεῖν τὴν γυναῖκα. καὶ τοὺς τρεῖς υἱοὺς αὐτοῦ, desunt in Peyrez. κατέλυσαν, Barber. & Peyrez. ἀπέλυσαν. πολλοὺς τόπους, Barber. πλείους τόπους, Peyrez. solum τοὺς πλείους. ταύτῃ τῷ ἔτει ᾐχμαλωτίσθη, καὶ τὰ ἑξῆς, ista perioche deest in Barb. ἐν Δαμασκῷ, deest in Peyr.

Pag. 231. A. Βουκαὶρ, Peyr. Βουκὶρ. Εξαιτήσων, deest in Peyr. Σφαδαλαὶ, Barb. Φαδαλαὶς, Peyr. Φαλάδας. Αρμενιακῶν, Barb. Αρμενίων. Σαβώρης, Peyr. Σαβώρης. Κώνστα ita Pal. & Peyrez. Barb. Κώνσταντος. Σέργιον πρω. ὑπὸ τῷ Μαυίᾳ, desunt in Peyr. ὁ δὲ Μαυίας τὸν Σέρ. λέ. ἰδ. ὁ δὲ Σέργιος, desunt in Peyr. ἀνέσωσι, Peyrez. ἀνέσωσε. συγχωρῶν, Peyrez. σύγχωρον.

Ibid. D. Δουλεύτωρον σε ὄντα, Barb. & Peyrez. δουλευτωρον σου ὄντα. Φαδαλαὶν, Peyrez. Φαδαλαν. Σαβώρης, idem Σαβώρης. Φαδαλᾶ, idem Φαδαλᾶ. ἀπολεῖσθαι, Barber. ἀπολεῖσθαι. αὐτοῦ τὰ αἰδοῖα, τὰ αὐτοῦ deest in Peyrez. πλησίον ἢ πόλεως, Pal. τῆς πόλεως. ἐν τῷ τῇ, desunt in Peyrez. Φαδαλᾶς, Peyrez. Φαλαδᾶς.

Pag. 232. A. Εν βαλανείῳ, deest in Barb. & Peyrez. ἐγλωσσοτόμησαν, Peyrez. ἐγλωσσοτόμησαν. Τρωίλου, Vatic. 1. Ρωίλου. κατακληρωθεὶς, Barb. Peyrez. κατακλεισθεὶς. τὸ δὲ βασιλικὸν Κώνσταντος, a verbis istis ad paragraphi terminum, cuncta desunt in Regio nostro & Barb. ex Peyrez. itaque Regium, & editionem interpolamus.

Ibid. D. Πατρικίου, deest in Barb.

Pag. 234. B. Ταύτῃ τῷ χώρᾳ, Barb. ἔτει. τοῦ Χαρσιοῦ, deest in Peyr. Barb. Χαρσιανοῦ. Σμύρνην, deest in Barb. & Peyr. αὐτοῦ, Barb. αὐτῷ. κατακαζοντοφόρους, Peyr. κατακοντοφόρους, Barb. κατακαβοντοφόρους. Προσαλουσιτίῳ. Peyrez. Προσαλουσιτίῳ. ἀνεβάλλετο, Barb. ἀνεμέλλετο, Pal. ἀνεβάλλετο, Peyr. ἀνεβάλλετο. ἀπέρχονται, deest in Barb. ἀνεβάλλετο, Pal. & Peyrez. ἀνεβάλλετο. πόλεμον, deest in Peyrez. ἐκπορθίζων, Peyrez. ἐκπορθίζων.

Pag. 235. A. Ηλίου πόλεως, Barb. & Peyr. Ηλιουπόλεως. Συρίας, deest in Barber. ὑπέστρεψεν, Barber. ἀνέστρεψεν. καὶ αἰχμαλώτους, deest in Peyrez. τοὺς τοιούτους ἀφίησι, desunt in Barber. Πιτζιγαύδιον, Barber. & Peyrez. Πιτζιγαύδιον. τοῦ δὲ κατ. Peyrez. τοῦτον δὲ κατ.

Ibid. E. Εκατέρους, Peyr. ἑτέρους. χιλιάδας τρεῖς, Peyrez. χιλιάδας τξ'. αἰχμαλώτους ν'. Barb. & Peyr. αἰχμαλώτους ν'. χιλιάδας. μεθ' ὅρκων γεγονότων καὶ ἀλλήλοις, desunt in Peyrez. μετὰ καὶ δώρων, τὸ καὶ deest in Pal. Βατάν, Peyrez. Βατάν. ὁ μέγας, deest in Peyrez. στρατηγὸς ἔτη κ'. καὶ ἀμηρεύσαν ἔτη κδ'. Barb. ἔτη κ'. καὶ ἀμηρεύσαν ἔτη κδ'. Peyrez. ἔτη κε'. καὶ ἀμηρεύσας ἔτη κδ'. Ουνογουνδοβουλγάρων, Barb. Ονογουνδουρων Βουλγάρων, καὶ Κοτραγων, Peyrez. Ονογουνδούρων Βουλγάρ. καὶ Κοτράγων.

Pag. 236. C. Ατιλας, Barb. Ατιλ, Peyrez. Ατιλ ubique. ἐξερχόμενον τῆς, Barb. ἐξερχόμενος, ὁ τῆς. Μαυρζόλων, Vat. 1. Μαυρζόλων. μεταλλάξαντος, καταλιπόντος, Barb. μεταλλάξαντα, καταλιπόντα. Βατβαιὰν, Barb. Βατβαιὰν, Peyrez. Βατζαιὰν. τῷ Ρεβέρῃ Πενταπόλων, Peyr. τῶν Αβιννατων, Barb. Πενταπόλεως. τὸ Χερσωνὸς, Peyr. αὐτῶν. Ασπαρούχ, idem Ασπαρούχ. τῶν ἐκ πολεμίων, Barb. τὸ ἐκπολεμίων, Peyr. τῶν ἐκ τῶν πολεμίων.

Pag. 237. E. Βερζίλιας, Peyr. Βεζιλίας. Βατβαιὰν idem. Βατβαιὰν τῷ Ογκλῳ, idem τῷ ὄχλῳ. παλμαίτων, Vat. 1. παλμαίτων. ἐρύμωσεν, Peyr. ῥύμωσεν. ὀπίσω αὐτῶν, idem αὐτοῦ. ἐξ τῆς Πενταπόλεως, τὸ καὶ scribitur in Barb. deest in Peyrez.

Pag. 238. Τουλαουτάς, Peyrez. ὑπολογουτάς. ἀκούσας, idem ἀκούσαμενος. μίαν ἐνέργειαν, Peyrez. μίαν οὐσίαν ἐνεργείας. σπουδάζων, idem δοξάζων. δεσπόζουσα, idem πεδάζουσα. ἐξῆρχεν, idem ἐξῆρχον. παράσπισεις, idem παράδειγμα. Ιζίδ, Barber. Αζίδ, Peyrez. Ηζίδ.

Pag. 239. B. Αιδεσίβου, Barb. Εδεσίβου. Γαβιδάς, Barb. Γαμιδᾶ, Peyr. Γαβιδᾶ. Αιμίρ, deest in Peyr. Μαρωνίῳ, Peyr. Μαρωνίῳ. τελευτήσαντος αὐτοῦ, Αβιμέλεχ, Vat. 1. τελευτήσας, Αβιμέλεχ, τὸ αὐτοῦ deest in Peyrez.

Ibid. D. Νομισμάτων, Peyrez. νομίσματα. μετὰ, deest in eodem. ἀληθεῖς, idem ἀληθῶς. λέγει, idem λέγεται. ἐκπέμψαντας, idem ἐκπέμψας αὐτοὺς ἀπολογουμένους. ὑπαβαλὼν, idem ὑπαβάλλει. τῆς ἱερᾶς λειτουργίας, καὶ ἐπιτημήσαντας, desunt in Vatic. 1.

Pag. 240. C. Πατριαρχεύσαντος, Vat. 1. πατριαρχεύσαντα. μετὰ δὲ τοῦτον Θεόδωρον ἔτη τρία. desunt in eodem. ἐξοριζόντος, Pal. ἐξοριζομένου καὶ μῆνα α'. Peyrez. μῆνας. ,ςρπ'. χοα'. idem ,ςρπ'. χπ'.

Pag. 241. D. Καρμίσιον, Barb. Κερμίσιον, Peyr. Κέρμιον. εἰς τὸν Αχαν. Pal. εἰς τὸ Μηκαν. Peyr. εἰς τὸ Μάκρα.

Pag. 242. B. Ζαίβερ, Barb. & Peyrez. Ζουβίρ.

Pag. 243. A. Μιχαὴλ, Pal. Μιχὰ, Peyrez. Μαίκα. Κλαυδὸς, Barb. Κλαυδος. ἐγγράφοις, Barb. & Peyrez. ἐγγράφοις. λύσαντες, Peyr. λύσας. καίριουμον, idem καίριουμον.

Ibid. D. Γόμου νομισμάτων, idem γόμον νομίσματα. Νικομηδείας, Pal. Νικομηδείαν, Peyrez. Νικομήδειαν. καὶ ἡ ἔσω Περσὶς λεγ. Χο. καὶ φι. ὑπ. παρέβαλον. Αραβων, Barb. Αβάρων αἰτίαν, deest in Peyr. ἵνα σε, Barb. & Peyr. ἐκτεῖναι. κατετόλμησεν, Peyr. κατα-

VOCUM
IN THEOPHANE
ET
LEONE GRAMMATICO
NOVARUM, SEU MIXOBARBARARUM
INDICULUS.

ABINAI, Scutica, habenæ. 244. c.
Ἀβοιμάς. Subadjuva. 197. a.
Ἀγκυλοκοπεῖν. Poplitum nervos succidere. 109. c.
Ἄγουρος. Masculus, robustus. 365. c.
Ἀγραραία. Forum, ἀγορά. 198. c.
Ἀδνούμιον. Nomenclatura, recensitio nominum. 394. a.
Ἀθίγγανοι. Præstigiatores. 328. d.
Αἰφνιδιαζόμενος. Subita irruptione oppressus. 166. c.
Ἀκίδουκτος. Aquæductus. 337. b. 340. c.
Ἀκούβιτα. Accubita. 156. d.
Ἄλογον. Equus. 211. b.
Ἀμανίκωτος. Sine manicis. 295. d.
Ἀμβών. Ambo, suggestus. 108. c. 109 a.
Ἀμηρεύω. Saracenorum summum Principem ago. 222. d.
Ἀμνημόνευτος. Cujus nulla a morte memoria, excommunicatus. 296. d.
Ἀναβάσιον. Ascensus. 302. a.
Ἀνοίγειν. Dedicare Ecclesiam, id est, facere publicam divinis officiis addictam. 154. c.
Ἀννῶναι. Annona, commeatus. 101. c.
Ἀντιμίνσιον Corporale. 302. a.
Ἀξιωματικοί. Primores, viri in dignitate constituti. 214. c.
Ἀπληκεύειν. Castra admovere, applicare. 122. d. 206. d.
Ἀπλώματα τοῦ θυσιαστηρίου. Mappæ altarium. 35. b.
Ἀποκαβαλλικεύειν. Equo desilire. 343. c.
Ἀποκρισιάριος. Responsalis. 242.
Ἀπομελιστῶν. Exmonetarius. 160. c.
Ἀποστολικὴ στολή, σχῆμα. Patriarchalis habitus, saccus. 161. a. 112. c.
Ἄπρακτος. Irritus. 27. e.
Ἀργυροπράτης. Argentarius. 160. e.
Ἀριθμός. Cohors, numerus. 50. d.
Ἀριστόδειπνον, Prandii cœnæve convivium. 250.a.
Ἀρμαμέντον. Armamentum. 184. 294. d. 193. b.
Ἄρματα. Arma. 245. c. 250. e. 288. a.
Ἀρματωμένος Armis indutus. 289. d.
Ἀρμενίζω, τὸ ἐπαίρω. Vela facio, contendo. 253. b.
Ἄσημον. Argentum. 213. c.
Ἄσπρος. Candidus. 115. c.
Αὐθεντικὸς χάρτης. Primum exemplar. 106. d.
Αὐλίζεσθαι τὸν χειμέριον καιρόν. Hyberna ducere. 101. b.

B

Βάθρα. Transtra, sedilia. 244. d.
Βάϊουλος. Bajulus. 66. d.
Βάκλον. Baculus. 159. d.
Βαλλίζω. Choros duco. 43. c.
Βάνδον. Vexillum. 122. e. 144. c.
Βαπτίζω. E sacro fonte suspicio. 119. d.
Βαπτιστικὸν ὄνομα. Nomen in baptismo inditum. 271. c
Βασιλίσκος. Regulus. 121. b.
Βατάν. Ambo Ecclesiæ, ascensus. 236. b.
Βερηδάριος Veredarius. 130. a.
Βεστήτορες. Vestitores. 152. e.
Βίγλα. Excubiæ. 205.b. 277. b
Βικάριος. Vicarius. 221. d
Βοϊλάδες Bulgarorum proceres. 291. c
Βουκινάτωρ. Buccinator. A. C.
Βουλλόω, Sigillo regio obsigno 293. b.
Βορδώνης. Burdo. 124. b.
Βραχιόλια. Dextralia. 212. b.

Γ

Τὸ Γαλλικόν. Sapo Gallicus. 233. a.
Γαρσονοστάσιον. Puerorum, seu militum statio. 162. a. b
Γιγγίβερ. Gingiber. 213. c.
Γιστέρναι. Cisternæ. 103. b.
τὰ Γουνάρεια. Pelitiariorum officinæ 400. c.
Γυναικόπαιδα. Mulieres & pueri. 259. a.

Δ

Δηλάτωρ. Delator, accusator 350. e.
Δήμαρχος. Tribunus factionum populi. 192. b.

Κατίνα. Navis prægrandis. 263. d.
Καῦκος. Caliculus, poculum. 198. a.
Αποκαυκοδιάκονος. A calicibus olim minister. 255. a.
Καυλοτομῆσαι. Virilia exſecare. 120. d.
Κένταρχος. Centurio. 192. a.
Κένσος. Sedes. 198. c. 249. d.
Κεντηνάριον. Auri libræ centum. 266. d.
Ex κεντητὴ εἰκών. Imago ductis acu coloribus picta. 115. d.
Κεντητὸς σταυρὸς διὰ μέλανος. Punctionibus effigiatum crucis ſignum infuſo atramento. 179. a.
Κεράτιον. Ceratium, obolus, minutum monetæ genus. 187. d.
Κεφαλαί. Homines. 288. a.
Κεφαλιτεὶν τοῦ βασιλέως. Ejus veluti capitis cenſione penſa numiſmata. 324. a. P. Goar ejus capitis ſculpta imagine. Verum id commune nummis aureis.
Κατηχητής. Catechiſta. 215. e.
Κατηχούμενα. Porticus interiores ad Eccleſiam. 277. a.
Κηρουλλάριος. Cerularius, qui vendit cereos. 3:8. a.
Κηροπωλεῖα. Addictæ officinæ illi negotio. 400. c.
Κινητόριον μεταθέσεως. Decretum tranſlationis ex uno in alium Epiſcopatum. 256. c.
Κιβώρια. & κιβούρια. Ciboria, parvæ fornices ad altaria. 156. b. 157. b. d. ἀργυρᾶ κιβούρια.
Κιονάκιον. Columellæ altaris. 253. c.
Κλάβιος. Circulus. 165. c.
Κλεισοῦραι. Cluſuræ, montium anguſtiæ ac fauces. 206. a.
Κλεισουροφύλαξ. Anguſtiarum hujuſmodi cuſtos. 231. e.
Κλητορεύω. Convivium celebro, invito. 250. a.
Κοιαίστωρ. Quæſtor. 141. e.
Κομβέντον. Conventus, comitia. 116. b. 289. c.
Κομβώνω. Decipio, illudo. 101. a.
Κόντος, ἀλικοντὸς. Sagulum. 295. d.
Κοντάριον. Haſta. 198. b.
Κονταρέα. Haſtæ ictus. 212. a.
Κόρδα. Funis, reſtis. 248. c.
Κόρτη. Comitatus, aula. 362. b. Supellex, aulea Anaſt. 310. a. 314.
Κορταλίζω. ſeu potius κροταλίζω. Ad choreæ numeros ſtrepitum edo. 43. c.
Κουβικουλάριος. Cubicularius. 113. c.
Κουβέκλειον. Cubiculum. 381. c.
Κουλλίκης. Catulus. 292. d.
Κουμμέρκιον. Vectigal mercibus impoſitum. 215. b. 319. b.
Κουμμερκεύειν. Vectigalibus gravare. 379. a.
Κουράτωρ. Curator. 55. b.
Κουρατωρεία βασιλικὴ. Imperatoris fiſcus. 327. b. c. 399. c.
Κουρεύω. Detondeo. 265. d. 277. d.
Κουρέσκοι. Tonſores. 31. e.
Κουρκουρόν. Marſupium Anaſt. 243. d.
Κοῦρσον. Prædatio. 219. b. item turma militum. 318. a.
Κουρσεύειν. Prædas agere, excurrere. 214. c.
Κουφίζω. Tributa minuo. 215. b.
Κρέμασις Arcus in ædificio. 157. b.
Κρινιτός. Comatus. 268. c.
Κυκλόποδες. Calcei uncis ferreis inſtructi ad montes hyeme ſuperandos. 262. b.
Κυριακά. Templa, Eccleſiæ. 17. e.
Κώδιξ. Codex. 112. b. Λογοθεσίων κώδικες. Publici ærrarii libri. 250. c.
Κωδωνάτος Perſonatus. 88. d.
Κωμοδρόμος. Circulator. 151. b.

Λ

Λαγκίδιον. Lanceola. 165. b.
Λαός. Exercitus. 70. e. 80. b.
Λαργιτιανῶν Κόμης. Largitionum Comes. 126. d. 198. c.
Λάρδον. Laridum. 155. d.
Λαυρίζουσαι. Naves altum petentes P. Goar 263. d. Anaſt. conſumptæ.
Λαυράτα. Principum imagines. 196. c.
Λεῖψος. Diminutus. 269. b.
Λίβελλος. Libellus accuſationis, profeſſionis fidei. 19. c. 14. b. 36. c.
Λιθία. Lapides pretioſi. 121. e.
Λιμιτὸν. Limes. 122. a
Λινόχρυσος. Laua auroque contextus pannus. 165. a.
Λιταί. Supplicationes. 75. b. 83. d. 109. a.
Λιτανεύειν. Proceſſiones obire. 75. b.
Λιπροβούλης. Infame nomen. 107. a.
Λούπινον. Lupini. 280. b.
Λωρίκια & λωρίκια. Lorica. 212. a.
Λωρικάτοι. Loricati. 109. e.

M

Μαγαρίτης. Fidei deſertor. 209. b. 226. e.
Μαγαρίζειν Apoſtatare. 266. b.
Μάγγανα. Machinæ. 26. b. d.
Μαγγανικά. Inſtrumenta bellica. 252. e.
Μαγγλάβια. Verbera. 361. e.
Μάγιστρος. Magiſter. 94. b.
Μαγίστριον Magiſtri dignitas. *ibid.*
Μαγιστριανός Magiſtrianus. 191. c.
Μαγκίπεια. Piſtrina. 50. d. 158. c.
Μαΐουμᾶ. Majuma feſtum prophanum. 302. d.
Μαΐστωρ. Magiſter mechanicus. 125. a.
Μανδάτωρ. Præco, qui ex Principis perſona reſpondet. 123. 124.
Μανδάτον. Reſponſum. 168. b.
Μάνδρα. Locus peculiaris, & monaſterium. 17. c.

AD S. P. N.
THEOPHANIS
CHRONOGRAPHIAM
NOTÆ,

AUCTORE R. P. JACOBO GOAR;
Ord. Prædicatorum Congregationis Reformatæ S. Ludovici
Vicario Generali.

Edit. Parif. pag. 543. Pag. 1.

TOT ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν.) Beatitatis possessæ titulum, Sanctique nomen operis hujusce titulus a me, fateor, verbo solo immutatus Auctori Theophani adscribit. Sed nec mutationis inductæ pœnitet: quem etenim virtutum facinoribus præclaris, difficilique & insigni fidei testimonio perfunctum, & Sanctos inter adlectum Cælitum honoribus, anno quoque redeunte, Orientalis Ecclesia celebrat; hunc ego, juratus quantumvis MSS. ejus exemplarium septem sectator futurus, & exceptor fidelis abjecta Θεοφάνη ἁμαρτωλῷ, prout illa nullo cum discrimine proferunt, appellatione indigitandum mihi nequaquam potui persuadere. Quod sibi mutuo Monachi Orientales, Theophani Monacho præstiti. Illi ἁμαρτωλοὺς privatim, ac passim se quique professi, ἁγίους invicem se salutant: ita est & mihi; quæ Θεοφάνους opus hoc testantur exemplaria, ἁμαρτωλῷ pariter asserunt. Quid tum? quem Ecclesia Sanctum colit, cujus cælo & immortalitate dignas actiones lego, laudo, refero ad ejus operis limen, eumdem ego erga litterulam religiosus, erga Cælites injuriosus, inter Ecclesiæ Patres ἁγίου si minime recensuissem, ut impietatis arcesseres, Christiane Lector, verebar. Verborum igitur ipsorum, Θεοφάνους ἁμαρτωλοῦ vice, τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν substituendum ratus sum. MS. codex ex quo reliqua, nulla mutatione inducta, desumpsi, Regius est, manu fideli, antiqua, & probata exaratus, & ad Leonis Grammatici, qui Theophanem sequitur, ut Theophanes Georgium Syncellum excipit, comparationem inspectus ex Amanuensis testimonio, ante annos sexcentos & amplius descriptus agnoscitur. Asserti hujus argumenta protulimus ad Georgii Syncelli præfationem.

Θεοφάνους.) Non unus Theophanes Historiæ Romanæ vel Byzantinæ scriptor, aut etiam præsentis operis Auctori coævus, vel suppar. Antiquissimus est Mitylenæus Pompeii M. in bellicis expeditionibus miles, & gestorum testis ac præco, a Vossio de Historicis Græcis lib. 1. cap. 23. memoratus. Secundus Poeta, cujus paucos versus Anthologia exhibet lib. 3. sect. 3. Alter Byzantius Theophanes Justini secundi bellum Persicum, Romanasque res, suo, id est, Justini tempore, olim visas, libris decem, quos Photius perlectos memorat, scriptis consignavit. Quartus hic Auctor noster, etiam Byzantius Byzantinæ Historiæ a Diocletiano ad Michaelem Nicephori generum scriptor, Georgius nomine cognomine Theophanes, quod Georgii Syncelli familiaris extiterit, & ejus Chronographiæ continuator, perperam Vossio, aliisque non indoctis viris, lib. 2. cap. 24. nuncupatus. Alius iterum hoc nostro Theophanes junior Nicænus Episcopus Theodori frater, & cum eo Sanctorum imaginum cultus defensi, ab impio Theophilo reus pronunciatus, κεντητῷ μέλανι litteratus, ingenii fideique

pag. 544.

monumenta reliquit laudatissima, a Possevino recensita. Coætaneus alter Theophanes, & Monachorum (haud nominatorum) præpositus sub Michaele Theophili filio, cujus opus in Nicephori Patriarchæ exilium, & reliquiarum ejus translationem refert Metaphrastes, & ex eo Surius Martii die decimotertio. Septimus Theophanes ejusdem cum Basilio Macedone Michaelis successore temporis, Cerameus est, ille Tauromenitanus Præsul: de quo accurate, qui opera ejus in publicum evulgavit, Franciscus Scorsus. Alium rursus amicus & litterarum amans Leo Allatius suggerit familiari epistola ex Joannis cujusdam magnæ Dei Ecclesiæ Diaconi & Rhetoris scripto εἰς τὸν βίον Ἰωσὴφ τοῦ ὑμνογράφου. Ejus verba hæc. Θεοφάνει μὲν οὖν τινι τῷ ἱερῷ πρεσβυτερίῳ ἠξιωμένῳ καὶ τῷ καταλόγῳ ἐγκαταλεγμένῳ τῶν μοναχῶν ὁ βίος τοῦδε τοῦ μακαρίου πεπόνηται· μὴν εἶναι παρέδραμεν τούτων πολλά, ὅτι καὶ σπουδῇ τινι συνεσκευάσθη τὸ πόνημα· ἔμελλε καὶ οἷς ἐκεῖνος τοῦ μακαρίου τοῦδε τὸν βίον ἐφείλκυσεν, ἐν τούτοις ἡμᾶς ἐπὶ τὸ ἄρος τῆς διηγήσεως προυβίβασεν. *Theophani sane cuidam sacra presbyteri dignitate provecto, & Monachorum gregi adlecto Beati hujus vita elaborata est. Verum quam multa ille præteriit: quod opus simili quadam festinatione, nec morose satis contexuerit. In quibus tamen Beati hujus vitam contraxit, ut spatium per amplius narrationem protenderemus, in iisdem ille nos promovit.* Jam quod ex istis non unus Byzantinam tractavit Historiam, primus videlicet, tertius, quartus, sextus, & ultimus; nec unicus sacras laudavit imagines, quartus, inquam, & reliqui; vel pro earum veneratione tuenda certamen inierit, velut quartus, ac quintus; ut alterius vice unus nonnumquam adduceretur in medium, & quæ uni gesta vel scripta, tribuerentur alteri, non difficile contigit. Quid enim Theophani magis simile, quam Theophanes? Mitylenæus ille Romanam, Byzantius, qui inter nominis hujus scriptores tertius, Romanam pariter, diversi licet temporis, contexit Historiam. Byzantius idem tertius, cum nostro pariter Byzantio, Byzantinas res tractat. Sextus & octavus privatorum vitas scribunt, quarum lectio ad Byzantinorum notitiam accedit. Nicænus Præsul Theophanes ad instar Byzantii, qui tertius, sacras propugnat imagines. Hinc incerta, perturbataque hujus & alterius cognitio, immo summa inter eos confusio, & vix constituendum discrimen: adeo ut qui paucos recensuit, & distinguere tentavit Vossius, Byzantium nostrum annis 30. superiorem, & jam mortuum cum Theophane presbytero, & præposito Nicephori præcone se confudisse non animadvertit. Eumdem

nunc nostrum ex paritate cum reliquis conferam? nomen, studia, religio, pietas, vitæ professio, labores, quæ in aliis certa varietatis indicia, in istis similitudinem obtinent, & discrimen auferunt. Dicam Theophanem hunc nostrum ex diversis gestis in duos Baronio divisum ad annum Christi 816. num. 5. & Andreæ Scorso proœmii secundi sect. 2. in Theophanem Cerameum? Ipsi, quod mirandum, eloquuntur, & errorem, cum ex Theophanis ejusdem nostri vita, tum ex succedente nota convincendum, demonstrant. Sane Theophanis ipsius vita, gestaque variis ex auctoribus collecta, sub conspectum posita, quod ipsum inter reliquosque intercidit, discriminis indicia proferunt. Tantum, quæ in illis haud leviter prætereunda, Lector non incautus mecum hæc observabit. 1. Vitæ Theophanis a Metaphraste, vel ex Baronii judicio a Theodoro Studita conscriptæ versione Latina, eumdem *Isaacium* quoque dictum, ex linguæ Græcæ inscitia, affirmari apud Baronium A. C. 777. num. 3. & 816. num. 5. Lecto quippe vitæ programmate, Θεοφάνους, τοῦ Ἰσαακίου βίος, reddidit interpres; *Theophanis, qui & Isaacius dictus est, vita*; cum vertere debuisset, *Theophanis Isaacii F. vita*. Ut enim a filio patris nomine vocando penitus abhorrent Græci, ita a verbis hisce, οὗτος πατρὸς μὲν ἦν Ἰσαακίου, ejus vitam Menologium orditur, & Isaacium pariter ejus patrem laudata versio memorat. 2. Theophanem circa Christi annum, ut ipse numerat, 744. ut melius alii 751. vel 752. Constantini Copronymi duodecimum Autumni tempestate natum: qui namque anno 755. ex propriis nempe calculis, ex probatioribus 763. & Copronymi 23. ingentem glaciei molem mari supernatantem cum ætatis ejusdem pueris triginta Constantinopoli ludibundum conscendisse (qui ætatis illius ludentium puerorum mos agnoscitur) de seipso scribit, duodennem circiter se tunc extitisse Lectori conjiciendum suggesit p. 290. 3. Duodennem iniisse conjugium (quod Romanis legibus masculo nondum licet) falso, ut videtur, in Menologii textu asseri. 4. Erronee pariter ætatis annum vicesimum primum numerasse Theophanem, Leone quarto Constantini F. mortem oppetente, ibidem legi: quadrimulus enim (ante Leonis videlicet annos quinque, & Constantini duodecim) cum sociis triginta mobilem & fluctuantem ponto glaciem nec ausus ipse, nec ab astantibus in CP. portu superscendere permissus fuisset. 5. Eumdem modo Agri, modo Sigrianes præpositum Theophanem vocari, qui non unus, sed quasi hic ab altero diversus, scribitur a Baronio ad annum C. 814 num 31. & 816. n. 5. de quo nota mox subjungenda. 6. Confessionis suæ palmam in cælo Theophanem nostrum Leonis Armeni imperantis anno 5. Christi 818. excepisse: cujus asserti adversus memoratum Baronium hæc demonstratio certissima. Imperii anno secundo jam completo, Nicephorum Patriarcham sanctissimum, throno & urbe extorrem, in Præconesum agi jussit impius Iconoclasta Leo Armenus, ex Leonis Grammatici verbis hisce: ὁ δὲ Λέων μετὰ δύο χρόνους τῆς αὐτοῦ βασιλείας μανεὶς, ἐξ τὸν ἐξόριστα αὐτὸν θεῖον Νικηφόρον ἐξορίσας Θεόδοτον Πατριάρχην ἀντεχειροτόνει. Ipse Leo aliquibus diebus jam salutatus Imperator, Nicephoro diadema capiti imponente, tyrannidem invaserat anno Christi 814. Junii die 22. indictione septima, prout Baronius, & Anonymus Græcus Leoni Grammatico eodem codice Regio sub numero 713. conjunctus affirmant, nonnihil a Theophane nostro variante. Declaratus Imperator varia fortuna, cum Crummo Principe Bulgaro ad anni sequentis Paschalem tempestatem, eodem Anonymo prælia describente, decertat, nec circa religionem, in quo Baronius hallucinatur, quicquam innovat. Anni 815. & indictionis octavæ, ineunte Vere, Crummus moritur. οὕτω δ' ἄρα καταλαβόντος, ὥς φασί τινες ἐκθανόντος τῆς αἰχμαλωσίας ἀπὸ Βουλγαρίας περὶ τὴν μεγάλην τέμπον ὁ Κροῦμμος ὁ περίφημος, ὁ τὴν πόλιν αὖθις βουλόμενος πάλιν τοῦ βίου ἐχωρίσατο. Belli Bulgarici cura Leo liberatus, irreligiosum in sacras imagines dentem exerit, & virus ejaculatur: ἐλευθερωθεὶς μετὰ τοῦτο λαβὼν ἄδειαν ἤρξατο πορθεῖν τὴν ἐκκλησίαν, δυσσεβεῖ τῇ πρὸς βασιλείας αὐτοῦ παραφρονούμενος κατὰ τῶν Θείων χρημάτων. Propositi consortes impii rebus novis animum simul adjiciunt, ejusdem anni Pentecostes festo, & mense Julio cœpta promovent: ἀρξάμενοι ἀπὸ τῆς Πεντηκοστῆς οἱ περὶ τὸν Ἰωάννην ἐκ τῶν Τλαλῶν ἀναδιφῶν τὰ βιβλία, τὸν δὲ Ἀντώνιον προσλαβόντες ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου μηνός. Leo de imaginibus profligandis Nicephoro Patriarchæ propositum aperit, mense Decembri: περὶ τὸν Δεκέμβριον μῆνα δηλοῖ τῷ Πατριάρχῃ ὁ Λέων· ὅτι ὁ λαὸς σκανδαλίζεται διὰ τὰς εἰκόνας. Ad quadragesimæ finem anno 816. indict. 9. Nicephoro tendit insidias, & sede abdicat: ὁ Χαμαιλέων (Λέων) παρασκευάζει λάθρα διά τινων τὰς γραφὰς ἀπελθεῖν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, καὶ σύρειν καταβιβάσαι (καταβιβάσαι) αὐτόν. ὃν δὲ παραβάσεις ἐκβαλόντες ἐν ἀκατίῳ ἔρριψαν πέραν εἰς Χρυσόπολιν. Festis tandem Paschalibus celebratis, Theodotum Hæreticum in Nicephori locum substituit: καὶ λοιπὸν μετὰ τὸ Πάσχα ποιεῖ σύνοδον, καὶ καθίστησι τὸν Θεόδοτον. Paucis postmodum diebus Theophanes anno eodem 816. oppugnatur, ait ejus vitæ scriptor, & post carceris annos duos, id est Christi 818. mittitur in exilium, quo diebus solis tribus ac viginti deportatus, laborum vitæque terminum attigit. His perspectis, quæ Baronius loco memorato, & ad annum C. 814. num. 5. scripsit, ruere penitus, & everti conspiciuntur.

Edit. Paris. pag. 545.

Ἡγουμένου τοῦ Ἀγροῦ.) Σιγριανῆς quoque ἡγούμενος a nonnullis assertus idem noster Theophanes, qui a Baronio, seu Agri præfectus, ab eo qui Sigrianes audit, diversus æstimatur ad annum 816. num. 1. Idem tamen Ἀγροῦ & Σιγριανῆς ἡγούμενος Theophanes, monet familiari epistola litteris omnibus excellentissimus Allatius. Sigriane enim Asiæ regio ad Cyzicum ὁ Ἀγρὸς, qui & μέγας Ἀγρὸς, privatus regionis locus. Sigrianos montes in Asia locat Ortelius in Lexico. Auctor vitæ Theophanis, post ejus in dictam urbem Cyzicenam adventum: *ad magnum*, inquit, *senem redit, qui apud Sigrianem degebat in oppidulo*, &c. infra: *ad Sigrianæ montem pervenit*: eumdem Constantinus Porphyrogenneta titulo cap. 25. de Administr. Imp. & Nicetas Σιγριανῆς τῆς λεγομένης μονῆς αὐτὸν in Ignatii vita nuncupat: quem vetus interpres *Sigriani Monasterii sive Agriani conditorem* reddit. Difficultatem tollunt Menologii verba ad ejus vitæ compendium præmissa: μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Θεοφάνους τοῦ ὁμολογητοῦ τοῦ τῆς Σιγριανῆς, (ἡγουμένου) τοῦ ἐν τῷ μεγάλῳ Ἀγρῷ κειμένου. *Sancti Patris nostri Theophanis Confessoris, Monasterii Sigrianes præpositi, in magno Agro jacentis, sive quiescentis memoria.* Hinc in Pseudophorianis analectis penes Allatium, ὥς φησι Θεοφάνης ὁ ὁμολογητὴς, ὁ Μεγαλαγρίτης, *ut Theophanes Confessor Megalagrites*, μεγάλου Ἀγροῦ præpositum intellige, *testatur*. Joannes il quoque vitæ scriptor apud Surium Novembris die quarto. *Navigavit adoraturus Sancti Theophanis tabernaculum, quod est in Sigriana.* Ἀγρὸς ergo, sive μέγας Ἀγρὸς Sigrianes extitit locus designatus, quo Monasterium condidit, & ad quod post ejus mortem corpus ejus relatum: alia tamen Monasteria in eadem Sigrianes regione a Gregorio Theophanis Abbate gubernata, ex ejus vitæ serie observabis. Advertes iterum Theophanem ἡγούμενον τοῦ Ἀγροῦ *Agri ducem*, & Vossio & Cedreni interprete, vocatum ineptissime: nisi forsan Alexandrum *exercitus Abbatem* voluerint pariter nuncupandum. Sic fabrilia fatores tractant.

Χρονογραφία.) Historica narratio cujus personæ, gestaque singula percensita, ad tempus proprium, & annos, adde plerumque menses & dies, κατὰ πλάτος revocantur & reponuntur. Hanc cum vulgo dicta *Miscella* Baronius confundit ad annum C. 719. num. 20. his verbis: *Auctor Theophanes, qui Græce scribit Historiam illam, quæ inscribitur Miscella, & sub titulo Pauli Diaconi errore cir-*

cumfertur ; & ad annum 726. ad Gregorii Papæ epistolam nota prima pag. mihi 79. *Theophanes* (Miscellam intelligit) *qui falso inscribitur Paulus Diaconus* . Auctorem Historiæ Miscellæ titulus ei præpositus agnoscit Landulphum Sagacem qui eam ex Eutropio , Paulo Aquilejensi Diacono , & Anastasii Bibliothecarii narrationibus collegit . Postrema vero pars quantumvis ex Theophane , pleraque Latine ab Anastasio reddita contineat ; Miscellam tamen integram , Theophani velut auctori germano , ex litteratorum sensu nusquam adscripserit.

Ἀρξάμενοι ἀπὸ πρώτου ἔτους Διοκλητιανοῦ.) Cujus causam assignat Auctoris ipsius proœmium mox subsecuturum.

Ἕως δευτέρου ἔτους Μιχαήλ.) Cedreni Synopseos historicæ proœmio scribentis, ὁ ὁμολογητὴς Θεοφάνης ἄχρι τέλους Νικηφόρου τοῦ ἀπὸ Γενικοῦ κατέλυσεν, *Confessor Theophanes ad Nicephori Exgeneralis finem Historiam deduxit* , codicem annis duobus , & Historiæ calce mutilum fuisse constat : a Diocletiani quippe primordiis ad Michaelis Curopalatis abdicatum Imperium annos supra memoratos viginti octo supra quingentos , Theophaneam hoc opus enumerat : Anastasius vero Bibliothecarius Theophanis pene suppar interpres , & sæculis integris Cedreno superior iisdem verbis & temporibus , quibus Theophanis hoc exemplar , hoc est , ad depositum a Michaele principatum , una cum Miscella eum secuta , susceptam finit Historiam . Baronius ad annum C. 813. num. 8. *Ad diem usque captæ civitatis Adrianopolis Theophanes perducens Historiam , eidem finem imposuit : nec est ut dici possit Historiam intercisam esse , quod auctor perorationem nullam (ut moris est) apposuerit . Siquidem Anastasius , qui in Latinum eam transtulit , testatur usque ad Leonem , qui successit Michaeli , ipsum eam scriptionem perduxisse . Cur autem reliqua imperii Leonis non sit prosequutus , persequutio ab eo excitata , qua est vexatus ipse Theophanes , in causa fuisse videtur* . Theophanem a finita scriptione , anno quinto obiisse superius annotavimus.

Τοῦτ᾽ ἔστιν ἀπ᾽ ,εψοζ΄. τοῦ κόσμου.) Annus a mundi condito 5777. in Diocletiani primum incurrens a Christi natalitiis 277. ab Auctore Theophane numeratur succedente p. 3. statim ad ætatum ibidem descriptarum limen. Iidem vero numeri , tam a mundi videlicet , quam a Christi ortu , ipsi sunt quos Georgii Syncelli Cronographia collegit , quosque illius continuator Theophanes impræsentiarum sequi se tacitus profitetur . Eam temporis & numerorum mensuram nota succedens examinat & illustrat . Interim quæ verborum juxta diversos codices MSS. varietas , quis defectus aut excessus fuerit observatus , ne forte discessu a Regio exemplari damnetur hic expressus titulus , operæ pretium fecero , si diligenter exponam . Regium post verba jam adducta scribit : χρονογραφία ἐτῶν φκη΄. ἀρχομένη ἀπὸ πρώτου ἔτους Διοκλητιανοῦ, ἕως δευτέρου ἔτους Μιχαὴλ καὶ Θεοφίλου υἱοῦ αὐτοῦ, τοῦτ᾽ ἔστιν ἀπὸ ,εψοζ΄. ἔτους τοῦ κόσμου, ἕως ἔτους ,ϛτκδ΄. κατὰ Ῥωμαίους ,ϛτκδ΄. Barberinus codex recentissima quidem manu exscriptus , at cum Vaticanis tribus & quarto Palatino comparatus , bonique publici gratia ab Emin. Cardinali , Urbani VIII. nepote , Parisios urbane transmissus , æque corrupte legit : χρονογραφία ἐτῶν ἀρχομένη ἀπὸ πρώτου ἔτους Διοκλητιανοῦ ἕως δευτέρου ἔτους Μιχαὴλ καὶ Θεοφίλου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ , ,εψοζ΄. ἔτους τοῦ κόσμου . ἔτους ,ϛτκδ΄. κατὰ τοὺς Ἀλεξανδρεῖς , κατὰ δὲ Ῥωμαίους ,ϛτκα΄. ita Vaticanus sub numero 979. nisi quod Θεοφίλου vice, reddit Θεοφυλάκτου . Qui sub 154. χρ. ἐτ. φκη΄. ἀρχ. ἀπὸ πρώτου Μιχ. καὶ Θεοφίλου υἱοῦ αὐτοῦ τοῦτ᾽ ἔστιν ἀπὸ ,εψοζ΄. ἔτους τοῦ κόσμου , ἕως ,ϛτε΄. ἔτους κα. τοὺς Αλ. κατὰ δὲ Ῥωμαίους ,ϛτκα΄. Sub num. 155. cum Barberino præter unum & alterum nullius momenti verbum convenit . Correctissimus omnium , quem idcirco Regio deserto , invitus licet sequor & exprimo , Peyrezianus est , dictæ videlicet ac sacerrimæ Litteratissimi viri D. Peyrezii Bibliothecæ reliquiæ a Clariss. D. Petro Puteano , cujus viventis animum Apollo exornavit , mortui nunc nomen colit Mnemosyne , apud me depositæ : is , inquam , ceu præter omnes emendatissimus , & cum Palatino pariter probato 979. consentiens , ne aliorum nævos operis facies statim exhiberet , qui mentem Auctoris fideliter in titulo referret , ipseque cum fide redderetur , dignus est habitus.

Edit. Paris. pag. 546.

Κατὰ τοὺς Ἀλεξανδρεῖς, κατὰ δὲ Ῥωμαίους.) Quam diversi penes Græcos ab orbe condito ad vulgarem Christi natalem diem annorum numeri Chronologiæ sincerus illustrator Petavius recenset de Doctrina Temporum lib. 9. capit. 2. & cultissimus Allatius ad Eustathii Hexaemeron pag. 250. & seqq. In tres porro summas , quæ omnium spectatissimæ , discrimen quodcumque extitit , abiisse dignoscitur . Tres itaque Græcorum computos , annorumque æras tres præcipuas eruditi celebrant . Trium prior ab orbe condito ad Christum ex Virginis utero natum annos numerat 5493. Secunda a mundi ad Christi diem natalem annos 5501. computat . Inter utrumque limitem , annos 5508. recenset postrema . Primæ auctor Panodorus Monachus Ægyptius , cujus scripta Georgio Syncello familiaria , ac frequentius memorata . Secundæ forsan Africanus , quem Anianus , sanctus Maximus Abbas & Confessor , Georgius Syncellus , & ejus coætanei , S. Nicephorus Patriarcha , nec non Theophanes noster sequuntur in numeris . Inventor tertiæ nondum compertus , licet antiquus ; illam quippe velut receptam adhibet Chronicon Alexandrinum , & usitatam refert Canon tertius Trullanæ Synodi anno Christi 691. secundo coactæ , quæ , quo celebrabatur , annum putabat , post Christi nimirum natalem & mundi 5508. ex adjunctis 691. qui collectus est , mundi 6199. eamdem in Officiis Ecclesiasticis Horologio maxime , cyclo Paschali construendo manibus versat Ecclesia Orientalis , prout Græcorum Jureconsulti secundum illam Imperatorum edicta consignant in Basilicis . Primam æram Antiochenam appellant aliqui , apud Petavium ad Auctarium de Doctrina Temporum lib. 8. cap. 5. secundam Æthiopicam , tertiam Alexandrinam : quarum appellationum fides stat penes auctores . *Scaliger* , scribit laudatus Petavius , *ad Excerpta Maximi primam nominat Lunarem ; mediam , Orientalem ; postremam , Paschalem ; earumque origines disputat lib. 5. de Emend. Temp.* confutatus tamen & convictus lib. 9. de Doct. Temp. cap. 5. reliquisse monet idem Petavius . Meliora , ni fallor , suggero : a Panodoro Ægyptio Institutore primam nuncupari Alexandrinam : alteram , quod ei proximior existat , ac pene assequatur , Alexandrinæ pariter nomen sortitam : tertiam Constantinopolitanam , sive Romanam . quod CP. quæ nova Roma est , & Romani quondam Imperii caput effulsit , primum inventa , totum Romanum Imperium deinde pervagata sit , & in eo , ut citatus Canon Trullanus confirmat , auctoritatem communiter nacta fuerit , lubens assentior . Sententiam probat Petavius Auctar. lib. 8. capite 2. pag. 293. D. verbis hujusmodi . *Græcorum computorum prior & antiquissimus annum eum , qui primus est æræ nostræ , numerat ab Adamo 5493. posterior 5509. nec plures (de quo mox sermo) Græcorum computistæ memorant : qui priorem vocant* κατὰ Ἀλεξανδρεῖς , *nos Alexandrinum appellemus : posteriorem* κατὰ Ῥωμαίους, *nos Constantinopolitanum a nova Roma nominemus . Ita Theophanes* , quem tamen loquentem haud ibi , sed inferius adducit Petavius , *non uno loco* . Hæc primo capite : mox quinto æram secundam memoraturus , *Alexandrinum* , ait , *computum in Paschali sua methodo tenere se Maximus ostendit capite 32. cum annum Incarnationis ac Natalis Christi testatur fuisse 5501.* Theophanes vero noster , qui secundam illam æram Africanum , Maximum , Syncellum imitatus observat , eamdem hic κατὰ Ἀλεξανδρεῖς indigitat , eamdemque rursus sub eadem

voce refert explicatius pag. 274. & 275. de Leonis Isaurici morte loquuturus. *ἔτος ἦν ἀπὸ μὲν κτίσεως κόσμου κατὰ Ῥωμαίους ,ςσμη'. κατὰ δὲ Αἰγυπτίους, ἤγουν Ἀλεξανδρεῖς ,ςσλβ'. Erat quidem annus a mundi conditu juxta Romanos 6248. secundum Ægyptios vero, Alexandrinos intellige, 6232.* Verumenimvero quod secunda, velut prior, Alexandrina nuncupetur æra Petavius expositurus, illam in hanc refundi, adeoque separatam & distinctam non constituere, duplicemque tantum, non triplicem exurgere, nominibusque solis duobus numerandam contendit de Doct. Temp. lib. 9. & Auctar. citati lib. 8. insignioribus primis capitibus: & indicia quidem ac conjecturas plures in medium profert, causam quæ plane convincat, nullam. Hæc vero legitima ad Syncellum prius observata ex ejus numeris mihi deprehenditur. Præter Panodori Alexandrinorumque æram Syncellus, imo Anianus Monachus, etiam Ægyptius, propriam ad annos ulteriores septem vel octo prorogaturus, a prima, quæ natalem Christi anno 5493. consignat, haud multum deflexit, eodem ad 5500. vel 5501. semoto: eam ob rem ut Alexandrinæ nomen a Panodoro, sic pariter Alexandrinæ ab Aniano nomen æra utraque potuit obtinere. Verum ne hac sola conjectura arioler: gravissimi ponderis, neque irritandi roboris translatæ appellationis argumentum est, quod Syncellus, qui æram secundam usurpavit, & ad Christi natalem annos septem vel octo supra Panodorum adjecit, statim numero pares rescidit, & ex Impp. ætatibus, nec non Patriarch. & Satrap. totidem resectis, primam tandem æram ab anno mundi 5493. & alteram a 5501. fluentem concordes inter se & æquali gressu procedere compulit. Annos Imperatorum ætatibus detractos Syncelli Chronologia aliis comparata, me tacente vociferatur: detractorum indicium & exemplum Solis ipsius radio describo. Diocletiani tyrannis ad annum a mundi conditu 5777. ex Syncelli computo, & Theophanis pag. 4. reponitur, eademque post Christi æram anno 5500. & 5501. consignatam, annos ex Syncello & Theophane citatis numerat 277. eamdem tamen a Diocletiano tyrannidem arreptam annis 7. vel 8. posteriorem asserit Chronologorum vox communis, & ad Dionysianæ æræ 284. & 285. alligat. Annos igitur septem vel octo a Christi Natalitiis ad Diocletianum imperantem, in Syncelli, Theophanis & consortium calculis detractos nullus negaverit. Adde jam ad Panodori æram 5493. æræ Christi Dionysianæ annos 284. summam procul dubio colliges 5777. hæc vero est, quam a mundi conditu ad Diocletianum Syncellus, Theophanes & alii æram Græcorum secundam amplexati subducunt. Æra igitur secunda recurrit in primam, nec minus quam prima, Alexandrinæ meretur nomen: & secunda hæc rursus a prima 7. vel 8. annis, & a tertia pari spatio circa Christi Natalem dissita; postquam facta detractione in primam refusa est, prout prima annis quindecim vel sexdecim a tertia dividebatur; ab eadem tertia non absimili annorum 16. intervallo disjuncta cognoscitur: quæ causa est, ut æram secundam, & Christi Natalem ad annum 5501. repositum, scribens Theophanes, adeoque æra prima & computo 5493. annis tantum octo posterior, & annis totidem Romanorum æra, quæ tertiæ anterior, annis ante Diocletianum septem mutilatis, æram suam æque ac primam annis 15. vel 16. tertiam præcedere affirmet, & Michaelis Curopalatæ annum secundum in annum a mundi conditu κατὰ Ἀλεξανδρεῖς 6305. κατὰ Ῥωμαίους 5321. incidere doceat. Numerandi rationem istam repetit & confirmat Auctor de Anastasii inauguratione tractans pag. 94.

Edit. Paris. pag. 547.

Pag. 2.

Τὰ ἐλλείποντα ἀναπληρῶσαι.) Imperii Romani, & Ecclesiæ, hoc est sedium ejus præcipuarum quinque historiam per annos & tempora concinne digestam describens Georgius Syncellus, vita consiliique successu infeliciter excidit. Eamobrem Romanorum Impp. gesta suis temporibus & annis distributa describere Theophanis, qui Syncelli propositum ad exitum deducere suscepit, animus est. Verum ut Ecclesiæ rebus Imperii res conjunctæ, & Imperii Romani thronus ad Orientis oras, id est, Byzantii positus, Persarum & Saracenorum æmulum nactus est principatum: hinc Theophanes Romanam Historiam prosequuturus, Persarum & Arabum, Patriarcharumque primas orbis sedes obtinentium, nomina, ætates, facta, per Chronographiam istam ordine bono enarrata percenset.

Pag. 3.

Χρονογραφία.) Nonnullis de Auctore, fine, & operis hujusce subjecto hucusque præmissis; jam quæ circa opus ipsam, Lector, edoctum te cautumque volo, pauca evolvo: tibi semel monito operis totius decursu, pluribus exemplis & locis eadem hæc recolenda non excidant. 1. Brevi facile composito, at non admodum expolito, quinimmo plebejo pene ac vulgari stylo Historiam hanc a Theophane digestam: 2. Hinc tibi trita, nec palatio, Amboni sacro, vel foro cognita vocabula; sed ex compitis & incultæ plebis ore collecta occurrere mirari desines: ex vero Chronographiæ parte usurpari, cujus tempore in usum fuerunt inducta, certa conjectura non habetur apud me alienum 3. Inemendatum ad Grammaticæ leges, immo solœcis barbarisque dictionibus textum non raro interpunctum Auctori velim adscribendum: sic enim mentem, verborum ambage seposita, significantius exprimendam sibimet sumsit: quod tamen recta scribendi ratio, quam dicunt Orthographiam, quandoque reprehendat, Amanuensium hallucinationem & errorem non diffiteor; quo relicto, & inemendato, ex fide ad MS. exemplar commendationem potius, quam ex correctione ad Grammatices præcepta, laudem mihi proposui sectandam. Quod nihilo secius jubet illa reparandum declarant annotationes, vel emendant alii codices in variis lectionibus producti: nonnihil ego pro Scholiastæ licentia interpolo, ex quibus reliqua facilius mente restituenda. 4. Verborum lacunæ, & quæ desiderantur, sententiarum patent hiatus, sed non intolerandi, cea qui MSS. in omnibus extent, vel mentis judicio, siva labore queant reparari. 5. Repetitiones, fateor, ejusdem rei penitus inutiles, & quæ semel dicta sufficerent, eumdem in locum bis ingesta illubentius perfero. 6. Rerum gestarum metatheses non prætereundas, infrequentius licet, animadverto; & ex Historiæ tantum fide, non ex temporia accurata recensione plura narrari: quod est, Historicum ubique, at non Chronographum semper se gessisse Theophanem. 7. Temporis Canonium, & expressas in eo personas cum Historia ad Canonium idem subjecta, non consentire frequenter manifesto in annotatis: ut cum ad Damasi annum quintum Julii Pontificis obitum, & Liberii promotionem una legimus connecti. 8. Anni unius gesta in alium quandoque reponere, cum accuratis etiam Historicis Theophanis lapsus communis est. 9. Cum aliis pariter commune, ut uno more, unoque sono virorum & locorum proferenda nomina, ipse nonnihil immutata pronunciet, ut Artaxer, Artaxerxes vice, &c. hunc modo Constantium, Maximinum; modo Constantinum, Maximianum; illum hic Euphemium, ibi Euthymium; eumdem Judam & Eudam vocet, de quo lectiones variæ, & annotationes nonnunquam. 10. Hinc cum textu Græco non consentit in nominibus plerisque versio, & hæc illum corrigere non veretur. 11. Et ubi nullum vel perturbatum textus exhibet sensum, versio restituat, & planum reddere conetur. 12. Ex diversis & adversis auctoribus de eodem, raro licet, ponit contraria; ut de Elia Hierosolym. & CP. Macedonio Præsulibus, quæ loco proprio revocantur in concordiam: verum qui dormitantem patitur Homo-

rum, Theophanem lapsum non eriget, aut ejus errorem in aliis non corriget? 13. Cum nimirum succedentes, & ad invicem cohærentes numeros in sequiores transponit annos, seu etiam conjunctos annos in dissita Canonia desultorie transfert, quæ *ἀναζήτησις* pagina 5. statim occurrit. 14. Aut eidem viro nunc pauciores, mox plures diversis Canoniis assignat annos, quod in Damasi Pontificis ætate non uno loco, nec unico MS. non sine stupore observatum est. 15. Vel cum viri ejusdem pauciores anni plura occupant Canonia; quem errorem deductæ per Canoniorum loculos Demophili pag. 39. & Artaxerxis pag. 41. ætates non obscure arguunt. 16. Aut cum summa quæpiam ætatis æquales loculos sive Canonia, quibusdam omissis, non accipit: quod plane coacto & invito, ex manu exaratis in Athanasio pag. 48. & seqq. exscribendum fuit. 17. Vel denique numero anni ejusdem repetito, in annorum seriem totam (quod Athanasii, Demophili & Artaxerxis Canoniorum probat inspectio) confusio infertur haud mediocris. 18. Emendationem superat omnem Rom. Episcoporum nomen frequentius omissum, & ætas a pag. 165. Auctori penitus ignota. 19. Alexandriæ quamvis & Antiochiæ Pontificum nomen, ætatemque in hæreseos admissæ odium & horrorem, post Historiæ umbilicum ab eo præterita existimem. 20. Errorum sane hujusmodi, si caussam diceret, non aliam, me conjectore, quam variorum auctorum sententiam, numerosque varios sequutum, opusque propriam, urgente persecutionis necessitate non recensuisse, proferret.

Κόσμου ἔτη ͵εψοζ'.) Georgii Syncelli continuator Theophanes ejus numeros a mundi conditu ad Christi ortum observat: & a Christi rursum die natali ad Diocletiani tyrannidem, quot annos ille posuit, 200. nimirum & 77. ita pares hic exscribit.

Ἀρμάχιος.) Syncello dictus Οὐρβανὸς & annus ejus primus ex ejusdem calculo ad mundi 5768. devincitur.

Γάϊος.) Is apud Syncellum 5771. in Pontificem inauguratur.

Τιμαῖος.) Cujus annos 12. dumtaxat numerat Syncellus, & eorum primum ad mundi 5764. alligat.

Θεωνᾶς.) Huic octodecim assignat, primum ad mundi 5767. Alexandriæ Præsulum annos apud Theophanem & Abrahamum Ecchellensem diversimode recensitos reperies.

Τύραννος.) Nondum Syncello recensitus: apud quem Cyrillus anno 5768. Pontifex institutus, præsente 5777. ex annis 15. sibi attributis decimum numerare cognoscitur.

Τῷ τετάρτῳ αὐτοῦ χρόνῳ.) Ante annum Diocletiani quartum, quæ Auctoris est sententia, a Chronico Alexandrino anno uno discrepans, Maximianum Herculium *κοινωνὸν τῆς αὐτοῦ βασιλείας*, *Imperii collegam*, renunciari vix potuisse, rerum utrique gestarum relatu mihi compertum est. Diocletianus Persica expeditione confecta, Chalcedone, ita Chronicon Alexandrinum, salutatur imperator; Nicomediam mox digressus, Thraciam inde occupat, & in Mœsiam se confert, in qua, Flavio Vopisco teste, multis præliis cum Carino de potestate dimicans, ultima tandem pugna apud Murtium commissa, victor remansit. Nunciato in Galliis Carini discessu, Helianus & Amandus, excita manu agrestium & latronum, quos Bagandas incolæ vocant, agris late devastatis, plerasque urbes tentant. Diocletianus, ut scribit Eutropius lib. 9. ad subigendos eos Maximianum Herculium Cæsarem misit, qui levibus præliis agrestes domuit, & partem Galliæ reformavit. Post hæc tempora, subdit idem Eutropius, Carausius tyrannidem affectavit, & Britannias occupavit. Ita cum per omnem orbem res turbatæ essent, Diocletianus Maximianum Herculium ex Cæsare fecit Augustum. Quare cum *anno minus*, verba sunt Aurelii Victoris, *potentia fuerit Herculio*: iis, non nisi secundo Diocletiani anno, Cæsar promoveri potuit. Designationi successit expeditio suscepta, iter in Gallias, cum Bagandis pugnæ, Galliæ reformatio, in Carausium excita rebellione conatus, quæ quis anno unico asseveret confecta? Concludit Gordonius: Aliqui etiam nunc Cæsarem tantum, & post biennium, ab accepta nimirum Cæsarea dignitate, Augustum autumant creatum. Favet Theophanis sententiæ Idatii testimonium, quod tamen excipit eruditissimus Petavius lib. 11. de Doct. Temp. cap. 31.

Edit. Paris. pag. 548.

Διοκλητιανὸς καὶ Μαξιμιανός. Non quod conjunctis armis, sed quod utriusque consensu hæc gesta, de quo nota inferior tertia.

Οὐήριον καὶ Κόπτον.) Qui Theophanem nostrum plurima ex parte transcripsit Cedrenus, Βούσιριν & Κόπτον legit: idem Zonaras. Vide notam seq.

Διοκλητιανὸς ἢ Μαξιμιανός.) In Diocletiani annum octavum conciliatus hujusmodi nuptias conjecit Petavius lib. 13. in nonum Chronicum Alexand. & Pomponius Lætus. *Undecimo anno ex quo Constantius Cæsar est factus, occubuit*. Hinc autem ad Constantini annum primum anni numerantur undecim. Chronicum Alexandrinum Theophani lucem præfert ad Diocletiani annum 9. & tum Maximianum Jovium, tum Constantium XII. Kal. Junias. Nicomediæ Cæsares elevatos testatur. Diocletiani filiam vocat Valeriam. pag. 6.

Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος, Petro Martyri inter Patriarchas 17. Pontificatus annos Abraham Ecchellensis numerat decem, & dies 333.

Ἀλεξανδρεία σὺν τῇ Αἰγύπτῳ.) Pomponius Lætus. *Erat Jovius*, Diocletianus, *in Ægypto*: qui *eversis duabus urbibus, superato Achilleo, pæverat Ægyptum. Urbes prope veteres Thebas positæ erant, dites ac populosæ, Busiris & Coptos. Spem rebellionis augebat Achilleus, cujus consilio fere tota dissenserat Ægyptus: tandem cæsis ubique auctoribus defectionis, intra novem menses quievit provincia seminarium religionum, in qua Archisynagogi plurimum auctoritatis habebant. Alexandria vero obsessa, & octavo mense capta est. Imperator contentus Optimatum cæde, abstinuit a multitudine. Achilleus vero meritas luit pœnas, feris oppositus, & dilaniatus: terra vero ubique cædibus potentium maduit*. Cæterum quamvis Busiridis & Copti vastitatem ante annos sex Auctor posuerit: caussam potius exortam, rebellionem nimirum excitam, ab Achilleo deinde accensam intellexisse reor. Ægyptum etenim omnem ad officium novem solis mensibus revocatam scripsit Pomponius, & Eutropius lib. 9. his verbis. *Diocletianus obsessum Alexandriæ Achilleum octavo fere mense superavit, eumque interfecit*. Consentit Eusebius in Chronico, qui ad annum quoque Diocletiani decimum Alexandriam subactam refert: Busiridis licet & Copti devastationem ante solos tres annos collocet.

Διωγμὸν μέγαν καὶ φρικωδέστατον.) Petri Martyris & Alexandrini Præsulis anno secundo, motam in Christianos persecutionem memorare forsan compulerunt hæc Athanasii verba Apolog. 2. Πέτρος παρ' ἡμῖν πρὸ μὲν τοῦ διωγμοῦ γέγονεν ἐπίσκοπος, ἐν δὲ τῷ διωγμῷ ἐμαρτύρησεν. *Petrus apud nos ante persecutionem Episcopus, & in persecutione Martyr declaratus*: Eusebii quoque lib. 7. cap. ult. πρὸ τοῦ διωγμοῦ τριῶν οὐδ' ὅλοις ἔτεσιν ἡγησάμενος τῆς ἐκκλησίας. *Cum triennium prope ante persecutionis tempus in Ecclesia gubernanda consumpsisset*. Iis tamen Auctorem non probe usum Athanasius & Eusebius ipsi sunt argumento, qui de sæviore altera a Diocletiano suscitata persecutione loquuntur: de qua Auctor ipse ad Diocletiani annum 19.

Pag. 4.

Τῶν ἀντιβίβλων.) De martyrum præliis & laudibus ab Ecclesiastica historia opus diversum.

Νεωτερισμοῦ γεγονότος. Jam ante annos decem, de quo S. Aurelius Victor, Eutropius lib. 9. Pomponius Lætus, & Egnatius: & nos ex illis no. 6. superiore: sed quod res tunc temporis innovatas, in pristinum statum, sub Diocletiani videlicet po-

testatem hoc tempore sint reductæ, de illis Auctor mentionem habet.

Ἀλλὰ ὁ Κρασσος.) Carausium auctores Latini nuncupant, cujus apud eos, Eutropium maxime lib. 9. historia fidelius refert. *A Maximiano jussus occidi purpuram sumpsit, & Britannias occupavit.* &, *Ad postremum pax convenit. Eum post septennium Allectus socius ejus occidit, atque ipse post eum Britannias triennio tenuit: qui ductu Asclepiodoti Præfecti prætorio est oppressus. Ita Britanniæ decimo anno receptæ est.* Quare mihi correctius hic legitur: ἀλλὰ καὶ Ἄλεκτον Κράσσου τυραννίδος διάδοχον τινὰ γενέσθαι &c.

Ἐν δὲ ταῖς Γαλλίαις.) Galliarum locum, Lingonas; inter prælia duo spatium horis quinque minus: hostes non Alanos, sed Alemannos, eosque cum Eusebio ad 60. non 6. millia scribit Eutropius citatus, qui Allecti cædem, & Constantii victoriam in eumdem annum recenset *Per eumdem tempus a Constantio Cæsare in Gallia pugnatum est circa Lingones: die una adversam & secundam fortunam expertus est. Nam cum repente Barbaris ingruentibus intra civitatem esset coactus, tam præcipiti necessitate, ut clausis portis per murum funibus tolleretur, vix quinque horis mediis, adveniente exercitu, sexaginta quinque millia Alemannorum cecidit.* Idem Pomponius Lætus. Eusebius ad annum Diocletiani 13. in Chronico.

Τοὺς πέντε Γεντιανούς.) Quinquegentianos uno verbo dixerunt scriptores infra referendi, quos Auctor *Gentianos*, *quinque* numero, viros arbitratus est. Eosdem *Gentianos* scripsit Pomponius Lætus. Maximianus *inde translatus in Africam Gentianos devicit, qui vix pacem impetrarunt. Quinquagenarii & supra eum numerum annorum, hi milites fuere, qui Africam diripiebant, cupientes sibi regnum vendicare.* Eutropius lib. 9. *Cum Africam Quinquegentiani infestarent.* Aurelius Victor Quinquegentanas nationes posuit. *Eodem tempore Orientem Persæ, Africam Julianus, ac nationes Quinquegentanæ graviter quatiebant.* Egnatius. Diocletianus *Maximianum Gallis præfecit: eoque confecto bello in Africam adversus Quinquagenarios transire jubet: utrobique sedati tumultus, Africanus certe aliquanto difficilius, quod Quinquagenarii, & supra eorum annorum numerum veteranus miles ad obsequium tam facile redigi non poterat.*

Edit. Paris. pag. 549.

Σωλῶ δὲ αὐτῷ.) Eusebii opinionem lib. 1. de vita Const. cap. 13. & 14. sequitur Auctor. Fugæ a Constantino arreptæ caussam ejusdem ambitioni Aurelius Victor imputat.

Οὐετούριος.) *Veturium* scribit Eusebius ad annum Diocletiani 14. alii codd. *Venturium* legunt apud Pontacum: apud quem iterum de Veturio ad alios annos alii codd. narrant. Eligat, inquit ille, Lector, quod illi magis probabitur. Cæterum Magister militiæ Hieronymo dicitur in versione, qui hic Στρατοπεδάρχης.

Deest. Deest) Alexandriæ & Antiochiæ Præsulum anni præsente Canone non annotati defectum ad pag. 18. observandum inducunt.

Χριστιανοὺς ἤλαυνε.) Cedrenus ἐξέβαλεν reddit *exauctoravit*: ideoque μετρίως ἤλαυνε, quia non vita, sed militari cingulo mulctabat.

Pag. 5.

Τούτῳ τῷ ἔτει Μαξιμιανός.) De Canonii præcedentis annorum defectu variæ lectiones consulendæ.

Κατὰ Ναρσοῦ.) Victoriam de Persis ad annum 14. triumphum ad annum 18. verius Theophane adscribit Eusebius in Chronico: Cedrenus Auctorem sequutus ad annum 17. At certe Narses ante annos sex vivis ereptus, Ormisdasque in Canonio annos quinque jam regnans, Auctorem deceptum arguunt. De bello illo Persico Aurelius Victor, Eutropius, Pomponius Lætus, qui etiam triumphi pompam describit.

Καλλίνικον.) *Gallicinum* ponit Eutropius, circa lib. 9. exitum.

Ἀρδὶς δὲ ὑπὸ [illegible].) Ista ab anno 9. sibi arrogasse Diocletianum scribunt, qui Eusebium sequuntur in Chronico: ex victoriarum tamen tumore ita insolevisse testantur cum Auctore Eutropius lib. 9. exeunte, & Pomponius Lætus, in Diocl. titulo de magnitudine Imperii R. videndus est & Pontacus in Notis ad citatum Eusebium, & Genebrardus in Chronic.

Κωνστάντιος δὲ τοῦ γε.) Hæc historice non chronice relata: non enim ad hunc annum spectant, quæ circa Constantii mortem gesta: de quibus inferius.

Τὰ Χριστιανῶν φρονοῦντος.) Propter eam quæ in Christianos ferebatur humanitatem, & quæ de eo in ejus vita refert Eusebius lib. 1. cap. 13. Constantium tamen Constantinum filium præcepta fidei docuisse, & exercendæ erga Christianos clementiæ rudimenta dedisse refert Photius cod. 256.

Μαρτυρησάντων.) Idem Eusebius cap. 14.

Θεοστυγοῦντι.) Ista fusius narrata reperies apud Eusebium Eccl. Hist. cap. 2. 3. 4. & 5. at non Galerio Maximiano, sed Maximino, ac in aliud tempus, adscribenda. Refer huc quæ habet Nicephorus Callistus lib. 7. cap. 25.

Προστάγματι βασιλικῷ.) Ea mens est Eusebii ad annum Diocletiani præsentem: addit mense Martio in diebus Paschæ edictum emanasse. Adstipulatus Chronicon Alexand. a quo geminum agnoscitur edictum, primum in Ecclesias, non multo post in Sacerdotes aliud.

Pag. 6.

Ἐξ αἰτίας.) Eusebius lib. 8. cap. 16. de Diocletiano testatur, οἱ ὑπὸ τῆς τῆς διανοίας εἰς ἔκστασιν αὐτῷ παρήγετο. adeo nimirum anno a persecutione mota secundo morbo laborasse: *ut mens inde de suo statu deturbaretur.* Constantinus oratione ad SS. cœtum cap. 25. διὰ τὴν τῆς ἀφροσύνης βλάβην μιᾶς ἀνακαταφρονήτου οἰκήσεως καθειργμῷ τιμωρεῖται. *Propter vitium amentiæ & delirationis unius abjectæ mansionis ergastulo concredens se, pœnas a Deo luit.* Continuatum ad ejus mortem delirium, idemque mortis ejus occasionem ibidem leges.

Ἐν Λουκανίᾳ.) Ita legunt cuncta exemplaria. Eutropius *Lucaniam* scribit. *Concesserunt tum Salonas unus, alter in Lucaniam.* Eodem pacto Historia Miscellanea. Sigonius in Vit. Impp. Abbas Ursperg. & alii. Zonaras. Διοκλητιανὸς ἐν Σάλωνι πόλει τῆς Δαλματίας διῆγεν, ὁ δὲ Ἑρκούλιος ἐν Λουκανίᾳ. *Diocletianus Salonis in Dalmatia, Maximianus in Lucania vitam egit.*

Πρότερον δ' ἀμφότεροι Ῥώμην ἐπιτελέσαντες πομπήν.) Pomponius Lætus. *Triumphaverunt autem victoriosi & felices annos imperii decimo octavo.* Reliquam triumphi pompam Pomponius idem prosequitur: qui Maximianum anno imperii 18. triumphasse, tertio ineunte cum Chron. Alexand. ad imperium existimat assumptum.

Μετὰ ταῦτα δὲ ἀναχωρήσαντες.) Ex Eutropio ista compendiose collecta nemo inficias ierit. *His igitur abeuntibus*, inquit ille statim in lib. 10. limine, *in administrationem Reip. Constantius & Galerius Augusti creati sunt, divisusque inter eos Romanus orbis, ut Galliam, Italiam, Africam, Constantius: Illyricum, Asiam, Orientem, Galerius obtineret: sumptis duobus Cæsaribus. Constantius tamen contentus dignitate Augusti, Italiæ atque Africæ administrandæ sollicitudinem recusavit. Vir egregius, & præstantissimæ civilitatis, divitiis provincialium ac privatorum studens, fisci commoda non admodum affectans, dicensque: melius publicas opes a privatis haberi, quam intra unum claustrum reservari. Adeo autem cultus modici, ut festis diebus, si cum amicis numerosioribus esset epulandum, privatorum eis argento ostiatim petito, triclinia sternerentur. Hic non modo amabilis, sed etiam venerabilis Gallis fuit, præcipue quod Diocletiani suspectam prudentiam, & Maximiani sanguinariam temeritatem imperio ejus evaserant. Obiit in Britannia Eboraci*, &c. Idem Chron. Alexan.

Βασιλεύσας ἔτη ιγ'.) Pomponius Lætus quasi ex Auctore. *Ex Theodora liberos suscepit, Constantinum, Anaballianum, & Constantium, ac Constantiam; undecimo anno ex quo Cæsar est factus occubuit.* Eo anno ex Auctoris sensu quo Diocletianus & Maximianus imperio se exuerunt: imperii siquidem nono Constantius Maximiani gener, & Cæsar declaratus fuit.

Ὁμωνυμίαν Κωνσταντίνῳ.) Ista cum annotatis ad pag. 12. comparanda.

Τὸν μὲν ἴδιον υἱὸν Μαξιμῖνον) Θέσει, *adoptivum*, non φύσει, naturalem utrumque scribit Pomponius Lætus.

Οἱ δὲ ἐν Ῥώμῃ πραιτώριοι.) Nisi abbreviaret, ad verbum Auctor referret Eutropium lib. 10. ineunte. *Romæ Prætoriani Maxentium Herculii filium, Augustum nuncupaverunt: quo nuncio Maximianus Herculius ad spem erectus resumendi fastigii, Romam advolavit: & filium Maxentium denudare conatus: inde ad Gallias profectus, dolo composito, moliens tamen Constantium reperta occasione interficere, qui in Galliis & militum & provincialium jam favore regnabat. Detectis igitur insidiis per Faustam filiam, pœnas dedit justissimo exitu vir ad omnem asperitatem sævitiamque proclivus.*

Εὐσέβιος δὲ ὁ Καισαρεύς.) His Eccl. lib. 8. cap. ult. penes exitum.

Γελάσιος δὲ ὁ Καισαρείας τῆς αὐτῆς.) Palæstinæ nimirum, de cujus scriptis Photius cod. 88. & Possevinus in Apparatu. V. Gelasius.

Pag. 7. Χριστιανικώτατος.) Non solis Christiano dignis moribus, qui in Ethnico quovis altero possunt observari: sed nec baptismatis signo, quo nondum erat tinctus: solo itaque interno fidei symbolo, secretaque ad fidem palam confitendam propensione ὀσιώτατος καὶ Χριστιανικώτατος Constantinus. Sane patrem ejus Constantium Χριστιανόφρονα ab Auctore ante duas lineas non immerito vocatum confirmat Eusebius de Constantini vita lib. 1. cap. 11. quem 16. θεοφιλῆ, πρᾳότατον, εὐσεβῆ, καὶ φιλόθεον celebrat. A fideli patre Constantinus ad idolorum cultum divertit? Matri Helenæ non adeo fidem, quam pietatem antiquam fuisse asserit Eusebius de vita Const. lib. 3. cap. 46. at sanctus Paulinus, qui eodem sæculo celebris in Senatu fama clarebat, tum propriis, tum maternæ fidei meritis eum Imperatorem salutatum auctor est, epist. ad Severum 11. his verbis. *Princeps esse principibus Christianis non magis sua quam matris Helenæ fide meruit.* Fidelis igitur mater fidem imperii προξενον filio cœpit instillare, imo a puero ad pietatem instituisse testatur Baronius ad annum 215. num. 12. quamvis nec in ea plene instructus, nec in ea tuenda firmus extiterit, ante consilium de eadem verbis & factis manifestanda deinceps acceptum, quod Eusebius narrat lib. 1. cap. 21. quæ causa fuit ut Pontificis Maximi titulum Imperator renunciatus admiserit, *quod a recta sacris in rebus via deflexisse, & fidem Christianorum amplexus esset*: scripsit impie Zozimus lib. 4. (Edit. Paris. pag. 550.)

Δύο κακῶν μεγίστων ἀνατολῇ καὶ δύσει κληρωσαμένων.) Exprimunt ista Eusebium lib. 8. Hist. Eccl. cap. 27. τοσαύτη δῆτα κακίας φορὰ ὑφ' ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν συνηνέχθη καιρόν, πρὸς τῶν δύο τυράννων ἀνατολῇ καὶ δύσει διακρατούντων κατειργασμένη. τίς δ' ἂν εἶναι τῶν τοσούτων διερευνώμενος αἰτίαν διστάξαι μὴ οὐχὶ τὸν καθ' ἡμῶν διωγμὸν ἀποφήνασθαι;

Γαμβρῷ αὐτοῦ ὄντι.) Vatic. 1. Probatior & veritati vicinior lectio γαμβρὸν αὐτοῦ ὄντα. Constantini quippe Levir Licinius.

Πέτρος ὁ Ἀλεξανδρείας.) Istos omnes ἐκκλησιαστικοὺς ἄρχοντας quasi ad Diocletiani tempora μαρτυρήσαντας refert Eusebius Eccl. Hist. lib. 8. cap. 25. Petrum tamen Alexandrinum memor sui ad annum Constantini 6. remittit in Chronico: cunctos eosdem Maximino persecutore passos narrat lib. 9. cap. 6.

Ὅτι τὸν Ἄρειον [illegible] ὄντα.) Sozomenus lib. 1. cap. 14. Ἄρειος σπουδαῖος εἶναι περὶ τὸ δόγμα δόξας νεωτερίζοντι Μελιτίῳ συνέφερετο· [illegible] τοῦτον ἐχειροτονήθη Διάκονος παρὰ Πέτρου τοῦ Ἀλεξανδρείας ἐπισκόπου, καὶ πάλιν αὐ παρ' αὐτοῦ τῆς ἐκκλησίας ἐξεβλήθη καθότι Πέτρου τοὺς Μελιτίου σπουδαστὰς ἀποκηρύξαντος, καὶ τὸ αὐτῶν βάπτισμα μὴ προσιεμένου, τοῖς γενομένοις ἐπέσκηπτε, καὶ ἠρεμεῖν οὐκ ἠνείχετο. *Arius Meletio res novas molienti adjumento fuit, cujus partes cum deseruisset, a Petro Episcopo Alexandrino Diaconus ordinatus est: & rursus ab eodem Ecclesia ejectus, quod cum Petrus fautores abdicasset Meletii, & ejus baptisma improbasset, hic in res a Petro gestas graviter invectus est, & quiescere nullo modo potuit.*

Πολεῖς) Ita sonant MSS. cuncta. Πολλοῖς scribitur ab Eusebio.

Οὗτος ὁ Γαλλήριος Μαξιμιανός.) Maximianum legunt cuncti codices, qui Maximinus ejus filius adoptivus supra recensitus, memoratæ persecutionis auctor, de quo aperte Eusebius Eccles. Hist. lib. 8. cap. 27. ex quo hæc noster Theophanes excerpsit.

Τούτῳ καὶ θεία δίκη. Ex Eusebii citati cap. 28.

Pag. 8. Προστάγματα κατὰ παντὸς τόπου.) correctius reponerem κατὰ πάντα τόπον. Edictum porro exponit Eusebius lib. 8. cap. 29.

Μηδένα δὲ τῶν ζημιωθέντων.) Hæc apud eumdem fusius lib. 9. cap. 1. 2. & 3. & seqq.

Ἀλλ' ἄδηλος πάλιν ὁ πόλεμος.) Quæ cap. 7. videre licet.

Ἀχιλλᾶς.) Archelaum vocat Abraham Ecchellensis, & diebus 200. solis sedem tenuisse testatur. Successori Alexandro annos 22. dies 303. adscribit.

Τούτῳ τῷ ἔτει Κωνσταντίνου.) Barberinus codex in margine opposita scribit. τούτῳ τῷ ἔτει Μητροφάνης ἐπίσκοπος τοῦ Βυζαντίου ἐχειροτονήθη. Eadem in marg. cod. 154. quem nos Vaticanum primum dicimus. Optime: inferius quippe ad Canonium anni a mundi conditu 5809. annum Metrophanis octavum ac subinde nonum notatos observo in Regio: quare primus debet esse hic 5802. ab Auctore cum sequentibus sex prætermissus: quos tamen omnes in confectum a nobis Canonium reponendos operæ pretium duximus.

Κωνσταντῖνος ὁ θειότατος.) Maxentium a Constantini in Imperatorem designatione non longe tyrannidem arripuisse subindicant Eusebius in Chronico, Aurelius Victor, Eutropius, & cum his Petavius lib. 11. de Doct. cap. 37. Verum ex panegyricis verba ista de Maxentio refert loco memorato. Maxentius, *consumpto pro desidias sexennio*, (ita legendum probat) *ne septenarium illum numerum sacrum & religiosum violaret* &c. Quare merito concludit Eusebius in Chronico: *Maxentius juxta pontem Milvium a Constantino superatus occiditur, anno imperii sui sexto*: quem eumdem cladis & mortis illatæ putat Chronic. Alexandr. Haud ita planum igitur Maxentii cædem anno Constantini septimo obeunte numerandam, prout Eusebiani codices ferunt.

Ἐκδοθεῖσαν τοῖς Μαξεντίου γνωρίμοις.) Ab Eusebio lib. 1. de Vita Const. cap. 30. relatas.

Πόλιν αὐτῷ.) Idem Eusebius cap. 32. ejusdem lib. nec non capp. 23. 24. 31. 32. & 33.

Πόλιν ἐστεφανώσαντες.) Festis ac triumphi diebus Romanos Urbem coronasse, hoc est, domos & templa laureis corollis ornasse legimus apud Tertullianum in Apolog. cap. 35. *Cur die læto laureis postes non obumbramus?* Ad uxorem lib. 2. cap. 6. *Procedit de janua laureata & lucernata, ut de novo consistorio publicarum libidinum.* de Corona militis c. 13. *Atenim Christianus nec domum suam laureis infamabit.* de Idol. cap. 15. *Scio fratrem per visionem eadem nocte castigatum graviter, quod januam ejus subito annunciatis gaudiis publicis servi coronassent: & tamen ipse non coronaverat.*

Pag. 9. Ὁσίᾳ ταφῇ παραδοθῆναι.) Ob partam de Maxentio victoriam Baronius Constantinum celebraturus ad annum Christi 312. num. 79. Nec prætermittimus, inquit, de rebus tum a Constantino Romæ gestis illud apponere, curasse nimirum, ut SS. Martyrum corpora persecutionis tempore humata subitanea sepultura, jam loco honestiori conderentur. Habet hoc Anastasius Bibliothecarius in scripto Chronico, & Cedrenus quoque in Annalibus testatur: sed an hæc modo facta sint, an vero cum sacro baptismo est initiatus, incertum habetur. Hæc ille. At si unquam facta, modo facta mihi certum est: maxime cum vel inhumatos, vel prophanæ sepulturæ traditos sub postrema Diocletiani, vel potius Maxentii persecutione Martyres, ὁσίᾳ ταφῇ, a victore principe suos milites tumulante, petentibus eam Christianis, honorari justum fuerit.

Καὶ ὅσοι οἱ Ῥωμαῖοι ἄγοντες.) Annos sex ita Ma-

xentium imperasse putat Eusebius, ut ejus nihilo secius mortem in annum Constantini Augusti septimum referat: ita pariter Auctor Theophanes anno superiore, qui Constantini sextus, victoriam ejus recensuit, ut Maxentii cædem, & sequutum de ea triumphum in annum sequentem, id est Constantini septimum, hic rejicere videatur. Certe per flagitia desidiamque si tyrannus sexennium consumpsit, ut ex Constantini Panegyrico nota superior quinta retulit, & aliquo post Constantinum spatio, quod saltem deferendo nuncio fuerit satis, tyrannidem arripuit: nonnisi Constantini septimo potuit ab eo superari. Quare anno imperii sui sexto, Κωνσταντῖνος ὁ θειότατος εἰς τὴν κατὰ τοῦ τυράννου ὥρμησε κατάλυσιν, dejiciendum & profligandum tyrannum molitus est, & circa Padum & Romam ipsam frequenter vicit: haud tamen ex integro delevit, & cecidit. Partam victoriam, tyranni cædem, habitum de eo triumphum, circa Kalendas Octobris, scribit Onufrius apud Baronium ad annum Christi 312. num. 7. & Petavium nota memorata citatum; sed nullo, inquiunt isti, argumento, vel auctore satis tuto. At cum Eusebius & Theophanes Auctor annos a Septembri auspicentur, cum hic victoriæ lætitiam ad annum Constantini septimum, ille pariter eamdem ad septimi latus conjiciat, eo ineunte, quod sagaciter advertit Onufrius, vicisse ac triumphasse Constantinum satis aperte eorum auctoritate mihi demonstratur. Publicam Romanorum lætitiam, victoriamque a Constantino cruci adscriptam leges apud Chron. Alexand. anno Constantini septimo.

Edit. Paris. pag. 551.

Ἐπὶ ἡμέρας ἑπτά.) Baptismi, Ecclesiæ consecrationis, susceptorum Ordinum, Votorum in Monasterio emissorum, subeundæ pœnitentiæ, &c. septem dies continuos beneficium recolere Græcis solemne est & antiquum: de restituta itaque libertate lætitiam per dies septem Romanus produxisse, potuit esse Auctoris conjectura. Cruci laudes, & trophæa erecta describit Eusebius lib. 1. de vita Const. cap. 33.

Τούτῳ τῷ ἔτει ὁ Μαξιμιανός.) Galerius iste Maximinus Galerii Maximiani filius, cujus interitus post annos duos, id est Constantini undecimo, describitur, non hoc anno, qui Constantini nonus, obiisse, sed tyrannidem assumpsisse suggeritur: de quo inferius; adeoque τὸ αἰσχρῶς κατέλυσε, intelligendum ὕστερον αἰσχρῶς κατέλυσεν: proindeque verti: vitam deinde turpiter amisit in Cilicia. Maximinum porro Maximiani patris nomine frequentius vocari, ut advertit Pomponius Lætus, Maximianum pariter codicibus Græcis sæpissime scribi animadverto: quæ caussa est, ut τὸ Μαξιμιανός, hic legens, *Maximinus*, reddiderim.

Ἀνῄρηται δὲ Μαξιμιανὸς Γαλέριος.) Periochen hanc suo loco motam, & in superiorem annum, Constantini videlicet octavum, vel etiam septimum, conferendam existimo, motus hisce rationibus duabus. 1. Quod cum anno Constantini septimo ineunte Maxentius perierit, cædis ejus nuncius ad annum usque nonum ejusdem Constantini ad Galerium Maximianum pervenire non distulit. 2. Quod cum sævior sub Diocletiano excitata persecutio anno Christi 295. ex Theophanis calculo, ante Constantini imperium duobus, principium habuerit, moxque ejus æstus μετ' ὄγδοον ἔτος, *post annum octavum*, inquit Eusebius Histor. Eccl. lib. 8. cap. 28. cœperit paululum defervescere, anno nimirum Constantini sexto, sic decimo anno consopitus fuit, isque annus extitit Constantini octavus, quo ejus de Maxentio victoriæ ad Maximianum perlato nuncio, illud edictum Galerii Maximiani nomine promulgatum, cujus exemplar habet Eusebius lib. citati cap. 29. Perioche hæc igitur in dictum Constantini annum octavum, qui decimus a persecutione, vel in septimum, qui nonus ab eadem, quo, μετ' ὄγδοον ejusdem ἔτος, crudelitatem hucusque exercitam relaxari jussit Maximianus, transferenda est.

Ἐπιστρατεύει κατὰ Μαξιμίνου.) Eusebius lib. 9. cap 8. ὁ δὲ Μαξιμῖνος ἐπ' ἀνατολῆς οὐ πολλῷ τῆς κατὰ Μαξεντίου ὕστερον χρόνον, αἴσχιστα καὶ αὐτὸς ὑπὸ Λικιννίου ὅπω μανέντος τότε καταστρέψει θανάτῳ. *Maximinus in Oriente non longo tempore post Maxentii occasum in vita manens ab Imperatore Licinnio nondum insaniente in bello turpissime superatus fuit.* Dissidiorum caussam, prælia, Maximini cladem & necem depingit illo capite Eusebius, quæ Theophanes noster annis quinque vult exacta. Anno primo, is fuit Constantini septimus, Constantinus & Licinnius de cohibenda in Christianos persecutione Maximino dant litteras: ipse anno secundo ditionis suæ præfectis pares mittit, ac subinde modestiæ limites omnes impetando prætergreditur. Tertio κατὰ τῶν τῆς βασιλείας κοινωνῶν, verba sunt Eusebii, πρῶτον ἑαυτὸν ταῖς τιμαῖς ἀναγορεύει, ex imperii collega Constantino & Licinnio negatis Impp. honoribus soli sibi primas arrogat, quod Auctor superius dixit, ἑαυτῷ τὴν βασιλείαν ἐπιτρέψαι: ac novas insuper ad provinciarum præpositos simulate litteras scribit: δοθέντων γραμμάτων πρὸς τοὺς ἡγεμόνας ἑκάστης ἐπαρχίας τῷ παραδόντι ἠπατημένῳ. Quarto Licinnius in eum bellum movet, & variis præliis fatigat. Ultimo tandem, qui ab arrepta suprema tyrannide fuit tertius, & a Maxentii letho quintus, misere interiit: quod brevissime Aurelius Victor complexus est. *Maximinus ad Orientem, post biennii angustum imperium*, intellige tertium a tyrannide, *fusus, fugatusque a Licinnio apud Tarsum perit.*

Πεποιθὼς ὁ Μαξιμιανός.) Maximiani voce, Maximinum intellige, & superiorem notam tertiam consule.

Τὸν Γαλερίου Μαξιμιανοῦ.) Quod Gallerii Maximiani filius esset adoptivus, Maximinus & Maximianus, Gallerius quoque promiscue dictus. De illius morte Chronicon Alexandrinum ad annum Constantini undecimum. Γαλέριος Μαξιμιανὸς ὕδρωπι δεινῷ πιεσθεὶς, ἐν Σαλώναις ἐτελεύτησεν. *Galerius Maximianus hydrope gravi laborans Salonis* (Auctor cum Victore in Cilicia) *decessit.*

Τούτῳ τῷ ἔτει Λικιννίῳ συμμαχήσαντι.) Phrasis Grammaticæ legibus aliena in hunc modum restituitur. Λικιννίῳ συμμαχήσαντι, καὶ ὑποκρινομένῳ δολερῶς τὸν Χριστιανισμὸν ὁ θεῖος Κωνσταντῖνος ἀφορίσαι μοῖραν τῆς Ῥωμαίων γῆς ἐπιτρέψας ἀρχήν.

Ἀφορίσαι μοῖραν τῆς Ῥωμαίων γῆς.) Haud collato recenter imperio, sed devicto Maximino, nova Constantinum inter & Licinnium Romani orbis facta divisio: illudque est quod ad historiæ postremam calcem scribit Eusebius. οὕτω δῆτα τῶν δυσσεβῶν ἐκκαθαρθέντων μόνοις ἐφυλάττετο τὰ τῆς προσηκούσης βασιλείας βέβαια καὶ ἀνεπίφθονα Κωνσταντίνῳ καὶ Λικιννίῳ. *Sic igitur impiorum sordibus expurgatis, præclara imperii gubernacula firma, stabilita, omnis invidiæ expertia, solis Constantino & Licinnio jure remanserunt.* Quæ subdit Auctor ex eodem Eusebiano fonte manant. Utrique Aurelius Victor nuper relatus adsentitur. *Maximinus ad Orientem, &c. Ita potestas orbis Romani duobus quæsita.*

Μονοκράτωρ γενόμενος.) Imperabat simul Licinnius, sed penes Constantinum præcipua erat imperii potestas.

Pag. 10.

Ἐκκλησίας ἤγειρεν.) Relata Maximini cæde, narrat hæc eadem Eusebius lib. 9. cap. 9. sub initium: idem hic legendus de vita Constant. lib. 2. cap. 44.

Οὗτος πρὸς τὸν νόμον.) Hæc nisi correxeris, falsa statim competies. Idololatriam enim & prophanos Deorum ritus tolerasse Constantinum, quis dubitaverit; Itaque τὸ εἴδωλον ναοὺς vice, τοὺς ἁγίους τόπους scribendum putaverim lubens, ut iis, quæ Eusebius de vita Const. lib. 2. cap. 40. consignavit, Auctor Theophanes consentire, haud vero reliquis Historicis adversari comperiatur. Chronicum Alexandrinum ad præsentem 14. Constantini annum eosdem sequutum. Φωτὸς εἰρηνικοῦ κατὰ τὴν οἰκουμένην ἅπασαν ταῖς τοῦ σωτῆρος καταυγάσαντος ἐκκλησίαις, εἰς πάντα τόπον τῶν πρὸς τῶν τυράννων εἰρημένων εἰδώλων, ἐκ βάθρων εἰς ἔδαφος ἄχρι τελεσθέντων οὐ μόνον ἐγκρίνονται, ἀλλὰ καὶ βασιλεῖς συνεχεῖς ταῖς ὑπὲρ Χρι-

στιανῶν

ταῦτα προσδοκίαις ἐχώρησαν. *Cælesti Christi Servatoris lumine per orbem universum in omnes Ecclesias dilato, & templorum per tyrannos dejectorum ubique a fundamentis in immensum altitudinem elatorum, non solum Encænia celebrata sunt, sed & Impp. etiam pro Christianis edicta perpetua promulgarunt.*

Edit. Paris. pag. 552.

Συνανηγορεύθη δὲ καὶ αὐτῷ Κρίσπος.) Crispum hoc anno Cæsarem renunciatum ex verbis istis colligo. Ante Licinii siquidem lethum dignitatem illam sexennio tenuerat. Licinium porro anno Constantini decimo nono sublatum scribet Auctor inferius ex hujusmodi Victoris testimonio illustrandus. *Adscripti imperio Cæsarum communes liberi Crispus, Constantinusque Flavio geniti, Licinianus Licinio. Itaque sexennio post, rupta pace, apud Thracas Licinius pulsus, Chalcedona concessit &c.*

Ἀδείας δὲ Χριστιανοῖς.) Ita pariter ad Eusebii mentem intelligenda lib. 2. de Vita Const. cap. 43. quæ Baronius illustrat ad annum 324. num. 74. & seqq. & ad annum 326. num. 76.

Τιμᾶν τὰς κυριακὰς ἐν ἑβδομάδαις.) Extat lex codicis Theodosiani lib. 2. de Feriis tit. 8. verum Impp. Valentiniano, Theodosio & Arcadio A.A.A. adscripta.

Τὸν δὲ πῆχυν τῆς ἀναβάσεως.) Socrates lib. 1. cap. 14. λεγόντων δὲ τῶν Ἑλλήνων, ὡς ἄρα ὁ Σάραπις εἴη ὁ τὸν Νεῖλον ἀνάγων ἐπὶ ἀρδείᾳ τῆς Αἰγύπτου, τῷ εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σαράπιδος κομίζεσθαι· Κωνσταντῖνος εἰς τὴν ἐκκλησίαν τὸν πῆχυν Ἀλεξανδρέων μετατεθῆναι ἐκέλευσε. *Cum Gentiles affirmarent Serapidem esse, qui Nilum ad Ægypti agros irrigandos introduceret, propterea quod mensura aquæ inundantis in templum Serapidis esset deportata, Constantinus mensuram ad Ecclesiam Alexandrinam transferri jubet.* De Nilometrio ad putei latera Strabo: de aliis ad saxa, ad columnas &c. alii.

Θεότεκνον γόητα ἀνεῖλε.) Theotecni mortem huc referendam censuit Auctor περὶ τὰ μανίας Λικίνιον, de cujus in Christianos insania anno sequenti. Quem porro scribit hic Λικίνιον, prius scripserat Λικίννιον.

Λικίνιος ἤρξατο κατὰ Χριστιανῶν.) Maximini cæde anno Constantini undecimo posita, tum vero firmata imperii cum Licinio divisione, anno deinde duodecimo mota in Christianos Licinii ejusdem persecutio, decimo quinto describitur ex Aurelii Victoris auctoritate. *Ita potestas orbis Romani duobus quæsita: qui quamvis per Flavii sororem nuptam Licinio connexi inter se erant: ob diversos mores tamen anxie triennium congruere quivere.* De Licinio plura Eusebius lib. 10. cap. 9. & de Vita Const. lib. 2. cap. 1. ubi de Basilio nonnulla, de quo Baronius fuse ad annum Christi 316. num. 16. & seqq.

Καὶ ὥς τινες φασί, καὶ τοὺς μ'.) Inter quos præcipuus Basilius magnus orat. in ipsos 40. Martyres.

Ἄρειος τῆς μανίας ἐπώνυμος.) Arium ceu furentem suis litteris Constantinus Magnus exagitavit, & Homericis versibus in eum lusit. Videndus Epiphanius hæresi 69. & Baronius ad annum 319. num. 10. Suidas V. Ἀρειομανῖται. Homerus ironiæ dedit ansam his verbis,

Ἆρες, Ἄρες, βροτολοιγὲ, τειχεσιπλῆτα.

Mars, Mars, hominum pernicies, inquinate cædibus, murorum oppugnator.

Ἐμφύλιον, ἐκ σχίσματος εἰργάσατο.) Eusebium Theophanes sequutus, bellis adversus Licinium relatis, pugnas in Arium ab Ecclesia institutas narrat: earum vero primos tumultus, & oppositarum invicem sententiarum, velut digladiantium, agmina non anno hoc primum coacta, & in invicem commissa, ex Ecclesiasticis annalibus compertum est: quinimmo dissidiorum flammas longe lateque serpentes, & in altum latas, præsente anno commonstrat: de quibus memoratus Eusebius lib. 2. de Vita Const. cap. 60.

Pag. 11

Μαθὼν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος.) Sententia integra, verbis nonnihil immutatis ex Eusebio lib. 2. de Vita Const. cap. 62. & ex Socrate lib. 1. cap. 4. deprompta, qui pariter Cordubam Κορδούβην pronunciat.

Ad Theo. hun. Not.

Καὶ ἐν τῇ ἀνατολῇ διορθωσάμενος.) At si restituit & composuit in Oriente celebrandi Paschatis ordinem, cur confestim ἄπρακτος rediisse Hosius describitur? Corruptus sane hic locus, cujus vice legendum existimo: ἐλθὼν δὲ Ὅσιος ἐν τῇ ἀνατολῇ διορθωσόμενος τοὺς ἀνατολικούς. *Venerat sane Hosius in Orientem correcturus incolas, & ad ordinem revocaturus &c.* Quamvis sola vox διορθωσάμενος in διορθωσόμενος mutata locum omnem reparet, & expositioni, quam ad textum adhibui, locum dederit. Hæc porro ex Sozomeni lib. 1. cap. 15. excerpta: memorat eadem Eusebius lib. 3. de Vita Const. cap. 5. Constantini laudatum facinus Silvestro Papæ tribuit Baronius ad annum Christi 324. num. 160.

Καίσαρα τὸν υἱὸν αὐτοῦ Κωνστάντιον.) Cedrenus Auctorem sequutus ad annum Constantini decimum septimum scribit. Κώνσταντα τὸν υἱὸν αὐτοῦ προβαλλόμενος Καίσαρα εἰς Γαλλίας ἀπέστειλεν. Vitiose uterque; vel Theophanis nostri Librarius, Constantii vice, Constantis supposuit nomen. Anno quippe ætatis tricesimo, qui imperii tertius decimus, Constans a Magnentio occisus, patris decimo septimo Cæsar creari, nisi forte bimus, haud potuit. Annos vero triginta natum, imperii decimo septimo, a Cæsaris arrepta dignitate intellige, trucidatum refert Eutropius lib. 10. cujus verba Auctoris errorem fovent, ubi Licinii cæde narrata legimus. *Eo tempore res Romana sub uno Augusto & tribus Cæsaribus (quod numquam alias) fuit: cum liberi Constantini Galliæ, Orienti, Italiæque præessent.* Verum de temporibus Liciniana clade posterioribus ratio temporum, & Aurelii Victoris auctoritas suadent hæc intelligenda: paulo post enim de Constantis interitu verba faciens: *Obiit anno imperii* (id est Cæsareæ dignitatis collatæ) *decimo septimo*, ait Eutropius idem, *ætatis trigesimo*: ante patris itaque mortem annis quatuordecim cum aliis Cæsar non valuit designari. Aurelius autem Victor Licinii morte relata, *Eo modo*, subdit, *Resp. unius arbitrio regi cœpit, liberis Cæsarum nomina diversa retentantibus; namque ea tempestate Imp. nostro Constantio* (vide Constantium Constantis loco scribendum) *insigne Cæsaris datum*. Et inferius, confectis adversus Sarmatas bellis: *Interea*, inquit, *Gothorum, Sarmatarumque stratæ gentes, filiusque cunctorum minor, Constans nomine, Cæsar fit*: quæ narratio præsenti, quam elucubramus, toto decennio posterior est. Conferendus cum istis Eusebius de Vita Constan. lib. 4. cap. 40. Constantem anno paterni imperii 30. Cæsarem elevatum testatur Socrates ad cap. 25. lib. 1. calcem. τὸν δὲ νεώτερον Κώνσταντα ἐν τῇ τριακονταετηρίδι τῆς ἑαυτοῦ βασιλείας ἐχειροτόνησεν.

Ὥς φασί τινες.) Antiquiores Theophane, quos amplectitur Baronius ad annum Christi 324. num. 27. & seqq. sunt Concilii 2. Romani PP. Actorum Sylvestri Auctor, & Adrianus Papa epistola ad Synodum septimam, quæ Synodi ejusdem Act. 2. lecta fuit & approbata, in qua verba hæc de Sylvestro ad Constantinum habentur. αὐτός σοι παρασκευάσει κολυμβήθραν εὐσεβείας ἐν ᾗ βαπτίσει σε. *Ille tibi piscinam pietatis præparabit, in qua baptizabit te.* His addendus Zosimus, & Sozomenus lib. 1. cap. 5. Si bene percipiatur: pluraque apud eumdem Baronium requirenda; qui etiam Constantinum anno imperii decimo octavo, in quo decimus nonus a Septembri incipit, sacro baptismate tinctum asserit, ex Anastasio, qui non adeo antiquorum sectator, quam Theophanis interpres extitit. De Crispi baptismo Baronius ad annum 324. num. 13.

Μέχρι σήμερον τὸ βαπτιστήριον ἔχουσιν.) Baronius idem num. 56. & seqq.

pag. 553.

Οἱ δὲ κατὰ τὴν ἀνατολὴν. Referuntur ac refelluntur a Baronio num. 43. & seqq.

Ἀβαπτίστων δηλονότι.) Arianorum quippe baptismus nullius roboris declaratus Synodo prima CP.

Οὐ δὲ συνηύχετο.) Christiano ritu cum fidelibus convenisse & orasse Constantinum, ex Eusebio

demonstrat Baronius ad annum citatum num. 49. quibus Imperatoris ejusdem de se ipso testimonium epist. ad Ecclesias apud Eusebium lib. 3. cap. 18. adjungendum superest. ἵν᾽ ἐπειδὰν αὐτὸς τῆς πάλαι μοι ποθουμένης τῆς ὑμετέρας ἀπολαύσεως ὄψεως ἀφίκωμαι, ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τὴν ἁγίαν ἑορτὴν ἐπιτελέσαι δυνηθῶ. *Ut simulatque desiderato dispositionis vestræ conspectu frui licitum fuerit, uno eodemque die vobiscum sanctum festum peragere possim.* Quis autem festum aptius ἐπιτελεῖ, quam qui precibus & sacramentis communicat? Chrysostomus in eos qui Paschatia antiqui ritu jejunant; ὁ κατηχούμενος, inquit, οὐδέποτε πάσχα ἐπιτελεῖ, ἐπειδὲ προσφορᾶς οὐ κοινωνεῖ. *Nusquam Catechumenus Pascha celebrat, quia nusquam oblationi communicat.*

Ἀλλὰ δὲ Ἀρμενοὶ καὶ Ἐλλῆνες.) Quibus ad Theophanem opponit se Baron. ad an. 306. n. 11. ad 22.

Κωνστάντιος θυγατριδοῦς ἦν Κλαυδίου.) Pomponius Lætus. *Constantius natus est patre Eutropio Romanæ gentis nobilissimo, qui genus ab Ænea deducebat, & matre Claudia, Claudii Augusti filia.*

Περὶ Μαλβίαν τὴν γέφυραν.) Italicum vulgus *Ponte Mole*, a quo vox Μαλβία, nuncupat pontem Milvium.

Κωνστάντιος ὁ μέγας.) Ad varias lectiones ex bis pleraque amandanda erant, nisi continua sermonis expositione indiguissent, aut Constantini elucidandæ genealogiæ conduxissent plurimam. Quam, Lector, in textu cernis ex Regio lacunoso plane & fallaci, sed ex Barberino codice cum Vatic. num. 155. ad Anastasii versionem accedente non expressi: Regii quæcumque est, ne fidei desertæ expostuler, subjungitur.

Ἐκ τῆς Θεοδώρας θυγατρὸς Ἑρκουλίου γεννᾷ Κωνσταντῖνον πατέρα Γάλλου Δαλματίου, ἐξ οὗ Δαλμάτιος ὁ υἱὸς Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου, & in margine Ἀναβαλλῖνον.

Ἐκ Ἑλένης γεννᾷ Κωνσταντῖνον τὸν μέγαν καὶ θεοφιλῆ βασιλέα καὶ μόνον.

Κωνσταντῖνος ὁ μέγας γεννᾷ Κωνσταντῖνον γαμετὴν τοῦ ἀσεβοῦς Λικιννίου.

Ὁ δὲ μέγας Κωνσταντῖνος ἐκ Φαύστας θυγατρὸς Ἑρκουλίου γεννᾷ Κρίσπον, Κωνσταντῖνον, Κωνστάντιον, καὶ Ἑλένην γαμετὴν Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου.

Palat. cod. æque corruptus legit cum Peyrez.

Κωνστάντιος ὁ μέγας.

Ἐκ Θεοδώρας θυγατρὸς Ἑρκύλιου (lege Ἑρκουλίου) γεννᾷ Κωνσταντῖνον (lege Κωνστάντιον) πατέρα Γάλλου Δαλματίου, ἐξ οὗ Δαλμάτιος ὁ υἱὸς Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου.

Κωνσταντίαν γαμετὴν Λικιννίου.

Ἐκ δὲ Ἑλένης γεννᾷ Κωνσταντῖνον τὸν μέγαν μόνον.

Ὁ δὲ μέγας Κωνσταντῖνος ἐκ Φαύστης θυγατρὸς Ἑρκουλίου γεννᾷ Κρίσπον, Κωνσταντῖνον, Κωνσταντιανὸν, καὶ Ἑλένην γαμετὴν Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου.

Correctior quidem, at interpolatus codex Vat. num. 154. qui primus a me nuncupatur, ita habet.

Κωνστάντιος ἐκ θυγατρὸς Ἑρκουλίου Θεοδώρας γεννᾷ Κωνστάντιον πατέρα· additur manu recenti Γάλλου καὶ Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου.

Ἀναβαλλιανὸν, τὸν καὶ Γάλλον.

Κωνσταντίαν γαμετὴν Λικιννίου.

Additur iterum eadem manu. Δαλμάτιον ἐξ οὗ Δαλμάτιος ὁ υἱός.

Ἐκ δὲ Ἑλένης γεννᾷ Κωνσταντῖνον καὶ μόνον.

Ὁ δὲ μέγας Κωνσταντῖνος ἐκ Φαύστας θυγατρὸς Ἑρκουλίου γεννᾷ. Κρίσπον, Κωνστάντιον, Κωνσταντῖνον, Κώνσταντα, καὶ Ἑλένην γαμετὴν Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου.

Anastasius diverso ab his textu Constantii progeniem deducit.

Constantius ex Theodora filia Herculii gignit Constantinum patrem Galli Dalmatici: ex quo fuit Dalmaticus junior Juliani prævaricatoris frater.

Anaballianum qui & Gallus.

Constantiam uxorem Licinii.

Ex Helena vero gignit Constantinum Magnum solummodo.

Magnus autem Constantinus ex Fausta filia Herculii gignit Crispum, Constantium, Constantinum, Constantem, & Helenam uxorem Juliani refugæ.

Baronius ad annum Christi 306. num. 21. Constantii Chlori liberos aliter enumerat: & ex Helena quidem Constantinum solum suscepisse, ex Theodora vero Constantinum patrem Galli & Juliani, Dalmatium Annibalium parentem Dalmatii junioris, sive Dalmatiani, & ex quorumdam sensu Constantinum: filias vero, Constantiam Licinio nuptam, Eutropiam Nepotiano, & (ut putant alii) Anastasiam.

Ac ut Dalmatium ab aliis repudiatum asserat, de eodem refert Eutropii testimonium ad annum 337. num. 54. *Verum Delmatius* (ita scribit ibidem) *Cæsar prosperrima indole, neque patruo absimilis, haud multo post oppressus est factione militari, & Constantio patruele suo sinente potius, quam jubente.* Subjungit num. 55. *Cum Delmatio filio Delmatii* (quem ad an. 306. num. 21. Annibalium etiam vocavit) *fratris Constantii, pene periclitati sunt Gallus & Julianus filii Constantii fratris Constantini &c.* Quæ verba satis implexa ex dicto num. 21. lucem omnem accipiunt.

Petavius Notis ad orationem Juliani primam. *Constantius*, inquit, *Helenam conjugem primo habuit, natusque ex ea Constantinus. Post, repudiata Helena, Theodoram Maximiani Herculii privignam duxit, ex qua nati Constantius, Hannibalius, & Constantia. Constantii liberi duo fuere, Gallus & Julianus: Hannibalii vero Dalmatius. Constantia Licinio nupsit. Constantini ex Minervina prima conjuge filius extitit Crispus. Ex Fausta Constantinus, Constantius, Constans, Constantia quæ Licinio nupsit,* (quæ verba quatuor a Typographo perperam addita) *& Helena Juliani uxor.*

Pomponius Lætus quatuor tantum recenset Constantii filios, Constantinum, Anaballianum, Constantium, ac Constantiam.

Eutropius lib. 9. Constantio liberos tribuit septem, solius que Constantini nomen profert. *Constantius*, ait, *privignam Herculis Theodoram accepit, ex qua postea sex liberos Constantini fratres habuit.*

Alii Dalmatium Dalmatii Junioris parentem, non Constantini fratrem, verum ex fratre Constantio simul cum Gallo & Juliano desertore nepotem faciunt, quibus Anastasii lectio favet. Alii Anaballianum cum Gallo confundunt, quos separant alii, & diversos faciunt. Hæc retulisse operæ pretium Lectori facturus sufficiat. Recolendus quoque Auctor pag. 7.

Κρίσπον.) Quem Historicorum vulgus ex pellice Minervina natum existimat, inculpatæ Constantini vitæ cum Græcis recentioribus Auctor consulturus, ex legitimo conjugio susceptum ponit.

Ὁρῶν Κωνσταντῖνος ὁ εὐσεβής.) Anno decimo nono Licinium profligatum funditus vel extinctum merito Theophanes asserit, ante Constantini videlicet mortem annis integris tredecim: ita Chronicon Alexandrinum. Favet Aurelius Victor suis calculis, *Anno*, inquiens, *imperii trigesimo secundoque*, (is est apud Auctorem imperii Constantini numerus) *cum totum orbem* (sublatis omnibus tyrannis) *annis tredecim tenuisset, excessit.* Haud satis attenta Victoris auctoritas Pontacum reliquit errantem ad Not. calcem.

Edit. Paris. pag. 334.

Διὸ καὶ χειροτονεῖ.) Eadem Chron. Alexand. ad posteriores annos remittitur perioche hæc ab Hieronymo in Chronico ad Constantini annum 22.

Μαρτῖνον ἐστέψε τυραννήσαι.) Ad imperium nimirum a Licinio sub extremam cladem a Licinio cooptatus. Zosimus lib. 2. Victor & alii. Eum vita donatum asserit Petavius ad annum Constantini 19. quem relatus Zosimus & Theophanes occisum testantur. Eum correctius auctores reliqui Martinianum scribunt.

Ἀντὶ δὲ ὑπὸ Κωνσταντίνου.) Vat. 1. & Peyrez. codd. quos sequutus sum in versione, legunt Κωνσταντίνου.

Ναρσῆς ὁ υἱὸς τῶν Περσῶν.) Inter pugnas adversus Licinium commissas ἔφοδον τῶν Περσῶν ἀγγέλλει-

ουν, *nunciatam Perfarum excu fionem* tangit Nicephorus Callistus lib. 7. cap. 47. Causam eodem tempore assignare voluisse Zosimum attentus Lector ex ejus lib. 2. ubi de Licinii postrema clade percipiet. Constantii quoque victoriam ex Juliani Imp. in ejus laudem oratione conjicio ex verbis istis non longe a principio. *τοῖς Παρθυαίων καὶ Μήδων ἔθνεσιν ἀντιτετάχθαι μόνος*, *Parthorum & Medorum gentibus solus ex adverso stetisti*: de præliis quippe, quæ vivente patre Constantino juvenis sustinuit, ibi loquitur. Chronicum Alexandrinum ad Constantini annum 20. *κατ' αὐτὸν δὲ τὸν καιρὸν καὶ τῶν πολεμίων τοῖς τῶν Χριστιανῶν πίστιν ... ὑπαγάγοντι τῇ ἀρχῇ τὴν νίκην ... τιμὴν τὰ ἐπὶ πάντων αὐτῶν Χριστοῦ Θεοῦ ἡμῶν ...* *Eodem tempore, expeditione in hostes Christianorum suscepta, precibus victoriam reportavit. Quare & templa ad conversionem paganorum passim, & Christi Servatoris nostri cultum excitavit.*

Η εἰκοσαετηρίς.) Vicennalia Constantini ad mundi 5816. Christi vero 316. ut Georgius Syncellus devinxit, ita numerum eumdem continuator ejus Theophanes observare debuit. Illius verba sunt. *ἐπὶ τὴν ἀπὸ Ἀδὰμ ἕως τῆς εἰκοσαετηρίδος Κωνσταντίνου ... χρόνων ... τῶν κρατησάντων κατ' ἔθνος βασιλέων ... ,ϛωιϛ'. ... ἀριθμὸν ἀπαραλείπτως συνάξας ἐπιδείξω.* *Ad summam ab Adam ad Constantini Vicennalia, relatis uniuscujusque nationis regum nominibus annorum 5816. numerum ab errore alienas clarissime colligam.* His annus septem addendos edocet nota in operis titulum, & ad pag. r. septima.

Ἐξάρχων.) Ut conciliorum Præsides ἔξαρχοι, eisdemque ἐξάρχων dicantur, præter Theophanem edicunt Concil. Ephesinum, Chalcedonense Act. 2. sub initium. Theodoretus lib. 2. cap. 22. Evagrius lib. 1. cap. 10.

Καὶ τοὺς ὁμόφρονας αὐτοῦ.) Arianæ sententiæ in Concilio Nicæno sectatores Episcopos recens auctor recenset dissertat. in lib. 1. cap. 8. Photiani Philostorgii.

Τετραμίζαντες.) Idem in cap. 9. Gelasius quoque Cyzicenus tomo 2. Conc. Parisiis anno 1636. impressorum.

Κρίσπος ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως.) Vicennalibus Constantini patris Crispum obiisse confirmat ex Idatio Petavius lib. 11. de Doct. Temp. cap. 41. Annum eumdem prius aperte scripserat Sozomenus lib. 1 cap. 5. Vox porro ἐκοιμήθη, nulla vi recensita, mortem oppetiisse arguit. Alienum siquidem a crimine Constantinum declarare, imo pietati quam studiosissime addictum celebrare pro viribus contendit Theophanes: ac ne quis Crispi sanguine contaminatum credat, Crispum legitimo conjugio procreatum inducit Theophanes, & ejus mulieris filium, quam cæteri Historici libidinosam & furentem in privignum novercam fingunt. Ut ut se habuerit, matrem vel novercam, a nece Crispo illata suo silentio innoxiam demonstravit Auctor vitæ Constantini, & Socrates: invidiam pariter omnem a Constantino depulit Sozomenus lib. 1. cap. 5. aperte defendit Evagrius lib 3. cap. 41. quorum auctoritatem haud temere Theophanes excepit, & exinde Cedrenus & Nicephorus sequutus est lib. 7. cap. 35.

Καὶ ἤρξατο κτίζειν τὸ Βυζάντιον.) Quod non advertitur facile, discrimen inter Byzantii conditum & Encænia ponendum. Hic de conditu solo Theophani sermo est: quem Constantini Vicennalibus primo tentatum Socrates asserit lib. 1. cap. 12. *ὁ βασιλεὺς ἐπιτελέσας δημοτελῆ τῆς εἰκοσαετηρίδος αὐτοῦ ἑορτήν, εὐθέως τὰ περὶ τὸ οἰκοδομεῖν τὰς ἐκκλησίας ἐσπούδαζεν. ἐποίει δὲ τοῦτο περὶ τὰς ἄλλας πόλεις, καὶ ἐν τῇ αὐτοῦ ἐπωνύμῳ, ἣν Βυζάντιον καλουμένην τὸ πρότερον, ηὔξησε.* *Imperator simul ut festum solemne ad vicesimum annum imperii sui celebraverat, nulla interposita mora, ad Ecclesias extruendas omne suum studium contulit: istudque præstitit, cum in aliis urbibus, tum ea cui nomen suum imposuerat, quam quidem Byzantium olim appellatam magnis adauxit ædificiis.*

Quam Encæniorum & conditus varietatem titulo capitis 42. libro 11. de doctrina Temporum Petavius statuerat per totum caput non observans, istum cum illis confundit. *Græci*, inquit, *mundi annos Christique varie computant, dum Encænia Constantini referant. Theophanes annum mundi 5816. Christi 316. quem ipsum esse scribit, quo Nicæna Synodus est absoluta.* Verum haud de Encæniis, sed de C.P. conditu præsente Christi anno 316. institutus est sermo. *τὸ Βυζάντιον ἤρξατο κτίζεσθαι.* pergit. *Theophanes Constantini 32. annum illum facit.* Nusquam: sed vicesimum inculcat Theophanes, quem eumdem canonium ejus Chronologicum superius exhibuit. His addit: *Theophanes alteram computandi rationem adhibet, secundum quam natalis Dionysianus convenit anno mundi 5493. Græcorum vero sententia 5500.* At certe eam esse Theophani, quæ Georgio Syncello computandi normam, Georgio vero, quæ Græcis Dionysianam æram anno 5500. statuentibus ipse Theophanes in prooemio, & Georgius suo in, opere, & utriusque scripta ad invicem comparata testantur: de quibus supra in Annotatis ad prooemium.

Πρώτη σωμῆδος τῆς ιβ'. ἰνδικτιῶνος.) Manifestum Theophanis indictiones hic primum memorantis errorem hic detecturo quædam prius occurrunt supponenda. 1. Græcos Latinis in indictionibus numerandis assentiri: adeoque anno, quo Christus lucem aspexit, unam apud utrosque affigi, tertiam videlicet, & anno præsenti 1650. tertiam pariter recenseri. 2. A Christi Natalitiis ad hujusce anni limitem eumdem esse numerum, qui est mille sexcentorum & quinquaginta. 3. A mundi conditu annos putandi tres esse apud Græcos celebriores modos. Hi quippe mundi 5493. isti 5500. quæ Georgii Syncelli & Theophanis sententia est, alii 5508. Christum ortu suo terras consecrasse prædicant. His præmissis: demus Theophani, juxta proprios sibi calculos Nicænam Synodum anno ab orbe condito 5816. & a Christo nato 316. celebratam: cum ille ortus sui comitem habuerit tertiam indictionem: Nicæna Synodus non in 12. sed in 4. indictionem reperietur incidere, ac simul errorem in posita indictione arguere: vel in adversum Nicæna Synodo indictioni duodecimæ alligata, ipsam eamdem Synodum haud jam amplius in mundi 5816. & Christi 316. verum in mundi 5824. & Christi 324. incurrere, ac simul hallucinatum Theophanem deprehendemus. Erroris causam & reparandi modum præmisimus nota in operis titulum sexta.

Edit. Par. pag. 555. Pag. 14.

Μηνὶ Μαΐῳ κ'.) Ex Socrate lib. 1. cap. 9. ad calcem. *ὁ χρόνος δὲ τῆς συνόδου, ὡς ἐν παρασημειώσεσιν εὕρομεν, ὑπατείας Παυλίνου καὶ Ἰουλιανοῦ τῇ εἰκάδι τοῦ Μαΐου μηνός.* *Quoad tempus Concilii attinet, coactum quidem fuit, sicut ex Annalium Commentariis constat, Paulino & Juliano Coss. mensis Maii die vicesimo.* Subdit Socrates: *τοῦτο δὲ ἦν ἑξακοσιοστὸν τριακοστὸν ἕκτον ἔτος ἀπὸ τῆς Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος βασιλείας.* *Erat porro ab Alexandri Macedonis imperio annus 636.* Theophanem τεσσαρακοστὸν legisse puto. Cum enim Georgius Syncellus, quem ille sequitur, Alexandri mortem anno mundi 5170. conjunxerit; his nisi sexcentos quadraginta & sex annos addidisset, Nicænum Concilium anno mundi 5816. non collegisset celebratum, nisi forte ad annum 5180. Alexandri obitum seposuisset. Ex hac Socratis auctoritate errorem priori nota manifestatum in suos calculos deduxit Theophanes.

Μελιτιανοὺς χειροτονίᾳ βεβαιοῦσθαι.) Meletianos Sacerdotes Ecclesiæ restituendos, manuum impositione (quæ vel Ordinis consecratio, vel pœnitentiæ sacer ritus existebat) fuisse confirmatos triplici pacto intelligi posse arbitror. 1. Ut Patres antiqui Hæreticorum & Schismaticorum Sacramentis quibusvis præter Baptismum rejectis, Meletianorum quoque Sacerdotum promotionem nullius esse roboris deberent æstimare: & eapropter ad Ecclesiæ consortium redire cupien-

tes, μυστικωτέρᾳ χειροτονίᾳ κατασταθέντας *sanctiore Ordinatione* (quasi prior extitisset prophana) *constitutos* & erentur Sacerdotes. Eam sententiam, quam Gratianus olim & Pallea certam tenuerunt, Ecclesia & Theologorum schola reprobat: verum, qui nunc est, non adeo antiquis manifestum fuisse Ecclesiæ sensum declarare obnituntur ex Innoc. epist. 18. Leonis epist. 38. alias 40. ad Anatol. cap. 2. & ex Canon. *Nos Consecrationem*. & *Excommunicati*. quos aliis exagitandos permitto. 2. Manus impositione vel χειροτονίᾳ, per pœnitentiam cum Ecclesia reconciliationem hic intelligendam; at quæ publica fuit pœnitentia, qua ratione μυστικωτέρα, vel quo pacto χειροτονία Ordinis secreta consecratio dicatur, haud clare percipio. Quare 3. in gravis momenti negotio, quale Meletianorum Sacerdotum extabat Ordinatio, aliquorum animis dubium hæsisse, num rata vel reproba censeretur, facile mihi persuadeo ex dictis pro priore exponendi modo: ideoque dubio cuivis tollendo de eorum repetenda consecratione ad cautelam, & sub conditione, quod ajunt, latam in Synodo fuisse sententiam. Ea opinandi via ex tribus verbis istis, μυστικωτέρᾳ χειροτονίᾳ βεβαιωθέντας. mihi tuto colligitur. 1. χειροτονία, quod sacerdotalem *Consecrationem* & veram *Ordinationem* infert. 2. μυστικωτέρα, quod vel *sanctiorem* & puriorem, ita dicam, exigit vitam, quam qui apud Schismaticos de prophano & irrito foret suspectus, vel qui, velut dubius & incertus, saltem *in secreto* reparari deberet, & innovari; cum certa quælibet & sacra Ordinatio in Ecclesiæ prospectu, & loco publico celebraretur: quod Theophilus Alexandrinus edixit. χειροτονεῖν ἐν μέσῃ τῇ ἐκκλησίᾳ & iterum, χειροτονία δὲ λαθραίως μὴ γινέσθω. *ordinare in media Ecclesia, & populo præsente* oportere: *nec clanculum ordinationes celebrari*; vox quippe μυστικωτέρα *sanctiorem* & *secretiorem* significat. 3. βεβαιωθῆναι, *confirmari* sonat & *approbari*: atque accipere, vel stabiliri de novo subindicat. Eadem porro verba legimus apud Socratem lib. 1. cap. 6. τοὺς δὲ ὑπ' αὐτοῦ (Μελετίου) κατασταθέντας, μυστικωτέρᾳ χειροτονίᾳ. κατασταθέντας (alia lectio in margine βεβαιωθέντας) κοινωνῆσαι ἐπὶ τούτοις. in ipsa Concilii Nicæni Epistola apud Theodoretum lib. 1. cap. 11. τοὺς δὲ ὑπ' αὐτοῦ (Μελετίου) κατασταθέντας μυστικωτέρᾳ χειροτονίᾳ βεβαιωθέντας κοινωνηθῆναι ἐπὶ τούτῳ. ἐφ' ᾧτε ἔχειν μὲν αὐτοὺς τὴν τιμὴν, καὶ λειτουργεῖν. De Clericorum pœnitentia & reconciliatione Joannes Morinus opere de Administ. Sacram. Pœnitentiæ lib. 4. cap. 12.

Ἐπιστολὰς ἔγραψε.) Extant apud Socratem lib. 1. cap. 6.

Τῷ δὲ ἐπισκόπῳ Ἱεροσολύμων.) Alexander Monachus apud Gretserum tom. 2. de Cruce pag. 38. παρεκελεύσατο δὲ Κωνσταντῖνος τῷ τῆς Αἰλίας ἐπισκόπῳ Μακαρίῳ παρόντι ἐν τῇ συνόδῳ, καὶ τῶν Ἀποστολικῶν δογμάτων ὑπερμαχοῦντι ἀναζητῆσαι τὸν ζωοποιὸν σταυρὸν, καὶ τὸ θεοδέκτον μνῆμα, πάντας τοὺς ἁγίους τόπους. *Mandavit Constantinus Macario Æliensi Episcopo, qui & ipse Synodo interfuerat, & pro Apostolicis dogmatibus acriter pugnaverat, ut in vivifica cruce quærenda, sepulchroque divino, ac reliquis sanctis religiosisque locis investigandis omnem diligentiam adhiberet*. Num vero ex Theophane Alexander sententiam in sua scripta derivarit, vel Alexandrum Theophanes sequutus fuerit, mihi æque ac Gretsero incompertum.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει τὴν Ἑλένην.) Helenam non a viro, sed a filio salutatam Augustam declarat Eusebius de ejus vita lib. 3. cap. 46. οὕτω δὲ ἀξιώματι βασιλικῷ τετίμητο, ὡς ἐν ἅπασιν ἔθνεσι, παρ' αὐτοῖς τε στρατιωτικοῖς τάγμασιν Αὐγοῦσταν βασιλίδα ἀνηγορεύεσθαι, χρυσοῖς τε νομίσμασι καὶ τὴν αὐτῆς ἐκτυποῦσθαι εἰκόνα. *Ita etiam honore regio exornavit Constantinus, ut cum apud omnes gentes, tum apud eos, qui aliquo gradu militari collocati essent, Augusta & Imperatrix nuncuparetur, aureaque numismata ejus imprimerentur effigie*. Paulinus epist. de Invent. S. Crucis. Helena, *cum Hierosolymam agnosceret, nomine conregnabat*. Sulpitius Severus lib. 2. S. Hist. *Helena mater principis Constantini, quæ Augusta cum filio conregnabat*. Ambrosius de obitu Theod. *Magna fœmina, quæ multo amplius invenit, quod Imperatori conferret, quam quod ab Imp. acciperet. Anxia mater pro filio, cui regnum orbis Romani cesserat*. Quibus verbis imperium simul accepisse ac reliquisse indicat, quod eodem nempe anno, quo Imperatrix salutata, Hierosolymam migrarit. Certe paulo post Crispi necem Faustam Constantini conjugem e vivis excessisse refert Zosimus lib. 2. cujus mors ad Helenam matrem Crispi necem lugentem, Augustæ nomine donandam Constantinum impulit.

Καὶ νομίσματα εἰς βασιλίδι ἀνέτυπωσεν.) Eusebio nota præced. jam relato teste, & Baronio ad annum 326. num. 6e.

Αὐτὸ δὲ ὀπτασίαν ἑώρακε.) Visioni vel revelationi hujusmodi attestatur Ambrosius Orat. de obitu Theodosii. Paulinus Epist. ad Severum de Inv. S. Crucis, Rufinus lib. 1. Eccl. Hist. cap. 7. & Socrates lib. 1. cap. 13. Alii Helenæ studio & labori Crucis inventionem assignant.

Ἡ δὲ τὸν παῖδα Κωνσταντῖνον ᾐτήσατο.) Quidam Helenam a filio missam referunt: Alexander Monachus apud Gretserum tom. 2. de Cruce, ab Imperatore missum, ipsamque mitti expostulasse narrat. Ejus verba sunt, quæ hic scripta. ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς τὴν ἑαυτοῦ μητέρα Ἑλένην τὴν ἀξιέπαινον καὶ θεοφιλῆ εἰς Ἱεροσόλυμα μετὰ γραμμάτων, καὶ χρημάτων ἀφθονίας πρὸς τὸν Μακάριον Ἱεροσολύμων, ἐπὶ ἀναζητῆσαι τοῦ ζωοποιοῦ ξύλου, καὶ οἰκοδομῇ τῶν ἁγίων τόπων, αὐτῆς αἰτησαμένης τῆς βασιλίδος, φασὶ διὰ ὀπτασίαν θείαν ἑωρακέναι, κελεύουσαν αὐτῇ τὰ Ἱεροσόλυμα καταλαβεῖν, καὶ τοὺς ἁγίους τόπους εἰς φῶς ἀγαγεῖν χωσθέντας ὑπὸ τῶν ἀνόμων.

Ἐν τῷ πρὸ τοῦ Ἰλίου πεδίῳ.) Ad Ilium urbem ædificandam Constantinum suscepisse scribit Zosimus libro secundo: ex divina revelatione alio mentem transtulisse Sozomenus libro secundo capite 2.

Edit. Paris. pag. 556.
Pag. 13.

Τότε δὲ τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Σοφίας.) De duobus tantummodo templis meminit Socrates lib. 1. cap. 12. nempe de Ecclesia Apostolorum, & altera Pacis dicta, quæ & alio nomine Sapientia nominata reperitur, scribit Baronius ad annum Christi 330. num. 19. At duarum Ecclesiarum licet meminerit Socrates, ubi exstruendam a Constantino sui nominis urbem refert: decipitur nihilo secius ipse Annalium auctor, qui Pacis & Sapientiæ unam esse asserit, quas sub diversis titulis diversas quoque affirmare necesse ex Originibus CP. ἀνήγειρε δὲ τὴν ἁγίαν Εἰρήνην, καὶ τὴν ἁγίαν Σοφίαν, καὶ τὸν ἅγιον Ἀγαθόνικον, καὶ τὸν ἅγιον Ἀκάκιον ὁ μέγας Κωνσταντῖνος. Et infra: τὸν δὲ ἅγιον Μώκιον, καὶ τὸν ἅγιον Μηνᾶν εὗρεν ὄντας ναοὺς εἰδώλων. Et inferius: τὸν δὲ ἅγιον Μώκιον ὑπάρχοντα ἄλλα δύο μέρη παρ' ὃ ἐστι, ἐξέκοψε τὸ δίμοιρον μέρος τοῦ ναοῦ ὁ μέγας Κωνσταντῖνος καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ ἀνήγειρε τὸ θυσιαστήριον. διότι καὶ ἀνῃρέθη ὁ ἅγιος Μώκιος ἐκεῖσε. τούτου χάριν ἀνήγειρε καὶ τὸν ναὸν ὡς ἴδιον αὐτοῦ, καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐκεῖσε ἔθετο. *Ædificavit sanctam Pacem, & sanctam Sapientiam, & sanctum Agathonicum, & sanctum Acacium magnus Constantinus. Sanctum autem Mocium, & sanctum Menam templa idolorum comperit extructa. Sanctum itaque Mocium alia simili parte magnitudinem, quam nunc habet, superantem, media parte rescidit Magnus Constantinus & ejus mater, & extruxit altare: quod eo loci S. Mocius occisus fuerit. Cujus gratia templum ceu jam ipsi addictum extruxit, & ejus corpus ibidem reposuit*

Τὸ Ἀρχαγγέλου ἐν τῷ Ἀνάπλῳ.) De hocce Archangeli templo, cui nomen Michaelium Sozomenus fuse lib. 2. cap. 3. Anaplus est ipsius CP. portus ingressus, verum ex parte urbi opposita, hoc est, ad Galatæ versus Asiam extremum littus. Procopius de ædif. Justiniani. *Littora insigni venustate extructa sunt in hunc modum. Duo templa Archangelo Michaeli consecrata, e adverso utriuslibet portum occupant, unum in loco, qui Anaplus dicitur, ad lævam situm ei, qui Euxinum mare ingreditur,*

(ex parte nimirum Meridionali) *alterum in opposito termino*. Sozomenus; *τοῦτο δὲ ὄπισθεν ναὸν Μιχαηλιον ὀνομάζομεν ἐν δεξιᾷ κατα πλέοντι ἐκ Πόντου εἰς Κωνσταντινούπολιν αὐτῷ πλεοντι λ'. καὶ ε. σταδίων.* *Locus jam Michaelium nominatur, estque naviganti ex Ponto* (ex parte Boreali) *Constantinopolim ad dexteram positus, atque abest ab urbe, si nave trajicias circiter 35. stadia*.

Τότε κατεσκάφη.) De duobus istis fanis Eusebius de Vita Const. lib. 3. cap. 53. & 54. & Sozomenus lib. 2. cap. 4. Idolicarum ædium reditus Ecclesiis addictos Chronicon Alexand. hoc anno memorat.

Τότε πολλὰ ἔθνη.) Sozomenus de istis lib. 2. cap. 5.

Ινδοὶ οἱ ἐνδότεροι.) Ista ex Socratis lib. 1. cap. 19. juxta Græcam divisionem. Theodoreti lib. 1. cap. 23. Sozomeni lib. 2. cap. 23.

Ομοίως καὶ Ιβηρες.) De Iberibus iidem in consequentibus.

Ταῦτα Ρουφῖνος.) Hist. Eccl. lib. 1. cap. 10.

Ομοίως καὶ Αρμένιοι.) Baronius ad annum 318. num. 22. & seqq.

Τότε δὲ Δωρόθεος.) Patria qui Tyrium, Tyri tamen Episcopum nusquam fuisse Dorotheum istum demonstrat Baronius in notis ad Martyr. 5. Junii ex Euseb. Hist. Eccl. lib. 7. cap. 26. & Nicephoro lib. 6. cap. 37. Edessæ pariter, non Odyssopoli eum Martyrio sublatum refert anno Christi 63. num. 37. Dorotheum Hebraice & Græce solitum orare narrat Eusebius, Menologium 18. Kal. Maii Græce & Latine scripsisse: adeo ut Dorotheum Sacerdotem unum, alterum Episcopum; hunc litteras istas, alterum alias, hunc Edessæ, alterum Odyssopoli mortuum, eumdem tamen & unicum a Theophane & aliis reputatum cum Baronio in Martyr. facile sit colligere.

Συμεῶνα ἀρχιεπίσκοπον.) Istam Saboris persecutionem, & Symeonis sociorumque mortem ad Constantii & Constantis tempora submovet Baronius An. 341. num. 10. eo nomine quod Hieronymus in Chronico præfatorum Impp. ætate Saborem in Christianos referat sæviisse: quasi rex impius in eos frequentius impelli non potuerit, quod ipse Hieronymus recenset. Auctor Theophanes Sozomenum sequutus Saboris persecutionem primam Constantini temporibus annectit. Sozomeni idem sentientis testimonium occurrit lib. 2. cap. 8. & seqq. Saborem, Saborium, & Saporem Auctor nonnunquam scribit.

Καὶ τὸν Σελευκείας.) Addit Auctor *ὡς φίλους* Duos igitur putat esse, hunc Ctesiphontis, istum Seleuciæ Præsules. Unum tamen & eumdem Ctesiphontis simul & Seleuciæ Episcopum fuisse Symeonem ponit Sozomenus citatus. *Συμεῶνα τὸν τότε ἀρχιεπίσκοπον Σελευκείας καὶ Κτησιφῶντος τῶν ἐν Περσίδι βασιλευουσῶν πόλεων, ὡς φίλον ὄντα διέβαλλον.* Unum etiam Symeonem habet Anastasius in sua, non adeo historia, quam Theophanis versione. Unicum pariter utriusque urbis Antistitem memorat Romanum Martyrologium Aprilis 21. & Baronius suis in illud notis: ut & menologium Aprilis ejusdem die 17. *Κτησιφῶντος* enim & *Σελευκείας ἡγεμονευουσῶν ἐν Περσίδι πόλεων* eum solum Pontificem laudat.

Pag. 16.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Ελένη τῇ μακαρίᾳ.) Ad annum Constantini Vicennalia sequentem conquirendæ sanctæ Crucis studium & laborem seponit Baronium cum antiquis Historicis ad annum Christi 326. num. 27. & seqq. Videndus Gretserus opere de Cruce.

Ελκυσε τὸ ζητούμενον.) Alia exemplaria legentia ἔλυσε, sequutus sum in versione.

Επ' ὀνόματι τῆς ἑαυτῆς ψυχῆς.) Basilicam Constantinianam intelligit, alio nomine *μαρτύριον* Hierosolymis dictam. De hisce templis Eusebius de laudibus Constantini paulo ante medium.

Pag. 17.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ὁ θαυμάσιος Μακάριος.) Hanc periodum a Librariorum prioribus suo loco nimis ἀμελῶς motam satis indicat sequens annorum Canonicum, & Episcoporum tabula, quæ Macarii annum 12. aliæ vero sequentes annos pariter Macarii ejusdem ad vicesimum usque succedentes indigitant: Maximus autem ille de quo hic sermo anno mundi 5827. Pontificatum adeptus repræsentatur. Consulendus Baronius ad An. 331. quo Macarii signatur obitus, & 335. quo ejus ad Pontificatum post Hermonem promotio describitur.

Κατ' αὐτὸν δὲ τὸν χρόνον καὶ ἡ μακαρία Ελένη.) Quoto potissimum anno defuncta Helena, incompertum penitus habetur, neque ejus obitum certis Consulibus compertum est, scripsit Baronius ad An. D. 326. num. 59. obitum tamen illius & annum Auctor Theophanes hic designat, quem prius manifestum exhibuit Theodoretus lib. 1. cap. 18. sub initium. *αὕτη δὲ τῆς ὁδοιπορίας τοὺς πόνους ἀνεδέξατο, ἐκ τοῦ γήρως οὐ λογισαμένη τὰ πάθη, πρὸ γὰρ ὀλίγου τῆς τελευτῆς τὴν ἀποδημίαν ταύτην ἐποιήσατο, ὀγδοηκοστῷ δὲ τοῦ βίου τὸ τέρμα κατείληφεν. Hæc itineris*) Hierosolymitani de quo hoc anno) *labores subire non recusavit, neque senectutis invaletudinem (nam paulo ante mortem, quam octogesimum annum ætatis agens oppetebat, illud iter fecit) omnino animo complena est*.

Ετάφη δὲ ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων Αποστ.) Auctor MS. ineditus ab erudito & amico Leone Allatio acceptus, ubi de Urnis CP. hæc habet. *ἐν τῷ ἡρῴῳ τοῦ ἁγίου καὶ μεγάλου Κωνσταντίνου, ἐν πρώτοις κατ' ἀνατολὰς κεῖται ὁ λάρναξ αὐτοῦ πορφυρᾶ· ἐν ᾧ ἀπόκειται αὐτὸς μετὰ τῆς ἁγίας Ελένης τῆς μητρὸς αὐτοῦ. In Impp. Mausoleo a S. & M. Constantino instaurato* (sciunt omnes ad Apostolorum ædem) *imprimis ad Orientem adest tumulus ejus Porphyreticus: in quo ipse cum S. matre Helena conditus jacet*. Prior Socrates lib. 1. cap 18. juxta Græcam divisionem scripserat. *τὸ σῶμα αὐτῆς εἰς τὴν βασιλεύουσαν νέαν Ρώμην κομισθὲν, ἐν τοῖς βασιλικοῖς μνήμασιν ἀπετέθη. Corpus ejus ad imperantem novam Romam delatum in Imperialibus monumentis repositum est*. Istis diluuntur quæ de sepulta apud se Helena Romani jactitant. Vide Baronium ad An. 326. num. 62.

Edit. Par. pag. 557.

Επιβῆναι δὲ τῷ Παμφίλου.) Hoc anno potius quam seciore, quem Baronius statuit Incarnationis 330. mandatum hujusmodi Eusebio impositum constat: de quo Eusebius de Vita Constant. lib. 4. cap. 36.

Κατὰ Γερμανῶν καὶ Σαρματῶν.) Textus hic corruptus inter varias lectiones emendatur. Constantini expeditionem in Scythas memorant Victor, Eutropius, Sozomenus, & Eusebius, sed annum tacent. Hieronymus in Chronico annum Constantini 27. assignat, quem Petavius sequitur.

Τῷ δ' αὐτῷ χρόνῳ.) In annum superiorem Constantini, nimirum 25. Helenopolis conditum refert Hieronymus, ex quo ad verbum hæc perioche. At si primo supra vicesimam sanctam Crucem conquisivit, & mortem oppetiit; filius vero consignandæ illius apud posteros memoriæ, prout indicat Sozomenus lib. 2. cap. 2. ad calcem, Helenopolim illius nomine excitavit, ante præsentem annum urbis opus aggredi minime potuit: maxime cum Helena Hierosolymis rediens Drepanæ Luciani martyris sepulchrum ornare cœperit, quæ res filium movit, ut mortuæ matris pietatem ac nomen eo loco commendaret. Favet Chronicon Alexand. ad annum Constantini 22. Videndus Baronius An. D. 326. num. 57. & 58.

Οκτάγωνον κυριακόν.) *Ἐν ὀκταέδρῳ συνεστὼς σχήματι, οἴκοις τε πλείοσιν, ἐξέδραις τε ἐν κύκλῳ ὑπερῴοις τε, καὶ καταγείοις χωρήμασι τοῖς πάντοθεν περιεστοιχισμένον*. Eusebius de Vita Const. cap. 49. cujus interpres. *Ad speciem Solii octangularis fabricatum, multis ædiculis, exedrisque undique constructis, compluribus item tabulatis super terram eminentibus: denique fornicibus subter eamdem abditis, ex omni parte circumseptum fuit*. In annum priorem hoc ædificium revocat Hieronymus, ob rationem nota superiori positam. Quod porro uni rerum omnium Domino Christiani servirent, sua templa *κυριακὰ*, *Dominica* ab initio vocasse Eusebius Orat. de laudibus Constant. sub finem auctor est.

Τὸν Δανοῦβιν περάσας.) Chronicon Alexand. ad annum priorem. *Κωνσταντῖνος ὁ εὐσεβὴς τὸν Δανούβιν πλατεῖαν ἐπέρασεν· καὶ γέφυραν ἐν αὐτῷ λιθίνην ἐποίησεν.* Absolutus igitur hoc anno pons, qui priore ex Chronici verbis ædificari cœptus.

Κτίζων Κωνσταντῖνος ὁ εὐσεβής.) Quod supra notavimus, CP. urbis conditus ab ejus dedicatione dirimendus. Ille confecta Synodo Nicæna, hæc apud Hieronymum, velut hic apud Auctorem, anno Constantini 25. celebratur, verbis eumdem illustrantibus. *CP. dedicatur pene omnium urbium nuditate.* Condisus & dedicationis simul Chronic. Alexand. meminit ad præsentem annum.

Καὶ σύγκλητον ἔχειν.) Baronius ad An. D. 330. qui ipsi Constantini 25. num. 27. Auctor quoque dissert. in Photianum Philostorgium ad cap. 9. lib. 2.

Στήσας καὶ πορφυροῦν κίονα.) De columna porphyretica, & Constantini superimposita statua fuse Zonaras, Cedrenus, Nicephorus, Orig. CP. & alii.

Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος.) Eodem Constantini imperantis anno Alexandrum vita functum, & Athanasium in Episcopatu subrogatum scribit Chron. Alexand. Athanasio Pontificatus annos 46. dies 25. assignat Ecchellensis. Annos pariter 46. reliqui codd. attribuunt. Auctor ipse Canonio succedente totidem numerat; numerumque 46. reliquis in Canoniis servat, annis licet omnibus sigillatim recensitis, nonnisi 43. Lector possit reperire. Hallucinationis causa conjicio Athanasii Pontificatum in annos tres sequiores ab Auctore semotum: unde & Ecchellensis in annum a mundi conditu 5819. illum revocat, quem ut legimus in 5822. Auctor seponit. Præcessoribus igitur Alexandriæ Præsulibus annos præter jus duos perperam assignavit, ac præterea solis undecim Petro Martyri, ex aliorum etiam Historicorum sententia concessis, ipse in annis mundi duodecim reliquit spatium, octavo nimirum & sequentibus propriis e sedibus depulsis. Relege, amabo, pag. 4. lit. E. & defectus originem mecum observa.

Ἐπέτρεπε Κωνσταντῖνος ὁ εὐσεβής.) Consentit Auctor Hieronymo scribenti ad annum Constantini 26. *Edicto Constantini Gentilium templa subversa sunt.*

Μηνὸς ἑβδόμης ἰνδικτιῶνος.) Ubi primam superius indictionem observat Theophanes, anno Christi 316. duodecimam statuit: ac ubi rursus ejusdem aget mentionem anno Christi 444. quintam esse decernet, post octo nimirum ab hoc præsente Christi anno 324. indictionum integras periodos: quinta itaque (si modo præcedenti, & sequuturæ consentiat) huic anno 324. debet adjungi. Quapropter τῆς ἑβδόμης, quod codices omnes proferunt, vitiosum est, aut certe post annos duos hanc narrationem transponi decet. Cæterum si Septembris nondum fuerat indictio delibata, & cum ipso mense paribus diebus emensa, sed adhuc erat *μέλλουσα ἐπιλαμβάνεσθαι, jam jam attingenda*, (octavo nimirum Kal. Octobr.) Auctor verbis hujusmodi Constantini tempore ejus primordia Septembris initio, ut æquo passu procederent, nondum fuisse conjuncta significat: de quo doctissimus Petavius lib. 12. de Doct. Temp. cap. 40.

Ἐπὶ τῆς χώρας Ἀντιοχείας.) Famem illam anno Constantini vicesimo septimo consignat Hieronymus: eo namque terris incubuit: Rusticorum vero irruptio mensis Septembris initio visa Constantini vicesimum octavam penetrat apud Theophanem, quæ apud Hieronymum annum a Januario auspicantem, intra vicesimi septimi limites perseverat. Sic autem de ea scribit. *Pestilentia & fame innumerabilis multitudo in Syria, Ciliciaque periit:* qua lectione præsens textus emendandus. *ἐπὶ τῆς χώρας Ἀντιοχείας, καὶ Κιλικίας, καὶ Κύπρου.* Syriæ etenim, cui vicina Cilicia Cyprus adjacet.

Pag. 59.

Δαλμάτιος Καῖσαρ.) Cum 7. Kal. Octob. Cæsarem effectum Chron. Alexand. testetur, annus hic 29. Julianus, non quo solet Auctor uti, a Septembri ducens initium. Alias Chronicon tricesimum assignat.

Καλόκαιρος δέ τις ἐν Κύπρῳ.) Hieronymus pariter ad eumdem Constantini annum 29. *Calocerus*, inquit, *in Cypro res novas molitus, opprimitur.* Aurelius Victor. *Calocerus magister pecoris camelorum, Cyprum insulam specie regni demens capessiverat: quo excruciato, ut fas erat, servili aut latronum more* &c. eodem anno extinctus a Dalmatio, cum ejus virtutem probatam reliquisset, Constantino, ut Dalmatium Cæsarem crearet, hoc anno propositum & animum dedit. Dalmatius autem nonnisi Constantini tricennalibus appellatus est Cæsar, teste Hieronymo, Constantinopolim nimirum cum victore exercitu reversus, ut suggerit Aurelius Victor. *Fratris filium, cui ex patre Dalmatio nomen fuit, Cæsarem jussit, assistentibus valide militaribus.*

Edit. Par. pag. 558.

Καὶ ἐφάνη ἀστήρ.) Eutropius lib. 10. *Denuntiata mors ejus* (Constantini) *per crinitam stellam, quæ inusitatæ magnitudinis aliquamdiu fulsit. Eam Græci κομήτην vocant.*

Μάξιμος ἔτη κγ'.) Huic in Palat. cod. nomen Μαξίμου. reliquis in codd. anni 6. correctius attribuuntur. Fallaces frequenter Episcoporum anni in Regio.

Ταῦτα τῷ τριακοστῷ πρώτῳ.) (Quæ de Athanasio & Ario in paucos annos contraxit Theophanes, in plures Baronius digerit. Hic porro cum Auctore Arii mortem anno Constantini tricesimo primo ex Socrate consignat ad An. C. 336. num. 30. *τριακοστὸν δὲ ἔτος τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου τούτων γενομένων ἐπληροῦτο. Dum hæc geruntur, tricesimus annus regni Constantini ad exitum venit.*

Pag. 21.

Ὡς φησιν Εὐσέβιος μόνος.) Quod scriptorum Eusebii nullibi extat. A[illegible] itaque potiusquam Eusebium hoc scripsisse pag. sequente asseritur.

Μητροφάνην ἐπίσκοπον πρῶτα.) *Πρῶτα primum*, sub adverbii forma, non πρῶτον vulgaris jam Theophanis tempore Græcorum lingua usurpat. At nec Byzantii primus Episcopus Metrophanes, nec Constantino Byzantium profecto in Episcopali throno primam sedit, inquies. Ab Andrea quippe Apostolo ad Metrophanem muneris decessores non paucos Nicephori Chronicum Breviarium, & Juris Græco-Romani liber secundus pag. 246. enumerant: Metrophanes vero anno Constantini decimo tertio, morti jam vicinus, ultimam agebat senectutem. Non inficior. Ἐπίσκοπον πρῶτα nihilosecius ab Auctore non incongrue dictum conjicio, sive quod ab eo novæ Romæ Præsules recensere cœperit pag. 8. C. sive quod Constantino Byzantium primum appellenti coævus inter Patriarchas locum primum mereri existimetur, aucta nimirum Episcopi dignitate, & juribus, cum primum de transferendo imperio consilium Constantinus accepit.

Ἔτη λη'.) Etiam trigesimo octavo delibato.

Εὐστάθιος πρεσβύτερος.) Eustathium hunc sacri Hierosolymitani ædificii auctorem Hieronymus scribit ad annum Constantini 30. *Eustathius CP. Presbyter agnoscitur, cujus industria in Hierosolymis Martyrium constructum est.*

Μαρτύριον.) Ita quoque Cyrillus Catech. 14. quæ alio nomine Basilica Constantiniana, S. Resurrectionis, vel Sepulchri ædes, hodie Græci τῆς ἁγίας ἀναστάσεως ναὸν dicunt in Menologio 13. Septemb. de quo late Franc. Quaresmius tomo 2. Elucidationis Terræ sanctæ.

Pag. 22.

Πέρσαι δὲ ἐδήλωσαν.) Ex Chronico Alexandrino.

Ἔζησεν δὲ τὰ ὅλα ἔτη τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἔτη ξε'.) Hieronymus in Chron. *Moritur*, inquit, *anno ætatis suæ 66.* In quæ verba annotat Pontacus notam 5. ex similitudine in 6. mutatam. Rufinus enim lib. 1. cap. 11. Socrates lib. 1. cap. ult. primis ipsis verbis, & Sozomenus lib. 2. cap. pariter ult. Constantini vitæ annos sexaginta quinque numerant.

Βασιλεύσας ἔτη λα' καὶ μῆνας δέκα.) Anno pariter imperii tricesimo secundo eum obiisse refert Victor, Epiphanius lib. de Mens. & Pond. Auctor vitæ Const. lib. 4. cap. 53. anno videlicet 31. &

mense decimo ut Chronicum Alexandrinum.

Ἐκέλευσε δὲ Ἀθανάσιον τὸν ἐξορίας ἐπανελθεῖν.) Baronius anno C. 337. num. 8.

Κωνστάντιος ἔτη κα΄.) Ita cum Regio Palatinum & Peyrez. Vaticana correctiora ἔτη κδ΄.

Κωνστάντιος δὲ Ἀθανάσιον.) Sozomenus lib. 3. cap. 2. Socrates, Theodoretus, Epiphanius, & ipsemet Athanasius Apolog. 2. At Epiphanius in Hæres. Meletianorum num. 9. ἐκ τῶν δύο βασιλέων, Constantini videlicet, & Constantis mandato, & Constantio συνευδοκοῦντος, assentiente revocatum scribit: litteræ porro commendatitiæ, de quibus hic mentio, apud tres prius memoratus auctores extant, a Constantino Juniore non Constantio scriptæ.

Ὁ Σωκράτης.) Lib. 1. cap. 5.

Εὐθὺς δὲ μετὰ τὴν μέγαν Κωνσταντῖνον ἀπιόντα.) Sozomenus lib. 3. cap. 1. relata Constantini morte, cap. 2. subjungit. περὶ δὲ τοῦτον τὸν χρόνον Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου τελευτήσαντος, διαδέχεται τὴν ἐν Καισαρείᾳ τῆς Παλαιστίνης ἐπισκοπὴν Ἀκάκιος. *Per idem fere tempus, Eusebio cognomento Pamphilo mortuo, Acacius Episcopatum Cæsareæ Palæstinæ capessit* &c. quæ eadem Auctor hic advertit.

Pag. 23.

Σαβώρης ὁ Περσῶν.) Saburis expeditionem, & Jacobi Nisibeni precum virtutem refert Hieronymus eodem anno. Nisibis obsidionem duorum mensium terminum non attigisse narrat: Theodoretus ad septuagesimum diem productam scribit lib. 2. cap. 30. Chronicon Alexandrinum 73. dies eidem assignat.

Δαλμάτιος δὲ ὁ Καῖσαρ.) Εὐθὺς, inquit Auctor a Constantini morte. Aurelius Victor. *Confestim Dalmatius, incertum quo suasore, interficitur.* Eutropius. *Dalmatius haud multo post oppressus est factione militari, & Constantio patruele suo sinente potius, quam jubente*, ὁ κελεύοντος, ait Theophanes. Hieronymus anno imperii tertio ipsum cæsum asserit: tricesimo quippe Constantini Cæsarem evectum superius, Eusebio, Baronio, & aliis assensimus.

Δαλματίου τοῦ νέου.) Ex Constantini genealogia & variis MSS. inter se comparatis, maxime versu Vaticano primo, Constantini fratres dignoscuntur Dalmatius & Constantius. Hic Galli, & Juliani: ille, qui senior, Dalmatii istius Junioris pater habetur. Socrates lib. 3. cap. 1. Δαλμάτιος υἱὸν ἔχων ὁμώνυμον αὐτῷ. Is autem Junior Dalmatius Constantii patruelis ab eo jussus, aut permissus est occidi, ut ex nota superiore constat. Sozomenus lib. 5. cap. 2. Ἰουλιανῷ καὶ Γάλλῳ γέγονε πατὴρ Κωνστάντιος ὁμοπάτριος ἀδελφὸς Κωνσταντίνου τοῦ βασιλεύσαντος, καὶ Δαλματίου· ὁ παῖς ὁμώνυμος Καῖσαρ ἀναδειχθεὶς, σφαγεὶς ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν μετὰ τὴν τοῦ Κωνσταντίνου τελευτήν. *Pater Juliano, & Gallo etiam fuit Constantius germanus frater Constantini Imperatoris, & Dalmatii: cujus filius eodem nomine appellatus, qui Cæsar declaratus fuerat, a militibus post mortem Constantini interfectus est.* Eadem Socrates citatus.

Κωνστάντιος δὲ ἀμφότεροι δεχόμενοι τὸ ὁμοούσιον.) Ita Theodoretus lib. 2. cap. 2. Socrates lib. 2. cap. 2. Sozomenus lib. 3. cap. 5.

Κωνστάντιος ἔτη κα΄.) Solum Palatinum convenit cum Regio: reliqua correctius ἔτη κδ΄.

Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς τοῦ μεγάλου.) Ad annum Constantini 4. Constantini Junioris cædem annotant quædam Hieronymiani Chronici exemplaria, alia, teste Pontaco, cum Theophane ad 3. Numeri istius Theophani auctor est Aurelius Victor. *Igitur*, inquit, *confestim Dalmatius, incertum quo suasore interficitur: statimque triennio post minimum maximumque, fatali bello Constantinus cadit.*

Ἐν χωρίῳ Διμακέλλῳ καλουμένῳ.) Locum seu villam Imperatoriam fuisse scribit Gregorius Nazianz. Orat. 3. in Julianum num. 27. διαίτης μὲν καὶ θεραπείας ἐν τινι τῶν βασιλικῶν χωρίων ἠξιοῦντο βασιλικῶς. *Regio quidem victu cultuque in Imperatoria domo digni habebantur.* Macellum vocat Sozomenus lib. 5. cap. 2. ex quo ista excerpta, ad Argeum montem non longe a Cæsarea situm: in quo Imperiale palatium, balnea, horti, & fontes perennes. ἀποστεταχθέντας ἐν Καππαδοκίᾳ διατρίβειν ἐν Μακέλλῳ. χωρίον δὲ τοῦτο βασιλικὸν πρὸς τῷ Ἀργαίῳ ὄρει, οὐκ ἀπὸ πολλοῦ τῆς Καισαρέων πόλεως, μεγαλοπρεπῆ τε βασίλεια ἔχον, καὶ λουτρὰ, καὶ κήπους, καὶ πηγὰς ἀεννάους. Quare legendum hic putem ἐν χωρίῳ δὲ Μακέλλῳ.

Edit. Paris. pag. 559.

Ἀναγνῶσται γεγονότων.) Gregorius citatus. τῷ μέν γε κλήρῳ φέροντες ἑαυτοὺς ἐγκατέλεξαν, ὥστε καὶ τὰς θείας ὑπαναγινώσκειν τῷ λαῷ βίβλους. *In Clerum seipsos adscripserant, adeo ut divinos quoque libros plebi lectitarent.* Sozomenus quoque: κλήρῳ ἐγκαταλεγῆναι, καὶ ὑπαναγινώσκειν τῷ λαῷ τὰς ἐκκλησιαστικὰς βίβλους. utrumque refert. Solum Julianum Lectorem Nicomediæ provectum testatur Socrates lib. 3. cap. 1. & Theodoretus lib. 3. cap. 2.

Τῷ ἁγίῳ μάρτυρι Μάμαντι.) Maviam vocat laudatus Sozomenus, qui Mamanti idem est. Martyrum ædes, ædificium illud a Socrate & Gregorio nuncupatur, quod Mamanti sacrum fatetur Elias Cretensis in Comm. & ex Grammaticæ legibus singulare cum plurali nonnumquam confundi.

Ἀναπεμψάμενοι δὲ τὴν τρίχα.) Ex Socrate lib. 3. cap. 1. & Sozomeno lib. 5. cap. 2.

Κωνστάντιος δὲ καὶ Κώνστας.) Ea lex habetur codicis Theodosiani lib. 16. tit. 9. rescripta ad Evagrium: adscribitur Constantino (Juniorem intellige) & AA. Coss. agnoscitur lata. Constantinum autem & Constantem anno Imperii sui tertio Consulatum gessisse demonstrat Petavius. Quæ fastorum ratio suadet, ut hic legendum putem Κωνσταντῖνος δὲ καὶ Κώνστας &c.

Κωνστάντιος Ἄμιδαν ἀνοικοδομεῖ.) Amidum Antoninupolim, & Constantiam memorat hic Theophanes; quas pariter 18. lib. celebrat Marcellinus Comes in contrariam ejus profectus sententiam. Hic siquidem Constantiam & Antoninupolim diversa opida, quæ Theophanes unum constituit. Amidam vero Constantiamque unam urbem videtur asserere, quas Theophanes distinctas omnino ponit. Ita Pancirollus in Not. Imperii, & Ortelius in Geographico Lexico Comitem intelligunt, cujus hæc verba sunt loco laudato probatissimæ Henrici Valesii editionis pag. 127. *Cumque Bebasen villam venissent, unde ad Constantiam usque oppidum, quod centesimo lapide disparatur, arescunt omnia siti perpetua &c.* tum multis ad propositum idem spectantibus interjectis subdit pag. 130. *Hanc civitatem olim perquam brevem, Cæsar etiam tum Constantius, ut accolæ suffugium possint habere tutissimum, eo tempore quo Antoninupolim oppidum aliud struxit, turribus circumdedit amplis & mœnibus: locatoque ibi conditorio muralium tormentorum, fecit hostibus formidatam, suoque nomine voluit appellari:* (Constantiam.) Cum præterea, Cæsarem adhuc agentem restituisse indicat, quam ab Imperatore restitutam affirmat Theophanes: quid etiam subjicit inferius, unde Amidam & Constantiam unum oppidum esse Marcellinus suggerit. *In ipso autem Amidæ meditullio sub arce fons dives exundat* &c. Quasi verba ista distinctorum non sint indicia locorum.

Pag. 24.

Συνόδου γενομένης ἐν Ἀντιοχείᾳ.) In qua Antiocheni quoque Dominici Encænia celebrata: de quibus Socrates lib. 2. cap. 5. & seqq. & Sozomenus lib. 3. cap. 5. Eadem Constantii anno quinto peracta dicunt, quibus eodem numero præivit Hieronymus.

Ἐπισκόπων ρϟ.) Centenarium numerum abundare contestantur citati Socrates, & Sozomenus, & Hilarius de Synodis, quorum hic 97. iste 99. ille 90. solos Episcopos, Antiochiam convenisse scribunt.

Ἀντιόχεια ὑπὸ σεισμῶν.) Socrates lib. 2. cap. 7. obeunte.

Σφοδροῦ.) Ac simul ὁ αὐτὸς χρόνος, ut supra.

Ἐξ ἐτῶν ἀτιδίων.) An non ἀντίχρονος istud αὐγμηρόν ante quindecim annos, Imperii Constantini 23.

cœptum? An non eidem extruendo solos decem annos imputat Socrates nuper laudatus? Certe Baronius, qui anno Christi 326. fundatum, absolutum autem & dedicatum 341. refert, quindecim annos a positis fundamentis ad Encænia exigit: idem numerus est qui Auctoris & Hieronymi computo consentit. Potest itaque numerus seu dictio ἕξ, in δεκαπέντε mutari.

Κωνστάντιος ἔτη κα'.) Ita mendose cuncti codices: repono ἔτη κδ'.

Λυπηρὰν νικήσας.) Parum læta victoria, & ficto triumpho. Perpende dicenda ad annum sequentem.

Σαβώριος δὲ ὁ τῶν Περσῶν.) Hieronymus hæc anno sequenti.

Κώνστας δὲ ἐν τῇ δύσει.) Hieronymus Constantii anno 5. Franci a Constante perdomiti, & pax cum eis facta. Socrates lib. 2. cap. 10. Constantio III. & Constante II. Coss. Constantii, inquam, anno quinto ex Alexandrino Chronico victos, & in fœdus adscitos testatur: quod obeunte anno contigisse Theophani creditum, quo ipse a Septembri annum insequentem metitur.

Σεισμοῦ μεγάλου γινομένου.) Ex Hieronymi Chronico ad annum Constantii 7. hæc ad verbum translata.

Πολλοὺς αὐτῶν ἀνεῖλον.) Persæ potius Romanos. Infelicibus enim signis Romani cum Persis dimicarunt, & novem præliis ab eis fusi notantur apud Orosium, Eutropium, & Zosimum.

Παῦλος ὁ ὁμολογητής.) Eum præcedentibus annis Episcopum jam institutum demonstrat Hieronymus in Chronico, & ex Socratis lib. 2. cap. 5. Baronius ad annum Christi 340. num. 15.

Pag. 25.

Σεισμοῦ μεγάλου γενομένου.) Terram variis locis per Orientem motam & agitatam, infenso numine hominibus ob turbas & seditiones in Ecclesiam suscitatas, ex Hieronymo, Orosio, Ephræm, Socrate, & Sozomeno demonstrat Baronius ad annum D. 340. num. 34. & 35. quo nihilo secius Sozomeni testimonio, & prava punctorum observantia abutitur, ut terræ motus, confecto Antiocheno Concilio, enatos, & in ejus vindictam ab Auctore assertos declaret, apud quem solus Gregorii Alexandriam profectus colligitur.

Οἱ δὲ Ἀλεξανδρεῖς.) Narrationis perversum ordinem annorum ratio declarat; hic enim annus, ad quem ista referuntur, tantum quartus est a Concilio Antiocheno, quo Gregorius in Athanasii locum præter fas introsus, qui tamen anno sexto ab occupata sede ab Alexandrinis interfectus describitur a Theodoreto lib. 2. cap. 4.

Τί μοι τι Καππαδόκιον.) Appellationis causam recenset Theodoretus lib. 2. cap. 14. & Sozomenus lib. 4. cap. 9. parœmia est apud Svidam, V. Καππάδοξ.

Διψράχιον τῆς Δαλματίας.) Ita Hieronymus ad annum Constantii 10. cujus alia exemplaria observant eadem ad annum 9. Pontacus in Notis.

Παῦλον δὲ τὸν ἐπίσκοπον.) Pauli e CP. sede depulsio ante Concilium Antiochenum a Constantio facta, integris sex annis loco sibi debito posterior est.

Λιβέριος ἔτη ις'.) Consentit Pal. fallaciter; reluctantur codd. reliqui & ϛ'. scribunt.

Κωνστάντιος τὸν ἐν Σελευκίᾳ.) Eadem narratione annus Constantii decimus consignatur in Hieronymiani Chronici nonnullis codicibus. Pontacus. De Nisibi a Sabore obsessa idem Hieronymus: ac pariter de Solis defectione, de qua Petavius hoc eodem anno. Dæsii porro mensis die 6. contigisse reliqua exemplaria testantur.

Edit. Paris. pag. 560.

Καὶ Ἀθανάσιος δὲ καὶ Παῦλος.) Hæc quam incondite, & μετ' ἀχρονείας ab Auctore referantur, conjiciet, qui eadem sub Julio Romano Pont. gesta, ad Liberii jam Præsulem anno primo agentis tempus transposita animadvertet.

Κόσμου ἔτη ͵ϛωλε'.) Mendaces Regii exemplaris numeros sæpe monui. Hic ͵ϛωλε'. scribens & soli consentiens Pal. a reliquis ͵ϛωλϑ'. reponentibus corrigitur. Interpolant pariter τλϑ. vice τλε'.

Ὁ ἥλιος πάλιν αἰχμηρότερος.) De hac eclipsi disserit Petavius de Doct. Temp. lib. 11. cap. 43.

Ἐν ὥρᾳ δευτέρᾳ.) Ab ortu Solis quidemque occasu noctis dieique horas numerant Orientales.

Pag. 26.

Σαβώριος πάλιν ὁ βασιλεύς.) Obsidionis Nisibinæ historiam a Chronico Alexandrino verbo tenus excerpsit Theophanes. Solam ejus moram, quæ dierum centum extitit, omisit: rem omnem gestam prius narravit Theodoretus lib. 2. cap. 30. Quæ notatu dignæ variant lectiones in Auctore, & Chronico Alexandrino istæ sunt. ὡς οἱ μὲν βαλλοντοὸχχωμένων. τὸ λοιπὸν ἐξιδεᾶτῶσαι. διεγνώκει ὁ Σαπωρης οἶδεν, quæ lectio omnino corrupta, nec non istæ aliæ. μέρος τοῦ τείχους πέπτωκε. τοῖς ὕδασιν ἀντέχεσθαι, ὡς καὶ πολλοὺς ἀπολέσθαι. διὰ τοῦ κατακ. καὶ ὄχλον συμπνίσαντες ἐμβριθέστερον προστίχιον τῷ πολέμῳ μαγγάνοις παντοίοις μηχανώμενοι. τὸν γὰρ τόπον ἄπαντα. οἱ δὲ λοιποὶ ἐν τοῖς κατατολμᾶσι. ὁπλίτας ἀπέκτειναν. κύμασι δεινοῖς καταντλούμενος.

Οἱ ἀτενίσαντες τοῖς ὀφθαλμοῖς.) Reliqua penitus diversa in præfato Chronico consulenda.

Κωνστάντιος ὁ Αὔγουστος.) Hæc Chronicon idem ad verbum anno Constantii 14. ubi hæc legimus ὀνομάσας αὐτ., habet μετονομάσας. Hieronymus in Chronico anno eodem *Cujus nomen suo mutaverat Constantius:* scribit Victor.

Οἱ κατὰ Παλαιστίνην Ἰουδαῖοι.) Eadem exhibet Chronicon Hieronymi anno Constantii 15. & nonnulla notatu digna adjungit. Theodoretus quoque lib. 4. cap. 6.

Pag. 27.

Κωνστάντιος Λιβερίῳ.) Theodoretus lib. 2. cap. 16. & 17. Sozomenus lib. 4. cap. 10. qui ex historiæ ordine Mediolanense Concilium Liberii exilio præponit, ut & Theodoretus lib. citati cap. 15.

Κατὰ τὴν Βρεττανίαν.) Ex Nicephoro Callisto, Histor. Tripar. Baronio, & aliis laudatis auctoribus restituo κατὰ τὴν Βέρροιαν τῆς Θρᾴκης.

Δάμασος ἔτη ιη'.) Regii Canonis & numeros errorum larvas esse monui. At reliqua si emendaveris, leges κϑ'.

Ὁ Γάλλος Κωνστάντιος.) Narratio mutatis paulum verbis ex Socratis lib. 2. cap. 27. & Sozomeni lib. 4. cap. 6. expressa: de qua Marcellinus lib. 14.

Θαλάμωνα.) Φλάβωνα Istriæ insulam legunt Socrates & Sozomenus.

Ἰουλιανὸν δὲ τούτου ἀδελφόν.) Ex Sozomeno lib. 4. cap. 2. quæ anno Constantii 18. gesta docent fasti Consulares a Socrate & Sozomeno citati ante alteram notam, Hieronymus in Chronico, & Chronicon Alexandrinum.

Δάμασος ἔτη ιη'.) Notæ superioris quartæ memorem volo Lectorem.

Μάξιμον τὸν Ἱεροσολύμων.) Immemor sui narrat hæc Theophanes: qui ad Hilarionis Hierosolymorum Episcopi Cyrillum excipientis annum primum, & Constantii decimum nonum, ipsius Cyrilli post Maximum institutionem refert. Ad annum Constantii duodecimum Maximi mortem habet Hieronymus in Chronico.

Ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ.) Priorem sequitur hic μεταχρονισμός primo aspectu despiciendus. Historiæ verba mutuatur Auctor a Chronico Alexandrino, in quo describitur ad annum Constantii decimum tertium. De crucis istius in cælo visæ tempore habes Socratem & Sozomenum differentes, hunc lib. 4. cap. 3. & 4. illum lib. 2. cap. 24. Gallo nimirum in Cæsarem designato & in Syriam misso a patruele Constantio anno imperii sui decimo quarto: quibus Chronicon Alexandrinum suffragatur. Diem Pentecostes ipsius sacrum designat Auctor, Majas nonas Chronicon præfatum, & Græcorum Menologium: illud addit horam diei tertiam.

Pag. 28.

Ἀρειανόφρονες διαβάλλουσι.) Dubium illud clare discutit Theologicorum dogmatum auctor Petavius lib. 1. de Trinitate cap. 13. numeris 10. & 11. Idem obiter videndus ejusdem lib. cap. 10. numero 6. Locum hic ab Auctore citatum Catechesim undecimam affirmat.

Λε'. λβ'.

λα'. λβ'.) Nec cum præeunte, nec cum Canonio sequente convaniunt hi Athanasii numeri, iidem licet in cunctis codicibus reperti. Eorum vice repono λ'. & λα'. consensus cum sequentibus obtinendi gratia. Cum præcedentibus κε', Canonio præcedente notandis, dissensus origo ad pag. 14. notas manifestatur.

Αθανάσιος ἢ Παῦλος.) Historicam potius quam Chronicam relationem hic institui ea eo conjiciendum, quod hæc primis Constantii annis gesta luculenter exponat Baronius ad annum Christi 342. & Constantii 6. num. 47. & maxime 48. Eusebii obitus num. 43. asseritur. Historiam Pauli & Athanasii omnem ad annum præsentem relatam leges apud Socratem lib. 2. cap. 9. & seqq. & apud Sozomenum lib. 3. cap. 6. & seqq. Chronologiam nullam hic requires.

Παῦλος εἰς Ῥώμην.) Num Italiam semel & iterum Paulus repetierit, edisserit Baronius loco citato.

Στρατηλάτῃ.) Qui memorato Sozomeno τῶν ἱππικῶν δυνάμεων ἐπιτετραμμένος στρατηγός, Dux cui equestres copiæ commissæ, *equestris militiæ magister*, exponitur.

Μακεδόνιον τινὲς ἐκ ἐνθρόνισον.) Ex Socratis de Macedonio loquendi forma quid negotii sit ἐπίσκοπον ἐνθρονίζειν, colligitur. Μακεδόνιον δὲ ἀναδείξαντες τῆς πόλεως ἐπίσκοπον ἐνιδρύσαντο. lib. 2. cap. 10.

Αρτων ἡμερησίων.) Scribit Socrates σιτηρέσιον ἡμερήσιον, *quotidianum congiarium panis*.

Pag. 29.

Κατὰ τὸ Ζεύξιππον λουτρὸν μετασταλέντα.) Sozomenus præfato lib. 3. cap. 8. προσελθὼν εἰς δημόσιον λουτρὸν, ὄνομα Ζεύξιππος· περιφανὲς δὲ τοῦτο ἢ μέγιστον, μετεκαλέσατο. *Ad publica balnea* (a Severo ædificata ait Cedrenus) *quibus Zeuxippus nomen: illustre illud quidem atque amplissimum opus est, accersit* &c. Idem Socrates lib. 2. cap. 12. A Constantino ædificatum laudat Chronicon Alexandrinum in Constant. Origines CP. a Severo.

Σαπίλλων ἐπίσκοποι τριακόσιοι. Socrates cap. 12. Theodoretus lib. 2. cap. 7. Sozomenus lib. 3. cap. 10.

Μαγνεντίου δὲ ἐν Γαλλίαις τυραννήσαντος.) Hieronymus in Chronico ad annum Constantii 13. & seqq. Socrates lib. 2. cap. 10. Sozomenus lib. 4. cap. 6.

Περὶ Μοῦρσαν.) De Mursa Pannoniæ oppido legendus Scaliger in Eusebium pag. 232.

Τῷ Σελεύκῳ.) Montem Seleucam verti, Historiam tripartitam & Miscellam sequutus. Μυρσιέλλων habet Sozomenus. V. variantes lectiones.

Pag. 30.

Ελθὼν δὲ ἐν Ῥώμῃ Κωνστάντιος.) Κωνστάντιος Αὔγουστος εἰς τὴν ἑαυτοῦ εἰκοσαετηρίδα μετὰ πολλῆς φαντασίας καὶ παρατάξεως εἰσῆλθεν ἐν Ῥώμῃ· συνεισῆλθε δὲ αὐτῷ καὶ ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ Εὐσεβείᾳ βασίλισσα, καὶ ἐποίησαν ἡμέρας ιδ'. ἐν τῇ Ῥώμῃ. Ita Chronicon Alexandrinum germanis verbis anno Constantii 20. quo devicto Magnentio ἐπινίκιον ἐπιτελεῖν θρίαμβον *triumphum*, & Vicennalia simul *agere* contigit. Describit triumphum Marcellinus Comes lib. 16.

Edit. Paris. pag 562.

Εξελθὼν δὲ ἐν τῷ Τριβουναλίῳ κάμπῳ.) Ad milites nonnumquam verba fecisse Imperatores, & in *campo* e tribunali allocutos produnt historiæ, & quibus alloquutiones hujusmodi impressæ sunt, numismata repræsentant. Marcellinus lib. 15. *Cum venisset accitus* (Julianus) *prædicto die, advocato omni, quod aderat commilitio, tribunali ad altiorem suggestum erecto, quod aquilæ circumdederant, & signa Augustus inscendens*. & 27. *Progressus in campum tribunal ascendit*, oratione Imp. destinaturus: & 21. *Omnes centurias, manipulos, cohortes in concionem vocavit, concinentibus tubis: oppletoque multitudinis campo, ut eam ad firmanda promptius adigeret imperata, tribunali celso sistens, stipatoque solito densius, hæc prosequutus est*. Hæc itaque verba ἐξελθὼν δὲ ἐν τῷ Τριβουναλίῳ κάμπῳ, καὶ στὰς ἐφ' ὕψους id mihi sonant, progressus in campum, quo e suggestu milites alloqueretur, jamque excelso tribunali stans &c. Motum quippe antiqua particula quietis ἐν exprimunt recentiores Græci. Locus etiam allocutionis Tribunalis campus potuit Auctori barbare dici: apud quem hæc circa Brittanionem in Illyrico, non Romæ intelligenda gesta. Ad Socratis enim & Sozomeni Brittanionis ea auctorationem referentium, illius lib. 2. cap. 23. istius lib. 4. cap. 30. mentem, Theophanis sensus accomodandus.

Ο δὲ Κωνστάντιος ἐπεὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὸ Βυζάντιον.) Mente nimirum reditum parans versus Byzantium, cum adhuc Italiæ limitibus post triumphum Romæ actum detineretur. Marcellinus lib. 15. *Et hæc quidem Romæ agebantur. Constantium vero exagitabant assidui nuncii deploratas Gallias indicantes, nullo renitente ad internecionem barbaris vastantibus universa: æstuansque diu qua via propulsaret ærumnas, ipse in Italia residens, ut cupiebat (periculosum etenim existimabat se in partem contrudere longe dimotam) reperit tandem consilium rectum; & Julianum patruelem fratrem, haud ita dudum ab Achaico tractu accitum, etiam tum palliatum, in societatem imperii adsciscere cogitabat*. Revocanda in memoriam quæ de Juliani custodia superius annotata. Post Aulicorum obtentas adulationes, subdit. *Queis adnitentibus obstinate opponebat se sola regina, incertum, migrationem ad longinqua pertimescens, an pro nativa prudentia consulens in commune, omnibusque memorans anteponi debere propinquum, &c. ad imperium placuit Julianum adsumere*. Ante tres porro vel quatuor annos hæc acitata monet idem Marcellinus in sequentibus. *Hæc die octavo Iduum Novembr. gesta sunt, cum Arbetionem Consulem annus haberet, & Lollianum*. Anno Constantii 18. vel secundum alios 19.

Ιούλιος ὁ Πάπας.) Cur Julii mortem adscribat, & de Athanasio pag. 37. scripta repetat Theophanes anno Damasi quinto, nisi deceptum asseram, fateor me nescire.

Μακεδόνιος ἔτη ια.) Reliquis codd. ἔτος κ'. scribentibus, interpolo β'.

Αθανάσιος ἔτη μς. λβ'.) Athanasii anni sigillatim accepti incipiunt hinc recte numerari.

Σεισμοῦ μεγάλου γενομένου.) His iisdem verbis narratio instructa Chronicon Alexand. legentibus, occurrit ad præsentem Constantini annum. Ibidem insuper mensis Hyperberetæus, id est October, observatur: idem habet Hieronymi Chronicon.

Εὐδόξιος ἔτη ι'.) Ita cuncti codd. mendose: solos quippe decem annos vivit in Pontificatu.

Μακεδονίου τοίνυν τυραννικοῖς.) Instituto recens in Cæsarem Juliano, ante Constantii e Gallis reditum stragi hic anarratæ causam dedisse Macedonium a dubio procul alienum est Socratem legentibus lib. 2. cap. 30. ad extremam calcem: Auctor Chronicon Alexandrinum sequutus ad annum Constantii 23. eam removet. His confer pagg. 28. & 29. & num Theophanes sibi cohæreat, expende.

Pag. 31.

Τὸ φρέαρ.) Fontibus vel puteis ea Ecclesiarum conspectu positis antiqui Græci gaudebant: iisque elucidandis insudat Euchologium, ubi de aqua in Theophaniis benedicenda. Haud putei tamen, sed τοῦ porticus aulam inter Ecclesiæ & plateam mediæ mentionem habet Socrates nuper allatus.

Πέρσαι Βεζαβδὲ παρέλαβον.) Bezabdem, quam Phoenicam quoque appellarunt, anno Constantii 24. ipso Constantio decimum, Juliano tertium Coss. captam, quo tempore quoque Julianus in Galliis Imperator salutatus est, testatum reliquit Marcellinus lib. 20. sub initium.

Εν Αντιοχείᾳ ἀρρωστήσας.) Variis ejusdem paginæ Marcellini verbis lib. 21. ad invicem consutis firmantur hæc a Theophane scripta. *Ingressus Antiochiam Constantius, &c. Autumno jam senescente, &c. venit Tarsum &c. petiitque per vias difficiles Mopsucrenas Ciliciæ ultimam hac pergentibus stationem, sub Tauri montis radicibus positam &c. diuque cum anima colluctatus abiit e vita*.

Εν φρουρίῳ μικρῷ ἀπὸ Ταρσοῦ τῆς Κιλικίας.) Quæ pri-

ma Tarso, descendentibus, *ultimam illuc pergentibus stationem* designat Marcellinus. Ex illo Theophanis textu integro vitiosus Chronici Alexandrini, in quo hæc leguntur, & corruptior ejus, qui pravam in margine correctionem apposuit, interpolator. ἐλθὼν, scribit, εἰς Μοψοῦ κρήνας σταθμὸν ἀπὸ Ταρσοῦ Κιλικίας. *Locus vitiosus*, addit marginalis adnotatio fortasse σταθμὸν κρήνας. Ita vitium vitio truditur; sanatur utrumque si appositum fuerit: ἐλθὼν εἰς Μοψοῦ κρήνας πρώτῃ μονῇ ἀπὸ Ταρσοῦ.

Ετελεύτησε μηνὶ Δίῳ γ΄.) Chronicon Alexandrinum. μεταλλάττει τὸν βίον ὁ αὐτὸς Κωνστάντιος Αὔγουστος μηνὶ Δίῳ γ΄. Is October est: quare Marcellinus. *Abiit e vita III. Non. Octobrium*.

Πολλὰ τῆς ἀσεβείας αὐτοῦ καταγνούς.) Marcellinus. *Ultimum spirans deflebat exitium: mentisque sensu etiam tum integro*.

Ἐβαπτίσθη δὲ τότε εἰς Ἀντιόχειαν.) Alites Chronicon Alexand. φθάσας τελευτῆσαι τὸ ἅγιον βάπτισμα παρὰ Εὐζωΐου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας μετακληθέντος ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίου. Cujus interpres. *Accepto ab Euzojo Antiochiæ Episcopo ex Monasterio* (prave omnino. Repone *ad eam ipsam stationem*: de qua ante notas unam & alteram) *per Constantium accersita, baptismate*.

Τοῖς δὲ περιόδου φλβ΄. ἀρχομένης τοῖς ιβ΄.) Cyclus decemnovenalis Lunæ per Solarem, qui est annorum 28. ductus, periodum annorum 532. constituit. Hæc decies ac semel repetita annos reddit 5852. Quare periodi duodecimæ annorum 532. primus limes anno 5853. figetus. Variantes lectiones ostendunt hic reponendum τῆς δὲ ιβ΄. περιόδου φλβ΄.

Διὰ πλῆθος ἁμαρτιῶν ἡμῶν.) Ut malum omne pœnæ etiam in posterorum peccatum velut in propriam originem refundant, Græcis usitatum.

Παντοδαποὶ θεήλατοι ὀργαί.) Narrantur a Sozomeno lib. 3. cap. 5.

Εὐσέβιον δὲ τὸν πρῶτον τῶν βασιλικῶν ἀνακτόρων.) Socrates lib. 3. cap. 1. exponit προεστῶτα τοῦ βασιλικοῦ κοιτῶνος. Marcellinus lib. 21. velut interpres. *Cui erat Constantiniani thalami cura commissa*. Hic mortis ejus causam intolerabilem superbiam, & animi ferocientis crudelitatem; ille injurias reliquis illatas, & in Gallum Cæsarem calumniam assignat.

Edit. Paris. pag. 562.

Εἴασε δὲ καὶ τοὺς ἄλλους ἀνάγκους.) *Palatinos* omnes uno verbo includit Marcellinus, quorum deinde, coquorum maxime & tonsorum, exauctorationem recenset. Legendus ille omnino, ut res gesta penitius inspiciatur: Auctoris autem verba cum Socratis textu comparanda.

Διὰ φιλαργυρίαν.) Quod conjiciendum suggerit Marcellinus.

Ἐπεπόμπευσαν.) *Pompare*, & *pompatice dicere*, reddit Anastasius: quod est, ad inurendam infamiam per plateas, forum, circum, & vicos ignominiose traducere, ab honoris, in ludibrii sensum voce translata. Chronicon Alexandrinum, ex quo ad verbum ferme hæc desumpta. δι᾽ ὅλης τῆς πόλεως περιέφερον scripsit.

Ἐφυβρίστως κρεμάσαντες.) Ἐν σχήματι κανδήλας, ad lampadis appensæ normam, inquit Chronicon Alexandrinum, ex quo ista. Vocem κανδήλας commuto in κανδήλης. nisi ut corrupte recentiores pronunciant, mavis scribere κανδήλας in genitivo. Ita ex istis plura, etiam dictionem ipsam ex illo Chronico mutuatus est Theophanes: ex Socrate, Theodoreto, & Sozomeno reliqua.

Μάρκον τὸν ἁγιώτατον μοναχόν.) Marcum Arethusium Episcopum diris suppliciis Juliani tempore probatum celebrant Theodoretus & Sozomenus: Monachum alium Juliani servatorem ignorant Historici: quare vitiosum, errore maculatum, & mutilum hunc locum nemo non advertit.

Pag. 33.

Ἐθνικῷ ἔθει ἀνεχειρίζετο.) Ex Ethnico igitur more fluxit, qui lacer creditur, & asseritur imaginum in Ecclesia statuendarum ritus? Ita sentiet, qui de sacris imaginibus male sapiet, & Græcorum supra Latinum morem eas excolentium sententiam ignorabit. Illi certe, quod vix quisquam advertit, imagines colunt pictas, cum levi tantum lineamento adumbratas, addo etiam toreumate fictas suspiciunt & deosculantur; statuas ex marmore, metallo, ligno, parte ex omni sculptas abominantur & conspuunt. Rationem exquire, εἴδωλα sunt, haud εἰκόνες, inquiunt. Antiqua monumenta revolve, sacram Historiam discute, perlustra quidquid de imaginibus & earum cultu Patres scripserunt priores; imagines a contempto cernes ab eis vindicatas adorari jussas, ζωγραφίαν commendatos, ἀνδριάντας & ξόανα inter res prophanas; & εἴδωλα quam vicina absq; cultu relicta. Referam quod expertus sum. Ita me Deus adjuvet, allatæ ex Occid. in Chium, ubi degebam Sanctorum exsculpta, sive scalpello efficta capita: sin adorationi minus, saltem pio devotoque spectaculo fuerunt exposita. Cuncti simul exhorruere Græci pariter & Latini, & ore uno exclamare, *Simulachra gentium*, &c. *Os habent*, &c. Quorum hæc effata? Eorum sane quorum erga pictas imagines cultus a Pontificibus potius moderandus, adeo viget, adeo summus, ut fines pene prætergrediatur, quam excitandus habetur. Quid igitur mirum, si mulier Gentilis, Gentilium præcipuis viris, evergetis, & principibus statuas erigere solitorum moribus assueta, fusam ex ære Christi statuam, in loco publico, via nimirum, vel ad fontem statuisse ἐθνικῷ ἔθει dicatur a Theophane sacrarum imaginum studiosissimo assertore, & pro imaginum cultu tutando nomen olim Confessoris adepto, qui pictas admittit & cælatas imagines, fusas & sculptas pro gentis suæ mente, Gentilibus relinquendas existimat?

Τῶν δὲ ἀποσταλέντων.) Correctius hic lego. οἱ δὲ ἀποσταλέντες Κόμητες δύο Φῆλιξ καὶ Ἰουλιανὸς ἀποσκοπεῖς ἐλέγοντο. Ex Theodoreto lib. 3. cap. 11. De Comitibus istis Auctor dissertationum in Philostorgium Photii pag. 298.

Pag. 14.

Ταῦτα γὰρ ὅτι τινὲς ἐπιστεύθησαν.) Historias gestaque cuncta superioribus annis duobus adscripta ex Socrate, Theodoreto, Sozomeno, & Rufino fidem mereri nullus dubitat: quæ hic referuntur Chronico Alexandrino, non auctoritatem modo, sed ipsa quoque verba debent, anno Juliani secundo. Variantes a nostro Lectiones præcipuas subjicio. ὑπὸ τῶν ἰδίων ἀρχόντων. addit illud χειρούμενοι Θεότεκνος δέ τις πρεσβύτερος τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐκκλησίας ἐξώστης. παραχώρει τούτῳ τοιούτῳ. τοῦτο ὁ Ἥρων οὕτω λεγόμενος τις Θεβαῖος ἐπίσκοπος ἐν τῇ Ἀντιοχέων πόλει τυγχάνων, ὃν παραδόξοποιὸς τοῦ Θεοῦ δυνάμεως εἰς παράδειγμα καὶ φόβον πολλῶν τιμωρίας εἰσεπράξατο. ἔρημον γὰρ αὐτὸν καταστῆσαι πάσης καθημερινῆς, καὶ ὑπὸ τῶν ἐμβαλεῖν, ταῖς πλατείαις φερόμενον ἄψυχον δημοσίᾳ ἐποίησαν πάντων ἐπαινεσ. τάγματος Κορνούτων, οὕτω λεγομένων νομέρου. ὑποβληθεὶς γυμνώσεως ἐπαθύμως ὑπέμενεν.

Τάγματος Κορνουτῶν λεγομένων νουμέρου.) Correctior Chronici lectio, qua Κορνούτων, exhibetur. *Cornutos* enim legionarios lego in Notitia Imperii Orientalis Pancirolliana folio mihi 61. & 75. & imperii Occidentalis folio 34. 37. & 38. *Coronatos* nullibi reperio. Valentinianum eumdem ταγματάρχην τοῦ καταλόγου τῶν καλουμένων Ἰοβιανῶν commendat Sozomenus lib. 4. cap. 6. *Scutariorum Tribunum* Paulus Diaconus ex Hieronymi Chronico.

Οὐαλεντινιανός.) Tacet hæc Chronicon Alexand. quæ ex Svida & ex Theodoreto lib. 3. cap. 10. refert noster Theophanes.

Ὃν ὁ λαὸς ἀγαπῶν Στρατοπεδάρχην.) Λαοῦ voce militarem plebem significari Auctor in sequentibus frequentius confirmabit. Jovianum porro, quem hic Στρατοπεδάρχην vocat, *Domesticorum ordinis primum* Ammianus lib. 25. *Primicerium Domesticorum* Hieronymus in Chron. celebrant.

Ἀρτεμίου δὲ Δουκός.) Rursus Chronicon Alexandrinum, cujus hæc varia lectio. ἐπειδὰν περ ἐν τοῖς χρόνοις τῆς ἀρχῆς ἐπὶ τοῦ μακαρίου Κωνσταντίνου τοῦ Αὐγούστου ζῆλον πολὺν ὑπὲρ τῆς ἐκκλησιῶν ἐνεδείξατο, ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ ἐδημεύθη, καὶ τὴν κεφαλὴν ἀπετμήθη, μηνύσαντος αὐτὸν τοῦ Ἰουλιανοῦ.

Κωνσταντινου.) Chron. idem Κωνσταντίνου Οὐάλεντος.

Θαλάσσιος δέ τις.) Ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ Θαλάσσιός τις, ὁ καὶ Μάγκος, ἐν ἀσελγείᾳ μὲν ἢ ἀσωτίαις ἐπίσημος, ὃ ἐξ ἑαυτοῦ θυγατέρα ἐπ' αἰσχρουργίαν προαγωγὸς ἐτύγχανε, συμπλεύσαντος αὐτῷ τοῦ οἴκου αὐτοῦ. Ita Chronicou idem. vertit interpres. *Hoc tempore Thalassius quispiam, cui & Magno nomen, &c.* An μάγκος *Magnus*, potiusquam *Mancus* te, Lector, judice, reddendum? Num melius ac certius vocabulum μάγκος *mangonem* interpretabor, obscœnæ libidinis proxenetam, & impuritatis nunditatorem, &c. ἐπ' αἰσχρουργίαις προαγωγία;

Pag. 18.

Τότε καὶ γράψαι κατὰ ἀληθείας.) Constantini, Constantii, & Juliani temporibus Porphyrium vixisse testatur aperte Socrates lib. 3. cap. 19. facile itaque circa ejus ætatem delusus est Baronius, qui Constantini Vicennalibus jam annum 91. attigisse scripsit ad Christi annum 325. num. 90. ex ejus quippe ratione annus iste Juliani tertias vitæ centesimus & tricesimus Porphyrio extitisset.

Ναὶ πάντως εἰργάσαμεν.) Ex Theodoreto lib. 3. cap. 18.

Θεοκτόνος.) Eventus quam obscuri dilucidissima expositio. Baronius ad annum 363. num. 54. Auctor dissertationum in Philostorgium pag. 308. Theodoretus lib. 3. cap. 20. δῆλον ὅτι τὸ πάθος δέδρακε τοῦ θείου νεύματος ὑπουργὸς γεγονώς. *Constat eum, qui facinus commisit, divinæ voluntatis administrum fuisse.*

Ἐν τῇ κς'. τοῦ Ἰανουαρίου μηνός.) Mendum a primo scriptoris errore in cuncta exemplaria derivatum, Ἰανουαρίου, ob quamdam similitudinem, Ἰουνίου vice posuit. Errorem scriptis suis convincunt Ammianus lib. 25. Socrates lib. 3. cap. 18. Idatius si modo verus, Chronicon Alexandrinum, Cassiodorius, & alii apud Petavium lib. 15. cap. 43. Ipse Auctor annos imperii duos & menses 9. Juliano asserens, nonnisi Junio interiisse credat, quem Octobri primo imperasse scripsit superius anno Constantini ultimo.

Edit. Parif. pag. 546.

Ἐτῶν ὑπάρξας λα'.) Ita quædam Hieronymi exemplaria apud Pontacum, Socrates lib. 3. cap. 18. ultimis verbis. Ammianus lib. 23.

Ἐν Κάρραις δι' ἀπάτης.) Theodoretus lib. 3. cap. 21.

Pag.

Χιλίαρχος.) Qui anno superiore Τριβοῦνος idem χιλίαρχος anno sequente Cedreno scriptus.

Τοῦ παντὸς τοῦ στρατοῦ.) Ammianus lib. 25. *Principio lucis sequutæ, quæ erat quintum Kal. Julias, collecti duces exercitus, advocatisque legionum principibus, & turmarum super creando principe consultabant.*

Εἰρήνη γέγονεν.) Eutropius ad lib. 10. calcem. Ammianus lib. 25. Socrates lib. 3. cap. 19. Theodoretus lib. 4. cap. 1. Sozomenus lib. 6. cap. 3.

Συντόμως περιλειφθέντος λαοῦ.) Plures ex Ammiano sententias in scripta traduxisse Auctorem observant notæ duæ præcedentes. Ex eodem μίαν συμβολὴν πολέμου, & pacem exinde compositam scripsit ex eodem: ὡς ἀπὸ Θεοῦ γενομένην dixit, hæc verba imitatus. *Furebat inedia itaque percitus Romanus miles, ferro properans quam fame, ignavissimo genere mortis, absumi. Erat tamen pro nobis æternum Dei cœlestis numen, & Persæ præter sperata priores, super fundanda pace Oratores Surenam & optimatem alium mittunt.* Hic Nisibim Persis relictam συντόμως περιλειφθέντος λαοῦ, ait; quod prius ille fassus est. *Petebat rex* (Persarum) *obstinatius pro redemptione nostra quinque regiones Transtigritanas.*

Μηνὶ Σεπτεμβρίῳ.) Octobri Ammianus. *Flagrante inde hyeme profectus, signis vetantibus plurimis, &c.* Quibusdam ex illis ante verba allata expositis, præsens prodigium tacuit, vocabulo communi illud indicare contentus.

Ὑπάτος προελθών.) Τὸ προέρχεσθαι, & προέλευσιν de Imperatore, vel magistratu dicta, non incessum simplicem, sed qui cum apparatu & pompa celebratur, interpretor. Asserti auctoritate proferam alibi commodius. Quoad præsentem Joviani Consulis renunciati προέλευσιν Ammianus lib. 25. versus finem. *Cum introisset Ancyram Imperator, paratis ad pompam pro tempore necessariis, Consulatum iniit, adhibito in societatem trabeæ Varoniano filio suo admodum parvulo: cujus vagitus pertinaciter reluctantis ne in curuli sella veheretur ex more, id quod mox accidit portendebat.*

Ἐπιφανέστατον τὸν αὐτὸν ἀναγορεύσας.) Philostorgius Photianus quasi dux verbi. γενόμενος ἐν Ἀγκύρᾳ θάτερον τῶν αὐτοῦ παίδων Οὐαρωνιανὸν κομιδῇ νέον ὄντα Ἐπιφανέστατον (ὃ παρὰ Ῥωμαίοις τὸ Νωβελίσσιμον δύναται) ἀναγορεύει. *Ancyræ constitutus alterum e filiis Varonianum juvenem admodum Ἐπιφανέστατον (quod Nobilissimum apud Romanos valet) renunciavit.* lib. 8. cap. 8.

Ἀλλὰ τὸ ἐνδύσαι αὐτὸν πορφύραν.) Nobilissimatus & Consulatus dignitati debitam: de qua alibi opportune.

Βασιλεύσας μῆνας ζ'. καὶ ἡμέρας ι:) Ex Philostorgio id assertum puto: νοτὶς ἐξαφθεῖσα τὸν βασιλέα ἀποπνίγουσα ἐν τῷ βασιλείας μῆνας ἐγγὺς δέκα. *Vapor suffocat Imperatorem, qui decem ferme imperii menses egit.* Octo solos numerat Zosimus lib. 3. & Sozomenus lib. 6. cap. 6. Pauciures Socrates lib. 3. cap. ult. verbis ultimis. Unu verbo a Junii 26. sive a sexto ante Kalendas Julias ad decimum tertium Kal. Martias ex Socrate, ex aliis ad Majas regnavit.

Pag. 17.

Ὁ Αὔγουστος Γρατιανὸν τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν Αὔγουστον ἀναγορεύει.) Cunctis Historicis & fastorum Consularium peritis Gratiani Consulatum primum patris Valentiniani anno secundo, collatum vero imperium anno tertio statuentibus; Gratianum eumdem Imp. Augustum simul & Consulem ab Auctore hic assertum (ne solus, ac temere sine duce errasse convincatur) nisi me fallit conjectura, ita ex Socrate interpretor. Jovianum decimo tertio Kal. Martii ipso Joviano & Varoniano puerulo Coss. obiisse fastorum Consularium inspectio testatur, ejusdemque mensis diebus postremis Valentinianum Imperatorem salutatum narrat Ammianus Marcellinus. Sequentem annum Valentiniani & Valentis Consulatu primo consignant fasti, quos ab ipsius imperii exordiis Consules declararos, ac propterea Joviano defuncto, & Varoniano dignitate remoto circa Martium substitutos non obscure indicat Socrates lib. 4. cap. 1. ineunte. τὸ δὲ βασιλέως Ἰοβιανοῦ ἐν Δαδαστάνοις ὡς ἔφημεν, τελευτήσαντος, τῇ ἑαυτοῦ ὑπατείᾳ, & Βαρωνιανοῦ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ τῇ ιζ'. τοῦ Φεβρουαρίου μηνός, οἱ στρατιῶται ἐκ τῆς Γαλατίας ἑβδομαῖοι εἰς Νίκαιαν τῆς Βιθυνίας ἐλθόντες, κοινῇ ψήφῳ Οὐαλεντινιανὸν ἀνακηρύττουσι βασιλέα τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ αὐτοῦ Φεβρουαρίου μηνὸς ἐν τῇ αὐτοῦ ὑπατείᾳ. *Cum Imperator Jovianus in Dadastanis, uti diximus, ad suum ipsius, & Varoniani filii sui Consulatum XIII. Kal. Martii e vita migrasset: milites e Galatia decedentes, septimo post die Nicæam Bithyniæ veniunt: omnesque una voce Valentinianum ad quintum Kal. Martii, illo ipso Consule Imperatorem declarant.* Imperium itaque Valentiniano una cum Consulatu ex Socratis calculo delatum: eapropter annus sequens filii Gratiani & Dagalaiphi Consulatu eodem auctore annotatur cap. 9. obeunte: ad decimum itaque suscepti imperii mensem, intra primi, inquam, anni cancellos Gratianum filium Valentinianus declaravit Consulem, & Collegam dedit Dagalaiphum. Jam eum Lupicino & Joviano Coss. qui Valentiniani annum tertium designant, Socrates cap. 10. Hieronymi Chronicon, Marcellinus lib. 27. & Chronicon Alexandrinum, adjuncta sibi reliqua Historicorum manu, Gratianum in Galliis Imperatorem factum concordibus scriptis enuncient, istud nihilo secius (Chronicon intelligo) Gratianum Ἐπιφανεστάτου *Nobilissimi*, Consulisque dignitate simul insignitum haud tacite demonstrat, Τούτων, inquit, Γρατιανοῦ Ἐπιφανεστάτου (quem *Illustrissimum* non bene vertit interpres, de quo ante duas notas) καὶ Δαγαλαΐφου. Nobilissimus autem is est, qui insignibus, licet non potestate Cæsar, ut ex Zosimo

e ij

commodius alibi proferetur, ac ideo is idem, qui Augustus jam proposito designatus. Ut igitur ante conclusum Valentiniani annum primum Gratiano Consulis fasces delatos ex Socrate, & ex Chronico Alexandrino dato Nobilissimi nomine Imperium pollicitum simul & exhibitum Theophanes collegit, sic hoc primo Valentiniani anno audacius, quam verius scripsit: *Οὐαλεντινιανὸς ὁ Αὔγουστος Γρατιανὸν τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν Αὔγουστον ἀνηγόρευσε, κοινωνὸν τῆς βασιλείας ὁμοῦ καὶ Τυπον.*

Καὶ ὑπὸ Εὐδοξίου βαπτισθέντα.) Valentem salutis fiduciæ bene consulturum, dum in Gotthos expeditionem pararet, ab Eudoxio baptizatum observat Theodoretus lib. 4. cap. 11. Arma vero in Gotthos Lupicino & Jovino Coss. movisse scribit Ammianus lib. 27. ineunte: quare hæc de Valentis baptismo per πρόληψιν ante annum Valentiniani tertium ab Auctore hic posita nullus dubitaverit.

Οἱ δὲ ὀρθόδοξοι προσῆλθον Οὐαλεντινιανῷ.) Secedenti ad Occiduas partes Valentiniano Episcopos Orthodoxos occurrisse observat Theodoretus lib. 6. cap. 7. ex quo hæc Theophanis narratio: separatos autem ab invicem ante susceptum ab utroque Consulatum, quo anno mortuus est Jovianus, scriptis testatur Ammianus lib. 26. paulo post initium.

Edit. Parif. pag. 546.

Οὔτε τοίνυν, ὅτι ἐκκλησίαν εἶχον.) *Οἱ δὲ τοῦ Ὁμοουσίου φρονήματος ἐν μικρῷ οἰκίσκῳ τὰς συναγωγὰς ἐποιοῦντο ἔνδον τῆς πόλεως. Fidei consubstantialis propugnatores in ædicula quadam intra civitatem conventus celebrabant.* Socrates lib. 4. cap. 1.

Λιβέριος ἐπίσκοπος Ῥώμης.) Ex Socratis loco memorato transcripta. Celebrium autem virorum hujusmodi vitam voluit esse testatam sub Valentiniani & Valentis imperium, κατὰ δὲ, ait, τὸν χρόνον τὸν δε, non præfixe ad eorum annum secundum, qua Liberium adhuc vixisse, Damasi annus decimus quartus, quem hic Auctor numerat, falsitatis omnino convincit, vel compendio contractam hanc narrationem Historiæ, non Chronographiæ partem astruit.

Προκόπιος ἀντῆρεν ἐν ΚΠ. μηνὶ Σεπτεμβρίῳ.) Ut Procopii tyrannidem anno Valentiniani tertio adscriberet Theophanes, potuit ansam dedisse Philostorgius, cujus epitome Photiana hæc habet. *ὅτι τρίτῳ τῆς βασιλείας ἔτει Οὐάλης ἐπὶ Πέρσας ἐστράτευσε· καθ' ὃν καιρὸν ὁ Προκόπιος τὴν τυραννίδα κατὰ ΚΠ. ἐνεχείρησε. Quod Valens tertio imperii anno expeditionem in Persas moverit: quo tempore Procopius & tyrannidem CP. arripuit.* Valentiniano tamen & Valente Coss. a primo jam eorum imperii anno Procopium ab eis defecisse res nota est, & omni dubio aliena apud Marcellinum lib. 26. Socratem lib. 4. cap. 3.; & Idatium in fastis. Mense quoque Septembri tumultum ab eo CP. excitum habent iidem Idatiani fasti, & de eo nuncium Valentem accepisse cum *Vaporatis æstibus Ciliciæ jam lenitis ad Antiochiæ percurreret sedes*, hoc est, ineunte Autumno & Octobris diebus demonstrant Marcellini in medium allata verba: missum quoque in Gallias Procopii ad Valentinianum caput, instante Lupicini & Jovini Consulatu, id est, Gratiano & Dagalaipho Coss. anno Valentis & Valentiniani secundo narrat in sequentibus idem Marcellinus. Quapropter ad annos superiores narrationem hanc revocandam Auctor Theophanes, si mendacem Philostorgium, aut alium similem non exscripsisset, significaret.

Pag. 38.

Τότε καὶ Ἐλεύσιον τὸν Κυζίκου.) Hæc circa Eleusium post devictum Procopium gesta anno Valentis tertio potuerunt obtingere: primo quidem tyrannidem movit Procopius, secundo prostratus obiit, duodecimo Kalendas Julias, ait Chronicon Alexandrinum: tertio igitur a Septembri initium ducente, Episcopatu se se exuere potuit Eleusius, &c.

Διάγων Οὐάλης ὁ βασιλεὺς ἐν Μαρκιανουπόλει.) De qua Marcellinus lib. 27. *Dein Mysia, ubi Martianopolis est, a sorore Trajani Principis ita cognominata.* Anno imperii tertio ad eam Valentem in Gotthos pugnaturum parta de Procopio victoria divertisse scribit Marcellinus lib. 27.

Pag. 39.

Σεισμὸς δὲ γενόμενος καθ' ὅλης τῆς γῆς.) Anno Valentiniani primo, ipso collega fratre Valente Consulatum gerente, illum terræ motum, & Alexandriæ inundationem visam refert Ammianus lib. 26. Ad Juliani tempora revocat eam Sozomenus lib. 6. cap. 2. Ad Valentiniani annum secundum removet Hieronymus, qui cum Theophane tertium a Septembri auspicante quam facile potest conciliari. Legendus idem Hieronymus in Hilarionis vita, & in Isaiam cap. 15. nec non Orosius. Socrates inter tumultus a Procopio excitatos terram tanta concussione agitatam, & mare ultra præfinitos carceres elatum indicat lib. 4. cap. 3. antetius nimirum quam Auctor Theophanes statuat.

Πέμπει δὲ ἀπὸ πρὸς Λιβέριον.) Acta Liberii refert incaute Theophanes ad annum Damasi Pontificis Romani 17. eadem Baronius ad annum Valentis 2. Christi 365. Hæc Auctor opportune ad annum Valentis 4. ut post alteram notam declarabitur.

Ἐν Μαρκιανουπόλει δὲ Οὐάλης.) De hybernis, tum præsente, tum superiore anno a Valente Marcianopoli actis Ammianus lib. 27.

Σύνοδος ἐν τοῖς Τυάνοις γέγονεν.) Ad Consulatum Valentiniani & Valentis AA. secundum a Socrate cap. 10. lib. 4. ineunte observatum Eustathii, Sylvani, & Theophili Episcoporum ad Liberium iter & reditum describit Socrates idem cap. 11. *τοῖς δὲ φρονοῦσι τὸ ὁμοούσιον σφοδρῶς τότε συνελαθεῖσιν. Eo tempore, illis qui fidem Consubstantialis servabant, graviter & acerbe exagitatos:* τότε, inquam, eo Consulatu, qui Augustorum eorumdem imperantium annus numeratus est quartus, quo illi Romam profecti, ac postmodum reversi Concilium Tyanis habuerunt, quod nonnisi circa Consulatus ejusdem finem, vel anno sequenti, hoc est jam a Septembri Valentiniani anno quinto fluente, potuit congregari: de quo Sozomenus lib. 6. cap. 12.

Εὐδοξίου τελευτήσαντος.) Eudoxium Valentiniano & Valente jam tertium Coss. defunctum aperte narrat Socrates lib. 4. cap. 13. *Εὐδόξιος ὁ τῆς Ἀρειανῶν ἐκκλησίας ἐπίσκοπος ἄδηλον μετὰ δὲ τοῦ βασιλέως ἐξόδου τέλει τοῦ βίου χρήσασθαι ἐν ὑπατείᾳ Οὐαλεντινιανοῦ τὸ τρίτον, ὁ Οὐάλεντος τὸ τρίτον.* Principum istorum Consulatum tertium imperii eorumdem septimo nonnulli adjungunt, Chronicon Alexandrinum Valentiniani Augusti Consulatum tertium, & Victoris ejusdem imperii anno quinto, Valentis autem tertium & Valentiniani quartum sexto consociat.

Pag. 40.

Εἰς Κύζικον ἐξορίζεται.) Observa Vat. & Pal. codd. habere Βιζύην.

Δανίζων.) Socrates lib. 4. cap. 13. scribit *Δαδίβριζον*. Sozomenus lib. 6. cap. 14. habet ἄχρι Δακίδυς, marginalis lectio Δακιβίζης. Legit Rufinus Acibizam. Lege Varias Lectiones.

Οὐάλης ἐν Ἀντιοχείᾳ.) Antiochenum iter Valens ipso & Valentiniano tertium Consulatum gerentibus aggressus est, uti Socrates clare describit lib. 4. cap. 15. Is Consulatus annum imperii ejus septimum signat, a cujus mense Septembri octavus iste a Theophane propositus ducit initium: quare, quæ tum superiore, tum iterum alio priore, contigisse scribuntur, cum inter agendum iter illud sint gesta, præter ordinem præmissa, & in hunc annum seponenda intelliguntur: de quibus nec non aliis sequentibus Socrates lib. 4. cap. 13. & 14. Theodoretus lib. 4. cap. 13. & 16. Sozomenus lib. 6. cap. 14. 15. & 16.

Τῆς ἐμβάτης.) *Εὐχὴν τοῦ διακόνου ἐν τῇ ἐμβάτῃ* exhibet Euchologium inter Theophaniorum officia, qua labri sive crateris aqua benedicitur ὁ βατήρ, νίπτηρ, ὁ ῥαντήριος · masculinum ibi refert genus

Pag. 41.

Ἀλεξανδρείας Πέτρος.) Annos 6. dies 288. obtinet

apud Abrahamum Ecchellensem. Idem Canonio sequente annos decem ab Auctore accipit, ejusdemque annos primas denuo numeratur.

Ἐπιβουλῇ κατ' αὐτοῦ μελετώντων.) Etiam verba Marcellinus suggessisse opinandus libro 29. ineunte. *Qui dum ibi moratur securus hostium externorum, Antiochiam Imperator Romanus ingressus, intestinis pene perierat fraudibus*, &c. quas Socrates lib. 4. cap. 15. & Sozomenus lib. 6. cap. 35. enarrant: Socrates cap. 16. Athanasii mortem prosequitur, quam Valentiniani anno decimo adscribit Hieronymus, Auctor nono; uterque tamen penultimo, cum hic principis illius annos undecim tantum numeret: sed etiam nonnulli apud Pontacum codices utrumque convenire demonstrant.

Edit. Paris. pag. 563.

Ὁ Βασίλειος.) His quidem annis Episcopatum, quem non primo auspicabatur, tenuit: de quo Baronius anno Christi 369. num. 41. & seqq.

Πέτρος ἱερατεύσας ἔτη ζ.) Sex duntaxat numeravit Canonium superius. Septem ζ. lubens ubique interpolarem: nam decurrentibus annis, & succedentibus Canoniis annorum septem spatium Lector attentus observabit. Nota vero superior tertia annos 6. & dies 288. eamdem sedem affirmat tenuisse. Consulendæ hic etiam Variæ Lectiones.

Ὁ Ἀμβρόσιος.) Ambrosii electionis annus Valentiniani undecimus Hieronymo, Auctori decimus, utrique tamen, cum hic undecim tantum ejus regni censeat, penultimus. Videndus in Notis Pontacus.

Ἐποίησαν σύνοδον ἐν τῷ Ἰλλυρικῷ.) Ad annum præsentem Illyricam Synodum ideo revocat Theophanes, quod post Ambrosii electionem, modo recensitam, legerit Theodoretum lib. 4. cap. 6. de eadem Synodo contexentem historiam. Anno D. 365. eam habitam putat Baronius n. 17. & seqq. At cum is annus sit apud eum Valentiniani secundus, illo nusquam celebrari potuisse sequens nota demonstrat.

Κοινωνὸν καὶ Οὐάλεντα τὸν ἀδελφὸν, καὶ Γρατιανόν.) Edictum Valentiniani Gratiano jam imperii consorte declarato editum constat. Illud idem ad Illyrici Concilii Litteras Synodales accessisse indicat Theodoretus, & consentit Baronius locis nuper allatis: ex quo tum Concilium, tum Edictum memoratum nonnisi Gratiano jam in Imperatorem elevato audiri cœpisse reliquum est. Errore itaque deceptus est Baronius ubi anno Christi 365. Valentiniani secundo accenset utrumque, Gratiani vero promotionem annis duobus semovet, ad Christi videlicet 367. patris autem 4. Sed an decipere, vel in errorem inducere voluerit, Gratiani nomine in illis Litteris suppresso, & in earum limine nullatenus extante, anno 365. n. 21. nondum compertum est. Ut autem de illo præfigendo testis adest Theophanes, ita certus est auctor Theodoretus lib. 4. cap. 7. ex quo edicti titulum non fideliter Baronius exscripsit. *αὐτοκράτορες μέγιστοι, ἀειδίωτοι, νικηταὶ, Αὔγουστοι, Οὐαλεντινιανὸς, καὶ Οὐάλης, καὶ Γρατιανός.* &c. *Impp. Maximi, semper Augusti, victores Augusti, Valentinianus, Valens, & Gratianus*, &c. Baronius scripsit. *Impp. Maximi, semper Augg. victores, Valentinianus, & Valens Episcopis Diœceseos*, &c.

Τότε καὶ Γρηγόριος.) Præsentem de Gregorii Theologi in CP. sedem promotione errorem corrigit inferius Auctor ipse ad annum mundi 5873. Christi 373.

Βάρσην δὲ τὸν ἐπίσκοπον Ἐδέσης.) Historiam non Chronicon texit hic Theophanes: Barses quippe ante Valentis Edessam profectionem exilio mulctatus est, ex Theodoreti lib. 4. cap. 16. ineunte, atque adeo non iis annis quibus letho proximus bellum in Gotthos ultimum renovarat: de Pelagio Laodiceno eadem sentire cogit Baronius ad annum C. 370. num. 13.

Οὐαλεντινιανὸς ὁ μέγας.) Quotis vixerit aut imperaverit annis Valentinianus senior vix cum quovis alio consentit Theophanes: de his Chronicon Hieronymi & Alexandrinum, Victor in Epitome, Ammianus lib. 30 Socrates lib. 4. cap. 26. Sozomenus lib. 6. cap. 36. Clarissimi litteris Petavius, Valesius, & alii.

Σαυρομάται.) *Quados* vocant Ammianus & Victor. Hæc narratio ex Sozomeno citato.

Pag. 42.

Ὁπλιζόμενος δι' ἀγανάκτησιν.) Ipsis pene Theodoreti verbis lib. 4. cap. 29. narrat ista Theophanes: quæ Gratiano quartum & Merobaude Coss. ad Autumnum gesta indicat Marcellinus lib. 31.

Πολλοὶ δὲ αὐτόν.) Inanis repetitio dictorum anno Valentiniani nono.

Ἀπὸ τοῦ μέλους τῆς ἀρχαίας.) De Græcor. Melodis exquisitum Leonis Allatii opusculum legendum.

Pag. 43.

Ἡ τῶν Μεσσαλιανῶν αἵρεσις.) In Theophanis sententiam de Messalianorum hæresis origine accedit Petavius Notis in Epiphanium.

Βαλλίζουσι.) Suidas *βαλλίζειν, τὸ, κύμβαλα κτυπεῖν, καὶ πρὸς τὸν ἐκείνων ἦχον ὀρχεῖσθαι*. Est quoque Latinis *Ballo*, & *Ballatio*, salto: de quibus Meursius, & Lacerda in Adversariis. Dictionem Græcam, & antiquis scriptoribus notam vindicat Athenæus Deipnosoph. lib. 8.

Ἦλθεν εἰς Καισάρειαν ἐξ Ἀντιοχείας.) Non prætereundum errorem (pace tanti Viri dixerim) in Baronio ad annum 370. num. 37. deprehendo. Uno quippe Valentis Cæsaream accessu posito, eo protectum existimat, cum Nicomedia iter agens Antiochiam perrexit, Basiliumque loci ejusdem creatum Antistitem reperit. Valens, inquit, *Nicomedia recedens, contulit se cum suis Cæsaream Cappadociæ, vexaturus Ecclesiam illam, nempe quod præter suorum magistratuum sententiam creassent Orthodoxæ fidei insignem defensorem, acerrimumque propugnatorem Magnum Basilium*: infra vero. *Quid autem actum sit a Valente adversus Basilium, cum Cæsaream venit, Sozomenus & alii cum recitant, plane hallucinantur, dum putant adventum Valentis Cæsaream eo tempore contigisse, quo Eusebii ejus civitatis Episcopi adversus Basilium simultas illa vigebat. Nam Basilio jam Episcopo creato, Valentem eo pervenisse, ipsa rerum gestarum series plus certo declarat.* Verum semel & iterum, Antiochiam videlicet euntem, & ex ea revertentem, iter Cæsarea fecisse, & in eam ingressum, Baronium non advertisse, ex ejus verbis plus æquo constat. Itinere primo Antiochiam tendens Basilium quidem audivit Orthodoxæ fidei defensorem & propugnatorem Magnum, at neque præsentem, neque reperit Episcopum: secundo, cum inimicum rediret, conspicuum habuit, & Ecclesiæ Cæsariensis Rectorem, & cum eo gessit illa, quæ hic brevibus contracta fusius a Theodoreto referuntur lib. 4. cap. 17. & a Sozomeno lib. 6. cap. 15. Duplicis illius Cæsaream adventus assertor est, tum quem Baronius eludit Sozomenus, tum Gregorius Theologus Orat. 20. in Basilii laudem pronunciata. Illius testimonio, quo nugari Baronius censet, omisso, hujus verba referam. *καὶ μετὰ τοσαύτης ἡμῖν ἐπιστρατεύει τῆς ἀσεβείας.* *Cum hujusmodi impietate adversum nos expeditionem* (Cæsaream versus) *suscipit* Valens: mox exercitus, ducumque Valentis barbaricas incursiones superante impetu descripto, & enarrata per Ecclesias illas immissa strage, tam Gregorii ad Basilium legatione, & ejus e Ponto reditu, subdit. *Atque illi sane*, Valentis comites, *sic infectis rebus discesserunt, mali male tum primum pudefacti, & superati, atque edocti, etiamsi alios homines, Cappadoces tamen non ita contemnere, ac pro nihilo putare, quorum nil tam proprium est, quam fidei firmitas*, &c. Exinde composita cum Eusebio pace, eoque ad Christum migrante, Basilius designatus Antistes refertur: *Quid alia dicere necesse est*, subjicit nonnullis interjectis Gregorius? Verum enimvero *Christi hostis Imperator, & fidei tyrannus, cum majori impietate, ac ferventiore acie, ut pote cum valentiore adversario rem habiturus, ad nos iterum venit*, im-

pag. 566.

puri ac pravi illius spiritus in modum, qui ex hominis corpore pulsus, diuque vagatus, ad eumdem rursus cum majori spirituum agmine habitaturus redit &c. Ac inferius. *Ut vero peragratis omnibus oppidis, ad hanc firmam, & inoffensam Ecclesiarum matrem se contulit* &c. Hoc si non geminum Valentis Cæsaream accessum probant, plane hallucinor. Secundo vero, quæ hic tanguntur, contigisse testes sunt Sozomenus & Gregorius, quibus adjungit se Auctor, dicens: ἐκεῖνος Καισάρειαν ἐξ ἀνατολῆς μετὰ τὸ δεῖν Βασιλείου μαινόμενος· ὅπερ ἔξω δὲ καὶ ὁ μέγας Γρηγόριος εἰς τὸν Βασιλείου ἐπιτάφιον ἔλεξεν.

Pag. 44. Μαυία Σαρακηνῶν βασίλισσα.) Hæc post Valentis Antiochia discessum, & in hunc annum incurrisse collegit Auctor, ex Socrate lib. 4. cap. 29. de quibus Theodoretus, Sozomenus, & Rufinus.

Ἱστορεῖ περὶ τοῦ ἔθνους ὁ Σωζόμενος.) Lib. 6. cap. 38.

Οἱ δὲ Γότθοι.) Idem cap. 37. lib. 6 de Ulphila, vel Urphila Gotthorum Episcopo eruditam habet dissertationem Auctor earum in Photiani Philostorgii cap. 2. lib. 2.

Λούκιος ἔτη ιβ΄. δ΄.) Neque annus hic Lucii quartus, neque annis 12. Pontificatum obtinuit, sed sex dumtaxat, cujus hic quintus, succedens sextus. Alium Pal. codicis & Peyrez. errorem, ac subinde Barb. emendationem Variæ Lectiones exhibent.

Γότθοι πάλιν ἐπαναστάντες.) Præcipuam hanc Romanorum stragem describit Ammianus lib. 31. ad annum Valentis 14. assignat Hieronymus in Chronico, qui post Valentiniani fratris mortem Valentis tertius numeratur a Theophane: cui concors Ammianus scribit. *Periit hoc exitu Valens quinquagesimo anno contiguus, cum per annos quatuor imperasset, & parvo minus.*

Ἐν τῷ Κυνηγίῳ.) *Amphitheatrum*, quo venationes, & hominum cum bestiis pugnæ edebantur Κυνηγίον hic interpretor: appictæ hujusmodi significantiæ auctoritates alibi profero.

Pag. 45. Τότε καὶ Πέτρος Ἀλεξανδρείας.) Petri Alexandriam reditum, & Lucii ejectionem Socrates lib. 4. cap. 30. & Sozomenus lib. 6. cap. 39. ad Valentis tempora referunt. Lucium tacet Ecchellensis, & ejus annos consundit cum Timothei, quem Petri successorem ordinat, & annos 6. & dies 156. regnasse notat.

Ἐν δὲ Ἀντιοχείᾳ.) Ad Gratiani & Valentiniani Junioris imperium ante ascitum Theodosium, ista, necnon leges de revocandis in sedes Episcopis, conjicienda docet Theodoretus, ex quo hæc Theophanes, lib. 5. cap. 2. & 3. Socrates lib. 5. cap. 2. & seqq. Sozomenus lib. 7. cap. 2. & 3.

Τότε Διόδωρος ἐπίσκοπος.) Ex Theodoreti lib 5. cap. 4. qui cuncta ante Theodosio traditum imperium gesta restatur.

Εἰς τὸ εὐκτήριον τῆς ἁγίας Ἀναστασίας.) Loco hæc congruunt, & anno. De Oratorio Anastasiæ a Gregorio Theologo excitato, & Ἀναστασίας sive ἀναστάσεως ob fidei Resurrectionem in eo manifestatam dicto, deque primis ibidem visis miraculis luculenter Baronius ad annum Christi 378. num. 56. & seqq.

Pag. 46. Γρατιανὸς ὁ βασιλεὺς ἀνῃρέθη.) Arreptam potius a Maximo tyrannidem, quam illatam Gratiano necem, huic anno Theodosii quarto sociandam uno stylo contestantur Chronicorum auctores Prosper, Marcellinus Comes, Socrates lib. 5. cap. 11. Chronicon Alexandrinum.

Τῷ δ' αὐτῷ χρόνῳ.) Ἱστορικῶς tantum, haud χρονικῶς scribi docent verba illa, τῷ δ' αὐτῷ χρόνῳ. *Eodem tempore*, sive, *circa tempus illud*. Confirmat lex hic memorata in Theodos. Cod. extans Gratiano Aug. V. & Theodosio I. Coss. qui Theodosii imperii annus sequens est, lata.

Ἡ μεγάλη καὶ οἰκουμενική.) Quam ex Socrate signatis Consulibus Eucharide & Evagrio, pronunciant alii Syagrium & Eucherium, anno Theodosii tertio Synodum CP. peractam cuncti ferme Chronologi statuunt; miror Theophanem in ejusdem, quo celebrari non potuit, annum sextum distulisse, quo Syricii Papæ Romani annum quartum numerat, cujus tempora Synodus eadem longo spatio antevertit. Socrates lib. 5. cap. 8. Theodoret. l. 4. c. 8. Sozomenus l. 7. c. 7.

Pag. 47. Τὸν συντακτήριον λόγον.) Orationem componendis Episcoporum dissidiis dictam nonnulli existimant, quam potius pro abdicanda sede pronunciatam cum Billio judico. συντακτήριοι enim ille λόγοι, idem qui ἀποτακτήριοι. Hinc Lexicon Anonymum inter Regia MS. συντακτήριοι λόγοι, οἱ ἐν ἐξόδοις ἐπὶ τῶν ἀρχόντων ἀποχαιρετισμοί, οἷος ἐστὶν ὁ τοῦ μεγάλου πατρὸς Γρηγορίου τὸ διαλόγῳ συντακτήριον. *Orationes quibus discessuris proceribus vale dicimus* συντακτήριοι, *qualis est illa, quam magnus Pater Gregorius Theologus habuit*. Bardam συντακτήριον ἐκπληροῦντα, vota pro felici discessu nuncupantem describit Cedrenus editionis Regiæ pag. 555. Ita loquentem Damascenum Orat. de Fidel. Defunctis exponit Billius, relato etiam Maximo in Dionysium teste: ἔνθα Παῦλος ἐν Ἀσίᾳ συνετάσσετο ταῖς ἐκκλησίαις αὐτοῦ. *Ubi Paulus Asiæ Ecclesiis valedicit*. Illic συνετάσσετο nihil aliud significat quam ἀπετάσσετο. Nicetas ipse Gregorii Expositor orationem συντακτήριον sub ejus finem ἀποχαιρετικὸν quasi *Valedictoriam* nominat. Hæc ille.

Τότε καὶ Παῦλος.) Sozomenus lib. 7. cap. 10.

Ὁνώριον υἱὸν αὐτῷ γεννηθέντα.) Anno Theodosii sexto Ricimere & Clearcho Coss. natum Prosperi, Idatii, & Alexandrinum Chronica demonstrant, quibus accedit Socrates lib. 5. cap. 12. Iidem deinde Arcadii & Bautonis Consulatum anno sequente ordinant, ac tandem Honorii & Evodii fasces elevant. Isti igitur anno Theodosii octavo dignitatem adierunt: quare Theophanes anno citius Theodosii septimo eam memorat. His autem verbis & litteris in fastos Consulatum hunc Prosper retulit. *Honorio N. P. & Evodio Coss.* Eas vero litteras N. P. *Nobilissimum puerum* designare ex inscript. veteribus notis, & Codice Theodos. certo & erudite declarat Pontacus, quam vocem Auctor hic scribit Ἐπιφανέστατον, & ad annum Joviani unicum Ἐπιφανέστατα, ubi nos *Nobilissimum* referre fidem dedimus.

Pag. 48. Εὐτρεπίζει δὲ πόλεμον.) Etiam anno sequente præparatam in Maximum expeditionem suggerit Socrates lib. 5. cap. 12. eo nempe, qui Arcadii & Bautonis Consulatum excepit, Theodosii octavus. Reliqua hic memorata segnius rejicienda habentur cap. 13. Sozomeni lib. 7. cap. 14.

Τὸν κίονα Ταύρου.) Columnam illam describit Cedrenus in Theodosio. τοῦ Ταύρου κίονα ἔστησεν ὁ μέγας Θεοδόσιος ῥώμην καὶ μάχας κατὰ Σκυθῶν καὶ βαρβάρων ἔχοντα τοῦ αὐτοῦ· ἔχει δὲ οὗτος ἀνάβασιν ἔσωθεν· ὁ δὲ ἔφιππος ὁ κατὰ τὸ ἄμφοδον δὲ ἱστάμενος, αὐτός ἐστιν ὁ μέγας Θεοδόσιος χεῖρα τείνων δεξιὰν πρὸς τὴν πόλιν, καὶ δεικνὺς τὰ ἐγγεγραμμένα τρόπαια. *Tauri* (in foro Tauri intellige) *statuam posuit magnus Theodosius, suas contra Scythas continentem pugnas, & de iis statuta trophæa. Habet intus viam sursum ferentem. Eques porro in bivio positus, ipse est magnus Theodosius, dextram versus urbem intendens, ac monstrans inscripta statuæ trophæorum monumenta.* Columnæ & statuæ superimpositæ casum enarrant Zonaras in Alexio. Origines CP. Petrus Gyllius in CP. Topographia.

Edit. Paris. pag. 567. Χειροτονεῖται ἀντ' αὐτοῦ Θεόφιλος.) Ad annum Theodosii septimum, quo Coss. agebant Arcadius & Bauto, Theophili ordinationem revocat Socrates lib. 5. cap. 12. annos 27. & dies 87. tribuit Abraham Ecchellensis.

Νικήσας Μάξιμον τὸν τύραννον.) Theodosio & Cynegio Coss. anno ipsius Theodosii decimo Maximum devictum attestantur Prosperi & Idatii Chronica, & Socrates lib. 5. cap. 13. & 14. hic sexto Kal. Septembris, iste quinto Kal. Augustas, Auctor duodecimo cladem accepisse narrant.

Ἦλθε Θεοδόσιος ἐν Ῥώμῃ.) Idatii & Alexandrinum Chronica ad annum Theodosii undecimum. Socrates lib. 5. cap. 14.

Ο Εὐγένιος ὁ ἀπὸ Γραμματικῶν.) Arreptam ab Eugenio tyrannidem præmature anno Theodosii duodecimo locatam Prosper & Idatius reclamant in Chronicis, & annis duobus posteriorem statuunt. Confirmat Zosimus lib. 4. Valentiniani Junioris necem, & Eugenii rebellionem, Rufino Consule, qui eodem anno fasces tenebat, CP. auditam referens: quibus addere poteris Socratem, qui Theodosio III. & Abundantio Coss. ipsius nonimirum Theodosii 15. exercitum ad expetendam de tyranno ultionem CP. movisse testatum reliquit lib 5. cap. 24.

Ο ἀπὸ Γραμματικῶν.) Ῥωμαϊκοὺς παιδεύων λόγους ἐν τοῖς παιδευτηρίοις habet Socrates idem. *qui Latinas litteras in ludis docuerat*. Ἀντιγραφεὺς vero *Magister scriniorum* est: ὁ βασιλεῖ τῶν βασιλικῶν γλῶσσαν ὑπετρεφε. Eunapius in Nymphidiano.

Θεόφιλος.) Εἰδωλοκτόνος propter hic enarrata Georgio Syncello dictus. Socrates lib 5. cap. 16. & 17. Theodoretus lib. 5. cap. 22. Sozomenus lib. 7. cap. 15. Rufinus lib. 2. cap. 23.

Pag. 49. Μάρκελλος ὁ Ἀπαμείας.) Sozomenus nuper citatus, & Theodoretus lib 5. cap. 21.

Νεκτάριος δὲ ὁ ΚΠ.) Ecclesiæ particularis error recto & integro universalis sensui non officit, nec Orientalis quantumlibet ampla spectandaque, Pœnitentiariis Sacerdotibus rejectis, ac sequuto tempore receptis, suis gestis aut privata doctrina Romanæ auctoritati, generali consuetudini, sanis de pœnitentia dogmatibus ullum præjudicium, aut damnum intulit. Pauca hæc circa temerariam Pœnitentiarii Sacerdotis a Nectario rerum Ecclesiasticarum minus experto abrogationem, circa quam multi multa falsa & inutilia. Nectarius enim Neophytus ab Eudæmone Sacerdote pari ignorantia damnando, in errorem, & si vis crimen, abduci potuit.

Νόμον ἔγραψεν.) De hac Theodosii lege & Diaconissarum ætate copiose & erudite disserit Franciscus Hallier, de Sacris Electionibus & Ordinationibus: & nos olim in Euchologicis.

Πλακίλλα ἡ γαμετή.) Cum eam ante plures annos ex Marcellini Chronico, & ex Baronii calculis ad annum 387. num. 58. obiisse constet, magis placeret Auctoris textus hoc pacto interpolatus, Πλακίλλης τῆς γαμετῆς Θεοδοσίου κοιμηθείσης, ταύτης ἀνδριάντα, &c. Ita tamen ut etiam verba τῷ δ' αὐτῷ ἔτει nusquam retinenda censeam.

Ἐπιστρατεύσαντος Θεοδοσίου.) Expeditio Theodosii in Eugenium annis duobus præoccupata. Videnda nuper scripta ad annum ejusdem duodecimum.

Μητάτα.) De *metatis*, sive *metationibus* castrorum & *metatoribus* Pancirollus in Notitiam Imperii. Codex Theod. lib. 7. tit. 8. & Leg. Novellar. Theod. tit. 16.

Pag. 50. Νείλου ποταμοῦ πῆχυς εἰ ἴδοι.) Hanc de Nilo historiam ad tempus quo Joannis Baptistæ caput CP. illatum est, Sozomenus lib. 7. cap. 20. & 21. revocat: eam vero translationem anno Theodosii 12. Prosper & Marcellinus in Chronicis, Alexandrinum autem 13. consignant.

Θεοδόσιος ὁ Βασιλεύς.) Anno imperii decimo quinto, ad tertium ipsius Consulatum, Theodosium castra movisse in Eugenium Socrates lib. 5. cap. penultimo auctor est: pugnasse vero ac vicisse anno sequente, Arcadio tertium, & Honorio secundum Coss. refert.

Ἀργαβάστος.) Qui pag. 48. scribitur Ἀρβάβαστος. de quo Variæ Lectiones.

Τὰ τῶν προφητῶν.) Ad Theodosii vitæ annos extremos Prophetarum inventa corpora suggerit Sozomenus lib. 7. cap. ult.

Ἐλθόντι δὲ τῷ βασιλεῖ εἰς Ῥώμην.) Ista commodius in annum sequentem, quo parta de Eugenio victoria Theodosius Romam profectus est, rejicienda.

Γνώμῃ Ἰννοκεντίου.) Hæc tamen historia Siricii tempore includitur. Attende, amabo, Canonium anni præsentis.

Πορνεῖον καὶ τὰ γινόμενα.) Maxima duo flagitia Theodosio Romæ sublata fuse narrat Socrates lib. 5. cap. 18. Unum hoc fuit. Ad pistrina publica (μαγκιπεῖα vocabant, quæ Svidas exponit ἀρτοπωλεῖα) domus erant meretricibus constructæ, ad quas extranei, vel cibi capiendi, vel libidinis explendæ causa profecti, insidiosa quadam machina ex meretriciis cauponis in pistrinum præcipitati, ad summam usque senectutem molere, & ita injurie publico servire cogebantur. Alterum. Mulieres in adulterio deprehensas, ad lupanar ductas impudenter rursus scortari jubebant, ac interim dum flagitiosa copula committeretur, pulsatis tintinnabulis, in novam ignominiam lubenter lapsæ, & per vim subactæ inurebant. Ex his corrigitur Cedreni locus, quo de pistrinis sive *mancipiis* agens scribit ἐμπίπτοντα ζῷα *animalia*, præter fas in eis detenta, cum potius ἐμπίπτοντας ξένους scribere debuerit. De Mancipiis & Mancipibus Codex Theodos. lib. 12. tit. 16. de iisdem sub Pistorum nomine lib. 14. tit. 3. & 5. Ista vero, devicto Maximo, diu jam a Theodosio perpetrata demonstat Socrates.

Pag. 51. Ἔμβολον.) Ambulacrum ab imbre & temporis injuria tectum est. ἔμβολος, ἀπὸ τοῦ ἐμβάλλειν, quod homines intro se mittant. ὁ Πατριάρχης διέρχεται διὰ τοῦ δεξιοῦ ἐμβόλου, ait Euchologium: *transit Patriarcha a dextra porticu*. Codinus in Orig. CP. ἐσκέπασαν ἐπάνω τὰς ἀψῖδας ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τῶν ἐμβόλων. *Apsides porticuum ab utraque parte erectarum texerunt* σιγματοειδεῖς ἔμβολοι. porticus rotundo fornice ad Sigma litteræ formam.

Ἀνατέλλει ἔτος γ'.) Cui apud Codd. omnes annorum dumtaxar duorum spatium assignatur.

Ἀρκάδιος ἔτη ιδ'.) Mendosi igitur eidem Arcadio pag. præcedente anni concessi.

Ἰννοκέντιος ἔτη ιε'.) De Innocentio tamen quasi Præsulem Romanum gerentem Auctor verba habuit pag. præcedente.

Μετετέθη τὰ λείψανα.) Reliquiæ Joannis Baptistæ sub Juliano Apostata in ignem conjectæ, & a Monachis Philippi Monasterii utcumque ereptæ, & Athanasio oblatæ, exinde a Theophilo in Ecclesiam ejus nomini dicatam, sub Theodosio quidem fundatam, at sub Arcadio anno ejus 2. consummatam, reconduntur. Ita Baronius ad annum C. 389. num. 97. Rufinus lib. 2. cap. 28. Beda de sex ætatibus mundi in Juliano. Acta Inventionis capitis S. Joannis in Appendice ad Cyprianum.

Ἀνατόλιος ὁ λαμπρότατος.) Eum puto, de quo Svidas. Ἀνατόλιος Μάγιστρος Θεοδοσίου (lego ἐπὶ Θεοδοσίου) ὃς φιλότιμος ἦν, προσῆν δὲ αὐτῷ καὶ τὸ μὴ φείδεσθαι τῶν χρημάτων. *Anatolius Magister sub Theodosio, vir honoris cupidus, & liberalis, cui illud a natura inerat ut pecuniis non parceret*, &c.

Edit. Paris. pag. 568.

Ἴδιον ἀριθμόν.) Numeri militares, inde, ut Egnatius opinatur, dicti, quod ad numerum omnia præstarent, vel quod eorum certus quidam numerus esset: *cohortem* nos vocamus, vel etiam *legionem*. Zonaras parte 3. εἶτα Τριβοῦνον ἀριθμοῦ ἐξ ὑπερορίας ἀνακληθέντα· *Tribunum numeri exilio revocatum*, &c.

Ἀρκαδιακοί.) Notitia Imperii exhibet Felices Arcadianos Juniores, & Seniores ab Arcadio institutos. Pancirollus cap. 45. & 47.

Νεκτάριος ὁ ἐπίσκοπος ΚΠ. ἐκοιμήθη. Cæsario, & Attico Coss. inquit Socrates lib. 6. cap. 2. ineunte, quorum fasces annum Arcadii tertium, haud sextum notant. Quæ sequuntur ex eodem Socratis loco, & Sozomeni lib. 8. cap. 2. excerpta.

Pag. 52. Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ὀστίχθη.) Ista redundare linea sequens demonstrat.

Ἀρκαδίῳ γεννᾶται υἱός.) Ita Socrates lib. 6. cap. 6. Chronicon Alexandrinum, & Marcellini, quæ de die a Socrate, & inter se variant.

Γαϊνᾶς ὁ τυραννῶν.) Gainæ tyrannidem & necem ad an. Arcadii 6. quo Consulatum Stilico & Aurelianus tenuerunt, Socrates reponit. Marcellini, & Alexandrinum Chronica ad septimum: ab utrisque Auctor diversus.

Ὁνώριος ἐν Ῥώμῃ.) Mire Theophanis circa personas, loca, tempus, res hic narratas hallucinatio, mera ἀνιστορησία, fœdas omnino ἀναχρονισμοὺς deprehenduntur ex Zosimi, & Jornandis lectione: hujus de Geticorum origine, illius lib. 5. & 6.

Pag. 53.

Πρὸ τῆς ἐν Χαλκηδόνι συνόδου.) Sive ex tacita Concilii CP. primi concessione, sive in eas provincias, seu potius diœceses, ejusdem Concilii verbis nonnihil faventibus Can. 3. ab Episcopis CP. usurpato jure, sive Imperatorum decreto ejusmodi jus ante Concilium Chalcedonense tribuente, cujus mentio apud Socratem lib. 7. cap. 28.

Ἀρσένιος δὲ ὁ μέγας.) De Monasterii ejus nomine, ut quidem reor, potius quam nomini, ut habet Ecchellensis, disserit ipse Historiæ Orientalis & Arabicæ pag. 59.

Τὸν κίονα τοῦ Ξηρολόφου.) Qui vidit, circumspexit, conscendit, & mensus est Petrus Gyllius, accurate describit Arcadii columnam CP. Topographiæ lib. 4. cap. 6. Xerolophon ex Suida & Orig. CP. interpretor certum ejus Urbis Thema, sive spatium.

Ἐν τῷ Ἑβδόμῳ.) Hebdomus Urbis Regiæ suburbium ad Occidentem & Septentrionem vergens, quod forte Septimum numeraretur inter Suburbia, sic dictum. Petrus Gyllius CP. Topographiæ lib. 4. cap. 4. Templum quoque Prodromi ita dictum edocent Origines CP.

Pag. 54.

Ἐν τῇ Δρυῒ τῇ νῦν Ῥουφινιαναῖς.) Quercus locus trans mare Rufini villa postmodum vocatus. Palladius Dialog. de gestis Chrysost. προάστειον Χαλκηδόνος, Chalcedonis Suburbium scribit Socrates lib. 6. cap. 14.

Εἰς προάστειον κατὰ τὸν Ἀνάπλουν.) Καλεῖται Μαριανοί, scribit idem Socrates trans Urbis portum ad Orientem.

Ἐν τόπῳ λεγομένῳ τοῦ Πιττακίου.) *Πρὸς τὴν μεσημβρινὴν τῆς ἐκκλησίας πρὸ τοῦ οἴκου τῆς μεγάλης βουλῆς. Ad meridionalem templi plagam, ante domum magni Senatus*, scribit Sozomenus lib. 8. cap. 20. Socrates nuper laudatus, ad plateam S. Sophiæ ponit. Auctor πλησίον τῆς ἁγίας Εἰρήνης. Irenes quippe & Sophiæ ædes tunc temporis quam vicinæ, ut superius pag. 14. annotavimus. Πιττάκιον porro locum ita dictum scribunt Orig. CP. quod ad Leonis Imperatoris statuam postmodum erectam *Brevia, supplicesque Libellos* populus apponere soleret. Is autem sororis Euphemiæ palatium, quo ferebatur in eam amore quotidie frequentans, Πιττάκια apposita vel oblata regia mansuetudine perlecturus eo loco acceptabat: ex quo Πιττάκια, *Libelli supplices*, nomen impositum. At si μεγάλης βουλῆς, ibidem & Πιττακίων locus.

Τῷ δ᾽ αὐτῷ ἔτει ἐτελεύτησεν ἡ Εὐδοξία.) Nec Chrysostomum in exilium pelli, nec Eudoxiam hoc anno e vivis excedere potuisse demonstrat Petavius lib. 11. de Doct. Temp. cap. 47. hujus enim mortem, & illius exilium ad annum Arcadii decimam alligat lib. 13. ad annum Periodi Jul. 5117. Quibus illud mihi suffragari videtur argumentum, quod cum a Joannis expulsione ad Arcadii mortem Socrates lib. 6. capp. 16. 17. 18. & 21. & Chronicon Alexandrinum Consulatus quatuor recenseant, Auctor vero annos dumtaxat duos inter utrumque interponat, in ejus calculos errorem irrepsisse indubium est.

Pag. 55.

Ἀρκάδιος ὁ βασιλεὺς γενόμενος.) Ad Arcadii vitæ postremum tempus hoc contigisse narrat Socrates lib. 6. cap. 21.

Αὐτῷ δὲ τῷ ἔτει Ἀρκάδιος ἐτελεύτησεν.) Verum Socrates lib. 6. cap. ult. refert obiisse Kalendis Maiis: ut solerter advertit Petavius lib. 13. ad annum Periodi Jul. 5121. Imposuit Theophani Zosimi locus lib. 6. ubi de obitu Stiliconis egit. *Βάσσου μὲν ἐπὶ ὑπατείας καὶ Φιλίππου, καθ᾽ ἣν καὶ Ἀρκάδιος ὁ βασιλεὺς ἔτυχε τῆς εἱμαρμένης, τῇ δὲ πρὸ δέκα καλανδῶν Σεπτεμβρίων ἡμέρᾳ.* Hoc est: *Obiit Stilico sub Bassi & Philippi Consulatu) quo quidem etiam Arcadius Imperator fato functus est) die decimo Kalendas Septembris*. At dies hic non ad Arcadii, sed ad Stiliconis obitum referendus. Ipsius Theophanis sententia anno succedente certius ac clarius exposita. Arcadius, inquit, annis 14. regnavit, mensibus 3. diebus 14. At unde hic annorum, mensium, & dierum adeo accuratus numerus, nisi ex Socratis Chronico, quo lib. 5. cap. ult. Magnum Theodosium decimo sexto Kalendas Februarii mortem oppetiisse, erat is annus primus 294. Olympiadis, filium Arcadium Kal. Maii anno secundo 297. Olympiadis pari fato raptum legit lib. 6. cap. 21.

Ὃς ἐβασίλευσε μετὰ τὴν τελευτήν.) Ut nota præcedens declarat.

Συμβασιλεύσαντα καὶ τῷ πατρὶ αὐτοῦ.) Socrates lib. 6. cap. 21. annum alterum cum patre Arcadium imperasse scribit: et cum Merogando & Saturnino Coss. ad imperium ab eo acceptum referat lib. 5. Ii vero Coss. anno Theodosii quarto adjungantur, ex Chron. Alex. nec Theodosius imperii decimum sextum, ex lib. 5. cap. ult. superaverit: uno anno Socratem delapsum reliquum est.

Ἐτῶν ὄντα ὀκτώ.) Octavo nimirum decurrente, ait Socrates lib. 7. cap. 2. Natus enim Imperii paterni anno septimo, IV. Idus Apriles, ex Chron. Alexandrino, Kal. Maiis anni 14. Imperium paternum excepit solus, cujus collega anno octavo fuerat assumptus.

Δέκα καὶ πέντε ἐτῶν ὑπάρχουσα.) Nedum decimum quintum agentem annum, asserit Theodoretus lib. 9. cap. 1. quod Kal. Februarii nata, ex Chron. Alexand. Kal. Maii patrem Arcadium amiserit, ut paulo superius Socrates testatus est. Ex Theodoreti & Theophanis calculo, quo puella viro matura, maturo quoque & regendis viris haud inepto potuit dotari judicio, Chronici Alexandrini error emendandus, ubi Pulcheria Imperii paterni anno 5. lucem aspexisse relata, ex ejus computo annos decem nondum provecta, omnem orbis administrandi molem in se suscepit.

Ὁ δὲ Σωζόμενος φησί.) Loco nuper adducto.

Pag. 56. Edit. Parif. pag. 569.

Ἀττικὸς ἐπίσκοπος ΚΠ.) Socrates libro 7. cap. 4.

Ῥώμη παρελήφθη.) Anno Theodosii dieque mensis hic notatis, Romam captam validis argumentis confirmat Baronius ad annum D. 410. num. 19.

Καὶ μεθ᾽ ἡμέρας ὀλίγας Κωνσταντῖνος.) Ita Prosperi Chronicon ad annum Theodosii 3. Idatius quoque, qui Constantini istius mortem ad Honorii annum 17. qui Theodosii tertius numeratur, conscribit.

Ἐν Γαλλίαις Ἰουλιανός.) Idatii excerptum ad præsentem annum.

Ἰουδαῖοι ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.) Pars horum maxima, cum fuerit Cyrillus Antistes, neque præsente anno, neque vivente adhuc Episcopo Theophilo, potuerunt contingere.

Πουλχερία τελεία.) Chron. Alexand. *Πουλχερία ἐπιφανεστάτη ἀνηγορεύθη Αὐγοῦστα μηνὶ Πανέμῳ πρὸ δ΄. νωνῶν Ἰουλίων. Pulcheria Nobilissima Augusta renunciatur mense Panemo 4. Non. Jul.* Verum id anno sequente notatur.

Ὑπατίαν τὴν φιλόσοφον.) Quod incerto tempori Socrates, certo Theophanes assignat: legendus ille lib. 7. cap. 15.

Ἰσδιγέρδης ὁ τῶν Περσῶν. Socrates lib. 7. cap. 8.

Pag. 57.

Κοίμησις Θεοφίλου Ἀλεξανδρείας.) Obitus Theophili Honorii nono Consulatu Theodosii quinto signetur apud Socratem lib. 7. cap. 7. Illi fasti anno Theodosii imperantis quinto socios se adjungunt: quare videretur Theophili mors ad prænotatum Theodosii annum quintum, aut ad sextum potius conscribenda, eo quod Auctor anni periodum a mense Septembri deducendam existimat, post quem mensem & dimidium alterum 15. Kal. Novembris Socrates Theophili decessum contigisse annotet.

Θεόφιλος ἐπίσκοπος.) Inutilis dictorum repetitio: vel superflua præmissorum, quæ in Vat. Barb. & Peyrez desunt, & in solo Pal. extant, memoria.

Hui-

Ἡσύχιος πρεσβύτερος Ἱεροσολύμων.) Hesychium Hierosolymitanum alium non agnoscit Possevinus in Apparatu, nisi qui Gregorii Papæ temporibus, & in ejus Epistolis haud Presbyter, sed ejus sedis Patriarcha celebratur. Duos hoc nomine insignitos, unum Theodosii Senioris, alterum Junioris ætate florentem memorat Sixtus Senensis: hunc tamen ex quadam glossa Præsulum infula decoratum dubius affirmat. Lego Hesychium, ad quem Augustinus 78. & 80. dirigit Epistolas: at cum Coepiscopum & Compresbyterorum patrem salutari videam, num is sit Hierosolymitanus, hæreo. Cum Photio itaque Auctore, & Bibliothecæ Græcorum PP. collectore, sola Presbyteratus dignitate provectus mihi Hesychius iste manebit.

Κύριλλος ἔτη λγ'.) Ponit Ecchellensis annos 32. dies 155. Optime: solos quippe 32. Auctor ipse numerat aliis in Canoniis.

Ἰουδαῖοι εἰς τὴν Ἰμμὰρ.) Socrates lib. 7. cap. 16.

Λεοντίου τοῦ φιλοσόφου θυγατέρα.) Ut Athenais infimo loco nata ad Imp. thalamum evecta fuerit, prolixa orationis serie narrat Chronicon Alexandrinum: nuptias illas, quibus pronuba fortuna disparis cultus animos conciliavit, paucis refero. Imperator Theodosius, exardescente in Venerem adolescentia, quam maturam attigerat, sanguine sororem Pulcheriam imperii vitæque tutricem de uxore jam sæpius expetita, sibi quærenda sollicitabat. Ei nobilissimas quasvis, & tanto conjugio dignas circumspicienti frater Theodosius suggerit, nec nobilitatem nec opes curæ sibi esse, sed formam in puella requirere, quæ reliquas illuc temporis vivas si non superet, minime sibi sociandam: summam enim, quæ nondum oculis objecta fuerat, fœminæ speciem deperibat. Per omnium ora puellarum, quasi per saltus Venerem aut Nympham illam oculis indagat, & venatur Pulcheria, & Paulinum Comitis domesticorum filium adolescentem Theodosio charum (a pueritia quippe ei adjunctus educationis ejusdem factus fuerat particeps) naturæ delicias, & supremum ejus opus, si forte occurrat, per provincias quæsiturum amandat. Accidit interim ut Athenais Athenis oriunda virgo Græcanica Byzantium ad amitam cum cognatis se conferret, cujus profectionis occasio ista fuit. Heraclitus pater Philosophus, Leontium alii vocant, Valeriano & Gesio filiis, quas collegerat ex Academia, facultates ex testamento reliquit, filiæ sola centum numismata, & fortunæ promissa. Athenais apud fratres quasi hæreditatis jure mulctata, ut laudatam bonorum partem acciperet, precibus agebat. Repulsam sæpius passa, ad amitam divertit Constantinopolim, quæ causa illius suscepta, actionem in fratres instituit, & de Athenaide sorore in hæreditatis consortium asciscenda coram Pulcheria diem dicit. Adest Athenais eam venustatem facie præferens, quam sibi finxerat Theodosius, ac præterea litterarum omnium copiam, ubi pro se oravit, ad ejus tribunal exposuit. Plura dicam? Una placet, quæ non modo fœminarum, sed quæ virorum etiam ornamenta laudesque in se una collegerit. Ad Palatium puellæ condicit Pulcheria, quæ mox a sociis comitata Cubiculariis committitur, & inducitur in Pulcheriæ thalamum. Ingressus juvenis Imperator Paulino comite per velum, velum enim puella oculis obduxerat, furtim, raptim, sed attente conspicit, vultum ejus omnem, ac simul in eam ardorem animo accipit, ac demum in conjugii, vitæ, & imperii consortium assumit. Socrates lib. 7. cap. 21. Evagrius lib. 1. cap. 20.

Εὐδοκίαν μετονόμασεν.) Atticum nominibus imponendis disertum multis exemplis declarat Socrates lib. 7. cap. 25. nil mirum itaque si in Eudocia appellanda *ἄδοξεν*. Concilii Nicæni Canon 30. Turrianæ editionis *nomina Christianorum secundum Scripturam in baptismo imponi* jubet: quam bene *ἄδοξα* utriusque Testamenti paginis sapiat, declaravere Patres, qui vocabulum illud in Scriptura lectum Eudociam designasse senserunt.

Ἐγεννήθη Οὐαλεντινιανός.) Anno Honorii 25. qui Theodosii undecimus est Valentiniani tertii diem natalem conscribit Idatius, quem Theophanes sequitur. Prosper ad annum præcedentem.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἐγεννήθη.) Superfluus & inutilis Scriptoris labor. Pag. 58.

Ἐστέφθη πρὸ τῆς τελευτῆς αὐτοῦ.) Si sexto Idus Februarias ad imperium vocatus quarto Nonas Septembriles interficitur Constantinus Valentiniani pater, anno Theodosii duodecimo imperii collega, tertio decimo lethi præda factus est, ex Auctoris annos a Septembri numerantis computo; illud autem est, quod Idatius affirmat, anno nimirum Honorii 26. in Theodosii duodecimum incidente imperii consortium accepisse, ac sequente Ravennæ defunctum. Eadem sententia Prosperi calculis aperte manifestatur.

Μηνὶ Θωθ.) Placet magis aliorum MSS. lectio *μηνὶ Θωθ ι'*. & mensis Thorb die 10. Augustalis cædes adscripta.

Ἐτελεύτησεν Ὀνώριος.) Asclepiodoto & Mariano Coss. scribunt Socrates lib. 7. cap. 23. Idatius & Prosper in Chronicis. Consulatus autem ille anno Theodosii 15. apud illos, ut apud Auctorem describitur. Reliqua ex eodem Socrate excerpta.

Ἐκ τῶν βασιλικῶν ὑπογραφέων.) *Πρωτοτάτην τῶν βασιλικῶν ὑπογραφέων* scribit Socrates nuper citatus. *Primicerium Notariorum* vocat Imperii Notitia. De hoc Joanne Olympiodorus apud Photium.

Ἐβασίλευσεν ἔτη λα'.) Vat. MS. *ἔτη λβ'.* recenset. Consulendæ ad hunc locum Variæ Lectiones. Edit. Paris. pag. 570.

Θεοδόσιος τῆς Ἡλιου.) Socrates lib. 7. cap. 24. Prosperi Chron. Pag. 59.

Μαρουθᾶς δὲ ἐπίσκοπος.) Alia de Marutha profert Socrates lib. 7. cap. 8. quæ primis Theodosii annis gesta subindicat, & ex eo affirmat Baronius ad annum 408. Historica igitur, non Chronica narratio est, ceu quæ Isdegerde mortuo hic interseritur.

Ἰσδιγέρδου θανόντος.) Socrates lib. 7. capp. 18. & 20. Evagrius lib. 1. cap 19. Procopius de bello Persico sub initium. At si Vararanis annus hic undecimus est, qui *ἐπὶ τῆς βασιλείας τὸν τῶν διαβολῶν ἐπεξέτεινε διωγμόν*;

Τὰ λείψανα Ζαχαρίου.) Sozomenus ad totius historiæ calcem. Chronicon Alexandrinum ad annum Principis hujus septimum translationem refert.

Καὶ Στεφάνου τοῦ πρωτομάρτυρος.) Delatæ in Africam Stephani Protomartyris reliquiæ ab Orosio sancti Augustini presbytero, postquam ad Hieronymum ab eo missus in Africam remeavit, præsente Theodosii Junioris anno 19. inventionem earum non contigisse declarant. Prius enim inventæ quam delatæ: at vivente adhuc Hieronymo in Africam asportatas ex eo conjicimus, quod ab Hieronymo redux in Africam Orosius provinciam reliquiis ditaverit, ex Marcellini Chronico ad annum Theodosii 9. Hieronymus autem obiit ejusdem Theodosii 12. prout Prosperi Chronicon testatur: qui ergo fieri potuit, ut ejusdem Imp. anno 19. repertæ fuerint reliquiæ? Adde Joannem Hierosolymorum Antistitem reliquias Luciani monitu effodisse, quem ante annos novem immemor historiæ temporisque Theophanes e vivis excessisse in Chronico laterculo posuit.

Ἀγαθότητι πολλῇ κεχρημένος Θεοδόσιος.) Bellum Persicum anno Theodosii 13. juxta Chronicon Alexandrinum, vel 15. juxta Marcellinum Comitem restinctum: quo tercentesimæ Olympiadis annus quartus, & Honorii decimus tertius, Theodosii vero decimus numerabatur, ex Socr. lib. 7. cap. 20. a cujus calculis longe abest noster Theophanes. Pag. 60.

Σισίννιος ἀρχιεπίσκοπος.) Is Theodosio duodecimum, & Valentiniano Juniore secundum Coss. ordinatus, ex Socrate lib. 7. cap. 26. anno suæ promotionis primo, de quo Theophanis laterculum facit hic fidem, Theodosium annos dumtaxat octodecim ex Chronici Alexandr. computo, vel novemdecim ex Marcellini scriptis vidit imperantem.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἐκ τῶν Χερσονησιτῶν.) Falsa & inutilis repetitio.

Φίλιππος πρεσβύτερος.) Ex Socrate lib. 7. cap. 26. & 27. excerptum loco incongruo repositum.

Εὐσέβιος δὲ Σισίννιος ἐτελεύτησεν.) Moritur, inquit Socrates cap. 28. Hiero & Ardaburio Coss. quorum fasces annum Theodosii 19. teste Chronico Alex. vel ex aliorum rationibus vicesimum signabant.

Νεστόριος τὴν ἐπισκοπὴν διαδέχεται.) Felice & Tauro Coss. Socrates lib. 7. cap. 29. Consules istos Chronicon Alexand. anno Theodosii 20. Prosper 21. adjungit.

Γερμανικεὺς τῷ γένει.) Haud igitur Antiochia natus, ut Doctrina Temporum testatur.

Σύγκελλον.) Ut cellæ & ædium consors, ita negotiorum, & secretorum conscius, imo conscientiæ rector & animæ moderator, nondum vero dignitatis successor intelligitur hic Σύγκελλος, *Cancellaneus.* Socrates lib. 7. cap. 32. συνῆν Νεστορίῳ Ἀναστάσιος πρεσβύτερος, ἅμα αὐτῷ ἐκ τῆς Ἀντιοχείας ἐλθών· τοῦτον δὲ τιμῶν εἶχε πολλῆς, καὶ ἐν τοῖς πράγμασι συμβούλῳ ἐχρῆτο. *Convivebat Nestorio Anastasius presbyter, una cum eo Antiochia missus, quem plurimo honore prosequebatur, & eo in negotiis consiliatore utebatur.* De Syncello plura docet Euchologium nostrum, ac nostræ pariter in Cedrenum & Codinum Notæ, nec non Georgii Syncelli præfatio, de quibus iterum sermo habendus.

Pag. 62. Σχολαστικὸς τῆς βασιλίδος.) Duo MSS. non urbem Regiam sed Imperatricem exprimunt his verbis, Σχολαστικὸς τῆς βασιλίσσης. Regium, Barber. & alia Imperatricem urbem intelligendam volunt, scripto: Σχολαστικὸς τῆς βασιλίδος Κωνσταντινουπόλεως. Favet his Anastasius interpretatus, *Imperatricis Constantinopolis.* Dicam itaque Eusebium illum non Imperatrici addictum, sed in urbe Regia CP. Scholasticum & Advocatum fuisse. Nicephorus enim eumdem scribit ῥήτορα, *Rethorem*, lib. 14. cap. 32. De Scholastico notæ ad pag. 69 edisserent.

Τὸ φοβερὸν θαῦμα τῶν ἁγίων ζ΄. παίδων.) Baronius de illis in Martyrol. Rom. 27. Julii.

Pag. 65. Ἡ ἐν Ἐφέσῳ ἁγία & οἰκουμενική.) Ephesina Synodus Bassi & Antiochi Consulatu descripta in annum Theodosii Junioris 24. & 25. ex Theophanis anni periodum a Septembri metientis computo incidit: Junio enim mense inchoata Octobri terminatur: quæ causa forsan extitit, ut ad præfati Imperatoris annum 25. eam referat.

Pag. 63. Ἐν τῇ Θάσῳ.) Ὀάσει correctius habent quidam codices. Provinciam enim Ægypti incultam, & intemperie aeris incolis rigidam, Oasim nomine, exulanti Nestorio fuisse assignatam tradit Theodoretus ad Sporadiam epist. 1.

Νόννος ὁ θαυμάσιος.) Martyrologium Romanum 2. Decembris.

Μιμάδων.) *Pantomimam* fuisse auctor vitæ ejus Jacobus Diaconus inter Patrum vitas testatur.

Μαργαριτώ.) Ex *margaritarum* & gemmarum quibus onerabatur copia.

Πελαγίαν.) Quod a natalibus impositum, in baptismo restitutum nomen, auctor est Jacobus relatus.

Ἤχθη Οὐαλεντινιανός.) Quas eam Eudoxia Valentinianus tertius contraxit nuptias, quam diversis annis Socrates lib. 7. cap. 43. & Chronicon Alex. a Theophane statuerint, vide apud Petavium de Doct. Temp. lib. 13. ad annum 5150. Ipse Petavius Prosperum secutus aliis Coss. quos fixit Socrates celebratas asserit.

Ἡσύχιος πρεσβύτερος.) Hierosolymorum Antistitem, Sixto Senensi in adversum sentiente, Hesychium non extitisse verba ista, & præfatæ urbis Antistitum laterculum declarant.

Ἐν ἀσκήσει ἐκοιμήθη.) Aliquotis annis posteriorem esse Melaniæ istius mortem indicio mihi est, quod Eudociam Imperatricem Hierosolyma profectam ipsa in sancta urbe susceperit, & cum ea novi templi dedicationis festum & alia peregerit, quæ in ejus vita 31. Dec. exhibet Surius: Eudocia vero anno sequente Hierosolymorum peregrinationem aggressam Auctor ipse circa Melaniæ facta hallucinatus describit. Obitus Melaniæ incertus est Baronio ad annum 438. num. 17.

Θεοδόσιος ὁ βασιλεὺς τὴν γαμετήν.) Anno quidem Valentiniani tertii nuptias excipiente, Hierosolymitanam peregrinationem suscepisse Eudociam, Theodosio decimum sextum Consule, scribit Socrates lib. 7. cap. 44. & 46. Eum autem Consulatum anno Theodosii Chronicon Alexand. tricesimo, alii 31. devinciunt. De eodem itinere Evagrius lib. 1. cap. 20. & 21.

Pag. 64. Τῇ παννυχίδι τῶν Νειλώων.) Quælibet in totam, vel plurimam noctem actio producta Græcis est παννυχίς, sic longiores Matutinarum, quas vocant, precum vigilias, vel etiam prophana conviviis per noctem agitata παννυχίδας vocari testatur Euchologium, & Theophylactus Simocatta lib. 8. cap. 13. Edit. Pa pag. 571. Niloa porro facta in noctem dilata narrat Heliodorus Æthiopicorum lib. 9. ineunte. τῆς τῶν Νειλώων ἑορτῆς ἐνστάσης, οἱ μὲν ἐγχώριοι πρὸς θυσίαις τε, καὶ τελεταῖς ἦσαν, τοῖς μὲν σώμασι καὶ περιεστῶσι δεινοῖς κάμνοντες, &c. ὁ δὲ Ὀροονδάτης μέσας νύκτας ἐπιτηρήσας, ἡνίκα ὕπνον βαθὺν τῆς συνουσίας ἐκ τῆς εὐωχίας ἐπιβαλλομένους. *Festo Niloorum exorto, indigenæ quidem mactationibus victimarum & sacrificiis vacabant, corporibus quidem & circumstantibus malis laborantes*, &c. *At Oroondates observata occasione, media nocte cum Syenæ arcto somno post epulationes premerentur*, &c. Niloa vero quæ sacra vel festa fuerint ipse libro præcedente ad calcem exponit. ἔτυχε γάρ τις συμπεσοῦσα καὶ τὰ Νειλῶα τότε τὴν μεγίστην παρ' Αἰγυπτίοις ἑορτὴν ἐνεστηκέναι, κατὰ τροπὰς μὲν θερινὰς μάλιστα, καὶ ὅτε ἀρχὴν τῆς αὐξήσεως ὁ ποταμὸς ἐπιλαμβάνει τελουμένην, ὑπὲρ πάσας δὲ τὰς ἄλλας πρὸς Αἰγυπτίων σπουδαζομένην δι' αἰτίαν τοιάνδε. *Etenim quodammodo acciderat, ut tunc quoque Niloa, maximum apud Ægyptios festum instaret: quod quidem circa Solstitium æstivum maxime, & quando initium crescendi fluvius capit, celebratur, ac in summo honore præ omnibus habetur, propter hujuscemodi causam:* quam ibidem refert esse Nili exundationem certa naturæ lege totam Ægyptum fœcundantem.

Καὶ τῷ ἀρχομένῳ χρόνῳ.) Quo Theodosius imperii unum & triginta numerabat annos, ipso decimum sextum & Fausto Coss. prout Socratis lib. 7. cap. 44. & Prosperi calculi Auctori concordes redduntur.

Διὰ λγ΄. ἐτῶν.) Obiit quippe Chrysostomus a conditu mundi an. 5894 CP. vero relatus est anno 5931. & secundo deinde anno partium ejus asseclæ Ecclesiæ ex integro revincti: illudque est quod Socrates nuper adductus scripsit. Ἰωάννης τῷ τριακοστῷ πέμπτῳ ἔτει μετὰ τὴν τελευτὴν, εἰς κοινωνίαν ὑπὸ Πρόκλου ἐδέχθη. *Joannes tricesimo quinto anno, postquam e vivis excesserat, in communionem a Proclo receptus est.*

Ἐπὶ τοῦ ἐν ἁγίοις Πρόκλου σεισμὸς γέγονεν.) Quo anno contigerit, incertum: solum Chronicon Alexandrinum ultimo Procli vitæ anno CP. eo concussam referre Petavius asserit de Doctrina Tempor. lib. 13. ad annum Jul. Per. 5160. his verbis. *Chron. Alexandr. his ipsis Coss.* (Ardabure & Callepio) *refert ingentem terræ motum fuisse, ita ut cives omnes extra urbem degerent, nemo tamen hominum periit. Hic ille motus est, per quem arreptus in cælum puer Trisagium hymnum audiit.* Verum duos terræ motus annorum quatuor spatio eodem Chronico memoratos facile quivis advertat: primum anno Theodosii 39. Ardaburio & Alypio Coss. cujus memoria annuo Litaniarum ritu in Triconcho VIII. Idus Novembris peragitur: alterum Theodosii ejusdem anno 42. Valentiniano A. VII. & Albino Coss. quo CP. cives territi processerunt in Campum λιτανεύοντες. Annum pene integrum terram primus incessit, ἐγένοντο σεισμοὶ μεγάλοι, καὶ ἐκράτησαν ἐπὶ χρόνον, ait Chronicon; alter haud vicibus repetitis, sed concussione ferme continua Urbem vexavit: in primo de Imperatore, vel Ecclesiæ ministris sermo nullus: in isto supplicat Imperator nudatis pedibus, & cum Senatu Cleroque actas ad Campum frequentat preces. Puer autem in cæ-

lum raptus est eo terræ motu, quo CP. agitata cives suos in campum Imperatore & Patriarcha ducibus supplici processu Deum interpellaturos emisit. Haud itaque priore, sed secundo in aerem elevatus est puer, & secundi hujus memoria, quidquid in adversum ad Chronici marginem adnotet Raderus, renovatis precibus annua observatione recolitur. Chronicon tamen in eo deceptum animadverto, quod motum hunc in ultimum Theodosii annum, quo Proclus excesserat e vivis jam diu, seponendum censuerit: Proclum vero processum in eo duxisse affirmant ex testimoniis subjunctis plura. De illo motu præfatum Chronicon ita scribit. τούτῳ τῷ ἔτει ἐταράχθη ΚΠ. ὑπὸ σεισμοῦ. μηνὶ Ἰαννουαρίῳ κϛ'. ἐκ νυκτὸς ἀπὸ τῶν λεγομένων Τρωαδησίων ἐμβόλων ἕως τοῦ χαλκοῦ Τετραπύλου ἐπὶ χρόνον, ὥστε μὴ τολμῆσαι ἐν οἴκῳ τινὰ μεῖναι, ἀλλ' ἔφυγον ἔξω τῆς πόλεως πάντες λιτανεύοντες ἡμέρας καὶ νυκτός, καὶ ὁ βασιλεὺς ἐλιτάνευε μετὰ τῆς συγκλήτου, καὶ τοῦ ὄχλου, καὶ τοῦ κλήρου ἀνυπόδετος ἡμέρας πολλάς. γέγονε γὰρ ἀπειλή, οἵα οὐ γέγονεν ἀπ' ἀρχῆς· τινὲς δὲ ἔλεγον καὶ πῦρ ἐν τῷ οὐρανῷ ἑωρακέναι. ὅθεν καὶ ἡ μνήμη κατ' ἔτος ἐπιτελεῖται τῆς λιτανείας μέχρι καὶ νῦν ἐν τῷ Κάμπῳ ὑπὲρ τῆς τοῦ Θεοῦ μακροθυμίας. *Hoc anno CP. magnam labem accepit ex terræ motu, mense Januario, sexto & vicesimo die, noctu a Troadesiis porticibus usque ad æreum Tetrapylum sat diu durante, ita ut nemo auderet domi manere, sed omnes fugerent in campum, diesque & noctes precibus intenderent: & ipse Imperator cum Senatu, & populo, Cleraque nudis pedes multis precibus Deum votis propitiabat. Ingens enim terror, qualis numquam fuerat, omnes perculerat. Quidam affirmabant ignes se in cælo vidisse. Unde anniversaria memoria precum celebratur etiam hodie in Campo, ad Dei clementiam ingenus hominum laudandam.* Menologium. τῇ κε'. ἡμέρᾳ Σεπτεμβρίου ἐπὶ τῆς βασιλείας Θεοδοσίου τοῦ νέου, γέγονε σεισμὸς φοβερὸς καὶ μετὰ τοῦ παντὸς λαοῦ τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου, καὶ Πρόκλου τοῦ Πατριάρχου, μετὰ παντὸς τοῦ τῆς ἐκκλησίας πληρώματος, καὶ πάσης τῆς πόλεως ἔξω λιτανευόντων διὰ τὸν φόβον ἐν τῷ Κάμπῳ ἤδη τῆς τῶν Θεοπασχιτῶν αἱρέσεως ἐξ ἐπηρείας διαβόλου ἀρχὴν λαμβανούσης, καὶ τῷ τρισαγίῳ τὸ, ὁ σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς, βλασφημούντων· ἐξαίφνης παιδίον, εἰς τὸν ἀέρα ἁρπαγὲν ἀνεφέρετο πάντων ἐν ἐκπλήξει, καὶ φόβῳ κραζόντων ἐπὶ πολλὰς ὥρας τό, Κύριε ἐλέησον· αὖθις κατῆλθε τὸ παιδίον ὥσπερ ἐπὶ νεφέλης καθήμενον, καὶ φωνῇ μεγάλῃ παρεκελεύσατο, ὅτι οἱ τῶν Ἀρχαγγέλων χοροὶ ἄνευ τῆς προσθήκης τοῦ, ὁ σταυρωθεὶς, τὸν τρισάγιον ὕμνον ἀναπέμπουσι τῷ Θεῷ· ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος ἰσχυρός, ἅγιος ἀθάνατος ἐλέησον ἡμᾶς. καὶ ἅμα ταῖς τοιαύταις φωναῖς ἀπέδωκε τὴν ψυχὴν τῷ Θεῷ. καὶ ὁ τοῦ σεισμοῦ κλόνος ἐπαύσατο. *Die 25. Septembris, imperante Theodosio Juniore, accidit horribilis terræ motus: quo factum est, ut totus populus cum Imperatore Theodosio, & Patriarcha Proclo, ac universo Ecclesiæ cœtu, tota urbe exierit, in locum, qui dicitur Campus, ad orandum præ timore. Jam Theopaschitarum hæresis ex diaboli astu sumebat initium, & hymno Trisagio cum blasphemia addebant:* Qui crucifixus est pro nobis. *Extemplo puer in aerem raptus volitabat, clamantibus cunctis præ timore, & stupore per multas horas:* Domine miserere. *Repente descendit puer per inde ac nubi insidens, & magna voce admonebat ab Archangelorum choris Trisagium illum hymnum Deo concini sine illo additamento,* Qui crucifixus est. *Sed ita:* Sancte Deus, Sancte fortis, Sancte & immortalis, miserere nobis. *Et illico cum his vocibus animam Deo reddidit, & illa terræ agitatio quievit:* Continuus Episcopus Herculianorum epist. ad Petrum Episcopum Antioch. Concil. C P. sub Mena Act. 5. eamdem refert historiam, puerumque in terras delapsum μετὰ τρίωρον τοῦτον ἐν τῷ Τριβουναλίῳ παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Πρόκλου. *Ultra tres horas ad Procli pedes in* Campi *Tribunalio* orantis *stetisse* narrat. Acacius CP. ad eumdem Petrum ad tertiam cæli regionem puerum raptum scribit: & Damascenus tandem epist. de Trisagio, virtute quadam Angelica in aerem evectam, hymnum quo Trinitas laudator, didicisse, &c. Plura Nicephorus lib. 14. cap. 46.

Οὐανδαλοι ...) Irruptionem Vandalorum in Africam Chronicon Alexandrinum, Prosper, & alii ad annum Theodosii 20. assignant. ea- propter quæ hic ex Procopio lib. 1. de bello Vandalico summatim collecta, historice non chronice referri facile quisque perspiciet. *Edit. Paris pag. 572.*

Τιγγοτθῶν.) Visigotthos reddit interpres Procopii, Ἰλιγοτθοι habet alia lectio, apud quem Godigisclus legitur, qui hic Μαδίγισκλος. *Pag. 65.*

Μετετέθη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.) Eugeniæ Martyris Philippi Augustalis filiæ, Alexandria olim Romam profectæ, qua in urbe etiam martyrium passa est, reliquias Alexandriam potius translatas arbitrarer, quam Euphemiæ, cujus depositum in annos sequentes Chalcedonensis civitas diutius custodivit. *Pag. 66.*

Μοναχοὶ δέ τινες ἐλθόντες ἐν ΚΠ.) De Theodoro Mopsuesteno a Proclo & Joanne Antiocheno ultro citroque datas epistolas dedit Vincentius Ricardus ad Procli operum calcem, quas etiam commentariis illustravit: de eodem Baronius abunde tomo 5. Annalium, Facundus, Liberatus, & alii.

Ἀντίοχον.) Eum suspicor, quem Persarum rex Isdegerdes Theodosio imperium ineunti Curatorem dedit, quique ab anno ejus quinto a summa rerum administranda summotus, imperii Patricius, Pulcheriæ Eunuchorum præpositus, ipsius Theodosii Baiulus promotus, de potestate aucta timorem incusserit. Antiochi nomen & officiorum affinitas suspicionis sunt argumenta. Auctor ad annum Theodosii primum & quintum.

Πραιπόσιτον.) Eunuchorum princeps, & Imperatoriæ custodiæ, & quandoque cubili Præfectus est *Præpositus*. Euchologium in Imperatricis inauguratione. εἰσάγεται ἡ βασίλισσα παρὰ τοῦ Πραιποσίτου, καὶ προσάγεται αὐτὴν τῷ Πατριάρχῃ. *Imperatrix a Præposito inducitur, qui eam Patriarchæ præsentat.* Photius in Politia Metrophanis & Alexandri. συνέτρεχον τῇ προδοσίᾳ Εὐσέβιός τε, ὁ δυσσεβὴς Πραιπόσιτος, καὶ ἄλλοι τινὲς, καὶ τῆς δυσσεβείας, καὶ τῆς ἀνδρογύνου φύσεως ἀμφότεροι. *Concurrebant in ea proditione Eusebius impius Præpositus,* (non Episcopus, ut ignare interpres) *& alii nonnulli, & impietatis, & evirata effœminataque naturæ sodales:* id est Eunuchi. Simocatta lib. 4. cap. 15. Εὐνοῦχον εἰς τῶν βασιλικῶν δορυφόρων συντεταγμένων κορυφαιότατον, ὃν Πραιπόσιτον εἰώθασι Ῥωμαῖοι ἀποκαλεῖν. *Eunuchum supremum & præcipuum ad Imperatorium satellitium deputatum, quem Præpositum vocare solent Latini.*

Πατρίκιον.) Majorum gentium Senatores Patricios olim dictos est a dubio procul. Eorum dignitatem Constantinus auxit. Zosimus hist. lib. 2. *Eum honoris titulum primus Constantinus excogitaverat lataque lege sanxerat, ut qui eum consequuti fuissent, supra ipsos Præfectos Prætorii sessitarent.* Idem lib. 2. epist. *Votis in commune deposcens, ut sicut nos utramque familiam nostram Præfectoriam nacti, etiam Patriciam divino favore reddidimus: ita etiam ipsi, quam suspiciunt Patriciam, faciant Consularem.* Suidas de Patricio una ac Antiocho. Πατρίκιος, πατὴρ τοῦ κοινοῦ· ὁ δὲ πέμπει πρεσβευτὰς τοὺς ἐν τῇ κορυφῇ τῆς συγκλήτου βουλῆς τελοῦντας ἀξίας. Πατρικίους δ' ἁρμόδιοι ἐτύγχανον. *Patricius, Reipublicæ pater est. Mittit ille Legatos in supremo Senatoriæ dignitatis fastigio constitutos: Patricios, utique.* Subdit. ὁ βασιλεὺς Θεοδόσιος ὀργῇ τῇ πρὸς Ἀντίοχον τὸν Πραιπόσιτον διὰ τὸ θελῆσαι αὐτὸν καθοσιώσει, ἐξέθετο διάταξιν ἀρχῶν ἐν τοῖς Πατρικίοις μὴ τελεῖν. διὸ καὶ καθῃρέθη ὁ Πραιπόσιτος τῆς τιμῆς, καὶ ἐδημοσιεύθη, καὶ τοῖς ἱερεῦσι κατετάγη. *Imperator Theodosius, qua ferebatur in Antiochum ad exauctorationem expostulatum ira motus legem sanxit: Eunuchum inter Patricios haud ultra numerandum. Quare præpositatus magistratu abdicatus, publicatis facultatibus, inter Sacerdotes recensitus est.* Plura de Patricio Cassiodorius in Variis.

Βαΐουλον.) Οἱ καλούμενοι ἐπίτροποι. *Vocatur Procurator*, inquit Gregoras lib. 4. superius. Κουράτωρ, ἐπίτροπος, καὶ παιδαγωγὸς dictus. Mochopulus. παιδαγωγός: καὶ παιδοτρίβης. *Pedagogus, Magister, qui Baiulus vocatur*. Leunclavius. Magnus Baiulus Imperatoris moderator est, & arbiter consiliorum ejus, aut etiam tutor, si minor ejus ætas fuerit.

Παππᾶν.) Πάππαν, & Παπᾶν ita discriminat accentus, ut ille sit *Papa*, Romanus nimirum Pontifex,

vel Alexandrinus, etiam ante Cyrillum ita vocatus apud Epiphanium Hæres. 69. in Arii epistola, & alios. Hic *Sacerdos* vel *Clericus*, qui tamen in sæculo, non in Monasterio degat: Sacerdos enim Monachus ἱερομόναχος est. *Sacerdotem* dixi, falsam Lacerdæ in Adversariis expositionem convicturus, qui Παπᾶν *Lectorem* interpretatur, in Photii Nomocanone, quo Lector non simpliciter Παπᾶς, sed λιτὸς Παπᾶς *simplex Clericus* appellatur: alias Antiochus iste, de quo sermo, ut Παπᾶς ab Auctore, sic a Svida nota secunda superiore ἐν ἱερεῦσι κατατεταγμένος scriptus est. Sic itaque Παπᾶς *Clericus*, Πάπαν Romanum vel Alexandrinum Pontificem habet Auctor pluribus locis. Πάππαν & Π. παν duplicato π pingi testatur Svidus V. Πάππα, quod συντακτικὸν πατρὸς ἢ γονέως φωνὴ affirmat. Vide sequentem notam quartam.

Κῦρον τὸν Ἔπαρχον.) Cyrum exauctoratione, & ad Clericalem statum relegatione, damnatum refert Svidas V. Κῦρος, quo tempore Eudocia Hierosolymam peregrina abierat: de cujus itinere superioribus annis. Κῦρος Πανοπολίτης ἐποποιός, γέγονεν ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ νέου βασιλέως, ὑφ' οὗ καὶ Ἔπαρχος Πραιτωρίων, καὶ Ἔπαρχος πόλεως προεβλήθη· καὶ γέγονεν ἀπὸ Ὑπάτων, καὶ Πατρικίων. Εὐδοκία γὰρ ἡ Θεοδοσίου γαμετὴ, βασιλεύουσα, ἐν τιμῇ εἶχε τὸν Κῦρον φιλοεπῆ ὄντα· αὐτῆς ἀποστάσης τῆς βασιλείας, καὶ εἰς ἀνατολὴν ἐν Ἱεροσολύμοις διατριβούσης, Κῦρος ἐπιβουλευθεὶς ἐπίσκοπος γίνεται ἐν Κοτυαείῳ τῆς Φρυγίας, καὶ παρέτεινε μέχρι Λέοντος τοῦ βασιλέως. *Cyrus Panopolites carminum auctor, sub Theod. Juniore Imp. vixit: a quo etiam Præfectus Prætorio, & Præfectus Urbis renunciatus est. Floruit Exconsul, & Patricia dignitate provectus. Eudocia quippe Theodosii conjux cum imperaret, & versibus delectaretur, Cyrum in pretio habuit. Ea vero a palatio absente, & in Oriente Hierosolymis degente, Cyrus insidiis appetitus, Cotyæi in Phrygia sacrorum Antistes ordinatus est, & ad Leonis Imperatoris tempus vitam produxit.* Cyri e magistratu dejectionem Chronicon Alexandr. supra Auctorem errans ad Theodosii annum ultimum removet.

Ἔπαρχον τῆς πόλεως καὶ τῶν Πραιτωρίων.) Ἐκράτησε γὰρ δύο ἀρχὰς ἐπὶ χρόνους τέσσαρας, διότι καθαρὸς ἦν πάνυ. *Duas enim Præfecturas quatuor annis administrarat, eo quod summa vir esset innocentia.* Chron. idem.

Ἀνανεώσαντα πᾶσαν τὴν ΚΠ.) Αὐτὸς ἐπενόησε τὰ ἑσπερινὰ φῶτα ἅπτεσθαι εἰς τὰ ἐργαστήρια, καὶ τὰ νυκτερινά. *Curavit instaurari lumina in officinis cum vespertina, tum nocturna.* Chron.

Pag. 67.

Ἐγένετο Παππᾶς.) Idem. Ἐποίησεν αὐτὸν Κληρικόν. *Fecit eum Imperator Clericum.* Notæ superiores consulendæ.

Σμύρνης.) Ita Chron. non Cotyæi, prout Svidas superius. Addit Chronicon, ὅσον γὰρ οἱ τῆς πόλεως ἐκείνης ἤδη τέσσαρας ἐπισκόπους φονεύσαντες· καὶ ἵνα καὶ Κῦρον αὐτὸν ἀνέλωσιν. *Smyrnenses enim jam quatuor Episcopos interfecerant: volebatque Imp. Cyrum etiamnum ab ipsis interfici.*

Τῇ δὲ εἰσελθόντος εἰς τὴν ἐκκλησίαν.) Ipso sui adventus die, qui Christi natali extitit. ἀπὸ τῶν ἁγίων Θεοφανίων posuerunt Variæ Lectiones in hunc locum.

Ὁ τοῦ Θεοῦ λόγος.) Chron. λόγοι γὰρ ἦν. Num eorum pravitate, quos Chrysostomus Hom. 3. in Joan. carpit, infectus fuerit Cyrus, anxius sum.

Καὶ ἐπισκόπησεν εὐσεβῶς.) Chron. καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ ἕως θανάτου αὐτοῦ. Vide Svidam nuper relatum de Cyri morte.

Ἐτυράννησεν Ἰωάννης ἕτερος.) De Joanne Vandalo scribit Chronicon Alexandr. ad annum Theodosii 34. Marcellinus in Chronico. *Joannes natione Vvandalus, Magisterque militiæ, Arnegisli fraude in Thracia interemptus est.*

Edit. Paris. pag. 573.

Κύριλλος Ἀλεξανδρείας.) Concilii quidem Chalcedonensis acta annos triginta duos Pontificatum obtinuisse ex libello Athanasii Presbyteri, & Theodori Diaconi testantur. At cum anno Theodosii sexto ineunte sedem occupaverit, prout anno Theodosii 7. declaravimus, mors ejus ad 39. non potuit differri.

Καὶ Πρόκλος ΚΠ. ἐκοιμήθησαν.) Areobindo & Aspare Coss. anno Theodosii 27. pridie Idus Aprilis, Proclus Patriarcha creatus, ex Socratis lib. 7 cap. 39. post annos duodecim & menses tres in Pontificatu exactos moritur: ex Menologio 24. Octobris, adeoque Theodosii anno 39.

Σκευοφύλαξ.) Antiquum in Ecclesia Officium jam a Juliani temporibus Presbytero concreditum. Sozomenus lib. 5. cap. 7. Θεόδωρον πρεσβύτερον εἰς φύλακα τῶν κειμηλίων συλλαβὼν, &c. ἐπεὶ δὲ τὰ ἱερὰ σκεύη ἐσυλήσαντο, &c. *Theodorum Presbyterum thesauri custodem comprehendens, &c. Ut autem sacra vasa deprædatus est Julianus.*

Τρίετον εἶναι καθάρσεως.) Cum Cyrillus Dioscori avunculus Patriarchæ dignitatem etiam civilis potestatis arrogato sibi jure auxerit: καὶ γὰρ ἐξ ἐκείνου ὁ ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας πέρα τῆς ἱερατικῆς τάξεως καταδυναστεύειν τῶν πραγμάτων ἔλαβε τὴν ἀρχήν. *Etenim ex illo tempore Episcopus Alexandrinus supra sacri Cleri dominatum, rerum etiam sæcularium principatum occupavit.* Nil mirum si Dioscorus homo alioqui petulans, sæcularium magistratuum more domum erectam publica celebritate καθιέρωσεν, *dedicavit.*

Διεκράτησεν ἔτη ιδ'.) Ecchellensis annos 14. dies 69.

Τὸ βασιλείου κράτος.) Eo quod nuper παραδυναστεύων ἐν τοῖς βασιλείοις, & rerum omnium summam administrare sit dictus.

Καθαροὺς ἄρτους ἀπέστειλεν εὐλογίας.) De Eulogia publica minuto Ecclesiæ Sacramento, vulgo pane benedicto, nullus hic sermo: tractatur abunde ab Albaspinæo lib. 1. Observ. Eccl. Baronio ad an. 313. & aliis. Privatam hic locus memorat, quam ultro citroque dare & accipere solebant amici, maxime Præsules Ecclesiæ, in mutuæ charitatis argumentum. Ea panis erat, de qua Paulinus ad Severum epist. 1. *Panem Campanum de cellula nostra tibi pro Eulogia misimus.* Ad Augustinum epist. 41. *Panem unum quem unanimitatis indicio misimus charitati tuæ, rogamus accipiendo benedicas.* Ad Romanianum epist. 45. *Panem unum Sanctitati tuæ unitatis gratia misimus, hunc panem Eulogiam esse tu facies dignatione suscipientis.* Plures quoque ab eodem ut a Flaviano missos legimus ad Romanianum præfatum epist. 46. *Ne vacuum fraternæ humanitatis officium videretur de buccellato Christianæ expeditionis, in cujus procinctu quotidie ad frugalitatis annonam militamus, panes quinque tibi pariter & filio nostro Licentio misimus.* Mos idem apud Augustinum observatur epist. 34. ad Paulinum, Gregorium Papam lib. 9. epist. 42. Joannem Moschum Limonarii cap. 42. Gregorium Turonensem lib. 10. Hist. Aldelmum de Laud. Virg. cap. 21. ante quos omnes εὐλογίας ἀποστέλλεσθαι, prout Chalcedonem panes suos Flavianus destinavit, Concilii Laodicæni Canon 13. meminit.

Ἐδίδασκε χωρεῖν εὐλογίας ξενίων.) Alludens indubie ad illud 2. Cor. 9. quo collectam fidelium liberalitatem, & munificentiam in alios distribuendam Paulus vocat ἑτοίμην εὐλογίαν.

Pag. 68.

Ἀνηγγεῖτο εἶχε τὸν Πραιπόσιτον.) Tamquam sequestrum & medium inter fœminam & viros, cum quibus de rei communis negotiis erat tractatus. ὑπ' ἐκείνῳ γὰρ ἦν ὡς ἐτάττετο, ἀνὴρ δὲ ἐμπειρότατος τοῖς πράγμασι. *Ipsi rerum summam administranti proxime aderat Præpositus*, ἀνδρὸς ἔμπειρος *rerum expertus.*

Μάγιστρος.) De Magistro, ejus supra Patricios dignitate, & ad Imperatorem quam vicina, multa docte congerit Meursius: non placet autem ubi vocabulum solitarie positum, eum, qui Officiorum, significare autumat: is enim unus; at non unum extitisse magistrum ipsis quas profert auctoritatibus comprobatur. Magister itaque nulli officio Cursorum, puta Armorum, &c. adstrictus, militiæ apud me habebitur: is quippe non unicus; imo ejus potestas quantumlibet summa in plures derivari potuit. Zosimus lib. 2. de Constantino. *Nam cum præessent ubique locorum militibus non modo Centuriones & Tribuni, verum etiam Duces, (sic enim appellabantur) qui quolibet in loco Prætorum vicem obtinebant; Magistris militum institutis, altero equitum, peditum altero, & in hos trans-*

lata potestate militum ordinandorum, & coercendi delinquentes, hac etiam in parte Præfectorum auctoritati detraxit: divisa nimirum in plures Magistros Prætorio Præfecti potestate.

Τὴν σωτηρίαν μοῦ.) Subintellige δμοσονεῖ τὴν σωτηρίαν μοῦ. vel μὰ τὴν σωτηρίαν dicerent hodie, νὰ ζῇ ὁ βασιλεύς.

Pag. 69.

Σχολαστικός.) *Advocatum* Lacerda & Meursius referre censent, ego generalius *Jurisperitum*, τῷ δίκῃ σχολάζοντα, *qui juri dicundo vacat*. Agathiam Suidas scribit Scolasticum: ipse sibi testis. Ἀγαθίας μὲν ὄνομα, inquit, τέχνη δὲ τὰ Ῥωμαίων νόμιμα, ἔξ οἱ τῆ δικαστηρίων ἀγῶνες. *Agathias mihi nomen: studium, Romanorum leges, & tribunalium certamina*: hinc continua lectione libros δικῶν πεπλησμένους litigiosis judiciis refertos evolvere se jactat. Canon Africanus 97. ὥστε δοθῆναι ἄδειαν τὸ καταστῆσαι Ἐκδίκους Σχολαστικούς. *Ut dent facultatem defensores constituendi Scholasticos*. Non est itaque Scholasticus idem qui *Advocatus*, vel *Defensor*: alias Advocatus instituere-tur advocatus. De Scholastico quædam ad pag. 61. notas præmissa.

Τζουμᾶ.) Τζουμᾶν scribit Theodorus Lector. Vide Varias Lectiones, & Gretserum in appendice Orig. CP.

Pag. 70.

Τοῦτο τῇ σῇ γαληνότητι.) Hanc epistolam aliis verbis conceptam habet Nicephorus lib. 14. cap. 49. τοῦτο τῇ σῇ γαληνότητι γνωρίσαι βουλόμεθα, ὅτι Φλαβιανὸς δοὺς πρὸ τῶν ἀνθρωπίνων πόρρωθεν πραγμάτων· ἐπαναστάσει ἀμφιβόλια, καὶ φιλονεικία τῶν ἱερῶν ἐκκλησιῶν ἀποσταλῆ.

Ἀνδρέαν.) Istum ignorat Evagrius lib. 2. cap. 10. cujus vice Danielem substituit Carrorum Episcopum, Irenæum Tyri, & Aquilinum Bibli. Nicephorus lib. 10. cap. 47. Baronius anno C. 449. num. 43. Ad annum porro Theodosii 41. Chronicon Alexandr. & Prosperum Auctor sequutus Pseudosynodum Ephesinam locat, quam ad 42. alii seponunt. Verum cum isti Theodosii imperio tres & quadraginta, alii duos tribuant annos, utrique penultimo & sub eisdem Coss. Protogene & Asterio actam decernunt.

Γιζέριχον τῷ Οὐανδάλῳ.) Theodosii expeditionem ante septem annos, Cyro Consule solo, susceptam refert Prosper in Chron. *Theodosius Imperator bellum contra Vandalos movet, Areobinda, & Ansilla, atque Germano Ducibus cum magna classe directis: qui longis cunctationibus negotium differentes, Siciliæ magis oneri, quam Africæ præsidio fuerunt*. Et anno succedente. *Exercitus qui in Sicilia morabatur, ad defensionem Orientalium partium revertitur. Cum Geiserico autem ab Augusto Valentiniano pax confirmata, & certis spatiis Africa inter utrumque divisa est*.

Ἀνσίλα.) Quem Anaxillam nuper scripsit Prosper: Ansillam, ut hic Ἀνσίλαν quoque pronunciari notat Pontacus.

Πρῶτον μὲν Χρυσάφιον ἐξώρισεν.) Chronicon Alex. anno Theodosii 42. & ultimo. ἐσφάγη Χρυσάφιος ὁ Σπαθάριος εἰς τὴν πόρταν Μελαντιάδος. *Interfectus est Chrysaphius Spatharius ad portam Melantiadis*.

Edit. Paris. pag. 574.

Ἤτοι ἰδίως ἀποστείλασα εἰς Ἔφεσον.) Flaviani corpus Marciano imperante CP. relatum ipsa Pulcheria ad Leonem scripsit. *Super hæc autem sciat tua Sanctitas, quoniam præcepto nostri Domini, & tranquillissimi Principis mei conjugis in gloriosam civitatem CP. sanctæ memoriæ Flaviani Episcopi corpus allatum est: & in Basilica Apostolorum, in qua consueverunt prædecessores Episcopi sepeliri, competenter est positum*.

Τὸ τε τῶν Χαλκοπρατείων.) Origines CP. τὰ λεγόμενα Χαλκοπρατεῖα πρότερον ἀπὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου κατοικία ἦν ἐκεῖ τῶν Ἰουδαίων. εἶχον δὲ ἐκεῖσε χρόνους ρλβ΄. καὶ ἐπιπράσκον ἐκεῖσε τὰ χαλκώματα. ὁ δὲ μικρὸς Θεοδόσιος ἐξώσεν αὐτοὺς ἐκ τοῦ τόπου, καὶ ἀνακαθάρας αὐτὸ, ναὸν τῆς Θεομήτορος ἀνήγειρεν. ὑπὸ δὲ σεισμοῦ συμπτωθέντος ὁ ναὸς, Ἰουστῖνος ὁ ἀπὸ Κουροπαλάτων πάλιν αὐτὸν ἀνήγειρε, καὶ ἀκίνητα κτίσματα ἐποίησεν. *Chalcopratia sic dicta a magni Constantini temporibus ædes fuit Judæis concessa: ibique annos 132. manserunt, vendentes ærea vasa. Theodosius autem Junior loco eos ejecit, & expurgatum Dei Matris templum effecit. Terræ vero motu in terram excussum Justinus Curopalata iterum reparavit, & immotis ædificiis corroboravit*. Insigne miraculum ad Christi imaginem in Chalce porta multis prosequitur, ac eleganti exornat encomio auctor anonymus tomo 2. Auctarii P. Combefis.

Ἐν τοῖς μεταξὺ Ἀττίλας.) Ἐν τοῖς προτέροις dicere debuisset; ante 7. nimirum vel 8. annos, quibus occupata in Sicilia adversus Gisericum Theodosii classe Attila Thraciam armis infestabat; & ei depulsando revocata, nec levibus prœliis cum eo initis, paceque tandem sub tributi conditione composita, Theodosius defunctus est.

Ὀμουνδίου.) *Mundzuccum* scribit Jornandes de rebus Get. *Omundium* Vat. MS. in Variis Lect. fratrem vero *Bletam*, Prosper, *Budam*, alii *Bledam*.

Pag. 71.

Νουμέρου.) Possunt huc accersiri quæ de voce ἀριθμὸς ad pagg. 34. & 51. superius annotavimus. νούμερον enim ex Latina voce deductum eamdem significantiam sortitur, *cohortem* videlicet, vel *legionem*. Apollonius Presbyter apud Meursium de excidio Hierosol. lib. 3. *Laudavit ineptus verba Ducis Vafri numerus*. Oecumenius ad Act. Apost. cap. 15. καὶ τὴν ἀξίαν ἐδήλωσεν, ἐκ σπείρης εἰπὼν τῆς καλουμένης Ἰταλικῆς. σπεῖρα δέ ἐστιν ὃ καλοῦμεν νῦν νούμερον. *Dignitatem quoque manifestavit, ex legione dicens Italica: legio quippe est quod numerum nunc vocamus*.

Pag. 72.

Δομέστικοι.) Suidas. Δομέστικοι οἱ τῶν Ῥωμαίων ἱππεῖς. οἱ παρὰ Ῥωμαίοις οἰκειακοὶ στρατιῶται. *Domestici sunt Romanorum equites. Satellites domestici secundum Romanos*. Zonaras in Diocletiano. Δομεστίκους δέ τοὺς ἱππέας τινὲς νομίζουσι. *Domesticos quidam censent equites vocari*. Procopius de bello Vandalico lib. 1. Marcianum Domesticum exponit. *Ille se Asparis arcanorum omnium socium esse inquit, quem Romani Domesticum vocant*.

Ὁ δὲ Ἀττίλας.) Ad annum Marciani primum Idatii Prosperique Chron. hæc referant.

Παρὰ Λίγουν ποταμόν.) Ita Gregorius Turonensis. Idatius, & Jornandes de rebus Geticis, Attilam ad campos Catalaunicos prostratum afferunt.

Ἡ ἐν Χαλκηδόνι ἁγία καὶ οἰκουμενική.) Idatii, & Alexandrinum Chronica consentiunt.

Pag. 73.

Ἐχειροτονήθη δὲ ὁ Προτέριος.) Diagrammatis Alexandriæ Patriarcharum auctor Abraham Ecchellensis, diverso prorsus ordine, & nominibus ad Athanasium nominis secundum Patriarcham Alexand. sequentes post Dioscorum ordinat hoc pacto. *Timotheus post obitum Dioscori constitutus est; magnas pertulit ab hominibus contrariæ factionis tribulationes, nec non in exilium enactus est cum Anatolio fratre, sed post novennium restitutus. Obiit Alexandriæ septima Mesri die Veneris*. Egit in Pontificatu secundum eumdem annos 22. dies 330. Sequitur. *Petrus paulo postquam suffectus est, fuit depulsus ab hominibus contrariæ factionis, & ordinatus est loco ejus Timotheus Ansus; tum Joannes Duinasades, qui constitutus est post obitum Ansi; tum reversus est Petrus ad suam sedem, & obiit quarta Haturi die Dominica*. Vixit ex eodem annos 8. dies 9.

Πουλχερία ἡ μακαρία.) Anno Marciani tertio Pulcheriam fato functam testatur Chronicon Alexandrinum; falluntur seipsos proinde qui ex eodem quarto obiisse ponunt; Theophanemque, vel Cedrenum propriæ sententiæ auctores se constituere fingunt. Videatur Idatius ad eumdem annum.

Σιτοπομπίαν.) Commeatum & annonam in Urbem Regiam Alexandria transportandam. σιτοπομπεῖν pronunciavit Vat. 1. MS.

Ἀττίλας ἐκπορθεῖ τὴν Ἀκυληΐαν.) Aquilejam anno Marciani tertio ab Attila dirutam scribunt Marcellinus, Cassiodorius, Chronica Ungarica, Baronius, Valesius, & alii.

Θεοδόσιος μοναχός.) Evagrius lib. 2. cap. 5. Baronius ad annum 452. num. 26. & seqq.

Pag. 74.

Οὐαλεντινιανὸς ἀνεῖλε.) Aetio, & Studio Coss. Aetium a Valentiniano sublatum Prosper editionis Sirmundi, Marcellinus, Idatius, & alii testantur. Hos tamen Coss. annum Marciani quartum,

ut Chron. Alexandrinum ; alii quintum, ut Prosperi, consignasse observant : Alexandrinum sequitur Theophanes.

Οὐαλεντινιανὸς ὁ τῶν Ῥωμαίων βασιλεὺς.) Anno Marciani quinto Valentinianum a Maximo interfectum Chronicon Alexandrinum scribit ipso Valentiniano VIII. & Anthemio Coss. quibus Prosperi Chronicon, & Marcellinus eam refert.

Τῇ Εὐδοξίᾳ βίᾳ συνεγίνετο.) Uxorem sibi sumpsisse notant Idatius, & Procopius de bello Vand. lib. 1. quare *τὸ βίᾳ* deest in Pal. & Peyrez. MS.

Ἔτος ε΄.) Non completum intellige ex Prosperi, Chronici Alexandr. Sidonii lib. 2. epist. 13. auctoritate.

Μαθὼν δὲ τὸν Μαξίμου θάνατον.) Historiæ Chronologiæque merum hoc Chaos componunt Idatius, Marcellinus, Sidonius, Cassiodorius, Jornandes, Papyrius Massonius, & alii.

Pag. 73.

Ἐτελεύτησεν Εὐδοκία.) Ad alios quinque annos Eudociæ mortem protrahit Baronius ex Nicephoro ad annum 460. num. 88.

Ἐκαύθη Ῥαβέννα.) Quod hæc perioche tota respiciat Avitum, & ejus ab imperio depulsionem, an Treveris, vel Ravenna ejus occasione fuerit incensa, sedulo inquirendum. Aimoinus lib. 1. Hist. Franc. cap. 3. Fredegarius Scholasticus lib. 1. cap. 7. & ex Fredegarii verbis Bedanus Presbyter, alias Chronicon Moissiacense Augustam Trevirorum ulciscendæ Aviti luxuriæ a Lucio Senatore Francorum armis expositam concordibus scriptis referunt. *Treverorum civitas*, ait Fredeg. *factione unius ex Senatoribus, cui nomen Lucius, a Francis capta & incensa est. Cum Avitus Imp. esset luxuriæ deditus, & iste Lucius haberet mulierem pulcherrimam cunctarum, fingens Avitus ob infirmitatem corporis lecto se deprimere, jussa ad omnes Senatrices ut eam visitarent misit. Cumque uxor venisset Lucii, ut ab Avito oppressa fuit. In crastinum surgens de strata Avitus dixit ad Lucium: Pulchras thermas habes, & frigida lavas. Hæc indignante Lucio, sua factione direpta est civitas, & incensa a Francis.* Fabulam rerum Francicarum scriptori nupero quidem, verum alias diligenti, erudito, & posteris fideli prædicando probatam, & exquisitis scriptis insertam miror, ac paucis explodendam.

Edit. Paris. pag. 575.

Idatius non adeo summam, quam Aviti gestorum seriem expositurus ab exercitu Gallicano & honoratis primum Tolosæ, dehinc apud Arelatum Imperatorem salutatum, Romam perrexisse, & in ea susceptum, annis sequentibus a Marciano collegam imperii ascitum Rempublicam administrasse, & Gothorum auxilio destitutum potestate, vita etiamnum demum caruisse refert : de profectione ad Treveros Aquitanis oppositos, ne unculam quidem. Gregorius Turonensis Hist. Franc. cap. 11. lib. 2. cum luxuriose agere volentem a Senatoribus ejectum apud Placentiam Episcopum ordinatum narrat : Barbaris Imperium diripiendum, & Treveros Galliarum caput suis criminibus incendio vastandos tradidisse tacet. Quidni taceat, cum Jornandes etiam rebus in Gallia compositis, mox assumpto imperio, in Italiam involasse scribat? Sigebertus sub Arcadio Treverim incensam, Paulus Æmilius anno salutis 404. eodem Arcadio imperante, Francos relictis patriis sedibus, Rhenum transgressos in Treveris, ac circumjectis finibus consedisse testetur? Francos quidem a Gallo quodam ob stuprum conjugi a Lucio provinciæ Præside illatum irritato, Treverim advocatos urbem incendio delevisse narrat Duplexius de rebus Gallicis lib. 8. Avitum ab eis temporibus (res quippe Arcadii ætate gestas tractat) remotum, sic a causa Treveris incendendæ data alienum existimat. Ipsa itaque Ravenna scriptore Theophane, Aviti libidinum ultionem passa est : cujus calamitatis illatæ rationem licet non expresserit, a Gothis auxiliaribus, quos Romanis Avitus consilius a se abjecit, editam sibi persuadebit, qui Sigonii de Impp. Occident. historiam, aut Victoris Tunnuensis Chronic. Jornandisve de rebus Geticis narrationem consuluerit : Avitum quippe Placentiæ Præsulem evectum referunt isti, & ad Ravennam superatum, vivendi veniam a Recimere accepisse.

Καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας.) Adrianus Valesius rerum Francicarum scriptor probatissimus, quasi Theophanis paraphrasten agens. *Non multo post*, habet lib. 4. *pœnas libidinis Avitus perpendit, destitutus a Gothis. Nam Remiscus Patricius adjutor ejus partium in palatio Classis* (ad Ravennam) 15. *Kalend. Octobr. occisus est : ipse imperii mense 17. vel 18. a Ricimere Magistro militum apud Placentiam victus & captus, imperium deponere cogitur : novaque & hactenus inaudita fortunæ commutatione ex Imperatore fit supradictæ urbis Episcopus.* Subdit. *Gregorius in Hist. lib. 2. tradit Avitum Senatorem & civem Arvernum ob libidines a Senatu dejectum imperio, cujus in possessionem vacuam involaverat, & apud Placentiam Episcopum constitutum : cum comperisset Senatum adhuc indignantem vita ipsum privare velle, Brivatem vicum Arvernor. tumulo Juliani Arverni martyris nobilem, cum multis muneribus fuga petere contendisse, ut loci religione salutem suam tueretur, ac in itinere decessisse, delatumque Brivatem, & ad pedes Juliani sepultum esse.* Ultima hæc verba Theophanis perioches ultima interpolabunt hoc pacto. *καὶ γέγονεν ἐπίσκοπος εἰς πόλιν Πλακεντίαν· ἐξ ἧς ἐπελθὼν εἰς Γαλλίας ἀπέθανεν.*

Μαρκιανὸς ὁ βασιλεὺς ἐτελεύτησεν.) Post imperii annos sex, & menses totidem, ait Marcellinus. At cum Theodosio Junii mensis die 20. Indict. 3. defuncto, nulla data interregni mora, imperium Marciano concessum fuerit, qui deinde indict. 10 pridie Maii Kal. obiit : Inter imperii auspicia & mortem annos sex & menses decem numerare potuisse constat.

Ἐν ταῖς λιταῖς.) Ex Theodori Lectoris collectaneis ad Theodoreti calcem positis excerptum : cui additur, *συνέβη δὲ αὐτὸν ἐξελθεῖν εἰς τὴν λιτὴν ἐν τῷ Κάμπῳ τῇ Ἰανουαρίου μηνὶ κϛ΄. Contigit autem ut ad supplicandum in Campum egrederetur 26. Januarii.* Vide notam 4. pag. 64. scriptam.

Τιμόθεος ὁ Αἴλουρος.) Pravis suis facinoribus Timotheum Ælurum admovisse manum confirmat Theodorus Lector scribens. *Τιμόθεος τῷ Μαρκιανοῦ ἐπιδραξάμενος θανάτῳ κατὰ Προτερίου κινεῖται. Timotheus cognita Marciani morte contra Proterium insurgit.* Legendus hic ille Theodorus, observandumque Æluri cognomen, quod noctu felis more Monachorum cellas circumambularet, impositum.

Εὐδοξία ἡ θυγάτηρ Θεοδοσίου.) Procopius lib. de bello Vand. Evagrius lib. 2. cap. 7.

Pag. 76.

Στεφθεὶς ὑπὸ Ἀνατολίου τοῦ Πατριάρχου.) Primus, quem Auctor Patriarchæ manu diadema sumpsisse referat, est Leo. Præsente Patriarcha coronam Marcianus suscepit : Theodosium tamen istis superiorem ipsius Patriarchæ opera redimitum, in Theodori Lectoris Collectan. lib. 2. ad extremam calcem reperimus.

Σεισμοῦ φοβεροῦ γενομένου.) Eum terræ motum, cladeinque urbi ab eo illatam refert Evagrius lib. 2. cap. 12. & Leonis anno secundo (altero nimirum ab eo quo Marciano vivis erepto Leo cœpit regnare) ab Antiochena civitate suæ libertati restituta anno sexto supra quingentesimum indictione 11. Evagrio quamvis Theophanes circa indictionem & Leonis annum consentiat (præcedenti quippe anno Juliano, quo Marcianus decessit, Leo simul arripuit imperium) attamen cum æra Antiochena Christi natalem diem annis 48 prævertat, hic autem annus sit a Christi natalitiis quadringentesimus & quinquagesimus, qui ad invicem uniti, nonnisi 498. reddunt, quibus adhuc septem ab Evagrii calculis deesse conspiciuntur ; quia nihilominus Christi natalem diem annis septem præponere debuerat Theophanes, & Dionysianam æram non mundi 5500. sed 5493. consociare, prout luce ipsa dilucidius demonstrat Petavius lib. 11. capp. primis, & nos ex eo Annotationum istarum septima, quæ ad pag. 8. inde fit ut errore dempto

idem sit Theophani eum terræ motum anno Antiochensis æræ 498. vel 499. ac juxta Evagrium 506. adscripsisse.

Ἀχειροτόνητος ὤν.) Quod ab Episcopis sua dignitate a Proterio depositis fuisset Patriarcha ordinatus: Theodorus Lector Collect. lib. 1. Evagrius lib. II. cap. 8. & jam prius Sacerdotali officio abdicatus: Evagrius idem.

Ηὐχήθη τὸ λείψανον τῆς ἁγίας Ἀναστασίας.) Gennadio Patriarchalem dignitatem adepto scribit Theodorus Lector ultimis Collect. verbis. Gennadii porro præcessor Anatolius hoc anno cum obierit, sub primis successoris auspiciis debuit Anastasiæ corpus CP. transferri.

Ἐν τῷ ναῷ αὐτῆς.) Loco ἀναστάσεως jam olim dicto, quod in eo sacra fidei dogmata in Arianos exponens, veram doctrinam e veterno excitaverit; vel quod ibi mulier prægnans ex alta porticu in terram lapsa & contrita, vitam & fœtus salutem populi ad audiendum Dei verbum collecti precibus receperit. Videndus ipse Gregorius carmine in Anastasiam, Sozomenus lib. 7. cap. 5. De eodem Orig. CP. τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Ῥωμαίας τὸν ὄντα Μαυριανοῦ Μαρκιανὸς ὁ ὅσιος ἔκτισεν ἐκ τοῦ πλούτου αὐτοῦ. ὀφείλων γὰρ κτίσαι αὐτὸν ὁ ὅσιος εἰς τὰ Ψῆφα, ἐν οἷς καὶ ψηφίδας ἐπώλουν, ἀνείσατο τὸν τόπον εἰς δύο νομίσματα, διὰ τὸ εἶναι ῥυπαρὸν, καὶ διὰ τὸ εὑρεθῆναι ὑπομνήματα ἐκεῖσε τοῦ μεγάλου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου Ῥωμαϊστὶ γράφοντα οὕτως. αὐξηθήσεται ὁ ναὸς οὗτος εἰς κάλλος, καὶ εἰς μέγεθος, ἐγὼ οἶδα, τὸ δὲ μοι λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. πρῶτον γὰρ εὐκτήριον μικρὸν ἦν. ὑπῆρχε δὲ ὁ ἁγία Ἀναστασία ξυλότρουλλον, ὁ δὲ Βασίλειος ἐσκέπασεν αὐτὴν δι' ὀροφῆς χρυσῆς. *Templum sanctæ Anastasiæ Romanæ in Mauriani agro propriis expensis B. Marcianus extruxit. Cum enim ad locum Psepha vocatum, quo tesselæ venibant, condere cuperet, locum duorum nummorum pretio, eo quod sordidus esset, comparavit: eo maxime quod in eo magni Gregorii lucubrationes Latine compositæ inventæ sic referrent. Templum istud forma & amplitudine reparabitur: bene novi. Hoc mihi Spritus sanctus enunciat. Prius quippe parvum Oratorium extabat. Erat ligneus S. Anastasiæ Trullus, ædem vero aureo tecto contexit Basilius.* De Gregorii Theologi Anastasi, sive Anastasia Baronius Annal. tom. 4

Edit Paris. pag. 576.

Μαθὼν Λέων ὁ βασιλεύς.) Absque annorum vel temporis discrimine, quod pro judicio divinat Auctor, historiam Æluri totam continuo tractu contexit Anastasius.

Περὶ ψας Καισάρειον.) Locus aperte corruptus in MSS. omnibus ex Anastasii verbis ita interpolandus. πέμψας Καισάρειον (scribit Cæsaream) ἐγλωσσότομησε τοὺς χειροτονήσαντας τὸν φόνον Προτερίου. Cæsarii vice Stelum scripsit Evagrius ad cap. 8. lib. II. finem.

Pag. 77.

Γράμματα πρὸς τοὺς ἑκάστης ἐπαρχίας.) Excerptum capp. 9. 10. & 11. lib. II. Evagrii; Theodorus Lector eadem scribit, nec non Liberatus Diaconus.

Βάρδα.) Βάρδατον loco memorato scribit Evagrius. De istis Theodorus Lector lib. 1. post initium.

Ἰουβενάλιος ὁ ἀγιώτατος.) Ex Cyrillo vitæ S. Sabæ scriptore apud Surium die 5. Decemb. anno Marciani ultimo Juvenalium obiisse demonstrat Baronius ad annum Christi 457. num. 57.

Ὁ μέγας Στυλίτης, ὁ τῆς Μάνδρας πρῶτος.) Non unus Symeon, ut nec unus Stylites: hic magnus, mirandus, senior, & κατ' ἐξοχὴν, Στυλίτης, καὶ Ἀρχιμανδρίτης de quo Evagrius lib. 1. cap. 13. διετέλει τοίνυν ἐν σαρκὶ τὸν διὰ τὸν βίον ἀθλήσας ἔτη ἓξ καὶ πεντήκοντα, ἐν μὲν τῷ πρώτῳ φροντιστηρίῳ, ἔνθα τὰ θεῖα κατηχήθη, ἀνύσας ἐννέα. ἐν δὲ τῇ αὐτῇ καλουμένῃ Μάνδρᾳ ἑπτὰ καὶ τεσσαράκοντα ἐν τισὶ μὲν τούτων ἔτεσι δέκα τὸν ἀγῶνα ἀθλήσας· ἐν δὲ κίοσι βραχυτέροις ἑπτά καὶ ἐπὶ τεσσαρακονταπήχει ἔτη τριάκοντα. *Iste Symeon hoc vivendi severum genus in carne traducens vitam ad quinquoginta sex annos propagavit. Nam in Monasterio, in quo primum divinas vivendi præceptiones didicit, annos vixit 9. In Mandra autem, sic enim vocatur, quadraginta septem: atque horum annorum decem in loco admodum angusto confecit: in columnis brevioribus septem: denique in columna quadraginta cubitorum, triginta.* Μάνδρα itaque Monasterii ejus nomen, in quo nonnumquam πρῶτος, qui Ἀρχιμανδρίτης.

Ἐμπρησμὸς μέγας γέγονεν.) Ista dictione tenus Theodorus Lector lib. 1. Evagrius eadem lib. II. cap. 13. apud quem Νεώριον vocatus βοὸς πόρος, *Bovis via* insulse redditum, quod *Bosphorus* (isque Thracius) suavius sonat: ἐν ᾧ, subdit, τὰ νεώρια τῆς πόλεως καθίστανται ἀπὸ τοῦ καλουμένου βοὸς πόρου, &c. Chron. Alex. ad annum Leonis 7. incendium istud reponit.

Μαρκιανὸς δὲ Οἰκονόμος.) Virum mirare apud Surium die 10. Januarii.

Μαιουρῖνος εἰς Τερτίωνα.) Haud minus incertas Latinorum res, quam incognitas eorum voces Teophanes habuit. Majoriani, quem Majorinum vocat, imperium ad septem prorogat annos, cui vix alii quinque assignaverint. Avitum enim, cui Majorianus successit, anno Marciani sexto interfectum describit: ex quo ad præsentem Leonis annum pariter sextum septem integros numeraveris. Dertonam Hispaniæ urbem Τερτίωνα, Recimerem, Ῥεκίμερ vocat: Serpentium cunctis Historicis ignotum Severo in imperio adjunctum fingit: Severum Nonis Juliis Cæsarem elevatum, aliis Augusto mense dignitatem adeptum testantibus commemorat. Fides hic plane Græca.

Ζωγράφου τινός. Theodorus Lector lib. 1.

Τῷ δὲ Γενναδίῳ τῷ πατριάρχῃ.) Theodor. Lector Coll. l. 1.

Pag. 78.

Στούδιος.) Svidus Στούδιος, δυνάστης· ὃς καὶ τὴν περιβόητον μονὴν ἔκτισεν. ὁ τοῦ Στουδίου μονῆς πρότερον καθολικὴ ἐκκλησία ἦν ὕστερον δὲ μετῆλθεν εἰς μονήν. ὁ αὐτὸς Στούδιος δυνάστης κτίζει τὸν ναὸν τοῦ Ἀρχιστρατήγου Νακωλείας, ἐν ᾧ φέρονται καὶ στίχοι ἡρωϊκοί.

Στούδιος ἀγλαὸν οἶκον ἐδείματο. καρπωσάμενος δὲ,
Ὧν κάμεν, ἐρατεινὸν, ὕπατον ἔλαβε ῥάβδον.

Studius Dynasta, celeberrimi Monasterii fundator. Studitarum Oratorium extitit prius Ecclesia Catholica (velut Parœcia viris & mulieribus pervia) *demum in Monasterium mutatum. Idem Studius Dynasta Michaelis militiæ cælestis Principis Nacoliæ templum condidit, in quo versus Heroici feruntur descripti.*

Postquam magnificam construxit Studius ædem
Consulis accepit mercedis nomine honorem.

Annus Marciani quartus ejus Consulatu signatur. De Studii familia Baronius ad annum 459. nu. 16.

Τῶν Ἀκοιμήτων.) Τούτων μονὴν Μάρκελλος ὁ θειότατος ἤγειρεν, ἀείζωον τὸν ὕμνον παρασχόμενος Θεῷ ἀνεπίμπαυστον, εἰς τρία μέρη τὴν ποιμνὴν διελόμενος, Nicephorus lib. 15. cap. 23. *Acœmetarum, sive Insomnium Monasterium Marcellus divinissimus construxit* (Auctor Actorum ejus, Abbatem ejus Alexandrum nomine conditorem appellat) *in quo perpetuis carminibus numquam non hymni Deo canerentur, sodalitate Monachorum eam ob rem in tres cœtus divisa.* Surius 29. Dec.

Ἀπετάξατο ἐν αὐτῷ.) Addit Theodorus Lector. καὶ ἅμα ἐπλήρωσε τὰ Πρωτοσίου. *Simul Præpositi munus obibat.*

Στρατηγὸν τῆς ἑῴας.) Στρατηλάτην scribit Theodorus Lector, Baronius Comitem, Petavius Ducem Orientis exponit.

Πέτρος ὁ Γναφεύς.) Quod Fullonis artem vere exerceret Alexander Serm. de S. Bartholomæo apud Surium. De ejus gestis Theodorus Lector.

Φυλάττων ἑαυτῷ τὴν ἱερωσύνην.) Ne tamquam criminis reus Episcopi dignitate exauctoratus haberetur. Cui namque sacros honores ob admissum aliquod scelus Ecclesiastica censura detrahebat, eumdem pariter officii munere mulctabat. Hme illæ phrases apud Joannem Morinum Ecclef. Exerc. lib. a. cap. 13. æquales: a Sacerdotio & ministerio deponi, honore privari, officio & dignitate moveri, ordinum exercitio & honore abdicari. Voluntatis itaque placito, non Canonum rigore abdicatus, Episcopatus sede alienus, Sacerdotale sibi reservat munus. Hæc eadem ad verbum Theodorus Lector. Plura Morinus lib. 4. de Adm. Pœnit. capp. 12. & 14.

Ἰουλιανὸς δέ τις ἐπίσκοπος.) Ordinatio tamen Juliani in annum usque quintum differri pag. sequens docet.

Τετράγωνον.) Observa τετράστοον, vel τέσσαρα ὅ, alias legi. Mirandum opus porticibus quatuor circumdatum.

Δανιὴλ ὁ Στυλίτης.) Cujus vitam habes apud Surium 11. Decembr. Anaplus porro ostium Bosphori est ad Galatæ latus. Potuit autem columnam hoc anno Daniel conscendere, a Symeone Stylita anno superiore, ut Chronicon Alexandrinum testatur, defuncto, monitus.

Ἰωάννης δὲ Τυατινός.) Joannes iste Vincomalus ex fastis Consularibus anno Marciani quarto fasces obtinuit. ὑποτακτικὸν ponit alia lectio.

Ὀψίκιον.) Servi, amici, clientes, satellites, ὀψικίου, obsequii, sive obsequiorum gerunt nomen: hinc istorum more anteire, comitari, sequi ὀψικεύειν, dicitur apud Meursium, Lacerdam, & Euchologia.

Ἄνθιμος καὶ Τιμοκλῆς.) Οἱ τῶν τροπαρίων ποιηταί, addit Theod. Lector lib. 1. κατὰ φρατρίας διηρέθησαν. ἀλλ᾽ ὅσοι μὲν ἔχαιρον τῇ ἐν Χαλκηδόνι συνόδῳ παρὰ τῷ Ἀνθίμῳ συνήγοντο. αὐτὸς γὰρ ἐξ τὰς παννυχίδας παρεσκεύασε γίνεσθαι. ὅσοι δὲ ταύτης ἐχθροί, τῷ Τιμοκλεῖ προσέκειντο. *Anthimus & Timocles Ecclesiasticorum modulorum auctores per factiones oppositus disjuncti sunt. Nam quotquot Chalcedonensi faverunt, illi Anthimo adhæserunt. Ipse namque nocturnas vigilias fieri ordinavit. Qui autem a Synodo dissidebant, Timocli juncti sunt.* Trapariorum rationem exposuimus ad Euchologi.

Edit. Paris. pag. 577.

Κατὰ πρεσβείαν τῆς συγκλήτου.) Theophanis de Anthimo sive Anthemio sub annum Leonis octavum Romam cum Imperatoria potestate misso sententia, Idatii verbis & auctoritate fulcitur. Historiam habet Evagrius libro 2. capite 16. Alii in alium annum rejiciunt, inter quos Petavius duces alios sequutus.

Σημεῖον ἐφάνη.) Anno succedenti signum istud adscribit Chronicon Alexand. his verbis. ἐφάνη ἐν τῷ οὐρανῷ σημεῖον μέγιστον ἀπὸ τινων λεγόμενον σάλπιγξ, ἀπό τινων δὲ λογχίας, ἀπό τινων δοκίς, ἐφάνη ἐπὶ ἡμέρας δὲ τινάς. *Ingens in cælo prodigium apparuit, quod a quibusdam tuba appellatur, ab aliis hasta, ab aliis trabecula; visumque est aliquot diebus.*

Δοκίτασις.) Pal. Barb. & Peyrez. legunt aptius ἴασις ob respectum ad ὑγιείαν. Δοκίτασιν posuit Amanuensis quod forsan legisset *i.* ἄσις. Observa rursum Χείρων & Κναφεῦσι, sive Κναφεῦσι in Variis Lectionibus haberi.

Ἰσοκάσιος ὁ Κυαίστωρ.) Anno Leonis decimo, Pusæo & Joanne Coss. factum istud consignat Chronicon Alexandrinum, Auctor undecimo: in quo nihil sibi adversantur. Anno quippe Leonis undecimo a Septembri initium ducente per quatuor ejus menses, adhuc Pusæi & Joannis Consularis dignitas perseverabat. Animadverte Peyrez. codicem anni undecimi historiam ad decimum referre, & quæ hic decimi ad undecimum transposuisse. Metathesi favet Chronicon Alexand. Isocasii eventum ad Leonis annum decimum referens.

Καὶ μαθὼν ὁ βασιλεύς.) Ampliorem exhibet hanc historiam Chronicon Alexand. His autem verbis eam concludit. καὶ ἀκούσας τοῦ Ἰσοκασίου ὁ δῆμος τῶν Βυζαντίων ἀφήμησε τὸν βασιλέα Λέοντα πολλά. καὶ ἀποσπάσαντες τὸν αὐτὸν Ἰσοκάσιον ἀπήγαγον αὐτὸν ἀπὸ τοῦ Ζευξίππου εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν, καὶ κατηχηθεὶς ἐφωτίσθη, καὶ ἐπέμφθη εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ. *Quod ubi populus Byzantinus audivit, fauste sæpius acclamavit Imp. arreptumque Isocasium deduxerunt a Zeuxippo ad magnam Ecclesiam, ubi rudimenta fidei edoctus, & sacro fonte lustratus, in patriam remissus est.*

Λέων ὁ βασιλεύς.) Ex Theodoro Lectore, Procopio lib. de bello Vandal. Jornande de Regnorum successione, & quem Auctor citat Prisco, nec non Candido Hist. lib. 1. τὰ κατὰ Ἄσπαρα βασιλέως ἀτυχήματά τε, καὶ δυστυχήματα litteris consignante, de quo Photius cod. 79.

Κεντηνάριον.) *Centenarium*, non ponderis, sed numeri nomen est, quod centum librarum ponderis fit. Quod pondus propter perfectionem centenarii numeri Romani instituerunt. Libra duodecim unciis perficitur. Isidorus Orig. lib. 16. cap. 24.

Βασιλέα πεποιηκέναι.) Aliam rationem profert Suidas. V. Ἄσπαρ. ὅτι Μαρκιανοῦ βασιλέως χρηστοῦ μὲν γεγονότος, θᾶττον δὲ ἐκβεβιωκότος, αὐτοῦ κελεύσῃ γνώμῃ Ἄσπαρ Λέοντα διάδοχον αὐτοῦ γενέσθαι παρεσκεύασεν. *Marciani nimirum benignissimi Principis, at citius sublati sententia & jussis, Asperam Leoni imperii successionem detulisse.*

Pag. 80.

Πατρίκιος ὁ υἱὸς Ἄσπαρος.) Desunt, vel adhuc latent, qui de Asparis gestis amplis voluminibus scripsere Priscus Thracius, & Candidus Isaurus. Hujus quædam exprompsit Photius Cod. 79. illius Evagrius lib. 2. cap. 16. ubi de Patricio a Leone Cæsaris dignitatem adepto, ἵνα τὸν Ἄσπαρος εὔνοιαν κτήσηται μετὰ τὴν τοῦ Ἀνθεμίου σφαγήν. *Ut ipse Leo Asparis sibi conciliaret inscitiam post Anthemii cædem.* Ejus tamen loci error in versione vitandus, quo non Patricius, sed Ardaburius creatus Cæsar, textu in contrarium adnitente, scribitur: in quo Baronium anno 469. num. 1. delusum reperies.

Λέων ὁ βασιλεύς.) Ut Zeno, Tarasicodisas, ut scribit Evagrius lib. 2. cap. 15. vel juxta Agathiam lib. 4. ad finem, Tharasiscodicus, Aricmesus antea dictus, Leonis gener, & Orientis Comes evaserit, narrat Candidus etiam ipse Isaurus apud Photium his omnino conferendus.

Αὐτῷ.) An ut Aspar Zenoni, vel Zeno Aspari ex suis traderet milites, dubiam reliquit Theophanes. Zenonem tamen ad id Aspari præstandum a Leone jussum fuisse suadent Auctoris verba, & Candidi Photiani, quo Ardaburium Asparis filium Isauros a Zenone ductos suarum partium facere constituisse legimus, testimonium convincit.

Ἀπέκτεινεν Λέων ὁ βασιλεύς.) Ex istis plurima recenset Procopius lib. 1. de bello Vand. ut & Asparis mortem, quam Chronicon Alexandr. ad annum Leonis 10. revocat: eamdem memorat Evagrius, Jornandes, & alii. De Heraclii ab Auctore hic laudati moribus nonnulla Suidas. V. Ἡράκλειος.

Pag. 81.

Ἄσπαρος καὶ Ἀρδαβουρίου.) Hoc pariter Leonis anno 15. Asparis mortem consociat Marcellinus Comes.

Ὀστρύς.) Qui Ὀστρος Chronico Alexandr. scribitur, & Κόμης, nec non alii Gotthi Κόμητες, quos, non dignitate, sed armorum societate Comites dicerem, & ὑπασπιστάς. De cædibus abeo CP. perpetratis idem Chronicon.

Θευδέριχος.) Istum Theoderichum Triarii filium memorat Jornandes de bello Getico paulo ante finem, quem a rege Italiæ Theoderico diversum observabis.

Ἀρμενέριχος.) Armenericum scribit Candidus apud Photium, & in patris cæde servatum. Alia Variæ Lectiones.

Ἐν Ἰταλίᾳ δὲ Ῥεκίβερ.) Ex his nonnulla profert Jornandes de rebus Geticis, Evagrius lib. 2. cap. 6. Marii Chronicon, & Procopius de bello Vandal. lib. 1.

Ἑβδομον ἔτος ἄγοντα.) Potest hæc sententia Marii scriptis fulciri, quæ adversum habet Evagrium loco nuper memorato.

Συναπελθόντος αὐτῷ Ὀλυβρίου.) Episcopum Salonæ in Dalmatia eum prius evectum scribit Jornandes de Reg. ac Temp. successione, & de rebus Geticis lib.

Τούτων δὲ τελευτησάντων Μαιωρῖνος τὴν βασιλείαν διεδέξατο.) Ut Olybrio posteriorem Majorinum Auctor recenseat, Procopius causam dedit, & in errorem errans ipse induxit. Arthemii quippe, quem vocat Artemium, Olybrii, Leonisque ipsius Imperiis & morte numeratis subdit. *Sed Majorini fas meminisse fuerit, qui antea prius Romæ imperavit. Cunctis enim, qui Occidenti præfuere, vir anteferendus. Nam & contra Vandalos fortissime bellum sumens, maximo collecto exercitu in Liguribus constitit, ipse Dux impiger nullum neque laborem recusavit, neque ullam bene gerendæ rei occasionem prætermisit*, &c. Et post nonnulla. *Majorinus igitur omnibus, quæ volebat, exploratis, in Liguriam ad exercitum revertit: quem terrestri itinere, ad Herculeis columnas ducens, inde per angustias freti transire in Afri-*

in Africam, cum hosteque congredi omnino cogitabat, tanta ipsius exercitus admiratione, ac voluntate ob ejus virtutem, ut in spem venerint certam omnes breviter Africa per eum potituros. Verum ex morbo paulo post decedente, ab incœpto destitere, &c. quem tamen a Recimere occisum concordibus scriptis Historici reliqui profitentur.

Ο δὲ στρατηγὸς ἐξελθὼν Πάτμον ἀπεπλ...) Ita codices cuncti: quibus licet adversis lego πορθμὸν vice Πάτμον, ut sit sensus, Ducem exercitus sub Majoriano, eo mortuo, fretum Gaditanum trajecisse, & exercitum in Africam transmissum in Hispaniam revocasse. Quis enim alias hujus loci sensus, nisi forte de Liguria loquuto non Πάτμον, sed Πάδον; *Padum* fluvium scribere propositum fuerit Auctori. *Edit. Paris. pag. 578.*

Ἐν ταύταις καὶ ἀγχολουμένων.) Eudociæ Junioris mortem tangit auctor vitæ Euthymii apud Surium 20. Januarii.

Λέων ὁ βασιλεύς.) Leonem Juniorem a Seniore decimum sextam Imperii annum numerante, coronatam scribit Jornandes de Temp. ac Regn. successione, ultimum tamen ejus vitæ existimat. *Pag. 81.*

Μετὰ δὲ τὸν Ὀλυβρίου θάνατον.) Errantis Procopii vestigia nuper animadversa sequutus Auctor, alia hæc ex Evagrii lib. 2. cap. 16. deprompta subjicit.

Μετὰ μεγ. ἔτη.) Paulus Diaconus Evagrii, & Theophanis eum imitati correcturus errorem anno ab Urbe condita 1226. Augustulum a patre Oreste Imperatorem renunciatum testatur: ac deinceps novos Imperatores creatos scribens, ab Urbe condita annos haud amplius observat: quod in Augustulo Imperium Romanam desiisse sentiat. Jornandes de rebus Get. a condita Urbis ad Augusti imperium annos 709. ab Augusto ad Augustuli decessum 522. numerat. Summa 1231. annorum.

Ἐπὶ Ῥωμαίων.) Petavius lib. 13. de Doct. Temp. ad annum 5187. & 5188.

Ὀ τῶν τε ῥηγός.) Evagris citatus. τῆς μὲν βασιλείας προσηγορίαν ἑαυτὸν ἀφελών, ῥῆγα δὲ προσειπών. *Imperatoris nomine repudiato, regem se appellavit.* ῥὴξ rex est dignitate minor Imperatore, Βασιλεὺς Imperator.

Ἡ κόνις κατῆλθεν.) Chronicon Alexandrinum ante annos quinque prodigium mensis Novembris 11. accidisse testatur.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει.) Convenit Evagrius lib. 2. cap. 17. de Leonis Senioris annis, septemdecim nimirum imperasse: imperium vero deposuisse, & Leoni nepoti reliquisse ipse solus asserit.

Ἰνδικτιῶνος ιβ'.) Ita Chronicon Alexandrinum, quod de Leone Juniore subdit. ὅτος Λέων ὑποβληθεὶς ὑπὸ τῆς ἰδίας μητρὸς τῆς Ἐπιφανεστάτης Ἀριάδνης, ὡς σεβασμῇ αὐτὸν ὡς βασιλέα Ζήνων Στρατηλάτης, καὶ Πατρίκιος ὁ αὐτοῦ πάππος (lege πατὴρ) ἐπέθηκε στέφανον βασιλικὸν ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τοῦ αὐτοῦ Ζήνωνος. καὶ ἐβασίλευσε Ζήνων ὁ Κοδισσαῖος ὁ Ἴσαυρος μετὰ τοῦ ἰδίου ἐγγόνου (lege υἱοῦ) ὀλίγον χρόνον. καὶ τῷ ια'. μηνὶ δὲ αὐτοῦ ὑπατείας ἀρρωστήσας Λέων ὁ νέος μηνὶ Δίῳ τῷ καὶ Νοεμβρίῳ ἐτελεύτησεν. *Hic Leo a suamet matre Nobilissima Ariadne monitus, ut curaret se a Zenone patre Magistro militiæ, & Patricio, pro Imperatore coli, imposuit diadema regium capiti Zenonis: & imperavit Zeno Codissæus Isaurus cum filio suo Leone exiguo tempore. Leo quippe undecimo Consulatus sui mense, mense Dio seu Novembri, morbo extinctus est.*

Ἔτη ιζ'. καὶ μῆνας β'.) Malchus Sophista apud Photium codice 78. Mense vero Februario, indictione 12. promotus Zeno alterius indictionis anno 14. mense Aprili interiit. Chron. Alexandr. De Barbaris Romanum Imperium inearsantibus, & Zenonis vitiis Evagrius lib. 3. capp. 1. & 2. Svidas V. Ζήνων.

Προελθὼν εἰς Ὕπατος.) Consul eo anno extitit ex citato Chronico, & trabea Consulari aurarus munera in populum publice sparsit: quod sæpius apud Auctorem est τὸ προσφέρχεσθαι. *Pag. 83.*

Βασιλεύουσι δὲ ὁ Βηρίνης ἀδελφός.) Evagrius lib. cap. 3. Jornandes de Regn. & Tempor. successione. Chronicon Alexandr. ad Zenonis annum 3. Malchus Sophista, & Candidus Isaurus apud Photium codd. 78. & 79. & Theodorus Lector lib. 1. Collect.

Ad Theophan. Notæ.

Διὰ τύπων.) Τύπους *edicta universalia, Canones, regulas* vocant Græci recentiores, eos de quibus hic mentio, ἐγκυκλίους συλλαβὰς, Evagrius cap. 4. ἐγκυκλίους ἐπιστολὰς, & ἐγκύκλια Nicephorus. Auctor ipse τύπον γενικὸν inferius scribit.

Ὀχούμενος ὄνῳ.) Quod pro more foret, vel curru vectos, vel jumento asinove insidentes Patriarchas, litanias sive processionum preces celebrare. Recolenda quæ de S. Proclo superius lecta. Theodorus Lector legendus.

Ὁ Πάππας.) Dictio vocandi significatu accipienda. Hinc Cedrenus vocative Πάππα. Non minima Scriptorum pars inter Græcos a Cyrilli Celestini Papæ Romani in Concilio Ephesino Legati temporibus Patriarcham Alexandrinum Papæ nomine remunerandæ Cyrilli pietatis, & in sedem Roman. obsequiorum gratia compensandorum scribunt fuisse donatum. Tanti privilegii penes ipsos sit fides, quæ Nicephoro lib. 14. cap. 34. auctoritate nutat. ἐξ ὁ λόγος, inquit, καὶ τὰ τῆς μίτρας ἐπίσημα εἰληφέναι, καὶ τὴν τοῦ Πάππα προσηγορίαν λαβεῖν, καὶ τῆς οἰκουμένης κριτὴν ὀνομάζεσθαι. *Ex quo tempore fama est* (mihi certe fabula) *Mitram illum, & Papæ appellationem, atque ut universi orbis judex appellaretur, accepisse.* Fabula, inquam, insulsissima. Athanasius enim Cyrillo prior seipsum Papam epistola ad Antiochenses scribit. οἱ ἐπιστείλαντες, ὁ, τε Πάππας Ἀθανάσιος, καὶ οἱ παρατυχόντες σὺν αὐτῷ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. *Qui epistolam scripserunt, sunt isti: Papa Athanasius, & qui cum illo Alexandriæ fuerunt.* Præcessorem Alexandrum Papam compellat Alexandrinus Clerus apud ipsum Athanasium, & Epiphanium Hæresi 69. Μακαρίῳ Πάππᾳ, ἐπισκόπῳ ἡμῶν Ἀλεξάνδρῳ, οἱ πρεσβύτεροι, καὶ οἱ διάκονοι. *Beato Papæ Episcopo nostro Alexandro Presbyteri & Diaconi, in Domino salutem.* Et in epistolæ processu. τι μέμφεσθε Ἀλεξάνδρῳ τῷ Πάππᾳ λέγοντι ἐκ τοῦ πατρὸς τὸν υἱόν; *Quid expostulastis cum Alexandro Papa ex patre filium asserente?* Hieroclam, vulgarius Heroclam ea appellatione primum quondam salutatum ex Ecchellensi Chronici Orientalis pag. 115. observo. *Heroclas primus fuit, qui eo nomine cognominatus est.* Etiam Ethnici Jovem γενέτορα Πάππαν dixerunt. De voce Πάππας, & duplicato π Πάππας Svidas.

Μελανειμονεῖσαι τὸν θρόνον.) In stupendi ac plane insoliti luctus signum. Nigrum quippe colorem suis in officiis Ecclesia Græca respuit: quæ non nisi album, vel per quadragesimam purpureum admittere solita est. De Ecclesiæ illius coloribus ad Euchologica disserimus.

Περόζης δὲ ἐπεστράτευσεν.) Hæc a Procopio mutuata lib. 1. de bello Persico statim sub initium: qui Hunnus istos Euthalitas appellat, mores & genus describit, ac demum Perozam (sic eum vocat) ad Orientem conversum (Euthalitarum rege adoratum ab eo se existimante) ex Magorum consilio Solem adorasse. *Pag. 84.*

Τῷ κλήρῳ καὶ τῶν μοναχῶν.) Evagrius lib. 3. cap. 7. Theodorus Lector.

Τοὺς λεγομένους Λευκοὺς Οὔννους.) Quos anno præcedente Auctor Nepthalitas, Euthalitas Pal. cod. Νεφθαλίτας ubique Procopius memoratus: eo quod *soli Hunnorum albi sunt, neque item fœdi aspectu, neque ferarum modo, velut alii victitantes, sed sub uno degentes Principe politicam vitam agant inter se, & cum vicinis jus fasque colunt, æque ac Romani & alii omnes.* Ad Persidis Boreale latus eos statuit Ortelius in Lexico: ex studio simulandæ fugæ a Procopio eis adscripto Parthos esse censeo. De iisdem Agathias lib. 4. versus finem.

Τὸν μάργαρον.) Cujus inventionem, ambitum, pretium, & jacturam narrat Procopius de bello Persico lib. 1. ineunte. Photius cod. 63. Μαργαρίτας, καὶ μαργάρους λέγονται, καὶ μαργαρίδας. ἔρωτας γὰρ μάργαρος παρά τι Προκοπίῳ τῷ ῥήτορι, καὶ ἄλλοις ἀξιολόγοις.

Ἰλλοῦ καὶ Πραξιππίδος.) Leguntur ista ex plurima parte in Chronico Alexandrino ad annum Zenonis 4. & 10. Quædam indicant Theodorus Lector in Collect. Evagrius capp. 8. 11. 22. & 24. Procopius de bello Vand. lib. 1. Malchus, & Candidus *pag. 579. Pag. 85.*

Photii cod. 78. & 79. Jornandes de Reg. & Temp. successione. Svidas V. Ἀρμάτος. Procundum Chronicon Alexandrinum, Trocundum Baronius Promundum, Peyrez. Tricundum.

Εἰς ὅσα πύργον.) *Ἀμμιανὸν πύργον* vocat Chron. Alex. *Sleumium* Jornandes.

Σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις.) Cuncti codd. legunt *γυναιξὶ* numerum multitudinis.

Ἐν τῷ σίγνῳ.) *In sella*, seu *sessionis* loco. Supra etenim *συγκάθεδρον* elevare Zeno promiserat. Nota sequens locum clarius illustrat.

Ἐσφάγησαν εἰς τὸν κοχλίαν.) Ex Chronici Alexandrini verbis ad Constantini annum 23. lucem hæc mutuantur. *Παλάτιον μέγα ἐποίησε πλησίον τοῦ ἱππικοῦ (καὶ) τὴν ἄνοδον ἀπὸ τοῦ παλατίου εἰς τὸ κάθισμα τοῦ ἱππικοῦ διὰ τοῦ λεγομένου κοχλίου. Regiam amplam proxime circum condidit, & ascensum a Palatio in circi tribunal (σίγνον super dictum) per spatium Cochleam vocatum extruxit.* Ad Chronici Alexandrini instar Pal. Barb. & Peyrez. codd. scribunt *τὸν κοχλίαν*. Ex illius porro auctoritate locum hunc totum interpolo. *ἐσφάγησαν εἰς τὸν κοχλίαν τοῦ παλατίου ἀντιχρίστου εἰς τὸ ἱππόδρομον.*

Ἐχειροτονήθη.) Locus interpolatus.

Ἐγένετο σεισμὸς φοβερός.) In annum Zenonis 13. submovet Chronicon Alexand. *ἔπαθεν*, inquit, *ἀπὸ θεομηνίας σεισμοῦ* KΠ. *τὸ δεύτερον αὐτῆς πάθος μηνὶ Γορπιαίῳ Σεπτεμβρίῳ κς'. ἐπ' ὀλίγον διάστημα ἕως τοῦ Ταύρου. Rursum CP. irato numine labem accepit a terræ motu secundo Gorpiæo Sept. 26. spatio prope usque ad Taurum.*

Στέφανος δὲ ψήφῳ αὐτοῦ.) Hunc Evagrius tacet lib. 3. cap. 10. & cum Stephano Juniore mox secururo confundit: Nicephorus in Chronico ad Theophanis mentem exprimit; & Baronius ad annum C. 479. male intelligit: de quo iterum sermo.

Pag. 87.

Θεοδέριχος ὁ Τριαρίου.) Ex Evagrii lib. 3. cap. 25. translata narratio: nonnihil ex ea delibat Malchus Sophista apud Photium cod. 78.

Μαρκιανὸς ὁ παῖς Ανθεμίου.) Theodorici seditione & letho relatis lib. 3. cap. 24. Evagrius sequenti cap. 25. Marciani tumultus aggreditur referendos his verbis: *μετὰ ταῦτα διηνέχθεις πρὸς Ζήνωνα Μαρκιανὸς*, &c. Ita Theophanes anno superiore de Theodorico narrationem exequatus, aliam, quæ a Marciano res gestas explorat, hoc anno suscipit texendam: quam Marcellino assentiens Baronius ad annum Zenonis octavum refert. I. C. anno 481. num. 1. & 2. Reliqua in Theodoro Lectore videnda lib. 1. ad calcem.

Ἐβουλεύσατο Ἴλος.) Evagrii caput 27. ex Eustathio Syro brevem de Illo narrationem instituit, quam ad ejus exemplum superioribus annectendam judicavit Theophanes.

Σχολάριος.) Schola, ordo militantium est: & qui per diversas cohortes gradum faciunt, per Scholas promoveri dicuntur. Fuerunt undecim Scholæ Palatii custodiæ deputatæ: novem armatæ militiæ ex Armenis selectæ, & inermes duæ. Scholares sunt in hujusmodi turmas recensiti. Arma jactabant & militiam: verum Palatii deliciis enutriti, molles & imbelles ad ostentationem arma gestabant, & militiam profitebantur; si modo majus stipendium sumerent contenti. De illis plura Svidas & Meursius. V. Σχολάριος. Pancirollus in Imp. Notitiam cap. 63.

Σπαθάριος.) Cedrenus *ὁ γυμνοσπαθάριος*. *Satelles nuda spatha armatus*

Pag. 88.

Καμηλαύκιον.) *Καμηλαύχι* pronunciant moderni. *Pileolus* internus capitis summitatem solam, vel nonnumquam etiam aures circumtegens: hujuscemodi ab Illo assumptus, quo abscissæ auris defectum occultaret. *πιλίδιον*, *σκιάδιον*, uno verbo *Calotta*.

Στρατηγὸν τοῦ ἀνατολικοῦ.) Qui Præfectum Prætorio Orientis jam forsan antiquatum referret.

Δύο καὶ Δούκας τούτου) Præter duos per Ægyptum alii sex *Duces* Orientem tuebantur: scilicet Palæstinæ, Arabiæ, Phœniciæ, Syriæ, Euphratensis, Osrhoenæ, & Mesopotamiæ. Hi cum a Principe probarentur, Illi arbitrio a Zenone sunt relicti. Pancirollus in Notitiam Imperii.

Στεφάνου τοῦ ἐπισκόπου Ἀντιοχείας.) Petro Fulloni Stephanum successorem a prioris asseclis Antiochiæ neci crudeliter traditum, & hujus locum Calendionem excepisse scribit Evagrius lib. 3. cap. 10. Post Petrum Fullonem duos nomine Stephani, primum annis tribus, alterum uno sedem Antiochenam tenentem recenset Nicephorus in Chronico, quos Calendionem sequutum asserit. Baronius Nicephori sententia ad annum 479. num. 2. memorata, ad annum deinde 482. num. 1. in Evagrii geminum hunc Stephanum non distinguentis opinionem transit, & omisso Seniore, Juniorem, quem priore loco Fullonis successorem nominavit, posteriore a Calendione exceptum manifeste profitetur: atque ita solo Senioris nomine recensito, annos in Pontificatu nullos, locum nullum assignat, Juniorem tribus annis sedem tenuisse, nullo teste contentus asserere. Theophanes porro Nicephori Patriarchæ auctoritate fultus unum ab altero discriminat Stephanum, huncque anno solo Ecclesiam administrantem, & Martyrem extitisse, & Calendionem præcessisse testatur.

Κωδωνάτον.) *Larvatos* tintinnabulis *κώδωσι* spectatores ad risum moventes, *κωδωνάτοι* vocant recentiores Græci.

Πρωτόθρονον.) Primus post Patriarcham Metropolita est *πρωτόθρονος*.

Ἐχειροτονήθη ὁ Ἰωάννης.) Evagrius lib. 3. cap. 12.

Ὁ δὲ Πατρίκιος Ἴλλος.) Candidus Photianus ad codicis 79. calcem. Evagrius lib. 3. cap. 27. Theodorus Lector lib. 2. Jornandes de Regn. ac Tempor. successione.

Pag. 89.

Καταλαβόντων τῶν σαγμάτων.) Tres codices, de quibus Variæ Lectiones ita scribunt: correctius *καταλαβόντων*.

Τρασκαλισσαῖον.) Tarasicodisam vocat laudatus Candidus apud Photium: Aricmesum Evagrius lib. 2. cap. 14. Codiosæum Chronicon Alexand.

Εἰσελθὼν ὁ Λεόντιος.) Evagrius lib. 3. cap. 27. Theodorus Lector lib. 2.

Μηνὶ Ἰουνίῳ.) Barb. addit *κζ'*. Pal. cum Peyrez. *κζ'*.

Γόητι λεγομένῳ εἶναι) Quam studiose præstigiis se addixerit, & prohibitas exercuerit artes, fusissime exponit Svidas. V. Παμπρέπιος.

Τὰ Πέτρου τοῦ Μογγοῦ οἱ κατὰ Ἀκάκιον.) Joannis ejectionem, Mongi intrusionem, & Zenonis Henoticon ad verbum exhibet Evagrius lib. 3. capp. 12. 13. & seqq.

Pag. 90.

Θεοδέριχος ὁ Οὐαλαμέρου.) Theodoricum Valameris filium præsente anno Zenonis undecimo in Italia regnantem memorat Chronic. Alexandr. Ejus in Italiam expeditionem in annum Zenonis 15. Marcellinus, & Marius rejiciunt. Ejusdem decimo quarto prædandi libidine pulsum Thraciam armis infestasse, auctor est idem Marcellinus. Hoc itaque Zenonis undecimo cum Joanne Scytha adversus Illum, & ejusdem rebellionis socios expeditum consentit Petavius lib. 13. de Doct. Temp. Ejus educationem, dum CP. obses ageret, ad patrem regressum, Consolare munus, cum Zenone fœdus, arma in Thraciam illata, in Italiam, sive proprio animi proposito, sive Zenonis eum timentis consilio susceptam profectionem, & exinde varia ejus certamina describunt Procopius de bello Gotthico sub initium, Jornandes de Regn. ac Temp. successione, atque iterum de rebus Geticis lib. versus finem. Tempora & annos observant Marius, Cassiodorius, & Marcellinus in Chronicis.

Edit. Paris. pag. 580.

Οἱ τῆς ἀνατολῆς ἐπίσκοποι.) Evagrius lib. 3. capp. 18. 19. & 20.

Πέτρος ὁ Γναφεὺς τὸ β'. ἔτη γ'.) Annorum trium summam huic omnes codd. attribuunt, cujus anni sigillatim enumerati ad quatuor ascendere comperiuntur. Vide pag. seq. Barb. codex, qui tres recenset, secundum repetere non veretur.

Ἐκδίκου ἐπιστολήν.) Libellum Felicis ad Acacium habet Baronius ad annum C. 483. num. 46. & 47. quo Defensoris istius nomen promit. *Ad quam*

rem, inquit, *de collegio nostro fratres & Coepiscopos nostros, cum quibus illum a latere nostro fidelissimum Felicem Defensorem S. Ecclesiæ Romanæ ordinatione direximus.* Ἔκδικος itaque Defensor est, qui Ecclesiæ jura, statuta & privilegia sarta tecta conservat & defendit: unde Defensor Ecclesiæ hic idem Felix scribitur a Liberato Breviarii cap. 18.

Pag. 51. Τοῖς ἀπὸ Ῥώμης πεμφθεῖσιν.) Legatos injurias hujusmodi Constantinopoli passos testatur Liberatus in Breviario. *Itum est CP. & prædicti Episcopi in custodiam sunt redacti, chartis sublatis, ne Catholicis, quibus scriptum fuerat, redderentur. Quos iterum post hæc Acatius de custodia ejiciens secum fecit procedere, ut quasi confirmato Petri Sacerdotio dimitterentur.*

Πέτρος ἔτο γ'. γ'.) Palladium ejusque annos decem annotat hic Peyrez. collatum Palatino, imo annum ejus primum & decurrentes deinceps incipit numerare.

Ἰλοῦς καὶ Λεόντιος.) Jornandes de Regn. ac Temp. successione. Theodoros Lector lib. 2.

Καστόν.) Habet Jornandes *bastilia*.

Πέραν εἰς Συκάς.) Ad Boreale CP. latus portus est, ultra quem regio opposita Pera vocatur, quia πέραν τοῦ λιμένος, & inferius Galata a lactis copia inde in Urbem deportata, eujus ab optimis ficubus ibidem nascentibus Συκαὶ, antiquum nomen. Justinianam quoque dictam observat Stephanus de urbibus. Plura Pancirollus de 14. regionibus Urbis CP. ad Notitiam imperii, & Gyllius in Topographis CP.

Ὁ δὲ Ζήνων τῇ βουλῇ Ἀκακίου.) Historiam Acacii omnem nobis pene incognitam testatur Photius codice 42. a Basilio Cilice diligenter scriptam, quam periisse, vel adhuc inter pulverem & blattas latere dolendum.

Ἀποκρισιαρίων.) Mandata Principum, & Pontificum *Responsa* quondam dicta: qui deferebant nuncii, *Responsales*. Illa Græcis ἀποκρίσεις. isti Ἀποκρισιάριοι.

Τὸ Διομήδους.) De quo Menæum ad diem Julii 19. Menologium Sirleti ad diem eumdem. *S. Dius sub Theodosio III. CP. Monasterium ædificavit multis pecuniis ab Imperatore suppeditatis, quibus opus ipsum perfici posset.*

Εἰς τὸ ἱερατεῖον ἐπέδωκεν.) Liberatus in Breviario cap. 18. *Datis Acacio hujusmodi litteris, eas non suscepit, patrocinio fultus Imperatoris: ita ut cogerentur, qui eas detulerant, per quemdam Monachum Acbimitensem ipsam chartam damnationis, dum ingrederetur ad celebranda Sacra, suspendere in ejus pallio, & discedere. Qui tamen usque ad mortem patrocinante Imperatore remansit sacrificans. His provenientibus, & Acacio permanente in Petri communione, separavit se quidem Sedes Apostolica a CP.* Ultima hæc Theophani adversantur. Videndus Evagrius lib. 3. capp. 10. & 21.

Καλανδίων ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας.) In priores annos, quibus adhuc Sedem occupabat Calandion, fuerant hæc a Theophane revocanda: de quibus ad verbum Theodorus Lector lib. 2. Collect. petitas a Zenone Eustathii reliquias, & Philippis Macedoniæ evectas scribit.

Φρονεῖται τετράμηνον τὴς ἐπισκοπῆς.) Quadrimestrem ponit ejus Episcopatum Evagrius lib. 3. cap. 23. de eo quoque Liberatus in Breviario cap. 18.

Pag. 92. Πέτρος ὁ Μόγγος.) Petri Mongi mortem Euphemii primordiis solerter adjunctam ex Evagrii lib. 3. cap. 2. auctoritate colliges. Athanasio successori annos 6. dies 223. assignat Ecchellensis.

Ζήνων δὲ ὁ βασιλεύς.) Annus superior, quo tyranni extincti, quemque Calandion ultimum numeravit, commodius ista excepisset. Historiam itaque non Chronographiam Auctor hic exhibet.

Πέτρος δὲ ὁ Γναφεύς.) Hæc rursus propria sede remota, & Palladii ætati incongrue adnexa: de quibus Evagrius lib. 3. cap. 16. Alexander Monachus apud Surium 11. Junii.

Εὑρίσκεται δὲ ὁ ὅσιος.) Recitantur hæc per Anastasium Diaconum in posteriori Nicæno Concilio ex Theodoro Lectore, quo tempore ejus historia integra habebatur.

Εὐθύμιος ὁ ὀρθοδοξότατος.) Fidem ejus illibatam, & ingens pectoris robur laudat Baronius ad annum C. 492. num. 9. licet a Gelasio Pontifice communionis cum Acacio habitæ reus ex Gelasii ad ipsummet epistola convincatur.

Σιλεντιάριος.) Inter Scholas Palatii custodiam nactas duas fuisse inermes superius diximus. Erant istæ agentium in rebus, & Silentiariorum. Hi Præfecto cubiculi subditi, ad ea quæ quietis erant, in Palatio erant deputati, ait Procopius de bello Persico. Pancirollus in Notitiam imperii capp. 62. & 63.

Ἐν ἐκκλησίᾳ ἑταιρῶν.) Suidas. V. φατρία. Ἀναστάσιος Σιλεντιάριος ὁ μετὰ ταῦτα βασιλεύσας ἐπὶ Εὐφημίου Πατριάρχου ΚΠ. καθέδραν κατασκευάσας μετά τινων ἐφατρίαζεν. ὁ δὲ Εὐφήμιος μετ᾽ ἀπειλῆς λέγει αὐτῷ· ὁ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ δογματίζοντα τὰ αὐτοῦ φρονεῖν, ἢ μηδ᾽ ὅλως ἐπιβαίνειν πρὸς τὸ ἐπὶ τὸ χεῖρον τοὺς ἀπειροτέρους. εἰ δὲ παρὰ ταῦτα πράξειας, ἐκτεμών σοῦ τὴν κόμην τοῖς δήμοις σε δημοσιεύσω. ἐκ τότε δὲ ἡσυχίας ἀντεποιεῖτο· ἦν γὰρ τῆς Εὐτυχοῦς δόξης. *Anastasius Silentiarius qui postmodum imperavit, sub Euphemio* (ita scribunt nonnulli, de quibus Variæ Lect.) *Patriarcha, suggestu sibi parato, cum quibusdam conventum separatum agebat. Euphemius autem, minis etiam adiectis, eum alloquitur. Aut Ecclesiæ, si eam frequentes, sensum suscipe: aut certe ab ejus ingressu omnino abstine, ne rudiores in errorem agas. Sin aliud feceris, abscissa coma, factionibus populi publice te traducendum committam. Ab eo tempore quievit: opinionem quippe Eutychis defendebat.*

Ζήνων δὲ ὁ αὐτὸς.) Ex Chronico Alexandr. hæc ferme ad verbum desumpta, & in hunc eumdem annum. Qui tamen hic Μαρκιανός, ibi Μαυριανός scribitur.

Πατρίκιον δὲ γενόμενον.) Ex eodem Chronico, quæ hic desunt supplentur. ἐφόνευσεν ὁ βασιλεὺς Ζήνων ... Πατρίκιον Πελάγιον τὸν ἀπὸ Σιλεντιαρίων ... καὶ ἐλθόντα εἰς τὴν τοῦ Πατρικίου ἀξίαν ... Inferius mortis genus exprimitur: ἐν ὧ ἔπνιξαν αὐτόν. Inferius iterum, qui hic Τύραννος, ibi Εὔαρχος τῶν Πραιτωρίων dicitur.

Pag. 93. Ὁ δὲ Ἔπαρχος μαθὼν τοῦτο.) Subdit Chronicon. καὶ ὅτι μετεστάλη ὑπὸ τοῦ βασιλέως εἰς τὰ ... ἐπὶ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ... βουλόμενον ... ἐκ τοῦ ὀχήματος, εἰσῆλθεν εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν ΚΠ. καὶ ... ἐρρύσθη παρὰ θανάτου.

Προσβληθεὶς ἐπίσκοπος Παλλάδιος.) Ad annum superiorem pertinent ista. Evagrius lib. 3. cap. 23. Vide præcedentis anni Canonem.

Edit. Paris. pag. 581. Παῖδα μὲν μὴ καταλιπών.) Perperam Zenonis filium ejusque pravos mores recenset Suidas. V. Zenon: ubi & de ejusdem morte. Confirmat Evagrius Auctoris dicta lib. 3. cap. 29.

Ἀπαιτηθεὶς ἔγγραφον ὁμολογίαν.) Anastasius secundus Imperator a Patriarcha redimitus, primus professionem fidei exigitur: de quo Evagrius lib. 3. cap. 32 & Theodorus Lector lib. 2. Vox ἀπαιτηθεὶς vice ἀπῃτήθη in textu interpolato corruptæ Græcorum loquelæ argumentum: juxta quam haud verbo, sed præpositioni (si compositum fuerit) præfigunt augmentum.

Καὶ ἅμα στέφεται ἐπ᾽ αὐτῷ Ἀριάδνην ἄγεται.) *Simul Imperator, & maritus innotuit*; ait Jornandes de Regn. & Temp. successione.

Pag. 94. Ἀπὸ Ἀδὰμ.) Comparandus istis Evagrius lib. 3. cap. 39. & quæ scripta superius ad operis titulum, & pag. 2.

Περσῶν βασιλεὺς.) De Regis istius Persarum nomine Variæ lectiones consulendæ.

Τὸ Δυρραχηνόν.) Evagrius lib. 3. cap. 29. οὗτος ὁ Ἀναστάσιος πατρίδα τὴν Ἐπίδαμνον ἔχων, Δυρράχιον νῦν προσαγορευθεῖσαν. *Hic Anastasius patriam habuit Epidamnum, Dyrrachium nunc vocatam.*

Τὸ Δικόρου.) Zonaras in Anastasio. Δίκορος δὲ ἐκαλεῖτο ὁ Ἀναστάσιος, ὅτι ἀνομοίας ἀλλήλαις εἶχε τὰς κόρας τῶν ὀφθαλμῶν· τὴν μὲν γὰρ ἦν τὸ χρῶμα κυανωτέρα· ἡ δ᾽ ἄλλη ... γλαυκοτέρα ἐχρημάτιζε. *Dicori porro nomen ex eo habuit, quod pupillis oculorum fuit dissimilibus: altera*

nigriore , altera ad glaucum declinante .

Πέμπου δὲ τοῦ Γναφέως .) Mortuum anno superiore prædicavit .

Εὐφήμιος δὲ ὁ ΚΠ.) Evagrius lib. 3. cap. 30.

Πεποιηκὼς αὐτῷ οἰκονομίαν .) Ποιεῖν οἰκονομίαν , quasi οἰκονόμον ἔχειν interpretatus sum. *Alexandriæ fecerat illam Oeconomum* , reddidit Anastasius . Quæ mollior , & aptior versio , Lector judicabit . Nicephorus lib. 16. cap. 36. τὸ οἰκονομίαν exponit διοικεῖν

Τοὺς ἐν ΚΠ. Ἰσαύρους .) Isauri gens agrestis ad Taurum montem latrociniis assueta . Eam Zeno Imperator , tum ob genus , tum ob auxilium ab ea acceptum , charam habuit inter provincias reliquas , & plurima voluit auctoritate CP. pollere . Candidus Photianus cod. 79. Sozomenus de Isauris lib. 8. cap. 25. Bellum in eos motum hoc anno scribit Marcellinus Comes : de quo Theodoretus Lector lib. 2. & Jornandes de Regn. ac Temp. success.

Νινιλίγγιν .) Lilingem pronunciat citatus Jornandes .

Pag. 95.

Κυρτόν .) *Gibbum* nonnulli reddunt .

Ζαμβάσης ὁ υἱὸς.) Zambases dicitur Agathiæ lib. 4. Blases Procopio de bello Persico : uterque legendus . Πιξαμασθῆς , scriptum reperies pag. superiore 94. & dictionem inter Varias Lectiones emendatam.

Ἐν τῷ χωρίζειν τὸν πόλεμον .) Quinquennium testatur Theodorus Lector , pene sexennium Jornandes , sexennium Marcellinus . Auctor quarto anno finitum videtur asserere .

Pag. 96.

Τὸ λεγομένῳ σιδήρῳ .) Lego σιρομάστην apud plures auctores , de quo non jejune in Codinum . σιδήρου hic neque *vestem* , neque *catenam* interpretabor , sed *gladii* genus σιρομάστην, quem Hesychius λόγχην, δόρυ, ῥομφαίαν exponit .

Μαρτύριον ἔτη δ΄.) Alia exemplaria legunt ἔτη ϛ΄. Eidem ἔτη ϛ΄. tribuit præmissum Canonium pag superiore : unde tamen bis annus primus repetatur , nec annorum octo spatium obtineat in omnibus codicibus ignoro .

Εὐφημίῳ δὲ τῷ ἐπισκόπῳ .) Marcellinus ad annum Anastasii quintum . *Euphemius Episcopus CP. falso ab Anastasio Principe accusatus , atque damnatus , in exilium ductus est* . Theodorus Lector in reliquis consulendus.

Pag. 97.

Ἰωάννης ἔτη Ϛ΄.) Ecchellensis numerat annos 8. dies 224.

Ἐπιδρομαὶ τῶν λεγομένων Σκηνιτῶν .) Σκηνίτας vocavit superius Saracenos . Eorum motum breviter perstringit Evagrius lib. 3. cap. 36. *Arabes* , scribit Ecchellensis Histor. Arab. pag. 150. *in cives , sive civitatum incolas discriminantur , & in eos qui per deserta perpetuo vagantur loca nullis certis sedibus , sed sua tentoria ibi figunt , ubi res & necessitas postulant , pabula suis quæritantes armentis & gregibus , quos Strabo Scenitas appellat .*

Φυλάρχα .) Τῆς χώρας δυνάστην , *regionis Principem* τὸν Φυλάρχην exponit Svidas. διότι τὰ χωρία αὐτῶν φυλαὶ ὀνομάζονται . *Quod eorum vici & oppida Tribus nominantur .*

Αγαρον .) Hunc sub Achari nomine mihi Svidas innuit , & Osrhoenæ regionis Principem facit . V. φύλαρχος . Agarum alium isto longe priorem celebrat nuper citatus Ecchellensis , a quo Agaritarum cognatio φυλὴ Theophani nostro dicta , de quo pag. 124. Arabes porro in *Indigenas* & *Advenas* discriminatos , illos antiquissimos Noe Patriarchæ nepotes , Jectan nimirum & Heber filios , qui primi Arabiam occupavere : istos autem , qui generis auctorem agnoscunt Ismaelem Abrahæ filium , vocaverunt . Utrique ut posteros habaere nobiliores , qui stirpium variarum & familiarum se constituere capita , ita se *Tribuum suarum Principes* declaravere : Genes. cap. 25. Tribus illas diversas , velut acies sub tot Ducibus accurate perstringit laudatus Ecchellensis typis Regiis anno 1651. editus a pag. 141. ad 161. Circa Scenitas & vagos Arabes hoc unum , quod huc confert , ex eodem observo . *Adversus vagantes* & effrænes *Arabes in silicibus , marmoribusque Romana lingua & characteribus insculpta hactenus videri Romanorum Imperatorum edicta , quibus sub variis pœnis inhibetur , ne vagam illam , errantem incertamque agant imposterum vitam* . Variæ Lectiones hic non leviter prætereundæ .

Τοὺς ἐνδημοῦντας ἐπισκόπους συναχθῆναι .) Antiqua consuetudo in utraque Ecclesia quondam observata , ut ex ἐνδημούντων , casu in Urbem , sive Romam , sive CP. adventantium Collegio Synodus haberetur , etiam hodie apud Græcos retenta .

Δίου μονὴν , καὶ Βασσιανοῦ καὶ Ματρώνης .) De Dii tempore & Monasterio ad pag. 91. De Bassiani ædibus Menologium Sirleti : de Bassiano & ædium ejus nominis fundatore Menæum ad Octobris diem 10. ἐπὶ τῆς βασιλείας Μαρκιανοῦ τοῦ εὐσεβεστάτου ἦλθεν ἐν ΚΠ. καὶ τοσοῦτον διέλαμψεν ἀρεταῖς καὶ θαύμασιν , ὡς καὶ ναὸν κτίσαι ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ τὸν βασιλέα . *Sub Marciani piissimi imperio CP. venit , tantumque virtutibus & miraculis claruit , ut ejus nomine templum Imperator extrueret* . Discipulorum numero Matronam aggregatam memorat idem Menæum ἐπλήθυνεν δὲ ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἰς τριακοσίους · ἐξ ὧν ἦν καὶ ἡ ἁγία Ματρῶνα . *Discipulorum ejus numerus ad 300. crevit : ex quibus S. Matrona extitit .*

Θάλλειν δὲ ὁ Ἀφρος .) Ex Theodori Lectoris lib. 2.

Pag. 98.

Παλλαδίου δὲ τοῦ ἐπισκόπου .) Evagrius lib. 3. cap. 23.

Ολύμπιος δέ τις Ἀρειανὸς .) Prodigium lecta dignum a Damasceno Orat. 3. de Imaginibus scriptum .

Ἐν τῷ νυμφαίῳ .) Δεξαμενὴν habet Damascenus citatus , quæ est *balnei lavacrum* , ceu vas quodcumque aquis recipiendis idoneum . Aquam porro Græcorum vulgus νερὸν hodie vocat : olim quoque sic dictam puto , quod aquarum Nymphæ Νηρεΐδες quasi *Aquatiles* audirent .

Πρόεδρος τῶν Διακονιτῶν .) Helenianorum Palatii ad quod balneum Curator , & balnei Præfectus a Damasceni interprete redditur .

Edit. Paris. pag. 582.

Ἐπιτελεῖσθαι ἐγένετο .) Theodorus Lector , ex quo ista , subjungit : ἐπετελεῖτο μὲν δὲ καὶ πρότερον , πλὴν ἐξ αἰτήσεως Φήλικος πολλῷ πλέον ηὔξανε τὸ τοιοῦτον τὸ φαιδρὸν πανηγύρεως . *Quamvis antea festum Apostolorum celebraretur , tamen studio Felicis , multo amplius & splendidius panegyris illa celebrari cœpit .*

Φήλικος ἀπερχόμενος .) Ipsis pene verbis eum Theodoro consentit Theophanes .

Ἀνεῖλε τὸ χρυσάργυρον .) Tributum auro promiscue & argento pendi solitum , fuit χρυσάργυρον . Aurum enim solum nonnumquam , quandoque solum argentum imperatur . χρυσάργυρον capitibus singulis hominum , jumentorum , pecorum , neque canum etiam exceptis , erat impositum : imo ab cinaedis , data criminum fœdissimorum licentia capiebatur . De ejus execranda impositione Zonaras , & Cedrenus abunde : Auctorem Constantinum fingit Zosimus : ab illata injuria Christianissimum Principem vindicat Evagrius totis duobus capitibus lib. 3. 40. nimirum & 41. relata prius 39. Anastasii jussa ejusdem abrogatione : de quibus Baronius anno C. 330 a num. 33. ad 48. & an. 491. num. 15. & 12.

Τὰ κυνήγια ἔπαυσεν .) Theodorus citatus . τὰ κυνήγια ἔπαυσεν . Truculentas & horrendas circi venationes , quibus bestiarii cum feris certissimo vitæ periculo pugnas inibant , Anastasium compescuisse intellige . Venandi enim exercitium , ut fit per sylvas , laude dignum abolevisse , in Anastasii Principis laudem nemo cordatus morum censor verteret . κυνήγιον porro , unde eam bestiis pugnam affirmem , auctoritates istæ suggerunt . Svidæ V. κυνήγιον . ἐν τῷ κυνηγίῳ , scribit , ἐρρίπτουν τὰ σώματα οἱ βιαιοθάνατοι . *In Amphitheatro violenta morte occisorum projiciebantur corpora* : ut nimirum qui sibi manus consciscerent βιαιοθάνατοι , gladiatoribus & bestiariis mortem in se concitantibus , post ademptum vitæ lumen , sociarentur . infra : θαύμαζε , ὅτι ὁ κτίσας τὸ κυνήγιον ἐστι . *Adverte ipsum Amphitheatri conditorem esse* . Certe venatus locus , haud in sylvis extruitur , nec statuis & columnis , de quibus ibi mentio , exornatur , ni-

ſi in Circo, vel ſpectaculorum ſpatio deputato. Theophanis ſupra ad an. 5870. Δωρόθεος ὁ ἐν ἁγίοις ἐπὶ τῆς δυναστείας Οὐάλεντος ἐμαρτύρησεν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ θηρίοις παραδοθεὶς, ἐν τῷ Κυνηγίῳ ὑπὸ Ἀρειανῶν. *Sanctus Dorotheus ſub impii Valentis imperio Martyrium Alexandriæ tulit, ab Arianis in Amphitheatro feris objectus.* Ejuſdem ad annum 5935. Χαρμόσυνος ὁ Αὐγουστάλιος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐσφαγιάσθη ἐν Κυνηγίῳ. *Charmoſynus Præfectus Auguſtalis in Amphitheatro in tempore percuſſus eſt.* Svidæ iterum V. Κυνηγός, & V. Ἀρκτοπαίκτης. μὲν γὰρ ἐν τοῖς κυνηγεσίοις εἰσὶ τολμηροὶ πρὸς τὰς τῶν θηρίων συμπλοκάς· οἱ δ᾽ αὐτοὶ πρὸς ὅπλα καὶ πολεμίους ἄτολμοι. *Quidam ad diſcerpendas in beſtiariis venationibus feras audaces exiſtunt, qui ſub armis adverſariis objecti imbelles apparuerant.* Mirumne foret in inſequendis per ſaltus leporibus & cervis cujuſpiam animum laudari? Adeone cruentum & inhumanum ſolitæ venationis ſtadium, ut ab Imperatore Chryſargyrum extinguente, mereretur extingui? Vetandas itaque cenſuit Anaſtaſius feras, & immanes cum feris Circi pugnas, quas Romæ adhuc exercitas eodem tempore coætaneus Theodorichus deflet his verbis, epiſt. 42. Variarum Caſſiodorii lib. 5. *Heu mundi error dolendus! Si eſſet aliqua æquitatis intuitus, tantæ divitiæ pro vita mortalium deberent dari, quantæ in mortes hominum videntur effundi.*

Ἀρχωνίου.) Clarius Theodorus Lector. ἀρχωνίου. In propoſito non ſtetiſſe Theodoro & Theophani contrarius Svidas teſtatur V. Ἀναστάσιος. Idem Variæ Lectiones exprimunt.

Τοῖς τόποις.) Lacunam replent alia MSS. [illegible] Hanc barbarorum incurſionem, ut aliam annis tribus priorem perſtringit Evagrius lib. 3. cap. 36. Alias lectiones inter Varias ſuſpicies.

Pag. 99. Οἱ καλούμενοι Βούλγαροι.) *A Volga* Scythico fluvio, ex quo & patrio ſolo irruptiones in Imperium Romanum fecere: Augerius Busbequius in Itinerario, Ortelius, Volaterranus. Alia lectio βούλγαροι.

Σπένδεται πρὸς Ἀλάμουν.) Saracenorum Principes Aretæ nomine, velut Ægyptiorum Ptolemæi, inſignitos teſtatur Scaliger de Emend. Temp. lib. 2. de Ammonitis Arabibus aliter ſentit Abraham Ecchellenſis pag. 155. qua cum Thalabam memoret, Principem Aretham ex ejus tribu ortum facile putaverim; adeoque non a matre ſed a tribu dictum Thalabanem, qui Badicharimi filius, Agari pater, Thalabitarum fuerit contribulis.

Ἐν Νεοκαισαρείᾳ.) Hæc pene verbo tenus Theodorus Lector ad lib. 2. Collect. finem.

Καβάδης ὁ τῶν Περσῶν βασιλεύς.) Amidam, capta Theodoſiopoli, a Cabade obſeſſam & captam, ex Evagrii lib. 3. cap. 38. ſcribunt Chronologi. Annum ex Euſtathio notavit Evagrius Anaſtaſii duodecimum, qui Theophanis a Septembri numerantis decimo tertio coincidere poteſt. Reliqua Marcellinus Comes Anaſtaſii ejuſdem anno duodecimo, Procopius de bello Perſico lib. 1. nonnihil attingit Theodorus Lector lib. 2.

Pag. 100. Στέλλεται παρὰ τοῦ βασιλέως.) Procopium & Marcellinum ſequitur Auctor Theophanes: hunc quoad annorum rationem, alterum quoad hiſtoriæ fidem lib. 1. de bello Perſico.

Βεσσῶν.) Beſſi ad Hæmum montem, & Danubium populi. Ortelius.

Pag. 101. Ἱππικοῦ γενομένου.) Circenſis hic motus idem videri poſſet, qui in Chronico Alexandr. ad Anaſtaſii annum 7. legitur, in quo Anaſtaſius ipſe lapide percuſſus. Videat Lector, & ſententiam proferat.

Κέλευρα τὸν Μάγιστρον.) Rem aliter geſtam narrat Procopius citatus.

Pag. 102. Ἐκβάλλουσιν Ἀναστάσιον.) Ex Gyllii ſcriptis lib. 3. de Topographia CP. cap. 6. plurimam lucem præſentia mutuantur.

Ἰωάννης ὁ Νικαιώτης.) *Claudam* vocat Ecchellenſis, & Pontificatus annos 21. dies 23. tribuit.

Ἀναστάσιος αὐθέντης.) Eadem Theodorus Lector lib. 2. τοῦ δὲ βασιλέως πρὸς Πέρσας σπονδὰς ποιησαμένου. Et infra: Ἀναστάσιος δὲ ὡς τοῦ πολέμου ἀπηλλαγμένος τὸν κατὰ τῶν ὀρθοδόξων ἐπανέστησε πόλεμον· [illegible] τῆς ἐκκλησίας, καὶ τοῦ Μακεδονίου ἐπλίζετο. ſed abſque temporis nota: quæ nihilo ſecius ex Perſici belli annis ſuperioribus adſcripto termino facile colligitur. Eleuſum porro in Cappadocia ſecunda Urbis Epiſcopum memorat Evagrius lib. 3. cap. 13.

Τὸν ὕπαρχον ἐν ταῖς συνάξεσι.) Clarior Theophane Theodori Lectoris dictio. ἀπὸ τῆς γενομένης ὑπὸ τοῦ λαοῦ [illegible] τῇ πόλει κατὰ τοῦ βασιλέως, ἐπενόησε τὸν ὕπαρχον τῆς πόλεως ἀκολουθεῖν ταῖς λιταῖς. ἐφοβεῖτο γὰρ τὸ ὑπὸ τοῦ [illegible] συνεῖδε ζῆλον τῶν τὰς [illegible], ὅπερ λοιπὸν ἐξ ἐκείνου ἔθος ἐγένετο.

Ἀχόλιον δέ τινα.) Εὐχόλιον ſcribit Theodorus Lector. Ἀχόλιον Peyrez. MS.

Pag. 103 Κουμβώνει.) Linguæ recentioris corruptio, qua conjugationis tertiæ contractorum verba haud amplius in όω, ſed ώνω terminatur. Sic ἐλευθερώνω, λυτρώνω, χρυσώνω, vice ἐλευθερόω, λυτρόω, χρυσόω proferunt. Futurum deinde in ώσω formant: quare ubi Theophanes habet ἐμεῖνε κουμβώνων, prius ſcripſerat: ἐκούμβωσε πολλούς. At quomodo? Vat. 1. lectio. ἐπάρας πολλὰ χρήματα, ἐξ ἐλθὼν ἔφυγε, καὶ εἰσελθὼν ἐν ΚΠ. ἐκούμβωσεν καὶ πολλούς.

Ἀναστάσιος ὁ βασιλεὺς ἐτείχισε.) Hæc eadem Chronicon Alexandrinum anno Anaſtaſii 7. erranter. Bellum enim Perſicum, quo poſterior Anaſtaſiopolis condita, duodecimo tantum confectum eſt, ex Evagrii nuper citati teſtimonio. De hujus urbis condita Theodorus Lector, & Evagrius lib. 3. cap. 37. qui etiam addit. λέγεται δέ πρός τινων Δάρας, διότι Δαρεῖον αὐτόθι κατηγωνίσατο πάντα τὸν Ἀλέξανδρος. *Nonnulli locum illum Daras appellarunt, quod Darium ibidem Alexander devicerit.* Chronic. Alex. διότι Δαρεῖον δόρατι ἔκρουσεν. *Quod Darium ibidem* δόρατι *haſta percuſſerit.*

Edit. Pariſ. pag. 383.

Ἐμβόλους.) Evagrius βασιλικὰς στοάς *Regias porticus.*

Ἀναστάσιος ὁ βασιλεὺς Φλαβιανόν.) Diſcriminis haud exigui Theophanem inter & Evagrium Flaviani Antiocheniſs Epiſcopi fides ſubjectum & materia: hoc eam integram perſeveraſſe, illo corruptam penitus & extinctam aſſerente. Monachorum gregem haud contemnendum ſuis litteris ab hæreſi Flavianum vindicantium adducit Evagrius lib. 3. cap. 31. Xenajæ inimicitias, & ex ſimultatibus calumnias, confictam ab adverſariis hæreſeos notam, ut a fide diſcederet vim illatam, perſecutiones, minas, ſeditiones, mortem ipſam intentatam, & inflictum exilium narrat cap. 32. Quis tantæ conſtantiæ vir a ſanctitatis & innocentiæ judicibus, quales Baronius, Petavius, & alii, in Sanctorum album recenſeri non mereretur? In adverſum rapere me molitur Theophanes, & Flavianum imbellem, timoris mancipium, favoris aucupem, a probis rejectum, ipſis Hæreticis ob animum nutantem & incertum, exoſum, ac propriis tandem technis mulctatum repræſentat hoc, & tribus qui ſequuntur annis. Utri fides adhibenda Evagrio Flaviani temporibus viciniori, ac poſteriori Theophani? Auctoribus ſuis innititur Theophanes: teſtes juratos, ſenes, cum quibus de Flaviano diſſeruit, exceptione majores adducit Evagrius. Hæreticus an Orthodoxus; ſanctus an impius Flavianus? Decidant alii. Sanctum prædicabo, quem ſanctus Theophanes ut impium damnat? Hæreticum aſſeram, quem veritatis & fidei aſſertorem fidelis Hiſtoricus Evagrius celebrat? Utrumque abhorret animus. Ut ut ſe res habeat, Flavianum ſuo jam tempore hæreſeos inſimulatum mihi ſuggerit Evagrius: tum ubi cap. 31. Neſtorianum errorem impingit Xenajas. Ut quid enim Neſtorii pravitatis admiſſæ reum accuſaret, quem ſolo fidei Orthodoxæ nomine poterat damnare? Sola fidei integritas crimen erat in Flaviano: non ex Neſtorii reatu, crimen fuerat in Flavianum refundendum, quem ſola fidei puritas reum agebat. Neſtorianum itaque inclamabat Xenajas, quia quem Eutychianæ ſuæ hæreſeos conſcium & adverſarium noverat, Orthodoxum probare nequibat: tum etiam

cum cap. 32. seniores, quos memorat, in Flaviani defensionem adducit Evagrius, quos certe tanto studio, quasi juratos testes non proferret, nisi Flaviani nomen in judicium trahi ejus causæ tutius agendæ providus non persensisset. Ab omni tamen hæreseos suspicione liberasse, & Orthodoxam ejus fidem apud omnes testatam voluisse videtur Liberatus Breviarii cap. 18. & 19.

Ηλιᾳ τῷ ἐπισκόπῳ.) Eliæ partibus sustinendis, eidemque in inculpatæ fidei jure protegendo, in Evagrii vel calumniam vel errorem totis viribus insudat Baronius ad annum D. 512. a num. 8. ad 18. Incassum omnino: ex corruptis quippe Theodori Lectoris verbis calumnia omnis exurgit: ex integro textu summa tenetur ejus laus, & innocentia comprobatur. Theodoriani textus ex eo patet corruptela, quod Theophanes Theodorum exscribens, Theodoro contraria scribat. Vitiatus itaque Theodorus aut Theophanes: at non hic cujus scripta Eliam memorantia nullius erroris arguuntur. Quid igitur superest, quam vitiatum Theodorum, & ficto ejus vitio delusum Baronium admittamus? Hoc autem pacto in Christophorsonea Eusebii, cui Theodorus adjungitur, editione Theodorus emendatur pag. mihi 187. tom. 2. Ηλίᾳ τῷ ἐπισκόπῳ τῶν Ἱεροσολύμων προσέταξεν ὁ βασιλεὺς σύνοδον ἀθροῖσαι τῶν ὑπ' αὐτὸν, καὶ κατὰ τῆς συνόδου ψηφίσασθαι. Ηλίας δὲ σύνοδον μὲν οὐ συνήθροισεν, αὐτὸς δὲ μόνος ἀναθεματίσας Νεστόριον, καὶ Εὐτυχῆ, καὶ Διόδωρον, καὶ Θεόδωρον, τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον ἀνεδέξατο. *Eliæ Hierosolymorum Episcopo mandavit Imperator, ut Synodum Episcoporum, quos sub se habebat, colligeret, & quartam Synodum condemnaret. Elias vero Synodum quidem non congregavit: ipse vero solus Nestorium, Eutychem, Diodorum, & Theodorum damnavit, & Chalcedonensem Synodum recepit.* Quidquid alias legeris, vim historiæ & ejus verbis infert.

Pag. 104.

Σύνοδον ἀποδεχόμενος.) Lege hic, sodes, pag. succedentis notam postremam.

Νηγμάτα.) *Machlotam* corrupte legit Baronius ad annum D. 506. num. 16. & 516. num. 40. ex corrupto Liberati codice.

Ἐν τῷ Αντιοχείᾳ...) Cantharum balneum supra laudavit Auctor.

Μοναχοί τινες αἱρετικοί.) Qui fuerint illi Monachi, unde progressi, cujus gratia CP. se contulerint, refert Evagrius lib. 3. cap. 33.

Καὶ Ἰωάννην δέξασθαι μὴ δεχόμενος.) His attestatur Liberatus cap. 18. ante finem.

Δηλώσας δὲ ὁ ἐπίσκοπος.) Pene verbatim jacent hæc apud Theodorum Lectorem.

Βαπτίζεται Βάρβαρος.) Vide Græcos ab antiquo passiva recipiendi, non activa ministrandi sacramenta forma & lege usos: de qua nos in Euchologicis. Βαρβᾶς, & Βαρβᾶν in Var. 2. ubique hic scribi, velut proprium nomen, observa. Idem apud Theodorum Lectorem obviam venit.

Ο δὲ βασιλεὺς Μακεδόνιον.) Hæc apud Theodorum superioribus præmissa.

Καθάπερ καὶ Ηλίας Ἱεροσολύμων.) Oppositus sibi ipsi Theophanes de Elia narrationem instituens: hic Imperatoris auxiliarius Macedonium urget, ut Synodum Chalced. anathemate feriat, qui linea paginæ præsentis prima σύνοδον ἀποδεχόμενος asseritur. Si cum Palatino codice τὸ ἀποδεχόμενος sustuleris; Elias cum reliquis periodi superius positæ Synodum Chalced. anathematizat, adeoque Macedonium Orthodoxum cum Anastasio potest hic persequi. Lege hic ex opposito Ηλίαν (Eliam enim accusandi casu Anastasii editionis Regiæ legunt marginales lectiones) qui hic, ceu Orthodoxus ab Anastasio vim patitur, idem loco superiore Orthodoxus item Synodum Chalcedon. admittit. Utrum porro τὸ ἀποδεχόμενος cum Palat. expungam, vel cum Anastasii citato exemplari legam Eliam, & Ηλίαν reponam: dubius hæreo.

Pag. 105.

Σύνοδον κροτοῦσιν.) Cyrillus auctor vitæ S. Sabæ apud Surium die 5. Decembris ex his nonnulla refert: fuit autem Cyrillus ille Sabæ suppar, ac pene coætaneus Anastasii Imp. & Episcoporum, quorum hic gesta recensentur. De Synodi istius anno Auctori Marcellinus non consentit.

Ηλίας δὲ ὁ Ἱεροσολύμων.) Istis adversatur præfatus Cyrillus, cujus testimonium approbat Baronius ad annum 512. num. 16. Petavius lib. 13. de Doct. Temp & alii, sincerum Orthodoxæ fidei defensorem Eliam istum asserentes: de Flaviano superius actum. Utrumque certe sequentia vindicant: ut quid enim in judicium velut rei traherentur, qui jam in accusatorum partes, si vera foret historia, transiissent. Elias ipse defensionem suam instituit apud Evagrium lib. 3. cap. 31.

Αντείποντος δὲ ὀργισθείς.) In contrariam mentem factum hoc vertit Evagrius cap. 32.

Καὶ κατὰ Μακεδονίου ὁ βασιλεύς.) Theod. Lect. excerpt.

Ηλίας ἔτος ἕν.) Cujus tamen varia in Episcopatu gesta superiores anni demonstrant Salustii in Canoniis descripti tempore.

Edit. Paris. pag. 584.

Pag. 506.

Μακεδόνιον ὑπαίτιον.) Quod μετὰ ὑποκρίσεως ἔδοξεν ἑνῶσαι τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ τῷ ἐπισκόπῳ, *per hypocrisim Ecclesiæ & Episcopo consentire videretur*, ait Theodorus: exin πρὸς δολιότητα γνώμονα conversus, in fraudem Episcopum abduxit.

Κίλαρος.) Evagrius Κύλαρος.

Μαγίστρῳ.) Ηγεμόνος τῶν ἐν τῇ αὐλῇ τάξεων. *Officiorum Aulæ Magistri.* Evagrius idem lib. 3. c. 32.

Ὧ τινι καὶ χειροτονούμενοι ὑπέγραψεν.) Quod ex Theodoro Lectore Auctor observavit ad Anastasii annum quintum.

Τῆς Δαλματίου μονῆς.) Orig. CP. ἡ μονὴ τοῦ Δαλματίου ἐκτίσθη παρὰ Δαλματίου Πατρικίου ἀνεψιοῦ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. *Monasterium cui ex Dalmatio factum nomen a Dalmatio Patricio magni Constantini nepote conditum fuit.*

Καὶ παραιτησάμενος ὁ βασιλεύς.) Ut Macedonius calumniam effugit, narrat Evagrius libro 3. capite 32. qui Theodori Synopsi quoad reliqua conferendus.

Τὸν ἐπίκλην Λιξοβόλην καὶ Κόλωνα.) Ob congruos nominibus istis actus vocatum ex Theodoro scribit Theophanes, quos αἰσχρουργίας *impuros & scelestos* exprimit Nicephorus lib. 16. cap. 26. Præmissa vocabula varii varie legunt. Theophanes & Cedrenus ubique Λιξοβόλην retinent, Nicephorus Λιξοβίλην reddit, Anastasius Lytrobulem quasi Λυτροβόλην legerit, Theodorus Lector Λιξοβολβὸν. idemque non Κόλωνα, sed Κόλωνα scribendum putat; Nicephoro, Cedreno, Anastasio, Theophane primam lectionem probantibus. Quamvis autem Κόλων, & ξυνολαμείτοι recentioribus Græcis appelletur Cynædus: tamen cum Κόλωνα: θερμὸν εἰς συνουσίαν *potentem ac fervidum in Venerem* significet apud Suidam, ejus lectio a pluribus probata magis arridet, & alterius vocabuli juvat expositionem. Ex variis porro ejus lectionibus placet quæ Λιξοβολβὸν refert, ceu quæ τῷ Κόλωνι se accommodet, & præ aliis sensum facillimum offerat. Βολβοὶ, Latinis *bulbus*, ait Matthiolus in Dioscoridis lib. 2. cap. 166. veteribus fuit in frequentissimo ciborum usu, his præsertim admixtus, quæ Veneris conciliandæ gratia parabantur, ut pote qui Venerem stimulet. Quod autem ad id experiti & commendati fuerint bulbi, Martialis in xeniis, & Colum. lib. 10. docent. Quod itaque βολβῶν λίτρας, *bulborum libras* excitandæ Veneri comederet Timotheus, vel λιτρὶς βολβῶν *bulborum* frequentius comestorum *arca* foret ac *loculus*, Λιξοβολβὸν nomen potuit promereri, ac subinde Κόλων θερμὸς εἰς συνουσίαν evadere.

Εἰκόνας καθεῖλεν.) Episcoporum imagines in templis appendere more receptum fuit apud antiquos. Baronius ad annum D. 511. num. 9. *Insignia* quæ Theodori interpres addit, nec in Theodori, nec in Theophanis textu adverto.

Ἰωάννην δὲ τὸν Αλεξανδρείας.) Huic ut Timotheo CP. Severum communicasse testatum reliquit Liberatus Breviarii cap. 19.

Τὸν Μακεδόνιον ἀκρίτως ἐξώρισεν.) Hæc ab Auctore annuam periodum a Septembri inchoatam ad annum Anastasii primum & vicesimum fuse narrata,

ad ejusdem vicesimum, quo Consulatum Secundinus & Felix adhuc tenebant, Marcellinus Comes brevibus dudum scripserat. *Macedonius Augustæ urbis Episcopus, licet olim Anastasii Imperatoris dolis fallaciisque circumventus, pravorum testimoniis eidem accusatus, quoniam tomum sanctorum Patrum apud Chalcedonem sancta dudum subscriptione roboratum, eidem Principi dare distulit, ab eodem Euchaita in exilium deputatus est. Locum Macedonii Timotheus meridiano tempore ab Anastasio Cæsare Episcopus ordinatus invasit.*

Pag. 107.

Κλαυδιουπόλεως τῆς Ονωριάδος.) De Paphlagoniæ parte Ponto adscripta, & in Honorii filii Honoriados nomen a Theodosio adepta, cujus Claudiopolis prius Bithyniæ urbs, facta Metropolis, fuse Pancirollus in Imp. Not. cap. 128.

Τὴν Εὐχαΐταν.) Alibi τὰ Εὐχάϊτα. Bithyniæ urbem prius Helenopolim, ac quondam Drepanam, ex Ortelio.

Τότε ὁ Φλαβιανὸν ἐπώθησαν.) Sub id tempus, non eodem fortassis annos, quæ videlicet in annum præsenti succedentem, & in huncce ex parte incurrentem Marcellinus refert. Reliqua ab Auctore hoc anno recensita cum Evagrii scriptis lib. 3. capp. 31. 32. & 33. comparanda.

Πέτρας.) Marcellinus. *In castellum, quod Petra dicitur*: de quo Procopius lib. 2. exeunte de bello Persico.

Σιδηρωμένον.) Vulgari dialecto σεσιδηρωμένον vice.

Απὸ σταυροφυλάκων.) Sanctæ Crucis Hierosolymis asservatæ custodes σταυροφύλακας.

Ινδικτιῶνος ἔτους κγ'.) Ex codicibus cunctis, annos tamen sigillatim numeranti sextus decimus excidisse comperietur.

Βιταλιανὸν τὸν υἱὸν.) In annos sequentes hæc a Marcellino dilata: de quibus Evagrius lib. 3. cap. 43. Hoc anno, qui Anastasii vicesimus secundus, Vitalianum seditionem movisse Jornandes de Regn. ac Temp. succes. lib. confirmat, bellum illud civile per annos sex ante Imperatoris obitum a Vitaliano motum testatus.

Κόμητος Φοιδεράτων.) Scythæ Transistriani, Gotthi appellantur, teste Zosimo lib. 4. Alicia Romanis horum auxilia Fœderatorum obtinuere nomen, ex eodem. Hinc Jornand. de rebus Get. *Defuncto Atanarico, cunctus exercitus in servitio Imperatoris perdurans, Romano se Imperio subdens, cum milite velut unum corpus efficit, militiaque illa dudum sub Constantino Principe Fœderatorum renovata, & ipsi dicti sunt Fœderati.*

Ρόγας.) Ab *erogando* stipendia militum ῥόγαι dicta.

Τιμόθεον δὲ τὰ συνοδικά.) Ex istis nonnulla Evagrius lib. 3. cap. 33. Quæ pag. hæc exhibet absque comparatione, ad Varias Lect. vix intelligas.

Pag. 108.

Τὸ ἡγούμενον τῆς Δίου μονῆς.) Theodorus Lector, ex quo narrationem istam desumpsit Theophanes, scribit τοῦ ἡγουμένου τῆς μονῆς τοῦ Στουδίου τελευτήσαντος. Baronius ad annum 515. on. 15. *Studii* interpretatur, adeoque τοῦ Στουδίου legit: ex quibus conjiceret quispiam μονὴν τοῦ Δίου eamdem quæ τοῦ Στουδίου, cui tamen adversatur quod scribitur in pag. 114.

Pag. 109.

Εξάρχω ὄντι τῶν μοναστηρίων.) Quis Monasteriis Præpositus in Ecclesia CP. exponit Euchologium, & Codinus nostro labore illustratus.

Ο δὲ βασιλεὺς τινάς.) Eadem ab Evagrio lib. 3. cap. ult. diversimode narrata.

Αλαμουνδάρου δὲ τοῦ φυλάρχου.) Legendam exhibet historiam hanc Theodorus Lector lib. 2.

Βιταλιανὸς παραλαβών.) Eadem Marcellinus Comes anno Anastasii vicesimo tertio & quarto, ab Evagrio lib. 3. cap. 43. & Jornande de Regn. & Temp. successⷭ. memorata.

Pag. 110.

Σεκουνδινός.) Qui pluribus superioribus locis Σεκουνδῖνος scribitur.

Μιᾶς φόλλεως.) Alii φόλλιν scribunt, & masculam faciunt vocem. Follis pretium pene incertum. Vilissimum extitisse Anastasii ætate arguunt Theophanis verba, singulos milites singulis follibus τῆς ὕβρεως æstimatos scribenti: Mihi tamen non adeo leve ut obolo, vel æri minutiori adæquandum judicem. Recentioribus Græcis φόλλις, vel ut pronunciant φόλλα, decima septima pars est Asperi Turcici. Aspera Turcica, centum commutando Hispanico Regali, sive nummo argenteo, me apud eos peregrinante, numerabantur. Suidas φόλλιν exponit obolum. In nummam itaque mille & septingenti milites a Vitaliano fuissent censiti: quæ certe non militum ὕβρις, sed ipsius Vitaliani censeretur stoliditas. Follis Petavio MS. cujusdam Regii verbis edocto, nummus est ex duobus argenteis compositus, quos Miliarenses, ait, intelligimus: quorum singuli denarios, non veteres & Romanos, sed minores nonnullos continent: de quibus ille vir eruditus ad integram animi satietatem, luculenta de Folle Milliarensi ac nummorum minutiis Diatriba ad animadvers. in Epiphanium de Mens. & Pond. apposita.

Edit. Paris. pag. 585.

Οὖννοι λεγόμενοι Σάβειροι.) De quibus Variæ Lectiones. Hunnos Vitaliani auxiliares testatur Jornandes de Regn. & Temp. success. Saberos Unnos memorat Procopius lib. 5. de bello Persico ad calcem. Varias eorum nationes Mæotim paludem incolentes numerat Agathias lib. 5. alios Nephthalitas Procopius lib. 1. ineunte. Utrum a Sabergan Hunnorum Duce Hunni Saberi? mihi dubium. Hunnorum incursionem refert Marcellinus anno Anastasii 24. qui a Septembri 25. est Theophani.

Μακεδονίου παρὰ κοιμησιν.) Historia verbo tenus ex Theodoro Lect. deprompta: cujus proinde lectio Theophanis textum corruptum emendat in hunc modum. Μακεδονίου τελευτῶντος τοῦ ἐπισκόπου φοβερόν τι συμβέβηκε φασίν· νεκρὸν γὰρ ὄντα σφραγίσασθαι τῷ τύπῳ. correctius meo judicio Theophanes τῷ σταυρῷ. *Cum esset mortuus, manu consignasse crucis signo*: potius populum, pro eo ac solemne Episcopo.

Pag. 111.

Εν Αλεξανδρείᾳ πλεῖστοι ἄνδρες.) Talia passos Hæreticos affirmat Baronius ad an. 515. num. 50. & 51.

Αριάδνη ἡ βασίλισσα ἐτελεύτησεν.) Ad annum Anastasii 24. Ariadnæ mortem locat Marcellinus, a cujus mense Septembri vicesimum quintum Theophanes numerat.

Θεόδωρος ἀναγνώστης.) Eum puto, qui volgo Lectoris nomen accipit, de quo Suidas. Θεόδωρος ἀπὸ ἀναγνωστῶν τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ΚΠ ἔγραψεν ἱστορίαν ἐκκλησιαστικὴν ἀπὸ τῶν χρόνων Κωνσταντίου, ἕως τῆς βασιλείας Ιουστινιανοῦ. *Theodorus ex Lectoribus magnæ Ecclesiæ CP. scripsit Ecclesiasticam historiam a Constantiui temporibus, ad Justiniani imperium.* Sub Philippico Imperatore vixisse, quæ de ipso Theodoto, & Himerio Chartulario narrantur a Suida V. Κόνων, fidem faciunt. Allatii de Theodoris diatriba diutius expectata, dubium omne propediem exolvet.

Διόσκορος ὁ μικρός.) Nomen ejus memorat Evagrius lib. 3. cap. 31. ad calcem. Ejus quoque occasione admissam Theodosii cædem, ac ejusdem in hæresim lapsum refert Liberatus Breviarii cap. 18. exeunte. Annos Pontificatus 2. dies 146. obtinet apud Ecchellensem.

Μεταξὺ δὲ Ιβήρων καὶ Περσῶν.) Historiam hanc ipsis pene verbis a Theodoro Lectore mutuatur Theophanes.

Pag. 112.

Αναστάσιος ὁ βασιλεύς.) Excerptum e Chronico Alexandrino.

Διὰ τὴν κακοτεχνίαν.) Chronicon Alexandr. διὰ τὴν ἀπληστίαν, *propter inexplebilem avaritiam*. Legendum fortasse αἰτίαν.

Τὸν Πραιπόσιτον.) Καὶ Κουβικουλάριον, ait Chronic. idem.

Χοῖρος μέγας.) Justinum adumbrat, qui Porcarius fuit. Zonaras.

Πρόκλον τὸν ὀνειροκρίτην.) Chronic. Πρόκλον τὸν Ασιανὸν, τὸν φιλόσοφον, καὶ ὀνειροκρίτην. Plura de eo Zonaras.

Τῷ δὲ ἐπισκόπῳ ΚΠ. Τιμοθέῳ.) Præsenti anno Timotheum CP. Patriarcham obiisse ex Nicephori Chronico confirmat Baronius ad an. 517. n. 61.

Σύγκελλον.) Quis Syncellus dictum superius: Patriarchæ nimirum Concellaneus, mensæ, consiliorum, secretorumque conscius, & animæ fidus mo-

derator, qui & spiritualis Pater. Ex Syncello primus hic Joannes in Patriarchatu successor. πάλαι γὰρ ὁ λεγόμενος Σύγκελλος τοῦ Πατριάρχου θανόντος εἰς τὸν ἐκείνου τόπον ἀντικαθίστατο, inquit Cedrenus. *Dictus olim Syncellus, defuncto Patriarcha, in ejus locum substituebatur*. Idem in Constantino Monomacho Seriphum Saracenorum eorum Caliphæ comparat. Hinc Joannes Syncellus θρόνου διάδοχος a Michaele Theophili filio apud eumdem Cedrenum declaratur. Is tamen mos Syncellum in Patriarchæ locum evehendi, cujus primordia observamus, nonnisi circa octavum & nonum sæculum communem usum obtinuit. De Syncello proœmium nostrum in Georgii Syncelli Chronica fusius.

Τὸ Ἀποστολικὸν κολόβιον.) Pallium Episcopale, vel Colobium, qui & Saccus, Patriarcharum proprium inter sacra celebranda ornamentum. Certe Pallium Episcopale Pallio Philosophico, a Christianis olim assumpto, iisdemque ab Apostolis olim commendato successisse scribit Baronius anno C. 336. num. 63. Colobium autem Ecclesiasticum indumentum, quod ex Synodo 7. discimus a Jacobo Domini fratre usurpatum, & a Patriarchis CP. postmodum acceptum, Ἀποστολικοῦ κολοβίου appellationem promeruit.

Ἰνδικτιῶνι α´.) Marcellinus, & Chronicon Alexandrinum consentiunt.

Βασιλεύσας ἔτη κζ´ καὶ μῆνας ζ´.) Theodorus Lector menses solos tres assignat, Evagrius dies amplius tres. Basilius Cilix apud Photium cod. 42. cum Theodoro convenit. Utrique diem unum vel alterum detrahit Marcellinus Comes. Quatuor addit codex Pal. quatuordecim Peyrez.

Ἐβασίλευσεν Ἰουστῖνος.) Hæc iisdem pene verbis Theodorus Lector.

Τινὲς δέ φασιν.) Chronicon Alexandr.

Ζηλωτὴς ὀρθοδοξότατος.) Theodorus Lector.

Pag. 113. Βιταλιανὸς δὲ ὁ ἀφορμηθεὶς.) Marcellinus hoc eodem anno. Vitalianus Scytha Justini Principis pietate ad Rempublicam revocatus, C P. ingressus est: septimoque receptionis die Magister militiæ ordinatus.

Καὶ ὑπατεύσας.) Quod anno Justini secundo contigit, Jornandes de Regn. & Temp. success.

Καὶ Κόμητα Πραισέντου.) Magister militiæ in Præsenti, sive Præsentalis dicebatur, quia Præsens Imp. obsequio deputatus erat. De ejus muneribus Pancirollus in Not. Imp.

Ὥστε καὶ Σεβῆρον προστάξας.) Evagrius lib. 4. cap. 4. & Liberatus in Breviario cap. 19.

Συνεστήξατο τοῖς διπτύχοις.) Ut sancta Patrum illorum haberetur memoria, & eorum sancita probarentur. Hinc Patrum omnium ad diversas Synodos Oecumenicas convenientium, pro Synodis singulis festos etiam dies singulos agunt Græci ad hodiernum usque diem: de quibus consulendum eorum Menæum.

Ἀμάντιός τε Πραιπόσιτος.) Jornandes de Regn. & Temp. success. Evagrius lib. 4. cap. 2. Chronicon Alexandrinum, & Marcellini.

Ἐφάνη ἀστήρ.) Hæc ut præcedentia pene verbatim ex Chronico Alexandrino.

Βιταλιανὸς ἐδολοφονήθη.) Causam cædis aliam proferunt Evagrius & Jornandes citati. De eadem Marcellinus anno Justini secundo.

Pag. 124. Ἐδημοκράτησε τὸ Βενέτων μέρος.) Quatuor Aurigantium in Circo colores & factiones ad Prasinos & Venetos posteris temporibus reductos, qui de Circensibus ludis copiosius tractavere, edisserunt: quas non in ludicris modo, sed & in seriis & politicis rebus sibi infensissime adversatas, ex historiarum serie discimus: quæ pauca exponit Balsamon in Trullanæ Synodi Can. 24. τοῦ γὰρ δήμου παρεξεταζόντων ἐν ταῖς ἱπποδρομίαις, καὶ ποιούντων ταύτας, ὅτε καὶ ὅπως ἐβούλοντο, ἐκ δαπανημάτων οἰκείων, ὡς καὶ ἐχόντων οἴκους, καὶ ἵππους, καὶ ἱππῶνας, καὶ μέχρι καὶ νῦν σῳζομένους, καὶ προσόδους χάριν τῶν ἱπποδρομιῶν, καὶ τοῦ βασιλέως προσκαλουμένου, καὶ εἰς τοῦτο μὴ ἐξουσιάζοντος, πολλὰ ταραχώδη καὶ ἄτοπα συνέπιπτον γίνεσθαι κατὰ τὸν τῆς ἱπποδρομίας καιρόν· τῶν μὲν προστιθεμένων τῷ δήμῳ τῶν Βενέτων· τῶν δὲ τῷ μέρει τῶν Πρασίνων. ἐν καιροῖς δέ τισι καὶ πόλεμοι συνεκροτοῦντο ἐμφύλιοι μέσον τῶν ἀντιδίκων μερῶν, καὶ κατὰ τοῦ βασιλέως προσώπου ἀναιδῆ ῥήματα οἱ δημόται ἀπερεύγοντο, καθὼς ἀπὸ διαφόρων χρονικῶν τοῦτο παρίσταται. οἷόν τι γέγονεν ἐπὶ τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ, ἐπὶ τοῦ Ἀναστασίου, ἐπὶ τοῦ Φωκᾶ τοῦ τυράννου, καὶ ἐπὶ ἑτέρων βασιλέων. *Tunc cum populus in illis equorum curriculis nimia libertate, vel potius licentia uteretur, equorumque cursus celebraret, quomodo, & quando volebat, idque propriis expensis, ut qui haberet & domos, & equos, & stabula, quæ nunc etiam hucusque servantur, & reditus pro illis celebrandis, & Imperator invitaretur, nullam autem ad eam rem potestatem haberet. Illius cursus tempore multa, turbulenta & absurda fieri contingebat: cum alii quidem factioni Venetorum, alii vero Prasinorum parti adjungerentur: aliquando vero etiam bella intestina excitata sunt inter adversas partes, & in Imperatoris conspectu verba impudentiæ plena populares eructarunt: quemadmodum ex diversis Chronicis ostenditur: sicut factum est imperante Justiniano, & tempore Anastasii, & Phocæ tyranni, & aliorum Imperatorum*. Circum, ejus ædes ac partes, factiones, studia, colores, dissidia, & horum omnium auctores graphice depingit Chronicon Alexandrinum: cujus verba non facile quibusvis obvia, plerisque tamen præsentis historiæ locis adeunda consulendaque, huc transferre necessitati futuræ consulturus necessarium duxi. Ῥῶμος πάλιν ἀρξάμενος ἐπινοεῖ τι θεωρίδιον ἐν τῇ Ῥώμῃ, ὅπερ ἱππικὸν ὠνόμασε, δῆλον θέλων διασκεδάσαι τὸ πλῆθος τὸ δήμου Ῥώμης, ὅτι ἐστασίαζον, καὶ ὑπέρχοντο αὐτῷ διὰ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπετέλεσε πρῶτος ἱππικὸν ἀγῶνα ἐν τῇ πόλει Ῥωμαίοις ἑορτὴν τοῦ Ἡλίου, καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ τεσσάρων στοιχείων, τοῦτ' ἔστι τῆς γῆς, καὶ τῆς θαλάσσης, καὶ τοῦ πυρὸς, καὶ ἀέρος, λογισάμενος ὅτι διὰ τοῦτο εὐτυχοῦσι φέρονται οἱ τῶν Περσῶν βασιλεῖς ἐν τοῖς πολέμοις, ὡς τιμῶντες τὰ τέσσαρα στοιχεῖα. ἐν τῇ Ῥώμῃ γὰρ οὐκ ἐτίμων τὰ τέσσαρα στοιχεῖα, οὐδὲ ἐν μιᾷ ἑορτῇ. ἐν δὲ τῇ Πισαίων χώρᾳ βασιλεὺς Οἰνόμαος ἀγῶνα ἐπετέλει ἐπὶ τὰ Εὐρώπης μέρη μηνὶ Δύστρῳ τῷ Μαρτίῳ κε´. τῷ Ἡλίῳ Τιτᾶνι, ὡς ὑψουμένῳ, ἀγωνιζομένους, φησὶ, τῆς γῆς καὶ θαλάσσης, τοῦτ' ἔστι, Δήμητρος, καὶ Ποσειδῶνος, καὶ τῶν ὑποκειμένων στοιχείων τῷ Ἡλίῳ. καὶ ἐβάλλετο κλῆρος μετὰ τοῦ αὐτοῦ Οἰνομάου βασιλέως, καὶ τοῦ ἐρχομένου ἀπὸ οἵας δήποτε χώρας καταγωνίσασθαι αὐτῷ· καὶ ὅτε μὲν ὁ κλῆρος ἐκάλει τὸν Οἰνόμαον ἀγωνίσασθαι ὑπὲρ τοῦ Ποσειδῶνος, ἐφόρει χρῶμα ἱματίων κυανὸν ὅ ἐστι τῶν ὑδάτων, καὶ ὁ ἀνταγωνιζόμενος κατ' αὐτοῦ ἐφόρει τὸ χλοῶδες χρῶμα, ὅ ἐστι τῆς γῆς· καὶ πάλιν εἰ ἔλαχεν ὁ κλῆρος τῷ Οἰνομάῳ φορέσαι τὸ τῆς Δήμητρος χρῶμα, ἐφόρει τὸ χλοῶδες χρῶμα, καὶ ὁ ἀνταγωνιζόμενος αὐτῷ ἐφόρει τὸ χρῶμα τοῦ Ποσειδῶνος, ὅ ἐστι τῶν ὑδάτων τὸ κυανόν· καὶ ὁ ἡττώμενος ἐφονεύετο, καὶ πλῆθος ἄπειρον ἤρχετο θεωρῆσαι τὸν αὐτὸν ἐτήσιον βασιλικὸν ἀγῶνα ἀπὸ ἑκάστης χώρας καὶ πόλεως. καὶ οἱ μὲν τὰς παραλίους οἰκοῦντες πόλεις καὶ τὰς νήσους πολῖται, καὶ τὰς κώμας τὰς παραλίους ναῦται ηὔχοντο τὸν φοροῦντα τὸ κυανὸν χρῶμα, τοῦτ' ἔστι τοῦ Ποσειδῶνος, νικῆσαι, οἰωνιζόμενοι, ὅτι ἐὰν ἡττηθῇ ὁ ὑπὲρ τοῦ Ποσειδῶνος ἀγωνιζόμενος, ἔκλειψις ἰχθύων γίνεται παντοίων, καὶ ναυάγια θαλάσσης, καὶ ἀνέμων βιαίων ταραχή· οἱ δὲ μεσόγειοι οἰκοῦντες πολῖται, καὶ ἐπιχώριοι ἀγροικοί, καὶ πάντες οἱ ἐν τῇ γεωργίᾳ κάμνοντες ηὔχοντο νικῆσαι τὸν φοροῦντα χλοῶδες χρῶμα, οἰωνιζόμενοι, ὅτι ἐὰν ἡττηθῇ ὁ ὑπὲρ τῆς Δήμητρος ἀγωνιζόμενος, ὅ ἐστιν ὑπὲρ τῆς γῆς, λιμὸς σίτου, καὶ σπάνις οἴνου, καὶ ἐλαίου, καὶ τῶν ἄλλων καρπῶν πάντων γίνεται. καὶ ἐνίκησε πολλοὺς ὁ Οἰνόμαος ἀνταγωνιστὰς αὐτοῦ ἐπὶ πολλὰ ἔτη. εἶχεν γὰρ καὶ τὸν Ἄψυρτον διδάσκοντα αὐτὸν τεχνουργὸν ἡνιοχικόν. ὕστερον δὲ ὁ Οἰνόμαος ἡττηθεὶς ὑπὸ Πέλοπος Λυδοῦ ἐφονεύθη. τὸν δὲ ἱππικὸν ἀγῶνα πρῶτος ἐνόησεν Ἐνυάλιός τις ὀνόματι, υἱὸς Ποσειδῶνος, ἀγαγόμενος τὴν Λιβύην θυγατέρα τῆς Ἰοῦς, καὶ τοῦ Πίκου Διός, ὃς κρατήσας τὰ μεσημβρινὰ μέρη ἐκάλεσε τὴν αὐτὴν χώραν Λιβύην εἰς ὄνομα τῆς αὐτοῦ γυναικός. τὸν δὲ ἱππικὸν ἀγῶνα ὁ Ἐνυάλιος ἅρμασι δυσὶ ἐφεῦρε καθὼς συνεγράψατο Καλλίμαχος ὁ σοφώτατος ἐν τοῖς Αἰτίοις αὐτοῦ. καὶ λοιπὸν μετ' αὐτὸν ὁ Ἐριχθόνιος ἐπετέλεσε, καὶ ἄλλοι δὲ ἐξ ἑτέρων τόπων ἐπετέλεσαν. ὁ δὲ Οἰνόμαος πρῶτος αὐτὸς ἐπετέλεσε τὸν αὐτὸν ἱππικὸν ἀγῶνα ἅρμασι τετραίπποις. διὸ καὶ περιβόητος ἐγένετο καθὼς ἐν τοῖς Χάρακος τοῦ σοφωτάτου ἱστορίαις ἐμφέρεται, ὃς συνεγράψατο καὶ ταῦτα, ὅτι τὸ τοῦ ἱππικοῦ γυμνάσιον εἰς τὴν τοῦ κόσμου διοίκησιν ἐπινοοῦνται, τοῦτ' ἔστι τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τῆς γῆς, καὶ τῆς θαλάσσης. τοὺς γὰρ δώδεκα

οἴκους

Edit. Paris. pag. 586.

* οἴκους ἰσάριθμον τῷ Ζωδιακῷ κύκλῳ τῷ διοικοῦντι τὴν γῆν, καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ τῶν ἀνθρώπων τὸν παροδικὸν βίον. τὸ δὲ πέλμα τοῦ ἱππικοῦ, τὴν γῆν πᾶσαν εἶναι· τὸν δὲ εὔριπον, τὴν θάλασσαν ἀπὸ τῆς γῆς μεσαζομένην· τὸν δὲ ἐπὶ τὰς θύρας καμπτὸν, τὴν ἀνατολήν· καὶ τὸν ἐπὶ τὴν σφενδόνην, τὴν δύσιν. τὰ δὲ ἑπτὰ σπάδια, τὸν δρόμον, καὶ τὴν κίνησιν τῶν ἀστρων τῶν ἑπτὰ ἀστέρων, καὶ τῆς μεγάλης ἄρκτου. ὁ δὲ αὐτὸς Ῥῶμος βασιλεὺς πρὸς τιμὴν καὶ αὐτὸς τοῦ Ἡλίου, καὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ τεσσάρων στοιχείων τὸν ἀγῶνα ἐν τῇ Ῥώμῃ πρῶτος ἱππικὸν ἐπετέλεσεν ἐν τῇ αὐτῇ χώρᾳ τῆς δύσεως, ὅ ἐστι τῆς Ἰταλίας ἅρμασι τετραπώλοις, τουτ' ἔστι τῇ γῇ, καὶ θαλάσσῃ, καὶ πυρὶ, καὶ ἀέρι. καὶ ἐπέθηκεν ὁ Ῥῶμος τοῖς αὐτοῖς τέσσαρσι στοιχείοις τὰ ὀνόματα ταῦτα· τῇ γῇ τὸ Πράσινον μέρος, ὅ ἐστι τὸ χλωρόν· τῇ δὲ θαλάσσῃ, τουτ' ἔστι τοῖς ὕδασι τὸ Βένετον μέρος, ὡς κυανοῦν· τῷ πυρὶ τὸ ῥουσαῖον μέρος, πυρρόν· καὶ τῷ ἀέρι τὸ λευκόν· κἀκεῖθεν ἐπενοήθη τὰ τέσσαρα μέρη ἐν Ῥώμῃ. ἐκάλεσε δὲ τὸ Πράσινον μέρος Πραισέντος, ὅ ἐστι Ῥωμαϊκῇ λέξει, ὅπερ ἑρμηνεύεται ἐμπαραμένον· πραισεντεύειν γὰρ λέγεται τὸ παραμένειν· διότι ἡ χλωρότης τῆς γῆς διαπαντὸς ἵσταται σὺν τοῖς ἄλσεσι. τὸ δὲ Βένετον ἐκάλεσε διὰ τὸ εἶναι ὑπὸ τὴν Ῥωμαίων ἐπαρχίαν χώραν λεγομένην Βενετίαν, ἧς τινος μητρόπολίς ἐστιν Ἀκυληΐα· κἀκεῖθεν ἐξάρχονται τὰ κυανᾶ· τουτ' ἔστι τὰ Βενέτικα βάμματα τῶν ἱματίων. καὶ προσεκόλλησεν τῷ Πρασίνῳ μέρει, ὅ ἐστι τῇ γῇ· τὸ λευκόν φησι, τὸν ἀέρα καθότι βρέχει· καὶ ἁρμόζεται τῇ γῇ. τῷ Βενετίῳ μέρει, ὅ ἐστι τοῖς ὕδασι προσεκόλλησε συμμίξας τὸ Ῥουσαῖον μέρος, ὅ ἐστι τῷ πυρὶ καθότι σβεννύουσι τὸ πῦρ, ὡς ὑποτεταγμένον αὐτῷ. καὶ λοιπὸν οἱ τῶν Ῥωμαίων ὄχλοι διεμερίσθησαν τὰ μέρη, καὶ οὐκ ἔτι ὡμονόησαν πρὸς ἀλλήλους, διὰ τὸ ὑπερέχειν ἕκαστος τὴν ἰδίαν νίκην, καὶ ἀντιπαιδεύειν τὸ ἴδιον μέρος, ὥσπερ θρησκείας τινός, καὶ ὑπῆρξε μέγα σχίσμα ἐν τῇ Ῥώμῃ· καὶ μεγάλην ἔχθραν εἶχον πρὸς ἀλλήλους τὰ μέρη. *Nec diu feriatus Romulus Circum in Urbe designavit, quem Hippodromum dixit, ut seditiosæ plebis motus compesceret. Tumultuabatur enim adhuc, & Regi periculum occisi fratris causa creabat. Primus ergo equestre certamen, seu Circensia instituit in Urbe Soli, & subjectis illi quatuor elementis: terræ, inquam, & mari, ignique, & aeri dedicata: ratus ea de causa Persarum reges bella feliciter patrare, ut qui quatuor naturæ elementa venerarentur. Romæ etenim ante eum diem nullus elementis honor, nec festa lux ulla. Oenomaus vero ren Pisæ ad Europæ partes, certamen peregit mense Systro, hoc est, Martio, vicesimo quinto Martii in Solis ac Titanis excelsi cultum. Certantibus, inquit, terra, & mari: hoc est, Cerere, & Neptuno, cæterisque Soli subjectis elementis. Sors deinde mittebatur inter Oenomaum & alterum, ex quacumque ille parte orbis venisset, qui cum Oenomao certaturus erat. Et siquidem sorte Oenomaus pro Neptuno certaturus esset, vestem sumebat cæruleam, quod. is sit color aquarum. Contra vero, qui cum illo pugnaturus erat, viridi ornatu utebatur: quod terra vireat. Si rursum sors Oenomaum pro Cerere designasset, viridi cultu utebatur: & alter antagonista cæruleo schemate utebatur, quod aquas & Neptunum imitabatur. Victus morti victima fiebat. Ad quod regium & anniversarium certamen infinita hominum copia ex omnibus oris & urbibus confluebat. Ac maritimi quidem & insulani, quique vicos littorales nautæ incolebant, vovebant illi victoriam, qui Neptuni, hoc est, cæruleum ferebat colorem: quod existimarent, magnam, si vinceretur, futuram piscium caritatem, naufragia, flaminum ingentes procellas. Contra, qui continentem inhabitabant, mediterranei cives, & agricolæ, & tota agrestium turba, illum vivere optabant, qui terræ colorem herbaceum ac viridem gestaret, rati magnam annonæ caritatem ac famem, vinique, & olei, frugumque omnium inopiam secuturam. Atque Oenomaus quidem multos ex adversariis suis multis annis vicit, quod Apsyrtum aurigationis peritissimum haberet magistrum. Fuit tandem victus Oenomaus, & interfectus a Pelope Lydo. Primus equestrium certaminum auctor fertur Enyalius quidam Neptuni filius, qui Libya Jus & Jovis Pici filia in uxorem ducta, erat ad meridiem pertinentes bello subactas ab uxore Libyam nuncupavit. Ludos Circenses autem, seu aurigationem multorum curruum Enyalius excogitavit, quemadmodum Callimachus Scriptor sapientissimus in Actiis suis notavit. Enyalium secutus est Erichthonius, ac deinceps alii in variis terræ partibus eosdem Ludos celebrarunt. Oenomaus vero primus hoc equestre certamen quadrigis, hoc est, quadrijugis equis currum vehentibus instituit: unde tantopere celebratus est, ut sapientissimi Characis historiæ memorant, qui & rationem Ludorum equestrium explicavit, cum ostendit illos ad universi naturam declarandam repertos, hoc est, cæli, terræ, maris: etenim duodena ædificia retulerunt ad Signiferi, seu Zodiaci duodena signa, cum Zodiacus & terram, & mare, vitamque mortalium communem dispenset. Per arenam Hippodromi terram referebant totam. Euripus mare ab terra cutante medio sinu contentum designabat: fennt primas ad ostia, Orientem; alter, sive meta extrema, Occasum. Septem intervalla, spatia, & metæ ad Hippodromi medium motum syderum septem errantium, & Ursæ majoris. Romulus porro & ipse ad cultum Solis, & subjectis illis quatuor elementis, certamen in Urbe primus auctor celebravit, in ea Occidentis, sive Italiæ regione, quadrijugo curru, hoc est, terræ, mari, igni, aeri. Indidit quoque Romulus quatuor elementis hæc nomina. A terra Prasinam factionem nominavit, viridem nempe colorem: mari Venetam, ab aquis nempe cæruleam: ignis Russatam, quod purpura ignem colore exprimat: aeris, Albatam. Et inde quatuor in Urbe factiones extiterunt. Vocavit autem Prasinam turbam Præsentem, quæ vox Latina significat adstantem: præsentem enim esse, adstare valet; quod terra virens cum nemoribus semper nobis adsit, & persistat. Venetam appellavit, quod Veneta provincia subjecta sit Romæ, cujus caput est Aquileja, ubi cærulei tinguntur panni, & conjungitur cum Prasina factione, hoc est, terra. Albatam aeri assignant, quod irriget terram, ac eidem subserviat, & opportunus aer sit illi. Factioni Venetæ Neptuno sacræ, Russatam assignavit, quæ ignem refert; eo quod aqua aerem sibi subjectum quasi deleat. Cæterum Romani hoc modo in factiones dissecti propter dissidia partium, dum quisque eam cupiit superiorem familiam, cui ipse maxime favebat, graviter inter se dissidebant; quod quisque pro sua factione, velut pro aris & focis propugnaret. Odia igitur intestina & dissidia gravissima inter factiones in Urbe extabant.* Hæc Chronicon Alexandrinum: ex quo si partibus in suis omnibus veram non tenes historiam, aliarum saltem apertum sensum & lucem ex eo non obscuram percipies. Quodque Theophanem spectat, in cujus lectione voces istæ οἶκοι ἐν ἱπποδρόμῳ, παλάτιον ἱπποδρόμου, πέλμα, εὔριπος, καμπτήρ, σφενδόνη, δίαυλος, σπάδιον, & aliæ nonnihil animum cohibere possent: ex his habes, οἴκους ἱπποδρόμου, Regias ædes ad Hippodromi latera fuisse duodecim: occurrunt earum nomina pleraque tum in historia nostra, tum in Originibus CP. a Lectore, si lubeat, adeundis. πέλμα constat esse Circi aream, & quo decurritur, spatium, sive solum: Euripus fovea est medio spatio præfato aquæ continendæ, & naumachiæ celebrandæ destinata: latitudinem ejus & profunditatem describit Thomas Dempsterus in Romanis antiquitatibus, ubi de Circo. καμπτόν, sive καμπτῆρα carceres e quo prodeunt, & reflectuntur equi, putabis: metam ultimam σφενδόνην fundæ referentem figuram. Δίαυλος bigæ spatium est: & σπάδιον tandem meta quævis, & obeliscus ad gladii formam ad mediam Circi spinam erectus, de quibus præfatus Dempsterus, Lipsius, Onuphrius, Pancirollus, & qui Romanas Origines tractavere reliqui. Hoc unum adverto, factionum memoratarum duas tantum in historia hac memorari, Prasinæ & Venetæ: alias temporibus ultimis vel extinctas, vel istis adjunctas: bella tamen & dissidia inter se iovisse perpetua, adeo ut dissensionum flammis ad urbes etiam alias deportatis integræ provinciæ, & totum pene imperium conflagrarit. Prasinam insuper ubique ferme numero

Edit. Parif. pag. 387.

majorem observabis, Principis potestati minus subditam, & erga eum religionis infensam: Venetam ex adverso compositam magis & moderatam Imperatorum affectus ad se pellexisse. Istorum exempla suppeditat index, verbis Prasini, Veneti, Factiones, Circus, &c. Paucis Corippus lib. 1.

Aurigas totidem, totidem posuere colores,
Et fecere duas studia in contraria partes.

Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος Τιμόθεος ἔτη ιζ΄.) Addit Ecchellensis ob historicam fidem hic adeundus, dies septemdecim. Reliquos Alexandriæ Patriarchas, eorum nomina, gesta, ætates, ordine penitus a Theophane diverso recenset idem Ecchellensis. Illi vel Theophani fidem elevare non est hujus negotii. Quos a mundi conditu 6028. Christi vero natalibus 528. Patriarcham Timotheum sequutos ponit, cum aliis a Theophane expressis conferendos ex ejus scriptis depromo. Primus est Theodosius, cujus anni sunt apud eum 32. dies 131. ad ejus tempus Gajanum (cujus mores breviter percenset pag. 125.) recenset. Sequitur Petrus, cujus Pontificatus anni 2. dierum 362. memoratur: cujus historia pag. 123. Pauli successus, & Apollinaris ætatem includit. Petro apud Ecchellensem sufficitur Damianus, regitque Ecclesiam Alexandrinam annis 35. diebus 358. Succedit Anastasius annis 12. diebus 190. Hunc excipit Andronicus annis 6. diebus 16. Heraclii Imperatoris temporibus. Beniamin deinde Pontificatum adeptus est annos 39. quem postmodum annis 16. diebus 273. tenuit Agathun: ad prioris autem breviarium memorat Ecchellensis Cyrum Patriarcham & Ægypti gubernatorem. Joannes tandem eleemosynarum insignibus notus thronum suscepit anno ab orbe condito 6173. & a Christo nato 673. eoque annis 8. potitus est. Alii deinde Patriarchæ subjunguntur 37. quorum ultimus Athanasius anno a Christi Incarnatione 1234. Pontifex renunciatus fuit. Frustra referentur eorum nomina, cum ad eorum tempus omne Patriarcham nullum Theophanes recenseat.

Εὐφράσιος δὲ Ἀντιοχείας.) At non nisi post unum & alterum annum in Canonium ab ipsomet Auctore refertur pag. succedente.

Pag. 515. Πολέμου κινηθέντος μεταξὺ Ῥωμαίων, καὶ Περσῶν.) Lazorum a Persis defectionem bello causam dedisse ex ipsis Theophanis, & auctorum aliorum testimoniis, post secundum annum exponemus: adeoque præsentem narrationem suo loco motam, & inferius reponendam historiæ veritas suadet.

Edit. Paris. pag. 588. Πρὸς Ζιλγίβιν.) Chronicon Alexandr. Σίλγβιν nominat: cum quo verborum Theophanis concordia præsentem historiam ab eo descriptam demonstrat. Non omittendæ hic Variæ Lectiones.

Εὐφράσιος δὲ Ἀντιοχείας.) Hæc pariter periochæ indebitum sibi locum præoccupavit: annis quippe duobus Euphrasii Episcopatus tardior comperitur.

Καβάδης δὲ ὁ τῶν Περσῶν βασιλεύς.) Hæc Auctori Procopius lib. 1. de bello Persico suggessit.

Πρεσβύτερον αὐτοῦ υἱόν.) Ejusdem secum nominis.

Διὰ τὸν ὀφθαλμὸν ἐκκεκομμένον.) *Nam monophthalmum, vel alium defectum corporis patientem nefas Persis regem constituere*: Procopius.

Ἀμίδου.) Abenedo scribit Procopius citatus: Variæ Lectiones alias.

Ἐπὶ Δοροθέου θαυμασίας.) Evagrius lib. 4. cap 8.

Τζάθιος ὁ τῶν Λαζῶν βασιλεύς.) Narratio ex Chronico Alexandrino ad annum Justini quartum, in quintum vero a Theophane translata, quod quintus annus a quarti mense Septembri ducat initium: reperitur etiam paulo immutata apud Agathiam lib. 3. ad medium, cui Τζάθος, qui Chron. Alex. Τζάθιος, & Theophani Τζάθος scribitur.

Τῶν Λαζῶν.) Qui quondam Colchi, ex Agathia lib. 2.

Ἐφώτισεν αὐτόν.) Φωτίζειν, ut & βαπτίζειν se profitentur apud Græcos baptismi susceptores.

Ὀμοῦ.) Chronicon Alex. Ὀνίου, Vat Νομοῦ.

Ἀπὸ Κουροπαλάτου.) Curopalatem explicat noster Codinus: paucis Corippus lib. 1.

Cum magni regeres divina palatia patris,
Ordine pro rerum vocitatus cura palatii.

& lib. 2.

Dispositorque novus sacræ Baduarius aulæ,
Successor soceri, vocitatus cura palatii

Id officii diu ante hæc tempora extitit, ut observat Thomas Dempst. ex Sidonio Apollin. car. 23.

Intra aulam soceri mei expetitus,
Curam cum moderatus es palatii.

Hujus munus erat, ut *aurea virga decoratus inter obsequia numerosa, ante pedes regios primus incederet*. Cassiodorius lib. 7. epist. 5. Palatium custodiebat. Evagrius lib. 5. cap. 1. τὴν φυλακὴν τῆς αὐλῆς ἐμπεπιστευμένος, ἣν Κουροπαλάτην ἡ Ῥωμαίων λέγει φωνή.

Χλαμύδα βασιλικὴν ἄσπρην.) Addit Chron. Alex. ἀντὶ πορφυροῦ. quod purpuram sibi Romanorum Imperatores reservarent: unde Christus ab Herode alba veste in ambitæ regiæ dignitatis ludibrium amictus: ac Herodes idem Tyrios alloquuturus candida, & argento rutilante veste procedit ornatus, apud Josephum. Haud tamen negaverim, quod scribit Agathias lib. 3. Lazorum regi purpuream Chlamydem ferre nefas fuisse.

Ἄσπρην.) Ἄσπρον *album* vocant recentiores Græci: hinc ἄσπρον nummulus argenteus, quod ex argento sit etiam albus. Similem monetam patres nostri vocavere, *un blanc, trois blancs, six blancs: unum, tria, sex aspra, sive aspera*.

Ταβλίον χρυσοῦν.) Assutamentum auro textum, quasi *tabulam*. Vide Meursium.

Στιχάριον.) Tunica est. στιχάριον correctius scribitur, ἀπὸ τοῦ στίχου, quod *uno* compingatur *ordine*, & superioribus partes inferiores vix ampliores nacta sit.

Πλουμίον.) Quæ Phrygionico opere manus pingit ποικιλτὰ ὑφάσματα.

Τζαγγία.) *Militares socci, ocreæ*, quas elegantior phrasis vocat πέδιλα.

Ῥούσια.) *Russea, rubra κοκκινοβαφῆ*, ne omnino essent purpurea.

Βαπτισάμενος.) Ἐκ τοῦ βαπτισμοῦ δεχόμενος. Recolenda paulo superius scripta.

Ἐκ τότε λοιπὸν ἐγένετο ἔχθρα.) Haud igitur ante annos duos initium belli ductum, si ἐκ τότε ea hac primum occasione motum: quare præmissam nuper de bello Persico narrationem Chronicon Alexandrinum Tzathi baptismo supponit, quibus Procopius de bello Persico videtur assentiri.

Τὰ κατὰ τὸν ἅγιον Ἀρέθαν.) Arethæ martyris certamen apud Nagram (ita scribitur) Humeritarum, qui quondam Sabæi, & Arabiæ felicis incolæ, civitatem, initum ex Metaphraste refert Surius 24. Octobris.

Ἰωάννης ἔτη γ΄.) Cujus promotio longe superius observata.

Pag. 516. Θεοδώριχος κρατῶν Ῥώμης.) In sequentem annum, qui Justini septimus, & Philoxeni Probique fastis consignatur, Joannis iter Marcellinus distrahit, & ista scribit. *Theodorico rege pro Arrianorum suorum cæremoniis reparandis laborante: solus dumtaxat Romanorum sibi decessorum Urbe digressus, CP. venit, miro honore susceptus est. Dexter dextrum Ecclesiæ insedit solium, diemque Domini nostri Resurrectionis plena voce Romanis precibus celebravit.*

Καβάδης δὲ ὁ τῶν Περσῶν βασιλεύς. Infectos Manichæorum deliriis Persas refert Agathias lib. 2.

Κομμέντα.) Cedrenus in Monomacho. σταθέντες ἐν τῷ ὅθεν συμβουλὴν προτιθέασιν, ὅπερ παρ᾽ αὐτοῖς κομμέντον ὀνόμασται. *Consistentes in aula concilium ab eis dictum conventum coegerant*. Theophanes infra κομβέντον ποιοῦντες· *habitis Comitiis* scripturus.

Ὁ δὲ Ἰουστῖνος βασιλεὺς ἐκτίσε.) Marcellini verbis ad annum Justini quintum, a cujus Septembri sextus ex Theophani calculo incipit, hæc illustrantur. *Plerique lapidatorum, percussorum, Urbisque depopulatorum, sua ob scelera deprehensi, ferro, igni, suspendioque expensi sunt, gratum bonis civibus spectaculum exhibentes.*

Ἔστεψε δὲ καὶ τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα.) Locus corruptus. Justiniani enim conjux, non Justini fuit Theodo-

ra. Quare Αντιοχίαν, vel Εὐφημίαν repono, juxta superius lecta anno Justini primo: totumque numerum 32. anni I. C. 523. apud Baronium expungeodum hujusmodi animadversio decernit.

Καὶ προεβάλετο τὸν Πατρίκιον.) Ejus munus & genus sub Justino celebrat Procopius de bello Persico lib. 1. ubi de pace cum Persis ineunda.

Ἐποίησε δὲ καὶ αὐτὸ δίωγμόν.) Legem in eos a Justino sancitam habes cod. de Hæret. & Manich. lib 12.

Ἀνιζαρβον Μοψουεστίαν.) Ex Evagrio lib. 4. cap. 8.

Κατεποντίσθη ὑπὸ θαλάσσης.) Indidem.

Pag. 117. Ανεφάνη γυνή τις.) Simplicius, qui ex Agathia lib. 2. genere Cilix eo tempora vivebat, Commentario in Categorias meminit mulieris natione Cilissæ, quæ suo tempore vixerit, magnitudine quatuor cubitorum.

Μηνὶ Ὀκτωβρίῳ τῆς τετάρτης ἰνδικτιῶνος.) Conflagrationis Antiochenæ, ac terræ conquassationis ad hunc annum Justini 8. Indictione 4. sub Olybrii solius Consulatu, brevem narrationem instituit Marcellinus, paulo fusiorem Evagrius lib. 4. cap. 5. quo Joannem Rhetorem totam illam cladem luctuoso orationis genere, ac τραγικῶς descripsisse memorat. Eo tamen a Theophane nostro & Marcellino diversus est, quod anno Justini septimo, Maii die 29. calamitatem ingruisse asserat.

Κεντηνάρια δύο.) Inter medium talentum & supremum mediam pondus est centenarium: de quo Isidorus lib. 16. cap. 24 *Centenarium*, inquit, *numeri nomen est, ea quod centum librarum ponderis fit: quod pondus propter perfectionem centenarii numeri instituerunt Romani.*

Pag. 118. Ὥρα ἑβδόμῃ.) Evagrius κατ' αὐτὸ τὸ μεσημβρινὸν τὸ ταλαιπωρότατον τῆς ἐκτῆς ἡμέρας. *Circa meridiei ipsius momentum sexto hebdomadis die.* Vide Theophanis tempore ab aurora ad occasum horas diei duodecim fuisse numeratas, ut septima meridiem attingat, vel etiam paululum prætereat.

Edit. Paris. pag. 589. Τῷ συνεχῶς ἐπικρατοῦντος.) Evagrius. τελευταῖον ἐγκαταλειφθεὶς τοῖς πταίσμασι καὶ ὁ Εὐφράσιος, ἄλλη τῆς πόλεως συμφορά, ἵνα μὴ τῶν ἐπιτηδείων ὁ φροντίζων ᾖ. *Postremo omnium Euphrasius (cujus mors aliam novam calamitatem attulit civitati) eisdem cladibus oppressus interiit, ne quisquam reliquus fieret, qui urbi res provideret necessarias.*

Τῷ δὲ Ἀπριλίῳ μηνί.) Is est Marcellini & Alexandrini Chronicorum, nec non Evagrii lib. 4. cap. 9. computus, apud quos tamen Justini solius ac ejusdem cum Justiniano imperantis dies diligentius animadvertendi. Consentiunt iidem in Aprilis Kalendis Justiniani Imperio consecrandis, quibus conveniunt nonnulli Theophanis codices, aliis diem quartum erronee decernentibus.

Τοῦ δὲ Εὐφρασίου.) Eadem apud Evagrium legere licet lib. 4. cap. 6. quod qui Κόμης ἀνατολῆς Ephræmius hic signatur, τῆς ἑῴας ἀρχῆς τὰς ἡνίας ἔχων describitur.

Ἀρσένιον.) Arsenium scribit vita S. Sabæ apud Surium 6. Decembris.

Φοινίκης Λιβανησίας.) De Consulari Phœniciæ Pancirollus in Not. Orient. Imp. cap. 107. de Duce ejusdem cap. 146.

Καὶ τὸ λοιπὸν τοῦτο.) Addo lacunam omnibus MSS. extantem expleturus, ἀσφαλίζεσθαι τὰς ἐπιδρομὰς τῶν Σαρακηνῶν. de ædificata quippe Palmyra limitanea civitate scribit Procopius lib. 2. de Ædif. Justiniani ultimis verbis. *In Phœnicia Libano propinqua oppidum, cui Palmyra nomen, vetustate ferme desertum, munimentis firmavit, & aquarum copia coercito Saracenorum exercitu.* Vocem λιμιτὸν Meurs. exponit: sensus ejus est Phœnices *limes & terminus*. Chronicon Alexandrinum de Tauro rege Cretensi Tyrum invadente, regem Tyri Agenorem obsidionis tempore in profundam continentem urbis obsessæ, captæque nescium acies eduxisse narrat ista phrasi. ὁ δὲ Ἀγήνωρ καὶ οἱ ὑπ' αὐτὸν ἐπολέμουν ἐπὶ τὸ λιμιτόν.

Τῷ δὲ Ἰανουαρίῳ μηνί.) Ex Chron. Alexand. anno Justiniani primo.

Pag. 119. Ὁ βασιλεὺς Περσῶν.) Ex ejusdem Chronici verbis:

Ad Theophan. Notæ.

quibus adversa refert Procopius de bello Persico l. 1.

Καὶ Πέτρον.) Εἰρηναῖον τὸν Πενταδίας vocat idem Chronicon.

Προσερρύη τοῖς Ῥωμαίοις.) De Erulorum origine, sede, moribus abunde Procopius de bello Gotthico lib. 2. ad medium: quo, *ut primum Justinianus suscepit imperium, arma cum eis consociasse, & ut Christi fidem susciperent persuasisse*, narrat Evagrius lib. 4. cap. 19.

Στρατηλάτην Ἀρμενίας Τζίταν.) Sittam scribit Procopius de bello Persico lib. 1. quem *cuncto in Armeniis exercitui præfuisse*, quod est munus Στρατηλάτου, testatur. Pancirollus in Not. imp. Orien. cap. 135. *Justinianus*, ait, *subactis finitimis barbaris, magnam, & interiorem Armeniam dictam, novam provinciam creavit. lib. ult. cap. de Offic. Magistr. militum. quam Zetæ Magistro militum* (Στρατηλάτῃ scripto) *commisit. Magnam*, inquit, *Armeniam, quæ Interior dicebatur, & gentes, Anzitenam videlicet, Jugilenam, Asthianenam, Sophenam, Sophenenam, in qua est Martyropolis, Belabitenam, & primam, & secundam Armeniam, & Pontum Polemoniacum tuæ curæ cum suis Ducibus commisimus.*

Κωρτοί.) Scribit Cedrenus Κουρτοί.

Βοαρήξ.) Cedrenus Βαρήζ. virum ejus Μελίχ. alterum regem Γλώη.

Καὶ ὁ πλησίον Βοσπόρου.) Procopius de bello Persico lib. 1. *Est Bosphorus civitas maritima sinistrorsus Euxinum Pontum naviganti. Hinc Chersonesus iter dierum 20. distans: in quorum medio Hunni cuncta possident. Bosphoritæ autem jamdudum liberi incolunt: ac Justino nuper se permisere.* Auctor plura ad Justinianum secundum nomine Rinotmetum.

Μετὰ καὶ Τριβούνων) Locus corruptus, vel lacunosus Anastasii & Miscellæ lectione interpolatur. Habet illa. *Locavit autem & militum Romanorum numerum & Tribunorum custodire civitatem*; &c. Reddo. ἔστησεν δὲ καὶ ἀριθμὸν Ῥωμαϊκὸν καὶ Τριβούνων φυλάττειν τὴν πόλιν. Cedrenus corruptum hujusmodi codicem nactus, ab his recitandis deflexit.

Pag. 120. Μουαγέρην.) Cedrenus Μουγέρην. Variæ Lectiones alias.

Τὸν Τριβοῦνον Δαλμάτιον.) Cedrenus corrupte: τὸν Τριβοῦνον Δαλματίας. Petavius quoque Cedrenum erranter sequutus, Tribunum Dalmatiæ reddidit de Doct. Temp. lib. 13. ad annum Justiniani 2.

Ὁ δὲ βασιλεὺς Ἰουστινιανός.) Declarat Baronius ex Contio ad annum 527. num. 38. & 39.

Δίχα τῶν Ἐξακιονιτῶν Ἀρειανῶν.) Arianos Ecclesiis a Theodosio CP. spoliatos Ecclesiæ referunt monumenta. Extra Urbem habitasse, & ἐξ οἰκιῶν Christum prædicantes τὸ Ἐξωκιονιτῶν promeruisse nomen memini me legisse apud Photium: num tamen inde Ἐξωκιονίτας, aliis Ἐξακιονίτας scriptum? Non ita. Ἐξακιόνιον enim muri CP. pars fuit appellationem sortita, quod extra eam Constantini statua columnæ superposita videretur. Ita Codinus de Orig. CP. apud Gretserum de Exocinio & Arianis a loco vocatis, quod in illud translati fuissent. Socrates lib. 5. cap. 7. & lib. 6. cap. 8. Chronicon Alexand. pag. 704. in quo perperam ἀριθμοῖς vice Ἀρειανοῖς legeris: & pag. 746. in Leone M. & ad annum Zenonis 11. de Athalarico Italiæ rege scribens. Georgius Alexandrinus in vita Chrysostomi apud Photium pag. 150. Cedrenus editionis Regiæ pag. 480. Gyllius lib. 4. cap. 1.

Ἐξεφώνησε δὲ τοῦτον.) Anno Imperii 2. & habetur lib. 42. cap. de Episcop. & Cleric.

Ὁ δ' αὐτὸς βασιλεύς.) Verba Chronici Alexandr. quod ad recipiendam Adriani conductus aquam, cisternam extruxisse amplissimam subjungit. Cisternæ porro ædificium, non minus quam aulæ spatiosissimæ, columnis, fornicibus, parietibus, tectis, porticibus, valvis, adytibus, & gradibus instauratum fuisse edocent plurima hujusmodi antiquitatis monumenta in Monasteriis & locis publicis adhuc extantia.

Καὶ ἐξέθετο ὁ βασιλεὺς νόμους φοβερούς.) Novella est 77. de qua Agathias lib. 5.

Ανενεωσε δὲ ὁ βασιλεύς.) Ita Chron. Alexand. *τούτῳ τῷ ἔτει Ιουστινιανὸς κώδικα ἐξ ἀνεπλήρωσε, καὶ ἐκελεύσθη κρατεῖσθαι, ἀπὸ τῆς πρὸ ις΄ Καλανδῶν Απριλίων τῆς ἰνδικτιῶνος ζ΄ ἐπινεμήσεως.* *Hoc anno codex Justinianus absolutus est, & publica auctoritate probatus XVI. Kal. April. currentis 7. indict.* Anno quarto dumtaxat promulgatum scribit Marcellinus.

Μηνὶ Νοεμβρίῳ.) Contraxit hanc de terræ motu Antiocheno historiam Evagrius lib. 4. cap. 6.

Pag. 181. *Καὶ πάλιν ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ Αὐγούστα.*) Reparatam Antiochiam describit Procopius de Ædif. Justiniani lib. 2.

Εν ϛῇ κλ. τῷ Μαρτίῳ.) De locis Antiochenis bello vexandis consilium Alamundari habes apud Procopium lib. 1. de bello Persico paulo post medium, ejus incursiones paulo inferius: verum post victos a Romanis Persas, quod anno sequente Theophanes narrat, eam expeditionem susceptam exponit Procopius.

Λιμαντῷ.) Ita hic codd. cuncti. *λιμαντῷ* meo judicio rectius scribitur pag. 197. *λιμαντῷ* ad hujus calcem. Variæ Lectiones non prætereundæ.

Λυκοπροσώπων.) Quibus lupus in galea foret insigne, vel quorum galea lupi capite ornaretur.

Καὶ προεβάλλετο στρατηλάτην.) A Justino jam creatum Belisarii comes & consiliarius testatur Procopius lib. 1. de bello Persico, & a Justiniano denuo institutum.

Σεκουνδίνου.) Ita lego cunctis in codd. mallem *Σεκουνδίνου.* Secundini etenim filius erat Hyparius. Vide libri indicem verbo Hyparius.

Ερμογένης ὁ Μάγιστρος.) Hermogenem quidem de pace Legatum memorat Procopius: ejus tamen, ut & Belisarii, & ultro citroque a Persis & Romanis res gestas aliter enarrat: quare alios a Procopio auctores Theophanem sequutum constat. Edit. Paris. pag. 590.

Τῷ δὲ Ιουλιανῷ Σαμαρείτῃ.) Juliani historiam a Samaritanis in regem evecti refert Cyrillus in vita S. Sabæ apud Surium die 5. Decembris. Alia eorum scelera habet Procopius de Ædif. Justiniani Orat. 5. Legendum Chronicon Alexandrinum ad præsentem annum.

Αφορμὴν δὲ ἔλαβεν.) De istis auri fodinis Procopius medio libri 1. de bello Persico. *Tunc etiam Persarum loca in Persarmeniis Romani receperint, arcemque Bolum, ac Pharangium vocatam, unde aurum Persæ fodiunt, regique ferunt.* Et infra: *Inde Persarmeniorum fines incipiunt, ubi auri metallum est, quod Cabade concedente, quidam loci indigena nomine Symeones curabat: qui postquam Lazos, & Romanos in bello potentiores vidit, Cabadem reditu pecuniarum privavit. Ideo & ipsum simul cum Pharangio Romanis tradens petiit, ut ipsi remotis aliis, rem curarent. At illis nihil de metallo curantibus, tantum satis visum hostes hoc vectigal amisisse.*

Pag. 182. *Εἰς τὸ Αμμώδιον.*) Ammodium locum a Dara stadiis 50. distantem, quo sibi Persæ & Romani primum occurrere memorat citatus Procopius.

Ονόματα πέντε.) Personam Græci recentiores dicunt *ὄνομα*, quod unaquæque nomine dignoscatur. *ὀνόματα* quoque in plurali idem significat. *δύο, τρεῖς ὀνόματα, duæ, tres personæ.*

Τῷ δ' αὐτῷ χρόνῳ.) Saracenicarum tribuum Ducem istum Romanis amicum Aretham Alamundari perpetuum hostem fuisse indubium. De utriusque bellis Procopius lib. 1. de bello Persico post medium, & paulo ante finem lib. 2.

Μέταξαν.) Recentioribus Græcis est *sericum*: de qua voce Meursius & Euchologium. corruptius *τὸ μεταξὺ* pronunciant.

Τοῖς δ. ἐπινεμήσεως.) Coss. Lampadio & Oreste, qua indictione quartum Justiniani annum in tertium a Theophane notatum, incidentem numerat Baronius.

Διωγμὸς μέγας κατὰ τῶν ἑλλήνων, καὶ πάσης αἱρέσεως.) Extat lib. 1. cap. de Hæret. & Manichæis, & Samar. tit. 8. tum etiam iis omnibus sanctionibus, quibus aut fidem pientissimus ille Imperator satagebat firmandam, aut hæreses convellendas curabat. Porro quod spectat delendas idololatriæ reliquias, Blemmyas, & Nobatas extremos Ægypti populos Persici belli tempore, ut Baronio placet, quarto imperii anno, qui Theophani, Marcellino, & Chronico Alexandrino tertius, & Lampadii & Orestis primo Consulatu insignis, relicto prophanæ gentilitatis ritu, ad verum Dei cultum a Justiniano traductos, scripto confirmat Procopius de bello memorato lib. 1. non longe a fine, & de Ædif. Justini Orat. 6. alios ejus ope ad fidem vocatos. Quoniam vero in Gentilium numerum Samaritanos Epiphanius recenset, ubi de eorum hæresi; Justinianæique Codicis sancita hæreticos perstringentia, Samaritanos quoque percellunt; & Chronicon Alexandrinum, enarrato Samaritanorum tumultu, haud remota ab iis, quæ hic Theophanes recenset, eorum videlicet quosdam sibi metuentes, urgente necessitate ad Christianam religionem se contulisse, ac propter severitatem legum & magistratuum *ὑποκρίνεσθαι καὶ καιρὸν* Christianos se mentiri, vere tamen in hanc & illam partem *ἐπαμφοτερίζειν*, inflecti, imo Præsides ipsos ac provinciarum Rectores *συμπαρασύρειν*, ut suas partes initent, persuasisse, memorat: certe cum anno præcedente Samaritanorum rebellionem, & pœnam Auctor retulerit, eos æquitate legum coercitos demonstrare debuit, cum maxime non in Gentiles, sed in Samaritanos promulgata Justinianæi Codicis occurrant decreta, quibus Curialia coguntur subire onera, simulque a Curialibus privilegiis (quod *πολιτεύεσθαι* inferius exponit Theophanes) removentur, Novel. 45. *τῶν ἑλλήνων* voce alios quam Samaritanos, aut cum Gentilibus eos Theophanem indicare voluisse, mihi facile persuaserim.

Από Ρεφερενδαρίων.) *Responsionibus Imperatoriis præerat continue eidem supplicantium preces nuncians, Referendarium Latini hoc munus appellant.* Procopius lib. 2. de bello Persico.

Κυαίστωρ.) De bello Persico lib. 1. *Imperatoris Paredrus, quem magistratum Romani Quæstorem, Latini Jurisconsultum vocant.* Idem de bello Vandalico lib. 1. *Exercitus Quæstor, sumptus dispensator vocatur.*

Τῷ δὲ Μαρτίῳ μηνί.) Romanorum legationem, pugnam, victoriam, Persarumque fugam, ac pacem tandem initam pluribus enarrat Procopius, qui Mirrhanem appellat, *Μιρράν* hic scriptum. Magistratus seu dignitatis vocabulum: viri namque nomen Perozas fuit.

Καὶ ἀπλημεύσαντος πρὸ μικροῦ τῆς πόλεως.) Non procul a civitatis Daras porta exercitum fossa munivisse Belisarium refert Procopius, quod voce *ἀπλημεύειν* exprimit Theophanes.

Βάνδον.) Procopius de bello Vandalico lib. 2. *Signum, quod Romani Bandum vocant.* Idem rursus. *Omnium animosissimus inter ordines Ducis ferre signum consuevit, quem Bandophorum Romani vocant.* Plura Mersius, & Lacerda in Adveri.

Δημοκρατίας.) Communem unam civitatis plebem, nec non etiam civitatis ejusdem populi partes & factiones diversas *δῆμος* significat. Hinc *Βενέτων*, & *Πρασίνων δῆμος*, & *δῆμοι*, non in Circo modo, sed & in civitate partes oppositæ, de quibus Balsamon supra in pag. 123. *τῶν δήμων κατεξουσιαζόντων ἐν τοῖς ἱπποδρομίαις.* *Populi factionibus potestatem omnem sibi vindicantibus in Circo*, &c. Et *δήμαρχοι*, sive *δημάρχαι* partis unius princeps fuit. Simocatta lib. 8. cap. 7. *τοὺς δημάρχους ὁ αὐτοκράτωρ εἰσκαλεσάμενος εἰς τὰ βασίλεια, οἱ διαιτηταὶ τῶν δήμων εἰώθασι τὸ πλῆθος ἀποκαλεῖν.* *Tribunos, quos populi Administratores vulgus appellare solitum est, in Palatium accivit Imp.* Zonaras in Phoca. *ὁ Φωκᾶς τὴν γυναῖκα Λεοντίαν Αὐγοῦσταν ἀνηγόρευσε τῶν δήμων παρόντων. τότε δὲ τούτων ἐν οἷς ἱστάντο ἀμφιβολίας γενομένης τοῖς Πρασίνοις, καὶ τοῖς Βενέτοις, στασιάζειν ἤρξαντο κατ' ἀλλήλων. τὴν δὲ Φωκᾶς κατασκευάζων αὐτοῖς τὴν στάσιν ἐπεχείρει. ὡς ἄν τοῦ στασιάζειν τοῦ τῶν Πρασίνων ὑβρίσαντος δημάρχου, καὶ τούτου αἰδέσαντος, μὴ ἰσχυόντως οἱ τὸ δῆμον τοῦτο, ἐκράζον.* *Leontiam uxorem Augustam præsentibus factionibus statim renunciavit: Tunc propter locorum dignitatem inter Prasinos & Venetos orta contentione tu-*

Pag. 183.

multuari ad invicem cœperunt. Quibusdam vero missis, loca eis assignare Phocas conabatur. Missorum itaque quopiam Prasinæ factionis Ducem conviciis excipiente, ac eum impellente, factionis illius vici injuriam non tolerandam rati, vociferabantur. Factionis cujusque vir δημότης, & δημοτεύειν qui eos in unum cogebant, dicebatur: δημοκρατίας tandem unius in alteram partem pugnæ victoria. Procopius de bello Persico lib. 1. *Populi δῆμοι in qualibet civitate jamdudum in Prasinos & Venetos diviserant (fullonia quidem nomina) quorum gratia inter spectatores, & pecunias erogare, & corpora diris cruciatibus affligere, denique ignominiosam oppetere* mortem non *dedignantur. Certant enim cum opposito,* non *animadvertentes cujus gratia periculum subeant: nascitur que illis erga proximos inimicitia quædam nulla de causa, quæ nec generi, nec necessitudini ulli parcit: apud hos vincere fuerit, si qua impietate in Deum utantur, si & leges, & res publicæ violentur. Cujus sceleris participes quoque fœminæ sunt, non solum ipsos sequentes viros, sed cum eis si oporteat in certamen descendentes, quamvis alias in theatrum non veniant. Super quibus nihil ego satis habeo dicere, nisi morbum hunc esse animi communem, qui omnes civitates ac populos invasit.*

Edit. Paris. pag. 591.

Πάκτα ευχθέντα.) Pacem hoc anno depactam Theophanes, Jornandes de Reg. ac Temp. succ. seditionis anno, qui insequens est: Marcellinus Justiniani 6. Procopius Persicum bellum annis 7. durasse affirmat.

Πέμπτῃ ὥρᾳ.) Ita Chronicon Alexandrinum, & Marcellini.

Τῦ λεγομένυ Νίκα, ἡ ἀνταρσία.) Procopius posita superius prosequens. *Tunc Magistratus*, inquit, *qui erat Byzantii, horum quosdam seditiosorum ad supplicium ducebat: reliqui vero simul convenientes rapiunt, ac in carcerem ingressi eos, qui pari seditione, aut alia quavis turpi causa vincti erant, liberant; ministros, ac satellites magistratuum sequentes interficiunt*, &c. *Ignis tota urbe haud aliter quam ab hostibus cernebatur*, &c. Evagrius lib. 4. cap. 13. Procopii verba contrahens: ἐπάγει, scribit, τὴν ἀπὸ τῦ Βυζαντίου γενομένην τῦ δήμου στάσιν, ἣ προσηγορίαν τὸ συνθήματι τῦ δήμου δέδωκε. τὸ, Νίκα, γὰρ ἐπέκλην τοῦτο τὸ τοῦ δήμου ἀλλήλοις συνελθόντων συνθέμενον τῶν ἐν ἀδελλῃ γνώμῃ. *Adjicit seditionem popularium CP. conflatam, quæ nomen ex tessera populi accepit: quippe Vincas fuit propterea appellata, quod populus inter se congressus, hanc tesseram, Vincas, sibi præscripserit, quo alter ab altero internosceretur.*

Προσκήνιον.) Procopius Interpres: *Vestibulum*. Infra, εἴσοδον τῦ παλατίου.

Τρίτῃ ταύτῃ.) Imperfecto sane, & obscuro penitus. Qui plenum & integram peractæ seditionis istius requiret historiam, Procopium lib 1. de bello Persico, Chronicon Alexandrinum, & Marcellinum Comitem ad hunc annum consulet.

Ἄκτα.) En publicis *Actis* hæc deprompta intellige: vel potius; *Acta sunt hæc propter Calapodium Spatharium*.

Καλαπόδιον.) Pronunciat etiam Græcum vulgus Καλαπόδιον, vice Καλοπόδιον.

Τοῦ βίνκας.) Plebem CP. maximeque Prasinorum factionem Latine exclamasse, *Tu Vincas*, non Græce Νίκα, verba præsentia confirmant ut credam. Chronicon Alexandrinum ponit τὸ βίγκας.

Μανδάτωρ.) Svidas, & Lexicon Regium MS. τοῦθον, qui secreta explorat, & interrogat, vel etiam principis mandata ad populum refert, *Præco, Imperatoris lingua*: de quo abunde Rigaltius.

Εἰς τὰ τζαγγαρεῖα εὑρίσκεται.) Ænigmatica locutio. τζάγγαι, & τζαγγία ocreæ sunt, a quibus opifex τζάγγας sive τζαγγάριος, *calcearius*, σκυτεὺς *sutor*, τζαγγαρεῖα *sutoria officina*. Καλοπόδιον *pes ligneus* est, & *exemplar*, ad cujus mensuram & formam consuuntur calcei. Καλοπόδιος autem Cubicularius Justiniani, & Spatharius erat is, de quo populi ad Imperatorem querelæ, quem cum aperte nominare nollet, φοβούμενος ὀνομάσαι nuper dixit, tacite subindicavit ejus nomen, allusione facta ad *calcearium* καλοπόδιον, dicens: εἰς τὰ τζαγγαρεῖα εὑρίσκεται. Aperte nomen ejusdem inferius pronunciatur. Καλοπόδιος ὁ Σπαθάριος κ̓δὲν μοι.

Εἰς ἕνα βαπτίζεσθε.) Sarcasmus, quo Manichæorum non in Trinitate, sed in Deo solo baptizantium error, populo exprobratur. Placet tamen alia lectio, qua populo Manichaismus exprobratur: εἰς ἕνα βαπτίζεσθε. *Unius nomine baptizamini.*

Pag. 124.

Σαββάτιος.) Sabbatius Justiniani pater. Procopius in Anecdotis in contrarium alia confingit: Principem a Procopii calumniis vindicat Gabriel Trivorius in Observat. Apologetica ipsius Justiniani.

Εἰς τὸ Ζεῦγμα.) Origines CP. adhuc MS. τὸ καλούμενον Ζεῦγμα, ὅποτεν ἐκομίσθη τὸ σῶμα τῦ Πρωτομάρτυρος Στεφάνου ἐκεῖσε ἐζεύχθησαν μόλαι, κ̓ ἦραν τὸ σῶμα ἕως Κωνσταντιανῶν· κ̓ ἐκ τούτου ἐκλήθη Ζεῦγμα. *Zeugma locus dictus est, quod quando delatum est Protomartyris corpus, in eo jugo aptatæ sunt mulæ. Et tulerunt corpus usque ad Constantinianas: atque ita locus Zeugma vocatus est.*

Ἄς ἐθεώρησεν.) Ἄς particula exhortandi vel optandi apud neotericos Græcorum: ἄς ποιήσῃ, utinam faciat, vel faciat imperative: Indicativi significantium in Optativi transfert, ἄς ἐθεώρησεν, utinam spectasset.

Τὸ μισῶ.) Expone ὁ μισῶ.

Μαγιστόρων.) Populi Tribunos qui superius δημάρχους.

Εἰς τὸν ἅγιον Λαυρέντιον.) Ad sinus CP. lævam extractum templum hoc nomine. Procopius lib. 1. de Ædif. Just. τό τε γὰρ ἐν ἀριστερᾷ τῦ κόλπου Λαυρεντίου μαρτύριον. Marcellinus Comes ad annum 453. *Pulcheria Augusti Marciani principis uxor S. Laurentii atrium inimitabili opera consummavit*, &c.

Pag. 125.

Εἰς τὸ Πραιτώριον.) Præfecti Urbis Palatium, quo judicia sanguinum exercebat, & reos carceribus vinctos detinebat: de quo inferius.

Τὰ Λαύσου.) Lausi Patricii, qui sub Arcadio floruit, ædes. Gyllius de Topographia CP. lib. 2. cap. 25.

Τῶν Προτικτόρων.) Qui Principem foras prodeuntem comitantur, jus Palatium observant & protegunt. Procopius in Anecdotis. Pancirollus in Not. Imp. cap. 89.

Αὐγουστεῖον.) Augusteum, opsoniorum forum appellatum, quod Idibus Octobris regionum Curatores, & Sebastophori in Augusti honorem ibi saltarent; vel quod Constantini & Helenæ statuæ in eo essent erectæ. Svidas V. Αὐγουστεῖον.

Ἰουλιανὸς Πρόβου.) Julianum cum conjuratis memorat Chronicon Alexand. Probum Hypatii consobrinum Marcellinus, & Procopius lib. 1. de bello Persico.

Ξενῶνα τῦ Σαμψών.) A Constantino ædificatum. Euchologium.

Ἐκ τιβεριτ.) Chronicon Alexandrinum legit σὺν τοῖς φιβεροῖς, κ̓ θαυμαστοῖς κίοσι πᾶσι ἐκ τετραγώνων. adeoque columnarum materiam, & marmoris genus non illa peregrina indicat.

Ἀπὸ Φλαβιανῶν.) Chronicon Alexandrinum habet ἀπὸ Κωνσταντινῶν: at tam Constantini, quam Flaviani fuere Legionarii Comitatenses sub Magistro militum per Thracias, a Flavio Constantino, qui Magnus, instituti. Notitia Imp. Orient. & Pancirollus in eam cap. 53.

Διακόσιοι.) Chronicon idem ἑξακόσιοι πεντήκοντα.

Λωρωμάτοι.) Idem φορῶντες ζάβας. *Zaba, lorica cucullata*. Meursius.

Εἰς τὰ λεγόμενα Πύλτιτα.) Locum hunc tacet Procopius de bello Persico lib. 1. cætera describit enucleatius. Eadem Chronicon Alexandrinum.

Ὅπισθεν τῦ καθίσματος.) Procopius. *Ubi Imperator consistere consuevit, ac equestre gymnicumque solitus est spectare certamen.* Infra. *Augusteum thronum* nuncupat.

Σπαθαρίων.) Cedrenus, Σπαθάριος, ὁ σωματοφύλαξ.

Ῥογεύω.) *Erogo, distribuo*. Superius de *roga*.

Pag. 128.

Διὰ τῆς σφενδόνης.) An σφενδόνα inerit Circi ἀρετογία,

carcer nimirum ex quo, velut e *funda* lapis, procurrebant aurigæ, vel utrum Circi pars extrema, & opposita, quæ *meta*, & χαμπτὸς Svidæ V. βαλβὶς, quod ex ea duo Circi curricula & spatia spectata fundam referant, divinet alius.

Edit. Parif. pag. 592.

Διὰ τὸ μονοπάτου.) Chronicon Alexandr. διὰ τοῦ μονοπόρτου. Rigaltius. μονοπάτια, itinera angusta, per quæ uni tantum patet incessus. Anonymus. ὀφείλουσι δὲ οἱ ἔνδον τοῦ τάγματος μεμφὶ ἐλεύθερα ἀφορίζειν τὰ λεγόμενα μονοπάτια· *debent qui stant in media acie vias angustas, monopatia dictas, liberas relinquere.* μονόπατος itaque a Palatio ad Circum via.

Ἰλλουστρίων.) Pancirollus in Notit. Imp. cap. 2. In duas classes Senatus dividi cœpit, Illustrium, & Clarissimorum; hi Patricii, Illustres alii, Senatores minorum gentium. Basilic. Eclog. 7. οἱ ἀπὸ Πατρικίων, ἕως Ἰλλουστρίων εἰσὶν οἱ συγκλητικοί· *Senatores a Patriciis ad Illustres usque numerantur.* Glossæ Basilic. Ἰλλούστριος, ἄγαυος.

Ἀσίγαν γίγαντα δρόμον.) Agatias lib. 5. post initium.

Θειώτερα ὑδάτων.) Videnda quæ de Pythiorum aquis scribuntur in Notis ad annum Justiniani 37.

Πρίσκον τὸν Ὕπατον.) Is videtur Emesenus, de quo Svidas V. Πρίσκος, nomine, notarum experimento, & ejus pœna talem asserentibus. Consulem eum non agnoscunt Fasti, quare τὸ Ὕπατος, vel ejus est cognomentum, vel promissam ac designatam dumtaxat dignitatem enunciat. Videndus Baronius ad an. 535. a num. 16. ad 21. apud quem lex de præscriptione Belisario Consule lata, anno sequenti emanasse censenda, post pœnam nimirum Prisco irrogatam.

Γεγόνασι Οὐανδαλικοὶ πόλεμοι.) Marcellini Chronicon anno Justiniani 7. indict. 12. Justiniano ipso IV. Consule. Reliqua Procopius de bel. Vand. l. 1.

Οἱ γὰρ Οὐανδῆλοι.) Ex Procopii lib. 1. de bello Vandalico excerpta narratio.

Γοδισίσκλον.) Procopius Latinus Godigiscum scribit.

Γόνθαρις.) Idem Gontharis.

Pag. 127.

Αὐράσιον.) Idem *Aurarium* (alibi Abrasium, & Aurasium) *mons in Numidia iter dierum 33. a Carthagine distans, ac ad meridiem spectans, in quo Maurusii a Vandalis se tuebantur.*

Γουνδαβοὺνδ.) Gundabundus.

Τρασαμούνδος.) Trasamundus.

Μαλαφρίδα.) Videndus Jornandes lib. de rebus Geticis, qui Amalafredam eam appellat.

Λίβυον.) Repone Lilybæum. Procopius de bello Gotth. lib. 1.

Ἀμμιγγάς.) Amer.

Εὐάγγης.) Evagenes.

Pag. 128.

Γώδας.) Godas.

Ἀλτίαν.) Altian.

Σινίωνι.) Sinnion.

Pag. 129.

Ἦσαν δὲ καὶ δρόμωνες.) Procopius. Ἦσαν δὲ αὐτοῖς πλοῖα μακρὰ ὡς ἐς ναυμαχίαν παρεσκευασμένα ἐνενήκοντα δύο. μονήρη μέντοι καὶ ὀροφὰς ὕπερθεν ἔχοντα, ὅπως οἱ ταῦτα ἐρέσσοντες, πρὸς τῶν πολεμίων ὡς ἥκιστα βάλλοιντο. δρόμωνας καλοῦσι πλοῖα ταῦτα οἱ νῦν ἄνθρωποι. *Erant & cum ipsis navigia longa ad duo & nonaginta superne teguminibus contecta, ne remiges ab hostibus lædi possent. Hæc Dromonas nunc, id est Cursorias vocant: excurrere enim celeriter possunt.*

Τζάζωνα.) Zazonem.

Ἑβδόμου δὲ ὄντος ἔτους.) *Justinianus anno septimo Principatus in Veris initio navim Prætoriam ad littus juxta ædes Imperatorias deduci jussit*, quam citius cum toto exercitu soluturam.

Καύχωνα.) Cauconem.

Κεφαλὰ Βράχη.) Caput Vada.

Βερέδαριος.) *Quidam ex his qui equo celeriter invecti regias proferunt litteras, quos Veredarios appellant.* Procopius idem.

Pag. 130.

Λεπτὴς, Ἀδραμυτίου, Χρύσω.) Lectus, Adrumetum, Gressa.

Ἀμμάταν.) Ammatas.

Pag. 133.

Ἐπὶ Μηδείαν ἐχώρουν.) Peyrezianus codex correctissime legit, ἐπὶ δημοσίαν ἐχώρουν, *publicam ingressi sunt viam.* Procopii interpres. *Vandali itaque neque Carthaginem, neque Byzantium* (lege Byzacium) *unde venerant, sed in Bulæ campum, ac in partem, quæ ducebat in Numidas, fugerunt.*

Ὁ δὲ Γελίμερ παραλαβών.) Quæ sequuntur librum Procopii secundum de bello Vand. delibant.

Pag. 132.

Ἐπὶ Σερδῶ.) Quæ istis in locis Justinianus extruxerit enumerat Procopius de Ædif. Just. lib. 6. Κύρνος porro legunt emendatiora exemplaria. Alias dictiones vitiatas & emendatas indicant variæ Lectiones.

Pag. 134.

Ἀπέσωσε δὲ καὶ ἐν Σικελίᾳ.) Jornandes de rebus Geticis ad finem.

Pag. 135.

Ὁ δὲ φθόνος οἷα ἐν μεγάλῃ.) Excerptorum Procopii de bello Vand. lib. 2. continuatio.

Βουργάωνα.) Procopius Burgaon.

Τίμιος ἐν τῷ ἔαρι.) Ex Procopii lib. 2. de bello Vand. ad medium. Annum porro 12. numerat Procopii interpres in margine.

Pag. 136. Pag. 137.

Βελισαρίου ἐτελεύτα.) Procopius de bello Gotthorum longe post initium. Marcellinus.

Τζότζας.) Idem de bello Vandalico Στότζας. Ita lectio cod. Barb.

Μεμβρεσάν.) Idem Membresam. Eamdem lectionem exhibet cod. Pal.

Pag. 138.

Ἰαύδας τε, καὶ Ἀλθίας.) Jaudas, & Althias.

Τοῦ Ἰουστίνου.) Butinum vertit Anastasius. De Bultino Romam occupante scribit Agathias lib. 2. deque illo a Theophane diversa tradit.

Pag. 139.

Γόνθαριν.) Procopius lib. 2. de bello Vandalico Gontarim.

Βίγαν.) Idem, Abigam.

Βουγαῖ.) Idem Fabosim.

Ὀπτίων ὤν.) Uno verbo lego Ὀπτίωνων. Procopius ex quo Theophanes. *Geson erat nomine quidam inter pedites, ejus ordinis quos Optios Romani appellant.* Pancirollus in Not. Imp. cap. 12. *Adjutor olim Optio est dictus ab Optionibus, qui erant in legione.* Vegetius lib. 2. cap. 7. *Optiones*, inquit, *ab optando appellati, quod antecedentibus ægritudine præpeditis, hi tamquam adoptati eorum atque vicarii solent universa curare.* Hæc ille. Adjungebantur autem Centurionibus & ordinariis quibusque Optiones in legione, ut eorum vices subirent. Festus. *Optio*, inquit, *qui nunc dicitur, antea appellabatur Accensus.* Hic adjutor dabatur Centurioni a Tribuno militum; qui ex quo tempore, quem velint, permissum est Centurionibus optare, & nomen ex facto sortitus est.

Ζάβην.) Procopius Zeben.

Pag. 140.

Σιτιφίτην.) Idem Sitiphitem. Variæ Lectiones alias.

Ἐν τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ.) Quartum & decimum numerat Procopius.

Λεντίμαγυναι.) Ille Λεντίμαγυναι, marg. Λεντίμαγει.

Βάστην.) Idem Bastem.

Pag. 141.

Κουτζίνας.) Ille Cuzinas. Alii codd. MSS. Κουτζίνας.

Pag. 142.

Περνίττου.) Procopius Περαπίττου. Ita Pal. cod.

Καλλίνικον.) Procopius ad lib. 2. calcem. *Omnes Justiniani partes assumentes Callinicum* (*nam sic in bello vocabatur*) *clamabant.*

Pag. 143. Pag. 145.

Πρίνεκτα.) Idem Prinecta. Alia lectio Prelcta.

Οἱ Λευκάθαι.) Leucathæ Maurusii.

Ὁ τῶν Ἰβήρων βασιλεύς.) Iberos, Colchos vocat Procopius lib. 2. de bello Persico, & cum Romanis fœdus eis initum memorat.

Ὁ μονογενής.) Missæ sacrificio ineunte a Cleri cœtu hymnus iste etiamnum hodie in Ecclesia Orientali canitur. ὁ μονογενὴς υἱὸς, καὶ λόγος τοῦ Θεοῦ ἀθάνατος ὑπάρχων, καὶ καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν σαρκωθῆναι ἐκ τῆς ἁγίας Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, ἀτρέπτως ἐνανθρωπήσας, καὶ σταυρωθεὶς Θεὸς ἡμῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας, εἷς τῆς ἁγίας τριάδος, συνδοξαζόμενος τῷ πατρὶ, καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. *Unigenitus Filius, & Verbum Dei immortale existens, qui ex sancta Deipara, & semper Virgine Maria, propter salutem nostram incarnari tulit, homo nulla sui mutatione accedente factus, & Deus noster cruci affixus, morte mortem*

Pag. 146. pag. 592.

conculcans, unus ex sanctæ Trinitatis personis, qui cum Patre, & Spiritu sancto glorificatur, nunc & semper, & in sæcula sæculorum. Edendi istius hymni causam, editique communem in Ecclesia acceptationem enarrat Baronius ad annum Christi 520. num. 37. & ad annum 534. num. 22. & seqq.

Τὸ ὡρολόγιον τοῦ Μιλίου.) In Augustæo foro ad S. Sophiæ latus Milium, sive Milliarium exstitit: de quo copiose Suidas, & Petrus Gyllius CP. Topograp. lib. 2. cap. 23. & Orig. CP.

Ἐπιφανίου ἐπισκόπου τελευτήσαντος.) Anno Justiniani nono Epiphanium CP. Episcopum letho succubuisse Baronius ad annum C. 535. num. 59. asserens ex eo arguitur: quod Joannes Cappadox, qui ex Nicephori Chronico, & ipsius Baronii assensu, annos duos thronum, quem cum Justino auspicatus est, tenuit: successor autem Epiphanius annos 16. & menses 3. gessit Pontificatum. Justinus porro cum annos 9 regnaverit, reliquum Justiniani decimo Epiphanium mortem oppetiisse: ex quo additamenti ad Marcellinum Epiphanii decessum in annum Justiniani 8. revocantis error alter haud dubie pinguior convincitur.

Σύνοδον ἐκρότησαν.) Synodum quintam sub Agapeto coactam ipsius verba testantur: & in eadem tempus, indictio nimirum 14. quæ Belisarii Consulatum excepit, observatur. Quocirca ut eam Auctor in decimam quintam rejiciat, non video. Acta Synodi 5. lustranda.

Σιλβέριος.) Qui Sylverius.

Μηνὶ Δεκεμβρίῳ.) In annum Justiniani 10. & indictionem 15. reponit hæc Marcellini additamentum: at cum Auctor a Septembri auspicetur, annum unum & indictionem alteram adjecit.

Pag. 147. Οἱ Βούλγαροι δύο ῥῆγες.) Miscella. *Vulger & Drongo.* Inepte.

Σωκίῳ.) Interpretor *vestem*, aut *vinculum*, quo fugiens hostis apprehenditur. σωκίον vero, vel σωκίζω, *hostem reti involvere.*

Παρέλαβε δὲ Χοσρόης βασιλεύς.) Antiochiæ & Apameæ direptionem a Procopio lib. 2. de bello copiose descriptam paucis Theophanes contraxit. Marcellini additamentum, & Evagrius ante pestem annis 2. accidisse narrat lib. 4. cap. 38. de qua inferius.

Προσερρύη Ῥωμαίοις Μούνδος.) Non hoc primum anno se se Romanis adjunxit, quem præclaræ res præteritæ jam ante diu sub Justiniano meruisse ostendunt. Sola igitur de Bulgaris, quam in Illyricum profecturus retulit, ad annum præsentem spectat victoria. Priora Jornandes de rebus Geticis ita exprimit ad libri finem. *Petzam quoque suum comitem inter primos electum ad obtinendam Sirmiensem Theodoricus dirigit civitatem: quam ille, expulso rege ejus Transarico, filio Trastile, retenta ejus matre, obtinuit. Indeque contra Sabinianum Illyrici Magistrum militiæ, qui tunc cum Mundone paraverat conflictum, ad civitatem cognomine Margam, quæ inter Danubium Marcianumque flumina adjacebat, cum duobus millibus peditum, & equitibus quingentis, in Mundonis solatia veniens, Illyricianum exercitum demolivit. Nam hic Mundo Attilanis quondam origine descendens, Gepidarum gentem fugiens, ultra Danubium in occultis locis, sine ullis terræ cultoribus debacchatur: & plerisque abactoribus, Scamarisque, & latronibus undecumque collectis, turrim, quæ Herta dicitur, supra Danubii ripam occupans, ibique agresti vita prædans vicinos, regem se suis grassatoribus nuncupat. Hunc ergo pene desperatum, etiam de traditione sua deliberantem, Petza subveniens e manibus Sabiniani eripuit, suoque regi Theodorico cum gratiarum actione fecit subjectum.* Exin Procopius de bello Gotth. lib. 1. nonnihil remote ab initio. *Mundum Illyriorum Præfectum in Dalmatiam Justinianus misit, Gothis tunc subditam,* &c. *Hic etsi Barbarus genere, maximum tamen in modum Imperatoris rebus studebat, & bello prævalidus erat.*

Καὶ ἐν τῷ πολέμῳ νικήσας αὐτούς.) De Mundi victoria meminit Marcellinus Comes in Chronico.

Τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ.) Epitome Procopii de bel. Perf. lib. 2. ad medium. Additamentum Marcellini.

Pag. 148. Ἀβανδάζην.) Procopius Badaranes.

Παπυλεῶνα ἐπήξατο.) *Subitum tugurium ex asseribus compactum, quod papylionem vocant.* Gallice, *Hutte.* Procopius.

Τιμόθεος ἐπίσκοπος.) Nonnulla ex his, nec pari modo narrata Evagrius lib. 4. cap. 11. & 36. Severum inter ac Julianum ortam controversiam, ac ejus materiam describit Liberatus cap. 19. ad finem.

Pag. 150. Παῦλον.) Evagrius Zoilum. Auctor ipse in anni sequentis laterculo Zoilum recenset.

Ἐν μηνὶ Ὀκτωβρίῳ.) Hanc luem anno sequente Italiam pervasisse memorat additamentum Marcellini: quam per universum orbem incerto cursu vagatam referunt Procopius de bello Persico lib. 2. Agathias libro quinto, & Evagrius ejus spectator lib. 4. cap. 38. eamdemque Antiochia capta biennio posteriorem scribit: cui Auctor assentitur anno ante præsentem secundo.

Η Ὑπαπαντή.) Occursus Dominici festum Ecclesiastica lege in Occidente a Gelasio ante annos 30. celebrari jussum, Imperatoria potestate per Orientem observari præcepit Justinianus, ob liberatam mortali lue CP. Ita Baronius in Notis ad Martyr. Rom.

Ἐξουμιτῶν.) In relationibus Æthiopicis ad Societatis Jesu Generalem anno 1624. datis scribitur. Die primo Fremona deserta Accum, quæ quondam Axum, a qua Auxumitæ, perveni. De illis Baronius ad annum 522. & 542. Hæc olim regum Æthiopiæ Regia, ut ædificiorum & amplitudinis reliquiæ fidem astruunt. Pyramides quippe sexdecim vel septemdecim uno solidoque lapide excisæ visuntur inter antiquas ædes de gloria cum Ægyptiacis contendentes, quas veterum regum Mausolæa fuisse crediderim. His proxime lapis erectus cubitorum novem latitudinis, Græcis Latinisque litteris pene corrosis insculptus, ac fœdus initum paceemque cum Romanis Æthiopibusque Justini ætate compositam, legentibus facile demonstrans. De istis Procopius de bello Persico ante lib. 1. finem. Heliodorus Æthiop. lib. ult.

Ὀυιττίγην.) Ἰούττιγιν scripsit superius Auctor pag. 174. de quo alia in Variis Lectionibus.

Κατὰ τὸ Αὐγουστεῖον.) De variis terræ motibus CP. factis Procopius lib. 3. de bello Gotthorum, & Agathias lib. 2. & 5. variis locis.

Edit. Paris. pag. 594. Σωτίβα πολεμήσαι τὸν βασιλέα.) Exumitarum regis in Homeritas bella victoriamque perstringit Procopius lib. 1. de bello Persico. Ipsorum, quos Auxumitas nuncupat, & hostium Homeritarum regionem, adjacentes populos, civitates, maria, & quæ narrationem hic factam sunt consecuta posteris temporibus, longe lateque prosequitur. Quare ad superiores annos & imperium Justini revocandam nullus dubitabit, qui eam apud scriptorem ejus regionis & gestorum testem a se lectam voluerit. A quo inter Symeonis Metaphrastis vitas translatam, in 24. Octobris diem Surius reposuit.

Pag. 151. Κόσμας ἔτη.) Ad istius Canonii marginem lego in Barb. cod. verba hæc: ἐν δὲ τῷ ἀντιγράφῳ ἐπὶ αὐτὶ τῆς Ῥώμης τὰ Κωνσταντινουπόλεως ἔτη τῆς ὀνομασίας Ῥώμης. transposito nimirum post CP. Episcopi Papæ nomine, & in Canonii loculis hoc sextum, illo quintum ordinem obtinente.

Καὶ τὸ αὐτῷ ἔστησεν ἐνκαλούμενον.) Suidas V. Ἰουστινιανός. & Procopius de Ædif. Justin. Orat. 2.

Ὁ λεγόμενος Αὐγουστεῖος.) Αὐγουστεῖος, ipsa statua: Αὐγουστεῖον forum, & locus in quo erecta. Procopius ibid.

Πνεῦμα ἔχων Πύθωνος.) Hoc est, πυθόμαντιν, ἢ τοῖς πυνθανομένοις μαντευόμενον, Pythomantem, & sciscitantibus divinantem. Hieronymus in Ezech. cap. 13. vocat *Pythicum spiritum.*

Ἐπανῆλθεν ἡ θάλασσα.) Hanc maris exæstuationem reponit Procopius lib. de bello Gothorum 3. ad 27. Justiniani annum, qui a Septembri decimum octavum subintrat.

Χειμερία πολλή.) Χειμὼν scripsit Cedrenus. *Pluvia magna* redditur ab Anastasio, quem sequor, & *continuum pluviæ proflavium* verti. χειμῶνα namque recentiores Græci vocant *imbrium copiam*: & ex gelu sive frigore, non æque ac pluviis inundantibus & continuis frumentis vinique penuria solet emergere.

Ἀνατροπὴ περὶ τὸ ἅγιον Πάσχα.) Locum istum pro textus brevitate caliginosum, superfuso quoque Scaligeri errore redditum obscuriorem in bono lumine positurus Petavius, ubi patentes radios effulgere censuit, in oppositum obicem & ejus umbram incautus incidit Protheoria ad Notas in Nicephorum, & de Doct. Temp. lib. 4. cap. 24. Lucem itaque reperit, verum umbram non effugit penitus. Illustravit sane τὴν ἀνατροπὴν τοῦ ἁγίου Πάσχα *immutationem*, dicam potius, quam eum Anastasio & Miscella *sancti Paschatis eversionem*, vel cum aliis *ordinem perversum*. Nam eum ex Canone Nicæno una cum Judæis & Quartadecimanis sacrum Pascha celebrare Christianis nefas sit, & quarta decima Luna in diem Dominicum incidente, in alium sequentem Paschale festum remitti conveniat: anno Justiniani decimo nono, die Dominico & Luna quarta decima concurrentibus, ac simul in Aprilis diem primum incidentibus, Paschalem celebritatem, ne Judæis & Quartadecimanis Ecclesia consentiret, in diem alium Dominicum qui Aprilis octavus numeratur transferri oportuit. Prorogata vero Paschatis solemnitate, cum Carnisprivium subinde protelari deceat, utroque Justiniani edicto, in hebdomadem aliam dilato, populus, ut jussus fuerat, Paschatis peregit festum; carnisprivium autem ex Imp. sancito die tantum undecimo statuendum, quasi Pascha Kalendas Apriles occupasset, die Februarii quarto obivit: atque ita hebdomade una, plus quam par foret, aut exigeret Ecclesiæ lex, jejunasse repertus est. Hæc, ut Petavio, ita mihi textus illustrati arridet expositio: quæ sequitur apud eum locis memoratis de Græcorum Quadragesimali jejunio observatio, mihi veritatique penitus adversatur. Sciendum est, inquit posteriore loco, Græcos Quadragesimale suum tempus, & ἀποχὴν inire a Dominica Sexagesimæ, diebus ante Pascha 56. ut ex Maximi computo, & Albino Flacco lib. de Div. Offic. cap. de Septuag. liquet, cujus instituti ea ratio est. Cum enim Græci, ut & Occidentales (sic quippe legendum puto, non Orientales) 40. solidos dies jejunio dicare statutum habeant: ac neque Dominicis diebus neque Sabbatis, uno excepto Paschali jejunare soleant: necesse est ut initium τῶν τεσσαρακοσίμων ἡμερῶν antevertant. Nam Romana Ecclesia τεσσαρακοστὴν suam incipit a Dominica prima Quadragesimæ, quæ ab Dominica Quinquagesimæ proxima est. Ab hoc vero die ad Sabbatum magnum inclusive dies sunt 42. ex quibus sex Dominicis ἀνηστεύτοις expunctis, reliqui sunt dies 36. jejunio dicati (nam Sabbatis Ecclesia Occidentalis jejunat) Quare ut 40. dies νήστιμοι constant, jejunii caput antevertitur, & a fer. 4. ante Dominic. Quadrag. initium repetitur. At vero Græci, qui ex 42. illis diebus, non sex, sed duodecim eximunt (neque enim Sabbatis jejunant) cum 30. solum dies jejunio consecratos residuos habeant, decem reliquos ex anterioribus hebdomadis compensant. Itaque solidas duas adjiciunt, & primam Dominicam, quam ἀπόκρεων, vel ἀποκρεώσιμον vocant, statuunt in Dominicam Sexagesimæ, a qua ad Sabbatum Paschale dies sunt 56. ὑποκρεώσιμοι, exemptis Dominicis octo, & Sabbatis septem, reliqui sunt dies ἀνόσιτοι 41. Quippe Sabbato magno, uti dictum est, jejunant Orientales. Quamobrem Dominica prima, quam nos Sexagesimæ nominamus, a Græcis ἀποκρεώσιμος ἑορτὴ dicitur. Hæc ille subtiliter: at quam Græcorum gestis & dictis absona paucis discutio. In Græcorum æque ac Latinorum jejuniis ciborum quantitatem, qualitatem, & dies quibus ciborum abstinentia præcipitur, observari necesse est. μονοφαγίας, unicam comestionem ad vesperam tantum olim concessam ipsi fatentur: at nunc post meridiem confestim decantatis vespertinis officiis, & præconsecratis sumptis mysteriis, circa horam a meridie secundam ex Ecclesiæ permissu cibo corpus possunt reficere. Ξηροφαγία apud eosdem intemerata usque in hodiernum diem perseverat, eaque non carnes modo & lacticinia repudiat, sed pisces etiam perfectos (ut conchylia polypodesq; exsangues excipias) perfectos dico, quibus inest sanguis, oleumque ipsum per Quadragesimam execratur: adeoque completam illis est jejunium piscium & olei abstinentia. Quoad jejunii Quadragesimalis tempus; illud si proprie rigideque observes, ex proprio ipsorum sensu sex & triginta diebus cum medio absolvitur: si rigorem paululum relaxes, ad dies sex & quadraginta, vel etiam ad octavum supra quadragesimum ascendit, ad sextum & quinquagesimum, ut vult Petavius, nusquam. Attenta eorum consuetudine, quæ dictorum est obscuritas, dissipatur. Dominica, quæ Latinorum est Sexagesima, Græcis κρεωφάγος, alias, ἀπόκρεως, & ἀποκρεώσιμος nuncupatur, quod in ea carnes adhuc comedere liceat, & eadem elapsa carnium præcipiat abstinentiam. Porro ἀπόκρεως ἑορτὴ haud magis apud Græcos celebratur, quam in Latinorum Ecclesiis Carnisprivii rubris licet characteribus in diario notati festum. Dies illi sex Sexagesimam nostram, & Græcorum ἀπόκρεων excipientes lacticinia, caseum, ova illis apponi permittunt, etiam feria quarta & sexta jejunio dicatis diebus, de quibus iterum sermo. Sequitur Dominica nobis Quinquagesimæ, Græcis τυρινή, sive τυροφάγος in Ecclesiasticis officiis vocata, quod per eam totam caseum & ova permittat Ecclesia, illisque in ea comestis, sequutura mox Quadragesima illis omnino perpetuum valedicendum instet. Feria secunda sequens jejunium Quadragesimale ἐγκαινίζει, & ab ea non casei modo & ovorum, sed piscium quoque & olei interdicitur usu. Sabbatum tamen & Dominicæ ea severa eximuntur lege, & oleum in eis indulgetur solum: die vero Dominicæ Incarnationis, quæ alias *Annunciatio* εὐαγγελισμὸς, & βαΐων *Palmarum* festo, pisces quicumque ut & oleum nusquam denegantur. Quare relicta Annunciationis, quæ modo Quadragesimam subit, modo ab ea remota est, celebritate, mente quoque remotis Sabbati Dominicisque diebus, quibus olei datur facultas, si tamen Sabbatum magnum Paschatis pervigilium (est enim dies ille magnus Sabbati ex sacris Canonibus) dempseris, rigidi strictiorisq; jejunii Quadragesimalis sex & triginta dies colliguntur: quinque nimirum, hebdomadum septem unaquaque, qui triginta quinque conficiunt, alter Sabbati magni, qui sextum addit, Paschalisque noctis ea pars media, quæ auroram, ante quam jejunium abrumpere non licet, respicit: ex quibus cunctis apud Græcos jejunium Quadragesimale austerius non nisi sex & triginta diebus cum aliquota septimi parte censendum est. Ac ne figmento mihi præmissa expositio vertatur, Matthæi Blastaris Canonistæ Græcos inter celebratissimi cap. 5. Elementi T. super ea re scriptam profero sententiam. σημειωτέον ταῦτα, inquit, ἐπεὶ ὁ παλαιὸς νόμος τοῖς ὁρατοῖς ἐγκαταδύων ἤδη τὴν τῶν ἀοράτων κατάστασιν, καὶ τοῖς σωματικοῖς τῶν πνευματικῶν πραγμάτων τὴν διόρθωσιν· ἀπὸ δὲ τῶν ἄλλων καὶ τὰς τῶν ὑπαρχόντων δεκάτας τῷ Θεῷ καθιεροῦν τοῖς παλαιοῖς ἐτησίως προσετέτακτο. τὰ δὲ τυπικῶς παρ' ἐκείνοις τελούμενα, μυστικῶς ἡμῖν ἐκλαμβάνονται. εἰ γοῦν διὰ τῶν Ἀποστόλων λογίων καταλύειν, ἀλλ' ἀναπληροῦν, κατὰ τοῦτο ἔνδικον ἐγνώκασι τὸν νόμον, οὐκ ἐπιγείων πραγμάτων, ἀλλὰ τῶν ἡμερῶν τῆς ζωῆς ἡμῶν ἑκάστου τοῦ ἐνιαυτοῦ παρερχομένης τὰς δεκάτας καθιεροῦν τῷ Θεῷ τεθεσπίκασιν· ὅπως διὰ τῆς ἐν αὐταῖς σπουδῆς, καὶ θερμοτέρας μετανοίας, τὰ παρ' ὅλον ἐνιαυτὸν τῆς ψυχῆς ἁμαρτήματα σὺν Θεῷ βοηθῷ δυνηθείημεν ἐξαλείψασθαι· τὸ δέκατον δὲ τοῦ ἐνιαυτοῦ τὰς τῶν νηστειῶν ταύτας ἡμέρας εἶναι φασίν· αἱ γὰρ ἑπτὰ ταύτας ἑβδομάδες χωρὶς τῶν σαββάτων, καὶ κυριακῶν ἡμέραι γίνονται πέντε πρὸς ταῖς λ΄· προστιθεμένου δὲ καὶ τοῦ μεγάλου σαββάτου, καὶ τοῦ ἡμι-

Edit. Parif. pag. 595.

τὰ ἡμίσεα τῆς λαμπρᾶς καὶ φωτοειδοῦς νυκτὸς, ἡμέραι γίνονται λϛ'. καὶ ἡμίσεια, τὸ δεκατεῦον ἀκριβῶς ὅσον τῶν τξε. τὰ ἐνιαυτοῦ ἡμερῶν. τῶν γὰρ τριακοσίων τὸ δέκατον, τὰ τριάκοντα · ἐκ τῶν ἑξήκοντα, ἓξ · ἐκ τῶν πέντε τὸ ἥμισυ. Hæc tibi obſervanda. *Lex tota vetus viſuum ope rerum altarum a viſu remotarum conditionem quondam edocere ſolebat, & per corporearum uſum ſpiritualium diſpoſitionem rectam ſibi comparare. Inter cætera vero maxime, facultatum decimas annis quibuſque redeuntibus Deo offerre in præcepto fuit. Quæ porro ab ipſis in figuris peracta, myſtice a nobis exciplantur. Verum cum ſacer Apoſtolorum cœtus haud legem ſolvere, quinimmo eam adimplere ſibi propoſuiſſet, non ſinxarum rerum, ſed ipſius vitæ noſtræ decimas ſingulis annorum periodis Deo conſecrandas ſanxerunt: ut ſtudio per eas exhibito, pœnitentiæque fervore contractas toto anni decurſu infirmitates, opitulante Deo, curare poſſemus. Hos vero jejuniorum dies partem anni decimam in ſe ſe includere prædicamus. Hebdomades ſiquidem eorum ſeptem, Sabbatorum & Dominicarum diebus excluſis, quinque ac triginta dies componunt: Si vero magnum addideris Sabbatum, ac illuſtris & luciformis noctis partem mediam, triginta ſex & medius conſtituentur dies, qui trecentorum ſexaginta quinque totius anni dierum ex æquo pars decima ſunt agnoſcendi. Trecentorum enim pars decima, triginta: ſequentium ſexaginta, ſex; reſiduorum quinque, unius medium exiſtit.* Diebus iſtis ſex & triginta adde Sabbata quinque, & Dominicas totidem, quibus oleum comeditur (Sabbatum enim magnum rigorem jejunii ſervat, Palmarum vero Dominica piſcium eſculentis auſteritatem remittit) Græcorum Quadrageſimam ſex & quadraginta dierum numero conflatam percipies: diemque Quadrageſimæ primum ac putum illius exordium feria poſt Quinquageſimam ſecunda, quam illi ex ciborum delectatu ſumptione καθαρὰν δευτέραν nominant, conſtitues. Dominica porro Quadrageſimæ illis pariter curſus Quadrageſimalis prima eſt inter Dominicas, & ὀρθοδοξίας nomen obtinet, ejuſdem licet ſtadii greſſus, hoc eſt, dies ſit ſeptimus: primus quippe τυρινῆς, Quinquageſimam intellige, ſequitur. Argumentum profert Græcum Evangeliſtarium, ſeu Liber Evangeliorum, quo poſt κυριακὴν τυροφάγου occurrunt Εὐαγγέλια ἀναγινωσκόμενα εἰς τὰς παννυχίδας τῆς πρώτης ἑβδομάδος τῆς νηστείας, *Evangelia legenda in Vigiliis, id eſt, in Veſperis primæ jejuniorum hebdomadis*: tum vero τῇ δευτέρᾳ ἑσπέρας · τῇ γ'. τῇ δ'. τῇ ε'. τῇ παρασκευῇ, τῷ σαββάτῳ ἑσπέρας. *Feria 2. 3. 4. 5. Paraſceve, Sabbato ad Veſperas*: ac demum κυριακὴ πρώτη τῆς νηστείας. *prima jejuniorum Dominica*: qua lib. qui Theſaurus inſcribitur, inter eorumdem Officia Damaſcenus Studites ſermonem habet, δι' ἣν αἰτίαν τελεῖσθαι τὴν ὀρθοδοξίαν ἐπιτελεῖν τῇ πρώτῃ κυριακῇ τῆς ἁγίας νηστείας. *Ob quam cauſam orthodoxiæ celebritatem prima jejuniorum ſanctorum Dominica peragere accepimus.* A Tyrophago itaque ſive a Caſearia Dominica, non ἀπὸ τῆς ἀπόκρεω, quæ præcedens eſt, & Carniſprivii Græcum Quadrageſimam exordium ſumere cenſebis: cum inter utramque, carne ſola prohibita, etiam quarta ſextaque feriis (quas Canon Apoſtolicus 65. jejunio dedicat) a caſeo ex ſancti Nicephori Patriarchæ indulgentia ſumendo non ſibi temperent, teſte Horologii, ſive Diurni ſacro typo in Protheoria ad Notas in Nicephorum a Petavio relato: εἰδέναι χρὴ ὅτι τῇ τετράδι καὶ παρασκευῇ τῆς τυροφάγου μετὰ τὴν ἐννάτην ἐσθίομεν τυρὸν καὶ ὠὰ, διὰ τοὺς Ἰακωβίτας, καὶ Τετραδίτας, κατὰ τὸν κανόνα τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικηφόρου τοῦ ΚΠ. *Sciendum feria quarta & Paraſceve poſt Caſeariam Dominicam Nona dicta, caſeum & ova nos comedere propter Jacobitas, & Tetraditas ex Canone S. P. N. Nicephori Epiſcopi CP.* Cæterum qua ratione numerus quadragenarius myſtice & figurate in jejunio ſit attendendus exponit Blaſtares loco ſupra memorato.

Pag. 332. Παρελήφθη ἡ Ῥώμη.) Pſeudo-Marcellinus ad Juſtiniani annum viceſimum. *Totila dolo Iſaurorum ingreditur Romam die 16. Kal. Janu. ac evertit muros, domos aliquantas igni comburens, ac omnes Romanorum res in prædam accepit*, &c.

Καὶ ὁ Πάπας Βιγίλιος παραγίνεται ἐν ΚΠ.) Idem. *Papa Vigilius ingreſſus eſt CP. 8. Kal. Febru.*

Τὰ χειρόγραφα ποιήσασθαι.) Facundus Hermianenſis contra Mocianum: *Quoniam occulta ejus ante judicium pollicitatio tenebatur, in qua ſe ſpopondit eadem capitula damnaturum*, &c. Infra. *De ipſius Epiſcopi Romani chirographis*, &c. *neceſſarium duximus non tacere*, &c. Eadem Liberatus Breviarii cap. 22.

Ὡς ἐπαρθέντα.) Correctius ἐπαρθεὶς, Voces ab Anaſtaſio in Excerptis omiſſæ. Forſan ab aliquo additæ. Suaviter interpretandæ. *Tanta animi fiducia uſus, eo ſe animo extulit: adeo animatus eſt.* Diſplicet quippe ex Græco Nicephori hæc verſio. *Eo inſolentiæ progreſſus eſt.*

Ἀκοινωνησίαν δ'. μηνῶν.) Facundus Hermianenſis lib. 4. *Sed ecce jam veniens ex itinere* (Vigilius) *quod ei videbatur edixit, & facti hujus auctori* (Menæ) *correctionem tumultuariæ ſuæ tranſgreſſionis indixit*, &c. contra Mocianum: *Propter quod illos qui talibus communicaverant, veniens in Regiam civitatem a communione ſuſpendit.* Videndus Sirmondus in Notis, & in Synopſi Chronica ad eaſdem Notas adjecta. Illuſtriſſimus quoque de Marca Archiepiſcopus Toloſanus, diſſertatione in Epiſtolam decretalem Vigilii Papæ.

Σεργίου τοῦ μάρτυρος μονῆς τῶν Ὁρμίσδου.) Origines CP. τὰ καλούμενα Ἁρμάσδου λιμὴν ἦν μικρὸς, ἐν ᾧ ὁ μέγας Ἰουστινιανὸς ἐχρημάτισεν αὐτὸν κτίσαι, (lego ναὸν κτίσαι) καὶ ὀνόματι Σεργίου καὶ Βάκχου. ἕτερον δὲ Ἀποστόλων. ὅτι τὸν κατ' αὐτὸν ἐλαθεὶς ὑπὸ κάτω τῶν βαθμίδων, ὅτε τὴν σφαγὴν ἐποίησαν εἰς τὸ ἱππικόν. ἐκλήθη Ἰουλιανοῦ λιμὴν, ὅτι ὁ κτίσας αὐτὸν οὕτω ἐκαλεῖτο. *Locus Armaſdi nomine vocatus, anguſtus portus, in quo magnus Juſtinianus templum ædificare juſſit, & Sergii Bacchique dictum voluit: aliud quoque Apoſtolorum cum infra gradus monitum accepit* (a Beliſſario ne fugiens mari ſe committeret, de quo Theophanes ad annum 7.) *quando cædem ac ſtragem in Circo edidit. Portus Juliani nuncupatus eſt: id enim fuit ejus qui condidit nomen.* Diſſolvunt hæc verba quam Baronius ad annum 552. num. 17. conglobat objectionem: quod Theophanes nimirum ad Sergii, ipſe Vigilius ad Petri ſacram ædem aſylum quæſiviſſe ſcribat: quæ ſane difficultas nulla eſt, cum eodem in loco Sergii & Apoſtolorum (aliud nimirum ab eo quod Conſtantius extruxit) templum fuerit a Juſtiniano conditum: de quibus Procopius de Ædif. Juſtin. orat. 1. & copioſe & graphice Gyllius Topographiæ CP. lib. 2. cap. 16. Locus uterque aſyli privilegio, quod a Juſtiniano conditus eſſet, gaudebat.

Edit. Pariſ. pag. 196.

Ἐγένοντο σεισμοί.) De quibus ſuperius ex Procopio & Agathia.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει, μηνὶ Ἰουνίῳ.) Anno belli Gothici decimo quarto ait Procopius lib. 3. De ejuſdem obitu verbis ultimis lib. 2. de bello Perſico.

Πρωΐμευον δὲ γυναῖκα.) Comitatum, obſequium, ac proceſſum regium nemo dubitabit, qui Chronici CP. ſententiam attendet: ὁ ἅγιος Ἰωάννης, καὶ αἱ Ἀρκαδιαναὶ παρὰ Ἀρκαδίου ἐκτίσθη ἐπιλεξαμένου ἀπὸ ἐκ τῶν πολιτῶν χιλιάδας ἓξ ὀψίκευσαι εἰς τὰ προκενσα αὐτὰ, ἡνίκα προεκέλευσε. *S. Joannis templum, & Thermæ Arcadianæ ab Arcadio ſunt conditæ, Imperatore ex civibus millia ſex ſibi deligente in obſequium cum per urbem procederet.* De Arcadianis ſatellitibus, & obſequio ex eis compoſito ad Arcadium ſuperius.

Ἐν τῷ Ἑβδόμῳ.) Hebdomus CP. ſuburbium ad Orientem: de quo Gyllius Topogr. CP. lib. 4. capit. 4. ex Procopio de Ædif. Juſtini orat. 2.

Βεστίτωρας.) Cedrenus Βεστιαρίτας, *rei veſtiariæ miniſtri*: de quibus Pancirollus ad Notitiam Imperii cap. 81.

Pag. 153.

Τῷ δὲ Μαρτίῳ μηνί.) Alia ad rem præsentem spectantia refert Procopius de Ædif. Justiniani orat. 2.

Γέγοναν.) Ita vulgaris lingua vice γεγόνασι. Terminatione nimirum aoristi præterito attributa.

Μηνὶ Απριλλίῳ, ἰνδικτιῶνι δ'.) Adstipulabitur Theophani additamentum Marcellinum, si Narsem hoc anno missum, succedente bellum confecisse intelligas.

Τῷ δὲ Ἰουλίῳ μηνί.) Varios & ingentes per Phœnicem terræ motus, quibus Berytus, & aliæ civitates corruerunt, describit Agathias lib. 2. & maturis jam frugibus, prout τῷ Ἰουλίῳ μηνὶ contigisse narrat.

Γεγόνασι τὰ ἐγκαίνια.) De templi hujus situ, conditu, ejus causa, reliquiis, & variis ad illum eventibus Procopius orat. 2. de Ædif. Justiniani.

Pag. 114.

Ἠνέγκαν.) Ecclesia dedicata fit ejusdem ἀναξίῳ, & orationis in ea faciendæ permissus. Euchologium ubi de Templi dedicatione.

Εὐτύχιος ὁ Αποκρισιάριος Αμασίας.) Eutychii Amaseni Episcopi ad Synodum CP. Procuratoris, sive Legati promotionem & gesta refert Eustathius apud Surium 6. Aprilis.

Καὶ τῷ Αὐγούστῳ μηνὶ ἐστεῖλεν ἦλθεν.) Additamentum Marcellini ad annum Justiniani 25. Procopius lib. 3. de bello Gotthorum ad finem.

Σὺν τῷ φιβλίδῳ καμελαυκίῳ.) Alterius Gotthorum regis Theodati nimirum pileolum φιβλίδιον expressum habes in numismatis forma apud Baronium ad annum C. 534. num. 72. καμελαύκιον significatum reddit οἰδαρ, ἀσφίδωμα κεφαλῆς, σκιάδιον, πιλίδιον. Beda de Tabern. lib. 3. cap. *In modum cassidis extra aditur supra summitatem capitis.* ὅτι καλύπτει αὐχένα, interpretatur Illustrissimus Trapezuntinus Præsul: Etymon retulimus ad Euchologium.

Γέγονεν ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενική.) Chronicon Alexandrinum eodem anno Synodum habitam testatur; de qua Evagrius lib. 4. Matthæus Blastares de hujus, & alterius ad annum Justiniani decimum conventibus habitis ita loquitur in Proœmio Nomocanonis ἡ ἁγία πέμπτη σύνοδος πέντε καὶ ἑξήκοντα καὶ ἑκατὸν θεοφόρων πατέρων συνδρομῇ ἐκροτήθη· ἀρχηγοὶ τὰ πρῶτα μὲν Μηνᾶς, εἶτα Εὐτύχιος ἐκ διαδοχῆς τοὺς ἀρχιερατικοὺς τῆς βασιλευούσης ἰθύνοντες οἴακας. *Sancta quinta Synodus centum sexaginta quinque Deiferorum Patrum cœtu coacta est: quorum Duces fuere primo Menas, deinde Eutychius clavum Pontificium Regiæ Urbis ex successione gubernantes.*

Εν τῷ Ἰλλυρικῷ ἐστασίαζον.) Anno succedente, ut vult Marcellini additamentum.

Εγένετο σεισμὸς φοβερός.) Quem Agathias memorat lib. . & ad quem, nonnullaque præsenti anno gesta Justiniani imperii vicesimum & octavum subjungit.

Οἱ δὲ Λαζοὶ ἀποστάντες.) Procopius lib. 2. de bello Persico, Agathias lib. 3.

Εν τῷ οἰκῷ τῆς ἁγίας τοῦ Ορο.) Barberinus Codex legit τῆς ἁγίας τοῦ Ορυ. Peyrezianus, τῆς ἁγίας Εὐφημίας τοῦ Ορυ. Locus itaque corruptus iterum interpolatur τῆς ἁγίας Εὐφημίας τοῦ Ολυβρίου. Ædes quippe Euphemiæ CP. dicatas tres reperio, 1. in Hippodromo, 2. ad Petram, 3. Olybrii nomine. Hæc a Thecla Eudoxiæ filia fundari cœpta, ab Olybrio Magistro, ne ruinas potius quam ædificium promitteret, omni lapidum & marmorum ornatu postmodum absoluta fuit, & amplis opibus dotata Origines Constantinop.

Pag. 155.

Μηνὶ Ἰουλίῳ, ἰνδικτιῶνι δ'.) Judæorum defectionem geminam sub Justiniano memorat Chronicon Alexandrinum pagg. 754. & 775. Consulendus Procopius de Ædif. Justiniani lib. 5. Videndus pariter Marianus Scotus ad an. 531.

Εν τάξει Πρασινοβενέτων.) Ut Prasini Venetos insequebantur, hi vero in Prasinos insurgentes mutuis cædibus per civitates nonnumquam se conficiebant, & civium sanguine cuncta fœdabant: Ita Judæi & Samaritæ Christianos in Palæstina ad necem quærentes, his vitam & religionem tuentibus, bellum civile & utrique parti calamitosum excitaverunt ἐν τάξει Πρασινοβενέτων.

Μουσωνίῳ τῷ Ἐπάρχῳ.) Ad quem Novella 134. scripta est.

Εἰς τὴν μνήμην τῆς κόνεως.) Nomen appellativum existimo τὸ, κόνεως, & *pulverem* significare: quod ex variis lectionibus, quibus etiam κόνις in Vat. legitur, ejusdem apud recentiores significantiæ, colligo. Erit itaque μνήμη τῆς κόνεως, sive κόνις pulveris olim e cælo decidentis, ut etiam terræ motus celebratur, memoria. Videbis historiam ad annum Leonis 17. pag. 82.

Pag. 156.

Μηνὶ Οκτωβρίῳ ἡμέρᾳ ἕκτῃ.) Motum illum ample describit Agathias lib. 5. sub initium.

Κιβώριον.) Κιβώρια nonnumquam reperies, velut pag. succedente, quæ monumenta, vel templa, ex translatitio usu, Meursius haud satis apte interpretatur. κιβώριον, ornatus est altaris, *trullus* nimirum eidem impositus, & columnis quatuor ad ejus angulos erectis in altum suffultus; ex quo θυσιαστήριον & κιβώριον consociat Theophanes. Germanus in Mystag. οἱ ἅγιοι πατέρες ὡς οὐρανὸν μὲν τὸ ἐπάνωθεν τῆς ἁγίας τραπέζης ὀροφίον ἀπαρτίζουσι· ὡς δὲ ἡλίου δὲ γῆν ὁριζόντες τὸ ὑπὸ τεσσάρων κιόνων, τὸ εἰρημένον κιβώριον, συγκλειόμενον. *Fornicem, qui supra mensam sacram eminet, velut cælum, sancti Patres construunt: terram vero mente definiunt, quod quatuor columnis ejus conclusum est, & Ciborium appellatur.* Codinus in descriptione Templi sanctæ Sophiæ. ἐποίησε τὸ κιβώριον, καὶ τοὺς κίονας ἐξ ἀργύρου, καὶ χρυσώσας αὐτούς. καὶ τὸ μῆλον, καὶ τὰ κρίνα, καὶ τὸν σταυρὸν τοῦ κιβωρίου ὁλόχρυσα. *Ciborium, & ei subjectas columnas ex argento conflavit, & auro decoravit: pomum etiam, & lilia, & crucem ciborii ex auro puro confecit.* Plura de Ciborio in Euchologicis.

Edit. Parif. pag. 397.

Ἀπὸ τῆς χρυσῆς πόρτης.) De his CP. locis Gyllius in Topog. CP. & Origines ipsæ CP.

Ἰουκουνδιανῶν.) Ἰουκουνδιανῶν habent Barb. & Peyrez. Codd. ἀνταποκριτικῶς forsan Ἰουκουνδιανῶν vice, de quibus Procopius orat. 1. de Ædif. Justin. *βασίλεια ἐνταῦθα ἐκ θεμελίων αὐτὸς κατεσκεύασε, ἔν τε τῷ Ἡραίῳ καὶ Ἰουκουνδιαναῖς ταῖς καλουμέναις.* *Palatia construxit ipse ibi a fundamentis in Heræo & Jucundianis ita vocatis.*

Εἰσῆλθεν ἔθνος ἐν τῷ Βυζαντίῳ.) Avares sunt Scythæ, sive Hunni Boreales supra Iberos, Colchos, sive Lazos, & Alanos, quorum patriam, mores, legationem, & ejus causam exprimit Menander Protector in Legationum Excerptis editionis Regiæ pag. 99. ex quo hæc Theophanes. Legendus Evagrius lib. 5. cap. 1. maxime vero Simocatta lib. 7. cap. 8.

Πρανδίας.) Monachus Sangallensis lib. 2. de Carolo Magno. *Cum tenuissimas illas pelliculas, vel renajones braadeas extrahere cœpissent.* Constantinus Porphyrog. de Admin. Imp. cap. 6 βλαττία, πρανδία, χαρίζια, κουμέρκια. *Blattia, zonæ, armillæ, fomenta.* Glossæ Isidori. *Prandeum, genus zonarum.* Hic itaque tenuis vitta est sive fasciola capillis revinciendis idonea. In hunc usum & finem σειρὰς χρυσῷ διαπεποικιλμένας, catenulas auro variegatas accipiant Legati apud Menandrum citatum pag. 100 ac inferius pag. 102. πανδίδια χρυσῷ διαπεποικιλμένας αἷς τὸ ἄργυρον τὸ ἐκ αὐτοῦ διακρατοῦντος ἐπισπώμενα. *Funiculos* (armillas absone reddidit Interpres) *auro implenos, quibus quod fluxum est, vagum, & volitans innectitur.* quale togarum sinus, cincinni capillorum, laxæ vestes, &c. Interpres iterum perabsurde: *ut eos a se deficere impediret.* Corippus lib. 3. de Avarum capillis prandeo revinctis.

Colubrimodis Abarum gens nexa capillis.

Hinc δαμασκηνὸν Ἀβάρων στρατόν. *Intonsum Abarum exercitum vocat* Florilegii Epigram. 16. lib. 4.

Τῷ δὲ Φεβρουαρίῳ μηνί.) Ex Agathiæ lib. 5. sub initium. *Eodem anno, vere jam ineunte, derepente, & iterato Urbem pestilens morbus invasit*, &c. quo nimirum terræ motu Urbs concussa est.

Pag. 157.

Μηνὶ Μαΐῳ ἑβδόμῃ.) Sanctæ Sophiæ templi motu superioris anni fissuram excitatam dum reparatet Iustinianus, ea contigit ruina quam breviter attingit Auctor, fusius descripsit Agathias

loco citato, & Procopius de Ædif. Just. lib. 1. Evagrius lib. 4. graphice præ omnibus refert Codinus opusculo nondum edito de Templo Sanctæ Sophiæ.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἐπανέστησαν Οὖννοι, καὶ Σκλάβοι.) Totam historiam ordine copioseque pertexit Agathias, cujus lib. 5. ea solum quæ præsenti ac superiore anno contraxit Theophanes, prolixo dicendi genere recensentur, & præcedentibus ceu tempore connexis adjunguntur. Sclavos porro Agathias vocat Cotriguros Hunnos.

Τοῦ τείχους Ἀναστασιακοῦ.) Muri illius, & *Longi* cognomento, ab Anastasio exstructi, cujus conditum, longitudinem, munimenta, utilitatem refert Evagrius lib. 3. cap. 38. Orig. CP. Procopius de Ædific. Justiniani lib. 4. Agathias, & alii.

Χετουκώμου.) Chetumesum appellat Agathias. Vide varias Lectiones.

Ἐκ δημοτῶν.) Ex plebeiis, rusticis & Circi factionariis tumultuarium coegit exercitum.

Μακρὸν τεῖχος.) Anastasiacum, de quo nuper.

Τοῦ τείχους τοῦ Θεοδοσιακοῦ.) Muri a Theodosio reparati ad Chrysen portam, quæ Boream & Occidentem respicit, qua Barbaros expectabant irrupturos. Agathias.

Σὺν ἱππικοῖ.) Equos Circensibus ludis peragendis dicatos. qua dictione nulla per hoc opus frequentior.

Καὶ ἐποίησε φοσσάτον.) *Vallo se munivit*. Agathias. *Belisarius haud procul ab Urbe ad Chetumesum (id loci nomen) positis castris*, &c.

Δίπρυμνα.) Agathias. *Amphiprora*: quæ non inversa, sed transposito temone proram in puppim mutent. Horum figuram exhibet Claudius Morizotus in Orbe Maritimo.

Pag. 158. *Ἤρξατο ὁ βασιλεὺς κτίζειν.*) Difficilem conditu pontis molem, ejusque amplitudinem emetitur Procopius de Ædif. Justin. lib. 5. Sangarim scribit ille: Suidas Σαγγάριν.

Ὅτι ἐπενόσησεν ὁ βασιλεύς.) Eam Justiniani ægritudinem, qua velut inter cadavera jacens reputatus fuerit, memorat Procopius de ipsius Ædific. lib. 1. annum tamen non observat: quem 34. imperii lubens annuit Baronius.

Κουράτωρα τῶν Μαρίνης.) Domus, facultates, prædia hæreditaria vel publicationis jure Principis fisco adjudicata Rationalibus, sive Curatoribus rerum privatarum domus Augustæ committebantur curanda. Ejus generis fuerunt, quæ Marinæ Augustæ Arcadii filiæ, de qua Chron. Alexand. ad ejus annum nonum, & Antiochi sub Theodosio juniore bonis mulctati, ex superius dictis pag. 83. & Svida, juris quondam extiterant, quorum isti celebrantur Curatores. Not. Imp. De Antiochi domo Orig. CP.

Pag. 159. *Ζίμαρχον.*) *Ζήμαρχος* scribitur in Excerptis de Legationibus, ea quam Justinus misit, & τῶν ἀνατολικῶν πόλεων στρατηγόν. *Urbium Orientalium Dux*.

Καὶ οἱ διελέγχοιεν αὐτοῖς ὁ βασιλεύς.) Justinianum ἐκ τῆς μανίας Venetæ parti plus æquo faventem sugillat Evagrius lib. 4. cap. 32. Certe Prasinorum factio insolentia alteram superavit in tumultu τοῦ Νίκα.

Τινὸς τῶν Οὔννων.) Persis fœderatorum. De Marcello Justiniani ex fratre nepote Procopius de bello Persic. lib. 2. de Vandal. lib. 1. de Goth. 3. τὸ *Βασί*, porro in pluribus Codicum non reperitur maxime Palatino, Peyreziano, & Vaticanis; legit Barberinum dictione una *Βασίπολις*, Regium inter *Βασί* & *πολις* spatium adhibet, accentu quasi foret una dictio adhibito. Anastasius solam dictionem, *civitas*, reddidit, τὸ *Βασί*, nimirum in ejus exemplari non lecto.

Pag. 160. *Εἰς τὸν ἅγιον Διομήδην.*) Ecclesiam a Constantino constructam, in qua sancta ex Hierusalem advecta Helena reposuit. Orig. CP.

Βερωνίαν, καὶ Βρίγκας.) Cedrenus errantem Theophanem imitatus *Βερωνίαν, καὶ Βρίγκας*. ex quo Brincas quamdam Italiæ civitatem falso æstimat. Anastasius Theophane correctior, Veronam, & Brixiam reposuit. Victoriæ porro nuncium mense Novembri allatum conjicies, ac nuper objectam replebis lacunam, quod eumdem mensem jam superius Auctor citaverit, Decembrem paulo inferius designaturus sit.

Ἀπὸ Μελιτῶν, Ἀργυροπρατῶν.) Hos æstima Trapezitas, & nummularios, *rei privatæ ministros*, vel *rei Monetariæ Præpositos*. Justinianus enim inexplebilis avaritiæ morbo laborans facile potuit ærarium administrantes in se concitare: de quo Evagrius lib. 4. cap. 29. Historia Miscella argenti venditores exponit τὸν ἀπὸ Μελιτῶν, & Ἀργυροπρατείων.

Edit. Paris. pag. 598.

Πρὸ τοῦ μινσάτου.) *Μινσᾶτον τὸ ἀποδημεῖν* Glossæ Græcobarbaræ, Portius, & recentior usus interpretatur.

Σιλεντιαρίκιν.) Ita recentiores dicunt *κυρῆγιν, παιδίν, τραπέζιν*. vice *κυρίγιον, παιδίον, τραπέζιον* *Σιλεντιαρίκιον* igitur intelliges Silentiariorum Excubitorum stationem in Palatio. *Ἀρχαγγέλων* autem & *Ἀρμα* loca his nominibus insignita.

Λογοθέτῃ.) Ut hic primum scribitur, ita primum usum accepisse videtur dictio *Λογοθέτης*, *Comitem rei privatæ* quondam significans, quod auctoritatibus in Annotationibus ad Cedrenum jam adductis, & per hoc opus sparsis declaratur.

Pag. 161. *Σιλέντιον.*) Conventus in quo Imperator orat, & de Religionis maxime, & de Reipublicæ momento tractat. Nicetas in Manuele Comneno. *κατηχητικοὺς οὓς εἴωθε λόγους, οὓς φασι σιλέντια*. *Sermones, quibus instrueret, depromebat: quos vocant Silentia*. Zonaras in Leone Philosopho. *οὐκ ἴσχυσε δημηγορῆσαι τῇ συγκλήτῳ περὶ νηστείας τὴν συνήθη δημηγορίαν, ἣ καλεῖται σιλέντιον*. *Consuetam orationem ad Senatum de jejunio non potuit proferre, eam dicunt Silentium*. Ex his *dissertationem* potius quam conventum *Silentium* referre cernis. Forsan quia sine strepitu modeste ac velut silentio fieret.

Γέγονεν ἐγκαίνια τοῦ δευτέρου.) Exstructa post seditionem τοῦ *Νίκα* S. Sophiæ æde, prima sub Justiniano facta est ejus dedicatio: de antiqua quippe sub Constantino nullus hic sermo. Trulli vero ante annos quinque collapsi ruina cum altare confractum fuisset, eo reparato encænia quoque sacræ ædis reparata. *παννυχὶς* hic memorata *vigilias* dedicationi prævias in Ecclesia coram SS. reliquiis peragendas, *τὸ ἐξελθεῖν*, deportatas ex priore in novam Ecclesiam Reliquias, *τὸ καθεζόμενος ἐν τῷ ὀχήματι* habet exemplum pagg. citandis in Indice V. Dedicatio Ecclesiæ. *τὸ Ἀποκαλαύχυμα* Colobium est, de qua Euchologica nostra disserunt: *τὸ*, *Ἄρατε πύλας*, versus est in Ecclesiæ dedicatione sacris in Ecclesiam Reliquiis inductis canendus: de quibus singulis Euchologica nostra de Ecclesiæ dedicandæ ritu, & alio, si motum altare fuerit *καταλυθείσης τῆς ἁγίας τραπέζης*. de annua dedicatæ Ecclesiæ CP. celebritate Menæum mense Decembri. Consecrationis istius tempus idem statuitur in Chronico Alexand. tantum dies ejus mensis 24. designatur.

Κουτζίνας τινὶ ὀνόματι.) De quo fuse in præcedentibus, ubi de bello Vandalico.

Ἀπολαβὼν ἐξ παίσας αὐτοῦ τὰς ἀξίας.) Variæ de Belisario conduntur historiæ, quas Tzetzes Chil. 3. historia 88. breviter perstringit.

Οὗτος Βελισσάριος ὁ στρατηγὸς ὁ μέγας,
Ἰουστινιανείοις ὢν ἐν χρόνοις στρατηλάτης
Πρὸς πᾶσαν τετραμερῆ γῆς ἐφαπλώσας νίκας,
Ὕστερον φθόνῳ τυφλωθεὶς, ὢ τύχης τῆς ἀστάτου,
Ἔκπωμα ξύλινον κρατῶν ἐβόα τῷ Μιλίῳ
Βελισαρίῳ ὀβολὸν δότε τῷ στρατηλάτῃ
Ὃν τύχη μὲν ἐδόξασεν, ἀποτυφλοῖ δὲ ὁ φθόνος.
Ἄλλοι φασὶ τῶν χρονικῶν μὴ τυφλωθῆναι τοῦτον.
Ἐξ ἀτιμίας δ' αὖ τιμῆς ἐλθόντος γεγονέναι.
Καὶ πάλιν εἰς ἀνάκλησιν δόξης ἐλθεῖν προτέρας.

Hic Belissarius Dux magnus:
Justiniani temporibus Magister militiæ
In omnem telluris quadrantem extendens victorias
Ultimo invidia excæcatus, o fortunam instabilem!

Poculum ligneum tenens exclamabat in Millio,
Belissario Magistro militiæ obolum date,
Quem fortuna quidem extulit, invidia vero privat oculis.
Alii Chronicorum Scriptores excæcatum negant:
En honoratis autem postremo infamem factum,
Atque iterum reparata priori forte ad gloriæ culmen rediisse.

Ἐξῆλθε δὲ καὶ Πέτρος ὁ Μάγιστρος.) Ejus legationem fuse descriptam in Excerptis Menandri exhibent ipsa de Legationibus Excerpta editionis Regiæ, pag. 140. qua τῆς περὶ τὰς βασιλείας ἡγεμονίας celebratur: de eodem Suidas.

Ἑρμιχιόνων.) Theophanes Byzantius apud Photium, Cod. 64. Turcos, olim Massagetas, in Oriente ad Tanaim sitos, Χερμιχιῶνας a Persis vocari testatur.

Pag. 162.

Ἐν ταῖς Μυραγγέλοις.) Thermis Angelorum cœtui dicatis, quibus tum precibus, tum aquarum calidarum fomentis sanitas reparabatur. Procopius de Ædif. Justin. lib. 5. *Aquas suapte natura calidas apud Bithynos* (Galatas scribit Auctor) *fontes effundunt in loco, quem incolæ Pythia vocant. Has in solatium & refrigerium habent, cum multi alii, tum imprimis Byzantini. Hic magnificentiam rege dignam Justinianus ostendit, structis regiis domibus, quæ prius non fuerunt, ædificatis in publico lavacris calidarum aquarum illic scaturientium, & deductis per canales in hunc locum fontibus potabilium aquarum, ut unicuique scaterent. Quin & Archangeli templum, & infirmantium refocillatorium* (quasi piscinam Hierosolymiticam ab Angelo movendam) *multo majora ac ampliora effecit. Apud Galatas fluvius est*, &c.

Ὁμιλαῖς ἀγαγεῖν τῷ βασιλεῖ.) Filiorum nomine fidem debitam, nostris homagium dictam polliciturus.

Περὶ τῶν γενομένων ὑπὸ Ἀμβρου.) *Ambrum* Alamundari filium vocant Excerpta Legationum Menandri ante Notas tres citata, reique Ambri istius tractantia.

Παρασονταίων.) Servorum dominos, militum Imperatorem in Ecclesia orantem expectantium statio. *Garciones* etiam Latini recentiores puerum vocavere.

Μεσαύλιον.) Atrium tecto opertum, aulam: hoc secundo loco positum Ecclesiæ navim interpretor, quasi inter alam utramque mediam aulam. Concilium quintum ἐν μεσαύλῳ habitum statim Actorum initio legenti occurrit.

Νάρθηκι.) Vestibulum Ecclesiæ pœnitentibus, Catechumenis, Energumenis, & immundis deputatum est νάρθηξ. de quo nostra Euchologica. Allatius de antiquis Græcorum templis. Cellotius, & alii.

Ἦλθεν εἰς τὸν δημοσιακὸν οἶκον.) Intellige fisco adjudicatas Belissarii facultates. Recole simul scripta superius in pag. 199. ubi de Procuratoribus sacræ domus Augustæ.

Εὐτύχιος Πατριάρχης ΚΠ. καθῃρέθη) Evagrius lib. 4. cap. 37. Eadem Victor Tunonensis anno Justiniani penultimo, quo exilii Eutychii, & Joannis electionis causa profertur.

Ἰουστινιανὸς ὁ βασιλεὺς τὰ περὶ ἀφθάρτου.) Evagrius idem cap. 38.

Οἱ Θεοδοσιανοὶ, καὶ Γαϊανῖται.) Bellorum istorum semina profert in medium Liberatus Breviarii cap. 20 & 23.

Ἰωάννην δέ τινα μοναχόν.) Locus a corruptione nullatenus vindicandus: quod cum præmissis narratiuncula hæc nulla ratione cohæreat. Variæ Lectiones δόλον in uno Codice, δοῦλον in altero subindicantes interpolandi suggerunt animum. Non illubens itaque lego, καὶ εἰς ἓν συνελθόντες οἵ τε Γαϊανῖται, καὶ οἱ Θεοδοσιανοὶ κοινὸν ἐπίσκοπον ἑαυτοῖς ἐποίησαν, καὶ ἐχειροτόνησαν Ἰωάννην τινὰ μοναχόν· ὃν οἱ Γαϊανῖται δόλον (vel δοῦλον) ὑπονοήσαντες ξυρήσαντες, τὸν καὶ τὰ ἑξῆς. *Convenientes in unum tam Theodosiani quam Gajanitæ communem sibi Episcopum præfecerunt, & Joannem Monachum quemdam sacro ritu instituerunt, eidemque Abbati dolum se passos arbitrati Gajanitæ barbam cum pelle atque carne detraxerunt.* Et dictione δόλον, ut Pal. & Barb. Codd. legunt, supposita: *Eidemque Abbati, quod servum* (in Episcopali sede) *se arbitrarentur sustinuisse, Gajanitæ barbam*, &c. Forsan enim in Joanne isto delusi fuerant Gajanitæ, aut certe servum eumdem ab eis æstimatum pœna quoque servili mulctaverunt, barbæ nimirum decussione. Anastasius Theophanis pene Interpres mutilum omnino sensum hic exprimit. *Cujusdam Abbatis* (Abbatia) *barbam cute atque carne decoriavere.* Subjungit quæ Græcis in Codd. nullatenus legimus. *Taliter autem Hæreticorum dementia gerere consuevit, adeo ut, quæ Paganorum sunt multoties operentur.*

Edit. Paris. pag. 599.

Μηνὶ Νοεμβρίῳ ιδ'.) Ita Chronicon Alexandrin.

Σοφίαν.) Theodoræ neptem, ipse ex Vigilantia sorore Justiniani nepos, & Dulcissimi filius. Victor Tunnonensis.

Pag. 163.

Αἰθέριον, καὶ Ἀδδαῖον,) De illorum conjuratione, & moribus Evagrius coætaneus lib 5. cap. 2. Ἀδδαῖον porro secundum hunc nuncupat.

Ἐπινίκια δὲ ὑπάτων.) Ab ipso Justino promissa munera quam ingentia canit Corippus lib. 3. & 4. *Ditabo plebes opibus*, &c.

Μακάριον τὸν ἐκβληθέντα. Nicephori Chronicon. Evagrius lib. 4. cap. 36. ἐφρόνει γὰρ αὐτὸς τὰ Ὠριγένους ἀπειρηθέντα δόγματα. *Ferebatur cum Origenis dogmata tutatum.* Meram συκοφαντίαν existimat Auctor.

Εὐτύχιος δὲ ἀνῆλθεν.) Evagrius lib. 5. cap. 16. Nicephori Chronicon.

Μανδᾶτα.) *Principis responsa*, quæ qui denunciabat, *Mandator*, de quo supra. Hinc Vulgaris recentiorum sibi occurrentium interrogatio: τίνα μανδᾶτα. *quænam Principis mandata?* Insulse quidam interpretantur, *Quæ nova?*

Ἰουστινιανὸς ζῇ.) Venetos Prasinosque pariter a cæde sibi mutuo inferenda repressurus Justinus, utriusque diversa mentem in eamdem significat: Venetis; Justinianum eorum factioni quondam proclivem amisisse: Prasinis; tumultus eorum illatis etiam cædibus compescere peritum Justinianum in se se nondum extinctum, imo superstitem manere. Quare utrique ab injuriis abstineant.

Τὸ παλάτιον τῶν Σοφιανῶν.) Ad Palatium illud nominis ejusdem portum extitisse, totius nimirum CP. partem ita vocatam referunt Orig. CP. Gyllius de Topog. CP. lib. 2. cap. 15.

Pag. 164.

Προφάσει τοῦ ἐκεῖ ταφῆναι Ἰοῦστον.) Defunctorum cadaveribus extra Ecclesias sepeliri consuetis, cum Justum filium in Archangeli æde tumulasset Justinus, ut locum sacrum in suos usus mutaret, & Palatium construeret ἀμείψας invenit. S. Sophiæ templo comparat illud Corippus lib 4.

Inclita præclarum duo sunt imitantia cœlum,
Consilio fundata Dei; venerabile templum
Et Sophianarum splendentia tecta novarum.

Ῥώμης Βενέδικτος ἔτη ε'.) Desunt in Barb. Palat. & Perez. legunt Ῥώμης Βενέδικτος ἔτη absque annorum numero. Tres potius quam quinque reponendos censeo: Joannis quippe successoris post annos tres nomen memoratur pag. 208.

Τῶν ἁγίων Ἀναργύρων ἐν τοῖς Δαρείου.) ἐν τοῖς Βασιλίσκου habent Orig. CP. Aliud Ἀναργύρων Cosmæ & Damiani nullo pretio medicantium templum celebrant illæ: οἱ ἅγιοι Ἀνάργυροι ὄντες εἰς τὸ Ζεῦγμα ἐκτίσθησαν παρὰ Πρόκλου Πατριάρχου ΚΠ. μαθητοῦ τοῦ Χρυσοστόμου. *SS. mercede non conductorum Ecclesiam ad Zeugma positam Proclus Patriarcha CP. Chrysostomi discipulus extruxit.*

Ἀναστάσιος ὁ ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας.) Cujus historiam, & Gregorii mores descripsit Evagrius lib. 5. cap. 5. & 6.

Ναρσῆς ὁ κουβικουλάριος.) Cubiculariorum, & Eunuchorum, quibus seu Præpositus, Narses præsidebat, seriem & ministeria depingit Corippus lib. 3. ad mediam.

Πρωτοσπαθάριον.) *Protect orum Comes*, ense armatus, turmæque sibi subditæ signum gerens. Corippus lib. 4.

Necnon ensipotens (Spatharius) *membrorum robore constans*,
Astabat Narses, sedemque ornabat herilem,
Splendida signa gerens, &c.
Terga tegens domini claris fulgebat in armis.

Cecinerat superius:

Hinc armata manus dextram lævamque tuetur
Cæsarei lateris, clypeis pia terga regebat
Ingens Excubitas, Protectoramque phalanges.

Τὴν οἰκίαν Ναρσοῦ.) Orig. CP. τὰ Ναρσοῦ, οἶκος τοῦ Ναρσοῦ Πατρικίου, καὶ Πραιποσίτου. καὶ τὰ ἑξῆς. *Narsis compitum, domus Narsis Patricii & Præpositi erat*, &c.

Τὴν μονὴν τῶν καθαρῶν.) In qua soli Eunuchi ab hominibus facti degerent: vere καθαροί. Ita me legisse memini.

Αὐτοῦ δὲ Ἰουστίνου.) Justini nepotem istum pari nomine vocatum refert Evagrius lib. 5. cap. 2. ac tum hoc, tum locis aliis Justini acta, quasi infensus, sinistre interpretatur.

Ἤρξατο κτίζειν.) Orig. CP. & Procopius lib. 1. de Ædif. Justiniani: qui Borealem & meridionalem S. Sophiæ templi testudines Justiniani Ædificiis adscribit.

Ῥωμαίοις τε, καὶ Πέρσαις τὴν εἰρήνην διέρρηξαν.) A ruptis Romanos inter & Persas fœderibus historiam suam Theophanes Byzantinus apud Photium succinctus extans auspicatus fuerat: ab eo Theophanem nostrum in sua scripta divertisse plurima omnino indubium: quæ vel periisse, vel a blattis latenter corrodi musatum, si quis est amor sincerus, deplorat. Consulenda Menandri Excerpta.

Καὶ ἀποστείλας τὸν βασιλέα Ἰουλιανόν.) Est Nonnosi, Patris ejus Abrami, nec non ejusdem avi ad Homeritas, Saracenos, & Æthiopas inter Photii epitomas contracta Legatio. Video nonnisi a Juliano nomen diversum: res & personas incidere ac plane consentire observo. Quid si Nonnosus alterum Juliani nomen, aut Juliani Nonnosi in ea Legatione comes? Lector accuratus discernet. Juliani patem Nonnosi Legationem indicasse sufficiat.

Ἰουλιανὸν τὸν Μαγιστριανόν.) Ἰουλιανὸν γραμματέα τῶν ἀπορρήτων, *a Secretis*, laudant excerpta Menandri de Legationibus, & Procopius de bello Pers. *Magistrianus* idem qui Suidæ, & Basilicorum Glossæ *Magistrianus*, (Latina Græcis hic promiscua) apud illum Κεργιτον, cui munus in literis reddendis assignatur. Victor Tunnonensis. *Litteras satis idoneas Justiniano Principi per Olympium Magisterianum mittunt*. A Magistro Officiorum dictus ejusmodi nomen obtinuit. Notit. Imp.

Pag. 165. Στηθάριον.) *Imago a pectore depicta*, qualis in signis militaribus antiquis.

Οὖννοι, οὓς Τούρκους λέγειν εἰώθαμεν.) Theophanes Byzantius Photii Codice 64. πρὸς ἕω δὲ τοῦ ἀνέμου τοῦ Τανάϊδος Τοῦρκοι νέμονται οἱ πάλαι Μασσαγέται καλούμενοι. *Ad Tanaidis Orientalem plagam Turci degunt, qui quondam Massagetæ vocati*. Excerpta Menandri.

Edit. Paris. pag. 600. Τῶν Τούρκων τῶν Σακῶν καλουμένων τὸ πάλαι. *Turci, qui Sacæ antiquitus vocabantur*. Ad Danubii littora locat Fredegarius, & a Turchot rege, ex quo Franci propagati, nomen imponit.

Πρεσβεύσας πρὸς Ἰουστῖνον.) Legationis causam, & a Romania reciproce missos Legatos narrant Excerpta Menandri, & Epitome Photiana Thephanis Byzantii.

Προφασίζεται τῶν Ἀρμενίων πρὸς αὐτὸν ἀνταρσίαν.) Integram quorum historiam texit Procopius de bello Persic. Quæ ad hocce tempus spectant enarrat Evagrius lib 5. cap. 7.

Κοινοῖς ἀναλώμασι τὰ φρούρια ἐφυλάττοντο.) Pacis initæ cum Persis conditiones habes in Excerptis Menandri Editionis Regiæ pag. 140.

Ῥώμης ἐπίσκοπος Ἰωάννης.) Erraverant hucusque non infrequenter Auctoris Theophanis Chronica Canonia: hic mutila primum apparent in Romanorum Episcopp. componendo diagrammate. Joannis hic sonat nomen: de annis & annorum summa altum silentium. Brevi nomina ipsa tacebit, sed neque integriores sunt alii Codd. quibus eadem desiderantur, & in quibus variæ sunt aliæ mendæ, quas variæ Lectiones annotant. Consulendæ illæ in pag. istam 208. nil in eis quam varia & præcipua discordia observatur.

Ἠδίνησεν ὁ βασιλεύς.) In annum imperii octavum infirmitatem eandem refert Chronicon Alexand. eamque fuisse φρενίτιδι περιπεσεῖν, amentiam ex tristitia scribit Evagrius lib 5. cap. 11 Excerpta de Legationibus ex Menandri lib. 2. Fredegarii Scholastici Chronicon. An non verba fratri Badurio inflicta, idemque mox Imperatoris cursu ad pacem quæsitus, amentiæ sunt indicia? In indictionibus numerandis Auctor Chronico Alexandrino annos Justiniani 39. recensenti haud convenit: ac Justini imbecillitatem a Septembris die septimo prorupisse narrat.

Τῷ δ' αὐτῷ χρόνῳ γέγονε πόλεμος.) Theophanes Byzantius apud Photium. Μαρκιανὸς ὁ τοῦ Ἰουστίνου τοῦ βασιλέως ἐξάδελφος, τότε χειροτονηθεὶς στρατηγὸς εἰς τὸν πρὸς Χοσρόην πόλεμον ὀγδόῳ ἔτει τῆς Ἰουστίνου βασιλείας ἐξαπεστάλη. *Marcianus Justini Imperat. patruelis Orientis Dux jam renunciatus, in expeditionem adversus Chosroem octavo Imperii Justini anno missus est*. Pag. 166.

Ἦλθον οἱ Ἀβάρεις.) Excerpta de Legationibus ex Menandro cladem a Tiberio acceptam referunt Editionis Regiæ pag. 515.

Ὁρμίσδας δὲ ὁ βασιλεὺς Περσῶν.) Leves istos Romanorum & Persarum conflictus, (ex quibus Persarum rebus talis accessio facta) fuse describit Evagrius l. 5. c. 8. 9. & 10. Tempus ex Theoph. Byzant. colligitur: qui Marciani in Ducem institutione anno Justini octavo assignata, mox liberatam Nisibim, & Daras urbem a Persis captam narrat, quæ ex Theophanis nostri calculo in annum succedentem congrue possunt incidere. Porro qui Martius Theophani nostro, is Byzantio & Evagrio Marcianus: qui Arsabanes eidem; is Evagrio Advarmanes; Byzantio Baramaanes audit, in exemplari vero Barberino Ardabanes, in Palatino Adarmanes legitur. Archelaus porro apud Evagrium Theodori nomen gerit. Auctori demum summe adversantur Byzantius, & Evagrius victorias hic memoratas Chosroi accensentes, quas ille filio Ormisdæ refert acceptas: cujus discriminis judicio ad Menandrum in Excerptis delato, Theophanes noster damnatus abscedet: Ormisdam quippe nonnisi Tiberio Justini successore annis jam aliquot imperante regia cidari redimitum pronuntiat pag. 168. Evagrius quoque lib. 5. cap. 15. Ea denum clade accepta φρενῖτιν ex animi mœrore Justinum invasisse scribit Evagrius cap. 11. qua laborans Tiberium renuntiavit Cæsarem, & Reip. administrationem ei commisit: cujus rei gestæ in annum sequentem Auctor, historiam rejicit, eandemque Chronicon Alexandrinum octavo perperam exhibuisse dices, nisi tunc eam levius tulisse, hic eidem omnino succubuisse Imperatorem affirmaveris.

Ἰουστῖνος ὁ βασιλεύς.) Excerpta de Legat. Menandri lib. 2. Evagrius citatus, Fredegarius Scholasticus.

Τὴν συναγωγὴν τῶν Ἑβραίων.) Origines CP. Pag. 167.

Εὐτύχιος ἀπέλαβε.) Evagrius lib. 5. cap. 16. Nicephori Chron. Joannes μετὰ Εὐτυχίου in Canonibus Synodicis Seguerianæ Bibliothecæ scribitur.

Γινομένης τῆς εὐχῆς.) Cujus faciendæ ritum expressimus in Euchologicis. Tiberius iste primus est, in cujus inauguratione preces adhibitas legimus. Reliqua ex Evagrio lib. 5. cap. 13.

Μηνὶ Ὀκτωβρίῳ, ἰνδικτιῶνος ιβ'.) Chronicon Alex. adstipulatur. Pag. 151.

Ὡς προλέλεκται.) Adeo ut alia Ecclesiæ inauguratio adhibita non fuerit.

Μανδάτῳ.) Imp. responsum vocat *mandatum*.

Διγισθεῖον.) Orig. CP. ὁ καλούμενος Διγισθέου, ὁ ἀρχαῖος ὄνομα ἐγένετο τὸ παλαιὸν τῶν δύο δημοτικῶν μερῶν· καὶ τρίκλινος ἦν ἐκεῖσε παμμεγέθης· καὶ ὅτε οἱ Δήμαρχοι ἤθελον ποιῆσαι τὸν σύλλογον, ἐκεῖσε ἤθροιζοντο. *Locus Diegesthios erat is ad quem olim duæ populi factiones* (in Circo aurigaturæ) *conveniebant: ibi porro Triclinium ingens extitit. Tribuni vero factionum suorum censum facturi, eum in locum se recipiebant.* Factionibus itaque Anastasiam Tiberii conjugem, vel Sophiam, quæ Justini fuit, Augustam renunciari petentibus, ipse Sophiæ querelis obviam iturus, & populi assensurus petitis, Anastasiam Sophiæ se præferre, ab ea licet adoptatus, significavit; Ecclesiæ nomine, a populo, quod ad eam & Diegestheum congregari soleret, summopere cultæ prolato, quo conjux Anastasia noscebatur insignita. Acclamatio τοῦ βίνκας, Latina est, *Tu vincas*, qualis Imperatorum.

Ὑπατείας πολλῆς.) Anastasius *rogatu multam*, *ῥόγαν* ille legerat.

Τότε Τιβέριος μεγάλας δωρεάς.) Imperio Tiberii ineunte hæc gesta declarat Evagrius lib. 5. cap. 14.

Ἰουστινιανὸν τινα στρατηγὸν ἀνατολῆς.) *Magistrum militum Orientis* reddit Anastasius.

Ὑπὸ τὰ μέρη Χοσρόου.) Ormisdam in Persarum regum laterculum ab Auctore relatum hæc ipsius verba indicant: quare *sub Chosroe Duce* interpretatus sum. Placent magis Codd. Barb. & Pal. ὑπὸ Μηχοσρόου legentes, *sub Mechosroe Duce*: in his quippe correctior littera; τὸ ὑπὸ τὰ μέρη, non nisi vulgaris idiotismi, quo præpositionibus cunctis accusandi casus adjungitur, proprium est.

Ἐφ' ὃ χρόνον τετραετῆ.) Ita legunt cuncti Codd. cujus vice reponerem lubens ἐφ' ᾧ, *super hoc*, paciscuntur. Perez. Codex legit deinde χρόνον καὶ τριετῆ, quod non adversatur τῷ χρόνον τετραετῆ, ut enim χρόνος antiquis *tempus*, ita modernis annum refert: χρόνον itaque τετραετῆ *quadriennii tempus* antiquis: χρόνον autem καὶ τριετῆ modernis Græcis, quorum dialectus jam tum Theophanis inoleverat ætate, *annum unum, ac deinde triennium* significabat: id est, annos quatuor.

Ἀμφισβητήσαι.) Negandi præpositio *ἀ* mihi desideratur: nisi velis Romanos Persasque ideo in concordiam convenisse, *quod armis quasi communibus Orienti vastitatem intulissent*: quod ridiculum.

Ὁ τῶν Περσῶν βασιλεύς.) Evagrius iterum lib. 5. cap. 14. & 15.

Τιβέριον Κωνσταντῖνον.) Ἰουστῖνος ἐποίησε Τιβέριον Καίσαρα μετονομάσας αὐτὸν Κωνσταντῖνον. *Justinus Tiberium Cæsarem creavit, & Constantinum nominavit.* Idem.

Pag. 167. Edit Paris. pag. 601.

Ἐτελεύτησεν Εὐτύχιος.) Eutychium CP. Antistitem Tiberio imperante defunctum aperte scribunt Eustathius in ejus vita apud Surium 6. April. & Gregorius Magnus Moral. in Job lib. 14. cap. 31. & 32. Quare Baronium ad Mauritii annos ejus obitum distulisse miror. Videndum Nicephori Chronicon.

Ὁ δὲ βασιλεὺς Τιβέριος.) Tiberianos, sive Constantinianos istos Prætorianis accensitos ex vestium & armorum distinctio genere concesso arbitror. Simocatta lib. 3. cap. 15. Τιβέριος Μαυρίκιον στρατηγὸν προχειρίζεται, τότε δὴ τῶν σωματοφυλάκων τῶν βασιλείων ἡγούμενον. *Tiberius Mauricium tum Prætorianorum Præfectum Ducem constituit*, &c. Quæ subjunguntur apud eumdem reperire licet capp. 15. & 16. & Evagrium lib. 5. capp. 19. & sequentibus.

Φυδριτάτων.) Ita cuncti Codd. Correctior Codinus, Φειδριτάτων scribit.

Πολιτείας τι.) Consule varias Lectiones. Vide pariter ad pag. 272. annotationem secundam, qua πολιτεία regionis nomen est.

Τῷ δ' Αὐγούστῳ μηνὶ ιδ'.) Ita Chron. Alexand. Theophylactus Simocatta lib. 1. cap. 1. & lib. 3. cap. 18. Evagrius lib. 5. cap. 22. & 23.

Φθίσιν; ταρίχιον.) Ultimum morbi conflictum, μελαίνης χολῆς, *atræ bilis*, vi incessisse docet Simocatta lib. 1. cap. 1.

Ἐν τῷ Ἑβδόμῳ.) Chronicon Alexand. scribit ἐν προκένσῳ τοῦ Ἑβδόμου, *in processu ad Hebdomum habito*. Simocatta, προεδρεύει ἀχθεὶς ὁ βασιλεὺς Τιβέριος ἐπὶ τὴν ὕπαιθρον τῆς βασιλείου αὐλῆς, ὅτι παρίσταται τῇ πολυτεβάδι τῆς οἰκητηρίου οἰκίας, καὶ προαυλίῳ περιφανεῖ, καὶ πλησιόχωρον τοῦ προσκηνίου. *Imperator Tiberius lecto gestatus ad Regiæ atrium sub dio positum, quod ædium multiplici contignatione fastigiatarum domicilio adjungitur, & illustri vestibulo; visendoque proscenio vicinum est.* Tribunalium itaque aream patentem existimo, ad quam Imperator ad allocutionem *procedere* nonnunquam soleret.

Pag. 170.

Ἡμέρας ὀκτώ.) Duos alios addit Cedrenus: ac merito. Quinto namque Octobris Imperator salutatus, post annos Imperii tres, ac menses decem, si Augusti decimo quarto, ut habet Chron. Alexandrinum, & Auctor adstipulatur, Tiberius animam reddidit, ad prædictam annorum & mensium summam dies adhuc decem adjecit.

Μετ' ὀλίγον γάμον ποιεῖται.) Mauritii nuptias nonnihil post arreptum ab eo Imperium describit Simocatta libri 1. cap. 10. Evagrius lib. 6. cap. 1.

Παρανύμφους Μαρίτου.) Μαργαρίτου correctius effertur apud Simocattam. Paranymphus etiam hodie apud Græcos sponsam deducit, atque idcirco νυμφαγωγὸς audit: & sponsorum coronas (redimitos quippe Græcos nubere, & nuptias στεφανώματα vocare scripsimus ad Euchologica) retro sustentat. Eas tamen nusquam attigit Margarites ex Simocattæ observatione, quod sponsi, non ut plebeii, sed jam Imperatores coronati ad conjugium accederent. ὁ δὲ νυμφαγωγὸς κύλικα τοῖς νυμφίοις ἐφιλοφρονήσατο. οὐ θέμις γὰρ ἦν ἐπιθεῖναι στεφάνους. οὐ γὰρ ἰδιῶται ἐτύγχανον οἱ νυμφευόμενοι· ἤδη γὰρ τοῦτο τῷ βασιλικῷ ἀξιώματι προκατειλήφεσαν. *Hic Nymphagogus ille palam sponsis pateram meri plenam jucundo vultu porrigit: Nam serta iisdem imponere non licebat: quod privati non essent: & istuc ipsum jam Imperatoriæ coronæ anteverterant.*

Τῷ δὲ Ἀπριλλίῳ μηνί.) Simocatta cap. 11. Ἦρος ἀρχομένου, *vere se aperiente.*

Τὸ γενέθλιον ἱππικόν.) Terræ motus die decimo factus, Circenses ludos undecimo celebrandos præpedivit. Menæum die Maii 11. τὴν ἀνάμνησιν ἐπιτελοῦμεν τοῦ γενεθλίου ταύτης τῆς θεοφυλάκτου, καὶ βασιλίδος τῶν πόλεων. *Natalitiorum a Deo custoditæ urbium hujusce reginæ memoriam spiritualiter peragimus.* Hesychii Milesii res patriæ consulendæ.

Τῷ δ' αὐτῷ μηνὶ ἐπρεσβεύσαντο οἱ Ἀβάρεις.) Simocatta a cap. 3. lib. 1. ad 8.

Χαγάνος.) Dignitatis nomen. Svidas, ὁ τῶν Σκυθῶν ἀρχηγός. *Scytharum Dux*. Simocatta lib. 7. cap. 8. τὸν ἡγεμόνα τῇ τοῦ Χαγάνου προσηγορίᾳ σεμνύνουσι. *Ducem Chagani nomine honestant.*

Ἐν δὲ τῇ ἀνατολῇ Ἰωάννην τὸν Μυστάκωνα.) Simocatta cap. 9. ὅσπερ ἐπώνυμον τὸ τῆς ὑπήνης χείλους κατάκομον, ὃν δὴ καὶ Μυστάκωνα προσηγόρευον Ῥωμαῖοι. *Cui ex longitudine superioris labri mystacis, Romani cognomentum Mystaconi indiderant.* μύστακα recentiores proferunt μουστάκι, ex quo corrupte Moustaconem. Ejus gesta delibat Evagrius lib. 6. cap. 2.

Καρδαριγάν.) Simocattæ, ubique Καρδαριγάν. Ita pariter plerisque Codd. MS.

Ὑπατος ὁ βασιλεὺς ἀναγορεύεται.) Cum Consul idem qui Imperator a Justiniani temporibus renunciaretur, & retineretur perpetuus, anno Mauricii primo, qui fuit indictionis primæ, vacuo Consulibus reperto (πρώτας (Μαυρικίου) ἀνυπάτου habet Chron. Alexand.) annus Mauricii secundus, & indict. 2. Consulatus ejus primum numerare cœperunt ex eodem Chron. Ἰνδικτ. β'. ἔτει β'. μετὰ ὑπατ. Μαυρικίου Τιβερίου Αὐγούστου τὸ πρῶτον μόνου. *Indictione secunda. Anno secundo* (post Consulatum videlicet Tiberii annum quartum, quare Interpres inepte anno *Mauricii secundo*.) *Mau-*

Pag. 171.

ricio Tiberio Aug. primum solo Consule. Videndus omnino Simocatta lib. 1. cap. 12.

Προβάλλεται δὲ Φιλιππικόν. Simocatta lib. 1. cap. 13. Evagrius lib. 6. cap. 2.

Τὰ γὰρ Σκλαβίνων ἔθνη.) Incursiones eorum refert Simocatta cap. 7. Svidas de Sclavinis, Σκυθῶν ἔθνος πέραθεν τοῦ Ἴστρου, *Scythæ trans Istrum*.

Τῶν Δήμων.) *Plebes* reddit Anastasius: ego *populi factiones*.

Ανδριγάστη.) Ita Anastasius. Videndæ variæ Lectiones.

Φιλιππικὸς ἀναλαβὼν τὰ στρατεύματα.) Anno Mauricii secundo ineunte, ipso jam consule, Joannem Orientalium copiarum Ducem, de quo anno Principis istius primo, dignitate motum observat Simocatta ad cap. 12. calcem, & Philippicum confestim subrogatum. Quocirca sub anni tertii primordia potuit hic narrata exequi. Ipse Simocatta cap. 13. μετοπώρου τὰ ἀρχόμενα παρὰ τὸν Τίγριν αὐλίζεται. *Autumno primo, a quo Theophanis tertius annus incipit, apud Tigrim stativa habet*: & exinde ad ejus gesta referenda procedit.

Καταλαβὼν τὴν Ἀρζανήν.) Arzanem memorat Procopius Persic. 2. oppidum a Constantiana dierum duorum itinere distans. *Arxenenem* legit hic Anastasius, quasi urbem captam: Simocatta lib. 1. c. 14. Ἀρζανηνὴν χώραν quæ Transtigritana est apud Ammianum.

Τὸν ἀνεψιόν.) Barb. Ανεψὶχ, viri proprium nomen: Simocatta Αψὶχ τὸν Οὖννον.

Ο δὲ Φιλιππικὸς ἐν ΚΠ. νόσῳ περιπεσών.) Debuerant hæc ex Simocattæ lib. 1. cap. 14. calculis in anni sequentis ab autumno exordientis initium differri. ὁ δὲ στρατηγὸς τῇ νόσῳ ἀπόλλυτο, ἐκ χάσματος διελύσατο. χειμῶνος γὰρ ἄρτι ἐπιδόντος ἐπεφαίνετο, καὶ τὸν βασιλέα ἀσπαζόμενος εἰς Βυζάντιον ᾔει. *Philippicus e morbo recreatus, militibus hyeme jam appetente missionem dedit, Imperatoremque salutaturus, Byzantium venit.*

Edit. Paris. pag. 602.

Φιλιππικὸς ἐξελθὼν τῆς βασιλίδος.) Simocatta cap. 14. exeunte, ἦρος δὲ παραφανέντος, καὶ ἀλύπως ἐπιφοιτώντων τῆς γῆς, Φιλιππικὸς τῆς βασιλίδος ἐξ ὑπαρχῆς πόλεως. *Vere postea incipiente, & tempore suo arvorum sinus laxante, denuo ex Urbe Imperatrice Philippicus discessit*. Reliqua cap. ult. & lib. sequentis capitibus prioribus.

Επὶ τὸ Αρζαβῶν.) Αρζαμον scribit Peyrezianus Codex. Simocatta Αρζαμὼν, & fluvium Persicum demonstrat: Anazarbum cum Anastasio reddidi.

Pag. 172.

Βιταλιανοῖ.) Simocatta lib. 2. cap. 4. Βιτάλιος.

Τὸ τοῦλδον. Idem ἀνασκευὴν ἔχει αὐτοῦ, ἣν συνήθως Ρωμαῖοι τῇ ἐπιχωρίῳ φωνῇ τοῦλδον ἀποκαλοῦσιν. *Spolia cepit: Tuldum Romani propria sibi voce appellare consueverunt.*

Καὶ ἔτι πρὸς τὸν Φιλιππικὸν ἐπανῆλθεν.) Autumno, id est, anni sequentis initio Heraclium rediisse demonstrant Simocattæ lib. 2. cap. 10. verba. ἐπαναζεύξας ἐπὶ τὴν Ρωμαίων πολιτείαν, καὶ ἀναμίγνυται αὖθις τοῖς ἀμφὶ τὸν Φιλιππικόν. Et infra, χειμῶνος γὰρ ἤδη ἐνδήμου καιροῦ. *Postmodum in ditionem Romanam reversus, &c. ad Philippicum se se rursus aggregat, &c. Hyems quippe ante fores jam erat.*

Καρδαρίγαν.) Idem qui Καρδαρίγαν, de quo abunde variæ Lectiones.

Pag. 171.

Ο δὲ Αβάρων Χαγάνος.) Simocatta ad Notæ præcedentis verba, ἐπεὶ δ' ἐπεγένετο τὸ ἔαρ τὴν περιχθόνιον πόαν ἐξήνθησε. *At simul verna tempestas herbis circumquaque prata convestivit, &c.* Mox abrupto sermone, cui propterea præsentia Theophanis deesse conjicio, subdit, τούτῳ ἐν τῷ ἔτει Κομεντίολος ἐπὶ τὴν Αγχίαλον ᾔει. *Hoc igitur anno Comentiolus Anchialum venit*: quæ eadem post lineas tres Auctor exscribit. Quæ porro sequuntur Excerpta Simocattæ sunt a cap. 10. ad 17.

Τζανταρδά.) Ille Ζαδανδά. Variæ Lectiones aliter. Anastasius *Zandapa*. Miscella quoque variat.

Τομαίαν.) Anastasius *Mean*: Legit in Græco Codice τὸ Μέαν.

Μαγγανικῶν.) Hero. ἁμαξοποιός, μηχανοποιός, μαγγανάριος. μάγγανον enim *machinam* refert. Etymologici Auctor, ἑλεπόλεις σημαίνει τὰ μάγγανα.

Οὐδὲ τινος δαίμονος ὑποσχέσει.) Anastasius insulse: *Vani cujusdam dæmonis repromissionibus deceptus*, Miscella, *Ducis* exscripsit.

Τόρνα, τόρνα, φράτρε. Voces Italicæ, *Verte, verte, frater*.

Pag. 174.

Κατ' ἐκεῖνον δὲ χρόνον,) Ex Simocattæ c. 18. lib. 1. & lib. 2. quatuor prioribus, & Evagrii lib. 6. cap. 4.

Μαζάρων Βαΐδης, Σαπφείρης.) Idem Μαζάρων, Βαΐδης, Σαπείρ. Anastasius Mazarorum: Bavides, Saphires.

Παρεδόθησαν.) Adde πυρὶ, dictionem cunctis in exemplaribus desideratam, Anastasio *castrum igni proditum* scribente.

Ο δὲ Φιλιππικὸς αὖθις εἰς Βυζάντιον) Hæc hyeme ineunte peracta testata reliquit Simocatta lib. 2. exeunte. ὥρας δ' ἐπιούσης χειμῶνος ἄπεισιν ὁ Φιλιππικὸς ἐπὶ τὴν Κωνσταντίνου. *Hyeme jam ingrediente Philippicus CP. discedit.*

Πρίσκος δὲ καταλαβών.) Alia hæc primo vere gesta. Simocatta lib. 3. cap. 1. ἦρος δ' ἐπιγενομένου, ὁ μὲν ἀπεχειροτονεῖτο, ὁ δὲ τῆς ἡγεμονίας ἀπήργετο. *Jam igitur ipso vere Philippico abdicante, Priscus excludebatur*. Interpres perperam, *Priscus induit Magistratum* Legendum quippe ἐνήργετο.

Pag. 175.

Οἱ δὲ βάρβαροι ταῖς βαρβαρικαῖς συμφοραῖς.) Ita MMSS. Codices cuncti, quos quasi Ρωμαϊκαῖς correctius scripsissent, interpretor.

Βαραζᾶς.) Simocatta Μαρουζᾶς.

Εκτισε τὸν Καριανόν.) Origines CP. τὰ Καριανοῦ, καὶ τὸν ναὸν, καὶ τὸ γηροκομεῖον ἀνήγειρε Μαυρίκιος βασιλεὺς σὺν ταῖς ἐμβόλοις. ᾤκει δὲ ἐκεῖ Καριανὸς Πατρίκιος, ἐξ οὗ καὶ ὁ τόπος εἴληφε τὴν προσηγορίαν. *Carianum, templum, & senum domum cum variis porticibus Imp. Mauricius extruxit. Ibi porro domus Cariani extitit, a quo locus nomen accepit.*

Επὶ τοῦ Μονοκάρτων.) Anastasius, *Apud Monocartum*. Miscella, *Apud Monetarium*. Loci an officii nomen, mihi dubium.

Παντάντιαν.) Anastasius cum Græcis MS. *Constantiam*. Simocatta, *Constantinam*.

Ανατρέψαι.) Repono ἀνατρέψαι.

Ανδριάντας εἰκόνας.) Adverte ἀνδριάντι, *statuæ*. εἰκόνι, *imaginis, picturæ, cælaturæ, toreumatis* significantiam tribui. Innuit id Simocatta lib. 3. cap. 2.

Μηνὶ Σεπτεμβρίῳ, ἰνδικτιῶνι ς'.) Longobardicis, Mauritanis, & Persicis bellis ac tumultibus recitandis Simocatta novum annum renovatum præmittit lib. 3. cap. 4. χειμῶνος τοιγαροῦν ὥρας ἐκδεχομένης τὸν πόλεμον, τῇ ἀνακύκλῃ καὶ ἀμοιβῇ τῶν ζωῶν μεταβολὴν, ὁ χάραξ διαλύεται. ἐπιγενομένου δ' ἦρος. καὶ τὰ ἑξῆς. *Hyeme bellum excipiente, secundum tempestatum anni mobilitatem vicissitudinemque castra dissolvuntur. Ineunte autem vere, &c.* quia Interpres ζώων legit, non ζωῶν, Hyemem scripsit bellum excipere secundum *morum mobilitatem*. inepte.

Λεγομένην Λήθην.) Historiam refert Simocatta cap. 5. Lethen carcerem memorat Procopius de bello Persico.

Μαρουσᾶν.) Simocatta Μαρουζᾶν. Anastasius & Miscella *Marasam*.

Pag. 176.

Τὸν Σαρβαρον.) Idem cap. 6. τὸ Σισαρβάνον.

Πανηγύρεσιν.) *Commerciis* interpretatus est Anastasius. Vide Notas in pag. 178.

Ο δὲ Ορμίσδας στρατηγόν.) Octavus, loquit Simocatta lib. 3. cap. 6. Mauricii annus volvebatur, cum Baram Persarum Dux ab Ormisda rege contra Suaniam mittitur: verum non ab Imperatoria, sed a Cæsarea dignitate Mauricio collata ejus annos Simocattam numerare necessum videtur. Reliquorum porro Hormisdæ gestorum narrationem, ex qua præsens epitome deprompta, texit Simocatta lib. 3. cap. 6. 7. 8. & ultimo. totisque duodecim lib. 4. prioribus capitibus. Evagrius lib. ult. cap. 15.

Pag. 177. Φερζαίνω.) Φερσχαίνω.

Βεσθᾶν.) Simocatta Βεσάμ. Anastasius *Bessam*.

Pag. 178. Κατέδεξεν ὁ βασιλεὺς Μαυρίκιος.) Processionis ac precum ad Blachernas institutum in sequentem annum deportandum reor, quo *Mariæ* nomine, (non *Angelica Salutatione*, ut vult Simocattæ Interpres Latinus lib. 5. cap. 10.) Persas inter & Romanos belli socios in pugna contra Baramum in tesseram dato, Chosroes celebrem obtinuit victoriam, & Persicum regnum adeptus est.

Πανήγυριν.) Festivus ac frequens Christianæ plebis ad Ecclesiam cœtus, quo Dei, B. Virginis, aut Martyrum laudes canticis, orationum e suggestu pronuntiatarum sermonibus, ornatu templi vario explicantur, est etiam hodie Græcis πανήγυρις. Simocatta lib. 4. cap. 15. exeunte: πανήγυριν τοῖς ἀθλητικοῖς συνεστήσατο μάρτυσιν, ἐπὶ τῶν βημάτων τῶν ὑψηλῶν τῆς ἐκκλησίας γενόμενος, πανηγυρίζων ᾆσμα καινὸν, τῷ Χριστῷ ἐπινίκιον, τοῖς ὡσὶ τοῦ κατηχουμένου λαοῦ τάδε τε διηγόρευσεν. *Martyribus præclaris victoribus Panegyrim, sive celebritatem instituens, e sublimi Ecclesiæ suggestu, ad gratulandam Christo victoriam, canticum novum cantans, ad populum congregatum ita disseruit*. Paucis Auctor κατέδειξε λιτὴν καὶ ἐγκαίνια γενέσθαι. Aliam τῆς πανηγύρεως significantiam habes pag. 176.

Edit. Parif. pag 603. Τεκνοποιήσαντος ὁ βασιλεὺς Μαυρίκιος.) Ex Simocattæ lib. 4. ultimis quatuor capitibus, & toto lib. 5. compendiosa narratio. Cujus præcipuos eventus in annum alterum conferendos monent Simocattæ verba lib. 5. cap. 3. innuente. ἦρος τοίνυν ἀρχομένου ὁ νεώτερος στρατηγὸς Χοσρόην παραλαβὼν, καὶ τὰ ἑξῆς. *Primo itaque vere novus Dux ducto secum Chosroe*, &c. Evagrius lib. 5. cap. 16. 17. & 18.

Pag. 179. Μηνὶ Μαρτίῳ κς΄.) Istis Chronicon Alexandrinum consentiens ad annum Mauricii 8. subdit, οὐ μέντοι ἐπῆγεν εἰς συμβόλαια, οὐδὲ ἄλλο τι ἐσημειώθη ἐπὶ αὐτῷ τῶν εἰς γνώρισμα βασιλείας, ἀλλὰ μόνον ἐστέφθη. Interpres. *Sed non in societatem administrationis inauguratus est*. Repono. *Haud tamen eius nomen in publica instrumenta relatum, nec aliud quid sub ipso gestum, quod eum Imperatorem argueret, sed tantum coronatus est*.

Τὴν ἐκκλησίαν τῶν ἁγίων μ΄.) Beneficii a Martyribus accepti, & urbis eorum nomine Martyropoleos anno præcedente receptæ memor. Videndus Simocatta lib. 4. c. 15. Ad hæc porro contextus verba ἀνεπλήρωσεν ἐν τῇ μέσῃ ἑορτῇ Barberini exemplaris margo addit, καὶ Ἀνδρέου ἐκαλεῖτο. Scribæ procul dubio tempore.

Εἰρήνης δὲ βαθείας τὴν ἀνατολὴν καταλαβούσης.) Primorum cap. ultimi lib. 5. Simocattæ verborum expressio.

Ἀρχομένου τοῦ ἔαρος.) Hoc ipsum in annum novum refert Simocatta loco citato, ἔτυχεν δὲ ἄρα τότε αὐτὸς ἐτύγχανεν ὁ Μαυρίκιος τοῦ αὐτοκράτορος. Reliqua lib. 6. tribus primis capitibus enarrat diffusius.

Pag. 180. Ὁ ἵππος τοῦ βασιλέως.) De quo noster Codinus pag. 70. num. 14.

Ἄνδρες τρεῖς.) Numerum alii Codd. omiserunt, quem tamen Anastasius memorat.

Καὶ Φρύγων.) Legationis causa cap. 3. legitur.

Ὁ Χαγάνος ἐξῆλθε πρεσβείας.) Hæc alia eodem tertio capite & tribus sequentibus, quæ tamen absque temporis discrimine, velut anno superiore gesta narrat.

Ἐν ἀμηχανίᾳ ὄντες.) Lectio hæc, quæ Barber. quoque Codicis est, non contemnenda: Pal. tamen vel Peyrez. exemplaris præfertur alia: ἐν δειλίᾳ ἐξαισίῳ ὄντες, quæ Anastasio recepta: cum essent in formidine ingenti.

Pag. 181. Ἀβουλίᾳ δὲ κατεστρατηγεῖ.) Num suspensi animi dubium, & hæsitantia felicis consilii parens? Non ita. εὐβουλία itaque prosperi successus mater & origo. Emendationem confirmat Anastasius. *Tunc optimo tali consilio armatur*, &c.

Ὁ αὐτοκράτωρ Μαυρίκιος.) In alium annum seponit ista Simocatta cap. 6. 7. 8. & 9. verum non nisi decimus ab eo potest numerari.

Μουσίγιον.) Pal. legit Μουσούγιον. Barb. Μουσάκιον. Anastasius *Musacium*.

Pag. 182. Τὸ Πρίσκῳ πάλιν τὸν Ἴστρον καταλαβόντος.) Hyeme gesta novum annum indicant apud Simocattam cap. 10. undecimum tamen, ejus calculi non superant.

Τὸν χειμῶνα καιρόν.) Legerem τὸ χειμῶνος καιρόν, nisi Codices reliqui cum Regio convenirent.

Pag. 183. Εἰς τὰ τοῦ Βυζαντίου προάστεια.) Hæc una cum præcedentibus annus idem apud Simocattam complectitur cap. 11. ἐν τούτῳ δὲ ἐνιαυτῷ, inquit, εἰς τὰ πρὸ τοῦ ἄστεος τίκτονται παράδοξα τέρατα. *Hoc ipso anno mirabilia portenta in suburbanis generata sunt*.

Ἐκέλευσεν ὁ βασιλεὺς Πέτρῳ.) Simocatta lib. 7. cap. 1. & 2.

Pag. 184. Ἡλιακόν.) *Solarium* illud *rotundum* memorat Anastasius: cui voce στρογγύλον adjecta nonnulli Codd. consentiunt. Μεσίαυλον autem basim lapideam atrii vel atrii medio erectam lubens interpretarer, cum in eo statuam superpositam intuear.

Πέτρου τοῦ στρατηγοῦ κινηθέντος.) Excerptum e capp. 2. 3. 4. & 5.

Νόβας) Nova alia in Africa; alia in Mœsia superiore.

Γινζων. Simocatta Γίντζων.

Σκρίβωνα.) Ille cap. 3. ἕνα τινὰ τῶν τοῦ βασιλέως σωματοφυλάκων, ὃν Σκρίβωνα Ῥωμαῖοι κατονομάζουσι. *Unum quemplam Imperatoris satellitum, quem Romani Scribonem vocant*. Suidas, Σκρίβων, ὁ τῶν σωματοφυλάκων ὑπερφερόμενος, *Satellitum Primicerius*. Plura Rigaltius in Glossario Tactico.

Βουλγάρους.) Incerto Βούλγαροι & Βούλγαρις Auctori scribitur.

Περγαίου.) Simocatta, Πεισσαίου, *Pergassum* scribit Anastasius.

ΚΠ. ἐπίσκοπος Κυριακός.) Ante annos quatuor Joannem CP. Episcopum obiisse affirmat Simocatta cap. 6.

Πρίσκος στρατηγὸς ἐξῆλθεν.) Alterius anni gesta declarant hæc Simocattæ verba lib. 7. cap. 7 ἦρος ἀρχομένου, καὶ ὁ Πρίσκος τοῦ Βυζαντίου ἀποφοιτᾷ. *Initio veris Priscus Byzantio discedit*. Decimum & undecimum capita compendiose hic recitantur.

Pag. 185. Εἰς νομάς.) Magis arridet Νόβας, vel Νοβάς, a Barb. & Peyrez. lecta dictio: de qua ad pag. 184.

Δολομεῖναι.) Vulgaris loquelæ barbara vox. Correctior Peyrez. δυλομεῖναι, vel Barb. δυλομεῖναι, emendata δυλαμεῖναι. Vulgaris usus præteriti augmentum respuere dignoscitur pluribus aliis Theophanis nostri locis.

Pag. 186. Συνεδρεύσας ὁ Χαγάνος.) Capitis duodecimi epitome, quo locus Βάλβην, scribitur Βεγγην.

Ὁ δὲ Χαγάνος συναθροίσας τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν.) A cap. 13. l. 7. ad ejusdem finem ista leguntur: quæ paulo superius cap. 12. circa annum Mauricii decimum nonum contigisse testatur Simocatta; moxque ad res anno altero visas exponendas transit.

Βάλβην.) Anastasius, *Baleam*, Miscella *Balcham*.

Τομεῶν.) Idem Τομέαν. Anastasius quoque *Tomeam*. Miscella *Comeam*.

Τετρακοσίας.) Parem numerum cuncti Codd. referunt. Anastasius & Miscella, *Quadraginta*.

Εἰς τὸ Θέρμον.) Ita cuncti Codices: *Sermium* ponit Anastasius, Miscella *Sirmium*.

Pag. 187. Εἰς τὰ Δριζίπερα.) Locus hic palam mutilatus ex Simocattæ cap. 15. lib. 7. interpolatur in hunc modum. ὁ δὲ σύγκλητος παραινεῖ τὸν Καίσαρα τὸν βάρβαρον πρεσβεῦσαι. ὁ μὲν οὖν Ἁρμάτων εἰς τὰ Δριζίπερα γίνεται πλοῦτον δώρων ἐπιφερόμενος. ὁ δὲ Χαγάνος τὰς παρούσας τύχας καταδυρόμενος, ἐθρήνει ἀχθεινῶς τὴν ἀποβολὴν τῶν υἱῶν, τήν τε δυνάμεων λύμην. δέκα δὲ ἡμέρας ἐνδιατρίψας ὁ πρέσβυς, τῷ Χαγάνῳ πρὸς λόγους οὐ γίνεται. ἦν γὰρ τὸ πένθος δριμὺ, ἔτι τὰ τῆς συμφορᾶς ἀκμάζοντα. δωδεκάτῃ δὲ ἡμέρᾳ εἰσάγεται ὁ πρέσβυς εἰς τὴν βαρβάρου σκηνήν. ὁ μὲν οὖν πρέσβυς λόγοις ἐπείθε καταπαῦσαι τὸν βάρβαρον. ὁ δὲ βάρβαρος ἐκ ἐβούλετο, καὶ τὰ ἑξῆς. *Senatus de Legatis ad Chaganum mittendis Cæsarem hortatur: qui accita Harmatani eas partes mandat. Harmaton multis cum muneribus Drizipera*

venit. Chaganus præsentes fortunas lamentans, amissionem filiorum, pestiferumque copiarum exitium immenso dolore prosequitur. Decem diebus ibi positis, Harmaton conveniendi copiam impetrare non potuit. Erat quippe dolor vehemens, ut dixi, nec levandæ calamitati ulla via ratiove apparebat. Die duodecimo in tabernaculum introducitur, barbarumque leni ac placida oratione demulcet. Barbarus porro nolebat, &c.

Ἐκ τούτου πολὺ μῖσος κατὰ Μαυρικίου. Quæ sequuntur ad alteram usque de portentis narrationem apud Simocattam non extant.

Ὁ δὲ στρατὸς ἐν τῷ λικαγέρῳ.) Pancirola hæc lib. 8. cap. 5. Ἐντολικάριον alius ab eo qui πρεσβεῖ. Hic ad Principes viros ab aliis æqualis conditionis mittitur: alter, quem *Procuratorem* reddit Anastasius, a subditis ad Principem deputatur, & ad dominum subjectorum preces & monita defert: μανδάτωρ Principis ad populum mandata renunciat.

Edit. Paris. pag. 604.

Ματζᾶσαι.) ματζὸν *alapam* vocant Græci moderni. Portius μπάτζον scribit. ματζίνειν, *alapa percutere*, posuit Anastasius.

Τούτῳ τῷ ἔτει.) Quod deest in Græcis Codd. nostris scribit Anastasius: *Mauricii decimo nono anno Hisacius Hierosolymis habetur Antistes.*

Pag. 188.

Ἐν μάχῃ.) *Animi indignationem silentio admixtam* recentiores Græci μάχην suam appellant.

Ὁ δὲ βασιλεὺς μὴ φρίξας.) Decimo octavo Mauricii anno a Simocatta hæc intelligi peracta docebunt, quæ ex eo tempestatum anni observationes subjungentur. Quæ ex lib. 8. primis 5. capitibus in annum præsentem 19. Theophanes conglobat, ipse Simocatta æstate ineunte, proindeque ab eo qui superiora continet, diverso incœpta testatur ad cap. 5. calcem. καὶ αὖθις ὁ Κομεντίολος γίνεται στρατηγός. θέρους δὲ ἐπιόντος ἔξω τῆς πόλεως γίνεται. & paucis interjectis, ἐν τῇ Σιγγιδόνι συνεπεκηρύττετο τῷ Πρίσκῳ. *Et rursum Comentiolus exercitus Dux constituitur, ac Singidone Prisco se conjungit*: atque ita ipsis fere verbis Auctor concordem se exhibet.

Ἐξέσχεται εἰς νοσεῖν.) Puto Νίσσαν, ut ad pag. 185. vel Ναϊσὸν, ut ad ad 184. legendum. Tacet hæc Anastasius. Peyrez. Ναϊσσὸν hic scripsit.

Pag. 189.

Ζητῶν ὁδηγὸν τοῦ ἐξαγαγεῖν αὐτὸν τὴν ὁδὸν Τραϊανοῦ.) Anni decimi octavi æstate inclinante hæc gesta demonstrant Simocattæ cap. 4. verba, τὸν ποδηγοῦντα παρ' αὐτῶν ἠξίου παραλαβεῖν, ὅπως τὴν λεγομένην Τραϊανοῦ παρελεύσηται τρίβον· ἠπείγετο γὰρ ἐς Βυζάντιον τὴν χειμερινὴν ἀραχοποιήσασθαι. *Ab iis ducem viæ, quæ Trajani dicitur, quærit. Festinabat enim Byzantium, ut ibidem hyberna ageret.* Vide Notam a præsenti secundam.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἀνάρτη. Anni decimi noni eventus hic apud Simocattam lib. 7. cap. 12.

Τοῦ δὲ βασιλέως υἱοῦ εἰσελθόντος.) Anno decimo seditionem istam locandam asserit Simocatta lib. 8. cap. 4. & 5. Memorato quippe anno vicesimo, quo Petrus Europæ Dux declaratus est, confestim subjungit celebratas Theodosii (Mauricii filius hic fuit) nuptias, ac paucis ab earum solemnitate diebus interjectis, ortam CP. seditionem. Sed nec gestum aliud quidpiam totius anni decimi onni decursu Simocattæ tradit historia. Memorato quippe Comentioli CP. reditu, mox subdit. ἐννεακαιδεκάτῳ ἐνιαυτῷ τῆς βασιλείας Μαυρικίου τοῦ αὐτοκράτορος οὐδὲν Ῥωμαίοις καὶ βαρβάροις ἐπράχθη. *Anno Imperii Mauricii 19. nihil Romanos inter & Barbaros actum.* In annum itaque decimum nonum a Theophane relata, ex Simocattæ sententia in priorem sunt referenda. Ex quibus Theophanis error ad Mauricii annos 9. 10. & 11. admissus constat, & manifesto arguitur, qui, quæ in pauciores annos, ut superius observatum, contraxit Simocatta, ipse distribuit in plures: ac subinde lo unum annum huc accumulata, in duos vel tres etiam videntur dispergenda. De Theodosii nuptiarum tempore Chron. Alexand. a Simocatta discordat: verum hujus ceu coætanei certius est testimonium.

Οἱ δὲ δῆμοι ἀρέσαντες.) Nulla rei istius apud Simocattam meotio.

Ἀλικτόριν.) Ita pronuntiat vulgi sermo corruptus.

Ξυλοκύκυδα.) Ξυλοκαίδονας habet Cedrenus *Strepera, & ludicra puerorum crepitacula* exposui in memoratum Auctorem: alii *nucleos*.

Μηνὶ Νοεμβρίῳ, ἰνδικτιῶνι ς'.) Eumdem vicesimum Mauricii anoum Theodosii nuptiis celebrandis deputat Chron. Alexand. at non mensem eumdem: Februarium quippe assignat. Discordiam solvit Simocatta, qui citato superius cap. 4. laudatis nuptiis, mox sequentibus Christi Natalitiis festis, seditionem, quæ proinde successit, peractis initi conjugii solemnibus, ortam describit.

Pag. 109.

Στεφανώσαντος αὐτοὺς Κυριακοῦ.) Sponsos connubium contrahentes coronis redimit Græcus Sacerdos: hinc apud eos idem στέφανωμα, quod Latinis *desponsatio*. Theodosius porro novo a patre introducto ritu, etiam accepta imperii corona, aliam, quæ connubii rursum hic subit. Ritus hujusmodi non semel hic repetitus.

Ὁ δὲ βασιλεὺς Πέτρον τὸν ἴδιον.) In annum vicesimum quæ sequuntur reponit Simocatta lib. 8. cap. 4. & seqq. At, si quæ scribit cap. 6. in hæc verba: *Petrus Istrum petens Plasiolum venit, ibique castris excitatis, æstatem transigit. Ineunte Autumno in Dardaniæ latas, sive angulum vadit. Audierat siquidem*, &c. Anno decimo nono transacta putes, & quæ paulo inferius subnectuntur: *Æstate jam proxima Mauricius certior fit Chaganum differre pugnam de industria*, &c. vicesimo contigisse: alia quæ Notis præcedentibus ad annum decimum nonum ex Simocattæ calculis diximus pertinere, in alium priorem annum decimum octavum erunt remittenda: & hoc pacto decem annorum gestis in annos priores revocatis, annorum duorum dissensus inter Simocattam & Theophanem ad Mauricii annos 9. 10. & 11. observatus, in concordiam poterit revocari. Solum obstat quod anno vicesimo memorato cap. 4. cuncta hæc quasi ejus decursu visa referat Simocatta cap. 5. atque ipsæ Theodosii nuptiæ in annum vicesimum, cum a Chron. Alexand. Auctore, tum a Theophane repositæ, anno priore a Simocatta celebratæ ea de causa laudantur, quod illi a Septembri anni periodum auspicentur, hic Julianum ordinem sequutus a Januario cursum ejus videatur emetiri.

Τὸν Ἀψίχ.) Eumdem variæ Lectiones & Annotationes in pag. 575. memorant.

Τῶν ναυτῶν.) Variæ Lectiones hic consulendæ, si forte ad Barbaros, non ad nautas hæc referantur.

Leg. Ἀρτῶν. Not. postea.

Ὁ δὲ Μαυρίκιος ἐν ἑαυτῷ γενόμενος.) Simocatta lib. 8. cap. 11. circa medium.

Καὶ εἰς τὰς λαύρας.) *Lauræ* opponitur *Monasterium*. Hoc enim Cœnobitarum commune domicilium: illa Anachoretarum cellas a se invicem dissitas habitantium locus. Cyrillus in Euthymii vita Januarii 20. apud Surium. *Non habebat magnus Euthymius in animo, nec Cœnobium, nec omnino Lauram in illo loco construere.* Infra: *Petrum adhortatur Episcopum, ut eis parvas quasdam cellas construat, & eis templum scite adornet: & sic brevi illic Lauram constituit.* Inferius iterum: *Gerasimus, cum maximam illic Lauram, quæ non pauciores quam septuaginta Anachoretas habebat, construxisset: & præterea Cœnobium in medio ejus optime collocasset, curabat, ut qui introducebantur quidem Monachi, manerent in Cœnobio, & vitam monasticam exercerent: Qui autem crebris & longis se laboribus exercuerant, & ad perfectionis mensuras jam pervenerant, eos in iis quæ (Laura) vocantur cellis collocans, sub hac jubebat vivere regula, ut quinque dies hebdomadæ, unusquisque in propria cella sileret, nihil gustans, quod esset esculentum, nisi panem, & aquam, & dactylos. Sab-*

bato autem & Dominica venientes in Ecclesiam, cum participarint sanctificata, cocti mererentur in Cœnobio, & sumerent parum vini, &c. Alia ad pag. 336.

Edit. Paris. pag. 605.

Τὰ δὲ Μαυρικίου τὸν Θεὸν ἱκετεύοντος.) A Simocatta lib. 8. cap. 11. breviter perstricta.

Τῷ πορφυρῷ ὀμφαλίῳ τῷ ἐκεῖσε.) Orig. CP. τὸ καλούμενον μεσόμφαλον, μέσον ἐστὶ τῶν ἑπτὰ λόφων, ὅτι ἡ μία μοῖρα τῆς πόλεως ἔχει τρεῖς λόφους, καὶ ἡ ἑτέρα τρεῖς λόφους, ὁ μέσος ἐστὶ τοῦτο. *Medius qui vocatur Umbilicus, medius est inter septem colles: hoc est, pars una civitatis hinc tres, inde colles alius tres habet: earum medius est*: μεσόμφαλος. πορφυροῦν tamen ὀμφαλὸν lubens areæ metam in Palatio colloco.

Pag. 191.

Ὁ Παρακοιμώμενος.) *Excubitorum* olim *Comes* dictus, & ad Imperatoris cubile *Accubitor*: de quo non jejune in Codinum disserimus.

Τοῖς τούτου μετεωρισμοῖς ὥρμα καταλαμβάνουσι.) Ad Simocattam cap. 8. & seqq. decerpendum redit Theophanes.

Pag. 192.

Προβαλόντος Ἔξαρχον Φωκᾶν.) Ἔξαρχος Ducem exercitus, & consilii principem & executorem, nec non imperii candidatum interpretor: quamvis Phocam jam tunc Imperatorem renunciatum scribat Zonaras. Simocatta cap. 7. Ἔξαρχον τὸν ἑκατόνταρχον Φωκᾶν προεστήσαντο. Κένταρχον vocat Theophanes *centum* virorum *principem*.

Κωνσταντῖνος, καὶ Δομεντίολος.) Imperatoris molestias propriis querelis auget Prasinorum factio, & ad angustias extremas redactum etiam cum Constantini & Domentioli, quos malorum suorum credidit auctores, pernicie, sibi favere compellit. Erat autem Domentiolus, Simocatta teste libro 3. cap. 8. vir spectatissimus, & Imperatori charus, atque inter primores consiliarios conspicuus: Constantinus autem cognomento Lardys, eodem scriptore lib. 8. cap. 9. vir a Senatu Illustrissimus, & Patricia dignitate cohonestatus, & antea triburis Orientalibus recipiendis (ὃν ἔπαρχον Πραιτωρίων, inquit ille, εἰώθασιν ὀνομάζειν Ῥωμαῖοι) ab Imp. præpositus: quare uterque tum amicitiæ erga Imp. tum munerum quæ gerebant titulis, populo odiosi querelarum occasionem populo præstiterunt.

Παρενοχλοῦσιν ἵνα ὁ Κρύκης διοικήσῃ.) Historia Miscella, *Plebi tuæ molestias ingerunt, ut truces his ponantur in ea quæ habemus peccata*. Anastasius: *Plebi tuæ molestias, & truces ingerere disponunt in ea quæ habemus peccata*. Si quid sapio: *Constantinus & Domentiolus administrationis suæ pravitate in summam angustiam populum adduxerunt: adeo ut Phocas tyrannus Cruciarius, id est, cruce dignus, & Furcifer, rerum administratione in manus sumpta, cruces & tormenta nobis paret*: *paraphrastice interpretor*; Legendus Simocatta cap. 7. Vel certe: *Huc res actæ sunt, ut oporteat Joannem Crucem Prasinæ factionis Ducem curare Remp.* ὁ δημαρχῶν τὰ Πρασίνου μέρους Ἰωάννης ὁ ἐπίκλην Κρουκίς. Chron. Alexand. ad annum Phocæ.

Εἰς Καλλικράτειαν.) Idem cap. 8. χῶρος γάρ πρὸ τοῦ ἄστεος ἐστι, λίαν, ὡς ἄν τις εἴποι, ὡραῖος. *Locus est ante Urbem, perquam, ut omnia verbo complectar, amœnus, ac speciosus*.

Τῷ αὐτῷ βασιλείῳ.) Locum hunc corruptum inter varias lectiones restitutum reperies.

Εἰς τὸν ναὸν τῆς Θεομήτορος τῶν Κύρου.) Simocatta citatus, τῷ ἱερῷ τεμένει τῆς Θεομήτορος προσεπέλασεν ὃ Κῦρος, τὸν ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ αὐτοκράτορος γεγονότα δομήσασθαι λόγος καθέστηκεν ἀψευδής. *Sacrum Deiparæ templum petit, quod a Cyro Theodosii temporibus esse conditum, fama non falsa prædicat*. Item Orig. CP.

Στεφάνου.) Erat is Eunuchus, filiorum Mauricii pædagogus. Simocatta cap. 8.

Pag. 181.

Διασώζεται Αὐτονόμου.) Idem cap. 9. μόλις ὁ Μαυρίκιος διασώζεται ἐπὶ τὸν νεὼν Αὐτονόμου τοῦ μάρτυρος, ὃς ἀπὸ σταδίων ρ'. καὶ ν'. τῆς πόλεως Κωνσταντίνου. *Mauricius ægre ad ædem Martyris Autonomi vivus evadit, qui locus CP. circiter 150. stadiis abest*.

Ἐν τῷ Ἑβδόμῳ. Simocatta lib. 8. cap. 10. τοῦτο δὲ ἀπὸ τοῦ ἄστεος ἀπὸ σημείων ἑπτά. *Locus ab Urbe septem millibus abest*. Duo loca ejusdem nominis fuisse conjicio; unum ad Urbem, & προάστειον, de quo superius pag. 53. de quo Simocatta ipse cap. 12. πρὸς τὸ πεδίον τὸ ἀνακείμενον ἐν τῷ λεγομένῳ Ἑβδόμῳ, ὃν Κάμπον Ῥωμαῖοι κατονομάζουσι. *Ad agrum Urbi adjacentem* (non qui millibus septem absit) *loco, cui nomen Hebdomus, quem Romani Campum dicunt*: alium, de quo in præsenti mentio.

Θεόδωρον τὸν Ἀσηκρῆτις.) Idem τὸν Ἀσηκρῆτις Θεόδωρον τῶν βασιλικῶν ταχυγράφων ἄνδρα ἐπίσημον. *A secretis inter celeres scribas, seu Actuarios Imp. clarissimum*. Varios scribendi vocabuli modos offerunt variæ Lectiones.

Εὐγενίου.) Mendosa hic omnium Codd. lectio: vice Εὐζενίου, de quo Procopius ad lib. 2. Ædificalcem, & Anastasius correctiores.

Pag. 194.

Μηνὶ Νοεμβρίῳ, ἰνδικτιῶνι ς'.) Chronicon Alex. & Appendix ad Marii Chronicon.

Ἀναιρεῖται δὲ καὶ ὁ Πέτρος.) Simocatta cap. 13. Chronic. Alexand.

Βίλλον) Simocatta cap. 15. Δίλλον.

Καλλιγράφος) Idem cap. 13. ἀνήρ τις τῶν ἐς κάλλος γραφόντων. *Litteras bene pingendi peritus artifex*.

Ἐκ παννυχίδος.) E nocturno convivio (non *matutina vigilia*, prout rudis Anastasius) ob natum sibi filium marem per dies septem sumptuosius agitando. Simocatta.

Τοὺς ἀνδριάντας.) Mauricii poro & liberorum: idola quoque conjicio, quæ δαιμόνια scribit inferius.

Pag. 195.

Ἀρζαμοῦν.) Ἀρξαμοῦν legunt Barb. & Peyr. codd. Arzanem regionem & oppidum habet Procopius duorum iter dierum a Constantina distans. Persic. lib. 2.

Χειροτονεῖ στρατηγὸν Δομεντίολον.) De cujus adversus Persas itinere, conflictu, & periculo, Theodori Siceotæ vita apud Surium 22. April.

Pag. 196.

Καὶ ἐν μοναστηρίῳ ἐγκλείονται.) Chronicon Alexand. anno Phocæ primo. Κωνσταντῖνα ἡ ἀπὸ Βασιλισσῶν ἐβλήθη ἐν μοναστηρίῳ. *Constantina Eximperatrix in Monasterium conjecta est*. Odium Prasinorum in eam ex Mauricii in Venetos affectu prodiit. Simocatta.

Τὸν δὲ Γερμανὸν ἀποκείρας.) Chronicon idem in annum eumdem primum. καὶ γεγόνασι κληρικοὶ Φιλιππικὸς ὁ Πατρίκιος, καὶ Κόμης Ἐξκουβιτόρων, καὶ Γερμανὸς ὁ Πατρίκιος πενθερὸς γενόμενος Θεοδοσίου τοῦ υἱοῦ Μαυρικίου. *Clerici facti sunt Philippicus Patricius, & Comes Excubitorum, & Germanus Patricius socer Theodosii filii Mauricii*.

Τοῦ δὲ Πατριάρχου Κυριακοῦ τελευτήσαντος.) Eodem anno & mense Cyriacum vita functum adstipulatur Chronicon Alexandrinum: diem tamen obitus signat 29. in Sabbatum incidentem, successorisque Thomæ ordinationem Januarii 23. peractam. Cæterum Thomas iste, Sacellarius, id est, *Saccalorum, & ærarii Patriarchici custos, & cæterum ejus Curator*, prout ad Codinum, & Euchologica scripsimus, idem memorato Chronico laudatur ἐπάνω τῶν χειροτονιῶν, quem eum Interprete Radero *ultro expetitum* nusquam intelliges, sed *Ordinandorum examini*, vel certe *Ordinibus ipsis a* Patriarcha *conferendis* præcipuum *ministrum*, cujus munus nostris ad Codinum Notis occurrit explicatum.

Λαυρᾶτα.) Optatus. *Lauratis, & iconibus, quæ mittuntur ad civitates, vel regiones, obvii adeunt populi cum cereis & incensis*. Gregorius Dialogus epist. 1. ad Leonem Isaurum, τὰ λαυρᾶτα σου κατεδέξαντο. Imagines tuas exceperunt. Lauratæ ideo imagines quod Imp. lauro redimitum ac triumphantem repræsentarent: de quibus plura Baronius anno 603. num. 1. & seqq. Lacerda, Meursius, & alii, Pancirollus maxime in Notit. Imp. cap. 24. Cur Prisci imaginem Prasini extulerint, refert Nicephorus CP. Patriarcha sub historiæ initium.

pag. 606.

Ὁ δὲ τύραννος Κωνσταντῖνον.) Horum omnium nomina mortisque supplicium refert Chronicon Alexand. ad annum Phocæ tertium.

Pag. 197.

Ἐν τῷ μαγκλαβίῳ Εὐγενίου.) Chronicon Alexand. εἰς ἐν μονῇ τὸν Εὐζενίου. Repono, εἰς τὸν μῶλον Εὐζε-

ειν. Est autem *μῶλος*, vel *μόλος*, qui Italis *il molo*, Gallis *le mole*, *portus agger*, qui portui nimirum oimis aperto retundendis ultra fluctibus, & protegendis citra illum navibus objicitur. ut *Εὐφοριο* legendum ex dictis ad pag. 193. conjicies.

Ἰωάννην Τζίτζων.) Ex isto duos componit Chronicon Alexand. cum Barb. Cod. *Ἰωάννην καὶ Τζίταν*.

Ἀβδημαῖν.) Idem correctius *Θεοδόσιος ὁ Σουβαδιουβᾶ τοῦ Μαγίστρου Theodosius Magistri Subadjuva*: de cujus munere ex Pancirolli Not. Imp. cap. 16. ratiocinandum.

Σκόμβρου.) Chron. Alexand. *Ἀνδρέας ὁ Ἰλλούστριος, ὁ ἐπίκλην τοῦ Σκομβροῦ. Andreas illustris, cognomento Scombri*. Scombrum reddidi cum Anastasio: Chronico & Anastasio favet Barb. Codex inter varias Lectiones.

Χαρτοφύλακα.) *Scriniarium, titulorum, & chartarum custodem existimo*. Hormisdæ porro palatium domus fuit prius Justiniano; de qua Procopius orat. 1. de ejus Ædificiis ubi de Augustæo.

Ο Πρίσκος μὴ ὑποφέρων.) Nicephorus Patriarcha ad annum 610. executioni mandata referens, quæ hic in consilium adducta. De Africæ porro rebellione Chron. Alexandr. ad annum Phocæ 7.

Καὶ οἱ μὲν Πέρσαι ἔξω.) Historiam ab hac sententia Nicephorus auspicatur.

Ἀποσφάζουσιν Λεοντίον.) Chronicon Alexandr. ad annum Phocæ 8.

Pag. 198.

Καὶ οἱ Πράσινοι ὑβρίζοντες αὐτόν.) Qui arripiendæ tyrannidis adjutores fuerant. Nicephorus CP ad annum 611. Petavius in Notis.

Καῦκον.) *Calix*, Miscella, *Gabbata*. Recentioribus est *poculum* sine fulcro, vel etiam *parapsis*. *τὸ ἀνεύλακον* in Vat. t. pariter lectum recentioris Græciæ corrupta dictio est, vice *ἀνάλακον*.

Εἰς τὸ Πραιτώριον.) Locum incendii alterum assignat Nicephorus CP. *Περὶ τὴν Καισαρίαν*. Prætorium CP. ceu Præfecti Urbis ac quietis publicæ curatoris domus, nec non e plebe facinorosorum custodia primo seditionis impetui semper objectum.

Τὸ Σέκρετον.) De variis Secretis abunde Meursius, quid illud sit, non exponit. Nicetas in Alexio Manuelis F. *δικαιοδοτικὸς θρόνος*, *Tribunal quo jus quodcumque exercetur*.

Καὶ τὰς φυλακάς.) Origines CP. *Εὑρὼν τὰς φυλακὰς ὁ ἅγιος Κωνσταντῖνος εἰς τὸ Στρατήγιον, ὅπου εἰσέρχονται αὐτὰς τὰς τιμωρουμένους. διέμεινε δὲ χρόνους σπγ'. μέχρι τῆς βασιλείας Φωκᾶ τοῦ Καππάδοκος. Cum invenisset S. Constantinus carceres ad Strategium positos, ibi pariter facinorosos deturbat. Perseveravit autem locus adusque Phocæ Cappadocis tempora.* De Prætorio eodem: *τὸ δὲ νῦν Πραιτώριον οἶκοι Πατρικίας χήρας ὀνόματι Μαρκίας. διὰ δὲ τὸ εἶναι στενὰς τὰς φυλακὰς, καὶ ζοφώδεις, ἐκ πλήρους δυσωδίας πάσας, καὶ μὴ δυναμένους τοὺς ἰδίους ἐγκεκλεισμένους, ἔδωκαν αὐτὸν εἰς μισθὸν Φωκᾶ τῷ βασιλεῖ· καὶ ἐποίησεν αὐτὰ φυλακὰς Ἡράκλειος, καὶ οἱ καθεξῆς. Quod nunc est prætorium Patriciæ viduæ Marcæ nomine domus extitit: quod vero carceres arcti, tenebrosi fœtore squallidi essent, nec eos ferre possent in vincula conjecti, dato pretio Phocæ concessi sunt. Heraclius porro & successores novum carcerem construxerunt.*

Στοιχήσαντες.) Ita convenisse testatur Nicephorus CP. Petavius conjecturas in adversum promit.

Ἀρμαμέντου.) De quo rursus in Notis ad pag. 212.

Σεντζῷ.) Alibi *καθίσματα* nuncupatur. Imperatoris in Circo sedile.

Ἰνδικτιῶνι ιδ'.) Priore ac succedente indictionum numero huic decimæ quartæ adjuncto unam Auctori excidisse percipies. Ex quo enim pag 13. duodecimam ad annum Christi 316. & ad annum 444. quintam numeravit pag. 72. quindenis ac quindenis cyclis revolutis, sextam optime apposuit nuper pag. 194. & sequente septimam, ad annos nempe Christi 595. & 596. ad hunc itaque præsentem 602. qui mundi 6102. decimam tertiam non adjunxerit, sed quartam & decimam fateor me ignorare. Ne vero Scriptorum errore falsum in indictionibus hisce numerum irrepsisse quis asserat, ea ut pag. succedente ad Christi annum 603. indictionem quintam ac decimam claudit, ad 604. primam semel & iterum citat, ad 613. pag. 201. decimam nominat, & ita deinceps cyclos ordine prosequitur: Et ut gravius hallucinatum Auctorem aperiam, quem admisit errorem, eumdem transcripsit Interpres Anastasius, ad Christi 444. & Marciani secundum indictionem quintam enumerans, & ad Christi 613. qui Heraclii duodecimus indictionem cum Theophane decimam apponens, quæ nona tantum laudari debuerat. Extant Editionis Regiæ pag. 42. & 90. Ab anno itaque Christi 596. ad præsentem 602. abundat indictionis numerus; vel imperanti Phocæ, aut Heraclio annus unus detractus est.

Κατελαμβάνετο.) Verborum augmentum in præteritis expungit moderna Græcia.

Κατάρτιον.) Navis malum Græcorum vulgus vocat *κατάρτιον*.

Ο Πισίδιος Γεώργιος.) De quo luculente Diatribæ de Georgiis auctor Allatius ad Georgium Acropolitam.

Pag. 199.

Στέμμα ἐκ τῆς ἐκκλησίας.) *Ἀνάθημα*, donum in ea appensum. Videndum Mauricii gestum supra ad annum ejus 19. Legendus Nicephorus in Heraclio majoris filio. Origines CP. apud Gretserum.

Ἐν τῷ Βοΐ.) Chronicon Alexand. & Nicephorus de foro Bov. Orig. CP. & Gyllius.

Αὐτοκράτωρ καὶ νυμφίος.) De gemina nuptiarum & imperii corona superius.

Ἐτέχθη τῷ βασιλεῖ Ἐπιφανία.) Chronicon Alexand. ad annum Heraclii primum.

Ἰνδικτιῶνι ζ'.) Consule hic varias Lectiones.

Καὶ ταῦτα ἰδὼν ἐν ἀπορίᾳ ἦν) Quæ ex Nicephoro ad annum 611. conveniendi, consulendique Priscum ratio fuit.

Διὰ μέσης Ἀρμ.) Attestatur Simocatta lib. 8. cap. 13. & in Raxatem Persam expeditionem ab Heraclio susceptam suggerit.

Ἐν πάσι τοῖς θέμασι.) *Thema* dicta est in primis legio, quæ provinciæ cuilibet imposita, inde in Gloss. *legio*, *τάξις*, *θέμα*. Deinde translato nomine ipsæ *provinciæ* appellari cœperunt *θέματα*. Inde *θεματικοὶ* sunt *provinciales*. Immutata militia Romana ab Heraclio nomen innovatum suspicor: *ἃς δὴ νεώχμωσεν ἑτέρας ὁ χρόνος δυνάμεις. Copias alias temporis successus promsit*: ait Simocatta laudatus.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει.) Chron. Alexand. Nicephorus Patriarcha ad annum 612. & Petavius Notis in eumdem. Porro qui notatur hic Maii dies tertius vitiosum arguit ejusdem Petavii Codicem Theophanis, quo quintum legit.

Τῷ δ' Αὐγούστῳ μηνὶ κδ'.) Diem 23. signat Chronic. Alexand. Ex comitiali morbo interiisse scribit Nicephorus Patriarcha ad annum eumdem.

Edit. Parif. pag. 607. Pag. 200.

Μηνὶ Ὀκτωβρίῳ δ'.) Hæc eadem Chronicon Alexandr. quæ extra indictionis propriæ limites exhibuit. Petavius in Notis ad Nicephorum hæc examinat Edit. Regiæ pag. 61.

Τῷ δὲ Δεκεμβρίῳ μηνὶ κε'.) Diem 22. posuit Chronicon idem. Baptismo simul tinctum refert Nicephorus.

Παρέλαβον οἱ Πέρσαι τὴν Ἰορδάνην.) Habet hæc superiore anno Chron. Alexand. de quibus S. Anastasii Persæ gesta, apud Surium 22. Januarii, Leontius in vita Joannis Alexandrini Episcopi cladibus istis coætanei, & Antiochus Monachus Lauræ S. Sabæ in Homiliis.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει στοιχήσ.) Nicephorus ad annum 625.

Παρέλαβον οἱ Πέρσαι τὴν Αἴγυπτον.) Nicephorus ad annum 616. Chronicon Alexand. in priorem annum revocat: quare legendus Petavius in Nicephorum locum emendans, Editionis Regiæ pag. 65.

Ἐστράτευσαν οἱ Πέρσαι κατὰ Χαλκηδόνος.) Videndus Ni-

cephorus, & Petavius in eum, Edit. Reg. pag. 65.

Pag. 201. Ἐρχάτωσαν Ἀβάρεις.) Ex Nicephori historia ad annum 619. Hæc eadem Chron. Alexand. ad annum Heraclii undecimum.

Ἠρηνικὴν πρὸς τὸν Χαγάνον.) Pacem cum Abaribus initam memorat Nicephorus ad annum 626. Appendix ad Marii Chronicon Historiæ Francorum tomo 5. *Hunni murum Longum interrumpentes, & ad mœnia CP. peraccedentes, cum prædicto Imp. mutuo in muro stante conloquuntur; qui acceptum ab eo pacis pretium, ad tempus recedunt.*

Μηνὶ Ἀπριλλίῳ δ'.) Heraclii gesta Theophani, & Chronico Alexandr. concordibus scriptis relata, in annos duos posteriores ab isto seponuntur: quocirca præsentia ad Heraclii 14. & indictionem 15. occurrunt. Legendæ hic præclaræ Petavii conjecturæ in Nicephorum, Editionis Regiæ pag. 67.

Pag. 202. Λαβὼν δὲ τὰ ἐκ τῶν ἀγαθῶν οἴκων χρήματα.) Nicephorus ad annum 621.

Πολυκάνδηλα.) Κανδήλη, Lucerna est lumini ex oleo accendendo idonea. πολυκάνδηλον σκεῦος. inde oritur.

Μιλιαρίσια.) Svidas. μιλιαρίσιον, τὸ τοῦ νομίσματος δωδέκατον, *duodecima numismatis pars*. Plura Meursius, & ad æquum doctrinæ pondus Petavius suis in Epiphanium Notis.

Κατέλαβε δὲ τὴν Ἱεράπολιν.) Nicephorus Patriarcha anno 622. Qui porro hic Βαρσάς, Chronico Alexandr. Βόνος, Nicephoro Βόνος scribitur.

Μορφὴν ἐν χερσὶν οὐκ ὀχειρόγραφον.) De qua Jacobus Gretserus ample Opusculo de Imaginibus non manufactis capp. 14. & 15. & Baronius ad C. annum 621.

Παῖδες ἀγαρηνῶν.) An quod aliter legerit Anastasius, interpretatur? *Saracenorum vero sub pactis* (id est, appensa pecunia) *Persarum constitutorum multitudo equitum alam in Imp. irruere meditabatur*.

Pag. 203. Ἀναχωρῆσαι δὲ βασιλέως τὸ Πόντιον κλίμα.) Legebat Anastasius ἀνακλίνοντος, vertit siquidem: *Quia hyeme accedente, Imp. ad Ponticum clima divertit, visum est Barbaris obsidere illum in hoc hyemantem.*

Ὁ δὲ Βάρβαρος.) Quidam Codd. ὁ δὲ Σαρβάρος. Ita pariter legit Anastasius scribens: Barbarus Persarum Prætor, &c.

Ἐκ τούτου ἐδειλία ὁ Σαρβαρός.) Invitis exemplaribus cunctis lego, ὁ Σαρβάρος, Anastasius quippe interpretatur: *Ex hoc formidabat Sarbarus cum Imp. congredi*, &c.

Ὁ δὲ Σαρβαρὸς μὴ φέρων.) Anastasius rursum exemplaria nostra falsitatis convincit hac interpretatione: *At vero Sarbarus ultra commorationem non ferens*, &c.

Ἐνδιατρίβοντες. *Morabantur*: ait Anastasius: vult quippe Romanos ibi sedem habuisse.

Pag. 204. Τούτῳ τῷ ἔτει Μωάμεδ ἐφάνη.) Celeberrimæ apud Mahumetanos omnes ac Orientalis plagæ incolas Hegiræ hoc est exordium, quo Pseudoprophetæ monstrosæ Religionis, prioris desertæ reus, fugam arripiens, divini, quod ajunt, cultus positi annos ac durationem emetiri posteris superstitionis inductæ sequacibus causam dedit. Hoc, inquam, anno portentum illud exitiosum ἐφάνη, & in hominum mentes dominari cœpit, Ἀμηρᾶς enim *princeps* est & *dominus*, & ex falso titu mendacique doctrina doctor ille falsarius potestatem in subditos accepit, quam ipse novem annis exercuit. Cum vero is esset Heraclii decimus tertius, ad annum sequentem, & ejus laterculum præsentem Epocham attinere recta temporum ratio arguit. Videndus de his Petavius lib. 2. de doct. Temp. capitibus aliquot a quinquagesimo, & lib. 11. cap. etiam quinquagesimo. Legendus quoque Abraham Ecchellensis de Moslamanicorum imperio Theophani consentiens. Quam varie porro Mahometi nomen scribatur, observabis pag. 205. 214.

Ἀνέχρονος Ἄρματα.) A Nicephoro narratis ad annum 625. hæc adjungenda: ut nimirum Heraclius primo vere Legatione ad Turcos destinata, belli socios eosdem acceperit, & ab eorum regione digressus, per Lazos, & Armenos in Persidem irruperit. Cujus armis Chosroes territus Sarbarazam, qui Theophani nonnunquam, Nicephoro semper Sarbarus, Heraclio opponendum ratus (sua namque tueri, quam aliena rapere satius videbatur) missis litteris ad se revocat: Idem postmodum anno Heraclii 16. CP. obsidione soluta, Chalcedonem iterum reversus a Chosroe rursus accersitur. Verum Heraclius interceptis Chosrois litteris, fictas alias supponit ad Sarbarazam, ac ne vires Persarum omnes in se converteret, Chosroem solum facile superandum ratus, ejus nomine Sarbarazam jubet Romanos fines continuo marte infestare. Fictis hisce litteris ad Sarbarazam delatis, eoque Bithyniæ agros bello lacessente, Persia quaquaversus victricem Heraclii fortunam reverita ejus armis subjiciebatur. Plura Petavius in Nicephorum pag. 68.

Pag. 205. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐκ τῶν θείων εὐαγγελίων ἐσημειώσατο.) Ex Homeri vel Virgilii Operibus ῥαψῳδομαντεία, qua ex eorum primo versu occurrente sors consulitur, successit apud Christianos aperto sacrorum librorum, qua nonnihil obscurum revelari putarot. Qui ea fuerint usi, Principes viros recenset Delrio Disquisit. Magic. lib. 4. cap. 5. quæst. 7. sect. 3. Illam, si modo debitis conditionibus societur, Theologus non recusabit. Prima est gravis necessitas, & ni adhibeatur, nimia in periculis desperatio: altera, ut ejus ductu ad Deum solum preces, meritis subjectio, spes Christiana recurrant. Tertiam conditionem Heraclii exemplum suggerit, qui peccatorum expiatione, & animi puritate revelationem exquirendam edocuit.

Ἐν Ἀλβανίᾳ.) Supra Lazos & Iberos ad Asiam Borealem Turcarum regione.

Τούτῳ τῷ ἔτει.) Qui adjuncto laterculo Chosrois Persæ notatur 36. ejusdem 34. exhibet pag. 204. laterculum: quare Chosrois trigesimum quintum excidisse Theophani Lector condonabit. Ita ferunt cuncti Codices.

Χοσροηγέτας καὶ Περοζίτας.) Correctiores videntur alii Codd. MS. ubi legunt Χοσροηγίτας καὶ Περοζίτας Vertit enim Anastasius; *qui dicuntur Chosroegetæ, ac Perozitæ*.

Pag. 206. Edit. Paris. pag. 608. Κλεισούρας.) Viæ inter montes angustæ, & objecto castro iter intercludentes κλεισοῦραι, Latinis *Clausuræ* sunt. Qui claustra hujusmodi custodit κλεισουράρχης, *Dux limitaneus*. Pancirollus, Meursius, Lacerda.

Ἀβασγῶν.) Inter Lazos, sive Colchos, & Iberos, Abasgi medii.

Τὴν χεῖρά σου, δέσποτα.) Subjectionis, & petitæ reconciliationis, etiam hodie, manus osculum apud Græcos defert argumentum.

Pag. 209. Μαγαρίτης.) Agarenorum religionem profiteri est μαγαρίζειν, ait Meursius. Bene quidem, sed non enucleate. Puer bene lotus a nutrice, & illecebras sua munditie provocans, si egesto ventre vestes conspurcet μαγαρίζει, & vere fit μαγαρίτης. Christianus pariter sordibus peccati Baptismi lavacro defæcatus, si fœdam & impuram Saracenorum superstitionem colat, translatitio sensu μαγαρίζει.

Ἐν γὰρ ἀληθινῶν τζαγγίων ἐγαυρίζετο.) Ocreis nimirum purpureis Imp. soli concessis.

Ἀβάρεις τε.) Βουλγάρεις hic legendum Codex Pal. docet: confirmatque Anastasii versio: *Avares cum Vulgaribus* (intellige Bulgaris) *& Sclavis, & Gipedibus*. Ἀβάρας porro & Ἀβάρεις, ut & Γηπαῖδες, & Γηπαῖδας promiscue vulgus pronunciat.

Κατὰ ΚΠ. ἐπίεσαν.) A Persis & Abaris auxiliaribus anno Heraclii 16. obsessam, & Deiparæ precibus ac virtute liberatam Chronicon Alexandrinum fusissime describit. Nicephorus Patriarcha obsidionem eamdem parcius exposuit, quasi cum primam in Persiam Heraclius ante annos tres irrumperet, susceptam. Verum prochronismi ab

eruditissimo temporum Rationali Petavio arguitur in Notis Edit. Reg. pag. 67.

Pag. 210. Οἱ δὲ Χαζάρεις διαῤῥήξαντες.) Videndus omnino Nicephorus ad annum 625.

Ἀδρουγάν.) Ἀδρουγάνδηνῶν τόπων vocat Nicephorus pag. 12. Quare quæ de missis a Chosroe litteris ad Sarbarum apud eum referuntur, ad id tempus, non quo conjunctis Abarorum copiis CP. obsideret, sed quo ex ea depulsus Chalcedone hyematurus resideret, conjungenda monet Petavius pag. 68.

Σκάφη γλυπτά.) Immanibus arborum truncis excavata, μονόξυλα Theophani, & Cedreno dicta.

Τοῦ Κέρατος.) Triquetra CP. forma. Ab Oriente Propontide alluitur. A Septentrione Galatam, sive Peram respicit. Inter CP. & Galatam maris ille sinus, qui portus Urbis & κόλπος τοῦ Κέρατος, sabiintrat.

Κουρσεύων καὶ ἁρπάζων.) Prædones, ab incursionibus Cursatri vulgo nuncupari nominibus Græcæ plebi non ignoti: de quibus Meursii Glossarium, & Rigaltius.

Τὰ περατικὰ μέρη.) Chalcedonis littora ad Orientem, ad Boream Galata, & paulo superius Pera, quia τοῦ κόλπου πέραν, sunt CP. περατικὰ μέρη. Lintres trajiciendo portui vel freto περαματικὰ ξύλα. Ipsum fretum, vel etiam mare, πέραμα.

Pag. 211. Ῥαζάτης.) Ῥαζάτος est Nicephoro: ejusdemque adversus Heraclium expeditionem ad annum 627. in Heraclii decimum septimum incidentem signavit Nicephori Scholiastes pag. 13.

Βάνδον.) Ut σημεῖον, τὸ ἐν πολέμῳ, ait Suidas: ita τάγμα, cohors, militum manus. Leo constit. 3. διαιρεθήτω πᾶς ὁ ὑπό σε στρατὸς εἰς τάγματα, ἤγουν τὰ λεγόμενα βάνδα διάφορα. Acies igitur omnis tibi subjecta in cohortes, hoc est, diversa Banda distribuatur. Rigaltius.

Γυμνοὶ φύλλαις.) Cominus congressuri primæ aciei milites loricis nudati, si pectora scutis objectis tegant, & qui pone sunt capita valrusque eorumdem suis pariter clypeis, ne primis feriantur telis operiant φύλλων τάξεσι, Rigaltii Glossarium Tacticon.

Καταφρακτικά.) Quænam sint exponunt variæ Lectiones καταφράκτα νεῦρα, ex nervis tutamina.

Pag. 212. Ἄρματα.) Arma sunt Græcis recentiori loquendi genere; quo ἀρματωμένος, armatus, & ἀρματωτής, supra pag. 198. armorum est peaus.

Σαγιττοβολών.) Jactus sagittæ, σαγιττοβολὴ modernis. Plura eorum vocabula hic occurrunt.

Καβαλλάριοι.) A Caballo, Latina dictione καβαλλάριοι, equus: at Καβαλλάριοι, & in numero multitudinis καβαλλάριοι, equites torquati sunt, & sacræ militiæ allecti. Vocum discrimen est quæ Gallicis Cavallier, & Chevalier.

Τὰ ἄλογα.) Generica dictio ἄλογον, equi speciei apud recentiores addicta. Sic Diaconus in Heraclio. Romani animalia sua (equos intellige) aestu adaquaverunt. ταγίζω, cibare est, ut ποτίζω, adaquare.

Pag. 213. Παίρνοντες.) Παίρνω modernis est accipio, apprehendo, &c. Aoristus ἐπῆρα.

Ἀνὰ δέκα ἢ ὀκτὼ λιτρῶν.) Anastasius: Ex quibus unumquodque LXX. pondas habebat, vel LXXX. librarum: solus Codex Peyrez. habet ἀνὰ ο΄. καὶ π΄. λιτρῶν inter varias Lectiones.

Μίταξα, Χαρβάσιον, καμίσιον, ἄσημον. ταπήτια, τάπητα.) Moderna vocabula sunt, quorum nostra ad Cedrenum Edit. Regiæ expositio est.

Ἐμβόλους.) Παπυλεῶνας exposuimus supetlus, tuguria ex asseribus compacta: ἐμβόλους porticus militares, cortinarum & tentoriorum aditus ad se invicem habentium ordinem interpretor.

Δισπενσάτωρ.) Munus habent Notæ ad pag. 97.

Pag. 214. Ποντογέφυρα.) Optime Meursius pontem ex pontonibus exposuit, & ex Rigaltio deprompsit auctoritates: ex quibus, quia pontones ad invicem funibus colligatos video, ποντογέφυραν, & quam ad annum Heraclii 15. pag. 208. vocat Auctor γέφυραν ἐν χωρίῳ, pro eodem usurpari conjicio.

Ἵνα τὸν Σαρβαραζὰν ἀνταντήσῃ.) Quod falsis Heraclii literis deceptus, de quibus Nicephorus ad annum 625. Chosroi ad extrema deducto suppetias non dederit. Recolenda superius dicta pag.

Ἐκκρατοῦσιν.) Τὸ ἐκκράτησεν exponerem detinuit, ἀντὶ τοῦ ἐκράτησεν, nisi Peyrez. Codicis probatior lectio ἐστράτευσεν in exercitum collegit, detineret.

Pag. 215. Ῥαζατῶ.) Non meminit Librarius vocis Ῥαζάτης, cujus mentio pagg. 51. & 52.

Γανδαζαυᾶς.) Ita Peyrez. Codex. Scripti tamen pœnitens Γανδαζαυᾶν hac eadem pagina bis Librarius repetit. Anastasius pariter scripsit Gundabandam, & Gaadabusam.

Δουλοὶ αὐτόν.) Antiptosis modernæ Græciæ usitatissima vice αὐτῷ.

Γινώσκων, ὁ πολιτεία.) Correctius variæ lectiones: γινώσκων ὅτι ἡ πολιτεία.

Ἐσδίῳ.) Gra iot vox Ἰεσδέῳ in Peyrez. reperta: gratissima Jesdem apud Anastasium: Jesdem enim domos legimus pag.

Pag. 216. Εἰρήνης γραμμάτων.) Litteras pacis nuncias, & præcedentium Heraclii gestorum narrationem continentes profert Chronicon Alexand. ad hunc annum: ad eumdem qui 628. ex Scholiastæ calculis, Nicephorus narrata confirmat.

Ἐν ἓξ ἔτεσι.) Cum septimi parte spectatissima. Ad annum quippe superiorem relata cuncta, unius anni circuitu absolvi non potuisse ea gestorum characteribus in Chronico Alexandrino positis nequeunt absolvi, prout argute demonstrat Petavius in Nicephorum pag. Editionis Regiæ 70.

Pag. 217. Οὐδὲ καὶ τῆς πόλεως.) Nicephorus pag. 15.

Edit. Paris. pag. 609. Ἀνῆλθεν ὁ βασιλεὺς ἅμα τῷ ξύλῳ.) Heraclium e Perside eum victoria redeuntem Hierosolymam iter primo direxisse, & sancta cruce in eam illata, & Christiano more exaltata (qui ritus crucis est Exaltatio) & inde Byzantium missa, ipsum tandem in Regiam Urbem regressum auctor est Nicephorus, qui victoriis & itinere Hierosolymitano tela is subdit, μετ᾽ οὐ πολὺ δὲ καὶ Ἡράκλειος ἐπὶ τὸ Βυζάντιον ἐπανήκει πολλῇ εὐφημίᾳ καὶ δόξῃ ὑποδεχθεὶς παρὰ τῶν ἐκεῖσε δεχθείς. Paulo post vero Heraclius Byzantium rediens cum fausta omnium acclamatione, atque ingenti magnificentia a civibus receptus est. &c. Theophanes ex adverso Victorem Heraclium CP. revisisse, tum altero anno, Hierosolymam versus se contulisse pugnat. In tanta rerum Heraclii scriptorum differentia quem interponamus litis judicem, non suppetit. Ipse Nicephorus litem propriis verbis dirimat. Enarrata quam ample Heraclii Hierosolymam profectione, ac Crucis, si vere foret a Barbaris restituta, facto examine, eadem probata, exaltata, & CP. missa, Heraclii reditu in eam Urbem nondum memorato, subjungit: δευτέρα δὲ ἐπινεμήσεως, ἐν ᾗ ταῦτα ἐπράττετο, Indictio secunda numerabatur, cum ista fierent. At hic annus Heraclii decimus nonus indictione secunda notatur: Ad mentem itaque Theophanis, ex Nicephori judicio decimus nonus Heraclii elabebatur, ὅτε ταῦτα ἐπράττετο. Nicephorum porro Heraclii in Urbem Regiam adventum posthæc scripta si dixeris, geminum in eam Urbem e Perside & Hierosolyma reditum facilis concedam, & Nicephorum narratorum ordinem solitum pervertere observabis.

Ἀποκαταστῆσαι Ζαχαρίαν τὸν Πατριάρχην.) Occupatæ a Persis Hierosolymæ tempore Modestum ejus Episcopum sedisse testis est Nicephorus. Vivente Zacharia, vel absente, nullam Modesti in Hierosolymorum Ecclesiam auctoritatem Theophanes refert. Quæ ratio, ut falsum omnino Nicephori Chronicon existimaret, Petavium impulit, litem vero verbis hujuscemodi a Theophane ad hunc annum scriptis apertissime componi. πάλαι δὲ ὁ βασιλεὺς ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ τοῦ Πατριάρχου Ζαχαρίου τελευτήσαντος, μετὰ τὸ ἐλθεῖν αὐτὸν ἐκ Παλαι-

εἴπεν ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας, τῷ δὲ ἁγίῳ Μοδέστῳ Ἀρχιμανδρίτῃ τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Θεοδοσίου, τῷ κτίσαντι τὴν ἁγίαν Ἀναστάσιν, καὶ τὴν ἁγίαν Βηθλεὲμ, ὡς ἐμπρησθεῖσα ἀπὸ τῶν Περσῶν. τότε οὖν χειροτονεῖ ὁ βασιλεὺς τὸν ἅγιον Μόδεστον Πατριάρχην. Verba porro ista licet viciata, & a Grammaticæ legibus aliena sensum a Petavio animadversum reddunt quam congrue: *Imperator Hierosolymam ingressus est*, (procedente vero tempore) *cum soluta captivitate in Palæstinam rediisset Zacharias Patriarcha, & diem ultimum obiisset, tunc Imperator sanctum Modestum, qui sancti Theodosii Monasterio quondam Archimandrita præpositus fuerat, & sanctam Anastasiam*, id est, Resurrectionis templum, *& aliud in sancta Bethleem a Persis exustum, reparaverat, ordinari curavit*: cunctis tamen in exemplaribus, quæ ad manus sunt, non extare observo. In illust. Peyrez. Codice fateor legi; Ad Barberini marginem ex Palatino, cum quo Peyrezianus Codex comparatus, exscripta non inficias eo. In Regio, in Vaticanis tribus, in Barberino non reperiri, & num a Theophane primo prodierint, incertum contendo. Tot Codicibus uno quasi stylo exaratis concordes sese Anastasius, Miscellæ Scriptor, & Cedrenus adjungunt: & quæ adducta verba continent, ne verbo quidem attingunt. Quocirca ex eis, ut mihi falsum Nicephori Chronicon reddatur, colligere non licet: maxime cum Zacharia captivitate Persica detento, quæ Baronii sententia est ad A. C. 616. num. 7. Modestus, ut Episcopatus administratos, sedem tenere potuerit: idque solum Nicephori auctoritate evinci: quinimmo illud idem memoratis superius verbis, ab ipso etiam Theophane fœtus nomine agnitis commoda confirmari. Qui enim quondam Monasterii Præfectus, tum vero Episcopatus Administrator S. Resurrectionis templi, & Bethleem ruinas reparaverat, Modesto demum vivis erepto ab Imperatore ad Thronum olim commissum, proprias, non alienas agens vices, promotus est.

Ἀδεσίρ ὁ τούτου υἱός.) Regum, qui Persis dominati sunt, alia apud Nicephorum, & Schikardum de rebus Persicis offerunt se nomina.

Pag. 218. Ὁ Πατριάρχης τῶν Ἰακωβιτῶν.) Auctor Monothelitarum historiæ Combefis de Jacobitarum hæresi tractatum edidit, ex quo pauca proferam. ὁ Ἰάκωβος ἀφ' οὗ καὶ οὗτοι καλοῦνται μοναχός τις γέγονε Σύρος, Τζάνζαλος ὑπονομαζόμενος, διὰ τὴν ἄγαν αὐτοῦ, ὡς οἶμαι, εὐτέλειαν. οὗτος οὖν ἀναδεξάμενος παρὰ τοῖς Σύροις τοῦτο ἐκήρυττεν, Et infra: οἱ τῷ Ἰακώβῳ μοναχῷ Σύρῳ ἀκολουθήσαντες ὠνομάσθησαν Ἰακωβῖται. *Jacobus, a quo isti appellationem sortiti sunt, Syrus quidam Monachus, ignobilis valde atque obscurus fuit, cognomine Tzanzal*, (Culex) *ob summam, puto, ejus vilitatem. Hic ergo Eutychetis amplexus doctrinam, apud Syros eam prædicavit*.

Ἠρώτησέ τε τὸν βασιλέα.) Memoratus Auctor Athanasii cum Heraclio congressionis a Theophane fidem elevaturus, his eam oppugnat argumentis. 1. Alteri cum Paulo Severiano ab eodem Heraclio habitæ persimilem: quam perinde licet locorum & temporum circumstantiæ diversam, pleraque tamen eamdem ostendant. 2. Iis auctoribus aut scriptis eam non memorari, quibus ejus mentio debuerat esse commendata. 3. Perperam Heraclium animo consternatum (attonitum argutius scripsisset) audita Athanasii sententia recenseri, cui jam Pauli Sergiique mens similis fuisset aperta. 4. Paulum Severianum Episcopatu Antiocheno ob hæresim simulate repudiatam ab Heraclio donatum, Pauli forsan objecisse nomen, & Athanasii assumpsisse. Leviora tamen sunt hæc tela, quam quibus confodiatur Theophanes, & historiæ ab eo conscriptæ veritas lædatur. Ac primi quidem impetus in eam nullus est, aut certe debilis, qui geminam Heraclii, qua cum Paulo, qua cum Athanasio congressam admittet, atque ut eumdem, vel similem materia & proposito, ita personarum, loci, temporum circumstantiis diversum. 2. Scriptoribus nonnullis licet Athanasii fraudes obvolvantur silentio, aliis tamen velut Sophronio concrepantibus buccis easdem execranti sonore ventilantur. *Cum quibus*, inquit, *anathema sint, & catathema, Athanasius quoque Syrus, & Apozygarius Anastasius*, &c. 3. Athanasii verbis stupefactum Heraclium, quæ res novas, & inaudita dogmata præ aliis ingererent: in nonnullis enim a Severianis discrepabant Jacobitæ. 4. Ultimi argumenti apud me, vel cordatos ea tantum erit fides, quæ se probata auctoritate senserit fulciendam. Illud insuper moneo eo in Theophanem discursu prave Baronium urgui, qui, Cedreno Heraclii & Athanasii colloquium in annum 25. reponente, ad annum 20. illud revocarit. Seriem enim annorum qui legerit apud Cedrenum, Typographi lollus, haud Baronii advertet erratum.

Οἱ Ἰακωβῖται, καὶ οἱ Θεοδοσιανοί.) De istis Evagrius, de illis tractatus in historia Monothelitarum.

Pag. 219. Τὸ πλήρωμα τῆς ἐκκλησίας.) Illud esse totum Ecclesiastici Cleri conventum demonstrant Basilii, & Chrysostomi liturgiæ, & Euchologium.

In Edit. Parif. pag. 610. Ἐκ τοῦ ζωοποιοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ.) Ἐν μέλανι. *In atramentarium sanguine fuso*. Inscitiæ Baronium suggillat novus historiæ Monothelitarum auctor, qui Theodori gestum hic relatum usu aliquo antiquis probatum ignoraverit. At non ignorantia, sed Theodori insolitæ actionis modesta fuit Baronii expositio, qui eam nullo Ecclesiæ ritu præceptam, aut usurpatam asseruit. Quod ducentis post annis Episcopi Orientales distillato in atramentarium Christi sub vini speciebus sanguine subscripserint, aut antiqui sacramentum cum Satyro Ambrosii tulerint secum, aut ana in tumulum præceperint sepeliendum, addidisset etiam hodie ab Episcopis Græcis peregrinantibus, quod mihi experientia constat, per terras & maria delatum, rei quidem insolentiam arguit, ac nonnullam Græcorum ex antiquo usu audentiam, nullam tamen Baronii ignorantiam, vel quod ipse testatur, similem Ecclesiæ Romanæ ritum arguit.

Τῇ δὲ εἰρήνῃ.) Rejecta particula adversativa δὲ, præcedentibus hæc adjungenda. Synodus enim hic laudata, de qua inferius ad annum Constantis 8. temporis characteribus hujusmodi insignitur.

Ὁ ἐρημικὸς Ἀμαλήκ.) Machomedus desertorum Arabiæ incola.

Κατὰ τοῦ Γαβιθὰ, καὶ Ἱερμουχθᾶν.) Memoratur inferius ad annum Heraclii 24. & 25.

Pag. 220. Ὁ τῆς ἐκκλησίας διώκτης.) Constans: de quo anni sequentes.

Ἀτζίβ ὁ Μουαμεθ.) Comparandus Theophani Abraham Ecchellensis, de Moslaminoram imperio: ipse quoque Theophanes sibimet conferendus apud Constantinum Porphyrogennetam de Admin. imp. cap. 17. ubi hæc eadem pene ad verbum.

Ἀναγκαῖον δὲ ἡγοῦμαι.) Quæ sequuntur excerpsit Constantious Porphyrog. & ex eis conflavit caput 14. ex quo lucem hæc accipiunt.

Νίζαρος γὰρ ὁ τοῦ Ἰσμαὴλ ἀπόγονος.) Ismaelis sobolem aliter deducit Abraham Ecchellensis pag. 157. diversus ille ordo apud eumdem dignoscendus: nomina pene eadem leguntur, Nazarus, qui Constantino Ζήναρος, Zenarus, Massarus, qui forte hic Mundarus; Rabiha, qui hic Arabia; Caisus, qui hic cunctisque in Codicibus particulæ copulativæ καὶ Ἴσος adjungitur, verinsque ex Constantino cap. 14. Καίσος scriberetur; Tamum pag. 158. qui hic Themimes, & in Peyrez. Τεμίμης extat; & Asedus rursum pag. 157. de Coraso inferius ad seq. pag.

Ὀμμηῖται.) Iidem mihi qui Ecchellensi memorato Aumaritæ, *qui relictis sedibus in Arabiam felicem secesserunt, hacque de causa ejus regionis incolis ipsorum posteri adscripti sunt*.

Pag. 221. Τὸν λόγον τοῦ Ἀσδαβιβδί.) Addunt variæ Lectiones ὀνόματι Σάργων κακόδοξον. exponit Constantious,

συμψευδομαρτυρούντος αὐτῷ Αρειανοῦ τινος μοναχοῦ ψευδωνύμου δι' αἰσχροκέρδειαν. καὶ οὕτως ἡ γυνὴ πλανηθεῖσα, καὶ ἄλλαις γυναιξὶν ὁμοφύλοις κομίζουσα προφήτην αὐτὸν εἶναι, ηὔξανε τὸ ψεῦδος. *Mahometo falsam compræbebat testimonium Arianus quidam falsus Monachus* (nomine Sergius) *turpis lucri gratia. Atque ita uxore aliis quoque contribulibus fœminis ipsum prophetam esse contestante, mendacium progressum est.* Locum porro hanc mendosum ita interpolo. αὐτὸς δὲ πρῶτα δεξάμενος τὸν λόγον τινὸς ψευδαββᾶ ὀνόματι Σεργίου κακοδόξου συμψευδομαρτυροῦντος δι' αἰσχροκέρδειαν.

Κρατοῦς ἔτη δέκα.) Hæc in caput 17. Constantini congesta.

Οὐ τῶν παρόντων.) Ita cuncta exemplaria, nec non ipsius Constantini: solum Barberinum, ὑπὸ τῶν παρόντων.

Εγγονὴν Ηρακλείου.) Num ex Martinæ neptis conjugio non ita constat. Duos enim tantum susceptos ex ea filios narrat. Nicephorus, καὶ δὴ δύο ἐξ αὐτῆς υἱοὺς τίκτει: Nomen uni Flavius, alteri Theodosius.

Ηράκλειος ἐτέχθη.) Ex Gregoria filia procreatum testatur Nicephorus pag. 15.

Επανίστανται Πέρσαι.) Brevibus hæc perstringit Nicephorus pag. 14.

Αμηραίους.) *Duces* interpretor, quos Sigebertus in Chronico *Prætores*. *In regno Saracenorum quatuor Prætores statuit, qui Amiræi vocabantur. Ipse vero Amiras dicebatur*: vel πρωτοσύμβουλος. ὀδηγήσονται, *Duces* vocat Auctor anno succedente: *Imperatorem* Abraham Ecchellensis dicit Amiram.

Μουχίου κώμη λεγομένη.) Mecham puto indigitari Mahometi sepulchro, non jam vicum, sed urbem celeberrimam.

Βικαρίοις.) Tribunis, & Principibus Vicarios annumerat Vegetius Latinus lib. 3. Tribunis item & Campiductoribus Mauricius. Superiorem dignitatem, provinciæ nimirum Præsidem, ostendit Imperii Notitia.

Κορασινοῦ.) E Corasi stirpe, de quo præcedens pagina. Corasus ille idem, me judice, qui Ecchellensi *Coraiscius*, *a quo Coraiscitæ Mahometi pseudoprophetæ cognati, & hostes dicti sunt*: quo fit satis admirandi, unde Saracenus hic Catabas Mahometi contribules prodiderit ad necem: hostis enim Mahometici sanguinis extitit infensissimus.

Εἰδωλοθυσία.) Ita Mahometicum festum vocat: de quo Chalcocondylus lib. 3. & Barthema.

Χάλεδος.) De quo Ecchellensis pag. 158.

Pag. 222.

Κτείνεται πρῶτος.) Genus mortis, & causam refert Nicephorus. Abubachatus porro a quo occiditur, Abubacrus ab Abrahamo Eccheli. scribitur. De eodem Leunclavius Hist. Musulm. lib. 1.

Αλεξανδρείας ἐπίσκοπος Κῦρος.) Non longe ab Indictione 6. quæ superioris est anni promotionem ejus assignant Anastasii Collectanea in Collatione S. Maximi cum Theodosio. *Scitis novitates, quæ factæ sunt a sexta Indictione transacti circuli, inceptas ab Alexandria per novem capitula a Cyro, qui nescio quo pacto factus est illic Præsul.*

Θεόδωρον Τριθυρίου.) Nicephorus. στρατηγόν τε ἀνατολῆς ἐκπέμπει Θεόδωρον τῶν βασιλικῶν χρημάτων ταμίαν τὸν ἐπίκλην Τριθύριον. *Theodorum ærarii privati Comitem, cognomento Trithurium, Ducem Orienti præficit.*

Pag. 223.

Κατηγορεῖται δὲ ὁ Κῦρος.) Eadem Nicephorus referens, in nonnullis adversatur Theophani.

Διαδόντος.) Pravam Regii lectionem corrigunt variarum Collectanea.

Pag. 224.

Χαλκηδόνα.) Correctior Pal. Codex, quo Χαλκίδα legimus: Chalcis enim Syriæ urbs est, ad quam Ostroena provincia, de qua hic sermo. Chacidem quoque legit Anastasius.

ΚΠ. ἐπίσκοπος Πύρρος.) Indictione duodecima, quæ hujus anni propria, Sergium mortuum, & Pyrrhum ei subrogatum testatur Nicephorus.

Pag. 225.

Τελευτᾷ Ηράκλειος.) Morbum, ultimam voluntatem, mortem, & sepulturam Nicephorus describit.

Βασιλεύσας ἔτη λ'. καὶ μῆνας ι'.) Nicephorus ἔτη λ'. μῆνας δ'. καὶ ἡμέρας ϛ'. utrique Chron. Alexand. quoad Imperii initia conferendum.

Μῆνας τέσσαρας.) Centum ac tribus diebus patri supervixisse scribit Nicephorus.

Καὶ Πύρρος Πατριάρχης τελευτᾷ.) Ejus mortem in Constantis annum undecimum dilatari tum ex gestorum serie, tum ex temporis nota convincit Nicephorus ejus depositionis historiam texens, & Theophanes eum anno præfato in sedem restitutum narrans; Pleonasmus itaque expungendus.

Edit. Paris. pag 611.

Τῷ δὲ αὐτῷ χρόνῳ.) Nicephori Epitome.

Pag. 226.

Τὸ ἐμὲ γεγεννηκότος.) Correcte scripsisset, ὁ ἐμὲ γεγεννηκὼς πατὴρ Κωνσταντῖνος, ὅς ἐστι.

Ικανὸν σοι αὐτῷ ἐβασίλευσε χρόνον.) Octo nimirum & viginti annos, ex Chron. Alexand. & Nicephoro, solus demum vix menses quatuor ex superius dictis.

Αδελφοῦ γεγεννημένον.) Ex Martina nepte: de cujus conjugio notum ex Nicephoro pag. 16. Theodori patrui dictum.

Συμβούλους καὶ γνώμονας.) Horum interpretatio ex historia Miscella petita.

Τὸν ναὸν ἐν Ιερουσαλὴμ.) Μασγίδαν τῶν Σαρακηνῶν ἐν ᾧ πρώην ὑπῆρχεν ὁ Σολομώντειος ναός. *Meschitam Saracenorum ubi prius Salomonis templum*: habent variæ Lectiones: de quorum erga illud religione Terræ sanctæ Geographi.

Τοῦ Ἀψάν.) Abraham Ecchellensis Haffanum scribit. Videndus Leunclavius Hist. Musul. lib. 1.

Pag. 227.

Εσφάγησαν ὁ Γρηγόριος.) Synopsis Chronica Sirmondi in Anastasii Collectanea.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει γέγονεν.) Anno præsente, Indictione octava currente Concilium Lateranense, seu Rumanum, de quo pag. 227. celebratum ejus acta perspicue docent: *In nomine Domini Dei Salvatoris nostri Jesu Christi, imperii Domini Constantis anno nono, sub tertio Nonas Octobris, Indictione octava.* Quoniam vero indictione decima quinta Heracleonam in ordinem redactum Auctor Theophanes testatur, æquo gressu indictionum numerum, & Constantis imperantis annos procedere, adeoque qui hic octavus, indictionem numeri ejusdem habeat, necesse est eaque paritare ab Auctore posita, anno integro calculos ejus a Concilii computo, quoad Constantis ætatem superari animadvertimus. Nodum haud adeo solvit, quam secat Baronius ad annum Christi 641. num. 1. dicens: annum Indictionis octavam in Constantis ineuntem nonum incidere: Quod equidem ut verum, ita difficultatem eludit, exponit minime. Nam cum circa Julium mensem Heracleona pulso, sceptrum Constans adeptus sit, ex Petavii calculis in Nicephorum Edit. Reg. p. 74. certe ante 8. anni finem Constantis nonus initium facile ducit: at non is est, Theophani nonus, sed octavus, qui Concilio circa Nonas Octobriles acto annum a Septembri ductum mensibus tantum duobus antevertit. Satius ad Theophanis mentem dicendum annos indictionibus signatos, indictionum quandoque numerum, alium licet teneant, subire. Quo fit, ut Constans sub indictionis decimæ quintæ imperium auspicatus, ac præterea sequentes octo numerans, ut indictiones novem delibans, annos quoque novem attigisse scriptus sit.

Γίνεται ἐν Ρώμῃ σύνοδος. (De cujus tempore ad pag. 229. Notæ.

Pag. 228.

ΚΠ. ἐπίσκοπος Πέτρος.) Pauli nomen reponendam docent variæ Lectiones. De Pyrrho sedi restituto Anastas. Collectanea. *Deus statim justo judicio suo delevit eum de libro viventium.*

Κολοσσὸν Ρόδου μετὰ ,ατξ'. ἔτη.) Ex his quando Colossus Rhodius fuerit erectus, collige. Anno a mundi condito 5145. & a Christi ortu 645. æs quo conflatum erat pretio distractum fuit, annis post eumdem erectum mille trecentis & sexaginta: Erectus est itaque anno a mundi condita 4785. quo ex Georgii Syncelli (cujus continuator,

Theophanes) computo Ezechiaa regni numerabat vicesimum. Rursam vero: Annus Abraham 2015. Christi natalitiis apud Ensebinm consecratur: His adde post ortum annos 645. occurret ab Abrahamo in lucem profecto annus 2660. detractis mox 1360. superest 1300. summa: quæ apud Eusebium inter Abrahami annos habet Ezechiæ quintam ac vicesimum sibi adjunctum. Aliter iterum: Anno post Christum 645. Colossi Rhodii æs vænit 1360. annis postquam erectus est: annis itaque ante Christum 715. quibus apud Petaviam de doct. Temp. lib. 13. pag. 547. adnectitur Ezechiæ regnantis annus 13. cui septem aliis (quos Theophanis computo deesse contendit, de quo alibi) appositis, vicesimus Ezechiæ consorgit, qui jam ex Syncello collectus est. Summatim dico: circa Ezechiæ annum 20. vel proximum aliquem Colossus Rhodio portui impositus est.

Βουκινάτωρος.) Spectatum hunc solo nomine Buccinatorem existimarem, qui Κόμης Βουκινατόρων apud Rigaltium. V. Βάνδον scribitur.

Ἀβουβακὰρ διὰ στρατηγόν.) De cujus nomine, expeditione, & gestis Leunclavius hist. Musulm. lib. 1.

Θεσσαλονίκη ἐγχείρεται.) Θεὶς ἄλλῃ νίκην. *Pone alteri victoriam.*

Pag. 129. Ἐθρίβου.) Αἰθρίβου posuit superius. Ita civitas Mecha alio nomine *Jetrib*, ut liber Alcoran testatur: licet Madinam *Jatraba* quoque Arabibus dictam contendat Abraham Ecchell. pag. 154.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει.) Anno Constantis decimo sexto Maximum lingua manuque mutilatum argute clareque ex Actis demonstrat Baronius ad A. C. 657. num. 2. Passionis historiam omnem sequentibus profert.

Ἃ καὶ κατ' ἔτος αὐτοῦ γεγράφασιν.) Extant in Anastasii Collectaneis a Sirmondo editis: nec non apud Baronium annis 656. & 657.

Pag. 130. Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἐξωρίσθη.) Anno Constantis decimo tertio Martini Papæ exilium, mortem vero decimo quarto, conjungenda, sequentes temporum characteres in ipsius Martini epistolis, Anastasii Collectaneis, & aliis locis signati demonstrant. Summum Ecclesiæ Præsulatum sanctus ille Pontifex mox ut adeptus est circa Constantis anni septimi exitum, ineunte octavo (juxta Theophanis calculos) & Indictione octava pari dierum gressa currente, Monothelitarum errori condemnando Concilium Romæ celebrat. Theophanes superius assignatis annis, Baronius A. C. 649. Ipsa Concilii verba: *In nomine Domini Dei Salvatoris nostri, Jesu Christi, imperii domini Constantini piissimi Augusti anno nono* (qualiter numeretur nonus prius expositum), *sub die tertio Nonas Octobris, indictione octava. Præsidente sancto ac beatissimo Martino Papa*, &c. Ipse Martinus epistola ad Paulum Thessalonices Episcopum. *Nempe a die prima præsentis mensis Novembris, indictione octava, qua die missas a te lubricas literas accepimus, & condemnavimus*, &c. Anno secundo insidias ab Olympio Exarcho sibi paratas sustinuisse declarant ejus dicta jam proferenda. Tertio, in Constantis decimum & indictionem decimam incidente Calliopam Exarchum Romam profectum excipit, & ab eo CP. abducitur. Ejus quippe adventum referens scribit: *Ego vero ipse graviter infirmus eram ab Octobrio mense usque ad prædictum tempus, id est, usque ad sextumdecimum Kalendas Julias.* Et infra: *Cum & in adventu infamis Olympii vani cujusdam hominis cum armis me hunc potuisse repellere faterentur.* Anni primi eo tempore, quo Concilium habuit, ægrotasse, quæ ipse gessit homo sanæ mentis & firmorum laterum credere prohibent: Olympius quoque & Calliopas Exarchi septimo a Concilio celebrato mense, datis prius CP. litteris, responsis acceptis, susceptis confectisque CP. Ravennam, Ravenna Romam itineribus, varias Martino vexationes, quæ moram exigunt & successionem uno tempore nequeunt ingerere. Abducitur itaque Roma anni tertii, ut vult Sirmondus in Synopsi Chronica ad Anastasii Collectanea mense Junio, ac ut Martinus ipse scribit: *Pervenimus Kalendas Julias Mesenam*, (Misenum, ad ostia Tiberina promontorium) *in qua erat navis, id est, carcer meus.* Menses tres inde per varias insulas exigit, ad anni nimirum quarti primordia: ipso dicente: *In plurimis insularum in quibus nos vel tribus mensibus peccata impedierant, nullam compassionem adeptus sum.* Annum Naxi commoratur, qui assumptionis ejus quartus, & circuli currentis indictio undecima. *Excepto dumtaxat* (superiora verba prosequitur) *in insula Naxia, quoniam ibi annum fecimus*, &c. Unde digressus indictionis duodecimæ primo mense CP. appellit. *Cumque tandem pervenisset Byzantium*, inquit ejus Martyrii Scriptor, *beatus ille septimo decimo die Septembris mensis in portum prope Euphemiam*, &c. Vario carcerum, examinum, & tormentorum generi subditus, exilii sententiam postmodum accipit. *Fecit ergo Reverentissimus Papa in eodem Diomedis ergastulo octoginta quinque dies post primas nonaginta tres* (in Excubitorum custodia) *hoc est omnes simul 178. Venit igitur Sagoleba Scriba dicens, quia jussus sum auferre te hinc, & transferre in domum meam, & post dies duos dirigere te, quo jusserit Sacellarius.* Et infra: *Dictum est ergo quia in Chersonam exulatur. Et post dies aliquot cognovimus, quia illuc clanculo navigio transvectus est.* Ipse discessus tempus signat in Epist. *Postquam egressi sumus ex eo quod Jeron dicitur a CP. navigantes sancta quinta feria Cœnæ Domini, pertransivimus Pharum, per diversa loca transmeantes, Idibus Maiis, & Chersonem pervenimus.* Sexdecim tandem menses exilium ad ejus mortem dilatum conjicio ex his Scriptoris supra laudati verbis. *Obiit autem*, &c. *mense Septembrio die sextadecima*, &c. *indictione quartadecima.* Scelesti porro Pyrrhi lethum, in id tempus, quo Constantis anno duodecimo, & Indictione pari Diomedis ergastulo sanctus Pontifex tenebatur, Auctor idem conjicit, in quo illi & Theophani convenit. Hæc attentius animadversa plura circa temporum rationem apud Baronium emendant.

Edit. Paris. pag. 612.

Εἰς τὸ Σαφίν.) *Loci nomen in Asia*, inquit Ortelius: *Mesopotamiæ juxta Tigrim urbem* ex eodem V. Saphe, Σαφὴ mallem interpretari.

Τὰς ῥήγας ἀνῄσχυνε.) Non omittendæ hic variæ Lectiones.

Καταλιπὼν ὁ βασιλεὺς ΚΠ) Theodosii fratris occisi manes vindictam comminantes discessus caussam extitisse narrant Cedrenus & Zonaras.

Κατὰ τῆς Ῥωμανίας.) Romano Imp. ditionem subjectam Romaniæ nomen jam olim accepisse confirmant hæc Epiphanii Hæres. 69. ἐπιστολὴν μεγάλην ἐγκύκλιον ὅλῃ τῇ Ῥωμανίᾳ γέγραφε. *Epistolam bene longam, & encyclicam ad omnem Romaniam scripsit.* Baronius ad A. 3. in num. 6. Ecclesiam Catholicam significari censuit, sed aptius Interpres Petavius *omnes Rom. imperio subditos* reddidit. Jornandis de Get. Orig. *Anthemio Principe jam defuncto, qui cum Recimere genero suo intestino bello sæviens, Romaniam trivisset*, &c. Cedreni in Constantino Magno. καὶ πάλιν οἱ Πέρσαι κατὰ Ῥωμανίας παρετάξαντο. *Iterum in Romanas provincias Persæ arma movent.* Theotiani in Legat. Armen. παρακαλῶ μεταγραφῆναι τὴν συγγραφὴν ταύτην, καὶ δοθῆναί μοι, ἵνα ἐξελληνισθεῖσαν ἐν Ῥωμανίᾳ ἔχωμεν αὐτήν. *Opusculum istud describi, mihique dari precor, ut Græce redditum in Romania habemus.*

Ἐγένετο πλάνη τῆς νηστείας.) Ex Paschatis in certum diem figendi incerta ratione contentiones & opinionum dissidia veteres apud Christianos Alexandrinos maxime, & Occidentales orta copioso doctrinæ tractatu, & non parca exemplorum serie demonstrat Petavius lib. 2. de doct. temp. cap. 64. & lib. 4. cap. 24. Unum hujusmodi præsenti anno contigisse indicant hæc verba: πλάνη τῆς νηστείας. Errore namque in Quadragesimales dies qui jejunio sacri, admisso, haud dubie quia CP.

Eccle-

Ecclesia Paschalem solemnitatem erranter celebravit.

Pag. 231.

Τὰ μέρη Ἑξαπόλεως.) Armeniam a Justiniano Imp. in quatuor partes divisam scribit Eustathius. Primam Heptapolim Ἑπτάπολιν dictam: secundam Pentapolim: tertiam Hexapolim Ἑξάπολιν: quartam Tzopharem, & Balbitenam vocatam. Sphadalam, vel ut alii Codices Phadalem, vel Phaladam regionem ei conterminam existimarem cum Anastasio, nisi succedentis anni gesta Maviæ Ducem Armeniæ fines bello incursantem, & rebelli Saborio suppetias ferentem describerent.

Τῷ Κώνστα.) Κώνσταντος, & Κώνσταντι inflexionis vulgaris usus, quem Theophanes sequitur, ignarus est.

Κατέλαβον τὴν Ἀμώριον.) Arabissum castrum angusta montium, quibus iter fit in Armeniam, occupare patet: Limitaneus Præses, ejus Κλεισουράρχης. Ἀμωρίαν regionem Amnlæ fluvio Galatiæ vicinam reor, & Anastasii Miscellæque verba, *Ipse vero pergebat non immemor*, τῆς Ἀμωρίας adversum sensum referentia penitus aversor.

Pag. 232.

Θαλάσσιον.) Cubicularium, & ea de causa evisatum. Vide Lectiones.

Πλησίον τῆς πόλεως.) Pal. Codex emendatus πλησίον τῆς πύλης.

Ἐσφάγη ἐν Σικελίᾳ ὁ βασιλεὺς Κώνστας.) Nicephorus editionis Regiæ pag. 21. Κωνσταντῖνος ἐν Σικελίᾳ ὑπὸ τῶν ἰδίων ὑπηρετῶν δόλῳ φονευθεὶς ἐν τῷ λουτρῷ, ἤδη ἐν τῇ βασιλείᾳ εἰκοστὸν ἕβδομον ἔτος ἐκπληρώσας. *Constantinus in Sicilia a servis suis dolo in balneis interfectus, anno expleto imperii sui vicesimo septimo moritur.*

Pag. 233.

Θεόδωρος ὁ Κολωνείας.) Anastasius, *Theodorus Coloniæ*. Miscella. *Theodorus Patricius Coloniæ*. Num Coloniæ Præsul auctoritate plurima inter Aulicos valens? Incertum. Vide anni sequentis textum.

Γαλλικῷ σμήχεσθαι.) Lotos in balneo, unguento postea unctos docet Thomas Dempsterus Antiq. Rom. lib. 5. Unguento relicto, *Sapone Gallico* (sic enim Anastasius interpretatur) Constantem delinitum exhibet Theophanes. Verum quis Gallicus ille sapo nisi odoratus, & moscho perfusus?

Μιζίζιον.) Anastasius, *Mesium*. Miscella, *Mezentium* reddunt.

Ἀντίπεραν ἐν Συκαῖς.) Loco, qui nunc Galata, trans portum ad Urbis Borealem partem.

Pag. 234.

Κακκαβοπυρφόρους.) Alia lectio: κακκαβοπυρφόρους. Vera Palatini & Barber. Codicum κακκαβοσιφωνοφόρους. Adeo ut onerariæ naves ignem Græcum majoribus instrumentis quasi cacabis in Saracenicas exonerarent, triremes vero & dromones minoribus quasi scyphunculis eumdem ejacularentur.

Στόλος ἀνεβάλλετο.) Classis muscarum more, ubi abactæ sunt, in eumdem locum rediens. Insultibus enim continuis, & obsidione septenni regiam urbem opperens æstiva tempestate, cum hybernam Cyzici transegisset, mox infestior obsidionem reperebat: καὶ ἦν τὸ θέρος ἀναβάλλων (unde τὸν στόλον ἀναβάλλειν satis barbaro) ὁμοίως πόλεμον ἀπὸ θαλάσσης συνιστῶν.

Ἀπὸ τοῦ πρὸς δύσιν ἀκρωτηρίου τοῦ Ἑβδόμου.) CP. situs perito negotium verba hæc facessent nullum. Triangulus ferme est: ac latera quidem ejus duo mari, terra tertium ambitur. κεράτινος κόλπος, *Cornu sinus*, qui portus est urbis, ad Boream alluit; ad Orientem, & flexuose nonnihil versus meridiem Propontis, Thracica tellus Occidentalem partem ambit. Angulus Orientalis hinc in Propontidem, illinc in Ceratinum sinum flexus Κυκλοβίου nomen gerit: oppositus ad Occidentem & portus aliud extremum Hebdomus est, & vicinum Pentapyrgii, sive Magnauræ Palatium: A Pentapyrgio ad Heptapyrgium (Heptaculades Turcica dialecto, Latina Turres septem dicunt) qua terrestre latus Urbis, Chryse, sive Aurea porta Heptapyrgio proxima occurrit. A Cyclobio itaque ad Magnauram, mari; A Magnaura ad Chrysen portum, terra CP. obsidebant Saraceni. Liberum fuit Propontidis latus; quod appulsui hujusmodi

Edit. Paris. pag. 633.

sit omnino impervium.

Ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη δὲ τοῦτο τελέσαντες.) Sexto itaque supra vicesimum Constantis annum Saracenica adversus CP. expeditio suscepta. Phadalas, Abdelos, Chale, (Chaleu scribit Nicephorus pag. 21.) & Caisus. Phadalas quidem & Izid Maviæ filius Chalcedonis partes armis infestis vexare cœperunt. παραγενόμενοι ἀμφότεροι εἰς Χαλκηδόνα· καὶ ἐχειμάσαντες πολλάς· scripsit Auctor superius. Turbata incursibus Urbe, ἐχείμασε Φαδαλᾶς εἰς Κύζικον· habet idem ad Constantini bujus annum secundum. Armorum classisque major vis anno quarto incubuit, cum στόλον illum μέγαν ἐξήρτυσαν· quinto tandem Græco igne vastati Saraceni, atque ita septem annis Saracenicam obsidionem toleravit CP. de qua obsessa liberataque in mentem eamdem differit Petavius in Nicephorum Editionis Regiæ pag. 75. Si Nicephorum objeceris Constantino imperium ineunte Saracenorum ingentem classem adversus CP. missam: eam primam in urbem non excurrisse, sed post biennium longe auctiorem majora quoque damna intulisse audies.

Pag. 235.

Ἀπὸ Ἡλιουπόλεως Συρίας.) Ἀπὸ Ἡλιουπόλεως τῆς Αἰγύπτου scribit Cedrenus. Sed & Heliopolim Syriæ alteram ab Ægyptiaca memorat Ortelius. Favet Auctori Zonaras. Consulendus Leunclavius.

Μαρδαΐται.) De his voce & scriptis desideratus Ecchellensis pag. 156. *Cognatio Maraditarum appellatione dignoscitur, ita dicta a Mabrado F. Cablavi, quæ regionem Syriæ conterminam longe lateque habitat, & ad quam referendæ quoque sunt innumeræ propemodum hujus nominis familiæ, quæ plures Arabiæ felicis occupant urbes & agros. Hi præ omnibus Arabibus genus armorum splendore ac virtute præclarum reddiderunt: sed multo magis Christiana Religione, cujus propugnatores acerrimi fuere.* Ipse Ecchellensis Libanita Mardaitam se jactabat, & eo nomine ac Christiani gloriabatur.

Κορασηνῶν.) Scripsit superius Κορασηνῶν, quos Ecchellensi Coraicitas scriptos monuimus, de cujus nominis origine præclara reliquit pag. 158. & 159.

Χιλιάδας τρεῖς.) Et quid hæc ex tantis? Vide Peyrez. Codicem χιλιάδας τξ'. numerum recte tribui superius jam pensum pag. 229. ad annum Constantis 17. deinceps adhuc pendendum Constantini hujus anno 16. pag. 239.

Αἰχμαλώτους η'.) Ὀκτὼ χιλιάδας, quod fide mmeam superat Peyrez. idem Codex posuit.

Pag. 236.

Κάτεπάνω.) Urbium rectores, & κατεπάνω καὶ Codini Interpretor: ut inter regnorum provinciarum, & urbium Præsides gradus observetur. Illi ῥῆγες, reges: isti ἔξαρχοι: hi denique Κατεπάνω.

Τὸ βατεῖν.) Historia Miscella, *Corruit Edessenæ ascensus, & trullus Ecclesiæ*. τὸ βατεῖν itaque *ambonem*, ad quem utriusque *ascensus*, existima. Vox ἀπὸ τοῦ βαίνειν corrupte derivata id suggerit. Terræ motu pariter cecidit Ecclesiæ C P. trullus & ambo anno Justiniani secundo & tricesimo.

Ἰνδικτιῶνι η'.) Attente numeranti, & priorum a pag. 230. ordinem sectanti octava reperietur: & ad annum quoque mundi 6212. pag. 1. & 13. putanti octava rursus censebitur. Codd. tamen omnes primam hic referunt: nec insulse si bene ad pag. Notas conjectavimus.

Ἔτει κ'.) Στρατηγός. Amera inferior. Cujus itaque dignitas semper aucta est, plures annos στρατηγοῦ, quam Ameræ nomen gessit. Quocirca Palatini & Peyreziani correctiores Codices ἔτει κε'. legunt: Miscella Regii nostri numerum observat.

Ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ τὸ τῶν Βουλγάρων ἔθνος.) His non assiuia modo, sed verbis pene eadem de Bulgaris Nicephorus refert pag. 22. Fuit alter cum Nicephoro communis fons unde Theophanes hausit. Quæ circa Theophanis Topographiam difficilia Petavius observat in Notis, qua probentur, alia luce non indigent.

Ὀνογουνδουρβουλγάρων.) Separant hanc dictionem alii Codd. apud varias Lectiones, quibus Ana-

ftasius assentitur interpretans, *Onogundurensium Vulgarorum*.

Ἀπὸ τῶν Ἰβηρίων ὀρῶν.) Melius ἀπὸ τῶν Ῥιφαίων ὀρῶν. E Riphæis quoque montibus Tanaim deducunt Strabonis Asiaticæ tabulæ.

Ἐν τοῖς Καυκασίοις ὄρεσιν.) Montes quoscumque nonnulli vocant Alpes: An Græcis quilibet alii Καυκάσιοι?

Ἀπὸ δὲ τῶν μειζόνων τοῦ Τανάϊ, ἢ τοῦ Ἀτάλ.) Hondiana Muscoviæ tabula fossa communi, cui nomen *kamous*, hinc Tanaim in Mæotidem paludem, illinc in mare Caspium, qui nunc Edel, olim Volga, a quo Bulgari, erumpentes consociat. Caphis autem & alia a Theophane descripta nullibi extant.

Πλησίον τῶν Νεκροπυλῶν.) *Negropoli*, civitatem supra Tauricam Chersonesum in eadem tabula comperio.

Καὶ τοὺς ἐκεῖσε οἰκοῦντας Ἐβραίους.) Cimmerios mallem, aut cum Anast. & Miscella Ἴβηρας reponere.

Ὀψάριον.) Ὀψάριον, ψάριον, ὀψάριον, ψάριν, & ψάρι, apud recentiores Græcos, *piscis*. Meursius.

Ἐπὶ τῶν χρόνων.) Nicephorus, ἐν δὲ τοῖς Κωνσταντίνου χρόνοις, ὃς εἰς τὴν δύσιν ἐτελεύτα. Quare legendum hic, ἐπὶ δὲ τῶν χρόνων Κωνσταντίνου, τοῦ εἰς τὴν δύσιν τελευτήσαντος.

Κραβάτα τοῦ κύρου.) Idem Nicephorus, Κυρίου τινὸς τὴν φήμην κλέος γενομένου. Κύριος, & Κύρ recentiorum ὑποκοριστικά, velut apud Latinos a voce *Dominus*, istæ *Domnus*, & *Dom.* A Κύρ Græco nonnulli Gallicum *Sire*, deducunt.

Pag. 237. Ἀρουβία.) Sequentis lineæ τὸ Ἀβαίων Ἀβαρίας pariter hic legendum monet, aliter licet cunctis in Codd. scribatur. Quapropter Anastasius, *Alter eorum in Avariæ Pannonia Chagano Avarum se subdens*, &c.

Βερζιλίας.) Bersiliæ reddidit Anastasius. Βερζιλίας etiam habet Codex Peyrez.

Παρακοντακίζων.) Meursius V. παρακοντάκιον. *Non recte dixerim quid sit, etsi divinem*. Nil recte divinabis, nisi *velitationem* dixeris. Videndæ auctoritates apud Rigaltium. Hinc παρακοντακίζειν Theophani *contis velitando agere*. παρακοντάκιον haud scite Rigaltius in παρακοντάκιον mutat: κοντάριον V. κόντος scripsisse, recordari debuerat. Cæterum τὸ παρακονδακίζων cunctis in Codd. hic occurrens, in παρακοντακίζων emendatius mutandum videtur.

Pag. 238. Συνεδρεύσαντος ἡ ἁγία.) Nonam quidem Indictionem, qua Synodum actam ejus acta testantur, numerat annus præsens: verum qui imperii non nisi duodecimus est, qua ratione tertius ac decimus post Consulatum, anno tantum primo ineundum putabitur?

Pag. 239. Edit. Paris. pag. 614. Τῶν ὀπ. ἐπισκόπων.) Pauciores ac iterum pauciores alii referunt, inter quos Baronius A. D. 680. num. 41. & Binius Notis in Conc. 6. centum ac septuaginta solos Matthæus Blastares in Nomocanonis procemio recenset.

Ἀιθρίβω.) Mecham esse superius diximus, aliis *Jetrib*, Ecchellensi *Catrib* dictam.

Ἰστέον ὅτι μέχρι λαμπαδίας φλυαροῦσι.) Inter opinionis ejusmodi asseclas Tarasium CP. Præsulem extitisse demonstrant hæc ejus verba Synodi septimæ Act. 4. *Quæ hic ignorantia, qua plerisque laborant circa hos Canones? Scandalum est enim dubitare, num sint sextæ Synodi. Cognoscant igitur tales sextam Synodum temporibus Constantini fuisse congregatam, nimirum contra eos, qui tantummodo unam actionem, & voluntatem in Christo collocant. Illi igitur hæreticos anathemate verberantes, orthodoxamque fidem confirmantes, sub annum decimum quartum Constantini domum redierunt. Post annos igitur quatuor, vel quinque, illi iidem Patres sub Justiniano Constantini filio congregati Canones ediderunt: neque de hac re quisquam dubitet*.

Pag. 240. Τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς ἐσχάτης βασιλείας.) Trullanos Canones a sexta Synodo anno septimo supra vicesimum editos hoc uno Theophanes conjicit argumento, quod sexta Synodo a mundi condito anno, ut ipse putat, 6172. celebrata, ad annum 6199. cujus ipsa meminit Can. 3. totidem intercedant. Occurrunt nihilosecius plura non adeo calculos ejus turbantia, quam opinatum manifestissimæ falsitatis coarguentia. 1. Anno quocumque prodierint illi Canones, eum tamen Indictione quinta fuisse signatum Canonis tertii convincit testimonium. συνορῶμεν, ὥστε τοὺς δυσὶ γάμοις περιπαρέντας, καὶ μέχρι τῆς ιε΄. τοῦ παρελθόντος Ἰανουαρίου μηνὸς τῆς παρελθούσης ἰνδικτιῶνος τετάρτης. Verum qui a mundi 6172. septimus ac vicesimus annus est, qui quintæ Indictionis notam ferat, ac non potius sextæ, cum circuli alterius, hoc est penultimi indictione nona Synodus sexta, ut ejus acta testantur, coacta fuerit? 2. Justinianus secundum imperans indictionem quintam, qua Synodus in Trullo habita, nullam numeravit: eadem vero in ejus primum imperantis annum, quintam mundi vero 6183. incidit. 3. Canones in Trullo editos, Pauli Patriarchæ subscriptione firmatos se vidisse testatum reliquit Blastares in Nomocanonis procemio: ὑπογράφει γὰρ ἐν αὐτῷ συγκροτήσαντος Παῦλος ΚΠ. Παῦλος Ἀλεξανδρείας, Γεώργιος Ἀντιοχείας, Ἀναστάσιος Ἱεροσολύμων, Ἰωάννης νέας Ἰουστινιανουπόλεως, Βασίλειος τῆς Γορτυνίων Μητροπόλεως τῆς Κρητῶν νήσου, καὶ τὸν τόπον ἐπέχων πάσης τῆς συνόδου τῆς ἁγίας ἐκκλησίας Ῥώμης. οὕτω γὰρ παλαιοῖς εὕρηται βιβλίοις μετὰ τὴν τοῦ βασιλέως ὑπογραφὴν ἕκαστος τῶν Πατριαρχῶν τε, καὶ τῶν Μητροπολιτῶν ὑπογραφῇ τὸ οἰκεῖον σημειωσάμενοι ὄνομα, καὶ ἀξίωμα. *Principes ejus Synodi celebrabantur, Paulus CP. alter Paulus Alexandriæ, Georgius Antiochiæ, Anastasius Hierosolymorum, Joannes novæ Justinianopoleos, Basilius Gortynæ Metropoleos Cretæ insulæ, ac totius Synodi sanctæ Romanæ Ecclesiæ vices gerens. Ita namque post Imper. subscriptionem, Patriarcharum & Metropolitarum singuli proprium nomen ac dignitatem veteribus in libris signaverunt*. Is autem Paulus non nisi sub Justiniano primum regnante tenuit Patriarchatum ex ipsius Theophanis Chronica ratione: reliquum est itaque ut exactis post sextam Synodum annis decem, sub imperio Justiniani primo, indictione quinta, mundi 5183. Trullani Canones evulgati fuerint. Alter porro numerus quem ab orbe condito annorum 5199. habet Canon tertius, aliam a Theophane putandi rationem sequitur.

Νικηφόρος θ΄.) Novem scriber loco proprio.

Pag. 241. Ἀποστέλλει Ἀβιμελιχ.) De Abimelech nominibus plurima curiose exposuerunt Leanclavius, & Abraham Ecchellensis, gesta vix attigerunt.

Ἰουστινιανὸς ποιήσας ἔτ, ὡς ις΄. χρόνων.) Ita Nicephorus: qui paulo inferius Libanitarum militum amotionem paucis recenset.

Βουκελλαρίων.) Miscella, *Hyrcaniam*: Anastasius, *Bucaniam* reddit. Peyrez. Βουκανίαν scripsit.

Παρέλυσε δὲ τὴν μετὰ τῶν Βουλγάρων.) Fusius ista Nicephorus.

Τὰ οἰκείῳ πατρὸς ὀρθῶς τύπους.) Τὰ ὑπὸ τοῦ πατρὸς τῆς εἰρήνης ἕνεκεν, καὶ τῆς ἄλλης πολιτικῆς εὐταξίας βραβευθέντα διέτρεψε. *Quæ a patre suo de pace, ac reliqua Reip. ordinatione constituta fuerant, omnia pervertit*. Nicephorus.

Pag. 242. Κατὰ Μουχαρ.) Arbitror eum qui superius pag. 239. Muchar scriptus est.

Ἀλόγως μεταναστεύσαι.) Cypro nimirum communis juris existente, & utrique Principi annuum tributum pendente, ex superius dictis. De Cypriorum migratione Constantinus de Adm. Imp. capp. 47. & 48.

Pag. 243. Τὰ Μαχᾶ.) Placet præ reliquis Peyreziani ex Pal. lectio Μαικα, qua Mecca Mahometico sepulchro illustris intelligitur. Arabum sermone Macca dicitur, Leunclavius.

Ὁ τοῦ Μασαὶρ.) Vocis expositionem profert Auctor ipse pag. 278 Officium videtur hic apud Barbaros indicare.

Περιούσιος λαός.) Vide nomen λαὸς etiam exercitui significando impositum.

Ἐν Σεβαστοπόλει.) Sebastopolis alia Cappadociæ,

Colchidis ad Pontum alia. Ortelius.

Ἀνασάντι Φλαμοῦλο.) Ara, φλάμουλον, *Oriflambe*, recentioris dialecti vocabula *bastam*, *vexillum*, *bandum*, *banniere*, Gallis significant. *τὸ κυρκουρὸν* inferius positum Xylaoder *pharetram*: Miscella *Marsupium* interpretatur.

Κρεμάσαντες.) Pari sceleri par quoque vindicta, urgentibus eam fœderis fracti sponsionibus e contra suspensis a Deo inflicta. *Cum enim Theodorus Angelus*, ut Georgius Acropolita Editionis Regiæ cap. 25. refert, *cum Asano Joanne conditionibus ac petitionibus perturbatis audacior esset, atque inordinatius non solum in regia, sed in aliis civilibus negotiis se se immisceret, sæpeque jusjurandum negligeret, fidemque violaret, in affines Bulgaros pedem movit, & ex Romanis, atque Italis ingentem militem exaggerat, & Adrianopolim prætergressus, in superiorem partem Hebri agmine ducto, cum Bulgaris poscebat, sed exitiam sibi quærens, acie confligere. Videbatur enim Bulgaros timore perculsos nequaquam, vel solum sui exercitus impetum sustinere: At non sic Bulgari. Sed Asanus Joannes perfidia, ac fœdere ab Angelo Theodoro fracto potius, quam propriis viribus fretus, parva sibi auxiliari manu ex Scythis conducta, nec numero quidem millenis, confidentius in conflictum agebatur, ὡς φασί τινες τῷ σημαίᾳ τὸν ἔγγραφον ὅρκον τοῦ Θεοδώρου ἀναρτήσας, signo etiam militari, ut a nonnullis memoriæ proditum est, jurejurando Theodori scripto appenso.*

Μέσην τὴν τῶν Ἀρμενίων οὖσαν.) Victi ad Sebastopolim Armeni, eam urbem Cappadociæ, vel Ponto non adscribendam, imo Armeniæ ipsius caput, & medii sinus civitatem non ignotam declarant. E Thracia quoque Abydeno freto trajecti Sclavini, in Cappadociam maritimam, vel in ulteriorem Colchidem ut quid penetrassent, castris & aciei loco in Armenia deputatis? Quare dictiones *τῆς παρὰ θάλασσαν*, ad anni superioris textum positas redundare vehementer suspicor.

Τὸν Χαγάνον.) Bulgari, Sclavini, Unni Ducem suum agnominant Chaganum. Hic ille est, quem annus superior *Νιβοῦλον*, Nicephorus *Γεβούλον* scripsit.

Pag. 244. *Ἀναίρεσις τῶν χοίρων.*) A Saracenis porcinam carnem Judaico more aversantibus.

Σακελλάριον αὐτοῦ.) Svidas V. *Ἰουστινιανὸς ταμίαν τῶν βασιλικῶν χρημάτων* expressius nominat. Is Comes rerum privatarum domus divinæ olim dictus, qui bona publicata, aut alia ratione ad fiscum pertinentia administrabat. Pancirollus.

Τῶν ἐπιστάτας.) *παρεστάτην* Græci vocant hodie *Commissorem*, & *operarum Præfectum*, qui lentos & desides urget, & ut promoveatur atque absolvatur opus invigilat: ille reor est *ἐπίκτος*, alias *ἐμβιβαστής* Basil. Eclog. 9. dictus. *ἐπιστάτην* autem operarum cujusque ordinis lignariorum v. g. cæmentariorum, dolatorum, &c. primicerium interpretor. Eos *πρωτομαΐστορας* vulgaris dictio nuncupat.

Πεδευθεὶς δι' Ἀβίτων μαστιγῶσαι.) Svidas V. *Ἰουστινιανός*. ex Nicephoro: *ἄχρι καὶ εἰς τὴν μητέρα Ἰουστινιανοῦ τὴν τόλμαν ἐξέτεινε, μαστίγας αὐτῇ ἐν σχήματι, οἱ γραμματισταὶ τοῖς παισὶν ἐπιθέμενοι*. *Adeo ut in ipsam Justiniani matrem extulerit temeritatem, verberibus ipsi in curru ludimagistrorum more inflictis.* *ἀβίτας* porro, vel *ἀβίτας* Oppiani Scholiastes *σκυτάλας*. *scuticas*, & *flagella* interpretatur: Habenam quoque scuticam intelligit Horatius lib. 2. Epistola 2.

In scalis latuit metuens pendentis habenæ.

Εἰς τὰ τοῦ Γενικοῦ Λογοθεσίου.) Svidas & Nicephorus citatus: *καὶ Θεόδοτόν τινα ἔγκλειστον γενόμενον κατὰ τὰ Θρᾳκῷα μέρη τοῦ Στενοῦ τῶν δημοσίων Λογιστὴν, ὃν τὸ δημῶδες Λογοθέτην Γενικὸν ἐποίησεν*. *Et Theodotum quemdam ad Steni Thracias partes prius Inclusum, ærarii publici Rationalem supremum, quem Generalem Logothetam nuncupat vulgus, creavit.* Is est apud Pancirollum in Notit. Imp. cap. 73. *Largitionum Comes*, cui totius publicæ pecuniæ ex tributis & vectigalibus exigendæ & conservandæ cura demandata erat.

Ἐγκλειστον.) *Ἀναχωρητὴν*, & *ἡσυχαστήν*. Trullanæ Synodi Canon 41. *τοὺς ἐν πόλεσιν ἢ χωρίοις ἐν Ἐγκλείστραις βουλομένους ἀναχωρεῖν, καὶ ἐφ' ἑαυτοῖς καταμόνας προσέχειν, πρότερον ἐν μοναστηρίῳ εἰσιέναι δεῖ, καὶ τὴν ἀναχωρητικὴν παιδοτριβεῖσθαι διαγωγήν.* *Eos qui in urbibus, vel vicis in Clausuris volunt secedere, & sibi ipsis separatim, seu in solitudine vacare, prius quidem in Monasterium ingredi oportet, & Anachoreticum vivendi genus probare & edoceri*, &c. Balsamo Scholiastes, *μέγα τι καὶ τολμηρὸν ἐστὶ καταμόνας ἡσυχάσαι τινὰ, καὶ ἐν βραχυτάτῳ οἰκίσκῳ ἐγκλεῖσαι ἑαυτὸν ὡς τεθνεῶτα παρ' ὅλον τὸν τῆς αὐτοῦ ζωῆς χρόνον.* *Magna quædam res est, & inceptum valde audax separatim & in solitudine quiescere, ac silentium agere, seipsumque in exigua domuncula, tamquam toto vitæ suæ tempore mortuum, includere.* Canonis nuper editi Theodotus violator, & Clausuræ infractor, quid in mediis turbis agit? Meursius *ἐγκλειστὸν*, *Sepulti Salvatoris festum* interpretans, quod est ejus nominis Monasterium, ut aliud *ὁ ἀναστάσεως*, hallucinatur.

Τοῦ Στενοῦ.) Proprium nomen hic, quod Nicephoro appellativum. *κατὰ τὰ Θρᾳκῷα τοῦ στενοῦ λεγομένου τόπου*. *In Thraciæ finibus ad freti* (Propontidos) *angustias*.

Ἐκ τῶν δεσποτῶν.) *Δεσποτὰς* hic *ὁ πόλεως οἰκήτορσι* oppono, Regnicolam videlicet civi CP. Quis enim nesciat *διοίκησιν* esse, *ἡ πολλὰς ἐπαρχίας ἔχει ἐν ἑαυτῇ*, *Diœcesim plurimas provincias complecti*, ut Episcopatus *διοίκησις* cum urbe præcipua plures vicos? Adi Balsamonem in Synodi Chalced. can. 9. Morinum in Exercit. Eccl.

Πωίσαι εὐχήν.) Nil non auspicato moliuntur Græci, nisi præmissa prospero successui advocanda benedictione. Qua de causa consecrati templi eversionem sinistrum quid portendere veritus, Patriarchæ benedictione probari firmarique exposcit.

Τοῦ Μυροπωλίτου.) De quo Nota inferior secunda.

Φιάλην καὶ βάθρα κτίσαι τοῦ δήμου τῶν Βενέτων.) Populares tribus & factiones solemnibus Imp. processibus cum suis insignibus & demarchis adfuisse Codinus de Coron. Imp. innuit. Locum itaque commodum Venetæ dispositurus Imperator, *φιάλην*, *fontem*, machinam nimirum labro sculpto statuisque conspicuam, & *βάθρα*, *sedes lapideas*, vel *marmoreas*, bases vocat Miscella, *ἐφ' ὧν*, inquit Svidas, *καθῆνται ἐν τοῖς συλλόγοις*, *quibus incomitiis sedendi datur opportunitas*, excitari curat. De Phiala & precibus consecrandæ Ecclesiæ affectis Euchologium.

Τὴν Μητροπολίτου εἰς τὸ Πετρίν.) Origines CP. *ὅτι τοῦ Μυροπωλίτου τὴν μονὴν ὁ αὐτὸς Ἰουστινιανὸς ἔκτισεν. ἐκλήθη δὲ οὕτως, ὅτι οἶκος ἦν ἐκεῖνο Μητροπολίτου τινος.* *Metropolitæ Monasterium Justinianus extruxit*, priore nimirum ad Palatium ejus nominis everso. *Sic autem dicitur, quod ibi fuerit Metropolitæ cujusdam habitatio.* *τὸ δὲ Πετρίν, τὸν παλαιὸν οἶκος ἦν Πέτρου Πατρικίου ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ.* *Locus Petrin vocatus, Petri Patricii sub Justiniani magni tempus, domus extitit.* Eapropter lectio Peyrez. Codicis *εἰς τὸ Πρωτοίκων* erronea est.

Pag. 245. *Τῷ ἐπίκλην Ρουσίῳ.*) Miscella *cognomento Russo*.

Ἀπεκτείνας τὸν δῆμον.) Haud promiscuam plebem arbitror, sed factionis Prasinæ *συρφετόν*.

Λεόντιος δὲ ὁ πατρίκιος.) Ex τῆς Ἰσαύρων ὁρμώμενον χώρας, καὶ στρατηγὸν γενόμενον τοῦ Ἀνατολικοῦ καλουμένου στρατεύματος. exponit Nicephorus pag. 25

Ἐν τῷ Ἰουλιανοῦ λιμένι τῆς Σοφίας.) Orig. CP. *ἐκλήθη Ἰουλιανοῦ λιμὴν, ὅτι ὁ κτίσας αὐτὸν οὕτως ἐκαλεῖτο.* *Juliani portus, ab eo qui construxit nomen accepit*: ut a Sophia deinceps appellationem mutarit, dictum superius.

Σωπτάσαντο.) Dictionis interpretationem habent Notæ superiores.

Ἠγάγοντο τῶν Φλώρων.) Orig. CP. *τὰ δὲ Φλώρου καὶ*

In Theoph. Notæ

Καλλιστράτου ἔκτισαν ὅτω καλούμενοι τοὺς οἴκους αὐτῶν, μετὰ δὲ τὴν τελευτὴν αὐτῶν ἐγένοντο μοναὶ ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, ἐξ ὧν ὁ Παῦλος Πατριάρχης μετὰ ξη'. χρόνους γνοὺς τὸν θάνατον αὐτοῦ, ἐν ταῖς χρόνοις Εἰρήνης παρῃτήσατο τὸ Πατριαρχεῖον, καὶ πατελθὼν ἐκεῖσε ἡσύχασε, καὶ τέθνηκεν ἐκεῖσε μετὰ μῆνας δ'. *Flori Callistratique loca, istius nominis duas ædes sibi construxerant: Iis vero defunctis, Constantini Magni temporibus in Monasteria mutantur. Exinde Paulus Patriarcha sexaginta & octo annos natus pacis tempore morte prævisa, abdicavit se Patriarchatu, & illuc progressus solitariam vitam professus post menses quatuor expiravit.*

Γλωσσοκοπήσαντες.) Linguam cum naso præcisam Justiniano testatur Nicephorus, τεμὼν τὴν γλῶτταν, καὶ τὴν ῥῖνα. Postmodum tamen libere locutus est.

Ἐξόρισαν ἐν Χερσῶνι.) Nicephorus, ἐν Χερσῶνι τῇ πόλει ἐξόριστος δέκατον ἤδη ἔτος ἐν τῇ βασιλείᾳ ἄγοντα. *In Chersonam urbem* (Ponti ad Mæotidem paludem) *deportat, anno ejus imperii exacto decimo.*

Εἰς τὸν Βοῦν.) πρὸς τὴν καλουμένην τοῦ Βοὸς ἀγοράν. *ad Bovis forum.* Nicephorus.

Τὸ Βαρουκίν.) Ut Iberum Duces & Gubernatores Curopalatæ, non dignitate, sed nomine ab Impp. decorabantur, ex Constantino de Admin. Imp. cap 46. Ita qui Laziçæ & Bsruncii Rectores Patricii nomenclatura celebres habebantur.

Pag. 246. Edit. Paris. pag. 616.

Ἀλιδὶς.) Anastasius, *Senalidus*. Legit corrupte ἐσηνάλιδος.

Ταξατιῶνα.) Lexicon Cyrilli MS. τάξις, τὸ στρατιωτικὸν σύνταγμα, ἐξ οὗ ταξεῶται. *Taxatos* reddit Anastasius, *taxatiov, præsidium ex Taxatis conflatum*. Nicephorus, στρατὸς ὁπλίτην πρὸς φυλακὴν scribit.

Πρωτοσύμβουλος.) *Consiliarius supremus*, qui hodie Turcis Vezir Azem exponitur in Leunclavii Onomastico. Nicephor. Ὁ δὲ τῶν Σαρακηνῶν βασιλεὺς ταῦτα μεμαθηκὼς, πλείονα κατ' αὐτοῦ ἐκίνησε πόλεμον. Regii nostri lectio ad annum Constantini 12. de Mavia, τῶν Σαρακηνῶν πρῶτος βασιλεὺς. Alia Πρωτοσύμβουλος.

Καὶ εἰς πορθήσας ἦλθεν.) Miscella, *Et hostiliter exterius castra metatus est.*

Ἀψίμαρον.) Nicephorus, τοῦτον δυσφημοῦντες ἀδιτίσι. Pergit quasi Theophanem expositurus: Ψηφίζονται δὲ Ἀψίμαρον ὄνομα, τρατοῦ ἄρχοντα τῶν Κουρικιωτῶν, τυγχάνοντα τῆς Κιβυρραιωτῶν χώρας, ὃν Δρουγγάριον Ῥωμαίοις καλεῖν ἔθος. *Ejusque loca Apsimarum eligunt, qui tum Curiciotarum copiis præerat, e Cibyræotarum regione, quem Drungarium Romani vocant.* Codin. de Off. Δρουγγάριος ὁ πρῶτος θαλάσσιος, *Classis Præfectus.* Δροῦγγοι τὸ σύστημα τοσούτων τινῶν ὁπλιτῶν. *Globas militum.* Cibyræotas classiarios milites laudat Constantinus de Thematibus.

Pag. 247.

Διὰ τοῦ μονοτείχους.) Miscella per *singularem murum*. Ea nimirum parte qua uno tantum muro Urbs ad Blachernas cingitur. Muri enim circuitu maris vacantes duplices sunt. Gyllius Topogr. CP. lib. 1. cap. 19. & Cavanus Acropolitæ adjunctus de obsidione CP.

Τοὺς ἐξωτικοὺς ἄρχοντας.) Zonaras, ἐπαρχιώτας ἄρχοντας vocat: qui nimirum extra urbem in provinciis munera sua obibant, ab urbanis Magistratibus distincti: vel potius qui ex peregrinis regionibus Imperatori militantes, quales Principibus Christianis Helvetii, ab eo castrorum, urbium, Palatii, sacri etiam cubiculi custodiam sibi demandatam accipiebant: hoc pacto Barangos Anglos, & Bardariotas Persas suo tempore ab Impp. honoratos Nicetas & Codinus referunt.

Τοὺς φυλακὴν εἶναι.) Ἡσυχάζειν scripsit Niceph. hoc est, ἐγκλείστου δίκην φυλάττειν. Vide scripta paulo superius.

Σίσιον.) Castrum Ciliciæ Gulielmo Tyrio memoratum. Ortelius.

Pag. 248.

Εἰς τὸ Δωρᾶς.) Nicephorus Δόρος πρὸς τῇ Γοτθικῇ κείμενον χώρᾳ. *Doros in Gotthiæ limitibus positum.*

Τῶν Χαζάρων Χαγάνῳ.) Idem, αἰτεῖ δὲ τῶν Χαζάρων ἡγεμόνα. Χαγάνους δὲ τούτους αὐτοὶ καλοῦσι. *Unde Chazarum (Ducem Chaganos illos nuncupant) ut ad se veniret, rogat.* Chazari porro Tauricæ Chersonesi, & Mæotidis paludis fauces ad Occidentem occupant.

Φαναγουρίαν.) Mæotidis paludis Orientalem regionem.

Βοσπόρον.) Σκυθικῷ addit Nicephorus, qui aliis Cimmerius.

Κίρδας.) Nicephorus ἀγχόνῃ.

Εἰς τόμην.) Idem εἰς Τόμην καλούμενον παραθαλάσσιον χωρίον. Petavius in Notis. Reddit Anastasius *imen*: alia lectio, *in mare*.

Βαρβαλκίζιον.) Nicephorus Βαρασβακούριον, τὸν τε Σολιβᾶν, qui bit Σαλβανοί.

Τὸ Δάνααρι, καὶ τοῦ Δάναστρι.) De fluviis hisce consule Petavii Notas in Nicephorum pag. 77.

Pag. 249.

Εἰς τὴν Χαρσίου πόρταν.) *Egri Capi* vocant hodie Turcæ, id est, obliquam, ut reapse aditum exhibet sinuosum. Orig. CP. ἀπὸ τοῦ Χαρσίου δευτερεύοντος μέρους Βενέτων, *a Chatsio secundæ Venetorum factionis Tribuno* dictam volunt, quibus Auctoria verba adstipulantur. Inter ipsam, & sequentem Adrianopoleos portum versus continentem Blachernarum Palatium situm fuit.

Ἡράκλειος.) Apsimari frater Orientalium copiarum Dux.

Ἐμφανίσαντες.) *Actores* vertit Anastasius, cujus alia lectio *Auctores* habet.

Ἐν τῷ τείχει πάντας ἐφόρμησεν.) πρὸς τῷ τείχει ἐπὶ ξύλου ἀνήρτησεν.

Ἀπολύσεως τοῦ πρώτου βαΐου.) Ἀπόλυσις, *finis & demissio*: βαΐον, *palma*, & *præmium*. Adi Notas in Cedrenum posteriores.

Ἐν τῇ νέᾳ Ἀμάστριδι.) Ad Bithyniæ Pontum. Correctius Ἀμάστριδι posuit Nicephorus.

Pag. 250.

Κλειστρόβιον.) Ἐν δεσμωτηρίῳ συγκλείων. Idem.

Καθολικὴν Δαμασκοῦ.) Templum ad quod conveniendi promiscui sexus viris ac mulieribus potestas est, maxime quod in civitatibus primarium est, & Antistitis sedes, Catholici nomen obtinuisse ex Balsamone declaravimus in Euchologicis.

Ἀδιαίρετον τῷ ἐκείνων γλώσσῃ.) Hinc numerorum notas & characteres, *cifra*, vulgo dictos, Arabicum inventum, aut *Arabicos* nulla ratione vocandos, qui hæc legerit, mecum contendet. Etenim si Arabum lingua, id est, linguæ characteribus unitas, binarius, ternarius, &c. scribi nequeant: qui characteres aut ψῆφοι nuncupabuntur Arabici? Et licet deinceps Arabum lingua computorum libros Valid jusserit describi, numeros tamen ac summas expensæ & ad longum, χωρὶς ψήφων Græcis ἀδιαιρέτων, voluit apponi, quod Basilius postmodum a Græcis, teste Cedreno, statuit observari. Notas itaque characteresque, quibus numeros summatim exaramus, 1, 2, 3, 4, &c. ab Indis & Chaldæis usque ad nos scite magia advocat Glareanus in Arithmeticæ præludiis.

Ἱκανωσὸς τὴν ἀσφάλειαν.) Eamdem historiam fuse prosequitur Nicephorus.

Pag. 251.

Ἀββᾶς.) Σολομῶν vocat ille κατὰ τὴν αὐτοῦ διάλεκτον.

Μυριοβόλων.) Μυριαγωγῶν habet Peyrez. Codex: ideo verti *onerarias*; quas Anastasius *chimeras*: forsan etiam πυρσοβόλων, igne Græco plenas & armatas.

Pag. 252.

Εἰς σύβλας ξυλίνας.) Nicephorus, ξυλίνοις ὀβελοῖς προσπαρτήσας. Consule Meursium. V. σύβλα.

Τυδούνιον.) Petavius ubique legit τὸν Δαμιὸν, & τὰ Δαμιὸν, reliquis nominibus propriis articulo carentibus. Miscella, *Tudanum*. Variæ lectiones varie legunt.

Εἰς χελωνάριον.) Nicephorus ἀνατίῳ ἐμβαλών.

Ἰνδρῖ ὄντι.) Addit, καὶ ἄλλῳ δυσωδεῖ τυγχάνοντι.

Pag. 253.

Δοχὴν αὐτοῦ.) Anastasius, *in susceptionem ejus*. Lubens reponerem, κατὰ τὴν δοχὴν αὐτοῦ.

Κατὰ ἄνδρα νομίσματα εἶναι.) Nicephorus, κατ' ἄνδρα ἑκατὸν νομίσματα.

Τοὺς τοῦ Ὀψικίου.) Bithynos, Mysos, Phrygas, Dardanos, Troas Opsicium Thema comprehendit. Iidem *Obsequium*, Imperatoriæ Majestatis

prodromi satellites, qui dum comitantur, astant, Palatium custodiunt, ὀψίκιον.

Ἀρμενίζοντα.) Nicephorus, διανύσαντες τῶν τοίχων πρὸς τὸ Βυζάντιον κατῆραν. Suidas, ἄρμενον, τὸ ἱστίον· inde ἀρμενίζειν, *vela facere*. Portius in Lexico.

Μετὰ κούρσου.) Nicephorus, σὺν ὁπλίτῃ λαῷ. Anastasius, *cum incursione militari*: id est, cum celocibus armatis.

Τὸ κιονίσκιον τῆς ἁγίας τραπέζης.) Sacram mensam unica columella nonnumquam fulciri diximus superius.

Φυλακτά.) Miscella, *Phylacteria*.

Ἐπὶ τῶν ἄνω Καλλινίκου παραπορτίων.) Παραπόρτια, portas parvulas aliis majoribus adjunctas, ex Meursio interpretare juxta Constantinum in Tact. ἔχετω δὲ τὸ περίφραγμα τοῦ φοσσάτου πύλας τέσσαρας τὰς μεγαλωτέρας, καὶ δημοσίας, παραπόρτια δὲ μικρὰ περισσότερα. *Habeat castrorum portas majores & publicas quatuor; portulas minores multo plures*. Anastasiæ vero filium in superioribus templi liminibus jugulatum, vix in mentem possum inducere: quare Καλλινίκου παραπόρτια, vel ut habet Nicephorus, τῆς καλουμένης τῶν Καλλινίκου, quadraginta Martyrum, vel quamlibet aliam Ecclesiam, cum nominis hujusmodi apud Origines Urbis non occurrat, aliud nusquam, nisi forte Callinices, & ejus posterorum ædem celebrem ad Blachernas designabunt. Adversam interpretationem tenet Petavius in Nicephorum.

Edit. Parif. pag. 627.

Τῶν ἁγίων Ἀναργύρων Παυλίνου.) A Paulino Magistro Theodosii Junioris zelotypia mori jussu capite truncato, Cosmæ & Damiani inchoatam ædem Origines CP. testantur.

Pag. 254.

Τῷ παραμηρίῳ.) *Ensis brevior*. Loco Const. 6. παραμήρια, ἤτοι μαχαίρας διζωσμένα. Justinianus novell. 85. ξίφη, ἤτοι καλούμενα παραμήρια.

Προφητικός.) Non prophetiæ, sed astrorum lumine; unde Cedreno ἀστρονόμος vocatur.

Καὶ τῷ αὐτῷ χρόνῳ ἐτυφλώθη.) Anno tyrannidis arreptæ secundo lumen oculorum effossione Philippico ademptum est, ex Theophanis verbis inferius legendis: eodem itaque anno Synodum sextam proscripsit. Quare Petavii lapsum miror in Nicephorum scribentis. Anno primo Philippici Bardanis pseudosynodum coactam scribit Theophanes, non anno secundo, ut vulgo Theologi. Ad annum quidem Philippici primum Synodum istam memorat Theophanes; verum ut occæcationis tempori eam hic consociat, ita in annum illum primum eamdem habitam nusquam asseverat. Comparanda his Nicephori CP. historia.

Αἱρετικὸς καὶ μοιχός.) Fidem hæresi adulteravit; & tyrannidi incubavit.

Οὐκ ἐγχειρίδιον ἱκανῶς καθεῖναι.) Manum sextæ Synodo evertendæ admovit, scelus autem anno sequente opere completum est.

Pag. 255.

Καδιλον Κύρου.) Abrogationis prætextum adducit Baronius A. C. 712. num. 4.

Ἐν τῷ τῆς Χώρας μοναστηρίῳ.) Orig. CP. ἡ δὲ μονὴ τῆς Χώρας, πρῶτον μὲν εὐκτήριον ἦν. Κρίππας δὲ ὁ ἔπαρχος, καὶ Γαρὴς τοῦ Καππάδοκος Φωκᾶ περιορισθεὶς ἐκεῖσε ἀνήγειρεν αὐτὴν εἰς κάλλος, καὶ εἰς μέγεθος, ἀποχαρισάμενος ἐκεῖσε κτήματα πολλά· ἐκλήθη δὲ Χώρα, ὅτι ἐπὶ τῶν Βυζαντίων χωρίον ἦν ἐκεῖσε, ἐπεὶ καὶ τὰ Στουδίου χωρίον ἦν ἔξωθεν τῆς Βύζης. *Monasterium Chora oratorium prius extitit: Cryppas vero Præfectus, & Garus Phocæ Cappadocis filius illuc relegatus pluribus possessionibus donatis, in eam, qua visitur, formam & amplitudinem extulit. Χώρα vero nomen habuit quod ibi foret χωρίον ager: quandoquidem & Studiensis Monasterii locus ager quoque primitus fuit*.

Γερμανόν τε τὸν μετὰ ταῦτα.) Oppositis licet in adversum Theophanis & Nicephori testimoniis Ecclesiasticæ libertatis desertæ sanctos viros Germanum CP. & Andream Cretensem damnantibus, ab omni criminis nedum nota, verum etiam suspicione remotum Germanum Petavius Nicephori Commentator contendit. At cum innocentiam tanti viri non nisi existimatione de illo concipienda probet; Theophanem & Nicephorum falsitatis convictos agi non patietur, qui de Germani & Andreæ lapin Baronii luctam, & querelas legerit A. D. 712. num. 5. 6. & 7.

Νικόλαον τὸν ἀπὸ Καυκοδιακόνου.) Καυκίον, juxta Suidam, est ὁ παρὰ τοῖς ἀγροῖς κάλυξ. Quare Nicolaus iste quondam Καυκοδιάκονος, *a calicibus Minister*, vel φαρμακοποιός. & salubrium potionum artifex, ceu τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμων mihi erit. Auctor Miscellæ Anastasium sequutus, rescissis quæ de Germano & Andrea Cretense tractant verbis, Theophanem in hunc modum reddit. *Reperit autem sui sensus Joannem, quem Episcopum CP. fecit, deposito Cyro Præsule, quem & exilio relegavit in Monasterio Charas, Nicolaumque Diaconum calicum effecit, qui cum medicinali disciplina esset Sophista, tunc Quæstor erat*. Petavii sinceræ de Germani & Andreæ fide & constantia opinioni lectio istiusmodi faveret, & rescissa verba a pravi affectus non nemine in Theophanis textum intrusa contenderet: at cum in adversum anno Constantis ultimo Germanum & Andream Ecclesiasticæ libertatis desertores, cui Nicephorus contestis accedit, edixerit, & aliud sit omnino Nicolaum istum ἀπὸ Καυκοδιακόνων, *Caucodiaconum*, ita dicam, extitisse, & Caucodiaconum, sive calicum Diaconum recenter initiari: ab Anastasio verba memorata mihi potius judicantur omissa, quam a corruptore in Theoph. textum maligne immissa. Diaconum calicum dicet ulius Nicolaum in Ecclesia institutum, cum ei dispertiendi inter plebem Christianam Dominici sanguinis cura commissa est. Assererem utique, nisi textus haud viciandi, & sincerius exponendi studium ab tricis hujusmodi alienum me faceret.

Χαρτοφύλακα.) Ecclesiæ juris dicundi Præfectum & tabularum ejus custodem, in dubiis quæstionibus solvendis primum Patriarchæ assessorem, Judicem vero in Ecclesiasticis omnibus secundum Chartophylacem existima: & plura de eodem apud Euchologica & Codinum lego.

Διὰ τοῦ Φιλέα εἰς τὸ Στενόν.) Phileam ostium Thracii Bosphori, qui Στενόν, conjicio. Nicephorus, τῶν Βουλγάρων ἐπελθόντος ὁμίλου ἀθρόως τοῖς ἐν τῷ Θρᾳκικῷ Βοσπόρῳ οἰκοῦσιν ἐπεστράτευσε.

Περαματίζοντες.) Portum CP. hinc inde trajicientes. Πέραν, *trans CP.* locum vocabant: περάματα, lintres trajecturis accomodatos, & περαματίζειν, lintribus hujusmodi transvehi.

Τῶν Μιδίων.) Ita profecto legendum, Μιδείας vitiata apud Nicephorum lectio rejicienda. μετὰ δὲ ταῦτα, recensitis nimirum Bulgaricis incursionibus, ἔτι τὸ τῶν Σαρακηνῶν ἔθνος τῶν Ῥωμαίων κατέδραμε χώραν· καὶ τὰ πλεῖστα μέρη διατρέχοντες, πλεῖστον ὅσον βλάβην ἀνθρώπων τε καὶ κτηνῶν ἐποιοῦντο· τήν τε Μισθείαν καὶ ἕτερα πολίσματα συμπαραλαμβάνουσι. Misthism Lycaoniæ urbem ex Ortelio dubie loquente, certo conjicies.

Ἐν δὲ τῷ μεσημβρίζειν.) Nicephorus, αἰφνίδιον κατὰ τὸν μεσημβρινὸν τῆς ἡμέρας καιρὸν ἐτράπετο.

Πρωτοστράτωρ τοῦ Ὀψικίου.) Comitis illius Thematis stratorem primum concipe: ὑπηρετῶν τινα posuit Nicephorus.

Ταξατῶν.) Nicephorus, στρατιωτῶν.

Εἰς τὸ ὁρνιθεῖον τῶν Πρασίνων.) Miscella, *Ad oratorium Prasinorum*. Cedrenus, εἰς τὸ ἁρματεῖον τῶν Πρασίνων, *Ad Prasinorum armatorium*. ἅρματα vero dictio cum currus tam arma, hæc recentiore, illos antiqua significandi consuetudine referat; locum quo Prasinorum quadrigæ, vel arma & ornamenta ad Circenses agones parabantur, ἁρματοθήκην, vel ὁρνιθεῖον indicabit.

Ὁ πρωτοασηκρῆτις.) Nicephorus, ἀναγορεύουσιν εἰς βασιλέα Ἀρτέμιον Φιλιππικοῦ Γραμματέα, ὃν τῇ Ἰταλῶν φωνῇ καλοῦσιν Ἀσηκρῆτις.

Pag. 256.

Τοξοβολίστρας, καὶ τετραρέας εἰς τοὺς πύργους, καὶ μαγγανικά.) Primum Historia Miscella reddit, arcobalistas, secundi vice Meursius τετραρέα, sive τετραρέας supponit: tertium Nicephorus exponit,

πολιορκητικῶν ὄργανα· de reliquis idem consulendus.

Ὡρία.) Moschopulus apud Meursium, ὡρεῖον, τὸ σιτοδοχεῖον, *horreum*. consentit Miscella.

Τῷ δ' αὐτῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς βασιλείας Ἀρτεμίου.) In annum Artemii primum, eumque ineuntem tantummodo Germani in Thronum CP. translationem reponendam sequentes rationes doceat. 1. Anno Leonis decimo tertio, indictione 13. post annos Pontificatus quatuordecim, menses quinque, & dies tres, Germanum sede depulsum verbis quam apertis declarat Theophanes ad annum Leonis præfatum, & ex eo Anastasius habet: *Summo Sacerdotio functus* (est Germanus) *annis* 14. *menses* 5. *diebus* 7. anni vero illi dies & menses a Januarii die septimo, ut ibidem scribit Theophanes, vel ut Anastasius, 7. Idus Januarias, qui in eamdem incidit, & quo Germanus exauctoratus, sursum numerandi ab Arthemii anno primo, indictionis 13. charactere dignoscendo principium deducunt. Error itaque Theophanis aut Librarii annum Artemii secundum primi vice reposuit. 2. Constantinopolitanæ Sedis dignitas indictione decima tertia Germano, si bene numeret, delata fuit, circuli sequentis decima tertia pariter abrogata: prior autem illa in Artemii annum primum incurrit. Ratio tertia ipsa Theophanis auctoritate stabilitur. Annus Germani Pontificatus vertens & integer, ut ex ejus laterculo colligo, Artemii anno secundo vertenti quoque & integro ex æquo commensuratur: at mensis Augusti die quarto (hunc quippe numerum anni quatuordecim diebus 7. & mensibus quinque conjuncti desiderant) concessum tradit Theophanes. Ejus igitur auspicia ab ipsius Artemii anno primo, licet exeunte, repetenda. 4. Artemius annum imperii secundum numerans indictionem decimam quartam reperit: at enim Leo Imperii sui anno decimo tertio indictionem decimam tertiam sociam nactus est, & primam primi; ita circuli præeuntis ultimam Theodosius anno unico sceptris potitus, præcessor vero Artemius anno secundo dejectus decimam quartam anno eodem sortitus est: eam ob rem Germanus decima tertia institutus ab ejus anno primo in CP. Sedem translatus asseritur. 5. Indictiones sursum deorsumque numeratæ, & tum præviis, tum succedentibus collatæ quartam ac decimam Artemii secundo designant: An non itaque tertia & Decima Germani translatione notata Artemii ejus anno primo attribuenda? Hac ergo, quam explanamus de Germano in CP. thronum transvehendo historia in annum priorem revocata, præsentibus verbis in verum sensum restituendis correctionem hujusmodi appono: τῷ δ' αὐτῷ πρώτῳ ἔτει τῆς βασιλείας Ἀρτεμίου, ιγ'. ἰνδικτιῶνι, μηνὶ Αὐγούστῳ δ'. μετετέθη Γερμανὸς, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ.) Hæc propria Episcoporum & his majorum instituendorum formula verbo μετετέθη in προχειρίζεται formula: de qua Euchologium consecrandi Episcopi ritum proferens.

Κατὰ παρουσίαν.) Ac forsan ejus rogatu, ut quam citius Hæreticus Joannes exturbaretur.

Πρὸς τὸ κόψαι ξύλα ναυπηγήσιμα.) Nicephorus, ναυπηγησίμων ξύλων καταχειρισμοῦ ἕνεκεν.

Λογοθέτην Γενικόν.) Idem, τῶν δημοσίων φόρων λογιστὴν, ὃν Λογοθέτην Γενικὸν οἶδε καλεῖν ἡ συνήθεια.

Pag. 257.

Ἐκλήπτορα τῶν δημοσίων φόρων.) Idem, τῶν δημοσίων φόρων πράκτορα.

Τὸ δὲ τῆς πόλεως πέλαγος.) Unus CP. portus varia pro vario situ nomina sortitur. Occidentem quæ pars respicit, & est ad Blachernas, a S. Mamante appellatus: Orientalior altera, νεώριον est. Illam ergo classe urbica tenente, Thraciam appellere non poterat hostilis Theodosii exercitus. Ubi in νεώριον secessit urbica classis; Theodosius locum relictum & Thracicas partes occupavit. Conferenda his CP. Topographia Gyllii lib. 4. cap. 6.

Νουτερίου.) Peyrez. Codex correctius habet Νεωρίου.

Μασαλμᾶς.) Μασαλμᾶς scribitur apud Niceph. qui mille & octoginta ejus naves recenset.

Pag. 258.

Ἀλλαλήσωμεν.) Vice λαλήσωμεν, modernæ Græciæ Imperativus pluralis: ἄς exhortandi particula.

Ἀμόριον.) Ἀμώριον scribet inferius. Svidas. Ἀμώριον καὶ Ἀμωρος πόλις τῆς μεγάλης Φρυγίας. ὁ πολίτης Ἀμωριεύς. Ἀμορριανὸς quoque, & Ἀμωραῖος reperitur apud Auctorem, & Cedrenum.

Εὐφημοῦν.) Ita pronuntiat corrupta Dialectus vice ἂς φημοῦσι: ut ἂς λαλήσωμεν, vice λαλήσωμεν. ἂς illud exhortandi nota.

Ἡ δὲ βίγλα.) *Vigiliæ. excubiæ.* Nicetas in Isaacio Angelo lib. 1. μήτε φυλακὰς ἔχων ἀκριβεῖς, ἢ βίγλας. *Neque custodes habens accuratos, neque excubias.* Reliqua hic occurrentia λογίκιον, λογίκευτος, μίλιον, καβαλλάριος, καβαλλικεύειν Meursius nullo negotio exponit.

Περιστατωθείς.) Miscella *mæstus factus*.

Εἰς τὰ λιβάδια θέλω μεταπληκεῦσαι.) Anastasius, & Miscella, *In pratis volo manere*.

Pag. 259.

Τὸν Δομέστικον τῶν Στρατηγῶν.) Ubi de magno Domestico, qui supremus post Imperatorem exercitus Dux, non est sermo, Δομέστικος, ait Joannes Citri in Jure Orientali, τὸν ἐξάρχοντα, τὸν προηγούμενον, τὸν ἐπιστάτην δηλοῖ. Uniuscujusque ordinis primum & exarchum significat; hic optime *Primicerium*.

Καλοκαιρίον.) *Æstas*, anni tempestas jucundissima. Constantinus de Admin. Imperii. ὅτι μόνῳ τῷ καλοκαιρίῳ βλέπουσι τὸν ἥλιον. *Adeo ut sola æstate solem habeant conspicuum.*

Θεωρήσας δὲ ὁ στρατηγὸς ὅτι ἐπὶ Μασαλμὰν ἐπλησίασε.) Anastasius reddit, *Contemplatus igitur Prætor quo Massa Leo appropinquasset*. Miscella, *Contemplatus igitur Prætor quod Masalmæ appropinquasset*. Legendum itaque ὅτι εἰ Μασαλμὰν πλησίαζει.

Διὸ Τπάτους.) Neque προβόλους Consules cum Anastasio interpretor, neque ἐξοχωτάτους, *supremos viros*: sed *Caduceatores* potius, aut pacis agendæ sequestros.

Pag. 260.

Εἰς Θεοδοσιανά.) Theodosianopolim Phrygiæ Pacatianæ urbem: cujus Chalcedonense, & CP. quintum Concilia meminere. Ortelius.

Ἀκροϊνόν.) Bithyniæ. Anastasius, *Acroenum*.

Τὰ μανίκια τῆς δεξιᾶς χειρός.) Anastasius, *Dexteræ manus suæ manicas*, τὰς χειρίδας τῆς δεξιᾶς χειρὸς disertior Nicephorus posuit. Petavius reddidit. *Omnis dextræ manus digitos.* An non χειρίδας manicæ? Ita Glossarium Anastasii.

Ἐκ τῆς Γερμανικείας.) Ut Germanica ad Syrorum & Cilicum fines nobilis urbs, ita Isauria Provincia indigenarum latrociniis & barbarie infamis. Leo ex hac oriundus alterius numquam patriæ honorem sibi asciscere studuit.

Βρῶμος.) Proprie *fœtor*, metaphorice *horror*, & *aversio animi*.

Ἐν Ἀκαρίῳ.) Alia lectio, Ἀλβαρίῳ.

Pag. 262.

Μετὰ κυκλοπόδων.) Cyclopedes interpretatus Anastasius.

Δουλοῖ αὐτόν.) Accusandi vice dativi casus apud recentiores frequentissimus.

Εἰς τὸν κάματον.) *Labor diurnus* iisdem κάματος, & κάμνω, *laboro*.

Pag. 263.

Κατίνας.) *Miræ magnitudinis scaphas*, & iterum *grandes naves* vertit Anastasius.

Ἀπὸ τῆς Μαγναύρας.) Palatium Magnaura corrupte quasi Magna Aula dicitur Luitprando de Legat. Alii Anastasium in eo fulmine percussum *magna aura* perire se deflentem narrant. Plura Luitprandus, Gyllius, Orig. CP. ad angulum meridionalem situm declarat contentus.

Εἰς τὰ Εὐτροπίου καὶ Ἀνθεμίου.) Portus ad Chalcedonem, ab Eutropio Zenonis Protospathario, ajunt Orig. CP. nomen accepit, de quo Auctor ad annum Mauricii septimum.

Καὶ τοῦ Στενοῦ μικρὸν ποιήσαντος.) Borea Proponti.

pag. 619.

Ὁ δὲ ἀσεβὴς βασιλεύς.) Ejus impietate nondum detecta.

Pag. 264.

Ὀξείας καὶ Πλατείας.) Propontidos insulæ.

Διὰ τῶν πρεσβειῶν τῆς ἁγίας Θεοτόκου.) Liberatæ Urbis annuam memoriam Augusti die 15. Ecclesiæ Græciæ recolit Menæum, τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἀνάμνησιν

τοιοῦμεν τῆς περὶ ἡμᾶς μεγίστης ἀνυπερβλήτου φιλανθρωπίας ἣν ἐνεδείξατο τότε ὁ Θεὸς ἀποσκεδάσας μετ' αἰσχύνης τοὺς ἀθέους Ἀγαρηνοὺς μεσιτείᾳ τῆς ὑπερενδόξου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. *Maximæ, & quæ captum omnem superat in nos clementiæ eodem die memoriam agimus, quam nimirum tunc Deus exhibuit, Deiparæ Dominæ nostræ super omnes sanctæ, ac semper Virginis Mariæ intercessione depulsis cum dedecore irreligiosis Agarenis*. Solutæ obsidionis historiam deinde texit, & quæ tum a Nicephoro, tum a Theophane omissa brevi, & ab historiæ fide non alieno discursu percenset. Celebritatis vigilias & integrum παννυχίδα, quod pedibus stantes, nec eo die permissa inter decantandos hymnos sessione peragant, ἀκάθιστον τὴν ἡμέραν Græci appellant. Orationem in eam memoriam ἐγκωμιαστικὸν, & historicam profert is tomus quem historiæ Monothelitarum nomine P. Franciscus Combefis ante annos quatuor edidit. Historica narratio eadem quæ in Menæo, tantum cultiore stylo composita: occurrit pag. 817.

Τὴν ἅλυσιν ἐκ τῶν Γαλάτων.) Catena a Galata ad Urbis muros producta. CP. portum fuisse clausum demonstrat Laonicus Chalcondylus l. 7. Phrantzes lib. 3. cap. 8. & alii.

Τοῦ Σωσθενίου.) Perampli unius CP. portus regiones, ita dicam, plures, & βραχύτατοι λιμένες, ut historia penultima nota recensita scribit, varias appellationes sortiuntur. Σωσθένιον, ad Chrysopolim reponit portum hunc Gyllius, quod in eo adversus Amycum præliantes Argonautæ salutem repererint σωθέντες.

Χειμῶνος δὲ γενομένου.) Nicephorus totidem verbis hæc scribens, Σοφίαμ vocat Σουλεὶμ, & Ἰζίδ, inferius Ἰζίδ, Ἰεζίδον, Anastasius *Gizid*. Solimani nuper memorati necem, & ejus genus memorat Menæum superius adductum.

Εἰς τὸν Σάτυρον, καὶ Βρύαν.) Bithyniæ portus liquidis verbis ostendit Nicephorus.

Τοῖς τῶν κατηνων ακεδαλαις.) Οἱ δ' ἐν αὐτοῖς ναυκληροῦντες Αἰγύπτιοι νυκτὸς τοῖς ἐφεστηκότας λαμβάνοις τῶν νηῶν ἀποβάντες, πρὸς τὸ Βυζάντιον ἦλθον.

Ἀπὸ τῆς Ἱερείας.) Est Hieria palatium supra CP. de quo Nicephorus in Heraclio. καὶ ηὐλίζετο ἐν τῷ παλατίῳ τῷ καλουμένῳ τῆς Ἱερείας. *In palatio, quod dicitur Hieriæ mansit*. In Urbe vero non extitisse ad eumdem Imperatorem, ut urbem ingrederetur a civibus delatæ declarant preces. Ubi reperiatur exponimus ad annum Copronymi 25. Est quoque Ἱερὸν Propontis, & Bosphorus Thracius, ejusque maxime ostium atque fauces ad Euxinum Pontum: quamvis Ἱερὸν frequentius & magis proprie scribatur sparsim in hoc opere. Lego insuper Ἱερὸν ἐν καλουμένῳ νήσῳ apud Nicephorum Editionis Regiæ pag. 37. eademque τὸ Ἱερὸν ad Propontidos fauces audit.

Ἀπὸ Πυλῶν.) Pylas istas ex adverso CP. in Asia esse contextus Auctoris arguit.

Κλασματίζοντες.) Anastasius, *multis damnis afficientes*. Cedrenus periphrastice, καὶ πολὺν φόνον καθ' ἑκάστην ποιοῦντες.

Pag. 285. Ἐπισκήψαντος εἰς αὐτοὺς καὶ λοιμικοῦ νόσου.) Lucem illam CP. ingruentem hominum trecenta millia sustulisse Paulus Diaco. de gestis Longobardorum lib. 6. cap. 47. refert: hostes vero dumtaxat infestasse Auctoris verba mihi videntur commonere.

Σωσάμενος δὲ πρὸς αὐτὸν πόλεμον.) Saracenos in Bulgaros insiliisse Commentarium de sex ætatibus clausurus Beda conscripsit his verbis: *Saraceni cum immenso exercitu CP. venientes triennio civitatem obsident: donec civibus multa instantia ad Deum clamantibus, plurimi eorum fame, frigore, perirent: ac sic pertæsi obsidionis abscederent. Qui inde regressi, Bulgarorum gentem, quæ est super Danubium, bello aggrediuntur, & ob hæc quoque bella victi refugiunt, ac naves repetunt suas. Quibus cum altum peterent, ingruente plurima tempestate, plurimi etiam mersis sive confractis per littora navibus sunt necati*.

Ὁ Θεὸς καὶ παρθένος παρθένος.) CP. Urbem B. Virginis curæ commissam, & ejus nomini dicatam testatur Menæum die 11. Maij. τὴν ἀνάμνησιν πνευματικῶς τελοῦμεν τῶν γενεθλίων ταύτης τῆς θεοφυλάκτου καὶ βασιλίδος τῶν πόλεων, τῆς κατ' ἐξαίρετον ἀνακειμένης τῇ δεσποίνῃ ἡμῶν τῇ ἁγίᾳ Θεοτόκῳ, καὶ ὑπ' αὐτῆς διὰ παντὸς σωζομένης. *Natalis a Deo custoditæ & urbium reginæ Urbis Dominæ nostræ sanctę Deiparę speciatim consecratę, & ab ea semper servatę memoriam celebramus*.

Σέργιος Πρωτοσπαθάριος.) In obsessæ Urbis tempus, id est proximum, Sergii defectionem Nicephorus revocat.

Ονομαζόμενον.) *Cui asini maxilla*. μάγουλον, recentioribus *maxilla*. Portius & Meursius.

Πλανηθέντες ἐν Καλαβρίᾳ Λογγιβάρδοις.) Res ab eis gestas Paulus Diaconus in Historicis recenset.

Φασκιώσας.) Barbaram vocem barbare pronunciat recentior Græcia φασκιώνειν, *Fasciis involvere*. Meursius. Anastasius reddidit; *Fusca condire*: Miscella, *pusca condire*. Favet Cod. Barb. lectio φουσκώσας. Ita involutum caput illud puto, ut pusca vel myrrha quoque fuerit conditum, & ἐσμυρνισμένον, ut habet Auctor inferius ad Constantini Copronymi annum 10.

Τὰ ἑσπέρια μέρη.) Quæ hic ad Saracenorum historiam spectantia in Peyrez. Codice legantur, inter hujus pag. lectiones varias reperies.

Ἀποκαταστάντων δὲ τῶν Σαρακηνῶν τῇ ιε'. τοῦ Αὐγούστου.) Triennalem CP. obsidionem Paulus Diaconus lib. 6. cap. 47. de Longobard. gestis. Nicephorus ad tredecim menses, Auctor ad annum tantum producit. Masalmam enim Augusti die 15. eam posuisse anno superiore, hic eadem die solutam scribit. Adventum & recessum memoravit Nicephorus: altes expeditionis præparatæ tempus inclusit.

Pag. 286. Πιάσαι.) πιάνω, *accipio*, recentioris linguæ vocabulum. Meursius & Portius.

Ἐκώλυσεν Θύμαρον τὸν οἶνον.) Mahometem vini abusum, non usum prohibuisse Turcas referentes audivi. Is enim, ajunt, cum ex vini potu convivantes lætiores, cantibus & tripudiis indulgentes iter agens comperisset, vino & ejus potui assuetis bene precatus est: eadem autem via e negotio redux jurgantes, & dissidiis se se mutuo conficientes contemplatus, vinum, & qui biberent diris devovit. Hinc prophetæ sui dictis crapulas proprias laudant, & ejusdem verbis a vino sibi temperantes de ejus abstinentia gloriantur.

Ἐτέχθη τῷ δυσσεβεῖ βασιλεῖ.) Post historias annis superioribus adscriptas subjungit pariter Nicephorus, μετὰ τοῦτο, quasi anno tertio, τίκτεται υἱὸς τῷ βασιλεῖ.

Τῇ δὲ κε'. τοῦ Ὀκτωβρίου.) Palatinus Codex & Peyrez. τῇ κε'. legunt. Anastasius, & Miscella, *Octavo Cal. Januaris*, habent. Barberinus tempus omnino tacet.

Ἐμπομπεύοντος.) Anastasius reddit, *cum solemni obsequio*. Eamdem significantiam tribuit Turco-Græcia lib. 3.

Πρὸ τῆς εἰσόδου.) Idem, *Oratione ante ingressum altaris effusa*. Obscure. Clarius reponas. *Orationе antequam dona sacra ad altare inferrentur, effusa*. Est enim εἴσοδος in Liturgia *Offertorium*, quo cum processione & pompa panis & vinum sacrificio deputata Sacerdotum manibus ad altare deportantur, & ad illud, ut ita dicam, εἰσοδεύονται. Adeundum, si dubium supersit, Euchologium. *Edit. Paris. pag. 620.*

Ἀφοδεύσαντος αὐτοῦ.) Hinc alcitum Copronymi nomen. Alii a Caballino stercore, cujus ei odor in deliciis, Caballinum & Copronymum dictum contendunt. De his consulendus Zonaras.

Ἀνεδέξαντο.) Vide illius temporis plures in Baptismo susceptores.

Ὑπατείαν δόσιν.) Ὑπατεία, *Consulare munus*, *donativum* Anastasio redditum.

Πρωτοασηκρῆτις.) Πρῶτον τῶν βασιλικῶν γραμματέων Nicephoro scriptum.

Ἄρχοντα τοῦ τείχους.) Nicephoros, ἄρχοντα τειχῶν, *reparandis & custodiendis Urbis mœnibus Præfe-*

ctum: de quo Codinus.

Κόμητα Ὀψικίου) Idem, τοῦ βασιλικοῦ λεγομένου Ὀψικίου ἡγεμόνα. Petavius Interpres, *Imperatorii obsequii Præfectum*.

Pag. 267. Ἰνδικτιῶνι τρίτῃ.) Eadem quoque tertia indictione Constantinum cognomento Copronymum Imperii corona redimitum testatur Nicephorus. τέμπτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ Μαρτίου μηνὸς, τῆς τρίτης ἰνδικτιῶνος, ἐν ἡμέρᾳ τοῦ Χριστοῦ ἀναστάσεως. Quare cum præsentis anni quarta sit indictio (cœpit enim, ut superius liquet, cum Leonis Imperio indictionis circulus, & anno ejusdem decimo pag. 270. & decimo tertio pag. 272. par quoque numeratur indictio) in annum præeuntem Constantini coronatio remittenda.

Ἐν τῷ τρισβουναλίῳ τῶν ιθ'. ἀκκουβίτων.) S. Niceph. ἐν τῷ τρισβουναλίῳ λεγομένῳ τῶν ιθ'. ἀκκουβίτων.

Τοὺς Μοντανούς.) Montani discipulis a Baptismo non abhorrentibus, Montanistas hosce Manichæos existimat Baronius ad A. C. 722. num. 5.

Καὶ ἐχλεύαζον τὴν πίστιν.) Ab isto loquendi genere verbum μαγαρίζειν, *conspurcare*, ubi de fide deserta sermo est, recentiores traduxere. Lege Auctorem ad Leonis bujus annum 2. & scripta superius pag. 265.

Pag. 268. Νακωλείας ὁ ἐπίσκοπος.) Theophilum nomine demonstrat Baronius ad annum Christi 727. num. 5.

Τὰ περὶ τῶν μακαρίων.) Excerptum e libro Auctoris rerum Francicarum inscii, quo mera ἀχρονία, & ἀνιστορησία deprehenditur.

Οὗτοι ὁ ἀοίδιμος Στέφανος.) Non Leonis, sed Constantini ejus filii ætate vixit.

Κριστάται, ὁ ἑρμηνεύεται Τριχοραχάται.) Monstrum Francis ipsis, quibus accidisse narratur, incognitum: unde apud Græcos auditum veracior Agathias profert Hist. lib. 1. *Solemne est Francorum regibus nunquam tonderi: sed a pueris intonsi manent. Cæsaries tota decenter eis in humeros propendet: anterior coma e fronte discriminata in utramque latus deflexa. Neque vero, quemadmodum Turcis & Barbaris, impexa iis, & squallida sordidaque est coma, vel complicatione indecenter cirrata, sed smigmata varia ipsi sibi adhibent, diligenterque curant; idque velut insigne quoddam eximiique honoris prærogativa regio generi apud eos tribuitur*.

Ἐλθὼν δὲ χειροτονεῖ τὸν Πιπῖνον.) Hoc est regem prius institutum unxit. Baronius ad A. D. 751. & 754. num. 5.

Προπολεμήσαντα τοὺς περαιωθέντας Ἄραβας.) Caroli Martelli facinora cum Pipini filii rebus perturbat.

Κτείνει μὲν καὶ τὸν αὐτῶν Ἔξαρχον τὸν Ἀβδεραχμάν.) Abdirama ad Aquitaniam a Carolo Martello cæsus. Fredegarius Scholasticus in Chronico.

Παρὰ τὸν Ἠρίδανον.) Saracenorum exercitus alter ab eodem Carolo ad Rhodanum deletus, ex eodem Fredegario.

Αἰτεῖσθαι αὐτὸν τοῦ ὑπουργῆσαι.) Stephano concedit, quod a Zacharia præstitum.

Καρούλομαγνον.) Ni Καρλομάννον reponat, Carolum Magnum eum fratre Carlomanno confundet.

Pag. 269. Ἐν αὐτῷ δὲ τῷ ἔτει ἰνδικτιῶνι ι'.) Anni præsentis indictionem decimam numerandam conveniunt cum ad Imperatoris hujus annum tertium observationes positæ, tum ipsa quæ ad hunc annum paulo inferius indictio recensetur. Subjuncta vero narratio totidem verbis apud Nicephorum legitur pag. 37.

Κατὰ τῶν ἁγίων καὶ σεπτῶν εἰκόνων ὁ κατὰ πόλεμον.) Validiores machinas in sanctarum imaginum cultum anno Imperii decimo Leonem movisse, & in eas crudelius sæviisse S. Stephani Junioris vita observat. *Cum jam ad Imperii decimum annum pervenisset, nec jam impietatem animo premere, ac continere posset*, &c.

Pag. 270. Τῇ Ὀκτωβρίῳ μηνί.) Pal. Codex legit Αυγουστω Mensis. Ita legerat Anastasius, qui vertit: *Regiæ appropinquantes urbi decimo quarto Kalendas Maii*.

Βιβάζοντα περὶ τὴν λίμνην.) Nicephorus, Ἀγαλλόμενος ἐπὶ τῇ νίκῃ τῆς ἑαυτοῦ τῇ Ἀβύδῳ παρέδωκεν.

Μονοζώνων.) *Expeditos milites* vertit Anastasius: sequitur Miscella: Suidas exponit, μονόζωνοι οἱ τίμιοι τῶν στρατιωτῶν· οἱ μὴ τὴν αὐτὴν τοῖς ἄλλοις ζώνην φοροῦντες· οἱ ἀσύντακτοι, καὶ ὥσπερ λῃσταί. *Monozoni, militum honoratiores sunt: qui eodem cum aliis cingulo non utuntur: qui ordinem non servant, sed prædonum more in adversarios grassantur*.

Μυριάδας.) Μυριάδα vox inflexionis secundæ, recentioribus quam hæc μυριάς familiarior.

Τῶν τιμωμένων πατέρων αὐτόθι.) Sanctorum Patrum ad œcumenicas Synodos convenientium memoriam non pictis modo eorum sacris vultibus, vel dicatis eorum nomini templis, sed & colendæ religioni destinatis diebus Ecclesia Græca celebrat. Festos quosque sacros illos dies per anni varias tempestates indicat Menæum.

Ἐν τῷ μαγγανικῷ.) Miscella, *ex Mangone*. De bellicis hisce tormentis Lipsius in Poliorceticis.

Pag. 271. Τὸ κάστρον Ἀτινῶν.) Thraciæ conjicit Ortelius, quod Asiæ, si tamen hæc præcedentia consequantur.

Γάρσαχον.) Is Anastasio, *Gardachus*: Miscellæ, *Gradacus*.

Τίνος βαπτίζεις; ἔφη· Κόνωνος.) Unde Cononem sacrarum imaginum noverat Germanus eversorem? Puer cum nomine illo vocari consuetus Hebræis artis divinatoriæ probe peritis occurrisset, & Imper. se faturum ab eis accepisset oraculum, quod exegerunt pretium vaticinii lubens promisit, sacrarum imaginum cladem. Inde, reor, Conon imaginum eversor futurus divulgatur: ad militiam vero profectus, mutato nomine, Conon latuit, sed vera fera, Leo postmodum apparuit. Nominis fideique desertor Leo Cononem alterum status Ecclesiastici præcessorem Apostatam imitatur: de quo ad annum Anastasii 2. pag. 94.

Αὐτῷ συνδεκεῖν.) Leguntur apud Codinum de Imp. coronatione.

Διίππιν.) Bigarum in Circo stadium.

Pag. 272. Τῆς πολιτικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς ἀνατολῆς Λέοντος.) Quod, ut Christiani Principes solent, ad Imperium & dignitatem spectantia plurima in subjectis occidui tractus Ecclesiis ordinaret, & moderaretur. Ut porro βασιλεὺς καὶ ἱερεὺς se jactarit Leo, & politicam æque ac Ecclesiasticam sibi auctoritatem falso arrogaverit, lege monentem de ambitione Gregorium Pontificem apud Annales Ecclesiasticos anno Christi 726. in ipsis Greg. epist.

Edit. Parif. pag. 621. Ἡμέρᾳ γ'. τῆς Ἑβδομάδος.) Feriæ numerum corrigit Petavius in Nicephorum Notarum pag. 82. & septimam reponendam contendit. Admissa numeri correctione, quod extemplo subdit, displicet. *Eo die indictum sacris imaginibus silentium, ut loquitur Theophanes, ab Hæreticorum hujus temporis signifero, & execrando Leone*. Loquaciores forsitan erant sacræ imagines, ut silentii damnarentur. An non σιλέντιον Conventus est optimatum, & tractandis Imperii negotiis coactus Imp. mandato consessus? Ita edicit arbiter Nicephorus, qui hæc Theophanis verba; Ἀσεβὴς δυσσεβοῦς σιλέντιον κατὰ τῶν ἁγίων καὶ σεπτῶν εἰκόνων ἐποίησεν, exponit in hunc modum, μετὰ δὲ ταῦτα ὁ βασιλεὺς ἀθροίζει πλεῖστον λαὸν τῆς πόλεως κατὰ τὰ βασίλεια. καὶ συγκαλεῖ τὸν τότε τῆς πόλεως Ἀρχιερέα Γερμανὸν, συγγράφειν κατὰ τῆς καθαιρέσεως τῶν εἰκόνων τῶν ἁγίων ἐπαναγκάζειν. *Post hæc Imp. ingenti civium numero in Palatium collecto, una & Germanum Patriarcham advocat: tum apud eum vehementius instat, ut de sacris imaginibus evertendis scriptum aliquod faceret*. Recolenda superius posita ad pag. 261.

Ἡμέρας γ'. τῇ δὲ ἑβδόμῃ τοῦ αὐτοῦ Ἰανουαρίου.) Alii codices legunt, ἡμέρας ζ'. τῇ δὲ κβ'. τοῦ αὐτοῦ Ἰανουαρίου. Anastasius & Miscella: *Diebus septem*. *Undecimo vero Calendas Februarii*. Adeoque ante annos quatuordecim & menses quinque diebus septem adjectis, ab Augusti die primo Patriarchatum Germanus suscepit. Scripta superius pag. 257. bis conferenda.

Αἰῶνα

Λέοντι βασιλεῖ τὴν θυγατέρα.) Sub belli in sacras imagines moti tempus nuptias filii conciliatas scribit Nicephorus. ἐν ᾧ δὲ αὐτῷ ταῦτα ἐπράττετο. De hujusmodi nuptiis vide observanda in Notis ad pag. 305.

Τάλαντα τρία ἥμισυ.) Lectio Pal. & Peyrez. Inter varias habet ζ'. Anastasius habet *talenta tria & dimidium*.

Θεόδωρος ὁ τοῦ Μανσοὺρ.) Hallucinatur Baronius ad annum D. 734. num. 5. scribens. *Fuisse tradunt Theodorum Episcopum Grapsorum, Cantorem cognomento dictum*. 1. Quod Theodorum hunc Mansur cum Theodoro alio Theophanis fratre confundat: 2. Quod Theodorum Grapsorum Episcopum (Graptorum cum aliis votis ejusdem ignaris correctias scripsisset) putet, qui γραπτὸς a litteris fronti inustis dicendus. Μανσοὺρ autem dicitur Theodorus hic, quod cum Joanne Damasceno, cujus avus Mansur dictus est, commonem sanguinis stirpem nactus fuerit: vel quod nobilitate inter gentiles præcipuas Mansuris appellationem (nobilem enim & principem familiari colloquio exponebat Abraham Ecchellensis) promeritus sit. Vide pag. 578. Verborum porro istorum ἐξορίζουν Θεόδωρος ὁ τοῦ Μανσοὺρ, &c. versioni Anastasius & Miscella præmittunt. *Anno decimo octavo Imperii Leonis Zacharias Romanus Præsul habetur*.

Pag. 574. Τούτῳ τῷ ἔτει οὐκ ἐστρατεύσαντο.) Annum vicesimum, ac res in eo gestas omisit Anastasius.

Ἰσάμ.) Anastasius *Hison*. Miscella *Evelid*: eadem Soleimanem *Zulcimin* ubique legit.

Σκῆπτρον.) Pinnulæ vexillari, vulgo *Banderole*, & clavæ ex auro vel argento Principibus in potestatis signum præferri consuetæ significandæ, dictionem σκῆπτρον recentioribus Græcis dubiam esse in Editionis Regiæ Codinum cap. 6. nota 39. declaravi. Arrisit tunc, quæ omnino nunc placet, & clavam honorariam, *masse d'honneur*, ex auctoritatibus adductis sententia interpretatur.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐστρατεύσατο Σουλεϊμὰν τὴν Ῥωμανίαν.) Præsentis anni, qui Leonis secundus ac vicesimus est, bistiniam & laterculum sequens, quo Leonis 23. Isam 17. Zachariæ 6. & Anastasii CP. Episcopi decimus signatur, Regii Codicis Librarius describere omisit: eadem in Anastasii versione legenda ex Palatino, Peyreziano, & Barberino Manuscriptis excerpta, ne Lectorem offenderet lacuna, hoc transtulimus. Miscella quasi Regio consentiens eadem occultat: annorum tamen dispositionem, nec non res a Leonis decimo nono ad secundum & vicesimum ita dissociat & perturbat, ut cum Græcis Codicibus, vel cum Anastasio in concordiam revocare nequeas.

Τῷ δ' τῷ ἔτει.) Addit Anastasius, *indictione octava*, optime: nam indictionis circulus alter cum ipsius Leonis anno primo inceperat. de quo in Notis ad pag. 266.

Ἐν μυριάσι μονοζώνων.) Reddit Anastasius: *Quorum Dux erat insidians in denis millibus latrunculis*: alibi μονοζώνους, *expeditos* interpretatur, de quo superius in Notis ad pag. 269.

Τῶν Ἱερακιτῶν.) Habet Anastasius, *a Racitensibus*: *a Raticensibus* Miscella. *Haracbenser* vocat Abraham Ecchellensis pag. 65. *Barakitas* p. 558. inter Mahometi discipulos privatos sensus tenere, & sectarios haberi, & hic in seditionem versos, declarat priore loco.

Σεισμὸς γέγονε μέγας.) Paribus verbis eum describit Nicephorus pag. 38. tempus & ejus characteres ad Theophanis mentem probat Petavius Not. pag. 82. At non ille Theodosii statuam, sed Arcadii ad Xerolophum cecidisse testatur.

Pag. 575. Καὶ ἀπαιτεῖσθαι οἱ κανόνα κατὰ ὁλοκότινον.) Vertit Anastasius: *Præcepimus Administratoribus & ipsi exigunt in regulam per singulos aureos nummum argenteum unum. Quo Imperator accepto ædificavit muros; & ita facta est consuetudo dandi binas siliquas Administratoribus*. Quod ex Canonis umusi est, Canonis etiam appellationem sortitur: sic pœna ex Ecclesiæ disciplina; ex lege mulcta, pensum quodcumque & tributum ex Principis mandato κανὼν est ὁλοκότινον, *nummum aureum*, μιλιαρήσιον, *argenteum*; κεράτιον, *siliquam* refert. τὸ γὰρ ἀκέραιον νόμισμα ἔχει μιλιαρήσια δώδεκα, ἤτοι κεράτια εἰκοσιτέσσαρα. Nummus integer miliarisia duodecim continet, inquit Scholiastes Basilic. Eclog. 53. & Suidas, τὸ μιλιαρήσιον, τὸ τὸ νομίσματος τὸ δωδέκατον· τὸ ἐν κεράτιον φόλλεις εἰσὶ δώδεκα. Siliqua, folles sunt duodecim. Clarius; folles duodecim siliquam, siliquæ duæ miliarisiam, miliarisia duodecim nummum componunt. An aureus sit, & ὁλοκότινον, vel argenteus dubium est. Plura de illis qui de ponderibus & mensuris: Hæc ad Theophanis & Anastasii mentem delibasse satis. Lege Petavii Commentaria in Epiphanium. Cedrenus exscripsit, εἰς κανόνα κατὰ νόμισμα μιλιαρήσιον ἕν.

Τοῖς διοικηταῖς.) *Diœcesanos* alibi exposui, εἰσπράκτορας hic interpretor, & *Collectores tributorum, ac vectigalium*. Leo Novella 65. τοὺς ἐπὶ συλλογῇ τῶν δημοσίων φόρων καθισταμένους· Διοικητὰς δὲ αὐτοὺς ἡ συνήθης ὁμιλία καλεῖν οἶδε. *Publicorum vectigalium collectioni præpositos, quos* Διοικητὰς *vocare communis usus novit*. Addit Cedrenus, τοῖς διοικηταῖς τῶν θεμάτων, quo *per varias provincias distributos Quæstores* percipias.

Κατὰ Μακεδόνας ,αξγ'.) Repone ,αξβ. A 6535. etenim mille & sexaginta duobus deductis remanent 5170. annorum numeras, a quo æra Macedonica procedit: & iteram 5170. si 1063. addideris 6233. consequeris, ac simul errorem Theophanis asserto contrarium. De computis istis duobus, & quem Theophanes observet, Annotationum 7. ad pag. primam exposuimus.

Ἡμέρας κε'.) Corrige κδ'. A Maii quippe quinto supra vicesimum, quo Leonis Imperii menses post annos enumeratos complentur, diebus 25 numeratis ad Junii decimum nonum, Maio dies unum & triginta sibi vendicante, pertingis. Edit. Paris. pag. 625.

Ἐν τῷ ιη'.) Computus erroneus. Junii siquidem decimo octavo additis mensibus tribus, & diebus duobus, Septembris vicesimus habetur. Itaque reponendum ἐν τῷ κ'.

Καβαλλίνου τῷ κόπρου.) Καβαλλίναν uno verbo recentiores dicunt, *equinum*, quod Anastasius, *caballinum stercus*. Hinc a moribus Caballini, quo ejus memoria conspurcatur, nomen; at ab eventu Copronymi, ut ab hæreseos studio Iconomachi. Theosteristus apud Baronium A. C. 775. num. 3. *Tantopere vero fordium & impurissimæ cujusque rei odore malo delectabatur, ut animalium brutorum stercoribus se illineret, & eos, qui cum illo erant, id facere juberet: quos amabat, ob idque benigne accipiebat, quod rebus male olentibus semper delectaretur*. Subdit Baronius, *Sed vidimus Glycam dum Caballinum a Cabala civitate refert denominatum, quod Caballini ejus cives dici testatur. Sed quid commune Constantino cum Cabala, natus ipse atque educatus Constantinopoli?*

Μαλακίας.) Mollities illas, parcant aures puræ, turpes equorum attrectationes interpretor: μαλακίζαν enim, & μαλακίαν fœdos corporum tactus, & pollutam Venerem hodie vocant Græci.

Εὐτάδιος ὁ μακάριος.) De quo superius anno Leonis 22. Pag. 576.

Ἀρταβάσδου.) Qui Nicephoro ubique Ἀρτάβαζος.

Βησὴρ τὸν Σαρακηνόφρονα.) Βίσηρον scribit Nicephorus. Auctor Σαρακηνόφρονα, ex pari cum Saracenis in sacras imagines odio. Christianos enim ex imaginum cultu Giaurlar. i. *Idolorum cultores*, probroso nomine Turcæ nuncupant.

Παρίππων.) Παρίππων vice, *equum miserum* vertit Anastasius: mutatorium suspicor ex Pancirollo in Not. Imp. *Concessa evectione unus aut alter equus permitti censebatur. Cum vero tertius veredus indulgebatur, Parhippus, aut paraveredus dicebatur*.

Ἐν τοῖς κατηχουμένοις.) Porticus superiores ad Ecclesiæ muros circumquaque extructæ, ex quibus rem sacram fieri superne prospectat, & divinum Pag. 577.

Officium populus audit, κατηχούμενα sunt, loca pœnitentibus, vel Catechumenis ad Ecclesiæ limen addicta Canonis Trullani 91. recens expositor indicavit: Auctor vitæ Basilii eum vela εἰς τοῖς κατηχουμένοις suspendi jussisse referens, eadem in excelso situ, & ex eis lascivam mulierem in Diaconum altari ministrantem prospectum demisisse declarat. Plura de illis ad Codini Editionis Regiæ cap. 56. nota 50. & ad Constantioi & Ire nes matris annum sextum.

Μουσίτης.) Anastasio, *Mentes*: Niceph. Μουσίτης.

Οὐαλὶδ υἱὸς Ἰσάμ.) Anastasius, *Hualid filius Hisan*. Auctor Miscellæ. *Eodem anno obtinuit Gizid filius Habdimelich Arabum principatum*. Ab his diversus incedit Abraham Ecchellensis in historia Saracenica de Caliphis Omaytis. *Alvalidus*, inquit ad annum 6215. qui sequens est, *Abul-babasus filius Iezidi, filii Abd-almalechi, filii Marovani, filii Alocmi, Calipha inauguratus est, qua die obiit patruus ejus Hasciamus*: sic ille vocat Isamam, cujus nepotem, non filium Hualidum docet.

Ἀβροχίας τε πολλαῖς γενομένης.) *Ut qui tam φύσιν ἑαυτῆς ἐπιλανθάνηται, καὶ καθ' ἑαυτῆς ἵσταται. Adeo ut sui oblita, bellum sibimet natura conciliaret*.

Pag. 278.

Κρατοῦντος αὐτοῦ Κύρου.) Ex cujus & successoris tempore Patriarchas Alexandrinos recensere Theophanes respuit.

Κατὰ τὸν Μαϊουμᾶν.) Gazæorum navale, viginti stadiis a Gaza distans, ad urbem Constantiæ nomine a Constantino extructum, de quo consulendus Index.

Καρτουλαρίῳ.) *Scriniarium agenti*. Est enim ille qui in chartas, & codices acta vel rationes recenset.

Τοῦ πλήρωμα.) Hæc parenthesi inclusa, ex Codd. aliis desumpta desunt in Regio.

Μανζηρός.) *Spurium*. Non ingredietur Manzer, hoc est de scorto natus, in Ecclesiam Domini. Deuteron. cap. 23. v. 2.

Στάσεις.) Anastasius, *stationes*. Clarius *prædia*. Porro quæ de Stephani ad Pipinum accessu ad Leonis annum octavum Theophanes adtexuit, eadem Anastasius & Miscellæ Auctor præsenti de bello civili narrationi subjungunt.

Κατὰ βορρᾶν ἐστιν.) His Anastasius præmittit. *Stephanus Antiochenus habetur Antistes*.

Pag. 279.

Ἰζὶδ ὁ Λαψός.) Unum ex his vocabulum componit Anastasius: *Hizidlipbus*. Insulse. Echelleosis solertior: *Quoniam vero stipendia militum diminuit cognominatus est Diminutus*, qui Theophanis Λαψός. Scripserat de eodem superius: *Lazidus filius patri patrui Alvalidi filii Abd-almalechi filii Marovani, filii Albocmi inauguratus est vigesima-octava Giamadi*, &c.

Pag. 280.

Τοῦ δὲ αἴγκρου.) *Leguminis*, posuit Anastasius.

Σημισίου.) Barbare, ἡμισέως vice.

Σὺν τῷ ἐπισκόπῳ Καρέντος Μαρκελλίῳ.) Dubiam & obscuram phrasim Nicephorus elucidat. Μαρκελλῖνον δὲ τὸν αἰτιῶντα αὐτῷ Ἀρχιερέως τῆς Γαγγρηνῶν μετὰ τῶν λοιπῶν τὴν κεφαλὴν ἐξέτεμε. *Marcellino vero ex Artabasdi comitibus Gangrenorum Episcopo caput abscidit Constantinus*: Marcellinum etiam scribunt variæ Lectiones.

Βαατηγάρ.) Anastasius, *Bagatangio*: alias *Batangio* Miscella, *Bagrano*: vel ut habet alia lectio *Batgango*.

Χελανδίων) vice χελανδίων, sicut ὁλοκοτίνων, vice ὁλοκοτίνων, pag. 275.

Τὸ κάστρον Πιζάνης.) Nicephorus, τὸ φρούριον τὸ λεγόμενον Πούζανην.

Ἐν τῷ Μιλίῳ.) Milium locus ad S. Sophiam: de quo Svidas V. Μίλιον. Orig. CP. & Gyllius in Topog. CP.

Εἰς τὰ λεγόμενα Πελαγίου μνήματα μετὰ τῶν βιοθανάτων.) Exponit Nicephorus, τὰ Πελαγίου pag. 46. καὶ αὐτὸ τὸ σῶμα ἐν τοῖς λεγομένοις τάφοις τοῦ Πελαγίου, ὡς κακούργου οἱ δυσσεβεῖς ἀπέρριψαν. αὐτόθι γάρ τὰ τῶν ἐθνικῶν ἀμυήτων πτώματα, καὶ τῶν ἐπὶ θανάτῳ ἀπαγομένων, τελευτώντων ἐξεπέμπετο. *Cujus corpus in eum locum, quem Pelagii sepulchra nominant, tamquam malefici cujusdam abjiciunt. Illuc enim & prophanorum Gentilium, & eorum, qui capitali sententia damnati essent* (ego: qui sibi mortem consciverunt) *cadavera projiciebantur*. De iisdem iterum inferius pag. 292.

Pag. 281.

Ἐτίμησεν.) Exponit Nicephorus, αὐτὸν χειρίσας καὶ ἀπὸ τοῖς ῥίναις αὐτὸ διαμείτας ἐπὶ ἀγῶνος ἱππικοῦ ἐλκειν δημεύσθαι.

Δαχάν.) *Dachata* pronunciat Anastasius, ut Χαλβανίς, *Chalbenos*: De quibus Ecchelleosis de Arabum Genealogia.

Ὁ τῶν Ἀμερτάν.) *karavitas* inter Caisi filios memorat Ecchellensis. Hæc porro ita vertit Anastasius, ut *Thebit contra Marnam, & Dachata Ruvitensem* arma movisse scribat.

Καὶ οἱ Ἡλιουπολῖται καὶ Δαμασκηνοί.) Hæc in reliquis Codicibus lecta: & ab Anastasio Latine reddita non extant in Regio.

Ἐν Βυζαντίῳ μετῴκισε.) Immani vastitate in Urbem & Thracium pestilentiæ vi illata desertas civitates novis incolis frequentaturum Copronymum ex provinciis & insulis Romanæ potestati subjectis homines exivisse narrat Nicephorus pag. 41. verum pestilentiæ, quam annus sequens tulit, stragi reparandæ id fecisse testatur. Videndus Auctor ad annum Imp. hujus 25.

Edit. Paris. pag. 621.

Μεσοφυσίταις.) Qui sint exponit Auctor ad præfatum annum. Notæ una simul lustrandæ.

Τὸν τρισάγιον ὕμνον.) Quod Hymnus ter sanctus in his verbis ab Angelis conceptus: *Sanctus Deus, Sanctus fortis, Sanctus & immortalis, miserere nobis*: & ad Deum, qui trinus est, & unitate gaudet relatus, ab eis incrementum istud acceperit: *qui crucifixus es pro nobis, miserere nobis*: quasi Deus propria in substantia passus fuerit.

Pag. 82.

Λοιμώδης νόσος.) Parem ejus descriptionem profert Nicephorus pag. 40.

Ἤλθεν δὲ ἕως τῆς ιδ'. ἰνδικτιῶνος.) Quæ anni superioris nota est, ut quintadecima præsentis. Uno tantum anno luem grassatam cum numerosa strage, paulatim desiisse narrat Nicephorus.

Φαντασιοῦσθαι πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων.) *Ὥστε δὲ ἐξιστάντες τῷ δεινῷ ἄνθρωποι, καὶ φαντασιούμενοι, ἐδόκουν αὐτοῖς ὡς ξένοις τισὶ συνοδεύειν*.

Τὰ τετρακάνθηλα.) Ut κανθήλια *clitellæ* sunt, ita τετρακάνθηλον machinam quatuor animalium in quadrum dispositorum clitellis conjungentem expono. τετρακανθήλους σανίδας, *asseres in quadrum dispositos* dicunt variæ Lectiones, de quibus Nicephorus. *διὰ μηχανῆς ἐν τοῖς τετραποσι κατασκευάζειν, ἀπαγόμενοι, τοῖς ἀχθοφόροις ζώοις σανίδας ἐπιτιθέντες, καὶ ἐπὶ μέγα τι χωρίον ἀποκομίζοντες τὸ μηχάνημα, οὕτω τε τὰ πλεῖστα τῶν πτωμάτων ἀνόσμως, ὡς ἂν ἔτυχεν, ἐναπετίθεσαν. Atque eo postremo res adducta est*, &c. *ut quasdam machinas conficerent, ac jumentis imponerent. Horum dorso instructis asseribus, postquam ad locum quemdam capacem ac vastum pervenerant, laxata machina, ita pleraque cadavera sine more, ac temere congerebant*. Ita interpres. Reddo ego. Atque eo postremo res adducta est, ut justis persolvendis deputati machinas arte præparatas conficerent, & asseribus sarcinariorum animantium dorso instratis, in amplum & vastum spatium machinam protenderent, ita pleraque cadavera sine more ac temere efferenda congererent. Porro *σαγματωμένων*, quod hic *σαγματούμενον ζῶον*, *jumentum clitellis adornatum* recentiores intelligunt. Hujus anni reliqua pene ad verbum Nicephorus exprimit. Cæterum τὸ, ἐνετίθουν barbaræ Græciæ vocabulum nullus non agnoscit.

Pag. 83.

Χορασανῖται, καὶ Μαυροφόροι.) *Chorasse* Orientalem urbem memorat Symeon Sethi apud Ortelium in Lexico V. *Turana*. Maurophori Tartari sunt Persis vicini, quondam Scythæ Melanchlæni: quæ vox idem significat, quod μαυροφόροι, hoc est, μελανοφόροι, *nigris vestibus induti*, μαῦρον enim τὸ μέλαν scribunt recentiores. Leunclavius in priore Onomastico.

Τὸ λεγόμενον γένους τοῦ Οὐμαία.) Palatinum cum Peyrez. legit τοῦ Μαία. Miscella, *Mubata*, Anastasius correctior, *Humaja*. Abraham Ecchellensis in historia Saracenica, ubi de Caliphis Omaytis pag. 70. *Hic est ultimus* (de Maruam, quem Marovanum appellat) *Caliphatum familiæ Omayæ, qui fuerunt quatuordecim, quorum primus fuit Moavia, filius Abisaphiani, & iste ultimus*. Reponendum itaque τοῦ Οὐμαία.

Τὸν Καϊσινὸν.) A Caiso, cujus extat memoria superius ad p. 281. Ecchell. pariter pagg. 157. & 158.

Τῷ Ἀβουλαβάν.) Abu-habbasum vocat Ecchellensis, cujus historia de Caliphis Habbasidis consulenda.

Pag. 284.

Τὸν Ἰβὶν Μουσί.) Variæ Lectiones Ἰσσὰν μοῦσι.

Τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἀλὶμ, καὶ τὸν υἱὸν τοῦ Ἀλίμ.) Clarius Peyrez. Codex legit tantummodo τὸν υἱὸν τοῦ Ἀλι'.

Τῇ δὲ κα'. τοῦ Ἰαννουαρίου μηνός.) Leonis ortum post Saracenicos tumultus, & victorias in eos urbesque anno superiore recuperatas locat Nicephorus. μετὰ ταῦτα τίκτεται τῷ βασιλεῖ υἱός. Moxque de terræ motu subjungit. τηνικαῦτα καὶ ἐν Συρίᾳ σεισμὸς μέγας γίνεται.

Μετέπεσαν ὡσεὶ ἀπὸ μιλίων ἕξ.) Idem ταῦτα κατεποντίσθησαν, ὡς ἐπὶ σημείων ἕξ.

Ἐρρύησαν δὲ οἱ αὐτόθι ἀναπέμπουσι.) Ille totidem verbis. ἤδη δέ τινες ἔφασαν τὴν γῆν διαστᾶσαν ἐπὶ σημεῖοις δύο ζῶον ἕτερον ἀναβρᾶσαι. Fabulæ portentum.

Ζῶον μουλικόν.) Idem ἡμίονον θηλείας.

Pag. 285.

Τῇ δ' ἐχομένῃ χειρὶ.) In annum succedentem Leonis coronam remittit Nicephorus. μετὰ δὲ ταῦτα στέφει Κωνσταντῖνος τὸν υἱὸν Λέοντα εἰς βασιλέα. Quare vice ἐχομένῃ χειρὶ, quem scriptum cunctis in Codd. observo, mallem τῷ, ἐρχομένῃ substitui, quo indictio quarta numeranda Constantini anno 20. prout decimo tertio septima recensetur pag. 285.

Χαλκιδέας.) Non una urbs Chalcis, neque provincia Chalcidica una est. Hæc Syriæ a Ptolemæo & Strabone adscribitur. De reliquis Ortellus.

Καισιανούς.) Supra Καϊσινούς.

Καὶ τῇ αὐτῇ χειρὶ.) Leonem Imperii corona redimitum nuper memoratis ibus verbis hæc alia subnectit Nicephorus. καὶ ἄλλους κατὰ Σαρακηνῶν ἐκστρατεύσας, καὶ γενόμενος κατὰ τὴν Μελιτηνῶν πόλιν ταύτην πολιορκίᾳ εἷλε. Tempore conjungit quæ annis duobus apud Theophanem dissociantur.

Σιλέντια.) Adlocutiones ad proceres, & ad populum esse *Silentia*, habes cum hic, tum sup.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Κωνσταντῖνος.) Eadem Nicephoro scripta pag. 42.

Pag. 286.

Ἦν δὲ Ἀβδελλᾶς ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ.) *Abu-giafar Abdalla* vocat Ecchellensis. Anastasius, *Hibdalla*.

Σκλαβοι καὶ Ἀντιοχεῖς.) Fidei desertores, & μαγαρίται. Ut Sclavini defecerint habes supra pag.

Pag. 287.

Ὁ δὲ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος Σύρους.) Hæc per ἀντίληψιν clarius exposita superius ad Copronymi istius annum quintum.

Ἐξ ὧν ἐπλατύνθη ἡ αἵρεσις τῶν Παυλικιανῶν.) Isti loco memorato Syri Monophysitæ dicti. de illis Canon Nicænus 19. In quem Balsamon. Παυλιανισταὶ λέγονται οἱ Παυλικιανοί. *Paulianistæ sunt Pauliciani*. Infra, περὶ δὲ τῶν Παυλιανιστῶν ἐρωτήσεις, τίνες εἰσί; *De Paulianistis quæsitum est quinam essent*, Subdit: *Et alii quidem alia dixerunt. Ego autem in diversis libris inveni, quod Manichai Pauliciani dicti sunt a quodam Paulo Samosateno mulieris Manichææ filio, cui nomen erat Callinice. Samosatenus autem nominatus est, ut qui Samosatenorum Episcopus fuerit. Is prædicavit unum esse Deum, qui & Pater, & Filius, & Spiritus sanctus esse dicitur. Unus enim, inquit, est Deus: & Filius ipsius in ipso, quemadmodum in homine ratio, vel sermo*, &c.

Πάκτα.) Non fœdus, sed ex fœdere inito *pactam pecuniam*, & annuum tributum Nicephorus, φόρους. Ita Auctor plerisque aliis locis. Vide Notam sequentem.

Διὰ τὰ κτισθέντα κάστρα.) Nicephorus pag. 42. κάστρα ἐπικτίσαι ποιήσας Κωνσταντῖνος, ἤρξε δομῆσαι ἐπὶ Θρᾴκης πολίσματα· εἰς οἷα ᾤκιζε Σύρους καὶ Ἀρμενίους, οὓς ἐκ τε Μελιτηναίων πόλεως, καὶ Θεοδοσίου πόλεως μετακαλεσάμενος, τὰ εἰς τὴν χρείαν αὐτοῖς ἀνήκοντα φιλοτίμως δωρησάμενος. ταῦτα τοίνυν οἱ Βούλγαροι, ὡς ἐπολίζοντο θεασάμενοι, φόρους ἔτουν παρὰ βασιλεῖ δέξασθαι. Exin cum Imperatore congressos adverso marte in fugam conjectos sociorum pluribus desideratis in patrium recessisse, Theophani in contrarium oppositus scripsit.

Ἐσφράγισε δὲ τὰ τῶν ἐκκλησιῶν κειμηλιαρχεῖα.) Prima rei fisco vindicandæ actio apud Saracenos, impressum Principis est sigillum. Rem ipsam fisco adjudicatam quandoque etiam significat: textus præsens exemplo sit. ἐσφράγισεν τὰ τῶν ἐκκλησιῶν κειμηλιαρχεῖα. *Ecclesiarum sacraria* (Sacristias) *sui juris fecit*. Qui Turcicos mores norunt, quid τὸ βουλλοῦν. *sigillo bullave signare* referat, notum habent: etiam Christianus Copronymus exequitur pag. 293.

Edit. Paris. pag. 624.

Τὴν Βέῤῥοιαν.) Berrhœa hæc Syriæ est, a Chalcide haud dissita, prout fert textus. Hodie *Alepum*.

Ἀριθμὸν ἕξ.) *Sexdecim* scripserunt Anastasius & Miscella.

Pag. 288.

Γέγονε πλάνη τοῦ Πασχαλίου.) De vago Paschate superius.

Μετετέθη ἡ κάρα τοῦ ἁγίου.) Hæc secunda Baptistæ capitis inventio & translatio. Prima siquidem, quam Græci memorent, e Palæstina per manus varias ad Spelæum observatur. E Spelæo Monasterio, quo orna tellure condita latebat, Emesam in templum Baptistæ nomini dicatum secundo translatum: Emesa denique & Comanis C.P. deportatum. Primam una cum secunda translationem Græci, teste Genebrardi brevissimo Menologio Februarii die 24. postremam Maii 25. celebrant. Meorum utroque die legendum, disertissimum de Prodromi capite tractatum C. V. Caroli du Fresne Ambianensis præstolantibus.

Κατάβασις.) *Confessionem* sub altari ad Romanarum instar expono: κτισθεῖσα quippe legitur: ideoque sub terra calce lapidibus ædificio revincta, quod Iconomachorum temporibus ex pag. 294. etiam sacræ reliquiæ sævissimam paterentur persecutionem. Translationis tertiæ officium Maii 25. caput urna repositum terraque opertum tunc demum in lucem erutum, & ornatum argento, frequentibus modulis decantat: Alias quid hæc κατάβασις, quæ Anastasio *descensus*, mihi ignota.

Μέχρι τῆς σήμερον.) Ad Theophanis adhuc tempora, quo translatio eadem peracta, si fides coætaneo non denegatur Historico. Auctor Menæi translationem istam ad Valentiniani Junioris ætatem revocantis deceptus est.

Εἰς τὸν οἶκον τῆς πλάνης.) In templum Mechæ.

Ὀνόματα ξ.) Ut nomine dignoscitur persona, ita vox ὄνομα, vel ὀνόματος, *personam* refert. Hinc recentioribus usitata dicendi genera δέκα ὀνόματα, *decem personæ*: πόσα εἶδες ὀνόματα, *quot vidisti personas?*

Καισῖται.) Qui nuper Caisini dicti pag. 283. de quibus plura in variis lectionibus.

Ποντίσαι.) Ut in profundum, ita in cœnum stupri mulierem demergere. Anastasius, *In pelagus jacere* exposuit.

Pag. 289.

Ὁ υἱὸς τῆς Φατίμας.) Ex posteris Phatimæ Mahometi filiæ non ignobilis dux: de Phatemitis Constantinus Porphyrogenneta de Adm. Imperii cap. 25.

Τὰ ἀπὸ σειρᾶς κατηγμένους.) Anastasius interpretatur, *Ad se in iram derivatos*. Magis proprie & verius. *Per seriem filiis patrum loco substitutis derivatos*. Nicephori igitur lectio omnino vitiosa est. τὸ μὲν ἐκ Συρίας τὴν κυρίαν τὴν ἐπ' αὐτοὺς κατηγμένους κτείνουσι. *Xerensibus, quorum in dominatu erant, interfectis*. Repone, τοὺς μὲν ἐκ σειρᾶς. *Legitimis hæredibus successionis ordine dominatum adeptis*, &c.

Τελέτζην.) Nicephorus Τελέσιον vocat.

Σκλάβων δὲ πολλῶν ἐκφυγόντων.) Ἀχρι καὶ εἰς ἀριθμὸν ὀκτὼ καὶ διακοσίας χιλιάδας. *Quorum numerus ad*

ello & ducenta millia pervenisse dicitur. Niceph.

Ἐπὶ τὸν Ἀρταναν.) Πρὸς τὸν ποταμὸν, ὃς Ἀρτάνας καλεῖται. Idem.

Ἐως δισχιλίων χελανδίων.) E quibus octingentæ hippagogæ. Nicephorus. Barb. Codex legit ἑ. χελανδίων.

Τῆς α'. ἰνδικτιῶνος.) Concinit Nicephorus. ταῦτα κατεπράττετο κατὰ τὴν πρώτην ἰνδικτιῶνα.

Ἀπὸ ὥρας ς'.) Ab exorto sole.

Pag. 290. Παγανὸν.) Nicephorus, Βαιανὸς.

Βερεάδας.) Barb. Βερζάδων. qui forsan pag. 363. Βερζιτοὺς *Bersitos* apud Anastasium.

Θεοδωρος ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας.) Patriarcham nomine Theodorum ante annos sex in exilium ajectum legimus. An ita Sedi restitutus, ut hoc anno Cosmam anathemata percutere potuerit?

Μαδείας.) Ita Nicephorus. Anastasius, *Mediam.* Miscellæ, *Mœsia*, vel *Mysia* placet.

Τῆς δ'. ἰνδικτιῶνος.) Τῆς β'. ἰνδικτιῶνος legendum: vel hæc in annum tertium differenda. MS. quippe Codices Pal. & Peyrez. consonant cum Regio. Barberinum correcte & dilucide τῆς δευτέρας exhibet, cui Anastasius & Miscella consentiunt.

Ἔξωθεν τῆς πόλεως.) Τῶν ἀκρόπολιν cum Nicephoro lubentius lego. Mangana quippe machinarum condendarum locus, & Armamentarium ab Acropoli non longe distabat. Orig. CP. de portentosæ hujus glaciei tempore. Nicephorus post Constantini in Bulgaros irruptionem primam anno ejusdem quinto supra decimum eam accidisse narrans, a Theophanis calculo longe se dissidere testatur.

Pag. 291. Ἀστέρας ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πίπτοντας.) Ante Anastasii Patriarchæ mortem anno Copronymi 23. relatum simile portentum, tantum idem non intelligat, accidisse narrat Nicephorus pag. 43.

Pag. 292. Μὴ λαβεῖν τοῖς ῥισὶν.) Pal. qua arte id fuerit attentatum exponit, & una correcte legit μαλὸν τοῖς ῥισὶν.

Κύριε.) Κὺρ, Κῦρις, & Κύρις, vice Κύριος. Adi Meursium de hujusmodi consultutus.

Βοϊλάδων.) Bulgarorum Duces, & Optimates Βοϊλάδες.

Σεβήρων ἄρχοντα.) Anastasius, *Severorum principem.* Verum accusandi casum & proprium nomen demonstrant MS. cuncta.

Πρῶτος τῶν Σκαμάρων.) Scamares etiam Latinis Bulgarorum prædones vocari docet Eugippius in vita Severini cap. 10. *Ipse quantocyus Istri fluenta prætermeans latrones properanter insequitur, quos vulgus Scamares appellabat.* Menander de Legat. τῶν Ἀβάρων ἀναχωρησάντων, καὶ εἰς τὰ οἰκεῖα ἀπερχομένων, οἱ Σκάμαροι ἐγχωρίως ὀνομαζόμενοι ἐνεδρεύσαντες ἀπήλασαν ἵππους, καὶ ἄργυρον, καὶ ἀποσκευήν. *Abaribus fœdere inito domum remeantibus, Scamares vulgo nuncupati equos, pecunias, & sarcinas positis insidiis rapuerunt.* Meursius.

Ἐν τῷ Μώλῳ.) *Molem* arte vel natura ad maris portum aliquem claudendum, & alti maris fluctus infringendos paratam, μῶλον Græcia recentioribus vocatam diximus superius.

Ἀνατέμνων ζῶντα.) An vivum hominem secare sit necessarium, & liceat: inquirit Regiorum Professorum doctrina magis & merito quam ætate Decanus Joannes Riolanus Anthropographiæ, sive Anatomicorum lib. 1. cap. 10. quo velut superioribus capitibus Anatomes antiquitatem, ortum & progressum describit.

Ἀπὸ τοῦ πραιτωρίου.) Ita Stephani vitæ Auctor, apud Surium 28. Novemb. Nicephorus τῶν βασιλικῶν ἀφορμηθέντες περιβόλων. *E Regia irruentes.*

Ἐως τῶν Πελαγίου.) Ad Cynegium corpora violenta morte extinctorum τῶν βιοθανάτων prius raptata, de quibus ad pag. ans. in Pelagii foveam una cum Gentilium & Saracenorum cadaveribus postmodum projecta, ut superius pag. 281. ex præsenti Nicephori loco declaravimus. Concors accedit Auctor vitæ Stephani Junioris Protomartyris, & sacrarum imaginum defensoris Antesignani, prophana Pelagii sepulchra unde constituta vel dicta sint exponens. *Martyris cadaver*, inquit, *trahentes, in Ethnicorum reorum foveam projiciunt (ubi prius quidem divi Pelagii martyris templum erat, verum postea vetustate labefactatum impius Imperator everterat, atque in sepulchra redegerat, ac Pelagii Sepulchretum nuncuparat,* τὰ τοῦ Πελαγίου μνημεῖα*) adeo ut tunc quoque locum illud haberet:* Cum iniquis vir justus deputatus est.

Edit. Parif. pag. 625.

Ἐν τῷ Ἐγκλείστρῳ.) Nicephorus perample historiam hanc persequutus: ἐν οἰκίσκῳ ἐγκλειστηρίῳ.

Στεφανίτην ἀντὶ Μοναχοῦ.) Coronæ a sponsis acceptæ nuptiis & conjugio nomen στεφανώματος honoris plenum dedere, & ut στέφανος & γάμος promiscua acciperentur, effecere. In fœminæ amplexus & sacrilegum conjugium irruisse Monachum (is enim Patriarcha Iconomachus prius fuerat) Auctorem pudebat dicere. Corollis subjectum nuptialibus, & Στεφανίτην visum publicasse contentus, scelus alta mente perpendere concessit: prout Incertus Auctor pag. 441. Commune facinus descripsit Nicephorus pag. 46. τὸ σεμνὸν μεταμφιεννύμενοι σχῆμα, καὶ ἀντὶ τούτου ἀντὶ κεκαρμένων διεδείκνυντο, καὶ εἰς λαϊκὸν σχῆμα αὖθις μεθηρμόζοντο, γυναῖκάς τε ὁμιλεῖν κατεδέχοντο, καὶ τὰ πρὸς αὐτοῖς ἠσπάζοντο συνοικέσιον. *Ejurata professione, ac religioso illo cultu deposito, ex attonsis in comatos mutati sunt, atque ad Laicorum speciem traducti, cum uxoribus etiam copulati sunt, & earum se contuberniis illigarunt.* Recolenda superius annotata ad pag. 169. & 189. quibus attestatur pag. sequens 298.

Καὶ κρεῶν μεταλαμβάνειν.) Monachis Græcis ad Episcopalem dignitatem evectis, ægrotis quoque ac peregrinantibus carnes comedere nusquam licuit. Cyrilli Calvinolatræ ante annos aliquot exauctorati, & ob impia facinora Sultani jussu reste præfocati, Monachalis jejunii delibatis carnibus violatio, ut hominem nefarium sede deturbandum, & in exilium ablegandum, plebs Christiana, & Clericorum Synodus poceret, potissima causa extitit.

Κιθαρῳδιῶν ἀσμάτων.) Perpendendus Canon vicesimus quartus Trullanæ Synodi.

Γρύπτος ἐκτείνων.) Δικτύοις περιβαλεῖν. Nicephorus.

Ἐσυλίτευσε, καὶ ἠτίμασε τὸ σχῆμα τῶν μοναχῶν.) Idem pag. 46.

Pag. 293. Κωνσταντῖνον Πατρίκιον καὶ Λογοθέτην τοῦ δρόμου.) Idem. φέτατο δ' ἐπὶ Ἀντίοχος μὲν ὁ τῶν δημοσίων πραγμάτων τὰς ὑπομνήσεις αὐτῷ ἐπιφοιτίζων. Λογοθέτην δὲ τοῦ δρόμου τὴν ἀξίαν οἱ περὶ τὰ βασίλεια καλοῦσι. *Ex iis Antiochus Magister memoriæ, de rebus publicis referre solitus: quem Magistratum Logothetam cursus appellare solent.*

Σπαθάριος κατὰ τὸν Βησὲρ.) *Beseri*, qui supra Χειροτόνον scriptus, *satelles*: Patricii namque, & provinciarum Rectores Spatharios habuisse, velut Belisarius sub Justiniano, legimus. Qui sequitur Χρυσόχειρος ὁ κατὰ τὸν Πατρίκιον Ἱμέριον Σπαθάριος exemplo est.

Κανδιδάτος.) Spathariis adjuncta Candidatorum schola: ex quo nonnulli, tum apud Auctorem, tum in jure Græco-Romano Σπαθαροκανδιδάτοι. Nicephorus pag. 47. exponit σπαθοφόρους, καὶ δορυφόρους: ut Spatharios Suidas vocat σωματοφύλακας.

Τῆς αὐτῆς ἰνδικτιῶνος.) Crudelibus gestis istiusmodi Copronymi enarratis, subnectit Nicephorus. ταῦτα δὲ πάντα ἐπεπράττετο κατὰ τὸν Αὔγουστον μῆνα τῆς πρώτης ἰνδικτιῶνος.

Ποδάγρας.) Anastasius *Podagrarum.*

Ἐσφράγισαν τὸ Πατριαρχεῖον.) Fili foribus hinc, liminibus illinc affixi extremis, si regium sigillum hodie impressarint Turcæ, domo quemquam exire, vel in eam penetrare prohibent. In eos mos iste a Græcis derivatus. Patriarchium itaque sigillo munitum Constantinum Patriarcham omni ingressu arcebat. ἐσφράγισαν τὰ τῆς ἐκκλησίας πατριαρχεῖα, legimus superius pag. 287.

Pag. 294. Σταυροὺς τῶν ἐκκλησιῶν.) Ut apparentes in Ecclesiis cruces Saraceni dejiciant, vide Turcogræciæ pagg. 168. & 169.

Ἐν τῇ Ἰβηρίᾳ.) Miscella, *in Iberia.* Corrupte Cer-

tiot & fanior Niceph. Δι᾽ ὃ εὐθέως ἐξώρισαν ἐν τῷ Ἱερείῳ, ὅπερ ἀνάκτορον βασιλικὸν τελεῖται ἀντιπέραν πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Βυζαντίου κείμενον. *Statim in Hierium relegatur. Est hoc Imperatoris palatium e regione CP ad subsolanum positum*. A Justiniano conditum, & a Justino consummatum, & ab Ἥρας Junonis prius ibi cultæ nomine Ἱέρειον dictum referunt Orig. CP. Distingue porro Ἱέρειον ἀπὸ τοῦ Ἱερεῖ. Hoc ad Propontidis fauces & mare superius: Hieria ad Urbem sita.

Ἐν ταῖ Πριγκίποις.) Principus, Præconesus, Panormus, Prote, Daphnusia, Hiera, Platea, Oxea, & aliæ; Propontidis & Cyziceni sinus ad CP. insulæ.

Ἀβδελὰς Ἰβινάλ.) Anastasius: *Abdelat Ibinali*. Clarius Miscella: *Abdelat filius Ali*.

Καὶ ἀγγελτήρι Πατριάρχῃ.) Addit uterque, *Tarasio*.

Ὁ ἀπὸ Σκλάβων.) Utrum peregrinæ & exteræ gentis Sclavinorum hominem, vel libertum intelligat, (σκλάβος enim captivus est, & servus recentioribus Græcis) mihi non constat.

Ὑπὸ τῶν Ἀβάρων.) Codicum omnium una est lectio. Anastasius & Miscella inversis litteris habent, *ab Avaribus*: atque ita Ἀβάρων legendum cum Nicephoro scribente, ὑπὸ Ἀβάρων ἐπὶ τῶν Ἡρακλείου χρόνων ἀνατραπεῖσα.

Pag. 295. Χρίσις.) Anastasius *Linitores*. τὸ χρίζειν apud recentiores *calce dealbare* est: & χρίσις linitor ejusmodi.

Ὀστρακοχρίσται.) Tegularum testarumque fragmenta minutim contusa calceque delibuta cementum efficiunt solidissimum, & vix aqua penetrandum. Illud est ὀστράκιον. Qui præparat, tundit, miscet, linit, ὀστρακάριος, vel ἀστρακάριος magis barbare dici audires. Reliqua Nicephorus.

Ἐν τῇ σολαίᾳ.) Quam variis modis Græcus Soleas scribatur, in Euchologicis expositum. Hic præter litteras, genus quoque mutat. Soleas porro ad sacri Tribunalis septa gradus est transversam Ecclesiam occupans; ac si in extrema Ecclesiarum navi pro altaris & sacri septi foribus gradus, quo in eum ascenderemus, occurreret. Is est Diaconorum & Lectorum sedes, & ex eo tamquam e *Solio* (ex quo facta appellatio) sacra Communio & Christi Regis corpus in populum distribuitur. In eo stans Constantinus, tamquam in edito opprobrii, pœnarumque sibi inflictarum spectaculum Christianæ plebi exhibuit. Anastasius, *in Ecclesiæ gremio*.

Ἐν τῷ συνθρόνῳ.) Sedem Episcopi in Ecclesia editiorem, ex qua populum omnem in Ecclesia prospectat, & a dextris sinistrisque Sacerdotes habet assessores, σύνθρονον existima. Euchologium. *Confessionem* posuit Anastasius.

Ἀμανίκωτον κολόβιον.) Æ tamen fuisse casulam sacerdotalem, vel saccum Patriarchalem, conciliando opprobrio brevissimam. Et enim est ἀμανίκωτον, id est ἄνευ μανικίων; manicis, ut totum involvens corpus, caret. κολόβιον, non *Cont* modo, sed *brevi* quoque respondere lege apud Meursium. De Sacco vide Euchologica.

Εἰς τὸ στάμα.) Anastasius, & Miscella. *Ad consistorium*. Optime. Circi tamen intellige metam & locum, quo equi currusque peracto cursu *consistunt*. Hinc recentiores verbum σαματῶ, & σαματίζω, *sisto*, *consisto*, *expello*. σάμαν leges apud Meursium *stationem* haud inepte interpretantem.

Pag. 296. Οὐκ ᾐδέσθη τοὺς ἁγίους κολυμβήθρας.) Filios Copronymi tres baptismi aquis lustraverat Constantinus, & ulnis susceperat.

Edit. Paris. pag. 626. Τορνεύσαι.) Vice τορνεῦσαι, vel τορνεῦσαι, accentum: ita χρυσοῖν *deauro*, vice χρυσῶ proferunt.

Ἀμνημόνευτος.) Ἀκοινώνητον, cujus vivi vel mortui nomen inter preces Ecclesiæ non effertur ex Diptychis.

Pag. 297. Βραδίου τοῦ ἁγίου Αὐξεντίου.) Stephani socius est Macarius iste, & ejusdem habitationis ad Damatrym consors. Relege Copronymi annum 25.

Ἐποίησε δὲ διθυρίους.) Eadem Nicephorus ad bistorias calcem.

Τῷ μικρῷ Σεκρέτῳ.) Secreta duo, majus & minus in Patriarchio fuisse præsens locus declarat: fuse relatis auctoritatibus exponit Meursius, & aperte memorat Nicephorus Secretorum τό, τε μικρὸν ἐλέγετο, καὶ τὸ μέγα. Secreta judiciis ferendis, & archivis servandis erecta commonstrant Eusebius lib. 7. hist. Eccl. cap. 30. σεκρῆτον δὲ, ὥσπερ οἱ τοῦ κόσμου ἄρχοντες, ἔχοντα, καὶ ὀνομάζων. *Secretum, velut mundi Magistratus, habuit & nominavit* Paulus Samosatenus. Nicetas in Alexio Manuelis F. δικαστικὸν θρόνον, juris dicundi thronum appellans: Balsamo de Chartophylacis & Protecdici meditatione. Vocat Nicephorus ἀφωρισμένους τῶν προόδων οἴκους, ἃς Ῥωμαῖοι Σέκρετα καλοῦσι. Processibus domos deputatas, Secreta Romanis appellari solitas: quod, ut reor, Patriarcha jus dicturus ad ea cum assessoribus conveniret, & *procederet*. πρόκενσος enim, sive πρόκεσσος barbaram Græcorum vocem a Latinis acceptam, *consilium* referre alibi declaratum est.

Διὰ μουσίου.) *En musivo*, inquit Anastasius. Nicephorus διὰ ψηφίδων χρυσῶν. *Opere tessellato aureo*, cujus pleraque pars auro radiaret.

Ἐξ ὑλογραφίας.) Anastasium *Τορνικῆς ξυλογραφίας* legisse suspicor. Scripsit enim, *Imagines magni Secreti, quæ sculptæ erant, in ligno deposuit*. Ut enim τορνεύω, *torno*, *sculpo*, *circumago*: ita τρέπω, *verto* significat: atque ideo *Τορνικὰ*, ac τορνευτικὰ in sensum eumdem possunt incidere. Sculpturas hujusmodi, quas e ligno dimidiatas intelligo, κηρόχυτον ὕλην, *e cera liquefacta fusaque* ad parietes fixas indicat Nicephorus: τὰς Τορνικάς, ἐν τῷ Σεκρέτῳ confundit Turcogræcia non uno loco.

Pag. 296. Ὁ τρίγαμος.) Monogamiam probant, secundas nuptias tolerant, tertias velut incontinentiæ nota labefactatas vix admittunt Græci: nec has tamen, vel istas absque pœnitentiæ mulcta concedunt inviti. Inustas in secundis & tertiis pœnitentiæ notas, precesque intemperantiæ crimen depulsantes, vide in Euchologio Officiis de sponsorum coronis: Nuptiarum hujusmodi jus omne enucleat, quartarum vero penitus abrogat Arcadius de Concordia utriusque Ecclesiæ lib. 7. de harum prohibendarum ratione ibidem.

Ἰνδικτιῶνι ἑβδόμῃ.) Nicephorus τῇ ἑβδόμῃ ἰνδικτιῶνι, κατὰ τὸν Ἀπρίλλιον μῆνα, τῇ ἁγίᾳ σαββάτῳ, στέφει Κωνσταντῖνος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα Εὐδοκίαν Αὐγούσταν.

Τοῦ Πατριάρχου ποιήσαντος εὐχήν.) Absque Ecclesiæ benedictione dignitas nulla Græcis auspicato conceditur. Euchologium.

Τὰ Καισαρίκια περικεφάλαια.) Pileos & coronas Cæsareæ dignitatis insignia: de quibus Codinus. Anastasius *Galeas* scripsit: verum hæ a pileis & coronis longe dissitæ. Itane Nobilissimus, qui inferior, corona; Cæsar, qui præest, sola *galea* redimiretur? περικεφάλαια igitur ista ad Imperatoria stemmata accedentia, eorumque formam vide in hujus sæculi principum imaginibus apud Baronium, & Gretserum opusculis de Cruce expressis.

Καὶ ὕπατοι προῆλθον.) Consulum recenter institutorum more populo spectandos sella curuli vecta, congiariumque simul in plebem dederunt: quod Nicephorus dixit. οἱ δὲ βασιλεῖς προῆλθον κατὰ τὸ ἔθος ἐπὶ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας γενομένης, ὑπατείας ὑπείροντες, καὶ τοῖς παρόδοις χρήματα διασπείραντες.

Τριμίσια.) *Tremissis*, denarii quatuor, assia, sive solidi pars tertia, quasi ter missus, id est expositus. Gregorius lib. 9. epist. 29. *Ita ut quidam eorum ad singulos tremisses, quidam ad binos, quidam ad singulos solidos, vel, si visum fuerit, amplius dimittantur*. Ex his quanti pendat semissis liquet. Jejunius de istis Mariana cap. 22. de ponderibus & mensuris.

Παγῶναι αὐτοὺς ξυρίζεσθαι.) Servilis nota.

Καμαχον.) Sedes 46. CP. throno subjecta. Notitia Episcoporum Orientis Codino adjuncta.

Τῇ δὲ πρώτῃ τοῦ Σεπτεμβρίου.) Nicephorus. ἐν δὲ τῇ ἰνδικτιῶνι ἄγεται Κωνσταντῖνος εἰς γυναῖκα γαμετὴν ἐκ τῆς Ἑλλάδος Εἰρήνην. καὶ τῇ Δεκεμβρίου μηνὶ στέφει τὸ αὐτὴν Αὐγούσταν, καὶ τῇ ιζ´ δέχεται τὸ γαμικὸν στεφάνωμα. Ad

hanc utique annum historiam perduxit Nicephorus. Sibi ipsi testis deinceps erit Theophanes.

Σὺν ταῖς γυναιξὶ φρουρούντων.) Quis Imperatricis ut novæ sponsæ in Urbem comitatus, & ingressus. & ut a præstantioris dignitatis fœminis excipienda & deducenda præcipit & describit Codinus de Officiis Aulæ CP. cap. ult.

Ενδύσασα τελεὶ λευκήν.) Nigra videlicet Monachali, a qua illi μελανοφορούμενοι, & μαυροφόροι nuncupati, rejecta: & candida lætitiæ pronuba accepta.

Ωνόμασε Κωνσταντῖνον ζῶντος ἔτι Κωνσταντίνου τοῦ πάππου) Puero patris aut avi nomen ne imponant, Græcos impedit superstitio. Ut enim, ajunt, patrem aut avum nomine refert, ita personam repræsentat, & in ejus locum substituitur. Patrem itaque quantocyus moriturum designat, & ei successorem se advenisse profitetur. Rem igitur insolitam, vel ominis infausti Theophanes observans, scripsit. ὠνόμασεν Κωνσταντῖνον ζῶντος ἔτι Κωνσταντίνου τοῦ πάππου αὐτοῦ.

Τῶν Βουκελλαρίων.) Buccellarii, ait Suidas, Gallo-græci nominantur, & eorum regio Gallo-græcia: unde hi equites erant expediti. Constantinus Porphyrogenneta de Thematibus inter Isauriam, & Cappadociam Buccellarium locat. Describens enim ανατολὴν, Habet, inquit, a sinistra partes quasdam Buccellarii, & initium Cappadociæ; ad dextram autem Isauriam. Unde vero locus Buccellarium sit vocatus, idem infra aperit Themate sexto. Thema, inquit, Buccellariorum non a loco aliquo appellationem accipit, neque a gente aliqua quæ ita vocaretur, sed quod militum asseclæ essent, & commeatum veherent. Buccellarius enim Latina lingua vocatur is, qui rei panariæ curam gerit, ut milites expediti, & ab omni onere liberi ad bellum essent. Buccellus enim vocatur torta panis circularem figuram in medio vacuam præ se ferens. Cellarius autem custos panis: proprio vero & Græcanico nomine hi Maryandeni vocantur: sunt enim Galatæ cognominati. Horum Græca profert Rigaltius Pancirollus de iisdem cap. 47. Not. Imp. Orient.

Καυλίκλω) *Catulum*. Ipsique patrique Lachanodraconi nomine δυσώνυμα.

Κοντζοδάκτυλον.) *Digitis decurtatum*. Vide nominum improbitatem.

Εἰς φυλακτήριον.) *In sacrum amuletum*, & sui custodiam.

Pag. 299.

Αλφαδὰλ Βαζιάρ. Anastasius uno verbo *Alphadalbadinar*.

Τῇ δ' Οκτωβρίῳ μηνὶ ια'. ἰνδικτιῶνος.) Ex anno superiore sub hoc laterculum sequentium gestorum μετάθεσιν factam rationes tres luce ipsa non minus dilucidæ suadent. 1. Indictionis duodecimæ facta jam memoria, undecimam MSS. in omnibus extantem sequi non patitur: sed vel eamdem duodecimam repeti, vel aliam quamcumque sequentem recenseri expostulat. 2. Nil quod Imperii Romani spectet administrationem annus præteritos in medium affert: quare temporis successione, a jam enarratis hæc diversa, ipsam temporis notam non eamdem arguunt; atque ita unius anni spatio includi nequaquam possunt. 3. Quæ sequuntur alia antevertere, & ad priorem annum revocari omnino debent: isti siquidem fœderis violatio, Bulgari facinus ad Constantinum latenter denunciarum, in Bulgaros tacitæ, latentes, furtivæ eruptiones, Bulgariam nondum armis infestatam ostendunt; bellum nondum susceptum convincunt: sed tum primum indictione undecima enatum, idemque annis mox venturis protractum tempore plurimo Romanos inter & Bulgaros perseverasse.

Edit. Paris. pag. 627.

Pag. 300.

Τὰ φλάμουρα. Alias φλάμουλα. Facilis τοῦ λ in ρ apud recentiores Græcos mutatio: sic ἄρθιν, τοῦ ἄλθιν vice proferunt. φλάμουλαν Meursius & Rigaltius exponunt. Anastasius exponit: *transmeaverunt tam vexilla, quam supellectiles ministerii regii & apparatus*.

Οπτιμάτοι.) Olympiodorus in Excerptis Photii. τῶν Ραδογαΐσου Γότθων οἱ κεφαλαιῶται Οπτίματοι ἐκαλοῦντο, οἱ δώδεκα συντείνοντες χιλιάδας. *Gotthorum, qui cum Rodogaiso erant capita, Optimati vocabantur, ad duodecim millia numerati*. Plura Rigaltius. Exponit sententiam Anastasius. *Unitis ordinibus Optimatibus fecit hos octoginta millia*. Ipse quippe, ut pariter habent cæteri codices a Regio diversi, legit ὀγδοήκοντα χιλιάδας.

Εμφράκτως περιελθών.) Idem. *Obsequiis constipatus incedens*, totius nimirum exercitus comitatu.

Τζίεργος.) Anastasius, *Telerigus*.

Εκκόψας.) Idem. *Per medium eos recidit*.

Τούτῳ τῷ ἔτει τῇ ιγ'. ἰνδικτιῶνι.) Isthæc una constantique codicum omnium, Anastasii, & Miscellæ auctoris lectione ad indictionem decimam tertiam pertinentia, in annum præeuntem indictione ejusmodi signandum rejici debent: indictionis enim decimæquartæ mensem Septembrem Theophanes ipse jam jam memoraturus, & eam anno præsenti, Copronymi videlicet quinto supra tricesimum inchoato addicturus, Augustum & indictionem superiorem memorans, illum indictionis decimæ tertiæ, hanc ad Copronymi annum quartum & tricesimum spectare declarat.

Βοῶν καὶ λέγων.) Codicibus in cunctis hæc non extare declarant variæ lectiones.

Θεόδοτος.) Ita Græci codices. Anastasius nomen tacet. Auctor Miscellæ scribit. *Eodem anno Adilgisus Longobardorum rex*, &c.

Τῇ ιγ'. τοῦ Σεπτεμβρίου.) Die Junii 27. patris imperio successit Copronymus, ex dictis ad ejus annum primum: annis 34. mensibus 2. & diebus 26. exactis defunctus est: igitur Septembris die 23.

Μαδί.) Mahometus Almohdi Ecchellensi dictus.

Pag. 302.

Τὸ σπήλαιον, τὸ ἐπιλεγόμενον Καύσιν.) Bello captorum *carcer*, captivorumque ad triremes deputatorum custodia Græcis recentioribus est καῦσις, quam Itala voce satis usitata *bagno* nonnunquam dicunt. καίειν enim pro κακοῦν, *affligere*, *deprimere*, *torquere* exprimunt. καῦσις ergo *carcer* quicumque, quod locus afflictionis & calamitatis sit. In antris, foveis, speluncis, ne vi perrumpantur, præparati noverunt, qui piraticam callent: & hujusmodi speluncæ aditum effregisse Abusbulem, & captivos Saracenos in libertatem misisse, Theophanes brevibus dictis manifestat. Quod Saracenorum carcer a fumi incommodis in eo accenso vocaretur, expositionem allatam nil lædit: a fumo siquidem hic appellatus Καῦσις, carceri cuicumque alteri molestiam exhibenti proprium sibi nomen reddidit commune.

Μητροπολίτας ἐκ τῶν Αββάδων.) Metropolitas ex Abbatibus & Monachis assumere Græcia quam antiquum.

Οἱ τῶν ἔσω ταγμάτων.) Urbis custodiæ & defensioni milites deputati, urbicæ excubiæ, *Les Archers de ville*: nisi forte velis milites in castris alios, alios in præsidiis agnoscere, & nonnisi ἔσω τάγματα nuncupare. Penes te, Lector, judicium. Contrario tamen sensu τοὺς τῶν ἔσω ταγμάτων, *exteriores ordines*, posuerunt Anastas. & Miscella. Vide Constantini Leonis hujus filii annum 7.

Εργαστηριακῶν.) Εργαστηριάρχας corruptius vulgus vocat τοὺς ἐν ἐργαστηρίοις, mercium quarumlibet *in officinis venditores*.

Καὶ ὑπαλλάξας τὸν ἰνδικτιῶνα, ὡς ἔθος ἐστίν) Adeundus Codinus de Imp. coronatione cap. 17. num. 24.

Τῷ Πάσχα ιδ'. ἰνδικτιῶνος.) Præsentem annum indictio quinta supra decimam afficit. Hæc tamen superiore peragi potuisse non dubitabit, qui Constantinum Copronymum imperii quintum ac tricesimum tantum inchoasse, & Leonem filium eo anno a Septembris die 13. & indictione decima quarta potestatem accepisse consideraverit. Si tamen decimam quintam reponendam contendas, non ero contrarius.

Pag. 302.

Αντιμήνσιν.) *Altare* Græcorum *mobile & portatile*. Αντιμήνσιον est, quasi ἀντὶ τοῦ μηνσοῦ, *sacri ferculi* (id enim μηνσὸς sonat, ait Balsamo & Joannes Citri

Episcopus in Euchologicis relatus) *vicarium*. Latinorum corporali linteo simile sacras reliquias gerit inclusas, & sacrificio missæ celebrando, sacrisque precibus ubilibet concipiendis admovetur.

Τέλμον.) Qui supra Τζίεργον, qui Anastasio *Telericbus*.

Μαιουμᾶν.) Maii Kalendarum celebritas diei festivitate civili bilarius celebrando Μαιουμᾶς nominis consortium impertivit. Quod antiquorum Majumæ festum, quæ prima ejus institutio, quam Christianis execrandum, at deinde castigatius permissum diatriba pene integra Mearsius in Lexico, & Lacerda in adversariis edisserunt.

Pag. 303.

Καὶ αὐτοὶ ναβίτιοι.) An *Nubitenses*, prout vertit Anastasius, quia forsan *nabiles*? Vel quia Nubienses, Nubia videlicet ad Nilum vico? vel denique prophetico spiritu claræ, cum vox Nabi Syris & Arabibus propbetam designet? Arridet expositio postrema: puellæ siquidem Emesam Syriæ incolebant.

Τῇ ἕκτῃ τοῦ Φεβρουαρίου μηνὸς, τῆς γ'. ἰνδικτιῶνος.) Anno Constantini Copronymi secundo supra vicesimum novum indictionum circulum Theophanem inchoasse ab eo scripta demonstrant. Quartam deinde quinto supra vicesimum adscribit: mox sextam vicesimo septimo: octavam vicesimo nono: tricesimo nonam: tum vero duodecimam tertio & tricesimo: quinto postmodum & tricesimo, qui ejus Imp. postremus, tertiam decimam, & confestim decimam quartam consociat. Ad Leonis Copronymi filii annum primum indictionem decimam quartam memorat: ad præsentem hunc quintum circuli sequentis tertiam annotat: & anno mox sequuturo quartam adnectit. Ad annum Copronymi primum & vicesimum, qui mundi 6253. ab Auctore numeratur, indictionum adjecto circulo, mundi 6268. ob inet indictioni postremæ & anno Leonis primo conjunctum: ab anno igitur Leonis secundo circulus alter incipiens, quinto, quem nunc tractamus, indictionem quartam afferat necesse est, & quintam Constantini successoris primi. Et tamen at mundi 6273. quartam accenset, præcedenti tertiam; atque iterum mundi 6268. decimam quartam, prævio decimam tertiam, ac tandem mundi 6265. duodecimam affigit. An mundi annis indictionem unam deesse, vel indictionibus annum mundi unum redundare asserendum? Ipsi Auctoris calculi errorem produnt, & ubi admiserint faciles testantur. Ipso, inquam, Constantini Copronymi anno postremo, quem quintum ac tricesimum numerat, annos quatuor & triginta, menses duos, dies sex & viginti imperasse prædicat. Annus integer trimestri vix completo totus fuerat assignandus? Ad hujus anni historiæ calcem annos quinque, mensibus sex demptis filium Leonem imperio potitum narrat: adeone facile præter debitum menses sex occurrebant erogandi? Indictionum itaque ordine servato, annis mundi menses quindecim indebitos inrrusit Theophanes: novem Constantini, filii Leonis sex alios ætate. Uno verbo Copronymi annis quintum ac tricesimum addixit superfluum, & indictione carentem, cujus quatuor & triginta dumtaxat ex propriis calculis recensere debuerat. Profectionis itaque Copronymi in Bulgaros historia in annum & indictionem reposita, mors in sequentem annum & indictionem, quibus filius imperium obtinuit, accensenda: anni vero tum a mundi conditu, tum a Christi natali in ordinem meliorem revocandi.

Edit. Paris. pag. 628.

Τὴν Τυροφάγου.) Septuagesimæ hebdomade Carnisprivium habet Ecclesia Græca: & Sexagesimæ Dominico die, τὴν Ἀπόκρεω, quo carnibus adhuc vesci licet, clauditur. Sequente hebdomade, quæ Latinis Sexagesimæ, ovis lacticiniis, atque adeo caseo utuntur, eaque comedendi etiam ipso Quinquagesimæ Dominico die facultas perseverat, a quo Τυροφάγος appellatur. Feria sequente a. Quadragesimalis jejunii habentur encænia, & πρώτη ἑβδομὰς τῶν νηστειῶν numeratur. Scripta superius de Græcorum jejuniis in memoriam revocanda. Τὸ συνοικίον tamen πρώτη χωρικὴ hebdomadem a feria a. inchoatam, ut & secunda succedentem claudit. Eam ob rem Casearia Dominica Februarii diem sextum obtinente, jejuniorum secunda vicesimo propriam sibi sedem figat necesse est.

Pag. 104.

Περὶ τῆς μηνὸς αὐτοῦ πέντε.) Die Septembris tertio supra decimum Leonem imperio potitum scripsit superius Theophanes ad Constantini Copronymi annum ultimum: Septembris iterum die octavo fato functum bic statuit: igitur post imperii ἔτη πέντε παρὰ τῆς ἡμέρας, eamque lectionem codex Barberinus & Vaticani ostentant: sed & Anastasius eam tuetur. *Mortuus est*, inquit, *cum regnasset annis quinque, diebus sex exceptis*. At cum Septembris die vicesimo tertio imperium adiisse ex ipsius Auctoris testimonio ad annum Copronymi ultimum evidenter demonstretur; Septembris ejusdem die septimo supra decimum excessisse constat. Stemma porro magnæ Ecclesiæ, quod sibi vendicasse narratur, illud est quod a conjuge donatum templo appendisse Mauricium supra legimus ad ejus annum 19 pag. 188.

Τοῖς δωδεκανήσοις.) Insulæ Cyclades duodecim *Dodecanesos* sunt; & cum in civili tum in Ecclesiastico regimine provinciam constituant: quia vero maritimæ Drungarius, (classis nimirum ex eis collectæ Dux) ideo simul Rector censetur. Metropolis & Episcopatus in Notitiis ad editionis Regiæ Codinum atteatis occurrunt.

Καὶ μεταδοῦναι τῷ λαῷ.) Ut ipso Sacerdotii exercitio imperio nuncium remisisse convincerentur.

Pag. 325.

Ὅταν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Ἐρυθρὼ λεγομένην.) *Rotrudem* Francorum lingua vocatam, de qua Annales Francorum Anonymi ab Andrea Duchesne collecti Tom. 2. pag. 22. & a Paulo Petavio pag. 354. Nibelungo adscripti, anno Domini 781. (is Auctori toto septennio deficit, de quo alibi) ita scribunt. *Perrexit Carolus rex Romam &c. Et ibi desponsata est Rottrud filia regis Constantino Imperatori*. Poeta Saxonicus Anonymus Tomi ejusdem pag. 177.

Necnon Rhuotrudis, reliquit quæ filia natu
Major erat, flevit valde gemens obitum.
Hanc & Græcorum luxerunt ditia regna,
Quod non hac tali digna forent domina.
Sponsa fuit Constantini nam sceptra regentis
Illius semper nobilis imperii.
Inclyta Constantinopolis de germine nostri
Optabat Caroli nobilior fieri.

Ut non nisi cum Francis, non ita cum exteris, connubia contrahere Græcis Impp. liceret, vide differentem Constantinum de Imp. Administr. cap. 13. quare quod Isaurus Leo Constantino filio Scytham uxorem dederit, observat Auctor pag. 273.

Περιθέντες τζάγγιον, καὶ στέφανον.) Πέδιλα ἐρυθρὰ, scribit Nicetas, Imperatoriæ dignitatis insignia.

Pag. 306.

Μετὰ πάσης ἀδείας.) Sclavorum & Bulgarorum incursibus & metu libera.

Pag. 308.

Μουσῆς.) *Musa Al-hadi* Ecchellensi scribitur.

Pag. 309.

Καὶ τὸν Ἡγούμενον.) Petrum etiam nomine.

Ἐν τοῖς Κατηχουμένοις ὁρῶντων.) Catechumena porticus Ecclesiæ sublimiores ad annum Constantini Copronymi primum exposuimus. Præsens locus id convincit. Alias ea Ecclesiæ liminibus & externa porticu Patres Synodice coactos de fidei rebus differtantes prospectarent, & audirent Imperatores Constantinus & Irene? Cathecumena inferiora etiam Græci nonnulli vocant Ecclesiæ ἐμβόλους, quas alas & naves minores vocamus, eaque τὰ κάτω κατηχούμενα ἀπὸ τῶν ἄνω diversa: sed hæc hallucinatus est.

Pag. 310.

Κόρτης.) *Comitatum, & famulatum regium* hic refert, alibi *aulam*, & alibi rursus *tentorium*: de quo Meursius.

Οἱ τῶν ἔξω ταγμάτων.) Extra CP. in præsidiis, vel propriis thematibus & stationibus positos milites nullus negabit. Recolenda superius dicta ad Leonis præcessoris annum primum.

Τὰς φαμιλίας αὐτῶν.) Integram familiam, conjuges, liberos, bona intelligo.

Ἐκροτήθη ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ σύνοδος.) Ipsa Synodi acta. ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου καὶ δεσπότου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, βασιλείας τῶν εὐσεβεστάτων καὶ φιλοχρίστων ἡμῶν δεσποτῶν Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης τῆς αὐτοῦ μητρὸς, ἔτει ὀγδόῳ τῆς αὐτῶν ὑπατείας, πρὸ ὀκτὼ Καλανδῶν Ὀκτωβρίων, ἰνδικτιῶνος ἑνδεκάτης. *In nomine Domini & Dominatoris Jesu Christi Dei nostri, imperio piissimorum & amicorum Christi dominorum nostrorum Constantini & Irenes, octavo anno Consulatus eorum, octavo Kalendas Octobrias, indictione undecima.*

Μηνὶ Ὀκτωβρίῳ ἰνδικτιῶνι ιαʹ.) Ita Barberinus codex Vaticanis adjunctus. Consentit Anastasius scribens: *quinto Idus Octobrias, indictionis undecimæ.* Peyrezianus legit solummodo, μηνὶ Ὀκτωβρίῳ. Ipsa Synodi Acta nuper relata dierum octodecim spatium antevertunt.

Pag. 312. Λογοθέτην τοῦ στρατιωτικοῦ.) Is Codini cap. 2. quadragesimus septimus inter Officiales recensetur: officium in notis exponit.

Μετὰ καὶ τοῦ Θεοδότου τοῦ ποτὲ ῥηγὸς τῆς μεγάλης Λογγιβαρδίας.) Anastasius: *Una cum Theodoro dudum rege majoris Longobardiæ, ad ultionem inferendam* &c. Miscella: *Una cum Adelgiso majoris Longobardiæ rege, quem illi Theodatum dicebant, ad ultionem inferendam, si possent, in Carolum.* Filium regis dubio textu nixus malui interpretari. Concinit Poeta Anonymus inter Francorum scriptores ab Andrea Duchesne collectos lib. 1.

Hesterno Desiderius diademate regni
Floruit, en hodie est pauper, captivus, & exul.
Filius illius cognomine dictus Adalgis,
Cum Longobardis in eo spes ampla maneret,
Diffidens rebus patriæ, se contulit inde
Ad Constantinum Græcorum sceptra gerentem:
A quo Patricius præclaro munere factus,
Hoc in honore suæ permansit ad ultima vitæ.

Edit Paris. pag 629.

Plura apud eumdem lib. 1. Eginhardus de gestis Caroli magni ad annum 774. & 788. quo scribit. *Constantinus Imperator propter negatam sibi regis filiam iratus, Theodorum Patricium Siciliæ Præfectum, cum aliis ducibus suis, fines Beneventanorum vastare jussit,* &c.

Βαγούλῳ.) Aliis Βάγουλος & Βάϊουλος scribitur, *Bajulus*: de quo Meursius, & Codinus.

Pag. 313. Ἐν τῇ Ἀτρώᾳ.) Fallitur Ortelius, ubi Thraciæ locum existimat: ad Armeniorum regionem spectare monstrant verba superius posita. κατέλαβον δὲ ὁρμίζοντες εἰς τὸ θέμα τῶν Ἀρμενιακῶν.

Ἐπιτήδειον.) *Intimum* vertit Anastasius. *A secretis* existimo, vel eum *cujus ductu Imperatrix ambularet*, & cui initeretur: eviratus enim refertur.

Ἐν τῷ παλατίῳ τοῦ Ἐλευθερίου.) Una cum Urbe a Constantino instaurata, Eleutherii palatium & portus condita. Is etenim ædificiorum Ἐπιστάτης, operas urgebat, ajunt Orig. CP. τὸν λιμένα τοῦ Ἐλευθερίου ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἔκτισεν, ὅτε καὶ τὴν πόλιν περιέστατο· ἦν δὲ τὸ κτίσμα Ἐλευθερίου πατρικίου· ἵσταντο δὲ οἱ ... λιμένα ... μαρμάρινοι Ἐλευθερίου. *Eleutherii portum eo tempore quo Urbem, Constantinus magnus extruxit. Ædificiis autem promovendis aderat Patricius Eleutherius. In eodem portu marmorea Eleutherii statua erecta fuit.* Vocabuli παραστάτου, παραστατῶν, & παρειστήκειν significantia ex pag. huc revocanda. De statua eadem Orig. CP. locus alius hic elucidandus. Ἵστατο, inquiunt, καὶ στήλη ὁ λίθινος Ἐλευθερίου ἀσηκρῆτα φέρουσα ἐπ' ὤμων κοφίνων, καὶ πτύον ἐν τῇ χειρὶ, ἀμφότερα λίθινα. *Eleutherii A secretis statua lapidea erecta fuit ferendis oneribus sportam dossuariam in humeris, manu vero batillum gerens, utraque lapidea:* quasi operarum labori intentus, onerum quoque consors fieret.

Πριβάτα.) Πρίβατον πριβάτου dicit recentior Græcia.

Τοῦ βασιλικοῦ ἐργοδοσίου.) Palatii CP. ea fuit amplitudo, ut regios opifices caperet, quales Christianissimi Regis Luparenses porticus Typographos, Pictores, Phrygiones, Sculptores, Aurifices, & innumeros hujusmodi ingenio manuumque operibus ex ex quavis natione collectos præstantes viros tegunt & recipiunt. βασιλικὸν omnino, & exterorum admiratione dignum ἐργαζόμενον.

Pag. 314. Χρυσοκλαβαρίων.) Quasi *auriclavatores* dicas, magis proprie *Phrygiones*, qui *clavatas* auro variisque coloribus vestes pingunt. Vocabulum fusius ad Codinum exponitur. χρυσοκλαβάριον etiam dici posse, ceu qui materiam χρυσοῖς κλάδοις, figuris & ramis auro ductis oneret & ornet. χρυσομαγκλάβιον, & χρυσομαγκλαβαρικὸν rudiores pronunciant: at non omnino rustice: μαγκλαβίζειν enim cum *torquere, affligere*, & *onerare* referat, quum auro coloratisque filis sericam vel lineam vestem tegant, lacerent, figuris quasi plagis afficiant, immutent, non incognitum.

Χρυσείων.) Officina qua aurum in fila præparatur. Suavius χρυσεῖον, quam χρυσίον hodie pronunciant.

Pag. 315. Μέλανι κεντητῷ.) Puncturis, necnon cæsuris in litterarum figuras ductis respersum vel infusum, pulvereum vel liquidum atramentum, humanæ cuti scripturam imprimit nullo tempore delendam.

Κομμέρκιον.) *Vectigal mercibus impositum*: Portius. Vide exempla apud Meursium.

Τοῦ πανηγυρίου.) *Nundinas* cum Anastasio interpretor.

Ἐξέκοψεν.) Sustulit omnino, vel ex parte minuit.

Ἔστεψεν ὁ βασιλεὺς τὴν Θεοδότην.) De pravo Græcorum usu, qui dato repudio, vel inito vi aut sponte divortio, ad novas convolant nuptias, docte & copiose tractavit Arcadius toto ferme de Sacrament. in utraque Ecclesia consensione, lib. 7.

Εἰς μανδύλιν. Vice μανδύλιον. ut φουσσᾶτιν, παιδίν, δυσιακόριν, ἀντὶ τοῦ φουσσᾶτον, παιδίον, δυσιακόριον proferunt. μανδύλιον autem aliis corruptius scribitur μαντίλιον, *mantile*, *mappa*, *sudarium* est: uno verbo ὀθόνη. μαντήλας legitur apud Julium Pollucem χειρόμακτρα lib. 7. cap. 16. interpretantem: est quoque μαντηλάκιον diminutivum, de quo Meursius.

Τὰ τρέψαντα αἰχμαλωσίαν.) Ista parenthesi inclusa in Regio non extantia ex Barberino codice in lacunam referuntur.

Ὁ Πλάτων τοῦ Σακκουδίωνος ἡγούμενος.) Ei Monasterio in monte Olympo constituto Symbolis nomen imponitur a Theodoro Studita Platonis vitæ scriptore, apud Surium 26. Decembris.

Ὡς δῆθεν ἐξηγεῖται τὸν βασιλέα οἰκονομῶν.) Severam Platonis in Tarasium sententiam Ignatius hujus vitæ scriptor his verbis temperat. *Non sic eum aversatus est Plato, quod ipse probaverit scelus Imperatoris: id quidem nequaquam accidit umquam, neque quod coronaverit Theodotem pellicem: nam & ab hoc longe longius remotus fuit. Probatur ipse quidem de abjecta conjuge acerrime redarguisse Imperatorem, & detestatum esse novum contra leges sacras initum conjugium, neque coronare ullo modo voluisse novam pellicem ab ipso Imperatore nominatam Augustam. Verum eo quod redargutum Imperatorem nequaquam ab Ecclesia separasset, sed cum illo communicaret: neque eum qui adulteram coronasset, ab Ecclesia abjecisset; idcirco ipse Plato ab ejus se communione abstinuit,* &c. Hæc dictus Ignatius apud Baronium anno 795. num. 46. Idem apud Surium 26. Febr. tota hac historia, & pluribus aliis legitur mutilatus & omnino deformis. τὸ ἐπιτρέψαντος itaque *permittere* ut *tolerare*, non *jubere* vel *exhortari*, quo sensu frequentius utitur Theophanes, exponendum.

Pag. 316. Τῷ κατηχητῇ.) Sacerdos Catechumenorum curator, & exorcismos in adultorum baptismo legere solitus, κατηχητὴς est. Inter Officiales Ecclesiæ CP. recensetur a Codino cap. 1. Nos de eodem in Notis alia adjecimus.

Εἰς Ἐγκλείστους ἐν τῷ ναῷ.) Templum istud Michaelis cælestis militiæ Principis. Catharorum Monasterium idem fuit, Theodoro Studita in vita Platonis id asserente apud Surium Decembris die 26. *Carcer erat Monasterium Imperatoris palatio adhærens, & ejusmodi custodiæ præpositus erat is, qui adulteros*

adulteros coronaverat. Et: *Confessorem eum esse probavit, cum in tellula (Εγκλειστρα) quadam ut in illustrum hominem, illum veritatis thesaurum conclusisset, clavibus aliis alias addens, ac cibum per foramen quoddam ei dari jubens, ut a nullo prorsus videri posset.* Adeundus Baronius ad annum Christi 795.

Εἰς Πύλας.) Astaceni sinus locum. Constantinus Porphyrogenneta apud Ortelium.

Εἰς τὰ Τρίτωνος.) Locum alterum Asiæ minoris ad Propontidem. Ortelius ex eodem Porphyrogenneta Constantino.

Καθίσαι εἰς γωνίαν.) *Ut sederet in angulo:* est Anastasius. Ita hodie dicunt, *agere quietem.*

Pag. 317. Εἰς παράκλησιν.) Ad preces reddit Anastasius: addo & processionem, eo die qui Assumptionis B. Mariæ, fieri solitam. παράκλησιν enim, & παράκλησιν id hodie significat.

Ἐν τῇ πορφύρᾳ.) Palatii locus Imperatrici parturienti, & Imperatoris filios in lucem emittenti destinatus, e quo illi Porphyrogennetæ Meursius.

Ἀπὸ κεφαλῆς ἕως ποδῶν.) Quod in confirmatione
Edit. Parif. pag. 630. totum corpus unguento sacro delibutum Græci velint, vel quod Latini regum suorum plura membra, caput nimirum, pectus, scapulas, brachia, quam ipsi ungant Imperatoribus; Caroli M totum corpus a vertice ad pedes unctione fecre illitum scripsit Theophanes.

Ἰνδικτιῶνι ἐννάτῃ.) *Theophanes,* ut scriptum reliquit Baronius ad annum Domini 800. num. 6. *coronatum tradit Carolum a Romano Pontifice Kalendis Januarii, indictionis nonæ. Verum errore labitur Latinis omnibus adversantibus.* Hæc ille circa Theophanis lectionem nonnihil oscitans. Quid enim apud Theophanem scriptum manifestius quam Carolum Imperii coronatio & unctionem τῷ Δεκεμβρίῳ κε'. & ex eo apud Anastasium & Miscellam VIII. Kalend. Januarii suscepisse. At si collatum Carolo imperium velit indictione octava, quod annus nimirum a Christi natali octingentesimus, quo salutatus est Imperator indictionis octavæ nota conspicuus habeatur: observet meritissimus Annalium Ecclesiæ scriptor rationis temporum non ignarus, Græcos e quorum grege non infimus prodiit Theophanes, a Septembri indictionis initium desumere: adeoque in annum octingentesimum præcipua sui parte indictione nona signatam nonam etiam incidere.

Pag. 318. Ἐν τοῖς σταύλοις τοῦ Σταυρακίου.) Patricii illius de quo nuper mentio: qui quia Eunuchus erat, & Imperatricis ευνοῦχος, ejus equos servare & stabuli curam agere potuit.

Τὸν βασιλικὸν φαρμασέλλαν.) Imperatorium equitatum interpretatur Anastasius, quasi nimirum primam Imperatoris sellam. Addo φάρμον vinum album illud, generosum recentiore lingua nuncupari. Sit itaque in sensu isto φαρμασέλλα (sic namque mihi lubentius scriberetur) generosa prima & electa equorum candidorum manus in Stauracii stabulis Imperatoris usibus destinata: equos quippe albos Imperatorem vehere leges. φαρμασέλλαν tamen, *equum gradarium,* vulgo *baquenee* lubens interpretarer.

Βελζετίας.) Legimus superius Βερζιτίας.

Τοῦ τῶν Ἑλλαδικῶν.) Helladici, qui τῶν Ἑλλαδικῶν thema occupant. Ii vero sunt, qui Achaiam & loca Corinthi contermina tuentur. Recole ex superius dictis Cæsares istos Constantini Copronymi sanguine ortos, Athenas in exilium anno superiore deportatos.

Τῶν Σαραντάπηχων.) *Σαράντα quadraginta* dicunt recentiores vice τεσσαράκοντα. Σαραντάπηχων enormis magnitudinis virum intellige. Faciles enim sunt ex aliquo eventu imponere cognomina.

Μόλτον.) Vox a Latina *tumultuari* in Græciem translata, cujus usus frequens apud Jureconsultos & Canonistas Græcos.

Ἐν τῷ Ἰουστινιανοῦ τρικλίνῳ.) Tsiclinium aureum e

In Theoph. Notæ.

Justiniano Rhinotmeto exstructum habes superius, & in Orig. CP. ὁ δὲ Ἰουστινιανὸς ἔκτισεν τὸ Ἰουστινιανοῦ τρίκλινον. *Justinianus Triclinium sui nominis ædificavit.*

Καρδιόπληκτος.) *Corde percussus* ab Anastasio reponitur: fortan cardiaca syncope, qua de repente & quasi momento ægri intereunt: syderatum & quasi fulminis ictu confossum dicunt medici; quamvis grandiore & præcipua circa guttur effracta vena sanguis copiosus pulmonem opplere, & ore despumare potuerit.

Γόητες.) Astrologi judiciarii.

Pag. 319. Πρέσβεις εἰς τὸ τοῦ σιμέλ.) Eginhardus ad annum 802. *Irene Imperatrix e Constantinopoli misit legatum nomine Leonem Spatharium pacis confirmandæ gratia inter Francos & Græcos: & Imperator vicissim absoluto illo misit Jesse Episcopum Ambianensem & Helingandum Comitem CP. ut pacem cum ea statuerent.*

Τῶν Ἀβύδου, καὶ τοῦ Ἱεροῦ.) Ad Propontidos fauces; superas ad Pontum; inferas ad Ægeum mare. Has Sesto & Abydo includi ignorat nullus: illas Hiero Castello propugnari dictum superius.

Pag. 320. Ὄντων ἐκεῖσε Ἀποκρισιαρίων Καρούλλου ἐν τῇ πόλει.) Eginhardus anno 803. *Legati Imperatoris)* Jesse & Helingandus) *de CP. reversi sunt: & venerunt cum eis legati Nicephori Imperatoris qui tunc Rempublicam gerebat, (nam Irenem post adventum legationis Francicæ deposuerant) quorum nomina fuerunt Michael Episcopus, Petrus Abbas, Callistus Candidatus. Qui venerunt ad imp. in Germania super fluvium Salam, in locum qui dicitur Sels, & conditionem faciendæ pacis in scripto susceperunt.*

Pag. 322. Κτήτορας.) Anastasius: *Habitatores:* cives potentiores intellige.

Pag. 323. Πλάτων δὲ καὶ Θεόδωρος.) Platonis & Theodori Studitarum in Tarasium & Nicephorum sanctissimos Patriarchas zelum discretionis nonnihil egenum, describunt Theodorus ipse in Platonis gest s 16. Decembris apud Surium, & Ignatius in narratione de Theodoro instituta, quam ex utriusque communis amici pereruditi Leonis Allatii scriptis contubernalis Franciscus Combefis amice exhibuit. Περὶ Ταρασίου καὶ Νικηφόρου τῶν ἐν ἁγίοις Πατριαρχῶν. Ὅτι Ταράσιος καὶ Νικηφόρος οἱ καθ' ἡμᾶς Πατριάρχαι οἰκονομίας τινὰς ἀναγκαίας ἐποιήσαντο, δι' ἃς καὶ ἀπεσχίσεν ἑαυτὸν ἐκ τῆς τούτων κοινωνίας ὁ ἐν ἁγίοις Θεόδωρος ὁ Στουδίτης, ὡς ἤδη προδεδήλωται. βούλεται δὲ ὁ λόγος ταύτας διηγήσασθαι. ὁ γὰρ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ὁ τῆς φιλοχρίστου Εἰρήνης υἱὸς, τὴν ἑαυτοῦ σύμβιον ἐξώσας, καὶ ἀποκείρας αὐτήν· καὶ μοναχὴν βιασάμενος, ἑτέραν ἀντ' αὐτῆς ἠγάγετο· καὶ ὁ μὲν Ταράσιος, οὗτος γὰρ ἦν τηνικαῦτα τὰ οἴακας τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκκλησίας, ὅλως εἰς τὸ ἱερὸν ἐκείνου ἐπανελθεῖν οὐκ ἀνεδέξατο, ἀλλὰ πρεσβύτερός τις τῆς ἐκκλησίας ὀνόματι Ἰωσὴφ ἐστεφάνωσεν αὐτούς. τοῦτο τοίνυν ὁ μέγας Θεόδωρος τὸν βασιλέα μὲν ἐπεκάλυψε ζήλῳ θείῳ κινούμενος, ἐπεὶ δὲ μετρίως παρεκρούσαντο ἔλεγχον, ἀκολουθήσαντων τῷ αὐτοῦ σκοπῷ τε, καὶ ζήλῳ καὶ ἄλλων πλειόνων, ἀφώρισεν ᾗ αὐτὸν τῆς ἐκκλησίας καὶ τὸν Πατριάρχην, διότι εἰ καὶ μὴ συνεδίκησεν εἰς τὸν παράνομον γάμον ὁ Πατριάρχης, ἀλλ' οὐκ ἐπεξῆλθεν, ἀλλ' οὐδὲ ζῆλον θεῖον ἐπεδείξατο κατὰ τοῦ τηλικούτου μοιχεύσαντος βασιλέως· ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐκ θείας δίκης τῷ Κωνσταντίνῳ ἐπισυμβᾶσαν τύφλωσιν, καὶ τὴν ἐκ τῆς βασιλείας καθαίρεσιν Εἰρήνης τῆς τούτου μητρὸς, ὁ ταύτην ἐξ ἐπιβουλῆς καθελὼν Νικηφόρος, τῶν σκήπτρων .... (lego ἐγκρατὴς) γενόμενος, μετὰ τὴν τοῦ, ... ἐπεὶ ... καὶ τὸν προλεχθέντα πρεσβύτερον Ἰωσὴφ καθῃρημένον ἤδη δεχθῆναι πάλιν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ· ὁ δὲ ἐν ἁγίοις Νικηφόρος μεταξὺ ἤδη τελευτήσαντος τοῦ Ταρασίου συναφθεὶς τῷ τοῦ βασιλέως Νικηφόρου σπουδῇ, καὶ εἰσεδέξατο τὸν Ἰωσήφ· ὅθεν πάλιν ὁ μέγας Θεόδωρος καὶ ἐκ τῆς τούτου κοινωνίας ἀπερρήγνυται. ἀλλ' αὐτὸς μὲν ὁ ἐν ἁγίοις Θεόδωρος οὐδὲ ἐξ ἀρχῆς τῷ παρανομίᾳ ... ἐχρῆτο, καίπερ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου καὶ δῶρα προτείνοντος, καὶ παντοίαις τιθασσεύοντος αὐτὸν ἐπιχειρήσεσι, ... τε δι' αὐτοῦ, καὶ δι' ἑτέρων, καὶ δι' αὐτῆς ... αὐτῷ ... συγγενὴς οὖσα τοῦ πατρὸς; ὅτε ... τὰ ... παρ' αὐτοῦ ἐν ἐξορίαις καὶ εἱρκταῖς,

καὶ λιμῷ μακρῷ, πληγαῖς τε τῇ κατὰ τῶν νώτων, καὶ παντοίαις κακώσεσι καθυφεῖναι τοῦ θείου ζήλου, ὃ ὅλως ὑποστῆναι τῆς ἐνστάσεως. ὁ γὰρ ἦν ἐλαφρὸν δοκεῖν ἀνδρὶ τοσούτῳ τὴν ἀρετὴν τὸ τοῦ Κωνσταντίνου παράπτωμα· καὶ γὰρ ἀπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ βασιλέως ἀρξάμενον, εἰς καταστροφὴν μυρίων ψυχῶν ἤδη προέβαινεν. οἱ γὰρ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων, καὶ μᾶλλον οἱ ἐμπαθέστεροι ἐκ τούτου ἀφορμὴν λαμβάνοντες εἰς ἐκπλήρωσιν τῆς ἀκολασίας αὐτῶν ἐπεθυμοῦν, ὡς νόμον δόξαν τῇ παρανομίᾳ τοῦ βασιλέως ἐποιοῦντο· τὰς μὲν κατὰ νόμον ἤδη συζευχθείσας αὐτοῖς γυναῖκας ἐκβάλλοντες, ἑτέρας δὲ ἀπερίσχετον καταθυμίους εἰσοικιζόμενοι. ταύτην τὴν λύμην εἰς πολλὰς ἤδη διαδραμοῦσαν χώρας ὁρῶν ὁ μέγας Θεόδωρος ἐνέστησε τὸ κατὰ τοῦ βασιλέως τὸν θεῖον ζῆλον, ὡς εἴπομεν, καὶ μέχρι τέλους αὐτὸν διετήρησε· καὶ ταῦτα μὲν οὕτω. τῶν δὲ μνημονευθέντων Πατριαρχῶν, ὁ μὲν θεῖος Ταράσιος διὰ τοῦτο συγκατέβη, καὶ ἐφησύχασε, τῷ τοιούτῳ ἀθέσμῳ τοῦ Κωνσταντίνου δραματουργήματι, ἐπειδὴ ἠπείλει ὁ αὐτὸς Κωνσταντῖνος ὁ βασιλεύς, εἰ μὴ τῷ αὐτοῦ θελήματι ὑποκύψῃ ὁ Πατριάρχης, τῶν μὲν ἔναγχος βασιλευσάντων τὴν αἵρεσιν ἀναπνεύσασθαι, καὶ τὰς ἁγίας καὶ σεπτὰς εἰκόνας πάλιν καθαιρήσειν. ταύτῃ οὖν ἔκρινεν ἔδοξεν αὐτῷ μικρὸν ἐνδοῦναι τῆς ἀκριβείας, ἵνα μὴ ἀπολέσῃ τὰ μέγιστα. ὁ δὲ ἅγιος Νικηφόρος πολλῷ πρότερον ἀντιπαταχθεὶς τῷ μετὰ ταῦτα βασιλεύσαντι Νικηφόρῳ, ἔπειτα τὸ δύστροπον αὐτοῦ, καὶ τὸ τῆς γνώμης κακόηθες ἀκριβῶς ἐπιστάμενος, καὶ ὑφορώμενος, μήποτε ταράξῃ, καὶ συγχέῃ πάντα τὰ ἐκκλησιαστικά, συγκατέβη καὶ αὐτός, καὶ ἐδέξατο τὸν καθῃρημένον Ἰωσήφ, ὡς προείρηται. πλὴν οὐδ' οὕτως ὁ μέγας Θεόδωρος κρεῖττον ἔκρινε παρρησιασάμενος κατὰ τῆς παρανομίας, καὶ μέχρι τέλους ἔστη· εἴτε οἱ Πατριάρχαι συγκατέβησαν διὰ τὰς εἰρημένας αἰτίας, ἑτέρους δοκιμάζειν καταλείψομεν τοὺς ἔχοντας τὸν λύχνον τῆς γνώμης ἐν ἑαυτοῖς φαίνοντα, καὶ γεγυμνασμένα τὰ τῆς ψυχῆς αἰσθητήρια πρὸς τὴν τοιαύτην διάκρισιν· ἐπεὶ καὶ τὸν ἅγιον Ἐπιφάνιον τὸν Κύπρου ἀκηκόαμεν, τὸν αὐτὸν Θεοδώρῳ ζῆλον καὶ ἔνστασιν ἀπότομον ἐνδειξάμενον πρὸς τὴν βασίλισσαν Εὐδοξίαν· ἀπειλούσης γὰρ ἐκείνης ποτὲ τοὺς τῶν εἰδώλων ναοὺς ἀνοίγειν, εἰ μὴ ὁ θεῖος Χρυσόστομος ἐξορισθῇ, ὃ κατέπραξεν, οὐδ' ἐνεδίδου, ὅλως ὁ ἅγιος· ἀλλ' εἰπών, ἀθῷός εἰμι ἀπὸ τῆς κρίσεως ταύτης· ἐξῆλθε θυμοῦ πλήσας καταλείψας αὐτήν. λέγεται δὲ ὅτι δι' ἑτέραν αἰτίαν ἀπὸ τῶν ἀοιδίμων Πατριαρχῶν ὁ ἐν ἁγίοις Θεόδωρος ἀπερράγη. ὁ δέ ἐστιν· ὅτι, φησίν, ἀπὸ τῶν λαϊκῶν ἀμφότεροι εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον ἀνεβιβάσθησαν, καὶ οὐ κατὰ θεσμὸν ἐκκλησιαστικὸν ἐγένετο τούτων ἡ χειροτονία. πρὸς δὲ τοῦτο ἀπολογεῖται ὁ τὰ κατ' αὐτὸν συγγραψάμενος. ὅτι οἱ θεῖοι κανόνες οὐκ ἀποκλείουσι πάντῃ τὸ πρᾶγμα· ἀλλ' ὑφορώμενοι μήπως ἄπειρος ὢν ὁ χειροτονούμενος τῶν τῇ ἱερωσύνῃ καθηκόντων, εἰς πτῶσιν ἐνέγκῃ τὰ ἐκκλησιαστικά. οὗτοι δέ, ὁ μέγας, φημί, Ταράσιος, καὶ ὁ θεῖος Νικηφόρος εἰς τὰ ἄκρα βαίνειν τῆς ἐκκλησίας πεποιήκασι, καὶ πάντα καλῶς, καὶ ἐνθέσμως ἔπραττον· καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἄπιστοι αὐτῷ ὁ κακός· ἴσως μέντοι ὅτι τὸ προσκροῦσαι τοῖς ἀοιδίμοις Πατριάρχαις τὸν μέγαν Θεόδωρον ἐν Θεῷ κεκινημένον, καὶ μικρὸν ἐνδοῦσι τῆς ἀκριβείας, διὰ τὸ μὴ γίνεσθαι μείζονα βλάβην, καὶ ἐκεῖθεν ἀποσχίσαι τῆς ἐκκλησίας, οὐ μικρὸν πταῖσμα τοῖς πατράσιν ἔδοξεν. ἀλλ' ὅμως πάλιν διωρθώσατο, ὡς προείρηται, καὶ δηλοῖ μὲν τοῦτο ἡ τῶν κατ' αὐτὸν ἱστορία, δηλοῖ δὲ καὶ ὁ μέγας Μεθόδιος ἐν τῷ ἤδη μνημονευθέντι λόγῳ αὐτοῦ τῷ πρὸς τοὺς Στουδίτας. διηγεῖται γὰρ ὅτι πάλιν μετέγνω τὴν γνώμην, ἣν εἶχε κατὰ συγκατάβασιν, καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ συνήφθη· καὶ ὅτι πρὸς τῷ τέλει αὐτοῦ πολλὴν ἕνωσιν, καὶ ἀγάπην, καὶ συνομιλίαν εἰργάσατο μετὰ Νικηφόρου τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου ἐκέκτητο. ἐπληρώθη οὖν ἐπ' αὐτῷ τὸ ἐν ψαλμοῖς εἰρημένον παρὰ τοῦ Δαβίδ· ὅτι ἐὰν πέσῃ, οὐ καταρραχθήσεται· ὅτι Κύριος ἀντιστηρίζει χεῖρα αὐτοῦ. εἰ γὰρ καὶ τὸ προσκροῦσαι καὶ τῷ τυχόντι ἱερεῖ ἀναμφιβόλως αἰτίας μεγάλης ἔχει τὸν κίνδυνον· πηλίκον ἐστὶ τὸ πρὸς τοιούτους Ἀρχιερεῖς τοῦτο γενέσθαι, καὶ Ἀρχιερέων Ἀρχιερεῖς· μᾶλλον δὲ Ἀποστόλους αὐτοῖς, κατὰ τὸν μέγαν Διονύσιον. τοῦτο γὰρ καὶ ὁ θεῖος Μεθόδιος πρὸς τοὺς τοῦ ἁγίου μαθητάς, τοὺς Στουδίτας, φημί, διηγούμενος προστίθησι, λέγων οὕτω, σὺ μοναχὸς εἶ, καὶ οὐκ ἔξεστί σοι τὰ τῶν ἱερέων, ἀλλ' ὑποτάσσεσθαί σε χρή, καὶ οὐχ ὑποτάσσειν, οὐδ' ἐξετάζειν αὐτούς. *De sanctis Patriarchis Tarasio & Nicephoro. Necessariis quibusdam temperamentis, & in negotiis administrandis perpetua memoria di-*

Edit. Parif. pag. 631.

gnos Patriarchas Tarasium & Nicephorum usos fama est, prout alibi jam manifestavimus. Et hae sunt quae narratione nostra illustranda aggredimur. Constantinus Imperator Irenes Christum amantis Imperatricis filius, vitae conjugiique consorte expulsa, & invita reluctanteque in Monasterio detonsa, uxorem aliam ejus loco substituerat. Ac Tarasius quidem sanctus vir, is enim tunc Ecclesiae Constantinopolitanae clavum regebat, tali facinori unquam praebuerat assensum; Presbyter tantum fuit ejus Ecclesiae nomine Joseph, qui sceleratas hujusmodi nuptias contrahentes connubialibus corollis ausus fuerat redimire. Re cognita magnus Theodorus Imperatorem Ecclesiae divortio damnavit, & virum fervore illo caelesti motum Principem illegitimis facinoribus sacras leges laedentem corripere aggressum, plures alii ejus consilio zeloque ducti sequuti sunt. Theodorus ipse Ecclesiae ingressu, & Patriarchae congressu semet continuit; quod quamvis nefandum conjugium haud verbis probasset Patriarcha, severiore tamen poena non perstrinxerat, nec in eum qui tam exoso sceleri praestiterat opem, laesae majestatis divinae poenas exercuerat. His accessit, quod caelesti consilio & permissu irrogata Constantino oculorum mulcta, & imperii potestate eidem ablata, & Irene ejus matre solio dignitateque pulsa, Nicephorus, qui ex insidiis eam exauctoravit imperii sceptrique compos, praeter alia quae adorsus est nefanda scelera, Joseph memoratum superius Presbyterum depositione damnatum ad pristinos honores in Ecclesia revocandum studuerit. Nicephorus alter sanctitate conspicuus defuncti Tarasii loco suffectus Imperatoris Nicephori consiliis obsecundavit, & in Ecclesiae collegium Joseph prius rescissum admisit: ex qua rursum magnus Theodorus ejus se communione segregavit. Is enim vere sanctus Theodorus repudium perversus illegitimum jam ab antiquo proscripserat, ac licet Constantinus Imperator propositis muneribus allicere, & artibus variis virum ad se pertrahere conaretur, & cum propria marte, tum aliorum subsidio, tum ipsius sibi praeter legum fas conjunctae mulieris partis adgnatae flectere nequiret, exiliis, custodia, compedibus, plagis tergo inflictis, probatis etiam generum aliorum tormentis, virum cuncta patienter ferentem de divino zelo quicquam remittere, nullatenus adegit, aut instantium necessitatum vi inferiorem se reddere. Viro quippe tanta sanctitudine praestanti, leve vel modicum Constantini delictum non apparebat. Ab ipso siquidem Imperatore ducens originem, ad infinitarum animarum ruinam jam fecerat progressum. Hominum namque plurimi, maxime voluptati sectandae faciliores, occasione arrepta, & exemplo dato, nefastum Imperatoris factum fas rati adimplendo venereae cupiditatis ardori per ejus vestigia gradiebantur: & uxoribus quondam legitime conjunctis domo expulsis, alias quas deperirent, ad sponsae prioris thalamos inducebant. Luem hujusmodi in multas jam provincias grassantem videre magnus Theodorus non sustinuit: quare in Imperatorem ipsum divinum zelum, ut praemisimus, exacuit, & in eo tenendo ad finem usque perseveravit. Et it quidem hoc pacto se habuit. Patriarcharum vero, de quibus instituitur sermo, hic quidem, nimirum Tarasius ideirco consentire visus est, & attentatum a Constantino scelus nulla animadversione perstringere, quod nisi placitis acquiesceret Patriarcha, Principum proxime praeteritorum haereses renovaturum, & sanctarum imaginum cultum proscripturum se Imperator Constantinus minaretur. Hujus gratia rigoris nonnihil relaxare decrevit, ne majoris momenti res in summum induceret discrimen; sanctus autem Nicephorus, in alterius Nicephori, qui postmodum imperium tenuit, sententiam obnisus, tum vero pravos ejus mores, & animi perversitatem expertus, & ne ordinem Ecclesiae perturbaret, & sus deque verteret metuens, assensum quoque praestitit, & Joseph, quem depositum diximus, in priorem gradum restituit. At sive magnus Theodorus sacras leges vindicatu-

rus, ac libertate sua usus ad extremum usque discrimen obsistens præclarius se gesserit, sive Patriarchæ ob allatas in medium rationes res difficiles prudenter attrectare maluerint, & apposito temperamento emollire, aliis quibus lucidius mentis acumen, & ad res hujusmodi discernendas animi sensus vegetiores, discutiendum relinquimus. Sane Epiphanium Cypri Episcopum inter sanctos celebrem parem Theodoro nostro ardorem, & invictum animi robur adversus Imperatricem Eudoxiam demonstrasse novimus. Ipsi namque, ni divinus Chrysostomus in exilium ejiceretur, idolorum templa quamprimum aperturam se minitanti nullatenus manus dedit, aut obsequendum sanctus vir duxit: quinimmo, Innocens ego sum ab hujusmodi judicio, exclamans, & eam in minas & furorem conversam relinquens, generose excessit. Aliam quoque dissensus Patriarchas inter & Theodorum causam extitisse ferunt: quod nimirum e Laicorum ordine ad Patriarchale solium confestim evecti, nec in eis ordinandis positæ ab Ecclesia leges fuerint observatæ. Ad quæ objecta, qui gesta eorum conscripsit, respondet, sacros Canones promotiones hujusmodi non omnino damnare: sed ne consecrandus rerum gradui congruarum peritia privatus in periculum Ecclesiam adducat, tantum cavere. Iidem vero, magnus, inquam, Tarasius, & sacer Nicephorus in magnos accessus Ecclesiam progredi studuerunt, & in cunctis æquo bonoque consultum esse voluerunt. Qua de causa Canonem eos carpere nulla ratione affirmandum. Quinimmo omni mentis attentione observandum, Patriarchis æterna memoria dignis, & Dei motu semper actis, magnum Theodorum crimen impingere voluisse, & ab Ecclesiæ cœtu eorum causa se segregasse, ipsius Theodori non leve delictum a Patribus fuisse judicatum: illi siquidem accurato rigore remisso, majus damnum evitatum censuerunt. Erratum sane Theodorus emendavit, ut alibi narratum est: & scripta de iisdem & Theodori gestis historia fidem hujus facit: & magnus insuper Methodius sermone ad Studitas, de quo superius, misso, testatum reliquit. Sententiam enim quam animo præceps hauserat, ipsum reprobasse, & ad Ecclesiam demum se adjunxisse, ac vitæ termino propinquum cum felicis memoriæ Nicephoro concordiam, dilectionem, & indivisam animorum unionem servasse manifesto confirmat. In eo igitur, quod enunciant Psalmi de viro justo adimpletum est: Si ceciderit, non confringetur, quia Dominus supponit manum suam. *Obvio namque, & e grege Sacerdotum cuilibet noxam, si hæresis labe vacet, inferre, si magni periculi est, quali mulcta facinus dignum, quod ejusmodi Pontifices & Pontificum Principes, magis vero Apostolos ipsos, ut magni Dionysii verbis utar, aggreditur & recenset. Hoc certe dictum divinus Methodius Studitis sancti discipulis perpendendum jure merito objicit, his verbis utens: Tu Monachus es, in Sacerdotes inquirere non tuum est; ipsis subjici te decet; ipsos tibi subjicere, vel eorum vitam perscrutari a te omnino sit alienum.*

Edit. Paris. pag. 632.

Ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἄλλοι.) In sancti gratiam, adversus sanctos, Authoris sancti sancta sententia.

Pag. 324. Προσήλυτον.) *Gentilem* intellige, & a Christiana religione alienum.

Pag. 325. Χαρίτωνος.) De Charitonis Laura diximus ad Syocellum.

Pag. 326. Σελλιβαρᾶν.) *Frænorum opificem* interpretor: σελλιβάριον, & magis barbare σελλιβάριον, & σελλίβαρις, *frænum*,

Τὸ πέραμα.) Fretum portus CP. lintribus, περαματικοῖς ξύλοις trajiciendum, a quo Galatæ oppidi regio Πέρα, quod πέραν τοῦ πορθμοῦ. de quo alibi.

Ἀλληλεγγύων.) Tributum pari sorte omnibus impositum, quod pauperibus non solvendo repertis, divites deponere tenerentur, est ἀλληλέγγυον. Hujus exempla historiamque pene omnem Meursius diligenter coacervavit.

Χαρτιατικῶν.) Actionis vel instrumenti in publicas tabulas relati pretium est Χαρτιατικὸν. tributum pro chartis exponit Meursius.

Καπνικά.) *Tributum fumarium*, quale ob singulos quosque caminos exigitur. Exempla suggerit Meursius.

Pag. 327. Κτημάτων.) Variæ lectiones κτισμάτων. adeo ut non prædiorum modo, sed & ædificiorum meliora a tyranno fuerint occupata.

Κουρατωρίαν.) Non aliud a fisco.

Ἔξω τῆς Ἀβύδου σώματα οἰκετικά.) Ob quotidianas in Saracenorum terras excursiones facilior fuit illis in partibus servorum captura. Ii σώματα οἰκετικά.

Μηδέποτε γεωργικοῦ ζώσαντες.) Ob belli quotidie ingruentis, & prædandi consuetudinem. Quid a prædone prædo lucri reportet? ajebat nuper nominatus ille pyrata Vasco nomine. De iniquis istis legibus, & earum abrogatione legendum jus Græco-romanum, Zonaras, Cedrenus, & alii.

Pag. 328. Ἀθιγγάνων.) De Athinganis nonnulla Balsamo. Eorum reliquiæ ac successores Italis *Tzingari*, nobis Boemi vel Ægyptii, quod ex Oriente profecti in illas partes, & inde versus nos penetrarint. De hominum istorum fæce tractat abunde Delrio lib. 4. Disquis. Magic. cap. 4. quæstion. 5.

Ἐξακιονίῳ.) Exocionium, de quo supra in Notis ad pag. 150. Hæretica lue infaustum semper & infame.

Pag. 329. Τὰ αὐτά.) Correctius in variis Lectionibus τὰ αὐτῶν.

Τάλαντα ιγ΄.) Miror unde Anastasius & Miscella *sexdecim*, cunctis exemplaribus Græcis tredecim prodentibus exscripserint.

Ἀκηκοα.) De se loquitur Auctor: unde variæ Lectiones addunt ὁ συγγραφόμενος.

Ἐν Μαρκέλλαις. Alibi Μαρκέλλας vocat.

Τῇ κε΄ τοῦ Ἰουλίου.) Cæteri codices MSS. τῇ κς΄ τοῦ Ἰουλίου. Anastasius: *septimo Kalendas Augusti*.

Pag. 331. Τῷ τῆς σούδας πυρί.) *Igne valli*, reposuit Anastasius. Sane ξυλίνοις illis ὀχυρώμασι, quibus Nicephori castra circumsepivisse Crumnus nuperrime relatus est, ipsius jussu ignem suppositum, & evadendi viam interdictam suspicor.

Ἐνιφθη Προκοπία.) Nicephori filia, anno superiore memorata. Vide notam sequentem.

Pag. 333. Ἀπέστειλε δὲ καὶ πρὸς τὸν Θεοφύλακτον.) Legationis hujus meminit Eginhardus ad annum 812. qui in annum succedentem, ob Theophanis calculos septennio minores, incidit *Michael gener Nicephori Imperator factus, Legatos Imperatoris Caroli qui ad Nicephorum missi fuerunt, in CP. suscepit, & absolvit: cum quibus & suos Legatos direxit, Michaelem Episcopum, & Arsaphium, atque Theognistum Protospatharium: & per eos pacem a Nicephoro inceptam confirmavit*, &c.

Pag. 334. Εἰς Ἀφουσίαν.) Insulam Propontidos; Ophiusam correctius diceris, ad quam Joseph Thessalonicensis, & ejus frater Theodorus Studita exularunt.

Pag. 335. Εἰς τὸ Βαγδά.) Ita Græci codices cuncti. Anastasius & Miscella *Bagda*. Recentiores *Bagdat* pronunciant. Abraham Ecchellensis in historia Saracenica. *Abu-giafar Abd-alla* (ultimus est hujus nominis a Theophane inter Arabum principes sive Caliphas recensitus) *construxit Bagdadum, sive Babylonem, & incoluit eam anno centesimo quadragesimo quinto.*

Διὰ σιγιλλίου.) Haud *sigillum* modo, sed & diploma, cui solet apponi, τὸ σιγίλλιον refert. σιγιλλὶς namque, σφραγὶς *sigillum*, & principis character adjungitur. Ipsi textus a Meursio in medium adducti id convincunt. Isacii Comneni Const. καθὼς καὶ ἐν τοῖς σιγιλλίοις τῶν παλαιῶν ἀναγράφονται. *prout in veterum diplomatibus refertur*. Constantini de Administr. Imp. δεδωκὼς περὶ αὐτῶν καὶ σιγίλλιον ἐν τῇ αὐτῇ μητροπόλει. *dato in ipsa metropoli diplomate*. Methodii in epist. ad Zygomalum. τὰ γὰρ πάλαι διὰ χρυσοβούλλων καὶ σιγιλλίων δικαιωθέντα. *quæ quondam per aureas bullas, & diplomata dijudicata*.

Edit. Paris. pag. 633.

Αὐτῷ ... τοῦ Ναυαρίου τοῦ κατακλείτου τῶν Χερσωνιτῶν ....) Ad annum Nicephori 7. pag. 410. de illo superius agitur.

Pag. 336. Τοῦ ἁγίου Χαρίτωνος.) Hæc ad Bethleem & Rachelis sepulchrum exstructa, quam vidisse se Georgius Syncellus testatur pag. 57. Laura porro majus Monasterium est, & cellarum ab invicem dissitarum & per æqua spatia distributarum ordinata collectio: qualis Camaldulensium vel Cartusianorum. Cyrillus in S. Sabæ vita: nos quoque ad memoratum Syncelli locum, & ad pag. 290.

Pag. 338. Ὡς ἀσεβεῖ, τοῦ ἀνδρομαστίγου.) An non Ecclesiæ demum persecutor factus, Christi servos crudeliter afflixit? Ejus impietate nondum patefacta, Theophanem hæc scripsisse credendum. Ipse quam ἀσεβὴς καὶ θηριώδης Λέων, postmodum Theophanes experius est. Vide pag. 342.

Pag. 339. Διὰ τῆς Χρυσῆς πόρτης.) Ejus nominis Chryse porta fuit C.P. quod tyrannidem adepturi per eam Imperatores solemnem ingressum agerent. Nicephorus in altero Leone Iconoclasta. καὶ ὡς ἐπὶ ἔθος βασιλεῦσι ἀπὸ τυραννικῆς ἀρχῆς διὰ τῆς Χρυσῆς καλουμένης πύλης εἰς τὸ Βυζάντιον εἰσελαύνειν, ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ γενόμενος, ἐκεῖσε τῷ τῆς βασιλείας ἀνεδήσατο στέμματι. *Hic (ut Imperatores solent) solemni pompa susceptus, Aurea porta Byzantium ingreditur, atque in majore Ecclesia Imperatoriam coronam accipit.*

Pag. 340. Συγγραφὴ χρονογραφίου.) Auctoris incerti, manci & ineruditi brevis historia potiusquam Chronographica narratio vix dato spatio ad Theophanis Chronographiam in Regio codice subjecta, ad ejusdem editionem hic quoque subtexitur.

Προλαβοῦσαν.) Videnda quæ περὶ τῶν προλαβόντων præmissa.

Ὁ ἀνὴρ σοφὸς ὤν.) Qui ἀγαθὸς hodie Græcis, is quondam ἁπλοῦς & ἄκακος· atque adeo qui σοφὸς is ἀγαθός, καὶ ἁπλοῦς, καὶ ἄκακος.

Ὡς εἴρηται.) A Theophano pag. 337. vel ab hoc Auctore opere nondum cognito.

Οἱ δῆμοι ἐμέλπουσαν ποιήματα.) Troparia sive modulos in Ecclesiis in laudem Impp. decantatos docet Luitprandus. Δῆμοι factiones populi sunt Prasina, Veneta, Russa, Candida. ἦχοι varii toni ad quos moduli in Ecclesiis decantantur: de quibus in Euchologicis nostris plurima.

Τῆς Θεοδότης.) Constantini pellicis, sive malis conjugis, de qua superius Theophanes ad Constantini Irenes filii annos.

Pag. 344. Μαϊουμάδας.) De quibus in Notis ad Theophanis pag. 302.

Στύνομεν.) Ἀντὶ τοῦ ἵσταμεν recentior Græcia pronunciat στύνω.

Pag. 345. Ἐτάφη ἐν τοῖς Ἀποστόλοις.) Apostolorum Ecclesia Impp. sepulchris a Constantino M. qui primus ad eam sepulius est, clara.

Σταυρὸν ἐν ἰσχύϊ.) Nulla subscriptio & promissio, quæ exarata cruce non firmetur: ad eum morem alludit. Hinc ἀθετεῖν σταυρὸν pagina 346. pejerare interpretaberis. Vide paginas 348. 349. 350.

Pag. 346. Πρεσβύτερόν τινα Τζαγγαρέαν.) Calcearius, sive sutor τζαγγάρης, & τζαγγάριος est· τζάγγιον enim ocreas alibi interpretor pag. 305. Nil mirum porro calceariam & sutoriam exercere Presbyterum; sacris enim addicti quique Græci præter Monachos opera locata victum quæritant quotidianum, nec in publicis officinis, vicis, & compitis artem quandoque vilissimam profiteri erubescunt.

Pag. 348. Ἂς καταβιβάσωμεν.) Recentioris Græciæ dialectus: *deponamus*. ἂς imperandi & excitandi vox est: ἂς κάμῃ *faciat*: ἂς φάγῃ *comedat*. καταβάζω *depono*: ἀναβάζω *attollo*: καταβιβάζω & ἀναβιβάζω vice. Videnda pag. 349.

Ἐχάρησαν.) Dicunt hodie ἐχάρημαι gavisus sum: ἀπὸ τοῦ χαίρομαι gaudeo: hic ἐχάρησαν.

Κυριεύουν.) Vice κυριεύουσι pronunciat moderna Græcia: ita τύπτουν vice τύπτουσι.

Pag. 350. Θεόδοτον Σπαθαροκανδιδάτον.) De Spatharocandidato notæ in pag. 293. ex milite Episcopus.

Στεφανίτην.) De qua voce in notis ad pag. 293. plura observantur.

AD S. P. N.

THEOPHANIS
CHRONOGRAPHIAM
F. FRANCISCI COMBEFIS

Ordinis FF. Prædicatorum Congregationis S. Ludovici

NOTÆ POSTERIORES,

IPSUM PROPIUS AUCTORIS CONTEXTUM,

ejusque Versiones strictim illustrantes & emendantes.

Edit. Paris. pag. 634.

QUamvis graviora quæque ac majoris visa operæ, vereque Chronographica occupavit R. P. Jacobi Goar *τοῦ μακαρίτου* diligentia; relegenti tamen opus tam spissum, cui & meam ille, mox ut cœpit morbus pulsare, addictam voluit nonnullam operam, occurrere, quæ nec animadversione indigna, nec incommoda omnino, etsi forsitan leviora, æquo Lectori videantur. Hæc igitur ille boni consulet nostra schediasmata, ac vel animum probabit, quibus decoctæ præeant, posthumæ, quas produco, viri doctis omnibus, ac piis desiderati exercitationes.

Pag. 4. A. Περὶ ὧν ἐπερχόμενος τῆς ὀκταβίβλου. Atqui Eusebii historia *δεκάβιβλος* est, ut omnes norunt: 10. libri, non octo. Plane scripserit Theophanes *τὴν η'. βίβλον*, ex quo Imperitus antiquarius suam *ὀκτάβιβλον* exscripserit. *Qui legerit librum octavum historiæ Ecclesiasticæ Eusebii, de his cognoscet*; quo etiam libro is ista maxime exequitur: hincque factum est, ut illi octavo libro additum sit aliud opus Eusebii de Martyribus Palæstinis, quod Stephani editio seorsim repræsentat, ut & Cardinalis Mazarini, aliique CC. MSS. maleque Christophorsonus confundit, interpolans cum eodem libro octavo historiæ Ecclesiasticæ. C. *Κομιδῇ νέος*.

Pag. 5. A. Ἀγχίστροφος. D. Τὰ δὲ *ὑπομνήματα τοῦ σωτῆρος ἐπλάσατο*. Redditum, *Servatoris monita*. Forte monumenta Interpres voluerit. Anast. *monitiones*. Malim ego Acta, quod etiam vox illa sonat, ut falsis narrationibus Christum infamare studuerit, quod præstitisse liquet etiam alios Christiani hostes nominis. E. *Τῆς ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ*.

Pag. 6. C. *Παρόντων καὶ τῶν λοιπῶν αὐτοῦ παίδων τῶν ὁμοπατρίων*. Anast. *præsentibus quoque cæteris filiis suis*; ut legerit *παρόντων*. Sed & novus Interp. *Circumstantibus etiam reliquis ejus filiis*. Verum alia vis huius vocis, quam Codd. constanter repræsentant. Reddiderim ego: tametsi ejus reliqui filii, eodem ac Constantinus patre geniti, superstites erant: prælato nimirum illis Constantino ob egregias virtutes, quamquam illi materna prosapia præstare videbantur, Theodora nati, ob cujus nuptias repudiata fuisset Helena. D. *Μαξέντιον τὸν υἱὸν Μαξιμιανοῦ τοῦ Ἑρκουλίου βασιλέα*. Sic constanter Codd. ac liquet vitiosum quod editum est, *Ἑρκουλίου τοῦ βασιλέως*. Imperatorem renunciaverunt Maxentium Herculii filium. Sic pag. 7. B. *καὶ Μαξεντίῳ τῷ υἱῷ τοῦ Ἑρκουλίου ἐν Ῥώμῃ ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἀναγορευθέντι βασιλεῖ*. *Cum Maxentio Herculii filio, qui Romæ a militibus Imperator fuerat renuntiatus*. C. Quod habet Vat. 1. margini adscriptum, *Ἀχιλλᾶς Ἄρειον, ἐδέξατο· παραλόγως χειροτονήσας πρεσβύτερον, καὶ τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ διδασκαλείου καθηγήτορα*, Scho-

pag. 635.

lii loco sit, & ut explicetur, quo promovente sic depositus Arius, Presbyteri dignitate postmodum auctus sit.

Pag. 9. A. *Κρατήσας τῆς Ῥώμης Κωνσταντῖνος ὁ θεοσυνέργητος*. Non male Anast. *Cum divina ope Romam obtinuisset*. Excidit aut Interpreti, aut currenti prælo. B. *ἐπιστρατεύουσι κατὰ Μαξιμιανοῦ τοῦ Γαλλερίου*. Sic bene Pal. & Peyr. necnon Anast. nec ferendum *τὸν Μαξιμῖνον τοῦ Γαλερίου*, quem auctor jam extinctum dixerat anno superiori *τεθνηκὼς ὁ Μαξιμιανός*. P. Goar legit *Μαξιμῖνος*, priori errori hærens, quo vox altera alterius loco in codd. quos est secutus, irrepserat. Placet maxime Vat. 1. lect. *τεθνηκὼς ὡς ὁ Μαξέντιος*. *cum perinde ac Maxentius dæmonum oraculis fideret*: quem auctor multis eo nomine infamaverat 6. Constantini anno, quo is illum oppressit, Cruce ejusmodi præstigiarum victrice. D. *Τὸν Γαλέριον Μαξιμιανόν*. Iterum P. Goar. *Lego Μαξιμῖνον*. non bene ut est jam ostensum. E. *Καὶ ἀρχαίας*. *τὸ καὶ* superfluum, nec habent Codd. Germanior lectio aliorum Codd. *πρῶτον νόμον ἔγραψε τοῖς*.

Pag. 12. A. *Κωνστάντιον*. Redditum currente calamo, seu prælo *Constantinum*. C. *Πολέμου δημοσίου κροτηθέντος*. Bello publico, inque illud inardescente tota Rep. Sic & Anast. nec satis expressum, *bello civili mota*. Erat sane civile, sed hujusmodi inter civilia ut universam Remp scinderet. *Ἐν τοῖς ἐμφυλίοις ἀήττητος* ait. D. *Invictus in bellis civilibus*. E. *Ἀπέδυσεν ὑπὸ Κωνσταντίνου*. Sic bene Vat. 1. Pal. & Peyr. nec enim Constantii Cæsaris erat Cæsarem Licinianum exauctorare; sed patris Constantini, qui *μονοκράτωρ*, rerum summam solus tenebat.

Pag. 13. C. *Ἐν τῷ γ'. λόγῳ τῷ εἰς τὸν βασιλέα*. Clarius libro tertio in laudem Constantini; sive de Vita Constantini, cujus 9. cap. extant eæ laudes.

Pag. 14. A. *Ἰδιάζειν ἡσυχάζοντα*. Nihil jam se rebus Ecclesiasticis immiscentem (in pœnam nimirum superioris schismatis) privatam agere: hæc enim vis est *τοῦ ἡσυχάζειν* in ejusmodi. Quod sequitur de ordinatis ab illo, quos sancta Synodus præcipit *μυστικωτέρᾳ χειροτονίᾳ βεβαιωθῆναι*, *sacratiori ordinatione confirmari*, de vera accipiendum ordinatione, velut irrita penitus, quam Meletius præsumpsisset contra magnæ Alexandriæ Episcopi jura: qua de re prodibit propediem illustrissimi Petri de Marca Tholosani Archiepiscopi disceptatio, quam brevis, tam erudita, P. Morini libro de sacris Ordinationibus inserta.

C. *Τινὰ σοφῶν*. Emend. Barb. *φιλοσόφων*. unde & sequitur, *ἕνα τῶν φιλοσόφων παραπέμψαι*. Visum unum e philosophis, cum quo Alexander disputaret, emittere. E. *Ἐξ ἄλλων τούτων κατὰ γένος ἐκλεξάμενος*.

Anast. *secundum genus*: perinde obscurum. P. Goar non reddit. Idem sit κατὰ γένος, τὸ γενικῶς ex aliis quoque locis universim deligens: ut non solum Roma accersierit incolas, sed ex universis imperii Romani provinciis. Vel τὸ, κατὰ γένη, per familias: sic enim commodum, delectas familias transferre, ad augendum brevi civium numerum, urbisque potentiam dilatandam.

Pag. 15. B. Εἰσελθόντες ἐπὶ ἱστορῆσαι τοὺς τόπους. *Qui profectus esset ad eas visendas regiones, atque lustrandas*. Durius redditum: *ad ibi posita loca quæque describenda profecta*. Τὰ ὑπὸ τῆς. emed. bene in Barb. C. περὶ τῶν ἐπισκόπων Βυζαντίου, καὶ ἄλλων πολλῶν τόπων διεξῆλθεν. *Historiam contexuit Episcoporum Byzantii, & plurium aliarum civitatum*. Sic bene Anast. Πολλαῖς ὑπομείνας αἰκίαις. Bene idem, *multis affectus verberibus*: quod & P. Goar forte reddere voluit, *contusus verberibus*; non injuriis, ut editum est. E. Τῷ βασιλεῖ Ῥωμαίων. Barb. &c. Συμεῶνα ἀρχιεπίσκοπον Κτησιφῶντος, καὶ τῆς Σελευκείας. *Archiepiscopum Ctesiphontis Symeonem, & Seleuciæ Episcopum*. Sic infra unius Archiepiscopi Symeonis meminit, plurium Episcoporum, in quibus & ipse Seleuciæ Episcopus fuerit. Nec ita passim illa ætate quibusvis Metropolitis cedebat Archiepiscopi nomen, sed Patriarchis dumtaxat, vel præcipuis primatibus, ac qui gentis integræ caput erant, & ipsi velut Patriarchæ, non nihil tamen inferiores summis tribus, tumque quatuor, ac quinque Patriarchis.

Pag. 16. A. Καὶ ξένας τὰς φύσεις. C. Ἔλυσε τὰ ζυγούμενα; male editum ἔλυσε. D. Ἔσται τὸ ἐπὶ χαλινοῦ τοῦ ἵππου ἅγιον. *Erit quod est in equi fræno, Sanctum Domino*: sive ut Xyst. *quod super frænum equi est*. Locus est Zachar. 14. juxta LXX. quos Hieronymus eo loco secutus est.

Pag. 17. D. Ὁμοίως τῇ μητρί. Ut omnes Codd. MSS. E. Μεθ' ὧν καὶ τὸν βασιλέα πείσας. Clare hæc Anastasius, *Cum quibus & Imperatori persuadens hunc juste depositum, egit ut apud Illyricum in exilium mitteretur*; adeoque non fuerant nova obscuranda versione. Hanc de fide Eusebii implexam satis quæstionem illustrabit in suo Eusebio, quem diu expectamus, vir doctus Henricus Valesius.

Pag. 18. B. Τὴν πόλιν, ἐπὶ τὸ δυτικὸν μέρος. E. Ἐπὶ τῆς χώρας Ἀντιοχείας, καὶ τῆς Κύρου. Sic Barb. Peyr. iique adeo quibuscum illi collati sunt, cum nulla annotetur Codd. varietas, *In agro Antiochiæ, & Cyri*; quæ & ipsa metropolis Pentapoleos diœcesis Antiochenæ. Quæ sequuntur Buccardo inextricabilia, ego sic reddam. *Primum rapere, ut noctu fieri solet, occasione insilientes tum interdiu perrumpere horrea*. Sic certe comparatum, ut paulatim ex fame & egestate frons crescat; quod ita Theophan. voluit exprimere.

Pag. 19. B. Ἡττηθεὶς, ἅμα τοῖς αἰτίοις ἀπεπνίγη. *Victus una cum auctoribus necatus est*. Sic & Buccard. itemque Barb. Peyr. &c. Codd. C. δὲ Ἀρμοῖ. Barb. Peyr. &c.

Pag. 20. A. Εἰρίδων. Vat. 1. ἐντρυφῶν. Post τεροίων haud omittenda vox ἱερουργιῶν. quod cum sic circumeundo rem sacram faceret, & cohiberi ab Athanasio potuit, & sacrorum vasorum, atque librorum violationis calumnia in eum componi. C. Ἅπαντας φιμώσαντα. *Qui os omnibus obstruxit*. Buccard. suspicatur legend. φενακίσαντα, *qui imposturis seducat*: at nihil necesse. D. Τὸ κατὰ Ἀρσενίου πλάσματος διελεγχθέντος, ἐπὶ τὸ κατὰ Ἰσχυρᾶν συκοφαντίαν οἱ ἐχθροὶ ἐτράποντο. *Ficto amputatæ Arsenii dexteræ crimine confutata, inimici ad Ischyræ calumniam redierunt*. Nihil clarius, cohærentque omnia. Non enim Athanasii satisfactionem probasse inimicos, ut non magis urgerent, quæ minus aperta viderentur satisfactionis capisa, ostendit ipsa Athanasii fuga. Etsi ergo palam erat non amputasse dexteram, quam corpori hærere videbant, at vim illatam peragenti rem sacram, sacra vasa confracta, libros combustos pertinacius contendebant. Buccardus inani se labore hic torquet: P. Goar sua alia, longe illa a nostris Theophanis ingerit. Anastasius ista omisit.

Pag. 21. A. Προσεβάλοντο. B. Ὀμόσας ὅτι πιστεύειν τοῦτο κελεύσαι. *Ita credere jurejurando affirmans, suadet jubere recipi* &c. C. Δεσποτοειδῆ.

Pag. 22. B. Καταλαβὼν ἐκ τῆς ἑῴας τὸ τοῦ πατρὸς σῶμα. Sic constanter codd. estque jam editum. *Ubi ex Oriente corpus patris accepit*; Nicomedia scilicet CP. delatum: non ipse reversus ex Oriente. D. Τὸν καὶ τὰ σώματα. Barb. Peyr. &c. C. Τρόπον μετέθετο. Cedr. Barb. Peyr. &c. nec re sic clara hærendum. D. Προσδοκεῖσθαι.

Edit. Paris. pag. 636.

Pag. 24. A. Σταδίοις ψ'. *Septingentis stadiis dissitam*. Barb. φ'. *quingentis*. B. Οὐ μὴ δεχθέντος. Liquet hic lacunam esse; & desiderari quod factum scribit auctor Eusebio Emiseno recusante Alexandriæ Episcopatum ob cavendam Alexandrinorum invidiam, sive Alexandrinis ipsum non probantibus; adeoque male conatum Interpretem tamquam omnia sana essent: nec illud τῶν πόλεων μεταστάντων οἱ αὐτοὶ, cives refert Alexandrinos, ut ille reddit, sed Antiochenum illud Eusebio præside Arianorum Concilium. Refert Sozom. lib. 3. cap. 6. quod tamen factum sit, nempe Edessenam Ecclesiam regendam suscepisse, cum hactenus Ἐδέσσης non Episcopus, sed civis tantum esset. ἀνατίθεται τὴν Ἐδεσσηνῶν ἐκκλησίαν. *Committitur illi Edessena Ecclesia*; hocque licet Sabellianon, seu Sabellianismi suspecto: sic magnum habebant, quovis modo Athanasium Sede dejicere. C. Ἦν δὲ ἡ ἐγκαινισθεῖσα ἐκκλησία. Istud palam Scholium in textum e margine illatum; aut certe superioribus nectendum de Antiochenæ ejusdem Ecclesiæ dedicatione. E. Νεοκαισάρεια Πόντου κατεπτώθη. Cedr. Νεοκαισάρεια πανσυδὶ κατεπόθη. Mersa concidit; & ut habet Vat. 1. & Barb. κατεπόθη absorpta est, terræ scilicet hiatu facto, uti assolet in ejusmodi: nec videtur necesse ut mari mersam, sive absorptam exponamus cum Cedreni interprete.

Pag. 25. B. Εὐσέβιον τὸν Νικομηδείας ἀντεισάγει, τὸ τῶν κακῶν ὑποδοχεῖον. *Pauli loco Eusebium Nicomediæ intrusit, hominem sentinam malorum*; qua phrasi & Cicero Catilinam urbis sentinam dixit. Sic & Buccard. nec bene editum; *velut in sceleratam sentinam*, quasi sentina hæc sedes esset CP. quod non congruit. Peyr. perinde desiderat. C. Μηνὶ Δαισίῳ ς'. Barb. Peyr. &c. *sexta die mensis Dæsii*. D. Καὶ Παῦλος, ἐξ ὧν σὺν αὐτοῖς. Sic omnes codd. E. Τὰς τῶν ἐκκλησιῶν ὥσπερ ἀποσυλήσαντες Anast. *Ecclesiæ formas, Ecclesiæ instituta, ritusque velut prædam abigentes, ac secum auferentes*. Male editum τοὺς, nec apte satis redditum B. Οἱ δὲ ταῦτα πεπονθότες ὑπ' ἐκείνων Pal. & Peyr. ὑπεῖχον. malim ὑπεῖχον, sicque reddo. *Tametsi ab aquis hæc passi erant, urbi tamen per collapsi muri ruinam ingruebant*: quæ deinceps Persarum ulterior impressio, generosaque Nisibenorum repulsio auctori describitur. Omissa particula καὶ, in aliam sensum detorsit Interpr. C. Ὀνάγρους τοὺς πλείστους ἐλέφαντας ἀπέκτειναν. *Plurimos elephantos onagris occiderunt*. Genus machinæ diruendis muris aptum. ἅρπαξ. Suid. at & tutandis, ubi illi disjecti sunt. Interpr. *immissis onagris*, quod quis facile animalia sic dicta non bene acceperit.

Pag. 27. A. Ἐξορίζεται τότε κατὰ τὴν Βέρροιαν. Alii Βεσταίαν, ut & Cedr. ubi tamen fœdo lapsu Liberii nomen in Athanasii mutatum est; quasi hic de Athanasii exilio sermo sit, eique substitutus sit Felix, non Liberio. Mirum plaustra hujusmodi devorare Interpretes.

B. Καὶ ἀντεισήγαγον Κύριλλον. Cod. Vat. 1. ad hunc locum hoc affert Schol. Κύριλλος Ἱεροσολύμων ἐδιώχθη ὑπὸ τῶν Ἀρειανῶν. ἀντ' αὐτοῦ δὲ γεγόνασιν Ἀρειανοὶ τρεῖς, Ἀρέννιος, Ἡράκλειος, Ἱλάριος· καὶ πάλιν

ἀνελκυσθεὶς ἐπὶ Γρατιανοῦ, σωώλδειν, κ) ἐν τῇ συνόδῳ τῶν ρν. ἐπισκόπων ἐν ΚΠ. *Cyrillus Hierosolymorum Antistes pulsus est ab Arianis; ejus vero loco Ariani tres Arsenius, Heraclius, Hilarius interim Sedem tenuerunt; tamque revocatus sub Gratiano, ad Synodum centum & octo Episcoporum CP. celebratam convenit.* Ejus illa provectio ab Arianis, & suppressio vocis ὁμοουσίου in Catechesibus, suspicionem aliquam Arianismi apud nonnullos viro attulit, quem bene Theophanes sequentibus vindicat.

Pag. 28. A. Εὐσεβέστατον οἰκονομικῶς λέγων. Omissa vox οἰκονομικῶς, quam omnes repræsentant Codd. hic aptissima, significans quadam accomodatione, prudenti consilio ut virum alliceret, non offenderet, sic appellasse. Sic quoque sextam Synodum in Constantem religiosam vindicavi ab importunis, atque ineptis querelis Alberti Pighii: sic & Paulus Festum Præsidem iniquissimum, κράτιστον compellat, virum optimum: sicque ubique Christiana modestia, quoad patitur pietas, viros præcipue Principes, ac Magistratus prosequitur. D. Καὶ ἐκβαλὼν Παῦλον τῆς ἐκκλησίας. Sic omnes Codd. ipseque legit Interpr. perperam editum ἐκκλησίας.

Pag. 29. C. Οἱ δὲ ἐν Σαρδικῇ ὀρθόδοξοι. Sic omnes Codd. nec video ut ὀρθόδοξοι irrepserit, ac sit redditum. D. συγκλητοι Νεπωτιανὸν ἐνδύσαντα· aliquanto post, ἐνδύσας Θεόδοσιν Αὔγουστον. *Purpura, ac regalibus insignibus indutum Nepotianum, adversus Magnentiam misit.* Ut vere Imperator, non Cæsar tantum creatus fuerit, ut sonant verba Interpr. *Tribus mensibus βασιλεύσας. Imperio functus*, ait auctor, *occiditur*. E. Sic cum Barb. &c. distingue, & corrige. φανῇ δὲ φθάσας, ὡς αὐτοκράτωρ βασιλεύειν ἐν Ῥώμῃ Κωνσταντίνῳ. Quæ sunt valde plana; ut jam extincto Nepotiano, ante Constantii adventum, ejus loco creatus sit Bretannio, qui & ipse Magnentio opponeretur.

Pag. 30. A. Ὑπὲρ τοὺς πρὸ ἑαυτοῦ B. ἀνάλωθεν εἶναι τῆς βασιλείας ἐκ τῆς ἐξουσίαν ὑπάρχειν τῷ. Sic Var. Barb. Peyr. &c. plana satis littera. *Ex imperii rationibus esse, ut & potestas illi cederet, qui a majoribus hereditario veluti jure illam suscepisset*, &c.

Pag. 31. C. Ἐταράχθη γὰρ τῷ. D. *Perturbatus*, nec omnino integer textus, sic facile queat restitui. ὅπερ Κωνστάντιος ἀκούσας ἀπέδωκε τὸ πνεῦμα, πλεῖστα μεταμελόμενος ἐπὶ τούτῳ. Illud κ) τῇ καινοτομίᾳ τῆς πίστεως Interpres ad Julianum refert, ego ad ipsum Constantium, qui sic orbem fatigavit patrocinando Ariano dogmati. καινοτομία hæretici est; ἀποστασία apostatæ, ejusque qui omnino defecit a fide. Ἰουλιανοῦ δὲ. E. E. Ὡς φησὶν εἰδωλολατρείας Sic Barb. ipseque Reg. nisi qua imperitus antiquarius scripsit, φησὶ. Placet maxime, estque plana allusio ad locum Apostoli, *Avaritia, quæ est idolorum servitus*, εἰδωλολατρεία. Col. 3. v. 6. velut dicat, nihil mirum ad idola deflexisse, qui ante jam avarus illis serviret.

Pag. 32. A. Καὶ κομιδῇ. C. Μάρκον τὸν ἁγιώτατον μοναχὸν. Sozom. lib. 5. cap. 9. multis describit illustre certamen Marci Arethusii Episcopi Juliano Imperatore; cumque plura dicat illi irrogata supplicia, istud tacet quod Theophanes dicturus erat, de visceribus vivo forte extractis, nisi Codices mutili essent: potuitque etiam furens populus dirum illud in eum patrare, post ea quæ narrat Sozomenus. Eumdem referre utrumque scriptorem, qui & Monachus fuerit, & Episcopus gravissimus senex, mihi persuasissimum est. E. Σφοδρῶς αὐτόν. Peyr. Barb. &c.

Pag. 33. B. Τοῦτον δὲ. C. Τὸν τοῦ Κυρίου. D. Τοῦ τὰ εἴδωλα. E. Ἐπὶ ἐξέτασιν τῶν παρακειμένων ἱερέων ἐχώρει. *In Sacerdotes, qui prope habitabant, inquirendum decrevit*; quos par videretur fuisse incendii vel auctores, vel conscios. Sic & Buccard. Interpres non reddit, nisi una aliqua linea inter operarum manus excidit. C Τετραπύλῳ. Barb. &c.

Pag. 34. D. Ἐν Δωροστόλῳ. Scaliger ad Chronic. Hieronymi pag. 235. leg. contendit Δυρεστόρῳ, vel Δοροστόρῳ.

Pag. 35. A. Ἐπ' ἀνατροπῇ τῆς θεϊκῆς ἀποφάσεως. *Ad divinam Christi confutandam sententiam*; quod nimirum ab eo dictum habent sacra Evangelia, fore templi desolationem perpetuam. Διὰ τὸν ἐκχωσμὸν *Ad terram aggestam, atque rudera egerenda*, ut solet in veterum dirutorum solo, novis excitandis, majoris præsertim molis, ædificiis. Ἐν ἐξαιρέτῳ πραγματείᾳ λαμπρῶς. Barb. Peyr. &c. *Peculiari commentario luculenter refutavit*. C. Νῦν πάντες ὁρμήθημεν. Oraculum hoc factum Juliano, sic Langus exprimit Nicephori Interpres, urgens illud, παρὰ Θηρὶ ποταμῷ.

Nunc Dii Deæque omnes consurgite, sumite bellum,
Atque Ferocerium de flumine ferte trophæum.
Dux ego vester ero Mars sævus belligerator.

Apud Baronium tom. 4. pag. 022.

Ibimus in Therim Superi; victoria certa est;
Mars ego ductor ero, Divum fortissimus armis.

Θὴρ ποταμὸς, haud dubie Tigris, velut θηριώνυμος, feramque nomine præferens.

Pag. 36. B. Καὶ τῶν ὑπάτων. *Et proceribus*, τῶν ἐν τέλει. non enim in exercitu erat copia Consulum, quorum suffragio Jovianus eligeretur; tametsi etiam Anast. ita reddidit. ὕπατος, eximius, præcipus: quomodo Psellus ὕπατος φιλοσόφων passim indigitatur. Ejus operum spississimum volumen haud ita pridem recepit Cardinalis Mazarinus, sed carie & vetustate fœdatum. C. σωτηρίᾳ τοῦ περικλεισθέντος λαοῦ. Peyr. περικλεισθέντος, quæ lectio valde placet. Ut saluti exercitus consuleret inter angustias a Persis conclusi, ac fame pereuntis, ut Tripart. verba sonant, & tradit Ammianus. Vox λαὸς pro exercitu Theophani frequentissima, ut etiam annotavit P. Goar anno superiori. D. Τῆς αὐτῆς ἀφιχθεὶς. Melius plane Zonaras τοῦ μιᾶς ὁδοῦ δι᾽. *Unius diei iter progressus est; aut statione*; qua pervenit ad oppidum Dagasthani, ubi & extinctus est. Nec vero is locus commodus erat ut Consul pompaque procederet, qui afflicto valde exercitu versus regiam urbem utcumque ageret iter; eaque fuerit causa, cur creatum Nobilissimum filium suum noluerit hactenus purpuram induere.

Pag. 37. B. Καταληφθεῖσαι· ἐξῆφθησαν δὲ ἐν τῷ Peyr. bene.

Pag. 38. C. Οὐαλεντιανὸν λεγόμενον. Barb. Peyr. &c. sicque a Valente appellandus, atque Valentis, non Valentiniani, ut currente calamo fuit redditum. D. Πέμπουσι δὲ καὶ πρὸς Λιβέριον. Liquet deesse hic aliquid. Nusquam enim apud alios auctores legitur, Valentem, atque Eudoxium ad Liberium Papam legatos misisse, aut Arianismum datis libellis abjurasse. Trip. istos legatos missos ait a Macedonianis, qui persecutionem patiebantur a Valente, & Eudoxio. Sed & Niceph. quin & ipse Theophanes pag. 46. idipsum significant, ubi de secunda Oecum. Synodo, ac Macedonianis dantibus iterum libellos, ut sub Valente dederant Liberio; a quo etiam litteris commendatitiis impetratis, iis se tamquam novis tum perperam tuebantur. Ἔγγραφον ὑπὲρ τοῦ.

Pag. 41. D. Σὺν θύμῳ ῥινοκτυποῦντες. Legendum plane σὺν θύμῳ, quod est thymus, sive thymum herba nota satis: cum thymo naribus obstrepentes; sive eo leviter eas cædentes, quod ejusmodi herba iis soleat adhiberi, teste Dioscor. qui ob crassos humores deliquium patiuntur, cujusmodi sunt mulieres, dum patiuntur quæ sunt naturæ Sive ergo contemptu, sive ut venerem excitarent, sic sacris virginibus thymum naribus adhibentes illudebant. Quas enim sic reductis vestibus nudas circumducebant per urbem, & ad nares cædebant, iis impudicis abutebantur αἰσχρῶς αὐταῖς χρώμενοι: adeoque non atrociter cædebant, ut reddidit Interpres, non attendens aliam vocis illius alio accentu significationem, unam certe hic comme-

Edit. Par.

dam. Est etiam porrum, cepa agrestis; sed thymi herbæ vis, & natura hic congruentior, ob dictam rationem.

Pag. 42. A. Ταῖς Βασιλείου, καὶ Μελετίου ἐξηγήσεσι. *Basilio, & Meletio, &c. auctoribus*; ut & Cedreni interpr. sive illorum hortatu, & suasione. Mious expressum, *Basilii*, &c. *industria*. Impulerunt scilicet viri sanctissimi ut Evagrii loco pauculam plebem CP. orthodoxam foveret, eique præiret, etsi nondum urbis Episcopus esset, quod postea Theodosio Imperatore factus est. C. Τετραέτη. Ἐκ δὲ τῆς ἀφιστάσεως. Sic bene Barb. ut & Cedr. ἐκ τῆς δὲ τεκέσεως. *Annos circiter quatuor natum*. Quod sequitur, συνηγορίσαντος καὶ Ἰουστίνης τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἐν τῇ Παννονίᾳ aliter ego distinxerim, ut clausa periodo in voce αὐτοῦ sequatur. ἐν δὲ τῇ Παννονίᾳ χώρᾳ τοῦτο μαθὼν Γρατιανός. Is enim absens erat, sicque absente acclamatus est Imperator junior frater, qui cum matre aderat, ejusque, ut videtur, industria; ut & ipsa filium haberet Imperatorem, quod ita Gratianum offendit, ut solet inter fratres ex alio, & alio thoro natos, eorumque parentes facile enasci invidia. D. Τεταρωθέντας βασιλεύειν ἀπὸ τοῦ στοιχείου. Sic omnes Codd. *Quos vaticiniis inductus ex initiali nominis Theta imperaturos suspicabatur*.

Pag. 43. C. Ad βαλλίζουσι, addunt Barb. Peyr. &c. ἢ κροταλίζουσι· mallem κροταλίζουσι, quod & Anast. legit. *Strepitum agunt*, sive manuum plausu, sive crepitaculis. *Plaudunt manibus*, inquit. κρόταλον, sunt qui musicum instrumentum exponant, quo Ægyptii utebantur in deorum cerimoniis. Pro βαλλίζουσι, legit Anast. βαδίζουσι, *psallentes incedunt*: quod forte melius: pluraque sunt Prophetæ loca, quibus crassius intellectis, hi suum illum errorem, ut ab Anastasio traditur, hauserint. Post Ἐνθουσιαστῶν, addit Cedr. τῶν καὶ Βογομίλων *qui & Bogomili dicti sunt*; quod forte eorum nomen tunc vulgatius esset. D. Τοῖς ὑπ' αὐτοῦ φροντιζομένοις λελωβημένοις. *Leprosis, quorum cura Basilio incumbebat*. Ita vertit Trip. Gregorius Theologus multis commendat, quam Basilius erga id hominum genus in suo illo nosocomio humanitatem, ac diligentiam habebat. Haud tamen putem iis dumtaxat addictum locum, & Basilii operam; voxque λελωβημένοις vitium omne corporis sonat: nec Gregorius ulcera, morbosque alios tacet, quibus Basilius studium impendebat.

Pag. 44. A. Περὶ Ἀθανασίου ἀρχιεπισκόπου. Barb. Peyr. &c. D. Ἐνι.

Pag. 45. A. Placet Peyr. Cod. interpunctio, γνοὺς Γρατιανὸς ὁ Αὔγουστος, ἐν τῇ Παννονίᾳ κατερχόμενος ὡς πρὸς βοήθειαν. *Ubi rescivit Gratianus Augustus, tamquam suppetias laturus in Pannoniam veniens*, &c. Cedr. ambustum cum sociis Valentem ait in eo tuguriolo, ἀγνοία τῶν κατακαιόντων· *cum Scythæ ignem committentes nescirent, qui illic laterent*. Et vero simile alio mortis genere extinguendos, sive etiam captivos abducendos, ut detecti ab eis fuissent. D. Post ἐπίσκοπον, suppl. ex Vat. 1. Pal. Peyr. ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐπ' αὐτῶν ἀποσχίσαντες. *Qui post provectum ad Episcopatum Euzoium Arianum Antiochiæ, se ab eis separaverant*. Quo & indicatur priorem fuisse Paulini Episcopatum, nec nisi schismate ab eo factum Meletium Episcopum: quæ & ratio sit cur Occidentales propensiores fuerint in Paulinum, sintque postmodum gravius questi in Flavianum producto schismate Meletii successorem, ut auctor infra Theodosii ann. 15.

Edit. Paris. pag. 638.

Pag. 46. A. Ἐξ ἐμφανείας τῆς παναγίας Θεοτόκου. *Sanctissima Dei Genitrice suam illuc virtutem, ac præsentiam exhibente*. Sic Christi an. 402. de Pulcheria ait ex Sozom. ὅτι καὶ θείας ἐμφανείας ἠξιοῦτο· *quæ divina visione dignaretur*.

Pag. 47. C. φθονήσαντες τῷ πράγματι. Barb. Peyr. Cedr. &c. etsi Pal. προστάγματι. Illud melius. *Videntes invidia motos*. τὸν συντακτήριον λόγον ἐπιδειξάμενος. *Oratione edita, ac dicta, qua discessurus bene precaretur, ac vale diceret*. Sic nimirum ipse. συντακτικοὺς ἡμῖν μελετήσατε λόγους, ἐγὼ ὑμῖν ἀποδώσω τὸν συντακτήριον. *Sermones instruite, quibus abeuntem prosequamini; ego vobis valedictorium reddam*. Male Buccard. *Habita de pace agenda oratione*; Xyl. *de concordia constituenda*: Baroniique interpres: ut & Anast. *compositorio sermone*. Προσθεὶς τῷ συμβόλῳ τὴν θεολογίαν τοῦ πνεύματος· *doctrinam de Spiritus sancti deitate*. Mious reddit interpr. *Sanctam de Spiritu sancto doctrinam*.

Pag. 48. A. Φήμης ψευδοῦς ἐξελθούσης. *Cum falsus rumor percrebuisset*. ibid. A. Ἀπογυμνωθέντες. Palam detecti, ac prodeuntes quales in Catholicos essent. Καὶ ἱκανοί.

Pag. 49. B. Ἐκβάλλοντι τὸν ἐπὶ τῆς μετανοίας πρεσβύτερον. Nectario Presbyterum pœnitentiæ præpositum amoventi iniquior mihi visus P. Goar, cum rem ille disciplinæ egerit, nihilque inde apud antiquos, velut Pœnitentiæ Sacramentum ipsum violarit, notæ reportarit. Fuit semper Nectarii sancta memoria; modumque illum pœnitentiæ publicæ, unde id scandali ortum esset, velut tantum juris humani, & Ecclesiasticæ consuetudinis, in sua, cui jure Patriarchali præsidebat, Ecclesia abolere potuit. C. Οἰκείαις χερσὶ λωβοῖς. Vix adduci possum, ut de leprosis peculiarius accipiam, quibus ipsa manibus Placilla Augusta ministraret; & non magis de corpore mutilis, atque alias debilibus; scabie forsan, fœtidisque ejusmodi morbis laborantibus. D. Διὰ τὰ μιτάτα τρωτά. *Propter exercitus metationes*: sic semper molestæ illæ, quidquid diligentiæ Duces militibus in officio continendis adhibeant. καὶ διὰ τὸν ἀρμονιον ἡνίοχον. *Propter aurigam, & pincernam Buterici Præfecti*, uti Nicephor lib. 12. cap. 4. quem nimirum aurigam reum tentatæ illius pudicitiæ populus relaxari contendebat, uti pro aurigandi illa peritia ludis commodum. Ait Niceph. ferri occisa septem hominum millia: plura hic Theophanes. Cedrenus utramque opinionem ponit, tum quæ 7. tum quæ 15. millia refert occisa.

Pag. 50. B. Κατ' Αἴγυπτον φλεβοτομεῖ μετ' ἔτη ι. κ. ν. τοῦ ὕδατος. Sic correcte Codd. C. Χρηματισθέντες Barb. Peyr. &c. B. Ἡνωσεν μετὰ ιζ. ἔτη. Anast. *Eos univit post decem & septem annos*; qui & singulariter effert Episcopum ex Oriente Romam missum, nempe Flavianum, de cujus promotione lis erat. Familiaris hæc locutio Theophani. Sic pag. 64. B. de Chrysostomi corpore solemni pompa translato, μετὰ λγ'. ἔτη· post annos 33. exilii. Verum ut schisma a Meletii ordinatione cœperit, plures septemdecim annis ad hunc usque fluxere. Ὁμοίως καὶ τὴν μοιχευομένων γυναικῶν ὕβριν ἐν τοῖς πορνείοις. *Similiter abstulit injuriam mulierum quæ in prostibulis constuprabantur*; ut sicut virorum injuriæ cavit, ne ita invicti mancipiis, atque pistrinis addicerentur, miseram servientes servitutem ad usque senium, ita caverit injuriæ mulierum, quæ ipsæ iis locis ad stuprum inclusæ tenerentur, vetans ulterius includi; ne scilicet illec velut invitæ ad scelus cogerentur, sed res voluntatis esset, ac resilirent, quibus id animo foret.

Pag. 51. C. Πρὸ ἕξ καλανδῶν Ἰουλίου. Vat. 1. Omissa versio: *sexto Calendas Julii, mensis Panai die secunda*. Sic & Peyr. aliique.

Pag. 52. A. Παρά Καρτερίῳ τινὶ ἡγουμένῳ μοναστηρίου. Barb. Peyr. &c. *Apud Carterium quemdam Præpositum monasterii*; illius nimirum, in quo Joannes Monachum professus est: Anast. *Monasterii cujusdam*. Ait Cedren. annos 4. apud illum egisse, tumque duos in solitudinem, ex qua æger coactus est redire. C. Χειρώνυμος. Barb. Peyr. &c. D. Τὸν παραδυναστεύοντα αὐτῷ Βάρβαρον. Barbarum hunc Zonaras intelligit Alarichum, ab Honorio ad Romam diripiendam invitatum: sic nocent principum iræ. Quod sequitur, ὁ δὲ Ἀλάριχος συνεδήσατο καὶ τοῖς συγκλητικοῖς, ego sic exponam, *sese Senatoribus obstrinxit*; quomodo dicitur παραδέδωκε τὴν πόλιν, fidem dedit, sub qua urbem deditione accepit. D. Κώμας σὺν μετὰ Ἀλαρίχου Barb. Peyr. &c. E. Ἀλλὰ καὶ Θρᾴκης, καὶ Ἀσίας, καὶ Πόντου. Sic Barb. Peyr. &c. unaque vera lectio est, non quam edita repræsentant, τὰς Θρᾴκας, καὶ Ἀσίας, quasi multæ A-

siæ

fiæ essent, quarum cura Joanni incumberet: non illa una strictius dicta, ac minor Asia, nunc Natolia, paulatim sive sponte, sive Imperatorum favore, aut certe ordinatione aliqua Eccesiastica, quæ nos lateat, Sedi CP. addicta. Sunt qui Rom. Pontificis indulgentia id factum dicunt. *τῆς ἐκκλησιῶν τούτων*.

Pag. 53. A. *Καὶ ἀληθινῶς προσηρχομένη τῇ ἐκκλησίᾳ. Vere, sincere, ex animo ad Ecclesiam accessit*; non ficte ut prius in mariti gratiam. H *πρὸς Θεόδωρον Μοψουεστίας*. Sic omnes Codd. nec bene omissa postrema vox. *Τὸ τῆς Μακρῶν*. Sic etiam Barb. &c. præstatque ea lectio, ut quæ distinctior. Longi enim appellabantur ii Monachi, quos ceu Origenianos a Theophilo fugatos, benignius habuit Chrysostomus.

Pag. 54. C. *Ἀρσάκιος ὁ χειροτονηθεὶς ἀδελφὸς Νεκταρίου*. Omissa vox *frater*; D. *ὡς ἔοικε* ut suspicari licet, ut par est credere: non *ut postea visum est*.

Pag. 66. D. *Ἀντίοχος ὁ Πέρσης ἐκ ποδῶν γέγονε. Rebus amotus est*; velut jam Theodosio grandiore, & ut ipse imperium sine curatore administrare posset. Interpr. *Antiochus Persa e vivis excessit*; quem tamen ipsum, nec levi conjectura esse suspicatur, quem auctor ab eodem Theodosio factum esse Clericum memorat post annos septem supra viginti. Facile fuit virum tantum, qualem Theophanes Antiochum describit, rebus amotum in Theodosio invenire quod contemptum moveret, ex quo ille apud illum sic offenderit. Cedr. huic Antiocho iniquissimus est, ac ejusmodi inducit, ut illo Remp. administrante, sus deque omnia irent.

Pag. 57. A. *Ἀβδαᾶς*, *ὁμοῦ* ibid. *Τοῖς ὑπάτοις ἑαυτοῦ κατεμαίνετο*. *Magistratibus, Præsidibus*; uti jam supra in Joviani promotione alios monui esse Theophani *ὑπάτους*, quam quos Romani Consules vocant. *Κατεμαίνετο*.

Pag. 58. C. *Ἐκλείσθη ἡ πόλις ἡμέρας ζ'. Clausa est civitas*, assumpta luctus specie vacatione, ut in talibus solet. Cedrenus *ἐταράχθη πᾶσα ἡ πόλις*. *Universa tumultuata est*; quod minus aptum videtur, quietis omnino rebus Theodosio CP. nec ullos tyrannos patiente. Bona distinctio Vat. 2. Palat. Peyr. *τότε δὲ τελευτήσαντος Ἰωάννου τοῦ*. ibid. *Τετυρρανηκὼς*. D. Post *ἀνέπαυσε* supplenda lacuna ex Pal. commodiusque P. Goar textui addidisset illius verba, quam ad varias lectiones rejecisset.

Pag. 61. C. *Τὰ περὶ Νεστορίου*.

Pag. 62. B. *Καὶ πάντων θεολογούντων*. *Universis Christum Deum profitentibus*; quorum piæ confessioni sua illa blasphema opposuit Nestorius, numquam Deum se appellaturum, qui duorum aut trium mensium puer natus esset. Non ergo bene Buccard. aut Interpr. *Cunctis Theologicas disquisitiones instituentibus*. C. *Πνευματομαχούμενος*. *Perperam expositis*. E. *Δι' ἀναφορᾶς*. *Suggestione*; ut Anast. sive, *per appellationem*, ut Buccard.

Edit. Paris. pag. 639.

Pag. 63. B. *Ἐπὶ τῆς τῆς*.

Pag. 65. B. *Μετὰ Ἀλάριχον τὴν Ῥώμην πορθήσαντα*. Etiam Anastas. *Post Alaricum Roma devastata*. Melius tamen Niceph. *μετὰ Ἀλαρίχου*. *Cum Alaricho, Alaricho duce*. Ex Gallia enim cum suis Visigothis illa profectus Romam cepit, atque vastavit Honorio principe: uti postea Gizericus ex Africa cum suis Vandalis.

Pag. 66. A. Sic distingue ut & MSS. Codd. *μετὰ θάνατον αὐτῷ εἰς αἱρετικὸν διαβάλλοντες*. *Quem post mortem hæresis insimularent*. E. *Κωνσταντῖνος ἔκτισεν. Κῦρος ἀνενέωσεν*. *Constantinus condidit; Cyrus instauravit*.

Pag. 67. A. *Οἱ δὲ Σμυρναῖοι καταλαβόντες*. *Comprehensum cum Smyrnenses*, &c. Christianum se abunde professus videri poterat, qui Christi Incarnationis miraculum sic profiteretur, & ut sine viri opera Deus Verbum conceptus sit in S. Maria. C. *Μηδ' ὅλως διδασκαλικός*. Qui nulla doctrinæ vi polleret; adeoque ineptus Episcopatui esset, cum Episcopum oporteat esse doctorem. *Ἀχρεῖος δὲ καὶ ἀνήμερός τις, ἔξαρχος δὲ ἐν τοῖς συγγενέσι Κυρίλλου γενόμενος*. *Homo inutilis, quique immanis quidam, ac crudelis in Cyrilli maxime cognatos extiterit; ac eorum etiam ædes, quamvis supra tertiam contignationem assurgentes, in Ecclesiam consecrarit*. Nulla hæc vi reddita, miror que Interpretem secutum Buccardum sic alieno sensu reddidisse, ut præcipuam Dioscori laudem ponat, quod Cyrilli cognatis accensus sit, eorumque superbas adeo ædes profano ritu consecraverit; quem constat miras in Cyrilli cognatos excitasse tragœdias illis infensissimum, nec aliud velle Theophanis verba, ut & apud Nicephor. & Cedr reddita sunt. Extat querela Athanasii Cyrilli ex sorore nepotis de hac suarum ædium publicatione in Concilii Chalced. act. 3 *Super hæc autem, ut neque habitationem aliquam haberemus, nostras domos præparavit Ecclesias fieri; meam Athanasii quarto tecto superjacentem, & quæ pro sua positione Ecclesia fieri non potest, quia complectitur cum prædictis domibus etiam alias minimas domos, & lædit continens*. Ipse Theophanes anno sequenti posito hic de Cyrilli cognatorum vexatione clarius enarrat. Nimirum timebat superbus homo, ne, uti in Theophilo ac Cyrillo nepote factum erat, sic deinceps Athanasius, abusva a Cyrilli familia urbis Sacerdotium arriperet, ut erant in ea potentia clari, ac nobiles.

Pag. 68. C. Emenda, *Leviorem*.

Pag. 69. B. *Εἰς πάντα αὐτῷ συνεργεῖν τὰ κατὰ θυμὸν, εἰ ταῖς κατὰ Φλαβιανοῦ*. Male *ἐν ταῖς*, qua levi mutatione abactus Interpr. Ego sic: *significat Dioscoro se in omnibus quæ illi cordi essent, adjutorem fore; modo is sibi Flaviano, & Eusebio reis peragendis opera non deesset, ac Eutychis causam ageret*. D. *Καὶ λακτισμοῖς τοῖς ὑπὸ Διοσκόρου ἐκβαλλόμενος*. Legit Anast. *ὑποβαλλόμενος*. *A Dioscoro calcibus submissus*. *Ejectus calcibus Dioscoro*: nec necesse, ut a Dioscori ministris intelligamus, uti reddit Interpr. Sat temerarius, ne præceps, ut ipse ita in Flavianum sævire præsumpserit. Ut esset *τῆς ὑπὸ*, quod est emend. ad marg. Codicis Barb. ita omnino reddendum esset, ut id præstiterint ministri Dioscori. Placet quod & illic emendatum *ἀνέστη*, pro *ἀνέστη*. *Surrexit*, ubi ita vi subscripsisset, in grassatores declamans, ac subscriptionem, quam extorserat, repetens.

Pag. 70. A. *Εὐρίπιστος Instabilis ut Euripus*. B. *Τῶν στρατηγῶν*. Barb. Peyr. &c.

Pag. 71. B. *Μετὰ τὸν καλούμενον Μαρκιανὸν*. Perinde narrat Cedr. sed Theodosii id factum nutu refert, qui ipse jam coram Alpare, & Senato Marcianum ad imperium delegerat. *Εἶπεν αὐτῷ ἐπὶ Ἄσπαρος καὶ τῆς συγκλήτου, ἐδείχθη μοι ὅτι σὺ δεῖ γενέσθαι βασιλέα μετ' ἐμέ*. *Sub præsentia Asparis, & Senatus ait Marciano, Ostensum est mihi fore, ut a meo obitu imperium capessas*. Ostensum nimirum a Joanne Theologo Ephesi, ut jam Pulchariæ dixerat: ubi imperite Xyl. *Ab Aspare, & Senatu mihi demonstratum est, te* &c. Ipsum oraculum respicere videtur Theophanes, cum statim anno seq. *θείᾳ ψήφῳ ἀναδειχθέντα αὐτοκράτορα*, *divino suffragio renunciatum Marcianum Imperatorem*, ait; non quia ejus inaugurationi Patriarchæ opera accesserit, ut nonnullus annotavit.

Pag. 74. D. *Παρῆν δὲ τῇ παρουσίᾳ*. Sic emendate Cedr. E. *Ἔτος ἓν*.

Pag. 75. A. *Ἀνὴρ ὁ Οὐεσπασιανοῦ Τίτος*. C. *Τὸ Τραϊανὸν βαλανεῖον*. Sic Barb. Payr. &c. nec nisi forte fallentibus oculis lectum in Reg. *Τραϊανοῦ*. *Καὶ ὁ βασιλικὴ ὁ μεγάλη*. *Major Basilica*. Quod redditum *Regia*, minus ex usu est.

Pag. 76. E. *Καὶ τεμαχίσας Καισάριον*. Vox *ἀμφοτέρους* perperam irrepsisse videtur, qua sublata, ac mutato *εἰς* in *τὰς* nobis constaret littera qualem repræsentat Anast. *Misit Cæsarium, & linguis amputatis egit in exilium eos, qui communicaverant cædi Proterii*. Evag. lib. 2. cap. 18. illum qui missus est ad id vindictæ sumendum, Stelam vocat.

Non liquet integrum textum esse, quem Anastasius refert, eum is sæpe, uti & Cedrenus utatur compendio, passimque plura omittat.

Pag. 77. A. Placet maxime lectio Peyr. πρότερον ἐν τοῖς. Duplex enim diserte proposita quæstio, prior de Synodo, altera de Æluri Episcopatu & causa. τὸ, πότερον εἰ τοῖς, vel ἐν τοῖς aliorum non quadrat. B. Τὸν ἐκποδὼν ταῦτα ἄγειν. Idem bene. C. Ὁ ἐν Μάνδραις πρῶτος καταδείξας τὴν τοιαύτην ἀρετήν. *Qui primus ex iis, qui locum dictum Mandra coluerunt, ejusmodi virtutis specimen edidit.* Sic Niceph. lib. 4. cap. 30. ὁ δ' ἐπὶ κίονι πρῶτος δίαιταν ἐπιδείξας. *Primus id vitæ genus in columna ostendit*; quod post ipsum alii plures æmulati sunt. Monasterium, ac Ecclesiam in loco columnæ ejus nomine extructam, in cujus atrio sub diu extaret illa columna, egregie idem ad finem libri describit. Non placet ut, ὁ πρῶτος hoc loco sit ἀρχιμανδρίτης, cum Symeon ἀναχωρητὴν magis coleret, nec nisi prioribus annis antequam in locum Mandra dictum secederet, cœnobitam egerit: minus quadrat quod redditum, *Cœtus monastici celebratissimus*. Σεβῆρος ὁ Σερπέντιος. Cum apud omnes altum sit Serpentii hujus silentium, nec nisi de uno Imperatore loqui videatur Theophanes, facilis esset textus emendatio, ut legeretur Σεβῆρος ὁ ἐ Σερπέντιος, *Severus, qui & Serpentius appellatus est*, undecumque id ille nomen traxerit. Facile fuit excidere elementum sic minutum, ut in aliis adverto excidisse, Codd. aliis retinentibus. Cedr. *Post Severum*, inquit οὐκέτι βασιλεὺς ἐν Ῥώμῃ *nullus Romæ fuit Imperator*; adeoque nec iste Serpentius ut alius a Severo putetur.

Pag. 79. A. Ἱππεῦσι δὲ ὁ ὑπατικὸς. Vera lectio Barb. Peyr. &c. εἰς τῶν συγκλητικῶν. C. Ἐστράτευσεν Ἀλεξάνδρειαν. Sic bene Peyr. & Pal. *Alexandria tria hominum millia eduxit*; ut nulla sit lacuna, qualem suspicatus est P. Goar: nec absonum aliquid, Alexandriam tria hominum millia bello destinasse, ac Leoni, sive alii ejus Duci suppetias misisse.

Edit. Paris. pag. 460

Pag. B. Forte sit, πολλοῖς τοῦ Γιζερίχου. Pluribus Cedrenus classis hujus describit apparatum, vere immensum. Εἶτα καὶ αὐτὴν. Sic expono; *cumque adeo ipsam Carthaginem potuisset in potestatem redigere*. C. Τινὰς ὅλας ἐμπλήσας. Barb. Peyr. &c. ibid. Διὰ τὸ ἐλπίσαι. *Ut Asparem patrem ab Arii pravis opinionibus avocaret*. Xyland. non bene, *quia Asparem ab Ariana secta abduxerat*, &c. Id quidem conatus Leo, ac sibi hominem demereri, obtinere tamen non potuit, ut magis seq. Theophanes exprimit.

Pag. 81. A. Ῥεκίμερ ὁ στρατηγός. D. Ὁ δὲ Ῥεκίμερ. E. Διὰ δὲ Πατρίκιον. Plane Παῦλον, ut ex Liguria Romam repetere.

Pag. 83. A Προελθὼν εἰς ὕπατον. *Consulari habitu, ac pompa in plebem prodiras*: quæ trita vocis hujus significatio, nunquam τὸ προσέρχεσθαι, quicquid P. Goar contendat, exque vitiato suo codice contra aliorum fidem. Baccard. nihil ad rem, *quem ut Consul præcedebat*, nempe Zenonem patrem. φεύγει εἰς Ἰσαυρίαν. Sic Cedr. Niceph. ac bene. Fuit enim Isauria natus, ex qua etiam postmodum milites præsidio futuros induxit in urbem. Anonymus auctor, qui in Cod. Vat. s. supplet vitas Marciani, Leonum, Zenonis, atque Anastasii: προσέφυγε τῇ ἰδίᾳ πατρίδι. *Profugit in patriam*. C. Εἰσελθόντι. D. Ἐπεψωμίσω τὸ μικρὸν ἐκεῖνο· ἐψώμισας τοὺς ἐχθρούς σου. *Turpe illud acclamabant; velut manso pavisti puerorum more, ac decepisti inimicos tuos*. Metaphora a nutricibus, quæ sic pueros manso pascant, ipsæque majora degluciant. Aristoph. in Equit. ὥσπερ αἱ τίτθαι σιτίζεις· ἀντὶ τοῦ, οἷς ἀναπάσαι, καὶ χαίρει.

Pag. 84. A. Μελανειμονήσας. Peyr. Cedr. &c. pro ἠμφιεσμένος, Cedr. κατέλιπε, ut legerit ἀφεὶς. *Reliquit Sedem, atque altare*, pullis ipse vestibus assumptis in signum mœstitiæ; non ea pullis vestibus induit, importuna satis cerimonia; cum præsertim Græci non soleant colorum ejusmodi Ecclesiis, ac altari adhibere. B. Τὴν φυγὴν ποιούμενοι κατ' ὀλίγον. *Paulatim, ac lento gressu se fuga subducentes*; non effusi in fugam, ut solet, cum metu solum, non arte & consilio fuga initur. Non bene expressum, *In leves turmas dispersi*. C. Μηδένα συντυχεῖν Ἀκακίῳ Anast. *Neminem loqui cum Acacio*; nempe ad ei exhibendam molestiam, quod ita in eum e suggestu declamasset; sive quia ejus probaret consilium, fictaque omnia agi sciret ad illudendum Catholicis, sive quia inde magis irritandam plebem timeret. Vim illam vocis τυχεῖν, ἀντὶ τοῦ χεῖρον in malum, etiam adverterunt alii. Interpres in sensum oppositum abductus. Barb. Peyr. &c. συντυχεῖν habent.

Pag. 85. A. Ἐπὶ τὸ βουλευτήριον. male editum βεβουτήριον. E. Ὁ δὲ Ζήνων καταλαβὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν παρεγένετο. Omisit Interpr. *Zeno ubi venisset, ad Ecclesiam accessit, sicque in palatium ingressus est*. Velut nimirum voti causa recepto Imperio, & ut pietatis illa larva civium sibi benevolentiam conciliaret.

Pag. 86. A. Βασιλίσκον τὸν Ἀρματίου υἱόν. Incogitantia redditum, *Armatum Basilisci filium*, pro, *Basiliscum Armatii filium*, ut paulo ante bene Interpres expresserat. B. Αὐτὸς τε. Vox ἐχειροτονήθη superflua, nec Barb. Peyr. &c. habent. E. Στέφανος δι' αὐτῶν καὶ προβληθεὶς εἰς Ἀντιόχειαν, ὑπὸ τῶν. Sic cum Peyr. disting. alioqui mala interpunctione fœdo erratum, quasi Fullonis asseclarum suffragio electus sit Stephanus Antiochiæ Episcopus illo ejecto, non ab eis ut Nestorianus accusatus: quod ille crimen in Concilio Laodicææ eluit, vir εὐλαβὴς, *pius ac religiosus*, ut eum Theophanes superiori pag. appellavit.

Pag. 88. A. Διὰ τὸ τὰς αἱρέσεις ἀνάξαι Barb. Peyr. &c. Τῷ γένει.

Pag. 90. A Καὶ ἀνυπόδετος.

Pag. 91. C. Τῶν ὀρθοδόξων διαμαρτυρομένων αὐτοῖς. *Tertio contestantibus qui erant Catholicarum partium*; & loco exclusi erant, ut sic necesse habuerint contestationem suam, ac ἀντίρρησιν vel hamo e funiculo appensam ingerere, &c. Τὴν Διὸς μονήν. E. Τὸ ὄνομα Φίλικος. Barb. Peyr. &c. ubi male αὐτοῦ. ibid. Τρίμηνον.

Pag. 92. C. Νέστορα δὲ Ταρσέα. Littera mutila ex Anastasio supplenda, ut præsertim SS. Confessorum memoriæ consulatur. Sic ergo ille habet. *Nestorem autem Tarsensem, Cyrum Hieropolitanum, Joannem Cyrestensem, Romanum Chalcedonensem*. D. Τὸν συνόδων, καὶ ἐκβολαῖς ἐπισκόπων ἀνεπιλήπτων. Barb. Peyr. Anast. Cedr. &c. *Episcoporum innoxiorum abrogationes*: palam vitiosa edita. Quod sequitur de Trisagio hymno, factaque illi & mutata additione, P. Sirmond. ad 3. Aviti Epist. tamquam ex Theophane, & illum exscribente Anastasio censet, voces illas Χριστὲ βασιλεῦ additas a Calandione ad Theopaschitarum avertandam hæresim, ac velut antidoto, ne pararetur ad ipsam trinam Deitatem referri quod additum fuerat, *Qui passus est propter nos*, sed ut Christum peculiarius hominem: ut tamen jacent Theophanis verba, eaque Anastasius presse reddidit, ipsum hoc Petri fuerit primo suo Episcopatu, quadam velut accomodatione ad Orientalium utcumque sedandos animos occasione additamenti turbatos, eidem ab eo adjunctum, quod postea, ac secundo Episcopatu Zenonis favore liberius hæresim docens, sublatum voluerit. Sic ipse Zeno quandoque mitius egit Catholicorum metu, eoque solutus omnia miscuit, direque Catholicos afflixit. Expendat, quæso, Lector, Theophanis, eumque fide optima reddentis Anastasii verba, num Calandionis in eis aliquid invenerit, excepta ejectione, & deportatione Oasim, quæ paulo ante relata fuit. Cedrenus clare admodum utrumque hoc uni Petro Fulloni assignat, priori ejus ac secundo Episcopatu, ex ipso mutuatus Theophane. πρότερον μὲν προσέθηκε τῷ τρισαγίῳ Χριστὲ βασιλεῦ ὁ σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς. ὕστερον δὲ ἄλλο τι...

Χριστὲ βασιλεῦ. Addidit Trisagio, *Rex Christe, qui crucifixus es propter nos: postea vero rediens sustulit illud, Rex Christe*. ibid. Ον ὀχλεπιστοῦντα. Barb. Peyr. &c. ἐπιπλακεῖσα δὲ καὶ Ζήνωνι. *Zenoni Episcopus detulit, ejusque cohibendi accepit potestatem*. Sic Græca nulla vi sonant, intellexitque Buccardus: ac bene Anast. *Questus autem ad Imperatorem, contra illum obtinuit potestatem*; ut nimirum Eutychianum hominem ab ejusmodi in Ecclesia Catholica conventibus prohiberet. Constans sane fidei zelo Euphemius, magnæque CP. auctoritatis, ut electum brevi post in Imperatorem eumdem Anastasium ad fidem Chalcedonensem dato libello profitendam, antequam corona donaretur, adegerit: sed neque Zeno postremis temporibus videri palam Eutychianus voluit.

Pag. 93. C. Ωρόμνιτον ὑπομμαχ. ibid. Καὶ τὸν δυνατὸν περὶ ποιήσιν, ἤτοι Πελάγιον τὸν Πατρίκιον. Addit Cedr. quod & necessariam. ἐλλόγιμον ὄντα. *Occidit quoque admirandum versibus condendis Pelagium Patricium, qui liberius soleret loqui*, &c. Perperam Interpr. τὸ, δυνατὸν περὶ ποιήσιν ἤτοι ad superiorem Cottain refert virum militarem, cum ipsa textus series ad Pelagium spectare ostendat, clariusque Cedr. eum ita distinguit. ἀναιρεῖ δὲ καὶ τὸν δυνατόν. In prioris nece sugillat Theophanes Zenonis ingratitudinem, in posterioris, ipsam rei indignitatem, quod virum tantum, eo dumtaxat libere loquentem quod φρόνιμος, καὶ δίκαιος esset, *prudens, ac justus*, occiderit. Miror tot occurrere quæ suffigere debeam, ac doleo; deesse tamen auctori, ac officio nequeo. Emendandus vicissim Cedr. cum Illo tribuit quæ sunt Cottain. Illus enim pridem perduellis occubuerat ipso Cottain ejus victore. D. Οἱ καὶ πολλοί. D. Ἀνάξιον αὐτὸν καλῶν τῆς Χριστιανῶν τῆς βασιλείας *Indignum se Christianorum Imperio vocans*. Ipse nimirum Anastasius, specie illa modestiæ benevolentiam captans. Sic & Anast. & Cedr. quicquid Interpres syntaxi ipsa repugnante verba hæc inauguranti Euphemio tribuat, in cujus ore pro rei, & personæ ratione minime congruant. Cogendus fuit Anastasius, ut velut invitus Imperium iniret, non Euphemius Patriarcha ut omnium votis expetitum cautione accepta coronaret. Nonnihil clarior Cedr. ut solet obscura Theophanis, nonnihilque perplexa explicare.

Edit. Paris. pag. 64.

Pag. 94. B. Τῷ Δαμαχιτικῷ. Barb. Peyr. C. Ἀνθ' ὧν ἐπ' ἐν Ἀλεξανδρείᾳ πεποιηκὼς αὐτῷ οἰκονομίαν. Anast. *Quoniam Alexandriæ fecerat illum Oeconomum*: sicque ego putaverim, Oeconomi manus illi impofuisse Joannem, cujus ille impendio sic afflictam ex naufragio fuerit solatus fortunam; alioqui insolens, ut vox οἰκονομία humanitatem significet, quod sibi plusculum indulgens reddidit Interpres. Non mirum autem Alexandriæ factum Oeconomum, illudque aliquanto tempore gessisse munus, qui postmodum electus est cum Palladio Episcopus Antiochenus, quique CP. in majori Ecclesia conventus agebat, iisque Euphemio molestus erat; ut ubique velut Clericum præferret, homo cælebs, tumque dumtaxat junctus nuptiis, cum una cum Imperio Ariadnam uxorem duxit. E. Καὶ τοιγε ὑποτοπάζοντος τὴν ἐπίθεσιν. *Tametsi invasionem tyrannidis suspicabatur*; quæ suspicio impedire debuerat ne permitteret exire. Nihil aptum *vel*, *vel certe*.

Pag. 97. E. Παθῶσα. Διάκονον ἔχων ὀρθόδοξον. *Ministrum habens Catholicæ communionis valde charum*. Suadet tota series ut intelligatur minister profanus in aula, seu domo Theoderici merens, qui sic dominum fide prodita studuerit demereri; non ut Ecclesiæ Diaconus, ac sacer minister, quod alterum vocavit Theophanes ante paucas lineas, forte ut ab hoc distingueret: quem & illi ministrum ad turpia indicat Nicephorus. Ejus plura Petrus Magister in Legat.

Pag. 98. A. Βλασφημοῦντες B. Καθεῖλε. *Deposuit*; *abstulit* imaginem, ex quo die secuta ultio, non *cum vellet deponere*. D. Post τόπου ex Peyr. καὶ ὀξύτερον εἶπε ἐν μ. τ. λ. ἀνὴρ. D. Ἐπίσκοπον προστάξιν Anast. *Episcopum locare præcipit*: adeoque desit vox aliqua, quam ille legerit, puta ἐνθρονίζειν, καθίσασθαι.

Pag. 99. D. Ἀγίῳ Ἀνανίᾳ.

Pag. 100. A. Προδίδωσί τις τοῖς Πέρσαις. Barb. Peyr &c. *Prodit quispiam*, ut non Alypius intelligatur, de quo sic bona prælocatus est, sed alius quis incertus; cum tamen edita levi illa omissione τις, ipsum Alypium proditorem subnotent. Appellat in sequenti Theophanes χρηστὸν, *virum probum*, qui & legatione fungens in Perside diem obierit. B. Οὗ πρόσθεν ἐμνημονεύσαμεν ἐπὶ δυναστείᾳ μεγάλῃ. Barb. Peyr. &c. *Cujus Asparis meminimus supra, hominis in magna potestate constituti*: tanta scilicet, ut & Leoni Imperii fasces auctoritate detulerit, etsi ab eo postea oppressus sit. Nihil hic perturbatum, quale Buccardus queritur, nisi quantum mala interpunctio fecit, ac importuna parenthesis. C. Σαμοσάτων πόλει. Barb. Peyr. &c. ibid. Καὶ Ἀσυνίδου τοῦ φυλάρχου. Vat. 1. placetque, nam Romanus majus aliquid Tribano videtur, supra jam Palæstinæ Præses victoriis clarus. ἐξ τινων ἐτέρων, στρατοπεδευσάμενος ὡς φρόν. Στρατηγῶν. E. ibid. Μιχεὶ Συχμῶν. Malim Σίγμων, ut paulo inferius. Γνοὺς δὲ ἐξ Γλώνων τὸν στρατηγὸν αὐτοῦ ἐξ ἐνέδρας ἀναιρούμενον. *Cum & Glonem Ducem suum ex insidiis interemptum rescivisset*. Sic & Buccard. non *perire patiatum*; quo casu non recedendum erat, sed laboranti succurrendum.

Pag. 101. A. Σὺν Ἀρεοβίνδῳ Probandam omnino hanc Vat. 1. lectionem suggerunt omnia, tum quæ præcedunt de Areobindo, tum quæ sequuntur, nulla mentione Theodoti. E. Καὶ εἰ μηδὲν, ὀλίγον τι Barb. *Tametsi aut nihil, aut exiguum quid obtineret a Romanis, redderet tamen Amidam*. Pacem faceret vel iniquis conditionibus. Sic dare solent in mandatis, qui impensius desiderant. Ἐπιχρατήσαντα.

Pag. 102. E. Οὕτω κοινωνίας. *plumbis ἀντίτυπ*. Cedren Barb. Peyr. &c. Τοῦτο δὲ καὶ εἰς. Hoc Cedr. clarius effert. οὕτω δὲ πρώην καὶ εἰς ἱεροσυλίαν ἐπράξε. *Sic nuper etiam sacrilegium tractaverat*. Egenos quoque sacrilegos munificentia sublevarat.

Pag. 103. D. Κεφάλαια δ. E. Ὡς ἐξέβαλλον αὐτοῖς Volebat mitius agi Flavianus, ne sic dicto in Leonem & Synodum anathemate plures offenderentur: satisque videri ut Synodus damnaretur silentio, quæ tamen ejus moderatio nec Catholicis probata est, nec hæreticis; utrisque eum insimulantibus, Catholicis Eutychianismi, hæreticis Nestorianismi: quo illi nomine Synoditas omnes, id est, qui Synodum Chalcedonensem reciperent, infamabant.

Pag. 104. A. Καὶ ἔπεσαν οἱ Ἀλεξανδρεῖς. Malim ἀνέτρεψαν, ut sit, *solo prostraverunt, everterunt Anastasii statuam*. Quantum enim cohæret, ut tumultuans pro Episcopo suo civitas, inque cives sæviente Præside, sive militibus ejus nomine, illi statuam Imperatori erigant, & non potius, si qua erat, sub illo seditionis æstu dejiciant? Sic ejusdem Anast. an. 26. laudante Anastasium Augustali, ipse probris exceptus est, ejusque interemptus filius: sic nimirum Alexandrini infenso in Anastasium animo erant, facilesque in ejus prorumpebant injuriam. C. Καθεῖλεν καὶ Ηλίας ὁ Ἱεροσολύμων. *Cogebat Anastasius Macedonium reprobare Synodum, quemadmodum & Eliam Hierosolymitanum*: qui nimirum anno superiori professus esset se eam recipere; καὶ τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον ἀποδεχόμενος; majoris aliquid fidei exhibens quam Flavianus, qui Synodi nomen suppressisset, at & iterum suppressit, rescribens e Synodo apud Sidonem celebrata: cumque eo nomine tum ipse, tam Elias a Xenaja, aliisque Eutychianistis accusentur, quod nolentes aperte damnare Synodum, concordiam in Synodo impedivissent, non video ut errore vacet, quod ibi habent Theophanis exemplaria, expressitque Anastasius, rescripsisse scilicet Eliam,

se quoque τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον ἀποβάλλεσθαι, *ipsam quoque Synodum Chalcedonensem se repudiare*. Si ita Synodum rejecit, cur accusatur nolle palam rejicere? Si ita totus in Eutychianismum concessit, cur ne Severo communicet, Anastasii anno 21. Episcopatu abdicari sustinet? Scripserit ergo ut eam primum ejus fides tentata est, καὶ τὴν ἐν Χαλκηδόνι ἀποδέχεσθαι. *Se Synodum quoque Chalcedonensem recipere*: aut certe mitius quid loquendo, μὴ τὴν ἐν Χαλκηδόνι ἀποβάλλεσθαι. *minime se Synodum Chalcedonensem rejicere*; ut affinis sit Eliæ responsio alteri Macedonii, cum & ipse Synodum damnare cogeretur: ait namque, Non posse se id præstare extra Synodum generalem, cui Romanus Episcopus præsideret. Consentiunt his alii scriptores, ut nihil sit hærendum. Videndus cum Evagrio aliquanto locupletior Nicephorus.

Edit. Parif. pag. 642.

Pag. 105. B. Legendum omnino ὁ σύνοδον, ut emendatum in Barb. C. Ο συνοδικ. Barb. Peyr. &c. D. Post εἶπεν addendum esset aliquid, ut omnino sensus constaret. Addit Nicephori interpres, *Quæ res Macedonio probata est*: sed nec ejus Græca id habent. Probatur tamen necesse est, ut ita apud ferventiores Orthodoxos inde offenderit. Unde & in seq. οἱ καὶ συνετοὶ. *Miserabantur Macedonium, tametsi deceptus fuerat*: probando scilicet Anastasii illud Commonitorium assive Zenonis Henotico.

Pag. 106. B. Omnino προστακτικὸ. C. Τὸν αὐθεντικὸν χάρτην *Librum authenticum gestorum Chalcedone*. Male Buccardus Anastasii libellum intelligit, quem auctor vi abstulisse Macedonio jam ejus anno 4. narravit. Ita solemne hæreticis; sicque Bardanes Acta 6. Synodi combussit, ut habent monumenta, quæ in hæresi Monothelitarum omni majora fide produxi. D. Χρηματίσαι αὐτόν.

Pag. 107. D. Τὸν ἐξ ἀδελφῆς Αναστασίου. *Anastasii ex sorore nepotis*. Ita scribendam divisa voce, quam edita, ac MSS. Codd. conjunctam repræsentant, atque reddendum, suadent alia loca, quibus deinceps ejusdem Hypatii mentio occurrit; nempe pag. 136. παρὸν δὲ καὶ Υπάτιος ὁ ἀδελφιδοῦς τοῦ βασιλέως. Interpres Anastasium secutus, *Imperatoris ex fratre nepos*: ego, *ex sorore*; quod utramque vox illa reddi potest; sed primum non quadrare ex aliis locis liquet: nam pag. 125. Υπάτιος ὁ Σεκουνδίνου, καὶ τῆς ἀδελφῆς Αναστασίου βασιλέως υἱός. ubi ipse P. Goar, *& sororis Anastasii Imperatoris filius*. Nonnullum vero hic anachronismum committi palam est, cum narratio Hypatii carcere, ex quo non nisi pace constituta liberatus est, illa ejus liberalitas referatur Hierosolymis, cum adhuc illic liber ageret.

Pag. 108. A. Εἰ καὶ φθάνομεν. Reg. Barb. Peyr. &c. C. Τῆς ἐν Χαλκηδόνι συνόδου. Reg. quod & melius. D. Placet Var. 1. lectio, τότε δέ τις Αναστάσιος. ἦλθεν εἰς Ιεροσόλυμα. E. In Hypatio error jam notatus, *nepos ex sorore Anastasii* non ex fratre. Κωνσταντὸς Σάλης. Reg.

Pag. 110. A. Οχλούμενος ὑπὸ Θευδερίχου χαριζομένου Βιταλιανῷ. Var. 1. Peyr. *Importunius exigente Theoderico, hac sibi gratia Vitalianum demerente*; ut significet ægre Romanum Pontificem Hormisdam adduci potuisse, ut Synodum generalem celebrari sineret; itque jure, cum hæresis adeo in Oriente vigeret sub hæretico Principe, essetque periculum, ne Patrum suffragiis non satis cautum esset. Εἰς τὸ κοινὸν. Reg. C. Διὰ τὴν ἱστορίαν D. Πολλοὺς ἐκεῖ προσέταξεν φυλάττεσθαι Reg. Barb. Peyr. &c *Jussit sub rigidissima illic custodia eam teneri*. Τῇ χειρὶ κατασφραγίσασθαι τῷ ταφῷ. & ut habet Cedr. ἄρας τὴν δεξιὰν χεῖρα. *Cum tumulo inferendus esset, ajunt sublata dextera cruce consignasse*. Pro eo scilicet more, quo summi Sacerdotes cruce consignare solent, ut non sibi crucis signum ipse expresserit, ut Interpr. reddidit; nec sepulchrum, ut Xylander vertit, sed adstantem magis populum consignaverit.

Pag. 111. B. Ετοίμως ἔχοντες, ἀποθανεῖν ὑπὲρ τῆς πίστεως τούτου. *Promptos se mori, ut una quoque loca sancta intendant*: quod summam indicat exectationem. C. Εν τῷ Βυζαντ. D. Αναχειροτονῆσαι τὸ πλῆθος τῶν κληρικῶν Vat. 5. ut Clerici, non plebs rusticana promotioni per laicam potestatem factæ obstiterint, tumque eidem consenserint, ac a se probatum iterum ordinaverint. Alii tamen χωρικῶν habent, redditque Anastasius. *Rusticorum oppidanorum multitudo*; ut soler hoc genus hominum procacius esse.

Pag. 112. A. περὶ τούτο παρεκάλεσεν. Reg. *Rogavit infestos dæmones depelleret*; & ut Anast. *super hoc deprecatus est*. Αδικον, δὲ παρέχω. Reg. E. Ζηλωτὴς ὀρθοδόξου πίστεως ἔμπυρος. *Fervens zelator fidei orthodoxæ*. Reg. bene; non ut editum seorsim, ἔμπυρος.

Pag. 113. B. Επισκόπου Ρώμης, αὐτοῦ Βιταλιανοῦ, ἔτι ζῶντος Ιωάννου ἐπισκόπου ΚΠ. Reg. Barb. Peyr. Cedr. &c. Clara littera. Factum id Hormisdæ Episcopi Romani auctoritate, studio Vitaliani, cum Joannes Cappadox CP. Episcopus adhuc in vivis ageret. Sic & Anast. legit, non ut viriosa habent edita C. Επαρχον πραιτωρίων. Barb. Peyr. &c. Etiam Reg. Πραιτωρίων. οἱ πρόσφυγες.

Pag. 114. A. Κρατούμενοι ἀντάρται ὄχλοι. Reg. C. Προτραπεὶς κατὰ Περσῶν. Anast. barbariuscule *hortatus adversus Persas*. *Auxiliarius Romanis in Persas accitus*. Interpres forsan scribere voluit, *Nam ita deludendis Persis*, &c.

Pag. 115. D. Τὰ κατὰ τὸν ἅγιον Αρέθαν. Sic omnes Codd. cum Reg. non καινὰ. *Cædes contigit sancti Arethæ*.

Pag. 116. B. Ενάλλοις κομβέντα γενέσθαι. Barb. Peyr. &c. Male editum ex Reg. κομβέντα. Itemque ἐν τῷ κομβέντῳ. Vox e Latino *conventus* expressa. C. Στρατεύματι αὐτῷ Reg. D. Καὶ τὰ ἐν ΚΠ. δήμους εἰρηνεύσας. Reg. Barb. Peyr. *Populi factiones CP. ad pacem composuit*; quarum superiras tragœdias descripsit sub ipso Justino, sævientibus ubique in Prasinos Venetis. Edita mutila. Post Αὐγούσταν, liquet aliquid desiderari ex Cedreno, qui hunc locum sic effert, τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Αὐγούσταν, τῆς Εὐφημίας διὰ τελευτησάσης. *Coronavit & Theodoram uxorem suam Augustam, cum Euphemia prior conjux jam e vivis excessisset*: tumque sequatur, de eadem Euphemia, ἣν ἔστεψεν Αὐγούσταν ἅμα τὸ βασιλεῦσαι αὐτόν. *Quam Augustam coronaverat, cum primum iniit imperium*.

Pag. 117. C. Γορδίωνα δὲ τῆς πόλεως.

Pag. 118. A. Ετοίμως πῦρ. in τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐξέρχεσθαι κατόρχωντο, καὶ ἀνέπεσον. Reg. C. Διὰ κεντηνάρια ν. Cedrea. habet ν. *quinquaginta*, quod & Regiæ munificentiæ, & tantæ civitatis præteritis malis, quadrare magis videatur. Procop. lib. 1. Persic. ὅλων λίτρας κεντηνάρια ἁπάντων, ἀφ' ὧν δὴ καὶ ἐτόμωσαι. Idem Isid. Orig. lib. 16. cap. 24. Ibid. Καὶ τὸν ἔπαρχον, καὶ τὸν ἀπὸ ἐπάρχων. Reg. *Præfectum & Expræfectum*.

Pag. 119. B. Γινίδας Χερσωνός. Καὶ συγγενής. Ibid. Επαγγειλάμενοι. Reg. Εστράτευσε δὲ ὑπ' αὐτὸν Αρμενίων πλῆθος. *Illi subjecit, sub eo voluit militare Armeniorum copias*: ipse nimirum Justinianus militiæ Magistrum instituens. D. παρέλαβεν ὁ αὐτοῦ Βέξ ... παρ' αὐτοῦ τῆς χώρας αὐτῆς. Sic integre Reg. E. Εκ τοῦ συνδέσμου. Vat. Peyr. Ibid Κατ' ἔτος. Ubi supplenda lacuna ex Anastasio, uti supplevit P. Goar: sed ἀντὶ τοῦ τριβούνων, reponendum τριβοῦνον. Non enim Tribunorum gregem, sed unam uni urbi oportuit esse præfectum; quem & postmodum Dalmatium nomine occisum memorat ab Unnis Gentilibus. Male ergo exscriptus, & expressus error, quem nolim Anastasii, sed oscitantis Antiquarii. B. Ρέγα. Καὶ ἐπιπέμψαι κατ' αὐτῶν ἅμα τῶν Γοτθικῶν τῶν ἀπὸ Οδύσσου. Barb. Peyr. &c. *Una quoque in eos immisit terrestri itinere ab Odyssopoli Gothicam*, &c. Activa ubique significatione. Καθαιρεθέντες ὡς παιδεραστίαις ἁλόντες. Reg. *Depositi fuit cum masculorum libidinis rei deprehensi essent*: præcedente nimirum Episcoporum judicio, quorum est τὸ καθαιρεῖν. *Depositio* &c.

Pag. 120. D. Καὶ ἐγένετο φόβος πολὺς, καὶ ἀσφάλεια. Exciderunt Interpreti. *Hinc ingens incessit timor magnaque deinceps cautio adhibita.*

Pag. 121. B. Εἰς τὸ λεγόμενον λίθαργον. Barb. λίθαργον. Reg. Peyr. C. Διαδεξάμενος Ὑπάτιον τὸ Πατρικίου Σεκουνδίνου. Sic emend. liquet ex sæpius repetitis de Hypatio Secundini filio, Imperatoribus Anastasio, & Justino. *Successorem dans Belissarium Hypatio Secundini Patricii filio.* Ἑρμογένης ὁ Μάγιστρος ὁ Σκύθης. Reg. Vox omissa notatione digna, ut homo Scytha ita sapiens fuerit. D. Εἰρήνης τὰ ἰχνία. Reg. E. Ἀπὸ τάλαντον τελουμένων. *Cum singula talenta Romanis, ac Persis penderent.* Obscurior interpres, ac velut unum utrisque penderetur talentum, quod & Theophanis toti sententiæ adversatur, & iis quæ tradit Procopius lib. 1. de bello Persico.

Pag. 122. C. Καὶ φοβηθεὶς ἐπίστευσεν, καὶ ἀπέθανεν. Sic edita ex Regio, ex quo & emendatum in marg. in Peyr. at plane vitiose. Quam enim hæc habent, *Timore correptus credidit, & interiit?* Num enim fides sic gignitur, aut parit mortem? Barb. ἐπίπτευσεν, quod esset, levi velut aviculæ sublato clamore, pipiens timore mortuus est. Sic enim subito quis graviori metu perculsus, voce tremula faucibus erumpente, animam agat. Peyr. ἐπίπτωσε, sicque emendatum in Barb. utique ex Vat. Quid si ἐπίπτωσε: *cecidit, & mortuus est?* Nihil familiatius, quam ut metu corruens quis subito moriatur: nec aliud puto voluisse Theophan. D. Δεξάμενος αὐτοῖς. Reg.

Pag. 123. B. Κοσμικαὶ δημοκρατίαι. Populares ubique tumultus, factionibus velut rerum potientibus, quarum summa licentia fuit Imperatore Justiniano. D. Δεξάμενος βασιλεὺς ἐχάρη λίαν. Barb. Peyr. &c. *Gavisus est valde eum suscipiens.* Μὴ πλέον εὐτυχήσῃ. *Ne felicius illi cedat*; nempe Calopodio, cujus occasione nata seditio.

Pag. 124. A. Ἀδικοῦντί με. Sic omnes bene Codd. excepto Reg. Μεθ' ὅλων Μανιχαίων. Barb. Sit Deipara cum Manichæis omnibus tamquam se illis Prasini accenseant, alioqui nulla esset execratio, a qua Mandator deterret. B. Ὡς ἐκέλευσεν ἄντλα. *Ut jussit antlas, in unum baptizor.* Sic & Aleman. ut ubique sarcasmum sarcasmo excipiant. Buccard. & P. Goar acceperunt, ac si esset ἄντλει: *hauri, funde aquam.* Aliud falsum magis; præsertim si vocem ἄντλας idem esse dicamus atque ἀντλεῖα, vel ἀντλεύς, quod est *sentinam; nauten*, Plauto. Sic vero accepisse præconem, gravemque eo verbo injuriam sibi irrogatam sensisse, seu magis Imperatori quem referebat, indicat iræ plena responsio, ac qua primum comminatur pœnam capitis, cum hactenus in verbis, & conviciis stetisset disceptatio. Ἕκαστος οὐδὲν ἀρχὴν κρατῆσαι ἵνα σωθῇ. Aleman. *Quisque ambit imperium*, &c. Imo unius sit Imperium oportet, ut omnes securi vivant. *Quisque saluti incipit consulere*: ut sit excusatio, tamquam coacti tumultuentur, impune in eos grassantibus Venetis, nec magistratu ulciscente; quin potius ipsos injuriam patientes ad pœnam deposcente. Eo enim collineat tota fabula. C. Ἀπὸ τοῦ φονεύειν. *A cædibus abstine*; sive etiam, cædes compesce; καὶ ἄρα; κολαζόμεθα *ac sine, punimur*: id est, pœnam quam jure irroges, non detrectamus. Sequentia ut hæreant, ἰδὲ τοὺς βρύσεις, καὶ ὅσους θέλεις κόλαζε, ironia dicta velim, alludendo ad cædem ea die patratam ad Zeugma. *En fons senturis, tu, quos lubet, plecte.* Nulla cædis habita ratione, adhucque stillantis cruoris, pro libito pœnas infilge. Huc enim est quod ajunt, neminem posse ferre. Sabbatius, quem nec fuisse precantur Prasini, pater est Justiniani. Ibid. Εἰκότως Barb. Peyr. &c. *Sic plane*: ut sic approbatio execrationis in Justinianum jactatæ. Tum sequatur ejus ratio: ἕκτος φόνος ἐστίν. *Sexta cædes est*, &c. Majorem vim habet quod legit Aleman. εἰκοστὸς ἕκτος. *Sexta supra vigesimam*: sed essent producendi Codd. Vitiosa sunt quæ P. Goar repræsentat ex Reg. nisi ea ipsa sunt quæ Aleman. levi litterarum mutatione, quod & placet. D. Τῇ πρωὶ ἐν θεάτρῳ. *Mane in theatro heu! spectator fuit, & vespere occisus est.* Ποτὲ ἀσφαλίζῃ. Sic malim cum Aleman. *Quandonam sine cæde discedis?* αὐτοὶ παρανομοῦσι accusant; quo sensu Plutarch. in Pericle.

Edit. Parif. pag 643.

Pag. 125. A. Τὸ μυσοῦ. Placet cum Aleman. τὸ μῖσος. *Tantum scelus nec videre sustineo.* Ὑπό τινων Μαϊστόρων. Barb. Peyr. *A quibusdam Magistris mechanicarum artium peritis.* Maistres, Artisans. Ejus vocis Meursius multa exempla adducit. Post στρατιώτας adde ex Reg. & Barb. τοῦ φυλάττειν αὐτούς. *Misit milites qui eos custodirent.* ex qua custodia orta seditio. B. Καὶ τοῦ Πραιτωρίου. Reg. &c. Εἰς τὸν Ἰουλιανοῦ. *Ad Juliani portum, quem Sophiæ dicunt ad Probi ædes.* Τινὰ καταβαίνοντες ἀνοίξαι.

Pag. 126. A. Τινὸς ἀργυρίῳ ἀνῶν. Reg. *Pecuniis delinitos in partes Imperatoris subduxit.* Μετὰ δὲ αὐτοῦ ἐβοήθει. Bene Buccard. *Eodem largitionum adminiculo*; quo scilicet in partes Imp. aliquos jam Belissarius traxerat, ac turbas scindere cœperat; quas sic scissas facile fuit conficere. D. Πρίσκος ὁ Τιμίου ἀπὸ Νοταρίων: melius esset, ὁ ἀπὸ Νοταρίων. *Imperatoris Notarius.* Ὑπὸ Θεοδώρας. Reg. E. Ὁ Γογδιγίσκλος. Sic ubique scriptum in Reg.

Pag. 127. A. Οἱ δὲ τῇ τοῦ Θεοῦ χάριτι, καὶ πολλά. Τὴν Νουμιδίαν, καὶ τὸ Αὐράσιον ὄρος, οἱ οὐκέτι. *Qui non amplius Vandalorum ditionis fuerunt.* Non bene Interpr. *Quorum dominium penes Vandalos nondum adhuc erat.* Nam quomodo amisit, si necdum obtinuerat. Sic bene infra de eodem monte Abrasio a Romanis recepto p. 175. οὐκέτι τὸ Αὐράσιον ὄρος κατεῖχον. *Abrasium montem non amplius deseruerunt.* B. Καὶ τὴν ἀδελφὴν δέδωκεν αὐτῷ Reg. D. Ἐπταετίαν βασιλεύσαντος.

Pag. 128. A. Ὡς αὐτοῦ. R. δεδιότες δὲ τοῦ κινδύνου. Locus injuriose Belissario redditus, quasi eum Ducem præfici peculiarius timerent, ac velut ipsum negotio imparem; non quisque metueret, ne sibi munus hoc committeretur tantæ aleæ. Sic clarius Procop. Δεδιότες δὲ ἕκαστος. *Cum quisque periculi magnitudinem timeret, ne forte eum Imper. exercitus Ducem præficeret.* C. Πέμψας στρατόν. Reg. &c. D. Σολομῶντα τὸν στρατηγόν. Αὐτῷ καὶ Πρεπότου. Reg.

Pag. 129. C. Ἀπὸ τεσσάρων μονῶν. Procop. ἐν Ἑρμιόνῃ τὴν διατριβὴν ἔχων, ἣ ἐστιν ἐν Βυζακίῳ ἡμερῶν τεττάρων ὁδῷ τῆς θαλάσσης διέχουσα. *Gelimer Hermione moram trahebat, quæ est agri Byzaceni, quatuor dierum itinere a mari distans*; ad quod erat Carthago. Τῆς τάφρου ὀρυττομένης. Reg. Barb.

Pag. 130. B. Βασιλεία τῶν Οὐανδάλων. C. Ἀνεχώρουν· αὐτὸ δὲ τοὺς Οὐανδάλους. ibid. Ἄχρις ἂν αὐτοὺς καταλάβῃ. Reg. D. Οὐδ' αὐτοῖς συνεχωρήσαν. Barb. Peyr. ἐκφοβῶσιν: contrario sensu Interpreti redditum, *Decimum convolare*, &c. Melius Buccard. *Carthagine Decimum venientes in metum, & fugam conjecerunt.* Sic namque effrænis fuga belli socios solet afficere.

Pag. 131. A. Ἀπολείψας. Reg. &c. B. Βελισσάριος δὲ τοῦ τεσσάρων μιλίων. Reg.

Pag. 132. A. Οἱ λοιποὶ ἀνῃρέθησαν. Barb. Peyr. B. Αἰτησάμενοι τοὺς γεωργούς. Reg. C. Οἱ καὶ περιπλακέντες, καὶ τὰς χεῖρας ἀποσφίγγοντες. Reg. *Manus stringentes, flebant*: Sic fere silentio, quos nimius dolor opprimit. D. Τῇ ὑστεραίᾳ.

Pag. 133. B. Καταλαβὼν δὲ Βελισσάριος σὺν τοῖς πεζοῖς τῇ δειλῇ πρὸς ὀψίαν ὥραν. Reg. &c. ipseq; Procopius ἀμφὶ δείλην ὀψίαν ὥραν. *Veniens Belissarius, cum sero hora tardiori movisset.* C. Ἐπὶ Νουμιδίαν. D. Ἐπαναστάντα πάντα. Vox ultima currenti calamo Interpr. omissa.

Pag. 134. A. Ἄνεφθα ἐσθίοντες. Non cocta, aut subacta. Apud Cedr. ἑφθά: redditque Xyland. *elixa.* verum id antiquarii manus vitio. Procop. ἐσθίοντες, οὔτε εἰς ἄλευρα ἢ ἄλφιτα ἄγοντες, ἀλλ' ᾗπερ τὰ ἄλλα ζῶα ἐσθίουσι. *Neque coquentes, neque in farinam commolientes, perinde ac reliqua animalia comedunt.* Sic etiamnum Africana mancipia, frumento, quod Turcicum vocant, nec cocto, nec subacto; quandoque solum leviter ad ignem asso lubentissime vescuntur, eoque penuriam sustentant.

stentant. D. Κύρου ἐκαλεῖτο. Reg.

Pag. 135. A. Ἐν τούτοις ὁ Οὐανδαλικός. Reg. Interpolatus hic textus sic componendus ex Procopio. Ὁ δὲ Βελισάριος· οὐ γὰρ ἔλαθον αὐτὸν οἱ ἄρχοντες οἱ τὴν τυραννίδα ἐπενεγκόντες. εἰς Βυζάντιον. B. Ἐπεὶ τὸ βαρβαρικὸν ἔθνος. Barb. Peyr. *Barbara aliqua natione devicta*. Ἐν μέσῃ τῇ πόλει. Οὐ τῷ παλαιῷ μέντοι τρόπῳ. Reg. ut & apud Procopium. *Non tamen antiquo more*. (ut scilicet curru vectus procederet) *sed pedes accedens*. Anastasius quoque hic lapsus est. C. Ἱπποδρόμιον. Reg. ibid. Ἀνὴρ ὁ Οὐεσπασιανοῦ Τίτος. Barb. uti etiam Anast. *Vespasiani filius Titus captis Hierosolymis*, &c. ἐκόσμησεν τὸ βουνόν. Reg. D. Χρήματα ἱκανά. Reg. &c. Εἰς Πατρίκιον δὲ τάξιν. Reg. Μετὰ τῶν θριάμβων ὑπατεύσαν. *Triumphans Consulare munus impertiit*: largitionem in populum fecit. Οἱ, Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ ἐκ τῆς Φοινίκων.

Pag. 136. A. Ἐν ὑστέρῳ καιρῷ. Reg. bene. ἔχοντες βασιλέα Ἀσκληπιόν, ὃν Ἡρακλῆς βασιλεύς τῆς γῆς υἱὸν παλαίσας ἀνεῖλε. Sic Reg. editis auctiora. Atqui non Æsculapius, sed Antæus terræ ille filius est, quem Hercules palæstra superavit. Male hæc breviata ex Procopio l. 2. Vandal. ubi ille. Καὶ ἐπ' αὐτοῦ Ἀνταῖον τὸν αὐτῶν βασιλέα, ὃς ἐν Κλειπέᾳ Ἡρακλεῖ ἐπάλαισε, τῆς γῆς υἱὸν ἔφασκον εἶναι. *Indeque Antæum ipsorum Regem, qui Clipeæ cum Hercule lucta contendit, terræ filium dixerunt esse*. Quin neque Procopii Interpres reddidit, τὸ ἐν Κλειπέᾳ, quod proprium esse liquet, & nomen urbis minoris Africæ Ptolemæo. Reliqua, ut historiæ constet series, videnda in Procopio, ut de fundatione Carthaginis, quam non isti indigenæ, sed advena condidit Dido. B. post vocem ἐνδημοῦσι, lacunam esse suadet tum series orationis, tum Procopii textus, ex quo hæc breviata. Narranda enim causa cur Salomoni, ac reliquis Romanis, equis desiliendum fuerit; iis nimirum territis tum Maurusiorum clamore, tum camelorum, quos illi muri instar objecerant, aspectu.

Pag. 137. A. Ὑπὸ τὰ ἔθνη τὰ γειτονικά. ibid. Τῆς βασιλείας Ἰουστινιανοῦ. ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ. Reg. B. Οὐανδήλων τὰς γυναῖκας. Μαρτῖνα δορυφόρον. Barb. Peyr. D. ἐφ' ᾧ τοῦ βασιλέως ἄρχονται. Reg. *Sub quo Imperatoris Magistratibus subjectis*. Τζούτζας δὲ τούτων τῶν στασιωτῶν ἦν, καὶ τὸν Σολομῶντα ἐπαγόμενος. Sic Procop. *Cum decentis a se delectis Solomonem adducens*. Ubi hic στασιωταί, Procopius sæpius τύραννοι: quin & ipse in sequentibus Theophanes, ut p. 244. Ἰωάννης ὁ τῶν τυράννων ἀρχῶν: *Joannes rebellium Dux*: pag. 142. Ἰωάννης τύραννος οὐδὲ τοῖς τυραννοῦσι. Barb. p. 182. Στασιωτῶν οἶκος: *rebellium domus*; estque ea vox uti expressior, sic commodior.

Pag. 138. E. Ἐν τῷ θορύβῳ τούτῳ διαφυγεῖν ἠθέλησεν. Reg. *Qui ejus turbationis occasione effugere quiverit*: dum nempe Germani satellites, illius periculo alea distineret.

Pag. 139. A. Τρισκαιδέκατον δὲ ἔτος ἦν τῆς Ἰουστινιανοῦ βασιλείας: hæc parenthesis; tum sequitur, παραχρῆμα αὐτῷ. Reg. B. Ἀνδραγαθήσαντες εἰς τὸν πόλεμον. Barb. *Vetitum bello strenuum*. Οἱ δὲ βάρβαροι εἰς τοῦ Αὐρασίου ὄρους ἔφυγον. Barb. D. Ἐν δὲ ᾗ Ἡλιάδι. Male editus articulus fœmininus, cum viri, ac Ducis nomen fit. Εἰς τὸ τοῦ Αὐρασίου ὄρος ὑ... Ποιούμενοι τὸ γινόμενον.

Edit. Paris. pag. 644. Pag. 140. A. Ἐπὶ ταῖς ποταμίαις. Τὸ τῶν στρατιωτῶν στρατοπέδων. B. ἐγγὺς τόπου ἐγγύτατα. Reg. *Adrepende propius ad locum accessit*. Ταῖς γυναιξί, τοὺς χρήματα. D. Ἄρχων Λιβύης: malim Λιβύων. Τετρακόσιοι δέ. ibid. Τούτους δὲ ἐν ἀριθμῷ πολλῷ, ἀπαντᾷ ἐκτείνει. Priores scilicet 80. seniores quos in urbem induxerat, non reliquos foris relictos, quod sonare videtur quod redditum est. Paulo post, *Pudentius vesano terrore correptus*; pro, *Sergius*: jam enim Pudentii mors narrata. E. Illud Μαυρουσίων ἀπολιπών, quod & ita redditum est, *Tripolitana regione a Maurusiis derelicta*; emenda, Μαυρουσίοι ἀπολιπών: *Tripolitanam totam regionem Maurusii reliquerunt*; nempe Sergius, ac cum eo Carthaginem fugientes cladi superstites Romani. Ἀντὶ τοῦ Ἰουδαίων. Reg.

Pag. 141. C. Βιαίαν ἐπαγωγήν. Reg. &c. *Injuriam, violentam imperium non ferentes*.

Pag. 142. A. Οὐ δὲ Σολομῶν μετεπέμψατο. Reg. &c. B. Ἀμφότεροι τῶν στρατοπέδων ἐξελθόντες. C. Νυμφίον μὲν Κουτζίνας & Ἰαβδάς. Reg. in eodem sæpius Γουθάριος, & Γόνθαρις. D. Ὅπως αὐτὸς τὸν Ἀρεόβινδον ἀνέλῃ. Reg. Ipsa Antalas, ut sequentia ostendunt, prodente Gotthari. Ubique scriptum in Reg. Οὐλίθης. E. Τυραννήσαντες· οἱ δημοσιεύμενοι. Reg. Barb. &c. προδοτικῶς αὐτὸν γενέσθαι. πρὸς τε ἀλλήλους. Procop. *In se invicem infidi, inque universos*.

Pag. 143. B. Εἰ μὴ χειμὼν μεταξὺ ἐπιγενόμενος: Malim, *tempestas*; ventorum ac pluviæ vi subitò exorta aeris intemperies, a qua jam navim ingresso Areobindo mare importunum redditum est. Non enim hyems sic repente appetit. Ἀλλ' ἐν' αὐτῷ ὁμοῦ σὺν πᾶσι τοῖς αὐτῷ ἑπομένοις. Reg.

Pag. 144. B. Λιβύην ἀποστατήσασαν. Reg. *Cum iterum defecerit*. Εἰ καὶ ὅτι εὐγενὴς εἶ. *Num cum sis nobilis*. νῦν γὰρ πεσόντος. Reg.

Pag. 145. C. Οἱ Ἰουδαῖοι ἀποστατήσαντες. Reg.

Pag. 146. B. Βοῶντες ἐκκλησίαι. Reg. καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ. C. De Agapeto male Interpres, *Annum unum tenuit Pontificatum*. Nihil hic Theophanes de Sedis Agapeti tempore, qui jam in laterculis duos illi annos assignaverat. De Silvestro autem, seu Silverio addit, ζήσας ἔτος ἕν. *Qui vixit uno anno*.

Pag. 147. B. Ἀντ' αὐτοῦ Κωνσταντῖνον. ibid. Post Βουλγάρων statim omissum: καὶ ὡς εἶδον κλεῖς ὄντας οἱ στρατηλάται, δέδωκαν αὐτοῖς τὰ νῶτα, καὶ κατεδίωξαν αὐτοὺς οἱ Βούλγαροι. Reg. Barb. &c. *Duces tanquam fessi a labore eis terga verterunt, illosque Bulgari insecuti sunt*; in qua fuga in hujusmodi paratos focos inciderunt. Videntur illi pedicæ genus, ac laquei. Nostra Prædicatorum instituta d. 1. c. 20. focos permittunt; quid tamen foci illi sint nos latet modo.

Pag. 148. C. Ὅτι τὸ σὺν τῷ αὐτῷ. Εἰς Εἰρήνης τὸ χωρίον. Reg. ibid. στρατοπεδεύσαντα. E. Τὸ τὸ πεδίον ἐπιτήδειον. Locum mendosum, sanum exhibet Cedrenus, quicquid Buccardus nihili putet Cedreno dicta.

Pag. 149. A. Μὴ εἰς τὸ πεδίον ἑνὶ πλεῖον εἰς ἀφικνουμένας ἵστασθαι, οὐδ' εἰς ἕνα τόπον· ἀλλὰ βαδίζειν ἀλλασσομένους εἰς κυνηγετοῦντας, καὶ περιέργως τὸ δοκεῖν τὸν Χοσρόου πρεσβευτὴν βλέπειν. *Jussit selectos variis ex gentibus milites ad tentorii utrumque latus adesse; non tamen diutius in campo ministrantium more, uno loco consistere; sed hinc inde circumvagantes tamquam venarentur, incedere, ac Chosrois Legatum velut aliud agentes, ac neglectu quodam aspicere*. Erant certe hæc quæ Legato terrorem injicerent, cui alias Romanorum copiæ quotæ essent, minime exploratum esset. Ὁ δὲ Ἀβουδάνης. τοῦτο τὸν λόγον. B. Legendum plane, ὁ τούτου εἶδεν· εἰς τὴν ἀκοσμίαν, C. συντόμως ἤμων διεβεβαιοῦτο. Reg. E. Σεβῆρος ὁ Ἰουλιανός. Isthæc velut parenthesi clausa legenda sint; ut velit Theophanes indicare auctores schismatis, ac dare rationem, cur hæretici alii Theodosium, alii Gaianam elegerint in Episcopum Alexandriæ, in fugam referens, ac dissidium Severi, & Juliani, non quæ anno hoc contigerint, sed quæ diu ante Dioscoro juniore Alexandriæ Episcopo.

Pag. 150. C. Σωνίσθαι πολεμῆσαι ἀλλήλοις. Ex voce ἀλλήλοις male omissa, quam omnes Codd. agnoscunt, totaque serie, nec non Cedr. liquet aliquid desiderari, ut scripserit Theophanes, πολεμῆσαι ἀλλήλοις τὸν βασιλέα τῶν Ἐξουμιτῶν Ἰνδῶν, καὶ τῶν Ὁμηριτῶν Ἰουδαίων. Homeritas enim Judæos fuisse, eoque nomine Romanis infensos, a quibus, utpote Christianis quererentur se vexari, atque occidi; ut idcirco mercatores Romanos ad Exumitas per eorum regionem proficiscentes ipsi occiderint, ipse habet Theophanes, exque eo Cedr. Adeoque sequenti statim linea forte error alius est: ubi enim ὁ τῶν Ἐξουμιτῶν βασιλεύς, scribendum videatur, ὁ τῶν Ὁμηριτῶν, qui nimirum interiorem Ægyptum colens, & Ἰουδαΐζων, *addictus Judæorum sectæ*, Christianorum Roma-

norum cum Indis & Æthiopibus illo ulterioribus commercia eum in modum sustulerat.

Pag. 151. D. Κονδύρμον. Barb. ἐνόντα δαίμονα. Barb. Peyr. &c. Ibid. Καὶ ἐπτέρνου. Reg. *Pede ac calcaneo effodiens tollebat*.

Pag. 152. A. Ὡς ἐπαρθέντα. Nihil mirum aut Anastasium pro Sedis Apostolicæ reverentia subticuisse hanc vocem, aut Theophanem, S. Nicephorum, aliosque Græcos infensiores tribus Capitulis, ob quorum negotium Vigilius Papa Menam a communione removeret, ut illorum condemnationi instantem, eam protulisse. Nota ejus vis, frustraque detorquet P. Goar, ut ea auctor Vigilium uti Imperatoris favore abusum sugillare noluerit. Motum sacris diptychis ejus nomen, seu potius Menæ Patriarchæ nomini subjectum contra Rom. Sedis jura habes anno Justiniani 25. tumque suo ordini restitutum, cum is forte manus dedit adversus tria Capitula, seque indulgentiorem erga Menam, atque alios Orientales proscribere volentes, in Justiniani gratiam exhibuit. Verane sit 5. Synodi confirmatio ejus nomine, quam Illustrissimus Archiepiscopus Tolosanus vir doctissimus, proque sua humanitate amicissimus, ante annos aliquot ex Regia Bibliotheca produxit, non est hujus loci disputare. Haud certe Theophanes aliquid favet. C. Ἀπῆλον πολλοὶ ἐξ αὐτῶν· ἐ ἐπνίγησαν φεύγοντες πολλοί· ἄλλοι καὶ ἐσφάγησαν. Cedr. ἀπώλετο, quod & melius: *multus occidit*: pro ἐπνίγησαν Barb. ἐπλήγησαν; *fugientes vulnerati sunt*; ac quadrat sequens membrum; *alii autem etiam occisi*. Quod hic redditum, *mari submersi*, nihil ad rem: nulla enim hic maris, aut aquæ mentio; facileque fuit, conferta adeo multitudine, inter Circi angustias, strictosque gladios in fugam effusos, multos suffocari. D. Τὸ Ξηρολόφου κίονος ἀποτεταγμένης λίθου μέρος· καὶ ἡ κεφαλὴ ἐγηγέρθη. Sic clare Reg. ac emendate. Τοῦ Πείρου· ἀπὸ τοῦ Χείλου Τετραπύλου, ἕως τῆς λεγομένης τὰ Ἐλευθερίου. Reg. Cedr. &c.

Pag. 153. B. Ἐν δουλικοῖς. Buccard. ἐκ δουλ. probat: ego, ἐν δουλικοῖς.

Pag. 154. B. Ἐπὶ σεκρέτου. Anastasius cum reddat, *coram Senatu*, legerit, ἐπὶ συγκλήτου: *Senatu assidente, remque spectante*, quod & aptius sit. Buccardi conjectura ut legendum sit, ὑποπιπτουσῶν, ut dicat unctas projectas ejusmodi Totilæ vestes ad pedes Justiniani velut *insilientis*, ac fastu conculcantis, nihil ad rem, aut e decoro. Τὸ σέκρετον, cubiculum in Palatio, quo ita vestes ejusmodi triumphi quadam specie illatæ sint, ac projectæ, spectantibus viris aulæ primariis. C. Πολλῶν κινηθέντων. *Multis ultro citroque quæsitis*; ut fieri solet cum quis alium in suam sententiam trahere conatur. Anast. *multis motis*; nec bene novus Interpr. *multis tumultuantibus*. E. Προσερρύησαν· τῷ αὐτῷ χρόνῳ τούτῳ. *Iterum hoc anno ad Romanos accesserunt*; cum scilicet ante defecissent, non ut intra eumdem annum ambo hæc contigerint, ut sonant verba Interpr. Videndus Procop. l. 2. Pers. ubi illam defectionem narrat, quamque male eo annos res Romanis cesserint Belisario Duce, ac proditore Aretha Saraceno. Ibid. Τὰς πόρτας τοῦ Ῥουσίου. Cedr. Τὰς Χρυσᾶς πόρτας. ἐν τῷ ἀρματοδρόμῳ. Vox omissa Interpreti.

Edit. Paris. pag 645.

Pag. 155. C. Ἐσφάγησαν. *Suspendio necavit*: apud Cedr. est, Ἐφούρκισεν; vitiosiusque Regia edit. ἐφύλαξεν. Ibid. Ἀνεθεμάτιζον τὸν Ἔπαρχον. *Diris devoverunt, ac officio movendum conclamarunt*; velut cujus culpa deesset Urbi commeatus. Vox est in ejusmodi auctore familiarissima, nec bene hic reddita, *Præfecti domum everterant*. Res tota in Circo gesta, ubi eidem Præfecto injuncta in eos qui tumultuati essent, animadversio; non quia ejus everterant domum, sed quia sub conspectum Persarum κατέκραζον αὐτοῦ; ita in eum, atque adeo Imperatorem, vociferati erant. Εὐθηνία ἐπὶ Ἀνδρέου. Reg. &c.

Pag. 156. A. Μηνὶ Ὀκτωβρίῳ ιθ'. ἡμέρᾳ ϛ'. Male hæc expresse ex Reg. altero numero diei hebdomadæ cum numero diei mensis confuso. *Mensis Octobris die decima nona, hebdomadæ die sexta*. quomodo etiam bene expressum pag. 157. B. Κατεπεσον δὲ ἐν ἐξαιρέτῳ αἱ ἐκκλησίαι. Vix adduci possim, ut cum Interprete loci proprium existimam, malimque, *præsertim Ecclesiæ*; quarum subinde ruinas perceuset. Sic & Cedr. Ἐκκλησίαι πολλαί: *corruerunt multæ Ecclesiæ*. Certe ad bonæ Grammaticæ leges scribendum erat, αἱ ἐν ἐξαιρέτῳ Ἐκκλησίαι, ut & paulo inferius Αἱ οὖσαι ἐν τῷ Ῥηγίῳ: *Ecclesiæ existentes in Rhegio*. Cuique tamen quod velit liberum. ibid. Ἔπεσε δὲ καὶ ἡ ἐκκλησία. ibid. Καταχωσθέντες ὑπὸ τῶν συμπτωμάτων. *Ruinis involuti, post duos tresve dies servati sunt*; inde nimirum, exque rudetibus effossi. Μετὰ φιλανθρωπίας. Vox hic obscura; habet tamen Cedr. etsi imperitæ manus vitio exscriptum apud eum, Φιλανίας. Anast. *post decem misericordias Dei*. Ex verbis tamen sequentibus, Φιλανθρωπίας δὲ γενομένης, quæ & eadem dixerat p. 154. liquet accipi hic pro cessatione a terræmotu; ut significet fuisse concussam terram ad dies decem, at non continua agitatione, sed ut quandoque per moras Dei benignitas aliqua eluceret, ac motus tantisper sisteretur. D. Εἰς τὰ δ'. ἀπολαβόντα. Reg. &c. Cedr. Τὰ δωδεκαημέρου καλανδῶν Convivia duodecim dierum spatio circa Christi Natalem agitari solita.

Pag. 157. B. Ὡς ὅτι περ Reg. E. Πιάζαι ἐξ αὐτῶν ζῶντας. Reg. *Insequi, ac capere*.

Pag. 158. A. Ὅθεν οἱ βάρβαροι εἰσῆλθον: *Qua parte collapsis muris Barbari ingressi fuerant*; quos jam Belissarius inde amoverat. Ἀπαντῆσαι τοῖς βαρβάροις πτερωθεῖς. Reg. C. Καὶ περὶ ὥραν τρίτην· ὅτι ὑγιαίνει ὁ βασιλεύς. Obscurius redditum: *Pro salute Imperatoris*. Melius Anast. *Quoniam sanus factus est Imperator*: seu, gaudio redditæ illi sanitatis. Reg. E. Ἕως τῶν Πράσου.

Pag. 159. C. Πολλοὶ δὲ καὶ ἐπελογχίσθησαν. οἷδε Πρασινοὶ φαίνονται. Reg. *Nasquam hic Prasini*. ibid. Οἱ δὲ ἐξωλίσαντες Πρασίνοι. Reg. Τὰς Χαλκοῦ γόνους. Reg.

Pag. 160. B. Τοῦ φονεύσαι τὸν βασιλέα Σέργιος ὁ ἀνεψιὸς Ε. Καὶ ἐξοπλίσαντες. πολλοὶ δὲ καὶ φυγεῖν ἐχωρίσαντο. καὶ τῇ δὲ ε' Reg. &c. ibid. Σιλέντιον γενόμενον. Barb. Peyr. &c. Ἐλαμβάνοντο. Peyr.

Pag. 161. B. Μαυρομούτου. Reg. Melius Μαυρομάτου, ut in sequentibus. D. Τὰ τῶν βαρβάρων ἔθνη. Reg. D.

Pag. 162. A. Τὸν Ῥέμα B. Καθαρισθεὶς ἐξωρίσθη. Chronicon Alexandrinum Justiniani obitum paulo aliter consignat: ιδ' τοῦ Νοεμβρίου μηνὸς Ἰνδικτιῶνος ιε'. XIV. *Novembris, Indictione* XV. D. Adjecta vox post ἐνεθρόνισαν, quæ est Regii Codicis, superflua videtur, maleque a Librario supposita alterius vice, quæ in eo desideratur. De Dorotheo enim sermo est, quem occulte ordinatum a Theodosianis, iidem simul adjunctis Gajanitis in Sedem avexerint, non iterum ordinaverint. Sequentia sic essent digerenda. Ἰωάννην δέ τινα μοναχὸν οἱ Γαϊανῖται δόλον. *Putantes Gajanitæ, Joannem quemdam Monachum adversus se dolos commentum esse* (puta eam ab eis factam Elpidii ordinationem apud Imperatorem traducendo.) *illius qui Abbas esset, barbam cum pelle, & carne avulserant*: additque Anastasius, ea in re hæreticos Gentiles exæquasse; quæ a Græcis Theophanis videntur excidisse.

Pag. 163. A. Εἶχε δὲ καὶ γυναῖκα. τοὺς Ἀγίους ἀποστόλους. Reg. B. Καὶ Ἀβδοῦς. Reg. &c. Καὶ γνωσθέντος αὐτοῦ. Εὐστόχιον μοναχὸν ὄντα μέγαν. Reg. *Eustochium virum inter Monachos præcipuum, tumque Alexandriæ Oeconomum*. Ibid. Ἐπισυναγωγὸς Ἱεροσολύμων. Reg. &c. Μετεπεμψατο. Res paulo obscurius narrata, velut solum Augusta debitorum syngraphas, pignoraque receperit, ac iis lectis pignora debitoribus dominisque reddiderit, non etiam de suo alienum æs refuderit. Clarius Zonaras: *Diligenter perquisitis omnibus fœneratoribus, & ex ære alieno quid eis sive ex syngraphis, sive ex pignoribus positis, deberetur*, κατέβαλε μὲν αὐτοῖς τὰ δάνεια φιλοδῶρ· ἀπαιτεῖ τι τὰ ἐνέχυρα· τὰ δὲ ἔγγραφα ἔξω

φανίου· *debita de suo dissolvit, pignoraque atque syngraphas recepit; ac pignora quidem dominis restituit, syngraphas abolevit.*

Pag. 164. B. Sic disting. *quæ pariter ejus erat suburbanum, aliud erexit*; nempe palatium. Ανακαινίσαντος δὲ καὶ τὰ. C. Εἰς ὃν κὶ ᾠκοδόμησε. Reg.

Pag. 165. A. Εἰς τὰ ἴδια αὐτοῦ. Reg. Ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν. Peyr. B. Δεξάμενος δὲ τὰ C. Τῶν πραγματέων ποιῆσαι. Reg. ἐπὶ τὴν Περσικὴν χώραν. D. Ἐγένετο δὲ ἐξ ἄλλο. Reg. κατ᾽ ἐκεῖνο καιρῷ. Barb. ἀφ᾽ ἑτέρων προχειρίσασθαι. Barb. E. Μαρτίνον τὸν Πατρίκιον. Reg.

Pag. 166. A. Γρονθιζόμενον ἐξάγεσθαι. *Pugnis extrudere coram Senatu*; qua de injuria postmodum quæritur. Τὴν Καβαδικηνὴν. Ibid. Ἀπὸ ζώνης εἰς ζώνην. Barb. Peyr. Anast. *superiorum præsepium locu.* Καὶ εἰς βασιλέα. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ. Reg C. Τοὺς τὴν Νίσιβιν πολιορκοῦντας Ῥωμαίους. D. Ὁ δὲ αὐτοκράτωρ λέγων ἐπὶ τοῖς προστυχοῦσιν Reg. Τιβέριον τὸν Καίσαρα. ἐν τῷ ταῖς ἱππῶν. Reg. &c.

Pag. 167. A. Τοῦ Οὐάλεντος, καὶ ἐχορήγησε. Omissum festinanti calamo: *Aquarum copiam subministravit.* Ὁ βασιλεὺς, τοῖς Χαλκοπρ. ὁ εὐκτήριος ΚΠ. Reg. C. Ὁ ἀγαθύνας σε. Cedr. ἀγαθὸν ποιήσας. *Qui te bonum fecit.* Anast. *Qui bene fecit*: Vox est Dionysiana, divinæ in nos bonitatis derivationem significans. Τὴν μητέρα σου. Augustam, ejus filius adoptione Justini. Καὶ γὰρ πτωχοῖς ἐγενόμην. Reg. &c. D. Καὶ τίς ἐγενόμην. *Qualis factus sim*; non, *natus*. προετίμησά σε τῶν σπλάγχνων. *Fratri ac reliquæ familiæ prætulit.* E. Post ἔδωκεν αὐτῷ non bene forsan adjectum ὁ βασιλεὺς, tamquam & hæc Justinus loquatur. Videantur enim ex Miscella, & Anast. totaque serie Tiberii verba, ita modestia loquentis, ἐὰν θέλεις, εἰμί· ἐὰν οὐ θέλῃς *Si vis, ero, nisi volueris, non ero*: id est, sola voluntate tua Imperium capesso: Tum sequatur. Ὁ βασιλεὺς· ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας. *Iusti Justinus, Deus qui*, &c. Habet tamen Theophylact. l. 3. c. 11. ut est hic editum. Male omissa negatio; ac pene in Regio, nescio cujus ausu, expuncta. Theophyl. ἐὰν μὴ θέλῃς, οὐκ εἰμί.

Edit. Paris. pag. 646.

Pag. 168. A. Καὶ αὐτὸς Θρᾴξ. B. Ἴδω, ἴδω. Cedr. ἴδωμεν, ἴδωμεν. ὁ τὸν ἀπαυγ(άζω) ἐκκλησία; interrogatione leg. ut tum sequatur responsio. ὁμώνυμος: *Ejusdem nominis cum illo est Augusto.* Τὺ βίκας. Anast. & Interpr. *Tu vincas*: malim βίβας, *Tu vivas*, quod ita Cedrenus expressit, Ἀναστασία Αὐγούστα πολλὰ τὰ ἔτη. *Vivat Anastasia Augusta in multos annos.* Quadrat certe hæc exclamatio in fœminam, non illa. Nec forte alia fuit in Justinianum celebri illa seditione Factionum. Familiarissima in Reges exclamatio in veteri ipso instrumento cum ipsa Regum institutione expressa, etiamnumque usu tritissima, *Vivat Rex* ἀκούσασα δὲ Σοφία, ἡ τῶ. Reg. *Audiens Sophia*, &c. E. Ἐσ᾽ ὁ χρόνον τετραετῆ Legend. τριετῆ, quod & Peyr. habet. Videndus Menander de Legat. lib. 6. ubi de his induciis Romanos inter & Persas per Orientem ad triennium, cum Persarum Rex quinquennales vellet, Tiberius solum biennales; satis id ratus temporis ad instruendas copias quibus Persarum Regi obniti posset. Quod sequitur, τὸν δὲ πόλεμον τῆς Ἀρμενίας συγκροτεῖσθαι, palam est, *In Armeniacum bellum totos incumbere*; sive, totam belli molem in Armeniam transferre: in qua res male a Romanis gestas occupante Regis Persarum diligentia, prosequitur laudatus Menander, ex quo hæc illustranda. Sunt hæc ejus verba. Ἐπεὶ οὖν ἀνακωχὴ ἐγεγόνει ἀνὰ τὴν ἕω, μετῳκίσατο δὲ ἅπας ἐπὶ τὴν Ἀρμενίαν ὁ θόρυβος, ἀρξαμένου αὐτίκα πολέμου. *Postquam belli cessatio ad tempus rata per Orientem fuit, omni motu in Armeniam translato, incante vero bellum conflatum est.* Eu τὸ, ανακινῆσαι πόλεμον, quod Interpr. contrario sensu accepit. Τὸν πόλεμον αὐτουργεῖν. *Audiens ipsumet Persarum Regem ad bellum processurum.* Etiam Anast. & Xyl nihilque ad rem Interpr. aut ex auctoris mente, *ad bellum revocandum propria sponte procedere.* Καὶ τὸ τῶν Περσῶν τοῦλδον: pro quo Simocata l. 2. c. 4. τὴν ἀποσκευὴν ἐχειρώσατο *Impedimenta, militarem apparatum obtinuit.* Sic semel & iterum p. 221. &c. In superioribus τὸ στρατόπεδον non raro dictum invenias. ἐκλυτος γέγονεν. Anast. *Expeditus effectus est*; nec displicet; statim enim scribitur animos exercitui addidisse, ac strenue ad pugnam eduxisse, non ergo ea vis hujus vocis hoc loco quam expressit Interp. *animo concidit*; nisi ita statim perculsus, saniori postmodum emersit judicio.

Pag. 169. B. Τὰ ἐπίσημα ἐκεῖνα. Cedr. ἐξ ὧν τὰ ἐπίσημα. *Ex quibus, ea quæ erant insigniora*, &c. non solos elephantos, ut sonant Interpretis verba. Ibid. Ἐν Περσίδι παραχειμάσαντα. Sic & Cedr. *Hiberno habuerunt in Perside*: non, *per omnem dispersi Persiam*, ut est redditum. Incautius hoc, nec minimum auctori insinuatum. D. Ἀγοράσας σώματα ἐθνικῶν. *Coemens robustos Barbaros*; non placet quod aliis redditum, *mancipio*; nec enim ii hujusmodi videntur, ex quibus Prætorianæ turmæ supplementum acceperint. Omissa vox δύκα in Reg. ac major numerus, quem Cedr. repræsentat. πολιτείας τι, nusquam hoc sensu apud Theophanem ea vox, legendumque puto, τόλμας τι Ibid. Ἐθριάμβευσε Τιβέριος τὰς νίκας Μαυρικίου. *Tiberius Mauricii victorias triumphi honore prosecutus est.* Sic bene Buccard.

Pag. 170. A. Δι᾽ ἐπαναγνωστικοῦ: Sic & Anast. *Per epanagnosticum*: commonitorio scripto, usus, ac relegentis opera. C. Ἦν δέ. Cedr. ista omnia plurali effert, ἦσαν D. Τινὰ τὸν Ἰλλυρικὸν. Reg.

Pag. 171. B. Ἐπὶ τὰ Ῥωμαϊκὰ. Reg. C. Καταλαβὼν τὴν Ἀρσινίαν. Simoc. l. 1. c. 14. Ἀρσανηνὴν χώραν, *Arsanenem regionem vocat*, multisque in ea expeditionem narrat. E. Τὸ Ἀνζαβον. Male Anast. & interpr. Anazarbum, quæ est Justinopolis. Est fluvius Ἀζαμὰς Simocattæ dictus lib. 2. c. 1. & 2. Ipse Reg. Cod τὸ Ἄζαμον magis habet, ut sunt vicini in eo characteres μ & β. ἐπὶ τούτοις. ἐκ ξύλων τὸ, καί.

Pag. 172. A. Ὅπως ἡ μισοπόνηρος. Scripserit plane auctor, μήπως ἡ. Anast. *Ne justitia Dei, quæ malum odit*, &c. D. Κατασκευὴ τῶν βαρβάρων. εἰς τὴν Βυζαντίων αἰσβολήν: Reg.

Pag. 173. B. Τὴν τε Ῥατιάρναν. Fabrotius ad Anastasium, *Teratiarnam*, non bene: Ipse Anast. *Subvertens Ratiarnam.* C. Δορυφόρῳ ἀποκομίζειν ἐδίδου. Simoc. l. 2. cap. 10. ἀπάγειν τὸ ὑπασπιστῇ ἐδίδου τινί, ὡς μὴ ὤφελε· τοῦτον γὰρ ἀφαρπάσαντες τὴν ἀγροτικὴν ἀνδραποδίσαντες οἱ βάρβαροι. *Spolia cuidam satelliti, seu armigero avehenda committit, quod utinam non fecisset: nam Barbari fallo cuneo prædam illi abstulerunt.* D. Καὶ ὅ δέ τινος δαίμονος ὑποθήκαις. Fœde depravata ex Theoph. emenda l. 2. c. 11. σχεδὸν τινὸς δαίμονος ὑποθήκαις οὐκ ἀνέτρεψαν. *Mali cujusdam dæmonis instinctu.* Velut execratione id dictum in fortissimum Ducem, qui sic incautus in hostium venisset manus. E. Τὸν φόρτον ἀφαρπάσαντες.

Pag. 174. A. Τὴν Ἀφουμῶν πόλιν παρακάθισε. Leg. plane πόλιν, uti legit Anastasius, *Apiriam civitatem obsedit*; neque enim alias narrata illius urbis obsidio, aut Simocat. l. 2. c. 15. & 16. aliquid ejusmodi indicat, ex quo hæc breviata. Τὸ πλεῖον ἀνέτειλεν. Reg. B. Τὴν πόλιν παρέλαβε. *Urbem cepit.* C. Πρὸς τὴν ἐπιβουλὴν ἐπεχείρησεν. Anast. *Ad machinamentum conatus est.* Pulchre Theophyl. ultimo libri 2. c. mutuam illam struem, ac machinamentum describit Romani, & Persæ; alterius invadentis, alterius tutantis; cujus tandem caput Romanus Heros abstulerit, suisque ex arce projecerit. ὑπερτίθησι τὴν κεφαλήν: Anast. *Romanis caput præbens*: Simoc. τοῖς πολεμίοις ἀπέπεμψε: gratum scilicet munus, ac quale nec ullum Consulare, excitandæ commilitonum alacritati missum. Ibid. Διὰ τῶν πανοπλίων. τὸ φρούριον παραδοῦναι. Anast. sine dubio legit, quod deesse Interpr. notavit, τὸ, πυρί, cum reddit, *igni prodito castro.*

At

At Theophylactus ad finem secundi illius libri longe aliter; *ἀυτοὶ περιβάλλοντες τῷ ὀχυρώματι*: cujus Interpr. *Præsidium illic relinquunt*: adeoque scripserit Theophanes, *φυλάττειν παρέδωκαν*, vel quid ejusmodi. Nec vero arx sic valida, qualem ipse describit, sic facile erat succendenda, non magis Romanis vindicanda. D. *Διὰ τὸ τὴν στρατηγίας ἀποτεθεῖσθαι*. Legit Anast. *διὰ τοῦτο τοῖς στρατηγίας ἀποτεθεῖσθαι*, dum reddit, *Ideoque prætura deponitur*; nec aliter Theophyl. initio lib. 3. insinuat. Sic fere Principes, nisi morem in omnibus geras, quicquid eos demerueris, eorumq; rebus vel non parendo consulas.

Pag. 175. A. *Αὐτοῖς ἀποτεμεῖν*. Reg. &c. *ταῖς πόλεσι σπιλάζειν*. Barb. *Γερμανοὶ τοῦτο πολλῷ*. Reg. *ὅρκοις καταστρ*. B. *Οἱ δὲ βάρβαροι ταῖς βαρβαρικαῖς* plano errore ex Reg. exscriptum, ac emendandum *ταῖς Ρωμαϊκαῖς*, ut & legit Anast. *Barbari Romanis calamitatibus delectabantur*. Simocat. quoque lib. 3. c. *τὸ δὲ Περσικὸν Ρωμαϊκαῖς συμφοραῖς ἐντρυφῶν, τῇ Ρωμαίων πολιτείᾳ περιεχέχυτο*. *Persæ ex Romanis miseriis voluptatem capientes, Romani Imperii ditionem devastant*. *ὑ ξ πονεῖνες*. Reg. E. *Μεγάλως ταραχθέντες ἑαυτῶν*. Reg.

Pag. 176. A. *Κατὰ τὸ Σαρβανόν*. *πολλοὺς δὲ αἰχμαλώτους*. B. *Καὶ τὸ πλῆθος*. Reg. D. *Καὶ πολλοὺς ἀναιρεθέντων τῶν βαρβάρων*. Reg. vox male omissa. ibid. *Χοσρόου ὁ Βαρὰμ ταῦτα ἐπιστέλλει*. Reg. *Hormisdæ Chosrois filiæ, hæc Baram scribit*. Hæc integra superscriptio. *ἐρωτικῶν ἀγανακτεῖν*. E. *Τὰς τῶν στρατιωτῶν ῥόγας*. *ποιῶ τὰς μειζόνας*.

Pag. 177. A. *Καὶ φιλόπονον τὸ ἀνεκόντα, καὶ ἀλαζονικὸν, καὶ* Reg. &c. Male *φιλόπονον*, quod magis virtutis est; *amantem, ac patientem laboris*; non, *cædibus inhiantem, ac sævum*; qualem Baram Hormisdam traducit. D. *Πρὸς τὸν Ορμίσδαν ἀντιλέγειν*.

Pag. 178. A. *Κατὰ τῶν λαγόνων* Barb. Peyr. Sic & Simoc. l. 4. c. 7. *κατὰ τῶν λαγόνων παιόμενος*: *ad illa cæsus, acerba morte extinctus est*. ibid. *Πάντες οἱ περὶ τὸν τῷ ἵππῳ ἐπιβάς*. D. *Παραλαβόντες τὸν Χοσρόην*. E. *Πολέμου δὲ κροτηθέντος φοβεροῦ*. Reg. *Tremendo conserto certamine*.

Pag. 179. A. *Τινὰς δὲ τῶν ἐν αὐτοῖς χειτωνῶν*. ibid. *Ἐπινίκια ὑπὲρ Ρωμαίων*. Reg. *Triumphali epulo Romanos excipit*. Theophyl. l. 5. c. 5. *Χοσρόης Ρωμαίων τε καὶ Μήδων τοὺς ἡγεμόνας εἱστιᾷ*. *Romanorum Persarumque Tribunos epulo excipit*, cujus illic epuli barbaricam magnificentiam describit. C. *Ἐν τῇ Μέσῃ λεγομένῃ, ὅπερ πάλαι*. Sic Reg absque voce *πόλιν*. *In loco qui Media dicitur, dicto olim Prætorium*. Sic plane sonant verba nulla vi. Ubi fœdo Librariorum errore, nihil Interpreti emendato, *ὁ Μαυρίκιος ἐπὶ τὴν Εὐρώπην* tu repone ex Theophyl. l. 5. c. 16. Cedr. Miscella, Anast. *ὁ Ἀβαρικὸς ἐπὶ τὴν Εὐρώπην ἐκίνησε πόλεμος*. *Alta pace Oriente composito, bellum Avaricum in Europa æstuabat*; Europam turbabat. D. *Ἐξελθόντι δὲ αὐτῷ ἐν τῷ πολέμῳ*. Librariorum iterum errore: repone ex citatis jam auctoribus; *ἐν τῷ Ἑβδόμῳ*: *Profecto ad locum qui Septimum dicitur*, una ab Urbe parasanga, ut citatus Simocatta. *ἐξκουβίων*. Reg.

Pag. 180. A. *Τῶν νεκρῶν ἀνορυσσόντων*. Reg. &c. B. Post narratam monstri hujus Theophanis verbis editionem, subdit Anast. *Quo viso, Imperator præcepit ut occideretur*: idque ex pleniori Cod. habuerit, vel est mutuatus ex Simoc. l. 6. c. 1. ex quo ista Theophanes sublegit. *πρὸς τῷ τέλει δὲ τῷ Σκλαβοῖ*. D. *Ἐπὶ πλεῖστον ἀντεπεστρατεύξαντο θάρσει*. Bar. Verum neque hoc sanum, sed emend. ex Simoc. l. 6. c. 5. ubi is ita effert, *ἐπὶ ἐπίπλαστον θράσος ἐφοίτησαν*: *Confugerunt ad fictam audaciam*. Scripserit ergo Theophanes, *ἐπίπλαστον ἀντετάξ.* *Simulatam audaciam opposuerunt*; in eo commento posito, quod apertis portis, pugnam comminarentur, *ἐν δειλίᾳ ἐξκουβίῳ ὄντες*: ut bene Pal. Peyrez. legitque Anast. *Cum gravissimo pavore tenerentur*. Dolendum sic omnia devorasse Interpretem.

Pag. 181. A. *Ἀβουλίᾳ δὲ κατεστρατηγεῖ*: Bene emendatum *εὐβουλίᾳ*, legitque Anast. *Solerti consilio adversus innumeram multitudinem armatus*. Simoc. l. 6. c. 5. *ἀγχινοίας ἀκόλουθον βουλὴν προλιστήσατο*. D. *Οὐ πρὸς τοὺς βαρβάρους*. Liquet ex Simocat. l. 6. c. 6. ipsaque serie leg. *Ἀβάρους*, sive *Ἀβαρεις*: sic enim ille Priscum Chagani querelis respondentem inducit. *Κατὰ τῶν Σκλαβίνων ἀρθῆναι πόλεμον· μὴ γὰρ ὁ ταῖς Ἀβαρικαῖς συνθήκαις τε ἐξ σπονδαῖς ἢ τὸ Γετικὸν καταλύσασθαι πόλεμον*. *Bellum hoc adversus Sclavos susceptum esse*. *Non enim pactis & fœderibus cum Abarum gente initis, etiam in Getas expeditionem impediri*. Io Interpr. emenda statim, *ad prædam effusum cum rescisset*. *πρὸς τὸ πραιδεύειν*. *κρατήσαντες πολλοῦς*. E. *Ημέλει*. *ἐξ ἐν τρίτῃ ἡμέρᾳ*. Reg. &c.

Pag. 182. B. *Τοῖς τὴν φρουρὰν αὐτῷ πεπιστευμένους*. Non bene Interpr. *Quibus sui corporis custodiam demandaverat*; imo, quibus castrorum, & exercitus. Simoc. lib. 6. cap. 9. *τὰς ἐξφρουρὰς κατημέλησαν, ἣν σκούλκαν συνήθως τῇ πατρίῳ φωνῇ Ρωμαῖοι ἀποκαλεῖν*. *Custodiam neglexerant, quam Scultam patrio sermone Romani de more vocitant*: Id puto quod nostris, *La garde*: unde idem non omnes ejusmodi custodes in patibulum actos ait, quod nimiæ fuisset severitatis; sed, *τοὺς φρουράρχους*: *præfectos custodiæ*, nonnullis aliis durius virgis cæsis. *ἐπιλάμποντος ἐν ΚΠ. ὁ πενθερὸς Μαυρικίου*. B. *Καὶ τὸ πολεμίαν ὑποῖναι*. Reg. D. *Ιχθυοβοφεῖα*. E. *Αντιοχείας Αναστάσιος* Hic secundus Episcopatus est Anastasii, qui anno Justini quinto amotus fuerat. Chronic. Alexandr. *Τούτῳ τῷ ἔτει Αναστάσιος πατριάρχης Αντιοχείας ἐπανῆλθεν ἐν Αντιοχείᾳ μετὰ τελευτὴν Γρηγορίου πατριάρχου γενομένου· τοῦ καὶ διαδεξαμένου πρὸ τούτου τὸν αὐτὸν Αναστάσιον*: ubi Radet. *Qui vivus etiam Anastasium receperat*. Scripserit forte *exceperat*. Ego, *Qui & ante Anastasio suffectus fuerat*.

Edit. Paris. pag. 645.

Pag. 183. A. *Ὁ μὲν ἐν Περσίδι*. Addit Interpr. quod historiæ repugnat. *De sua exauctoratione Priscus certior factus, eductis* &c. Imo antequam de illa quicquam sciret, sic exercitum trajecerat: *τούτων ἀπεπεποίητο*: inquit Theophyl. Alia itaque ratione id factum, quam idem explicat lib. 6. cap. 11. quod nimirum haud sibi satis tutum trans amnem existimaret, ac Barbarorum inopinata irruptione opprimi metueret. At nec illud apte redditum, *τὴν μετάβασιν ἀκηκοὼς*, *ut Romanas acies ulteriorem ripam suo transitu obtinuisse Chaganus intellexit*: nondum enim obtinuerant, quam ut obtinerent, partem prædæ ex pacto cedere necesse fuit, ut clare auctor prosequitur ex eodem Theophyl. Sit ergo, *Audiens transitum*; in procinctu scilicet. Theophyl. *τὴν ἀπόβασιν*. *Descensu audito*: ut ibi Interp. nempe ad flumen. C. *Ἐν ἑτοίμῳ ὄντι*. Ita plane errore scriptum, pro *ἑορτῇ*, ut legit Anast. habetque Theophyl. lib. 6. cap. ult. *ἐν μεγάλῃ τινὶ καὶ περιφανεῖ ἑορτῇ* *Celebri quadam solemnitate, ac frequenti Ægyptiorum conventu*. *τῷ δὲ Σισαυρῳ*. E. *Οἱ τοίνυν Ρωμαῖοι*. *εἰς τὰς τόπους τῶν οἰκείων γενέων*. Reg.

Pag. 184. A. *Τὸν λαὸν κατεσφάλισε*. *ὁ Πέτρος τῷ βασιλεῖ*. *χλεύην ἀρχιστρατήγων*. *τὴν αἰχμαλωσίαν ἀποσφάξαντες* Locum mutilum, ac nullo constantem sensu, sic ex Cedr. utcumque restituas. *ἀποσφάξαντες ἔφυγον*. *καὶ αἰχμαλωσίας οὐ πολλοὺς κρατήσαντες οἱ Ρωμαῖοι, ἐπὶ τὰ Ρωμαϊκὰ ὑπέστρεψαν*. *Jugulatis Barbari captivis in fugam se dederunt*; *Romani vero non multis admodum receptis captivis, in suos fines recesserunt*. Cæterum Theophyl. paulo aliter rem narrat, semelque ac iterum occisos a Barbaris captivos; alios cum primum Romani occurrissent, alios cum se ab eis expugnari, ut nulla spes salutis reliqua esset, viderent. B. *Ἀκούων Σκλαβῖνα ἔθνη*. *εἰς Νόβας παρεγένετο*. Theophylactus venisse quidem Petrum Novas narrat, nihil tamen ejusmodi in ea urbe illi accidisse refert, sed in Asimo, ubi esset lectissimorum illud militum præsidium a Justino illic constitutum, quod is frustra amovere conatus sit, coactis præsidiariis in sua castra. Sic l. 7. cc. 2. & 3. D. *Τούτων ἀκούσαντες οἱ φρουράρχοντες*,

μηλιώσει τῷ στρατηγῷ. Reg. Barb. Peyr. E. Ἐν μοίραις δύο Simoc. lib. 7. cap. 4. sic exprimit. λαμπροῖς δώροις, καὶ λαφύρων ζημίαις *Amplis muneribus, ac spoliis restitutis*, &c. quod est illud duplum reddere.

Pag. 184. A. Ἀπὸ τῶν πορθμίων. Sic legit Anast. cum reddit, *A fretis sagittantes*: Theophyl. citatus: Ἀπὸ τῶν πορθμιδίων κατατοξεύοντες: *e vectoriis naviculis tela mittentes*, quod & reddidit Interpr. quamquam exiguo amne, qualem idem auctor describit, potuerint Romani in adversam ripam ad angusta freta sagittas mittere, exque ea hostea depellere; uti paulo post habetur, Barbaros ex ripa alia Romanos adaquantes telis divexasse, ac tandem profligasse; nec forte naves vectoriæ sic facile Romanis ad manum fuere. κατὰ τῶν λαγόνων. Barb. τῶν λαγόνος. Reg. ἐκινδύνευσε τὸ στρατόπεδον. Barb. λόχμης δὲ ὑπούσης. *Cum dumi essent; saltu existente ad alteram ripam*. Theophyl. δάσους δὲ τέμνοντος ὑπόντος. C. Εἰς τὸν Ἴστρον ποταμὸν εἰς νομάς. Plane, Νόβας, uti etiam legit Anast. Theophyl. lib. 7. c. 7. τὸν Ἴστρον ποταμὸν διαπεραιωθεὶς, τεταρταῖος ἡμέρᾳ καὶ εἰς Νόβας τὰς ἄνω ὁ στρατηγὸς παραγίνεται. *Trajecto Istro, quarta die Priscus etiam Novas superiores venit*: alia nimirum ejusdem nominis in Romana ipsa ditione existente urbe. ibid. Lacunam sic ex Anastasio utcumque suppleas. Πείσεσθαι ..., τὴν Σιγγιδόνα πόλιν Ῥωμαίοις ἀποδοῦναι. *Urbem Singidonem Romanis restitueret*. Tum sequatur Chagani responsio; ὁ μίαν πόλιν *Num unam urbem*, &c. Refert Theoph. lib. 7. cap. 10. & 11. istud fuse colloquium. ... βαρβάρους Emend. ex eodem Anast. & Misc. Ἀβάρους. E. Τὸν Ἀρεοβίνδου Cedr. τὰ Διακονίσσης τὴν ἐκκλησίαν. Interp. *Ad Diaconissæ compitum*. Malim, *Ecclesiam sanctæ Deiparæ, quæ Diaconissæ dicitur*. Sic palam Zonar. ὁ ναὸς τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, ὃς τῆς Διακονίσσης λέγεται.

Pag. 186. A. Ὁ Χαγάνος τὰς περὶ αὐτὸν δυνάμεις. Reg. τὴν Βαλῶνα. Barb. τὴν Βελλᾶν Theophyl. Βαγ... καὶ τὰς περὶ αὐτὴν μ΄. πόλεις: *quadraginta adjacentes urbes, sive oppida vastavit*. Simoc. φρούρια: *Castella, sive munita oppida*. Pessime editum, ac contra Codd. fidem, τὰς περὶ αὐτὴν Μητροπόλεις. Nam Metropolis una unius provinciæ est, non quadraginta uni adjacent urbi. Ipsum est quod paulo ante Chaganus comminatus fuerat, pro una Singidone, 40. se Romanis erepturum urbes. B. Νόστου τούτου γενομένου Reg. C. Τὴν Τομέων πόλιν Leg. Τομέων ex Theophyl. & Anast. quæ & superius nominata fuit D. Εἰς τὸ Θέρμιον. Ex Anast. emend. Σίρμιον. *Qui tum Sirmii residebat*. τοῦτο μαθὼν ὁ Χαγάνος. Habet hæc explicatius Theophyl. l. 7. c. 13. ex quo non satis apte hæc breviata, nisi post illa verba, τριάκοντα ... τοῦ Κωνσταντιόλα, hæc exciderunt, τὰς σκηνὰς συμπηξάμενος: quæ ipsa Interpr. bene repræsentat.

Pag. 187. A. Οὕτω μὲν οὖν οἱ Ῥωμαῖοι. Illud, ἐν ὄχλῳ λαμπρῷ plane vitiosum, emenda ex Anast. & Theophyl. εὐωχοῦν λαμπρῶς. *Splendide epulabantur, felici adversus Romanos successu elati*. B. Φοβηθέντας. Ibid. Παρῄνει τὸν βασιλέα φησί. Reg *Imperatorem Senatus hortabatur*, at &c. post Δριζίπερα, sic lacunam sarcias ex Anast. remque pluribus narrante Simoc. lib. 7. cap. 15. ὁ δὲ βασιλεὺς τὸν Ἀρματῶνα ἐξέπεμψεν ὡς τὸν Χαγάνον πλεῖστα δῶρα ἐπιφερόμενον ὡς τὰ Δριζίπερα, &c. *Imperator Armatonem misit cum multis muneribus ad Chaganum, Drizipera; qui* &c. ἐπολιόρκει Reg. &c. Μαυρικίῳ τῷ αὐτοκράτορι. D. Πεντήκοντα χιλιάδας. Totidem habet Anastasius. *Quinquaginta millia*; at Theophyl εἴκοσι: *viginti*; quæ summa longe minor. ὡμολόγησεν. Reg. uti & Anast. singulari numero, consentanee Theophyl. qui unam excipit causam, nempe belli in Sclavinos. *Promisit se non transiturum Istrum*. E. Ἐν οἷς ἦν καὶ Φωκᾶς. κατὰ δὲ τοῦτον τόν. Reg. D. Τοῖς δὲ τέτρασιν αὐτοῦ υἱοῖς. Barb. ἐπὶ πολλαῖς δὲ ὥραις.

Pag. 189. A. Κατασκοπήσαντα τὰ τῶν βαρβάρων κινήματα. Placet Theophyl. lib. 8. cap. 3. κινήματα. *Hostium motus explorarent*: quid illi molirentur; quo spectarent illorum consilia. Etiam Anast. *Explorare Barbarorum præcepit motus*. Ac vere ineptum, τὰ σκηνώματα B. Βαρβάρους δισχιλίους. Liquet mutila hæc referri ex Theophyl. citato, ex quo sunt breviata, qui Barbaros hujusmodi captivos præter Avares, 6200. ponit: Sclavinos, 8000. Illud item, ἀποδείνας τὰς βαρβάρων μόνον. palam mendosam, ex iisdem emend. τοὺς Ἀβάρους.: ac plana ratio, concessisse Mauricium roganti Chagano suos potius Avares, quam alios Barbaros. Cedr. tamen in omnibus huic auctoris textui consentit. ἐξέρχεται εἰς νομάς. Sæpius hic erratum in ea voce; Edit. Paris. pag. 649. εἰς Νόβας. Theophyl. lib. 8. cap. 4. Barb. *Novas proficiscitur*. ἀδιάδυτον εἶναι ἀπὸ ἐτῶν πολλῶν. Barb. ἐνενήκοντα ait Theophyl. *Ab annis* 90. *minime tritam*. C. Ἐπὶ τὴν Φιλιππούπολιν. Reg. &c.

Pag. 190. B. Ἐπὶ τὴν Κωνσταντίαν. Reg. Peyr. τὴν Κωνσταντιόλαν: Simoc. Κωνσταντιόλαν. Alia plane urbs a CP. quiquid P. Goar suspicatus sit, eo deceptus quod sequitur, de Chagani adventu Byzantium. Id enim postea secutum est, ut pluribus exponit Theophyl. cap. 5. singula quæque distinguens. τοὺς Καταράκτας, Danubii sini Cataractæ noti Straboni & Svidæ. ibid. Τὸ τῆς Ἄρτης ἔθνος: ubi male ... ex Reg habetque P. Goar, ac frustra ad varias lectiones recurrit. *Mittit Chaganus ad Antorum gentem* (Hunnicam scilicet ad Mæotidem paludem) *ut tamquam Romanis faventem deleat*. De ea Jornand. & Procop. Henricus Valesius ad Menandri excerpta fœdos in ea voce antiquariorum errores scite annotat. Justinianus in edicto fidei, inter alios titulos, Ἀντικὸς se dicit, ab ea utique gente debellata, sive alias Romano Imperio addicta: beneque monet Rader. non esse mutandum τὸ, Ἀντικὸς, in Ἀλανικός. συμμαχοῦν τοῖς Ῥωμαίοις. ἐπιλαβεῖν τὴν ἁμαρτίαν. Cedr. Reg. &c Nempe singulare hoc peccatum necis tot militum. τοὺς τεσσαρχικούς. τοὺς ὑπ᾽ αὐτοῦ, omnino legend. non αὐτῶν, vel αὐτοῦ: quod secundum habene Reg & Pal. C. Καὶ εἰς τοὺς λαμπροὺς. Omissum in versione; in notis bene expositum.

D. Ἐκ τοῦ χαρακτῆρος. De hac Christi Imagine extat pulchra narratio in Auctar. t. 2. ubi in Not. quomodo ejus violatæ religionis ergo Occidentales a Leone descecerint Greg. II. Pontifice. ἀναπαυθεὶς ὢν ὁ βασιλ. Reg. &c. ibid. Φιλιππικὸν τὸν γαμβρὸν αὐτοῦ. *Sororium suum*: sic passim γαμβρὸς dicitur, non solum qui filiam duxit, sed & qui cognatam, ab uxoris cognatis.

Pag. 191. B. Πεμφθεὶς ἐντολικάριος: anno scilicet 18. Mauricii. Anastasius ubique Procuratorem reddit, & est subditorum ad Principem, at P. Goar ex Pancir. C. Τῇ δὲ νυκτὶ ἐκείνῃ. Reg. &c. καὶ μετὰ ἀγίων. D. Διὰ τι τὴν τῶν ἵππων ταπείνωσιν. Theophyl. τῶν ἵππων. *Equis valde diminutis*. εἰς τοσαύτας αὐτοὺς ἐνέβαλε. Anast. *In dementationem eos immisit*. Forte, *demtationem* ut enim Simoc. cap. 6. navigia compingebant ut trajicerent, Mauricii jussa executuri, cum paululum remisissent ferociam; verum imbres, frigusque in priorem eos mentem revocavit, & ut illic omnino hiberna ducere renuerent. τοὺς στράτας Theophyl. τοῦ χάρακος. Anast. *Viginti millibus procul ab exercitu morabatur*: nec tam bona suis Interpr. minus bonis commutare debuit. Forte scriptum στρατοῦ, vel στρατοπέδου, sic multas barbaras voces peperit antiquariorum imperita manus. ibid. Τὸν Γουνδοῦλν, ἔφησε. Reg. &c. τὰ τοῦ βασιλέως προστάγ.

Pag. 192 A. Οἱ δὲ ἔφησαν. Reg. B. Πάντα τὰ πολεμοῦντα τοῦ βασιλ. Barb. ut & Theophyl. σὺν τοῖς Δημάρχαις *Cum eorum Tribunis*. Omisit Interpr. Sergium Prasinorum, Cosmam Venetæ factionis Tribunos istos expressit Simoc. l. 6. cap. 7. C. Τὰ περὶ αὐτοῦ. τὸ δὲ Γερμανὸν ibid Οὐδὲν ὀδύνηρον τὸ ἀποξίφει τεθνάναι. De Germano cui mortem comminaretur Mauricius intellexit Theodosius ejus filius, cum ad aurem fugere monuit, ut habet Theophil. B. Διὰ τὸ τοῦ Γερμανοῦ φυγαδευθῆναι. Reg. &c. D Διατρίζει Αὐτόνομος. Cedr. εἰς τὰ Αὐτονόμου; melius, Αὐτονόμου. Sic & Theophyl. cap. 9. ἐπὶ τὸ τοῦ Αὐτονόμου τὸ μάρ-

τυρος; *Salvus evadit ad templum S. Autonomi Martyris*; quod ait distare CP. 150. stadiis.

Pag. 193. A. Τὰς ὑπὸ Μαυρικίου. τὸ Δήμαρχον τῶν Πρασίνων. C. Τοῦ δὲ Γερμανοῦ. Aliter Theophyl. cap. 10. προτρέπεσθαι, τὸ Γερμανὸν κατειρωνευόμενος, ἐδόκει. *Visus est Germanum hortari velle ad capessendum Imperium, cum Germano illuderet*. Sic certe aptius, quam ut Germanus sic ironia dicatur respuisse Imperium. D. Μάθε τὴν κατάστασιν. Anast. *Disce ordinem*. Pontanus: *rerum statum*; P. Goar. *Disce modeste agere*. Ego, *Memineris promotionis*; id est, ut Phocas nostris auspiciis, ac favore modo Imperium adeptus sit, nuterque ejus potestas, Mauricio adhuc superstite. Sic Polyb. Φαβίος μετὰ τὴν κατάστασιν θύσας τοῖς Θεοῖς. *Post initium magistratum Diis sacrificans*.

Pag. 194. A. Κλαυθμὸν ὄντα τῆς Reg. &c. καὶ πρὸς σφαγὴν: emend. omnino ex Cedr. καὶ πρὸς σφαγὴν τὸ ἑαυτῆς ἐνδέδωκε: *suumque illa filium ejus filii loco jugulandum substituisset*. Sic & Theophyl. cap. 11. qui rem clarius exponit. Τελευτᾷ τὸν βίον. Ita Cedr. Reg. Peyr. &c. D. Πολέμου εἰρηνεύσ. Theodosii mortem comprobat Theophyl. cap. 13. Αγαμένου τῆς Ασεντος Reg. &c. τὰ ἐν Βυζαντίῳ προχθέντα συμπτώματα. Explicare etatus auctor, quodnam pervigilium istud fuerit; plane non sacrum, sed profanum pro septima nati pueri, quando Alexandrini totam noctem luxu, ac epulis traducere solebant. Istud vero, nocturnae visionis spectro factum accipiendum est, non ut re vera simulacra ita suis basibus dimota sint, in quibus nec tum consistebant, abolita Alexandriæ olim idololatria. Liquet enim ex seq. non de aliis statuis sermonem esse quam falsorum Numinum, quarum spectro ista dæmones prædixerint. E. Μαθεῖ ταῦτα Reg. &c. Ναρσῆς δὲ ὁ τῆς. *Narses olim Romani Dux exercitus*.

Pag. 195. A. Προέλθων Φωκᾶς Peyr. &c. nec nisi errore τὸ, προσέλθων, quod est Reg. exscriptum, de illa Principum pompa, ac solemni processu. B. Κατὰ Ναρσοῦ. Fœdo errore apud Cedr. ὑπὸ Ναρσῆ στρατηγῷ *Immisit in Persas Narse Duce*. Imo adversus Narsem, quem ipse post paucas lineas contra fidem a Phoca combustum ait, perinde ac Theophanes. Sed moris fere Interpretum, ut devorent omnia, ac neque subnotent sic male cohærentia. ἀπὸ ἐλεφάντων συντεθέμενος. Reg. Pal. &c. D. Εν λίτῃ ἐν μεγάλῃ. εἰς τοὺς Πέρσας. Reg.

Pag. 196. A. Τῷ Δημάρχῳ τῶν Πρασίνων. *Prasinorum Tribunu*: nec enim ii plures. Τοῦ καὶ ἀποκαῦσαι τάγματα. Reg. &c. εἰς τὸ σῶμα. Reg Barb. Peyr. &c. *Statuens nudos ad Circi metam*; ut sit idem ac σφενδόνη, quo loco toties legimus Imperatorum jussu cæsas cervices. Peyr. ubique D. γραμματικοί, ubi Reg. γραμμικοί; quod melius. *Lineatores*, quorum munus ut apparent scenam. E. Ελπίδας ἀγαθάς.

Pag. 197. A. Οὗτος δὲ κατηχηθεὶς. Reg. &c. Ρωμανὸν τὸν πατρίκιον. κατηχήθη δὲ καὶ Θεόδωρος. τόν τε Ρωμανὸν. Reg. &c. B. Τὰ κατὰ τὴν ὁδὸν. C. Καὶ ὑποστράτηγος αὐτοῦ. Sic bene ex Reg. edita, quicquid alii ὑποστράτηγον legant. Ipse enim Gregoras Heraclii senioris Legatus fuit, qui & ipse filium Nicetam adversus Phocam misit, non Nicetas ejus filius, ut S. Niceph. sub ipsum initium historiæ, auctorque pag. seq. aperte tradunt. Ibid. Εν τῇ Αφρικῇ. E. Πολλοὶ τῶν κτητόρων. Reg. Επιστρέψαντες Φωκᾶς: Ita Peyr. pro Κώνστα. vero Anastasius legit Κωσμᾶν: suitquo facile ut ex altero alterum fieret; non item ut quod habet Peyr. Πίσον. Longe enim hæc distant nomina.

Pag. 198. A. Εξηλθόντες οἱ ἐν ταῖς. Ηράκλειος δὲ ὁ στρατηγός. &c. D. Πισίδιος Γεώργιος. Hunc Theophanes secutus videtur in hac Heraclii historia, pleraque alia narrans a S. Nicephoro. Historiam Heraclii prosa, ac metro prosecutum esse auctor est Svidas: utrumque tamen hoc ejus opus interiit, extatque solum opus de mundi opificio. Alius iste est a Georgio Nicomed. quem Photio conjunctissimum vixisse ex mutuis amborum Epistolis

Edit. Paris. pag. 650.

Ad Theoph. Not.

clarum est. ἐρμηνευόμενος: forte ἁρμοσάμενος, qua Paulus voce utitur 2. Cor. 11. Lacunam quæ sequitur post vocem Ηρακλεία, ita sarcias ex Anast. ἀκούσας δὲ Φωκᾶς, ὅτι ἡ Ηρακλείου μήτηρ ἐστὶν ἐν τῇ πόλει, καὶ ἡ τούτου μνηστευομένη Εὐδοκία, ἐκράτησεν. *Audiens autem Phocas, quod mater Heraclii esset in civitate, nec non & Eudocia, quæ sibi fuerat desponsata, tenuit eas*. Sic plana omnia, alioqui inutili Interpretis conatu. οἱ δὲ Δῆμοι. Paulo aliter S. Niceph. & Cedr. Adductum nempe Phocam ad Heraclium, ab ipso capite, membrisque aliis mutilatum: tum truncum corpus reliquum in Bovis fore a populo combustum. Digna tyranni merces. Emend. in nostra Peyr. τῷ Ιουλίῳ μηνὶ ζ. τῇ αὐτῇ Ινδικτιῶνι.

Pag. 199. D. Ubi βασιλεὺς βασιλεύσας, lubens restituam ex Cedr. βασιλεὺς παραλαβών. *Ubi Imperium iniit Heraclius*. eoque eo & Barb. Εὑρόντα οἱ Αβάρεις Sunt certe hi inter Barbaros in Occidente per hæc tempora nominatissimi, quique rem Rom. perinde ac Persæ in Oriente labefactaverint. ἐπὶ τῆς τούτου τυραννίδος.

Pag. 200. B. Ηράκλειος δὲ ὁ βασιλεύς. Reg. C. Καθεῖ νυστάγμα. Sic optime Cedr. ac Peyr. nec displicet Barb. καθὸ ἔννοια. E. Καὶ ταύτην παρέλαβεν πολέμῳ. Reg. Habet Anast. utroque loco *Carthaginem*: etiam Cedr. τὴν Καρχηδόνα: ut excepta Carthagine reliquam Persæ Libyam subegerint. Etiam Petavius adjecta ad Nicephorum Chronologia, cum ad annum Heraclii 6. dixisset de obsessa Chalcedone, sui oblitus sequenti statim anno ita scribit, *Persæ Carthaginem expugnant*. Verum cum non sint alia quæ narrat S. Nicephorus de Chalcedonis obsidione a Saito, qua soluta Romanos secum Legatos pacis negotium sedulo acturus in Persidem duxerit, & quæ Theophanes de Carthagine obsessa uno anno, alteroque expugnata refert juxta antiquiores Anastasii, & Cedr. Codd. emendandi ii sunt ex illo, uti etiam ubique modo emendata leguntur Theophanis exemplaria. Vicinitas nominum amphibologiam fecit etiam apud Arist. in Polit. ubi de Carthaginensium Rep. aliis legentibus Chalcedonensium; quibus non facile assentior.

Pag. 201. A. Στρατεῦσαι οἱ Αβάρεις. καὶ ἀποστείλας Ηράκλειος. Reg. B. Sic ex Cedr. ac ex parte Peyr. emenda: ἐκ τῆς ἀπροσδοκήτου ἀπατήσας τῇ ἐλπίδι τῆς εἰρήνης. *Ea fraude, qua præter omnem expectationem pacis spe delusit*. C. Πρὸς τὸν Χαγάνον τῶν βαρβάρων. Etiam hoc ex Anast. ipsoque auctore p. seq. emend. πρὸς τὸν Χαγάνον τῶν Αβάρων. *Missis iterum ad Chaganum Avarum Legatis*. ἐσπουδάσε περὶ τῆς ὑπ.

Pag. 202. A. Ως φιλίαν πεποίηκεν. Cedr. E. Φρικτὸν θέαμα φόβου ἀνάμεστον κινδύνων. Reg. Bar. Peyr. *Horrendum timoris plenum extra periculi aleam spectaculum*. τοὺς φεύγοντας Et hic orario mutila ex Anast. sarcienda. καὶ πρὸ τῆς ἀνάγκης, τῆς ἀνάγκης τοὺς τρόπους. *Erat videre ante necessitatem, necessitatis modos ac specimen*: puta fugientes alios, alios insequentes &c. γενόμενοι ἀντιπάλων. Locus mutilus. Anast. sic plenius habet. *Cum pervenisset ad partes Armeniæ præcurrere jussit electos: Saracenorum vero tunc sub pactis Persarum constitutorum multitudo equitum, clam Imperatorem*, &c.

Pag. 203. A. Καὶ ἐπεὶ χειμὼν κατέλαβεν, ἀπεκλίνας. Vitiosa vox: plane ἀποκλίνας, ut etiam legit Anast. Cedr. quoque, ἐκκλίνας πρὸς τὰ τοῦ Πόντου κλίματα. *Deflectens in Ponticam regionem* ὁ δὲ Σάρβαρος, Sic, iidem, ubi mendosi nostri Codd. Βάρβαρος. Ducis id nomen. εἰς ἀθυμίαν ἦλθον: Iidem, pro ῥαθυμίαν *Animis conciderunt*. B. Τῶν πρὸ ἑαυτοῦ συμβάσεων ἰδεῖν. Reg. emendate. ἡ δὲ σελήνη ὑπέστη. *Casu Eclipsim passa est*, ut bene Anast. ex qua luminaris defectione superstitiosus ille Sarbari pavor: mali enim id ominis videbatur. Vox ὑποστάσα, artis propria, ad ejusmodi explicanda deliquia, quæ fiunt interjecto corpore, ac subeunte luminare. ὁ σοφώτατος. Emend. ὁ Σάρβαρος, sicque in aliis.

Pag. 204. C. Οὐδέ τι τῶν λόγων ἠγεῖτο. D. Τὸ τῆς Πα-

μαίων αὐτοδέσποτον κράτει Anast. Reg. Peyr. &c. *Liberum, suique juris Romanorum Imperium*. τῶν φόνων φονεῖς τυγχάνειν. Iidem omnes; nec video ex quo God. natum illud, Φθάνει. καὶ μέγαν κίνδυνον. Reg. &c. E. Τὸν στρατηγὸν ἡμῶν ὁρῶντες. Iidem. ἀλλὰ τῆς αἰωνίου ζωῆς. Iidem. συνεργοῦσιν ἡμῖν ἀνεπτέρωσαν ὑμᾶς ἀπὸ τῶν ῥημάτων τε. Reg. Peyr. &c.

Pag. 205. A. Ταῖς πόλεσι, καὶ ταῖς κώμαις. Barb. Peyr. &c. θαῦμα καὶ πανταχοῦ φοβερόν. τινὰς τῶν ὑπ' αὐτὸν Σαρακηνῶν προσβάλλειν. B. Τοὺς μὲν ἀπείλει. Peyr. D. Βουλὴ ἐποιεῖτο τοῦ παραχειμάσαι. Reg. &c. E. Στρατηγὸν, ἄνδρα δραστήριον. Reg. &c. *Virum strenuum, industrium*. τοῖς ἐπὶ Περσίδα ἀγῶσιν Iidem.

Pag. 206. A. Εποιεῖτο ἐπὶ Περσίδα. Reg. &c. C. Πρὶν ἀπολέσθαι ἡμᾶς τοὺς ἀθλίους. Reg. &c. D. Διὰ τῶν φαράγγων διώξας. Reg. &c. τῶν ἀγώνων ὄντων. σὺν τῷ ἑαυτοῦ στρατῷ Iidem.

Pag. 207. A. Λόγοις ἀνεπτέρωσε Reg. Peyr. &c. Vox tritissima, pro, *excitare*; velut alas addere. ἵνα καὶ ὁ μέλλων ἡμᾶς B. Ἀπὸ πρωὶ μέχρις ἀξλινὸν οὐ συνέβαλον. Cedr. Anast. Peyr. &c. Male Reg. omissa negatio, ut in editis. *Cum a mane ad vesperam acies vicinæ essent, abstinuerunt prælio*. εἰς μέγαν κίνδυνον. C. Ἐν ταῖς ἰδίαις πρὸς τὸ ἀναπαύσασθαι. Reg. &c. *Ad quietem aliquam captandam ad sua dispersa est*. ὄντι τῷ Βαρβάρῳ. Sic & Cedr. at palam leg. Σαρβάρῳ, ut & p. seq. ex Anast. qui est alter Chosrois Ducum, idem qui Sarbarazan, Sarabagla socius. D. Διαπειρωμένων αὐτῶν χωρεῖν. Reg. Peyr. &c.

Pag. 208. B. Η ἐπὶ Ταῦρον ἐπιτομωτέρα. *Commodior, expeditior via*; quod & Boccard. reddit. Nihil hic de brevitate, sed de asperitate, qua via altera laborabat, in qua mons Taurus superandus erat. C. Emenda ex Peyr &c. ut supra, pro Βάρβαρος, Σαρβάρος, &c. D. Barbaram phrasim antiquariorum imperitia, emendo ex Cedr. ἐν ᾧ ἡ πλωτὴ γέφυρα ἐν χρείᾳ ἦν. Cedr. ἐχίνων: melius, ac unus bene Anastasius, qui legerit ναῦν, sive *navi pons nexus funibus simul & navibus*. Sic certe nectuntur extemporanei ejusmodi pontes, non ex loris, vel lanis; nexosque nuper inter civiles tumultus ad Matronam, Sequanamque aspectavimus, ac trajecimus. ἀκινδύνως καὶ παραδόξως. *Sine periculo, mira ratione*. Reg. &c. ibid. Συγκοπῆναι αὐτοῖς ὑπέσχον. Iidem. E. Ὑποστρέψας δὲ, καὶ τούτους. Reg. Anast. &c. τὴν γέφυραν λύσαντας.

Pag. 209. A. Οἱ βάρβαροι εἰς τὸν ποταμὸν. Barb. & Peyr. οἱ βάρβαροι, quod vestigium quoddam veræ lectionis. Emend. ex Anast. οἱ ἐβράγχοι. *Romanorum more inter pontis angustias desiliebant in flumen*. B. Καὶ ὡς ἄκμων. Anast. Reg. &c. *Incudis in modum*. Male edita ὡς ἄμμον: *velut arenam*. εἰς καὶ μηδεμίαν αὐτῷ καθίστατο. Reg. *Etsi nullum gravius vulnus accepit, ac cum vitæ discrimine*. εἰς τμήσου ὑπῆρχε. εἰς Σεβαστείαν τὴν πόλιν. B. Εκλογὴν ποιήσαντες. D. Κατὰ τὴν βασιλίδα. ὡς Ἀβάρους καλοῦσι. Βουλγάρους τε καὶ Σκλάβους Reg. &c. *Conductis Unnis*, &c. E. Τῆς πανυμνήτου. Reg &c.

Pag. 210. B. Πεσόντες πρηνεῖς, ἐκταθέντες. Barb. quod & legit Anast. unaque vera lectio est; *Cadentes proni, extenti in faciem*; qui mos salutandi nec modo Turcis insuetus est; adeoque novus hic honor fuit, sed Romanis. C. Καὶ ταῖς πρεσβείαις. De Scytharum adversus Urbem expeditione, & ut illa servata sit Dei genitricis ope Heraclio, tum postea Constantino Imperatoribus, fusa Græci narratione in festum diem τοῦ Ἀκαθίστου. Auctar. nostri lib. 2. ibid. Ἀλλ' αὐτόθι χειμάσας. Hæc altera Chalcedonis obsidio uno, alteroque anno itidem continua, quam & S. Niceph. refert Duce Sarbaro, cum prior contigerit Duce Saito. E. Emend. mala interpunctio ex Anast. & Cedr. τῶν Περσῶν. μὴ ὑποφέροντες συγκοπήν: qui & distinctius habet: τῷ τε βασιλεῖ μή. οὐδεὶς ἡμῖν συμμαχήσει Reg. &c.

Edit. Paris. pag. 631.

Pag. 211. B. Εἰς τὰ πέραμα ἐπακολουθῶν. Barb Peyr. Anast. *Ad vadum secutus*; quo & prohibitus est transire. ibid. Ὅτι καὶ ἀνήγγειλε. Anast. Reg. &c. D. Φοροῦν κατάφρακτα νεῦρα. Reg. Peyr. &c. Legitque ita Anast. cum reddit, *Ferens tegmen ex nervis compactum*. Sic caput, ac pectus equorum moris est duriori corio protegere; eaque est ratio ut sæpius impacti enses nequiverint caput lædere; οὐ αὐτὸν ἐκ σιδήρου; non quia toto corpore ferro circumvallatus esset, ut redditum est. Egregie certe expeditus equus, qui sic ferro munitus procederet.

Pag. 212. A. Οἱ δὲ Πέρσαι καταβαλλόμενοι. Reg. &c. σπαθία ὁλόχρυσα: *Enses auratas*, sive, *aureo capulo*; nec enim ferri loco, aurum scindendo erat. B. Τῶν ὑπὸ Πέρσαις, καὶ Ῥωμαίοις γεγονότων. *Qui Persarum erant ditionis, olimque Romanorum ditionis fuerant*. Sic supra in Justiniano legimus se Romanis adjunxisse, ac descivisse a Persis. Quod sequitur, οὐχ ὅτι, mutilum esse liquet ex Anast. apud quem est. *Nemo autem recolit hujusmodi bellum* (melius prælium) *inter Romanos, & Persas, quod videlicet per totum diem habuit statum*: adeoque τὸ, ἔχων στάσιν, idem aucturi ac συστάντες: quod tota die constitit, atque viguit, τοῦτον ἐκράτησεν. Reg. &c. τοῦ Δαστιαγέρδ. C. Καὶ ἀπῆλθον πρὸς αὐτόν. *Ad se venirent*. Sic & Anast. nec quicquam commodum quod redditum est, *cum eo congrederentur*; ac si esset ἐπῆλθον: Chosroes sibi copias adjungebat, quomodo victorem Heraclium oppugnare posset; non paucos in illum immittebat. D. Τὸ ἐπιλεγόμενον Βεκλάλ. Reg. Peyr. & ἐν τούτῳ ὃ ἱπποδρόμιον ὑπῆρχε: potius, ἱπποδρόμιον ἐτύγχανεν, uti etiam Cedr. ἱπποδρόμιον ἦν. Ridiculum enim ut in media Perside, assiduis exagitatus præliis, ac jamjam conferendas manus expectans Heraclius, Circum extruxerit, namque destruxerit. Erat ergo illic Circus Regum Persarum ludis addictus, idemque Heraclio cum aliis ejus palatiis, atque domibus destructus. καὶ ὅτι ἐδείλωσαν. Reg. &c. *Jussisse Chosroem*.

Pag. 213. A. Στρουθοκαμήλους τριακοσίους. Sic & Cedr. Reg. &c. plane errore: ridiculum enim tam exiguo numero ad Regum Persarum magnificentiam, & delicias aves ejusmodi numerare. Anast. *trecentas* habet; adeoque imperitus scriba notam numeralem τ', in τρεῖς mutaverit. Sic postmodum seq. p. hujusmodi struthiones, dorcades, apros, pavones phasianos inventa ait in alio Chosrois palatio Dastagerd, innumera. Possit ea vox & alias aves præter struthiones significare, puta quas p. illa 213. explicatius nominat. B. Post vocem Δασταγέρδ a. statim linea, ejusque repetitæ occasione, ingens factus hiatus, ex solo explendus Anast. *Confestim motus fuerit de palatio, quod erat in Dastagerd, cum magna Ctesiphontem celeritate petiturus, onustis ex omnibus pecuniis, quas habebat in palatio, tam elephantibus, quam camelis, atque burdonibus ministerii sui; scribens & populo Razath ut ingrederetur idem palatium; & Principum domos, & quicquid in his inveniretur, asserrent. Itaque Imperator dimidium quidem exercitum misit ad Dastagerd, ipse vero per aliam viam abiit ad aliud Palatium, quod cognominabatur Bebdarach*. En tibi textum integrum, sensu alioqui hiulco, aut nullo. C. Απῆλθον. ὡς ἔτρεφεν plane ἔτεινεν ex Barb. *Quas figebat, atque tendebat*. D. Παρακρατητά Vox insolens. Anast. *temere*: Cedr. ἀγνοούντων πάντων *clam omnibus*: ut forte scripserit Theophanes ἀπαρακρατητί. Nemine probibente, observante. Vel certe ἀκρατητί, quasi effuso cursu; favetque quod addit auctor, confecisse una die 24. millia, qui prius ægre quinque conficeret: quod reddit novus Interpr. *per cratem*, &c. non possum probare. φυγεῖν τὸν Χοσρόην ἀπὸ προσώπου τοῦ βασιλέως Ῥωμ. ἐκ τῶν ἐν τῷ. Reg. &c. E. Ξύλα δὲ οἱ κατὰ Barb. &c. καὶ πίτυρα ξύλα μεγάλα ἀλόης. Reg. &c. Anast. ea dicit librarum 70. & 80. Etiam Peyr. 70. habet. Certe haud ita portentosa ut 70. vel 8. libras essent pendentia.

Pag. 214. B. Τὸ Γίγαλδος ποταμοῦ. Reg. μετὰ ὀλίγων τινῶν. τινὲς δὲ τῶν Περσῶν. C. Στασιάζοντα αὐτῷ. τὸν στρατηγὸν Σαρβαραζᾶν ἀπελθὼν ἐπὶ Περσίδα τοῖς συμμαχεῖν Reg. ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων D. Τὴν Χοσρόου ἐπιτροπὴν ἀπαγ-

τῶν δήλων. τὰς ἐγγράφους τὸ. Χαρράνιν ἀποκαθίστατον. Reg. E. Ἐγγράψαι Χαρράν.

Pag. 215. A. Ἵνα ἰδίαν τυραίνῃ. τὸν τε γίνονται B. Ὅτι οὕτως ἔφυγεν Anast. Reg. Peyr. *Dysenteria laborasse, cum abiit*, &c. Male edita, confusa, ac mutila. τὸν ἴδιον υἱὸν καὶ ὅτι ἀντεπέρασεν τὸν ποταμὸν πάλιν. Bene Anast. *Atque regressus iterum amnem transivit*. Ibid. Γνώσονται τοῖς. Reg. Palat. &c. ὑμᾶς φρουραβιβάσαι ἔχω. Reg. Peyr. &c. D. Ἄλλοι ἄρχοντας καὶ στρατιώτας. E. Καὶ ὅτι οἱ μὲν οἱ δὲ στοιχήσωσι.

Pag. 216. B. Ον αὐτὸς ἐχώρισε. Reg. &c. Ibid. Καὶ ἀπῆλθε πάντα ἐχθρὸν. Reg. &c. C. Ζαχαρίας, ἐν τοῖς τρισίν. S. Nicephorus Modestum ait tum Hierosolymorum Episcopum, cum a Sarbaro urbs capta est; eumdemque, non Zachariam reducem ex Perside Crucem recepisse. Quid verius? hæreo. Nec quod insertum habet Peyr. refertque P. Goar in variis Lect. de Modesto substituto Zachariæ defuncto in reditu e Perside, aliud est quam glossema, quod tum Theophani repugnat, tum Nicephoro; altero captam sanctam civitatem asserente Modesto, alio Zacharia Episcopo. E. Μυστικοί τινα θεωρίαν. *Mystici aliquid sensus in ea re implens*. Notum Mysticis quid θεωρία.

Pag. 218. B. Συμφρονοῦντα τῷ Σεργίῳ εἰς τὸ ἐν θέλημα. Reg. &c. C. Ἐν δὲ μιᾷ ἐνεργείᾳ ἀκηρύττετο. Iidem. Perstricta hoc anno Monothelitarum hæresis historia, plures complectitur annos; nec accurate digesta hic omnia probant monumenta, illi retexendæ alias allata. Γεωργίῳ δὲ τῷ Ἀλεξανδρείας. D. Οἱ τὰ Σέλευ. E. Μετὰ δὲ τὴν τελευτὴν Σεργίου.

Pag. 219. D. Τῷ ὄντι τῷ ἔτει τῆς βασιλείας Κώνσταντος. Reg. &c. Ibid. Ἐν Χαρσιανοῖς τοῖς κλίμασι. τῶν ἰατρῶν ἐνισχύντων. Reg. ὅτε δὲ ὁ ἐκκλ. ἐν τῷ ἀδόμῳ. Melius Cedr. καὶ ὁ ἀδόμῳ αἱματεκχυσία. Descripta hæc clades Heraclii anno 25.

Pag. 220. A. Ἡ τῶν μοναχῶν καὶ ὁ ἐν Φοινίκῃ B. Καὶ πάντες ἐφοβήθησαν Mutilum hoc, nec superioribus rite connexum. Præmittit Anast. *Ea tempore venit auditio ejus*; nempe vel Mahumetis, ejusque novæ sectæ, vel successoris; quæ sic timorem incusserit. Ibid. Μίχρι ὁ φαγεῖν. Sic errore Anast. Cedr. ac Theophanis Codd. pro, φαγὸς; *Usque dum comedentem viderunt*; nempe, cameli carnes immundas, ut statim sequitur: ex eo enim cognoverunt non esse Messiam, qui sic legem transgrederetur. καθ' ὅμοιον τῷ Χριστῷ γενικωτάτου φυλῆς. *Tribu latissime fusa*. C. Καὶ Ἀραβίων. Anast. & Cedr. Ῥαβίων. συγγενῆ αὐτῷ ὄντα. Barb. Peyr. &c. D. Παρρησιασάμενοι ὑπεστάλη. Reg. συνεστρώσθη.

Edit. Parif. pag. 639.

Pag. 221. A. Οὗτοι ἐκ γυναικῶν ἐλθεῖν εἰς ἄνδρας. Ibid. Διὰ πολέμου τὸ ἔσχατον. Cedr. ἕως τοῦ ἐσχάτου πολέμου: quod non videtur aptum. *Obtinuit partes Æthribi* (nempe provinciam felicis Arabiæ, inquit S. Niceph.) *ad extremum bello, ac armis*. Sic nempe Mahumetani hæresim disseminant, cum desit divina illa vis, qua Christus sibi corda addicit per stultitiam prædicationis; nec modo aliud magis ad bella animat quam superstitionis zelus, & ut cum Imperio sectam producant. C. Ἐπὶ τῇ τῶν Περσῶν νίκῃ. Reg. &c. τῇ ἡμέρᾳ τῆς εἰδωλοθυσίας αὐτῶν. Anast. *In die, qua erant idolis immolaturi*; nempe Arabes Mahumetani, quibus & idololatriæ quidpiam Cedr. videtur adscribere; etsi illi, qui Deum unum agnoscant, longe se ab eo ut idolis immolent, esse existimant. In vers. *Ipse in eos facta impressione ad pagum*. &c.

Pag. 222. A. *Asperis eos verbis Eunuchus abegit*. B. Στρατηγοὶ δ'. ὁδηγηθέντες, ὡς προεῖπον, ὑπὸ τῶν Ἀράβων. Reg. vel ut Peyr. &c. οἱ ὁδηγηθέντες. *Duces quatuor missi, qui via ducibus Arabibus*, &c. quos nempe Eunuchus negatis stipendiis ad Mahumetanorum partes compulerat. Soloechos ex Reg. exscriptos emenda ex Peyr. &c. σὺν στρατιώταις ὀλίγοις. σὺν τοῖς στρατιώταις τριακοσίοις ὄντι. ἐν συμβαλόντες. Reg. D. Ἕνα δὲ ὁ ἡμῶν. ὃν παραλαμβάνει. Reg. At Peyr. ὡς ἐν παρέλαβε μετὰ Ῥωμαίων δουλείμου Anast. Cedr. Reg. Peyr. &c. *Cum Romanis captis*. Ubi oculi? Ibid. Περιφρουμενούσιν: Cedr. nec quod editum ex Reg. περιφρουμένων, aliud sit quam vox imperite truncata. Io Peyr. ἐν κεκλίσει οἱ Σαρακηνοὶ Βαραδὲν: glossema sit recentioris antiquarii, ita forte mutato amnis nomine, cum hæc exscripsit. Nam nulli agnoscunt alii.

Pag. 223. B. Κατελάβετο Omissum in vers. *Venit autem Sacellarius ad Baanem*. συναψάντων δὲ οἱ Reg. &c. εἰς τὰς συνόδους. Cedr. paulo usitatiori voce, εἰς τὰς συνάψεις. C. Κατηγορεῖται Κῦρος. Exponit S. Nicephorus Cyri hac in parte solers consilium, & ut spretum male Heraclio cesserit, amissa Ægypto, negatis Arabibus tributis. D. Ἀλλ' ἐγὼ ἀποστέλλω. συνεψήφισαν κατὰ Μανουήλ. Reg. &c. μετ' ὀλίγον τινῶν. Peyr. &c. πρὸς τὸ πιεῖν. E. Ἐχοντας δὲ, ἰδὲ ἡμῖν. Reg. Peyr. &c.

Pag. 224. B. Ἕως ὁ ἐπελεύσονται. Iidem. C. Εἰς Χαλκίδα. Reg. Anast. uti etiam bene emendatum in Peyr. Neque enim Jasdus Saracenus Chalcedone potiebatur, aut Joannes illic clam Imperatore pacta ejusmodi inire potuisset: secus in vicina Osrhoenæ, cui præerat, Chalcide.

Pag. 225. B. Ἐπιστρέψαντες Ἰάσδης. Reg. etiam Anast. *Jaldus*, qui & legerit ἐν πάσῃ στρατιᾷ τὸν Εὐφράτην, ita reddens, *Transmeavit cum omni militia sua Euphratem*; apte sane; nam pacta ejus cum Caiea in hoc erant, τὸ μὴ περᾶσαι τὸν Εὐφράτην, *ut non trajiceret Euphratem*; quibus negato tributo solutis, ita trajecit, ac Mesopotamiam totam subjugavit. ἀπέρχεται ἐπὶ Κωνσταντίαν. Reg. &c. C. Τέθνηκε. Bar. Peyr. &c. male ex Reg. expressum, ὑδρωπικῶς. S. Nicephor. νόσῳ ὑδερικῇ περιπίπτει *Intercutis morbo corripitur*; distorto fœde membro genitali, ut mingenti urinam in os regereret; quod ille ejus adscribit impudicitiæ, atque incestis cum Martina nuptiis, καὶ Πύρρῳ πατριάρχῃ Reg. &c.

Pag. 226. B. Δι' Ἡρακλεωνᾶν *Propter Heracleonem*, & ad asserendum illi Imperium. Sic bene Anast. non ita novi Interpr. *per Heracleonem*, quasi ille nefariæ necis administer fuerit, vel id ei Constans adscribat, quod longe a vero est, & a mente auctoris. Vocem ἀθέμιτον non reddit P. Goar: *illegitime natum*; nempe ex incestis nuptiis quas multis vituperat S. Niceph. ex Martina scilicet Heraclii nepte, ac Mariæ illius sororis filia, ut idem tradit, ut nulla cum sic affine constare potuerint veri conjugii jura. πρὸς τὸ μὴ ἰδεῖν ἐκπεπτωκότα Plane ἐκπεπτωκότα, quicquid vitiosi Codd. volueritque bis verbis reddere Anast. *Ne videret tam nequam Romanorum Imperium*; id est, ad sceleratos adeo homines devolutum. τοῦτο μέγα σημεῖον. Peyr. *quæ res magni visa*, &c.

Pag. 227. B. Πολλοὺς στύλους Plane στυλίτας uti etiam leg. Anast. *Multos columnatores Monachos columnis dejecit*; non statuas, quod neque vox στύλοι habet; etsi τὸ στύλη, statua reddi queat. Coacti ergo ejusmodi Monachi stationem deserere; non columnæ columnis excidere. C. Εἶχεν δὲ σκάφη. Reg. &c. D. Ἕως τὸ καὶ Reg. &c. Ante στρατοπεδάρχης excidit nomen proprium Βουσὶρ, quod Anast. repræsentat; *Busur Princeps exercitus*: apud quem etiam simplicius legitur; *Occisis multis, cum quinque millibus captivorum reversus est*. Sic p. 294. de Busur: καὶ αἰχμαλωτίσας πολλοὺς. καὶ ὑπέστρεψεν. Non placet quod reddit novus Interpr. de pace cum Mavia inita: ὃ ἐν γέγονε ἔτη β'. *Quod anno secundo postmodum Mavias præstitit*; imo, *quod factum est annis duobus*, ut idem Anast. sive, in annos duos obtinuit; quibus evolutis, instaurato bello mox tertio anno Rhodus capta est. De Busur iterum Const. an. 24. & 25.

Pag. 228. B. Ἀντικατεστάθη μηνὶ δ'. Ibid. Τὴν Ἀρμενίαν ὑποστατῶν. κατεδίωκον αὐτὸν. ἐπιστρέψαντος Μαυίας. Reg. &c. D. Τοὺς αὐτοὺς ἐπαύσαντο. Sic bene Peyr. itemque Anast. ut tametsi urbis Amera occiso, nihil opus intermiserint, quibus illud commissum fuerat E. Ἀποστείλας δὲ. μετὰ ὀνόματι ἰδίου Reg. &c.

Pag. 229. A. Θεσσαλονίκην, Θὺς εἶχε νίκην κατὰ

τι. Sic bene Cedrenus & Anastasius. *Esse te Thessalonicæ*, *id significat*, *Victoriam alteri cede: transit ad hostem victoria*. ibid. Ανδρείως ἐποίει. Peyrez. B. Στρατηγὸς ὑπὸ τῆς ἐν Εὐρίποις. Reg. &c. Placet Peyrez. ἀρχηγὸς, quæ vox in supremum eorum Ducem, ac Principem magis quadrat: sicque postea sub Constantino ubique ἀρχηγοὺς supremos illos Duces, ac Ameraa appellatos invenias. D. Καὶ ᾐχμαλωτίσθησαν. Placet omnino quod Cedr. habet, nec Theoph. aliter scripserit, quicquid habeant Codd. ipseque Anast. legerit. καὶ αἰχμαλωτίσας πολλοὺς, ὑπέστρεψεν. *Multis captis*, *subque jugum missis*, *reversus est*. E. Συγγραψαμένου: Palam ex Anast. συγγραψαμένου: *ut qui adversus illius impietatem multa cum discipulis Anastasii composuisset*, *quæ etiam illi ad verbum conscripsere*. συγγραφεὺς dicitur, & συγγραφίδιον, qui nec ipse scribit, sed aliena utitur manu, ut hic de Maximo significatur, sua cum discipulis componente polemica opuscula, illisque excipientibus; non quod ab eo scripta ejus discipuli exscripserint, ut novus Interpres significat. Bene Anast. conscripsisse Anastasios ait.

Pag. 231. B. Λέγων ὅτι ἐθαύμασας. C. Πλείω παρέχοντι. Reg. &c. *Plura daturo auxiliabor*. D. Ἐκκάθαρο. παιδὸς χθὲς. Reg. &c. E. Διὰ τὸ τὸν τύραννον.

Pag. 232. A. Ἰδὲ αὐτὸ τὸ καὶ τῇ αἰδοῖ σε ὁδὸν σε. Reg. &c. ibid. Ὁ δὲ Κωνσταντῖνος. Anast. Barb. Peyr. &c. Nempe filius Constantis, patre in Sicilia moriente, Orientis Imperium administrans. πλησίον τῆς πύλης τῆς πόλεως. Pal. Anast. Et hæc ratio cur sic illiso capite perierit.

Pag. 233 A. Εἰ μὴ Ἀνδρέας ὁ Κυβίκ. Reg. &c. D. Θεόδωρον Πατρίκιον τὸν Κολωνείας. Theodorum Patricium Coloniensem: ut & superiori p. ἀπῆλθον εἰς ἔδωκε. Reg. &c.

Pag. 234. C. Legendum ex Anast. ἀνιτεῖλαν δὲ Χαλὲ ὁ Αμορραῖος. Alioqui ut habent modo Codd. leg. fuerit, ἀνέστειλε δὲ Μαυίας Χαλὲ τόν. Maviæ enim erat, pro supremo imperio sic Duces præficere, non Chale; sicque rem habuisse S. Niceph. refert. ibid. Κατέσχον ὁρμαῖοι. Anast. eaque Palat. Peyr. *Tali modo comperto*. ibid. Στόλοι ἀνῆλθον. *Ascenderunt*. Anast. nec aliud mysterii in hac voce agnosco, quicquid sibi P. Goar videatur: familiarisque est Theophani Anastasiano illo sensu. Sic 6. Phocæ anno. οὐδὲ τὰ πλοῖα τῆς Ἀφρικῆς ἀνῆλθον. *Nec Africæ navigia appulerunt*, reddi ipse: Ego, *ascenderunt*. Anast. ibi, *CP. conscenderunt*. De hujus tantæ adversæ classis excidio, ac Urbe liberata sanctæ Deiparæ precibus, perinde auctor narrationis in diem festum τῆς Ἀκαθίστου Auctarii tom. 2. *Hebdomi promontoria*. D. Ἐν τούτῳ οὖν διετέλεσαν. Reg. &c. ἑπτὰ δὲ ἔτη.

Edit. Paris. pag. 653.

Pag. 235. D. Ὡς ἀρχαιογενὴς τῆς πολιτείας. *Antiquæ prosapiæ in Rep*. Anast. bene. E. Χρυσοῦ χιλιάδας τρεῖς. Cedr. auri decem millia habet, captivos centum. Anast. Regio, exque eo edi is consentit; uti etiam S. Niceph. Peyr. τξε χιλιάδας habet, *aureos nummos trecenta sexaginta quinque millia*; captivos 8. millia. ibid. μεθ' ὅρκων γεγονότων. καί. Reg. &c. οἱ ἐκεῖθεν Ῥῆγες. Bene Anast. *Ulteriores Reges*; Avaribus scilicet remotiores: hi enim vicini satis Thraciæ, ac Urbi, regiones trans Istrum colebant. τὸ δεσποτικὸν εἰρήνην, mihi suspectum. Anast. *donatoriam* habet. Puto in legisse δωρεάν. *Cum iis quoque ultro pacem firmavit*; gratis; nulla tributi pensitatione imposita, uti impositam dixerat Maviæ & Saracenis. Vel etiam ἐπὶ δωρεαῖς ultro citroque datis acceptisque muneribus; quod ipsum non abhorret.

Pag. 236. C. Σαραχλωὰρ Πρωτοσύμβουλος. Reg. Peyrez. Anast. &c. quam vocem S. Niceph. etiam locis aliis voce βασιλεὺς exponit. Invenies tamen significare primarium Ducem sub Arabum Amera, ac velut μεσοπραίτορα p. 263. ubi ita Suleimanus Masalmano summo Amera nuncupatur. D. Διὰ τῆς γῆς Βουλγάρων. Reg. &c. E. Ἐπὶ δὲ τῆς χρόνων. Post δύσιν, deesse solam vocem βασιλεύσαντος indicat Anastasius. *Temporibus Constantini*, *qui in Occidente Imperium tenuit*. At Sanctus Nicephorus ἐν τῇ δύσει ἐτελεύτα: *Qui in Occidente diem obiit*. Nec alium hi Constantinum intelligunt; quam Constantem Heraclii nepotem, qui & ipse non raro Constantinus dicitur.

Pag. 237. A. Ἤτοι Δάνουβιν λεγόμενον. Reg. Peyr. &c. Πεύκην τὴν Ἀβαρίας. Anast. Reg. Barb. Habet Peyr. errore Ἀραβίας, ut est editum S. Niceph. ἐν Πεύκῃ τῇ νῦν ὑπὸ Ἀβάρων. C. Ἐκεῖθεν τοῦ Δανούβιο. S. Niceph. τὸ ἐκεῖθεν τοῦ Ἴστρου ἔθνος. Anast. *Ultra Danubium*; ut legerit ἐκεῖθεν: Vel ita reddendum. *Ad eam Danubii partem quæ ad Onclum sita est*, *positis sedibus*, *gentes Danubio vicinas Christianæ tunc religioni addictas excursionibus vexare*: nempe Transdanubianas, quarum loca Bulgaros sua ætate tenuisse refert: adeoque male redditum, *Danubio superato*; quem demum auctor superatum ab eis narrat fuso postmodum Constantini exercitu.

Pag. 238. C. Μίαν τὸ ἄλλων. Reg. &c.

Pag. 239. D. Ἐγένετο λιμός. Sic Anast. Reg. Peyr. &c. *Facta est fames*. Sitque hæc verior lectio: facile enim pestis & fames altera alteri comes: nec auctor pestem, hominumque aut pecorum luem aliter significare solet, quam voce θανατικόν, sive θανάτου; satimque scripsisse, καὶ λοιμὸς ἐπικρατοῦντος καὶ λιμὸς, indicat Anast. cum reddit, *Et pestilentia timeret & fames*: ut nullum dubium sit, quin ad luem etiam fames accesserit, quæ ipsa ad pacem consectandam etiam superbissimos cogere noverit. Sic pag. 275. Leonis Isauri Imperium deplorans, ambo hæc jungit: καὶ λιμοί, καὶ λοιμοί. Τὰς τξε χιλιάδας. *Trecenta illa nummorum millia*: sub quorum pensitatione pax cum Mavia inita fuerat, quam etiam summam Peyr. Codex ad eum locum repræsentavit: esseque forte illi numeri variantes ex istis, qui firmi sunt in Codd. Theophanis emendandi; cum præsertim illi vix habeant rationem, pactaque præferant, qualia vix infimi Reguli ac Toparchæ inter se inierint, nedum tanti Principes, ac qui latissime fuso Imperio orbi dominarentur. καὶ τοὺς τξε δούλους. Bene Anast. *Nec non trecentos illos sexaginta quinque servos*; maleque recentior Interpr. *Totidem servos*, quod esset, trecenta sexaginta quinque millia; nec minus a ratione, quam ab auctoris verbis, ac sensu abhorret: uno enim, aut altero anno effudisset Arabes in Romanos sua omnia mancipia, ac equos. Habetur illa perinde pensitatio anno Justiniani 1.

Pag. 240. B. Γαμεῖν ἐστὶ παρανόμως. *Illegitime*: Sic semper habita Sacerdotum, ac Ministrorum conjugia apud Græcos, post adeptum ordinem sacrum inita; ante eumdem illis permissa. Excidit ea vox Interpreti. C. Ἕως τὸ τέταρτον ἔτος Φιλιπ. Reg. ac perinde alii, ipseque Anast. antiquo sane errore, cum Philippicus nonnisi duobus annis imperaverit. Emend. ergo ἕως τὸ πρῶτον ἔτος: sic enim a secundo secundi Imperii Justiniani anno ad primum illum Philippici constant anni quinque; quo anno quinto celebrata dicitur illa adversus 6. Synodum erratica Synodus. Ac sequentia evincunt. καὶ τῷ αὐτῷ α ἔτει. *Eodemque primo illo anno*, &c. D. Καὶ ἀναθεματίσαντας. Conatur Joannes CP. apologia sua ad Constantinum Papam eam a se, ac reliquis Episcopis notam eluere ubi se œconomia ostendens, suppressaque unius, ac duorum voce Tyrannum induxisse, ut & ipso verum fidem confiteretur; perfectum nimirum Christum in divina & humana natura. Videri potest præclarum hoc monumentum, a nobis 2. Auctar. t. e Tiliano Cod. productum, nihil sane περὶ πίστεως suspectum.

Pag. 241. B. Παίειν τὸ τῆς. Παίουσι γάρ οἱ νοῦ. Reg. &c. Εἰς τὰ ἄκρα κείμενα, ἀπὸ Μοψουεστίας, καὶ ὄντα τὰ δ'. Reg. &c. Bene Anastasius. *In confinibus positæ civitates*; non quod novus Interpres. *In montium excuminibus*. Rara certe ejusmodi oppida, nec quæ facile excursionibus diripi queant:

at Libano, & Clusuris vicina, quæ Mardaitæ incursarent, multa, *ὡς παραφυλάττειν, ταῦτα*. Anast. Cedr. Reg. &c. *Quibus repressis*, &c. D. Ἐπὶ τὴν Ἀρμενίαν. Βυλκανίαν τε. Reg. Peyr. &c.

Pag. 242. B. Κατὰ Μουάμ. Altera vox Mouáμα, aut Μουαμ vitiosa: idem enim est qui ab Abdela Abimelech æmulo Dux constitutus, Muctarum oppresserat, quique ab eodem postmodum Abimelech sublatus dicitur, quando etiam fortasse Abdelam ipsum sustulit, ac tyrannidem extinxit C. Τὴν χώραν τοῦ Χαγάν. Vix ista cohæreant, ac sensu conſtent, nisi legas, quod & legerit Anast. *ὑποτάξας ὁ Ἀβιμέλεχ τὴν χώραν*. *Subdita Abimelech Chagani regione sibi adversante*. &c. ut quamvis Chaganus sub Abimelech mereretur, illius tamen provinciam Abimelech ditionis suæ fecerit; ejusque ablatæ loco eumdem Chaganum Persidi Ducem præfecerit. Sic sæpe magni Principes Regulis utuntur, ubi ita e Reip. suisque rationibus ducunt. Pro Ἀραβία τοῦ Ἀϊδεράβα, errore est apud Anast. *Armenia*.

Pag. 243. A. Χρυσὸν διδομένου, καὶ μηδεμίας ζημίας Ῥωμαίοις γινομένης, ἐκ τοῦ. Anast. Barb. Peyr. editis ex Reg. mutilis. *Cum auri pondus Romani acciperent, nihilque eis damni accederet, eo quod Arabes novos nummos cuderent* Fuerat hoc

Edit. Paris. pag. 654.

insigne Romani Imperii, ut nummi aurei non alia signarentur imagine, quam ejus Imperatoris; quod forte jus Justinianus ut assereret, ita pacem solvit. B. Ὅπερ ἐγένετο Ibid. Ἄρχοντα τε αὐτοῖς Emend. ex S. Niceph. quod & legit Anast. *ἄρχοντα αὐτοῖς ἐπιστήσας*. *Quibus præfecit Prætorem*, &c. λαὸν περιούσιον: *Peculiarem aciem, fulsam comparabilem*, velut peculium charissimum; at in 1. Petri, & ad Tit. exponitur. μὴ αἱρουμένου λόγου Reg. &c. C. Προμαρτυρούμενα. μὴ ἐθελομένων. Reg. &c. μηδὲ δι' αὐτοῖς τὰ τοιαῦτα ἀνάγκη. Id. D. Χιλιάδων Σκλάβων. Reg. Peyr. &c. Συμβάτιος Ita Reg. Anast. tamen, ac fere alii Σαββάτιος. μαθὼν τὴν τῶν Ῥωμαίων ἧτταν. Cedr. Anast. Reg. &c. *Sabbatius audita Romanorum clade*. E. Παραβολός τις. Anast. *Quidam insidiator*.

Pag. 244. C. Ἀποδημοῦντος Peyr. &c. *Absente Imperatore*. Reg. tamen ac editum est, ἐπιδημοῦντος quasi illo præsente, inque Urbe agente, quod crimen auget. D. Σχισθεὶς. ὑπομένει.

Pag. 245. B. Τὰς Σοφίας πλησίον. Reg. &c. D. Εὑρηκότες ἐκεῖ τὸν σὺν αὐτοῖς. συνθρηνοῦντα. Reg. διὰ τὰ κελευσθέντα. *Turbatum Patriarcham invenerunt, ob ea quæ jussa erant Stephano Patritio Ruffo*; ut nimirum plebis stragem ederet, ducto a Patriarcha cædis exordio. Non bene, *Quæ sibi a Patricio Ruffo jussa fuerant*; velut ipse eam stragem Patriarcha editurus esset, non primus ea tollendus.

Pag. 246. C. Ὁ δὲ πρωτοσύμβουλος. Novus Interpr. *Arabici consilii Principem exponit*, velut dicas Magnum Vizerium. At vero S. Niceph. uti etiam superius notatum. ὁ τῶν Σαρακηνῶν βασιλεὺς. *Rex, seu Imperator Saracenorum*. Nec vero alius majores illas copias expellendis Africa Romanis mittere poterat, quicquid alioqui ea vox sequiori usu sonet. D. Τινὰ τῶν ἰδίων ἀρχόντων ἐλλογίμων Reg. &c.

Pag. 247. B. Ἀβδηραχὰν. Reg. Peyr. &c. C. Τὴν Περσικὴν ἐγχειρισθεὶς ἀρχὴν. τὴν πέραξ χώραν. Reg. &c. D. Ὑποστρέψας, καὶ οἰκοδομήσας τὴν Μοψουεστίαν. Reg. &c. *Reversus ædificavit Mopsuestiam*.

Pag. 248. D. Εἰς Τομέα κατῆλθεν. Reg. quicquid ex eo licentius editum, pejusque e margine emendatum, εἰς τόμον Anast. *ad Imem*, indicans & ipsum nomen proprium. At clare S. Niceph. ἀπάρας εἰς Τόμεα καλούμενον παραθαλάσσιον χωρίον κατῆλθε. *Solvens Tomim, qui locus ad mare situs est, pervenit*.

Pag. 249. A. Ἐὰν φείσωμαι τινὸς. τίνος μετὰ τιμῆς δεξάμενοι. Reg. &c. Διὰ τὸ ἄγχος. S. Niceph. διὰ τὸν τῆς πόλεως ἀγωγόν. *Per Urbis aquæductum subiens, tantisper in Blachernarum palatio habitavit*. Sic mihi τὸ, πρὸς βραχύ: quæ ipsa vis est τοῦ ἐνελθόντος: non, *paulo post*, ut aliis redditum. B. Τὸν Πατριάρχην. τὸν Κῦρον. τοῦ στρατιωτικοῦ. Reg. &c.

Pag. 250. A. Δυκλεῖ ἐν τῷ Barb. &c. B. Ὁ Οὐλὴδ ἔμπλει ... τῷ πρὸς Χερσωνίτας. C. Εἰσὶ σὺν αὐτοῖς D. Καὶ ἐξοπλίσαι. Reg. &c.

Pag. 251. A. Τρόπαια ἐπὶ τῶν τειχῶν θέμενοι. Bene Anast. *Armis bellicis super murum positis*; nempe ad fugam fallendam, & ut urbem adhuc tutari Romanos hostes existimarent. Erat urbs illa Anchialus, ut habet S. Niceph. C. Διὰ τὴν μανίαν. Malim, μῆνιν, sicque legerit Anast. cum reddit, *propter indignationem*; ex vetusto scilicet illo odio, ob cæsum cum Majuma Saracenorum exercitum a Marino. E. Ὀφείλοντα ἄρχοντα. Bene Anast. *Qui deberet Chersonæ Princeps (Prætor) constitui*, non ita quod redditum est, *Qui Gubernatorem apud Chersonam institueret*. Sic & S. Niceph. Stephano classis totius præfecto injunctum ait, Ἠλίαν σὺν αὐτῷ ὄντα ἄρχοντα Χερσῶνος ἐγκαταστῆσαι. *Eliam, qui in comitatu erat, Chersonæ præficeret*. ὡς νηπίων τινῶν φεισάμενοι. Bene Anast. *Illis parcentes tamquam parvulis*, &c. quod alios, aliosque sonat, quibus pepercerint. Cedr. Τῶν μικρῶν νηπίων μόνων φεισάμενοι. *Solis infantibus parcentes, ac teneræ admodum ætatis pueris*.

Pag. 252. A. Τοῦ λεγομένου Ταυρέου. Palat. ἀρκτούρου. *Sub ortum sideris, Arcturus nomine*; non ut redditum est; *cui nomen Taurus*. Haud enim Taurus Octobri oritur, quod signum sol statim ab Ariete ingreditur. Etiam Anast. ἀρκτούρου legit, quicquid in eo Fabrotius hæreat. B. Καὶ ἀροτριῶν ἅπαντας. Placet magis Cedr. ἅπαντα *Solum omne aratro proscinderet*; id est, nulli sementi, frugibusque parceret. διηγείρεται ὁ Ἠλίας. Reg. &c. *Etiam Elias bis excitatur*. Ibid. Καὶ σὺν αὐτῷ εἰς Χερσῶνα ὤν. *Qui tum Chersonæ tum cla'e esset*. Non classis Dux existeret, ut P. Goar æstimat. Nihil enim est, unde illa Ducis dignitas Bardani asseratur. Relictum illic exulem jubente Justiniano, ait S. Niceph. Βαρδάνην Ἀρμένιον τῷ γένει, ἐξόριστον ἐκεῖσε καταλιπεῖν: a priori scilicet exilio, Cephalonia revocatum. Ipse Theophan. paulo inferius. τὸν δὲ ἐξόριστον ἐκεῖσε Βαρδάνην, Φιλιππικὸν, ἐβασιλέα ἀνηγόρευσαν. *Exulem illic Bardanem, Philippicum ac Imperatorem fausjis vocibus acclamarunt*. Sic nempe emendare Reg. ut cum Imperatoris titulo etiam Philippici nomine auctus sit. ἐστάλησαν ἀποκαταστάσεως. *Traditis eis, Tudono, & Zoilo, qui priorem dignitatem, ac administrationem deberent recipere*, ut scilicet in eum modum Chagano fieret satis, cujus illi Vicarii essent Chersonæ C. Τῷ δὲ στρατηγῷ. Mutila hæc, ex S. Niceph. emend. Γεώργιον μόνον, καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ἄρχοντας εἰσελθεῖν. *Georgium solum cum Primoribus quos secum adduxerat in urbem ingredi annuunt*, ἐντὸς τῆς πόλεως: non, *in locum consilii*: absonum hoc. εἰς βουλὴν. Plane βουχλὶν. Velut funebri epulo Tribunum illi, cum trecentis militibus mactarunt.

Pag. 253. A. Ἐκδαπανᾶσαι. Σύναγρον. Reg. &c. Ἐπὶ τοῦ ἄνω τῶν Καλλινίκου Reg. Simplicius Cedr. ἐν τῷ τοῦ Καλλινίκου παρατοπείῳ. S. Niceph. εἰς τὴν καλουμένην τῶν Καλλινίκου. quos Petavius 40. Martyres existimat; sicque velit in Thaophane emendatum.

Pag. 254. A. Σπουδάσαντα αὐτῷ μεθ' ὅρκων. Reg. &c. C. Τινὲ τῆς πρεσβευσάσης . Ibid. Ἐξωθήσας τὰς οἰκήσεις, ἐκείνων Reg. &c. E. Τοὺς ἑαυτοῦ γῆς ἀπελάσας. Reg. Peyr. &c. *Armenios de terra sua pellens*. Ipse nempe Philippicus ex Armenia oriundus; ut intra ipsam Armeniam qua late patet, sedes mutare coegerit.

Pag. 255. A. ΚΠ. θρόνον καταχθέντα, ἐπίσκοπον τὸ τιμιώτατον. B. Γαγας τι ... Reg. &c. C. Καὶ κλεισθεὶς εἰς τό. Reg. &c. D. Τὸ δοκιμαστὸν τοὺς Πατρίους. Cedr. ἀρματώσας Ipsa eorum βάθρα in Car-

eo, sive domunculæ ad aorum usum illi adjunctæ. Sic S. Niceph. rem in Circo gestam narrat. ἐξανίστασι οὖν ὕπνου, καὶ πρὸς τὸν τοῦ ἱπποδρομίου ἐξάγει χῶρον. *Excitat e somno, inque Circi locum cataxdum educit.*

Pag. 256. A. Τὸν δὲ Αμίβων. Περὶ τὸ κατὰ Ρωμανίαν. Reg. &c. Ante ὅτε ἦλθεν deest aliquid ex Anast. & S. Niceph. suppl. apud quos isthæc ex persona Artemii leguntur, ita præcipieotis, audito taoto illo Saracenorum apparatu. E. προεβάλετο στρατηγὸν Reg. &c.

Pag. 257. A. Βιασάμενοι τοῦ βασιλεῦσαι. Barb. *Cogentes Imperium capessere.* B. Διὰ τὸ γῆς καὶ θαλάσσης. Νικῶν. Etiam Reg. &c. C. Αμα Γερμανῷ τῷ Πατριάρχῃ ΚΠ.

Pag. 258. A. Ηρξαντο οἱ Σαρακηνοί. τὰς ἔσω τὰ αὐτὰ ποιεῖν B. Διὰ τί παρακαθίζη τὴν πόλιν. Reg. &c. Fallentibus oculis edirum, παρασκελίζη. *Ut quid urbem obsides?* προσερχόμενον αὐτοῦ Emendate Reg. *Cum per tres dies ad eos subinde eutret.* C. Δι' ἐκείνου ἐκυβεύθη. Reg. &c. δολῶσαι τοὺς τῆς. Peyr μὴ προδῶσαι αὐτούς. Petinde Reg. &c. Etiam Anast. *Ne vosmetipsos prodatis.* Nempe cives confirmat ne tanti exercirus potentia tetriti deditionem faciant; ipseque vicissim Episcopi verbis animatur. κυκλωθεὶς ὑπ' αὐτῶν Barb. &c. ὁ δὲ περιεστοιχίσθη. *Undique ab eis septus.*

Pag. 259. A. Ο δὲ Σολυμὰν τοῦτο οὐκ ἔγνω. Reg. &c. *Nesciebat Suleiman, jam Musalmam superasse montium fauces.* Vox Αμορραῖον emend. ex Peyr. & Barb. atque Anast. Αμοραῖον. *Amoræi.* B. ἀπέλθετε εἰς τοὺς κάστρους ὑμῶν Interpr. *Recipite vos in castra vestra.* Malim ergo, *ad oppida, ac urbes vestras.* Ad civer enim sermo est, non ad milites; ut nulla forte ii castru haberent in provincia; sed ugris suis, ac oppidis timentes, sic legatione stadueraot prædas ab eis, ac vastitatem depellere. Ut τά, castra, ipsæ utbes sint, ac oppida; vox durior, etsi indulgenda Anastasio E. Περιέρχεται τὰς ἐπαρχίας αὐτοῦ. *Intra dies quinque illius provinciis excessarum*; quod Leo lojectis iis moris oegotiabatur. Quod in Notis emend. putat P. Goar, ὅτι ἐπὶ Μασαλμᾶν ἐκβλήθησαν, oihil cohæret: nec alioqui illa vox Μασαλμᾶν loci propria hic tantum loci extat. Habet enim & Metaphrastes in vita S. Nicetæ, apud quem ejus exilii locus est.

Pag. 260. A. Αζίμους, καὶ ἄβιλβος Reg. Peyr. &c. *Mὴ δυνάμενος ποτὲ στῆναι. Nec usquam consistere valens*; ob ingentea nempe copias, quibus nulla dia regio ad commeatum sufficeret. Sic bene intellexit Anast. non quod reddit novus Interpr. adeoque *vexis Acronium*, παραχειμάσαι, ac Leonis provinciis alibi hiberna ducturus excedit, quæ tota hujus loci fabula existit. B. Οἱ ἐκ τῆς πόλεως ἔγκυον. *Cives prægxantem mulierem*; necessaria vox Inserpr. omissa. D. Ερχομένου αὐτοῦ ἐκ τῶν Βουλγάρων. Regii hæc Cod. vera, unaque Germana lectio. *Cum rediret ille e Bulgaris*; post nempe cladem ud Anchialum ub iis acceptam; ac cum probro, umisso fere exercitu, ac impedimentis fugeret. Tunc enim non potuit non gratissimum esse pecuarium illud munus, ac Justiniani animom Leoni devincire. Post Ιβηρίαν, suppl. ex Anast. Barb. Peyr. τῶν Σαρακηνῶν ἐπικρατούντων τήν τε Αβασγίαν, καὶ Λαζικὴν, καὶ Ιβηρίαν: *Cum Abasgia, Lazice, & Iberia Saracenorum ditionis essent*; quæ est tatio cur Justinianus ubique pacis impatiens, Alanos in eos Leonis opera concitaverit.

Pag. 261. A. Αλλ᾽ ἐποίησεν ἡμᾶς. Τιμὰς καθ᾽ ὑμῶν τῶν γειτόνων ὑμῶν. ἐψεύσατο γὰρ ὑμᾶς. Sic plane ex Reg. Peyr. Anast. Est enim Abasgorum hæc querela de Leone ad Alanos, qui ejus decepti promissis, uc expectata pecnniu ita se vicinos prædis fatigaverant. Η ἀπ᾽ ἀρχῆς ὑμῶν ἀγάπη. Reg. &c. D. Καὶ συμφώνως εἰσέλθωμεν. *Concorditer*, una conspiratione, ut heoe Anast. quicquid Codd. irrepserit τὸ ἀσυμφώνως. παραλαβόντες γὰρ οἱ τῶν. Peyr. ἐκίνησεν κατὰ Αβασγίας Reg.

Pag. 262. A. Ρωμαίων, καὶ Αρμενίων λαός. *Romanorum, Armenorumque exercitus.* οἱ δὲ φθάσαντες ἀπομείναντες. C. Εκεῖσε ἐπιλεγόμενον Σιδηρᾶν. Reg. Peyr. &c. *Cui cognomen Siderum*, seu, *Ferreum*. Διελθὼν αὐτῶν Barb. Peyr. D. Αρτι ἐπιπεσόντες, τήν τε πόρταν. Peyr. &c.

Pag. 263. B. Εξεδέχετο ταῖς τοῦ Λέοντος Reg. &c. C. Προτείχισμα τῶδαιων. *Parapetto* vocant. Παμμεγέθεις ναῦς, καὶ πολεμικὰς κατήνας. Reg. &c. Postremum hoc exponit Anast. *Scaphas sumptus ferentes.* Legerit proinde δαπανοφόρα, uti etiam p. seq. dicuntur hujusmodi κατήνας ἀρμαμέντον καὶ δαπάνας ferte. *Arma, ac sumptus reliquos.* D. Πρὸς τὸ ταύτας φυλάττειν. Barb. &c. καὶ τοῦ νότου μικρὸν πνεύσαντος Cum Diaconas habeat, *Austro*, liquet legisse νότου, nec Theophanes (nisi est lacuna, quod suspicor) aliud scripserit, qui & ipse paalo aote Austri meminit, τοῦ νότου πνεύσαντος, cum ea classis Urbi adnavigavit. S. Niceph. ἅμα μικροῦ πνεύματος ἀντιπνεύσαντος, καὶ τοῦ ῥεύματος τούτων ἀγεδον βιαζομένου. Fuerunt hæc causæ ut eæ naves ita facile incendi potuerint, excepta illurom ex mole, & onere tarditate; modicus ventus, ac Auster contrarius, ipseque ad Propontidis fauces adversus fluxus. Auctor Orat. in diem festum τῆς Ακαθίστου Auct. tom. 2. pluribus ista prosequirur: nam & haoc tertiam Urbis liberutionem divina ope, uc sanctissimæ Dei genitricis precibus ea die recolunt Græci.

Pag. 264. I. Καὶ ζυμωθέντος Anast. *conspersum*; humanum scilicet stercus. Cedr. καὶ ῥίζας βοτανῶν τεθρυμμένας ἑψόντες: *cum radicibus herbarum tritis elixa*, ait Xyl. Buccardus panem se stercoracium Parisiis vidisse miraculo servatum testatur.

Pag. 265. B. Σέργιος ὁ Πρωτοσπαθάριος. Barb. &c. ἴδιον βασιλέα: addunt reliqui præter Reg. ἐκ τῶν ἀνθρώπων αὐτοῦ S. Niceph. τῶν ὑπουργῶν τινα Σεργίου ubi Petav. *Quemdam eu appuritione Sergii Imperatorem constituunt.* C. Οτι καὶ τὸ βασίλειον.

Pag. 266. B. Τῷ δυσσεβεῖ βασιλεῖ. Atqui semel, & iterum εὐσεβῆ βασιλέα uppellaverat; *piissimum Imperatorem*; tum nimirum cum needum Ecclesiæ turbas cieret, eoque imperante sic divina manus Augustam Urbem protegeret. C. Προεισελθόντος τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς Reg. &c. *Cum ejus maritus Leo ante ingressus esset*: sicque moris est, ut qui major est locum prior udeat, adeuotemque alterum excipiat. προσυπαντῆσαι τιμηθεῖσαν. Cedr. &c.

Pag. 267. B. Τοὺς πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν. Barb. Peyr. &c. C. Καὶ τοὺς Μοντανοὺς. Hæret Baron t. 9. p. mihi 28. multisque nititur ostendere non posse hæc uccipi de Montani antiqui Hæresiarchæ sectatoribus, qnod ii a baptismo non sic abhorrerent: ego vel maxime de illis accipiendum existimo: nec enim illorum baptisma ratum erat, qui sic in Trinitate, & Spiritu sancto errarent. Potuit ergo Leo ad Ecclesiæ verum baptisma cogere, quod sic illi indigne tulerint, nt ob eam causam se flammis devoverint. Ipsa prophetia, qua inductos ait Theophanes ad necem sibi consciscendam, character quidam videatur Montani illius sectæ, qui novo illi Spiritui totum credebat. Timotheus Presbyter CP. inter præcipuos errores Toscodurorum, qui ex Epiph. hær. 48. iidem sunt ac Cataphryges, Pauliciunistæ, ipsi Montanistæ, hunc ponit, quod βάπτισμα ἀθετοῦμεν, aliaque omnia externa symbola respuunt; eoque primos ponit, quos accedentes ad Ecclesiam oporteat baptizari: nt non mirum præ omnibus hæreticis hos Leonem ad baptismum cogendos duxisse, illosque rem sic indigne tulisse. Ibid. Καὶ ἐσθίοντες μεταλαμβάνειν. Nolim ego quod Xyl. & novus Interpr. quod cibo unte sumpto, sic sacra mysteria sumerent. Fuisset quidem hæc Ecclesiæ legis transgressio, at oon fidem polluere. Eo igitur fidem polluebant, quod intincti baptismo illom eluebant, sicque eluentes, ac execrantes, ore tenus, ἐσθίοντες, sacra Mysteria, ac Eucharistiam percipiebant. Quod utinam nec modo præstarent, quos Burdigalæ, locisque aliis Ιουδαιόφρονας Granatenses Hispania ejectos Christianissimorum Regum Galliæ clementia hactenus tolerat. Nam & Judæi etiam-

num

Edit. Paris. pag. 633.

num sibi hoc liberum putant, ut propter Gentium præsuram, quam vocant, eorum mores ac religionem simulent exterius, apud quos victirant; modo alia Judaici ritus quoad eis licet observent, puta Sabbati cultum, circuncisionem, abstinentiam a cibis immundis, &c. quæ dictis Granatensibus persancta esse, quibus ita multi habitant locis, neminem latet. D. Τῆς παράλου Φοινίκης *Phœnicis maritimæ*; non ita bene, *Syriæ*. κρατήσας ὁ Ἀράβων. τούτῳ τῷ ἔτει. Reg. &c. τῷ αὐτῷ ἔτει. *Ipso eodem anno extinctus est*. Omissum Interpr. E. Γενόμενον μὲν ἀπὸ Χριστιανῶν, αἰχμάλωτον ἐν Συρίᾳ. Reg. &c. beneque Anast. *Qui ex Christianis natus fuerat, sed captivus in Syriam ductus*. Editum non integre, nec apte satis redditum.

Edit. Paris. pag. 656.

Pag. 268. A. Τὰ περὶ τοῦ μακαρίου Στεφάνου Imperite hæc de Stephano Papa huic assuta loco, quæ & Anast. repræsentat 2. Constantini anno, sub quo etiam vixit Stephanus. Certiora de Pipino, ac Carolo Martello ex nostris petenda Historicis Fredeg. &c. Lapsus memoria Fabrot. qui ista non habere Theophanem scripserit a. illo Constantini anno, sed dumtaxat Cedr. B. Ἐξάρχῳ τῆς διοικήσεως τῶν ὅλων. Reg. &c. *Cui rerum tota administratio credita esset*. C. Ἐκ τοῦ γένους ἐκείνου κατηγόμενοι. ὡς χεῖρον. Cedr. Reg. &c. D. Αὐτὸν τὸν ἔξαρχον. ἀλλὰ καὶ δι' ἄλλα. E. Καὶ πολλοὺς πολέμους. Barb. Peyr. &c. καὶ πολλοὺς τοὺς ἀπ' αὐτῶν. Reg. &c.

Pag. 269. A. Γρηγόριος ὁ Πάπας. Gregorius nempe 2. extant eæ Epistolæ ex Cardinalis Lotharingiæ Cod. a Ducæo productæ, nec desunt in Reg. quibus ipsum hoc depellit sanctissimus Pontifex ut inhibuerit tributa, Occiduosque ad defectionem impulerit. Defecisse ipsos sponte sua, audita Leonis temeritate in Christi præcipue Imaginem ad Chalcem portam: qua de re in nostro Auct. plura. C. Πεχωρημένη. Ἀλλ' οὐ αἱ. Reg. &c. S. Nicephorus etiam de eadem ad Hieram ebullitione: qui inde arripuisse Leonem ansam abolendi sacras Imagines clarius explicat. E. Σβεσθείσας.

Pag. 270. A. Ἐν τῷ Αὐγούστῳ μηνί. Sic etiam Peyr. errorque Reg. τῷ Ὀκτωβρίῳ, ex seipso confutatur, cum statim *post malam illam de civibus victoriam*; μετὰ τὴν τῶν ὁμοφύλων κακὴν νίκην, *Nicææ obsidio per Saracenos describatur ad solstitium æstivum*. B. Κατὰ τὸ Βιθυνῶν. Τῶν τειχῶν μερικὴν. Mallem hiatum agnoscere post illam vocem, quam ut eam murorum ex parte dejectionem in ipsa æde sanctorum Patrum, seu Ecclesia nia ori factam, ut reddit Interpr. mihi persuaderem. Cedr. δι' ὀπτασίας τῶν ἐν αὐτῇ τιμωμένων ἁγίων πατέρων νικηθέντες, ἄπρακτοι ὑπεχώρησαν. *Sanct. Patrum, qui in ea coluntur visione deterriti, turpiter re infecta recesserunt*. Anast. *Post particularem murorum eversionem, hanc quidem non obtinuerunt, bene acceptis sanctorum Patrum precibus ad Deum directis & sanctificatione faciente venerabilis templi*, &c. Ego sic Græc. expresserim. *Post mœnia ex parte eversa, cum sanctorum Patrum qui illic coluntur, delubrum urbi præsidio esset, illa quidem minime potiti sunt, ob acceptas eorum ad Deum preces; ubi etiam venerabiles eorum Imagines erectæ erant, quas hactenus*, &c. Istud de Imaginibus, pictaque s. Synodo quo loco habita fuerat, obiter arrepta occasione ab earum cultus acerrimo defensore insertum. Sic & Joan. CP. apologia ad Constantinum Papam Auct. tom. 2 sextam Synodum cum aliis pictam memorat ad Palatii vestibulum, quam Philippicus prius abolendam curaverit, quam sibi illud Aulam deligeret, velletque Imp. ipsam ingredi. Sunt hæc ejus verba. θεμέλιον καὶ ὑπόβαθρον τοῦ κράτους, τὸ βίαιον καὶ οὐκ ἔννομον προβαλλόμενος· καθεῖλε μὲν, ἢ πρὸ τῆς ἑαυτοῦ εἰσόδου τὴν ἀνατεθεῖσαν ἐν τοῖς προπυλαίοις τῶν βασιλικῶν οἴκων τῆς ἁγίας ἕκτης συνόδου. *Fundamentum, ac basim Imperii violentiam præstruens, non quod justum est ac legitimum; ante suum ipsum ingressum, pro Regiæ vestibulis appensam sanctæ sextæ Synodi Imaginem, sustulit*. Idipsum pluribus Agatho Diaconus in Peroratione Act. ejusdem Synodi ab ipso descriptorum, ac cui ipse exceptor interfuisset pro Notarii munere: qui & addit, sublato Bardane, paceque Ecclesiæ reddita, depictam iterum fuisse quo loco erasa fuerat, eamdem sextam Synodum cum quinque superioribus. ὁ τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς ἕκτης συνόδου ἀνιστορήθη σὺν ταῖς ἄλλαις πέντε γενομέναις. πεσόντων κατὰ. B. Τῶν Σαρακηνῶν. περιεγένοντο τῶν ὁμοφύλων. Peyr legitque Anast. *De contribulibus triumphaverint*; in eo nempe bello quod propter Imagines in Leonem conflatum est.

Pag. 271. B. Θωπευτικοῖς λόγοις. Barb. Peyr. &c. solus Reg. male: quo ex eo expressum, ac redditum, Δυνατικοῖς. *Cœpit verbis blandis velle capere*. C. Post vocem ἀνατρεπτικοῖς, lacuna est ex Barb. Peyr. &c. sarcienda. ἐπὶ τούτῳ χαλεπαίνων ὁ τύραννος, ἐπεῖχε τῷ μακαρίῳ, ὡς Ἡρώδης. *Hæc Tyrannus moleste habens, beato viro insidiabatur, haud secus ac olim Præcursori Herodes*. D. Σοφῶς καὶ πρᾴως. Reg. Anast. &c. *Sapienter, blandeque*. Προφητεύσαντι τῷ αὐταδέλφῳ. Reg. Peyr. &c. *Divina gratia illustratum id scelesto illi prædixisse Germanum*. ἐν οἴκῳ καθήμενον.

Pag. 272. A. Ῥώμης Γρηγόριος. τὸν τε πολιτικόν. Reg. &c. B. Ἀρίδηλοι αὐτὸν ἐλέγχει. *Manifeste redarguit*. προσκαλεσάμενος. C. Ἡσυχάσαι. *Privatus egit in paterna domo*. Hæc enim vis illius vocis, uti supra in Meletio visum, sic jusso ἡσυχάζειν Nicænæ Synodi decreto.

Pag. 273. B. Φυγῇ δεῖ ἀνέστρεψαν. Reg. Peyr. &c. quæ vox aptior, quam quæ edita, ὑπέστρεψαν. Est enim velut *pedem referre*, ac, ἀνακάμπτειν; non simpliciter reverti. Xenoph. ἐπεὶ ἐγγὺς τοῦ τείχους ἐγένοντο, ἀνεστρέφοντο. *Cum ad mœnia accessissent, retro reversi sunt*. C. Ἀπέστειλεν κατ' αὐτῶν. Reg. &c. κεφαλὴν ποιῶσι εἰς αὐτούς. Quod etiam legit Anast. *Præfecto illis in caput, Manete*, &c. D. Ἐκπεπληγμένοι. καὶ πολλοὶ ἀπέθανον.

Pag. 274. A Σουλεϊμὰν ὁ υἱὸς τοῦ Ἰσὰμ αἰχμαλωτίσας. Τέσσαρες υἱοὶ ἦσαν Ἰσαμιτοῦ. Reg. &c. Ὧν Γάμερ ἡγεῖτο: *E quibus prior erat Gamer*; non summus inter eos, uti reddidit Interpr. liquet enim ipsum Sulimanem summum Ducem fuisse, qui ex 90000. 60000. millia ipse educeret; denaque millia in singulos tres reliquos Præsides, ad belli levandam molem, ac distrahendas Romanorum vires, uti solet in ejusmodi, ac in dies cernimus, distribuissent: ubi etiam minus attento Interpr. decem, ac viginti millia, mille sunt, ac duo millia. Egregium vero Arabibus exercitus sic angustos educere. καὶ τούτῳ ἐχόμενος: *post eum proximi*, καὶ μετὰ τούτους Σουλεϊμάν: *post hos denique*; ut solus expeditionis ordo referatur, non Ducum dignitas notetur. D. Πλεῖστοι ἐν ὅπλοις ἀπώλοντο. Anast. *Plures ex his armis ipsis perierunt*: graviori forte armatura, quæ impedimento fuerit ad expediendam fugam, aliudve quod ex pugnandi arte sit. Sequitur in Peyr. ἐσώθησαν δὲ τε ὁπλομάχοι ἓξ χιλιάδες. *Octiagenta tamen supra sexies mille ex eis armati pugnatores*, &c. Παρανομωτάτων Σύρων. Anast. Reg. &c. *Nequissimi Syri*; nec bene *Isauri*, quod redditum est. Positum id pro Eutychianista, seu Jacobita, quod erant maximam partem Syri, ac audiebant Inonoclastæ; qui & ipsi tollendo Imagines, Incarnationis veritatem tollerent; quo eos nomine, & ut veros Δοκητὰς multis exagitat S. Niceph. in Antirrheticis, dignis certe quæ aliquando Latio donata fiant publici juris. ἀνδριὰς τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου. Non esse hunc integrum Theophanis textum, sed alia quoque scripsisse quæ S. Niceph. habet, ut de Arcadii statua ad Xerolophum collapsa, liquet ex Anast. pleniora hæc referente, quod P. Goar non advertit.

Pag. 275. A. Ἐν ᾗ μία διεσώθη ἐκκλησία. *In qua sola Ecclesia servata est*; major scilicet, ac Nicænorum Patrum conventu, pictisque Imaginibus celebris. ὑμεῖς οὐκ ἰσχύετε. Sic bene Peyr. legeritque Anast. *Vos non valetis*. Cedr. quoque: ὑμεῖς τὴν πόλιν οὐ δύνασθε. *Vos cis cives non valetis*. καὶ ἠλόκησαν μὲν... Sic Reg nec variæ lectiones hic confingendæ.

Pag. 275. C. Κατὰ τὸ Σικελίαν. Sic omnes Codd. ubi male editum Συρίαν: refert enim dicta Leonis an. 16. quæ & Cedr. recitat; nempe φόρον κεφαλικὸν

ἐπιθεῖναι τῷ τρίτῳ μέρει τοῦ λαοῦ Σικελίας, καὶ Καλαβρίας. *Census impofuisse capitatim pendendos tertiæ parti populi Siciliæ, & Calabriæ*; quæ folæ fere ejus ditionis in Occidente refiduæ erant. E. Ἀγριώτατον θήρ. Reg. &c. *Sævissima fera*.

Pag. 276. A. Γαμβρῷ τε αὐτοῦ ὄντι. Reg. &c E. Τὸν δῆλον ναύτης. E. Ἐκ προσώπου ὄντα S. Niceph. τὴν βασιλέως χώραν εἰς Βυζάντιον ἀποπληροῦν. *Byzantii Imperatoris Vicarius*; qui ipse Monotes.

Pag. 277. B. Κατὰ πᾶσαν τὴν πόλιν. *Tota Urbe*, ut bene Anast. non ut redditum, *per fingulas civitates*: de fola enim CP. fermo, in qua Artabafdus Imperatorem agebat. C. Κωνσταντῖνον ὁ βασιλεύς. Non bene omiffa prior vox Interpr. fiquidem & Artabafdus Imperator acclamatus fuerat. E. Barb. Peyr. C. Κατασταθῆναι. καὶ τῇ πόλει αὐτοῦ. σημεῖον ἐν τῷ ὁρατῷ Reg. &c.

Pag. 278. A. Αὐτόμολος. χαρτουλάριον τελοῦντι. Peyr. B. Τὸν διαδοχὴν δὲ μου. ὁ ἐμοὶ παῖδα. C. Θεολογοῦντος ἀκούσαντες. *Audientes de deitate loquentem*. E. Στρατολογήσας. *Militum delectu habito*. Sic & Anast. nec quicquam ad rem, *dum ista ageret*; res enim non defunctorum operum, fed totos Tyranni conatus exigebat. S. Niceph. ἐκστρατείαν κατὰ τῶν Ἀσιανῶν χωρῶν, καὶ τὰ ἐκείνων χωρία ἐλυμαίνετο πικρῶς. Sic enim emend. non ἐσημαίνετο. *Sufcepta in Afiæ regionem expeditione, populationibus infeftam reddebat*.

Pag. 279. A. ὑπέρμαχος Κωνσταντῖνος. Reg. &c B. Καὶ κατῆλθεν κόνις εἰς τόπους. Anaft. *Cinis defcendit per loca*. Interpr. *Pulvis imbris inftar in diverfa loca decidit*. Adduci non poffum, ut fic exponam, aliudve putem τό, τόπος, quam nomen proprium, vicumque ac locum peculiarem; ipfum forte ad quem Leo Bafilii filius celebre Monafterium virorum Eunuchorum extruxit, quod SS. Lazari & Mariæ Magdalenæ facris exuviis ditavit. εἰς τὸν λεγόμενον Τόπον, inquit Leo Grammaticus p. 481. fic nuncupato loco, ac regione five Urbis, five quæ parum ab Urbe diftaret in Thracenfibus. Satis ad miraculum, ac oftentum ut certo uno loco fic pluat pulvis, & ut in Annales referri poffit. Cedr. cum nihil amplius explicet, locis indicat proprium fe nomen iftud accepiffe. Valde inaccuratus auctor, ut his vocul is loca varia, pluraque intelligi voluerit. B. Κρατεῖ τῆς ἀρχῆς Ἰζίδ. *Imperium capeffit Ifid cognomento Lipfus*. Non bene Interpr. *Cui filius Izid fucceffit*: fatis enim fequentia indicant non fuiffe Validi filium, cum Merovam illius fe filiis regnum afferturum prætexens in eum moviffe defcribatur, ejufque fubinde fratrem, quem & fuftulit: ipfofque poftmodum filios Validi. C. Θνήσκει ὁ Ἰζίδ. D. Poft Σολιμᾶν, ubi mendofe διέσχεν; ut dandum aliquid conjecturæ, legam ego, φθάσας; nec aliud auctor fcripferit, *cum veniffet ad fluvium Litam*.

Pag. 280. A. Ἐν οἷς ὁ Μονότης. B. Αὐτός. ἐγένετο δὲ. C. Περιβαλόντα. ultimum, καὶ γυναικεῖον σοβίον, male repetitum ex Reg. non habet Peyr. Ejus loco Anaft. reddit, *cilicinum veftimentum*; ut vox alia alii fubftituta fit. τῷ ἀπὸ τοῦ ἐπισκόπου Κορυτάρης Μαρκελλίνῳ. Emendate Peyr. *Cum Marcellino Curatore ex Gangeenfi Epifcopo*. μονογράφηγε πεδήσας. Anaft. *Vinctum patri per murum monftrabat*; Ego, *e muro afpectandum vinctum oftendebat*: non, *vinculis de muro fufpenfum*, uti redditum eft. Erat enim Artabafdus Nicetæ pater in Urbe, eique Conftantinus confueto ftratagemate vinctum filium pro mœnibus oftendebat, ad illius inflectendum animi robur, ac tentandam deditionem.

Edit. Parif. pag. 657.

Pag. 281. A. Ὁ ἄνδρεῖν τῷ ἀσεβεῖ. Peyt. C. Μάλιστα δὲ σωφροσύνῃ Bene Anaft. *maximeque pudicitia, caftitate*; non ita bene, *temperantiaque maxime* τὸν δὲ Ἀβαν τὸν πολύ Reg. &c. D. Ἐσώζοντο δὲ καὶ οἱ Reg. &c. E. Ἐξαποστείλας ἀνόπλους, προσελάβετο καὶ τοὺς ἀπὸ πατρὸς συγγενεῖς. Reg. &c. *Securitatis fide conceffa emiffis inde inermibus Arabibus, etiam fuos paterna ex ftirpe cognatos affumpfit, ac Byzantium tranftulit*. Non ut fonant verba Interpr. ipfos Arabas inde eductos cum confanguineis, Syrifque aliis Monophyfitis ita tranftulit. Cedr. habet. τοὺς πρὸς μητρὸς συγγενεῖς. Etiam Anaft. *Suæ materna ex linea defcendentes*. Quid habuerit S. Niceph. non liquet, ftatim cœpta hujus expeditionis narratione occurrente grandi hiatu in ejus hiftoria.

Pag. 282. B. Προμαστίζων τὸ ἀσεβὲς Κωνσταντῖνον. Reg. Peyr. *Verberum hoc prælud io impium Conftantinum caftigans*. Libet hanc luem, quam præter Theoph. ejufque fublectores, etiam S. Niceph. exaggerat, S. Theodori Studitæ graviffimi auctoris verbis referre. Sic ergo ille in Patre fuo Platone. Ἐπειδὴ δὲ ἐπέσκηψε κατ' ἐκεῖνο καιροῦ ὀργὴ θεία . . . γὰρ ταύτην δηλῶσαι ἡ ὑπόθεσις. φθορὰν ὅτι μάλιστα ἐπάγουσα πάνδημον, οὐκ ὀλίγαις μὲν ἄλλαις χώραις τε καὶ πόλεσι, μετερχομένη, ὥσπερ τις Αἰγυπτιακὴ μάστιξ ἐκ τῆς δε εἰς τήνδε, μάλιστα δὲ τῇ βασιλευούσῃ Βυζαντίδι. ταύτῃ τοι καὶ καταλύουσι τὸν βίον οἱ ἀοίδιμοι . . . οὐκ ἄχαρι δὲ . . . καὶ τὸ τοῦ θανατοφόρου . . . γένοιτο γὰρ ἂν τὸ διήγημα ἐκθαμβοῦν τὰς ψυχὰς τῶν . . . ἐπαϊόντων. ἑωρᾶτο ἐξαίφνης ἐν τοῖς ἑκάστου ἐνδύμασιν ἢ βαφῇ ἐλαιώδει τὸ σημεῖον τοῦ ζωοποιοῦ σταυροῦ κατεστιγμένον, οἷα παρὰ χειρὸς ζωγραφούσης. μᾶλλον δὲ, ὑπὸ Θεοῦ δακτύλου, καὶ ὑπερτέρου . . . ὁ . . ., ἐπεισῄει δ' εὐθὺς ὁ θάνατος. αὐθήμερον τὸ αὐτὸ καὶ νεκρὸν ἐκκομίζοντος, καὶ νεκροῦ ἐκκομιζομένου. δύο ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐπὶ σκίμποδι. δὶς δύο ἐπὶ ζώου ἀχθοφόρου. φόρτος ἀλλεπάλληλος δυστυχῶν σωμάτων. θρῆνοι πανταχοῦ ἐχεόμενοι, καὶ ὀλοφυρμοί. ἀτονοῦσι οἱ ἐκκομισταί. ἐσπανίζοντο οἱ ἐνταφιασταί. ἐκλείοντο οἶκοι. ἐκενοῦντο ῥυμοτομίαι. ἐπληροῦντο πολυάνδρια, ὥστε μετὰ δυοῖν μηνοῖν, τὴν πολυάνθρωπόν τε καὶ μυριανδρον πόλιν, ἔρημον καὶ ἀοίκητον ἀποφανθῆναι. ταῦτα γέγονεν ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ δυσσεβοῦς βασιλέως, ὑφ' οὗ ἡ εἰκὼν τοῦ Χριστοῦ καθυβρίσθη, εἴδωλον πλάνης ὀνομασθεῖσα παρὰ τοῦ κακοδόξου . . .

Quia vero per id tempus Dei ira cælitus ingruit (cogit enim argumentum eam narrare) quæ interitum maximum, plebifque perniciem univerfæ, non exiguis aliis oppidis, atque urbibus, fed præcipue Urbi Auguftæ Byzantio afferret, haud fecus ac Ægyptiacum flagellum quoddam ex alia, ad aliam civitatem, ac regionem commigrans; hac quoque fempiterna digni memoria Platonis parentes vitam commutant. Haud vero importunum, ut & utilitatis gratia, mortis ipfum genus perfcribatur: Sic plane narratio ejufmodi, quæ eorum animis qui prudenter exaudient terrorem injiciat. Apparebat repente vivificæ Crucis fignum, fingulorum veftibus olei tinctura, velut peritæ manus, ac penicilli artificio, afperfum. Imo, quod Dei digito, altiorique providentia fic notatis terror incuteretur, confeftim mors fubingrediebatur; ut uno die idem tum mortuum efferret, tum mortuus ipfe efferretur. Erat videre duos fimul in eadem fandapila; quatuor eidem jumento impofitos; miferabilium cadaverum aliam alii fuccedaneam vecturam. Ubique lamenta, planctufque perfonabant: pollinctores vires deficiebant; qui jufta perfolverent vari extabant: claudebantur domus; in plateis nulli extabant; tumuli cadaveribus pleni erant; ut duorum menfium fpatio urbs populofiffima, innumeraque hominum multitudine frequentiffima, deferta pene ac habitatoribus defolata extiterit. Contigerunt hæc imperante impio Conftantino, a quo Dei Imago probro habita eft, quam fceleftiffimus impoftor erroris fimulacrum appellaret. Belius fcilicet Antiftes noftræ ætatis fectariis. C. Ἔν τε τοῖς τῶν ἀνθρώπων ἱματίοις, καὶ ἱεροῖς. Reg. Barb. &c. Poft vocem ἀνθρώπ, grandis irrepfit lacuna contra Reg. Cod. Cedr. Anaft. &c. fidem. Nam fequitur, κατέλαβεν δὲ καὶ θεήλατος ὀργὴ ἐξολοθρεύουσα ἀφειδῶς τοὺς ἐν τῇ πόλει, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐν . . . *Sed & divina invafit ultio, quæ non folum exiftentes in Urbe, verum etiam in circumvicina Urbis regione nullo delectu internecioni daret*. . . . E. . . . Reg. &c. D. Τετραπλαγκωθέντα . . . Barb. Peyr. *Jumentorum in quadrum clitellis inftructorum dorfo inftratis afferibus, imponerent*. Interp. *Animalibus in quadrum ad invicem junctis*, &c. Id genus machinæ fic in quadrum junctis animalibus haud

satis capio, nec Anast. aut S. Nicephorus quicquam insinuant, apud quos solum stratos dorsis animalium asseres sic egerendis defunctorum corporibus invenio. Favet allatus modo S. Theod. verbis illis, *δίς δύο ἐπὶ ζώῳ ἀχθοφορῷ*. *Videre erat quatuor uni jumento impositos*; quot sane vehere robustum jumentum sic clitellis velut quadrifidis, ac asseribus instructum, nihil incommodum erat; quatuor vero jumentorum vecturæ, ea conjugatione quam sibi P. Goar confingit, nec duodecim aut quindecim corpora fuissent satis; quibus efferendis longe commodior curruum usus, e quibus itidem facile sic sine more, ac temere in scrobem, fossamque conjicere.

Pag. 283. B. Εκπέμψαντες ἐκ τῶν. Reg. &c. Τούτων γὰρ μετά. Barb. σαγηνῆς μετὰ καὶ αὐτοῖ. Reg. &c. E. Καὶ καταληφθείς.

Pag. 284. A. Συλληφθέντων δυσσεβῶν. Reg. &c. B. Η ἐπὶ Μαρουάμ ἅλωσις, *Vastitas*, desolatio ex bellis ab eo gestis. C. Ἐκ τοῦ Χαγάνου. Peyr. &c.

Pag. 285. A. Καὶ κατὰ τὴν Αραβίαν. Reg. &c. B. Συγγενεῖς τῶν κρατησάντων. *Iis juncti sanguine qui rerum summam ante tenuerant*. Imperio in Saracenos ante potiti erant. Illud Interpr. *Nuper dominium adeptis*, in eos magis quadret, qui tum rerum summam capessiverant, ac Imperio vitaque Marvam exuerant. C. Καθ᾽ ἑκάστην πόλιν. Anast. Reg. &c. Male καθ᾽ ἑκάστην πόλιν. Non ita Constantinus urbes obibat in singulis conventus habiturus, sed in una Urbe, ac CP. conventus ejusmodi quotidie habebat, ac quam erat editurus absolutam impietatem (sequenti nimirum anno publica e publico Conciliabulo Imaginum proscriptione) parturiebat: qui est clarus sensus auctoris. D. Χορδαψ. Reg. &c. καὶ Κωνσταντῖνος. Ἐκ τῶν καθολικῶν θρόνων. Reg. &c. *Cum nulli universalium Sedium Vicarii adessent*. Sic enim ego tum omissam particulam ἐκ exposuerim, quam omnes Codd. repræsentant; ut sit velut ἐκ προσώπου. tum vocem καθολικῶν, qua non fides hic designetur, sed universalis pro Patriarchatus ratione auctoritas; etsi tum revera quatuor illæ Sedes rectæ fidei hærebant, una Constantinopolitana ab ea devia. Eodem argumento auctor invectivæ in Constantinum Cabalinum tom. 2. Auctarii nostri Pseudosynodum illam exagitat. ποῖος Πατριάρχης εὑρέθη ἐν αὐτῇ; ὁ Ῥώμης οὐ κατεδέξατο ἐλθεῖν· ὁ Ἀλεξανδρείας, οὐδ᾽ ὅλως· ὁ Ἀντιοχείας, οὐδὲ τὸ σύνολον· ὁ Ἱεροσολύμων, οὐδὲ ἅπαξ. λοιπὸν ποταπὴ ἐστιν αὕτη ἡ σύνοδος πατριάρχην μὴ ἔχουσα. *Quis in ea Patriarcha inventus est? Non sustinuit Romanus Antistes ad eam accedere: Alexandrinus adesse noluit: Antiochenus conventum sprevit: Hierosolymitanus omnino respuit*. Plura idem auctor in eam rem, totamque Constantini, ac parentis Leonis historiam, nec non eorum adversus sacras imagines tragœdiam, quæ sint illustrando Theoph. Plura item S. Niceph. luculenta illa confutatione Copronianæ hujus Synodi; ac ejus quæ eam confirmavit, Pseudosynodi Theophilianæ, quæ extat in Reg. Codice. S. Stephanus Junior. *Qui Oecumenicum illud Concilium vocari possit, quod nec Romanus Antistes (citra cujus auctoritatem nullo modo fieri potest, ut res Ecclesiasticæ ad normam redigantur) gratum habuit, nec denique Hierosolymitanus?* Tanta certe Romani Antistitis in Synodis, quæ Oecumenicæ sint, auctoritas, ut nec Græci Schismatici post discessionem a Rom. Sede, habitasque Synodos in Ignatii ac Photii causa, ullam sibi Synodum Oecumenicam numerare præsumpserint.

Pag. 286. C. ἐνθυμηθεὶς τε αὐτοῖς μελετῶντα μετά. Sic ex Vat. emendatum in Barb. legitque Anast. *Atque in eos irruere meditantem, cohibuit cum copiis*. Hic certe unus sensus congruit; ut ita victor Abusbulim in Syros Arabas irruere voluerit, non ut Syri Arabes clade tanta attriti in victores Maurophoros; quod edita ex Reg. & aliis habent. Idcirco etiam ea repressi conatus injuria in Abdelam exacerbatus, in interiorem Persidem movisse statim narratur; qua in expeditione ejusdem Abdelæ dolo sublatus est. εἰς τὴν ἐνδοτέραν. Reg. &c. non ut male editum, redditumque, ἰδιωτέραν. D. Ἑνωθεὶς τε αὐτῷ. *Illi unitus*; cum eo ad colloquium admissus, ac cum ei ut summo Ameræ Dominoque Dux ipse minor astitisset, ab eo occiditur propriis manibus; dissipatis statim larga munerum exhibitione, quas adduxerat, turmis. Hæc auctoris clara sententia, nonnihil obscurius Interpret. expressa.

Pag. 287. A. Εἰς τὴν Θρᾴκην. διὰ τὰ κτισθέντα κάστρα. *Ob novas conditas urbes, & oppida*: quibus scilicet habitarent, qui translati fuerant e Syria, & Armenia: Clarius hæc, pauloque forte diversa S. Niceph. B. Τῷ δ᾽ αὐτῷ ἔτει. Cum sit novus annus emend. ex Peyr. &c. τούτῳ τῷ ἔτει. D. Μηδὲν ἀξιόλογον τῆς ἄνω κληρουχίας ἔχοντες. *Cum supernæ hereditati nihil comparabile, ac dignum haberent*. E. Στρατηγὸν τῶν Αρμενιάκων. Anast. Reg. &c.

Pag. 288. A. Ἐλθὼν εἰς Βερέγαβαν. Cedr. εἰς τὴν κλεισοῦραν Βερέγαβαν. *Veniens ad clausuram Beregaba*, non ut hic Interpt. distinxit. B. Μετέθη ἡ κάρα. De Græcorum tota traditione circa S. Joannis caput, ejusque triplicem Inventionem docte brevi proditura V. Cl. Caroli du Fresne Ambianensis lucubratio, Patri Goar audita & expectata, mihi etiam auctoris humanitate, qualem fere digessit, visa; nec sine voluptate lecta. Ad calcem extabunt, quos mihi Tractatus Eminentissimi Cardinalis Mazarini in eam rem luculentos Bibliotheca suggesserat; in quibus præcipuus qui tertiam Comanis Constantinopolim Inventionem ac translationem sacri pignoris Ignatio Patriarcha, Michaeleque & Theodora AA. auctoris æqualis stylo gravi enarrat, necdum juris factus publici; cujus etiam Romæ penes doctissimum, ac amicissimum Leonem Allatium exemplar extat. τό, κατὰ τὴν Ἐμεσηνῶν πόλιν. Ego, *In templum ejus, quod extat magnificum in urbe Emesa*; in qua etiam erat Spelæi Monasterium. C. Ἐγένετο δὲ καὶ ἐν. Reg. &c. D. Εἰς τὸν οἶκον τῆς πλάνης αὐτῶν. Nihil cogit ut ipsum Mechæ templum cum P. Goar intelligamus; nisi Dabecum ipsa Mecha esset, quod non facile suadeat. Satis enim auctor hæc omnia in eo oppido, ejusque Meschita factum indicat; nec in Arabia, ubi Mecha, sed in Perside, cujus Maurophori populi, ac apud quos Abdelas jam imperaret, extincto Marvam, ac superiorum Arabum Imperio: qui ipse Protosymbulus sit, cujus ita filium desipientes Maurophori adulationis excessu sibi sanxerint. Ita sane pag. 323. invenias Aaronem Arabum supremum Ducem extruxisse Tyanæ οἶκον τῆς βλασφημίας αὐτοῦ: nempe Meschitam unam, uti ubique solent in urbibus quas suæ faciunt ditionis; nisi in eum usum Christiana templa commutant, uti factum CP. & supra Damasci, &c. E. Πέμψας ὁ Σαλίμ. Peyr. ὁ Ελιχος. Anast. etiam *Selichus*. εἰς τὴν καθολικήν. Reg. Peyt. &c. non adjecta voce, ἐκκλησίαν: quod & elegantius.

Edit. Paris. pag. 659.

Pag. 289. C. Τὴν δὲ γῆν. ἐθνῶν χιλιάδας κε'. Reg. & Pal. etiam Peyr. ε'. habet, etsi in eo prior numerus excidit. E. Κομβίνδον ποιήσαντες. Reg. κομβίνδον, Peyr. Vox est Latina, *Conventum facientes*.

Pag. 290. B. Θεόδωρον τὸν Πατριάρχ. Reg. &c. C. Ἀπὸ τε Χαζαρίας, καὶ Βουλγαρίας. Sic Anast. D. Ακολούτος.

Pag. 291. A. Οὗτος ὁ λόγος.

C. Ἐξῆλθον πάλιν οἱ Τοῦρκοι. Reg. Peyr. &c. Αμείβων, ἐξ ἀμφοτέρων, περιλαλγόμενον αὐτὸν ἡμέραν. Reg. &c. μόλις ἐν ταῖς φυσίν. Reg. & Pal. At Peyrez. ut est editum, legitque Anast. D. O αὐτὸς υἱός. Anast. *Hise*, ut sit, *ipse Isesbimusa* paulo ante nominatus, ac qui reipsa Abdelæ morem gessit, ut remedium sic dementans acciperet. Male ergo emendatum εἶπε. Ita fere consuevimus, ut semel expressis nominibus oblongioribus, aut compositis, ex prioribus litteris, aut syllabis eadem repetamus: uti hic quoque in eadem voce factum lib.

Ad Theoph. Not. o ij

ult. τὸν δὲ Ἰσῶ ἀναιδῶντα. *Ifcibimufæ fenfibus deftitutam domum revortarant*. Reg. Peyr. &c. τὰ ὑφαδνῖς τὰ περὶ τὴν κεφαλὴν, παίσας τὰ τάς. Sic ex Reg. una cum Peyr. fanus textus, ut nihil defit, autve redundet, uti notatum eft. Μοναῖμ δὲ τῷ. Leg. cum Anaft. Μαμαιδ τῷ majori depravatione editum Μονάμ. E. Συγκαθεζομένο αὐτῷ. Peyr emend

Pag. 292. C. Τὰς τῶν ὑπ' αὐτῷ βασιλ. Barb. Peyr. C. Ταῖς ἀκταῖς προσορμισθέντων. *Cum ad petrofas oras applicuiffent*. τραχέις τόπω, ii dicuntur. Act. 27. *Loca afpera*, importuofa; ad quæ naves vento flante tutam ftationem habere nequeant. Exponit S. Niceph. his verbis. ἀλίμενος γάρ ὁ τόπος, καὶ τοῖς πλέουσι δυσφορώτατος. *Importuofus enim eft locus, & navigantibus difficilis*. Non ergo bene, *Cum littera legerent*; &c.

Pag. 293. A. Τὰ παιδὸν αὐτῶν. Reg. & Pal. At Peyr. & Anaft. αὐτῷ, ut editum eft. *Ac ejus vitia traducerent*; nempe Conftantini apud ipfum Stephanum Inclufum ad quem itarent; cujus etiam criminis ab eo rei acti fuiffe. Sic certe fictus ille ex aulico Conftantini Monachus Gregorius in vita Stephani, delufo eodem Stephano, ac ab eo Monachi habitu detiforie impetrato, cogi fe ac focios a Conftantino ad Judaifmum, ac Saracenorum impietatem apud eum fimulatis lacrymis queftus eft: ita nimirum perfuafum habente tyranno de ipfo re ipfa queri, qui ex animo Orthodoxi effent, ac Stephano addicti. Cavebat nimirum nequiffimus homo quam diligenter ne impius audiret, eoque nomine quamquam in omnibus obfequentiffimum, ac ejus addictiffimum hærefi Patriarcham Conftantinum fæva nece fuftulit, quod fecreto prodito fufurrans Neftorianifmi eum infimulaffet. Nihil ad rem, quod redditum eft; nec auctor τὰ παιδὸν, fed τὸ παῖδος, vel magis τὸν ἄλλον fcripfiffet, ut ita de ipfius Martyris triumpho loqui voluiffet. Hoc fenfu Naz. παραδειγματίσας καὶ θριαμβεύσας τὴν ἁμαρτίαν εἰς ἀξίαν ὕβριν. Pro altera lectione Regii Cod. & Pal. maxime facit, quod habet ipfe Theophanes Conftantini anno 27. pag. 373. ab fe hic dicta explicans; cum ait dictos Proceres idcirco ab eo neci datos, ac in iis Strategium Podapogurum, quod cum alias turpis, ac nefariæ libidinis Conftantino minifter effet, rei pertæfus, beato fancti Auxentii Inclufo (nempe S. Stephano Juniori) eas turpitudines facro exhomologefis ritu exponeret. ὑπονοούμενος τὴν ἐκ τῆς ἐξηγορεύσεως προσγινομένην αὐτῷ αἰσχύνην. *Veritus probrum quod ex Confeffionibus illi accedebat*. . En ubique quid τὸ παῖδα θριαμβεύειν, five fua, five etiam Conftantini, occafione fua ipforum confitendi, cujus turpitudinum aut confcii fuiffent, aut miniftri; ac quam belle ad Stephani iftbæc tracta præconia. Σπαθάριος κατὰ τὴν Βεστὴρ. *Befterls Spatharius*. C. Κληρικὰς τε καὶ μοναχὰς, καὶ λαϊκὰς, μόνας αὐτὰ ἐξ. Reg. &c.

Pag. 294. A. Οἱ δὲ λεγόμενοι παρ' αὐτοῖς αἱρέτας τοῦ Θεοῦ. ἐπισκόποις καὶ μοναχοῖς, καὶ Reg. &c. B. Ἐγγράφως, ἢ ἀγράφως ἀποκηρύττων. *Scripto ac viva voce profcribens*. Interpr. ad πρεσβείας refert; quod minus placet. Liquet ut Conftantinus utrovis modo infectatus fit S. Mariæ, & Sanctorum aliorum interceffiones, ex Vita S. Stephani Junioris, invectiva Joannis five Hierofolymitani five Damafceni, ejus Pfeudofynodi Actis, eorumque confutatione, tum quæ extat in 7. Synodo, tum quæ necdum prodit S. Nicephori. C. Ἀναδείξας αὐτόν. Peyr. &c. D. Ὁ αὐτὸς μὲν. καὶ Ταρασίῳ τῷ ἁγιωτάτῳ. Anaft. Reg. &c. E. Ὁ ἀπὸ Σιλλαίων. Libertusne, cujus ea ratione ordinatio illegitima dicatur? aut forfan, meliufque, quia Eunuchus; fponte fcilicet eviratus, ad aulæ obfequium, quod clero inhabilem facit; non humana injuria fic mutilatus, uti Eunuchus fuit S. Ignatius, jure poftmodum creatus Patriarcha Conftantinopolitanus, ὁ μὲν δὴ ἐξ ἐκ. Reg. &c. Τὸν Οὐαλεντινιανὸν ἀγωγόν. Reg. Οὐαλεντινιανοῦ. Peyr. Anaft. *Aquæductum Valentiniani*. Etiam S. Niceph. τὸ ὕδατος ὁλκὸν ὃν Βαλεντινιανὸς ὁ βασιλεὺς κατεσκεύασεν. *Aquæductum illum, quem Valentinianus Imperator olim extruxerat*. Verum Theophanes Valentiniani anno 4. Valentis hoc ædificium tribuit, hactenufque Οὐαλεντινιανόν vocari afferit, quod illic Reg. aliique Codd. conftanter habent. Melius ibi Cedr. Οὐάλεντα ait appellaffe quafi fuo indito nomine, ex quo melius Οὐαλεντιανόν fiat quam quod vel hic, vel ibi apud Theophanem habetur. ἐπιλεξάμενος ἐκ διαφόρων. ἐξ τοῦ Πόντου. ἢ τῆς πόλεως. Reg. &c.

Pag. 295. C. Ἀναβιβάσαντες αὐτόν. Reg. &c. λαβὼν τὸ ὠμοφόριον. Hæc eft quam depofitionem realem vocant, feu degradationem, quam & mortis pœna fecuta fit. Percuffio illa in faciem ipfo libello fiebat, eratque id moris in judiciis. Sic & Heraclium in Crifpo, feu Prifco feciffe habes apud S. Nicephorum. τῷ δὲ ἐξῆς. D. Συρικὸν ἐξ ἀμανίκωτον κοντόν. Reg. &c. Anaft. tamen ἔρεον, cum reddat, *Laneo brevi, & fine manicis veftimento*: quod & aptius videatur, ferica vefte minus forte congrua huic, quam Conftantinus ludebat, fcenæ. σαμμάτιμον.

Pag. 296. A. Μετὰ τὰς τρεῖς ἡμέρας. Reg. &c. δύο γὰρ τέκνα αὐτοῦ. Latet me unde P. Goar in Not. tres habuerit; nifi eum memoria fefellit: tertius enim Nicetas abrogata jam Conftant. dignitate natus videtur. B. Ἐν τοῖς Πελαγίου. Reg. &c. *In Pelagii fepulchra*. Hic emend. Cedreni textus, quo habetur, εἰς τὸ πέλαγος: plane, εἰς τὰ Πελαγίου vel ut ipfe fcribit, τὰ Πελαγίου. E. Τὴν ἐκ τῆς ἐξαγορεύσεως. Reg. &c. προσαγγελίας τοῖς τιμίοις. ἐξ τῷ μακαρίῳ Στεφάνῳ τῷ Εγκλείστῳ. Sic legit redditque Anaft. quicquid modo Codd. vocem Στεφάνῳ defiderent. Liquet de eo S. Auxentii Inclufo Martyre hic agi, de quo fupra, cum ipfius Strategii, ac fociorum certamen relatum eft, ea occafione quod ii ad illum frequentes irent, fuaque illi peccata facro exhomologefis ritu exponerent: ut funt fere etiamnum apud Græcos foli Religiofi, οἱ πνευματικοί, ac Confeffarii, quos vocamus; quicquid noftrates multi ægre ferant id nobis muneris, ac Mendicantibus, tanta Romanorum Pontificum indulgentia, & ut velut Vicarios fuos in animi foro toto conftituant, delegari. Male ergo P. Goar nefcio quem fibi Macarium S. Stephani Junioris focium Inclufum confingit. Tantam hanc in Monafticum ordinem fceleftiffimi Tyranni fævitiam liber hic paucis S. Theodori verbis in Platone parte referre. ἤκμαζε τηνικαῦτα ὁ χειμὼν τῆς ἀσεβείας, Κωνσταντῖνος ὁ δυσσεβὴς λογισμός, τὸ τῆς κακίας δοχεῖον, ὁ πολυκέφαλος δράκων, ὁ τῆς Εἰκονομαχικῆς αἱρέσεως πρώταρχος, ὁ τοῦ μοναδικοῦ τάγματος πικρὸς διώκτης. τίνα γὰρ τῶν καθ' ἡμᾶς Ναζιραίων οὐκ ἐξηφάνισε; τίνα δὲ κρυπτόμενον οὐκ εἰς μέσον ἤγαγε; τίνα δὲ ἀντιφερόμενον οὐ κατέσπασεν εἰς τὸ τῆς ἀσεβείας βάραθρον; ὡς εἴ του τινὰ ἐναπολειφθέντα τῶν ἐπισήμων, ὥσπερ τινὰ ἐν σπινθῆρι ἀποσβέστῳ τόπῳ κείμενον, ἐν νεκροῖς λογίζεσθαι παρὰ τῶν ἔτι ὑπὲρ γῆς ὄντων. *Vigebat tunc temporis impietatis procella, Conftantinus mens impia, nequitiæ conceptaculum, multiceps draco, Iconomachorum hærefis Dux alter, Monaftici ordinis fævus perfecutor. Quem ille noftrorum Nazaræorum non fuftulit? quem latitantem non in medium produxit? quem refiftentem non in impietatis barathrum detraxit? ut fi quis ex illuftribus alicubi fuperftes effet, velut fcintilla in obfcuro loco pofita, inter mortuos iis computaretur, qui hactenus fuper terram lucis afura fruebantur*: qualis fubinde S. Plato defcribitur, quem plerique vivere nefcirent, miraculo habitus cum extincto Tyranno Byzantium petiit, relicta tantifper folitudine, ubi vere fcintilla unus ipfe in Monachorum multam fegetem provexit. ἐνδυσάμενος τὰ ἄλλα. Reg. &c.

Edit. Parif. pag. 660.

Pag. 297. A. Γυμνώσας ἐγύμνωσεν. Reg. &c. Etiam Anaft. *Denudavit*. Redditum velut effet ἐγύμνασεν. *Duris laboribus exercuit*. τὸ ὑλογραφία. S. Niceph. κηροχύτους ὕλας εἰκονογραφίαν. *Imagines cera fufæ*: ipfa vox etiam, ligno factas, quod Anaft. reddidit, fonat; rudiufque legiffe ξυλογραφίας. ἐν τῷ Ἀβραμιαίῳ. Hujus Ecclefiæ hiftoriam, ac Chrifti in ea characteris luculenter auctor anonymus

Auct. nostri tom. 2. D. Προσκαυστῖσαν. Reg. Peyr. &c. τῇ γ' τῷ αὐτοῦ. E. σὺν τῷ τοῦ Κωνσταντίνου. Barb. Peyr. &c. ipseque Reg. nisi quantum σὺν breviata difficilem lectionem facit, ac exscribentem fefellit.

Pag. 298. A Καὶ ἐσκύλευσαν αὐτήν. Reg. &c. *Eam deprædati sunt*: malle falleotibus oculis exscriptum, ἐσκύλευσαν. ὁ Σαλαὶχ. ὑπὸ τὸ δέρμα τῆς Θερμασίας. C. αὐτοχειρὶ ἑαυτοῦ. Reg. &c. D. Ἐκραυσαν πάντα τὰ μοναστήρια. Reg. &c. E. Ἄλειφον, ὑφῆψαν πῦρ. *Ignem succendit*. Reg. &c. περιέτρεψεν.

Pag. 299. B. Οἱ Μαμφουρεῖς. C. Ex ἐπιτρόπων τῶν τῆς νήσου. *Qui Cypriorum in urbe procurator erat*. D. Εἰς τὰ ἄκρα ἄπερ ἐστιν. Reg. &c. Ἐνεπρησαν πάντα φλέγματα. Reg. Peyr. &c. ἀπολέσαι δὲ τοὺς ὑπάρχους, τὸν τρίτον ἐν αὐτῷ ἀναστῆσαι. κ'. χιλιάδας: etiam Anast. Peyr. &c. ut sit palam vitiosa Regii Cod. lectio ιγ'. χιλιάδας.

Pag. 300. A. Ὡς λέγουσι τὴν πρὸς τοὺς Βουλγάρους εἰρήνην. Reg. &c. B. Ὁ δὲ Τελέριχος. Reg. Τελέριχος. Peyr. utrumque juxta varias lectiones Anast. nemo quod est editum, Τζέριχος βουλεύει. αὐτὸ τὸ ἐκφυγεῖν. Reg. &c. Ἐκούρευσε πάντας. Cedr. ἀπολέσας. Anast. *Dissecuit medios*: quo tameo sensu numquam reddita ea vox, etsi apud Theoph. crebro occurrat, sicque derondere. Quid si ita detonsos aula amandavit? Satis id pœnæ forsitan, & ut illa audita sic Constantinus canos vulserit. D. Καὶ εὐπλοήσας. Reg. *Felici navigatione usus*. Peyr. ἐμπλεύσας, quod & Anast. legisse videtur. *navigans, navem ingressus*. Post vocem παραδοῦναι, illustrior Cedr. litera. διὰ τὴν Θεοτόκον Μαρίαν. ἀλλ' οὖν τὸ νῦν τιμάσθω καὶ ὑμνείσθω ὡς Θεοτόκος ἀληθῶς οὖσα. *Vivus adhuc igni inextinguibili traditus sum propter sanctam Dei Genitricem Mariam: deinceps vero colatur illa, atque laudetur, ut quæ vera Dei Genitrix existat*. Quem nimirum titulum homo Nestorii fuligine aspersus, ut testia illi cognomiois Constantinus Patriarcha, abrogatum ei pridem soluit. E. Ἀσίαν καὶ Μαδὶ γαί. Reg. &c.

Pag. 301. B. Ἐπιλεγόμενον Καίαν. Sic Reg. perinde ac alii: nusquam Καίαν, quod nec bene ἀπὸ καινοῦ deduceretur. Putem ego excidisse secundam syllabam, ac scripsisse auctorem Καινούργιον: quod nomen est ἀπὸ τοῦ καινοῦ formatum C. Νηπίου αὐτοῦ ὄντος. σφαλόμενον καὶ ἀτιμούμενον. Reg. &c. D. Καὶ τῶν ἔσω ταγμάτων. *Prætoriani*, aliique Urbi præsidio existentes. Ἰδὲ ἀδελφοί. Reg. &c. Κωνσταντῖνον βασιλέα. Reg. Pal. &c. emendate.

Pag. 302. A. Προῆλθεν δὲ καὶ ὁ. μετὰ τὸ ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν τῶν σχολῶν. Reg. Peyr. &c. etiam Anast. *Servitis obsequentibus per Scholas antelatis*. id est, obsequii causa antelatis per Scholas clavis honoratis. Περισταλῆναι ἀμφοτέρους ἐκ τοῦ μέσου. *In ordinem redigendos*; rebus amovendos. D. Post Γερμανικείας, grandis lacuna Regii. Cod. & editorum suppl. ex Anast. Barb. Peyr. καὶ ἦν ἐκεῖ ὁ Ἰσβαάλ ὁ θεῖος τοῦ Μαδὶ. καὶ ἔλαβον πάσας τὰς καμήλους αὐτοῦ. καὶ ἔμελλον παραλαμβάνειν καὶ τὴν Γερμανίκειαν, εἰ μή. *Erat autem illic Isbaali Madi patruus, cujus etiam camelos omnes ceperant: quin & Germaniciam capturi erant, nisi*, &c. Δύο χιλιάδες Ἀράβων. Anast. legit ἕξ.

Pag. 303. A. Ἐπολίτευε καὶ ἄρχοντας μεγάλους κατὰ κάστρον. Bene Anast. *Destinatis per singulos civitates magnis Principibus*; præcipuis Præsidibus, qui illis solertia caverent, Arabumque conatum depellerent. Male interpr. cum Ducibus confundit, quos voluit cum delecta trium millium manu hostium exercitum insequi, palantes cobibere, pabula igni consumere. B. Παρασκευάσειεν τὰ Ἀμμώριον. Reg. &c. D. Ὡς οὐδὲ Ἀυνίας. Anast. bene Barb. Peyr. non ut Regius, ὃς *Ea sævitia, qua ne unquam Lysias, aut Agricolaus*.

Pag. 304. B. F. πολέμιον αὐτοῦ. Peyr. &c.

Pag. 305. A. Σὺν ταῖς ψυχαῖς, τῷ Πρωτ. Reg. Peyr. &c. B. Οἱ θέλοντες σωθῆναι. ἀκωλύτως ἀποτάσσεσθαι. Reg. &c. Bene Anast. *Qui volebant salvari, sine impedimento mundo renunciare*: Monachi institutum arripere, quod Constantino imperante capitale fuit: quin & Leone ejus filio; uti anno ipso superiori auctor prosecutus est. Nihil ad rem quod redditum est, *bereditus nuntium remittere*. Nosi tituli de renunciantibus. Laudatus sæpe Theodorus. Ἀλλ' ἦκεν ἡμῖν ἡ Χριστοφόρος Εἰρήνη, ἡ ὁ φερωνύμως βασιλεύσασα, ἐξ ἧς μετὰ τῶν ἄλλων καλῶν, καὶ ἡ τοῦ μονάζειν παντὶ τῷ βουλομένῳ ἀνέῳκτο θύρα, πάλαι ὑπὸ ἀσεβῶν βασιλέων κεκλεισμένη, καθάπερ ὑπὸ Ἑλλήνων τὸ χριστιανίζειν. ἐντεῦθεν ἡ πᾶσα ὁμοῦ μὲν πατέρων ἀποταγή· τοῦ δὲ πανολβίου πατρὸς ἡ μετὰ τὴν ἡσυχίαν ἡγεμονία. *At venit nobis Christi plena Spiritu Irene, quæ pro nominis ratione pacate Imperium administravit. Hujus munere cum aliis bonis hoc quoque allatum est, ut cuivis volenti Monastici instituti arripiendi janua pateret, quæ olim impiis rerum summa potientibus clausa extitisset, ut Græcis imperantibus vetitum erat, ne quis Christo accederet. Hinc factum ut tota nostra familia nuntium mundo remitteret; utque laudatissimus Pater post solitariæ vitæ certamina Monasterii præfecturam iniret*: nimirum repudiata olim etiam Nicomediensis Ecclesiæ majori prælatione solitudinis amore, cum ad eam Urbis Præsul hortaretur. ἀρχὴν τῆς Νικομηδέων ἐκκλησίας ὑπὸ τοῦ τηνικαῦτα προέδρου προτραπείς: tum pro, cum Leo Constantini filius recens auspicatus Imperium religiosior haberi voluit, eamque ob rem μητροπολίτας ἐκ τῶν Ἀββάδων ἐν τοῖς πρωτεύουσι θρόνοις προεβάλετο: Leonis anno 1. pag. 378. *Primariarum civitatum Sedibus administrandis ex Abbatibus Metropolitas elegit*. ἢ τὰ μοναστήρια ἀνερρίπτοντο. *Reparari monasteria*: excepto enim Dalmatæ præcipuo Urbis Monasterio, militum usibus addicto, reliqua in urbe Constantinus everteret. E. Ιε'. χιλιάδας ἀπέκτεινεν. Peyr. legitque Anast. ac palam refert Burnichem Arabum Ducem, qui sic 1500. Romanorum Ducis occiderit; non ipse amiserit, Ἀντώνιον τὸν Δομέστικον.

Edit. Paris. pag. 661.

Pag. 306. B. Μηνὶ Ἰανουαρίῳ Ἰνδικτιῶνος ζ'. Ita Reg. Peyr. &c. non ut editum Ἰανουαρίῳ ζ'. D. Κτίσαντα καὶ τὴν Ἀγχ. Τοὺς Φλώρου.

Pag. 307. A. Ἀμφιβαλλέσθαι ὁ περὶ τῆς. Reg. &c. C. Ἄπαν ὁ Ταρασίου τὸν Ἀσηκρῆτις. D. Ἀπολαβεῖν. ἀπεῖξεν ἑαυτὸν ἀποφυγεῖν, καὶ μηδ. ὡς τοῦ ζυγὸν τὸ φορτίου. μὴ δυνάμενος μου. οἱ τῇ τοῦ Θεοῦ.

Pag. 309. A. Κατεσπάλμενοι οἱ ἱερεῖς. B. Ἐν Ἀντιοχείᾳ καὶ Ἀλεξανδρείᾳ. Anast. Reg. &c Λόγῳ καὶ ἔργῳ. D. Ὁ δὲ λαὸς τῶν Σχολαρίων. Hunc militum Constantino addictorum adversus sanctam 7. Synodum insultum cum alii prosequuntur, tum perstringit laudatus Theodorus, sui in eo Platonis operam, constantiamque deprædicans, qui nec antea hæreticorum minas timuerit, nec tunc τὴν ἀποτροπὴν καὶ ἐπιδρομὴν τοῦ στρατιωτικοῦ τάγματος, *militaris ordinis inhibitionem, ac irruptionem formidaverit*; ἡνίκα ὥρμησε πρὸς τὸν μέγαν ναόν, καταβοῶν τοῦ προέδρου, καὶ ἀνδρίζομενος τὸν κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων ψευδοσύλλογον. καὶ μικρὸν ὕστερον, ὁπότε διελύετο τὸ τῆς ἀληθείας ἄθροισμα, καὶ ὡς ἐκ μέσου λεόντων ἡ βασιλεύουσα ἐξῄει, ἄνευ αἵματος, ὡς εἰπεῖν, δειχθεῖσα μάρτυς. καὶ ὁ ἡμέτερος καθηγητὴς τῷ ἀρχιερεῖ συνεπόμενος, οὐδὲν ἐπὶ τοῖς τετολμημένοις ἐδεδοίκει. μικρὸν γὰρ ὅτι τὸ ἐν τῇ Νικαίᾳ συνόδῳ ἐκ δευτέρου ἀθροισθῆναι, διὰ τὸ ἐκ μέσου τούτου γεγονέναι τὸν ἀντίθετον λαὸν καὶ ἀπεσμένον: *quando nempe is, in magnum templum impetu irruit, sublatis adversus Antistitem clamoribus, falsumque adversus venerandas Imagines laudans Constantini conventum. Paulo post etiam, cum soluto veritatis cœtu, ac velut e medio leonum submisse Augusta egressa est, sine sanguine, ut sic loquar, Martyr effecta, præceptor noster Antistitem secutus nihil temerario ejusmodi ausu exterritus est. Quod enim Synodo iterum Nicææ celebratæ interfuerit, levius est, quod præfuasit illi, ac pervicaces milites amoti essent*. Plura tom. 2. Auct. adversus Pighium, nimia ἀπειρίᾳ καὶ ἀγνοίᾳ ipsis Synodi Actis, quæ hæc subnotent, crimen falsi dicentem. C. ἐναντίον. Reg. &c.

Pag. 310. A. Καὶ ἡ χόρτον. Barb. & Peyr. χόρτου: deditque Anast. *supellex*: putem dici impe-

dimenta, & quod non tato τύλδειν, & ὁ ἀποσκλὸ appellatum est. τειμ...μενος. B. Τοὺς δὲ Ῥώμους. C. Ἀλλ᾽ τὰ τῆς ἀζίας. Reg. &c.

Pag. 311. A. Διὰ τὴν πρὸς τὴν τοῦ Κυρίλλου. ἐπὶ λιν ... Reg. &c. μετὰ καὶ Θεοδότου τοῦ ποτέ. *Cum Theodoto quondam Rege majoris Longobardiæ*: Sic etiam Interpr. anno 35. Constantini, quo legitur venisse CP. nec video, ut hic, *filium Regis Longobardiæ* reddi post putaverit; eamque verba auctoris interpretationem admittere. B. Ἐχίνοντο ὁ ἀδελφός. C. Ἱκανὰ. πάνυ Reg. &c. D. Μὴ τολμᾶν. τινι. E. Βεγύλου αὐτοῦ τοῦ λεγομένου. Reg. &c.

Pag. 312. B. Ἀναφανέντων αὐτῶν τὴν γῆν Forte κατὰ γῆν, sicque Anast. legerit, cum reddit, *Cum terræ proximi cernerentur*. D. Πρὸς τὸ πιάσαι αὐτούς Displicet ea vox, cum sit velut hostes insequi, ac comprehendere, quod a vero abhorret ita hic factum. Scriptum ergo sit, πρὸς τὸ πεῖσαι, legeritque Anast. dum reddit: *ad inflectendum eos*.

Pag. 313. A. Βαγούλαν αὐτοῦ καὶ Πρωτοσπαθ. Idem enim est qui utrumque esset. B. Εὐνοῦχον, Πρωτοσπαθάριον & ἐπιστήθιον αὐτοῦ. Bene Anast. *Intimum, son favory*: Sic crebro dilectus discipulus dicitur Patribus, ἐπιστήθιος, qui scilicet amoris privilegio super Domini pectus in Cœna recubuerit. Nusquam Græcis novæ voces desunt, ac ambitiosi tituli. Ex his corrig. Cedr. textus, in quo vox πατρὸς, loco μητρὸς irrepsit. Matris, non patris domesticos ita Constantinus exagitavit. τῆς Ἐλλάδος. C. Εἰς τὸ ἐπιλεγόμενον. περὶ τὴν ἑσπέραν. οἱ Βούλγαροι δέ. Reg. &c. Ἀνδωνάτερα ... ἀντιῶντες πρὸς τοῦτο. Reg. &c. μετὰ λόγου προσκαλεῖ. *Data fide*, certaque pactione accersitum, velut nempe suspectum ob Armeniacorum in eum propensius studium, cujus ergo etiam postmodum oculis orbatus est. E. Τὸ κάστρον Μαρκέλλων.

Pag. 314. A. Μάγιστρον τὸν Λαχανοδρ. Πρωτοσπαθάριον τὸν Χαμεία. Barb. Peyr. *Stephanum Protosp. Cameam appellatum*: non enim duo viri ut edita repræsentant. ἐτύφλωσε δέ Reg. &c. B. Πεσόντες ταῖς μητρικαῖς. ὁμέρα σαββάτου. Peyr. &c. C. Τοῦ πιάσαι αὐτούς. Hic plane apta vox, πιάσαι, quam p. 393. suffixi. Non enim jam unus mittitur, qui auctoritate suadeat uti superius, sed duo Duces cum reliquis cohortibus, qui Armeniacorum turmas totas bello capiant, edomentque: etsi secus accidit; missosque il Duces τοῦ πιάσαι *ut se caperent*, ἐπίασαν, *in potestatem acceperunt*. E. Εἰσήγαγον. τὸ κάστρον αὐτῶν. Civitas Armeniorum ex qua hi 5000. vincti in Urbem inducti, ac vultibus inscriptis exilio relegati, ipsum Camachum fit, quod statim Arabibus proditum scribitur, ab iis ipsis, qui gentiles suos Constantino prodiderant, nec ab eo expectatam rei mercedem acceperant.

Pag. 315. A. Τῇ βουλῇ τῆς αὐτοῦ μητρός. Durum istud in Irenem sic aliis prædicaram. Habuisse Constantinum conjugem Marinam castitatis suspectam, exque ea suspicione ortum in eam illius odium, Cedr. refert. Favisse Irenem Platoni, ac discipulis occasione illius divortii, ac nuptiarum quæ secutæ sunt dire vexatis. fatetur p. seq. ipse Theophanes; qui ergo ipsa illorum fuit auctrix? Non me latet patere aulam non raro talia simulationis monstra, agique in ea pleraque non alio scopo, quam ut plebi imponatur, eaque addicatur: malim tamen cum Theodoro Studita totam tragœdiam referre in Constantini ipsius regia potestate in adolescentia abutentis luxuriam; nisi etiam referam in Irenes imprudentem diligentiam, qua invitum juvenem, spreta Erythro Caroli Francorum Regis filia ei prædilecta, olimque desponsata, ad eas nuptias coegerit; ne forte ipso satis in eas consentiente Constantino, ac quantum necesse erat ut essent ratæ. Habent non raro non bonos exitus isthæc conjugia; ac vi probata, ipsa facilis Ecclesia indulget divortia. Verum præstet ipsum Theodorum audire, qui præcipuus ex nepotibus, ac discipulis Platonis fuit, quos auctor seq. p. ejus rei causa cæsos, Thessalonicam relegatos tradit. Ab illo ergo auspicatus, *Væ civitati, cujus Rex junior est*, sic prosequitur. Κωνσταντῖνος ὁ Εἰρήνης φύόμενος, ὃ ὀ πίστει μὲν ὀρθῇ ὢν μητρικῆς εὐσεβείας ἐσφραγισμένος· ὀθίως δὲ σκαμβὸς ἐξ αὐτοκρατορικῆς ἀκολασίας ἐξακροβολιζόμενος. ἄρτι γὰρ κρατήσας ἐν νεαζούσῃ ἡλικίᾳ, ὁμοῦ μὲν τῆς μητρικῆς αἰδοῦς καὶ φυλακῆς ἀφηνιάσας, ὁμοῦ δὲ τῶν τοῦ Θεοῦ νόμων ὑπερφρονήσας, ἐκβαλὼν τὴν νομίμως αὐτῷ συναφθεῖσαν γυναῖκα, μοιχᾶται κατὰ τὸν Ἡρώδην. ἀλλὰ τίνος ἕνεκεν ὁ ἱστορία. ὅτι τῷ Προδρόμῳ ὁμοζηλεῖ ὁ ἡμέτερος καθηγητὴς παρ᾽ ὅλον σχεδὸν τῶν συνελθόντων τῇ παρανομίᾳ, μόνος οὗτος σὺν τοῖς ἑαυτοῦ παισὶν ἤχων φοιτηταῖς ἀκλόνητος διέμεινεν. ὑπὲρ οὗ ὅσα καὶ ἡλίκα διὰ ὅλου ἐνιαυτοῦ τὰ ἀγωνίσματα. ἀκοαὶ ἐπ᾽ ἀκοαῖς, ἀπειλαὶ ἐπ᾽ ἀπειλαῖς, μαστίγων, ἐξορισμῶν, ἀκρωτηριασμῶν. ὡς δὲ οὐδὲν ἐντεῦθεν ἤνυετο τῶν σπουδαζομένων τῷ Καίσαρι, εἰς ἕτερον μετέπεσε τρόπον. καὶ ἦν τὸ μὲν δρᾶμα, κατὰ τὸ λεγόμενον, ἑτέρων, ἡ δὲ χεὶρ Ἀβεσσαλὼμ ἡ ταῦτα πραγματευομένη. ὅτε ταῖς παραπεμφθείσαις μονάζοντας, καὶ τὰ συνέγγραφα γράμματα καὶ τέλος, ἐπειδὸ καὶ ταῦτα ἄχρηστα ἐξ ἀδεβίου, τοῦ πατρὸς τὰ δέοντα ἀντιτιθέντος καὶ ἀντεπιστέλλοντος, ἡ ἀνακάλυψις τῆς βασιλικῆς μορφῆς ἀπῄρητο, ὡς οὐκέτι χώραν ἔχοντος τοῦ προσωπείου φαίνεσθαι. ἀβάλλει τὰ τότε γεγενημένα παρὰ τῶν ταλαίπωρων δύο στρατηγῶν, ὡς ἐπί πολεμίων τινῶν πρὸς τὸν ἄοπλον μονάζον τοῦ Χριστοῦ, ἐν μόνῳ τῷ θείῳ νόμῳ φραττόμενον. ἤρθη ποιμὴν ἐκ μέσου. καὶ διασκορπίζονται τὰ πρόβατα ἀπὸ τῆς ποίμνης. οἱ μὲν ἐτύφθησαν, ἄλλοι ὑπερωρίσθησαν, ἕτεροι ἐδιωχθῆσαν καὶ τὸ γε ἐλεεινότερον, διάταγμα βασιλικὸν ἀφωρίσθη· ἐν τοῖς πανταχοῦ τοὺς τοῦ Κυρίου δεδιωγμένους. ἐξ ὑπόκεσθαι γε τῆς ἀμείνω προσθέμενοι, ἐξ ἀποστολικῆς αὐθέξασθαι. καὶ Χριστὸς ἐκεῖθεν δὲ οἱ αἰδέσιμοι δοκιμάζων τὰ γιγνόμενα. τὸ μὲν βασανίζων τὸν πρὸς αὐτὸν πόθον εἰ ἐπιμένοιεν. τὸ δὲ τὸ ἀπάνθρωπον ὠχπιζόμενος ἐνεγκεῖν εἰς μεταμέλειαν. τί οὖν ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητής. ἀποστέμενος τῆς οἰκείας ἐθελοντής. μετακαλεῖται μονώτατος, τὴν ψυχὴν θεὶς ὑπὲρ τῶν προβάτων. κατὰ τὸ εὐαγγέλιον. ὁ ὡς ἀληθῶς ποιμὴν ἀγαθὸς. ἄγεται ἐπὶ τὸν Καίσαρα ὑπὸ Βαρβάρων χερσὶν εἴσω κατὰ πρόσωπον, εἰ καὶ τολμηρὸν εἰπεῖν, οἷον Ἰωάννης ὁ τοῦ Κυρίου Πρόδρομος πλὴν ὅσον ὁ μὲν αὐτοκίνητος, ὁ δὲ ἑτεροκίνητος. ὦ τῆς ἀνδρείας καρδίας· οὐχ ὑπέπτηξε τῷ κράτει, οὐκ ἐνέδωκε ταῖς ἀπειλαῖς, οὐκ ἐχαυνώθη ταῖς πιθανότησι, καὶ ταῦτα ὅσα ἀφ᾽ αἵματος τῆς Ἡρωδιάδος ὁμογνωμονήσαν. ἀλλ᾽ ἐφθέγξατο ἀτρέμας, ἀλλ᾽ ὡμολόγησεν ἀναισχύντως τὸν λόγον τῆς ἀληθείας. οὕτω ὁ τοῦ Κυρίου Πρόδρομος. οὐκ ἔξεστί σοι ἔχειν τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ σου. οὕτω καὶ ὁ τούτου μιμητὴς τὰ ἰσόρροπα πρὸς τὸν Ἡρώδην ὅμοιον. καὶ τέμνεται μὲν τὴν κεφαλὴν οὐδαμῶς, ὅτε μηδὲ ἐβούλετο ὁ Καῖσαρ μάρτυρα τελέσαι τὸν τῇ προαιρέσει ἀθλήσαντα ὡς προλαβὼν ἀπεφθέγξατο· ὁμολογητὴν δὲ Χριστοῦ καὶ μὴ βουλόμενος ἀπέδειξε, καθείρξας ἐν οἰκίσκῳ τινὶ ὡς κακοῦργον τὸν ζηλωτὴν τῆς ἀληθείας. *Constantinus Irenes soboles, qui recta quidem niteret fide, quam matris pietas obsignaret; cujus tamen vita prava esset, quam sui juris, effrænisque luxuria furiose ageret. Adhuc enim juvenili ætate eorum summam adeptus, cum a matris reverentia, tutelaque resiliens, tum divinas spernens leges, ejecta ea cui legitimis nuptiis copulatus fuerat, Herodis in morem adulteratur. At quorsum instituta narratio? Eo, nimirum, quod & præceptor noster parem quodammodo Præcursori zelum ostenderit. Cunctis enim propemodum in scelus concedentibus, solus ipse, ut sic loquar, cum filiis suis, ac discipulis inconcussus permansit: cujus rei causa quot, quantaque anni integri spatio delibata certamina? Auditiones aliæ alias excipiebant, aliæ alios minæ verberum, deportationum, lanienæ ac sectionis membrorum. Cumque his nihil præstaretur, eorum quæ Cæsaris satagebant diligentia, ad modum alium transit. Ac quidem alii, ludebant fabulam, ut vulgo aiunt; at Absalonis manus erat, quæ illa negotiaretur. Scitis qui missi sint Monachi, ac quæ Epistolæ. Denique, quia hæc quoque inania fuerant, atque irrito conatu tentata, Patre nimirum quæ e re erant opponente, ac rescribente, regiæ formæ decreta retectio, quod jam larvam apparere locum non haberet. Hæc tam gesta a duobus Ducibus, qui velut in hostes quosdam ad Christi inermem Monachum, solaque divinæ legis armatura instructum, missi sunt. De medio sublatus pastor, ovesque gregis dispersæ sunt: alii virgis cæsi, alii deportati, fugati alii: quodque omnium miserabilius, Imperatorum diplomate sancitum erat, ne usquam qui*

Edit. Parif. pag. 662.

propter Dominum fugati erant tecto, ac laribus exciperentur. Paruerunt Monasteriorum Præfecti, earumque fuit qui hospitii jura præstare auderet. Interim dormiebat Christus, quibus novit rationibus, quæ gererentur probans: ac aliorum quidem amorem in ipsum explorans, an perseverarent; aliorum miserans immanitatem, ut ad pœnitudinem redirent. Quid ergo Christi athleta? Sponte a suis abscinditur. Solus penitus relinquitur, animam ponens pro ovibus, juxta Evangelium, ut qui revera esset bonus pastor. Briarei manu ad Imperatorem trahitur. Stat coram, tametsi dictu audacius, haud secus ac Joannes Domini Præcursor: uno hoc discrimine, quod alter ipse ultro, alter pellentibus aliis in conspectum adhibetur. O viri forte pectus! Nihil Dominationem reveritus est, non cessit minis, non probabili expectatione emollitus est, cum præsertim muliercula animo compar Herodiadi sanguinis illi necessitudine juncta esset; sed quiete locutus, sed verbum veritatis inconfuse confessus est. Dixit Domini Præcursor, Non licet tibi habere uxorem Philippi fratris tui; *dixit & ejus æmulus parta ei, qui Herodi erat adsimilis. Ac minime quidem caput præscinditur; nam neque Imp. animo sedebat, ut eum Martyrem faceret, qui voluntate certamen desudaverat, uti ipsemet ante professus fuerat: Christi tamen vel invitus Confessorem fecit, qui in quadam cellula velut maleficum thesaurum veritatis carcere inclusit.* Pluribus abstineo, ne prolixior videar, quibus ille carceris acerbitatem prosequitur, ipso sacrilego incestarum nuptiarum ministro carceri præfecto, in Monasterio vicino Palatio; quibus importune tentatam Platonis constantiam, donec mœcho Imperatore ad ordinem redacto, rebusque amoto, eum Irene iterum Augusta velut martyrii clorum gloria carcere educit, ac ejus discipulorum relaxat exilia: Quin ipse, ait, ἱεράρχης ἤγαγε τὸν ἄνδρα ἀπολογίαν ποιησάμενος, καὶ πρὸς ἕνωσιν ἐκκαλεσάμενος. ὃ καὶ γέγονεν, ἐκβολῇ τοῦ στεφανώσαντος, καὶ φυλακῇ τῆς ἀφέσεως, ἐφ᾽ ὅτι μάλιστα ὀλίγον ἐφ᾽ ὃ μακάριος. *Præsul Tarasius virum venerationi habuit, ob ea excusans quæ gesta fuerant, atque ad unionem provocans; quæ contigit amoto eo qui nuptiales corollas imposuerat, ac studio cavendi dissidii, a quo vir beatus maxime abhorrebat.* B. Μεθ᾽ ἑνὸς χοίρου αὐτῶν. *Cum uno illorum manipulo congressus.* εἰς τὸ Θεολογεῖν. *In Joannis Theologi sacra æde;* hac phrasi decepti quidam habere se putant ex Concilii Ephesini Actis, versatam aliquando fuisse S. Mariam in ea urbe, quod a vero, ac decoro alienum existit. C. Ἐγένετο δὲ ἐν. D. Μαθὼν ἀνιόντες. Reg. &c.

Pag. 316. A. Τῷ τε κατηχητῇ. εἰς ὑπερασπίζοντο. Reg. &c. E. Ἀνεθέμενοι αὐτόν. Peyr.

Pag. 317. A. Εἰς τὸ χελάνδιον, τῷ σαββάτῳ πρωὶ κατέλαβον. Anast. Peyr. *Sabbato mane venerunt* ibid. Δεινῶς τε ἐνεπίπτον πρὸς τὸ ἀποθανεῖν αὐτόν Anast. Cedr. Peyr. *Graviter excæcant, ac immedicabiliter; ita ut hunc mors subsequens confestim extingueret.* Ita bene Anast. is enim reipsa significatus excæcantium animus, etsi ea læsione minime extinctus Constantinus, quem Cedr. superstitem tradit tum, cum Nicephorus secundum illud Imperium matri abrogavit. B. Ἀπομαστίζοντες αὐτόν. Reg. &c. D. Ἀναγορεύσαι τῆς αὐτῶν βασιλείας ἀμφότεροι σκοπὸν ἔχοντες. Reg. &c. Adhuc ἐπιτόθεν, iique duo in aula primarii. *Intimi ac familiarissimi.*

Pag. 318. A. ἐπῆρεν δὲ καὶ τὸ τοῦλδον αὐτῶν, ὑπέστρεψαν καὶ αὐτοί. Peyr. &c. *Quæ cursorum turmæ cum & impedimenta eis abstulissent, reversæ sunt & ipsæ:* ut triplex Arabum victoria sub unum describatur: nihil ad rem quod redditum est. B. Τῶν τεσσάρων Πατρικίων κρατουμένων. Peyr. & Cedr. *Tenentibus eam stipantium more quatuor Patriciis;* ut quasi illis niteretur, non ut ipsi currum regerent. ἐπίτηπτον ὁ ἱερεὺς C. Ἀντίπατρον δεινῶς. τῶν προσφυέντων Πατρικίων. C. Reg. &c.

Edit. Parif. pag. 663.

Pag. 319. C. Ὃν καὶ προεβάλετο. καὶ τὸ ὀφίκιον. Reg. &c. C. Ὁ παλαιοσεβάσιος. *De quo sæpe facta mentio.* D. συνηγωνίζοντο οἱ αὐτῷ. τῆς ἐπαρχίας καὶ δεκαρχῶν. Γρηγόριος Πατρ. ὁ τοῦ. καὶ Θεόκτιστος Πατρ. Reg &c.

Pag. 320. A. Ψιλοὺς ἀπαιτήσαντες. τῆς τὸ τῆς Πατρικίου. B. Ἄνευ τὸ πλῆθος. Reg. &c. ibid. Μαρτυρήσαντες καὶ ἀθλήσαντες ὑπὸ συμβιῶν. Nec istud Regii placet, nec quod Barb. & Peyr habent συβώτου, legitque Anast. cum reddit, *subulcum.* Nihil enim cohæret, inepteque istud scommatis hic in Nicephorum jactetur. Lego ergo cum Cedr. ὑπὸ ἀσεβοῦς ἐκβληθῆναι, τῆς, estque optima antithesis. *Eam quæ Martyr extitisset, ac certaminis desudasset, ejici ab homine impio;* nempe Nicephoro hæretico, *ipsis ei conjunctissimis ad eum deficientibus.* C. Τὸς ἐλεεινὰς ἡμέρας. Sic legit Anast. legendumque suadent sequentia, quibus ipsa diei illius tristis facies, ac importunum frigus describitur. κρύους ἀφορήτου καταπλαγέντος φθινοπωρινῇ ὥρᾳ. Reg. *Frigoris intolerabilis plena Autumno accidit constitutio.* D. Καὶ εἰς ἐπὶ ταῦτα ἀπαρᾶται, καταρᾶται μὲν τοὺς προβιβάσαντας μὲν αὐτόν, ἐπιβουλεύσαντας δὲ αὐτῷ. Ita Barb. Peyr. Anast. sano textu. *Eos qui se provexerant diris devovens, quique illi insidiati erant, haud secus ac Judas Domino post Cœnam.* τὰ ὑποδήματα. E. Κατέχων μὴ ἰσχύων. ἐνόντα γὰρ αὐτὸ δεινῶς. Peyr. &c. *Damnabat avaritiæ vitium, cum ipse illud celare non posset: graviter enim eo laborabat.* ἅτε γυναικῶν ὅσα. τῷ φρονήματι. τὸ ἀνανεύειν, καὶ Reg. &c.

Pag. 321. A. Ἐπὶ τῷ θρόνῳ τοῦ. Reg. ἀληγομένων. σφάζοντα, τό. τον δὲ φόνον. Reg. ἀληθῶς, ὡς τό. Peyr. &c. B. Πολλὰς ἀνωτέρους παραλογισάμενος. Reg. Nihil clarius, nihilque redditum obscurius. *Qua juramentis tuis fidem habens, qua tibi parens, plures mihi bene consultum volentes contempsi, jam tum Deo res meas committens.* Æquior longe Nicephoro auctor Vitæ S. Nicephori, quam cum aliis Patriarcharum Vitis eorum temporum historiam magna ex parte continentibus tomo altero, alteraque illius parte me producturum spero. φροντιστὴς ὡς βασιλεῖ: πέπεισμαι δὲ Reg. &c. τῆς Ἐλευθερίου. τῆς πάσης θέσιν. τῆς τοῦ βασιλ. C. Ἡ αὐτὸ ᾠκοδόμησε. κοινὸν τὸ καί. Reg. &c. D. Ἀπιοῦσα τέ καί. τό κατοικοῦν αὐτήν. ἐν Λέσβῳ τῇ νήσῳ. Cedr. εἰς Μιτυλήνην: quæ Lesbi insulæ urbs est libera, eu qua dicta Mitylene ipsa insula, ut Ort. unde & statim idem defunctam ait, ἐν τῇ αὐτῇ Λέσβῳ.

Pag. 322. B. Τὸ ἀποσταλῆν ἐπὶ τούτῳ, ἀποκείρας. *In hunc finem missum, caput abrasit.* Sic bene Anast. intellexit, non ut in ipso navigio detonsus sit, quod & sequentibus adversatur, quibus peractis omnibus quæ sunt monasticæ inaugurationis, navigium ingressus dicitur. εἰσελθὼν ἐν αὐτῷ. Peyr. Bar. &c. ibid. Τινὰ· δὲ καὶ τά. D. Τῇ τε ἰδίᾳ. Reg. &c. E. Τοῖς εἴδεσιν ἀκριβοῦς. Reg. &c. τὸ μηδὲν. ἀφεῖται τοῦ βασιλικοῦ κοιτῶνος. δολίως κλονουμένου. *Septem dierum spatio non prodierit ex regio thalamo.* γυναικώδους.

Pag. 333. A. Τῶν φαύλων τε ψευδοχρίστων: Emend. ex Anast. ψευδοχριστιανῶν. *Quod est consuetum pravis hominibus, ac falsi nominis Christianis.* ἀποθανόντος. B. Ἀποβαλόντες. Reg. &c. C. Πλάτων δὲ, καὶ Θεόδωρος ἡγούμενοι τῆς μονῆς τοῦ Στουδίου. Ita bene Cedr. non ut modo Codd. ipseque Anast. ἡγούμενος, quasi uterque illius Monasterii Præfectum ageret, non solus Theodorus, de quo etiam postmodum subditur quod præsideret Monachis 700. in eo Monasterio; Platone tum vitam degente solitariam in Inclusorio, eidemque nepoti suo Theodoro subdito, uti ipse pluribus in Vita illius; in qua & loci hujus tragœdiam totam prosequitur; aliamque ac præcipuam dissidii causam affert, quam nariet Theophanes, ac pro qua excusat, Nicephori scilicet promotionem ex Laicis; quam etsi moleste habebant viri sanctissimi velut non omnino ex canonum ratione factum, haud tamen rem ejusmodi existimabant ut pacis studio dissimulanda non esset, uti jam in Tarasio & ipso ex laicis promoto dissimulaverant; quo etiam amice sub ipsum Sacerdotii initium, tumque sublato scandalo, ac amoto Josepho Catharorum Præposito in-

ceſtarum nuptiarum miniſtro, oſi fuerant. Offendit quidem Plato in Nicephori electione, ſed quod per litteras ſuffragium rogatus ab Imperatore, libere eum præſulem edixerit, quem tanto muneri aptiorem putaverat; quodque ut ille præficeretur ita adoixus ſit, ut etiam Imperatoris ſecretum cuidam ex proceribus ſanguinis affinitate eidem conjuncto, communicaverit: quo ſcilicet ſua ille auctoritate erga Imperatorem obtineret, ut in eum Imperator vota ſua conferret, quem is illi potiſſime ex omnibus nominaſſet. Secuta hæc Joſephi Catharorum Præpoſiti jam Taraſio abdicati, reſtitutio: utque non aliter Taraſii admiſſa communio Platoni, ac diſcipulis, quam Joſephum ille ſacris arceret; ſic & ab iiſdem etiam Nicephori ſpreta, poſtquam ipſe ut Imperatoris gratiam iniret ad priſtina eum munia inſtauraverat. Totam ergo in ambos Duces, ac diſcipulos vere dignam luctus tragœdiam executus Theodorus ſic cauſam explicat. καὶ ταῦτα ὑπὲρ τίνος. πάλιν γὰρ ἀναλαμβάνειν ἐκπλήξει τὸ δρᾶμα βιάζομαι. ἵν' ὁ στεφανώσας τοὺς μοιχωμένους παρὰ τὸ Εὐαγγέλιον καὶ ἐναντίον τοῦ Προδρόμου, ὡς οἰκονομίας συντεθείσης τῇ ἐκκλησίᾳ πεποιηκώς, ἀθῷος ᾖ τοῦ ἱερουργεῖν· καὶ οἱ τοῦτον μὴ προσιέμενοι εὐαγγελικῶς, ἄνομοι καὶ ἀλλότριοι Θεοῦ νομίζοιντο. ὢ νόμοι Θεοῦ καταφρονούμενοι. ὢ διώκτου τικοῦ, Χριστιανοῦ προσηγορίαν ἔχοντες, ἐκ Χριστοῦ νόμους καταπατεῖσθαι ζέοντος. τί οὕτω μεμηνὼς βαρυκάρδιε, καὶ ἀπονίσατε σὺν τῷ ὁμοζύγῳ σου ἀχρείῳ. οὐκ οἶδας ὅτι πρὸς ἀηττήτους νόμους Θεοῦ παρατάσσῃ, οὓς οὐδεὶς βασιλευόντων νενίκηκεν· μᾶλλον ὅτι γε καὶ προσκρούσας αὐτοῖς, ὡς σὺ περιφανῶς, ἀπώλετο. *Hæc vero cujus gratia? iterum enim præ ſtupore fabulam ab ovo repetere cultat. Nempe, ut is, qui nuptiales corollas præter Evangelii jura, ac contrario Præcurſori molimine, adulteris impoſuerat, velut qui prudenter e re Eccleſiæ egiſſet, innoxius ſacrorum miniſter ſanciretur; iique, qui ex Evangelii rationibus non admitterent, iniqui ac alieni a Deo haberentur. O ſpretas Dei leges! O ſævum Chriſtiano nomine perſecutorem, Chriſtique leges fervore animi conculcantem! Quid ita dementia furis, homo gravi corde, ac immaniſſime, una cum tibi morum æmulo tuo catulo? Neſcis adverſus invictas Dei leges inſtructa te acie ſtare, quas nullus Imperator vincere potuit: quinimmo quiſquis in eas offendit, quod tu palam moliris, periit.* C. Ἐπιφαίνεται Ἀαρὼν ὁ cf. τὰ γενναῖα τῆς ταλαιπωρίας. *Oſtendens quanta vis calamitatis exiſtat, multaque ſolertia uſus.* velut eſſet, πολλὰ φουσσευσάμενος, quæ vox anctori eſt, fraude uti, ſolertia decipere. Sic certe Cedr. καὶ δόξαν ἀμειψάμενος Idem, τὰ γενναῖα ταλαιπωρίας in illa vi ſuadæ enituiſſe intelligit, qua Nicephorus Aaronis animum ad pacem inflexit, deſperata alioqui ſalute: non quaſi ipſe ita animos ex calamitate hauſerit, ut ſe de illo trophæa erecturum ſperaverit, uti Interpres non bene intellexit. Quid ſi φοῦσσα intelligas, uti expoſitum eſt Imp. ſecundi Juſt. Rinotmeti anno 3. cum is fuga lapſus Anchialo, dicitur poſuiſſe ſuper muros, φοῦσσα, *arma bellica*, quo ſic Bulgaris fucum faceret, nec illi ejus fugam adverterent; ut hic quoque dicatur Nicephorus feciſſe multa φοῦσσα, id eſt copioſo armorum apparatu exercitum inſtruxiſſe, ne omnino Arabum Dux ex militum paucitate ſperneret, ſed majores illius copias exiſtimans in pacem conſentiret. Hoc alias ſtratagemate uſi alii cladem depulere.

Edit. Pariſ. pag. 663.

Pag 324. A. Αὐτῷ εἰρήνην γενέσθαι. Reg. &c. καὶ τρία νομίσματα κεφαλιτιῶν. Habet perinde Reg. quicquid male exſcriptum: Bene Anaſt. *Tria numiſmata in cenſum capitis Imperatoris, & tria in cenſum capitis ejus filii*: quo Aaron cenſu ſic delectatus eſt, prætulitque auri multis talentis, velut ſic addicto Arabibus Romano Imperio. Nihil e re quod redditum eſt. τὰ παραληφθέντα κάστρα μὴ κτισθῆναι: Apud Cedr. παραληφθέντα ὑπ' αὐτοῦ: *urbes quas ille cepiſſet non reparandas*: Etiam Peyr. προληφθέντα: *urbes prius utrinque captas*, at non improbanda Regii lectio: *urbes deſolatas*; vel quibus ille ex pacis condicto Romanis ceſſerat. C. Τυβαλοῦ. ἀπὸ τὸν Φιλαίμονον. D. Πλησίον παρακειμένην. Cedr. Reg. &c. τὸν δημαῖχον. Quod ſequitur ex Cedr. emend. καὶ τὸν λαὸν παρ' ἐλπίδα τὴν κάκωσιν ἐκφυγεῖν. *Et ut populus præter ſpem cladem effugeret.* Etiam Barb. κάκωσιν. E. Οἱ εἰς πάντα.

Pag. 325. A. Ἐν τῷ κοσμικῷ βίῳ ἄρχοντας. Reg. &c. *Proceres in ſæculari vita merentes.* C. Κατατμηθέντος ἀρχαῖς. Reg. &c. *In varios ſciſſi principatus.* καὶ παντοίας αἰτίας. καὶ οἱ κατ' αὐτόν. D. Ἡ κατ' ἀλλήλων. Reg. &c. E. Κόμμος ὁ cf.

Pag. 326. A. Τοῖς δὲ στρατιώταις. τοῖς ἐχθροῖς στρατηγεῖν. Cedr. ὡς καὶ Εὐθύμιον. τὴν τὸ τάχα ἑορτὴν ἑορτάσαι. ἢ δὲ παραληφθῆναι. B. Τυραννεῖν. Reg. *Adverſantes militer veritam auctorem eſſe, Ducum ac Procerum opera ſuadendum turbis, ut Imperatori pro ædificio ſupplicent.* Sic homo aſtutus ad trahendos in invidiam milites, aut duris laboribus mancipandos, ex quo ſecuta eorum ſeditio. C. Κατάπαζον ἐπηρέαστο Reg. &c. D. Μετὰ τὰς ἀδίκους ἀπεξελάσεις. *Poſt impias animadverſiones*, ut bene Anaſt. & Svid. contra nimirum fidem juramenti; de pœna enim ſuperiori anno militibus tumultuantibus irrogata ſermo, ad alios etiam iſto producta. πάσας. Etiam Cedr. Reg. &c. qua voce etiam ſuperius nius auctor. *Bona immobilia, poſſeſſiones venundari.* πολλὴν ἐξ ἀνίας: Plane, ἀνίας: *ex mœrore animi*: ſic in Andrea Cret. orat. in Lazarum mihi alter Cod. impoſuit, altero bene emendante.

Pag. 327. A. Καινοῦν προστάξαν. Reg &c. E. ἀπεχθάνεσθαι. δανείζων. Reg. &c. ἐπιστα ἢ βεβαιοῦν τούς.

Pag. 328. A. Ἐπισήμων ἕδρα. Reg. ἀνδρῶν: quæ & lectio ferri poſſit. ἢ ἀδυνάτων. B. Τὰς κατὰ Χριστιανῶν ἐπινοίας· ἐπηρείας ἀδίκους ἐπ' ἀγορασμοῖς· πολλὰ ... ἐν πλοίοις. Reg. Cedr. &c. *Artes ſuas in Chriſtianos intendit; Deo inviſas inſpectiones in emptionibus; proſcriptiones & damna nobilibus illata; ſœnera navibus impoſita.* C. Τὴν δὲ περιστατικήν. D. Ἐν οἷς ἐξ ὅτου. πολλοὶ λοιπὸν οἰκονομήσαντο. Reg. &c.

Pag. 329. A. καταγομένους αὐθεντικῶς ἐν τοῖς ἐπισκοπείοις. Non male Xyl. *Pro ſua auctoritate in domibus Epiſcopalibus, & Monaſteriis divertere, &c.* Velut fere modo his jus metandi Principum beneficentia tribuitur, etſi non conceſſo raro abutantur. Nihil e re, *herili jure Epiſcopis Epiſcopatibus abducit*: ita Monaſteria militibus addicebat Conſtantinus Cabalinus, non etiam Nicephorus Epiſcopia. κατασχεθῆναι τὰ αὐτῶν. Cedr. Peyr. B. Ἀργυροῦ σχεδὸν ἔληξεν. καθόλου τὴν πρόνοιαν ἀναιρῶν. *Tollens omnino providentiam*; quod & ſequentia declarant, quibus Imperii robur omne in verſuria Imperantis ponit, uti nunc quos Machiavelli ſchola impie Politicos producit. C. Οὐδ' οὕτως ὀλιγωρεῖτο. Reg. &c. ἐκ τοῦ ἐτῶν ὀπισθοτελείας. Bene Anaſt. *Octo annorum præteritorum redhibitiones*; nec tam bona non bonis Xyl. commutanda. *Les arrerages de huict ans du paſſe'.* Flodoar. hiſt. Rhem. lib. 7. c. 10. *Neque cenſum, neque redhibitionem inde percipiunt.* D. Εἰ ὁ Θεὸς σκληρύνων ἐσκλήρυνε τὴν καρδίαν μου, ὡς τοῦ Φαραώ, τί ἀγαθὸν ὑπήκοοι, Θεόδωρε, μὴ ἐκδέχου, πλὴν cf. Reg. Peyr. Cedr. &c. *Cum Deus cor meum obdurans obduraverit, uti Pharaonis, quid boni meis ſubditis fuerit? Noli Theodoſi alia expectare a Nicephoro, quam quæ erruis.* Quam bona male expreſſa! αἰδοῦ, αὐτὸς ἐγὼ ζώσῃ ὁ συγγραψάμενος ἀκήκοα. Reg. &c. *Hæc, Deo teſte, ipſe ego qui ſcribo viva voce accepi a Theodoſio.*

Pag. 330. A. Ἀπαίτησιν τῶν. Cedr. B. Εἶκοσι, μόνοι. C. Poſt. αἰχμῶς ſuppl. ex Cedr. ἐκ τοὺς σὺν αὐτῷ ἄρχοντας: ἐν οἷς ἦν καὶ Ἀέτιος. *Miſerabili cæde eum, & qui erant cum ipſo proceres proſtraverunt.* De hac tanta Romanorum cæde S. Theodorus. τὸν ἐπὶ πολὺ μετεωρισθέντα τῇ ἀπονοίᾳ, ἡ κραταιὰ χεὶρ τοῦ Θεοῦ εἰς Σκυθῶν ἐξολοθρεύσασα, ὁμοῦ παντὶ τῷ στρατῷ ἀπώλεσε· διήγημα φοβερὸν καὶ κλαῦμα θρηνητικὸν τοῖς μετέπειτα γενεαῖς καταλειφθὲν ... αὐτοῦ σοφωτάτης οἰκονομίας ἐγκαταλείψασα. *Eum dementia valde elatum, potentiſſima Dei manus ad Scytharum loca exterminans, cum omni illic exercitu delevit: tremendum,*

peratoriæ cohortes sponte fugissent, ac suam stationem prodidissent; non sic vero Leonis turmæ. Sic revera se rem habuisse sequentia indicant. Quomodo enim alias Michael Leonem præsidio relicturus erat universæ ditioni Romanæ adversus Bulgaros, quorum conspectum integro exercitu ne tulisset quidem? Quomodo autem sic Michaelem ignaviæ notare, seque unum Reip. labanti restituendæ fore cohortibus persuasisset, qui insignis ipse ignaviæ specimen nuper exhibuisset? Leoni ergo facta sit strues, ut ita infamaretur, odio forsan persecutionis illius quam excitavit in Orthodoxos. Auctor Vitæ Nicolai Studitæ gravis utique scriptor, ac gestis suppar, nihil Leonis illius ignaviæ meminit, sed muneribus sibi devinxisse militum animos, ut ita Imperator crearetur, cum & alia accederent, ac strenui Ducis partes non raro implevisset. D. Εἰς τοῦτο σωμάτ. πολιτικὰς ἀνδέξηδας.

Pag. 339. A. Φραγελλίων τεῖχο, καιτοὶ καὶ ὁμόρως αὐτοῖς. C. Τοῦτο τῷ τυραννῶ ἀφήγ. Reg. &c. *Eorum ineptitudine qui præclaro huic facinori ministrabant.*

Quod ex Regio Codice expressus esset totus Theoph. textus, exscribentis fidem satis esse ratus, ut ad illum edita recenserem nihil opus esse putaveram; donec currente prælo, ac Notarum parte jam mihi edita eumdem illum nactus Codicem, multa adverti sic exscribentis vel fefellisse oculos, vel fugisse industriam. A. 135. itaque pag. illo usus facile optimo, ejusque ope multis restitutis, nolui committere, ut & antecedentium ex eo emendatio deesset. Pauca igitur hæc subnotavi; iis omissis quæ ex aliis emendaveram, quibus idem fere consentiat.

PAg. 2. Τάδε τὸ χρονογρ. Αναβὰς συνεγραψάμεθα. Ποίῳ χρόνῳ. τῶν ἀρχαίων τὰς πράξεις. Ημῖν τοῖς ἀμαθέσι.

Pag. 3. B. Κηνσοῦ ἀνέδειξε. D. Τῶν Ρωμαίων.

Pag. 4. B. Καὶ ἡττώμενοι ὤφθη.

Pag. 5. A. Τὸ τηνικαῦτα. ἐν ὀχήματος φερόμενος. μετὰ τοῦ ἰδίου B. Ὑπὸ τῶν τῶν.

Pag. 6. B. Επιδήμων ἐν Ρώμῃ. Επαρχίαν μαρῶν. C. Φανιὰν Μαξιμιανοῦ τοῦ Ερκουλίου. ὁ δὲ Κωνστάντιος.

Pag. 7. B. Καὶ τὸν Χριστιανῶν πόλεμον, διωγμόν. Facilis emendatio: τῷ Χριστιανῶν πολέμῳ διωγμόν. Sic pura littera. D. Αἰγύπτου. Πηλεὺς. Ζηνόβιος πρεσβύτερος Σιδῶνος. Etiam Anast. &c. ἐκτεταμένως ἐκ τῆς.

Pag. 8. A. Φοβηθεὶς.

Pag. 9: B. Σταυρῷ κατεστάθη: ut & Palat. Κατὰ Μαξιμιανοῦ τοῦ Γαλερίου, etsi quis eraso elemento, a Μαξιμίνου voluit emendare. D. Συνεστῶσα τῇ δεμέστρῳ: ut & Pal.

Edit. Paris. pag. 668.

Pag. 10. A. Κωνσταντῖνος κρατήσας: est in Reg. κατάσχας: veræ id lectionis vestigium quæ est Peyr. πᾶσαν τὴν Ρωμαίων ἐπικρατῆσαι.

Pag. 11. C. Ονόματι αὐτῶν: ut & Pal. Τῇ συνήθει. ἀπαλλαγεὶς τελείως. D. Τυράννων ἀρχὰς, καὶ μόνου κρατήσαντος τοῦ θεοστεφοῦς Κων. Sic & Peyt. *Extincto tyrannorum Imp. soloque rerum potiente divina ope adjuto Constantino.* ἀνδρείαν καὶ εὐφυΐαν: ut Pal. ὑπηγάγετο τῇ.

P. 12. A. Ὑπὸ Κωνσταντίνου. Κωνστάντιον Καίσαρα ὁ υἱὸς Κωνσ. Καὶ Μαξιμῖνος. αὐτοῖς Μαξιμῖνος ὁ Imp. συμβάντος. καὶ Παῦλος ὁ.

P. 14. A. Τοὺς δὲ ὑπ' αὐτῷ. Reg. at ὑπ' αὐτοῦ, ut Peyt. τὰ αὐτὰ κελεύσας, καὶ βιβλία. B. Τὴν ἀγίαν ὁμοίως. D. Ετει, ἐκέλευσεν. κελεύσαντος αὐτοῦ.

P. 15. C. Ο αὐτὸς ὑπαναλθεῖν.

P. 16. A. Συμεὼν ὁ ἀρχιεπίσκοπος. Ακοψιμᾶς. Ανδαλᾶς. B. Θεόδωρος ὁ τόπος. C. Αρα εἶτα οἱ. D. Τὸ ἑαυτοῦ γῆ.

P. 17. A. Καὶ τοῖς ἡγουμένοις. καὶ ὁ θαυμάσιος. C. Μέγας καὶ εὐσεβέστατος κατὰ Γερμανῶν καὶ Σαρματῶν καὶ Γότθων. ἔνθα ὁ μέγας Κωνσταντῖνος: Sic etiam Pal. nihilque redundare invenio, sed ibi tunc in Danubio pontem ligneum extruxisse Constantinum, ubi olim Constantius pater extruxerat. Quid hic vitii? Num & Constantius Galliis imperans non Germanos adversantes passus est, inque illos eduxit?

P. 20. A. Εστηρίχθη. εἰς ἱερὰ ἐκδίδ. B. Τοὺς κατὰ Αθανασίου. C. Συνελθόντων τῶν ὁ Ιεροσολ. ψευδόμενοι, μαρτύρες. D. Τετυχώριον. E. Οὕτω κατέλαβε.

Pag. 21. C. Νικομηδείας Ευσέβιος. D. Ζηνόβιος ἀρχιτέκτων.

P. 22. B. Καταλαβὼν δὲ. Ita redde quicquid editis, & MM. Codd. interpunctum. *Ex Oriente reversus, corpus patris in.*

P. 23. A. Λαβεῖν αὐτὴν. τοῖς ἐκδίδοι. B. Κωνσταντίνου τὴν σφαγὴν, ἀλλὰ μὴ κωλύσαντος. *Cum Constantinus cædem non imperasset, at neque prohibuisset:* qui nimirum propinatum sibi a fratribus venenum existimaret, filioque jussisset ut a patruelibus sibi caveret, eosque ulcisceretur: non autem ut Dalmatium juniorem alterius filium, aliosque consobrinos occideret. Ita colligas ex Cedr. etsi is Κωνσταντῖν habet, ac ejus Imperii anno 2. eam necem ponit, cum Theophanes occisum dicat statim mortuo Constantino. Ιουλιανὸς δὲ, ὁ. E. Καὶ Καίσαρ.

P. 24. B. Δεχόμενοι καὶ μετὰ θάνατον ἐκδόσει δὲ πίστεως. Ita facile emend. *Arium & post mortem palam receperunt; alteraque fidei expositione conscripta*, &c.

P. 25. E. Νεωτερίσαντος τινὸς, τὸ τόπου.

P. 26. A. Οἷς, εἰ μὴ βούλονται. B. Οἱ δὲ ἐξ τούτο.

P. 27. A. Κατὰ τὴν Βρεττανίαν & Θρᾴκης. D. Περὶ Θεσσαλονίκης.

P. 28. D. Τότε καὶ ὁ Βιο. Emend. τότε καὶ. E. Διὰ τὸν τοῦ Ερμ. Peyt. ἱππομάχιον.

P. 29. B. Η αὐτοῦ ὁμοῦ Παῦλος. C. Ο Αὔγουστ. D. Τὸν στρατηγὸν Κωνσταντίου. Sic & atque ita leg.

P. 30. A. Οσα τούτοις.

P. 31. A. Μετήγαγε τὸ σῶμα. ἀντιπαρατάσσεται. τὸ Βοδζανχθὶ. B. Τοῦ ἑαυτοῦ ἀνοίας.

P. 32. B. Τὰ μὲν ἄλλα διασπάραντες, Αντίοχος. C. Καὶ τὰ δίκαια. τὸν ἐξ ἀσύμφωνα.

P. 33. A. Ο ἄχριστος καὶ παρεβάτης. Etiam Pal. &c. *Homo a Christo alienus* E. Ὑπὸ Χριστιανῶν, ὅτε.

P. 34 B. Οἱ δὲ καὶ ἀνάγκαις. D. Θρᾴκης, Αἰμιλιανὸς E. Περισπελασμένω.

P. 35. B. Καὶ ἐμελάνιζον.

P. 36. E. Βιθυνίας, γενόμενος, ἐκλαλοῦν. τὰ ὑπὸ Ευδοξίου. ὑποχρεωθέντα.

P. 37. E. Πριονίδιον ἐκέλευσεν. Cedr. Reg. &c. *Jussit serra dividi*; non quod editum, πυρπολῆναι: *incendi, concremari*. Ex eodem Cedr. scrib. Χαλκηδόνος.

P. 38. A. Τὸ ἑσπερινὸν. D. Οὐαλεντινιανὸν: Cedr. Οὐάλεντα. Vox ἀπὸ τοῦ Οὐάλεντος non bene deducta.

P. 39. B. Τὸν Αθανάσιον. C. Τούτῳ δὲ τῷ.

P. 40. A. Τρωγλοδύτας. B. Ορόντην ποταμὸν. D. Παρὰ τοῦ μεγάλου.

P. 41. C. Αβάπτιστος μὲν ὤν. D. Δικαίως αὐτὸν ὀργισ.

P. 42. E. Τὸ στοιχεῖον.

P. 43. A. Βαρσον δὲ. C. Βαπτίζουσι καὶ προσαναβαπτίζουσι.

P. 45 A. Leg. ἐνετυγχάνοντο. Η τῶν Σαρακηνῶν βασιλ. D. Emend. ex Peyr. &c. μετὰ τὰ κατὰ τὸν Θεῖον. Παυλῖνος μὲν.

P. 46. C. Λαϊκὸν τὸν Αλεξ.

P. 47. A. ἱερώτατος Ιερος. Επέδωκαν. οἱ περὶ: *Silvanus ac socii olim Romam missi* (ipsi qui libellos Liberio dederant) *renuerunt*, &c. ex qua simulatione sic risui habiti. ἄλλα μὲν φρονοῦντες. B. Η δὲ ἁγία. τὸ ὁμοούσιον. καὶ τὴν θεολογίαν.

P. 48. C. Τύραννον, ἀνῄλε. *Maximo tyranno devicto, occidit Andragathium.* D. Ετει, Ευγένιος. E. Ο ἐπίσκοπος Αλεξ.

P. 49 E. Τοῦ παιδὸς, καὶ τοῦ Ὑπάρχου.

P. 50. C. Αὐτῷ ἐπισκοπ. E. Μετὰ τὸν Ευγένιον.

P. 51. B. Πρὸς Θεόδωρον Μοψουεστίας οὐχὶ πρὸς τὸν πρῶτον, ἀλλὰ πρὸς τὸν. D. Διὰ Θεόφιλον.

P. 54. C. Μανιχαῖος καὶ ὁ Αλεν. διὰ τὸ λόγῳ. τὴν

Εὐδοξίας καὶ τοῦ Ἰω. Τὰ ὑπὲρ Ἰωάννου ἑκοντ. *Joannis tuendi causa adierunt periculum*. τοῦ πρὸ τοῦ Χριστοῦ. D. Καὶ Φλαβ. Καὶ ἡ Εὐδοξία.

P. 58. B. Μηνὶ Θωθ ι'. *Mensis Thoth. die decima.* C. Ubique Ἀσπαρ.

P. 60. A. Η δὲ ἀναπᾶσα. E. Καὶ τὸ ἐν τοῖς.

P. 61. D. Ῥητόν, τό, ἐξεπιστολον. δοκῶν αὐτὸν ἐκ.

P. 63. C. Καίσαρος τίω. Μιλιῶν πάντων.

P. 64. A. Τῶν Νεκαίων. B. Σεισμοὶ γεγόνασιν ἐν ΚΠ. ἐπὶ δ'. ἐν ταῖς πρὸς Θεὸν δεήσεσι.

P. 70. D. Οὗτοι καὶ ἐν τῇ πόλει. τίω μακαρίαν.

P. 72. A. Τότε δίδωσιν. C. Βασιλεύει Ῥώμης, Οὐαλεντινιανός.

P. 73. B. Πάντες συνηλλύθαμεν.

P. 74. E. Εγγων puteru errore librarii scriptum: Cedr. ἔγγονος.

P. 77. B. ἐξ Σαλοφακιόλου. E. Ον ἐξαγοράσαντα.

P. 78. B. Ετει, Λέων.

P. 79. D. Καὶ ὁ Ἰωσις. Παίσιος.

P. 81. C. Θεόδωρηχος.

P. 82. D. Εὐδαιμονα ὄντα καὶ καλῶ.

P. 84. A. Θυσιαστήριον μελανοῖς ἠμφίεσεν. *Altare nigris vestibus contexit*. D. Μηδένα συντυχεῖν. τοῖς Ἀδιακοῖς Οὔννοις, τοῖς.

P. 87. A. Επιβαίνων τὸν ἵππον. C. Ελαττοῦται τῇ μάχῃ. εἰς τὸ ὑψὶ ἄπον. D. Πλήσσει καὶ ἄλλον.

P. 88. A. Αἰρεῖ ἀλλάξαι. τὸν πατρίκιον. C. ἐπέλευσιν Ακάκιον. κατ' ἄγνοιαν.

P. 89. D. Καὶ Τριβουνίδου. E. Ετει, οἱ Πιθυνοὶ Μόγγοι αὐτ.

P. 93. C. Εκκλησιῶ συγκ. ὁ συμβ. D. Τὸν δαιμονιῶν, ἐξ περί.

P. 97. A. Εχειροτονήθη ἀντ' αὐτοῦ Ἰωάννης ὁ μονάζων πρεσβύτερος. τίω γενομένην πρός.

P. 100. C. Καὶ οἱ μὲν περί. E. Μέχρι Συρίας, αὐτῶν πολλοῖς Emend. αὐτοῖς. *Ipse interium*, &c.

P. 101. D. αἰρεῖν τὸν πάντα.

P. 103. C. Τὸν ὑπ' αὐτὸν. E. Γράψας ταύτlω ἐ Χεναία. *Cum & Xenaja eam scripsisset*: de Epistolis enim agitur, quibus vel dictum anathema Synodo, vel anathema ipsum improbatum.

P. 104. C. Αρειανῶν Βυζαντίῳ, βαπτίζων. D. Ὁ ἐπίσκοπος Κῶος.

AD
LEONIS GRAMMATICI
VITAS
RECENTIORUM IMPERATORUM

F. FRANCISCI COMBEFIS Ordinis Prædicatorum
Congregationis Sancti Ludovici,

NOTÆ.

Edit. Parif. pag. 667.

LEonis Grammatici an extet monumentum aliud, aut memoria, me latet. Fuiffe eum fuppatem illis quorum res geftas profecutus eft, ipfa fubfcriptio clare indicat, his verbis concepta. ἐτελειώθη ἡ τῶν νέων βασιλέων χρονογραφία, πληρωθεῖσα παρὰ Λέοντος Γραμματικοῦ, μηνὶ Ἰουλίῳ η'. ἑορτῇ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Προκοπίου, ἔτει ͵ςχκα'. Ἰνδικ. ια'. *Abfoluta eft recentiorum Imperat. Chronographia, auctore Leone Grammatico menfis Julii die 8. in fefto fancti ac præclari Martyris Procopii, anno a mundo condito fexmillefimo fexcentefimo vigefimo primo.* Num is ipfe fit, cujus meminit Cedr. initio hiftoriæ, Λέων ὁ Καρίας: conjectura non levis fuerit, cum ipfum Leonis nomen, tum quod alia, ac tantifper recentiori manu fubjectum extat allatæ fubfcriptioni in Regio Cod. Λέων πρόεδρος ὁ Δοὺξ τῶν Κιβυρραιωτῶν ὁ Τζικανδύλης, ὁ οἰκεῖος ἄνθρωπος τοῦ κρατίστου καὶ πρώτου ἡμῶν βασιλέως. Adjectum enim hoc ad auctorem defignandum fibi quis facile perfuadeat. *Leo Præfectus, atque Dux Cibyræotarum qui & Tzicandalas, potentiffimique ac primi noftri Imperatoris domefticus.* Cibyra Plinio Cariæ eft; etfi aliis Phrygiæ, quæ funt regiones vicinæ. At num magis iftud Vaticano, ac Barberino Continuatori Anonymo conveniat, quem & Cedr. præcipue poft Theophanem fublegit, hæreo. Is namque vere Imperatoris, atque id primi familiaris fuit, uti liquet ex proœmio, quo fuam illi hiftoriam, ac recentiorum Imperatorum Vitas infcribit; nempe Conftantino, qui & primus Imperator; etfi eum Bafilius ab eo Imperator adlectus grado dejecerat, primumque ipfe locum, ac gerendæ Relp. auctoritatem fummam ofurpaverat, ac præter titulum vix aliud quod fit Majeftatis Conftantino reliquerat. At nihil vetat fuiffe Conftantino, ot erat litterarum amicus, domefticos plures, feu familiares, quorum ipfe ftudia foveret. Vix quicquam Leoni Grammatico, ac Anonymo illi Continuatori commune ad ufque Bafilii Macedonis Vitam, quæ ipfa non Continuatoris Anonymi, fed ipfius Conftantini Bafilii nepotis lucubratio eft: in reliquis pleraque affinia, plerumque etiam iifdem verbis concepta, aut ex aliis alia facta, tantifper mutatis vocibus, ut alterum alterius ufum laboribus neceffe fit. A fufioribus mihi Notis temperandum, iis dumtaxat breviter, quoad licebit expofitis, quæ Lectori moram injicere poffent, fua jam mole importuno fere volumine, ac cum futurum fit, at in fequenti eadem perplura, recurrant, aut quibus hæc effent illuftranda. Leonis Armeni Vita fubjecta Theophanis operi incerto auctore ex Regio producta, prius ipfa recenfenda, quæ nec ipfa fpernenda eft.

Pag. 340. τὸ κατὰ, ἀντὶ τοῦ περὶ in titulo cum gignendi cafu, nihil infolens. A. Καὶ λοιπὸν Μιχαήλ. Ita MS. Cod. qui modus loquendi indicat effe hæc ex pleniori hiftoria, ad fupplementum aliquod Chronologiæ Theophanis extracta. Quæ ipfo limine occurrit lacuna facile farcienda ex Theoph. qui & ipfe primo Michaelis anno coronatum ait ejus filium Theophylactum die 25. Decembris adeoque fcriptum fit, ἐν ταῖς ἑορταῖς τῆς Χριστοῦ γεννῶ. *In Chrifti die Natali*; nifi auctor affectata brevitate fic locutus eft, & ut infra p. 344. de Leone coronaffe filium ait, φθασάντων τῆς ἑορτῆς: iterumque eodem modo loquitur, cum de illius ficta Crucis, ac imaginis adoratione. C. Τῇ νίκῃ τῇ κατὰ Νικηφ. Πηδῶντες Μαϊουμάδας. *Maii Kalendas tripudio celebrantes*: de qua profana celebritate Meurfius, Lacerda &c.

Pag. 341. C. Καὶ λοιπὸν ἰδόντες πάντα. *Deincepfque videntes* (fic nempe inclinatam Aplacis aciem ac Orientalium fugam) *cohortes omnes fugam arripuerunt*. Superflue addita marg. particula ὡς. De hac Orientalium, eorumque Ducis Leonis Armeni defectione non omnes confentiunt. Cum auctore facit Ignatius Diaconus, ex quo forte acceperit ipfe, ut Cedr. πρὸς τοὺς ἐπὶ Θρᾴκην Οὔννους πόλεμος τῷ βασιλεῖ συγκεκρότητο, ἐν ᾧ ὁ ἄνωθεν Λέων προτροπῆς γενόμενος, παντὶ τῷ στρατοπέδῳ τὴν μετ' αἰσχύνης φυγὴν ἐμηχανήσατο. *Bellum adverfus Hunnos Thraciam infeftantes Imperator fufceperat, in quo Leo primus cladis auctor effectus, in caufa fuit ut & reliqui turpem fugam inirent.* ἔνθα συνέβαλον τὴν. Ἐλογίζοντο. *Cogitabant.* (fcilicet Bulgari) *non eos arripuiffe fugam, fed certo confilio retuliffe pedem, ac infidias hoftibus ftruere.* Familiaris vox Theophani eo fenfu, τὸ τροπαιοῦσθαι. Ipfe elegantius Theoph. λοχισμοῦ τινὸς τρόπον, ait rem Crumum exiftimaffe, *infidiarum quamdam ftruem*. τὸ ἀποκρύψαι; *evafiffe videns, fe fubduxiffe*. ἔλεγον, ὅτι. *Hoftes fefe infequi dicebat*. οὐκ ἐνεπαίσατο, fit οὐκ ἂν μόλις ἴδῃ. D. Ἀλλὰ δὲ καὶ κατ' ἐμὲ εἴσονται οἱ φίλοι ὀλίγου τόπου. Socer cujus Deo lovifum Imperium ait Michael, Nicephorus eft, cujus erat Procopia filia Michaelis uxor.

pag. 668.

Pag. 342. C. Παύσασθαι ἐθελόχωρον. Ita Patriarcha enitebarur, fed non obtinuit Leonis aftu deceptus, rem differendam prætexentis in tempus aliud commodius, ac ubi capeffiviffet Imperium, uti multis Ignatius Diaconus, necnon Continuator Vaticanus. D. Καὶ ἐπιάγουρον. Vocem ἄγουρον pro ephebo, atque juvene in aula merente exponit Poffinius in Anna Comnena, cujus Alexiad. l. 7. ea vox extat. At vocem ἐπιάγουρον iterum invenio in Leone Grammatico p. 366. de Bafilio Macedone dictam, cum robuftus, proceroque corpore juvenis Theophilitzis comitatui adlectus eft, quem Conftantinus in Bafilii Vita ejafmodi javenum, ac qui pulchri effent, εὐειδεῖς, ait fuiffe ftudiofiffimum. Non male hic P. Goar, *virili*; at malim, *grandi robuftoque*. Ibi non placet, *Agreftem juvenem*; potius, *robuftum, fortem, grandem*, de quo ftatim, οἷον ἄγουρον νῦν ἀπελάβομεν. *Qualem nunc mafculum comitatui adlegi?*

Pag. 343. B. Γνωρίσαντες τὸν ἄνδρα. C. ὁ δὲ τῆς ἐκ τῆς πόλεως. Ὡς φθάσουν. Facile textum emendes mota fequenti particula δὲ. *Cum fe illi Crumum vulneraffe putarent, folus ipfe*, &c. E. Τὸ πάνυ nihil eft cur redundare exiftimetur: nec enim novum, ot & fuperlativis adverbia ejufmodi adjungantur.

Pag. 344. B. Emend. ἕως Ἀβύδου. D. Emend. ἔτως ὅτι. E. Στρογγυλομαλωταῖρα.

Pag. 345. B. Κόψαι καὶ τὴν σοῦδαν. *Vallum latum excisum opponens*: sic p. 331. Nicephorus ambustus dicitur in Bulgaria, τῇ ἐν σχίδαις πυρᾷ: *igne valli*, inquit Anast. nempe lignis illis quibus Cremus castra circumsepiverat. C. Τῷ φρονήματι ὁ Αἰναδὶ ἐπαγωγῆς μου: *Meo in eum impetu, ac aggressione*. D. Κατὰ ὀφθ τοῦ Θεοῦ. ταῦτα πάσχουσι οἱ. *Quare hæc eveniunt Christianis, ut*, &c. E. Δοῦναί σοι ἐκπινάζεσθαι χρόνου.

Pag. 346. A. Ἀποκαινουμένου αὐτῷ legerim. μετὰ καὶ ἄλλων. B. Τοῦ καὶ Καβαλίνου Fecit Leonis hæc diligentia, ut & Patres Constantini illam Pseudosynodum accurate refutaverint: quæ eorum refutatio, seu potius S. Nicephori eorum nomine luculente extat in uno Cod. Regio, perquam digna luce. ζητοῦντων καὶ ἔχοντα χειροτονίας ἐπίσκοπον. Sic bene Cod. ipse. *Deum & alium Episcopali ordine fulgentem quærunt*. καὶ Κασυμαθᾶ μαθόντα τὴν γραμ. Ego sic reddam, *Qui Casymatha Ludimagistro grammaticam didicisset, senexque Legisperitus ad Sphoracii ædes, οἱ τὰ Σφωρακίου, diversatus esset, ac pueros docuisset*. Liquet enim unum hic designari Sylæi, sive Pergensem Episcopum Antonium, qui omnibus his gradibus eam sit adeptus Sedem, hæresimque Iconomachorum promoverit, non tres diversos, quod sonant verba Interpretis. C. Ἀποπεμφθείμενον πένητα: Præli vitio, *inopem* editum, pro *turpem*. παρρησιαζόμενος μετὰ τῆς κρατούντων: ut *Imperatorum gratiam iniret, in Curia favore polleret*. Nihil apta conjectura marg. sano prorsus textu: unus enim est Joan. qui & Hylilas dictus, non duo homines, quod ita conjectans comminiscitur. D. Κατεπατήσας τὴν ἑαυτοῦ συνείδησιν. *Conculcata, projectaq, conscientia*, non ut errore expressum, καταπτύσας: quod nec ipsum apte e loci ratione redditum. E. Non redundat particula καὶ, sed male contra Cod. fidem locata. Ἰωάννην τὸν καὶ Ὑλιλᾶν. *Joannem dictum Hylilam*.

Pag. 347. A. Ἀντὶ σκανδ. B. Ἡμεῖς τὰ καλὰ. Ἐὰν ὑμεῖς: sit, καὶ ἐὰν ὑμεῖς, ut Pauli textus habet. περὶ δὲ τοῦ προσκυνεῖσθαι. *Quod attinet ad adorationem*. ἐκ τῶν Ἀντωνίων. ibid. Τοὺς περὶ Ἀντώνιον. *Antonium, ac Joannem significans*: non bene, *Antonii socios*. Plura Ignatius Diaconus de tota hac disputatione in S. Nicephori Vita, ejusque exitu, ac persecutione Ecclesiæ illata. C. Η παρρησιάζεσθαι. δὲ αὐτὸν scrib. D. Αὐτὸς δὲ εἶπον.

Pag. 348. A. Ἵνα μὴ ὁ στρατὸς. *Quæso deponamus Imaginem, ne eam milites dehonestent*. C. Εὐαγχάσωσιν περὶ τῆς ἑορτῆς Amica auctori vox: quæ ubique Christi Natalem significet. ἄρτι δὲ καὶ μὴ σκανδαλίσῃς τὴν ἐκκλ. *Nolis Ecclesiam vexare*: habetur ea vox. Luc. 7. & 8. *molestiam ei facere*. D. Σταυρὸν ἔχοντα εἰκόνα: *Crucem in qua imago depicta esset*; forte ipsius Christi ex ea pendentis, quam ipsam Iconoclastæ improbabant. Non bene, *Imaginem gerentem manu*. Nudam Crucem hactenus ii tolerabant, eo mitiores nostri ævi sectariis; non ita quæ adjunctas, vel appictas imag. haberet. Crucem nuper ligneam ferente Græco Hieromonacho vidi, in qua tota fere Evangelica historia subtili satis statuario opere efficta extabat. ἔτερα ἡ καρδία.

Pag. 349. A. Κελαινίας. B. Οὔτε ἐπιδιατάσσομαι. *Nihil ad ea quæ a Patribus pie definita sunt insuper addo, ac statuo*. Ipsa est aliis verbis prima interrogatione S. Nicephori responsio p. 347. *Nihil eorum quæ*, &c. *nova ordinatione everto*. Sic semper vetus fidei unaque. ibid. Διαφορηθεὶς. *Difflato humore, aut sudoribus resoluto tantisper convaluit*: τὸ, συρτὰ, non *silenter* putem, uti redditum: non enim ita peragitur, quod tumultuaria militum manu exequendum mandatur: sed *trahendo*, apertaque vi Patriarchio exportarent, necdum scilicet per ægritudinem ipsum incedere valentem. D. Καταγαγόντες ἐν τῷ πατριαρχείῳ. E. Περιάσας.

Pag. 350. A. Καθ' ὃ καὶ προσωμιλήθη αὐτῷ. *Uti etiam prius cum eo pactus erat*: eum nempe primum instaurandæ hæresis adversus Imagines adjutorem adhibuit pag. 345. B. Συγγαμβρὸν ὄντος. ἀ ἐξ ὀλίγων τινῶν. φαγόντας χρεα. C. Τῶν νικητῶν.

Pag. 351. A. Ἀπέκτεινε καὶ ἐθαλάσσωσε. *Interemit, ac pelago mersit*; en utroque scilicet ordine. Quid velit de revocatis exulibus deficiente Cod. divinare non possumus.

Pag. 355. B. Ἐπὶ σύμβασιν ἐν εἰρήνῃ. Ἀποστείλας ἵππους τὸ ἐκεῖσε ἐν παλατ. σὺν τῇ ἄρκτῳ. Uno verbo auctor anonymus, τὰ ζώδια τὰ ἱπποδρομίου. *Animalium statuas extantes in Circo*. δράκοντα τὸ ὕδωρ draconem intelligo ad Circi mare, seu equarum sinum, ac fontem.

Pag. 356. B. Ἐπιτίμιον τὸ ἀνατεθὲν. μεθ' ὃν καὶ Θεόδωρος. ὁ τὸ γραπτὸ ἐπικληθ. Sic ubique sano textu MS. Cod.

Pag. 357. A. Μιχαὴλ ὁ Ἀμορραῖος. Non placet ea vox, nec quod emendarunt. Melius Continuator Vet. &c. ὁ ἐξ Ἀμορίου. *Amorio oriundus*: *Amoriensis*. Quod statim sequitur de remissa tantisper Michaele Imperatore excitata a Leone persecutione, egregie Ignatius in Vita S. Nicephori exponit, qui & navatam viro sancto operam ut Michaelem Ecclesiæ addiceret, pulchre describit; deterrendo nimirum ab hæresi decessoris exemplo, qui ita misere in templo vitam abrupisset. Quæsitam item Michaeli ἀκηδίαν, & ut quod vellet quisque sectaretur, nec alii aliis obloquerentur; eaque silentii conditione Nicephorus Sedem reciperet. Verum hæc tantisper expectanda, ut & laudatus Continuator, qui ipse fuse prosequitur quæ Leo velut solum acu notet. προσκατεχεῖσθαι κακίας. Male exscribenti adjecta vox αὐτὸν, ex qua nihil commode redditum. *Tantisper remittens vexationem quæ sub decessore obtinuerat*; *quantam scilicet fas erat, ut qui in ergastulis*, &c. B. κακῶς ἐδιώκετο. Fœda hic lacuna exscribentis oscitantia. καὶ ἐπιμικτον ἐπισυρόμενος ἐπὶ τὸ Βυζάντιον ἐκίνησε, τὴν βασιλείαν παρ' ἀξίαν ἐπιμαίνεσθαι. ἐκ γὰρ τῶν Ῥωμαίων γῆς ὡρμώμενος, δυσγενής τε. *En vili, permixtaque plebe conflato exercitu adversus Byzantium movit, Imperium indigne nulloque merito affectans. Romanæ enim ditionis natus, cum obscuris, nullaque ingenita nobilitate claris parentibus prodiisset*, &c. C. Ἐφ' ἕνα χρόνον. *Unius anni spatio, civibus interim*, &c. D. Καὶ ὅτως ἀνεστατ. τῇ πρὸς τούτῳ φροντίδι. Sic plane emend. Quod sequitur aliter emendem quam Interpreti visum; leviorique, seu potius nulla mutatione, sed unius dumtaxat elementi, quod festinanti scribæ excidit, restitutione, ut ἀντὶ τοῦ ἀφ' ὧν, sit, Ἄφρων. *Cum haud ita pridem Afri ob peccata populi, eorumque qui rerum potirentur impietatem, cœpissent res Christianorum in humile cogere, suæque ditionis facere*. Dictum hoc distinctione ab aliis Arabibus, qui pridem in Syria, Ægypto, ac locis eius rem labefactassent Romanam. Cedrenus Arabes Hispanos vocat qui Cretam ceperunt, aliasque insulas; ipsi nimirum qui & consederunt in Africa, ac utraque loca tenebant.

Pag. 358. A. Τὸν λεγόμενον. B. Οὗτος ἐκ Παφλαγόνων. κατεμίγη, τῇ ἁγίᾳ ν'. στεφθὲν. *Ab Antonio Patriarcha nuptialibus corollis donatus sancto Pentecostes die processit*; non *sancta Dominica*, quod nec Codex habet, & generalius est. C. Καὶ ὁ μὲν εἰρημ. D. Παρεισεκαλέσατο. Isthæc eadem pluribus Continuator Vat. & ex eo Cedr. qui hanc Theophili severitatem non tam justitiæ zelo adscribunt, quam ut ille sibi ab insidiis caveret, subditosque a violenta in Principem manu deterreret. Leonis Grammatici ratio, ut voluerit ulcisci Principem Iconoclastam eidem ipse addictissimus hæresi, jejunior est; cum nec pater illius ab ea abhorreret. Summi Theophili rigoris jure dicendo exempla affert, plurimumque laudat auctor Orationis Dominica τῆς Ὀρθοδοξίας nobis edita Auct. tom. 2. e quibus hic aliqua refert Leo, & sugillat. ibid. More particula δὲ, nullus erit hiatus, ut sit: *Qui sanctarum Imaginum alias detraheret*, &c. Emend. εἰς ἀδελφὴν Θεοδώρας.

Pag. 359. A. Ἐπαιδόνω. *Aviculæ musicæ, dulcique*

Edit. Paris. pag. 669.

garritu strepebant. C. Προσκλώσαι αὐτῷ γυναικὸς· χαχαρέ· τα ἐμὰ δὲ ανεπίζω. Μην ὀλίγα δὲ ἐ Μαγ. Paulo hæc latius Leo quam Continuator, aut Cedr. qui tamen alia addunt scitu digna. τῇ τῶν πατρικίων καὶ ἀνθυπάτων τιμῇ ταῖς ἀξίαις τῶν τὸ πρὸς τὴν θυγατέρα τέτη φιλόστοργον· ἔπειτα δὲ μάγιστρον, ἐ Καίσαρα τὸ ἔσχατον ἀνηγόρευσε. *Patricii, ac Proconsulis dignitate ornavit, pro impensiori illo amore quo filiam prosequebatur: tum vero Magistrum, ac demum Cæsarem creavit*. C. Ἀπελθόντος, προλαβών. Sic bene Cod. nulla repræsentat. Nulla lacuna ut legas. ἅμα τῶν ἐ συγκλήτε. *Una cum viris Senatorii ordinis*. αἰδεσθεὶς ἐν ὁ βασιλεὺς τῇ συγκλήτῳ: malim τὴν σύγκλητον. *Senatus præsentia pudore suffusus, ait*. ὁ δὲ, καὶ τίνα. *Tum ille. Quænam vero justitia*, &c. D. Τοῖ τέτο μόνον. Illud, μετὰ παρακλήσεως exponam ego, *obsecrando*; velut scilicet pro injuria excusando, cujus ille memoria noluerit Sedem recipere, ac dignitatem, Theophilo interim majoris Ecclesiæ Oeconomi officium imponente: quæ officia non minoris erant Græcis, quam summa ipsa sacerdotia, ac Episcopatus; uti fere nostris Cardinalitia dignitas, atque purpura. Gloriantur enim etiamnum Clerici majoris Ecclesiæ velut & ipsi de latere sui Antistitis; quem ideo proxime assectari debeant, ac provincialibus ipsis Episcopis præire.

Edit. Parif. pag. 669.

Pag. 360. A. Πενθερῷ τῷ Πετρωνᾷ. *Petronæ socero*. ἐ ἐμελετᾶτο δεινὰς κατ' αὐτῷ. *Gravem in eum defectionem moliri*. B. Ἀπειθὴς μοι ἀποσκλάτε. C. Emend. τοῖς ἐν εἰρκτῇ. εἰς ὁ ψιτὸλθον. *Coram conveniens*· συνομιλῆσαι τῷ Μανουὴλ. καὶ τὸ φυλακτόν. Est quod Cedr. σταυρὸν appellat. Sic ipse P. Goar p. superiori, δεὶς τὸ ἴδιον φυλακτό. *Propria Cruce amuleti loco e collo pendente ipsi tradita*: non ita bene hic, *salvum conductam*, quod rem minus explicet. Continuator Vat. καὶ μάρτυρας τῶν εἰρημένω τό, τε τὸ βασιλείως ἐγκόλπιον, καὶ τὸ χρυσοβόλλον ἐδίδε. *Ad fidem dictis præstandam, cum Imperatoris Crucem amuleti vice ex ejus collo pendentem, tum auream bullam contradit*; seu tabellas ejus sigillo obsignatas, ac manu subscriptas, quibus nec expressa figura Crucis deerat: aliud tamen, ac peculiarius τὸ φυλακτὸν, ἐγκόλπιον, σταυρὸς, semel & iterum ad majorem sacramenti religionem Theophilo usurpatum. D. Τότο ἐν μείζονι τιμῇ, ἢ τὸ πρότερον νέδοτο. *Quæ res, sicque parta victoria fecit, ut in majori quam prius honore haberetur*. τῷ ἀοσσίεῳ πλεονεκτήματι. Hic deest vox aliqua; putem, πιστωθεὶς: *Priore confisus compendio*: bene animatus ex superiori victoria Manuelis auspicio. ἐγὼ μετ' ἀντέρχομαι. παιδευθεὶς ὑποστρέψαντες π. ἡ. ἀσφαλ. μλαύτα. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐ τόν. Sic emendare omnia MS. Cod.

Pag. 361. A. Εὐπετῶς τὴν τε Ζάπετρον. Continuator ac Cedr. Σωζόπετραν scribunt, Amerumnis patriam, cujus excidii ulciscendi causa, is Amorium postmodum excidit Theophili patriam. τῶν ἐ τῷ Αμερμυμνῆ ἐκεῖθεν: obscurum hoc: Num τῶν τὸ ἐ Αμερμυμνῆ ἐκεῖθεν: *Urbem sane opulentam ac potentia claram, eo quod inde Amerumnes oriundus esset*; ut subaudiatur, aut desideretur vox ὁρμᾶσθαι. vel τῶν ἡ τὸ Αμερμυμνῆ ἐκεῖθεν πατρίδα· *quod esset illic Amerumnis patria*; an magis hiatus est? Integre vero laudatus Continuator. καὶ αὐτὴν δὲ τὴν Σωζόπετραν ἐκπολιορκήσας πατρίδα τυγχάνουσαν τῷ Αμερμουμνῆ. ὑπὲρ ἧς ἐγένετο ἐκεῖθεν τῶν γραμμάτων προσδεῖσθαι ἀναχωρεῖν ἐ Θεόφιλον ἐκ ἐ πατρίδος αὐτῷ. *Ipsa etiam Sozopetra, quæ Amerumnis patria esset expugnata; pro qua contigit ab eo per litteras rogari Theophilum, ut inde recederet*. λευκῷ πεπωλικῷ ἐποχούμενος: *Nempe curru equis candidis vectus, ipseque Veneto* &c. Αναχρίσαι προστάξας ἐ ἀπαλείψαι. *Jubens oblinendas, sive abolendas*. Tria Continuator adversus sacras Imagines impiorum Imperatorum edicta profert. 1. a Leone Isauro, ut sancti nomen numquam illis appingeretur, aut id illæ vocarentur; quod Dei proprium diceret, ut sit, ac dicatur Sanctus 2. a Michaele Theophili patre, ut non adorarentur. 3. a Theophilo, τὸ μηδὲ χρώμασι ταύτας τυπῶσαι: *ne quis eas coloribus depingeret*. καὶ Μανουὴλ Δομεστικῷ κατ' αὐτῶν. Sic emendate MS. Cod. Εξῆλθεν ἄγοντα τῶτον. Ad hæc Intepr. *Redundat*; itemque seq. linea ad illud, ὁ κατάκτην Ρωμαίων: mihi utrumque aptum, ac sensui necessarium. Primum ita expressit Continuator. ὡς δ' ἡμάρτανεν αὖθις, καὶ τρίτον δὲ ἐκ στερροτέρας ψυχῆς ἐ ἀνεῖχουσαν φάλαγγα ἐ βασιλέα διέκοψεν, ἐ πλησίον ἐγεγόνει τούτῳ· ὡς ἐ ἱμᾶσι ἐ ἐπιφέροντα τοῦτον ἐπιδῆσαι ἵππον, ἐ αὖθις ὑπεξάγεσθαι ἐπιτυγχάνειν. *Cum nec secundo res successisset, tertio quoque obfirmatiori animo incitatus phalangem perrumpit quæ Imperatorem involverat; propeque illum accedit, ut & equum quo is vehebatur loris alligare, indeque rursus educere contigerit*: adeoque exiit, ἄγοντα τοῦτον ἐξάγων: *vehentem illum equum educens*. Alterum solum emend. ut ipse Cod. repræsentat. αἶσχος ἡγούμενος ὁ. *Probrum ratus non ferendum Romanis, ut Imperatorem Romanum in Arabum potestatem captivum venire contingeret*. Pulchre laudatus auctor. ἐτρώθη τὴν ψυχὴν ἀνὴρ, βασιλέα Ρωμαίων αἰχμάλωτον γενέσθαι φοβούμενος, ἐ ἐ ἐχθρῶν ὑποπόδιον. *Durum animo vulnus vir tantus accepit, timens ne Romanus Imperator captivus abduceretur, ac scabellum pedum hostibus fieret*. Leo ita scribit, ut in prælio vulneratum Manuelem, exque vulnere brevi mortuum significet; cum Continuator calumniam subjungat, hujus ipsius officii occasione ortam, qua coactus est ad Agarenos fugere, ac reliqua superius Leoni de illo enarrata. Uter certiora monumenta secutus sit, haud facile sit divinare. Non deesse ait Continuator qui hanc illius fugam ad Agarenos sub Michaele Theophili patre ponant. D. Εὐθὺς τῶν Πέρσαι πρὸς ἐ βασιλέα. *Statim Persæ auxiliarii apud Imperatorem accusati*, qui nimirum ipsum Arabibus voluissent prodere, ac sibi Theophobum conati essent præficere; uti multis Continuator. Male τὸ συμβολαί, bellumque in Persas. ἵππος γ' ἐποχεῖται. Hanc equi ablati historiam longe aliter continuator, ac Cedr. narrant; eorumque vero similior narratio: Manuelem in Persarum expeditione adversus Amorium adhuc superstitem, postque ipsum Theophilum, iidem faciunt: nisi iste alius, atque junior Manuel existit. Τίνος ἐστὶν ὁ ἵππος. ὁ δὲ εἶπεν· ὁ Κόμης τοῦ Οψικίου ἀπέστειλεν αὐτὸν τῇ βασιλείᾳ σου. τοῦ δὲ Κόμητος τοῦ Οψικίου ἐν τῇ πόλει ὄντος, τῇ ἐπαύριον ἤγαγον αὐτὸν ὁ βασιλεὺς καὶ τὸν προσελθόντα αὐτῷ, εἶπε κατὰ τὴν ἀλήθειαν· τίνος ἐστὶν ὁ ἵππος. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς. Sic male exscriptum hiatu tanto. *Cujusnam est equus? respondit, Opsicii Comes tuæ eum Majestati misit. Cumque Opsicii Comes in urbe tum ageret, eo in crastinum adducto, una cum eo qui procedentem eum interpellarat, ait Imperator, Veram eloquere, cujas equus est?* Μαγγλαβίτης.

Pag. 362. A. Ὁ Πρωτοσύμβουλος. Hic quoque ipse Amerumnes, supremusque Arabum Dux, ac velut Imperator, sic appellatur. ἐπορθώσαν ἀπέρχεσθαι τὸ Αμόριον. *Venire ut Amorium cupiat*. B. Μάλιστα ἀσφαλῶς. αὐτὸ ἐκπορθῆσαι. τῶν ἔνδοθεν. ὑπό τινα τοῦ λεγομένου. Sic ubique emendate MS. Cod. Hanc proditionem Boiditza auctore, & ut nihil Astrologiæ in ea intervenerit, sed sola indicatio partis illius murorum qua facilis esset ad urbem accessus, sagitta cum epistola e muro in hostium castra emissa, solidius Vaticanus Continuator, quam vel Leo, vel Cedr. qui rem paucis perstringit. Θεόδωρος ὁ Πατρίκιος. Sunt hi turmæ 42. Martyrum præcipui heroes, quorum certamen Continuator Vat. describit. Πρωτοσπαθάριος Αἴτιος ὁ Κρατερός. Unus hæc Theodorus. καὶ Κωνσταντῖνος Δρουγγάριος. Sic & Cedr. Anonymus, &c. nec aliud habet Cod. Reg. ex quo non bene expressum Κώμητος. Hujus Constant. constantiam, atque operam confirmando Theophilo pulchre enarrat laudatus auctor. τὴν αἰώνιον. D. Τὸ Σαξιμοδέξιμον. Exponit Continuator quid istud in eo fonte esset. ἡ δὲ δὴ φιάλη κατὰ τὸν καιρὸν τῶν δεξίμων παρατείνεται εἰς ἀμφιθέατρον, ἀλλὰ μὴν ἡ κογχιδιον τ ἀναπεπταμένω κονδίτω ἐκ στροβιλίω ἐκδιδομένη, πάσιν ἐνίησι ἐ παρεῖχε ποτὸν τοῖς ὅσοι δὲ ἐφίεσαν.

ἔιχον τῆς ἐγκαίτου ἐκεῖ. Verum hæc ibi fuse exposita, aliaque Theophili ædificia tribus hic lineis indicata. τὴν ἀοίδιμον αὐτοῦ.

Pag. 363. A. Τοῖς δὲ τοῖς τοίχοις. *Hisce versibus eorum vultus inscribe, hoc addens Tametsi inelegantes*, &c. ἀρετὰ διατιθέμενοι: *optime politos, exculptique ingenii vivos*. C. Θάμβος μὲν τοῖς ὁρῶσι. *Stuporem videntibus cunctis præbuit*. κατασκευάσας δὲ. καὶ γὰρ ἐν ὅτε πολλοὶ. αὐτῶν. melius αὐτοῖ, deestque vox aliqua, qua præter subditos Persas alii significentur Theophobo addicti. Amastri consedisse μετὰ τινῶν ἐπιλέκτων ἀνδρῶν, *cum aonaullis primoribus*, habet anonymus, cum Theophilo suspectas ab eo discessit: qoi ipsi vidnantar, per quos rerum summam in Theophobum transferendam timet Theophilus. C. Μήπως ἐμοῦ τελευτήσαντος. *Ne forte me defuncto*, non, *me aondum vivus erepto*, ut redditum est. ἀνήγαγε Θεόφοβον εἰς τὸ παλάτιον, καὶ εἶχε μετ' αὐτοῦ βασιλεύοντος δὲ τοῦ νόσου, καθεῖρξεν Θεόφοβον ἐν τοῖς. *Theophobam in Palatium addaxit, ac secum habuit. Morbo autem ingravescente, Theophobum carcere inclusit in* &c. at ad tempus illo amice usus sit, ex quo sparsus ramor esse illum cum Imperatore, ac immortalem vivere, postquam etiam caput illi exsectum est. Anonym. ἐπειδὴ καὶ ἐφθάσθησαν μέχρι τάδε παρὰ Πέρσαις, μὴ ὁ λαὸς δι᾽ αὐτοῦ τοῦ Θεοφόβου, ἀλλ' ἐν ἀφθαρσίᾳ ζῆν. τὸ κρίβδην, ἀλλ' ἐκ ἀναφανδὸν τοῦ ἐκείνου θανάτου γενέσθαι ποτὲ. ἀποστεῖλαι τῷ παιδὶ ὁ βασιλεύς. E. Ἔτη ιε. μετὰ δὲ, ἔτη ι. *Cum Theodora aanos quindecim, solus decem*. χαίρω τελείως.

Pag. 364. A. Εἰς τὸ Καλδίον. εἰσάγει δὲ τόν. Πεπεισμένον ἀπαλλάττειν. Leg. τοῖς ὑπὸ Θεοφίλου ἐξορισθεῖσι. τῇ δὲ α'. κυριακῇ. Videtur hic hiatus, at incipiat auctor referre historiam restitutionis Imaginum prima illa Dominica Quadragesimæ, quam multis Continuaror Vat. prosequitur: nisi compendio sic Leo scripsit. τὴν ἐκκλησίαν εἰρήνευσε τῇ α'. κυριακῇ τῶν ἁγίων νηστειῶν *Ecclesiæ pacem composuit Dominica prima Quadragesimæ*: tùm sequator de Theoctisti expeditione. ἀπέστειλε δὲ Θεόκτιστον. καὶ τὴν φυγὴν. ἐπ, καὶ τὴν φυγὴν δὲ ἀρπάξ. *Fugamque expedivit, audiens Augustam alium Imperatorem creasse*: cui forte nupsisset, uti in superioribus, & sequentibus non desunt quæ sic assumptis in maritos Imperii faces detulere: idque Theoctisto formidinis, qui puerulo Imperatore, ac matre Augusta, summa in aula auctoritate polleret. Nihil ergo necesse contra textus fidem reddere, *Augustam Urbe fugisse*. B. Ἐν Κρήτῃ γενομένου κατώρθωσεν, τῆς αὐτῆς πόλεως. Nihil hic hiulcum, sed post vocem φυγῆς, at fuerit descensa ejus in Urbem receptio, tametsi rem sic male in Creta gesserat; sequaturque injuncta alia expeditio; in qua etiam nihil felicius cessisse Theoctisto. ipsa hæc Leonis mutila indicant, ob illius severitatem, odioque in eum quibusdam proceribus ad Saracenos deficientibus. ἀπεχθείας leg. Anonym ista suppressit, ut & Cedr. viri forte reverentia, quem peoe auctorem restiturutum Imaginum agnoscunt. C. Γενομένου τοῦ πατρὸς μου. Malim, *Thalamo quidem ad Magnauram posito, Senatu tamen ad*. ἔσωθεν ὑπομνηματικοῦ.

Edit. Parif. pag. 671.

Pag. 365. B. Μαθὼν δὲ ὁ Κρῆμος. Emendat P. Goar Κρῆμος non bene; is enim jam obierat, primis fere Leonis Armeni annis, ac dum ingentem illam expeditionem Urbem eversurus parat, uti Reg. Anonymus supra: eratque jam Baldimer illius nepos Bulgarorum Princeps, ut Leo ipse jam dixerat. Quem hic Michaelem Bulgarum vocat, num ipse sit, quem paulo ante Baldimerem appellaverat? Ego sic puto occupatio eum vocasse, etsi & illud postea nomen in baptismo accepit a Michaele impositum, uti habetur p. 368. quo etiam loco & ante baptismum eadem occupatione Michael nuncupatus invenitur. Cedrenus Crumi successorem, utique Baldimeris patrem Crumi nepotis Crytagonem vocat. Quid si Leo quem & Baldimerem, & Michaelem dixerat, ex patris etiam nomine sic nuncupavit, scripsitque ὁ Κρυτάγονος, ex quo imperitus librarius suum Κρῆμος expressit, ut est facilis error in nominibus propriis? Bulgarorum Principem, ac Dominum Comitem appellatum me legisse, non memini; nec aliter emendem quam exposui. τιμῆς καὶ ἐκκαίτησας. C. Παράδειγμα ἀνεφάνησαν καὶ παρεπτάσαντο πρός.

Pag. 365. A. Πλάτην αὐτοῦ B. ἰδὼν τὸν Βασίλειον. Εὐμήκη. *Robustum, procero corpore ac stipato*; non, *agrestem*. vide p. 142. ubi & de voce ἀγουρος. Vulgari lingua est ἄωρος: *immaturus*, at non omnino diffideat ista significatio ab altera, qua pro adulto, robustique corporis juvene accipitur hic, & apud Nicetam. D. Τὸ ἀνελεῖν τὸν Θεόκτιστον. Continuator: καὶ τὴν τοῦ Θεοκτίστου καθαίρεσιν. *Ineunt consilium ut interim Theoctistum interficiant*: quod & præstitum. Ridiculum τὸ ἀνελθεῖν, ac quod redditum, de homine qui Caniclei præpositus, ac Imperatoris tutor existeret. τὴν ἐξουσίαν τῆς Αρχῆς. B. Τοῦτο τουτέστι.

Pag. 367. B. Καλλίμαχον ἀπέστειλεν. ὅ τις. D. Σὺν πολλοῖς. προβεβλήκεται τὸν Βασίλειον Μιχαήλ. *Michael Basilium loco demortui Protostratorem instituit*: non quod redditum, ac male emendatum, *Imperator Michaelem*, &c. qui ipse erat Imperator. Sic pag. 464. dicitur Basilius jam Protostrator (id est equisonum primus), creatus Accubitor, velut secretioris cubiculi summus præfectus. αἰκιστὸν πάλιν. Εἰς ὃν ἡ ὑποδέχεται. *Cujus ei coniugium probro vertebatur: cujus nomine male audiebat*. Forte mulierculam uxorem tradens qua scorto abusus esset, uti etiam inferius liquet fecisse Basilio. Sic Plutarch. λοιδορίας εἰς δυσγένειαν: *Generis ignobilitatem objicere*. Jejunius illud, *in quem convitia nunquam mittebat*. E. Leg. ὑποπλευθέντα. Ad calcem paginæ nullus hiatus; sed pulchre cohærent omnia, quibus Michaelis in Basilium sugillatur impensior benevolentia.

Pag. 368. B. Ἐπειδὴ καὶ τοῦτο. C. Τῇ νύμφῃ αὐτοῦ συμφθείρεται. Nempe repudiata, ut habet Continuator Vat. ἀλόγως καὶ ἀναιτίως: *nulla ratione, aut legitima causa*, uxore propria. τὸ τοιαύτῃ μισουμένῳ. ὡς μὴ πειθόμενον. D. Ὅπως ταύτης παραιτήσῃ. *Quo se ille munere abdicaret*: quod tamen minime consecutus est, obnisente Ignatio, donec per injuriam depositus, vique expulsus est. Multis tragœdiam prosequitur Vat. Continuator, ac & Nicetas, Auctorque Vitæ Nicolai Studitæ. Τοῦ βασιλέως ὅτι ἐξ ἀρ. ἔχειν κατειργασμένην, τὴν τῆς αἰδοῦς Ῥῶς. Narrat laudatus Continuator, exque eo Cedr. brevi post missis Legatis factos esse Christianos. E. Μᾶλλον ἔχουσιν.

Pag. 369. A. Συγκαθιδρύοντα. B. Εἰς σοὶ ἐνυβρίζειν, καὶ σὲ σεῖς. *In tui, ac Imperii tui contemptum*. κυρίαν αὐτὴν ἔχων: *illi honorem ceu dominæ haberet*; eam observaret, nec tam sibi uxorem haberet quam Michaeli spurcissimo concubinam servaret; ex quo etiam pag. 373. dicitur Leonem suscepisse. Τῇ δὲ προτέρᾳ αὐτοῦ γυναικὶ Μαρίᾳ. In vers. *Quomodo alter alterum perderet*. D. Παρὰ τῷ ὑποσκελίσαι. *Se subduceret*. φείδεσθαι τοῦ Βασιλείου *Parce Basilio uteretur; se ab eo temperaret*.

Pag. 370. A. Βάψαντες ὅτι βασιλεύς. Vivifico nempe calice usi atramenti loco ad horrorem, ac religionem sacramento conciliandam, quam tamen fœde erant violaturi: quin neque alio animo jurabant, quam ut deceptam jurejurando hominem Urbe educerent, ac necarent. Solus Leo hanc videtur historiam tetigisse: Vat. Continuator Basilii forte reverentia pressit, in gratiam nepotis illius Constantini. ἐν ταξειδίῳ dicitur esse Princeps, cum extra Urbem vel animi causa, vel exercitii, sive etiam bellici apparatus moratur. Producamas Pselli Epistolas tomo altero ad Imperatores, aut eis comites. ἐν ταξειδίοις: quibus nempe eorum temporum illustretur historia. B. Scrib. Τοὺς αὐτοῦ πάντας. *Suos omnes convocans*. D. Καὶ αὐτὸ προσκύνα. τό, χρυσοπέρατον γεγονότα P. Goar ad Codini cap. 19. cæsiam tunicam exponit, quæ velut Cæsaris insigne erat. Videndi illic docti illius Commentarii. τῇ βασιλείᾳ Βασιλείου.

D. ἀνοῦν καὶ διαμερισαῦτα. ὀψὲ δὲ σαβ. διεταράχθησαν.

Pag. 371. A. Ενεγκάντες διβιτίσιον καὶ τζαγγία. Putem saccum Imperatoris insigne cum calceis, quibus Basilius indutus dicitur a Cubiculariis, super injecta clamyde: quo habitu Græci Imperatores passim induti cernuntur apud Chalcond. &c. Lego, εἰς εἰσαγαγεῖν. Illud, καὶ ἄρας αὐτὸ ἐκ κεφαλῆς, mendosum puto; jam enim ipse sibi Michael stemma detraxerat altari imponendum: Legam ergo, ἦρεν τὸ ἀπὸ ἐκ κεφαλῆς τοῦ βασιλέως στέμμα. *Acceptum de Imperatoris capite stemma, sive regium talit* (ex altari scillcet) *ipsique Imperatori tradidit.* αὐτῷ τῷ βασιλεῖ, ut nempe ipse ritu coronandi defungeretur. C. Αποβάσκαντες. ὁ Μαλεῖνος. D. Κωνσταντῖνος Επαρχος ὁ Μαίρης. E. Εἰς χεῖρας τοῦ Πυγαίου. Εχοντες ἐν φυγῇ. εἰσαγαγεῖν ἐν σάκκῳ. *Volens sacco indutum producere*; tunica scilicet Imperiali, uti etiam Jannes cum Archiepiscopali pallio tumulo eductus est, ἅμα τῷ ὠμοφορίῳ: ut his in Circo solemni ritu exuta cadavera vapularent, ac tum cremarentur, uti factum est. ἀφρίσαντ. ἐφρίσαντες.

Pag. 372. A. Μηνὸς Δεκεμβρίου α'. *Prima die Decembris.* male μηνὸς τετάρτου. ac fallentibus oculis: qui & computi modus quam Hebræis familiaris, tam Græcis insolens existit. καὶ γενικοῦ: *Generalis Logothetæ*; non nomen proprium, ut videtur Interpres repræsentare. C. Θηρεῦσαί τι. *Ut venatu aliquid caperet, ac matri mitteret.* Προσεκαλέσατο Εὐδοξίαν. *Invitavit Imperator Eudociam & Basilium.* Male, ac contra Cod. fidem, Εὐδοκία: *Eudocia Basilium invitavit.* Non poterat ille amores suos diu absentes ferre, ac scortum Eudociam, cujus occasione vocatus Basilius. E. Ιακωβίτζας δὲ καὶ ὁ Πέρσης. *Jacobellas autem, ac Persa*; ut sunt duo viri, quibus apte plurale respondet, ut nihil suppl. Hunc Persam ipsa hac pag. *Eulogium* appellat, cujus suasu Artabasdus palatii fores Basilio aperuit, vimque Papiæ fecit.

Pag. 373. B. Εἶπε δὲ αὐτοῖς. χειρίζομεν ἐς Βασιλείῳ. In vers. *manutenentibus.* E. Εν νυκτὶ αἱρῆσαι ὁ δὲ Απελάτης ὁ Πέρσης: ipse qui superiori pag. Εὐλόγιος dictus est, ac paulo superius absolute ὁ Πέρσης. nec video ut vox Απελάτης sana sit, aut quid ad rem τοῦ Απελάτου: melius Ατζίκης, cujus est alibi mentio, non ut sit ipse hic Persa qui Michaelem occidit. Quid si, ἐπιπλαδεὶς δὲ ὁ Πέρσης. *Ejectus Persa*, &c. Lego, προσλαβών.

Pag. 374. B. Κίονα ὑποστηριζόμενον. *Ad columnam compagem sustentantem.* ὁ δὲ ἀγαθοδοτής. Causam abrogati Photio Episcopatus mitius refert Constantinus; nempe καὶ τὸν γνήσιον νυμφίον τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ τοῖς τέκνοις τὸν πατέρα κανονικῶς παρασχεῖν. *Ut & verum sponsum Ecclesiæ, & filiis patrem ex canonum ratione redderet*, cessare jusso incubatnre Photio, donec alterum Dominus ad se transferret. τὸ δεύτερον αὐτοῦ. sic emenda. τὸ δεύτερον. *Ignatium Patriarcham iterum constituit*: tum sequatur: ἐγέννηθη δὲ αὐτῷ Αλεξ. οὗτος παῖς (αὐτοῦ.) *Fuit hic ejus filius, ac legitimus*; reliqui scilicer Constantinus, & Leo Michaele nati erant, Ingerina Eudocia ei pellice. C. Εἰς Τεφρικήν. Scrib. ex Constant. εἰς Τεφρικὴν qui hanc clare expeditionem narrat. Spectare Tephricem ad Armeniam ex eo colliges. Αγαρηνῶν κρατουμένων. ἐν τῇ Αφρικῇ: emend. ἐν τῇ Τεφρικῇ. Εβάπτισε τοὺς Εβραίους. Minus rem cessisse advertit Constantinus, plerisque eo defuncto ad vomitum reversis. Durius in eos egit Heraclius, qui pœnis ad baptisma adegit; Basilius beneficentia magis invitavit.

Edit. Paris. pag. 672.

Pag. 375. A. Τὸ μετόχιον τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου. *Septum ambitus, porticus*: nam & μετοχή etiam ὁ περίβολος redditur. C. Τῷ τοιούτῳ κτίσματι, καὶ Θεῷ. *Velut illi se ædificio, ac Deo devovens*: quod scilicet ædificium ad Dei honorem susceptum tanti faceret, ut in sua statua ejus substerni fundamentis ambierit. Ιγνάτιος ὁ Πατρ. D. Κωνσταντῖνος υἱὸς Μιχαήλ. Sic ingenue Leo, cum alii Basilii filium dicant. Cedr. Κωνσταντῖνος ὁ πρεσβύτερος τῶν τοῦ βασιλέως υἱῶν ἐξέλιπε νόσῳ πυρετοῦ. *Constantinus Basilii filiorum natu maximus febri consumptus moritur.* Basilii filius hominum existimatione, utpore Eudocia ejus conjuge susceptus; idem tamen reipsa Michaelis, qui ea concubina uteretur. λῶρον φορέσαντος. Indumenti genus videatur, idque cultioris, quo Imperator tanti templi a se extructi Encænia honorare voluerit. Quid si τὸ ἐπιλωρίκιον explicatum ad Codinum de Officiis? *Le Saye Royal.* Sceptrum ea voce significari, non facile persuadeor: tænias, quarum etiam usus in habitu Augustali sum significet, cogitet Lector. E. Εὐλαβῶ, καὶ ποιοῦντα.

Pag. 376. Οἱ ἀδόμενοι. ἐν λόχμῃ τινὶ διερχομένῳ. *Dum saltum quemdam transit.* καὶ γενομένου ἀφανοῦς. Nihil hic emend. *Ac ubi disparuit, vidisse se eum arbitrabatur, non fuisse delusum.* Sic passim quibus præstigiatores ejusmodi imponunt. Lego αἱρέσεσι μεμυημένος. *Tamquam in Apollonii secta diligenter versatus, ac artis magicæ valde peritus.* Nota Apollonii Tyanæi conficta miracula, atque magia. ἐν τῷ Τουβίῳ. Constaatinus, τὰ ὑποδήματα ἐντὸς *intra ocreas.* C. Οἱ γέροντες, Παπίας ἐπὶ Ρωμανοῦ βασιλέως· καὶ ἄλλοι μετ' αὐτοῦ πολλὰ δεινὰ πεπονθότες, ἐξωρίσθησαν. Omissa hæc. *Qui Romano Imperatore Papiæ munus consecutus est: aliique cum eo plures gravissima perpessi, exilio relegati sunt.* Αποσωπωθέντος Λέων ὁ βασιλεύς. *Paterna præsentia, atque conspectu privatus erat*, nondum scilicet plene ei restituta paterna gratia, ad quam ei restituendam aa videtur lusa fabula: ut sicut proceres in convivio solvi carcere obtinuerant, captata occasinne ex Psitaci Leonem memorantis, ac velut deplorantis garrulo strepitu; sic populus in sancti Eliæ solemni processu, cui Basilius devotissimus esset, ac velut festi gratia indulgentiam absolutam, paternumque successori solium ambiat. Illuc enim illa exclamatio collineat, *Gloria tibi Domine*, subintroducto Leone ac præsente sub ipso patris processu, ejusdemque ad eam responsio. Ejusdem vocis vis aperitur & pag. 383. ubi de Damiano refuga, cum quo Leo vellet mitius agi, dicitur. ἐδίδου ὁ βασιλεὺς ἀποσωποθῆναι αὐτῷ: exprimuntque Cedr. & Annnym. συγγνώμης τυχεῖν αὐτόν. *Hanc ob mitissimam pœnam imponi, ut in conspectum venire non liceret. Se retirer pour un temps de la Cour.* Sic sequentia ejusdem Anonym. declarant. ἐποίησε Σαμωνᾶς ἀπὸ ὄψεως μῆνας τέσσαρας ἐν τῷ Καίσαρος καθήμενος· καὶ μετὰ ταῦτα τὸ βασιλικὸν ὄψιν καὶ ὁμιλίας κατηξιώθη. *Egit Samonas menses quatuor in Bardæ Cæsaris domo, aula exclusus; tumque in conspectum, ac colloquium Imperatoris est admissus.* Sic de ipso Leooc, ἐποίησεν ἀπὸ ὄψεως μῆνας τρεῖς: quos istud secutum est. D. Συστολὴ ἐκ τοῦ Βασιλέως. Fœde prælum. Συσταίρ. καὶ ὁ Μυξαρης. E. Τὰ κατ' αὐτοῖς, ταῦτας. τὰς ἔτι περιλειφθείσας τρίχας. *Si quæ adhuc pili erant adusti.*

Pag. 377. A. Τὴν ζώνην. Iniqua senteotia: unde & Constantinus solum metum ex cervo refert, reliqua ut odiosa Basilio, silentio premit; illius magis laudum orator, quam rerum ab eo gestarum certus enarrator. B. Κληρικὸς ὤν, καὶ Σύγκελλος. Sic & Continuator Vaticanus in reliquis parum a Leone diversus. *Cum esset Clericus, etiam Syncellus cum Photio agebat.* D. Οἱ πολλὰ λοιδορηθέντες. Bene Continuator ἐπιβουλευθέντες. *Quos multorum reos egerat.*

Pag. 378. A. Emend. τὰ κατ' αὐτῶν. *Eorum caussam.* Idem. ἐξηγούμενος τὰ κατ' αὐτοὺς κινούμενα. *Cognitores misit eorum, quorum Photius, ac Theodorus accusabantur.* ὁ βασιλεὺς συνδικεῖ. *Hic mandat Imperator.* Omissum Interpr. B. Εστὶ καλῶς. *Si jubet.* ὁ δὲ ἀποκριθεὶς. Post illud περὶ τούτου, omissum librarii incuria. λέγει οὖν ὁ Μάγιστρος Στέφανος· καὶ πῶς ἐμήνυσας τῷ βασιλεῖ ἐλέγξειν περὶ τούτου τὸν Πατριάρχην. *Quomodo significasti Imperatori, te de eave Patriarcham convicturum?* Quam Santabareni delationem urget etiam in seq. Quod sequitur de depositione, quam Santabarenus poscit ut nudus sacerdotio posset pœnis addici, argumento est antiquæ traditionis, ut ante depositionem, quæ erat Sacerdotum, nihil sibi laica potestas in Clericos

ticos, præsertim Episcopos permitteret. Cui rei vindicandæ studet Illustrissimi Archiepiscopi Tolosani Petri de Marcas labor, & opera. ὁ γὰρ τοιοῦτος. C. Ἀρχιεπίσκοπός ἐστι, ἐν αὐτῷ νῦν: ut & Anonym. *Archiepiscopus est inque eo quod nunc est, & in futuro ævo*; id est, nulla dignum depositione agnosco. ἐξώρισεν εἰς Ἀθήνας: perinde ac alii. *Athenas relegavit*. ἐτύφλωσεν αὐτόν. D. Ἀλλὰ καὶ βρονταί. *Sed & tonitrua*. Sic etiam reliqui. ibid. Τὸ κάστρον, αἰχμαλωτισθέντος καὶ τοῦ. παρεχώρησε δὲ Λέων Ζαούτζαν εἰς Βασιλ. *Capta urbs Samus, abducto etiam Prætore captivo. Leo autem Zautzam Imperatoris Patris titulo exornavit*. φαρμακῷ τινὶ τελευτήσαντος. *Marito ejus Theodoro veneno quodam sublato*. Sic clara omnia, mala interpunctione, ac levi mutatione vitiosa. Adulterii consuetudinem cum Zoe habuisse Leonem docet Cedr. etiam vivente Theophanone, ut ea causa fuerit propinati viro illius veneni. τὸ Βασιλεοπάτωρ, titulus a Leone inventus, idem fere qui Συμπένθερος, *Consocer*, seu etiam ὁ Παραδυναστεύων: cui tamquam patri Imperator deferret, cujus maxime consiliis Remp. regeret.

Pag. 379. A. Καινοῖς διοικοῦντες. *Indebitis vectigalibus gravantes*. De Symeone plura auctor Vitæ Lucæ junioris tom. 2. Auct. decerptæ, ac propediem plenius Boelando mense Februario producendæ. B Λαχόντων πολλῶν τῆς πόλεως. καὶ συμβολῆς γενομένης ἐν Μακεδονίᾳ. Sic & Anonymus. *Ac multis Urbis proceribus: consertaque pugna in Macedonia*. ἐπεμψεν Λέων. Νικήταν τὸν ἐπιλεγόμενον. *Misit Nicetam cognomento Sclerum*. C. Καὶ συντυχὼν ἐν ταῖς κεφαλαῖς. *Collocutus etiam cum capitibus*. πολεμικῶν, ὁμήρους λαβὼν, ἦλθε. Sic ex Anonymo. *In belli societatem consentientibus illis, acceptis obsidibus venit*. D. Ἐδέξατο Νουμμίους. *In mandatis acceperunt*, ut &c. εἰρηνεύσοντα ait Anonym. Leone nimirum pacem componendam expectante, in quo lusus est a Symeone. E Ἐπέζευξε γὰρ καὶ ὁ Λέων. καὶ ὁ Πρωτοβεστιάριος Θεόδωρος.

Pag. 380. A. Σαμωνᾶς καὶ Ζαούτζα καὶ παραδυναστεύοντες. Emend. τοῦ παραδυναστεύοντος: ut sit expositio vocis Βασιλεοπάτωρ. Sic Anonym. ἅμα μετ' αὐτοῦ καὶ τῷ Ζωῆς τῆς τοῦ Ζαούτζα θυγατρὸς, καὶ αὐτὸς ὁ Ζαούτζης. B. Πρεσβευόμενος Πενθερ, uti infra, & Anonym. ex quo statim emend. ἀντ' αὐτοῦ: eaque Cedr. ambos emendes in voce διήλλαξεν: plane enim διήλλαξεν: *Donec Leo Theodosiacos eos inter se reconciliavit*. Ubi perperam adjecta exscribenti particula καὶ, ac si essent duo viri, quod & Interp. sibi confinxit, ὁ εὐλογήσας καθῃρέθη. *Qui benedixerat nuptiis Clericus depositus est*: vetito forte Leone cum ea contrahere ob præcedens adulterium; forte etiam viri Zoes homicidium, quæ monstra etiam Ecclesia Latina arcet a nuptiis. τῷ Βασιλεῖ Λέοντι ὁ Μεσίτης. Sic bene Anonym. *Accusati sunt apud Leonem Imperatorem Mesitæ* D. Παρὰ τῶν στρατηγῶν καὶ ὀφφικιαλίων: quam ultimam vocem Anonym. effert, ἀρχόντων. *A Prætoribus & Magistratibus*. ὡσανεὶ περὶ τῶν στρατηγῶν *Velut scilicet de Prætoribus examen habiturus*. E. Emend. ex Anonym τὰ τῆς βασιλείας ἀξιώματα.

Pag. 381. A Ἐθαρρήσεν μετὰ πάντα. διεξάγων περὶ τῆς βασιλείας. Anonym διεξῆλθεν. B Λαγοτόντος δεσπότου. Cedr. Anon. perindeq; Leo. *Interim illis prandentibus*. Anonym. χαλκίδας αὐτοῦ. C Διὰ βασιλικοῦ πιττακίου. *Imperatorio brevi, diplomate præmonitus*. Anon. διὰ βασιλικοῦ γράμματος. maleque, *per Basiliscum Pittacii*, quasi essent duo nomina propria. τὰ τζυκανιστήρια. *Ad descensum sphæristerii*; si quidem τὸ τζυκανίζειν, Acmeti est pila ludere. Sic veteres equis ludebant; adeoque fuerit hæc quoque Circi pars, seu quid illi conjunctum. Emend. κατελθόντα. *Captum Nicolaum Hetæriarcham in transitu, cum Joanne Urbe amandavit*. In vers. *advocatis*, ubi, *alienatis*. D. Μαγκλάβιτ. De hac voce docte P. Goar. ad Codinum pag. 599. ubi etiam militare vocabulum ostendit.

Pag. 382. A. Ἀνεκομίσθη. Addit Cedr. ἐξ Ἐφέσου: ubi nempe creditus S. Mariæ Magdalenæ tumulus, uti Lazari in Cypro. Ἐλεγχθέντων παρὰ Μιχαήλ. *Proditionis convicti a Michaele Characto, ab Imperatore &*

Patriarcha mortis damnati sunt; quam tamen Patriarcha sententiam proscriptione commutandam postea curavit. B. Τῶν Στουδίου. τῆς Μεσοπεντηκοστῆς. Est hic dies Christi disputationis memoria, assertæq; illi divinitatis Græcis celebris medio tempore Pascha inter & Pentecostem, in quem laudatorios sermones Auct. tom. I. produxi. Sic aperte Continuator, Leonisque Cod. quicquid ex eo male exscriptum sit: quo forte modo erratum ignoratione vocis & in Cedr. ubi editum Πεντηκοστῆς Plura enim nescivisse legere ex suo Codice eum, qui primo edidit, liquet: unde & stomachum facit, quod nulla majori collatione cum MMSS. Codd. exque iis emend. a nostris recusus est. C. Emend. παρελθὼν τούτῳ. παρέχει τι τῆς φωνῆς. Anon. D. Τὴν ἱεροπομπίαν. Clarius Anonym. τὴν τοιαύτην πρόοδον. *Ne ejusmodi processus solemnia abrogaret*. ibid. Ὁ δὲ ἦν καὶ γυναικί. ibid. Μετὰ τὸ βασιλεῦσαι ἄστεπτος. Cedr. ἐβίω χρόνον πολὺν μετὰ αὐτοῦ ἀστεφής. *Diu cum eo vixit nondum donata nuptiali corolla*, aut, *celebratis cum eo nuptiis*: de hac enim, non de Imperiali corona sermo est, quicquid sibi Interpres indulserit; de qua etiam postmodum subditur, deposito Ministro qui coronare præsumpsisset, ipsoque Leone sacris prohibito: abhorrente scilicet a quartis nuptiis Græca pietate, quæ vix tertias indulget. τοῦ Βανία Anonym. Βετίν. Cedr. Βαατίν. E. Emend. ex Anonym. & Cedr. pleniora hæc repræsentantibus. ἦλθεν δὲ ὀπίσω αὐτῶν. *Eos insecutus est Tripolita, & ad* &c.

Pag. 383. A. Διὰ χρυσίου τινά. Post illa verba παρὰ Λέοντος, addenda quæ alieno loco infra sequuntur: καὶ πολλὰ βασανισθεὶς, ἐτελεύτησε. *A Leone captus, multisque excruciatus tormentis mortuus est*; nempe in negatione quæsiti auri: tum sequatur de Symeone, qui nactus illud aurum, eo Thessalonicæ excidium redemit. B. Τῶν ἐν τῷ C. Ὅτε παρ' αὐτοῦ ἐκωλύθη. *Cum ab eo interrogaretur*; sub præsentia scilicet Senatus, non a Senatu; ut male expressum, ac redditum. D. Εἰς Σεργίου ἰρόφου. ἀποπαυσάμενοι δὲ ἐν τῇ αὐτοκρατορίᾳ τοῦ βασιλέως. Horum Interpretem alium nolim quam Vat. Continuatorem, ex quo sic Leonem scripsisse omnino conjicio, ἀπὸ σπουδῆς ἐν τῇ κουρατωρίᾳ τοῦ βασιλέως. *Egit menses quatuor aula exclusus in Bardæ domo, quæ Imperatoris peculii, ac fisci privati erat*. Sic nempe confecto Barba, eas sibi ædes Basilius addixerat: hocque est κουρατωρία, uti videre est pag. 327. C. & 399. Mirum quam excedant quæ sibi Interpres commentus est. Vide & notata pag. 376. ubi & relata Anonymi verba quibus hic nitor. Vox μητατώριον P. Goar explicata lo Euchologio, & apud Cedr.

Edit. Parif. pag. 675

Pag. 384. A. Χιόνος ἐπιπεσούσης πολλῆς. *Multa compluente nive*. At Cedr. χιὼν legit, cum sic effert. ὁ πολὺ παρελθὼν καιρός. *Brevi interjecto tempore ordinatur Euthymius*. Etiam Anonym. χιὼν δὲ ἐπιπεσοῦσα πολλή. ubi restituenda negatio ex allata Cedr. ἐγκρατὴς τοῖς εἰληφόσι ταῖν. Emend ex Anonym. ἐκ δύσεως ἀπεσταλμένοι. Ad vocem νόμον, addend. ex eodem, πονηρόν: *Perversam legem condere*: τὸ ἔχειν ἄνδρας. Aoonym. τὸ ἔχειν γυναῖκα ἄνδρας. Quid si utrumque sancire voluit, pariaque voluit fœminæ, virique jura: *tum nimirum virum tres, quatuorve uxores posse ducere, tum uxorem totidem viros*. noo κατ' ταυτόν: *simul & semel*, quod male adjecit Cedr. (ineptum hoc opinari de viro alioqui sapiente, ac probe Christiano, cui & doctissimi viri adstipularentur, ut ipse fatetur Leo; nempe Occidentales qui non respuunt quartas nuptias, aliique iis addicti, ac sanioris mentis, quos non lateret Romani maxime Pontificis auctoritas dispensandi in iis, quæ sunt juris dumtaxat Ecclesiastici, nec id universalis, sed peculiaris in Oriente, uti istud de tertiis, & quartis nuptiis vetitis) sed ita ut defunctis aliæ aliis succederent, sive etiam alii aliis: lege illa universali præsidium quærens quartis illis suis nuptiis, quarum nomine Nicolaus Patriarcha anathemate ferierat; adeoque scripserit Cedr. quod & Curopalata, κατ' αὐτόν: *perinde ac ipse*;

qui sic quatuor uxores duxerat. Hæresim vocat Leo, uti fere Græci calentiores, quicquid etiam eorum disciplinæ adversatur, nedum quod Catholicæ fidei contrarium est. B. 2. Τῦτο τοίνυν. Emend. τῦ τε. ὁ τῦ Θεῦ φιλ. Emend. ex aliis excepto Reg. πλείμων, ἐξελθόντοι τῦ τόλυ: sicque omnia cohærent. C. Καὶ ὀρατεθεὶς D. Μετὰ ᾧ Αγαρλινῶν. Delenda vox μετά, ac suppl. ex Anonymo, ἀντεσήρυτο, μὴ τῦτο ποιῆσαι καταδεξάμενοι. *Andronicus restitit, nec eam præstare in animum induxit.* E. Εξηλυκυθόσι τότε κῇ Ρωμαίων. Male expressa Interpr. *Ad Agarenos, qui tum adversus Romanos moverant:* ex quo facilis ad eos fuga. μεγαλῷ: vox est in Cod. breviata: melius exprimas cum Anonymo, μεγαλοπρεπῶς: non *a Magno Amerumne*, qui inaudituis ejus titulos; sed ab eo *magnifice susceptus est*. ὃ καὶ Θεόφιλοι. Nihil hic mutilum, aut vitiosum. *Quod & Theophilus Manuelis gratia fecit*; quem scilicet perinde calumnia apetitum, eoque ad Saracenos profugum sic data fide revocavit, uti supra visum: etsi in eo res meliorem exitum habuit. φατλίο τρακτῦ. *Intra bacillum ceræ candidæ; intra tereum.* ὁ, τρακτὸς κηρὸ Aetio, *cera alba*: & τὸ, τρακτίζειν V. Lexico ex Phavorino, *dealbare* est, quod in cera pinsendo fit. De cinibari docte Stephan. in Appendice. τὸ ἱμαγάειοι, Anonymus & Cedr. τὴν ἰδίαν πίστιν ἐξωμόσατο. *Ejuravit Christianam fidem.*

Pag. 385. B. Μετὰ κοσμήσεως. *Magnifice ornatis ædibus.* Anonym. οἶκον πολὺ τὴν Μαναῖραν κατακοσμήσας. Vocem ἐδείσατο mutem εἰδέξατο, moto quod sequitur, ὑπεδέξατο. ἐλοιδόρει: *Accusabat consuetudinis cum Augusta.* D. Ορῶν ἢ Συμεωνῆς ἰδ. Παντελέοντοι, μυζοποιῖτε, ὀρκίτουσιν αὐτὸν Συμεῶνς. Ex Ionio ταῖς ιγ'. *Idus Junias.* εἰς τὸν δεύτερον. Cedr. τὸ δεύτερον πρόσωπον, quod idem est. ἀποκείρει μοναχὸν. *Monachum detondet*; male expressum πρῶτον. ἐν Οσιαῖς ἐν Οσσαις.

Pag. 386. A. Τῶν Αγαρλινῶν. ὅτι μὴ δυνηθῆναι. Melius alii, μόλις δυνηθῆναι; ut quamvis ægre admodum, tamen affuerit, atque oraverit, κῇ ᾧ βασιλικὸν τύπον: *pro eo ac orare Romanos Imp. erat assu receptum.* Suppetunt ex Naudæano, nunc Card. Mazarini Cod. tres ejus Orat. hoc argumento, Bibliothecæ nostræ Concionatoriæ cum aliis ejus inserendæ. χαρτοθεσίων ᾧ πατριαρχικῶν σκευῶν. Sic bene Anonym. *Armariis omnibus Patriarchalis sacelli, sive thesauri combustis.* C. Εὐθύμιον πατριάρχην. Anonym. τῦ πατριαρχείο Cedr. θρόνα D. Τὸν αὐτὸν Νικόλ. Idem Anonym. ἅμα Νικολάῳ πατριάρχῃ. *Sedens cum Nicolao Patriarcha*; ipse scilicet Leo, non *sedere jusso Euthymio*, qui tanta indignitate deponendus silebatur. Emend. ᾧ Αγαθῦ ut in aliis. Ex eodem & Cedr. ἐν τῇ πόλει εἰσαχθεὶς, κατατίθεται ἐν τῇ αὐτῦ μονῇ ᾧ Ψαμαθία. *In Urbem illatus sepelitur in suo Monast. quod ad Psamathii ædes positum est*: cum scilicet ad Agathi ædes in exilio motruus esset. Ibid. Ο σὺν Αλεξάνδροι. Anonym. ex quo suppl. post vocem ᾧ... μένοι· μονώτατοι ἄρξας, οὐδὲν γενναῖον, καὶ λόγου ἄξιον κατορθώσατο *Cum sic otio vitam egisset ob fratris in eum suspiciones, solus Imperium adeptus nihil quod generosi pectoris, ac dignum laude foret, peregit.* Ibid. Ωσαύτως σὺν φασιν καὶ. ἀπὸ Συλλαβίτων. αὐτὸν Βασίλειον Emend. ex laudatis auctoribus. *Ipsum quoque Basilitzem Imperatorem creare volebat, cum ipse prole careret, evirato Constantino.* συαγρῦ στοιχεῖον. *Apri simulacrum, velut ad cælestis signi rationem illi compositum.* στοιχειωματικοὶ dicuntur, qui figuras ejusmodi astronomicas superstitiose efformant. προσταττόμενοι ὧν.

Pag. 387. B. Τοῖς ζῶδοις. Συμεὼν παρασπονδήσαντα. Fœde hæc mutila, ac nullo sensu, ex Anonym. & Cedr. suppl. εἰρήνης, ὡς ταύτην ἐκ ὄκνεῖζοιτο. καὶ τὰ φιλοφρονήσεις αὐτὸν καὶ τιμᾶσθαι, ὅπερ δὴ καὶ ἐπὶ τῦ βασιλέως Λέοντος. ὁ δὲ ἀνοίᾳ καὶ ἀφροσύνῃ κρατηθεὶς, τὰς πρέσβεις ἀτίμως ἐξέπεμψεν ἀπειλαῖς χρώμενος κῇ Συμεὼν, ἢ καταυλίττειν αὐτῶν. τὰς ἐν εἰρήνῃ σπονδὰς, Συμεὼν. *Misit Symeon Legatos de pace admonens, seque eam peccapere significans; humanitatis officiis se ille demereretur, ac honorem haberet, uti etiam Leone Imperatore factum erat. Alexander dementia captus Legatos ignominia habitos amandat, minas in Symeonem intonans, ac se eum territurum sperans. Pace itaque dissoluta, Symeon expeditionem in Christianos parabat.* Ibid. Εν τοῖς ναοῖς ᾧ βασιλέων. Anonym. *In sepulchris regum conditus est.* C. Υπὸ Αλεξάνδρυ θεῖο αὐτῦ. *Ab Alexandro patruo Imperator relictus erat, sub tutoribus agens*, non *sub tutela Alexandri*, quo vivente nec imperavit. Sequentia supple ex Cedr. &c. ἐβασίλευσε σὺν τῇ μητρὶ ἔτη ζ'. *Sub his itaque tutoribus, ac matre imperavit annis septem.* τὸ, λαβόμενος jungendum cum ὁ Πατριάρχης Νικόλαος. Non enim septennis fere puer palatii potestatem acceperat, ac Remp. gerebat, sed Nicolaus Procurator: D. Δυκὶ ᾧ χολῶν. Insolens titulus, nec nisi errore Librarii ac textus mutilatione natus. Emend. ex aliis. τῷ Δυκὸς, ἀλ. Δυκὶ, ᾧ χολῶν Δομεστικῷ. *Constantino Ducis filio (sive etiam Duci) Scholarum Domestico.* E. Παρεγίνετο.

Pag. 388. A. Εν τῷ ἱπποδρομίῳ ὑπεχώρησεν. Cedr. ἄρας ἐκεῖθεν εἰς τὸ ἱπποδρόμιον παραγίνεται: *Se in Circum subduxit.* Difficile mihi uti & Xyl. quomodo a Circi porta submotus, profectus inde in Circum venerit, aut se in eum subduxerit; non enim congruit quod redditum est, *Circo se subduxit*: nisi forte per aliam portam, majorive impetu in Circum perrupit, tumque eo occuparn ad Chalcem ipsam palatii portam penetravit, in qua gravis illa pugna conserta fuit. Sic equidem existimo. C. Αποσπάσαντες ἀτίμως μοναχὸν ἐν τῇ τῦ Στυδίου μονῇ. Κωνσταντῖνον δὲ ᾧ Ελλαδικὸν βουκέντρους τυπτοντες, ῥάκος τὸ. *Abstrahentes cæsarie mactarant in Studii Monasterio. Constantinum autem Elladicum taureis cæsum*, &c. Erat is iam Monachus, ac præcipuus incentor seditionis extiterat, ideoque non addicitur monasterio, sed Inclusi pœna in eo damnatur: neque pœna hæc duos alios superiores tangit, quos in Monachos detonsos in Studiano Monasterio dixit. Φιλόθεον Τεαρχον. τὸν δὲ Αἰγίδην ἐκεῖνον Anonym. Cedr. D. Πολλὰς ᾧ ἐν τέλει cum Anonymo, vel πολλὰς ᾧ συγκλητικῶν cum Cedr. *Multos proceres, multos Senatorii ordinis occisuri erant.* καὶ τὸν ῥῆτορα αὐτῶν Στέφανον. Sic etiam alii. E. Τὴν τε ᾧ τυχῶν. ὁ, τε Πατριάρχης.

Pag. 389. A. Αντὶ εἰρημένοι. Addunt alii, ὡς φασι, ut rem sola vulgi fama notam, minusque exploratam ostendant. Post Δομινικῦ suppl. ex aliis, Εταιρειάρχυ καταβιβάζει Ζωὴ Νικόλαον Πατριάρχην ἅμα τοῖς σὺν αὐτῷ. *Dominici Hetæriarchæ consilio Nicolaum Patriarcham aula ejicit, eum indignatione dicens ut res Ecclesiæ suæ curaret.* C. Ο Βαγδὶ γενέσθαι Πατρίκιον. Sic & alii; perperam expressum Πατριάρχην: nec enim ea negotiatio erat ambiendo Patriarchatui, aut tabulæ aliquæ ejusmodi nobis Patriarcham produxerunt. De Patzinacibus, quamq; eorum societas e re Romana foret, ipse multa Constantinus de Administrando Imperio. D. Ο Αρμένιος. Ibid. Στρέψαντες γὰρ τῷ Ιυδῷ. E. Εν Συρίᾳ εἰς τό. Post vocem Ταξαρῶς suppl. ex aliis. ἐν γενόμενοι, τὴν σπονδὴν τῦς ῥόγας ᾧ στρατιωτῶν ποιησάμενοι ἐν τοῖς τάγμασι, ταῦτα δὲ ἀναλαμβανόμενοι σὺν τοῖς θέμασιν εἰς τὴν Θρᾴκην διεπέρασαν. *Inita cum Saracenis pace, solitisque muneribus in milites erogatis, assumptis cohortibus una cum illis in Thraciam trajecerunt.* Δομεστικῦ ᾧ χολῶν. Anonym. & Cedren. τῦ δὲ Ιωάννυ.

Pag. 390. B. Τὸν μὲς ὑπ' ἄπολων. Habet Cedren. πρὸς τῷ Αχελώῳ ποταμῷ: ex quo etiam Ortelius sibi oppidum facit in Bulgaria. Leoni consentit Anon. ex quibus, totaque serie corrigendus Cedr. qui hanc cladem non Romanorum habet, sed Bulgarorum. τρέπονται κῇ κρείττω οἱ Βυλγάροι. Certe Ρωμαῖοι. *Funduntur penitus Romani*; quorum & ipse stragem prosequitur. αἱματοῖς τε χύσει. C. Post vocem τῷ Φωκᾷ, suppl. ἀλλὰ καὶ Ιωάννης ὁ Βογᾶς κατάγων τοὺς Πατζινάκας. κελευσθέντος τῦ Δρουγγαρίυ Ρωμανῦ τύτυς διαπερᾶσαι. *Joannes quoque Bogas qui Patzinacas adduceret; jusso Romano Drungario eos trajicere.*

Ιωάννου τοῦ Βογὰ εἰς. τὸ δὲ πολέμιον πλοῖον λαβόντες, καὶ ὑποστρ. Sic emendate Anonym. exque eod. Ced. μὴ διαπεράσαντα τοὺς Πατζινάκους, ἀλλ' ὑποχωρήσαντα πάλιν, καὶ μηδὲ τοὺς φεύγοντας Ῥωμαίους. *Qui Patzinaces non trajecisset, sed eitius se subduxisset, ac neque fugientes Romanos in naves suscepisset.* D. Παρὰ Κονσταντίνου εἰς χώραν Θρᾳκῶν. *In Thraciæ locum sic appellatum Catasyrtæ.* Ibid. Κονσταντίνῳ βασιλεῖ. Δρουγγάριον προσλαβέσθαι. Sic bene Anon. & Cedr. *Romanum Drungarium in aulam asciscerct*, non προβαλέσθαι. *Drungarium crearet*, cum diu ante id ille muneris obiret. γραμματικοῦ.

Pag. 391. A. Τῷ χρ. τῷ Παρακοιμ. ἀπονοστοῦντα μετὰ τοῦ στόλου. *Cum classe recederet.* ἀδιαίτων ἔχει. δυλεικοῦ. Ibid. Τοῖς τῇ χειρὶ ἑτοίμοις ἐνεύσ. Anonym. *Annuit his qui essent manu expediti.* ex quo etiam & Cedr. suppl. ac emend. sequentia. Ῥωμανοῦ γεγονότος, ἐπειδὴ ἐγγὺς ὄπισθεν τοῦ Παρακοιμωμένου Κονσταντίνου περιπατοῦντος ἀνήρπασεν αὐτὸν ταῖς ... ἐφώνησεν, παραχρῆμα. *Cum jam Romanus celeci proximus esset, isque pone Constantinum Accubitorem ambulans ipso manibus correptu, Tollite eum, exclamasset, statim illi sublatum in* &c. D. Συνθέμενοι. ὑποσφίγγοντες. E. Ῥωμανὸς Ἰωάννην. *Romanus Joannem Presbyterum misit*, &c. τούτῳ. μετὰ τοῦ στόλου.

Edit. Parif. pag. 675.

Pag. 392. A. Τὸ γὰρ ἄγον εἶχεν αὐτόν. Anonym. ἄγον: malim ἄγος, ut vocem εἶχεν retineamus; nec enim ita τὸ ἄγον, aut τὸ ἀγὸν quod emendat Interpr. satis congruit: ut sit, *Eum enim tenebat rei religio*; deterrebat piaculi conscientia, quod sic nempe in aulam irrumperet. Explicat Cedr. vix a suis potuisse adigi ut rem præstaret, ac ad Bucoleonem cum classe accederet. Sin τὸ ἄγον placeat, sic exponam. *Qui res agit, ac moderatur eum incitabat: urgebat fatum*, ut ad Imp. apicem proveheretur; quod nec ipsum dissonat ab illa ejus cunctatione, ac trepidatione, quam Dei decreto perurgente ita consilio superaverit. Emend. φρασκωθέντων, ex Cedr. B. Δοὺς καὶ λαβὼν ex eod. & Anonym. *Data & accepta securitatis fide.* παραγγελομένου ἐκέλευσεν Κονσταντῖνος Παρακοιμώμενος. Sic emend. ex Anonym. *Jussus est Constantinus Accubitor in eam sententiam Leoni scribere*: cui nempe Leo gener majorem esset habiturus fidem. Non enim ad ipsum Constantinum scriptæ litteræ qui adhuc detineretur, ac spe meliori aleretur. ἀναδεξάμενος ταῦτα. C. Ἰδίᾳ οἰκῳ. D. Ἀναπαύσω τοὺς Γογγύλιο καὶ κουκουλλάδας. ταῦτας συγκίνησιν. διὰ αὐτὰ Anon.

Pag. 393. A. Διέστησε παρατάξεις. *Longo castrorum ambitu locavit, a* &c. πολλὰς χαρακώσας. Melius Anonym. πατρικά. C. Πρὸς τὸ καίριον Ἀτεῦς παρεγ. Sic & Anonym. & Cedr. *Veniens ad urbem Ateus nomine*: solo exscribentis errore ἀτυλὰς, quod nullo sensu constat, ut redditum est. Ibid. Διὰ πεφαρμαγμένων βρωμάτων. *Per cibos præparatus; veneno infectos*, φαρμακωθεὶς. E. Πρωλλέου προίλδων. Iidem.

Pag. 394. A. Ἀδνουμίου γενομένου. *Facta militum recensione.* Est enim, inquit Svid. ἀπογραφὴ ὀνομάτων παρὰ Ῥωμαίοις. ἀπογράφουσι. παρὰ Λέοντος. Παιδίου μαγγλαβίτου. Cedr. Anon. Ἑβδομαρίου. *Minorem dicas Cubicularium.* Erant enim Hebdomarii juvenes septimanatim cubiculo servientes; quibus præerant οἱ Κοιτωνῖται seu Κουβικουλάριοι: his ὁ Πρωτοβεστιάριος: superior omnibus erat ὁ Παρακοιμώμενος. Qua de re bene Meurs. ex Codino, ipsoque Constantino. μετὰ τῶν τοῦ Ἀδριανοῦ σπαθαρίων. Prosequuntur Anon. & Cedr. quæ spectant ad Rentacium, ex quibus sarcienda erant, quæ librarii festinatione desunt in Leonis Cod. Regio. τὸ τοποτηρητὴν mihi suspectum, malimque cum Cedr. ταγματάρχην. *Qui Tribunus esset*: non qui Porbi Vicarius. Hujus Pothi cum laude meminit auctor vitæ Luc. junioris. B. τῷ λόχῳ. Anonym. Cedr. Κωβίτζω, Θεοδότου Πρωτοκαράβου. Perinde Anonym. *Theodoto Protocarabo*: forte remigum principe, sive etiam Ἀρχιθαλάσσου, quem Admiralium vocamus. C. Etiam Anonym. Ἐλέγχων. Κωνσταντῖνον ὑποβιβάσαι. *Superiore gradu dejicit; secundarum partium Imperatorem facit.* Sic enim multis AA. penes unum prima erat, ac suprema auctoritas, reliquis eidem subjectis. τῶν δὲ

In Theoph. Nota

ὁρῶν. D. Πλῆθος ἱκανὸν ἐκ τε τῶν βασιλικῶν. Cedr. τῆς βασιλικῆς ἑταιρείας, non ita bene, quod & secutus Interpr. aperte enim distinguunt Leo & Anon. Sine nobis οἱ βασιλικοὶ, quos peculiariter vocamus *Domum Regiam*, viros scilicet aulæ ministeriis, Regisque ipsius obsequiis addictos; quorum etiam partes non extremæ, quoties Rege præsente nostri Marte decernunt. ὅπου τὸν λαὸν. suppl. ex Anonym. & Cedren. ἐν τοῖς πεδινοῖς καὶ χθαμαλωτέροις τόποις τῶν Πηγῶν. *Instructo exercitu in campestribus, ac depressioribus Pegarum locis.* E. Τῷ αὐτοῦ Πρωτοκηρύκῳ. Iidem *Præconum illius principe.* ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. Suppl. ex Anonym. τῷ ὑπ' αὐτοῦ μοναστήριον ἀμειφθέντι: *quam ille in Monasterium mutaverat*: non enim in profana domo sepulta. Cedr. ἐν τῷ Μυρελαίῳ, quod ejus Monasterii nomen est, ut & ipse Leo paulo post vocat.

Pag. 395. A. Κοσμουμένης. Nihil emend. sed addendum ex Anonym. μετὰ δόξης πολλῆς καὶ τιμῆς ὑπεδέχθη. *Medio foro splendide ornatu transiens, multa cum gloria ac honore susceptus est.* Sicque & de S. Sophiæ ornatu prosequitur; καλλωπίσαντες ταύτην, καὶ περιστείλαντες πέπλοις χρυσοϋφέσι, καὶ κόσμῳ παντοίῳ. *Magnifice ædem ornantes, auroque textis tapetibus, ac velis parietes obcingentes, atque omnis generis cultum adhibentes.* Curopalata hic honoris titulus, non officium in aula. B. Καὶ πολλοὺς ἀνελὼν, καὶ εἰς φυγὴν ἔλασας. *Equum laxatis habenis ad fugam impulit.* Bene Cedr. νῶτα δοὺς ἔφυγε. *terga vertens fugit*: non quod portentosum Interpres confingit, *Per medium adversariorum agmen irrumpit*: non hæc mihi fugæ ratio, sed aggressionis. C. Στρατηγοῦντος ἐν. τὸ Παίτερτε λεγόμενον ὀχύρωμα: ut & Cedr. τοὺς ἰδίους αὐτῶν δημοσίους. τοὺς δὲ πενιχροὺς & ἀσήμους, ἄλλους κελεύσας ὅπου βούλοιντο ἀπιέναι. Sic ex Cedr. plena littera, non ita supplenda ut Interpres effudit: *alios vero occidit.* Imo, *Pauperes reliquos, atque obscuros quo collibitum esset innocuos abire jussit.* Sic fere durius habitis capitibus; mitiores victores multitudini. D. Ἀντίχειρας μονοχὸν Male expressum φρούριον. Seq. ex Anon. & Cedr. supplenda: τὸ οὕτως ἐπονομαζόμενον Μωρολέοντος, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν οἰκειότερον Θυμολέοντος. *Patet lo sic appellato Moroleon, vel ut magis proprie loquar Thymoleon, quasi dicas, vir leonini pectoris* &c. E. Αὐτοῖς συντυχεῖν.

Pag. 396. A. Ἐν τῇ αὐτοῦ μονῇ. Anonym. Αὐτοῖς μὲν ἀπεπέμψατο. αὐτὸν δέ. καὶ τὸ τέλος τὰς γινομένας. Anon. *Quotidianas cædes volens compescere*; modum eis, ac finem adhibere. ὀχυρωτάτην ἀπόβασιν. Idem, ut & Cede. *Tutissimum septum; exscensionem*, machinam ad id comparatam, ut ex navi in eum descenderetur, exque ea tuto colloquium haberetur. C. Τὴν εἰς ὑπερήμερον. φραξάμενος. τὸν σὺν αὐτῷ σὺν τῷ λαῷ. κατακοσμούμενος. Anonym. Cedr. D. Οἱ μέσον αὐτῶν.

Pag. 397. A. Λέγεται τὸν βασιλέα φασί. B. Τῷ Θεῷ ἐπὶ ἀπειλῶν. C. Οὐ δεῖται γὰρ αὐτοῖς. δυσχεραίνομαι τηρήσαι τι. D. Ubi ἦξαι, melius Anonym. κλαύξαιτε. E. Μυστικὸν καὶ Παραδυναστεύοντα Πατρίκιον καὶ Ἀνθύπατον. Sic bene Continuator & Cedr. ut tantus hic dignitatum cumulus invidiam provocaverit. Ἰνδικτιῶνος γ'. Sic & Cedr. at melius Contionat. ιγ'. *Indictione tertiadecima*, non, *tertia*.

Pag. 398. B. Τῶν ἀπορρητοτέρων αὐτοῦ: ut & alii.

Pag. 399. B. Καὶ ὁ Ἀπολασαὴλ. Anon. Ἀποσαλαὴλ. Cedr. Ἀποσβλαὴλ, quod affinius Continuatori, exque eo tantisper depravatum. Ex eo statim suppl. post vocem ἐφηλίω, οἱ Μελιτηνὴν κατοικοῦντες. C. Δασμοφορεῖσθαι ἐτησίως. *Annuo tributo pendi.* Ibid. Θεόδωρος Θεοφύλακτος ὁ Ῥωμ. συνεπαθεῖς τὰ ἐλαίματα φέρων. Anon. D. Τὰς λεγομένας Ἀρμάς: *Velut domunculas, tuguriola.* Describit Choniates in Alexio Comneno. τὰ μηνιαῖα τριμίσια. *Menstrua trimitia*: trientes vertere P. Goar ad Cedr. Liquet esse genus monetæ apud Theoph. in Copronymo.

Pag. 400. A. Σωμάτων Ῥωμ. τῇ δὲ ψυχῇ καταλιπὼν τῶν λόγων συντριβεὶς ἰδεῖν. οἷς ἐκεῖνος ἑτοιμαλῶς προσεχών τῆς ψυχῆς. Anonym. En quales lacunæ; sed expectandus ipse auctor. Sequitur in eodem de.

Romani erga Monachos sanctitate celebres devotione, apud quos occasionem nactus cum lacrymis sua deponeret peccata. Notavi in Copronymo eum pium morem Ecclesiæ Græcæ at in ea vix alii Πνευματικοὶ sint, ac Confessarii quos vocamus, quam Monachi probatioris vitæ. τοῖς ἐν ἀρετῇ μοναχοῖς. ibid. Ἐπενόει ῥητοῖς ἐξετάζειν ταῦτα ὡς ἐκ τούτων ὀλίγα τῶν αἰτιῶν. Hæc hactenus, ne sic hians sit littera, expectanda pleniora. Βουλγάρων τοῦ Συμεών. Anonym. μεγιστάνων τοῦ Συμεών: ut nec illi vox ea redundet, uti P. Goar existimavit. *Joannes cum aliis Bulgaris Symeonis proceribus*; quippe licet bello & cædibus assueti Symeoni navassent operam, ægreque ferrent in tranquillum mutatum rerum statum Petro illius filio gentis Principe, quem ideo amotum vellent, translato Principatu in alterum fratrum Joannem, vel Michaelem, cujus etiam omissam hic rebellionem Continuat. & Cedren. prosequuntur. B. Ἅμα τῇ ἡμέρᾳ. [illegible] Anonym. *Lapis Cosmites dictus in foro decidit, ex iis qui columnis illic ordine erectis sunt impositi*. Cedren. ἐκ τῆς ἀψῖδος: *ex fornice*, qui & 60. occisos numerat, ubi alii sex dumtaxat. C. Τῆς ὑπερηφανίας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. ἑαυτὸν ὑπεφημίσας. Melius Anonym. D. Αὐτόν τε συνέλαβον. E. Ἐπιφερόμενον.

Pag. 401. A. Καὶ Παραδυναστεύων μετ' αὐτῶν ποιῆσαι ἀλλαγίων, τὸ λοιπ. *Missus Theophanes ad res cum eis componendas; ad commutandos, ac redimendos captivos*. B. Στόλον ἀπολυτρώσας. ὅπου ἐστὶ τοῦ Εὐξείνου πόντου στόματι. Anonym. *Ad Euxini Ponti fauces statione posita*. [illegible] C. Post διεπράξαντο, addend. ex Anonym. πρὸ τοῦ τὸ Ῥωμαϊκὸν στράτευμα κατελθεῖν: *Antequam advenissent Romanorum copiæ*; non tunc, cum illis victricibus Russi in angustiis erant, ut mutilus hic textus videtur præferre. D. Ἀκούσας ὁ γέρων [illegible] τος, Στεφανος. E. Ἐπεὶ δὲ ὁ ῥηθείς. Lacunam post vocem Ἀγγελιῶν ita expleas, quantum huic loco sufficit. καὶ διὰ τὸ περιὸν τῆς τοῦ ἀνδρὸς ἀρετῆς ἐβουλήθη ὁ βασιλεὺς Ῥωμανὸς τῷ ἐκγόνῳ Ῥωμανῷ τῷ ἐκ Κωνσταντίνου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ τὴν θυγατέρα ἀναγαγεῖν. φθόνῳ δὲ αὐτῷ ἐπιγενομένῳ τῆς ἀρχῆς, εἴκοσι καὶ δύο χρόνους καὶ μῆνας ἑπτὰ Δομεστικὸς διατελέσας. Δομεστικὸς δέ. *Obque illustrem viri virtutem voluit Romanus Imperator ejus filiam nuptui tradere nepoti suo Romano ex Constantino filio. Qua ex causa mota in eum alterum Augustorum invidia magistratu abdicatur, cum annos viginti duos, ac menses septem continuos Domestici munus obiisset. Ejus loco Domesticus creatur Pantherus*. Plura de eo, aliisque expectavæ continuatione.

Pag. 402. A. Κατεπέσαντες. Δήμοι κατέπεσον. *Subgrundæ ceciderunt in Circo, & comminuerunt subsellia, & cancellos*; τὰ βάθρα Anonymo & Cedr. quæ Leoni μάρμαρα λεγόμενα ἐνθεν. B. Τῆς δὲ πόλεως. Ἐξιόντος ὅτι μακρὰν τῶν τούτων χωρῶν. Anonym. D. Ἀρμένιοι τέτταρες.

Pag. 403. A. Ποτὶ Ἀλεωπολιν. C. Ἐν τῇ ἀφομοιωμένῃ ὑπεξηγήσει Anonym. ἀφωρισμένῃ: quod & congruit, velut dicat, *cum de iisdem ex instituto in sequentibus disseram*.

Pag. 404. B. Ῥωμανὸς βασιλεὺς προτελευτᾷ. *Præmoritur*; nempe Constantino genero, qui Imperatorem adlegerat. Ejus reliquas res prosequitur Vaticanus Continuator, qui & ipse in Romano Constantini filio filum abrumpit; sive ejus totam historiam non absolvit, sive Codex mutilus existit,

FINIS.

RERUM ET VERBORUM
IN
THEOPHANIS CHRONOGRAPHIA
PRÆCIPUE MEMORABILIUM
INDEX.

Atha-

B

C

D

E

Euſe-

F

G

I

L

M

N

O

P

R

Re-

S

T

V.

FINIS.